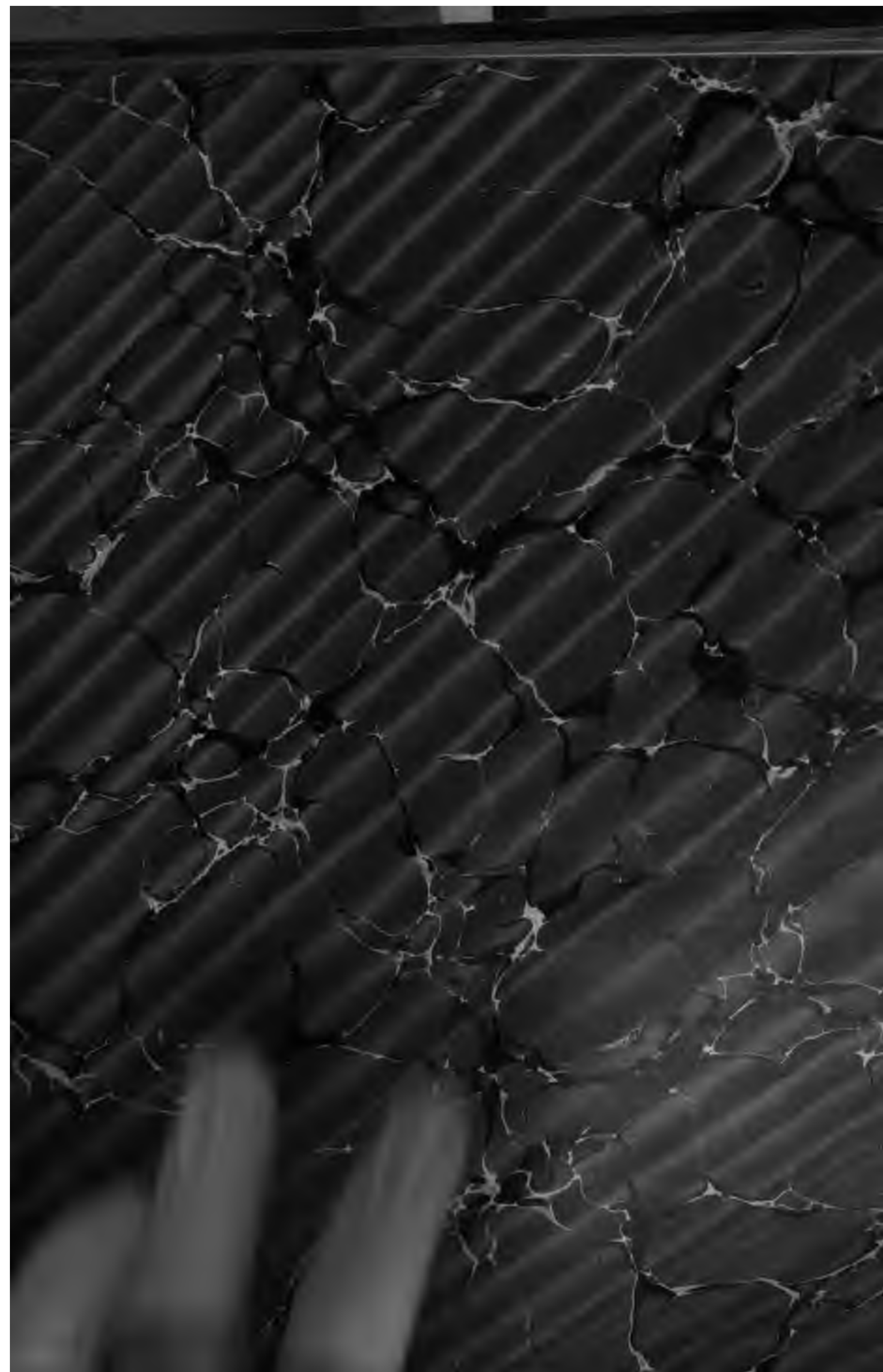

PARISIIS. — EXCUDEBANT FIRMIN DIDOT FRATRES, VIA JACOB, 56.

Η ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ

ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑ.

VETUS TESTAMENTUM

GRÆCUM

JUXTA SEPTUAGINTA INTERPRETES,

EX AUCTORITATE

SIXTI QUINTI PONTIFICIS MAXIMI

EDITUM

JUXTA EXEMPLAR ORIGINALE VATICANUM.

NUNC DENUO RECOGNITUM, ACCURATISSIME EXPRESSUM, AD NORMAM VULGATÆ VERSICULIS DISTINCTUM,

CUM LATINA TRANSLATIONE,

ANIMADVERSIONIBUS, ET COMPLEMENTIS EX ALIIS MANUSCRIPTIS

CURA ET STUDIO

J. N. JAGER,

ECCLESIÆ NANCEIENSIS CANONICI HONORARII.

EDITIO

DD. DE QUELEN, ARCHIEPISCOPO PARISIENSI,

DICATA.

Tomus Primus.

PARISIIS,

EDITORE AMBROSIO FIRMIN DIDOT,

INSTITUTI FRANCIÆ TYPOGRAPHO,

VIA JACOB, 56.

M DCCC LV.

ILLUSTRISSIMO AC REVERENDISSIMO

DD. HYACINTHO LUDOVICO

DE QUELEN,

Archiepiscopo Parisiensi.

De Septuaginta interpretum editione nova cogitanti, duplex mihi se obtulit consilium, quod spero Te comprobaturum, Reverendissime Præsul : unum, ut ab oblivionis injuria vindicarem tam præclarum antiquitatis opus, jam ante Christi tempora tot laudum præconiis celebratum, et posterioribus sæculis a Sixto V, Pontifice Maximo, pristinæ sinceritati restitutum, ad religionis gloriam, theologorum utilitatem, et totius orbis christiani profectum; alterum, ut pro meis viribus, vel potius pro mea mediocritate, aliquantillum conferrem ad sacrarum litterarum studia tot bellorum interturbata procellis, sed aliquando tandem nostratum cura et diligentia episcoporum, Tuoque præcipue nutu, patrocinio, præsidiis, Ornatissime Præsul, ita recreata, ut clero gallicano certa spes affulgeat ex eo suscitatum iri denuo semen virorum illorum, qui doctrinæ fama et virtutum fragrantia non Galliam modo, sed orbem compleverunt universum. Hunc vero finem optatissimum ut assequamur, nihil est, mea quidem sententia, accommodatius quam opus quod, Tuæ dicatum Celsitudini, gratum et acceptum habeas oro. Cui quidem incumbentes seminariorum alumni, quo tempore verbi divini lacte enutrientur, et in omni genere scientiæ et litterarum exercebuntur, linguam ediscent græcam quam sonant præclarissima fidei christianæ et humani ingenii monumenta; unde felicissimus iis ad auctorum profanorum interpretationem reserabitur aditus, et quod pluris æstimandum, ad SS. Pa-

trum intelligentiam, quorum sententiæ et præclaræ lucubrationes, non cognita prius ea versione, vix aut ne vix quidem percipi interdum possunt. Vulgatæ insuper interpretatio, auxiliantibus Septuaginta viris, multis in locis planior et lucidior evadet. Et quid dicam de novi fœderis instrumento cujus præcipua testimonia ex illorum versione deprompta sunt? Nam, ut ait D. Hieronymus, « ubicumque SS. Apostoli aut apostolici viri loquuntur ad populos, iis plerumque testimoniis utuntur quæ jam fuerant in gentibus divulgata. » Et hic mireris, Præstantissime Præsul, divinæ providentiæ miraculum, qua procurante facta est hæc Scripturæ sacræ translatio, ea quidem lingua quæ per cunctas innotuerat nationes, ac eo tempore quo salus earumdem appropinquabat, ut divini divulgarentur ubique libri, et sic omnes gentes, quæ tunc in tenebris et in umbra mortis sedebant, ad evangelicæ veritatis lumen præpararentur. Hic igitur liber, Christi præcursor alter, qui Ecclesiæ nascenti obstetricis, crescenti nutricis officium præstitit, dignissimus plane est quem omni colamus existimatione, studiisque foveamus. « Hic liber mandatorum Dei, et lex quæ est in æternum : omnes qui tenent eam, pervenient ad vitam. » Cum igitur omnium intersit, omnium ut facultatibus foret accommodatus, curavimus; e regione autem posita translatione latina ad verbum, nulli, ne peregrinis quidem in lingua græca, non aperietur fons hic saluberrimus. Tu ergo, Reverendissime Præsul, qui « ab infantia sacras litteras nosti, » qui in adversis illas solatio habuisti, qui sacrosanctum Codicem nocturna versas manu versasque diurna, ipsius, munere Tuo, custos et interpres, nostra, quæso, secundes incepta, exantlatos a nobis labores Tuæ benedictionis rore rigare velis, Deus vero det incrementum.

Amplitudinis Tuæ

Humillimus addictissimusque servus,

J. N. Jager.

PRÆFATIO
HUJUS EDITIONIS.

Benevole lector,

Offerimus tibi egregium antiquitatis monumentum, Septuaginta interpretum translationem a Patribus olim tantopere laudatam, eorumque communi consensu comprobatam; quam Ptolomæus Philadelphus, rex Ægypti, anno ante Christum circiter trecentesimo, maximis sumptibus exactissimaque diligentia fieri curavit; et quam Sixtus V Pontifex Maximus, sua auctoritate et vigilantia e tenebris eruit, pristino nitori et integritati, quantum fas erat, restituit, et toti orbi christiano commendavit. Thesaurus æstimabilior et majoris pretii tibi offerri vix possit. Nam si causam spectes, quid nobilius? si materiam, quid sanctius? si fructum, quid utilius? si litterarum studia, quid varietate plenius? si antiquitatem, quid majori veneratione dignum? « Hac enim translatione », ut ait Morinus, « apostoli, apostolicique viri, nullaque alia usi sunt; hac « fidei dogmata doctrinamque suam comprobarunt; hanc in ser- « monibus et homiliis ad populum enarraverunt; hanc denique « solam in Ecclesiarum sinum tutelamque deposuerunt, et Episco- « porum fidei commiserunt. Neque tantum Ecclesia christiana ea fo- « vente et obstetricante nata est; sed tenella facta, nullo alio verbi « divini lacte quam ex hac translatione expresso potata et educata « est, nullo alio cibo sustentata adolevit, brachiaque per univer- « sum orbem porrexit. Quadringentis enim annis, hoc est, ad « S. Hieronymum usque, nullus catholicus aliter vertere quam « Septuaginta præscripserant, ausus est. Translationes latinæ, quot- « quot fuerunt, de Septuaginta editione factæ sunt. Editio ista trans-

« lationum omnium, sive latinarum, sive barbararum judex fuit, « et veluti lapis lydius ad quem examinatæ et castigatæ sunt. » Si igitur vis SS. Patrum studio incumbere, eorum testimonia et Novi Testamenti stylum recte intelligere, hæc translatio est veluti clavis qua aperietur tibi ostium. Quis enim eos de rebus divinis disserentes intelligeret, qui normam, quam semper in animo, dum scriberent, habuere, non ante cognitam atque perspectam haberet? Sed nescio qua incuria hominum opus tam utile, cui ediscendo et memoriæ mandando majores nostri dies noctesque invigilarunt, et quod Sixtus V, et tot alii viri sacrarum Scripturarum studiosi totis viribus commendarunt, a nobis neglectum fuit. Jam enim a pluribus sæculis in pulvere jacet quasi penitus incognitum. Nulla alia causa mihi quærenti suppetit præter temporum ignorantiam. Nunc vero feliciora tempora nacti in quibus, plausu omnium bonorum, litterarum studia reviviscunt, et in seminariis ubique promoventur, nulli causæ utiliori laborem impendere posse credidimus quam Septuaginta interpretum translationem de novo exarare et accommodatiori formæ reddere, ut omnes clerici omnesque seminariorum alumni possint, juxta Sixti V propositum, ex hoc divino fonte haurire, atque ita se ad intelligentiam SS. Patrum instruere. Sed antequam ulterius progrediamur, operæ pretium est præmonuisse quadruplicem existere hujus translationis editionem, præter aliquas particulares, ut Aquilæ, Theodotionis et Symmachi.

Prima est *Complutensis* ex multis exemplaribus manuscriptis a viris doctis concinnata, et edita in Polyglottis complutensibus, opera cardinalis Francisci Ximenii, anno 1515. Ex hac ortæ sunt Biblia *Regia* Antuerpiæ, 1571, *Santandreana* Genev. 1596, *Commeliniana* 1599 et *Parisiensis* (Vitri) 1645.

Secunda est *Aldina*, Venetiis, anno 1518, ab Aldo Manutio ex veteribus exemplaribus undique conquisitis edita cura Andreæ Asulani. Ex hac derivatæ sunt *Argentinensis* 1526, *Basileenses* duæ 1545 et 1550, *Hamburgensis* 1596 et *Francofurtensis* 1597.

Tertia est *Romana*, quæ etiam *Sixtina* appellatur, quam Sixtus V

Pontifex Maximus, curante præcipue cardinali Antonio Carafa, in lucem edidit anno 1587, typis nitidissimis. Sixtus V, cum adhuc cardinalis esset, indigne ferens versionem græcam tam utilem ad Scripturæ intelligentiam in Ecclesia latina prorsus jacere atque negligi; præterea animadvertens infinita pene loca non eodem modo ab antiquis sacris scriptoribus afferri, quo in vulgatis Bibliorum græcis editionibus circumferrentur, omni cogitatione ferebatur ad edendam versionem græcam puriorem, quæ ad fidem probatissimorum codicum emendaretur, opus quod jam Concilium Tridentinum suscipere voluit, ut constat ex actis nondum pervulgatis. Cum suam cogitationem aperuisset Gregorio XIII, S. Pontifici, is rem Ecclesiæ perutilem, sibique honorificam fore ratus, Antonio Carafæ cardinali, viro longe eruditissimo, dat negotium, ut huic rei diligentem navaret operam. Hic illico antiquos codices manuscriptos optimæ notæ, qui erant in celebrioribus Italiæ Bibliothecis, magno cum studio conquirit, viros græci latinique sermonis peritissimos convocat, quibuscum operi manum admovet. Varia illi manuscripta inter se conferunt, varias lectiones excerpunt, quas præter textum cum scriptis Patrum comparant, et quæ notari digna erant, in scholiis capitibus singulis subtexunt. Præ ceteris exemplaribus *Vaticanum* erat verendæ antiquitatis, characteribus majoribus scriptum, uti ipsi statuunt, ante Hieronymi tempora. Is liber solus inscribebatur, κατὰ τοὺς Ἑβδομήκοντα. Habebant quoque duos alios veteres codices, sed priore multo recentiores. Alter erat *Venetus* e cardinalis Bessarionis Bibliotheca, majusculis etiam litteris exaratus; alter e magna Græcia allatus. Hunc inter et *Vaticanum* tantus erat consensus, ut ex eodem archetypo descripti crederentur. Præterea multum ad illam editionem contulerunt codices e Bibliotheca Medicea Florentiæ collati, qui pluribus in locis *Vaticani* codicis lectiones aut confirmabant, aut illustrabant. Sed, ut aiunt docti illi viri, « Libri *Vaticani* bonitas non tam ex horum « codicum consensu perspecta est, quam ex his locis, quæ partim « adducuntur, partim explicantur ab antiquis sacris scriptoribus,

« qui fere nusquam hujus exemplaris lectiones non exhibent. » Hanc editionem secuti sunt plurimi eruditissimi, præcipue Morinus, Brianus Waltonus, Lambertus Bos, Van Ess, etc.

Quarta tandem editio exorta est a codice *Alexandrino.* Hunc codicem vetustissimum sane et præstantissimum Alexandria Constantinopolim attulit Cyrillus patriarcha, et Carolo I^mo, regi Angliæ, per ejusdem apud Turcarum imperatorem legatum dono dedit. Exaratus est in membrana, ut codex Vaticanus, characteribus majoribus et antiquis, sine verborum, versuum et capitum distinctione, sine accentuum atque spirituum notis, quæ certa sunt venerandæ antiquitatis documenta. Partem hujus codicis in lucem edidit Ernestus Grabius Oxonii, 1707 et 1709; alii ad finem perduxerunt annis 1719 et 1720. Omnia fideliter verbatim, et quantum fieri potuit, ad litteram expressa. Solummodo sicubi exemplar vitio vel defectu laborare videbatur, emendationes atque supplementa, quæ plerumque ex codice Vaticano, minoribus characteribus excuderunt; vitiatam vero lectionem aut quam vitiatam credebant ad marginem apposuerunt. Hanc editionem de novo excudit Breitinger, Tiguri anno 1730, et his ultimis temporibus Oxonii (1798 et 1818) Holmes et Parsonius characteribus antiquis codici similibus, et cum infinitis variantibus lectionibus. Multo consultius H. H. Baber qui summa cura et immenso labore hunc codicem integrum cum suis antiquis characteribus, servatis tum eodem ordine columnarum linearumque, tum eadem structura litterarum ac verborum, ita ut vere *fac-simile* vocari possit, excudit anno 1820 : opus plane aureum, quod hunc codicem in perpetuum incolumem conservat. Utinam idem labor susciperetur ad conservationem codicis Vaticani qui in diem dilabitur !

Hi duo codices, *Vaticanus* scilicet et *Alexandrinus*, ambo vetustissimi optimique et jam, ut omnes statuunt, ante S. Hieronymi tempora scripti, quadam divina providentia reservati videntur. Pene in omnibus mire consentiunt; differunt tamen in quibusdam, sed generatim loquendo, unus alterum sustinet ac supplet.

Nam ubi Vaticanus est mancus et mutilatus, Alexandrinus est fere semper integer, et vice versa, ita ut ex ambobus Scriptura sacra integra et incorrupta, ut a SS. Patribus legebatur, excerpi possit: id quod, Deo adjuvante, perficere conati sumus. Ineunte ultimo sæculo acriter decertarunt viri docti uter utri antehabendus sit. Post multam disceptationem, de qua ex utraque parte innumera scripta exstant, *adhuc sub judice lis est.* Hanc contentionem renovare nolumus, sed omnibus perpensis, nobis textus sixtinus videtur anteponendus, et ita sentiunt plerique eruditi.

1° Textum igitur sixtinum codicis Vaticani, secundum editionem Romanam, verbatim et ad litteram, cum ejusdem latina translatione, in qua, cum verbum verbo reddatur, minus elegantia verborum quam sensus spectari debet, cura diligentissima expressimus.

2° Nihil addendo, nihilque detrahendo, aut quicquam immutando, quosdam leves typographiæ errores aut librarii lapsus jam ab aliis viris doctis annotatos, et ad solam grammaticam spectantes, ex aliorum codicum consensu passim emendavimus, sicuti in scholiis notabitur.

3° Quæ vero in editione Romana ex codice Vaticano, præ nimia vetustate, manca et mutilata exhibentur, in inferiori ora paginæ supplevimus ex codice Alexandrino, quem, ut nihil nos falleret, cum editione Romana de verbo ad verbum comparavimus.

4° Textum sixtinum et ejusdem latinam translationem, nunc primum recte et accurate, versibus, ad collationem latinæ Vulgatæ, distinximus; inversiones vero, quæ passim occurrunt in codice Vaticano, litteris alphabeticis indicavimus. Libros *apocryphos* in canone a Concilio Tridentino non admissos ad calcem operis reduximus.

5° Quo labore minus contenti, ulterius progressi sumus. Cum in animo haberemus Biblia edere integra qualia in nostra latina Vulgata exhibentur, supplevimus, ad instar Hexaplorum Origenis (1),

(1) Quod quo rectius intelligatur, monendum multa in Septuaginta reperiri quæ in textu hebraico non exstant : ea Origenes in suis Hexaplis obelo notavit; sed ex altera parte non pauca deesse apud Septuaginta quæ habentur in hebræo, et

ea quæ in Communi LXX interpretum versione desiderantur ac desiderari testantur ubique SS. Patres, quæ tamen in exemplaribus hebraicis inveniuntur. Ideo multa excerpsimus ex Scholiis Romanis, ex editione Complutensi et Aldina, ex fragmentis Aquilæ, Symmachi et Theodotionis, et ex pluribus aliis codicibus editis et ineditis, qui in nostra regia Bibliotheca depositi conservantur, ut constabit ex scholiis et variantibus lectionibus; eaque pariter ad oram inferiorem paginæ, versiculis distincta, cum latina translatione apposuimus. Quæ quamvis non sint de Septuaginta interpretum versione quam exhibent codices *Vaticanus* et *Alexandrinus* et quam ut genuinam, ut sanctam, canonicam, propheticam, divinam, ex omni parte a Deo inspiratam, SS. Patres publice ac privatim prædicarunt, non ideo tamen contemnenda sunt, utpote quæ consentiant cum nostra illa Vulgata quam Concilium Tridentinum authenticam declaravit.

Itaque, uti videre est, nihil intentatum reliquimus ut nostra editio Scripturam sacram integram et incorruptam exhibeat, et gratias debemus A. Firmino Didot, litteratissimo typographo, qui nullam curam neglexit, nec ulli sumptui pepercit ut Romanum exemplar fidelissime ac nitidissime typis redderetur. Cujus laboris et impensæ neque nos neque illum profecto pœnitebit, si ad sacrarum litterarum studia in seminariis conferre, et tam egregium antiquitatis opus e pulvere eruere potuerimus. Faveat nobis Deus ad cujus majorem gloriam hunc laborem suscepimus!

JAGER.

quæ supplevit Origenes in suis Hexaplis sub asterisco, non de suo ingenio, sed ex aliis editionibus hebræo consonantibus, ut ipse narrat, et præcipue ex Theodotione. His signis, scilicet obelis asteriscisque Origenianis, præstantia codicis Vaticani astrui potest, sicut fecit doctissimus Morinus. Nam ea quæ SS. Patres in Septuaginta reperiri, et quæ in hebræo deesse, et ab Origene obelo notata testantur, reperiuntur in codice Vaticano. Quæ vero apud Septuaginta non haberi docent SS. Patres, in hebræo reperiuntur et addita sunt ab Origene sub asterisco, hæc omnia, nullo versiculo excepto, ut docet Morinus, desunt in codice Vaticano.

PRÆFATIONES
GRÆCÆ EDITIONIS ROMANÆ.

SIXTO QUINTO

PONTIFICI MAXIMO,

ANTONIUS CARAFA, CARDINALIS,

SANCTÆ SEDIS APOSTOLICÆ BIBLIOTHECARIUS.

Annus agitur jam fere octavus, ex quo Sanctitas Vestra pro singulari suo de sacris litteris bene merendi studio, auctor fuit, beatæ memoriæ Gregorio XIII, Pontifice Maximo, ut sacrosancta Septuaginta interpretum Biblia, quibus Ecclesia tum græca tum latina, jam inde ab apostolorum temporibus usa est, ad fidem probatissimorum codicum emendarentur. Quod enim Sanctitas Vestra pro accurata sua in perlegendis divinis Scripturis diligentia, animadvertisset infinitos pene locos ex iis, non eodem modo ab antiquis sacris scriptoribus afferri, quo in vulgatis Bibliorum græcis editionibus circumferrentur, existimassetque non aliunde eam lectionum varietatem, quam e multiplici, eaque confusa veterum interpretatione fluxisse; rectissime censuit, ad optimæ notæ exemplaria provocandum esse, ex quibus, quoad fieri posset, ea, quæ vera et sincera esset, Septuaginta interpretum Scriptura eliceretur. Ex quo fit, ut vestram non solum pietatem, sed etiam sapientiam magnopere admirer, cum videam S. V. de græcis Bibliis expoliendis idem multos post annos in mentem venisse, quod sanctos illos Patres, Tridenti congregatos, auctoritate ac reverentia ductos veræ

ac puræ Septuaginta interpretationis, olim cogitasse cognovi ex actis ejus Concilii, nondum pervulgatis. Hujus autem expolitionis constituendæ munus, cum mihi demandatum esset a Gregorio XIII, cujus cogitationes eo maxime spectabant, ut christiana religio quam latissime propagaretur, operam dedi, ut in celebrioribus Italiæ Bibliothecis optima quæque exemplaria perquirerentur, atque ex iis lectionum varietates descriptæ ad me mitterentur. Quibus sane doctorum hominum, quos ad id delegeram, industria, et judicio claræ memoriæ Gulielmi cardinalis Sirleti (quem propter excellentem doctrinam, et multiplicem linguarum peritiam, in locis obscurioribus mihi consulendum proposueram) persæpe examinatis, et cum vestro Vaticanæ Bibliothecæ (cui me Benignitas vestra nuper præfecit) exemplari diligenter collatis, intelleximus cum ex ipsa collatione, tum e sacrorum veterum scriptorum consensione, Vaticanum codicem non solum vetustate, verum etiam bonitate cæteris anteire; quodque caput est, ad ipsam, quam quærebamus, Septuaginta interpretationem, si non toto libro, majori certe ex parte, quam proxime accedere. Quod mihi cum multis aliis argumentis constaret, vel ipso etiam libri titulo, qui est κατὰ τοὺς Ἑβδομήκοντα, curavi, de consilio et sententia eorum quos supra nominavi, hujus libri editionem, ad Vaticanum exemplar emendandam; vel potius exemplar ipsum, quod ejus valde probaretur auctoritas, de verbo ad verbum repræsentandum, accurate prius, sicubi opus fuit, recognitum, et notationibus etiam auctum. Factum est autem providentia sane divina, ut quod Sanctitate Vestra suadente, sui cardinalatus tempore inchoatum est, id variis de causis aliquoties intermissum, per ipsa fere initia Pontificatus sui fuerit absolutum; scilicet, ut hoc præclarum opus vestro sanctissimo nomini dicatum, quasi monumentum quoddam perpetuum esset futurum apud omnes bonos, et vestræ erga Rempublicam Christianam voluntatis, et meæ erga Sanctitatem Vestram observantiæ.

PRÆFATIO AD LECTOREM.

Qui sunt in sacrosanctis Scripturis accuratius versati, fatentur omnes, græcam Septuaginta interpretum editionem longe aliis omnibus, quibus Græci usi sunt, et antiquiorem esse, et probatiorem. Constat enim, eos interpretes, natione quidem Judæos, doctos vero græce, trecentis uno plus annis ante Christi adventum, cum in Ægypto regnaret Ptolemæus Philadelphus, Spiritu Sancto plenos, sacra Biblia interpretatos esse, eamque interpretationem a primis Ecclesiæ nascentis temporibus tum publice in Ecclesiis ad egendum propositam fuisse, tum privatim receptam, et explanatam ab ecclesiasticis scriptoribus, qui vixerunt ante B. Hieronymum, latinæ Vulgatæ editionis auctorem. Nam Aquila quidem Sinopensis, qui secundus post Septuaginta eosdem libros ex hebræo in græcum convertit, et multo post tempore sub Hadriano principe floruit; et ejus interpretatio (quod ea, quæ de Christo in Scripturis prædicta fuerant, ut a Judæis gratiam iniret, aliter quam Septuaginta vertendo, subdola obscuritate involverit), jamdiu est, cum a recte sentientibus, licet in hexaplis haberetur, aliquibus locis non est probata. Hunc vero, qui subsecuti sunt, Symmachus et Theodotio; alter Samaritanus, sub L. Vero; alter Ephesius, sub Imperatore Commodo; uterque (quamvis et ipsi in hexaplis circumferrentur) parum fidus interpres habitus est : Symmachus, quod Samaritanis offensus, ut placeret Judæis, non unum sanctæ Scripturæ locum perturbato sensu corruperit; Theodotio, quod Marcionis hæretici sectator, nonnullis locis perverterit potius quam converterit sacros libros. Fuerunt præter has apud Græcos

aliæ duæ editiones incertæ auctoritatis : altera, Antonino Caracalla Imp. apud Hierichuntem; altera apud Nicopolim sub Alexandro Severo, in doliis repertæ : quæ, quod in octaplis inter græcas editiones quintum et sextum locum obtinerent, quintæ et sextæ editionis nomen retinuerunt. Sed nec hæ satis fidæ interpretationes habitæ sunt. His additur alia quædam editio sancti Luciani martyris, qui vixit sub Diocletiano et Maximiano Impp. valde illa quidem probata; sed quæ cum Septuaginta interpretibus comparari nullo modo possit, vel ipsis etiam græcis scriptoribus testantibus, et Niceta confirmante, his plane verbis, in commentario Psalmorum : ἡμεῖς δὲ καὶ τὴν τοιαύτην ἔκδοσιν σεβαζόμενοι, τῇ τὴν Ἑβδομήκοντα προςκείμεθα μάλιστα, ὅτι διῃρημένως τὴν τῆς διαλέκτου μεταβολὴν ποιησάμενοι, μίαν ἐν ἑκάστοις ἔννοιαν, καὶ λέξιν, ἀποδεδώκασιν. Adeo Septuaginta interpretum editio magni nominis apud omnes fuit; nimirum quæ instinctu quodam divinitatis elaborata, bono generis humani prodierit in lucem. Sed hæc etiam ipsa, quod in hexaplis ita primum ab Origene collocata fuerit, ut ejus e regione aliæ editiones, quo inter se comparari commodius possent, ad legendum propositæ essent, deinde vero varietates tantum ex iis ad illam, sub obelis et asteriscis notari essent cœptæ, factum est, ut vetustate notis obliteratis, insincera nimis, et valde sui dissimilis ad nos pervenerit : quippe quæ insertis ubique aliorum interpretationibus, aliquibus autem locis duplici, atque etiam triplici, ejusdem sententiæ interpretatione intrusa, male præterea a librariis accepta, suum ob id nitorem integritatemque amiserit. Hinc illæ lectionum penitus inter se dissidentes varietates, et quod doctissimorum hominum ingenia mentesque diu torsit, ipsæ exemplarium non solum inter se, sed a veteribus etiam scriptoribus dissensiones. Quod malum primo a multis ignoratum, ab aliis postea neglectum, quotidie longius serpens, principem librum, et a quo tota lex divina, et christiana pendent instituta, non levibus maculis inquinavit. Quo nomine dici non potest quantum omnes boni debeant Sixto V, Pontifici Maximo. Is enim quod in sacris litteris, unde sanctissimam hausit doctrinam,

ætatem fere totam contriverit; quodque in hoc libro cum veterum scriptis conferendo, singularem quandam diligentiam adhibuerit, vidit primus, qua ratione huic malo medendum esset; nec vidit solum, sed auctoritate etiam sua effecit, ut Summus Pontifex Gregorius XIII græca Septuaginta interpretum Biblia, adhibita diligenti castigatione, in pristinum splendorem restituenda curaret. Quam rem exsequendam cum ille demandasset Antonio Carafæ cardinali, viro veteris sanctitatis, et omnium honestarum artium cultori, nulla is interposita mora, delectum habuit doctissimorum hominum, qui domi suæ statis diebus exemplaria manuscripta, quæ permulta undique conquisierat, conferrent, et ex iis optimas quasque lectiones elicerent : quibus deinde cum codice Vaticanæ Bibliothecæ sæpe ac diligenter comparatis, intellectum est, eum codicem, omnium qui exstant, longe optimum esse, ac operæ pretium fore, si ad ejus fidem nova hæc editio pararetur. Sed emendationis consilio jam explicato, ipsa quoque ratio, quæ in emendando adhibita est, nunc erit aperienda, in primisque Vaticanus liber describendus, ad cujus præscriptum hæc editio expolita est. Codex is (quantum ex forma characterum conjici potest), cum sit majoribus litteris, quas vere antiquas vocant, exaratus, ante millesimum ducentesimum annum, hoc est, ante tempora B. Hieronymi, et non infra, scriptus videtur. Ex omnibus autem libris, qui in manibus fuerunt, unus hic præ aliis, quia ex editione Septuaginta, si non toto libro, certe majorem partem constare visus est, mirum in modum institutam emendationem adjuvit; post eum vero alii duo, qui ad ejus vetustatem proximi quidem, sed longo proximi intervallo accedunt, unus Venetus, ex bibliotheca Bessarionis cardinalis, et is quoque grandioribus litteris scriptus; alter, qui ex magna Græcia advectus, nunc est Carafæ cardinalis : qui liber cum Vaticano codice ita in omnibus consentit, ut credi possit ex eodem archetypo descriptus esse. Præter hos, magno etiam usui fuerunt libri ex Medicea bibliotheca Florentiæ collati, qui Vaticanas lectiones multis locis aut confirmarunt, aut illustra-

runt. Sed libri Vaticani bonitas non tam ex horum codicum miro consensu perspecta est, quam ex iis locis, qui partim adducuntur, partim explicantur ab antiquis sacris scriptoribus; qui fere nusquam hujus exemplaris lectiones non exhibent, ac reponunt, nisi ubi aliorum interpretum locum aliquem afferunt, non Septuaginta. Quorum editio cum esset nova emendatione perpolienda, recte ad hujus libri normam, qui longe omnium antiquissimus, solus juxta Septuaginta inscribitur, perpolita est; vel potius, rectissime liber ipse ad litteram, quoad fieri potuit, per antiquam orthographiam, aut per librarii lapsus, est expressus. Nam vetus illa, et jam obsoleta ejus ætatis scriptura, aliquibus locis repræsentata non est; cum tamen in aliis omnibus, nisi ubi manifestus apparebat librarii lapsus, ne latum quidem unguem, ut aiunt, ab hujus libri auctoritate discessum sit; ne in iis quidem, quæ si minus mendo, certe suspicione mendi videbantur non carere. Satius enim visum est, locos vel aliquo modo suspectos (nec enim fieri potest ut in quantumvis expurgato exemplari non aliqua supersit macula) quemadmodum habentur in archetypo, relinqui, quam eos ex alicujus ingenio aut conjectura emendari : quod multa, quæ primo vel mendosa vel mutilata in hoc codice videbantur, ea postea cum aliis libris collata, vera et sincera reperirentur. Nam in libris Prophetarum, qui maxime in hoc exemplari (uno excepto Daniele) puram Septuaginta editionem resipiunt, mirum quam multa non habeantur; quæ tamen recte abesse, et eorum Interpretum non esse, intellectum est, tum ex commentariis veterum scriptorum græcis et latinis, tum ex libris manuscriptis, in quibus illa addita sunt sub asteriscis. Atque hæc ratio in notationibus quoque servata est: in quibus cum multa sint ex commentariis græcis petita, quæ in codicibus manuscriptis partim mutilata partim varie scripta aliquibus locis circumferuntur; ea non aliter atque in archetypis exemplaribus reperiuntur, descripta sunt, quo uniuscujusque arbitratu, adjuvantibus libris, restitui possint. Nec vero illud omittendum, quod item pertinet ad notationes;

non omnia in iis repræsentata esse, quæ aut ad confirmandas lectiones Vaticanas e scriptoribus vulgatis, aut ad explenda quæ in Septuaginta non habentur, ex aliorum editionibus afferri potuissent; quod in communibus libris cum legantur, inde sibi unusquisque nullo negotio ea parare possit. Quæ vero in libris manuscriptis reperta, vel ad indicandas antiquarum tum lectionum tum interpretationum varietates (sub scholii illas nomine, quod ipsarum incerta esset auctoritas, nonnunquam relatas), vel ad stabiliendam scripturam Vaticanam, et ejus obscuriores locos illustrandos pertinere visa sunt; ea certe non sunt prætermissa. Ordo autem librorum in Vaticano exemplari, cum idem fere sit cum eo qui apud Græcos circumfertur, a vulgatis tamen editionibus variat in hoc, quod primo habet duodecim Prophetas, et hos ipsos aliter dispositos; deinde reliquos quatuor, quemadmodum vulgo editi sunt. Atque hunc ordinem verum esse, intelligimus ex eo, quod illum agnoscunt et probant veteres Ecclesiastici scriptores; et cum toto exemplari nulla capitum divisio sit (nam in nova editione consultum est legentium commoditati), in libro tamen quatuor Prophetarum, distinctio quædam apparet subobscura, illi pene similis, quam describit sanctus Dorotheus martyr, qui vixit sub Magno Constantino. Machabæorum libri absunt ab hoc exemplari, atque item liber Genesis fere totus; nam longo ævo consumptis membranis, mutilatus est ab initio libri, usque ad caput XLVII, et liber item Psalmorum, qui a Psalmo CV usque ad CXXXVIII nimia vetustate mancus est. Sed hæc ex aliorum codicum collatione emendata sunt. Quod si aliqua videbuntur in hac editione, ut ait B. Hieronymus, vel lacerata, et inversa, quod ea sub obelis et asteriscis ab Origene suppleta et distincta non sint; vel obscura, et perturbata, quod cum latina Vulgata non consentiant, et in aliquibus aliis editionibus apertius et expressius habeantur; erit lector admonendus, non eo spectasse hujus expolitionis industriam, ut hæc editio, ex permixtis eorum qui supra nominati sunt, interpretationibus (instar ejus quam scribit B. Hieronymus a Græ-

cis κοινὴν, a nostris appellatam Communem) concinnata, latinæ Vulgatæ editioni, hoc est, Hebræo, ad verbum respondeat; sed, ut ad eam quam Septuaginta interpretes Spiritus Sancti auctoritatem secuti ediderunt, quantum per veteres libros fieri potest, quam proxime accedat. Quam nunc novis emendationibus illustratam, et aliorum interpretum reliquiis, quæ supersunt, auctam, non parum profuturam ad latinæ Vulgatæ intelligentiam, dubitabit nemo qui hanc cum illa accurate comparaverit. Quæ si doctis viris, et pie sentientibus, ut æquum est, probabuntur, reliquum erit, ut Sixto V Pont. Max. hujus boni auctori gratias agant, et ab omnipotenti Deo publicis votis poscant, optimum principem nobis florentem quamdiutissime servet: qui cum omnes curas cogitationesque suas in amplificandam ornandamque Ecclesiæ dignitatem contulerit, dubitandum non est, quin Rep. christiana optimis legibus, et sanctissimis institutis per eum reformata; religione ac pietate, revocatis antiquis ritibus, in suum splendorem restituta in hoc quoque publicam causam sit adjuturus, ut sacri veteres libri, hominum incuria, vel improbitate corrupti, pro sua eximia benignitate, ab omni labe vindicati, quam emendatissimi pervulgentur.

SIXTUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam. Cupientes, quantum in nobis est, commissi nobis gregis saluti, quacumque ratione ac via prospicere, ad pastoralem nostram curam pertinere vehementer arbitramur, sacræ Scripturæ libros, quibus salutaris doctrina continetur, ab omnibus maculis expurgatos, integros purosque pervulgari. Id nos in inferiori gradu constituti, quantum potuimus, studio et diligentia nostra præstitimus, et in hac altissima specula a Deo collocati, assidue mentis nostræ oculis spectare non desistimus. Cum itaque superioribus annis piæ recordationis Gregorius Papa XIII, prædecessor noster, nobis suggerentibus, græcum Vetus Testamentum juxta Septuaginta interpretum editionem, qua ipsi etiam Apostoli nonnunquam usi fuerunt, ad emendatissimorum codicum fidem expoliendum mandaverit; ejus rei cura dilecto filio nostro, Antonio, sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbytero, cardinali Carafæ, et ad id per eum delectis eruditis aliquot viris, demandata; et jam expolitio hujusmodi, permultis exemplaribus ex diversis Italiæ bibliothecis, et præcipue ex nostra Vaticana diligenter collatis, matureque examinatis, absoluta sit; volumus, et sancimus, ad Dei gloriam, et Ecclesiæ utilitatem, ut Vetus græcum Testamentum juxta Septuaginta, ita recognitum et expolitum, ab omnibus recipiatur, ac retineatur; quo potissimum ad latinæ Vulgatæ editionis, et veterum Sanctorum Patrum intelligentiam utantur: prohibentes, ne quis de hac nova græca editione audeat in posterum, vel addendo, vel demendo, quicquam immutare. Si quis autem aliter fecerit, quam hac nostra sanctione comprehensum est, noverit se

cis κοινὴν, a nostris appellatam Communem) concinnata, latinæ Vulgatæ editioni, hoc est, Hebræo, ad verbum respondeat; sed, ut ad eam quam Septuaginta interpretes Spiritus Sancti auctoritatem secuti ediderunt, quantum per veteres libros fieri potest, quam proxime accedat. Quam nunc novis emendationibus illustratam, et aliorum interpretum reliquiis, quæ supersunt, auctam, non parum profuturam ad latinæ Vulgatæ intelligentiam, dubitabit nemo qui hanc cum illa accurate comparaverit. Quæ si doctis viris, et pie sentientibus, ut æquum est, probabuntur, reliquum erit, ut Sixto V Pont. Max. hujus boni auctori gratias agant, et ab omnipotenti Deo publicis votis poscant, optimum principem nobis florentem quamdiutissime servet: qui cum omnes curas cogitationesque suas in amplificandam ornandamque Ecclesiæ dignitatem contulerit, dubitandum non est, quin Rep. christiana optimis legibus, et sanctissimis institutis per eum reformata; religione ac pietate, revocatis antiquis ritibus, in suum splendorem restituta in hoc quoque publicam causam sit adjuturus, ut sacri veteres libri, hominum incuria, vel improbitate corrupti, pro sua eximia benignitate, ab omni labe vindicati, quam emendatissimi pervulgentur.

SIXTUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam. Cupientes, quantum in nobis est, commissi nobis gregis saluti, quacumque ratione ac via prospicere, ad pastoralem nostram curam pertinere vehementer arbitramur, sacræ Scripturæ libros, quibus salutaris doctrina continetur, ab omnibus maculis expurgatos, integros purosque pervulgari. Id nos in inferiori gradu constituti, quantum potuimus, studio et diligentia nostra præstitimus, et in hac altissima specula a Deo collocati, assidue mentis nostræ oculis spectare non desistimus. Cum itaque superioribus annis piæ recordationis Gregorius Papa XIII, prædecessor noster, nobis suggerentibus, græcum Vetus Testamentum juxta Septuaginta interpretum editionem, qua ipsi etiam Apostoli nonnunquam usi fuerunt, ad emendatissimorum codicum fidem expoliendum mandaverit; ejus rei cura dilecto filio nostro, Antonio, sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbytero, cardinali Carafæ, et ad id per eum delectis eruditis aliquot viris, demandata; et jam expolitio hujusmodi, permultis exemplaribus ex diversis Italiæ bibliothecis, et præcipue ex nostra Vaticana diligenter collatis, matureque examinatis, absoluta sit; volumus, et sancimus, ad Dei gloriam, et Ecclesiæ utilitatem, ut Vetus græcum Testamentum juxta Septuaginta, ita recognitum et expolitum, ab omnibus recipiatur, ac retineatur; quo potissimum ad latinæ Vulgatæ editionis, et veterum Sanctorum Patrum intelligentiam utantur: prohibentes, ne quis de hac nova græca editione audeat in posterum, vel addendo, vel demendo, quicquam immutare. Si quis autem aliter fecerit, quam hac nostra sanctione comprehensum est, noverit se

in Dei Omnipotentis, beatorumque apostolorum Petri et Pauli, indignationem incursurum. Datum Romæ apud sanctum Marcum, sub annulo Piscatoris. Die 8 octobris, M. D. LXXXVI. Pontificatus nostri anno secundo.

THO. THOM. GUALTERUTIUS.

ΓΕΝΕΣΙΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

1. Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

2. Ἡ δὲ γῆ ἦν ἀόρατος καὶ ἀκατασκεύαστος· καὶ σκότος ἐπάνω τῆς ἀβύσσου· καὶ πνεῦμα Θεοῦ ἐπεφέρετο ἐπάνω τοῦ ὕδατος.

3. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· Γενηθήτω φῶς, καὶ ἐγένετο φῶς.

4. Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς τὸ φῶς, ὅτι καλόν. Καὶ διεχώρισεν ὁ Θεὸς ἀνὰ μέσον τοῦ φωτὸς, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σκότους.

5. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὸ φῶς ἡμέραν, καὶ τὸ σκότος ἐκάλεσε νύκτα. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωῒ, ἡμέρα μία.

6. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· Γενηθήτω στερέωμα ἐν μέσῳ τοῦ ὕδατος· καὶ ἔστω διαχωρίζον ἀνὰ μέσον ὕδατος καὶ ὕδατος· Καὶ ἐγένετο οὕτως.

7. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸ στερέωμα· καὶ διεχώρισεν ὁ Θεὸς ἀνὰ μέσον τοῦ ὕδατος, ὃ ἦν ὑποκάτω τοῦ στερεώματος, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ ὕδατος, τοῦ ἐπάνω τοῦ στερεώματος.

8. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὸ στερέωμα, οὐρανόν. Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς, ὅτι καλόν. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωῒ, ἡμέρα δευτέρα.

9. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· Συναχθήτω τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς συναγωγὴν μίαν, καὶ ὀφθήτω ἡ ξηρά. Καὶ ἐγένετο οὕτως· καὶ συνήχθη τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὰς συναγωγὰς αὐτῶν, καὶ ὤφθη ἡ ξηρά.

10. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὴν ξηρὰν, γῆν· καὶ τὰ συστήματα τῶν ὑδάτων ἐκάλεσε θαλάσσας. Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς, ὅτι καλόν.

11. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· Βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου σπεῖρον σπέρμα κατὰ γένος καὶ καθ' ὁμοιότητα, καὶ ξύλον κάρπιμον ποιοῦν καρπὸν, οὗ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ κατὰ γένος ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ ἐγένετο οὕτως.

12. Καὶ ἐξήνεγκεν ἡ γῆ βοτάνην χόρτου σπεῖρον σπέρμα κατὰ γένος καὶ καθ' ὁμοιότητα, καὶ ξύλον κάρπιμον ποιοῦν καρπὸν, οὗ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ κατὰ γένος ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς, ὅτι καλόν.

13. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωῒ, ἡμέρα τρίτη.

14. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· Γενηθήτωσαν φωστῆρες ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ εἰς φαῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς, τοῦ διαχωρίζειν ἀνὰ μέσον τῆς ἡμέρας καὶ ἀνὰ μέσον τῆς νυκτός· καὶ ἔστωσαν εἰς σημεῖα, καὶ εἰς καιροὺς, καὶ εἰς ἡμέρας, καὶ εἰς ἐνιαυτούς.

15. Καὶ ἔστωσαν εἰς φαῦσιν ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ, ὥστε φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ ἐγένετο οὕτως.

16. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τοὺς δύο φωστῆρας τοὺς μεγάλους· τὸν φωστῆρα τὸν μέγαν εἰς ἀρχὰς τῆς ἡμέρας, καὶ τὸν φωστῆρα τὸν ἐλάσσω εἰς ἀρχὰς τῆς νυκτὸς, καὶ τοὺς ἀστέρας.

17. Καὶ ἔθετο αὐτοὺς ὁ Θεὸς ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ, ὥστε φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς,

GENESIS.

CAPUT I.

1. In principio fecit Deus cœlum et terram.

2. Terra autem erat invisibilis, et incomposita : et tenebræ super abyssum : et spiritus Dei superferebatur super aquam.

3. Et dixit Deus : Fiat lux, et facta est lux.

4. Et vidit Deus lucem, quia bona est. Et discrevit Deus inter lucem et tenebras.

5. Et vocavit Deus lucem diem, et tenebras vocavit noctem. Et factum est vespere, et factum est mane, dies unus.

6. Et dixit Deus : Fiat firmamentum in medio aquæ : et sit discernens inter aquam, et aquam. Et factum est sic.

7. Et fecit Deus firmamentum : et divisit Deus inter aquam quæ erat sub firmamento, et inter aquam quæ supra firmamentum.

8. Et vocavit Deus firmamentum, cœlum. Et vidit Deus, quia bonum est. Et factum est vespere, et factum est mane, dies secundus.

9. Et dixit Deus : Congregetur aqua, quæ sub cœlo, in congregationem unam, et appareat arida. Et factum est sic : et congregata est aqua, quæ sub cœlo, in congregationes suas, et apparuit arida.

10. Et vocavit Deus aridam, terram, et collectiones aquarum vocavit maria. Et vidit Deus, quia bonum est.

11. Et dixit Deus : Germinet terra herbam pabuli, seminans semen secundum genus, et secundum similitudinem; et lignum fructiferum faciens fructum, cujus semen ejus sit in ipso secundum genus super terram. Et factum est sic.

12. Et produxit terra herbam pabuli, seminans semen secundum genus, et secundum similitudinem, et lignum fructiferum faciens fructum, cujus semen ejus sit in eo secundum genus super terram. Et vidit Deus, quia bonum est.

13. Et factum est vespere, et factum est mane, dies tertius.

14. Et dixit Deus : Fiant luminaria in firmamento cœli ad illuminationem super terram : ut discernant inter diem et noctem : et sint in signa et in tempora, et in dies et in annos.

15. Et sint ad illuminationem in firmamento cœli ut luceant super terram. Et factum est sic.

16. Et fecit Deus duo luminaria magna : luminare majus in principatus diei, et luminare minus in principatus noctis, et stellas.

17. Et posuit ea Deus in firmamento cœli, ut luceant super terram,

18. καὶ ἄρχειν τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς, καὶ διαχωρίζειν ἀνὰ μέσον τοῦ φωτὸς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σκότους. Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς, ὅτι καλόν.

19. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωῒ, ἡμέρα τετάρτη.

20. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· Ἐξαγαγέτω τὰ ὕδατα ἑρπετὰ ψυχῶν ζωσῶν, καὶ πετεινὰ πετόμενα ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ τὸ στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ ἐγένετο οὕτως.

21. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὰ κήτη τὰ μεγάλα, καὶ πᾶσαν ψυχὴν ζώων ἑρπετῶν, ἃ ἐξήγαγε τὰ ὕδατα κατὰ γένη αὐτῶν. Καὶ πᾶν πετεινὸν πτερωτὸν κατὰ γένος. Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς, ὅτι καλά.

22. Καὶ εὐλόγησεν αὐτὰ ὁ Θεὸς, λέγων· Αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὰ ὕδατα ἐν ταῖς θαλάσσαις· καὶ τὰ πετεινὰ πληθυνέσθωσαν ἐπὶ τῆς γῆς.

23. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωῒ, ἡμέρα πέμπτη.

24. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· Ἐξαγαγέτω ἡ γῆ ψυχὴν ζῶσαν κατὰ γένος, τετράποδα καὶ ἑρπετὰ καὶ θηρία τῆς γῆς κατὰ γένος. Καὶ ἐγένετο οὕτως.

25. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὰ θηρία τῆς γῆς κατὰ γένος, καὶ τὰ κτήνη κατὰ γένος αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ ἑρπετὰ τῆς γῆς κατὰ γένος. Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς, ὅτι καλά.

26. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· Ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ καθ' ὁμοίωσιν· καὶ ἀρχέτωσαν τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης, καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τῶν κτηνῶν, καὶ πάσης τῆς γῆς, καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς.

27. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον· κατ' εἰκόνα Θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν· ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς.

28. Καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς, λέγων· Αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς· καὶ ἄρχετε τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης, καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πάντων τῶν κτηνῶν, καὶ πάσης τῆς γῆς, καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς.

29. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· Ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν πάντα χόρτον σπόριμον σπεῖρον σπέρμα, ὅ ἐστιν ἐπάνω πάσης τῆς γῆς· καὶ πᾶν ξύλον, ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ καρπὸν σπέρματος σπορίμου, ὑμῖν ἔσται εἰς βρῶσιν.

30. Καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ παντὶ ἑρπετῷ ἕρποντι ἐπὶ τῆς γῆς, ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ ψυχὴν ζωῆς, καὶ πάντα χόρτον χλωρὸν εἰς βρῶσιν. Καὶ ἐγένετο οὕτως.

31. Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς τὰ πάντα, ὅσα ἐποίησε, καὶ ἰδοὺ καλὰ λίαν. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωῒ, ἡμέρα ἕκτη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Καὶ συνετελέσθησαν ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, καὶ πᾶς ὁ κόσμος αὐτῶν.

2. Καὶ συνετέλεσεν ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ τὰ ἔργα αὐτοῦ, ἃ ἐποίησε· καὶ κατέπαυσε τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὧν ἐποίησε.

3. Καὶ εὐλόγησεν ὁ Θεὸς τὴν ἡμέραν τὴν ἑβδόμην, καὶ ἡγίασεν αὐτήν· ὅτι ἐν αὐτῇ κατέπαυσεν ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὧν ἤρξατο ὁ Θεὸς ποιῆσαι.

4. Αὕτη ἡ βίβλος γενέσεως οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὅτε ἐγένετο· ᾗ ἡμέρᾳ ἐποίησε Κύριος ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν,

18. et habeant principatum diei ac noctis, et discernant inter lucem et tenebras. Et vidit Deus, quia bonum est.

19. Et factum est vespere, et factum est mane, dies quartus.

20. Et dixit Deus : Producant aquæ reptilia animarum viventium, et volatilia volantia super terram secundum firmamentum cœli. Et factum est sic.

21. Et fecit Deus cetos magnos, et omnem animam animalium reptilium, quæ produxerunt aquæ secundum genera eorum, et omne volatile pennatum secundum genus. Et vidit Deus, quia bona sunt.

22. Et benedixit ea Deus, dicens : Crescite, et multiplicamini : et replete aquas in maribus : et volatilia multiplicentur super terram.

23. Et factum est vespere, et factum est mane, dies quintus.

24. Et dixit Deus : Producat terra animam viventem secundum genus, quadrupedia et reptilia, et bestias terræ secundum genus. Et factum est sic.

25. Et fecit Deus bestias terræ secundum genus, et pecora secundum genus eorum, et omnia reptilia terræ secundum genus. Et vidit Deus, quia bona sunt.

26. Et dixit Deus : Faciamus hominem ad imaginem nostram, et ad similitudinem : et habeant principatum piscium maris, et volatilium cœli, et pecorum, et omnis terræ, et omnium reptilium repentium super terram.

27. Et fecit Deus hominem : ad imaginem Dei fecit eum : masculum et feminam fecit eos.

28. Et benedixit eos Deus, dicens : Crescite, et multiplicamini, et replete terram, et dominamini ejus : et principamini piscium maris, et volatilium cœli, et omnium pecorum, et omnis terræ, et omnium reptilium repentium super terram.

29. Et dixit Deus : Ecce dedi vobis omne pabulum seminale seminans semen, quod est super omnem terram : et omne lignum, quod habet in se fructum seminis seminalis : vobis erit ad escam.

30. Et omnibus bestiis terræ, et omnibus volatilibus cœli, et omni reptili repenti super terram, quod habet in se animam vitæ, et omne pabulum viride in escam. Et factum est sic.

31. Et vidit Deus omnia, quæcumque fecit : et ecce bona valde. Et factum est vespere, et factum est mane, dies sextus.

CAPUT II.

1. Et consummata sunt cœlum et terra, et omnis ornatus eorum.

2. Et consummavit Deus in die sexto opera sua, quæ fecit : et requievit in die septimo ab omnibus operibus suis, quæ fecit.

3. Et benedixit Deus diem septimum, et sanctificavit eum : quia in ipso requievit ab omnibus operibus suis, quæ inchoavit Deus facere.

4 Hic est liber generationis cœli et terræ, cum facta sunt : qua die fecit Dominus Deus cœlum et terram,

5. καὶ πᾶν χλωρὸν ἀγροῦ πρὸ τοῦ γενέσθαι ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ πάντα χόρτον ἀγροῦ πρὸ τοῦ ἀνατεῖλαι· οὐ γὰρ ἔβρεξεν ὁ Θεὸς ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἄνθρωπος οὐκ ἦν ἐργάζεσθαι αὐτήν.

6. Πηγὴ δὲ ἀνέβαινεν ἐκ τῆς γῆς, καὶ ἐπότιζε πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς.

7. Καὶ ἔπλασεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον, χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς· καὶ ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς, καὶ ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν.

8. Καὶ ἐφύτευσεν ὁ Θεὸς παράδεισον ἐν Ἐδὲμ κατὰ ἀνατολὰς, καὶ ἔθετο ἐκεῖ τὸν ἄνθρωπον, ὃν ἔπλασε.

9. Καὶ ἐξανέτειλεν ὁ Θεὸς ἔτι ἐκ τῆς γῆς πᾶν ξύλον ὡραῖον εἰς ὅρασιν, καὶ καλὸν εἰς βρῶσιν· καὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου, καὶ τὸ ξύλον τοῦ εἰδέναι γνωστὸν καλοῦ καὶ πονηροῦ.

10. Ποταμὸς δὲ ἐκπορεύεται ἐξ Ἐδὲμ ποτίζειν τὸν παράδεισον· ἐκεῖθεν ἀφορίζεται εἰς τέσσαρας ἀρχάς.

11. Ὄνομα τῷ ἑνὶ, Φισῶν. Οὗτος ὁ κυκλῶν πᾶσαν τὴν γῆν Εὐιλάτ· ἐκεῖ οὗ ἐστι τὸ χρυσίον.

12. Τὸ δὲ χρυσίον τῆς γῆς ἐκείνης καλόν. Καὶ ἐκεῖ ἔστιν ὁ ἄνθραξ καὶ ὁ λίθος ὁ πράσινος.

13. Καὶ ὄνομα τῷ ποταμῷ τῷ δευτέρῳ, Γεὼν. Οὗτος ὁ κυκλῶν πᾶσαν τὴν γῆν Αἰθιοπίας.

14. Καὶ ὁ ποταμὸς ὁ τρίτος, Τίγρις. Οὗτος ὁ προπορευόμενος κατέναντι Ἀσσυρίων. Ὁ δὲ ποταμὸς ὁ τέταρτος, Εὐφράτης.

15. Καὶ ἔλαβε Κύριος ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον ὃν ἔπλασε, καὶ ἔθετο αὐτὸν ἐν τῷ παραδείσῳ τῆς τρυφῆς, ἐργάζεσθαι αὐτὸν καὶ φυλάσσειν.

16. Καὶ ἐνετείλατο Κύριος ὁ Θεὸς τῷ Ἀδὰμ, λέγων· Ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ ἐν τῷ παραδείσῳ βρώσει φαγῇ·

17. ἀπὸ δὲ τοῦ ξύλου τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρὸν, οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτοῦ· ᾗ δ' ἂν ἡμέρᾳ φάγητε ἀπ' αὐτοῦ, θανάτῳ ἀποθανεῖσθε.

18. Καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεός· Οὐ καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον. Ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθὸν κατ' αὐτόν.

19. Καὶ ἔπλασεν ὁ Θεὸς ἔτι ἐκ τῆς γῆς πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, καὶ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἤγαγεν αὐτὰ πρὸς τὸν Ἀδὰμ, ἰδεῖν τί καλέσει αὐτά. Καὶ πᾶν ὃ ἐὰν ἐκάλεσεν αὐτὸ Ἀδὰμ ψυχὴν ζῶσαν, τοῦτο ὄνομα αὐτῷ.

20. Καὶ ἐκάλεσεν Ἀδὰμ ὀνόματα πᾶσι τοῖς κτήνεσι, καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τοῦ ἀγροῦ. Τῷ δὲ Ἀδὰμ οὐχ εὑρέθη βοηθὸς ὅμοιος αὐτῷ.

21. Καὶ ἐπέβαλεν ὁ Θεὸς ἔκστασιν ἐπὶ τὸν Ἀδὰμ, καὶ ὕπνωσε. Καὶ ἔλαβε μίαν τῶν πλευρῶν αὐτοῦ, καὶ ἀνεπλήρωσε σάρκα ἀντ' αὐτῆς.

22. Καὶ ᾠκοδόμησεν ὁ Θεὸς τὴν πλευρὰν, ἣν ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ Ἀδὰμ, εἰς γυναῖκα· καὶ ἤγαγεν αὐτὴν πρὸς τὸν Ἀδάμ.

23. Καὶ εἶπεν Ἀδάμ· Τοῦτο νῦν ὀστοῦν ἐκ τῶν ὀστέων μου, καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός μου, αὕτη κληθήσεται γυνὴ, ὅτι ἐκ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἐλήφθη.

24. Ἕνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν.

25. Καὶ ἦσαν οἱ δύο γυμνοὶ, ὅ τε Ἀδὰμ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ᾐσχύνοντο.

5. et omne viride agri, antequam esset super terram, et omne fœnum agri, antequam exortum esset : non enim pluerat Deus super terram, nec erat homo qui operaretur eam.

6. Fons autem ascendebat de terra, et irrigabat omnem faciem terræ.

7. Et finxit Deus hominem, pulverem de terra : et insufflavit in faciem ejus flatum vitæ, et factus est homo in animam viventem.

8. Et plantavit Deus paradisum in Edem ad orientem, et posuit ibi hominem, quem plasmaverat.

9. Et produxit adhuc Deus de terra omne lignum speciosum ad aspectum, et bonum ad escam : et lignum vitæ in medio paradisi, et lignum ad sciendum cognoscibile boni et mali.

10. Flumen autem procedit ex Edem, ad irrigandum paradisum : quod inde dividitur in quatuor initia.

11. Nomen uni Phison. Hoc est, quod circuit totam terram Evilat : ubi est aurum.

12. Et aurum terræ illius bonum. Et ibi est carbunculus, et lapis prasinus.

13. Et nomen flumini secundo Geon. Hoc est, quod circuit totam terram Æthiopiæ.

14. Et flumen tertium Tigris. Hoc est, quod vadit contra Assyrios. Et flumen quartum Euphrates.

15. Et sumpsit Dominus Deus hominem, quem fecit : et posuit eum in paradiso deliciarum, operari eum, et custodire.

16. Et præcepit Dominus Deus Adam, dicens : Ex omni ligno, quod est in paradiso, esca edes :

17. de ligno autem cognoscendi bonum et malum, non edetis de illo : qua die autem ederitis ex eo, morte moriemini.

18. Et dixit Dominus Deus : Non est bonum esse hominem solum. Faciamus ei adjutorium secundum ipsum.

19. Et finxit Deus adhuc de terra omnes bestias agri, et omnia volatilia cœli : et adduxit illa ad Adam, ut videret, quid vocaret ea. Et omne, quodcumque vocavit Adam illud, animam vivam, hoc est nomen ei.

20. Et vocavit Adam nomina omnibus pecoribus, et omnibus volatilibus cœli, et omnibus bestiis agri. Ipsi autem Adam non est inventus adjutor similis ei.

21. Et immisit Deus ecstasim in Adam, et obdormivit. Et accepit unam costarum ejus, et infarsit carnem pro ea

22. Et ædificavit Deus costam, quam accepit de Adam, in mulierem, et adduxit eam ad Adam.

23. Et dixit Adam : Hoc nunc os ex ossibus meis, et caro ex carne mea. Hæc vocabitur mulier : quoniam ex viro sumpta est.

24. Propter hoc relinquet homo patrem suum et matrem, et adhærebit uxori suæ : et erunt duo in carne una.

25. Et erant ambo nudi, Adam et mulier ejus, et non confundebantur.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Ὁ δὲ ὄφις ἦν φρονιμώτατος πάντων τῶν θηρίων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, ὧν ἐποίησε Κύριος ὁ Θεός. Καὶ εἶπεν ὁ ὄφις τῇ γυναικί· Τί ὅτι εἶπεν ὁ Θεὸς, οὐ μὴ φάγητε ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ παραδείσου;

2. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ τῷ ὄφει· Ἀπὸ καρποῦ τοῦ ξύλου τοῦ παραδείσου φαγούμεθα·

3. ἀπὸ δὲ τοῦ καρποῦ τοῦ ξύλου, ὅ ἐστιν ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου, εἶπεν ὁ Θεὸς, οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτοῦ, οὐδὲ μὴ ἅψησθε αὐτοῦ, ἵνα μὴ ἀποθάνητε.

4. Καὶ εἶπεν ὁ ὄφις τῇ γυναικί· Οὐ θανάτῳ ἀποθανεῖσθε.

5. Ἤδει γὰρ ὁ Θεὸς, ὅτι ᾗ ἂν ἡμέρᾳ φάγητε ἀπ' αὐτοῦ, διανοιχθήσονται ὑμῶν οἱ ὀφθαλμοὶ, καὶ ἔσεσθε ὡς θεοὶ, γινώσκοντες καλὸν καὶ πονηρόν.

6. Καὶ εἶδεν ἡ γυνὴ, ὅτι καλὸν τὸ ξύλον εἰς βρῶσιν, καὶ ὅτι ἀρεστὸν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἰδεῖν, καὶ ὡραῖόν ἐστι τοῦ κατανοῆσαι. Καὶ λαβοῦσα ἀπὸ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ, ἔφαγε· καὶ ἔδωκε καὶ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς μετ' αὐτῆς, καὶ ἔφαγον.

7. Καὶ διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν δύο, καὶ ἔγνωσαν ὅτι γυμνοὶ ἦσαν· καὶ ἔῤῥαψαν φύλλα συκῆς, καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς περιζώματα.

8. Καὶ ἤκουσαν τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ περιπατοῦντος ἐν τῷ παραδείσῳ τὸ δειλινόν. Καὶ ἐκρύβησαν ὅ τε Ἀδὰμ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἐν μέσῳ τοῦ ξύλου τοῦ παραδείσου.

9. Καὶ ἐκάλεσεν Κύριος ὁ Θεὸς τὸν Ἀδὰμ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀδὰμ, ποῦ εἶ;

10. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Τῆς φωνῆς σου ἤκουσα περιπατοῦντος ἐν τῷ παραδείσῳ, καὶ ἐφοβήθην ὅτι γυμνός εἰμι, καὶ ἐκρύβην.

11. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Θεός· Τίς ἀνήγγειλέ σοι ὅτι γυμνὸς εἶ, εἰ μὴ ἀπὸ τοῦ ξύλου, οὗ ἐνετειλάμην σοι τούτου μόνου μὴ φαγεῖν, ἀπ' αὐτοῦ ἔφαγες;

12. Καὶ εἶπεν ὁ Ἀδάμ· Ἡ γυνὴ, ἣν ἔδωκας μετ' ἐμοῦ, αὕτη μοι ἔδωκεν ἀπὸ τοῦ ξύλου, καὶ ἔφαγον.

13. Καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς τῇ γυναικί· Τί τοῦτο ἐποίησας; Καὶ εἶπεν ἡ γυνή· Ὁ ὄφις ἠπάτησέ με, καὶ ἔφαγον.

14. Καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς τῷ ὄφει· Ὅτι ἐποίησας τοῦτο, ἐπικατάρατος σὺ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς· ἐπὶ τῷ στήθει σου καὶ τῇ κοιλίᾳ πορεύσῃ· καὶ γῆν φαγῇ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου·

15. καὶ ἔχθραν θήσω ἀνὰ μέσον σοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τῆς γυναικὸς, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματος αὐτῆς· αὐτός σου τηρήσει κεφαλὴν, καὶ σὺ τηρήσεις αὐτοῦ πτέρναν.

16. Καὶ τῇ γυναικὶ εἶπε· Πληθύνων πληθυνῶ τὰς λύπας σου καὶ τὸν στεναγμόν σου· ἐν λύπαις τέξῃ τέκνα, καὶ πρὸς τὸν ἄνδρα σου ἡ ἀποστροφή σου· καὶ αὐτός σου κυριεύσει.

17. Τῷ δὲ Ἀδὰμ εἶπεν· Ὅτι ἤκουσας τῆς φωνῆς τῆς γυναικός σου, καὶ ἔφαγες ἀπὸ τοῦ ξύλου, οὗ ἐνετειλάμην σοι τούτου μόνου μὴ φαγεῖν, ἀπ' αὐτοῦ ἔφαγες, ἐπικατάρατος ἡ γῆ ἐν τοῖς ἔργοις σου· ἐν λύπαις φαγῇ αὐτὴν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου.

CAPUT III.

1. Serpens autem erat prudentissimus omnium bestiarum, quæ erant super terram, quas fecerat Dominus Deus. Et dixit serpens mulieri : Quid, quia dixit Deus, ne edatis ab omni ligno paradisi?

2. Et dixit mulier serpenti : A fructu ligni paradisi edemus :

3. de fructu autem ligni, quod est in medio paradisi, dixit Deus, non edetis ex eo, neque tangetis illud, ne moriamini.

4. Et dixit serpens mulieri : Non morte moriemini.

5. Sciebat enim Deus, quoniam qua die manducaveritis de eo, aperientur oculi vestri, et eritis sicut dii, scientes bonum et malum.

6. Et vidit mulier, quia bonum est lignum ad escam, et quia gratum oculis ad videndum, et speciosum est ad intelligendum. Et sumens de fructu ejus edit : et dedit et viro suo secum, et ederunt.

7. Et aperti sunt oculi amborum : et agnoverunt, quia nudi erant : et consuerunt folia fici, et fecerunt sibi succinctoria.

8. Et audierunt vocem Domini Dei deambulantis in paradiso ad vesperam. Et absconderunt se Adam et mulier ejus a facie Domini Dei in medio ligni paradisi.

9. Et vocavit Dominus Deus Adam, et dixit illi : Adam, ubi es?

10. Et dixit ei : Vocem tuam audivi deambulantis in paradiso, et timui, quia nudus sum, et abscondi me.

11. Et dixit illi Deus : Quis nunciavit tibi, quia nudus es, nisi a ligno, quod præceperam tibi tantum ne ex eo manducares, ab eo edisti?

12. Et dixit Adam : Mulier, quam dedisti mecum, hæc mihi dedit de ligno, et edi.

13. Et dixit Dominus Deus mulieri : Quid hoc fecisti? Et dixit mulier : Serpens seduxit me, et manducavi.

14. Et dixit Dominus Deus serpenti : Quia fecisti hoc, maledictus tu ab omnibus pecoribus, et ab omnibus bestiis, quæ sunt super terram : super pectus tuum et ventrem ambulabis : et terram edes omnes dies vitæ tuæ :

15. et inimicitias ponam inter te et mulierem, et inter semen tuum et semen ejus. Ipse servabit caput tuum : et tu servabis ejus calcaneum.

16. Et mulieri dixit : Multiplicans multiplicabo tristitias tuas, et gemitum tuum : in tristitiis paries filios : et ad virum tuum conversio tua : et ipse tui dominabitur.

17. Adæ autem dixit : Quia audisti vocem mulieris tuæ, et edisti de ligno, de quo præceperam tibi, de eo solo non edere, de eo edisti; maledicta terra in operibus tuis : in tristitiis edes illam omnes dies vitæ tuæ.

18. Ἀκάνθας καὶ τριβόλους ἀνατελεῖ σοι, καὶ φαγῇ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ.

19. Ἐν ἱδρῶτι τοῦ προςώπου σου φαγῇ τὸν ἄρτον σου, ἕως τοῦ ἀποστρέψαι σε εἰς τὴν γῆν ἐξ ἧς ἐλήφθης· ὅτι γῆ εἶ, καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσῃ.

20. Καὶ ἐκάλεσεν Ἀδὰμ τὸ ὄνομα τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Ζωή, ὅτι μήτηρ πάντων τῶν ζώντων.

21. Καὶ ἐποίησε Κύριος ὁ Θεὸς τῷ Ἀδὰμ καὶ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ χιτῶνας δερματίνους, καὶ ἐνέδυσεν αὐτούς.

22. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· Ἰδοὺ Ἀδὰμ γέγονεν ὡς εἷς ἐξ ἡμῶν, τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρόν. Καὶ νῦν μή ποτε ἐκτείνῃ τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ λάβῃ ἀπὸ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς καὶ φάγῃ, καὶ ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα.

23. Καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτὸν Κύριος ὁ Θεὸς ἐκ τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς ἐργάζεσθαι τὴν γῆν ἐξ ἧς ἐλήφθη.

24. Καὶ ἐξέβαλε τὸν Ἀδὰμ, καὶ κατῴκισεν αὐτὸν ἀπέναντι τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς, καὶ ἔταξε τὰ Χερουβὶμ καὶ τὴν φλογίνην ῥομφαίαν τὴν στρεφομένην φυλάσσειν τὴν ὁδὸν τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς.

18. Spinas et tribulos germinabit tibi; et edes fœnum agri.

19. In sudore vultus tui edes panem tuum, donec revertaris in terram, de qua sumptus es : quia terra es, et in terram ibis.

20. Et vocavit Adam nomen mulieris suæ, Vita, quoniam est mater omnium viventium.

21. Et fecit Dominus Deus Adæ et mulieri ejus tunicas pelliceas, et induit eos.

22. Et dixit Deus : Ecce Adam factus est tanquam unus ex nobis, in cognoscendo bonum et malum. Et nunc, ne aliquando extendat manum suam, et sumat de ligno vitæ, et edat, et vivet in æternum.

23. Et dimisit illum Dominus Deus de paradiso voluptatis, operari terram, ex qua sumptus est.

24. Et ejecit Adam, et collocavit eum contra paradisum voluptatis, et ordinavit Cherubim, et flammeam romphæam, quæ vertitur, custodire viam ligni vitæ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Ἀδὰμ δὲ ἔγνω Εὔαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκε τὸν Κάϊν. Καὶ εἶπεν· Ἐκτησάμην ἄνθρωπον διὰ τοῦ Θεοῦ.

2. Καὶ προςέθηκε τεκεῖν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν Ἄβελ. Καὶ ἐγένετο Ἄβελ ποιμὴν προβάτων· Κάϊν δὲ ἦν ἐργαζόμενος τὴν γῆν.

3. Καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας ἤνεγκε Κάϊν ἀπὸ τῶν καρπῶν τῆς γῆς θυσίαν τῷ Κυρίῳ.

4. Καὶ Ἄβελ ἤνεγκε καὶ αὐτὸς ἀπὸ τῶν πρωτοτόκων τῶν προβάτων αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ τῶν στεάτων αὐτῶν. Καὶ ἐπεῖδεν ὁ Θεὸς ἐπὶ Ἄβελ καὶ ἐπὶ τοῖς δώροις αὐτοῦ·

5. ἐπὶ δὲ Κάϊν καὶ ἐπὶ ταῖς θυσίαις αὐτοῦ οὐ προςέσχε. Καὶ ἐλυπήθη Κάϊν λίαν, καὶ συνέπεσε τῷ προςώπῳ αὐτοῦ.

6. Καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς τῷ Κάϊν· Ἵνα τί περίλυπος ἐγένου, καὶ ἵνα τί συνέπεσε τὸ πρόσωπόν σου;

7. Οὐκ ἐὰν ὀρθῶς προςενέγκῃς, ὀρθῶς δὲ μὴ διέλῃς, ἥμαρτες; ἡσύχασον· πρὸς σὲ ἡ ἀποστροφὴ αὐτοῦ, καὶ σὺ ἄρξεις αὐτοῦ.

8. Καὶ εἶπε Κάϊν πρὸς Ἄβελ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· Διέλθωμεν εἰς τὸ πεδίον. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐν τῷ πεδίῳ, ἀνέστη Κάϊν ἐπὶ Ἄβελ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν.

9. Καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς πρὸς Κάϊν· Ποῦ ἐστιν Ἄβελ ὁ ἀδελφός σου; Καὶ εἶπεν· Οὐ γινώσκω. Μὴ φύλαξ τοῦ ἀδελφοῦ μου εἰμὶ ἐγώ;

10. Καὶ εἶπε Κύριος· Τί πεποίηκας; φωνὴ αἵματος τοῦ ἀδελφοῦ σου βοᾷ πρός με ἐκ τῆς γῆς.

11. Καὶ νῦν ἐπικατάρατος σὺ ἀπὸ τῆς γῆς, ἣ ἔχανε τὸ στόμα αὐτῆς δέξασθαι τὸ αἷμα τοῦ ἀδελφοῦ σου ἐκ τῆς χειρός σου.

12. Ὅτε ἐργᾷ τὴν γῆν, καὶ οὐ προςθήσει τὴν ἰσχὺν αὐτῆς δοῦναί σοι. Στένων καὶ τρέμων ἔσῃ ἐπὶ τῆς γῆς.

13. Καὶ εἶπε Κάϊν πρὸς Κύριον τὸν Θεόν· Μείζων ἡ αἰτία μου τοῦ ἀφεθῆναί με.

14. Εἰ ἐκβάλλεις με σήμερον ἀπὸ προςώπου τῆς γῆς,

CAPUT IV.

1. Adam autem cognovit Evam mulierem suam ; quæ concepit, et peperit Caïn. Et dixit : Acquisivi hominem per Deum.

2. Et adjecit parere fratrem ejus Abel. Et factus est Abel pastor ovium : Caïn autem operabatur terram.

3. Et factum est post dies : obtulit Caïn ex fructibus terræ sacrificium Domino.

4. Abel autem obtulit et ipse de primogenitis ovium suarum, et de adipibus earum. Et respexit Deus super Abel et super munera ejus :

5. Super Caïn autem, et super sacrificia ejus non advertit. Et contristatus est Caïn valde, et concidit vultu suo.

6. Et dixit Dominus Deus ad Caïn : Quare tristis factus es? et quare concidit vultus tuus?

7. Nonne si recte offeras, non autem recte dividas, peccasti? Quiesce : ad te conversio ejus; et tu principatum habebis ipsius.

8. Et dixit Caïn ad Abel fratrem suum : Transeamus in campum. Et factum est, dum esset in campo, surrexit Caïn super Abel fratrem suum, et occidit eum.

9. Et dixit Dominus Deus ad Caïn : Ubi est Abel frater tuus? Et dixit : Nescio. Numquid custos fratris mei ego sum?

10. Et dixit Dominus : Quid fecisti? Vox sanguinis fratris tui clamat ad me de terra.

11. Et nunc maledictus tu a terra, quæ aperuit os suum accipere sanguinem fratris tui de manu tua.

12. Quando operaberis terram, et non adjiciet virtutem suam dare tibi. Gemens et tremens eris super terram.

13. Et dixit Caïn ad Dominum Deum : Major causa mea est, quam ut ego dimittar.

14. Si ejicis me hodie a facie terræ, et a facie tua abs-

καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου κρυβήσομαι, καὶ ἔσομαι στένων καὶ τρέμων ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἔσται, πᾶς ὁ εὑρίσκων με, ἀποκτενεῖ με.

15. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Κύριος ὁ Θεός· Οὐχ οὕτω. Πᾶς ὁ ἀποκτείνας Κάϊν, ἑπτὰ ἐκδικούμενα παραλύσει. Καὶ ἔθετο Κύριος ὁ Θεὸς σημεῖον τῷ Κάϊν, τοῦ μὴ ἀνελεῖν αὐτὸν πάντα τὸν εὑρίσκοντα αὐτόν.

16. Ἐξῆλθε δὲ Κάϊν ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ, καὶ ᾤκησεν ἐν γῇ Ναὶδ κατέναντι Ἐδέμ.

17. Καὶ ἔγνω Κάϊν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκε τὸν Ἐνώχ. Καὶ ἦν οἰκοδομῶν πόλιν· καὶ ἐπωνόμασε τὴν πόλιν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, Ἐνώχ.

18. Ἐγεννήθη δὲ τῷ Ἐνὼχ Γαϊδάδ. Καὶ Γαϊδὰδ ἐγέννησε τὸν Μαλελεήλ. Καὶ Μαλελεὴλ ἐγέννησε τὸν Μαθουσάλα. Καὶ Μαθουσάλα ἐγέννησε τὸν Λάμεχ.

19. Καὶ ἔλαβεν ἑαυτῷ Λάμεχ δύο γυναῖκας· ὄνομα τῇ μιᾷ, Ἀδὰ, καὶ ὄνομα τῇ δευτέρᾳ, Σελλά.

20. Καὶ ἔτεκεν Ἀδὰ τὸν Ἰωβήλ. Οὗτος ἦν πατὴρ οἰκούντων ἐν σκηναῖς κτηνοτρόφων.

21. Καὶ ὄνομα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, Ἰουβάλ. Οὗτος ἦν ὁ καταδείξας ψαλτήριον καὶ κιθάραν.

22. Σελλὰ δὲ καὶ αὐτὴ ἔτεκε τὸν Θόβελ· καὶ ἦν σφυροκόπος χαλκεὺς χαλκοῦ καὶ σιδήρου. Ἀδελφὴ δὲ Θόβελ, Νοεμά.

23. Εἶπε δὲ Λάμεχ ταῖς ἑαυτοῦ γυναιξὶν, Ἀδὰ καὶ Σελλά· Ἀκούσατέ μου τῆς φωνῆς, γυναῖκες Λάμεχ, ἐνωτίσασθέ μου τοὺς λόγους· ὅτι ἄνδρα ἀπέκτεινα εἰς τραῦμα ἐμοὶ, καὶ νεανίσκον εἰς μώλωπα ἐμοί.

24. Ὅτι ἑπτάκις ἐκδεδίκηται ἐκ Κάϊν· ἐκ δὲ Λάμεχ, ἑβδομηκοντάκις ἑπτά.

25. Ἔγνω δὲ Ἀδὰμ Εὔαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν υἱόν. Καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Σὴθ, λέγουσα· Ἐξανέστησε γάρ μοι ὁ Θεὸς σπέρμα ἕτερον ἀντὶ Ἄβελ, ὃν ἀπέκτεινε Κάϊν.

26. Καὶ τῷ Σὴθ ἐγένετο υἱός· ἐπωνόμασε δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ἐνώς. Οὗτος ἤλπισεν ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Αὕτη ἡ βίβλος γενέσεως ἀνθρώπων. Ἧ ἡμέρᾳ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν Ἀδὰμ, κατ' εἰκόνα Θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν.

2. Ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς. Καὶ εὐλόγησεν αὐτούς. Καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἀδὰμ, ᾗ ἡμέρᾳ ἐποίησεν αὐτούς.

3. Ἔζησε δὲ Ἀδὰμ τριάκοντα καὶ διακόσια ἔτη· καὶ ἐγέννησε κατὰ τὴν ἰδέαν αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Σήθ.

4. Ἐγένοντο δὲ αἱ ἡμέραι Ἀδὰμ, ἃς ἔζησε μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Σὴθ, ἔτη ἑπτακόσια· καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας.

5. Καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Ἀδὰμ, ἃς ἔζησε, τριάκοντα καὶ ἐννακόσια ἔτη· καὶ ἀπέθανεν.

6. Ἔζησε δὲ Σὴθ πέντε καὶ διακόσια ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Ἐνώς.

7. Καὶ ἔζησε Σὴθ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Ἐνὼς, ἑπτὰ ἔτη καὶ ἑπτακόσια· καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας.

condar; et ero gemens et tremens super terram: et erit, omnis qui invenerit me, occidet me.

15. Et dixit ei Dominus Deus: Non sic. Omnis qui occiderit Caïn septem vindictas exsolvet. Et posuit Dominus Deus signum super Caïn, ne eum occidat omnis qui invenerit eum.

16. Egressus est autem Caïn a facie Dei, et habitavit in terra Næd contra Edem.

17. Et cognovit Caïn uxorem suam: et concipiens peperit Enoch. Et erat ædificans civitatem: et nominavit civitatem in nomine filii sui Enoch.

18. Natus est autem Enoch Gaidad. Et Gaidad genuit Maleleel. Et Maleleel genuit Mathusala. Et Mathusala genuit Lamech.

19. Et accepit sibi Lamech duas uxores: nomen uni Ada, et nomen secundæ Sella.

20. Et Ada peperit Iobel. Hic fuit pater habitantium in tabernaculis, pascentium pecora.

21. Et nomen fratri ejus, Jubal. Hic fuit, qui monstravit psalterium et citharam.

22. Sella autem et ipsa peperit Thobel: et fuit malleator, faber æris et ferri. Soror autem Thobel, Noema.

23. Dixit autem Lamech uxoribus suis, Ada et Sella: Audite vocem meam, uxores Lamech: auribus percipite verba mea: Quoniam virum occidi in vulnus mihi, et adolescentulum in livorem mihi.

24. Quoniam septies vindicatum est de Caïn: de Lamech autem septuagies septies.

25. Cognovit autem Adam Evam uxorem suam: et concipiens peperit filium. Et cognominavit nomen ejus Seth, dicens: Suscitavit enim mihi Deus semen aliud pro Abel, quem occidit Caïn.

26. Et Seth factus est filius, et vocavit nomen ejus Enos. Hic speravit invocare nomen Domini Dei.

CAPUT V.

1. Hic est liber generationis hominum. Qua die fecit Deus Adam, ad imaginem Dei fecit illum.

2. Masculum et feminam fecit eos, et benedixit eos. Et vocavit nomen ejus Adam, qua die fecit eos.

3. Vixit autem Adam triginta et ducentos annos: et genuit ad figuram suam, et ad imaginem suam: et vocavit nomen ejus Seth.

4. Facti autem sunt dies Adam, quos vixit, postquam ipse genuit Seth, septingenti anni: et genuit filios et filias.

5. Et facti sunt omnes dies Adam, quos vixit, triginta et nongenti anni: et mortuus est.

6. Vixit autem Seth quinque et ducentos annos, et genuit Enos.

7. Et vixit Seth, postquam ipse genuit Enos, septem annos et septingentos: et genuit filios et filias.

8. Καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Σὴθ, δώδεκα καὶ ἐνναχόσια ἔτη· καὶ ἀπέθανε.

9. Καὶ ἔζησεν Ἐνὼς ἔτη ἑκατὸν ἐννενήκοντα, καὶ ἐγέννησε τὸν Καϊνᾶν.

10. Καὶ ἔζησεν Ἐνὼς μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Καϊνᾶν, πεντεκαίδεκα ἔτη καὶ ἑπτακόσια· καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας.

11. Καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Ἐνὼς, πέντε ἔτη καὶ ἐνναχόσια· καὶ ἀπέθανε.

12. Καὶ ἔζησε Καϊνᾶν ἑβδομήκοντα καὶ ἑκατὸν ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Μαλελεήλ.

13. Καὶ ἔζησε Καϊνᾶν μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Μαλελεὴλ, τεσσαράκοντα καὶ ἑπτακόσια ἔτη· καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας.

14. Καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Καϊνᾶν δέκα ἔτη καὶ ἐνναχόσια· καὶ ἀπέθανε.

15. Καὶ ἔζησε Μαλελεὴλ πέντε καὶ ἑξήκοντα καὶ ἑκατὸν ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Ἰάρεδ.

16. Καὶ ἔζησε Μαλελεὴλ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Ἰάρεδ, ἔτη τριάκοντα καὶ ἑπτακόσια· καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας.

17. Καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Μαλελεὴλ, ἔτη πέντε καὶ ἐννενήκοντα καὶ ὀκτακόσια· καὶ ἀπέθανε.

18. Καὶ ἔζησεν Ἰάρεδ δύο καὶ ἑξήκοντα ἔτη καὶ ἑκατὸν, καὶ ἐγέννησε τὸν Ἐνώχ.

19. Καὶ ἔζησεν Ἰάρεδ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Ἐνὼχ, ὀκτακόσια ἔτη· καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας.

20. Καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Ἰάρεδ, δύο καὶ ἑξήκοντα καὶ ἐνναχόσια ἔτη· καὶ ἀπέθανε.

21. Καὶ ἔζησεν Ἐνὼχ πέντε καὶ ἑξήκοντα καὶ ἑκατὸν ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Μαθουσάλα.

22. Εὐηρέστησε δὲ Ἐνὼχ τῷ Θεῷ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Μαθουσάλα, διακόσια ἔτη· καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας.

23. Καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Ἐνὼχ, πέντε καὶ ἑξήκοντα καὶ τριακόσια ἔτη.

24. Καὶ εὐηρέστησεν Ἐνὼχ τῷ Θεῷ· καὶ οὐχ εὑρίσκετο, ὅτι μετέθηκεν αὐτὸν ὁ Θεός.

25. Καὶ ἔζησε Μαθουσάλα ἑπτὰ ἔτη καὶ ἑξήκοντα καὶ ἑκατὸν, καὶ ἐγέννησε τὸν Λάμεχ.

26. Καὶ ἔζησε Μαθουσάλα μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Λάμεχ, δύο καὶ ὀκτακόσια ἔτη· καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας.

27. Καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Μαθουσάλα ἃς ἔζησεν, ἐννέα καὶ ἑξήκοντα καὶ ἐνναχόσια ἔτη· καὶ ἀπέθανε.

28. Καὶ ἔζησε Λάμεχ ὀκτὼ καὶ ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατὸν ἔτη, καὶ ἐγέννησεν υἱόν.

29. Καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Νῶε, λέγων· Οὗτος διαναπαύσει ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ἔργων ἡμῶν, καὶ ἀπὸ τῶν λυπῶν τῶν χειρῶν ἡμῶν, καὶ ἀπὸ τῆς γῆς, ἧς κατηράσατο Κύριος ὁ Θεός.

30. Καὶ ἔζησε Λάμεχ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Νῶε, πεντακόσια καὶ ἑξήκοντα καὶ πέντε ἔτη· καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας.

31. Καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Λάμεχ, ἑπτακόσια καὶ πεντηκοντατρία ἔτη· καὶ ἀπέθανε.

8. Et facti sunt omnes dies Seth duodecim et nongenti anni : et mortuus est.

9. Et vixit Enos annos centum nonaginta, et genuit Cainan.

10. Et vixit Enos, postquam ipse genuit Cainan, quindecim annos et septingentos : et genuit filios et filias.

11. Et facti sunt omnes dies Enos quinque anni et nongenti : et mortuus est.

12. Et vixit Cainan septuaginta et centum annos, et genuit Maleleel.

13. Et vixit Cainan, postquam genuit Maleleel, quadraginta et septingentos annos : et genuit filios et filias.

14. Et facti sunt omnes dies Cainan decem anni et nongenti : et mortuus est.

15. Et vixit Maleleel quinque et sexaginta et centum annos, et genuit Iared.

16. Et vixit Maleleel, postquam genuit Iared, annos triginta et septingentos : et genuit filios et filias.

17. Et facti sunt omnes dies Maleleel anni quinque et nonaginta et octingenti : et mortuus est.

18. Et vixit Iared duos et sexaginta annos et centum, et genuit Enoch.

19. Et vixit Iared, postquam genuit Enoch, octingentos annos : et genuit filios et filias.

20. Et facti sunt omnes dies Iared, duo et sexaginta et nongenti anni : et mortuus est.

21. Et vixit Enoch, quinque et sexaginta et centum annos, et genuit Mathusala.

22. Enoch autem placuit Deo, postquam genuit Mathusala, ducentos annos : et genuit filios et filias.

23. Et facti sunt omnes dies Enoch, quinque et sexaginta et trecenti anni.

24. Et placuit Enoch Deo : et non inveniebatur, quia transtulit eum Deus.

25. Et vixit Mathusala septem annos et sexaginta et centum, et genuit Lamech.

26. Et vixit Mathusala, postquam genuit Lamech, duos et octingentos annos : et genuit filios et filias.

27. Et facti sunt omnes dies Mathusala quos vixit, novem et sexaginta et nongenti anni : et mortuus est.

28. Et vixit Lamech octo et octuaginta et centum annos, et genuit filium.

29. Et vocavit nomen ejus Noe, dicens : Iste requiescere nos faciet ab operibus nostris, et a tristitiis manuum nostrarum, et a terra, quam maledixit Dominus Deus.

30. Et vixit Lamech, postquam genuit Noe, quingentos et sexaginta et quinque annos : et genuit filios et filias.

31. Et facti sunt omnes dies Lamech, septingenti et quinquaginta tres anni : et mortuus est.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ϛ'.

1. Καὶ ἦν Νῶε ἐτῶν πενταχοσίων· καὶ ἐγέννησε τρεῖς υἱοὺς, τὸν Σὴμ, τὸν Χὰμ, τὸν Ἰάφεθ. Καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἤρξαντο οἱ ἄνθρωποι πολλοὶ γίνεσθαι ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ θυγατέρες ἐγεννήθησαν αὐτοῖς.

2. Ἰδόντες δὲ υἱοὶ τοῦ Θεοῦ τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων, ὅτι καλαί εἰσιν, ἔλαβον ἑαυτοῖς γυναῖκας ἀπὸ πασῶν, ὧν ἐξελέξαντο.

3. Καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεός· Οὐ μὴ καταμείνῃ τὸ πνεῦμά μου ἐν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις εἰς τὸν αἰῶνα, διὰ τὸ εἶναι αὐτοὺς σάρκας. Ἔσονται δὲ αἱ ἡμέραι αὐτῶν ἑκατὸν εἴκοσιν ἔτη.

4. Οἱ δὲ γίγαντες ἦσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις. Καὶ μετ' ἐκεῖνο, ὡς ἂν εἰσεπορεύοντο οἱ υἱοὶ τοῦ Θεοῦ πρὸς τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἐγεννῶσαν αὐτοῖς. Ἐκεῖνοι ἦσαν οἱ γίγαντες οἱ ἀπ' αἰῶνος, οἱ ἄνθρωποι οἱ ὀνομαστοί.

5. Ἰδὼν δὲ Κύριος ὁ Θεὸς, ὅτι ἐπληθύνθησαν αἱ κακίαι τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ πᾶς τις διανοεῖται ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἐπιμελῶς ἐπὶ τὰ πονηρὰ πάσας τὰς ἡμέρας,

6. καὶ ἐνεθυμήθη ὁ Θεὸς, ὅτι ἐποίησε τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς γῆς.

7. Καὶ διενοήθη, καὶ εἶπεν ὁ Θεός· Ἀπαλείψω τὸν ἄνθρωπον ὃν ἐποίησα ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, καὶ ἀπὸ ἑρπετῶν ἕως πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ· ὅτι ἐνεθυμήθην, ὅτι ἐποίησα αὐτούς.

8. Νῶε δὲ εὗρε χάριν ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ.

9. Αὗται δὲ αἱ γενέσεις Νῶε. Νῶε ἄνθρωπος δίκαιος, τέλειος ὢν ἐν τῇ γενεᾷ αὐτοῦ, τῷ Θεῷ εὐηρέστησε Νῶε.

10. Ἐγέννησε δὲ Νῶε τρεῖς υἱούς· τὸν Σὴμ, τὸν Χὰμ, τὸν Ἰάφεθ.

11. Ἐφθάρη δὲ ἡ γῆ ἐναντίον τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπλήσθη ἡ γῆ ἀδικίας.

12. Καὶ εἶδε Κύριος ὁ Θεὸς τὴν γῆν, καὶ ἦν κατεφθαρμένη· ὅτι κατέφθειρε πᾶσα σὰρξ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς.

13. Καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς τῷ Νῶε· Καιρὸς παντὸς ἀνθρώπου ἥκει ἐναντίον μου, ὅτι ἐπλήσθη ἡ γῆ ἀδικίας ἀπ' αὐτῶν. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ καταφθείρω αὐτοὺς καὶ τὴν γῆν.

14. Ποίησον οὖν σεαυτῷ κιβωτὸν ἐκ ξύλων τετραγώνων· νοσσιὰς ποιήσεις τὴν κιβωτόν· καὶ ἀσφαλτώσεις αὐτὴν ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν τῇ ἀσφάλτῳ.

15. Καὶ οὕτω ποιήσεις τὴν κιβωτόν. Τριακοσίων πήχεων τὸ μῆκος τῆς κιβωτοῦ, καὶ πεντήκοντα πήχεων τὸ πλάτος, καὶ τριάκοντα πήχεων τὸ ὕψος αὐτῆς.

16. Ἐπισυνάγων ποιήσεις τὴν κιβωτόν· καὶ εἰς πῆχυν συντελέσεις αὐτὴν ἄνωθεν· τὴν δὲ θύραν τῆς κιβωτοῦ ποιήσεις ἐκ πλαγίων. Κατάγαια διώροφα, καὶ τριώροφα ποιήσεις αὐτήν.

17. Ἐγὼ δὲ ἰδοὺ ἐπάγω τὸν κατακλυσμὸν, ὕδωρ ἐπὶ τὴν γῆν, καταφθεῖραι πᾶσαν σάρκα, ἐν ᾗ ἐστι πνεῦμα ζωῆς ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ὅσα ἂν ᾖ ἐπὶ τῆς γῆς, τελευτήσει.

18. Καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου μετὰ σοῦ. Εἰςελεύσῃ δὲ εἰς τὴν κιβωτὸν σὺ καὶ οἱ υἱοί σου, καὶ ἡ γυνή σου, καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν σου μετὰ σοῦ.

CAPUT VI.

1. Et erat Noe annorum quingentorum : et genuit tres filios, Sem, Cham, Japhet. Et factum est, postquam cœperunt homines multi fieri super terram, et filiæ natæ sunt illis.

2. Videntes autem filii Dei filias hominum, quia bonæ sunt, sumpserunt sibi uxores ex omnibus quas elegerant.

3. Et dixit Dominus Deus : Non permanebit spiritus meus in hominibus his in æternum, quia carnes sunt. Erunt autem dies eorum centum viginti anni.

4. Gigantes autem erant super terram in diebus illis. Et post illud, cum intrarent filii Dei ad filias hominum, et generabant eis. Illi erant gigantes a sæculo homines nominati.

5. Videns autem Dominus Deus, quia multiplicatæ sunt malitiæ hominum super terram, et unusquisque cogitat in corde suo diligenter super maligna omnibus diebus;

6. Et cogitavit Deus, quia fecit hominem super terram.

7. Et recogitavit, et dixit Deus : Delebo hominem, quem feci, a facie terræ, ab homine usque ad pecus, et a reptilibus usque ad volatilia cœli : quia cogitavi, quoniam feci eos.

8. Noe autem invenit gratiam coram Domino Deo.

9. Hæ vero sunt generationes Noe. Noe homo justus, perfectus existens in generatione sua, Deo placuit Noe.

10. Genuit autem Noe tres filios : Sem, Cham, Japhet.

11. Corrupta est autem terra coram Deo, et terra impleta est injustitia.

12. Et vidit Dominus Deus terram, et erat corrupta : quia corruperat omnis caro viam ipsius super terram.

13. Et dixit Dominus Deus Noe : Tempus omnis hominis venit coram me : quia terra impleta est iniquitate ab ipsis. Et ecce ego disperdo ipsos et terram.

14. Fac igitur tibi arcam de lignis quadratis : nidos facies arcam : et bituminabis eam intus et foris bitumine.

15. Et ita facies arcam. Trecentorum cubitorum longitudo arcæ, et quinquaginta cubitorum latitudo, et triginta cubitorum altitudo ipsius.

16. Colligens facies arcam : et in cubito consummabis eam desuper : ostium vero arcæ facies a latere. Inferiora, bicamerata, et tricamerata facies eam.

17. Ego autem ecce induco diluvium, aquam super terram, ut disperdam omnem carnem, in qua est spiritus vitæ sub cœlo : et omnia, quæ fuerint super terram, morientur.

18. Et statuam testamentum meum tecum. Ingredieris autem in arcam tu, et filii tui, et uxor tua, et uxores filiorum tuorum tecum.

19. Καὶ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπετῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων, καὶ ἀπὸ πάσης σαρκὸς δύο δύο ἀπὸ πάντων εἰσάξεις εἰς τὴν κιβωτὸν, ἵνα τρέφῃς μετὰ σεαυτοῦ· ἄρσεν καὶ θῆλυ ἔσονται.

20. Ἀπὸ πάντων τῶν ὀρνέων τῶν πετεινῶν κατὰ γένος, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν κατὰ γένος, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ γένος αὐτῶν, δύο δύο ἀπὸ πάντων εἰςελεύσονται πρὸς σὲ, τρέφεσθαι μετὰ σοῦ ἄρσεν καὶ θῆλυ·

21. Σὺ δὲ λήψῃ σεαυτῷ ἀπὸ πάντων τῶν βρωμάτων ἃ ἔδεσθε, καὶ συνάξεις πρὸς σεαυτὸν, καὶ ἔσται σοι καὶ ἐκείνοις φαγεῖν.

22. Καὶ ἐποίησε Νῶε πάντα ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ Κύριος ὁ Θεὸς, οὕτως ἐποίησε.

19. Et ab omnibus pecoribus, et ab omnibus reptilibus, et ab omnibus bestiis, et ab omni carne, duo duo ab omnibus induces in arcam, ut nutrias tecum: masculus et femina erunt.

20. Ab omnibus avibus volatilibus secundum genus, et ab omnibus pecoribus secundum genus, et ab omnibus reptilibus repentibus super terram secundum genus eorum, duo duo ab omnibus ingredientur ad te, ut nutriantur tecum masculus et femina.

21. Tu autem sumes tibi ab omnibus escis quas comeditis, et congregabis ad te, et erunt tibi et illis ad manducandum.

22. Et fecit Noe omnia quæcunque præcepit ei Dominus Deus: sic fecit.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς πρὸς Νῶε· Εἴσελθε σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου εἰς τὴν κιβωτὸν, ὅτι σὲ εἶδον δίκαιον ἐναντίον μου ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ.

2. Ἀπὸ δὲ τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν εἰσάγαγε πρὸς σὲ ἑπτὰ ἑπτὰ ἄρσεν καὶ θῆλυ· ἀπὸ δὲ τῶν κτηνῶν τῶν μὴ καθαρῶν δύο δύο ἄρσεν καὶ θῆλυ.

3. καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ τῶν καθαρῶν ἑπτὰ ἑπτὰ ἄρσεν καὶ θῆλυ, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν πετεινῶν μὴ καθαρῶν δύο δύο ἄρσεν καὶ θῆλυ, διαθρέψαι σπέρμα ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.

4. Ἔτι γὰρ ἡμερῶν ἑπτὰ ἐγὼ ἐπάγω ὑετὸν ἐπὶ τὴν γῆν, τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας· καὶ ἐξαλείψω πᾶν τὸ ἀνάστημα, ὃ ἐποίησα, ἀπὸ προςώπου πάσης τῆς γῆς.

5. Καὶ ἐποίησε Νῶε πάντα, ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ Κύριος ὁ Θεός.

6. Νῶε δὲ ἦν ἐτῶν ἑξακοσίων, καὶ ὁ κατακλυσμὸς τοῦ ὕδατος ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς.

7. Εἰσῆλθε δὲ Νῶε καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν κιβωτὸν, διὰ τὸ ὕδωρ τοῦ κατακλυσμοῦ.

8. Καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν τῶν καθαρῶν, καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν τῶν μὴ καθαρῶν, καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν, καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν μὴ καθαρῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς,

9. δύο δύο εἰσῆλθον πρὸς Νῶε εἰς τὴν κιβωτὸν ἄρσεν καὶ θῆλυ, καθὰ ἐνετείλατο ὁ Θεὸς τῷ Νῶε.

10. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ τὸ ὕδωρ τοῦ κατακλυσμοῦ ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς.

11. Ἐν τῷ ἑξακοσιοστῷ ἔτει ἐν τῇ ζωῇ τοῦ Νῶε, τοῦ δευτέρου μηνὸς, ἑβδόμῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς, τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐῤῥάγησαν πᾶσαι αἱ πηγαὶ τῆς ἀβύσσου, καὶ οἱ καταῤῥάκται τοῦ οὐρανοῦ ἠνεῴχθησαν.

12. Καὶ ἐγένετο ὁ ὑετὸς ἐπὶ τῆς γῆς τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας.

13. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ εἰσῆλθε Νῶε, Σὴμ, Χὰμ, Ἰάφεθ, οἱ υἱοὶ Νῶε, καὶ ἡ γυνὴ Νῶε, καὶ αἱ τρεῖς γυναῖκες τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν κιβωτόν.

14. Καὶ πάντα τὰ θηρία κατὰ γένος, καὶ πάντα τὰ κτήνη κατὰ γένος, καὶ πᾶν ἑρπετὸν κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ γένος, καὶ πᾶν ὄρνεον πετεινὸν κατὰ γένος αὐτοῦ,

CAPUT VII.

1. Et dixit Dominus Deus ad Noe. Intra tu, et omnis domus tua in arcam; quia te vidi justum coram me in generatione ista.

2. A jumentis autem mundis induc ad te, septem septem, masculum et feminam: a jumentis autem immundis duo duo, masculum et feminam;

3. et a volatilibus cœli mundis septem septem, masculum et feminam, et ab omnibus volatilibus immundis duo duo, masculum et feminam, ut nutriatur semen super omnem terram.

4. Adhuc enim septem diebus, ego induco pluviam super terram quadraginta dies, et quadraginta noctes: et delebo omnem suscitationem, quam feci, a facie omnis terræ.

5. Et fecit omnia Noe, quæ præcepit ei Dominus Deus.

6. Noe autem erat annorum sexcentorum: et diluvium aquæ factum est super terram.

7. Intravit autem Noe, et filii ejus, et uxor ejus, et uxores filiorum ejus cum eo in arcam, propter aquam diluvii.

8. Et a volatilibus mundis, et a volatilibus immundis, et a pecoribus mundis, et a pecoribus immundis, et ab omnibus repentibus super terram,

9. duo duo intraverunt ad Noe in arcam, masculus et femina: sicut præceperat Deus Noe.

10. Et factum est post septem dies, et aqua diluvii facta est super terram.

11. In sexcentesimo anno in vita Noe, in mense secundo, in septima et vigesima mensis rupti sunt omnes fontes abyssi, et cataractæ cœli apertæ sunt.

12. Et facta est pluvia super terram quadraginta dies, et quadraginta noctes.

13. In die hac intravit Noe, Sem, Cham, Japhet, filii Noe, et uxor Noe, et tres uxores filiorum ejus cum eo in arcam.

14. Et omnes bestiæ secundum genus, et omnia pecora secundum genus, et omne repens, quod movetur super terram, secundum genus, et omnis avis volatilis secundum genus suum,

15. Εἰσῆλθον πρὸς Νῶε εἰς τὴν κιβωτὸν, δύο δύο ἄρσεν καὶ θῆλυ ἀπὸ πάσης σαρκὸς, ἐν ᾧ ἐστι πνεῦμα ζωῆς.

16. Καὶ τὰ εἰσπορευόμενα ἄρσεν καὶ θῆλυ ἀπὸ πάσης σαρκὸς εἰσῆλθε, καθὰ ἐνετείλατο ὁ Θεὸς τῷ Νῶε. Καὶ ἔκλεισε Κύριος ὁ Θεὸς τὴν κιβωτὸν ἔξωθεν αὐτοῦ.

17. Καὶ ἐγένετο ὁ κατακλυσμὸς τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἐπεπληθύνθη τὸ ὕδωρ· καὶ ἐπῆρε τὴν κιβωτὸν, καὶ ὑψώθη ἀπὸ τῆς γῆς.

18. Καὶ ἐπεκράτει τὸ ὕδωρ, καὶ ἐπληθύνετο σφόδρα ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἐπεφέρετο ἡ κιβωτὸς ἐπάνω τοῦ ὕδατος.

19. Τὸ δὲ ὕδωρ ἐπεκράτει σφόδρα σφόδρα ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ ἐκάλυψε πάντα τὰ ὄρη τὰ ὑψηλὰ, ἃ ἦν ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ·

20. πεντεκαίδεκα πήχεις ὑπεράνω ὑψώθη τὸ ὕδωρ.

21. Καὶ ἀπέθανε πᾶσα σὰρξ κινουμένη ἐπὶ τῆς γῆς τῶν πετεινῶν, καὶ τῶν κτηνῶν, καὶ τῶν θηρίων· καὶ πᾶν ἑρπετὸν κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ πᾶς ἄνθρωπος.

22. Καὶ πάντα ὅσα ἔχει πνοὴν ζωῆς, καὶ πᾶν ὃ ἦν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, ἀπέθανε.

23. Καὶ ἐξήλειψε πᾶν τὸ ἀνάστημα, ὃ ἦν ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, καὶ ἑρπετῶν, καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἐξηλείφησαν ἀπὸ τῆς γῆς. Καὶ κατελείφθη μόνος Νῶε, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ κιβωτῷ.

24. Καὶ ὑψώθη τὸ ὕδωρ ἐπὶ τῆς γῆς ἡμέρας ἑκατὸν πεντήκοντα.

15. intrarunt ad Noe in arcam, duo duo, masculus et femina ab omni carne, in quo est spiritus vitæ.

16. Et quæ ingrediebantur, masculus et femina ab omni carne intrarunt, sicut præceperat Deus Noe. Et clausit Dominus Deus arcam de foris ejus.

17. Et factum est diluvium quadraginta dies, et quadraginta noctes super terram : et exundavit aqua : et levavit arcam, et exaltata est a terra.

18. Et superabat aqua, et multiplicabatur valde super terram : Et superferebatur arca super aquam :

19. Aqua autem superabat valde valde super terram. Et operuit omnes montes excelsos, qui sunt sub cœlo :

20. quindecim cubitos desuper exaltata est aqua.

21. Et mortua est omnis caro, quæ movetur super terram, volatilium, et pecorum, et bestiarum : et omne reptile, quod movetur super terram, et omnis homo.

22. Et omnia quæcumque habent flatum vitæ, et omne quod erat super aridam, mortuum est.

23. Et delevit omnem suscitationem, quæ erat super faciem terræ, ab homine usque ad pecus, et reptilia, et volatilia cœli. Et deleta sunt de terra. Et relictus est solus Noe, et qui erant cum eo in arca.

24. Et exaltata est aqua super terram centum quinquaginta dies.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Καὶ ἀνεμνήσθη ὁ Θεὸς τοῦ Νῶε, καὶ πάντων τῶν θηρίων, καὶ πάντων τῶν κτηνῶν, καὶ πάντων τῶν πετεινῶν, καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων, ὅσα ἦν μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ κιβωτῷ. Καὶ ἐπήγαγεν ὁ Θεὸς πνεῦμα ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐκόπασε τὸ ὕδωρ.

2. Καὶ ἐπεκαλύφθησαν αἱ πηγαὶ τῆς ἀβύσσου, καὶ οἱ καταῤῥάκται τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ συνεσχέθη ὁ ὑετὸς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ·

3. καὶ ἐνεδίδου τὸ ὕδωρ πορευόμενον ἀπὸ τῆς γῆς· καὶ ἠλαττονοῦτο τὸ ὕδωρ μετὰ πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ἡμέρας.

4. Καὶ ἐκάθισεν ἡ κιβωτὸς ἐν μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ, ἑβδόμῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς, ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ Ἀραράτ.

5. Τὸ δὲ ὕδωρ ἠλαττονοῦτο ἕως τοῦ δεκάτου μηνός. Καὶ ἐν τῷ δεκάτῳ μηνὶ, τῇ πρώτῃ τοῦ μηνὸς, ὤφθησαν αἱ κεφαλαὶ τῶν ὀρέων.

6. Καὶ ἐγένετο μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας, ἠνέῳξε Νῶε τὴν θυρίδα τῆς κιβωτοῦ, ἣν ἐποίησε. Καὶ ἀπέστειλε τὸν κόρακα.

7. Καὶ ἐξελθὼν οὐκ ἀνέστρεψεν ἕως τοῦ ξηρανθῆναι τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς γῆς.

8. Καὶ ἀπέστειλε τὴν περιστερὰν ὀπίσω αὐτοῦ ἰδεῖν, εἰ κεκόπακε τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς γῆς.

9. Καὶ οὐχ εὑροῦσα ἡ περιστερὰ ἀνάπαυσιν τοῖς ποσὶν αὐτῆς, ἀνέστρεψε πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν κιβωτὸν, ὅτι ὕδωρ ἦν ἐπὶ πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς. Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἔλαβεν αὐτὴν, καὶ εἰσήγαγεν αὐτὴν πρὸς ἑαυτὸν εἰς τὴν κιβωτόν.

CAPUT VIII.

1. Et memor fuit Dominus Noe, et omnium bestiarum, et omnium jumentorum, et omnium volatilium, et omnium reptilium repentium, quæ erant cum eo in arca. Et induxit Deus spiritum super terram, et cessavit aqua.

2. Et clausi sunt fontes abyssi, et cataractæ cœli : et cohibita est pluvia a cœlo :

3. Et cedebat aqua vadens de terra : et minuebatur aqua post quinquaginta et centum dies.

4. Et sedit arca in mense septimo, septima et vigesima mensis, super montes Ararat.

5. At vero aqua minuebatur usque ad decimum mensem. Et in decimo mense, prima mensis, apparuerunt capita montium.

6. Et factum est post quadraginta dies, aperuit Noe fenestram arcæ, quam fecerat. Et emisit corvum.

7. Et egressus non rediit, donec siccaretur aqua a terra.

8. Et emisit columbam post eum videre, si cessavit aqua a terra.

9. Et cum non invenisset columba requiem pedibus suis, revertit ad eum in arcam : quoniam aqua erat super omnem faciem terræ. Et extendens manum accepit eam ; et induxit eam ad semetipsum in arcam.

10. Καὶ ἐπισχὼν ἔτι ἡμέρας ἑπτὰ ἑτέρας, πάλιν ἐξαπέστειλε τὴν περιστερὰν ἐκ τῆς κιβωτοῦ.

11. Καὶ ἀνέστρεψε πρὸς αὐτὸν ἡ περιστερὰ τὸ πρὸς ἑσπέραν· καὶ εἶχε φύλλον ἐλαίας, κάρφος ἐν τῷ στόματι αὐτῆς. Καὶ ἔγνω Νῶε, ὅτι κεκόπακε τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς γῆς.

12. Καὶ ἐπισχὼν ἔτι ἡμέρας ἑπτὰ ἑτέρας, πάλιν ἐξαπέστειλε τὴν περιστερὰν, καὶ οὐ προςέθετο τοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς αὐτὸν ἔτι.

13. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑνὶ καὶ ἑξακοσιοστῷ ἔτει, ἐν τῇ ζωῇ τοῦ Νῶε, τοῦ πρώτου μηνὸς μιᾷ τοῦ μηνὸς ἐξέλιπε τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς γῆς. Καὶ ἀπεκάλυψε Νῶε τὴν στέγην τῆς κιβωτοῦ, ἣν ἐποίησε· καὶ εἶδεν, ὅτι ἐξέλιπε τὸ ὕδωρ ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς.

14. Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ μηνὶ ἐξηράνθη ἡ γῆ, ἑβδόμη καὶ εἰκάδι τοῦ μηνός.

15. Καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς πρὸς Νῶε, λέγων·

16. Ἔξελθε ἐκ τῆς κιβωτοῦ σὺ, καὶ ἡ γυνή σου, καὶ οἱ υἱοί σου, καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν σου μετὰ σοῦ, καὶ πάντα τὰ θηρία ὅσα ἐστὶ μετὰ σοῦ.

17. Καὶ πᾶσα σὰρξ ἀπὸ πετεινῶν ἕως κτηνῶν· καὶ πᾶν ἑρπετὸν κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς ἐξάγαγε μετὰ σεαυτοῦ· καὶ αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε ἐπὶ τῆς γῆς.

18. Καὶ ἐξῆλθε Νῶε, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ.

19. Καὶ πάντα τὰ θηρία, καὶ πάντα τὰ κτήνη. Καὶ πᾶν πετεινὸν, καὶ πᾶν ἑρπετὸν κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ γένος αὐτῶν, ἐξήλθοσαν ἐκ τῆς κιβωτοῦ.

20. Καὶ ᾠκοδόμησε Νῶε θυσιαστήριον τῷ Κυρίῳ· καὶ ἔλαβεν ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν πετεινῶν τῶν καθαρῶν, καὶ ἀνήνεγκεν εἰς ὁλοκάρπωσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον.

21. Καὶ ὠσφράνθη Κύριος ὁ Θεὸς ὀσμὴν εὐωδίας. Καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς διανοηθείς· Οὐ προσθήσω ἔτι καταράσασθαι τὴν γῆν, διὰ τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων· ὅτι ἔγκειται ἡ διάνοια τοῦ ἀνθρώπου ἐπιμελῶς ἐπὶ τὰ πονηρὰ ἐκ νεότητος αὐτοῦ. Οὐ προσθήσω οὖν ἔτι πατάξαι πᾶσαν σάρκα ζῶσαν, καθὼς ἐποίησα.

22. Πάσας τὰς ἡμέρας τῆς γῆς, σπέρμα καὶ θερισμὸς, ψῦχος καὶ καῦμα, θέρος καὶ ἔαρ, ἡμέραν καὶ νύκτα οὐ καταπαύσουσι.

10. Et cum sustinuisset adhuc septem dies alios, rursus emisit columbam ex arca.

11. Et revertit ad eum columba ad vesperam : et habebat folium oleæ, festucam in ore suo. Et cognovit Noe, quia cessavit aqua a terra.

12. Et cum sustinuisset adhuc septem dies alios, rursus emisit columbam, et non apposuit reverti ad eum amplius.

13. Et factum est in uno et sexcentesimo anno, in vita Noe, primi mensis una mensis defecit aqua a terra. Et denudavit Noe tectum arcæ quod fecerat : et vidit quia defecerat aqua a facie terræ.

14. In secundo autem mense siccata est terra, septima et vigesima mensis.

15. Et ait Dominus Deus ad Noe, dicens :

16. Exi de arca tu, et uxor tua, et filii tui, et uxores filiorum tuorum tecum, et omnes bestiæ, quæ sunt tecum,

17. et omnis caro a volatilibus usque ad jumenta : et omne reptile quod movetur super terram, educ tecum : et crescite et multiplicamini super terram.

18. Et egressus est Noe et uxor ejus, et filii ejus, et uxores filiorum ejus cum eo.

19. Et omnes bestiæ, et omnia jumenta, et omne volatile et omne reptile quod movetur super terram, secundum genus suum exiverunt ex arca.

20. Et ædificavit Noe altare Domino : et sumpsit ab omnibus pecoribus mundis, et ab omnibus volatilibus mundis, et obtulit in holocarposin super altare.

21. Et odoratus est Dominus Deus odorem suavitatis. Et dixit Dominus Deus recogitans : Non adjiciam adhuc maledicere terram propter opera hominum : quia permanet mens hominis diligenter super mala a juventute sua. Non adjiciam ergo adhuc percutere omnem carnem viventem, sicut feci.

22. Omnibus diebus terræ, semen et messis, frigus et æstus, æstas et ver, die ac nocte non requiescent.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Καὶ εὐλόγησεν ὁ Θεὸς τὸν Νῶε, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ· καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς·

2. Καὶ ὁ τρόμος, καὶ ὁ φόβος ὑμῶν ἔσται ἐπὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, ἐπὶ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ κινούμενα ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης· ὑπὸ χεῖρας ὑμῖν δέδωκα.

3. Καὶ πᾶν ἑρπετὸν, ὅ ἐστι ζῶν, ὑμῖν ἔσται εἰς βρῶσιν· ὡς λάχανα χόρτου δέδωκα ὑμῖν τὰ πάντα.

4. Πλὴν κρέας ἐν αἵματι ψυχῆς οὐ φάγεσθε.

5. Καὶ γὰρ τὸ ὑμέτερον αἷμα τῶν ψυχῶν ὑμῶν, ἐκ χειρὸς πάντων τῶν θηρίων ἐκζητήσω αὐτό· καὶ ἐκ χειρὸς ἀνθρώπου ἀδελφοῦ ἐκζητήσω τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου.

CAPUT IX.

1. Et benedixit Deus Noe, et filios ejus, et dixit eis : Crescite et multiplicamini, et replete terram, et dominamini ejus :

2. Et tremor, et timor vestri erit in omnibus bestiis terræ, super omnia volatilia cœli, et super omnia quæ moventur super terram, et super omnes pisces maris : sub manus vobis dedi.

3. Et omne reptile quod est vivum, vobis erit ad escam : sicut olera pabuli dedi vobis omnia.

4. Verumtamen carnem in sanguine animæ non comedetis.

5. Etenim vestrum sanguinem animarum vestrarum de manu omnium bestiarum exquiram ipsum : et de manu hominis fratris exquiram animam hominis.

6. Ὁ ἐκχέων αἷμα ἀνθρώπου, ἀντὶ τοῦ αἵματος αὐτοῦ ἐκχυθήσεται, ὅτι ἐν εἰκόνι Θεοῦ ἐποίησα τὸν ἄνθρωπον.

7. Ὑμεῖς δὲ αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς.

8. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς τῷ Νῶε καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, λέγων·

9. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀνίστημι τὴν διαθήκην μου ὑμῖν, καὶ τῷ σπέρματι ὑμῶν μεθ' ὑμᾶς,

10. Καὶ πάσῃ ψυχῇ ζώσῃ μεθ' ὑμῶν, ἀπὸ ὀρνέων, καὶ ἀπὸ κτηνῶν, καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, ὅσα ἐστὶ μεθ' ὑμῶν ἀπὸ πάντων τῶν ἐξελθόντων ἐκ τῆς κιβωτοῦ·

11. Καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου πρὸς ὑμᾶς· καὶ οὐκ ἀποθανεῖται πᾶσα σὰρξ ἔτι ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ κατακλυσμοῦ· καὶ οὐκ ἔτι ἔσται κατακλυσμὸς ὕδατος, καταφθεῖραι πᾶσαν τὴν γῆν.

12. Καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς πρὸς Νῶε· Τοῦτο τὸ σημεῖον τῆς διαθήκης, ὃ ἐγὼ δίδωμι ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν, καὶ ἀνὰ μέσον πάσης ψυχῆς ζώσης, ἥ ἐστι μεθ' ὑμῶν εἰς γενεὰς αἰωνίους.

13. Τὸ τόξον μου τίθημι ἐν τῇ νεφέλῃ, καὶ ἔσται εἰς σημεῖον διαθήκης ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ τῆς γῆς.

14. Καὶ ἔσται· ἐν τῷ συννεφεῖν με νεφέλας ἐπὶ τὴν γῆν, ὀφθήσεται τὸ τόξον ἐν τῇ νεφέλῃ·

15. καὶ μνησθήσομαι τῆς διαθήκης μου, ἥ ἐστιν ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν, καὶ ἀνὰ μέσον πάσης ψυχῆς ζώσης ἐν πάσῃ σαρκί· καὶ οὐκ ἔσται ἔτι τὸ ὕδωρ εἰς κατακλυσμὸν, ὥστε ἐξαλεῖψαι πᾶσαν σάρκα.

16. Καὶ ἔσται τὸ τόξον μου ἐν τῇ νεφέλῃ· καὶ ὄψομαι τοῦ μνησθῆναι διαθήκην αἰώνιον ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ τῆς γῆς, καὶ ἀνὰ μέσον ψυχῆς ζώσης ἐν πάσῃ σαρκὶ, ἥ ἐστιν ἐπὶ τῆς γῆς.

17. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς τῷ Νῶε Τοῦτο τὸ σημεῖον τῆς διαθήκης, ἧς διεθέμην ἀνὰ μέσον ἐμοῦ, καὶ ἀνὰ μέσον πάσης σαρκὸς, ἥ ἐστιν ἐπὶ τῆς γῆς.

18. Ἦσαν δὲ οἱ υἱοὶ Νῶε, οἱ ἐξελθόντες ἐκ τῆς κιβωτοῦ, Σὴμ, Χὰμ, Ἰάφεθ. Χὰμ δὲ ἦν πατὴρ Χαναάν.

19. Τρεῖς οὗτοί εἰσιν υἱοὶ Νῶε. Ἀπὸ τούτων διεσπάρησαν ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.

20. Καὶ ἤρξατο Νῶε ἄνθρωπος γεωργὸς γῆς, καὶ ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα·

21. Καὶ ἔπιεν ἐκ τοῦ οἴνου, καὶ ἐμεθύσθη, καὶ ἐγυμνώθη ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ.

22. Καὶ εἶδε Χὰμ ὁ πατὴρ Χαναὰν τὴν γύμνωσιν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐξελθὼν ἀνήγγειλε τοῖς δυσὶν ἀδελφοῖς αὐτοῦ ἔξω.

23. Καὶ λαβόντες Σὴμ καὶ Ἰάφεθ τὸ ἱμάτιον, ἐπέθεντο ἐπὶ τὰ δύο νῶτα αὐτῶν, καὶ ἐπορεύθησαν ὀπισθοφανῶς, καὶ συνεκάλυψαν τὴν γύμνωσιν τοῦ πατρὸς αὐτῶν· καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῶν ὀπισθοφανῶς, καὶ τὴν γύμνωσιν τοῦ πατρὸς αὐτῶν οὐκ εἶδον.

24. Ἐξένηψε δὲ Νῶε ἀπὸ τοῦ οἴνου, καὶ ἔγνω ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ νεώτερος,

25. καὶ εἶπεν· Ἐπικατάρατος Χαναὰν παῖς· οἰκέτης ἔσται τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

26. Καὶ εἶπεν· Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Σήμ· καὶ ἔσται Χαναὰν παῖς οἰκέτης αὐτοῦ.

27. Πλατύναι ὁ Θεὸς τῷ Ἰάφεθ, καὶ κατοικησάτω ἐν τοῖς οἴκοις τοῦ Σήμ· καὶ γενηθήτω Χαναὰν παῖς αὐτοῦ.

6. Qui effuderit sanguinem hominis, pro sanguine ejus effundetur, quia in imagine Dei feci hominem.

7. Vos autem crescite et multiplicamini, et replete terram, et dominamini ejus.

8. Et ait Deus Noe, et filiis ejus cum eo, dicens :

9. Et ecce ego statuo pactum meum vobis, et semini vestro post vos,

10. et omni animæ viventi vobiscum ab avibus et a pecoribus, et omnibus bestiis terræ, quæ vobiscum sunt, ab omnibus quæ egressa sunt ex arca :

11. Et statuam pactum meum ad vos : et non morietur omnis caro ultra ab aqua diluvii : et non ultra erit diluvium aquæ, ut corrumpat omnem terram.

12. Et dixit Dominus Deus ad Noe : Hoc signum testamenti quod ego do inter me et vos, et inter omnem animam viventem, quæ est vobiscum in generationes æternas.

13. Arcum meum pono in nube; et erit signum testamenti inter me et terram.

14. Et erit : in connubilando me nubes super terram, parebit arcus in nube :

15. et memor ero testamenti mei, quod est inter me et vos, et inter omnem animam viventem in omni carne. Et non erit ultra aqua in diluvium, ut deleat omnem carnem.

16. Et erit arcus meus in nube : et videbo, ad recordandum testamenti æterni inter me et terram, et inter animam viventem in omni carne, quæ est super terram.

17. Et dixit Deus Noe : Hoc signum testamenti, quod disposui inter me et inter omnem carnem, quæ est super terram.

18. Erant autem filii Noe, qui egressi sunt de arca, Sem, Cham, Japhet. Et Cham erat pater Chanaan.

19. Tres hi sunt filii Noe. Ab his disseminati sunt super omnem terram.

20. Et cepit Noe homo agricola esse terræ, et plantavit vineam :

21. Et bibit de vino, et inebriatus est, et nudavit se in domo sua.

22. Et vidit Cham pater Chanaan nudationem patris sui, et egressus annunciavit duobus fratribus suis foris.

23. Et sumentes Sem, et Japhet vestimentum, imposuerunt super duos humeros suos, et perrexerunt retrorsum, et cooperuerunt nuditatem patris sui : et facies eorum retrorsum, et nuditatem patris sui non viderunt.

24. Et sobrius factus est Noe a vino, et cognovit omnia quæ fecit ei filius ejus junior,

25. et dixit : Maledictus Chanaan puer : famulus erit fratribus suis.

26. Et dixit : Benedictus Dominus Deus Sem : et erit Chanaan puer famulus ejus.

27. Dilatet Deus Japhet, et habitet in domibus Sem : et fiat Chanaan puer ejus.

28. Ἔζησε δὲ Νῶε μετὰ τὸν κατακλυσμὸν ἔτη τριακόσια πεντήκοντα.

29. Καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Νῶε ἐννακόσια πεντήκοντα ἔτη, καὶ ἀπέθανεν.

28. Vixit autem Noe post diluvium annos trecentos quinquaginta.

29. Et facti sunt omnes dies Noe, nongenti quinquaginta anni : et mortuus est.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

1. Αὗται δὲ αἱ γενέσεις τῶν υἱῶν Νῶε, Σὴμ, Χὰμ, Ἰάφεθ. Καὶ ἐγεννήθησαν αὐτοῖς υἱοὶ μετὰ τὸν κατακλυσμόν.

2. Υἱοὶ Ἰάφεθ· Γαμὲρ, καὶ Μαγὼγ, καὶ Μαδοὶ, καὶ Ἰωύαν, καὶ Ἐλισὰ, καὶ Θοβὲλ, καὶ Μοσὸχ, καὶ Θείρας.

3. Καὶ υἱοὶ Γαμέρ· Ἀσχανὰζ, καὶ Ῥιφὰθ, καὶ Θοργαμά.

4. Καὶ υἱοὶ Ἰωύαν· Ἐλισὰ, καὶ Θάρσεις, Κήτιοι, Ῥόδιοι.

5. Ἐκ τούτων ἀφωρίσθησαν νῆσοι τῶν ἐθνῶν ἐν τῇ γῇ αὐτῶν· ἕκαστος κατὰ γλῶσσαν ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν.

6. Υἱοὶ δὲ Χάμ· Χοὺς, καὶ Μεσραῒν, Φοὺδ καὶ Χαναάν.

7. Υἱοὶ δὲ Χούς· Σαβὰ, καὶ Εὐϊλὰ, καὶ Σαβαθὰ, καὶ Ῥεγμὰ, καὶ Σαβαθακά. Υἱοὶ δὲ Ῥεγμά· Σαβὰ, καὶ Δαδάν.

8. Χοὺς δὲ ἐγέννησε τὸν Νεβρώδ. Οὗτος ἤρξατο εἶναι γίγας ἐπὶ τῆς γῆς.

9. Οὗτος ἦν γίγας κυνηγὸς ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ. Διὰ τοῦτο ἐροῦσιν, ὡς Νεβρὼδ γίγας κυνηγὸς ἐναντίον Κυρίου.

10. Καὶ ἐγένετο ἀρχὴ τῆς βασιλείας αὐτοῦ Βαβυλὼν, καὶ Ὀρὲχ καὶ Ἀρχὰδ καὶ Χαλάννη, ἐν τῇ γῇ Σεναάρ.

11. Ἐκ τῆς γῆς ἐκείνης ἐξῆλθεν Ἀσσούρ· καὶ ᾠκοδόμησε τὴν Νινευὶ, καὶ τὴν Ῥοωβὼθ πόλιν, καὶ τὴν Χαλάχ,

12. καὶ τὴν Δασὴ ἀνὰ μέσον Νινευὶ, καὶ ἀνὰ μέσον Χαλάχ. Αὕτη ἡ πόλις μεγάλη.

13. Καὶ Μεσραῒν ἐγέννησε τοὺς Λουδιεὶμ, καὶ τοὺς Νεφθαλεὶμ, καὶ τοὺς Ἐνεμετιεὶμ, καὶ τοὺς Λαβιεὶμ,

14. καὶ τοὺς Πατροσωνιεὶμ, καὶ τοὺς Χασμωνιεὶμ, ὅθεν ἐξῆλθε Φυλιστιεὶμ, καὶ τοὺς Γαφθοριείμ.

15. Χαναὰν δὲ ἐγέννησε τὸν Σιδῶνα πρωτότοκον αὐτοῦ, καὶ τὸν Χετταῖον,

16. καὶ τὸν Ἰεβουσαῖον, καὶ τὸν Ἀμοῤῥαῖον, καὶ τὸν Γεργεσαῖον,

17. καὶ τὸν Εὐαῖον, καὶ τὸν Ἀρουκαῖον, καὶ τὸν Ἀσενναῖον,

18. καὶ τὸν Ἀράδιον, καὶ τὸν Σαμαραῖον, καὶ τὸν Ἀμαθί. Καὶ μετὰ τοῦτο διεσπάρησαν αἱ φυλαὶ τῶν Χαναναίων.

19. Καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια τῶν Χαναναίων ἀπὸ Σιδῶνος ἕως ἐλθεῖν εἰς Γεραρὰ καὶ Γαζὰν, ἕως ἐλθεῖν ἕως Σοδόμων καὶ Γομόῤῥας, Ἀδαμὰ καὶ Σεβωῒν ἕως Δασά.

20. Οὗτοι υἱοὶ Χὰμ, ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν, κατὰ γλώσσας αὐτῶν, ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν.

21. Καὶ τῷ Σὴμ ἐγεννήθη καὶ αὐτῷ πατρὶ πάντων τῶν υἱῶν Ἕβερ, ἀδελφῷ Ἰάφεθ τοῦ μείζονος.

22. Υἱοὶ Σήμ· Ἐλὰμ, καὶ Ἀσσοὺρ, καὶ Ἀρφαξὰδ, καὶ Λοὺδ, καὶ Ἀρὰμ, καὶ Καϊνᾶν.

CAPUT X.

1. Hæ sunt generationes filiorum Noe, Sem, Cham, Japhet, et nati sunt eis filii post diluvium.

2. Filii Japhet : Gamer, et Magog, et Madoi, et Jovan, et Elisa, et Thobel, et Mosoch, et Thiras.

3. Et filii Gamer : Ascanaz, et Riphath, et Thorgama.

4. Et filii Jovan : Elisa et Tharsis, Cetii, Rhodii.

5. Ex his segregatæ sunt insulæ gentium in terra sua : unusquisque secundum linguam, in tribubus suis, et in gentibus suis.

6. Filii autem Cham : Chus, et Mesraim, Phud et Chanaan.

7. Filii autem Chus, Saba, et Evila, et Sabatha, et Rhegma, et Sabathaca. Filii autem Rhegma : Saba et Dadan.

8. Chus autem genuit Nebrod. Hic cœpit esse gigas super terram.

9. Hic erat gigas venator contra Dominum Deum. Propter hoc dicent, sicut Nebrod gigas venator contra Dominum.

10. Et factum est initium regni ejus Babylon, et Orech, et Archad, et Chalanne in terra Senaar.

11. De terra illa exiit Assur : et ædificavit Ninivem, et Rhooboth civitatem, et Chalach,

12. et Dase inter medium Ninives, et Chalach. Hæc civitas magna.

13. Et Mesraim genuit Ludiim, et Nephtalim, et Enemetiim, et Labiim,

14. et Patrosoniim, et Chasmoniim (unde exierunt Philistiim,) et Gaphthoriim.

15. Chanaan autem genuit Sidonem primogenitum suum, et Chettæum,

16. et Jebusæum, et Amorrhæum, et Gergesæum,

17. et Evæum, et Arucæum, et Asennæum,

18. et Aradium, et Samaræum, et Amathi. Et post hæc dispersæ sunt tribus Chananæorum.

19. Et facti sunt fines Chananæorum a Sidone, donec veniatur ad Gerara, et Gazan, donec veniatur usque ad Sodomam, et Gomorrham, Adama, et Seboim usque ad Dasa.

20. Hi filii Cham in tribubus suis secundum linguas suas in regionibus suis, et in gentibus suis.

21. Et Sem natus est etiam ipsi, patri omnium filiorum Heber, fratri Japhet majoris.

22. Filii Sem : Elam, et Assur, et Arphaxad, et Lud, et Aran, et Cainan.

23. Καὶ υἱοὶ Ἀράμ· Οὒζ, καὶ Οὒλ, καὶ Γατὲρ, καὶ Μοσόχ.

24. Καὶ Ἀρφαξὰδ ἐγέννησε τὸν Καϊνᾶν· καὶ Καϊνᾶν ἐγέννησε τὸν Σαλά. Σαλὰ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἕβερ.

25. Καὶ τῷ Ἕβερ ἐγεννήθησαν δύο υἱοί· ὄνομα τῷ ἑνὶ, Φαλὲγ, ὅτι ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ διεμερίσθη ἡ γῆ· καὶ ὄνομα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, Ἰεκτάν.

26. Ἰεκτὰν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλμωδὰδ, καὶ Σαλὲθ, καὶ τὸν Σαρμὼθ, καὶ Ἰαρὰχ,

27. καὶ Ὀδοῤῥὰ, καὶ Αἰβὴλ, καὶ Δεκλὰ,

28. καὶ Εὐὰλ, καὶ Ἀβιμαὲλ, καὶ Σαβὰ,

29. καὶ Οὐφεὶρ, καὶ Εὐειλὰ, καὶ Ἰωβάβ. Πάντες οὗτοι υἱοὶ Ἰεκτάν.

30. Καὶ ἐγένετο ἡ κατοίκησις αὐτῶν, ἀπὸ Μασσῆ ἕως ἐλθεῖν εἰς Σαφηρὰ ὄρος ἀνατολῶν.

31. Οὗτοι υἱοὶ Σὴμ, ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν, κατὰ γλώσσας αὐτῶν, ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν.

32. Αὗται αἱ φυλαὶ υἱῶν Νῶε κατὰ γενέσεις αὐτῶν, κατὰ ἔθνη αὐτῶν. Ἀπὸ τούτων διεσπάρησαν νῆσοι τῶν ἐθνῶν ἐπὶ τῆς γῆς μετὰ τὸν κατακλυσμόν.

23. Et filii Aran, Hus, et Ul, et Gater, et Mosoch.

24. Et Arphaxad genuit Cainan : et Cainan genuit Sala. Sala autem genuit Heber.'

25. Et Heber nati sunt duo filii : nomen uni Phaleg, quia in diebus ejus divisa est terra; et nomen fratri ejus Jectan.

26. Jectan autem genuit Elmodad, et Saleth, et Sarmoth, et Jarach,

27. et Hodorra, et Æbel, et Decla,

28. et Eval, et Abimael, et Saba,

29. et Ophir, et Evila, et Jobab. Omnes hi filii Jectan.

30. Et facta est habitatio eorum a Masse, donec venias ad Saphera montem orientis.

31. Hi filii Sem in tribubus suis, secundum linguas suas, in regionibus suis, et in gentibus suis.

32. Hæ tribus filiorum Noe secundum generationes eorum, secundum gentes eorum. Ab his dispersæ sunt insulæ gentium super terram post diluvium.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Καὶ ἦν πᾶσα ἡ γῆ χεῖλος ἓν, καὶ φωνὴ μία πᾶσι.

2. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κινῆσαι αὐτοὺς ἀπὸ ἀνατολῶν, εὗρον πεδίον ἐν γῇ Σενναὰρ, καὶ κατῴκησαν ἐκεῖ.

3. Καὶ εἶπεν ἄνθρωπος τῷ πλησίον αὐτοῦ· Δεῦτε, πλινθεύσωμεν πλίνθους, καὶ ὀπτήσωμεν αὐτὰς πυρί. Καὶ ἐγένετο αὐτοῖς ἡ πλίνθος εἰς λίθον· καὶ ἄσφαλτος ἦν αὐτοῖς ὁ πηλός.

4. Καὶ εἶπαν· Δεῦτε, οἰκοδομήσωμεν ἑαυτοῖς πόλιν καὶ πύργον, οὗ ἔσται ἡ κεφαλὴ ἕως τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ποιήσωμεν ἑαυτοῖς ὄνομα, πρὸ τοῦ διασπαρῆναι ἡμᾶς ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς.

5. Καὶ κατέβη Κύριος ἰδεῖν τὴν πόλιν καὶ τὸν πύργον, ὃν ᾠκοδόμησαν οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων.

6. Καὶ εἶπε Κύριος· Ἰδοὺ γένος ἓν, καὶ χεῖλος ἓν πάντων· καὶ τοῦτο ἤρξαντο ποιῆσαι· καὶ νῦν οὐκ ἐκλείψει ἀπ' αὐτῶν πάντα, ὅσα ἂν ἐπιθῶνται ποιεῖν.

7. Δεῦτε, καὶ καταβάντες συγχέωμεν αὐτῶν ἐκεῖ τὴν γλῶσσαν, ἵνα μὴ ἀκούσωσιν ἕκαστος τὴν φωνὴν τοῦ πλησίον.

8. Καὶ διέσπειρεν αὐτοὺς Κύριος ἐκεῖθεν ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς· καὶ ἐπαύσαντο οἰκοδομοῦντες τὴν πόλιν καὶ τὸν πύργον.

9. Διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτῆς, Σύγχυσις· ὅτι ἐκεῖ συνέχεε Κύριος τὰ χείλη πάσης τῆς γῆς· καὶ ἐκεῖθεν διέσπειρεν αὐτοὺς Κύριος ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς.

10. Καὶ αὗται αἱ γενέσεις Σήμ. Καὶ ἦν Σὴμ υἱὸς ἑκατὸν ἐτῶν, ὅτε ἐγέννησε τὸν Ἀρφαξὰδ, δευτέρου ἔτους μετὰ τὸν κατακλυσμόν.

11. Καὶ ἔζησε Σὴμ, μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Ἀρφαξὰδ, ἔτη πεντακόσια· καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας· καὶ ἀπέθανε.

12. Καὶ ἔζησεν Ἀρφαξὰδ ἑκατὸν τριακονταπέντε ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Καϊνᾶν.

CAPUT XI.

1. Et erat omnis terra labium unum, et vox una omnibus.

2. Et factum est, cum moverent ipsi ab oriente, invenerunt campum in terra Senaar, et habitaverunt ibi.

3. Et dixit homo proximo suo : Venite, faciamus lateres, et coquemus illos igni. Et facti sunt illis lateres in lapidem; et bitumen erat illis lutum.

4. Et dixerunt : Venite, ædificemus nobismetipsis civitatem, et turrim, cujus caput erit usque ad cœlum : et faciamus nobis nomen, antequam dispergamur in faciem omnis terræ.

5. Et descendit Dominus videre civitatem, et turrim, quam ædificaverant filii hominum.

6. Et dixit Dominus : Ecce genus unum, et labium unum omnium : et hoc inchoaverunt facere : et nunc non deficient ab illis omnia, quæ conati fuerint facere.

7. Venite, et descendentes confundamus ibi linguam eorum : ut non audiat unusquisque vocem proximi.

8. Et dispersit eos Dominus inde super faciem omnis terræ : et cessaverunt ædificantes civitatem, et turrim.

9. Propter hoc appellatum est nomen illius, confusio : quia ibi confudit Dominus labia omnis terræ : et inde dispersit illos Dominus super faciem omnis terræ.

10. Et hæ generationes Sem. Et erat Sem filius centum annorum, cum genuit Arphaxad, secundo anno post diluvium.

11. Et vixit Sem postquam genuit Arphaxad, quingentos annos : et genuit filios et filias : et mortuus est.

12. Et vixit Arphaxad centum triginta quinque annos, et genuit Cainan.

13. Καὶ ἔζησεν Ἀρφαξὰδ, μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Καϊνᾶν, ἔτη τετρακόσια· καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας· καὶ ἀπέθανε. Καὶ ἔζησε Καϊνᾶν ἑκατὸν καὶ τριάκοντα ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Σαλά. Καὶ ἔζησε Καϊνᾶν, μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Σαλὰ, ἔτη τριακόσια τριάκοντα· καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας· καὶ ἀπέθανε.

14. Καὶ ἔζησε Σαλὰ ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Ἕβερ.

15. Καὶ ἔζησε Σαλὰ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Ἕβερ, τριακόσια τριάκοντα ἔτη· καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας· καὶ ἀπέθανε.

16. Καὶ ἔζησεν Ἕβερ ἑκατὸν τριακοντατέσσαρα ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Φαλέγ.

17. Καὶ ἔζησεν Ἕβερ, μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Φαλὲγ, ἔτη διακόσια ἑβδομήκοντα· καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας· καὶ ἀπέθανε.

18. Καὶ ἔζησε Φαλὲγ τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Ῥαγαῦ.

19. Καὶ ἔζησε Φαλὲγ, μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Ῥαγαῦ, ἐννέα καὶ διακόσια ἔτη· καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας· καὶ ἀπέθανε.

20. Καὶ ἔζησε Ῥαγαῦ ἑκατὸν τριάκοντα καὶ δύο ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Σερούχ.

21. Καὶ ἔζησε Ῥαγαῦ, μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Σεροὺχ, διακόσια ἑπτὰ ἔτη· καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας· καὶ ἀπέθανε.

22. Καὶ ἔζησε Σεροὺχ ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Ναχώρ.

23. Καὶ ἔζησε Σεροὺχ, μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Ναχὼρ, ἔτη διακόσια· καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας· καὶ ἀπέθανε.

24. Καὶ ἔζησε Ναχὼρ ἔτη ἑκατὸν ἑβδομηκονταεννέα, καὶ ἐγέννησε τὸν Θάῤῥα.

25. Καὶ ἔζησε Ναχὼρ, μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Θάῤῥα, ἔτη ἑκατὸν εἰκοσιπέντε· καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας· καὶ ἀπέθανε.

26. Καὶ ἔζησε Θάῤῥα ἑβδομήκοντα ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Ἄβραμ, καὶ τὸν Ναχὼρ, καὶ τὸν Ἀῤῥάν.

27. Αὗται δὲ αἱ γενέσεις Θάῤῥα. Θάῤῥα ἐγέννησε τὸν Ἄβραμ, καὶ τὸν Ναχὼρ, καὶ τὸν Ἀῤῥάν. Καὶ Ἀῤῥὰν ἐγέννησε τὸν Λώτ.

28. Καὶ ἀπέθανεν Ἀῤῥὰν ἐνώπιον Θάῤῥα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ ᾗ ἐγεννήθη, ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Χαλδαίων.

29. Καὶ ἔλαβον Ἄβραμ καὶ Ναχὼρ ἑαυτοῖς γυναῖκας. Ὄνομα τῇ γυναικὶ Ἄβραμ, Σάρα· καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ Ναχὼρ, Μελχὰ, θυγάτηρ Ἀῤῥὰν, καὶ πατὴρ Μελχὰ, καὶ πατὴρ Ἰεσχά.

30. Καὶ ἦν Σάρα στεῖρα, καὶ οὐκ ἐτεκνοποίει.

31. Καὶ ἔλαβε Θάῤῥα τὸν Ἄβραμ υἱὸν αὐτοῦ, καὶ τὸν Λὼτ υἱὸν Ἀῤῥὰν, υἱὸν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ τὴν Σάραν τὴν νύμφην αὐτοῦ, γυναῖκα Ἄβραμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ· καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐκ τῆς χώρας τῶν Χαλδαίων, πορευθῆναι εἰς γῆν Χαναὰν, καὶ ἦλθον ἕως Χαῤῥάν· καὶ κατῴκησεν ἐκεῖ.

32. Καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Θάῤῥα ἐν γῇ Χαῤῥὰν διακόσια πέντε ἔτη· καὶ ἀπέθανε Θάῤῥα ἐν Χαῤῥάν.

13. Et vixit Arphaxad, postquam genuit Cainan, annos trecentum, et genuit filios et filias : et mortuus est. Et vixit Cainan centum, et triginta annos, et genuit Sala. Et vixit Cainan postquam genuit Sala, annos trecentum triginta, et genuit filios et filias : et mortuus est.

14. Et vixit Sala centum triginta annos, et genuit Heber.

15. Et vixit Sala postquam genuit Heber, trecentum triginta annos : et genuit filios et filias : et mortuus est.

16. Et vixit Heber centum triginta quatuor annos, et genuit Phaleg.

17. Et vixit Heber, postquam genuit Phaleg, annos ducentos septuaginta : et genuit filios et filias : et mortuus est.

18. Et vixit Phaleg centum triginta annos, et genuit Rhagau.

19. Et vixit Phaleg, postquam genuit Rhagau, ducentos et novem annos : et genuit filios et filias : et mortuus est.

20. Et vixit Rhagau centum triginta et duos annos, et genuit Seruch.

21. Et vixit Rhagau postquam genuit Seruch, ducentos septem annos : et genuit filios et filias : et mortuus est.

22. Et vixit Seruch centum triginta annos, et genuit Nachor.

23. Et vixit Seruch postquam genuit Nachor, annos ducentos : et genuit filios et filias : et mortuus est.

24. Et vixit Nachor annos centum septuaginta novem, et genuit Tharra.

25. Et vixit Nachor postquam genuit Tharra, annos centum viginti quinque, et genuit filios et filias : et mortuus est.

26. Et vixit Tharra septuaginta annos : et genuit Abram, et Nachor, et Arran.

27. Hæ sunt autem generationes Tharra. Tharra genuit Abram et Nachor et Arran : et Arran genuit Lot.

28. Et mortuus est Arran coram Tharra patre suo in terra qua natus est, in regione Chaldæorum.

29. Et sumpserunt Abram et Nachor sibi uxores. Nomen uxoris Abram, Sara : et nomen uxoris Nachor, Melcha filia Arran, et pater Melcha, et pater Jesca.

30. Et erat Sara sterilis, et non generabat.

31. Et sumpsit Tharra Abram filium suum, et Lot filium Arran, filium filii sui, et Saram nurum suam, uxorem Abram filii sui : et eduxit eos de regione Chaldæorum, ut irent in terram Chanaan : et venerunt usque ad Charram, et habitavit ibi.

32. Et facti sunt dies Tharra in terra Chanaan ducenti quinque anni : et mortuus est Tharra in Charran.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

1. Καὶ εἶπε Κύριος τῷ Ἄβραμ· Ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου, καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου, καὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου· καὶ δεῦρο εἰς τὴν γῆν, ἣν ἄν σοι δείξω.

2. Καὶ ποιήσω σε εἰς ἔθνος μέγα· καὶ εὐλογήσω σε, καὶ μεγαλυνῶ τὸ ὄνομά σου, καὶ ἔσῃ εὐλογημένος.

3. Καὶ εὐλογήσω τοὺς εὐλογοῦντάς σε, καὶ τοὺς καταρωμένους σε καταράσομαι· καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς.

4. Καὶ ἐπορεύθη Ἄβραμ, καθάπερ ἐλάλησεν αὐτῷ Κύριος· καὶ ᾤχετο μετ' αὐτοῦ Λώτ. Ἄβραμ δὲ ἦν ἐτῶν ἑβδομηκονταπέντε, ὅτε ἐξῆλθεν ἐκ Χαῤῥάν.

5. Καὶ ἔλαβεν Ἄβραμ Σάραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ τὸν Λὼτ υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν, ὅσα ἐκτήσαντο, καὶ πᾶσαν ψυχὴν, ἣν ἐκτήσαντο ἐκ Χαῤῥάν· καὶ ἐξήλθοσαν πορευθῆναι εἰς γῆν Χαναάν.

6. Καὶ διώδευσεν Ἄβραμ τὴν γῆν εἰς τὸ μῆκος αὐτῆς ἕως τοῦ τόπου Συχὲμ, ἐπὶ τὴν δρῦν τὴν ὑψηλήν. Οἱ δὲ Χαναναῖοι τότε κατῴκουν τὴν γῆν.

7. Καὶ ὤφθη Κύριος τῷ Ἄβραμ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Τῷ σπέρματί σου δώσω τὴν γῆν ταύτην. Καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ Ἄβραμ θυσιαστήριον κυρίῳ τῷ ὀφθέντι αὐτῷ.

8. Καὶ ἀπέστη ἐκεῖθεν εἰς τὸ ὄρος κατὰ ἀνατολὰς Βαιθήλ· καὶ ἔστησεν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ἐν Βαιθὴλ κατὰ θάλασσαν, καὶ Ἀγγαὶ κατὰ ἀνατολάς. Καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ Κυρίῳ, καὶ ἐπεκαλέσατο ἐπὶ τῷ ὀνόματι Κυρίου.

9. Καὶ ἀπῆρεν Ἄβραμ, καὶ πορευθεὶς ἐστρατοπέδευσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ.

10. Καὶ ἐγένετο λιμὸς ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ κατέβη Ἄβραμ εἰς Αἴγυπτον παροικῆσαι ἐκεῖ, ὅτι ἐνίσχυσεν ὁ λιμὸς ἐπὶ τῆς γῆς.

11. Ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἤγγισεν Ἄβραμ εἰσελθεῖν εἰς Αἴγυπτον, εἶπεν Ἄβραμ Σάρα τῇ γυναικί· Γινώσκω ἐγὼ, ὅτι γυνὴ εὐπρόσωπος εἶ.

12. Ἔσται οὖν ὡς ἂν ἴδωσί σε οἱ Αἰγύπτιοι, ἐροῦσιν ὅτι γυνὴ αὐτοῦ ἐστιν αὐτή· καὶ ἀποκτενοῦσί με, σὲ δὲ περιποιήσονται.

13. Εἶπον οὖν ὅτι ἀδελφὴ αὐτοῦ εἰμι, ὅπως ἂν εὖ μοι γένηται διὰ σὲ, καὶ ζήσεται ἡ ψυχή μου ἕνεκέν σου.

14. Ἐγένετο δὲ, ἡνίκα εἰσῆλθεν Ἄβραμ εἰς Αἴγυπτον, ἰδόντες οἱ Αἰγύπτιοι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, ὅτι καλὴ ἦν σφόδρα,

15. καὶ ἴδον αὐτὴν οἱ ἄρχοντες Φαραὼ, καὶ ἐπῄνεσαν αὐτὴν πρὸς Φαραώ· καὶ εἰσήγαγον αὐτὴν εἰς τὸν οἶκον Φαραώ.

16. Καὶ τῷ Ἄβραμ εὖ ἐχρήσαντο δι' αὐτήν. Καὶ ἐγένοντο αὐτῷ πρόβατα, καὶ μόσχοι, καὶ ὄνοι, καὶ παῖδες, καὶ παιδίσκαι, καὶ ἡμίονοι, καὶ κάμηλοι.

17. Καὶ ἤτασεν ὁ Θεὸς τὸν Φαραὼ ἐτασμοῖς μεγάλοις καὶ πονηροῖς, καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, περὶ Σάρας τῆς γυναικὸς Ἄβραμ.

18. Καλέσας δὲ Φαραὼ τὸν Ἄβραμ, εἶπεν· τί τοῦτο ἐποίησάς μοι, ὅτι οὐκ ἀπήγγειλάς μοι, ὅτι γυνή σου ἐστίν;

19. Ἱνατί εἶπας ὅτι ἀδελφή μου ἐστίν; καὶ ἔλαβον αὐτὴν ἐμαυτῷ γυναῖκα. Καὶ νῦν ἰδοὺ ἡ γυνή σου ἐναντί σου, λαβὼν ἀπότρεχε.

CAPUT XII.

1. Et dixit Dominus ad Abram : Exi de terra tua, et de cognatione tua, et de domo patris tui : et vade in terram, quam tibi demonstravero.

2. Et faciam te in gentem magnam : et benedicam te, et magnificabo nomen tuum, et eris benedictus.

3. Et benedicam benedicentes te, et maledicam maledicentes te; et benedicentur in te omnes tribus terræ.

4. Et ivit Abram, quemadmodum locutus est ei Dominus : et abiit cum eo Lot. Abram autem erat septuaginta quinque annorum, cum egressus est de Charran.

5. Et sumpsit Abram Saram uxorem suam, et Lot filium fratris sui, et omnem substantiam suam, quamcumque possederant, et omnem animam quam possederant de Charran : Et egressi sunt, ut irent in terram Chanaan.

6. Et perambulavit Abram terram in longitudinem ipsius usque ad locum Sichem, ad quercum altam. Chananæi autem tunc habitabant terram.

7. Et apparuit Dominus Abram, et dixit illi : Semini tuo dabo terram hanc. Et ædificavit ibi Abram altare Domino, qui apparuerat ei.

8. Et recessit inde in montem ad orientem Bæthel : et tetendit ibi tabernaculum suum in Bæthel ad mare, et Angæ ad orientem. Et ædificavit ibi altare Domino, et invocavit in nomine Domini.

9. Et abiit Abram, et profectus castrametatus est in deserto.

10. Et facta est fames super terram : descenditque Abram in Ægyptum, ut peregrinaretur ibi : quia invaluerat fames super terram.

11. Factum est autem cum prope esset Abram, ut ingrederetur in Ægyptum, dixit Abram Saræ uxori : Novi ego, quod mulier pulchra adspectu es.

12. Erit ergo cum te viderint Ægyptii, dicent, quia uxor illius hæc : et occident me, te autem servabunt.

13. Dic igitur, quia soror ejus sum : ut bene mihi sit propter te : et vivet anima mea propter te.

14. Factum est autem statim ut intravit Abram in Ægyptum, videntes Ægyptii mulierem ejus, quia speciosa erat valde :

15. Et viderunt eam principes Pharaonis, et laudaverunt eam apud Pharaonem : et introduxerunt eam in domum Pharaonis.

16. Et Abram bene usi sunt propter eam. Et fuerunt ei oves, et vituli, et asini, et pueri, et ancillæ, et muli, et cameli.

17. Et afflixit Deus Pharaonem afflictionibus magnis, et sævis, et domum ejus pro Sara uxore Abram.

18. Vocans autem Pharao Abram, dixit : Quid hæc fecisti mihi? quia non annunciasti mihi, quia uxor tua est?

19. Ut quid dixisti, quia soror mea est? Et sumpsi eam mihi uxorem. Et nunc ecce uxor tua coram te : accipe, et recede.

20. Καὶ ἐνετείλατο Φαραὼ ἀνδράσι περὶ Ἄβραμ συμπροπέμψαι αὐτὸν, καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

1. Ἀνέβη δὲ Ἄβραμ ἐξ Αἰγύπτου αὐτὸς, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ, καὶ Λὼτ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν ἔρημον.

2. Ἄβραμ δὲ ἦν πλούσιος σφόδρα κτήνεσι, καὶ ἀργυρίῳ, καὶ χρυσίῳ.

3. Καὶ ἐπορεύθη ὅθεν ἦλθεν εἰς τὴν ἔρημον ἕως Βαιθὴλ, ἕως τοῦ τόπου, οὗ ἦν ἡ σκηνὴ αὐτοῦ τὸ πρότερον, ἀνὰ μέσον Βαιθὴλ καὶ ἀνὰ μέσον Ἀγγαὶ,

4. εἰς τὸν τόπον τοῦ θυσιαστηρίου, οὗ ἐποίησεν ἐκεῖ τὴν ἀρχήν. Καὶ ἐπεκαλέσατο ἐκεῖ Ἄβραμ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου.

5. Καὶ Λὼτ τῷ συμπορευομένῳ μετὰ Ἄβραμ ἦν πρόβατα, καὶ βόες, καὶ σκηναί.

6. Καὶ οὐκ ἐχώρει αὐτοὺς ἡ γῆ κατοικεῖν ἅμα· ὅτι ἦν τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν πολλὰ, καὶ οὐκ ἐχώρει αὐτοὺς ἡ γῆ κατοικεῖν ἅμα.

7. Καὶ ἐγένετο μάχη ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων τῶν κτηνῶν τοῦ Ἄβραμ, καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων τῶν κτηνῶν τοῦ Λώτ. Οἱ δὲ Χαναναῖοι καὶ οἱ Φερεζαῖοι τότε κατῴκουν τὴν γῆν.

8. Εἶπε δὲ Ἄβραμ τῷ Λώτ· Μὴ ἔστω μάχη ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ, καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων μου καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων σου· ὅτι ἄνθρωποι ἀδελφοὶ ἐσμὲν ἡμεῖς.

9. Οὐκ ἰδοὺ πᾶσα ἡ γῆ ἐναντίον σου ἐστί; Διαχωρίσθητι ἀπ' ἐμοῦ. Εἰ σὺ εἰς ἀριστερὰ, ἐγὼ εἰς δεξιά· εἰ δὲ σὺ εἰς δεξιὰ, ἐγὼ εἰς ἀριστερά.

10. Καὶ ἐπάρας Λὼτ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ἐπεῖδε πᾶσαν τὴν περίχωρον τοῦ Ἰορδάνου, ὅτι πᾶσα ἦν ποτιζομένη πρὸ τοῦ καταστρέψαι τὸν Θεὸν Σόδομα καὶ Γόμοῤῥα, ὡς ὁ παράδεισος τοῦ Θεοῦ, καὶ ὡς ἡ γῆ Αἰγύπτου, ἕως ἐλθεῖν εἰς Ζόγορα.

11. Καὶ ἐξελέξατο ἑαυτῷ Λὼτ πᾶσαν τὴν περίχωρον τοῦ Ἰορδάνου· καὶ ἀπῆρε Λὼτ ἀπὸ ἀνατολῶν. Καὶ διεχωρίσθησαν ἕκαστος ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

12. Ἄβραμ δὲ κατῴκησεν ἐν γῇ Χαναάν. Λὼτ δὲ κατῴκησεν ἐν πόλει τῶν περιχώρων, καὶ ἐσκήνωσεν ἐν Σοδόμοις.

13. Οἱ δὲ ἄνθρωποι οἱ ἐν Σοδόμοις πονηροὶ καὶ ἁμαρτωλοὶ ἐναντίον τοῦ Θεοῦ σφόδρα.

14. Ὁ δὲ Θεὸς εἶπε τῷ Ἄβραμ μετὰ τὸ διαχωρισθῆναι τὸν Λὼτ ἀπ' αὐτοῦ· Ἀνάβλεψον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ἴδε ἀπὸ τοῦ τόπου, οὗ νῦν σὺ εἶ, πρὸς βοῤῥᾶν καὶ λίβα καὶ ἀνατολὰς καὶ θάλασσαν·

15. ὅτι πᾶσαν τὴν γῆν, ἣν σὺ ὁρᾷς, σοὶ δώσω αὐτὴν καὶ τῷ σπέρματί σου ἕως αἰῶνος.

16. Καὶ ποιήσω τὸ σπέρμα σου, ὡς τὴν ἄμμον τῆς γῆς. Εἰ δύναταί τις ἐξαριθμῆσαι τὴν ἄμμον τῆς γῆς, καὶ τὸ σπέρμα σου ἐξαριθμηθήσεται.

17. Ἀναστὰς διόδευσον τὴν γῆν εἴς τε τὸ μῆκος αὐτῆς καὶ εἰς τὸ πλάτος. Ὅτι σοι δώσω αὐτὴν καὶ τῷ σπέρματί σου εἰς τὸν αἰῶνα.

18. Καὶ ἀποσκηνώσας Ἄβραμ, ἐλθὼν κατῴκησε πα-

20. Et præcepit Pharao viris de Abraham, ut comitantes dimitterent eum, et uxorem ejus, et omnia quæcumque erant ei.

CAPUT XIII.

1. Ascendit autem Abram de Ægypto, ipse, et uxor ejus, et omnia ejus, et Lot cum eo in desertum.

2. Abram vero erat dives valde pecoribus, et argento, et auro.

3. Et ivit, unde venerat, in desertum usque ad Bæthel, usque ad locum, ubi erat tabernaculum ipsius prius inter Bæthel et Angæ,

4. ad locum altaris, quod fecerat ibi a principio. Et invocavit ibi Abram nomen Domini.

5. Et ipsi Lot simul ambulanti cum Abram, erant oves, et boves, et tabernacula.

6. Et non capiebat eos terra, ut habitarent simul : quoniam erat substantia eorum multa, et nequibant habitare communiter.

7. Et facta est rixa inter pastores pecorum Abram, et pastores pecorum Lot. Chananæi autem, et Pherezæi tunc inhabitabant terram.

8. Dixit autem Abram ad Lot : Non sit rixa inter me et te, et inter pastores meos et pastores tuos : quia homines fratres sumus nos.

9. Nonne ecce tota terra ante te est? Discede a me. Si tu in sinistram, ego in dexteram : vel si tu in dexteram, ego in sinistram.

10. Et levans Lot oculos suos, vidit omnem regionem circa Jordanem, quod omnis esset irrigua, antequam everteret Deus Sodoma, et Gomorrha, sicut paradisus Dei, et sicut terra Ægypti, usque dum venias in Zogora.

11. Et elegit sibi Lot omnem regionem circa Jordanem : et abiit Lot ab oriente. Et separati sunt unusquisque a fratre suo.

12. Abram autem habitavit in terra Chanaan. Lot autem habitavit in civitate circumjacentium, et tabernaculum tetendit in Sodomis.

13. Viri autem, qui in Sodomis, mali, et peccatores in conspectu Dei valde.

14. Et dixit Deus ad Abram postquam recessit Lot ab illo : Respice oculis tuis, et vide, a loco, in quo nunc tu es, ad Aquilonem, et Africum, et orientem, et mare :

15. quia omnem terram, quam tu vides, tibi dabo eam, et semini tuo usque in seculum.

16. Et faciam semen tuum, sicut arenam terræ. Si potest aliquis dinumerare arenam terræ, et semen tuum dinumerabitur.

17. Surgens perambula terram in longitudinem ejus, et in latitudinem, quia tibi dabo eam, et semini tuo in seculum.

18. Et movens tabernaculum Abram veniens habitavit

ρὰ τὴν δρῦν τὴν Μαμβρῆ, ἣ ἦν ἐν Χεβρώμ· καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ Κυρίῳ.

juxta quercum Mambre : quæ erat in Chebron : et ædificavit ibi altare Domino.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

1. Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῇ Ἀμαρφὰλ βασιλέως Σενναὰρ, καὶ Ἀριὼχ βασιλέως Ἑλλασὰρ, Χοδολλογομὸρ βασιλεὺς Ἐλὰμ, καὶ Θαργὰλ βασιλεὺς ἐθνῶν,

2. ἐποίησαν πόλεμον μετὰ Βαλλὰ βασιλέως Σοδόμων, καὶ μετὰ Βαρσὰ βασιλέως Γομόῤῥας, καὶ μετὰ Σενναὰρ βασιλέως Ἀδαμὰ, καὶ μετὰ Συμοβὸρ βασιλέως Σεβωεὶμ, καὶ βασιλέως Βαλάκ· αὕτη ἐστὶ Σηγώρ.

3. Πάντες οὗτοι συνεφώνησαν ἐπὶ τὴν φάραγγα τὴν ἁλυκήν· αὕτη ἡ θάλασσα τῶν ἁλῶν.

4. Δώδεκα ἔτη αὐτοὶ ἐδούλευσαν τῷ Χοδολλογομόρ· τῷ δὲ τριςκαιδεκάτῳ ἔτει ἀπέστησαν.

5. Ἐν δὲ τῷ τεσσαρεςκαιδεκάτῳ ἔτει ἦλθε Χοδολλογομὸρ καὶ οἱ βασιλεῖς μετ' αὐτοῦ· καὶ κατέκοψαν τοὺς γίγαντας τοὺς ἐν Ἀσταρὼθ, καὶ Καρναὶν, καὶ ἔθνη ἰσχυρὰ ἅμα αὐτοῖς, καὶ τοὺς Ὀμμαίους τοὺς ἐν Σαυῇ τῇ πόλει,

6. καὶ τοὺς Χοῤῥαίους τοὺς ἐν τοῖς ὄρεσι Σηεὶρ, ἕως τῆς τερεβίνθου τῆς Φαράν· ἥ ἐστιν ἐν τῇ ἐρήμῳ.

7. Καὶ ἀναστρέψαντες ἦλθον ἐπὶ τὴν πηγὴν τῆς κρίσεως· αὕτη ἐστὶ Κάδης. Καὶ κατέκοψαν πάντας τοὺς ἄρχοντας Ἀμαλὴκ, καὶ τοὺς Ἀμοῤῥαίους τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἀσασονθαμάρ.

8. Ἐξῆλθε δὲ βασιλεὺς Σοδόμων, καὶ βασιλεὺς Γομόῤῥας, καὶ βασιλεὺς Ἀδαμὰ, καὶ βασιλεὺς Σεβωεὶμ, καὶ βασιλεὺς Βάλακ· αὕτη ἐστὶ Σηγώρ. Καὶ παρετάξαντο αὐτοῖς εἰς πόλεμον ἐν τῇ κοιλάδι τῇ ἁλυκῇ,

9. πρὸς Χοδολλογομὸρ βασιλέα Ἐλὰμ, καὶ Θαργὰλ βασιλέα ἐθνῶν, καὶ Ἀμαρφὰλ βασιλέα Σενναὰρ, καὶ Ἀριὼχ βασιλέα Ἐλλασάρ· οἱ τέσσαρες βασιλεῖς πρὸς τοὺς πέντε.

10. Ἡ δὲ κοιλὰς ἡ ἁλυκὴ, φρέατα ἀσφάλτου. Ἔφυγε δὲ βασιλεὺς Σοδόμων, καὶ βασιλεὺς Γομόῤῥας, καὶ ἐνέπεσαν ἐκεῖ· οἱ δὲ καταλειφθέντες εἰς τὴν ὀρεινὴν ἔφυγον.

11. Ἔλαβον δὲ τὴν ἵππον πᾶσαν τὴν Σοδόμων καὶ Γομόῤῥας, καὶ πάντα τὰ βρώματα αὐτῶν· καὶ ἀπῆλθον.

12. Ἔλαβον δὲ καὶ τὸν Λὼτ τὸν υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ Ἄβραμ, καὶ τὴν ἀποσκευὴν αὐτοῦ· καὶ ἀπῴχοντο. Ἦν γὰρ κατοικῶν ἐν Σοδόμοις.

13. Παραγενόμενος δὲ τῶν ἀνασωθέντων τις, ἀπήγγειλεν Ἄβραμ τῷ περάτῃ. Αὐτὸς δὲ κατῴκει παρὰ τῇ δρυῒ τῇ Μαμβρῇ Ἀμοῤῥαίου τοῦ ἀδελφοῦ Ἐσχὼλ, καὶ τοῦ ἀδελφοῦ Αὐνάν. Οἳ ἦσαν συνωμόται τοῦ Ἄβραμ.

14. Ἀκούσας δὲ Ἄβραμ ὅτι ᾐχμαλώτευται Λὼτ ὁ ἀδελφιδοῦς αὐτοῦ, ἠρίθμησε τοὺς ἰδίους οἰκογενεῖς αὐτοῦ, τριακοσίους δέκα καὶ ὀκτώ· καὶ κατεδίωξεν ὀπίσω αὐτῶν ἕως Δάν.

15. Καὶ ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτοὺς τὴν νύκτα αὐτὸς, καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ· καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς καὶ κατεδίωξεν αὐτοὺς ἕως Χοβὰ, ἥ ἐστιν ἐν ἀριστερᾷ Δαμασκοῦ.

16. Καὶ ἀπέστρεψε πᾶσαν τὴν ἵππον Σοδόμων· καὶ Λὼτ τὸν ἀδελφιδοῦν αὐτοῦ ἀπέστρεψε, καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, καὶ τὰς γυναῖκας, καὶ τὸν λαόν.

17. Ἐξῆλθε δὲ βασιλεὺς Σοδόμων εἰς συνάντησιν

CAPUT XIV.

1. Factum est autem in regno Amarphal regis Sennaar, et Arioch regis Hellasar, Chodollogomor rex Elam, et Thargal rex gentium,

2. fecerunt bellum cum Balla rege Sodomorum, et cum Barsa rege Gomorrhæ, et cum Sennaar rege Adama, et cum Symobor rege Seboim, et rege Balac : hæc est Segor.

3. Omnes isti consenserunt ad vallem salsam : hoc est mare salis.

4. Duodecim annis ipsi servierant Chodollogomor : tertio autem et decimo anno recesserunt.

5. In quarto autem, et decimo anno venit Chodollogomor, et reges qui cum eo : Et percusserunt gigantes, qui in Astaroth, et Carnain, et gentes fortes simul cum eis, et Ommæos, qui in Save civitate,

6. et Chorræos, qui in montibus Seir usque ad terebinthum Pharan, quæ est in deserto.

7. Et reversi venerunt ad fontem judicii : hæc est Cades. Et percusserunt omnes principes Amalec, et Amorrhæos, qui habitabant in Asasonthamar.

8. Egressus est autem rex Sodomorum, et rex Gomorrhæ, et rex Adama, et rex Seboim, et rex Balac : hæc est Segor. Et direxerunt aciem contra eos in bellum, in valle Salsa,

9. contra Chodollogomor regem Elam, et Thargal regem gentium, et Amarphal regem Sennaar, et Arioch regem Hellasar : quatuor reges adversus quinque.

10. Vallis autem Salsa, putei bituminis. Fugit autem rex Sodomorum, et rex Gomorrhæ, et ceciderunt ibi : residui autem fugerunt in montanam.

11. Ceperunt autem omnem equitatum Sodomorum, et Gomorrhæ, et omnes escas eorum : et abierunt.

12. Ceperunt autem et Lot filium fratris Abram, et apparatum ejus : et discesserunt. Erat enim habitans in Sodomis.

13. Adveniens autem eorum, qui evaserunt, quidam nunciavit Abram transitori. Ipse autem habitabat ad quercum Mambre, Amorrhæi fratris Eschol, et fratris Aynan, qui erant conjurati Abram.

14. Audiens autem Abram, quia captivatus est Lot filius fratris sui, numeravit proprios vernaculos suos trecentos decem et octo. Et persecutus est post eos usque Dan.

15. Et irruit super eos nocte, ipse, et pueri ejus : percussitque eos, et persecutus est eos usque Choba, quæ est ad sinistram Damasci.

16. Et reduxit omnem equitatum Sodomorum : et Lot fratris sui filium, reduxit, et omnem substantiam ejus, et uxores, et populum.

17. Egressus est autem rex Sodomorum in occursum ei,

αὐτῷ μετὰ τὸ ὑποστρέψαι αὐτὸν ἀπὸ τῆς κοπῆς τοῦ Χοδολλογομὸρ, καὶ τῶν βασιλέων τῶν μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Σαβύ· τοῦτο ἦν τὸ πεδίον τῶν βασιλέων.

18. Καὶ Μελχισεδὲκ βασιλεὺς Σαλὴμ ἐξήνεγκε ἄρτους καὶ οἶνον· ἦν δὲ ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου.

19. Καὶ εὐλόγησε τὸν Ἄβραμ, καὶ εἶπεν· Εὐλογημένος Ἄβραμ τῷ θεῷ τῷ ὑψίστῳ, ὃς ἔκτισε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν·

20. καὶ εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ ὕψιστος, ὃς παρέδωκε τοὺς ἐχθρούς σου ὑποχειρίους σοι. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Ἄβραμ δεκάτην ἀπὸ πάντων.

21. Εἶπε δὲ βασιλεὺς Σοδόμων πρὸς Ἄβραμ· Δός μοι τοὺς ἄνδρας· τὴν δὲ ἵππον λάβε σεαυτῷ.

22. Εἶπε δὲ Ἄβραμ πρὸς τὸν βασιλέα Σοδόμων· Ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου πρὸς Κύριον τὸν Θεὸν τὸν ὕψιστον, ὃς ἔκτισε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν,

23. Εἰ ἀπὸ σπαρτίου ἕως σφυρωτῆρος ὑποδήματος λήψομαι ἀπὸ πάντων τῶν σῶν, ἵνα μὴ εἴπῃς, ὅτι ἐγὼ ἐπλούτισα τὸν Ἄβραμ,

24. πλὴν ὧν ἔφαγον οἱ νεανίσκοι, καὶ τῆς μερίδος τῶν ἀνδρῶν τῶν συμπορευθέντων μετ' ἐμοῦ, Ἐσχὼλ, Αὐνᾶν, Μαμβρῆ. Οὗτοι λήψονται μερίδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ.

1. Μετὰ δὲ τὰ ῥήματα ταῦτα ἐγενήθη ῥῆμα Κυρίου πρὸς Ἄβραμ ἐν ὁράματι, λέγων· Μὴ φοβοῦ, Ἄβραμ· ἐγὼ ὑπερασπίζω σου· ὁ μισθός σου πολὺς ἔσται σφόδρα.

2. Λέγει δὲ Ἄβραμ· Δέσποτα Κύριε, τί μοι δώσεις; ἐγὼ δὲ ἀπολύομαι ἄτεκνος. Ὁ δὲ υἱὸς Μασὲκ τῆς οἰκογενοῦς μου, οὗτος Δαμασκὸς Ἐλιέζερ.

3. Καὶ εἶπεν Ἄβραμ· Ἐπειδὴ ἐμοὶ οὐκ ἔδωκας σπέρμα, ὁ δὲ οἰκογενής μου κληρονομήσει με.

4. Καὶ εὐθὺς φωνὴ Κυρίου ἐγένετο πρὸς αὐτὸν, λέγουσα· Οὐ κληρονομήσει σε οὗτος· ἀλλ' ὃς ἐξελεύσεται ἐκ σοῦ, οὗτος κληρονομήσει σε.

5. Ἐξήγαγε δὲ αὐτὸν ἔξω, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀνάβλεψον δὴ εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἀρίθμησον τοὺς ἀστέρας, εἰ δυνήσῃ ἐξαριθμῆσαι αὐτούς. Καὶ εἶπεν· Οὕτως ἔσται τὸ σπέρμα σου.

6. Καὶ ἐπίστευσεν Ἄβραμ τῷ θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην.

7. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν· Ἐγὼ ὁ Θεὸς ὁ ἐξαγαγών σε ἐκ χώρας Χαλδαίων, ὥςτε δοῦναί σοι τὴν γῆν ταύτην κληρονομῆσαι.

8. Εἶπε δέ· Δέσποτα Κύριε, κατὰ τί γνώσομαι, ὅτι κληρονομήσω αὐτήν;

9. Εἶπε δὲ αὐτῷ· Λάβε μοι δάμαλιν τριετίζουσαν, καὶ αἶγα τριετίζουσαν, καὶ κριὸν τριετίζοντα, καὶ τρυγόνα, καὶ περιστεράν.

10. Ἔλαβε δὲ αὐτῷ πάντα ταῦτα, καὶ διεῖλεν αὐτὰ μέσα, καὶ ἔθηκεν αὐτὰ ἀντιπρόσωπα ἀλλήλοις· τὰ δὲ ὄρνεα οὐ διεῖλε.

11. Κατέβη δὲ ὄρνεα ἐπὶ τὰ σώματα, ἐπὶ τὰ διχοτομήματα αὐτῶν· καὶ συνεκάθισεν αὐτοῖς Ἄβραμ.

12. Περὶ δὲ ἡλίου δυσμὰς ἔκστασις ἐπέπεσε τῷ Ἄβραμ, καὶ ἰδοὺ φόβος σκοτεινὸς μέγας ἐπιπίπτει αὐτῷ.

13. Καὶ ἐῤῥέθη πρὸς Ἄβραμ· Γινώσκων γνώσῃ ὅτι

postquam ille reversus est a cæde Chodollogomor, et regum, qui cum eo, in valle Saby : hic erat campus regum.

18. Et Melchisedech rex Salem protulit panes, et vinum : erat autem sacerdos Dei altissimi.

19. Et benedixit Abram, et dixit : Benedictus Abram Deo altissimo, qui creavit cœlum et terram :

20. et benedictus Deus altissimus, qui tradidit inimicos tuos sub manus tuas. Et dedit ei Abram decimam de omnibus.

21. Dixit autem rex Sodomorum ad Abram : Da mihi homines : equitatum autem sume tibi.

22. Dixit autem Abram ad regem Sodomorum : Extendam manum meam ad Dominum Deum altissimum, qui creavit cœlum et terram,

23. si a filo usque ad corrigiam calceamenti sumam ab omnibus tuis : ut non dicas, quia ego ditavi Abram,

24. præter ea, quæ comederunt juvenes, et portionem virorum, qui mecum una profecti sunt, Eschol, Aynan, Mambre. Hi sument portionem.

CAPUT XV.

1. Post hæc autem verba factum est verbum Domini ad Abram in visu, dicens : Noli timere Abram : ego protego te : merces tua multa erit valde.

2. Dicit autem Abram : Despota Domine, quid mihi dabis? Ego autem dimittor sine liberis. Filius autem Masec, vernaculæ meæ, iste Damascus Eliezer.

3. Et dixit Abram : quoniam quidem mihi non dedisti semen : vernaculus autem meus hæreditabit me.

4. Et statim vox Domini facta est ad eum, dicens : Non hæreditabit te iste : sed qui egredietur ex te, hic hæreditabit te.

5. Eduxit autem eum foras, et dixit ei : Respice in cœlum, et numera stellas si potes dinumerare eas. Et dixit : Sic erit semen tuum.

6. Et credidit Abram Deo : et deputatum est ei ad justitiam.

7. Dixit autem ad eum : Ego Deus, qui te eduxi de regione Chaldæorum, ut dem tibi terram hanc hæreditare.

8. Dixit autem : Despota Domine, secundum quid sciam, quod hæreditabo eam?

9. Dixit autem ei : Accipe mihi juvencam trimam, et capram trimam, et arietem trimum, et turturem, et columbam.

10. Accepit autem sibi hæc omnia, et divisit illa media, et posuit ea contra faciem alterum alteri : aves autem non divisit.

11. Descenderunt autem aves super corpora, super divisiones eorum : et consedit illis Abram.

12. Circa solis autem occasum exstasis cecidit super Abram : et ecce timor tenebrosus magnus incidit ei.

13. Et dictum est ad Abram : Sciendo scies, quia peregri-

πάροικον ἔσται τὸ σπέρμα σου ἐν γῇ οὐκ ἰδίᾳ· καὶ δουλώσουσιν αὐτοὺς, καὶ κακώσουσιν αὐτοὺς, καὶ ταπεινώσουσιν αὐτοὺς τετρακόσια ἔτη·

14. Τὸ δὲ ἔθνος, ᾧ ἐὰν δουλεύσωσι, κρινῶ ἐγώ. Μετὰ δὲ ταῦτα, ἐξελεύσονται ὧδε μετὰ ἀποσκευῆς πολλῆς.

15. Σὺ δὲ ἀπελεύσῃ πρὸς τοὺς πατέρας σου ἐν εἰρήνῃ, τραφεὶς ἐν γήρᾳ καλῷ.

16. Τετάρτη δὲ γενεᾷ ἀποστραφήσονται ὧδε. Οὔπω γὰρ ἀναπεπλήρωνται αἱ ἁμαρτίαι τῶν Ἀμορῤῥαίων ἕως τοῦ νῦν.

17. Ἐπεὶ δὲ ὁ ἥλιος ἐγένετο πρὸς δυσμὰς, φλὸξ ἐγένετο· καὶ ἰδοὺ κλίβανος καπνιζόμενος καὶ λαμπάδες πυρὸς, αἳ διῆλθον ἀνὰ μέσον τῶν διχοτομημάτων τούτων.

18. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ διέθετο Κύριος τῷ Ἄβραμ διαθήκην, λέγων· Τῷ σπέρματί σου δώσω τὴν γῆν ταύτην, ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Αἰγύπτου ἕως τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου Εὐφράτου,

19. Τοὺς Κεναίους, καὶ τοὺς Κενεζαίους, καὶ τοὺς Κεδμωναίους,

20. καὶ τοὺς Χετταίους, καὶ τοὺς Φερεζαίους, καὶ τοὺς Ῥαφαεὶμ,

21. καὶ τοὺς Ἀμορῤῥαίους, καὶ τοὺς Χαναναίους, καὶ τοὺς Εὐαίους, καὶ τοὺς Γεργεσαίους, καὶ τοὺς Ἰεβουσαίους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ιϛʹ.

1. Σάρα δὲ ἡ γυνὴ Ἄβραμ οὐκ ἔτικτεν αὐτῷ. Ἦν δὲ αὐτῇ παιδίσκη Αἰγυπτία, ᾗ ὄνομα Ἄγαρ.

2. Εἶπε δὲ Σάρα πρὸς Ἄβραμ· Ἰδοὺ συνέκλεισέ με Κύριος τοῦ μὴ τίκτειν. Εἴσελθε οὖν πρὸς τὴν παιδίσκην μου, ἵνα τεκνοποιήσωμαι ἐξ αὐτῆς. Ὑπήκουσε δὲ Ἄβραμ τῆς φωνῆς Σάρας.

3. Καὶ λαβοῦσα Σάρα ἡ γυνὴ Ἄβραμ Ἄγαρ τὴν Αἰγυπτίαν τὴν ἑαυτῆς παιδίσκην, μετὰ δέκα ἔτη τοῦ οἰκῆσαι Ἄβραμ ἐν γῇ Χαναὰν, ἔδωκεν αὐτὴν τῷ Ἄβραμ ἀνδρὶ αὐτῆς, αὐτῷ γυναῖκα.

4. Καὶ εἰσῆλθε πρὸς Ἄγαρ, καὶ συνέλαβε· καὶ εἶδεν ὅτι ἐν γαστρὶ ἔχει. Καὶ ἠτιμάσθη ἡ κυρία ἐναντίον αὐτῆς.

5. Εἶπε δὲ Σάρα πρὸς Ἄβραμ· Ἀδικοῦμαι ἐκ σοῦ. Ἐγὼ δέδωκα τὴν παιδίσκην μου εἰς τὸν κόλπον σου. Ἰδοῦσα δὲ ὅτι ἐν γαστρὶ ἔχει, ἠτιμάσθην ἐναντίον αὐτῆς· κρίναι ὁ Θεὸς ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ.

6. Εἶπε δὲ Ἄβραμ πρὸς Σάραν· Ἰδοὺ ἡ παιδίσκη σου ἐν ταῖς χερσί σου· χρῶ αὐτῇ ὡς ἄν σοι ἀρεστὸν ᾖ. Καὶ ἐκάκωσεν αὐτὴν Σάρα, καὶ ἀπέδρα ἀπὸ προσώπου αὐτῆς.

7. Εὗρε δὲ αὐτὴν ἄγγελος Κυρίου ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐπὶ τῆς πηγῆς ἐν τῇ ὁδῷ Σούρ.

8. Καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ ἄγγελος Κυρίου· Ἄγαρ παιδίσκη Σάρας, πόθεν ἔρχῃ; καὶ ποῦ πορεύῃ; Καὶ εἶπεν· Ἀπὸ προσώπου Σάρας τῆς κυρίας μου ἐγὼ ἀποδιδράσκω.

9. Εἶπε δὲ αὐτῇ ὁ ἄγγελος Κυρίου· Ἀποστράφηθι πρὸς τὴν κυρίαν σου, καὶ ταπεινώθητι ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτῆς.

10. Καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ ἄγγελος Κυρίου· Πληθύνων πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου, καὶ οὐκ ἀριθμηθήσεται ὑπὸ τοῦ πλήθους.

num erit semen tuum in terra non propria : et in servitutem redigent eos, et affligent eos, et humiliabunt eos quadringentis annis :

14. Gentem autem, cui servierint, judicabo ego. Post hæc vero exibunt huc cum apparatu multo.

15. Tu autem ibis ad patres tuos in pace, nutritus in senecta bona.

16. Quarta vero generatione revertentur huc. Nondum enim impleta sunt peccata Amorrhæorum usque adhuc.

17. Cum autem jam sol erat ad occasum, facta est flamma : et ecce fornax fumigabunda, et lampades ignis, quæ pertransierunt per medias divisiones istas.

18. In die illa disposuit Dominus testamentum ad Abram, dicens : Semini tuo dabo terram hanc, a flumine Ægypti usque ad flumen magnum Euphratem,

19. Cenæos, et Cenezæos, et Cedmonæos,

20. Et Chettæos, et Pherezæos, et Raphaim,

21. Et Amorrhæos, et Chananæos, et Evæos, et Gergesæos, et Jebusæos.

CAPUT XVI.

1. Sara autem uxor Abram non pariebat ei. Erat autem ei ancilla Ægyptia, cui nomen Agar.

2. Dixit autem Sara ad Abram : Ecce conclusit me Dominus, ut non pariam. Intra ergo ad ancillam meam, ut filios faciam ex illa. Obedivit autem Abram voci Saræ.

3. Et sumens Sara uxor Abram Agar Ægyptiam ancillam suam, post decem annos habitationis Abram in terra Chanaan, dedit eam Abram viro suo, ipsi uxorem.

4. Et intravit ad Agar, et concepit : et vidit quia in utero haberet. Et despecta est domina coram ipsa.

5. Dixit autem Sara ad Abram : Injuriam accipio ex te. Ego dedi ancillam meam in sinum tuum. Ubi autem vidit, quia in utero habet, spreta sum coram ea : judicet Deus inter me et te.

6. Dixit autem Abram ad Saram : Ecce ancilla tua in manibus tuis : utere ea, quomodo tibi placuerit. Et afflixit eam Sara, et fugit a facie ejus.

7. Et invenit eam angelus Domini super fontem aquæ in deserto, super fontem in via Sur.

8. Et dixit ei angelus Domini : Agar ancilla Saræ, unde venis? et quo vadis? Et dixit : A facie Saræ dominæ meæ ego fugio.

9. Dixit autem ei angelus Domini : Revertere ad dominam tuam, et humiliare sub manibus ejus.

10. Et dixit ei angelus Domini : Multiplicans multiplicabo semen tuum, et non numerabitur præ multitudine.

11. Καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ ἄγγελος Κυρίου· Ἰδοὺ σὺ ἐν γαστρὶ ἔχεις, καὶ τέξῃ υἱὸν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰσμαήλ· ὅτι ἐπήκουσε Κύριος τῇ ταπεινώσει σου.

12. Οὗτος ἔσται ἄγροικος ἄνθρωπος· αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐπὶ πάντας, καὶ αἱ χεῖρες πάντων ἐπ' αὐτόν· καὶ κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ κατοικήσει.

13. Καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ λαλοῦντος πρὸς αὐτήν· Σὺ ὁ Θεὸς, ὁ ἐπιδών με. Ὅτι εἶπε· Καὶ γὰρ ἐνώπιον εἶδον ὀφθέντα μοι.

14. Ἕνεκεν τούτου ἐκάλεσε τὸ φρέαρ, φρέαρ οὗ ἐνώπιον εἶδον. Ἰδοὺ ἀνὰ μέσον Κάδης καὶ ἀνὰ μέσον Βαράδ.

15. Καὶ ἔτεκεν Ἄγαρ τῷ Ἄβραμ υἱὸν, καὶ ἐκάλεσεν Ἄβραμ τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὃν ἔτεκεν αὐτῷ Ἄγαρ, Ἰσμαήλ.

16. Ἄβραμ δὲ ἦν ἐτῶν ὀγδοηκονταὲξ, ἡνίκα ἔτεκεν Ἄγαρ τῷ Ἄβραμ τὸν Ἰσμαήλ.

11. Et dixit ei angelus Domini : Ecce tu in utero habes, et paries filium, et vocabis nomen ejus Ismael : quia exaudivit Dominus humilitatem tuam.

12. Hic erit rusticus homo : manus ejus super omnes, et manus omnium super eum : et ad faciem omnium fratrum suorum habitabit.

13. Et vocavit nomen Domini loquentis ad eam : Tu Deus, qui respexisti me. Quia dixit : Etenim coram vidi eum qui apparuit mihi.

14. Propter hoc vocavit puteum, puteum ubi coram vidi. Ecce inter Cades et inter Barad.

15. Et peperit Agar Abram filium, et vocavit Abram nomen filii sui, quem peperit ei Agar, Ismael.

16. Abram autem erat annorum octoginta sex, cum Agar peperit ipsi Abram Ismael.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖʹ.

1. Ἐγένετο δὲ Ἄβραμ ἐτῶν ἐννενηκονταεννέα. Καὶ ὤφθη Κύριος τῷ Ἄβραμ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἐγώ εἰμι ὁ Θεός σου· εὐαρέστει ἐνώπιον ἐμοῦ, καὶ γίνου ἄμεμπτος·

2. Καὶ θήσομαι τὴν διαθήκην μου ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνὰ μέσον σου· καὶ πληθυνῶ σε σφόδρα.

3. Καὶ ἔπεσεν Ἄβραμ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ ὁ Θεὸς, λέγων·

4. Καὶ ἐγὼ, ἰδοὺ ἡ διαθήκη μου μετὰ σοῦ· καὶ ἔσῃ πατὴρ πλήθους ἐθνῶν.

5. Καὶ οὐ κληθήσεται ἔτι τὸ ὄνομά σου Ἄβραμ, ἀλλ' ἔσται τὸ ὄνομά σου Ἀβραάμ· ὅτι πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τέθεικά σε.

6. Καὶ αὐξανῶ σε σφόδρα σφόδρα· καὶ θήσω σε εἰς ἔθνη· καὶ βασιλεῖς ἐκ σοῦ ἐξελεύσονται.

7. Καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου ἀνὰ μέσον σου, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου μετὰ σὲ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν, εἰς διαθήκην αἰώνιον· εἶναί σου Θεὸς, καὶ τοῦ σπέρματός σου μετὰ σέ.

8. Καὶ δώσω σοι καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σὲ τὴν γῆν ἣν παροικεῖς, πᾶσαν τὴν γῆν Χαναὰν εἰς κατάσχεσιν αἰώνιον· καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς Θεόν.

9. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς πρὸς Ἀβραάμ· Σὺ δὲ τὴν διαθήκην μου διατηρήσεις, σὺ καὶ τὸ σπέρμα σου μετὰ σὲ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν.

10. Καὶ αὕτη ἡ διαθήκη ἣν διατηρήσεις ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου μετὰ σὲ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν. Περιτμηθήσεται ὑμῶν πᾶν ἀρσενικόν·

11. καὶ περιτμηθήσεσθε τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας ὑμῶν, καὶ ἔσται εἰς σημεῖον διαθήκης ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν.

12. Καὶ παιδίον ὀκτὼ ἡμερῶν περιτμηθήσεται ὑμῖν, πᾶν ἀρσενικὸν εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, καὶ οἰκογενὴς, καὶ ὁ ἀργυρώνητος, ἀπὸ παντὸς υἱοῦ ἀλλοτρίου, ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σπέρματός σου.

13. Περιτομῇ περιτμηθήσεται ὁ οἰκογενὴς τῆς οἰκίας σου, καὶ ὁ ἀργυρώνητος. Καὶ ἔσται ἡ διαθήκη μου ἐπὶ τῆς σαρκὸς ὑμῶν εἰς διαθήκην αἰώνιον.

CAPUT XVII.

1. Erat autem Abram annorum nonaginta novem. Et apparuit Dominus Abram, et dixit illi : Ego sum Deus tuus : place in conspectu meo, et esto inculpabilis :

2. Et ponam testamentum meum inter me et inter te : et implebo te valde.

3. Et procidit Abram in faciem suam, et locutus est illi Deus dicens :

4. Et ego, ecce testamentum meum tecum : et eris pater multitudinis gentium.

5. Et non vocabitur ultra nomen tuum Abram; sed erit nomen tuum Abraham : quia patrem multarum gentium posui te.

6. Et augebo te valde valde : et ponam te in gentes, et reges ex te exibunt.

7. Et statuam testamentum meum inter te, et inter semen tuum post te in generationes eorum, in testamentum æternum : ut sim tibi Deus, et semini tuo post te.

8. Et dabo tibi et semini tuo post te terram in qua incola es, omnem terram Chanaan in possessionem æternam, et ero illis in Deum.

9. Et dixit Deus ad Abraham : Tu autem testamentum meum conservabis, tu et semen tuum post te in generationes suas.

10. Et hoc est testamentum quod conservabis inter me et vos, et inter semen tuum post te in generationes suas. Circumcidetur omne vestrum masculinum :

11. et circumcidemini carnem præputii vestri, et erit in signum testamenti inter me et vos.

12. Et puer octo dierum circumcidetur vobis, omne masculinum in progenies vestras, et vernaculus, et emptitius, ab omni filio alienigena, qui non est de semine tuo.

13. Circumcisione circumcidetur vernaculus domus tuæ, et emptitius. Et erit testamentum meum in carne vestra in testamentum æternum.

14. Καὶ ἀπερίτμητος ἄρσην, ὃς οὐ περιτμηθήσεται τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ, ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ γένους αὐτῆς· ὅτι τὴν διαθήκην μου διεσκέδασε.

15. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς τῷ Ἀβραάμ· Σάρα ἡ γυνή σου, οὐ κληθήσεται τὸ ὄνομα αὐτῆς Σάρα· Σάῤῥα ἔσται τὸ ὄνομα αὐτῆς.

16. Εὐλογήσω δὲ αὐτὴν, καὶ δώσω σοι ἐξ αὐτῆς τέκνον· καὶ εὐλογήσω αὐτὸ, καὶ ἔσται εἰς ἔθνη, καὶ βασιλεῖς ἐθνῶν ἐξ αὐτοῦ ἔσονται.

17. Καὶ ἔπεσεν Ἀβραὰμ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἐγέλασε. Καὶ εἶπεν ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ, λέγων· Εἰ τῷ ἑκατονταετεῖ γενήσεται υἱός; καὶ εἰ ἡ Σάῤῥα ἐννενήκοντα ἐτῶν τέξεται;

18. Εἶπε δὲ Ἀβραὰμ πρὸς τὸν Θεόν· Ἰσμαὴλ οὗτος ζήτω ἐναντίον σου.

19. Εἶπε δὲ ὁ Θεὸς πρὸς Ἀβραάμ· Ναί. Ἰδοὺ Σάῤῥα ἡ γυνή σου τέξεταί σοι υἱὸν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰσαάκ. Καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου πρὸς αὐτὸν εἰς διαθήκην αἰώνιον, εἶναι αὐτῷ Θεὸς, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐτόν.

20. Περὶ δὲ Ἰσμαὴλ ἰδοὺ ἐπήκουσά σου· καὶ ἰδοὺ εὐλόγηκα αὐτὸν, καὶ αὐξανῶ αὐτὸν, καὶ πληθυνῶ αὐτὸν σφόδρα. Δώδεκα ἔθνη γεννήσει, καὶ δώσω αὐτὸν εἰς ἔθνος μέγα.

21. Τὴν δὲ διαθήκην μου στήσω πρὸς Ἰσαὰκ, ὃν τέξεταί σοι Σάῤῥα εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον, ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ ἑτέρῳ.

22. Συνετέλεσε δὲ λαλῶν πρὸς αὐτὸν, καὶ ἀνέβη ὁ Θεὸς ἀπὸ Ἀβραάμ.

23. Καὶ ἔλαβεν Ἀβραὰμ Ἰσμαὴλ τὸν υἱὸν ἑαυτοῦ, καὶ πάντας τοὺς οἰκογενεῖς αὐτοῦ, καὶ πάντας τοὺς ἀργυρωνήτους, καὶ πᾶν ἄρσεν τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐν τῷ οἴκῳ Ἀβραάμ· καὶ περιέτεμε τὰς ἀκροβυστίας αὐτῶν, ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, καθὰ ἐλάλησεν αὐτῷ ὁ Θεός.

24. Ἀβραὰμ δὲ ἐννενηκονταεννέα ἦν ἐτῶν, ἡνίκα περιετέμετο τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ.

25. Ἰσμαὴλ δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἦν ἐτῶν δεκατριῶν, ἡνίκα περιετέμετο τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ.

26. Ἐν δὲ τῷ καιρῷ τῆς ἡμέρας ἐκείνης περιετμήθη Ἀβραὰμ, καὶ Ἰσμαὴλ, ὁ υἱὸς αὐτοῦ,

27. καὶ πάντες οἱ ἄνδρες τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ οἱ οἰκογενεῖς αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀργυρώνητοι ἐξ ἀλλογενῶν ἐθνῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

1. Ὤφθη δὲ αὐτῷ ὁ Θεὸς πρὸς τῇ δρυῒ τῇ Μαμβρῇ, καθημένου αὐτοῦ ἐπὶ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς αὐτοῦ μεσημβρίας.

2. Ἀναβλέψας δὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ εἶδε· καὶ ἰδοὺ τρεῖς ἄνδρες εἱστήκεισαν ἐπάνω αὐτοῦ. Καὶ ἰδὼν προσέδραμεν εἰς συνάντησιν αὐτοῖς ἀπὸ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς αὐτοῦ, καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν,

3. καὶ εἶπε· Κύριε, εἰ ἄρα εὗρον χάριν ἐναντίον σου, μὴ παρέλθῃς τὸν παῖδά σου.

4. Ληφθήτω δὴ ὕδωρ, καὶ νιψάτωσαν τοὺς πόδας ὑμῶν· καὶ καταψύξατε ὑπὸ τὸ δένδρον·

5. καὶ λήψομαι ἄρτον, καὶ φάγεσθε· καὶ μετὰ τοῦτο

14. Et qui non fuerit circumcisus masculus, qui non circumcidetur carnem præputii sui octavo die, interibit anima illa de genere suo: quia testamentum meum dissipavit.

15. Et dixit Deus ad Abraham: Sara uxor tua, non vocabitur nomen ejus Sara: Sarra erit nomen ejus.

16. Benedicam vero eam, et dabo tibi ex ea filium: et benedicam illum, et erit in gentes, et reges gentium ex eo erunt.

17. Et procidit Abraham super faciem suam, et risit; et dixit in animo suo, dicens: Si centum annos habenti nascetur filius? et si Sarra nonaginta annorum pariet?

18. Dixit autem Abraham ad Deum: Ismael hic vivat in conspectu tuo.

19. Dixit autem Deus ad Abraham: Ita. Ecce Sarra uxor tua pariet tibi filium et vocabis nomen ejus Isaac. Et statuam testamentum meum ad illum in testamentum æternum, ut sim illi Deus, et semini ejus post illum.

20. De Ismael autem ecce exaudivi te: et ecce benedixi eum, et amplificabo illum, et multiplicabo illum valde. Duodecim gentes generabit, et dabo illum in gentem magnam.

21. Testamentum autem meum statuam ad Isaac, quem pariet tibi Sarra in tempore hoc, in anno altero.

22. Consummavit autem loquens ad eum, et ascendit Deus ab Abraham.

23. Et sumpsit Abraham Ismael filium suum, et omnes vernaculos suos, et omnes emptitios, et omne masculinum virorum qui erant in domo Abraham: et circumcidit præputia eorum, in tempore diei illius, sicut locutus erat ei Deus.

24. Abraham autem erat nonaginta novem annorum, cum circumcisus est carnem præputii sui.

25. Ismael autem filius ejus erat annorum tredecim, cum circumcisus est carnem præputii sui.

26. In tempore autem diei illius circumcisus est Abraham, et Ismael filius ejus,

27. et omnes viri domus ejus, et vernaculi ejus, et emptitii ex alienigenis gentibus.

CAPUT XVIII.

1. Apparuit autem ei Deus ad quercum Mambre, cum ille sederet in ostio tabernaculi sui in meridie.

2. Et respiciens oculis suis vidit: et ecce tres viri stabant super eum. Et videns procurrit obviam illis ab ostio tabernaculi sui, et adoravit super terram,

3. et dixit: Domine, si utique inveni gratiam ante te, ne prætereas servum tuum.

4. Sumatur jam aqua, et lavent pedes vestros: et refrigerate sub arbore:

5. Et sumam panem, et manducabitis: et postea transi-

παρελεύσεσθε εἰς τὴν ὁδὸν ὑμῶν, οὗ ἕνεκεν ἐξεκλίνατε πρὸς τὸν παῖδα ὑμῶν. Καὶ εἶπεν· Οὕτω ποίησον, καθὼς εἴρηκας.

6. Καὶ ἔσπευσεν Ἀβραὰμ ἐπὶ τὴν σκηνὴν πρὸς Σάῤῥαν, καὶ εἶπεν αὐτῇ· Σπεῦσον, καὶ φύρασον τρία μέτρα σεμιδάλεως, καὶ ποίησον ἐγκρυφίας.

7. Καὶ εἰς τὰς βόας ἔδραμεν Ἀβραὰμ, καὶ ἔλαβεν ἁπαλὸν μοσχάριον καὶ καλὸν, καὶ ἔδωκε τῷ παιδὶ, καὶ ἐτάχυνε τοῦ ποιῆσαι αὐτό.

8. Ἔλαβε δὲ βούτυρον, καὶ γάλα, καὶ τὸ μοσχάριον ὃ ἐποίησε, καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς· καὶ ἔφαγον. Αὐτὸς δὲ παρειστήκει αὐτοῖς ὑπὸ τὸ δένδρον.

9. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν· Ποῦ Σάῤῥα ἡ γυνή σου; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν· Ἰδοὺ ἐν τῇ σκηνῇ.

10. Εἶπε δέ· Ἐπαναστρέφων ἥξω πρὸς σὲ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον εἰς ὥρας, καὶ ἕξει υἱὸν Σάῤῥα ἡ γυνή σου. Σάῤῥα δὲ ἤκουσε πρὸς τῇ θύρᾳ τῆς σκηνῆς οὖσα ὄπισθεν αὐτοῦ.

11. Ἀβραὰμ δὲ καὶ Σάῤῥα πρεσβύτεροι, προβεβηκότες ἡμερῶν· ἐξέλιπε δὲ τῇ Σάῤῥᾳ γίνεσθαι τὰ γυναικεῖα.

12. Ἐγέλασε δὲ Σάῤῥα ἐν ἑαυτῇ, λέγουσα· Οὔπω μέν μοι γέγονεν ἕως τοῦ νῦν· ὁ δὲ κύριός μου πρεσβύτερος.

13. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Ἀβραάμ· Τί ὅτι ἐγέλασε Σάῤῥα ἐν ἑαυτῇ, λέγουσα· Ἆρά γε ἀληθῶς τέξομαι; ἐγὼ δὲ γεγήρακα.

14. Μὴ ἀδυνατήσει παρὰ τῷ Θεῷ ῥῆμα; Εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον ἀναστρέψω πρὸς σὲ εἰς ὥρας· καὶ ἔσται τῇ Σάῤῥᾳ υἱός.

15. Ἠρνήσατο δὲ Σάῤῥα, λέγουσα· Οὐκ ἐγέλασα· ἐφοβήθη γάρ. Καὶ εἶπεν αὐτῇ· Οὐχὶ, ἀλλὰ ἐγέλασας.

16. Ἐξαναστάντες δὲ ἐκεῖθεν οἱ ἄνδρες κατέβλεψαν ἐπὶ πρόσωπον Σοδόμων καὶ Γομόῤῥας· Ἀβραὰμ δὲ συνεπορεύετο μετ' αὐτῶν συμπροπέμπων αὐτούς.

17. Ὁ δὲ Κύριος εἶπε· Οὐ μὴ κρύψω ἐγὼ ἀπὸ Ἀβραὰμ τοῦ παιδός μου ἃ ἐγὼ ποιῶ;

18. Ἀβραὰμ δὲ γινόμενος ἔσται εἰς ἔθνος μέγα καὶ πολὺ, καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν αὐτῷ πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς.

19. Ἤδειν γὰρ ὅτι συντάξει τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ μετ' αὐτόν· καὶ φυλάξουσι τὰς ὁδοὺς Κυρίου, ποιεῖν δικαιοσύνην καὶ κρίσιν, ὅπως ἂν ἐπαγάγῃ Κύριος ἐπὶ Ἀβραὰμ πάντα ὅσα ἐλάλησε πρὸς αὐτόν.

20. Εἶπε δὲ Κύριος· Κραυγὴ Σοδόμων καὶ Γομόῤῥας πεπλήθυνται πρὸς μὲ, καὶ αἱ ἁμαρτίαι αὐτῶν μεγάλαι σφόδρα.

21. Καταβὰς οὖν ὄψομαι, εἰ κατὰ τὴν κραυγὴν αὐτῶν τὴν ἐρχομένην πρὸς μὲ συντελοῦνται· εἰ δὲ μὴ, ἵνα γνῶ.

22. Καὶ ἀποστρέψαντες ἐκεῖθεν οἱ ἄνδρες ἦλθον εἰς Σόδομα. Ἀβραὰμ δὲ ἔτι ἦν ἑστηκὼς ἐναντίον Κυρίου.

23. Καὶ ἐγγίσας Ἀβραὰμ εἶπε· Μὴ συναπολέσῃς δίκαιον μετὰ ἀσεβοῦς; καὶ ἔσται ὁ δίκαιος ὡς ὁ ἀσεβής;

24. Ἐὰν ὦσι πεντήκοντα δίκαιοι ἐν τῇ πόλει, ἀπολεῖς αὐτούς; οὐκ ἀνήσεις πάντα τὸν τόπον ἕνεκεν τῶν πεντήκοντα δικαίων, ἐὰν ὦσιν ἐν αὐτῇ;

25. Μηδαμῶς σὺ ποιήσεις ὡς τὸ ῥῆμα τοῦτο, τοῦ ἀποκτεῖναι δίκαιον μετὰ ἀσεβοῦς, καὶ ἔσται ὁ δίκαιος ὡς ὁ ἀσεβής. Μηδαμῶς. Ὁ κρίνων πᾶσαν τὴν γῆν, οὐ ποιήσεις κρίσιν;

bitis ad viam vestram, propter quod declinastis ad servum vestrum. Et dixit: Sic fac, sicut dixisti.

6. Et festinavit Abraham in tabernaculum ad Sarram, et dixit ei: Festina, et consperge tres mensuras similæ, et fac subcineritia.

7. Et in boves cucurrit Abraham, et sumpsit tenerum vitulum et bonum, et dedit puero, et properavit ad faciendum illum.

8. Sumpsit autem butyrum, et lac, et vitulum quem fecerat, et apposuit eis: et manducaverunt. Ipse autem adstabat eis sub arbore.

9. Dixit autem ad eum: Ubi est Sarra uxor tua? Ille autem respondens dixit: Ecce in tabernaculo.

10. Dixit autem: Revertens veniam ad te in tempore hoc in horas, et habebit filium Sarra uxor tua. Sarra autem audivit ad ostium tabernaculi, cum esset post eum.

11. Abraham autem et Sarra seniores, progressi in diebus: defecerant autem Sarræ fieri muliebria.

12. Risit autem Sarra in semetipsa, dicens: hoc nec dum mihi factum est usque nunc: dominus autem meus senex est.

13. Et dixit Dominus ad Abraham: Quid, quod risit Sarra in semetipsa, dicens: Num utique vere pariam? ego autem senui.

14. Numquid apud Deum impossibile erit verbum? In tempore hoc revertar ad te in horas: et erit Sarræ filius.

15. Negavit autem Sarra, dicens: Non risi: timuit enim. Et dixit ad eam: Nequaquam, sed risisti.

16. Exsurgentes autem inde viri conspexerunt in faciem Sodomorum et Gomorrhæ: Abraham autem simul ambulabat cum eis comitans eos.

17. Dominus autem dixit: Non abscondam ego ab Abraham puero meo quæ ego facio?

18. Abraham autem fiet in gentem magnam et multam, et benedicentur in eo omnes gentes terræ.

19. Scio enim quia constituet filiis suis, et domui suæ post se: et custodient vias Domini, ut faciant justitiam et judicium, ut adducat Dominus in Abraham omnia quæ locutus est ad illum.

20. Dixit autem Dominus: Clamor Sodomorum et Gomorrhæ impletus est erga me, et peccata eorum magna valde.

21. Descendens ergo videbo, si secundum clamorem ipsorum venientem ad me consummantur: sin autem non, ut sciam.

22. Et recedentes inde viri venerunt in Sodoma. Abraham autem adhuc erat stans in conspectu Domini.

23. Et appropinquans Abraham dixit: Numquid simul perdes justum cum impio? et erit justus sicut impius?

24. Si fuerint quinquaginta justi in civitate, perdes illos? nonne dimittes omnem locum ob quinquaginta justos, si fuerint in ea?

25. Nequaquam tu facies sicut verbum hoc, ut occidas justum cum impio, et erit justus ut impius. Nequaquam. Qui judicas omnem terram, non facies judicium?

26. Εἶπε δὲ Κύριος· Ἐὰν ὦσιν ἐν Σοδόμοις πεντήκοντα δίκαιοι ἐν τῇ πόλει, ἀφήσω ὅλην τὴν πόλιν καὶ πάντα τὸν τόπον δι' αὐτούς.

27. Καὶ ἀποκριθεὶς Ἀβραὰμ εἶπε· Νῦν ἠρξάμην λαλῆσαι πρὸς τὸν Κύριόν μου· ἐγὼ δὲ εἰμὶ γῆ καὶ σποδός·

28. ἐὰν δὲ ἐλαττονωθῶσιν οἱ πεντήκοντα δίκαιοι εἰς τεσσαρακονταπέντε, ἀπολεῖς ἕνεκεν τῶν πέντε πᾶσαν τὴν πόλιν; Καὶ εἶπεν· Οὐ μὴ ἀπολέσω, ἐὰν εὕρω ἐκεῖ τεσσαρακονταπέντε.

29. Καὶ προσέθηκεν ἔτι λαλῆσαι πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπεν· Ἐὰν δὲ εὑρεθῶσι ἐκεῖ τεσσαράκοντα; Καὶ εἶπεν· Οὐ μὴ ἀπολέσω, ἕνεκεν τῶν τεσσαράκοντα.

30. Καὶ εἶπε· Μή τι, Κύριε, ἐὰν λαλήσω; Ἐὰν δὲ εὑρεθῶσιν ἐκεῖ τριάκοντα; Καὶ εἶπεν· Οὐ μὴ ἀπολέσω, ἕνεκεν τῶν τριάκοντα.

31. Καὶ εἶπεν· Ἐπειδὴ ἔχω λαλῆσαι πρὸς τὸν Κύριον, ἐὰν δὲ εὑρεθῶσιν ἐκεῖ εἴκοσι; Καὶ εἶπεν· Οὐ μὴ ἀπολέσω ἐὰν εὕρω ἐκεῖ εἴκοσι.

32. Καὶ εἶπε· Μή τι, Κύριε, ἐὰν λαλήσω ἔτι ἅπαξ; Ἐὰν δὲ εὑρεθῶσιν ἐκεῖ δέκα; Καὶ εἶπεν· Οὐ μὴ ἀπολέσω, ἕνεκεν τῶν δέκα.

33. Ἀπῆλθε δὲ ὁ Κύριος ὡς ἐπαύσατο λαλῶν τῷ Ἀβραὰμ, καὶ Ἀβραὰμ ἀπέστρεψεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

1. Ἦλθον δὲ οἱ δύο ἄγγελοι εἰς Σόδομα ἑσπέρας. Λὼτ δὲ ἐκάθητο παρὰ τὴν πύλην Σοδόμων. Ἰδὼν δὲ Λὼτ, ἐξανέστη εἰς συνάντησιν αὐτοῖς, καὶ προσεκύνησε τῷ προσώπῳ ἐπὶ τὴν γῆν,

2. καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ, κύριοι, ἐκκλίνατε εἰς τὸν οἶκον τοῦ παιδὸς ὑμῶν, καὶ καταλύσατε, καὶ νίψασθε τοὺς πόδας ὑμῶν· καὶ ὀρθρίσαντες ἀπελεύσεσθε εἰς τὴν ὁδὸν ὑμῶν. Καὶ εἶπαν· Οὐχὶ, ἀλλ' ἐν τῇ πλατείᾳ καταλύσομεν.

3. Καὶ κατεβιάσατο αὐτοὺς, καὶ ἐξέκλιναν πρὸς αὐτὸν, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. Καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς πότον, καὶ ἀζύμους ἔπεψεν αὐτοῖς, καὶ ἔφαγον.

4. Πρὸ τοῦ κοιμηθῆναι δὲ, οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως οἱ Σοδομῖται περιεκύκλωσαν τὴν οἰκίαν ἀπὸ νεανίσκου ἕως πρεσβυτέρου, ἅπας ὁ λαὸς ἅμα.

5. Καὶ ἐξεκαλοῦντο τὸν Λὼτ, καὶ ἔλεγον πρὸς αὐτόν· Ποῦ εἰσιν οἱ ἄνδρες εἰσελθόντες πρὸς σὲ τὴν νύκτα; Ἐξάγαγε αὐτοὺς πρὸς ἡμᾶς, ἵνα συγγενώμεθα αὐτοῖς.

6. Ἐξῆλθε δὲ Λὼτ πρὸς αὐτοὺς πρὸς τὸ πρόθυρον, τὴν δὲ θύραν προσέωξεν ὀπίσω αὐτοῦ.

7. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· Μηδαμῶς, ἀδελφοί· μὴ πονηρεύσησθε.

8. Εἰσὶ δέ μοι δύο θυγατέρες, αἳ οὐκ ἔγνωσαν ἄνδρα· ἐξάξω αὐτὰς πρὸς ὑμᾶς, καὶ χρᾶσθε αὐταῖς καθὰ ἂν ἀρέσκοι ὑμῖν. Μόνον εἰς τοὺς ἄνδρας τούτους μὴ ποιήσητε ἄδικον, οὗ εἵνεκεν εἰσῆλθον ὑπὸ τὴν σκέπην τῶν δοκῶν μου.

9. Εἶπαν δὲ αὐτῷ· Ἀπόστα ἐκεῖ. Εἰσῆλθες παροικεῖν· μὴ καὶ κρίσιν κρίνειν; Νῦν οὖν σε κακώσωμεν μᾶλλον ἢ ἐκείνους. Καὶ παρεβιάζοντο τὸν ἄνδρα τὸν Λὼτ σφόδρα, καὶ ἤγγισαν συντρίψαι τὴν θύραν.

10. Ἐκτείναντες δὲ οἱ ἄνδρες τὰς χεῖρας εἰσεσπάσαντο τὸν Λὼτ πρὸς ἑαυτοὺς εἰς τὸν οἶκον, καὶ τὴν θύραν τοῦ οἴκου ἀπέκλεισαν·

26. Dixit autem Dominus : Si fuerint in Sodomis quinquaginta justi in civitate, dimittam totam civitatem et omnem locum propter eos.

27. Et respondens Abraham dixit : Nunc cœpi loqui ad Dominum meum : ego autem sum terra et cinis :

28. sin autem diminuti fuerint quinquaginta illi justi in quadraginta quinque, perdes propter quinque omnem civitatem? Et dixit : Non perdam, si invenero ibi quadraginta quinque.

29. Et adjecit adhuc loqui ad eum, et dixit : Sin autem inventi fuerint ibi quadraginta? Et dixit : Non perdam, propter quadraginta.

30. Et dixit : Numquid, Domine, si loquar? Sin autem inventi fuerint ibi triginta? Et dixit : Non perdam, propter triginta.

31. Et dixit : Quandoquidem habeo loqui ad Dominum, sin autem inventi fuerint ibi viginti? Et dixit : Non perdam si invenero ibi viginti.

32. Et dixit : Numquid, Domine, si loquar adhuc semel? Sin autem inventi fuerint ibi decem? Et dixit : Non perdam, propter decem.

33. Abiit autem Dominus postquam cessavit loquens ad Abraham, et Abraham reversus est in locum suum.

CAPUT XIX.

1. Venerunt autem angeli duo in Sodoma vesperi. Lot autem sedebat ad portam Sodomorum. Videns autem Lot exsurrexit obviam illis, et adoravit facie super terram,

2. et dixit : Ecce, domini, declinate in domum pueri vestri, et divertite, et lavamini pedes vestros : et mane surgentes abibitis in viam vestram. Et dixerunt : Nequaquam, sed in platea divertemus.

3. Et coegit illos, et declinaverunt ad eum : et ingressi sunt in domum ejus. Et fecit eis potum, et azymos coxit eis, et manducaverunt.

4. Prius autem quam cubitum irent, viri civitatis Sodomitæ circumdederunt domum ab adolescente usque ad seniorem, totus populus simul.

5. Et evocaverunt Lot, et dixerunt ad eum : Ubi sunt viri qui ingressi sunt ad te nocte? Educ illos ad nos, ut coeamus cum eis.

6. Exiit autem Lot ad eos ad vestibulum, et occlusit ostium post se.

7. Dixit autem ad eos : Nequaquam, fratres : nolite male facere.

8. Sunt autem mihi duæ filiæ, quæ non noverunt virum : producam eas ad vos, et utimini illis quomodo placuerit vobis. Tantummodo in viros istos ne faciatis iniquum, quam ob causam ingressi sunt sub tegmen trabium mearum.

9. Dixerunt autem ei : Recede illuc. Intrasti ut incola esses : numquid etiam ut judicium judices? Nunc igitur te affligemus magis quam illos. Et vim faciebant in virum ipsum Lot vehementer, et appropinquaverunt ad confringendum ostium.

10. Extendentes autem viri ipsi manus attraxerunt Lot ad seipsos in domum, et ostium domus clauserunt :

11. τοὺς δὲ ἄνδρας τοὺς ὄντας ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ οἴκου ἐπάταξαν ἐν ἀορασίᾳ, ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου· καὶ παρελύθησαν ζητοῦντες τὴν θύραν.

12. Εἶπαν δὲ οἱ ἄνδρες πρὸς τον Λώτ· Εἰσί σοι ὧδε γαμβροὶ, ἢ υἱοὶ, ἢ θυγατέρες; ἢ εἴτις σοι ἄλλος ἐστὶν ἐν τῇ πόλει, ἐξάγαγε ἐκ τοῦ τόπου τούτου·

13. ὅτι ἡμεῖς ἀπόλλυμεν τὸν τόπον τοῦτον, ὅτι ὑψώθη ἡ κραυγὴ αὐτῶν ἔναντι Κυρίου, καὶ ἀπέστειλεν ἡμᾶς Κύριος ἐκτρίψαι αὐτήν.

14. Ἐξῆλθε δὲ Λὼτ, καὶ ἐλάλησε πρὸς τοὺς γαμβροὺς αὐτοῦ τοὺς εἰληφότας τὰς θυγατέρας αὐτοῦ, καὶ εἶπεν· Ἀνάστητε, καὶ ἐξέλθετε ἐκ τοῦ τόπου τούτου· ὅτι ἐκτρίβει Κύριος τὴν πόλιν. Ἔδοξε δὲ γελοιάζειν ἐναντίον τῶν γαμβρῶν αὐτοῦ.

15. Ἡνίκα δὲ ὄρθρος ἐγένετο, ἐσπούδαζον οἱ ἄγγελοι τὸν Λὼτ, λέγοντες· Ἀναστὰς λάβε τὴν γυναῖκά σου, καὶ τὰς δύο θυγατέρας σου ἃς ἔχεις, καὶ ἔξελθε· ἵνα μὴ καὶ σὺ συναπόλῃ ταῖς ἀνομίαις τῆς πόλεως.

16. Καὶ ἐταράχθησαν. Καὶ ἐκράτησαν οἱ ἄγγελοι τῆς χειρὸς αὐτοῦ, καὶ τῆς χειρὸς τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ τῶν χειρῶν τῶν δύο θυγατέρων αὐτοῦ, ἐν τῷ φείσασθαι Κύριον αὐτοῦ.

17. Καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἐξήγαγον αὐτοὺς ἔξω, καὶ εἶπαν· Σώζων σῶζε τὴν σεαυτοῦ ψυχήν· μὴ περιβλέψῃ εἰς τὰ ὀπίσω, μὴ δὲ στῇς ἐν πάσῃ τῇ περιχώρῳ· εἰς τὸ ὄρος σώζου, μή ποτε συμπαραληφθῇς.

18. Εἶπε δὲ Λὼτ πρὸς αὐτούς· Δέομαι, Κύριε,

19. ἐπειδὴ εὗρεν ὁ παῖς σου ἔλεος ἐναντίον σου, καὶ ἐμεγάλυνας τὴν δικαιοσύνην σου, ὃ ποιεῖς ἐπ' ἐμὲ, τοῦ ζῆν τὴν ψυχήν μου. Ἐγὼ δὲ οὐ δυνήσομαι διασωθῆναι εἰς τὸ ὄρος· μή ποτε καταλάβῃ με τὰ κακὰ, καὶ ἀποθάνω.

20. Ἰδοὺ πόλις αὕτη ἐγγὺς τοῦ καταφυγεῖν με ἐκεῖ, ἥ ἐστι μικρά· καὶ ἐκεῖ διασωθήσομαι. Οὐ μικρά ἐστι; καὶ ζήσεται ἡ ψυχή μου ἕνεκέν σου.

21. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἰδοὺ ἐθαύμασά σου τὸ πρόσωπον, καὶ ἐπὶ τῷ ῥήματι τούτῳ, τοῦ μὴ καταστρέψαι τὴν πόλιν περὶ ἧς ἐλάλησας.

22. Σπεῦσον οὖν τοῦ σωθῆναι ἐκεῖ· οὐ γὰρ δυνήσομαι ποιῆσαι πρᾶγμα, ἕως τοῦ ἐλθεῖν σε ἐκεῖ. Διὰ τοῦτο ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τῆς πόλεως ἐκείνης, Σηγώρ.

23. Ὁ ἥλιος ἐξῆλθεν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ Λὼτ εἰςῆλθεν εἰς Σηγώρ.

24. Καὶ Κύριος ἔβρεξεν ἐπὶ Σόδομα καὶ Γόμοῤῥα θεῖον, καὶ πῦρ παρὰ Κυρίου ἐξ οὐρανοῦ.

25. Καὶ κατέστρεψε τὰς πόλεις ταύτας, καὶ πᾶσαν τὴν περίχωρον, καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν ταῖς πόλεσι, καὶ τὰ ἀνατέλλοντα ἐκ τῆς γῆς.

26. Καὶ ἐπέβλεψεν ἡ γυνὴ αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ ἐγένετο στήλη ἁλός.

27. Ὤρθρισε δὲ Ἀβραὰμ τῷ πρωῒ εἰς τὸν τόπον οὗ εἱστήκει ἐναντίον Κυρίου·

28. καὶ ἐπέβλεψεν ἐπὶ πρόσωπον Σοδόμων καὶ Γομόῤῥας, καὶ ἐπὶ πρόσωπον τῆς περιχώρου, καὶ εἶδε. Καὶ ἰδοὺ ἀνέβαινεν φλὸξ ἐκ τῆς γῆς, ὡςεὶ ἀτμὶς καμίνου.

29. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐκτρίψαι τὸν Θεὸν πάσας τὰς πόλεις τῆς περιοίκου, ἐμνήσθη ὁ Θεὸς τοῦ Ἀβραάμ. Καὶ ἐξαπέστειλε τὸν Λὼτ ἐκ μέσου τῆς καταστροφῆς, ἐν τῷ καταστρέψαι Κύριον τὰς πόλεις ἐν αἷς κατῴκει ἐν αὐταῖς Λώτ.

11. viros autem qui erant ad ostium domus percusserunt in cæcitate, a parvo usque ad magnum : et defecerunt quærentes ostium.

12. Dixerunt autem viri ad Lot : Sunt tibi hic generi, aut filii, aut filiæ? aut si quis tibi alius est in civitate, educ de loco isto :

13. quia nos perdimus locum hunc, quoniam exaltatus est clamor eorum coram Domino, et misit nos Dominus exterere eam.

14. Egressus est autem Lot, et locutus est ad generos suos qui acceperant filias ejus, et dixit : Surgite, et egredimini de loco hoc : quia disperdit Dominus civitatem. Visus est autem ludere coram generis suis.

15. Postquam autem diluculum factum est, urgebant angeli Lot, dicentes : Surgens accipe uxorem tuam, et duas filias tuas quas habes, et egredere : ne tu etiam perdaris simul cum iniquitatibus civitatis.

16. Et turbati sunt. Et tenuerunt Angeli manum ejus, et manum uxoris ejus, et manus duarum filiarum ejus, in eo quod parceret Dominus ei.

17. Et factum est mox, ut eduxerunt eos foras; et dixerunt : Salvans salva tuam ipsius animam : ne respexeris retrorsum, nec steteris in omni circa regione : in montem salvum te fac, ne forte simul comprehendaris.

18. Dixit autem Lot ad illos : Oro, domine,

19. quia invenit puer tuus misericordiam ante te, et magnificasti justitiam tuam, quod facis in me, ut vivat anima mea. Ego autem non potero salvus fieri in montem : ne forte comprehendant me mala, et moriar.

20. Ecce hæc civitas prope est ad fugiendum me illuc, quæ est parva : et illuc salvus evadam. Nonne parva est? et vivet anima mea propter te.

21. Et dixit ei : Ecce admiratus sum faciem tuam, etiam in verbo hoc, ut non evertam civitatem de qua locutus es.

22. Festina igitur ad evadendum illuc : non enim potero facere rem, donec tu venias illuc. Propterea vocavit nomen civitatis illius, Segor.

23. Sol egressus est super terram, et Lot ingressus est in Segor.

24. Et Dominus pluit super Sodoma et Gomorrha sulphur, et ignem a Domino de cœlo.

25. Et evertit civitates has, et omnem circa regionem, et omnes habitantes in civitatibus, et quæ exoriuntur e terra.

26. Et respexit uxor ejus retrorsum, et facta est statua salis.

27. Mane autem surgens Abraham diluculo ivit ad locum in quo steterat coram Domino :

28. et respexit in faciem Sodomorum et Gomorrhæ, et in faciem circumjacentis regionis, et vidit Et ecce ascendebat flamma de terra, quasi vapor fornacis.

29. Et factum est cum disperderet Deus omnes civitates vicinas, recordatus est Deus Abraham. Et emisit Lot de medio eversionis, cum everteret Dominus civitates in quibus habitabat in eis Lot.

30. Ἀνέβη δὲ Λὼτ ἐκ Σηγὼρ, καὶ ἐκάθητο ἐν τῷ ὄρει αὐτὸς, καὶ αἱ δύο θυγατέρες αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ· ἐφοβήθη γὰρ κατοικῆσαι ἐν Σηγώρ. Καὶ κατῴκησεν ἐν τῷ σπηλαίῳ αὐτὸς, καὶ αἱ δύο θυγατέρες αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ.

31. Εἶπε δὲ ἡ πρεσβυτέρα πρὸς τὴν νεωτέραν· Ὁ πατὴρ ἡμῶν πρεσβύτερος, καὶ οὐδείς ἐστιν ἐπὶ τῆς γῆς ὃς εἰςελεύσεται πρὸς ἡμᾶς, ὡς καθήκει πάσῃ τῇ γῇ.

32. Δεῦρο καὶ ποτίσωμεν τὸν πατέρα ἡμῶν οἶνον, καὶ κοιμηθῶμεν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐξαναστήσωμεν ἐκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν σπέρμα.

33. Ἐπότισαν δὲ τὸν πατέρα αὐτῶν οἶνον ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ· καὶ εἰςελθοῦσα ἡ πρεσβυτέρα ἐκοιμήθη μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ. Καὶ οὐκ ᾔδει ἐν τῷ κοιμηθῆναι αὐτὸν, καὶ ἐν τῷ ἀναστῆναι.

34. Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἐπαύριον, καὶ εἶπεν ἡ πρεσβυτέρα πρὸς τὴν νεωτέραν· Ἰδοὺ ἐκοιμήθην χθὲς μετὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν. Ποτίσωμεν αὐτὸν οἶνον καὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ· καὶ εἰςελθοῦσα κοιμήθητι μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐξαναστήσωμεν ἐκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν σπέρμα.

35. Ἐπότισαν δὲ καὶ ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ τὸν πατέρα αὐτῶν οἶνον· καὶ εἰςελθοῦσα ἡ νεωτέρα ἐκοιμήθη μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς. Καὶ οὐκ ᾔδει ἐν τῷ κοιμηθῆναι αὐτὸν, καὶ ἀναστῆναι.

36. Καὶ συνέλαβον αἱ δύο θυγατέρες Λὼτ ἐκ τοῦ πατρὸς αὐτῶν·

37. καὶ ἔτεκεν ἡ πρεσβυτέρα υἱὸν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Μωὰβ, λέγουσα· Ἐκ τοῦ πατρός μου. Οὗτος πατὴρ Μωαβιτῶν ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.

38. Ἔτεκε δὲ καὶ ἡ νεωτέρα υἱὸν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἀμμὰν, λέγουσα· Υἱὸς γένους μου. Οὗτος πατὴρ Ἀμμανιτῶν ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.

30. Ascendit autem Lot de Segor, et sedit in monte, ipse et duæ filiæ ejus cum eo: timuit enim habitare in Segor. Et habitavit in spelunca, ipse et duæ filiæ ejus cum eo.

31. Dixit autem senior ad juniorem: Pater noster senior est, et nemo est super terram qui intret ad nos, sicut convenit omni terræ.

32. Veni et potemus patrem nostrum vino, et dormiamus cum eo, et suscitemus de patre nostro semen.

33. Potaverunt autem patrem suum vino in nocte illa: et ingressa senior dormivit cum patre suo in nocte illa. Et nescivit cum ipse dormivit, et cum surrexit.

34. Factum est autem in crastino, et dixit senior ad juniorem: Ecce dormivi heri cum patre nostro. Potemus eum vino et in nocte hac: et ingressa dormi cum eo, et suscitemus de patre nostro semen.

35. Potaverunt autem et in nocte illa patrem suum vino: et ingressa junior dormivit cum patre suo. Et nescivit cum dormivit ipse, et surrexit.

36. Et conceperunt duæ filiæ Lot de patre suo:

37. et genuit senior filium, et vocavit nomen ejus Moab, dicens: De patre meo. Iste est pater Moabitarum usque in hodiernum diem.

38. Peperit autem et junior filium, et vocavit nomen ejus Amman, dicens: Filius generis mei. Hic est pater Ammanitarum usque in hodiernum diem.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

1. Καὶ ἐκίνησεν ἐκεῖθεν Ἀβραὰμ εἰς γῆν πρὸς λίβα. Καὶ ᾤκησεν ἀνὰ μέσον Κάδης καὶ ἀνὰ μέσον Σοὺρ, καὶ παρῴκησεν ἐν Γεράροις.

2. Εἶπε δὲ Ἀβραὰμ περὶ Σάῤῥας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, ὅτι ἀδελφή μου ἐστίν. Ἐφοβήθη γὰρ εἰπεῖν ὅτι γυνή μου ἐστὶ, μή ποτε ἀποκτείνωσιν αὐτὸν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως δι' αὐτήν. Ἀπέστειλε δὲ Ἀβιμέλεχ, βασιλεὺς Γεράρων, καὶ ἔλαβε τὴν Σάῤῥαν.

3. Καὶ εἰςῆλθεν ὁ Θεὸς πρὸς Ἀβιμέλεχ ἐν ὕπνῳ τὴν νύκτα, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ σὺ ἀποθνήσκεις περὶ τῆς γυναικὸς ἧς ἔλαβες· αὕτη δέ ἐστι συνῳκηκυῖα ἀνδρί.

4. Ἀβιμέλεχ δὲ οὐχ ἥψατο αὐτῆς, καὶ εἶπε· Κύριε, ἔθνος ἀγνοοῦν καὶ δίκαιον ἀπολεῖς;

5. Οὐκ αὐτός μοι εἶπεν, ἀδελφή μου ἐστί; καὶ αὕτη μοι εἶπεν, ἀδελφός μου ἐστίν; Ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ καὶ ἐν δικαιοσύνῃ χειρῶν ἐποίησα τοῦτο.

6. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Θεὸς καθ' ὕπνον· Κἀγὼ ἔγνων ὅτι ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ ἐποίησας τοῦτο, καὶ ἐφεισάμην σου τοῦ μὴ ἁμαρτεῖν σε εἰς ἐμέ· ἕνεκα τούτου οὐκ ἀφῆκά σε ἅψασθαι αὐτῆς.

7. Νῦν δὲ ἀπόδος τὴν γυναῖκα τῷ ἀνθρώπῳ· ὅτι προφήτης ἐστὶ, καὶ προςεύξεται περὶ σοῦ, καὶ ζήσῃ. Εἰ δὲ μὴ ἀποδίδως, γνῶθι ὅτι ἀποθανῇ σὺ, καὶ πάντα τὰ σά.

8. Καὶ ὤρθρισεν Ἀβιμέλεχ τῷ πρωῒ, καὶ ἐκάλεσε

CAPUT XX.

1. Et movit illinc Abraham in terram ad Africum. Et habitavit inter Cades et Sur, et incola fuit in Geraris.

2. Dixit autem Abraham de Sarra uxore sua, quia soror mea est. Timuit enim dicere, quia uxor mea est, ne forte occiderent eum viri civitatis propter eam. Misit autem Abimelech, rex Gerarorum, et tulit Sarram.

3. Et ingressus est Deus ad Abimelech in somno nocte, et dixit: Ecce tu moreris propter uxorem quam accepisti: ista vero est cohabitans viro.

4. Abimelech autem non tetigerat eam; et dixit: Domine, gentem ignorantem et justam perdes?

5. Nonne ipse mihi dixit, soror mea est? et hæc mihi dixit, frater meus est? In corde puro et in justitia manuum feci hoc.

6. Dixit autem ei Deus per somnum: Et ego cognovi quoniam in corde puro fecisti hoc, et peperci tibi, ut non peccares in me: propter hoc non permisi tibi tangere eam.

7. Nunc autem redde uxorem homini: quia propheta est, et orabit pro te, et vives. Sin autem non reddis, scito quia morieris tu, et omnia tua.

8. Et mane surrexit Abimelech diluculo, et vocavit omnes

πάντας τοὺς παῖδας αὐτοῦ. Καὶ ἐλάλησε πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα εἰς τὰ ὦτα αὐτῶν· ἐφοβήθησαν δὲ πάντες οἱ ἄνθρωποι σφόδρα.

pueros suos. Et locutus est omnia verba hæc in aures eorum : timuerunt autem omnes homines valde.

9. Καὶ ἐκάλεσεν Ἀβιμέλεχ τὸν Ἀβραάμ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Τί τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν; Μήτι ἡμάρτομεν εἰς σὲ, ὅτι ἐπήγαγες ἐπ' ἐμὲ καὶ ἐπὶ τὴν βασιλείαν μου ἁμαρτίαν μεγάλην; Ἔργον ὃ οὐδεὶς ποιήσει, πεποίηκάς μοι.

9. Et vocavit Abimelech Abraham, et dixit ei : Quid hoc fecisti nobis? Numquid peccavimus in te, quia induxisti super me et super regnum meum peccatum magnum? Opus, quod nemo faciet, fecisti mihi.

10. Εἶπε δὲ Ἀβιμέλεχ τῷ Ἀβραάμ· Τί ἐνιδὼν ἐποίησας τοῦτο;

10. Dixit autem Abimelech ad Abraham : Quid videns fecisti hoc?

11. Εἶπε δὲ Ἀβραάμ· Εἶπα γάρ· ἄρα οὐκ ἔστι θεοσέβεια ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ· ἐμὲ δὲ ἀποκτενοῦσιν ἕνεκεν τῆς γυναικός μου.

11. Dixit autem Abraham : Dixi enim : forsitan non est Dei cultus in loco hoc : et me interficient propter uxorem meam.

12. Καὶ γὰρ ἀληθῶς ἀδελφή μου ἐστὶν ἐκ πατρὸς, ἀλλ' οὐκ ἐκ μητρός. Ἐγενήθη δέ μοι εἰς γυναῖκα.

12. Etenim vere soror mea est de patre, sed non ex matre. Facta est autem mihi in uxorem.

13. Ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἐξήγαγέ με ὁ Θεὸς ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου. Καὶ εἶπα αὐτῇ· Ταύτην τὴν δικαιοσύνην ποιήσεις εἰς ἐμέ· εἰς πάντα τόπον οὗ ἐὰν εἰσέλθωμεν ἐκεῖ, εἶπον ἐμὲ, ὅτι ἀδελφός μου ἐστίν.

13. Factum est autem quando eduxit me Deus e domo patris mei. Et dixi ei : Hanc justitiam facies in me : ad omnem locum quocumque ingressi fuerimus illuc, dic de me quia frater meus est.

14. Ἔλαβε δὲ Ἀβιμέλεχ χίλια δίδραχμα, καὶ πρόβατα, καὶ μόσχους, καὶ παῖδας, καὶ παιδίσκας, καὶ ἔδωκε τῷ Ἀβραάμ· καὶ ἀπέδωκεν αὐτῷ Σάῤῥαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ.

14. Sumpsit autem Abimelech mille didrachmas, et oves, et vitulos, et pueros, et ancillas, et dedit Abraham : et reddidit ei Sarram uxorem ejus.

15. Καὶ εἶπεν Ἀβιμέλεχ τῷ Ἀβραάμ· Ἰδοὺ ἡ γῆ μου ἐναντίον σου· οὗ ἂν σοι ἀρέσκῃ, κατοίκει.

15. Et dixit Abimelech ad Abraham : Ecce terra mea coram te : ubicumque tibi placuerit, habita.

16. Τῇ δὲ Σάῤῥᾳ εἶπεν· Ἰδοὺ δέδωκα χίλια δίδραχμα τῷ ἀδελφῷ σου. Ταῦτα ἔσται σοι εἰς τιμὴν τοῦ προσώπου σου, καὶ πάσαις ταῖς μετὰ σοῦ· καὶ πάντα ἀλήθευσον.

16. Sarræ autem dixit : Ecce dedi mille didrachmas fratri tuo. Hæ tibi erunt in pretium faciei tuæ, et omnibus quæ tecum sunt : et omnia vere dicito.

17. Προσηύξατο δὲ Ἀβραὰμ πρὸς τὸν Θεὸν, καὶ ἰάσατο ὁ Θεὸς τὸν Ἀβιμέλεχ, καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ τὰς παιδίσκας αὐτοῦ· καὶ ἔτεκον.

17. Oravit autem Abraham ad Deum, et sanavit Deus Abimelech, et uxorem ejus, et ancillas ejus : et pepererunt.

18. Ὅτι συγκλείων συνέκλεισε Κύριος ἔξωθεν πᾶσαν μήτραν ἐν τῷ οἴκῳ Ἀβιμέλεχ, ἕνεκεν Σάῤῥας τῆς γυναικὸς Ἀβραάμ.

18. Quia concludens concluserat Dominus de foris omnem vulvam in domo Abimelech propter Sarram uxorem Abraham.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

CAPUT XXI.

1. Καὶ Κύριος ἐπεσκέψατο τὴν Σάῤῥαν, καθὰ εἶπε· καὶ ἐποίησε Κύριος τῇ Σάῤῥᾳ καθὰ ἐλάλησε.

1. Et Dominus visitavit Sarram, sicut dixerat : et fecit Dominus Sarræ sicut locutus est.

2. Καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκε τῷ Ἀβραὰμ υἱὸν εἰς τὸ γῆρας, εἰς τὸν καιρὸν καθὰ ἐλάλησεν αὐτῷ Κύριος.

2. Et cum concepisset, peperit ipsi Abraham filium in senectute, in tempore sicut locutus est ei Dominus.

3. Καὶ ἐκάλεσεν Ἀβραὰμ τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ τοῦ γενομένου αὐτῷ, ὃν ἔτεκεν αὐτῷ Σάῤῥα, Ἰσαάκ.

3. Et vocavit Abraham nomen filii sui qui factus erat ei, quem peperit ei Sarra, Isaac.

4. Περιέτεμε δὲ Ἀβραὰμ τὸν Ἰσαὰκ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ, καθὰ ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ Θεός.

4. Circumcidit autem Abraham Isaac die octavo, sicut præceperat ei Deus.

5. Καὶ Ἀβραὰμ ἦν ἑκατὸν ἐτῶν ἡνίκα ἐγένετο αὐτῷ Ἰσαὰκ ὁ υἱὸς αὐτοῦ.

5. Et Abraham erat centum annorum, cum factus est ei Isaac filius ejus.

6. Εἶπε δὲ Σάῤῥα· Γέλωτά μοι ἐποίησε Κύριος. Ὃς γὰρ ἂν ἀκούσῃ, συγχαρεῖταί μοι.

6. Dixit autem Sarra : Risum mihi fecit Dominus. Quicumque enim audiverit, congaudebit mihi.

7. Καὶ εἶπε· Τίς ἀναγγελεῖ τῷ Ἀβραὰμ, ὅτι θηλάζει παιδίον Σάῤῥα, ὅτι ἔτεκον υἱὸν ἐν τῷ γήρᾳ μου;

7. Et dixit : Quis annunciabit Abraham, quia lactat puerum Sarra, quia peperi filium in senectute mea?

8. Καὶ ηὐξήθη τὸ παιδίον, καὶ ἀπεγαλακτίσθη. Καὶ ἐποίησεν Ἀβραὰμ δοχὴν μεγάλην, ᾗ ἡμέρᾳ ἀπεγαλακτίσθη Ἰσαὰκ ὁ υἱὸς αὐτοῦ.

8. Et crevit puer, et ablactatus est. Et fecit Abraham convivium magnum, qua die ablactatus est Isaac filius ejus.

9. Ἰδοῦσα δὲ Σάῤῥα τὸν υἱὸν Ἄγαρ τῆς Αἰγυπτίας, ὃς ἐγένετο τῷ Ἀβραὰμ, παίζοντα μετὰ Ἰσαὰκ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς·

9. Cum vidisset autem Sarra filium Agar Ægyptiæ, qui factus est ipsi Abraham, ludentem cum Isaac filio suo;

10. καὶ εἶπε τῷ Ἀβραάμ· Ἔκβαλε τὴν παιδίσκην ταύτην, καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς· οὐ γὰρ μὴ κληρονομήσει ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης ταύτης μετὰ τοῦ υἱοῦ μου Ἰσαάκ.

10. et dixit ad Abraham : Ejice ancillam hanc, et filium ejus : non enim erit hæres filius ancillæ hujus cum filio meo Isaac.

11. Σκληρὸν δὲ ἐφάνη τὸ ῥῆμα σφόδρα ἐναντίον Ἀβραὰμ περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.

12. Εἶπε δὲ ὁ Θεὸς τῷ Ἀβραάμ· Μὴ σκληρὸν ἔστω ἐναντίον σου περὶ τοῦ παιδίου, καὶ περὶ τῆς παιδίσκης. Πάντα ὅσα ἂν εἴπῃ σοι Σάῤῥα, ἄκουε τῆς φωνῆς αὐτῆς· ὅτι ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεταί σοι σπέρμα.

13. Καὶ τὸν υἱὸν δὲ τῆς παιδίσκης ταύτης, εἰς ἔθνος μέγα ποιήσω αὐτὸν, ὅτι σπέρμα σόν ἐστιν.

14. Ἀνέστη δὲ Ἀβραὰμ τὸ πρωῒ, καὶ ἔλαβεν ἄρτους καὶ ἀσκὸν ὕδατος, καὶ ἔδωκεν τῇ Ἄγαρ. Καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸν ὦμον αὐτῆς τὸ παιδίον, καὶ ἀπέστειλεν αὐτήν. Ἀπελθοῦσα δὲ ἐπλανᾶτο κατὰ τὴν ἔρημον, κατὰ τὸ φρέαρ τοῦ ὅρκου.

15. Ἐξέλιπε δὲ τὸ ὕδωρ ἐκ τοῦ ἀσκοῦ. Καὶ ἔῤῥιψε τὸ παιδίον ὑποκάτω μιᾶς ἐλάτης,

16. ἀπελθοῦσα δὲ ἐκάθητο ἀπέναντι αὐτοῦ μακρόθεν, ὡςεὶ τόξου βολήν· εἶπε γὰρ, οὐ μὴ ἴδω τὸν θάνατον τοῦ παιδίου μου· καὶ ἐκάθισεν ἀπέναντι αὐτοῦ. Ἀναβοῆσαν δὲ τὸ παιδίον ἔκλαυσεν.

17. Εἰςήκουσε δὲ ὁ Θεὸς τῆς φωνῆς τοῦ παιδίου ἐκ τοῦ τόπου οὗ ἦν. Καὶ ἐκάλεσεν ἄγγελος Θεοῦ τὴν Ἄγαρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῇ· Τί ἐστιν, Ἄγαρ; Μὴ φοβοῦ· ἐπακήκοε γὰρ ὁ Θεὸς τῆς φωνῆς τοῦ παιδίου ἐκ τοῦ τόπου οὗ ἐστιν.

18. Ἀνάστηθι, καὶ λάβε τὸ παιδίον, καὶ κράτησον τῇ χειρί σου αὐτό· εἰς γὰρ ἔθνος μέγα ποιήσω αὐτό.

19. Καὶ ἀνέῳξεν ὁ Θεὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, καὶ εἶδε φρέαρ ὕδατος ζῶντος. Καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἔπλησε τὸν ἀσκὸν ὕδατος, καὶ ἐπότισε τὸ παιδίον.

20. Καὶ ἦν ὁ Θεὸς μετὰ τοῦ παιδίου· καὶ ηὐξήθη, καὶ κατῴκησεν ἐν τῇ ἐρήμῳ· ἐγένετο δὲ τοξότης.

21. Καὶ κατῴκησεν ἐν τῇ ἐρήμῳ· καὶ ἔλαβεν αὐτῷ ἡ μήτηρ γυναῖκα ἐκ Φαρὰν Αἰγύπτου.

22. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ· καὶ εἶπεν Ἀβιμέλεχ, καὶ Ὀχοζὰθ ὁ νυμφαγωγὸς αὐτοῦ, καὶ Φιχὸλ ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ πρὸς Ἀβραὰμ, λέγων· Ὁ Θεὸς μετὰ σοῦ ἐν πᾶσιν οἷς ἐὰν ποιῇς.

23. Νῦν οὖν ὄμοσόν μοι τὸν Θεὸν, μὴ ἀδικήσειν με, μὴ δὲ τὸ σπέρμα μου, μὴ δὲ τὸ ὄνομά μου· ἀλλὰ κατὰ τὴν δικαιοσύνην ἣν ἐποίησα μετὰ σοῦ, ποιήσεις μετ' ἐμοῦ, καὶ τῇ γῇ ᾗ σὺ παρῴκησας ἐν αὐτῇ.

24. Καὶ εἶπεν Ἀβραάμ· Ἐγὼ ὀμοῦμαι.

25. Καὶ ἤλεγξεν Ἀβραὰμ τὸν Ἀβιμέλεχ περὶ τῶν φρεάτων τοῦ ὕδατος, ὧν ἀφείλοντο οἱ παῖδες τοῦ Ἀβιμέλεχ.

26. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἀβιμέλεχ· Οὐκ ἔγνων τίς ἐποίησέ σοι τὸ ῥῆμα τοῦτο· οὐδὲ σύ μοι ἀπήγγειλας· οὐδὲ ἐγὼ ἤκουσα, ἀλλ' ἢ σήμερον.

27. Καὶ ἔλαβεν Ἀβραὰμ πρόβατα, καὶ μόσχους, καὶ ἔδωκε τῷ Ἀβιμέλεχ· καὶ διέθεντο ἀμφότεροι διαθήκην.

28. Καὶ ἔστησεν Ἀβραὰμ ἑπτὰ ἀμνάδας προβάτων μόνας.

29. Καὶ εἶπεν Ἀβιμέλεχ τῷ Ἀβραάμ· Τί εἰσιν αἱ ἑπτὰ ἀμνάδες τῶν προβάτων τούτων, ἃς ἔστησας μόνας;

30. Καὶ εἶπεν Ἀβραάμ· Ὅτι τὰς ἑπτὰ ἀμνάδας λήψῃ παρ' ἐμοῦ, ἵνα ὦσί μοι εἰς μαρτύριον, ὅτι ἐγὼ ὤρυξα τὸ φρέαρ τοῦτο.

31. Διὰ τοῦτο ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, φρέαρ ὁρκισμοῦ· ὅτι ἐκεῖ ὤμοσαν ἀμφότεροι.

11. Durum autem visum est verbum valde coram Abraham de filio suo.

12. Dixit autem Deus ad Abraham : Ne sit durum coram te de puero, et de ancilla. Omnia quæcumque dixerit tibi Sarra, audi vocem ejus : quoniam in Isaac vocabitur tibi semen.

13. Sed et filium ancillæ hujus, in gentem magnam faciam eum, quia semen tuum est.

14. Surrexit autem Abraham mane, et sumpsit panes et utrem aquæ, et dedit Agar. Et imposuit super humerum ejus et puerum, et dimisit eam. Abiens autem errabat per desertum, ad puteum juramenti.

15. Defecit autem aqua de utre. Et projecit puerum sub unam abietem,

16. et abiens sedit contra eum longe, quasi arcus jactum : Dixit enim, non videbo mortem pueri mei : et sedit contra eum. Exclamans autem puer ploravit.

17. Exaudivit autem Deus vocem pueri de loco ubi erat. Et vocavit angelus Dei Agar de cœlo, et dixit ei : Quid est, Agar? Ne timeas : exaudivit enim Deus vocem pueri de loco ubi est.

18. Surge, et tolle puerum, et tene illum manu tua : nam in gentem magnam faciam eum.

19. Et aperuit Deus oculos ejus, et vidit puteum aquæ vivæ. Et ivit, et implevit utrem aqua, et potavit puerum.

20. Et erat Deus cum puero : et crevit, et habitavit in deserto : factus est autem sagittarius.

21. Et habitavit in deserto : et accepit ei mater uxorem de Pharan Ægypti.

22. Factum est autem in tempore illo, et dixit Abimelech, et Hochozath pronubus ejus, et Phichol princeps exercitus ejus ad Abraham, dicens : Deus tecum in omnibus quæcumque facias.

23. Nunc ergo jura mihi Deum, non læsurum me, neque semen meum, neque nomen meum : sed secundum justitiam quam feci tecum, facies mecum, et terræ in qua tu incoluisti in ea.

24. Et dixit Abraham : Ego juro.

25. Et increpavit Abraham ipsum Abimelech de puteis aquæ, quos abstulerant filii Abimelech.

26. Et dixit ei Abimelech : Non novi quis fecerit tibi verbum hoc : neque tu mihi annuntiasti, neque ego audivi, nisi hodie.

27. Et sumpsit Abraham oves, et vitulos, et dedit Abimelech : et disposuerunt ambo testamentum.

28. Et statuit Abraham septem agnas ovium solas.

29. Et Abimelech dixit ad Abraham : Quid sunt istæ septem agnæ ovium harum, quas statuisti solas?

30. Et dixit Abraham : Quia septem agnas capies a me, ut sint in testimonium mihi, quia ego fodi puteum hunc.

31. Propter hoc cognominavit nomen loci illius, puteum juramenti : quoniam ibi juraverunt ambo.

32. Καὶ διέθεντο διαθήκην ἐν τῷ φρέατι τοῦ ὁρκισμοῦ. Ἀνέστη δὲ Ἀβιμέλεχ, Ὀχοζὰθ ὁ νυμφαγωγὸς αὐτοῦ, καὶ Φιχὸλ ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν γῆν τῶν Φυλιστιείμ.

33. Καὶ ἐφύτευσεν Ἀβραὰμ ἄρουραν ἐπὶ τῷ φρέατι τοῦ ὅρκου, καὶ ἐπεκαλέσατο ἐκεῖ τὸ ὄνομα Κυρίου, Θεὸς αἰώνιος.

34. Παρῴκησε δὲ Ἀβραὰμ ἐν τῇ γῇ τῶν Φυλιστιεὶμ ἡμέρας πολλάς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

1. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, ὁ Θεὸς ἐπείρασε τὸν Ἀβραὰμ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀβραὰμ, Ἀβραάμ. Καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ ἐγώ.

2. Καὶ εἶπε· Λάβε τὸν υἱόν σου τὸν ἀγαπητὸν, ὃν ἠγάπησας τὸν Ἰσαὰκ, καὶ πορεύθητι εἰς τὴν γῆν τὴν ὑψηλὴν, καὶ ἀνένεγκε αὐτὸν ἐκεῖ εἰς ὁλοκάρπωσιν ἐφ' ἓν τῶν ὀρέων ὧν ἄν σοι εἴπω.

3. Ἀναστὰς δὲ Ἀβραὰμ τὸ πρωῒ, ἐπέσαξε τὴν ὄνον αὐτοῦ· παρέλαβε δὲ μεθ' ἑαυτοῦ δύο παῖδας, καὶ Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ· καὶ σχίσας ξύλα εἰς ὁλοκάρπωσιν, ἀναστὰς ἐπορεύθη· καὶ ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ Θεὸς, τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ.

4. Καὶ ἀναβλέψας Ἀβραὰμ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ εἶδε τὸν τόπον μακρόθεν.

5. Καὶ εἶπεν Ἀβραὰμ τοῖς παισὶν αὐτοῦ· Καθίσατε αὐτοῦ μετὰ τῆς ὄνου· ἐγὼ δὲ καὶ τὸ παιδάριον διελευσόμεθα ἕως ὧδε· καὶ προσκυνήσαντες ἀναστρέψομεν πρὸς ὑμᾶς.

6. Ἔλαβε δὲ Ἀβραὰμ τὰ ξύλα τῆς ὁλοκαρπώσεως, καὶ ἐπέθηκεν Ἰσαὰκ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. Ἔλαβε δὲ μετὰ χεῖρας καὶ τὸ πῦρ καὶ τὴν μάχαιραν, καὶ ἐπορεύθησαν οἱ δύο ἅμα.

7. Εἶπε δὲ Ἰσαὰκ πρὸς Ἀβραὰμ τὸν πατέρα αὐτοῦ· Πάτερ. Ὁ δὲ εἶπε. Τί ἐστι, τέκνον; Εἶπε δέ· Ἰδοὺ τὸ πῦρ καὶ τὰ ξύλα, ποῦ ἐστι τὸ πρόβατον τὸ εἰς ὁλοκάρπωσιν;

8. Εἶπε δὲ Ἀβραάμ· Ὁ Θεὸς ὄψεται ἑαυτῷ πρόβατον εἰς ὁλοκάρπωσιν, τέκνον. Πορευθέντες δὲ ἀμφότεροι ἅμα,

9. ἦλθον ἐπὶ τὸν τόπον ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ Θεός. Καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ Ἀβραὰμ τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐπέθηκε τὰ ξύλα· καὶ συμποδίσας Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ἐπέθηκεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπάνω τῶν ξύλων.

10. Καὶ ἐξέτεινεν Ἀβραὰμ τὴν χεῖρα αὐτοῦ λαβεῖν τὴν μάχαιραν, σφάξαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ.

11. Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν ἄγγελος Κυρίου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ εἶπεν· Ἀβραὰμ, Ἀβραάμ. Ὁ δὲ εἶπεν· Ἰδοὺ ἐγώ.

12. Καὶ εἶπε· Μὴ ἐπιβάλῃς τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὸ παιδάριον, μὴ δὲ ποιήσῃς αὐτῷ μηδέν. Νῦν γὰρ ἔγνων ὅτι φοβῇ σὺ τὸν Θεόν· καὶ οὐκ ἐφείσω τοῦ υἱοῦ σου τοῦ ἀγαπητοῦ δι' ἐμέ.

13. Καὶ ἀναβλέψας Ἀβραὰμ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ εἶδε, καὶ ἰδοὺ κριὸς εἷς κατεχόμενος ἐν φυτῷ Σαβὲκ τῶν κεράτων. Καὶ ἐπορεύθη Ἀβραὰμ, καὶ ἔλαβε τὸν κριὸν, καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸν εἰς ὁλοκάρπωσιν ἀντὶ Ἰσαὰκ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.

32. Et disposuerunt testamentum in puteo juramenti. Surrexit autem Abimelech, Hochozath pronubus ejus, et Phichol princeps exercitus ejus, et reversi sunt ad terram ipsorum Phylistiim.

33. Et plantavit Abraham agrum in puteo juramenti : et invocavit ibi nomen Domini, Deus æternus.

34. Incola autem fuit Abraham in terra Phylistiim diebus multis.

CAPUT XXII.

1. Et factum est post verba ista, Deus tentavit Abraham, et dixit ei : Abraham, Abraham. Et dixit : Ecce ego.

2. Et dixit : Tolle filium tuum dilectum, quem dilexisti, Isaac, et vade in terram excelsam, et offer illum ibi in holocaustum super unum de montibus quos tibi dixero.

3. Surgens autem Abraham mane stravit asinam suam : assumpsit autem secum duos pueros, et Isaac filium suum : cumque concidisset ligna in holocaustum, surgens ivit : et venit ad locum quem dixit illi Deus, die tertia.

4. Et respiciens Abraham oculis suis vidit locum a longe.

5. Et dixit Abraham pueris suis : Sedete hic cum asina : ego autem et parvulus pertransibimus usque illuc : et cum adoraverimus, revertemur ad vos.

6. Sumpsit autem Abraham ligna holocausti, et imposuit Isaac filio suo. Sumpsit autem in manibus et ignem et gladium, et perrexerunt ambo simul.

7. Dixit autem Isaac ad Abraham patrem suum : Pater. At ille dixit : Quid est, fili? Dixit autem : Ecce ignis et ligna, ubi est ovis in holocaustum?

8. Dixit autem Abraham : Deus videbit sibi ovem ad holocaustum, fili. Pergentes autem ambo simul,

9. venerunt ad locum quem dixerat ei Deus. Et ædificavit ibi Abraham altare, et imposuit ligna : et cum colligasset Isaac filium suum, imposuit eum super altare super ligna.

10. Et extendit Abraham manum suam ad capiendum gladium, ut jugularet fillum suum.

11. Et vocavit illum angelus Domini de cœlo, et dixit : Abraham, Abraham. At ille dixit : Ecce ego.

12. Et dixit : Ne injicias manum tuam super puerum, neque facias ei quicquam. Nunc enim cognovi quia timeas tu Deum : et non pepercisti filio tuo dilecto propter me.

13. Et respiciens Abraham oculis suis vidit, et ecce aries unus, qui tenebatur in virgulto Sabec cornibus. Et ivit Abraham, et sumpsit arietem, et obtulit illum in holocaustum pro Isaac filio suo.

14. Καὶ ἐκάλεσεν Ἀβραὰμ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Κύριος εἶδεν· ἵνα εἴπωσι σήμερον, ἐν τῷ ὄρει Κύριος ὤφθη.

15. Καὶ ἐκάλεσεν ἄγγελος κυρίου τὸν Ἀβραὰμ δεύτερον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λέγων·

16. Κατ' ἐμαυτοῦ ὤμοσα, λέγει Κύριος· οὗ εἵνεκεν ἐποίησας τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ οὐκ ἐφείσω τοῦ υἱοῦ σου τοῦ ἀγαπητοῦ δι' ἐμέ·

17. ἦ μὴν εὐλογῶν εὐλογήσω σε, καὶ πληθύνων πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου, ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὡς τὴν ἄμμον τὴν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης· καὶ κληρονομήσει τὸ σπέρμα σου τὰς πόλεις τῶν ὑπεναντίων.

18. Καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν τῷ σπέρματί σου πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς, ἀνθ' ὧν ὑπήκουσας τῆς ἐμῆς φωνῆς.

19. Ἀπεστράφη δὲ Ἀβραὰμ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ· καὶ ἀναστάντες ἐπορεύθησαν ἅμα ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὅρκου· καὶ κατῴκησεν Ἀβραὰμ ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὅρκου.

20. Ἐγένετο δὲ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἀνηγγέλη τῷ Ἀβραὰμ, λέγοντες· Ἰδοὺ τέτοκε Μελχὰ καὶ αὐτὴ υἱοὺς τῷ Ναχὼρ τῷ ἀδελφῷ σου,

21. τὸν Οὖζ πρωτότοκον, καὶ τὸν Βαὺξ ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ τὸν Καμουὴλ πατέρα Σύρων,

22. καὶ τὸν Χαζὰδ, καὶ Ἀζαῦ, καὶ τὸν Φαλδὲς, καὶ τὸν Ἰελδὰφ, καὶ τὸν Βαθουήλ.

23. Βαθουὴλ δὲ ἐγέννησε τὴν Ῥεβέκκαν. Ὀκτὼ οὗτοι υἱοὶ, οὓς ἔτεκε Μελχὰ τῷ Ναχὼρ τῷ ἀδελφῷ Ἀβραάμ.

24. Καὶ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ, ᾗ ὄνομα Ῥεῦμα, ἔτεκε καὶ αὐτὴ τὸν Ταβὲκ, καὶ τὸν Ταὰμ, καὶ τὸν Τοχὸς, καὶ τὸν Μοχά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'.

1. Ἐγένετο δὲ ἡ ζωὴ Σάῤῥας ἔτη ἑκατὸν εἰκοσιεπτά.

2. Καὶ ἀπέθανε Σάῤῥα ἐν πόλει Ἀρβὸκ, ἥ ἐστιν ἐν τῷ κοιλώματι· αὕτη ἐστὶ Χεβρὼν ἐν τῇ γῇ Χαναάν. Ἦλθε δὲ Ἀβραὰμ κόψασθαι Σάῤῥαν καὶ πενθῆσαι.

3. Καὶ ἀνέστη Ἀβραὰμ ἀπὸ τοῦ νεκροῦ αὐτοῦ, καὶ εἶπεν Ἀβραὰμ τοῖς υἱοῖς τοῦ Χὲτ, λέγων·

4. Πάροικος καὶ παρεπίδημος ἐγώ εἰμι μεθ' ὑμῶν· δότε μοι οὖν κτῆσιν τάφου μεθ' ὑμῶν, καὶ θάψω τὸν νεκρόν μου ἀπ' ἐμοῦ.

5. Ἀπεκρίθησαν δὲ οἱ υἱοὶ Χὲτ πρὸς Ἀβραὰμ, λέγοντες·

6. Μὴ, κύριε· ἄκουσον δὲ ἡμῶν. Βασιλεὺς παρὰ Θεοῦ σὺ εἶ ἐν ἡμῖν· ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς μνημείοις ἡμῶν θάψον τὸν νεκρόν σου· οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν οὐ μὴ κωλύσει τὸ μνημεῖον αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ, τοῦ θάψαι τὸν νεκρόν σου ἐκεῖ.

7. Ἀναστὰς δὲ Ἀβραὰμ προσεκύνησε τῷ λαῷ τῆς γῆς, τοῖς υἱοῖς τοῦ Χέτ.

8. Καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς Ἀβραὰμ, λέγων· Εἰ ἔχετε τῇ ψυχῇ ὑμῶν, ὥστε θάψαι τὸν νεκρόν μου ἀπὸ προσώπου μου, ἀκούσατέ μου, καὶ λαλήσατε περὶ ἐμοῦ Ἐφρὼν τῷ τοῦ Σαάρ,

9. καὶ δότω μοι τὸ σπήλαιον τὸ διπλοῦν, ὅ ἐστιν αὐτῷ, τὸ ὂν ἐν μέρει τοῦ ἀγροῦ αὐτοῦ· ἀργυρίου τοῦ ἀξίου δότω μοι αὐτὸ ἐν ὑμῖν εἰς κτῆσιν μνημείου.

14. Et vocavit Abraham nomen loci illius, Dominus vidit: ut dicant hodie, in monte Dominus apparuit.

15. Et vocavit angelus Domini Abraham secundo de cœlo, dicens :

16. Per memetipsum juravi, dicit Dominus : propterea quod fecisti verbum hoc, et non pepercisti filio tuo dilecto propter me :

17. certe benedicens benedicam te, et multiplicans multiplicabo semen tuum sicut stellas cœli, et tanquam arenam quæ est juxta labium maris. Et hæreditate possidebit semen tuum civitates adversariorum.

18. Et benedicentur in semine tuo omnes gentes terræ, quia obaudisti vocem meam.

19. Reversus est autem Abraham ad pueros suos : et surgentes perrexerunt simul ad puteum juramenti. Et inhabitavit Abraham ad puteum juramenti.

20. Factum est autem post verba hæc, et annunciatum est ipsi Abraham dicentes : Ecce peperit Melcha et ipsa filios Nachor fratri tuo,

21. Uz primogenitum, et Baux fratrem ejus, et Camuel patrem Syrorum,

22. et Cazad, et Azay, et Phaldes, et Ieldaph, et Bathuel.

23. Bathuel autem genuit Rebeccam. Octo hi filii quos peperit Melcha Nachor fratri Abraham.

24. Et concubina ejus, cui nomen Reuma, peperit et ipsa Tabec, et Taam, et Tochos, et Mocha.

CAPUT XXIII.

1. Facta est autem vita Sarræ anni centum viginti septem.

2. Et mortua est Sarra in civitate Arboc, quæ est in valle : hæc est Chebron in terra Chanaan. Venit autem Abraham ut plangeret Sarram et lugeret.

3. Et surrexit Abraham a mortuo suo, et dixit Abraham filiis Chet, dicens :

4. Advena et peregrinus ego sum vobiscum : date igitur mihi possessionem sepulchri vobiscum, et sepeliam mortuum meum a me.

5. Responderunt autem filii Chet ad Abraham, dicentes :

6. Nequaquam, domine : audi vero nos. Rex a Deo tu es in nobis : in electis monumentis nostris sepeli mortuum tuum : nemo enim nostrum prohibebit monumentum suum a te, ad sepeliendum mortuum tuum ibi.

7. Exsurgens autem Abraham adoravit populum terræ, filios Chet.

8. Et locutus est ad eos Abraham, dicens : Si habetis in anima vestra, ut sepeliam mortuum meum a facie mea ; audite me, et loquimini pro me cum Ephron filio Saar ;

9. et det mihi speluncam duplicem, quæ est ei, quæ est in parte agri ejus : argento digno det mihi eam in vobis in possessionem monumenti.

10. Ἐφρὼν δὲ ἐκάθητο ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν Χέτ. Ἀποκριθεὶς δὲ Ἐφρὼν ὁ Χετταῖος πρὸς Ἀβραὰμ, εἶπεν, ἀκουόντων τῶν υἱῶν Χὲτ, καὶ τῶν εἰςπορευομένων εἰς τὴν πόλιν πάντων, λέγων·

11. Παρ' ἐμοὶ γενοῦ, κύριε, καὶ ἄκουσόν μου. Τὸν ἀγρὸν καὶ τὸ σπήλαιον τὸ ἐν αὐτῷ, σοὶ δίδωμι. Ἐναντίον πάντων τῶν πολιτῶν μου δέδωκά σοι· θάψον τὸν νεκρόν σου.

12. Καὶ προςεκύνησεν Ἀβραὰμ ἐναντίον τοῦ λαοῦ τῆς γῆς,

13. καὶ εἶπε τῷ Ἐφρὼν εἰς τὰ ὦτα ἐναντίον τοῦ λαοῦ τῆς γῆς· Ἐπειδὴ πρὸς ἐμοῦ εἶ, ἄκουσόν μου. Τὸ ἀργύριον τοῦ ἀγροῦ λάβε παρ' ἐμοῦ, καὶ θάψω τὸν νεκρόν μου ἐκεῖ.

14. Ἀπεκρίθη δὲ Ἐφρὼν τῷ Ἀβραὰμ, λέγων·

15. Οὐχὶ, κύριε, ἀκήκοα γάρ. Γῆ τετρακοσίων διδράχμων ἀργυρίου· ἀλλὰ τί ἂν εἴη τοῦτο ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ; σὺ δὲ τὸν νεκρόν σου θάψον.

16. Καὶ ἤκουσεν Ἀβραὰμ τοῦ Ἐφρὼν, καὶ ἀπεκατέστησεν Ἀβραὰμ τῷ Ἐφρὼν τὸ ἀργύριον, ὃ ἐλάλησεν εἰς τὰ ὦτα τῶν υἱῶν Χὲτ, τετρακόσια δίδραχμα ἀργυρίου δοκίμου ἐμπόροις.

17. Καὶ ἔστη ὁ ἀγρὸς Ἐφρὼν, ὃς ἦν ἐν τῷ διπλῷ σπηλαίῳ, ὅς ἐστι κατὰ πρόςωπον Μαμβρῆ, ὁ ἀγρὸς καὶ τὸ σπήλαιον ὃ ἦν ἐν αὐτῷ, καὶ πᾶν δένδρον ὃ ἦν ἐν τῷ ἀγρῷ, καὶ πᾶν ὅ ἐστιν ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτοῦ κύκλῳ,

18. τῷ Ἀβραὰμ, εἰς κτῆσιν ἐναντίον τῶν υἱῶν Χὲτ, καὶ πάντων τῶν εἰςπορευομένων εἰς τὴν πόλιν.

19. Μετὰ ταῦτα ἔθαψεν Ἀβραὰμ Σάῤῥαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἐν τῷ σπηλαίῳ τοῦ ἀγροῦ τῷ διπλῷ, ὅ ἐστιν ἀπέναντι Μαμβρῆ. Αὕτη ἐστὶ Χεβρὼν ἐν τῇ γῇ Χαναάν.

20. Καὶ ἐκυρώθη ὁ ἀγρὸς καὶ τὸ σπήλαιον ὃ ἦν ἐν αὐτῷ, τῷ Ἀβραὰμ εἰς κτῆσιν τάφου, παρὰ τῶν υἱῶν Χέτ.

10. Ephron autem sedebat in medio filiorum Chet. Respondens autem Ephron Chettæus ad Abraham, dixit, audientibus filiis Chet, et ingredientibus in civitatem omnibus, dicens:

11. Apud me esto, domine, et audi me: agrum et speluncam quæ in eo, tibi do. In conspectu omnium civium meorum dedi tibi: sepeli mortuum tuum.

12. Et adoravit Abraham coram populo terræ,

13. et dixit ad Ephron in aures coram populo terræ: Quoniam quidem a me es, audi me. Argentum agri cape a me, et sepeliam mortuum meum ibi.

14. Respondit autem Ephron ad Abraham, dicens:

15. Nequaquam, domine: audivi enim. Terra est quadringentorum didrachmorum: sed quid utique fuerit hoc inter me et te? tu vero mortuum tuum sepeli.

16. Et audivit Abraham Ephron, et appendit Abraham Ephron argentum, quod locutus est in auribus filiorum Chet, quadringenta didrachma argenti probati mercatoribus.

17. Et stetit ager Ephron, qui erat in duplici spelunca, qui est ad faciem Mambre, ager et spelunca quæ erat in eo, et omnis arbor quæ erat in agro, et quidquid est in finibus ejus in circuitu,

18. ipsi Abraham, in possessionem coram filiis Chet, et omnibus ingredientibus in civitatem.

19. Post hæc sepelivit Abraham Sarram uxorem suam in spelunca agri duplici, quæ est contra Mambre. Hæc est Chebron, in terra Chanaan.

20. Et confirmatus est ager et spelunca quæ erat in eo, ipsi Abraham in possessionem sepulchri, a filiis Chet.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ'.

1. Καὶ Ἀβραὰμ ἦν πρεσβύτερος προβεβηκὼς ἡμερῶν. Καὶ Κύριος ηὐλόγησε τὸν Ἀβραὰμ κατὰ πάντα.

2. Καὶ εἶπεν Ἀβραὰμ τῷ παιδὶ αὐτοῦ τῷ πρεσβυτέρῳ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, τῷ ἄρχοντι πάντων τῶν αὐτοῦ· Θὲς τὴν χεῖρά σου ὑπὸ τὸν μηρόν μου,

3. καὶ ἐξορκιῶ σε Κύριον τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὸν Θεὸν τῆς γῆς, ἵνα μὴ λάβῃς γυναῖκα τῷ υἱῷ μου Ἰσαὰκ ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν Χαναναίων, μεθ' ὧν ἐγὼ οἰκῶ ἐν αὐτοῖς·

4. ἀλλ' ἢ εἰς τὴν γῆν μου, οὗ ἐγεννήθην, πορεύσῃ, καὶ εἰς τὴν φυλήν μου, καὶ λήψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου Ἰσαὰκ ἐκεῖθεν.

5. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ παῖς· Μή ποτε οὐ βούληται ἡ γυνὴ πορευθῆναι μετ' ἐμοῦ ὀπίσω εἰς τὴν γῆν ταύτην, ἀποστρέψω τὸν υἱόν σου εἰς τὴν γῆν, ὅθεν ἐξῆλθες ἐκεῖθεν;

6. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν Ἀβραάμ· Πρόςεχε σεαυτῷ μὴ ἀποστρέψῃς τὸν υἱόν μου ἐκεῖ.

7. Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὁ Θεὸς τῆς γῆς, ὃς ἔλαβέ με ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου, καὶ ἐκ τῆς γῆς ἧς ἐγεννήθην, ὃς ἐλάλησέ μοι, καὶ ὃς ὤμοσέ μοι, λέγων·

CAPUT XXIV.

1. Et Abraham erat senior provectus diebus. Et Dominus benedixit Abraham per omnia.

2. Et dixit Abraham puero suo seniori domus suæ, potestatem habenti omnium quæ ei erant: Pone manum tuam sub femore meo,

3. et adjurabo te per Dominum deum cœli et deum terræ, ut non sumas filio meo Isaac uxorem de filiabus Chananæorum, cum quibus ego habito in eis:

4. sed in terram meam, ubi natus sum, ibis, et ad tribum meam, et sumes uxorem filio meo Isaac inde.

5. Dixit autem ad eum puer: Ne quando noluerit mulier ire mecum retro in terram hanc, revocabo filium tuum in terram, unde existi inde?

6. Dixit autem Abraham ad eum: Attende tibi ne revoces filium meum illuc.

7. Dominus deus cœli et deus terræ, qui accepit me de domo patris mei, et de terra in qua natus sum, qui locutus est mihi, et qui juravit mihi, dicens: Tibi dabo terram hanc,

Σοὶ δώσω τὴν γῆν ταύτην καὶ τῷ σπέρματί σου, αὐτὸς ἀποστελεῖ τὸν ἄγγελον αὐτοῦ ἔμπροσθέν σου· καὶ λήψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἐκεῖθεν.

8. Ἐὰν δὲ μὴ θέλῃ ἡ γυνὴ πορευθῆναι μετὰ σοῦ εἰς τὴν γῆν ταύτην, καθαρὸς ἔσῃ ἀπὸ τοῦ ὅρκου μου· μόνον τὸν υἱόν μου μὴ ἀποστρέψῃς ἐκεῖ.

9. Καὶ ἔθηκεν ὁ παῖς τὴν χεῖρα αὐτοῦ ὑπὸ τὸν μηρὸν Ἀβραὰμ τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ ὤμοσεν αὐτῷ περὶ τοῦ ῥήματος τούτου.

10. Καὶ ἔλαβεν ὁ παῖς δέκα καμήλους ἀπὸ τῶν καμήλων τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἀγαθῶν τοῦ κυρίου αὐτοῦ μεθ' ἑαυτοῦ· καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη εἰς τὴν Μεσοποταμίαν εἰς τὴν πόλιν Ναχώρ.

11. Καὶ ἐκοίμισε τὰς καμήλους ἔξω τῆς πόλεως παρὰ τὸ φρέαρ τοῦ ὕδατος, τὸ πρὸς ὀψὲ, ἡνίκα ἐκπορεύονται αἱ ὑδρευόμεναι.

12. Καὶ εἶπε· Κύριε ὁ θεὸς τοῦ κυρίου μου Ἀβραὰμ, εὐόδωσον ἐναντίον ἐμοῦ σήμερον, καὶ ποίησον ἔλεος μετὰ τοῦ κυρίου μου Ἀβραάμ.

13. Ἰδοὺ ἐγὼ ἕστηκα ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος· αἱ δὲ θυγατέρες τῶν οἰκούντων τὴν πόλιν ἐκπορεύονται ἀντλῆσαι ὕδωρ.

14. Καὶ ἔσται· ἡ παρθένος, ᾗ ἂν ἐγὼ εἴπω, ἐπίκλινον τὴν ὑδρίαν σου, ἵνα πίω, καὶ εἴπῃ μοι, πίε σὺ, καὶ τὰς καμήλους σου ποτιῶ, ἕως ἂν παύσωνται πίνουσαι, ταύτην ἡτοίμασας τῷ παιδί σου τῷ Ἰσαάκ· καὶ ἐν τούτῳ γνώσομαι ὅτι ἐποίησας ἔλεος μετὰ τοῦ κυρίου μου Ἀβραάμ.

15. Καὶ ἐγένετο, πρὸ τοῦ συντελέσαι αὐτὸν λαλοῦντα ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ Ῥεβέκκα ἐξεπορεύετο ἡ τεχθεῖσα Βαθουὴλ, υἱῷ Μελχᾶς, τῆς γυναικὸς Ναχὼρ, ἀδελφοῦ δὲ Ἀβραὰμ, ἔχουσα τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτῆς.

16. Ἡ δὲ παρθένος ἦν καλὴ τῇ ὄψει σφόδρα· παρθένος ἦν, ἀνὴρ οὐκ ἔγνω αὐτήν· καταβᾶσα δὲ ἐπὶ τὴν πηγὴν ἔπλησε τὴν ὑδρίαν αὐτῆς, καὶ ἀνέβη.

17. Ἐπέδραμε δὲ ὁ παῖς εἰς συνάντησιν αὐτῆς, καὶ εἶπε· Πότισόν με μικρὸν ὕδωρ ἐκ τῆς ὑδρίας σου.

18. Ἡ δὲ εἶπε· Πίε, κύριε. Καὶ ἔσπευσε, καὶ καθεῖλε τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τὸν βραχίονα αὐτῆς, καὶ ἐπότισεν αὐτὸν, ἕως ἐπαύσατο πίνων.

19. Καὶ εἶπε· Καὶ ταῖς καμήλοις σου ὑδρεύσομαι, ἕως ἂν πᾶσαι πίωσι.

20. Καὶ ἔσπευσε καὶ ἐξεκένωσε τὴν ὑδρίαν εἰς τὸ ποτιστήριον· καὶ ἔδραμεν ἐπὶ τὸ φρέαρ ἀντλῆσαι πάλιν· καὶ ὑδρεύσατο πάσαις ταῖς καμήλοις.

21. Ὁ δὲ ἄνθρωπος κατεμάνθανεν αὐτὴν, καὶ παρεσιώπα, τοῦ γνῶναι εἰ εὐώδωκε Κύριος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, ἢ οὔ.

22. Ἐγένετο δὲ, ἡνίκα ἐπαύσαντο πᾶσαι αἱ κάμηλοι πίνουσαι, ἔλαβεν ὁ ἄνθρωπος ἐνώτια χρυσᾶ ἀνὰ δραχμὴν ὁλκῆς, καὶ δύο ψέλλια ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτῆς· δέκα χρυσῶν ὁλκὴ αὐτῶν.

23. Καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὴν, καὶ εἶπε· Θυγάτηρ τίνος εἶ; Ἀνάγγειλόν μοι εἰ ἔστι παρὰ τῷ πατρί σου τόπος ἡμῖν τοῦ καταλῦσαι.

24. Ἡ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Θυγάτηρ Βαθουὴλ εἰμι τοῦ Μελχᾶς, ὃν ἔτεκε τῷ Ναχώρ.

25. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Καὶ ἄχυρα καὶ χορτάσματα πολλὰ παρ' ἡμῖν, καὶ τόπος τοῦ καταλῦσαι.

et semini tuo, ipse mittet angelum suum ante te: et accipies uxorem filio meo inde.

8. Quod si noluerit mulier tecum venire in terram hanc, purus eris a juramento meo: tantummodo filium meum ne revoces illuc.

9. Et posuit puer manum suam sub femore Abraham domini sui, et juravit ei de verbo hoc.

10. Et sumpsit puer decem camelos de camelis domini sui, et de omnibus bonis domini sui secum: et surgens perrexit in Mesopotamiam ad civitatem Nachor.

11. Et fecit accumbere camelos extra civitatem juxta puteum aquæ, ad vesperum, quando egrediuntur aquatrices.

12. Et dixit: Domine deus domini mei Abraham, prospere dirige coram me hodie, et fac misericordiam cum domino meo Abraham.

13. Ecce ego steti super fontem aquæ: filiæ autem habitantium civitatem egrediuntur ad hauriendam aquam.

14. Et erit: virgo, cuicumque dixero, inclina hydriam tuam, ut bibam, et dixerit mihi, bibe tu, et camelos tuos adaquabo, quoadusque bibere desinent, hanc parasti puero tuo Isaac: et in hoc cognoscam quia fecisti misericordiam cum domino meo Abraham.

15. Et factum est, priusquam ipse consummaret loquens in mente sua, et ecce Rebecca egrediebatur, quæ nata erat Bathuel, filio Melchæ, uxoris Nachor, fratris Abraham, habens hydriam super humeros suos.

16. Virgo autem erat speciosa aspectu valde: virgo erat, vir non cognoverat eam: descendens autem ad fontem implevit hydriam suam, et ascendit.

17. Accurrit autem puer obviam ei, et dixit: Pota me paululum aquæ de hydria tua.

18. Illa vero dixit: Bibe, domine. Et festinavit, et deposuit hydriam super brachium suum, et potavit eum, quoad usque cessavit bibens.

19. Et dixit: et camelis tuis hauriam aquam, quoad usque omnes biberint.

20. Et festinavit, et evacuavit hydriam in canalem: et cucurrit ad puteum ad hauriendum rursus: et hausit aquam omnibus camelis.

21. Homo autem considerabat eam, et tacebat, ad cognoscendum si prosperasset Dominus viam ejus, an non.

22. Factum est autem, postquam cessarunt omnes cameli bibentes, sumpsit homo inaures aureas, singularum drachmarum ponderis, et duas virias in manus ejus: decem aureorum pondus earum.

23. Et interrogavit eam, et dixit: Filia cujus es? Annuncia mihi si est apud patrem tuum locus nobis ad divertendum.

24. At illa dixit ei: Filia Bathuel sum filii Melchæ, quem peperit ipsi Nachor.

25. Et dixit ei: Et paleæ et pabula multa apud nos, et locus ad divertendum.

26. Καὶ εὐδοκήσας ὁ ἄνθρωπος προσεκύνησε τῷ Κυρίῳ, καὶ εἶπεν·

27. Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ κυρίου μου Ἀβραάμ, ὃς οὐκ ἐγκατέλιπε τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ καὶ τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ τοῦ κυρίου μου· ἐμέ τ' εὐώδωκε Κύριος εἰς οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ κυρίου μου.

28. Καὶ δραμοῦσα ἡ παῖς ἀνήγγειλε εἰς τὸν οἶκον τῆς μητρὸς αὐτῆς κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα.

29. Τῇ δὲ Ῥεβέκκᾳ ἀδελφὸς ἦν, ᾧ ὄνομα Λάβαν. Καὶ ἔδραμε Λάβαν πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἔξω ἐπὶ τὴν πηγήν.

30. Καὶ ἐγένετο, ἡνίκα εἶδε τὰ ἐνώτια, καὶ τὰ ψέλλια ἐν ταῖς χερσὶ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ, καὶ ὅτε ἤκουσε τὰ ῥήματα Ῥεβέκκας τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ, λεγούσης, οὕτω λελάληκέ μοι ὁ ἄνθρωπος· καὶ ἦλθε πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ἑστηκότος αὐτοῦ ἐπὶ τῶν καμήλων ἐπὶ τῆς πηγῆς.

31. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Δεῦρο εἴσελθε, εὐλογητὸς κυρίου· ἵνατί ἕστηκας ἔξω; ἐγὼ δὲ ἡτοίμασα τὴν οἰκίαν καὶ τόπον ταῖς καμήλοις.

32. Εἰσῆλθε δὲ ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν οἰκίαν. Καὶ ἀπέσαξε τὰς καμήλους· καὶ ἔδωκεν ἄχυρα καὶ χορτάσματα ταῖς καμήλοις, καὶ ὕδωρ νίψασθαι τοῖς ποσὶν αὐτοῦ, καὶ τοῖς ποσὶ τῶν ἀνδρῶν τῶν μετ' αὐτοῦ.

33. Καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς ἄρτους φαγεῖν. Καὶ εἶπεν· Οὐ μὴ φάγω, ἕως τοῦ λαλῆσαί με τὰ ῥήματά μου. Καὶ εἶπεν· Λάλησον.

34. Καὶ εἶπε· Παῖς Ἀβραὰμ ἐγώ εἰμι.

35. Κύριος δὲ ηὐλόγησε τὸν κύριόν μου σφόδρα, καὶ ὑψώθη· καὶ ἔδωκεν αὐτῷ πρόβατα καὶ μόσχους, καὶ ἀργύριον καὶ χρυσίον, παῖδας καὶ παιδίσκας, καμήλους καὶ ὄνους.

36. Καὶ ἔτεκε Σάῤῥα ἡ γυνὴ τοῦ κυρίου μου υἱὸν ἕνα τῷ κυρίῳ μου, μετὰ τὸ γηράσαι αὐτόν· καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὅσα ἦν αὐτῷ.

37. Καὶ ὥρκισέ με ὁ κύριός μου, λέγων· Οὐ λήψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν Χαναναίων, ἐν οἷς ἐγὼ παροικῶ ἐν τῇ γῇ αὐτῶν.

38. Ἀλλ' εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου πορεύσῃ, καὶ εἰς τὴν φυλήν μου, καὶ λήψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἐκεῖθεν.

39. Εἶπα δὲ τῷ κυρίῳ μου· Μήποτε οὐ πορεύσεται ἡ γυνὴ μετ' ἐμοῦ.

40. Καὶ εἶπέ μοι· Κύριος ὁ Θεός, ᾧ εὐηρέστησα ἐναντίον αὐτοῦ, αὐτὸς ἐξαποστελεῖ τὸν ἄγγελον αὐτοῦ μετὰ σοῦ, καὶ εὐοδώσει τὴν ὁδόν σου· καὶ λήψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἐκ τῆς φυλῆς μου, καὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου.

41. Τότε ἀθῶος ἔσῃ ἀπὸ τῆς ἀρᾶς μου· ἡνίκα γὰρ ἐὰν ἔλθῃς εἰς τὴν φυλήν μου, καὶ μή σοι δῶσι, καὶ ἔσῃ ἀθῶος ἀπὸ τοῦ ὁρκισμοῦ μου.

42. Καὶ ἐλθὼν σήμερον ἐπὶ τὴν πηγήν, εἶπα· Κύριε ὁ Θεὸς τοῦ κυρίου μου Ἀβραάμ, εἰ σὺ εὐοδοῖς τὴν ὁδόν μου, ἐν ᾗ νῦν ἐγὼ πορεύομαι ἐν αὐτῇ·

43. Ἰδοὺ ἐγὼ ἐφέστηκα ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος, καὶ αἱ θυγατέρες τῶν ἀνθρώπων τῆς πόλεως ἐκπορεύονται ἀντλῆσαι ὕδωρ· καὶ ἔσται ἡ παρθένος, ᾗ ἂν ἐγὼ εἴπω, πότισόν με ἐκ τῆς ὑδρίας σου μικρὸν ὕδωρ·

44. καὶ εἴπῃ μοι, καὶ σὺ πίε, καὶ ταῖς καμήλοις σου ὑδρεύσομαι· αὕτη ἡ γυνὴ ἣν ἡτοίμασε Κύριος τῷ ἑαυτοῦ θεράποντι Ἰσαάκ· καὶ ἐν τούτῳ γνώσομαι ὅτι πεποίηκας ἔλεος τῷ κυρίῳ μου Ἀβραάμ.

26. Et benedicens homo adoravit Dominum, et dixit :

27. Benedictus Dominus deus domini mei Abraham, qui non dereliquit justitiam suam et veritatem a domino meo; meque prospere deduxit Dominus in domum fratris domini mei.

28. Et currens puella nunciavit in domum matris suæ secundum verba hæc.

29. Rebeccæ autem frater erat, cui nomen Laban : et cucurrit Laban ad hominem foras ad fontem.

30. Et factum est, postquam vidit inaures, et virias in manibus sororis suæ, et quando audivit verba Rebeccæ sororis suæ, dicentis, sic locutus est mihi homo : et venit ad hominem, stante illo super camelos super fontem.

31. Et dixit ei : Heus ingredere, benedictus Domini : ut quid stetisti foris? ego autem paravi domum et locum camelis.

32. Intravit autem homo in domum. Et destravit camelos, et dedit paleas et pabula camelis, et aquam ad lavandum pedibus ipsius, et pedibus virorum qui cum eo.

33. Et apposuit eis panes ad manducandum. Et dixit : Non manducabo, donec ego locutus fuero verba mea. Et dixit : Loquere.

34. Et dixit : Puer Abraham ego sum.

35. Dominus autem benedixit dominum meum valde, et exaltatus est : et dedit ei oves et vitulos, et argentum et aurum, pueros et ancillas, camelos et asinos.

36. Et peperit Sarra uxor domini mei filium unum domino meo, postquam ipse senuit : et dedit ei omnia quæ erant sibi.

37. Et adjuravit me dominus meus, dicens : Non sumes uxorem filio meo de filiabus Chananæorum, inter quos ego habito in terra eorum.

38. Sed in domum patris mei ibis, et ad tribum meam, et sumes uxorem filio meo inde.

39. Dixi autem domino meo : Ne forte non eat mulier mecum.

40. Et dixit mihi : Dominus Deus, cui placui ante ipsum, ipse mittet angelum suum tecum, et prosperabit viam tuam : et sumes uxorem filio meo de tribu mea, et de domo patris mei.

41. Tunc innocens eris a maledicto meo : quandocumque enim veneris ad tribum meam, et tibi non dederint, et eris innocens a juramento meo.

42. Et veniens hodie ad fontem, dixi : Domine deus domini mei Abraham, si tu prosperas viam meam, in qua nunc ego ambulo in ea :

43. ecce ego steti super fontem aquæ, et filiæ hominum civitatis egrediuntur ad hauriendam aquam : et erit virgo, cui ego dixero, da mihi bibere de hydria tua pusillum aquæ;

44. et dixerit, et tu bibe, et camelis tuis hauriam : hæc est mulier, quam paravit Dominus famulo suo Isaac : et in hoc cognoscam quia fecisti misericordiam domino meo Abraham.

45. Καὶ ἐγένετο πρὸ τοῦ συντελέσαι με λαλοῦντα ἐν τῇ διανοίᾳ μου, εὐθὺς Ῥεβέκκα ἐξεπορεύετο ἔχουσα τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τῶν ὤμων· καὶ κατέβη ἐπὶ τὴν πηγὴν, καὶ ὑδρεύσατο. Εἶπα δὲ αὐτῇ· Πότισόν με.

46. Καὶ σπεύσασα καθεῖλε τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τὸν βραχίονα αὐτῆς ἀφ' ἑαυτῆς, καὶ εἶπε· Πίε σὺ, καὶ τὰς καμήλους σου ποτιῶ. Καὶ ἔπιον, καὶ τὰς καμήλους ἐπότισε.

47. Καὶ ἠρώτησα αὐτὴν, καὶ εἶπα· Θυγάτηρ τίνος εἶ; ἀνάγγειλόν μοι. Ἡ δὲ ἔφη· Θυγάτηρ Βαθουὴλ εἰμι υἱοῦ τοῦ Ναχὼρ, ὃν ἔτεκεν αὐτῷ Μελχά. Καὶ περιέθηκα αὐτῇ τὰ ἐνώτια, καὶ τὰ ψέλλια περὶ τὰς χεῖρας αὐτῆς.

48. Καὶ εὐδοκήσας προσεκύνησα τῷ Κυρίῳ. Καὶ εὐλόγησα Κύριον τὸν Θεὸν τοῦ κυρίου μου Ἀβραὰμ, ὃς εὐώδωσέ με ἐν ὁδῷ ἀληθείας, λαβεῖν τὴν θυγατέρα τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ κυρίου μου τῷ υἱῷ αὐτοῦ.

49. Εἰ οὖν ποιεῖτε ὑμεῖς ἔλεος καὶ δικαιοσύνην πρὸς τὸν κύριόν μου· εἰ δὲ μὴ, ἀπαγγείλατέ μοι, ἵνα ἐπιστρέψω εἰς δεξιὰν ἢ ἀριστεράν.

50. Ἀποκριθεὶς δὲ Λάβαν καὶ Βαθουὴλ, εἶπαν· Παρὰ Κυρίου ἐξῆλθε τὸ πρᾶγμα τοῦτο· οὐ δυνησόμεθά σοι ἀντειπεῖν κακὸν ἢ καλόν.

51. Ἰδοὺ Ῥεβέκκα ἐνώπιόν σου· λαβὼν ἀπότρεχε, καὶ ἔστω γυνὴ τῷ υἱῷ τοῦ κυρίου σου, καθὰ ἐλάλησε Κύριος.

52. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἀκοῦσαι τὸν παῖδα τοῦ Ἀβραὰμ τῶν ῥημάτων αὐτῶν, προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν τῷ Κυρίῳ.

53. Καὶ ἐξενέγκας ὁ παῖς σκεύη ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ, καὶ ἱματισμὸν, ἔδωκε τῇ Ῥεβέκκᾳ. Καὶ δῶρα ἔδωκε τῷ ἀδελφῷ αὐτῆς καὶ τῇ μητρὶ αὐτῆς.

54. Καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον, καὶ αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες, καὶ ἐκοιμήθησαν. Καὶ ἀναστὰς τὸ πρωῒ εἶπεν· Ἐκπέμψατέ με, ἵνα ἀπέλθω πρὸς τὸν κύριόν μου.

55. Εἶπαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῆς καὶ ἡ μήτηρ· Μεινάτω ἡ παρθένος μεθ' ἡμῶν ἡμέρας ὡσεὶ δέκα, καὶ μετὰ ταῦτα ἀπελεύσεται.

56. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· Μὴ κατέχετέ με. Καὶ Κύριος εὐώδωσε τὴν ὁδόν μου ἐν ἐμοί· ἐκπέμψατέ με, ἵνα ἀπέλθω πρὸς τὸν κύριόν μου.

57. Οἱ δὲ εἶπαν· Καλέσωμεν τὴν παῖδα, καὶ ἐρωτήσωμεν τὸ στόμα αὐτῆς.

58. Καὶ ἐκάλεσαν τὴν Ῥεβέκκαν, καὶ εἶπαν αὐτῇ· Πορεύσῃ μετὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; Ἡ δὲ εἶπε· Πορεύσομαι.

59. Καὶ ἐξέπεμψαν Ῥεβέκκαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν, καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῆς, καὶ τὸν παῖδα τοῦ Ἀβραὰμ, καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ.

60. Καὶ εὐλόγησαν Ῥεβέκκαν, καὶ εἶπαν αὐτῇ· Ἀδελφὴ ἡμῶν εἶ· γίνου εἰς χιλιάδας μυριάδων, καὶ κληρονομησάτω τὸ σπέρμα σου τὰς πόλεις τῶν ὑπεναντίων.

61. Ἀναστᾶσα δὲ Ῥεβέκκα, καὶ αἱ ἅβραι αὐτῆς, ἐπέβησαν ἐπὶ τὰς καμήλους, καὶ ἐπορεύθησαν μετὰ τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ ἀναλαβὼν ὁ παῖς τὴν Ῥεβέκκαν ἀπῆλθεν.

62. Ἰσαὰκ δὲ διεπορεύετο διὰ τῆς ἐρήμου κατὰ τὸ φρέαρ τῆς ὁράσεως· αὐτὸς δὲ κατῴκει ἐν τῇ γῇ τῇ πρὸς λίβα.

45. Et factum est priusquam ego consummarem loquens in mente mea, statim Rebecca egrediebatur habens hydriam super humeros: et descendit ad fontem, et hausit aquam. Dixi autem ei: Pota me.

46 Et festinans deposuit hydriam super brachium suum a seipsa, et dixit: Bibe tu, et camelos tuos potabo. Et bibi, et camelos potavit.

47. Et interrogavi eam, et dixi: Filia cujus es? nuncia mihi. At illa dixit: Filia sum Bathuel filii Nachor, quem peperit ei Melcha. Et circumposui ei inaures, et virias circa manus ejus.

48. Et benedicens adoravi Dominum; et benedixi Dominum Deum domini mei Abraham, qui prosperavit me in via veritatis, ad sumendam filiam fratris domini mei filio ipsius.

49. Si ergo facitis vos misericordiam et justitiam ad dominum meum, sin autem, non renunciate mihi, ut redeam ad dexteram aut sinistram.

50. Respondens autem Laban et Bathuel dixerunt: A Domino exiit res hæc: non poterimus tibi contradicere malum vel bonum.

51. Ecce Rebecca in conspectu tuo: accipiens recurre, et sit uxor filio domini tui, quemadmodum locutus est Dominus.

52. Factum est autem, cum puer Abraham audiret verba hæc, adoravit super terram Dominum.

53. Et proferens puer vasa argentea et aurea, et vestem, dedit Rebeccæ. Et dona dedit fratri ejus et matri ejus.

54. Et manducaverunt et biberunt, et ipse et viri qui cum eo erant, et dormierunt. Et surgens mane dixit: Dimittite me, ut redeam ad dominum meum.

55. Dixerunt autem frater ejus et mater: Maneat virgo nobiscum ad decem dies, et postea abibit.

56. At ille dixit ad eos: Ne retineatis me. Et Dominus prosperavit viam meam in me: dimittite me, ut abeam ad dominum meum.

57. Illi autem dixerunt: Vocemus puellam, et interrogemus os ejus.

58. Et vocaverunt Rebeccam, et dixerunt ei: Ibis cum homine hoc? At illa dixit: Ibo.

59. Et dimiserunt Rebeccam sororem suam, et substantiam ejus, et servum Abraham, et eos qui cum eo.

60. Et benedixerunt Rebeccam, et dixerunt ei: Soror nostra es: esto in millia decem millium, et hæreditatem obtineat semen tuum civitates adversariorum.

61. Surgens autem Rebecca, et ancillæ ejus, ascenderunt super camelos, et iverunt cum homine. Et accipiens puer Rebeccam abiit.

62. Isaac autem deambulabat per desertum juxta puteum visionis: et ipse habitabat in terra quæ ad Africum.

63. Καὶ ἐξῆλθεν Ἰσαὰκ ἀδολεσχῆσαι εἰς τὸ πεδίον τὸ πρὸς δείλης· καὶ ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, εἶδε καμήλους ἐρχομένας.

64. Καὶ ἀναβλέψασα Ῥεβέκκα τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδε τὸν Ἰσαὰκ, καὶ κατεπήδησεν ἀπὸ τῆς καμήλου,

65. καὶ εἶπε τῷ παιδί· Τίς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὁ πορευόμενος ἐν τῷ πεδίῳ εἰς συνάντησιν ἡμῖν; Εἶπε δὲ ὁ παῖς· Οὗτός ἐστιν ὁ κύριός μου. Ἡ δὲ λαβοῦσα τὸ θέριστρον περιεβάλετο.

66. Καὶ διηγήσατο ὁ παῖς τῷ Ἰσαὰκ πάντα τὰ ῥήματα ἃ ἐποίησεν.

67. Εἰσῆλθε δὲ Ἰσαὰκ εἰς τὸν οἶκον τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ ἔλαβε τὴν Ῥεβέκκαν, καὶ ἐγένετο αὐτοῦ γυνή· καὶ ἠγάπησεν αὐτήν· καὶ παρεκλήθη Ἰσαὰκ περὶ Σάῤῥας τῆς μητρὸς αὐτοῦ.

63 Et egressus est Isaac, exerceri in campo ad vesperam: et respiciens oculis suis, vidit camelos venientes.

64. Et respiciens Rebecca oculis vidit Isaac, et desiliit de camelo,

65. et dixit puero : Quis est homo ille, qui ambulat in campo in occursum nobis? Dixit autem puer : Hic est dominus meus. At illa sumens theristrum operuit se.

66. Et narravit puer ipsi Isaac omnia verba quæ fecerat.

67. Intravit autem Isaac in domum matris suæ, et accepit Rebeccam, et facta est ejus uxor : et dilexit eam : et consolatus est se Isaac de Sarra matre sua.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ'.

1. Προσθέμενος δὲ Ἀβραὰμ ἔλαβε γυναῖκα, ᾗ ὄνομα Χεττούρα.

2. Ἔτεκε δὲ αὐτῷ τὸν Ζομβρᾶν, καὶ τὸν Ἰεζὰν, καὶ τὸν Μαδὰλ, καὶ τὸν Μαδιὰμ, καὶ τὸν Ἰεσβὼκ, καὶ τὸν Σωιέ.

3. Ἰεζὰν δὲ ἐγέννησε τὸν Σαβὰ, καὶ τὸν Δεδάν. Υἱοὶ δὲ Δεδάν· Ἀσσουριεὶμ, καὶ Λατουσιεὶμ, καὶ Λαωμείμ.

4. Υἱοὶ δὲ Μαδιάμ· Γεφὰρ, καὶ Ἀφεὶρ, καὶ Ἐνὼχ, καὶ Ἀβειδὰ, καὶ Ἐλδαγά. Πάντες οὗτοι ἦσαν υἱοὶ Χεττούρας.

5. Ἔδωκε δὲ Ἀβραὰμ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ Ἰσαὰκ τῷ υἱῷ αὐτοῦ.

6. Καὶ τοῖς υἱοῖς τῶν παλλακῶν αὐτοῦ ἔδωκεν Ἀβραὰμ δόματα, καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς ἀπὸ Ἰσαὰκ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ἔτι ζῶντος αὐτοῦ, πρὸς ἀνατολὰς, εἰς γῆν ἀνατολῶν.

7. Ταῦτα δὲ τὰ ἔτη ἡμερῶν τῆς ζωῆς Ἀβραὰμ ὅσα ἔζησεν, ἑκατὸν ἑβδομηκονταπέντε ἔτη.

8. Καὶ ἐκλείπων ἀπέθανεν Ἀβραὰμ ἐν γήρᾳ καλῷ, πρεσβύτης καὶ πλήρης ἡμερῶν· καὶ προσετέθη πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ.

9. Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν Ἰσαὰκ καὶ Ἰσμαὴλ, οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, εἰς τὸ σπήλαιον τὸ διπλοῦν, εἰς τὸν ἀγρὸν Ἐφρὼν τοῦ Σαὰρ τοῦ Χετταίου, ὅς ἐστιν ἀπέναντι Μαμβρῆ·

10. τὸν ἀγρὸν καὶ τὸ σπήλαιον ὃ ἐκτήσατο Ἀβραὰμ παρὰ τῶν υἱῶν τοῦ Χέτ. Ἐκεῖ ἔθαψαν Ἀβραὰμ καὶ Σάῤῥαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ.

11. Ἐγένετο δὲ, μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Ἀβραὰμ, εὐλόγησεν ὁ Θεὸς τὸν Ἰσαὰκ υἱὸν αὐτοῦ. Καὶ κατῴκησεν Ἰσαὰκ παρὰ τὸ φρέαρ τῆς ὁράσεως.

12. Αὗται δὲ αἱ γενέσεις Ἰσμαὴλ τοῦ υἱοῦ Ἀβραὰμ, ὃν ἔτεκεν Ἄγαρ ἡ Αἰγυπτία, ἡ παιδίσκη Σάῤῥας, τῷ Ἀβραάμ.

13. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἰσμαὴλ, κατ' ὀνόματα τῶν γενεῶν αὐτοῦ. Πρωτότοκος Ἰσμαὴλ, καὶ Ναβαϊὼθ, καὶ Κηδὰρ, καὶ Ναβδεὴλ, καὶ Μασσὰμ,

14. καὶ Μασμὰ, καὶ Δουμὰ, καὶ Μασσῆ,

15. καὶ Χοδδὰν, καὶ Θαιμὰν, καὶ Ἰετοὺρ, καὶ Ναφὲς, καὶ Κεδμά.

16. Οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ Ἰσμαὴλ, καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐν ταῖς σκηναῖς αὐτῶν, καὶ ἐν ταῖς ἐπαύλεσιν αὐτῶν, δώδεκα ἄρχοντες κατὰ ἔθνη αὐτῶν.

CAPUT XXV.

1. Adijciens autem Abraham sumpsit uxorem, cui nomen Chettura.

2. Peperit autem ei Zombram, et Iezan, et Madal, et Madian, et Iesboc, et Soie.

3. Iezan autem genuit Saba, et Dedan. Filii autem Dedan: Assuriim, et Latusiim, et Laomim.

4. Filii autem Madian : Gephar, et Aphir, et Enoch, et Abida, et Eldaga. Omnes hi erant filii Chetturæ.

5. Et dedit Abraham universa quæ habuit Isaac filio suo.

6. Et filiis concubinarum suarum dedit Abraham munera, et dimisit eos ab Isaac filio suo, cum adhuc ipse viveret, ad orientem, ad terram orientis.

7. Hi vero sunt anni dierum vitæ Abraham, quos vixit, centum septuaginta quinque anni.

8. Et deficiens mortuus est Abraham in senectute bona, senex et plenus dierum : et appositus est ad populum suum.

9. Et sepelierunt eum Isaac et Ismael filii ejus in spelunca duplici, in agro Ephron filii Saar Chettæi, qui est e regione Mambre :

10. agro et spelunca, quam acquisivit Abraham a filiis Chet. Ibi sepelierunt Abraham et Sarram uxorem ejus.

11. Factum est autem, postquam mortuus est Abraham, benedixit Deus Isaac filium ejus. Et habitavit Isaac apud puteum visionis.

12. Hæ vero sunt generationes Ismael filii Abraham, quem peperit Agar Ægyptia, ancilla Sarræ, ipsi Abraham.

13. Et hæc sunt nomina filiorum Ismael, secundum nomina generationum ejus. Primogenitus Ismael, et Nabaioth, et Cedar, et Nabdeel, et Massam,

14. et Masma, et Duma, et Masse,

15. et Choddam, et Thæman, et Ietur, et Naphes, et Cedma.

16. Hi sunt filii Ismael, et hæc nomina eorum in tabernaculis eorum, et in mansionibus eorum, duodecim principes secundum gentes eorum.

17. Καὶ ταῦτα τὰ ἔτη τῆς ζωῆς Ἰσμαὴλ, ἑκατὸν τριακονταεπτὰ ἔτη. Καὶ ἐκλείπων ἀπέθανε, καὶ προςετέθη πρὸς τὸ γένος αὐτοῦ.

18. Κατῴκησε δὲ ἀπὸ Εὐϊλὰτ ἕως Σοὺρ, ἥ ἐστι κατὰ πρόςωπον Αἰγύπτου, ἕως ἐλθεῖν πρὸς Ἀσσυρίους· κατὰ πρόςωπον πάντων τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ κατῴκησε.

19. Καὶ αὗται αἱ γενέσεις Ἰσαὰκ τοῦ υἱοῦ Ἀβραάμ· Ἀβραὰμ ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ.

20. Ἦν δὲ Ἰσαὰκ ἐτῶν τεσσαράκοντα ὅτε ἔλαβε τὴν Ῥεβέκκαν θυγατέρα Βαθουὴλ τοῦ Σύρου ἐκ τῆς Μεσοποταμίας Συρίας, ἀδελφὴν Λαβὰν τοῦ Σύρου, ἑαυτῷ εἰς γυναῖκα.

21. Ἐδέετο δὲ Ἰσαὰκ Κυρίου περὶ Ῥεβέκκας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, ὅτι στεῖρα ἦν. Ἐπήκουσε δὲ αὐτοῦ ὁ Θεὸς, καὶ συνέλαβεν ἐν γαστρὶ Ῥεβέκκα ἡ γυνὴ αὐτοῦ.

22. Ἐσκίρτων δὲ τὰ παιδία ἐν αὐτῇ. Εἶπε δέ· Εἰ οὕτω μοι μέλλει γίνεσθαι, ἵνα τί μοι τοῦτο; Ἐπορεύθη δὲ πυθέσθαι παρὰ Κυρίου.

23. Καὶ εἶπε Κύριος αὐτῇ· Δύο ἔθνη ἐν γαστρί σου εἰσὶ, καὶ δύο λαοὶ ἐκ τῆς κοιλίας σου διασταλήσονται. Καὶ λαὸς λαοῦ ὑπερέξει, καὶ ὁ μείζων δουλεύσει τῷ ἐλάσσονι.

24. Καὶ ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ τεκεῖν αὐτήν· καὶ τῇδε ἦν δίδυμα ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς.

25. Ἐξῆλθε δὲ ὁ πρωτότοκος πυῤῥάκης· ὅλος, ὡςεὶ δορὰ, δασύς. Ἐπωνόμασε δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ἡσαῦ.

26. Καὶ μετὰ τοῦτο ἐξῆλθεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ· καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἐπειλημμένη τῆς πτέρνης Ἡσαῦ. Καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ἰακώβ. Ἰσαὰκ δὲ ἦν ἐτῶν ἑξήκοντα ὅτε ἔτεκεν αὐτοὺς Ῥεβέκκα.

27. Ηὐξήθησαν δὲ οἱ νεανίσκοι. Καὶ ἦν Ἡσαῦ ἄνθρωπος εἰδὼς κυνηγεῖν, ἄγροικος· Ἰακὼβ δὲ ἄνθρωπος ἄπλαστος, οἰκῶν οἰκίαν.

28. Ἠγάπησε δὲ Ἰσαὰκ τὸν Ἡσαῦ, ὅτι ἡ θήρα αὐτοῦ βρῶσις αὐτῷ· Ῥεβέκκα δὲ ἠγάπα τὸν Ἰακώβ.

29. Ἥψησε δὲ Ἰακὼβ ἕψημα. Ἦλθε δὲ Ἡσαῦ ἐκ τοῦ πεδίου ἐκλείπων.

30. Καὶ εἶπεν Ἡσαῦ τῷ Ἰακώβ· Γεῦσόν με ἀπὸ τοῦ ἑψήματος πυῤῥοῦ τούτου, ὅτι ἐκλείπω. Διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ἐδώμ.

31. Εἶπε δὲ Ἰακὼβ τῷ Ἡσαῦ· Ἀπόδου μοι σήμερον τὰ πρωτοτόκιά σου ἐμοί.

32. Καὶ εἶπεν Ἡσαῦ· Ἰδοὺ ἐγὼ πορεύομαι τελευτᾷν· καὶ ἵνα τί μοι ταῦτα τὰ πρωτοτόκια;

33. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰακώβ· Ὄμοσόν μοι σήμερον. Καὶ ὤμοσεν αὐτῷ. Ἀπέδοτο δὲ Ἡσαῦ τὰ πρωτοτόκια τῷ Ἰακώβ.

34. Ἰακὼβ δὲ ἔδωκε τῷ Ἡσαῦ ἄρτον, καὶ ἕψημα φακοῦ· καὶ ἔφαγε καὶ ἔπιε· καὶ ἀναστὰς ᾤχετο, καὶ ἐφαύλισεν Ἡσαῦ τὰ πρωτοτόκια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κϛʹ.

1. Ἐγένετο δὲ λιμὸς ἐπὶ τῆς γῆς, χωρὶς τοῦ λιμοῦ τοῦ πρότερον, ὃς ἐγένετο ἐν τῷ καιρῷ τοῦ Ἀβραάμ. Ἐπορεύθη δὲ Ἰσαὰκ πρὸς Ἀβιμέλεχ βασιλέα Φυλιστιεὶμ εἰς Γέραρα.

2. Ὤφθη δὲ αὐτῷ Κύριος, καὶ εἶπε· Μὴ καταβῇς εἰς Αἴγυπτον· κατοίκησον δὲ ἐν τῇ γῇ ᾗ ἄν σοι εἴπω,

3. καὶ παροίκει ἐν τῇ γῇ ταύτῃ· καὶ ἔσομαι μετὰ

17. Et hi sunt anni vitæ Ismael, centum triginta septem anni. Et deficiens mortuus est, et appositus est ad genus suum.

18. Habitavit autem ab Evilat usque Sur, quæ est ad faciem Ægypti, donec veniatur ad Assyrios : ad faciem omnium fratrum suorum habitavit.

19. Et hæ sunt generationes Isaac filii Abraham : Abraham genuit Isaac.

20. Erat autem Isaac annorum quadraginta quando accepit Rebeccam filiam Bathuel Syri de Mesopotamia Syriæ, sororem Laban Syri, sibi in uxorem.

21. Rogavit autem Isaac Dominum pro Rebecca uxore sua, quoniam sterilis erat. Et exaudivit eum Deus, et concepit in utero Rebecca uxor ejus.

22. Exultabant autem infantes in ea. Dixit autem : Si sic mihi futurum est, ut quid mihi hoc? Ivit autem interrogare a Domino.

23. Et dixit Dominus ei : Duæ gentes in utero tuo sunt, et duo populi de ventre tuo separabuntur. Et populus populum superabit, et major serviet minori.

24. Et impleti sunt dies ut ea pareret : et ei erant gemini in utero ejus.

25. Exiit autem primogenitus rubeus : totus, sicut pellis, pilosus. Cognominavit autem nomen ejus, Esau.

26. Et postea exiit frater ejus : et manus ejus tenens calcaneum Esau. Et vocavit nomen ejus, Jacob. Isaac autem erat annorum sexaginta quando peperit eos Rebecca.

27. Creverunt autem juvenes. Et erat Esau homo sciens venari, agrestis : Jacob autem homo simplex, habitans domum.

28. Dilexit autem Isaac Esau, quoniam venatio ejus erat cibus ipsi. Rebecca autem diligebat Jacob.

29. Coxit autem Jacob coctionem. Venit autem Esau ex agro deficiens.

30. Et dixit Esau ipsi Jacob : Da mihi gustum de coctione rubea ista, quia deficio. Propterea vocatum est nomen ejus Edom.

31. Dixit autem Jacob Esau : Vende mihi hodie primogenita tua mihi.

32. Et dixit Esau : Ecce ego vado mori : ut quid mihi hæc primogenita?

33. Et dixit ei Jacob : Jura mihi hodie. Et juravit ei. Vendidit autem Esau primogenita ipsi Jacob.

34. Jacob autem dedit Esau panem, et coctionem lentis : et comedit et bibit : et surgens abiit, et contempsit Esau primogenita.

CAPUT XXVI.

1. Facta est autem, fames super terram præter famem priorem, quæ facta est in tempore Abraham. Ivit autem Isaac ad Abimelech regem Phylistiim in Gerara.

2. Apparuit autem ei Dominus, et dixit : Noli descendere in Ægyptum : habita autem in terra quam tibi dixero,

3. et incole in terra hac : et ero tecum, et benedicam te

σοῦ, καὶ εὐλογήσω σε. Σοὶ γὰρ καὶ τῷ σπέρματί σου δώσω πᾶσαν τὴν γῆν ταύτην, καὶ στήσω τὸν ὅρκον μου ὃν ὤμοσα τῷ Ἀβραὰμ τῷ πατρί σου.

4. Καὶ πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ, καὶ δώσω τῷ σπέρματί σου πᾶσαν τὴν γῆν ταύτην, καὶ εὐλογηθήσονται ἐν τῷ σπέρματί σου πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς·

5. Ἀνθ' ὧν ὑπήκουσεν Ἀβραὰμ ὁ πατήρ σου τῆς ἐμῆς φωνῆς, καὶ ἐφύλαξε τὰ προστάγματά μου, καὶ τὰς ἐντολάς μου, καὶ τὰ δικαιώματά μου, καὶ τὰ νόμιμά μου.

6. Κατῴκησε δὲ Ἰσαὰκ ἐν Γεράροις.

7. Ἐπηρώτησαν δὲ οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου περὶ Ῥεβέκκας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ· καὶ εἶπεν· Ἀδελφή μου ἐστίν. Ἐφοβήθη γὰρ εἰπεῖν, ὅτι γυνή μου ἐστὶ, μή ποτε ἀποκτείνωσιν αὐτὸν οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου περὶ Ῥεβέκκας, ὅτι ὡραία τῇ ὄψει ἦν.

8. Ἐγένετο δὲ πολυχρόνιος ἐκεῖ. Καὶ παρακύψας Ἀβιμέλεχ ὁ βασιλεὺς Γεράρων διὰ τῆς θυρίδος, εἶδε τὸν Ἰσαὰκ παίζοντα μετὰ Ῥεβέκκας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ.

9. Ἐκάλεσε δὲ Ἀβιμέλεχ τὸν Ἰσαὰκ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἄρά γε γυνή σου ἐστί; Τί ὅτι εἶπας, ἀδελφή μου ἐστίν; Εἶπε δὲ αὐτῷ Ἰσαάκ· Εἶπα γάρ, μή ποτε ἀποθάνω δι' αὐτήν.

10. Εἶπε δὲ αὐτῷ Ἀβιμέλεχ· Τί τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν; μικροῦ ἐκοιμήθη τις ἐκ τοῦ γένους μου μετὰ τῆς γυναικός σου, καὶ ἐπήγαγες ἂν ἐφ' ἡμᾶς ἄγνοιαν.

11. Συνέταξε δὲ Ἀβιμέλεχ παντὶ τῷ λαῷ αὐτοῦ, λέγων· Πᾶς ὁ ἁψάμενος τοῦ ἀνθρώπου τούτου καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, θανάτῳ ἔνοχος ἔσται.

12. Ἔσπειρε δὲ Ἰσαὰκ ἐν τῇ γῇ ἐκείνῃ· καὶ εὗρεν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ ἑκατοστεύουσαν κριθήν. Εὐλόγησε δὲ αὐτὸν Κύριος.

13. Καὶ ὑψώθη ὁ ἄνθρωπος· καὶ προβαίνων μείζων ἐγένετο, ἕως οὗ μέγας ἐγένετο σφόδρα.

14. Ἐγένετο δὲ αὐτῷ κτήνη προβάτων, καὶ κτήνη βοῶν, καὶ γεώργια πολλά. Ἐζήλωσαν δὲ αὐτὸν οἱ Φυλιστιείμ·

15. καὶ πάντα τὰ φρέατα, ἃ ὤρυξαν οἱ παῖδες τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν τῷ χρόνῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐνέφραξαν αὐτὰ οἱ Φυλιστιείμ, καὶ ἔπλησαν αὐτὰ γῆς.

16. Εἶπε δὲ Ἀβιμέλεχ πρὸς Ἰσαάκ· Ἄπελθε ἀφ' ἡμῶν, ὅτι δυνατώτερος ἡμῶν ἐγένου σφόδρα.

17. Καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν Ἰσαὰκ, καὶ κατέλυσεν ἐν τῇ φάραγγι Γεράρων· καὶ κατῴκησεν ἐκεῖ.

18. Καὶ πάλιν Ἰσαὰκ ὤρυξε τὰ φρέατα τοῦ ὕδατος, ἃ ὤρυξαν οἱ παῖδες Ἀβραὰμ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐνέφραξαν αὐτὰ οἱ Φυλιστιεὶμ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Ἀβραὰμ τὸν πατέρα αὐτοῦ. Καὶ ἐπωνόμασεν αὐτοῖς ὀνόματα κατὰ τὰ ὀνόματα ἃ ὠνόμασεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

19. Καὶ ὤρυξαν οἱ παῖδες Ἰσαὰκ ἐν τῇ φάραγγι Γεράρων, καὶ εὗρον ἐκεῖ φρέαρ ὕδατος ζῶντος.

20. Καὶ ἐμαχέσαντο οἱ ποιμένες Γεράρων μετὰ τῶν ποιμένων Ἰσαὰκ, φάσκοντες αὐτῶν εἶναι τὸ ὕδωρ. Καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα τοῦ φρέατος, ἀδικία· ἠδίκησαν γὰρ αὐτόν.

21. Ἀπάρας δὲ ἐκεῖθεν ὤρυξε φρέαρ ἕτερον· ἐκρίνοντο δὲ καὶ περὶ ἐκείνου. Καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἔχθρία.

Tibi enim et semini tuo dabo omnem terram hanc, et statuam juramentum meum quod juravi Abraham patri tuo.

4. Et multiplicabo semen tuum tanquam stellas cœli; et dabo semini tuo omnem terram hanc : et benedicentur in semine tuo omnes gentes terræ :

5. pro eo quod obaudivit Abraham pater tuus vocem meam, et custodivit præcepta mea, et mandata mea, et justificationes meas, et legitima mea.

6. Habitavit autem Isaac in Geraris.

7. Interrogaverunt autem viri loci de Rebecca uxore ejus : et dixit : Soror mea est. Timuit enim dicere, quia uxor mea est, ne forte interficerent eum viri loci propter Rebeccam, quoniam speciosa aspectu erat.

8. Fuit autem multo tempore ibi. Et prospiciens Abimelech rex Gerarorum per fenestram, vidit Isaac ludentem cum Rebecca uxore sua.

9. Vocavit autem Abimelech Isaac, et dixit ei : Utique uxor tua est. Cur dixisti, soror mea est? Dixit autem ei Isaac : Dixi enim, ne forte moriar propter eam.

10. Dixit autem ei Abimelech : Quid hoc fecisti nobis? fere dormivit quis de genere meo cum uxore tua, et induxisses super nos ignorantiam.

11. Præcepit autem Abimelech universo populo suo, dicens : Omnis qui tetigerit hominem hunc et uxorem ejus, morti obnoxius erit.

12. Seminavit autem Isaac in terra illa : et invenit in anno illo centuplicans hordeum. Benedixit autem eum Dominus.

13. Et exaltatus est homo : et procedens major factus est, quoadusque magnus factus est valde.

14. Facta autem sunt ei pecora ovium, et pecora boum, et agricolationes multæ. Inviderunt autem ei Phylistiim :

15. et omnes puteos, quos foderant pueri patris ejus in tempore patris ejus, obstruxerunt eos Phylistiim, et impleverunt eos terra.

16. Dixit autem Abimelech ad Isaac : Recede a nobis, quoniam potentior nobis factus es valde.

17. Et abiit inde Isaac, et divertit in valle Gerarorum : et habitavit ibi.

18. Et rursus Isaac fodit puteos aquæ, quos foderant pueri Abraham patris ejus, et obstruxerant eos Phylistiim, postquam mortuus fuerat Abraham pater ejus. Et cognominavit eis nomina secundum nomina quæ nominaverat pater ejus.

19. Et foderunt pueri Isaac in valle Gerarorum, et invenerunt ibi puteum aquæ viventis.

20. Et pugnaverunt pastores Gerarorum cum pastoribus Isaac, dicentes suam esse aquam. Et vocaverunt nomen putei, injustitia : injustitiam enim fecerant in eum.

21. Profectus autem inde fodit puteum alium. Et altercati sunt etiam de illo. Et cognominavit nomen ejus, inimicitia.

22. Ἀπάρας δὲ ἐκεῖθεν ὤρυξε φρέαρ ἕτερον, καὶ οὐκ ἐμαχέσαντο περὶ αὐτοῦ. Καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, εὐρυχωρία, λέγων· Διότι νῦν ἐπλάτυνε Κύριος ἡμῖν, καὶ ηὔξησεν ἡμᾶς ἐπὶ τῆς γῆς.

23. Ἀνέβη δὲ ἐκεῖθεν ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὅρκου.

24. Καὶ ὤφθη αὐτῷ Κύριος ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ, καὶ εἶπεν· Ἐγώ εἰμι ὁ Θεὸς Ἀβραὰμ τοῦ πατρός σου· μὴ φοβοῦ· μετὰ σοῦ γάρ εἰμι· καὶ εὐλογήσω σε, καὶ πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου δι' Ἀβραὰμ τὸν πατέρα σου.

25. Καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον, καὶ ἐπεκαλέσατο τὸ ὄνομα Κυρίου, καὶ ἔπηξεν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ. Ὤρυξαν δὲ ἐκεῖ οἱ παῖδες Ἰσαὰκ φρέαρ ἐν τῇ φάραγγι Γεράρων.

26. Καὶ Ἀβιμέλεχ ἐπορεύθη πρὸς αὐτὸν ἀπὸ Γεράρων, καὶ Ὀχοζὰθ ὁ νυμφαγωγὸς αὐτοῦ, καὶ Φιχὼλ ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ.

27. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἰσαάκ· Ἵνα τί ἤλθετε πρός με; ὑμεῖς δὲ ἐμισήσατέ με, καὶ ἐξαπεστείλατέ με ἀφ' ὑμῶν.

28. Οἱ δὲ εἶπαν· Ἰδόντες ἑωράκαμεν ὅτι ἦν Κύριος μετὰ σοῦ, καὶ εἴπαμεν· Γενέσθω ἀρὰ ἀνὰ μέσον ἡμῶν καὶ ἀνὰ μέσον σου, καὶ διαθησόμεθα μετὰ σοῦ διαθήκην,

29. μὴ ποιῆσαι μεθ' ἡμῶν κακὸν, καθότι οὐκ ἐβδελυξάμεθά σε ἡμεῖς· καὶ ὃν τρόπον ἐχρησάμεθά σοι καλῶς, καὶ ἐξαπεστείλαμέν σε μετ' εἰρήνης. Καὶ νῦν εὐλογημένος σὺ ὑπὸ Κυρίου.

30. Καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς δοχὴν, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον.

31. Καὶ ἀναστάντες τὸ πρωῒ, ὤμοσεν ἕκαστος τῷ πλησίον. Καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς Ἰσαὰκ, καὶ ἀπῴχοντο ἀπ' αὐτοῦ μετὰ σωτηρίας.

32. Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ παραγενόμενοι οἱ παῖδες Ἰσαὰκ ἀπήγγειλαν αὐτῷ περὶ τοῦ φρέατος οὗ ὤρυξαν, Καὶ εἶπαν· Οὐχ εὕρομεν ὕδωρ.

33. Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸ, ὅρκος. Διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν ὄνομα τῇ πόλει ἐκείνῃ, φρέαρ ὅρκου, ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.

34. Ἦν δὲ Ἡσαῦ ἐτῶν τεσσαράκοντα, καὶ ἔλαβε γυναῖκα Ἰουδὶθ, θυγατέρα Βεὼχ τοῦ Χετταίου, καὶ τὴν Βασεμὰθ, θυγατέρα Ἐλὼν Χετταίου.

35. Καὶ ἦσαν ἐρίζουσαι τῷ Ἰσαὰκ καὶ τῇ Ῥεβέκκᾳ.

22. Profectus autem inde fodit puteum alium, et non pugnaverunt de eo. Et cognominavit nomen ejus, latitudo, dicens : Quia dilatavit nunc nobis Dominus, et auxit nos super terram.

23. Ascendit autem inde ad puteum juramenti.

24. Et apparuit ei Dominus in nocte illa, et dixit : Ego sum Deus Abraham patris tui : noli timere : tecum enim sum : et benedicam te, et multiplicabo semen tuum propter Abraham patrem tuum.

25. Et ædificavit ibi altare, et invocavit nomen Domini, et fixit ibi tabernaculum suum. Foderunt autem ibi pueri Isaac puteum in valle Gerarorum.

26. Et Abimelech ivit ad eum de Geraris, et Hochozath pronubus ejus, et Phichol princeps militiæ virtutis ejus.

27. Et dixit eis Isaac : Ut quid venistis ad me? Vos autem odistis me, et dimisistis me a vobis.

28. At illi dixerunt : Videntes vidimus quia fuit Dominus tecum, et diximus : Fiat execratio inter nos et inter te, et disponemus tecum testamentum,

29. ne facias nobiscum malum; sicut non sumus te abominati nos : et quemadmodum usi sumus te bene, et dimisimus te cum pace. Et nunc benedictus tu a Domino.

30. Et fecit eis convivium : et comederunt et biberunt.

31. Et surgentes mane, juravit unusquisque proximo. Et dimisit eos Isaac, et discesserunt ab eo cum salute.

32. Factum est autem in die illa, et advenientes pueri Isaac nunciaverunt ei de puteo quem foderant, et dixerunt : Non invenimus aquam.

33. Et vocavit eum, juramentum. Propterea vocavit nomen civitati illi, puteus juramenti, usque in hodiernum diem.

34. Erat autem Esau annorum quadraginta : et sumpsit uxorem Judith, filiam Beoch Chettæi, et Basemath, filiam Elon Chettæi.

35. Et erant renitentes Isaac, et Rebeccæ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ'.

1. Ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ γηράσαι τὸν Ἰσαὰκ, καὶ ἠμβλύνθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ τοῦ ὁρᾷν, καὶ ἐκάλεσεν Ἡσαῦ τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν πρεσβύτερον, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Υἱέ μου. Καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ ἐγώ.

2. Καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ γεγήρακα, καὶ οὐ γινώσκω τὴν ἡμέραν τῆς τελευτῆς μου.

3. Νῦν οὖν λάβε τὸ σκεῦός σου, τήν τε φαρέτραν, καὶ τὸ τόξον· καὶ ἔξελθε εἰς τὸ πεδίον, καὶ θήρευσόν μοι θήραν,

4. καὶ ποίησόν μοι ἐδέσματα, ὡς φιλῶ ἐγὼ, καὶ ἐνεγκέ μοι, ἵνα φάγω· ὅπως εὐλογήσῃ σε ἡ ψυχή μου, πρὶν ἀποθανεῖν με.

5. Ῥεβέκκα δὲ ἤκουσε λαλοῦντος Ἰσαὰκ πρὸς Ἡσαῦ τὸν υἱὸν αὐτοῦ. Ἐπορεύθη δὲ Ἡσαῦ εἰς τὸ πεδίον θηρεῦσαι θήραν τῷ πατρὶ αὐτοῦ.

6. Ῥεβέκκα δὲ εἶπε πρὸς τὸν Ἰακὼβ τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν ἐλάσσω· Ἴδε, ἤκουσα τοῦ πατρός σου λαλοῦντος πρὸς Ἡσαῦ τὸν ἀδελφόν σου, λέγοντος·

CAPUT XXVII.

1. Et factum est postquam senuit Isaac, et hebetes facti sunt oculi ejus ad videndum, et vocavit Esau filium suum seniorem, et dixit ei : Fili mei. Et dixit : Ecce ego.

2. Et dixit : Ecce senui, et non cognosco diem mortis meæ.

3. Nunc igitur sume vas tuum, pharetramque, et arcum : et exi in campum, et venare mihi venationem,

4. et fac mihi escas, sicut amo ego, et affer mihi, ut comedam : ut benedicat te anima mea, priusquam moriar.

5. Rebecca autem audivit loquentem Isaac ad Esau filium suum. Ivit autem Esau in campum ad venandum venationem patri suo.

6. Rebecca autem dixit ad Jacob filium suum minorem : Vide, audivi patrem tuum loquentem ad Esau fratrem tuum, dicentem :

7. Ἔνεγκόν μοι θήραν, καὶ ποίησόν μοι ἐδέσματα, ἵνα φαγὼν εὐλογήσω σε ἐναντίον Κυρίου πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με.

8. Νῦν οὖν, υἱέ μου, ἄκουσόν μου, καθὰ ἐγώ σοι ἐντέλλομαι·

9. καὶ πορευθεὶς εἰς τὰ πρόβατα, λάβε μοι ἐκεῖθεν δύο ἐρίφους ἁπαλοὺς καὶ καλούς· καὶ ποιήσω αὐτοὺς ἐδέσματα τῷ πατρί σου, ὡς φιλεῖ.

10. Καὶ εἰσοίσεις τῷ πατρί σου καὶ φάγεται, ὅπως εὐλογήσῃ σε ὁ πατήρ σου πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν αὐτόν.

11. Εἶπε δὲ Ἰακὼβ πρὸς Ῥεβέκκαν τὴν μητέρα αὐτοῦ· Ἔστιν Ἠσαῦ ὁ ἀδελφός μου ἀνὴρ δασύς, ἐγὼ δὲ ἀνὴρ λεῖος.

12. Μή ποτε ψηλαφήσῃ με ὁ πατήρ, καὶ ἔσομαι ἐναντίον αὐτοῦ ὡς καταφρονῶν, καὶ ἐπάξω ἐπ' ἐμαυτὸν κατάραν, καὶ οὐκ εὐλογίαν.

13. Εἶπε δὲ αὐτῷ ἡ μήτηρ· Ἐπ' ἐμὲ ἡ κατάρα σου, τέκνον· μόνον ἐπάκουσόν μου τῆς φωνῆς, καὶ πορευθεὶς ἔνεγκέ μοι.

14. Πορευθεὶς δὲ ἔλαβε καὶ ἤνεγκε τῇ μητρὶ, καὶ ἐποίησεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἐδέσματα καθὰ ἐφίλει ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

15. Καὶ λαβοῦσα Ῥεβέκκα τὴν στολὴν Ἠσαῦ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς τοῦ πρεσβυτέρου τὴν καλὴν, ἣ ἦν παρ' αὐτῇ ἐν τῷ οἴκῳ, ἐνέδυσεν αὐτὴν Ἰακὼβ τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν νεώτερον.

16. Καὶ τὰ δέρματα τῶν ἐρίφων περιέθηκεν ἐπὶ τοὺς βραχίονας αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τὰ γυμνὰ τοῦ τραχήλου αὐτοῦ.

17. Καὶ ἔδωκε τὰ ἐδέσματα καὶ τοὺς ἄρτους, οὓς ἐποίησεν, εἰς τὰς χεῖρας Ἰακὼβ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς.

18. Καὶ εἰσήνεγκε τῷ πατρὶ αὐτοῦ. Εἶπε δέ· Πάτερ. Ὁ δὲ εἶπεν· Ἰδοὺ ἐγώ. Τίς εἶ σύ, τέκνον;

19. Καὶ εἶπεν Ἰακὼβ τῷ πατρί· ἐγὼ Ἠσαῦ ὁ πρωτότοκός σου πεποίηκα καθὰ ἐλάλησάς μοι. Ἀναστὰς κάθισον, καὶ φάγε ἀπὸ τῆς θήρας μου, ὅπως εὐλογήσῃ με ἡ ψυχή σου.

20. Εἶπε δὲ Ἰσαὰκ τῷ υἱῷ αὐτοῦ· Τί τοῦτο, ὃ ταχὺ εὗρες, ὦ τέκνον; Ὁ δὲ εἶπεν· Ὃ παρέδωκε Κύριος ὁ Θεός σου ἐναντίον μου.

21. Εἶπε δὲ Ἰσαὰκ τῷ Ἰακώβ· Ἔγγισόν μοι, καὶ ψηλαφήσω σε, τέκνον, εἰ σὺ εἶ ὁ υἱός μου Ἠσαῦ, ἢ οὔ.

22. Ἤγγισε δὲ Ἰακὼβ πρὸς Ἰσαὰκ τὸν πατέρα αὐτοῦ. Καὶ ἐψηλάφησεν αὐτὸν, καὶ εἶπεν· Ἡ μὲν φωνὴ, φωνὴ Ἰακώβ· αἱ δὲ χεῖρες, χεῖρες Ἠσαῦ.

23. Καὶ οὐκ ἐπέγνω αὐτόν. Ἦσαν γὰρ αἱ χεῖρες αὐτοῦ, ὡς αἱ χεῖρες Ἠσαῦ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, δασεῖαι. Καὶ εὐλόγησεν αὐτόν.

24. Καὶ εἶπε· Σὺ εἶ ὁ υἱός μου Ἠσαῦ; Ὁ δὲ εἶπεν· Ἐγώ.

25. Καὶ εἶπε· Προσάγαγέ μοι, καὶ φάγομαι ἀπὸ τῆς θήρας σου, τέκνον, ἵνα εὐλογήσῃ σε ἡ ψυχή μου. Καὶ προσήνεγκεν αὐτῷ, καὶ ἔφαγε· καὶ εἰσήνεγκεν αὐτῷ οἶνον, καὶ ἔπιε.

26. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰσαὰκ ὁ πατὴρ αὐτοῦ· Ἔγγισόν μοι, καὶ φίλησόν με, τέκνον.

27. Καὶ ἐγγίσας ἐφίλησεν αὐτόν. Καὶ ὠσφράνθη τὴν ὀσμὴν τῶν ἱματίων αὐτοῦ, καὶ εὐλόγησεν αὐτόν· καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ ὀσμὴ τοῦ υἱοῦ μου, ὡς ὀσμὴ ἀγροῦ πλήρους, ὃν εὐλόγησε Κύριος.

7. Affer mihi venationem, et fac mihi escas, ut cum comedero, benedicam te coram Domino, antequam moriar.

8. Nunc igitur, fili mi, audi me; sicut ego tibi præcipio :

9. et vadens ad oves, sume mihi inde duos hædos teneros et bonos : et faciam eos escas patri tuo, sicut amat.

10. Et inferes patri tuo et comedet, ut benedicat te pater tuus antequam moriatur.

11. Dixit autem Jacob ad Rebeccam matrem suam : Est Esau frater meus vir pilosus, ego autem vir lævis.

12. Ne forte attrectet me pater, et ero in conspectu ejus quasi spernens : et inducam super me ipsum maledictionem, et non benedictionem.

13. Dixit autem ei mater : Super me maledictio tua, fili : tantum exaudi vocem meam, et pergens affer mihi.

14. Profectus autem sumpsit et attulit matri, et fecit mater ejus escas sicut amabat pater ejus.

15. Et sumens Rebecca stolam Esau filii sui senioris bonam, quæ erat apud ipsam domi, induit eam Jacob filium suum juniorem.

16. Et pelles hædorum circumposuit super brachia ejus, et super nuda colli ejus.

17. Et dedit escas et panes, quos fecerat, in manus Jacob filii sui.

18. Et intulit patri suo. Dixit autem : Pater ille vero dixit : Ecce ego. Quis es tu, fili?

19. Et dixit Jacob patri : Ego Esau primogenitus tuus feci sicut locutus es mihi. Surgens sede, et comede de venatione mea ut benedicat me anima tua.

20. Dixit autem Isaac filio suo : Quid hoc, quod cito invenisti, fili? At ille dixit : Quod tradidit Dominus deus tuus coram me.

21. Dixit autem Isaac Jacob : Appropinqua mihi, et contrectabo te, fili, si tu es filius meus Esau, an non.

22. Appropinquavit autem Jacob ad Isaac patrem suum. Et contrectavit eum, et dixit : Vox quidem, vox Jacob : manus autem, manus Esau.

23. Et non agnovit eum. Erant enim manus ejus, velut manus Esau fratris sui, pilosæ. Et benedixit eum.

24. Et dixit : Tu es filius meus Esau? At ille dixit : Ego.

25. Et dixit : Affer mihi, et comedam de venatione tua, fili, ut benedicat te anima mea. Et attulit ei, et manducavit : et intulit ei vinum, et bibit.

26. Et dixit ei Isaac pater ejus : Accede ad me, et osculare me, fili.

27. Et accedens osculatus est eum. Et odoratus est odorem vestimentorum ejus, et benedixit eum : et dixit : Ecce odor filii mei tanquam odor agri pleni, quem benedixit Dominus.

28. Καὶ δῴη σοι ὁ Θεὸς ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἀπὸ τῆς πιότητος τῆς γῆς, καὶ πλῆθος σίτου καὶ οἴνου.

29. Καὶ δουλευσάτωσάν σοι ἔθνη, καὶ προςκυνησάτωσάν σοι ἄρχοντες. Καὶ γίνου κύριος τοῦ ἀδελφοῦ σου· καὶ προςκυνήσουσί σοι οἱ υἱοὶ τοῦ πατρός σου· ὁ καταρώμενός σε, ἐπικατάρατος, ὁ δὲ εὐλογῶν σε, εὐλογημένος.

30. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ παύσασθαι Ἰσαὰκ εὐλογοῦντα Ἰακὼβ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο, ὡς ἂν ἐξῆλθεν Ἰακὼβ ἀπὸ προςώπου Ἰσαὰκ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ Ἡσαῦ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἦλθεν ἀπὸ τῆς θήρας.

31. Καὶ ἐποίησε καὶ αὐτὸς ἐδέσματα, καὶ προςήνεγκε τῷ πατρὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπε τῷ πατρί· Ἀναστήτω ὁ πατήρ μου, καὶ φαγέτω ἀπὸ τῆς θήρας τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὅπως εὐλογήσῃ με ἡ ψυχή σου.

32. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰσαὰκ ὁ πατὴρ αὐτοῦ· Τίς εἶ σύ; Ὁ δὲ εἶπεν· Ἐγώ εἰμι ὁ υἱός σου ὁ πρωτότοκος Ἡσαῦ.

33. Ἐξέστη δὲ Ἰσαὰκ ἔκστασιν μεγάλην σφόδρα, καὶ εἶπε· Τίς οὖν ὁ θηρεύσας μοι θήραν καὶ εἰςενέγκας μοι, καὶ ἔφαγον ἀπὸ πάντων πρὸ τοῦ ἐλθεῖν σε; καὶ εὐλόγησα αὐτὸν, καὶ εὐλογημένος ἔσται.

34. Ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἤκουσεν Ἡσαῦ τὰ ῥήματα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἰσαὰκ, ἀνεβόησε φωνὴν μεγάλην καὶ πικρὰν σφόδρα, καὶ εἶπεν· Εὐλόγησον δὴ κἀμὲ, πάτερ.

35. Εἶπε δὲ αὐτῷ· Ἐλθὼν ὁ ἀδελφός σου μετὰ δόλου, ἔλαβε τὴν εὐλογίαν σου.

36. Καὶ εἶπε· Δικαίως ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰακώβ· ἐπτέρνικε γάρ με ἰδοὺ δεύτερον τοῦτο· τά τε πρωτοτόκιά μου εἴληφε, καὶ νῦν ἔλαβε τὴν εὐλογίαν μου. Καὶ εἶπεν Ἡσαῦ τῷ πατρὶ αὐτοῦ· Οὐχ ὑπελίπου μοι εὐλογίαν, πάτερ;

37. Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰσαὰκ εἶπε τῷ Ἡσαῦ· Εἰ κύριον αὐτὸν πεποίηκά σου, καὶ πάντας τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ πεποίηκα αὐτοῦ οἰκέτας, σίτῳ καὶ οἴνῳ ἐστήριξα αὐτὸν, σοὶ δὲ τί ποιήσω, τέκνον;

38. Εἶπε δὲ Ἡσαῦ πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ· Μὴ εὐλογία μία σοι ἔστι, πάτερ; Εὐλόγησον δὴ κἀμὲ, πάτερ. Κατανυχθέντος δὲ Ἰσαὰκ, ἀνεβόησε φωνῇ Ἡσαῦ, καὶ ἔκλαυσεν.

39. Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰσαὰκ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, εἶπεν αὐτῷ· Ἰδοὺ ἀπὸ τῆς πιότητος τῆς γῆς ἔσται ἡ κατοίκησίς σου, καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ ἄνωθεν.

40. Καὶ ἐπὶ τῇ μαχαίρᾳ σου ζήσῃ, καὶ τῷ ἀδελφῷ σου δουλεύσεις. Ἔσται δὲ ἡνίκα ἐὰν καθέλῃς καὶ ἐκλύσῃς τὸν ζυγὸν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ τραχήλου σου.

41. Καὶ ἐνεκότει Ἡσαῦ τῷ Ἰακὼβ περὶ τῆς εὐλογίας ἧς εὐλόγησεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Εἶπε δὲ Ἡσαῦ ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ· Ἐγγισάτωσαν αἱ ἡμέραι τοῦ πένθους τοῦ πατρός μου, ἵνα ἀποκτείνω Ἰακὼβ τὸν ἀδελφόν μου.

42. Ἀπηγγέλη δὲ Ῥεβέκκᾳ τὰ ῥήματα Ἡσαῦ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς τοῦ πρεσβυτέρου· καὶ πέμψασα ἐκάλεσεν Ἰακὼβ τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν νεώτερον, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἰδοὺ Ἡσαῦ ὁ ἀδελφός σου ἀπειλεῖ σοι τοῦ ἀποκτεῖναί σε.

43. Νῦν οὖν, τέκνον, ἄκουσόν μου τῆς φωνῆς, καὶ ἀναστὰς ἀπόδραθι εἰς τὴν Μεσοποταμίαν πρὸς Λάβαν τὸν ἀδελφόν μου εἰς Χαῤῥάν.

28. Et det tibi Deus de rore cœli, et de pinguedine terræ, et multitudinem frumenti et vini.

29. Et serviant tibi gentes, et adorent te principes. Et fias dominus fratris tui : et adorabunt te filii patris tui : qui maledixerit te, maledictus : et qui benedixerit te, benedictus.

30. Et factum est postquam cessavit Isaac benedicere Jacob filium suum, et factum est, ut egressus est Jacob a facie Isaac patris sui, et Esau frater ejus venit a venatione.

31. Et fecit etiam ipse escas, et attulit patri suo, et dixit patri : Surgat pater meus, et comedat de venatione filii sui, ut benedicat me anima tua.

32. Et dixit ei Isaac pater ejus : Quis es tu? At ille dixit : Ego sum filius tuus primogenitus Esau .

33. Expavit autem Isaac pavore magno valde, et dixit : Quis igitur venatus est mihi venationem et intulit mihi, et comedi de omnibus antequam tu venires? et benedixi eum, et benedictus erit.

34. Factum est autem quando audivit Esau verba patris sui Isaac, clamavit voce magna et amara valde, et dixit ; Benedic nunc et me, pater.

35. Dixit autem ei : Veniens frater tuus cum dolo, accepit benedictionem tuam.

36. Et dixit : Juste vocatum est nomen ejus Jacob : supplantavit enim me ecce secundo jam : et primogenita mea accepit, et nunc accepit benedictionem meam. Et dixit Esau patri suo : Non reliquisti mihi benedictionem, pater?

37. Respondens autem Isaac dixit Esau : Si dominum illum feci tuum, et omnes fratres ejus feci ejus famulos; frumento et vino firmavi eum : tibi autem quid faciam, fili?

38. Dixit autem Esau ad patrem suum : Numquid benedictio una tibi est, pater? Benedic nunc etiam me, pater. Compuncto autem Isaac, exclamavit voce Esau, et flevit.

39. Respondens autem Isaac pater ejus dixit ei : Ecce de pinguedine terræ erit habitatio tua, et de rore cœli desuper.

40. Et super gladio tuo vives, et fratri tuo servies. Et erit cum deposueris et solveris jugum illius de collo tuo.

41. Et graviter iratus erat Esau Jacob de benedictione qua benedixerat eum pater ejus. Dixit autem Esau in mente sua : Appropinquent dies luctus patris mei, ut interficiam Jacob fratrem meum.

42. Nuntiata autem sunt Rebeccæ verba Esau filii sui senioris : et mittens vocavit Jacob filium suum juniorem, et dixit ei : Ecce Esau frater tuus minatur tibi ad occidendum te.

43. Nunc igitur, fili, audi vocem meam, et surgens fuge in Mesopotamiam ad Laban fratrem meum in Charran :

44. Καὶ οἴκησον μετ' αὐτοῦ ἡμέρας τινὰς,
45. Ἕως τοῦ ἀποστρέψαι τὸν θυμὸν καὶ τὴν ὀργὴν τοῦ ἀδελφοῦ σου ἀπὸ σοῦ, καὶ ἐπιλάθηται ἃ πεποίηκας αὐτῷ. Καὶ ἀποστείλασα μεταπέμψομαί σε ἐκεῖθεν· μή ποτε ἀποτεκνωθῶ ἀπὸ τῶν δύο ὑμῶν ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ.
46. Εἶπε δὲ Ῥεβέκκα πρὸς Ἰσαάκ· Προςώχθικα τῇ ζωῇ μου διὰ τὰς θυγατέρας τῶν υἱῶν Χέτ· εἰ λήψεται Ἰακὼβ γυναῖκα ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῆς γῆς ταύτης, ἵνα τί μοι τὸ ζῆν;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ'.

1. Προςκαλεσάμενος δὲ Ἰσαὰκ τὸν Ἰακὼβ εὐλόγησεν αὐτὸν, καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ, λέγων· Οὐ λήψῃ γυναῖκα ἐκ τῶν θυγατέρων τῶν Χαναναίων.
2. Ἀναστὰς ἀπόδραθι εἰς τὴν Μεσοποταμίαν, εἰς τὸν οἶκον Βαθουὴλ τοῦ πατρὸς τῆς μητρός σου· καὶ λάβε σεαυτῷ ἐκεῖθεν γυναῖκα ἐκ τῶν θυγατέρων Λάβαν τοῦ ἀδελφοῦ τῆς μητρός σου.
3. Ὁ δὲ Θεός μου εὐλογήσαι σε, καὶ αὐξήσαι σε, καὶ πληθύναι σε· καὶ ἔσῃ εἰς συναγωγὰς ἐθνῶν.
4. Καὶ δῴη σοι τὴν εὐλογίαν Ἀβραὰμ τοῦ πατρός μου, σοὶ καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σέ· κληρονομῆσαι τὴν γῆν τῆς παροικήσεώς σου, ἣν ἔδωκεν ὁ Θεὸς τῷ Ἀβραάμ.
5. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ· καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν Μεσοποταμίαν πρὸς Λάβαν τὸν υἱὸν Βαθουὴλ τοῦ Σύρου, ἀδελφὸν Ῥεβέκκας τῆς μητρὸς Ἰακὼβ καὶ Ἡσαῦ.
6. Ἴδε δὲ Ἡσαῦ ὅτι εὐλόγησεν Ἰσαὰκ τὸν Ἰακὼβ, καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὴν Μεσοποταμίαν Συρίας, λαβεῖν ἑαυτῷ γυναῖκα ἐκεῖθεν, ἐν τῷ εὐλογεῖν αὐτόν· καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ, λέγων· Οὐ λήψῃ γυναῖκα ἐκ τῶν θυγατέρων τῶν Χαναναίων.
7. Καὶ ἤκουσεν Ἰακὼβ τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ· καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν Μεσοποταμίαν Συρίας.
8. Ἰδὼν δὲ καὶ Ἡσαῦ ὅτι πονηραί εἰσιν αἱ θυγατέρες Χαναὰν ἐναντίον Ἰσαὰκ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ,
9. ἐπορεύθη Ἡσαῦ πρὸς Ἰσμαὴλ, καὶ ἔλαβε τὴν Μαελὲθ θυγατέρα Ἰσμαὴλ τοῦ υἱοῦ Ἀβραὰμ, ἀδελφὴν Ναβεὼθ, πρὸς ταῖς γυναιξὶν αὐτοῦ γυναῖκα.
10. Καὶ ἐξῆλθεν Ἰακὼβ ἀπὸ τοῦ φρέατος τοῦ ὅρκου, καὶ ἐπορεύθη εἰς Χαῤῥάν.
11. Καὶ ἀπήντησε τόπῳ· καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ· ἔδυ γὰρ ὁ ἥλιος. Καὶ ἔλαβεν ἀπὸ τῶν λίθων τοῦ τόπου, καὶ ἔθηκε πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ἐκοιμήθη ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ,
12. καὶ ἐνυπνιάσθη. Καὶ ἰδοὺ κλίμαξ ἐστηριγμένη ἐν τῇ γῇ, ἧς ἡ κεφαλὴ ἀφικνεῖτο εἰς τὸν οὐρανόν· καὶ οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ ἀνέβαινον καὶ κατέβαινον ἐπ' αὐτῇ.
13. Ὁ δὲ Κύριος ἐπεστήρικτο ἐπ' αὐτῆς, καὶ εἶπεν· Ἐγώ εἰμι ὁ Θεὸς Ἀβραὰμ τοῦ πατρός σου, καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαάκ. Μὴ φοβοῦ· ἡ γῆ ἐφ' ἧς σὺ καθεύδεις ἐπ' αὐτῆς, σοὶ δώσω αὐτὴν, καὶ τῷ σπέρματί σου.
14. Καὶ ἔσται τὸ σπέρμα σου ὡς ἡ ἄμμος τῆς γῆς· καὶ πλατυνθήσεται ἐπὶ θάλασσαν, καὶ λίβα, καὶ βοῤῥᾶν, καὶ ἐπὶ ἀνατολάς· ΚΑΙ ΕΝΕΥΛΟΓΗΘΗΣΟΝΤΑΙ ΕΝ ΣΟΙ ΠΑΣΑΙ ΑΙ ΦΥΛΑΙ ΤΗΣ ΓΗΣ, ΚΑΙ ΕΝ ΤΩ ΣΠΕΡΜΑΤΙ ΣΟΥ.
15. Καὶ ἰδοὺ ἐγώ εἰμι μετὰ σοῦ, διαφυλάσσων σε ἐν

44. et habita cum eo dies aliquot,
45. Donec avertatur furor, et ira fratris tui a te, et obliviscatur quæ fecisti ei. Et mittens accersam te inde : ne forte orba filiis fiam ex ambobus vobis in die una.
46. Dixit autem Rebecca ad Isaac : Infensa sum vitæ meæ propter filias filiorum Chet : si sumet Jacob uxorem de filiabus terræ hujus, ut quid mihi vivere?

CAPUT XXVIII.

1. Advocans autem Isaac Jacob benedixit eum, et mandavit ei, dicens : Non accipies uxorem ex filiabus Chananæorum.
2. Surgens fuge in Mesopotamiam, in domum Bathuel patris matris tuæ : et sume tibi inde uxorem de filiabus Laban fratris matris tuæ.
3. Deus autem meus benedicat te, et augeat te, et multiplicet te : et eris in congregationes gentium.
4. Et det tibi benedictionem Abraham patris mei, tibi et semini tuo post te : ut hæres fias terræ incolatus tui, quam dedit Deus ipsi Abraham.
5. Et misit Isaac Jacob : et ivit in Mesopotamiam ad Laban filium Bathuel Syri, fratrem Rebeccæ matris Jacob et Esau.
6. Vidit autem Esau quia benedixit Isaac Jacob, et misit in Mesopotamiam Syriæ, ad sumendam sibi uxorem inde, cum benediceret eum : et mandavit ei, dicens : Non sumes uxorem de filiabus Chananæorum.
7. Et Jacob audivit patrem et matrem suam : et ivit in Mesopotamiam Syriæ.
8. Videns autem et Esau, quia malæ sunt filiæ Chanaan coram Isaac patre suo,
9. ivit Esau ad Ismael, et sumpsit Mæleth filiam Ismael filii Abraham, sororem Nabeoth, super uxores suas uxorem.
10. Et exiit Jacob a puteo juramenti : et profectus est in Charran.
11. Et occurrit loco, et dormivit ibi, occiderat enim sol. Et sumpsit ex lapidibus loci, et posuit ad caput suum, et dormivit in loco illo,
12. et somniavit. Et ecce scala stabilita super terram, cujus caput pertingebat ad cœlum : et angeli Dei ascendebant et descendebant in ea.
13. Et Dominus incumbebat super eam, et dixit : Ego sum Deus Abraham patris tui, et Deus Isaac. Noli timere : terra, super quam dormis super eam, tibi dabo illam, et semini tuo.
14. Et erit semen tuum sicut arena terræ : et dilatabitur super mare, et africum, et aquilonem, et ad orientem : ET BENEDICENTUR IN TE OMNES TRIBUS TERRÆ, ET IN SEMINE TUO.
15. Et ecce ego sum tecum, custodiens te in omni via,

τῇ ὁδῷ πάσῃ οὗ ἂν πορευθῇς. Καὶ ἀποστρέψω σε εἰς τὴν γῆν ταύτην· ὅτι οὐ μή σε ἐγκαταλίπω, ἕως τοῦ ποιῆσαί με πάντα ὅσα ἐλάλησά σοι.

16. Καὶ ἐξηγέρθη Ἰακὼβ ἐκ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ, καὶ εἶπεν· Ὅτι ἔστι Κύριος ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ἐγὼ δὲ οὐκ ᾔδειν.

17. Καὶ ἐφοβήθη, καὶ εἶπεν· Ὡς φοβερὸς ὁ τόπος οὗτος· οὐκ ἔστι τοῦτο ἀλλ' ἢ οἶκος Θεοῦ, καὶ αὕτη ἡ πύλη τοῦ οὐρανοῦ.

18. Καὶ ἀνέστη Ἰακὼβ τὸ πρωῒ, καὶ ἔλαβε τὸν λίθον ὃν ὑπέθηκεν ἐκεῖ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ἔστησεν αὐτὸν στήλην, καὶ ἐπέχεεν ἔλαιον ἐπὶ τὸ ἄκρον αὐτῆς.

19. Καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Οἶκος Θεοῦ. Καὶ Οὐλαμλοὺζ ἦν ὄνομα τῇ πόλει τὸ πρότερον.

20. Καὶ ηὔξατο Ἰακὼβ εὐχὴν, λέγων· Ἐὰν ᾖ Κύριος ὁ Θεὸς μετ' ἐμοῦ, καὶ διαφυλάξῃ με ἐν τῇ ὁδῷ ταύτῃ ᾗ ἐγὼ πορεύομαι, καὶ δῷ μοι ἄρτον φαγεῖν, καὶ ἱμάτιον περιβαλέσθαι,

21. καὶ ἀποστρέψῃ με μετὰ σωτηρίας εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου· καὶ ἔσται Κύριός μοι εἰς Θεόν.

22. Καὶ ὁ λίθος οὗτος, ὃν ἔστησα στήλην, ἔσται μοι οἶκος Θεοῦ· καὶ πάντων, ὧν ἐάν μοι δῷς, δεκάτην ἀποδεκατώσω αὐτά σοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΘ'.

1. Καὶ ἐξάρας Ἰακὼβ τοὺς πόδας ἐπορεύθη εἰς γῆν ἀνατολῶν πρὸς Λάβαν τὸν υἱὸν Βαθουὴλ τοῦ Σύρου, ἀδελφὸν δὲ Ῥεβέκκας μητρὸς Ἰακὼβ καὶ Ἠσαῦ.

2. Καὶ ὁρᾷ· καὶ ἰδοὺ φρέαρ ἐν τῷ πεδίῳ. Ἦσαν δὲ ἐκεῖ τρία ποίμνια προβάτων ἀναπαυόμενα ἐπ' αὐτοῦ. Ἐκ γὰρ τοῦ φρέατος ἐκείνου ἐπότιζον τὰ ποίμνια. Λίθος δὲ ἦν μέγας ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ φρέατος.

3. Καὶ συνήγοντο ἐκεῖ πάντα τὰ ποίμνια· καὶ ἀπεκύλιον τὸν λίθον ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ φρέατος, καὶ ἐπότιζον τὰ πρόβατα, καὶ ἀπεκαθίστων τὸν λίθον ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ φρέατος εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

4. Εἶπε δὲ αὐτοῖς Ἰακώβ· Ἀδελφοὶ, πόθεν ἐστὲ ὑμεῖς; Οἱ δὲ εἶπαν; Ἐκ Χαῤῥὰν ἐσμέν.

5. Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Γινώσκετε Λάβαν τὸν υἱὸν Ναχώρ; Οἱ δὲ εἶπαν. Γινώσκομεν.

6. Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Ὑγιαίνει; Οἱ δὲ εἶπαν· Ὑγιαίνει. Καὶ ἰδοὺ Ῥαχὴλ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ ἤρχετο μετὰ τῶν προβάτων.

7. Καὶ εἶπεν Ἰακώβ· Ἔτι ἐστὶν ἡμέρα πολλή· οὔπω ὥρα συναχθῆναι τὰ κτήνη· ποτίσαντες τὰ πρόβατα, ἀπελθόντες βόσκετε.

8. Οἱ δὲ εἶπαν· Οὐ δυνησόμεθα, ἕως τοῦ συναχθῆναι πάντας τοὺς ποιμένας· καὶ ἀποκυλίσουσι τὸν λίθον ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ φρέατος, καὶ ποτιοῦμεν τὰ πρόβατα.

9. Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος αὐτοῖς, καὶ ἰδοὺ Ῥαχὴλ ἡ θυγάτηρ Λάβαν ἤρχετο μετὰ τῶν προβάτων τοῦ πατρὸς αὐτῆς· αὐτὴ γὰρ ἔβοσκε τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτῆς.

10. Ἐγένετο δὲ ὡς εἶδεν Ἰακὼβ τὴν Ῥαχὴλ τὴν θυγατέρα Λάβαν ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ τὰ πρόβατα Λάβαν τοῦ ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς αὐτοῦ· καὶ

quacumque ibis. Et reducam te in terram hanc : quia te non derelinquam, donec faciam omnia quæ locutus sum tibi.

16. Et surrexit Jacob de somno suo, et dixit : Quia Dominus est in loco hoc, ego autem nesciebam.

17. Et timuit, et dixit : Quam terribilis est locus hic! Non est hic nisi domus Dei, et hæc porta cœli.

18. Et surrexit Jacob mane, et sumpsit lapidem quem supposuerat ibi ad caput suum et statuit illum titulum, et superfudit oleum in cacumen ejus.

19. Et vocavit nomen loci illius, Domus Dei. Et Ulam Luz erat nomen civitati prius.

20. Et vovit Jacob votum, dicens : Si fuerit Dominus Deus mecum, et custodierit me in via hac qua ego vado, et dederit mihi panem ad comedendum, et vestimentum ad induendum,

21. et reduxerit me cum salute in domum patris mei : et erit Dominus mihi in Deum.

22. Et lapis hic, quem statui titulum, erit mihi domus Dei : et omnium, quæcumque mihi dederis, decimam decimabo ea tibi.

CAPUT XXIX.

1. Et elevans Jacob pedes ivit in terram Orientis ad Laban filium Bathuel Syri, fratrem autem Rebeccæ matris Jacob et Esau.

2. Et videt : et ecce puteus in agro. Erant autem ibi tres greges ovium requiescentes super eum. De puteo enim illo potabant greges. Lapis autem erat magnus super os putei.

3. Et congregabantur illuc omnes greges : et revolvebant lapidem ab ore putei, et potabant oves, et reponebant lapidem super os putei in locum suum.

4. Dixit autem eis Jacob : Fratres, unde estis vos? At illi dixerunt : De Charran sumus.

5. Dixit autem eis : Nostis Laban filium Nachor? At illi dixerunt : Noscimus.

6. Dixit autem eis : Valet? At illi dixerunt : valet. Et ecce Rachel filia ejus veniebat cum ovibus.

7. Et dixit Jacob : Adhuc est dies multa : nondum hora ut congregentur pecora : cum potaveritis oves; abeuntes pascite.

8. At illi dixerunt : Non poterimus, donec congregati fuerint omnes pastores : et revolvent lapidem ab ore putei, et potabimus oves.

9. Adhuc loquente eo cum illis, et ecce Rachel filia Laban veniebat cum ovibus patris sui : ipsa enim pascebat oves patris sui.

10. Factum est autem, ut vidit Jacob Rachel filiam Laban fratris matris suæ, et oves Laban fratris matris suæ : et

ποςελθὼν Ἰακὼβ ἀπεκύλισε τὸν λίθον ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ φρέατος, καὶ ἐπότιζε τὰ πρόβατα Λάβαν τοῦ ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς αὐτοῦ.

11. Καὶ ἐφίλησεν Ἰακὼβ τὴν Ῥαχὴλ, καὶ βοήσας τῇ φωνῇ αὐτοῦ ἔκλαυσε,

12. καὶ ἀπήγγειλε τῇ Ῥαχὴλ ὅτι ἀδελφὸς τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἐστι, καὶ ὅτι υἱὸς Ῥεβέκκας ἐστί. Καὶ δραμοῦσα ἀπήγγειλε τῷ πατρὶ αὐτῆς κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα.

13. Ἐγένετο δὲ, ὡς ἤκουσε Λάβαν τὸ ὄνομα Ἰακὼβ τοῦ υἱοῦ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ, ἔδραμεν εἰς συνάντησιν αὐτῷ, καὶ περιλαβὼν αὐτὸν ἐφίλησε, καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. Καὶ διηγήσατο τῷ Λάβαν πάντας τοὺς λόγους τούτους.

14. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Λάβαν· Ἐκ τῶν ὀστῶν μου, καὶ ἐκ τῆς σαρκός μου εἶ σύ. Καὶ ἦν μετ' αὐτοῦ μῆνα ἡμερῶν.

15. Εἶπε δὲ Λάβαν τῷ Ἰακώβ· Ὅτι γὰρ ἀδελφός μου εἶ, οὐ δουλεύσεις μοι δωρεάν· ἀπάγγειλόν μοι τίς ὁ μισθός σου ἐστί;

16. Τῷ δὲ Λάβαν ἦσαν δύο θυγατέρες· ὄνομα τῇ μείζονι, Λεία, καὶ ὄνομα τῇ νεωτέρᾳ, Ῥαχήλ.

17. Οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ Λείας ἀσθενεῖς· Ῥαχὴλ δὲ ἦν καλὴ τῷ εἴδει, καὶ ὡραία τῇ ὄψει σφόδρα.

18. Ἠγάπησε δὲ Ἰακὼβ τὴν Ῥαχὴλ, καὶ εἶπε· Δουλεύσω σοι ἑπτὰ ἔτη περὶ τῆς Ῥαχὴλ τῆς θυγατρός σου τῆς νεωτέρας.

19. Εἶπε δὲ αὐτῷ Λάβαν· Βέλτιον δοῦναί με αὐτήν σοι ἢ δοῦναί με αὐτὴν ἀνδρὶ ἑτέρῳ· οἴκησον μετ' ἐμοῦ.

20. Καὶ ἐδούλευσεν Ἰακὼβ περὶ Ῥαχὴλ ἑπτὰ ἔτη· καὶ ἦσαν ἐναντίον αὐτοῦ ὡς ἡμέραι ὀλίγαι, παρὰ τὸ ἀγαπᾷν αὐτὸν αὐτήν.

21. Εἶπε δὲ Ἰακὼβ τῷ Λάβαν· Δός μοι τὴν γυναῖκά μου, πεπλήρωνται γὰρ αἱ ἡμέραι ὅπως εἰσέλθω πρὸς αὐτήν.

22. Συνήγαγε δὲ Λάβαν πάντας τοὺς ἄνδρας τοῦ τόπου, καὶ ἐποίησε γάμον.

23. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα· καὶ λαβὼν Λείαν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ, εἰσήγαγεν πρὸς Ἰακώβ· καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὴν Ἰακώβ.

24. Ἔδωκε δὲ Λάβαν Λείᾳ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ Ζελφὰν τὴν παιδίσκην αὐτοῦ, αὐτῇ παιδίσκην.

25. Ἐγένετο δὲ πρωῒ, καὶ ἰδοὺ ἦν Λεία. Εἶπε δὲ Ἰακὼβ τῷ Λάβαν· Τί τοῦτο ἐποίησάς μοι; Οὐ περὶ Ῥαχὴλ ἐδούλευσα παρὰ σοί; καὶ ἱνατί παρελογίσω με;

26. Ἀπεκρίθη δὲ Λάβαν· Οὐκ ἔστιν οὕτως ἐν τῷ τόπῳ ἡμῶν, δοῦναι τὴν νεωτέραν πρινὴ τὴν πρεσβυτέραν.

27. Συντέλεσον οὖν τὰ ἕβδομα ταύτης, καὶ δώσω σοι καὶ ταύτην ἀντὶ τῆς ἐργασίας ἧς ἐργᾷ παρ' ἐμοὶ, ἔτι ἑπτὰ ἔτη ἕτερα.

28. Ἐποίησε δὲ Ἰακὼβ οὕτως· καὶ ἀνεπλήρωσε τὰ ἕβδομα ταύτης. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Λάβαν Ῥαχὴλ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ αὐτῷ γυναῖκα.

29. Ἔδωκε δὲ Λάβαν τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ Βαλλὰν τὴν παιδίσκην αὐτοῦ, αὐτῇ παιδίσκην.

30. Καὶ εἰσῆλθε πρὸς Ῥαχήλ. Ἠγάπησε δὲ Ῥαχὴλ μᾶλλον ἢ Λείαν· καὶ ἐδούλευσε αὐτῷ ἑπτὰ ἔτη ἕτερα.

31. Ἰδὼν δὲ Κύριος ὁ Θεὸς ὅτι ἐμισεῖτο Λεία, ἤνοιξε τὴν μήτραν αὐτῆς· Ῥαχὴλ δὲ ἦν στεῖρα.

accedens Jacob revolvit lapidem ab ore putei, et potavit oves Laban fratris matris suæ.

11. Et osculatus est Jacob Rachel, et exclamans voce sua flevit,

12. et indicavit ipsi Rachel quia frater patris ejus est, et quia filius Rebeccæ est. Et currens illa nuntiavit patri suo secundum verba hæc.

13. Factum est autem, ut audivit Laban nomen Jacob filii sororis suæ, cucurrit obviam ei, et complexus eum osculatus est, et induxit eum in domum suam. Et narravit ipsi Laban omnes sermones hos.

14. Et dixit ei Laban: De ossibus meis, et de carne mea es tu. Et fuit cum eo mensem dierum.

15. Dixit autem Laban ipsi Jacob: Quia enim frater meus es, non servies mihi gratis: indica mihi, quæ merces tua est.

16. Erant autem Laban duæ filiæ: nomen majori Lia, et nomen juniori, Rachel.

17. Oculi autem Liæ infirmi: Rachel autem erat pulchra specie, et decora aspectu valde.

18. Dilexit autem Jacob ipsam Rachel, et dixit: Serviam tibi septem annos pro Rachel filia tua juniore.

19. Dixit autem ei Laban: Melius est dare me eam tibi quam dare me eam viro alteri: habita mecum.

20. Et servivit Jacob pro Rachel septem annos: et fuerunt in conspectu ejus tamquam pauci dies, eo quod ipse diligebat eam.

21. Dixit autem Jacob ad Laban: Da mihi uxorem meam, impleti enim sunt dies ut ingrediar ad eam.

22. Congregavit autem Laban omnes viros loci, et fecit nuptias.

23. Et facta est vespera: et sumens Liam filiam suam, introduxit ad Jacob: et ingressus est ad eam Jacob.

24. Dedit autem Laban Liæ filiæ suæ Zelpham ancillam suam, ei ancillam.

25. Factum est autem mane, et ecce erat Lia. Dixit autem Jacob ad Laban: Quid hoc fecisti mihi? Nonne pro Rachel servivi apud te? et ut quid decepisti me?

26. Respondit autem Laban: Non est sic in loco nostro, ut detur junior prius quam senior.

27. Consumma itaque septimanam istius, et dabo tibi et hanc pro opere quod operaberis apud me, adhuc septem annos alios.

28. Fecit autem Jacob sic: et implevit septimanam istius. Et dedit ei Laban Rachel filiam suam ipsi uxorem.

29. Dedit autem Laban filiæ suæ Ballam ancillam suam, ei ancillam.

30. Et intravit ad Rachel. Dilexit autem Rachel magis quam Liam: et servivit ibi septem annos alios.

31. Videns autem Dominus Deus quod odio habebatur Lia, aperuit vulvam ejus: Rachel autem erat sterilis.

32. Καὶ συνέλαβε Λεία, καὶ ἔτεκεν υἱὸν τῷ Ἰακώβ. Ἐκάλεσε δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ῥουβὴν, λέγουσα· Διότι εἶδέ μου Κύριος τὴν ταπείνωσιν, καὶ ἔδωκέ μοι υἱόν· νῦν οὖν ἀγαπήσει με ὁ ἀνήρ μου.

33. Καὶ συνέλαβε πάλιν, καὶ ἔτεκεν υἱὸν δεύτερον τῷ Ἰακὼβ, καὶ εἶπεν· Ὅτι ἤκουσε Κύριος ὅτι μισοῦμαι, καὶ προςέδωκέ μοι καὶ τοῦτον. Καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Συμεών.

34. Καὶ συνέλαβεν ἔτι, καὶ ἔτεκεν υἱὸν, καὶ εἶπεν· Ἐν τῷ νῦν καιρῷ πρὸς ἐμοῦ ἔσται ὁ ἀνήρ μου, τέτοκα γὰρ αὐτῷ τρεῖς υἱούς. Διὰ τοῦτο ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Λευεί.

35. Καὶ συλλαβοῦσα ἔτι ἔτεκεν υἱὸν, καὶ εἶπε· Νῦν ἔτι τοῦτο ἐξομολογήσομαι Κυρίῳ. Διὰ τοῦτο ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ἰούδαν. Καὶ ἔστη τοῦ τίκτειν.

32. Et concepit Lia, et peperit filium ipsi Jacob. Vocavit autem nomen ejus Ruben, dicens : Quoniam vidit Dominus humiliationem meam, et dedit mihi filium : nunc itaque diliget me vir meus.

33. Et concepit iterum, et peperit filium secundum ipsi Jacob, et dixit : Quoniam audivit Dominus quod odio habeor, et addidit mihi etiam hunc. Et vocavit nomen ejus, Symeon.

34. Et concepit adhuc, et peperit filium, et dixit : In hoc nunc tempore apud me erit vir meus, quia peperi ei tres filios. Ideo vocavit nomen ejus, Levi.

35. Et concipiens adhuc peperit filium, et dixit : Nunc etiam hoc confitebor Domino. Ob id vocavit nomen ejus Judam. Et stetit a pariendo.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Λ'.

1. Ἰδοῦσα δὲ Ῥαχὴλ ὅτι οὐ τέτοκε τῷ Ἰακὼβ, καὶ ἐζήλωσε Ῥαχὴλ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς· καὶ εἶπε τῷ Ἰακώβ· Δός μοι τέκνα· εἰ δὲ μὴ, τελευτήσω ἐγώ.

2. Θυμωθεὶς δὲ Ἰακὼβ τῇ Ῥαχὴλ, εἶπεν αὐτῇ· Μὴ ἀντὶ Θεοῦ ἐγώ εἰμι, ὃς ἐστέρησέ σε καρπὸν κοιλίας;

3. Εἶπε δὲ Ῥαχὴλ τῷ Ἰακώβ· Ἰδοὺ ἡ παιδίσκη μου Βαλλά· Εἴςελθε πρὸς αὐτήν· καὶ τέξεται ἐπὶ τῶν γονάτων μου, καὶ τεκνοποιήσομαι κἀγὼ ἐξ αὐτῆς.

4. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Βαλλὰν τὴν παιδίσκην αὐτῆς αὐτῷ γυναῖκα. Καὶ εἰςῆλθε πρὸς αὐτὴν Ἰακώβ.

5. Καὶ συνέλαβε Βαλλὰ ἡ παιδίσκη Ῥαχὴλ, καὶ ἔτεκε τῷ Ἰακὼβ υἱόν.

6. Καὶ εἶπε Ῥαχήλ· Ἔκρινέ μοι ὁ Θεὸς, καὶ ἐπήκουσε τῆς φωνῆς μου, καὶ ἔδωκέ μοι υἱόν. Διὰ τοῦτο ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Δάν.

7. Καὶ συνέλαβεν ἔτι Βαλλὰ ἡ παιδίσκη Ῥαχὴλ, καὶ ἔτεκεν υἱὸν δεύτερον τῷ Ἰακώβ.

8. Καὶ εἶπε Ῥαχήλ· Συναντελάβετό μου ὁ Θεὸς, καὶ συνανεστράφην τῇ ἀδελφῇ μου, καὶ ἠδυνάσθην. Καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Νεφθαλεί.

9. Εἶδε δὲ Λεία ὅτι ἔστη τοῦ τίκτειν, καὶ ἔλαβε Ζελφὰν τὴν παιδίσκην αὐτῆς, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ Ἰακὼβ γυναῖκα. Καὶ εἰςῆλθε πρὸς αὐτήν.

10. Καὶ συνέλαβε Ζελφὰ ἡ παιδίσκη Λείας, καὶ ἔτεκε τῷ Ἰακὼβ υἱόν.

11. Καὶ εἶπε Λεία· Ἐν τύχῃ. Καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Γάδ.

12. Καὶ συνέλαβεν ἔτι Ζελφὰ ἡ παιδίσκη Λείας, καὶ ἔτεκε τῷ Ἰακὼβ υἱὸν δεύτερον.

13. Καὶ εἶπε Λεία· Μακαρία ἐγὼ, ὅτι μακαριοῦσί με αἱ γυναῖκες. Καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ἀσήρ.

14. Ἐπορεύθη δὲ Ῥουβὴν ἐν ἡμέρᾳ θερισμοῦ πυρῶν· καὶ εὗρε μῆλα μανδραγορῶν ἐν τῷ ἀγρῷ, καὶ ἤνεγκεν αὐτὰ πρὸς Λείαν τὴν μητέρα αὐτοῦ. Εἶπε δὲ Ῥαχὴλ τῇ Λείᾳ τῇ ἀδελφῇ αὐτῆς· Δός μοι τῶν μανδραγορῶν τοῦ υἱοῦ σου.

15. Εἶπε δὲ Λεία· Οὐχ ἱκανόν σοι ὅτι ἔλαβες τὸν ἄνδρα μου; μὴ καὶ τοὺς μανδραγόρας τοῦ υἱοῦ μου λήψῃ; Εἶπε δὲ Ῥαχήλ· Οὐχ οὕτως· κοιμηθήτω μετὰ σοῦ τὴν νύκτα ταύτην ἀντὶ τῶν μανδραγορῶν τοῦ υἱοῦ σου.

16. Εἰςῆλθεν δὲ Ἰακὼβ ἐξ ἀγροῦ ἑσπέρας, καὶ ἐξ-

CAPUT XXX.

1. Videns autem Rachel quod non peperisset ipsi Jacob, et Rachel invidit sorori suæ : et dixit ad Jacob : Da mihi filios : sin autem non, moriar ego.

2. Iratus autem Jacob ipsi Rachel, dixit ei : Numquid pro Deo ego sum, qui privavit te fructu ventris?

3. Dixit autem Rachel ad Jacob : Ecce ancilla mea Balla : intra ad eam : et pariet super genua mea, et filios faciam ego etiam ex ea.

4. Et dedit ei Ballam ancillam suam ei uxorem. Et intravit ad eam Jacob.

5. Et concepit Balla ancilla Rachel, et peperit ipsi Jacob filium.

6. Et dixit Rachel : Judicavit mihi Deus, et exaudivit vocem meam, et dedit mihi filium. Propterea vocavit nomen ejus, Dan.

7. Et concepit adhuc Balla ancilla Rachel, et peperit filium secundum ipsi Jacob.

8. Et dixit Rachel : Coassumpsit me Deus, et colluctata sum cum sorore mea, et valui. Et vocavit nomen ejus, Nephtali.

9. Vidit autem Lia quia steterat a pariendo : et sumpsit Zelpham ancillam suam, et dedit eam ipsi Jacob uxorem. Et intravit ad eam.

10. Et concepit Zelpha ancilla Liæ, et peperit ipsi Jacob filium.

11. Et dixit Lia : In fortuna. Et cognominavit nomen ejus Gad.

12. Et concepit adhuc Zelpha ancilla Liæ, et peperit ipsi Jacob filium secundum.

13. Et dixit Lia : Beata ego, quia beatificabunt me mulieres. Et vocavit nomen ejus, Aser.

14. Ivit autem Ruben in die messis triticeæ : et invenit poma mandragorarum in agro, et attulit ea ad Liam matrem suam. Dixit autem Rachel Liæ sorori suæ : Da mihi de mandragoris filii tui.

15. Dixit autem Lia : Non satis est tibi quod accepisti virum meum? numquid et mandragoras filii mei accipies? Dixit autem Rachel : Non ita : dormiat tecum nocte hac pro mandragoris filii tui.

16. Ingressus est autem Jacob ex agro vesperi, et exiit

ἦλθε Λεία εἰς συνάντησιν αὐτῷ, καὶ εἶπε· Πρός ἐμὲ εἰςελεύσῃ σήμερον· μεμίσθωμαι γάρ σε ἀντὶ τῶν μανδραγορῶν τοῦ υἱοῦ μου. Καὶ ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς τὴν νύκτα ἐκείνην.

17. Καὶ ἐπήκουσεν ὁ Θεὸς Λείας, καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκε τῷ Ἰακὼβ υἱὸν πέμπτον.

18. Καὶ εἶπε Λεία· Δέδωκέ μοι ὁ Θεὸς τὸν μισθόν μου, ἀνθ' οὗ ἔδωκα τὴν παιδίσκην μου τῷ ἀνδρί μου. Καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ἰσσάχαρ, ὅ ἐστι μισθός.

19. Καὶ συνέλαβεν ἔτι Λεία, καὶ ἔτεκεν υἱὸν ἕκτον τῷ Ἰακώβ.

20. Καὶ εἶπε Λεία· Δεδώρηται ὁ Θεός μοι δῶρον καλὸν ἐν τῷ νῦν καιρῷ· αἱρετιεῖ με ὁ ἀνήρ μου· τέτοκα γὰρ αὐτῷ υἱοὺς ἕξ. Καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ζαβουλών.

21. Καὶ μετὰ τοῦτο ἔτεκε θυγατέρα, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτῆς, Δεῖνα.

22. Ἐμνήσθη δὲ ὁ Θεὸς τῆς Ῥαχὴλ, καὶ ἐπήκουσεν αὐτῆς ὁ Θεὸς, καὶ ἀνέῳξεν αὐτῆς τὴν μήτραν·

23. καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκε τῷ Ἰακὼβ υἱόν. Εἶπε δὲ Ῥαχήλ· Ἀφεῖλεν ὁ Θεός μου τὸ ὄνειδος.

24. Καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωσὴφ, λέγουσα· Προςθέτω ὁ Θεός μοι υἱὸν ἕτερον.

25. Ἐγένετο δὲ ὡς ἔτεκε Ῥαχὴλ τὸν Ἰωσὴφ, εἶπεν Ἰακὼβ τῷ Λάβαν· Ἀπόστειλόν με, ἵνα ἀπέλθω εἰς τὸν τόπον μου καὶ εἰς τὴν γῆν μου·

26. ἀπόδος τὰς γυναῖκάς μου, καὶ τὰ παιδία μου, περὶ ὧν δεδούλευκά σοι, ἵνα ἀπέλθω. Σὺ γὰρ γινώσκεις τὴν δουλείαν ἣν δεδούλευκά σοι.

27. Εἶπε δὲ αὐτῷ Λάβαν· Εἰ εὗρον χάριν ἐναντίον σου, οἰωνισάμην ἄν· εὐλόγησε γάρ με ὁ Θεὸς ἐπὶ τῇ σῇ εἰςόδῳ.

28. Διάστειλον τὸν μισθόν σου πρός με, καὶ δώσω.

29. Εἶπε δὲ Ἰακώβ· Σὺ γινώσκεις ἃ δεδούλευκά σοι, καὶ ὅσα ἦν κτήνη σου μετ' ἐμοῦ.

30. Μικρὰ γὰρ ἦν ὅσα σοι ἐναντίον ἐμοῦ, καὶ ηὐξήθη εἰς πλῆθος· καὶ εὐλόγησέ σε Κύριος ὁ Θεὸς ἐπὶ τῷ ποδί μου. Νῦν οὖν πότε ποιήσω κἀγὼ ἐμαυτῷ οἶκον;

31. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Λάβαν· Τί σοι δώσω; Εἶπε δὲ αὐτῷ Ἰακώβ· Οὐ δώσεις μοι οὐδέν. Ἐὰν ποιήσῃς μοι τὸ ῥῆμα τοῦτο, πάλιν ποιμανῶ τὰ πρόβατά σου, καὶ φυλάξω.

32. Παρελθέτω πάντα τὰ πρόβατά σου σήμερον, καὶ διαχώρισον ἐκεῖθεν πᾶν πρόβατον φαιὸν ἐν τοῖς ἄρνασι· καὶ πᾶν διάλευκον καὶ ῥαντὸν ἐν ταῖς αἰξὶν, ἔσται μοι μισθός.

33. Καὶ ἐπακούσεταί μοι ἡ δικαιοσύνη μου ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐπαύριον· ὅτι ἐστὶν ὁ μισθός μου ἐνώπιόν σου. Πᾶν ὃ ἐὰν μὴ ᾖ ῥαντὸν καὶ διάλευκον ἐν ταῖς αἰξὶ, καὶ φαιὸν ἐν τοῖς ἄρνασι, κεκλεμμένον ἔσται παρ' ἐμοί.

34. Εἶπε δὲ αὐτῷ Λάβαν· Ἔστω κατὰ τὸ ῥῆμά σου.

35. Καὶ διέστειλεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τοὺς τράγους τοὺς ῥαντοὺς καὶ τοὺς διαλεύκους, καὶ πάσας τὰς αἶγας τὰς ῥαντὰς καὶ τὰς διαλεύκους, καὶ πᾶν ὃ ἦν φαιὸν ἐν τοῖς ἄρνασι, καὶ πᾶν ὃ ἦν λευκὸν ἐν αὐτοῖς· καὶ ἔδωκε διὰ χειρὸς τῶν υἱῶν αὐτοῦ.

36. Καὶ ἀπέστησεν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν, καὶ ἀνὰ μέσον αὐτῶν καὶ ἀνὰ μέσον Ἰακώβ· Ἰακὼβ δὲ ἐποίμαινε τὰ πρόβατα Λάβαν τὰ ὑπολειφθέντα.

Lia in occursum ei, et dixit : Ad me intrabis hodie : mercede enim conduxi te pro mandragoris filii mei. Et dormivit cum ea nocte illa.

17. Et exaudivit Deus Liam, et concipiens peperit ipsi Jacob filium quintum.

18. Et dixit Lia : Dedit mihi Deus mercedem meam, pro eo quod dedi ancillam meam viro meo. Et vocavit nomen ejus, Issachar, quod est merces.

19. Et concepit adhuc Lia, et peperit filium sextum ipsi Jacob.

20. Et dixit Lia : Donavit Deus mihi donum bonum nunc temporis : deliget me vir meus : peperi enim ei filios sex. Et vocavit nomen ejus, Zabulon.

21. Et post hoc peperit filiam, et vocavit nomen ejus, Dina.

22. Recordatus est autem Deus Rachel, et exaudivit eam Deus, et aperuit ejus vulvam :

23. et concipiens peperit ipsi Jacob filium. Dixit autem Rachel : Abstulit Deus meum opprobrium.

24. Et vocavit nomen ejus Joseph, dicens : Addat Deus mihi filium alium.

25. Factum est autem ut peperit Rachel Joseph, dixit Jacob ad Laban : Dimitte me, ut abeam in locum meum et in terram meam :

26. redde uxores meas, et parvulos meos, pro quibus servivi tibi, ut abeam. Tu enim nosti servitutem quam servivi tibi.

27. Dixit autem ei Laban : Si inveni gratiam coram te, auguratus sum utique : benedixit enim me Deus in tuo ingressu.

28. Distingue mercedem tuam ad me, et dabo.

29. Dixit autem Jacob : Tu nosti quæ servivi tibi, et quanta erant pecora tua mecum.

30. Parva enim erant quæ tibi erant coram me, et aucta sunt in multitudinem : et benedixit te Dominus Deus in pede meo. Nunc itaque quando faciam et ego mihi domum?

31. Et dixit ei Laban : Quid tibi dabo? Dixit autem ei Jacob : Non dabis mihi quicquam. Si feceris mihi verbum hoc, rursus pascam oves tuas, et custodiam.

32. Transeant omnes oves tuæ hodie, et separa inde omnem ovem fuscam in agnis; et omne subalbum et sparsum in capris, erit mihi merces.

33. Et exaudiet me justitia mea in die crastina : quia est merces mea in conspectu tuo. Omne quodcumque non fuerit sparsum et subalbum in capris, et fuscum in agnis, furto ablatum erit apud me.

34. Dixit autem ei Laban : Sit juxta verbum tuum.

35. Et separavit in die illa hircos sparsos et subalbos, et omnes capras sparsas et subalbas, et omne quod erat fuscum in agnis, et omne quod erat album in eis : et dedit per manum filiorum suorum.

36. Et fecit distare viam trium dierum, et inter eos et inter Jacob : Jacob autem pascebat oves Laban reliquas.

37. Ἔλαβε δὲ ἑαυτῷ Ἰακὼβ ῥάβδον στυρακίνην χλωρὰν, καὶ καρυΐνην, καὶ πλατάνου καὶ ἐλέπισεν αὐτὰς Ἰακὼβ λεπίσματα λευκά· καὶ περισύρων τὸ χλωρὸν, ἐφαίνετο ἐπὶ ταῖς ῥάβδοις τὸ λευκὸν, ὃ ἐλέπισε, ποικίλον.

37. Sumpsit autem sibi Jacob virgam styracinam viridem, et nucinam, et platani : et decorticavit eas decorticationes albas : et distrahens viride, apparebat in virgis album, quod decorticaverat, varium.

38. Καὶ παρέθηκε τὰς ῥάβδους, ἃς ἐλέπισεν, ἐν τοῖς ληνοῖς τῶν ποτιστηρίων τοῦ ὕδατος· ἵνα ὡς ἂν ἔλθωσι τὰ πρόβατα πιεῖν, ἐνώπιον τῶν ῥάβδων ἐλθόντων αὐτῶν εἰς τὸ πιεῖν, ἐγκισσήσωσι τὰ πρόβατα εἰς τὰς ῥάβδους.

38. Et apposuit virgas, quas decorticaverat, in alveis canalium aquæ : ut cum venissent oves bibere, in conspectu virgarum venientibus ipsis ad bibendum, conciperent oves in virgas.

39. Καὶ ἐνεκίσσων τὰ πρόβατα εἰς τὰς ῥάβδους· καὶ ἔτικτον τὰ πρόβατα διάλευκα, καὶ ποικίλα, καὶ σποδοειδῆ ῥαντά.

39. Et concipiebant oves in virgas : et pariebant oves subalbas, et varias, et cineritias sparsas.

40. Τοὺς δὲ ἀμνοὺς διέστειλεν Ἰακώβ· καὶ ἔστησεν ἐναντίον τῶν προβάτων κριὸν διάλευκον, καὶ πᾶν ποικίλον ἐν τοῖς ἀμνοῖς· καὶ διεχώρισεν ἑαυτῷ ποίμνια καθ' ἑαυτὸν, καὶ οὐκ ἔμιξεν αὐτὰ εἰς τὰ πρόβατα Λάβαν.

40. Agnos autem segregavit Jacob : et statuit coram ovibus arietem subalbum, et omne varium in agnis : et separavit sibi greges per seipsum, et non miscuit eos ad oves Laban.

41. Ἐγένετο δὲ, ἐν τῷ καιρῷ ᾧ ἐνεκίσσων τὰ πρόβατα ἐν γαστρὶ λαμβάνοντα, ἔθηκεν Ἰακὼβ τὰς ῥάβδους ἐναντίον τῶν προβάτων ἐν τοῖς ληνοῖς, τοῦ ἐγκισσῆσαι αὐτὰ κατὰ τὰς ῥάβδους.

41. Factum est autem, in tempore quo concipiebant oves in utero accipientes, posuit Jacob virgas coram ovibus in canalibus, ut ipsæ conciperent secundum virgas.

42. Ἡνίκα δ' ἂν ἔτεκε τὰ πρόβατα, οὐκ ἐτίθει. Ἐγένετο δὲ τὰ μὲν ἄσημα τοῦ Λάβαν, τὰ δὲ ἐπίσημα τοῦ Ἰακώβ.

42. Cum vero peperissent oves, non ponebat. Facta sunt autem non signata ipsius Laban, signata autem ipsius Jacob.

43. Καὶ ἐπλούτησεν ὁ ἄνθρωπος σφόδρα σφόδρα· καὶ ἐγένετο αὐτῷ κτήνη πολλὰ, καὶ βόες, καὶ παῖδες, καὶ παιδίσκαι, καὶ κάμηλοι, καὶ ὄνοι.

43. Et ditatus est homo valde valde : et facta sunt ei pecora multa, et boves, et pueri, et ancillæ, et cameli, et asini.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΑ'.

CAPUT XXXI.

1. Ἤκουσε δὲ Ἰακὼβ τὰ ῥήματα τῶν υἱῶν Λάβαν, λεγόντων· Εἴληφεν Ἰακὼβ πάντα τὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ ἐκ τῶν τοῦ πατρὸς ἡμῶν πεποίηκε πᾶσαν τὴν δόξαν ταύτην.

1. Audivit autem Jacob verba filiorum Laban, dicentium : Tulit Jacob omnia quæ patris nostri, et ex iis, quæ patris nostri fecit omnem gloriam hanc.

2. Καὶ εἶδεν Ἰακὼβ τὸ πρόσωπον τοῦ Λάβαν, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν πρὸς αὐτὸν ὡσεὶ χθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν.

2. Et vidit Jacob faciem Laban, et ecce non erat ad eum sicut hesterna et nudiustertiana die.

3. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Ἰακώβ· Ἀποστρέφου εἰς τὴν γῆν τοῦ πατρός σου καὶ εἰς τὴν γενεάν σου, καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ.

3. Dixit autem Dominus ad Jacob : Revertere in terram patris tui et ad generationem, et ero tecum.

4. Ἀποστείλας δὲ Ἰακὼβ ἐκάλεσε Λείαν καὶ Ῥαχὴλ εἰς τὸ πεδίον οὗ ἦν τὰ ποίμνια.

4. Mittens autem Jacob vocavit Liam et Rachel in agrum ubi erant greges :

5. Καὶ εἶπεν αὐταῖς· Ὁρῶ ἐγὼ τὸ πρόσωπον τοῦ πατρὸς ὑμῶν, ὅτι οὐκ ἔστι πρὸς ἐμοῦ ὡς ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν. Ὁ δὲ Θεὸς τοῦ πατρός μου ἦν μετ' ἐμοῦ.

5. Et dixit eis : Video ego faciem patris vestri, quia non est erga me sicut heri et nudiustertius. Deus autem patris mei fuit mecum.

6. Καὶ αὐταὶ δὲ οἴδατε ὅτι ἐν πάσῃ τῇ ἰσχύϊ μου δεδούλευκα τῷ πατρὶ ὑμῶν.

6. Et ipsæ autem nostis quia in omni fortitudine mea servivi patri vestro.

7. Ὁ δὲ πατὴρ ὑμῶν παρεκρούσατό με, καὶ ἤλλαξε τὸν μισθόν μου τῶν δέκα ἀμνῶν· καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Θεὸς κακοποιῆσαί με.

7. Pater autem vester circumvenit me, et mutavit mercedem meam decem agnorum : et non dedit ei Deus malefacere mihi.

8. Ἐὰν οὕτως εἴπῃ, τὰ ποικίλα ἔσται σου μισθὸς, καὶ τέξεται πάντα τὰ πρόβατα ποικίλα· ἐὰν δὲ εἴπῃ, τὰ λευκὰ ἔσται σου μισθὸς, καὶ τέξεται πάντα τὰ πρόβατα λευκά.

8. Si ita diceret, varia erunt merces tua, et parient omnes oves varia : sin autem diceret, alba erunt merces tua, et parient omnes oves alba.

9. Καὶ ἀφείλετο ὁ Θεὸς πάντα τὰ κτήνη τοῦ πατρὸς ὑμῶν, καὶ ἔδωκέ μοι αὐτά.

9. Et abstulit Deus omnia pecora patris vestri, et dedit mihi ea.

10. Καὶ ἐγένετο, ἡνίκα ἐνεκίσσων τὰ πρόβατα ἐν γαστρὶ λαμβάνοντα, καὶ εἶδον τοῖς ὀφθαλμοῖς μου ἐν τῷ ὕπνῳ· καὶ ἰδοὺ οἱ τράγοι καὶ οἱ κριοὶ ἀναβαίνοντες ἐπὶ τὰ πρόβατα καὶ τὰς αἶγας, διάλευκοι καὶ ποικίλοι καὶ σποδοειδεῖς ῥαντοί.

10. Et factum est, quando concipiebant oves in utero accipientes, et vidi oculis meis in somno : et ecce hirci et arietes ascendentes super oves et capras subalbi, et varii, et cineritii sparsi.

11. Καὶ εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ καθ' ὕπνον· Ἰακώϐ. Ἐγὼ δὲ εἶπα· Τί ἐστι;

12. Καὶ εἶπεν· Ἀνάϐλεψον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ἴδε τοὺς τράγους καὶ τοὺς κριοὺς ἀναϐαίνοντας ἐπὶ τὰ πρόϐατα καὶ τὰς αἶγας, διαλεύκους καὶ ποικίλους καὶ σποδοειδεῖς ῥαντούς· ἑώρακα γὰρ ὅσα σοι Λάϐαν ποιεῖ.

13. Ἐγώ εἰμι ὁ Θεὸς, ὁ ὀφθείς σοι ἐν τόπῳ Θεοῦ, οὗ ἤλειψάς μοι ἐκεῖ στήλην, καὶ ηὔξω μοι ἐκεῖ εὐχήν. Νῦν οὖν ἀνάστηθι, καὶ ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς ταύτης, καὶ ἄπελθε εἰς τὴν γῆν τῆς γενέσεώς σου· καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ.

14. Καὶ ἀποκριθεῖσαι Ῥαχὴλ καὶ Λεία εἶπαν αὐτῷ· Μὴ ἔστιν ἡμῖν ἔτι μερὶς ἢ κληρονομία ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς ἡμῶν;

15. Οὐχ ὡς αἱ ἀλλότριαι λελογίσμεθα αὐτῷ; Πέπρακε γὰρ ἡμᾶς, καὶ καταϐρώσει κατέφαγε τὸ ἀργύριον ἡμῶν.

16. Πάντα τὸν πλοῦτον καὶ τὴν δόξαν, ἣν ἀφείλετο ὁ Θεὸς τοῦ πατρὸς ἡμῶν, ἡμῖν ἔσται καὶ τοῖς τέκνοις ἡμῶν. Νῦν οὖν ὅσα σοι εἴρηκεν ὁ Θεὸς, ποίει.

17. Ἀναστὰς δὲ Ἰακὼϐ ἔλαϐε τὰς γυναῖκας αὐτοῦ καὶ τὰ παιδία αὐτοῦ ἐπὶ τὰς καμήλους,

18. καὶ ἀπήγαγε πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτῷ, καὶ πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν αὐτοῦ, ἣν περιεποιήσατο ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ, ἀπελθεῖν πρὸς Ἰσαὰκ τὸν πατέρα αὐτοῦ εἰς γῆν Χαναάν.

19. Λάϐαν δὲ ᾤχετο κεῖραι τὰ πρόϐατα αὐτοῦ. Ἔκλεψε δὲ Ῥαχὴλ τὰ εἴδωλα τοῦ πατρὸς αὐτῆς.

20. Ἔκρυψε δὲ Ἰακὼϐ Λάϐαν τὸν Σύρον, τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι αὐτῷ ὅτι ἀποδιδράσκει.

21. Καὶ ἀπέδρα αὐτὸς, καὶ τὰ αὐτοῦ πάντα, καὶ διέϐη τὸν ποταμὸν, καὶ ὥρμησεν εἰς τὸ ὄρος Γαλαάδ.

22. Ἀνηγγέλη δὲ Λάϐαν τῷ Σύρῳ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, ὅτι ἀπέδρα Ἰακώϐ.

23. Καὶ παραλαϐὼν τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ μεθ' ἑαυτοῦ, ἐδίωξεν ὀπίσω αὐτοῦ ὁδὸν ἡμερῶν ἑπτά· καὶ κατέλαϐεν αὐτὸν ἐν τῷ ὄρει Γαλαάδ.

24. Ἦλθε δὲ ὁ Θεὸς πρὸς Λάϐαν τὸν Σύρον καθ' ὕπνον τὴν νύκτα, καὶ εἶπεν αὐτῷ. Φύλαξαι σεαυτὸν, μή ποτε λαλήσῃς μετὰ Ἰακὼϐ πονηρά.

25. Καὶ κατέλαϐε Λάϐαν τὸν Ἰακώϐ. Ἰακὼϐ δὲ ἔπηξε τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ἐν τῷ ὄρει· Λάϐαν δὲ ἔστησε τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐν τῷ ὄρει Γαλαάδ.

26. Εἶπε δὲ Λάϐαν τῷ Ἰακώϐ· Τί ἐποίησας; ἱνατί κρυφῇ ἀπέδρας, καὶ ἐκλοποφόρησάς με, καὶ ἀπήγαγες τὰς θυγατέρας μου, ὡς αἰχμαλώτιδας μαχαίρᾳ;

27. Καὶ εἰ ἀνήγγειλάς μοι, ἐξαπέστειλα ἄν σε μετ' εὐφροσύνης, καὶ μετὰ μουσικῶν, καὶ τυμπάνων, καὶ κιθάρας.

28. Καὶ οὐκ ἠξιώθην καταφιλῆσαι τὰ παιδία μου, καὶ τὰς θυγατέρας μου. Νῦν δὲ ἀφρόνως ἔπραξας.

29. Καὶ νῦν ἰσχύει ἡ χείρ μου κακοποιῆσαί σε. Ὁ δὲ Θεὸς τοῦ πατρός σου χθὲς εἶπε πρός με, λέγων, Φύλαξαι σεαυτὸν, μή ποτε λαλήσῃς μετὰ Ἰακὼϐ πονηρά.

30. Νῦν οὖν πεπόρευσαι· ἐπιθυμίᾳ γὰρ ἐπεθύμησας ἀπελθεῖν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου· ἱνατί ἔκλεψας τοὺς θεούς μου;

31. Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰακὼϐ εἶπε τῷ Λάϐαν· Ὅτι ἐφοϐήθην. Εἶπα γὰρ, μή ποτε ἀφέλῃ τὰς θυγατέρας σου ἀπ' ἐμοῦ, καὶ πάντα τὰ ἐμά.

11. Et dixit mihi angelus Dei per somnum : Jacob. Ego autem dixi : Quid est?

12. Et dixit : Respice oculis tuis, et vide hircos et arietes ascendentes super oves et capras, subalbos et varios et cineritios sparsos : vidi enim quæcumque tibi Laban facit.

13. Ego sum Deus, qui apparui tibi in loco Dei, ubi unxisti mihi ibi titulum, et vovisti mihi ibi votum. Nunc igitur surge, et exi de terra hac, et abi in terram generationis tuæ : et ero tecum.

14. Et respondentes Rachel et Lia dixerunt ei : Numquid est nobis adhuc portio vel hæreditas in domo patris nostri?

15. Nonne sicut alienæ reputatæ sumus ei? Vendidit enim nos, et devoratione absorbuit argentum nostrum.

16. Omnes divitias et gloriam, quam abstulit Deus a patre nostro, nobis erunt et filiis nostris. Nunc igitur quæcumque tibi dixit Deus, fac.

17. Surgens autem Jacob sumpsit uxores suas et parvulos suos super camelos;

18. et abduxit omnem substantiam suam, et omnem apparatum suum, quem acquisiverat in Mesopotamia, et omnia sua, ut abiret ad Isaac patrem suum in terram Chanaan.

19. Laban autem iverat tondere oves suas. Furata est autem Rachel idola patris sui.

20. Celavit autem Jacob Laban Syrum, non indicando ei quia fugit.

21. Et aufugit ipse, et ipsius omnia, et transivit flumen, et properavit in montem Galaad.

22. Nuntiatum est autem Laban Syro die tertia, quia aufugit Jacob.

23. Et assumens fratres suos secum, persecutus est post eum viam dierum septem : et assecutus est eum in monte Galaad.

24. Venit autem Deus ad Laban Syrum per somnum nocte, et dixit ei : Custodi te, ne forte loquaris cum Jacob mala.

25. Et assecutus est Laban Jacob. Jacob autem fixerat tabernaculum suum in monte : Laban autem statuit fratres suos in monte Galaad.

26. Dixit autem Laban ad Jacob : Quid fecisti? ut quid occulte aufugisti, et furatus es me, et abduxisti filias meas, quasi captivas gladio?

27. Et si annunciasses mihi, dimisissem utique te cum lætitia, et cum musicis, et tympanis, et cithara.

28. Nec sum habitus dignus osculari parvulos meos, et filias meas. Nunc autem imprudenter egisti.

29. Et nunc valet manus mea tibi malefacere. Deus autem patris tui heri dixit ad me, dicens : Custodi teipsum, ne forte loquaris cum Jacob mala.

30. Nunc autem ivisti : desiderio enim desiderasti abire in domum patris tui : ut quid furatus es deos meos?

31. Respondens autem Jacob dixit ad Laban : Quia timui. Dixi enim, ne forte auferas filias tuas a me, et omnia mea.

32. Καὶ εἶπεν Ἰακώϐ· Παρ' ᾧ ἂν εὕρῃς τοὺς Θεούς σου, οὐ ζήσεται ἐναντίον τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν. Ἐπίγνωθι τί ἐστι παρ' ἐμοὶ τῶν σῶν, καὶ λάϐε· καὶ οὐκ ἐπέγνω παρ' αὐτῷ οὐδέν. Οὐκ ᾔδει δὲ Ἰακὼϐ ὅτι Ῥαχὴλ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἔκλεψεν αὐτούς.

33. Εἰςελθὼν δὲ Λάϐαν ἠρεύνησεν εἰς τὸν οἶκον Λείας, καὶ οὐχ εὗρεν. Καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ οἴκου Λείας, καὶ ἠρεύνησε τὸν οἶκον Ἰακὼϐ, καὶ ἐν τῷ οἴκῳ τῶν δύο παιδισκῶν, καὶ οὐχ εὗρεν. Εἰςῆλθε δὲ καὶ εἰς τὸν οἶκον Ῥαχήλ.

34. Ῥαχὴλ δὲ ἔλαϐε τὰ εἴδωλα, καὶ ἐνέϐαλεν αὐτὰ εἰς τὰ σάγματα τῆς καμήλου, καὶ ἐπεκάθισεν αὐτοῖς.

35. Καὶ εἶπε τῷ πατρὶ αὐτῆς· Μὴ βαρέως φέρε, κύριε· οὐ δύναμαι ἀναστῆναι ἐνώπιόν σου, ὅτι τὰ κατ' ἐθισμὸν τῶν γυναικῶν μοι ἐστίν. Ἠρεύνησε δὲ Λάϐαν ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ, καὶ οὐχ εὗρε τὰ εἴδωλα.

36. Ὠργίσθη δὲ Ἰακὼϐ, καὶ ἐμαχέσατο τῷ Λάϐαν. Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰακὼϐ εἶπε τῷ Λάϐαν· Τί τὸ ἀδίκημά μου, καὶ τί τὸ ἁμάρτημά μου, ὅτι κατεδίωξας ὀπίσω μου,

37. καὶ ὅτι ἠρεύνησας πάντα τὰ σκεύη τοῦ οἴκου μου; τί εὗρες ἀπὸ πάντων τῶν σκευῶν τοῦ οἴκου σου; Θὲς ὧδε ἐνώπιον τῶν ἀδελφῶν σου καὶ τῶν ἀδελφῶν μου, καὶ ἐλεγξάτωσαν ἀνὰ μέσον τῶν δύο ἡμῶν.

38. Ταῦτά μοι εἴκοσιν ἔτη ἐγώ εἰμι μετὰ σοῦ· τὰ πρόϐατά σου καὶ αἱ αἶγές σου οὐκ ἠτεκνώθησαν, κριοὺς τῶν προϐάτων σου οὐ κατέφαγον.

39. Θηριάλωτον οὐκ ἐνήνοχά σοι· ἐγὼ ἀπετίννυον παρ' ἐμαυτοῦ κλέμματα ἡμέρας καὶ κλέμματα νυκτός.

40. Ἐγενόμην τῆς ἡμέρας συγκαιόμενος τῷ καύματι, καὶ τῷ παγετῷ τῆς νυκτός· καὶ ἀφίστατο ὁ ὕπνος μου ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου.

41. Ταῦτά μοι εἴκοσιν ἔτη ἐγώ εἰμι ἐν τῇ οἰκίᾳ σου· ἐδούλευσά σοι δεκατέσσαρα ἔτη ἀντὶ τῶν δύο θυγατέρων σου, καὶ ἓξ ἔτη ἐν τοῖς προϐάτοις σου· καὶ παρελογίσω τὸν μισθόν μου δέκα ἀμνάσιν.

42. Εἰ μὴ ὁ Θεὸς τοῦ πατρός μου Ἀϐραὰμ, καὶ ὁ φόϐος Ἰσαὰκ ἦν μοι, νῦν ἂν κενόν με ἐξαπέστειλας. Τὴν ταπείνωσίν μου καὶ τὸν κόπον τῶν χειρῶν μου εἶδεν ὁ Θεὸς, καὶ ἤλεγξέ σε χθές.

43. Ἀποκριθεὶς δὲ Λάϐαν εἶπε τῷ Ἰακώϐ· Αἱ θυγατέρες, θυγατέρες μου, καὶ υἱοὶ, υἱοί μου· καὶ τὰ κτήνη, κτήνη μου· καὶ πάντα ὅσα σὺ ὁρᾷς, ἐμά ἐστι, καὶ τῶν θυγατέρων μου. Τί ποιήσω ταύταις σήμερον ἢ τοῖς τέκνοις αὐτῶν, οἷς ἔτεκον;

44. Νῦν οὖν δεῦρο, διαθῶμαι διαθήκην ἐγώ τε καὶ σύ· καὶ ἔσται εἰς μαρτύριον ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ. Εἶπε δὲ αὐτῷ· Ἰδοὺ οὐδεὶς μεθ' ἡμῶν ἐστιν· ἴδε ὁ Θεὸς μάρτυς ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ.

45. Λαϐὼν δὲ Ἰακὼϐ λίθον, ἔστησεν αὐτὸν στήλην.

46. Εἶπε δὲ Ἰακὼϐ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ· Συλλέγετε λίθους. Καὶ συνέλεξαν λίθους, καὶ ἐποίησαν βουνὸν, καὶ ἔφαγον ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ βουνοῦ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Λάϐαν· Ὁ βουνὸς οὗτος μαρτυρεῖ ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ σήμερον.

47. Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν Λάϐαν, βουνὸς τῆς μαρτυρίας· Ἰακὼϐ δὲ ἐκάλεσεν αὐτὸν, βουνὸς μάρτυς.

48. Εἶπε δὲ Λάϐαν τῷ Ἰακώϐ· Ἰδοὺ ὁ βουνὸς οὗτος καὶ ἡ στήλη, ἣν ἔστησα ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ. Μαρτυρεῖ ὁ βουνὸς οὗτος, καὶ μαρτυρεῖ ἡ στήλη αὕτη. Διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα, βουνὸς μαρτυρεῖ.

32. Et dixit Jacob : Apud quemcumque inveneris deos tuos, non vivet coram fratribus nostris. Cognosce quid est apud me tuorum, et cape. Et non cognovit apud eum quicquam. Nesciebat autem Jacob quia Rachel uxor sua furata erat eos.

33. Ingressus autem Laban scrutatus est in domo Liæ, et non invenit. Et exiit de domo Liæ, et scrutatus est domum Jacob, et in domo ambarum ancillarum, et non invenit. Ingressus est autem et in domum Rachel.

34. Rachel autem sumpserat idola, et injecerat ea in stramenta cameli, et insederat eis.

35. Et dixit patri suo : Ne graviter feras, domine : non possum surgere in conspectu tuo, quoniam quæ secundum consuetudinem mulierum mihi sunt. Scrutatus est autem Laban in tota domo, et non invenit idola.

36. Iratus est autem Jacob, et rixatus est cum Laban. Respondens autem Jacob dixit ad Laban : Quæ injustitia mea, et quod peccatum meum, quia persecutus es post me,

37. et quia scrutatus es omnia vasa domus meæ? quid invenisti de universis vasis domus tuæ? Pone hic in conspectu fratrum tuorum et fratrum meorum, et arguant inter nos duos.

38. Hos mihi viginti annos ego sum tecum : oves tuæ et capræ tuæ non fuerunt steriles, arietes ovium tuarum non comedi.

39. Captum a bestia non attuli tibi : ego solvebam a me ipso furta diei et furta noctis.

40. Factus sum diei combustus æstu, et glacie noctis : et abscessit somnus meus ab oculis meis.

41. Hos mihi viginti annos ego sum in domo tua : servivi tibi quatuordecim annos pro duabus filiabus tuis, et sex annos in ovibus tuis : et decepisti mercedem meam decem agnabus.

42. Nisi Deus patris mei Abraham, et timor Isaac fuisset mihi, nunc utique vacuum me dimisisses. Humiliationem meam et laborem manuum mearum vidit Deus, et arguit te heri.

43. Respondens autem Laban dixit ad Jacob : Filiæ, filiæ meæ, et filii, filii mei, et pecora, pecora mea : et omnia quæcumque tu vides, mea sunt et filiarum mearum. Quid faciam eis hodie, aut filiis earum quos pepererunt?

44. Nunc igitur veni, disponam testamentum ego, et tu : et erit in testimonium inter me et te. Dixit autem ei : Ecce nemo nobiscum est : vidit Deus testis inter me et te.

45. Sumens autem Jacob lapidem, statuit eum titulum.

46. Dixit autem Jacob fratribus suis : Colligite lapides. Et collegerunt lapides, et fecerunt acervum, et comederunt ibi super acervum. Et dixit ei Laban : Acervus hic testatur inter me et te hodie.

47. Et vocavit eum Laban, acervus testimonii : Jacob autem vocavit eum, acervus testis.

48. Dicit autem Laban ad Jacob : Ecce acervus hic et titulus, quem statui inter me et te. Testatur acervus hic, et testatur titulus hic. Propterea vocatum est nomen, acervus testatur :

49. Καὶ ἡ ὅρασις ἣν εἶπεν· Ἐπίδοι ὁ Θεὸς ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ, ὅτι ἀποστησόμεθα ἕτερος ἀφ' ἑτέρου.

50. Εἰ ταπεινώσεις τὰς θυγατέρας μου, εἰ λάβῃς γυναῖκας πρὸς ταῖς θυγατράσι μου, ὅρα· οὐδεὶς μεθ' ἡμῶν ἐστιν ὁρῶν· Θεὸς μάρτυς μεταξὺ ἐμοῦ καὶ μεταξὺ σοῦ.

51. Καὶ εἶπε Λάβαν τῷ Ἰακώβ· Ἰδοὺ ὁ βουνὸς οὗτος, καὶ μάρτυς ἡ στήλη αὕτη.

52. Ἐάν τε γὰρ ἐγὼ μὴ διαβῶ πρὸς σὲ, μήτε σὺ διαβῇς πρός με τὸν βουνὸν τοῦτον καὶ τὴν στήλην ταύτην ἐπὶ κακίᾳ,

53. ὁ Θεὸς Ἀβραὰμ καὶ ὁ Θεὸς Ναχὼρ κρίναι ἀνὰ μέσον ἡμῶν.

54. Καὶ ὤμοσεν Ἰακὼβ κατὰ τοῦ φόβου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἰσαὰκ, καὶ ἔθυσεν θυσίαν ἐν τῷ ὄρει, καὶ ἐκάλεσε τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον, καὶ ἐκοιμήθησαν ἐν τῷ ὄρει.

55. Ἀναστὰς δὲ Λάβαν τὸ πρωῒ κατεφίλησε τοὺς υἱοὺς καὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ, καὶ εὐλόγησεν αὐτούς. Καὶ ἀποστραφεὶς Λάβαν ἀπῆλθεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΒ'.

1. Καὶ Ἰακὼβ ἀπῆλθεν εἰς τὴν ὁδὸν ἑαυτοῦ. Καὶ ἀναβλέψας εἶδε παρεμβολὴν Θεοῦ παρεμβεβληκυῖαν, καὶ συνήντησαν αὐτῷ οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ.

2. Εἶπε δὲ Ἰακὼβ, ἡνίκα εἶδεν αὐτούς· Παρεμβολὴ Θεοῦ αὕτη. Καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, παρεμβολαί.

3. Ἀπέστειλε δὲ Ἰακὼβ ἀγγέλους ἔμπροσθεν αὐτοῦ πρὸς Ἡσαῦ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ εἰς γῆν Σηεὶρ εἰς χώραν Ἐδώμ,

4. καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς, λέγων· Οὕτως ἐρεῖτε τῷ κυρίῳ μου Ἡσαῦ· Οὕτως λέγει ὁ παῖς σου Ἰακώβ· Μετὰ Λάβαν παρῴκησα, καὶ ἐχρόνισα ἕως τοῦ νῦν·

5. καὶ ἐγένοντό μοι βόες καὶ ὄνοι καὶ πρόβατα, καὶ παῖδες καὶ παιδίσκαι· καὶ ἀπέστειλα ἀναγγεῖλαι τῷ κυρίῳ μου Ἡσαῦ, ἵνα εὕρῃ ὁ παῖς σου χάριν ἐναντίον σου.

6. Καὶ ἀνέστρεψαν οἱ ἄγγελοι πρὸς Ἰακὼβ, λέγοντες· Ἤλθομεν πρὸς τὸν ἀδελφόν σου Ἡσαῦ· καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἔρχεται εἰς συνάντησίν σου, καὶ τετρακόσιοι ἄνδρες μετ' αὐτοῦ.

7. Ἐφοβήθη δὲ Ἰακὼβ σφόδρα, καὶ ἠπορεῖτο. Καὶ διεῖλε τὸν λαὸν τὸν μεθ' ἑαυτοῦ, καὶ τοὺς βόας, καὶ τὰς καμήλους, καὶ τὰ πρόβατα εἰς δύο παρεμβολάς.

8. Καὶ εἶπεν Ἰακώβ· Ἐὰν ἔλθῃ Ἡσαῦ εἰς παρεμβολὴν μίαν, καὶ κόψῃ αὐτὴν, ἔσται ἡ παρεμβολὴ ἡ δευτέρα εἰς τὸ σώζεσθαι.

9. Εἶπε δὲ Ἰακώβ· Ὁ Θεὸς τοῦ πατρός μου Ἀβραὰμ, καὶ ὁ Θεὸς τοῦ πατρός μου Ἰσαὰκ, Κύριε σὺ ὁ εἴπών μοι, ἀπότρεχε εἰς τὴν γῆν τῆς γενέσεώς σου, καὶ εὖ σε ποιήσω·

10. Ἱκανούσθω μοι ἀπὸ πάσης δικαιοσύνης, καὶ ἀπὸ πάσης ἀληθείας, ἧς ἐποίησας τῷ παιδί σου. Ἐν γὰρ τῇ ῥάβδῳ μου ταύτῃ διέβην τὸν Ἰορδάνην τοῦτον· νυνὶ δὲ γέγονα εἰς δύο παρεμβολάς.

11. Ἐξελοῦ με ἐκ χειρὸς τοῦ ἀδελφοῦ μου, ἐκ χειρὸς Ἡσαῦ, ὅτι φοβοῦμαι ἐγὼ αὐτόν· μή ποτε ἐλθὼν πατάξῃ με, καὶ μητέρα ἐπὶ τέκνοις.

49. Et visio quam dixit : Respiciat Deus inter me et te, quia discedemus alter ab altero.

50. Si humiliabis filias meas; si sumpseris uxores super filias meas, vide : nemo nobiscum est videns : Deus testis inter me et inter te.

51. Et dixit Laban ad Jacob : Ecce acervus hic, et testis titulus hic.

52. Sive enim ego non transgrediar ad te, neque tu transgredieris ad me acervum hunc et titulum hunc ad malum,

53. Deus Abraham et Deus Nachor judicet inter nos.

54. Et juravit Jacob per timorem patris sui Isaac, et sacrificavit sacrificium in monte, et vocavit fratres suos, et comederunt et biberunt, et dormierunt in monte.

55. Surgens autem Laban mane deosculatus est filios et filias suas, et benedixit eos. Et reversus Laban abiit in locum suum.

CAPUT XXXII.

1. Et Jacob abiit in viam suam. Et respiciens vidit castra Dei applicantia, et occurrerunt ei angeli Dei.

2. Dixit autem Jacob, quando vidit eos : Castra Dei hæc. Et vocavit nomen loci illius, castra.

3. Misit autem Jacob nuntios ante se ad Esau fratrem suum in terram Seir in regionem Edom,

4. et mandavit eis, dicens : Sic dicetis domino meo Esau : Sic dicit puer tuus Jacob : Cum Laban incolui, et demoratus sum usque modo :

5. et facti sunt mihi boves et asini et oves, et pueri et puellæ : et misi annuntiare domino meo Esau, ut inveniat puer tuus gratiam coram te.

6. Et reverterunt nuntii ad Jacob dicentes : Venimus ad fratrem tuum Esau : et ecce ipse venit in occursum tuum, et quadringenti viri cum eo.

7. Timuit autem Jacob valde, et hæsitabat. Et divisit populum, qui secum erat, et boves, et camelos, et oves in duo castra.

8. Et dixit : Si venerit Esau ad castra una, et exciderit ea, erunt castra secunda in salutem.

9. Dixit autem Jacob : Deus patris mei Abraham, et Deus patris mei Isaac, Domine tu qui dixisti mihi, recurre in terram generationis tuæ, et benefaciam tibi :

10. sufficiat mihi ab omni justitia, et ab omni veritate, quam fecisti puero tuo. In virga enim mea hac transivi Jordanem hunc : nunc autem factus sum in duo castra.

11. Erue me de manu fratris mei, de manu Esau, quia ego timeo illum : ne cum venerit feriat me, et matrem super filios.

12. Σὺ δὲ εἶπας· Εὖ σε ποιήσω, καὶ θήσω τὸ σπέρμα σου ὡς τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης, ἣ οὐκ ἀριθμηθήσεται ὑπὸ τοῦ πλήθους.

13. Καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ τὴν νύκτα ἐκείνην· καὶ ἔλαβεν, ὧν ἔφερεν, δῶρα. Καὶ ἐξαπέστειλεν Ἡσαῦ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ

14. αἶγας διακοσίας, τράγους εἴκοσι, πρόβατα διακόσια, κριοὺς εἴκοσι,

15. καμήλους θηλαζούσας καὶ τὰ παιδία αὐτῶν τριάκοντα, βόας τεσσαράκοντα, ταύρους δέκα, ὄνους εἴκοσι, καὶ πώλους δέκα·

16. καὶ ἔδωκεν αὐτὰ τοῖς παισὶν αὐτοῦ, ποίμνιον κατὰ μόνας. Εἶπε δὲ τοῖς παισὶν αὐτοῦ· Προπορεύεσθε ἔμπροσθέν μου, καὶ διάστημα ποιεῖτε ἀνὰ μέσον ποίμνης καὶ ποίμνης.

17. Καὶ ἐνετείλατο τῷ πρώτῳ, λέγων· Ἐάν σοι συναντήσῃ Ἡσαῦ ὁ ἀδελφός μου, καὶ ἐρωτᾷ σε, λέγων· Τίνος εἶ; καὶ ποῦ πορεύῃ, καὶ τίνος ταῦτα τὰ προπορευόμενά σου;

18. ἐρεῖς· Τοῦ παιδός σου Ἰακώβ· δῶρα ἀπέσταλκε τῷ κυρίῳ μου Ἡσαῦ, καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ὀπίσω ἡμῶν.

19. Καὶ ἐνετείλατο τῷ πρώτῳ, καὶ τῷ δευτέρῳ, καὶ τῷ τρίτῳ, καὶ πᾶσι τοῖς προπορευομένοις ὀπίσω τῶν ποιμνίων τούτων, λέγων· Κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο λαλήσατε Ἡσαῦ ἐν τῷ εὑρεῖν ὑμᾶς αὐτὸν,

20. καὶ ἐρεῖτε· Ἰδοὺ ὁ παῖς σου Ἰακὼβ παραγίνεται ὀπίσω ἡμῶν. Εἶπε γάρ· Ἐξιλάσομαι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν τοῖς δώροις προπορευομένοις αὐτοῦ, καὶ μετὰ τοῦτο ὄψομαι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ· ἴσως γὰρ προσδέξεται τὸ πρόσωπόν μου.

21. Καὶ προεπορεύετο τὰ δῶρα κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ. Αὐτὸς δὲ ἐκοιμήθη τὴν νύκτα ἐκείνην ἐν τῇ παρεμβολῇ.

22. Ἀναστὰς δὲ τὴν νύκτα ἐκείνην, ἔλαβε τὰς δύο γυναῖκας, καὶ τὰς δύο παιδίσκας, καὶ τὰ ἕνδεκα παιδία αὐτοῦ, καὶ διέβη τὴν διάβασιν τοῦ Ἰαβώχ,

23. καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς, καὶ διέβη τὸν χειμάῤῥουν, καὶ διεβίβασε πάντα τὰ αὐτοῦ.

24. Ὑπελείφθη δὲ Ἰακὼβ μόνος· καὶ ἐπάλαιεν ἄνθρωπος μετ' αὐτοῦ ἕως πρωΐ.

25. Εἶδε δὲ ὅτι οὐ δύναται πρὸς αὐτόν· καὶ ἥψατο τοῦ πλάτους τοῦ μηροῦ αὐτοῦ, καὶ ἐνάρκησε τὸ πλᾶτος τοῦ μηροῦ Ἰακὼβ, ἐν τῷ παλαίειν αὐτὸν μετ' αὐτοῦ.

26. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀπόστειλόν με· ἀνέβη γὰρ ὁ ὄρθρος. Ὁ δὲ εἶπεν· Οὐ μή σε ἀποστείλω, ἐὰν μή με εὐλογήσῃς.

27. Εἶπε δὲ αὐτῷ· Τί τὸ ὄνομά σου ἐστίν; Ὁ δὲ εἶπεν· Ἰακώβ.

28. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Οὐ κληθήσεται ἔτι τὸ ὄνομά σου Ἰακὼβ, ἀλλ' Ἰσραὴλ ἔσται τὸ ὄνομά σου· ὅτι ἐνίσχυσας μετὰ Θεοῦ, καὶ μετὰ ἀνθρώπων δυνατὸς ἔσῃ.

29. Ἠρώτησε δὲ Ἰακὼβ, καὶ εἶπεν· Ἀνάγγειλόν μοι τὸ ὄνομά σου. Καὶ εἶπεν· Ἱνατί τοῦτο ἐρωτᾷς σὺ τὸ ὄνομά μου; Καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν ἐκεῖ.

30. Καὶ ἐκάλεσεν Ἰακὼβ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, εἶδος Θεοῦ. Εἶδον γὰρ Θεὸν, πρόσωπον πρὸς πρόσωπον, καὶ ἐσώθη μου ἡ ψυχή.

31. Ἀνέτειλε δὲ αὐτῷ ὁ ἥλιος ἡνίκα παρῆλθε τὸ εἶδος τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸς δὲ ἐπέσκαζε τῷ μηρῷ αὐτοῦ.

12. Tu autem dixisti : Benefaciam tibi, et ponam semen tuum tamquam arenam maris, quæ non dinumerabitur præ multitudine.

13. Et dormivit ibi nocte illa : et sumpsit, de quibus ferebat, dona. Et misit ad Esau fratrem suum

14. capras ducentas, hircos viginti, oves ducentas, arietes viginti,

15. camelos lactantes et parvulos earum triginta, boves quadraginta, tauros decem, asinos viginti, et pullos decem :

16. et dedit ea pueris suis, unicuique seorsum gregem. Dixit autem pueris suis : Præite ante me, et intervallum facite inter gregem et gregem.

17. Et mandavit primo, dicens : Si tibi occurrerit Esau frater meus, et interrogaverit te dicens, cujus es? et quo vadis? et cujus hæc quæ antecedunt te?

18. dices : Pueri tui Jacob : munera misit domino meo Esau, et ecce ipse post nos.

19. Et mandavit primo et secundo et tertio, et omnibus qui præibant post greges hos, dicens : Juxta verbum hoc loquimini ad Esau, cum vos inveneritis eum,

20. et dicetis : Ecce puer tuus Jacob accedit post nos. Dixit enim : Placabo vultum ejus in muneribus præcedentibus eum, et post hoc videbo faciem ejus : forsitan enim suscipiet faciem meam.

21. Et præcedebant dona ad faciem ejus. Ipse autem dormivit nocte illa in castris.

22. Surgens autem nocte illa accepit duas uxores, et duas ancillas, et undecim parvulos suos, et transivit transitum ipsius Jaboc,

23. et accepit eos, et transivit torrentem, et traduxit omnia sua.

24. Remansit autem Jacob solus : et luctabatur homo cum eo usque mane.

25. Vidit autem quia non valet erga eum : et tetigit latitudinem femoris ejus, et obtorpuit latitudo femoris Jacob, dum luctatur ipse cum eo.

26. Et dixit ei : Dimitte me : ascendit enim diluculum. At ille dixit : Non te dimittam, nisi me benedixeris.

27. Dixit autem ei : Quod est nomen tuum? At ille dixit : Jacob.

28. Et dixit ei : Non vocabitur ultra nomen tuum Jacob, sed Israel erit nomen tuum : quia invaluisti cum Deo, et cum hominibus potens eris.

29. Jacob autem interrogavit, et dixit : Annuntia mihi nomen tuum. Et dixit : Ut quid hoc interrogas tu nomen meum? Et benedixit eum ibi.

30. Et vocavit Jacob nomen loci illius, species Dei. Vidi enim Deum facie ad faciem, et salva facta est anima mea.

31. Ortus est autem ei sol quando transivit species Dei. Ipse autem claudicabat femore suo.

32. Ἕνεκεν τούτου οὐ μὴ φάγωσιν υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ νεῦρον, ὃ ἐνάρκησεν, ὅ ἐστιν ἐπὶ τοῦ πλάτους τοῦ μηροῦ, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης· ὅτι ἥψατο τοῦ πλάτους τοῦ μηροῦ Ἰακὼϐ, τοῦ νεύρου ὃ ἐνάρκησεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΓ'.

1. Ἀναϐλέψας δὲ Ἰακὼϐ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ εἶδε· καὶ ἰδοὺ Ἡσαῦ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐρχόμενος, καὶ τετρακόσιοι ἄνδρες μετ' αὐτοῦ. Καὶ διεῖλεν Ἰακὼϐ τὰ παιδία ἐπὶ Λείαν, καὶ ἐπὶ Ῥαχὴλ, καὶ τὰς δύο παιδίσκας.

2. Καὶ ἔθετο τὰς δύο παιδίσκας καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐν πρώτοις, καὶ Λείαν καὶ τὰ παιδία αὐτῆς ὀπίσω, καὶ Ῥαχὴλ καὶ Ἰωσὴφ ἐσχάτους.

3. Αὐτὸς δὲ προῆλθεν ἔμπροσθεν αὐτῶν· καὶ προςεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν ἑπτάκις, ἕως τοῦ ἐγγίσαι τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.

4. Καὶ προςέδραμεν Ἡσαῦ εἰς συνάντησιν αὐτῷ· καὶ περιλαϐὼν αὐτὸν προςέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν· καὶ ἔκλαυσαν ἀμφότεροι.

5. Καὶ ἀναϐλέψας Ἡσαῦ εἶδε τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδία, καὶ εἶπε· Τί; ταῦτά σοι ἐστίν; Ὁ δὲ εἶπε· Τὰ παιδία, οἷς ἠλέησεν ὁ Θεὸς τὸν παῖδά σου.

6. Καὶ προςήγγισαν αἱ παιδίσκαι καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ προςεκύνησαν.

7. Καὶ προςήγγισε Λεία καὶ τέκνα αὐτῆς, καὶ προςεκύνησαν. Καὶ μετὰ ταῦτα προςήγγισε Ῥαχὴλ καὶ Ἰωσὴφ, καὶ προςεκύνησαν.

8. Καὶ εἶπε· Τί; ταῦτά σοι ἐστὶν, πᾶσαι αἱ παρεμϐολαὶ αὗται, αἷς ἀπήντηκα; Ὁ δὲ εἶπεν· Ἵνα εὕρῃ ὁ παῖς σου χάριν ἐναντίον σου, κύριε.

9. Εἶπε δὲ Ἡσαῦ· Ἔστι μοι πολλὰ, ἀδελφέ· ἔστω σοι τὰ σά.

10. Εἶπε δὲ Ἰακώϐ· Εἰ εὗρον χάριν ἐναντίον σου, δέξαι τὰ δῶρα διὰ τῶν ἐμῶν χειρῶν. Ἕνεκεν τούτου εἶδον τὸ πρόςωπόν σου, ὡςἂν τις ἴδοι πρόςωπον Θεοῦ· καὶ εὐδοκήσεις με.

11. Λάϐε τὰς εὐλογίας μου, ἃς ἤνεγκά σοι· ὅτι ἠλέησέ με ὁ Θεὸς, καὶ ἔστι μοι πάντα. Καὶ ἐϐιάσατο αὐτὸν, καὶ ἔλαϐε,

12. καὶ εἶπεν· Ἀπάραντες πορευσώμεθα ἐπ' εὐθεῖαν.

13. Εἶπε δὲ αὐτῷ· Ὁ κύριός μου γινώσκει ὅτι τὰ παιδία ἁπαλώτερα, καὶ τὰ πρόϐατα καὶ αἱ βόες λοχεύονται ἐπ' ἐμέ. Ἐὰν οὖν καταδιώξω αὐτὰ ἡμέραν μίαν, ἀποθανοῦνται πάντα τὰ κτήνη.

14. Προελθέτω ὁ κύριός μου ἔμπροσθεν τοῦ παιδὸς αὐτοῦ· ἐγὼ δὲ ἐνισχύσω ἐν τῇ ὁδῷ κατὰ σχολὴν τῆς πορεύσεως τῆς ἐναντίον μου, καὶ κατὰ πόδα τῶν παιδαρίων, ἕως τοῦ ἐλθεῖν με πρὸς τὸν κύριόν μου εἰς Σηείρ.

15. Εἶπε δὲ Ἡσαῦ· Καταλείψω μετὰ σοῦ ἀπὸ τοῦ λαοῦ τοῦ μετ' ἐμοῦ. Ὁ δὲ εἶπεν· Ἱνατί τοῦτο; ἱκανὸν ὅτι εὗρον χάριν ἐναντίον σου, κύριε.

16. Ἀπέστρεψε δὲ Ἡσαῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ εἰς Σηείρ,

17. καὶ Ἰακὼϐ ἀπαίρει εἰς σκηνάς· καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ ἐκεῖ οἰκίας, καὶ τοῖς κτήνεσιν αὐτοῦ ἐποίησε σκηνάς. Διὰ τοῦτο ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Σκηναί.

32. Propter hoc non manducarent filii Israel nervum, qui obtorpuit, qui est super latitudinem femoris, usque in diem hanc : quia tetigit latitudinem femoris Jacob, nervum qui obtorpuit.

CAPUT XXXIII.

1. Respiciens autem Jacob oculis suis vidit : et ecce Esau frater ejus veniens, et quadringenti viri cum eo. Et divisit Jacob pueros super Liam, et super Rachel, et duas ancillas.

2. Et posuit duas ancillas et filios earum in primis, et Liam et pueros ejus post, et Rachel et Joseph ultimos.

3. Ipse autem præcessit ante eos : et adoravit super terram septies, quoadusque appropinquaret fratri suo.

4. Et accurrit Esau in occursum ejus : et amplexus eum procidit super collum ejus, et osculatus est eum : et fleverunt utrique.

5. Et respiciens Esau vidit mulieres et parvulos, et dixit : Quid? hi tibi sunt? At ille dixit : Parvuli, quos misericorditer dedit Deus puero tuo.

6. Et appropinquaverunt ancillæ et filii eorum, et adoraverunt.

7. Et accessit Lia et filii ejus, et adoraverunt. Et post hæc accessit Rachel et Joseph, et adoraverunt.

8. Et dixit : Quid? hæc tibi sunt, omnia castra hæc, quibus occurri? At ille dixit : Ut inveniat puer tuus gratiam coram te, domine.

9. Dixit autem Esau : Sunt mihi multa, frater : sint tibi tua.

10. Dixit autem Jacob : Si inveni gratiam coram te, accipe dona per meas manus. Propter hoc vidi faciem tuam, quemadmodum si quis videat faciem Dei : et complacebis mihi.

11. Accipe benedictiones meas, quas attuli tibi : quoniam misertus est mei Deus, et sunt mihi omnia. Et coegit eum, et accepit,

12. et dixit : Promoventes eamus in rectam.

13. Dixit autem ei : Dominus meus scit quod parvuli sunt teneriores, et oves et boves fœtantur super me. Si ergo urgeam eas diem unum, morientur omnia pecora.

14. Præcedat dominus meus ante puerum suum : ego autem invalescam in via secundum tarditatem profectionis ejus, quæ coram me, et juxta pedem parvulorum, quoadusque veniam ad dominum meum in Seir.

15. Dixit autem Esau : Relinquam tecum de populo qui mecum est. At ille dixit : Ut quid hoc? satis est quod inveni gratiam coram te, domine.

16. Revertit autem Esau in die illa ad viam suam in Seir,

17. et Jacob divertit in tabernacula : et fecit sibi illic domos, et pecoribus suis fecit tabernacula. Ideo vocavit nomen loci illius, Tabernacula.

18. Καὶ ἦλθεν Ἰακὼβ εἰς Σαλὴμ πόλιν Σηκίμων, ἥ ἐστιν ἐν γῇ Χαναὰν, ὅτε ἐπανῆλθεν ἐκ τῆς Μεσοποταμίας Συρίας· καὶ παρενέλαβε κατὰ πρόσωπον τῆς πόλεως.

19. Καὶ ἐκτήσατο τὴν μερίδα τοῦ ἀγροῦ, οὗ ἔστησεν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, παρὰ Ἐμμὼρ πατρὸς Συχὲμ, ἑκατὸν ἀμνῶν.

20. Καὶ ἔστησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον, καὶ ἐπεκαλέσατο τὸν Θεὸν Ἰσραήλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΔ΄.

1. Ἐξῆλθε δὲ Δεῖνα, ἡ θυγάτηρ Λείας, ἣν ἔτεκε τῷ Ἰακὼβ, καταμαθεῖν τὰς θυγατέρας τῶν ἐγχωρίων.

2. Καὶ εἶδεν αὐτὴν Συχὲμ, ὁ υἱὸς Ἐμμὼρ ὁ Εὐαῖος, ὁ ἄρχων τῆς γῆς· καὶ λαβὼν αὐτὴν, ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς, καὶ ἐταπείνωσεν αὐτήν.

3. Καὶ προσέσχε τῇ ψυχῇ Δείνας τῆς θυγατρὸς Ἰακὼβ, καὶ ἠγάπησε τὴν παρθένον, καὶ ἐλάλησε κατὰ τὴν διάνοιαν τῆς παρθένου αὐτῇ.

4. Εἶπε Συχὲμ πρὸς Ἐμμὼρ τὸν πατέρα αὐτοῦ, λέγων· Λάβε μοι τὴν παῖδα ταύτην εἰς γυναῖκα.

5. Ἰακὼβ δὲ ἤκουσεν ὅτι ἐμίανεν ὁ υἱὸς Ἐμμὼρ Δεῖναν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ. Οἱ δὲ υἱοὶ αὐτοῦ ἦσαν μετὰ τῶν κτηνῶν αὐτοῦ ἐν τῷ πεδίῳ. Παρεσιώπησε δὲ Ἰακὼβ, ἕως τοῦ ἐλθεῖν αὐτούς.

6. Ἐξῆλθε δὲ Ἐμμὼρ ὁ πατὴρ Συχὲμ πρὸς Ἰακὼβ, λαλῆσαι αὐτῷ.

7. Οἱ δὲ υἱοὶ Ἰακὼβ ἦλθον ἐκ τοῦ πεδίου. Ὡς δὲ ἤκουσαν, κατενύγησαν οἱ ἄνδρες, καὶ λυπηρὸν ἦν αὐτοῖς σφόδρα, ὅτι ἄσχημον ἐποίησεν ἐν Ἰσραὴλ, κοιμηθεὶς μετὰ τῆς θυγατρὸς Ἰακώβ· καὶ οὐχ οὕτως ἔσται.

8. Καὶ ἐλάλησεν Ἐμμὼρ αὐτοῖς, λέγων· Συχὲμ ὁ υἱός μου προείλετο τῇ ψυχῇ τὴν θυγατέρα ὑμῶν· δότε οὖν αὐτὴν αὐτῷ γυναῖκα,

9. καὶ ἐπιγαμβρεύσασθε ἡμῖν· τὰς θυγατέρας ὑμῶν δότε ἡμῖν, καὶ τὰς θυγατέρας ἡμῶν λάβετε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν,

10. καὶ ἐν ἡμῖν κατοικεῖτε. Καὶ ἡ γῆ ἰδοὺ πλατεῖα ἐναντίον ὑμῶν· κατοικεῖτε, καὶ ἐμπορεύεσθε ἐπ' αὐτῆς, καὶ ἐγκτᾶσθε ἐν αὐτῇ.

11. Εἶπε δὲ Συχὲμ πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς, καὶ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῆς· Εὕροιμι χάριν ἐναντίον ὑμῶν· καὶ ὃ ἐὰν εἴπητε, δώσομεν.

12. Πληθύνατε τὴν φερνὴν σφόδρα, καὶ δώσω καθότι ἂν εἴπητέ μοι, καὶ δώσετέ μοι τὴν παῖδα ταύτην εἰς γυναῖκα.

13. Ἀπεκρίθησαν δὲ οἱ υἱοὶ Ἰακὼβ τῷ Συχὲμ, καὶ Ἐμμὼρ τῷ πατρὶ αὐτοῦ μετὰ δόλου· καὶ ἐλάλησαν αὐτοῖς, ὅτι ἐμίαναν Δεῖναν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν.

14. Καὶ εἶπαν αὐτοῖς Συμεὼν καὶ Λευὶ οἱ ἀδελφοὶ Δείνας· Οὐ δυνησόμεθα ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο, δοῦναι τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν ἀνθρώπῳ ὃς ἔχει ἀκροβυστίαν· ἔστι γὰρ ὄνειδος ἡμῖν.

15. Μόνον ἐν τούτῳ ὁμοιωθησόμεθα ὑμῖν, καὶ κατοικήσομεν ἐν ὑμῖν, ἐὰν γένησθε ὡς ἡμεῖς καὶ ὑμεῖς, ἐν τῷ περιτμηθῆναι ὑμῶν πᾶν ἀρσενικόν·

16. καὶ δώσομεν τὰς θυγατέρας ἡμῶν ὑμῖν, καὶ ἀπὸ τῶν θυγατέρων ὑμῶν ληψόμεθα ἡμῖν γυναῖκας, καὶ οἰκήσομεν παρ' ὑμῖν, καὶ ἐσόμεθα ὡς γένος ἕν.

18. Et venit Jacob in Salem civitatem Secimorum, quæ est in terra Chanaan, cum advenit de Mesopotamia Syriæ : et applicuit ad faciem civitatis.

19. Et acquisivit partem agri, in quo statuit illic tabernaculum suum, ad Emmor patrem Sychem, centum agnis.

20. Et statuit ibi altare, et invocavit Deum Israel.

CAPUT XXXIV.

1. Exiit autem Dina, filia Liæ, quam peperit ipsi Jacob, ut condisceret filias hominum regionis ejus.

2. Et vidit eam Sychem, filius Emmor Evæus, princeps terræ : et accepit eam, et dormivit cum ea, et humiliavit eam.

3. Et intendit animo Dinæ filiæ Jacob, et amavit virginem, et locutus est secundum sensum virginis ipsi.

4. Dixit Sychem ad Emmor patrem suum, dicens : Sume mihi hanc puellam in uxorem.

5. Jacob autem audivit quia polluerat filius Emmor Dinam filiam suam. Filii autem ejus erant cum pecoribus ejus in agro. Siluit autem Jacob, donec ipsi venirent.

6. Exiit autem Emmor pater Sychem ad Jacob, loqui cum eo.

7. Filii autem Jacob venerunt ex agro. Et cum audissent, compuncti sunt viri, et triste erat illis valde, quod turpe fecerat in Israel, quod dormisset cum filia Jacob : et non sic erit.

8. Et locutus est Emmor eis, dicens : Sychem filius meus elegit animo filiam vestram : date igitur eam ei uxorem,

9. et connubia jungite nobiscum : filias vestras date nobis, et filias nostras accipite filiis vestris,

10. et in nobis habitate. Et terra ecce lata coram vobis : habitate et negotiamini in ea, et acquirite in ea.

11. Dixit autem Sychem ad patrem ejus, et ad fratres ejus : Inveniam gratiam coram vobis : et quodcumque dixeritis, dabimus :

12. Multiplicate dotem valde, et dabo sicut dixeritis mihi, et dabitis mihi puellam hanc in uxorem.

13. Responderunt autem filii Jacob ipsis Sychem et Emmor patri ejus cum dolo : et locuti sunt eis, quia polluerant Dinam sororem suam.

14. Et dixerunt eis Symeon et Levi fratres Dinæ : Non poterimus facere verbum hoc, dare sororem nostram homini qui habet præputium : est enim opprobrium nobis.

15. Solum in hoc similes erimus vobis, et habitabimus in vobis, si facti fueritis sicut nos etiam vos in hoc, quod circumcisum sit omne vestrum masculinum :

16. et dabimus filias nostras vobis, et de filiabus vestris accipiemus nobis uxores, et habitabimus apud vos, et erimus tamquam genus unum.

17. Ἐὰν δὲ μὴ εἰςακούσητε ἡμῶν τοῦ περιτεμέσθαι, λαβόντες τὴν θυγατέρα ἡμῶν, ἀπελευσόμεθα.

18. Καὶ ἤρεσαν οἱ λόγοι ἐναντίον Ἐμμὼρ, καὶ ἐναντίον Συχὲμ τοῦ υἱοῦ Ἐμμώρ·

19. καὶ οὐκ ἐχρόνισεν ὁ νεανίσκος τοῦ ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο· ἐνέκειτο γὰρ τῇ θυγατρὶ Ἰακώϐ. Αὐτὸς δὲ ἦν ἐνδοξότατος πάντων τῶν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

20. Ἦλθε δὲ Ἐμμὼρ καὶ Συχὲμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ πρὸς τὴν πύλην τῆς πόλεως αὐτῶν, καὶ ἐλάλησαν πρὸς τοὺς ἄνδρας τῆς πόλεως αὐτῶν, λέγοντες·

21. Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι εἰρηνικοί εἰσι, μεθ' ἡμῶν οἰκείτωσαν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐμπορευέσθωσαν αὐτήν. Ἡ δὲ γῆ ἰδοὺ πλατεῖα ἐναντίον αὐτῶν· τὰς θυγατέρας αὐτῶν ληψόμεθα ἡμῖν γυναῖκας, καὶ τὰς θυγατέρας ἡμῶν δώσομεν αὐτοῖς.

22. Ἐν τούτῳ μόνον ὁμοιωθήσονται ἡμῖν οἱ ἄνθρωποι τοῦ κατοικεῖν μεθ' ἡμῶν, ὥςτε εἶναι λαὸν ἕνα, ἐν τῷ περιτεμέσθαι ἡμῶν πᾶν ἀρσενικὸν, καθὰ καὶ αὐτοὶ περιτέτμηνται.

23. Καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν, καὶ τὰ τετράποδα, καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν οὐχ ἡμῶν ἔσται; Μόνον ἐν τούτῳ ὁμοιωθῶμεν αὐτοῖς, καὶ οἰκήσουσι μεθ' ἡμῶν.

24. Καὶ εἰςήκουσαν Ἐμμὼρ καὶ Συχὲμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ πάντες οἱ ἐμπορευόμενοι τὴν πύλην τῆς πόλεως αὐτῶν· καὶ περιετέμοντο τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτῶν πᾶς ἄρσην.

25. Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, ὅτε ἦσαν ἐν τῷ πόνῳ, ἔλαϐον οἱ δύο υἱοὶ Ἰακὼϐ Συμεὼν καὶ Λευὶ, ἀδελφοὶ Δείνας, ἕκαστος τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, καὶ εἰςῆλθον εἰς τὴν πόλιν ἀσφαλῶς, καὶ ἀπέκτειναν πᾶν ἀρσενικόν.

26. Τόν τε Ἐμμὼρ καὶ Συχὲμ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἀπέκτειναν ἐν στόματι μαχαίρας· καὶ ἔλαϐον τὴν Δείναν ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Συχὲμ, καὶ ἐξῆλθον.

27. Οἱ δὲ υἱοὶ Ἰακὼϐ εἰςῆλθον ἐπὶ τοὺς τραυματίας, καὶ διήρπασαν τὴν πόλιν, ἐν ᾗ ἐμίαναν Δείναν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν.

28. Καὶ τὰ πρόϐατα αὐτῶν, καὶ τοὺς βόας αὐτῶν, καὶ τοὺς ὄνους αὐτῶν, ὅσα τε ἦν ἐν τῇ πόλει, καὶ ὅσα ἦν ἐν τῷ πεδίῳ, ἔλαϐον.

29. Καὶ πάντα τὰ σώματα αὐτῶν, καὶ πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν, καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν ᾐχμαλώτευσαν· καὶ διήρπασαν ὅσα τε ἦν ἐν τῇ πόλει καὶ ὅσα ἦν ἐν ταῖς οἰκίαις.

30. Εἶπε δὲ Ἰακὼϐ πρὸς Συμεὼν καὶ Λευί· Μισητόν με πεποιήκατε, ὥςτε πονηρόν με εἶναι πᾶσι τοῖς κατοικοῦσι τὴν γῆν, ἔν τε τοῖς Χαναναίοις, καὶ ἐν τοῖς Φερεζαίοις. Ἐγὼ δὲ ὀλιγοστός εἰμι ἐν ἀριθμῷ· καὶ συναχθέντες ἐπ' ἐμὲ συγκόψουσί με, καὶ ἐκτριϐήσομαι ἐγὼ, καὶ ὁ οἶκός μου.

31. Οἱ δὲ εἶπαν· Ἀλλ' ὡςεὶ πόρνῃ χρήσονται τῇ ἀδελφῇ ἡμῶν;

17. Si autem non exaudieritis nos, ut circumcidamini, sumentes filiam nostram, abibimus.

18. Et placuerunt verba coram Emmor, et coram Sychem filio Emmor :

19. et non tardavit adolescens ad faciendum verbum hoc : appositus enim erat filiæ Jacob. Ipse autem erat gloriosissimus omnium qui in domo patris sui.

20. Et venit Emmor et Sychem filius ejus ad portam civitatis suæ, et locuti sunt ad viros civitatis suæ, dicentes ;

21. Viri isti pacifici sunt : nobiscum habitent super terram, et negotientur eam. Terra autem ecce lata coram eis : filias eorum accipiemus nobis uxores, et filias nostras dabimus eis.

22. In hoc solum similes erunt nobis homines ad habitandum nobiscum, ut sit populus unus, in hoc, ut circumcidatur omne nostrum masculinum, sicut et ipsi circumcisi sunt.

23. Et pecora eorum, et quadrupedia, et substantia eorum nonne nostra erunt? Solum in hoc similes simus eis, et habitabunt nobiscum.

24. Et exaudierunt Emmor et Sychem filium ejus omnes qui negotiabantur portam civitatis eorum : et circumciderunt carnem præputii sui omne masculum.

25. Factum est autem in die tertia, quando erant in dolore, sumpserunt duo filii Jacob Symeon et Levi, fratres Dinæ, quisque gladium suum; et ingressi sunt in civitatem confidenter, et interfecerunt omne masculinum.

26. Et Emmor et Sychem filium ejus interfecerunt in ore gladii : et tulerunt Dinam de domo Sychem, et exierunt.

27. Filii autem Jacob ingressi sunt super cæsos, et diripuerunt civitatem in qua polluerant Dinam sororem suam.

28. Et oves eorum, et boves eorum, et asinos eorum, quæcumque erant in civitate, et quæcumque erant in agro, tulerunt.

29. Et omnia corpora eorum, et omnem supellectilem eorum et uxores eorum captivaverunt : et diripuerunt quæcumque erant in civitate et quæcumque erant in domibus.

30. Dixit autem Jacob ad Symeon et Levi : Odiosum me fecistis, ita ut malus sim omnibus habitantibus terram, et in Chananæis, et in Pherezæis. Ego autem exiguus sum in numero : et convenientes super me occident me, et atterar ego, et domus mea.

31. Illi autem dixerunt : Numquid tamquam meretrice utentur sorore nostra?

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΕ'.

1. Εἶπε δὲ ὁ Θεὸς πρὸς Ἰακώϐ· Ἀναστὰς ἀνάϐηθι εἰς τὸν τόπον Βαιθήλ· καὶ οἴκει ἐκεῖ, καὶ ποίησον ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ Θεῷ τῷ ὀφθέντι σοι, ἐν τῷ ἀποδιδράσκειν σε ἀπὸ προςώπου Ἡσαῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου.

CAPUT XXXV.

1. Dixit autem Deus ad Jacob : Surgens ascende in locum Bæthel : et habita ibi, et fac ibi aram Deo qui apparuit tibi, cum fugeres a facie Esau fratris tui.

2. Εἶπε δὲ Ἰακὼβ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ πᾶσι τοῖς μετ' αὐτοῦ· Ἄρατε τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους τοὺς μεθ' ὑμῶν ἐκ μέσου ὑμῶν, καὶ καθαρίσθητε, καὶ ἀλλάξατε τὰς στολὰς ὑμῶν·

3. καὶ ἀναστάντες ἀναβῶμεν εἰς Βαιθὴλ, καὶ ποιήσωμεν ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ Θεῷ τῷ ἐπακούσαντί μου ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, ὃς ἦν μετ' ἐμοῦ, καὶ διέσωσέ με ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ ἐπορεύθην.

4. Καὶ ἔδωκαν τῷ Ἰακὼβ τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους οἳ ἦσαν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, καὶ τὰ ἐνώτια τὰ ἐν τοῖς ὠσὶν αὐτῶν. Καὶ κατέκρυψεν αὐτὰ Ἰακὼβ ὑπὸ τὴν τερέβινθον τὴν ἐν Σηκίμοις, καὶ ἀπώλεσεν αὐτὰ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.

5. Καὶ ἐξῆρεν Ἰσραὴλ ἐκ Σηκίμων. Καὶ ἐγένετο φόβος Θεοῦ ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς κύκλῳ αὐτῶν· καὶ οὐ κατεδίωξαν ὀπίσω τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

6. Ἦλθε δὲ Ἰακὼβ εἰς Λουζὰ, ἥ ἐστιν ἐν γῇ Χαναὰν, ἥ ἐστι Βαιθὴλ, αὐτὸς, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὃς ἦν μετ' αὐτοῦ,

7. καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου, Βαιθήλ· ἐκεῖ γὰρ ἐφάνη αὐτῷ ὁ Θεὸς, ἐν τῷ ἀποδιδράσκειν αὐτὸν ἀπὸ προσώπου Ἡσαῦ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

8. Ἀπέθανε δὲ Δεβόῤῥα ἡ τροφὸς Ῥεβέκκας, καὶ ἐτάφη κατώτερον Βαιθὴλ ὑπὸ τὴν βάλανον· καὶ ἐκάλεσεν Ἰακὼβ τὸ ὄνομα αὐτῆς, βάλανος πένθους.

9. Ὤφθη δὲ ὁ Θεὸς τῷ Ἰακὼβ ἔτι ἐν Λουζᾷ, ὅτε παρεγένετο ἐκ Μεσοποταμίας τῆς Συρίας. Καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν ὁ Θεὸς,

10. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Θεός· Τὸ ὄνομά σου οὐ κληθήσεται ἔτι Ἰακὼβ, ἀλλ' Ἰσραὴλ ἔσται τὸ ὄνομά σου. Καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰσραήλ.

11. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Θεός· Ἐγὼ ὁ Θεός σου· αὐξάνου, καὶ πληθύνου. Ἔθνη καὶ συναγωγαὶ ἐθνῶν ἔσονται ἐκ σοῦ, καὶ βασιλεῖς ἐκ τῆς ὀσφύος σου ἐξελεύσονται.

12. Καὶ τὴν γῆν, ἣν ἔδωκα Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ, σοὶ δέδωκα αὐτήν· σοὶ ἔσται, καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σὲ δώσω τὴν γῆν ταύτην.

13. Ἀνέβη δὲ ὁ Θεὸς ἀπ' αὐτοῦ ἐκ τοῦ τόπου οὗ ἐλάλησε μετ' αὐτοῦ.

14. Καὶ ἔστησεν Ἰακὼβ στήλην ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἐλάλησε μετ' αὐτοῦ ὁ Θεὸς, στήλην λιθίνην· καὶ ἔσπεισεν ἐπ' αὐτὴν σπονδὴν, καὶ ἐπέχεεν ἐπ' αὐτὴν ἔλαιον.

15. Καὶ ἐκάλεσεν Ἰακὼβ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου, ἐν ᾧ ἐλάλησε μετ' αὐτοῦ ἐκεῖ ὁ Θεὸς, Βαιθήλ.

16. Ἀπάρας δὲ Ἰακὼβ ἐκ Βαιθὴλ, ἔπηξε τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ἐπέκεινα τοῦ πύργου Γαδέρ. Ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἤγγισεν εἰς Χαβραθὰ τοῦ ἐλθεῖν εἰς τὴν Ἐφραθᾶ, ἔτεκε Ῥαχήλ· καὶ ἐδυστόκησεν ἐν τῷ τοκετῷ.

17. Ἐγένετο δὲ, ἐν τῷ σκληρῶς αὐτὴν τίκτειν, εἶπεν αὐτῇ ἡ μαῖα· Θάρσει, καὶ γὰρ οὗτός σοι ἐστὶν υἱός.

18. Ἐγένετο δὲ, ἐν τῷ ἀφιέναι αὐτὴν τὴν ψυχὴν, ἀπέθνησκε γὰρ, ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, υἱὸς ὀδύνης μου· ὁ δὲ πατὴρ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Βενιαμίν.

19. Ἀπέθανε δὲ Ῥαχὴλ, καὶ ἐτάφη ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἱπποδρόμου Ἐφραθᾶ· αὕτη ἐστὶ Βηθλεέμ.

20. Καὶ ἔστησεν Ἰακὼβ στήλην ἐπὶ τοῦ μνημείου αὐτῆς· αὕτη ἐστὶν ἡ στήλη ἐπὶ τοῦ μνημείου Ῥαχὴλ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

21. Ἐγένετο δὲ, ἡνίκα κατῴκησεν Ἰσραὴλ ἐν τῇ γῇ ἐκείνῃ, ἐπορεύθη Ῥουβὴν, καὶ ἐκοιμήθη μετὰ Βαλ-

2. Dixit autem Jacob domui suæ, et omnibus qui cum illo erant : Tollite deos alienos, qui vobiscum sunt, de medio vestri, et mundamini, et mutate stolas vestras :

3. et surgentes ascendamus in Bæthel, et faciamus ibi aram Deo, qui exaudivit me in die tribulationis, qui fuit mecum, et salvavit me in via qua ivi.

4. Et dederunt Jacob deos alienos qui erant in manibus eorum, et inaures quæ erant in auribus eorum. Et abscondit ea Jacob sub terebintho quæ in Secimis, et perdidit ea usque in hodiernum diem.

5. Et profectus est Israel de Secimis. Et factus est timor Dei super civitates quæ circa illos erant : et non sunt persecuti post filios Israel.

6. Venit autem Jacob in Luza, quæ est in terra Chanaan, quæ est Bæthel, ipse, et omnis populus qui erat cum eo,

7. et ædificavit ibi aram, et vocavit nomen loci Bæthel : illic enim apparuit ei Deus, cum ipse fugeret a facie Esau fratris sui.

8. Mortua est autem Deborra nutrix Rebeccæ, et sepulta est infra Bæthel sub quercu : et vocavit Jacob nomen ejus, quercus luctus.

9. Apparuit autem Deus ipsi Jacob adhuc in Luza, quando advenit de Mesopotamia Syriæ. Et benedixit eum Deus,

10. et dixit ei Deus : Nomen tuum jam non vocabitur Jacob : sed Israel erit nomen tuum. Et vocavit nomen ejus Israel.

11. Dixit autem ei Deus : Ego sum Deus tuus : cresce, et multiplicare. Gentes et congregationes gentium erunt ex te, et reges de lumbo tuo egredientur.

12. Et terram, quam dedi Abraham et Isaac, tibi dedi eam : tibi erit, et semini tuo post te dabo terram hanc.

13. Ascendit autem Deus ab eo de loco ubi locutus est cum eo.

14. Et statuit Jacob titulum in loco in quo locutus est cum eo Deus, titulum lapideum : et libavit super eum libamen, et effudit super eum oleum.

15. Et vocavit Jacob nomen loci, in quo locutus est cum eo illic Deus, Bæthel.

16. Profectus autem Jacob de Bæthel, fixit tabernaculum suum ultra turrim Gader. Et factum est, dum appropinquaret in Chabratha ad veniendum in Ephratha, peperit Rachel : et passa est difficultatem in ipso partu.

17. Et factum est, cum ipsa dure pareret, dixit ei obstetrix : Confide, nam et hic tibi est filius.

18. Et factum est, cum dimitteret eam anima (siquidem moriebatur), vocavit nomen ejus, filius doloris mei : pater vero vocavit nomen ejus, Benjamin.

19. Mortua est autem Rachel, et sepulta est in via Hippodromi Ephrata : hæc est Bethleem.

20. Et statuit Jacob titulum super monumentum ejus : hic est titulus super monumentum Rachel usque in hanc diem.

21. Factum est autem, quando habitavit Israel in terra illa, ivit Ruben, et dormivit cum Balla concubina patris

λᾶς τῆς παλλακῆς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἰακώϐ. Καὶ ἤκουσεν Ἰσραὴλ, καὶ πονηρὸν ἐφάνη ἐναντίον αὐτοῦ.

22. Ἦσαν δὲ οἱ υἱοὶ Ἰακὼϐ δώδεκα.

23. Υἱοὶ Λείας· πρωτότοκος Ἰακὼϐ, Ῥουϐὴν, Συμεὼν, Λευὶ, Ἰούδας, Ἰσσάχαρ, Ζαϐουλών.

24. Υἱοὶ δὲ Ῥαχήλ· Ἰωσὴφ καὶ Βενιαμίν.

25. Υἱοὶ δὲ Βαλλᾶς παιδίσκης Ῥαχήλ· Δὰν καὶ Νεφθαλείμ.

26. Υἱοὶ δὲ Ζελφᾶς παιδίσκης Λείας· Γὰδ καὶ Ἀσήρ. Οὗτοι υἱοὶ Ἰακὼϐ, οἳ ἐγένοντο αὐτῷ ἐν Μεσοποταμίᾳ τῆς Συρίας.

27. Ἦλθε δὲ Ἰακὼϐ πρὸς Ἰσαὰκ τὸν πατέρα αὐτοῦ εἰς Μαμϐρῆ, εἰς πόλιν τοῦ πεδίου· αὕτη ἐστὶ Χεϐρὼν ἐν γῇ Χαναὰν, οὗ παρῴκησεν Ἀϐραὰμ καὶ Ἰσαάκ.

28. Ἐγένοντο δὲ αἱ ἡμέραι Ἰσαὰκ, ἃς ἔζησεν, ἔτη ἑκατὸν ὀγδοήκοντα.

29. Καὶ ἐκλείπων Ἰσαὰκ ἀπέθανε· καὶ προςετέθη πρὸς τὸ γένος αὐτοῦ πρεσϐύτερος καὶ πλήρης ἡμερῶν· καὶ ἔθαψαν αὐτὸν Ἡσαῦ καὶ Ἰακὼϐ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ.

sui Jacob. Et audivit Israel, et malum apparuit coram eo.

22. Erant autem filii Jacob duodecim.

23. Filii Liæ : primogenitus Jacob, Ruben, Symeon, Levi, Judas, Issachar, Zabulon.

24. Filii autem Rachel : Joseph et Benjamin.

25. Filii autem Ballæ ancillæ Rachel : Dan et Nephthalim.

26. Filii autem Zelphæ ancillæ Liæ : Gad et Aser. Hi sunt filii Jacob, qui facti sunt ei in Mesopotamia Syriæ.

27. Venit autem Jacob ad Isaac patrem suum in Mambre, in civitatem campi : hæc est Chebron in terra Chanaan, ubi incoluit Abraham et Isaac.

28. Fuerunt autem dies Isaac, quos vixit, anni centum octuaginta.

29. Et deficiens Isaac mortuus est : et appositus est ad genus suum senior et plenus dierum : et sepelierunt eum Esau et Jacob fili ejus.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛϚʹ.

1. Αὗται δὲ αἱ γενέσεις Ἡσαῦ· αὐτός ἐστιν Ἐδώμ.

2. Ἡσαῦ δὲ ἔλαϐε τὰς γυναῖκας ἑαυτῷ ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν Χαναναίων· τὴν Ἀδᾶ, θυγατέρα Αἰλὼμ τοῦ Χετταίου, καὶ τὴν Ὀλιϐεμὰ, θυγατέρα Ἀνὰ τοῦ υἱοῦ Σεϐεγὼν τοῦ Εὐαίου,

3. καὶ τὴν Βασεμὰθ, θυγατέρα Ἰσμαὴλ, ἀδελφὴν Ναϐαιώθ.

4. Ἔτεκε δὲ αὐτῷ Ἀδὰ τὸν Ἐλιφὰς, καὶ Βασεμὰθ ἔτεκε τὸν Ῥαγουήλ.

5. Καὶ Ὀλιϐεμὰ ἔτεκε τὸν Ἰεοὺς, καὶ τὸν Ἰεγλὸμ, καὶ τὸν Κορέ. Οὗτοι υἱοὶ Ἡσαῦ, οἳ ἐγένοντο αὐτῷ ἐν γῇ Χαναάν.

6. Ἔλαϐε δὲ Ἡσαῦ τὰς γυναῖκας αὐτοῦ, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ σώματα τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ κτήνη, καὶ πάντα ὅσα ἐκτήσατο, καὶ πάντα ὅσα περιεποιήσατο ἐν γῇ Χαναάν. Καὶ ἐπορεύθη Ἡσαῦ ἐκ τῆς γῆς Χαναὰν ἀπὸ προσώπου Ἰακὼϐ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ·

7. ἦν γὰρ αὐτῶν τὰ ὑπάρχοντα πολλὰ, τοῦ οἰκεῖν ἅμα, καὶ οὐκ ἠδύνατο ἡ γῆ τῆς παροικήσεως αὐτῶν φέρειν αὐτοὺς, ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ὑπαρχόντων αὐτῶν.

8. Κατῴκησε δὲ Ἡσαῦ ἐν τῷ ὄρει Σηείρ. Ἡσαῦ αὐτός ἐστιν Ἐδώμ.

9. Αὗται δὲ αἱ γενέσεις Ἡσαῦ πατρὸς Ἐδὼμ ἐν τῷ ὄρει Σηείρ,

10. καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἡσαῦ· Ἐλιφὰς υἱὸς Ἀδᾶς γυναικὸς Ἡσαῦ· καὶ Ῥαγουὴλ υἱὸς Βασεμὰθ γυναικὸς Ἡσαῦ.

11. Ἐγένοντο δὲ Ἐλιφὰς υἱοί· Θαιμὰν, Ὠμὰρ, Σωφὰρ, Γοθὼμ, καὶ Κενέζ.

12. Θαμνὰ δὲ ἦν παλλακὴ Ἐλιφὰς τοῦ υἱοῦ Ἡσαῦ, καὶ ἔτεκε τῷ Ἐλιφὰς τὸν Ἀμαλήκ. Οὗτοι υἱοὶ Ἀδᾶς γυναικὸς Ἡσαῦ.

13. Οὗτοι δὲ υἱοὶ Ῥαγουήλ· Ναχὸθ, Ζαρὲ, Σομὲ, καὶ Μοζέ· οὗτοι ἦσαν υἱοὶ Βασεμὰθ γυναικὸς Ἡσαῦ.

14. Οὗτοι δὲ υἱοὶ Ὀλιϐεμὰς θυγατρὸς Ἀνὰ τοῦ υἱοῦ

CAPUT XXXVI.

1. Hæ autem sunt generationes Esau : ipse est Edom.

2. Esau autem sumpsit uxores sibi de filiabus Chananæorum : Ada, filiam Ælom Chettæi, et Olibema, filiam Ana filii Sebegon Evæi,

3. et Basemath, filiam Ismael, sororem Nabæoth.

4. Peperit autem ei Ada Eliphas, et Basemath peperit Raguel.

5. Et Olibema peperit Ieus, et Ieglom, et Core. Hi sunt filii Esau, qui nati sunt ei in terra Chanaan.

6. Sumpsit autem Esau uxores suas, et filios suos, et filias suas, et omnia corpora domus suæ, et omnem substantiam suam, et omnia pecora, et omnia quæcumque possedit, et omnia quæcumque acquisivit in terra Chanaan. Et ivit Esau de terra Chanaan a facie Jacob fratris sui :

7. erat enim substantia eorum multa ad habitandum simul, et non poterat terra incolatus eorum ferre eos, præ multitudine substantiæ eorum.

8. Habitavit autem Esau in monte Seir. Esau ipse est Edom.

9. Hæ autem sunt generationes Esau patris Edom in monte Seir,

10. et hæc sunt nomina filiorum Esau : Eliphas filius Ada uxoris Esau, et Raguel filius Basemath uxoris Esau.

11. Facti sunt autem Eliphas filii : Thæman, Omar, Sophar, Gothom, et Cenez.

12. Thamna autem erat concubina Eliphas filii Esau, et peperit ipsi Eliphas Amalec. Hi sunt filii Ada uxoris Esau.

13. Hi autem sunt filii Raguel : Nachoth, Zare, Some, et Moze : hi fuerunt filii Basemath uxoris Esau.

14. Hi autem sunt filii Olibema filiæ Ana filii Sebegon

Σεβεγὼν, γυναικὸς Ἠσαῦ. Ἔτεκε δὲ τῷ Ἠσαῦ τὸν Ἰεοὺς, καὶ τὸν Ἰεγλὸμ, καὶ τὸν Κορέ.

15. Οὗτοι ἡγεμόνες υἱοὶ Ἠσαῦ, υἱοὶ Ἐλιφὰς πρωτοτόκου Ἠσαῦ· ἡγεμὼν Θαιμὰν, ἡγεμὼν Ὠμὰρ, ἡγεμὼν Σωφὰρ, ἡγεμὼν Κενὲζ,

16. ἡγεμὼν Κορὲ, ἡγεμὼν Γοθὼμ, ἡγεμὼν Ἀμαλήκ. Οὗτοι ἡγεμόνες Ἐλιφὰς ἐν γῇ Ἰδουμαίᾳ, οὗτοι υἱοὶ Ἀδάς.

17. Καὶ οὗτοι υἱοὶ Ῥαγουὴλ υἱοῦ Ἠσαῦ· Ἡγεμὼν Ναχὼθ, ἡγεμὼν Ζαρὲ, ἡγεμὼν Σομὲ, ἡγεμὼν Μοζέ. Οὗτοι ἡγεμόνες Ῥαγουὴλ ἐν γῇ Ἐδὼμ, οὗτοι υἱοὶ Βασεμὰθ γυναικὸς Ἠσαῦ.

18. Οὗτοι δὲ υἱοὶ Ὀλιβεμὰς γυναικὸς Ἠσαῦ· Ἡγεμὼν Ἰεοὺς, ἡγεμὼν Ἰεγλὸμ, ἡγεμὼν Κορέ. Οὗτοι ἡγεμόνες Ὀλιβεμὰς, θυγατρὸς Ἀνὰ, γυναικὸς Ἠσαῦ.

19. Οὗτοι υἱοὶ Ἠσαῦ, καὶ οὗτοι ἡγεμόνες αὐτῶν. Οὗτοί εἰσιν υἱοὶ Ἐδώμ.

20. Οὗτοι δὲ υἱοὶ Σηεὶρ τοῦ Χοῤῥαίου, τοῦ κατοικοῦντος τὴν γῆν· Λωτὰν, Σωβὰλ, Σεβεγὼν, Ἀνὰ,

21. καὶ Δησὼν, καὶ Ἀσὰρ, καὶ Ῥισών. Οὗτοι ἡγεμόνες τοῦ Χοῤῥαίου, τοῦ υἱοῦ Σηεὶρ, ἐν τῇ γῇ Ἐδώμ.

22. Ἐγένοντο δὲ υἱοὶ Λωτάν· Χοῤῥὶ καὶ Αἱμάν. Ἀδελφὴ δὲ Λωτὰν, Θαμνά.

23. Οὗτοι δὲ υἱοὶ Σωβάλ· Γωλὰμ, καὶ Μαναχὰθ, καὶ Γαιβὴλ, καὶ Σωφὰρ, καὶ Ὠμάρ.

24. Καὶ οὗτοι υἱοὶ Σεβεγών· Ἀϊὲ, καὶ Ἀνά. Οὗτός ἐστιν Ἀνὰ, ὃς εὗρε τὸν Ἰαμεὶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτε ἔνεμε τὰ ὑποζύγια Σεβεγὼν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

25. Οὗτοι δὲ υἱοὶ Ἀνά· Δησὼν, καὶ Ὀλιβεμὰ θυγάτηρ Ἀνά.

26. Οὗτοι δὲ υἱοὶ Δησών· Ἀμαδὰ, καὶ Ἀσβὰν, καὶ Ἰθρὰν, καὶ Χαῤῥάν.

27. Οὗτοι δὲ υἱοὶ Ἀσάρ· Βαλαὰμ, καὶ Ζουκὰμ, καὶ Ἰουκάμ.

28. Οὗτοι δὲ υἱοὶ Ῥισών· Ὤς, καὶ Ἀράν.

29. Οὗτοι δὲ ἡγεμόνες Χοῤῥί· Ἡγεμὼν Λωτὰν, ἡγεμὼν Σωβὰλ, ἡγεμὼν Σεβεγὼν, ἡγεμὼν Ἀνὰ,

30. ἡγεμὼν Δησὼν, ἡγεμὼν Ἀσὰρ, ἡγεμὼν Ῥισών. Οὗτοι ἡγεμόνες Χοῤῥὶ ἐν ταῖς ἡγεμονίαις αὐτῶν ἐν γῇ Ἐδώμ.

31. Καὶ οὗτοι οἱ βασιλεῖς οἱ βασιλεύσαντες ἐν Ἐδὼμ, πρὸ τοῦ βασιλεῦσαι βασιλέα ἐν Ἰσραήλ.

32. Καὶ ἐβασίλευσεν ἐν Ἐδὼμ Βαλὰκ υἱὸς Βεώρ· καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ, Δενναβά.

33. Ἀπέθανε δὲ Βαλὰκ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Ἰωβὰβ υἱὸς Ζαρὰ ἐκ Βοσόῤῥας.

34. Ἀπέθανε δὲ Ἰωβὰβ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Ἀσὼμ ἐκ τῆς γῆς Θαιμανών.

35. Ἀπέθανε δὲ Ἀσὼμ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Ἀδὰδ υἱὸς Βαρὰδ, ὁ ἐκκόψας Μαδιὰμ ἐν τῷ πεδίῳ Μωὰβ, καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ Γεθθαίμ.

36. Ἀπέθανε δὲ Ἀδὰδ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Σαμαδὰ ἐκ Μασσεκκάς.

37. Ἀπέθανε δὲ Σαμαδὰ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Σαοὺλ ἐκ Ῥωωβὼθ, τῆς παρὰ ποταμόν.

38. Ἀπέθανε δὲ Σαοὺλ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Βαλλενὼν υἱὸς Ἀχοβώρ.

39. Ἀπέθανε δὲ Βαλλενὼν υἱὸς Ἀχοβὼρ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Ἀρὰδ, υἱὸς Βαράδ· καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ Φογὼρ, ὄνομα δὲ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Μετεβεὴλ, θυγάτηρ Ματραὶθ, υἱοῦ Μαιζοὼβ.

uxoris Esau. Peperit autem ipsi Esau Ieus, et Ieglom, et Core.

15. Isti sunt principes filii Esau, filii Eliphaz primogeniti Esau: princeps Thæman, princeps Omer, princeps Sophar, princeps Cenez,

16. princeps Core, princeps Gothom, princeps Amalec. Hi sunt principes Eliphaz in terra Idumæa; hi sunt filii Ada.

17. Et hi sunt filii Raguel filii Esau: Princeps Nachoth, princeps Zare, princeps Some, princeps Moze. Hi sunt principes Raguel in terra Edom, hi sunt filii Basemath uxoris Esau.

18. Hi vero filii Olibema uxoris Esau: Princeps Ieus, princeps Ieglom, princeps Core. Hi sunt principes Olibema filiæ Ana, uxoris Esau.

19. Isti filii Esau, et isti principes eorum. Hi sunt filii Edom.

20. Hi autem filii Seir Chorræi habitantis terram: Lotan, Sobal, Sebegon, Ana,

21. et Deson, et Asar, et Rison. Hi principes ipsius Chorræi, filii Seir, in terra Edom.

22. Facti sunt autem filii Lotan: Chorri et Hæman. Soror autem Lotan, Thamna.

23. Hi autem sunt filii Sobal: Golam, et Manachath, et Gæbel, et Sophar, et Omar.

24. Et hi filii Sebegon: Aie, et Ana. Hic est Ana, qui invenit Jamin in deserto, cum pasceret subjugales Sebegon patris sui.

25. Hi autem sunt filii Ana: Deson, et Olibema filia Ana.

26. Hi autem filii Deson: Amada, et Asban, et Ithran, et Charran.

27. Hi autem filii Asar: Balaam, et Zucham, et Jucham.

28. Hi autem filii Rison: Hos, et Aran.

29. Hi autem sunt principes Chorri: Princeps Lotan, princeps Sobal, princeps Sebegon, princeps Ana,

30. princeps Deson, princeps Asar, princeps Rison. Hi sunt principes Chorri in principatibus eorum in terra Edom.

31. Et hi reges qui regnaverunt in Edom, antequam regnaret rex in Israel.

32. Et regnavit in Edom Balac filius Beor: et nomen civitati ejus, Dennaba.

33. Mortuus est autem Balac, et regnavit pro eo Jobab filius Zara de Bosorra.

34. Mortuus est autem Jobab, et regnavit pro eo Asom de terra Thæmanorum.

35. Mortuus est autem Asom, et regnavit pro eo Adad, filius Barad, qui percussit Madiam in agro Moab: et nomen civitati ejus Getthæm.

36. Mortuus est autem Adad, et regnavit pro eo Samada de Massecca.

37. Mortuus est autem Samada, et regnavit pro eo Saul de Rooboth, quæ apud flumen.

38. Mortuus est autem Saul, et regnavit pro eo Ballenon filius Achobor.

39. Mortuus est autem Ballenon filius Achobor, et regnavit pro eo Arad, filius Barad: et nomen civitati ejus Phogor, nomen autem uxori ejus Metebeel, filia Matraith, filii Mæzoob.

40. Ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἡγεμόνων Ἡσαῦ, ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν, κατὰ τόπον αὐτῶν, ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν· Ἡγεμὼν Θαμνὰ, ἡγεμὼν Γωλὰ, ἡγεμὼν Ἰεθὲρ,

41. ἡγεμὼν Ὀλιβεμὰς, ἡγεμὼν Ἠλὰς, ἡγεμὼν Φινὼν,

42. ἡγεμὼν Κενὲζ, ἡγεμὼν Θαιμὰν, ἡγεμὼν Μαζὰρ,

43. ἡγεμὼν Μαγεδιὴλ, ἡγεμὼν Ζαφωίν. Οὗτοι ἡγεμόνες Ἐδὼμ, ἐν ταῖς κατῳκοδομημέναις ἐν τῇ γῇ τῆς κτήσεως αὐτῶν. Οὗτος Ἡσαῦ πατὴρ Ἐδώμ.

40. Hæc nomina principum Esau, in tribubus eorum, secundum locum eorum, in regionibus eorum, et in gentibus eorum : Princeps Thamna, princeps Gola, princeps Iether,

41. princeps Holibemas, princeps Helas, princeps Phinon,

42. princeps Cenez, princeps Thæman, princeps Mazar,

43. princeps Magediel, princeps Zaphoin. Hi sunt principes Edom in ædificatis in terra possessionis eorum. Hic est Esau pater Edom.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΖ΄.

1. Κατῴκει δὲ Ἰακὼβ ἐν τῇ γῇ οὗ παρῴκησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐν γῇ Χαναάν.

2. Αὗται δὲ αἱ γενέσεις Ἰακώβ. Ἰωσὴφ δὲ δέκα καὶ ἑπτὰ ἐτῶν ἦν, ποιμαίνων τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, ὢν νέος, μετὰ τῶν υἱῶν Βαλλᾶς, καὶ μετὰ τῶν υἱῶν Ζελφᾶς, τῶν γυναικῶν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Κατήνεγκαν δὲ Ἰωσὴφ ψόγον πονηρὸν πρὸς Ἰσραὴλ τὸν πατέρα αὐτῶν.

3. Ἰακὼβ δὲ ἠγάπα τὸν Ἰωσὴφ παρὰ πάντας τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, ὅτι υἱὸς γήρως ἦν αὐτῷ. Ἐποίησε δὲ αὐτῷ χιτῶνα ποικίλον.

4. Ἰδόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ὅτι αὐτὸν ὁ πατὴρ φιλεῖ ἐκ πάντων τῶν υἱῶν αὐτοῦ, ἐμίσησαν αὐτὸν, καὶ οὐκ ἠδύναντο λαλεῖν αὐτῷ οὐδὲν εἰρηνικόν.

5. Ἐνυπνιασθεὶς δὲ Ἰωσὴφ ἐνύπνιον, ἀπήγγειλεν αὐτὸ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ,

6. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἀκούσατε τοῦ ἐνυπνίου τούτου οὗ ἐνυπνιάσθην.

7. Ὤμην ὑμᾶς δεσμεύειν δράγματα ἐν μέσῳ τῷ πεδίῳ· καὶ ἀνέστη τὸ ἐμὸν δράγμα, καὶ ὠρθώθη· περιστραφέντα δὲ τὰ δράγματα ὑμῶν προςεκύνησαν τὸ ἐμὸν δράγμα.

8. Εἶπαν δὲ αὐτῷ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ· Μὴ βασιλεύων βασιλεύσεις ἐφ' ἡμᾶς, ἢ κυριεύων κυριεύσεις ἡμῶν; Καὶ προςέθεντο ἔτι μισεῖν αὐτὸν ἕνεκεν τῶν ἐνυπνίων αὐτοῦ, καὶ ἕνεκεν τῶν ῥημάτων αὐτοῦ.

9. Εἶδε δὲ ἐνύπνιον ἕτερον, καὶ διηγήσατο αὐτὸ τῷ πατρὶ αὐτοῦ, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ ἐνυπνιασάμην ἐνύπνιον ἕτερον· Ὥσπερ ὁ ἥλιος, καὶ ἡ σελήνη, καὶ ἕνδεκα ἀστέρες προςεκύνουν με.

10. Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Τί τὸ ἐνύπνιον τοῦτο ὃ ἐνυπνιάσθης; Ἆρά γε ἐλθόντες ἐλευσόμεθα ἐγώ τε, καὶ ἡ μήτηρ σου, καὶ οἱ ἀδελφοί σου προςκυνῆσαί σοι ἐπὶ τὴν γῆν;

11. Ἐζήλωσαν δὲ αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ· ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ διετήρησε τὸ ῥῆμα.

12. Ἐπορεύθησαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ βόσκειν τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτῶν εἰς Συχέμ.

13. Καὶ εἶπεν Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσήφ· Οὐχὶ οἱ ἀδελφοί σου ποιμαίνουσιν εἰς Συχέμ; Δεῦρο, ἀποστείλω σε πρὸς αὐτούς. Εἶπε δὲ αὐτῷ· Ἰδοὺ ἐγώ.

14. Εἶπε δὲ αὐτῷ Ἰσραήλ· Πορευθεὶς ἴδε, εἰ ὑγιαίνουσιν οἱ ἀδελφοί σου, καὶ τὰ πρόβατα· καὶ ἀνάγγειλόν μοι. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν ἐκ τῆς κοιλάδος τῆς Χεβρών. Καὶ ἦλθεν εἰς Συχέμ.

15. Καὶ εὗρεν αὐτὸν ἄνθρωπος πλανώμενον ἐν τῷ πεδίῳ. Ἠρώτησε δὲ αὐτὸν ὁ ἄνθρωπος, λέγων· Τί ζητεῖς;

CAPUT XXXVII.

1. Habitabat autem Jacob in terra ubi incoluerat pater ejus in terra Chanaan.

2. Hæ autem sunt generationes Jacob. Joseph autem decem et septem annorum erat, pascens oves patris sui cum fratribus suis, cum esset juvenis, cum filiis Ballæ, et cum filiis Zelphæ, uxorum patris sui. Detulerunt autem Joseph crimine malo ad Israel patrem ipsorum.

3. Jacob autem diligebat Joseph præ omnibus filiis suis, quia filius senectutis erat ei. Fecit autem ei tunicam variam.

4. Videntes autem fratres ejus quod eum pater amat præ omnibus filiis suis, oderant eum, et non poterant loqui ei quicquam pacificum.

5. Et cum somniasset Joseph somnium, nuntiavit illud fratribus suis,

6. et dixit eis : Audite somnium hoc quod somniavi.

7. Existimabam vos ligare manipulos in medio agro : et surrexit meus manipulus, et erexit se : conversi autem manipuli vestri adorabant manipulum meum.

8. Dixerunt autem ei fratres ejus : Numquid regnans regnabis super nos, aut dominans dominaberis nobis? Et adjecerunt adhuc odio habere illum propter somnia ejus, et propter verba ejus.

9. Vidit autem somnium aliud, et narravit illud patri suo, et fratribus suis, et dixit : Ecce somniavi somnium aliud : Tamquam sol, et luna, et undecim stellæ adorabant me.

10. Et objurgavit eum pater ejus, et dixit ei : Quod est somnium hoc quod somniasti? Numquid venientes veniemus ego, et mater tua, et fratres tui adorare te super terram?

11. Inviderunt autem ei fratres ejus : pater autem ejus observavit verbum.

12. Iverunt autem fratres ejus pascere oves patris sui in Sychem.

13. Et dixit Israel ad Joseph : Nonne fratres tui pascunt in Sychem? Veni, mittam te ad eos. Dixit autem ei : Ecce ego.

14. Dixit autem ei Israel : Vadens vide, si valent fratres tui, et oves : et nuntia mihi. Et misit eum de valle Chebron. Et venit in Sychem.

15. Et invenit eum homo errantem in agro. Interrogavit autem eum homo, dicens : Quid quæris?

16. Ὁ δὲ εἶπε· Τοὺς ἀδελφούς μου ζητῶ· ἀπάγγειλόν μοι ποῦ βόσκουσιν.

17. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ ἄνθρωπος· Ἀπήρκασιν ἐντεῦθεν, ἤκουσα γὰρ αὐτῶν λεγόντων· Πορευθῶμεν εἰς Δωθαείμ. Καὶ ἐπορεύθη Ἰωσὴφ κατόπισθε τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ εὗρεν αὐτοὺς ἐν Δωθαείμ.

18. Προεῖδον δὲ αὐτὸν μακρόθεν, πρὸ τοῦ ἐγγίσαι αὐτὸν πρὸς αὐτούς· καὶ ἐπονηρεύοντο τοῦ ἀποκτεῖναι αὐτόν.

19. Εἶπε δὲ ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· Ἰδοὺ ὁ ἐνυπνιαστὴς ἐκεῖνος ἔρχεται·

20. νῦν οὖν δεῦτε, ἀποκτείνωμεν αὐτὸν, καὶ ῥίψωμεν αὐτὸν εἰς ἕνα τῶν λάκκων, καὶ ἐροῦμεν· Θηρίον πονηρὸν κατέφαγεν αὐτόν· καὶ ὀψόμεθα τί ἔσται τὰ ἐνύπνια αὐτοῦ.

21. Ἀκούσας δὲ Ῥουβὴν ἐξείλετο αὐτὸν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ εἶπεν· Οὐ πατάξωμεν αὐτὸν εἰς ψυχήν.

22. Εἶπε δὲ αὐτοῖς Ῥουβήν· Μὴ ἐκχέητε αἷμα. Ἐμβάλλετε αὐτὸν εἰς ἕνα τῶν λάκκων τούτων τῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ· χεῖρα δὲ μὴ ἐπενέγκητε αὐτῷ. Ὅπως ἐξέληται αὐτὸν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ ἀποδῷ αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ.

23. Ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἦλθεν Ἰωσὴφ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἐξέδυσαν Ἰωσὴφ τὸν χιτῶνα τὸν ποικίλον τὸν περὶ αὐτόν·

24. καὶ λαβόντες αὐτὸν, ἔῤῥιψαν εἰς τὸν λάκκον· ὁ δὲ λάκκος κενὸς, ὕδωρ οὐκ εἶχε.

25. Ἐκάθισαν δὲ φαγεῖν ἄρτον· καὶ ἀναβλέψαντες τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδον, καὶ ἰδοὺ ὁδοιπόροι Ἰσμαηλῖται ἤρχοντο ἐκ Γαλαάδ· καὶ αἱ κάμηλοι αὐτῶν ἔγεμον θυμιαμάτων καὶ ῥητίνης καὶ στακτῆς. Ἐπορεύοντο δὲ καταγαγεῖν εἰς Αἴγυπτον.

26. Εἶπε δὲ Ἰούδας πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ· Τί χρήσιμον, ἐὰν ἀποκτείνωμεν τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν, καὶ κρύψωμεν τὸ αἷμα αὐτοῦ;

27. Δεῦτε, ἀποδώμεθα αὐτὸν τοῖς Ἰσμαηλίταις τούτοις· αἱ δὲ χεῖρες ἡμῶν μὴ ἔστωσαν ἐπ' αὐτὸν, ὅτι ἀδελφὸς ἡμῶν, καὶ σὰρξ ἡμῶν ἐστιν. Ἤκουσαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ.

28. Καὶ παρεπορεύοντο οἱ ἄνθρωποι οἱ Μαδιηναῖοι ἔμποροι· καὶ ἐξείλκυσαν καὶ ἀνεβίβασαν τὸν Ἰωσὴφ ἐκ τοῦ λάκκου, καὶ ἀπέδοντο τὸν Ἰωσὴφ τοῖς Ἰσμαηλίταις εἴκοσι χρυσῶν. Καὶ κατήγαγον τὸν Ἰωσὴφ εἰς Αἴγυπτον.

29. Ἀνέστρεψε δὲ Ῥουβὴν ἐπὶ τὸν λάκκον, καὶ οὐχ ὁρᾷ τὸν Ἰωσὴφ ἐν τῷ λάκκῳ· καὶ διέῤῥηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ.

30. Καὶ ἐπέστρεψε πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, καὶ εἶπε· Τὸ παιδάριον οὐκ ἔστιν· ἐγὼ δὲ ποῦ πορεύομαι ἔτι;

31. Λαβόντες δὲ τὸν χιτῶνα τοῦ Ἰωσὴφ, ἔσφαξαν ἔριφον αἰγῶν, καὶ ἐμόλυναν τὸν χιτῶνα τῷ αἵματι,

32. καὶ ἀπέστειλαν τὸν χιτῶνα τὸν ποικίλον, καὶ εἰσήνεγκαν τῷ πατρὶ αὐτῶν, καὶ εἶπαν· Τοῦτον εὕρομεν· ἐπίγνωθι εἰ χιτὼν τοῦ υἱοῦ σου ἐστὶν, ἢ οὔ.

33. Καὶ ἐπέγνω αὐτὸν, καὶ εἶπε· Χιτὼν τοῦ υἱοῦ μου ἐστί· θηρίον πονηρὸν κατέφαγεν αὐτὸν, θηρίον ἥρπασε τὸν Ἰωσήφ.

34. Διέῤῥηξε δὲ Ἰακὼβ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἐπέθετο σάκκον ἐπὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ· καὶ ἐπένθει τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἡμέρας πολλάς.

16. At ille dixit : Fratres meos quæro : nuntia mihi ubi pascant.

17. Dixit autem ei homo : Discesserunt hinc, audivi enim eos dicentes : Eamus in Dothaim. Et ivit Joseph post fratres suos, et invenit eos in Dothaim.

18. Præviderunt autem eum a longe, antequam ipse appropinquaret ad eos : et malignabantur ad eum occidendum.

19. Dixit autem unusquisque ad fratrem suum : Ecce somniator ille venit :

20. Nunc igitur venite, occidamus eum, et projiciamus eum in unam cisternarum, et dicemus : Bestia mala devoravit eum : et videbimus quid erunt somnia ipsius.

21. Audiens autem Ruben eripuit eum de manibus eorum, et dixit : Non percutiamus eum in animam.

22. Dixit autem eis Ruben : Non effundatis sanguinem. Injicite eum in unam cisternarum harum quæ in deserto : manum autem non inferatis ei. Ut eriperet eum de manibus eorum, et redderet eum patri suo.

23. Factum est autem quando venit Joseph ad fratres suos, exuerunt Joseph tunica varia quæ circa eum :

24. et sumentes eum projecerunt in cisternam : cisterna autem vacua, non habebat aquam.

25. Sederunt autem manducare panem : et respicientes oculis viderunt, et ecce viatores Ismaelitæ veniebant de Galaad : et cameli eorum pleni erant odoramentis et resina et stacte. Ibant autem deferre in Ægyptum.

26. Dixit autem Judas ad fratres suos : Quid utile, si occiderimus fratrem nostrum, et absconderimus sanguinem ejus?

27. Venite, vendamus eum Ismaelitis istis : manus autem nostræ non sint in eum, quoniam frater noster, et caro nostra est. Et audierunt fratres ejus.

28. Et præteribant homines Madianæi mercatores : et extraxerunt et ascendere fecerunt Joseph de cisterna, et vendiderunt Joseph Ismaelitis viginti aureis. Et deduxerunt Joseph in Ægyptum.

29. Revertit autem Ruben ad cisternam, et non videt Joseph in cisterna : et discidit vestimenta sua.

30. Et convertit se ad fratres suos, et dixit : Puerulus non est : ego autem quo ibo adhuc?

31. Sumentes autem tunicam Joseph, jugularunt hædum caprarum, et fœdarunt tunicam sanguine,

32. et miserunt tunicam variam, et intulerunt patri suo, et dixerunt : Hanc invenimus : agnosce si tunica filii tui est, an non.

33. Et agnovit eam, et dixit : Tunica filii mei est : bestia mala devoravit eum, bestia rapuit eum.

34. Discidit autem Jacob vestimenta sua, et posuit saccum super lumbum suum : et lugebat filium suum diebus multis.

35. Συνήχθησαν δὲ πάντες οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ αἱ θυγατέρες, καὶ ἦλθον παρακαλέσαι αὐτόν. Καὶ οὐκ ἤθελε παρακαλεῖσθαι, λέγων, ὅτι καταβήσομαι πρὸς τὸν υἱόν μου πενθῶν εἰς ᾅδου. Καὶ ἔκλαυσεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

36. Οἱ δὲ Μαδιηναῖοι ἀπέδοντο τὸν Ἰωσὴφ εἰς Αἴγυπτον τῷ Πετεφρῇ τῷ σπάδοντι Φαραὼ ἀρχιμαγείρῳ.

35. Congregati sunt autem omnes filii ejus et filiæ, et venerunt consolari eum. Et noluit consolari, dicens, quia descendam ad filium meum lugens in infernum. Et flevit eum pater ejus.

63. Madianæi autem vendiderunt Joseph in Ægypto Petephræ spadoni Pharaonis archimagiro.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΗ'.

1. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, κατέβη Ἰούδας ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ ἀφίκετο ἕως πρὸς ἄνθρωπόν τινα Ὀδολλαμίτην, ᾧ ὄνομα Εἰράς.

2. Καὶ εἶδεν ἐκεῖ Ἰούδας θυγατέρα ἀνθρώπου Χαναναίου, ᾗ ὄνομα Σαυά· καὶ ἔλαβεν αὐτὴν, καὶ εἰςῆλθε πρὸς αὐτήν.

3. Καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν υἱὸν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ἤρ.

4. Καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν υἱὸν ἔτι, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Αὐνάν.

5. Καὶ προςθεῖσα ἔτεκεν υἱὸν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Σηλώμ. Αὕτη δὲ ἦν ἐν Χασβὶ ἡνίκα ἔτεκεν αὐτούς.

6. Καὶ ἔλαβεν Ἰούδας γυναῖκα Ἤρ, τῷ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ, ᾗ ὄνομα Θάμαρ.

7. Ἐγένετο δὲ Ἤρ πρωτότοκος Ἰούδα πονηρὸς ἐναντι Κυρίου· καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν ὁ Θεός.

8. Εἶπε δὲ Ἰούδας τῷ Αὐνάν· Εἴςελθε πρὸς τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου, καὶ ἐπιγάμβρευσαι αὐτὴν, καὶ ἀνάστησον σπέρμα τῷ ἀδελφῷ σου.

9. Γνοὺς δὲ Αὐνὰν, ὅτι οὐκ αὐτῷ ἔσται τὸ σπέρμα, ἐγένετο, ὅταν εἰσήρχετο, πρὸς τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἐξέχεεν ἐπὶ τὴν γῆν, τοῦ μὴ δοῦναι σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.

10. Πονηρὸν δὲ ἐφάνη ἐναντίον τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἐποίησε τοῦτο· καὶ ἐθανάτωσε καὶ τοῦτον.

11. Εἶπε δὲ Ἰούδας Θάμαρ τῇ νύμφῃ αὐτοῦ· Κάθου χήρα ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός σου, ἕως μέγας γένηται Σηλὼμ ὁ υἱός μου. Εἶπε γάρ· Μή ποτε ἀποθάνῃ καὶ οὗτος, ὥςπερ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ. Ἀπελθοῦσα δὲ Θάμαρ ἐκάθητο ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτῆς.

12. Ἐπληθύνθησαν δὲ αἱ ἡμέραι, καὶ ἀπέθανε Σαυὰ ἡ γυνὴ Ἰούδα. Καὶ παρακληθεὶς Ἰούδας ἀνέβη ἐπὶ τοὺς κείροντας τὰ πρόβατα αὐτοῦ, αὐτὸς καὶ Εἰρὰς ὁ ποιμὴν αὐτοῦ ὁ Ὀδολλαμίτης εἰς Θαμνά.

13. Καὶ ἀπηγγέλη Θάμαρ τῇ νύμφῃ αὐτοῦ, λέγοντες· Ἰδοὺ ὁ πενθερός σου ἀναβαίνει εἰς Θαμνὰ, κεῖραι τὰ πρόβατα αὐτοῦ.

14. Καὶ περιελομένη τὰ ἱμάτια τῆς χηρεύσεως ἀφ' ἑαυτῆς, περιέβαλε τὸ θέριστρον, καὶ ἐκαλλωπίσατο, καὶ ἐκάθισε πρὸς ταῖς πύλαις Αἰνὰν, ἥ ἐστιν ἐν παρόδῳ Θαμνά. Εἶδε γὰρ ὅτι μέγας γέγονε Σηλώμ· αὐτὸς δὲ οὐκ ἔδωκεν αὐτὴν αὐτῷ γυναῖκα.

15. Καὶ ἰδὼν αὐτὴν Ἰούδας ἔδοξεν αὐτὴν πόρνην εἶναι· κατεκαλύψατο γὰρ τὸ πρόςωπον αὐτῆς· καὶ οὐκ ἐπέγνω αὐτήν.

16. Ἐξέκλινε δὲ πρὸς αὐτὴν τὴν ὁδόν· καὶ εἶπεν αὐτῇ· Ἔασόν με εἰςελθεῖν πρὸς σέ. Οὐ γὰρ ἔγνω ὅτι νύμφη αὐτοῦ ἐστίν. Ἡ δὲ εἶπε· Τί μοι δώσεις, ἐὰν εἰςέλθῃς πρός με;

CAPUT XXXVIII.

1. Factum est autem in tempore illo, descendit Judas a fratribus suis, et pervenit usque ad hominem quemdam Odollamitem, cui nomen Iras.

2. Et vidit illic Judas filiam hominis Chananæi, cui nomen Sava: et accepit eam, et introivit ad eam.

3. Et concepit, et peperit filium, et vocavit nomen ejus, Er.

4. Et concipiens, peperit filium adhuc, et vocavit nomen ejus, Aynan.

5. Et adjiciens peperit filium, et vocavit nomen ejus, Selom. Hæc autem erat in Chasbi quando peperit eos.

6. Et accepit Judas uxorem ipsi Er, primogenito suo, cui nomen Thamar.

7. Factus est autem Er primogenitus Judæ malus coram Domino: et occidit eum Dominus.

8. Dixit autem Judas ad Aynan: intra ad uxorem fratris tui, et duc eam uxorem, et suscita semen fratri tuo.

9. Cognoscens autem Aynan quia sibi non erit semen, factum est, quando intrabat ad uxorem fratris sui, effundebat super terram, ne daret semen fratri suo.

10. Malum autem apparuit coram Deo, quia fecit hoc: et mori fecit etiam hunc.

11. Dixit autem Judas ad Thamar nurum suam: Sede vidua in domo patris tui, donec grandis fuerit Selom filius meus. Dixit enim: Ne forte moriatur et hic, sicut et fratres ejus. Abiens autem Thamar sedit in domo patris sui.

12. Multiplicati autem sunt dies, et mortua est Sava uxor Juda. Et consolatus Judas ascendit ad eos qui tondebant oves ejus, ipse et Iras pastor ejus Odollamites in Thamna.

13. Et nuntiatum est Thamar nurui ejus, dicentes: Ecce socer tuus ascendit in Thamna, tondere oves suas.

14. Et auferens vestimenta viduitatis a se, induit theristrum, et adornavit se, et sedit ad portas Ænan, quæ est in transitu Thamna. Vidit enim quia grandis factus est Selon: ipse autem non dedit eam illi uxorem.

15. Et videns eam Judas putavit eam meretricem esse: cooperuerat enim faciem suam, et non agnovit eam.

16. Declinavit autem ad eam viam, et dixit ei: Sinite me intrare ad te. Non enim agnovit quia nurus sua est. At illa dixit: Quid mihi dabis si intraveris ad me?

τοῦ οἴκου αὐτοῦ· καὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ ἔδωκε διὰ χειρὸς Ἰωσήφ.

5. Ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ καταστῆναι αὐτὸν ἐπὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ, καὶ ηὐλόγησε Κύριος τὸν οἶκον τοῦ Αἰγυπτίου διὰ Ἰωσήφ. Καὶ ἐγενήθη εὐλογία Κυρίου ἐν πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτῷ ἐν τῷ οἴκῳ, καὶ ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ.

6. Καὶ ἐπέτρεψε πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ εἰς χεῖρας Ἰωσήφ· καὶ οὐκ ᾔδει τῶν καθ' αὐτὸν οὐδὲν, πλὴν τοῦ ἄρτου οὗ ἤσθιεν αὐτός. Καὶ ἦν Ἰωσὴφ καλὸς τῷ εἴδει καὶ ὡραῖος τῇ ὄψει σφόδρα.

7. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἐπέβαλεν ἡ γυνὴ τοῦ κυρίου αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς ἐπὶ Ἰωσὴφ, καὶ εἶπεν· Κοιμήθητι μετ' ἐμοῦ.

8. Ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν. Εἶπε δὲ τῇ γυναικὶ τοῦ κυρίου αὐτοῦ· Εἰ ὁ κύριός μου οὐ γινώσκει δι' ἐμὲ οὐδὲν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτῷ ἔδωκεν εἰς τὰς χεῖράς μου,

9. καὶ οὐχ ὑπερέχει ἐν τῇ οἰκίᾳ ταύτῃ οὐδὲν ἐμοῦ, οὐδὲ ὑπεξῄρηται ἀπ' ἐμοῦ οὐδὲν πλὴν σοῦ, διὰ τὸ σὲ γυναῖκα αὐτοῦ εἶναι, καὶ πῶς ποιήσω τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο, καὶ ἁμαρτήσομαι ἐναντίον τοῦ Θεοῦ;

10. Ἡνίκα δὲ ἐλάλει τῷ Ἰωσὴφ ἡμέραν ἐξ ἡμέρας, καὶ οὐχ ὑπήκουεν αὐτῇ καθεύδειν μετ' αὐτῆς, τοῦ συγγενέσθαι αὐτῇ.

11. Ἐγένετο δὲ τοιαύτη τις ἡμέρα, καὶ εἰσῆλθεν Ἰωσὴφ εἰς τὴν οἰκίαν ποιεῖν τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ οὐδεὶς ἦν τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἔσω.

12. Καὶ ἐπεσπάσατο αὐτὸν τῶν ἱματίων, λέγουσα· Κοιμήθητι μετ' ἐμοῦ. Καὶ καταλιπὼν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς ἔφυγε, καὶ ἐξῆλθεν ἔξω.

13. Καὶ ἐγένετο, ὡς εἶδεν ὅτι καταλιπὼν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς ἔφυγε καὶ ἐξῆλθεν ἔξω,

14. καὶ ἐκάλεσε τοὺς ὄντας ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, λέγουσα· Ἴδετε, εἰσήγαγεν ἡμῖν παῖδα Ἑβραῖον ἐμπαίζειν ἡμῖν. Εἰσῆλθε πρός με, λέγων· Κοιμήθητι μετ' ἐμοῦ· καὶ ἐβόησα φωνῇ μεγάλῃ.

15. Ἐν δὲ τῷ ἀκοῦσαι αὐτὸν ὅτι ὕψωσα τὴν φωνήν μου καὶ ἐβόησα, καταλιπὼν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ παρ' ἐμοὶ, ἔφυγε, καὶ ἐξῆλθεν ἔξω.

16. Καὶ καταλιμπάνει τὰ ἱμάτια παρ' ἑαυτῇ, ἕως ἦλθεν ὁ κύριος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

17. Καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, λέγουσα· Εἰσῆλθε πρός με ὁ παῖς ὁ Ἑβραῖος, ὃν εἰσήγαγες πρὸς ἡμᾶς, ἐμπαῖξαί μοι, καὶ εἶπέ μοι· Κοιμηθήσομαι μετὰ σοῦ.

18. Ὡς δὲ ἤκουσεν ὅτι ὕψωσα τὴν φωνήν μου καὶ ἐβόησα, καταλιπὼν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ παρ' ἐμοὶ ἔφυγε, καὶ ἐξῆλθεν ἔξω.

19. Ἐγένετο δὲ, ὡς ἤκουσεν ὁ κύριος αὐτοῦ τὰ ῥήματα τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, ὅσα ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν, λέγουσα, οὕτως ἐποίησέ μοι ὁ παῖς σου· καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ·

20. καὶ λαβὼν ὁ κύριος Ἰωσὴφ, ἐνέβαλεν αὐτὸν εἰς τὸ ὀχύρωμα, εἰς τὸν τόπον ἐν ᾧ οἱ δεσμῶται τοῦ βασιλέως κατέχονται ἐκεῖ ἐν τῷ ὀχυρώματι.

21. Καὶ ἦν Κύριος μετὰ Ἰωσὴφ, καὶ κατέχεεν αὐτοῦ ἔλεος καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν ἐναντίον τοῦ ἀρχιδεσμοφύλακος.

22. Καὶ ἔδωκεν ὁ ἀρχιδεσμοφύλαξ τὸ δεσμωτήριον

placuit ei : et constituit eum super domum suam : et omni quæcumque sibi erant dedit per manum Joseph.

5. Factum est autem postquam constituit ipsum super domum suam, et super omnia, quæcumque sibi erant, et benedixit Dominus domum Ægyptii propter Joseph. Et facta est benedictio Domini in omnibus quæ erant ei in domo, et in agro ejus.

6. Et commisit omnia quæcumque sibi erant in manus Joseph : neque cognoscebat quicquam eorum quæ circa se erant, præter panem quem ipse edebat. Et erat Joseph pulcher specie et decorus aspectu valde.

7. Et factum est post verba hæc, et injecit uxor domini ejus oculos suos in Joseph, et dixit : Dormi mecum.

8. Ille autem noluit. Dixit autem uxori domini sui : Si dominus meus nihil scit propter me in domo sua, et omnia quæcumque habet dedit in manus meas,

9. et nihil est in domo hac quod supra me sit : neque subtractum est a me quicquam præter te, eo quod tu uxor illius es, et quomodo faciam verbum hoc malum, et peccabo coram Deo?

10. Cum autem loqueretur ad Joseph diem ex die, et non obediebat ei ut dormiret cum ea, ad coeundum cum ea.

11. Facta est autem talis quædam dies, et introivit Joseph in domum ad faciendum opera sua, et nemo eorum qui in domo erat intus.

12. Et attraxit eum vestimentis, dicens : Dormi mecum. Et relinquens vestimenta sua in manibus ejus fugit, et exivit foras.

13. Et factum est, ut vidit quia relinquens vestimenta sua in manibus ejus fugit, et exivit foras,

14. et vocavit eos qui erant in domo : et ait illis, dicens : Videte, introduxit nobis puerum Hebræum ad illudendum nobis. Introivit ad me, dicens : Dormi mecum : et clamavi voce magna.

15. Cum autem audiret ipse quia exaltaveram vocem meam et clamaveram, relinquens vestimenta sua apud me, fugit, et exivit foras.

16. Et retinet vestimenta apud seipsam, donec venit dominus in domum suam.

17. Et locuta est ei secundum verba hæc, dicens : Intravit ad me puer ille Hebræus, quem introduxisti ad nos, ad illudendum mihi, et dixit mihi : Dormiam tecum.

18. Ut autem audivit quia exaltaveram vocem meam et clamaveram, relictis vestimentis suis apud me fugit, et exiit foras.

19. Factum est autem, ut audivit dominus ejus verba uxoris suæ, quæ locuta est ad eum, dicens, sic fecit mihi puer tuus : et indignatus est ira :

20. et capiens dominus Joseph, injecit illum in custodiam, in locum in quo vincti regis detinentur ibi in custodia.

21. Et fuit Dominus cum Joseph, et effudit misericordiam suam : et dedit illi gratiam coram principe custodiæ carceris.

22. Et dedit princeps custodiæ carceris carcerem per ma-

διὰ χειρὸς Ἰωσὴφ, καὶ πάντας τοὺς ἀπηγμένους ὅσοι ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ· καὶ πάντα ὅσα ποιοῦσιν ἐκεῖ, αὐτὸς ἦν ποιῶν.

23. Οὐκ ἦν ὁ ἀρχιδεσμοφύλαξ τοῦ δεσμωτηρίου γινώσκων δι' αὐτὸν οὐδέν. Πάντα γὰρ ἦν διὰ χειρὸς Ἰωσὴφ, διὰ τὸ τὸν Κύριον μετ' αὐτοῦ εἶναι· καὶ ὅσα αὐτὸς ἐποίει, ὁ Κύριος εὐώδου ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ.

num Joseph, et omnes abductos quicumque erant in carcere : et omnia quæcumque faciunt illic, ipse erat faciens.

23. Non erat princeps custodiæ carceris de carcere cognoscens quicquam propter ipsum. Omnia enim erant per manum Joseph, eo quod Dominus esset cum eo : et quæcumque ipse faciebat, Dominus prosperabat in manibus ejus.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Μ'.

1. Ἐγένετο δὲ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, ἥμαρτεν ὁ ἀρχιοινοχόος τοῦ βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ ὁ ἀρχισιτοποιὸς τῷ κυρίῳ αὐτῶν βασιλεῖ Αἰγύπτου.

2. Καὶ ὠργίσθη Φαραὼ ἐπὶ τοῖς δυσὶν εὐνούχοις αὐτοῦ, ἐπὶ τῷ ἀρχιοινοχόῳ, καὶ ἐπὶ τῷ ἀρχισιτοποιῷ,

3. καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν φυλακῇ εἰς τὸ δεσμωτήριον, εἰς τὸν τόπον οὗ Ἰωσὴφ ἀπῆκτο ἐκεῖ.

4. Καὶ συνέστησεν ὁ ἀρχιδεσμώτης τῷ Ἰωσὴφ αὐτοὺς, καὶ παρέστη αὐτοῖς. Ἦσαν δὲ ἡμέρας ἐν τῇ φυλακῇ,

5. καὶ εἶδον ἀμφότεροι ἐνύπνιον ἐν μιᾷ νυκτί. Ἡ δὲ ὅρασις τοῦ ἐνυπνίου τοῦ ἀρχιοινοχόου καὶ ἀρχισιτοποιοῦ, οἳ ἦσαν τῷ βασιλεῖ Αἰγύπτου, οἱ ὄντες ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ, ἦν αὕτη.

6. Εἰσῆλθε πρὸς αὐτοὺς Ἰωσὴφ τὸ πρωΐ, καὶ εἶδεν αὐτοὺς, καὶ ἦσαν τεταραγμένοι.

7. Καὶ ἠρώτα τοὺς εὐνούχους Φαραὼ, οἳ ἦσαν μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ φυλακῇ παρὰ τῷ κυρίῳ αὐτοῦ, λέγων· Τί ὅτι τὰ πρόσωπα ὑμῶν σκυθρωπὰ σήμερον;

8. Οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· Ἐνύπνιον εἴδομεν, καὶ ὁ συγκρίνων οὐκ ἔστιν αὐτό. Εἶπε δὲ αὐτοῖς Ἰωσήφ· Οὐχὶ διὰ τοῦ Θεοῦ ἡ διασάφησις αὐτῶν ἐστι; Διηγήσασθε οὖν μοι.

9. Καὶ διηγήσατο ὁ ἀρχιοινοχόος τὸ ἐνύπνιον αὐτοῦ τῷ Ἰωσὴφ, καὶ εἶπεν· Ἐν τῷ ὕπνῳ μου ἦν ἄμπελος ἐναντίον μου·

10. ἐν δὲ τῇ ἀμπέλῳ τρεῖς πυθμένες, καὶ αὐτὴ θάλλουσα, ἀνενηνοχυῖα βλαστούς. Πέπειροι οἱ βότρυες σταφυλῆς.

11. Καὶ τὸ ποτήριον Φαραὼ ἐν τῇ χειρί μου· καὶ ἔλαβον τὴν σταφυλὴν, καὶ ἐξέθλιψα αὐτὴν εἰς τὸ ποτήριον, καὶ ἔδωκα τὸ ποτήριον εἰς τὴν χεῖρα Φαραώ.

12. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰωσήφ· Τοῦτο ἡ σύγκρισις αὐτοῦ. Οἱ τρεῖς πυθμένες τρεῖς ἡμέραι εἰσίν·

13. ἔτι τρεῖς ἡμέραι, καὶ μνησθήσεται Φαραὼ τῆς ἀρχῆς σου, καὶ ἀποκαταστήσει σε ἐπὶ τὴν ἀρχιοινοχοΐαν σου, καὶ δώσεις τὸ ποτήριον Φαραὼ εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ κατὰ τὴν ἀρχήν σου τὴν προτέραν, ὡς ἦσθα οἰνοχοῶν.

14. Ἀλλὰ μνήσθητί μου διὰ σεαυτοῦ, ὅταν εὖ γένηταί σοι· καὶ ποιήσεις ἐν ἐμοὶ ἔλεος· καὶ μνησθήσῃ περὶ ἐμοῦ πρὸς Φαραὼ, καὶ ἐξάξεις με ἐκ τοῦ ὀχυρώματος τούτου·

15. ὅτι κλοπῇ ἐκλάπην ἐκ γῆς Ἑβραίων, καὶ ὧδε οὐκ ἐποίησα οὐδὲν, ἀλλ' ἐνέβαλόν με εἰς τὸν λάκκον τοῦτον.

16. Καὶ εἶδεν ὁ ἀρχισιτοποιὸς ὅτι ὀρθῶς συνέκρινε, καὶ εἶπε τῷ Ἰωσήφ· Κἀγὼ εἶδον ἐνύπνιον. Καὶ ᾤμην τρία κανᾶ χονδριτῶν αἴρειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου·

17. ἐν δὲ κανῷ τῷ ἐπάνω, ἀπὸ πάντων τῶν γενῶν

CAPUT XL.

1. Factum est autem post verba hæc, peccavit princeps vinariorum regis Ægypti, et princeps pistorum domino suo regi Ægypti.

2. Et iratus est Pharao super duos eunuchos suos, super principem vinariorum, et super principem pistorum,

3. et posuit eos in custodia in carcerem, in locum in quem Joseph erat abductus illuc.

4. Et commendavit princeps carceris ipsi Joseph eos, et adstitit eis. Fuerunt autem dies in custodia,

5. et viderunt utrique somnium in una nocte. Visio autem somnii principis vinariorum et principis pistorum, qui erant regi Ægypti, qui erant in carcere, fuit hæc.

6. Intravit ad eos Joseph mane, et vidit eos, et erant perturbati.

7. Et interrogavit eunuchos Pharaonis, qui secum erant in custodia apud dominum suum, dicens : Quid, quod facies vestræ tristes sunt hodie?

8. At illi dixerunt ei : Somnium vidimus, et non est qui illud conjectet. Dixit autem eis Joseph : Nonne per Deum declaratio ipsorum est? Narrate igitur mihi.

9. Et narravit princeps vinariorum somnium suum ipsi Joseph, et dixit : In somno meo erat vitis in conspectu meo :

10. in vite autem tres propagines, et ipsa ferens flores, producens germina. Maturi botryones uvæ.

11. Et calix Pharaonis in manu mea : et sumpsi uvam, et expressi eam in calicem, et dedi calicem in manum Pharaonis.

12. Et dixit ei Joseph : Hæc est interpretatio ejus. Tres propagines tres dies sunt :

13. adhuc triduum, et memorabitur Pharao principatum tuum, et restituet te in tuum pincernarum principatum, et dabis calicem Pharaonis in manum ejus juxta principatum tuum priorem, sicut fuisti pincerna.

14. Sed memor esto mei per temetipsum, cum bene fuerit tibi : et facies in me misericordiam : et memor eris mei ad Pharaonem, et educes me de custodia hac :

15. quia furto furtive ablatus sum de terra Hebræorum : et hic nihil feci, sed injecerunt me in lacum hunc.

16. Et vidit princeps pistorum quia recte interpretabatur, et dixit ad Joseph : Et ego vidi somnium. Et videbar mihi tria canistra chondritorum portare in capite meo :

17. in canistro autem superiore, de omnibus generibus

ὧν Φαραὼ ἐσθίει ἔργον σιτοποιοῦ· καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατήσθιεν αὐτὰ ἀπὸ τοῦ κανοῦ τοῦ ἐπάνω τῆς κεφαλῆς μου.

18. Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰωσὴφ εἶπεν αὐτῷ· Αὕτη ἡ σύγκρισις αὐτοῦ. Τὰ τρία κανᾶ τρεῖς ἡμέραι εἰσίν·

19. Ἔτι τριῶν ἡμερῶν, καὶ ἀφελεῖ Φαραὼ τὴν κεφαλήν σου ἀπὸ σοῦ· καὶ κρεμάσει σε ἐπὶ ξύλου, καὶ φάγεται τὰ ὄρνεα τοῦ οὐρανοῦ τὰς σάρκας σου ἀπὸ σοῦ.

20. Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, ἡμέρα γενέσεως ἦν Φαραὼ, καὶ ἐποίει πότον πᾶσι τοῖς παισὶν αὐτοῦ. Καὶ ἐμνήσθη τῆς ἀρχῆς τοῦ οἰνοχόου καὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ σιτοποιοῦ ἐν μέσῳ τῶν παίδων αὐτοῦ.

21. Καὶ ἀποκατέστησε τὸν ἀρχιοινοχόον ἐπὶ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ· καὶ ἔδωκε τὸ ποτήριον εἰς τὴν χεῖρα Φαραώ.

22. Τὸν δὲ ἀρχισιτοποιὸν ἐκρέμασεν, καθὰ συνέκρινεν αὐτοῖς Ἰωσήφ.

23. Καὶ οὐκ ἐμνήσθη ὁ ἀρχιοινοχόος τοῦ Ἰωσὴφ, ἀλλ' ἐπελάθετο αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΑ'.

1. Ἐγένετο δὲ μετὰ δύο ἔτη ἡμερῶν, Φαραὼ εἶδεν ἐνύπνιον. Ὤετο ἑστάναι ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ·

2. Καὶ ἰδοὺ ὥςπερ ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἀνέβαινον ἑπτὰ βόες, καλαὶ τῷ εἴδει καὶ ἐκλεκταὶ ταῖς σαρξὶ, καὶ ἐβόσκοντο ἐν τῷ Ἄχει.

3. Ἄλλαι δὲ ἑπτὰ βόες ἀνέβαινον μετὰ ταύτας ἐκ τοῦ ποταμοῦ, αἰσχραὶ τῷ εἴδει καὶ λεπταὶ ταῖς σαρξί· καὶ ἐνέμοντο παρὰ τὰς βόας ἐπὶ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ.

4. Καὶ κατέφαγον αἱ ἑπτὰ βόες αἱ αἰσχραὶ καὶ λεπταὶ ταῖς σαρξὶ, τὰς ἑπτὰ βόας τὰς καλὰς τῷ εἴδει καὶ τὰς ἐκλεκτὰς ταῖς σαρξί. Ἠγέρθη δὲ Φαραώ·

5. Καὶ ἐνυπνιάσθη τὸ δεύτερον. Καὶ ἰδοὺ ἑπτὰ στάχυες ἀνέβαινον ἐν τῷ πυθμένι ἑνὶ ἐκλεκτοὶ καὶ καλοί·

6. Καὶ ἰδοὺ ἑπτὰ στάχυες λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι ἀνεφύοντο μετ' αὐτούς.

7. Καὶ κατέπιον οἱ ἑπτὰ στάχυες οἱ λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι τοὺς ἑπτὰ στάχυας τοὺς ἐκλεκτοὺς καὶ τοὺς πλήρεις. Ἠγέρθη δὲ Φαραὼ, καὶ ἦν ἐνύπνιον.

8. Ἐγένετο δὲ πρωΐ· καὶ ἐταράχθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, καὶ ἀποστείλας ἐκάλεσε πάντας τοὺς ἐξηγητὰς Αἰγύπτου, καὶ πάντας τοὺς σοφοὺς αὐτῆς. Καὶ διηγήσατο αὐτοῖς Φαραὼ τὸ ἐνύπνιον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀπαγγέλλων αὐτὸ τῷ Φαραώ.

9. Καὶ ἐλάλησεν ὁ ἀρχιοινοχόος πρὸς Φαραὼ, λέγων· Τὴν ἁμαρτίαν μου ἀναμιμνήσκω σήμερον.

10. Φαραὼ ὠργίσθη τοῖς παισὶν αὐτοῦ, καὶ ἔθετο ἡμᾶς ἐν φυλακῇ, ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ἀρχιμαγείρου, ἐμέ τε καὶ τὸν ἀρχισιτοποιόν.

11. Καὶ εἴδομεν ἐνύπνιον ἀμφότεροι ἐν νυκτὶ μιᾷ ἐγὼ καὶ αὐτὸς, ἕκαστος κατὰ τὸ αὐτοῦ ἐνύπνιον εἴδομεν.

12. Ἦν δὲ ἐκεῖ μεθ' ἡμῶν νεανίσκος παῖς Ἑβραῖος τοῦ ἀρχιμαγείρου· καὶ διηγησάμεθα αὐτῷ, καὶ συνέκρινεν ἡμῖν.

13. Ἐγενήθη δὲ, καθὼς συνέκρινεν ἡμῖν, οὕτω καὶ συνέβη· ἐμέ τε ἀποκατασταθῆναι ἐπὶ τὴν ἀρχήν μου, ἐκεῖνον δὲ κρεμασθῆναι.

14. Ἀποστείλας δὲ Φαραὼ ἐκάλεσε τὸν Ἰωσήφ· καὶ

de quibus comedit Pharao opus pistoris: et volatilia cœli comedebant ea de canistro quod erat super caput meum.

18. Respondens autem Joseph dixit ei: Hæc est interpretatio ejus. Tria canistra tres dies sunt:

19. adhuc triduum, et auferet Pharao caput tuum à te: et suspendet te in ligno, et aves cœli manducabunt carnes tuas a te.

20. Factum est autem in die tertia, dies nativitatis erat Pharaonis, et faciebat potum omnibus pueris suis. Et recordatus est principatus pincernæ et principatus pistoris in medio puerorum suorum.

21. Et restituit principem pincernarum in principatum suum: et dedit calicem in manum Pharaonis.

22. Principem autem pistorum suspendit, sicut interpretatus erat eis Joseph.

23. Et non est recordatus princeps pincernarum ipsius Joseph, sed oblitus est ejus.

CAPUT XLI.

1. Et factum est post biennium dierum, Pharao vidit somnium. Videbatur sibi stare super flumen:

2. et ecce quasi de flumine ascendebant septem boves, pulchræ specie et electæ carnibus, et pascebantur in Achi.

3. Aliæ autem septem boves ascendebant post has de flumine, turpes specie et graciles carnibus: et pascebantur apud boves ad labium fluminis.

4. Et devorarunt septem boves turpes et graciles carnibus, septem illas boves pulchra specie et electas carnibus. Et expergefactus est Pharao:

5. Et somniavit secundo. Et ecce septem spicæ ascendebant in propagine una electæ et pulchræ:

6. et ecce septem spicæ graciles et a vento corruptæ pullulabant post eas.

7. Et septem spicæ graciles et a vento corruptæ devoraverunt septem illas spicas electas et plenas. Expergefactus est autem Pharao, et erat somnium.

8. Factum est autem mane: et turbata est anima ejus, et mittens vocavit omnes interpretes Ægypti, et omnes sapientes ejus. Et narravit eis Pharao somnium suum, et non erat qui illud interpretaretur Pharaoni.

9. Et locutus est princeps pincernarum ad Pharaonem, dicens: Peccatum meum recordor hodie.

10. Pharao iratus fuit pueris suis, et posuit nos in custodia, in domo archimagiri, et me et principem pistorum.

11. Et vidimus somnium ambo in nocte una ego et ille, unusquisque juxta suum somnium vidimus.

12. Erat autem ibi nobiscum adolescens puer Hebræus archimagiri: et narravimus ei, et interpretatus est nobis.

13. Factum est autem, sicut interpretatus est nobis, ita et evenit: ut ego quidem restituerer in principatum meum, ille vero suspenderetur.

14. Mittens autem Pharao vocavit Joseph: et eduxerunt

ἐξήγαγον αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὀχυρώματος, καὶ ἐξύρησαν αὐτὸν, καὶ ἤλλαξαν τὴν στολὴν αὐτοῦ. Καὶ ἦλθε πρὸς Φαραώ.

15. Εἶπε δὲ Φαραὼ πρὸς Ἰωσήφ· Ἐνύπνιον ἑώρακα, καὶ ὁ συγκρίνων οὐκ ἔστιν αὐτό. Ἐγὼ δὲ ἀκήκοα περὶ σοῦ λεγόντων, ἀκούσαντά σε ἐνύπνια συγκρῖναι αὐτά.

16. Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰωσὴφ τῷ Φαραὼ εἶπεν· Ἄνευ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἀποκριθήσεται τὸ σωτήριον Φαραώ.

17. Ἐλάλησε δὲ Φαραὼ τῷ Ἰωσὴφ, λέγων· Ἐν τῷ ὕπνῳ μου ᾤμην ἑστάναι παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ·

18. Καὶ ὥςπερ ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἀνέβαινον ἑπτὰ βόες καλαὶ τῷ εἴδει καὶ ἐκλεκταὶ ταῖς σαρξὶ, καὶ ἐνέμοντο ἐν τῷ Ἄχει.

19. Καὶ ἰδοὺ ἑπτὰ βόες ἕτεραι ἀνέβαινον ὀπίσω αὐτῶν ἐκ τοῦ ποταμοῦ, πονηραὶ καὶ αἰσχραὶ τῷ εἴδει καὶ λεπταὶ ταῖς σαρξὶν, οἵας οὐκ εἶδον τοιαύτας ἐν ὅλῃ γῇ Αἰγύπτου αἰσχροτέρας.

20. Καὶ κατέφαγον αἱ ἑπτὰ βόες αἱ αἰσχραὶ καὶ λεπταὶ, τὰς ἑπτὰ βόας τὰς πρώτας τὰς καλὰς καὶ τὰς ἐκλεκτάς.

21. Καὶ εἰςῆλθον εἰς τὰς κοιλίας αὐτῶν, καὶ οὐ διάδηλοι ἐγένοντο ὅτι εἰςῆλθον εἰς τὰς κοιλίας αὐτῶν, καὶ αἱ ὄψεις αὐτῶν αἰσχραὶ, καθὰ καὶ τὴν ἀρχήν. Ἐξεγερθεὶς δὲ ἐκοιμήθην,

22. καὶ εἶδον πάλιν ἐν τῷ ὕπνῳ μου· καὶ ὥςπερ ἑπτὰ στάχυες ἀνέβαινον ἐν πυθμένι ἑνὶ πλήρεις καὶ καλοί·

23. ἄλλοι δὲ ἑπτὰ στάχυες λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι ἀνεφύοντο ἐχόμενοι αὐτῶν·

24. καὶ κατέπιον οἱ ἑπτὰ στάχυες οἱ λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι, τοὺς ἑπτὰ στάχυας τοὺς καλοὺς καὶ τοὺς πλήρεις. Εἶπα οὖν τοῖς ἐξηγηταῖς, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀπαγγέλλων μοι αὐτό.

25. Καὶ εἶπεν Ἰωσὴφ τῷ Φαραώ· Τὸ ἐνύπνιον Φαραὼ ἕν ἐστιν. Ὅσα ὁ Θεὸς ποιεῖ, ἔδειξε τῷ Φαραώ.

26. Αἱ ἑπτὰ βόες· αἱ καλαὶ, ἑπτὰ ἔτη ἐστὶ, καὶ οἱ ἑπτὰ στάχυες οἱ καλοὶ, ἑπτὰ ἔτη ἐστί· τὸ ἐνύπνιον Φαραὼ ἕν ἐστι.

27. Καὶ αἱ ἑπτὰ βόες αἱ λεπταὶ, αἱ ἀναβαίνουσαι ὀπίσω αὐτῶν, ἑπτὰ ἔτη ἐστὶ, καὶ οἱ ἑπτὰ στάχυες οἱ λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι, ἑπτὰ ἔτη ἐστί. Ἔσονται ἑπτὰ ἔτη λιμοῦ.

28. Τὸ δὲ ῥῆμα ὃ εἴρηκα Φαραώ· ὅσα ὁ Θεὸς ποιεῖ, ἔδειξε τῷ Φαραώ.

29. Ἰδοὺ ἑπτὰ ἔτη ἔρχεται εὐθηνία πολλὴ ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτου.

30. Ἥξει δὲ ἑπτὰ ἔτη λιμοῦ μετὰ ταῦτα· καὶ ἐπιλήσονται τῆς πλησμονῆς τῆς ἐσομένης ἐν ὅλῃ Αἰγύπτῳ, καὶ ἀναλώσει ὁ λιμὸς τὴν γῆν,

31. καὶ οὐκ ἐπιγνωσθήσεται ἡ εὐθηνία ἐπὶ τῆς γῆς, ἀπὸ τοῦ λιμοῦ τοῦ ἐσομένου μετὰ ταῦτα· ἰσχυρὸς γὰρ ἔσται σφόδρα.

32. Περὶ δὲ τοῦ δευτερῶσαι τὸ ἐνύπνιον Φαραὼ δὶς, ὅτι ἀληθὲς ἔσται τὸ ῥῆμα τὸ παρὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ ταχυνεῖ ὁ Θεὸς τοῦ ποιῆσαι αὐτό.

33. Νῦν οὖν σκέψαι ἄνθρωπον φρόνιμον καὶ συνετὸν, καὶ κατάστησον αὐτὸν ἐπὶ γῆς Αἰγύπτου.

34. Καὶ ποιησάτω Φαραὼ, καὶ καταστησάτω τοπάρχας ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἀποπεμπτωσάτωσαν πάντα τὰ γεννήματα τῆς γῆς Αἰγύπτου τῶν ἑπτὰ ἐτῶν τῆς εὐθηνίας,

eum de custodia, et totonderunt eum, et mutaverunt stolam ejus. Et venit ad Pharaonem.

15. Dixit autem Pharao ad Joseph : Somnium vidi, et non est qui illud interpretetur. Ego autem audivi de te dicentes, quia, cum audiveris somnia, interpretaris ea.

16. Respondens autem Joseph Pharaoni dixit : Sine Deo non respondebitur salutare Pharaoni.

17. Locutus est autem Pharao ipsi Joseph, dicens : In somno meo videbar mihi stare apud labium fluminis :

18. et quasi de flumine ascendebant septem boves pulchræ specie et electæ carnibus, et pascebantur in Achi.

19. Et ecce septem boves aliæ ascendebant post eas de flumine, malæ et turpes specie et graciles carnibus, quales non vidi tales in tota terra Ægypti turpiores.

20. Et devorarunt septem boves turpes et graciles, septem illas boves primas pulchras et electas.

21. Et intrarunt in ventres earum, et non fuerunt manifestæ quia intrarunt in ventres earum, et aspectus earum turpes, quemadmodum et a principio. Expergefactus autem dormivi,

22. et vidi rursus in somno meo : et quasi septem spicæ ascendebant in uno culmo plenæ et pulchræ :

23. aliæ autem septem spicæ graciles et corruptæ a vento pullulabant inhærentes illis :

24. et devoraverunt septem spicæ graciles et corruptæ a vento, septem illas spicas pulchras et plenas. Dixi itaque interpretibus, et non fuit qui annuntiaret mihi illud.

25. Et dixit Joseph Pharaoni : Somnium Pharaonis unum est. Quæcumque Deus facit, ostendit Pharaoni.

26. Septem boves pulchræ, septem anni sunt, et septem spicæ pulchræ, septem anni sunt : somnium Pharaonis unum est.

27. Et septem boves graciles, ascendentes post eas, septem anni sunt, et septem spicæ graciles et corruptæ a vento, septem anni sunt. Erunt septem anni famis.

28. Verbum autem quod dixi Pharaoni : quæcumque Deus facit, ostendit Pharaoni.

29. Ecce septem annos venit abundantia magna in tota terra Ægypti.

30. Venient autem septem anni famis post hos : et obliviscentur ubertatis futuræ in tota Ægypto : et consumet fames terram :

31. et non agnoscetur abundantia super terram, a fame quæ futura est postea : valida enim erit nimium.

32. Quod autem iteratum est somnium Pharaoni bis, quia verum erit verbum quod a Deo, et festinabit Deus ad faciendum illud.

33. Nunc ergo vide hominem prudentem et intelligentem, et constitue eum super terram Ægypti.

34. et faciat Pharao, et constituat locorum principes super terram, et deponant quintam partem fructuum terræ Ægypti septem annorum abundantiæ,

35. καὶ συναγαγέτωσαν πάντα τὰ βρώματα τῶν ἑπτὰ ἐτῶν τῶν ἐρχομένων τῶν καλῶν τούτων· καὶ συναχθήτω ὁ σῖτος ὑπὸ χεῖρα Φαραώ· βρώματα ἐν ταῖς πόλεσι φυλαχθήτω.

36. Καὶ ἔσται τὰ βρώματα τὰ πεφυλαγμένα τῇ γῇ εἰς τὰ ἑπτὰ ἔτη τοῦ λιμοῦ ἃ ἔσονται ἐν γῇ Αἰγύπτου· καὶ οὐκ ἐκτριβήσεται ἡ γῆ ἐν τῷ λιμῷ.

37. Ἤρεσε δὲ τὸ ῥῆμα ἐναντίον Φαραὼ, καὶ ἐναντίον πάντων τῶν παίδων αὐτοῦ.

38. Καὶ εἶπε Φαραὼ πᾶσι τοῖς παισὶν αὐτοῦ· Μὴ εὑρήσομεν ἄνθρωπον τοιοῦτον, ὃς ἔχει πνεῦμα Θεοῦ ἐν αὐτῷ;

39. Εἶπε δὲ Φαραὼ τῷ Ἰωσήφ· Ἐπειδὴ ἔδειξεν ὁ Θεός σοι πάντα ταῦτα, οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος φρονιμώτερος καὶ συνετώτερός σου·

40. σὺ ἔσῃ ἐπὶ τῷ οἴκῳ μου, καὶ ἐπὶ τῷ στόματί σου ὑπακούσεται πᾶς ὁ λαός μου. Πλὴν τὸν θρόνον ὑπερέξω σου ἐγώ.

41. Εἶπε δὲ Φαραὼ τῷ Ἰωσήφ· Ἰδοὺ καθίστημί σε σήμερον ἐπὶ πάσῃ γῇ Αἰγύπτου.

42. Καὶ περιελόμενος Φαραὼ τὸν δακτύλιον ἀπὸ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, περιέθηκεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν χεῖρα Ἰωσὴφ, καὶ ἐνέδυσεν αὐτὸν στολὴν βυσσίνην, καὶ περιέθηκε κλοιὸν χρυσοῦν περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ.

43. Καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἅρμα τὸ δεύτερον τῶν αὐτοῦ· καὶ ἐκήρυξεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ κήρυξ, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐφ' ὅλης γῆς Αἰγύπτου.

44. Εἶπε δὲ Φαραὼ τῷ Ἰωσήφ· Ἐγὼ Φαραώ· ἄνευ σοῦ οὐκ ἐξαρεῖ οὐδεὶς τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ πάσης γῆς Αἰγύπτου.

45. Καὶ ἐκάλεσε Φαραὼ τὸ ὄνομα Ἰωσὴφ, Ψονθομφανήχ. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν Ἀσενὲθ θυγατέρα Πετεφρῆ ἱερέως Ἡλιουπόλεως αὐτῷ εἰς γυναῖκα.

46. Ἰωσὴφ δὲ ἦν ἐτῶν τριάκοντα ὅτε ἔστη ἐναντίον Φαραὼ βασιλέως Αἰγύπτου. Ἐξῆλθε δὲ Ἰωσὴφ ἀπὸ προσώπου Φαραὼ, καὶ διῆλθε πᾶσαν γῆν Αἰγύπτου.

47. Καὶ ἐποίησεν ἡ γῆ ἐν τοῖς ἑπτὰ ἔτεσι τῆς εὐθηνίας δράγματα·

48. καὶ συνήγαγε πάντα τὰ βρώματα τῶν ἑπτὰ ἐτῶν ἐν οἷς ἦν ἡ εὐθηνία ἐν τῇ γῇ Αἰγύπτου· καὶ ἔθηκε τὰ βρώματα ἐν ταῖς πόλεσι. Βρώματα τῶν πεδίων τῆς πόλεως, τῶν κύκλῳ αὐτῆς, ἔθηκεν ἐν αὐτῇ.

49. Καὶ συνήγαγεν Ἰωσὴφ σῖτον, ὡσεὶ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης, πολὺν σφόδρα, ἕως οὐκ ἠδύνατο ἀριθμηθῆναι· οὐ γὰρ ἦν ἀριθμός.

50. Τῷ δὲ Ἰωσὴφ ἐγένοντο υἱοὶ δύο πρὸ τοῦ ἐλθεῖν τὰ ἑπτὰ ἔτη τοῦ λιμοῦ, οὓς ἔτεκεν αὐτῷ Ἀσενὲθ ἡ θυγάτηρ Πετεφρῆ ἱερέως Ἡλιουπόλεως.

51. Ἐκάλεσε δὲ Ἰωσὴφ τὸ ὄνομα τοῦ πρωτοτόκου, Μανασσῆ· ὅτι ἐπιλαθέσθαι με ἐποίησεν ὁ Θεὸς πάντων τῶν πόνων μου, καὶ πάντων τῶν τοῦ πατρός μου.

52. Τὸ δὲ ὄνομα τοῦ δευτέρου ἐκάλεσεν, Ἐφραΐμ· ὅτι ηὔξησέ με ὁ Θεὸς ἐν γῇ ταπεινώσεώς μου.

53. Παρῆλθον δὲ τὰ ἑπτὰ ἔτη τῆς εὐθηνίας ἃ ἐγένοντο ἐν τῇ γῇ Αἰγύπτου,

54. καὶ ἤρξατο τὰ ἑπτὰ ἔτη τοῦ λιμοῦ ἔρχεσθαι, καθὰ εἶπεν Ἰωσήφ. Καὶ ἐγένετο λιμὸς ἐν πάσῃ τῇ γῇ· ἐν δὲ πάσῃ τῇ γῇ Αἰγύπτου ἦσαν ἄρτοι.

55. Καὶ ἐπείνασε πᾶσα ἡ γῆ Αἰγύπτου. Ἔκραξε δὲ ὁ λαὸς πρὸς Φαραὼ περὶ ἄρτων. Εἶπε δὲ Φαραὼ πᾶσι

35. et congregent omnes escas septem annorum venientium bonorum horum : et congregetur triticum sub manum Pharaonis : escæ in civitatibus custodiantur.

36. Et erunt escæ custoditæ ipsi terræ in septem annos famis qui erunt in terra Ægypti : et non atteretur terra in fame.

37. Placuit autem verbum coram Pharaone, coram omnibus pueris ejus.

38. Et dixit Pharao omnibus pueris suis : Numquid inveniemus hominem talem, qui habeat spiritum Dei in se?

39. Dixit autem Pharao ad Joseph : Quando quidem ostendit Deus tibi omnia hæc, non est homo prudentior et intelligentior te :

40. tu eris super domum meam, et super os tuum obediet omnis populus meus. Tantummodo thronum præcedam tui ego.

41. Dixit autem Pharao ad Joseph : Ecce constituo te hodie super omnem terram Ægypti.

42. Et detrahens Pharao annulum de manu sua, circumposuit illum super manum Joseph, et induit eum stola byssina, et circumposuit torquem aureum circa collum ejus.

43. Et ascendere eum fecit super currum secundum curruum suorum : et clamavit ante eum præco, et constituit eum super totam terram Ægypti.

44. Dixit autem Pharao ad Joseph : Ego Pharao : sine te non levabit quisquam manum suam super omnem terram Ægypti.

45. Et vocavit Pharao nomen Joseph, Psonthomphanech. Et dedit ei Aseneth filiam Petephræ sacerdotis Heliopoleos ei in uxorem.

46. Joseph autem erat annorum triginta quando stetit coram Pharaone rege Ægypti. Exiit autem Joseph a facie Pharaonis, et peragravit omnem terram Ægypti.

47. Et fecit terra in septem annis abundantiæ manipulos :

48. et congregavit omnes escas septem annorum in quibus fuit abundantia in terra Ægypti : et posuit escas in civitatibus. Escas agrorum civitatis, qui in circuitu ejus, posuit in ea.

49. Et congregavit Joseph frumentum, sicut arenam maris, multum valde, donec non potuit numerari : non enim erat numerus.

50. Joseph autem nati sunt duo filii antequam venirent septem anni famis, quos peperit ei Aseneth filia Petephræ sacerdotis Heliopoleos.

51. Vocavit autem Joseph nomen primogeniti, Manasse : quia oblivisci me fecit Deus omnium laborum meorum, et omnium patris mei.

52. Nomen autem secundi vocavit, Ephraim : quia crescere me fecit Deus in terra humilitatis meæ.

53. Præterierunt autem septem anni abundantiæ qui fuerunt in terra Ægypti,

54. et cœperunt venire septem anni famis, sicut dixit Joseph. Et facta est fames in omni terra : in omni autem terra Ægypti erant panes.

55. Et esurivit omnis terra Ægypti. Clamavit autem populus ad Pharaonem pro panibus. Dixit autem Pharao omnibus

τοῖς Αἰγυπτίοις· Πορεύεσθε πρὸς Ἰωσὴφ, καὶ ὃ ἐὰν εἴπῃ ὑμῖν, ποιήσατε.

56. Καὶ ὁ λιμὸς ἦν ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς. Ἀνέῳξε δὲ Ἰωσὴφ πάντας τοὺς σιτοβολῶνας, καὶ ἐπώλει πᾶσι τοῖς Αἰγυπτίοις.

57. Καὶ πᾶσαι αἱ χῶραι ἦλθον εἰς Αἴγυπτον, ἀγοράζειν πρὸς Ἰωσήφ. Ἐπεκράτησε γὰρ ὁ λιμὸς ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

Ægyptiis : Ite ad Joseph, et quicquid dixerit vobis, facite.

56. Et fames erat super faciem omnis terræ. Aperuit autem Joseph omnia horrea, et vendebat omnibus Ægyptiis.

57. Et omnes regiones veniebant in Ægyptum, emere a Joseph. Invaluerat enim fames in omni terra.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΒ'.

1. Ἰδὼν δὲ Ἰακὼβ ὅτι ἐστὶ πρᾶσις ἐν Αἰγύπτῳ, εἶπε τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ· Ἱνατί ῥᾳθυμεῖτε;

2. Ἰδοὺ ἀκήκοα ὅτι ἐστὶ σῖτος ἐν Αἰγύπτῳ· κατάβητε ἐκεῖ, καὶ πρίασθε ἡμῖν μικρὰ βρώματα, ἵνα ζήσωμεν, καὶ μὴ ἀποθάνωμεν.

3. Κατέβησαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ Ἰωσὴφ οἱ δέκα, πρίασθαι σῖτον ἐξ Αἰγύπτου.

4. Τὸν δὲ Βενιαμὶν τὸν ἀδελφὸν Ἰωσὴφ οὐκ ἀπέστειλε μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ. Εἶπε γὰρ, μή ποτε συμβῇ αὐτῷ μαλακία.

5. Ἦλθον δὲ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀγοράζειν μετὰ τῶν ἐρχομένων. Ἦν γὰρ ὁ λιμὸς ἐν γῇ Χαναάν.

6. Ἰωσὴφ δὲ ἦν ὁ ἄρχων τῆς γῆς· οὗτος ἐπώλει παντὶ τῷ λαῷ τῆς γῆς. Ἐλθόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ Ἰωσὴφ προσεκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν.

7. Ἰδὼν δὲ Ἰωσὴφ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἐπέγνω· καὶ ἠλλοτριοῦτο ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς σκληρὰ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Πόθεν ἥκατε; Οἱ δὲ εἶπον· Ἐκ γῆς Χαναὰν, ἀγοράσαι βρώματα.

8. Ἐπέγνω δὲ Ἰωσὴφ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ· αὐτοὶ δὲ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτόν.

9. Καὶ ἐμνήσθη Ἰωσὴφ τῶν ἐνυπνίων αὐτοῦ ὧν εἶδεν αὐτὸς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Κατάσκοποί ἐστε· κατανοῆσαι τὰ ἴχνη τῆς χώρας ἥκατε.

10. Οἱ δὲ εἶπαν· Οὐχὶ, κύριε· οἱ παῖδές σου ἤλθομεν πρίασθαι βρώματα.

11. Πάντες ἐσμὲν υἱοὶ ἑνὸς ἀνθρώπου· εἰρηνικοί ἐσμεν· οὐκ εἰσὶν οἱ παῖδές σου κατάσκοποι.

12. Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Οὐχὶ, ἀλλὰ τὰ ἴχνη τῆς γῆς ἤλθετε ἰδεῖν.

13. Οἱ δὲ εἶπαν· Δώδεκα ἐσμὲν οἱ παῖδές σου ἀδελφοὶ ἐν γῇ Χαναάν· καὶ ἰδοὺ ὁ νεώτερος μετὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν σήμερον· ὁ δὲ ἕτερος οὐχ ὑπάρχει.

14. Εἶπε δὲ αὐτοῖς Ἰωσήφ· Τοῦτό ἐστιν ὃ εἴρηκα ὑμῖν, λέγων, ὅτι κατάσκοποί ἐστε.

15. Ἐν τούτῳ φανεῖσθε. Νὴ τὴν ὑγίειαν Φαραὼ, οὐ μὴ ἐξέλθητε ἐντεῦθεν, ἐὰν μὴ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος ἔλθῃ ὧδε.

16. Ἀποστείλατε ἐξ ὑμῶν ἕνα, καὶ λάβετε τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν, ὑμεῖς δὲ ἀπάχθητε, ἕως τοῦ φανερὰ γενέσθαι τὰ ῥήματα ὑμῶν, εἰ ἀληθεύετε, ἢ οὔ· εἰ δὲ μὴ, νὴ τὴν ὑγίειαν Φαραὼ, ἦ μὴν κατάσκοποί ἐστε.

17. Καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν φυλακῇ ἡμέρας τρεῖς.

18. Εἶπε δὲ αὐτοῖς τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ· Τοῦτο ποιήσατε, καὶ ζήσεσθε· τὸν Θεὸν γὰρ ἐγὼ φοβοῦμαι.

19. Εἰ εἰρηνικοί ἐστε, ἀδελφὸς ὑμῶν κατασχεθήτω εἷς ἐν τῇ φυλακῇ· αὐτοὶ δὲ βαδίσατε, καὶ ἀπαγάγετε τὸν ἀγορασμὸν τῆς σιτοδοσίας ὑμῶν.

CAPUT XLII.

1. Videns autem Jacob quia est venditio in Ægypto, dixit filiis suis : Quare segnes estis?

2. Ecce audivi quia est frumentum in Ægypto : descendite illuc, et emite nobis pusillas escas, ut vivamus, et non moriamur.

3. Descenderunt autem decem fratres Joseph emere frumentum ex Ægypto.

4. Benjamin autem fratrem Joseph non misit cum fratribus suis. Dixit enim, ne forte accidat ei languor.

5. Venerunt autem filii Israel ad emendum una cum venientibus. Erat enim fames in terra Chanaan.

6. Joseph autem erat princeps terræ : hic vendebat omni populo terræ. Venientes autem fratres Joseph adoraverunt eum in faciem in terram.

7. Videns autem Joseph fratres suos, agnovit : et alienum se fecit ab eis, et locutus est eis dura, et dixit eis : Unde venistis? At illi dixerunt : De terra Chanaan, ad emendas escas :

8. Agnovit autem Joseph fratres suos : ipsi autem non agnoverunt eum.

9. Et commemoratus est Joseph somniorum suorum quæ vidit ipse, et dixit eis : Exploratores estis : ad consideranda vestigia regionis venistis.

10. At illi dixerunt : Non, domine : pueri tui venimus ad emendas escas.

11. Omnes sumus filii unius hominis : pacifici sumus : non sunt pueri tui exploratores.

12. Dixit autem eis : Non, sed vestigia terræ venistis videre.

13. At illi dixerunt : Duodecim sumus pueri tui fratres in terra Chanaan : et ecce junior cum patre nostro hodie : alter autem non est.

14. Dixit autem eis Joseph : Hoc est quod dixi vobis, dicens, quia exploratores estis.

15. In hoc manifesti eritis. Per salutem Pharaonis, non exibitis hinc, nisi frater vester minor venerit huc.

16. Mittite ex vobis unum, et sumite fratrem vestrum, et vos abducamini, quoadusque manifesta sint verba vestra, si vera dicitis, an non : sin autem non, per salutem Pharaonis, profecto exploratores estis.

17. Et posuit eos in custodia tres dies.

18. Dixit autem eis die tertio : Hoc facite, et vivetis : Deum enim ego timeo.

19. Si pacifici estis, frater vester detineatur unus in custodia : ipsi vero ite, et asportate emptionem frumentationis vestræ.

20. Καὶ τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν τὸν νεώτερον ἀγάγετε πρός με, καὶ πιστευθήσονται τὰ ῥήματα ὑμῶν· εἰ δὲ μή, ἀποθανεῖσθε. Ἐποίησαν δὲ οὕτως.

21. Καὶ εἶπεν ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· Ναὶ, ἐν ἁμαρτίαις γάρ ἐσμεν περὶ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν, ὅτι ὑπερείδομεν τὴν θλῖψιν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, ὅτε κατεδέετο ἡμῶν, καὶ οὐκ εἰσηκούσαμεν αὐτοῦ. Καὶ ἕνεκεν τούτου ἐπῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ἡ θλῖψις αὕτη.

22. Ἀποκριθεὶς δὲ Ῥουβὴν εἶπεν αὐτοῖς· Οὐκ ἐλάλησα ὑμῖν λέγων, μὴ ἀδικήσητε τὸ παιδάριον, καὶ οὐκ εἰσηκούσατέ μου; Καὶ ἰδοὺ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκζητεῖται.

23. Αὐτοὶ δὲ οὐκ ᾔδεισαν, ὅτι ἀκούει Ἰωσήφ· ὁ γὰρ ἑρμηνευτὴς ἀνὰ μέσον αὐτῶν ἦν.

24. Ἀποστραφεὶς δὲ ἀπ' αὐτῶν ἔκλαυσεν Ἰωσήφ, καὶ πάλιν προσῆλθε πρὸς αὐτοὺς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς. Καὶ ἔλαβε τὸν Συμεὼν ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐναντίον αὐτῶν.

25. Ἐνετείλατο δὲ Ἰωσὴφ ἐμπλῆσαι τὰ ἀγγεῖα αὐτῶν σίτου, καὶ ἀποδοῦναι τὸ ἀργύριον αὐτῶν ἑκάστῳ εἰς τὸν σάκκον αὐτοῦ, καὶ δοῦναι αὐτοῖς ἐπισιτισμὸν εἰς τὴν ὁδόν. Καὶ ἐγενήθη αὐτοῖς οὕτως.

26. Καὶ ἐπιθέντες τὸν σῖτον ἐπὶ τοὺς ὄνους αὐτῶν, ἀπῆλθον ἐκεῖθεν.

27. Λύσας δὲ εἷς τὸν μάρσιππον αὐτοῦ, δοῦναι χορτάσματα τοῖς ὄνοις αὐτοῦ, οὗ κατέλυσαν, καὶ εἶδε τὸν δεσμὸν τοῦ ἀργυρίου αὐτοῦ, καὶ ἦν ἐπάνω τοῦ στόματος τοῦ μαρσίππου.

28. Καὶ εἶπε τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ· Ἀπεδόθη μοι τὸ ἀργύριον, καὶ ἰδοὺ τοῦτο ἐν τῷ μαρσίππῳ μου. Καὶ ἐξέστη ἡ καρδία αὐτῶν· καὶ ἐταράχθησαν πρὸς ἀλλήλους λέγοντες· Τί τοῦτο ἐποίησεν ὁ Θεὸς ἡμῖν;

29. Ἦλθον δὲ πρὸς Ἰακὼβ τὸν πατέρα αὐτῶν εἰς γῆν Χαναὰν, καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ πάντα τὰ συμβάντα αὐτοῖς, λέγοντες·

30. Λελάληκεν ὁ ἄνθρωπος, ὁ κύριος τῆς γῆς, πρὸς ἡμᾶς σκληρὰ, καὶ ἔθετο ἡμᾶς ἐν φυλακῇ, ὡς κατασκοπεύοντας τὴν γῆν.

31. Εἴπαμεν δὲ αὐτῷ· Εἰρηνικοί ἐσμεν, οὐκ ἐσμὲν κατάσκοποι.

32. Δώδεκα ἀδελφοί ἐσμεν, υἱοὶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν· ὁ εἷς οὐχ ὑπάρχει· ὁ δὲ μικρὸς μετὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν σήμερον ἐν γῇ Χαναάν.

33. Εἶπε δὲ ἡμῖν ὁ ἄνθρωπος ὁ κύριος τῆς γῆς· Ἐν τούτῳ γνώσομαι ὅτι εἰρηνικοί ἐστε· ἀδελφὸν ἕνα ἄφετε ὧδε μετ' ἐμοῦ· τὸν δὲ ἀγορασμὸν τῆς σιτοδοσίας τοῦ οἴκου ὑμῶν λαβόντες ἀπέλθατε.

34. Καὶ ἀγάγετε πρός με τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν τὸν νεώτερον· καὶ γνώσομαι ὅτι οὐ κατάσκοποί ἐστε, ἀλλ' ὅτι εἰρηνικοί ἐστε. Καὶ τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν ἀποδώσω ὑμῖν, καὶ τῇ γῇ ἐμπορεύεσθε.

35. Ἐγένετο δὲ, ἐν τῷ κατακενοῦν αὐτοὺς τοὺς σάκκους αὐτῶν, καὶ ἦν ἑκάστου ὁ δεσμὸς τοῦ ἀργυρίου ἐν τῷ σάκκῳ αὐτῶν· καὶ εἶδον τοὺς δεσμοὺς τοῦ ἀργυρίου αὐτῶν, αὐτοὶ καὶ ὁ πατὴρ αὐτῶν, καὶ ἐφοβήθησαν.

36. Εἶπε δὲ αὐτοῖς Ἰακὼβ ὁ πατὴρ αὐτῶν· Ἐμὲ ἠτεκνώσατε· Ἰωσὴφ οὐκ ἔστι, Συμεὼν οὐκ ἔστι, καὶ τὸν Βενιαμὶν λήψεσθε; Ἐπ' ἐμὲ ἐγένετο ταῦτα πάντα.

37. Εἶπε δὲ Ῥουβὴν τῷ πατρὶ αὐτῶν, λέγων· Τοὺς

20. Et fratrem vestrum juniorem adducite ad me, et credentur verba vestra : sin autem non, moriemini. Fecerunt autem sic.

21. Et dixit unusquisque ad fratrem suum : Certe, in peccatis enim sumus pro fratre nostro, quia despeximus tribulationem animæ ejus, quando orabat nos, et non exaudivimus eum. Et propter hoc supervenit in nos tribulatio hæc.

22. Respondens autem Ruben dixit eis : Nonne locutus sum vobis dicens, ne noceatis puero, et non exaudistis me ? Et ecce sanguis ejus exquiritur.

23. Ipsi autem ignorabant quia audit Joseph : interpres enim inter illos erat.

24. Avertens autem se ab eis flevit Joseph, et iterum accessit ad eos, et dixit illis. Et tulit Symeon ab eis, et ligavit ipsum coram eis.

25. Mandavit autem Joseph impleri vasa eorum frumento, et reddi argentum eorum unicuique in saccum suum, et dari eis cibaria in viam. Et factum est illis sic.

26. Et imponentes frumentum super asinos suos, abierunt inde.

27. Solvens autem unus marsupium suum, ut daret pabula asinis suis, in loco quo diverterant, et vidit alligaturam argenti sui, et erat super os marsupii.

28. Et dixit fratribus suis : Redditum mihi est argentum, et ecce id in marsupio meo. Et obstupuit cor eorum, et turbati sunt invicem dicentes : Quid hoc fecit Deus nobis ?

29. Venerunt autem ad Jacob patrem suum in terram Chanaan, et annunciaverunt ei omnia quæ ipsis acciderant, dicentes :

30. Locutus est homo, qui est dominus terræ, erga nos dura, et posuit nos in custodia, tamquam qui exploraremus terram.

31. Diximus autem ei : Pacifici sumus, non sumus exploratores.

32. Duodecim fratres sumus, filii patris nostri : unus non est, pusillus autem cum patre nostro hodie in terra Chanaan.

33. Dixit autem nobis homo dominus terræ : In hoc cognoscam quia pacifici estis : fratrem unum dimittite hic mecum : emptionem autem cibariorum domus vestræ tollentes abite.

34. Et adducite ad me fratrem vestrum juniorem : et cognoscam quia non estis exploratores, sed quia pacifici estis. Et fratrem vestrum reddam vobis, et in terra negotiabimini.

35. Factum est autem, dum ipsi evacuarent saccos suos, et erat uniuscujusque alligatura argenti in sacco eorum : et viderunt alligaturas argenti sui, ipsi et pater eorum, et timuerunt.

36. Dixit autem eis Jacob pater eorum : Me filiis orbatis : Joseph non est, Symeon non est, et Benjamin tolletis? Super me facta sunt hæc omnia.

37. Dixit autem Ruben patri suo, dicens : Duos filios

ἀργύριον διπλοῦν, ἔλαβον ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, καὶ τὸν Βενιαμίν. Καὶ ἀναστάντες κατέβησαν εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἔστησαν ἐναντίον Ἰωσήφ.

16. Εἶδε δὲ Ἰωσὴφ αὐτοὺς, καὶ τὸν Βενιαμὶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν ὁμομήτριον, καὶ εἶπε τῷ ἐπὶ τῆς οἰκίας αὐτοῦ· Εἰςάγαγε τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ σφάξον θύματα, καὶ ἑτοίμασον· μετ' ἐμοῦ γὰρ φάγονται οἱ ἄνθρωποι ἄρτους τὴν μεσημβρίαν.

17. Ἐποίησε δὲ ὁ ἄνθρωπος καθὰ εἶπεν Ἰωσήφ· καὶ εἰςήγαγε τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὸν οἶκον Ἰωσήφ.

18. Ἰδόντες δὲ οἱ ἄνδρες ὅτι εἰςήχθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ἰωσὴφ, εἶπαν· Διὰ τὸ ἀργύριον τὸ ἀποστραφὲν ἐν τοῖς μαρσίπποις ἡμῶν τὴν ἀρχὴν, ἡμεῖς εἰςαγόμεθα, τοῦ συκοφαντῆσαι ἡμᾶς καὶ ἐπιθέσθαι ἡμῖν, τοῦ λαβεῖν ἡμᾶς εἰς παῖδας, καὶ τοὺς ὄνους ἡμῶν.

19. Προςελθόντες δὲ πρὸς τὸν ἄνθρωπον τὸν ἐπὶ τοῦ οἴκου τοῦ Ἰωσὴφ, ἐλάλησαν αὐτῷ ἐν τῷ πυλῶνι τοῦ οἴκου,

20. λέγοντες· Δεόμεθα, κύριε· κατέβημεν τὴν ἀρχὴν πρίασθαι βρώματα.

21. Ἐγένετο δὲ, ἡνίκα ἤλθομεν εἰς τὸ καταλῦσαι καὶ ἠνοίξαμεν τοὺς μαρσίππους ἡμῶν, καὶ τόδε τὸ ἀργύριον ἑκάστου ἐν τῷ μαρσίππῳ αὐτοῦ. Τὸ ἀργύριον ἡμῶν ἐν σταθμῷ ἀπεστρέψαμεν νῦν ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν,

22. καὶ ἀργύριον ἕτερον ἠνέγκαμεν μεθ' ἑαυτῶν, ἀγοράσαι βρώματα. Οὐκ οἴδαμεν τίς ἐνέβαλεν τὸ ἀργύριον εἰς τοὺς μαρσίππους ἡμῶν.

23. Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Ἵλεως ὑμῖν, μὴ φοβεῖσθε. Ὁ Θεὸς ὑμῶν, καὶ ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν ἔδωκεν ὑμῖν θησαυροὺς ἐν τοῖς μαρσίπποις ὑμῶν· καὶ τὸ ἀργύριον ὑμῶν εὐδοκιμοῦν ἀπέχω. Καὶ ἐξήγαγε πρὸς αὐτοὺς τὸν Συμεών.

24. Καὶ ἤνεγκεν ὕδωρ νίψαι τοὺς πόδας αὐτῶν· καὶ ἔδωκε χορτάσματα τοῖς ὄνοις αὐτῶν.

25. Ἡτοίμασαν δὲ τὰ δῶρα, ἕως τοῦ ἐλθεῖν τὸν Ἰωσὴφ μεσημβρίας· ἤκουσαν γὰρ ὅτι ἐκεῖ μέλλει ἀριστᾷν.

26. Εἰςῆλθε δὲ Ἰωσὴφ εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ προςήνεγκαν αὐτῷ τὰ δῶρα ἃ εἶχον ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, εἰς τὸν οἶκον. Καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ πρόςωπον ἐπὶ τὴν γῆν.

27. Ἠρώτησε δὲ αὐτούς· Πῶς ἔχετε; καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Εἰ ὑγιαίνει ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ πρεσβύτης, ὃν εἴπατε; ἔτι ζῇ;

28. Οἱ δὲ εἶπαν· Ὑγιαίνει ὁ παῖς σου ὁ πατὴρ ἡμῶν, ἔτι ζῇ. Καὶ εἶπεν· Εὐλογημένος ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος τῷ Θεῷ. Καὶ κύψαντες προσεκύνησαν αὐτῷ.

29. Ἀναβλέψας δὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ Ἰωσὴφ εἶδε Βενιαμὶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν ὁμομήτριον, καὶ εἶπεν· Οὗτος ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος, ὃν εἴπατε πρός με ἀγαγεῖν; Καὶ εἶπεν· Ὁ Θεὸς ἐλεήσαι σε, τέκνον.

30. Ἐταράχθη δὲ Ἰωσήφ· συνεστρέφετο γὰρ τὰ ἔγκατα αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, καὶ ἐζήτει κλαῦσαι. Εἰςελθὼν δὲ εἰς τὸ ταμεῖον, ἔκλαυσεν ἐκεῖ.

31. Καὶ νιψάμενος τὸ πρόςωπον, ἐξελθὼν ἐνεκρατεύσατο· καὶ εἶπε· Παράθετε ἄρτους.

32. Καὶ παρέθηκαν αὐτῷ μόνῳ, καὶ αὐτοῖς καθ' ἑαυτοὺς, καὶ τοῖς Αἰγυπτίοις τοῖς συνδειπνοῦσι μετ' αὐτοῦ καθ' ἑαυτούς. Οὐ γὰρ ἐδύναντο οἱ Αἰγύπτιοι συνεσθίειν μετὰ τῶν Ἑβραίων ἄρτους· βδέλυγμα γάρ ἐστι τοῖς Αἰγυπτίοις.

plex, acceperunt in manibus suis, etiam Benjamin. Et surgentes descenderunt in Ægyptum, et steterunt coram Joseph.

16. Vidit autem Joseph eos, et Benjamin fratrem suum uterinum, et dixit ei qui super domum ipsius : Introduc homines in domum, et jugula victimas, et para : mecum enim manducabunt homines panes meridie.

17. Fecit autem homo sicut dixit Joseph : et introduxit homines in domum Joseph.

18. Videntes autem viri quia introducti sunt in domum Joseph, dixerunt : Propter argentum quod rediit in marsupiis nostris in principio, nos introducimur, ad calumniandum nos et imponendum nobis, ut accipiat nos in servos, et asinos nostros.

19. Accedentes autem ad hominem qui super domum Joseph, locuti sunt ei in porta domus,

20. dicentes : Oramus, domine : descendimus in principio ad emendas escas.

21. Factum est autem, quando venimus ad divertendum et aperuimus marsupia nostra, et hoc argentum uniuscujusque in marsupio suo. Argentum nostrum in pondere reportavimus nunc in manibus nostris,

22. et argentum aliud attulimus nobiscum ad emendas escas. Nescimus quis injecit argentum in marsupia nostra.

23. Dixit autem eis : Propitius vobis, nolite timere. Deus vester, et Deus patrum vestrorum dedit vobis thesauros in marsupiis vestris : et argentum vestrum probum acceptum habeo. Et eduxit ad eos ipsum Symeon.

24. Et attulit aquam ad lavandos pedes eorum, et dedit pabula asinis eorum.

25. Paraverunt autem munera, donec veniret Joseph meridie : Audiverant enim quia ibi pransurus est.

26. Intravit autem Joseph in domum, et attulerunt ei munera quæ habebant in manibus suis, in domum. Et adoraverunt eum in faciem in terram.

27. Interrogavit autem eos : Quomodo habetis? et dixit eis : Si valet pater vester senex, quem dixistis? adhuc vivit?

28. At illi dixerunt : Salvus est puer tuus pater noster, adhuc vivit. Et dixit : Benedictus homo ille Deo. Et procumbentes adoraverunt eum.

29. Respiciens autem oculis suis Joseph vidit Benjamin fratrem suum uterinum, et dixit : Hic est frater vester junior, quem dixistis ad me adducere? Et dixit : Deus misereatur tui, fili.

30. Turbatus est autem Joseph : convolvebantur enim intestina ejus super fratrem suum, et quærebat flere. Ingressus autem in cubiculum, flevit illic.

31. Et cum lavisset faciem, egressus continuit se, et dixit : Apponite panes.

32. Et apposuerunt ei soli, et eis per seipsos, et Ægyptiis, qui simul vescebantur cum eo, per seipsos. Non enim poterant Ægyptii comedere cum Hebræis panes : abominatio enim est Ægyptiis.

κίαν τῶν παίδων σου· ἰδοὺ ἐσμεν οἰκέται τῷ κυρίῳ ἡμῶν, καὶ ἡμεῖς, καὶ παρ' ᾧ εὑρέθη τὸ κόνδυ.

17. Εἶπε δὲ Ἰωσήφ· Μή μοι γένοιτο ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο. Ὁ ἄνθρωπος παρ' ᾧ εὑρέθη τὸ κόνδυ, αὐτὸς ἔσται μου παῖς· ὑμεῖς δὲ ἀνάβητε μετὰ σωτηρίας πρὸς τὸν πατέρα ὑμῶν.

18. Ἐγγίσας δὲ αὐτῷ Ἰούδας, εἶπε· Δέομαι, κύριε· λαλησάτω ὁ παῖς σου ῥῆμα ἐναντίον σου, καὶ μὴ θυμωθῇς τῷ παιδί σου, ὅτι σὺ εἶ μετὰ Φαραώ.

19. Κύριε, σὺ ἠρώτησας τοὺς παῖδάς σου, λέγων· Εἰ ἔχετε πατέρα ἢ ἀδελφόν;

20. Καὶ εἴπαμεν τῷ κυρίῳ· Ἔστιν ἡμῖν πατὴρ πρεσβύτερος, καὶ παιδίον γήρους νεώτερον αὐτῷ, καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἀπέθανεν· αὐτὸς δὲ μόνος ὑπελείφθη τῇ μητρὶ αὐτοῦ, ὁ δὲ πατὴρ αὐτὸν ἠγάπησεν.

21. Εἶπας δὲ τοῖς παισί σου· Καταγάγετε αὐτὸν πρὸς μὲ, καὶ ἐπιμελοῦμαι αὐτοῦ.

22. Καὶ εἴπαμεν τῷ κυρίῳ· Οὐ δυνήσεται τὸ παιδίον καταλιπεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ· ἐὰν δὲ καταλίπῃ τὸν πατέρα, ἀποθανεῖται.

23. Σὺ δὲ εἶπας τοῖς παισί σου· Ἐὰν μὴ καταβῇ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος μεθ' ὑμῶν, οὐ προςθήσεσθε ἰδεῖν τὸ πρόςωπόν μου.

24. Ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἀνέβημεν πρὸς τὸν παῖδά σου πατέρα ἡμῶν, ἀπηγγείλαμεν αὐτῷ τὰ ῥήματα τοῦ κυρίου ἡμῶν.

25. Εἶπε δὲ ὁ πατὴρ ἡμῶν· Βαδίσατε πάλιν, καὶ ἀγοράσατε ἡμῖν μικρὰ βρώματα.

26. Ἡμεῖς δὲ εἴπομεν· Οὐ δυνησόμεθα καταβῆναι. Ἀλλ' εἰ μὲν ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ νεώτερος καταβαίνει μεθ' ἡμῶν, καταβησόμεθα· οὐ γὰρ δυνησόμεθα ἰδεῖν τὸ πρόςωπον τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν τοῦ νεωτέρου μὴ ὄντος μεθ' ἡμῶν.

27. Εἶπε δὲ ὁ παῖς σου πατὴρ ἡμῶν πρὸς ἡμᾶς· Ὑμεῖς γινώσκετε ὅτι δύο ἔτεκέ μοι ἡ γυνή,

28. καὶ ἐξῆλθεν ὁ εἷς ἀπ' ἐμοῦ· καὶ εἴπατε ὅτι θηριόβρωτος γέγονεν, καὶ οὐκ ἴδον αὐτὸν ἄχρι νῦν.

29. Ἐὰν οὖν λάβητε καὶ τοῦτον ἐκ τοῦ προσώπου μου, καὶ συμβῇ αὐτῷ μαλακία ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ κατάξετέ μου τὸ γῆρας μετὰ λύπης εἰς ᾅδου.

30. Νῦν οὖν, ἐὰν εἰσπορεύωμαι πρὸς τὸν παῖδά σου, πατέρα δὲ ἡμῶν, καὶ τὸ παιδίον μὴ ᾖ μεθ' ἡμῶν, ἡ δὲ ψυχὴ αὐτοῦ ἐκκρέμαται ἐκ τῆς τούτου ψυχῆς,

31. καὶ ἔσται ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτὸν μὴ ὂν τὸ παιδίον μεθ' ἡμῶν, τελευτήσει· καὶ κατάξουσιν οἱ παῖδές σου τὸ γῆρας τοῦ παιδός σου, πατρὸς δὲ ἡμῶν, μετὰ λύπης εἰς ᾅδου.

32. Ὁ γὰρ παῖς σου παρὰ τοῦ πατρὸς ἐκδέδεκται τὸ παιδίον, λέγων· Ἐὰν μὴ ἀγάγω αὐτὸν πρὸς σὲ, καὶ στήσω αὐτὸν ἐνώπιόν σου, ἡμαρτηκὼς ἔσομαι εἰς τὸν πατέρα πάσας τὰς ἡμέρας.

33. Νῦν οὖν παραμενῶ σοι παῖς ἀντὶ τοῦ παιδίου, οἰκέτης τοῦ κυρίου· τὸ δὲ παιδίον ἀναβήτω μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ.

34. Πῶς γὰρ ἀναβήσομαι πρὸς τὸν πατέρα, τοῦ παιδίου μὴ ὄντος μεθ' ἡμῶν; ἵνα μὴ ἴδω τὰ κακὰ ἃ εὑρήσει τὸν πατέρα μου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕ'.

1. Καὶ οὐκ ἠδύνατο Ἰωσὴφ ἀνέχεσθαι πάντων τῶν

venit injustitiam puerorum tuorum : ecce sumus famuli domino nostro, et nos, et apud quem est inventum condy.

17. Dixit autem Joseph : Absit a me facere verbum hoc. Homo apud quem est inventum condy, ipse erit meus puer : vos autem ascendite cum salute ad patrem vestrum.

18. Accedens autem ad eum Judas, dixit : Oro, domine : loquatur puer tuus verbum coram te, et non irascaris puero tuo, quia tu es post Pharaonem.

19. Domine, tu interrogasti pueros tuos, dicens : Si habetis patrem aut fratrem?

20. Et diximus domino : Est nobis pater senior, et puer senectutis junior ei, et frater ejus mortuus est : ipse autem solus remansit matri suæ, pater autem eum dilexit.

21. Dixisti autem pueris tuis : Deducite eum ad me, et curam geram illius.

22. Et diximus domino : Non poterit parvulus relinquere patrem suum : sin autem reliquerit patrem, morietur.

23. Tu autem dixisti pueris tuis : Nisi descenderit frater vester junior vobiscum, non adjicietis videre faciem meam.

24. Factum est autem quando ascendimus ad puerum tuum patrem nostrum, annuntiavimus ei verba domini nostri.

25. Dixit autem pater noster : Ite rursus, et emite nobis pusillas escas.

26. Nos autem diximus : Non poterimus descendere. Sed siquidem frater noster junior descendit nobiscum, descendemus : non enim poterimus videre faciem hominis, nisi frater noster junior nobiscum sit.

27. Dixit autem puer tuus pater noster ad nos : Vos scitis quia duos peperit mihi uxor,

28. et exivit unus a me : et dixistis quia a bestia devoratus fuit, et non vidi eum usque nunc.

29. Si igitur tuleritis et hunc a facie mea, et acciderit ei languor in via, et deducetis meam senectam cum tristitia ad infernum.

30. Nunc igitur, si ingrediar ad puerum tuum, patrem autem nostrum, et parvulus non fuerit nobiscum, anima autem ejus dependet ex anima hujus,

31. et erit cum ipse viderit parvulum non esse nobiscum, morietur : et deducent pueri tui senectam pueri tui, patris autem nostri, cum tristitia ad infernum.

32. Puer enim tuus a patre suscepit parvulum, dicens : Nisi adduxero eum ad te, et statuero eum coram te, ero ille qui peccavi in patrem omnibus diebus.

33. Nunc igitur manebo apud te puer pro parvulo, famulus domini : puer autem ascendat cum fratribus suis.

34. Quomodo enim ascendam ad patrem, cum parvulus non sit nobiscum? ut non videam mala quæ invenient patrem meum.

CAPUT XLV.

1. Et non potuit Joseph se continere omnibus adstantibus

20. Καὶ μὴ φείσησθε τοῖς ὀφθαλμοῖς τῶν σκευῶν ὑμῶν· τὰ γὰρ πάντα ἀγαθὰ Αἰγύπτου ὑμῖν ἔσται.

21. Ἐποίησαν δὲ οὕτως οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. Ἔδωκε δὲ Ἰωσὴφ αὐτοῖς ἁμάξας κατὰ τὰ εἰρημένα ὑπὸ Φαραὼ τοῦ βασιλέως, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐπισιτισμὸν εἰς τὴν ὁδόν.

22. Καὶ πᾶσιν ἔδωκε δισσὰς στολάς· τῷ δὲ Βενιαμὶν ἔδωκε τριακοσίους χρυσοὺς, καὶ πέντε ἐξαλλασσούσας στολάς.

23. Καὶ τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἀπέστειλε κατὰ τὰ αὐτὰ, καὶ δέκα ὄνους αἴροντας ἀπὸ πάντων τῶν ἀγαθῶν Αἰγύπτου, καὶ δέκα ἡμιόνους αἰρούσας ἄρτους τῷ πατρὶ αὐτοῦ εἰς ὁδόν.

24. Ἐξαπέστειλε δὲ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθησαν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Μὴ ὀργίζεσθε ἐν τῇ ὁδῷ.

25. Καὶ ἀνέβησαν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἦλθον εἰς γῆν Χαναὰν πρὸς Ἰακὼβ τὸν πατέρα αὐτῶν.

26. Καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ, λέγοντες· ὅτι ὁ υἱός σου Ἰωσὴφ ζῇ, καὶ αὐτὸς ἄρχει πάσης γῆς Αἰγύπτου. Καὶ ἐξέστη τῇ διανοίᾳ Ἰακώβ· οὐ γὰρ ἐπίστευσεν αὐτοῖς.

27. Ἐλάλησαν δὲ αὐτῷ πάντα τὰ ῥηθέντα ὑπὸ Ἰωσὴφ, ὅσα εἶπεν αὐτοῖς. Ἰδὼν δὲ τὰς ἁμάξας ἃς ἀπέστειλεν Ἰωσὴφ, ὥστε ἀναλαβεῖν αὐτὸν, ἀνεζωπύρησε τὸ πνεῦμα Ἰακὼβ τοῦ πατρὸς αὐτῶν.

28. Εἶπε δὲ Ἰσραήλ· Μέγα μοι ἐστὶν εἰ ἔτι Ἰωσὴφ ὁ υἱός μου ζῇ· πορευθεὶς ὄψομαι αὐτὸν πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Μς'.

1. Ἀπάρας δὲ Ἰσραὴλ, αὐτὸς καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ, ἦλθεν ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὅρκου· καὶ ἔθυσε θυσίαν τῷ Θεῷ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἰσαάκ.

2. Εἶπε δὲ ὁ Θεὸς τῷ Ἰσραὴλ ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς, εἰπών· Ἰακὼβ, Ἰακώβ. Ὁ δὲ εἶπε· Τί ἐστιν;

3. Ὁ δὲ λέγει αὐτῷ· Ἐγώ εἰμι ὁ Θεὸς τῶν πατέρων σου· μὴ φοβοῦ καταβῆναι εἰς Αἴγυπτον· εἰς γὰρ ἔθνος μέγα ποιήσω σε ἐκεῖ.

4. Καὶ ἐγὼ καταβήσομαι μετὰ σοῦ εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐγὼ ἀναβιβάσω σε εἰς τέλος· καὶ Ἰωσὴφ ἐπιβαλεῖ τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς σου.

5. Ἀνέστη δὲ Ἰακὼβ ἀπὸ τοῦ φρέατος τοῦ ὅρκου, καὶ ἀνέλαβον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸν πατέρα αὐτῶν, καὶ τὴν ἀποσκευὴν, καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἐπὶ τὰς ἁμάξας ἃς ἀπέστειλεν Ἰωσὴφ ἆραι αὐτόν.

6. Καὶ ἀναλαβόντες τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν, καὶ πᾶσαν τὴν κτῆσιν ἣν ἐκτήσαντο ἐν γῇ Χαναὰν, εἰςῆλθον εἰς Αἴγυπτον, Ἰακὼβ καὶ πᾶν τὸ σπέρμα αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ,

7. υἱοὶ καὶ υἱοὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, θυγατέρες καὶ θυγατέρες τῶν θυγατέρων αὐτοῦ· καὶ πᾶν τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἤγαγεν εἰς Αἴγυπτον.

8. Ταῦτα δὲ τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ τῶν εἰςελθόντων εἰς Αἴγυπτον ἅμα Ἰακὼβ τῷ πατρὶ αὐτῶν. Ἰακὼβ, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ· Πρωτότοκος Ἰακὼβ, Ῥουβήν.

9. Υἱοὶ δὲ Ῥουβήν· Ἐνὼχ καὶ Φαλλὸς, Ἀσρὼν καὶ Χαρμί.

10. Υἱοὶ δὲ Συμεών· Ἰεμουὴλ καὶ Ἰαμεὶν, καὶ Ἀὼδ, καὶ Ἀχεὶν, καὶ Σαὰρ, καὶ Σαοὺλ, υἱὸς τῆς Χαναντίτιδος.

11. Υἱοὶ δὲ Λευί· Γηρσὼν, Κὰθ, καὶ Μεραρί.

20. Et non parcatis oculis de vasis vestris : omnia enim bona Ægypti vobis erunt.

21. Fecerunt autem sic filii Israel. Dedit autem Joseph eis plaustra secundum ea quæ dicta fuerant a Pharaone rege, et dedit illis cibaria in viam.

22. Et omnibus dedit binas stolas : ipsi autem Benjamin dedit trecentos aureos, et quinque eximias stolas.

23. Et patri suo misit juxta eadem, et decem asinos ferentes de omnibus bonis Ægypti, et decem mulas ferentes panes patri suo in viam.

24. Dimisit autem fratres suos, et iverunt, et dixit eis : Ne irascamini in via.

25. Et ascenderunt de Ægypto, et venerunt in terram Chanaan ad Jacob patrem suum,

26. et nuntiaverunt ei, dicentes, quia filius tuus Joseph vivit, et ipse est princeps universæ terræ Ægypti. Et obstupuit mente Jacob : non enim credidit eis.

27. Locuti sunt autem ei omnia quæ dicta fuerant a Joseph, quæcumque dixit eis. Videns autem plaustra quæ miserat Joseph, ut assumerent eum, revixit spiritus Jacob patris eorum.

28. Dixit autem Israel : Magnum mihi est si adhuc Joseph filius meus vivit : profectus videbo eum priusquam moriar.

CAPUT XLVI.

1. Promovens autem Israel, ipse et omnia quæ ejus, venit ad puteum juramenti : immolavitque hostiam Deo patris sui Isaac.

2. Dixit autem Deus ad Israel in visione noctis, dicens : Jacob, Jacob. At ille dixit : Quid est?

3. Ille vero dixit ei : Ego sum Deus patrum tuorum : noli timere descendere in Ægyptum : in gentem enim magnam faciam te ibi.

4. Et ego descendam tecum in Ægyptum et ego ascendere te faciam in finem : et Joseph imponet manus suas super oculos tuos.

5. Surrexit autem Jacob a puteo juramenti, et assumserunt filii Israel patrem suum, et apparatum, et uxores suas super plaustra quæ miserat Joseph ad tollendum eum.

6. Et assumentes substantiam suam, et omnem possessionem quam possederant in terra Chanaan, ingressi sunt in Ægyptum, Jacob et omne semen ejus cum eo,

7. filii et filii filiorum ejus cum eo, filiæ et filiæ filiarum ejus : et omne semen suum duxit in Ægyptum.

8. Hæc autem nomina filiorum Israel qui intraverunt in Ægyptum simul cum Jacob patre suo. Jacob, et filii ejus : Primogenitus Jacob, Ruben.

9. Filii autem Ruben : Enoch et Phallos, Asron et Charmi.

10. Filii autem Symeon : Jemuel et Iamin, et Aod, et Achin, et Saar, et Saul, filius Chananitidis.

11. Filii autem Levi : Gerson, Cath, et Merari.

32. Οἱ δὲ ἄνδρες εἰσὶ ποιμένες· ἄνδρες γὰρ κτηνοτρόφοι ἦσαν· καὶ τὰ κτήνη, καὶ τοὺς βόας, καὶ πάντα τὰ αὐτῶν ἀγηόχασιν.

33. Ἐὰν οὖν καλέσῃ ὑμᾶς Φαραὼ, καὶ εἴπῃ ὑμῖν· Τί τὸ ἔργον ὑμῶν ἐστι;

34. ἐρεῖτε· Ἄνδρες κτηνοτρόφοι ἐσμὲν οἱ παῖδές σου, ἐκ παιδὸς ἕως τοῦ νῦν, καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν· ἵνα κατοικήσητε ἐν γῇ Γεσὲμ Ἀραβίας. Βδέλυγμα γάρ ἐστιν Αἰγυπτίοις πᾶς ποιμὴν προβάτων.

32. Viri autem sunt pastores : viri enim pecorum nutritores erant : et pecora, et boves, et omnia sua adduxerunt.

33. Itaque si vocaverit vos Pharao, et dixerit vobis : Quodnam opus vestrum est?

34. dicetis : Viri pecorum nutritores sumus pueri tui, a puero usque nunc, et nos et patres nostri : ut habitetis in terra Gesem Arabiæ. Abominatio enim est Ægyptiis omnis pastor ovium.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΖ'.

1. Ἐλθὼν δὲ Ἰωσὴφ ἀπήγγειλε τῷ Φαραὼ, λέγων. Ὁ πατήρ μου, καὶ οἱ ἀδελφοί μου, καὶ τὰ κτήνη, καὶ οἱ βόες αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ αὐτῶν, ἦλθον ἐκ γῆς Χανάαν· καὶ ἰδού εἰσιν ἐν γῇ Γεσέμ.

2. Ἀπὸ δὲ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ παρέλαβε πέντε ἄνδρας, καὶ ἔστησεν αὐτοὺς ἐναντίον Φαραώ.

3. Καὶ εἶπε Φαραὼ τοῖς ἀδελφοῖς Ἰωσήφ· Τί τὸ ἔργον ὑμῶν; Οἱ δὲ εἶπαν τῷ Φαραώ· Ποιμένες προβάτων οἱ παῖδές σου, καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν.

4. Εἶπαν δὲ τῷ Φαραώ· Παροικεῖν ἐν τῇ γῇ ἥκαμεν· οὐ γάρ ἐστι νομὴ τοῖς κτήνεσι τῶν παίδων σου· ἐνίσχυσε γὰρ ὁ λιμὸς ἐν γῇ Χαναάν. Νῦν οὖν κατοικήσομεν ἐν γῇ Γεσέμ. Εἶπε δὲ Φαραὼ τῷ Ἰωσήφ· Κατοικείτωσαν ἐν γῇ Γεσέμ. Εἰ δὲ ἐπίστῃ ὅτι εἰσὶν ἐν αὐτοῖς ἄνδρες δυνατοὶ, κατάστησον αὐτοὺς ἄρχοντας τῶν ἐμῶν κτηνῶν. Ἦλθον δὲ εἰς Αἴγυπτον πρὸς Ἰωσὴφ Ἰακὼβ, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ· καὶ ἤκουσε Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου.

5. Καὶ εἶπε Φαραὼ πρὸς Ἰωσὴφ, λέγων· Ὁ πατήρ σου, καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἥκασι πρὸς σέ.

6. Ἰδοὺ ἡ γῆ Αἰγύπτου ἐναντίον σου ἐστίν· ἐν τῇ βελτίστῃ γῇ κατοίκισον τὸν πατέρα σου καὶ τοὺς ἀδελφούς σου.

7. Εἰσήγαγε δὲ Ἰωσὴφ Ἰακὼβ τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐναντίον Φαραώ· καὶ ηὐλόγησεν Ἰακὼβ τὸν Φαραώ.

8. Εἶπε δὲ Φαραὼ τῷ Ἰακώβ· Πόσα ἔτη ἡμερῶν τῆς ζωῆς σου;

9. Καὶ εἶπεν Ἰακὼβ τῷ Φαραώ· Αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν τῆς ζωῆς μου, ἃς παροικῶ, ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη. Μικραὶ καὶ πονηραὶ γεγόνασιν αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν τῆς ζωῆς μου· οὐχ ἀφίκοντο εἰς τὰς ἡμέρας τῶν ἐτῶν τῆς ζωῆς τῶν πατέρων μου, ἃς ἡμέρας παρῴκησαν.

10. Καὶ εὐλογήσας Ἰακὼβ τὸν Φαραὼ, ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ.

11. Καὶ κατῴκισεν Ἰωσὴφ τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ· καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς κατάσχεσιν ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ἐν τῇ βελτίστῃ γῇ, ἐν γῇ Ῥαμεσσῆ, καθὰ προσέταξε Φαραώ.

12. Καὶ ἐσιτομέτρει Ἰωσὴφ τῷ πατρὶ αὐτοῦ, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς, καὶ παντὶ τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, σῖτον κατὰ σῶμα.

13. Σῖτος δὲ οὐκ ἦν ἐν πάσῃ τῇ γῇ· ἐνίσχυσε γὰρ ὁ λιμὸς σφόδρα. Ἐξέλιπε δὲ ἡ γῆ Αἰγύπτου καὶ ἡ γῆ Χαναὰν ἀπὸ τοῦ λιμοῦ.

14. Συνήγαγε δὲ Ἰωσὴφ πᾶν τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν γῇ Αἰγύπτου καὶ ἐν γῇ Χαναὰν, τοῦ σίτου οὗ

CAPUT XLVII.

1. Veniens autem Joseph nunciavit Pharaoni, dicens : Pater meus, et fratres mei, et pecora, et boves eorum, et omnia quæ eorum, venerunt de terra Chanaan : et ecce sunt in terra Gesem.

2. De fratribus autem suis assumpsit quinque viros, et statuit eos coram Pharaone.

3. Et dixit Pharao fratribus Joseph : Quodnam est opus vestrum? At illi dixerunt Pharaoni : Pastores ovium pueri tui, et nos et patres nostri.

4. Dixerunt autem Pharaoni : Incolere in terra venimus : non enim est pastus pecoribus puerorum tuorum : invaluit enim fames in terra Chanaan. Nunc igitur habitabimus in terra Gesem. Dixit autem Pharao ad Joseph : Habitent in terra Gesem. Sin autem nosti quia sunt inter eos viri potentes, constitue eos principes pecorum meorum. Venerunt autem in Ægyptum ad Joseph, Jacob et filii ejus : et audivit Pharao rex Ægypti.

5. Et dixit Pharao ad Joseph, dicens : Pater tuus et fratres tui venerunt ad te.

6. Ecce terra Ægypti ante te est : in terra optima colloca patrem tuum et fratres tuos.

7. Introduxit autem Joseph Jacob patrem suum, et statuit eum coram Pharaone : et benedixit Jacob Pharaonem.

8. Dixit autem Pharao ipsi Jacob : Quot anni dierum vitæ tuæ?

9. Et dixit Jacob Pharaoni : Dies annorum vitæ meæ, quos incolo, centum triginta anni. Pusilli et mali fuerunt dies annorum vitæ meæ : non pervenerunt ad dies annorum vitæ patrum meorum, quos dies incoluerunt.

10. Et benedicens Jacob Pharaonem, exivit ab eo.

11. Et habitare fecit Joseph patrem suum et fratres suos : et dedit eis possessionem in terra Ægypto, in terra optima, in terra Ramesse, sicut præcepit Pharao.

12. Et triticum metiebatur Joseph patri suo, et fratribus, et omni domui patris sui, triticum secundum corpus.

13. Triticum autem non erat in omni terra : invaluerat enim fames valde. Defecit autem terra Ægypti et terra Chanaan a fame.

14. Congregavit autem Joseph omne argentum quod est inventum in terra Ægypti et in terra Chanaan, ex tritico

30. ἀλλὰ κοιμηθήσομαι μετὰ τῶν πατέρων μου· καὶ ἀρεῖς με ἐξ Αἰγύπτου, καὶ θάψεις με ἐν τῷ τάφῳ αὐτῶν. Ὁ δὲ εἶπεν· Ἐγὼ ποιήσω κατὰ τὸ ῥῆμά σου.
31. Εἶπε δέ· Ὄμοσόν μοι. Καὶ ὤμοσεν αὐτῷ. Καὶ προςεκύνησεν Ἰσραὴλ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΗ΄.

1. Ἐγένετο δὲ μετὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἀπηγγέλη τῷ Ἰωσὴφ, ὅτι ὁ πατήρ σου ἐνοχλεῖται. Καὶ ἀναλαβὼν τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ, τὸν Μανασσῆ καὶ τὸν Ἐφραὶμ, ἦλθε πρὸς Ἰακώβ.
2. Ἀπηγγέλη δὲ τῷ Ἰακὼβ, λέγοντες· Ἰδοὺ ὁ υἱός σου Ἰωσὴφ ἔρχεται πρὸς σέ. Καὶ ἐνισχύσας Ἰσραὴλ ἐκάθισεν ἐπὶ τὴν κλίνην.
3. Καὶ εἶπεν Ἰακὼβ τῷ Ἰωσήφ· Ὁ Θεός μου ὤφθη μοι ἐν Λουζᾷ ἐν γῇ Χαναὰν, καὶ εὐλόγησέ με,
4. καὶ εἶπέ μοι· Ἰδοὺ ἐγὼ αὐξανῶ σε, καὶ πληθυνῶ σε, καὶ ποιήσω σε εἰς συναγωγὰς ἐθνῶν· καὶ δώσω σοι τὴν γῆν ταύτην, καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σὲ εἰς κατάσχεσιν αἰώνιον.
5. Νῦν οὖν οἱ δύο υἱοί σου, οἱ γενόμενοί σοι ἐν γῇ Αἰγύπτῳ πρὸ τοῦ με ἐλθεῖν πρὸς σὲ εἰς Αἴγυπτον, ἐμοί εἰσιν, Ἐφραὶμ καὶ Μανασσῆ· ὡς Ῥουβὴν καὶ Συμεὼν ἔσονταί μοι·
6. τὰ δὲ ἔκγονα, ἃ ἐὰν γεννήσῃς μετὰ ταῦτα, ἔσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν· κληθήσονται ἐπὶ τοῖς ἐκείνων κλήροις.
7. Ἐγὼ δὲ ἡνίκα ἠρχόμην ἐκ Μεσοποταμίας τῆς Συρίας, ἀπέθανε Ῥαχὴλ ἡ μήτηρ σου ἐν γῇ Χαναὰν, ἐγγίζοντός μου κατὰ τὸν ἱππόδρομον Χαβραθὰ τῆς γῆς, τοῦ ἐλθεῖν Ἐφραθά· καὶ κατώρυξα αὐτὴν ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἱπποδρόμου· αὕτη ἐστὶ Βηθλεέμ.
8. Ἰδὼν δὲ Ἰσραὴλ τοὺς υἱοὺς Ἰωσὴφ, εἶπε· Τίνες σοι οὗτοι;
9. Εἶπε δὲ Ἰωσὴφ τῷ πατρὶ αὐτοῦ· Υἱοί μου εἰσὶν, οὓς ἔδωκέ μοι ὁ Θεὸς ἐνταῦθα. Καὶ εἶπεν Ἰακώβ· Προςάγαγέ μοι αὐτοὺς, ἵνα εὐλογήσω αὐτούς.
10. Οἱ ὀφθαλμοὶ δὲ Ἰσραὴλ ἐβαρυώπησαν ἀπὸ τοῦ γήρως, καὶ οὐκ ἠδύνατο βλέπειν· καὶ ἤγγισεν αὐτοὺς πρὸς αὐτόν. Καὶ ἐφίλησεν αὐτοὺς, καὶ περιέλαβεν αὐτούς.
11. Καὶ εἶπεν Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσήφ· Ἰδοὺ τοῦ προςώπου σου οὐκ ἐστερήθην, καὶ ἰδοὺ ἔδειξέ μοι ὁ Θεὸς καὶ τὸ σπέρμα σου.
12. Καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς Ἰωσὴφ ἀπὸ τῶν γονάτων αὐτοῦ, καὶ προςεκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ πρόςωπον ἐπὶ τῆς γῆς.
13. Λαβὼν δὲ Ἰωσὴφ τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ, τόν τε Ἐφραὶμ ἐν τῇ δεξιᾷ, ἐξ ἀριστερῶν δὲ Ἰσραὴλ, τὸν δὲ Μανασσῆ ἐξ ἀριστερῶν, ἐκ δεξιῶν δὲ Ἰσραὴλ, ἤγγισεν αὐτοὺς αὐτῷ.
14. Ἐκτείνας δὲ Ἰσραὴλ τὴν χεῖρα τὴν δεξιὰν ἐπέβαλεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Ἐφραὶμ, οὗτος δὲ ἦν ὁ νεώτερος, καὶ τὴν ἀριστερὰν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Μανασσῆ, ἐναλλὰξ τὰς χεῖρας·
15. καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς, καὶ εἶπεν· Ὁ Θεὸς ᾧ εὐηρέστησαν οἱ πατέρες μου ἐνώπιον αὐτοῦ, Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ, ὁ Θεὸς ὁ τρέφων με ἐκ νεότητος ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης,

30. sed dormiam cum patribus meis : et tolles me de Ægypto, et sepelies me in sepulchro eorum. Ille vero dixit : Ego faciam juxta verbum tuum.
31. Dixit autem : Jura mihi. Et juravit ei. Et adoravit Israel super summitatem virgæ ejus.

CAPUT XLVIII.

1. Factum est autem post verba hæc, et nuntiatum est Joseph, quia pater tuus turbatur. Et assumens duos filios suos, Manasse et Ephraim, venit ad Jacob.
2. Nuntiatum est autem Jacob, dicentes : Ecce filius tuus Joseph venit ad te. Et confortatus Israel sedit super lectum.
3. Et dixit Jacob ad Joseph : Deus meus apparuit mihi in Luza in terra Chanaan, et benedixit me,
4. et dixit mihi : Ecce ego augebo te, et multiplicabo te, et faciam te in congregationes gentium : et dabo tibi terram hanc, et semini tuo post te in possessionem æternam.
5. Nunc igitur duo filii tui, qui facti sunt tibi in terra Ægypto, priusquam venirem ad te in Ægyptum, mihi sunt, Ephraim et Manasse : tamquam Ruben et Symeon erunt mihi :
6. nati autem, quoscumque genueris postea, erunt in nomine fratrum suorum : vocabuntur in sortibus illorum.
7. Ego autem quando veni de Mesopotamia Syriæ, mortua est Rachel mater tua in terra Chanaan, appropinquante me ad hippodromum Chabratha terræ, ad veniendum in Ephratha : et defodi eam in via hippodromi : hæc est Bethleem.
8. Videns autem Israel filios Joseph, dixit : Qui tibi hi?
9. Dixit autem Joseph patri suo : Filii mei sunt, quos dedit mihi Deus hic. Et dixit Jacob : Adduc mihi eos, ut benedicam eos.
10. Oculi autem Israel gravati erant præ senectute, et non poterat aspicere : et appropinquavit eos ad eum. Et osculatus est eos, et complexus est eos.
11. Et dixit Israel ad Joseph : Ecce facie tua non sum privatus, et ecce ostendit mihi Deus etiam semen tuum.
12. Et eduxit eos Joseph a genibus ejus, et adoraverunt in faciem super terram.
13. Sumens autem Joseph duos filios suos, Ephraim quidem in dextera, a sinistris autem Israel, Manassen autem a sinistris, a dextris autem Israel, appropinquavit eos ei.
14. Extendens autem Israel manum dexteram, imposuit super caput Ephraim (hic autem erat junior) et sinistram super caput Manasse, commutans manus :
15. et benedixit eos, et dixit : Deus cui placuerunt patres mei in conspectu ejus, Abraham et Isaac, Deus qui nutrit me a juventute usque in diem hanc,

τῇ ἕλικι τὸν πῶλον τῆς ὄνου αὐτοῦ. Πλυνεῖ ἐν οἴνῳ τὴν στολὴν αὐτοῦ, καὶ ἐν αἵματι σταφυλῆς τὴν περιβολὴν αὐτοῦ.

12. Χαροποιοὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὑπὲρ οἶνον, καὶ λευκοὶ οἱ ὀδόντες αὐτοῦ ἢ γάλα.

13. Ζαβουλὼν παράλιος κατοικήσει, καὶ αὐτὸς παρ' ὅρμον πλοίων, καὶ παρατενεῖ ἕως Σιδῶνος.

14. Ἰσσάχαρ τὸ καλὸν ἐπεθύμησεν, ἀναπαυόμενος ἀνὰ μέσον τῶν κλήρων.

15. Καὶ ἰδὼν τὴν ἀνάπαυσιν ὅτι καλὴ, καὶ τὴν γῆν ὅτι πίων, ὑπέθηκε τὸν ὦμον αὐτοῦ εἰς τὸ πονεῖν, καὶ ἐγενήθη ἀνὴρ γεωργός.

16. Δὰν κρινεῖ τὸν λαὸν αὐτοῦ, ὡςεὶ καὶ μία φυλὴ ἐν Ἰσραήλ.

17. Καὶ γενηθήτω Δὰν ὄφις ἐφ' ὁδοῦ, ἐγκαθήμενος ἐπὶ τρίβου, δάκνων πτέρναν ἵππου· καὶ πεσεῖται ὁ ἱππεὺς εἰς τὰ ὀπίσω,

18. τὴν σωτηρίαν περιμένων Κυρίου.

19. Γὰδ, πειρατήριον πειρατεύσει αὐτόν· αὐτὸς δὲ πειρατεύσει αὐτὸν κατὰ πόδας.

20. Ἀσὴρ, πίων αὐτοῦ ὁ ἄρτος· καὶ αὐτὸς δώσει τρυφὴν ἄρχουσι.

21. Νεφθαλὶ στέλεχος ἀνειμένον ἐπιδιδοὺς ἐν τῷ γεννήματι κάλλος.

22. Υἱὸς ηὐξημένος Ἰωσὴφ, υἱὸς ηὐξημένος μου ζηλωτὸς, υἱός μου νεώτατος· πρός με ἀνάστρεψον.

23. Εἰς ὃν διαβουλευόμενοι ἐλοιδόρουν, καὶ ἐνεῖχον αὐτῷ κύριοι τοξευμάτων·

24. καὶ συνετρίβη μετὰ κράτους τὰ τόξα αὐτῶν, καὶ ἐξελύθη τὰ νεῦρα βραχιόνων χειρὸς αὐτῶν, διὰ χεῖρα δυνάστου Ἰακώβ· ἐκεῖθεν ὁ κατισχύσας Ἰσραὴλ παρὰ Θεοῦ τοῦ πατρός σου.

25. Καὶ ἐβοήθησέ σοι ὁ Θεὸς ὁ ἐμὸς, καὶ εὐλόγησέ σε εὐλογίαν οὐρανοῦ ἄνωθεν, καὶ εὐλογίαν γῆς ἐχούσης πάντα· εἵνεκεν εὐλογίας μαστῶν καὶ μήτρας,

26. εὐλογίας πατρός σου καὶ μητρός σου· ὑπερίσχυσεν ὑπὲρ εὐλογίας ὀρέων μονίμων, καὶ ἐπ' εὐλογίαις θινῶν ἀεννάων· ἔσονται ἐπὶ κεφαλὴν Ἰωσὴφ, καὶ ἐπὶ κορυφῆς ὧν ἡγήσατο ἀδελφῶν.

27. Βενιαμὶν λύκος ἅρπαξ· τὸ πρωϊνὸν ἔδεται ἔτι, καὶ εἰς τὸ ἑσπέρας δίδωσι τροφήν.

28. Πάντες οὗτοι υἱοὶ Ἰακὼβ δώδεκα. Καὶ ταῦτα ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν· καὶ εὐλόγησεν αὐτούς· ἕκαστον κατὰ τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ εὐλόγησεν αὐτούς,

29. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἐγὼ προςτίθεμαι πρὸς τὸν ἐμὸν λαόν· θάψετέ με μετὰ τῶν πατέρων μου, ἐν τῷ σπηλαίῳ ὅ ἐστιν ἐν τῷ ἀγρῷ Ἐφρὼν τοῦ Χετταίου,

30. ἐν τῷ σπηλαίῳ τῷ διπλῷ, τῷ ἀπέναντι Μαμβρῆ, ἐν γῇ Χαναάν· ὃ ἐκτήσατο Ἀβραὰμ τὸ σπήλαιον παρὰ Ἐφρὼν τοῦ Χετταίου ἐν κτήσει μνημείου.

31. Ἐκεῖ ἔθαψαν Ἀβραὰμ καὶ Σάῤῥαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· ἐκεῖ ἔθαψαν Ἰσαὰκ καὶ Ῥεβέκκαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· ἐκεῖ ἔθαψαν Λείαν,

32. ἐν κτήσει τοῦ ἀγροῦ, καὶ τοῦ σπηλαίου τοῦ ὄντος ἐν αὐτῷ, παρὰ τῶν υἱῶν Χέτ.

33. Καὶ κατέπαυσεν Ἰακὼβ ἐπιτάσσων τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ· καὶ ἐξάρας τοὺς πόδας αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κλίνην, ἐξέλιπε. Καὶ προςετέθη πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ.

lum asinæ suæ. Lavabit in vino stolam suam, et in sanguine uvæ amictum suum.

12. Gratifici oculi ejus super vinum, et candidi dentes ejus quam lac.

13. Zabulon juxta mare habitabit, et ipse secus accessum navium, et pertendet usque ad Sidonem.

14. Issachar bonum desideravit, requiescens inter medios cleros.

15. Et videns requiem quia bona est, et terram quia pinguis, supposuit humerum suum ad laborandum, et factus est vir agricola.

16. Dan judicabit populum suum, tamquam et una tribus in Israel.

17. Et fiat Dan serpens in via, sedens in semita, mordens calcaneum equi : et cadet eques retrorsum,

18. salutem expectans Domini.

19. Gad, tentatio tentabit eum : et ipse tentabit eum secus pedes.

20. Aser, pinguis ejus panis : et ipse dabit delicias principibus.

21. Nephtali virgultum resolutum, dans in germine pulchritudinem.

22. Filius auctus Joseph, filius auctus meus zelatus, filius meus adolescentior : ad me revertere.

23. In quem consilia conferentes maledicebant, et intendebant in eum domini sagittationum :

24. et contriti sunt cum potentia arcus eorum, et dissoluti sunt nervi brachiorum manus eorum, per manum potentis Jacob : inde qui confortavit Israel a Deo patris tui.

25. Et adjuvit te Deus meus, et benedixit te benedictione cœli desuper, et benedictione terræ habentis omnia : propter benedictionem uberum et vulvæ,

26. benedictionem patris tui et matris tuæ : prævaluit super benedictiones montium stabilium, et in benedictionibus collium æternorum : erunt super caput Joseph, et super caput fratrum quorum dux fuit.

27. Benjamin lupus rapax : mane comedet adhuc, et ad vesperam dat escam.

28. Omnes hi filii Jacob duodecim. Et hæc locutus est eis pater eorum : et benedixit eos : unumquemque secundum benedictionem ejus benedixit eos,

29. et dixit eis : Ego apponor ad populum meum. Sepelite me cum patribus meis, in spelunca quæ est in agro Ephron Chettæi,

30. in spelunca duplici quæ est contra Mambre, in terra Chanaan : quam acquisivit Abraham speluncam ab Ephron Chettæo in possessionem monumenti.

31. Ibi sepelierunt Abraham et Sarram uxorem ejus : ibi sepelierunt Isaac et Rebeccam uxorem ejus : ibi sepelierunt Liam,

32. in acquisitione agri, et speluncæ quæ est in eo, a filiis Chet.

33. Et cessavit Jacob præcipiens filiis suis : et sustollens pedes suos super lectum, defecit. Et appositus est ad populum suum.

20. Ὑμεῖς ἐβουλεύσασθε κατ' ἐμοῦ εἰς πονηρά· ὁ δὲ Θεὸς ἐβουλεύσατο περὶ ἐμοῦ εἰς ἀγαθὰ, ὅπως ἂν γενηθῇ ὡς σήμερον, καὶ τραφῇ λαὸς πολύς.

21. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Μὴ φοβεῖσθε· ἐγὼ διαθρέψω ὑμᾶς, καὶ τὰς οἰκίας ὑμῶν. Καὶ παρεκάλεσεν αὐτοὺς, καὶ ἐλάλησεν αὐτῶν εἰς τὴν καρδίαν.

22. Καὶ κατῴκησεν Ἰωσὴφ ἐν Αἰγύπτῳ, αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ πᾶσα ἡ πανοικία τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Καὶ ἔζησεν Ἰωσὴφ ἔτη ἑκατὸν δέκα.

23. Καὶ εἶδεν Ἰωσὴφ Ἐφραὶμ παιδία ἕως τρίτης γενεᾶς. Καὶ οἱ υἱοὶ Μαχεὶρ τοῦ υἱοῦ Μανασσῆ ἐτέχθησαν ἐπὶ μηρῶν Ἰωσήφ.

24. Καὶ εἶπεν Ἰωσὴφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, λέγων· Ἐγὼ ἀποθνήσκω· ἐπισκοπῇ δὲ ἐπισκέψεται ὁ Θεὸς ὑμᾶς, καὶ ἀνάξει ὑμᾶς ἐκ τῆς γῆς ταύτης εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσεν ὁ Θεὸς τοῖς πατράσιν ἡμῶν, Ἀβραὰμ, Ἰσαὰκ, καὶ Ἰακώβ.

25. Καὶ ὥρκισεν Ἰωσὴφ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, λέγων· Ἐν τῇ ἐπισκοπῇ ᾗ ἐπισκέψηται ὁ Θεὸς ὑμᾶς, καὶ συνανοίσετε τὰ ὀστᾶ μου ἐντεῦθεν μεθ' ὑμῶν.

26. Καὶ ἐτελεύτησεν Ἰωσὴφ ἐτῶν ἑκατὸν δέκα· καὶ ἔθαψαν αὐτὸν, καὶ ἔθηκαν ἐν τῇ σορῷ ἐν Αἰγύπτῳ.

20. Vos cogitastis contra me in mala : Deus autem cogitavit de me in bona, ut fieret utique sicut est hodie, et nutriretur populus multus.

21. Et dixit eis Joseph : Ne timeatis : ego enutriam vos, et domos vestras. Et consolatus est eos, et locutus est ad cor eorum.

22. Et habitavit Joseph in Ægypto, ipse et fratres ejus, et tota omnino domus patris ejus. Et vixit Joseph annos centum decem.

23. Et vidit Joseph Ephraim filios usque ad tertiam generationem. Et filii Machir filii Manasse nati sunt super femora Joseph.

24. Et ait Joseph fratribus suis, dicens : Ego morior : visitatione autem visitabit vos Deus, et reducet vos de terra hac in terram quam juravit Deus patribus nostris, Abraham, Isaac, et Jacob.

25. Et adjuravit Joseph filios Israel, dicens : In visitatione qua visitabit vos Deus, et simul efferetis ossa mea hinc vobiscum.

26. Et mortuus est Joseph annorum centum decem : et sepelierunt eum, et posuerunt in urna in arca in Ægypto.

ΕΞΟΔΟΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ τῶν εἰςπεπορευμένων εἰς Αἴγυπτον ἅμα Ἰακὼβ τῷ πατρὶ αὐτῶν, ἕκαστος πανοικὶ αὐτῶν εἰςήλθοσαν.

2. Ῥουβὴν, Συμεὼν, Λευὶ, Ἰούδας,

3. Ἰσσάχαρ, Ζαβουλὼν, Βενιαμὶν,

4. Δὰν καὶ Νεφθαλὶ, Γὰδ καὶ Ἀσήρ.

5. Ἰωσὴφ δὲ ἦν ἐν Αἰγύπτῳ. Ἦσαν δὲ πᾶσαι ψυχαὶ ἐξ Ἰακὼβ, πέντε καὶ ἑβδομήκοντα.

6. Ἐτελεύτησε δὲ Ἰωσὴφ, καὶ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ πᾶσα ἡ γενεὰ ἐκείνη.

7. Οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ηὐξήθησαν, καὶ ἐπληθύνθησαν, καὶ χυδαῖοι ἐγένοντο, καὶ κατίσχυον σφόδρα σφόδρα· ἐπλήθυνε δὲ ἡ γῆ αὐτούς.

8. Ἀνέστη δὲ βασιλεὺς ἕτερος ἐπ' Αἴγυπτον, ὃς οὐκ ᾔδει τὸν Ἰωσήφ.

9. Εἶπε δὲ τῷ ἔθνει αὐτοῦ· Ἰδοὺ τὸ γένος τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, μέγα πλῆθος, καὶ ἰσχύει ὑπὲρ ἡμᾶς.

10. Δεῦτε οὖν, κατασοφισώμεθα αὐτοὺς, μήποτε πληθυνθῇ, καὶ ἡνίκα ἂν συμβῇ ἡμῖν πόλεμος, προστεθήσονται καὶ οὗτοι πρὸς τοὺς ὑπεναντίους, καὶ ἐκπολεμήσαντες ἡμᾶς ἐξελεύσονται ἐκ τῆς γῆς.

11. Καὶ ἐπέστησεν αὐτοῖς ἐπιστάτας τῶν ἔργων, ἵνα κακώσωσιν αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔργοις. Καὶ ᾠκοδόμησαν πόλεις ὀχυρὰς τῷ Φαραὼ, τήν τε Πειθὼ, καὶ Ῥαμεσσῆ, καὶ Ὢν, ἥ ἐστιν Ἡλιούπολις.

12. Καθότι δὲ αὐτοὺς ἐταπείνουν, τοσούτῳ πλείους

EXODUS.

CAPUT I.

1. Hæc sunt nomina filiorum Israël, qui ingressi sunt in Ægyptum una cum Jacob patre suo, unusquisque cum universa domo sua intraverunt.

2. Ruben, Symeon, Levi, Judas,

3. Issachar, Zabulon, Benjamin,

4. Dan et Nephtali, Gad et Aser.

5. Joseph autem erat in Ægypto. Erant autem omnes animæ de Jacob, septuaginta quinque.

6. Mortuus est autem Joseph, et omnes fratres ejus, et omnis generatio illa.

7. Filii autem Israël creverunt, et multiplicati sunt, et effusi facti sunt, et invalescebant valde valde : multiplicabat autem illos terra.

8. Surrexit autem rex alius in Ægypto, qui nesciebat Joseph.

9. Et dixit genti suæ : Ecce genus filiorum Israël, grandis multitudo est, et valet super nos.

10. Venite itaque, circumscribamus illos, ne forte increscant, et cum acciderit nobis bellum, adjiciantur et isti ad adversarios, et expugnantes nos exibunt de terra.

11. Et præfecit eis præfectos operum, ut affligerent eos in operibus. Et ædificaverunt civitates munitas Pharaoni, Pitho, et Ramesse, et On, quæ est Heliopolis.

12. Quanto autem eos humiliabant, tanto plures fiebant,

τὴν θυγατέρα Φαραώ· καὶ ἐγενήθη αὐτῇ εἰς υἱόν. Ἐπωνόμασε δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ Μωϋσῆν, λέγουσα· Ἐκ τοῦ ὕδατος αὐτὸν ἀνειλόμην.

11. Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς πολλαῖς ἐκείναις μέγας γενόμενος Μωϋσῆς ἐξῆλθε πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. Κατανοήσας δὲ τὸν πόνον αὐτῶν, ὁρᾷ ἄνθρωπον Αἰγύπτιον τύπτοντά τινα Ἑβραῖον τῶν ἑαυτοῦ ἀδελφῶν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

12. Περιβλεψάμενος δὲ ὧδε καὶ ὧδε, οὐχ ὁρᾷ οὐδένα· καὶ πατάξας τὸν Αἰγύπτιον ἔκρυψεν αὐτὸν ἐν τῇ ἄμμῳ.

13. Ἐξελθὼν δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ ὁρᾷ δύο ἄνδρας Ἑβραίους διαπληκτιζομένους· καὶ λέγει τῷ ἀδικοῦντι· Διὰ τί σὺ τύπτεις τὸν πλησίον;

14. Ὁ δὲ εἶπε· Τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστὴν ἐφ' ἡμῶν; Μὴ ἀνελεῖν με σὺ θέλεις, ὃν τρόπον ἀνεῖλες χθὲς τὸν Αἰγύπτιον; Ἐφοβήθη δὲ Μωϋσῆς, καὶ εἶπεν· Εἰ οὕτως ἐμφανὲς γέγονε τὸ ῥῆμα τοῦτο;

15. Ἤκουσε δὲ Φαραὼ τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ ἐζήτει ἀνελεῖν Μωϋσῆν· ἀνεχώρησε δὲ Μωϋσῆς ἀπὸ προσώπου Φαραώ, καὶ ᾤκησεν ἐν γῇ Μαδιάμ. Ἐλθὼν δὲ εἰς γῆν Μαδιὰμ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ φρέατος.

16. Τῷ δὲ ἱερεῖ Μαδιὰμ ἦσαν ἑπτὰ θυγατέρες, ποιμαίνουσαι τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτῶν Ἰοθόρ· παραγενόμεναι δὲ ἤντλουν ἕως ἔπλησαν τὰς δεξαμενάς, ποτίσαι τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτῶν Ἰοθόρ.

17. Παραγενόμενοι δὲ οἱ ποιμένες ἐξέβαλλον αὐτάς· ἀναστὰς δὲ Μωϋσῆς ἐρρύσατο αὐτάς, καὶ ἤντλησεν αὐταῖς, καὶ ἐπότισε τὰ πρόβατα αὐτῶν.

18. Παρεγένοντο δὲ πρὸς Ῥαγουὴλ τὸν πατέρα αὐτῶν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐταῖς· Διατί ἐταχύνατε τοῦ παραγενέσθαι σήμερον;

19. Αἱ δὲ εἶπαν· Ἄνθρωπος Αἰγύπτιος ἐρρύσατο ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ποιμένων, καὶ ἤντλησεν ἡμῖν, καὶ ἐπότισε τὰ πρόβατα ἡμῶν.

20. Ὁ δὲ εἶπε ταῖς θυγατράσιν αὐτοῦ· Καὶ ποῦ ἐστιν; καὶ ἱνατί καταλελοίπατε τὸν ἄνθρωπον; Καλέσατε οὖν αὐτὸν, ὅπως φάγῃ ἄρτον.

21. Κατῳκίσθη δὲ Μωϋσῆς παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ· καὶ ἐξέδοτο Σεπφώραν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Μωϋσῇ γυναῖκα.

22. Ἐν γαστρὶ δὲ λαβοῦσα ἡ γυνὴ ἔτεκεν υἱόν, καὶ ἐπωνόμασε Μωϋσῆς τὸ ὄνομα αὐτοῦ Γηρσάμ, λέγων· Ὅτι πάροικός εἰμι ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ.

23. Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας τὰς πολλὰς ἐκείνας ἐτελεύτησεν ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου· καὶ κατεστέναξαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ τῶν ἔργων, καὶ ἀνεβόησαν· καὶ ἀνέβη ἡ βοὴ αὐτῶν πρὸς τὸν Θεὸν ἀπὸ τῶν ἔργων.

24. Καὶ εἰσήκουσεν ὁ Θεὸς τὸν στεναγμὸν αὐτῶν· καὶ ἐμνήσθη ὁ Θεὸς τῆς διαθήκης αὐτοῦ τῆς πρὸς Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ.

25. Καὶ ἐπεῖδεν ὁ Θεὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ, καὶ ἐγνώσθη αὐτοῖς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Καὶ Μωϋσῆς ἦν ποιμαίνων τὰ πρόβατα Ἰοθὸρ τοῦ γαμβροῦ αὐτοῦ τοῦ ἱερέως Μαδιάμ· καὶ ἤγαγε τὰ πρόβατα ὑπὸ τὴν ἔρημον, καὶ ἦλθεν εἰς τὸ ὄρος Χωρήβ.

2. Ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος Κυρίου ἐν πυρὶ φλογὸς ἐκ τοῦ βάτου· καὶ ὁρᾷ ὅτι ὁ βάτος καίεται πυρί, ὁ δὲ βάτος οὐ κατεκαίετο.

raonis : et factus est ei in filium : cognominavit autem nomen ejus Moysem, dicens : De aqua eum assumpsi.

11. Factum est autem in diebus illis multis, cum grandis esset factus Moyses, exiit ad fratres suos filios Israel. Considerans autem laborem eorum, videt hominem Ægyptium verberantem quemdam Hebræum de fratribus suis filiis Israel.

12. Circumspiciens autem huc et illuc, neminem videt : et percutiens Ægyptium abscondit eum in arena.

13. Exiens autem die secundo videt duos viros Hebræos rixantes : et dixit ei qui faciebat injuriam : Quare tu verberas proximum?

14. At ille dixit : Quis te constituit principem et judicem super nos? Numquid tu vis me occidere, quemadmodum occidisti heri Ægyptium? Timuit autem Moyses, et dixit : Si sic manifestum factum est verbum hoc.

15. Audivit autem Pharao verbum istud, et quærebat occidere Moysem. Recessit autem Moyses a facie Pharaonis : et habitavit in terra Madian. Veniens autem in terram Madian sedit super puteum.

16. Sacerdoti autem Madian erant septem filiæ pascentes oves patris sui Iothor : advenientes autem hauriebant donec impleverant canales, ad potandas oves patris sui Jothor.

17. Advenientes autem pastores expellebant eas : exurgens autem Moyses liberavit eas, et hausit eis, et potavit oves earum.

18. Advenerunt autem ad Raguel patrem suum. At ille dixit eis : Cur festinatis advenire hodie?

19. Illæ vero dixerunt : Homo Ægyptius liberavit nos a pastoribus, et hausit nobis, et potavit oves nostras.

20. At ille dixit filiabus suis : Et ubi est? et ut quid reliquistis hominem? Vocate igitur illum, ut comedat panem.

21. Habitavit autem Moyses apud hominem : et tradidit Sephoram filiam suam Moysi uxorem.

22. In utero autem concipiens mulier peperit filium, et cognominavit Moyses nomen ejus Gersam, dicens : Quia incola ego sum in terra aliena.

23. Post multos autem dies illos mortuus est rex Ægypti : et ingemuerunt filii Israel ab operibus, et exclamaverunt : et ascendit clamor eorum ad Deum ab operibus.

24. Et exaudivit Deus gemitum eorum : et recordatus est Deus testamenti sui ad Abraham et Isaac et Jacob.

25. Et respexit Deus filios Israel, et innotuit illis.

CAPUT III.

1. Et Moyses erat pascens oves Iothor soceri sui sacerdotis Madian : et duxit oves in desertum, et venit in montem Choreb.

2. Apparuit autem ei angelus Domini in igne flammæ ex rubo : et videt quia rubus uritur igni, rubus autem non exurebatur.

γύπτου, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν· Ὁ Θεὸς τῶν Ἑβραίων προςκέκληται ἡμᾶς· πορευσόμεθα οὖν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν εἰς τὴν ἔρημον, ἵνα θύσωμεν τῷ Θεῷ ἡμῶν.

19. Ἐγὼ δὲ οἶδα ὅτι οὐ προήσεται ὑμᾶς Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου πορευθῆναι, ἐὰν μὴ μετὰ χειρὸς κραταιᾶς.

20. Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα πατάξω τοὺς Αἰγυπτίους ἐν πᾶσι τοῖς θαυμασίοις μου οἷς ποιήσω ἐν αὐτοῖς· καὶ μετὰ ταῦτα ἐξαποστελεῖ ὑμᾶς.

21. Καὶ δώσω χάριν τῷ λαῷ τούτῳ ἐναντίον τῶν Αἰγυπτίων· ὅταν δὲ ἀποτρέχητε, οὐκ ἀπελεύσεσθε κενοί·

22. ἀλλὰ αἰτήσει γυνὴ παρὰ γείτονος καὶ συσκήνου αὐτῆς σκεύη ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ, καὶ ἱματισμόν· καὶ ἐπιθήσετε ἐπὶ τοὺς υἱοὺς ὑμῶν καὶ ἐπὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν, καὶ σκυλεύσατε τοὺς Αἰγυπτίους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.

1. Ἀπεκρίθη δὲ Μωϋσῆς καὶ εἶπεν· Ἐὰν μὴ πιστεύσωσί μοι, μηδὲ εἰςακούσωσι τῆς φωνῆς μου· ἐροῦσι γάρ, ὅτι οὐκ ὦπταί σοι ὁ Θεός, τί ἐρῶ πρὸς αὐτούς;

2. Εἶπε δὲ αὐτῷ Κύριος· Τί τοῦτό ἐστι τὸ ἐν τῇ χειρί σου; Ὁ δὲ εἶπε· Ῥάβδος.

3. Καὶ εἶπεν· Ῥίψον αὐτὴν ἐπὶ τὴν γῆν. Καὶ ἔρριψεν αὐτὴν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐγένετο ὄφις· καὶ ἔφυγε Μωϋσῆς ἀπ' αὐτοῦ.

4. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἔκτεινον τὴν χεῖρα, καὶ ἐπιλαβοῦ τῆς κέρκου. Ἐκτείνας οὖν τὴν χεῖρα ἐπελάβετο τῆς κέρκου· καὶ ἐγένετο ῥάβδος ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ·

5. ἵνα πιστεύσωσί σοι, ὅτι ὦπταί σοι ὁ Θεὸς τῶν πατέρων αὐτῶν, Θεὸς Ἀβραάμ, καὶ Θεὸς Ἰσαάκ, καὶ Θεὸς Ἰακώβ.

6. Εἶπε δὲ αὐτῷ Κύριος πάλιν· Εἰςένεγκον τὴν χεῖρά σου εἰς τὸν κόλπον σου. Καὶ εἰςήνεγκε τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸν κόλπον αὐτοῦ, καὶ ἐξήνεγκεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐκ τοῦ κόλπου αὐτοῦ, καὶ ἐγενήθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὡςεὶ χιών.

7. Καὶ εἶπεν πάλιν· Εἰςένεγκον τὴν χεῖρά σου εἰς τὸν κόλπον σου. Καὶ εἰςήνεγκε τὴν χεῖρα εἰς τὸν κόλπον αὐτοῦ, καὶ ἐξήνεγκεν αὐτὴν ἐκ τοῦ κόλπου αὐτοῦ, καὶ πάλιν ἀπεκατέστη εἰς τὴν χρόαν τῆς σαρκὸς αὐτῆς.

8. Ἐὰν δὲ μὴ πιστεύσωσί σοι, μηδὲ εἰςακούσωσι τῆς φωνῆς τοῦ σημείου τοῦ πρώτου, πιστεύσουσί σοι τῆς φωνῆς τοῦ σημείου τοῦ δευτέρου.

9. Καὶ ἔσται, ἐὰν μὴ πιστεύσωσί σοι τοῖς δυσὶ σημείοις τούτοις, μηδὲ εἰςακούσωσι τῆς φωνῆς σου, λήψῃ ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἐκχεεῖς ἐπὶ τὸ ξηρόν· καὶ ἔσται τὸ ὕδωρ, ὃ ἐὰν λάβῃς ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ, αἷμα ἐπὶ τοῦ ξηροῦ.

10. Εἶπε δὲ Μωϋσῆς πρὸς Κύριον· Δέομαι, Κύριε· οὐχ ἱκανός εἰμι πρὸ τῆς χθές, οὐδὲ πρὸ τῆς τρίτης ἡμέρας, οὐδὲ ἀφ' οὗ ἤρξω λαλεῖν τῷ θεράποντί σου· ἰσχνόφωνος καὶ βραδύγλωσσος ἐγώ εἰμι.

11. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Τίς ἔδωκε στόμα ἀνθρώπῳ, καὶ τίς ἐποίησε δύσκωφον καὶ κωφόν, βλέποντα καὶ τυφλόν; οὐκ ἐγὼ ὁ Θεός;

12. Καὶ νῦν πορεύου, καὶ ἐγὼ ἀνοίξω τὸ στόμα σου, καὶ συμβιβάσω σε, ὃ μέλλεις λαλῆσαι.

Deus Hebræorum vocavit nos : ibimus igitur viam trium dierum in desertum, ut sacrificemus Deo nostro.

19. Ego autem novi quia non permittet vos Pharao rex Ægypti ire, nisi cum manu valida.

20. Et extendens manum percutiam Ægyptios in omnibus mirabilibus meis quæ faciam in eis : et post hæc dimittet vos.

21. Et dabo gratiam populo huic coram Ægyptiis : et cum egrediemini non exibitis vacui :

22. sed poscet mulier a vicina et contubernali sua vasa argentea et aurea, et vestem : et imponetis super filios vestros et super filias vestras, et spoliate Ægyptios.

CAPUT IV.

1. Respondit autem Moyses et dixit : Si non crediderint mihi, neque exaudierint vocem meam (dicent enim, quia non apparuit tibi Deus), quid dicam ad eos?

2. Dixit autem ei Dominus : Quid hoc est quod in manu tua? At ille dixit : Virga.

3. Et dixit : Projice illam in terram. Et projecit eam in terram, et facta est serpens : et fugit Moyses ab eo.

4. Et dixit Dominus ad Moysen : Extende manum, et apprehende caudam. Extendens igitur manum apprehendit caudam : et facta est virga in manu ejus :

5. ut credant tibi, quia apparuit tibi Deus patrum eorum, Deus Abraham, et Deus Isaac, et Deus Jacob.

6. Dixit autem ei Dominus iterum : Infer manum tuam in sinum tuum. Et intulit manum suam in sinum suum : et facta est manus ejus tamquam nix.

7. Et dixit iterum : Infer manum tuam in sinum tuum. Et intulit manum suam in sinum suum, et eduxit eam ex sinu suo : et rursus restituta est in colorem carnis suæ.

8. Sin autem non crediderint tibi, neque exaudient vocem signi primi, credent tibi voce signi secundi.

9. Et erit, si non crediderint tibi duobus his signis, neque exaudierint vocem tuam; sumes de aqua fluminis : et effundes in aridum : et erit aqua, quam sumpseris de flumine, sanguis super aridum.

10. Dixit autem Moyses ad Dominum : Precor, Domine : non sum idoneus ante hesternam, neque ante nudiustertianam diem, neque ex quo cœpisti loqui famulo tuo : gracili voce et tarda lingua ego sum.

11. Dixit autem Dominus ad Moysen : Quis dedit os homini? Et quis fecit mutum et surdum, videntem et cæcum? nonne ego Deus?

12. Et nunc vade, et ego aperiam os tuum : et instruam te, quod locuturus es.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

μετὰ ταῦτα εἰςῆλθε Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν πρὸς
καὶ εἶπαν αὐτῷ· Τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς
Ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου, ἵνα μοι ἑορτά-
τῇ ἐρήμῳ.
εἶπε Φαραώ· Τίς ἐστιν, οὗ εἰςακούσομαι τῆς
τοῦ, ὥςτε ἐξαποστεῖλαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ;
τὸν Κύριον, καὶ τὸν Ἰσραὴλ οὐκ ἐξαποστέλλω.
λέγουσιν αὐτῷ· Ὁ Θεὸς τῶν Ἑβραίων προς-
ἡμᾶς· πορευσόμεθα οὖν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν εἰς
ον, ὅπως θύσωμεν Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν, μή
ντήσῃ ἡμῖν θάνατος ἢ φόνος.
εἶπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου· Ἱνατί,
αὶ Ἀαρὼν, διαστρέφετε τὸν λαὸν ἀπὸ τῶν ἔρ-
λθατε ἕκαστος ὑμῶν πρὸς τὰ ἔργα αὐτοῦ.
εἶπε Φαραώ· Ἰδοὺ νῦν πολυπληθεῖ ὁ λαός·
ταπαύσωμεν αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἔργων.
έταξε δὲ Φαραὼ τοῖς ἐργοδιώκταις τοῦ λαοῦ
γραμματεῦσι, λέγων·
έτι προςτεθήσεσθε διδόναι ἄχυρον τῷ λαῷ εἰς
ουργίαν, καθάπερ χθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν· ἀλλ'
ευέσθωσαν καὶ συναγαγέτωσαν ἑαυτοῖς ἄχυρα.
τὴν σύνταξιν τῆς πλινθείας ἧς αὐτοὶ ποιοῦσι,
την ἡμέραν ἐπιβαλεῖς αὐτοῖς. Οὐκ ἀφελεῖς
ολάζουσι γάρ· διὰ τοῦτο κεκράγασι, λέγοντες·
εν, καὶ θύσωμεν τῷ Θεῷ ἡμῶν.
ρυνέσθω τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων τούτων, καὶ
σαν ταῦτα, καὶ μὴ μεριμνάτωσαν ἐν λόγοις

τέσπευδον δὲ αὐτοὺς οἱ ἐργοδιῶκται καὶ οἱ
εῖς, καὶ ἔλεγον πρὸς τὸν λαὸν, λέγοντες· Τάδε
ραώ· Οὐκέτι δίδωμι ὑμῖν ἄχυρα·
τοὶ ὑμεῖς πορευόμενοι συλλέγετε ἑαυτοῖς ἄχυρα,
ύρητε· οὐ γὰρ ἀφαιρεῖται ἀπὸ τῆς συντάξεως
έν.
αὶ διεσπάρη ὁ λαὸς ἐν ὅλῃ γῇ Αἰγύπτῳ, συνα-
λάμην εἰς ἄχυρα.
δὲ ἐργοδιῶκται κατέσπευδον αὐτοὺς, λέγοντες·
τε τὰ ἔργα τὰ καθήκοντα καθ' ἡμέραν, καθά-
ὅτε τὸ ἄχυρον ἐδίδοτο ὑμῖν.
αὶ ἐμαστιγώθησαν οἱ γραμματεῖς τοῦ γένους
Ἰσραὴλ, οἱ κατασταθέντες ἐπ' αὐτοὺς ὑπὸ τῶν
ν τοῦ Φαραὼ, λέγοντες· Διατί οὐ συνετελέ-
συντάξεις ὑμῶν τῆς πλινθείας, καθάπερ χθὲς
ν ἡμέραν, καὶ τὸ τῆς σήμερον;
ελθόντες δὲ οἱ γραμματεῖς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ
αν πρὸς Φαραὼ, λέγοντες· Ἱνατί σὺ οὕτως
ς σοῖς οἰκέταις;
χυρον οὐ δίδοται τοῖς οἰκέταις σου, καὶ τὴν
μῖν λέγουσι ποιεῖν· καὶ ἰδοὺ οἱ παῖδές σου με-
νται. Ἀδικήσεις οὖν τὸν λαόν σου;
αὶ εἶπεν αὐτοῖς· Σχολάζετε, σχολασταί ἐστε·
λέγετε· Πορευθῶμεν, θύσωμεν τῷ Θεῷ ἡμῶν.
ῦν οὖν πορευθέντες ἐργάζεσθε· τὸ γὰρ ἄχυρον
εται ὑμῖν, καὶ τὴν σύνταξιν τῆς πλινθείας ἀπο-

ώρων δὲ οἱ γραμματεῖς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἑαυ-
ακοῖς, λέγοντες· οὐκ ἀπολείψετε τῆς πλινθείας
ον τῇ ἡμέρᾳ.

CAPUT V.

1. Et post hæc ingressus est Moyses et Aaron ad Pharaonem, et dixerunt ei : Hæc dicit Dominus Deus Israel : Dimitte populum meum, ut mihi festa celebrent in deserto.

2. Et dixit Pharao : Quis est, cujus exaudiam vocem ejus, ut dimittam filios Israel? Non novi Dominum, et Israel non dimitto.

3. Et dicunt ei : Deus Hebræorum vocavit nos : ibimus igitur viam trium dierum in desertum, ut sacrificemus Domino Deo nostro, ne forte occurrat nobis mors aut cædes.

4. Et dixit eis rex Ægypti : Ut quid, Moyses et Aaron, pervertitis populum ab operibus? Abite unusquisque vestrum ad opera sua.

5. Et dixit Pharao : Ecce nunc valde multiplicatur populus : non igitur cessationem illis demus ab operibus.

6. Præcepit autem Pharao exactoribus operum populi et scribis, dicens :

7. Non ulterius adjicietis dare paleam populo ad laterificium, sicut heri et nudiustertius : sed ipsi vadant et colligant sibi paleas.

8. Et summam laterificii quod ipsi faciunt, per singulos dies impones eis. Nihil demes, vacant enim : propter hoc clamaverunt, dicentes : Surgamus, et sacrificemus Deo nostro.

9. Aggraventur opera hominum horum, et curent hæc, et non ponant curam in sermonibus vanis.

10. Urgebant autem eos exactores operum et scribæ, et dicebant ad populum, dicentes : Hæc dicit Pharao : Non ultra do vobis paleas :

11. Vos ipsi euntes colligite vobis ipsis paleas, undecumque inveneritis : non enim demetur de summa vestra quicquam.

12. Et dispersus est populus in tota terra Ægypto, ad colligendum stipulam in paleas.

13. Exactores autem operum urgebant eos, dicentes : Perficite opera assignata quotidie, quemadmodum et quando palea dabatur vobis.

14. Et flagellati sunt scribæ de genere filiorum Israel, qui impositi fuerant super ipsos a præfectis Pharaonis, dicentes : Cur non perfecistis summas vestras laterificii etiam hodie, quemadmodum heri et nudiustertius?

15. Ingressi autem scribæ filiorum Israel clamaverunt ad Pharaonem, dicentes : Ut quid tu sic facis famulis tuis?

16. Palea non datur famulis tuis, et laterem nobis dicunt facere : et ecce pueri tui flagellati sunt. Facies igitur injuriam populo tuo?

17. Et dixit eis : Vacatis, otiosi estis : propterea dicitis : Eamus, sacrificemus Deo nostro.

18. Nunc autem euntes operamini : palea enim non dabitur vobis, et summam laterificii reddetis.

19. Videbant autem scribæ filiorum Israel sese in malis, dicentes : Non omittetis de laterificio quod assignatum est in die.

ιὐτῶν· Γεδσὼν, Καὰθ, καὶ Μεραρεί. Καὶ τὰ ζωῆς Λευὶ, ἑκατὸν τριακονταεπτά.
ιαὶ οὗτοι υἱοὶ Γεδσών· Λοβενεὶ καὶ Σεμεεὶ, τριᾶς αὐτῶν.
.αὶ υἱοὶ Καάθ· Ἀμβρὰμ καὶ Ἰσσαὰρ, Χεβρὼν ιήλ. Καὶ τὰ ἔτη τῆς ζωῆς Καὰθ, ἑκατὸν τριαα ἔτη.
αὶ υἱοὶ Μεραρεί· Μοολεὶ καὶ Ὁμουσεί· οὗτοι πατριῶν Λευὶ κατὰ συγγενείας αὐτῶν.
.αὶ ἔλαβεν Ἀμβρὰμ τὴν Ἰωχαβὲδ θυγατέρα τοῦ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἑαυτῷ εἰς γυναῖκα· καὶ ν αὐτῷ τόν τε Ἀαρὼν καὶ τὸν Μωϋσῆν, καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν. Τὰ δὲ ἔτη τῆς ζωῆς Ἀμκατὸν τριακονταδύο ἔτη.
.αὶ υἱοὶ Ἰσσαάρ· Κορὲ, καὶ Ναφὲκ, καὶ Ζεχρεί.
.αὶ υἱοὶ Ὀζειήλ· Μισαὴλ, καὶ Ἐλισαφὰν, καὶ

λαβε δὲ Ἀαρὼν τὴν Ἐλισαβὲθ θυγατέρα Ἀμειδελφὴν Ναασσὼν αὐτῷ γυναῖκα· καὶ ἔτεκεν ν τε Ναδὰβ, καὶ Ἀβιοὺδ, καὶ τὸν Ἐλεάζαρ, μαρ.
ἱοὶ δὲ Κορέ· Ἀσεὶρ, καὶ Ἑλκανὰ, καὶ Ἀβιάσαρ· γενέσεις Κορέ.
αὶ Ἐλεάζαρ ὁ τοῦ Ἀαρὼν ἔλαβε τῶν θυγατέπιὴλ αὐτῷ γυναῖκα· καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Φιται αἱ ἀρχαὶ πατριᾶς Λευιτῶν κατὰ γενέσεις

ὗτος Ἀαρὼν καὶ Μωϋσῆς, οἷς εἶπεν αὐτοῖς ὁ γαγεῖν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου σὺν ὐτῶν.
ὗτοί εἰσιν οἱ διαλεγόμενοι πρὸς Φαραὼ βασιλέα υ. Καὶ ἐξήγαγον τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰὐτὸς Ἀαρὼν καὶ Μωϋσῆς,
ἡμέρᾳ ἐλάλησε Κύριος Μωϋσῇ ἐν γῇ Αἰγύπτῳ.
αὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων· Ἐγὼ λάλησον πρὸς Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου ὅσα πρὸς σέ.
αὶ εἶπε Μωϋσῆς ἐναντίον Κυρίου· Ἰδοὺ ἐγὼ ἰσ; εἰμι, καὶ πῶς εἰςακούσεταί μου Φαραώ;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

ὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων· Ἰδοὺ δέθεὸν Φαραὼ, καὶ Ἀαρὼν ὁ ἀδελφός σου ἔσται ήτης.
δὲ λαλήσεις αὐτῷ πάντα ὅσα σοι ἐντέλλομαι· ὼν ὁ ἀδελφός σου λαλήσει πρὸς Φαραὼ, ὥστε λαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ.
ὼ δὲ σκληρυνῶ τὴν καρδίαν Φαραὼ, καὶ πληημεῖά μου, καὶ τὰ τέρατα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ.
ἰ οὐκ εἰςακούσεται ὑμῶν Φαραώ. Καὶ ἐπιβαλῶ μου ἐπ' Αἴγυπτον, καὶ ἐξάξω σὺν δυνάμει μου μου τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου σὺν μεγάλῃ.
ὶ γνώσονται πάντες οἱ Αἰγύπτιοι ὅτι ἐγώ εἰμι κτείνων τὴν χεῖρά μου ἐπ' Αἴγυπτον, καὶ ἐξάξω ς Ἰσραὴλ ἐκ μέσου αὐτῶν.
οίησε δὲ Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν καθάπερ ἐνετείτοῖς Κύριος, οὕτως ἐποίησαν.
ωϋσῆς δὲ ἦν ἐτῶν ὀγδοήκοντα, Ἀαρὼν δὲ ὁ ἀδελ-

tiones eorum : Gedson, Caath, et Merari. Et anni vitæ Levi, centum triginta septem.

17. Et hi filii Gedson : Lobeni et Semei, domus familiæ eorum.

18. Et filii Caath : Ambram, et Issaar, Chebron, et Oziel. Et anni vitæ Caath, centum triginta tres anni.

19. Et filii Merari : Mooli et Homusi : hæ domus familiarum Levi secundum cognationes eorum.

20. Et accepit Ambram ipsam Jochabed filiam fratris patris sui sibi in uxorem : et genuit ei Aaron et Moysen, et Mariam sororem eorum. Anni autem vitæ Ambram, centum triginta duo anni.

21. Et filii Issaar : Chore, et Naphec, et Zechri.

22. Et filii Oziel : Misael, et Elisaphan, et Segri.

23. Accepit autem Aaron Elisabeth filiam Aminadab sororem Naasson sibi uxorem : et peperit ei Nadab, et Abiud, et Eleazar, et Ithamar.

24. Filii autem Core : Asir, et Elcana, et Abiasar : hæ generationes Core.

25. Et Eleazar filius Aaron accepit de filiabus Phutiel sibi uxorem : et peperit ei Phinees. Hæc principia familiæ Levitarum secundum generationes eorum.

26. Hic Aaron et Moyses, quibus dixit eis Deus ut educant filios Israel de terra Ægypti cum virtute eorum.

27. Hi sunt disserentes cum Pharaone rege Ægypti. Et eduxerunt filios Israel de terra Ægypti ipse Aaron et Moyses,

28. qua die locutus est Dominus Moysi in terra Ægypto.

29. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens : Ego Dominus : loquere ad Pharaonem regem Ægypti quæcumque ego dico ad te.

30. Et dixit Moyses coram Domino : Ecce ego gracili voce sum, et quomodo exaudiet me Pharao?

CAPUT VII.

1. Et ait Dominus ad Moysen, dicens : Ecce dedi te deum Pharaoni, et Aaron frater tuus erit tuus propheta.

2. Tu autem loqueris ei omnia quæcumque mando tibi : Aaron autem frater tuus loquetur ad Pharaonem, ut dimittat filios Israel de terra sua.

3. Ego autem indurabo cor Pharaonis, et multiplicabo signa mea, et portenta in terra Ægypto.

4. Et non exaudiet vos Pharao. Et injiciam manum meam in Ægyptum, et educam cum virtute mea populum meum filios Israel de terra Ægypti cum vindicta magna.

5. Et cognoscent omnes Ægyptii quia ego sum Dominus, extendens manum meam in Ægyptum, et educam filios Israel de medio eorum.

6. Fecit autem Moyses et Aaron sicut præcepit illis Dominus, ita fecerunt.

7. Moyses autem erat annorum octoginta, Aaron autem

25. Καὶ ἀνεπληρώθησαν ἑπτὰ ἡμέραι μετὰ τὸ πατάξαι Κύριον τὸν ποταμόν.

25. Et impleti sunt septem dies postquam percussit Dominus flumen.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η.

1. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Εἴσελθε πρὸς Φαραὼ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν· Τάδε λέγει Κύριος· Ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου, ἵνα μοι λατρεύσωσιν.

2. Εἰ δὲ μὴ βούλει σὺ ἐξαποστεῖλαι, ἰδοὺ ἐγὼ τύπτω πάντα τὰ ὅριά σου τοῖς βατράχοις.

3. Καὶ ἐξερεύξεται ὁ ποταμὸς βατράχους· καὶ ἀναβάντες εἰςελεύσονται εἰς τοὺς οἴκους σου, καὶ εἰς τὰ ταμιεῖα τῶν κοιτώνων σου, καὶ ἐπὶ τῶν κλινῶν σου, καὶ ἐπὶ τοὺς οἴκους τῶν θεραπόντων σου, καὶ τοῦ λαοῦ σου, καὶ ἐν τοῖς φυράμασί σου, καὶ ἐν τοῖς κλιβάνοις σου.

4. Καὶ ἐπὶ σὲ, καὶ ἐπὶ τοὺς θεράποντάς σου, καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου ἀναβήσονται οἱ βάτραχοι.

5. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Εἶπον Ἀαρὼν τῷ ἀδελφῷ σου· Ἔκτεινον τῇ χειρὶ τὴν ῥάβδον σου ἐπὶ τοὺς ποταμοὺς, καὶ ἐπὶ τὰς διώρυγας, καὶ ἐπὶ τὰ ἕλη, καὶ ἀνάγαγε τοὺς βατράχους.

6. Καὶ ἐξέτεινεν Ἀαρὼν τὴν χεῖρα ἐπὶ τὰ ὕδατα Αἰγύπτου, καὶ ἀνήγαγε τοὺς βατράχους· καὶ ἀνεβιβάσθη ὁ βάτραχος, καὶ ἐκάλυψε τὴν γῆν Αἰγύπτου.

7. Ἐποίησαν δὲ ὡςαύτως καὶ οἱ ἐπαοιδοὶ τῶν Αἰγυπτίων ταῖς φαρμακίαις αὐτῶν, καὶ ἀνήγαγον τοὺς βατράχους ἐπὶ γῆν Αἰγύπτου.

8. Καὶ ἐκάλεσε Φαραὼ Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, καὶ εἶπεν· Εὔξασθε περὶ ἐμοῦ πρὸς Κύριον, καὶ περιελέτω τοὺς βατράχους ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἀπὸ τοῦ ἐμοῦ λαοῦ, καὶ ἐξαποστελῶ αὐτοὺς, καὶ θύσουσι τῷ Κυρίῳ.

9. Εἶπε δὲ Μωϋσῆς πρὸς Φαραώ· Τάξαι πρός με πότε εὔξομαι περὶ σοῦ, καὶ περὶ τῶν θεραπόντων σου, καὶ τοῦ λαοῦ σου, ἀφανίσαι τοὺς βατράχους ἀπό σου, καὶ ἀπὸ τοῦ λαοῦ σου, καὶ ἐκ τῶν οἰκιῶν ὑμῶν· πλὴν ἐν τῷ ποταμῷ ὑπολειφθήσονται.

10. Ὁ δὲ εἶπεν· Εἰς αὔριον. Εἶπεν οὖν· Ὡς εἴρηκας· ἵνα εἰδῇς ὅτι οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν Κυρίου.

11. Καὶ περιαιρεθήσονται οἱ βάτραχοι ἀπὸ σοῦ, καὶ ἀπὸ τῶν οἰκιῶν ὑμῶν, καὶ ἀπὸ τῶν ἐπαύλεων, καὶ ἀπὸ τῶν θεραπόντων σου, καὶ ἀπὸ τοῦ λαοῦ σου· πλὴν ἐν τῷ ποταμῷ ὑπολειφθήσονται.

12. Ἐξῆλθε δὲ Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν ἀπὸ Φαραώ. Καὶ ἐβόησε Μωϋσῆς πρὸς Κύριον περὶ τοῦ ὁρισμοῦ τῶν βατράχων, ὡς ἐτάξατο Φαραώ.

13. Ἐποίησε δὲ Κύριος καθάπερ εἶπε Μωϋσῆς· καὶ ἐτελεύτησαν οἱ βάτραχοι ἐκ τῶν οἰκιῶν, καὶ ἐκ τῶν ἐπαύλεων, καὶ ἐκ τῶν ἀγρῶν.

14. Καὶ συνήγαγον αὐτοὺς θημωνίας θημωνίας· καὶ ὤζεσεν ἡ γῆ.

15. Ἰδὼν δὲ Φαραὼ ὅτι γέγονεν ἀνάψυξις, ἐβαρύνθη ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ οὐκ εἰςήκουσεν αὐτῶν, καθάπερ ἐλάλησε Κύριος.

16. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Εἶπον Ἀαρών· Ἔκτεινον τῇ χειρὶ τὴν ῥάβδον σου, καὶ πάταξον τὸ χῶμα τῆς γῆς, καὶ ἔσονται σκνίφες ἔν τε τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ἐν τοῖς τετράποσι, καὶ ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτου.

17. Ἐξέτεινεν οὖν Ἀαρὼν τῇ χειρὶ τὴν ῥάβδον, καὶ ἐπάταξε τὸ χῶμα τῆς γῆς, καὶ ἐγένοντο οἱ σκνίφες ἐν

CAPUT VIII.

1. Dixit autem Dominus ad Moysen : Ingredere ad Pharaonem, et dices ad eum : Hæc dicit Dominus : Dimitte populum meum, ut serviant mihi.

2. Sin autem nolis tu dimittere, ecce ego ferio omnes fines tuos ranis.

3. Et eructabit flumen ranas : et ascendentes intrabunt in domos tuas, et in promptuaria cubiculorum tuorum, et super lectos tuos, et in domos servorum tuorum, et populi tui, et in conspersis tuis, et in clibanis tuis.

4. Et super te, et super servos tuos, et super populum tuum ascendent ranæ.

5. Dixit autem Dominus ad Moysen : Dic Aaron fratri tuo : Extende manu virgam tuam super flumina, et super rivos, et super paludes, et adduc ranas.

6. Et extendit Aaron manum super aquas Ægypti : et adduxit ranas : et educta est rana, et operuit terram Ægypti.

7. Fecerunt autem similiter et incantatores Ægyptiorum veneficiis suis, et adduxerunt ranas super terram Ægypti.

8. Et vocavit Pharao Moysen, et dixit : Orate pro me ad Dominum, et auferat ranas a me, et a populo meo, et dimittam ipsos, et sacrificabunt Domino.

9. Dixit autem Moyses ad Pharaonem : Constitue mihi quando orem pro te, et pro servis tuis, et populo tuo, ut deleat ranas a te, et a populo tuo, et de domibus vestris : tantum in flumine remanebunt.

10. At ille dixit : In crastinum. Dixit igitur : Sicut dixisti : ut scias quia non est alius præter Dominum.

11. Et auferentur ranæ a te, et a domibus vestris, et a villis, et a servis tuis, et a populo tuo : tantum in flumine remanebunt.

12. Egressus est autem Moyses et Aaron a Pharaone. Et clamavit Moyses ad Dominum pro finitione ranarum, sicut constituit Pharao.

13. Fecit autem Dominus sicut dixit Moyses : et mortuæ sunt ranæ de domibus, et de villis, et de agris.

14. Et colligebant illas acervos acervos : et putruit terra.

15. Videns autem Pharao quoniam facta est refrigeratio, ingravatum est cor ejus, et non exaudivit eos, sicut locutus est Dominus.

16. Dixit autem Dominus ad Moysen : Dic ad Aaron : Extende manu virgam tuam, et percute pulverem terræ, et erunt sciniphes et in hominibus, et in quadrupedibus, et in omni terra Ægypti.

17. Extendit igitur Aaron manu virgam, et percussit pulverem terræ, et facti sunt sciniphes in hominibus, et in

ραώ, καὶ ἐρεῖς αὐτῷ· Τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς τῶν Ἑβραίων· Ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου, ἵνα μοι λατρεύσωσι.

2. Εἰ μὲν οὖν μὴ βούλει ἐξαποστεῖλαι τὸν λαόν μου, ἀλλὰ ἔτι ἐγκρατεῖς αὐτοῦ,

3. ἰδοὺ χεὶρ Κυρίου ἐπέσται ἐν τοῖς κτήνεσί σου τοῖς ἐν τοῖς πεδίοις, ἔν τε τοῖς ἵπποις, καὶ ἐν τοῖς ὑποζυγίοις, καὶ ταῖς καμήλοις, καὶ βουσὶ, καὶ προβάτοις, θάνατος μέγας σφόδρα.

4. Καὶ παραδοξάσω ἐγὼ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνὰ μέσον τῶν κτηνῶν τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ἀνὰ μέσον τῶν κτηνῶν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· οὐ τελευτήσει ἀπὸ πάντων τῶν τοῦ Ἰσραὴλ υἱῶν ῥητόν.

5. Καὶ ἔδωκεν ὁ Θεὸς ὅρον, λέγων· Ἐν τῇ αὔριον ποιήσει Κύριος τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐπὶ τῆς γῆς.

6. Καὶ ἐποίησε Κύριος τὸ ῥῆμα τοῦτο τῇ ἐπαύριον· καὶ ἐτελεύτησε πάντα τὰ κτήνη τῶν Αἰγυπτίων· ἀπὸ δὲ τῶν κτηνῶν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ οὐκ ἐτελεύτησεν οὐδέν.

7. Ἰδὼν δὲ Φαραὼ ὅτι οὐκ ἐτελεύτησεν ἀπὸ πάντων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ οὐδὲν, ἐβαρύνθη ἡ καρδία Φαραὼ, καὶ οὐκ ἐξαπέστειλε τὸν λαόν.

8. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων· Λάβετε ὑμεῖς πλήρεις τὰς χεῖρας αἰθάλης καμιναίας, καὶ πασάτω Μωϋσῆς εἰς τὸν οὐρανὸν ἐναντίον Φαραὼ, καὶ ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ·

9. καὶ γενηθήτω κονιορτὸς ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν Αἰγύπτου. Καὶ ἔσται ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἐπὶ τὰ τετράποδα ἕλκη, φλυκτίδες ἀναζέουσαι, ἔν τε τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ἐν τοῖς τετράποσιν, ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτου.

10. Καὶ ἔλαβεν τὴν αἰθάλην τῆς καμιναίας ἐναντίον Φαραὼ, καὶ ἔπασεν αὐτὴν Μωϋσῆς εἰς τὸν οὐρανόν· καὶ ἐγένετο ἕλκη, φλυκτίδες ἀναζέουσαι, ἔν τε τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ἐν τοῖς τετράποσι.

11. Καὶ οὐκ ἠδύναντο οἱ φαρμακοὶ στῆναι ἐναντίον Μωϋσῆ διὰ τὰ ἕλκη· ἐγένετο γὰρ τὰ ἕλκη ἐν τοῖς φαρμακοῖς, καὶ ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτου.

12. Ἐσκλήρυνε δὲ Κύριος τὴν καρδίαν Φαραὼ, καὶ οὐκ εἰσήκουσεν αὐτῶν καθὰ συνέταξε Κύριος.

13. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ὄρθρισον τὸ πρωῒ, καὶ στῆθι ἐναντίον Φαραὼ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν· Τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς τῶν Ἑβραίων· Ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου, ἵνα λατρεύσωσί μοι.

14. Ἐν τῷ γὰρ νῦν καιρῷ ἐγὼ ἐξαποστέλλω πάντα τὰ συναντήματά μου εἰς τὴν καρδίαν σου, καὶ τῶν θεραπόντων σου, καὶ τοῦ λαοῦ σου· ἵνα εἰδῇς ὅτι οὐκ ἔστιν, ὡς ἐγὼ, ἄλλος ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

15. Νῦν γὰρ ἀποστείλας τὴν χεῖρα πατάξω σε, καὶ τὸν λαόν σου θανατώσω, καὶ ἐκτριβήσῃ ἀπὸ τῆς γῆς.

16. Καὶ ἕνεκεν τούτου διετηρήθης, ἵνα ἐνδείξωμαι ἐν σοὶ τὴν ἰσχύν μου, καὶ ὅπως διαγγελῇ τὸ ὄνομά μου ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

17. Ἔτι οὖν σὺ ἐμποιῇ τοῦ λαοῦ μου, τοῦ μὴ ἐξαποστεῖλαι αὐτούς·

18. ἰδοὺ ἐγὼ ὕω ταύτην τὴν ὥραν αὔριον χάλαζαν πολλὴν σφόδρα, ἥτις τοιαύτη οὐ γέγονεν ἐν Αἰγύπτῳ, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἔκτισται, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

19. Νῦν οὖν κατάσπευσον συναγαγεῖν τὰ κτήνη σου, καὶ ὅσα σοι ἐστὶν ἐν τῷ πεδίῳ· πάντες γὰρ οἱ ἄνθρωποι, καὶ τὰ κτήνη, ὅσα ἐὰν εὑρεθῇ ἐν τοῖς πεδίοις, καὶ

raonem, et dices ei : Hæc dicit Dominus Deus Hebræorum : Dimitte populum meum, ut mihi serviant.

2. Si quidem igitur non vis dimittere populum meum, sed adhuc retines eum,

3. ecce manus Domini inerit in pecoribus tuis quæ in campis, et in equis, et in subjugalibus, et camelis, et bobus, et ovibus, mors magna valde.

4. Et mirabiliter distinguam ego in tempore illo inter pecora Ægyptiorum, et inter pecora filiorum Israel : non morietur, de omnibus, quæ sunt filiorum Israel, verbum.

5. Et dedit Deus terminum dicens : Cras faciet Dominus verbum hoc super terram.

6. Et fecit Dominus verbum hoc in crastino : et mortua sunt omnia pecora Ægyptiorum : de pecoribus autem filiorum Israel non est mortuum ullum.

7. Videns autem Pharao quia non est mortuum de omnibus pecoribus filiorum Israel ullum, ingravatum est cor Pharaonis, et non dimisit populum.

8. Dixit autem Dominus ad Moysen et Aaron, dicens : Sumite vobis plenas manus favillæ de fornace, et aspergat Moyses in cœlum coram Pharaone et coram servis ejus :

9. et fiat pulvis super omnem terram Ægypti. Et erunt super homines, et super quadrupedia, ulcera, vesicæ effervescentes, et in hominibus, et in quadrupedibus, et in omni terra Ægypti.

10. Et sumpsit favillam de fornace coram Pharaone, et aspersit eam Moyses in cœlum : et facta sunt ulcera, vesicæ effervescentes, et in hominibus, et in quadrupedibus.

11. Et non potuerunt venefici stare coram Moyse propter ulcera : facta enim sunt ulcera in veneficis, et in omni terra Ægypti.

12. Induravit autem Dominus cor Pharaonis, et non exaudivit eos, sicut constituit Dominus.

13. Dixit autem Dominus ad Moysen : Surge diluculo mane, et sta coram Pharaone, et dices ad eum : Hæc dicit Dominus Deus Hebræorum : Dimitte populum meum, ut serviant mihi.

14. Nunc enim in hoc tempore ego mitto omnes impetus meos in cor tuum, et servorum tuorum, et populi tui : ut scias quia non est, sicut ego, alius in omni terra.

15. Nunc enim mittens manum percutiam te, et populum tuum morti tradam, et extereris de terra.

16. Et propter hoc conservatus es, ut ostendam in te virtutem meam, et ut annuntietur nomen meum in universa terra.

17. Adhuc igitur tu insultas populo meo, ut non dimittas eos :

18. ecce ego pluo hac hora crastina grandinem multam valde; quæ talis non fuit in Ægypto, ex quo die condita est usque in diem hunc.

19. Nunc igitur festina congregare pecora tua, et quæcumque tibi sunt in campo : omnes enim homines et pecora, quæcumque inventa fuerint in campis, et non introierint

καὶ τοῖς τέκνοις τῶν τέκνων ὑμῶν, ὅσα ἐμπέπαιχα τοῖς Αἰγυπτίοις, καὶ τὰ σημεῖά μου ἃ ἐποίησα ἐν αὐτοῖς, καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ Κύριος.

3. Εἰσῆλθε δὲ Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν ἐναντίον Φαραὼ, καὶ εἶπαν αὐτῷ· Τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς τῶν Ἑβραίων· Ἕως τίνος οὐ βούλει ἐντραπῆναί με; Ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου, ἵνα λατρεύσωσί μοι.

4. Ἐὰν δὲ μὴ θέλῃς σὺ ἐξαποστεῖλαι τὸν λαόν μου, ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ταύτην τὴν ὥραν αὔριον ἀκρίδα πολλὴν ἐπὶ πάντα τὰ ὅριά σου.

5. Καὶ καλύψει τὴν ὄψιν τῆς γῆς, καὶ οὐ δυνήσῃ κατιδεῖν τὴν γῆν· καὶ κατέδεται πᾶν τὸ περισσὸν τῆς γῆς τὸ καταλειφθὲν, ὃ κατέλιπεν ὑμῖν ἡ χάλαζα, καὶ κατέδεται πᾶν ξύλον τὸ φυόμενον ὑμῖν ἐπὶ τῆς γῆς.

6. Καὶ πλησθήσονταί σου αἱ οἰκίαι, καὶ αἱ οἰκίαι τῶν θεραπόντων σου, καὶ πᾶσαι αἱ οἰκίαι ἐν πάσῃ γῇ τῶν Αἰγυπτίων· ἃ οὐδέποτε ἑωράκασιν οἱ πατέρες σου, οὐδ' οἱ πρόπαπποι αὐτῶν, ἀφ' ἧς ἡμέρας γεγόνασιν ἐπὶ τῆς γῆς ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ ἐκκλίνας Μωϋσῆς ἐξῆλθεν ἀπὸ Φαραώ.

7. Καὶ λέγουσιν οἱ θεράποντες Φαραὼ πρὸς αὐτόν· Ἕως τίνος ἔσται τοῦτο ἡμῖν σκῶλον; Ἐξαπόστειλον τοὺς ἀνθρώπους, ὅπως λατρεύσωσι τῷ Θεῷ αὐτῶν. Ἦ εἰδέναι βούλει ὅτι ἀπόλωλεν Αἴγυπτος;

8. Καὶ ἀπέστρεψαν τόν τε Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν πρὸς Φαραὼ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Πορεύεσθε καὶ λατρεύσατε Κυρίῳ τῷ Θεῷ ὑμῶν. Τίνες δὲ καὶ τίνες εἰσὶν οἱ πορευόμενοι;

9. Καὶ λέγει Μωϋσῆς· Σὺν τοῖς νεανίσκοις καὶ πρεσβυτέροις πορευσόμεθα, σὺν τοῖς υἱοῖς καὶ θυγατράσι, καὶ προβάτοις καὶ βουσὶν ἡμῶν· ἔστι γὰρ ἑορτὴ Κυρίου.

10. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἔστω οὕτω, Κύριος μεθ' ὑμῶν. Καθότι ἀποστέλλω ὑμᾶς, μὴ καὶ τὴν ἀποσκευὴν ὑμῶν; Ἴδετε ὅτι πονηρία πρόσκειται ὑμῖν.

11. Μὴ οὕτως· πορευέσθωσαν δὲ οἱ ἄνδρες, καὶ λατρευσάτωσαν τῷ Θεῷ· τοῦτο γὰρ αὐτοὶ ἐκζητεῖτε. Ἐξέβαλον δὲ αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου Φαραώ.

12. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἔκτεινον τὴν χεῖρα ἐπὶ γῆν Αἰγύπτου, καὶ ἀναβήτω ἀκρὶς ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ κατέδεται πᾶσαν βοτάνην τῆς γῆς, καὶ πάντα τὸν καρπὸν τῶν ξύλων ὃν ὑπελίπετο ἡ χάλαζα.

13. Καὶ ἐπῆρε Μωϋσῆς τὴν ῥάβδον εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ Κύριος ἐπήγαγεν ἄνεμον νότον ἐπὶ τὴν γῆν, ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καὶ ὅλην τὴν νύκτα· τὸ πρωῒ ἐγενήθη, καὶ ὁ ἄνεμος ὁ νότος ἀνέλαβε τὴν ἀκρίδα,

14. καὶ ἀνήγαγεν αὐτὴν ἐπὶ πᾶσαν γῆν Αἰγύπτου. Καὶ κατέπαυσεν ἐπὶ πάντα τὰ ὅρια Αἰγύπτου πολλὴ σφόδρα. Προτέρα αὐτῆς οὐ γέγονε τοιαύτη ἀκρὶς, καὶ μετὰ ταῦτα οὐκ ἔσται οὕτως.

15. Καὶ ἐκάλυψε τὴν ὄψιν τῆς γῆς, καὶ ἐφθάρη ἡ γῆ· καὶ κατέφαγε πᾶσαν βοτάνην τῆς γῆς, καὶ πάντα τὸν καρπὸν τῶν ξύλων ὃς ὑπελείφθη ἀπὸ τῆς χαλάζης· οὐχ ὑπελείφθη χλωρὸν οὐδὲν ἐν τοῖς ξύλοις, καὶ ἐν πάσῃ βοτάνῃ τοῦ πεδίου, ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτου.

16. Κατέσπευδε δὲ Φαραὼ καλέσαι Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων· Ἡμάρτηκα ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν, καὶ εἰς ὑμᾶς.

17. Προσδέξασθε οὖν μου τὴν ἁμαρτίαν ἔτι νῦν, καὶ προσεύξασθε πρὸς Κύριον τὸν Θεὸν ὑμῶν, καὶ περιελέτω ἀπ' ἐμοῦ τὸν θάνατον τοῦτον.

filiorum vestrorum, quæcumque illusi Ægyptiis, et signa mea quæ feci in eis, et cognoscetis quia ego Dominus.

3. Intravit autem Moyses et Aaron coram Pharaone, et dixerunt ei : Hæc dixit Dominus Deus Hebræorum : Quousque non vis revereri me? Dimitte populum meum, ut serviant mihi.

4. Sin autem nolis tu dimittere populum meum, ecce ego induco hac hora crastino die locustam multam in omnes fines tuos.

5. Et operiet aspectum terræ, et non poteris videre terram : et comedet omne quod superstes est de terra, quod remansit, quod reliquit vobis grando, et comedet omne lignum quod nascitur vobis super terram.

6. Et implebuntur domus tuæ, et domus servorum tuorum, et omnes domus in terra Ægyptiorum : quæ numquam viderunt patres tui, neque proavi eorum, ex quo die fuerunt super terram usque in hunc diem. Et declinans Moyses exivit a Pharaone.

7. Et dicunt servi Pharaonis ad eum : Quousque erit hoc nobis scandalum? Dimitte homines, ut serviant Deo suo. Numquid scire vis quia periit Ægyptus?

8. Et reduxerunt Moysen et Aaron ad Pharaonem, et dixit eis : Ite et servite Domino Deo vestro. Qui autem et qui sunt euntes?

9. Et ait Moyses : Cum adolescentibus et senioribus ibimus, cum filiis et filiabus, et ovibus et bobus nostris : est enim solemnitas Domini.

10. Et dixit ad eos : Sit sic, Dominus vobiscum. Sicut dimitto vos, numquid et supellectilem vestram? Videte quia malignitas proposita est vobis.

11. Non sic : sed eant viri, et serviant Deo : hoc enim ipsi requiritis. Ejecerunt autem eos a facie Pharaonis.

12. Dixit autem Dominus ad Moysen : Extende manum super terram Ægypti, et ascendat locusta super terram : et comedet omnem herbam terræ, et omnem fructum lignorum quem reliquit grando.

13. Et elevavit Moyses virgam in cœlum, et Dominus induxit ventum austrum super terram tota die illa, et tota nocte : factum est mane, et ventus auster assumpsit locustam,

14. et induxit eam super omnem terram Ægypti. Et requievit super omnes fines Ægypti multa valde. Ante eam non fuit talis locusta, et posthac non erit sic.

15. Et operuit aspectum terræ, et corrupta est terra : et comedit omnem herbam terræ, et omnem fructum lignorum qui relictus fuerat a grandine : non est relictum viride nihil in lignis, et in omni herba campi, in omni terra Ægypti.

16. Festinavit autem Pharao vocare Moysen et Aaron, dicens : Peccavi ante Dominum Deum vestrum, et in vos.

17. Suscipite igitur peccatum meum etiam nunc, et orate ad Dominum Deum vestrum, et auferat a me mortem hanc.

18. Ἐξῆλθε δὲ Μωϋσῆς ἀπὸ Φαραὼ, καὶ ηὔξατο πρὸς τὸν Θεόν.

19. Καὶ μετέβαλε Κύριος ἄνεμον ἀπὸ θαλάσσης σφοδρὸν, καὶ ἀνέλαβε τὴν ἀκρίδα καὶ ἔβαλεν αὐτὴν εἰς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν. Καὶ οὐχ ὑπελείφθη ἀκρὶς μία ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτου.

20. Καὶ ἐσκλήρυνε Κύριος τὴν καρδίαν Φαραὼ, καὶ οὐκ ἐξαπέστειλε τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ.

21. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ γενηθήτω σκότος ἐπὶ γῆς Αἰγύπτου, ψηλαφητὸν σκότος.

22. Ἐξέτεινε δὲ Μωϋσῆς τὴν χεῖρα εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐγένετο σκότος, γνόφος, θύελλα ἐπὶ πᾶσαν γῆν Αἰγύπτου τρεῖς ἡμέρας.

23. Καὶ οὐκ εἶδεν οὐδεὶς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τρεῖς ἡμέρας· καὶ οὐκ ἐξανέστη οὐδεὶς ἐκ τῆς κοίτης αὐτοῦ τρεῖς ἡμέρας· πᾶσι δὲ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ φῶς ἦν ἐν πᾶσιν οἷς κατεγίνοντο.

24. Καὶ ἐκάλεσε Φαραὼ Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων· Βαδίζετε, λατρεύσατε Κυρίῳ τῷ Θεῷ ὑμῶν· πλὴν τῶν προβάτων καὶ τῶν βοῶν ὑπολείπεσθε· καὶ ἡ ἀποσκευὴ ὑμῶν ἀποτρεχέτω μεθ' ὑμῶν.

25. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς· Ἀλλὰ καὶ σὺ δώσεις ἡμῖν ὁλοκαυτώματα καὶ θυσίας, ἃ ποιήσομεν Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν;

26. Καὶ τὰ κτήνη ἡμῶν πορεύσεται μεθ' ἡμῶν, καὶ οὐχ ὑπολειψόμεθα ὁπλήν· ἀπ' αὐτῶν γὰρ ληψόμεθα λατρεῦσαι Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν. Ἡμεῖς δὲ οὐκ οἴδαμεν τί λατρεύσομεν Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν, ἕως τοῦ ἐλθεῖν ἡμᾶς ἐκεῖ.

27. Ἐσκλήρυνε δὲ Κύριος τὴν καρδίαν Φαραὼ, καὶ οὐκ ἐβουλήθη ἐξαποστεῖλαι αὐτούς.

28. Καὶ λέγει Φαραώ· Ἄπελθε ἀπ' ἐμοῦ, πρόσεχε σεαυτῷ ἔτι προσθεῖναι ἰδεῖν μου τὸ πρόσωπον· ᾗ δ' ἂν ἡμέρᾳ ὀφθῇς μοι, ἀποθανῇ.

29. Λέγει δὲ Μωϋσῆς· Εἴρηκας· οὐκ ἔτι ὀφθήσομαί σοι εἰς πρόσωπον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἔτι μίαν πληγὴν ἐγὼ ἐπάξω ἐπὶ Φαραὼ, καὶ ἐπ' Αἴγυπτον, καὶ μετὰ ταῦτα ἐξαποστελεῖ ὑμᾶς ἐντεῦθεν· ὅταν δὲ ἐξαποστέλλῃ ὑμᾶς σὺν παντὶ, ἐκβαλεῖ ὑμᾶς ἐκβολῇ.

2. Λάλησον οὖν κρυφῇ εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ, καὶ αἰτησάτω ἕκαστος παρὰ τοῦ πλησίον σκεύη ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ, καὶ ἱματισμόν.

3. Κύριος δὲ ἔδωκε τὴν χάριν τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐναντίον τῶν Αἰγυπτίων· καὶ ἔχρησαν αὐτοῖς. Καὶ ὁ ἄνθρωπος Μωϋσῆς μέγας ἐγενήθη σφόδρα ἐναντίον τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ἐναντίον Φαραὼ, καὶ ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ.

4. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς· Τάδε λέγει Κύριος· Περὶ μέσας νύκτας ἐγὼ εἰσπορεύομαι εἰς μέσον Αἰγύπτου·

5. καὶ τελευτήσει πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ἀπὸ πρωτοτόκου Φαραὼ, ὃς κάθηται ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ ἕως πρωτοτόκου τῆς θεραπαίνης τῆς παρὰ τὸν μύλον, καὶ ἕως πρωτοτόκου παντὸς κτήνους.

6. Καὶ ἔσται κραυγὴ μεγάλη κατὰ πᾶσαν γῆν Αἰγύπτου, ἥτις τοιαύτη οὐ γέγονε, καὶ τοιαύτη οὐκ ἔτι προστεθήσεται.

18. Exivit autem Moyses a Pharaone, et oravit ad Deum.

19. Et transtulit Dominus ventum a mari violentum, et assumpsit locustam, et projecit eam in rubrum mare. Et non est relicta locusta una in omni terra Ægypti.

20. Et induravit Dominus cor Pharaonis, et non dimisit filios Israel.

21. Dixit autem Dominus ad Moysen : Extende manum tuam in cœlum, et fiant tenebræ super terram Ægypti, tenebræ palpabiles.

22. Extendit autem Moyses manum in cœlum, et factæ sunt tenebræ, caligo, turbo super omnem terram Ægypti tres dies.

23. Et nemo vidit fratrem suum tribus diebus : et nemo surrexit de cubili suo tribus diebus : omnibus autem filiis Israel lux erat in omnibus in quibus erant.

24. Et vocavit Pharao Moysen et Aaron, dicens : Ite, servite Domino Deo vestro : tantum oves et boves relinquite : et apparatus vester eat vobiscum.

25. Et dixit Moyses : Sed et tu dabis nobis holocausta et hostias, quas faciemus Domino Deo nostro?

26. Et pecora nostra ibunt nobiscum, et non relinquemus ungulam : de ipsis enim sumemus ad serviendum Domino Deo nostro. Nos autem nescimus quid servituri simus Domino Deo nostro, donec nos venerimus illuc.

27. Induravit autem Dominus cor Pharaonis, et noluit dimittere eos.

28. Et ait Pharao : Discede a me, attende tibi ultra apponere videre faciem meam : qua autem die apparueris mihi, morieris.

29. Dicit autem Moyses : Dixisti : non apparebo tibi ultra in faciem.

CAPUT XI.

1. Dixit autem Dominus ad Moysen : Adhuc unam plagam ego inducam super Pharaonem, et super Ægyptum, et post hæc dimittet vos hinc : cum autem dimiserit vos omnino, ejiciet vos ejectione.

2. Loquere ergo secreto in aures populi, et petat unusquisque a proximo vasa argentea et aurea, et vestem.

3. Dominus autem dedit gratiam populo suo coram Ægyptiis : et mutuo dederunt illis. Et homo Moyses magnus factus est valde coram Ægyptiis, et coram Pharaone, et coram servis ejus.

4. Et dixit Moyses : Hæc dicit Dominus : Circa medias noctes ego ingredior in medium Ægypti :

5. et morietur omne primogenitum in terra Ægypto, a primogenito Pharaonis, qui sedet super thronum, et usque ad primogenitum ancillæ quæ est apud molam, et usque ad primogenitum omnis pecoris.

6. Et erit clamor magnus per omnem terram Ægypti, qualis non fuit, et talis non ultra apponetur.

7. Καὶ ἐν πᾶσι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ οὐ γρύξει κύων τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους· ὅπως εἰδῇς ὅσα παραδοξάσει Κύριος ἀνὰ μέσον τῶν Αἰγυπτίων καὶ τοῦ Ἰσραήλ.

8. Καὶ καταβήσονται πάντες οἱ παῖδές σου οὗτοι πρός με, καὶ προσκυνήσουσί με, λέγοντες· Ἔξελθε σὺ, καὶ πᾶς ὁ λαός σου οὗ σὺ ἀφηγῇ. Καὶ μετὰ ταῦτα ἐξελεύσομαι. Ἐξῆλθε δὲ Μωϋσῆς ἀπὸ Φαραὼ μετὰ θυμοῦ.

9. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Οὐκ εἰσακούσεται ὑμῶν Φαραώ· ἵνα πληθύνων πληθυνῶ μου τὰ σημεῖα καὶ τὰ τέρατα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ.

10. Μωϋσῆς δὲ καὶ Ἀαρὼν ἐποίησαν πάντα τὰ σημεῖα καὶ τὰ τέρατα ταῦτα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ἐναντίον Φαραώ· ἐσκλήρυνε δὲ Κύριος τὴν καρδίαν Φαραὼ, καὶ οὐκ εἰσήκουσεν ἐξαποστεῖλαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

1. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν ἐν γῇ Αἰγύπτου, λέγων·

2. Ὁ μὴν οὗτος ὑμῖν ἀρχὴ μηνῶν, πρῶτός ἐστιν ὑμῖν ἐν τοῖς μησὶ τοῦ ἐνιαυτοῦ.

3. Λάλησον πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν Ἰσραὴλ, λέγων· Τῇ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς τούτου λαβέτωσαν ἕκαστος πρόβατον κατ' οἴκους πατριῶν, ἕκαστος πρόβατον κατ' οἰκίαν.

4. Ἐὰν δὲ ὀλιγοστοὶ ὦσιν ἐν τῇ οἰκίᾳ, ὥστε μὴ εἶναι ἱκανοὺς εἰς πρόβατον, συλλήψεται μεθ' ἑαυτοῦ τὸν γείτονα τὸν πλησίον αὐτοῦ· κατὰ ἀριθμὸν ψυχῶν, ἕκαστος τὸ ἀρκοῦν αὐτῷ συναριθμήσεται εἰς πρόβατον.

5. Πρόβατον τέλειον, ἄρσεν, ἐνιαύσιον ἔσται ὑμῖν· ἀπὸ τῶν ἀρνῶν καὶ τῶν ἐρίφων λήψεσθε.

6. Καὶ ἔσται ὑμῖν διατετηρημένον ἕως τῆς τεσσαρεσκαιδεκάτης τοῦ μηνὸς τούτου, καὶ σφάξουσιν αὐτὸ πᾶν τὸ πλῆθος συναγωγῆς υἱῶν Ἰσραὴλ πρὸς ἑσπέραν,

7. καὶ λήψονται ἀπὸ τοῦ αἵματος, καὶ θήσουσιν ἐπὶ τῶν δύο σταθμῶν, καὶ ἐπὶ τὴν φλιὰν, ἐν τοῖς οἴκοις ἐν οἷς ἐὰν φάγωσιν αὐτὰ ἐν αὐτοῖς.

8. Καὶ φάγονται τὰ κρέα τῇ νυκτὶ ταύτῃ ὀπτὰ πυρὶ, καὶ ἄζυμα ἐπὶ πικρίδων ἔδονται.

9. Οὐκ ἔδεσθε ἀπ' αὐτῶν ὠμὸν οὐδὲ ἡψημένον ἐν ὕδατι, ἀλλ' ἢ ὀπτὰ πυρί· κεφαλὴν σὺν τοῖς ποσὶ καὶ τοῖς ἐνδοσθίοις.

10. Οὐκ ἀπολείψεται ἀπ' αὐτοῦ ἕως πρωΐ. Καὶ ὀστοῦν οὐ συντρίψετε ἀπ' αὐτοῦ· τὰ δὲ καταλειπόμενα ἀπ' αὐτοῦ ἕως πρωῒ ἐν πυρὶ κατακαύσετε.

11. Οὕτω δὲ φάγεσθε αὐτό· αἱ ὀσφύες ὑμῶν περιεζωσμέναι, καὶ τὰ ὑποδήματα ἐν τοῖς ποσὶν ὑμῶν, καὶ αἱ βακτηρίαι ἐν ταῖς χερσὶν ὑμῶν· καὶ ἔδεσθε αὐτὸ μετὰ σπουδῆς. Πάσχα ἐστὶ Κυρίῳ.

12. Καὶ διελεύσομαι ἐν τῇ Αἰγύπτῳ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ, καὶ πατάξω πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς θεοῖς τῶν Αἰγυπτίων ποιήσω τὴν ἐκδίκησιν. Ἐγὼ Κύριος.

13. Καὶ ἔσται τὸ αἷμα ὑμῖν ἐν σημείῳ ἐπὶ τῶν οἰκιῶν ἐν αἷς ὑμεῖς ἐστε ἐκεῖ· καὶ ὄψομαι τὸ αἷμα, καὶ σκεπάσω ὑμᾶς, καὶ οὐκ ἔσται ἐν ὑμῖν πληγὴ τοῦ ἐκτριβῆναι, ὅταν παίω ἐν γῇ Αἰγύπτῳ.

7. Et in omnibus filiis Israel non mutiet canis lingua sua ab homine usque ad pecus : ut scias quanta mirabiliter distinguet inter Ægyptios et Israel.

8. Et descendent omnes pueri tui hi ad me, et adorabunt me, dicentes : Exi tu, et omnis populus tuus, quem tu ducis. Et post hæc exibo. Exivit autem Moyses a Pharaone cum ira.

9. Dixit autem Dominus ad Moysen : Non exaudiet vos Pharao : ut multiplicans multiplicem signa mea et portenta in terra Ægypto.

10. Moyses autem et Aaron fecerunt omnia signa et portenta hæc in terra Ægypto coram Pharaone : induravit autem Dominus cor Pharaonis, et non exaudivit ut dimitteret filios Israel de terra Ægypti.

CAPUT XII.

1. Dixit autem Dominus ad Moysen et Aaron in terra Ægypti, dicens :

2. Mensis hic vobis principium mensium, primus est vobis in mensibus anni.

3. Loquere ad omnem synagogam filiorum Israel, dicens : Decima mensis hujus sumat unusquisque pecus per domos patriarum, unusquisque pecus per domum.

4. Sin autem pauci fuerint in domo, ut non sint idonei ad pecus, assumet secum vicinum proximum suum : secundum numerum animarum unusquisque, quod sufficiat sibi, connumerabitur ad pecus.

5. Pecus perfectum masculum anniculum erit vobis : ab agnis et hœdis accipietis.

6. Et erit vobis conservatum usque ad quartam et decimam mensis hujus, et occident illud omne vulgus synagogæ filiorum Israel ad vesperam,

7. et sument de sanguine, et ponent super duos postes, et super limen in domibus in quibus manducabunt illa in eis.

8. Et manducabunt carnes nocte hac assatas igni, et azyma super picrides comedent.

9. Non comedetis de eis crudum neque coctum in aqua, sed assata igni : caput cum pedibus et interaneis.

10. Non remanebit de eo usque mane. Et os non conteretis ab eo : quæ autem superaverint ab eo usque mane, in igne concremabitis.

11. Sic autem comedetis eum : renes vestri accincti, et calceamenta in pedibus vestris, et baculi in manibus vestris : et comedetis eum cum festinatione. Pascha est Domino.

12. Et transibo in terra Ægypto in nocte hac, et percutiam omne primogenitum in terra Ægypto ab homine usque ad pecus, et in omnibus düs Ægyptiorum faciam vindictam. Ego Dominus.

13. Et erit sanguis vobis in signo in domibus in quibus vos eritis illic, et videbo sanguinem, et protegam vos, et non erit in vobis plaga diminutionis, cum percutio in terra Ægypto.

31. Καὶ ἐκάλεσε Φαραὼ Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν νυκτὸς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἀνάστητε καὶ ἐξέλθετε ἐκ τοῦ λαοῦ μου, καὶ ὑμεῖς, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ· βαδίζετε καὶ λατρεύσατε Κυρίῳ τῷ Θεῷ ὑμῶν, καθὰ λέγετε.

32. Καὶ τὰ πρόβατα, καὶ τοὺς βόας ὑμῶν ἀναλαβόντες πορεύεσθε· εὐλογήσατε δὲ κἀμέ.

33. Καὶ κατεβιάζοντο οἱ Αἰγύπτιοι τὸν λαὸν σπουδῇ ἐκβαλεῖν αὐτοὺς ἐκ τῆς γῆς· εἶπαν γὰρ, ὅτι πάντες ἡμεῖς ἀποθνήσκομεν.

34. Ἀνέλαβε δὲ ὁ λαὸς τὸ σταῖς αὐτῶν πρὸ τοῦ ζυμωθῆναι τὰ φυράματα αὐτῶν, ἐνδεδεμένα ἐν τοῖς ἱματίοις αὐτῶν ἐπὶ τῶν ὤμων.

35. Οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐποίησαν καθὰ συνέταξεν αὐτοῖς Μωϋσῆς· καὶ ᾔτησαν παρὰ τῶν Αἰγυπτίων σκεύη ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ, καὶ ἱματισμόν.

36. Καὶ ἔδωκε Κύριος τὴν χάριν τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐναντίον τῶν Αἰγυπτίων· καὶ ἔχρησαν αὐτοῖς· καὶ ἐσκύλευσαν τοὺς Αἰγυπτίους.

37. Ἀπάραντες δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐκ Ῥαμεσσῆ εἰς Σοκχὼθ εἰς ἑξακοσίας χιλιάδας πεζῶν οἱ ἄνδρες, πλὴν τῆς ἀποσκευῆς,

38. καὶ ἐπίμικτος πολὺς συνανέβη αὐτοῖς, καὶ πρόβατα, καὶ βόες, καὶ κτήνη πολλὰ σφόδρα.

39. Καὶ ἔπεψαν τὸ σταῖς ὃ ἐξήνεγκαν ἐξ Αἰγύπτου, ἐγκρυφίας ἀζύμους, οὐ γὰρ ἐζυμώθη. Ἐξέβαλον γὰρ αὐτοὺς οἱ Αἰγύπτιοι, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν ἐπιμεῖναι, οὐδὲ ἐπισιτισμὸν ἐποίησαν ἑαυτοῖς εἰς τὴν ὁδόν.

40. Ἡ δὲ κατοίκησις τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἣν κατῴκησαν ἐν γῇ Αἰγύπτῳ καὶ ἐν γῇ Χαναὰν, ἔτη τετρακόσια τριάκοντα.

41. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ τετρακόσια τριάκοντα ἔτη, ἐξῆλθε πᾶσα ἡ δύναμις Κυρίου ἐκ γῆς Αἰγύπτου νυκτός.

42. Προφυλακή ἐστι τῷ Κυρίῳ, ὥστε ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου· ἐκείνη ἡ νὺξ αὕτη προφυλακὴ Κυρίῳ, ὥστε πᾶσι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ εἶναι εἰς γενεὰς αὐτῶν.

43. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρών· Οὗτος ὁ νόμος τοῦ πάσχα· πᾶς ἀλλογενὴς οὐκ ἔδεται ἀπ' αὐτοῦ.

44. Καὶ πάντα οἰκέτην ἢ ἀργυρώνητον περιτεμεῖς αὐτὸν, καὶ τότε φάγεται ἀπ' αὐτοῦ.

45. Πάροικος ἢ μισθωτὸς οὐκ ἔδεται ἀπ' αὐτοῦ.

46. Ἐν οἰκίᾳ μιᾷ βρωθήσεται· καὶ οὐκ ἐξοίσετε ἐκ τῆς οἰκίας τῶν κρεῶν ἔξω, καὶ ὀστοῦν οὐ συντρίψετε ἀπ' αὐτοῦ.

47. Πᾶσα συναγωγὴ υἱῶν Ἰσραὴλ ποιήσει αὐτό.

48. Ἐὰν δέ τις προσέλθῃ πρὸς ὑμᾶς προσήλυτος ποιῆσαι τὸ πάσχα Κυρίῳ, περιτεμεῖς αὐτοῦ πᾶν ἀρσενικόν· καὶ τότε προσελεύσεται ποιῆσαι αὐτὸ, καὶ ἔσται ὥσπερ καὶ ὁ αὐτόχθων τῆς γῆς. Πᾶς ἀπερίτμητος οὐκ ἔδεται ἀπ' αὐτοῦ.

49. Νόμος εἷς ἔσται τῷ ἐγχωρίῳ καὶ τῷ προσελθόντι προσηλύτῳ ἐν ὑμῖν.

50. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καθὰ ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μωϋσῇ καὶ Ἀαρὼν πρὸς αὐτοὺς, οὕτως ἐποίησαν.

51. Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἐξήγαγε Κύριος τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου σὺν δυνάμει αὐτῶν.

31. Et vocavit Pharao Moysem et Aaron nocte, et dixit illis: Surgite, et exite de populo meo, et vos, et filii Israel: ite, et servite Domino Deo vestro, sicut dicitis.

32. Et oves, et boves vestros assumentes pergite: benedicite etiam et me.

33. Et cogebant Ægyptii populum, festinatione ejiciendo eos de terra: dicebant enim, quia omnes nos morimur.

34. Assumpsit autem populus farinam suam, antequam fermentaretur, conspersiones suas, ligatas in vestibus suis super humeros.

35. Filii autem Israel fecerunt sicut constituit illis Moyses: et petierunt ab Ægyptiis vasa argentea et aurea, et vestem.

36. Et dedit Dominus gratiam populo suo coram Ægyptiis: et commodaverunt eis: et prædati sunt Ægyptios.

37. Promoventes autem filii Israel de Ramesse in Socchoth in sexcenta millia peditum viri, præter apparatum,

38. et commistus multus ascendit cum eis, et oves, et boves, et pecora multa valde.

39. Et coxerunt farinam quam extulerant de Ægypto, subcineritia azyma, non enim fuerat fermentata. Ejecerunt enim eos Ægyptii, et non potuerunt commorari, neque cibum fecerunt sibipsis in viam.

40. Habitatio autem filiorum Israel, quam habitaverunt in terra Ægypto et terra Chanaan, anni quadringenti triginta.

41. Et factum est post quadringentos triginta annos, exiit omnis virtus Domini de terra Ægypti nocte.

42. Custodia est Domino ad educendum eos de terra Ægypti: illa nox hæc, custodia Domino, ut omnibus filiis Israel sit in progenies eorum.

43. Dixit autem Dominus ad Moysen et Aaron: Hæc est lex ipsius pascha: omnis alienigena non comedet de eo.

44. Et omnem famulum, vel argento emptum circumcides eum, et tunc comedet de eo.

45. Advena vel mercenarius non comedet de eo.

46. In domo una manducabitur: et non efferetis de domo de carnibus foras, et os non conteretis de eo.

47. Omnis synagoga filiorum Israel faciet id.

48. Si quis autem advenerit ad vos proselytus ad faciendum pascha Domino, circumcides omne ejus masculinum: et tunc accedet ad faciendum id, et erit tamquam et indigena terræ. Omnis incircumcisus non comedet de eo.

49. Lex una erit indigenæ et advenienti proselyto in vobis.

50. Et fecerunt filii Israel sicut mandavit Dominus Moysi et Aaron ad eos, sic fecerunt.

51. Et factum est in die illa, eduxit Dominus filios Israel de terra Ægypti cum virtute eorum.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

1. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Ἁγίασόν μοι πᾶν πρωτότοκον πρωτογενὲς διανοῖγον πᾶσαν μήτραν ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ· ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, ἐμοί ἐστιν.

3. Εἶπε δὲ Μωϋσῆς πρὸς τὸν λαόν· Μνημονεύετε τὴν ἡμέραν ταύτην, ἐν ᾗ ἐξήλθετε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας· ἐν γὰρ χειρὶ κραταιᾷ ἐξήγαγεν ὑμᾶς Κύριος ἐντεῦθεν. Καὶ οὐ βρωθήσεται ζύμη·

4. ἐν γὰρ τῇ σήμερον ὑμεῖς ἐκπορεύεσθε ἐν μηνὶ τῶν νέων.

5. Καὶ ἔσται, ἡνίκα ἐὰν εἰσαγάγῃ σε Κύριος ὁ Θεός σου εἰς τὴν γῆν τῶν Χαναναίων, καὶ Χετταίων, καὶ Ἀμοῤῥαίων, καὶ Εὐαίων, καὶ Ἰεβουσαίων, καὶ Γεργεσαίων, καὶ Φερεζαίων, ἣν ὤμοσε τοῖς πατράσι σου δοῦναί σοι, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι· καὶ ποιήσεις τὴν λατρείαν ταύτην ἐν τῷ μηνὶ τούτῳ.

6. Ἓξ ἡμέρας ἔδεσθε ἄζυμα, τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἑορτὴ Κυρίου.

7. Ἄζυμα ἔδεσθε ἑπτὰ ἡμέρας· οὐκ ὀφθήσεταί σοι ζυμωτὸν, οὐδὲ ἔσται σοι ζύμη ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις σου.

8. Καὶ ἀναγγελεῖς τῷ υἱῷ σου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγων· Διὰ τοῦτο ἐποίησε Κύριος ὁ Θεός μοι, ὡς ἐξεπορευόμην ἐξ Αἰγύπτου.

9. Καὶ ἔσται σοι σημεῖον ἐπὶ τῆς χειρός σου, καὶ μνημόσυνον πρὸ ὀφθαλμῶν σου, ὅπως ἂν γένηται ὁ νόμος Κυρίου ἐν τῷ στόματί σου· ἐν γὰρ χειρὶ κραταιᾷ ἐξήγαγέ σε Κύριος ὁ Θεὸς ἐξ Αἰγύπτου.

10. Καὶ φυλάξασθε τὸν νόμον τοῦτον κατὰ καιροὺς ὡρῶν, ἀφ' ἡμερῶν εἰς ἡμέρας.

11. Καὶ ἔσται, ὡς ἂν εἰσαγάγῃ σε Κύριος ὁ Θεός σου εἰς τὴν γῆν τῶν Χαναναίων, ὃν τρόπον ὤμοσε τοῖς πατράσι σου, καὶ δώσει σοι αὐτήν·

12. καὶ ἀφελεῖς πᾶν διανοῖγον μήτραν, τὰ ἀρσενικὰ τῷ Κυρίῳ. Πᾶν διανοῖγον μήτραν ἐκ βουκολίων, ἢ ἐν τοῖς κτήνεσί σου, ὅσα ἐὰν γένηταί σοι, τὰ ἀρσενικὰ ἁγιάσεις τῷ Κυρίῳ.

13. Πᾶν διανοῖγον μήτραν ὄνου ἀλλάξεις προβάτῳ· ἐὰν δὲ μὴ ἀλλάξῃς, λυτρώσῃ αὐτό. Πᾶν πρωτότοκον ἀνθρώπου τῶν υἱῶν σου λυτρώσῃ.

14. Ἐὰν δὲ ἐρωτήσῃ σε ὁ υἱός σου μετὰ ταῦτα, λέγων· Τί τοῦτο; καὶ ἐρεῖς αὐτῷ· Ὅτι ἐν χειρὶ κραταιᾷ ἐξήγαγεν Κύριος ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας.

15. Ἡνίκα δὲ ἐσκλήρυνε Φαραὼ ἐξαποστεῖλαι ἡμᾶς, ἀπέκτεινε πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ἀπὸ πρωτοτόκων ἀνθρώπων ἕως πρωτοτόκων κτηνῶν. Διὰ τοῦτο ἐγὼ θύω πᾶν διανοῖγον μήτραν, τὰ ἀρσενικὰ τῷ Κυρίῳ, καὶ πᾶν πρωτότοκον τῶν υἱῶν μου λυτρώσομαι.

16. Καὶ ἔσται εἰς σημεῖον ἐπὶ τῆς χειρός σου, καὶ ἀσάλευτον πρὸ ὀφθαλμῶν σου· ἐν γὰρ χειρὶ κραταιᾷ ἐξήγαγέ σε Κύριος ἐξ Αἰγύπτου.

17. Ὡς δὲ ἐξαπέστειλε Φαραὼ τὸν λαὸν, οὐχ ὡδήγησεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς ὁδὸν γῆς Φυλιστιείμ, ὅτι ἐγγὺς ἦν. Εἶπε γὰρ ὁ Θεός· Μήποτε μεταμελήσῃ τῷ λαῷ ἰδόντι πόλεμον, καὶ ἀποστρέψῃ εἰς Αἴγυπτον.

18. Καὶ ἐκύκλωσεν ὁ Θεὸς τὸν λαὸν ὁδὸν τὴν εἰς τὴν ἔρημον, εἰς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν. Πέμπτῃ δὲ γενεᾷ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

CAPUT XIII.

1. Dixit autem Dominus ad Moysen, dicens :

2. Sanctifica mihi omne primitivum primogenitum adaperiens omnem vulvam in filiis Israel : ab homine ad pecus, mihi est.

3. Dixit autem Moyses ad populum : Memoramini diei hujus, in qua exiistis de terra Ægypti, de domo servitutis : in manu enim valida eduxit vos Dominus hinc. Et non manducabitur fermentum :

4. hodie enim vos egredimini in mense novorum.

5. Et erit, cum introduxerit te Dominus Deus tuus in terram Chananæorum, et Chettæorum, et Amorrhæorum, et Evæorum, et Jebusæorum, et Gergesæorum, et Pherezæorum, quam juravit patribus tuis dare tibi, fluentem lacte et melle : et facies servitutem hanc in mense hoc.

6. Sex dies comedetis azyma, die autem septimo solemnitas Domini.

7. Azyma comedetis septem dies : non apparebit tibi fermentatum, neque erit tibi fermentum in omnibus finibus tuis.

8. Et annuntiabis filio tuo in die illa, dicens : Propter hoc fecit Dominus Deus mihi, cum egrediebar de Ægypto.

9. Et erit tibi signum super manum tuam, et memoriale ante oculos tuos, ut sit lex Domini in ore tuo : in manu enim valida eduxit te Dominus Deus de Ægypto.

10. Et servate legem hanc secundum tempora statuta, a diebus in dies.

11. Et erit, cum introduxerit te Dominus Deus tuus in terram Chananæorum, quemadmodum juravit patribus tuis, et dabit tibi eam :

12. et separabis omne adaperiens vulvam, masculina Domino. Omne adaperiens vulvam de armentis, vel in pecoribus tuis, quæcumque tibi nata fuerint, masculina sanctificabis Domino.

13. Omne adaperiens vulvam asini mutabis ove : sin autem non mutaveris, redimes illud. Omne primogenitum hominis filiorum tuorum redimes.

14. Sin autem interrogaverit te filius tuus, dicens : Quid hoc? et dices ei : Quoniam in manu valida eduxit Dominus nos de terra Ægypti, de domo servitutis.

15. Quando autem induravit se Pharao ad dimittendum nos, interfecit omne primogenitum in terra Ægypto, a primogenitis hominum usque ad primogenita pecorum. Propter hoc ego immolo omne adaperiens vulvam, masculina Domino, et omne primogenitum filiorum meorum redimam.

16. Et erit in signum super manum tuam, et immobile ante oculos tuos : in manu enim valida eduxit te Dominus de Ægypto.

17. Cum autem emisit Pharao populum, non deduxit eos Deus per viam terræ Philistiim, quia prope erat. Dixit enim Deus : Ne quando pœniteat populum cum viderit prælium, et revertatur in Ægyptum.

18. Et circumduxit Deus populum via quæ ad desertum ad rubrum mare. Quinta autem progenie ascenderunt filii Israel de terra Ægypti.

19. Καὶ ἔλαβε Μωϋσῆς τὰ ὀστᾶ Ἰωσὴφ μεθ' ἑαυτοῦ. Ὅρκῳ γὰρ ὥρκισε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, λέγων· Ἐπισκοπῇ ἐπισκέψεται ὑμᾶς Κύριος, καὶ συνανοίσετέ μου τὰ ὀστᾶ ἐντεῦθεν μεθ' ὑμῶν.

20. Ἐξάραντες δὲ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐκ Σοκχὼθ, ἐστρατοπέδευσαν ἐν Ὀθὼμ παρὰ τὴν ἔρημον.

21. Ὁ δὲ Θεὸς ἡγεῖτο αὐτῶν, ἡμέρας μὲν ἐν στύλῳ νεφέλης, δεῖξαι αὐτοῖς τὴν ὁδόν· τὴν δὲ νύκτα ἐν στύλῳ πυρός.

22. Οὐκ ἐξέλιπε δὲ ὁ στύλος τῆς νεφέλης ἡμέρας, καὶ ὁ στύλος τοῦ πυρὸς νυκτὸς ἐναντίον τοῦ λαοῦ παντός.

19. Et sumpsit Moyses ossa Joseph secum. Jurejurando enim adjurarat filios Israel, dicens : Visitatione visitabit vos Dominus, et simul efferetis ossa mea hinc vobiscum.

20. Promoventes autem filii Israel de Socchoth, castrametati sunt in Othon juxta desertum.

21. Deus autem præibat eos, die quidem in columna nubis, ostendere illis viam : noctu autem in columna ignis.

22. Non defecit autem columna nubis die, et columna ignis noctu coram omni populo.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἀποστρέψαντες στρατοπεδευσάτωσαν ἀπέναντι τῆς ἐπαύλεως, ἀνὰ μέσον Μαγδώλου καὶ ἀνὰ μέσον τῆς θαλάσσης, ἐξεναντίας Βεελσεπφῶν· ἐνώπιον αὐτῶν στρατοπεδεύσεις ἐπὶ τῆς θαλάσσης.

3. Καὶ ἐρεῖ Φαραὼ τῷ λαῷ αὐτοῦ· Οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πλανῶνται οὗτοι ἐν τῇ γῇ· συγκέκλεικε γὰρ αὐτοὺς ἡ ἔρημος.

4. Ἐγὼ δὲ σκληρυνῶ τὴν καρδίαν Φαραὼ, καὶ καταδιώξεται ὀπίσω αὐτῶν. Καὶ ἐνδοξασθήσομαι ἐν Φαραὼ, καὶ ἐν πάσῃ τῇ στρατιᾷ αὐτοῦ· καὶ γνώσονται πάντες οἱ Αἰγύπτιοι ὅτι ἐγώ εἰμι Κύριος. Καὶ ἐποίησαν οὕτως.

5. Καὶ ἀνηγγέλη τῷ βασιλεῖ τῶν Αἰγυπτίων ὅτι πέφευγεν ὁ λαός. Καὶ μετεστράφη ἡ καρδία Φαραὼ, καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ ἐπὶ τὸν λαὸν, καὶ εἶπαν· Τί τοῦτο ἐποιήσαμεν, τοῦ ἐξαποστεῖλαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, τοῦ μὴ δουλεύειν ἡμῖν;

6. Ἔζευξεν οὖν Φαραὼ τὰ ἅρματα αὐτοῦ, καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ συναπήγαγε μεθ' ἑαυτοῦ,

7. καὶ λαβὼν ἑξακόσια ἅρματα ἐκλεκτὰ, καὶ πᾶσαν τὴν ἵππον τῶν Αἰγυπτίων, καὶ τριστάτας ἐπὶ πάντων.

8. Καὶ ἐσκλήρυνε Κύριος τὴν καρδίαν Φαραὼ βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, καὶ κατεδίωξεν ὀπίσω τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐξεπορεύοντο ἐν χειρὶ ὑψηλῇ.

9. Καὶ κατεδίωξαν οἱ Αἰγύπτιοι ὀπίσω αὐτῶν, καὶ εὕροσαν αὐτοὺς παρεμβεβληκότας παρὰ τὴν θάλασσαν. Καὶ πᾶσα ἡ ἵππος, καὶ τὰ ἅρματα Φαραὼ, καὶ οἱ ἱππεῖς, καὶ ἡ στρατιὰ αὐτοῦ ἀπέναντι τῆς ἐπαύλεως, ἐξεναντίας Βεελσεπφῶν.

10. Καὶ Φαραὼ προσῆγε. Καὶ ἀναβλέψαντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τοῖς ὀφθαλμοῖς, ὁρῶσι· καὶ οἱ Αἰγύπτιοι ἐστρατοπέδευσαν ὀπίσω αὐτῶν. Καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα· ἀνεβόησαν δὲ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς Κύριον,

11. καὶ εἶπαν πρὸς Μωϋσῆν· Παρὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν μνήματα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ἐξήγαγες ἡμᾶς θανατῶσαι ἐν τῇ ἐρήμῳ. Τί τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν, ἐξαγαγὼν ἐξ Αἰγύπτου;

12. Οὐ τοῦτο ἦν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλαλήσαμεν πρὸς σὲ ἐν Αἰγύπτῳ, λέγοντες· Πάρες ἡμᾶς, ὅπως δουλεύσωμεν τοῖς Αἰγυπτίοις· κρεῖσσον γὰρ ἡμᾶς δουλεύειν τοῖς Αἰγυπτίοις ἢ ἀποθανεῖν ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ.

CAPUT XIV.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

2. Loquere filiis Israel, et reversi castrametentur e regione suburbii, inter Magdolum et mare, contra Beelsephon : coram ipsis castrametaberis super mare.

3. Et dicet Pharao populo suo : filii Israel errant hi in terra : conclusit enim eos desertum.

4. Ego autem indurabo cor Pharaonis, et persequetur post eos. Et glorificabor in Pharaone, et in omni exercitu ejus : et cognoscent omnes Ægyptii quia ego sum Dominus. Et fecerunt sic.

5. Et nuntiatum est regi Ægyptiorum quia fugit populus. Et conversum est cor Pharaonis, et famulorum ejus in populum, et dixerunt : Quid hoc fecimus, ut emitteremus filios Israel, ne servirent nobis?

6. Junxit igitur Pharao currus suos, et omnem populum suum simul eduxit secum,

7. et sumens sexcentos currus electos, et omnem equitatum Ægyptiorum, et tristatas super omnes.

8. Et induravit Dominus cor Pharaonis regis Ægypti, et servorum ejus, et persecutus est post filios Israel : filii autem Israel egrediebantur in manu excelsa.

9. Et persecuti sunt Ægyptii post eos, et invenerunt eos castrametatos juxta mare. Et omnis equitatus et currus Pharaonis, et equites, et exercitus ejus e regione suburbii, contra Beelsephon.

10. Et Pharao accessit. Et respicientes filii Israel oculis, vident : et Ægyptii castrametati sunt post eos. Et timuerunt valde : clamaverunt autem filii Israel ad Dominum,

11. et dixerunt ad Moysen : Eo quod non essent sepulchra in Ægypto, eduxisti nos ut morti traderes in deserto. Quid hoc fecisti nobis, educens de Ægypto?

12. Nonne hoc erat verbum quod locuti sumus ad te in Ægypto, dicentes : Dimitte nos, ut serviamus Ægyptiis : melius enim est nos servire Ægyptiis quam mori in deserto hoc.

13. Εἶπε δὲ Μωϋσῆς πρὸς τὸν λαόν· Θαρσεῖτε, στῆτε καὶ ὁρᾶτε τὴν σωτηρίαν τὴν παρὰ τοῦ Κυρίου, ἣν ποιήσει ἡμῖν σήμερον. Ὃν τρόπον γὰρ ἑωράκατε τοὺς Αἰγυπτίους σήμερον, οὐ προςθήσεσθε ἔτι ἰδεῖν αὐτοὺς εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον.

14. Κύριος πολεμήσει περὶ ὑμῶν, καὶ ὑμεῖς σιγήσετε.

15. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Τί βοᾷς πρός με; λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἀναζευξάτωσαν.

16. Καὶ σὺ ἔπαρον τῇ ῥάβδῳ σου, καὶ ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ῥῆξον αὐτήν· καὶ εἰςελθέτωσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς μέσον τῆς θαλάσσης κατὰ τὸ ξηρόν.

17. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ σκληρυνῶ τὴν καρδίαν Φαραὼ, καὶ τῶν Αἰγυπτίων πάντων, καὶ εἰςελεύσονται ὀπίσω αὐτῶν· καὶ ἐνδοξασθήσομαι ἐν Φαραὼ, καὶ ἐν πάσῃ τῇ στρατιᾷ αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς ἅρμασι, καὶ ἐν τοῖς ἵπποις αὐτοῦ.

18. Καὶ γνώσονται πάντες οἱ Αἰγύπτιοι ὅτι ἐγώ εἰμι Κύριος, ἐνδοξαζομένου μου ἐν Φαραὼ, καὶ ἐν τοῖς ἅρμασι, καὶ ἵπποις αὐτοῦ.

19. Ἐξῆρε δὲ ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ ὁ προπορευόμενος τῆς παρεμβολῆς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἐπορεύθη ἐκ τῶν ὄπισθεν. Ἐξῆρε δὲ καὶ ὁ στύλος τῆς νεφέλης ἀπὸ προςώπου αὐτῶν, καὶ ἔστη ἐκ τῶν ὀπίσω αὐτῶν·

20. καὶ εἰςῆλθεν ἀνὰ μέσον τῆς παρεμβολῆς τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ἀνὰ μέσον τῆς παρεμβολῆς Ἰσραὴλ, καὶ ἔστη· καὶ ἐγένετο σκότος καὶ γνόφος. Καὶ διῆλθεν ἡ νύξ· καὶ οὐ συνέμιξαν ἀλλήλοις ὅλην τὴν νύκτα.

21. Ἐξέτεινε δὲ Μωϋσῆς τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν θάλασσαν· καὶ ὑπήγαγε Κύριος τὴν θάλασσαν ἐν ἀνέμῳ νότῳ βιαίῳ ὅλην τὴν νύκτα, καὶ ἐποίησε τὴν θάλασσαν ξηράν· καὶ ἐσχίσθη τὸ ὕδωρ.

22. Καὶ εἰςῆλθον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς μέσον τῆς θαλάσσης κατὰ τὸ ξηρόν· καὶ τὸ ὕδωρ αὐτῆς τεῖχος ἐκ δεξιῶν, καὶ τεῖχος ἐξ εὐωνύμων.

23. Καὶ κατεδίωξαν οἱ Αἰγύπτιοι, καὶ εἰςῆλθον ὀπίσω αὐτῶν, καὶ πᾶς ἵππος Φαραὼ, καὶ τὰ ἅρματα, καὶ οἱ ἀναβάται εἰς μέσον τῆς θαλάσσης.

24. Ἐγενήθη δὲ ἐν τῇ φυλακῇ τῇ ἑωθινῇ, καὶ ἐπέβλεψε Κύριος ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν τῶν Αἰγυπτίων ἐν στύλῳ πυρὸς καὶ νεφέλης, καὶ συνετάραξε τὴν παρεμβολὴν τῶν Αἰγυπτίων.

25. Καὶ συνέδησε τοὺς ἄξονας τῶν ἁρμάτων αὐτῶν, καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς μετὰ βίας. Καὶ εἶπαν οἱ Αἰγύπτιοι· Φύγωμεν ἀπὸ προςώπου Ἰσραήλ· ὁ γὰρ Κύριος πολεμεῖ περὶ αὐτῶν τοὺς Αἰγυπτίους.

26. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἀποκαταστήτω τὸ ὕδωρ, καὶ ἐπικαλυψάτω τοὺς Αἰγυπτίους, ἐπί τε τὰ ἅρματα καὶ τοὺς ἀναβάτας.

27. Ἐξέτεινε δὲ Μωϋσῆς τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἀπεκατέστη τὸ ὕδωρ πρὸς ἡμέραν ἐπὶ χώρας. Οἱ δὲ Αἰγύπτιοι ἔφυγον ὑπὸ τὸ ὕδωρ. Καὶ ἐξετίναξε Κύριος τοὺς Αἰγυπτίους μέσον τῆς θαλάσσης.

28. Καὶ ἐπαναστραφὲν τὸ ὕδωρ ἐκάλυψε τὰ ἅρματα καὶ τοὺς ἀναβάτας, καὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν Φαραὼ, τοὺς εἰςπεπορευμένους ὀπίσω αὐτῶν εἰς τὴν θάλασσαν. Καὶ οὐ κατελείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς.

29. Οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπορεύθησαν διὰ ξηρᾶς ἐν

13. Dixit autem Moyses ad populum : Fidite, state et videte salutem quæ est a Domino, quam faciet vobis hodie. Sicut enim vidistis Ægyptios hodie, non apponetis amplius videre eos in æternum tempus.

14. Dominus pugnabit pro vobis, et vos tacebitis.

15. Dixit autem Dominus ad Moysen : Quid clamas ad me? loquere filiis Israel, et disjungant.

16. Et tu eleva virgam tuam, et extende manum tuam super mare, et finde illud : et ingrediantur filii Israel in medium maris per siccum.

17. Et ecce ego indurabo cor Pharaonis, et Ægyptiorum omnium, et ingredientur post eos : et glorificabor in Pharaone, et in omni exercitu ejus, et in curribus, et in equitibus ejus.

18. Et cognoscent omnes Ægyptii quia ego sum Dominus, dum ego glorificor in Pharaone, et in curribus, et in equitibus ejus.

19. Promovit autem angelus Dei, qui præibat castra filiorum Israel, et ivit a tergo Promovit autem et columna nubis a facie eorum, et stetit a tergo eorum :

20. et intravit inter castra Ægyptiorum, et castra Israel, et stetit : et factæ sunt tenebræ et caligo. Et venit nox : et non commiscuerunt se invicem totam noctem.

21. Extendit autem Moyses manum super mare : et subduxit Dominus mare in vento Austro violento totam noctem, et fecit mare siccum : et scissa est aqua.

22. Et ingressi sunt filii Israel in medium maris per siccum : et aqua ejus, murus a dextris, et murus a sinistris.

23. Et persecuti sunt Ægyptii, et ingressi sunt post eos, et omnis equitatus Pharaonis, et currus, et ascensores in medium maris.

24. Factum est autem in vigilia matutina, et inspexit Dominus super castra Ægyptiorum in columna ignis et nubis : et conturbavit castra Ægyptiorum.

25. Et colligavit axes curruum eorum, et egit eos cum violentia. Et dixerunt Ægyptii : Fugiamus a facie Israel : Dominus enim oppugnat pro eis Ægyptios.

26. Dixit autem Dominus ad Moysen : Extende manum tuam super mare, et restituatur aqua, et cooperiat Ægyptios, et super currus et ascensores.

27. Extendit autem Moyses manum super mare et rediit aqua diem versus, super locum. Ægyptii autem fugerunt sub aquam : et excussit Dominus Ægyptios medium maris.

28. Et reversa aqua operuit currus, et ascensores, et omnem virtutem Pharaonis, eos qui ingrediebantur post ipsos in mare. Et non remansit de eis ne unus quidem.

29. Filii autem Israel iverunt per siccum in medio maris :

μέσῳ τῆς θαλάσσης· τὸ δὲ ὕδωρ αὐτοῖς τεῖχος ἐκ δεξιῶν, καὶ τεῖχος ἐξ εὐωνύμων.

30. Καὶ ἐῤῥύσατο Κύριος τὸν Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ χειρὸς τῶν Αἰγυπτίων. Καὶ εἶδεν Ἰσραὴλ τοὺς Αἰγυπτίους τεθνηκότας παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης.

31. Εἶδε δὲ Ἰσραὴλ τὴν χεῖρα τὴν μεγάλην, ἃ ἐποίησε Κύριος τοῖς Αἰγυπτίοις· ἐφοβήθη δὲ ὁ λαὸς τὸν Κύριον, καὶ ἐπίστευσαν τῷ Θεῷ, καὶ Μωϋσῇ τῷ θεράποντι αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ΄.

1. Τότε ᾖσε Μωϋσῆς καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὴν ᾠδὴν ταύτην τῷ Θεῷ· καὶ εἶπαν, λέγοντες· Ἄσωμεν τῷ Κυρίῳ, ἐνδόξως γὰρ δεδόξασται· ἵππον καὶ ἀναβάτην ἔῤῥιψεν εἰς θάλασσαν.

2. Βοηθὸς καὶ σκεπαστὴς ἐγένετό μοι εἰς σωτηρίαν. Οὗτός μου Θεὸς, καὶ δοξάσω αὐτὸν, Θεὸς τοῦ πατρός μου, καὶ ὑψώσω αὐτόν.

3. Κύριος συντρίβων πολέμους, Κύριος ὄνομα αὐτῷ.

4. Ἅρματα Φαραὼ, καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ ἔῤῥιψεν εἰς θάλασσαν, ἐπιλέκτους ἀναβάτας τριστάτας. Κατεπόθησαν ἐν ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ,

5. πόντῳ ἐκάλυψεν αὐτούς· κατέδυσαν εἰς βυθὸν ὡσεὶ λίθος.

6. Ἡ δεξιά σου, Κύριε, δεδόξασται ἐν ἰσχύϊ, ἡ δεξιά σου χεὶρ, Κύριε, ἔθραυσεν ἐχθρούς.

7. Καὶ τῷ πλήθει τῆς δόξης σου συνέτριψας τοὺς ὑπεναντίους. Ἀπέστειλας τὴν ὀργήν σου· κατέφαγεν αὐτοὺς ὡς καλάμην.

8. Καὶ διὰ πνεύματος τοῦ θυμοῦ σου διέστη τὸ ὕδωρ, ἐπάγη ὡσεὶ τεῖχος τὰ ὕδατα· ἐπάγη τὰ κύματα ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης.

9. Εἶπεν ὁ ἐχθρός· Διώξας καταλήψομαι, μεριῶ σκῦλα, ἐμπλήσω ψυχήν μου, ἀνελῶ τῇ μαχαίρᾳ μου, κυριεύσει ἡ χείρ μου.

10. Ἀπέστειλας τὸ πνεῦμά σου· ἐκάλυψεν αὐτοὺς θάλασσα· ἔδυσαν ὡσεὶ μόλιβος ἐν ὕδατι σφοδρῷ.

11. Τίς ὅμοιός σοι ἐν θεοῖς, Κύριε, τίς ὅμοιός σοι; δεδοξασμένος ἐν ἁγίοις, θαυμαστὸς ἐν δόξαις, ποιῶν τέρατα.

12. Ἐξέτεινας τὴν δεξιάν σου· κατέπιεν αὐτοὺς γῆ.

13. Ὡδήγησας τῇ δικαιοσύνῃ σου τὸν λαόν σου τοῦτον ὃν ἐλυτρώσω· παρεκάλεσας τῇ ἰσχύϊ σου εἰς κατάλυμα ἅγιόν σου.

14. Ἤκουσαν ἔθνη, καὶ ὠργίσθησαν· ὠδῖνες ἔλαβον κατοικοῦντας Φυλιστιείμ.

15. Τότε ἔσπευσαν ἡγεμόνες Ἐδὼμ, καὶ ἄρχοντες Μωαβιτῶν· ἔλαβεν αὐτοὺς τρόμος, ἐτάκησαν πάντες οἱ κατοικοῦντες Χαναάν.

16. Ἐπιπέσοι ἐπ' αὐτοὺς τρόμος καὶ φόβος· μεγέθει βραχίονός σου ἀπολιθωθήτωσαν, ἕως παρέλθῃ ὁ λαός σου, Κύριε, ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ λαός σου οὗτος ὃν ἐκτήσω.

17. Εἰσαγαγὼν καταφύτευσον αὐτοὺς εἰς ὄρος κληρονομίας σου, εἰς ἕτοιμον κατοικητήριόν σου, ὃ κατηρτίσω, Κύριε· ἁγίασμα, Κύριε, ὃ ἡτοίμασαν αἱ χεῖρές σου.

aqua autem ipsis erat murus a dextris, et murus a sinistris.

30. Et eruit Dominus Israel in die illa de manu Ægyptiorum. Et vidit Israel Ægyptios mortuos juxta labium maris.

31. Vidit autem Israel manum magnam, quæ fecit Dominus Ægyptiis : timuit autem populus Dominum, et crediderunt Deo, et Moysi servo ejus.

CAPUT XV.

1. Tunc cantavit Moyses et filii Israel canticum hoc Deo, et dixerunt, dicentes : Cantemus Domino, gloriose enim glorificatus est : equum et ascensorem projecit in mare.

2. Adjutor et protector factus est mihi in salutem. Iste Deus meus, et glorificabo eum, Deus patris mei, et exaltabo eum.

3. Dominus conterens bella, Dominus nomen illi.

4. Currus Pharaonis, et exercitum ejus projecit in mare, electos ascensores tristatas. Submersi sunt in mari rubro,

5. ponto operuit eos : descenderunt in profundum quasi lapis.

6. Dextera tua, Domine, glorificata est in fortitudine, dextera tua manus, Domine, confregit inimicos.

7. Et multitudine gloriæ tuæ contrivisti adversarios. Misisti iram tuam : devoravit eos sicut stipulam.

8. Et per spiritum indignationis tuæ divisa est aqua : compactæ sunt tamquam murus aquæ, compactæ sunt undæ in medio maris.

9. Dixit inimicus : Persequens comprehendam, dividam spolia, implebo animam meam, interficiam gladio meo, dominabitur manus mea.

10. Misisti spiritum tuum : cooperuit eos mare, demersi sunt quasi plumbum in aqua vehementi.

11. Quis similis tibi in diis, Domine, quis similis tibi? glorificatus in sanctis, mirabilis in majestatibus, faciens prodigia.

12. Extendisti manum tuam : devoravit eos terra.

13. Deduxisti justitia tua populum hunc quem redemisti : advocasti fortitudine tua ad diversorium sanctum tuum.

14. Audierunt gentes, et iratæ sunt : dolores apprehenderunt habitatores Philistiim.

15. Tunc festinaverunt duces Edom, et principes Moabitarum : apprehendit illos tremor, tabuerunt omnes inhabitantes Chanaan.

16. Irruat super eos tremor et timor : magnitudine brachii tui fiant tamquam lapis, donec transeat populus tuus, Domine, donec transeat populus tuus hic quem possedisti.

17. Introducens planta eos in montem hæreditatis tuæ, in paratum habitaculum tuum, quod perfecisti, Domine : sanctuarium, Domine, quod paraverunt manus tuæ.

γωγὴν υἱῶν Ἰσραήλ· Ἑσπέρας γνώσεσθε, ὅτι Κύριος ἐξήγαγεν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου,

7. καὶ πρωῒ ὄψεσθε τὴν δόξαν Κυρίου ἐν τῷ εἰςακοῦσαι τὸν γογγυσμὸν ὑμῶν ἐπὶ τῷ Θεῷ. Ἡμεῖς δὲ τί ἐσμεν, ὅτι διαγογγύζετε καθ' ἡμῶν;

8. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς· Ἐν τῷ διδόναι Κύριον ὑμῖν ἑσπέρας κρέα φαγεῖν καὶ ἄρτους τὸ πρωῒ εἰς πλησμονὴν, διὰ τὸ εἰςακοῦσαι Κύριον τὸν γογγυσμὸν ὑμῶν, ὃν ὑμεῖς διαγογγύζετε καθ' ἡμῶν. Ἡμεῖς δὲ τί ἐσμεν; οὐ γὰρ καθ' ἡμῶν ἐστιν ὁ γογγυσμὸς ὑμῶν, ἀλλ' ἢ κατὰ τοῦ Θεοῦ.

9. Εἶπε δὲ Μωϋσῆς πρὸς Ἀαρών· εἶπον πάσῃ συναγωγῇ υἱῶν Ἰσραήλ· Προςέλθετε ἐναντίον τοῦ Θεοῦ· εἰςακήκοε γὰρ τὸν γογγυσμὸν ὑμῶν.

10. Ἡνίκα δὲ ἐλάλει Ἀαρὼν πάσῃ συναγωγῇ υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἐπεστράφησαν εἰς τὴν ἔρημον, καὶ ἡ δόξα Κυρίου ὤφθη ἐν νεφέλῃ.

11. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

12. Εἰςακήκοα τὸν γογγυσμὸν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. Λάλησον πρὸς αὐτοὺς, λέγων· Τὸ πρὸς ἑσπέραν ἔδεσθε κρέα, καὶ τὸ πρωῒ πλησθήσεσθε ἄρτων· καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

13. Ἐγένετο δὲ ἑσπέρα· καὶ ἀνέβη ὀρτυγομήτρα, καὶ ἐκάλυψε τὴν παρεμβολήν. Τὸ πρωῒ ἐγένετο καταπαυομένης τῆς δρόσου κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς,

14. καὶ ἰδοὺ ἐπὶ πρόσωπον τῆς ἐρήμου λεπτὸν ὡςεὶ κόριον λευκὸν, ὡςεὶ πάγος ἐπὶ τῆς γῆς.

15. Ἰδόντες δὲ αὐτὸ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἶπαν ἕτερος τῷ ἑτέρῳ· Τί ἐστι τοῦτο; οὐ γὰρ ᾔδεισαν τί ἦν. Εἶπε δὲ Μωϋσῆς αὐτοῖς· Οὗτος ὁ ἄρτος ὃν ἔδωκε Κύριος ὑμῖν φαγεῖν.

16. Τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ συνέταξε Κύριος· Συναγάγετε ἀπ' αὐτοῦ ἕκαστος εἰς τοὺς καθήκοντας, γομὸρ κατὰ κεφαλὴν, κατὰ ἀριθμὸν ψυχῶν ὑμῶν, ἕκαστος σὺν τοῖς συσκηνίοις ὑμῶν συλλέξατε.

17. Ἐποίησαν δὲ οὕτως οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ συνέλεξαν ὁ τὸ πολὺ, καὶ ὁ τὸ ἔλαττον.

18. Καὶ μετρήσαντες γομὸρ, οὐκ ἐπλεόνασεν ὁ τὸ πολὺ, καὶ ὁ τὸ ἔλαττον οὐκ ἠλαττόνησεν· ἕκαστος εἰς τοὺς καθήκοντας παρ' ἑαυτῷ συνέλεξαν.

19. Εἶπε δὲ Μωϋσῆς πρὸς αὐτούς· Μηδεὶς καταλειπέτω ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸ πρωΐ.

20. Καὶ οὐκ εἰςήκουσαν Μωϋσῇ, ἀλλὰ κατέλιπόν τινες ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸ πρωΐ· καὶ ἐξέζεσε σκώληκας, καὶ ἐπώζεσε· καὶ ἐπικράνθη ἐπ' αὐτοῖς Μωϋσῆς.

21. Καὶ συνέλεξαν αὐτὸ πρωῒ πρωῒ, ἕκαστος τὸ καθῆκον αὐτῷ· ἡνίκα δὲ διεθέρμαινεν ὁ ἥλιος, ἐτήκετο.

22. Ἐγένετο δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ, συνέλεξαν τὰ δέοντα διπλᾶ, δύο γομὸρ τῷ ἑνί. Εἰςήλθοσαν δὲ πάντες οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς, καὶ ἀνήγγειλαν Μωϋσεῖ.

23. Εἶπε δὲ Μωϋσῆς πρὸς αὐτούς· Οὐ τοῦτο τὸ ῥῆμά ἐστιν ὃ ἐλάλησε Κύριος; Σάββατα ἀνάπαυσις ἁγία τῷ Κυρίῳ αὔριον· ὅσα ἐὰν πέσσητε, πέσσετε, καὶ ὅσα ἐὰν ἕψητε, ἕψετε· καὶ πᾶν τὸ πλεονάζον, καταλείπετε αὐτὸ εἰς ἀποθήκην εἰς τὸ πρωΐ.

24. Καὶ κατελίποσαν ἀπ' αὐτοῦ ἕως πρωῒ, καθὼς συνέταξεν αὐτοῖς Μωϋσῆς· καὶ οὐκ ἐπώζεσεν, οὐδὲ σκώληξ ἐγένετο ἐν αὐτῷ.

25. Εἶπε δὲ Μωϋσῆς· Φάγετε σήμερον· ἔστι γὰρ σάββατα σήμερον τῷ Κυρίῳ· οὐχ εὑρεθήσεται ἐν τῷ πεδίῳ.

rum Israel : Vespere cognoscetis, quia Dominus eduxit vos de terra Ægypti,

7. et mane videbitis gloriam Domini in exaudiendo murmurationem vestram adversus Deum. Nos autem quid sumus, quia obmurmuratis contra nos?

8. Et dixit Moyses : In dando vobis Dominum vespere carnes ad comedendum, et panes mane ad satietatem; propterea quod exaudivit Dominus murmurationem vestram, quam vos obmurmuratis adversus nos. Nos autem quid sumus? non enim adversus nos est murmur vestrum, sed adversus Deum.

9. Dixit autem Moyses ad Aaron : Dic omni synagogæ filiorum Israel : Accedite ante Deum : exaudivit enim murmur vestrum.

10. Dum autem loquebatur Aaron omni synagogæ filiorum Israel, et converterunt se ad desertum, et gloria Domini apparuit in nube.

11. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

12. Exaudivi murmur filiorum Israel. Loquere ad eos, dicens : Ad vesperam edetis carnes, et mane replebimini panibus : et cognoscetis quia ego Dominus Deus vester.

13. Facta est autem vespera : et ascendit ortygometra, et cooperuit castra. Factum est mane conquiescente rore in circuitu castrorum,

14. et ecce super faciem deserti minutum tamquam coriandrum album, tamquam gelu super terram.

15. Videntes autem id filii Israel dixerunt alter alteri : Quid est hoc? nesciebant enim quid erat. Dixit autem Moyses eis : Iste est panis quem dedit Dominus vobis ad edendum.

16. Hoc est verbum quod constituit Dominus : Colligite de eo unusquisque in eos qui ad se pertinent, gomor secundum caput, secundum numerum animarum vestrarum, unusquisque cum vestris contubernalibus colligite.

17. Fecerunt autem sic filii Israel, et collegerunt hic quidem multum, ille vero minus.

18. Et cum mensi essent gomor, non superfuit ei qui multum, et non defuit ei qui minus : unusquisque in eos qui ad se pertinebant apud seipsum collegerunt.

19. Dixit autem Moyses ad eos : Nemo relinquat de eo in mane.

20. Et non exaudierunt Moysen, sed reliquerunt quidam de eo in mane : et ebullivit vermes, et computruit. Et indignatus est adversus eos Moyses.

21. Et collegerunt illud mane mane, unusquisque quod pertinebat ad se : quando autem incalescebat sol, liquefiebat.

22. Factum est autem die sexto, collegerunt necessaria dupla, duo gomor uni. Ingressi sunt autem omnes principes synagogæ, et nuntiaverunt Moysi.

23. Dixit autem Moyses ad eos : Nonne hoc est verbum quod locutus est Dominus? Sabbata requies sancta Domino cras : quæcumque coxeritis, coquite, et quæcumque elixaveritis, elixate : et omne quod superfuerit, relinquite illud in apotheca in mane.

24. Et reliquerunt de eo usque mane, sicut constituit eis Moyses : et non computruit, neque vermis factus est in eo.

25. Dixit autem Moyses : Comedite hodie : sunt enim sabbata hodie Domino : non invenietur in campo.

9. Εἶπε δὲ Μωϋσῆς τῷ Ἰησοῦ· Ἐπίλεξον σεαυτῷ ἄνδρας δυνατοὺς, καὶ ἐξελθὼν παράταξαι τῷ Ἀμαλὴκ αὔριον· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἕστηκα ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ βουνοῦ, καὶ ἡ ῥάβδος τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ χειρί μου.

10. Καὶ ἐποίησεν Ἰησοῦς καθάπερ εἶπεν αὐτῷ Μωϋσῆς, καὶ ἐξελθὼν παρετάξατο τῷ Ἀμαλήκ· καὶ Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν καὶ Ὢρ ἀνέβησαν ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ βουνοῦ.

11. Καὶ ἐγένετο, ὅταν ἐπῆρε Μωϋσῆς τὰς χεῖρας, κατίσχυεν Ἰσραήλ· ὅταν δὲ καθῆκε τὰς χεῖρας, κατίσχυεν Ἀμαλήκ.

12. Αἱ δὲ χεῖρες Μωϋσῆ βαρεῖαι. Καὶ λαβόντες λίθον ὑπέθηκαν ὑπ' αὐτὸν, καὶ ἐκάθητο ἐπ' αὐτοῦ· καὶ Ἀαρὼν καὶ Ὢρ ἐστήριζον τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ἐντεῦθεν εἷς καὶ ἐντεῦθεν εἷς. Καὶ ἐγένοντο αἱ χεῖρες Μωϋσῆ ἐστηριγμέναι ἕως δυσμῶν ἡλίου.

13. Καὶ ἐτρέψατο Ἰησοῦς τὸν Ἀμαλὴκ, καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν φόνῳ μαχαίρας.

14. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Κατάγραψον τοῦτο εἰς μνημόσυνον εἰς βιβλίον, καὶ δὸς εἰς τὰ ὦτα Ἰησοῦ, ὅτι ἀλοιφῇ ἐξαλείψω τὸ μνημόσυνον Ἀμαλὴκ ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανόν.

15. Καὶ ᾠκοδόμησε Μωϋσῆς θυσιαστήριον Κυρίῳ, καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Κύριος καταφυγή μου,

16. ὅτι ἐν χειρὶ κρυφαίᾳ πολεμεῖ Κύριος ἐπὶ Ἀμαλὴκ, ἀπὸ γενεῶν εἰς γενεάς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

1. Ἤκουσε δὲ Ἰοθὸρ ἱερεὺς Μαδιὰμ ὁ γαμβρὸς Μωϋσῆ πάντα ὅσα ἐποίησε Κύριος Ἰσραὴλ τῷ ἑαυτοῦ λαῷ· ἐξήγαγε γὰρ Κύριος τὸν Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου.

2. Ἔλαβε δὲ Ἰοθὸρ ὁ γαμβρὸς Μωϋσῆ Σεπφώραν τὴν γυναῖκα Μωϋσῆ μετὰ τὴν ἄφεσιν αὐτῆς,

3. καὶ τοὺς δύο υἱοὺς αὐτῆς. Ὄνομα τῷ ἑνὶ αὐτῶν Γηρσὰμ, λέγων· Πάροικος ἤμην ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ.

4. Καὶ τὸ ὄνομα τοῦ δευτέρου Ἐλίεζερ, λέγων· Ὁ γὰρ Θεὸς τοῦ πατρός μου βοηθός μου, καὶ ἐξείλατό με ἐκ χειρὸς Φαραώ.

5. Καὶ ἐξῆλθεν Ἰοθὸρ ὁ γαμβρὸς Μωϋσῆ, καὶ οἱ υἱοὶ καὶ ἡ γυνὴ, πρὸς Μωϋσῆν εἰς τὴν ἔρημον, οὗ παρενέβαλεν ἐπ' ὄρους τοῦ Θεοῦ.

6. Ἀνηγγέλη δὲ Μωυσῇ, λέγοντες· Ἰδοὺ ὁ γαμβρός σου Ἰοθὸρ παραγίνεται πρὸς σὲ, καὶ ἡ γυνὴ καὶ οἱ δύο υἱοί σου μετ' αὐτοῦ.

7. Ἐξῆλθε δὲ Μωϋσῆς εἰς συνάντησιν τῷ γαμβρῷ, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ, καὶ ἐφίλησεν αὐτὸν, καὶ ἠσπάσαντο ἀλλήλους· καὶ εἰσήγαγεν αὐτοὺς εἰς τὴν σκηνήν.

8. Καὶ διηγήσατο Μωϋσῆς τῷ γαμβρῷ πάντα ὅσα ἐποίησε Κύριος τῷ Φαραὼ καὶ πᾶσι τοῖς Αἰγυπτίοις ἕνεκεν τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ πάντα τὸν μόχθον τὸν γενόμενον αὐτοῖς ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὅτι ἐξείλατο αὐτοὺς Κύριος ἐκ χειρὸς Φαραὼ, καὶ ἐκ χειρὸς τῶν Αἰγυπτίων.

9. Ἐξέστη δὲ Ἰοθὸρ ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἐποίησεν αὐτοῖς Κύριος, ὅτι ἐξείλατο αὐτοὺς ἐκ χειρὸς Αἰγυπτίων καὶ ἐκ χειρὸς Φαραώ.

10. Καὶ εἶπεν Ἰοθόρ· Εὐλογητὸς Κύριος, ὅτι ἐξείλατο αὐτοὺς ἐκ χειρὸς Αἰγυπτίων καὶ ἐκ χειρὸς Φαραώ·

9. Dixit autem Moyses ad Jesum : Elige tibi viros potentes, et exiens congredere cum Amalec cras : et ecce ego sto super cacumen collis, et virga Dei in manu mea.

10. Et fecit Jesus sicut dixit ei Moyses, et exiens congressus est cum Amalec : et Moyses et Aaron et Or ascenderunt in cacumen collis.

11. Et factum est, cum levabat Moyses manus, invalescebat Israel : ubi autem submiserat manus, invalescebat Amalec.

12. Sed manus Moysi erant graves. Et accipientes lapidem supposuerunt sub eo, et sedebat super eum : et Aaron et Or sustentabant manus ejus, hinc unus et hinc unus. Et factæ sunt manus Moysi stabiles usque in occasum solis.

13. Et fugavit Jesus Amalec, et omnem populum ejus in cæde gladii.

14. Dixit autem Dominus ad Moysen : Describe hoc ad memoriam in libro, et da in aures Jesu : quoniam deletione delebo memoriam Amalec de sub cœlo.

15. Et ædificavit Moyses altare Domino, et cognominavit nomen ejus, Dominus refugium meum :

16. quoniam in manu occulta pugnat Dominus contra Amalec, a generationibus in generationes.

CAPUT XVIII.

1. Audivit autem Iothor sacerdos Madian socer Moysis omnia quæcumque fecit Dominus Israel populo suo : eduxit enim Dominus Israel de Ægypto.

2. Sumpserat autem Iothor socer Moysis Sephoram uxorem Moysis post dimissionem ejus,

3. et duos filios ejus. Nomen uni eorum Gersam, dicens : Incola fui in terra aliena.

4. Et nomen secundi Eliezer, dicens : Deus enim patris mei adjutor meus : et eripuit me de manu Pharaonis.

5. Et egressus est Iothor socer Moysis, et filii et uxor, ad Moysen in desertum, ubi castrametatus erat super montem Dei.

6. Nuntiatum est autem Moysi, dicentes : Ecce socer tuus advenit ad te, et uxor et duo filii tui cum eo.

7. Exivit autem Moyses obviam socero, et adoravit eum, et osculatus est eum, salutaveruntque se mutuo : et introduxit eos in tabernaculum.

8. Et narravit Moyses socero omnia quæcumque fecit Dominus Pharaoni et omnibus Ægyptiis propter Israel, et omnem laborem qui acciderat eis in via, et quod eripuit eos Dominus de manu Pharaonis, et de manu Ægyptiorum.

9. Obstupuit autem Iothor in omnibus bonis quæ fecerat eis Dominus, quia eripuerat eos de manu Ægyptiorum et de manu Pharaonis.

10. Et dixit Iothor : Benedictus Dominus, quia eripuit eos de manu Ægyptiorum et de manu Pharaonis.

11. Νῦν ἔγνων ὅτι μέγας Κύριος παρὰ πάντας τοὺς θεοὺς, ἕνεκεν τούτου, ὅτι ἐπέθεντο αὐτοῖς.

12. Καὶ ἔλαβεν Ἰοθὸρ ὁ γαμβρὸς Μωϋσῆ ὁλοκαυτώματα καὶ θυσίας τῷ Θεῷ· παρεγένετο δὲ Ἀαρὼν καὶ πάντες οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ συμφαγεῖν ἄρτον μετὰ τοῦ γαμβροῦ Μωϋσῆ ἐναντίον τοῦ Θεοῦ.

13. Καὶ ἐγένετο, μετὰ τὴν ἐπαύριον συνεκάθισε Μωϋσῆς κρίνειν τὸν λαόν· παρειστήκει δὲ πᾶς ὁ λαὸς Μωϋσῆ ἀπὸ πρωΐθεν ἕως δείλης.

14. Καὶ ἰδὼν Ἰοθὸρ πάντα ὅσα ποιεῖ τῷ λαῷ, λέγει· Τί τοῦτο ὃ σὺ ποιεῖς τῷ λαῷ; διατί σὺ κάθησαι μόνος, πᾶς δὲ ὁ λαὸς παρέστηκέ σοι ἀπὸ πρωΐθεν ἕως δείλης;

15. Καὶ λέγει Μωϋσῆς τῷ γαμβρῷ· Ὅτι παραγίνεται πρός με ὁ λαὸς ἐκζητῆσαι κρίσιν παρὰ τοῦ Θεοῦ.

16. Ὅταν γὰρ γένηται αὐτοῖς ἀντιλογία, καὶ ἔλθωσι πρός με, διακρίνω ἕκαστον, καὶ συμβιβάζω αὐτοὺς τὰ προστάγματα τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν νόμον αὐτοῦ.

17. Εἶπε δὲ ὁ γαμβρὸς Μωϋσῆ πρὸς αὐτόν· Οὐκ ὀρθῶς σὺ ποιεῖς τὸ ῥῆμα τοῦτο.

18. Φθορᾷ καταφθαρήσῃ ἀνυπομονήτῳ καὶ σὺ, καὶ πᾶς ὁ λαὸς οὗτος ὅς ἐστι μετὰ σοῦ. Βαρύ σοι τὸ ῥῆμα τοῦτο, οὐ δυνήσῃ ποιεῖν σὺ μόνος.

19. Νῦν οὖν ἄκουσόν μου, καὶ συμβουλεύσω σοι, καὶ ἔσται ὁ Θεὸς μετὰ σοῦ. Γίνου σὺ τῷ λαῷ τὰ πρὸς τὸν Θεὸν, καὶ ἀνοίσεις τοὺς λόγους αὐτῶν πρὸς τὸν Θεόν.

20. Καὶ διαμαρτύρῃ αὐτοῖς τὰ προστάγματα τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν νόμον αὐτοῦ, καὶ σημανεῖς αὐτοῖς τὰς ὁδοὺς ἐν αἷς πορεύσονται ἐν αὐταῖς, καὶ τὰ ἔργα ἃ ποιήσουσι.

21. Καὶ σὺ σεαυτῷ σκέψαι ἀπὸ παντὸς τοῦ λαοῦ ἄνδρας δυνατοὺς, θεοσεβεῖς, ἄνδρας δικαίους, μισοῦντας ὑπερηφανίαν· καὶ καταστήσεις ἐπ' αὐτῶν χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους καὶ πεντηκοντάρχους καὶ δεκαδάρχους.

22. Καὶ κρινοῦσι τὸν λαὸν πᾶσαν ὥραν· τὸ δὲ ῥῆμα τὸ ὑπέρογκον ἀνοίσουσιν ἐπὶ σέ· τὰ δὲ βραχέα τῶν κριμάτων κρινοῦσιν αὐτοί· καὶ κουφιοῦσιν ἀπὸ σοῦ, καὶ συναντιλήψονταί σοι.

23. Ἐὰν τὸ ῥῆμα τοῦτο ποιήσῃς, κατισχύσει σε ὁ Θεὸς, καὶ δυνήσῃ παραστῆναι, καὶ πᾶς ὁ λαὸς οὗτος εἰς τὸν ἑαυτοῦ τόπον μετ' εἰρήνης ἥξει.

24. Ἤκουσε δὲ Μωϋσῆς τῆς φωνῆς τοῦ γαμβροῦ, καὶ ἐποίησεν ὅσα εἶπεν αὐτῷ.

25. Καὶ ἐπέλεξε Μωϋσῆς ἄνδρας δυνατοὺς ἀπὸ παντὸς Ἰσραὴλ, καὶ ἐποίησεν αὐτοὺς ἐπ' αὐτῶν χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους καὶ πεντηκοντάρχους καὶ δεκαδάρχους.

26. Καὶ ἐκρίνοσαν τὸν λαὸν πᾶσαν ὥραν· πᾶν δὲ ῥῆμα ὑπέρογκον ἀνεφέροσαν ἐπὶ Μωϋσῆ· πᾶν δὲ ῥῆμα ἐλαφρὸν ἐκρίνοσαν αὐτοί.

27. Ἐξαπέστειλε δὲ Μωϋσῆς τὸν ἑαυτοῦ γαμβρὸν, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

1. Τοῦ δὲ μηνὸς τοῦ τρίτου τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου, τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἤλθοσαν εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Σινὰ,

2. καὶ ἀπῆραν ἐκ Ῥαφιδεὶν, καὶ ἤλθοσαν εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Σινὰ, καὶ παρενέβαλεν ἐκεῖ Ἰσραὴλ κατέναντι τοῦ ὄρους.

11. Nunc cognovi quia magnus Dominus præter omnes deos, propter hoc, quod insectati sunt eos.

12. Et sumpsit Iothor socer Moysis holocaustomata, et sacrificia Deo : venit autem Aaron et omnes seniores Israel manducare panem simul cum socero Moysis coram Deo.

13. Et factum est, post crastinum consedit Moyses ad judicandum populum : adstabat autem omnis populus Moysi a mane usque ad vesperam.

14. Et videns Iothor omnia quæcumque facit populo, ait : Quid hoc quod tu facis populo? quare tu sedes solus; omnis autem populus adstat tibi a mane usque ad vesperam?

15. Et dixit Moyses socero : Quia venit ad me populus inquirere judicium a Deo.

16. Nam cum eis contigerit altercatio, et venerint ad me, judico unumquemque, et moneo eos præcepta Dei et legem ejus.

17. Dixit autem socer Moysis ad eum : Non recte tu facis verbum hoc.

18. Corruptione corrumperis intolerabili et tu, et omnis populus hic qui est tecum. Grave tibi verbum hoc, non poteris facere tu solus.

19. Nunc itaque audi me, et consilium dabo tibi, et erit Deus tecum. Esto tu populo in iis quæ ad Deum, et referes verba eorum ad Deum.

20. Et testaberis illis præcepta Dei et legem ejus, et demonstrabis illis vias in quibus ambulabunt in eis, et opera quæ facient.

21. Et tu provide tibi ex omni populo viros potentes, Deum colentes, viros justos, odio habentes superbiam : et constitues super eos, tribunos et centuriones et quinquagenarios et decuriones :

22. Et judicabunt populum omni tempore : verbum autem grave referent ad te : quæ autem ex negotiis brevia fuerint, judicabunt ipsi : et allevabunt a te, et suscipient onus una tecum.

23. Si verbum hoc feceris, corroborabit te Deus, et poteris consistere, et omnis populus hic ad locum suum cum pace veniet.

24. Audivit autem Moyses vocem soceri, et fecit quæcumque dixit ei.

25. Et selegit Moyses viros potentes ex omni Israel, et fecit eos super eos, tribunos et centuriones et quinquagenarios et decuriones.

26. Et judicabant populum omni tempore : omne autem verbum grave referebant ad Moysen : omne autem verbum leve judicabant ipsi.

27. Dimisit autem Moyses socerum suum, et abiit in terram suam.

CAPUT XIX.

1. Mense autem tertio exitus filiorum Israel de terra Ægypti, hac die venerunt in desertum Sina,

2. et promoverunt ex Raphidin, et venerunt in desertum Sina, et castrametatus est ibi Israel contra montem.

3. Καὶ Μωϋσῆς ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν ὁ Θεὸς ἐκ τοῦ ὄρους, λέγων· Τάδε ἐρεῖς τῷ οἴκῳ Ἰακὼβ, καὶ ἀναγγελεῖς τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ·

4. Αὐτοὶ ἑωράκατε ὅσα πεποίηκα τοῖς Αἰγυπτίοις, καὶ ἀνέλαβον ὑμᾶς ὡςεὶ ἐπὶ πτερύγων ἀετῶν, καὶ προςηγαγόμην ὑμᾶς πρὸς ἐμαυτόν.

5. Καὶ νῦν ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσητε τῆς ἐμῆς φωνῆς, καὶ φυλάξητε τὴν διαθήκην μου, ἔσεσθέ μοι λαὸς περιούσιος ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν· ἐμὴ γάρ ἐστι πᾶσα ἡ γῆ.

6. Ὑμεῖς δὲ ἔσεσθέ μοι βασίλειον ἱεράτευμα καὶ ἔθνος ἅγιον. Ταῦτα τὰ ῥήματα ἐρεῖς τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ.

7. Ἦλθε δὲ Μωϋσῆς, καὶ ἐκάλεσε τοὺς πρεσβυτέρους τοῦ λαοῦ, καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς πάντας τοὺς λόγους τούτους οὓς συνέταξεν αὐτοῖς ὁ Θεός.

8. Ἀπεκρίθη δὲ πᾶς ὁ λαὸς ὁμοθυμαδὸν, καὶ εἶπαν· Πάντα ὅσα εἶπεν ὁ Θεὸς ποιήσομεν καὶ ἀκουσόμεθα. Ἀνήνεγκε δὲ Μωϋσῆς τοὺς λόγους τούτους πρὸς τὸν Θεόν.

9. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἰδοὺ ἐγὼ παραγίνομαι πρὸς σὲ ἐν στύλῳ νεφέλης, ἵνα ἀκούσῃ ὁ λαὸς λαλοῦντός μου πρὸς σὲ, καὶ σοὶ πιστεύσωσιν εἰς τὸν αἰῶνα. Ἀνήγγειλε δὲ Μωϋσῆς τὰ ῥήματα τοῦ λαοῦ πρὸς Κύριον.

10. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Καταβὰς διαμάρτυραι τῷ λαῷ, καὶ ἅγνισον αὐτοὺς σήμερον καὶ αὔριον, καὶ πλυνάτωσαν τὰ ἱμάτια,

11. καὶ ἔστωσαν ἕτοιμοι εἰς τὴν ἡμέραν τὴν τρίτην· τῇ γὰρ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καταβήσεται Κύριος ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ Σινὰ, ἐναντίον παντὸς τοῦ λαοῦ.

12. Καὶ ἀφοριεῖς τὸν λαὸν κύκλῳ, λέγων· Προςέχετε ἑαυτοῖς τοῦ ἀναβῆναι εἰς τὸ ὄρος, καὶ θίγειν τι αὐτοῦ· πᾶς ὁ ἁψάμενος τοῦ ὄρους θανάτῳ τελευτήσει.

13. Οὐχ ἅψεται αὐτοῦ χείρ· ἐν γὰρ λίθοις λιθοβοληθήσεται, ἢ βολίδι κατατοξευθήσεται· ἐάν τε κτῆνος ἐάν τε ἄνθρωπος, οὐ ζήσεται. Ὅταν αἱ φωναὶ καὶ αἱ σάλπιγγες καὶ ἡ νεφέλη ἀπέλθῃ ἀπὸ τοῦ ὄρους, ἐκεῖνοι ἀναβήσονται ἐπὶ τὸ ὄρος.

14. Κατέβη δὲ Μωϋσῆς ἐκ τοῦ ὄρους πρὸς τὸν λαὸν, καὶ ἡγίασεν αὐτούς· καὶ ἔπλυναν τὰ ἱμάτια.

15. Καὶ εἶπε τῷ λαῷ· Γίνεσθε ἕτοιμοι, τρεῖς ἡμέρας μὴ προςέλθητε γυναικί.

16. Ἐγένετο δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, γενηθέντος πρὸς ὄρθρον, καὶ ἐγένοντο φωναὶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ νεφέλη γνοφώδης ἐπ' ὄρους Σινά· φωνὴ τῆς σάλπιγγος ἤχει μέγα. Καὶ ἐπτοήθη πᾶς ὁ λαὸς ὁ ἐν τῇ παρεμβολῇ.

17. Καὶ ἐξήγαγε Μωϋσῆς τὸν λαὸν εἰς συνάντησιν τοῦ Θεοῦ ἐκ τῆς παρεμβολῆς, καὶ παρέστησαν ὑπὸ τὸ ὄρος.

18. Τὸ ὄρος τὸ Σινὰ ἐκαπνίζετο ὅλον, διὰ τὸ καταβεβηκέναι ἐπ' αὐτὸ τὸν Θεὸν ἐν πυρί· καὶ ἀνέβαινεν ὁ καπνὸς, ὡςεὶ καπνὸς καμίνου. Καὶ ἐξέστη πᾶς ὁ λαὸς σφόδρα.

19. Ἐγίνοντο δὲ αἱ φωναὶ τῆς σάλπιγγος προβαίνουσαι ἰσχυρότεραι σφόδρα. Μωϋσῆς ἐλάλησεν, ὁ δὲ Θεὸς ἀπεκρίνατο αὐτῷ φωνῇ.

20. Κατέβη δὲ Κύριος ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ Σινὰ ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους· καὶ ἐκάλεσε Κύριος Μωϋσῆν ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους, καὶ ἀνέβη Μωϋσῆς.

3. Et Moyses ascendit in montem Dei, et vocavit eum Deus de monte, dicens : Hæc dices domui Jacob, et nuntiabis filiis Israel :

4. Vos ipsi vidistis quæ feci Ægyptiis, et assumpsi vos tamquam super alas aquilarum, et adduxi vos ad meipsum.

5. Et nunc si auditione audieritis vocem meam, et custodieritis testamentum meum, eritis mihi populus peculiaris ex omnibus gentibus : mea est enim omnis terra.

6. Vos autem eritis mihi regale sacerdotium, et gens sancta. Hæc verba dices filiis Israel.

7. Venit autem Moyses, et vocavit seniores populi, et exposuit eis omnia verba hæc quæ constituit eis Dominus.

8. Respondit autem omnis populus unanimiter, et dixerunt : Omnia quæcumque dixit Deus faciemus et audiemus. Retulit autem Moyses verba hæc ad Deum.

9. Dixit autem Dominus ad Moysen : Ecce ego advenio ad te in columna nubis, ut audiat populus loquentem me ad te, et tibi credant in sæculum. Nuntiavit autem Moyses verba populi ad Dominum.

10. Dixit autem Dominus ad Moysen : Descendens testare populo, et purifica illos hodie et cras, et lavent vestimenta,

11. et sint parati in diem tertiam : tertia enim die descendet Dominus in montem Sina coram omni populo.

12. Et terminabis populum in circuitu, dicens : Attendite vobis ipsis, ne ascendatis in montem, neque tangatis quid illius : omnis qui tetigerit montem morte peribit.

13. Non tanget eum manus : in lapidibus enim lapidabitur, vel jaculo confodietur : sive pecus sive homo, non vivet. Cum voces et tubæ et nubes discesserint a monte, illi ascendent in montem.

14. Descendit autem Moyses de monte ad populum, et sanctificavit eos : et laverunt vestimenta.

15. Et dixit populo : Estote parati, tres dies ne accesseritis ad uxorem.

16. Factum est autem die tertia, cum esset diluculum versus, et factæ sunt voces et fulgura et nubes caliginosa super montem Sina : vox tubæ sonabat magnum. Et consternatus est omnis populus qui in castris.

17. Et eduxit Moyses populum in occursum Dei e castris, et adstiterunt sub monte.

18. Mons Sina fumabat totus, eo quod descenderat super eum Deus in igni : et ascendebat fumus, tamquam fumus fornacis. Et obstupuit omnis populus valde.

19. Factæ sunt autem voces tubæ procedentes fortiores valde. Moyses loquebatur, Deus autem respondebat ei voce.

20. Descendit autem Dominus super montem Sina super cacumen montis : et vocavit Dominus Moysen in cacumen montis, et ascendit Moyses.

18. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἑώρα τὴν φωνὴν, καὶ τὰς λαμπάδας, καὶ τὴν φωνὴν τῆς σάλπιγγος, καὶ τὸ ὄρος τὸ καπνίζον· φοβηθέντες δὲ πᾶς ὁ λαὸς ἔστησαν μακρόθεν,

19. καὶ εἶπαν πρὸς Μωϋσῆν· Λάλησον σὺ ἡμῖν, καὶ μὴ λαλείτω πρὸς ἡμᾶς ὁ Θεὸς, μὴ ἀποθάνωμεν.

20. Καὶ λέγει αὐτοῖς Μωϋσῆς· Θαρσεῖτε· ἕνεκεν γὰρ τοῦ πειράσαι ὑμᾶς παρεγενήθη ὁ Θεὸς πρὸς ὑμᾶς, ὅπως ἂν γένηται ὁ φόβος αὐτοῦ ἐν ὑμῖν, ἵνα μὴ ἁμαρτάνητε.

21. Εἱστήκει δὲ ὁ λαὸς μακρόθεν, Μωϋσῆς δὲ εἰςῆλθεν εἰς τὸν γνόφον, οὗ ἦν ὁ Θεός.

22. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Τάδε ἐρεῖς τῷ οἴκῳ Ἰακὼβ, καὶ ἀναγγελεῖς τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ· Ὑμεῖς ἑωράκατε ὅτι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λελάληκα πρὸς ὑμᾶς.

23. Οὐ ποιήσετε ὑμῖν αὐτοῖς θεοὺς ἀργυροῦς, καὶ θεοὺς χρυσοῦς οὐ ποιήσετε ὑμῖν ἑαυτοῖς.

24. Θυσιαστήριον ἐκ γῆς ποιήσετέ μοι, καὶ θύσετε ἐπ' αὐτοῦ τὰ ὁλοκαυτώματα ὑμῶν καὶ τὰ σωτήρια ὑμῶν, καὶ τὰ πρόβατα καὶ τοὺς μόσχους ὑμῶν, ἐν παντὶ τόπῳ οὗ ἐὰν ἐπονομάσω τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ, καὶ ἥξω πρὸς σὲ, καὶ εὐλογήσω σε.

25. Ἐὰν δὲ θυσιαστήριον ἐκ λίθων ποιῇς μοι, οὐκ οἰκοδομήσεις αὐτοὺς τμητούς· τὸ γὰρ ἐγχειρίδιόν σου ἐπιβέβληκας ἐπ' αὐτοὺς, καὶ μεμίανται.

26. Οὐκ ἀναβήσῃ ἐν ἀναβαθμίσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν μου, ὅπως ἂν μὴ ἀποκαλύψῃς τὴν ἀσχημοσύνην σου ἐπ' αὐτοῦ.

18. Et omnis populus videbat vocem, et lampades, et vocem tubæ, et montem fumantem : territi autem omnis populus steterunt a longe,

19. et dixerunt ad Moysen : Loquere tu nobis, et non loquatur ad nos Deus, ne moriamur.

20. Et dicit eis Moyses : Fidite : propterea enim venit Deus tentare vos, ut sit timor ejus in vobis, ut ne peccetis.

21. Stetit autem populus a longe, Moyses autem intravit in caliginem, ubi erat Deus.

22. Dixit autem Dominus ad Moysen : Hæc dices domni Jacob, et annuntiabis filiis Israel : Vos vidistis quia de cœlo locutus sum ad vos.

23. Non facietis vobisipsis deos argenteos, et deos aureos non facietis vobisipsis.

24. Altare de terra facietis mihi, et immolabitis super illud holocaustomata vestra et salutaria vestra, et oves et vitulos vestros, in omni loco ubicumque annominavero nomen meum illic, et veniam ad te, et benedicam te.

25. Sin autem de lapidibus altare facias mihi, non ædificabis eos sectos : cultrum enim tuum injecisti super eos, et inquinati sunt.

26. Non ascendes in gradibus ad altare meum, ne reveles turpitudinem tuam super illud.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

1. Καὶ ταῦτα τὰ δικαιώματα ἃ παραθήσῃ ἐνώπιον αὐτῶν.

2. Ἐὰν κτήσῃ παῖδα Ἑβραῖον, ἓξ ἔτη δουλεύσει σοι· τῷ δὲ ἑβδόμῳ ἔτει ἀπελεύσεται ἐλεύθερος δωρεάν.

3. Ἐὰν αὐτὸς μόνος εἰςέλθῃ, καὶ μόνος ἐξελεύσεται· ἐὰν δὲ γυνὴ συνειςέλθῃ μετ' αὐτοῦ, ἐξελεύσεται καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ.

4. Καὶ ἐὰν δὲ ὁ κύριος δῷ αὐτῷ γυναῖκα, καὶ τέκῃ αὐτῷ υἱοὺς ἢ θυγατέρας, ἡ γυνὴ καὶ τὰ παιδία ἔσται τῷ κυρίῳ αὐτοῦ, αὐτὸς δὲ μόνος ἐξελεύσεται.

5. Ἐὰν δὲ ἀποκριθεὶς εἴπῃ ὁ παῖς· Ἠγάπηκα τὸν κύριόν μου, καὶ τὴν γυναῖκα, καὶ τὰ παιδία, οὐκ ἀποτρέχω ἐλεύθερος,

6. προςάξει αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ πρὸς τὸ κριτήριον τοῦ Θεοῦ, καὶ τότε προςάξει αὐτὸν ἐπὶ τὴν θύραν ἐπὶ τὸν σταθμὸν, καὶ τρυπήσει ὁ κύριος αὐτοῦ τὸ οὖς τῷ ὀπητίῳ, καὶ δουλεύσει αὐτῷ εἰς τὸν αἰῶνα.

7. Ἐὰν δέ τις ἀποδῶται τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα οἰκέτιν, οὐκ ἀπελεύσεται ὥςπερ ἀποτρέχουσιν αἱ δοῦλαι.

8. Ἐὰν μὴ εὐαρεστήσῃ τῷ κυρίῳ αὐτῆς, ἣ αὐτῷ καθωμολογήσατο, ἀπολυτρώσει αὐτήν· ἔθνει δὲ ἀλλοτρίῳ οὐ κύριός ἐστι πωλεῖν αὐτὴν, ὅτι ἠθέτησεν ἐν αὐτῇ.

9. Ἐὰν δὲ τῷ υἱῷ καθομολογήσηται αὐτὴν, κατὰ τὸ δικαίωμα τῶν θυγατέρων ποιήσει αὐτῇ.

10. Ἐὰν δὲ ἄλλην λάβῃ ἑαυτῷ, τὰ δέοντα καὶ τὸν ἱματισμὸν καὶ τὴν ὁμιλίαν αὐτῆς οὐκ ἀποστερήσει.

11. Ἐὰν δὲ τὰ τρία ταῦτα μὴ ποιήσῃ αὐτῇ, ἐξελεύσεται δωρεὰν ἄνευ ἀργυρίου.

12. Ἐὰν δὲ πατάξῃ τις τινὰ, καὶ ἀποθάνῃ, θανάτῳ θανατούσθω·

CAPUT XXI.

1. Et hæ sunt justificationes quas appones coram illis.

2. Si acquisieris servum Hebræum, sex annos serviet tibi : septimo autem anno abibit liber gratis.

3. Si ipse solus intraverit, et solus exibit : sin autem uxor intraverit simul cum eo, exibit et uxor ejus.

4. Et vero si dominus dederit ei uxorem, et pepererit ei filios vel filias, uxor et parvuli erunt domino ejus, ipse autem solus exibit.

5. Sin autem respondens servus dixerit : Dilexi dominum meum, et uxorem, et parvulos, non abeo liber,

6. adducet eum dominus ejus ad tribunal Dei, et tunc adducet eum ad ostium ad postem, et perforabit dominus ejus aurem subula, et serviet ei in sæculum.

7. Si quis autem vendiderit filiam suam famulam, non abibit ita ut recedunt ancillæ.

8. Si non placuerit domino suo, quam annominavit sibi, redimet eam : genti autem exteræ non est dominus vendere illam, quoniam sprevit in ea.

9. Quod si filio annominaverit eam, secundum justificationem filiorum faciet ei.

10. Quod si aliam acceperit sibi, quæ opus sunt et vestem et conversationem ejus non fraudabit.

11. Sin autem tria hæc non fecerit ei, exibit gratis sine argento.

12. Quod si quis percusserit aliquem, et mortuus fuerit, morte moriatur :

9. Εἶπε δὲ Μωϋσῆς τῷ Ἰησοῦ· Ἐπίλεξον σεαυτῷ ἄνδρας δυνατοὺς, καὶ ἐξελθὼν παράταξαι τῷ Ἀμαλὴκ αὔριον· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἕστηκα ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ βουνοῦ, καὶ ἡ ῥάβδος τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ χειρί μου.

10. Καὶ ἐποίησεν Ἰησοῦς καθάπερ εἶπεν αὐτῷ Μωϋσῆς, καὶ ἐξελθὼν παρετάξατο τῷ Ἀμαλήκ· καὶ Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν καὶ Ὢρ ἀνέβησαν ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ βουνοῦ.

11. Καὶ ἐγένετο, ὅταν ἐπῆρε Μωϋσῆς τὰς χεῖρας, κατίσχυεν Ἰσραήλ· ὅταν δὲ καθῆκε τὰς χεῖρας, κατίσχυεν Ἀμαλήκ.

12. Αἱ δὲ χεῖρες Μωϋσῆ βαρεῖαι. Καὶ λαβόντες λίθον ὑπέθηκαν ὑπ' αὐτὸν, καὶ ἐκάθητο ἐπ' αὐτοῦ· καὶ Ἀαρὼν καὶ Ὢρ ἐστήριζον τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ἐντεῦθεν εἷς καὶ ἐντεῦθεν εἷς. Καὶ ἐγένοντο αἱ χεῖρες Μωϋσῆ ἐστηριγμέναι ἕως δυσμῶν ἡλίου.

13. Καὶ ἐτρέψατο Ἰησοῦς τὸν Ἀμαλὴκ, καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν φόνῳ μαχαίρας.

14. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Κατάγραψον τοῦτο εἰς μνημόσυνον εἰς βιβλίον, καὶ δὸς εἰς τὰ ὦτα Ἰησοῦ, ὅτι ἀλοιφῇ ἐξαλείψω τὸ μνημόσυνον Ἀμαλὴκ ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανόν.

15. Καὶ ᾠκοδόμησε Μωϋσῆς θυσιαστήριον Κυρίῳ, καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Κύριος καταφυγή μου,

16. ὅτι ἐν χειρὶ κρυφαίᾳ πολεμεῖ Κύριος ἐπὶ Ἀμαλὴκ, ἀπὸ γενεῶν εἰς γενεάς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

1. Ἤκουσε δὲ Ἰοθὸρ ἱερεὺς Μαδιὰμ ὁ γαμβρὸς Μωϋσῆ πάντα ὅσα ἐποίησε Κύριος Ἰσραὴλ τῷ ἑαυτοῦ λαῷ· ἐξήγαγε γὰρ Κύριος τὸν Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου.

2. Ἔλαβε δὲ Ἰοθὸρ ὁ γαμβρὸς Μωϋσῆ Σεπφώραν τὴν γυναῖκα Μωϋσῆ μετὰ τὴν ἄφεσιν αὐτῆς,

3. καὶ τοὺς δύο υἱοὺς αὐτῆς. Ὄνομα τῷ ἑνὶ αὐτῶν Γηρσὰμ, λέγων· Πάροικος ἤμην ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ.

4. Καὶ τὸ ὄνομα τοῦ δευτέρου Ἐλιέζερ, λέγων· Ὁ γὰρ Θεὸς τοῦ πατρός μου βοηθός μου, καὶ ἐξείλατό με ἐκ χειρὸς Φαραώ.

5. Καὶ ἐξῆλθεν Ἰοθὸρ ὁ γαμβρὸς Μωϋσῆ, καὶ οἱ υἱοὶ καὶ ἡ γυνὴ, πρὸς Μωϋσῆν εἰς τὴν ἔρημον, οὗ παρενέβαλεν ἐπ' ὄρους τοῦ Θεοῦ.

6. Ἀνηγγέλη δὲ Μωυσῆ, λέγοντες· Ἰδοὺ ὁ γαμβρός σου Ἰοθὸρ παραγίνεται πρὸς σὲ, καὶ ἡ γυνὴ καὶ οἱ δύο υἱοί σου μετ' αὐτοῦ.

7. Ἐξῆλθε δὲ Μωϋσῆς εἰς συνάντησιν τῷ γαμβρῷ, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ, καὶ ἐφίλησεν αὐτὸν, καὶ ἠσπάσαντο ἀλλήλους· καὶ εἰσήγαγεν αὐτοὺς εἰς τὴν σκηνήν.

8. Καὶ διηγήσατο Μωϋσῆς τῷ γαμβρῷ πάντα ὅσα ἐποίησε Κύριος τῷ Φαραὼ καὶ πᾶσι τοῖς Αἰγυπτίοις ἕνεκεν τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ πάντα τὸν μόχθον τὸν γενόμενον αὐτοῖς ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὅτι ἐξείλατο αὐτοὺς Κύριος ἐκ χειρὸς Φαραὼ, καὶ ἐκ χειρὸς τῶν Αἰγυπτίων.

9. Ἐξέστη δὲ Ἰοθὸρ ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἐποίησεν αὐτοῖς Κύριος, ὅτι ἐξείλατο αὐτοὺς ἐκ χειρὸς Αἰγυπτίων καὶ ἐκ χειρὸς Φαραώ.

10. Καὶ εἶπεν Ἰοθόρ· Εὐλογητὸς Κύριος, ὅτι ἐξείλατο αὐτοὺς ἐκ χειρὸς Αἰγυπτίων καὶ ἐκ χειρὸς Φαραώ·

9. Dixit autem Moyses ad Jesum : Elige tibi viros potentes, et exiens congredere cum Amalec cras : et ecce ego sto super cacumen collis, et virga Dei in manu mea.

10. Et fecit Jesus sicut dixit ei Moyses, et exiens congressus est cum Amalec : et Moyses et Aaron et Or ascenderunt in cacumen collis.

11. Et factum est, cum levabat Moyses manus, invalescebat Israel : ubi autem submiserat manus, invalescebat Amalec.

12. Sed manus Moysi erant graves. Et accipientes lapidem supposuerunt sub eo, et sedebat super eum : et Aaron et Or sustentabant manus ejus, hinc unus et hinc unus. Et factæ sunt manus Moysi stabiles usque in occasum solis.

13. Et fugavit Jesus Amalec, et omnem populum ejus in cæde gladii.

14. Dixit autem Dominus ad Moysen : Describe hoc ad memoriam in libro, et da in aures Jesu : quoniam delctione delebo memoriam Amalec de sub cœlo.

15. Et ædificavit Moyses altare Domino, et cognominavit nomen ejus, Dominus refugium meum :

16. quoniam in manu occulta pugnat Dominus contra Amalec, a generationibus in generationes.

CAPUT XVIII.

1. Audivit autem Iothor sacerdos Madian socer Moysis omnia quæcumque fecit Dominus Israel populo suo : eduxit enim Dominus Israel de Ægypto.

2. Sumpserat autem Iothor socer Moysis Sephoram uxorem Moysis post dimissionem ejus,

3. et duos filios ejus. Nomen uni eorum Gersam, dicens : Incola fui in terra aliena.

4. Et nomen secundi Eliezer, dicens : Deus enim patris mei adjutor meus : et eripuit me de manu Pharaonis.

5. Et egressus est Iothor socer Moysis, et filii et uxor, ad Moysen in desertum, ubi castrametatus erat super montem Dei.

6. Nuntiatum est autem Moysi, dicentes : Ecce socer tuus advenit ad te, et uxor et duo filii tui cum eo.

7. Exivit autem Moyses obviam socero, et adoravit eum, et osculatus est eum, salutaveruntque se mutuo : et introduxit eos in tabernaculum.

8. Et narravit Moyses socero omnia quæcumque fecit Dominus Pharaoni et omnibus Ægyptiis propter Israel, et omnem laborem qui acciderat eis in via, et quod eripuit eos Dominus de manu Pharaonis, et de manu Ægyptiorum.

9. Obstupuit autem Iothor in omnibus bonis quæ fecerat eis Dominus, quia eripuerat eos de manu Ægyptiorum et de manu Pharaonis.

10. Et dixit Iothor : Benedictus Dominus, quia eripuit eos de manu Ægyptiorum et de manu Pharaonis.

3. Καὶ Μωϋσῆς ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν ὁ Θεὸς ἐκ τοῦ ὄρους, λέγων· Τάδε ἐρεῖς τῷ οἴκῳ Ἰακὼβ, καὶ ἀναγγελεῖς τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ·

4. Αὐτοὶ ἑωράκατε ὅσα πεποίηκα τοῖς Αἰγυπτίοις, καὶ ἀνέλαβον ὑμᾶς ὡςεὶ ἐπὶ πτερύγων ἀετῶν, καὶ προςηγαγόμην ὑμᾶς πρὸς ἐμαυτόν.

5. Καὶ νῦν ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσητε τῆς ἐμῆς φωνῆς, καὶ φυλάξητε τὴν διαθήκην μου, ἔσεσθέ μοι λαὸς περιούσιος ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν· ἐμὴ γάρ ἐστι πᾶσα ἡ γῆ.

6. Ὑμεῖς δὲ ἔσεσθέ μοι βασίλειον ἱεράτευμα καὶ ἔθνος ἅγιον. Ταῦτα τὰ ῥήματα ἐρεῖς τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ.

7. Ἦλθε δὲ Μωϋσῆς, καὶ ἐκάλεσε τοὺς πρεσβυτέρους τοῦ λαοῦ, καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς πάντας τοὺς λόγους τούτους οὓς συνέταξεν αὐτοῖς ὁ Θεός.

8. Ἀπεκρίθη δὲ πᾶς ὁ λαὸς ὁμοθυμαδὸν, καὶ εἶπαν· Πάντα ὅσα εἶπεν ὁ Θεὸς ποιήσομεν καὶ ἀκουσόμεθα. Ἀνήνεγκε δὲ Μωϋσῆς τοὺς λόγους τούτους πρὸς τὸν Θεόν.

9. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἰδοὺ ἐγὼ παραγίνομαι πρὸς σὲ ἐν στύλῳ νεφέλης, ἵνα ἀκούσῃ ὁ λαὸς λαλοῦντός μου πρὸς σὲ, καὶ σοὶ πιστεύσωσιν εἰς τὸν αἰῶνα. Ἀνήγγειλε δὲ Μωϋσῆς τὰ ῥήματα τοῦ λαοῦ πρὸς Κύριον.

10. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Καταβὰς διαμάρτυραι τῷ λαῷ, καὶ ἅγνισον αὐτοὺς σήμερον καὶ αὔριον, καὶ πλυνάτωσαν τὰ ἱμάτια,

11. καὶ ἔστωσαν ἕτοιμοι εἰς τὴν ἡμέραν τὴν τρίτην· τῇ γὰρ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καταβήσεται Κύριος ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ Σινᾶ, ἐναντίον παντὸς τοῦ λαοῦ.

12. Καὶ ἀφοριεῖς τὸν λαὸν κύκλῳ, λέγων· Προςέχετε ἑαυτοῖς τοῦ ἀναβῆναι εἰς τὸ ὄρος, καὶ θίγειν τι αὐτοῦ· πᾶς ὁ ἁψάμενος τοῦ ὄρους θανάτῳ τελευτήσει.

13. Οὐχ ἅψεται αὐτοῦ χείρ· ἐν γὰρ λίθοις λιθοβοληθήσεται, ἢ βολίδι κατατοξευθήσεται· ἐάν τε κτῆνος ἐάν τε ἄνθρωπος, οὐ ζήσεται. Ὅταν αἱ φωναὶ καὶ αἱ σάλπιγγες καὶ ἡ νεφέλη ἀπέλθῃ ἀπὸ τοῦ ὄρους, ἐκεῖνοι ἀναβήσονται ἐπὶ τὸ ὄρος.

14. Κατέβη δὲ Μωϋσῆς ἐκ τοῦ ὄρους πρὸς τὸν λαὸν, καὶ ἡγίασεν αὐτούς· καὶ ἔπλυναν τὰ ἱμάτια.

15. Καὶ εἶπε τῷ λαῷ· Γίνεσθε ἕτοιμοι, τρεῖς ἡμέρας μὴ προςέλθητε γυναικί.

16. Ἐγένετο δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, γενηθέντος πρὸς ὄρθρον, καὶ ἐγένοντο φωναὶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ νεφέλη γνοφώδης ἐπ' ὄρους Σινά· φωνὴ τῆς σάλπιγγος ἤχει μέγα. Καὶ ἐπτοήθη πᾶς ὁ λαὸς ὁ ἐν τῇ παρεμβολῇ.

17. Καὶ ἐξήγαγε Μωϋσῆς τὸν λαὸν εἰς συνάντησιν τοῦ Θεοῦ ἐκ τῆς παρεμβολῆς, καὶ παρέστησαν ὑπὸ τὸ ὄρος.

18. Τὸ ὄρος τὸ Σινᾶ ἐκαπνίζετο ὅλον, διὰ τὸ καταβεβηκέναι ἐπ' αὐτὸ τὸν Θεὸν ἐν πυρί· καὶ ἀνέβαινεν ὁ καπνὸς, ὡςεὶ καπνὸς καμίνου. Καὶ ἐξέστη πᾶς ὁ λαὸς σφόδρα.

19. Ἐγίνοντο δὲ αἱ φωναὶ τῆς σάλπιγγος προβαίνουσαι ἰσχυρότεραι σφόδρα. Μωϋσῆς ἐλάλησεν, ὁ δὲ Θεὸς ἀπεκρίνατο αὐτῷ φωνῇ.

20. Κατέβη δὲ Κύριος ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ Σινᾶ ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους· καὶ ἐκάλεσε Κύριος Μωϋσῆν ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους, καὶ ἀνέβη Μωϋσῆς.

3. Et Moyses ascendit in montem Dei, et vocavit eum Deus de monte, dicens : Hæc dices domui Jacob, et nuntiabis filiis Israel :

4. Vos ipsi vidistis quæ feci Ægyptiis, et assumpsi vos tamquam super alas aquilarum, et adduxi vos ad meipsum.

5. Et nunc si auditione audieritis vocem meam, et custodieritis testamentum meum, eritis mihi populus peculiaris ex omnibus gentibus : mea est enim omnis terra.

6. Vos autem eritis mihi regale sacerdotium, et gens sancta. Hæc verba dices filiis Israel.

7. Venit autem Moyses, et vocavit seniores populi, et exposuit eis omnia verba hæc quæ constituit eis Dominus.

8. Respondit autem omnis populus unanimiter, et dixerunt : Omnia quæcumque dixit Deus faciemus et audiemus. Retulit autem Moyses verba hæc ad Deum.

9. Dixit autem Dominus ad Moysen : Ecce ego advenio ad te in columna nubis, ut audiat populus loquentem me ad te, et tibi credant in sæculum. Nuntiavit autem Moyses verba populi ad Dominum.

10. Dixit autem Dominus ad Moysen : Descendens testare populo, et purifica illos hodie et cras, et lavent vestimenta,

11. et sint parati in diem tertiam : tertia enim die descendet Dominus in montem Sina coram omni populo.

12. Et terminabis populum in circuitu, dicens : Attendite vobis ipsis, ne ascendatis in montem, neque tangatis quid illius : omnis qui tetigerit montem morte peribit.

13. Non tanget eum manus : in lapidibus enim lapidabitur, vel jaculo confodietur : sive pecus sive homo, non vivet. Cum voces et tubæ et nubes discesserint a monte, illi ascendent in montem.

14. Descendit autem Moyses de monte ad populum, et sanctificavit eos : et laverunt vestimenta.

15. Et dixit populo : Estote parati, tres dies ne accesseritis ad uxorem.

16. Factum est autem die tertia, cum esset diluculum versus, et factæ sunt voces et fulgura et nubes caliginosa super montem Sina : vox tubæ sonabat magnum. Et consternatus est omnis populus qui in castris.

17. Et eduxit Moyses populum in occursum Dei e castris, et adstiterunt sub monte.

18. Mons Sina fumabat totus, eo quod descenderat super eum Deus in igni : et ascendebat fumus, tamquam fumus fornacis. Et obstupuit omnis populus valde.

19. Factæ sunt autem voces tubæ procedentes fortiores valde. Moyses loquebatur, Deus autem respondebat ei voce.

20. Descendit autem Dominus super montem Sina super cacumen montis : et vocavit Dominus Moysen in cacumen montis, et ascendit Moyses.

18. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἑώρα τὴν φωνὴν, καὶ τὰς λαμπάδας, καὶ τὴν φωνὴν τῆς σάλπιγγος, καὶ τὸ ὄρος τὸ καπνίζον· φοβηθέντες δὲ πᾶς ὁ λαὸς ἔστησαν μακρόθεν,

19. καὶ εἶπαν πρὸς Μωϋσῆν· Λάλησον σὺ ἡμῖν, καὶ μὴ λαλείτω πρὸς ἡμᾶς ὁ Θεὸς, μὴ ἀποθάνωμεν.

20. Καὶ λέγει αὐτοῖς Μωϋσῆς· Θαρσεῖτε· ἕνεκεν γὰρ τοῦ πειράσαι ὑμᾶς παρεγενήθη ὁ Θεὸς πρὸς ὑμᾶς, ὅπως ἂν γένηται ὁ φόβος αὐτοῦ ἐν ὑμῖν, ἵνα μὴ ἁμαρτάνητε.

21. Εἱστήκει δὲ ὁ λαὸς μακρόθεν, Μωϋσῆς δὲ εἰςῆλθεν εἰς τὸν γνόφον, οὗ ἦν ὁ Θεός.

22. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Τάδε ἐρεῖς τῷ οἴκῳ Ἰακὼβ, καὶ ἀναγγελεῖς τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ· Ὑμεῖς ἑωράκατε ὅτι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λελάληκα πρὸς ὑμᾶς.

23. Οὐ ποιήσετε ὑμῖν αὐτοῖς θεοὺς ἀργυροῦς, καὶ θεοὺς χρυσοῦς οὐ ποιήσετε ὑμῖν ἑαυτοῖς.

24. Θυσιαστήριον ἐκ γῆς ποιήσετέ μοι, καὶ θύσετε ἐπ' αὐτοῦ τὰ ὁλοκαυτώματα ὑμῶν καὶ τὰ σωτήρια ὑμῶν, καὶ τὰ πρόβατα καὶ τοὺς μόσχους ὑμῶν, ἐν παντὶ τόπῳ οὗ ἐὰν ἐπονομάσω τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ, καὶ ἥξω πρὸς σὲ, καὶ εὐλογήσω σε.

25. Ἐὰν δὲ θυσιαστήριον ἐκ λίθων ποιῇς μοι, οὐκ οἰκοδομήσεις αὐτοὺς τμητούς· τὸ γὰρ ἐγχειρίδιόν σου ἐπιβέβληκας ἐπ' αὐτοὺς, καὶ μεμίανται.

26. Οὐκ ἀναβήσῃ ἐν ἀναβαθμίσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν μου, ὅπως ἂν μὴ ἀποκαλύψῃς τὴν ἀσχημοσύνην σου ἐπ' αὐτοῦ.

18. Et omnis populus videbat vocem, et lampades, et vocem tubæ, et montem fumantem: territi autem omnis populus steterunt a longe,

19. et dixerunt ad Moysen: Loquere tu nobis, et non loquatur ad nos Deus, ne moriamur.

20. Et dicit eis Moyses: Fidite: propterea enim venit Deus tentare vos, ut sit timor ejus in vobis, ut ne peccetis.

21. Stetit autem populus a longe, Moyses autem intravit in caliginem, ubi erat Deus.

22. Dixit autem Dominus ad Moysen: Hæc dices domni Jacob, et annuntiabis filiis Israel: Vos vidistis quia de cœlo locutus sum ad vos.

23. Non facietis vobisipsis deos argenteos, et deos aureos non facietis vobisipsis.

24. Altare de terra facietis mihi, et immolabitis super illud holocaustomata vestra et salutaria vestra, et oves et vitulos vestros, in omni loco ubicumque annominavero nomen meum illic, et veniam ad te, et benedicam te.

25. Sin autem de lapidibus altare facias mihi, non ædificabis eos sectos: cultrum enim tuum injecisti super eos, et inquinati sunt.

26. Non ascendes in gradibus ad altare meum, ne reveles turpitudinem tuam super illud.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

1. Καὶ ταῦτα τὰ δικαιώματα ἃ παραθήσῃ ἐνώπιον αὐτῶν.

2. Ἐὰν κτήσῃ παῖδα Ἑβραῖον, ἓξ ἔτη δουλεύσει σοι· τῷ δὲ ἑβδόμῳ ἔτει ἀπελεύσεται ἐλεύθερος δωρεάν.

3. Ἐὰν αὐτὸς μόνος εἰςέλθῃ, καὶ μόνος ἐξελεύσεται· ἐὰν δὲ γυνὴ συνειςέλθῃ μετ' αὐτοῦ, ἐξελεύσεται καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ.

4. Καὶ ἐὰν δὲ ὁ κύριος δῷ αὐτῷ γυναῖκα, καὶ τέκῃ αὐτῷ υἱοὺς ἢ θυγατέρας, ἡ γυνὴ καὶ τὰ παιδία ἔσται τῷ κυρίῳ αὐτοῦ, αὐτὸς δὲ μόνος ἐξελεύσεται.

5. Ἐὰν δὲ ἀποκριθεὶς εἴπῃ ὁ παῖς· Ἠγάπηκα τὸν κύριόν μου, καὶ τὴν γυναῖκα, καὶ τὰ παιδία, οὐκ ἀποτρέχω ἐλεύθερος,

6. προςάξει αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ πρὸς τὸ κριτήριον τοῦ Θεοῦ, καὶ τότε προςάξει αὐτὸν ἐπὶ τὴν θύραν ἐπὶ τὸν σταθμὸν, καὶ τρυπήσει ὁ κύριος αὐτοῦ τὸ οὖς τῷ ὀπητίῳ, καὶ δουλεύσει αὐτῷ εἰς τὸν αἰῶνα.

7. Ἐὰν δέ τις ἀποδῶται τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα οἰκέτιν, οὐκ ἀπελεύσεται ὥςπερ ἀποτρέχουσιν αἱ δοῦλαι.

8. Ἐὰν μὴ εὐαρεστήσῃ τῷ κυρίῳ αὐτῆς, ἣ αὐτῷ καθωμολογήσατο, ἀπολυτρώσει αὐτήν· ἔθνει δὲ ἀλλοτρίῳ οὐ κύριός ἐστι πωλεῖν αὐτὴν, ὅτι ἠθέτησεν ἐν αὐτῇ.

9. Ἐὰν δὲ τῷ υἱῷ καθομολογήσηται αὐτὴν, κατὰ τὸ δικαίωμα τῶν θυγατέρων ποιήσει αὐτῇ.

10. Ἐὰν δὲ ἄλλην λάβῃ ἑαυτῷ, τὰ δέοντα καὶ τὸν ἱματισμὸν καὶ τὴν ὁμιλίαν αὐτῆς οὐκ ἀποστερήσει.

11. Ἐὰν δὲ τὰ τρία ταῦτα μὴ ποιήσῃ αὐτῇ, ἐξελεύσεται δωρεὰν ἄνευ ἀργυρίου.

12. Ἐὰν δὲ πατάξῃ τις τινὰ, καὶ ἀποθάνῃ, θανάτῳ θανατούσθω·

CAPUT XXI.

1. Et hæ sunt justificationes quas appones coram illis.

2. Si acquisieris servum Hebræum, sex annos serviet tibi: septimo autem anno abibit liber gratis.

3. Si ipse solus intraverit, et solus exibit: sin autem uxor intraverit simul cum eo, exibit et uxor ejus.

4. Et vero si dominus dederit ei uxorem, et pepererit ei filios vel filias, uxor et parvuli erunt domino ejus, ipse autem solus exibit.

5. Sin autem respondens servus dixerit: Dilexi dominum meum, et uxorem, et parvulos, non abeo liber,

6. adducet eum dominus ejus ad tribunal Dei, et tunc adducet eum ad ostium ad postem, et perforabit dominus ejus aurem subula, et serviet ei in sæculum.

7. Si quis autem vendiderit filiam suam famulam, non abibit ita ut recedunt ancillæ.

8. Si non placuerit domino suo, quam annominavit sibi, redimet eam: genti autem exteræ non est dominus vendere illam, quoniam sprevit in ea.

9. Quod si filio annominaverit eam, secundum justificationem filiorum faciet ei.

10. Quod si aliam acceperit sibi, quæ opus sunt et vestem et conversationem ejus non fraudabit.

11. Sin autem tria hæc non fecerit ei, exibit gratis sine argento.

12. Quod si quis percusserit aliquem, et mortuus fuerit, morte moriatur:

34. ὁ κύριος τοῦ λάκκου ἀποτίσει, ἀργύριον δώσει τῷ κυρίῳ αὐτῶν· τὸ δὲ τετελευτηκὸς αὐτῷ ἔσται.

35. Ἐὰν δὲ κερατίσῃ τινὸς ταῦρος τὸν ταῦρον τοῦ πλησίον, καὶ τελευτήσῃ, ἀποδώσονται τὸν ταῦρον τὸν ζῶντα, καὶ διελοῦνται τὸ ἀργύριον αὐτοῦ, καὶ τὸν ταῦρον τὸν τεθνηκότα διελοῦνται.

36. Ἐὰν δὲ γνωρίζηται ὁ ταῦρος ὅτι κερατιστής ἐστι πρὸ τῆς χθὲς καὶ πρὸ τῆς τρίτης ἡμέρας, καὶ διαμεμαρτυρημένοι ὦσι τῷ κυρίῳ αὐτοῦ, καὶ μὴ ἀφανίσῃ αὐτὸν, ἀποτίσει ταῦρον ἀντὶ ταύρου· ὁ δὲ τετελευτηκὼς αὐτῷ ἔσται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒʹ.

1. Ἐὰν δέ τις κλέψῃ μόσχον ἢ πρόβατον, καὶ σφάξῃ ἢ ἀποδῶται, πέντε μόσχους ἀποτίσει ἀντὶ τοῦ μόσχου, καὶ τέσσαρα πρόβατα ἀντὶ τοῦ προβάτου.

2. Ἐὰν δὲ ἐν τῷ διορύγματι εὑρεθῇ ὁ κλέπτης, καὶ πληγεὶς ἀποθάνῃ, οὐκ ἔστιν αὐτῷ φόνος.

3. Ἐὰν δὲ ἀνατείλῃ ὁ ἥλιος ἐπ' αὐτῷ, ἔνοχος ἐστιν, ἀνταποθανεῖται· ἐὰν δὲ μὴ ὑπάρχῃ αὐτῷ, πραθήτω ἀντὶ τοῦ κλέμματος.

4. Ἐὰν δὲ καταλειφθῇ καὶ εὑρεθῇ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὸ κλέμμα, ἀπό τε ὄνου ἕως προβάτου ζῶντα, διπλᾶ αὐτὰ ἀποτίσει.

5. Ἐὰν δὲ καταβοσκήσῃ τις ἀγρὸν ἢ ἀμπελῶνα, καὶ ἀφῇ τὸ κτῆνος αὐτοῦ καταβοσκῆσαι ἀγρὸν ἕτερον, ἀποτίσει ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἀγροῦ κατὰ τὸ γέννημα αὐτοῦ. Ἐὰν δὲ πάντα τὸν ἀγρὸν καταβοσκήσῃ, τὰ βέλτιστα τοῦ ἀγροῦ αὐτοῦ καὶ τὰ βέλτιστα τοῦ ἀμπελῶνος αὐτοῦ ἀποτίσει.

6. Ἐὰν δὲ ἐξελθὸν πῦρ εὕρῃ ἀκάνθας, καὶ προσεμπρήσῃ ἅλωνας ἢ στάχυς ἢ πεδίον, ἀποτίσει ὁ τὸ πῦρ ἐκκαύσας.

7. Ἐὰν δέ τις δῷ τῷ πλησίον ἀργύριον ἢ σκεύη φυλάξαι, καὶ κλαπῇ ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ ἀνθρώπου· ἐὰν εὑρεθῇ ὁ κλέψας, ἀποτίσει τὸ διπλοῦν.

8. Ἐὰν δὲ μὴ εὑρεθῇ ὁ κλέψας, προσελεύσεται ὁ κύριος τῆς οἰκίας ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ ὀμεῖται ἦ μὴν μὴ αὐτὸν πεπονηρεῦσθαι ἐφ' ὅλης τῆς παρακαταθήκης τοῦ πλησίον,

9. κατὰ πᾶν ῥητὸν ἀδίκημα, περί τε μόσχου καὶ ὑποζυγίου, καὶ προβάτου, καὶ ἱματίου, καὶ πάσης ἀπωλείας τῆς ἐγκαλουμένης· ὅ,τι οὖν ἂν ᾖ, ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἐλεύσεται ἡ κρίσις ἀμφοτέρων, καὶ ὁ ἁλοὺς διὰ τοῦ Θεοῦ ἀποτίσει διπλοῦν τῷ πλησίον.

10. Ἐὰν δέ τις δῷ τῷ πλησίον ὑποζύγιον ἢ μόσχον ἢ πρόβατον ἢ πᾶν κτῆνος φυλάξαι, καὶ συντριβῇ ἢ τελευτήσῃ ἢ αἰχμάλωτον γένηται, καὶ μηδεὶς γνῷ,

11. ὅρκος ἔσται τοῦ Θεοῦ ἀνὰ μέσον ἀμφοτέρων, ἦ μὴν μὴ αὐτὸν πεπονηρεῦσθαι καθόλου τῆς παρακαταθήκης τοῦ πλησίον· καὶ οὕτως προσδέξεται ὁ κύριος αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἀποτίσει.

12. Ἐὰν δὲ κλαπῇ παρ' αὐτοῦ, ἀποτίσει τῷ κυρίῳ.

13. Ἐὰν δὲ θηριάλωτον γένηται, ἄξει αὐτὸν ἐπὶ τὴν θήραν, καὶ οὐκ ἀποτίσει.

14. Ἐὰν δὲ αἰτήσῃ τις παρὰ τοῦ πλησίον, καὶ συντριβῇ ἢ ἀποθάνῃ ἢ αἰχμάλωτον γένηται, ὁ δὲ κύριος μὴ ᾖ μετ' αὐτοῦ, ἀποτίσει.

15. Ἐὰν δὲ ὁ κύριος ᾖ μετ' αὐτοῦ, οὐκ ἀποτίσει. Ἐὰν δὲ μισθωτὸς ᾖ, ἔσται αὐτῷ ἀντὶ τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ.

34. dominus laci reddet, argentum dabit domino eorum : quod autem mortuum est ipsi erit.

35. Sin autem cornu percusserit alicujus taurus taurum proximi, et mortuus fuerit, vendent taurum vivum, et partientur argentum ejus, et taurum qui mortuus fuerit dispertient.

36. Sin autem notus fuerit taurus quia cornupeta est ante hesternam et ante nudiustertianam diem, et contestati fuerint domino ejus, et non clauserit eum, reddet taurum pro tauro : mortuus autem ipsius erit.

CAPUT XXII.

1. Si quis autem furatus fuerit vitulum vel ovem, et jugulaverit vel vendiderit, quinque vitulos reddet pro vitulo, et quatuor oves pro ove.

2. Sin autem in ipsa perfossione inventus fuerit fur, et percussus mortuus fuerit, non est illi cædes.

3. Si autem oriatur sol super eum, reus est, vicissim morietur : quod si non fuerit illi substantia, vendatur pro furto.

4. Si autem deprehensum fuerit et inventum fuerit in manu ejus furtum ab asino usque ad bovem viventia, dupla reddet ea.

5. Si autem depaverit quis agrum vel vineam, et admiserit pecus suum depascere agrum alium, reddet de agro suo juxta fructum ejus. Si autem omnem agrum depaverit, optima agri sui et optima vineæ suæ reddet.

6. Si autem egressus ignis invenerit spinas, et combusserit areas vel spicas vel campum, reddet ille qui ignem accendit.

7. Si quis autem dederit proximo argentum aut vasa ad custodiendum, et furto ablata fuerint de domo hominis : si inventus fuerit is qui furatus est, reddet duplum.

8. Si autem inventus non fuerit is qui furatus est, accedet dominus domus coram Deo, et jurabit omnino se non esse malignatum in toto deposito proximi,

9. secundum omnem dictam injustitiam, et de vitulo, et subjugali, et ove, et vestimento, et omni jactura accusata : quidquid igitur illud sit, coram Deo veniet judicium utrorumque, et qui deprehensus fuerit per Deum reddet duplum proximo.

10. Si quis autem dederit proximo subjugale vel vitulum vel ovem vel quodcumque pecus ad custodiendum, et contritum fuerit vel mortuum vel captivum factum fuerit, et nemo noverit,

11. juramentum Dei erit inter utrosque, omnino se non esse malignatum de toto deposito proximi : et sic admittet dominus ejus, et non reddet.

12. Sin autem furto ablatum fuerit ab eo, reddet domino.

13. Si autem a bestia captum fuerit, ducet eum ad bestiam, et non reddet.

14. Si quis vero petierit a proximo, et contritum vel mortuum fuerit, vel captivum factum fuerit, dominus autem non fuerit cum eo, reddet.

15. Si autem dominus fuerit cum eo, non reddet. Si autem mercenarius fuerit, erit ei pro mercede ejus.

9. Καὶ προσήλυτον οὐ θλίψετε· ὑμεῖς γὰρ οἴδατε τὴν ψυχὴν τοῦ προσηλύτου· αὐτοὶ γὰρ προσήλυτοι ἦτε ἐν γῇ Αἰγύπτῳ.

10. Ἓξ ἔτη σπερεῖς τὴν γῆν σου, καὶ συνάξεις τὰ γεννήματα αὐτῆς.

11. Τῷ δὲ ἑβδόμῳ ἄφεσιν ποιήσεις, καὶ ἀνήσεις αὐτὴν, καὶ ἔδονται οἱ πτωχοὶ τοῦ ἔθνους σου· τὰ δὲ ὑπολειπόμενα ἔδεται τὰ ἄγρια θηρία. Οὕτω ποιήσεις τὸν ἀμπελῶνά σου καὶ τὸν ἐλαιῶνά σου.

12. Ἓξ ἡμέρας ποιήσεις τὰ ἔργα σου, τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἀνάπαυσις· ἵνα ἀναπαύσηται ὁ βοῦς σου, καὶ τὸ ὑποζύγιόν σου, καὶ ἵνα ἀναψύξῃ ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης σου καὶ ὁ προσήλυτος.

13. Πάντα ὅσα εἴρηκα πρὸς ὑμᾶς φυλάξασθε. Καὶ ὄνομα θεῶν ἑτέρων οὐκ ἀναμνησθήσεσθε, οὐδὲ μὴ ἀκουσθῇ ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν.

14. Τρεῖς καιροὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑορτάσατέ μοι.

15. Τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων φυλάξασθε ποιεῖν· Ἑπτὰ ἡμέρας ἔδεσθε ἄζυμα, καθάπερ ἐνετειλάμην σοι, κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ μηνὸς τῶν νέων· ἐν γὰρ αὐτῷ ἐξῆλθες ἐξ Αἰγύπτου. Οὐκ ὀφθήσῃ ἐνώπιόν μου κενός.

16. Καὶ ἑορτὴν θερισμοῦ πρωτογεννημάτων ποιήσεις τῶν ἔργων σου, ὧν ἐὰν σπείρῃς ἐν τῷ ἀγρῷ σου, καὶ ἑορτὴν συντελείας ἐπ' ἐξόδου τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐν τῇ συναγωγῇ τῶν ἔργων σου τῶν ἐκ τοῦ ἀγροῦ σου.

17. Τρεῖς καιροὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ὀφθήσεται πᾶν ἀρσενικόν σου ἐνώπιον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου.

18. Ὅταν γὰρ ἐκβάλω τὰ ἔθνη ἀπὸ προσώπου σου, καὶ ἐμπλατύνω τὰ ὅριά σου, οὐ θύσεις ἐπὶ ζύμῃ αἷμα θυμιάματός μου, οὐδὲ μὴ κοιμηθῇ στέαρ τῆς ἑορτῆς μου ἕως πρωΐ.

19. Τὰς ἀπαρχὰς τῶν πρωτογεννημάτων τῆς γῆς σου εἰσοίσεις εἰς τὸν οἶκον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου. Οὐχ ἑψήσεις ἄρνα ἐν γάλακτι μητρὸς αὐτοῦ.

20. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ἵνα φυλάξῃ σε ἐν τῇ ὁδῷ, ὅπως εἰσαγάγῃ σε εἰς τὴν γῆν ἣν ἡτοίμασά σοι.

21. Πρόσεχε σεαυτῷ, καὶ εἰσάκουε αὐτοῦ, καὶ μὴ ἀπείθει αὐτῷ· οὐ γὰρ μὴ ὑποστείληταί σε· τὸ γὰρ ὄνομά μου ἐστὶν ἐπ' αὐτῷ.

22. Ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσητε τῆς ἐμῆς φωνῆς, καὶ ποιήσῃς πάντα ὅσα ἂν ἐντείλωμαί σοι, καὶ φυλάξητε τὴν διαθήκην μου, ἔσεσθέ μοι λαὸς περιούσιος ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν. Ἐμὴ γάρ ἐστι πᾶσα ἡ γῆ. Ὑμεῖς δὲ ἔσεσθέ μοι βασίλειον ἱεράτευμα, καὶ ἔθνος ἅγιον. Ταῦτα τὰ ῥήματα ἐρεῖς τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ· ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσητε τῆς φωνῆς μου, καὶ ποιήσητε πάντα ὅσα ἂν εἴπω σοι, ἐχθρεύσω τοῖς ἐχθροῖς σου, καὶ ἀντικείσομαι τοῖς ἀντικειμένοις σοι.

23. Πορεύσεται γὰρ ὁ ἄγγελός μου ἡγούμενός σου, καὶ εἰσάξει σε πρὸς τὸν Ἀμορραῖον, καὶ Χετταῖον, καὶ Φερεζαῖον, καὶ Χαναναῖον, καὶ Γεργεσαῖον, καὶ Εὐαῖον, καὶ Ἰεβουσαῖον, καὶ ἐκτρίψω αὐτούς.

24. Οὐ προσκυνήσεις τοῖς θεοῖς αὐτῶν, οὐδὲ μὴ λατρεύσῃς αὐτοῖς. Οὐ ποιήσεις κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν, ἀλλὰ καθαιρέσει καθελεῖς, καὶ συντρίβων συντρίψεις τὰς στήλας αὐτῶν.

25. Καὶ λατρεύσεις Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου· καὶ εὐλογήσω τὸν ἄρτον σου καὶ τὸν οἶνόν σου καὶ τὸ ὕδωρ σου, καὶ ἀποστρέψω μαλακίαν ἀφ' ὑμῶν.

9. Et advenam non tribulabitis : vos enim nostis animam advenæ : ipsi enim advenæ fuistis in terra Ægypto.

10. Sex annis seminabis terram tuam, et colliges fructus ejus.

11. Septimo autem remissionem facies, et requiem dabis illi, et edent pauperes gentis tuæ : quæ autem superabunt edent terræ bestiæ. Sic facies vineam tuam et olivetum tuum.

12. Sex diebus facies opera tua, die autem septimo requies: ut requiescat bos tuus, et subjugale tuum, et ut refrigeretur filius ancillæ tuæ et advena.

13. Omnia quæcumque dixi ad vos custodite. Et nomen deorum aliorum non rememorabitis, neque audietur de ore vestro.

14. Tribus temporibus anni festum agite mihi.

15. Festum azymorum servate facere. Septem diebus edetis azyma, sicut præcepi tibi, ad tempus mensis novorum : in ipso enim egressus es de Ægypto. Non apparebis in conspectu meo vacuus.

16. Et festum messis primitivorum facies operum tuorum, quæcumque seminaveris in agro tuo, et festum consummationis in exitu anni in collectione operum tuorum quæ de agro tuo.

17. Tribus temporibus anni apparebit omne masculinum tuum coram Domino Deo tuo.

18. Quando enim ejecero gentes a facie tua, et dilatavero fines tuos, non immolabis super fermentum sanguinem thymiamatis mei, neque dormiet adeps solemnitatis meæ usque mane.

19. Primitias primitivorum terræ tuæ inferes in domum Domini Dei tui. Non coques agnum in lacte matris suæ.

20. Et ecce ego mitto angelum meum ante faciem tuam, ut servet te in via, ut inducat te in terram quam paravi tibi.

21. Attende tibi, et exaudi eum, et non sis incredulus ei : non enim verebitur te : nomen enim meum est in eo.

22. Si auditione audieris vocem meam, et feceris omnia quæcumque præcepero tibi, et custodieritis testamentum meum, eritis mihi populus peculiaris ex omnibus gentibus. Mea est enim omnis terra. Vos autem eritis mihi regale sacerdotium, et gens sancta. Hæc verba dices filiis Israel : Si auditione audieritis vocem meam, et feceritis omnia quæcumque dixero vobis, inimicus ero inimicis tuis, et adversabor adversariis tuis.

23. Ibit enim angelus meus ducens te, et introducet te ad Amorrhæum, et Chettæum, et Pheresæum, et Chananæum, et Gergesæum, et Evæum, et Jebusæum, et atteram eos.

24. Non adorabis deos eorum, neque servies eis. Non facies secundum opera eorum, sed destructione destrues, et contereus conteres statuas eorum.

25. Et servies Domino Deo tuo : et benedicam panem tuum et vinum tuum et aquam tuam, et avertam infirmitatem a vobis.

οὐδὲ εἷς· καὶ ὤφθησαν ἐν τῷ τόπῳ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον.

12. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἀνάβηθι πρός με εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἴσθι ἐκεῖ· καὶ δώσω σοι τὰ πυξία τὰ λίθινα, τὸν νόμον καὶ τὰς ἐντολὰς, ἃς ἔγραψα νομοθετῆσαι αὐτοῖς.

13. Καὶ ἀναστὰς Μωϋσῆς, καὶ Ἰησοῦς ὁ παρεστηκὼς αὐτῷ ἀνέβησαν εἰς τὸ ὄρος τοῦ Θεοῦ,

14. καὶ τοῖς πρεσβυτέροις εἶπαν· Ἡσυχάζετε αὐτοῦ, ἕως ἀναστρέψωμεν πρὸς ὑμᾶς. Καὶ ἰδοὺ Ἀαρὼν καὶ Ὢρ μεθ' ὑμῶν· ἐάν τινι συμβῇ κρίσις, προςπορευέσθωσαν αὐτοῖς.

15. Καὶ ἀνέβη Μωϋσῆς καὶ Ἰησοῦς εἰς τὸ ὄρος. Καὶ ἐκάλυψεν ἡ νεφέλη τὸ ὄρος·

16. καὶ κατέβη ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ Σινᾶ, καὶ ἐκάλυψεν αὐτὸ ἡ νεφέλη ἓξ ἡμέρας. Καὶ ἐκάλεσε Κύριος τὸν Μωϋσῆν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἐκ μέσου τῆς νεφέλης.

17. Τὸ δὲ εἶδος τῆς δόξης Κυρίου, ὡςεὶ πῦρ φλέγον ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους, ἐναντίον τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

18. Καὶ εἰςῆλθε Μωϋσῆς εἰς τὸ μέσον τῆς νεφέλης, καὶ ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἦν ἐκεῖ ἐν τῷ ὄρει τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας.

apparuerunt in loco Dei, et manducaverunt et biberunt.

12. Et dixit Dominus ad Moysen : Ascende ad me in montem, et sta ibi : et dabo tibi tabulas lapideas, legem et mandata quæ scripsi ad docendos eos.

13. Et surgens Moyses, et Jesus qui ad stabat ei, ascenderunt in montem Dei,

14. et senioribus dixerunt : Quiescite hic, donec revertamur ad vos. Et ecce Aaron et Or vobiscum : si cui acciderit judicium, adeant ad eos.

15. Et ascendit Moyses et Jesus in montem. Et operuit nubes montem :

16. et descendit gloria Dei super montem Sina, et operuit eum nubes sex dies. Et vocavit Dominus Moysen die septimo de medio nubis.

17. Species autem gloriæ Domini, tamquam ignis ardens super cacumen montis, coram filiis Israel.

18. Et intravit Moyses in medium nubis, et ascendit in montem, et fuit ibi in monte quadraginta dies et quadraginta noctes.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Εἶπον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ λάβετε ἀπαρχὰς παρὰ πάντων, οἷς ἂν δόξῃ τῇ καρδίᾳ, καὶ λήψεσθε τὰς ἀπαρχάς μου.

3. Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἀπαρχὴ ἣν λήψεσθε παρ' αὐτῶν· χρυσίον, καὶ ἀργύριον, καὶ χαλκὸν,

4. καὶ ὑάκινθον, καὶ πορφύραν, καὶ κόκκινον διπλοῦν, καὶ βύσσον κεκλωσμένην, καὶ τρίχας αἰγείας,

5. καὶ δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα, καὶ δέρματα ὑακίνθινα, καὶ ξύλα ἄσηπτα,

6. καὶ ἔλαιον εἰς τὴν φαῦσιν, θυμιάματα εἰς τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος,

7. καὶ λίθους σαρδίου, καὶ λίθους εἰς τὴν γλυφὴν εἰς τὴν ἐπωμίδα καὶ τὸν ποδήρη.

8. Καὶ ποιήσεις μοι ἁγίασμα, καὶ ὀφθήσομαι ἐν ὑμῖν.

9. Καὶ ποιήσεις μοι κατὰ πάντα ὅσα σοι δεικνύω ἐν τῷ ὄρει, τὸ παράδειγμα τῆς σκηνῆς, καὶ τὸ παράδειγμα πάντων τῶν σκευῶν αὐτῆς. Οὕτω ποιήσεις.

10. Καὶ ποιήσεις κιβωτὸν μαρτυρίου ἐκ ξύλων ἀσήπτων, δύο πήχεων καὶ ἡμίσους τὸ μῆκος, καὶ πήχεως καὶ ἡμίσους τὸ πλάτος, καὶ πήχεως καὶ ἡμίσους τὸ ὕψος.

11. Καὶ καταχρυσώσεις αὐτὴν χρυσίῳ καθαρῷ, ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν χρυσώσεις αὐτήν. Καὶ ποιήσεις αὐτῇ κυμάτια χρυσᾶ στρεπτὰ κύκλῳ.

12. Καὶ ἐλάσεις αὐτῇ τέσσαρας δακτυλίους χρυσοῦς, καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὰ τέσσαρα κλίτη· δύο δακτυλίους ἐπὶ τὸ κλίτος τὸ ἓν, καὶ δύο δακτυλίους ἐπὶ τὸ κλίτος τὸ δεύτερον.

13. Ποιήσεις δὲ ἀναφορεῖς ξύλα ἄσηπτα, καὶ καταχρυσώσεις αὐτὰ χρυσίῳ.

14. Καὶ εἰςάξεις τοὺς ἀναφορεῖς εἰς τοὺς δακτυλίους τοὺς ἐν τοῖς κλίτεσι τῆς κιβωτοῦ, αἴρειν τὴν κιβωτὸν ἐν αὐτοῖς.

CAPUT XXV.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

2. Dic filiis Israel, et accipite primitias ab omnibus, quibuscumque visum fuerit cordi, et accipietis primitias meas.

3. Et hæc est primitia quam accipietis ab eis : aurum, et argentum, et æs,

4. et hyacinthum, et purpuram, et coccum duplex, et byssum tortam, et pilos caprinos,

5. et pelles arietum rubricatas, et pelles hyacinthinas, et ligna imputribilia,

6. oleum ad illuminationem, thymiamata ad oleum unctionis, et ad compositionem thymiamatis,

7. et lapides sardii, et lapides in sculpturam ad superhumerale, et poderem.

8. Et facies mihi sanctuarium, et apparebo in vobis.

9. Et facies mihi secundum omnia quæcumque tibi ostendo in monte, exemplum tabernaculi, et exemplum omnium vasorum ejus. Sic facies.

10. Et facies arcam testimonii ex lignis imputribilibus, duorum cubitorum et dimidii longitudo, et cubiti ac dimidii latitudo, et cubiti ac dimidii altitudo.

11. Et inaurabis illam auro puro, intrinsecus et extrinsecus inaurabis eam. Et facies ei cymacia aurea tortilia in circuitu.

12. Et fabricabis illi quatuor annulos aureos, et impones super quatuor latera : duos annulos in latere uno, et duos annulos in latere secundo.

13. Facies autem gestatoria ligna imputribilia, et inaurabis ea auro.

14. Et introduces gestatoria in annulos qui sunt in lateribus arcæ, ad portandum arcam in eis.

15. Ἐν τοῖς δακτυλίοις τῆς κιβωτοῦ ἔσονται οἱ ἀναφορεῖς ἀκίνητοι.

16. Καὶ ἐμβαλεῖς εἰς τὴν κιβωτὸν τὰ μαρτύρια ἃ ἂν δῶ σοι.

17. Καὶ ποιήσεις ἱλαστήριον ἐπίθεμα χρυσίου καθαροῦ, δύο πήχεων καὶ ἡμίσους τὸ μῆκος, καὶ πήχεως καὶ ἡμίσους τὸ πλάτος.

18. Καὶ ποιήσεις δύο Χερουβὶμ χρυσοτορευτὰ, καὶ ἐπιθήσεις αὐτὰ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν κλιτῶν τοῦ ἱλαστηρίου.

19. Ποιηθήσονται Χεροὺβ εἷς ἐκ τοῦ κλίτους τούτου, καὶ Χεροὺβ εἷς ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ δευτέρου τοῦ ἱλαστηρίου. Καὶ ποιήσεις τοὺς δύο Χερουβὶμ ἐπὶ τὰ δύο κλίτη.

20. Ἔσονται οἱ Χερουβὶμ ἐκτείνοντες τὰς πτέρυγας ἐπάνωθεν, συσκιάζοντες ἐν ταῖς πτέρυξιν αὐτῶν ἐπὶ τοῦ ἱλαστηρίου, καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν εἰς ἄλληλα, εἰς τὸ ἱλαστήριον ἔσονται τὰ πρόσωπα τῶν Χερουβίμ.

21. Καὶ ἐπιθήσεις τὸ ἱλαστήριον ἐπὶ τὴν κιβωτὸν ἄνωθεν, καὶ εἰς τὴν κιβωτὸν ἐμβαλεῖς τὰ μαρτύρια ἃ ἂν δῶ σοι.

22. Καὶ γνωσθήσομαί σοι ἐκεῖθεν, καὶ λαλήσω σοι ἄνωθεν τοῦ ἱλαστηρίου ἀναμέσον τῶν δύο Χερουβὶμ τῶν ὄντων ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ τοῦ μαρτυρίου, καὶ κατὰ πάντα ὅσα ἐὰν ἐντείλωμαί σοι πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ.

23. Καὶ ποιήσεις τράπεζαν χρυσῆν χρουσίου καθαροῦ, δύο πήχεων τὸ μῆκος, καὶ πήχεως τὸ εὖρος, καὶ πήχεως καὶ ἡμίσους τὸ ὕψος.

24. Καὶ ποιήσεις αὐτῇ στρεπτὰ κυμάτια χρυσᾶ κύκλῳ. Καὶ ποιήσεις αὐτῇ στεφάνην παλαιστοῦ κύκλῳ.

25. Καὶ ποιήσεις στρεπτὸν κυμάτιον τῇ στεφάνῃ κύκλῳ.

26. Καὶ ποιήσεις τέσσαρας δακτυλίους χρυσοῦς, καὶ ἐπιθήσεις τοὺς τέσσαρας δακτυλίους ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη τῶν ποδῶν αὐτῆς ὑπὸ τὴν στεφάνην.

27. Καὶ ἔσονται οἱ δακτύλιοι εἰς θήκας τοῖς ἀναφορεῦσιν, ὥστε αἴρειν ἐν αὐτοῖς τὴν τράπεζαν.

28. Καὶ ποιήσεις τοὺς ἀναφορεῖς ἐκ ξύλων ἀσήπτων, καὶ καταχρυσώσεις αὐτοὺς χρυσίῳ καθαρῷ, καὶ ἀρθήσεται ἐν αὐτοῖς ἡ τράπεζα.

29. Καὶ ποιήσεις τὰ τρυβλία αὐτῆς, καὶ τὰς θυΐσκας, καὶ τὰ σπονδεῖα, καὶ τοὺς κυάθους, ἐν οἷς σπείσεις ἐν αὐτοῖς, ἐκ χρυσίου καθαροῦ ποιήσεις αὐτά.

30. Καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἄρτους ἐνωπίους ἐναντίον μου διαπαντός.

31. Καὶ ποιήσεις λυχνίαν ἐκ χρυσίου καθαροῦ, τορευτὴν ποιήσεις τὴν λυχνίαν. Ὁ καυλὸς αὐτῆς, καὶ οἱ καλαμίσκοι, καὶ οἱ κρατῆρες, καὶ οἱ σφαιρωτῆρες, καὶ τὰ κρίνα ἐξ αὐτῆς ἔσται.

32. Ἓξ δὲ καλαμίσκοι ἐκπορευόμενοι ἐκ πλαγίων· τρεῖς καλαμίσκοι τῆς λυχνίας ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ ἑνὸς αὐτῆς· καὶ τρεῖς καλαμίσκοι τῆς λυχνίας ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ δευτέρου.

33. Καὶ τρεῖς κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρυΐσκους. Ἐν τῷ ἑνὶ καλαμίσκῳ σφαιρωτὴρ καὶ κρίνον. Οὕτω τοῖς ἓξ καλαμίσκοις τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τῆς λυχνίας.

34. Καὶ ἐν τῇ λυχνίᾳ τέσσαρες κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρυΐσκους· ἐν τῷ ἑνὶ καλαμίσκῳ σφαιρωτῆρες, καὶ τὰ κρίνα αὐτῆς.

35. Ὁ σφαιρωτὴρ ὑπὸ τοὺς δύο καλαμίσκους ἐξ αὐτῆς· καὶ σφαιρωτὴρ ὑπὸ τοὺς τέσσαρας καλαμίσκους

15. In annulis arcæ erunt gestatoria immobilia.

16. Et injicies in arcam testimonia quæ dedero tibi.

17. Et facies propitiatorium opertorium auri puri duorum cubitorum et dimidii longitudo, et cubiti ac dimidii latitudo.

18. Et facies duos Cherubim aureos tornatiles, et impones eos ex utrisque lateribus propitiatorii.

19. Fient Cherub unus e latere hoc, et Cherub unus e latere secundo propitiatorii. Et facies duos Cherubim super duo latera.

20. Erunt Cherubim extendentes alas desuper, obumbrantes in alis suis super propitiatorium, et facies eorum ad se invicem, in propitiatorium erunt vultus ipsorum Cherubim

21. Et impones propitiatorium super arcam desuper, et in arcam injicies testimonia quæ dedero tibi.

22. Et innotescam tibi inde, et loquar tibi de sursum propitiatorii inter duos Cherubim exsistentes super arcam testimonii, et secundum omnia quæcumque mandavero tibi ad filios Israel.

23. Et facies mensam auream auri puri, duorum cubitorum longitudo, et cubiti latitudo, et cubiti ac dimidii altitudo.

24. Et facies ei tortilia cymacia aurea in circuitu. Et facies ei coronam palmi in circuitu.

25. Et facies tortile cymacium coronæ in circuitu.

26. Et facies quatuor annulos aureos, et impones quatuor annulos in quatuor partes pedum illius sub corona.

27. Et erunt annuli in thecas ipsis gestatoriis, ad portandum in eis mensam.

28. Et facies gestatoria de lignis imputribilibus, et inaurabis ea auro puro, et portabitur in eis mensa.

29. Et facies catinos ejus, et thuribula, et libatoria, et cyathos, in quibus libabis in eis, ex auro puro facies ea.

30. Et impones super mensam panes præsentes coram me semper.

31. Et facies candelabrum ex auro puro, tornatile facies candelabrum. Hastile ejus, et calamisci, et crateres, et sphærulæ, et lilia ex ipso exsistent.

32. Sex autem calami exeuntes a lateribus, tres calami candelabri e latere uno ejus, et tres calami candelabri e latere secundo.

33. Et tres crateres reddentes formam nucum. In uno calamo sphærula et lilium. Sic sex calamis exeuntibus e candelabro.

34. Et in candelabro quatuor crateres reddentes formam nucum : in uno calamo sphærulæ, et lilia ejus.

35. Sphærula sub duobus calamis ex eo : et sphærula sub quatuor calamis ex eo : sic sex calamis exeuntibus e cande-

χεων τὸ ὕψος, ἐξ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης, τῇ ποικιλίᾳ τοῦ ῥαφιδευτοῦ· στῦλοι αὐτῶν τέσσαρες, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τέσσαρες.

17. Πάντες οἱ στῦλοι τῆς αὐλῆς κύκλῳ κατηργυρωμένοι ἀργυρίῳ· καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν ἀργυραῖ, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν χαλκαῖ.

18. Τὸ δὲ μῆκος τῆς αὐλῆς ἑκατὸν ἐφ' ἑκατὸν, καὶ εὖρος πεντήκοντα ἐπὶ πεντήκοντα· καὶ ὕψος πέντε πήχεων ἐκ βύσσου κεκλωσμένης, καὶ βάσεις αὐτῶν χαλκαῖ.

19. Καὶ πᾶσα ἡ κατασκευὴ καὶ πάντα τὰ ἐργαλεῖα καὶ οἱ πάσσαλοι τῆς αὐλῆς χαλκοῖ.

20. Καὶ σὺ σύνταξον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ λαβέτωσάν σοι ἔλαιον ἐξ ἐλαίων ἄτρυγον καθαρὸν κεκομμένον εἰς φῶς καῦσαι, ἵνα καίηται λύχνος διαπαντὸς

21. ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου. Ἔξωθεν τοῦ καταπετάσματος τοῦ ἐπὶ τῆς διαθήκης καύσει αὐτὸ Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἀφ' ἑσπέρας ἕως πρωῒ, ἐναντίον Κυρίου, νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ'.

1. Καὶ σὺ προςαγάγου πρὸς σεαυτὸν τόν τε Ἀαρὼν τὸν ἀδελφόν σου, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἱερατεύειν μοι Ἀαρὼν, καὶ Ναδὰβ, καὶ Ἀβιοὺδ, καὶ Ἰθάμαρ υἱοὺς Ἀαρών.

2. Καὶ ποιήσεις στολὴν ἁγίαν Ἀαρὼν τῷ ἀδελφῷ σου εἰς τιμὴν καὶ δόξαν.

3. Καὶ σὺ λάλησον πᾶσι τοῖς σοφοῖς τῇ διανοίᾳ, οὓς ἐνέπλησα πνεύματος σοφίας καὶ αἰσθήσεως· καὶ ποιήσουσι τὴν στολὴν τὴν ἁγίαν Ἀαρὼν εἰς τὸ ἅγιον, ἐν ᾗ ἱερατεύσει μοι.

4. Καὶ αὗται αἱ στολαὶ ἃς ποιήσουσι· τὸ περιστήθιον, καὶ τὴν ἐπωμίδα, καὶ τὸν ποδήρη, καὶ χιτῶνα κοσυμβωτὸν, καὶ κίδαριν, καὶ ζώνην. Καὶ ποιήσουσι στολὰς ἁγίας Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ εἰς τὸ ἱερατεύειν μοι.

5. Καὶ αὐτοὶ λήψονται τὸ χρυσίον, καὶ τὸν ὑάκινθον, καὶ τὴν πορφύραν, καὶ τὸ κόκκινον, καὶ τὴν βύσσον.

6. Καὶ ποιήσουσι τὴν ἐπωμίδα ἐκ βύσσου κεκλωσμένης, ἔργον ὑφαντὸν ποικιλτοῦ.

7. Δύο ἐπωμίδες συνέχουσαι ἔσονται αὐτῷ ἑτέρα τὴν ἑτέραν, ἐπὶ τοῖς δυσὶ μέρεσιν ἐξηρτημέναι.

8. Καὶ τὸ ὕφασμα τῶν ἐπωμίδων, ὅ ἐστιν ἐπ' αὐτῷ, κατὰ τὴν ποίησιν ἐξ αὐτοῦ ἔσται ἐκ χρυσίου καθαροῦ, καὶ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου διανενησμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης.

9. Καὶ λήψῃ τοὺς δύο λίθους, λίθους σμαράγδου, καὶ γλύψεις ἐν αὐτοῖς τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἰσραήλ·

10. ἓξ ὀνόματα ἐπὶ τὸν λίθον τὸν ἕνα, καὶ τὰ ἓξ ὀνόματα τὰ λοιπὰ ἐπὶ τὸν λίθον τὸν δεύτερον κατὰ τὰς γενέσεις αὐτῶν,

11. ἔργον λιθουργικῆς τέχνης· γλύμμα σφραγίδος διαγλύψεις τοὺς δύο λίθους ἐπὶ τοῖς ὀνόμασι τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

12. Καὶ θήσεις τοὺς δύο λίθους ἐπὶ τῶν ὤμων τῆς ἐπωμίδος· λίθοι μνημοσύνου εἰσὶ τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. Καὶ ἀναλήψεται Ἀαρὼν τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἔναντι Κυρίου ἐπὶ τῶν δύο ὤμων αὐτοῦ, μνημόσυνον περὶ αὐτῶν.

hyacintho, et purpura, et cocco torto, et bysso torta, varietate acu picti : columnæ eorum quatuor, et bases earum quatuor.

17. Omnes columnæ atrii in circuitu inargentatæ argento : et capita earum argentea, et bases earum æreæ.

18. Longitudo autem atrii centum per centum, et latitudo quinquaginta ad quinquaginta : et altitudo quinque cubitorum ex bysso torta, et bases eorum æreæ.

19. Et omnis supellex et omnia instrumenta et paxilli atrii sint ærei.

20. Et tu præcipe filiis Israel, et sumant sibi oleum ex olivis defecatum purum contusum ad lumen accendendum, ut ardeat lucerna semper

21. in tabernaculo testimonii. Extra vêlamen quod est super testamentum, accendet illud Aaron, et filii ejus a vespera usque ad mane, ante Dominum, legitimum sempiternum in progenies vestras a filiis Israel.

CAPUT XXVIII.

1. Et tu adduc ad te et Aaron fratrem tuum, et filios ejus et de filiis Israel, ut sacerdotio fungantur mihi Aaron, et Nadab, et Abiud, et Eleazar, et Ithamar filii Aaron.

2. Et facies stolam sanctam Aaron fratri tuo ad honorem et gloriam.

3. Et tu loquere omnibus sapientibus mente, quos replevi spiritu sapientiæ et sensus : et facient stolam sanctam Aaron ad sanctum, in qua sacerdotio fungetur mihi.

4. Et hæ sunt stolæ quas facient : pectorale, et superhumerale, et talarem, et tunicam cosymbotam, et cidarim, et zonam. Et facient stolas sanctas Aaron et filiis ejus ut sacerdotio fungantur mihi.

5. Et ipsi sument aurum, et hyacinthum, et purpuram, et coccum, et byssum.

6. Et facient superhumerale de bysso torta, opus textum variatoris.

7. Duo superhumeralia erunt ei continentia alterum alterum, in duabus partibus annexa.

8. Et textura superhumeralium, quæ est in eo, secundum factionem ex eo, erit ex auro puro, et hyacintho, et purpura, et cocco neto, et bysso torta.

9. Et sumes duos lapides, lapides smaragdi, et sculpes in eis nomina filiorum Israel :

10. sex nomina in lapide uno, et sex nomina reliqua in lapide secundo secundum generationes eorum,

11. opus lapidariæ artis : sculpturam sigilli sculpes ambos lapides in nominibus filiorum Israel.

12. Et pones ambos lapides super humeros superhumeralis : lapides memorialis sunt filiis Israel. Et portabit Aaron nomina filiorum Israel ante Dominum super duos humeros suos, memoriale pro eis.

13. Καὶ ποιήσεις ἀσπιδίσκας ἐκ χρυσίου καθαροῦ.

14. Καὶ ποιήσεις δύο κροσσωτὰ ἐκ χρυσίου καθαροῦ, καταμεμιγμένα ἐν ἄνθεσιν, ἔργον πλοκῆς. Καὶ ἐπιθήσεις τὰ κροσσωτὰ τὰ πεπλεγμένα ἐπὶ τὰς ἀσπιδίσκας, κατὰ τὰς παρωμίδας αὐτῶν ἐκ τῶν ἐμπροσθίων.

15. Καὶ ποιήσεις λογεῖον τῶν κρίσεων, ἔργον ποικιλτοῦ· κατὰ τὸν ῥυθμὸν τῆς ἐπωμίδος ποιήσεις αὐτὸ ἐκ χρυσίου, καὶ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης.

16. Ποιήσεις αὐτὸ τετράγωνον. Ἔσται διπλοῦν· σπιθαμῆς τὸ μῆκος αὐτοῦ, καὶ σπιθαμῆς τὸ εὖρος.

17. Καὶ καθυφανεῖς ἐν αὐτῷ ὕφασμα κατάλιθον τετράστιχον. Στίχος λίθων ἔσται· σάρδιον, τοπάζιον, καὶ σμάραγδος, ὁ στίχος ὁ εἷς.

18. Καὶ ὁ στίχος ὁ δεύτερος· ἄνθραξ, καὶ σάπφειρος, καὶ ἴασπις.

19. Καὶ ὁ στίχος ὁ τρίτος· λιγύριον, ἀχάτης, ἀμέθυστος.

20. Καὶ ὁ στίχος ὁ τέταρτος· χρυσόλιθος, καὶ βηρύλλιον, καὶ ὀνύχιον· περικεκαλυμμένα χρυσίῳ, συνδεδεμένα ἐν χρυσίῳ· ἔστωσαν κατὰ στίχον αὐτῶν.

21. Καὶ οἱ λίθοι ἔστωσαν ἐκ τῶν ὀνομάτων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ δεκαδύο κατὰ τὰ ὀνόματα αὐτῶν· γλυφαὶ σφραγίδων, ἕκαστος κατὰ τὸ ὄνομα, ἔστωσαν εἰς δεκαδύο φυλάς.

22. Καὶ ποιήσεις ἐπὶ τὸ λογεῖον κρωσσοὺς συμπεπλεγμένους, ἔργον ἁλυσιδωτὸν ἐκ χρυσίου καθαροῦ.

(*) 29. Καὶ λήψεται Ἀαρὼν τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ λογείου τῆς κρίσεως ἐπὶ τοῦ στήθους, εἰσιόντι εἰς τὸ ἅγιον μνημόσυνον ἐναντίον τοῦ Θεοῦ.

24. Καὶ θήσεις ἐπὶ τὸ λογεῖον τῆς κρίσεως τοὺς κρωσσούς· τὰ ἁλυσιδωτὰ ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν κλιτῶν τοῦ λογείου ἐπιθήσεις.

25. Καὶ τὰς δύο ἀσπιδίσκας ἐπιθήσεις ἐπ' ἀμφοτέρους τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος κατὰ πρόσωπον.

30. Καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὸ λογεῖον τῆς κρίσεως τὴν δήλωσιν καὶ τὴν ἀλήθειαν· καὶ ἔσται ἐπὶ τοῦ στήθους Ἀαρών, ὅταν εἰσπορεύηται εἰς τὸ ἅγιον ἔναντι Κυρίου. Καὶ οἴσει Ἀαρὼν τὰς κρίσεις τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ στήθους ἔναντι Κυρίου διαπαντός.

31. Καὶ ποιήσεις ὑποδύτην ποδήρη ὅλον ὑακίνθινον·

32. καὶ ἔσται τὸ περιστόμιον ἐξ αὐτοῦ μέσον, ὤαν

13. Et facies aspidiscas ex auro puro.

14. Et facies duas catenulas ex auro puro, admistas in floribus, opus plicaturæ. Et impones catenulas plicatas super aspidiscas secundum paromidas earum ex anterioribus.

15. Et facies rationale judiciorum, opus variatoris : juxta modum superhumeralis facies illud ex auro, et hyacintho, et purpura, et cocco torto, et bysso torta.

16. Facies ipsum quadrangulum. Erit duplex : spithami longitudo ejus, et spithami latitudo.

17. Et attexes in eo texturam lapidarem quadri ordinem. Ordo lapidum erit : sardius, topazius, et smaragdus, ordo unus.

18. Et ordo secundus : carbunculus, et sapphirus, et jaspis.

19. Et ordo tertius : ligurius, achates, amethystus.

20. Et ordo quartus : chrysolithus, et beryllius, et onychinus : circumtecta auro, colligata in auro : sint secundum ordinem eorum.

21. Et lapides sint ex nominibus filiorum Israel duodecim secundum nomina eorum : sculpturæ sigillorum, unusquisque juxta nomen, sint in duodecim tribus.

22. Et facies super rationale fimbrias complectentes, opus catenatum ex auro puro.

29. Et sumet Aaron nomina filiorum Israel super rationale judicii super pectus, introeunti in sanctum memoriale coram Deo.

24. Et pones super rationale judicii fimbrias : catenata super utraque latera rationalis impones.

25. Et duas aspidiscas impones super utrosque humeros superhumeralis ad faciem.

30. Et impones super rationale judicii demonstrationem et veritatem : et erit super pectus Aaron quando ingredietur in sanctum ante Dominum. Et afferet Aaron judicia filiorum Israel super pectus ante Dominum semper.

31. Et facies subuculam talarem totam hyacinthinam :

32. et erit peristomium ex ea medium, oram habens in

(*) 23. Καὶ ποιήσεις ἐπὶ τὸ λογεῖον δύο δακτυλίους χρυσοῦς· καὶ ἐπιθήσεις τοὺς δύο δακτυλίους τοὺς χρυσοῦς ἐπ' ἀμφοτέρας τὰς ἀρχὰς τοῦ λογείου.

24. Καὶ ἐπιθήσεις τοὺς κρωσσοὺς καὶ τὰ ἁλυσιδωτὰ χρυσίου ἐπὶ τοὺς δύο δακτυλίους ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν κλιτῶν τοῦ λογείου.

25. Καὶ δύο κλίτη τῶν δύο κρωσσῶν ἐπιθήσεις ἐπὶ τὰ δύο ἐμπλόκια, καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος ἐξ ἐναντίας κατὰ πρόσωπον.

26. Καὶ ποιήσεις δύο δακτυλίους χρυσοῦς, καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὰ δύο πτερύγια τοῦ λογείου ἐπὶ τὸ ἄκρον ἀπ' ἄκρου τοῦ ὀπισθίου τῆς ἐπωμίδος ἔσωθεν.

27. Καὶ ποιήσεις δύο δακτυλίους χρυσοῦς, καὶ ἐπιθήσεις ἐπ' ἀμφοτέρους τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος κάτωθεν αὐτοῦ κατὰ πρόσωπον, κατὰ τὴν συμβολὴν ἄνωθεν τῆς συνυφῆς τῆς ἐπωμίδος.

28. Καὶ σφίγξεις τὸ λογεῖον ἀπὸ τῶν δακτυλίων τῶν ἐπ' αὐτοῦ εἰς τοὺς δακτυλίους τῆς ἐπωμίδος συνεχομένους ἐκ τῆς ὑακίνθου συμπεπλεγμένους εἰς τὸ ὕφασμα τῆς ἐπωμίδος, ἵνα μὴ χαλᾶται τὸ λογεῖον ἀπὸ τῆς ἐπωμίδος. (Ex Complut.)

23. Et facies super rationale duos annulos aureos, et impones hos duos annulos aureos super utraque principia rationalis.

24. Et impones fimbrias et catenata auri super duos annulos super utraque latera rationalis.

25. Et duo latera duarum fimbriarum impones super duas complicationes, et impones super humeros superhumeralis ex adverso secundum faciem.

26. Et facies duos annulos aureos et impones super duas alas rationalis super summitatem a summitate dorsi ipsius superhumeralis ab intus.

27. Et facies duos annulos aureos et impones super utrosque humeros superhumeralis ab imo ejus, secundum faciem ad commissuram desuper contexturæ superhumeralis.

28. Et stringes rationale ab annulis qui super ipsum ad annulos superhumeralis continentes ex hyacintho complicatos ad contexturam superhumeralis, ut non diffluat rationale a superhumerali.

6. Καὶ ἐπιθήσεις τὴν μίτραν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπιθήσεις τὸ πέταλον τὸ ἁγίασμα ἐπὶ τὴν μίτραν.

7. Καὶ λήψῃ τοῦ ἐλαίου τοῦ χρίσματος, καὶ ἐπιχεεῖς αὐτὸ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ χρίσεις αὐτόν.

8. Καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ προςάξεις, καὶ ἐνδύσεις αὐτοὺς χιτῶνας,

9. καὶ ζώσεις αὐτοὺς ταῖς ζώναις, καὶ περιθήσεις αὐτοῖς τὰς κιδάρεις· καὶ ἔσται αὐτοῖς ἱερατεία μοι εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ τελειώσεις Ἀαρὼν τὰς χεῖρας αὐτοῦ, καὶ τὰς χεῖρας τῶν υἱῶν αὐτοῦ.

10. Καὶ προςάξεις τὸν μόσχον ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· καὶ ἐπιθήσουσιν Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ μόσχου, ἔναντι Κυρίου, παρὰ θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

11. Καὶ σφάξεις τὸν μόσχον ἔναντι Κυρίου, παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

12. Καὶ λήψῃ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου, καὶ θήσεις ἐπὶ τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου τῷ δακτύλῳ σου· τὸ δὲ λοιπὸν πᾶν αἷμα ἐκχεεῖς παρὰ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου.

13. Καὶ λήψῃ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῆς κοιλίας, καὶ τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος, καὶ τοὺς δύο νεφροὺς, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν, καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον·

14. τὰ δὲ κρέατα τοῦ μόσχου, καὶ τὸ δέρμα, καὶ τὴν κόπρον κατακαύσεις πυρὶ ἔξω τῆς παρεμβολῆς· ἁμαρτίας γάρ ἐστι.

15. Καὶ τὸν κριὸν λήψῃ τὸν ἕνα, καὶ ἐπιθήσουσιν Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ κριοῦ,

16. καὶ σφάξεις αὐτὸν, καὶ λαβὼν τὸ αἷμα προςχεεῖς πρὸς τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ.

17. Καὶ τὸν κριὸν διχοτομήσεις κατὰ μέλη· καὶ πλυνεῖς τὰ ἐνδόσθια καὶ τοὺς πόδας ὕδατι, καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὰ διχοτομήματα σὺν τῇ κεφαλῇ.

18. Καὶ ἀνοίσεις ὅλον τὸν κριὸν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, ὁλοκαύτωμα τῷ Κυρίῳ εἰς ὀσμὴν εὐωδίας· θυμίαμα Κυρίῳ ἐστί.

19. Καὶ λήψῃ τὸν κριὸν τὸν δεύτερον, καὶ ἐπιθήσει Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ κριοῦ.

20. Καὶ σφάξεις αὐτὸν, καὶ λήψῃ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς Ἀαρὼν τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς δεξιᾶς χειρὸς, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἐπὶ τοὺς λοβοὺς τῶν ὤτων τῶν υἱῶν αὐτοῦ τῶν δεξιῶν, καὶ ἐπὶ τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν αὐτῶν τῶν δεξιῶν, καὶ ἐπὶ τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν αὐτῶν τῶν δεξιῶν.

21. Καὶ λήψῃ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τῆς χρίσεως, καὶ ῥανεῖς ἐπὶ Ἀαρὼν καὶ ἐπὶ τὴν στολὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τὰς στολὰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. Καὶ ἁγιασθήσεται αὐτὸς καὶ ἡ στολὴ αὐτοῦ, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ αἱ στολαὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. Τὸ δὲ αἷμα τοῦ κριοῦ προςχεεῖς πρὸς τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ.

22. Καὶ λήψῃ ἀπὸ τοῦ κριοῦ τὸ στέαρ αὐτοῦ, καὶ τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον τὴν κοιλίαν, καὶ τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος, καὶ τοὺς δύο νεφροὺς, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν, καὶ τὸν βραχίονα τὸν δεξιόν· ἔστι γὰρ τε-

6. Et impones mitram super caput ejus, et impones laminam sanctificationem super mitram.

7. Et sumes de oleo unctionis, et effundes illud super caput ejus, et unges eum.

8. Et filios ejus adduces, et indues eos tunicas,

9. et cinges eos zonis, et circumdabis eis cidaras : et erit illis sacerdotium mihi in sempiternum. Et consummabis Aaron manus ejus, et manus filiorum ejus.

10. Et adduces vitulum ad portas tabernaculi testimonii : et superimponent Aaron et filii ejus manus suas super caput vituli, in conspectu Domini, apud portas tabernaculi testimonii.

11. Et jugulabis vitulum in conspectu Domini, apud portas tabernaculi testimonii.

12. Et sumes de sanguine vituli, et pones super cornua altaris digito tuo : reliquum autem omnem sanguinem effundes ad basim altaris.

13. Et sumes omnem adipem qui super ventrem, pennam jecoris, et duos renes, et adipem qui super eos, et impones super altare :

14. carnes autem vituli, et pellem, et fimum combures igni extra castra : peccati enim est.

15. Et arietem sumes unum, et superimponent Aaron et filii ejus manus suas super caput arietis,

16. et jugulabis eum, et sumens sanguinem effundes ad altare in circuitu.

17. Et arietem dissecabis per membra : et lavabis intestina et pedes aqua, et impones super segmenta cum capite.

18. Et offeres totum arietem super altare, holocaustoma Domino in odorem suavitatis : thymiama Domino est.

19. Et sumes arietem secundum, et superimponet Aaron et filii ejus manus suas super caput arietis.

20. Et jugulabis eum, et sumes de sanguine ejus, et impones super pennam auris Aaron dexteræ, et super summitatem dexteræ manus, et super summitatem pedis dextri, et super pennas aurium filiorum ejus dextrarum, et super summitatem manuum eorum dextrarum, et super summitates pedum eorum dextrorum.

21. Et sumes de sanguine qui ab altari, et de oleo unctionis, et asperges super Aaron et super stolam ejus, et super filios ejus et super stolas filiorum ejus cum eo. Et sanctificabitur ipse et stola ejus, et filii ejus et stolæ filiorum ejus cum eo. Sanguinem vero arietis effundes ad altare in circuitu.

22. Et sumes de ariete adipem ejus, et adipem tegentem ventrem, et pennam jecoris, et duos renes, et adipem qui in ipsis, et brachium dextrum : est enim consummatio hæc.

21. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς τῷ Ἀαρών· Τί ἐποιησέ σοι ὁ λαὸς οὗτος, ὅτι ἐπήγαγες ἐπ' αὐτοὺς ἁμαρτίαν μεγάλην;

22. Καὶ εἶπεν Ἀαρὼν πρὸς Μωϋσῆν· Μὴ ὀργίζου, κύριε· σὺ γὰρ οἶδας τὸ ὅρμημα τοῦ λαοῦ τούτου.

23. Λέγουσι γάρ μοι· Ποίησον ἡμῖν θεοὺς οἳ προπορεύσονται ἡμῶν· ὁ γὰρ Μωϋσῆς οὗτος ὁ ἄνθρωπος, ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐξ Αἰγύπτου, οὐκ οἴδαμεν τί γέγονεν αὐτῷ.

24. Καὶ εἶπα αὐτοῖς· Εἴ τινι ὑπάρχει χρυσία, περιέλεσθε· καὶ ἔδωκάν μοι, καὶ ἔῤῥιψα εἰς τὸ πῦρ, καὶ ἐξῆλθεν ὁ μόσχος οὗτος.

25. Καὶ ἰδὼν Μωϋσῆς τὸν λαὸν ὅτι διεσκέδασται, διεσκέδασε γὰρ αὐτοὺς Ἀαρὼν ἐπίχαρμα τοῖς ὑπεναντίοις αὐτῶν·

26. ἔστη δὲ Μωϋσῆς ἐπὶ τῆς πύλης τῆς παρεμβολῆς, καὶ εἶπε· Τίς πρὸς Κύριον; ἴτω πρός με. Συνῆλθον οὖν πρὸς αὐτὸν πάντες οἱ υἱοὶ Λευί.

27. Καὶ λέγει αὐτοῖς· Τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραήλ· Θέσθε ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ ῥομφαίαν ἐπὶ τὸν μηρὸν, καὶ διέλθατε, καὶ ἀνακάμψατε ἀπὸ πύλης ἐπὶ πύλην διὰ τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἀποκτείνατε ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὸν ἔγγιστα αὐτοῦ.

28. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Λευὶ καθὰ ἐλάλησεν αὐτοῖς Μωϋσῆς· καὶ ἔπεσαν ἐκ τοῦ λαοῦ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ εἰς τρισχιλίους ἄνδρας.

29. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Μωϋσῆς· Ἐπληρώσατε τὰς χεῖρας ὑμῶν σήμερον Κυρίῳ, ἕκαστος ἐν τῷ υἱῷ ἢ ἐν τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, δοθῆναι ἐφ' ὑμᾶς εὐλογίαν.

30. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν αὔριον, εἶπε Μωϋσῆς πρὸς τὸν λαόν· Ὑμεῖς ἡμαρτήκατε ἁμαρτίαν μεγάλην· καὶ νῦν ἀναβήσομαι πρὸς τὸν Θεὸν, ἵνα ἐξιλάσωμαι περὶ τῆς ἁμαρτίας ὑμῶν.

31. Ὑπέστρεψε δὲ Μωϋσῆς πρὸς Κύριον, καὶ εἶπε· Δέομαι, Κύριε· ἡμάρτηκεν ὁ λαὸς οὗτος ἁμαρτίαν μεγάλην, καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς θεοὺς χρυσοῦς.

32. Καὶ νῦν, εἰ μὲν ἀφεῖς αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν αὐτῶν, ἄφες· εἰ δὲ μὴ, ἐξάλειψόν με ἐκ τῆς βίβλου σου ἧς ἔγραψας.

33. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Εἴ τις ἡμάρτηκεν ἐνώπιόν μου, ἐξαλείψω αὐτὸν ἐκ τῆς βίβλου μου.

34. Νυνὶ δὲ βάδιζε, κατάβηθι, καὶ ὁδήγησον τὸν λαὸν τοῦτον εἰς τὸν τόπον ὃν εἶπά σοι· ἰδοὺ ὁ ἄγγελός μου προπορεύσεται πρὸ προσώπου σου. Ἧ δ' ἂν ἡμέρᾳ ἐπισκέπτωμαι, ἐπάξω ἐπ' αὐτοὺς τὴν ἁμαρτίαν αὐτῶν.

35. Καὶ ἐπάταξε Κύριος τὸν λαὸν περὶ τῆς ποιήσεως τοῦ μόσχου οὗ ἐποίησεν Ἀαρών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΓ'.

1. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Προπορεύου, ἀνάβηθι ἐντεῦθεν σὺ καὶ ὁ λαός σου, οὓς ἐξήγαγες ἐκ γῆς Αἰγύπτου, εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσα τῷ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ, λέγων· Τῷ σπέρματι ὑμῶν δώσω αὐτήν.

2. Καὶ συναποστελῶ τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου· καὶ ἐκβαλεῖ τὸν Ἀμοῤῥαῖον, καὶ Χετταῖον, καὶ Φερεζαῖον, καὶ Γεργεσαῖον, καὶ Εὐαῖον, καὶ Ἰεβουσαῖον, καὶ Χαναναῖον.

3. Καὶ εἰσάξω σε εἰς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι· οὐ γὰρ μὴ συναναβῶ μετὰ σοῦ, διὰ τὸ λαὸν σκληροτράχηλόν σε εἶναι, ἵνα μὴ ἐξαναλώσω σε ἐν τῇ ὁδῷ.

21. Et dixit Moyses ad Aaron : Quid fecit tibi populus hic, quia induxisti super eos peccatum magnum?

22. Et dixit Aaron ad Moysen : Ne irascaris, domine : tu enim nosti impetum populi hujus.

23. Dicunt enim mihi : Fac nobis deos qui præcedent nos : etenim Moyses homo iste, qui eduxit nos de Ægypto, nescimus quid factum sit ei.

24. Et dixi eis : Si cui sunt aurea, auferte : et dederunt mihi, et projeci in ignem, et exiit vitulus hic.

25. Et cum vidisset populum Moyses quia dissipatus est, dissipavit enim eos Aaron gaudium adversariis eorum :

26. stetit autem Moyses super portam castrorum, et dixit : Quis ad Dominum? veniat ad me. Convenerunt igitur ad eum omnes filii Levi.

27. Et dicit eis : Hæc dicit Dominus Deus Israel : Ponite unusquisque gladium suum super femur, et pertransite, et redite a porta ad portam per ipsa castra, et interficite unusquisque fratrem suum, et unusquisque proximum suum, et unusquisque intimum suum.

28. Et fecerunt filii Levi prout locutus est eis Moyses : et ceciderunt de populo in die illa ad ter mille viros.

29. Et dixit eis Moyses : Implevistis manus vestras hodie Domino, unusquisque in filio vel in fratre suo, ut detur super vos benedictio.

30. Et factum est post crastinum, dixit Moyses ad populum : Vos peccastis peccatum magnum : et nunc ascendam ad Deum, ut depropitiem pro peccato vestro.

31. Revertit autem Moyses ad Dominum, et dixit : Precor, Domine : peccavit populus iste peccatum magnum, et fecerunt sibi deos aureos.

32. Et nunc, siquidem remittis eis peccatum eorum, remitte : sin autem, dele me de libro tuo quem scripsisti.

33. Et dixit Dominus ad Moysen : Si quis peccavit coram me, delebo eum de libro meo.

34. Nunc autem vade, descende, et deduc populum istum in locum quem dixi tibi : ecce angelus meus præcedet ante faciem tuam. Qua autem die visitabo, inducam in eos peccatum eorum.

35. Et percussit Dominus populum propter facturam vituli quem fecit Aaron.

CAPUT XXXIII.

1. Et dixit Dominus ad Moysen : Procede, ascende hinc tu et populus tuus, quos eduxisti de terra Ægypti, in terram quam juravi Abraham et Isaac et Jacob, dicens : Semini vestro dabo eam.

2. Et simul mittam angelum meum ante faciem tuam : et ejiciet Amorrhæum, et Chettæum, et Pherezæum, et Gergesæum, et Evæum, et Jebusæum, et Chananæum.

3. Et introducam te in terram fluentem lac et mel : non enim simul ascendam tecum, quia populus dura cervice es, ut non deleam te in via.

22. Ἡνίκα δ' ἂν παρέλθῃ ἡ δόξα μου, καὶ θήσω σε εἰς ὀπὴν τῆς πέτρας, καὶ σκεπάσω τῇ χειρί μου ἐπὶ σὲ, ἕως ἂν παρέλθω.

23. Καὶ ἀφελῶ τὴν χεῖρα, καὶ τότε ὄψει τὰ ὀπίσω μου, τὸ δὲ πρόσωπόν μου οὐκ ὀφθήσεταί σοι.

22. Statim vero ut transiet gloria mea, et ponam te in caverna petræ, et tegam manu mea super te, donec transeam.

23. Et auferam manum meam, et tunc videbis posteriora mea, facies autem mea non videbitur tibi.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΔ'.

1. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Λάξευσον σεαυτῷ δύο πλάκας λιθίνας, καθὼς καὶ αἱ πρῶται, καὶ ἀνάβηθι πρός με εἰς τὸ ὄρος· καὶ γράψω ἐπὶ τῶν πλακῶν τὰ ῥήματα ἃ ἦν ἐν ταῖς πλαξὶ ταῖς πρώταις, αἷς συνέτριψας.

2. Καὶ γίνου ἕτοιμος εἰς τὸ πρωῒ, καὶ ἀναβήσῃ ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ Σινὰ, καὶ στήσῃ μοι ἐκεῖ ἐπ' ἄκρου τοῦ ὄρους.

3. Καὶ μηδεὶς ἀναβήτω μετὰ σοῦ, μηδὲ ὀφθήτω ἐν παντὶ τῷ ὄρει· καὶ τὰ πρόβατα καὶ βόες μὴ νεμέσθωσαν πλησίον τοῦ ὄρους ἐκείνου.

4. Καὶ ἐλάξευσε δύο πλάκας λιθίνας, καθάπερ καὶ αἱ πρῶται. Καὶ ὀρθρίσας Μωϋσῆς ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος τὸ Σινὰ, καθότι συνέταξεν αὐτῷ Κύριος. Καὶ ἔλαβε Μωϋσῆς τὰς δύο πλάκας τὰς λιθίνας.

5. Καὶ κατέβη Κύριος ἐν νεφέλῃ, καὶ παρέστη αὐτῷ ἐκεῖ, καὶ ἐκάλεσε τῷ ὀνόματι Κυρίου.

6. Καὶ παρῆλθε Κύριος πρὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἐκάλεσε· Κύριος ὁ Θεὸς οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος καὶ ἀληθινὸς,

7. καὶ δικαιοσύνην διατηρῶν καὶ ἔλεος εἰς χιλιάδας, ἀφαιρῶν ἀνομίας καὶ ἀδικίας καὶ ἁμαρτίας· καὶ οὐ καθαριεῖ τὸν ἔνοχον, ἐπάγων ἀνομίας πατέρων ἐπὶ τέκνα, καὶ ἐπὶ τέκνα τέκνων ἐπὶ τρίτην καὶ τετάρτην γενεάν.

8. Καὶ σπεύσας Μωϋσῆς, κύψας ἐπὶ τὴν γῆν προσεκύνησε,

9. καὶ εἶπεν· Εἰ εὕρηκα χάριν ἐνώπιόν σου, συμπορευθήτω ὁ Κύριός μου μεθ' ἡμῶν· ὁ λαὸς γὰρ σκληροτράχηλός ἐστι. Καὶ ἀφελεῖς σὺ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν καὶ τὰς ἀνομίας ἡμῶν, καὶ ἐσόμεθά σοι.

10. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἰδοὺ ἐγὼ τίθημί σοι διαθήκην ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ σου, ποιήσω ἔνδοξα ἃ οὐ γέγονεν ἐν πάσῃ τῇ γῇ καὶ ἐν παντὶ ἔθνει· καὶ ὄψεται πᾶς ὁ λαὸς, ἐν οἷς εἶ σὺ, τὰ ἔργα Κυρίου, ὅτι θαυμαστά ἐστιν ἃ ἐγὼ ποιήσω σοι.

11. Πρόσεχε σὺ πάντα ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι. Ἰδοὺ ἐγὼ ἐκβάλλω πρὸ προσώπου ὑμῶν τὸν Ἀμοῤῥαῖον, καὶ Χαναναῖον, καὶ Φερεζαῖον, καὶ Χετταῖον, καὶ Εὐαῖον, καὶ Γεργεσαῖον, καὶ Ἰεβουσαῖον.

12. Πρόσεχε σεαυτῷ, μή ποτε θῇς διαθήκην τοῖς ἐγκαθημένοις ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἣν εἰσπορεύῃ εἰς αὐτὴν, μή σοι γένηται πρόσκομμα ἐν ὑμῖν.

13. Τοὺς βωμοὺς αὐτῶν καθελεῖτε, καὶ τὰς στήλας αὐτῶν συντρίψετε, καὶ τὰ ἄλση αὐτῶν ἐκκόψετε, καὶ τὰ γλυπτὰ τῶν θεῶν αὐτῶν κατακαύσετε ἐν πυρί.

14. Οὐ γὰρ μὴ προσκυνήσητε θεοῖς ἑτέροις· ὁ γὰρ Κύριος ὁ Θεὸς, ζηλωτὸν ὄνομα, Θεὸς ζηλωτής ἐστι.

15. Μή ποτε θῇς διαθήκην τοῖς ἐγκαθημένοις ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐκπορνεύσωσιν ὀπίσω τῶν θεῶν αὐτῶν, καὶ θύσωσι τοῖς θεοῖς αὐτῶν, καὶ καλέσωσί σε, καὶ φάγῃς τῶν αὐτῶν,

16. καὶ λάβῃς τῶν θυγατέρων αὐτῶν τοῖς υἱοῖς σου,

CAPUT XXXIV.

1. Et dixit Dominus ad Moysen : Excide tibi duas tabulas lapideas, sicut et primæ, et ascende ad me in montem : et scribam super tabulas verba quæ erant in tabulis primis, quas contrivisti.

2. Et esto paratus in mane, et ascendes in montem Sina, et stabis mihi illic super summitatem montis.

3. Et nemo ascendat tecum, neque compareat in omni monte : et oves et boves non pascant prope montem illum.

4. Et excidit duas tabulas lapideas, sicut et primæ. Et mane surgens Moyses ascendit in montem Sina, sicut præcepit ei Dominus. Et sumpsit Moyses duas tabulas lapideas.

5. Et descendit Dominus in nube, et adstitit ei illic, et vocavit nomine Domini.

6. Et transiit Dominus ante faciem ejus, et vocavit : Dominus Deus misericors et miserator, longanimis et multæ misericordiæ et verax,

7. et justitiam servans et misericordiam in millia, auferens iniquitates et injustitias et peccata : et reum non purificabit, inducens iniquitates patrum super filios, et super filios filiorum in tertiam et quartam progeniem.

8. Et festinans Moyses, procumbens in terram adoravit,

9. et dixit : Si inveni gratiam in conspectu tuo, simul ambulet Dominus meus nobiscum : populus enim duræ cervicis est. Et auferes tu peccata nostra et iniquitates nostras, et erimus tibi.

10. Et dixit Dominus ad Moysen : Ecce ego pono tibi testamentum coram omni populo tuo, faciam gloriosa quæ facta non sunt in omni terra et omni natione : et videbit omnis populus, in quibus es tu, opera Domini quia mirabilia sunt quæ ego faciam tibi.

11. Attende tu omnia quæcumque ego mandem tibi. Ecce ego ejicio ante faciem vestram Amorrhæum, et Chananæum, et Pherezæum, et Chettæum, et Evæum, et Gergesæum, et Jebusæum.

12. Attende tibi, nequando ponas testamentum iis qui sedent super terram in quam ingredieris in eam, ne tibi fiat offendiculum in vobis.

13. Aras eorum destruetis, et statuas eorum conteretis, et lucos eorum excidetis, et sculptilia deorum eorum comburetis in igni.

14. Non enim adorabitis deos alios : Dominus enim Deus, zelans nomen, Deus zelator est.

15. Ne forte ponas testamentum iis qui sedent super terram, et fornicentur post deos eorum, et immolent diis eorum, et vocent te, et comedas de eis,

16. et accipias de filiabus eorum filiis tuis, et de filiabus

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΕ'.

1. Καὶ συνήθροισε Μωϋσῆς πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ εἶπεν· Οὗτοι οἱ λόγοι οὓς εἶπε Κύριος ποιῆσαι αὐτούς·

2. Ἓξ ἡμέρας ποιήσεις ἔργα, τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ κατάπαυσις, ἅγια σάββατα, ἀνάπαυσις Κυρίῳ· πᾶς ὁ ποιῶν ἔργον ἐν αὐτῇ τελευτάτω.

3. Οὐ καύσετε πῦρ ἐν πάσῃ κατοικίᾳ ὑμῶν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων· ἐγὼ Κύριος.

4. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν Ἰσραὴλ, λέγων· Τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ συνέταξε Κύριος, λέγων·

5. Λάβετε παρ' ὑμῶν αὐτῶν ἀφαίρεμα Κυρίῳ· πᾶς ὁ καταδεχόμενος τῇ καρδίᾳ οἴσουσι τὰς ἀπαρχὰς Κυρίῳ, χρυσίον, ἀργύριον, χαλκὸν,

6. ὑάκινθον, πορφύραν, κόκκινον διπλοῦν διανενησμένον, καὶ βύσσον κεκλωσμένην, καὶ τρίχας αἰγείας,

7. καὶ δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα, καὶ δέρματα ὑακίνθινα, καὶ ξύλα ἄσηπτα,

(*) 9. καὶ λίθους σαρδίου, καὶ λίθους εἰς τὴν γλυφὴν εἰς τὴν ἐπωμίδα καὶ τὸν ποδήρη.

10. Καὶ πᾶς σοφὸς τῇ καρδίᾳ ἐν ὑμῖν ἐλθὼν ἐργαζέσθω πάντα ὅσα συνέταξε Κύριος·

11. τὴν σκηνὴν, καὶ τὰ παραρύματα, καὶ τὰ κατακαλύμματα, καὶ τὰ διατόνια, καὶ τοὺς μοχλοὺς, καὶ τοὺς στύλους,

12. καὶ τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου καὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς, καὶ τὸ ἱλαστήριον αὐτῆς καὶ τὸ καταπέτασμα, καὶ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς καὶ τοὺς στύλους αὐτῆς, καὶ τοὺς λίθους τοὺς τῆς σμαράγδου, καὶ τὸ θυμίαμα, καὶ τὸ ἔλαιον τοῦ χρίσματος, καὶ τὴν τράπεζαν καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τὴν λυχνίαν τοῦ φωτὸς καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ καὶ τὰς στολὰς τὰς ἁγίας Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως,

(**) 19. καὶ τὰς στολὰς ἐν αἷς λειτουργήσουσιν ἐν αὐταῖς, καὶ τοὺς χιτῶνας τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν τῆς ἱερατείας, καὶ τὸ ἔλαιον τοῦ χρίσματος, καὶ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως.

20. Καὶ ἐξῆλθε πᾶσα συναγωγὴ υἱῶν Ἰσραὴλ ἀπὸ Μωϋσῆ.

(*) 8. καὶ ἔλαιον εἰς τὴν φαῦσιν, καὶ θυμίαμα εἰς τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος (Complut.)

(**) 12. Τὴν κιβωτὸν καὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς καὶ τὸ ἱλαστήριον καὶ τὸ καταπέτασμα·

13. καὶ τὴν τράπεζαν, καὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως·

14. καὶ τὴν λυχνίαν τοῦ φωτὸς, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τοὺς λύχνους αὐτῆς, καὶ τὸ ἔλαιον τοῦ φωτός·

15. καὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος, καὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτοῦ, καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ θυμίαμα τῆς συνθέσεως, καὶ τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς σκηνῆς·

16. καὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ ὁλοκαυτώματος, καὶ τὴν ἐσχάραν αὐτοῦ τὴν χαλκῆν, καὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ, καὶ τὸν λουτῆρα, καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ·

17. καὶ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς, καὶ τοὺς στύλους αὐτῆς, καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς, καὶ τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς αὐλῆς·

18. καὶ τοὺς πασσάλους τῆς σκηνῆς, καὶ τοὺς πασσάλους τῆς αὐλῆς, καὶ τὰ σχοινία αὐτῶν, καὶ τὰς στολὰς τὰς ἁγίας Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως.

CAPUT XXXV.

1. Et congregavit Moyses omnem synagogam filiorum Israel, et dixit: Hæc verba quæ dixit Dominus facere ea:

2. Sex diebus facies opera, die autem septimo requies, sancta sabbata, requies Domino: omnis faciens opus in eo moriatur.

3. Non accendetis ignem in omni habitaculo vestro in die sabbatorum: ego Dominus.

4. Et ait Moyses ad omnem synagogam filiorum Israel, dicens: Hoc est verbum, quod præcepit Dominus, dicens·

5. Sumite a vobis ipsis demptionem Domino: omnis suscipiens corde ferent primitias Domino, aurum, argentum, æs,

6. hyacinthum, purpuram, coccum duplex netum, et byssum tortam, et pilos caprinos,

7. et pelles arietum rubricatas, et pelles hyacinthinas, et ligna imputribilia,

9. et lapides sardii, et lapides in sculpturam ad superhumerale et tunicam talarem.

10. Et omnis sapiens corde in vobis veniens operetur omnia quæcumque præcepit Dominus:

11. tabernaculum, et propugnacula, et operimenta, et circulos, et vectes, et columnas,

12. et arcam testimonii et gestatoria ejus, et propitiatorium ejus et velum, et tentoria atrii et columnas ejus, et lapides smaragdi, et incensum, et oleum unctionis, et mensam et omnia vasa ejus, et candelabrum luminis et omnia vasa ejus, et altare et omnia vasa ejus, et stolas sanctas Aaron sacerdotis,

19. et stolas in quibus ministrabunt in eis, et tunicas filiis Aaron sacerdotii, et oleum chrismatis, et incensum compositionis.

20. Et exivit omnis synagoga filiorum Israel a Moyse.

---

8. et oleum in illuminationem et thymiama in oleum unctionis et compositionem incensi.

12. Arcam et vectes ejus et propitiatorium et velum:

13. et mensam et vectes ejus, et omnia vasa ejus, et panes propositionis:

14. et candelabrum luminis, et omnia vasa ejus, et lucernas ejus et oleum luminis:

15. et altare thymiamatos, et vectes ejus, et oleum unctionis, et thymiama compositionis et tentorium ostii tabernaculi:

16. et altare holocausti, et craticulam ejus æneam, et vectes ejus, et omnia vasa ejus, et labrum, et basim ejus:

17. et tentoria atrii, et columnas ejus, et bases ejus, et velum portæ atrii:

18. et paxillos tabernaculi, et paxillos atrii, et funiculos eorum, et vestimenta sancta Aaron sacerdotis.

13. καὶ ἐχώνευσεν αὐτῇ τέσσαρας δακτυλίους, δύο πὶ τοῦ κλίτους τοῦ ἑνὸς, καὶ δύο ἐπὶ τοῦ κλίτους τοῦ ευτέρου,

14. εὐρεῖς, ὥςτε αἴρειν τοῖς διωστῆρσιν ἐν αὐτοῖς.

15. Καὶ τοὺς διωστῆρας τῆς κιβωτοῦ καὶ τῆς τραπέης ἐποίησε, καὶ κατεχρύσωσεν αὐτοὺς χρυσίῳ.

16. Καὶ ἐποίησε τὰ σκεύη τῆς τραπέζης, τά τε τρυλία, καὶ τὰς θυίσκας, καὶ τοὺς κυάθους, καὶ τὰ σπονεῖα, ἐν οἷς σπείσει ἐν αὐτοῖς, χρυσᾶ.

17. Καὶ ἐποίησε τὴν λυχνίαν ἣ φωτίζει, χρυσῆν, τερεὰν τὸν καυλὸν, καὶ τοὺς καλαμίσκους ἐξ ἀμφοτέρων ῶν μερῶν αὐτῆς·

18. ἐκ τῶν καλαμίσκων αὐτῆς οἱ βλαστοὶ ἐξέχοντες· ρεῖς ἐκ τούτου, καὶ τρεῖς ἐκ τούτου, ἐξισούμενοι ἀλήλοις·

19–22. καὶ τὰ λαμπάδια αὐτῶν, ἅ ἐστιν ἐπὶ τῶν ἄκρων, αρυωτὰ ἐξ αὐτῶν· καὶ τὰ ἐνθέμια ἐξ αὐτῶν, ἵνα ὦσιν ἱ λύχνοι ἐπ' αὐτῶν· καὶ τὸ ἐνθέμιον τὸ ἕβδομον, τὸ ἐπ' κρου τοῦ λαμπαδίου, ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἄνωθεν, στερεὸν λον χρυσοῦν·

23. καὶ ἑπτὰ λύχνους ἐπ' αὐτῆς χρυσοῦς, καὶ τὰς αβίδας αὐτῆς χρυσᾶς, καὶ τὰς ἐπαρυστρίδας αὐτῶν ρυσᾶς.

24. (XXXVI, 34-36.) Οὗτος περιηργύρωσε τοὺς στύους, καὶ ἐχώνευσε τῷ στύλῳ δακτυλίους χρυσοῦς, καὶ ρύσωσε τοὺς μοχλοὺς χρυσίῳ· καὶ κατεχρύσωσε τοὺς ύλους τοῦ καταπετάσματος χρυσίῳ, καὶ ἐποίησε τὰς γκύλας χρυσᾶς. Οὗτος ἐποίησε καὶ τοὺς κρίκους τῆς σκηνῆς χρυσοῦς, καὶ τοὺς κρίκους τῆς αὐλῆς, καὶ κρί-

13. et fudit ei quatuor annulos, duos super latus unum, et duos super latus secundum,

14. capaces vectibus ad portandum eam in eis.

15. Et duos vectes arcæ et mensæ fecit, et deauravit eos auro.

16. Et fecit vasa mensæ, catinos, et mortariola, et cyathos, et libatoria, in quibus libabit in eis, aurea.

17. Et fecit candelabrum quod illuminat, aureum, solidum stipite, et calamos ex utrisque partibus ejus :

18. e calamis ejus germina estantia : tria ex hoc, et tria ex hoc, exæquata invicem :

19-22. et lampades eorum, quæ sunt super summitates, in modum nucis ex eis : et enthemia ex eis, ut sint lucernæ super ea : et enthemium septimum, quod est super summitatem lampadis, super verticem desuper, solidum totum aureum :

23. et septem lucernas super illud aureas, et forcipes ejus aureos, et emunctoria eorum aurea.

(XXXVI, 34-36.) Hic inargentavit columnas, et fudit columnæ annulos aureos, et deauravit vectes auro : et deauravit columnas velaminis auro et fecit ansulas aureas. Hic fecit et circulos tabernaculi aureos, et circulos atrii, et circulos ad extendendum velamen desuper æreos. Hic fudit capita argentea tabernaculi, et capita ærea ostii tabernaculi, et

---

12. Καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς θάλασσαν αὐλαῖαι πεντήκοντα χεων· στῦλοι αὐτῶν δέκα, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν δέκα, καὶ ρίκοι αὐτῶν, καὶ αἱ ψαλίδες αὐτῶν ἀργυραῖ.

3. Καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς ἀνατολὰς πεντήκοντα πήχεων α.

. Πέντε καὶ δέκα πήχεων τὸ κατὰ νώτου, καὶ οἱ στῦλοι ν τρεῖς, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τρεῖς.

. Καὶ ἐπὶ τοῦ νώτου τοῦ δευτέρου ἔνθεν καὶ ἔνθεν κατὰ ύλην τῆς αὐλῆς, αὐλαῖαι πέντε καὶ δέκα πήχεων· καὶ οἱ ι αὐτῶν τρεῖς, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τρεῖς.

Πᾶσαι αἱ αὐλαῖαι τῆς σκηνῆς ἐκ βύσσου κεκλωσμένης.

Καὶ αἱ βάσεις τῶν στύλων αὐτῶν χαλκαῖ, καὶ αἱ ἀγ- αὐτῶν ἀργυραῖ, καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν περιηργυρωμέναι ῳ, καὶ οἱ στῦλοι περιηργυρωμένοι ἀργυρίῳ, πάντες οἱ τῆς αὐλῆς.

Καὶ τὸ καταπέτασμα τῆς πύλης τῆς αὐλῆς ἔργον ποικιλτοῦ θου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου νενησμένου, καὶ κεκλωσμένης· εἴκοσι πήχεων τὸ μῆκος, καὶ τὸ ὕψος, ρος πέντε πήχεων, ἐξισούμενον τοῖς ἱστίοις τῆς αὐλῆς.

ι οἱ στῦλοι αὐτῶν τέσσαρες, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν χαλκαῖ, καὶ αἱ ἀγκύλαι αὐτῶν ἀργυραῖ, καὶ αἱ κεων περιηργυρωμέναι ἀργυρίῳ.

ι πάντες οἱ πάσσαλοι τῆς αὐλῆς κύκλῳ χαλκοῖ.

ι αὕτη ἡ σύνταξις τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καθὰ Μωϋσῇ, τὴν λειτουργίαν εἶναι τῶν Λευιτῶν διὰ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως.

Βεσελεὴλ ὁ τοῦ Οὐρὶ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα ἐποίησε ξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ,

Ἐλιὰβ ὁ τοῦ Ἀχισαμὲχ ἐκ τῆς φυλῆς Δὰν, ὃς ἠρχιτὰ ὑφαντὰ, καὶ τὰ ῥαφιδευτὰ, καὶ τὰ ποικιλτὰ σίνδῳ, καὶ πορφύρᾳ, καὶ κοκκίνῳ νενησμένῳ,

ὁ χρυσίον ὃ κατειργάσθη εἰς τὰ ἔργα κατὰ πᾶσαν

12. Et latus quod est ad mare tentoria cubitorum quinquaginta : columnæ eorum decem, et bases earum decem, et circuli earum, et arcus earum argentei.

13. Et latus quod est ad orientem quinquaginta cubitorum vela.

14. Quindecim cubitorum quod est a dorso, et columnæ eorum tres, et bases earum tres.

15. Et e dorso secundo hinc et hinc juxta portam atrii, tentoria quindecim cubitorum, et columnæ eorum tres et bases earum tres.

16. Et omnia tentoria atrii ex bysso torta.

17. Et bases columnarum eorum æreæ, et ansæ earum argenteæ, et capita earum inargentata argento, et columnæ inargentatæ argento, omnes columnæ atrii.

18. Et velamen portæ atrii opus variatoris ex hyacintho, et purpura, et cocco neto, et bysso torta : viginti cubitorum longitudo et altitudo, et latitudo quinque cubitorum, exæquatum tentoriis atrii.

19. Et columnæ eorum quatuor, et bases earum quatuor æneæ, et ansæ eorum argenteæ, et capita eorum inargentata argento.

20. Et omnes paxilli atrii in circuitu ærei.

21. Et hæc est constructio tabernaculi testimonii, sicut præceptum fuit Moysi, ministerium esse Levitarum per Ithamar filium Aaron sacerdotis.

22. Et Beseleel filius Uri de tribu Juda fecit sicut præcepit Dominus Moysi,

23. et Eliab filius Achisamach de tribu Dan, qui architectonatus est textilia et consutilia et diversi coloris texit de hyacintho, et de purpura, et de cocco neto et bysso.

24. Et omne aurum quod elaboratum est ad opera secundum

13. Καὶ πᾶν δῶρον θυσίας ὑμῶν ἁλὶ ἁλισθήσεται· οὐ διαπαύσετε ἅλας διαθήκης Κυρίου ἀπὸ θυσιασμάτων ὑμῶν. Ἐπὶ παντὸς δώρου ὑμῶν προσοίσετε Κυρίῳ τῷ Θεῷ ὑμῶν ἅλας.

14. Ἐὰν δὲ προσφέρῃς θυσίαν πρωτογεννημάτων τῷ Κυρίῳ, νέα πεφρυγμένα χίδρα ἐρικτὰ τῷ Κυρίῳ· καὶ προσοίσεις τὴν θυσίαν τῶν πρωτογεννημάτων.

15. Καὶ ἐπιχεεῖς ἐπ' αὐτὴν ἔλαιον, καὶ ἐπιθήσεις ἐπ' αὐτὴν λίβανον· θυσία ἐστί.

16. Καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς τὸ μνημόσυνον αὐτῆς ἀπὸ τῶν χίδρων σὺν τῷ ἐλαίῳ, καὶ πάντα τὸν λίβανον αὐτῆς· κάρπωμά ἐστι Κυρίῳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Ἐὰν δὲ θυσία σωτηρίου τὸ δῶρον αὐτοῦ τῷ Κυρίῳ, ἐὰν μὲν ἐκ τῶν βοῶν αὐτὸ προσαγάγῃ, ἐάν τε ἄρσεν, ἐάν τε θῆλυ, ἄμωμον προσάξει αὐτὸ ἔναντι Κυρίου.

2. Καὶ ἐπιθήσει τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ δώρου, καὶ σφάξει αὐτὸ ἐναντίον Κυρίου παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· καὶ προσχεοῦσιν οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν ὁλοκαυτωμάτων κύκλῳ.

3. Καὶ προσάξουσιν ἀπὸ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου κάρπωμα Κυρίῳ, τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον τὴν κοιλίαν, καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῆς κοιλίας.

4. Καὶ τοὺς δύο νεφροὺς, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν, τὸ ἐπὶ τῶν μηρίων, καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος σὺν τοῖς νεφροῖς περιελεῖ·

5. καὶ ἀνοίσουσιν αὐτὰ οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπὶ τὰ ὁλοκαυτώματα ἐπὶ τὰ ξύλα τὰ ἐπὶ τοῦ πυρὸς ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου· κάρπωμα, ὀσμὴ εὐωδίας Κυρίῳ.

6. Ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν προβάτων τὸ δῶρον αὐτοῦ, θυσία σωτηρίου τῷ Κυρίῳ, ἄρσεν ἢ θῆλυ, ἄμωμον προσοίσει αὐτό.

7. Ἐὰν ἄρνα προσαγάγῃ τὸ δῶρον αὐτοῦ, προσάξει αὐτὸ ἔναντι Κυρίου·

8. καὶ ἐπιθήσει τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ δώρου αὐτοῦ, καὶ σφάξει αὐτὸ παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. Καὶ προσχεοῦσιν οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ.

9. Καὶ προσοίσει ἀπὸ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου κάρπωμα τῷ Κυρίῳ· τὸ στέαρ καὶ τὴν ὀσφὺν ἄμωμον σὺν ταῖς ψόαις περιελεῖ αὐτὸ, καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον τὴν κοιλίαν, καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῆς κοιλίας,

10. καὶ ἀμφοτέρους τοὺς νεφροὺς, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν, τὸ ἐπὶ τῶν μηρίων, καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος σὺν τοῖς νεφροῖς περιελὼν,

11. ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· ὀσμὴ εὐωδίας, κάρπωμα Κυρίῳ.

12. Ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν αἰγῶν τὸ δῶρον αὐτοῦ, καὶ προσάξει ἔναντι Κυρίου·

13. καὶ ἐπιθήσει τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ σφάξουσιν αὐτὸ ἔναντι Κυρίου παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· καὶ προσχεοῦσιν οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ.

14. Καὶ ἀνοίσει ἀπ' αὐτοῦ κάρπωμα Κυρίῳ τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον τὴν κοιλίαν, καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῆς κοιλίας,

13. Et omne munus sacrificii vestri sale salietur : non omittetis sales testamenti Domini a sacrificiis vestris. Super omne munus vestrum offeretis Domino Deo vestro sales.

14. Si autem offeras sacrificium primarum frugum, novas torrefactas spicas vigentes, comminutas Domino : et offeres sacrificium primarum frugum.

15. Et effundes oleum super illud, et impones thus super illud : sacrificium est.

16. Et offeret sacerdos memoriale ejus de farribus cum oleo, et omne thus ejus : hostia est Domino.

CAPUT III.

1. Si autem sacrificium salutaris munus ejus Domino, siquidem ex bobus illud adduxerit, sive masculinum, sive fœmininum, immaculatum adducet illud ante Dominum.

2. Et imponet manus super caput muneris, et jugulabit illud ante Dominum apud januas tabernaculi testimonii : et effundent filii Aaron sacerdotes sanguinem super altare holocaustomatum in circuitu.

3. Et offerent de sacrificio salutaris oblationem Domino, adipem qui cooperit ventrem, et omnem adipem qui super ventrem.

4. Et duos renes, et adipem qui super ipsos, qui super femora, et pennam quæ super jecur cum renibus auferet :

5. et offerent ea filii Aaron sacerdotes super altare super holocaustomata super ligna quæ super ignem super altare : hostia, odor suavitatis Domino.

6. Si autem de ovibus munus ejus, sacrificium salutaris Domino, masculinum sive fœmininum, immaculatum offeret illud.

7. Si agnum adduxerit munus suum, adducet illud ante Dominum :

8. et imponet manum super caput muneris sui : et jugulabit illud apud januas tabernaculi testimonii. Et profundent filii Aaron sacerdotes sanguinem super altare in circuitu.

9. Et offeret de sacrificio salutaris hostiam Domino : adipem et lumbum immaculatum cum ilibus auferet illum, et omnem adipem qui cooperit ventrem, et omnem adipem qui super ventrem,

10. et utrosque renes, et adipem qui super ipsos, eum qui super femora, et pennam quæ super jecur, cum renibus auferens,

11. offeret sacerdos super altare : odor suavitatis, hostia Domino.

12. Si autem de capris munus ejus, et adducet ante Dominum :

13. et imponet manus super caput ejus, et jugulabunt illud ante Dominum apud januas tabernaculi testimonii. Et effundent filii Aaron sacerdotes sanguinem super altare in circuitu.

14. Et offeret de eo hostiam Domino adipem qui cooperit ventrem, omnem adipem qui super ventrem,

15. καὶ ἀμφοτέρους τοὺς νεφροὺς, καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν, τὸ ἐπὶ τῶν μηρίων, καὶ τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος σὺν τοῖς νεφροῖς περιελεῖ,

16. καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· κάρπωμα, ὀσμὴ εὐωδίας τῷ Κυρίῳ. Πᾶν τὸ στέαρ τῷ Κυρίῳ

17. νόμιμον εἰς τὸν αἰῶνα εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, ἐν πάσῃ κατοικίᾳ ὑμῶν. Πᾶν στέαρ καὶ πᾶν αἷμα οὐκ ἔδεσθε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Λάλησον πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, λέγων· Ψυχὴ ἐὰν ἁμάρτῃ ἔναντι Κυρίου ἀκουσίως ἀπὸ πάντων τῶν προσταγμάτων Κυρίου, ὧν οὐ δεῖ ποιεῖν, καὶ ποιήσῃ ἕν τι ἀπ' αὐτῶν·

3. ἐὰν μὲν ὁ ἀρχιερεὺς ὁ κεχρισμένος ἁμάρτῃ τοῦ τὸν λαὸν ἁμαρτεῖν, καὶ προσάξει περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ, ἧς ἥμαρτε, μόσχον ἐκ βοῶν ἄμωμον τῷ Κυρίῳ περὶ τῆς ἁμαρτίας.

4. Καὶ προσάξει τὸν μόσχον παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἔναντι Κυρίου, καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ μόσχου ἔναντι Κυρίου, καὶ σφάξει τὸν μόσχον ἐνώπιον Κυρίου.

5. Καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ὁ χριστὸς ὁ τετελειωμένος τὰς χεῖρας ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου, καὶ εἰσοίσει αὐτὸ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου.

6. Καὶ βάψει ὁ ἱερεὺς τὸν δάκτυλον εἰς τὸ αἷμα, καὶ προσρανεῖ ἀπὸ τοῦ αἵματος ἑπτάκις ἔναντι Κυρίου, κατὰ τὸ καταπέτασμα τὸ ἅγιον.

7. Καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος τῆς συνθέσεως τοῦ ἐναντίον Κυρίου, ὅ ἐστιν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου· καὶ πᾶν τὸ αἷμα τοῦ μόσχου ἐκχεεῖ παρὰ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου τῶν ὁλοκαυτωμάτων, ὅ ἐστι παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

8. Καὶ πᾶν τὸ στέαρ τοῦ μόσχου τοῦ τῆς ἁμαρτίας, περιελεῖ ἀπ' αὐτοῦ τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον τὰ ἐνδόσθια, καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῶν ἐνδοσθίων,

9. καὶ τοὺς δύο νεφροὺς, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν, ὅ ἐστιν ἐπὶ μηρίων, καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος σὺν τοῖς νεφροῖς περιελεῖ αὐτὸ,

10. ὃν τρόπον ἀφαιρεῖται αὐτὸ ἀπὸ τοῦ μόσχου τοῦ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου, καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῆς καρπώσεως,

11. καὶ τὸ δέρμα τοῦ μόσχου, καὶ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν σάρκα σὺν τῇ κεφαλῇ καὶ τοῖς ἀκρωτηρίοις καὶ τῇ κοιλίᾳ καὶ τῇ κόπρῳ·

12. καὶ ἐξοίσουσιν ὅλον τὸν μόσχον ἔξω τῆς παρεμβολῆς εἰς τόπον καθαρὸν, οὗ ἐκχεοῦσι τὴν σποδιάν· καὶ κατακαύσουσιν αὐτὸν ἐπὶ ξύλων ἐν πυρί· ἐπὶ τῆς ἐκχύσεως τῆς σποδιᾶς καυθήσεται.

13. Ἐὰν δὲ πᾶσα συναγωγὴ Ἰσραὴλ ἀγνοήσῃ ἀκουσίως, καὶ λάθῃ ῥῆμα ἐξ ὀφθαλμῶν τῆς συναγωγῆς, καὶ ποιήσωσι μίαν ἀπὸ πασῶν τῶν ἐντολῶν Κυρίου, ἣ οὐ ποιηθήσεται, καὶ πλημμελήσωσι·

14. καὶ γνωσθῇ αὐτοῖς ἡ ἁμαρτία ἣν ἥμαρτον ἐν αὐτῇ, καὶ προσάξει ἡ συναγωγὴ μόσχον ἐκ βοῶν ἄμωμον περὶ τῆς ἁμαρτίας, καὶ προσάξει αὐτὸν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου·

15. et utrosque renes, et omnem adipem qui super eos, qui super femora, et pennam jecoris cum renibus auferet,

16. et offeret sacerdos super altare : hostia, odor suavitatis Domino. Omnis adeps Domino

17. legitimum in sæculum in progenies vestras in omni habitatione vestra : omnem adipem et omnem sanguinem non comedetis.

CAPUT IV.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

2. Loquere ad filios Israel, dicens : Anima si peccaverit ante Dominum non sponte de omnibus præceptis Domini quæ non oportet facere, et fecerit unum aliquid de eis;

3. siquidem princeps sacerdotum qui unctus est, peccaverit, ut populus peccaret; et adducet pro peccato suo quod peccavit, vitulum e bobus immaculatum Domino pro peccato.

4. Et adducet vitulum apud ostium tabernaculi testimonii ante Dominum, et imponet manum suam super caput vituli ante Dominum, et jugulabit vitulum coram Domino.

5. Et sumens sacerdos qui unctus, qui consummatus manus, de sanguine vituli, et inferet illum in tabernaculum testimonii.

6. Et intinget sacerdos digitum in sanguine, et asperget de sanguine septies ante Dominum contra velum sanctum.

7. Et imponet sacerdos de sanguine vituli super cornua altaris incensi compositionis, quod est ante Dominum, quod est in tabernaculo testimonii : et omnem sanguinem vituli effundet ad basim altaris holocaustomatum, quod est apud januas tabernaculi testimonii.

8. Et omnem adipem vituli, qui peccati, auferet ab eo; adipem operientem intestina, et omnem adipem qui super intestina,

9. et duos renes, et adipem qui super ipsos, qui est super femora, et pennam quæ super jecur, cum renibus auferet ipsum,

10. quemadmodum aufertur a vitulo sacrificii salutaris. Et offeret sacerdos super altare holocausti,

11. et pellem vituli, et omnem ejus carnem cum capite, et extremitatibus, et ventre, et fimo.

12. Et efferent totum vitulum extra castra in locum mundum, ubi effundunt cinerem : et comburent eum super ligna in igni : super effusione cineris cremabitur.

13. Si autem omnis synagoga Israel ignoraverit non sponte, et latuerit verbum ab oculis synagogæ, et fecerint unum de omnibus mandatis Domini, quod non fiet, et deliquerint :

14. et innotuerit eis peccatum quod peccaverunt in eo, et adducet synagoga vitulum ex bobus immaculatum pro peccato, et adducet eum apud januas tabernaculi testimonii :

15. καὶ ἐπιθήσουσιν οἱ πρεσβύτεροι τῆς συναγωγῆς τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ μόσχου ἔναντι Κυρίου, καὶ σφάξουσι τὸν μόσχον ἔναντι Κυρίου.

16. Καὶ εἰσοίσει ὁ ἱερεὺς ὁ χριστὸς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου·

17. καὶ βάψει ὁ ἱερεὺς τὸν δάκτυλον ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου, καὶ ῥανεῖ ἑπτάκις ἔναντι Κυρίου, κατενώπιον τοῦ καταπετάσματος τοῦ ἁγίου.

18. Καὶ ἀπὸ τοῦ αἵματος ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου τῶν θυμιαμάτων τῆς συνθέσεως, ὅ ἐστιν ἐνώπιον Κυρίου, ὅ ἐστιν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου· καὶ τὸ πᾶν αἷμα ἐκχεεῖ πρὸς τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου τῶν καρπώσεων, τοῦ πρὸς τῇ θύρᾳ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

19. Καὶ τὸ πᾶν στέαρ περιελεῖ ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἀνοίσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον.

20. Καὶ ποιήσει τὸν μόσχον, ὃν τρόπον ἐποίησε τὸν μόσχον τὸν τῆς ἁμαρτίας, οὕτω ποιηθήσεται. Καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτῶν ὁ ἱερεὺς, καὶ ἀφεθήσεται αὐτοῖς ἡ ἁμαρτία.

21. Καὶ ἐξοίσουσι τὸν μόσχον ὅλον ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ κατακαύσουσι τὸν μόσχον, ὃν τρόπον κατέκαυσαν τὸν μόσχον τὸν πρότερον· ἁμαρτία συναγωγῆς ἐστιν.

22. Ἐὰν δὲ ὁ ἄρχων ἁμάρτῃ, καὶ ποιήσῃ μίαν ἀπὸ πασῶν τῶν ἐντολῶν Κυρίου τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ, ἣ οὐ ποιηθήσεται, ἀκουσίως, καὶ ἁμάρτῃ, καὶ πλημμελήσῃ,

23. καὶ γνωσθῇ αὐτῷ ἡ ἁμαρτία ἣν ἥμαρτεν ἐν αὐτῇ, καὶ προσοίσει τὸ δῶρον αὐτοῦ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἄρσεν ἄμωμον.

24. Καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ χιμάρου, καὶ σφάξουσιν αὐτὸν ἐν τόπῳ οὗ σφάζουσι τὰ ὁλοκαυτώματα ἐνώπιον Κυρίου· ἁμαρτία ἐστί.

25. Καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ τῆς ἁμαρτίας τῷ δακτύλῳ ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου τῶν ὁλοκαυτωμάτων, καὶ τὸ πᾶν αἷμα αὐτοῦ ἐκχεεῖ παρὰ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου τῶν ὁλοκαυτωμάτων.

26. Καὶ τὸ πᾶν στέαρ αὐτοῦ ἀνοίσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, ὥσπερ τὸ στέαρ θυσίας σωτηρίου· καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ.

27. Ἐὰν δὲ ψυχὴ μία ἁμάρτῃ ἀκουσίως ἐκ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς, ἐν τῷ ποιῆσαι μίαν ἀπὸ πασῶν τῶν ἐντολῶν Κυρίου, ἣ οὐ ποιηθήσεται, καὶ πλημμελήσῃ·

28. καὶ γνωσθῇ αὐτῷ ἡ ἁμαρτία ἣν ἥμαρτεν ἐν αὐτῇ, καὶ οἴσει χίμαιραν ἐξ αἰγῶν· θήλειαν ἄμωμον οἴσει περὶ τῆς ἁμαρτίας ἧς ἥμαρτε.

29. Καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἁμαρτήματος αὐτοῦ, καὶ σφάξουσι τὴν χίμαιραν τὴν τῆς ἁμαρτίας ἐν τῷ τόπῳ οὗ σφάζουσι τὰ ὁλοκαυτώματα.

30. Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῆς τῷ δακτύλῳ, καὶ ἐπιθήσει ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου τῶν ὁλοκαυτωμάτων· καὶ πᾶν τὸ αἷμα αὐτῆς ἐκχεεῖ παρὰ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου.

31. Καὶ πᾶν τὸ στέαρ περιελεῖ, ὃν τρόπον περιαιρεῖται στέαρ ἀπὸ θυσίας σωτηρίου· καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον εἰς ὀσμὴν εὐωδίας Κυρίῳ· καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ.

32. Ἐὰν δὲ πρόβατον προσενέγκῃ τὸ δῶρον αὐτοῦ περὶ τῆς ἁμαρτίας, θῆλυ ἄμωμον προσοίσει αὐτό.

15. et imponent seniores synagogæ manus suas super caput vituli ante Dominum, et jugulabunt vitulum ante Dominum.

16. Et inferet sacerdos qui unctus, de sanguine vituli in tabernaculum testimonii :

17. et tinget sacerdos digitum de sanguine vituli, et asperget septies ante Dominum ad faciem velaminis sancti.

18. Et de sanguine imponet sacerdos super cornua altaris incensorum compositionis, quod est coram Domino, quod est in tabernaculo testimonii : et omnem sanguinem effundet ad basim altaris holocaustorum, quod est apud ostium tabernaculi testimonii.

19. Et omnem adipem auferet ab eo, et offeret super altare.

20. Et faciet vitulum, quemadmodum fecerat vitulum, qui peccati, sic fiet. Et depropitiabit pro eis sacerdos, et dimittetur eis peccatum.

21. Et efferent vitulum totum extra castra, et comburent vitulum, quemadmodum combusserunt vitulum priorem. Peccatum synagogæ est.

22. Si autem princeps peccaverit, et fecerit unum de omnibus mandatis Domini, quod non fiet, non sponte, et peccaverit, et deliquerit,

23. et innotuerit ei peccatum quod peccavit in eo; et offeret munus suum hircum ex capris masculum immaculatum.

24. Et imponet manum super caput hirci, et jugulabunt illum in loco ubi jugulant holocaustomata coram Domino : peccatum est.

25. Et imponet sacerdos de sanguine, qui peccati, digito super cornua altaris holocaustomatum : et omnem sanguinem ejus effundet ad basim altaris holocaustomatum.

26. Et omnem adipem ejus offeret super altare, sicut adipem sacrificii salutaris. Et depropitiabit pro eo sacerdos de peccato ejus, et dimittetur ei.

27. Si autem anima una peccaverit non sponte de populo terræ, in faciendo unum de mandatis Domini, quod non fiet, et deliquerit;

28. et innotuerit ei peccatum quod peccavit in eo; et feret capellam ex capris : fœminam immaculatam feret pro peccato quod peccavit.

29. Et imponet manum super caput peccati sui; et jugulabunt capellam, quæ peccati, in loco ubi jugulant holocaustomata.

30. Et sumet sacerdos de sanguine ejus digito, et imponet super cornua altaris holocaustomatum : et omnem sanguinem ejus effundet apud basim altaris.

31. Et omnem adipem auferet; quemadmodum auferlur adeps a sacrificio salutaris : et offeret sacerdos super altare in odorem suavitatis Domino : et depropitiabit pro eo sacerdos, et dimittetur ei.

32. Si autem ovem obtulerit munus suum pro peccato fœminam immaculatam offeret illud.

33. Καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ τῆς ἁμαρτίας· καὶ σφάξουσιν αὐτὸ ἐν τόπῳ οὗ σφάζουσι τὰ ὁλοκαυτώματα.

34. Καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ τῆς ἁμαρτίας τῷ δακτύλῳ, ἐπιθήσει ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου τῆς ὁλοκαρπώσεως· καὶ πᾶν αὐτοῦ τὸ αἷμα ἐκχεεῖ παρὰ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου τῆς ὁλοκαυτώσεως.

35. Καὶ πᾶν αὐτοῦ τὸ στέαρ περιελεῖ, ὃν τρόπον περιαιρεῖται στέαρ προβάτου ἐκ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου, καὶ ἐπιθήσει αὐτὸ ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπὶ τὸ ὁλοκαύτωμα Κυρίου. Καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ἁμαρτίας ἧς ἥμαρτε, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Ἐὰν δὲ ψυχὴ ἁμάρτῃ, καὶ ἀκούσῃ φωνὴν ὁρκισμοῦ, καὶ οὗτος μάρτυς ἢ ἑώρακεν ἢ σύνοιδεν, ἐὰν μὴ ἀπαγγείλῃ, λήψεται τὴν ἁμαρτίαν.

2. Ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἥτις ἐὰν ἅψηται παντὸς πράγματος ἀκαθάρτου, ἢ θνησιμαίου, ἢ θηριαλώτου ἀκαθάρτου, ἢ τῶν θνησιμαίων βδελυγμάτων τῶν ἀκαθάρτων, ἢ τῶν θνησιμαίων κτηνῶν τῶν ἀκαθάρτων,

3. ἢ ἅψηται ἀπὸ ἀκαθαρσίας ἀνθρώπου, ἀπὸ πάσης ἀκαθαρσίας αὐτοῦ, ἧς ἂν ἁψάμενος μιανθῇ, καὶ ἔλαθεν αὐτὸν, μετὰ τοῦτο δὲ γνῷ, καὶ πλημμελήσῃ·

4. ἡ ψυχὴ ἡ ἄνομος, ἡ διαστέλλουσα τοῖς χείλεσι κακοποιῆσαι ἢ καλῶς ποιῆσαι κατὰ πάντα ὅσα ἐὰν διαστείλῃ ὁ ἄνθρωπος μεθ' ὅρκου, καὶ λάθῃ αὐτὸν πρὸ ὀφθαλμῶν, καὶ οὗτος γνῷ, καὶ ἁμάρτῃ ἕν τι τούτων,

5. Καὶ ἐξαγορεύσει τὴν ἁμαρτίαν περὶ ὧν ἡμάρτηκε κατ' αὐτῆς,

6. καὶ οἴσει περὶ ὧν ἐπλημμέλησε Κυρίῳ, περὶ τῆς ἁμαρτίας ἧς ἥμαρτε, θῆλυ ἀπὸ τῶν προβάτων, ἀμνάδα ἢ χίμαιραν ἐξ αἰγῶν περὶ ἁμαρτίας. Καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ ἧς ἥμαρτε, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ ἡ ἁμαρτία.

7. Ἐὰν δὲ μὴ ἰσχύῃ ἡ χεὶρ αὐτοῦ τὸ ἱκανὸν εἰς τὸ πρόβατον, οἴσει περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ ἧς ἥμαρτε, δύο τρυγόνας, ἢ δύο νοσσοὺς περιστερῶν Κυρίῳ, ἕνα περὶ ἁμαρτίας, καὶ ἕνα εἰς ὁλοκαύτωμα·

8. καὶ οἴσει αὐτὰ πρὸς τὸν ἱερέα. Καὶ προσάξει ὁ ἱερεὺς τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας πρότερον, καὶ ἀποκνίσει ὁ ἱερεὺς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ σφονδύλου, καὶ οὐ διελεῖ.

9. Καὶ ῥανεῖ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ περὶ τῆς ἁμαρτίας ἐπὶ τὸν τοῖχον τοῦ θυσιαστηρίου· τὸ δὲ κατάλοιπον τοῦ αἵματος καταστραγγιεῖ ἐπὶ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου· ἁμαρτία γάρ ἐστι.

10. Καὶ τὸ δεύτερον ποιήσει ὁλοκάρπωμα, ὡς καθήκει. Καὶ ἐξιλάσεται ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ ἧς ἥμαρτε, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ.

11. Ἐὰν δὲ μὴ εὑρίσκῃ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ζεῦγος τρυγόνων, ἢ δύο νοσσοὺς περιστερῶν, καὶ οἴσει τὸ δῶρον αὐτοῦ περὶ οὗ ἥμαρτε τὸ δέκατον τοῦ οἰφὶ σεμιδάλεως περὶ ἁμαρτίας· οὐκ ἐπιχεεῖ ἐπ' αὐτὸ ἔλαιον, οὐδὲ ἐπιθήσει ἐπ' αὐτῷ λίβανον, ὅτι περὶ ἁμαρτίας ἐστί.

12. Καὶ οἴσει αὐτὸ πρὸς τὸν ἱερέα· καὶ δραξάμενος

33. et imponet manum super caput ejus, quæ peccati: et jugulabunt eam in loco ubi jugulant holocaustomata.

34. Et sumens sacerdos de sanguine ejus, quæ peccati, digito, imponet super cornua altaris holocaustionis: et omnem ejus sanguinem effundet apud basim altaris holocaustionis.

35. Et omnem ejus adipem auferet; quemadmodum aufertur adeps ovis de sacrificio salutaris, et imponet eum sacerdos super altare super holocaustoma Domini. Et depropitiabit pro eo sacerdos de peccato quod peccavit, et dimittetur ei.

CAPUT V.

1. Si autem anima peccaverit, et audierit vocem jurationis, et ipse testis vel vidit, vel conscius fuit; si non annuntiaverit, accipiet peccatum.

2. Anima illa quæcumque tetigerit omnem rem immundam, aut morticinum, aut a bestia captum immundum, aut morticina abominationum immundarum, aut morticina pecorum immundorum,

3. aut tetigerit de immunditia hominis, ab omni immunditia ejus, quamcumque tangens inquinatus fuerit, et latuit eum, post hoc autem cognoverit, etiam deliquerit:

4. anima iniqua distinguens labiis malefacere aut benefacere, secundum omnia quæcumque distinxerit homo cum jurejurando, et latuerit eum ante oculos, et id cognoverit, et peccaverit unum quiddam ex his;

5. et confitebitur peccatum, pro quibus peccavit adversus ipsum:

6. et offeret pro iis quæ deliquit Domino, pro peccato quod peccavit, fœminam ab ovibus agnam, aut capellam de capris pro peccato: et exorabit pro eo sacerdos pro peccato, et remittetur illi peccatum.

7. Si autem non valet manus ejus quod satis est in ovem, offeret pro peccato suo, quod peccavit, duos turtures, aut duos pullos columbarum Domino, unum pro peccato, et unum pro holocaustomate;

8. et afferet ea ad sacerdotem. Et adducet sacerdos, quod pro peccato, prius, et retorquebit sacerdos caput ejus a vertebra, et non dividet.

9. Et asperget de sanguine ejus, quod pro peccato, super parietem altaris: reliquum autem sanguinis destillabit ad basim altaris: peccatum enim est.

10. Et secundum faciet holocaustoma, sicut decet. Et exorabit sacerdos pro ejus peccato quod peccavit, et dimittetur ei.

11. Si autem non inveniat manus ejus par turturum, vel duos pullos columbarum; et feret munus suum pro quo peccavit decimam partem œphi similæ pro peccato: non effundet oleum super illud, neque super illud imponet thus, quia pro peccato est.

12. Et afferet illud ad sacerdotem: et faciens sacerdos de

ὁ ἱερεὺς ἀπ' αὐτῆς πλήρη τὴν δράκα, τὸ μνημόσυνον αὐτῆς ἐπιθήσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν ὁλοκαυτωμάτων Κυρίῳ· ἁμαρτία ἐστί.

13. Καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ ἧς ἥμαρτεν ἀφ' ἑνὸς τούτων, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ· τὸ δὲ καταλειφθὲν ἔσται τῷ ἱερεῖ, ὡς θυσία τῆς σεμιδάλεως.

14. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

15. Ψυχὴ ἢ ἂν λάθῃ αὐτὸν λήθη, καὶ ἁμάρτῃ ἀκουσίως ἀπὸ τῶν ἁγίων Κυρίου, καὶ οἴσει τῆς πλημμελείας αὐτοῦ τῷ Κυρίῳ κριὸν ἄμωμον ἐκ τῶν προβάτων, τιμῆς ἀργυρίου σίκλων, τῷ σίκλῳ τῶν ἁγίων, περὶ οὗ ἐπλημμέλησε.

16. Καὶ ὃ ἥμαρτεν ἀπὸ τῶν ἁγίων ἀποτίσει αὐτὸ, καὶ τὸ ἐπίπεμπτον προςθήσει ἐπ' αὐτὸ, καὶ δώσει αὐτὸ τῷ ἱερεῖ. Καὶ ὁ ἱερεὺς ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ἐν τῷ κριῷ τῆς πλημμελείας, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ.

17. Καὶ ἡ ψυχὴ ἢ ἂν ἁμάρτῃ, καὶ ποιήσει μίαν ἀπὸ πασῶν τῶν ἐντολῶν Κυρίου ὧν οὐ δεῖ ποιεῖν, καὶ οὐκ ἔγνω, καὶ πλημμελήσῃ, καὶ λάβῃ τὴν ἁμαρτίαν·

18. καὶ οἴσει κριὸν ἄμωμον ἐκ τῶν προβάτων, τιμῆς ἀργυρίου εἰς πλημμέλειαν πρὸς τὸν ἱερέα. Καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ἀγνοίας αὐτοῦ ἧς ἠγνόησε, καὶ αὐτὸς οὐκ ᾔδει, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ·

19. ἐπλημμέλησε γὰρ πλημμελείᾳ ἔναντι Κυρίου.

ea plenum pugillum memoriale ejus, imponet super altare holocaustomatum Domino: peccatum est.

13. Et exorabit pro eo sacerdos pro peccato ejus, quod peccavit de uno horum, et dimittetur ei: reliquum autem erit sacerdoti, ut sacrificium similæ.

14. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens:

15. Anima quæcumque latuerit eum oblivio, et peccaverit non sponte a sanctis Domini; et afferet delicti sui Domino arietem immaculatum de ovibus, pretio argenti siclorum, siclo sanctorum, pro quo deliquit.

16. Et quod peccavit a sanctis, reddet illud, et quintas adjiciet super illud, et dabit eas sacerdoti. Et sacerdos exorabit pro eo in ariete delicti, et dimittetur ei.

17. Et anima quæcumque peccaverit, et fecerit unum ab omnibus præceptis Domini quæ non oportet fieri, et non agnoverit, et deliquerit, et acceperit peccatum;

18. et afferet arietem immaculatum de ovibus pretio argenti in delictum ad sacerdotem. Et exorabit pro eo sacerdos, propter ejus ignorantiam quam ignoravit, et ipse non scivit, et remittetur illi:

19. deliquit enim delicto ante Dominum.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ϛ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Ψυχὴ ἢ ἂν ἁμάρτῃ, καὶ παριδὼν παρίδῃ τὰς ἐντολὰς Κυρίου, καὶ ψεύσηται τὰ πρὸς τὸν πλησίον ἐν παραθήκῃ, ἢ περὶ κοινωνίας, ἢ περὶ ἁρπαγῆς, ἢ ἠδίκησέ τι τὸν πλησίον,

3. ἢ εὗρεν ἀπώλειαν, καὶ ψεύσηται περὶ αὐτῆς, καὶ ὀμόσῃ ἀδίκως περὶ ἑνὸς ἀπὸ πάντων ὧν ἐὰν ποιήσῃ ὁ ἄνθρωπος, ὥςτε ἁμαρτεῖν ἐν τούτοις·

4. καὶ ἔσται ἡνίκα ἐὰν ἁμάρτῃ, καὶ πλημμελήσῃ, καὶ ἀποδῷ τὸ ἅρπαγμα ὃ ἥρπασεν, ἢ τὸ ἀδίκημα ὃ ἠδίκησεν, ἢ τὴν παραθήκην ἥτις παρετέθη αὐτῷ, ἢ τὴν ἀπώλειαν ἣν εὗρεν

5. ἀπὸ παντὸς πράγματος οὗ ὤμοσε περὶ αὐτοῦ ἀδίκως, καὶ ἀποτίσει αὐτὸ τὸ κεφάλαιον, καὶ τὸ ἐπίπεμπτον προςθήσει ἐπ' αὐτό· τίνος ἐστὶν, αὐτῷ ἀποδώσει ᾗ ἡμέρᾳ ἐλεγχθῇ.

6. Καὶ τῆς πλημμελείας αὐτοῦ οἴσει τῷ Κυρίῳ κριὸν ἀπὸ τῶν προβάτων ἄμωμον, τιμῆς, εἰς ὃ ἐπλημμέλησε.

7. Καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἔναντι Κυρίου, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ περὶ ἑνὸς ἀπὸ πάντων ὧν ἐποίησε καὶ ἐπλημμέλησεν ἐν αὐτῷ.

8. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

9. Ἔντειλαι τῷ Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, λέγων· Οὗτος ὁ νόμος τῆς ὁλοκαυτώσεως· αὕτη ἡ ὁλοκαύτωσις ἐπὶ τῆς καύσεως αὐτῆς, ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου ὅλην τὴν νύκτα ἕως τοπρωῒ, καὶ τὸ πῦρ τοῦ θυσιαστηρίου καυθήσεται ἐπ' αὐτοῦ, οὐ σβεσθήσεται.

10. Καὶ ἐνδύσεται ὁ ἱερεὺς χιτῶνα λινοῦν, καὶ περισκελὲς λινοῦν ἐνδύσεται περὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ, καὶ ἀφελεῖ τὴν κατακάρπωσιν ἣν ἂν καταναλώσῃ τὸ πῦρ, τὴν ὁλοκαύτωσιν ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου· καὶ παραθήσει αὐτὸ ἐχόμενον τοῦ θυσιαστηρίου.

CAPUT VI.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens:

2. Anima quæcumque peccaverit, et despiciens despexerit mandata Domini, et mentitus fuerit quæ sunt ad proximum, in deposito aut de societate, aut de rapina, aut injuriam fecerit aliquam proximo,

3. aut invenit perditionem, et mentitus fuerit de ea et juraverit injuste de uno ab omnibus quæcumque fecerit homo, ita ut peccet in his,

4. et erit cum peccaverit, et deliquerit; et reddat rapinam quam rapuit, aut nocumentum quod nocuit, aut depositum quod depositum est apud eum, aut perditionem quam invenit

5. ab omni re pro qua juravit de ea injuste: et restituet ipsum caput, et quintas adjiciet super illud: cujus est, ipsi reddet, qua die convictus fuerit.

6. Et delicti sui offeret Domino arietem de ovibus sine macula, pretio, in quod deliquit.

7. Et exorabit pro eo sacerdos ante Dominum, et remittetur illi de uno ab omnibus quæ fecit, et deliquit in eo.

8. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens:

9. Præcipe Aaron et filiis ejus, dicens: Ista lex holocausti: ista holocaustosis super incensionem ejus, super altare totam noctem usque in mane, et ignis altaris ardebit super illud, non exstinguetur.

10. Et induet sacerdos tunicam lineam, et feminale lineum induet circa corpus suum, et auferet catacarposim quam consumpserit ignis, illam holocaustosim ab altari: et apponet illud juxta altare.

11. Καὶ ἐκδύσεται τὴν στολὴν αὐτοῦ, καὶ ἐνδύσεται στολὴν ἄλλην· καὶ ἐξοίσει τὴν κατακάρπωσιν ἔξω τῆς παρεμβολῆς εἰς τόπον καθαρόν.

12. Καὶ πῦρ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καυθήσεται ἀπ' αὐτοῦ, καὶ οὐ σβεσθήσεται, καὶ καύσει ἐπ' αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ξύλα τοπρωῒ πρωῒ, καὶ στοιβάσει ἐπ' αὐτοῦ τὴν ὁλοκαύτωσιν, καὶ ἐπιθήσει ἐπ' αὐτὸ τὸ στέαρ τοῦ σωτηρίου·

13. καὶ πῦρ διαπαντὸς καυθήσεται ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, οὐ σβεσθήσεται.

14. Οὗτος ὁ νόμος τῆς θυσίας, ἣν προσάξουσιν αὐτὴν οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν ἔναντι Κυρίου, ἀπέναντι τοῦ θυσιαστηρίου.

15. Καὶ ἀφελεῖ ἀπ' αὐτοῦ τῇ δρακὶ ἀπὸ τῆς σεμιδάλεως τῆς θυσίας σὺν τῷ ἐλαίῳ αὐτῆς, καὶ σὺν παντὶ τῷ λιβάνῳ αὐτῆς τὰ ὄντα ἐπὶ τῆς θυσίας· καὶ ἀνοίσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κάρπωμα, ὀσμὴν εὐωδίας, τὸ μνημόσυνον αὐτῆς τῷ Κυρίῳ·

16. τὸ δὲ καταλειφθὲν ἀπ' αὐτῆς ἔδεται Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ. Ἄζυμα βρωθήσεται ἐν τόπῳ ἁγίῳ, ἐν αὐλῇ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἔδονται αὐτήν.

17. Οὐ πεφθήσεται ἐζυμωμένη· μερίδα αὐτὴν ἔδωκα αὐτοῖς ἀπὸ τῶν καρπωμάτων Κυρίου· ἁγία ἁγίων ἐστὶν, ὥσπερ τὸ τῆς ἁμαρτίας, καὶ ὥσπερ τὸ τῆς πλημμελείας.

18. Πᾶν ἀρσενικὸν τῶν ἱερέων ἔδονται αὐτήν· νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἀπὸ τῶν καρπωμάτων Κυρίου· πᾶς ὃς ἐὰν ἅψηται αὐτῶν, ἁγιασθήσεται.

19. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

20. Τοῦτο τὸ δῶρον Ἀαρὼν καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ, ὃ προσοίσουσι Κυρίῳ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἂν χρίσῃς αὐτὸν, τὸ δέκατον τοῦ οἰφὶ σεμιδάλεως εἰς θυσίαν διαπαντός· τὸ ἥμισυ αὐτῆς τοπρωῒ, καὶ τὸ ἥμισυ αὐτῆς τοδειλινόν.

21. Ἐπὶ τηγάνου ἐν ἐλαίῳ ποιηθήσεται, πεφυραμένην οἴσει αὐτὴν, ἑλικτὰ, θυσίαν ἐκ κλασμάτων, θυσίαν εἰς ὀσμὴν εὐωδίας Κυρίῳ·

22. ὁ ἱερεὺς ὁ χριστὸς ὁ ἀντ' αὐτοῦ ἐκ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ποιήσει αὐτήν· νόμος αἰώνιος, ἅπαν ἐπιτελεσθήσεται.

23. Καὶ πᾶσα θυσία ἱερέως ὁλόκαυτος ἔσται, καὶ οὐ βρωθήσεται.

24. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

25. Λάλησον τῷ Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, λέγων· Οὗτος ὁ νόμος τῆς ἁμαρτίας· ἐν τόπῳ οὗ σφάζουσι τὸ ὁλοκαύτωμα, σφάξουσι τὰ περὶ τῆς ἁμαρτίας ἔναντι Κυρίου· ἁγία ἁγίων ἐστίν.

26. Ὁ ἱερεὺς ὁ ἀναφέρων αὐτὴν, ἔδεται αὐτήν· ἐν τόπῳ ἁγίῳ βρωθήσεται, ἐν αὐλῇ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

27. Πᾶς ὁ ἁπτόμενος τῶν κρεῶν αὐτῆς, ἁγιασθήσεται. Καὶ ᾧ ἐὰν ἐπιῤῥαντισθῇ ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῆς ἐπὶ τὸ ἱμάτιον, ὃς ἐὰν ῥαντισθῇ ἐπ' αὐτὸ, πλυθήσεται ἐν τόπῳ ἁγίῳ.

28. Καὶ σκεῦος ὀστράκινον οὗ ἐὰν ἑψηθῇ ἐν αὐτῷ, συντριβήσεται. Ἐὰν δὲ ἐν σκεύει χαλκῷ ἑψηθῇ, ἐκτρίψει αὐτὸ, καὶ ἐκκλύσει ὕδατι.

29. Πᾶς ἄρσην ἐν τοῖς ἱερεῦσι φάγεται αὐτά· ἅγια ἁγίων ἐστὶ Κυρίῳ.

30. Καὶ πάντα τὰ περὶ τῆς ἁμαρτίας, ὧν ἐὰν εἰσενεχθῇ ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῶν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου ἐξιλάσασθαι ἐν τῷ ἁγίῳ, οὐ βρωθήσεται· ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται.

11. Et exuet stolam suam, et induet stolam aliam: et abjiciet catacarposim extra castra in locum mundum.

12. Et ignis super altare ardebit ab eo, et non exstinguetur, et exuret super illud sacerdos ligna mane mane, et stipabit super illud holocaustosim, et superponet super illud adipem salutaris:

13. et ignis semper ardebit super altare, non exstinguetur.

14. Ista lex sacrificii, quod adducent illud filii Israel ante Dominum coram altari.

15. Et ab eo auferet pugillo de simila sacrificii cum oleo ejus, et cum omni thure ejus, quæ sunt super sacrificium: et offeret super altare hostiam, odorem suavitatis, memoriale ejus Domino:

16. residuum autem ejus manducabit Aaron, et filii ejus. Azyma comedetur in loco sancto; in atrio tabernaculi testimonii manducabunt eam.

17. Non coquetur fermentata: partem hanc dedi eis ab hostiis Domini: sancta sanctorum sunt, sicut quod peccati, et sicut quod delicti.

18. Omne masculinum sacerdotum comedent eam: legitimum æternum in progenies vestras ab hostiis Domini: omnis qui tetigerit eas, sanctificabitur.

19. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens:

20. Istud donum Aaron et filiorum ejus, quod offerent Domino, in die quacumque unxeris eum, decimam partem ophi similaginis in sacrificium semper: dimidium ejus mane, et dimidium ejus vesperi.

21. Super sartaginem in oleo fiet, conspersam afferet eam, circumvoluta, sacrificium de fragmentis, sacrificium in odorem suavitatis Domino:

22. sacerdos unctus, qui pro eo ex filiis ejus, faciet eam: lex æterna, omne consummabitur.

23. Et omne sacrificium sacerdotis holocaustum erit: et non edetur.

24. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens:

25. Loquere ad Aaron et filios ejus, dicens: Hæc lex peccati: in loco ubi jugulant holocaustoma, jugulabunt, quæ pro peccato ante Dominum: sancta sanctorum sunt.

26. Sacerdos qui offert illud, manducabit illud: in loco sancto comedetur, in atrio tabernaculi testimonii.

27. Omnis tangens carnes ejus, sanctificabitur. Et cuicumque aspersum fuerit de sanguine ejus super vestimentum, quicumque aspersus fuerit super illud; lavabitur in loco sancto.

28. Et vas testaceum, in quocumque fuerit coctum in eo, conteretur. Si autem in vase æreo coctum fuerit, defricabit illud, et diluet aqua.

29. Omnis masculus in sacerdotibus comedet ea: sancta sanctorum sunt Domino.

30. Et omnia quæ pro peccato sunt, quorumcumque illatum fuerit a sanguine eorum in tabernaculum testimonii exorari in sancto, non edetur: in igni cremabitur.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Καὶ οὗτος ὁ νόμος τοῦ κριοῦ τοῦ περὶ τῆς πλημμελείας· ἅγια ἁγίων ἐστίν·

2. ἐν τόπῳ οὗ σφάζουσι τὸ ὁλοκαύτωμα, σφάξουσι τὸν κριὸν τῆς πλημμελείας ἔναντι Κυρίου. Καὶ τὸ αἷμα προςχεεῖ ἐπὶ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου κύκλῳ,

3. καὶ πᾶν τὸ στέαρ αὐτοῦ προςοίσει ἀπ' αὐτοῦ, καὶ τὴν ὀσφῦν καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον τὰ ἐνδόσθια, καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῶν ἐνδοσθίων.

4. Καὶ τοὺς δύο νεφροὺς, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν, τὸ ἐπὶ τῶν μηρίων, καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος σὺν τοῖς νεφροῖς, περιελεῖ αὐτά·

5. καὶ ἀνοίσει αὐτὰ ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κάρπωμα τῷ Κυρίῳ· περὶ πλημμελείας ἐστί.

6. Πᾶς ἄρσην ἐκ τῶν ἱερέων ἔδεται αὐτὰ, ἐν τόπῳ ἁγίῳ ἔδονται αὐτά· ἅγια ἁγίων ἐστίν.

7. Ὥςπερ τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας, οὕτω καὶ τὸ τῆς πλημμελείας· νόμος εἷς αὐτῶν. Ὁ ἱερεὺς ὅςτις ἐξιλάσεται ἐν αὐτῷ, αὐτῷ ἔσται.

8. Καὶ ὁ ἱερεὺς ὁ προςάγων ὁλοκαύτωμα ἀνθρώπου, τὸ δέρμα τῆς ὁλοκαυτώσεως, ἧς προςφέρει αὐτὸς, αὐτῷ ἔσται.

9. Καὶ πᾶσα θυσία ἥτις ποιηθήσεται ἐν τῷ κλιβάνῳ, καὶ πᾶσα ἥτις ποιηθήσεται ἐπ' ἐσχάρας, ἢ ἐπὶ τηγάνου, τοῦ ἱερέως τοῦ προςφέροντος αὐτὴν, αὐτῷ ἔσται.

10. Καὶ πᾶσα θυσία ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ, καὶ μὴ ἀναπεποιημένη, πᾶσι τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν ἔσται ἑκάστῳ τὸ ἴσον.

11. Οὗτος ὁ νόμος θυσίας σωτηρίου, ἣν προςοίσουσι Κυρίῳ.

12. Ἐὰν μὲν περὶ αἰνέσεως προςφέρῃ αὐτὴν, καὶ προςοίσει ἐπὶ τῆς θυσίας τῆς αἰνέσεως ἄρτους ἐκ σεμιδάλεως ἀναπεποιημένους ἐν ἐλαίῳ, καὶ λάγανα ἄζυμα διακεχρισμένα ἐν ἐλαίῳ, καὶ σεμίδαλιν πεφυραμένην ἐν ἐλαίῳ.

13. Ἐπ' ἄρτοις ζυμίταις προςοίσει τὰ δῶρα αὐτοῦ ἐπὶ θυσίᾳ αἰνέσεως σωτηρίου.

14. Καὶ προςάξει ἓν ἀπὸ πάντων τῶν δώρων αὐτοῦ, ἀφαίρεμα Κυρίῳ. Τῷ ἱερεῖ τῷ προςχέοντι τὸ αἷμα τοῦ σωτηρίου, αὐτῷ ἔσται·

15. καὶ τὰ κρέα θυσίας αἰνέσεως σωτηρίου, αὐτῷ ἔσται. Καὶ ἐν ᾗ ἡμέρᾳ δωρεῖται, βρωθήσεται· οὐ καταλείψουσιν ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸ πρωΐ.

16. Καὶ ἐὰν εὐχὴ ᾖ, ἢ ἑκούσιον θυσιάζῃ τὸ δῶρον αὐτοῦ, ᾗ ἂν ἡμέρᾳ προςαγάγῃ τὴν θυσίαν αὐτοῦ, βρωθήσεται καὶ τῇ αὔριον·

17. καὶ τὸ καταλειφθὲν ἀπὸ τῶν κρεῶν τῆς θυσίας ἕως ἡμέρας τρίτης, ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται.

18. Ἐὰν δὲ φαγὼν φάγῃ ἀπὸ τῶν κρεῶν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, οὐ δεχθήσεται αὐτῷ τῷ προςφέροντι αὐτό· οὐ λογισθήσεται αὐτῷ· μίασμά ἐστιν. Ἡ δὲ ψυχὴ ἥτις ἐὰν φάγῃ ἀπ' αὐτοῦ, τὴν ἁμαρτίαν λήψεται.

19. Καὶ κρέα ὅσα ἐὰν ἅψηται παντὸς ἀκαθάρτου, οὐ βρωθήσεται, ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται. Πᾶς καθαρὸς φάγεται κρέα.

20. Ἡ δὲ ψυχὴ ἥτις ἐὰν φάγῃ ἀπὸ τῶν κρεῶν τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου, ὅ ἐστι Κυρίου, καὶ ἡ ἀκαθαρσία αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ, ἀπολεῖται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς.

CAPUT VII.

1. Et ista est lex arietis qui pro delicto: **sancta sanctorum sunt.**

2. In loco in quo jugulant holocaustum, jugulabunt arietem delicti ante Dominum. Et sanguinem effundet ad basim altaris in circuitu,

3. et omnem adipem ejus offeret ex eo, et lumbum, et omnem adipem operientem intestina, et omnem adipem qui super intestina.

4. Et duos renes, et adipem qui super eos, qui super femora, et pennam quæ super jecur, cum renibus auferet ea:

5. et offeret ea sacerdos super altare, hostiam Domino: pro delicto est.

6. Omnis masculus ex sacerdotibus comedet ea, in loco sancto comedent ea: sancta sanctorum sunt.

7. Quomodo quod pro peccato, ita et quod delicti: lex una est eorum. Sacerdos quicumque exorabit in eo, ipsi erit.

8. Et sacerdos adducens holocaustoma hominis, pellis holocausti, quod ipse offert, ipsi erit.

9. Et omne sacrificium quodcumque fiet in clibano, et omne quodcumque fiet super craticulam, vel super sartaginem, sacerdotis offerentis illud; ipsi erit.

10. Et omne sacrificium refectum in oleo, et non refectum omnibus filiis Aaron erit cuique æquale.

11. Hæc est lex sacrificii salutaris, quod offerent Domino.

12. Siquidem pro laudatione offerat illud, et offeret super sacrificium laudationis panes ex simila factos in oleo, et lagana azyma uncta in oleo, et similam conspersam in oleo.

13. Super panes fermentatos offeret munera sua super sacrificio laudationis salutaris.

14. Et offeret unum de omnibus muneribus suis, demptionem Domino. Sacerdoti, qui effundit sanguinem salutaris, ipsi erit:

15. et carnes sacrificii laudationis salutaris ipsi erunt. Et in qua die donum offertur, manducabitur: non derelinquent ex eo usque in mane.

16. Quod si votum fuerit, aut voluntarium sacrificaverit munus suum; quacumque die obtulerit sacrificium suum, edetur, et crastina die:

17. et quod superfuerit de carnibus sacrificii usque in diem tertium, in igne cremabitur.

18. Si autem manducans manducaverit ex carnibus die tertia; non erit acceptum ei qui offert illud: non reputabitur ei: inquinatio est. Anima autem, si qua manducaverit ex eo, peccatum accipiet.

19. Et carnes, quæcumque tetigerint omne immundum, non manducabuntur, in igni cremabuntur. Omnis mundus manducabit carnes.

20. Anima autem, quæcumque manducaverit de carnibus sacrificii salutaris, quod est Domini, et immunditia ejus super ipsum; peribit anima illa de populo suo.

21. Καὶ ἡ ψυχὴ ἣ ἂν ἅψηται παντὸς πράγματος ἀκαθάρτου, ἢ ἀπὸ ἀκαθαρσίας ἀνθρώπου, ἢ τῶν τετραπόδων τῶν ἀκαθάρτων, ἢ παντὸς βδελύγματος ἀκαθάρτου, καὶ φάγῃ ἀπὸ τῶν κρεῶν τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου, ὅ ἐστι Κυρίου, ἀπολεῖται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς.

22. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

23. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγων· Πᾶν στέαρ βοῶν, καὶ προβάτων, καὶ αἰγῶν οὐκ ἔδεσθε.

24. Καὶ στέαρ θνησιμαίων καὶ θηριαλώτων ποιηθήσεται εἰς πᾶν ἔργον, καὶ εἰς βρῶσιν οὐ βρωθήσεται.

25. Πᾶς ὁ ἔσθων στέαρ ἀπὸ τῶν κτηνῶν, ὧν προςάξει ἀπ' αὐτῶν κάρπωμα Κυρίῳ, ἀπολεῖται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἀπὸ τοῦ λαοῦ αὐτῆς.

26. Πᾶν αἷμα οὐκ ἔδεσθε ἐν πάσῃ τῇ κατοικίᾳ ὑμῶν, ἀπό τε τῶν κτηνῶν καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν·

27. πᾶσα ψυχὴ ἣ ἂν φάγῃ αἷμα, ἀπολεῖται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἀπὸ τοῦ λαοῦ αὐτῆς.

28. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

29. Καὶ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ λαλήσεις, λέγων· Ὁ προςφέρων θυσίαν σωτηρίου, οἴσει τὸ δῶρον αὐτοῦ Κυρίῳ καὶ ἀπὸ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου·

30. αἱ χεῖρες αὐτοῦ προςοίσουσι τὰ καρπώματα Κυρίῳ· τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τοῦ στηθυνίου, καὶ τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος προςοίσει αὐτὰ, ὥςτε ἐπιτιθέναι δόμα ἔναντι Κυρίου.

31. Καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς τὸ στέαρ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου· καὶ ἔσται τὸ στηθύνιον Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ.

32. Καὶ τὸν βραχίονα τὸν δεξιὸν δώσετε ἀφαίρεμα τῷ ἱερεῖ ἀπὸ τῶν θυσιῶν τοῦ σωτηρίου ὑμῶν.

33. Ὁ προςφέρων τὸ αἷμα τοῦ σωτηρίου, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἀαρὼν, αὐτῷ ἔσται ὁ βραχίων ὁ δεξιὸς ἐν μερίδι·

34. τὸ γὰρ στηθύνιον τοῦ ἐπιθέματος καὶ τὸν βραχίονα τοῦ ἀφαιρέματος εἴληφα παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἀπὸ τῶν θυσιῶν τοῦ σωτηρίου ὑμῶν, καὶ ἔδωκα αὐτὰ Ἀαρὼν τῷ ἱερεῖ καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, νόμιμον αἰώνιον παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

35. Αὕτη ἡ χρίσις Ἀαρὼν, καὶ ἡ χρίσις τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρπωμάτων Κυρίου, ἐν ᾗ ἡμέρᾳ προςηγάγετο αὐτοὺς τοῦ ἱερατεύειν τῷ Κυρίῳ,

36. καθὰ ἐνετείλατο Κύριος δοῦναι αὐτοῖς ᾗ ἡμέρᾳ ἔχρισεν αὐτοὺς παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν.

37. Οὗτος ὁ νόμος τῶν ὁλοκαυτωμάτων, καὶ θυσίας, καὶ περὶ ἁμαρτίας, καὶ τῆς πλημμελείας, καὶ τῆς τελειώσεως, καὶ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου,

38. ὃν τρόπον ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μωϋσῇ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ, ᾗ ἡμέρᾳ ἐνετείλατο τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, προςφέρειν τὰ δῶρα αὐτῶν ἔναντι Κυρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινᾶ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Λάβε Ἀαρὼν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ τὰς στολὰς αὐτοῦ, καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ τὸν μόσχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας, καὶ τοὺς δύο κριοὺς, καὶ τὸ κανοῦν τῶν ἀζύμων,

3. καὶ πᾶσαν τὴν συναγωγὴν ἐκκλησίασον ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

21. Et anima, quæcumque tetigerit omnem rem immundam, vel ab immunditia hominis, vel quadrupedum immundorum, vel omnis abominationis immundæ, et manducaverit ex carnibus sacrificii salutaris, quod est Domini; peribit anima illa de populo suo.

22. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

23. Loquere filiis Israel, dicens : Omnem adipem boum, et ovium, et caprarum non edetis.

24. Et adeps morticinorum, et a fera captorum fiet in omne opus, et in esca non edetur.

25. Omnis qui adipem edit, adipem ex pecoribus, ex quibus offeret de eis hostiam Domino, peribit anima illa de populo suo.

26. Omnem sanguinem non edetis in omni habitatione vestra, et a pecoribus, et a volatilibus:

27. omnis anima quæcumque manducaverit sanguinem, peribit anima illa de populo suo.

28. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens:

29. Et filiis Israel loqueris, dicens: Qui offert sacrificium salutaris, afferet munus suum Domino et de sacrificio salutaris :

30. manus ejus offerent hostiam Domino, adipem qui super pectusculum, et pennam jecoris offeret ea, ita ut imponatur donum ante Dominum.

31. Et offeret sacerdos adipem super altare : et erit pectusculum Aaron et filiis ejus.

32. Et brachium dextrum dabitis demptionem sacerdoti de sacrificiis salutaris vestri.

33. Qui offert sanguinem salutaris, et adipem ex filiis Aaron, ipsi erit brachium dextrum in parte.

34. Pectusculum enim impositionis, et brachium demptionis accepi a filiis Israel de sacrificiis salutaris vestri; et dedi ea Aaron sacerdoti et filiis ejus, legitimum æternum a filiis Israel.

35. Hæc unctio Aaron, et unctio filiorum ejus ab hostiis Domini, in qua die applicuit eos sacerdotio fungi Domino,

36. sicut præcepit Dominus dare illis, qua die unxit illos, a filiis Israel, legitimum æternum in progenies eorum.

37. Hæc lex est holocaustorum, et sacrificii, et pro peccato, et delicto, et consummatione, et sacrificio salutaris,

38. sicut mandavit Dominus Moysi in monte Sina, qua die præcepit filiis Israel offerre munera sua ante Dominum in deserto Sina.

CAPUT VIII.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

2. Sume Aaron, et filios ejus, et stolas ejus, et oleum unctionis, et vitulum qui pro peccato, et duos arietes, et canistrum azymorum :

3. et omnem synagogam convoca ad ostium tabernaculi testimonii.

4. Καὶ ἐποίησε Μωϋσῆς ὃν τρόπον συνέταξεν αὐτῷ Κύριος· καὶ ἐξεκκλησίασε τὴν συναγωγὴν ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

5. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς τῇ συναγωγῇ· Τοῦτό ἐστι τὸ ῥῆμα ὃ ἐνετείλατο Κύριος ποιῆσαι.

6. Καὶ προσήνεγκε Μωϋσῆς τὸν Ἀαρὼν, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ ἔλουσεν αὐτοὺς ὕδατι·

7. καὶ ἐνέδυσεν αὐτὸν τὸν χιτῶνα, καὶ ἔζωσεν αὐτὸν τὴν ζώνην, καὶ ἐνέδυσεν αὐτὸν τὸν ὑποδύτην, καὶ ἐπέθηκεν ἐπ' αὐτὸν τὴν ἐπωμίδα,

8. καὶ συνέζωσεν αὐτὸν κατὰ τὴν ποίησιν τῆς ἐπωμίδος, καὶ συνέσφιγξεν αὐτὸν ἐν αὐτῇ, καὶ ἐπέθηκεν ἐπ' αὐτὴν τὸ λογεῖον, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ λογεῖον τὴν δήλωσιν καὶ τὴν ἀλήθειαν·

9. καὶ ἐπέθηκε τὴν μίτραν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὴν μίτραν κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ τὸ πέταλον τὸ χρυσοῦν τὸ καθηγιασμένον ἅγιον, ὃν τρόπον συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

10. Καὶ ἔλαβε Μωϋσῆς ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τῆς χρίσεως,

11. καὶ ἔῤῥανεν ἀπ' αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἑπτάκις. Καὶ ἔχρισεν τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἡγίασεν αὐτὸ, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ τὸν λουτῆρα, καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ, καὶ ἡγίασεν αὐτά. Καὶ ἔχρισε τὴν σκηνὴν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ ἡγίασεν αὐτήν.

12. Καὶ ἐπέχεε Μωϋσῆς ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τῆς χρίσεως ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Ἀαρὼν, καὶ ἔχρισεν αὐτὸν, καὶ ἡγίασεν αὐτόν.

13. Καὶ προσήγαγε Μωϋσῆς τοὺς υἱοὺς Ἀαρὼν, καὶ ἐνέδυσεν αὐτοὺς χιτῶνας, καὶ ἔζωσεν αὐτοὺς ζώνας, καὶ περιέθηκεν αὐτοῖς κιδάρεις, καθάπερ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

14. Καὶ προσήγαγε Μωϋσῆς τὸν μόσχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας. Καὶ ἐπέθηκεν Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ μόσχου τοῦ τῆς ἁμαρτίας,

15. καὶ ἔσφαξεν αὐτόν. Καὶ ἔλαβε Μωϋσῆς ἀπὸ τοῦ αἵματος, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου κύκλῳ τῷ δακτύλῳ, καὶ ἐκαθάρισε τὸ θυσιαστήριον· καὶ τὸ αἷμα ἐξέχεεν ἐπὶ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἡγίασεν αὐτὸ, τοῦ ἐξιλάσασθαι ἐπ' αὐτοῦ.

16. Καὶ ἔλαβε Μωϋσῆς πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῶν ἐνδοσθίων, καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος, καὶ ἀμφοτέρους τοὺς νεφροὺς, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν· καὶ ἀνήνεγκε Μωϋσῆς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον.

17. Καὶ τὸν μόσχον, καὶ τὴν βύρσαν αὐτοῦ, καὶ τὰ κρέα αὐτοῦ, καὶ τὴν κόπρον αὐτοῦ κατέκαυσεν αὐτὰ πυρὶ ἔξω τῆς παρεμβολῆς, ὃν τρόπον συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

18. Καὶ προσήγαγε Μωϋσῆς τὸν κριὸν τὸν εἰς ὁλοκαύτωμα, καὶ ἐπέθηκεν Ἀαρὼν καὶ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ κριοῦ· καὶ ἔσφαξε Μωϋσῆς τὸν κριόν· καὶ προσέχεε Μωϋσῆς τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ.

19. Καὶ τὸν κριὸν ἐκρεανόμησε κατὰ μέλη, καὶ ἀνήνεγκε Μωϋσῆς τὴν κεφαλὴν, καὶ τὰ μέλη, καὶ τὸ στέαρ· καὶ τὴν κοιλίαν, καὶ τοὺς πόδας ἔπλυνεν ὕδατι·

20. Καὶ ἀνήνεγκε Μωϋσῆς ὅλον τὸν κριὸν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· ὁλοκαύτωμά ἐστιν εἰς ὀσμὴν εὐωδίας· κάρπωμά ἐστι τῷ Κυρίῳ, καθάπερ ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

21. Καὶ προσήγαγε Μωϋσῆς τὸν κριὸν, τὸν δεύτερον

4. Et fecit Moyses sicut præcepit ei Dominus : et evocavit synagogam ad ostium tabernaculi testimonii.

5. Et dixit Moyses synagogæ : Hoc est verbum quod mandavit Dominus facere.

6. Et applicuit Moyses Aaron et filios ejus, et lavit eos aqua :

7. et vestivit eum tunica, et cinxit eum zona, et induit eum subuculam, et imposuit super eum superhumerale,

8. et præcinxit illum secundum facturam superhumeralis, et constrinxit eum in ipso, et imposuit super eum rationale, et imposuit super rationale manifestationem, et veritatem :

9. et imposuit mitram super caput ejus, et imposuit super mitram secundum faciem ejus laminam auream illam sanctificatam sanctam; sicut præceperat Dominus Moysi.

10. Et sumpsit Moyses de oleo unctionis,

11. et aspersit de eo super altare septies. Et unxit altare, et sanctificavit illud, et omnia ejus, et labrum, et basim ejus : et sanctificavit ea. Et unxit tabernaculum et omnia vasa ejus, et sanctificavit illud.

12. Et effudit Moyses de oleo unctionis super caput Aaron, et unxit eum, et sanctificavit eum.

13. Et applicuit Moyses filios Aaron, et induit eos tunicas, et cinxit eos zonis, et circumposuit eis cidaras; sicut præcepit Dominus Moysi.

14. Et adduxit Moyses vitulum qui pro peccato. Et imposuit Aaron, et filii ejus manum super caput vituli qui pro peccato,

15. et jugulavit eum. Et sumpsit Moyses de sanguine, et imposuit super cornua altaris in circuitu digito, et mundavit altare : et sanguinem effudit ad basim altaris, et sanctificavit illud ad exorandum super illud.

16. Et sumpsit Moyses omnem adipem qui super intestina, et pennam quæ super jecur, et utrosque renes, et adipem qui super eos : et obtulit Moyses super altare.

17. Et vitulum, et pellem ejus, et carnes ejus, et fimum ejus combussit ea igne extra castra; quemadmodum præcepit Dominus Moysi.

18. Et adduxit Moyses arietem qui in holocaustum, et imposuit Aaron et filii ejus manus suas super caput arietis : et jugulavit Moyses arietem : et effudit Moyses sanguinem super altare in circuitu.

19. Et arietem in frusta concidit membratim; et obtulit Moyses caput, et membra, et adipem : et ventrem, et pedes lavit aqua :

20. Et obtulit Moyses totum arietem super altare : holocaustoma est in odorem suavitatis : hostia est Domino; sicut præcepit Dominus Moysi.

21. Et adduxit Moyses arietem, arietem illum secundum

κριὸν τελειώσεως, καὶ ἐπέθηκεν Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ κριοῦ·

22. καὶ ἔσφαξεν αὐτόν. Καὶ ἔλαβε Μωϋσῆς ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς Ἀαρὼν τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς τοῦ δεξιοῦ.

23. Καὶ προσήγαγε Μωϋσῆς τοὺς υἱοὺς Ἀαρών· καὶ ἐπέθηκε Μωϋσῆς ἀπὸ τοῦ αἵματος ἐπὶ τοὺς λοβοὺς τῶν ὤτων τῶν δεξιῶν, καὶ ἐπὶ τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν αὐτῶν τῶν δεξιῶν, καὶ ἐπὶ τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν αὐτῶν τῶν δεξιῶν· καὶ προσέχεε Μωϋσῆς τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ.

24. Καὶ ἔλαβε τὸ στέαρ καὶ τὴν ὀσφὺν, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῆς κοιλίας, καὶ τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος, καὶ τοὺς δύο νεφροὺς, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν, καὶ τὸν βραχίονα τὸν δεξιόν.

25. Καὶ ἀπὸ τοῦ κανοῦ τῆς τελειώσεως, τοῦ ὄντος ἔναντι Κυρίου, καὶ ἔλαβεν ἄρτον ἕνα ἄζυμον, καὶ ἄρτον ἐξ ἐλαίου ἕνα, καὶ λάγανον ἕν· καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ στέαρ, καὶ τὸν βραχίονα τὸν δεξιόν·

26. καὶ ἐπέθηκεν ἅπαντα ἐπὶ τὰς χεῖρας Ἀαρὼν, καὶ ἐπὶ τὰς χεῖρας τῶν υἱῶν αὐτοῦ· καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὰ ἀφαίρεμα ἔναντι Κυρίου.

27. Καὶ ἔλαβε Μωϋσῆς ἀπὸ τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὰ Μωϋσῆς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, ἐπὶ τὸ ὁλοκαύτωμα τῆς τελειώσεως, ὅ ἐστιν ὀσμὴ εὐωδίας, κάρπωμά ἐστι τῷ Κυρίῳ.

28. Καὶ λαβὼν Μωϋσῆς τὸ στηθύνιον ἀφεῖλεν αὐτὸ ἐπίθεμα ἔναντι Κυρίου, ἀπὸ τοῦ κριοῦ τῆς τελειώσεως· καὶ ἐγένετο Μωϋσῇ ἐν μερίδι, καθὰ ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

29. Καὶ ἔλαβε Μωϋσῆς ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τῆς χρίσεως, καὶ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ προσέῤῥανεν ἐπὶ Ἀαρὼν, καὶ τὰς στολὰς αὐτοῦ, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ τὰς στολὰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ.

30. Καὶ ἡγίασεν Ἀαρὼν, καὶ τὰς στολὰς αὐτοῦ, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ τὰς στολὰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ.

31. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς Ἀαρὼν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ· Ἑψήσατε τὰ κρέα ἐν τῇ αὐλῇ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐν τόπῳ ἁγίῳ· καὶ ἐκεῖ φάγεσθε αὐτὰ, καὶ τοὺς ἄρτους τοὺς ἐν τῷ κανῷ τῆς τελειώσεως, ὃν τρόπον συντέτακταί μοι, λέγων· Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ φάγονται αὐτά·

32. καὶ τὸ καταλειφθὲν τῶν κρεῶν καὶ τῶν ἄρτων ἐν πυρὶ κατακαύσατε.

33. Καὶ ἀπὸ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου οὐκ ἐξελεύσεσθε ἑπτὰ ἡμέρας, ἕως ἡμέρα πληρωθῇ, ἡμέρα τελειώσεως ὑμῶν· ἑπτὰ γὰρ ἡμέρας τελειώσει τὰς χεῖρας ὑμῶν,

34. καθάπερ ἐποίησεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, ἣ ἐνετείλατο Κύριος τοῦ ποιῆσαι, ὥστε ἐξιλάσασθαι περὶ ὑμῶν.

35. Καὶ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καθήσεσθε ἑπτὰ ἡμέρας, ἡμέραν καὶ νύκτα. Φυλάξεσθε τὰ φυλάγματα Κυρίου, ἵνα μὴ ἀποθάνητε· οὕτω γὰρ ἐνετείλατό μοι Κύριος ὁ Θεός.

36. Καὶ ἐποίησεν Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πάντας τοὺς λόγους οὓς συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

consummationis. Et imposuit Aaron, et filii ejus, manus suas super caput arietis :

22. et jugulavit eum. Et sumpsit Moyses de sanguine ejus, et imposuit super pennam auris dextræ Aaron, super summitatem manus dextræ, et super summitatem pedis dexteri.

23. Et applicuit Moyses filios Aaron : et imposuit Moyses de sanguine super pennas aurium dexterarum, et super summitates manuum eorum dexterarum, et super summitates pedum eorum dexterorum : et effudit Moyses sanguinem super altare in circuitu.

24. Et sumpsit adipem, et lumbum, et adipem qui super ventrem, et pennam jecoris, et ambos renes, et adipem qui super eos, et brachium dextrum.

25. Et de canistro consummationis, quod est ante Dominum, sumpsit panem unum azymum, et panem ex oleo unum, et laganum unum : et imposuit super adipem, et brachium dextrum :

26. et imposuit omnia super manus Aaron, et super manus filiorum ejus : et obtulit ea demptionem ante Dominum.

27. Et sumpsit Moyses ex manibus eorum, et obtulit ea Moyses super altare, super holocaustoma consummationis, quod est odor suavitatis, hostia est Domino.

28. Et sumens Moyses pectusculum, abstulit illud impositionem ante Dominum, de ariete consummationis : et factum est Moysi in parte, sicut præceperat Dominus Moysi.

29. Et sumpsit Moyses de oleo unctionis, et de sanguine qui super altare : et aspersit super Aaron, et stolas ejus, et filios ejus, et stolas filiorum ejus cum eo.

30. Et sanctificavit Aaron, et stolas ejus, et filios ejus, et stolas filiorum ejus cum eo.

31. Et dixit Moyses ad Aaron et filios ejus : Coquite carnes in atrio tabernaculi testimonii in loco sancto : et ibi comedetis eas, et panes qui in canistro consummationis, quemadmodum præceptum est mihi, dicens : Aaron et filii ejus comedent ea :

32. et residuum carnium, et panum, in igni comburite.

33. Et ex ostio tabernaculi testimonii non egrediemini septem dies; donec dies impleatur, dies consummationis vestræ : septem enim diebus consummabit manus vestras,

34. sicut fecit in die hac, qua præcepit Dominus ad faciendum ad depropitiandum pro vobis.

35. Et ad ostium tabernaculi testimonii sedebitis septem dies, die ac nocte. Custodietis custodias Domini, ut non moriamini. Ita enim mandavit mihi Dominus Deus.

36. Et fecit Aaron, et filii ejus, omnia verba quæ præcepit Dominus Moysi.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Καὶ ἐγενήθη τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ, ἐκάλεσε Μωϋσῆς Ἀαρὼν, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ τὴν γερουσίαν Ἰσραήλ.

2. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς Ἀαρών· Λάβε σεαυτῷ μοσχάριον ἐκ βοῶν περὶ ἁμαρτίας, καὶ κριὸν εἰς ὁλοκαύτωμα ἄμωμα, καὶ προσένεγκε αὐτὰ ἔναντι Κυρίου.

3. Καὶ τῇ γερουσίᾳ Ἰσραὴλ λάλησον, λέγων· Λάβετε χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, καὶ μοσχάριον, καὶ ἀμνὸν ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκάρπωσιν, ἄμωμα,

4. καὶ μόσχον, καὶ κριὸν εἰς θυσίαν σωτηρίου ἔναντι Κυρίου, καὶ σεμίδαλιν πεφυραμένην ἐν ἐλαίῳ, ὅτι σήμερον Κύριος ὀφθήσεται ἐν ὑμῖν.

5. Καὶ ἔλαβον, καθὸ ἐνετείλατο Μωϋσῆς, ἀπέναντι τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. Καὶ προσῆλθεν πᾶσα συναγωγὴ, καὶ ἔστησαν ἔναντι Κυρίου.

6. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς· Τοῦτο τὸ ῥῆμα, ὃ εἶπε Κύριος· ποιήσατε, καὶ ὀφθήσεται ἐν ὑμῖν ἡ δόξα Κυρίου.

7. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς τῷ Ἀαρών· Πρόσελθε πρὸς τὸ θυσιαστήριον, καὶ ποίησον τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας σου, καὶ τὸ ὁλοκαύτωμά σου· καὶ ἐξίλασαι περὶ σεαυτοῦ, καὶ τοῦ οἴκου σου· καὶ ποίησον τὰ δῶρα τοῦ λαοῦ, καὶ ἐξίλασαι περὶ αὐτῶν, καθάπερ ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

8. Καὶ προσῆλθεν Ἀαρὼν πρὸς τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἔσφαξε τὸ μοσχάριον τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ.

9. Καὶ προσήνεγκαν οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν τὸ αἷμα πρὸς αὐτόν· καὶ ἔβαψε τὸν δάκτυλον εἰς τὸ αἷμα· καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ τὸ αἷμα ἐξέχεεν ἐπὶ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου·

10. καὶ τὸ στέαρ καὶ τοὺς νεφροὺς καὶ τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος τοῦ περὶ τῆς ἁμαρτίας ἀνήνεγκεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, ὃν τρόπον ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

11. Καὶ τὰ κρέα καὶ τὴν βύρσαν κατέκαυσεν αὐτὰ πυρὶ, ἔξω τῆς παρεμβολῆς.

12. Καὶ ἔσφαξε τὸ ὁλοκαύτωμα, καὶ προσήνεγκαν οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν τὸ αἷμα πρὸς αὐτὸν, καὶ προσέχεεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ.

13. Καὶ τὸ ὁλοκαύτωμα προσήνεγκαν αὐτὸ κατὰ μέλη· αὐτὰ καὶ τὴν κεφαλὴν ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον.

14. Καὶ ἔπλυνε τὴν κοιλίαν καὶ τοὺς πόδας ὕδατι· καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ ὁλοκαύτωμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον·

15. καὶ προσήνεγκε τὸ δῶρον τοῦ λαοῦ. Καὶ ἔλαβε τὸν χίμαρον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ, καὶ ἔσφαξεν αὐτὸν, καὶ ἐκαθάρισεν αὐτὸν, καθὰ καὶ τὸν πρῶτον.

16. Καὶ προσήνεγκε τὸ ὁλοκαύτωμα, καὶ ἐποίησεν αὐτὸ ὡς καθήκει.

17. Καὶ προσήνεγκε τὴν θυσίαν, καὶ ἔπλησε τὰς χεῖρας ἀπ' αὐτῆς, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον χωρὶς τοῦ ὁλοκαυτώματος τοῦ πρωϊνοῦ.

18. Καὶ ἔσφαξε τὸν μόσχον, καὶ τὸν κριὸν τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου τῆς τοῦ λαοῦ. Καὶ προσήνεγκαν οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν τὸ αἷμα πρὸς αὐτὸν, καὶ προσέχεε πρὸς τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ.

19. Καὶ τὸ στέαρ τὸ ἀπὸ τοῦ μόσχου, καὶ τοῦ κριοῦ τὴν ὀσφῦν, καὶ τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον ἐπὶ τῆς κοιλίας, καὶ τοὺς δύο νεφροὺς, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν, καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος·

CAPUT IX.

1. Et factum est die octavo, vocavit Moyses Aaron, et filios ejus, et seniores Israel.

2. Et dixit Moyses ad Aaron : Sume tibi vitulum ex bobus pro peccato, et arietem in holocaustum, sine macula, et offer ea ante Dominum.

3. Et senioribus Israel loquere, dicens : Accipite hircum ex capris unum pro peccato, et vitulum, et agnum anniculum in holocarposim, sine macula,

4. et vitulum, et arietem in sacrificium salutaris, ante Dominum, et similam conspersam in oleo; quoniam hodie Dominus videbitur in vobis.

5. Et sumpserunt, sicut mandavit Dominus, ante tabernaculum testimonii. Et accessit omnis synagoga, et steterunt ante Dominum.

6. Et dixit Moyses: Hoc est verbum quod dixit Dominus. Facite, et videbitur in vobis gloria Domini.

7. Et dixit Moyses ad Aaron : Accede ad altare, et fac quod pro peccato tuo, et holocaustum tuum : et exora pro te et pro domo tua : et fac munera populi, et exora pro eis; sicut mandavit Dominus Moysi.

8. Et accessit Aaron ad altare, et jugulavit vitulum illum pro peccato suo.

9. Et attulerunt filii Aaron sanguinem ad eum : et tinxit digitum in sanguine : et imposuit super cornua altaris, et sanguinem effudit ad basim altaris :

10. et adipem, et renes, et pennam jecoris, ejus qui pro peccato, obtulit super altare, quemadmodum mandavit Dominus Moysi.

11. Et carnes et pellem combussit ea igni extra castra.

12. Et jugulavit holocaustoma, et attulerunt filii Aaron sanguinem ad eum, et effudit super altare in circuitu.

13. Et holocaustoma obtulerunt illud secundum membra : ea, et caput imposuit super altare.

14. Et lavit ventrem et pedes aqua : et imposuit super holocaustoma super altare :

15. et obtulit munus populi, et sumpsit hircum pro peccato populi, et jugulavit eum, et mundavit eum, sicut et primum.

16. Et obtulit holocaustoma, et fecit illud sicut decet.

17. Et obtulit sacrificium, et implevit manus de eo, et imposuit super altare absque holocausto matutino.

18. Et jugulavit vitulum, et arietem sacrificii salutaris, ejus qui populi. Et attulerunt filii Aaron sanguinem ad eum, et effudit ad altare in circuitu.

19 Et adipem qui de vitulo, et ariete, lumbum, et adipem qui operit super ventrem et ambos renes, et adipem qui super eos, et pennam quæ super jecur :

20. καὶ ἐπέθηκε τὰ στέατα ἐπὶ τὰ στηθύνια, καὶ ἀνήνεγκε τὰ στέατα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον.

21. Καὶ τὸ στηθύνιον, καὶ τὸν βραχίονα τὸν δεξιὸν ἀφεῖλεν Ἀαρὼν ἀφαίρεμα ἔναντι Κυρίου, ὃν τρόπον συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

22. Καὶ ἐξάρας Ἀαρὼν τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν λαὸν, εὐλόγησεν αὐτούς· καὶ κατέβη ποιήσας τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας, καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα, καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου.

23. Καὶ εἰσῆλθε Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐξελθόντες εὐλόγησαν πάντα τὸν λαόν· καὶ ὤφθη δόξα Κυρίου παντὶ τῷ λαῷ.

24. Καὶ ἐξῆλθε πῦρ παρὰ Κυρίου, καὶ κατέφαγε τὰ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, τά τε ὁλοκαυτώματα, καὶ τὰ στέατα· καὶ εἶδε πᾶς ὁ λαὸς, καὶ ἐξέστη καὶ ἔπεσαν ἐπὶ πρόσωπον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

1. Καὶ λαβόντες οἱ δύο υἱοὶ Ἀαρὼν, Ναδὰβ καὶ Ἀβιοὺδ, ἕκαστος τὸ πυρεῖον αὐτοῦ, ἐπέθηκαν ἐπ' αὐτὸ πῦρ, καὶ ἐπέβαλον ἐπ' αὐτὸ θυμίαμα, καὶ προσήνεγκαν ἔναντι Κυρίου πῦρ ἀλλότριον, ὃ οὐ προσέταξε Κύριος αὐτοῖς·

2. καὶ ἐξῆλθε πῦρ παρὰ Κυρίου, καὶ κατέφαγεν αὐτοὺς, καὶ ἀπέθανον ἔναντι Κυρίου.

3. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς Ἀαρών· Τοῦτό ἐστιν ὃ εἶπε Κύριος, λέγων· Ἐν τοῖς ἐγγίζουσί μοι ἁγιασθήσομαι, καὶ ἐν πάσῃ τῇ συναγωγῇ δοξασθήσομαι. Καὶ κατενύχθη Ἀαρών.

4. Καὶ ἐκάλεσε Μωϋσῆς τὸν Μισαδάη καὶ τὸν Ἐλισαφὰν, υἱοὺς Ὀζιὴλ, υἱοὺς τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ πατρὸς Ἀαρὼν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Προσέλθατε καὶ ἄρατε τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν ἐκ προσώπου τῶν ἁγίων ἔξω τῆς παρεμβολῆς.

5. Καὶ προσῆλθον, καὶ ἦραν αὐτοὺς ἐν τοῖς χιτῶσιν αὐτῶν ἔξω τῆς παρεμβολῆς, ὃν τρόπον εἶπε Μωϋσῆς.

6. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς Ἀαρὼν, καὶ Ἐλεάζαρ καὶ Ἰθάμαρ, τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ τοὺς καταλελειμμένους· Τὴν κεφαλὴν ὑμῶν οὐκ ἀποκιδαρώσετε, καὶ τὰ ἱμάτια ὑμῶν οὐ διαῤῥήξετε, ἵνα μὴ ἀποθάνητε, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν συναγωγὴν ἔσται θυμός. Οἱ δὲ ἀδελφοὶ ὑμῶν πᾶς ὁ οἶκος Ἰσραὴλ, κλαύσονται τὸν ἐμπυρισμὸν ὃν ἐνεπυρίσθησαν ὑπὸ Κυρίου.

7. Καὶ ἀπὸ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου οὐκ ἐξελεύσεσθε, ἵνα μὴ ἀποθάνητε· τὸ ἔλαιον γὰρ τῆς χρίσεως τὸ παρὰ Κυρίου ἐφ' ὑμῖν. Καὶ ἐποίησαν κατὰ τὸ ῥῆμα Μωϋσῆ.

8. Καὶ ἐλάλησε Κύριος τῷ Ἀαρὼν, λέγων·

9. Οἶνον καὶ σίκερα οὐ πίεσθε, σὺ καὶ οἱ υἱοί σου μετὰ σοῦ, ἡνίκα ἐὰν εἰσπορεύησθε εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, ἢ προσπορευομένων ὑμῶν πρὸς τὸ θυσιαστήριον, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνητε· νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν,

10. διαστεῖλαι ἀναμέσον τῶν ἁγίων καὶ τῶν βεβήλων, καὶ ἀναμέσον τῶν ἀκαθάρτων καὶ τῶν καθαρῶν,

11. καὶ συμβιβάζειν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἅπαντα τὰ νόμιμα ἃ ἐλάλησε Κύριος πρὸς αὐτοὺς διὰ χειρὸς Μωϋσῆ.

12. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς Ἀαρὼν καὶ πρὸς Ἐλεάζαρ καὶ Ἰθάμαρ τοὺς υἱοὺς Ἀαρὼν τοὺς καταλειφθέν-

20. et imposuit adipes super pectuscula, et obtulit adipes super altare.

21. Et pectusculum, et brachium dextrum abstulit Aaron demptionem ante Dominum; quemadmodum præcepit Dominus Moysi.

22. Et extollens Aaron manus super populum, benedixit eos : et descendit, cum fecisset illud pro peccato, et ipsum holocaustoma, et illa salutaris.

23. Et intravit Moyses et Aaron in tabernaculum testimonii, et exeuntes benedixerunt omnem populum : et apparuit gloria Domini omni populo.

24. Et exiit ignis a Domino, et devoravit quæ super altare, et holocaustomata, et adipes : et vidit omnis populus, et mente excessit et ceciderunt in faciem.

CAPUT X.

1. Et sumentes duo filii Aaron, Nadab et Abiud, unusquisque thuribulum suum, imposuerunt super illud ignem, et injecerunt super illud incensum, et obtulerunt ante Dominum ignem alienum, quem non præceperat Dominus eis :

2. et exiit ignis a Domino, et devoravit eos, et mortui sunt ante Dominum.

3. Et dixit Moyses ad Aaron : Hoc est quod dixit Dominus, dicens : In iis qui mihi appropinquant sanctificabor : et in omni synagoga glorificabor. Et compunctus est Aaron.

4. Et vocavit Moyses Misadæ et Elisaphan, filios Oziel, filios fratris patris Aaron, et dixit eis : Accedite et tollite fratres vestros a facie sanctorum extra castra.

5. Et accesserunt, et sustulerent eos in tunicis suis extra castra, quemadmodum dixit Moyses.

6. Et dixit Moyses ad Aaron, et Eleazar et Ithamar, filios ejus' reliquos : Caput vestrum cidara non denudabitis, et vestimenta vestra non discindetis, ut non moriamini, et super omnem synagogam erit indignatio. Fratres autem vestri, omnis domus Israel, plorabunt incendium quo incensi sunt a Domino.

7. Et ab ostio tabernaculi testimonii non egrediemini, ut non moriamini : oleum enim unctionis, quod est a Domino, super vos est. Et fecerunt juxta verbum Moysi.

8. Et locutus est Dominus ad Aaron, dicens :

9. Vinum et siceram non bibetis, tu et filii tui tecum, cum intrabitis in tabernaculum testimonii, aut cum accedetis ad altare; et non moriemini : legitimum æternum in progenies vestras :

10. distinguere inter medium sanctorum et contaminatorum, et inter medium immundorum et mundorum,

11. et instruere filios Israel omnia legitima, quæ locutus est Dominus ad eos, per manum Moysis.

12. Et dixit Moyses ad Aaron, et ad Eleazar et Ithamar, filios Aaron reliquos : Sumite sacrificium residuum ab ho-

τας· Λάβετε τὴν θυσίαν τὴν καταλειφθεῖσαν ἀπὸ τῶν καρπωμάτων Κυρίου, καὶ φάγεσθε ἄζυμα παρὰ τὸ θυσιαστήριον· ἅγια ἁγίων ἐστί.

13. Καὶ φάγεσθε αὐτὴν ἐν τόπῳ ἁγίῳ· νόμιμον γάρ σοι ἐστὶ, καὶ νόμιμον τοῖς υἱοῖς σοῦ τοῦτο ἀπὸ τῶν καρπωμάτων Κυρίου· οὕτω γὰρ ἐντέταλταί μοι.

14. Καὶ τὸ στηθύνιον τοῦ ἀφορίσματος, καὶ τὸν βραχίονα τοῦ ἀφαιρέματος φάγεσθε ἐν τόπῳ ἁγίῳ, σὺ καὶ οἱ υἱοί σου καὶ ὁ οἶκός σου μετὰ σοῦ· νόμιμον γὰρ σοὶ, καὶ νόμιμον τοῖς υἱοῖς σου ἐδόθη ἀπὸ τῶν θυσιῶν τοῦ σωτηρίου τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

15. Τὸν βραχίονα τοῦ ἀφαιρέματος, καὶ τὸ στηθύνιον τοῦ ἀφορίσματος ἐπὶ τῶν καρπωμάτων τῶν στεάτων προςοίσουσιν ἀφόρισμα ἀφορίσαι ἔναντι Κυρίου· καὶ ἔσται σοι καὶ τοῖς υἱοῖς σου καὶ ταῖς θυγατράσι σου μετὰ σοῦ νόμιμον αἰώνιον, ὃν τρόπον συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

16. Καὶ τὸν χίμαρον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας ζητῶν ἐξεζήτησε Μωϋσῆς· καὶ ὁ δὲ ἐνεπεπύριστο. Καὶ ἐθυμώθη Μωϋσῆς ἐπὶ Ἐλεάζαρ καὶ Ἰθάμαρ, τοὺς υἱοὺς Ἀαρὼν τοὺς καταλελειμμένους, λέγων·

17. Διατί οὐκ ἐφάγετε τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας ἐν τόπῳ ἁγίῳ; Ὅτι γὰρ ἅγια ἁγίων ἐστὶ, τοῦτο ἔδωκεν ὑμῖν φαγεῖν, ἵνα ἀφέλητε τὴν ἁμαρτίαν τῆς συναγωγῆς, καὶ ἐξιλάσησθε περὶ αὐτῶν ἔναντι Κυρίου·

18. οὐ γὰρ εἰςήχθη τοῦ αἵματος αὐτοῦ εἰς τὸ ἅγιον· κατὰ πρόσωπον ἔσω φάγεσθε αὐτὸ ἐν τόπῳ ἁγίῳ, ὃν τρόπον μοι συνέταξε Κύριος.

19. Καὶ ἐλάλησεν Ἀαρὼν πρὸς Μωϋσῆν, λέγων· Εἰ σήμερον προςαγηόχασι τὰ περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτῶν, καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα αὐτῶν ἔναντι Κυρίου, καὶ συμβέβηκέ μοι τοιαῦτα, καὶ φάγομαι τὰ περὶ τῆς ἁμαρτίας σήμερον, μὴ ἀρεστὸν ἔσται Κυρίῳ;

20. Καὶ ἤκουσε Μωϋσῆς, καὶ ἤρεσεν αὐτῷ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων·

2. Λαλήσατε τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγοντες· Ταῦτα τὰ κτήνη ἃ φάγεσθε ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς.

3. Πᾶν κτῆνος διχηλοῦν ὁπλὴν καὶ ὀνυχιστῆρας ὀνυχίζον δύο χηλῶν, καὶ ἀνάγον μηρυκισμὸν ἐν τοῖς κτήνεσι, ταῦτα φάγεσθε.

4. Πλὴν ἀπὸ τούτων οὐ φάγεσθε, ἀπὸ τῶν ἀναγόντων μηρυκισμὸν, καὶ ἀπὸ τῶν διχηλούντων τὰς ὁπλὰς, καὶ ὀνυχιζόντων ὀνυχιστῆρας· τὸν κάμηλον, ὅτι ἀνάγει μηρυκισμὸν τοῦτο, ὁπλὴν δὲ οὐ διχηλεῖ, ἀκάθαρτον τοῦτο ὑμῖν·

5. καὶ τὸν δασύποδα, ὅτι οὐκ ἀνάγει μηρυκισμὸν τοῦτο, καὶ ὁπλὴν οὐ διχηλεῖ, ἀκάθαρτον τοῦτο ὑμῖν·

6. καὶ τὸν χοιρογρύλλιον, ὅτι οὐκ ἀνάγει μηρυκισμὸν τοῦτο, καὶ ὁπλὴν οὐ διχηλεῖ, ἀκάθαρτον τοῦτο ὑμῖν·

7. καὶ τὸν ὗν, ὅτι διχηλεῖ ὁπλὴν τοῦτο, καὶ ὀνυχίζει ὄνυχας ὁπλῆς, καὶ τοῦτο οὐκ ἀνάγει μηρυκισμὸν, ἀκάθαρτον τοῦτο ὑμῖν.

8. Ἀπὸ τῶν κρεῶν αὐτῶν οὐ φάγεσθε, καὶ τῶν θνησιμαίων αὐτῶν οὐχ ἅψεσθε· ἀκάθαρτα ταῦτα ὑμῖν.

stiis Domini, et comedetis azyma juxta altare: sancta sanctorum sunt.

13. Et comedetis illud in loco sancto: legitimum enim tibi est, et legitimum filiis tuis hoc ab hostiis Domini: sic enim mandatum est mihi.

14. Et pectusculum segregationis, et brachium demptionis manducabitis in loco sancto, tu et filii tui et domus tua tecum: legitimum enim tibi, et legitimum filiis tuis datum est de sacrificiis salutaris filiorum Israel.

15. Brachium demptionis, et pectusculum segregationis super hostias adipum offerent ad segregandum segregationem ante Dominum: et erit tibi et filiis tuis et filiabus tuis tecum legitimum æternum, quemadmodum præcepit Dominus Moysi.

16. Et caprum qui pro peccato quærens quæsivit Moyses: ille vero incensus fuerat. Et indignatus est Moyses in Eleazar et Ithamar, filios Aaron reliquos, dicens:

17. Quare non comedistis illud, quod fuit pro peccato, in loco sancto? Quoniam enim sancta sanctorum sunt, hoc dedit vobis edere, ut auferatis peccatum synagogæ, et exoretis pro eis ante Dominum:

18. non enim illatum est de sanguine ejus in sanctum: ante faciem intus edetis illud in loco sancto, quomodo mihi constituit Dominus.

19. Et locutus est Aaron ad Moysen, dicens: Si hodie obtulerunt, quæ pro peccato illorum sunt, et holocausta sua ante Dominum, et contigerunt mihi talia, et comedam quæ pro peccato hodie, numquid placitum erit Deo?

20. Et audivit Moyses, et placuit ei.

CAPUT XI.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen et Aaron, dicens:

2. Loquimini filiis Israel, dicentes: Hæc sunt pecora, quæ comedetis de omnibus pecoribus, quæ super terram.

3. Omne pecus, quod ungulam dividit, et fissuras findit duarum ungularum, et reducit ruminationem in pecoribus; hæc manducabitis.

4. Tantum ab his non manducabitis, ab iis, quæ reducunt ruminationem, et ab iis, quæ dividunt ungulas, et findunt fissuras unguium: camelum, quoniam reducit ruminationem hic, ungulam autem non dividit, immundum hoc vobis:

5. et leporem, quia reducit ruminationem hoc, et ungulam non dividit, immundum hoc vobis:

6. et chirogryllum, quoniam non reducit ruminationem hoc, et ungulam non dividit, immundum hoc vobis:

7. et suem, quoniam hoc dividit ungulam, et findit fissuras ungulæ, et hoc non reducit ruminationem, immundum hoc vobis.

8. De carnibus eorum non comedetis, et morticina eorum non tangetis: immunda hæc vobis.

9. Καὶ ταῦτα ἃ φάγεσθε ἀπὸ πάντων τῶν ἐν τοῖς ὕδασι· πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς πτερύγια καὶ λεπίδες ἐν τοῖς ὕδασι, καὶ ἐν ταῖς θαλάσσαις, καὶ ἐν τοῖς χειμάῤῥοις, ταῦτα φάγεσθε.

10. Καὶ πάντα ὅσα οὐκ ἔστιν αὐτοῖς πτερύγια, οὐδὲ λεπίδες ἐν τῷ ὕδατι, ἢ ἐν ταῖς θαλάσσαις, καὶ ἐν τοῖς χειμάῤῥοις, ἀπὸ πάντων ὧν ἐρεύγεται τὰ ὕδατα, καὶ ἀπὸ πάσης ψυχῆς τῆς ζώσης ἐν τῷ ὕδατι, βδέλυγμά ἐστι,

11. καὶ βδελύγματα ἔσονται ὑμῖν· ἀπὸ τῶν κρεῶν αὐτῶν οὐκ ἔδεσθε, καὶ τὰ θνησιμαῖα αὐτῶν βδελύξεσθε.

12. Καὶ πάντα ὅσα οὐκ ἔστιν αὐτοῖς πτερύγια, οὐδὲ λεπίδες τῶν ἐν τοῖς ὕδασι, βδέλυγμα τοῦτό ἐστιν ὑμῖν.

13. Καὶ ταῦτα, ἃ βδελύξεσθε ἀπὸ τῶν πετεινῶν, καὶ οὐ βρωθήσεται, βδέλυγμά ἐστι· τὸν ἀετὸν, καὶ τὸν γρύπα, καὶ τὸν ἁλιαίετον,

14. καὶ τὸν γύπα, καὶ τὸν ἴκτινον, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ,

15. καὶ στρουθὸν, καὶ γλαῦκα, καὶ λάρον, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ,

16. καὶ πάντα κόρακα, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ, καὶ ἱέρακα, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ,

17. καὶ νυκτικόρακα, καὶ καταράκτην, καὶ ἶβιν,

18. καὶ πορφυρίωνα, καὶ πελεκᾶνα, καὶ κύκνον,

19. καὶ ἐρωδιὸν, καὶ χαραδριὸν, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ, καὶ ἔποπα, καὶ νυκτερίδα.

20. Καὶ πάντα τὰ ἑρπετὰ τῶν πετεινῶν, ἃ πορεύεται ἐπὶ τέσσαρα, βδελύγματά ἐστιν ὑμῖν.

21. Ἀλλὰ ταῦτα φάγεσθε ἀπὸ τῶν ἑρπετῶν τῶν πετεινῶν, ἃ πορεύεται ἐπὶ τέσσαρα, ἃ ἔχει σκέλη ἀνώτερον τῶν ποδῶν αὐτοῦ, πηδᾷν ἐν αὐτοῖς ἐπὶ τῆς γῆς·

22. καὶ ταῦτα φάγεσθε ἀπ' αὐτῶν· τὸν βροῦχον, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ, καὶ τὸν ἀττάκην, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ, καὶ ὀφιομάχην, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ, καὶ τὴν ἀκρίδα, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῇ.

23. Πᾶν ἑρπετὸν ἀπὸ τῶν πετεινῶν, οἷς εἰσι τέσσαρες πόδες, βδελύγματά ἐστιν ὑμῖν,

24. καὶ ἐν τούτοις μιανθήσεσθε· πᾶς ὁ ἁπτόμενος τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας·

25. καὶ πᾶς ὁ αἴρων τῶν θνησιμαίων αὐτῶν πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

26. Καὶ ἐν πᾶσι τοῖς κτήνεσιν ὅ ἐστι διχηλοῦν ὁπλὴν, καὶ ὀνυχιστῆρας ὀνυχίζει, καὶ μηρυκισμὸν οὐ μηρυκᾶται, ἀκάθαρτα ἔσονται ὑμῖν· πᾶς ὁ ἁπτόμενος τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

27. Καὶ πᾶς ὃς πορεύεται ἐπὶ χειρῶν ἐν πᾶσι τοῖς θηρίοις, ἃ πορεύεται ἐπὶ τέσσαρα, ἀκάθαρτά ἐστιν ὑμῖν· πᾶς ὁ ἁπτόμενος τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

28. Καὶ ὁ αἴρων τῶν θνησιμαίων αὐτῶν πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας· ἀκάθαρτα ταῦτά ἐστιν ὑμῖν.

29. Καὶ ταῦτα ὑμῖν ἀκάθαρτα ἀπὸ τῶν ἑρπετῶν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς· ἡ γαλὴ, καὶ ὁ μῦς, καὶ ὁ κροκόδειλος ὁ χερσαῖος,

30. μυγάλη, καὶ χαμαιλέων, καὶ χαλαβώτης, καὶ σαῦρα, καὶ ἀσπάλαξ.

31. Ταῦτα ἀκάθαρτα ὑμῖν ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς· πᾶς ὁ ἁπτόμενος αὐτῶν τεθνηκότων ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

32. Καὶ πᾶν ἐφ' ὃ ἂν ἐπιπέσῃ ἀπ' αὐτῶν ἐπ' αὐτὸ τεθνηκότων αὐτῶν, ἀκάθαρτον ἔσται, ἀπὸ παντὸς σκεύ-

9. Et hæc sunt, quæ comedetis ex omnibus, quæ in aqua: omnia, quibuscumque sunt eis alæ, et squamæ in aquis, et in maribus, et in torrentibus, hæc comedetis.

10. Et omnia quibuscumque non sunt eis alæ, neque squamæ in aqua, vel in maribus, et in torrentibus, de omnibus, quæ eructant aquæ, et de omni anima vivente in aqua, abominatio est,

11. et abominationes erunt vobis. De carnibus eorum non comedetis, et morticina eorum abominabimini.

12. Et omnia, quibuscumque non sunt eis alæ, neque squamæ ex iis, quæ in aqua; hoc abominatio est vobis.

13. Et hæc sunt, quæ abominabimini de volatilibus, et non comedentur, abominatio est: aquilam, et gryphum, et halietum,

14. et vulturem, et milvum, et similia ei,

15. et struthionem, et noctuam, et larum, et similia ei,

16. et omnem corvum, et similia ei; et accipitrem, et similia ei,

17. et nycticoracem, et mergulum, et ibin,

18. et porphyrionem, et pelecanem, et cycnum,

19. et herodionem, et charadrion, et similia ei, et upupam, et vespertilionem.

20. Et omnia reptilia volatilium, quæ gradiuntur super quatuor, abominationes erunt vobis.

21. Sed ista comedetis de reptilibus volatilium, quæ gradiuntur super quatuor, quæ habent crura desuper pedes suos, ad saltandum in ipsis super terram:

22. et hæc comedetis de eis: bruchum, et similia ei, et attacum, et similia ei, et ophimachum, et similia ei, et locustam, et similia ei.

23. Omne reptile de volatilibus, quibus sunt quatuor pedes, abominationes sunt vobis,

24. et in his polluemini: omnis qui tangit morticina eorum, immundus erit usque ad vesperam:

25. et omnis qui tollit morticina eorum; lavabit vestimenta sua, et immundus erit usque ad vesperam.

26. Et in omnibus pecoribus, quod est dividens ungulam, et findit fissuras ungularum, et non ruminat ruminationem; immunda erunt vobis: omnis, qui tangit morticina eorum, immundus erit usque ad vesperam.

27. Et omnis gradiens super manus in omnibus bestiis, quæ gradiuntur super manus; immunda sunt vobis: omnis, qui tangit morticina eorum, immundus erit usque ad vesperam.

28. Et qui tollit morticina eorum, lavabit vestimenta sua, et immundus erit usque ad vesperam: immunda hæc sunt vobis.

29. Et hæc vobis immunda ex reptilibus, quæ super terram: mustela, et mus, et crocodilus terrestris,

30. mygale, et chamæleon, et chalabotes, et lacerta, et talpa.

31. Hæc immunda vobis ex omnibus reptilibus, quæ super terram: omnis tangens ea mortua immundus erit usque ad vesperam.

32. Et omne in quod inciderit de eis super illud, de mortuis ipsis, immundum erit, de omni vase ligneo, vel veste,

ους ξυλίνου ἢ ἱματίου ἢ δέρματος ἢ σάκκου. Πᾶν σκεῦος, ἂν ποιηθῇ ἔργον ἐν αὐτῷ, εἰς ὕδωρ βαφήσεται, καὶ ἀκάθαρτον ἔσται ἕως ἑσπέρας, καὶ καθαρὸν ἔσται.

33. Καὶ πᾶν σκεῦος ὀστράκινον, εἰς ὃ ἐὰν πέσῃ ἀπὸ τούτων ἔνδον, ὅσα ἐὰν ἔνδον ᾖ, ἀκάθαρτα ἔσται, καὶ αὐτὸ συντριβήσεται.

34. Καὶ πᾶν βρῶμα ὃ ἔσθεται, εἰς ὃ ἂν ἐπέλθῃ ἐπ' αὐτὸ ὕδωρ, ἀκάθαρτον ἔσται· καὶ πᾶν ποτὸν ὃ πίνεται ἐν παντὶ ἀγγείῳ, ἀκάθαρτον ἔσται·

35. καὶ πᾶν ὃ ἐὰν ἐπιπέσῃ ἀπὸ τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἐπ' αὐτὸ, ἀκάθαρτον ἔσται. Κλίβανοι καὶ χυτρόποδες καθαιρεθήσονται· ἀκάθαρτα ταῦτά ἐστι, καὶ ἀκάθαρτα ταῦτα ὑμῖν ἔσονται.

36. Πλὴν πηγῶν ὑδάτων καὶ λάκκου καὶ συναγωγῆς ὕδατος, ἔσται καθαρόν· ὁ δὲ ἁπτόμενος τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἀκάθαρτος ἔσται.

37. Ἐὰν δὲ ἐπιπέσῃ ἀπὸ τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἐπὶ πᾶν σπέρμα σπόριμον ὃ σπαρήσεται, καθαρὸν ἔσται.

38. Ἐὰν δὲ ἐπιχυθῇ ὕδωρ ἐπὶ πᾶν σπέρμα, καὶ ἐπιπέσῃ τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἐπ' αὐτὸ, ἀκάθαρτόν ἐστιν ὑμῖν.

39. Ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ τῶν κτηνῶν, ὅ ἐστιν ὑμῖν φαγεῖν τοῦτο, ὁ ἁπτόμενος τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας·

40. καὶ ὁ ἐσθίων ἀπὸ τῶν θνησιμαίων τούτων, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας· καὶ ὁ αἴρων ἀπὸ θνησιμαίων αὐτῶν πλυνεῖ τὰ ἱμάτια, καὶ λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

41. Καὶ πᾶν ἑρπετὸν, ὃ ἕρπει ἐπὶ τῆς γῆς, βδέλυγμα ἔσται τοῦτο ὑμῖν, οὐ βρωθήσεται.

42. Καὶ πᾶς ὁ πορευόμενος ἐπὶ κοιλίας, καὶ πᾶς ὁ πορευόμενος ἐπὶ τέσσαρα διαπαντὸς, ὃ πολυπληθεῖ ποσὶν ἐν πᾶσι τοῖς ἑρπετοῖς τοῖς ἕρπουσιν ἐπὶ τῆς γῆς, οὐ φάγεσθε αὐτὸ, ὅτι βδέλυγμα ὑμῖν ἐστι.

43. Καὶ οὐ μὴ βδελύξητε τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἐν πᾶσι τοῖς ἑρπετοῖς τοῖς ἕρπουσιν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ οὐ μιανθήσεσθε ἐν τούτοις, καὶ οὐκ ἀκάθαρτοι ἔσεσθε ἐν αὐτοῖς,

44. ὅτι ἐγώ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν. Καὶ ἁγιασθήσεσθε, καὶ ἅγιοι ἔσεσθε, ὅτι ἅγιός εἰμι ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν· καὶ οὐ μιανεῖτε τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἐν πᾶσι τοῖς ἑρπετοῖς τοῖς κινουμένοις ἐπὶ τῆς γῆς,

45. ὅτι ἐγώ εἰμι Κύριος ὁ ἀναγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου εἶναι ὑμῶν Θεός· καὶ ἔσεσθε ἅγιοι, ὅτι ἅγιός εἰμι ἐγὼ Κύριος.

46. Οὗτος ὁ νόμος περὶ τῶν κτηνῶν καὶ τῶν πετεινῶν καὶ πάσης ψυχῆς τῆς κινουμένης ἐν τῷ ὕδατι, καὶ πάσης ψυχῆς ἑρπούσης ἐπὶ τῆς γῆς,

47. διαστεῖλαι ἀναμέσον τῶν ἀκαθάρτων καὶ ἀναμέσον τῶν καθαρῶν, καὶ ἀναμέσον τῶν ζωογονούντων τὰ ἐσθιόμενα, καὶ ἀναμέσον τῶν ζωογονούντων τὰ μὴ ἐσθιόμενα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒʹ.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Γυνὴ ἥτις ἐὰν σπερματισθῇ, καὶ τέκῃ ἄρσεν, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἑπτὰ ἡμέρας, κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ χωρισμοῦ τῆς ἀφέδρου αὐτῆς, ἀκάθαρτος ἔσται.

vel pelle, vel sacco. Omne vas in quo factum fuerit opus in eo, in aqua mergetur, et immundum erit usque ad vesperam : et mundum erit.

33. Et omne vas testaceum, in quod ceciderit ex eis intus, quæcumque fuerint intus, immunda erunt : et illud conteretur.

34. Et omnis cibus, qui manducatur, in quemcumque, venerit super illum aqua, immundus erit : et omne potabile, quod bibitur in omni vase, immundum erit :

35. et omne in quod inciderit de morticinis eorum in illud, immundum erit. Clibani et chytropodes destruentur : immunda hæc sunt, et immunda hæc vobis erunt.

36. Tantum de fontibus aquarum, et lacu, et congregatione aquarum erit mundum : qui autem tangit morticina eorum, immundus erit.

37. Si autem inciderit de morticinis eorum super omne semen seminabile quod seminabitur, mundum est.

38. Si autem effusa fuerit aqua super omne semen, et inciderit de morticinis eorum super illud; immundum est vobis.

39. Si autem mortuum fuerit de pecoribus, quod est vobis comedere istud; qui tangit morticina eorum, immundus erit usque ad vesperam :

40. et qui manducat de morticinis eorum, lavabit vestes, et immundus erit usque ad vesperam : et qui tollit de morticinis eorum, lavabit vestes et lavabitur aqua, et immundus erit usque ad vesperam.

41. Et omne reptile quod repit super terram, abominatio erit hoc vobis, non manducabitur.

42. Et omnis gradiens super ventrem, et omnis gradiens super quatuor semper, quod multiplicat pedibus in omnibus reptilibus repentibus super terram; non comedetis illud, quoniam abominatio vobis est.

43. Et non faciatis abominabiles animas vestras in omnibus reptilibus repentibus super terram, et non polluemini in his, et non immundi eritis in eis,

44. quoniam ego sum Dominus Deus vester. Et sanctificabimini, et sancti eritis; quoniam sanctus sum ego Dominus Deus vester : et non polluetis animas vestras in omnibus reptilibus, quæ moventur super terram,

45. quoniam ego sum Dominus, qui eduxi vos de terra Ægypto, ut essem Deus vester : et eritis sancti, quia sanctus ego Dominus.

46. Hæc est lex de pecoribus, et volatilibus, et omni anima quæ movetur in aqua, et omni anima repente super terram,

47. ad distinguendum inter immunda, et munda, et inter vivificantia quæ manducantur, et inter vivificantia quæ non manducantur.

CAPUT XII.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

2. Loquere filiis Israel, et dices ad eos : Mulier, quæcumque conceperit semen, et pepererit masculum; et immunda erit septem dies, secundum dies secessionis purgationis ejus immunda erit.

3. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ περιτεμεῖ τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ.

4. Καὶ τριάκοντα καὶ τρεῖς ἡμέρας καθήσεται ἐν αἵματι ἀκαθάρτῳ αὐτῆς. Παντὸς ἁγίου οὐχ ἅψεται, καὶ εἰς τὸ ἁγιαστήριον οὐκ εἰςελεύσεται, ἕως ἂν πληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι καθάρσεως αὐτῆς.

5. Ἐὰν δὲ θῆλυ τέκῃ, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται δὶς ἑπτὰ ἡμέρας, κατὰ τὴν ἄφεδρον αὐτῆς· καὶ ἑξήκοντα ἡμέρας καὶ ἓξ καθεσθήσεται ἐν αἵματι ἀκαθάρτῳ αὐτῆς.

6. Καὶ ὅταν ἀναπληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι καθάρσεως αὐτῆς ἐφ' υἱῷ ἢ ἐπὶ θυγατρὶ, προςοίσει ἀμνὸν ἐνιαύσιον ἄμωμον εἰς ὁλοκαύτωμα, καὶ νοσσὸν περιστερᾶς ἢ τρυγόνα περὶ ἁμαρτίας ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου πρὸς τὸν ἱερέα·

7. καὶ προςοίσει αὐτὸν ἔναντι Κυρίου. Καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτῆς ὁ ἱερεὺς, καὶ καθαριεῖ αὐτὴν ἀπὸ τῆς πηγῆς τοῦ αἵματος αὐτῆς· οὗτος ὁ νόμος τῆς τικτούσης ἄρσεν ἢ θῆλυ.

8. Ἐὰν δὲ μὴ εὑρίσκῃ ἡ χεὶρ αὐτῆς τὸ ἱκανὸν εἰς ἀμνὸν, καὶ λήψεται δύο τρυγόνας ἢ δύο νοσσοὺς περιστερῶν, μίαν εἰς ὁλοκαύτωμα, καὶ μίαν περὶ ἁμαρτίας· καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτῆς ὁ ἱερεὺς, καὶ καθαρισθήσεται.

3. Et in die octavo circumcidet carnem præputii ejus.

4. Et triginta tres dies sedebit in sanguine suo immundo. Omne quod sanctum est non continget, et in sanctuarium non intrabit, donec impleti fuerint dies purificationis ejus.

5. Si autem fœminam pepererit; et immunda erit bis septem dies secundum purgationem ejus: et sexaginta dies et sex sedebit in sanguine suo immundo.

6. Et cum impleti fuerint dies purificationis ejus pro filio aut pro filia, offeret agnum anniculum sine macula in holocaustum, et pullum columbæ aut turturem pro peccato ad ostium tabernaculi testimonii, ad sacerdotem:

7. et offeret eum ante Dominum. Et exorabit pro ea sacerdos, et purificabit eam a fonte sanguinis ejus: hæc est lex parientis masculum vel fœminam.

8. Si autem non invenerit manus ejus quod satis est in agnum, et accipiet duos turtures aut duos pullos columbarum, unum in holocaustum, et unum pro peccato: et exorabit pro ea sacerdos, et mundabitur.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων·

2. Ἀνθρώπῳ ἐάν τινι γένηται ἐν δέρματι χρωτὸς αὐτοῦ οὐλὴ σημασίας τηλαυγὴς, καὶ γένηται ἐν δέρματι χρωτὸς αὐτοῦ ἁφὴ λέπρας, ἀχθήσεται πρὸς Ἀαρὼν τὸν ἱερέα, ἢ ἕνα τῶν υἱῶν αὐτοῦ τῶν ἱερέων.

3. Καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν ἐν δέρματι τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ, καὶ ἡ θρὶξ ἐν τῇ ἁφῇ μεταβάλῃ λευκὴ, καὶ ἡ ὄψις τῆς ἁφῆς ταπεινὴ ἀπὸ τοῦ δέρματος τοῦ χρωτὸς, ἁφὴ λέπρας ἐστί· καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς, καὶ μιανεῖ αὐτόν.

4. Ἐὰν δὲ καὶ τηλαυγὴς λευκὴ ᾖ ἐν τῷ δέρματι τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ, καὶ ταπεινὴ μὴ ᾖ ἡ ὄψις αὐτῆς ἀπὸ τοῦ δέρματος, καὶ ἡ θρὶξ αὐτοῦ οὐ μετέβαλε τρίχα λευκὴν, αὐτὴ δέ ἐστιν ἀμαυρὰ, καὶ ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν ἑπτὰ ἡμέρας.

5. Καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ ἰδοὺ ἡ ἁφὴ μένει ἐναντίον αὐτοῦ, οὐ μετέπεσεν ἡ ἁφὴ ἐν τῷ δέρματι, καὶ ἀφοριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς ἑπτὰ ἡμέρας τοδεύτερον,

6. καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς αὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ τοδεύτερον· καὶ ἰδοὺ ἀμαυρὰ ἡ ἁφὴ, οὐ μετέπεσεν ἡ ἁφὴ ἐν τῷ δέρματι· καὶ καθαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς, σημασία γάρ ἐστι· καὶ πλυνάμενος τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καθαρὸς ἔσται.

7. Ἐὰν δὲ μεταβαλοῦσα μεταπέσῃ ἡ σημασία ἐν τῷ δέρματι, μετὰ τὸ ἰδεῖν αὐτὸν τὸν ἱερέα τοῦ καθαρίσαι αὐτὸν, καὶ ὀφθήσεται τοδεύτερον τῷ ἱερεῖ.

8. Καὶ ὄψεται αὐτὸν ὁ ἱερεὺς, καὶ ἰδοὺ μετέπεσεν ἡ σημασία ἐν τῷ δέρματι, καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς· λέπρα ἐστί.

9. Καὶ ἁφὴ λέπρας ἐὰν γένηται ἐν ἀνθρώπῳ, καὶ ἥξει πρὸς τὸν ἱερέα·

10. καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς, καὶ ἰδοὺ οὐλὴ λευκὴ ἐν τῷ δέρματι, καὶ αὕτη μετέβαλε τρίχα λευκὴν, καὶ ἀπὸ τοῦ ὑγιοῦς τῆς σαρκὸς τῆς ζώσης ἐν τῇ οὐλῇ·

CAPUT XIII.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen et Aaron, dicens:

2. Homini si cui facta fuerit in cute corporis ejus cicatrix signi lucida, et factus fuerit in cute carnis ejus tactus lepræ; ducetur ad Aaron sacerdotem vel unum filiorum ejus sacerdotum.

3. Et videbit sacerdos tactum in cute carnis ejus, et pilus in tactu mutatus fuerit albus, et aspectus ipsius tactus, humilis a cute carnis; tactus lepræ est: et videbit sacerdos, et inquinabit eum.

4. Si autem et lucidus albus erit in cute carnis ejus, et humilis non fuerit aspectus ejus a cute, et pilus ejus non mutavit pilum album, ipse autem est obscurus; et segregabit sacerdos tactum septem diebus.

5. Et videbit sacerdos tactum die septimo, et ecce tactus manet coram ipso, non est commutatus tactus in cute; et segregabit illum sacerdos septem diebus secundo;

6. et videbit illum sacerdos die septimo secundo: et ecce obscurus tactus, non est conversus; et purgabit eum sacerdos: significatio enim est: et lavans vestimenta sua mundus erit.

7. Si autem conversa, mutata fuerit significatio in cute, postea quam vidit illum sacerdos, ut purgaret eum; et videbitur denuo a sacerdote.

8. Et videbit eum sacerdos; et ecce commutata est significatio in cute, et inquinabit eum sacerdos: lepra est.

9. Et tactus lepræ si factus fuerit in homine; et veniet ad sacerdotem:

10. et videbit sacerdos, et ecce cicatrix alba in cute, et hæc mutavit pilum album et a sano carnis vivæ in cicatrice:

11. λέπρα παλαιουμένη ἐστὶν ἐν τῷ δέρματι τοῦ χρωτὸς, καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς, καὶ ἀφοριεῖ αὐτὸν, ὅτι ἀκάθαρτός ἐστιν.

12. Ἐὰν δὲ ἀνθοῦσα ἐξανθήσῃ λέπρα ἐν τῷ δέρματι, καὶ καλύψῃ ἡ λέπρα πᾶν τὸ δέρμα τῆς ἁφῆς ἀπὸ κεφαλῆς ἕως ποδῶν, καθ' ὅλην τὴν ὅρασιν τοῦ ἱερέως·

13. καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς, καὶ ἰδοὺ ἐκάλυψεν ἡ λέπρα πᾶν τὸ δέρμα τοῦ χρωτός· καὶ καθαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν, ὅτι πᾶν μετέβαλε λευκὸν, καθαρόν ἐστι.

14. Καὶ ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ὀφθῇ ἐν αὐτῷ χρὼς ζῶν, μιανθήσεται.

15. Καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὸν χρῶτα τὸν ὑγιῆ, καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ χρὼς ὁ ὑγιὴς, ὅτι ἀκάθαρτός ἐστι· λέπρα ἐστίν.

16. Ἐὰν δὲ ἀποκαταστῇ ὁ χρὼς ὁ ὑγιὴς, καὶ μεταβάλῃ λευκὴ, καὶ ἐλεύσεται πρὸς τὸν ἱερέα·

17. καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς, καὶ ἰδοὺ μετέβαλεν ἡ ἁφὴ εἰς τὸ λευκὸν, καὶ καθαριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν, καθαρός ἐστι.

18. Καὶ σὰρξ ἐὰν γένηται ἐν τῷ δέρματι αὐτοῦ ἕλκος, καὶ ὑγιασθῇ,

19. καὶ γένηται ἐν τῷ τόπῳ τοῦ ἕλκους οὐλὴ λευκὴ, ἢ τηλαυγὴς λευκαίνουσα, ἢ πυῤῥίζουσα, καὶ ὀφθήσεται τῷ ἱερεῖ·

20. καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς, καὶ ἰδοὺ ἡ ὄψις ταπεινοτέρα τοῦ δέρματος, καὶ ἡ θρὶξ αὐτῆς μετέβαλεν εἰς λευκὴν, καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς, ὅτι λέπρα ἐστίν· ἐν τῷ ἕλκει ἐξήνθησεν.

21. Ἐὰν δὲ ἴδῃ ὁ ἱερεὺς, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ θρὶξ λευκὴ, καὶ ταπεινὸν μὴ ᾖ ἀπὸ τοῦ δέρματος τοῦ χρωτὸς, καὶ αὐτὴ ᾖ ἀμαυρὰ, καὶ ἀφοριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς ἑπτὰ ἡμέρας.

22. Ἐὰν δὲ διαχύσει διαχέηται ἐν τῷ δέρματι, καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς, ἁφὴ λέπρας ἐστίν· ἐν τῷ ἕλκει ἐξήνθησεν.

23. Ἐὰν δὲ κατὰ χώραν μείνῃ τὸ τηλαύγημα καὶ μὴ διαχέηται, οὐλὴ τοῦ ἕλκους ἐστὶ, καὶ καθαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς.

24. Καὶ σὰρξ ἐὰν γένηται ἐν τῷ δέρματι αὐτοῦ, κατάκαυμα πυρὸς, καὶ γένηται ἐν τῷ δέρματι αὐτοῦ τὸ ὑγιασθὲν τοῦ κατακαύματος αὐγάζον τηλαυγὲς λευκὸν, ὑποπυῤῥίζον ἢ ἔκλευκον·

25. καὶ ὄψεται αὐτὸν ὁ ἱερεὺς, καὶ ἰδοὺ μετέβαλε θρὶξ λευκὴ εἰς τὸ αὐγάζον, καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ ταπεινὴ ἀπὸ τοῦ δέρματος, λέπρα ἐστίν· ἐν τῷ κατακαύματι ἐξήνθησε. Καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς, ἁφὴ λέπρας ἐστίν.

26. Ἐὰν δὲ ἴδῃ ὁ ἱερεὺς, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ αὐγάζοντι θρὶξ λευκὴ, καὶ ταπεινὸν μὴ ᾖ ἀπὸ τοῦ δέρματος, αὐτὸ δὲ ἀμαυρὸν, καὶ ἀφοριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς ἑπτὰ ἡμέρας·

27. καὶ ὄψεται αὐτὸν ὁ ἱερεὺς τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ· ἐὰν δὲ διαχύσει διαχέηται ἐν τῷ δέρματι, καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς, ἁφὴ λέπρας ἐστίν· ἐν τῷ ἕλκει ἐξήνθησεν.

28. Ἐὰν δὲ κατὰ χώραν μείνῃ τὸ αὐγάζον, καὶ μὴ διαχυθῇ ἐν τῷ δέρματι, αὐτὴ δὲ ἀμαυρὰ ᾖ, οὐλὴ τοῦ κατακαύματός ἐστι, καὶ καθαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς· ὁ γὰρ χαρακτὴρ τοῦ κατακαύματός ἐστι.

29. Καὶ ἀνδρὶ ἢ γυναικὶ ἐὰν γένηται ἐν αὐτοῖς ἁφὴ λέπρας ἐν τῇ κεφαλῇ ἢ ἐν τῷ πώγωνι,

30. καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν, καὶ ἰδοὺ ἡ ὄψις

11. lepra veterascens est in cute carnis ejus, et inquinabit eum sacerdos, et segregabit eum, quia immundus est.

12. Si autem florescens effloruerit lepra in cute, et operuerit lepra omnem cutem tactus a capite usque ad pedes, secundum totum aspectum sacerdotis :

13. et videbit sacerdos, et ecce operuit lepra omnem cutem carnis : et mundabit eum sacerdos in tactu : quoniam omne mutavit album, et mundum est.

14. Et quacumque die visa fuerit in eo caro viva; inquinabitur.

15. Et videbit sacerdos carnem sanam, et inquinabit eum caro sana; quoniam immundus est : lepra est.

16. Si autem restituta fuerit caro sana, et conversus fuerit albus; et veniet ad sacerdotem :

17. et videbit sacerdos, et ecce conversus est tactus in album, et purgabit sacerdos tactum; mundus est.

18. Et caro, si facta fuerit in cute ejus ulcus, et sanatum fuerit,

19. et facta fuerit in loco ulceris cicatrix alba, vel lucida albescens, vel rubescens; et videbitur a sacerdote :

20. et videbit sacerdos : et ecce aspectus humilior cute, et pilus ejus conversus est in album : et inquinabit eum sacerdos, quoniam lepra est : in ulcere effloruit.

21. Si autem viderit sacerdos, et ecce non est in eo pilus albus, et humilis non fuerit a cute carnis, et ipse fuerit obscurus; et segregabit eum sacerdos septem dies.

22. Si autem diffusione diffundatur in cute, et inquinabit eum sacerdos; tactus lepræ est : in ulcere effloruit.

23. Si autem in loco manserit luciditas, et non diffundatur; cicatrix ulceris est : et mundabit eum sacerdos.

24. Et caro, si facta fuerit in cute ejus combustio ignis, et factum fuerit in cute ejus, quod sanatum est ex combustione, clarum, lucidum, album, subrubescens, vel exalbidum :

25. et videbit eum sacerdos, et ecce conversus est pilus albus in splendidum, et aspectus ejus humilis a cute; lepra est : in combustione effloruit. Et inquinabit eum sacerdos, tactus lepræ est.

26. Si autem viderit sacerdos, et ecce non est in splendido pilus albus, et humile non fuerit a cute, ipsum autem obscurum; et segregabit eum sacerdos septem dies :

27. et videbit eum sacerdos die septimo : si autem diffusione diffundatur in cute; et inquinabit eum sacerdos; tactus lepræ est : in ulcere effloruit.

28. Si autem in loco manserit splendidum, neque fuerit diffusum in cute, ipse autem obscurus fuerit; cicatrix combustionis est : et mundabit eum sacerdos : character enim combustionis est.

29. Et viro, et mulieri si factus fuerit in eis tactus lepræ in capite vel in barba;

30. et videbit sacerdos tactum, et ecce aspectus ejus de-

αὐτῆς ἐγκοιλοτέρα τοῦ δέρματος, ἐν αὐτῇ δὲ θρὶξ ξανθίζουσα λεπτὴ, καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς, θραῦσμά ἐστι, λέπρα τῆς κεφαλῆς ἢ λέπρα τοῦ πώγωνός ἐστι.

31. Καὶ ἐὰν ἴδῃ ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν τοῦ θραύσματος, καὶ ἰδοὺ οὐχ ἡ ὄψις ἐγκοιλοτέρα τοῦ δέρματος, καὶ θρὶξ ξανθίζουσα οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῇ, καὶ ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν τοῦ θραύσματος ἑπτὰ ἡμέρας.

32. Καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ ἰδοὺ οὐ διεχύθη τὸ θραῦσμα, θρὶξ ξανθίζουσα οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῇ, καὶ ἡ ὄψις τοῦ θραύσματος οὐκ ἔστι κοίλη ἀπὸ τοῦ δέρματος·

33. καὶ ξυρηθήσεται τὸ δέρμα, τὸ δὲ θραῦσμα οὐ ξυρηθήσεται· καὶ ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς τὸ θραῦσμα ἑπτὰ ἡμέρας τὸ δεύτερον·

34. Καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὸ θραῦσμα τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ ἰδοὺ οὐ διεχύθη τὸ θραῦσμα ἐν τῷ δέρματι μετὰ τὸ ξυρηθῆναι αὐτὸν, καὶ ἡ ὄψις τοῦ θραύσματος οὐκ ἔστι κοίλη ἀπὸ τοῦ δέρματος, καὶ καθαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς· καὶ πλυνάμενος τὰ ἱμάτια καθαρὸς ἔσται.

35. Ἐὰν δὲ διαχύσει διαχέηται τὸ θραῦσμα ἐν τῷ δέρματι μετὰ τὸ καθαρισθῆναι αὐτὸν,

36. καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς, καὶ ἰδοὺ διακέχυται τὸ θραῦσμα ἐν τῷ δέρματι, οὐκ ἐπισκέψεται ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς τριχὸς τῆς ξανθῆς, ὅτι ἀκάθαρτός ἐστιν.

37. Ἐὰν δὲ ἐνώπιον μείνῃ ἐπὶ χώρας τὸ θραῦσμα, καὶ θρὶξ μέλαινα ἀνατείλῃ ἐν αὐτῷ, ὑγίακε τὸ θραῦσμα, καθαρός ἐστι, καὶ καθαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς.

38. Καὶ ἀνδρὶ ἢ γυναικὶ, ἐὰν γένηται ἐν δέρματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ αὐγάσματα αὐγάζοντα λευκανθίζοντα·

39. καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς, καὶ ἰδοὺ ἐν δέρματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ αὐγάσματα αὐγάζοντα λευκανθίζοντα· ἀλφός ἐστιν, ἐξανθεῖ ἐν τῷ δέρματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καθαρός ἐστι.

40. Ἐὰν δέ τινι μαδήσῃ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ, φαλακρός ἐστιν, καθαρός ἐστιν.

41. Ἐὰν δὲ κατὰ πρόσωπον μαδήσῃ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ, ἀναφάλαντός ἐστι, καθαρός ἐστιν.

42. Ἐὰν δὲ γένηται ἐν τῷ φαλακρώματι αὐτοῦ ἢ ἐν τῷ ἀναφαλαντώματι αὐτοῦ ἁφὴ λευκὴ ἢ πυῤῥίζουσα, λέπρα ἐστὶν ἐν τῷ φαλακρώματι αὐτοῦ, ἢ ἐν τῷ ἀναφαλαντώματι αὐτοῦ.

43. Καὶ ὄψεται αὐτὸν ὁ ἱερεὺς, καὶ ἰδοὺ ἡ ὄψις τῆς ἁφῆς λευκὴ ἢ πυῤῥίζουσα ἐν τῷ φαλακρώματι αὐτοῦ ἢ ἐν τῷ φαλαντώματι αὐτοῦ ὡς εἶδος λέπρας ἐν δέρματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ,

44. ἄνθρωπος λεπρός ἐστι· μιάνσει μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς· ἐν τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ ἡ ἁφὴ αὐτοῦ.

45. Καὶ ὁ λεπρὸς ἐν ᾧ ἐστιν ἡ ἁφὴ, τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἔστω παραλελυμένα, καὶ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἀκάλυπτος, καὶ περὶ τὸ στόμα αὐτοῦ περιβαλέσθω· καὶ ἀκάθαρτος κεκλήσεται

46. πάσας τὰς ἡμέρας, ὅσας ἐὰν ᾖ ἐπ' αὐτὸν ἡ ἁφὴ, ἀκάθαρτος ὢν ἀκάθαρτος ἔσται· κεχωρισμένος καθήσεται, ἔξω τῆς παρεμβολῆς αὐτοῦ ἔσται ἡ διατριβή.

47. Καὶ ἱματίῳ ἐὰν γένηται ἁφὴ ἐν αὐτῷ λέπρας ἐν ἱματίῳ ἐρέῳ, ἢ ἐν ἱματίῳ στυππυίνῳ,

48. ἢ ἐν στήμονι, ἢ ἐν κρόκῃ, ἢ ἐν τοῖς λινοῖς, ἢ ἐν τοῖς ἐρέοις, ἢ ἐν δέρματι, ἢ ἐν παντὶ ἐργασίμῳ δέρματι,

49. καὶ γένηται ἡ ἁφὴ χλωρίζουσα ἢ πυῤῥίζουσα ἐν

pressior cute, in ipso autem pilus flavescens subtilis, et inquinabit eum sacerdos, vulnus est, lepra capitis, vel lepra barbæ est.

31. Et si viderit sacerdos tactum vulneris, et ecce non est aspectus depressior cute, et pilus flavescens non est in eo; et segregabit sacerdos tactum vulneris septem dies.

32. Et videbit sacerdos tactum die septimo : et ecce non est diffusum vulnus, et pilus flavescens non est in eo, et aspectus vulneris non est depressus a cute :

33. et radetur cutis, vulnus autem non radetur : et segregabit sacerdos vulnus septem dies secundo :

34. et videbit sacerdos vulnus die septimo, et ecce non est diffusum vulnus, postquam ille rasus est, et aspectus vulneris non est depressus a cute, et mundabit eum sacerdos : et lavans vestes mundus erit.

35. Si autem diffusione diffusum fuerit vulnus in cute, postquam ille mundatus fuit;

36. et videbit sacerdos, et ecce diffusum est vulnus in cute; non considerabit sacerdos de pilo flavo, quoniam immundus est.

37. Si autem coram manserit in loco vulnus, et pilus niger repullulet in eo, sanatum est vulnus, mundus est, et mundabit eum sacerdos.

38. Et viro, vel mulieri, si facti fuerint in cute carnis ejus splendores splendentes albescentes :

39. et videbit sacerdos, et ecce in cute carnis ejus splendores splendentes albescentes : impetigo est, efflorescit in cute carnis ejus, mundus est.

40. Si autem alicui effluxerint pili e capite; calvus est, mundus est.

41. Si autem secundum faciem glabrum fuerit caput ejus; recalvus est, mundus est.

42. Si autem factus fuerit in calvitie ejus vel in recalvitie ejus tactus albus, vel rubescens; lepra est in calvitie ejus, vel in recalvitie ejus.

43. Et videbit eum sacerdos, et ecce aspectus ejus factus est albus, vel rubescens in calvitie ejus, vel in recalvitie ejus, sicut species lepræ in cute carnis ejus;

44. homo leprosus est : inquinatione inquinabit eum sacerdos : in capite ejus tactus ejus.

45. Et leprosus, in quo est tactus, vestimenta ejus dissuta sint, et caput ejus revelatum, et circa os ejus contegatur : et immundus vocabitur

46. omnibus diebus, quibuscumque fuerit super eum tactus immundus cum sit, immundus erit : separatus sedebit, extra castra erit conversatio ejus.

47. Et vestimento si factus fuerit tactus in eo lepræ, aut in vestimento laneo, aut in vestimento stupeo,

48. aut in stamine, aut in subtegmine, aut in lineis, aut in laneis, vel in pelle vel in omni operaria pelle,

49. et factus fuerit tactus virescens, vel rubescens in pel-

τῷ δέρματι, ἢ ἐν τῷ ἱματίῳ, ἢ ἐν τῷ στήμονι, ἢ ἐν τῇ κρόκῃ, ἢ ἐν παντὶ σκεύει ἐργασίμῳ δέρματος, ἁφὴ λέπρας ἐστί. Καὶ δείξει τῷ ἱερεῖ·

50. καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν, καὶ ἀφοριεῖ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν ἑπτὰ ἡμέρας.

51. Καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ· ἐὰν δὲ διαχέηται ἡ ἁφὴ ἐν τῷ ἱματίῳ ἢ ἐν τῷ στήμονι, ἢ ἐν τῇ κρόκῃ ἢ ἐν τῷ δέρματι, κατὰ πάντα ὅσα ἐὰν ποιηθῇ δέρματα ἐν τῇ ἐργασίᾳ, λέπρα ἔμμονός ἐστιν ἡ ἁφὴ, ἀκάθαρτός ἐστι.

52. Κατακαύσει τὸ ἱμάτιον, ἢ τὸν στήμονα, ἢ τὴν κρόκην ἐν τοῖς ἐρέοις, ἢ ἐν τοῖς λινοῖς, ἢ ἐν παντὶ σκεύει δερματίνῳ, ἐν ᾧ ἂν ᾖ ἐν αὐτῷ ἡ ἁφὴ, ὅτι λέπρα ἔμμονός ἐστιν, ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται.

53. Ἐὰν δὲ ἴδῃ ὁ ἱερεὺς, καὶ μὴ διαχέηται ἡ ἁφὴ ἐν τῷ ἱματίῳ, ἢ ἐν τῷ στήμονι, ἢ ἐν τῇ κρόκῃ, ἢ ἐν παντὶ σκεύει δερματίνῳ·

54. καὶ συντάξει ὁ ἱερεὺς, καὶ πλυνεῖ ἐφ' οὗ ἐὰν ᾖ ἐπ' αὐτοῦ ἡ ἁφὴ, καὶ ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν ἑπτὰ ἡμέρας τὸ δεύτερον.

55. Καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς μετὰ τὸ πλυθῆναι αὐτὸ τὴν ἁφὴν, καὶ ἥδε οὐ μὴ μετέβαλεν ἡ ἁφὴ τὴν ὄψιν, καὶ ἡ ἁφὴ οὐ διαχεῖται, ἀκάθαρτόν ἐστιν, ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται· ἐστήρικται ἐν τῷ ἱματίῳ, ἢ ἐν τῷ στήμονι, ἢ ἐν τῇ κρόκῃ.

56. Καὶ ἐὰν ἴδῃ ὁ ἱερεὺς, καὶ ᾖ ἀμαυρὰ ἡ ἁφὴ μετὰ τὸ πλυθῆναι αὐτὸ, ἀποῤῥήξει αὐτὸ ἀπὸ τοῦ ἱματίου, ἢ ἀπὸ τοῦ στήμονος, ἢ ἀπὸ τῆς κρόκης, ἢ ἀπὸ τοῦ δέρματος.

57. Ἐὰν δὲ ὀφθῇ ἔτι ἐν τῷ ἱματίῳ ἢ ἐν τῷ στήμονι, ἢ ἐν τῇ κρόκῃ, ἢ ἐν παντὶ σκεύει δερματίνῳ, λέπρα ἐξανθοῦσά ἐστιν, ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται ἐν ᾧ ἐστιν ἡ ἁφή.

58. Καὶ τὸ ἱμάτιον, ἢ ὁ στήμων, ἢ ἡ κρόκη, ἢ πᾶν σκεῦος δερμάτινον, ὃ πλυθήσεται, καὶ ἀποστήσεται ἀπ' αὐτοῦ ἡ ἁφὴ, καὶ πλυθήσεται τὸ δεύτερον, καὶ καθαρὸν ἔσται.

59. Οὗτος ὁ νόμος ἁφῆς λέπρας ἱματίου ἐρέου, ἢ στυππυίνου, ἢ στήμονος, ἢ κρόκης, ἢ παντὸς σκεύους δερματίνου, εἰς τὸ καθαρίσαι αὐτὸ ἢ μιᾶναι αὐτό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Οὗτος ὁ νόμος τοῦ λεπροῦ. Ἧ ἂν ἡμέρᾳ καθαρισθῇ, καὶ προσαχθήσεται πρὸς τὸν ἱερέα.

3. Καὶ ἐξελεύσεται ὁ ἱερεὺς ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς, καὶ ἰδοὺ ἴαται ἡ ἁφὴ τῆς λέπρας ἀπὸ τοῦ λεπροῦ.

4. Καὶ προστάξει ὁ ἱερεὺς, καὶ λήψονται τῷ κεκαθαρισμένῳ δύο ὀρνίθια ζῶντα καθαρὰ, καὶ ξύλον κέδρινον, καὶ κεκλωσμένον κόκκινον, καὶ ὕσσωπον.

5. Καὶ προστάξει ὁ ἱερεὺς, καὶ σφάξουσι τὸ ὀρνίθιον τὸ ἓν εἰς ἀγγεῖον ὀστράκινον ἐφ' ὕδατι ζῶντι.

6. Καὶ τὸ ὀρνίθιον τὸ ζῶν λήψεται αὐτὸ, καὶ τὸ ξύλον τὸ κέδρινον, καὶ τὸ κλωστὸν κόκκινον, καὶ τὸν ὕσσωπον, καὶ βάψει αὐτὰ καὶ τὸ ὀρνίθιον τὸ ζῶν εἰς τὸ αἷμα τοῦ ὀρνιθίου τοῦ σφαγέντος ἐφ' ὕδατι ζῶντι·

le, vel in vestimento, vel in stamine, vel in subtegmine, vel in omni vase operario pellis; tactus lepræ est. Et ostendet sacerdoti:

50. et videbit sacerdos tactum, et segregabit sacerdos tactum septem dies.

51. Et videbit sacerdos tactum in die septimo: si autem diffusus fuerit tactus in vestimento, vel in stamine, vel in subtegmine, vel in pelle, secundum omnia, quæcumque factæ fuerint pelles in operatione; lepra permanens est ipse tactus; immundus est.

52. Comburet vestimenta, vel stamen, vel subtegmen in laneis, vel in lineis, aut in omni vase pelliceo, in quocumque fuerit in eo tactus, quoniam lepra permanens est, in igni comburetur.

53. Si autem viderit sacerdos, et non diffundatur tactus in vestimento, vel in stamine, vel in subtegmine, vel in omni vase pelliceo:

54. et præcipiet sacerdos, et lavabit, in quocumque fuerit in eo tactus: et segregabit sacerdos tactum septem dies secundo.

55. Et aspiciet sacerdos, postquam lotum fuerit ipsum in tactu, et ecce non commutavit tactus aspectum, et tactus non diffunditur; immundum est, in igni comburetur: fixit se in vestimento vel in stamine, vel in subtegmine.

56. Et si viderit sacerdos, et fuerit obscurus tactus, postquam ipsum lotum fuerit; disrumpet illud a vestimento, vel a stamine, vel a subtegmine, vel a pelle.

57. Si autem apparuerit adhuc in vestimento, vel in stamine, vel in subtegmine, vel in omni vase pelliceo; lepra efflorescens est, in igni comburetur id, in quo est tactus.

58. Et vestimentum, vel stamen, vel subtegmen, vel omne vas pelliceum, quod lavabitur, et abscedet ab eo tactus; et lavabitur secundo, et erit mundum.

59. Hæc est lex tactus lepræ vestimenti lanei, vel stupei, vel staminis, vel subtegminis, vel omnis vasis pellicei, ut illud mundetur, vel illud inquinetur.

CAPUT XIV.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens:

2. Hæc est lex leprosi. Quacumque die mundatus fuerit, et adducetur ad sacerdotem.

3. Et exibit sacerdos extra castra, et aspiciet sacerdos, et ecce sanatur tactus lepræ a leproso.

4. Et præcipiet sacerdos, et sument ei, qui mundatus est, duas aviculas viventes mundas, et lignum cedrinum, et coccum tortum, et hyssopum.

5. Et præcipiet sacerdos, et jugulabunt aviculam unam in vase testaceo super aquam viventem.

6. Et aviculam viventem sumet illam, et lignum cedrinum et coccum tortum, et hyssopum; et tinget ea, et aviculam viventem in sanguine aviculæ jugulatæ super aquam viventem;

7. καὶ περιῤῥανεῖ ἐπὶ τὸν καθαρισθέντα ἀπὸ τῆς λέπρας ἑπτάκις, καὶ καθαρὸς ἔσται· καὶ ἐξαποστελεῖ τὸ ὀρνίθιον τὸ ζῶν εἰς τὸ πεδίον.

8. Καὶ πλυνεῖ ὁ καθαρισθεὶς τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ξυρηθήσεται αὐτοῦ πᾶσαν τὴν τρίχα, καὶ λούσεται ἐν ὕδατι, καὶ καθαρὸς ἔσται· καὶ μετὰ ταῦτα εἰςελεύσεται εἰς τὴν παρεμβολὴν, καὶ διατρίψει ἔξω τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἑπτὰ ἡμέρας.

9. Καὶ ἔσται τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, ξυρηθήσεται πᾶσαν τὴν τρίχα αὐτοῦ, τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ τὸν πώγωνα, καὶ τὰς ὀφρῦς, καὶ πᾶσαν τὴν τρίχα αὐτοῦ ξυρηθήσεται· καὶ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια, καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι, καὶ καθαρὸς ἔσται.

10. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ λήψεται δύο ἀμνοὺς ἀμώμους ἐνιαυσίους, καὶ πρόβατον ἄμωμον ἐνιαύσιον, καὶ τρία δέκατα σεμιδάλεως εἰς θυσίαν πεφυραμένης ἐν ἐλαίῳ, καὶ κοτύλην ἐλαίου μίαν.

11. Καὶ στήσει ὁ ἱερεὺς ὁ καθαρίζων τὸν ἄνθρωπον τὸν καθαριζόμενον καὶ ταῦτα ἔναντι Κυρίου, ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

12. Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς τὸν ἀμνὸν τὸν ἕνα, καὶ προςάξει αὐτὸν τῆς πλημμελείας, καὶ τὴν κοτύλην τοῦ ἐλαίου, καὶ ἀφοριεῖ αὐτὰ ἀφόρισμα ἔναντι Κυρίου.

13. Καὶ σφάξουσι τὸν ἀμνὸν ἐν τόπῳ οὗ σφάζουσι τὰ ὁλοκαυτώματα, καὶ τὰ περὶ ἁμαρτίας, ἐν τόπῳ ἁγίῳ· ἔστι γὰρ τὸ περὶ ἁμαρτίας, ὥσπερ τὸ τῆς πλημμελείας ἐστὶ τῷ ἱερεῖ· ἅγια ἁγίων ἐστί.

14. Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ τῆς πλημμελείας, καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς τοῦ καθαριζομένου τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς τοῦ δεξιοῦ·

15. καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τῆς κοτύλης τοῦ ἐλαίου ἐπιχεεῖ ἐπὶ τὴν χεῖρα τοῦ ἱερέως τὴν ἀριστεράν·

16. καὶ βάψει τὸν δάκτυλον τὸν δεξιὸν ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τοῦ ὄντος ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτοῦ τῆς ἀριστερᾶς· καὶ ῥανεῖ τῷ δακτύλῳ ἑπτάκις ἔναντι Κυρίου.

17. Τὸ δὲ καταλειφθὲν ἔλαιον τὸ ὂν ἐν τῇ χειρὶ, ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς τοῦ καθαριζομένου τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς τοῦ δεξιοῦ, ἐπὶ τὸν τόπον τοῦ αἵματος τοῦ τῆς πλημμελείας.

18. Τὸ δὲ καταλειφθὲν ἔλαιον τὸ ἐπὶ τῆς χειρὸς τοῦ ἱερέως ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ καθαρισθέντος, καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἔναντι Κυρίου.

19. Καὶ ποιήσει ὁ ἱερεὺς τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας, καὶ ἐξιλάσεται ὁ ἱερεὺς περὶ τοῦ καθαριζομένου ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ. Καὶ μετὰ τοῦτο σφάξει ὁ ἱερεὺς τὸ ὁλοκαύτωμα.

20. Καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς τὸ ὁλοκαύτωμα καὶ τὴν θυσίαν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἔναντι Κυρίου· καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς, καὶ καθαρισθήσεται.

21. Ἐὰν δὲ πένηται, καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ μὴ εὑρίσκῃ, λήψεται ἀμνὸν ἕνα εἰς ὃ ἐπλημμέλησεν εἰς ἀφαίρεμα, ὥστε ἐξιλάσασθαι περὶ αὐτοῦ, καὶ δέκατον σεμιδάλεως πεφυραμένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν, καὶ κοτύλην ἐλαίου μίαν,

22. καὶ δύο τρυγόνας, ἢ δύο νοσσοὺς περιστερῶν,

7. et asperget super mundatum a lepra septies, et mundus erit : et emittet aviculam viventem in campum.

8. Et lavabit mundatus vestimenta sua, et radetur omnem pilum suum, et lavabitur in aqua, et mundus erit : et post hæc ingredietur in castra, et manebit extra domum suam septem dies.

9. Et erit die septimo, radetur omnem pilum suum, caput suum, et barbam, et supercilia, et omnem pilum suum radetur : et lavabit vestimenta, et lavabitur corpus ejus aqua, et mundus erit.

10. Et die octavo sumet duos agnos sine macula anniculos, et ovem sine macula anniculam, et tres decimas similæ in sacrificium conspersæ in oleo, et cotylam olei unam.

11. Et sistet sacerdos mundans, hominem qui mundatur, et hæc ante Dominum, ad ostium tabernaculi testimonii.

12. Et sumet sacerdos agnum unum, et offeret eum qui delicti, et cotylam olei, et separabit ea separationem ante Dominum.

13. Et jugulabunt agnum in loco in quo jugulant holocaustomata, et ea quæ pro peccato, in loco sancto : est enim illud pro peccato, sicut illud delicti, est sacerdoti : sancta sanctorum sunt.

14. Et sumet sacerdos de sanguine ejus qui delicti, et imponet sacerdos super pennam auris dextræ ejus qui mundatur, et super summitatem manus dextræ, et super summitatem pedis dextri :

15. et sumens sacerdos de cotyla olei, effundet super manum sacerdotis sinistram :

16. et tinget digitum dextrum de oleo quod est super manum suam sinistram : et sparget digito septies ante Dominum.

17. Residuum autem oleum quod est in manu, imponet sacerdos super pennam auris dextræ ejus qui mundatur, et super summitatem manus dextræ, et super summitatem pedis dextri, et super locum sanguinis ejus qui delicti.

18. Residuum autem oleum quod in manu sacerdotis, imponet sacerdos super caput ejus qui mundatus est : et exorabit pro eo sacerdos ante Dominum.

19. Et faciet sacerdos illud quod pro peccato, et exorabit sacerdos pro eo qui mundatur a peccato ejus. Et post hoc jugulabit sacerdos holocaustum.

20. Et offeret sacerdos holocaustum et sacrificium super altare ante Dominum : et exorabit pro eo sacerdos, et mundabitur.

21. Si autem paupertate laboret, et manus ejus non inveniat, sumet agnum unum, in quod deliquit in demptionem, ut exoret pro eo, et decimam similæ conspersæ in oleo in sacrificium, et cotylam olei unam,

22. et duas turtures, vel duos pullos columbarum, quæ

ὅσα εὗρεν ἡ χεὶρ αὐτοῦ, καὶ ἔσται ἡ μία περὶ ἁμαρτίας, καὶ ἡ μία εἰς ὁλοκαύτωμα.

23. Καὶ προςοίσει αὐτὰ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ εἰς τὸ καθαρίσαι αὐτὸν πρὸς τὸν ἱερέα, ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἔναντι Κυρίου.

24. Καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς τὸν ἀμνὸν τῆς πλημμελείας, καὶ τὴν κοτύλην τοῦ ἐλαίου, ἐπιθήσει αὐτὰ ἐπίθεμα ἔναντι Κυρίου.

25. Καὶ σφάξει τὸν ἀμνὸν τὸν τῆς πλημμελείας, καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ τῆς πλημμελείας, καὶ ἐπιθήσει ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς τοῦ καθαριζομένου τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς τοῦ δεξιοῦ.

26. Καὶ ἀπὸ τοῦ ἐλαίου ἐπιχεεῖ ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὴν χεῖρα τοῦ ἱερέως τὴν ἀριστεράν·

27. καὶ ῥανεῖ ὁ ἱερεὺς τῷ δακτύλῳ τῷ δεξιῷ ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τῇ ἀριστερᾷ ἑπτάκις ἔναντι Κυρίου.

28. Καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τοῦ ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς τοῦ καθαριζομένου τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς αὐτοῦ τῆς δεξιᾶς, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς αὐτοῦ τοῦ δεξιοῦ, ἐπὶ τὸν τόπον τοῦ αἵματος τοῦ τῆς πλημμελείας.

29. Τὸ δὲ καταλειφθὲν ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τὸ ὂν ἐπὶ τῆς χειρὸς τοῦ ἱερέως, ἐπιθήσει ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ καθαρισθέντος· καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἔναντι Κυρίου.

30. Καὶ ποιήσει μίαν ἀπὸ τῶν τρυγόνων ἢ ἀπὸ τῶν νοσσῶν τῶν περιστερῶν, καθότι εὗρεν αὐτοῦ ἡ χείρ,

31. τὴν μίαν περὶ ἁμαρτίας, καὶ τὴν μίαν εἰς ὁλοκαύτωμα σὺν τῇ θυσίᾳ· καὶ ἐξιλάσεται ὁ ἱερεὺς περὶ τοῦ καθαριζομένου ἔναντι Κυρίου.

32. Οὗτος ὁ νόμος ἐν ᾧ ἐστιν ἡ ἁφὴ τῆς λέπρας, καὶ τοῦ μὴ εὑρίσκοντος τῇ χειρὶ εἰς τὸν καθαρισμὸν αὐτοῦ.

33. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων·

34. Ὡς ἂν εἰςέλθητε εἰς τὴν γῆν τῶν Χαναναίων, ἣν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν ἐν κτήσει, καὶ δώσω ἁφὴν λέπρας ἐν ταῖς οἰκίαις τῆς γῆς ἐγκτήτου ὑμῖν.

35. Καὶ ἥξει τινὸς αὐτοῦ ἡ οἰκία, καὶ ἀναγγελεῖ τῷ ἱερεῖ, λέγων· Ὥσπερ ἁφὴ ἑώραταί μοι ἐν τῇ οἰκίᾳ.

36. Καὶ προςτάξει ὁ ἱερεὺς ἀποσκευάσαι τὴν οἰκίαν, πρὸ τοῦ εἰςελθόντα τὸν ἱερέα ἰδεῖν τὴν ἁφὴν, καὶ οὐ μὴ ἀκάθαρτα γένηται ὅσα ἂν ᾖ ἐν τῇ οἰκίᾳ· καὶ μετὰ ταῦτα εἰςελεύσεται ὁ ἱερεὺς καταμαθεῖν τὴν οἰκίαν,

37. καὶ ὄψεται τὴν ἁφὴν, καὶ ἰδοὺ ἡ ἁφὴ ἐν τοῖς τοίχοις τῆς οἰκίας, κοιλάδας χλωριζούσας, ἢ πυῤῥιζούσας, καὶ ἡ ὄψις αὐτῶν ταπεινοτέρα τῶν τοίχων.

38. Καὶ ἐξελθὼν ὁ ἱερεὺς ἐκ τῆς οἰκίας ἐπὶ τὴν θύραν τῆς οἰκίας, καὶ ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν οἰκίαν ἑπτὰ ἡμέρας.

39. Καὶ ἐπανήξει ὁ ἱερεὺς τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ ὄψεται τὴν οἰκίαν· καὶ ἰδοὺ διεχύθη ἡ ἁφὴ ἐν τοῖς τοίχοις τῆς οἰκίας.

40. Καὶ προστάξει ὁ ἱερεὺς, καὶ ἐξελοῦσι τοὺς λίθους ἐν οἷς ἐστιν ἡ ἁφὴ, καὶ ἐκβαλοῦσιν αὐτοὺς ἔξω τῆς πόλεως εἰς τόπον ἀκάθαρτον.

41. Καὶ τὴν οἰκίαν ἀποξύσουσιν ἔσωθεν κύκλῳ, καὶ ἐκχεοῦσι τὸν χοῦν τὸν ἀπεξυσμένον ἔξω τῆς πόλεως εἰς τόπον ἀκάθαρτον.

cumque invenit manus ejus, et erit unum pro peccato, et unum in holocaustum.

23. Et offeret ea die octavo, ut ipse mundetur ad sacerdotem, ad ostium tabernaculi testimonii ante Dominum.

24. Et sumens sacerdos agnum delicti, et cotylam olei, imponet ea impositionem ante Dominum.

25. Et jugulabit agnum, qui delicti, et sumet sacerdos de sanguine qui delicti, et imponet super pennam auris dextræ ejus qui mundatur, et super summitatem manus dextræ, et super summitatem pedis dextri.

26. Et de oleo effundet sacerdos in manum sacerdotis sinistram :

27. et asperget sacerdos digito dextro de oleo, quod in manu ejus sinistra, septies ante Dominum.

28. Et imponet sacerdos de oleo, quod in manu ejus, super pennam auris dextræ ejus qui mundatur, et super summitatem manus ejus dextræ, et super summitatem pedis ejus dextri, in locum sanguinis ejus qui delicti.

29. Residuum autem de oleo, quod est in manu sacerdotis, imponet super caput mundati : et exorabit pro eo sacerdos ante Dominum.

30. Et faciet unam de turturibus, vel de pullis columbarum, sicut invenit ejus manus,

31. unum pro peccato, et unum in holocaustum simul cum sacrificio : et exorabit sacerdos pro eo qui mundatur ante Dominum.

32. Hæc lex ejus in quo est tactus lepræ, et non invenit manu ad mundationem suam.

33. Et locutus est Dominus ad Moysen et Aaron, dicens :

34. Cum ingressi fueritis in terram Chananæorum, quam ego do vobis in possessione, et dabo tactum lepræ in domibus terræ possessæ vobis.

35. Et veniet cujus est ipsius domus, et annuntiabit sacerdoti, dicens : Quasi tactus visus est mihi in domo.

36. Et præcipiet sacerdos vasis vacuare domum, priusquam ingressus sacerdos videat tactum, et non fiant immunda quæcumque fuerint in domo : et post hæc ingredietur sacerdos ad cognoscendam domum,

37. et aspiciet tactum, et ecce tactus in parietibus domus, cavitates viridantes, vel rubescentes, et aspectus eorum humilior parietibus.

38. Et egressus sacerdos e domo ad ostium domus, et segregabit sacerdos domum septem dies.

39. Et redibit sacerdos die septimo, et aspiciet domum : et ecce diffusus est tactus in parietibus domus.

40. Et præcipiet sacerdos, et eruent lapides, in quibus est tactus, et ejicient eos extra civitatem in locum immundum.

41. Et domum radent ab intus in circuitu, et effundent pulverem rasum extra civitatem in locum immundum.

42. Καὶ λήψονται λίθους ἀπεξυσμένους ἑτέρους, καὶ ἀντιθήσουσιν ἀντὶ τῶν λίθων· καὶ χοῦν ἕτερον λήψονται, καὶ ἐξαλείψουσι τὴν οἰκίαν.

43. Ἐὰν δὲ ἐπέλθῃ πάλιν ἡ ἀφὴ, καὶ ἀνατείλῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ μετὰ τὸ ἐξελεῖν τοὺς λίθους, καὶ μετὰ τὸ ἀποξυσθῆναι τὴν οἰκίαν, καὶ μετὰ τὸ ἐξαλειφθῆναι,

44. καὶ εἰςελεύσεται ὁ ἱερεὺς, καὶ ὄψεται. Εἰ διακέχυται ἡ ἀφὴ ἐν τῇ οἰκίᾳ, λέπρα ἔμμονός ἐστιν ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἀκάθαρτός ἐστι.

45. Καὶ καθελοῦσι τὴν οἰκίαν, καὶ τὰ ξύλα αὐτῆς, καὶ τοὺς λίθους αὐτῆς, καὶ πάντα τὸν χοῦν ἐξοίσουσιν ἔξω τῆς πόλεως εἰς τόπον ἀκάθαρτον.

46. Καὶ ὁ εἰςπορευόμενος εἰς τὴν οἰκίαν πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ἀφωρισμένη ἐστὶν, ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

47. Καὶ ὁ κοιμώμενος ἐν τῇ οἰκίᾳ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας. Καὶ ὁ ἔσθων ἐν τῇ οἰκίᾳ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

48. Ἐὰν δὲ παραγενόμενος εἰςέλθῃ ὁ ἱερεὺς καὶ ἴδῃ, καὶ ἰδοὺ διαχύσει οὐ διαχεῖται ἡ ἀφὴ ἐν τῇ οἰκίᾳ μετὰ τὸ ἐξαλειφθῆναι τὴν οἰκίαν, καὶ καθαριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν οἰκίαν, ὅτι ἰάθη ἡ ἀφή.

49. Καὶ λήψεται ἀφαγνίσαι τὴν οἰκίαν δύο ὀρνίθια ζῶντα καθαρὰ, καὶ ξύλον κέδρινον, καὶ κεκλωσμένον κόκκινον, καὶ ὕσσωπον·

50. καὶ σφάξει τὸ ὀρνίθιον τὸ ἓν εἰς σκεῦος ὀστράκινον ἐφ' ὕδατι ζῶντι.

51. Καὶ λήψεται τὸ ξύλον τὸ κέδρινον, καὶ τὸ κεκλωσμένον κόκκινον, καὶ τὸν ὕσσωπον, καὶ τὸ ὀρνίθιον τὸ ζῶν· καὶ βάψει αὐτὸ εἰς τὸ αἷμα τοῦ ὀρνιθίου τοῦ ἐσφαγμένου ἐφ' ὕδατι ζῶντι· καὶ περιῤῥανεῖ ἐν αὐτοῖς ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἑπτάκις,

52. καὶ ἀφαγνιεῖ τὴν οἰκίαν ἐν τῷ αἵματι τοῦ ὀρνιθίου, καὶ ἐν τῷ ὕδατι τῷ ζῶντι, καὶ ἐν τῷ ὀρνιθίῳ τῷ ζῶντι, καὶ ἐν τῷ ξύλῳ τῷ κεδρίνῳ, καὶ ἐν τῷ ὑσσώπῳ, καὶ ἐν τῷ κεκλωσμένῳ κοκκίνῳ.

53. Καὶ ἐξαποστελεῖ τὸ ὀρνίθιον τὸ ζῶν ἔξω τῆς πόλεως εἰς τὸ πεδίον· καὶ ἐξιλάσεται περὶ τῆς οἰκίας, καὶ καθαρὰ ἔσται.

54. Οὗτος ὁ νόμος κατὰ πᾶσαν ἀφὴν λέπρας, καὶ θραύσματος,

55. καὶ τῆς λέπρας ἱματίου, καὶ οἰκίας,

56. καὶ οὐλῆς, καὶ σημασίας, καὶ τοῦ αὐγάζοντος,

57. καὶ τοῦ ἐξηγήσασθαι ᾗ ἡμέρᾳ ἀκάθαρτον, καὶ ᾗ ἡμέρᾳ καθαρισθήσεται· οὗτος ὁ νόμος τῆς λέπρας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων·

2. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς· Ἀνδρὶ, ἀνδρὶ ᾧ ἐὰν γένηται ῥύσις ἐκ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἡ ῥύσις αὐτοῦ ἀκάθαρτός ἐστι.

3. Καὶ οὗτος ὁ νόμος τῆς ἀκαθαρσίας αὐτοῦ· ῥέων γόνον ἐκ σώματος αὐτοῦ, ἐκ τῆς ῥύσεως ἧς συνέστηκε τὸ σῶμα αὐτοῦ διὰ τῆς ῥύσεως, αὕτη ἡ ἀκαθαρσία αὐτοῦ ἐν αὐτῷ. Πᾶσαι αἱ ἡμέραι ῥύσεως σώματος αὐτοῦ ᾗ συνέστηκε τὸ σῶμα αὐτοῦ διὰ τῆς ῥύσεως, ἀκαθαρσία αὐτοῦ ἐστι.

42. Et sument alios lapides rasos, et ponent pro lapidibus : et pulverem alium sument, et linient domum.

43. Si autem redierit rursum tactus, et repullularit in domo, postquam eruti fuerint lapides, et postquam domus fuerit rasa, et postquam linita,

44. et ingredietur sacerdos, et aspiciet. Si diffusus est tactus in domo, lepra permanens est in domo, immunda est.

45. Et destruent domum, et ligna ejus, et lapides ejus, et omnem pulverem efferent extra civitatem in locum immundum.

46. Et qui ingreditur in domum omnibus diebus quibus segregata est, immundus erit usque ad vesperam.

47. Et qui dormit in domo, lavabit vestimenta sua, et immundus erit usque ad vesperam. Et qui manducat in domo, lavabit vestimenta sua, et immundus erit usque ad vesperam.

48. Si autem accedens intraverit sacerdos, et viderit, et ecce diffusione diffusus non est tactus in domo, postquam linita fuit domus; et mundabit sacerdos domum, quia sanatus est tactus.

49. Et sumet ad purificandam domum duas aviculas viventes mundas, et lignum cedrinum, et coccum tortum, et hyssopum :

50. et jugulabit aviculam unam in vase testaceo super aquam viventem.

51. Et sumet lignum cedrinum, et coccum tortum, et hyssopum, et aviculam viventem : et tinget ea in sanguine aviculæ jugulatæ super : et asperget in eis super domum septies,

52. et purificabit domum in sanguine aviculæ, et in aqua vivente, et in avicula vivente, et in ligno cedrino, et in hyssopo, et in cocco torto.

53. Et emittet aviculam viventem extra civitatem in campum : et exorabit pro domo, et munda erit.

54. Hæc est lex secundum omnem tactum lepræ, et ulceris,

55. et lepræ vestimenti, et domus,

56. et cicatricis, et significationis, et splendentis,

57. et declarandi qua die immundum, et qua die mundabitur : hæc est lex lepræ.

CAPUT XV.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen et Aaron, dicens :

2. Loquere filiis Israel, et dices eis : Viro, viro cuicumque fuerit fluor ex corpore ejus, fluor ejus immundus est.

3. Et hæc est lex immunditiæ ejus : fluens genituram e corpore suo ex fluore, quo constitit corpus ejus per fluorem, hæc immunditia ejus in eo. Omnes dies fluxionis corporis ejus, qua constitit corpus ejus, per fluxionem, immunditia ejus est.

4. Πᾶσα κοίτη ἐφ' ἧς ἂν κοιμηθῇ ἐπ' αὐτῆς ὁ γονοῤῥυὴς, ἀκάθαρτός ἐστι, καὶ πᾶν σκεῦος ἐφ' ὃ ἂν καθίσῃ ἐπ' αὐτὸ ὁ γονοῤῥυὴς, ἀκάθαρτον ἔσται.

5. Καὶ ἄνθρωπος, ὃς ἐὰν ἅψηται τῆς κοίτης αὐτοῦ, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

6. Καὶ ὁ καθήμενος ἐπὶ τοῦ σκεύους ἐφ' ὃ ἂν καθίσῃ ὁ γονοῤῥυὴς, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

7. Καὶ ὁ ἁπτόμενος τοῦ χρωτὸς τοῦ γονοῤῥυοῦς, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια, καὶ λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

8. Ἐὰν δὲ προσσιελίσῃ ὁ γονοῤῥυὴς ἐπὶ τὸν καθαρὸν, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

9. Καὶ πᾶν ἐπίσαγμα ὄνου, ἐφ' ὃ ἂν ἐπιβῇ ἐπ' αὐτὸ ὁ γονοῤῥυὴς, ἀκάθαρτον ἔσται ἕως ἑσπέρας.

10. Καὶ πᾶς ὁ ἁπτόμενος ὅσα ἂν ᾖ ὑποκάτω αὐτοῦ, ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας· καὶ ὁ αἴρων αὐτὰ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

11. Καὶ ὅσων ἐὰν ἅψηται ὁ γονοῤῥυὴς, καὶ τὰς χεῖρας οὐ νένιπται ὕδατι, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια, καὶ λούσεται τὸ σῶμα ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

12. Καὶ σκεῦος ὀστράκινον, οὗ ἂν ἅψηται ὁ γονοῤῥυὴς, συντριβήσεται· καὶ σκεῦος ξύλινον νιφήσεται ὕδατι, καὶ καθαρὸν ἔσται.

13. Ἐὰν δὲ καθαρισθῇ ὁ γονοῤῥυὴς ἐκ τῆς ῥύσεως αὐτοῦ, καὶ ἐξαριθμηθήσεται αὐτῷ ἑπτὰ ἡμέρας εἰς τὸν καθαρισμὸν αὐτοῦ, καὶ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται τὸ σῶμα ὕδατι, καὶ καθαρὸς ἔσται.

14. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ λήψεται ἑαυτῷ δύο τρυγόνας, ἢ δύο νοσσοὺς περιστερῶν, καὶ οἴσει αὐτὰ ἔναντι Κυρίου ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ δώσει αὐτὰ τῷ ἱερεῖ.

15. Καὶ ποιήσει αὐτὰ ὁ ἱερεὺς μίαν περὶ ἁμαρτίας, καὶ μίαν εἰς ὁλοκαύτωμα· καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἔναντι Κυρίου ἀπὸ τῆς ῥύσεως αὐτοῦ.

16. Καὶ ἄνθρωπος, ᾧ ἂν ἐξέλθῃ ἐξ αὐτοῦ κοίτη σπέρματος, καὶ λούσεται ὕδατι πᾶν τὸ σῶμα αὐτοῦ, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

17. Καὶ πᾶν ἱμάτιον, καὶ πᾶν δέρμα ἐφ' ὃ ἂν ᾖ ἐπ' αὐτὸ κοίτη σπέρματος, καὶ πλυθήσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτον ἔσται ἕως ἑσπέρας.

18. Καὶ γυνὴ ἐὰν κοιμηθῇ ἀνὴρ μετ' αὐτῆς κοίτην σπέρματος, καὶ λούσονται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτοι ἔσονται ἕως ἑσπέρας.

19. Καὶ γυνὴ ἥτις ἂν ᾖ ῥέουσα αἵματι, καὶ ἔσται ἡ ῥύσις αὐτῆς ἐν τῷ σώματι αὐτῆς, ἑπτὰ ἡμέρας ἔσται ἐν τῇ ἀφέδρῳ αὐτῆς· πᾶς ὁ ἁπτόμενος αὐτῆς ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

20. Καὶ πᾶν, ἐφ' ὃ ἂν κοιτάζηται ἐπ' αὐτὸ ἐν τῇ ἀφέδρῳ αὐτῆς, ἀκάθαρτον ἔσται· καὶ πᾶν, ἐφ' ὃ ἂν ἐπικαθίσῃ ἐπ' αὐτὸ, ἀκάθαρτον ἔσται.

21. Καὶ πᾶς ὃς ἂν ἅψηται τῆς κοίτης αὐτῆς, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

22. Καὶ πᾶς ὁ ἁπτόμενος παντὸς σκεύους οὗ ἐὰν καθίσῃ ἐπ' αὐτὸ, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

4. Omnis lectus super quem dormierit super eum qui fluorem seminis patitur, immundus est, et omne vas super quod sederit super illud, qui fluorem seminis patitur, immundum erit.

5. Et homo quicumque tetigerit lectum ejus, lavabit vestimenta sua, et lavabitur aqua, et immundus erit usque ad vesperam.

6. Et qui sedet super vas, super quod sederit qui fluorem seminis patitur, lavabit vestimenta sua, et lavabitur aqua, et immundus erit usque ad vesperam.

7. Et qui tangit carnem ejus qui fluorem seminis patitur, lavabit vestimenta, et lavabitur aqua, et immundus erit usque ad vesperam.

8. Si autem spuerit is, qui fluorem seminis patitur, super mundum, lavabit vestimenta sua, et lavabitur aqua, et immundus erit usque ad vesperam.

9. Et omne stramen asini, in quodcumque ascenderit super illud, qui fluorem seminis patitur, immundum erit usque in vesperam.

10. Et omnis tangens, quæcumque fuerint sub eo, immundus erit usque in vesperam : et qui tollit ea, lavabit vestimenta sua, et lavabitur aqua, et immundus erit usque in vesperam.

11. Et quæcumque tetigerit, qui fluorem seminis patitur, et manus non lavit aqua, lavabit vestimenta, et lavabit corpus aqua, et immundus erit usque in vesperam.

12. Et vas testaceum, quodcumque tetigerit, qui fluorem seminis patitur, conteretur : et vas ligneum lavabitur aqua, et mundum erit.

13. Si autem mundatus fuerit is, qui fluorem seminis patitur, a fluxu suo; et enumerabit sibi septem dies ad purificationem suam, et lavabit vestimenta sua, et lavabit corpus aqua, et mundus erit.

14. Et die octavo sumet sibi duos turtures, vel duos pullos columbarum, et feret ea ante Dominum ad januas tabernaculi testimonii, et dabit ea sacerdoti.

15. Et faciet ea sacerdos, unum pro peccato, et unum in holocaustum : et exorabit pro eo sacerdos ante Dominum a fluxu ejus.

16. Et homo, cuicumque exierit ex eo concubitus seminis, et lavabit aqua omne corpus suum, et immundus erit usque in vesperam.

17. Et omnis vestis, et omnis pellis, super quam fuerit super eam concubitus seminis, et lavabitur aqua, et immunda erit usque in vesperam.

18. Et mulier, si cubuerit vir cum ea concubitum seminis, et lavabuntur aqua, et immundi erunt usque in vesperam.

19. Et mulier quæcumque fuerit fluens sanguine, et erit fluxus ejus in corpore ejus, septem dies erit in purgatione sua : omnis tangens eam erit immundus usque in vesperam.

20. Et omne super quodcumque cubuerit super illud in purgatione sua, immundum erit : et omne, super quodcumque sederit super illud, immundum erit.

21. Et omnis quicumque tetigerit lectum ejus, lavabit vestimenta sua, et lavabit corpus suum aqua, et immundus erit usque in vesperam.

22. Et omnis tangens omne vas, in quo sederit super illud, lavabit vestimenta sua, et lavabitur aqua, et immundus erit usque in vesperam.

23. Ἐὰν δὲ ἐν τῇ κοίτῃ αὐτῆς οὔσης, ἢ ἐπὶ τοῦ σκεύους, οὗ ἐὰν καθίσῃ ἐπ' αὐτῷ ἐν τῷ ἅπτεσθαι αὐτὸν αὐτῆς, ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

24. Ἐὰν δὲ κοίτῃ κοιμηθῇ τις μετ' αὐτῆς, καὶ γένηται ἡ ἀκαθαρσία αὐτῆς ἐπ' αὐτῷ, ἀκάθαρτος ἔσται ἑπτὰ ἡμέρας· καὶ πᾶσα κοίτη, ἐφ' ᾗ ἂν κοιμηθῇ ἐπ' αὐτῇ, ἀκάθαρτος ἔσται.

25. Καὶ γυνὴ ἐὰν ῥέῃ ῥύσει αἵματος ἡμέρας πλείους, οὐκ ἐν καιρῷ τῆς ἀφέδρου αὐτῆς, ἐὰν καὶ ῥέῃ μετὰ τὴν ἄφεδρον αὐτῆς, πᾶσαι αἱ ἡμέραι ῥύσεως ἀκαθαρσίας αὐτῆς, καθάπερ αἱ ἡμέραι τῆς ἀφέδρου αὐτῆς, ἔσται ἀκάθαρτος.

26. Καὶ πᾶσα κοίτη, ἐφ' ἧς ἂν κοιμηθῇ ἐπ' αὐτῆς πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ῥύσεως, κατὰ τὴν κοίτην τῆς ἀφέδρου ἔσται αὐτῇ· καὶ πᾶν σκεῦος, ἐφ' ὃ ἂν καθίσῃ ἐπ' αὐτὸ, ἀκάθαρτον ἔσται κατὰ τὴν ἀκαθαρσίαν τῆς ἀφέδρου.

27. Πᾶς ὁ ἁπτόμενος αὐτῆς ἀκάθαρτος ἔσται, καὶ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια καὶ λούσεται τὸ σῶμα ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

28. Ἐὰν δὲ καθαρισθῇ ἀπὸ τῆς ῥύσεως, καὶ ἐξαριθμήσεται αὐτῇ ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ μετὰ ταῦτα καθαρισθήσεται.

29. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ λήψεται αὕτη δύο τρυγόνας, ἢ δύο νοσσοὺς περιστερῶν, καὶ οἴσει αὐτὰ πρὸς τὸν ἱερέα ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

30. Καὶ ποιήσει ὁ ἱερεὺς τὴν μίαν περὶ ἁμαρτίας, καὶ τὴν μίαν εἰς ὁλοκαύτωμα· καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτῆς ὁ ἱερεὺς ἔναντι Κυρίου ἀπὸ ῥύσεως ἀκαθαρσίας αὐτῆς.

31. Καὶ εὐλαβεῖς ποιήσετε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἀπὸ τῶν ἀκαθαρσιῶν αὐτῶν· καὶ οὐκ ἀποθανοῦνται διὰ τὴν ἀκαθαρσίαν αὐτῶν, ἐν τῷ μιαίνειν αὐτοὺς τὴν σκηνήν μου τὴν ἐν αὐτοῖς.

32. Οὗτος ὁ νόμος τοῦ γονοῤῥυοῦς· καὶ ἐάν τινι ἐξέλθῃ ἐξ αὐτοῦ κοίτη σπέρματος, ὥστε μιανθῆναι ἐν αὐτῇ·

33. καὶ τῇ αἱμοῤῥοούσῃ ἐν τῇ ἀφέδρῳ αὐτῆς, καὶ ὁ γονοῤῥυὴς ἐν τῇ ῥύσει αὐτοῦ τῷ ἄρσενι ἢ τῇ θηλείᾳ, καὶ τῷ ἀνδρὶ, ὃς ἂν κοιμηθῇ μετὰ ἀποκαθημένης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ιϛ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν μετὰ τὸ τελευτῆσαι τοὺς δύο υἱοὺς Ἀαρὼν ἐν τῷ προσάγειν αὐτοὺς πῦρ ἀλλότριον ἔναντι Κυρίου, καὶ ἐτελεύτησαν.

2. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Λάλησον πρὸς Ἀαρὼν τὸν ἀδελφόν σου, καὶ μὴ εἰςπορευέσθω πᾶσαν ὥραν εἰς τὸ ἅγιον ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος εἰς πρόςωπον τοῦ ἱλαστηρίου, ὅ ἐστιν ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ τοῦ μαρτυρίου, καὶ οὐκ ἀποθανεῖται· ἐν γὰρ νεφέλῃ ὀφθήσομαι ἐπὶ τοῦ ἱλαστηρίου.

3. Οὕτως εἰςελεύσεται Ἀαρὼν εἰς τὸ ἅγιον, ἐν μόσχῳ ἐκ βοῶν περὶ ἁμαρτίας, καὶ κριὸν εἰς ὁλοκαύτωμα.

4. Καὶ χιτῶνα λινοῦν ἡγιασμένον ἐνδύσεται, καὶ περισκελὲς λινοῦν ἔσται ἐπὶ τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ· καὶ ζώνῃ λινῇ ζώσεται, καὶ κίδαριν λινῆν περιθήσεται· ἱμάτια ἁγιά ἐστι. Καὶ λούσεται ὕδατι πᾶν τὸ σῶμα αὐτοῦ, καὶ ἐνδύσεται αὐτά.

5. Καὶ παρὰ τῆς συναγωγῆς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ λήψεται δύο χιμάρους ἐξ αἰγῶν περὶ ἁμαρτίας, καὶ κριὸν ἕνα εἰς ὁλοκαύτωμα.

23. Si autem dum ea in lecto est vel in vase, in quo sederit super illud tangente eo illam, immundus erit usque in vesperam.

24. Si autem cubitu cubuerit quis cum ea, et facta fuerit immunditia ejus super ipsum, immundus erit septem dies : et omnis lectus, super quem cubuerit super illum, immundus erit.

25. Et mulier, si fluat fluxu sanguinis plures dies, non in tempore purgationis suæ, si etiam fluat post purgationem suam, omnes dies fluoris immunditiæ ejus, sicut dies purgationis ejus, erit immunda.

26. Et omnis lectus, super quem cubuerit super illum omnes dies fluoris, secundum lectum purgationis erit ei : et omne vas, super quod sederit super illud, immundum erit secundum immunditiam purgationis.

27. Omnis tangens eam immundus erit, et lavabit vestimenta, et lavabit corpus aqua, et immundus erit usque in vesperam.

28. Si autem mundata fuerit a fluore, et enumerabit sibi septem dies, et post hæc mundabitur.

29. Et die octavo sumet hæc duos turtures, vel duos pullos columbarum, et feret ea ad sacerdotem ad ostium tabernaculi testimonii.

30. Et faciet sacerdos unum pro peccato, et unum in holocaustum : et exorabit pro ea sacerdos ante Dominum a fluore immunditiæ ejus.

31. Et abstinentes facietis filios Israel ab immunditiis suis : et non morientur propter immunditiam suam, in eo quod ipsi inquinent tabernaculum meum quod in eis.

32. Hæc est lex ejus qui patitur fluorem seminis : et si cui exeat ex eo concubitus seminis, ut inquinetur in eo :

33. et ei quæ patitur fluorem sanguinis in purgatione sua, et qui patitur fluxum seminis, in fluxu suo, masculo, vel fœmina, et viro, quicumque dormierit cum menstruata.

CAPUT XVI.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, postquam defuncti erant duo filii Aaron, dum ipsi offerrent ignem alienum ante Dominum, et defuncti sunt.

2. Et dixit Dominus ad Moysen : Loquere ad Aaron fratrem tuum, et non intret omni hora in sanctum interius velamine ad faciem propitiatorii, quod est super arcam testimonii, et non morietur : in nube enim videbor super propitiatorium.

3. Sic intrabit Aaron in sanctum, in vitulo ex bobus pro peccato, et arietem in holocaustum.

4. Et tunicam lineam sanctificatam induet; et femorale lineum erit super corpus ejus : et zona linea cingetur, et cidarim lineam circumponet : vestimenta sancta sunt. Et lavabit aqua omne corpus suum, et induet ea.

5. Et a synagoga filiorum Israel accipiet duos hircos ex capris pro peccato, et arietem unum in holocaustum.

6. Καὶ προσάξει Ἀαρὼν τὸν μόσχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ, καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ, καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ.

7. Καὶ λήψεται τοὺς δύο χιμάρους, καὶ στήσει αὐτοὺς ἔναντι Κυρίου παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

8. Καὶ ἐπιθήσει Ἀαρὼν ἐπὶ τοὺς δύο χιμάρους κλήρους· κλῆρον ἕνα τῷ Κυρίῳ, καὶ κλῆρον ἕνα τῷ ἀποπομπαίῳ.

9. Καὶ προσάξει Ἀαρὼν τὸν χίμαρον ἐφ' ὃ ἐπῆλθεν ἐπ' αὐτὸν ὁ κλῆρος τῷ Κυρίῳ, καὶ προσοίσει περὶ ἁμαρτίας.

10. Καὶ τὸν χίμαρον ἐφ' ὃν ἐπῆλθεν ἐπ' αὐτὸν ὁ κλῆρος τοῦ ἀποπομπαίου, στήσει αὐτὸν ζῶντα ἔναντι Κυρίου, τοῦ ἐξιλάσασθαι ἐπ' αὐτοῦ, ὥστε ἀποστεῖλαι αὐτὸν εἰς τὴν ἀποπομπὴν, καὶ ἀφήσει αὐτὸν εἰς τὴν ἔρημον.

11. Καὶ προσάξει Ἀαρὼν τὸν μόσχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ, καὶ ἐξιλάσεται περὶ ἑαυτοῦ, καὶ τοῦ οἴκου· καὶ σφάξει τὸν μόσχον περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ.

12. Καὶ λήψεται τὸ πυρεῖον πλῆρες ἀνθράκων πυρὸς ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου, τοῦ ἀπέναντι Κυρίου, καὶ πλήσει τὰς χεῖρας θυμιάματος συνθέσεως λεπτῆς· καὶ εἰςοίσει ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος.

13. Καὶ ἐπιθήσει τὸ θυμίαμα ἐπὶ τὸ πῦρ ἔναντι Κυρίου· καὶ καλύψει ἡ ἀτμὶς τοῦ θυμιάματος τὸ ἱλαστήριον τὸ ἐπὶ τῶν μαρτυρίων· καὶ οὐχ ἀποθανεῖται.

14. Καὶ λήψεται ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου, καὶ ῥανεῖ τῷ δακτύλῳ ἐπὶ τὸ ἱλαστήριον κατὰ ἀνατολάς· κατὰ πρόσωπον τοῦ ἱλαστηρίου ῥανεῖ ἑπτάκις ἀπὸ τοῦ αἵματος τῷ δακτύλῳ.

15. Καὶ σφάξει τὸν χίμαρον τὸν περὶ ἁμαρτίας, τὸν περὶ τοῦ λαοῦ ἔναντι Κυρίου, καὶ εἰςοίσει τοῦ αἵματος αὐτοῦ ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος, καὶ ποιήσει τὸ αἷμα αὐτοῦ, ὃν τρόπον ἐποίησε τὸ αἷμα τοῦ μόσχου. Καὶ ῥανεῖ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ἱλαστήριον, κατὰ πρόσωπον τοῦ ἱλαστηρίου.

16. Καὶ ἐξιλάσεται τὸ ἅγιον ἀπὸ τῶν ἀκαθαρσιῶν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἀπὸ τῶν ἀδικημάτων αὐτῶν περὶ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. Καὶ οὕτω ποιήσει τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου τῇ ἐκτισμένῃ ἐν αὐτοῖς ἐν μέσῳ τῆς ἀκαθαρσίας αὐτῶν.

17. Καὶ πᾶς ἄνθρωπος οὐκ ἔσται ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, εἰςπορευομένου αὐτοῦ ἐξιλάσασθαι ἐν τῷ ἁγίῳ, ἕως ἂν ἐξέλθῃ. Καὶ ἐξιλάσεται περὶ ἑαυτοῦ, καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ περὶ πάσης συναγωγῆς υἱῶν Ἰσραήλ.

18. Καὶ ἐξελεύσεται ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ ὂν ἀπέναντι Κυρίου, καὶ ἐξιλάσεται ἐπ' αὐτοῦ· καὶ λήψεται ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου, καὶ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ χιμάρου, καὶ ἐπιθήσει ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου κύκλῳ.

19. Καὶ ῥανεῖ ἐπ' αὐτὸ ἀπὸ τοῦ αἵματος τῷ δακτύλῳ ἑπτάκις, καὶ καθαριεῖ αὐτὸ, καὶ ἁγιάσει αὐτὸ ἀπὸ τῶν ἀκαθαρσιῶν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

20. Καὶ συντελέσει ἐξιλασκόμενος τὸ ἅγιον, καὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ περὶ τῶν ἱερέων καθαριεῖ. Καὶ προσάξει τὸν χίμαρον τὸν ζῶντα·

21. καὶ ἐπιθήσει Ἀαρὼν τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ χιμάρου τοῦ ζῶντος, καὶ ἐξαγορεύσει ἐπ'

6. Et offeret Aaron vitulum qui pro peccato suo, et exorabit pro se et domo sua.

7. Et sumet duos illos hircos, et statuet eos ante Dominum apud ostium tabernaculi testimonii.

8. Et imponet Aaron super duos hircos sortes : sortem unam Domino, et sortem unam emissario.

9. Et adducet Aaron hircum super quem supervenit super eum sors Domino, et offeret pro peccato.

10. Et hircum super quem supervenit super eum sors emissarii, statuet eum viventem ante Dominum, ad exorandum super eum, ut emittat eum in emissionem, et dimittet eum in desertum.

11. Et adducet Aaron vitulum qui pro peccato suo, et exorabit pro seipso et domo : et jugulabit vitulum pro peccato suo.

12. Et sumet thuribulum plenum carbonum ignis de altari, quod est coram Domino, et implebit manus incenso compositionis subtilis : et inferet intra velum.

13. Et imponet incensum super ignem ante Dominum : et operiet vapor incensi propitiatorium quod est super testimonia : et non morietur.

14. Et sumet de sanguine vituli, et asperget digito super propitiatorium ad orientem : ad faciem propitiatorii asperget septies de sanguine digito.

15. Et jugulabit hircum qui pro peccato, eum qui pro populo, ante Dominum, et inferet de sanguine ejus intra velum, et faciet sanguinem ejus quemadmodum fecit sanguinem vituli. Et asperget sanguinem ejus super propitiatorium, secundum faciem propitiatorii.

16. Et exorabit sanctum ab immunditiis filiorum Israel, et ab injustitiis eorum pro omnibus peccatis eorum. Et sic faciet tabernaculo testimonii, quod creatum est in eis in medio immunditiæ eorum.

17. Et omnis homo non erit in tabernaculo testimonii, ingrediente eo ad exorandum in sancto, donec exierit. Et exorabit pro seipso, et domo sua, et pro omni synagoga filiorum Israel.

18. Et egredietur ad altare quod est ante Dominum, et exorabit super illud : et sumet de sanguine vituli, et de sanguine hirci, et imponet super cornua altaris in circuitu.

19. Et asperget super illud de sanguine septies digito, et mundabit illud, et sanctificabit illud ab immunditiis filiorum Israel.

20. Et perficiet exorans sanctum, et tabernaculum testimonii et altare; et pro sacerdotibus mundabit. Et adducet hircum illum viventem :

21. et imponet Aaron manus suas super caput hirci viventis, et confitebitur super eo omnes iniquitates filiorum

αὐτοῦ πάσας τὰς ἀνομίας τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ πάσας τὰς ἀδικίας αὐτῶν, καὶ πάσας τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν· καὶ ἐπιθήσει αὐτὰς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ χιμάρου τοῦ ζῶντος· καὶ ἐξαποστελεῖ ἐν χειρὶ ἀνθρώπου ἑτοίμου εἰς τὴν ἔρημον.

Israel, et omnes injustitias eorum : et imponet eas super caput hirci viventis : et emittet in manu hominis parati in eremum.

22. Καὶ λήψεται ὁ χίμαρος ἐφ' ἑαυτῷ τὰς ἀδικίας αὐτῶν εἰς γῆν ἄβατον, καὶ ἐξαποστελεῖ τὸν χίμαρον εἰς τὴν ἔρημον.

22. Et tollet hircus super se ipsum injustitias eorum in terram inviam, et emittet hircum in eremum.

23. Καὶ εἰςελεύσεται Ἀαρὼν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐκδύσεται τὴν στολὴν τὴν λινῆν ἣν ἐνδεδύκει, εἰςπορευομένου αὐτοῦ εἰς τὸ ἅγιον, καὶ ἀποθήσει αὐτὴν ἐκεῖ.

23. Et ingredietur Aaron in tabernaculum testimonii, et exuet stolam lineam quam induerat, ingrediente eo in sanctum, et deponet eam ibi.

24. Καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι ἐν τόπῳ ἁγίῳ, καὶ ἐνδύσεται τὴν στολὴν αὐτοῦ, καὶ ἐξελθὼν ποιήσει τὸ ὁλοκαύτωμα αὐτοῦ καὶ τὸ ὁλοκάρπωμα τοῦ λαοῦ, καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ, καὶ περὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ περὶ τοῦ λαοῦ, ὡς περὶ τῶν ἱερέων.

24. Et lavabit corpus suum aqua in loco sancto, et induet stolam suam, et exiens faciet holocaustum suum, et holocarpoma populi, et exorabit pro se, et pro domo sua, et pro populo, sicut pro sacerdotibus.

25. Καὶ τὸ στέαρ τὸ περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἀνοίσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον.

25. Et adipem qui pro peccatis, offeret super altare.

26. Καὶ ὁ ἐξαποστέλλων τὸν χίμαρον τὸν διεσταλμένον εἰς ἄφεσιν, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια, καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι, καὶ μετὰ ταῦτα εἰςελεύσεται εἰς τὴν παρεμβολήν.

26. Et qui emittit hircum segregatum in dimissionem, lavabit vestimenta, et lavabit corpus suum aqua, et post hæc ingredietur in castra.

27. Καὶ τὸν μόσχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας, καὶ τὸν χίμαρον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας, ὧν τὸ αἷμα εἰςηνέχθη ἐξιλάσασθαι ἐν τῷ ἁγίῳ, ἐξοίσουσιν αὐτὰ ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ κατακαύσουσιν αὐτὰ ἐν πυρὶ, καὶ τὰ δέρματα αὐτῶν καὶ τὰ κρέα αὐτῶν καὶ τὴν κόπρον αὐτῶν.

27. Et vitulum qui pro peccato, et hircum qui pro peccato, quorum sanguis illatus est ad exorandum in sancto, efferent ea extra castra, et comburent ea in igni, et pelles eorum, et carnes eorum, et fimum eorum.

28. Ὁ δὲ κατακαίων αὐτὰ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια, καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι, καὶ μετὰ ταῦτα εἰςελεύσεται εἰς τὴν παρεμβολήν.

28. Qui autem combusserit ea, lavabit vestimenta, et lavabit corpus suum aqua; et post hæc ingredietur in castra.

29. Καὶ ἔσται τοῦτο ὑμῖν νόμιμον αἰώνιον. Ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ, δεκάτῃ τοῦ μηνὸς, ταπεινώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν, καὶ πᾶν ἔργον οὐ ποιήσετε, ὁ αὐτόχθων καὶ ὁ προςήλυτος ὁ προςκείμενος ἐν ὑμῖν.

29. Et erit hoc vobis legitimum sempiternum. In mense septimo, in decima mensis, humiliabitis animas vestras, et omne opus non facietis, indigena et proselytus qui appositus est in vobis.

30. Ἐν γὰρ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐξιλάσεται περὶ ὑμῶν, καθαρίσαι ὑμᾶς ἀπὸ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν ὑμῶν ἔναντι Κυρίου, καὶ καθαρισθήσεσθε.

30. In hac enim die exorabit pro vobis ad mundandum vos ab omnibus peccatis vestris ante Dominum, et mundabimini.

31. Σάββατα σαββάτων ἀνάπαυσις αὕτη ἔσται ὑμῖν· καὶ ταπεινώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν, νόμιμον αἰώνιον.

31. Sabbata sabbatorum, requies hæc erit vobis : et humiliabitis animas vestras legitimum sempiternum.

32. Ἐξιλάσεται ὁ ἱερεὺς ὃν ἂν χρίσωσιν αὐτὸν, καὶ ὃν ἂν τελειώσωσι τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ἱερατεύειν μετὰ τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ ἐνδύσεται τὴν στολὴν τὴν λινῆν, στολὴν ἁγίαν.

32. Exorabit sacerdos, quem unxerint eum, et quem consummaverint manus ejus ad fungendum sacerdotio post patrem ejus, et induet stolam lineam, stolam sanctam.

33. Καὶ ἐξιλάσεται τὸ ἅγιον τοῦ ἁγίου, καὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὸ θυσιαστήριον ἐξιλάσεται, καὶ περὶ τῶν ἱερέων, καὶ περὶ πάσης συναγωγῆς ἐξιλάσεται.

33. Et exorabit sanctum sancti, et tabernaculum testimonii, et altare exorabit, et pro sacerdotibus, et pro omni synagoga exorabit.

34. Καὶ ἔσται τοῦτο ὑμῖν νόμιμον αἰώνιον ἐξιλάσκεσθαι περὶ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἀπὸ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν· ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ ποιηθήσεται, καθὰ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

34. Et erit hoc vobis legitimum sempiternum ad exorandum pro filiis Israel ab omnibus peccatis eorum : semel in anno fiet, sicut præcepit Dominus Moysi.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

CAPUT XVII.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Λάλησον πρὸς Ἀαρὼν καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ πρὸς πάντας υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ ἐνετείλατο Κύριος, λέγων·

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

2. Loquere ad Aaron et ad filios ejus, et ad omnes filios Israel, et dices ad eos : Hoc est verbum quod mandavit Dominus, dicens :

3. Ἄνθρωπος, ἄνθρωπος τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἢ τῶν προσηλύτων τῶν προσκειμένων ἐν ὑμῖν, ὃς ἐὰν σφάξῃ μόσχον ἢ πρόβατον ἢ αἶγα ἐν τῇ παρεμβολῇ, καὶ ὃς ἂν σφάξῃ ἔξω τῆς παρεμβολῆς,

4. καὶ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου μὴ ἐνέγκῃ, ὥστε ποιῆσαι αὐτὸ εἰς ὁλοκαύτωμα ἢ σωτήριον Κυρίῳ δεκτὸν εἰς ὀσμὴν εὐωδίας· καὶ ὃς ἂν σφάξῃ ἔξω, καὶ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου μὴ ἐνέγκῃ αὐτὸ, ὥστε προσενέγκαι δῶρον τῷ Κυρίῳ ἀπέναντι τῆς σκηνῆς Κυρίου, καὶ λογισθήσεται τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ αἷμα· αἷμα ἐξέχεεν· ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς.

5. Ὅπως ἀναφέρωσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὰς θυσίας αὐτῶν, ὅσας ἂν αὐτοὶ σφάζωσιν ἐν τοῖς πεδίοις καὶ οἴσουσι τῷ Κυρίῳ ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου πρὸς τὸν ἱερέα· καὶ θύσουσι θυσίαν σωτηρίου τῷ Κυρίῳ αὐτά.

6. Καὶ προσχεεῖ ὁ ἱερεὺς τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ ἀπέναντι Κυρίου παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· καὶ ἀνοίσει τὸ στέαρ εἰς ὀσμὴν εὐωδίας Κυρίῳ.

7. Καὶ οὐ θύσουσιν ἔτι τὰς θυσίας αὐτῶν τοῖς ματαίοις, οἷς αὐτοὶ ἐκπορνεύουσιν ὀπίσω αὐτῶν· νόμιμον αἰώνιον ἔσται ὑμῖν εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν.

8. Καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Ἄνθρωπος, ἄνθρωπος τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἢ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν προσηλύτων τῶν προσκειμένων ἐν ὑμῖν, ὃς ἂν ποιήσῃ ὁλοκαύτωμα ἢ θυσίαν,

9. καὶ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου μὴ ἐνέγκῃ ποιῆσαι αὐτὸ τῷ Κυρίῳ, ἐξολοθρευθήσεται ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.

10. Καὶ ἄνθρωπος, ἄνθρωπος τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἢ τῶν προσηλύτων τῶν προσκειμένων ἐν ὑμῖν, ὃς ἂν φάγῃ πᾶν αἷμα, καὶ ἐπιστήσω τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν ψυχὴν τὴν ἔσθουσαν τὸ αἷμα, καὶ ἀπολῶ αὐτὴν ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς·

11. ἡ γὰρ ψυχὴ πάσης σαρκὸς αἷμα αὐτοῦ ἐστι. Καὶ ἐγὼ δέδωκα αὐτὸ ὑμῖν ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου ἐξιλάσκεσθαι περὶ τῶν ψυχῶν ὑμῶν· τὸ γὰρ αἷμα αὐτοῦ ἀντὶ ψυχῆς ἐξιλάσεται.

12. Διὰ τοῦτο εἴρηκα τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ· Πᾶσα ψυχὴ ἐξ ὑμῶν οὐ φάγεται αἷμα· καὶ ὁ προσήλυτος ὁ προσκείμενος ἐν ὑμῖν οὐ φάγεται αἷμα.

13. Καὶ ἄνθρωπος, ἄνθρωπος τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἢ τῶν προσηλύτων τῶν προσκειμένων ἐν ὑμῖν, ὃς ἂν θηρεύσῃ θήρευμα, θηρίον ἢ πετεινὸν, ὃ ἔσθεται, καὶ ἐκχεεῖ τὸ αἷμα, καὶ καλύψει αὐτὸ τῇ γῇ·

14. ἡ γὰρ ψυχὴ πάσης σαρκὸς αἷμα αὐτοῦ ἐστι. Καὶ εἶπα τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ· Αἷμα πάσης σαρκὸς οὐ φάγεσθε, ὅτι ἡ ψυχὴ πάσης σαρκὸς αἷμα αὐτοῦ ἐστι· πᾶς ὁ ἔσθων αὐτὸ ἐξολοθρευθήσεται.

15. Καὶ πᾶσα ψυχὴ, ἥτις φάγεται θνησιμαῖον ἢ θηριάλωτον, ἐν τοῖς αὐτόχθοσιν ἢ ἐν τοῖς προσηλύτοις, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας, καὶ καθαρὸς ἔσται.

16. Ἐὰν δὲ μὴ πλύνῃ τὰ ἱμάτια, καὶ τὸ σῶμα μὴ λούσηται ὕδατι, καὶ λήψεται ἀνόμημα αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

1. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

3. Homo, homo filiorum Israel, vel proselytorum qui appositi sunt in vobis, quicumque jugulaverit vitulum aut ovem aut capram in castris, et quicumque jugulaverit extra castra,

4. et ad ostium tabernaculi testimonii non attulerit, ut faciat illud in holocaustum vel salutare Domino, acceptum in odorem suavitatis : et quicumque jugulaverit extra, et ad ostium tabernaculi testimonii non attulerit illud, ut offerat munus Domino ante tabernaculum Domini, et imputabitur homini illi sanguis : sanguinem effudit : disperdetur anima illa ex populo suo.

5. Ut offerant filii Israel sacrificia sua, quæcumque ipsi jugulaverint in campis : et ferent Domino ad ostia tabernaculi testimonii ad sacerdotem; et sacrificabunt sacrificium salutaris Domino ea.

6. Et effundet sacerdos sanguinem super altare in circuitu ante Dominum apud januas tabernaculi testimonii : et offeret adipem in odorem suavitatis Domino.

7. Et non sacrificabunt amplius sacrificia sua vanis, quibus exfornicantur post eos : legitimum sempiternum erit vobis in progenies vestras.

8. Et dices ad eos : Homo, homo filiorum Israel, vel de filiis proselytorum qui appositi sunt in vobis, quicumque fecerit holocaustum vel sacrificium,

9. et ad ostium tabernaculi testimonii non attulerit, ut faciat illud Domino; disperdetur homo ille de populo suo.

10. Et homo, homo filiorum Israel, aut de proselytis qui appositi sunt in vobis, quicumque ederit omnem sanguinem, et statuam faciem meam super animam quæ manducat sanguinem, et perdam illam de populo suo :

11. anima enim omnis carnis, sanguis ejus est. Et ego dedi illum vobis ad altare ad exorandum pro animabus vestris : sanguis enim ejus pro anima exorabit.

12. Propterea dixi filiis Israel : Omnis anima ex vobis non edet sanguinem : et proselytus qui appositus est in vobis, non edet sanguinem.

13. Et homo, homo filiorum Israel, vel proselytorum qui appositi sunt in vobis, quicumque venatus fuerit venationem, bestiam vel volatile, quod comedet; et effundet sanguinem, et operiet eum terra :

14. anima enim omnis carnis, sanguis ejus est. Et dixi filiis Israel : Sanguinem omnis carnis non manducabitis, quoniam anima omnis carnis, sanguis ejus est : omnis qui comedit illum, exterminabitur.

15. Et omnis anima quæcumque comedet morticinum vel a fera captum, in indigenis vel in proselytis; lavabit vestimenta sua, et lavabitur aqua, et immundus erit usque in vesperam, et mundus erit.

16. Si autem non absterserit vestimenta, et corpus non laverit aqua, et accipiet iniquitatem suam.

CAPUT XVIII.

1. Et ait Dominus ad Moysen, dicens :

2. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

3. Κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα Αἰγύπτου, ἐν ᾗ κατῳκήσατε ἐπ' αὐτῇ, οὐ ποιήσετε· καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα γῆς Χαναὰν, εἰς ἣν ἐγὼ εἰςάγω ὑμᾶς ἐκεῖ, οὐ ποιήσετε, καὶ τοῖς νομίμοις αὐτῶν οὐ πορεύσεσθε.

4. Τὰ κρίματά μου ποιήσετε, καὶ τὰ προςτάγματά μου φυλάξεσθε, καὶ πορεύεσθε ἐν αὐτοῖς· ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

5. Καὶ φυλάξεσθε πάντα τὰ προςτάγματά μου, καὶ πάντα τὰ κρίματά μου, καὶ ποιήσετε αὐτά· ἃ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς· ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

6. Ἄνθρωπος, ἄνθρωπος πρὸς πάντα οἰκεῖα σαρκὸς αὐτοῦ οὐ προςελεύσεται ἀποκαλύψαι ἀσχημοσύνην· ἐγὼ Κύριος.

7. Ἀσχημοσύνην πατρός σου, καὶ ἀσχημοσύνην μητρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις· μήτηρ γάρ σου ἐστὶν, οὐκ ἀποκαλύψεις τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς.

8. Ἀσχημοσύνην γυναικὸς πατρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις· ἀσχημοσύνη πατρός σου ἐστίν.

9. Ἀσχημοσύνην τῆς ἀδελφῆς σου ἐκ πατρός σου ἢ ἐκ μητρός σου ἐνδογενοῦς ἢ γεγεννημένης ἔξω, οὐκ ἀποκαλύψεις ἀσχημοσύνην αὐτῶν.

10. Ἀσχημοσύνην θυγατρὸς υἱοῦ σου ἢ θυγατρὸς θυγατρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῶν, ὅτι σὴ ἀσχημοσύνη ἐστίν.

11. Ἀσχημοσύνην θυγατρὸς γυναικὸς πατρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις, ὁμοπατρία ἀδελφή σου ἐστὶν, οὐκ ἀποκαλύψεις τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς.

12. Ἀσχημοσύνην ἀδελφῆς πατρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις· οἰκεία γὰρ πατρός σου ἐστίν.

13. Ἀσχημοσύνην ἀδελφῆς μητρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις· οἰκεία γὰρ μητρός σου ἐστίν.

14. Ἀσχημοσύνην ἀδελφοῦ τοῦ πατρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις, καὶ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ οὐκ εἰςελεύσῃ· συγγενὴς γάρ σου ἐστίν.

15. Ἀσχημοσύνην νύμφης σου οὐκ ἀποκαλύψεις· γυνὴ γὰρ υἱοῦ σου ἐστὶν, οὐκ ἀποκαλύψεις τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς.

16. Ἀσχημοσύνην γυναικὸς ἀδελφοῦ σου οὐκ ἀποκαλύψεις· ἀσχημοσύνη ἀδελφοῦ σου ἐστίν.

17. Ἀσχημοσύνην γυναικὸς καὶ θυγατρὸς αὐτῆς οὐκ ἀποκαλύψεις· τὴν θυγατέρα τοῦ υἱοῦ αὐτῆς, καὶ τὴν θυγατέρα τῆς θυγατρὸς αὐτῆς οὐ λήψῃ ἀποκαλύψαι τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῶν· οἰκεῖαι γάρ σου εἰσὶν, ἀσέβημά ἐστι.

18. Γυναῖκα ἐπ' ἀδελφῇ αὐτῆς οὐ λήψῃ ἀντίζηλον ἀποκαλύψαι τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς ἐπ' αὐτῇ, ἔτι ζώσης αὐτῆς.

19. Καὶ πρὸς γυναῖκα ἐν χωρισμῷ ἀκαθαρσίας αὐτῆς οὐκ εἰςελεύσῃ ἀποκαλύψαι τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς.

20. Καὶ πρὸς τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σου οὐ δώσεις κοίτην σπέρματός σου, ἐκμιανθῆναι πρὸς αὐτήν.

21. Καὶ ἀπὸ τοῦ σπέρματός σου οὐ δώσεις λατρεύειν ἄρχοντι, καὶ οὐ βεβηλώσεις τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον· ἐγὼ Κύριος.

22. Καὶ μετὰ ἄρσενος οὐ κοιμηθήσῃ κοίτην γυναικείαν, βδέλυγμα γάρ ἐστι.

23. Καὶ πρὸς πᾶν τετράπουν οὐ δώσεις τὴν κοίτην

2. Loquere filiis Israel, et dices ad eos : Ego Dominus Deus vester.

3. Secundum instituta Ægypti, in qua habitastis in ea, non facietis : et secundum instituta terræ Chanaan, in quam ego induco vos illuc, non facietis, et in legitimis eorum non ambulabitis.

4. Judicia mea facietis, et præcepta mea custodietis, et ambulabitis in eis : ego Dominus Deus vester.

5. Et custodietis omnia præcepta mea, et omnia judicia mea, et facietis ea : quæ si fecerit ea homo, vivet in eis : ego Dominus Deus vester.

6. Homo, homo ad omnia domestica carnis suæ non ingredietur ad revelandam turpitudinem : ego Dominus.

7. Turpitudinem patris tui, et turpitudinem matris tuæ non revelabis : mater enim tua est, non revelabis turpitudinem ejus.

8. Turpitudinem uxoris patris tui non revelabis : turpitudo patris tui est.

9. Turpitudinem sororis tuæ ex patre tuo, aut ex matre tua, quæ domi nata est, vel quæ foris nata est, non revelabis turpitudinem earum.

10. Turpitudinem filiæ filii tui, vel filiæ filiæ tuæ non revelabis turpitudinem earum, quoniam turpitudo tua est.

11. Turpitudinem filiæ uxoris patris tui non revelabis, ex eodem patre soror tua est, non revelabis turpitudinem ejus.

12. Turpitudinem sororis patris tui non revelabis : domestica enim patris tui est.

13. Turpitudinem sororis matris tuæ non revelabis : domistica enim matris tuæ est.

14. Turpitudinem fratris patris tui non revelabis, et ad uxorem ejus non introibis : cognata enim tua est.

15. Turpitudinem nurus tuæ non revelabis : uxor enim filii tui est, non revelabis turpitudinem ejus.

16. Turpitudinem uxoris fratris tui non revelabis, turpitudo fratris tui est.

17. Turpitudinem uxoris, et filiæ ejus non revelabis : filiam filii ejus, et filiam filiæ ejus non accipies ad revelandum turpitudinem earum : domesticæ enim tuæ sunt, impium factum est.

18. Uxorem super sororem ejus non accipies pellicem ad revelandam turpitudinem ejus super eam, adhuc vivente ea.

19. Et ad mulierem in segregatione immunditiæ ejus non accedes revelare turpitudinem ejus.

20. Et ad uxorem proximi tui non dabis concubitum seminis tui, inquinari ad eam.

21. Et a semine tuo non dabis servire principi, et non profanabis nomen sanctum : ego Dominus.

22. Et cum masculo non cubabis concubitum muliebrem, abominatio enim est.

23. Et ad omne quadrupes non dabis concubitum tuum

σου εἰς σπερματισμὸν, ἐκμιανθῆναι πρὸς αὐτό· καὶ γυνὴ οὐ στήσεται πρὸς πᾶν τετράπουν βιβασθῆναι· μυσαρὸν γάρ ἐστι.

24. Μὴ μιαίνεσθε ἐν πᾶσι τούτοις· ἐν πᾶσι γὰρ τούτοις ἐμιάνθησαν τὰ ἔθνη, ἃ ἐγὼ ἐξαποστέλλω πρὸ προςώπου ὑμῶν,

25. καὶ ἐξεμιάνθη ἡ γῆ, καὶ ἀνταπέδωκα ἀδικίαν αὐτοῖς δι' αὐτὴν, καὶ προςώχθισεν ἡ γῆ τοῖς ἐγκαθημένοις ἐπ' αὐτῆς.

26. Καὶ φυλάξεσθε πάντα τὰ νόμιμά μου, καὶ πάντα τὰ προστάγματά μου, καὶ οὐ ποιήσετε ἀπὸ πάντων τῶν βδελυγμάτων τούτων, ὁ ἐγχώριος καὶ ὁ προςγενόμενος προςήλυτος ἐν ὑμῖν.

27. Πάντα γὰρ τὰ βδελύγματα ταῦτα ἐποίησαν οἱ ὄντες πρότερον ὑμῶν, καὶ ἐμιάνθη ἡ γῆ.

28. Καὶ ἵνα μὴ προςοχθίσῃ ὑμῖν ἡ γῆ ἐν τῷ μιαίνειν ὑμᾶς αὐτὴν, ὃν τρόπον προςώχθισε τοῖς ἔθνεσι τοῖς πρὸ ὑμῶν.

29. Ὅτι πᾶς ὃς ἐὰν ποιήσῃ ἀπὸ πάντων τῶν βδελυγμάτων τούτων, ἐξολοθρευθήσονται αἱ ψυχαὶ αἱ ποιοῦσαι ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῶν.

30. Καὶ φυλάξετε τὰ προστάγματά μου, ὅπως μὴ ποιήσητε ἀπὸ πάντων τῶν νομίμων τῶν ἐβδελυγμένων, ἃ γέγονε πρὸ τοῦ ὑμᾶς· καὶ οὐ μιανθήσεσθε ἐν αὐτοῖς, ὅτι ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

in seminationem, ut inquineris ad illud : et mulier non stabit ad omne quadrupes, ut inscendatur : scelestum enim est.

24. Ne inquinemini in omnibus his : in omnibus enim his inquinatæ sunt gentes, quas ego emitto a facie vestra,

25. et inquinata est terra, et retribui injustitiam ipsis propter eam, et exhorruit terra eos qui insident super eam.

26. Et custodietis omnia legitima mea, et omnia præcepta mea, et non facietis de omnibus abominationibus his, indigena et additus proselytus in vobis.

27. Omnes enim abominationes has fecerunt homines terræ qui erant ante vos, et inquinata est terra.

28. Et ut non exhorrescat vos terra, dum vos illam inquinatis, quemadmodum exhorruit gentes quæ ante vos.

29. Quoniam omnis quicumque fecerit de omnibus abominationibus his, exterminabuntur animæ, quæ faciunt, de populo suo.

30. Et custodietis præcepta mea, ut non faciatis de omnibus legitimis abominatis, quæ facta sunt ante vos : et non inquinabimini in eis, quoniam ego Dominus Deus vester.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Λάλησον τῇ συναγωγῇ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Ἅγιοι ἔσεσθε, ὅτι ἅγιος ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

3. Ἕκαστος πατέρα αὐτοῦ καὶ μητέρα αὐτοῦ φοβείσθω, καὶ τὰ σάββατά μου φυλάξεσθε· ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

4. Οὐκ ἐπακολουθήσετε εἰδώλοις, καὶ θεοὺς χωνευτοὺς οὐ ποιήσετε ὑμῖν· ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

5. Καὶ ἐὰν θύσητε θυσίαν σωτηρίου τῷ Κυρίῳ, δεκτὴν ὑμῶν θύσετε.

6. Ἧ ἂν ἡμέρᾳ θύσετε, βρωθήσεται, καὶ τῇ αὔριον· καὶ ἐὰν καταλειφθῇ ἕως ἡμέρας τρίτης, ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται.

7. Ἐὰν δὲ βρώσει βρωθῇ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, ἄθυτόν ἐστιν, οὐ δεχθήσεται.

8. Ὁ δὲ ἔσθων αὐτὸ ἁμαρτίαν λήψεται, ὅτι τὰ ἅγια Κυρίου ἐβεβήλωσε· καὶ ἐξολοθρευθήσονται αἱ ψυχαὶ αἱ ἔσθουσαι ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῶν.

9. Καὶ ἐκθεριζόντων ὑμῶν τὸν θερισμὸν τῆς γῆς ὑμῶν, οὐ συντελέσετε τὸν θερισμὸν ὑμῶν τοῦ ἀγροῦ σου ἐκθερίσαι, καὶ τὰ ἀποπίπτοντα τοῦ θερισμοῦ σου οὐ συλλέξεις,

10. καὶ τὸν ἀμπελῶνά σου οὐκ ἐπανατρυγήσεις, οὐδὲ τὰς ῥῶγας τοῦ ἀμπελῶνός σου συλλέξεις· τῷ πτωχῷ καὶ τῷ προςηλύτῳ καταλείψεις αὐτά· ἐγώ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

11. Οὐ κλέψετε, οὐ ψεύσεσθε, οὐδὲ συκοφαντήσει ἕκαστος τὸν πλησίον.

12. Καὶ οὐκ ὀμεῖσθε τῷ ὀνόματί μου ἐπ' ἀδίκῳ, καὶ οὐ βεβηλώσετε τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον τοῦ Θεοῦ ὑμῶν· ἐγώ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

CAPUT XIX.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

2. Loquere synagogæ filiorum Israel, et dices ad eos : Estote sancti, quia sanctus ego Dominus Deus vester.

3. Unusquisque patrem suum et matrem suam timeat, et sabbata mea custodietis : ego Dominus Deus vester.

4. Non sequemini idola, et deos fusiles non facietis vobis : ego Dominus Deus vester.

5. Et si sacrificetis sacrificium salutaris Domino, acceptum vestrum sacrificabitis.

6. Qua utique die sacrificabitis, comedetur, et crastina : et si residuum fuerit usque in diem tertiam, in igni comburetur.

7. Si autem manducatione manducatum fuerit die tertia, insacrificabile est, non acceptabitur.

8. Qui autem manducat illud, peccatum accipiet, quoniam sancta Domini profanavit : et disperdentur animæ, quæ comederint, de populo suo.

9. Et permetentibus vobis messem terræ vestræ, non perficietis messem vestram agri tui permetere, et quæ de messione tua deciderint non colliges,

10. et vineam tuam non revindemiabis, neque grana vineæ tuæ colliges : mendico et proselyto derelinques ea : ego sum Dominus Deus vester.

11. Non furtum facietis, non mentiemini, neque calumniam faciet unusquisque proximo suo.

12. Non jurabitis nomine meo super injusto, et non profanabitis nomen sanctum Dei vestri : ego sum Dominus Deus vester.

13. Οὐκ ἀδικήσεις τὸν πλησίον, καὶ οὐχ ἁρπᾷ· καὶ οὐ μὴ κοιμηθήσεται ὁ μισθὸς τοῦ μισθωτοῦ σου παρὰ σοὶ ἕως πρωΐ.

14. Οὐ κακῶς ἐρεῖς κωφὸν, καὶ ἀπέναντι τυφλοῦ οὐ προςθήσεις σκάνδαλον· καὶ φοβηθήσῃ Κύριον τὸν Θεόν σου· ἐγώ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

15. Οὐ ποιήσετε ἄδικον ἐν κρίσει. Οὐ λήψῃ πρόςωπον πτωχοῦ, οὐδὲ μὴ θαυμάσῃς πρόςωπον δυνάστου· ἐν δικαιοσύνῃ κρινεῖς τὸν πλησίον σου.

16. Οὐ πορεύσῃ δόλῳ ἐν τῷ ἔθνει σου. Οὐκ ἐπιστήσῃ ἐφ' αἷμα τοῦ πλησίον σου· ἐγώ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

17. Οὐ μισήσεις τὸν ἀδελφόν σου τῇ διανοίᾳ σου· ἐλεγμῷ ἐλέγξεις τὸν πλησίον σου, καὶ οὐ λήψῃ δι' αὐτὸν ἁμαρτίαν.

18. Καὶ οὐκ ἐκδικᾶταί σου ἡ χείρ· καὶ οὐ μηνιεῖς τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ σου· καὶ ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν· ἐγώ εἰμι Κύριος,

19. τὸν νόμον μου φυλάξεσθε. Τὰ κτήνη σου οὐ κατοχεύσεις ἑτεροζύγῳ, καὶ τὸν ἀμπελῶνά σου οὐ κατασπερεῖς διάφορον. Καὶ ἱμάτιον ἐκ δύο ὑφασμένον κίβδηλον οὐκ ἐπιβαλεῖς σεαυτῷ.

20. Καὶ ἐάν τις κοιμηθῇ μετὰ γυναικὸς κοίτην σπέρματος, καὶ αὕτη ᾖ οἰκέτις διαπεφυλαγμένη ἀνθρώπῳ, καὶ αὕτη λύτροις οὐ λελύτρωται, ἢ ἐλευθερία οὐκ ἐδόθη αὐτῇ, ἐπισκοπὴ ἔσται αὐτοῖς· οὐκ ἀποθανοῦνται, ὅτι οὐκ ἀπηλευθερώθη.

21. Καὶ προςάξει τῆς πλημμελείας αὐτοῦ τῷ Κυρίῳ παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου κριὸν πλημμελείας.

22. Καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἐν τῷ κριῷ τῆς πλημμελείας ἔναντι Κυρίου περὶ τῆς ἁμαρτίας ἧς ἥμαρτε, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ ἡ ἁμαρτία ἣν ἥμαρτεν.

23. Ὅταν δὲ εἰςέλθητε εἰς τὴν γῆν ἣν Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν, καὶ καταφυτεύσετε πᾶν ξύλον βρώσιμον, καὶ περικαθαριεῖτε τὴν ἀκαθαρσίαν αὐτοῦ· ὁ καρπὸς αὐτοῦ τρία ἔτη ἔσται ὑμῖν ἀπερικάθαρτος, οὐ βρωθήσεται.

24. Καὶ τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ ἔσται πᾶς ὁ καρπὸς αὐτοῦ ἅγιος αἰνετὸς τῷ Κυρίῳ.

25. Ἐν δὲ τῷ ἔτει τῷ πέμπτῳ φάγεσθε τὸν καρπὸν, πρόςθεμα ὑμῖν τὰ γεννήματα αὐτοῦ· ἐγώ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

26. Μὴ ἔσθετε ἐπὶ τῶν ὀρέων, καὶ οὐκ οἰωνιεῖσθε, οὐδὲ ὀρνιθοσκοπήσεσθε.

27. Οὐ ποιήσετε σισόην ἐκ τῆς κόμης τῆς κεφαλῆς ὑμῶν, οὐδὲ φθερεῖτε τὴν ὄψιν τοῦ πώγωνος ὑμῶν.

28. Καὶ ἐντομίδας οὐ ποιήσετε ἐπὶ ψυχῇ ἐν τῷ σώματι ὑμῶν, καὶ γράμματα στικτὰ οὐ ποιήσετε ἐν ὑμῖν· ἐγώ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

29. Οὐ βεβηλώσεις τὴν θυγατέρα σου ἐκπορνεῦσαι αὐτήν· καὶ οὐκ ἐκπορνεύσει ἡ γῆ, καὶ ἡ γῆ πλησθήσεται ἀνομίας.

30. Τὰ σάββατά μου φυλάξεσθε, καὶ ἀπὸ τῶν ἁγίων μου φοβηθήσεσθε· ἐγώ εἰμι Κύριος.

31. Οὐκ ἐπακολουθήσετε ἐγγαστριμύθοις, καὶ τοῖς ἐπαοιδοῖς οὐ προςκολληθήσεσθε, ἐκμιανθῆναι ἐν αὐτοῖς· ἐγώ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

32 Ἀπὸ προςώπου πολιοῦ ἐξαναστήσῃ, καὶ τιμήσεις πρόςωπον πρεσβυτέρου, καὶ φοβηθήσῃ τὸν Θεόν σου· ἐγώ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

13. Non nocebis proximo, et non rapies : et non dormiet merces mercenarii tui usque mane.

14. Non maledices surdum, et ante cæcum non appones scandalum : et timebis Dominum Deum tuum : ego sum Dominus Deus vester.

15. Non facietis injustum in judicio. Non sumes faciem mendici, neque admiraberis faciem potentis : in justitia judicabis proximum tuum.

16. Non ambulabis dolo in gente tua. Non instabis in sanguinem proximi tui : ego sum Dominus Deus vester.

17. Non odio habebis fratrem tuum animo tuo : arguendo argues proximum tuum, et non accipies propter istum peccatum.

18. Et non vindicabitur manus tua : et non irasceris filiis populi tui : et diliges proximum tuum sicut te ipsum : ego sum Dominus,

19. legem meam custodietis. Pecora tua non dabis in admissuram animali diversi generis, et vineam tuam non seminabis differentem. Et vestimentum ex duobus textum adulteratum non injicies tibi ipsi.

20. Et si quis cubuerit cum muliere cubitum seminis, et hæc fuerit famula reservata homini, et hæc redemptionibus redempta non est, libertas ei data non est; animadversio erit eis : non morientur, quia in libertatem vindicata non est.

21. Et adducet delicti sui Domino apud ostium tabernaculi testimonii arietem delicti.

22. Et exorabit pro eo sacerdos in ariete delicti ante Dominum pro peccato quod peccavit, et remittetur ei peccatum quod peccavit.

23. Quando autem ingressi fueritis in terram quam Dominus Deus vester dat vobis, et plantaveritis omne lignum manducabile; et circummundabitis immunditiam ejus. Fructus ejus tres annos erit vobis immundus, non comedetur.

24. Et anno quarto erit omnis fructus ejus sanctus laudabilis Domino.

25. In anno autem quinto comedetis fructum, adjectio est vobis genimina ejus : ego sum Dominus Deus vester.

26. Non edetis super montes, et non augurabimini, neque auspicabimini.

27. Non facietis sisoem ex coma capitis vestri, neque corrumpetis aspectum barbæ vestræ.

28. Et incisiones non facietis super animam in corpore vestro, et litteras impressas non facietis in vobis : ego sum Dominus Deus vester.

29. Non profanabis filiam tuam prostituendo eam : et non fornicabitur terra, et terra implebitur iniquitate.

30. Sabbata mea custodietis, et a sanctis meis timebitis : ego sum Dominus.

31. Non sequemini ventriloquos, et incantatoribus non adhærebitis, ut inquinemini in eis : ego sum Dominus Deus vester.

32. A facie cani exsurges, et honorabis faciem senioris, et timebis Deum tuum : ego sum Dominus Deus vester.

33. Ἐὰν δέ τις προσέλθῃ ὑμῖν προσήλυτος ἐν τῇ γῇ ὑμῶν, οὐ θλίψετε αὐτόν.

34. Ὡς ὁ αὐτόχθων ἐν ὑμῖν ἔσται ὁ προσήλυτος ὁ προσπορευόμενος πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἀγαπήσεις αὐτὸν ὡς σεαυτόν· ὅτι προσήλυτοι ἐγενήθητε ἐν γῇ Αἰγύπτῳ· ἐγώ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

35. Οὐ ποιήσετε ἄδικον ἐν κρίσει, ἐν μέτροις καὶ ἐν σταθμοῖς καὶ ἐν ζυγοῖς.

36. Ζυγὰ δίκαια καὶ σταθμία δίκαια καὶ χοῦς δίκαιος ἔσται ἐν ὑμῖν· ἐγώ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν, ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

37. Καὶ φυλάξεσθε πάντα τὸν νόμον μου, καὶ πάντα τὰ προστάγματά μου, καὶ ποιήσετε αὐτά· ἐγώ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

33. Si quis autem advenerit vobis advena in terra vestra, non affligetis eum.

34. Tamquam indigena erit in vobis proselytus accedens ad vos, et diliges eum sicut te ipsum : quoniam proselyti fuistis in terra Ægypto : ego sum Dominus Deus vester.

35. Non facietis injustum in judicio, in mensuris et in ponderibus et in stateris.

36. Stateræ justæ et pondera justa, et congius justus erit in vobis : ego sum Dominus Deus vester, qui eduxi vos de terra Ægypti.

37. Et custodietis omnem legem meam, et omnia præcepta mea, et facietis ea : ego sum Dominus Deus vester.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Καὶ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ λαλήσεις· Ἐάν τις ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἢ ἀπὸ τῶν γεγενημένων προσηλύτων ἐν Ἰσραὴλ, ὃς ἂν δῷ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ ἄρχοντι, θανάτῳ θανατούσθω· τὸ ἔθνος τὸ ἐπὶ τῆς γῆς λιθοβολήσουσιν αὐτὸν ἐν λίθοις.

3. Καὶ ἐγὼ ἐπιστήσω τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, καὶ ἀπολῶ αὐτὸν ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ὅτι τοῦ σπέρματος αὐτοῦ ἔδωκεν ἄρχοντι, ἵνα μιάνῃ τὰ ἅγιά μου, καὶ βεβηλώσῃ τὸ ὄνομα τῶν ἡγιασμένων μοι.

4. Ἐὰν δὲ ὑπερόψει ὑπερίδωσιν οἱ αὐτόχθονες τῆς γῆς τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου, ἐν τῷ δοῦναι αὐτὸν τοῦ σπέρματος αὐτοῦ ἄρχοντι, τοῦ μὴ ἀποκτεῖναι αὐτὸν,

5. καὶ ἐπιστήσω τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, καὶ τὴν συγγένειαν αὐτοῦ, καὶ ἀπολῶ αὐτὸν, καὶ πάντας τοὺς ὁμονοοῦντας αὐτῷ, ὥστε ἐκπορνεύειν αὐτὸν εἰς τοὺς ἄρχοντας, ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῶν.

6. Καὶ ψυχὴ ἣ ἂν ἐπακολουθήσῃ ἐγγαστριμύθοις ἢ ἐπαοιδοῖς, ὥστε ἐκπορνεῦσαι ὀπίσω αὐτῶν, ἐπιστήσω τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν ψυχὴν ἐκείνην, καὶ ἀπολῶ αὐτὴν ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς.

7. Καὶ ἔσεσθε ἅγιοι, ὅτι ἅγιος ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

8. Καὶ φυλάξεσθε τὰ προστάγματά μου, καὶ ποιήσετε αὐτά· ἐγὼ Κύριος ὁ ἁγιάζων ὑμᾶς.

9. Ἄνθρωπος, ἄνθρωπος ὃς ἂν κακῶς εἴπῃ τὸν πατέρα αὐτοῦ ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ, θανάτῳ θανατούσθω. Πατέρα αυτοῦ ἢ μητέρα αὐτοῦ κακῶς εἶπεν; ἔνοχος ἔσται.

10. Ἄνθρωπος ὃς ἂν μοιχεύσηται γυναῖκα ἀνδρὸς, ἢ ὃς ἂν μοιχεύσηται γυναῖκα τοῦ πλησίον, θανάτῳ θανατούσθωσαν, ὁ μοιχεύων καὶ ἡ μοιχευομένη.

11. Καὶ ἐάν τις κοιμηθῇ μετὰ γυναικὸς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἀσχημοσύνην τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἀπεκάλυψε, θανάτῳ θανατούσθωσαν, ἀμφότεροι ἔνοχοί εἰσι.

12. Καὶ ἐάν τις κοιμηθῇ μετὰ νύμφης αὐτοῦ, θανάτῳ θανατούσθωσαν ἀμφότεροι· ἠσεβήκασι γὰρ, ἔνοχοί εἰσιν.

13. Καὶ ὃς ἂν κοιμηθῇ μετὰ ἄρσενος κοίτην γυναικὸς, βδέλυγμα ἐποίησαν ἀμφότεροι, θανάτῳ θανατούσθωσαν, ἔνοχοί εἰσιν.

14. Ὃς ἂν λάβῃ γυναῖκα καὶ τὴν μητέρα αὐτῆς, ἀνόμημά ἐστιν· ἐν πυρὶ κατακαύσουσιν αὐτὸν καὶ αὐτὰς, καὶ οὐκ ἔσται ἀνομία ἐν ὑμῖν.

CAPUT XX.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

2. Et filiis Israel loqueris : Si quis de filiis Israel, vel de iis qui facti sunt proselyti, quicumque dederit de semine suo principi, morte moriatur : gens quæ super terram, lapidabunt eum in lapidibus.

3. Et ego statuam faciem meam super hominem illum, et perdam eum de populo ejus, quia de semine suo dedit principi, ut inquinaret sancta mea, et profanaret nomen sanctificatorum mihi.

4. Si autem despectione despexerint indigenæ terræ oculis suis ab homine illo, dum ille daret de semine suo principi, ut non occidant ipsum;

5. et statuam faciem meam super hominem illum, et cognationem ejus, et perdam eum, et omnes consentientes ei, ut fornicaretur ipse in principes, de populo suo.

6. Et anima quæcumque secuta fuerit ventriloquos aut incantatores, ut fornicetur post eos; statuam faciem meam super animam illam, et perdam eam de populo ejus.

7. Et eritis sancti, quia sanctus ego Dominus Deus vester.

8. Et custodietis præcepta mea, et facietis ea : ego Dominus qui sanctifico vos.

9. Homo, homo quicumque maledixerit patrem suum vel matrem suam, morte moriatur. Patrem suum vel matrem suam maledixit? reus erit.

10. Homo quicumque adulteraverit uxorem viri, aut quicumque adulteraverit uxorem proximi; morte moriantur, qui adulterat et quæ adulteratur.

11. Et si quis dormierit cum uxore patris sui, turpitudinem patris sui revelavit, morte moriantur, utrique rei sunt.

12. Et si quis dormierit cum nuru sua, morte moriantur utrique : impie enim egerunt, rei sunt.

13. Et quicumque cubuerit cum masculo cubitum mulieris, abominationem fecerunt utrique, morte moriantur, rei sunt.

14. Quicumque acceperit mulierem et matrem ejus, iniquitas est : in igni comburent eum et eas, non erit iniquitas in vobis.

15. Καὶ ὃς ἂν δῷ κοιτασίαν αὐτοῦ ἐν τετράποδι, θανάτῳ θανατούσθω, καὶ τὸ τετράπουν ἀποκτενεῖτε.

16. Καὶ γυνὴ, ἥτις προςελεύσεται πρὸς πᾶν κτῆνος, βιβασθῆναι αὐτὴν ὑπ' αὐτοῦ, ἀποκτενεῖτε τὴν γυναῖκα καὶ τὸ κτῆνος· θανάτῳ θανατούσθωσαν, ἔνοχοί εἰσιν.

17. Ὃς ἂν λάβῃ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ ἐκ πατρὸς αὐτοῦ, ἢ ἐκ μητρὸς αὐτοῦ καὶ ἴδῃ τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς, καὶ αὕτη ἴδῃ τὴν ἀσχημοσύνην αὐτοῦ, ὄνειδός ἐστιν· ἐξολοθρευθήσονται ἐνώπιον υἱῶν γένους αὐτῶν· ἀσχημοσύνην ἀδελφῆς αὐτοῦ ἀπεκάλυψεν· ἁμαρτίαν κομιοῦνται.

18. Καὶ ἀνὴρ, ὃς ἂν κοιμηθῇ μετὰ γυναικὸς ἀποκαθημένης, καὶ ἀποκαλύψῃ τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς, τὴν πηγὴν αὐτῆς ἀπεκάλυψε, καὶ αὕτη ἀπεκάλυψε τὴν ῥύσιν τοῦ αἵματος αὐτῆς· ἐξολοθρευθήσονται ἀμφότεροι ἐκ τῆς γενεᾶς αὐτῶν.

19. Καὶ ἀσχημοσύνην ἀδελφῆς πατρός σου, καὶ μητρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις· τὴν γὰρ οἰκειότητα ἀπεκάλυψεν, ἁμαρτίαν ἀποίσονται.

20. Ὃς ἂν κοιμηθῇ μετὰ τῆς συγγενοῦς αὐτοῦ, ἀσχημοσύνην τῆς συγγενείας αὐτοῦ ἀπεκάλυψεν· ἄτεκνοι ἀποθανοῦνται.

21. Ὃς ἐὰν λάβῃ γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἀκαθαρσία ἐστίν· ἀσχημοσύνην τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἀπεκάλυψεν· ἄτεκνοι ἀποθανοῦνται.

22. Καὶ φυλάξασθε πάντα τὰ προστάγματά μου, καὶ τὰ κρίματά μου, καὶ ποιήσετε αὐτὰ, καὶ οὐ μὴ προςοχθίσῃ ὑμῖν ἡ γῆ εἰς ἣν ἐγὼ εἰςάγω ὑμᾶς ἐκεῖ κατοικεῖν ἐπ' αὐτῆς.

23. Καὶ οὐχὶ πορεύεσθε τοῖς νομίμοις τῶν ἐθνῶν, οὓς ἐξαποστέλλω ἀφ' ὑμῶν, ὅτι ταῦτα πάντα ἐποίησαν, καὶ ἐβδελυξάμην αὐτούς.

24. Καὶ εἶπα ὑμῖν· Ὑμεῖς κληρονομήσετε τὴν γῆν αὐτῶν, καὶ ἐγὼ δώσω ὑμῖν αὐτὴν ἐν κτήσει, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι· ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν, ὃς διώρισα ὑμᾶς ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν.

25. Καὶ ἀφοριεῖτε αὐτοὺς ἀναμέσον τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν καὶ ἀναμέσον τῶν κτηνῶν τῶν ἀκαθάρτων, καὶ ἀναμέσον τῶν πετεινῶν τῶν καθαρῶν καὶ τῶν ἀκαθάρτων, καὶ οὐ βδελύξετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἐν τοῖς κτήνεσι, καὶ ἐν τοῖς πετεινοῖς, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἑρπετοῖς τῆς γῆς, ἃ ἐγὼ ἀφώρισα ὑμῖν ἐν ἀκαθαρσίᾳ.

26. Καὶ ἔσεσθέ μοι ἅγιοι, ὅτι ἐγὼ ἅγιός εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν, ὁ ἀφορίσας ὑμᾶς ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν, εἶναί μοι.

27. Καὶ ἀνὴρ ἢ γυνὴ ὃς ἂν γένηται αὐτῶν ἐγγαστρίμυθος ἢ ἐπαοιδὸς, θανάτῳ θανατούσθωσαν ἀμφότεροι· λίθοις λιθοβολήσετε αὐτοὺς, ἔνοχοί εἰσι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ΄.

1. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων· Εἶπον τοῖς ἱερεῦσι τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Ἐν ταῖς ψυχαῖς οὐ μιανθήσονται ἐν τῷ ἔθνει αὐτῶν,

2. ἀλλ' ἢ ἐν τῷ οἰκείῳ τῷ ἔγγιστα αὐτῶν, ἐπὶ πατρὶ καὶ μητρὶ, καὶ υἱοῖς καὶ θυγατράσιν, ἐπ' ἀδελφῷ

3. καὶ ἐπ' ἀδελφῇ παρθένῳ τῇ ἐγγιζούσῃ αὐτῷ, τῇ μὴ ἐκδεδομένῃ ἀνδρί· ἐπὶ τούτοις μιανθήσεται.

4. Οὐ μιανθήσεται ἐξάπινα ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ εἰς βεβήλωσιν αὐτοῦ.

15. Et quicumque dederit concubitum suum in quadrupede, morte moriatur, et quadrupedem occidetis.

16. Et mulier quæcumque accesserit ad omne pecus, ascendi ab eo; interficietis mulierem et pecus : morte moriantur, rei sunt.

17. Quicumque acceperit sororem suam ex patre suo aut ex matre sua, et viderit turpitudinem ejus, et ipsa viderit turpitudinem illius; improperium est : exterminabuntur in conspectu filiorum generis eorum : turpitudinem sororis suæ revelavit : peccatum accipient.

18. Et vir quicumque dormierit cum muliere menstruata, et revelaverit turpitudinem ejus, fontem ejus revelavit, et ipsa revelavit fluxum sanguinis sui : exterminabuntur utrique de progenie ipsorum.

19. Et turpitudinem sororis patris tui, et sororis matris tuæ non revelabis : consanguinitatem enim revelavit, peccatum reportabunt.

20. Quicumque dormierit cum cognata sua, turpitudinem cognationis suæ revelavit : sine filiis morientur.

21. Quicumque acceperit uxorem fratris sui, immunditia est : turpitudinem fratris sui revelavit : sine filiis morientur.

22. Et custodite omnia præcepta mea, et judicia mea, et facietis ea, et non exhorrescet vos terra in quam ego introduco vos illuc ad habitandum super eam.

23. Et non ambulate legitimis gentium, quos expello a vobis; quoniam hæc omnia fecerunt, et abominatus sum eos.

24. Et dixi vobis : Vos hæreditabitis terram eorum, et ego dabo vobis eam in possessione, terram fluentem lac et mel : ego Dominus Deus vester, qui distinxi vos ab omnibus gentibus.

25. Et segregabitis vosmetipsos inter medium pecorum mundorum et inter medium pecorum immundorum, et inter medium volucrum mundarum et immundarum, et non execrabiles facietis animas vestras in pecoribus, et in volucribus, et in omnibus reptilibus terræ, quæ ego segregavi vobis in immunditiam.

26. Et eritis mihi sancti, quia ego sanctus sum Dominus Deus vester, qui segregavi vos ex omnibus gentibus, ut sitis mihi.

27. Et vir aut mulier, quicumque eorum fuerit ventriloquus, aut incantator, morte moriantur ambo : lapidibus lapidabitis eos, rei sunt.

CAPUT XXI.

1. Et dixit Dominus ad Moysen, dicens : Dic sacerdotibus filiis Aaron, et dices ad eos : In animabus non inquinabuntur in gente eorum,

2. nisi in propinquo qui proximus est eis, super patrem et matrem, et filios et filias, super fratrem

3. et super sororem virginem, quæ propinqua est ei, quæ tradita non est viro : super his inquinabitur.

4. Non inquinabitur subito in populo suo ad profanationem suam.

5. Καὶ φαλάκρωμα οὐ ξυρηθήσεσθε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ νεκρῷ· καὶ τὴν ὄψιν τοῦ πώγωνος οὐ ξυρήσονται· καὶ ἐπὶ τὰς σάρκας αὐτῶν οὐ κατατεμοῦσιν ἐντομίδας.

6. Ἅγιοι ἔσονται τῷ Θεῷ αὐτῶν καὶ οὐ βεβηλώσουσι τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ αὐτῶν· τὰς γὰρ θυσίας Κυρίου δῶρα τοῦ Θεοῦ αὐτῶν αὐτοὶ προςφέρουσι, καὶ ἔσονται ἅγιοι.

7. Γυναῖκα πόρνην καὶ βεβηλωμένην οὐ λήψονται, καὶ γυναῖκα ἐκβεβλημένην ἀπὸ ἀνδρὸς αὐτῆς, ὅτι ἅγιός ἐστι Κυρίῳ τῷ Θεῷ αὐτοῦ.

8. Καὶ ἁγιάσεις αὐτόν. Τὰ δῶρα Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν οὗτος προςφέρει, ἅγιος ἔσται· ὅτι ἅγιος ἐγὼ Κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτούς.

9. Καὶ θυγάτηρ ἀνθρώπου ἱερέως ἐὰν βεβηλωθῇ τοῦ ἐκπορνεῦσαι, τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς αὐτῆς αὐτὴ βεβηλοῖ· ἐπὶ πυρὸς κατακαυθήσεται.

10. Καὶ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ τοῦ ἐπικεχυμένου ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἐλαίου τοῦ χριστοῦ καὶ τετελειωμένου ἐνδύσασθαι τὰ ἱμάτια, τὴν κεφαλὴν οὐκ ἀποκιδαρώσει, καὶ τὰ ἱμάτια οὐ διαῤῥήξει,

11. καὶ ἐπὶ πάσῃ ψυχῇ τετελευτηκυίᾳ οὐκ εἰςελεύσεται· ἐπὶ πατρὶ αὐτοῦ οὐδὲ ἐπὶ μητρὶ αὐτοῦ οὐ μιανθήσεται.

12. Καὶ ἐκ τῶν ἁγίων οὐκ ἐξελεύσεται, καὶ οὐ βεβηλώσει τὸ ἡγιασμένον τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ, ὅτι τὸ ἅγιον ἔλαιον τὸ χριστὸν τοῦ Θεοῦ ἐπ' αὐτῷ· ἐγὼ Κύριος.

13. Οὗτος γυναῖκα παρθένον ἐκ τοῦ γένους αὐτοῦ λήψεται·

14. χήραν δὲ καὶ ἐκβεβλημένην καὶ βεβηλωμένην καὶ πόρνην, ταύτας οὐ λήψεται, ἀλλ' ἢ παρθένον ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ λήψεται γυναῖκα.

15. Καὶ οὐ βεβηλώσει τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ· ἐγὼ Κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτόν.

16. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

17. Εἶπον Ἀαρών· Ἄνθρωπος ἐκ τοῦ γένους σοῦ εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, τινὶ ἐὰν ᾖ ἐν αὐτῷ μῶμος, οὐ προςελεύσεται προςφέρειν τὰ δῶρα τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ.

18. Πᾶς ἄνθρωπος ᾧ ἐστιν ἐν αὐτῷ μῶμος, οὐ προςελεύσεται· ἄνθρωπος τυφλὸς, ἢ χωλὸς, ἢ κολοβόριν, ἢ ὠτότμητος,

19. ἢ ἄνθρωπος ᾧ ἂν ᾖ ἐν αὐτῷ σύντριμμα χειρὸς, ἢ σύντριμμα ποδὸς,

20. ἢ κυρτὸς, ἢ ἔφηλος, ἢ πτίλλος τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἢ ἄνθρωπος ᾧ ἂν ᾖ ἐν αὐτῷ ψώρα ἀγρία, ἢ λειχὴν, ἢ μονόρχις,

21. πᾶς ᾧ ἐστιν ἐν αὐτῷ μῶμος ἐκ τοῦ σπέρματος Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως, οὐκ ἐγγιεῖ τοῦ προςενεγκεῖν τὰς θυσίας τῷ Θεῷ σου, ὅτι μῶμος ἐν αὐτῷ· τὰ δῶρα τοῦ Θεοῦ οὐ προςελεύσεται προςενεγκεῖν.

22. Τὰ δῶρα τοῦ Θεοῦ τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, καὶ ἀπὸ τῶν ἁγίων φάγεται.

23. Πλὴν πρὸς τὸ καταπέτασμα οὐ προςελεύσεται, καὶ πρὸς τὸ θυσιαστήριον οὐκ ἐγγιεῖ, ὅτι μῶμον ἔχει. Καὶ οὐ βεβηλώσει τὸ ἅγιον τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ, ὅτι ἐγώ εἰμι Κύριος, ὁ ἁγιάζων αὐτούς.

24. Καὶ ἐλάλησε Μωϋσῆς πρὸς Ἀαρὼν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ πρὸς πάντας υἱοὺς Ἰσραήλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

5. Et calvitium non rademini caput super mortuum: et aspectum barbæ non radent: et super carnes suas non secabunt sectiones.

6. Sancti erunt Deo suo, et non profanabunt nomen Dei sui: sacrificia enim Domini munera Dei sui ipsi offerunt, et erunt sancti.

7. Mulierem meretricem et profanam non accipient, et mulierem ejectam a viro suo, quoniam sanctus est Domino suo.

8. Et sanctificabis eum. Munera Domini Dei vestri iste offert, sanctus erit: quoniam sanctus ego Dominus qui sanctifico eos.

9. Et filia hominis sacerdotis si profanata fuerit ad fornicandum, nomen patris sui ista profanat: super ignem comburetur.

10. Et sacerdos magnus ex fratribus suis, cui fusum est super caput ex oleo christo, et qui consummatus est ad induenda vestimenta, caput non nudabit cidari, et vestimenta non scindet,

11. et ad omnem animam mortuam non introibit: super patrem suum et super matrem suam non inquinabitur.

12. Et de sanctis non exibit, et non profanabit sanctificatum Dei sui, quoniam sanctum oleum christum Dei super ipsum: ego Dominus.

13. Hic uxorem virginem de genere suo accipiet:

14. viduam autem et ejectam et profanatam et meretricem, has non accipiet; sed virginem ex populo suo accipiet uxorem.

15. Et non profanabit semen suum in populo suo: ego Dominus qui sanctifico eum.

16. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens:

17. Dic ad Aaron: Homo de genere tuo in progenies vestras, cuicumque fuerit in eo macula, non ingredietur ad offerendum munera Dei sui.

18. Omnis homo, cui est in eo macula, non ingredietur: homo cæcus vel claudus, vel naso mutilato, vel auribus sectis,

19. vel homo, cuicumque fuerit in eo confractio manus, vel confractio pedis,

20. vel gibbosus, vel ephelus, vel maculosus oculos, vel homo, cui fuerit in eo scabies agrestis, vel impetigo, vel unicus testiculus,

21. omnis homo cui est in eo macula ex semine Aaron sacerdotis, non apropinquabit ad offerendum sacrificia Deo suo, quoniam macula est in eo: munera Dei non ingredietur offerre.

22. Munera Dei sancta sanctorum, et de sanctis comedet.

23. Tantummodo ad velamen non ingredietur, et ad altare non appropinquabit, quoniam maculam habet. Et non profanabit sanctum Dei sui, quoniam ego sum Dominus, qui sanctifico eos.

24. Et locutus est Moyses ad Aaron et filios ejus, et ad omnes filios Israel.

CAPUT XXII.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens:

2. Εἶπον Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ· καὶ προςεχέτωσαν ἀπὸ τῶν ἁγίων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ οὐ βεβηλώσουσι τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν μου, ὅσα αὐτοὶ ἁγιάζουσί μοι· ἐγὼ Κύριος.

3. Εἶπον αὐτοῖς· Εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν πᾶς ἄνθρωπος, ὃς ἂν προςέλθῃ ἀπὸ παντὸς τοῦ σπέρματος ὑμῶν πρὸς τὰ ἅγια, ὅσα ἂν ἁγιάζωσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τῷ Κυρίῳ, καὶ ἡ ἀκαθαρσία αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ ᾖ, ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἀπ' ἐμοῦ· ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

4. Καὶ ἄνθρωπος ἐκ τοῦ σπέρματος Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως, καὶ οὗτος λεπρᾷ ἢ γονοῤῥυεῖ, τῶν ἁγίων οὐκ ἔδεται, ἕως ἂν καθαρισθῇ· καὶ ὁ ἁπτόμενος πάσης ἀκαθαρσίας ψυχῆς, ἢ ἄνθρωπος ᾧ ἂν ἐξέλθῃ ἐξ αὐτοῦ κοίτη σπέρματος,

5. ἢ ὅςτις ἂν ἅψηται παντὸς ἑρπετοῦ ἀκαθάρτου, ὃ μιανεῖ αὐτὸν, ἢ ἐπ' ἀνθρώπῳ, ἐν ᾧ μιανεῖ αὐτὸν κατὰ πᾶσαν ἀκαθαρσίαν αὐτοῦ·

6. ψυχὴ ἥτις ἐὰν ἅψηται αὐτῶν, ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας. Οὐκ ἔδεται ἀπὸ τῶν ἁγίων, ἐὰν μὴ λούσηται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι,

7. καὶ δύῃ ὁ ἥλιος, καὶ καθαρὸς ἔσται· καὶ τότε φάγεται τῶν ἁγίων, ὅτι ἄρτος αὐτοῦ ἐστι.

8. Θνησιμαῖον καὶ θηριάλωτον οὐ φάγεται, μιανθῆναι αὐτὸν ἐν αὐτοῖς· ἐγὼ Κύριος.

9. Καὶ φυλάξονται τὰ φυλάγματά μου, ἵνα μὴ λάβωσι δι' αὐτὰ ἁμαρτίαν, καὶ ἀποθάνωσι δι' αὐτὰ, ἐὰν βεβηλώσουσιν αὐτά· ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὁ ἁγιάζων αὐτούς.

10. Καὶ πᾶς ἀλλογενὴς οὐ φάγεται ἅγια· πάροικος ἱερέως ἢ μισθωτὸς οὐ φάγεται ἅγια.

11. Ἐὰν δὲ ἱερεὺς κτήσηται ψυχὴν ἔγκτητον ἀργυρίου, οὗτος φάγεται ἐκ τῶν ἄρτων αὐτοῦ· καὶ οἱ οἰκογενεῖς αὐτοῦ, καὶ οὗτοι φάγονται τῶν ἄρτων αὐτοῦ.

12. Καὶ θυγάτηρ ἀνθρώπου ἱερέως ἐὰν γένηται ἀνδρὶ ἀλλογενεῖ, αὐτὴ τῶν ἀπαρχῶν ἁγίου οὐ φάγεται.

13. Καὶ θυγάτηρ ἱερέως ἐὰν γένηται χήρα ἢ ἐκβεβλημένη, σπέρμα δὲ μὴ ᾖ αὐτῇ, ἐπαναστρέψει ἐπὶ τὸν οἶκον τὸν πατρικὸν κατὰ τὴν νεότητα αὐτῆς· ἀπὸ τῶν ἄρτων τοῦ πατρὸς αὐτῆς φάγεται, καὶ πᾶς ἀλλογενὴς οὐ φάγεται ἀπ' αὐτῶν.

14. Καὶ ἄνθρωπος ὃς ἂν φάγῃ ἅγια κατ' ἄγνοιαν, προςθήσει τὸ ἐπίπεμπτον αὐτοῦ ἐπ' αὐτὸ, καὶ δώσει τῷ ἱερεῖ τὸ ἅγιον.

15. Καὶ οὐ βεβηλώσουσι τὰ ἅγια τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἃ αὐτοὶ ἀφαιροῦσι τῷ Κυρίῳ.

16. Καὶ ἐπάξουσιν ἐφ' ἑαυτοὺς ἀνομίαν πλημμελείας ἐν τῷ ἐσθίειν αὐτοὺς τὰ ἅγια αὐτῶν, ὅτι ἐγὼ Κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτούς.

17. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

18. Λάλησον Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, καὶ πάσῃ συναγωγῇ Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Ἄνθρωπος, ἄνθρωπος ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἢ τῶν προςηλύτων τῶν προςκειμένων πρὸς αὐτοὺς ἐν Ἰσραὴλ, ὃς ἂν προςενέγκῃ τὰ δῶρα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν ὁμολογίαν αὐτῶν, ἢ κατὰ πᾶσαν αἵρεσιν αὐτῶν, ὅσα ἂν προςενέγκωσι τῷ Θεῷ εἰς ὁλοκαύτωμα·

19. δεκτὰ ὑμῖν ἄμωμα, ἄρσενα, ἐκ τῶν βουκολίων ἢ ἐκ τῶν προβάτων καὶ ἐκ τῶν αἰγῶν.

2. Dic Aaron, et filiis ejus : et attendant a sanctis filiorum Israel, et non profanabunt nomen sanctum meum, quæcumque ipsi sanctificant mihi : ego Dominus.

3. Dices illis : In progenies vestras omnis homo, quicumque accesserit ab omni semine vestro ad sancta, quæcumque sanctificaverint filii Israel Domino, et fuerit immunditia ejus in illo; exterminabitur anima illa a me : ego Dominus Deus vester.

4. Et homo ex semine Aaron sacerdotis, et hic laborat lepra, vel patitur fluorem seminis; de sanctis non comedet, donec mundatus fuerit : et quicumque tetigerit omnem immunditiam animæ, vel homo cuicumque exierit ex eo cubitus seminis,

5. vel quicumque tetigerit omne reptile immundum, quod inquinabit eum, vel super hominem, in quo inquinabit ipsum secundum omnem immunditiam ejus :

6. anima quæcumque tetigerit ea, immunda erit usque ad vesperam. Non edet de sanctis, nisi lavarit corpus suum aqua,

7. et occiderit sol, et mundus erit : et tunc edet de sanctis, quoniam panis ejus est.

8. Morticinum et a fera captum non comedet, ad inquinandum se in iis : ego Dominus.

9. Et custodient custodias meas, ut non accipiant propter eas peccatum, et moriantur propter eas, si profanaverint eas : ego Dominus Deus, qui sanctifico eos.

10. Et omnis alienigena non comedet sancta : inquilinus sacerdotis vel mercenarius non comedet sancta.

11. Si autem sacerdos possederit animam emptam argento, hic edet de panibus ejus : et vernaculi ejus, et hi edent de panibus ejus.

12. Et filia hominis sacerdotis, si fuerit viro alienigenæ, hæc de primitiis sancti non edet.

13. Et filia sacerdotis si facta fuerit vidua vel ejecta, semen autem non fuerit ei, redibit in domum paternam secundum juventutem suam : de panibus patris sui comedet, et omnis alienigena non comedet de eis.

14. Et homo quicumque comederit sancta per ignorationem, et adjiciet quintas illius super illud, et dabit sacerdoti sanctum.

15. Et non profanabunt sancta filiorum Israel, quæ ipsi segregant Domino.

16. Et inducent super seipsos iniquitatem delicti, dum ipsi comedunt sancta eorum, quia ego Dominus, qui sanctifico eos.

17. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

18. Loquere ad Aaron, et filiis ejus, et omni synagogæ Israel, et dices ad eos : Homo, homo de filiis Israel, vel de proselytis qui adjecti sunt ad eos in Israel, quicumque obtulerit munera sua secundum confessionem suam, vel secundum omnem electionem ipsorum, quæcumque obtulerint Domino in holocaustoma :

19. accepta vobis sine macula, masculina, ex armentis boum vel ex ovibus vel ex capris.

20. Πάντα ὅσα ἂν ἔχῃ μῶμον ἐν αὐτῷ οὐ προςάξουσι Κυρίῳ, διότι οὐ δεκτὸν ἔσται ὑμῖν.

21. Καὶ ἄνθρωπος ὃς ἂν προςενέγκῃ θυσίαν σωτηρίου τῷ Κυρίῳ διαστείλας εὐχὴν, ἢ κατὰ αἵρεσιν, ἢ ἐν ταῖς ἑορταῖς ὑμῶν, ἐκ τῶν βουκολίων ἢ ἐκ τῶν προβάτων, ἄμωμον ἔσται εἰςδεκτόν· πᾶς μῶμος οὐκ ἔσται ἐν αὐτῷ.

22. Τυφλὸν ἢ συντετριμμένον ἢ γλωσσότμητον ἢ μυρμηκιῶντα ἢ ψωραγριῶντα ἢ λειχῆνας ἔχοντα, οὐ προςάξουσι ταῦτα τῷ Κυρίῳ, καὶ εἰς κάρπωσιν οὐ δώσετε ἀπ' αὐτῶν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῷ Κυρίῳ.

23. Καὶ μόσχον ἢ πρόβατον ὠτότμητον, ἢ κολοβόκερκον, σφάγια ποιήσεις αὐτὰ σεαυτῷ· εἰς δὲ εὐχήν σου οὐ δεχθήσεται.

24. Θλαδίαν, καὶ ἐκτεθλιμμένον, καὶ ἐκτομίαν, καὶ ἀπεσπασμένον, οὐ προςάξεις αὐτὰ τῷ Κυρίῳ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ὑμῶν οὐ ποιήσετε.

25. Καὶ ἐκ χειρὸς ἀλλογενοῦς οὐ προςοίσετε τὰ δῶρα τοῦ Θεοῦ ὑμῶν ἀπὸ πάντων τούτων· ὅτι φθάρματά ἐστιν ἐν αὐτοῖς, μῶμος ἐν αὐτοῖς· οὐ δεχθήσεται ταῦτα ὑμῖν.

26. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

27. Μόσχον ἢ αἶγα, ὡς ἂν τεχθῇ, καὶ ἔσται ἑπτὰ ἡμέρας ὑπὸ τὴν μητέρα· τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ, καὶ ἐπέκεινα, δεχθήσεται εἰς δῶρα, κάρπωμα Κυρίῳ.

28. Καὶ μόσχον καὶ πρόβατον, αὐτὴν καὶ τὰ παιδία αὐτῆς, οὐ σφάξεις ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ.

29. Ἐὰν δὲ θύσῃς θυσίαν εὐχὴν χαρμοσύνης Κυρίῳ, εἰςδεκτὸν ὑμῖν θύσετε αὐτό.

30. Αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ βρωθήσεται· οὐκ ἀπολείψετε ἀπὸ τῶν κρεῶν εἰς τοπρωΐ· ἐγώ εἰμι Κύριος.

31. Καὶ φυλάξετε τὰς ἐντολάς μου, καὶ ποιήσετε αὐτάς.

32. Καὶ οὐ βεβηλώσετε τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου, καὶ ἁγιασθήσομαι ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· ἐγὼ Κύριος ὁ ἁγιάζων ὑμᾶς,

33. ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὥστε εἶναι ὑμῶν Θεός· ἐγὼ Κύριος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'.

1. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Αἱ ἑορταὶ Κυρίου ἃς καλέσετε αὐτὰς κλητὰς ἁγίας, αὗταί εἰσιν αἱ ἑορταί μου.

3. Ἓξ ἡμέρας ποιήσεις ἔργα, τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ σάββατα, ἀνάπαυσις κλητὴ ἁγία τῷ Κυρίῳ· πᾶν ἔργον οὐ ποιήσεις, σάββατά ἐστι τῷ Κυρίῳ ἐν πάσῃ κατοικίᾳ ὑμῶν.

4. Αὗται αἱ ἑορταὶ τῷ Κυρίῳ κληταὶ ἅγιαι, ἃς καλέσετε αὐτὰς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν.

5. Ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ ἐν τῇ τεσσαρεςκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς, ἀναμέσον τῶν ἑσπερινῶν, πάσχα τῷ Κυρίῳ.

6. Καὶ ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τούτου, ἑορτὴ τῶν ἀζύμων τῷ Κυρίῳ· ἑπτὰ ἡμέρας ἄζυμα ἔδεσθε.

7. Καὶ ἡμέρα ἡ πρώτη κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν· πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε.

8. Καὶ προςάξετε ὁλοκαυτώματα τῷ Κυρίῳ ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ ἡ ἡμέρα ἡ ἑβδόμη κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν· πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε.

9. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

20. Omnia quæcumque habuerint maculam in se, non adducent Domino : propterea quod non acceptum erit vobis.

21. Et homo quicumque obtulerit sacrificium salutaris distinguens votum, vel secundum electionem, vel in festivitatibus vestris, ex armentis boum vel ex ovibus, sine macula erit ad placitum : omnis macula non erit in eo.

22. Cæcum vel confractum vel sectum lingua vel formiculosa vel scabiosa vel habentia impetigines, non adducent hæc Domino, et in hostiam non dabitis de eis super altare Domino.

23. Et vitulum aut ovem sectam auribus, vel mutilatam cauda, jugulata facies ea tibi ipsi : in votum autem tuum non accipietur.

24. Cui sunt testiculi contriti, et cui contusi, et exsecti, et avulsi, non offeres ea Domino, et super terram vestram non facietis.

25. Et de manu alienigenæ non offeretis munera Dei vestri ex omnibus his : quoniam vitia sunt in eis, macula in eis : non accipientur hæc vobis.

26. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

27. Vitulum aut ovem aut capram, cum natum fuerit, et erit septem diebus sub matre : die autem octavo, et ultra, accipietur in munera, hostiam Domino.

28. Et vitulum et ovem, ipsam et filios ejus, non jugulabis in die uno.

29. Si autem sacrificaveris sacrificium votum gratiarum actionis Domino, ad placitum vobis sacrificabitis illud.

30. Illo ipso die comedetur : non relinquetis de carnibus in mane : ego sum Dominus.

31. Et custodietis mandata mea, et facietis ea.

32. Et non profanabitis nomen sancti; et sanctificabor in medio filiorum Israel : ego Dominus, qui sanctifico vos,

33. qui eduxi vos de terra Ægypti, ut sim vester Deus : ego Dominus.

CAPUT XXIII.

1. Et dixit Dominus ad Moysen, dicens :

2. Loquere ad filios Israel, et dices ad eos : Solemnia Domini, quæ vocabitis ea vocata sancta, ista sunt solemnia mea.

3. Sex diebus facies opera, septimo autem die sabbata, requies vocata sancta Domino : omne opus non facies, sabbata sunt Domino in omni habitatione vestra.

4. Hæ sunt solemnitates Domino vocatæ sanctæ, quas vocabitis eas in temporibus earum.

5. In primo mense in quarta decima die mensis, inter medium vesperarum, pascha Domino.

6. Et in quintadecima die mensis hujus, solemnitas azymorum Domino : septem diebus azyma comedetis.

7. Et dies prima vocata sancta erit vobis : omne opus servile non facietis.

8. Et adducetis holocaustomata Domino septem dies, et dies septima vocata sancta erit vobis : omne opus servile non facietis.

9. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

10. Εἶπον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Ὅταν εἰςέλθητε εἰς τὴν γῆν ἣν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν, καὶ θερίζητε τὸν θερισμὸν αὐτῆς, καὶ οἴσετε τὸ δράγμα ἀπαρχὴν τοῦ θερισμοῦ ὑμῶν πρὸς τὸν ἱερέα·

11. καὶ ἀνοίσει τὸ δράγμα ἔναντι Κυρίου, δεκτὸν ὑμῖν, τῇ ἐπαύριον τῆς πρώτης ἀνοίσει αὐτὸ ὁ ἱερεύς.

12. Καὶ ποιήσετε ἐν τῇ ἡμέρᾳ, ἐν ᾗ ἂν φέρητε τὸ δράγμα, πρόβατον ἄμωμον ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα τῷ Κυρίῳ.

13. Καὶ τὴν θυσίαν αὐτοῦ δύο δέκατα σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ, θυσία τῷ Κυρίῳ, ὀσμὴ εὐωδίας Κυρίῳ, καὶ σπονδὴν αὐτοῦ τὸ τέταρτον τοῦ ἳν οἴνου.

14. Καὶ ἄρτον, καὶ πεφρυγμένα χίδρα νέα οὐ φάγεσθε ἕως εἰς αὐτὴν τὴν ἡμέραν ταύτην, ἕως ἂν προσενέγκητε ὑμεῖς τὰ δῶρα τῷ Θεῷ ὑμῶν· νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἐν πάσῃ κατοικίᾳ ὑμῶν.

15. Καὶ ἀριθμήσετε ὑμῖν ἀπὸ τῆς ἐπαύριον τῶν σαββάτων, ἀπὸ τῆς ἡμέρας, ἧς ἂν προσενέγκητε τὸ δράγμα τοῦ ἐπιθέματος, ἑπτὰ ἑβδομάδας ὁλοκλήρους,

16. ἕως τῆς ἐπαύριον τῆς ἐσχάτης ἑβδομάδος ἀριθμήσετε πεντήκοντα ἡμέρας, καὶ προσοίσετε θυσίαν νέαν τῷ Κυρίῳ.

17. Ἀπὸ τῆς κατοικίας ὑμῶν προσοίσετε ἄρτους ἐπίθεμα, δύο ἄρτους· ἐκ δύο δεκάτων σεμιδάλεως ἔσονται, ἐζυμωμένοι πεφθήσονται πρωτογεννημάτων τῷ Κυρίῳ.

18. Καὶ προσάξετε μετὰ τῶν ἄρτων ἑπτὰ ἀμνοὺς ἀμώμους ἐνιαυσίους, καὶ μόσχον ἕνα ἐκ βουκολίου, καὶ κριοὺς δύο ἀμώμους· καὶ ἔσονται ὁλοκαύτωμα τῷ Κυρίῳ· καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν θυσία ὀσμὴ εὐωδίας τῷ Κυρίῳ.

19. Καὶ ποιήσουσι χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, καὶ δύο ἀμνοὺς ἐνιαυσίους εἰς θυσίαν σωτηρίου μετὰ τῶν ἄρτων τοῦ πρωτογεννήματος.

20. Καὶ ἐπιθήσει αὐτὰ ὁ ἱερεὺς μετὰ τῶν ἄρτων τοῦ πρωτογεννήματος ἐπίθεμα ἐναντίον Κυρίου μετὰ τῶν δύο ἀμνῶν, ἅγια ἔσονται τῷ Κυρίῳ· τῷ ἱερεῖ τῷ προσφέροντι αὐτὰ, αὐτῷ ἔσται.

21. Καὶ καλέσετε ταύτην τὴν ἡμέραν κλητήν· ἁγία ἔσται ὑμῖν· πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε ἐν αὐτῇ· νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἐν πάσῃ τῇ κατοικίᾳ ὑμῶν.

22. Καὶ ὅταν θερίζητε τὸν θερισμὸν τῆς γῆς ὑμῶν, οὐ συντελέσετε τὸ λοιπὸν τοῦ θερισμοῦ τοῦ ἀγροῦ σου, ἐν τῷ θερίζειν σε, καὶ τὰ ἀποπίπτοντα τοῦ θερισμοῦ σου οὐ συλλέξεις· τῷ πτωχῷ καὶ τῷ προσηλύτῳ ὑπολείψεις αὐτά· ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

23. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

24. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγων· Τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου μιᾷ τοῦ μηνὸς ἔσται ὑμῖν ἀνάπαυσις, μνημόσυνον σαλπίγγων· κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν.

25. Πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε· καὶ προσάξετε ὁλοκαύτωμα Κυρίῳ.

26. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

27. Καὶ τῇ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἑβδόμου τούτου, ἡμέρα ἐξιλασμοῦ· κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν· καὶ ταπεινώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν, καὶ προσάξετε ὁλοκαύτωμα τῷ Κυρίῳ.

28. Πᾶν ἔργον οὐ ποιήσετε ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ· ἔστι γὰρ ἡμέρα ἐξιλασμοῦ αὕτη ὑμῖν, ἐξιλάσασθαι περὶ ὑμῶν ἔναντι Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν.

10. Dic filiis Israel, et dices ad eos : Cum intraveritis in terram quam ego do vobis, et messueritis messem ejus, et feretis manipulum primitiam messis vestræ ad sacerdotem :

11. et offeret manipulum coram Domino, acceptum vobis, crastina die a prima offeret illum sacerdos.

12. Et facietis in die, in quacumque attuleritis manipulum, ovem sine macula anniculam in holocaustoma Domino.

13. Et sacrificium ipsius, duas decimas similæ refectæ in oleo, sacrificium Domino, odor suavitatis Domino, et libamen ejus, quartam partem In vini.

14. Et panem, et fricta chidra nova non comedetis usque in hunc ipsum diem, quoadusque obtuleritis vos munera Deo vestro : legitimum sempiternum in progenies vestras in omni habitatione vestra.

15. Et numerabitis vobis a die crastino sabbatorum, a die quo obtuleritis manipulum superpositionis, septem septimanas integras,

16. usque ad crastinum ultimæ septimanæ numerabitis quinquaginta dies, et offeretis sacrificium novum Domino.

17. De habitatione vestra offeretis panes superpositionem, duos panes : ex duabus decimis similæ erunt, fermentati coquentur de primis frugibus Domino.

18. Et adducetis cum panibus septem agnos sine macula anniculos, et vitulum unum ex armento boum, et arietes duos sine macula : et erunt holocaustoma Domino : et sacrificia eorum, et libamina eorum, sacrificium odor suavitatis Domino.

19. Et facient hircum ex capris unum pro peccato, et duos agnos anniculos in sacrificium salutaris cum panibus primæ frugis.

20. Et imponet ea sacerdos cum panibus primæ frugis superpositionem ante Dominum cum duobus agnis, sancta erunt Domino : sacerdoti offerenti illa, ei erunt.

21. Et vocabitis hanc diem vocatam : sancta erit vobis : omne opus servile non facietis in ea : legitimum sempiternum in progenies vestras in omni habitatione vestra.

22. Et cum messueritis messem terræ vestræ, non consummabitis residuum messis agri tui, dum tu metis, et quæ decidunt de messe tua, non colliges : mendico et proselyto relinques ea : ego Dominus Deus vester.

23. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

24. Loquere filiis Israel, dicens : Mensis septimi una mensis erit vobis requies, memoriale tubarum, vocata sancta erit vobis.

25. Omne opus servile non facietis : et adducetis holocaustoma Domino.

26. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

27. Et decima mensis septimi hujus, dies propitiationis : vocata sancta erit vobis : et humiliabitis animas vestras, et adducetis holocaustoma Domino.

28. Omne opus non facietis in hac ipsa die : est enim dies propitiationis hæc vobis, ad propitiandum pro vobis, ante Dominum Deum vestrum.

29. Πᾶσα ψυχὴ, ἥτις μὴ ταπεινωθήσεται ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, ἐξολοθρευθήσεται ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς.

30. Καὶ πᾶσα ψυχὴ, ἥτις ποιήσει ἔργον ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, ἀπολεῖται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς.

31. Πᾶν ἔργον οὐ ποιήσετε· νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἐν πάσαις κατοικίαις ὑμῶν.

32. Σάββατα σαββάτων ἔσται ὑμῖν· καὶ ταπεινώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν. Ἀπὸ ἐνάτης τοῦ μηνὸς, ἀπὸ ἑσπέρας ἕως ἑσπέρας σαββατιεῖτε τὰ σάββατα ὑμῶν.

33. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

34. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγων· Τῇ πεντεκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου τούτου ἑορτὴ σκηνῶν ἑπτὰ ἡμέρας τῷ Κυρίῳ.

35. Καὶ ἡ ἡμέρα ἡ πρώτη κλητὴ ἁγία· πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε.

36. Ἑπτὰ ἡμέρας προσάξετε ὁλοκαυτώματα τῷ Κυρίῳ, καὶ ἡ ἡμέρα ἡ ὀγδόη κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν. Καὶ προσάξετε ὁλοκαυτώματα Κυρίῳ· ἐξόδιόν ἐστι· πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε.

37. Αὗται ἑορταὶ Κυρίῳ, ἃς καλέσετε κλητὰς ἁγίας, ὥςτε προςενέγκαι καρπώματα τῷ Κυρίῳ, ὁλοκαυτώματα καὶ θυσίας αὐτῶν, καὶ σπονδὰς αὐτῶν τὸ καθ' ἡμέραν εἰς ἡμέραν.

38. Πλὴν τῶν σαββάτων Κυρίου, καὶ πλὴν τῶν δομάτων ὑμῶν, καὶ πλὴν πασῶν τῶν εὐχῶν ὑμῶν, καὶ πλὴν τῶν ἑκουσίων ὑμῶν, ἃ ἂν δῶτε τῷ Κυρίῳ.

39. Καὶ ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου τούτου, ὅταν συντελέσητε τὰ γεννήματα τῆς γῆς, ἑορτάσατε τῷ Κυρίῳ ἑπτὰ ἡμέρας· τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ ἀνάπαυσις, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἀνάπαυσις.

40. Καὶ λήψεσθε τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ καρπὸν ξύλου ὡραῖον, καὶ κάλλυνθρα φοινίκων, καὶ κλάδους ξύλου δασεῖς, καὶ ἰτέας, καὶ ἄγνου κλάδους ἐκ χειμάῤῥου, εὐφρανθῆναι ἔναντι Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν ἑπτὰ ἡμέρας τοῦ ἐνιαυτοῦ.

41. Νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν· ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ ἑορτάσετε αὐτήν.

42. Ἐν σκηναῖς κατοικήσετε ἑπτὰ ἡμέρας. Πᾶς ὁ αὐτόχθων ἐν Ἰσραὴλ κατοικήσει ἐν σκηναῖς,

43. ὅπως ἴδωσιν αἱ γενεαὶ ὑμῶν, ὅτι ἐν σκηναῖς κατῴκισα τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν με αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου· ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

44. Καὶ ἐλάλησε Μωϋσῆς τὰς ἑορτὰς Κυρίου τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Ἔντειλαι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ λαβέτωσάν σοι ἔλαιον ἐλάϊνον καθαρὸν κεκομμένον εἰς φῶς, καῦσαι λύχνον διαπαντὸς

3. ἔξωθεν τοῦ καταπετάσματος ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου· καὶ καύσουσιν αὐτὸ Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἀπὸ ἑσπέρας ἕως πρωῒ ἐνώπιον Κυρίου ἐνδελεχῶς· νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν.

4. Ἐπὶ τῆς λυχνίας τῆς καθαρᾶς καύσετε τοὺς λύχνους ἐναντίον Κυρίου ἕως εἰς τοπρωΐ.

5. Καὶ λήψεσθε σεμίδαλιν, καὶ ποιήσετε αὐτὴν δώδεκα ἄρτους· δύο δεκάτων ἔσται ὁ ἄρτος ὁ εἷς.

29. Omnis anima, quæcumque non humiliabitur in hac ipsa die, exterminabitur de populo suo.

30. Et omnis anima, quæcumque faciet opus in hac ipsa die, peribit anima illa de populo suo.

31. Omne opus non facietis : legitimum sempiternum in progenies vestras in omnibus habitationibus vestris.

32. Sabbata sabbatorum erunt vobis : et humiliabitis animas vestras. A nona mensis, a vespera usque ad vesperam sabbatizabitis sabbata vestra.

33. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

34. Loquere filiis Israel, dicens : Quinta decima mensis septimi hujus solennitas tabernaculorum septem dies Domino.

35. Et dies prima vocata sancta : omne opus servile non facietis.

36. Septem diebus adducetis holocaustomata Domino, et dies octava vocata sancta erit vobis. Et adducetis holocaustomata Domino : exodium est : omne opus servile non facietis.

37. Hæ solemnitates Domino, quas vocabitis vocatas sanctas, ad offerendum hostias Domino, holocaustomata, et sacrificia eorum, et libamina eorum quod secundum diem in diem.

38. Præter sabbata Domini, et præter munera vestra, et præter omnia vota vestra, et præter spontanea vestra, quæcumque dederitis Domino.

39. Et in quintadecima die mensis septimi hujus, cum consummaveritis genimina terræ, festum celebrabitis Domino septem dies : die primo requies, et die octavo requies.

40. Et sumetis die primo fructum ligni speciosum, et spatulas palmarum, et ramos ligni densos, et salices, et agni ramos de torrente, ad lætandum ante Dominum Deum vestrum septem diebus anni.

41. Legitimum sempiternum in progenies vestras : in mense septimo solemnitatem istam celebrabitis.

42. In tabernaculis habitabitis septem dies. Omnis indigena in Israel habitabit in tabernaculis :

43. ut sciant progenies vestræ, quod in tabernaculis habitare feci filios Israel, cum educerem eos de terra Ægypti : ego Dominus Deus vester.

44. Et locutus est Moyses solemnitates Domini filiis Israel.

CAPUT XXIV.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

2. Præcipe filiis Israel, et sumant tibi oleum de olivis mundum expressum ad lumen, ut ardeat lucerna semper

3. extra velum in tabernaculo testimonii : et accendent illud filii Aaron et filii ejus, a vespera usque in mane coram Domino indesinenter : legitimum sempiternum in progenies vestras.

4. Super candelabrum mundum accendetis lucernas ante Dominum usque in mane.

5. Et sumetis similaginem, et facietis eam duodecim panes : de duabus decimis erit unus panis.

6. Καὶ ἐπιθήσετε αὐτοὺς δύο θέματα, ἓξ ἄρτους τὸ ἓν θέμα ἐπὶ τὴν τράπεζαν τὴν καθαρὰν ἔναντι Κυρίου.

7. Καὶ ἐπιθήσετε ἐπὶ τὸ θέμα λίβανον καθαρὸν καὶ ἅλα, καὶ ἔσονται εἰς ἄρτους εἰς ἀνάμνησιν προκείμενα τῷ Κυρίῳ.

8. Τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων προςθήσεται ἔναντι Κυρίου διαπαντὸς ἐνώπιον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, διαθήκην αἰώνιον.

9. Καὶ ἔσται Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, καὶ φάγονται αὐτὰ ἐν τόπῳ ἁγίῳ· ἔστι γὰρ ἅγια τῶν ἁγίων. Τοῦτο αὐτῶν ἀπὸ τῶν θυσιαζομένων τῷ Κυρίῳ, νόμιμον αἰώνιον.

10. Καὶ ἐξῆλθεν υἱὸς γυναικὸς Ἰσραηλίτιδος, καὶ οὗτος ἦν υἱὸς Αἰγυπτίου ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ· καὶ ἐμαχέσαντο ἐν τῇ παρεμβολῇ, ὁ ἐκ τῆς Ἰσραηλίτιδος καὶ ὁ ἄνθρωπος ὁ Ἰσραηλίτης.

11. Καὶ ἐπονομάσας ὁ υἱὸς τῆς γυναικὸς τῆς Ἰσραηλίτιδος τὸ ὄνομα κατηράσατο· καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς Μωϋσῆν. Καὶ τὸ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Σαλωμεὶθ θυγάτηρ Δαβρεὶ ἐκ τῆς φυλῆς Δάν.

12. Καὶ ἀπέθεντο αὐτὸν εἰς φυλακὴν διακρῖναι αὐτὸν διὰ προστάγματος Κυρίου.

13. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

14. Ἐξάγαγε τὸν καταρασάμενον ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἐπιθήσουσιν πάντες οἱ ἀκούσαντες τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ λιθοβολήσουσιν αὐτὸν πᾶσα ἡ συναγωγή.

15. Καὶ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ λάλησον, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Ἄνθρωπος ὃς ἐὰν καταράσηται Θεὸν, ἁμαρτίαν λήψεται.

16. Ὀνομάζων δὲ τὸ ὄνομα Κυρίου, θανάτῳ θανατούσθω· λίθοις λιθοβολείτω αὐτὸν ἡ πᾶσα συναγωγὴ Ἰσραήλ· ἐάν τε προςήλυτος ἐάν τε αὐτόχθων, ἐν τῷ ὀνομάσαι αὐτὸν τὸ ὄνομα Κυρίου, τελευτάτω.

17. Καὶ ἄνθρωπος ὃς ἂν πατάξῃ ψυχὴν ἀνθρώπου, καὶ ἀποθάνῃ, θανάτῳ θανατούσθω.

18. Καὶ ὃς ἂν πατάξῃ κτῆνος, καὶ ἀποθάνῃ, ἀποτισάτω ψυχὴν ἀντὶ ψυχῆς.

19. Καὶ ἐάν τις δῷ μῶμον τῷ πλησίον, ὡς ἐποίησεν αὐτῷ, ὡςαύτως ἀντιποιηθήσεται αὐτῷ.

20. Σύντριμμα ἀντὶ συντρίμματος, ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος, καθότι ἂν δῷ μῶμον τῷ ἀνθρώπῳ, οὕτω δοθήσεται αὐτῷ.

21. Ὃς ἂν πατάξῃ ἄνθρωπον, καὶ ἀποθάνῃ, θανάτῳ θανατούσθω.

22. Δικαίωσις μία ἔσται τῷ προςηλύτῳ καὶ τῷ ἐγχωρίῳ, ὅτι ἐγώ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

23. Καὶ ἐλάλησε Μωϋσῆς τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ· καὶ ἐξήγαγον τὸν καταρασάμενον ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν ἐν λίθοις, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐποίησαν καθάπερ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ, λέγων·

2. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Ὅταν εἰςέλθητε εἰς τὴν γῆν ἣν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν, καὶ ἀναπαύσεται ἡ γῆ ἣν ἐγὼ ὑμῖν δίδωμι, σάββατα τῷ Κυρίῳ.

6. Et imponetis eos duas positiones : sex panes unam positionem super mensam mundam ante Dominum.

7. Et imponetis super positionem thus mundum et sal, et erunt in panes ad rememorationem proposita Domino.

8. Die sabbatorum apponentur ante Dominum semper coram filiis Israel, testamentum sempiternum.

9. Et erunt Aaron et filiis ejus, et edent ea in loco sancto : sunt enim sancta sanctorum. Hoc erit eorum de iis quæ offeruntur Domino, legitimum sempiternum.

10. Et exiit filius mulieris Israelitidis, et hic erat filius Ægyptii inter filios Israel : et rixati sunt in castris, is qui erat ex Israelitide et homo Israelita.

11. Et cum nominasset filius mulieris Israelitidis nomen maledixit : et adduxerunt eum ad Moysen. Et nomen matris erat Salomith filia Dabri de tribu Dan.

12. Et deposuerunt eum in custodiam, ut judicaretur de illo per præceptum Domini.

13. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

14. Ejice illum qui maledixit extra castra, et imponent omnes qui audierunt manus suas super caput ejus, et lapidabunt eum omnis synagoga.

15. Et filiis Israel loquere, et dices ad eos : Homo, quicumque maledixerit Deum, peccatum accipiet.

16. Nominans autem nomen Domini, morte moriatur : lapidibus lapidet eum omnis synagoga Israel : sive proselytus, sive indigena, cum ipse nominat nomen Domini, moriatur.

17. Et homo quicumque percusserit animam hominis, et mortuus fuerit, morte moriatur.

18. Et quicumque percusserit pecus, et mortuum fuerit, reddat animam pro anima.

19. Et si quis dederit maculam proximo, sicut fecit ei, ita vicissim fiet ipsi.

20. Contritionem pro contritione, oculum pro oculo, dentem pro dente, quemadmodum utique dederit maculam homini, ita dabitur ei.

21. Quicumque percusserit hominem, et mortuus fuerit, morte moriatur.

22. Justificatio una erit proselyto et indigenæ, quoniam ego sum Dominus Deus vester.

23. Et locutus est Moyses filiis Israel : et eduxerunt eum qui maledixit extra castra, et lapidaverunt illum in lapidibus, et filii Israel fecerunt sicut præceperat Dominus Moysi.

CAPUT XXV.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen in monte Sina, dicens :

2. Loquere filiis Israel, et dices ad eos : Cum introieritis in terram quam ego do vobis, et requiescet terra quam ego do vobis, sabbata Domino.

3. Ἓξ ἔτη σπερεῖς τὸν ἀγρόν σου, καὶ ἓξ ἔτη τεμεῖς τὴν ἄμπελόν σου, καὶ συνάξεις τὸν καρπὸν αὐτῆς·

4. τῷ δὲ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ σάββατα· ἀνάπαυσις ἔσται τῇ γῇ, σάββατα τῷ Κυρίῳ. Τὸν ἀγρόν σου οὐ σπερεῖς, καὶ τὴν ἄμπελόν σου οὐ τεμεῖς,

5. καὶ τὰ αὐτόματα ἀναβαίνοντα τοῦ ἀγροῦ σου οὐκ ἐκθερίσεις, καὶ τὴν σταφυλὴν τοῦ ἁγιάσματός σου οὐκ ἐκτρυγήσεις· ἐνιαυτὸς ἀναπαύσεως ἔσται τῇ γῇ.

6. Καὶ ἔσται τὰ σάββατα τῆς γῆς βρώματά σοι, καὶ τῷ παιδί σου, καὶ τῇ παιδίσκῃ σου, καὶ τῷ μισθωτῷ σου, καὶ τῷ παροίκῳ τῷ προσκειμένῳ πρὸς σέ·

7. καὶ τοῖς κτήνεσί σου, καὶ τοῖς θηρίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ σου ἔσται πᾶν τὸ γέννημα αὐτοῦ εἰς βρῶσιν.

8. Καὶ ἐξαριθμήσεις σεαυτῷ ἑπτὰ ἀναπαύσεις ἐτῶν, ἑπτὰ ἔτη ἑπτάκις· καὶ ἔσονταί σοι ἑπτὰ ἑβδομάδες ἐτῶν, ἐννέα καὶ τεσσαράκοντα ἔτη.

9. Διαγγελεῖτε σάλπιγγος φωνῇ ἐν πάσῃ τῇ γῇ ὑμῶν ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ, τῇ δεκάτῃ τοῦ μηνός· τῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἱλασμοῦ διαγγελεῖτε σάλπιγγι ἐν πάσῃ τῇ γῇ ὑμῶν.

10. Καὶ ἁγιάσετε τὸ ἔτος, τὸν πεντηκοστὸν ἐνιαυτὸν, καὶ διαβοήσετε ἄφεσιν ἐπὶ τῆς γῆς πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν· ἐνιαυτὸς ἀφέσεως, σημασία αὕτη ἔσται ὑμῖν. Καὶ ἀπελεύσεται εἷς ἕκαστος εἰς τὴν κτῆσιν αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος εἰς τὴν πατριὰν αὐτοῦ ἀπελεύσεσθε.

11. Ἀφέσεως σημασία αὕτη, τὸ ἔτος τὸ πεντηκοστὸν, ἐνιαυτὸς ἔσται ὑμῖν· οὐ σπερεῖτε, οὐδὲ ἀμήσετε τὰ αὐτόματα ἀναβαίνοντα αὐτῆς, καὶ οὐ τρυγήσετε τὰ ἡγιασμένα αὐτῆς,

12. ὅτι ἀφέσεως σημασία ἐστίν· ἅγιον ἔσται ὑμῖν· ἀπὸ τῶν πεδίων φάγεσθε τὰ γεννήματα αὐτῆς.

13. Ἐν τῷ ἔτει τῆς ἀφέσεως σημασίας αὐτῆς ἐπανελεύσεται εἰς τὴν ἔγκτησιν αὐτοῦ.

14. Ἐὰν δὲ ἀποδῷ πρᾶσιν τῷ πλησίον σου, ἐὰν δὲ καὶ κτήσῃ παρὰ τοῦ πλησίον σου, μὴ θλιβέτω ἄνθρωπος τὸν πλησίον.

15. Κατὰ ἀριθμὸν ἐτῶν μετὰ τὴν σημασίαν κτήσῃ παρὰ τοῦ πλησίον, κατὰ ἀριθμὸν ἐνιαυτῶν γεννημάτων ἀποδώσεταί σοι.

16. Καθότι ἂν πλεῖον τῶν ἐτῶν πληθυνεῖ τὴν ἔγκτησιν αὐτοῦ, καὶ καθότι ἂν ἔλαττον τῶν ἐτῶν ἐλαττονώσει τὴν ἔγκτησιν αὐτοῦ· ὅτι ἀριθμὸν γεννημάτων αὐτοῦ, οὕτως ἀποδώσεταί σοι.

17. Μὴ θλιβέτω ἄνθρωπος τὸν πλησίον. Καὶ φοβηθήσῃ Κύριον τὸν Θεόν σου· ἐγώ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

18. Καὶ ποιήσετε πάντα τὰ δικαιώματά μου, καὶ πάσας τὰς κρίσεις μου, καὶ φυλάξασθε, καὶ ποιήσετε αὐτὰ, καὶ κατοικήσετε ἐπὶ τῆς γῆς πεποιθότες.

19. Καὶ δώσει ἡ γῆ τὰ ἐκφόρια αὐτῆς, καὶ φάγεσθε εἰς πλησμονὴν, καὶ κατοικήσετε πεποιθότες ἐπ' αὐτῆς.

20. Ἐὰν δὲ λέγητε· Τί φαγόμεθα ἐν τῷ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ τούτῳ, ἐὰν μὴ σπείρωμεν μὴ δὲ συναγάγωμεν τὰ γεννήματα ἡμῶν;

21. καὶ ἀποστέλλω τὴν εὐλογίαν μου ὑμῖν ἐν τῷ ἔτει τῷ ἕκτῳ, καὶ ποιήσει τὰ γεννήματα αὐτῆς εἰς τὰ τρία ἔτη.

22. Καὶ σπερεῖτε τὸ ἔτος τὸ ὄγδοον, καὶ φάγεσθε ἀπὸ τῶν γεννημάτων παλαιὰ ἕως τοῦ ἔτους τοῦ ἐνάτου· ἕως ἂν ἔλθῃ τὸ γέννημα αὐτῆς, φάγεσθε παλαιὰ παλαιῶν.

3. Sex annis seminabis agrum tuum, et sex annis putabis vineam tuam, et congregabis fructum ejus :

4. anno autem septimo sabbata : requies erit terræ, sabbata Domino. Agrum tuum non seminabis, et vineam tuam non putabis,

5. et quæ ab se surgunt de agro tuo non metes, et uvam sanctificationis tuæ non vindemiabis : annus requietis erit terræ.

6. Et erunt sabbata terræ escæ tibi, et puero tuo, et ancillæ tuæ, et mercenario tuo, et inquilino qui applicatus est ad te :

7. et pecoribus tuis, et bestiis quæ sunt in terra tua, erit omnis fructus ejus in escam.

8. Et enumerabis tibi ipsi septem requietes annorum, septem annos septies : et erunt tibi septem septimanæ annorum, novem et quadraginta anni.

9. Annuntiabitis tubæ voce in omni terra vestra in mense septimo, decima mensis : die propitiationis annuntiabitis tuba in omni terra vestra.

10. Et sanctificabitis annum, quinquagesimum annum, et acclamabitis remissionem super terram omnibus inhabitantibus eam : annus remissionis, significatio hæc erit vobis. Et redibit unusquisque in possessionem suam, et unusquisque in familiam suam redibitis.

11. Remissionis significatio hæc, annus quinquagesimus, annus erit vobis : non seminabitis neque metetis quæ ab se surgunt ex ea, neque vindemiabitis sanctificata ejus ;

12. quoniam remissionis significatio est : sanctum erit vobis : de campis comedetis fructus ejus.

13. In anno remissionis significationis ipsius redibit rursus in possessionem suam.

14. Si autem vendideris venditionem proximo tuo, si autem et emeris a proximo tuo, non affligat homo proximum.

15. Secundum numerum annorum post significationem emes a proximo, secundum numerum annorum fructuum vendet tibi.

16. Secundum quod plus annorum multiplicabit emptionem suam, et secundum quod minus annorum minuet emptionem suam : quoniam numerum fructuum suorum, sic vendet tibi.

17. Non affliget homo proximum. Et timebis Dominum Deum tuum : ego sum Dominus Deus vester.

18. Et facietis omnes justificationes meas, et omnia judicia mea, et custodietis, et facietis ea, et habitabitis super terram fidentes.

19. Et dabit terra proventus suos, et comedetis ad saturitatem, et habitabitis fidentes super eam.

20. Si autem dicatis : Quid comedemus in anno isto septimo, nisi seminaverimus neque collegerimus fructus nostros?

21. et mitto benedictionem meam vobis in anno sexto, et faciet fructus suos in tres annos.

22. Et seminabitis anno octavo, et comedetis de fructibus veteres usque ad annum nonum : quoadusque venerit fructus ejus, comedetis veteres veterum.

23. Καὶ ἡ γῆ οὐ πραθήσεται εἰς βεβαίωσιν· ἐμὴ γάρ ἐστιν ἡ γῆ, διότι προςήλυτοι καὶ πάροικοι ὑμεῖς ἐστε ἐναντίον μου.

24. Καὶ κατὰ πᾶσαν γῆν κατασχέσεως ὑμῶν λύτρα δώσετε τῆς γῆς.

25. Ἐὰν δὲ πένηται ὁ ἀδελφός σου ὁ μετὰ σοῦ, καὶ ἀποδῶται ἀπὸ τῆς κατασχέσεως αὐτοῦ, καὶ ἔλθῃ ὁ ἀγχιστεύων ὁ ἐγγίζων αὐτῷ, καὶ λυτρώσεται τὴν πρᾶσιν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

26. Ἐὰν δὲ μὴ ᾖ τινι ὁ ἀγχιστεύων, καὶ εὐπορηθῇ τῇ χειρὶ, καὶ εὑρεθῇ αὐτῷ τὸ ἱκανὸν, λύτρα αὐτοῦ.

27. Καὶ συλλογιεῖται τὰ ἔτη τῆς πράσεως αὐτοῦ, καὶ ἀποδώσει ὃ ὑπερέχει τῷ ἀνθρώπῳ ᾧ ἀπέδοτο αὐτὸ αὐτῷ, καὶ ἀπελεύσεται εἰς τὴν κατάσχεσιν αὐτοῦ.

28. Ἐὰν δὲ μὴ εὐπορηθῇ αὐτοῦ ἡ χεὶρ τὸ ἱκανὸν ὥςτε ἀποδοῦναι αὐτῷ, καὶ ἔσται ἡ πρᾶσις τῷ κτησαμένῳ αὐτὰ ἕως τοῦ ἕκτου ἔτους τῆς ἀφέσεως, καὶ ἐξελεύσεται ἐν τῇ ἀφέσει, καὶ ἀπελεύσεται εἰς τὴν κατάσχεσιν αὐτοῦ.

29. Ἐὰν δέ τις ἀποδῶται οἰκίαν οἰκητὴν ἐν πόλει τετειχισμένῃ, καὶ ἔσται ἡ λύτρωσις αὐτῆς, ἕως πληρωθῇ· ἐνιαυτὸς ἡμερῶν ἔσται ἡ λύτρωσις αὐτῆς.

30. Ἐὰν δὲ μὴ λυτρωθῇ ἕως ἂν πληρωθῇ αὐτῆς ἐνιαυτὸς ὅλος, κυρωθήσεται ἡ οἰκία ἡ οὖσα ἐν πόλει τῇ ἐχούσῃ τεῖχος βεβαίως τῷ κτησαμένῳ αὐτὴν εἰς τὰς γενεὰς αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐξελεύσεται ἐν τῇ ἀφέσει.

31. Αἱ δὲ οἰκίαι αἱ ἐν ἐπαύλεσιν, αἷς οὐκ ἔστιν ἐν αὐταῖς τεῖχος κύκλῳ, πρὸς τὸν ἀγρὸν τῆς γῆς λογισθήσονται· λυτρωταὶ διαπαντὸς ἔσονται, καὶ ἐν τῇ ἀφέσει ἐξελεύσονται.

32. Καὶ αἱ πόλεις τῶν Λευιτῶν, οἰκίαι τῶν πόλεων κατασχέσεως αὐτῶν, λυτρωταὶ διαπαντὸς ἔσονται τοῖς Λευίταις.

33. Καὶ ὃς ἂν λυτρώσηται παρὰ τῶν Λευιτῶν, καὶ ἐξελεύσεται ἡ διάπρασις αὐτῶν οἰκιῶν πόλεως κατασχέσεως αὐτῶν ἐν τῇ ἀφέσει, ὅτι οἰκίαι τῶν πόλεων τῶν Λευιτῶν κατάσχεσις αὐτῶν ἐν μέσῳ υἱῶν Ἰσραήλ.

34. Καὶ οἱ ἀγροὶ ἀφωρισμένοι ταῖς πόλεσιν αὐτῶν οὐ πραθήσονται, ὅτι κατάσχεσις αἰωνία τοῦτο αὐτῶν ἐστιν.

35. Ἐὰν δὲ πένηται ὁ ἀδελφός σου ὁ μετὰ σοῦ, καὶ ἀδυνατήσῃ ταῖς χερσὶ παρὰ σοὶ, ἀντιλήψῃ αὐτοῦ ὡς προςηλύτου καὶ παροίκου, καὶ ζήσεται ὁ ἀδελφός σου μετὰ σοῦ.

36. Οὐ λήψῃ παρ' αὐτοῦ τόκον, οὐδὲ ἐπὶ πλήθει, καὶ φοβηθήσῃ τὸν Θεόν σου· ἐγὼ Κύριος· καὶ ζήσεται ὁ ἀδελφός σου μετὰ σοῦ.

37. Τὸ ἀργύριόν σου οὐ δώσεις αὐτῷ ἐπὶ τόκῳ, καὶ ἐπὶ πλεονασμῷ οὐ δώσεις αὐτῷ τὰ βρώματά σου.

38. Ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν, ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, δοῦναι ὑμῖν τὴν γῆν Χαναὰν, ὥςτε εἶναι ὑμῶν Θεός.

39. Ἐὰν δὲ ταπεινωθῇ ὁ ἀδελφός σου παρὰ σοὶ, καὶ πραθῇ σοι, οὐ δουλεύσει σοι δουλείαν οἰκέτου·

40. ὡς μισθωτὸς ἢ πάροικος ἔσται σοι. Ἕως τοῦ ἔτους τῆς ἀφέσεως ἐργᾶται παρὰ σοὶ,

41. καὶ ἐξελεύσεται τῇ ἀφέσει, καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἀπελεύσεται εἰς τὴν γενεὰν αὐτοῦ, εἰς τὴν κατάσχεσιν τὴν πατρικὴν ἀποδραμεῖται.

42. Διότι οἰκέται μου εἰσὶν οὗτοι, οὓς ἐξήγαγον ἐκ γῆς Αἰγύπτου. Οὐ πραθήσεται ἐν πράσει οἰκέτου.

23. Et terra non venumdabitur in confirmationem : mea est enim terra, propter quod proselyti et incolæ vos estis ante me.

24. Et per omnem terram possessionis vestræ redemptionem dabitis terræ.

25. Si autem inopia laboret frater tuus qui tecum, et vendiderit de possessione sua, et venerit propinquus qui prope est ei, et redimet venditionem fratris sui.

26. Si cui autem non fuerit propinquus, et abundaverit manu, et inventum ipsi fuerit quod satis sit, redemptio ejus.

27. Et computabit annos venditionis ejus, et reddet quod superest homini cui venditum erat illud ei, et redibit in possessionem suam.

28. Si autem non abundaverit ejus manus quod satis est ut reddat ei, et erit venditio ei qui emit ea usque ad sextum annum remissionis, et egredietur in remissione, et redibit in possessionem suam.

29. Si quis autem vendiderit domum habitabilem in civitate murata, et erit redemptio ejus, donec compleatur : annus dierum erit redemptio ejus.

30. Si autem non fuerit redempta, dum impletus fuerit ejus annus totus, confirmabitur domus quæ est in civitate habente murum stabiliter ei qui emit eam in progenies ejus, et non egredietur in remissione.

31. Domus autem quæ in vicis, in quibus non est in eis murus in circuitu, ad agrum terræ computabuntur : redemptibiles semper erunt, et in remissione egredientur.

32. Et civitates Levitarum, domus civitatum possessionis eorum, redemptibiles semper erunt Levitis.

33. Et quicumque redemerit a Levitis, et egredietur venditio ipsarum domorum civitatis possessionis eorum in remissione, quoniam domus civitatum Levitarum, possessio eorum in medio filiorum Israel.

34. Et agri segregati civitatibus eorum non vendentur, quoniam possessio æterna hoc eorum est.

35. Si autem paupertate laboret frater tuus qui tecum est, et non valeat manibus apud te, suscipe eum tamquam proselytum, et incolam; et vivet frater tuus tecum.

36. Non accipies ab eo usuram, neque super multiplicationem, et timebis Deum tuum : ego Dominus : et vivet frater tuus tecum.

37. Argentum tuum non dabis ei pro usura, et pro excrescentia non dabis ei escas tuas.

38. Ego Dominus Deus vester, qui eduxi vos de terra Ægypti, ad dandum vobis terram Chanaan, ut sim Deus vester.

39. Si autem humiliatus fuerit frater tuus apud te, et venditus fuerit tibi, non serviet tibi servitutem famuli :

40. tamquam mercenarius vel incola erit tibi. Usque ad annum remissionis operabitur apud te,

41. et egredietur remissione, et filii ejus cum eo, et redibit ad progeniem suam, ad possessionem paternam recurret.

42. Propterea quod famuli mei sunt isti, quos eduxi de terra Ægypti. Non vendetur in venditione famuli.

43. Οὐ κατατενεῖς αὐτὸν ἐν τῷ μόχθῳ, καὶ φοβηθήσῃ Κύριον τὸν Θεόν σου.

44. Καὶ παῖς καὶ παιδίσκη ὅσοι ἂν γένωνταί σοι, ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ὅσοι κύκλῳ σου εἰσὶν, ἀπ' αὐτῶν κτήσεσθε δοῦλον καὶ δούλην,

45. καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν παροίκων τῶν ὄντων ἐν ὑμῖν, ἀπὸ τούτων κτήσεσθε καὶ ἀπὸ τῶν συγγενῶν αὐτῶν, ὅσοι ἂν γένωνται ἐν τῇ γῇ ὑμῶν, ἔστωσαν ὑμῖν εἰς κατάσχεσιν.

46. Καὶ καταμεριεῖτε αὐτοὺς τοῖς τέκνοις ὑμῶν μεθ' ὑμᾶς· καὶ ἔσονται ὑμῖν κατόχιμοι εἰς τὸν αἰῶνα· τῶν δὲ ἀδελφῶν ὑμῶν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ οὐ κατατενεῖ αὐτὸν ἐν τοῖς μόχθοις.

47. Ἐὰν δὲ εὕρῃ ἡ χεὶρ τοῦ προσηλύτου ἢ τοῦ παροίκου τοῦ παρὰ σοὶ, καὶ ἀπορηθεὶς ὁ ἀδελφός σου πραθῇ τῷ προσηλύτῳ ἢ τῷ παροίκῳ τῷ παρὰ σοὶ, ἢ ἐκ γενετῆς προσηλύτῳ,

48. μετὰ τὸ πραθῆναι αὐτῷ, λύτρωσις ἔσται αὐτοῦ· εἷς τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ λυτρώσεται αὐτόν.

49. Ἀδελφὸς πατρὸς αὐτοῦ, ἢ υἱὸς ἀδελφοῦ πατρὸς λυτρώσεται αὐτὸν, ἢ ἀπὸ τῶν οἰκείων τῶν σαρκῶν αὐτοῦ ἐκ τῆς φυλῆς αὐτοῦ λυτρώσεται αὐτόν. Ἐὰν δὲ εὐπορηθεὶς ταῖς χερσὶ λυτρώσηται ἑαυτὸν,

50. καὶ συλλογιεῖται πρὸς τὸν κεκτημένον αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἔτους οὗ ἀπέδοτο ἑαυτὸν αὐτῷ ἕως τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς ἀφέσεως, καὶ ἔσται τὸ ἀργύριον τῆς πράσεως αὐτοῦ ὡς μισθίου· ἔτος ἐξ ἔτους ἔσται μετ' αὐτοῦ.

51. Ἐὰν δέ τινι πλεῖον τῶν ἐτῶν ᾖ, πρὸς ταῦτα ἀποδώσει τὰ λύτρα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἀργυρίου τῆς πράσεως αὐτοῦ.

52. Ἐὰν δὲ ὀλίγον καταλειφθῇ ἀπὸ τῶν ἐτῶν εἰς τὸν ἐνιαυτὸν τῆς ἀφέσεως, καὶ συλλογιεῖται αὐτῷ κατὰ τὰ ἔτη αὐτοῦ, καὶ ἀποδώσει τὰ λύτρα αὐτοῦ

53. ὡς μισθωτός· ἐνιαυτὸν ἐξ ἐνιαυτοῦ ἔσται μετ' αὐτοῦ· οὐ κατατενεῖς αὐτὸν ἐν τῷ μόχθῳ ἐνώπιόν σου.

54. Ἐὰν δὲ μὴ λυτρῶται κατὰ ταῦτα, ἐξελεύσεται ἐν τῷ ἔτει τῆς ἀφέσεως αὐτὸς καὶ τὰ παιδία αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ.

55. Ὅτι ἐμοὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἰκέται εἰσὶν, παῖδές μου οὗτοί εἰσιν οὓς ἐξήγαγον ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚϚ'.

1. Ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν. Οὐ ποιήσετε ὑμῖν αὐτοῖς χειροποίητα, οὐδὲ γλυπτὰ, οὐδὲ στήλην ἀναστήσετε ὑμῖν, οὐδὲ λίθον σκοπὸν θήσετε ἐν τῇ γῇ ὑμῶν προσκυνῆσαι αὐτῷ· ἐγώ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

2. Τὰ σάββατά μου φυλάξεσθε, καὶ ἀπὸ τῶν ἁγίων μου φοβηθήσεσθε· ἐγώ εἰμι Κύριος.

3. Ἐὰν τοῖς προστάγμασί μου πορεύησθε, καὶ τὰς ἐντολάς μου φυλάσσησθε, καὶ ποιήσετε αὐτὰς,

4. καὶ δώσω τὸν ὑετὸν ὑμῖν ἐν καιρῷ αὐτοῦ, καὶ ἡ γῆ δώσει τὰ γεννήματα αὐτῆς, καὶ τὰ ξύλα τῶν πεδίων ἀποδώσει τὸν καρπὸν αὐτῶν·

5. καὶ καταλήψεται ὑμῖν ὁ ἀλοητὸς τὸν τρυγητὸν, καὶ ὁ τρυγητὸς καταλήψεται τὸν σπόρον· καὶ φάγεσθε τὸν ἄρτον ὑμῶν εἰς πλησμονὴν, καὶ κατοικήσετε μετὰ ἀσφαλείας ἐπὶ τῆς γῆς ὑμῶν, καὶ πόλεμος οὐ διελεύσεται διὰ τῆς γῆς ὑμῶν,

6. καὶ δώσω εἰρήνην ἐν τῇ γῇ ὑμῶν· καὶ κοιμηθή-

43. Non distendes eum in labore, et timebis Dominum Deum tuum.

44. Et puer et ancilla quicumque fuerint tibi ex gentibus, quicumque in circuitu tuo sunt, ex eis emetis servum et servam,

45. et ex filiis incolarum qui sunt in vobis, et ex cognatis eorum, quicumque facti fuerint in terra vestra, sint vobis in possessionem.

46. Et distribuetis eos filiis vestris post vos, et erunt vobis possessi in æternum: ex fratribus autem vestris filiis Israel, unusquisque fratrem suum non distendet eum in laboribus.

47. Si autem invenerit manus proselyti vel incolæ qui apud te, et ad inopiam redactus frater tuus venditus fuerit proselyto vel incolæ qui apud te, vel ex stirpe proselyto,

48. postquam venditus ei fuerit, redemptio erit ejus: unus fratrum ejus redimet eum.

49. Frater patris ejus, vel filius fratris redimet eum, vel ex propinquis carnium ejus de tribu ejus redimet eum. Si autem abundans factus manibus redimat seipsum,

50. et computabit cum eo qui emit eum, ab anno quo vendidit seipsnm ei, usque ad annum remissionis, et erit argentum venditionis ejus tamquam mercenarii: annum ex anno erit cum eo.

51. Si cui autem plus annorum fuerit, ad hæc reddet redemptionem suam de argento venditionis suæ.

52. Si autem parum restet de annis ad annum remissionis, et computabit ei secundum annos ejus, et reddet redemptionem suam

53. tamquam mercenarius: annum ex anno erit cum eo: non distendes eum in labore ante te.

54. Si autem non redimatur per hæc, egredietur in anno remissionis ipse et filii ejus cum eo.

55. Quia mihi filii Israel famuli sunt, pueri mei hi sunt, quos eduxi de terra Ægypti.

CAPUT XXVI.

1. Ego Dominus Deus vester. Non facietis vobis ipsis manufacta neque sculptilia, neque titulum erigetis vobis, neque lapidem signum ponetis in terra vestra ad adorandum illum: ego sum Dominus Deus vester.

2. Sabbata mea custodietis, et a sanctis meis timebitis: ego sum Dominus.

3. Si in præceptis meis ambulaveritis, et mandata mea custodieritis, et feceritis ea,

4. et dabo pluviam vobis in tempore suo, et terra dabit genimina sua, et ligna camporum reddent fructum suum:

5. et comprehendet vobis trituratio vindemiam, et vindemia comprehendet sationem: et manducabitis panem vestrum ad saturitatem, et habitabitis cum securitate super terram vestram, et bellum non pertransibit per terram vestram,

6. et dabo pacem in terra vestra: et dormietis, et non

σεσθε, καὶ οὐκ ἔσται ὑμᾶς ὁ ἐκφοβῶν· καὶ ἀπολῶ θηρία πονηρὰ ἐκ τῆς γῆς ὑμῶν.

7. Καὶ διώξεσθε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καὶ πεσοῦνται ἐναντίον ὑμῶν φόνῳ.

8. Καὶ διώξονται ἐξ ὑμῶν πέντε ἑκατὸν, καὶ ἑκατὸν ὑμῶν διώξονται μυριάδας· καὶ πεσοῦνται οἱ ἐχθροὶ ὑμῶν ἐναντίον ὑμῶν μαχαίρᾳ.

9. Καὶ ἐπιβλέψω ἐφ' ὑμᾶς, καὶ αὐξανῶ ὑμᾶς, καὶ πληθυνῶ ὑμᾶς, καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου μεθ' ὑμῶν.

10. Καὶ φάγεσθε παλαιὰ καὶ παλαιὰ παλαιῶν, καὶ παλαιὰ ἐκ προσώπου νέων ἐξοίσετε.

11. Καὶ θήσω τὴν σκηνήν μου ἐν ὑμῖν, καὶ οὐ βδελύξεται ἡ ψυχή μου ὑμᾶς,

12. καὶ ἐμπεριπατήσω ἐν ὑμῖν· καὶ ἔσομαι ὑμῶν Θεὸς, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι λαός.

13. Ἐγώ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν, ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὄντων ὑμῶν δούλων· καὶ συνέτριψα τὸν δεσμὸν τοῦ ζυγοῦ ὑμῶν, καὶ ἤγαγον ὑμᾶς μετὰ παῤῥησίας.

14. Ἐὰν δὲ μὴ ὑπακούσητέ μου, μὴ δὲ ποιήσετε τὰ προστάγματά μου ταῦτα,

15. ἀλλὰ ἀπειθήσητε αὐτοῖς, καὶ τοῖς κρίμασί μου προσοχθίσῃ ἡ ψυχὴ ὑμῶν, ὥστε ὑμᾶς μὴ ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολάς μου, ὥστε διασκεδάσαι τὴν διαθήκην μου,

16. καὶ ἐγὼ ποιήσω οὕτως ὑμῖν· καὶ ἐπιστήσω ἐφ' ὑμᾶς τὴν ἀπορίαν, τήν τε ψώραν, καὶ τὸν ἴκτερα σφακελίζοντα τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν, καὶ τὴν ψυχὴν ὑμῶν ἐκτήκουσαν· καὶ σπερεῖτε διακενῆς τὰ σπέρματα ὑμῶν, καὶ ἔδονται οἱ ὑπεναντίοι ὑμῶν.

17. Καὶ ἐπιστήσω τὸ πρόσωπόν μου ἐφ' ὑμᾶς, καὶ πεσεῖσθε ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν, καὶ διώξονται ὑμᾶς οἱ μισοῦντες ὑμᾶς, καὶ φεύξεσθε οὐδενὸς διώκοντος ὑμᾶς.

18. Καὶ ἐὰν ἕως τούτου μὴ ὑπακούσητέ μου, καὶ προσθήσω τοῦ παιδεῦσαι ὑμᾶς ἑπτάκις ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν.

19. Καὶ συντρίψω τὴν ὕβριν τῆς ὑπερηφανίας ὑμῶν· καὶ θήσω τὸν οὐρανὸν ὑμῖν σιδηροῦν, καὶ τὴν γῆν ὑμῶν ὡσεὶ χαλκῆν.

20. Καὶ ἔσται εἰς κενὸν ἡ ἰσχὺς ὑμῶν· καὶ οὐ δώσει ἡ γῆ ὑμῶν τὸν σπόρον αὐτῆς, καὶ τὸ ξύλον τοῦ ἀγροῦ ὑμῶν οὐ δώσει τὸν καρπὸν αὐτοῦ.

21. Καὶ ἐὰν μετὰ ταῦτα πορεύησθε πλάγιοι, καὶ μὴ βούλησθε ὑπακούειν μου, προσθήσω ὑμῖν πληγὰς ἑπτὰ κατὰ τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν.

22. Καὶ ἀποστέλλω ἐφ' ὑμᾶς τὰ θηρία τὰ ἄγρια τῆς γῆς, καὶ κατέδεται ὑμᾶς, καὶ ἐξαναλώσει τὰ κτήνη ὑμῶν, καὶ ὀλιγοστοὺς ποιήσω ὑμᾶς, καὶ ἐρημωθήσονται αἱ ὁδοὶ ὑμῶν.

23. Καὶ ἐπὶ τούτοις ἐὰν μὴ παιδευθῆτε, ἀλλὰ πορεύησθε πρός με πλάγιοι,

24. πορεύσομαι κἀγὼ μεθ' ὑμῶν θυμῷ πλαγίῳ, καὶ πατάξω ὑμᾶς κἀγὼ ἑπτάκις ἀντὶ τῶν ἁμαρτιῶν ὑμῶν.

25. Καὶ ἐπάξω ἐφ' ὑμᾶς μάχαιραν ἐκδικοῦσαν δίκην διαθήκης, καὶ καταφεύξεσθε εἰς τὰς πόλεις ὑμῶν· καὶ ἐξαποστελῶ θάνατον εἰς ὑμᾶς, καὶ παραδοθήσεσθε εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν.

26. Ἐν τῷ θλίψαι ὑμᾶς σιτοδείᾳ ἄρτων, καὶ πέψουσι δέκα γυναῖκες τοὺς ἄρτους ὑμῶν ἐν κλιβάνῳ ἑνὶ, καὶ ἀποδώσουσι τοὺς ἄρτους ὑμῶν ἐν σταθμῷ, καὶ φάγεσθε, καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῆτε.

erit qui vos exterreat : et exterminabo bestias malas de terra vestra.

7. Et persequemini inimicos vestros, et cadent in conspectu vestro cæde.

8. Et persequentur ex vobis quinque centum, et centum ex vobis persequentur decem millia : et cadent inimici vestri in conspectu vestro gladio.

9. Et respiciam super vos, et augebo vos, et multiplicabo vos, et statuam testamentum meum vobiscum.

10. Et manducabitis vetera et vetera veterum, et ejicietis vetera a conspectu novorum.

11. Et ponam tabernaculum meum in vobis, et non abominabitur anima mea vos,

12. et inambulabo inter vos : et ero Deus vester, et vos eritis mihi populus.

13. Ego sum Dominus Deus vester, qui eduxi vos de terra Ægypti, cum essetis servi : et contrivi vinculum jugi vestri, et duxi vos cum fiducia.

14. Si autem non obedieritis mihi, neque feceritis præcepta mea hæc,

15. sed increduli fueritis illis, et judicia mea exhorruerit anima vestra, ut non faciatis omnia mandata mea, ut dissipetis testamentum meum;

16. et ego faciam sic vobis : et obfirmabo super vos egestatem, et scabiem, et morbum regium consumentem oculos vestros, et animam vestram liquefacientem : et seminabitis frustra semina vestra, et comedent adversarii vestri.

17. Et obfirmabo faciem meam in vos, et cadetis ante inimicos vestros, et persequentur vos qui oderunt vos, et fugietis nemine persequente vos.

18. Et si usque adhuc non obedieritis mihi, et apponam castigare vos septies in peccatis vestris.

19. Et conteram contumeliam superbiæ vestræ, et ponam cœlum vobis ferreum, et terram vestram tamquam æneam.

20. Et erit frustra fortitudo vestra : et non dabit terra vestra semen suum, et lignum agri vestri non dabit fructum suum.

21. Et si post hæc ambulaveritis obliqui, et nolueritis obedire mihi, adjiciam vobis plagas septem secundum peccata vestra.

22. Et mitto in vos bestias agrestes terræ, et comedent vos, et consument pecora vestra, et paucos faciam vos, et desertæ fient viæ vestræ.

23. Et in his si non eritis castigati, sed ambulaveritis erga me obliqui,

24. ambulabo et ego vobiscum furore obliquo, et percutiam vos et ego septies pro peccatis vestris.

25. Et inducam super vos gladium vindicantem vindictam testamenti, et confugietis in civitates vestras, et emittam mortem in vos, et trademini in manus inimicorum.

26. In tribulando vos penuria panum, et coquent decem mulieres panes vestros in clibano uno, et reddent panes vestros in pondere, et comedetis, et non saturabimini.

27. Ἐὰν δὲ ἐπὶ τούτοις μὴ ὑπακούσητέ μου, καὶ πορεύησθε πρός με πλάγιοι,

28. καὶ αὐτὸς πορεύσομαι μεθ' ὑμῶν ἐν θυμῷ πλαγίῳ, καὶ παιδεύσω ὑμᾶς ἐγὼ ἑπτάκις κατὰ τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν.

29. Καὶ φάγεσθε τὰς σάρκας τῶν υἱῶν ὑμῶν, καὶ τὰς σάρκας τῶν θυγατέρων ὑμῶν φάγεσθε.

30. Καὶ ἐρημώσω τὰς στήλας ὑμῶν, καὶ ἐξολοθρεύσω τὰ ξύλινα χειροποίητα ὑμῶν, καὶ θήσω τὰ κῶλα ὑμῶν ἐπὶ τὰ κῶλα τῶν εἰδώλων ὑμῶν, καὶ προσοχθιεῖ ἡ ψυχή μου ὑμῖν.

31. Καὶ θήσω τὰς πόλεις ὑμῶν ἐρήμους, καὶ ἐξερημώσω τὰ ἅγια ὑμῶν, καὶ οὐ μὴ ὀσφρανθῶ τῆς ὀσμῆς τῶν θυσιῶν ὑμῶν.

32. Καὶ ἐξερημώσω ἐγὼ τὴν γῆν ὑμῶν, καὶ θαυμάσονται ἐπ' αὐτῇ οἱ ἐχθροὶ ὑμῶν, οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐτῇ.

33. Καὶ διασπερῶ ὑμᾶς εἰς τὰ ἔθνη, καὶ ἐξαναλώσει ὑμᾶς ἐπιπορευομένη ἡ μάχαιρα, καὶ ἔσται ἡ γῆ ὑμῶν ἔρημος, καὶ αἱ πόλεις ὑμῶν ἔσονται ἔρημοι.

34. Τότε εὐδοκήσει ἡ γῆ τὰ σάββατα αὐτῆς πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ἐρημώσεως αὐτῆς,

35. καὶ ὑμεῖς ἔσεσθε ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν· τότε σαββατιεῖ ἡ γῆ, καὶ εὐδοκήσει ἡ γῆ τὰ σάββατα αὐτῆς πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ἐρημώσεως αὐτῆς· σαββατιεῖ ἃ οὐκ ἐσαββάτισεν ἐν τοῖς σαββάτοις ὑμῶν, ἡνίκα κατῳκεῖτε αὐτήν.

36. Καὶ τοῖς καταλειφθεῖσιν ἐξ ὑμῶν ἐπάξω δουλείαν εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν· καὶ διώξεται αὐτοὺς φωνὴ φύλλου φερομένου, καὶ φεύξονται ὡς φεύγοντες ἀπὸ πολέμου, καὶ πεσοῦνται οὐδενὸς διώκοντος.

37. Καὶ ὑπερόψεται ὁ ἀδελφὸς τὸν ἀδελφὸν ὡσεὶ ἐν πολέμῳ, οὐθενὸς κατατρέχοντος, καὶ οὐ δυνήσεσθε ἀντιστῆναι τοῖς ἐχθροῖς ὑμῶν.

38. Καὶ ἀπολεῖσθε ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ κατέδεται ὑμᾶς ἡ γῆ τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν.

39. Καὶ οἱ καταλειφθέντες ἀφ' ὑμῶν καταφθαρήσονται διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν, καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν πατέρων αὐτῶν· ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν τακήσονται.

40. Καὶ ἐξαγορεύσουσι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν, καὶ τὰς ἁμαρτίας τῶν πατέρων αὐτῶν, ὅτι παρέβησαν καὶ ὑπερεῖδόν με, καὶ ὅτι ἐπορεύθησαν ἐναντίον μου πλάγιοι,

41. καὶ ἐγὼ ἐπορεύθην μετ' αὐτῶν ἐν θυμῷ πλαγίῳ· καὶ ἀπολῶ αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν. Τότε ἐντραπήσεται ἡ καρδία αὐτῶν ἡ ἀπερίτμητος, καὶ τότε εὐδοκήσουσι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.

42. Καὶ μνησθήσομαι τῆς διαθήκης Ἰακὼβ, καὶ τῆς διαθήκης Ἰσαὰκ, καὶ τῆς διαθήκης Ἀβραὰμ μνησθήσομαι·

43. καὶ τῆς γῆς μνησθήσομαι, καὶ ἡ γῆ ἐγκαταλειφθήσεται ἀπ' αὐτῶν· τότε προσδέξεται ἡ γῆ τὰ σάββατα αὐτῆς, ἐν τῷ ἐρημωθῆναι αὐτὴν δι' αὐτούς· καὶ αὐτοὶ προσδέξονται τὰς αὐτῶν ἀνομίας, ἀνθ' ὧν τὰ κρίματά μου ὑπερεῖδον, καὶ τοῖς προστάγμασί μου προσώχθισαν τῇ ψυχῇ αὐτῶν.

44. Καὶ οὐδ' ὡς ὄντων αὐτῶν ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν οὐχ ὑπερεῖδον αὐτοὺς, οὐδὲ προσώχθισα αὐτοῖς, ὥστε ἐξαναλῶσαι αὐτοὺς τοῦ διασκεδάσαι τὴν διαθήκην μου τὴν πρὸς αὐτούς· ἐγὼ γάρ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς αὐτῶν.

45. Καὶ μνησθήσομαι διαθήκης αὐτῶν τῆς προτέ-

27. Si autem in his non obedieritis mihi, et ambulaveritis erga me obliqui;

28. et ipse ambulabo vobiscum in furore obliquo, et castigabo ego vos septies secundum peccata vestra.

29. Et comedetis carnes filiorum vestrorum, et carnes filiarum vestrarum comedetis.

30. Et desolabo titulos vestros, et disperdam lignea manufacta vestra, et ponam cadavera vestra super cadavera idolorum, et exhorrescet anima mea vos.

31. Et ponam urbes vestras, desertas, et desolabo sancta vestra, et non olfaciam odorem sacrificiorum vestrorum.

32. Et desolabo ego terram vestram, et mirabuntur super eam inimici vestri, inhabitantes in ea.

33. Et dispergam vos in gentes, et consumet vos perambulans gladius, et erit terra vestra deserta, et civitates vestræ erunt desertæ.

34. Tunc bene sentiet terra sabbata sua omnes dies desolationis suæ,

35. et vos eritis in terra inimicorum vestrorum : tunc sabbatizabit terra, et bene sentiet terra sabbata sua omnes dies desolationis suæ: sabbatizabit quæ non sabbatizavit in sabbatis vestris, quando inhabitabatis eam.

36. Et eis qui residui fuerint ex vobis superducam servitutem in cor eorum in terra inimicorum suorum : et persequetur eos vox folii volantis, et fugient sicut fugientes de bello, et cadent nemine persequente.

37. Et despiciet frater fratrem sicut in bello, nemine incurrente, et non poteritis resistere inimicis vestris.

38. Et peribitis inter gentes, et comedet vos terra inimicorum vestrorum.

39. Et qui residui fuerint ex vobis corrumpentur propter peccata sua, et propter peccata patrum suorum : in terra inimicorum suorum tabescent.

40. Et confitebuntur peccata sua, et peccata patrum suorum, quoniam prævaricati sunt et despexerunt me, et quoniam ambulaverunt coram me obliqui,

41. et ego ambulavi cum eis in furore obliquo : et perdam eos in terra inimicorum eorum. Tunc confundetur cor eorum incircumcisum, et tunc bene sentient peccata sua.

42. Et recordabor testamenti Jacob, et testamenti Isaac, et testamenti Abraham recordabor :

43. et terræ recordabor, et terra derelinquetur ab eis : tunc accipiet terra sabbata sua, cum ipsa desolata fuerit propter eos : et ipsi accipient iniquitates suas, pro eo quod judicia mea despexerunt, et præcepta mea exhorruerunt animo suo.

44. Verumtamen neque cum essent in terra inimicorum suorum despexi eos, neque exhorrui eos, ut delerem illos dissipando testamentum meum quod erga illos : ego enim sum Dominus Deus eorum.

45. Et recordabor testamenti eorum prioris, cum edu-

ρας, ὅτι ἐξήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας ἔναντι τῶν ἐθνῶν, τοῦ εἶναι αὐτῶν Θεός· ἐγώ εἰμι Κύριος.

46. Ταῦτα τὰ κρίματά μου, καὶ τὰ προστάγματά μου, καὶ ὁ νόμος ὃν ἔδωκε Κύριος ἀναμέσον αὐτοῦ καὶ ἀναμέσον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ ἐν χειρὶ Μωϋσῆ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ΄.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς· Ὃς ἂν εὔξηται εὐχὴν ὥστε τιμὴν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ τῷ Κυρίῳ,

3. ἔσται ἡ τιμὴ τοῦ ἄρσενος ἀπὸ εἰκοσαετοῦς ἕως ἑξηκονταετοῦς, ἔσται αὐτοῦ ἡ τιμὴ πεντήκοντα δίδραχμα ἀργυρίου τῷ σταθμῷ τῷ ἁγίῳ·

4. τῆς δὲ θηλείας ἔσται ἡ συντίμησις τριάκοντα δίδραχμα.

5. Ἐὰν δὲ ἀπὸ πενταετοῦς ἕως εἴκοσι ἐτῶν, ἔσται ἡ τιμὴ τοῦ ἄρσενος εἴκοσι δίδραχμα· τῆς δὲ θηλείας, δέκα δίδραχμα.

6. Ἀπὸ δὲ μηνιαίου ἕως πενταετοῦς, ἔσται ἡ τιμὴ τοῦ ἄρσενος πέντε δίδραχμα· τῆς δὲ θηλείας, τρία δίδραχμα ἀργυρίου.

7. Ἐὰν δὲ ἀπὸ ἑξηκονταετῶν καὶ ἐπάνω, ἐὰν μὲν ἄρσεν ᾖ, ἔσται ἡ τιμὴ αὐτοῦ πεντεκαίδεκα δίδραχμα ἀργυρίου· ἐὰν δὲ θήλεια, δέκα δίδραχμα.

8. Ἐὰν δὲ ταπεινὸς ᾖ τῇ τιμῇ, στήσεται ἐναντίον τοῦ ἱερέως, καὶ τιμήσεται αὐτὸν ὁ ἱερεύς· καθάπερ ἰσχύει ἡ χεὶρ τοῦ εὐξαμένου, τιμήσεται αὐτὸν ὁ ἱερεύς.

9. Ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν προσφερομένων ἀπ' αὐτῶν δῶρον τῷ Κυρίῳ, ὃς ἂν δῷ ἀπὸ τούτων τῷ Κυρίῳ, ἔσται ἅγιον.

10. Οὐκ ἀλλάξει αὐτὸ καλὸν πονηρῷ, οὐδὲ πονηρὸν καλῷ· ἐὰν δὲ ἀλλάσσων ἀλλάξῃ αὐτὸ κτῆνος κτήνει, ἔσται αὐτὸ καὶ τὸ ἄλλαγμα ἅγια.

11. Ἐὰν δὲ πᾶν κτῆνος ἀκάθαρτον, ἀφ' ὧν οὐ προσφέρεται ἀπ' αὐτῶν δῶρον τῷ Κυρίῳ, στήσει τὸ κτῆνος ἔναντι τοῦ ἱερέως,

12. καὶ τιμήσεται αὐτὸ ὁ ἱερεὺς, ἀναμέσον καλοῦ καὶ ἀναμέσον πονηροῦ· καὶ καθότι ἂν τιμήσηται αὐτὸ ὁ ἱερεὺς, οὕτω στήσεται.

13. Ἐὰν δὲ λυτρούμενος λυτρώσηται αὐτὸ, προσθήσει τὸ ἐπίπεμπτον πρὸς τὴν τιμὴν αὐτοῦ.

14. Καὶ ἄνθρωπος ὃς ἂν ἁγιάσῃ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἁγίαν τῷ Κυρίῳ, καὶ τιμήσηται αὐτὴν ὁ ἱερεὺς ἀναμέσον καλῆς καὶ ἀναμέσον πονηρᾶς· ὡς ἂν τιμήσηται αὐτὴν ὁ ἱερεὺς, οὕτω σταθήσεται.

15. Ἐὰν δὲ ὁ ἁγιάσας αὐτὴν λυτρῶται τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, προσθήσει ἐπ' αὐτὸ τὸ ἐπίπεμπτον τοῦ ἀργυρίου τῆς τιμῆς, καὶ ἔσται αὐτῷ.

16. Ἐὰν δὲ ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ τῆς κατασχέσεως αὐτοῦ ἁγιάσῃ ἄνθρωπος τῷ Κυρίῳ, καὶ ἔσται ἡ τιμὴ κατὰ τὸν σπόρον αὐτοῦ· κόρου κριθῶν πεντήκοντα δίδραχμα ἀργυρίου.

17. Ἐὰν δὲ ἀπὸ τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς ἀφέσεως ἁγιάσῃ τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ, κατὰ τὴν τιμὴν αὐτοῦ στήσεται.

18. Ἐὰν δὲ ἔσχατον μετὰ τὴν ἄφεσιν ἁγιάσῃ τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ, προσλογιεῖται αὐτῷ ὁ ἱερεὺς τὸ ἀργύριον ἐπὶ τὰ ἔτη τὰ ἐπίλοιπα, ἕως εἰς τὸν ἐνιαυτὸν τῆς ἀφέσεως, καὶ ἀνθυφαιρεθήσεται ἀπὸ τῆς συντιμήσεως αὐτοῦ.

eos de terra Ægypti, de domo servitutis, coram gentibus, ut sim eorum Deus : ego sum Dominus.

46. Hæc sunt judicia mea, et præcepta mea, et lex quam dedit Dominus inter se et inter filios Israel, in monte Sina in manu Moysis.

CAPUT XXVII.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

2. Loquere filiis Israel, et dices eis : Quicumque voverit votum tamquam pretium animæ suæ Domino ;

3. erit pretium masculi, a viginti annis usque ad sexaginta annos, erit ejus pretium quinquaginta didrachma argenti pondere ipso sancto :

4. fœminæ autem erit æstimatio triginta didrachma.

5. Si autem a quinque annis usque ad viginti annos, erit pretium masculi viginti didrachma : fœminæ autem decem didrachma.

6 Ab uno autem mense usque ad quinque annos, erit pretium masculi quinque didrachma : fœminæ autem tria didrachma argenti.

7. Si autem a sexaginta annis et supra, siquidem masculus fuerit, erit pretium ejus quindecim didrachma argenti : si autem fœmina, decem didrachma.

8. Si autem humilis fuerit pretio, stabit ante sacerdotem, et æstimabit eum sacerdos : sicut valet manus ejus qui vovit, æstimabit eum sacerdos.

9. Si autem de pecoribus quæ offeruntur de eis munus Domino, quicumque dederit de eis Domino, erit sanctum.

10. Non permutabit illud bonum malo, neque malum bono : si autem permutans permutaverit illud, ipsum et permutatio erunt sancta.

11. Si autem omne pecus immundum, de quibus non offertur de eis munus Domino, statuet pecus ante sacerdotem,

12. et æstimabit illud sacerdos inter bonum, et inter malum : et prout æstimaverit illud sacerdos, sic statuetur.

13. Si autem redimens redemerit illud, adjiciet quintas ad pretium ejus.

14. Et homo quicumque sanctificaverit domum suam sanctam Domino, et æstimabit eam sacerdos inter bonam et malam : quomodocumque æstimaverit eam sacerdos, sic constabit.

15. Si autem qui sanctificavit eam redimat domum suam ; adjiciet super illud quintas argenti pretii, et erit ei.

16. Si autem de agro possessionis suæ sanctificaverit homo Domino, et erit pretium secundum sementem ejus : pro coro hordei quinquaginta didrachma argenti.

17. Si autem ab anno remissionis sanctificaverit agrum suum, secundum pretium ejus statuetur.

18. Si autem ultimo post remissionem sanctificaverit agrum suum, computabit ei sacerdos argentum ad annos qui restant usque ad annum remissionis, et subducetur ab æstimatione illius.

19. Ἐὰν δὲ λυτρῶται τὸν ἀγρὸν ὁ ἁγιάσας αὐτὸν, προςθήσει τὸ ἐπίπεμπτον τοῦ ἀργυρίου πρὸς τὴν τιμὴν αὐτοῦ, καὶ ἔσται αὐτῷ.
20. Ἐὰν δὲ μὴ λυτρῶται τὸν ἀγρὸν, καὶ ἀποδῶται τὸν ἀγρὸν ἀνθρώπῳ ἑτέρῳ, οὐκέτι μὴ λυτρώσηται αὐτόν·
21. ἀλλ' ἔσται ὁ ἀγρὸς, ἐξεληλυθυίας τῆς ἀφέσεως, ἅγιος τῷ Κυρίῳ, ὥςπερ ἡ γῆ ἡ ἀφωρισμένη τῷ ἱερεῖ ἔσται κατάσχεσις αὐτοῦ.
22. Ἐὰν δὲ ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ οὗ κέκτηται, ὅς οὐκ ἔστιν ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ τῆς κατασχέσεως αὐτοῦ, ἁγιάσῃ τῷ Κυρίῳ,
23. λογιεῖται πρὸς αὐτὸν ὁ ἱερεὺς τὸ τέλος τῆς τιμῆς ἐκ τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς ἀφέσεως, καὶ ἀποδώσει τὴν τιμὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἁγίαν τῷ Κυρίῳ.
24. Καὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῆς ἀφέσεως ἀποδοθήσεται ὁ ἀγρὸς τῷ ἀνθρώπῳ παρ' οὗ κέκτηται αὐτὸν, οὗ ἦν ἡ κατάσχεσις τῆς γῆς.
25. Καὶ πᾶσα τιμὴ ἔσται σταθμίοις ἁγίοις· εἴκοσι ὀβολοὶ ἔσται τὸ δίδραχμον.
26. Καὶ πᾶν πρωτότοκον ὃ ἐὰν γένηται ἐν τοῖς κτήνεσί σου, ἔσται τῷ Κυρίῳ, καὶ οὐ καθαγιάσει αὐτὸ οὐδείς· ἐάν τε μόσχον, ἐάν τε πρόβατον, τῷ Κυρίῳ ἐστίν.
27. Ἐὰν δὲ τῶν τετραπόδων τῶν ἀκαθάρτων, ἀλλάξῃ κατὰ τὴν τιμὴν αὐτοῦ, καὶ προςθήσει τὸ ἐπίπεμπτον πρὸς αὐτὸ, καὶ ἔσται αὐτῷ· ἐὰν δὲ μὴ λυτρῶται, πραθήσεται κατὰ τὸ τίμημα αὐτοῦ.
28. Πᾶν δὲ ἀνάθεμα, ὃ ἂν ἀναθῇ ἄνθρωπος τῷ Κυρίῳ ἀπὸ πάντων, ὅσα αὐτῷ ἐστιν, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, καὶ ἀπὸ ἀγροῦ κατασχέσεως αὐτοῦ, οὐκ ἀποδώσεται, οὐδὲ λυτρώσεται· πᾶν ἀνάθεμα, ἅγιον ἁγίων ἔσται τῷ Κυρίῳ.
29. Καὶ πᾶν ὃ ἐὰν ἀνατεθῇ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, οὐ λυτρωθήσεται, ἀλλὰ θανάτῳ θανατωθήσεται.
30. Πᾶσα δεκάτη τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ σπέρματος τῆς γῆς, καὶ τοῦ καρποῦ τοῦ ξυλίνου, τῷ Κυρίῳ ἐστὶν, ἅγιον τῷ Κυρίῳ.
31. Ἐὰν δὲ λυτρῶται λύτρῳ ἄνθρωπος τὴν δεκάτην αὐτοῦ, τὸ ἐπίπεμπτον προςθήσει πρὸς αὐτὸν, καὶ ἔσται αὐτῷ.
32. Καὶ πᾶσα δεκάτη βοῶν, καὶ προβάτων, καὶ πᾶν ὃ ἂν ἔλθῃ ἐν τῷ ἀριθμῷ ὑπὸ τὴν ῥάβδον, τὸ δέκατον ἔσται ἅγιον τῷ Κυρίῳ.
33. Οὐκ ἀλλάξεις καλὸν πονηρῷ, οὐδὲ πονηρὸν καλῷ· ἐὰν δὲ ἀλλάσσων ἀλλάξῃς αὐτὸ, καὶ τὸ ἄλλαγμα αὐτοῦ ἔσται ἅγιον, οὐ λυτρωθήσεται.
34. Αὗταί εἰσιν αἱ ἐντολαὶ ἃς ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μωϋσῇ πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ.

19. Si autem redimat agrum is qui sanctificavit eum, adjiciet quintas argenti ad pretium ejus, et erit ipsi.
20. Si autem non redimat agrum, et vendat agrum homini alteri, non ultra redimet eum :
21. sed erit ager, postquam exierit remissio, sanctus Domino, tamquam terra quæ segregata est sacerdoti erit possessio ejus.
22. Si autem de agro quem acquisivit, qui non est de agro possessionis suæ, sanctificaverit Domino,
23. supputabit erga eum sacerdos finem pretii ex anno remissionis, et reddet pretium in die illa sanctum Domino.
24. Et in anno remissionis reddetur ager homini a quo acquisivit eum, cujus erat possessio terræ.
25. Et omne pretium erit ponderibus sanctis : viginti oboli erit didrachma.
26. Et omne primogenitum quodcumque natum fuerit in pecoribus tuis, erit Domino, et nemo sanctificabit illud : sive vitulum, sive ovem, Domino erit.
27. Si autem quadrupedum immundorum, permutabit juxta pretium ejus, et adjiciet quintas ad illud, et erit ipsi : si autem non redimat, vendetur secundum æstimationem ejus.
28. Omnis autem consecratio, quæcumque consecraverit homo Domino de omnibus quæ ipsi sunt, ab homine usque ad pecus, et de agro possessionis suæ, non vendetur, neque redimetur : omnis consecratio, sanctum sanctorum erit Domino.
29. Et omnis consecratio quæ consecrata fuerit ab hominibus, non redimetur, sed morte morietur.
30. Omnis decima de semine terræ, et fructu ligneo, Domino est, sanctum Domino.
31. Si autem redimat redemptione homo decimam suam, quintam adjiciet ad illud, et erit ipsi.
32. Et omnis decima boum, et ovium, et quodcumque venerit in numerum sub virga, decimum quodque erit sanctum Domino.
33. Non permutabis bonum malo, neque malum bono : si autem permutans permutaveris illud, et permutatio ejus erit sancta, non redimetur.
34. Hæc sunt mandata quæ mandavit Dominus Moysi ad filios Israel in monte Sina.

ΑΡΙΘΜΟΙ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ Σινᾶ, ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, ἐν μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ δευτέρου, ἔτους δευτέρου, ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, λέγων·

NUMERI.

CAPUT I.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen in deserto Sina, in tabernaculo testimonii, in una mensis secundi, anno secundo, egressis ipsis de terra Ægypti, dicens :

2. Λάβετε ἀρχὴν πάσης συναγωγῆς Ἰσραὴλ κατὰ συγγενείας, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ἐξ ὀνόματος αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν·

3. πᾶς ἄρσην ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν δυνάμει Ἰσραὴλ, ἐπισκέψασθε αὐτοὺς σὺν δυνάμει αὐτῶν· σὺ καὶ Ἀαρὼν ἐπισκέψασθε αὐτούς.

4. Καὶ μεθ' ὑμῶν ἔσονται ἕκαστος κατὰ φυλὴν ἑκάστου ἀρχόντων, κατ' οἴκους πατριῶν ἔσονται.

5. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν οἵ τινες παραστήσονται μεθ' ὑμῶν· Τῶν Ῥουβήν· Ἐλισοὺρ υἱὸς Σεδιούρ.

6. Τῶν Συμεών· Σαλαμιὴλ υἱὸς Σουρισαδαί.

7. Τῶν Ἰούδα· Ναασσῶν υἱὸς Ἀμιναδάβ.

8. Τῶν Ἰσσάχαρ· Ναθαναὴλ υἱὸς Σωγάρ.

9. Τῶν Ζαβουλών· Ἐλιὰβ υἱὸς Χαιλών.

10. Τῶν υἱῶν Ἰωσὴφ τῶν Ἐφραίμ· Ἐλισαμὰ υἱὸς Ἐμιούδ. Τῶν Μανασσῆ· Γαμαλιὴλ υἱὸς Φαδασσούρ.

11. Τῶν Βενιαμίν· Ἀβιδὰν υἱὸς Γαδεωνί.

12. Τῶν Δάν· Ἀχιέζερ υἱὸς Ἀμισαδαί.

13. Τῶν Ἀσήρ· Φαγαϊὴλ υἱὸς Ἐχράν.

14. Τῶν Γάδ· Ἐλισὰφ υἱὸς Ῥαγουήλ.

15. Τῶν Νεφθαλί· Ἀχιρὲ υἱὸς Αἰνάν.

16. Οὗτοι ἐπίκλητοι τῆς συναγωγῆς, ἄρχοντες τῶν φυλῶν κατὰ πατριὰς αὐτῶν, χιλίαρχοι Ἰσραήλ εἰσι.

17. Καὶ ἔλαβε Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν τοὺς ἄνδρας τούτους τοὺς ἀνακληθέντας ἐξ ὀνόματος.

18. Καὶ πᾶσαν τὴν συναγωγὴν συνήγαγον ἐν μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ δευτέρου ἔτους, καὶ ἐπηξονοῦσαν κατὰ γενέσεις αὐτῶν, κατὰ πατριὰς αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶν ἀρσενικὸν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν,

19. ὃν τρόπον συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ· καὶ ἐπεσκέπησαν ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ Σινᾶ.

20. Καὶ ἐγένοντο οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν πρωτοτόκου Ἰσραὴλ κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει,

21. ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Ῥουβὴν, ἓξ καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι.

22. Τοῖς υἱοῖς Συμεὼν κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει,

23. ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Συμεὼν, ἐννέα καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τριακόσιοι. (a)

26. Τοῖς υἱοῖς Ἰούδα κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει,

27. ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα, τέσσαρες καὶ ἑβδομήκοντα χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι.

28. Τοῖς υἱοῖς Ἰσσάχαρ κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει,

2. Sumite principium omnis synagogæ Israel secundum cognationes, secundum domos patriarum eorum, secundum numerum ex nomine eorum, secundum caput eorum :

3. omnis masculus a viginti annis et supra, omnis egrediens Israel, recognoscite eos cum virtute eorum : tu et Aaron recognoscite eos.

4. Et vobiscum erunt unusquisque secundum tribum uniuscujusque principum, secundum domos patriarum erunt.

5. Et hæc sunt nomina virorum qui quidem assistent vobiscum. Ex iis qui Ruben : Elisur filius Sediur.

6. Ex iis qui Symeon : Salamiel filius Surisadai.

7. Ex iis qui Juda : Naasson filius Aminadab.

8. Ex iis qui Issachar : Nathanael filius Sogar.

9. Ex iis qui Zabulon : Eliab filius Chelon.

10. Ex filiis Joseph, qui Ephraim : Elisama filius Emiud. Ex iis qui Manasse : Gamaliel filius Phadasur.

11. Ex iis qui Benjamin : Abidan filius Gadeoni.

12. Ex iis qui Dan : Achiezer filius Amisadai.

13. Ex iis qui Aser : Phagaiel filius Echran.

14. Ex iis qui Gad : Elisaph filius Raguel.

15. Ex iis qui Nephthali : Achire filius Ænan.

16. Hi evocati synagogæ, principes tribuum secundum familias eorum, chiliarchi Israel sunt.

17. Et sumpsit Moyses et Aaron viros hos evocatos ex nomine.

18. Et omnem synagogam congregaverunt in una mensis anni secundi, et recensuerunt secundum progenies eorum, secundum familias eorum, secundum numerum nominum eorum a viginti annis et supra, omne masculinum secundum caput eorum,

19. quemadmodum præcepit Dominus Moysi : et recogniti sunt in deserto ipsius Sina.

20. Et fuerunt filii Ruben primogeniti Israel secundum propinquitates eorum, secundum populos eorum, secundum domos familiarum eorum, secundum numerum nominum eorum, secundum caput eorum, omnia masculina a viginti annis et supra, omnis egrediens in virtute,

21. recognitio eorum de tribu Ruben, sex et quadraginta millia et quingenti.

22. Filiis Symeon secundum propinquitates eorum, secundum populos eorum, secundum domos familiarum eorum, secundum numerum nominum eorum, secundum caput eorum, omnia masculina a viginti annis et supra, omnis procedens in virtute,

23. recognitio eorum de tribu Symeon, novem et quinquaginta millia et trecenti.

26. Filiis Juda secundum propinquitates eorum, secundum populos eorum, secundum domos familiarum eorum, secundum numerum nominum eorum, secundum caput eorum, omnia masculina a viginti annis et supra, omnis procedens in virtute,

27. recognitio eorum de tribu Juda, quatuor et septuaginta millia et sexcenti.

28. Filiis Issachar secundum propinquitates eorum, secundum populos eorum, secundum domos familiarum eorum, secundum numerum nominum eorum, secundum caput eorum, omnia masculina a viginti annis et supra, omnis procedens in virtute,

29. ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Ἰσσάχαρ, τέσσαρες καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι.

30. Τοῖς υἱοῖς Ζαβουλὼν κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει,

31. ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Ζαβουλὼν, ἑπτὰ καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι.

32. Τοῖς υἱοῖς Ἰωσὴφ, υἱοῖς Ἐφραὶμ, κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει,

33. ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Ἐφραὶμ, τεσσαράκοντα χιλίαδες καὶ πεντακόσιοι.

34. Τοῖς υἱοῖς Μανασσῆ κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει,

35. ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Μανασσῆ, δύο καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ διακόσιοι.

36. Τοῖς υἱοῖς Βενιαμὶν κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει,

37. ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Βενιαμὶν, πέντε καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι.

(a) 24. Τοῖς υἱοῖς Γὰδ κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει,

25. ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Γὰδ, πέντε καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι καὶ πεντήκοντα.

38. Τοῖς υἱοῖς Δὰν κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει,

39. ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Δὰν, δύο καὶ ἑξήκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι.

40. Τοῖς υἱοῖς Ἀσὴρ κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει,

41. ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Ἀσὴρ, μία καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι.

42. Τοῖς υἱοῖς Νεφθαλὶ κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει,

43. ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Νεφθαλὶ, τρεῖς καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι.

44. Αὕτη ἡ ἐπίσκεψις ἣν ἐπεσκέψαντο Μωϋσῆς καὶ

29. recognitio eorum de tribu Issachar, quatuor et quinquaginta millia et quadringenti.

30. Filiis Zabulon secundum propinquitates eorum, secundum populos eorum, secundum domos familiarum eorum, secundum numerum nominum eorum, secundum caput eorum, omnia masculina a viginti annis et supra, omnis procedens in virtute,

31. recognitio eorum de tribu Zabulon, septem et quinquaginta millia et quadringenti.

32. Filiis Joseph, filiis Ephraim, secundum propinquitates eorum, secundum populos eorum, secundum domos familiarum eorum, secundum numerum nominum eorum, secundum caput eorum, omnia masculina a viginti annis et supra, omnis procedens in virtute,

33. recognitio eorum de tribu Ephraim, quadraginta millia et quingenti.

34. Filiis Manasse secundum propinquitates eorum, secundum populos eorum, secundum domos familiarum eorum, secundum numerum nominum eorum, secundum caput eorum, omnia masculina a viginti annis et supra, omnis procedens in virtute,

35. recognitio eorum de tribu Manasse, duo et triginta millia et ducenti.

36. Filiis Benjamin secundum propinquitates eorum, secundum populos eorum, secundum domos familiarum eorum, secundum numerum nominum eorum, secundum caput eorum, omnia masculina a viginti annis et supra, omnis procedens in virtute,

37. recognitio eorum de tribu Benjamin, quinque et triginta millia et quadringenti.

24. Filiis Gad secundum propinquitates eorum, secundum populos eorum, secundum domos familiarum eorum, secundum numerum nominum eorum, secundum caput eorum, omnia masculina a viginti annis et supra, omnis procedens in virtute,

25. recognitio eorum de tribu Gad, quinque et quadraginta millia et sexcenti et quinquaginta.

38. Filiis Dan secundum propinquitates eorum, secundum populos eorum, secundum domos familiarum eorum, secundum numerum nominum eorum, secundum caput eorum, omnia masculina a viginti annis et supra, omnis procedens in virtute,

39. recognitio eorum de tribu Dan, duo et sexaginta millia et septingenti.

40. Filiis Aser secundum propinquitates eorum, secundum populos eorum, secundum domos familiarum eorum, secundum numerum nominum eorum, secundum caput eorum, omnia masculina a viginti annis et supra, omnis procedens in virtute,

41. recognitio eorum de tribu Aser, unum et quadraginta millia et quingenti.

42. Filiis Nephthali secundum propinquitates eorum, secundum populos eorum, secundum domos familiarum eorum, secundum numerum nominum eorum, secundum caput eorum, omnia masculina a viginti annis et supra, omnis procedens in virtute,

43. recognitio eorum de tribu Nephthali, tria et quinquaginta millia et quadringenti.

44. Hæc est recognitio quam recognoverunt Moyses et

Ἀαρὼν καὶ οἱ ἄρχοντες Ἰσραὴλ, δώδεκα ἄνδρες· ἀνὴρ εἷς κατὰ φυλὴν μίαν, κατὰ φυλὴν οἴκων πατριᾶς ἦσαν.

45. Καὶ ἐγένετο πᾶσα ἡ ἐπίσκεψις υἱῶν Ἰσραὴλ σὺν δυνάμει αὐτῶν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος παρατάξασθαι ἐν Ἰσραὴλ,

46. ἑξακόσιαι χιλιάδες, καὶ τρισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι καὶ πεντήκοντα.

47. Οἱ δὲ Λευῖται ἐκ τῆς φυλῆς πατριᾶς αὐτῶν οὐκ ἐπεσκέπησαν ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ.

48. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

49. Ὅρα, τὴν φυλὴν Λευὶ οὐ συνεπισκέψῃ, καὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν οὐ λήψῃ ἐν μέσῳ υἱῶν Ἰσραήλ.

50. Καὶ σὺ ἐπίστησον τοὺς Λευΐτας ἐπὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ ἐπὶ πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ· ἀροῦσιν αὐτοὶ τὴν σκηνὴν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς· καὶ αὐτοὶ λειτουργήσουσιν ἐν αὐτῇ, καὶ κύκλῳ τῆς σκηνῆς παρεμβαλοῦσι.

51. Καὶ ἐν τῷ ἐξαίρειν τὴν σκηνὴν, καθελοῦσιν αὐτὴν οἱ Λευῖται, καὶ ἐν τῷ παρεμβάλλειν τὴν σκηνὴν, ἀναστήσουσι· καὶ ὁ ἀλλογενὴς ὁ προσπορευόμενος ἀποθανέτω.

52. Καὶ παρεμβαλοῦσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, ἀνὴρ ἐν τῇ ἑαυτοῦ τάξει, καὶ ἀνὴρ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ ἡγεμονίαν, σὺν δυνάμει αὐτῶν.

53. Οἱ δὲ Λευῖται παρεμβαλλέτωσαν ἐναντίοι κύκλῳ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ οὐκ ἔσται ἁμάρτημα ἐν υἱοῖς Ἰσραήλ. Καὶ φυλάξουσιν οἱ Λευῖται αὐτοὶ τὴν φυλακὴν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

54. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ κατὰ πάντα ἃ ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μωϋσῇ καὶ Ἀαρὼν, οὕτως ἐποίησαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων·

2. Ἄνθρωπος ἐχόμενος αὐτοῦ κατὰ τάγμα, κατὰ σημαίας, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, παρεμβαλλέτωσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐναντίοι· κύκλῳ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου παρεμβαλοῦσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ.

3. Καὶ οἱ παρεμβάλλοντες πρῶτοι κατὰ ἀνατολὰς, τάγμα παρεμβολῆς Ἰούδα σὺν δυνάμει αὐτῶν, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Ἰούδα, Ναασσὼν υἱὸς Ἀμιναδάβ.

4. Δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι, τέσσαρες καὶ ἑβδομήκοντα χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι.

5. Καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι φυλῆς Ἰσσάχαρ, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Ἰσσάχαρ, Ναθαναὴλ υἱὸς Σωγάρ.

6. Δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι, τέσσαρες καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι.

7. Καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι φυλῆς Ζαβουλὼν, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Ζαβουλὼν, Ἐλιὰβ υἱὸς Χαιλών.

8. Δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι, ἑπτὰ καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι.

9. Πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι ἐκ τῆς παρεμβολῆς Ἰούδα, ἑκατὸν ὀγδοήκοντα χιλιάδες καὶ ἑξακισχίλιοι καὶ τετρακόσιοι, σὺν δυνάμει αὐτῶν πρῶτοι ἐξαροῦσι.

10. Τάγματα παρεμβολῆς Ῥουβὴν πρὸς λίβα δύναμις αὐτῶν, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Ῥουβὴν, Ἐλισοὺρ υἱὸς Σεδιούρ.

Aaron et principes Israel, duodecim viri : vir unus secundum tribum unam, secundum tribum domorum ipsius familiæ fuerunt.

45. Et fuit omnis recognitio filiorum Israel cum virtute eorum a viginti annis et supra, omnis procedens ad standum in acie in Israel,

46. sexcenta millia, et ter mille et quingenti et quinquaginta.

47. Levitæ autem de tribu familiæ eorum non fuerunt recogniti in filiis Israel.

48. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

49. Vide, tribum Levi ne simul recognoscas, et numerum eorum ne sumas in medio filiorum Israel.

50. Et tu constitue Levitas super tabernaculum testimonii, et super omnia vasa ejus, et super omnia quæcumque sunt in eo : levabunt ipsi tabernaculum, et omnia vasa ejus : et ipsi ministrabunt in eo, et in circuitu tabernaculi castrametabuntur.

51. Et in promovendo tabernaculum, deponent ipsum Levitæ, et in collocando tabernaculum, erigent : et alienigena qui accesserit moriatur.

52. Et castrametabuntur filii Israel, vir in suo ipsius ordine, et vir secundum suum ipsius principatum cum virtute ipsorum.

53. Levitæ autem castrametentur adversi in circuitu tabernaculi testimonii, et non erit peccatum in filiis Israel. Et custodient Levitæ ipsi custodiam tabernaculi testimonii.

54. Et fecerunt filii Israel secundum omnia quæ mandavit Dominus Moysi et Aaron, ita fecerunt.

CAPUT II.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen et Aaron, dicens :

2. Homo contiguus secundum ordinem suum, secundum signa, secundum domos familiarum suarum, castrametentur filii Israel ex adverso : in circuitu tabernaculi testimonii castrametabuntur filii Israel.

3. Et castrametantes primi ad orientem, ordo castrorum Juda cum virtute eorum, et princeps filiorum Juda, Naasson filius Aminadab.

4. Virtus ejus ii qui recogniti, quatuor et septuaginta millia et sexcenti.

5. Et castrametantes juxta de tribu Issachar, et princeps filiorum Issachar Nathanael filius Sogar.

6. Virtus ejus qui recogniti, quatuor et quinquaginta millia et quadringenti.

7. Et castrametantes juxta de tribu Zabulon, et princeps filiorum Zabulon, Eliab filius Chelon.

8. Virtus ejus ii qui recogniti, septem quinquaginta millia et quadringenti :

9. omnes recogniti de castris Juda, centum octoginta millia et sex mille et quadringenti, cum virtute sua primi promovebunt.

10. Ordines castrorum Ruben ad africum virtus eorum, et princeps filiorum Ruben, Elisur filius Sediur.

11. Δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι, ἓξ καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι.
12. Καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι αὐτοῦ φυλῆς Συμεὼν, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Συμεὼν, Σαλαμιὴλ υἱὸς Σουρισαδαί.
13. Δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι, ἐννέα καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τριακόσιοι.
14. Καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι αὐτοῦ φυλὴ Γὰδ, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Γὰδ, Ἐλισὰφ υἱὸς Ραγουήλ.
15. Δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι, πέντε καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι καὶ πεντήκοντα.
16. Πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι τῆς παρεμβολῆς Ῥουβὴν, ἑκατὸν πεντήκοντα μία χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι καὶ πεντήκοντα, σὺν δυνάμει αὐτῶν δεύτεροι ἐξαροῦσι.
17. Καὶ ἀρθήσεται ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἡ παρεμβολὴ τῶν Λευιτῶν μέσον τῶν παρεμβολῶν· ὡς καὶ παρεμβαλοῦσιν, οὕτω καὶ ἐξαροῦσιν ἕκαστος ἐχόμενος καθ' ἡγεμονίας.
18. Τάγμα παρεμβολῆς Ἐφραὶμ παρὰ θάλασσαν σὺν δυνάμει αὐτῶν, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Ἐφραὶμ, Ἐλισαμὰ υἱὸς Ἐμιούδ.
19. Δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι, τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι.
20. Καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι φυλῆς Μανασσῆ, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Μανασσῆ, Γαμαλιὴλ υἱὸς Φαδασσούρ.
21. Δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι, δύο καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ διακόσιοι.
22. Καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι φυλῆς Βενιαμὶν, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Βενιαμὶν, Ἀβιδὰν υἱὸς Γαδεωνί.
23. Δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι, πέντε καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι.
24. Πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι τῆς παρεμβολῆς Ἐφραὶμ, ἑκατὸν χιλιάδες καὶ ὀκτακισχίλιοι καὶ ἑκατὸν, σὺν δυνάμει αὐτῶν τρίτοι ἐξαροῦσι.
25. Τάγμα παρεμβολῆς Δὰν πρὸς βοῤῥᾶν σὺν δυνάμει αὐτῶν, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Δὰν, Ἀχιέζερ υἱὸς Ἀμισαδαί.
26. Δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι, δύο καὶ ἑξήκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι.
27. Καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι αὐτοῦ φυλὴ Ἀσὴρ, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Ἀσὴρ, Φαγεὴλ υἱὸς Ἐχράν.
28. Δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι, μία καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι.
29. Καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι φυλῆς Νεφθαλὶ, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Νεφθαλὶ, Ἀχιρὲ υἱὸς Αἰνάν.
30. Δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι, τρεῖς καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι.
31. Πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι τῆς παρεμβολῆς Δὰν, ἑκατὸν καὶ πεντηκονταεπτὰ χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι, ἔσχατοι ἐξαροῦσι κατὰ τάγμα αὐτῶν.
32. Αὕτη ἡ ἐπίσκεψις τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν· πᾶσα ἡ ἐπίσκεψις τῶν παρεμβολῶν σὺν ταῖς δυνάμεσιν αὐτῶν, ἑξακόσιαι χιλιάδες καὶ τρισχίλιοι πεντακόσιοι πεντήκοντα.
33. Οἱ δὲ Λευῖται οὐ συνεπεσκέπησαν ἐν αὐτοῖς, καθὰ ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μωϋσῇ.
34. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πάντα ὅσα συνέ-

11. Virtus eorum ii qui recogniti, sex et quadraginta millia et quingenti.
12. Et castrametantes juxta eum de tribu Symeon, et princeps filiorum Symeon, Salamiel filius Surisadaï.
13. Virtus ejus ii qui recogniti, novem et quinquaginta millia et trecenti.
14. Et castrametantes juxta eum tribus Gad, et princeps filiorum Gad, Helisaph filius Raguel.
15. Virtus ejus ii qui recogniti, quinque et quadraginta millia et sexcenti et quinquaginta.
16. Omnes recogniti de castris Ruben, centum quinquaginta unum millia et quadringenti et quinquaginta; cum virtute sua secundi promovebunt.
17. Et levabitur tabernaculum testimonii, et castra Levitarum medium castrorum : et sicut castrametabuntur, ita et promovebunt unusquisque juxta secundum principatus.
18. Ordo castrorum Ephraim apud mare cum virtute eorum, et princeps filiorum Ephraim, Elisama filius Emiud.
19. Virtus eorum ii qui recogniti, quadraginta millia et quingenti.
20. Et castrametantes juxta de tribu Manasse, et princeps filiorum Manasse, Gamaliel filius Phadassur.
21. Virtus ejus ii qui recogniti, duo et triginta millia et ducenti.
22. Et castrametantes juxta de tribu Benjamin, et princeps filiorum Benjamin, Abidan filius Gadeoni.
23. Virtus ejus ii qui recogniti, quinque et triginta millia et quadringenti.
24. Omnes qui recogniti de castris Ephraim, centum millia et octo mille et centum, cum virtute sua tertii promovebunt.
25. Ordo castrorum Dan ad aquilonem cum virtute eorum, et princeps filiorum Dan, Achiezer filius Amisadaï.
26. Virtus ejus ii qui recogniti, duo et sexaginta millia et septingenti.
27. Et castrametantes juxta eum tribus Aser, et princeps filiorum Aser, Phageel filius Echran.
28. Virtus ejus ii qui recogniti, unum et quadraginta millia et quingenti.
29. Et castrametantes juxta de tribu Nephthali, et princeps filiorum Nephthali, Achire filius Ænan.
30. Virtus ejus ii qui recogniti, tria et quinquaginta millia et quadringenti.
31. Omnes recogniti de castris Dan, centum et quinquaginta septem millia et sexcenti, ultimi promovebunt secundum ordinem suum.
32. Hæc est recognitio filiorum Israel secundum domos familiarum eorum : omnis recognitio castrorum cum virtutibus eorum, sexcenta millia et ter mille quingenti quinquaginta.
33. Levitæ autem non fuerunt simul recogniti in eis, sicut mandavit Dominus Moysi.
34. Et fecerunt filii Israel omnia quæcumque præcepit

ταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ· οὕτω παρενέβαλον κατὰ τάγμα αὐτῶν, καὶ οὕτως ἐξῇρον ἕκαστος ἐχόμενοι κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν.

Dominus Moysi : sic castrametati sunt secundum ordinem suum, et sic promoverunt unusquisque juxta secundum populos suos, secundum domos familiarum suarum.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Καὶ αὗται αἱ γενέσεις Ἀαρὼν καὶ Μωϋσῆ, ἐν ᾗ ἡμέρᾳ ἐλάλησε Κύριος τῷ Μωϋσῇ ἐν ὄρει Σινᾶ.

2. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἀαρών. Πρωτότοκος Ναδὰβ, καὶ Ἀβιοὺδ, Ἐλεάζαρ, καὶ Ἰθάμαρ.

3. Ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἀαρὼν, οἱ ἱερεῖς οἱ ἠλειμμένοι, οὓς ἐτελείωσαν τὰς χεῖρας αὐτῶν ἱερατεύειν.

4. Καὶ ἐτελεύτησε Ναδὰβ καὶ Ἀβιοὺδ ἔναντι Κυρίου, προςφερόντων αὐτῶν πῦρ ἀλλότριον ἔναντι Κυρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινᾶ, καὶ παιδία οὐκ ἦν αὐτοῖς. Καὶ ἱεράτευσεν Ἐλεάζαρ καὶ Ἰθάμαρ μετὰ Ἀαρὼν τοῦ πατρὸς αὐτῶν.

5. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

6. Λάβε τὴν φυλὴν Λευὶ, καὶ στήσεις αὐτοὺς ἐναντίον Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως, καὶ λειτουργήσουσιν αὐτῷ,

7. καὶ φυλάξουσι τὰς φυλακὰς αὐτοῦ, καὶ τὰς φυλακὰς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἔναντι τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς·

8. καὶ φυλάξουσι πάντα τὰ σκεύη τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὰς φυλακὰς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, κατὰ πάντα τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς.

9. Καὶ δώσεις τοὺς Λευίτας Ἀαρὼν, καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ τοῖς ἱερεῦσι· δεδομένοι δόμα οὗτοί μοι εἰσὶν ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

10. Καὶ Ἀαρὼν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καταστήσεις ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· καὶ φυλάξουσι τὴν ἱερατείαν αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ κατὰ τὸν βωμὸν, καὶ ἔσω τοῦ καταπετάσματος· καὶ ὁ ἀλλογενὴς ὁ ἁπτόμενος ἀποθανεῖται.

11. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

12. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ εἴληφα τοὺς Λευίτας ἐκ μέσου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἀντὶ παντὸς πρωτοτόκου διανοίγοντος μήτραν παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· λύτρα αὐτῶν ἔσονται, καὶ ἔσονται ἐμοὶ οἱ Λευῖται.

13. Ἐμοὶ γὰρ πᾶν πρωτότοκον. Ἐν ᾗ ἡμέρᾳ ἐπάταξα πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ Αἰγύπτου, ἡγίασα ἐμοὶ πᾶν πρωτότοκον ἐν Ἰσραήλ· ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους ἐμοὶ ἔσονται· ἐγὼ Κύριος.

14. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινᾶ, λέγων·

15. Ἐπίσκεψαι τοὺς υἱοὺς Λευὶ κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν· πᾶν ἀρσενικὸν ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω, ἐπισκέψασθε αὐτούς.

16. Καὶ ἐπεσκέψαντο αὐτοὺς Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν διὰ φωνῆς Κυρίου, ὃν τρόπον συνέταξεν αὐτοῖς Κύριος.

17. Καὶ ἦσαν οὗτοι οἱ υἱοὶ Λευὶ ἐξ ὀνομάτων αὐτῶν· Γεδσὼν, Καὰθ, καὶ Μεραρί.

18. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Γεδσὼν, κατὰ δήμους αὐτῶν· Λοβενὶ καὶ Σεμεΐ.

19. Καὶ υἱοὶ Καὰθ κατὰ δήμους αὐτῶν· Ἀμρὰμ καὶ Ἰσσαὰρ, Χεβρὼν καὶ Ὀζιήλ.

20. Καὶ υἱοὶ Μεραρὶ κατὰ δήμους αὐτῶν· Μοολὶ καὶ Μουσί. Οὗτοί εἰσι δῆμοι τῶν Λευιτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν.

CAPUT III.

1. Et hæ sunt generationes Aaron et Moysi, in qua die locutus est Dominus Moysi in monte Sina.

2. Et hæc sunt nomina filiorum Aaron. Primogenitus Nadab, et Abiud, Eleazar, et Ithamar.

3. Hæc sunt nomina filiorum Aaron, sacerdotes qui uncti sunt, quorum consummaverunt manus eorum sacerdotio fungi.

4. Et mortuus est Nadab et Abiud ante Dominum, offerentibus ipsis ignem alienum ante Dominum in deserto Sina, et filii non fuerunt eis. Et sacerdotio functus est Eleazar et Ithamar, cum Aaron patre suo.

5. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

6. Accipe tribum Levi, et constitues eos in conspectu Aaron sacerdotis, et ministrabunt ei,

7. et custodient custodias ejus, et custodias filiorum Israel ante tabernaculum testimonii, ad operandum opera tabernaculi :

8. et custodient omnia vasa tabernaculi testimonii, et custodias filiorum Israel, secundum omnia opera tabernaculi.

9. Et dabis Levitas Aaron, et filiis ejus sacerdotibus : dati munus hi mihi sunt ex omnibus filiis Israel.

10. Et Aaron et filios ejus constitues super tabernaculum testimonii : et custodient sacerdotium suum, et omnia quæ ad altare, et intra velum : et alienigena qui tetigerit, morietur.

11. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

12. Et ecce ego assumpsi Levitas de medio filiorum Israel pro omni primogenito adaperiente vulvam a filiis Israel : redemptiones eorum erunt, et erunt mihi Levitæ.

13. Mihi enim omne primogenitum. In qua die percussi omne primogenitum in terra Ægypti, sanctificavi mihi omne primogenitum in Israel : ab homine usque ad pecus mihi erunt : ego Dominus.

14. Et locutus est Dominus ad Moysen in deserto Sina, dicens :

15. Recognosce filios Levi secundum domos familiarum eorum, secundum populos eorum : omne masculinum ab uno mense et supra, recognoscite eos.

16. Et recognoverunt eos Moyses et Aaron per vocem Domini, quemadmodum præcepit eis Dominus.

17. Et fuerunt hi filii Levi ex nominibus eorum : Gedson, Caath, et Merari.

18. Et hæc sunt nomina filiorum Gedson secundum populos eorum : Lobeni et Semei.

19. Et filii Caath secundum populos eorum : Amram et Issaar, Chebron et Oziel.

20. Et filii Merari secundum populos eorum : Mooli et Musi. Hi sunt populi Levitarum secundum domos familiarum eorum.

21. Τῷ Γεδσὼν δῆμος τοῦ Λοβενὶ, καὶ δῆμος τοῦ Σεμεΐ· οὗτοι δῆμοι τοῦ Γεδσών.

22. Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν παντὸς ἀρσενικοῦ ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω, ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν, ἑπτακισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι.

23. Καὶ οἱ υἱοὶ Γεδσὼν ὀπίσω τῆς σκηνῆς παρεμβαλοῦσι παρὰ θάλασσαν.

24. Καὶ ὁ ἄρχων οἴκου πατριᾶς τοῦ δήμου τοῦ Γεδσών, Ἑλισὰφ υἱὸς Δαήλ.

25. Καὶ ἡ φυλακὴ υἱῶν Γεδσὼν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, ἡ σκηνὴ καὶ τὸ κάλυμμα, καὶ τὸ κατακάλυμμα τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου,

26. καὶ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς, καὶ τὸ καταπέτασμα τῆς πύλης τῆς αὐλῆς τῆς οὔσης ἐπὶ τῆς σκηνῆς, καὶ τὰ κατάλοιπα πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ.

27. Τῷ Καὰθ δῆμος ὁ Ἀμρὰμ εἷς, καὶ δῆμος ὁ Ἰσσαὰρ εἷς, καὶ δῆμος ὁ Χεβρὼν εἷς, καὶ δῆμος ὁ Ὀζιὴλ εἷς· οὗτοί εἰσιν οἱ δῆμοι τοῦ Καὰθ, κατὰ ἀριθμόν.

28. Πᾶν ἀρσενικὸν ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω, ὀκτακισχίλιοι καὶ ἑξακόσιοι, φυλάσσοντες τὰς φυλακὰς τῶν ἁγίων.

29. Οἱ δῆμοι τῶν υἱῶν Καὰθ παρεμβαλοῦσιν ἐκ πλαγίων τῆς σκηνῆς κατὰ λίβα.

30. Καὶ ὁ ἄρχων οἴκου πατριῶν τῶν δήμων τοῦ Καὰθ, Ἑλισαφὰν υἱὸς Ὀζιήλ.

31. Καὶ ἡ φυλακὴ αὐτῶν ἡ κιβωτὸς, καὶ ἡ τράπεζα, καὶ ἡ λυχνία, καὶ τὰ θυσιαστήρια, καὶ τὰ σκεύη τοῦ ἁγίου ὅσα λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς, καὶ τὸ κατάλυμμα, καὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν.

32. Καὶ ὁ ἄρχων ἐπὶ τῶν ἀρχόντων τῶν Λευιτῶν, Ἐλεάζαρ ὁ υἱὸς Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως, καθεσταμένος φυλάσσειν τὰς φυλακὰς τῶν ἁγίων.

33. Τῷ Μεραρὶ δῆμος ὁ Μοολὶ, καὶ δῆμος ὁ Μουσί· οὗτοί εἰσι δῆμοι τοῦ Μεραρί.

34. Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν, πᾶν ἀρσενικὸν ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω, ἑξακισχίλιοι καὶ πεντήκοντα.

35. Καὶ ὁ ἄρχων οἴκου πατριῶν τοῦ δήμου τοῦ Μεραρὶ, Σουριὴλ υἱὸς Ἀβιχαίλ· ἐκ πλαγίων τῆς σκηνῆς παρεμβαλοῦσι πρὸς βοῤῥᾶν.

36. Ἡ ἐπίσκεψις τῆς φυλακῆς υἱῶν Μεραρὶ, τὰς κεφαλίδας τῆς σκηνῆς, καὶ τοὺς μοχλοὺς αὐτῆς, καὶ τοὺς στύλους αὐτῆς, καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῶν, καὶ τὰ ἔργα αὐτῶν,

37. καὶ τοὺς στύλους τῆς αὐλῆς κύκλῳ, καὶ τὰς βάσεις αὐτῶν, καὶ τοὺς πασσάλους, καὶ τοὺς κάλους αὐτῶν.

38. Οἱ παρεμβάλλοντες κατὰ πρόσωπον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἀπὸ ἀνατολῆς, Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, φυλάσσοντες τὰς φυλακὰς τοῦ ἁγίου εἰς τὰς φυλακὰς τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· καὶ ὁ ἀλλογενὴς ὁ ἁπτόμενος ἀποθανεῖται.

39. Πᾶσα ἡ ἐπίσκεψις τῶν Λευιτῶν, οὓς ἐπεσκέψατο Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν διὰ φωνῆς Κυρίου κατὰ δήμους αὐτῶν, πᾶν ἀρσενικὸν ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω, δύο καὶ εἴκοσι χιλιάδες.

40. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων· Ἐπίσκεψαι πᾶν πρωτότοκον ἄρσεν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω· καὶ λάβετε τὸν ἀριθμὸν ἐξ ὀνόματος.

41. Καὶ λήψῃ τοὺς Λευίτας ἐμοὶ, ἐγὼ Κύριος, ἀντὶ

21. Ipsi Gedson populus ipsius Lobeni, et populus ipsius Semei : hi populi Gedson.

22. Recognitio eorum secundum numerum omnis masculini ab uno mense et supra, recognitio eorum, septem mille et quingenti.

23. Et filii Gedson post tabernaculum castrametabuntur ad mare.

24. Et princeps domus familiæ populi ipsius Gedson, Helisaph filius Dael.

25 Et custodia filiorum Gedson in tabernaculo testimonii, ipsum tabernaculum et operimentum, et cooperimentum ostii tabernaculi testimonii,

26. et tentoria atrii, et velamen portæ atrii quod est super tabernaculum, et reliqua omnium operum ejus.

27. Ipsi Caath populus qui Amram unus, et populus qui Issaar unus, et populus qui Chebron unus, et populus qui Oziel unus : hi sunt populi ipsius Caath, secundum numerum.

28. Omne masculinum ab uno mense et supra, octo mille et sexcenti, custodientes custodias sanctorum.

29. Populi filiorum Caath castrametabuntur a latere tabernaculi ad africum.

30. Et princeps domus familiarum populorum ipsius Caath, Helisaphan filius Oziel.

31. Et custodia eorum, arca, et mensa, et candelabrum, et altaria, et vasa sancti quibusque ministrabunt in ipsis, et cooperimentum, et omnia opera eorum.

32. Et princeps super principes Levitarum, Eleazar filius Aaron sacerdotis, constitutus custodire custodias sanctorum.

33. Ipsi Merari populus qui Mooli, et populus qui Musi : hi sunt populi ipsius Merari.

34. Recognitio eorum secundum numerum, omne masculinum ab uno mense et supra, sex mille et quinquaginta.

35. Et princeps domus familiarum populi Merari, Suriel filius Abichael : a latere tabernaculi castrametabuntur ad aquilonem.

36. Recognitio custodiæ filiorum Merari, capita tabernaculi, et vectes ejus, et columnas ejus, et bases ejus, et omnia vasa eorum, et opera eorum,

37. et columnas atrii in circuitu, et bases earum, et paxillos, et funes earum.

38. Castrametantes ad faciem tabernaculi testimonii ab oriente, Moyses et Aaron et filii ejus, custodientes custodias sancti ad custodias filiorum Israel : et alienigena qui tetigerit morietur.

39. Omnis recognitio Levitarum, quos recognovit Moyses et Aaron per vocem Domini secundum populos eorum, omne masculinum ab uno mense et supra, duo et viginti millia.

40. Et dixit Dominus ad Moysen, dicens : Recognosce omne primogenitum masculinum filiorum Israel ab uno mense et supra : et accipite numerum ex nomine.

41. Et sumes Levitas mihi, ego Dominus, pro omnibus

πάντων τῶν πρωτοτόκων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ τὰ κτήνη τῶν Λευιτῶν ἀντὶ πάντων τῶν πρωτοτόκων ἐν τοῖς κτήνεσι τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

42. Καὶ ἐπεσκέψατο Μωϋσῆς, ὃν τρόπον ἐνετείλατο Κύριος, πᾶν πρωτότοκον ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ.

43. Καὶ ἐγένοντο πάντα τὰ πρωτότοκα τὰ ἀρσενικὰ κατὰ ἀριθμὸν ἐξ ὀνόματος ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω, ἐκ τῆς ἐπισκέψεως αὐτῶν, δύο καὶ εἴκοσι χιλιάδες καὶ τρεῖς καὶ ἑβδομήκοντα καὶ διακόσιοι.

44. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

45. Λάβε τοὺς Λευίτας ἀντὶ πάντων τῶν πρωτοτόκων υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ τὰ κτήνη τῶν Λευιτῶν ἀντὶ τῶν κτηνῶν αὐτῶν, καὶ ἔσονται ἐμοὶ οἱ Λευῖται· ἐγὼ Κύριος.

46. Καὶ τὰ λύτρα τριῶν καὶ ἑβδομήκοντα καὶ διακοσίων, οἱ πλεονάζοντες παρὰ τοὺς Λευίτας ἀπὸ τῶν πρωτοτόκων τῶν υἱῶν Ἰσραήλ·

47. καὶ λήψῃ πέντε σίκλους κατὰ κεφαλὴν, κατὰ τὸ δίδραχμον τὸ ἅγιον λήψῃ, εἴκοσι ὀβολοὺς τοῦ σίκλου.

48. Καὶ δώσεις τὸ ἀργύριον Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, λύτρα τῶν πλεοναζόντων ἐν αὐτοῖς.

49. Καὶ ἔλαβε Μωϋσῆς τὸ ἀργύριον, τὰ λύτρα τῶν πλεοναζόντων εἰς τὴν ἐκλύτρωσιν τῶν Λευιτῶν,

50. παρὰ τῶν πρωτοτόκων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἔλαβε τὸ ἀργύριον, χιλίους τριακοσίους ἑξηκονταπέντε σίκλους, κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον.

51. Καὶ ἔδωκε Μωϋσῆς τὰ λύτρα τῶν πλεοναζόντων Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, διὰ φωνῆς Κυρίου, ὃν τρόπον συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

primogenitis filiorum Israel, et pecora Levitarum pro omnibus primogenitis in pecoribus filiorum Israel.

42. Et recognovit Moyses, quemadmodum mandavit Dominus, omne primogenitum in filiis Israel.

43. Et fuerunt omnia primogenita masculina secundum numerum ex nomine ab uno mense et supra, ex recognitione eorum, duo et viginti millia et tres et septuaginta et ducenti.

44. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

45. Sume Levitas pro omnibus primogenitis filiorum Israel, et pecora Levitarum pro pecoribus eorum, et erunt mihi Levitæ : ego Dominus.

46. Et redemptiones trium et septuaginta et ducentorum, qui superant ad Levitas ex primogenitis filiorum Israel :

47. et accipies quinque siclos secundum caput, juxta didrachmum sanctum accipies, viginti obolos ipsius sicli.

48. Et dabis argentum Aaron et filiis ejus, redemptiones superantium in eis.

49. Et accepit Moyses argentum, redemptiones superantium ad redemptionem Levitarum,

50. a primogenitis filiorum Israel accepit argentum, mille trecentos sexaginta quinque siclos, juxta siclum sanctum.

51. Et dedit Moyses redemptiones eorum qui superabant Aaron et filiis ejus, per vocem Domini, quemadmodum præcepit Dominus Moysi.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων·

2. Λάβε τὸ κεφάλαιον τῶν υἱῶν Καὰθ ἐκ μέσου υἱῶν Λευὶ, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν,

3. ἀπὸ εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν καὶ ἐπάνω ἕως πεντήκοντα ἐτῶν, πᾶς ὁ εἰςπορευόμενος λειτουργεῖν, ποιῆσαι πάντα τὰ ἔργα ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου.

4. Καὶ ταῦτα τὰ ἔργα τῶν υἱῶν Καὰθ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου· ἅγιον τῶν ἁγίων.

5. Καὶ εἰςελεύσεται Ἀαρὼν καὶ υἱοὶ αὐτοῦ, ὅταν ἐξαίρῃ ἡ παρεμβολὴ, καὶ καθελοῦσι τὸ καταπέτασμα τὸ συσκιάζον, καὶ κατακαλύψουσιν ἐν αὐτῷ τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου.

6. Καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπ' αὐτὸ κατακάλυμμα δέρμα ὑακίνθινον, καὶ ἐπιβαλοῦσιν ἐπ' αὐτὴν ἱμάτιον ὅλον ὑακίνθινον ἄνωθεν, καὶ διεμβαλοῦσι τοὺς ἀναφορεῖς.

7. Καὶ ἐπὶ τὴν τράπεζαν τὴν προκειμένην ἐπιβαλοῦσιν ἐπ' αὐτὴν ἱμάτιον ὁλοπόρφυρον, καὶ τὰ τρυβλία, καὶ τὰς θυίσκας, καὶ τοὺς κυάθους, καὶ τὰ σπονδεῖα ἐν οἷς σπένδει, καὶ οἱ ἄρτοι οἱ διαπαντὸς ἐπ' αὐτῆς ἔσονται.

8. Καὶ ἐπιβαλοῦσιν ἐπ' αὐτὴν ἱμάτιον κόκκινον, καὶ καλύψουσιν αὐτὴν καλύμματι δερματίνῳ ὑακινθίνῳ, καὶ διεμβαλοῦσι δι' αὐτῆς τοὺς ἀναφορεῖς.

9. Καὶ λήψονται ἱμάτιον ὑακίνθινον, καὶ καλύψουσι τὴν λυχνίαν τὴν φωτίζουσαν, καὶ τοὺς λύχνους αὐτῆς, καὶ τὰς λαβίδας αὐτῆς, καὶ τὰς ἐπαρυστρίδας αὐτῆς, καὶ πάντα τὰ ἀγγεῖα τοῦ ἐλαίου οἷς λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς.

CAPUT IV.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen et Aaron, dicens :

2. Sume caput filiorum Caath de medio filiorum Levi, secundum populos eorum, secundum domos familiarum eorum,

3. a viginti et quinque annis et supra usque ad quinquaginta annos, omnis ingrediens ministrare, facere omnia opera in tabernaculo testimonii.

4. Et hæc sunt opera filiorum Caath in tabernaculo testimonii : sanctum sanctorum.

5. Et ingredietur Aaron et filii ejus, cum promovebunt castra, et deponent velum obumbrans, et cooperient in eo arcam testimonii.

6. Et super illud imponent cooperimentum pellem hyacinthinam, et injicient super eam vestimentum totum hyacinthinum desuper, et trajicient gestatoria.

7. Et super mensam propositam injicient super eam vestimentum totum purpureum, et patellas, et cochlearia, et cyathos, et libatoria in quibus libat, et panes qui semper super eam erunt.

8. Et injicient super eam vestimentum coccineum, et operient eam operimento pelliceo hyacinthino, et trajicient per eam gestatoria.

9. Et sument vestimentum hyacinthinum, et operient candelabrum quod lucet, et lucernas ejus, et forcipes ejus, et receptacula ejus, et omnia vasa olei quibus ministrant in eis.

10. Καὶ ἐμβαλοῦσιν αὐτὴν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, εἰς κάλυμμα δερμάτινον ὑακίνθινον, καὶ ἐπιθήσουσιν αὐτὴν ἐπ' ἀναφορέων.

11. Καὶ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν ἐπικαλύψουσιν ἱμάτιον ὑακίνθινον, καὶ καλύψουσιν αὐτὸ καλύμματι δερματίνῳ ὑακινθίνῳ, καὶ διεμβαλοῦσι τοὺς ἀναφορεῖς αὐτοῦ.

12. Καὶ λήψονται πάντα τὰ σκεύη τὰ λειτουργικὰ ὅσα λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς ἐν τοῖς ἁγίοις, καὶ ἐμβαλοῦσιν εἰς ἱμάτιον ὑακίνθινον, καὶ καλύψουσιν αὐτὰ καλύμματι δερματίνῳ, καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπὶ ἀναφορεῖς.

13. Καὶ τὸν καλυπτῆρα ἐπιθήσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐπικαλύψουσιν ἐπ' αὐτὸ ἱμάτιον ὁλοπόρφυρον.

14. Καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπ' αὐτὸ πάντα τὰ σκεύη ὅσοις λειτουργοῦσιν ἐπ' αὐτῷ ἐν αὐτοῖς, καὶ τὰ πυρεῖα, καὶ τὰς κρεάγρας, καὶ τὰς φιάλας, καὶ τὸν καλυπτῆρα, καὶ πάντα τὰ σκεύη τοῦ θυσιαστηρίου· καὶ ἐπιβαλοῦσιν ἐπ' αὐτὸ κάλυμμα δερμάτινον ὑακίνθινον, καὶ διεμβαλοῦσι τοὺς ἀναφορεῖς αὐτοῦ· καὶ λήψονται ἱμάτιον πορφυροῦν, καὶ συγκαλύψουσι τὸν λουτῆρα καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ, καὶ ἐμβαλοῦσιν αὐτὸ εἰς κάλυμμα δερμάτινον ὑακίνθινον, καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπὶ ἀναφορεῖς.

15. Καὶ συντελέσουσιν Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καλύπτοντες τὰ ἅγια, καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ ἅγια, ἐν τῷ ἐξαίρειν τὴν παρεμβολήν· καὶ μετὰ ταῦτα εἰςελεύσονται υἱοὶ Καὰθ αἴρειν, καὶ οὐχ ἅψονται τῶν ἁγίων, ἵνα μὴ ἀποθάνωσι· ταῦτα ἀροῦσιν οἱ υἱοὶ Καὰθ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου.

16. Ἐπίσκοπος Ἐλεάζαρ υἱὸς Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως, τὸ ἔλαιον τοῦ φωτὸς, καὶ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως, καὶ ἡ θυσία ἡ καθ' ἡμέραν, καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, ἡ ἐπισκοπὴ ὅλης τῆς σκηνῆς, καὶ ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ ἐν τῷ ἁγίῳ, ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις.

17. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων·

18. Μὴ ὀλοθρεύσητε τῆς φυλῆς τὸν δῆμον τὸν Καὰθ ἐκ μέσου τῶν Λευιτῶν.

19. Τοῦτο ποιήσατε αὐτοῖς, καὶ ζήσονται, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνωσι, προςπορευομένων αὐτῶν πρὸς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων. Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ προςπορευέσθωσαν, καὶ καταστήσουσιν αὐτοὺς, ἕκαστον κατὰ τὴν ἀναφορὰν αὐτοῦ,

20. καὶ οὐ μὴ εἰςέλθωσιν ἰδεῖν ἐξάπινα τὰ ἅγια, καὶ ἀποθανοῦνται.

21. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

22. Λάβε τὴν ἀρχὴν υἱῶν Γεδσὼν, καὶ τούτους κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν,

23. ἀπὸ πέντε καὶ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ἕως πεντηκονταετοῦς ἐπίσκεψαι αὐτοὺς, πᾶς ὁ εἰςπορευόμενος λειτουργεῖν, ποιεῖν τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου.

24. Αὕτη ἡ λειτουργία τοῦ δήμου τοῦ Γεδσὼν, λειτουργεῖν καὶ αἴρειν.

25. Καὶ ἀρεῖ τὰς δέῤῥεις τῆς σκηνῆς, καὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὸ κάλυμμα αὐτῆς, καὶ τὸ κατακάλυμμα τὸ ὑακίνθινον τὸ ὂν ἐπ' αὐτῆς ἄνωθεν, καὶ τὸ κάλυμμα τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

26. Καὶ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς, ὅσα ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὰ περισσὰ, καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ λειτουργικὰ ὅσα λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς ποιήσουσι.

10. Et injicient illud, et omnia vasa ejus, in operimentum pelliceum hyacinthinum, et imponent illud super gestatoria.

11. Et super altare aureum adoperient vestimentum hyacinthinum, et operient illud operimento pelliceo hyacinthino, et trajicient gestatoria ejus.

12. Et sument omnia vasa ministratoria quibus ministrant in ipsis in sanctis, et injicient in vestimentum hyacinthinum, et operient ea operimento pelliceo hyacinthino, et imponent super gestatoria.

13. Et opertorium imponet super altare, et adoperient super illud vestem totam purpuream.

14. Et imponent super illud omnia vasa quibus ministrant super illud in eis, et ignium receptacula, et fuscinulas, et phialas, et opertorium, et omnia vasa altaris : et injicient super illud operimentum pelliceum hyacinthinum, et trajicient gestatoria ejus : et sument vestimentum purpureum, et cooperient labrum et basim ejus, et injicient illud in operimentum pelliceum hyacinthinum, et imponent super gestatoria.

15. Et consummabunt Aaron et filii ejus, operientes sancta, et omnia vasa sancta, in promovendo castra : et post hæc introibunt filii Caath ad levandum, et non tangent sancta, ut non moriantur : hæc levabunt filii Caath in tabernaculo testimonii.

16. Visitator Eleazar filius Aaron sacerdotis, oleum luminis et incensum compositionis, et sacrificium quotidianum, et oleum unctionis, superintendentia totius tabernaculi, et quæcumque sunt in eo in sancto, in omnibus operibus.

17. Et locutus est Dominus ad Moysen et Aaron, dicens :

18. Ne exterminetis de tribu populum Caath, de medio Levitarum.

19. Hoc facite eis, et vivent, et non morientur, accedentibus ipsis ad sancta sanctorum. Aaron et filii ejus accedant, et collocabunt eos unumquemque secundum gestationem suam,

20. et non ingrediantur videre confestim sancta, et morientur.

21. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

22. Accipe principium filiorum Gedson, et hos secundum domos familiarum eorum, secundum populos eorum,

23. a quinque et viginti annis et supra usque ad quinquaginta annos recognosce eos, omnis ingrediens ministrare, facere opera ejus in tabernaculo testimonii.

24. Hoc est ministerium populi Gedson, ministrare et levare.

25. Et levabit pelles tabernaculi, et tabernaculum testimonii, et operimentum ejus, et cooperimentum hyacinthinum quod est super ipsum desuper, et operimentum ostii tabernaculi testimonii.

26. Et tentoria atrii, quæcumque super tabernaculum testimonii, et quæ superant, et omnia vasa ministratoria quæcumque ministrant in eis facient.

27. Κατὰ στόμα Ἀαρὼν καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἔσται ἡ λειτουργία τῶν υἱῶν Γεδσὼν, κατὰ πάσας τὰς λειτουργίας αὐτῶν, καὶ κατὰ πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν· καὶ ἐπισκέψῃ αὐτοὺς ἐξ ὀνόματος πάντα τὰ ἀρτὰ ὑπ' αὐτῶν.

28. Αὕτη ἡ λειτουργία τῶν υἱῶν Γεδσὼν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἡ φυλακὴ αὐτῶν ἐν χειρὶ Ἰθάμαρ τοῦ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως.

29. Οἱ υἱοὶ Μεραρὶ κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν ἐπισκέψασθε αὐτοὺς,

30. ἀπὸ πέντε καὶ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ἕως πεντηκονταετοῦς ἐπισκέψασθε αὐτοὺς, πᾶς ὁ εἰςπορευόμενος λειτουργεῖν τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

31. Καὶ ταῦτα τὰ φυλάγματα τῶν αἰρομένων ὑπ' αὐτῶν κατὰ πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, τὰς κεφαλίδας τῆς σκηνῆς, καὶ τοὺς μοχλοὺς, καὶ τοὺς στύλους αὐτῆς, καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς, καὶ τὸ κατακάλυμμα, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν, καὶ οἱ στύλοι αὐτῶν, καὶ τὸ κατακάλυμμα τῆς θύρας τῆς σκηνῆς,

32. καὶ τοὺς στύλους τῆς αὐλῆς κύκλῳ, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν, καὶ τοὺς στύλους τοῦ καταπετάσματος τῆς πύλης τῆς αὐλῆς, καὶ τὰς βάσεις αὐτῶν, καὶ τοὺς πασσάλους αὐτῶν, καὶ τοὺς κάλους αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ λειτουργήματα αὐτῶν· ἐξ ὀνομάτων ἐπισκέψασθε αὐτοὺς, καὶ πάντα τὰ σκεύη τῆς φυλακῆς τῶν αἰρομένων ὑπ' αὐτῶν.

33. Αὕτη ἡ λειτουργία δήμου υἱῶν Μεραρὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου ἐν χειρὶ Ἰθάμαρ τοῦ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως.

34. Καὶ ἐπεσκέψατο Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν καὶ οἱ ἄρχοντες Ἰσραὴλ τοὺς υἱοὺς Καὰθ κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν,

35. ἀπὸ πέντε καὶ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ἕως πεντηκονταετοῦς, πᾶς ὁ εἰςπορευόμενος λειτουργεῖν καὶ ποιεῖν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου.

36. Καὶ ἐγένετο ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν, δισχίλιοι ἑπτακόσιοι πεντήκοντα.

37. Αὕτη ἡ ἐπίσκεψις δήμου Καὰθ, πᾶς ὁ λειτουργῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, καθὰ ἐπεσκέψατο Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν διὰ φωνῆς Κυρίου, ἐν χειρὶ Μωϋσῆ.

38. Καὶ ἐπεσκέπησαν υἱοὶ Γεδσὼν κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν,

39. ἀπὸ πέντε καὶ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ἕως πεντηκονταετοῦς, πᾶς ὁ εἰςπορευόμενος λειτουργεῖν καὶ ποιεῖν τὰ ἔργα ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου.

40. καὶ ἐγένετο ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, δισχίλιοι ἑξακόσιοι τριάκοντα.

41. Αὕτη ἡ ἐπίσκεψις δήμου υἱῶν Γεδσὼν, πᾶς ὁ λειτουργῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, οὓς ἐπεσκέψατο Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν διὰ φωνῆς Κυρίου, ἐν χειρὶ Μωϋσῆ.

42. Ἐπεσκέπησαν δὲ καὶ δῆμος υἱῶν Μεραρὶ κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν,

43. ἀπὸ πέντε καὶ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ἕως πεντηκονταετοῦς, πᾶς ὁ εἰςπορευόμενος λειτουργεῖν πρὸς τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

44. Καὶ ἐγενήθη ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, τρισχίλιοι καὶ διακόσιοι.

27. Juxta os Aaron et filiorum ejus, erit ministerium filiorum Gedson, secundum omnia ministeria eorum, et secundum omnia opera eorum: et recognosces eos ex nomine omnia quæ levanda sunt ab eis.

28. Hoc est ministerium filiorum Gedson in tabernaculo testimonii, et custodia eorum in manu Ithamar filii Aaron sacerdotis.

29. Filii Merari secundum populos eorum, secundum domos familiarum eorum recognoscite eos,

30. a quinque et viginti annis et supra usque ad quinquaginta annos recognoscite eos, omnis ingrediens ministrare opera tabernaculi testimonii.

31. Et hæ sunt observationes eorum quæ levantur ab eis secundum omnia opera eorum in tabernaculo testimonii: capitella tabernaculi, et vectes, et columnas ejus, et bases ejus, et cooperimentum et bases eorum, et columnæ eorum, et cooperimentum ostii tabernaculi,

32. et columnas atrii in circuitu, et bases earum, et columnas veli portæ atrii, et bases earum, et paxillos earum, et funes earum, et omnia vasa earum, et omnia ministeria earum: ex nomine recognoscite eos, et omnia vasa custodiæ eorum quæ levantur ab eis.

33. Hoc est ministerium populi filiorum Merari in omnibus operibus eorum in tabernaculo testimonii in manu Ithamar filii Aaron sacerdotis.

34. Et recognovit Moyses et Aaron et principes Israel filios Caath secundum populos eorum, secundum domos familiarum eorum,

35. a quinque et viginti annis et supra usque ad quinquaginta annos, omnis ingrediens ministrare et facere in tabernaculo testimonii.

36. Et fuit recognitio eorum secundum populos eorum, bis mille septingenti quinquaginta.

37. Hæc est recognitio populi Caath, omnis qui ministrat in tabernaculo testimonii, sicut recognovit Moyses et Aaron per vocem Domini, in manu Moysis.

38. Et recogniti sunt filii Gedson secundum populos eorum, secundum domos familiarum eorum,

39. a quinque et viginti annis et supra usque ad quinquaginta annos, omnis ingrediens ministrare et facere opera in tabernaculo testimonii.

40. Et fuit recognitio eorum secundum populos eorum, secundum domos familiarum eorum bis mille sexcenti triginta.

41. Hæc est recognitio populi filiorum Gedson, omnis ministrans in tabernaculo testimonii, quos recognovit Moyses et Aaron per vocem Domini, in manu Moysis.

42. Recogniti autem sunt et populus filiorum Merari secundum populos eorum, secundum domos familiarum eorum,

43. a quinque et viginti annis et supra usque ad quinquaginta annos, omnis ingrediens ministrare ad opera tabernaculi testimonii.

44. Et fuit recognitio eorum secundum populos eorum, secundum domos familiarum eorum, ter mille et ducenti.

45. Αὕτη ἡ ἐπίσκεψις δήμου υἱῶν Μεραρὶ, οὓς ἐπεσκέψατο Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν διὰ φωνῆς Κυρίου, ἐν χειρὶ Μωϋσῆ.

46. Πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι, οὓς ἐπεσκέψατο Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν καὶ οἱ ἄρχοντες Ἰσραὴλ τοὺς Λευίτας, κατὰ δήμους καὶ κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν,

47. ἀπὸ πέντε καὶ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ἕως πεντηκονταετοῦς, πᾶς ὁ εἰςπορευόμενος πρὸς τὸ ἔργον τῶν ἔργων, καὶ τὰ ἔργα τὰ αἰρόμενα ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου.

48. Καὶ ἐγενήθησαν οἱ ἐπισκεπέντες, ὀκτακισχίλιοι πεντακόσιοι ὀγδοήκοντα.

49. Διὰ φωνῆς Κυρίου ἐπεσκέψατο αὐτοὺς ἐν χειρὶ Μωϋσῆ, ἄνδρα κατὰ ἄνδρα ἐπὶ τῶν ἔργων αὐτῶν, καὶ ἐπὶ ὧν αἴρουσιν αὐτοί· καὶ ἐπεσκέπησαν ὃν τρόπον συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Πρόσταξον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐξαποστειλάτωσαν ἐκ τῆς παρεμβολῆς πάντα λεπρὸν, καὶ πάντα γονοῤῥυῆ, καὶ πάντα ἀκάθαρτον ἐπὶ ψυχῇ,

3. ἀπὸ ἀρσενικοῦ ἕως θηλυκοῦ, ἐξαποστείλατε ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ οὐ μὴ μιανοῦσι τὰς παρεμβολὰς αὐτῶν, ἐν οἷς ἐγὼ καταγίνομαι ἐν αὐτοῖς.

4. Καὶ ἐποίησαν οὕτως οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐξαπέστειλαν αὐτοὺς ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καθὰ ἐλάλησε Κύριος Μωϋσῇ, οὕτως ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ.

5. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

6. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγων· Ἀνὴρ ἢ γυνὴ, ὅς τις ἂν ποιήσῃ ἀπὸ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν τῶν ἀνθρωπίνων, καὶ παριδὼν παρίδῃ, καὶ πλημμελήσῃ ἡ ψυχὴ ἐκείνη,

7. ἐξαγορεύσει τὴν ἁμαρτίαν ἣν ἐποίησε, καὶ ἀποδώσει τὴν πλημμέλειαν· τὸ κεφάλαιον, καὶ τὸ ἐπίπεμπτον αὐτοῦ προςθήσει ἐπ' αὐτὸ, καὶ ἀποδώσει τίνι ἐπλημμέλησεν αὐτῷ.

8. Ἐὰν δὲ μὴ ᾖ τῷ ἀνθρώπῳ ὁ ἀγχιστεύων, ὥςτε ἀποδοῦναι αὐτῷ τὸ πλημμέλημα πρὸς αὐτὸν, τὸ πλημμέλημα τὸ ἀποδιδόμενον Κυρίῳ, τῷ ἱερεῖ ἔσται, πλὴν τοῦ κριοῦ τοῦ ἱλασμοῦ, δι' οὗ ἐξιλάσεται ἐν αὐτῷ περὶ αὐτοῦ.

9. Καὶ πᾶσα ἀπαρχὴ κατὰ πάντα τὰ ἁγιαζόμενα ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ, ὅσα ἐὰν προςφέρωσι Κυρίῳ, τῷ ἱερεῖ αὐτῷ ἔσται·

10. καὶ ἑκάστου τὰ ἡγιασμένα αὐτοῦ ἔσται, καὶ ἀνὴρ, ὃς ἂν δῷ τῷ ἱερεῖ, αὐτῷ ἔσται.

11. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

12. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Ἀνδρὸς, ἀνδρὸς ἐὰν παραβῇ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ ὑπεριδοῦσα παρίδῃ αὐτὸν,

13. καὶ κοιμηθῇ τις μετ' αὐτῆς κοίτην σπέρματος, καὶ λάθῃ ἐξ ὀφθαλμῶν τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, καὶ κρύψῃ, αὐτὴ δὲ ᾖ μεμιασμένη, καὶ μάρτυς μὴ ᾖ μετ' αὐτῆς, καὶ αὐτὴ μὴ ᾖ συνειλημμένη,

14. καὶ ἐπέλθῃ αὐτῷ πνεῦμα ζηλώσεως, καὶ ζηλώσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, αὐτὴ δὲ μεμίανται, ἢ ἐπελθῇ αὐτῷ πνεῦμα ζηλώσεως, καὶ ζηλώσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, αὐτὴ δὲ μὴ ᾖ μεμιασμένη,

45. Hæc est recognitio populi filiorum Merari, quos recognovit Moyses et Aaron per vocem Domini, in manu Moysi.

46. Omnes recogniti quos recognovit Moyses et Aaron, et principes Israel Levitas, secundum populos et secundum domos familiarum eorum,

47. a quinque et viginti annis et supra usque ad quinquaginta annos, omnis ingrediens ad opus operum, et opera quæ levantur in tabernaculo testimonii.

48. Et fuerunt qui recogniti sunt, octo mille quingenti octoginta.

49. Per vocem Domini recognovit eos in manu Moysi, virum ad virum super opera eorum, et super illa quæ ipsi levant: et recogniti sunt quemadmodum præcepit Dominus Moysi.

CAPUT V.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

2. Præcipe filiis Israel, et emittant e castris omnem leprosum, et omnem qui patitur fluorem sanguinis, et omnem immundum super anima,

3. a masculino usque ad fœmininum, emittite extra castra; et non inquinabunt castra ipsorum, in quibus ego versor in eis.

4. Et fecerunt sic filii Israel, et emiserunt eos extra castra, sicut locutus est Dominus Moysi, sic fecerunt filii Israel.

5. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

6. Loquere filiis Israel, dicens : Vir aut mulier, quicumque fecerit ab omnibus peccatis humanis, et despiciens despexerit, et deliquerit anima illa,

7. annuntiabit peccatum quod fecit et reddet delictum : caput, et quintas ejus adjiciet super illud, et reddet cui deliquit ei.

8. Si autem non fuerit homini proximus, ita ut reddat illi delictum ad ipsum, delictum quod redditur Domino, sacerdoti erit, excepto ariete propitiationis, per quem depropitiabit in illo pro eo.

9. Et omnes primitiæ secundum omnia quæ sanctificantur in filiis Israel, quæcumque offerent Domino, sacerdoti ipsi erunt :

10. et cujusque sanctificata ipsius erunt, et vir, qui dederit sacerdoti, ei erit.

11. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

12. Loquere filiis Israel, et dices ad eos : Viri, viri si prævaricata fuerit uxor ejus, et despiciens despexerit eum,

13. et cubuerit quis cum ea concubitum seminis, et latuerit ab oculis viri sui, et absconderit, ipsa autem sit inquinata, et testis non sit cum ea, et ipsa non sit deprehensa,

14. et supervenerit ei spiritus zelandi, et zelet uxorem suam, ipsa autem inquinata est, vel supervenerit ei spiritus zelandi, et zelet uxorem suam, ipsa autem non sit inquinata,

15. καὶ ἄξει ὁ ἄνθρωπος τὴν γυναῖκα αὐτοῦ πρὸς τὸν ἱερέα, καὶ προςοίσει τὸ δῶρον περὶ αὐτῆς, τὸ δέκατον τοῦ οἰφὶ ἄλευρον κρίθινον, οὐκ ἐπιχεεῖ ἐπ' αὐτὸ ἔλαιον, οὐδὲ ἐπιθήσει ἐπ' αὐτὸ λίβανον· ἔστι γὰρ θυσία ζηλοτυπίας, θυσία μνημοσύνου, ἀναμιμνήσκουσα ἁμαρτίαν.

16. Καὶ προςάξει αὐτὴν ὁ ἱερεὺς, καὶ στήσει αὐτὴν ἔναντι Κυρίου.

17. Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ὕδωρ καθαρὸν ζῶν ἐν ἀγγείῳ ὀστρακίνῳ, καὶ τῆς γῆς τῆς οὔσης ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ἐμβαλεῖ εἰς τὸ ὕδωρ.

18. Καὶ στήσει ὁ ἱερεὺς τὴν γυναῖκα ἔναντι Κυρίου, καὶ ἀποκαλύψει τὴν κεφαλὴν τῆς γυναικὸς, καὶ δώσει ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτῆς τὴν θυσίαν τοῦ μνημοσύνου, τὴν θυσίαν τῆς ζηλοτυπίας· ἐν δὲ τῇ χειρὶ τοῦ ἱερέως ἔσται τὸ ὕδωρ τοῦ ἐλεγμοῦ τοῦ ἐπικαταρωμένου τούτου.

19. Καὶ ὁρκιεῖ αὐτὴν ὁ ἱερεὺς, καὶ ἐρεῖ τῇ γυναικί· Εἰ μὴ κεκοίμηταί τις μετὰ σοῦ, εἰ μὴ παραβέβηκας μιανθῆναι ὑπὸ τὸν ἄνδρα τὸν σεαυτῆς, ἀθῷα ἴσθι ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ ἐλεγμοῦ τοῦ ἐπικαταρωμένου τούτου.

20. Εἰ δὲ σὺ παραβέβηκας, ὕπανδρος οὖσα, ἢ μεμίανσαι, καὶ ἔδωκέ τις τὴν κοίτην αὐτοῦ ἐν σοὶ, πλὴν τοῦ ἀνδρός σου·

21. καὶ ὁρκιεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν γυναῖκα ἐν τοῖς ὅρκοις τῆς ἀρᾶς ταύτης, καὶ ἐρεῖ ὁ ἱερεὺς τῇ γυναικί· Δώη σε Κύριος ἐν ἀρᾷ καὶ ἐνόρκιον ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ σου, ἐν τῷ δοῦναι Κύριον τὸν μηρόν σου διαπεπτωκότα καὶ τὴν κοιλίαν σου πεπρησμένην.

22. Καὶ εἰςελεύσεται τὸ ὕδωρ τὸ ἐπικαταρώμενον τοῦτο εἰς τὴν κοιλίαν σου πρῆσαι γαστέρα, καὶ διαπεσεῖν μηρόν σου. Καὶ ἐρεῖ ἡ γυνή· Γένοιτο, γένοιτο.

23. Καὶ γράψει ὁ ἱερεὺς τὰς ἀρὰς ταύτας εἰς βιβλίον, καὶ ἐξαλείψει εἰς τὸ ὕδωρ τοῦ ἐλεγμοῦ τοῦ ἐπικαταρωμένου.

24. Καὶ ποτιεῖ τὴν γυναῖκα τὸ ὕδωρ τοῦ ἐλεγμοῦ τοῦ ἐπικαταρωμένου· καὶ εἰςελεύσεται εἰς αὐτὴν τὸ ὕδωρ τὸ ἐπικαταρώμενον τοῦ ἐλεγμοῦ.

25. Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ἐκ χειρὸς τῆς γυναικὸς τὴν θυσίαν τῆς ζηλοτυπίας, καὶ ἐπιθήσει τὴν θυσίαν ἔναντι Κυρίου, καὶ προςοίσει αὐτὴν πρὸς τὸ θυσιαστήριον.

26. Καὶ δράξεται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τῆς θυσίας τὸ μνημόσυνον αὐτῆς, καὶ ἀνοίσεται αὐτὸ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ μετὰ ταῦτα ποτιεῖ τὴν γυναῖκα τὸ ὕδωρ.

27. Καὶ ἔσται, ἐὰν ᾖ μεμιασμένη καὶ λήθῃ λάθῃ τὸν ἄνδρα αὐτῆς, καὶ εἰςελεύσεται εἰς αὐτὴν τὸ ὕδωρ τοῦ ἐλεγμοῦ τὸ ἐπικαταρώμενον, καὶ πρησθήσεται τὴν κοιλίαν, καὶ διαπεσεῖται ὁ μηρὸς αὐτῆς, καὶ ἔσται γυνὴ εἰς ἀρὰν τῷ λαῷ αὐτῆς.

28. Ἐὰν δὲ μὴ μιανθῇ ἡ γυνὴ, καὶ καθαρὰ ᾖ, καὶ ἀθῷα ἔσται, καὶ ἐκσπερματιεῖ σπέρμα.

29. Οὗτος ὁ νόμος τῆς ζηλοτυπίας, ᾧ ἂν παραβῇ ἡ γυνὴ ὕπανδρος οὖσα, καὶ μιανθῇ,

30. ἢ ἄνθρωπος ὃς ἐὰν ἐπέλθῃ ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα ζηλώσεως, καὶ ζηλώσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ στήσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἔναντι Κυρίου, καὶ ποιήσει αὐτῇ ὁ ἱερεὺς πάντα τὸν νόμον τοῦτον,

31. καὶ ἀθῷος ἔσται ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ ἁμαρτίας· καὶ γυνὴ ἐκείνη λήψεται τὴν ἁμαρτίαν αὐτῆς.

15. et adducet homo uxorem suam ad sacerdotem, et offeret munus pro ea, decimam œphi farinam hordeaceam, non effundet super ipsam oleum, neque imponet super eam thus : est enim sacrificium zelotypiæ, sacrificium memorialis, rememorans peccatum.

16. Et adducet eam sacerdos, et statuet eam ante Dominum.

17. Et sumet sacerdos aquam mundam viventem in vase testaceo, et de terra quæ est super pavimentum tabernaculi testimonii, et sumens sacerdos injiciet in aquam.

18. Et statuet sacerdos mulierem ante Dominum, et revelabit caput mulieris, et dabit super manus ejus sacrificium memorialis, sacrificium zelotypiæ : in manu autem sacerdotis erit aqua argutionis quæ maledicitur hujus.

19. Et adjurabit eam sacerdos, et dicet mulieri : Si non concubuit quis tecum, si non prævaricata es ut inquinareris sub viro tuo, innocens esto ab aqua argutionis quæ maledicitur hujus.

20. Si autem prævaricata es, cum sub viro sis, vel inquinata es, et dedit quis concubitum suum in te, præter virum tuum :

21. et adjurabit sacerdos mulierem in juramentis maledictionis hujus, et dicet sacerdos mulieri : Det te Dominus in maledictum et exsecramentum in medio populi tui, in dando Dominus femur tuum collapsum, et ventrem tuum diruptum.

22. Et ingredietur aqua quæ maledicitur hæc in ventrem tuum, ad dirumpendum uterum, et faciendum cadere femur tuum. Et dicet mulier : Fiat, fiat.

23. Et scribet sacerdos maledicta hæc in libro, et delebit in aqua argutionis quæ maledicitur.

24. Et potabit mulierem de aqua argutionis quæ maledicitur : et intrabit in eam aqua quæ maledicitur argutionis.

25. Et sumet sacerdos de manu mulieris sacrificium zelotypiæ, et imponet sacrificium ante Dominum, et offeret illud ad altare.

26. Et tollet pugillo sacerdos de sacrificio memoriale ejus, et offeret illud super altare, et post hæc potabit mulierem de aqua.

27. Et erit, si fuerit inquinata et latendo latuerit virum suum, et intrabit in eam aqua maledicta redargutionis, et inflabitur ventrem, et decidet femur ejus, et erit mulier in maledictum populo suo.

28. Si autem non fuerit inquinata mulier, et munda fuerit, et innocens erit, et seminare faciet semen.

29. Hæc est lex zelotypiæ, cuicumque prævaricata fuerit mulier quæ sub viro est, et inquinata fuerit,

30. aut homo cui supervenerit super eum spiritus zelandi, et zelaverit uxorem suam, et statuet uxorem suam ante Dominum, et faciet ei sacerdos omnem legem hanc,

31. et innocens erit homo a peccato : et mulier illa accipiet peccatum suum.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ς'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Ἀνὴρ ἢ γυνὴ ὃς ἂν μεγάλως εὔξηται εὐχὴν ἀφαγνίσασθαι ἁγνείαν Κυρίῳ,

3. ἀπὸ οἴνου καὶ σίκερα ἁγνισθήσεται· καὶ ὄξος ἐξ οἴνου καὶ ὄξος ἐκ σίκερα οὐ πίεται· καὶ ὅσα κατεργάζεται ἐκ σταφυλῆς οὐ πίεται· καὶ σταφυλὴν πρόσφατον καὶ σταφίδα οὐ φάγεται

4. πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς αὐτοῦ· ἀπὸ πάντων ὅσα γίνεται ἐξ ἀμπέλου, οἶνον ἀπὸ στεμφύλων ἕως γιγάρτου οὐ φάγεται

5. πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ ἁγνισμοῦ. Ξυρὸν οὐκ ἐπελεύσεται ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ἕως ἂν πληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι ὅσας ηὔξατο Κυρίῳ· ἅγιος ἔσται τρέφων κόμην τρίχα κεφαλῆς

6. πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς Κυρίῳ· ἐπὶ πάσῃ ψυχῇ τετελευτηκυίᾳ οὐκ εἰςελεύσεται.

7. Ἐπὶ πατρὶ καὶ μητρὶ, καὶ ἐπ' ἀδελφῷ καὶ ἐπ' ἀδελφῇ, οὐ μιανθήσεται ἐπ' αὐτοῖς ἀποθανόντων αὐτῶν, ὅτι εὐχὴ Θεοῦ αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ ἐπὶ κεφαλῆς αὐτοῦ.

8. Πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς αὐτοῦ ἅγιος ἔσται Κυρίῳ.

9. Ἐὰν δέ τις ἀποθάνῃ ἐπ' αὐτῷ ἐξάπινα, παραχρῆμα μιανθήσεται ἡ κεφαλὴ εὐχῆς αὐτοῦ· καὶ ξυρήσεται τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ᾗ ἂν ἡμέρᾳ καθαρισθῇ· τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ξυρηθήσεται.

10. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ οἴσει δύο τρυγόνας, ἢ δύο νοσσοὺς περιστερῶν πρὸς τὸν ἱερέα, ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

11. Καὶ ποιήσει ὁ ἱερεὺς μίαν περὶ ἁμαρτίας, καὶ μίαν εἰς ὁλοκαύτωμα· καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ ὧν ἥμαρτε περὶ τῆς ψυχῆς, καὶ ἁγιάσει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ

12. ᾗ ἡγιάσθη Κυρίῳ, τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς. Καὶ προςάξει ἀμνὸν ἐνιαύσιον εἰς πλημμέλειαν· καὶ αἱ ἡμέραι αἱ πρότεραι ἄλογοι ἔσονται, ὅτι ἐμιάνθη ἡ κεφαλὴ εὐχῆς αὐτοῦ.

13. Καὶ οὗτος ὁ νόμος τοῦ εὐξαμένου. Ἧ ἂν ἡμέρᾳ πληρώσῃ ἡμέρας εὐχῆς αὐτοῦ, προςοίσει αὐτὸς παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

14. Καὶ προςάξει τὸ δῶρον αὐτοῦ Κυρίῳ ἀμνὸν ἐνιαύσιον ἄμωμον ἕνα εἰς ὁλοκαύτωσιν, καὶ ἀμνάδα ἐνιαυσίαν μίαν ἄμωμον εἰς ἁμαρτίαν, καὶ κριὸν ἕνα ἄμωμον εἰς σωτήριον,

15. καὶ κανοῦν ἀζύμων σεμιδάλεως ἄρτους ἀναπεποιημένους ἐν ἐλαίῳ, καὶ λάγανα ἄζυμα κεχρισμένα ἐν ἐλαίῳ, καὶ θυσίαν αὐτῶν, καὶ σπονδὴν αὐτῶν.

16. Καὶ προςοίσει ὁ ἱερεὺς ἔναντι Κυρίου, καὶ ποιήσει τὸ περὶ ἁμαρτίας αὐτοῦ, καὶ τὸ ὁλοκαύτωμα αὐτοῦ.

17. Καὶ τὸν κριὸν ποιήσει θυσίαν σωτηρίου τῷ Κυρίῳ ἐπὶ τῷ κανῷ τῶν ἀζύμων· καὶ ποιήσει ὁ ἱερεὺς τὴν θυσίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ.

18. Καὶ ξυρήσεται ὁ ηὐγμένος παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου τὴν κεφαλὴν τῆς εὐχῆς αὐτοῦ, καὶ ἐπιθήσει τὰς τρίχας ἐπὶ τὸ πῦρ, ὅ ἐστιν ὑπὸ τὴν θυσίαν τοῦ σωτηρίου.

19. Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς τὸν βραχίονα ἑφθὸν ἀπὸ τοῦ κριοῦ, καὶ ἄρτον ἕνα ἄζυμον ἀπὸ τοῦ κανοῦ, καὶ

CAPUT VI.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

2. Loquere filiis Israel, et dices ad eos : Vir aut mulier quicumque magne voverit votum purificandi puritatem Domino,

3. a vino et sicera temperabit : et acetum ex vino, et acetum ex sicera non bibet : et quæcumque conficiuntur ex uva, non bibet : et uvam recentem et uvam passam non comedet

4. omnibus diebus voti sui : ab omnibus quæcumque fiunt ex vite, vinum a corticibus uvæ, usque ad acinum non comedet

5. omnibus diebus purificationis. Novacula non superveniet super caput ejus, donec impleantur dies quoscumque vovit Domino : sanctus erit nutriens comam capillum capitis

6. omnibus diebus voti Domino : super omnem animam mortuam non ingredietur.

7. Super patrem et matrem, et super fratrem et super sororem, non inquinabitur in eis, cum illi mortui fuerint, quoniam votum Dei ejus in eo super caput ejus.

8. Omnibus diebus voti sui sanctus erit Domino.

9. Si quis autem mortuus fuerit super eum repente, statim inquinabitur caput voti ejus, et radetur caput suum qua die mundabitur : die septimo radetur.

10. Et die octavo feret duos turtures, vel duos pullos columbarum ad sacerdotem, ad januas tabernaculi testimonii.

11. Et faciet sacerdos unum pro peccato, et unum in holocaustum : et depropitiabit pro eo sacerdos de quibus peccavit pro anima : et sanctificabit caput suum in die illa

12. qua sanctificatus est Domino, dies voti. Et adducet agnum anniculum in delictum : et priores dies innumerati erunt, quoniam inquinatum fuit caput voti ejus.

13. Et hæc est lex ejus qui vovit. Quacumque die impleverit dies voti sui, offeret ipse ad januas tabernaculi testimonii.

14. Et offeret munus suum Domino agnum anniculum sine vitio unum in holocaustoma, et agnam anniculam unam sine vitio in peccatum, et arietem unum sine vitio in salutare,

15. et canistrum azymorum similæ panes refectos in oleo, et lagana azyma uncta in oleo, et sacrificium eorum, et libamen eorum.

16. Et offeret sacerdos ante Dominum, et faciet quod pro peccato ejus, et holocaustum ejus.

17. Et arietem faciet sacrificium salutaris Domino super canistro azymorum : et faciet sacerdos sacrificium ejus et libamen ejus.

18. Et radetur qui vovit ad januas tabernaculi testimoni caput voti sui, et imponet capillos super ignem, qui est sub sacrificio salutaris.

19. Et sumet sacerdos brachium coctum de ariete, et panem unum azymum de canistro, et laganum azymum

λάγανον ἄζυμον ἓν, καὶ ἐπιθήσει ἐπὶ τὰς χεῖρας τοῦ ηὐγμένου, μετὰ τὸ ξυρήσασθαι αὐτὸν τὴν εὐχὴν αὐτοῦ,

20. καὶ προςοίσει αὐτὰ ὁ ἱερεὺς ἐπίθεμα ἔναντι Κυρίου· ἅγιον ἔσται τῷ ἱερεῖ ἐπὶ τοῦ στηθυνίου τοῦ ἐπιθέματος, καὶ ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ ἀφαιρέματος· καὶ μετὰ ταῦτα πίεται ὁ ηὐγμένος, οἶνον.

21. Οὗτος ὁ νόμος τοῦ εὐξαμένου, ὃς ἂν εὔξηται Κυρίῳ δῶρον αὐτοῦ Κυρίῳ περὶ τῆς εὐχῆς, χωρὶς ὧν ἂν εὕρῃ ἡ χεὶρ αὐτοῦ κατὰ δύναμιν τῆς εὐχῆς αὐτοῦ, ἣν ἂν εὔξηται κατὰ νόμον ἁγνείας.

22. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

23. Λάλησον Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, λέγων· Οὕτως εὐλογήσετε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, λέγοντες αὐτοῖς·

24. Εὐλογήσαι σε Κύριος καὶ φυλάξαι σε.

25. Ἐπιφάναι Κύριος τὸ πρόςωπον αὐτοῦ ἐπὶ σὲ, καὶ ἐλεήσαι σε.

26. Ἐπάραι Κύριος τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ σὲ, καὶ δῴη σοι εἰρήνην.

27. Καὶ ἐπιθήσουσι τὸ ὄνομά μου ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ ἐγὼ Κύριος εὐλογήσω αὐτούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζʹ.

1. Καὶ ἐγένετο ᾗ ἡμέρᾳ συνετέλεσε Μωϋσῆς, ὥςτε ἀναστῆσαι τὴν σκηνὴν, καὶ ἔχρισεν αὐτὴν, καὶ ἡγίασεν αὐτὴν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ, καὶ ἔχρισεν αὐτὰ, καὶ ἡγίασεν αὐτά.

2. Καὶ προςήνεγκαν οἱ ἄρχοντες Ἰσραὴλ, δώδεκα ἄρχοντες οἴκων πατριῶν αὐτῶν· οὗτοι οἱ ἄρχοντες φυλῶν, οὗτοι οἱ παρεστηκότες ἐπὶ τῆς ἐπισκοπῆς.

3. Καὶ ἤνεγκαν τὸ δῶρον αὐτῶν ἔναντι Κυρίου, ἓξ ἁμάξας λαμπηνικὰς, καὶ δώδεκα βόας· ἅμαξαν παρὰ δύο ἀρχόντων, καὶ μόσχον παρὰ ἑκάστου· καὶ προςήγαγον ἐναντίον τῆς σκηνῆς.

4. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

5. Λάβε παρ' αὐτῶν, καὶ ἔσονται πρὸς τὰ ἔργα τὰ λειτουργικὰ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ δώσεις αὐτὰ τοῖς Λευΐταις, ἑκάστῳ κατὰ τὴν αὐτοῦ λειτουργίαν.

6. Καὶ λαβὼν Μωϋσῆς τὰς ἁμάξας καὶ τοὺς βόας, ἔδωκεν αὐτὰ τοῖς Λευΐταις.

7. Καὶ τὰς δύο ἁμάξας καὶ τοὺς τέσσαρας βόας ἔδωκε τοῖς υἱοῖς Γεδσὼν κατὰ τὰς λειτουργίας αὐτῶν,

8. καὶ τὰς τέσσαρας ἁμάξας καὶ τοὺς ὀκτὼ βόας ἔδωκε τοῖς υἱοῖς Μεραρὶ κατὰ τὰς λειτουργίας αὐτῶν, διὰ Ἰθάμαρ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως.

9. Καὶ τοῖς υἱοῖς Καὰθ οὐ δέδωκεν, ὅτι τὰ λειτουργήματα τοῦ ἁγίου ἔχουσιν· ἐπ' ὤμων ἀροῦσιν.

10. Καὶ προςήνεγκαν οἱ ἄρχοντες εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τοῦ θυσιαστηρίου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἔχρισεν αὐτὸ, καὶ προςήνεγκαν οἱ ἄρχοντες τὰ δῶρα αὐτῶν ἀπέναντι τοῦ θυσιαστηρίου.

11. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἄρχων εἷς καθ' ἡμέραν, ἄρχων καθ' ἡμέραν προςοίσουσι τὰ δῶρα αὐτῶν εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τοῦ θυσιαστηρίου.

12. Καὶ ἦν ὁ προςφέρων ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ τὸ δῶρον αὐτοῦ Ναασσὼν υἱὸς Ἀμιναδὰβ, ἄρχων τῆς φυλῆς Ἰούδα.

13. Καὶ προςήνεγκε τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἓν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλην μίαν

unum, et imponet super manus ejus qui vovit, postquam ipse rasus fuerit votum suum,

20. et offeret ea sacerdos impositionem ante Dominum. Sanctum erit sacerdoti super pectusculum impositionis, et super brachium demptionis : et post hæc bibet qui vovit, vinum.

21. Hæc est lex ejus qui vovit, quicumque voverit munus suum Domino pro voto, absque iis quæ invenerit manus ejus secundum potentiam voti sui, quod utique voverit juxta legem puritatis.

22. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

23. Loquere Aaron et filiis ejus, dicens : Sic benedicetis filios Israel, dicentes eis :

24. Benedicat te Dominus et custodiat te.

25. Illuminet Dominus faciem tuam super te, et misereatur tui.

26. Elevet Dominus faciem suam super te, et det tibi pacem.

27. Et imponent nomen meum super filios Israel, et ego Dominus benedicam eos.

CAPUT VII.

1. Et factum est qua die consummavit Moyses, ut erigeret tabernaculum, et unxit illud, et sanctificavit illud, et omnia vasa ejus, et altare, et omnia vasa ejus, et unxit ea, et sanctificavit ea.

2. Et obtulerunt principes Israel, duodecim principes domorum familiarum suarum : hi sunt principes tribuum, hi assistentes super recognitione.

3. Et tulerunt munus suum ante Dominum, sex vehicula lampenica, et duodecim boves : vehiculum a duobus principibus, et vitulum ab unoquoque : et adduxerunt ante tabernaculum.

4. Et ait Dominus ad Moysen, dicens :

5. Accipe ab eis, et erunt ad opera ministratoria tabernaculi testimonii, et dabis ea Levitis, unicuique secundum ministerium ejus.

6. Et sumens Moyses vehicula et boves, dedit ea Levitis.

7. Et duo vehicula et quatuor boves dedit filiis Gedson secundum ministeria eorum,

8. et quatuor vehicula et octo boves dedit filiis Merari secundum ministeria eorum, per Ithamar filium Aaron sacerdotis.

9. Et filiis Caath non dedit, quoniam ministeria ipsius sancti habent : super humeros levabunt.

10. Et obtulerunt principes in dedicationem altaris, in die qua unxit illud, et obtulerunt principes munera sua e regione altaris.

11. Et dixit Dominus ad Moysen : Princeps unus quotidie, princeps quotidie offerent dona sua in dedicationem altaris.

12. Et fuit offerens in die prima donum suum Naasson filius Aminadab, princeps tribus Juda.

13. Et obtulit donum suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus : phialam unam argenteam,

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ϛʹ.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Ἀνὴρ ἢ γυνὴ ὃς ἂν μεγάλως εὔξηται εὐχὴν ἀφαγνίσασθαι ἁγνείαν Κυρίῳ,

3. ἀπὸ οἴνου καὶ σίκερα ἁγνισθήσεται· καὶ ὄξος ἐξ οἴνου καὶ ὄξος ἐκ σίκερα οὐ πίεται· καὶ ὅσα κατεργάζεται ἐκ σταφυλῆς οὐ πίεται· καὶ σταφυλὴν πρόσφατον καὶ σταφίδα οὐ φάγεται

4. πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς αὐτοῦ· ἀπὸ πάντων ὅσα γίνεται ἐξ ἀμπέλου, οἶνον ἀπὸ στεμφύλων ἕως γιγάρτου οὐ φάγεται

5. πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ ἁγνισμοῦ. Ξυρὸν οὐκ ἐπελεύσεται ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ἕως ἂν πληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι ὅσας ηὔξατο Κυρίῳ· ἅγιος ἔσται τρέφων κόμην τρίχα κεφαλῆς

6. πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς Κυρίῳ· ἐπὶ πάσῃ ψυχῇ τετελευτηκυίᾳ οὐκ εἰςελεύσεται.

7. Ἐπὶ πατρὶ καὶ μητρὶ, καὶ ἐπ' ἀδελφῷ καὶ ἐπ' ἀδελφῇ, οὐ μιανθήσεται ἐπ' αὐτοῖς ἀποθανόντων αὐτῶν, ὅτι εὐχὴ Θεοῦ αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ ἐπὶ κεφαλῆς αὐτοῦ.

8. Πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς αὐτοῦ ἅγιος ἔσται Κυρίῳ.

9. Ἐὰν δέ τις ἀποθάνῃ ἐπ' αὐτῷ ἐξάπινα, παραχρῆμα μιανθήσεται ἡ κεφαλὴ εὐχῆς αὐτοῦ· καὶ ξυρήσεται τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ᾗ ἂν ἡμέρᾳ καθαρισθῇ· τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ξυρηθήσεται.

10. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ οἴσει δύο τρυγόνας, ἢ δύο νοσσοὺς περιστερῶν πρὸς τὸν ἱερέα, ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

11. Καὶ ποιήσει ὁ ἱερεὺς μίαν περὶ ἁμαρτίας, καὶ μίαν εἰς ὁλοκαύτωμα· καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ ὧν ἥμαρτε περὶ τῆς ψυχῆς, καὶ ἁγιάσει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ

12. ᾗ ἡγιάσθη Κυρίῳ, τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς. Καὶ προσάξει ἀμνὸν ἐνιαύσιον εἰς πλημμέλειαν· καὶ αἱ ἡμέραι αἱ πρότεραι ἄλογοι ἔσονται, ὅτι ἐμιάνθη ἡ κεφαλὴ εὐχῆς αὐτοῦ.

13. Καὶ οὗτος ὁ νόμος τοῦ εὐξαμένου. Ἧ ἂν ἡμέρᾳ πληρώσῃ ἡμέρας εὐχῆς αὐτοῦ, προσοίσει αὐτὸς παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

14. Καὶ προσάξει τὸ δῶρον αὐτοῦ Κυρίῳ ἀμνὸν ἐνιαύσιον ἄμωμον ἕνα εἰς ὁλοκαύτωσιν, καὶ ἀμνάδα ἐνιαυσίαν μίαν ἄμωμον εἰς ἁμαρτίαν, καὶ κριὸν ἕνα ἄμωμον εἰς σωτήριον,

15. καὶ κανοῦν ἀζύμων σεμιδάλεως ἄρτους ἀναπεποιημένους ἐν ἐλαίῳ, καὶ λάγανα ἄζυμα κεχρισμένα ἐν ἐλαίῳ, καὶ θυσίαν αὐτῶν, καὶ σπονδὴν αὐτῶν.

16. Καὶ προσοίσει ὁ ἱερεὺς ἔναντι Κυρίου, καὶ ποιήσει τὸ περὶ ἁμαρτίας αὐτοῦ, καὶ τὸ ὁλοκαύτωμα αὐτοῦ.

17. Καὶ τὸν κριὸν ποιήσει θυσίαν σωτηρίου τῷ Κυρίῳ ἐπὶ τῷ κανῷ τῶν ἀζύμων· καὶ ποιήσει ὁ ἱερεὺς τὴν θυσίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ.

18. Καὶ ξυρήσεται ὁ ηὑγμένος παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου τὴν κεφαλὴν τῆς εὐχῆς αὐτοῦ, καὶ ἐπιθήσει τὰς τρίχας ἐπὶ τὸ πῦρ, ὅ ἐστιν ὑπὸ τὴν θυσίαν τοῦ σωτηρίου.

19. Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς τὸν βραχίονα ἑφθὸν ἀπὸ τοῦ κριοῦ, καὶ ἄρτον ἕνα ἄζυμον ἀπὸ τοῦ κανοῦ, καὶ

CAPUT VI.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

2. Loquere filiis Israel, et dices ad eos : Vir aut mulier quicumque magne voverit votum purificandi puritatem Domino,

3. a vino et sicera temperabit : et acetum ex vino, et acetum ex sicera non bibet : et quæcumque conficiuntur ex uva, non bibet : et uvam recentem et uvam passam non comedet

4. omnibus diebus voti sui : ab omnibus quæcumque fiunt ex vite, vinum a corticibus uvæ, usque ad acinum non comedet

5. omnibus diebus purificationis. Novacula non superveniet super caput ejus, donec impleantur dies quoscumque vovit Domino : sanctus erit nutriens comam capillum capitis

6. omnibus diebus voti Domino : super omnem animam mortuam non ingredietur.

7. Super patrem et matrem, et super fratrem et super sororem, non inquinabitur in eis, cum illi mortui fuerint, quoniam votum Dei ejus in eo super caput ejus.

8. Omnibus diebus voti sui sanctus erit Domino.

9. Si quis autem mortuus fuerit super eum repente, statim inquinabitur caput voti ejus, et radetur caput suum qua die mundabitur : die septimo radetur.

10. Et die octavo feret duos turtures, vel duos pullos columbarum ad sacerdotem, ad januas tabernaculi testimonii.

11. Et faciet sacerdos unum pro peccato, et unum in holocaustum : et depropitiabit pro eo sacerdos de quibus peccavit pro anima : et sanctificabit caput suum in die illa

12. qua sanctificatus est Domino, dies voti. Et adducet agnum anniculum in delictum : et priores dies innumerati erunt, quoniam inquinatum fuit caput voti ejus.

13. Et hæc est lex ejus qui vovit. Quacumque die impleverit dies voti sui, offeret ipse ad januas tabernaculi testimonii.

14. Et offeret munus suum Domino agnum anniculum sine vitio unum in holocaustoma, et agnam anniculam unam sine vitio in peccatum, et arietem unum sine vitio in salutare,

15. et canistrum azymorum similæ panes refectos in oleo, et lagana azyma uncta in oleo, et sacrificium eorum, et libamen eorum.

16. Et offeret sacerdos ante Dominum, et faciet quod pro peccato ejus, et holocaustum ejus.

17. Et arietem faciet sacrificium salutaris Domino super canistro azymorum : et faciet sacerdos sacrificium ejus et libamen ejus.

18. Et radetur qui vovit ad januas tabernaculi testimoni caput voti sui, et imponet capillos super ignem, qui est sub sacrificio salutaris.

19. Et sumet sacerdos brachium coctum de ariete, et panem unum azymum de canistro, et laganum azymum

ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·

14. θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·

15. μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα·

16. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας·

17. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο δῶρον Ναασσὼν υἱοῦ Ἀμιναδάβ.

18. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ προσήνεγκε Ναθαναὴλ υἱὸς Σωγὰρ, ὁ ἄρχων τῆς φυλῆς Ἰσσάχαρ.

19. Καὶ προσήνεγκε τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἓν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·

20. θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·

21. μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα·

22. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας·

23. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Ναθαναὴλ υἱοῦ Σωγάρ.

24. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Ζαβουλὼν, Ἑλιὰβ υἱὸς Χαιλών.

25. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἓν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·

26. θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·

27. μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα·

28. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας·

29. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Ἑλιὰβ υἱοῦ Χαιλών.

30. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Ῥουβὴν, Ἑλισοὺρ υἱὸς Σεδιούρ.

31. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἓν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·

32. θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·

33. μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα·

34. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας·

35. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Ἑλισοὺρ υἱοῦ Σεδιούρ.

36. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ πέμπτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Συμεὼν, Σαλαμιὴλ υἱὸς Σουρισαδαΐ.

37. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἓν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·

38. θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·

39. μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα·

septuaginta siclorum juxta siclum sanctum : utraque plena similæ refectæ in oleo ad sacrificium :

14. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi :

15. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum :

16. et hircum ex capris unum pro peccato :

17. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Naasson filii Aminadab.

18. Die secunda obtulit Nathanael filius Sogar, princeps tribus Issachar.

19. Et obtulit donum suum, patellam agenteam unam, triginta et centum pondus ejus : phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum : utraque plena similæ refectæ in oleo in sacrificium :

20. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi :

21. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum :

22. et hircum ex capris unum pro peccato :

23. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Nathanael filii Sogar.

24. Die tertia princeps filiorum Zabulon, Heliab filius Chælon.

25. Donum suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus : phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum : utraque plena similæ refectæ in oleo in sacrificium :

26. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi :

27. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum :

28. et hircum ex capris unum pro peccato :

29. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Heliab filii Chælon.

30. Die quarta princeps filiorum Ruben, Helisur filius Sediur.

31. Donum suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus : phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum : utraque plena similæ refectæ in oleo ad sacrificium :

32. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi :

33. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum :

34. et hircum ex capris unum pro peccato :

35. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Helisur filii Sediur.

36. Die quinta princeps filiorum Symeon, Salamiel filius Surisadaï.

37. Donum suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus : phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum : utraque plena similæ refectæ in oleo ad sacrificium :

38. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi :

39. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum :

40. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας·

41. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Σαλαμιὴλ υἱοῦ Σουρισαδαί.

42. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Γὰδ, Ἐλεισὰφ υἱὸς Ῥαγουήλ.

43. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἓν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·

44. θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·

45. μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα·

46. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας·

47. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Ἐλισὰφ υἱοῦ Ῥαγουήλ.

48. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Ἐφραὶμ, Ἐλισαμὰ υἱὸς Ἐμιούδ.

49. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἓν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·

50. θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·

51. μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα·

52. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας·

53. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Ἐλισαμὰ υἱοῦ Ἐμιούδ.

54. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Μανασσῆ, Γαμαλιὴλ υἱὸς Φαδασσούρ.

55. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἓν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·

56. θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·

57. μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα·

58. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας·

59. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Γαμαλιὴλ υἱοῦ Φαδασσούρ.

60. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐνάτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Βενιαμὶν, Ἀβιδὰν υἱὸς Γαδεωνί.

61. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἓν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·

62. θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·

63. μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα·

64. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας·

65. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Ἀβιδὰν υἱοῦ Γαδεωνί.

66. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ δεκάτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Δὰν, Ἀχιέζερ υἱὸς Ἀμισαδαί.

40. et hircum ex capris unum pro peccato :

41. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Salamiel filii Surisadaï.

42. Die sexta princeps filiorum Gad, Elisaph filius Raguel.

43. Donum suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus : phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum : utraque plena similæ refectæ in oleo ad sacrificium :

44. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi :

45. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum :

46. et hircum ex capris unum pro peccato :

47. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Elisaph filii Raguel.

48. Die septima princeps filiorum Ephraim, Elisama filius Emiud.

49. Donum suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus : phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum : utraque plena similæ refectæ in oleo ad sacrificium :

50. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi :

51. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum :

52. et hircum ex capris unum pro peccato :

53. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Elisama filii Emiud.

54. Die octava princeps filiorum Manasse, Gamaliel filius Phadassur.

55. Donum suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus; phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum; utraque plena similæ refectæ in oleo ad sacrificium :

56. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi :

57. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum :

58. et hircum ex capris unum pro peccato :

59. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Gamaliel filii Phadassur.

60. Die nono princeps filiorum Benjamin, Abidan filius Gadeoni,

61. Donum suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus : phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum; utraque plena similæ refectæ in oleo ad sacrificium :

62. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi :

63. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum :

64. et hircum ex capris unum pro peccato :

65. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Abidan filii Gadeoni.

66. Die decima princeps filiorum Dan, Achiezer filius Amisadaï.

67. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·

68. θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·

69. μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα·

70. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας·

71. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Ἀχιέζερ υἱοῦ Ἀμισαδαΐ.

72. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑνδεκάτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Ἀσὴρ, Φαγεὴλ υἱὸς Ἐχράν.

73. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·

74. θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·

75. μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἐνιαύσιον ἕνα εἰς ὁλοκαύτωμα·

76. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας·

77. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Φαγεὴλ υἱοῦ Ἐχράν.

78. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ δωδεκάτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Νεφθαλὶ, Ἀχιρὲ υἱὸς Αἰνάν.

79. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·

80. θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·

81. μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα·

82. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας·

83. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Ἀχιρὲ υἱοῦ Αἰνάν.

84. Οὗτος ὁ ἐγκαινισμὸς τοῦ θυσιαστηρίου ᾗ ἡμέρᾳ ἔχρισεν αὐτὸ παρὰ τῶν ἀρχόντων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, τρυβλία ἀργυρᾶ δώδεκα, φιάλαι ἀργυραῖ δώδεκα, θυΐσκαι χρυσαῖ δώδεκα.

85. Τριάκοντα καὶ ἑκατὸν σίκλων τὸ τρυβλίον τὸ ἕν, καὶ ἑβδομήκοντα σίκλων ἡ φιάλη ἡ μία· πᾶν τὸ ἀργύριον τῶν σκευῶν, δισχίλιοι καὶ τετρακόσιοι σίκλοι· σίκλοι, ἐν τῷ σίκλῳ τῷ ἁγίῳ.

86. Θυΐσκαι χρυσαῖ δώδεκα, πλήρεις θυμιάματος· πᾶν τὸ χρυσίον τῶν θυΐσκων, εἴκοσι καὶ ἑκατὸν χρυσοί.

87. Πᾶσαι αἱ βόες αἱ εἰς ὁλοκαύτωσιν, μόσχοι δώδεκα, κριοὶ δώδεκα, ἀμνοὶ ἐνιαύσιοι δώδεκα, καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν, καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν· καὶ χίμαροι ἐξ αἰγῶν δώδεκα περὶ ἁμαρτίας.

88. Πᾶσαι αἱ βόες εἰς θυσίαν σωτηρίου, δαμάλεις εἰκοσιτέσσαρες, κριοὶ ἑξήκοντα, τράγοι ἑξήκοντα ἐνιαύσιοι, ἀμνάδες ἑξήκοντα ἐνιαύσιοι ἄμωμοι· αὕτη ἡ ἐγκαίνωσις τοῦ θυσιαστηρίου, μετὰ τὸ πληρῶσαι τὰς χεῖρας αὐτοῦ, καὶ μετὰ τὸ χρίσαι αὐτόν.

89. Ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι Μωϋσῆν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου λαλῆσαι αὐτῷ, καὶ ἤκουσε τὴν φωνὴν

67. Donum suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus : phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum : utraque plena similæ refectæ in oleo ad sacrificium :

68. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi :

69. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum :

70. et hircum ex capris unum pro peccato :

71. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Achiezer filii Amisadaï.

72. Die undecima princeps filiorum Aser, Phageel filius Echran.

73. Donum suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus : phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum : utraque plena similæ refectæ in oleo ad sacrificium :

74. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi :

75. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum anniculum unum in holocaustum :

76. et hircum ex capris unum pro peccato :

77. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Phageel filii Echran.

78. Die duodecima princeps filiorum Nephthali, Achire filius Ænan.

79. Munus suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus : phialam unam argenteam septuaginta siclorum juxta siclum sanctum : utraque plena similæ refectæ in oleo ad sacrificium :

80. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi :

81. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum anniculum unum in holocaustum :

82. et hircum ex capris unum pro peccato :

83. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Achire filii Ænan.

84. Hæc est dedicatio altaris qua die unxit illud a principibus filiorum Israel, patellæ argenteæ duodecim, phialæ argenteæ duodecim, mortariola aurea duodecim.

85. Triginta et centum siclorum patella una, et septuaginta siclorum phiala una ; omne argentum vasorum, bis mille et quadringenti sicli : sicli, in siclo sancto.

86. Mortariola aurea duodecim, plena incensi : omne aurum mortariolorum, vinginti et centum aurei.

87. Omnes boves quæ in holocaustosim, vituli duodecim, arietes duodecim, agni anniculi duodecim, et sacrificia eorum, et libamina eorum : et hirci ex capris duodecim pro peccato.

88. Omnes boves in sacrificium salutaris, vitulæ viginti quatuor, arietes sexaginta, hirci sexaginta anniculi, agnæ sexaginta anniculæ immaculatæ : hæc est dedicatio altaris, postquam implevit manus suas, et postquam unxit eum.

89. In ingrediendo Moyses in tabernaculum testimonii ad loquendum ei, et audiebat vocem Domini loquentis ad

Κυρίου λαλοῦντος πρὸς αὐτὸν ἄνωθεν τοῦ ἱλαστηρίου, ὅ ἐστιν ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ μαρτυρίου, ἀναμέσον τῶν δύο Χερουβίμ· καὶ ἐλάλει πρὸς αὐτόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Λάλησον τῷ Ἀαρὼν, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν· Ὅταν ἐπιτιθῇς τοὺς λύχνους, ἐκ μέρους κατὰ πρόσωπον τῆς λυχνίας φωτιοῦσιν οἱ ἑπτὰ λύχνοι.

3. Καὶ ἐποίησεν οὕτως Ἀαρών· ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους κατὰ πρόσωπον τῆς λυχνίας ἐξῆψε τοὺς λύχνους αὐτῆς, καθὰ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

4. Καὶ αὕτη ἡ κατασκευὴ τῆς λυχνίας· στερεὰ, χρυσῆ, ὁ καυλὸς αὐτῆς καὶ τὰ κρίνα αὐτῆς στερεὰ ὅλη· κατὰ τὸ εἶδος ὃ ἔδειξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ, οὕτως ἐποίησε τὴν λυχνίαν.

5. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

6. Λάβε τοὺς Λευίτας ἐκ μέσου υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἀφαγνιεῖς αὐτούς.

7. Καὶ οὕτω ποιήσεις αὐτοῖς τὸν ἁγνισμὸν αὐτῶν· περιῤῥανεῖς αὐτοὺς ὕδωρ ἁγνισμοῦ· καὶ ἐπελεύσεται ξυρὸν ἐπὶ πᾶν τὸ σῶμα αὐτῶν, καὶ πλυνοῦσι τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ καθαροὶ ἔσονται.

8. Καὶ λήψονται μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, καὶ τούτου θυσίαν σεμίδαλιν ἀναπεποιημένην ἐν ἐλαίῳ· καὶ μόσχον ἐνιαύσιον ἐκ βοῶν λήψῃ περὶ ἁμαρτίας.

9. Καὶ προσάξεις τοὺς Λευίτας ἔναντι τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ συνάξεις πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν Ἰσραήλ.

10. Καὶ προσάξεις τοὺς Λευίτας ἔναντι Κυρίου, καὶ ἐπιθήσουσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς Λευίτας.

11. Καὶ ἀφοριεῖ Ἀαρὼν τοὺς Λευίτας ἀπόδομα ἔναντι Κυρίου παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· καὶ ἔσονται ὥστε ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα Κυρίου.

12. Οἱ δὲ Λευῖται τὰς χεῖρας ἐπιθήσουσιν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν μόσχων· καὶ ποιήσεις τὸν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, καὶ τὸν ἕνα εἰς ὁλοκαύτωμα Κυρίῳ ἐξιλάσασθαι περὶ αὐτῶν.

13. Καὶ στήσεις τοὺς Λευίτας ἔναντι Κυρίου, καὶ ἔναντι Ἀαρὼν, καὶ ἔναντι τῶν υἱῶν αὐτοῦ, καὶ ἀποδώσεις αὐτοὺς ἀπόδομα ἔναντι Κυρίου.

14. Καὶ διαστελεῖς τοὺς Λευίτας ἐκ μέσου υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἔσονταί μοι.

15. Καὶ μετὰ ταῦτα εἰςελεύσονται οἱ Λευῖται ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· καὶ καθαριεῖς αὐτοὺς, καὶ ἀποδώσεις αὐτοὺς ἔναντι Κυρίου· ὅτι ἀπόδομα ἀποδεδομένοι οὗτοί μοι εἰσὶν ἐκ μέσου υἱῶν Ἰσραήλ·

16. ἀντὶ τῶν διανοιγόντων πᾶσαν μήτραν πρωτοτόκων πάντων ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ εἴληφα αὐτοὺς ἐμοί·

17. ὅτι ἐμοὶ πᾶν πρωτότοκον ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ ἀπὸ ἀνθρώπων ἕως κτήνους· ᾗ ἡμέρᾳ ἐπάταξα πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ Αἰγύπτου, ἡγίασα αὐτοὺς ἐμοὶ,

18. καὶ ἔλαβον τοὺς Λευίτας ἀντὶ παντὸς πρωτοτόκου ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ,

19. καὶ ἀπέδωκα τοὺς Λευίτας ἀπόδομα δεδομένους Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἐκ μέσου υἱῶν Ἰσραὴλ, ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ

se desuper propitiatorio, quod est super arcam testimonii inter duos Cherubim : et loquebatur ad eum.

CAPUT VIII.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

2. Loquere ad Aaron, et dices ad eum : Cum imposueris lucernas, a parte secundum faciem candelabri lucebunt septem lucernæ.

3. Et fecit sic Aaron : ab una parte secundum faciem candelabri accendit lucernas ejus, sicut præcepit Dominus Moysi.

4. Et hæc est structura candelabri : solidum, aureum, stipes ejus et lilia ejus solidum totum : secundum speciem quam ostendit Dominus Moysi, sic fecit candelabrum.

5. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

6. Sume Levitas de medio filiorum Israel, et purificabis eos.

7. Et sic facies eis purificationem eorum : asperges eos aqua purificationis : et superveniet novacula super omne corpus eorum, et lavabunt vestimenta sua, et mundi erunt.

8. Et sument vitulum unum ex bobus, et hujus sacrificium similam refectam in oleo : et vitulum anniculum ex bobus sumes pro peccato.

9. Et adduces Levitas ante tabernaculum testimouii, et congregabis omnem synagogam filiorum Israel.

10. Et adduces Levitas ante Dominum, et imponent filii Israel manus suas super Levitas.

11. Et segregabit Aaron Levitas munus ante Dominum a filiis Israel : et erunt ut operentur opera Domini.

12. Levitæ autem imponent manus super capita vitulorum : et facies unum pro peccato, et unum in holocaustum Domino ad exorandum pro eis.

13. Et statues Levitas ante Dominum, et ante Aaron, et ante filios ejus, et donabis illos donum ante Dominum.

14. Et distingues Levitas de medio filiorum Israel, et erunt mihi.

15. Et post hæc ingredientur Levitæ ad operandum opera tabernaculi testimonii : et mundabis eos, et donabis eos ante Dominum : quoniam donum donati hi mihi sunt de medio filiorum Israel :

16. pro adaperientibus omnem vulvam primogenitis omnibus ex filiis Israel sumpsi eos mihi :

17. quoniam mihi omne primogenitum in filiis Israel ab hominibus usque ad pecus : qua die percussi omne primogenitum in terra Ægypti, sanctificavi eos mihi,

18. et sumpsi Levitas pro omni primogenito in filiis Israel,

19. et donavi Levitas donum donatos Aaron et filiis ejus de medio filiorum Israel, ad operandum opera filiorum Israel in tabernaculo testimonii, et propitiandum pro

μαρτυρίου, καὶ ἐξιλάσκεσθαι περὶ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· καὶ οὐκ ἔσται ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ προςεγγίζων πρὸς τὰ ἅγια.

20. Καὶ ἐποίησε Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν καὶ πᾶσα ἡ συναγωγὴ υἱῶν Ἰσραὴλ τοῖς Λευίταις καθὰ ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μωϋσῇ περὶ τῶν Λευιτῶν, οὕτως ἐποίησαν αὐτοῖς οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ.

21. Καὶ ἡγνίσαντο οἱ Λευῖται, καὶ ἐπλύναντο τὰ ἱμάτια· καὶ ἀπέδωκεν αὐτοὺς Ἀαρὼν ἀπόδομα ἔναντι Κυρίου, καὶ ἐξιλάσατο περὶ αὐτῶν Ἀαρὼν ἀφαγνίσασθαι αὐτούς.

22. Καὶ μετὰ ταῦτα εἰςῆλθον οἱ Λευῖται λειτουργεῖν τὴν λειτουργίαν αὐτῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου ἔναντι Ἀαρὼν, καὶ ἔναντι τῶν υἱῶν αὐτοῦ, καθὰ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ περὶ τῶν Λευιτῶν, οὕτως ἐποίησαν αὐτοῖς.

23. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

24. Τοῦτό ἐστι τὸ περὶ τῶν Λευιτῶν· ἀπὸ πέντε καὶ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω εἰςελεύσονται ἐνεργεῖν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου.

25. Καὶ ἀπὸ πεντηκονταετοῦς ἀποστήσεται ἀπὸ τῆς λειτουργίας, καὶ οὐκ ἐργᾶται ἔτι.

26. Καὶ λειτουργήσει ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου φυλάσσειν φυλακὰς, ἔργα δὲ οὐκ ἐργᾶται· οὕτω ποιήσεις τοῖς Λευίταις ἐν ταῖς φυλακαῖς αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινᾶ ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ, ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ, λέγων·

2. Εἶπον, καὶ ποιείτωσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ πάσχα καθ' ὥραν αὐτοῦ,

3. τῇ τεσσαρεςκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου πρὸς ἑσπέραν, ποιήσεις αὐτὸ κατὰ καιρούς· κατὰ τὸν νόμον αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ ποιήσεις αὐτό.

4. Καὶ ἐλάλησε Μωϋσῆς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ποιῆσαι τὸ πάσχα

5. ἐναρχομένου τῇ τεσσαρεςκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ Σινᾶ· καθὰ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ, οὕτως ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ.

6. Καὶ παρεγένοντο οἱ ἄνδρες οἳ ἦσαν ἀκάθαρτοι ἐπὶ ψυχῇ ἀνθρώπου, καὶ οὐκ ἠδύναντο ποιῆσαι τὸ πάσχα ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· καὶ προςῆλθον ἐναντίον Μωϋσῇ καὶ Ἀαρὼν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ,

7. καὶ εἶπαν οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι πρὸς αὐτόν· Ἡμεῖς ἀκάθαρτοι ἐπὶ ψυχῇ ἀνθρώπου, μὴ οὖν ὑστερήσωμεν προςενέγκαι τὸ δῶρον Κυρίῳ κατὰ καιρὸν αὐτοῦ ἐν μέσῳ υἱῶν Ἰσραήλ;

8. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Μωϋσῆς· Στῆτε αὐτοῦ, καὶ ἀκούσομαι τί ἐντελεῖται Κύριος περὶ ὑμῶν.

9. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

10. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγων· Ἄνθρωπος, ἄνθρωπος, ὃς ἐὰν γένηται ἀκάθαρτος ἐπὶ ψυχῇ ἀνθρώπου, ἢ ἐν ὁδῷ μακρὰν ὑμῖν, ἢ ἐν ταῖς γενεαῖς ὑμῶν, καὶ ποιήσει τὸ πάσχα Κυρίῳ

11. ἐν τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἐν τῇ τεσσαρεςκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ· τὸ πρὸς ἑσπέραν ποιήσουσιν αὐτὸ, ἐπ' ἀζύμων καὶ πικρίδων φάγονται αὐτό.

filiis Israel: et non erit in filiis Israel accedens ad sancta.

20. Et fecit Moyses et Aaron et omnis synagoga filiorum Israel Levitis secundum quæ præcepit Dominus Moysi de Levitis, ita fecerunt eis filii Israel.

21. Et purificati sunt Levitæ, et laverunt vestimenta : et donavit eos Aaron donum ante Dominum, et exoravit pro eis Aaron ad purificandos eos.

22. Et post hæc intrarunt Levitæ ad ministrandum ministerium suum in tabernaculo testimonii ante Aaron, et ante filios ejus, sicut præcepit Dominus Moysi de Levitis, sic fecerunt eis.

23. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

24. Hoc est quod de Levitis : a quinto et vigesimo anno et supra introibunt operari in tabernaculo testimonii.

25. Et a quinquagenario recedet a ministratione, et non operabitur ultra.

26. Et ministrabit frater ejus in tabernaculo testimonii custodire custodias, opera autem non operabitur : sic facies Levitis in custodiis eorum.

CAPUT IX.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen in deserto Sina in anno secundo, egressis ipsis de terra Ægypti in mense primo, dicens :

2. Dic, et faciant filii Israel pascha juxta tempus ejus,

3. quarta et decima die mensis primi ad vesperam, facies illud secundum tempora, et secundum legem ejus : et secundum constitutionem ejus facies illud.

4. Et locutus est Moyses filiis Israel ut facerent pascha

5. incipiente quarta et decima die mensis in deserto Sina : sicut præcepit Dominus Moysi, ita fecerunt filii Israel.

6. Et affuerunt viri qui erant immundi super animam hominis, et non potuerant facere pascha in die illa : et accesserunt ante Moysen et Aaron in die illa,

7. et dixerunt viri illi ad eum : Nos immundi super animam hominis, numquid igitur fraudandi erimus offerre donum Domino juxta tempus suum in medio filiorum Israel?

8. Et dixit ad eos Moyses : State istic, et audiam quid præcipiet Dominus de vobis.

9. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

10. Loquere filiis Israel, dicens : Homo, homo, quicumque fuerit immundus super animam hominis, vel in via longe a vobis, vel in generationibus vestris, faciet pascha Domino

11. in mense secundo in quarta et decima die : ad vesperam facient illud, super azyma et picridas comedent illud.

12. Οὐ καταλείψουσιν ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸ πρωῒ, καὶ ὀστοῦν οὐ συντρίψουσιν ἀπ' αὐτοῦ, κατὰ τὸν νόμον τοῦ πασχα ποιήσουσιν αὐτό.

13. Καὶ ἄνθρωπος ὃς ἐὰν καθαρὸς ᾖ, καὶ ἐν ὁδῷ μακρὰν οὐκ ἔστι, καὶ ὑστερήσῃ ποιῆσαι τὸ πάσχα, ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς, ὅτι τὸ δῶρον Κυρίῳ οὐ προςήνεγκε κατὰ τὸν καιρὸν αὐτοῦ· ἁμαρτίαν αὐτοῦ λήψεται ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος.

14. Ἐὰν δὲ προςέλθῃ πρὸς ὑμᾶς προςήλυτος ἐν τῇ γῇ ὑμῶν, καὶ ποιήσῃ τὸ πάσχα Κυρίῳ, κατὰ τὸν νόμον τοῦ πάσχα καὶ κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτοῦ ποιήσει αὐτό· νόμος εἷς ἔσται ὑμῖν, καὶ τῷ προςηλύτῳ, καὶ τῷ αὐτόχθονι τῆς γῆς.

15. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἐστάθη ἡ σκηνὴ, ἐκάλυψεν ἡ νεφέλη τὴν σκηνὴν, τὸν οἶκον τοῦ μαρτυρίου· καὶ τὸ ἑσπέρας ἦν ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὡς εἶδος πυρὸς ἕως πρωΐ.

16. Οὕτως ἐγένετο διαπαντός· ἡ νεφέλη ἐκάλυπτεν αὐτὴν ἡμέρας, καὶ εἶδος πυρὸς τὴν νύκτα.

17. Καὶ ἡνίκα ἀνέβη ἡ νεφέλη ἀπὸ τῆς σκηνῆς, καὶ μετὰ ταῦτα ἀπῆραν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ· καὶ ἐν τῷ τόπῳ οὗ ἂν ἔστη ἡ νεφέλη, ἐκεῖ παρενέβαλον οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ.

18. Διὰ προστάγματος Κυρίου παρεμβαλοῦσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ διὰ προστάγματος Κυρίου ἀπαροῦσι· πάσας τὰς ἡμέρας ἐν αἷς σκιάζει ἡ νεφέλη ἐπὶ τῆς σκηνῆς, παρεμβαλοῦσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ·

19. καὶ ὅταν ἐφέλκηται ἡ νεφέλη ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἡμέρας πλείους, καὶ φυλάξονται οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὴν φυλακὴν τοῦ Θεοῦ, καὶ οὐ μὴ ἐξάρωσι.

20. Καὶ ἔσται ὅταν σκεπάζῃ ἡ νεφέλη ἡμέρας ἀριθμῷ ἐπὶ τῆς σκηνῆς, διὰ φωνῆς Κυρίου παρεμβαλοῦσι, καὶ διὰ προστάγματος Κυρίου ἀπαροῦσι.

21. Καὶ ἔσται ὅταν γένηται ἡ νεφέλη ἀφ' ἑσπέρας ἕως πρωῒ, καὶ ἀναβῇ ἡ νεφέλη τοπρωῒ, καὶ ἀπαροῦσιν ἡμέρας ἢ νυκτός.

22. Μηνὸς ἡμέρας, πλεοναζούσης τῆς νεφέλης σκιαζούσης ἐπ' αὐτῆς, παρεμβαλοῦσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ οὐ μὴ ἀπάρωσιν.

23. Ὅτι διὰ προστάγματος Κυρίου ἀπαροῦσι· τὴν φυλακὴν Κυρίου ἐφυλάξαντο διὰ προστάγματος Κυρίου ἐν χειρὶ Μωϋσῆ.

12. Non relinquent de eo in mane, et os non confringent de eo, secundum legem ipsius pascha facient illud.

13. Et homo quicumque mundus fuerit, et in via longe non est, et defuerit facere pascha, exterminabitur anima illa de populo suo, quia donum Domino non obtulit juxta tempus ejus : peccatum suum accipiet homo ille.

14. Si autem accesserit ad vos proselytus in terra vestra, et fecerit pascha Domino, secundum legem ipsius pascha et secundum constitutionem ejus faciet illud : lex una erit vobis, et proselyto, et indigenæ terræ.

15. Et die qua statutum est tabernaculum, texit nubes tabernaculum, domum testimonii : et vespere erat super tabernaculum velut species ignis usque mane.

16. Ita fiebat semper : nubes tegebat illud die, et species ignis nocte.

17. Et cum ascendisset nubes a tabernaculo, et postea promovebant filii Israel : et in loco ubicumque steterat nubes, ibi castra collocabant filii Israel.

18. Per præceptum Domini castra collocabunt filii Israel, et per præceptum Domini promovebunt : omnes dies in quibus obumbrat nubes super tabernaculum, in castris erunt filii Israel :

19. et quando protraxerit nubes super tabernaculum dies plures, et custodient filii Israel custodiam Dei, et non promovebunt.

20. Et erit cum texerit nubes dies numero super tabernaculum, per vocem Domini in castris erunt, et per præceptum Domini promovebunt.

21. Et erit cum fuerit nubes a vespera usque ad mane, et ascenderit nubes mane, et promovebunt die vel nocte.

22. Mense diei, abundante nube obumbrante super illud, in castris erunt filii Israel, non promovebunt.

23. Quoniam per præceptum Domini promovebunt : custodiam Domini custodierunt per præceptum Domini in manu Moysi.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Ποίησον σεαυτῷ δύο σάλπιγγας ἀργυρᾶς· ἐλατὰς ποιήσεις αὐτὰς, καὶ ἔσονταί σοι ἀνακαλεῖν τὴν συναγωγὴν, καὶ ἐξαίρειν τὰς παρεμβολάς.

3. Καὶ σαλπιεῖς ἐν αὐταῖς, καὶ συναχθήσεται πᾶσα ἡ συναγωγὴ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

4. Ἐὰν δὲ ἐν μιᾷ σαλπίσωσι, προςελεύσονται πρὸς σὲ πάντες οἱ ἄρχοντες ἀρχηγοὶ Ἰσραήλ.

5. Καὶ σαλπιεῖτε σημασίαν, καὶ ἐξαροῦσιν αἱ παρεμβολαὶ αἱ παρεμβάλλουσαι ἀνατολάς.

6. Καὶ σαλπιεῖτε σημασίαν δευτέραν, καὶ ἐξαροῦσιν αἱ παρεμβολαὶ αἱ παρεμβάλλουσαι λίβα. Καὶ σαλπιεῖτε σημασίαν τρίτην, καὶ ἐξαροῦσιν αἱ παρεμβολαὶ αἱ παρεμβάλλουσαι παρὰ θάλασσαν. Καὶ σαλπιεῖτε σημασίαν τετάρτην, καὶ ἐξαροῦσιν αἱ παρεμβολαὶ αἱ παρεμβάλλουσαι πρὸς βοῤῥᾶν· σημασίᾳ σαλπιοῦσιν ἐν τῇ ἐξάρσει αὐτῶν.

CAPUT X.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

2. Fac tibi duas tubas argenteas : ductiles facies eas, et erunt tibi ad revocandam synagogam, et promovenda castra.

3. Et clanges in illis, et congregabitur omnis synagoga ad ostium tabernaculi testimonii.

4. Si autem in una clangent, accedent ad te omnes principes duces Israel.

5. Et clangetis significationem, et promovebunt castra applicantia ad orientem.

6. Et clangetis significationem secundam, et promovebunt castra applicantia ad africum. Et clangetis significationem tertiam, et promovebunt castra applicantia juxta mare. Et clangetis significationem quartam, et promovebunt castra applicantia ad aquilonem : significatione clangent in promotione eorum.

45. Αὕτη ἡ ἐπίσκεψις δήμου υἱῶν Μεραρὶ, οὓς ἐπεσκέψατο Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν διὰ φωνῆς Κυρίου, ἐν χειρὶ Μωϋσῆ.
46. Πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι, οὓς ἐπεσκέψατο Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν καὶ οἱ ἄρχοντες Ἰσραὴλ τοὺς Λευίτας, κατὰ δήμους καὶ κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν,
47. ἀπὸ πέντε καὶ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ἕως πεντηκονταετοῦς, πᾶς ὁ εἰςπορευόμενος πρὸς τὸ ἔργον τῶν ἔργων, καὶ τὰ ἔργα τὰ αἰρόμενα ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου.
48. Καὶ ἐγενήθησαν οἱ ἐπισκεπέντες, ὀκτακισχίλιοι πεντακόσιοι ὀγδοήκοντα.
49. Διὰ φωνῆς Κυρίου ἐπεσκέψατο αὐτοὺς ἐν χειρὶ Μωϋσῆ, ἄνδρα κατὰ ἄνδρα ἐπὶ τῶν ἔργων αὐτῶν, καὶ ἐπὶ ὧν αἴρουσιν αὐτοί· καὶ ἐπεσκέπησαν ὃν τρόπον συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῆ.

45. Hæc est recognitio populi filiorum Merari, quos recognovit Moyses et Aaron per vocem Domini, in manu Moysi.
46. Omnes recogniti quos recognovit Moyses et Aaron, et principes Israel Levitas, secundum populos et secundum domos familiarum eorum,
47. a quinque et viginti annis et supra usque ad quinquaginta annos, omnis ingrediens ad opus operum, et opera quæ levantur in tabernaculo testimonii.
48. Et fuerunt qui recogniti sunt, octo mille quingenti octoginta.
49. Per vocem Domini recognovit eos in manu Moysi, virum ad virum super opera eorum, et super illa quæ ipsi levant: et recogniti sunt quemadmodum præcepit Dominus Moysi.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·
2. Πρόςταξον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐξαποστειλάτωσαν ἐκ τῆς παρεμβολῆς πάντα λεπρὸν, καὶ πάντα γονοῤῥυῆ, καὶ πάντα ἀκάθαρτον ἐπὶ ψυχῇ,
3. ἀπὸ ἀρσενικοῦ ἕως θηλυκοῦ, ἐξαποστείλατε ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ οὐ μὴ μιανοῦσι τὰς παρεμβολὰς αὐτῶν, ἐν οἷς ἐγὼ καταγίνομαι ἐν αὐτοῖς.
4. Καὶ ἐποίησαν οὕτως οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐξαπέστειλαν αὐτοὺς ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καθὰ ἐλάλησε Κύριος Μωϋσῆ, οὕτως ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ.
5. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·
6. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγων· Ἀνὴρ ἢ γυνὴ, ὅς τις ἂν ποιήσῃ ἀπὸ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν τῶν ἀνθρωπίνων, καὶ παριδὼν παρίδῃ, καὶ πλημμελήσῃ ἡ ψυχὴ ἐκείνη,
7. ἐξαγορεύσει τὴν ἁμαρτίαν ἣν ἐποίησε, καὶ ἀποδώσει τὴν πλημμέλειαν· τὸ κεφάλαιον, καὶ τὸ ἐπίπεμπτον αὐτοῦ προςθήσει ἐπ' αὐτὸ, καὶ ἀποδώσει τίνι ἐπλημμέλησεν αὐτῷ.
8. Ἐὰν δὲ μὴ ᾖ τῷ ἀνθρώπῳ ὁ ἀγχιστεύων, ὥστε ἀποδοῦναι αὐτῷ τὸ πλημμέλημα πρὸς αὐτὸν, τὸ πλημμέλημα τὸ ἀποδιδόμενον Κυρίῳ, τῷ ἱερεῖ ἔσται, πλὴν τοῦ κριοῦ τοῦ ἱλασμοῦ, δι' οὗ ἐξιλάσεται ἐν αὐτῷ περὶ αὐτοῦ.
9. Καὶ πᾶσα ἀπαρχὴ κατὰ πάντα τὰ ἁγιαζόμενα ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ, ὅσα ἐὰν προςφέρωσι Κυρίῳ, τῷ ἱερεῖ αὐτῷ ἔσται·
10. καὶ ἑκάστου τὰ ἡγιασμένα αὐτοῦ ἔσται, καὶ ἀνὴρ, ὃς ἂν δῷ τῷ ἱερεῖ, αὐτῷ ἔσται.
11. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·
12. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Ἀνδρὸς, ἀνδρὸς ἐὰν παραβῇ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ ὑπεριδοῦσα παρίδῃ αὐτὸν,
13. καὶ κοιμηθῇ τις μετ' αὐτῆς κοίτην σπέρματος, καὶ λάθῃ ἐξ ὀφθαλμῶν τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, καὶ κρύψῃ, αὐτὴ δὲ ᾖ μεμιασμένη, καὶ μάρτυς μὴ ᾖ μετ' αὐτῆς, καὶ αὐτὴ μὴ ᾖ συνειλημμένη,
14. καὶ ἐπέλθῃ αὐτῷ πνεῦμα ζηλώσεως, καὶ ζηλώσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, αὐτὴ δὲ μεμίανται, ἢ ἐπέλθῃ αὐτῷ πνεῦμα ζηλώσεως, καὶ ζηλώσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, αὐτὴ δὲ μὴ ᾖ μεμιασμένη,

CAPUT V.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens:
2. Præcipe filiis Israel, et emittant e castris omnem leprosum, et omnem qui patitur fluorem sanguinis, et omnem immundum super anima,
3. a masculino usque ad fœmininum, emittite extra castra; et non inquinabunt castra ipsorum, in quibus ego versor in eis.
4. Et fecerunt sic filii Israel, et emiserunt eos extra castra, sicut locutus est Dominus Moysi, sic fecerunt filii Israel.
5. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens:
6. Loquere filiis Israel, dicens: Vir aut mulier, quicumque fecerit ab omnibus peccatis humanis, et despiciens despexerit, et deliquerit anima illa,
7. annuntiabit peccatum quod fecit et reddet delictum: caput, et quintas ejus adjiciet super illud, et reddet cui deliquit ei.
8. Si autem non fuerit homini proximus, ita ut reddat illi delictum ad ipsum, delictum quod redditur Domino, sacerdoti erit, excepto ariete propitiationis, per quem depropitiabit in illo pro eo.
9. Et omnes primitiæ secundum omnia quæ sanctificantur in filiis Israel, quæcumque offerent Domino, sacerdoti ipsi erunt:
10. et cujusque sanctificata ipsius erunt, et vir, qui dederit sacerdoti, ei erit.
11. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens:
12. Loquere filiis Israel, et dices ad eos: Viri, viri si prævaricata fuerit uxor ejus, et despiciens despexerit eum,
13. et cubuerit quis cum ea concubitum seminis, et latuerit ab oculis viri sui, et absconderit, ipsa autem sit inquinata, et testis non sit cum ea, et ipsa non sit deprehensa,
14. et supervenerit ei spiritus zelandi, et zelet uxorem suam, ipsa autem inquinata est, vel supervenerit ei spiritus zelandi, et zelet uxorem suam, ipsa autem non sit inquinata,

15. καὶ ἄξει ὁ ἄνθρωπος τὴν γυναῖκα αὐτοῦ πρὸς τὸν ἱερέα, καὶ προςοίσει τὸ δῶρον περὶ αὐτῆς, τὸ δέκατον τοῦ οἰφὶ ἄλευρον κρίθινον, οὐκ ἐπιχεεῖ ἐπ' αὐτὸ ἔλαιον, οὐδὲ ἐπιθήσει ἐπ' αὐτὸ λίβανον· ἔστι γὰρ θυσία ζηλοτυπίας, θυσία μνημοσύνου, ἀναμιμνήσκουσα ἁμαρτίαν.

16. Καὶ προςάξει αὐτὴν ὁ ἱερεὺς, καὶ στήσει αὐτὴν ἔναντι Κυρίου.

17. Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ὕδωρ καθαρὸν ζῶν ἐν ἀγγείῳ ὀστρακίνῳ, καὶ τῆς γῆς τῆς οὔσης ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ἐμβαλεῖ εἰς τὸ ὕδωρ.

18. Καὶ στήσει ὁ ἱερεὺς τὴν γυναῖκα ἔναντι Κυρίου, καὶ ἀποκαλύψει τὴν κεφαλὴν τῆς γυναικὸς, καὶ δώσει ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτῆς τὴν θυσίαν τοῦ μνημοσύνου, τὴν θυσίαν τῆς ζηλοτυπίας· ἐν δὲ τῇ χειρὶ τοῦ ἱερέως ἔσται τὸ ὕδωρ τοῦ ἐλεγμοῦ τοῦ ἐπικαταρωμένου τούτου.

19. Καὶ ὁρκιεῖ αὐτὴν ὁ ἱερεὺς, καὶ ἐρεῖ τῇ γυναικί· Εἰ μὴ κεκοίμηταί τις μετὰ σοῦ, εἰ μὴ παραβέβηκας μιανθῆναι ὑπὸ τὸν ἄνδρα τὸν σεαυτῆς, ἀθῶα ἴσθι ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ ἐλεγμοῦ τοῦ ἐπικαταρωμένου τούτου.

20. Εἰ δὲ σὺ παραβέβηκας, ὕπανδρος οὖσα, ἢ μεμίανσαι, καὶ ἔδωκέ τις τὴν κοίτην αὐτοῦ ἐν σοὶ, πλὴν τοῦ ἀνδρός σου·

21. καὶ ὁρκιεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν γυναῖκα ἐν τοῖς ὅρκοις τῆς ἀρᾶς ταύτης, καὶ ἐρεῖ ὁ ἱερεὺς τῇ γυναικί· Δῴη σε Κύριος ἐν ἀρᾷ καὶ ἐνόρκιον ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ σου, ἐν τῷ δοῦναι Κύριον τὸν μηρόν σου διαπεπτωκότα καὶ τὴν κοιλίαν σου πεπρησμένην.

22. Καὶ εἰςελεύσεται τὸ ὕδωρ τὸ ἐπικαταρώμενον τοῦτο εἰς τὴν κοιλίαν σου πρῆσαι γαστέρα, καὶ διαπεσεῖν μηρόν σου. Καὶ ἐρεῖ ἡ γυνή· Γένοιτο, γένοιτο.

23. Καὶ γράψει ὁ ἱερεὺς τὰς ἀρὰς ταύτας εἰς βιβλίον, καὶ ἐξαλείψει εἰς τὸ ὕδωρ τοῦ ἐλεγμοῦ τοῦ ἐπικαταρωμένου.

24. Καὶ ποτιεῖ τὴν γυναῖκα τὸ ὕδωρ τοῦ ἐλεγμοῦ τοῦ ἐπικαταρωμένου· καὶ εἰςελεύσεται εἰς αὐτὴν τὸ ὕδωρ τὸ ἐπικαταρώμενον τοῦ ἐλεγμοῦ.

25. Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ἐκ χειρὸς τῆς γυναικὸς τὴν θυσίαν τῆς ζηλοτυπίας, καὶ ἐπιθήσει τὴν θυσίαν ἔναντι Κυρίου, καὶ προςοίσει αὐτὴν πρὸς τὸ θυσιαστήριον.

26. Καὶ δράξεται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τῆς θυσίας τὸ μνημόσυνον αὐτῆς, καὶ ἀνοίσεται αὐτὸ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ μετὰ ταῦτα ποτιεῖ τὴν γυναῖκα τὸ ὕδωρ.

27. Καὶ ἔσται, ἐὰν ᾖ μεμιασμένη καὶ λήθῃ λάθῃ τὸν ἄνδρα αὐτῆς, καὶ εἰςελεύσεται εἰς αὐτὴν τὸ ὕδωρ τοῦ ἐλεγμοῦ τὸ ἐπικαταρώμενον, καὶ πρησθήσεται τὴν κοιλίαν, καὶ διαπεσεῖται ὁ μηρὸς αὐτῆς, καὶ ἔσται γυνὴ εἰς ἀρὰν τῷ λαῷ αὐτῆς.

28. Ἐὰν δὲ μὴ μιανθῇ ἡ γυνὴ, καὶ καθαρὰ ᾖ, καὶ ἀθῶα ἔσται, καὶ ἐκσπερματιεῖ σπέρμα.

29. Οὗτος ὁ νόμος τῆς ζηλοτυπίας, ᾧ ἂν παραβῇ ἡ γυνὴ ὕπανδρος οὖσα, καὶ μιανθῇ,

30. ἢ ἄνθρωπος ὃς ἐὰν ἐπέλθῃ ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα ζηλώσεως, καὶ ζηλώσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ στήσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἔναντι Κυρίου, καὶ ποιήσει αὐτῇ ὁ ἱερεὺς πάντα τὸν νόμον τοῦτον,

31. καὶ ἀθῶος ἔσται ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ ἁμαρτίας· καὶ γυνὴ ἐκείνη λήψεται τὴν ἁμαρτίαν αὐτῆς.

15. et adducet homo uxorem suam ad sacerdotem, et offeret munus pro ea, decimam œphi farinam hordeaceam, non effundet super ipsam oleum, neque imponet super eam thus : est enim sacrificium zelotypiæ, sacrificium memorialis, rememorans peccatum.

16. Et adducet eam sacerdos, et statuet eam ante Dominum.

17. Et sumet sacerdos aquam mundam viventem in vase testaceo, et de terra quæ est super pavimentum tabernaculi testimonii, et sumens sacerdos injiciet in aquam.

18. Et statuet sacerdos mulierem ante Dominum, et revelabit caput mulieris, et dabit super manus ejus sacrificium memorialis, sacrificium zelotypiæ : in manu autem sacerdotis erit aqua argutionis quæ maledicitur hujus.

19. Et adjurabit eam sacerdos, et dicet mulieri : Si non concubuit quis tecum, si non prævaricata es ut inquinareris sub viro tuo, innocens esto ab aqua argutionis quæ maledicitur hujus.

20. Si autem prævaricata es, cum sub viro sis, vel inquinata es, et dedit quis concubitum suum in te, præter virum tuum :

21. et adjurabit sacerdos mulierem in juramentis maledictionis hujus, et dicet sacerdos mulieri : Det te Dominus in maledictum et exsecramentum in medio populi tui, in dando Dominus femur tuum collapsum, et ventrem tuum diruptum.

22. Et ingredietur aqua quæ maledicitur hæc in ventrem tuum, ad dirumpendum uterum, et faciendum cadere femur tuum. Et dicet mulier : Fiat, fiat.

23. Et scribet sacerdos maledicta hæc in libro, et delebit in aqua argutionis quæ maledicitur.

24. Et potabit mulierem de aqua argutionis quæ maledicitur : et intrabit in eam aqua quæ maledicitur argutionis.

25. Et sumet sacerdos de manu mulieris sacrificium zelotypiæ, et imponet sacrificium ante Dominum, et offeret illud ad altare.

26. Et tollet pugillo sacerdos de sacrificio memoriale ejus, et offeret illud super altare, et post hæc potabit mulierem de aqua.

27. Et erit, si fuerit inquinata et latendo latuerit virum suum, et intrabit in eam aqua maledicta redargutionis, et inflabitur ventrem, et decidet femur ejus, et erit mulier in maledictum populo suo.

28. Si autem non fuerit inquinata mulier, et munda fuerit, et innocens erit, et seminare faciet semen.

29. Hæc est lex zelotypiæ, cuicumque prævaricata fuerit mulier quæ sub viro est, et inquinata fuerit,

30. aut homo cui supervenerit super eum spiritus zelandi, et zelaverit uxorem suam, et statuet uxorem suam ante Dominum, et faciet ei sacerdos omnem legem hanc,

31. et innocens erit homo a peccato : et mulier illa accipiet peccatum suum.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ς'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Ἀνὴρ ἢ γυνὴ ὃς ἂν μεγάλως εὔξηται εὐχὴν ἀφαγνίσασθαι ἁγνείαν Κυρίῳ,

3. ἀπὸ οἴνου καὶ σίκερα ἁγνισθήσεται· καὶ ὄξος ἐξ οἴνου καὶ ὄξος ἐκ σίκερα οὐ πίεται· καὶ ὅσα κατεργάζεται ἐκ σταφυλῆς οὐ πίεται· καὶ σταφυλὴν πρόσφατον καὶ σταφίδα οὐ φάγεται

4. πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς αὐτοῦ· ἀπὸ πάντων ὅσα γίνεται ἐξ ἀμπέλου, οἶνον ἀπὸ στεμφύλων ἕως γιγάρτου οὐ φάγεται

5. πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ ἁγνισμοῦ. Ξυρὸν οὐκ ἐπελεύσεται ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ἕως ἂν πληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι ὅσας ηὔξατο Κυρίῳ· ἅγιος ἔσται τρέφων κόμην τρίχα κεφαλῆς

6. πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς Κυρίῳ· ἐπὶ πάσῃ ψυχῇ τετελευτηκυίᾳ οὐκ εἰςελεύσεται.

7. Ἐπὶ πατρὶ καὶ μητρὶ, καὶ ἐπ' ἀδελφῷ καὶ ἐπ' ἀδελφῇ, οὐ μιανθήσεται ἐπ' αὐτοῖς ἀποθανόντων αὐτῶν, ὅτι εὐχὴ Θεοῦ αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ ἐπὶ κεφαλῆς αὐτοῦ.

8. Πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς αὐτοῦ ἅγιος ἔσται Κυρίῳ.

9. Ἐὰν δέ τις ἀποθάνῃ ἐπ' αὐτῷ ἐξάπινα, παραχρῆμα μιανθήσεται ἡ κεφαλὴ εὐχῆς αὐτοῦ· καὶ ξυρήσεται τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ᾗ ἂν ἡμέρᾳ καθαρισθῇ· τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ξυρηθήσεται.

10. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ οἴσει δύο τρυγόνας, ἢ δύο νοσσοὺς περιστερῶν πρὸς τὸν ἱερέα, ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

11. Καὶ ποιήσει ὁ ἱερεὺς μίαν περὶ ἁμαρτίας, καὶ μίαν εἰς ὁλοκαύτωμα· καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ ὧν ἥμαρτε περὶ τῆς ψυχῆς, καὶ ἁγιάσει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ

12. ᾗ ἡγιάσθη Κυρίῳ, τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς. Καὶ προςάξει ἀμνὸν ἐνιαύσιον εἰς πλημμέλειαν· καὶ αἱ ἡμέραι αἱ πρότεραι ἄλογοι ἔσονται, ὅτι ἐμιάνθη ἡ κεφαλὴ εὐχῆς αὐτοῦ.

13. Καὶ οὗτος ὁ νόμος τοῦ εὐξαμένου. Ἧ ἂν ἡμέρᾳ πληρώσῃ ἡμέρας εὐχῆς αὐτοῦ, προςοίσει αὐτὸς παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

14. Καὶ προςάξει τὸ δῶρον αὐτοῦ Κυρίῳ ἀμνὸν ἐνιαύσιον ἄμωμον ἕνα εἰς ὁλοκαύτωσιν, καὶ ἀμνάδα ἐνιαυσίαν μίαν ἄμωμον εἰς ἁμαρτίαν, καὶ κριὸν ἕνα ἄμωμον εἰς σωτήριον,

15. καὶ κανοῦν ἀζύμων σεμιδάλεως ἄρτους ἀναπεποιημένους ἐν ἐλαίῳ, καὶ λάγανα ἄζυμα κεχρισμένα ἐν ἐλαίῳ, καὶ θυσίαν αὐτῶν, καὶ σπονδὴν αὐτῶν.

16. Καὶ προςοίσει ὁ ἱερεὺς ἔναντι Κυρίου, καὶ ποιήσει τὸ περὶ ἁμαρτίας αὐτοῦ, καὶ τὸ ὁλοκαύτωμα αὐτοῦ.

17. Καὶ τὸν κριὸν ποιήσει θυσίαν σωτηρίου τῷ Κυρίῳ ἐπὶ τῷ κανῷ τῶν ἀζύμων· καὶ ποιήσει ὁ ἱερεὺς τὴν θυσίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ.

18. Καὶ ξυρήσεται ὁ ηὐγμένος παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου τὴν κεφαλὴν τῆς εὐχῆς αὐτοῦ, καὶ ἐπιθήσει τὰς τρίχας ἐπὶ τὸ πῦρ, ὅ ἐστιν ὑπὸ τὴν θυσίαν τοῦ σωτηρίου.

19. Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς τὸν βραχίονα ἑφθὸν ἀπὸ τοῦ κριοῦ, καὶ ἄρτον ἕνα ἄζυμον ἀπὸ τοῦ κανοῦ, καὶ

CAPUT VI.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

2. Loquere filiis Israel, et dices ad eos : Vir aut mulier quicumque magne voverit votum purificandi puritatem Domino,

3. a vino et sicera temperabit : et acetum ex vino, et acetum ex sicera non bibet : et quæcumque conficiuntur ex uva, non bibet : et uvam recentem et uvam passam non comedet

4. omnibus diebus voti sui : ab omnibus quæcumque fiunt ex vite, vinum a corticibus uvæ, usque ad acinum non comedet

5. omnibus diebus purificationis. Novacula non superveniet super caput ejus, donec impleantur dies quoscumque vovit Domino : sanctus erit nutriens comam capillum capitis

6. omnibus diebus voti Domino : super omnem animam mortuam non ingredietur.

7. Super patrem et matrem, et super fratrem et super sororem, non inquinabitur in eis, cum illi mortui fuerint, quoniam votum Dei ejus in eo super caput ejus.

8. Omnibus diebus voti sui sanctus erit Domino.

9. Si quis autem mortuus fuerit super eum repente, statim inquinabitur caput voti ejus, et radetur caput suum qua die mundabitur : die septimo radetur.

10. Et die octavo feret duos turtures, vel duos pullos columbarum ad sacerdotem, ad januas tabernaculi testimonii.

11. Et faciet sacerdos unum pro peccato, et unum in holocaustum : et depropitiabit pro eo sacerdos de quibus peccavit pro anima : et sanctificabit caput suum in die illa

12. qua sanctificatus est Domino, dies voti. Et adducet agnum anniculum in delictum : et priores dies innumerati erunt, quoniam inquinatum fuit caput voti ejus.

13. Et hæc est lex ejus qui vovit. Quacumque die impleverit dies voti sui, offeret ipse ad januas tabernaculi testimonii.

14. Et offeret munus suum Domino agnum anniculum sine vitio unum in holocaustoma, et agnam anniculam unam sine vitio in peccatum, et arietem unum sine vitio in salutare,

15. et canistrum azymorum similæ panes refectos in oleo, et lagana azyma uncta in oleo, et sacrificium eorum, et libamen eorum.

16. Et offeret sacerdos ante Dominum, et faciet quod pro peccato ejus, et holocaustum ejus.

17. Et arietem faciet sacrificium salutaris Domino super canistro azymorum : et faciet sacerdos sacrificium ejus et libamen ejus.

18. Et radetur qui vovit ad januas tabernaculi testimoni caput voti sui, et imponet capillos super ignem, qui est sub sacrificio salutaris.

19. Et sumet sacerdos brachium coctum de ariete, et panem unum azymum de canistro, et laganum azymum

λάγανον ἄζυμον ἓν, καὶ ἐπιθήσει ἐπὶ τὰς χεῖρας τοῦ ηὐγμένου, μετὰ τὸ ξυρήσασθαι αὐτὸν τὴν εὐχὴν αὐτοῦ,

20. καὶ προσοίσει αὐτὰ ὁ ἱερεὺς ἐπίθεμα ἔναντι Κυρίου· ἅγιον ἔσται τῷ ἱερεῖ ἐπὶ τοῦ στηθηνίου τοῦ ἐπιθέματος, καὶ ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ ἀφαιρέματος· καὶ μετὰ ταῦτα πίεται ὁ ηὐγμένος, οἶνον.

21. Οὗτος ὁ νόμος τοῦ εὐξαμένου, ὃς ἂν εὔξηται Κυρίῳ δῶρον αὐτοῦ Κυρίῳ περὶ τῆς εὐχῆς, χωρὶς ὧν ἂν εὕρῃ ἡ χεὶρ αὐτοῦ κατὰ δύναμιν τῆς εὐχῆς αὐτοῦ, ἣν ἂν εὔξηται κατὰ νόμον ἁγνείας.

22. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

23. Λάλησον Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, λέγων· Οὕτως εὐλογήσετε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, λέγοντες αὐτοῖς·

24. Εὐλογήσαι σε Κύριος καὶ φυλάξαι σε.

25. Ἐπιφάναι Κύριος τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ σὲ, καὶ ἐλεήσαι σε.

26. Ἐπάραι Κύριος τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ σὲ, καὶ δῴη σοι εἰρήνην.

27. Καὶ ἐπιθήσουσι τὸ ὄνομά μου ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ ἐγὼ Κύριος εὐλογήσω αὐτούς.

unum, et imponet super manus ejus qui vovit, postquam ipse rasus fuerit votum suum,

20. et offeret ea sacerdos impositionem ante Dominum. Sanctum erit sacerdoti super pectusculum impositionis, et super brachium demptionis : et post hæc bibet qui vovit, vinum.

21. Hæc est lex ejus qui vovit, quicumque voverit munus suum Domino pro voto, absque iis quæ invenerit manus ejus secundum potentiam voti sui, quod utique voverit juxta legem puritatis.

22. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

23. Loquere Aaron et filiis ejus, dicens : Sic benedicetis filios Israel, dicentes eis :

24. Benedicat te Dominus et custodiat te.

25. Illuminet Dominus faciem tuam super te, et misereatur tui.

26. Elevet Dominus faciem suam super te, et det tibi pacem.

27. Et imponent nomen meum super filios Israel, et ego Dominus benedicam eos.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Καὶ ἐγένετο ᾗ ἡμέρᾳ συνετέλεσε Μωϋσῆς, ὥστε ἀναστῆσαι τὴν σκηνὴν, καὶ ἔχρισεν αὐτὴν, καὶ ἡγίασεν αὐτὴν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ, καὶ ἔχρισεν αὐτὰ, καὶ ἡγίασεν αὐτά.

2. Καὶ προσήνεγκαν οἱ ἄρχοντες Ἰσραὴλ, δώδεκα ἄρχοντες οἴκων πατριῶν αὐτῶν· οὗτοι οἱ ἄρχοντες φυλῶν, οὗτοι οἱ παρεστηκότες ἐπὶ τῆς ἐπισκοπῆς.

3. Καὶ ἤνεγκαν τὸ δῶρον αὐτῶν ἔναντι Κυρίου, ἓξ ἁμάξας λαμπηνικὰς, καὶ δώδεκα βόας· ἅμαξαν παρὰ δύο ἀρχόντων, καὶ μόσχον παρὰ ἑκάστου· καὶ προσήγαγον ἐναντίον τῆς σκηνῆς.

4. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

5. Λάβε παρ' αὐτῶν, καὶ ἔσονται πρὸς τὰ ἔργα τὰ λειτουργικὰ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ δώσεις αὐτὰ τοῖς Λευίταις, ἑκάστῳ κατὰ τὴν αὐτοῦ λειτουργίαν.

6. Καὶ λαβὼν Μωϋσῆς τὰς ἁμάξας καὶ τοὺς βόας, ἔδωκεν αὐτὰ τοῖς Λευίταις.

7. Καὶ τὰς δύο ἁμάξας καὶ τοὺς τέσσαρας βόας ἔδωκε τοῖς υἱοῖς Γεδσὼν κατὰ τὰς λειτουργίας αὐτῶν,

8. καὶ τὰς τέσσαρας ἁμάξας καὶ τοὺς ὀκτὼ βόας ἔδωκε τοῖς υἱοῖς Μεραρὶ κατὰ τὰς λειτουργίας αὐτῶν, διὰ Ἰθάμαρ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως.

9. Καὶ τοῖς υἱοῖς Καὰθ οὐ δέδωκεν, ὅτι τὰ λειτουργήματα τοῦ ἁγίου ἔχουσιν· ἐπ' ὤμων ἀροῦσιν.

10. Καὶ προσήνεγκαν οἱ ἄρχοντες εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τοῦ θυσιαστηρίου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἔχρισεν αὐτὸ, καὶ προσήνεγκαν οἱ ἄρχοντες τὰ δῶρα αὐτῶν ἀπέναντι τοῦ θυσιαστηρίου.

11. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἄρχων εἷς καθ' ἡμέραν, ἄρχων καθ' ἡμέραν προσοίσουσι τὰ δῶρα αὐτῶν εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τοῦ θυσιαστηρίου.

12. Καὶ ἦν ὁ προσφέρων ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ τὸ δῶρον αὐτοῦ Ναασσὼν υἱὸς Ἀμιναδὰβ, ἄρχων τῆς φυλῆς Ἰούδα.

13. Καὶ προσήνεγκε τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἓν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλην μίαν

CAPUT VII.

1. Et factum est qua die consummavit Moyses, ut erigeret tabernaculum, et unxit illud, et sanctificavit illud, et omnia vasa ejus, et altare, et omnia vasa ejus, et unxit ea, et sanctificavit ea.

2. Et obtulerunt principes Israel, duodecim principes domorum familiarum suarum : hi sunt principes tribuum, hi assistentes super recognitione.

3. Et tulerunt munus suum ante Dominum, sex vehicula lampenica, et duodecim boves : vehiculum a duobus principibus, et vitulum ab unoquoque : et adduxerunt ante tabernaculum.

4. Et ait Dominus ad Moysen, dicens :

5. Accipe ab eis, et erunt ad opera ministratoria tabernaculi testimonii, et dabis ea Levitis, unicuique secundum ministerium ejus.

6. Et sumens Moyses vehicula et boves, dedit ea Levitis.

7. Et duo vehicula et quatuor boves dedit filiis Gedson secundum ministeria eorum,

8. et quatuor vehicula et octo boves dedit filiis Merari secundum ministeria eorum, per Ithamar filium Aaron sacerdotis.

9. Et filiis Caath non dedit, quoniam ministeria ipsius sancti habent : super humeros levabunt.

10. Et obtulerunt principes in dedicationem altaris, in die qua unxit illud, et obtulerunt principes munera sua e regione altaris.

11. Et dixit Dominus ad Moysen : Princeps unus quotidie, princeps quotidie offerent dona sua in dedicationem altaris.

12. Et fuit offerens in die prima donum suum Naasson filius Aminadab, princeps tribus Juda.

13. Et obtulit donum suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus : phialam unam argenteam,

ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·
14. θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·
15. μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα·
16. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας·
17. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο δῶρον Ναασσὼν υἱοῦ Ἀμιναδάβ.
18. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ προσήνεγκε Ναθαναὴλ υἱὸς Σωγὰρ, ὁ ἄρχων τῆς φυλῆς Ἰσσάχαρ.
19. Καὶ προσήνεγκε τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἓν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·
20. θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·
21. μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα·
22. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας·
23. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Ναθαναὴλ υἱοῦ Σωγάρ.
24. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Ζαβουλὼν, Ἑλιὰβ υἱὸς Χαιλών.
25. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἓν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·
26. θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·
27. μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα·
28. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας·
29. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Ἑλιὰβ υἱοῦ Χαιλών.
30. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Ῥουβὴν, Ἑλισοὺρ υἱὸς Σεδιούρ.
31. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἓν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·
32. θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·
33. μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα·
34. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας·
35. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Ἑλισοὺρ υἱοῦ Σεδιούρ.
36. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ πέμπτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Συμεὼν, Σαλαμιὴλ υἱὸς Σουρισαδαΐ.
37. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἓν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·
38. θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·
39. μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα·

septuaginta siclorum juxta siclum sanctum : utraque plena similæ refectæ in oleo ad sacrificium:
14. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi:
15. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum :
16. et hircum ex capris unum pro peccato :
17. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Naasson filii Aminadab.
18. Die secunda obtulit Nathanael filius Sogar, princeps tribus Issachar.
19. Et obtulit donum suum, patellam agenteam unam, triginta et centum pondus ejus: phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum: utraque plena similæ refectæ in oleo in sacrificium :
20. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi:
21. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum:
22. et hircum ex capris unum pro peccato:
23. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Nathanael filii Sogar.
24. Die tertia princeps filiorum Zabulon, Heliab filius Chælon.
25. Donum suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus : phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum : utraque plena similæ refectæ in oleo in sacrificium :
26. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi :
27. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum:
28. et hircum ex capris unum pro peccato :
29. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Heliab filii Chælon.
30. Die quarta princeps filiorum Ruben, Helisur filius Sediur.
31. Donum suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus : phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum : utraque plena similæ refectæ in oleo ad sacrificium :
32. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi :
33. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum :
34. et hircum ex capris unum pro peccato:
35. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Helisur filii Sediur.
36. Die quinta princeps filiorum Symeon, Salamiel filius Surisadaï.
37. Donum suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus : phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum : utraque plena similæ refectæ in oleo ad sacrificium:
38. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi:
39. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum :

40. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας·
41. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Σαλαμιὴλ υἱοῦ Σουρισαδαί.
42. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Γάδ, Ἐλεισὰφ υἱὸς Ῥαγουήλ.
43. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·
44. θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·
45. μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα·
46. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας·
47. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Ἐλισὰφ υἱοῦ Ῥαγουήλ.
48. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Ἐφραὶμ, Ἐλισαμὰ υἱὸς Ἐμιούδ.
49. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·
50. θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·
51. μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα·
52. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας·
53. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Ἐλισαμὰ υἱοῦ Ἐμιούδ.
54. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Μανασσῆ, Γαμαλιὴλ υἱὸς Φαδασσούρ.
55. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·
56. θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·
57. μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα·
58. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας·
59. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Γαμαλιὴλ υἱοῦ Φαδασσούρ.
60. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐνάτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Βενιαμὶν, Ἀβιδὰν υἱὸς Γαδεωνί.
61. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·
62. θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·
63. μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα·
64. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας·
65. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Ἀβιδὰν υἱοῦ Γαδεωνί.
66. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ δεκάτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Δὰν, Ἀχιέζερ υἱὸς Ἀμισαδαί.

40. et hircum ex capris unum pro peccato :
41. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Salamiel filii Surisadaï.
42. Die sexta princeps filiorum Gad, Elisaph filius Raguel.
43. Donum suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus : phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum : utraque plena similæ refectæ in oleo ad sacrificium :
44. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi :
45. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum :
46. et hircum ex capris unum pro peccato :
47. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Elisaph filii Raguel.
48. Die septima princeps filiorum Ephraim, Elisama filius Emiud.
49. Donum suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus : phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum : utraque plena similæ refectæ in oleo ad sacrificium :
50. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi :
51. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum :
52. et hircum ex capris unum pro peccato :
53. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Elisama filii Emiud.
54. Die octava princeps filiorum Manasse, Gamaliel filius Phadassur.
55. Donum suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus; phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum; utraque plena similæ refectæ in oleo ad sacrificium :
56. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi :
57. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum :
58. et hircum ex capris unum pro peccato :
59. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Gamaliel filii Phadassur.
60. Die nono princeps filiorum Benjamin, Abidan filius Gadeoni,
61. Donum suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus : phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum; utraque plena similæ refectæ in oleo ad sacrificium :
62. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi :
63. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum :
64. et hircum ex capris unum pro peccato :
65. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Abidan filii Gadeoni.
66. Die decima princeps filiorum Dan, Achiezer filius Amisadaï.

67. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·

68. θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·

69. μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα·

70. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας·

71. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Ἀχιέζερ υἱοῦ Ἀμισαδαί.

72. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑνδεκάτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Ἀσήρ, Φαγεὴλ υἱὸς Ἐχράν.

73. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·

74. θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·

75. μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἐνιαύσιον ἕνα εἰς ὁλοκαύτωμα·

76. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας·

77. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Φαγεὴλ υἱοῦ Ἐχράν.

78. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ δωδεκάτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Νεφθαλί, Ἀχιρὲ υἱὸς Αἰνάν.

79. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·

80. θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·

81. μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα·

82. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας·

83. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Ἀχιρὲ υἱοῦ Αἰνάν.

84. Οὗτος ὁ ἐγκαινισμὸς τοῦ θυσιαστηρίου ᾗ ἡμέρᾳ ἔχρισεν αὐτὸ παρὰ τῶν ἀρχόντων τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, τρυβλία ἀργυρᾶ δώδεκα, φιάλαι ἀργυραῖ δώδεκα, θυΐσκαι χρυσαῖ δώδεκα.

85. Τριάκοντα καὶ ἑκατὸν σίκλων τὸ τρυβλίον τὸ ἕν, καὶ ἑβδομήκοντα σίκλων ἡ φιάλη ἡ μία· πᾶν τὸ ἀργύριον τῶν σκευῶν, δισχίλιοι καὶ τετρακόσιοι σίκλοι· σίκλοι, ἐν τῷ σίκλῳ τῷ ἁγίῳ.

86. Θυΐσκαι χρυσαῖ δώδεκα, πλήρεις θυμιάματος· πᾶν τὸ χρυσίον τῶν θυΐσκῶν, εἴκοσι καὶ ἑκατὸν χρυσοί.

87. Πᾶσαι αἱ βόες αἱ εἰς ὁλοκαύτωσιν, μόσχοι δώδεκα, κριοὶ δώδεκα, ἀμνοὶ ἐνιαύσιοι δώδεκα, καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν, καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν· καὶ χίμαροι ἐξ αἰγῶν δώδεκα περὶ ἁμαρτίας.

88. Πᾶσαι αἱ βόες εἰς θυσίαν σωτηρίου, δαμάλεις εἰκοσιτέσσαρες, κριοὶ ἑξήκοντα, τράγοι ἑξήκοντα ἐνιαύσιοι, ἀμνάδες ἑξήκοντα ἐνιαύσιοι ἄμωμοι· αὕτη ἡ ἐγκαίνωσις τοῦ θυσιαστηρίου, μετὰ τὸ πληρῶσαι τὰς χεῖρας αὐτοῦ, καὶ μετὰ τὸ χρίσαι αὐτόν.

89. Ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι Μωϋσῆν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου λαλῆσαι αὐτῷ, καὶ ἤκουσε τὴν φωνὴν

67. Donum suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus : phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum : utraque plena similæ refectæ in oleo ad sacrificium :

68. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi :

69. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum :

70. et hircum ex capris unum pro peccato :

71. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Achiezer filii Amisadaï.

72. Die undecima princeps filiorum Aser, Phageel filius Echran.

73. Donum suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus : phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum : utraque plena similæ refectæ in oleo ad sacrificium :

74. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi :

75. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum anniculum unum in holocaustum :

76. et hircum ex capris unum pro peccato :

77. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Phageel filii Echran.

78. Die duodecima princeps filiorum Nephthali, Achire filius Ænan.

79. Munus suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus : phialam unam argenteam septuaginta siclorum juxta siclum sanctum : utraque plena similæ refectæ in oleo ad sacrificium :

80. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi :

81. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum anniculum unum in holocaustum :

82. et hircum ex capris unum pro peccato :

83. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Achire filii Ænan.

84. Hæc est dedicatio altaris qua die unxit illud a principibus filiorum Israel, patellæ argenteæ duodecim, phialæ argenteæ duodecim, mortariola aurea duodecim.

85. Triginta et centum siclorum patella una, et septuaginta siclorum phiala una; omne argentum vasorum, bis mille et quadringenti sicli : sicli, in siclo sancto.

86. Mortariola aurea duodecim, plena incensi : omne aurum mortariolorum, vinginti et centum aurei.

87. Omnes boves quæ in holocaustosim, vituli duodecim, arietes duodecim, agni anniculi duodecim, et sacrificia eorum, et libamina eorum : et hirci ex capris duodecim pro peccato.

88. Omnes boves in sacrificium salutaris, vitulæ viginti quatuor, arietes sexaginta, hirci sexaginta anniculi, agnæ sexaginta anniculæ immaculatæ : hæc est dedicatio altaris, postquam implevit manus suas, et postquam unxit eum.

89. In ingrediendo Moyses in tabernaculum testimonii ad loquendum ei, et audiebat vocem Domini loquentis ad

Κυρίου λαλοῦντος πρὸς αὐτὸν ἄνωθεν τοῦ ἱλαστηρίου, ὅ ἐστιν ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ μαρτυρίου, ἀναμέσον τῶν δύο Χερουβίμ· καὶ ἐλάλει πρὸς αὐτόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Λάλησον τῷ Ἀαρὼν, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν· Ὅταν ἐπιτιθῇς τοὺς λύχνους, ἐκ μέρους κατὰ πρόσωπον τῆς λυχνίας φωτιοῦσιν οἱ ἑπτὰ λύχνοι.

3. Καὶ ἐποίησεν οὕτως Ἀαρών· ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους κατὰ πρόσωπον τῆς λυχνίας ἐξῆψε τοὺς λύχνους αὐτῆς, καθὰ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

4. Καὶ αὕτη ἡ κατασκευὴ τῆς λυχνίας· στερεὰ, χρυσῆ, ὁ καυλὸς αὐτῆς καὶ τὰ κρίνα αὐτῆς στερεὰ ὅλη· κατὰ τὸ εἶδος ὃ ἔδειξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ, οὕτως ἐποίησε τὴν λυχνίαν.

5. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

6. Λάβε τοὺς Λευίτας ἐκ μέσου υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἀφαγνιεῖς αὐτούς.

7. Καὶ οὕτω ποιήσεις αὐτοῖς τὸν ἁγνισμὸν αὐτῶν· περιῤῥανεῖς αὐτοὺς ὕδωρ ἁγνισμοῦ· καὶ ἐπελεύσεται ξυρὸν ἐπὶ πᾶν τὸ σῶμα αὐτῶν, καὶ πλυνοῦσι τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ καθαροὶ ἔσονται.

8. Καὶ λήψονται μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, καὶ τούτου θυσίαν σεμίδαλιν ἀναπεποιημένην ἐν ἐλαίῳ· καὶ μόσχον ἐνιαύσιον ἐκ βοῶν λήψῃ περὶ ἁμαρτίας.

9. Καὶ προσάξεις τοὺς Λευίτας ἔναντι τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ συνάξεις πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν Ἰσραήλ.

10. Καὶ προσάξεις τοὺς Λευίτας ἔναντι Κυρίου, καὶ ἐπιθήσουσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς Λευίτας.

11. Καὶ ἀφοριεῖ Ἀαρὼν τοὺς Λευίτας ἀπόδομα ἔναντι Κυρίου παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· καὶ ἔσονται ὥστε ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα Κυρίου.

12. Οἱ δὲ Λευῖται τὰς χεῖρας ἐπιθήσουσιν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν μόσχων· καὶ ποιήσεις τὸν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, καὶ τὸν ἕνα εἰς ὁλοκαύτωμα Κυρίῳ ἐξιλάσασθαι περὶ αὐτῶν.

13. Καὶ στήσεις τοὺς Λευίτας ἔναντι Κυρίου, καὶ ἔναντι Ἀαρὼν, καὶ ἔναντι τῶν υἱῶν αὐτοῦ, καὶ ἀποδώσεις αὐτοὺς ἀπόδομα ἔναντι Κυρίου.

14. Καὶ διαστελεῖς τοὺς Λευίτας ἐκ μέσου υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἔσονταί μοι.

15. Καὶ μετὰ ταῦτα εἰςελεύσονται οἱ Λευῖται ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· καὶ καθαριεῖς αὐτοὺς, καὶ ἀποδώσεις αὐτοὺς ἔναντι Κυρίου· ὅτι ἀπόδομα ἀποδεδομένοι οὗτοί μοι εἰσὶν ἐκ μέσου υἱῶν Ἰσραήλ·

16. ἀντὶ τῶν διανοιγόντων πᾶσαν μήτραν πρωτοτόκων πάντων ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ εἴληφα αὐτοὺς ἐμοί·

17. ὅτι ἐμοὶ πᾶν πρωτότοκον ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ ἀπὸ ἀνθρώπων ἕως κτήνους· ᾗ ἡμέρᾳ ἐπάταξα πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ Αἰγύπτου, ἡγίασα αὐτοὺς ἐμοὶ,

18. καὶ ἔλαβον τοὺς Λευίτας ἀντὶ παντὸς πρωτοτόκου ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ,

19. καὶ ἀπέδωκα τοὺς Λευίτας ἀπόδομα δεδομένους Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἐκ μέσου υἱῶν Ἰσραὴλ, ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ

se desuper propitiatorio, quod est super arcam testimonii inter duos Cherubim : et loquebatur ad eum.

CAPUT VIII.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

2. Loquere ad Aaron, et dices ad eum : Cum imposueris lucernas, a parte secundum faciem candelabri lucebunt septem lucernæ.

3. Et fecit sic Aaron : ab una parte secundum faciem candelabri accendit lucernas ejus, sicut præcepit Dominus Moysi.

4. Et hæc est structura candelabri : solidum, aureum, stipes ejus et lilia ejus solidum totum : secundum speciem quam ostendit Dominus Moysi, sic fecit candelabrum.

5. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

6. Sume Levitas de medio filiorum Israel, et purificabis eos.

7. Et sic facies eis purificationem eorum : asperges eos aqua purificationis : et superveniet novacula super omne corpus eorum, et lavabunt vestimenta sua, et mundi erunt.

8. Et sument vitulum unum ex bobus, et hujus sacrificium similam refectam in oleo : et vitulum anniculum ex bobus sumes pro peccato.

9. Et adduces Levitas ante tabernaculum testimonii, et congregabis omnem synagogam filiorum Israel.

10. Et adduces Levitas ante Dominum, et imponent filii Israel manus suas super Levitas.

11. Et segregabit Aaron Levitas munus ante Dominum a filiis Israel : et erunt ut operentur opera Domini.

12. Levitæ autem imponent manus super capita vitulorum : et facies unum pro peccato, et unum in holocaustum Domino ad exorandum pro eis.

13. Et statues Levitas ante Dominum, et ante Aaron, et ante filios ejus, et donabis illos donum ante Dominum.

14. Et distingues Levitas de medio filiorum Israel, et erunt mihi.

15. Et post hæc ingredientur Levitæ ad operandum opera tabernaculi testimonii : et mundabis eos, et donabis eos ante Dominum : quoniam donum donati hi mihi sunt de medio filiorum Israel :

16. pro adaperientibus omnem vulvam primogenitis omnibus ex filiis Israel sumpsi eos mihi :

17. quoniam mihi omne primogenitum in filiis Israel ab hominibus usque ad pecus : qua die percussi omne primogenitum in terra Ægypti, sanctificavi eos mihi,

18. et sumpsi Levitas pro omni primogenito in filiis Israel,

19. et donavi Levitas donum donatos Aaron et filiis ejus de medio filiorum Israel, ad operandum opera filiorum Israel in tabernaculo testimonii, et propitiandum pro

μαρτυρίου, καὶ ἐξιλάσκεσθαι περὶ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· καὶ οὐκ ἔσται ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ προςεγγίζων πρὸς τὰ ἅγια.

20. Καὶ ἐποίησε Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν καὶ πᾶσα ἡ συναγωγὴ υἱῶν Ἰσραὴλ τοῖς Λευίταις καθὰ ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μωϋσῇ περὶ τῶν Λευιτῶν, οὕτως ἐποίησαν αὐτοῖς οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ.

21. Καὶ ἡγνίσαντο οἱ Λευῖται, καὶ ἐπλύναντο τὰ ἱμάτια· καὶ ἀπέδωκεν αὐτοὺς Ἀαρὼν ἀπόδομα ἔναντι Κυρίου, καὶ ἐξιλάσατο περὶ αὐτῶν Ἀαρὼν ἀφαγνίσασθαι αὐτούς.

22. Καὶ μετὰ ταῦτα εἰςῆλθον οἱ Λευῖται λειτουργεῖν τὴν λειτουργίαν αὐτῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου ἔναντι Ἀαρὼν, καὶ ἔναντι τῶν υἱῶν αὐτοῦ, καθὰ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ περὶ τῶν Λευιτῶν, οὕτως ἐποίησαν αὐτοῖς.

23. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

24. Τοῦτό ἐστι τὸ περὶ τῶν Λευιτῶν· ἀπὸ πέντε καὶ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω εἰςελεύσονται ἐνεργεῖν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου.

25. Καὶ ἀπὸ πεντηκονταετοῦς ἀποστήσεται ἀπὸ τῆς λειτουργίας, καὶ οὐκ ἐργᾶται ἔτι.

26. Καὶ λειτουργήσει ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου φυλάσσειν φυλακὰς, ἔργα δὲ οὐκ ἐργᾶται· οὕτω ποιήσεις τοῖς Λευίταις ἐν ταῖς φυλακαῖς αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινᾶ ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ, ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ, λέγων·

2. Εἶπον, καὶ ποιείτωσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ πάσχα καθ' ὥραν αὐτοῦ,

3. τῇ τεσσαρεςκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου πρὸς ἑσπέραν, ποιήσεις αὐτὸ κατὰ καιρούς· κατὰ τὸν νόμον αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ ποιήσεις αὐτό.

4. Καὶ ἐλάλησε Μωϋσῆς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ποιῆσαι τὸ πάσχα

5. ἐναρχομένου τῇ τεσσαρεςκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ Σινᾶ· καθὰ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ, οὕτως ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ.

6. Καὶ παρεγένοντο οἱ ἄνδρες οἳ ἦσαν ἀκάθαρτοι ἐπὶ ψυχῇ ἀνθρώπου, καὶ οὐκ ἠδύναντο ποιῆσαι τὸ πάσχα ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· καὶ προςῆλθον ἐναντίον Μωϋσῇ καὶ Ἀαρὼν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ,

7. καὶ εἶπαν οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι πρὸς αὐτόν· Ἡμεῖς ἀκάθαρτοι ἐπὶ ψυχῇ ἀνθρώπου, μὴ οὖν ὑστερήσωμεν προςενέγκαι τὸ δῶρον Κυρίῳ κατὰ καιρὸν αὐτοῦ ἐν μέσῳ υἱῶν Ἰσραήλ;

8. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Μωϋσῆς· Στῆτε αὐτοῦ, καὶ ἀκούσομαι τί ἐντελεῖται Κύριος περὶ ὑμῶν.

9. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

10. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγων· Ἄνθρωπος, ἄνθρωπος, ὃς ἐὰν γένηται ἀκάθαρτος ἐπὶ ψυχῇ ἀνθρώπου, ἢ ἐν ὁδῷ μακρὰν ὑμῖν, ἢ ἐν ταῖς γενεαῖς ὑμῶν, καὶ ποιήσει τὸ πάσχα Κυρίῳ

11. ἐν τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἐν τῇ τεσσαρεςκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ· τὸ πρὸς ἑσπέραν ποιήσουσιν αὐτὸ, ἐπ' ἀζύμων καὶ πικρίδων φάγονται αὐτό.

filiis Israel : et non erit in filiis Israel accedens ad sancta.

20. Et fecit Moyses et Aaron et omnis synagoga filiorum Israel Levitis secundum quæ præcepit Dominus Moysi de Levitis, ita fecerunt eis filii Israel.

21. Et purificati sunt Levitæ, et laverunt vestimenta : et donavit eos Aaron donum ante Dominum, et exoravit pro eis Aaron ad purificandos eos.

22. Et post hæc intrarunt Levitæ ad ministrandum ministerium suum in tabernaculo testimonii ante Aaron, et ante filios ejus, sicut præcepit Dominus Moysi de Levitis, sic fecerunt eis.

23. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

24. Hoc est quod de Levitis : a quinto et vigesimo anno et supra introibunt operari in tabernaculo testimonii.

25. Et a quinquagenario recedet a ministratione, et non operabitur ultra.

26. Et ministrabit frater ejus in tabernaculo testimonii custodire custodias, opera autem non operabitur : sic facies Levitis in custodiis eorum.

CAPUT IX.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen in deserto Sina in anno secundo, egressis ipsis de terra Ægypti in mense primo, dicens :

2. Dic, et faciant filii Israel pascha juxta tempus ejus,

3. quarta et decima die mensis primi ad vesperam, facies illud secundum tempora, et secundum legem ejus : et secundum constitutionem ejus facies illud.

4. Et locutus est Moyses filiis Israel ut facerent pascha

5. incipiente quarta et decima die mensis in deserto Sina : sicut præcepit Dominus Moysi, ita fecerunt filii Israel.

6. Et affuerunt viri qui erant immundi super animam hominis, et non potuerant facere pascha in die illa : et accesserunt ante Moysen et Aaron in die illa,

7. et dixerunt viri illi ad eum : Nos immundi super animam hominis, numquid igitur fraudandi erimus offerre donum Domino juxta tempus suum in medio filiorum Israel?

8. Et dixit ad eos Moyses : State istic, et audiam quid præcipiet Dominus de vobis.

9. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

10. Loquere filiis Israel, dicens : Homo, homo, quicumque fuerit immundus super animam hominis, vel in via longe a vobis, vel in generationibus vestris, faciet pascha Domino

11. in mense secundo in quarta et decima die : ad vesperam facient illud, super azyma et picridas comedent illud.

12. Οὐ καταλείψουσιν ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸ πρωΐ, καὶ ὀστοῦν οὐ συντρίψουσιν ἀπ' αὐτοῦ, κατὰ τὸν νόμον τοῦ πασχα ποιήσουσιν αὐτό.

13. Καὶ ἄνθρωπος ὃς ἐὰν καθαρὸς ᾖ, καὶ ἐν ὁδῷ μακρὰν οὐκ ἔστι, καὶ ὑστερήσῃ ποιῆσαι τὸ πάσχα, ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς, ὅτι τὸ δῶρον Κυρίῳ οὐ προσήνεγκε κατὰ τὸν καιρὸν αὐτοῦ· ἁμαρτίαν αὐτοῦ λήψεται ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος.

14. Ἐὰν δὲ προσέλθῃ πρὸς ὑμᾶς προσήλυτος ἐν τῇ γῇ ὑμῶν, καὶ ποιήσῃ τὸ πάσχα Κυρίῳ, κατὰ τὸν νόμον τοῦ πάσχα καὶ κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτοῦ ποιήσει αὐτό· νόμος εἷς ἔσται ὑμῖν, καὶ τῷ προσηλύτῳ, καὶ τῷ αὐτόχθονι τῆς γῆς.

15. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἐστάθη ἡ σκηνὴ, ἐκάλυψεν ἡ νεφέλη τὴν σκηνὴν, τὸν οἶκον τοῦ μαρτυρίου· καὶ τὸ ἑσπέρας ἦν ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὡς εἶδος πυρὸς ἕως πρωΐ.

16. Οὕτως ἐγένετο διαπαντός· ἡ νεφέλη ἐκάλυπτεν αὐτὴν ἡμέρας, καὶ εἶδος πυρὸς τὴν νύκτα.

17. Καὶ ἡνίκα ἀνέβη ἡ νεφέλη ἀπὸ τῆς σκηνῆς, καὶ μετὰ ταῦτα ἀπῆραν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ· καὶ ἐν τῷ τόπῳ οὗ ἂν ἔστη ἡ νεφέλη, ἐκεῖ παρενέβαλον οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ.

18. Διὰ προστάγματος Κυρίου παρεμβαλοῦσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ διὰ προστάγματος Κυρίου ἀπαροῦσι· πάσας τὰς ἡμέρας ἐν αἷς σκιάζει ἡ νεφέλη ἐπὶ τῆς σκηνῆς, παρεμβαλοῦσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ·

19. καὶ ὅταν ἐφέλκηται ἡ νεφέλη ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἡμέρας πλείους, καὶ φυλάξονται οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὴν φυλακὴν τοῦ Θεοῦ, καὶ οὐ μὴ ἐξάρωσι.

20. Καὶ ἔσται ὅταν σκεπάζῃ ἡ νεφέλη ἡμέρας ἀριθμῷ ἐπὶ τῆς σκηνῆς, διὰ φωνῆς Κυρίου παρεμβαλοῦσι, καὶ διὰ προστάγματος Κυρίου ἀπαροῦσι.

21. Καὶ ἔσται ὅταν γένηται ἡ νεφέλη ἀφ' ἑσπέρας ἕως πρωΐ, καὶ ἀναβῇ ἡ νεφέλη τοπρωΐ, καὶ ἀπαροῦσιν ἡμέρας ἢ νυκτός.

22. Μηνὸς ἡμέρας, πλεοναζούσης τῆς νεφέλης σκιαζούσης ἐπ' αὐτῆς, παρεμβαλοῦσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ οὐ μὴ ἀπάρωσιν.

23. Ὅτι διὰ προστάγματος Κυρίου ἀπαροῦσι· τὴν φυλακὴν Κυρίου ἐφυλάξαντο διὰ προστάγματος Κυρίου ἐν χειρὶ Μωϋσῆ.

12. Non relinquent de eo in mane, et os non confringent de eo, secundum legem ipsius pascha facient illud.

13. Et homo quicumque mundus fuerit, et in via longe non est, et defuerit facere pascha, exterminabitur anima illa de populo suo, quia donum Domino non obtulit juxta tempus ejus : peccatum suum accipiet homo ille.

14. Si autem accesserit ad vos proselytus in terra vestra, et fecerit pascha Domino, secundum legem ipsius pascha et secundum constitutionem ejus faciet illud : lex una erit vobis, et proselyto, et indigenæ terræ.

15. Et die qua statutum est tabernaculum, texit nubes tabernaculum, domum testimonii : et vespere erat super tabernaculum velut species ignis usque mane.

16. Ita fiebat semper : nubes tegebat illud die, et species ignis nocte.

17. Et cum ascendisset nubes a tabernaculo, et postea promovebant filii Israel : et in loco ubicumque steterat nubes, ibi castra collocabant filii Israel.

18. Per præceptum Domini castra collocabunt filii Israel, et per præceptum Domini promovebunt : omnes dies in quibus obumbrat nubes super tabernaculum, in castris erunt filii Israel :

19. et quando protraxerit nubes super tabernaculum dies plures, et custodient filii Israel custodiam Dei, et non promovebunt.

20. Et erit cum texerit nubes dies numero super tabernaculum, per vocem Domini in castris erunt, et per præceptum Domini promovebunt.

21. Et erit cum fuerit nubes a vespera usque ad mane, et ascenderit nubes mane, et promovebunt die vel nocte.

22. Mense diei, abundante nube obumbrante super illud, in castris erunt filii Israel, non promovebunt.

23. Quoniam per præceptum Domini promovebunt : custodiam Domini custodierunt per præceptum Domini in manu Moysi.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Ποίησον σεαυτῷ δύο σάλπιγγας ἀργυρᾶς· ἐλατὰς ποιήσεις αὐτὰς, καὶ ἔσονταί σοι ἀνακαλεῖν τὴν συναγωγὴν, καὶ ἐξαίρειν τὰς παρεμβολάς.

3. Καὶ σαλπιεῖς ἐν αὐταῖς, καὶ συναχθήσεται πᾶσα ἡ συναγωγὴ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

4. Ἐὰν δὲ ἐν μιᾷ σαλπίσωσι, προσελεύσονται πρὸς σὲ πάντες οἱ ἄρχοντες ἀρχηγοὶ Ἰσραήλ.

5. Καὶ σαλπιεῖτε σημασίαν, καὶ ἐξαροῦσιν αἱ παρεμβολαὶ αἱ παρεμβάλλουσαι ἀνατολάς.

6. Καὶ σαλπιεῖτε σημασίαν δευτέραν, καὶ ἐξαροῦσιν αἱ παρεμβολαὶ αἱ παρεμβάλλουσαι λίβα. Καὶ σαλπιεῖτε σημασίαν τρίτην, καὶ ἐξαροῦσιν αἱ παρεμβολαὶ αἱ παρεμβάλλουσαι παρὰ θάλασσαν. Καὶ σαλπιεῖτε σημασίαν τετάρτην, καὶ ἐξαροῦσιν αἱ παρεμβολαὶ αἱ παρεμβάλλουσαι πρὸς βοῤῥᾶν· σημασίᾳ σαλπιοῦσιν ἐν τῇ ἐξάρσει αὐτῶν.

CAPUT X.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

2. Fac tibi duas tubas argenteas : ductiles facies eas, et erunt tibi ad revocandam synagogam, et promovenda castra.

3. Et clanges in illis, et congregabitur omnis synagoga ad ostium tabernaculi testimonii.

4. Si autem in una clangent, accedent ad te omnes principes duces Israel.

5. Et clangetis significationem, et promovebunt castra applicantia ad orientem.

6. Et clangetis significationem secundam, et promovebunt castra applicantia ad africum. Et clangetis significationem tertiam, et promovebunt castra applicantia juxta mare. Et clangetis significationem quartam, et promovebunt castra applicantia ad aquilonem : significatione clangent in promotione eorum.

7. Καὶ ὅταν συναγάγητε τὴν συναγωγὴν, σαλπιεῖτε, καὶ οὐ σημασίᾳ.

8. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς σαλπιοῦσιν ταῖς σάλπιγξι· καὶ ἔσται ὑμῖν νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν.

9. Ἐὰν δὲ ἐξέλθητε εἰς πόλεμον ἐν τῇ γῇ ὑμῶν πρὸς τοὺς ὑπεναντίους τοὺς ἀνθεστηκότας ὑμῖν, καὶ σημανεῖτε ταῖς σάλπιγξι, καὶ ἀναμνησθήσεσθε ἔναντι Κυρίου, καὶ διασωθήσεσθε ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν.

10. Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς εὐφροσύνης ὑμῶν, καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς ὑμῶν, καὶ ἐν ταῖς νουμηνίαις ὑμῶν, σαλπιεῖτε ταῖς σάλπιγξιν ἐπὶ τοῖς ὁλοκαυτώμασι, καὶ ἐπὶ ταῖς θυσίαις τῶν σωτηρίων ὑμῶν· καὶ ἔσται ὑμῖν ἀνάμνησις ἔναντι τοῦ Θεοῦ ὑμῶν· ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

11. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ δευτέρῳ ἐν τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ, εἰκάδι τοῦ μηνὸς, ἀνέβη ἡ νεφέλη ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου,

12. καὶ ἐξῆραν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ σὺν ἀπαρτίαις αὐτῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινᾶ· καὶ ἔστη ἡ νεφέλη ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ Φαράν.

13. Καὶ ἐξῆραν πρῶτοι διὰ φωνῆς Κυρίου ἐν χειρὶ Μωϋσῇ.

14. Καὶ ἐξῆραν τάγμα παρεμβολῆς υἱῶν Ἰούδα πρῶτοι σὺν δυνάμει αὐτῶν· καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως αὐτῶν, Ναασσὼν υἱὸς Ἀμιναδάβ.

15. Καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν Ἰσσάχαρ, Ναθαναὴλ υἱὸς Σωγάρ.

16. Καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν Ζαβουλὼν, Ἐλιὰβ υἱὸς Χαιλών.

17. Καὶ καθελοῦσι τὴν σκηνὴν, καὶ ἐξαροῦσιν οἱ υἱοὶ Γεδσὼν, καὶ οἱ υἱοὶ Μεραρὶ, οἱ αἴροντες τὴν σκηνήν.

18. Καὶ ἐξῆραν τάγμα παρεμβολῆς Ῥουβὴν σὺν δυνάμει αὐτῶν· καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως αὐτῶν, Ἐλισοὺρ υἱὸς Σεδιούρ.

19. Καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν Συμεὼν, Σαλαμιὴλ υἱὸς Σουρισεδαΐ.

20. Καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν Γὰδ, Ἑλισὰφ ὁ τοῦ Ῥαγουήλ.

21. Καὶ ἐξαροῦσιν οἱ υἱοὶ Καὰθ αἴροντες τὰ ἅγια, καὶ στήσουσι τὴν σκηνὴν ἕως παραγένωνται.

22. Καὶ ἐξαροῦσι τάγμα παρεμβολῆς Ἐφραὶμ σὺν δυνάμει αὐτῶν· καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως αὐτῶν, Ἐλισαμὰ υἱὸς Σεμιούδ.

23. Καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν Μανασσῆ, Γαμαλιὴλ ὁ τοῦ Φαδασσούρ.

24. Καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν Βενιαμὶν, Ἀβιδὰν ὁ τοῦ Γαδεωνί.

25. Καὶ ἐξαροῦσι τάγμα παρεμβολῆς υἱῶν Δὰν, ἔσχατοι πασῶν τῶν παρεμβολῶν, σὺν δυνάμει αὐτῶν· καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως αὐτῶν, Ἀχιέζερ ὁ τοῦ Ἀμισαδαΐ.

26. Καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν Ἀσὴρ, Φαγεὴλ υἱὸς Ἐχράν.

27. Καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν Νεφθαλὶ, Ἀχιρὲ υἱὸς Αἰνάν.

28. Αὗται αἱ στρατιαὶ υἱῶν Ἰσραήλ· καὶ ἐξῆραν σὺν δυνάμει αὐτῶν.

29. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς τῷ Ὀβὰβ υἱῷ Ῥαγουὴλ τῷ Μαδιανίτῃ τῷ γαμβρῷ Μωϋσῆ· Ἐξαίρομεν ἡμεῖς εἰς

7. Et quando congregabitis synagogam, clangetis, et non significatione.

8. Et filii Aaron sacerdotes clangent tubis : et erit vobis legitimum sempiternum in progenies vestras.

9. Si autem exibitis in bellum in terra vestra erga adversarios qui steterunt contra vos, et significabitis tubis, et erit recordatio vestri coram Domino, et salvabimini de inimicis vestris.

10. Et in diebus lætitiæ vestræ, et in solemnitatibus vestris, et in neomeniis vestris, clangetis tubis super holocaustomata, et super sacrificia salutarium vestrorum : et erit vobis rememoratio coram Deo vestro : ego Dominus Deus vester.

11. Et factum est in anno secundo in mense secundo, vigesima mensis, ascendit nubes a tabernaculo testimonii,

12. et promoverunt filii Israel cum vasis suis in deserto Sina : et stetit nubes in deserto Pharan.

13. Et promoverunt primi per vocem Domini in manu Moysi.

14. Et promoverunt ordo castrorum filiorum Juda primi cum virtute sua : et super virtutem eorum, Naasson filius Aminadab.

15. Et super virtutem tribus filiorum Issachar, Nathanael filius Sogar.

16. Et super virtutem tribus filiorum Zabulon, Eliab filius Chelon.

17. Et deponent tabernaculum, et promovebunt filii Gedson, et filii Merari, qui sunt levantes tabernaculum.

18. Et promoverunt ordo castrorum Ruben cum virtute sua : et super virtutem eorum, Elisur filius Sediur.

19. Et super virtutem tribus filiorum Symeon, Salamiel filius Surisadai.

20. Et super virtutem tribus filiorum Gad, Helisaph filius Raguel.

21. Et promovebunt filii Caath, levantes sancta, et stare facient tabernaculum quoadusque accesserint.

22. Et promovebunt ordo castrorum Ephraim cum virtute sua : et super virtutem eorum, Elisama filius Semiud.

23. Et super virtutem tribus filiorum Manasse, Gamaliel filius Phadassur.

24. Et super virtutem tribus filiorum Benjamin, Abidan filius Gadeoni.

25. Et promovebunt ordo castrorum filiorum Dan, ultimi omnium castrorum, cum virtute sua : et super virtutem eorum, Achiezer filius Amisadai.

26. Et super virtutem tribus filiorum Aser, Phageel filius Echran.

27. Et super virtutem tribus filiorum Nephthali, Achire filius Ænan.

28. Hæ sunt acies filiorum Israel : et promoverunt cum virtute sua.

29. Et dixit Moyses ipsi Obab filio Raguel Madianiti socero Moysi : Promovemus nos in locum quem dixit Dominus :

τὸν τόπον ὃν εἶπε Κύριος· Τοῦτον δώσω ὑμῖν· δεῦρο μεθ' ἡμῶν, καὶ εὖ σε ποιήσομεν, ὅτι Κύριος ἐλάλησε καλὰ περὶ Ἰσραήλ.

30. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Οὐ πορεύσομαι, ἀλλὰ εἰς τὴν γῆν μου, καὶ εἰς τὴν γενεάν μου.

31. Καὶ εἶπε· Μὴ ἐγκαταλίπῃς ἡμᾶς, οὗ ἕνεκεν ἦσθα μεθ' ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἔσῃ ἐν ἡμῖν πρεσβύτης.

32. Καὶ ἔσται ἐὰν πορευθῇς μεθ' ἡμῶν, καὶ ἔσται τὰ ἀγαθὰ ἐκεῖνα ὅσα ἂν ἀγαθοποιήσῃ Κύριος ἡμᾶς, καὶ εὖ σε ποιήσομεν.

33. Καὶ ἐξῆραν ἐκ τοῦ ὄρους Κυρίου ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν· καὶ ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης Κυρίου προεπορεύετο προτέρα αὐτῶν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν κατασκέψασθαι αὐτοῖς ἀνάπαυσιν. (a)

35. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐξαίρειν τὴν κιβωτὸν, καὶ εἶπε Μωϋσῆς· Ἐξεγέρθητι, Κύριε, καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροί σου, φυγέτωσαν πάντες οἱ μισοῦντές σε.

36. Καὶ ἐν τῇ καταπαύσει εἶπεν· Ἐπίστρεφε, Κύριε, χιλιάδας μυριάδας ἐν τῷ Ἰσραήλ.

(a) 34. Καὶ ἡ νεφέλη ἐγένετο σκιάζουσα ἐπ' αὐτοῖς ἡμέρας, ἐν τῷ ἐξαίρειν αὐτοὺς ἐκ τῆς παρεμβολῆς.

Hunc dabo vobis : veni nobiscum, et bene tibi faciemus, quoniam Dominus locutus est bona de Israel.

30. Et dixit ad eum : Non ibo, sed ad terram meam, et ad progeniem meam.

31. Et dixit : Ne derelinquas nos, quoniam fuisti nobiscum in deserto, et eris in nobis presbyter.

32. Et erit si iveris nobiscum, et erunt bona illa quæcumque benefaciet nobis Dominus, et bene tibi faciemus.

33. Et promoverunt a monte Domini viam trium dierum : et arca testamenti Domini præcedebat prior eis viam trium dierum ad explorandum eis requietem. (a)

35. Et factum est in promovendo arcam, et dixit Moyses : Exurge, Domine, et dissipentur inimici tui, fugiant omnes qui odio habent te.

36. Et in requiete dixit : Revertere, Domine, millia decem millia in Israel.

(a) 34. Et nubes fuit obumbrans super eos die, dum promoverent ipsi e castris.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Καὶ ἦν ὁ λαὸς γογγύζων πονηρὰ ἔναντι Κυρίου· καὶ ἤκουσε Κύριος, καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ, καὶ ἐξεκαύθη ἐν αὐτοῖς πῦρ παρὰ Κυρίου, καὶ κατέφαγε μέρος τι τῆς παρεμβολῆς.

2. Καὶ ἐκέκραξεν ὁ λαὸς πρὸς Μωϋσῆν, καὶ ηὔξατο Μωϋσῆς πρὸς Κύριον, καὶ ἐκόπασε τὸ πῦρ.

3. Καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Ἐμπυρισμός· ὅτι ἐξεκαύθη ἐν αὐτοῖς παρὰ Κυρίου.

4. Καὶ ὁ ἐπίμικτος ὁ ἐν αὐτοῖς ἐπεθύμησεν ἐπιθυμίαν· καὶ καθίσαντες ἔκλαιον καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ εἶπαν· Τίς ἡμᾶς ψωμιεῖ κρέα;

5. Ἐμνήσθημεν τοὺς ἰχθύας οὓς ἠσθίομεν ἐν Αἰγύπτῳ δωρεὰν, καὶ τοὺς σικύους, καὶ τοὺς πέπονας, καὶ τὰ πράσα, καὶ τὰ κρόμμυα, καὶ τὰ σκόρδα·

6. νυνὶ δὲ ἡ ψυχὴ ἡμῶν κατάξηρος· οὐδὲν πλὴν εἰς μάννα οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν.

7. Τὸ δὲ μάννα ὡσεὶ σπέρμα κορίου ἐστὶ, καὶ τὸ εἶδος αὐτοῦ εἶδος κρυστάλλου.

8. Καὶ διεπορεύετο ὁ λαὸς, καὶ συνέλεγον, καὶ ἤληθον αὐτὸ ἐν τῷ μύλῳ, καὶ ἔτριβον ἐν τῇ θυΐᾳ, καὶ ἥψουν αὐτὸ ἐν τῇ χύτρᾳ, καὶ ἐποίουν αὐτὸ ἐγκρυφίας· καὶ ἦν ἡ ἡδονὴ αὐτοῦ ὡσεὶ γεῦμα, ἐγκρὶς ἐξ ἐλαίου.

9. Καὶ ὅταν κατέβη ἡ δρόσος ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν νυκτὸς, κατέβαινε τὸ μάννα ἐπ' αὐτῆς.

10. Καὶ ἤκουσε Μωϋσῆς κλαιόντων αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν, ἕκαστον ἐπὶ τῆς θύρας αὐτοῦ· καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ Κύριος σφόδρα, καὶ ἔναντι Μωϋσῇ ἦν πονηρόν.

11. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς Κύριον· Ἱνατί ἐκάκωσας τὸν θεράποντά σου, καὶ διατί οὐχ εὕρηκα χάριν ἐναντίον σου, ἐπιθεῖναι τὴν ὁρμὴν τοῦ λαοῦ τούτου ἐπ' ἐμέ;

12. Μὴ ἐγὼ ἐν γαστρὶ ἔλαβον πάντα τὸν λαὸν τοῦτον, ἢ ἐγὼ ἔτεκον αὐτοὺς, ὅτι λέγεις μοι· Λάβε αὐτὸν εἰς τὸν κόλπον σου, ὡσεὶ ἄραι τιθηνὸς τὸν θηλάζοντα, εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσας τοῖς πατράσιν αὐτῶν;

13. Πόθεν μοι κρέα δοῦναι παντὶ τῷ λαῷ τούτῳ,

CAPUT XI.

1. Et erat populus murmurans mala ante Dominum : et audivit Dominus, et indignatus est ira, et accensus est in eis ignis à Domino, et devoravit partem quamdam castrorum.

2. Et clamavit populus ad Moysen, et oravit Moyses ad Dominum, et cessavit ignis.

3. Et vocatum est nomen loci illius, Incendium : quia accensus est in eis a Domino.

4. Et promiscuus qui erat in eis concupivit concupiscentiam : et sedentes flebant et filii Israel, et dicebant : Quis nos cibabit carnibus?

5. Recordati sumus piscium quos edebamus in Ægypto gratis, et cucumerum, et peponum, et porrorum, et ceparum, et alliorum :

6. nunc autem anima nostra arida : nihil præter in manna oculi nostri.

7. Manna autem quasi semen coriandri est, et species ejus species crystalli.

8. Et perambulabat populus, et colligebant, et molebant illud in mola, et conterebant in mortario, et coquebant illud in olla, et faciebant illud subcineritia : et erat suavitas ejus tamquam quod gustatur, laganum ex oleo.

9. Et quando descendebat ros super castra nocte, descendebat manna super ea.

10. Et audivit Moyses plorantes illos secundum populos suos, unumquemque ad ostium suum : et indignatus est ira Dominus valde, et coram Moyse fuit malum.

11. Et dixit Moyses ad Dominum : Ut quid afflixisti servum tuum, et quare non inveni gratiam coram te, imponendo impetum populi hujus super me?

12. Numquid ego in utero concepi omnem populum hunc, aut ego peperi eos, quoniam dicis mihi : Accipe illum in sinum tuum, quasi tollat nutrix lactentem, in terram quam jurasti patribus eorum?

13. Unde mihi carnes ad dandum omni populo huic,

ὅτι κλαίουσιν ἐπ' ἐμοὶ, λέγοντες· Δὸς ἡμῖν κρέα, ἵνα φάγωμεν.

14. Οὐ δυνήσομαι ἐγὼ μόνος φέρειν τὸν λαὸν τοῦτον, ὅτι βαρύτερόν μοι ἐστὶ τὸ ῥῆμα τοῦτο.

15. Εἰ δ' οὕτω σὺ ποιεῖς μοι, ἀπόκτεινόν με ἀναιρέσει, εἰ εὕρηκα ἔλεος παρὰ σοὶ, ἵνα μὴ ἴδω τὴν κάκωσίν μου.

16. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Συνάγαγέ μοι ἑβδομήκοντα ἄνδρας ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων Ἰσραὴλ, οὓς αὐτὸς σὺ οἶδας, ὅτι οὗτοί εἰσι πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ καὶ γραμματεῖς αὐτῶν· καὶ ἄξεις αὐτοὺς πρὸς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ στήσονται ἐκεῖ μετὰ σοῦ.

17. Καὶ καταβήσομαι, καὶ λαλήσω ἐκεῖ μετὰ σοῦ, καὶ ἀφελῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἐπὶ σοὶ, καὶ ἐπιθήσω ἐπ' αὐτούς· καὶ συναντιλήψονται μετὰ σοῦ τὴν ὁρμὴν τοῦ λαοῦ, καὶ οὐκ οἴσεις αὐτοὺς σὺ μόνος.

18. Καὶ τῷ λαῷ ἐρεῖς· Ἁγνίσασθε εἰς αὔριον, καὶ φάγεσθε κρέα· ὅτι ἐκλαύσατε ἔναντι Κυρίου, λέγοντες· Τίς ἡμᾶς ψωμιεῖ κρέα; ὅτι καλὸν ἡμῖν ἐστιν ἐν Αἰγύπτῳ. Καὶ δώσει Κύριος ὑμῖν φαγεῖν κρέα, καὶ φάγεσθε κρέα.

19. Οὐχ ἡμέραν μίαν φάγεσθε, οὐδὲ δύο, οὐδὲ πέντε ἡμέρας, οὐδὲ δέκα ἡμέρας, οὐδὲ εἴκοσι ἡμέρας·

20. ἕως μηνὸς ἡμερῶν φάγεσθε, ἕως ἂν ἐξέλθῃ ἐκ τῶν μυκτήρων ὑμῶν· καὶ ἔσται ὑμῖν εἰς χολέραν, ὅτι ἠπειθήσατε Κυρίῳ, ὅς ἐστιν ἐν ὑμῖν, καὶ ἐκλαύσατε ἐναντίον αὐτοῦ, λέγοντες· Ἱνατί ἡμῖν ἐξελθεῖν ἐξ Αἰγύπτου;

21. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς· Ἑξακόσιαι χιλιάδες πεζῶν ὁ λαὸς, ἐν οἷς εἰμι ἐν αὐτοῖς· καὶ σὺ εἶπας· Κρέα δώσω αὐτοῖς φαγεῖν, καὶ φάγονται μῆνα ἡμερῶν.

22. Μὴ πρόβατα καὶ βόες σφαγήσονται αὐτοῖς, καὶ ἀρκέσει αὐτοῖς, ἢ πᾶν τὸ ὄψος τῆς θαλάσσης συναχθήσεται αὐτοῖς, καὶ ἀρκέσει αὐτοῖς;

23. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Μὴ χεὶρ Κυρίου οὐκ ἐξαρκέσει; Ἤδη γνώσῃ εἰ ἐπικαταλήψεταί σε ὁ λόγος μου, ἢ οὔ.

24. Καὶ ἐξῆλθε Μωϋσῆς, καὶ ἐλάλησε πρὸς τὸν λαὸν τὰ ῥήματα Κυρίου· καὶ συνήγαγεν ἑβδομήκοντα ἄνδρας ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ, καὶ ἔστησεν αὐτοὺς κύκλῳ τῆς σκηνῆς.

25. Καὶ κατέβη Κύριος ἐν νεφέλῃ, καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτόν· καὶ παρείλατο ἀπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἐπ' αὐτῷ, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τοὺς ἑβδομήκοντα ἄνδρας τοὺς πρεσβυτέρους· ὡς δὲ ἐπανεπαύσατο πνεῦμα ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐπροφήτευσαν, καὶ οὐκ ἔτι προσέθεντο.

26. Καὶ κατελείφθησαν δύο ἄνδρες ἐν τῇ παρεμβολῇ, ὄνομα τῷ ἑνὶ Ἐλδὰδ, καὶ ὄνομα τῷ δευτέρῳ Μωδάδ· καὶ ἐπανεπαύσατο ἐπ' αὐτοὺς πνεῦμα· καὶ οὗτοι ἦσαν τῶν καταγεγραμμένων, καὶ οὐκ ἦλθον πρὸς τὴν σκηνήν· καὶ ἐπροφήτευσαν ἐν τῇ παρεμβολῇ.

27. Καὶ προσδραμὼν ὁ νεανίσκος, ἀπήγγειλε Μωϋσῇ, καὶ εἶπε, λέγων· Ἐλδὰδ καὶ Μωδὰδ προφητεύουσιν ἐν τῇ παρεμβολῇ.

28. Καὶ ἀποκριθεὶς Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυὴ, ὁ παρεστηκὼς Μωϋσῇ ὁ ἐκλεκτὸς, εἶπε· Κύριε Μωϋσῆ, κώλυσον αὐτούς.

29. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς αὐτῷ· Μὴ ζηλοῖς ἐμέ; Καὶ τίς δῴη πάντα τὸν λαὸν Κυρίου προφήτας, ὅταν δῷ Κύριος τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐπ' αὐτούς;

quoniam plorant super me, dicentes : Da nobis carnes, ut edamus.

14. Non potero ego solus ferre populum hunc, quia gravius est mihi verbum hoc.

15. Si autem sic tu facis mihi, occide me interemptione, si inveni misericordiam apud te, ut non videam afflictionem meam.

16. Et dixit Dominus ad Moysen : Congrega mihi septuaginta viros de senioribus Israel, quos tu ipse nosti, quod hi sunt seniores populi et scribæ eorum : et adduces eos ad tabernaculum testimonii, et stabunt illic tecum.

17. Et descendam, et loquar ibi tecum, et auferam de spiritu qui est in te, et superponam super eos : et sustinebunt tecum impetum populi, et non portabis eos tu solus.

18. Et populo dices : Purificamini in crastinum, et comedetis carnes : quoniam plorastis ante Dominum, dicentes : Quis nos cibabit carnibus? quia bonum est nobis in Ægypto. Et dabit vobis Dominus carnes ad edendum, et edetis carnes.

19. Non diem unum edetis, neque duos, neque quinque dies, neque decem dies, neque viginti dies :

20. usque ad mensem dierum edetis, donec exeat e naribus vestris : et erit vobis in choleram, quoniam increduli fuistis Domino, qui est in vobis, et plorastis ante eum, dicentes : Ut quid nobis exire de Ægypto?

21. Et dixit Moyses : Sexcenta millia peditum populus, in quibus sum in eis : et tu dixisti : Carnes dabo eis comedere, et comedent mensem dierum.

22. Numquid oves et boves occidentur illis, et sufficient illis, aut omne edulium maris congregabitur eis, et sufficiet eis?

23. Et dixit Dominus ad Moysen : Numquid manus Domini non sufficiet? Jam cognosces si super comprehendet te verbum meum, an non.

24. Et egressus est Moyses, et locutus est ad populum verba Domini : et congregavit septuaginta viros de senioribus populi, et statuit eos in circuitu tabernaculi.

25. Et descendit Dominus in nube, et locutus est ad eum : et abstulit de spiritu qui super ipsum, et superposuit super septuaginta viros seniores : ut autem requievit spiritus super eos, prophetarunt, et non ultra adjecerunt.

26. Et remanserunt duo viri in castris, nomen uni Heldad, et nomen secundo Modad : et requievit super eos spiritus : et hi erant ex descriptis, et non venerant ad tabernaculum : et prophetarunt in castris.

27. Et accurrens adolescens, annuntiavit Moysi, et dixit, dicens : Heldad et Modad prophetant in castris.

28. Et respondens Jesus Nave, qui adstabat Moysi electus ille, dixit : Domine Moyses, prohibe eos.

29. Et dixit Moyses ei : Numquid æmularis me? Et quis det omnem populum Domini prophetas, cum dederit Dominus spiritum suum super eos?

30. Καὶ ἀπῆλθε Μωϋσῆς εἰς τὴν παρεμβολὴν, αὐτὸς καὶ οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραήλ.

31. Καὶ πνεῦμα ἐξῆλθε παρὰ Κυρίου, καὶ ἐξεπέρασεν ὀρτυγομήτραν ἀπὸ τῆς θαλάσσης· καὶ ἐπέβαλεν ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν, ὁδὸν ἡμέρας ἐντεῦθεν καὶ ὁδὸν ἡμέρας ἐντεῦθεν, κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς· ὡσεὶ δίπηχυ ἀπὸ τῆς γῆς.

32. Καὶ ἀναστὰς ὁ λαὸς ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ ὅλην τὴν νύκτα, καὶ ὅλην τὴν ἡμέραν τὴν ἐπαύριον, καὶ συνήγαγον τὴν ὀρτυγομήτραν· ὁ τὸ ὀλίγον, συνήγαγε δέκα κόρους· καὶ ἔψυξαν ἑαυτοῖς ψυγμοὺς κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς.

33. Τὰ κρέα ἔτι ἦν ἐν τοῖς ὀδοῦσιν αὐτῶν πρινὴ ἐκλείπειν, καὶ Κύριος ἐθυμώθη εἰς τὸν λαὸν, καὶ ἐπάταξε Κύριος τὸν λαὸν πληγὴν μεγάλην σφόδρα.

34. Καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Μνήματα τῆς ἐπιθυμίας· ὅτι ἐκεῖ ἔθαψαν τὸν λαὸν τὸν ἐπιθυμητήν. Ἀπὸ Μνημάτων ἐπιθυμίας ἐξῆρεν ὁ λαὸς εἰς Ἀσηρὼθ, καὶ ἐγένετο ὁ λαὸς ἐν Ἀσηρώθ.

30. Et abiit Moyses in castra, ipse et seniores Israel.

31. Et spiritus exiit a Domino, et transtulit coturnicem a mari : et injecit super castra, viam diei hinc et viam diei hinc, in circuitu castrorum, quasi bicubitum a terra.

32. Et exsurgens populus totam diem, et totam noctem, et totam diem crastinam, et congregavit coturnicem : qui parum, congregavit decem coros : et refrigeraverunt sibi refrigeria in circuitu castrorum.

33. Carnes adhuc erant in dentibus eorum antequam deficerent, et Dominus indignatus est in populum, et percussit Dominus plagam magnam valde.

34. Et vocatum est nomen loci illius, Sepulchra concupiscentiæ : quia illic sepelierunt populum concupitorem. A Sepulchris concupiscentiæ promovit populus in Aseroth, et factus est populus in Aseroth.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Μαριὰμ καὶ Ἀαρὼν κατὰ Μωϋσῆ ἕνεκεν τῆς γυναικὸς τῆς Αἰθιοπίσσης ἣν ἔλαβε Μωϋσῆς, ὅτι γυναῖκα Αἰθιόπισσαν ἔλαβε.

2. Καὶ εἶπαν· Μὴ Μωϋσῇ μόνῳ λελάληκε Κύριος; οὐχὶ καὶ ἡμῖν ἐλάλησε; Καὶ ἤκουσε Κύριος.

3. Καὶ ὁ ἄνθρωπος Μωϋσῆς πραῢς σφόδρα παρὰ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ὄντας ἐπὶ τῆς γῆς.

4. Καὶ εἶπε Κύριος παραχρῆμα πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν καὶ Μαριάμ. Ἐξέλθετε ὑμεῖς οἱ τρεῖς εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου· καὶ ἐξῆλθον οἱ τρεῖς εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου.

5. Καὶ κατέβη Κύριος ἐν στύλῳ νεφέλης, καὶ ἔστη ἐπὶ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. Καὶ ἐκλήθησαν Ἀαρὼν καὶ Μαριὰμ, καὶ ἐξήλθοσαν ἀμφότεροι.

6. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἀκούσατε τῶν λόγων μου. Ἐὰν γένηται προφήτης ὑμῶν Κυρίῳ, ἐν ὁράματι αὐτῷ γνωσθήσομαι, καὶ ἐν ὕπνῳ λαλήσω αὐτῷ.

7. Οὐχ οὕτως ὁ θεράπων μου Μωϋσῆς, ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ μου πιστός ἐστι·

8. στόμα κατὰ στόμα λαλήσω αὐτῷ ἐν εἴδει, καὶ οὐ δι' αἰνιγμάτων, καὶ τὴν δόξαν Κυρίου εἶδε· καὶ διατί οὐκ ἐφοβήθητε καταλαλῆσαι κατὰ τοῦ θεράποντός μου Μωϋσῆ;

9. Καὶ ὀργὴ θυμοῦ Κυρίου ἐπ' αὐτοῖς, καὶ ἀπῆλθεν.

10. Καὶ ἡ νεφέλη ἀπέστη ἀπὸ τῆς σκηνῆς, καὶ ἰδοὺ Μαριὰμ λεπρῶσα ὡσεὶ χιών. Καὶ ἐπέβλεψεν Ἀαρὼν ἐπὶ Μαριὰμ, καὶ ἰδοὺ λεπρῶσα.

11. Καὶ εἶπεν Ἀαρὼν πρὸς Μωϋσῆν· Δέομαι, κύριε, μὴ συνεπιθῇ ἡμῖν ἁμαρτίαν, διότι ἠγνοήσαμεν καθ' ὅτι ἡμάρτομεν.

12. Μὴ γένηται ὡσεὶ ἴσον θανάτῳ, ὡσεὶ ἔκτρωμα ἐκπορευόμενον ἐκ μήτρας μητρὸς, καὶ κατεσθίει τὸ ἥμισυ τῶν σαρκῶν αὐτῆς.

13. Καὶ ἐβόησε Μωϋσῆς πρὸς Κύριον, λέγων· Ὁ Θεὸς, δέομαί σου, ἴασαι αὐτήν.

14. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Εἰ ὁ πατὴρ αὐτῆς πτύων ἐνέπτυσεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτῆς, οὐκ

CAPUT XII.

1. Et locuta est Maria et Aaron contra Moysen, propter uxorem Æthiopissam quam sumpsit Moyses, quoniam uxorem Æthiopissam sumpsit.

2. Et dixerunt : Numquid soli Moysi locutus est Dominus? nonne et nobis locutus est? Et audivit Dominus.

3. Et homo Moyses mansuetus valde præter omnes homines qui essent super terram.

4. Et dixit Dominus statim ad Moysen et Aaron et Mariam : Exite vos tres ad tabernaculum testimonii : et exierunt ipsi tres ad tabernaculum testimonii.

5. Et descendit Dominus in columna nubis, et stetit super ostium tabernaculi testimonii. Et vocati sunt Aaron et Maria, et exierunt ambo.

6. Et dixit ad eos : Audite verba mea. Si fuerit propheta ex vobis Domino, in visione ei agnoscar, et in somno loquar ei.

7. Non sic famulus meus Moyses, in tota domo mea fidelis est :

8. os ad os loquar ei in specie, et non per ænigmata, et gloriam Domini vidit : et quare non timuistis detrahere servo meo Moysi?

9. Et ira furoris Domini super eos, et abiit.

10. Et nubes discessit a tabernaculo, et ecce Maria leprosa sicut nix. Et respexit Aaron super Mariam, et ecce leprosa.

11. Et ait Aaron ad Moysen : Precor, domine, ne imposueris nobis peccatum, quoniam ignoravimus quoniam peccavimus.

12. Ne fiat tamquam æquale morti, ut abortus ejectus de vulva matris, et comedit dimidium carnium ejus.

13. Et clamavit Moyses ad Dominum, dicens : Deus, precor te, sana eam,

14. Et dixit Dominus ad Moysen : Si pater ejus exspuens exspuisset in faciem ejus, non confunderetur septem dies? Se-

ἐντραπήσεται ἑπτὰ ἡμέρας; Ἀφορισθήτω ἑπτὰ ἡμέρας ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ μετὰ ταῦτα εἰςελεύσεται.

15. Καὶ ἀφωρίσθη Μαριὰμ ἔξω τῆς παρεμβολῆς ἑπτὰ ἡμέρας· καὶ ὁ λαὸς οὐκ ἐξῆρεν, ἕως ἐκαθαρίσθη Μαριάμ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

1. Καὶ μετὰ ταῦτα ἐξῆρεν ὁ λαὸς ἐξ Ἀσηρὼθ, καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ Φαράν.

2. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

3. Ἀπόστειλον σεαυτῷ ἄνδρας, καὶ κατασκεψάσθωσαν τὴν γῆν τῶν Χαναναίων, ἣν ἐγὼ δίδωμι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ εἰς κατάσχεσιν· ἄνδρα ἕνα κατὰ φυλὴν, κατὰ δήμους πατριῶν αὐτῶν, ἀποστελεῖς αὐτοὺς, πάντα ἀρχηγὸν ἐξ αὐτῶν.

4. Καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς Μωϋσῆς ἐκ τῆς ἐρήμου Φαρὰν διὰ φωνῆς Κυρίου· πάντες ἄνδρες ἀρχηγοὶ υἱῶν Ἰσραὴλ οὗτοι,

5. καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν· Τῆς φυλῆς Ῥουβὴν, Σαμουὴλ υἱὸς Ζαχούρ.

6. Τῆς φυλῆς Συμεὼν, Σαφὰτ υἱὸς Σουρί.

7. Τῆς φυλῆς Ἰούδα, Χάλεβ υἱὸς Ἰεφοννή.

8. Τῆς φυλῆς Ἰσσάχαρ, Ἰλαὰλ υἱὸς Ἰωσήφ.

9. Τῆς φυλῆς Ἐφραὶμ, Αὐσὴ υἱὸς Ναυή.

10. Τῆς φυλῆς Βενιαμὶν, Φαλτὶ υἱὸς Ῥαφοῦ.

11. Τῆς φυλῆς Ζαβουλὼν, Γουδιὴλ υἱὸς Σουδί.

12. Τῆς φυλῆς Ἰωσὴφ τῶν υἱῶν Μανασσῆ, Γαδδὶ υἱὸς Σουσί.

13. Τῆς φυλῆς Δὰν, Ἀμιὴλ υἱὸς Γαμαλί.

14. Τῆς φυλῆς Ἀσὴρ, Σαθοὺρ υἱὸς Μιχαήλ.

15. Τῆς φυλῆς Νεφθαλὶ, Ναβὶ υἱὸς Σαβί.

16. Τῆς φυλῆς Γὰδ, Γουδιὴλ υἱὸς Μαχχί.

17. Ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν οὓς ἀπέστειλε Μωϋσῆς κατασκέψασθαι τὴν γῆν. Καὶ ἐπωνόμασε Μωϋσῆς τὸν Αὐσὴ υἱὸν Ναυὴ, Ἰησοῦν.

18. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς Μωϋσῆς κατασκέψασθαι τὴν γῆν Χαναὰν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἀνάβητε ταύτῃ τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἀναβήσεσθε εἰς τὸ ὄρος,

19. καὶ ὄψεσθε τὴν γῆν τίς ἐστι, καὶ τὸν λαὸν τὸν ἐγκαθήμενον ἐπ' αὐτῆς, εἰ ἰσχυρός ἐστιν ἢ ἀσθενὴς, ἢ ὀλίγοι εἰσὶν ἢ πολλοί·

20. καὶ τίς ἡ γῆ εἰς ἣν οὗτοι ἐγκάθηνται ἐπ' αὐτῆς, ἢ καλή ἐστιν ἢ πονηρά· καὶ τίνες αἱ πόλεις ἃς οὗτοι κατοικοῦσιν ἐν αὐταῖς, εἰ ἐν τειχήρεσιν ἢ ἐν ἀτειχίστοις·

21. καὶ τίς ἡ γῆ, ἢ πίων ἢ παρειμένη· εἰ ἔστιν ἐν αὐτῇ δένδρα ἢ οὔ. Καὶ προςκαρτερήσαντες λήψεσθε ἀπὸ τῶν καρπῶν τῆς γῆς. Καὶ ἡμέραι ἡμέραι ἔαρος, πρόδρομοι σταφυλῆς.

22. Καὶ ἀναβάντες, κατεσκέψαντο τὴν γῆν ἀπὸ τῆς ἐρήμου Σὶν ἕως Ῥοὸβ, εἰςπορευομένων Αἰμάθ.

23. Καὶ ἀνέβησαν κατὰ τὴν ἔρημον, καὶ ἀπῆλθον ἕως Χεβρὼν, καὶ ἐκεῖ Ἀχιμὰν, καὶ Σεσσὶ, καὶ Θελαμὶ, γενεαὶ Ἐνάχ. Καὶ Χεβρὼν ἑπτὰ ἔτεσιν ᾠκοδομήθη πρὸ τοῦ Τανὶν Αἰγύπτου.

24. Καὶ ἦλθοσαν ἕως φάραγγος βότρυος, καὶ κατεσκέψαντο αὐτήν. Καὶ ἔκοψαν ἐκεῖθεν κλῆμα καὶ βότρυν σταφυλῆς ἕνα ἐπ' αὐτοῦ, καὶ ἦραν αὐτὸν ἐπ' ἀναφορεῦσι, καὶ ἀπὸ τῶν ῥοῶν, καὶ ἀπὸ τῶν συκῶν.

gregetur septem diebus extra castra, et post hæc ingredietur.

15. Et segregata est Maria extra castra septem diebus: et populus non promovit, quoadusque mundata est Maria.

CAPUT XIII.

1. Et post hæc promovit populus ex Aseroth, et castrametati sunt in deserto Pharan.

2. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens:

3. Mitte tibi viros, et considerent terram Chananæorum, quam ego do filiis Israel in possessionem: virum unum per tribum, secundum populos familiarum eorum, mittes eos, omnem ducem ex eis.

4. Et emisit eos Moyses e deserto Pharan per vocem Domini: omnes viri duces filiorum Israel hi,

5. et hæc nomina eorum: De tribu Ruben, Samuel filius Zachur.

6. De tribu Symeon, Saphat filius Suri.

7. De tribu Juda, Chaleb filius Jephonne.

8. De tribu Issachar, Ilaal filius Joseph.

9. De tribu Ephraim, Ause filius Nave.

10. De tribu Benjamin, Phalti filius Raphu.

11. De tribu Zabulon, Gudiel filius Sudi.

12. De tribu Joseph filiorum Manasse, Gaddi filius Susi.

13. De tribu Dan, Amiel filius Gamali.

14. De tribu Aser, Sathur filius Michael.

15. De tribu Nephthali, Nabi filius Sabi.

16. De tribu Gad, Gudiel filius Macchi.

17. Hæc nomina virorum quos misit Moyses ad considerandam terram. Et cognominavit Moyses Ause filium Nave, Jesum.

18. Et misit eos Moyses ad explorandam terram Chanaan, et dixit ad eos: Ascendite ista eremo, et ascendetis in montem,

19. et videbitis terram quæ sit, et populum qui insidet super eam, si fortis est an infirmus, si pauci sunt an multi:

20. et quæ terra in qua isti insident super eam, utrum bona est an mala: et quæ civitates in quibus isti habitant in eis, si in muratis vel in non muratis:

21. et quæ terra, utrum pinguis an macra: si sunt in ea arbores an non. Et constanter agentes sumetis de fructibus terræ. Et dies erant dies veris, præcursores uvæ.

22. Et ascendentes consideraverunt terram a deserto Sin usque Roob, intrantibus Æmath.

23. Et ascenderunt secundum desertum, et abierunt usque Chebron, et ibi Achiman, et Sessi, et Thelami, progenies Enach. Et Chebron septem annis ædificata est ante Tani Ægypti.

24. Et venerunt usque ad vallem botri, et consideraverunt eam. Et absciderunt inde palmitem, et botrum uvæ unum super eum, et tulerunt illud super gestatoria, et de malis punicis, et de ficubus.

25. Καὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον ἐπωνόμασαν, Φάραγξ βότρυος, διὰ τὸν βότρυν ὃν ἔκοψαν ἐκεῖθεν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ.

26. Καὶ ἀπέστρεψαν ἐκεῖθεν κατασκεψάμενοι τὴν γῆν μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας.

27. Καὶ πορευθέντες ἦλθον πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν καὶ πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν Ἰσραήλ, εἰς τὴν ἔρημον Φαρὰν Κάδης. Καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς ῥῆμα καὶ πάσῃ συναγωγῇ, καὶ ἔδειξαν τὸν καρπὸν τῆς γῆς,

28. καὶ διηγήσαντο αὐτῷ καὶ εἶπαν· Ἤλθαμεν εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν ἀπέστειλας ἡμᾶς, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι· καὶ οὗτος ὁ καρπὸς αὐτῆς.

29. Ἀλλ' ἢ ὅτι θρασὺ τὸ ἔθνος τὸ κατοικοῦν ἐπ' αὐτῆς, καὶ πόλεις ὀχυραὶ τετειχισμέναι, μεγάλαι σφόδρα. Καὶ τὴν γενεὰν Ἐνὰχ ἑωράκαμεν ἐκεῖ.

30. Καὶ Ἀμαλὴκ κατοικεῖ ἐν τῇ γῇ τῇ πρὸς νότον· καὶ ὁ Χετταῖος, καὶ ὁ Εὐαῖος, καὶ ὁ Ἰεβουσαῖος, καὶ ὁ Ἀμοῤῥαῖος κατοικεῖ ἐν τῇ ὀρεινῇ· καὶ ὁ Χαναναῖος κατοικεῖ παρὰ θάλασσαν, καὶ παρὰ τὸν Ἰορδάνην ποταμόν.

31. Καὶ κατεσιώπησε Χάλεβ τὸν λαὸν πρὸς Μωϋσῆν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Οὐχὶ, ἀλλὰ ἀναβάντες ἀναβησόμεθα, καὶ κατακληρονομήσομεν αὐτὴν, ὅτι δυνατοὶ δυνησόμεθα πρὸς αὐτούς.

32. Καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ συναναβάντες μετ' αὐτοῦ, εἶπαν· Οὐκ ἀναβαίνομεν, ὅτι οὐ μὴ δυνώμεθα ἀναβῆναι πρὸς τὸ ἔθνος, ὅτι ἰσχυρότερον ἡμῶν ἐστι μᾶλλον.

33. Καὶ ἐξήνεγκαν ἔκστασιν τῆς γῆς ἣν κατεσκέψαντο αὐτὴν πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ, λέγοντες· Τὴν γῆν ἣν παρήλθομεν αὐτὴν κατασκέψασθαι, γῆ κατέσθουσα τοὺς κατοικοῦντας ἐπ' αὐτῆς ἐστι· καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὃν ἑωράκαμεν ἐν αὐτῇ, ἄνδρες ὑπερμήκεις.

34. Καὶ ἐκεῖ ἑωράκαμεν τοὺς γίγαντας, καὶ ἦμεν ἐνώπιον αὐτῶν ὡσεὶ ἀκρίδες· ἀλλὰ καὶ οὕτως ἦμεν ἐνώπιον αὐτῶν.

25. Et locum illum cognominaverunt, Vallis botri, propter botrum quem absciderunt inde filii Israel.

26. Et reverterunt inde cum considerassent terram post quadraginta dies.

27. Et profecti venerunt ad Moysen et Aaron et ad omnem synagogam filiorum Israel, in desertum Pharan Cades. Et responderunt eis verbum et omni synagogæ, et ostenderunt fructum terræ,

28. et narraverunt ei et dixerunt : Venimus in terram in quam misisti nos, terram fluentem lac et mel : et hic fructus ejus.

29. Nisi quod audax est gens quæ habitat super eam, et civitates munitæ muratæ, magnæ valde. Et progeniem Enach vidimus ibi.

30. Et Amalec habitat in terra quæ ad austrum : et Chettæus, et Evæus, et Jebusæus, et Amorrhæus habitat in montana : et Chananæus habitat juxta mare, et juxta Jordanem flumen.

31. Et tacere fecit Chaleb populum erga Moysen, et dixit ei : Nequaquam, sed ascendentes ascendemus, et hæreditabimus eam, quoniam valentes valebimus erga eos.

32. Et homines qui simul ascenderant cum eo, dixerunt : Non ascendemus, quoniam non poterimus ascendere ad gentem, quia fortior est nobis magis.

33. Et protulerunt pavorem terræ quam exploraverunt eam ad filios Israel, dicentes : Terram quam transivimus eam explorare, terra comedens eos qui habitant super ea est : et omnis populus quem vidimus in ea, viri prælongi.

34. Et ibi vidimus gigantes, et eramus in conspectu eorum sicut locustæ : sed et sic eramus coram illis.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

1. Καὶ ἀναλαβοῦσα πᾶσα ἡ συναγωγὴ, ἐνέδωκε φωνήν· καὶ ἔκλαιεν ὁ λαὸς ὅλην τὴν νύκτα ἐκείνην,

2. καὶ διεγόγγυζον ἐπὶ Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ· καὶ εἶπαν πρὸς αὐτοὺς πᾶσα ἡ συναγωγή·

3. Ὄφελον ἀπεθάνομεν ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ἢ ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ εἰ ἀπεθάνομεν. Καὶ ἱνατί Κύριος εἰσάγει ἡμᾶς εἰς τὴν γῆν ταύτην πεσεῖν ἐν πολέμῳ; Αἱ γυναῖκες ἡμῶν καὶ τὰ παιδία ἔσονται εἰς διαρπαγήν· νῦν οὖν βέλτιόν ἐστιν ἀποστραφῆναι εἰς Αἴγυπτον.

4. Καὶ εἶπαν ἕτερος τῷ ἑτέρῳ· Δῶμεν ἀρχηγὸν, καὶ ἀποστρέψωμεν εἰς Αἴγυπτον.

5. Καὶ ἔπεσε Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν ἐπὶ πρόσωπον ἐναντίον πάσης συναγωγῆς υἱῶν Ἰσραήλ.

6. Ἰησοῦς δὲ ὁ τοῦ Ναυὴ, καὶ Χάλεβ ὁ τοῦ Ἰεφοννὴ, τῶν κατασκεψαμένων τὴν γῆν, διέῤῥηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν,

7. καὶ εἶπαν πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν Ἰσραὴλ, λέγοντες· Ἡ γῆ ἣν κατεσκεψάμεθα αὐτὴν, ἀγαθή ἐστι σφόδρα σφόδρα.

8. Εἰ αἱρετίζει ἡμᾶς Κύριος, εἰσάξει ἡμᾶς εἰς τὴν γῆν ταύτην καὶ δώσει αὐτὴν ἡμῖν· γῆ ἥτις ἐστὶ ῥέουσα γάλα καὶ μέλι.

CAPUT XIV.

1. Et resumens omnis synagoga, edidit vocem : et flevit populus totam noctem illam,

2. et murmuraverunt in Moysen et Aaron omnes filii Israel : et dixerunt ad eos omnis synagoga :

3. Utinam mortui essemus in terra Ægypto, vel in deserto hoc si mortui essemus! Et ut quid Dominus introducit nos in terram hanc ad cadendum in bello? Uxores nostræ et parvuli erunt in direptionem : nunc igitur melius est reverti in Ægyptum.

4. Et dixerunt alter alteri : Demus ducem, et revertamur in Ægyptum.

5. Et cecidit Moyses et Aaron in faciem ante omnem synagogam filiorum Israel.

6. Jesus autem filius Nave, et Chaleb filius Jephonne, de iis qui exploraverunt terram, disciderunt vestimenta sua,

7. et dixerunt ad omnem synagogam filiorum Israel, dicentes : Terra quam exploravimus eam, bona est valde valde.

8. Si eligit nos Dominus, introducet nos in terram hanc et dabit eam nobis : terra quæ quidem est fluens lac et mel.

9. Ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ Κυρίου μὴ ἀποστάται γίνεσθε· ὑμεῖς δὲ μὴ φοβηθῆτε τὸν λαὸν τῆς γῆς, ὅτι κατάβρωμα ἡμῖν ἐστιν. Ἀφέστηκε γὰρ ὁ καιρὸς ἀπ' αὐτῶν· ὁ δὲ Κύριος ἐν ἡμῖν, μὴ φοβηθῆτε αὐτούς.

10. Καὶ εἶπε πᾶσα ἡ συναγωγὴ καταλιθοβολῆσαι αὐτοὺς ἐν λίθοις· καὶ ἡ δόξα Κυρίου ὤφθη ἐν τῇ νεφέλῃ ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου πᾶσι τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ.

11. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἕως τίνος παροξύνει με ὁ λαὸς οὗτος; καὶ ἕως τίνος οὐ πιστεύουσί μοι ἐπὶ πᾶσι τοῖς σημείοις οἷς ἐποίησα ἐν αὐτοῖς;

12. Πατάξω αὐτοὺς θανάτῳ, καὶ ἀπολῶ αὐτούς· καὶ ποιήσω σε καὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου εἰς ἔθνος μέγα, καὶ πολὺ μᾶλλον ἢ τοῦτο.

13. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς Κύριον· Καὶ ἀκούσεται Αἴγυπτος ὅτι ἀνήγαγες τῇ ἰσχύϊ σου τὸν λαὸν τοῦτον ἐξ αὐτῶν.

14. Ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης ἀκηκόασιν ὅτι σὺ εἶ Κύριος ἐν τῷ λαῷ τούτῳ, ὅστις ὀφθαλμοῖς κατ' ὀφθαλμοὺς ὀπτάζῃ, Κύριε, καὶ ἡ νεφέλη σου ἐφέστηκεν ἐπ' αὐτῶν, καὶ ἐν στύλῳ νεφέλης σὺ πορεύῃ πρότερος αὐτῶν τὴν ἡμέραν, καὶ ἐν στύλῳ πυρὸς τὴν νύκτα.

15. Καὶ ἐκτρίψεις τὸν λαὸν τοῦτον ὡσεὶ ἄνθρωπον ἕνα. Καὶ ἐροῦσι τὰ ἔθνη ὅσοι ἀκηκόασι τὸ ὄνομά σου, λέγοντες·

16. Παρὰ τὸ μὴ δύνασθαι Κύριον εἰςαγαγεῖν τὸν λαὸν τοῦτον εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσεν αὐτοῖς, κατέστρωσεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ.

17. Καὶ νῦν ὑψωθήτω ἡ ἰσχύς σου, Κύριε, ὃν τρόπον εἶπας, λέγων·

18. Κύριος μακρόθυμος, καὶ πολυέλεος, καὶ ἀληθινὸς, ἀφαιρῶν ἀνομίας καὶ ἀδικίας καὶ ἁμαρτίας, καὶ καθαρισμῷ οὐ καθαριεῖ τὸν ἔνοχον, ἀποδιδοὺς ἁμαρτίας πατέρων ἐπὶ τέκνα ἕως τρίτης καὶ τετάρτης γενεᾶς.

19. Ἄφες τὴν ἁμαρτίαν τῷ λαῷ τούτῳ κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, καθάπερ ἵλεως ἐγένου αὐτοῖς ἀπ' Αἰγύπτου ἕως τοῦ νῦν.

20. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἵλεως αὐτοῖς εἰμι κατὰ τὸ ῥῆμά σου·

21. ἀλλὰ ζῶ ἐγὼ καὶ ζῶν τὸ ὄνομά μου, καὶ ἐμπλήσει ἡ δόξα Κυρίου πᾶσαν τὴν γῆν·

22. ὅτι πάντες οἱ ἄνδρες οἱ ὁρῶντες τὴν δόξαν μου, καὶ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίησα ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἐπείρασάν με τοῦτο δέκατον, καὶ οὐκ εἰςήκουσαν τῆς φωνῆς μου,

23. ἦ μὴν οὐκ ὄψονται τὴν γῆν ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν· ἀλλ' ἢ τὰ τέκνα αὐτῶν ἅ ἐστι μετ' ἐμοῦ ὧδε, ὅσοι οὐκ οἴδασιν ἀγαθὸν οὐδὲ κακὸν, πᾶς νεώτερος ἄπειρος, τούτοις δώσω τὴν γῆν· πάντες δὲ οἱ παροξύναντές με οὐκ ὄψονται αὐτήν.

24. Ὁ δὲ παῖς μου Χάλεβ, ὅτι πνεῦμα ἕτερον ἐν αὐτῷ, καὶ ἐπηκολούθησέ μοι, εἰςάξω αὐτὸν εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν εἰςῆλθεν ἐκεῖ, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ κληρονομήσει αὐτήν.

25. Ὁ δὲ Ἀμαλὴκ καὶ ὁ Χαναναῖος κατοικοῦσιν ἐν τῇ κοιλάδι· αὔριον ἐπιστράφητε καὶ ἀπάρατε ὑμεῖς εἰς τὴν ἔρημον, ὁδὸν θάλασσαν ἐρυθράν.

26. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων·

27. Ἕως τίνος τὴν συναγωγὴν τὴν πονηρὰν ταύτην;

9. Sed a Domino nolite fieri apostatæ : vos autem ne timueritis populum terræ, quoniam cibus nobis sunt. Abscessit enim tempus ab eis : Dominus autem in nobis, nolite timere eos.

10. Et ait omnis synagoga lapidare eos in lapidibus : et gloria Domini apparuit in nube super tabernaculum testimonii omnibus filiis Israel.

11. Et dixit Dominus ad Moysen : Quousque irritat me populus iste? et quousque non credent mihi in omnibus signis quæ feci in eis?

12. Percutiam eos morte, et perdam eos : et faciam te et domum patris tui in gentem magnam, et multo magis quam hæc.

13. Et dixit Moyses ad Dominum : Et audiet Ægyptus quod eduxisti fortitudine tua populum hunc ex eis.

14. Sed et omnes qui habitant super terram hanc, audierunt quia tu es Dominus in populo hoc, qui quidem oculis ad oculos aspiciaris, Domine, et nubes tua stat super eos, et in columna nubis tu incedis prior eis die, et in columna ignis nocte.

15. Et conteres populum hunc tamquam hominem unum. Et dicent gentes quæcumque audierunt nomen tuum, dicentes :

16. Eo quod non posset Dominus introducere populum hunc in terram, quam juraverat eis, prostravit eos in deserto.

17. Et nunc exaltetur fortitudo tua, Domine, quemadmodum dixisti, dicens :

18. Dominus longanimis, et multum misericors, et verax, auferens iniquitates, et injustitias, et peccata, et mundatione non mundabit reum, reddens peccata patrum super filios usque ad tertiam et quartam progeniem.

19. Dimitte peccatum populo huic secundum magnam misericordiam tuam, sicut propitius fuisti eis ab Ægypto usque nunc.

20. Et dixit Dominus ad Moysen : Propitius eis sum juxta verbum tuum :

21. sed vivo ego et vivens nomen meum, et implebit gloria Domini omnem terram :

22. quia omnes viri videntes gloriam meam, et signa quæ feci in Ægypto, et in deserto, et tentaverunt me jam decies, et non exaudierunt vocem meam,

23. profecto non videbunt terram quam juravi patribus eorum; sed filii eorum qui sunt mecum hic, quicumque non noverunt bonum neque malum, omnis junior inexpertus, his dabo terram : omnes autem irritantes me non videbunt eam.

24. Puer autem meus Chaleb, quoniam spiritus alius in eo, et obsecutus est mihi, inducam eum in terram in quam intravit illuc, et semen ejus hæreditabit eam.

25. Amalec autem et Chananæus habitant in convalle : cras revertimini, et promovete vos in desertum, viam maris rubrum.

26. Et ait Dominus ad Moysen et Aaron, dicens :

27. Quousque synagogam malam hanc? quæ ipsi mur-

ἃ αὐτοὶ γογγύζουσιν ἐναντίον μου, τὴν γόγγυσιν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἣν ἐγόγγυσαν περὶ ὑμῶν, ἀκήκοα.

28. Εἶπον αὐτοῖς· Ζῶ ἐγὼ, λέγει Κύριος· ἦ μὴν ὃν τρόπον λελαλήκατε εἰς τὰ ὦτά μου, οὕτω ποιήσω ὑμῖν.

29. Ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ πεσεῖται τὰ κῶλα ὑμῶν, καὶ πᾶσα ἡ ἐπισκοπὴ ὑμῶν καὶ οἱ κατηριθμημένοι ὑμῶν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, ὅσοι ἐγόγγυσαν ἐπ' ἐμοί·

30. εἰ ὑμεῖς εἰςελεύσεσθε εἰς τὴν γῆν ἐφ' ἣν ἐξέτεινα τὴν χεῖρά μου κατασκηνῶσαι ὑμᾶς ἐπ' αὐτῆς· ἀλλ' ἢ Χάλεβ υἱὸς Ἰεφοννὴ, καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυὴ,

31. καὶ τὰ παιδία ἃ εἴπατε ἐν διαρπαγῇ ἔσεσθαι, εἰςάξω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν· καὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν, ἣν ὑμεῖς ἀπέστητε ἀπ' αὐτῆς.

32. Καὶ τὰ κῶλα ὑμῶν πεσεῖται ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ.

33. Οἱ δὲ υἱοὶ ὑμῶν ἔσονται νεμόμενοι ἐν τῇ ἐρήμῳ τεσσαράκοντα ἔτη· καὶ ἀνοίσουσι τὴν πορνείαν ὑμῶν, ἕως ἂν ἀναλωθῇ τὰ κῶλα ὑμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ,

34. κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν, ὅσας κατεσκέψασθε τὴν γῆν τεσσαράκοντα ἡμέρας, ἡμέραν τοῦ ἐνιαυτοῦ λήψεσθε τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν τεσσαράκοντα ἔτη· καὶ γνώσεσθε τὸν θυμὸν τῆς ὀργῆς μου.

35. Ἐγὼ Κύριος ἐλάλησα, ἦ μὴν οὕτω ποιήσω τῇ συναγωγῇ τῇ πονηρᾷ ταύτῃ, τῇ ἐπισυνισταμένῃ ἐπ' ἐμέ· ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ ἐξαναλωθήσονται, καὶ ἐκεῖ ἀποθανοῦνται.

36. Καὶ οἱ ἄνθρωποι οὓς ἀπέστειλε Μωϋσῆς κατασκέψασθαι τὴν γῆν, καὶ παραγενηθέντες διεγόγγυσαν κατ' αὐτῆς πρὸς τὴν συναγωγὴν ἐξενέγκαι ῥήματα πονηρὰ περὶ τῆς γῆς,

37. καὶ ἀπέθανον οἱ ἄνθρωποι οἱ κατειπαντες πονηρὰ κατὰ τῆς γῆς ἐν τῇ πληγῇ ἔναντι Κυρίου.

38. Καὶ Ἰησοῦς υἱὸς Ναυὴ, καὶ Χαλὲβ υἱὸς Ἰεφοννὴ ἔζησαν, ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων τῶν πεπορευμένων κατασκέψασθαι τὴν γῆν.

39. Καὶ ἐλάλησε Μωϋσῆς τὰ ῥήματα ταῦτα πρὸς πάντας υἱοὺς Ἰσραήλ· καὶ ἐπένθησεν ὁ λαὸς σφόδρα.

40. Καὶ ὀρθρίσαντες τοπρωῒ ἀνέβησαν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους, λέγοντες· Ἰδοὺ οἵδε ἡμεῖς ἀναβησόμεθα εἰς τὸν τόπον ὃν εἶπε Κύριος, ὅτι ἡμάρτομεν.

41. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς· Ἱνατί ὑμεῖς παραβαίνετε τὸ ῥῆμα Κυρίου; οὐκ εὔοδα ἔσται ὑμῖν.

42. Μὴ ἀναβαίνετε, οὐ γάρ ἐστι Κύριος μεθ' ὑμῶν, καὶ πεσεῖσθε πρὸ προςώπου τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν,

43. ὅτι ὁ Ἀμαλὴκ καὶ ὁ Χαναναῖος ἐκεῖ ἔμπροσθεν ὑμῶν, καὶ πεσεῖσθε μαχαίρᾳ, οὗ εἵνεκεν ἀπεστράφητε ἀπειθοῦντες Κυρίῳ, καὶ οὐκ ἔσται Κύριος ἐν ὑμῖν.

44. Καὶ διαβιασάμενοι ἀνέβησαν ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους· ἡ δὲ κιβωτὸς τῆς διαθήκης Κυρίου καὶ Μωϋσῆς οὐκ ἐκινήθησαν ἐκ τῆς παρεμβολῆς.

45. Καὶ κατέβη ὁ Ἀμαλὴκ καὶ ὁ Χαναναῖος ὁ ἐγκαθήμενος ἐν τῷ ὄρει ἐκείνῳ, καὶ ἐτρέψαντο αὐτοὺς, καὶ κατέκοψαν αὐτοὺς ἕως Ἑρμὰν, καὶ ἀπεστράφησαν εἰς τὴν παρεμβολήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

1. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Ὅταν εἰςέλθητε εἰς τὴν γῆν τῆς κατοικήσεως ὑμῶν ἣν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν,

murant contra me, murmurationem filiorum Israel, quam murmuraverunt de vobis, audivi.

28. Dic eis : Vivo ego, dicit Dominus : si non quemadmodum locuti estis in aures meas, sic faciam vobis.

29. In eremo hac cadent cadavera vestra, et omnis recognitio vestra et qui ex vobis enumerati sunt a vigesimo anno et supra, quicumque murmuraverunt super me :

30. si vos ingrediemini in terram super quam extendi manum meam ad collocandum vos super eam : sed Chaleb filius Jephonne, et Jesus filius Nave,

31. et parvuli quos dixistis in direptionem futuros, inducam eos in ipsam terram : et hæreditate possidebunt terram, quam vos abscessistis ab ea.

32. Et cadavera vestra cadent in deserto hoc.

33. Filii autem vestri erunt vagi in deserto quadraginta annos : et reportabunt fornicationem vestram, quoadusque consumpta fuerint cadavera vestra in deserto,

34. juxta numerum dierum, quibuscumque considerastis terram quadraginta diebus, diem anno accipietis peccata vestra quadraginta annos : et cognoscetis furorem iræ meæ.

35. Ego Dominus locutus sum, si non sic fecero synagogæ malæ huic quæ consurrexit super me : in deserto hoc absumentur, et illic morientur.

36. Et homines quos miserat Moyses ad explorandam terram, et cum advenissent murmuraverunt contra eam ad synagogam proferendo verba mala de terra,

37. et mortui sunt homines qui oblocuti sunt mala contra terram in plaga ante Dominum.

38. Et Jesus filius Nave, et Chaleb filius Jephonne, vixerunt, ex hominibus illis qui iverunt explorare terram.

39. Et locutus est Moyses omnia verba hæc ad omnes filios Israel : et luxit populus valde.

40. Et surgentes mane ascenderunt in cacumen montis, dicentes : Ecce jam nos ascendemus in locum quem dixit Dominus, quoniam peccavimus.

41. Et dixit Moyses : Ut quid vos transgredimini verbum Domini? non prospera erunt vobis.

42. Nolite ascendere, non enim est Dominus vobiscum, et cadetis ante faciem inimicorum vestrorum,

43. quoniam Amalec et Chananæus illic adversus vos, et cadetis gladio, eo quod aversi estis increduli Domino, et non erit Dominus in vobis.

44. Et vim facientes ascenderunt super cacumen montis : arca autem testamenti Domini et Moyses non se moverunt de castris.

45. Et descendit Amalec et Chananæus qui insidebat in monte illo, et fugaverunt eos, et conciderunt eos usque Herman, et reversi sunt in castra.

CAPUT XV.

1. Et ait Dominus ad Moysen, dicens :

2. Loquere filiis Israel, et dices ad eos : Cum ingressi fueritis in terram habitationis vestræ quam ego do vobis;

3. καὶ ποιήσεις ὁλοκαυτώματα Κυρίῳ, ὁλοκάρπωμα ἢ θυσίαν, μεγαλῦναι εὐχὴν ἢ καθ' ἑκούσιον, ἢ ἐν ταῖς ἑορταῖς ὑμῶν ποιῆσαι ὀσμὴν εὐωδίας τῷ Κυρίῳ, εἰ μὲν ἀπὸ τῶν βοῶν, ἢ ἀπὸ τῶν προβάτων·

4. καὶ προςοίσει ὁ προςφέρων τὸ δῶρον αὐτοῦ Κυρίῳ, θυσίαν σεμιδάλεως δέκατον τοῦ οἰφὶ, ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ ἐν τετάρτῳ τοῦ ἴν.

5. Καὶ οἶνον εἰς σπονδὴν, τὸ τέταρτον τοῦ ἴν ποιήσετε ἐπὶ τῆς ὁλοκαυτώσεως, ἢ ἐπὶ τῆς θυσίας. Τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνὶ ποιήσεις τοσοῦτο, κάρπωμα ὀσμὴν εὐωδίας τῷ Κυρίῳ.

6. Καὶ τῷ κριῷ, ὅταν ποιῆτε αὐτὸν εἰς ὁλοκαύτωμα, ἢ εἰς θυσίαν, ποιήσεις θυσίαν σεμιδάλεως δύο δέκατα ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ τὸ τρίτον τοῦ ἴν.

7. Καὶ οἶνον εἰς σπονδὴν τὸ τρίτον τοῦ ἴν προςοίσετε εἰς ὀσμὴν εὐωδίας Κυρίῳ.

8. Ἐὰν δὲ ποιῆτε ἀπὸ τῶν βοῶν εἰς ὁλοκαύτωσιν, ἢ εἰς θυσίαν μεγαλῦναι εὐχὴν, ἢ εἰς σωτήριον Κυρίῳ,

9. καὶ προςοίσει ἐπὶ τοῦ μόσχου θυσίαν σεμιδάλεως τρία δέκατα ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ ἥμισυ τοῦ ἴν,

10. καὶ οἶνον εἰς σπονδὴν τὸ ἥμισυ τοῦ ἴν, κάρπωμα ὀσμὴν εὐωδίας Κυρίῳ.

11. Οὕτω ποιήσεις τῷ μόσχῳ τῷ ἑνὶ, ἢ τῷ κριῷ τῷ ἑνὶ, ἢ τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνὶ ἐκ τῶν προβάτων ἢ ἐκ τῶν αἰγῶν.

12. Κατὰ τὸν ἀριθμὸν ὧν ἐὰν ποιήσητε, οὕτως ποιήσετε τῷ ἑνὶ, κατὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν.

13. Πᾶς ὁ αὐτόχθων ποιήσει οὕτως τοιαῦτα, προςενέγκαι καρπώματα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας Κυρίῳ.

14. Ἐὰν δὲ προςήλυτος ἐν ὑμῖν προγένηται ἐν τῇ γῇ ὑμῶν, ἢ ὃς ἂν γένηται ἐν ὑμῖν ἐν ταῖς γενεαῖς ὑμῶν, καὶ ποιήσει κάρπωμα ὀσμὴν εὐωδίας Κυρίῳ, ὃν τρόπον ποιεῖτε ὑμεῖς, οὕτω ποιήσει ἡ συναγωγὴ Κυρίῳ.

15. Νόμος εἷς ἔσται ὑμῖν καὶ τοῖς προςηλύτοις τοῖς προςκειμένοις ἐν ὑμῖν, νόμος αἰώνιος εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν· ὡς ὑμεῖς, καὶ ὁ προςήλυτος ἔσται ἔναντι Κυρίου. Νόμος εἷς ἔσται καὶ δικαίωμα ἓν ἔσται ὑμῖν καὶ τῷ προςηλύτῳ τῷ προςκειμένῳ ἐν ὑμῖν.

16. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

17. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς·

18. Ἐν τῷ εἰςπορεύεσθαι ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν ἐγὼ εἰςάγω ὑμᾶς ἐκεῖ,

19. καὶ ἔσται ὅταν ἔσθητε ὑμεῖς ἀπὸ τῶν ἄρτων τῆς γῆς, ἀφελεῖτε ἀφαίρεμα, ἀφόρισμα Κυρίῳ,

20. ἀπαρχὴν φυράματος ὑμῶν· ἄρτον ἀφοριεῖτε, ἀφαίρεμα αὐτό· ὡς ἀφαίρεμα ἀπὸ ἅλω, οὕτως ἀφελεῖτε αὐτὸν,

21. ἀπαρχὴν φυράματος ὑμῶν, καὶ δώσετε Κυρίῳ ἀφαίρεμα εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν.

22. Ὅταν δὲ διαμάρτητε καὶ μὴ ποιήσητε πάσας τὰς ἐντολὰς ταύτας ἃς ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν,

23. καθὰ συνέταξε Κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐν χειρὶ Μωϋσῆ, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧ συνέταξε Κύριος πρὸς ὑμᾶς καὶ ἐπέκεινα εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν,

24. καὶ ἔσται ἐὰν ἐξ ὀφθαλμῶν τῆς συναγωγῆς γενηθῇ ἀκουσίως, καὶ ποιήσει πᾶσα ἡ συναγωγὴ μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν ἄμωμον εἰς ὁλοκαύτωμα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας Κυρίῳ, καὶ θυσίαν τούτου καὶ σπονδὴν αὐτοῦ κατὰ τὴν σύνταξιν, καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας.

25. Καὶ ἐξιλάσεται ὁ ἱερεὺς περὶ πάσης συναγωγῆς

3. et facies holocaustomata Domino, oblationem vel sacrificium, ad magnificandum votum aut secundum voluntatem, aut in solemnitatibus vestris ad faciendum odorem suavitatis Domino, sive de bobus, sive de pecoribus :

4. Et offeret offerens munus suum Domino, sacrificium similæ decimam ipsius ophi, refectæ in oleo in quarta In.

5. et vinum in libamen, quartam In facietis super holocaustosim, vel super sacrificium. Agno uni facies tantum, oblationem odorem suavitatis Domino.

6. Et arieti, cum feceritis eum in holocaustoma, vel in sacrificium, facies sacrificium similæ duas decimas refectæ in oleo tertiam In.

7. Et vinum in libamen tertiam In offeretis in odorem suavitatis Domino.

8. Si autem feceritis de bobus in holocaustosim, vel in sacrificium ad magnificandum votum, vel in salutare Domino,

9. et offeret super vitulum sacrificium similæ tres decimas refectæ in oleo dimidium In,

10. et vinum in libamen dimidium In, oblationem odorem suavitatis Domino.

11. Sic facies vitulo uni, aut arieti uni, aut agno uni ex ovibus vel ex capris.

12. Juxta numerum eorum quæ feceritis, sic facietis uni, juxta numerum eorum.

13. Omnis indigena faciet sic ista, offerendo oblationes in odorem suavitatis Domino.

14. Si autem proselytus in vobis advenerit in terra vestra, vel quicumque factus fuerit in vobis in generationibus vestris, et faciet oblationem odorem suavitatis Domino, quemadmodum facitis vos, sic faciet synagoga Domino.

15. Lex una erit vobis et proselytis qui appositi sunt in vobis, lex æterna in progenies vestras : sicut vos, etiam proselytus erit coram Domino. Lex una erit et justificatio una vobis et proselyto apposito in vobis.

16. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

17. Loquere filiis Israel, et dices ad eos :

18. In ingrediendo vos in terram in quam ego induco vos illuc,

19. et erit quando comedetis vos de panibus terræ, demetis demptionem, segregationem Domino,

20. primitias conspersionis vestræ : panem segregabitis, demptionem ipsum : sicut demptionem ab area, sic demite ipsum,

21. primitias conspersionis vestræ, et dabitis Domino demptionem in progenies vestras.

22. Quando autem peccaveritis, et non feceritis omnia mandata hæc quæ locutus est Dominus ad Moysen,

23. sicut præcepit Dominus ad vos in manu Moysi, a die qua præcepit Dominus ad vos et ultra in progenies vestras,

24. et erit si ab oculis synagogæ factum fuerit aliquid non sponte, et faciet omnis synagoga vitulum unum ex bobus immaculatum in holocaustoma in odorem suavitatis Domino, et sacrificium hujus et libamen ejus juxta constitutionem, et hircum ex capris unum pro peccato.

25. Et exorabit sacerdos pro omni synagoga filiorum

υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἀφεθήσεται αὐτοῖς, ὅτι ἀκούσιόν ἐστι· καὶ αὐτοὶ ἤνεγκαν τὸ δῶρον αὐτῶν, κάρπωμα Κυρίῳ περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτῶν ἔναντι Κυρίου περὶ τῶν ἀκουσίων αὐτῶν.

26. Καὶ ἀφεθήσεται κατὰ πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ τῷ προσηλύτῳ τῷ προσκειμένῳ πρὸς ὑμᾶς, ὅτι παντὶ τῷ λαῷ ἀκούσιον.

27. Ἐάν τε ψυχὴ μία ἁμάρτῃ ἀκουσίως, προσάξει αἶγα μίαν ἐνιαυσίαν περὶ ἁμαρτίας.

28. Καὶ ἐξιλάσεται ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ψυχῆς τῆς ἀκουσιασθείσης καὶ ἁμαρτούσης ἀκουσίως ἔναντι Κυρίου, ἐξιλάσασθαι περὶ αὐτοῦ.

29. Τῷ ἐγχωρίῳ ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ τῷ προσηλύτῳ τῷ προσκειμένῳ ἐν αὐτοῖς, νόμος εἷς ἔσται αὐτοῖς, ὃς ἐὰν ποιήσῃ ἀκουσίως.

30. Καὶ ψυχὴ ἥτις ποιήσῃ ἐν χειρὶ ὑπερηφανίας ἀπὸ τῶν αὐτοχθόνων ἢ ἀπὸ τῶν προσηλύτων, τὸν Θεὸν οὗτος παροξυνεῖ, ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς,

31. ὅτι τὸ ῥῆμα Κυρίου ἐφαύλισε, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ διεσκέδασεν· ἐκτρίψει ἐκτριβήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη, ἡ ἁμαρτία αὐτῆς ἐν αὐτῇ.

32. Καὶ ἦσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ εὗρον ἄνδρα συλλέγοντα ξύλα τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων,

33. καὶ προσήγαγον αὐτὸν οἱ εὑρόντες συλλέγοντα ξύλα τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν καὶ πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν Ἰσραήλ.

34. Καὶ ἀπέθεντο αὐτὸν εἰς φυλακὴν, οὐ γὰρ συνέκριναν τί ποιήσωσιν αὐτόν.

35. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων· Θανάτῳ θανατούσθω ὁ ἄνθρωπος· λιθοβολήσατε αὐτὸν λίθοις πᾶσα ἡ συναγωγή.

36. Καὶ ἐξήγαγον αὐτὸν πᾶσα ἡ συναγωγὴ ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἐλιθοβόλησεν αὐτὸν πᾶσα ἡ συναγωγὴ λίθοις ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καθὰ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

37. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

38. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, καὶ ποιησάτωσαν ἑαυτοῖς κράσπεδα ἐπὶ τὰ πτερύγια τῶν ἱματίων αὐτῶν εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν· καὶ ἐπιθήσετε ἐπὶ τὰ κράσπεδα τῶν πτερυγίων κλῶσμα ὑακίνθινον.

39. Καὶ ἔσται ὑμῖν ἐν τοῖς κρασπέδοις, καὶ ὄψεσθε αὐτά· καὶ μνησθήσεσθε πασῶν τῶν ἐντολῶν Κυρίου, καὶ ποιήσετε αὐτάς· καὶ οὐ διαστραφήσεσθε ὀπίσω τῶν διανοιῶν ὑμῶν, καὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἐν οἷς ὑμεῖς ἐκπορνεύετε ὀπίσω αὐτῶν,

40. ὅπως ἂν μνησθῆτε καὶ ποιήσητε πάσας τὰς ἐντολάς μου, καὶ ἔσεσθε ἅγιοι τῷ Θεῷ ὑμῶν.

41. Ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, εἶναι ὑμῶν Θεός· ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙϚʹ.

1. Καὶ ἐλάλησε Κορὲ υἱὸς Ἰσαὰρ υἱοῦ Καὰθ υἱοῦ Λευὶ, καὶ Δαθὰν καὶ Ἀβειρὼν υἱοὶ Ἐλιὰβ, καὶ Αὺν υἱὸς Φαλὲθ υἱοῦ Ῥουβήν.

2. Καὶ ἀνέστησαν ἔναντι Μωϋσῆ, καὶ ἄνδρες τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ πεντήκοντα καὶ διακόσιοι, ἀρχηγοὶ συναγωγῆς, σύγκλητοι βουλῆς, καὶ ἄνδρες ὀνομαστοί.

Israel, et remittetur eis, quoniam non spontaneum est : et ipsi obtulerunt munus suum, oblationem Domino pro peccato suo ante Dominum pro non spontaneis suis.

26. Et dimittetur per omnem synagogam filiorum Israel, et omni proselyto apposito ad vos, quoniam omni populo non spontaneum.

27. Quod si anima una peccavit non sponte, offeret capram unam anniculam pro peccato.

28. Et exorabit sacerdos pro anima quæ non sponte egit et peccavit non sponte ante Dominum, exorare pro eo.

29. Indigenæ in filiis Israel, et proselyto apposito in vobis, lex una erit eis, quicumque fecerit non sponte.

30. Et anima quæcumque fecerit in manu superbiæ de indigenis vel de proselytis, Deum hic exacerbabit, exterminabitur anima illa de populo suo,

31. quoniam verbum Domini contempsit, et mandata ejus disperdidit : extritione exteretur anima illa, peccatum ejus in ea.

32. Et erant filii Israel in deserto, et invenerunt hominem colligentem ligna die sabbatorum,

33. et adduxerunt eum illi qui invenerunt colligentem ligna die sabbatorum, ad Moysen et Aaron et ad omnem synagogam filiorum Israel.

34. Et deposuerunt eum in custodia, non enim decreverant quid facturi essent eum.

35. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens : Morte moriatur homo : lapidate eum lapidibus omnis synagoga.

36. Et eduxerunt eum omnis synagoga extra castra, et lapidavit eum omnis synagoga extra castra, sicut præcepit Dominus Moysi.

37. Et ait Dominus ad Moysen, dicens :

38. Loquere filiis Israel, et dices ad eos, et facient sibi fimbrias super alas vestimentorum suorum in progenies suas : et imponetis super fimbrias alarum vittam hyacinthinam.

39. Et erit vobis in fimbriis, et aspicietis eas : et recordabimini omnium mandatorum Domini, et facietis ea : et non pervertemini post cogitationes vestras, et oculos in quibus vos fornicamini post eos,

40. ut recordemini et faciatis omnia mandata mea, et eritis sancti Deo vestro.

41. Ego Dominus Deus vester qui eduxi vos de terra Ægypti, ut sim vester Deus : ego Dominus Deus vester.

CAPUT XVI.

1. Et locutus est Core filius Isaar filii Caath filii Levi, et Dathan et Abiron filii Heliab, et Ayn filius Phaleth filii Ruben.

2. Et insurrexerunt contra Moysen, et viri de filiis Israel quinquaginta et ducenti : duces synagogæ, senatores consilii, et viri nominati.

3. Συνέστησαν ἐπὶ Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, καὶ εἶπαν· Ἐχέτω ὑμῖν ὅτι πᾶσα ἡ συναγωγὴ, πάντες ἅγιοι, καὶ ἐν αὐτοῖς Κύριος· καὶ διατί κατανίστασθε ἐπὶ τὴν συναγωγὴν Κυρίου;

4. Καὶ ἀκούσας Μωϋσῆς ἔπεσεν ἐπὶ πρόςωπον,

5. καὶ ἐλάλησε πρὸς Κορὲ καὶ πρὸς πᾶσαν αὐτοῦ τὴν συναγωγὴν, λέγων· Ἐπέσκεπται καὶ ἔγνω ὁ Θεὸς τοὺς ὄντας αὐτοῦ καὶ τοὺς ἁγίους, καὶ προςηγάγετο πρὸς ἑαυτόν· καὶ οὓς ἐξελέξατο ἑαυτῷ, προςηγάγετο πρὸς ἑαυτόν.

6. Τοῦτο ποιήσατε· λάβετε ὑμῖν αὐτοῖς πυρεῖα, Κορὲ καὶ πᾶσα ἡ συναγωγὴ αὐτοῦ,

7. καὶ ἐπίθετε ἐπ' αὐτὰ πῦρ, καὶ ἐπίθετε ἐπ' αὐτὰ θυμίαμα ἔναντι Κυρίου αὔριον, καὶ ἔσται ὁ ἀνὴρ ὃν ἐκλέλεκται Κύριος, οὗτος ἅγιος. Ἱκανούσθω ὑμῖν, υἱοὶ Λευί.

8. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς Κορέ· Εἰςακούσατέ μου, υἱοὶ Λευί.

9. Μὴ μικρόν ἐστι τοῦτο ὑμῖν, ὅτι διέστειλεν ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ ὑμᾶς ἐκ συναγωγῆς Ἰσραὴλ, καὶ προςηγάγετο ὑμᾶς πρὸς ἑαυτὸν λειτουργεῖν τὰς λειτουργίας τῆς σκηνῆς Κυρίου, καὶ παρίστασθαι ἔναντι τῆς σκηνῆς λατρεύειν αὐτοῖς;

10. Καὶ προςηγάγετό σε, καὶ πάντας τοὺς ἀδελφούς σου υἱοὺς Λευὶ μετὰ σοῦ, καὶ ζητεῖτε καὶ ἱερατεύειν;

11. Οὕτως σὺ καὶ πᾶσα ἡ συναγωγή σου ἡ συνηθροισμένη πρὸς τὸν Θεόν· καὶ Ἀαρὼν τίς ἐστιν, ὅτι διαγογγύζετε κατ' αὐτοῦ;

12. Καὶ ἀπέστειλε Μωϋσῆς καλέσαι Δαθὰν καὶ Ἀβειρὼν υἱοὺς Ἑλιάβ, καὶ εἶπαν· Οὐκ ἀναβαίνομεν.

13. Μὴ μικρὸν τοῦτο, ὅτι ἀνήγαγες ἡμᾶς εἰς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, ἀποκτεῖναι ἡμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτι κατάρχεις ἡμῶν;

14. Ἄρχων εἶ· καὶ σὺ εἰς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι εἰςήγαγες ἡμᾶς, καὶ ἔδωκας ἡμῖν κλῆρον ἀγροῦ καὶ ἀμπελῶνας· τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων ἂν ἐξέκοψας· οὐκ ἀναβαίνομεν.

15. Καὶ ἐβαρυθύμησε Μωϋσῆς σφόδρα, καὶ εἶπε πρὸς Κύριον· Μὴ πρόσχῃς εἰς τὴν θυσίαν αὐτῶν· οὐκ ἐπιθύμημα οὐδενὸς αὐτῶν εἴληφα, οὐδὲ ἐκάκωσα οὐδένα αὐτῶν.

16. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς Κορέ· Ἁγίασον τὴν συναγωγήν σου, καὶ γίνεσθε ἕτοιμοι ἔναντι Κυρίου σὺ καὶ Ἀαρὼν καὶ αὐτοὶ αὔριον.

17. Καὶ λάβετε ἕκαστος τὸ πυρεῖον αὐτοῦ, καὶ ἐπιθήσετε ἐπ' αὐτὰ θυμίαμα, καὶ προςάξετε ἔναντι Κυρίου ἕκαστος τὸ πυρεῖον αὐτοῦ, πεντήκοντα καὶ διακόσια πυρεῖα, καὶ σὺ καὶ Ἀαρὼν ἕκαστος τὸ πυρεῖον αὐτοῦ.

18. Καὶ ἔλαβεν ἕκαστος τὸ πυρεῖον αὐτοῦ, καὶ ἐπέθηκαν ἐπ' αὐτὰ πῦρ, καὶ ἐπέβαλον ἐπ' αὐτὰ θυμίαμα· καὶ ἔστησαν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου Μωϋσῆς καὶ Ἀαρών.

19. Καὶ ἐπισυνέστησεν ἐπ' αὐτοὺς Κορὲ τὴν πᾶσαν αὐτοῦ συναγωγὴν παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· καὶ ὤφθη ἡ δόξα Κυρίου πάσῃ τῇ συναγωγῇ.

20. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων·

21. Ἀποσχίσθητε ἐκ μέσου τῆς συναγωγῆς ταύτης, καὶ ἐξαναλώσω αὐτοὺς εἰςάπαξ.

22. Καὶ ἔπεσαν ἐπὶ πρόςωπον αὐτῶν, καὶ εἶπαν·

3. Coiverunt super Moysen et Aaron, et dixerunt : Sufficiat vobis quia omnis synagoga, omnes sancti, et in ipsis Dominus : et quare consurgitis super synagogam Domini?

4. Et audiens Moyses cecidit in faciem,

5. et locutus est ad Core et ad omnem illius synagogam, dicens : Consideravit et novit Deus eos qui ipsius sunt et sanctos, et adduxit ad se : et quos elegit sibi, adduxit ad se.

6. Hoc facite : sumite vobis ipsis thuribula, Core et omnis synagoga ejus,

7. et imponite super ea ignem, et imponite super ea incensum ante Dominum cras, et erit ille vir quem elegit Dominus, hic sanctus. Sufficiat vobis, filii Levi.

8. Et dixit Moyses ad Core : Exaudite me, filii Levi :

9. Numquid pusillum est hoc vobis, quod distinxit Deus Israel vos de synagoga Israel, et adduxit vos ad se ministrare ministeria tabernaculi Domini, et assistere ante tabernaculum ad ministrandum eis?

10. Et adduxit te, et omnes fratres tuos filios Levi tecum, et quæritis etiam sacerdotio fungi?

11. Sic tu et omnis synagoga tua congregata erga Deum : et Aaron quis est, quia obmurmuratis contra eum?

12. Et misit Moyses vocare Dathan et Abiron filios Heliab, et dixerunt : Non ascendimus.

13. Numquid pusillum hoc, quoniam eduxisti nos in terram fluentem lac et mel, interficere nos in eremo, quoniam præes nobis?

14. Princeps es : et tu in terram fluentem lac et mel induxisti nos, et dedisti nobis sortem agri et vineas : oculos hominum illorum utique abscidisti : non ascendimus.

15. Et graviter tulit Moyses valde, et dixit ad Dominum : Ne attendas ad sacrificium eorum : non desiderium ullius eorum sumpsi, neque afflixi quemquam eorum.

16. Et dixit Moyses ad Core : Sanctifica synagogam tuam, et sitis parati ante Dominum tu et Aaron et ipsi cras.

17. Et sumite unusquisque thuribulum suum, et imponetis super ea incensum, et adducetis unusquisque ante Dominum thuribulum suum, quinquaginta et ducenta thuribula, et tu et Aaron unusquisque thuribulum suum.

18. Et sumpsit unusquisque thuribulum suum, et imposuerunt super ea ignem, et injecerunt in ea incensum : et steterunt apud januas tabernaculi testimonii Moyses et Aaron.

19. Et coacervavit adversus eos Core universam suam synagogam apud ostium tabernaculi testimonii : et apparuit gloria Domini universæ synagogæ.

20. Et locutus est Dominus ad Moysen et Aaron, dicens :

21. Abscedite de medio synagogæ istius, et consumam eos confestim.

22. Et ceciderunt in faciem suam, et dixerunt : Deus,

Θεός, Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός· εἰ ἄνθρωπος εἷς ἥμαρτεν, ἐπὶ πᾶσαν τὴν συναγωγὴν ὀργὴ Κυρίου;

23. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

24. Λάλησον τῇ συναγωγῇ λέγων· Ἀναχωρήσατε κύκλῳ ἀπὸ τῆς συναγωγῆς Κορέ.

25. Καὶ ἀνέστη Μωϋσῆς, καὶ ἐπορεύθη πρὸς Δαθὰν καὶ Ἀβειρὼν, καὶ συνεπορεύθησαν μετ' αὐτοῦ πάντες οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραήλ.

26. Καὶ ἐλάλησε πρὸς τὴν συναγωγὴν, λέγων· Ἀποσχίσθητε ἀπὸ τῶν σκηνῶν τῶν ἀνθρώπων τῶν σκληρῶν τούτων, καὶ μὴ ἅπτεσθε ἀπὸ πάντων ὧν ἐστιν αὐτοῖς, μὴ συναπόλησθε ἐν πάσῃ τῇ ἁμαρτίᾳ αὐτῶν.

27. Καὶ ἀπέστησαν ἀπὸ τῆς σκηνῆς Κορὲ κύκλῳ. Καὶ Δαθὰν καὶ Ἀβειρὼν ἐξῆλθον, καὶ εἱστήκεισαν παρὰ τὰς θύρας τῶν σκηνῶν αὐτῶν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ ἡ ἀποσκευὴ αὐτῶν.

28. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς· Ἐν τούτῳ γνώσεσθε ὅτι Κύριος ἀπέστειλέ με ποιῆσαι πάντα τὰ ἔργα ταῦτα, ὅτι οὐκ ἀπ' ἐμαυτοῦ.

29. Εἰ κατὰ θάνατον πάντων ἀνθρώπων ἀποθανοῦνται οὗτοι, εἰ καὶ κατ' ἐπίσκεψιν πάντων ἀνθρώπων ἐπισκοπὴ ἔσται αὐτῶν, οὐχὶ Κύριος ἀπέσταλκέ με;

30. Ἀλλ' ἢ ἐν φάσματι δείξει Κύριος, καὶ ἀνοίξασα ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς καταπίεται αὐτοὺς, καὶ τοὺς οἴκους αὐτῶν, καὶ τὰς σκηνὰς αὐτῶν, καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς, καὶ καταβήσονται ζῶντες εἰς ᾅδου, καὶ γνώσεσθε ὅτι παρώξυναν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι τὸν Κύριον.

31. Ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν πάντας τοὺς λόγους τούτους, ἐῤῥάγη ἡ γῆ ὑποκάτω αὐτῶν,

32. καὶ ἠνοίχθη ἡ γῆ, καὶ κατέπιεν αὐτοὺς, καὶ τοὺς οἴκους αὐτῶν, καὶ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ὄντας μετὰ Κορὲ, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν.

33. Καὶ κατέβησαν αὐτοὶ, καὶ ὅσα ἐστὶν αὐτῶν ζῶντα εἰς ᾅδου, καὶ ἐκάλυψεν αὐτοὺς ἡ γῆ, καὶ ἀπώλοντο ἐκ μέσου τῆς συναγωγῆς.

34. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ οἱ κύκλῳ αὐτῶν ἔφυγον ἀπὸ τῆς φωνῆς αὐτῶν, ὅτι λέγοντες· Μή ποτε καταπίῃ ἡμᾶς ἡ γῆ.

35. Καὶ πῦρ ἐξῆλθε παρὰ Κυρίου, καὶ κατέφαγε τοὺς πεντήκοντα καὶ διακοσίους ἄνδρας τοὺς προσφέροντας τὸ θυμίαμα.

36. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν,

37. καὶ πρὸς Ἐλεάζαρ τὸν υἱὸν Ἀαρὼν τὸν ἱερέα· Ἀνέλεσθε τὰ πυρεῖα τὰ χαλκᾶ ἐκ μέσου τῶν κατακεκαυμένων, καὶ τὸ πῦρ τὸ ἀλλότριον τοῦτο σπεῖρον ἐκεῖ, ὅτι ἡγίασαν τὰ πυρεῖα

38. τῶν ἁμαρτωλῶν τούτων ἐν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν, καὶ ποίησον αὐτὰ λεπίδας ἐλατὰς περίθεμα τῷ θυσιαστηρίῳ, ὅτι προσηνέχθησαν ἔναντι Κυρίου καὶ ἡγιάσθησαν, καὶ ἐγένοντο εἰς σημεῖον τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ.

39. Καὶ ἔλαβεν Ἐλεάζαρ υἱὸς Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως τὰ πυρεῖα τὰ χαλκᾶ, ὅσα προσήνεγκαν οἱ κατακεκαυμένοι, καὶ προσέθηκαν αὐτὰ περίθεμα τῷ θυσιαστηρίῳ,

40. μνημόσυνον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, ὅπως ἂν μὴ προσέλθῃ μηδεὶς ἀλλογενὴς ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σπέρματος Ἀαρὼν, ἐπιθεῖναι θυμίαμα ἔναντι Κυρίου, καὶ οὐκ ἔσται ὥσπερ Κορὲ καὶ ἡ ἐπισύστασις αὐτοῦ, καθὰ ἐλάλησε Κύριος ἐν χειρὶ Μωϋσῆ αὐτῷ.

41. Καὶ ἐγόγγυσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τῇ ἐπαύριον ἐπὶ

Deus spirituum et universæ carnis : si homo unus peccavit, super omnem synagogam ira Domini?

23. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

24. Loquere synagogæ, dicens : Secedite in circuitu a synagoga Core.

25. Et surrexit Moyses, et ivit ad Dathan et Abiron, et iverunt simul cum eo omnes seniores Israel.

26. Et locutus est ad synagogam, dicens : Separamini a tabernaculis hominum durorum istorum, et nolite tangere ab omnibus quæ sunt eis, ne simul pereatis in omni peccato eorum.

27. Et secesserunt a tabernaculo Core in circuitu. Et Dathan, et Abiron egressi sunt, et steterunt ad januas tabernaculorum suorum, et uxores eorum, et filii eorum, et apparatus eorum.

28. Et dixit Moyses : In hoc cognoscetis quia Dominus misit me facere omnia opera hæc, quia non a meipso.

29. Si secundum mortem omnium hominum moriantur hi, si et secundum visitationem omnium hominum, visitatio erit eorum, non Dominus misit me?

30. Sed in visione ostendet Dominus, et aperiens terra os suum absorbebit eos, et domos eorum, et tabernacula eorum, et omnia quæcumque sunt eis, et descendent viventes in infernum : et cognoscetis quia exacerbaverunt homines isti Dominum.

31. Ut autem cessavit loquens omnia verba hæc, disrupta est terra de sub eis,

32. et aperta est terra, et deglutivit eos, et domos eorum, et omnes homines qui erant cum Core, et pecora eorum.

33. Et descenderunt ipsi, et quæcumque sunt eorum, viventia in infernum, et operuit eos terra, et perierunt de medio synagogæ.

34. Et omnis Israel qui in circuitu eorum, fugerunt a voce eorum, quia dicentes : Ne forte absorbeat nos terra.

35. Et ignis exiit a Domino, et devoravit quinquaginta illos et ducentos viros qui offerebant incensum.

36. Et dixit Dominus ad Moysen,

37. et ad Eleazarum filium Aaron sacerdotem : Tollite thuribula ærea de medio exustorum, et ignem alienum hunc semina ibi; quia sanctificaverunt thuribula

38. peccatorum istorum in animabus suis, et fac ea laminas ductiles circumpositionem altari, quoniam oblata sunt ante Dominum et sanctificata sunt, et facta sunt in signum filiis Israel.

39. Et sumpsit Eleazar filius Aaron sacerdotis thuribula ærea, quæcumque obtulerant ii qui sunt exusti, et addiderunt ea circumpositionem altari,

40. memoriale filiis Israel, ut non accedat ullus filius alienigena qui non est de semine Aaron, imponere incensum ante Dominum, et non erit sicut Core et conspiratio ejus, sicut locutus est Dominus in manu Moysi.

41. Et murmuraverunt filii Israel postridie contra Moy-

Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγοντες· Ὑμεῖς ἀπεκτάγκατε τὸν λαὸν Κυρίου.

42. Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ ἐπισυστρέφεσθαι τὴν συναγωγὴν ἐπὶ Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, καὶ ὥρμησαν ἐπὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου· καὶ τήνδε ἐκάλυψεν αὐτὴν ἡ νεφέλη, καὶ ὤφθη ἡ δόξα Κυρίου.

43. Καὶ εἰσῆλθε Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν κατὰ πρόσωπον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου,

44. καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων·

45. Ἐκχωρήσατε ἐκ μέσου τῆς συναγωγῆς ταύτης, καὶ ἐξαναλώσω αὐτοὺς εἰσάπαξ. Καὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν.

46. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς Ἀαρών· Λάβε τὸ πυρεῖον, καὶ ἐπίθες ἐπ' αὐτὸ πῦρ ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἐπίβαλε ἐπ' αὐτὸ θυμίαμα, καὶ ἀπένεγκε τοτάχος εἰς τὴν παρεμβολὴν, καὶ ἐξίλασαι περὶ αὐτῶν· ἐξῆλθε γὰρ ὀργὴ ἀπὸ προσώπου Κυρίου, ἦρκται θραύειν τὸν λαόν.

47. Καὶ ἔλαβεν Ἀαρὼν καθάπερ ἐλάλησεν αὐτῷ Μωϋσῆς, καὶ ἔδραμεν εἰς τὴν συναγωγήν· καὶ ἤδη ἐνῆρκτο ἡ θραῦσις ἐν τῷ λαῷ. Καὶ ἐπέβαλε τὸ θυμίαμα, καὶ ἐξιλάσατο περὶ τοῦ λαοῦ.

48. Καὶ ἔστη ἀναμέσον τῶν τεθνηκότων καὶ τῶν ζώντων, καὶ ἐκόπασεν ἡ θραῦσις.

49. Καὶ ἐγένοντο οἱ τεθνηκότες ἐν τῇ θραύσει τεσσαρεσκαίδεκα χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι, χωρὶς τῶν τεθνηκότων ἕνεκεν Κορέ.

50. Καὶ ἐπέστρεψεν Ἀαρὼν πρὸς Μωϋσῆν ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐκόπασεν ἡ θραῦσις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ λάβε παρ' αὐτῶν ῥάβδον, ῥάβδον κατ' οἴκους πατριῶν παρὰ πάντων τῶν ἀρχόντων αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, δώδεκα ῥάβδους, καὶ ἑκάστου τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπίγραψον ἐπὶ τῆς ῥάβδου.

3. Καὶ τὸ ὄνομα Ἀαρὼν ἐπίγραψον ἐπὶ τῆς ῥάβδου Λευί· ἔστι γὰρ ῥάβδος μία· κατὰ φυλὴν οἴκου πατριῶν αὐτῶν δώσουσι.

4. Καὶ θήσεις αὐτὰς ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου κατέναντι τοῦ μαρτυρίου, ἐν οἷς γνωσθήσομαί σοι ἐκεῖ.

5. Καὶ ἔσται, ὁ ἄνθρωπος ὃν ἂν ἐκλέξωμαι αὐτὸν, ἡ ῥάβδος αὐτοῦ ἐκβλαστήσει· καὶ περιελῶ ἀπ' ἐμοῦ τὸν γογγυσμὸν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἃ αὐτοὶ γογγύζουσιν ἐφ' ὑμῖν.

6. Καὶ ἐλάλησε Μωϋσῆς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἔδωκαν αὐτῷ πάντες οἱ ἄρχοντες αὐτῶν ῥάβδον· τῷ ἄρχοντι τῷ ἑνὶ ῥάβδον κατ' ἄρχοντα, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, δώδεκα ῥάβδους· καὶ ἡ ῥάβδος Ἀαρὼν ἀναμέσον τῶν ῥάβδων αὐτῶν.

7. Καὶ ἀπέθηκε Μωϋσῆς τὰς ῥάβδους ἔναντι Κυρίου ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου.

8. Καὶ ἐγένετο τῇ ἐπαύριον, καὶ εἰσῆλθε Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου· καὶ ἰδοὺ ἐβλάστησεν ἡ ῥάβδος ἡ Ἀαρὼν εἰς οἶκον Λευὶ, καὶ ἐξήνεγκε βλαστὸν, καὶ ἐξήνθησεν ἄνθη, καὶ ἐβλάστησε κάρυα.

sen, et Aaron, dicentes : Vos occidistis populum Domini.

42. Et factum est, cum irrueret synagoga super Moysen et Aaron, et cum impetu iverunt ad tabernaculum testimonii : illud vero obtexit nubes, et apparuit gloria Domini.

43. Et intravit Moyses et Aaron ad faciem tabernaculi testimonii,

44. et locutus est Dominus ad Moysen et Aaron, dicens :

45. Discedite de medio synagogæ istius, et consumam eos confestim. Et ceciderunt in faciem suam.

46. Et ait Moyses ad Aaron : Sume thuribulum, et impone super illud ignem ab altari, et injice super illud incensum, et effer velociter in castra, et exora pro eis : exiit enim ira a facie Domini, cœpit vulnerare populum.

47. Et sumpsit Aaron sicut locutus est ei Moyses, et cucurrit ad synagogam : et jam incœperat vulneratio in populo. Et injecit incensum, et exoravit pro populo.

48. Et stetit inter medium mortuorum et vivorum, et cessavit plaga.

49. Et fuerunt mortui in plaga quatuor et decem millia et septingenti, præter eos qui mortui erant propter Core.

50. Et reversus est Aaron ad Moysen ad ostium tabernaculi testimonii, et cessavit plaga.

CAPUT XVII.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

2. Loquere filiis Israel, et accipe ab eis virgam, virgam secundum domos familiarum ab omnibus principibus eorum, secundum domos familiarum eorum, duodecim virgas, et uniuscujusque nomen ejus scribe in virga.

3. Et nomen Aaron scribe in virga Levi : est enim virga una : secundum tribum domus familiarum suarum dabunt.

4. Et pones eas in tabernaculo testimonii, e regione testimonii, in quibus agnoscar tibi illic.

5. Et erit, homo quem elegero eum, virga ejus germinabit : et auferam a me murmurationem filiorum Israel, quæ ipsi murmurant super vos.

6. Et locutus est Moyses filiis Israel, et dederunt ei omnes principes eorum virgam : principi uni virgam secundum principem, secundum domos familiarum eorum, duodecim virgas : et virga Aaron inter virgas eorum.

7. Et deposuit Moyses virgas ante Dominum in tabernaculo testimonii.

8. Et factum est postridie, et intravit Moyses et Aaron in tabernaculum testimonii : et ecce germinavit virga Aaron in domum Levi, et protulit germen, et effloruit flores, et germinavit nuces.

9. Καὶ ἐξήνεγκε Μωϋσῆς πάσας τὰς ῥάβδους ἀπὸ προςώπου Κυρίου πρὸς πάντας υἱοὺς Ἰσραήλ· καὶ εἶδον, καὶ ἔλαβον ἕκαστος τὴν ῥάβδον αὐτοῦ.

10. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἀπόθες τὴν ῥάβδον Ἀαρὼν ἐνώπιον τῶν μαρτυρίων εἰς διατήρησιν, σημεῖον τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνηκόων· καὶ παυσάσθω ὁ γογγυσμὸς αὐτῶν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνωσι.

11. Καὶ ἐποίησε Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν καθὰ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ, οὕτως ἐποίησαν.

12. Καὶ εἶπαν υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς Μωϋσῆν, λέγοντες· Ἰδοὺ ἐξανηλώμεθα, ἀπολώλαμεν, παρανηλώμεθα.

13. Πᾶς ὁ ἁπτόμενος τῆς σκηνῆς Κυρίου ἀποθνήσκει· ἕως εἰς τέλος ἀποθάνωμεν;

9. Et protulit Moyses omnes virgas a facie Domini ad omnes filios Israel: et viderunt, et sumpserunt unusquisque virgam suam.

10. Et dixit Dominus ad Moysen: Depone virgam Aaron in conspectu testimoniorum in conservationem, signum filiis inobedientium: et cesset murmuratio eorum a me, et non moriantur.

11. Et fecit Moyses et Aaron sicut præcepit Dominus Moysi, ita fecerunt.

12. Et dixerunt filii Israel ad Moysen, dicentes: Ecce absumpti sumus, periimus, consumpti sumus.

13. Omnis tangens tabernaculum Domini moritur: usque in finem moriemur?

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

1. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Ἀαρὼν, λέγων· Σὺ καὶ οἱ υἱοί σου, καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός σου λήψεσθε τὰς ἁμαρτίας τῶν ἁγίων, καὶ σὺ καὶ οἱ υἱοί σου λήψεσθε τὰς ἁμαρτίας τῆς ἱερατείας ὑμῶν.

2. Καὶ τοὺς ἀδελφούς σου φυλὴν Λευὶ δῆμον τοῦ πατρός σου προςαγάγου πρὸς σεαυτὸν, καὶ προςτεθήτωσάν σοι, καὶ λειτουργείτωσάν σοι, καὶ σὺ καὶ οἱ υἱοί σου μετὰ σοῦ ἀπέναντι τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

3. Καὶ φυλάξονται τὰς φυλακάς σου, καὶ τὰς φυλακὰς τῆς σκηνῆς· πλὴν πρὸς τὰ σκεύη τὰ ἅγια καὶ πρὸς τὸ θυσιαστήριον οὐ προςελεύσονται, καὶ οὐχ ἀποθανοῦνται καὶ οὗτοι καὶ ὑμεῖς.

4. Καὶ προςτεθήσονται πρὸς σὲ, καὶ φυλάξονται τὰς φυλακὰς τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, κατὰ πάσας τὰς λειτουργίας τῆς σκηνῆς· καὶ ὁ ἀλλογενὴς οὐ προςελεύσεται πρὸς σέ.

5. Καὶ φυλάξεσθε τὰς φυλακὰς τῶν ἁγίων, καὶ τὰς φυλακὰς τοῦ θυσιαστηρίου· καὶ οὐκ ἔσται θυμὸς ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ.

6. Καὶ ἐγὼ εἴληφα τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν τοὺς Λευίτας ἐκ μέσου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, δόμα δεδομένον Κυρίῳ, λειτουργεῖν τὰς λειτουργίας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

7. Καὶ σὺ καὶ οἱ υἱοί σου μετά σου διατηρήσετε τὴν ἱερατείαν ὑμῶν, κατὰ πάντα τρόπον τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ τὸ ἔνδοθεν τοῦ καταπετάσματος· καὶ λειτουργήσετε τὰς λειτουργίας, δόμα τῆς ἱερατείας ὑμῶν· καὶ ὁ ἀλλογενὴς ὁ προςπορευόμενος ἀποθανεῖται.

8. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Ἀαρών· Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ δέδωκα ὑμῖν τὴν διατήρησιν τῶν ἀπαρχῶν ἀπὸ πάντων τῶν ἡγιασμένων μοι παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· σοὶ δέδωκα αὐτὰ εἰς γέρας, καὶ τοῖς υἱοῖς σου μετὰ σὲ, νόμιμον αἰώνιον.

9. Καὶ τοῦτο ἔστω ὑμῖν ἀπὸ τῶν ἡγιασμένων ἁγίων τῶν καρπωμάτων, ἀπὸ πάντων τῶν δώρων αὐτῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν θυσιασμάτων αὐτῶν, καὶ ἀπὸ πάσης πλημμελείας αὐτῶν, καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν, ὅσα ἀποδιδόασί μοι ἀπὸ πάντων τῶν ἁγίων, σοὶ ἔσται καὶ τοῖς υἱοῖς σου.

10. Ἐν τῷ ἁγίῳ τῶν ἁγίων φάγεσθε αὐτά· πᾶν ἀρσενικὸν φάγεται αὐτά· σὺ καὶ οἱ υἱοί σου· ἅγια ἔσται σοί.

11. Καὶ τοῦτο ἔσται ὑμῖν ἀπαρχῶν δομάτων αὐτῶν, ἀπὸ πάντων τῶν ἐπιθεμάτων τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· σοὶ

CAPUT XVIII.

1. Et ait Dominus ad Aaron, dicens: Tu et filii tui, et domus patris tui accipietis peccata sanctorum, et tu et filii tui accipietis peccata sacerdotii vestri.

2. Et fratres tuos tribum Levi domum patris tui assume ad te, et adjungantur tibi, et ministrent tibi, et tu et filii tui tecum coram tabernaculo testimonii.

3. Et custodient custodias tuas, et custodias tabernaculi: tantummodo ad vasa sancta et ad altare non accedent, et non morientur et hi et vos.

4. Et addentur ad te, et custodient custodias tabernaculi testimonii secundum omnia ministeria tabernaculi: et alienigena non accedet ad te.

5. Et custodietis custodias sanctorum, et custodias altaris: et non erit furor in filios Israel.

6. Et ego accepi fratres vestros Levitas de medio filiorum Israel, dationem datam Domino, ad ministranda ministeria tabernaculi testimonii.

7. Et tu et filii tui tecum conservabitis sacerdotium vestrum, ad omnem modum altaris, et quod est intra velum: et ministrabitis ministeria, dationem sacerdotii vestri: et alienigena accedens morietur.

8. Et locutus est Dominus ad Aaron: Et ecce ego dedi vobis conservationem primitiarum, de omnibus quæ sanctificata sunt mihi a filiis Israel: tibi dedi ea in honorem, et filiis tuis post te, legitimum sempiternum.

9. Et hoc sit vobis de sanctificatis sanctis oblationibus, de omnibus muneribus eorum, et de omnibus sacrificiis eorum, et de omni delicto eorum, et de omnibus peccatis eorum, quæcumque reddunt mihi de omnibus sanctis, tibi erunt et filiis tuis.

10. In sancto sanctorum comedetis ea: omne masculinum comedet ea: tu et filii tui: sancta erunt tibi.

11. Et hoc erit vobis de primitiis dationum eorum, de omnibus impositionibus filiorum Israel: tibi dedi ea et filiis

δέδωκα αὐτὰ καὶ τοῖς υἱοῖς σου καὶ ταῖς θυγατράσι σου μετὰ σοῦ, νόμιμον αἰώνιον· πᾶς καθαρὸς ἐν τῷ οἴκῳ σου ἔδεται αὐτά.

12. Πᾶσα ἀπαρχὴ ἐλαίου, καὶ πᾶσα ἀπαρχὴ οἴνου, σίτου, ἀπαρχὴ αὐτῶν, ὅσα ἂν δῶσι τῷ Κυρίῳ, σοὶ δέδωκα αὐτά.

13. Τὰ πρωτογεννήματα πάντα ὅσα ἐν τῇ γῇ αὐτῶν, ὅσα ἂν ἐνέγκωσι Κυρίῳ, σοὶ ἔσται· πᾶς καθαρὸς ἐν τῷ οἴκῳ σου ἔδεται αὐτά.

14. Πᾶν ἀνατεθεματισμένον ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ σοὶ ἔσται.

15. Καὶ πᾶν διανοῖγον μήτραν ἀπὸ πάσης σαρκὸς, ὅσα προςφέρουσι Κυρίῳ, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, σοὶ ἔσται· ἀλλ' ἢ λύτροις λυτρωθήσεται τὰ πρωτότοκα τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὰ πρωτότοκα τῶν κτηνῶν τῶν ἀκαθάρτων λυτρώσῃ.

16. Καὶ ἡ λύτρωσις αὐτοῦ ἀπὸ μηνιαίου· ἡ συντίμησις πέντε σίκλων, κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον, εἴκοσι ὀβολοί εἰσι.

17. Πλὴν πρωτότοκα μόσχων καὶ πρωτότοκα προβάτων καὶ πρωτότοκα αἰγῶν οὐ λυτρώσῃ· ἅγιά ἐστι. Καὶ τὸ αἷμα αὐτῶν προςχεεῖς πρὸς τὸ θυσιαστήριον, καὶ τὸ στέαρ ἀνοίσεις κάρπωμα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας Κυρίῳ.

18. Καὶ τὰ κρέα ἔσται σοι, καθὰ καὶ τὸ στηθύνιον τοῦ ἐπιθέματος· καὶ κατὰ τὸν βραχίονα τὸν δεξιὸν, σοὶ ἔσται.

19. Πᾶν ἀφαίρεμα τῶν ἁγίων, ὅσα ἐὰν ἀφέλωσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ Κυρίῳ, δέδωκά σοι καὶ τοῖς υἱοῖς σου καὶ ταῖς θυγατράσι σου μετὰ σοῦ, νόμιμον αἰώνιον· διαθήκη ἁλὸς αἰωνίου ἐστὶν ἔναντι Κυρίου, σοὶ καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σέ.

20. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Ἀαρών· Ἐν τῇ γῇ αὐτῶν οὐ κληρονομήσεις, καὶ μερὶς οὐκ ἔσται σοι ἐν αὐτοῖς, ὅτι ἐγὼ μερίς σου, καὶ κληρονομία σου ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

21. Καὶ τοῖς υἱοῖς Λευὶ ἰδοὺ δέδωκα πᾶν ἐπιδέκατον ἐν Ἰσραὴλ ἐν κλήρῳ ἀντὶ τῶν λειτουργιῶν αὐτῶν, ὅσα αὐτοὶ λειτουργοῦσι λειτουργίαν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου.

22. Καὶ οὐ προςελεύσονται ἔτι οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου λαβεῖν ἁμαρτίαν θανατηφόρον.

23. Καὶ λειτουργήσει ὁ Λευίτης αὐτὸς τὴν λειτουργίαν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ αὐτοὶ λήψονται τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν, νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν. Καὶ ἐν μέσῳ υἱῶν Ἰσραὴλ οὐ κληρονομήσουσι κληρονομίαν·

24. ὅτι τὰ ἐπιδέκατα τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ὅσα ἐὰν ἀφορίσωσι Κυρίῳ, ἀφαίρεμα δέδωκα τοῖς Λευίταις ἐν κλήρῳ· διὰ τοῦτο εἴρηκα αὐτοῖς· Ἐν μέσῳ υἱῶν Ἰσραὴλ οὐ κληρονομήσουσι κλῆρον.

25. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

26. Καὶ τοῖς Λευίταις λαλήσεις, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Ἐὰν λάβητε παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ τὸ ἐπιδέκατον, ὃ δέδωκα ὑμῖν παρ' αὐτῶν ἐν κλήρῳ, καὶ ἀφελεῖτε ὑμεῖς ἀπ' αὐτοῦ ἀφαίρεμα Κυρίῳ ἐπιδέκατον ἀπὸ τοῦ ἐπιδεκάτου.

27. Καὶ λογισθήσεται ὑμῖν τὰ ἀφαιρέματα ὑμῶν ὡς σῖτος ἀπὸ ἅλω, καὶ ἀφαίρεμα ἀπὸ ληνοῦ.

tuis et filiabus tuis tecum, legitimum sempiternum : omnis mundus in domo tua edet ea.

12. Omnis primitia olei, et omnis primitia vini, tritici, primitia eorum, quæcumque dederint Domino, tibi dedi ea.

13. Primogenita omnia quæcumque in terra eorum, quæcumque attulerint Domino, tibi erunt : omnis mundus in domo tua edet ea.

14. Omne consecratum in filiis Israel tibi erit.

15. Et omne adaperiens vulvam de omni carne, quæcumque offerunt Domino, ab homine usque ad pecus, tibi erit : sed redemptionibus redimentur primogenita hominum, et primogenita pecorum immundorum redimes.

16. Et redemptio ejus ab uno mense : æstimatio quinque siclorum, juxta siclum sanctum, viginti oboli sunt.

17. Verumtamen primogenita vitulorum et primogenita ovium et primogenita caprarum non redimes : sancta sunt. Et sanguinem eorum effundes ad altare, et adipem offeres oblationem in odorem suavitatis Domino.

18. Et carnes erunt tibi, sicut etiam pectusculum impositionis : et ad brachium dextrum, tibi erit.

19. Omnis demptio sanctorum, quæcumque dempserint filii Israel Domino, dedi tibi et filiis tuis et filiabus tuis tecum, legitimum sempiternum : testamentum salis sempiterni est ante Dominum, tibi et semini tuo post te.

20. Et locutus est Dominus ad Aaron : In terra eorum non hæreditabis, et pars non erit tibi in eis, quoniam ego pars tua, et hæreditas tua in medio filiorum Israel.

21. Et filiis Levi ecce dedi omnem decimam in Israel in sorte pro ministeriis eorum, quæcumque ipsi ministrant, ministerium in tabernaculo testimonii.

22. Et non accedent ultra filii Israel in tabernaculum testimonii ad accipiendum peccatum mortiferum.

23. Et ministrabit Levita ipse ministerium tabernaculi testimonii, et ipsi accipient peccata eorum, legitimum sempiternum in progenies eorum. Et in medio filiorum Israel non hæreditabunt hæreditatem :

24. quoniam decimas filiorum Israel, quæcumque segregaverint Domino, demptionem dedi Levitis in sorte : propterea dixi eis : In medio filiorum Israel non hæreditabunt sortem.

25. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

26. Et Levitis loqueris, et dices ad eos : Si acceperitis a filiis Israel decimam, quam dedi vobis ab eis in sorte, et demetis vos de ea demptionem Domino, decimam de decima.

27. Et computabuntur vobis demptiones vestræ sicut triticum de area, et demptio a torculari.

28. Οὕτως ἀφελεῖτε αὐτοὺς καὶ ὑμεῖς ἀπὸ πάντων τῶν ἀφαιρεμάτων Κυρίου ἀπὸ πάντων τῶν ἐπιδεκάτων ὑμῶν, ὅσα ἐὰν λάβητε παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· καὶ δώσετε ἀπ' αὐτῶν ἀφαίρεμα Κυρίῳ Ἀαρὼν τῷ ἱερεῖ.

29. Ἀπὸ πάντων τῶν δομάτων ὑμῶν ἀφελεῖτε ἀφαίρεμα Κυρίῳ, ἢ ἀπὸ πάντων τῶν ἀπαρχῶν τὸ ἡγιασμένον ἀπ' αὐτοῦ.

30. Καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Ὅταν ἀφαιρῆτε τὴν ἀπαρχὴν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ λογισθήσεται τοῖς Λευίταις ὡς γέννημα ἀπὸ ἅλω, καὶ ὡς γέννημα ἀπὸ ληνοῦ.

31. Καὶ ἔδεσθε αὐτὸ ἐν παντὶ τόπῳ ὑμεῖς καὶ οἱ οἶκοι ὑμῶν, ὅτι μισθὸς οὗτος ὑμῖν ἐστιν ἀντὶ τῶν λειτουργιῶν ὑμῶν τῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου.

32. Καὶ οὐ λήψεσθε δι' αὐτὸ ἁμαρτίαν, ὅτι ἂν ἀφαιρῆτε τὴν ἀπαρχὴν ἀπ' αὐτοῦ· καὶ τὰ ἅγια τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ οὐ βεβηλώσετε, ἵνα μὴ ἀποθάνητε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων·

2. Αὕτη ἡ διαστολὴ τοῦ νόμου, ὅσα συνέταξε Κύριος, λέγων· Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ λαβέτωσαν πρὸς σὲ δάμαλιν πυῤῥὰν ἄμωμον, ἥτις οὐκ ἔχει ἐν αὐτῇ μῶμον, καὶ ᾗ οὐκ ἐπεβλήθη ἐπ' αὐτὴν ζυγός.

3. Καὶ δώσεις αὐτὴν πρὸς Ἐλεάζαρ τὸν ἱερέα, καὶ ἐξάξουσιν αὐτὴν ἔξω τῆς παρεμβολῆς εἰς τόπον καθαρὸν, καὶ σφάξουσιν αὐτὴν ἐνώπιον αὐτοῦ.

4. Καὶ λήψεται Ἐλεάζαρ ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῆς, καὶ ῥανεῖ ἀπέναντι τοῦ προσώπου τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῆς ἑπτάκις.

5. Καὶ κατακαύσουσιν αὐτὴν ἐναντίον αὐτοῦ· καὶ τὸ δέρμα καὶ τὰ κρέα αὐτῆς καὶ τὸ αἷμα αὐτῆς σὺν τῇ κόπρῳ αὐτῆς κατακαυθήσεται.

6. Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ξύλον κέδρινον καὶ ὕσσωπον καὶ κόκκινον, καὶ ἐμβαλοῦσιν εἰς μέσον τοῦ κατακαύματος τῆς δαμάλεως.

7. Καὶ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς, καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι· καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεται εἰς τὴν παρεμβολὴν, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ὁ ἱερεὺς ἕως ἑσπέρας.

8. Καὶ ὁ κατακαίων αὐτὴν πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

9. Καὶ συνάξει ἄνθρωπος καθαρὸς τὴν σποδὸν τῆς δαμάλεως, καὶ ἀποθήσει ἔξω τῆς παρεμβολῆς εἰς τόπον καθαρόν· καὶ ἔσται τῇ συναγωγῇ υἱῶν Ἰσραὴλ εἰς διατήρησιν· ὕδωρ ῥαντισμοῦ ἅγνισμά ἐστι.

10. Καὶ ὁ συνάγων τὴν σποδιὰν τῆς δαμάλεως πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας. Καὶ ἔσται τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ τοῖς προσηλύτοις προσκειμένοις, νόμιμον αἰώνιον.

11. Ὁ ἁπτόμενος τοῦ τεθνηκότος πάσης ψυχῆς ἀνθρώπου, ἀκάθαρτος ἔσται ἑπτὰ ἡμέρας.

12. Οὗτος ἁγνισθήσεται τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ καθαρὸς ἔσται· ἐὰν δὲ μὴ ἀφαγνισθῇ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, οὐ καθαρὸς ἔσται.

13. Πᾶς ὁ ἁπτόμενος τοῦ τεθνηκότος ἀπὸ ψυχῆς ἀνθρώπου, ἐὰν ἀποθάνῃ καὶ μὴ ἀφαγνισθῇ, τὴν σκηνὴν

28. Sic demetis eos et vos ab omnibus demptionibus Domini ab omnibus decimis vestris, quascumque acceperitis a filiis Israel : et dabitis de eis demptionem Domino Aaron sacerdoti.

29. Ab omnibus datis vestris demetis demptionem Domino, vel de omnibus primitiis quod sanctificatum est de eo.

30. Et dices ad eos : Cum dempseritis primitiam de eo, et computabitur Levitis tamquam genimen ab area, et tamquam genimen a torculari.

31. Et comedetis illud in omni loco vos et domus vestræ, quoniam merces hæc vobis est pro ministeriis vestris in tabernaculo testimonii.

32. Et propter hoc non accipietis peccatum, eo quod dempseritis primitiam ab eo : et sancta filiorum Israel non profanabitis, ut non moriamini.

CAPUT XIX.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen et Aaron, dicens :

2. Hæc est distinctio legis, quæcumque constituit Dominus, dicens : Loquere filiis Israel, et accipient ad te juvencam rufam sine vitio, quæ non habet in se vitium, et cui non est superpositum super eam jugum.

3. Et dabis eam ad Eleazarum sacerdotem, et ejicient eam extra castra in locum mundum, et occident eam in conspectu ejus.

4. Et accipiet Eleazar de sanguine ejus, et asperget contra faciem tabernaculi testimonii de sanguine ejus septies.

5. Et cremabunt eam in conspectu ejus : et pellis et carnes ejus et sanguis ejus cum stercore ejus comburetur.

6. Et accipiet sacerdos lignum cedrinum et hyssopum et coccinum, et immittent in medium combustionis juvencæ.

7. Et lavabit vestimenta sua sacerdos, et lavabit corpus suum aqua : et postea introibit in castra, et immundus erit sacerdos usque ad vesperam.

8. Et qui comburit eam lavabit vestimenta sua, et lavabit corpus suum, et immundus erit usque ad vesperam.

9. Et congregabit homo mundus cinerem juvencæ, et reponet extra castra in locum mundum : et erit synagogæ filiorum Israel in conservationem : aqua aspersionis purificatio est.

10. Et qui congregat cinerem juvencæ lavabit vestimenta sua, et immundus erit usque ad vesperam. Et erit filiis Israel, et proselytis qui apponuntur, legitimum æternum.

11. Qui tetigerit mortuum de omni anima hominis, immundus erit septem diebus.

12. Hic purificabitur die tertio et die septimo, et mundus erit : si autem non fuerit purificatus die tertio et die septimo, non erit mundus.

13. Omnis qui tetigerit mortuum ab omni anima hominis, si mortuus fuerit et non fuerit purificatus, tabernacu-

Κυρίου ἐμίανεν· ἐκτριβήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐξ Ἰσραὴλ, ὅτι ὕδωρ ῥαντισμοῦ οὐ περιεῤῥαντίσθη ἐπ' αὐτόν· ἀκάθαρτός ἐστιν· ἔτι ἡ ἀκαθαρσία αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἐστι.

14. Καὶ οὗτος ὁ νόμος· ἄνθρωπος ἐὰν ἀποθάνῃ ἐν οἰκίᾳ, πᾶς ὁ εἰςπορευόμενος εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ὅσα ἐστὶν ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἀκάθαρτα ἔσται ἑπτὰ ἡμέρας.

15. Καὶ πᾶν σκεῦος ἀνεῳγμένον ὅσα οὐχὶ δεσμὸν καταδέδεται ἐπ' αὐτῷ, ἀκάθαρτά ἐστι.

16. Καὶ πᾶς ὃς ἂν ἅψηται ἐπὶ προςώπου τοῦ πεδίου τραυματίου, ἢ νεκροῦ, ἢ ὀστέου ἀνθρωπίνου, ἢ μνήματος, ἑπτὰ ἡμέρας ἀκάθαρτος ἔσται.

17. Καὶ λήψονται τῷ ἀκαθάρτῳ ἀπὸ τῆς σποδιᾶς τῆς κατακεκαυμένης τοῦ ἁγνισμοῦ, καὶ ἐκχεοῦσιν ἐπ' αὐτὴν ὕδωρ ζῶν εἰς σκεῦος.

18. Καὶ λήψεται ὕσσωπον, καὶ βάψει εἰς τὸ ὕδωρ ἀνὴρ καθαρὸς, καὶ περιῤῥανεῖ ἐπὶ τὸν οἶκον, καὶ ἐπὶ τὰ σκεύη, καὶ ἐπὶ τὰς ψυχὰς, ὅσαι ἂν ὦσιν ἐκεῖ, καὶ ἐπὶ τὸν ἡμμένον τοῦ ὀστέου τοῦ ἀνθρωπίνου, ἢ τοῦ τραυματίου, ἢ τοῦ τεθνηκότος, ἢ τοῦ μνήματος.

19. Καὶ περιῤῥανεῖ ὁ καθαρὸς ἐπὶ τὸν ἀκάθαρτον ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ ἀφαγνισθήσεται τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

20. Καὶ ἄνθρωπος ὃς ἂν μιανθῇ, καὶ μὴ ἀφαγνισθῇ, ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ μέσου τῆς συναγωγῆς, ὅτι τὰ ἅγια Κυρίου ἐμίανεν, ὅτι ὕδωρ ῥαντισμοῦ οὐ περιεῤῥαντίσθη ἐπ' αὐτόν· ἀκάθαρτός ἐστι.

21. Καὶ ἔσται ὑμῖν νόμιμον αἰώνιον· καὶ ὁ περιῤῥαίνων ὕδωρ ῥαντισμοῦ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ· καὶ ὁ ἁπτόμενος τοῦ ὕδατος τοῦ ῥαντισμοῦ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

22. Καὶ παντὸς οὗ ἐὰν ἅψηται αὐτοῦ ὁ ἀκάθαρτος, ἀκάθαρτον ἔσται· καὶ ψυχὴ ἡ ἁπτομένη ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

1. Καὶ ἦλθον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πᾶσα ἡ συναγωγὴ εἰς τὴν ἔρημον Σὶν ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ, καὶ κατέμεινεν ὁ λαὸς ἐν Κάδης· καὶ ἐτελεύτησεν ἐκεῖ Μαριὰμ, καὶ ἐτάφη ἐκεῖ.

2. Καὶ οὐκ ἦν ὕδωρ τῇ συναγωγῇ, καὶ ἠθροίσθησαν ἐπὶ Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν,

3. καὶ ἐλοιδορεῖτο ὁ λαὸς πρὸς Μωϋσῆν, λέγοντες· Ὄφελον ἀπεθάνομεν ἐν τῇ ἀπωλείᾳ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν ἔναντι Κυρίου.

4. Καὶ ἱνατί ἀνηγάγετε τὴν συναγωγὴν Κυρίου εἰς τὴν ἔρημον ταύτην, ἀποκτεῖναι ἡμᾶς καὶ τὰ κτήνη ἡμῶν;

5. Καὶ ἱνατί τοῦτο; Ἀνηγάγετε ἡμᾶς ἐξ Αἰγύπτου, παραγενέσθαι εἰς τὸν τόπον τὸν πονηρὸν τοῦτον· τόπος οὗ οὐ σπείρεται, οὐδὲ συκαῖ, οὐδὲ ἄμπελοι, οὔτε ῥοαὶ, οὔτε ὕδωρ ἐστὶ πιεῖν.

6. Καὶ ἦλθε Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν ἀπὸ προσώπου τῆς συναγωγῆς ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον, καὶ ὤφθη ἡ δόξα Κυρίου πρὸς αὐτούς.

7. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

8. Λάβε τὴν ῥάβδον σου, καὶ ἐκκλησίασον τὴν συν-

lum Domini polluit : exterminabitur anima illa ex Israel, quoniam aqua aspersionis non circumaspersa est super eum : immundus est : adhuc immunditia ejus in eo est.

14. Et hæc est lex : homo si mortuus fuerit in domo, omnis ingrediens in domum, et quæcumque sunt in domo, immunda erunt septem diebus.

15. Et omne vas apertum quæcumque non habent alligaturam alligatam super eo, immunda sunt.

16. Et omnis qui tetigerit super faciem campi vulneratum, aut mortuum, aut os hominis, aut monumentum, septem diebus immundus erit.

17. Et sument immundo de cinere ejus quæ combusta est purificationis, et effundent super eam aquam viventem in vase.

18. Et sumet hyssopum, et tinget in aqua vir mundus, et circumasperget super domum, et super vasa, et super animas, quæcumque fuerint ibi, et super eum qui tetigit os hominis, aut cæsum, aut mortuum, aut monumentum.

19. Et circumasperget mundus super immundum in die tertio et in die septimo, et purificabitur die septimo, et lavabit vestimenta sua, et lavabit aqua, et immundus erit usque ad vesperam.

20. Et homo quicumque inquinatus fuerit, et non fuerit purificatus, exterminabitur anima illa de medio synagogæ, quoniam sancta Domini inquinavit, quoniam aqua aspersionis non circumaspersa est super eum : immundus est.

21. Et erit vobis legitimum sempiternum : et qui circumaspergit aquam aspersionis lavabit vestimenta sua : et qui tetigerit aquam aspersionis immundus erit usque ad vesperam.

22. Et omne quodcumque tetigerit illud immundus, immundum erit : et anima quæ tetigerit immunda erit usque ad vesperam.

CAPUT XX.

1. Et venerunt filii Israel omnis synagoga in desertum Sin in mense primo, et permansit populus in Cades : et mortua est ibi Maria, et sepulta est ibi.

2. Et non erat aqua ipsi synagogæ, et congregati sunt super Moysen et Aaron,

3. et maledixit populus erga Moysen, dicentes : Utinam mortui essemus in perditione fratrum nostrorum ante Dominum!

4. Et ut quid eduxistis synagogam Domini in desertum hoc, ad occidendos nos et pecora nostra?

5. Et quare hoc? Eduxistis nos de Ægypto, ut adveniremus in locum malum hunc : locus ubi non seminatur, neque ficus, neque vites, neque mala punica, neque aqua est ad bibendum.

6. Et venit Moyses et Aaron a facie synagogæ super ostium tabernaculi testimonii, et ceciderunt in faciem, et apparuit gloria Domini ad eos.

7. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

8. Sume virgam tuam, et convoca synagogam tu et

αγωγὴν σὺ καὶ Ἀαρὼν ὁ ἀδελφός σου, καὶ λαλήσατε πρὸς τὴν πέτραν ἐναντίον αὐτῶν, καὶ δώσει τὰ ὕδατα αὐτῆς, καὶ ἐξοίσετε αὐτοῖς ὕδωρ ἐκ τῆς πέτρας, καὶ ποτιεῖτε τὴν συναγωγὴν, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν.

9. Καὶ ἔλαβε Μωϋσῆς τὴν ῥάβδον τὴν ἀπέναντι Κυρίου, καθὰ συνέταξε Κύριος.

10. Καὶ ἐξεκκλησίασε Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν τὴν συναγωγὴν ἀπέναντι τῆς πέτρας, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἀκούσατέ μου, οἱ ἀπειθεῖς· Μὴ ἐκ τῆς πέτρας ταύτης ἐξάξομεν ὑμῖν ὕδωρ;

11. Καὶ ἐπάρας Μωϋσῆς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, ἐπάταξε τὴν πέτραν τῇ ῥάβδῳ δίς· καὶ ἐξῆλθεν ὕδωρ πολὺ, καὶ ἔπιεν ἡ συναγωγὴ, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν.

12. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρών· Ὅτι οὐκ ἐπιστεύσατε ἁγιάσαι με ἐναντίον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, διὰ τοῦτο οὐκ εἰςάξετε ὑμεῖς τὴν συναγωγὴν ταύτην εἰς τὴν γῆν ἣν δέδωκα αὐτοῖς.

13. Τοῦτο τὸ ὕδωρ Ἀντιλογίας, ὅτι ἐλοιδορήθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἔναντι Κυρίου, καὶ ἡγιάσθη ἐν αὐτοῖς.

14. Καὶ ἀπέστειλε Μωϋσῆς ἀγγέλους ἐκ Κάδης πρὸς βασιλέα Ἐδὼμ, λέγων· Τάδε λέγει ὁ ἀδελφός σου Ἰσραήλ· Σὺ ἐπίστῃ πάντα τὸν μόχθον τὸν εὑρόντα ἡμᾶς.

15. Καὶ κατέβησαν οἱ πατέρες ἡμῶν εἰς Αἴγυπτον, καὶ παρῳκήσαμεν ἐν Αἰγύπτῳ ἡμέρας πλείους, καὶ ἐκάκωσαν ἡμᾶς οἱ Αἰγύπτιοι καὶ τοὺς πατέρας ἡμῶν.

16. Καὶ ἀνεβοήσαμεν πρὸς Κύριον, καὶ εἰςήκουσε Κύριος τῆς φωνῆς ἡμῶν, καὶ ἀποστείλας ἄγγελον ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐξ Αἰγύπτου· καὶ νῦν ἐσμὲν ἐν Κάδης πόλει, ἐκ μέρους τῶν ὁρίων σου.

17. Παρελευσόμεθα διὰ τῆς γῆς σου· οὐ διελευσόμεθα δι' ἀγρῶν, οὐδὲ δι' ἀμπελώνων, οὐδὲ πιόμεθα ὕδωρ ἐκ λάκκου σου· ὁδῷ βασιλικῇ πορευσόμεθα· οὐκ ἐκκλινοῦμεν δεξιὰ οὐδὲ εὐώνυμα, ἕως ἂν παρέλθωμεν τὰ ὅριά σου.

18. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ἐδώμ· Οὐ διελεύσῃ δι' ἐμοῦ· εἰ δὲ μὴ, ἐν πολέμῳ ἐξελεύσομαι εἰς συνάντησίν σοι.

19. Καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ· Παρὰ τὸ ὄρος παρελευσόμεθα· ἐὰν δὲ τοῦ ὕδατός σου πίωμεν ἐγώ τε καὶ τὰ κτήνη μου, δώσω τιμήν σοι· ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα οὐδέν ἐστι· παρὰ τὸ ὄρος παρελευσόμεθα.

20. Ὁ δὲ εἶπεν· Οὐ διελεύσῃ δι' ἐμοῦ. Καὶ ἐξῆλθεν Ἐδὼμ εἰς συνάντησιν αὐτῷ ἐν ὄχλῳ βαρεῖ, καὶ ἐν χειρὶ ἰσχυρᾷ.

21. Καὶ οὐκ ἠθέλησεν Ἐδὼμ δοῦναι τῷ Ἰσραὴλ παρελθεῖν διὰ τῶν ὁρίων αὐτοῦ· καὶ ἐξέκλινεν Ἰσραὴλ ἀπ' αὐτοῦ.

22. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Κάδης, καὶ παρεγένοντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πᾶσα ἡ συναγωγὴ εἰς Ὢρ τὸ ὄρος.

23. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν ἐν Ὢρ τῷ ὄρει ἐπὶ τῶν ὁρίων γῆς Ἐδὼμ, λέγων·

24. Προςτεθήτω Ἀαρὼν πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ, ὅτι οὐ μὴ εἰςέλθητε εἰς τὴν γῆν ἣν δέδωκα τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, διότι παρωξύνατέ με ἐπὶ τοῦ ὕδατος τῆς λοιδορίας.

25. Λάβε τὸν Ἀαρὼν καὶ Ἐλεάζαρ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ ἀναβίβασον αὐτοὺς εἰς Ὢρ τὸ ὄρος, ἔναντι πάσης τῆς συναγωγῆς.

26. Καὶ ἔκδυσον Ἀαρὼν τὴν στολὴν αὐτοῦ, καὶ ἔνδυσον Ἐλεάζαρ τὸν υἱὸν αὐτοῦ· καὶ Ἀαρὼν προςτεθεὶς ἀποθανέτω ἐκεῖ.

Aaron frater tuus, et loquimini ad petram coram eis, et dabit aquas suas, et proferetis eis aquam de petra, et potabitis synagogam et pecora eorum.

9. Et sumpsit Moyses virgam quæ ante Dominum, sicut præcepit Dominus.

10. Et evocavit Moyses et Aaron synagogam ante petram, et dixit ad eos : Audite me, increduli : Numquid ex petra hac educemus vobis aquam?

11. Et extollens Moyses manum suam, percussit petram virga bis : et exiit aqua multa; et bibit synagoga, et pecora eorum.

12. Et dixit Dominus ad Moysen et Aaron : Quia non credidistis sanctificare me in conspectu filiorum Israel, propterea non inducetis vos synagogam hanc in terram quam dedi eis.

13. Hæc aqua Contradictionis, quia maledixerunt filii Israel ante Dominum, et sanctificatus est in ipsis.

14. Et misit Moyses nuntios e Cades ad regem Edom, dicens : Hæc ait frater tuus Israel : Tu nosti omnem laborem qui invenit nos.

15. Et descenderunt patres nostri in Ægyptum, et incolæ fuimus in Ægypto dies plures, et afflixerunt nos Ægyptii et patres nostros.

16. Et exclamavimus ad Dominum, et exaudivit Dominus vocem nostram, et mittens angelum eduxit nos de Ægypto : et nunc sumus in Cades civitate, a parte finium tuorum.

17. Transibimus per terram tuam : non pertransibimus per agros, neque per vineas, neque bibemus aquam de lacu tuo : via regia ibimus : non declinabimus in dextera neque in sinistra, quoadusque præterierimus fines tuos.

18. Et dixit ad eum Edom : Non pertransibis per me : si autem non, in bello egrediar in occursum tibi.

19. Et dicunt ei filii Israel : Juxta montem transibimus : si autem de aqua tua biberimus et ego et pecora mea, dabo pretium tibi : sed res nulla est : juxta montem transibimus.

20. At ille dixit : Non pertransibis per me. Et exiit Edom obviam ei in turba gravi, et in manu forti.

21. Et non voluit Edom dare ipsi Israel transire per fines suos : et declinavit Israel ab eo.

22. Et promoverunt e Cades, et advenerunt filii Israel omnis synagoga in Or montem.

23. Et dixit Dominus ad Moysen et Aaron in Or monte super fines terræ Edom, dicens :

24. Apponatur Aaron ad populum suum, et non introibitis in terram quam dedi filiis Israel, quoniam exacerbastis me super aquam maledictionis.

25. Sume Aaron et Eleazarum filium ejus, et fac eos ascendere in Or montem, coram omni synagoga.

26. Et exue Aaron stola ejus, et indue Eleazarum filium ejus : et Aaron appositus moriatur ibi.

27. Καὶ ἐποίησε Μωϋσῆς καθὰ συνέταξε Κύριος αὐτῷ· καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὸν εἰς Ὢρ τὸ ὄρος ἐναντίον πάσης τῆς συναγωγῆς.

27. Et fecit Moyses sicut constituit Dominus ei : et ascendere eum fecit in Or montem, coram omni synagoga.

28. Καὶ ἐξέδυσε τὸν Ἀαρὼν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἐνέδυσεν αὐτὰ Ἐλεάζαρ τὸν υἱὸν αὐτοῦ· καὶ ἀπέθανεν Ἀαρὼν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους. Καὶ κατέβη Μωϋσῆς καὶ Ἐλεάζαρ ἐκ τοῦ ὄρους·

28. Et exuit Aaron vestimentis ejus, et induit ea Eleazarum filium ejus : et mortuus est Aaron super cacumen montis. Et descendit Moyses et Eleazar de monte :

29. καὶ εἶδε πᾶσα ἡ συναγωγὴ ὅτι ἀπελύθη Ἀαρών· καὶ ἔκλαυσαν τὸν Ἀαρὼν τριάκοντα ἡμέρας πᾶς οἶκος Ἰσραήλ.

29. et vidit omnis synagoga quia dimissus est Aaron : et fleverunt Aaron triginta dies omnis domus Israel.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

CAPUT XXI.

1. Καὶ ἤκουσεν ὁ Χαναναῖος βασιλεὺς Ἀρὰδ ὁ κατοικῶν κατὰ τὴν ἔρημον, ὅτι ἦλθεν Ἰσραὴλ ὁδὸν Ἀθαρεὶν, καὶ ἐπολέμησε πρὸς Ἰσραὴλ, καὶ κατεπροενόμευσεν ἐξ αὐτῶν αἰχμαλωσίαν.

1. Et audivit Chananæus rex Arad qui habitabat ad desertum, quia venit Israel viam Atharin, et bellavit adversus Israel, et prædatus est ex eis captivitatem.

2. Καὶ ηὔξατο Ἰσραὴλ εὐχὴν Κυρίῳ, καὶ εἶπεν· Ἐάν μοι παραδῷς τὸν λαὸν τοῦτον ὑποχείριον, ἀναθεματιῶ αὐτὸν καὶ τὰς πόλεις αὐτοῦ.

2. Et vovit Israel votum Domino, et dixit : Si mihi tradideris populum istum subjectum, anathemabo illum et civitates ejus.

3. Καὶ εἰσήκουσε Κύριος τῆς φωνῆς Ἰσραὴλ, καὶ παρέδωκε τὸν Χαναναῖον ὑποχείριον αὐτοῦ· καὶ ἀνεθεμάτισεν αὐτὸν καὶ τὰς πόλεις αὐτοῦ. Καὶ ἐπεκάλεσαν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Ἀνάθεμα.

3. Et exaudivit Dominus vocem Israel, et tradidit Chananæum subjectum ejus : et anathemavit eum et civitates ejus. Et vocatum est nomen loci illius, Anathema.

4. Καὶ ἀπάραντες ἐξ Ὢρ τοῦ ὄρους ὁδὸν ἐπὶ θάλασσαν ἐρυθρὰν, περιεκύκλωσαν γῆν Ἐδώμ· καὶ ὠλιγοψύχησεν ὁ λαὸς ἐν τῇ ὁδῷ,

4. Et promoventes ex Or monte viam ad mare rubrum, circumierunt terram Edom : et animum abjecit populus in via,

5. καὶ κατελάλει ὁ λαὸς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ κατὰ Μωϋσῆ, λέγοντες· Ἱνατί τοῦτο; Ἐξήγαγες ἡμᾶς ἐξ Αἰγύπτου, ἀποκτεῖναι ἐν τῇ ἐρήμῳ· ὅτι οὐκ ἔστιν ἄρτος οὐδὲ ὕδωρ. Ἡ δὲ ψυχὴ ἡμῶν προσώχθισεν ἐν τῷ ἄρτῳ τῷ διακένῳ τούτῳ.

5. et detrahebat populus ad Deum et adversus Moysen, dicentes : Ut quid hoc? Eduxisti nos de Ægypto, ad occidendum in deserto : quoniam non est panis neque aqua. Anima autem nostra exhorruit in pane inani hoc.

6. Καὶ ἀπέστειλε Κύριος εἰς τὸν λαὸν τοὺς ὄφεις τοὺς θανατοῦντας, καὶ ἔδακνον τὸν λαὸν, καὶ ἀπέθανε λαὸς πολὺς τῶν υἱῶν Ἰσραήλ·

6. Et misit Dominus in populum serpentes mortem afferentes, et mordebant populum, et mortuus est populus multus de filiis Israel :

7. καὶ παραγενόμενος ὁ λαὸς πρὸς Μωϋσῆν, ἔλεγον· Ὅτι ἡμάρτομεν, ὅτι κατελαλήσαμεν κατὰ τοῦ Κυρίου καὶ κατὰ σοῦ· εὖξαι οὖν πρὸς Κύριον, καὶ ἀφελέτω ἀφ' ἡμῶν τὸν ὄφιν.

7. et adveniens populus ad Moysen, dicebant : Quia peccavimus, quia male locuti sumus contra Dominum et contra te : ora ergo ad Deum, et auferat a nobis serpentem.

8. Καὶ ηὔξατο Μωϋσῆς πρὸς Κύριον περὶ τοῦ λαοῦ, καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ποίησον σεαυτῷ ὄφιν, καὶ θὲς αὐτὸν ἐπὶ σημείου· καὶ ἔσται ἐὰν δάκῃ ὄφις ἄνθρωπον, πᾶς ὁ δεδηγμένος ἰδὼν αὐτὸν ζήσεται.

8. Et oravit Moyses ad Dominum pro populo, et dixit Dominus ad Moysen : Fac tibi serpentem, et pone eum super signum : et erit si momorderit serpens hominem, omnis qui morsus fuerit aspiciens eum vivet.

9. Καὶ ἐποίησε Μωϋσῆς ὄφιν χαλκοῦν, καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ σημείου· καὶ ἐγένετο ὅταν ἔδακνεν ὄφις ἄνθρωπον, καὶ ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὸν ὄφιν τὸν χαλκοῦν, καὶ ἔζη.

9. Et fecit Moyses serpentem æneum, et statuit eum super signum : et factum est quando momordit serpens hominem, et aspexit in serpentem æneum, et vivebat.

10. Καὶ ἀπῆραν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ παρενέβαλον ἐν Ὠβώθ.

10. Et promoverunt filii Israel, et castrametati sunt in Oboth.

11. Καὶ ἐξάραντες ἐξ Ὠβώθ, καὶ παρενέβαλον ἐν Ἀχαλγαὶ ἐκ τοῦ πέραν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἥ ἐστι κατὰ πρόσωπον Μωὰβ, κατ' ἀνατολὰς ἡλίου.

11. Et elevantes ex Oboth, et castra collocaverunt in Achalgai trans in eremo, quæ est ad faciem Moab, ad ortum solis.

12. Καὶ ἐκεῖθεν ἀπῆραν, καὶ παρενέβαλον εἰς φάραγγα Ζαρέδ.

12. Et inde promoverunt, et castrametati sunt in convalle Zared.

13. Καὶ ἐκεῖθεν ἀπάραντες παρενέβαλον εἰς τὸ πέραν Ἀρνῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, τὸ ἐξέχον ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν Ἀμοῤῥαίων· ἔστι γὰρ Ἀρνῶν ὅρια Μωὰβ, ἀναμέσον Μωὰβ καὶ ἀναμέσον τοῦ Ἀμοῤῥαίου.

13. Et inde promoventes castrametati sunt trans Arnon in eremo, quod extat a limitibus Amorrhæorum : est enim Arnon limes Moab, inter Moab et inter Amorrhæum.

14. Διὰ τοῦτο λέγεται ἐν βιβλίῳ· Πόλεμος τοῦ Κυρίου τὴν Ζωὸβ ἐφλόγισε, καὶ τοὺς χειμάῤῥους Ἀρνῶν,

14. Propterea dicitur in libro : Bellum Domini ipsam Zoob inflammavit, et torrentes Arnon,

15. καὶ τοὺς χειμάῤῥους κατέστησε κατοικίσαι Ἤρ· καὶ πρόσκειται τοῖς ὁρίοις Μωάβ.

16. Καὶ ἐκεῖθεν τὸ φρέαρ· Τοῦτο φρέαρ ὃ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Συνάγαγε τὸν λαὸν, καὶ δώσω αὐτοῖς ὕδωρ πιεῖν.

17. Τότε ᾖσεν Ἰσραὴλ τὸ ᾆσμα τοῦτο ἐπὶ τοῦ φρέατος· Ἐξάρχετε αὐτῷ φρέαρ,

18. ὤρυξαν αὐτὸ ἄρχοντες, ἐξελατόμησαν αὐτὸ βασιλεῖς ἐθνῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτῶν, ἐν τῷ κυριεῦσαι αὐτῶν. Καὶ ἀπὸ φρέατος εἰς Μανθαναεὶν,

19. καὶ ἀπὸ Μανθαναεὶν εἰς Νααλιὴλ, καὶ ἀπὸ Νααλιὴλ εἰς Βαμὼθ,

20. καὶ ἀπὸ Βαμὼθ εἰς Ἰανὴν ἥ ἐστιν ἐν τῷ πεδίῳ Μωὰβ ἀπὸ κορυφῆς τοῦ λελαξευμένου, τὸ βλέπον κατὰ πρόσωπον τῆς ἐρήμου.

21. Καὶ ἀπέστειλε Μωϋσῆς πρέσβεις πρὸς Σηὼν βασιλέα Ἀμοῤῥαίων, λόγοις εἰρηνικοῖς, λέγων·

22. Παρελευσόμεθα διὰ τῆς γῆς σου, τῇ ὁδῷ πορευσόμεθα· οὐκ ἐκκλινοῦμεν οὔτε εἰς ἀγρὸν, οὔτε εἰς ἀμπελῶνα· οὐ πιόμεθα ὕδωρ ἐκ φρέατός σου· ὁδῷ βασιλικῇ πορευσόμεθα, ἕως παρέλθωμεν τὰ ὅριά σου.

23. Καὶ οὐκ ἔδωκε Σηὼν τῷ Ἰσραὴλ παρελθεῖν διὰ τῶν ὁρίων αὐτοῦ· καὶ συνήγαγε Σηὼν πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθε παρατάξασθαι τῷ Ἰσραὴλ εἰς τὴν ἔρημον, καὶ ἦλθεν εἰς Ἰασσὰ, καὶ παρετάξατο τῷ Ἰσραήλ.

24. Καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν Ἰσραὴλ φόνῳ μαχαίρας, καὶ κατεκυρίευσαν τῆς γῆς αὐτοῦ ἀπὸ Ἀρνῶν ἕως Ἰαβὸκ, ἕως υἱῶν Ἀμμών· ὅτι Ἰαζὴρ ὅρια υἱῶν Ἀμμών ἐστι.

25. Καὶ ἔλαβεν Ἰσραὴλ πάσας τὰς πόλεις ταύτας, καὶ κατῴκησεν Ἰσραὴλ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι τῶν Ἀμοῤῥαίων ἐν Ἐσεβὼν, καὶ ἐν πάσαις ταῖς συγκυρούσαις αὐτῇ·

26. ἔστι γὰρ Ἐσεβὼν, πόλις Σηὼν τοῦ βασιλέως τῶν Ἀμοῤῥαίων ἐστίν. Καὶ οὗτος ἐπολέμησε βασιλέα Μωὰβ τὸ πρότερον· καὶ ἔλαβον πᾶσαν τὴν γῆν αὐτοῦ ἀπὸ Ἀροὴρ ἕως Ἀρνῶν.

27. Διὰ τοῦτο ἐροῦσιν οἱ αἰνιγματισταί· Ἔλθετε εἰς Ἐσεβὼν, ἵνα οἰκοδομηθῇ καὶ κατασκευασθῇ πόλις Σηὼν,

28. ὅτι πῦρ ἐξῆλθεν ἐξ Ἐσεβὼν, φλὸξ ἐκ πόλεως Σηὼν, καὶ κατέφαγεν ἕως Μωὰβ, καὶ κατέπιε στήλας Ἀρνῶν.

29. Οὐαί σοι, Μωὰβ, ἀπώλου, λαὸς Χαμώς· ἀπεδόθησαν οἱ υἱοὶ αὐτῶν διασώζεσθαι, καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν αἰχμάλωτοι τῷ βασιλεῖ τῶν Ἀμοῤῥαίων Σηὼν,

30. καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν ἀπολεῖται Ἐσεβὼν ἕως Δαιβών· καὶ αἱ γυναῖκες ἔτι προσεξέκαυσαν πῦρ ἐπὶ Μωάβ.

31. Κατῴκησε δὲ Ἰσραὴλ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι τῶν Ἀμοῤῥαίων.

32. Καὶ ἀπέστειλε Μωϋσῆς κατασκέψασθαι τὴν Ἰαζὴρ, καὶ κατελάβοντο αὐτὴν, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ ἐξέβαλον τὸν Ἀμοῤῥαῖον τὸν κατοικοῦντα ἐκεῖ.

33. Καὶ ἐπιστρέψαντες ἀνέβησαν ὁδὸν τὴν εἰς Βασάν· καὶ ἐξῆλθεν Ὢγ βασιλεὺς τῆς Βασὰν εἰς συνάντησιν αὐτοῖς, καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ εἰς πόλεμον εἰς Ἐδραείν.

34. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Μὴ φοβηθῇς

15. et torrentes constituit inhabitare Er : et adjacet finibus Moab.

16. Et inde puteus : Hic est puteus quem dixit Dominus ad Moysen : Congrega populum, et dabo eis aquam bibere.

17. Tunc cecinit Israel canticum hoc super puteum : Præcinite illi puteum,

18. foderunt illum principes, excuderunt illum reges gentium in regno ipsorum, dum dominarentur eis. Et a puteo in Manthanain,

19. et a Manthanain in Naaliel, et a Naaliel in Bamoth,

20. et a Bamoth in Ianen quæ est in campo Moab a vertice excisi, quod spectat ad faciem deserti.

21. Et misit Moyses legatos ad Seon regem Amorrhæorum, verbis pacificis, dicens :

22. Transibimus per terram tuam, via incedemus : non declinabimus neque in agrum, neque in vineam : non bibemus aquam de puteo tuo : via regia incedemus, quoadusque transierimus fines tuos.

23. Et non dedit Seon ipsi Israel transire per fines suos; et congregavit Seon omnem populum suum, et exiit congredi cum Israel in desertum, et venit in Jassa, et congressus est cum Israel.

24. Et percussit eum Israel nece gladii, et dominati sunt terræ ejus ab Arnon usque Jaboc, usque ad filios Ammon : quoniam Iazer termini filiorum Ammon sunt.

25. Et cepit Israel omnes civitates has, et habitavit Israel in omnibus civitatibus Amorrhæorum in Esebon, et in omnibus pertinentibus ad eam :

26. est enim Esebon, civitas Seon regis Amorrhæorum est. Et hic debellaverat regem Moab antea : et ceperant omnem terram ejus ab Aroer usque Arnon.

27. Propterea dicent ænigmatistæ : Venite in Esebon, ut ædificetur et construatur civitas Seon,

28. quoniam ignis processit de Esebon, flamma de civitate Seon, et devoravit usque Moab, et absorbuit columnas Arnon.

29. Væ tibi, Moab! periisti, popule Chamos! Venditi sunt filii eorum ut servarentur, et filiæ eorum captivæ regi Amorrhæorum Seon,

30. et semen eorum peribit Esebon usque Dæbon : et mulieres adhuc succenderunt ignem in Moab.

31. Habitavit autem Israel in omnibus civitatibus Amorrhæorum.

32. Et misit Moyses ad considerandam Iazer, et ceperunt eam et vicos ejus, et ejecerunt Amorrhæum habitantem ibi.

33. Et revertentes ascenderunt viam quæ in Basan : et exiit Og rex Basan in occursum eis, et omnis populus ejus in prælium in Edrain.

34. Et dixit Dominus ad Moysen : Ne timueris eum, quo-

αὐτὸν, ὅτι εἰς τὰς χεῖράς σου παραδέδωκα αὐτὸν, καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν αὐτοῦ, καὶ ποιήσεις αὐτῷ καθὼς ἐποίησας τῷ Σηὼν βασιλεῖ τῶν Ἀμοῤῥαίων, ὃς κατῴκει ἐν Ἐσεβῶν.

35. Καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ, ἕως τοῦ μὴ καταλιπεῖν αὐτοῦ ζωγρεῖαν, καὶ ἐκληρονόμησαν τὴν γῆν αὐτοῦ.

niam in manus tuas tradidi eum, et omnem populum ejus, et omnem terram ejus, et facies ei sicut fecisti Seon regi Amorrhæorum, qui habitabat in Esebon.

35. Et percussit eum, et filios ejus, et omnem populum ejus, eo usque ut non relinqueretur de eo vivens, et hæreditaverunt terram ejus.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

1. Καὶ ἀπάραντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ παρενέβαλον ἐπὶ δυσμῶν Μωὰβ παρὰ τὸν Ἰορδάνην κατὰ Ἱεριχώ.

2. Καὶ ἰδὼν Βαλὰκ υἱὸς Σεπφὼρ πάντα ὅσα ἐποίησεν Ἰσραὴλ τῷ Ἀμοῤῥαίῳ,

3. καὶ ἐφοβήθη Μωὰβ τὸν λαὸν σφόδρα, ὅτι πολλοὶ ἦσαν, καὶ προςώχθισε Μωὰβ ἀπὸ προςώπου υἱῶν Ἰσραήλ.

4. Καὶ εἶπε Μωὰβ τῇ γερουσίᾳ Μαδιάμ· Νῦν ἐκλείξει ἡ συναγωγὴ αὕτη πάντας τοὺς κύκλῳ ἡμῶν, ὡςεὶ ἐκλείξαι ὁ μόσχος τὰ χλωρὰ ἐκ τοῦ πεδίου. Καὶ Βαλὰκ υἱὸς Σεπφὼρ βασιλεὺς Μωὰβ ἦν κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον·

5. καὶ ἀπέστειλε πρέσβεις πρὸς Βαλαὰμ υἱὸν Βεὼρ Φαθουρὰ, ὅ ἐστιν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ γῆς υἱῶν λαοῦ αὐτοῦ, καλέσαι αὐτὸν, λέγων· Ἰδοὺ λαὸς ἐξελήλυθεν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἰδοὺ κατεκάλυψε τὴν ὄψιν τῆς γῆς, καὶ οὗτος ἐγκάθηται ἐχόμενός μου.

6. Καὶ νῦν δεῦρο, ἄρασαί μοι τὸν λαὸν τοῦτον, ὅτι ἰσχύει οὗτος ἢ ἡμεῖς, ἐὰν δυνώμεθα πατάξαι ἐξ αὐτῶν, καὶ ἐκβαλῶ αὐτοὺς ἐκ τῆς γῆς· ὅτι οἶδα οὓς ἐὰν εὐλογήσῃς σὺ, εὐλόγηνται, καὶ οὓς ἂν καταράσῃ σὺ, κεκατήρανται.

7. Καὶ ἐπορεύθη ἡ γερουσία Μωὰβ, καὶ ἡ γερουσία Μαδιὰμ, καὶ τὰ μαντεῖα ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, καὶ ἦλθον πρὸς Βαλαὰμ, καὶ εἶπαν αὐτῷ τὰ ῥήματα Βαλάκ.

8. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Καταλύσατε αὐτοῦ τὴν νύκτα, καὶ ἀποκριθήσομαι ὑμῖν πράγματα ἃ ἂν λαλήσῃ Κύριος πρὸς μέ. Καὶ κατέμειναν οἱ ἄρχοντες Μωὰβ παρὰ Βαλαάμ.

9. Καὶ ἦλθεν ὁ Θεὸς πρὸς Βαλαὰμ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Τί οἱ ἄνθρωποι οὗτοι παρὰ σοί;

10. Καὶ εἶπε Βαλαὰμ πρὸς τὸν Θεόν· Βαλὰκ υἱὸς Σεπφὼρ βασιλεὺς Μωὰβ ἀπέστειλεν αὐτοὺς πρὸς μὲ, λέγων·

11. Ἰδοὺ λαὸς ἐξελήλυθεν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ κεκάλυφεν τὴν ὄψιν τῆς γῆς, καὶ οὗτος ἐγκάθηται ἐχόμενός μου· καὶ νῦν δεῦρο, ἄρασαί μοι αὐτὸν, εἰ ἄρα δυνήσομαι πατάξαι αὐτὸν, καὶ ἐκβαλῶ αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς.

12. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς πρὸς Βαλαάμ· Οὐ πορεύσῃ μετ' αὐτῶν, οὐδὲ καταράσῃ τὸν λαόν· ἔστι γὰρ εὐλογημένος.

13. Καὶ ἀναστὰς Βαλαὰμ τοπρωὶ εἶπε τοῖς ἄρχουσι Βαλάκ· Ἀποτρέχετε πρὸς τὸν κύριον ὑμῶν· οὐκ ἀφίησί με ὁ Θεὸς πορεύεσθαι μεθ' ὑμῶν.

14. Καὶ ἀναστάντες οἱ ἄρχοντες Μωὰβ ἦλθον πρὸς Βαλὰκ, καὶ εἶπαν· Οὐ θέλει Βαλαὰμ πορευθῆναι μεθ' ἡμῶν.

15. Καὶ προςέθετο Βαλὰκ ἔτι ἀποστεῖλαι ἄρχοντας πλείους, καὶ ἐντιμοτέρους τούτων,

16. καὶ ἦλθον πρὸς Βαλαὰμ, καὶ λέγουσιν αὐτῷ·

CAPUT XXII.

1. Et promoventes filii Israel castrametati sunt ad occidentem Moab juxta Jordanem contra Jericho.

2. Et ut vidit Balac filius Sephor omnia quæcumque fecerat Israel Amorrhæo,

3. et Moab timuit populum illum valde, quoniam multi erant, et exhorruit Moab a facie filiorum Israel.

4. Et dixit Moab senioribus Madiam : Nunc ablinget synagoga hæc omnes qui in circuitu nostro, sicut ablingeret vitulus virentia de campo. Et Balac filius Sephor rex Moab erat in tempore illo :

5. et misit legatos ad Balaam filium Beor in Phatura, quod est super flumen terræ filiorum populi illius, ad vocandum eum, dicens : Ecce populus exivit de Ægypto, et ecce cooperuit aspectum terræ, et hic sedet juxta me.

6. Et nunc veni, maledic mihi populum istum, quoniam prævalet hic quam nos, si possimus percutere de eis, et ejiciam eos de terra : quia scio quoscumque benedixeris tu, benedicti sunt, et quoscumque maledixeris tu, maledicti sunt.

7. Et iverunt seniores Moab, et seniores Madiam, et divinationes in manibus eorum, et venerunt ad Balaam, et dixerunt ei verba Balac.

8. Et dixit ad eos : Quiescite hic nocte, et respondebo vobis res quascumque locutus fuerit Dominus ad me. Et manserunt principes Moab apud Balaam.

9. Et venit Deus ad Balaam, et dixit ei : Quid homines isti qui penes te?

10. Et dixit Balaam ad Deum : Balac filius Sephor rex Moab misit eos ad me, dicens :

11. Ecce populus exiit de Ægypto, et cooperuit faciem terræ, et hic sedet juxta me : et nunc veni, et maledic mihi eum, si forte potero percutere eum, et ejiciam eum de terra.

12. Et dixit Deus ad Balaam : Non eas cum illis, neque maledicas populum : est enim benedictus.

13. Et exurgens Balaam mane dixit principibus Balac : Revertite ad dominum vestrum : non sinit me Deus ire vobiscum.

14. Et exsurgentes principes Moab venerunt ad Balac, et dixerunt : Non vult Balaam ire nobiscum.

15. Et adjecit adhuc Balac mittere principes plures, et honoratiores istis,

16. et venerunt ad Balaam, et dicunt ei : Hæc dicit

Τάδε λέγει Βαλὰκ ὁ τοῦ Σεπφώρ· Ἀξιῶ σε, μὴ ὀκνήσῃς ἐλθεῖν πρός με·

17. ἐντίμως γὰρ τιμήσω σε, καὶ ὅσα ἐὰν εἴπῃς, ποιήσω σοι· καὶ δεῦρο, ἐπικατάρασαί μοι τὸν λαὸν τοῦτον.

18. Καὶ ἀπεκρίθη Βαλαὰμ, καὶ εἶπε τοῖς ἄρχουσι Βαλάκ· Ἐὰν δῷ μοι Βαλὰκ πλήρη τὸν οἶκον αὐτοῦ ἀργυρίου καὶ χρυσίου, οὐ δυνήσομαι παραβῆναι τὸ ῥῆμα Κυρίου τοῦ Θεοῦ, ποιῆσαι αὐτὸ μικρὸν ἢ μέγα ἐν τῇ διανοίᾳ μου.

19. Καὶ νῦν ὑπομείνατε αὐτοῦ καὶ ὑμεῖς τὴν νύκτα ταύτην, καὶ γνώσομαι τί προςθήσει Κύριος λαλῆσαι πρός με.

20. Καὶ ἦλθεν ὁ Θεὸς πρὸς Βαλαὰμ νυκτὸς, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Εἰ καλέσαι σε πάρεισιν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι, ἀναστὰς ἀκολούθησον αὐτοῖς· ἀλλὰ τὸ ῥῆμα ὃ ἐὰν λαλήσω πρὸς σὲ, τοῦτο ποιήσεις.

21. Καὶ ἀναστὰς Βαλαὰμ τοπρωῒ ἐπέσαξε τὴν ὄνον αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθη μετὰ τῶν ἀρχόντων Μωάβ.

22. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ ὁ Θεὸς, ὅτι ἐπορεύθη αὐτός· καὶ ἀνέστη ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ διαβαλεῖν αὐτόν· καὶ αὐτὸς ἐπιβεβήκει ἐπὶ τῆς ὄνου αὐτοῦ, καὶ οἱ δύο παῖδες αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ.

23. Καὶ ἰδοῦσα ἡ ὄνος τὸν ἄγγελον τοῦ Θεοῦ ἀνθεστηκότα ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ τὴν ῥομφαίαν ἐσπασμένην ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐξέκλινεν ἡ ὄνος ἐκ τῆς ὁδοῦ, καὶ ἐπορεύετο εἰς τὸ πεδίον. Καὶ ἐπάταξε τὴν ὄνον ἐν τῇ ῥάβδῳ αὐτοῦ, τοῦ εὐθῦναι αὐτὴν ἐν τῇ ὁδῷ.

24. Καὶ ἔστη ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ ἐν ταῖς αὔλαξι τῶν ἀμπέλων· φραγμὸς ἐντεῦθεν καὶ φραγμὸς ἐντεῦθεν.

25. Καὶ ἰδοῦσα ἡ ὄνος τὸν ἄγγελον τοῦ Θεοῦ, προςέθλιψεν ἑαυτὴν πρὸς τὸν τοῖχον, καὶ ἀπέθλιψε τὸν πόδα Βαλαὰμ πρὸς τὸν τοῖχον. Καὶ προςέθετο ἔτι μαστίξαι αὐτήν.

26. Καὶ προςέθετο ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀπελθὼν ὑπέστη ἐν τόπῳ στενῷ, εἰς ὃν οὐκ ἦν ἐκκλῖναι δεξιὰν οὐδὲ ἀριστεράν.

27. Καὶ ἰδοῦσα ἡ ὄνος τὸν ἄγγελον τοῦ Θεοῦ συνεκάθισεν ὑποκάτω Βαλαάμ· καὶ ἐθυμώθη Βαλαὰμ, καὶ ἔτυπτε τὴν ὄνον τῇ ῥάβδῳ.

28. Καὶ ἤνοιξεν ὁ Θεὸς τὸ στόμα τῆς ὄνου, καὶ λέγει τῷ Βαλαάμ· Τί ἐποίησά σοι, ὅτι πέπαικάς με τρίτον τοῦτο;

29. Καὶ εἶπε Βαλαὰμ τῇ ὄνῳ· Ὅτι ἐμπέπαιχάς μοι, καὶ εἰ εἶχον μάχαιραν ἐν τῇ χειρὶ, ἤδη ἂν ἐξεκέντησά σε.

30. Καὶ λέγει ἡ ὄνος τῷ Βαλαάμ· Οὐκ ἐγὼ ἡ ὄνος σου, ἐφ' ἧς ἐπέβαινες ἀπὸ νεότητός σου ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας; μὴ ὑπεροράσει ὑπεριδοῦσα ἐποίησά σοι οὕτως; Ὁ δὲ εἶπεν· Οὐχί.

31. Ἀπεκάλυψε δὲ ὁ Θεὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς Βαλαὰμ, καὶ ὁρᾷ τὸν ἄγγελον Κυρίου ἀνθεστηκότα ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ τὴν μάχαιραν ἐσπασμένην ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ κύψας προςεκύνησε τῷ προσώπῳ αὐτοῦ.

32. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ· Διατί ἐπάταξας τὴν ὄνον σου τοῦτο τρίτον; Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐξῆλθον εἰς διαβολήν σου, ὅτι οὐκ ἀστεία ἡ ὁδός σου ἐναντίον μου, καὶ ἰδοῦσά με ἡ ὄνος ἐξέκλινεν ἀπ' ἐμοῦ τρίτον τοῦτο·

33. καὶ εἰ μὴ ἐξέκλινεν, νῦν οὖν σὲ μὲν ἀπέκτεινα, ἐκείνην δ' ἂν περιεποιησάμην.

Balac filius Sephor : Oro te, ne cuncteris venire ad me :

17. honorate enim honorabo te, et quæcumque dixeris, faciam tibi : et veni, maledic mihi populum hunc.

18. Et respondit Balaam, et dixit principibus Balac : Si dederit mihi Balac plenam domum suam argento et auro, non potero prævaricare verbum Domini, faciendo illud pusillum vel magnum in mente mea.

19. Et nunc sustinete hic et vos nocte hac, et sciam quid adjiciet Deus loqui ad me.

20. Et venit Deus ad Balaam nocte, et ait illi : Si vocare te venerunt homines hi, exsurgens sequere eos : sed verbum quodcumque locutus fuero ad te, hoc facies.

21. Et exsurgens Balaam mane stravit asinam suam, et abiit cum principibus Moab.

22. Et iratus est animatione Deus, quia ibat ipse : et insurrexit angelus Dei differre eum : et ipse inscenderat super asinam suam, et duo pueri ejus cum eo.

23. Et cum vidisset asina angelum Dei resistentem in via, et gladium evaginatum in manu ejus, et declinavit asina de via, et ibat in campum. Et percussit asinam in virga sua, ut dirigeret eam in via.

24. Et stetit angelus Dei in sulcis vinearum : maceria hinc et maceria hinc.

25. Et cum vidisset asina angelum Dei, compressit se ad parietem, et compressit pedem Balaam ad parietem. Et adjecit adhuc cædere eam.

26. Et apposuit angelus Dei, et abiens substitit in loco angusto in quo non fuit declinare in dexteram neque sinistram.

27. Et cum vidisset asina angelum Dei concidit sub Balaam. Et iratus est Balaam, et percutiebat asinam virga.

28. Et aperuit Deus os asinæ, et ait ad Balaam : Quid feci tibi, quia percussisti me tertio hoc?

29. Et ait Balaam asinæ : Quia illusisti mihi, et si habuissem gladium in manu, jam transfixissem te.

30. Et ait asina ad Balaam : Nonne ego sum asina tua super quam inscendisti a juventute tua usque ad hodiernam diem? numquid despectione despiciens feci sic tibi? At ille dixit : Non.

31. Revelavit autem Deus oculos Balaam, et videt angelum Domini resistentem in via, et gladium evaginatum in manu ejus, et procumbens adoravit facie sua.

32. Et dixit ei angelus Dei : Cur percussisti asinam tuam tertio hoc? Et ecce ego exii in dilationem tuam, quia non est urbana via tua ante me, et cum vidisset me asina, declinavit a me tertio hoc :

33. et nisi declinasset, nunc sane te quidem interfecissem : illam vero incolumem conservassem.

34. Καὶ εἶπε Βαλαὰμ τῷ ἀγγέλῳ Κυρίου· Ἡμάρτηκα· οὐ γὰρ ἠπιστάμην ὅτι σύ μοι ἀνθέστηκας ἐν τῇ ὁδῷ εἰς συνάντησιν· καὶ νῦν εἰ μή σοι ἀρκέσει, ἀποστραφήσομαι.

34. Et dixit Balaam angelo Domini : Peccavi : non enim sciebam quia tu mihi resistebas in via in occursum : et nunc si tibi non satisfaciet, revertar.

35. Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ πρὸς Βαλαάμ· Συμπορεύθητι μετὰ τῶν ἀνθρώπων· πλὴν τὸ ῥῆμα ὃ ἐὰν εἴπω πρὸς σὲ, τοῦτο φυλάξῃ λαλῆσαι. Καὶ ἐπορεύθη Βαλαὰμ μετὰ τῶν ἀρχόντων Βαλάκ.

35. Et dixit angelus Dei ad Balaam : Vade simul cum hominibus : tantummodo verbum quodcumque dixero ad te, hoc observabis loqui. Et ivit Balaam cum principibus Balac.

36. Καὶ ἀκούσας Βαλὰκ ὅτι ἥκει Βαλαὰμ, ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν αὐτῷ, εἰς πόλιν Μωὰβ, ἥ ἐστιν ἐπὶ τῶν ὁρίων Ἀρνῶν, ἥ ἐστιν ἐκ μέρους τῶν ὁρίων.

36. Et audiens Balac quia venit Balaam, exiit in occursum ei in civitatem Moab, quæ est super fines Arnon, quæ est a parte finium.

37. Καὶ εἶπε Βαλὰκ πρὸς Βαλαάμ· Οὐχὶ ἀπέστειλα πρὸς σὲ καλέσαι σε; διατί οὐκ ἤρχου πρὸς μέ; Ὄντως οὐ δυνήσομαι τιμῆσαί σε.

37. Et dixit Balac ad Balaam : Nonne misi ad te vocare te; quare non veniebas ad me? Vere non potero honorare te.

38. Καὶ εἶπε Βαλαὰμ πρὸς Βαλάκ· Ἰδοὺ ἥκω πρὸς σὲ νῦν· δυνατὸς ἔσομαι λαλῆσαι τί; τὸ ῥῆμα ὃ ἐὰν ἐμβάλῃ ὁ Θεὸς εἰς τὸ στόμα μου, τοῦτο λαλήσω.

38. Et ait Balaam ad Balac : Ecce venio ad te nunc : potens ero loqui quippiam? verbum quodcumque injecerit Deus in os meum, hoc loquur.

39. Καὶ ἐπορεύθη Βαλαὰμ μετὰ Βαλὰκ, καὶ ἦλθον εἰς πόλεις ἐπαύλεων.

39. Et profectus est Balaam cum Balac, et venerunt in civitates platearum.

40. Καὶ ἔθυσε Βαλὰκ πρόβατα καὶ μόσχους, καὶ ἀπέστειλε τῷ Βαλαὰμ καὶ τοῖς ἄρχουσι τοῖς μετ' αὐτοῦ.

40. Et sacrificavit Balac oves et vitulos, et misit ad Balaam et ad principes qui eum eo.

41. Καὶ ἐγενήθη πρωῒ, καὶ παραλαβὼν Βαλὰκ τὸν Βαλαὰμ ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν στήλην τοῦ Βαὰλ, καὶ ἔδειξεν αὐτῷ ἐκεῖθεν μέρος τι τοῦ λαοῦ.

41. Et factum est mane, et assumens Balac ipsum Balaam, ascendere eum fecit ad statuam Baal, et inde ostendit ei partem quamdam populi.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'.

CAPUT XXIII.

1. Καὶ εἶπε Βαλαὰμ τῷ Βαλάκ· Οἰκοδόμησόν μοι ἐνταῦθα ἑπτὰ βωμοὺς, καὶ ἑτοίμασόν μοι ἐνταῦθα ἑπτὰ μόσχους καὶ ἑπτὰ κριούς.

1. Et dixit Balaam ad Balac : Ædifica mihi hic septem aras, et para mihi hic septem vitulos et septem arietes.

2. Καὶ ἐποίησε Βαλὰκ ὃν τρόπον εἶπεν αὐτῷ Βαλαὰμ, καὶ ἀνήνεγκε μόσχον καὶ κριὸν ἐπὶ τὸν βωμόν.

2. Et fecit Balac quemadmodum dixit ei Balaam, et obtulit vitulum et arietem supèr aram.

3. Καὶ εἶπε Βαλαὰμ πρὸς Βαλάκ· Παράστηθι ἐπὶ τῆς θυσίας σου, καὶ πορεύσομαι εἴ μοι φανεῖται ὁ Θεὸς ἐν συναντήσει, καὶ ῥῆμα ὃ ἐάν μοι δείξῃ, ἀναγγελῶ σοι. Καὶ παρέστη Βαλὰκ ἐπὶ τῆς θυσίας αὐτοῦ.

3. Et dixit Balaam ad Balac : Assiste super sacrificium tuum, et ibo si apparebit mihi Deus in occursu, et verbum quodcumque mihi ostenderit, annuntiabo tibi. Et adstitit Balac super sacrificium suum.

4. Καὶ Βαλαὰμ ἐπορεύθη ἐπερωτῆσαι τὸν Θεόν· καὶ ἐπορεύθη εὐθεῖαν. Καὶ ἐφάνη ὁ Θεὸς τῷ Βαλαὰμ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Βαλαάμ· Τοὺς ἑπτὰ βωμοὺς ἡτοίμασα, καὶ ἀνεβίβασα μόσχον καὶ κριὸν ἐπὶ τὸν βωμόν.

4. Et Balaam ivit interrogare Deum : et ivit recta. Et apparuit Deus ipsi Balaam, et dixit ad eum Balaam : Septem aras paravi, et ascendere feci vitulum et arietem super aram.

5. Καὶ ἐνέβαλεν ὁ Θεὸς ῥῆμα εἰς τὸ στόμα Βαλαὰμ, καὶ εἶπεν· Ἐπιστραφεὶς πρὸς Βαλὰκ οὕτω λαλήσεις.

5. Et immisit Deus verbum in os Balaam, et dixit : Reversus ad Balac sic loqueris.

6. Καὶ ἀπεστράφη πρὸς αὐτόν· καὶ ὁ δὲ ἐφειστήκει ἐπὶ τῶν ὁλοκαυτωμάτων αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες Μωὰβ μετ' αὐτοῦ. Καὶ ἐγενήθη πνεῦμα Θεοῦ ἐπ' αὐτῷ.

6. Et reversus est ad eum : et ecce ille stabat super holocaustomata sua, et omnes principes Moab cum eo. Et factus est spiritus Domini super illum.

7. Καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ, εἶπεν· Ἐκ Μεσοποταμίας μετεπέμψατό με Βαλὰκ βασιλεὺς Μωὰβ, ἐξ ὀρέων ἀπ' ἀνατολῶν, λέγων· Δεῦρο, ἄρασαί μοι τὸν Ἰακὼβ, καὶ δεῦρο, ἐπικατάρασαί μοι τὸν Ἰσραήλ.

7. Et assumens parabolam suam, dixit : Ex Mesopotamia accersivit me Balac rex Moab, ex montibus ab oriente, dicens : Veni, maledic mihi Jacob, et veni, supermaledic mihi Israel.

8. Τί ἀράσωμαι ὃν μὴ ἀρᾶται Κύριος; ἢ τί καταράσωμαι ὃν μὴ καταρᾶται ὁ Θεός;

8. Quid maledicam quem non maledicit Dominus? vel quid supermaledicam quem non supermaledicit Deus?

9. Ὅτι ἀπὸ κορυφῆς ὀρέων ὄψομαι αὐτὸν, καὶ ἀπὸ βουνῶν προσνοήσω αὐτόν· ἰδοὺ λαὸς μόνος κατοικήσει, καὶ ἐν ἔθνεσιν οὐ συλλογισθήσεται.

9. Quoniam de vertice montium intuebor eum, et a collibus intelligam eum : ecce populus solus habitabit, et in gentibus non reputabitur.

10. Τίς ἐξηκριβάσατο τὸ σπέρμα Ἰακὼβ, καὶ τίς ἐξαριθμήσεται δήμους Ἰσραήλ; Ἀποθάνοι ἡ ψυχή μου ἐν ψυχαῖς δικαίων, καὶ γένοιτο τὸ σπέρμα μου ὡς τὸ σπέρμα τούτων.

10. Quis investigavit semen Jacob, et quis dinumerabit populos Israel? Moriatur anima mea inter animas justorum, et fiat semen meum ut semen istorum.

11. Καὶ εἶπε Βαλὰκ πρὸς Βαλαάμ· Τί πεποίηκάς

11. Et dixit Balac ad Balaam : Quid fecisti mihi? Ad ma-

μοι; Εἰς κατάρασιν ἐχθρῶν μου κέκληκά σε, καὶ ἰδοὺ εὐλόγηκας εὐλογίαν.

12. Καὶ εἶπε Βαλαὰμ πρὸς Βαλάκ· Οὐχὶ ὅσα ἂν ἐμβάλῃ ὁ Θεὸς εἰς τὸ στόμα μου, τοῦτο φυλάξω λαλῆσαι;

13. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Βαλάκ· Δεῦρο ἔτι μετ' ἐμοῦ εἰς τόπον ἄλλον ἐξ οὗ οὐκ ὄψει αὐτὸν ἐκεῖθεν, ἀλλ' ἢ μέρος τι αὐτοῦ ὄψει, πάντας δὲ οὐ μὴ ἴδῃς, καὶ κατάρασαί μοι αὐτὸν ἐκεῖθεν.

14. Καὶ παρέλαβεν αὐτὸν εἰς ἀγροῦ σκοπιὰν ἐπὶ κορυφὴν λελαξευμένου· καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ ἑπτὰ βωμούς, καὶ ἀνεβίβασε μόσχον καὶ κριὸν ἐπὶ τὸν βωμόν.

15. Καὶ εἶπε Βαλαὰμ πρὸς Βαλάκ· Παράστηθι ἐπὶ τῆς θυσίας σου, ἐγὼ δὲ πορεύσομαι ἐπερωτῆσαι τὸν Θεόν.

16. Καὶ συνήντησεν ὁ Θεὸς τῷ Βαλαὰμ, καὶ ἐνέβαλε ῥῆμα εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ εἶπεν· Ἀποστράφηθι πρὸς Βαλὰκ, καὶ τάδε λαλήσεις.

17. Καὶ ἀπεστράφη πρὸς αὐτόν· καὶ ὁ δὲ ἐφειστήκει ἐπὶ τῆς ὁλοκαυτώσεως αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες Μωὰβ μετ' αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Βαλάκ· Τί ἐλάλησε Κύριος;

18. Καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ, εἶπεν· Ἀνάστηθι, Βαλὰκ, καὶ ἄκουε, ἐνώτισαι μάρτυς, υἱὸς Σεπφώρ.

19. Οὐχ ὡς ἄνθρωπος ὁ Θεὸς διαρτηθῆναι, οὐδ' ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἀπειληθῆναι· αὐτὸς εἴπας, οὐχὶ ποιήσει; λαλήσει, καὶ οὐχὶ ἐμμενεῖ;

20. Ἰδοὺ εὐλογεῖν παρείλημμαι· εὐλογήσω, καὶ οὐ μὴ ἀποστρέψω.

21. Οὐκ ἔσται μόχθος ἐν Ἰακὼβ, οὐδὲ ὀφθήσεται πόνος ἐν Ἰσραήλ· Κύριος ὁ Θεὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, τὰ ἔνδοξα ἀρχόντων ἐν αὐτῷ.

22. Θεὸς ὁ ἐξαγαγὼν αὐτὸν ἐξ Αἰγύπτου, ὡς δόξα μονοκέρωτος αὐτῷ.

23. Οὐ γάρ ἐστιν οἰωνισμὸς ἐν Ἰακὼβ, οὐδὲ μαντεία ἐν Ἰσραήλ· κατὰ καιρὸν ῥηθήσεται Ἰακὼβ, καὶ τῷ Ἰσραὴλ, τι ἐπιτελέσει ὁ Θεός;

24. Ἰδοὺ λαὸς ὡς σκύμνος ἀναστήσεται, καὶ ὡς λέων γαυρωθήσεται· οὐ κοιμηθήσεται ἕως φάγῃ θήραν, καὶ αἷμα τραυματιῶν πίεται.

25. Καὶ εἶπε Βαλὰκ πρὸς Βαλαάμ· Οὔτε κατάραις καταράσῃ μοι αὐτὸν, οὔτε εὐλογῶν μὴ εὐλογήσῃς αὐτόν.

26. Καὶ ἀποκριθεὶς Βαλαὰμ εἶπε τῷ Βαλάκ· Οὐκ ἐλάλησά σοι, λέγων· Τὸ ῥῆμα ὃ ἐὰν λαλήσῃ ὁ Θεὸς, τοῦτο ποιήσω;

27. Καὶ εἶπε Βαλὰκ πρὸς Βαλαάμ· Δεῦρο, παραλάβω σε εἰς τόπον ἄλλον, εἰ ἀρέσει τῷ Θεῷ, καὶ κατάρασαί μοι αὐτὸν ἐκεῖθεν.

28. Καὶ παρέλαβε Βαλὰκ τὸν Βαλαὰμ ἐπὶ κορυφὴν τοῦ Φογὼρ, τὸ παρατεῖνον εἰς τὴν ἔρημον.

29. Καὶ εἶπε Βαλαὰμ πρὸς Βαλάκ· Οἰκοδόμησόν μοι ὧδε ἑπτὰ βωμοὺς, καὶ ἑτοίμασόν μοι ὧδε ἑπτὰ μόσχους καὶ ἑπτὰ κριούς.

30. Καὶ ἐποίησε Βαλὰκ καθάπερ εἶπεν αὐτῷ Βαλαὰμ, καὶ ἀνήνεγκε μόσχον καὶ κριὸν ἐπὶ τὸν βωμόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ'.

1. Καὶ ἰδὼν Βαλαὰμ ὅτι καλόν ἐστιν ἐναντίον Κυρίου εὐλογεῖν τὸν Ἰσραὴλ, οὐκ ἐπορεύθη κατὰ τὸ εἰω-

ledictionem inimicorum meorum vocavi te, et ecce benedixisti benedictionem?

12. Et dixit Balaam ad Balac: Nonne quæcumque miserit Deus in os meum, hoc observabo loqui?

13. Et dixit ad eum Balac: Veni adhuc mecum in locum alium de quo non videbis eum inde, sed partem quamdam ejus, omnes autem non videbis, et maledic mihi eum inde.

14. Et assumpsit eum in agri speculam in verticem excisi: et ædificavit ibi septem aras, et imposuit vitulum et arietem super aram.

15. Et dixit Balaam ad Balac: Assiste super sacrificium tuum, ego autem ibo interrogare Deum.

16. Et occurrit Deus ipsi Balaam, et immisit verbum in os ejus, et dixit: Revertere ad Balac, et hæc loqueris.

17. Et reversus est ad eum: et ille stabat super holocaustosim suam, et omnes principes Moab cum eo. Et dixit ei Balac: Quid locutus est Dominus?

18. Et assumens parabolam suam, dixit: Exsurge, Balac, et audi; auribus percipe testis, filius Sephor.

19. Non quasi homo Deus suspenditur, neque quasi filius hominis minas patitur: ipse cum dixerit, nonne faciet? loquetur, et non permanebit?

20. Ecce ad benedicendum assumptus sum: benedicam, et non avertam.

21. Non erit labor in Jacob, neque videbitur dolor in Israel: Dominus Deus ejus cum eo, præclara principum in eo.

22. Deus qui eduxit eum de Ægypto, sicut gloria unicornis ei.

23. Non est enim auguratio in Jacob, neque divinatio in Israel: in tempore dicetur ipsi Jacob, et Israel, quid perficiet Deus?

24. Ecce populus sicut catulus leonis exsurget, et sicut leo exsultabit: non dormiet donec comedat prædam, et sanguinem cæsorum bibat.

25. Et dixit Balac ad Balaam: Neque maledictionibus maledicas mihi eum, neque benedicens benedicas eum.

26. Et respondens Balaam dixit ad Balac: Nonne locutus sum tibi, dicens: Verbum quodcumque locutus fuerit Dominus, hoc faciam?

27. Et ait Balac ad Balaam: Veni, assumam te in locum alium, si placebit Deo, et maledic mihi eum inde.

28. Et assumpsit Balac ipsum Balaam in verticem Phogor, quod extenditur in desertum.

29. Et ait Balaam ad Balac: Ædifica mihi hic septem aras, et para mihi hic septem vitulos et septem arietes.

30. Et fecit Balac sicut dixit ei Balaam, et obtulit vitulum et arietem super aram.

CAPUT XXIV.

1. Et videns Balaam quia bonum est in conspectu Domini benedicere Israel, non ivit sicut consuetum ei erat in oc-

θὸς αὐτῷ εἰς συνάντησιν τοῖς οἰωνοῖς, καὶ ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὴν ἔρημον.

2. Καὶ ἐξάρας Βαλαὰμ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καθορᾷ τὸν Ἰσραὴλ ἐστρατοπεδευκότα κατὰ φυλὰς, καὶ ἐγένετο ἐπ' αὐτῷ πνεῦμα Θεοῦ·

3. καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ, εἶπε· Φησὶ Βαλαὰμ υἱὸς Βεὼρ, φησὶν ὁ ἄνθρωπος ὁ ἀληθινῶς ὁρῶν,

4. φησὶν ἀκούων λόγια Ἰσχυροῦ, ὅστις ὅρασιν Θεοῦ εἶδεν ἐν ὕπνῳ· ἀποκεκαλυμμένοι οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ.

5. Ὡς καλοὶ οἱ οἶκοί σου, Ἰακὼβ, αἱ σκηναί σου, Ἰσραήλ.

6. Ὡσεὶ νάπαι σκιάζουσαι, καὶ ὡσεὶ παράδεισοι ἐπὶ ποταμῷ, καὶ ὡσεὶ σκηναὶ ἃς ἔπηξε Κύριος, καὶ ὡσεὶ κέδροι παρ' ὕδατα.

7. Ἐξελεύσεται ἄνθρωπος ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ, καὶ κυριεύσει ἐθνῶν πολλῶν· καὶ ὑψωθήσεται ἡ Γὼγ βασιλεία, καὶ αὐξηθήσεται βασιλεία αὐτοῦ.

8. Θεὸς ὡδήγησεν αὐτὸν ἐξ Αἰγύπτου, ὡς δόξα μονοκέρωτος αὐτῷ· ἔδεται ἔθνη ἐχθρῶν αὐτοῦ, καὶ τὰ πάχη αὐτῶν ἐκμυελιεῖ, καὶ ταῖς βολίσιν αὐτοῦ κατατοξεύσει ἐχθρόν.

9. Κατακλιθεὶς ἀνεπαύσατο ὡς λέων, καὶ ὡς σκύμνος· τίς ἀναστήσει αὐτόν; Οἱ εὐλογοῦντές σε εὐλόγηνται, καὶ οἱ καταρώμενοί σε κεκατήρανται.

10. Καὶ ἐθυμώθη Βαλὰκ ἐπὶ Βαλαὰμ, καὶ συνεκρότησε ταῖς χερσὶν αὐτοῦ· καὶ εἶπε Βαλὰκ πρὸς Βαλαάμ· Καταρᾶσθαι τὸν ἐχθρόν μου κέκληκά σε, καὶ ἰδοὺ εὐλογῶν εὐλόγησας τρίτον τοῦτο.

11. Νῦν οὖν φεῦγε εἰς τὸν τόπον σου. Εἶπα· Τιμήσω σε, καὶ νῦν ἐστέρησέ σε Κύριος τῆς δόξης.

12. Καὶ εἶπε Βαλαὰμ πρὸς Βαλάκ· Οὐχὶ καὶ τοῖς ἀγγέλοις σου, οὓς ἀπέστειλας πρός με, ἐλάλησα, λέγων·

13. Ἐάν μοι δῷ Βαλὰκ πλήρη τὸν οἶκον αὐτοῦ ἀργυρίου καὶ χρυσίου, οὐ δυνήσομαι παραβῆναι τὸ ῥῆμα Κυρίου, ποιῆσαι αὐτὸ καλὸν ἢ πονηρὸν παρ' ἐμαυτοῦ· ὅσα ἂν εἴπῃ ὁ Θεὸς, ταῦτα ἐρῶ;

14. Καὶ νῦν ἰδοὺ ἀποτρέχω εἰς τὸν τόπον μου. Δεῦρο, συμβουλεύσω σοι, τί ποιήσει ὁ λαὸς οὗτος τὸν λαόν σου ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν.

15. Καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ, εἶπε· Φησὶ Βαλαὰμ υἱὸς Βεὼρ, φησὶν ὁ ἄνθρωπος ὁ ἀληθινῶς ὁρῶν,

16. ἀκούων λόγια Θεοῦ, ἐπιστάμενος ἐπιστήμην παρὰ Ὑψίστου, καὶ ὅρασιν Θεοῦ ἰδὼν ἐν ὕπνῳ· ἀποκεκαλυμμένοι οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ.

17. Δείξω αὐτῷ, καὶ οὐχὶ νῦν· μακαρίζω, καὶ οὐκ ἐγγίζει. Ἀνατελεῖ ἄστρον ἐξ Ἰακὼβ, ἀναστήσεται ἄνθρωπος ἐξ Ἰσραήλ· καὶ θραύσει τοὺς ἀρχηγοὺς Μωὰβ, καὶ προνομεύσει πάντας υἱοὺς Σήθ.

18. Καὶ ἔσται Ἐδὼμ κληρονομία, καὶ ἔσται κληρονομία Ἡσαῦ ὁ ἐχθρὸς αὐτοῦ· καὶ Ἰσραὴλ ἐποίησεν ἐν ἰσχύϊ.

19. Καὶ ἐξεγερθήσεται ἐξ Ἰακὼβ, καὶ ἀπολεῖ σωζόμενον ἐκ πόλεως.

20. Καὶ ἰδὼν τὸν Ἀμαλὴκ, καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ, εἶπεν· Ἀρχὴ ἐθνῶν Ἀμαλὴκ, καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν ἀπολεῖται.

21. Καὶ ἰδὼν τὸν Κεναῖον, καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ, εἶπεν· Ἰσχυρὰ ἡ κατοικία σου· καὶ ἐὰν θῇς ἐν πέτρᾳ τὴν νοσσιάν σου,

cursum auspiciis, et convertit faciem suam in desertum.

2. **Et elevans Balaam oculos suos, videt Israel castrametatum per tribus, et factus est super eum spiritus Dei :**

3. et assumens parabolam suam, **dixit : Dicit Balaam** filius Beor, dicit homo vere videns,

4. dicit audiens eloquia ipsius Fortis, qui quidem visionem Dei vidit in somno : revelati oculi ejus.

5. Quam bonæ domus tuæ, Jacob! tabernacula tua, Israel!

6. Sicut nemora umbrantia, et sicut paradisi super flumen, et sicut tabernacula quæ fixit Dominus, et sicut cedri juxta aquas.

7. Exibit homo de semine ejus, et dominabitur gentibus multis : et exaltabitur Gog regnum, et crescet regnum ejus.

8. Deus deduxit eum ex Ægypto, sicut gloria unicornis ei : comedet gentes inimicorum suorum, et crassitudines eorum emedullabit, et jaculis suis sagittabit inimicum.

9. Recumbens requievit ut leo, et ut catulus leonis : quis excitabit eum? Qui benedicunt te benedicti sunt, et qui maledicunt te maledicti sunt.

10. Et iratus est Balac super Balaam, et plausum dedit manibus suis : et dixit Balac ad Balaam : Maledicere inimicum meum vocavi te, et ecce benedicens benedixisti jam tertio.

11. Nunc ergo fuge in locum tuum. Dixi : Honorabo te, et nunc fraudavit te Dominus honore.

12. Et dixit Balaam ad Balac : Nonne et nuntiis tuis, quos misisti ad me, locutus sum, dicens :

13. Si mihi dederit Balac plenam domum suam argento et auro, non potero transgredi verbum Domini, facere illud bonum aut malum apud me ipsum : quæcumque dixerit Deus hæc dicam?

14. Et ecce nunc recurro in locum meum. Veni, consilium dabo tibi, quid faciet populus hic populum tuum in novissimo dierum.

15. Et assumens parabolam suam, dixit : Dicit Balaam filius Beor, dicit homo vere videns,

16. audiens eloquia Dei, sciens scientiam ab Altissimo, et visionem Dei videns in somno : revelati oculi ejus.

17. Ostendam ei, et non modo : beatifico, et non appropinquat. Orietur stella ex Jacob, exsurget homo ex Israel : et percutiet duces Moab, et prædabitur omnes filios Seth.

18. Et erit Edom hæreditas, et erit hæreditas Esau inimicus ejus : et Israel fecit in fortitudine.

19. Et exsurget ex Jacob, et perdet eum qui salvatur de civitate.

20. Et videns Amalec, et assumens parabolam suam, dixit : Initium gentium Amalec, et semen eorum peribit.

21. Et videns Cenæum, et assumens parabolam suam, dixit : Fortis habitatio tua : et si posueris in petra nidum tuum,

22. καὶ ἐὰν γένηται τῷ Βεὼρ νοσσιὰ πανουργίας, Ἀσσύριοι αἰχμαλωτεύσουσί σε.

23. Καὶ ἰδὼν τὸν Ὤγ, καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ, εἶπεν· Ὢ ὢ, τίς ζήσεται, ὅταν θῇ ταῦτα ὁ Θεός;

24. Καὶ ἐξελεύσεται ἐκ χειρῶν Κιτιαίων, καὶ κακώσουσιν Ἀσσοὺρ, καὶ κακώσουσιν Ἑβραίους, καὶ αὐτοὶ ὁμοθυμαδὸν ἀπολοῦνται.

25. Καὶ ἀναστὰς Βαλαὰμ ἀπῆλθεν ἀποστραφεὶς εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ, καὶ Βαλὰκ ἀπῆλθε πρὸς ἑαυτόν.

22. et si fuerit ipsi Beor nidus astutiæ, Assyrii captivum te ducent.

23. Et videns Og, et assumens parabolam suam, dixit: Heu! heu! quis vivet, cum posuerit hæc Deus?

24. Et exibunt de manu Citiæorum, et affligent Assur, et affligent Hebræos, et ipsi pariter peribunt.

25. Et exsurgens Balaam abiit reversus in locum suum, et Balac abiit ad seipsum.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ'.

1. Καὶ κατέλυσεν Ἰσραὴλ ἐν Σαττεὶν, καὶ ἐβεβηλώθη ὁ λαὸς ἐκπορνεῦσαι εἰς τὰς θυγατέρας Μωάβ,

2. καὶ ἐκάλεσαν αὐτοὺς εἰς τὰς θυσίας τῶν εἰδώλων αὐτῶν, καὶ ἔφαγεν ὁ λαὸς τῶν θυσιῶν αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν,

3. καὶ ἐτελέσθη Ἰσραὴλ τῷ Βεελφεγώρ. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ Κύριος τῷ Ἰσραήλ.

4. Καὶ εἶπε Κύριος τῷ Μωϋσῇ· Λάβε πάντας τοὺς ἀρχηγοὺς τοῦ λαοῦ, καὶ παραδειγμάτισον αὐτοὺς Κυρίῳ κατέναντι τοῦ ἡλίου, καὶ ἀποστραφήσεται ὀργὴ θυμοῦ Κυρίου ἀπὸ Ἰσραήλ.

5. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς ταῖς φυλαῖς Ἰσραήλ· Ἀποκτείνατε ἕκαστος τὸν οἰκεῖον αὐτοῦ τὸν τετελεσμένον τῷ Βεελφεγώρ.

6. Καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐλθὼν προσήγαγε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ πρὸς τὴν Μαδιανῖτιν ἐναντίον Μωϋσῆ, καὶ ἐναντίον πάσης συναγωγῆς υἱῶν Ἰσραήλ· αὐτοὶ δὲ ἔκλαιον παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

7. Καὶ ἰδὼν Φινεὲς υἱὸς Ἐλεάζαρ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως, ἐξανέστη ἐκ μέσου τῆς συναγωγῆς· καὶ λαβὼν σειρομάστην ἐν τῇ χειρὶ,

8. εἰσῆλθεν ὀπίσω τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Ἰσραηλίτου εἰς τὴν κάμινον, καὶ ἀπεκέντησεν ἀμφοτέρους, τόν τε ἄνθρωπον τὸν Ἰσραηλίτην, καὶ τὴν γυναῖκα διὰ τῆς μήτρας αὐτῆς, καὶ ἐπαύσατο ἡ πληγὴ ἀπὸ υἱῶν Ἰσραήλ.

9. Καὶ ἐγένοντο οἱ τεθνηκότες ἐν τῇ πληγῇ, τέσσαρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες.

10. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

11. Φινεὲς υἱὸς Ἐλεάζαρ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως κατέπαυσε τὸν θυμόν μου ἀπὸ υἱῶν Ἰσραὴλ ἐν τῷ ζηλῶσαί μου τὸν ζῆλον ἐν αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἐξανήλωσα τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐν τῷ ζήλῳ μου.

12. Οὕτως εἶπον· Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι αὐτῷ διαθήκην εἰρήνης,

13. καὶ ἔσται αὐτῷ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐτὸν διαθήκη ἱερατείας αἰωνία, ἀνθ' ὧν ἐζήλωσε τῷ Θεῷ αὐτοῦ, καὶ ἐξιλάσατο περὶ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

14. Τὸ δὲ ὄνομα τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Ἰσραηλίτου τοῦ πεπληγότος, ὃς ἐπλήγη μετὰ τῆς Μαδιανίτιδος, Ζαμβρὶ, υἱὸς Σαλμῶν, ἄρχων οἴκου πατριᾶς τῶν υἱῶν Συμεών.

15. Καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ τῇ Μαδιανίτιδι τῇ πεπληγυίᾳ, Χασβὶ, θυγάτηρ Σοὺρ, ἄρχοντος ἔθνους Ὀμμὼθ, οἴκου πατριᾶς ἐστι τῶν Μαδιάμ.

16. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων· Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγων·

17. Ἐχθραίνετε τοῖς Μαδιηναίοις καὶ πατάξατε αὐτοὺς,

CAPUT XXV.

1. Et mansit Israel in Sattin, et pollutus est populus ut fornicaretur in filias Moab,

2. et vocaverunt eos ad sacrificia idolorum suorum, et manducavit populus de sacrificiis eorum, et adoravit idola eorum,

3. et consecratus est Israel ipsi Beelphegor. Et iratus est furore Dominus in Israel.

4. Et dixit Dominus Moysi: Accipe omnes principes populi, et ostenta eos Domino contra solem, et avertetur ira furoris Domini ab Israel.

5. Et dixit Moyses tribubus Israel: Occidite unusquisque proximum suum qui consecratus est ipsi Beelphegor.

6. Et ecce homo de filiis Israel veniens adduxit fratrem suum ad Madianitidem in conspectu Moysi, et in conspectu omnis synagogæ filiorum Israel: ipsi autem flebant ad ostium tabernaculi testimonii.

7. Et videns Phinees filius Eleazari filii Aaron sacerdotis, exsurrexit de medio synagogæ: et capiens syromastem in manu,

8. ingressus est post hominem Israelitem in caminum, et transfodit utrosque, hominem Israelitam, et mulierem per vulvam ejus, et cessavit plaga a filiis Israel.

9. Et fuerunt mortui in plaga, quatuor et viginti millia.

10. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens:

11. Phinees filius Eleazari sacerdotis sedavit furorem meum a filiis Israel, dum ego zelarem zelum in eos, et non consumpsi filios Israel in zelo meo.

12. Sic dicito: Ecce ego do ei testamentum pacis,

13. et erit ei et semini ejus post eum testamentum sacerdotii sempiternum, pro eo quod zelavit Deo suo, et depropitiavit pro filiis Israel.

14. Nomen autem hominis Israelitæ illius percussi, qui percussus est cum Madianitide, Zambri filius Salmon, princeps domus familiæ filiorum Symeon.

15. Et nomen mulieri Madianitidi illi percussæ, Chasbi, filia Sur principis gentis Ommoth, domus familiæ est Madiam.

16. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens: Loquere filiis Israel, dicens:

17. Hostes sitis Madianitis et percutite eos,

18. ὅτι ἐχθραίνουσιν αὐτοὶ ὑμῖν ἐν δολιότητι, ὅσα δολιοῦσιν ὑμᾶς διὰ Φογὼρ καὶ διὰ Χασβὶ θυγατέρα ἄρχοντος Μαδιὰμ ἀδελφὴν αὐτῶν, τὴν πεπληγυῖαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς πληγῆς διὰ Φογώρ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κϛʹ.

1. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν πληγὴν, καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἐλεάζαρ τὸν ἱερέα, λέγων·

2. Λάβε τὴν ἀρχὴν πάσης συναγωγῆς υἱῶν Ἰσραὴλ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος παρατάξασθαι ἐν Ἰσραήλ.

3. Καὶ ἐλάλησε Μωϋσῆς καὶ Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς ἐν Ἀραβὼθ Μωὰβ ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου κατὰ Ἱεριχὼ, λέγων·

4. Ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, ὃν τρόπον συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ ἐξελθόντες ἐξ Αἰγύπτου·

5. Ῥουβὴν πρωτότοκος Ἰσραήλ. Υἱοὶ δὲ Ῥουβήν· Ἐνὼχ, καὶ δῆμος τοῦ Ἐνώχ· τῷ Φαλλοὺ, δῆμος τοῦ Φαλλουΐ·

6. τῷ Ἀσρὼν, δῆμος τοῦ Ἀσρωνί· τῷ Χαρμὶ, δῆμος τοῦ Χαρμί.

7. Οὗτοι δῆμοι Ῥουβήν. Καὶ ἐγένετο ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν, τρεῖς καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι καὶ τριάκοντα.

8. Καὶ υἱοὶ Φαλλού· Ἐλιάβ.

9. Καὶ υἱοὶ Ἐλιάβ· Ναμουὴλ, καὶ Δαθὰν, καὶ Ἀβειρών· οὗτοι ἐπίκλητοι τῆς συναγωγῆς, οὗτοί εἰσιν οἱ ἐπισυστάντες ἐπὶ Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν ἐν τῇ συναγωγῇ Κορὲ, ἐν τῇ ἐπισυστάσει Κυρίου·

10. καὶ ἀνοίξασα ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς κατέπιεν αὐτοὺς καὶ Κορὲ, ἐν τῷ θανάτῳ τῆς συναγωγῆς αὐτοῦ, ὅτε κατέφαγε πῦρ τοὺς πεντήκοντα καὶ διακοσίους, καὶ ἐγενήθησαν ἐν σημείῳ.

11. Οἱ δὲ υἱοὶ Κορὲ οὐκ ἀπέθανον.

12. Καὶ οἱ υἱοὶ Συμεὼν, ὁ δῆμος τῶν υἱῶν Συμεών· τῷ Ναμουὴλ, δῆμος ὁ Ναμουηλί· τῷ Ἰαμὶν, δῆμος ὁ Ἰαμινί· τῷ Ἰαχὶν, δῆμος Ἰαχινί·

13. τῷ Ζαρὰ, δῆμος ὁ Ζαραΐ· τῷ Σαοὺλ, δῆμος ὁ Σαουλί.

14. Οὗτοι δῆμοι Συμεὼν ἐκ τῆς ἐπισκέψεως αὐτῶν, δύο καὶ εἴκοσι χιλιάδες καὶ διακόσιοι. (a)

19. Υἱοὶ δὲ Ἰούδα· Ἢρ καὶ Αὐνάν· καὶ ἀπέθανον Ἢρ καὶ Αὐνὰν ἐν γῇ Χαναάν.

20. Καὶ ἐγένοντο οἱ υἱοὶ Ἰούδα κατὰ δήμους αὐτῶν· τῷ Σηλὼμ, δῆμος ὁ Σηλωνί· τῷ Φαρὲς, δῆμος ὁ Φαρεσί· τῷ Ζαρὰ, δῆμος ὁ Ζαραΐ·

21. καὶ ἐγένοντο οἱ υἱοὶ Φαρὲς, τῷ Ἀσρὼν, δῆμος ὁ Ἀσρωνί· τῷ Ἰαμοὺν, δῆμος ὁ Ἰαμουνί.

22. Οὗτοι δῆμοι τοῦ Ἰούδα κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν αὐτῶν, ἓξ καὶ ἑβδομήκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι.

23. Καὶ υἱοὶ Ἰσσάχαρ κατὰ δήμους αὐτῶν· τῷ Θωλὰ, δῆμος ὁ Θωλαΐ· τῷ Φουὰ, δῆμος ὁ Φουαΐ·

24. τῷ Ἰασοὺβ, δῆμος ὁ Ἰασουβί· τῷ Σαμρὰμ, δῆμος ὁ Σαμραμί.

25. Οὗτοι δῆμοι Ἰσσάχαρ ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, τέσσαρες καὶ ἑξήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι.

26. Υἱοὶ Ζαβουλὼν κατὰ δήμους αὐτῶν· τῷ Σαρὲδ, δῆμος ὁ Σαρεδί· τῷ Ἀλλὼν, δῆμος ὁ Ἀλλωνί· τῷ Ἀλλὴλ, δῆμος ὁ Ἀλληλί.

18. quoniam hostes ipsi sunt vobis in dolo, quæcumque decipiunt vos per Phogor et per Chasbi filiam principis Madiam sororem eorum, quæ percussa est in die plagæ propter Phogor.

CAPUT XXVI.

1. Et factum est post plagam, et locutus est Dominus ad Moysen et Eleazarum sacerdotem, dicens :

2. Accipe principium totius synagogæ filiorum Israel a viginti annis et supra secundum domos familiarum eorum, omnis qui procedit ad standum in acie in Israel.

3. Et locutus est Moyses et Eleazar sacerdos in Araboth Moab super Jordanem contra Jericho, dicens :

4. A viginti annis et supra, quemadmodum constituit Dominus Moysi. Et filii Israel qui exierunt ex Ægypto :

5. Ruben primogenitus Israel. Filii autem Ruben : Enoch, et populus ipsius Enoch : ipsi Phallu, populus Phallui :

6. ipsi Asron, populus Asroni : ipsi Charmi, populus Charmi.

7. Hi sunt populi Ruben. Et fuit recognitio eorum, tria et quadraginta millia et septingenti et triginta.

8. Et filii Phallu : Heliab.

9. Et filii Heliab : Namuel, et Dathan, et Abiron : hi nominati synagogæ, hi sunt qui conjurarunt super Moysen et Aaron in synagoga Core, in conjuratione Domini :

10. et aperiens terra os suum deglutivit eos et Core, in morte synagogæ ejus, quando devoravit ignis quinquaginta et ducentos, et facti sunt in signum.

11. Filii autem Core non sunt mortui.

12. Et filii Symeon, populus filiorum Symeon : ipsi Namuel, populus qui Namueli : ipsi Jamin, populus qui Jamini : ipsi Jachin, populus Jachini :

13. ipsi Zare, populus qui Sarai : ipsi Saul populus qui Sauli.

14. Hi sunt populi Symeon ex recognitione eorum, duo et viginti millia et ducenti.

19. Filii autem Juda : Er et Aynan : et mortui sunt Er et Aynan in terra Chanaan.

20. Et fuerunt filii Juda secundum populos eorum : ipsi Selom, populus qui Seloni : ipsi Phares, populus qui Pharesi : ipsi Zara, populus qui Zarai :

21. et fuerunt filii Phares, ipsi Asron, populus qui Asroni : ipsi Jamun, populus qui Jamuni.

22. Hi sunt populi Juda secundum recognitionem eorum, sex et septuaginta millia et quingenti.

23. Et filii Issachar secundum populos eorum : ipsi Thola, populus qui Tholai : ipsi Phua, populus qui Phuai :

24. ipsi Jasub, populus qui Jasubi : ipsi Samram, populus qui Samrami.

25. Hi populi Issachar ex recognitione eorum, quatuor et sexaginta millia et quadringenti.

26. Filii Zabulon secundum populos eorum : ipsi Sared, populus qui Saredi : ipsi Allon, populus qui Alloni : ipsi Allel, populus qui Alleli.

27. Οὗτοι δῆμοι Ζαβουλὼν ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, ἑξήκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι. (b)

(a) 15. Υἱοὶ Γὰδ κατὰ δήμους αὐτῶν· τῷ Σαφὼν, δῆμος ὁ Σαφωνί· τῷ Ἀγγὶ, δῆμος ὁ Ἀγγί· τῷ Σουνὶ, δῆμος ὁ Σουνί·

16. τῷ Ἀζενὶ, δῆμος ὁ Ἀζενί· τῷ Ἀδδὶ, δῆμος ὁ Ἀδδί·

17. τῷ Ἀροαδὶ, δῆμος ὁ Ἀροαδί· τῷ Ἀριὴλ, δῆμος ὁ Ἀριηλί.

18. Οὗτοι δῆμοι υἱῶν Γὰδ ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, τέσσαρες καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι.

(c) 44. Υἱοὶ Ἀσὴρ κατὰ δήμους αὐτῶν· τῷ Ἰαμὶν, δῆμος ὁ Ἰαμινί· τῷ Ἰεσοὺ, δῆμος ὁ Ἰεσουί· τῷ Βαριὰ, δῆμος ὁ Βαριαΐ·

45. τῷ Χοβὲρ, δῆμος ὁ Χοβερί· τῷ Μελχιὴλ, δῆμος ὁ Μελχιηλί.

46. Καὶ τὸ ὄνομα θυγατρὸς Ἀσὴρ, Σάρα.

47. Οὗτοι δῆμοι Ἀσὴρ ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, τρεῖς καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι.

(b) 28. Υἱοὶ Ἰωσὴφ κατὰ δήμους αὐτῶν, Μανασσῆ καὶ Ἐφραίμ.

29. Υἱοὶ Μανασσῆ, τῷ Μαχὶρ, δῆμος ὁ Μαχιρί. Καὶ Μαχὶρ ἐγέννησε τὸν Γαλαάδ· τῷ Γαλαὰδ, δῆμος ὁ Γαλααδί.

30. Καὶ οὗτοι υἱοὶ Γαλαάδ· Ἀχιέζερ, δῆμος ὁ Ἀχιεζερί· τῷ Χελὲγ, δῆμος ὁ Χελεγί·

31. τῷ Ἐσριὴλ, δῆμος ὁ Ἐσριηλί· τῷ Συχὲμ, δῆμος ὁ Συχεμί·

32. τῷ Συμαὲρ, δῆμος ὁ Συμαερί· καὶ τῷ Ὀφὲρ, δῆμος ὁ Ὀφερί.

33. Καὶ τῷ Σαλπαὰδ υἱῷ Ὀφὲρ οὐκ ἐγένοντο αὐτῷ υἱοὶ, ἀλλ' ἢ θυγατέρες. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν θυγατέρων Σαλπαάδ· Μααλὰ, καὶ Νουὰ, καὶ Ἐγλὰ, καὶ Μελχὰ, καὶ Θερσά.

34. Οὗτοι δῆμοι Μανασσῆ ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, δύο καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι.

35. Καὶ οὗτοι υἱοὶ Ἐφραίμ· τῷ Σουθαλὰ, δῆμος ὁ Σουθαλάν· τῷ Τανὰχ, δῆμος ὁ Ταναχί.

36. Οὗτοι υἱοὶ Σουθαλά· τῷ Ἐδὲν, δῆμος ὁ Ἐδενί.

37. Οὗτοι δῆμοι Ἐφραὶμ ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, δύο καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι.

38. Οὗτοι δῆμοι υἱῶν Ἰωσὴφ κατὰ δήμους αὐτῶν. Υἱοὶ Βενιαμὶν κατὰ δήμους αὐτῶν· τῷ Βαλὲ, δῆμος ὁ Βαλί· τῷ Ἀσυβὴρ, δῆμος ὁ Ἀσυβηρί· τῷ Ἰαχιρὰν, δῆμος ὁ Ἰαχιρανί·

39. τῷ Σωφὰν, δῆμος ὁ Σωφανί.

40. Καὶ ἐγένοντο οἱ υἱοὶ Βαλέ· Ἀδὰρ καὶ Νοεμάν· τῷ Ἀδὰρ, δῆμος ὁ Ἀδαρί· καὶ τῷ Νοεμὰν, δῆμος ὁ Νοεμανί.

41. Οὗτοι υἱοὶ Βενιαμὶν κατὰ δήμους αὐτῶν ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, πέντε καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι.

42. Καὶ υἱοὶ Δὰν κατὰ δήμους αὐτῶν· τῷ Σαμὲ, δῆμος ὁ Σαμεΐ· οὗτοι δῆμοι Δὰν κατὰ δήμους αὐτῶν.

43. Πάντες οἱ δῆμοι Σαμεὶ κατ' ἐπισκοπὴν αὐτῶν, τέσσαρες καὶ ἑξήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι.

48. Υἱοὶ Νεφθαλὶ κατὰ δήμους αὐτῶν· τῷ Ἀσιὴλ, δῆμος ὁ Ἀσιηλί· τῷ Γαυνὶ, δῆμος ὁ Γαυνί· (c)

49. τῷ Ἰεσὲρ, δῆμος ὁ Ἰεσερί· τῷ Σελλὴμ, δῆμος ὁ Σελλημί.

27. Hi populi Zabulon ex recognitione eorum, sexaginta millia et quingenti.

15. Filii Gad secundum populos eorum : ipsi Saphon, populus qui Saphoni : ipsi Angi, populus qui Angi : ipsi Suni, populus qui Suni :

16. ipsi Azeni, populus qui Azeni : ipsi Addi, populus qui Addi :

17. ipsi Aroadi, populus qui Aroadi : ipsi Ariel, populus qui Arieli.

18. Hi populi filiorum Gad ex recognitione eorum, quatuor et quadraginta millia et quingenti.

44. Filii Aser secundum populos eorum : ipsi Jamin, populus qui Jamini : ipsi Jesu, populus qui Jesui : ipsi Baria, populus qui Bariai :

45. ipsi Chober, populus qui Choberi : ipsi Melchiel, populus qui Melchieli.

46. Et nomen filiæ Aser, Sara.

47. Hi populi Aser ex recognitione eorum, tria et quadraginta millia et quadringenti.

28. Filii Joseph secundum populos eorum, Manasse et Ephraim.

29. Filii Manasse, ipsi Machir, populus qui Machiri. Et Machir genuit Galaad : ipsi Galaad, populus qui Galaadi.

30. Et hi filii Galaad : ipsi Achiezer, populus qui Achiezeri : ipsi Cheleg, populus qui Chelegi :

31. ipsi Esriel, populus qui Esrieli : ipsi Sychem, populus qui Sychemi :

32. ipsi Symaer, populus qui Symaeri : et ipsi Opher, populus qui Opheri.

33. Et ipsi Salpaad filio Opher non fuerunt ei filii, sed filiæ. Et hæc nomina filiarum Salpaad : Maala, et Nua, et Egla, et Melcha, et Thersa.

34. Hi populi Manasse ex recognitione eorum, duo et quinquaginta millia et septingenti.

35. Et hi filii Ephraim : ipsi Suthala, populus qui Suthalan : ipsi Tanach, populus qui Tanachi.

36. Hi filii Suthala : ipsi Eden, populus qui Edeni.

37. Hi populi Ephraim ex recognitione eorum, duo et triginta millia et quingenti.

38. Hi populi filiorum Joseph secundum populos eorum. Filii Benjamin secundum populos eorum : ipsi Bale, populus qui Bali : ipsi Asyber, populus qui Asyberi : ipsi Jachiran, populus qui Jachirani :

39. ipsi Sophan, populus qui Sophani.

40. Et fuerunt filii Bale : Adar et Noeman : ipsi Adar, populus qui Adari : et ipsi Noeman, populus qui Noemani.

41. Hi filii Benjamin secundum populos eorum ex recognitione eorum, quinque et triginta millia et quingenti.

42. Et filii Dan secundum populos eorum : ipsi Same, populus qui Samei : hi populi Dan secundum populos eorum.

43. Omnes populi Samei secundum recognitionem eorum, quatuor et sexaginta millia et quadringenti.

48. Filii Nephthali secundum populos eorum : ipsi Asiel, populus qui Asieli : ipsi Gayni, populus qui Gayni :

49. ipsi Jeser, populus qui Jeseri : ipsi Sellem, populus qui Sellemi.

18. ὅτι ἐχθραίνουσιν αὐτοὶ ὑμῖν ἐν δολιότητι, ὅσα δολιοῦσιν ὑμᾶς διὰ Φογὼρ καὶ διὰ Χασβὶ θυγατέρα ἄρχοντος Μαδιὰμ ἀδελφὴν αὐτῶν, τὴν πεπληγυῖαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς πληγῆς διὰ Φογώρ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κϛ'.

1. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν πληγὴν, καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἐλεάζαρ τὸν ἱερέα, λέγων·
2. Λάβε τὴν ἀρχὴν πάσης συναγωγῆς υἱῶν Ἰσραὴλ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος παρατάξασθαι ἐν Ἰσραήλ.
3. Καὶ ἐλάλησε Μωϋσῆς καὶ Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς ἐν Ἀραβὼθ Μωὰβ ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου κατὰ Ἱεριχὼ, λέγων·
4. Ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, ὃν τρόπον συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ ἐξελθόντες ἐξ Αἰγύπτου·
5. Ῥουβὴν πρωτότοκος Ἰσραήλ. Υἱοὶ δὲ Ῥουβήν· Ἐνὼχ, καὶ δῆμος τοῦ Ἐνώχ· τῷ Φαλλοὺ, δῆμος τοῦ Φαλλουΐ·
6. τῷ Ἀσρὼν, δῆμος τοῦ Ἀσρωνί· τῷ Χαρμὶ, δῆμος τοῦ Χαρμί.
7. Οὗτοι δῆμοι Ῥουβήν. Καὶ ἐγένετο ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν, τρεῖς καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι καὶ τριάκοντα.
8. Καὶ υἱοὶ Φαλλού· Ἑλιάβ.
9. Καὶ υἱοὶ Ἑλιάβ· Ναμουὴλ, καὶ Δαθὰν, καὶ Ἀβειρών· οὗτοι ἐπίκλητοι τῆς συναγωγῆς, οὗτοί εἰσιν οἱ ἐπισυστάντες ἐπὶ Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν ἐν τῇ συναγωγῇ Κορὲ, ἐν τῇ ἐπισυστάσει Κυρίου·
10. καὶ ἀνοίξασα ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς κατέπιεν αὐτοὺς καὶ Κορὲ, ἐν τῷ θανάτῳ τῆς συναγωγῆς αὐτοῦ, ὅτε κατέφαγε πῦρ τοὺς πεντήκοντα καὶ διακοσίους, καὶ ἐγενήθησαν ἐν σημείῳ.
11. Οἱ δὲ υἱοὶ Κορὲ οὐκ ἀπέθανον.
12. Καὶ οἱ υἱοὶ Συμεὼν, ὁ δῆμος τῶν υἱῶν Συμεών· τῷ Ναμουὴλ, δῆμος ὁ Ναμουηλί· τῷ Ἰαμὶν, δῆμος ὁ Ἰαμινί· τῷ Ἰαχὶν, δῆμος Ἰαχινί·
13. τῷ Ζαρὰ, δῆμος ὁ Ζαραΐ· τῷ Σαοὺλ, δῆμος ὁ Σαουλί.
14. Οὗτοι δῆμοι Συμεὼν ἐκ τῆς ἐπισκέψεως αὐτῶν, δύο καὶ εἴκοσι χιλιάδες καὶ διακόσιοι. (a)
19. Υἱοὶ δὲ Ἰούδα· Ἢρ καὶ Αὐνάν· καὶ ἀπέθανον Ἢρ καὶ Αὐνὰν ἐν γῇ Χαναάν.
20. Καὶ ἐγένοντο οἱ υἱοὶ Ἰούδα κατὰ δήμους αὐτῶν· τῷ Σηλὼμ, δῆμος ὁ Σηλωνί· τῷ Φαρὲς, δῆμος ὁ Φαρεσί· τῷ Ζαρὰ, δῆμος ὁ Ζαραΐ·
21. καὶ ἐγένοντο οἱ υἱοὶ Φαρὲς, τῷ Ἀσρὼν, δῆμος ὁ Ἀσρωνί· τῷ Ἰαμοὺν, δῆμος ὁ Ἰαμουνί.
22. Οὗτοι δῆμοι τοῦ Ἰούδα κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν αὐτῶν, ἓξ καὶ ἑβδομήκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι.
23. Καὶ υἱοὶ Ἰσσάχαρ κατὰ δήμους αὐτῶν· τῷ Θωλᾶ, δῆμος ὁ Θωλαΐ· τῷ Φουᾶ, δῆμος ὁ Φουαΐ·
24. τῷ Ἰασοὺβ, δῆμος ὁ Ἰασουβί· τῷ Σαμρὰμ, δῆμος ὁ Σαμραμί.
25. Οὗτοι δῆμοι Ἰσσάχαρ ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, τέσσαρες καὶ ἑξήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι.
26. Υἱοὶ Ζαβουλὼν κατὰ δήμους αὐτῶν· τῷ Σαρὲδ, δῆμος ὁ Σαρεδί· τῷ Ἀλλὼν, δῆμος ὁ Ἀλλωνί· τῷ Ἀλλὴλ, δῆμος ὁ Ἀλληλί.

18. quoniam hostes ipsi sunt vobis in dolo, quæcumque decipiunt vos per Phogor et per Chasbi filiam principis Madiam sororem eorum, quæ percussa est in die plagæ propter Phogor.

CAPUT XXVI.

1. Et factum est post plagam, et locutus est Dominus ad Moysen et Eleazarum sacerdotem, dicens :
2. Accipe principium totius synagogæ filiorum Israel a viginti annis et supra secundum domos familiarum eorum, omnis qui procedit ad standum in acie in Israel.
3. Et locutus est Moyses et Eleazar sacerdos in Araboth Moab super Jordanem contra Jericho, dicens :
4. A viginti annis et supra, quemadmodum constituit Dominus Moysi. Et filii Israel qui exierunt ex Ægypto :
5. Ruben primogenitus Israel. Filii autem Ruben : Enoch, et populus ipsius Enoch : ipsi Phallu, populus Phallui :
6. ipsi Asron, populus Asroni : ipsi Charmi, populus Charmi.
7. Hi sunt populi Ruben. Et fuit recognitio eorum, tria et quadraginta millia et septingenti et triginta.
8. Et filii Phallu : Heliab.
9. Et filii Heliab : Namuel, et Dathan, et Abiron : hi nominati synagogæ, hi sunt qui conjurarunt super Moysen et Aaron in synagoga Core, in conjuratione Domini :
10. et aperiens terra os suum deglutivit eos et Core, in morte synagogæ ejus, quando devoravit ignis quinquaginta et ducentos, et facti sunt in signum.
11. Filii autem Core non sunt mortui.
12. Et filii Symeon, populus filiorum Symeon : ipsi Namuel, populus qui Namueli : ipsi Jamin, populus qui Jamini : ipsi Jachin, populus Jachini :
13. ipsi Zare, populus qui Sarai : ipsi Saul populus qui Sauli.
14. Hi sunt populi Symeon ex recognitione eorum, duo et viginti millia et ducenti.
19. Filii autem Juda : Er et Aynan : et mortui sunt Er et Aynan in terra Chanaan.
20. Et fuerunt filii Juda secundum populos eorum : ipsi Selom, populus qui Seloni : ipsi Phares, populus qui Pharesi : ipsi Zara, populus qui Zarai :
21. et fuerunt filii Phares, ipsi Asron, populus qui Asroni : ipsi Jamun, populus qui Jamuni.
22. Hi sunt populi Juda secundum recognitionem eorum, sex et septuaginta millia et quingenti.
23. Et filii Issachar secundum populos eorum : ipsi Thola, populus qui Tholai : ipsi Phua, populus qui Phuai :
24. ipsi Jasub, populus qui Jasubi : ipsi Samram, populus qui Samrami.
25. Hi populi Issachar ex recognitione eorum, quatuor et sexaginta millia et quadringenti.
26. Filii Zabulon secundum populos eorum : ipsi Sared, populus qui Saredi : ipsi Allon, populus qui Alloni : ipsi Allel, populus qui Alleli.

27. Οὗτοι δῆμοι Ζαβουλὼν ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, ἑξήκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι. (b)

(a) 15. Υἱοὶ Γὰδ κατὰ δήμους αὐτῶν· τῷ Σαφὼν, δῆμος ὁ Σαφωνί· τῷ Ἀγγὶ, δῆμος ὁ Ἀγγί· τῷ Σουνὶ, δῆμος ὁ Σουνί·

16. τῷ Ἀζενὶ, δῆμος ὁ Ἀζενί· τῷ Ἀδδὶ, δῆμος ὁ Ἀδδί·

17. τῷ Ἀροαδὶ, δῆμος ὁ Ἀροαδί· τῷ Ἀριὴλ, δῆμος ὁ Ἀριηλί.

18. Οὗτοι δῆμοι υἱῶν Γὰδ ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, τέσσαρες καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι.

(c) 44. Υἱοὶ Ἀσὴρ κατὰ δήμους αὐτῶν· τῷ Ἰαμὶν, δῆμος ὁ Ἰαμινί· τῷ Ἰεσοὺ, δῆμος ὁ Ἰεσουί· τῷ Βαριὰ, δῆμος ὁ Βαριαΐ·

45. τῷ Χοβὲρ, δῆμος ὁ Χοβερί· τῷ Μελχιὴλ, δῆμος ὁ Μελχιηλί.

46. Καὶ τὸ ὄνομα θυγατρὸς Ἀσὴρ, Σάρα.

47. Οὗτοι δῆμοι Ἀσὴρ ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, τρεῖς καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι.

(b) 28. Υἱοὶ Ἰωσὴφ κατὰ δήμους αὐτῶν, Μανασσῆ καὶ Ἐφραίμ.

29. Υἱοὶ Μανασσῆ, τῷ Μαχὶρ, δῆμος ὁ Μαχιρί. Καὶ Μαχὶρ ἐγέννησε τὸν Γαλαάδ· τῷ Γαλαὰδ, δῆμος ὁ Γαλααδί.

30. Καὶ οὗτοι υἱοὶ Γαλαάδ· Ἀχιέζερ, δῆμος ὁ Ἀχιεζερί· τῷ Χελὲγ, δῆμος ὁ Χελεγί·

31. τῷ Ἐσριὴλ, δῆμος ὁ Ἐσριηλί· τῷ Συχὲμ, δῆμος ὁ Συχεμί·

32. τῷ Συμαὲρ, δῆμος ὁ Συμαερί· καὶ τῷ Ὀφὲρ, δῆμος ὁ Ὀφερί.

33. Καὶ τῷ Σαλπαὰδ υἱῷ Ὀφὲρ οὐκ ἐγένοντο αὐτῷ υἱοὶ, ἀλλ' ἢ θυγατέρες. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν θυγατέρων Σαλπαάδ· Μααλὰ, καὶ Νουὰ, καὶ Ἐγλὰ, καὶ Μελχὰ, καὶ Θερσά.

34. Οὗτοι δῆμοι Μανασσῆ ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, δύο καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι.

35. Καὶ οὗτοι υἱοὶ Ἐφραίμ· τῷ Σουθαλὰ, δῆμος ὁ Σουθαλάν· τῷ Τανὰχ, δῆμος ὁ Ταναχί.

36. Οὗτοι υἱοὶ Σουθαλά· τῷ Ἐδὲν, δῆμος ὁ Ἐδενί.

37. Οὗτοι δῆμοι Ἐφραὶμ ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, δύο καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι.

38. Οὗτοι δῆμοι υἱῶν Ἰωσὴφ κατὰ δήμους αὐτῶν. Υἱοὶ Βενιαμὶν κατὰ δήμους αὐτῶν· τῷ Βαλὲ, δῆμος ὁ Βαλί· τῷ Ἀσυβὴρ, δῆμος ὁ Ἀσυβηρί· τῷ Ἰαχιρὰν, δῆμος ὁ Ἰαχιρανί·

39. τῷ Σωφὰν, δῆμος ὁ Σωφανί.

40. Καὶ ἐγένοντο οἱ υἱοὶ Βαλέ· Ἀδὰρ καὶ Νοεμάν· τῷ Ἀδὰρ, δῆμος ὁ Ἀδαρί· καὶ τῷ Νοεμὰν, δῆμος ὁ Νοεμανί.

41. Οὗτοι υἱοὶ Βενιαμὶν κατὰ δήμους αὐτῶν ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, πέντε καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι.

42. Καὶ υἱοὶ Δὰν κατὰ δήμους αὐτῶν· τῷ Σαμὲ, δῆμος ὁ Σαμεί· οὗτοι δῆμοι Δὰν κατὰ δήμους αὐτῶν.

43. Πάντες οἱ δῆμοι Σαμεὶ κατ' ἐπισκοπὴν αὐτῶν, τέσσαρες καὶ ἑξήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι.

48. Υἱοὶ Νεφθαλὶ κατὰ δήμους αὐτῶν· τῷ Ἀσιὴλ, δῆμος ὁ Ἀσιηλί· τῷ Γαυνὶ, δῆμος ὁ Γαυνί· (c)

49. τῷ Ἰεσὲρ, δῆμος ὁ Ἰεσερί· τῷ Σελλὴμ, δῆμος ὁ Σελλημί.

27. Hi populi Zabulon ex recognitione eorum, sexaginta millia et quingenti.

15. Filii Gad secundum populos eorum : ipsi Saphon, populus qui Saphoni : ipsi Angi, populus qui Angi : ipsi Suni, populus qui Suni :

16. ipsi Azeni, populus qui Azeni : ipsi Addi, populus qui Addi :

17. ipsi Aroadi, populus qui Aroadi : ipsi Ariel, populus qui Arieli.

18. Hi populi filiorum Gad ex recognitione eorum, quatuor et quadraginta millia et quingenti.

44. Filii Aser secundum populos eorum : ipsi Jamin, populus qui Jamini : ipsi Jesu, populus qui Jesui : ipsi Baria, populus qui Bariai :

45. ipsi Chober, populus qui Choberi : ipsi Melchiel, populus qui Melchieli.

46. Et nomen filiæ Aser, Sara.

47. Hi populi Aser ex recognitione eorum, tria et quadraginta millia et quadringenti.

28. Filii Joseph secundum populos eorum, Manasse et Ephraim.

29. Filii Manasse, ipsi Machir, populus qui Machiri. Et Machir genuit Galaad : ipsi Galaad, populus qui Galaadi.

30. Et hi filii Galaad : ipsi Achiezer, populus qui Achiezeri : ipsi Cheleg, populus qui Chelegi :

31. ipsi Esriel, populus qui Esrieli : ipsi Sychem, populus qui Sychemi :

32. ipsi Symaer, populus qui Symaeri : et ipsi Opher, populus qui Opheri.

33. Et ipsi Salpaad filio Opher non fuerunt ei filii, sed filiæ. Et hæc nomina filiarum Salpaad : Maala, et Nua, et Egla, et Melcha, et Thersa.

34. Hi populi Manasse ex recognitione eorum, duo et quinquaginta millia et septingenti.

35. Et hi filii Ephraim : ipsi Suthala, populus qui Suthalan : ipsi Tanach, populus qui Tanachi.

36. Hi filii Suthala : ipsi Eden, populus qui Edeni.

37. Hi populi Ephraim ex recognitione eorum, duo et triginta millia et quingenti.

38. Hi populi filiorum Joseph secundum populos eorum. Filii Benjamin secundum populos eorum : ipsi Bale, populus qui Bali : ipsi Asyber, populus qui Asyberi : ipsi Jachiran, populus qui Jachirani :

39. ipsi Sophan, populus qui Sophani.

40. Et fuerunt filii Bale : Adar et Noeman : ipsi Adar, populus qui Adari : et ipsi Noeman, populus qui Noemani.

41. Hi filii Benjamin secundum populos eorum ex recognitione eorum, quinque et triginta millia et quingenti.

42. Et filii Dan secundum populos eorum : ipsi Same, populus qui Samei : hi populi Dan secundum populos eorum.

43. Omnes populi Samei secundum recognitionem eorum, quatuor et sexaginta millia et quadringenti.

48. Filii Nephthali secundum populos eorum : ipsi Asiel, populus qui Asieli : ipsi Gayni, populus qui Gayni :

49. ipsi Jeser, populus qui Jeseri : ipsi Sellem, populus qui Sellemi.

50. Οὗτοι δῆμοι Νεφθαλὶ ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ τριακόσιοι.

51. Αὕτη ἡ ἐπίσκεψις υἱῶν Ἰσραὴλ, ἑξακόσιαι χιλιάδες καὶ χίλιοι καὶ ἑπτακόσιοι καὶ τριάκοντα.

52. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

53. Τούτοις μερισθήσεται ἡ γῆ, κληρονομεῖν ἐξ ἀριθμοῦ ὀνομάτων,

54. τοῖς πλείοσι πλεονάσεις τὴν κληρονομίαν, καὶ τοῖς ἐλάττοσιν ἐλαττώσεις τὴν κληρονομίαν αὐτῶν· ἑκάστῳ, καθὼς ἐπεσκέπησαν, δοθήσεται ἡ κληρονομία αὐτῶν.

55. Διὰ κλήρων μερισθήσεται ἡ γῆ τοῖς ὀνόμασι, κατὰ φυλὰς πατριῶν αὐτῶν κληρονομήσουσιν.

56. Ἐκ τοῦ κλήρου μεριεῖς τὴν κληρονομίαν αὐτῶν ἀναμέσον πολλῶν καὶ ὀλίγων.

57. Καὶ υἱοὶ Λευὶ κατὰ δήμους αὐτῶν· τῷ Γεδσὼν, δῆμος ὁ Γεδσωνί· τῷ Καὰθ, δῆμος ὁ Κααθί· τῷ Μεραρὶ, δῆμος ὁ Μεραρί.

58. Οὗτοι δῆμοι υἱῶν Λευί· δῆμος ὁ Λοβενὶ, δῆμος ὁ Χεβρωνὶ, δῆμος ὁ Κορὲ, καὶ δῆμος ὁ Μουσί. Καὶ Καὰθ ἐγέννησε τὸν Ἀμράμ·

59. τὸ δὲ ὄνομα τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, Ἰωχαβὲδ θυγάτηρ Λευὶ, ἣ ἔτεκε τούτους τῷ Λευὶ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἔτεκε τῷ Ἀμρὰμ τὸν Ἀαρὼν καὶ Μωϋσῆν, καὶ Μαριὰμ τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν.

60. Καὶ ἐγεννήθησαν τῷ Ἀαρὼν, ὅ, τε Ναδὰβ, καὶ Ἀβιοὺδ, καὶ Ἐλεάζαρ, καὶ Ἰθάμαρ.

61. Καὶ ἀπέθανε Ναδὰβ καὶ Ἀβιοὺδ ἐν τῷ προσφέρειν αὐτοὺς πῦρ ἀλλότριον ἔναντι Κυρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινᾶ.

62. Καὶ ἐγενήθησαν ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, τρεῖς καὶ εἴκοσι χιλιάδες, πᾶν ἀρσενικὸν ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω· οὐ γὰρ συνεπεσκέπησαν ἐν μέσῳ υἱῶν Ἰσραὴλ, ὅτι οὐ δίδοται αὐτοῖς κλῆρος ἐν μέσῳ υἱῶν Ἰσραήλ.

63. Καὶ αὕτη ἡ ἐπίσκεψις Μωϋσῆ καὶ Ἐλεάζαρ τοῦ ἱερέως, οἳ ἐπεσκέψαντο τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐν Ἀραβὼθ Μωὰβ, ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου κατὰ Ἱεριχώ.

64. Καὶ ἐν τούτοις οὐκ ἦν ἄνθρωπος τῶν ἐπεσκεμμένων ὑπὸ Μωϋσῆ καὶ Ἀαρὼν, οὓς ἐπεσκέψαντο τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινᾶ.

65. Ὅτι εἶπε Κύριος αὐτοῖς· Θανάτῳ ἀποθανοῦνται ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ οὐ κατελείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς, πλὴν Χάλεβ υἱὸς Ἰεφοννὴ, καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ'.

1. Καὶ προσελθοῦσαι αἱ θυγατέρες Σαλπαὰδ υἱοῦ Ὀφὲρ, υἱοῦ Γαλαὰδ, υἱοῦ Μαχὶρ, τοῦ δήμου Μανασσῆ, τῶν υἱῶν Ἰωσὴφ, καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν, Μααλὰ, καὶ Νουὰ, καὶ Ἐγλὰ, καὶ Μελχὰ, καὶ Θερσὰ,

2. καὶ στᾶσαι ἔναντι Μωϋσῆ, καὶ ἔναντι Ἐλεάζαρ τοῦ ἱερέως, καὶ ἔναντι τῶν ἀρχόντων, καὶ ἔναντι πάσης συναγωγῆς ἐπὶ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, λέγουσιν·

3. Ὁ πατὴρ ἡμῶν ἀπέθανεν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ αὐτὸς οὐκ ἦν ἐν μέσῳ τῆς συναγωγῆς τῆς ἐπισυστάσης ἔναντι Κυρίου ἐν τῇ συναγωγῇ Κορὲ, ὅτι δι' ἁμαρτίαν αὐτοῦ ἀπέθανε, καὶ υἱοὶ οὐκ ἐγένοντο αὐτῷ. Μὴ ἐξαλειφθήτω τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς ἡμῶν ἐκ μέσου τοῦ δήμου αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ υἱός· δότε ἡμῖν κατάσχεσιν ἐν μέσῳ ἀδελφῶν πατρὸς ἡμῶν.

50. Hi populi Nephthali ex recognitione eorum, quadraginta millia et trecenti.

51. Hæc est recognitio filiorum Israel, sexcenta millia et mille et septingenti et triginta.

52. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

53. His dividetur terra, ad hæreditandum ex numero nominum,

54. iis qui plures sunt multiplicabis hæreditatem, et iis qui pauciores minues hæreditatem eorum : unicuique, sicut recogniti sunt, dabitur hæreditas eorum.

55. Per sortes distribuetur terra nominibus, secundum tribus familiarum suarum hæreditabunt.

56. Ex sorte distribues hæreditatem eorum inter multos et paucos.

57. Et filii Levi secundum populos eorum : ipsi Gedson, populus qui Gedsoni : ipsi Caath, populus qui Caathi : ipsi Merari, populus qui Merari.

58. Hi populi filiorum Levi : populus qui Lobeni, populus qui Chebroni, populus qui Core, et populus qui Musi. Et Caath genuit Amram :

59. nomen autem uxoris ejus, Jochabed filia Levi, quæ genuit istos ipsi Levi in Ægypto, et genuit ipsi Amram Aaron et Moysen, et Mariam sororem eorum.

60. Et nati sunt ipsi Aaron, Nadab, et Abiud, et Eleazar, et Ithamar.

61. Et mortuus est Nabad et Abiud in offerendo eos ignem alienum ante Dominum in deserto Sina.

62. Et fuerunt ex recognitione eorum, tria et viginti millia, omne masculinum ab uno mense et supra : non enim recogniti sunt in medio filiorum Israel, quia non datur eis sors in medio filiorum Israel.

63. Et hæc est recognitio Moysi et Eleazari sacerdotis, qui recognoverunt filios Israel in Araboth Moab super Jordanem contra Jericho.

64. Et in his non fuit homo ex iis qui recogniti fuerant sub Moyse et Aaron, quos recognoverunt filios Israel in deserto Sina.

65. Quoniam dixit Dominus eis : Morte morientur in deserto, et non remansit ex eis ullus, nisi Chaleb filius Jephonne, et Jesus filius Nave.

CAPUT XXVII.

1. Et accedentes filiæ Salpaad filii Opher, filii Galaad, filii Machir, populi Manasse, de filiis Joseph, et hæc nomina earum, Maala, et Nua, et Egla, et Melcha, et Thersa,

2. et stantes ante Moysen, et ante Eleazarum sacerdotem, et ante principes, et ante omnem synagogam ad ostium tabernaculi testimonii, dicunt :

3. Pater noster mortuus est in deserto, et ipse non fuit in medio synagogæ conjurantis contra Dominum in synagoga Core, quoniam propter peccatum suum mortuus est, et filii non fuerunt ei. Ne deleatur nomen patris nostri de medio populi sui, quoniam non est ei filius : date nobis possessionem in medio fratrum patris nostri.

4. Καὶ προςήγαγε Μωϋσῆς τὴν κρίσιν αὐτῶν ἔναντι Κυρίου.
5. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·
6. Ὀρθῶς θυγατέρες Σαλπαὰδ λελαλήκασι. Δόμα δώσεις αὐταῖς κατάσχεσιν κληρονομίας ἐν μέσῳ ἀδελφῶν πατρὸς αὐτῶν, καὶ περιθήσεις τὸν κλῆρον τοῦ πατρὸς αὐτῶν αὐταῖς.
7. Καὶ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ λαλήσεις, λέγων.
8. Ἄνθρωπος ἐὰν ἀποθάνῃ, καὶ υἱὸς μὴ ᾖ αὐτῷ, περιθήσετε τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ.
9. Ἐὰν δὲ μὴ ᾖ θυγάτηρ αὐτῷ, δώσετε τὴν κληρονομίαν τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.
10. Ἐὰν δὲ μὴ ὦσιν αὐτῷ ἀδελφοὶ, δώσετε τὴν κληρονομίαν τῷ ἀδελφῷ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.
11. Ἐὰν δὲ μὴ ὦσιν ἀδελφοὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, δώσετε τὴν κληρονομίαν τῷ οἰκείῳ τῷ ἔγγιστα αὐτοῦ ἐκ τῆς φυλῆς αὐτοῦ, κληρονομῆσαι τὰ αὐτοῦ. Καὶ ἔσται τοῦτο τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ δικαίωμα κρίσεως, καθὰ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.
12. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἀνάβηθι εἰς τὸ ὄρος τὸ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, τοῦτο τὸ ὄρος Ναβαὺ, καὶ ἴδε τὴν γῆν Χαναὰν, ἣν ἐγὼ δίδωμι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἐν κατασχέσει.
13. Καὶ ὄψῃ αὐτὴν, καὶ προστεθήσῃ πρὸς τὸν λαόν σου καὶ σὺ, καθὰ προςετέθη Ἀαρὼν ὁ ἀδελφός σου ἐν Ὢρ τῷ ὄρει.
14. Διότι παρέβητε τὸ ῥῆμά μου ἐν τῇ ἐρήμῳ Σὶν, ἐν τῷ ἀντιπίπτειν τὴν συναγωγὴν ἁγιάσαι με, οὐχ ἡγιάσατέ με ἐπὶ τῷ ὕδατι ἔναντι αὐτῶν· τοῦτ' ἔστι τὸ ὕδωρ ἀντιλογίας ἐν Κάδης ἐν τῇ ἐρήμῳ Σίν.
15. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς Κύριον·
16. Ἐπισκεψάσθω Κύριος ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκὸς ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς συναγωγῆς ταύτης,
17. ὅστις ἐξελεύσεται πρὸ προςώπου αὐτῶν, καὶ ὅστις εἰςελεύσεται πρὸ προςώπου αὐτῶν, καὶ ὅστις ἐξάξει αὐτοὺς, καὶ ὅστις εἰςάξει αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἔσται ἡ συναγωγὴ Κυρίου ὡςεὶ πρόβατα οἷς οὐκ ἔστι ποιμήν.
18. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων· Λάβε πρὸς σεαυτὸν Ἰησοῦν υἱὸν Ναυὴ, ἄνθρωπον ὅστις ἔχει πνεῦμα ἐν ἑαυτῷ, καὶ ἐπιθήσεις τὰς χεῖράς σου ἐπ' αὐτὸν,
19. καὶ στήσεις αὐτὸν ἔναντι Ἐλεάζαρ τοῦ ἱερέως, καὶ ἐντελῇ αὐτῷ ἔναντι πάσης συναγωγῆς, καὶ ἐντελῇ περὶ αὐτοῦ ἐναντίον αὐτῶν.
20. Καὶ δώσεις τῆς δόξης σου ἐπ' αὐτὸν, ὅπως ἂν εἰςακούσωσιν αὐτοῦ οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ.
21. Καὶ ἔναντι Ἐλεάζαρ τοῦ ἱερέως στήσεται, καὶ ἐπερωτήσουσιν αὐτὸν τὴν κρίσιν τῶν δήλων ἔναντι Κυρίου. Ἐπὶ τῷ στόματι αὐτοῦ ἐξελεύσονται, καὶ ἐπὶ τῷ στόματι αὐτοῦ εἰςελεύσονται, αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ὁμοθυμαδὸν, καὶ πᾶσα ἡ συναγωγή.
22. Καὶ ἐποίησε Μωϋσῆς καθὰ ἐνετείλατο αὐτῷ Κύριος· καὶ λαβὼν τὸν Ἰησοῦν ἔστησεν αὐτὸν ἐναντίον Ἐλεάζαρ τοῦ ἱερέως, καὶ ἐναντίον πάσης συναγωγῆς,
23. καὶ ἐπέθηκε τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπ' αὐτὸν, καὶ συνέστησεν αὐτὸν, καθάπερ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

4. Et retulit Moyses judicium earum ante Dominum.
5. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :
6. Recte filiæ Salpaad locutæ sunt. Datum dabis eis possessionem hæreditatis in medio fratrum patris earum, et appones sortem patris earum eis.
7. Et filiis Israel loqueris, dicens :
8. Homo si mortuus fuerit, et filius non fuerit ei, apponetis hæreditatem ejus filiæ ejus.
9. Si autem non fuerit ei filia, dabitis hæreditatem fratri ejus.
10. Si autem non fuerint ei fratres, dabitis hæreditatem fratri patris ejus.
11. Si autem non fuerint fratres patris ejus, dabitis hæreditatem domestico qui propinquior sit ei de tribu ejus, ad hæreditandum ea quæ illius. Et erit hoc filiis Israel justificatio judicii, sicut constituit Dominus Moysi.
12. Et dixit Dominus ad Moysen : Ascende in montem istum qui trans Jordanem, hic est mons Nabau, et vide terram Chanaan, quam ego do filiis Israel in possessionem.
13. Et videbis eam, et apponeris ad populum tuum et tu, sicut appositus est Aaron frater tuus in Or monte.
14. Propterea quod transgressi estis verbum meum in deserto Sin, cum resisteret synagoga sanctificare me, non sanctificastis me super aqua ante eos : hæc est aqua contradictionis in Cades in deserto Sin.
15. Et dixit Moyses ad Dominum :
16. Provideat Dominus Deus spirituum et omnis carnis hominem super synagogam hanc,
17. qui egrediatur ante faciem eorum, et qui ingrediatur ante faciem eorum, et qui educat eos, et qui inducat eos, et non erit synagoga Domini sicut oves quibus non est pastor.
18. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens : Accipe ad teipsum Jesum filium Nave, hominem qui habet spiritum in seipso, et impones manus tuas super eum,
19. et statues eum in conspectu Eleazari sacerdotis, et mandabis ei in conspectu omnis synagogæ, et mandabis de eo coram eis.
20. Et dabis de gloria tua super eum, ut exaudiant eum filii Israel.
21. Et in conspectu Eleazari sacerdotis statuetur, et interrogabunt eum judicium manifestorum ante Dominum. In ore ejus exibunt, et in ore ejus introibunt, ipse et filii Israel pariter, et omnis synagoga.
22. Et fecit Moyses sicut præcepit ei Dominus : et assumens Jesum statuit eum in conspectu Eleazari sacerdotis, et in conspectu omnis synagogæ,
23. et imposuit manus suas super eum, et commendavit eum, sicut præcepit Dominus Moysi.

CAPUT XXVIII.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

2. Ἔντειλαι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, λέγων· Τὰ δῶρά μου, δόματά μου, καρπώματά μου εἰς ὀσμὴν εὐωδίας διατηρήσετε προσφέρειν ἐμοὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς μου.

3. Καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Ταῦτα τὰ καρπώματα ὅσα προσάξετε Κυρίῳ, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἀμώμους δύο τὴν ἡμέραν εἰς ὁλοκαύτωσιν ἐνδελεχῶς.

4. Τὸν ἀμνὸν τὸν ἕνα ποιήσεις τὸ τοπρωῒ, καὶ τὸν ἀμνὸν τὸν δεύτερον ποιήσεις τὸ πρὸς ἑσπέραν.

5. Καὶ ποιήσεις τὸ δέκατον τοῦ οἰφὶ σεμίδαλιν εἰς θυσίαν ἀναπεποιημένην ἐν ἐλαίῳ ἐν τετάρτῳ τοῦ ἵν.

6. Ὁλοκαύτωμα ἐνδελεχισμοῦ, ἡ γενομένη ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ εἰς ὀσμὴν εὐωδίας Κυρίῳ.

7. Καὶ σπονδὴν αὐτοῦ τὸ τέταρτον τοῦ ἵν τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνί. Ἐν τῷ ἁγίῳ σπείσεις σπονδὴν σίκερα Κυρίῳ.

8. Καὶ τὸν ἀμνὸν τὸν δεύτερον ποιήσεις τὸ πρὸς ἑσπέραν· κατὰ τὴν θυσίαν αὐτοῦ καὶ κατὰ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ ποιήσετε εἰς ὀσμὴν εὐωδίας Κυρίῳ.

9. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων προσάξετε δύο ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἀμώμους, καὶ δύο δέκατα σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν καὶ σπονδὴν,

10. ὁλοκαύτωμα σαββάτων ἐν τοῖς σαββάτοις, ἐπὶ τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντὸς καὶ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ.

11. Καὶ ἐν ταῖς νεομηνίαις προσάξετε ὁλοκαύτωμα τῷ Κυρίῳ, μόσχους ἐκ βοῶν δύο, καὶ κριὸν ἕνα, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἑπτὰ ἀμώμους.

12. Τρία δέκατα σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ τῷ μόσχῳ τῷ ἑνὶ, καὶ δύο δέκατα σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ τῷ κριῷ τῷ ἑνί·

13. δέκατον δέκατον σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνὶ θυσίαν, ὀσμὴν εὐωδίας, κάρπωμα Κυρίῳ.

14. Ἡ σπονδὴ αὐτῶν τὸ ἥμισυ τοῦ ἵν ἔσται τῷ μόσχῳ τῷ ἑνί· καὶ τὸ τρίτον τοῦ ἵν ἔσται τῷ κριῷ τῷ ἑνί· καὶ τὸ τέταρτον τοῦ ἵν ἔσται τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνί οἴνου. Τοῦτο τὸ ὁλοκαύτωμα μῆνα ἐκ μηνὸς εἰς τοὺς μῆνας τοῦ ἐνιαυτοῦ.

15. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας Κυρίῳ, ἐπὶ τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντὸς ποιηθήσεται, καὶ ἡ σπονδὴ αὐτοῦ.

16. Καὶ ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς πάσχα Κυρίῳ.

17. Καὶ τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τούτου ἑορτὴ, ἑπτὰ ἡμέρας ἄζυμα ἔδεσθε.

18. Καὶ ἡμέρα ἡ πρώτη ἐπίκλητος ἁγία ἔσται ὑμῖν· πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε.

19. Καὶ προσάξετε ὁλοκαυτώματα κάρπωμα Κυρίῳ, μόσχους ἐκ βοῶν δύο, κριὸν ἕνα, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἑπτά· ἄμωμοι ἔσονται ὑμῖν.

20. Καὶ θυσία αὐτῶν σεμίδαλις ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ· τρία δέκατα τῷ μόσχῳ τῷ ἑνὶ, καὶ δύο δέκατα τῷ κριῷ τῳ ἑνί.

21. Δέκατον δέκατον ποιήσεις τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνὶ, τοῖς ἑπτὰ ἀμνοῖς.

22. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, ἐξιλάσασθαι περὶ ὑμῶν·

23. πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντὸς τῆς πρωϊνῆς, ὅ ἐστιν ὁλοκαύτωμα ἐνδελεχισμοῦ.

24. Ταῦτα κατὰ ταῦτα ποιήσετε τὴν ἡμέραν εἰς τὰς

2. Præcipe filiis Israel, et dices ad eos, dicens : Munera mea, data mea, oblationes meas in odorem suavitatis observabitis offerre mihi in solemnitatibus meis.

3. Et dices ad eos : Hæ sunt oblationes quas adducetis Domino, agnos anniculos sine macula duos die in holocaustosim jugiter.

4. Agnum unum facies mane, et agnum secundum facies ad vesperam.

5. Et facies decimam œphi similaginem in sacrificium refectam in oleo in quarta In.

6. Holocaustoma continuationis, facta in monte Sina in odorem suavitatis Domino.

7. Et libamen ejus quartam In agno uni. In sancto libabis libamen sicera Domino.

8. Et agnum secundum facies ad vesperam : juxta sacrificium ejus et juxta libamen ejus facietis in odorem suavitatis Domino.

9. Et die sabbatorum offeretis duos agnos anniculos sine macula, et duas decimas similaginis refectæ in oleo in sacrificium et libamen,

10. holocaustoma sabbatorum in sabbatis super holocaustosim jugem et libamen ejus.

11. Et in neomeniis offeretis holocaustoma Domino, vitulos ex bobus duos, et arietem unum, agnos anniculos septem sine macula.

12. Tres decimas similaginis refectæ in oleo vitulo uni, et duas decimas similaginis refectæ in oleo arieti uni :

13. decimam decimam similaginis conspersæ in oleo agno uni sacrificium, odorem suavitatis, oblationem Domino.

14. Libamen eorum dimidium In erit vitulo uni : et tertia In erit arieti uni : et quarta In erit agno uni vini. Hoc est holocaustoma mensem ex mense in menses anni.

15. Et hircum e capris unum pro peccato Domino, super holocaustosim jugem fiet, et libamen ejus.

16. Et in mense primo quarta et decima die mensis pascha Domino.

17. Et quinta et decima die mensis hujus solemnitas, septem diebus azyma edetis.

18. Et dies prima celebris sancta erit vobis : omne opus servile non facietis.

19. Et offeretis holocaustomata oblationem Domino, vitulos ex bobus duos, arietem unum, agnos anniculos septem : sine macula erunt vobis.

20. Et sacrificium eorum similago conspersa in oleo : tres decimæ vitulo uni, et duæ decimæ arieti uni.

21. Decimam decimam facies agno uni, septem istis agnis

22. Et hircum ex capris unum pro peccato, ad depropitiandum pro vobis :

23. præter holocaustosim jugem matutinam, quod est holocaustoma continuationis.

24. Hæc secundum hæc facietis die in septem dies, mu-

ἑπτὰ ἡμέρας, δῶρον κάρπωμα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας Κυρίῳ, ἐπὶ τοῦ ὁλοκαυτώματος τοῦ διαπαντὸς ποιήσεις τὴν σπονδὴν αὐτοῦ.

25. Καὶ ἡμέρα ἡ ἑβδόμη κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν· πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε ἐν αὐτῇ.

26. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῶν νέων, ὅταν προςφέρητε θυσίαν νέαν Κυρίῳ τῶν ἑβδομάδων, ἐπίκλητος ἁγία ἔσται ὑμῖν· πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε.

27. Καὶ προςάξετε ὁλοκαυτώματα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας Κυρίῳ, μόσχους ἐκ βοῶν δύο, κριὸν ἕνα, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἑπτὰ ἀμώμους.

28. Ἡ θυσία αὐτῶν σεμίδαλις ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ· τρία δέκατα τῷ μόσχῳ τῷ ἑνὶ, καὶ δύο δέκατα τῷ κριῷ τῷ ἑνί.

29. Δέκατον δέκατον τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνὶ, τοῖς ἑπτὰ ἀμνοῖς, καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα

30. περὶ ἁμαρτίας, ἐξιλάσασθαι περὶ ὑμῶν·

31. πλὴν τοῦ ὁλοκαυτώματος τοῦ διαπαντός. Καὶ τὴν θυσίαν αὐτῶν ποιήσετέ μοι, ἄμωμοι ἔσονται ὑμῖν, καὶ τὰς σπονδὰς αὐτῶν.

nus oblationem in odorem suavitatis Domino, super holocaustoma juge facies libamen ejus.

25. Et dies septima vocata sancta erit vobis : omne opus servile non facietis in ea.

26. Et die novorum, quando offeretis sacrificium novum Domino hebdomadum, celebris sancta erit vobis : omne opus servile non facietis.

27. Et adducetis holocaustomata in odorem suavitatis Domino, vitulos ex bobus duos, arietem unum, agnos anniculos septem sine macula.

28. Sacrificium eorum similago refecta in oleo : tres decimas vitulo uni, et duas decimas arieti uni.

29. Decimam decimam agno uni, septem istis agnis, et hircum ex capris unum

30. pro peccato, ad depropitiandum pro vobis :

31. præter holocaustoma juge. Et sacrificium eorum facietis mihi, sine macula erunt vobis, et libamina eorum.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΘ'.

1. Καὶ τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ, μιᾷ τοῦ μηνὸς, ἐπίκλητος ἁγία ἔσται ὑμῖν· πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε· ἡμέρα σημασίας ἔσται ὑμῖν.

2. Καὶ ποιήσετε ὁλοκαυτώματα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας Κυρίῳ, μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἑπτὰ ἀμώμους.

3. Ἡ θυσία αὐτῶν σεμίδαλις ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ· τρία δέκατα τῷ μόσχῳ τῷ ἑνὶ, καὶ δύο δέκατα τῷ κριῷ τῷ ἑνί.

4. Δέκατον δέκατον τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνὶ, τοῖς ἑπτὰ ἀμνοῖς.

5. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, ἐξιλάσασθαι περὶ ὑμῶν·

6. πλὴν τῶν ὁλοκαυτωμάτων τῆς νουμηνίας· καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν, καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν, καὶ τὸ ὁλοκαύτωμα τὸ διαπαντός· καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν εἰς ὀσμὴν εὐωδίας Κυρίῳ.

7. Καὶ τῇ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς τούτου ἐπίκλητος ἁγία ἔσται ὑμῖν· καὶ κακώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν, καὶ πᾶν ἔργον οὐ ποιήσετε.

8. Καὶ προςοίσετε ὁλοκαυτώματα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας Κυρίῳ, καρπώματα Κυρίῳ, μόσχον ἐκ βοῶν ἕνα, κριὸν ἕνα, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἑπτά· ἄμωμοι ἔσονται ὑμῖν.

9. Ἡ θυσία αὐτῶν σεμίδαλις ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ· τρία δέκατα τῷ μόσχῳ τῷ ἑνὶ, καὶ δύο δέκατα τῷ κριῷ τῷ ἑνί.

10. Δέκατον δέκατον τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνὶ, εἰς τοὺς ἑπτὰ ἀμνούς.

11. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, ἐξιλάσασθαι περὶ ὑμῶν, πλὴν τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας τῆς ἐξιλάσεως, καὶ ἡ ὁλοκαύτωσις ἡ διαπαντός· ἡ θυσία αὐτῆς, καὶ ἡ σπονδὴ αὐτῆς κατὰ τὴν σύγκρισιν εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κάρπωμα Κυρίῳ.

12. Καὶ τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου τούτου ἐπίκλητος ἁγία ἔσται ὑμῖν· πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε· καὶ ἑορτάσατε αὐτὴν ἑορτὴν Κυρίῳ ἑπτὰ ἡμέρας.

CAPUT XXIX.

1. Et mense septimo, una mensis, celebris sancta erit vobis : omne opus servile non facietis : dies significationis erit vobis.

2. Et facietis holocaustomata in odorem suavitatis Domino, vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnos anniculos septem sine macula.

3. Sacrificium eorum similago refecta in oleo : tres decimas vitulo uni, et duas decimas arieti uni.

4. Decimam decimam agno uni, septem istis agnis.

5. Et hircum ex capris unum pro peccato, ad depropitiandum pro vobis :

6. præter holocaustomata neomeniæ : et sacrificia eorum, et libamina eorum, et holocaustoma juge : et sacrificia eorum et libamina eorum juxta ritum eorum in odorem suavitatis Domino.

7. Et decima mensis hujus celebris sancta erit vobis. Et affligetis animas vestras, et omne opus non facietis.

8. Et offeretis holocaustomata in odorem suavitatis Domino, oblationes Domino, vitulum ex bobus unum, arietem unum, agnos anniculos septem : sine macula erunt vobis.

9. Sacrificium eorum similago conspersa in oleo : tres decimas vitulo uni, et duas decimas arieti uni.

10. Decimam decimam agno uni, in septem istos agnos.

11. Et hircum ex capris unum pro peccato, ad depropitiandum pro vobis, præter illud quod pro peccato depropitiationis, et holocaustosis jugis : sacrificium ejus, et libamen ejus juxta ritum in odorem suavitatis oblatio Domino.

12. Et quinta decima die mensis septimi celebris sancta erit vobis : omne opus servile non facietis : et celebrate eam solemnitatem Domini septem diebus.

13. Καὶ προςάξατε ὁλοκαυτώματα κάρπωμα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας Κυρίῳ, τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ μόσχους ἐκ βοῶν τρεῖς καὶ δέκα, κριοὺς δύο, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους δεκατέσσαρας· ἄμωμοι ἔσονται.

14. Αἱ θυσίαι αὐτῶν σεμίδαλις ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ τρία δέκατα τῷ μόσχῳ τῷ ἑνὶ, τοῖς τριςκαίδεκα μόσχοις, καὶ δύο δέκατα τῷ κριῷ τῷ ἑνὶ, ἐπὶ τοὺς δύο κριούς.

15. Δέκατον δέκατον τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνὶ, ἐπὶ τοὺς τέσσαρας καὶ δέκα ἀμνούς.

16. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας· πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντός· αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν.

17. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ μόσχους δώδεκα, κριοὺς δύο, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους τέσσαρας καὶ δέκα ἀμώμους.

18. Ἡ θυσία αὐτῶν καὶ ἡ σπονδὴ αὐτῶν τοῖς μόσχοις καὶ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν, κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν.

19. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας· πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντός· αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν.

20. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ μόσχους ἕνδεκα, κριοὺς δύο, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους τέσσαρας καὶ δέκα ἀμώμους.

21. Ἡ θυσία αὐτῶν καὶ ἡ σπονδὴ αὐτῶν τοῖς μόσχοις καὶ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν, κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν.

22. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας· πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντός· αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν.

23. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ μόσχους δέκα, κριοὺς δύο, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους τέσσαρας καὶ δέκα ἀμώμους.

24. Αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν τοῖς μόσχοις καὶ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν, κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν.

25. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας· πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντός· αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν.

26. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ πέμπτῃ μόσχους ἐννέα, κριοὺς δύο, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους τέσσαρας καὶ δέκα ἀμώμους.

27. Αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν τοῖς μόσχοις καὶ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν, κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν.

28. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας· πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντός· αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν.

29. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ μόσχους ὀκτὼ, κριοὺς δύο, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους δεκατέσσαρας ἀμώμους.

30. Αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν τοῖς μόσχοις καὶ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν, κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν.

31. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας· πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντός· αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν.

32. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ μόσχους ἑπτὰ, κριοὺς δύο, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους δεκατέσσαρας ἀμώμους.

33. Αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν τοῖς μόσχοις καὶ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν, κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν.

13. Et adducite holocaustomata oblationem in odorem suavitatis Domino, die prima vitulos ex bobus tres et decem, arietes duos, agnos anniculos quatuordecim : sine macula erunt.

14. Sacrificia eorum similago conspersa in oleo : tres decimas vitulo uni, tredecim istis vitulis, et duas decimas arieti uni, in duos istos arietes.

15. Decimam decimam agno uni in quatuordecim istos agnos.

16. Et hircum ex capris unum pro peccato : præter holocaustosim jugem : sacrificia eorum et libamina eorum.

17. Et die secunda vitulos duodecim, arietes duos, agnos anniculos quatuordecim sine macula.

18. Sacrificium eorum et libamen eorum vitulis et arietibus et agnis juxta numerum eorum, juxta ritum eorum.

19. Et hircum ex capris unum pro peccato : præter holocaustosim jugem : sacrificia eorum et libamina eorum.

20. Die tertia vitulos undecim, arietes duos, agnos anniculos quatuordecim sine macula.

21. Sacrificium eorum et libamen eorum vitulis et arietibus et agnis juxta numerum eorum, juxta ritum eorum.

22. Et hircum ex capris unum pro peccato : præter holocaustosim jugem : sacrificia eorum et libamina eorum.

23. Die quarta vitulos decem, arietes duos, agnos anniculos quatuordecim sine macula.

24. Sacrificia eorum et libamina eorum vitulis et arietibus et agnis juxta numerum eorum, juxta ritum eorum.

25. Et hircum ex capris unum pro peccato : præter holocaustosim jugem : sacrificia eorum et libamina eorum.

26. Die quinta vitulos novem, arietes duos, agnos anniculos quatuordecim sine macula.

27. Sacrificia eorum et libamina eorum vitulis et arietibus et agnis juxta numerum eorum, juxta ritum eorum

28. Et hircum ex capris unum pro peccato : præter holocaustosim jugem : sacrificia eorum et libamina eorum.

29. Die sexta vitulos octo, arietes duos, agnos anniculos quatuordecim sine macula.

30. Sacrificia eorum et libamina eorum vitulis et arietibus et agnis juxta numerum eorum, juxta ritum eorum.

31. Et hircum ex capris unum pro peccato : præter holocaustosim jugem : sacrificia eorum et libamina eorum.

32. Die septima vitulos septem, arietes duos, agnos anniculos quatuordecim sine macula.

33. Sacrificia eorum et libamina eorum vitulis et arietibus et agnis juxta numerum eorum, juxta ritum eorum.

34. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας· πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντός· αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν.

35. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἐξόδιον ἔσται ὑμῖν· πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε ἐν αὐτῇ.

36. Καὶ προσάξετε ὁλοκαυτώματα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας καρπώματα τῷ Κυρίῳ, μόσχον ἕνα, κριὸν ἕνα, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἑπτὰ ἀμώμους.

37. Αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν τῷ μόσχῳ καὶ τῷ κριῷ καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν, κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν.

38. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας· πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντός· αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν.

39. Ταῦτα ποιήσετε Κυρίῳ ἐν ταῖς ἑορταῖς ὑμῶν, πλὴν τῶν εὐχῶν ὑμῶν, καὶ τὰ ἑκούσια ὑμῶν, καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα ὑμῶν, καὶ τὰς θυσίας ὑμῶν, καὶ τὰς σπονδὰς ὑμῶν, καὶ τὰ σωτήρια ὑμῶν.

34. Et hircum ex capris unum pro peccato; præter holocaustosim jugem : sacrificia eorum et libamina eorum.

35. Et die octava exodium erit vobis : omne opus servile non facietis in ea.

36. Et adducetis holocaustomata in odorem suavitatis oblationes Domino, vitulum unum, arietem unum, agnos anniculos septem sine macula.

37. Sacrificia eorum et libamina eorum vitulo et arieti et agnis juxta numerum eorum, juxta ritum eorum.

38. Et hircum ex capris unum pro peccato : præter holocaustosim jugem : sacrificia eorum et libamina eorum.

39. Hæc facietis Domino in solemnitatibus vestris, exceptis votis vestris, et spontanea vestra, et holocaustomata vestra, et sacrificia vestra, et libamina vestra, et salutaria vestra.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Λʹ.

1. Καὶ ἐλάλησε Μωϋσῆς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

2. Καὶ ἐλάλησε Μωϋσῆς πρὸς τοὺς ἄρχοντας τῶν φυλῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, λέγων· Τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ συνέταξε Κύριος·

3. Ἄνθρωπος ἄνθρωπος ὃς ἂν εὔξηται εὐχὴν Κυρίῳ, ἢ ὀμόσῃ ὅρκον, ἢ ὁρίσηται ὁρισμῷ περὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, οὐ βεβηλώσει τὸ ῥῆμα αὐτοῦ· πάντα ὅσα ἂν ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, ποιήσει.

4. Ἐὰν δὲ εὔξηται γυνὴ εὐχὴν Κυρίῳ, ἢ ὁρίσηται ὁρισμὸν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἐν τῇ νεότητι αὐτῆς, καὶ ἀκούσῃ ὁ πατὴρ αὐτῆς τὰς εὐχὰς αὐτῆς, καὶ τοὺς ὁρισμοὺς αὐτῆς οὓς ὡρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, καὶ παρασιωπήσῃ αὐτῆς ὁ πατὴρ, καὶ στήσονται πᾶσαι αἱ εὐχαὶ αὐτῆς,

5. καὶ πάντες οἱ ὁρισμοὶ οὓς ὡρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, μενοῦσιν αὐτῇ.

6. Ἐὰν δὲ ἀνανεύων ἀνανεύσῃ ὁ πατὴρ αὐτῆς, ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἀκούσῃ πάσας τὰς εὐχὰς αὐτῆς καὶ τοὺς ὁρισμοὺς οὓς ὡρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, οὐ στήσονται· καὶ Κύριος καθαριεῖ αὐτὴν, ὅτι ἀνένευσεν ὁ πατὴρ αὐτῆς.

7. Ἐὰν δὲ γενομένη γένηται ἀνδρὶ, καὶ αἱ εὐχαὶ αὐτῆς ἐπ' αὐτῇ κατὰ τὴν διαστολὴν τῶν χειλέων αὐτῆς, οὓς ὡρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς,

8. καὶ ἀκούσῃ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ παρασιωπήσῃ αὐτῇ ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἀκούσῃ, καὶ οὕτω στήσονται πᾶσαι αἱ εὐχαὶ αὐτῆς, καὶ οἱ ὁρισμοὶ αὐτῆς οὓς ὡρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, στήσονται.

9. Ἐὰν δὲ ἀνανεύων ἀνανεύσῃ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ᾗ ἐὰν ἡμέρᾳ ἀκούσῃ, πᾶσαι αἱ εὐχαὶ αὐτῆς, καὶ οἱ ὁρισμοὶ αὐτῆς οὓς ὡρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, οὐ μενοῦσιν, ὅτι ὁ ἀνὴρ ἀνένευσεν ἀπ' αὐτῆς, καὶ Κύριος καθαριεῖ αὐτήν.

10. Καὶ εὐχὴ χήρας καὶ ἐκβεβλημένης ὅσα ἐὰν εὔξηται κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, μενοῦσιν αὐτῇ.

11. Ἐὰν δὲ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἡ εὐχὴ αὐτῆς, ἢ ὁ ὁρισμὸς κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς μεθ' ὅρκου,

12. καὶ ἀκούσῃ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς καὶ παρασιωπήσῃ αὐ-

CAPUT XXX.

1. Et locutus est Moyses filiis Israel secundum omnia quæcumque mandavit Dominus Moysi.

2. Et locutus est Moyses ad principes tribuum filiorum Israel, dicens : Hoc est verbum quod præcepit Dominus :

3. Homo homo quicumque voverit votum Domino, aut juraverit juramentum, aut definierit definitione de anima sua, non profanabit verbum suum : omnia quæcumque exierint de ore ejus, faciet.

4. Si autem voverit mulier votum Domino, aut definierit definitionem in domo patris sui in juventute sua, et audierit pater ejus vota ejus, et definitiones ejus quas definivit adversus animam suam, et tacuerit pater ejus, et stabunt omnia vota ejus,

5. et omnes definitiones quas definivit adversus animam suam, manebunt ei.

6. Si autem abnuens abnuerit pater ejus, quacumque die audierit omnia vota ejus, et definitiones quas definivit adversus animam suam, non stabunt : et Dominus emundabit eam, quia abnuit pater ejus.

7. Si autem facta fuerit viro, et vota ejus super eam secundum distinctionem labiorum ejus, quas definivit adversus animam suam,

8. et audierit vir ejus, et tacuerit ei quacumque die audierit, et ita stabunt omnia vota ejus, et definitiones ejus quas definivit adversus animam suam, stabunt.

9. Si autem abnuens abnuerit vir ejus quacumque die audierit, omnia vota ejus, et definitiones ejus, quas definivit adversus animam suam, non manebunt, quoniam vir abnuit ab ea, et Dominus mundabit eam.

10. Et votum viduæ expulsæque quæcumque voverit adversus animam suam, manebunt ei.

11. Si autem in domo viri ejus votum ejus, aut definitio adversus animam ejus cum jurejurando,

12. et audierit vir ejus, et tacuerit ei, et non abnuerit

τῇ, καὶ μὴ ἀνανεύσῃ αὐτῇ, καὶ στήσονται πᾶσαι αἱ εὐχαὶ αὐτῆς, καὶ πάντες οἱ ὁρισμοὶ αὐτῆς οὓς ὡρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, στήσονται κατ' αὐτῆς.

13. Ἐὰν δὲ περιελὼν περιέλῃ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἀκούσῃ, πάντα ὅσα ἐὰν ἐξέλθῃ ἐκ τῶν χειλέων αὐτῆς κατὰ τὰς εὐχὰς αὐτῆς, καὶ κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοὺς κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, οὐ μενεῖ αὐτῇ· ὁ ἀνὴρ αὐτῆς περιεῖλε, καὶ Κύριος καθαριεῖ αὐτήν.

14. Πᾶσα εὐχὴ καὶ πᾶς ὅρκος δεσμοῦ κακῶσαι ψυχὴν, ὁ ἀνὴρ αὐτῆς στήσει αὐτῇ, καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς περιελεῖ.

15. Ἐὰν δὲ σιωπῶν παρασιωπήσῃ ἡμέραν ἐξ ἡμέρας, καὶ στήσει αὐτῇ πάσας τὰς εὐχὰς αὐτῆς, καὶ τοὺς ὁρισμοὺς τοὺς ἐπ' αὐτῆς, στήσει αὐτῇ, ὅτι ἐσιώπησεν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἤκουσεν.

16. Ἐὰν δὲ περιελὼν περιέλῃ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς μετὰ τὴν ἡμέραν ἣν ἤκουσε, καὶ λήψεται τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῦ.

17. Ταῦτα τὰ δικαιώματα ὅσα ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μωϋσῇ, ἀναμέσον ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ ἀναμέσον πατρὸς καὶ θυγατρὸς ἐν νεότητι ἐν οἴκῳ πατρός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΑ΄.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Ἐκδίκει τὴν ἐκδίκησιν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐκ τῶν Μαδιανιτῶν, καὶ ἔσχατον προστεθήσῃ πρὸς τὸν λαόν σου.

3. Καὶ ἐλάλησε Μωϋσῆς πρὸς τὸν λαὸν, λέγων· Ἐξοπλίσατε ἐξ ὑμῶν ἄνδρας, καὶ παρατάξασθε ἔναντι Κυρίου ἐπὶ Μαδιὰν, ἀποδοῦναι ἐκδίκησιν παρὰ τοῦ Κυρίου τῇ Μαδιάν.

4. Χιλίους ἐκ φυλῆς, χιλίους ἐκ φυλῆς, ἐκ πασῶν φυλῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἀποστείλατε παρατάξασθαι.

5. Καὶ ἐξηρίθμησαν ἐκ τῶν χιλιάδων Ἰσραὴλ χιλίους ἐκ φυλῆς, δώδεκα χιλιάδας· ἐνωπλισμένοι εἰς παράταξιν.

6. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς Μωϋσῆς χιλίους ἐκ φυλῆς, χιλίους ἐκ φυλῆς σὺν δυνάμει αὐτῶν, καὶ Φινεὲς υἱὸν Ἐλεάζαρ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως· καὶ τὰ σκεύη τὰ ἅγια, καὶ αἱ σάλπιγγες τῶν σημασιῶν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν.

7. Καὶ παρετάξαντο ἐπὶ Μαδιὰν, καθὰ ἐνετείλατο Κύριος Μωϋσῇ· καὶ ἀπέκτειναν πᾶν ἀρσενικόν.

8. Καὶ τοὺς βασιλεῖς Μαδιὰν ἀπέκτειναν ἅμα τοῖς τραυματίαις αὐτῶν· καὶ τὸν Εὐὶν, καὶ τὸν Ῥοκὸν, καὶ τὸν Σοὺρ, καὶ τὸν Οὒρ, καὶ τὸν Ῥοβὸκ, πέντε βασιλεῖς Μαδιάν· καὶ τὸν Βαλαὰμ υἱὸν Βεὼρ ἀπέκτειναν ἐν ῥομφαίᾳ σὺν τοῖς τραυματίαις αὐτῶν.

9. Καὶ ἐπρονόμευσαν τὰς γυναῖκας Μαδιὰν, καὶ τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ ἔγκτητα αὐτῶν· καὶ τὴν δύναμιν αὐτῶν ἐπρονόμευσαν,

10. καὶ πάσας τὰς πόλεις αὐτῶν τὰς ἐν ταῖς κατοικίαις αὐτῶν, καὶ τὰς ἐπαύλεις αὐτῶν ἐνέπρησαν ἐν πυρί.

11. Καὶ ἔλαβον πᾶσαν τὴν προνομὴν αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐτῶν ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους.

12. Καὶ ἤγαγον πρὸς Μωϋσῆν καὶ πρὸς Ἐλεάζαρ τὸν ἱερέα, καὶ πρὸς πάντας υἱοὺς Ἰσραὴλ, τὴν αἰχμα-

ei, et stabunt omnia vota ejus, et omnes definitiones ejus quas definivit adversus animam suam, stabunt adversus eam.

13. Si autem circumauferens circumauferat vir ejus quacumque die audierit, omnia quæcumque exierint ex labiis ejus secundum vota, et secundum definitiones quæ adversus animam ejus, non manebunt ei : vir ejus circumabstulit, et Dominus mundabit eam.

14. Omne votum et omne jusjurandum vinculi affligere animam, vir ejus statuet ei, et vir ejus circumauferet.

15. Si autem tacens tacuerit ei diem ex die, et statuet ei omnia vota ejus, et definitiones quæ super ipsam, statuet ei, quoniam tacuit ei die qua audivit.

16. Si autem circumauferens circumauferat vir ejus post diem quam audivit, et accipiet peccatum suum.

17. Hæ sunt justificationes quascumque mandavit Dominus Moysi inter virum et uxorem ejus, et inter patrem et filiam in juventute in domo patris.

CAPUT XXXI.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

2. Ulciscere ultionem filiorum Israel de Madianitis, et postremo apponeris ad populum tuum.

3. Et locutus est Moyses ad populum, dicens : Armate ex vobis viros, et militate coram Domino super Madian, ad reddendam vindictam a Domino ipsi Madian.

4. Mille ex tribu, mille ex tribu, ex omnibus tribubus filiorum Israel, mittite ad militandum.

5. Et enumerarunt ex millibus Israel mille ex tribu, duodecim millia : armati ad militiam.

6. Et misit eos Moyses mille ex tribu, mille ex tribu cum virtute eorum, et Phinees filium Eleazari filii Aaron sacerdotis : et vasa sancta, et tubæ significationum in manibus eorum.

7. Et militaverunt super Madian, sicut præcepit Dominus Moysi : et occiderunt omne masculinum.

8. Et reges Madian interfecerunt simul cum cæsis eorum : et Evin, et Rhocon, et Sur, et Ur, et Roboc, quinque reges Madian : et Balaam filium Beor interfecerunt in gladio cum cæsis eorum.

9. Et prædati sunt mulieres Madian, et supellectilem eorum, et pecora eorum, et omnia quæ possederant : et virtutem eorum prædati sunt,

10. et omnes civitates eorum quæ in habitationibus eorum, et villas eorum succenderunt in igni.

11. Et tulerunt omnem prædam eorum, et omnia spolia eorum ab homine usque ad pecus.

12. Et adduxerunt ad Moysen et ad Eleazarum sacerdotem, et ad omnes filios Israel, captivitatem et spolia, et

λωσίαν καὶ τὰ σκῦλα, καὶ τὴν προνομὴν εἰς τὴν παρεμβολὴν εἰς Ἀραβὼθ Μωάβ, ἥ ἐστιν ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου κατὰ Ἱεριχώ.

13. Καὶ ἐξῆλθε Μωϋσῆς καὶ Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς εἰς συνάντησιν αὐτοῖς ἔξω τῆς παρεμβολῆς.

14. Καὶ ὠργίσθη Μωϋσῆς ἐπὶ τοῖς ἐπισκόποις τῆς δυνάμεως, χιλιάρχοις καὶ ἑκατοντάρχοις τοῖς ἐρχομένοις ἐκ τῆς παρατάξεως τοῦ πολέμου,

15. καὶ εἶπεν αὐτοῖς Μωϋσῆς· Ἱνατί ἐζωγρήσατε πᾶν θῆλυ;

16. Αὗται γὰρ ἦσαν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, κατὰ τὸ ῥῆμα Βαλαὰμ, τοῦ ἀποστῆσαι καὶ ὑπεριδεῖν τὸ ῥῆμα Κυρίου, ἕνεκεν Φογώρ· καὶ ἐγένετο ἡ πληγὴ ἐν τῇ συναγωγῇ Κυρίου.

17. Καὶ νῦν ἀποκτείνατε πᾶν ἀρσενικὸν ἐν πάσῃ τῇ ἀπαρτίᾳ, πᾶσαν γυναῖκα ἥτις ἔγνω κοίτην ἄρσενος ἀποκτείνατε.

18. Καὶ πᾶσαν τὴν ἀπαρτίαν τῶν γυναικῶν ἥτις οὐκ οἶδε κοίτην ἄρσενος, ζωγρήσατε αὐτάς.

19. Καὶ ὑμεῖς παρεμβάλετε ἔξω τῆς παρεμβολῆς ἑπτὰ ἡμέρας· πᾶς ὁ ἀνελὼν καὶ ὁ ἁπτόμενος τοῦ τετρωμένου ἁγνισθήσεται τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ὑμεῖς καὶ ἡ αἰχμαλωσία ὑμῶν.

20. Καὶ πᾶν περίβλημα καὶ πᾶν σκεῦος δερμάτινον, καὶ πᾶσαν ἐργασίαν ἐξ αἰγείας, καὶ πᾶν σκεῦος ξύλινον ἀφαγνιεῖτε.

21. Καὶ εἶπεν Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς πρὸς τοὺς ἄνδρας τῆς δυνάμεως τοὺς ἐρχομένους ἐκ τῆς παρατάξεως τοῦ πολέμου· Τοῦτο τὸ δικαίωμα τοῦ νόμου ὃ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

22. Πλὴν τοῦ χρυσίου καὶ τοῦ ἀργυρίου καὶ χαλκοῦ καὶ σιδήρου καὶ μολίβου καὶ κασσιτέρου,

23. πᾶν πρᾶγμα ὃ διελεύσεται ἐν πυρὶ, καὶ καθαρισθήσεται, ἀλλ' ἢ τῷ ὕδατι τοῦ ἁγνισμοῦ ἁγνισθήσεται· καὶ πάντα ὅσα ἐὰν μὴ διαπορεύηται διὰ πυρὸς, διελεύσεται δι' ὕδατος.

24. Καὶ πλυνεῖσθε τὰ ἱμάτια τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ καθαρισθήσεσθε· καὶ μετὰ ταῦτα εἰςελεύσεσθε εἰς τὴν παρεμβολήν.

25. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

26. Λάβε τὸ κεφάλαιον τῶν σκύλων τῆς αἰχμαλωσίας ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, σὺ καὶ Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῆς συναγωγῆς.

27. Καὶ διελεῖτε τὰ σκῦλα ἀναμέσον τῶν πολεμιστῶν τῶν ἐκπεπορευμένων εἰς τὴν παράταξιν, καὶ ἀναμέσον πάσης συναγωγῆς.

28. Καὶ ἀφελεῖτε τέλος Κυρίῳ παρὰ τῶν ἀνθρώπων τῶν πολεμιστῶν τῶν ἐκπεπορευμένων εἰς τὴν παράταξιν, μίαν ψυχὴν ἀπὸ πεντακοσίων, ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν, καὶ ἀπὸ τῶν βοῶν, καὶ ἀπὸ τῶν προβάτων, καὶ ἀπὸ τῶν ὄνων, καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους αὐτῶν λήψεσθε.

29. Καὶ δώσεις Ἐλεάζαρ τῷ ἱερεῖ τὰς ἀπαρχὰς Κυρίου.

30. Καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους τοῦ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ λήψῃ ἕνα ἀπὸ πεντήκοντα, ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἀπὸ τῶν βοῶν, καὶ ἀπὸ τῶν προβάτων, καὶ ἀπὸ τῶν ὄνων, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν· καὶ δώσεις αὐτὰ τοῖς Λευίταις τοῖς φυλάσσουσι τὰς φυλακὰς ἐν τῇ σκηνῇ Κυρίου.

prædam in castra in Araboth Moab, quæ est super Jordanem contra Jericho.

13. Et egressus est Moyses et Eleazar sacerdos et omnes principes synagogæ in occursum eis extra castra.

14. Et iratus est Moyses in visitatores virtutis, chiliarchos et centuriones qui veniebant ex acie belli,

15. et dixit eis Moyses : Ut quid vivificastis omne fœmininum?

16 Hæc enim fuerunt filiis Israel, secundum verbum Balaam, ut recedere facerent et despicere verbum Domini, propter Phogor : et facta est plaga in synagoga Domini.

17. Et nunc interficite omne masculinum in omni multitudine, omnem mulierem quæ novit concubitum masculi interficite.

18. Et omnem multitudinem mulierum quæ non novit concubitum masculi, vivificate eas.

19. Et vos castrametamini extra castra septem diebus : omnis qui interfecerit et tetigerit vulneratum, purificabitur die tertia, et die septima vos et captivitas vestra.

20. Et omne indumentum et omne vas pelliceum, et omnem facturam ex caprina, et omne vas ligneum purificabitis.

21. Et dixit Eleazar sacerdos ad viros virtutis qui veniebant ab acie belli : Hæc est legis justificatio quam præcepit Dominus Moysi.

22. Præter aurum et argentum et æs et ferrum et plumbum et stannum,

23. omnis res quæ pertransibit in igni, et mundabitur, sed et aqua purificationis purificabitur : et omnia quæcumque non transeunt per ignem, transibunt per aquam.

24. Et lavabitis vestimenta die septima, et mundabimini : et post hæc ingrediemini in castra.

25. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

26. Accipe caput spoliorum captivitatis ab homine usque ad pecus, tu et Eleazar sacerdos et principes familiarum synagogæ.

27. Et dividetis spolia inter bellatores qui processerunt in aciem, et inter omnem synagogam.

28. Et demetis tributum Domino ab hominibus bellatoribus qui processerunt in aciem, unam animam de quingentis, ex hominibus, et pecoribus, et ex bobus, et ex ovibus, et ex asinis, et de dimidio eorum sumetis :

29. Et dabis Eleazaro sacerdoti primitias Domini.

30. Et de dimidio quod filiorum Israel sumes unum de quinquaginta, ex hominibus, et ex bobus, et ex ovibus, et ex asinis, et ex omnibus pecoribus : et dabis ea Levitis custodientibus custodias in tabernaculo Domini.

31. Καὶ ἐποίησε Μωϋσῆς καὶ Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς καθὰ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

32. Καὶ ἐγενήθη τὸ πλεόνασμα τῆς προνομῆς ὃ προενόμευσαν οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ ἀπὸ τῶν προβάτων, ἑξακόσιαι χιλιάδες καὶ ἑβδομήκοντα καὶ πέντε χιλιάδες·

33. καὶ βόες, δύο καὶ ἑβδομήκοντα χιλιάδες·

34. καὶ ὄνοι, μία καὶ ἑξήκοντα χιλιάδες·

35. καὶ ψυχαὶ ἀνθρώπων, ἀπὸ τῶν γυναικῶν αἳ οὐκ ἔγνωσαν κοίτην ἀνδρὸς, πᾶσαι ψυχαὶ, δύο καὶ τριάκοντα χιλιάδες.

36. Καὶ ἐγενήθη τὸ ἡμίσευμα ἡ μερὶς τῶν ἐκπεπορευμένων εἰς τὸν πόλεμον, ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν προβάτων, τριακόσιαι καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτακισχίλια καὶ πεντακόσια.

37. Καὶ ἐγένετο τὸ τέλος Κυρίῳ ἀπὸ τῶν προβάτων, ἑξακόσιαι ἑβδομήκοντα πέντε·

38. καὶ βόες, ἓξ καὶ τριάκοντα χιλιάδες, καὶ τὸ τέλος Κυρίῳ, δύο καὶ ἑβδομήκοντα·

39. καὶ ὄνοι, τριάκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι, καὶ τὸ τέλος Κυρίῳ, εἷς καὶ ἑξήκοντα·

40. καὶ ψυχαὶ ἀνθρώπων, ἑκκαίδεκα χιλιάδες, καὶ τὸ τέλος αὐτῶν Κυρίῳ, δύο καὶ τριάκοντα ψυχαί.

41. Καὶ ἔδωκε Μωϋσῆς τὸ τέλος Κυρίῳ τὸ ἀφαίρεμα τοῦ Θεοῦ Ἐλεάζαρ τῷ ἱερεῖ, καθὰ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

42. Ἀπὸ τοῦ ἡμισεύματος τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, οὓς διεῖλε Μωϋσῆς ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν.

43. Καὶ ἐγένετο τὸ ἡμίσευμα ἀπὸ τῆς συναγωγῆς ἀπὸ τῶν προβάτων, τριακόσιαι καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτακισχίλια καὶ πεντακόσια·

44. καὶ βόες, ἓξ καὶ τριάκοντα χιλιάδες·

45. ὄνοι, τριάκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι·

46. καὶ ψυχαὶ ἀνθρώπων, ἓξ καὶ δέκα χιλιάδες.

47. Καὶ ἔλαβε Μωϋσῆς ἀπὸ τοῦ ἡμισεύματος τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ τὸ ἓν ἀπὸ τῶν πεντήκοντα, ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν, καὶ ἔδωκεν αὐτὰ τοῖς Λευίταις τοῖς φυλάσσουσι τὰς φυλακὰς τῆς σκηνῆς Κυρίου, ὃν τρόπον συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

48. Καὶ προσῆλθον πρὸς Μωϋσῆν πάντες οἱ καθεσταμένοι εἰς τὰς χιλιαρχίας τῆς δυνάμεως, χιλίαρχοι καὶ ἑκατόνταρχοι, καὶ εἶπαν πρὸς Μωϋσῆν·

49. Οἱ παῖδές σου εἰλήφασι τὸ κεφάλαιον τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν τῶν παρ' ἡμῖν, καὶ οὐ διαπεφώνηκεν ἀπ' αὐτῶν οὐδὲ εἷς.

50. Καὶ προσενηνόχαμεν τὸ δῶρον Κυρίῳ, ἀνὴρ ὃ εὗρε σκεῦος χρυσοῦν καὶ χλιδῶνα καὶ ψέλλιον καὶ δακτύλιον καὶ περιδέξιον καὶ ἐμπλόκιον, ἐξιλάσασθαι περὶ ἡμῶν ἔναντι Κυρίου.

51. Καὶ ἔλαβε Μωϋσῆς καὶ Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς τὸ χρυσίον παρ' αὐτῶν, πᾶν σκεῦος εἰργασμένον·

52. καὶ ἐγένετο πᾶν τὸ χρυσίον τὸ ἀφαίρεμα ὃ ἀφεῖλον Κυρίῳ, ἑκκαίδεκα χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι καὶ πεντήκοντα σίκλοι παρὰ τῶν χιλιάρχων καὶ παρὰ τῶν ἑκατοντάρχων.

53. Καὶ οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ ἐπρονόμευσαν ἕκαστος ἑαυτῷ.

54. Καὶ ἔλαβε Μωϋσῆς καὶ Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς τὸ χρυσίον παρὰ τῶν χιλιάρχων καὶ παρὰ τῶν ἑκατοντάρχων, καὶ εἰσήνεγκεν αὐτὰ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, μνημόσυνον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἔναντι Κυρίου.

31. Et fecit Moyses et Eleazar sacerdos sicut præcepit Dominus Moysi.

32. Et fuit abundantia prædæ quam prædati sunt viri bellatores ex ovibus, sexcenta millia et septuaginta et quinque millia :

33. et boves, duo et septuaginta millia :

34. et asini, unum et sexaginta millia :

35. et animæ hominum, ex mulieribus quæ non noverunt concubitum viri, omnes animæ, duo et triginta millia.

36. Et fuit dimidium pars eorum qui processerunt in prœlium, ex numero ovium, trecenta et triginta millia et septem millia et quingentæ.

37. Et fuit tributum Domino ex ovibus, sexcentæ septuaginta quinque :

38. et boves, sex et triginta millia, et tributum Domino, duo et septuaginta :

39. et asini, triginta millia et quingenti, et tributum Domino, unus et sexaginta :

40. et animæ hominum, sex et decem millia, et tributum eorum Domino, duæ et triginta animæ.

41. Et dedit Moyses tributum Domino demptionem Dei Eleazaro sacerdoti, sicut præcepit Dominus Moysi.

42. De dimidio filiorum Israel, quos distinxit Moyses a viris bellatoribus.

43. Et fuit dimidium a synagoga ex ovibus, trecenta et triginta millia et septem millia et quingentæ :

44. et boves, sex et triginta millia :

45. asini, triginta millia et quingenti :

46. et animæ hominum, sex et decem millia.

47. Et sumpsit Moyses ex dimidio quod filiorum Israel unum ex quinquaginta, ex hominibus et ex pecoribus, et dedit ea Levitis custodientibus custodias tabernaculi Domini, quemadmodum præcepit Dominus Moysi.

48. Et accesserunt ad Moysen omnes qui constituti erant super millia virtutis, chiliarchi et centuriones, et dixerunt ad Moysen :

49. Pueri tui acceperunt caput virorum bellatorum qui apud nos, et non dissonuit ex eis ullus.

50. Et obtulimus munus Domino, vir quod invenit vas aureum et torquem et viriolam et annulum et dextrale et catenulam, ad depropitiandum pro nobis ante Dominum.

51. Et accepit Moyses et Eleazar sacerdos aurum ab eis, omne vas factum :

52. et fuit omne aurum demptio quam dempserunt Domino, sexdecim millia et septingenti et quinquaginta sicli a chiliarchis et centurionibus.

53. Et viri bellatores prædati sunt unusquisque sibi.

54. Et accepit Moyses et Eleazar aurum a chiliarchis et a centurionibus, et intulit ea in tabernaculum testimonii, memoriale filiorum Israel coram Domino.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΒ΄.

1. Καὶ κτήνη πλῆθος ἦν τοῖς υἱοῖς Ῥουβὴν καὶ τοῖς υἱοῖς Γὰδ, πλῆθος σφόδρα· καὶ εἶδον τὴν χώραν Ἰαζὴρ καὶ τὴν χώραν Γαλαὰδ, καὶ ἦν ὁ τόπος, τόπος κτήνεσι.

2. Καὶ προςελθόντες οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν καὶ οἱ υἱοὶ Γὰδ εἶπαν πρὸς Μωϋσῆν καὶ πρὸς Ἐλεάζαρ τὸν ἱερέα καὶ πρὸς τοὺς ἄρχοντας τῆς συναγωγῆς, λέγοντες·

3. Ἀταρὼθ καὶ Δαιβὼν, καὶ Ἰαζὴρ καὶ Ναμρὰ, καὶ Ἐσεβὼν, καὶ Ἐλεαλὴ, καὶ Σεβαμὰ, καὶ Ναβαὺ, καὶ Βαιὰν,

4. τὴν γῆν ἣν παραδέδωκε Κύριος ἐνώπιον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, γῆ κτηνοτρόφος ἐστὶ, καὶ τοῖς παισί σου κτήνη ὑπάρχει.

5. Καὶ ἔλεγον· Εἰ εὕρομεν χάριν ἐνώπιόν σου, δοθήτω ἡ γῆ αὕτη τοῖς οἰκέταις σου ἐν κατασχέσει, καὶ μὴ διαβιβάσῃς ἡμᾶς τὸν Ἰορδάνην.

6. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς τοῖς υἱοῖς Γὰδ καὶ τοῖς υἱοῖς Ῥουβήν· Οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν πορεύονται εἰς τὸν πόλεμον, καὶ ὑμεῖς καθήσεσθε αὐτοῦ;

7. Καὶ ἱνατί διαστρέφετε τὰς διανοίας τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, μὴ διαβῆναι εἰς τὴν γῆν ἣν Κύριος δίδωσιν αὐτοῖς;

8. Οὐχ οὕτως ἐποίησαν οἱ πατέρες ὑμῶν, ὅτε ἀπέστειλα αὐτοὺς ἐκ Κάδης Βαρνὴ κατανοῆσαι τὴν γῆν;

9. καὶ ἀνέβησαν φάραγγα Βότρυος, καὶ κατενόησαν τὴν γῆν, καὶ ἀπέστησαν τὴν καρδίαν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ὅπως μὴ εἰςέλθωσιν εἰς τὴν γῆν ἣν ἔδωκεν Κύριος αὐτοῖς.

10. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ Κύριος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ὤμοσε, λέγων·

11. Εἰ ὄψονται οἱ ἄνθρωποι οὗτοι οἱ ἀναβάντες ἐξ Αἰγύπτου ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, οἱ ἐπιστάμενοι τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακὸν, τὴν γῆν ἣν ὤμοσα τῷ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ, οὐ γὰρ συνεπηκολούθησαν ὀπίσω μου,

12. πλὴν Χάλεβ υἱὸς Ἰεφοννὴ ὁ διακεχωρισμένος, καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυὴ, ὅτι συνεπηκολούθησαν ὀπίσω Κυρίου.

13. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ Κύριος ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ· καὶ κατερόμβευσεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ τεσσαράκοντα ἔτη, ἕως ἐξανηλώθη πᾶσα ἡ γενεὰ, οἱ ποιοῦντες τὰ πονηρὰ ἔναντι Κυρίου.

14. Ἰδοὺ ἀνέστητε ἀντὶ τῶν πατέρων ὑμῶν, σύντριμμα ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν, προςθεῖναι ἔτι ἐπὶ τὸν θυμὸν τῆς ὀργῆς Κυρίου ἐπὶ Ἰσραήλ·

15. ὅτι ἀποστραφήσεσθε ἀπ' αὐτοῦ, προςθεῖναι ἔτι καταλιπεῖν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἀνομήσετε εἰς ὅλην τὴν συναγωγὴν ταύτην.

16. Καὶ προςῆλθον αὐτῷ, καὶ ἔλεγον· Ἐπαύλεις προβάτων οἰκοδομήσομεν ὧδε τοῖς κτήνεσιν ἡμῶν, καὶ πόλεις ταῖς ἀποσκευαῖς ἡμῶν·

17. καὶ ἡμεῖς ἐνοπλισάμενοι προφυλακὴν πρότεροι τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἕως ἂν ἀγάγωμεν αὐτοὺς εἰς τὸν ἑαυτῶν τόπον· καὶ κατοικήσει ἡ ἀποσκευὴ ἡμῶν ἐν πόλεσι τετειχισμέναις διὰ τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν.

18. Οὐ μὴ ἀποστραφῶμεν εἰς τὰς οἰκίας ἡμῶν, ἕως ἂν καταμερισθῶσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ.

19. Καὶ οὐκέτι κληρονομήσομεν ἐν αὐτοῖς ἀπὸ τοῦ

CAPUT XXXII.

1. Et pecora multitudo erat filiis Ruben et filiis Gad, multitudo valde : et viderunt regionem Iazer et regionem Galaad, et erat locus ille, locus pecoribus.

2. Et accedentes filii Ruben et filii Gad dixerunt ad Moysen et ad Eleazarum sacerdotem et ad principes synagogæ, dicentes :

3. Ataroth et Dæbon, et Iazer et Namra, et Esebon, et Eleale, et Sebama, et Nabay, et Bæan,

4. terram quam tradidit Dominus in conspectu filiorum Israel, terra pecorum nutrix est, et pueris tuis sunt pecora.

5. Et dicebant : Si invenimus gratiam in conspectu tuo, detur terra ista famulis tuis in possessionem, et ne traducas nos Jordanem.

6. Et dixit Moyses filiis Gad et filiis Ruben : Fratres vestri eunt in bellum, et vos sedebitis hic?

7. Et ut quid pervertitis mentes filiorum Israel, ut non transeant in terram quam Dominus dat eis?

8. Nonne sic fecerunt patres vestri, quando misi eos e Cades Barne ad considerandam terram?

9. et ascenderunt vallem Botri, et consideraverunt terram, et averterunt cor filiorum Israel, ut non introirent in terram quam dedit Dominus eis.

10. Et iratus est furore Dominus in die illa, et juravit, dicens :

11. Si videbunt homines hi qui ascenderunt ex Ægypto a viginti annis et supra, qui cognoscunt bonum et malum, terram quam juravi ipsi Abraham et Isaac et Jacob, non enim secuti sunt post me,

12. præter Chaleb filius Jephonne ille segregatus, et Jesus filius Nave, quoniam simul secuti sunt post me.

13. Et iratus est furore Dominus adversus Israel : et circumagitavit eos in deserto quadraginta annos, donec consumpta est omnis generatio, facientes maligna in conspectu Domini.

14. Ecce surrexistis pro patribus vestris, contritio hominum peccatorum, ad adjiciendum adhuc ad furorem iræ Domini super Israel :

15. quoniam avertetis vos ab eo, adjiciendo adhuc derelinquere eum in deserto, et inique facietis in totam synagogam hanc.

16. Et accesserunt ei, et dixerunt : Caulas ovium ædificabimus hic pecoribus nostris, et civitates impedimentis nostris :

17. et nos armati in prima acie priores filiis Israel, quoadusque adduxerimus eos in suum ipsorum locum : et habitabunt impedimenta nostra in civitatibus muratis propter eos qui inhabitant terram.

18. Non revertemur ad domos nostras, quoadusque distributi fuerint filii Israel, unusquisque in hæreditatem suam.

19. Et non ultra hæreditabimus in eis a regione trans Jor-

πέραν τοῦ Ἰορδάνου καὶ ἐπέκεινα, ὅτι ἀπέχομεν τοὺς κλήρους ἡμῶν ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἐν ἀνατολαῖς.

20. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Μωϋσῆς· Ἐὰν ποιήσητε κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο, ἐὰν ἐξοπλίσησθε ἔναντι Κυρίου εἰς πόλεμον,

21. καὶ παρελεύσεται ὑμῶν πᾶς ὁπλίτης τὸν Ἰορδάνην ἔναντι Κυρίου, ἕως ἂν ἐκτριβῇ ὁ ἐχθρὸς αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ,

22. καὶ κατακυριευθῇ ἡ γῆ ἔναντι Κυρίου, καὶ μετὰ ταῦτα ἀποστραφήσεσθε καὶ ἔσεσθε ἀθῶοι ἔναντι Κυρίου, καὶ ἀπὸ Ἰσραήλ· καὶ ἔσται ἡ γῆ αὕτη ὑμῖν ἐν κατασχέσει ἔναντι Κυρίου.

23. Ἐὰν δὲ μὴ ποιήσητε οὕτως, ἁμαρτήσεσθε ἔναντι Κυρίου· καὶ γνώσεσθε τὴν ἁμαρτίαν ὑμῶν ὅταν ὑμᾶς καταλάβῃ τὰ κακά.

24. Καὶ οἰκοδομήσετε ὑμῖν ἑαυτοῖς πόλεις τῇ ἀποσκευῇ ὑμῶν, καὶ ἐπαύλεις τοῖς κτήνεσιν ὑμῶν· καὶ τὸ ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν ποιήσετε.

25. Καὶ εἶπαν υἱοὶ Ῥουβὴν καὶ υἱοὶ Γὰδ πρὸς Μωϋσῆν, λέγοντες· Οἱ παῖδές σου ποιήσουσι καθὰ ὁ κύριος ἡμῶν ἐντέλλεται.

26. Ἡ ἀποσκευὴ ἡμῶν, καὶ αἱ γυναῖκες ἡμῶν, καὶ πάντα τὰ κτήνη ἡμῶν ἔσονται ἐν ταῖς πόλεσι Γαλαάδ·

27. οἱ δὲ παῖδές σου παρελεύσονται πάντες ἐνωπλισμένοι καὶ ἐκτεταγμένοι ἔναντι Κυρίου εἰς τὸν πόλεμον, ὃν τρόπον ὁ Κύριος λέγει.

28. Καὶ συνέστησεν αὐτοῖς Μωϋσῆς Ἐλεάζαρ τὸν ἱερέα, καὶ Ἰησοῦν υἱὸν Ναυὴ, καὶ τοὺς ἄρχοντας πατριῶν τῶν φυλῶν Ἰσραήλ.

29. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Μωϋσῆς· Ἐὰν διαβῶσιν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν καὶ οἱ υἱοὶ Γὰδ μεθ' ὑμῶν τὸν Ἰορδάνην, πᾶς ἐνωπλισμένος εἰς πόλεμον ἔναντι Κυρίου, καὶ κατακυριεύσητε τῆς γῆς ἀπέναντι ὑμῶν, καὶ δώσετε αὐτοῖς τὴν γῆν Γαλαὰδ ἐν κατασχέσει.

30. Ἐὰν δὲ μὴ διαβῶσιν ἐνωπλισμένοι μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν πόλεμον ἔναντι Κυρίου, καὶ διαβιβάσετε τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν, καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν πρότερα ὑμῶν εἰς γῆν Χαναὰν, καὶ συγκατακληρονομηθήσονται ἐν ὑμῖν ἐν τῇ γῇ Χαναάν.

31. Καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν καὶ οἱ υἱοὶ Γὰδ, λέγοντες· Ὅσα ὁ κύριος λέγει τοῖς θεράπουσιν, οὕτω ποιήσομεν ἡμεῖς.

32. Διαβησόμεθα ἐνωπλισμένοι ἔναντι Κυρίου εἰς γῆν Χαναὰν, καὶ δώσετε τὴν κατάσχεσιν ἡμῖν ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

33. Καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς Μωϋσῆς τοῖς υἱοῖς Γὰδ, καὶ τοῖς υἱοῖς Ῥουβὴν, καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ υἱῶν Ἰωσὴφ, τὴν βασιλείαν Σηὼν βασιλέως Ἀμοῤῥαίων, καὶ τὴν βασιλείαν Ὢγ βασιλέως τῆς Βασὰν, τὴν γῆν καὶ τὰς πόλεις σὺν τοῖς ὁρίοις αὐτῆς, πόλεις τῆς γῆς κύκλῳ.

34. Καὶ ᾠκοδόμησαν οἱ υἱοὶ Γὰδ τὴν Δαιβὼν, καὶ τὴν Ἀταρὼθ, καὶ τὴν Ἀροὴρ,

35. καὶ τὴν Σοφὰρ, καὶ τὴν Ἰαζὴρ, καὶ ὕψωσαν αὐτὰς,

36. καὶ τὴν Ναμρὰμ, καὶ τὴν Βαιθαρὰν, πόλεις ὀχυρὰς, καὶ ἐπαύλεις προβάτων.

37. Καὶ οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν ᾠκοδόμησαν τὴν Ἐσεβὼν, καὶ Ἐλεάλην, καὶ Καριαθὰμ,

38. καὶ τὴν Βεελμεὼν, περικεκυκλωμένας, καὶ τὴν Σεβαμά· καὶ ἐπωνόμασαν κατὰ τὰ ὀνόματα αὐτῶν τὰ ὀνόματα τῶν πόλεων ἃς ᾠκοδόμησαν.

danem et supra, quia obtinemus sortes nostras in transitu Jordanis in oriente.

20. Et dixit ad eos Moyses : Si feceritis juxta verbum hoc, si arma sumpseritis ante Dominum in prœlium,

21. et transibit ex vobis omnis armatus Jordanem ante Dominum, quoadusque contritus fuerit hostis ejus a facie ejus,

22. et subjecta fuerit terra ante Dominum, et post hæc revertimini, et eritis innocentes ante Dominum, et ab Israel : et erit terra hæc vobis in possessionem ante Dominum.

23. Si autem non feceritis ita, peccabitis ante Dominum : et cognoscetis peccatum vestrum quando vos comprehenderint mala.

24. Et ædificabitis vobismetipsis civitates impedimentis vestris, et caulas pecoribus vestris : et quod procedit ex ore vestro facietis.

25. Et dixerunt filii Ruben et filii Gad ad Moysen, dicentes : Pueri tui facient secundum quæ dominus noster mandat.

26. Impedimenta nostra, et uxores nostræ, et omnia pecora nostra erunt in civitatibus Galaad :

27. pueri autem tui transibunt omnes armati et ordinati ante Dominum in prœlium, quemadmodum Dominus ait.

28. Et commendavit eis Moyses Eleazarum sacerdotem et Jesum filium Nave, et principes familiarum tribuum Israel.

29. Et dixit ad eos Moyses : Si transierint filii Ruben et filii Gad vobiscum Jordanem, omnis armatus in prœlium ante Dominum, et subjeceritis terram ante vos, et dabitis eis terram Galaad in possessionem.

30. Si autem non transierint armati vobiscum in prœlium ante Dominum, et traducetis impedimenta eorum, et uxores eorum, et pecora eorum priora vobis in terram Chanaan, et cohæreditabunt in vobis in terra Chanaan.

31. Et responderunt filii Ruben et filii Gad, dicentes : Quæcumque dominus dicit servis, sic faciemus nos.

32. Transibimus armati ante Dominum in terram Chanaan, et dabitis possessionem nobis trans Jordanem.

33. Et dedit eis Moyses filiis Gad, et filiis Ruben, et dimidiæ tribui Manasse filiorum Joseph, regnum Seon regis Amorrhæorum, et regnum Og regis Basan, et civitates cum finibus ejus, et civitates terræ in circuitu.

34. Et ædificarunt filii Gad Dæbon, et Ataroth, et Aroer,

35. et Sophar, et Iazer, et exaltaverunt eas,

36. et Namram, et Bætharan, civitates munitas, et caulas ovium.

37. Et filii Ruben ædificaverunt Esebon, et Elealen, et Cariatham,

38. et Beelmeon, circumdatas, et Sebama : et cognominaverunt secundum nomina sua nomina civitatum quas ædificaverunt.

ἐπορεύθη υἱὸς Μαχὶρ υἱοῦ Μανασσῆ Γαλαὰδ, αὐτὴν, καὶ ἀπώλεσε τὸν Ἀμοῤῥαῖον τὸν κα- ἐν αὐτῇ.
ἔδωκε Μωϋσῆς τὴν Γαλαὰδ τῷ Μαχὶρ υἱῷ καὶ κατῴκησεν ἐκεῖ.
Ἰαὶρ ὁ τοῦ Μανασσῆ ἐπορεύθη, καὶ ἔλαβε ;ις αὐτῶν, καὶ ἐπωνόμασεν αὐτὰς, ἐπαύλεις

Ναβαὺ ἐπορεύθη, καὶ ἔλαβε τὴν Καὰθ καὶ αὐτῆς, καὶ ἐπωνόμασεν αὐτὰς Ναβὼθ ἐκ ος αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΓ΄.

ὗτοι οἱ σταθμοὶ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ὡς ἐξῆλθον ύπτου σὺν δυνάμει αὐτῶν, ἐν χειρὶ Μωϋσῆ ι.
ἔγραψε Μωϋσῆς τὰς ἀπάρσεις αὐτῶν καὶ ιοὺς αὐτῶν διὰ ῥήματος Κυρίου. Καὶ οὗτοι ς πορείας αὐτῶν.
ραν ἐκ Ῥαμεσσῆ τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ τῇ πεν- η ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου, τῇ ἐπαύ- άσχα ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν χειρὶ ὑψηλῇ άντων τῶν Αἰγυπτίων.
οἱ Αἰγύπτιοι ἔθαπτον ἐξ αὐτῶν τοὺς τεθνη- ας οὓς ἐπάταξε Κύριος, πᾶν πρωτότοκον ἐν ῳ, καὶ ἐν τοῖς θεοῖς αὐτῶν ἐποίησε τὴν ἐκ- ριος.
ἀπάραντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐκ Ῥαμεσσῆ, πα- εἰς Σοχχώθ.
ἀπάραντες ἐκ Σοχχὼθ, παρενέβαλον εἰς Βου- μέρος τι τῆς ἐρήμου.
ἀπῆραν ἐκ Βουθὰν, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ τὸ ὼθ, ὅ ἐστιν ἀπέναντι Βεελσεπφὼν, καὶ πα- ἀπέναντι Μαγδώλου.
ἀπῆραν ἀπέναντι Εἰρὼθ, καὶ διέβησαν μέσον σης εἰς τὴν ἔρημον· καὶ ἐπορεύθησαν ὁδὸν ρῶν διὰ τῆς ἐρήμου αὐτοὶ, καὶ παρενέβαλον ς.
ἀπῆραν ἐκ Πικριῶν, καὶ ἦλθον εἰς Αἰλίμ· λμ δώδεκα πηγαὶ ὑδάτων, καὶ ἑβδομήκοντα ινίκων, καὶ παρενέβαλον ἐκεῖ παρὰ τὸ ὕδωρ.
. ἀπῆραν ἐξ Αἰλεὶμ, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ ἐρυθράν.
: ἀπῆραν ἀπὸ θαλάσσης ἐρυθρᾶς, καὶ παρενέ- τὴν ἔρημον Σίν.
: ἀπῆραν ἐκ τῆς ἐρήμου Σὶν, καὶ παρενέβαλον ιά.
ι ἀπῆραν ἐκ Ῥαφακὰ, καὶ παρενέβαλον ἐν

: ἀπῆραν ἐξ Αἰλοὺς, καὶ παρενέβαλον ἐκ Ῥα- οὐκ ἦν ἐκεῖ ὕδωρ τῷ λαῷ πιεῖν.
ἀπῆραν ἐκ Ῥαφιδὶν, καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ ιᾶ.
ι ἀπῆραν ἐκ τῆς ἐρήμου Σινᾶ, καὶ παρενέ- Μνήμασι τῆς ἐπιθυμίας.
ι ἀπῆραν ἐκ Μνημάτων τῆς ἐπιθυμίας, καὶ ιον ἐν Ἀσηρώθ.
ι ἀπῆραν ἐξ Ἀσηρὼθ, καὶ παρενέβαλον ἐν

39. Et ivit filius Machir filii Manasse Galaad, et cepit eam, et perdidit Amorrhæum habitantem in ea.

40. Et dedit Moyses Galaad ipsi Machir filio Manasse, et habitavit ibi.

41. Et Jair filius Manasse ivit, et cepit caulas eorum, et cognominavit ea, caulas Jair.

42. Et Nabay ivit, et cepit Caath, et pagos ejus, et cognominavit eos Naboth ex nomine suo.

CAPUT XXXIII.

1. Et hæ sunt mansiones filiis Israel, ex quo exierunt de terra Ægypti cum virtute sua, in manu Moysi et Aaron.

2. Et scripsit Moyses promotiones eorum et mansiones eorum per verbum Domini. Et hæ sunt mansiones itineris eorum.

3. Promoverunt de Ramesse mense primo quintadecima die mensis primi, postridie ipsius pascha exierunt filii Israel in manu excelsa coram omnibus Ægyptiis.

4. Et Ægyptii sepeliebant mortuos ex ipsis omnes quos percusserat Dominus, omne primogenitum in terra Ægypto, et in diis eorum fecerat ultionem Dominus.

5. Et promoventes filii Israel de Ramesse, castrametati sunt in Socchoth.

6. Et promoventes de Socchoth, castrametati sunt in Buthan, quæ est pars quædam deserti.

7. Et promoverunt de Buthan, et castrametati sunt ad os Iroth, quod est contra Beelsephon, et castrametati sunt e regione Magdoli.

8. Et promoverunt contra Iroth, et transierunt medium maris in desertum : et iverunt viam trium dierum per desertum ipsi, et castrametati sunt in Amaritudinibus.

9. Et promoverunt de Amaritudinibus, et venerunt in Ælim : et in Ælim duodecim fontes aquarum et septuaginta arbores palmarum, et castrametati sunt ibi apud aquam.

10. Et promoverunt de Ælim, et castrametati sunt super mare rubrum.

11. Et promoverunt a mari rubro, et castrametati sunt in deserto Sin.

12. Et promoverunt e deserto Sin, et castrametati sunt in Raphaca,

13. Et promoverunt de Raphaca, et castrametati sunt in Ælus.

14. Et promoverunt ex Ælus, et castrametati sunt in Raphidin : et non erat ibi aqua populo bibere.

15. Et promoveruut de Raphidin, et cantrametati sunt in deserto Sina.

16. Et promoverunt e deserto Sina, et castrametati sunt in Monumentis concupiscentiæ.

17 Et promoverunt de Monumentis concupiscentiæ, et castrametati sunt in Aseroth.

18. Et promoverunt de Aseroth, et castrametati sunt in Rathama.

19. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Ῥαθαμᾶ, καὶ παρενέβαλον ἐν Ῥεμμὼν Φαρές.
20. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Ῥεμμὼν Φαρὲς, καὶ παρενέβαλον εἰς Λεβωνᾶ.
21. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Λεβωνᾶ, καὶ παρενέβαλον εἰς Ῥεσσάν.
22. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Ῥεσσὰν, καὶ παρενέβαλον εἰς Μακελλάθ.
23. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Μακελλὰθ, καὶ παρενέβαλον εἰς Σαφάρ.
24. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Σαφὰρ, καὶ παρενέβαλον εἰς Χαραδάθ.
25. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Χαραδὰθ, καὶ παρενέβαλον εἰς Μακηλώθ.
26. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Μακηλὼθ, καὶ παρενέβαλον εἰς Καταάθ.
27. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Καταὰθ, καὶ παρενέβαλον εἰς Ταράθ.
28. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Ταρὰθ, καὶ παρενέβαλον εἰς Μαθεκκά.
29. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Μαθεκκὰ, καὶ παρενέβαλον εἰς Σελμωνᾶ.
30. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Σελμωνᾶ, καὶ παρενέβαλον εἰς Μασουρούθ.
31. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Μασουροὺθ, καὶ παρενέβαλον εἰς Βαναία.
32. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Βαναία, καὶ παρενέβαλον εἰς τὸ ὄρος Γαδγάδ.
33. Καὶ ἀπῆραν ἐκ τοῦ ὄρους Γαδγὰδ, καὶ παρενέβαλον εἰς Ἐτεβαθά.
34. Καὶ ἀπῆραν ἐξ Ἐτεβαθὰ, καὶ παρενέβαλον εἰς Ἐβρωνά.
35. Καὶ ἀπῆραν ἐξ Ἐβρωνὰ, καὶ παρενέβαλον εἰς Γεσιὼν Γάβερ.
36. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Γεσιὼν Γάβερ, καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ ἐρήμῳ Σίν. Καὶ ἀπῆραν ἐκ τῆς ἐρήμου Σὶν, καὶ παρενέβαλον εἰς τὴν ἔρημον Φαράν· αὕτη ἐστὶ Κάδης.
37. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Κάδης, καὶ παρενέβαλον εἰς Ὢρ τὸ ὄρος πλησίον γῆς Ἐδώμ.
38. Καὶ ἀνέβη Ἀαρὼν ὁ ἱερεὺς διὰ προςτάγματος Κυρίου, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ ἔτει τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ μιᾷ τοῦ μηνός.
39. Καὶ Ἀαρὼν ἦν τριῶν καὶ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ἐτῶν, ὅτε ἀπέθνησκεν ἐν Ὢρ τῷ ὄρει.
40. Καὶ ἀκούσας ὁ Χανανὶς βασιλεὺς Ἀρὰδ, καὶ οὗτος κατῴκει ἐν γῇ Χαναὰν, ὅτε εἰςεπορεύοντο οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ.
41. Καὶ ἀπῆραν ἐξ Ὢρ τοῦ ὄρους, καὶ παρενέβαλον εἰς Σελμωνά.
42. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Σελμωνᾶ, καὶ παρενέβαλον εἰς Φινώ.
43. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Φινὼ, καὶ παρενέβαλον ἐν Ὠβώθ.
44. Καὶ ἀπῆραν ἐξ Ὠβὼθ, καὶ παρενέβαλον ἐν Γαὶ, ἐν τῷ πέραν ἐπὶ τῶν ὁρίων Μωάβ.
45. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Γαῒ, καὶ παρενέβαλον εἰς Δαιβὼν Γάδ.
46. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Δαιβὼν Γὰδ, καὶ παρενέβαλον ἐν Γελμὼν Δεβλαθαίμ.

19. Et promoverunt de Rathama, et castrametati sunt in Remmon Phares.
20. Et promoverunt de Remmon Phares, et castrametati sunt in Lebona.
21. Et promoverunt de Lebona, et castrametati sunt in Ressan.
22. Et promoverunt de Ressan, et castrametati sunt in Macellath.
23. Et promoverunt de Macellath, et castrametati sunt in Saphar.
24. Et promoverunt de Saphar, et castrametati sunt in Caradath.
25. Et promoverunt de Caradath, et castrametati sunt in Maceloth.
26. Et promoverunt de Maceloth, et castrametati sunt in Cathaath.
27. Et promoverunt de Cathaath, et castrametati sunt in Tarath.
28. Et promoverunt de Tarath, et castrametati sunt in Mathecca.
29. Et promoverunt de Mathecca, et castrametati sunt in Selmona.
30. Et promoverunt de Selmona, et castrametati sunt in Masuruth.
31. Et promoverunt de Masuruth, et castrametati sunt in Banæa.
32. Et promoverunt de Banæa, et castrametati sunt in monte Gadgad.
33. Et promoverunt de monte Gadgad, et castrametati sunt in Etebatha.
34. Et promoverunt de Etebatha, et castrametati sunt in Ebrona.
35. Et promoverunt de Ebrona, et castrametati sunt in Gesion Gaber.
36. Et promoverunt de Gesion Gaber, et castrametati sunt in deserto Sin. Et promoverunt e deserto Sin, et castrametati sunt in deserto Pharan : hæc est Cades.
37. Et promoverunt e Cades, et castrametati sunt in Or monte prope terram Edom.
38. Et ascendit Aaron sacerdos per præceptum Domini, et mortuus est ibi in quadragesimo anno exitus filiorum Israel de terra Ægypti mense quinto una mensis.
39. Et Aaron erat trium et viginti et centum annorum, quando mortuus est in Or monte.
40. Et audiens Chananæus rex Arad, et hic habitabat in terra Chanaan, quando ingrediebantur filii Israel.
41. Et promoverunt de Or monte, et castrametati sunt in Selmona.
42. Et promoverunt de Selmona, et castrametati sunt in Phino.
43. Et promoverunt de Phino, et castrametati sunt in Oboth.
44. Et promoverunt de Oboth, et castrametati sunt in Gai in ulteriore super fines Moab.
45. Et promoverunt de Gai, et castrametati sunt in Dæbon Gad.
46. Et promoverunt e Dæbon Gad, et castrametati sunt in Gelmon Deblathaim.

47. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Γελμὼν Δεβλαθαὶμ, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ Ἀβαρὶμ, ἀπέναντι Ναβαῦ.
48. Καὶ ἀπῆραν ἀπὸ ὀρέων Ἀβαρὶμ, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ δυσμῶν Μωὰβ, ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου κατὰ Ἱεριχώ.
49. Καὶ παρενέβαλον παρὰ τὸν Ἰορδάνην, ἀναμέσον Αἰσιμὼθ ἕως Βελσᾶ τὸ κατὰ δυσμὰς Μωάβ.
50. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν ἐπὶ δυσμῶν Μωὰβ παρὰ τὸν Ἰορδάνην κατὰ Ἱεριχὼ, λέγων·
51. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν Ἰορδάνην εἰς γῆν Χαναάν·
52. καὶ ἀπολεῖτε πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ γῇ πρὸ προσώπου ὑμῶν, καὶ ἐξαρεῖτε τὰς σκοπιὰς αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ εἴδωλα τὰ χωνευτὰ αὐτῶν ἀπολεῖτε αὐτὰ, καὶ πάσας τὰς στήλας αὐτῶν ἐξαρεῖτε.
53. Καὶ ἀπολεῖτε πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν, καὶ κατοικήσετε ἐν αὐτῇ· ὑμῖν γὰρ δέδωκα τὴν γῆν αὐτῶν ἐν κλήρῳ.
54. Καὶ κατακληρονομήσετε τὴν γῆν αὐτῶν ἐν κλήρῳ κατὰ φυλὰς ὑμῶν, τοῖς πλείοσι πληθυνεῖτε τὴν κατάσχεσιν αὐτῶν, καὶ τοῖς ἐλάττοσιν ἐλαττώσετε τὴν κατάσχεσιν αὐτῶν, εἰς ὃ ἂν ἐξέλθῃ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἐκεῖ αὐτοῦ ἔσται, κατὰ φυλὰς πατριῶν ὑμῶν κληρονομήσετε.
55. Ἐὰν δὲ μὴ ἀπολέσητε τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, καὶ ἔσται οὓς ἐὰν καταλίπητε ἐξ αὐτῶν, σκόλοπες ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν, καὶ βολίδες ἐν ταῖς πλευραῖς ὑμῶν, καὶ ἐχθρεύσουσιν ὑμῖν ἐπὶ τῆς γῆς ἐφ' ἣν ὑμεῖς κατοικήσετε.
56. Καὶ ἔσται, καθότι διεγνώκειν ποιῆσαι αὐτοὺς, ποιήσω ὑμᾶς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΔ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·
2. Ἔντειλαι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Ὑμεῖς εἰςπορεύεσθε εἰς τὴν γῆν Χαναὰν, αὕτη ἔσται ὑμῖν εἰς κληρονομίαν, γῆ Χαναὰν σὺν τοῖς ὁρίοις αὐτῆς.
3. Καὶ ἔσται ὑμῖν τὸ κλίτος τὸ πρὸς λίβα ἀπὸ ἐρήμου Σὶν ἕως ἐχόμενον Ἐδὼμ, καὶ ἔσται ὑμῖν τὰ ὅρια πρὸς λίβα ἀπὸ μέρους τῆς θαλάσσης τῆς ἁλυκῆς ἀπὸ ἀνατολῶν.
4. Καὶ κυκλώσει ὑμᾶς τὰ ὅρια ἀπὸ λιβὸς πρὸς ἀνάβασιν Ἀκραβὶν, καὶ παρελεύσεται Ἐννὰκ, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτοῦ πρὸς λίβα Κάδης τοῦ Βαρνὴ, καὶ ἐξελεύσεται εἰς ἔπαυλιν Ἀρὰδ, καὶ παρελεύσεται Ἀσεμωνᾶ.
5. Καὶ κυκλώσει τὰ ὅρια ἀπὸ Ἀσεμωνᾶ χειμάῤῥουν Αἰγύπτου, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος ἡ θάλασσα.
6. Καὶ τὰ ὅρια τῆς θαλάσσης ἔσται ὑμῖν, ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη ὁριεῖ, τοῦτο ἔσται ὑμῖν τὰ ὅρια τῆς θαλάσσης.
7. Καὶ τοῦτο ἔσται ὑμῖν τὰ ὅρια πρὸς βοῤῥᾶν, ἀπὸ τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης καταμετρήσετε ὑμῖν αὐτοῖς παρὰ τὸ ὄρος, τὸ ὄρος·
8. καὶ ἀπὸ τοῦ ὄρους τὸ ὄρος καταμετρήσετε αὐτοῖς, εἰςπορευομένων εἰς Ἐμὰθ, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτοῦ τὰ ὅρια Σαραδάκ.
9. Καὶ ἐξελεύσεται τὰ ὅρια Δεφρωνὰ, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτοῦ Ἀρσεναὶν, τοῦτο ἔσται ὑμῖν ὅρια ἀπὸ βοῤῥᾶ.

47. Et promoverunt e Gelmon Deblathaem, et castrametati sunt super montes Abarim contra Nabay.
48. Et promoverunt e montibus Abarim, et castrametati sunt ad occasum Moab super Jordanem contra Jericho.
49. Et castrametati sunt apud Jordanem inter Æsimoth usque Belsa qua ad occasum Moab.
50. Et locutus est Dominus ad Moysen super occasum Moab apud Jordanem contra Jericho, dicens :
51. Loquere filiis Israel, et dices ad eos : Vos transitis Jordanem in terram Chanaan :
52. et perdetis omnes habitantes in terra ante faciem vestram, et auferetis speculas eorum, et omnia idola fusilia eorum perdetis ea, et omnes statuas eorum auferetis.
53. Et perdetis omnes inhabitantes terram, et inhabitabitis in ea : vobis enim dedi terram eorum in sortem.
54. Et hæreditabitis terram eorum in sorte per tribus vestras, iis qui sunt plures multiplicabitis possessionem eorum, et iis qui pauciores minuetis possessionem eorum, ad quodcumque exierit nomen ejus, ibi illius erit, per tribus familiarum vestrarum hæreditabitis.
55. Si autem non perdideritis habitantes super terram a facie vestra, et erunt quoscumque reliqueritis ex eis, aculei in oculis vestris, et jacula in costis vestris, et adversabuntur vobis super terram in qua vos habitabitis.
56. Et erit, sicut decreveram facere illos, faciam vos.

CAPUT XXXIV.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :
2. Præcipe filiis Israel, et dices ad eos : Vos ingredimini in terram Chanaan, hæc erit vobis in hæreditatem, terra Chanaan cum finibus ejus.
3. Et erit vobis latus quod ad africum a deserto Sin usque ad contiguum Edom, et erunt vobis fines ad africum a parte maris salsi ab oriente.
4. Et circumdabunt vos fines ab africo ad ascensum Acrabin, et pertransibunt Ennach, et erit transitus ejus ad africum Cades ipsius Barne, et exibit in villam Arad, et transibit Asemona.
5. Et circumdabunt fines ab Asemona torrentem Ægypti, et erit exitus ejus mare.
6. Et fines maris erunt vobis, mare magnum terminabit, hoc erit vobis fines maris.
7. Et hoc erit vobis fines ad aquilonem, a mari magno dimetiemini vobis ipsis apud montem, montem :
8. et a monte montem dimetiemini vobis ipsis, ingredientibus in Emath, et erit exitus ejus fines Saradac.
9. Et egredientur fines Dephrona, et erit exitus ejus Arsenain, hoc erit vobis fines ab aquilone.

10. Καὶ καταμετρήσετε ὑμῖν αὐτοῖς τὰ ὅρια ἀνατολῶν ἀπὸ Ἀρσεναὶν Σεπφαμάρ.

11. Καὶ καταβήσεται τὰ ὅρια ἀπὸ Σεπφαμὰρ Βηλὰ ἀπὸ ἀνατολῶν ἐπὶ πηγὰς, καὶ καταβήσεται τὰ ὅρια Βηλὰ, ἐπὶ νώτου θαλάσσης Χενερὲθ ἀπὸ ἀνατολῶν.

12. Καὶ καταβήσεται τὰ ὅρια ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος θάλασσα ἡ ἁλυκή· αὕτη ἔσται ὑμῖν ἡ γῆ καὶ τὰ ὅρια αὐτῆς κύκλῳ.

13. Καὶ ἐνετείλατο Μωϋσῆς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγων· Αὕτη ἡ γῆ ἣν κατακληρονομήσετε αὐτὴν μετὰ κλήρου, ὃν τρόπον συνέταξε Κύριος δοῦναι αὐτὴν ταῖς ἐννέα φυλαῖς, καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ.

14. Ὅτι ἔλαβε φυλὴ υἱῶν Ῥουβὴν, καὶ φυλὴ υἱῶν Γὰδ κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν· καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ ἀπέλαβον τοὺς κλήρους αὐτῶν.

15. Δύο φυλαὶ καὶ ἥμισυ φυλῆς ἔλαβον τοὺς κλήρους αὐτῶν πέραν τοῦ Ἰορδάνου κατὰ Ἱεριχὼ ἀπὸ νότου κατ᾽ ἀνατολάς.

16. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

17. Ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν οἳ κληρονομήσουσιν ὑμῖν τὴν γῆν· Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυή.

18. Καὶ ἄρχοντα ἕνα ἐκ φυλῆς λήψεσθε κατακληρονομῆσαι ὑμῖν τὴν γῆν.

19. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν· τῆς φυλῆς Ἰούδα, Χάλεβ υἱὸς Ἰεφοννή·

20. τῆς φυλῆς Συμεὼν, Σαλαμιὴλ υἱὸς Σεμιούδ·

21. τῆς φυλῆς Βενιαμὶν, Ἐλδὰδ υἱὸς Χασλών.

22. τῆς φυλῆς Δὰν, ἄρχων Βακχὶρ υἱὸς Ἐγλί·

23. τῶν υἱῶν Ἰωσὴφ φυλῆς υἱῶν Μανασσῆ, ἄρχων Ἀνιὴλ υἱὸς Σουφί·

24. τῆς φυλῆς υἱῶν Ἐφραὶμ, ἄρχων Καμουὴλ υἱὸς Σαβαθὰν·

25. τῆς φυλῆς Ζαβουλὼν, ἄρχων Ἐλισαφὰν υἱὸς Φαρνάχ·

26. τῆς φυλῆς υἱῶν Ἰσσάχαρ, ἄρχων Φαλτιὴλ υἱὸς Ὀζᾶ·

27. τῆς φυλῆς υἱῶν Ἀσὴρ, ἄρχων Ἀχιὼρ υἱὸς Σελεμί·

28. τῆς φυλῆς Νεφθαλὶ, ἄρχων Φαδαὴλ υἱὸς Ἰαμιούδ.

29. Τούτοις ἐνετείλατο Κύριος καταμερίσαι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἐν γῇ Χαναάν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΕʹ.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν ἐπὶ δυσμῶν Μωὰβ παρὰ τὸν Ἰορδάνην κατὰ Ἱεριχὼ, λέγων·

2. Σύνταξον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ δώσουσι τοῖς Λευίταις ἀπὸ τῶν κλήρων κατασχέσεως αὐτῶν πόλεις κατοικεῖν, καὶ τὰ προάστεια τῶν πόλεων κύκλῳ αὐτῶν δώσουσι τοῖς Λευίταις.

3. Καὶ ἔσονται αὐτοῖς αἱ πόλεις κατοικεῖν, καὶ τὰ ἀφορίσματα αὐτῶν ἔσται τοῖς κτήνεσιν αὐτῶν, καὶ πᾶσι τοῖς τετράποσιν αὐτῶν.

4. Καὶ τὰ συγκυροῦντα τῶν πόλεων ἃς δώσετε τοῖς Λευίταις, ἀπὸ τείχους τῆς πόλεως καὶ ἔξω δισχιλίους πήχεις κύκλῳ.

5. Καὶ μετρήσεις ἔξω τῆς πόλεως τὸ κλίτος τὸ πρὸς ἀνατολὰς δισχιλίους πήχεις, καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς λίβα

10. Et dimetiemini vobis ipsis fines orientis ab Arsenain Sepphamar.

11. Et descendent fines a Sepphamar Bela ab oriente ad fontes, et descendent fines Bela super dorsum maris Chenereth ab oriente.

12. Et descendent fines ad Jordanem, et erit exitus mare salsum : hæc erit vobis terra et fines ejus in circuitu.

13. Et mandavit Moyses filiis Israel, dicens : Hæc est terra quam hæreditabitis eam cum sorte, quemadmodum præcepit Dominus dare eam novem tribubus, et dimidiæ tribui Manasse.

• 14. Quoniam accepit tribus filiorum Ruben, et tribus filiorum Gad secundum domos familiarum eorum : et dimidia tribus Manasse receperunt sortes suas.

15. Duæ tribus et dimidium tribus acceperunt sortes suas trans Jordanem contra Jericho ab austro ad orientem.

16. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

17. Hæc sunt nomina virorum qui in hæreditatem sortientur vobis terram : Eleazar sacerdos et Jesus filius Nave.

18. Et principem unum de tribu assumetis ad sortiendum vobis terram.

19. Et hæc sunt nomina virorum : de tribu Juda, Chaleb filius Jephonne :

20. de tribu Symeon, Salamiel filius Semiud :

21. de tribu Benjamin, Eldad filius Chaslon :

22. de tribu Dan, princeps Bacchir filius Egli :

23. de filiis Joseph de tribu filiorum Manasse, princeps Aniel filius Suphi :

24. de tribu filiorum Ephraim, princeps Camuel filius Sabathan :

25. de tribu Zabulon, princeps Elisaphan filius Pharnach :

26. de tribu filiorum Issachar, princeps Phaltiel filius Oza :

27. De tribu filiorum Aser, princeps Achior filius Selemi :

28. de tribu Nephthali, princeps Phadael filius Lamiud.

29. His mandavit Dominus distribuere filiis Israel in terra Chanaan.

CAPUT XXXV.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen super occasum Moab apud Jordanem contra Jericho, dicens :

2. Præcipe filiis Israel, et dabunt Levitis de sortibus possessionis ipsorum civitates habitare, et suburbia civitatum in circuitu earum dabunt Levitis.

3. Et erunt civitates eis ad habitandum, et segregationes earum erunt pecoribus eorum, et omnibus quadrupedibus eorum.

4. Et pertinentia ad civitates quæ dabitis Levitis, a muro civitates et extra bis mille cubitos in circuitu.

5. Et metieris extra civitatem latus quod est ad orientem bis mille cubitos, et latus quod est ad africum bis mille

διςχιλίους πήχεις, καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς θάλασσαν διςχιλίους πήχεις, καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς βοῤῥᾶν διςχιλίους πήχεις· καὶ ἡ πόλις μέσον τούτου ἔσται ὑμῖν, καὶ τὰ ὅμορα τῶν πόλεων.

6. Καὶ τὰς πόλεις δώσετε τοῖς Λευίταις, τὰς ἓξ πόλεις τῶν φυγαδευτηρίων ἃς δώσετε φυγεῖν ἐκεῖ τῷ φονεύσαντι, καὶ πρὸς ταύταις τεσσαράκοντα καὶ δύο πόλεις.

7. Πάσας τὰς πόλεις δώσετε τοῖς Λευίταις τεσσαράκοντα καὶ ὀκτὼ πόλεις· ταύτας καὶ τὰ προάστεια αὐτῶν.

8. Καὶ τὰς πόλεις ἃς δώσετε ἀπὸ τῆς κατασχέσεως υἱῶν Ἰσραὴλ, ἀπὸ τῶν τὰ πολλὰ, πολλά· καὶ ἀπὸ τῶν ἐλαττόνων, ἐλάττω· ἕκαστος κατὰ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ ἣν κατακληρονομήσουσι, δώσουσιν ἀπὸ τῶν πόλεων τοῖς Λευίταις.

9. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

10. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν Ἰορδάνην εἰς γῆν Χαναάν.

11. Καὶ διαστελεῖτε ὑμῖν αὐτοῖς πόλεις· φυγαδευτήρια ἔσται ὑμῖν φυγεῖν ἐκεῖ τὸν φονευτὴν, πᾶς ὁ πατάξας ψυχὴν ἀκουσίως.

12. Καὶ ἔσονται αἱ πόλεις ὑμῖν φυγαδευτήρια ἀπὸ τοῦ ἀγχιστεύοντος τὸ αἷμα, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνῃ ὁ φονεύων ἕως ἂν στῇ ἔναντι τῆς συναγωγῆς εἰς κρίσιν.

13. Καὶ αἱ πόλεις ἃς δώσετε τὰς ἓξ πόλεις, φυγαδευτήρια ἔσονται ὑμῖν.

14. Τὰς τρεῖς πόλεις δώσετε πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ τὰς τρεῖς πόλεις δώσετε ἐν γῇ Χαναάν.

15. Φυγαδεῖον ἔσται τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ παροίκῳ τῷ ἐν ὑμῖν· ἔσονται αἱ πόλεις αὗται εἰς φυγαδευτήριον, φυγεῖν ἐκεῖ παντὶ πατάξαντι ψυχὴν ἀκουσίως.

16. Ἐὰν δὲ ἐν σκεύει σιδήρου πατάξῃ αὐτὸν, καὶ τελευτήσῃ, φονευτής ἐστι, θανάτῳ θανατούσθω ὁ φονευτής.

17. Ἐὰν δὲ ἐν λίθῳ ἐκ χειρὸς ἐν ᾧ ἀποθανεῖται ἐν αὐτῷ πατάξῃ αὐτὸν, καὶ ἀποθάνῃ, φονευτής ἐστι, θανάτῳ θανατούσθω ὁ φονευτής.

18. Ἐὰν δὲ ἐν σκεύει ξυλίνῳ ἐκ χειρὸς ἐξ οὗ ἀποθανεῖται ἐν αὐτῷ πατάξῃ αὐτὸν, καὶ ἀποθάνῃ, φονευτής ἐστι, θανάτῳ θανατούσθω ὁ φονευτής.

19. Ὁ ἀγχιστεύων τὸ αἷμα οὗτος ἀποκτενεῖ τὸν φονεύσαντα· ὅταν συναντήσῃ αὐτῷ οὗτος, ἀποκτενεῖ αὐτόν.

20. Ἐὰν δὲ δι' ἔχθραν ὤσῃ αὐτὸν, καὶ ἐπιῤῥίψῃ ἐπ' αὐτὸν πᾶν σκεῦος ἐξ ἐνέδρου, καὶ ἀποθάνῃ,

21. ἢ διὰ μῆνιν ἐπάταξεν αὐτὸν τῇ χειρὶ, καὶ ἀποθάνῃ, θανάτῳ θανατούσθω ὁ πατάξας, φονευτής ἐστι, θανάτῳ θανατούσθω ὁ φονεύων. Ὁ ἀγχιστεύων τὸ αἷμα ἀποκτενεῖ τὸν φονεύσαντα ἐν τῷ συναντῆσαι αὐτῷ.

22. Ἐὰν δὲ ἐξάπινα οὐ δι' ἔχθραν ὤσῃ αὐτὸν, ἢ ἐπιῤῥίψῃ ἐπ' αὐτὸν πᾶν σκεῦος οὐκ ἐξ ἐνέδρου,

23. ἢ παντὶ λίθῳ, ἐν ᾧ ἀποθανεῖται ἐν αὐτῷ, οὐκ εἰδὼς, καὶ ἐπιπέσῃ ἐπ' αὐτὸν, καὶ ἀποθάνῃ, αὐτὸς δὲ οὐκ ἐχθρὸς αὐτοῦ ἦν, οὐδὲ ζητῶν κακοποιῆσαι αὐτόν·

24. καὶ κρινεῖ ἡ συναγωγὴ ἀναμέσον τοῦ πατάξαντος καὶ ἀναμέσον τοῦ ἀγχιστεύοντος τὸ αἷμα, κατὰ τὰ κρίματα ταῦτα.

25. Καὶ ἐξελεῖται ἡ συναγωγὴ τὸν φονεύσαντα ἀπὸ

cubitos, et latus quod est ad mare bis mille cubitos, et latus quod est ad aquilonem bis mille cubitos : et civitas medium hujus erit vobis, et confinia civitatum.

6. Et civitates dabitis Levitis, sex ipsas civitates refugiorum quas dabitis fugere illo homicidam, et ad has quadraginta et duas civitates.

7. Omnes civitates dabitis Levitis quadraginta et octo civitates : has et suburbia earum.

8. Et civitates quas dabitis de possessione filiorum Israel, ab iis qui multa, multa : et a minoribus, minora : unusquisque secundum hæreditatem suam quam hæreditabunt, dabunt de civitatibus, ipsis Levitis.

9. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

10. Loquere filiis Israel, et dices ad eos : Vos transitis Jordanem in terram Chanaan.

11. Et distinguetis vobis ipsis civitates : refugia erunt vobis fugere illo homicidam, omnis qui percussit animam non sponte.

12. Et erunt civitates vobis refugia a vindicante sanguinem, et non morietur is qui occidit quoadusque stet in conspectu synagogæ in judicium.

13. Et civitates quas dabitis sex ipsas civitates, refugia erunt vobis.

14. Tres civitates dabitis trans Jordanem, et tres civitates dabitis in terra Chanaan.

15. Refugium erit filiis Israel, et proselyto et incolæ qui in vobis : erunt civitates istæ in refugium, ad fugiendum illuc omni percutienti animam non sponte.

16. Si autem in vase ferri percusserit eum, et mortuus fuerit, homicida est, morte moriatur homicida.

17. Si autem in lapide ex manu in quo morietur in eo percusserit eum, et mortuus fuerit, homicida est, morte moriatur homicida.

18. Si autem in vase ligneo ex manu ex quo morietur in eo percusserit eum, et mortuus fuerit, homicida est, morte moriatur homicida.

19. Qui vindicat sanguinem ipse interficiet homicidam : cum occurrerit ei iste, interficiet eum.

20. Si autem propter inimicitiam impulerit, et projecerit in eum quodcumque vas ex insidiis, et mortuus fuerit,

21. vel propter odium percussit eum manu, et mortuus fuerit, morte moriatur is qui percussit, homicida est, morte moriatur homicida. Qui vindicat sanguinem interficiet homicidam cum occurrerit ei.

22. Si autem repente non propter inimicitiam impulerit eum, vel projecerit in eum quodcumque vas non ex insidiis,

23. vel omni lapide, in quo morietur in eo, non sciens, et inciderit super eum, et mortuus fuerit, ipse autem non inimicus ejus erat, nec quærens malefacere ei :

24. et judicabit synagoga inter eum qui percussit et inter eum qui vindicat sanguinem, secundum judicia hæc.

25. Et eximet synagoga homicidam a vindicante sangui

τοῦ ἀγχιστεύοντος τὸ αἷμα, καὶ ἀποκαταστήσουσιν αὐτὸν ἡ συναγωγὴ εἰς τὴν πόλιν τοῦ φυγαδευτηρίου αὐτοῦ, οὗ κατέφυγε, καὶ κατοικήσει ἐκεῖ ἕως ἂν ἀποθάνῃ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, ὃν ἔχρισαν αὐτὸν τῷ ἐλαίῳ τῷ ἁγίῳ.

26. Ἐὰν δὲ ἐξόδῳ ἐξέλθῃ ὁ φονεύσας τὰ ὅρια τῆς πόλεως εἰς ἣν κατέφυγεν ἐκεῖ,

27. καὶ εὕρῃ αὐτὸν ὁ ἀγχιστεύων τὸ αἷμα ἔξω τῶν ὁρίων τῆς πόλεως καταφυγῆς αὐτοῦ, καὶ φονεύσῃ ὁ ἀγχιστεύων τὸ αἷμα τὸν φονεύσαντα, οὐχ ἔνοχός ἐστι·

28. ἐν γὰρ τῇ πόλει τῆς καταφυγῆς κατοικείτω ἕως ἂν ἀποθάνῃ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, καὶ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν ἱερέα τὸν μέγαν, ἐπαναστραφήσεται ὁ φονεύσας εἰς τὴν γῆν τῆς κατασχέσεως αὐτοῦ.

29. Καὶ ἔσται ταῦτα ὑμῖν εἰς δικαίωμα κρίματος εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἐν πάσαις ταῖς κατοικίαις ὑμῶν.

30. Πᾶς πατάξας ψυχήν, διὰ μαρτύρων φονεύσεις τὸν φονεύσαντα, καὶ μάρτυς εἷς οὐ μαρτυρήσει ἐπὶ ψυχὴν ἀποθανεῖν.

31. Καὶ οὐ λήψεσθε λύτρα περὶ ψυχῆς παρὰ τοῦ φονεύσαντος τοῦ ἐνόχου ὄντος ἀναιρεθῆναι, θανάτῳ γὰρ θανατωθήσεται.

32. Οὐ λήψεσθε λύτρα τοῦ φυγεῖν εἰς πόλιν τῶν φυγαδευτηρίων, τοῦ πάλιν κατοικεῖν ἐπὶ τῆς γῆς, ἕως ἂν ἀποθάνῃ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας,

33. καὶ οὐ μὴ φονοκτονήσητε τὴν γῆν εἰς ἣν ὑμεῖς κατοικεῖτε· τὸ γὰρ αἷμα τοῦτο φονοκτονεῖ τὴν γῆν, καὶ οὐκ ἐξιλασθήσεται ἡ γῆ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ ἐκχυθέντος ἐπ' αὐτῆς, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ αἵματος τοῦ ἐκχέοντος·

34. καὶ οὐ μιανεῖτε τὴν γῆν ἐφ' ἧς κατοικεῖτε ἐπ' αὐτῆς, ἐφ' ἧς ἐγὼ κατασκηνῶ ἐν ὑμῖν· ἐγὼ γάρ εἰμι Κύριος κατασκηνῶν ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Λϛ'.

Καὶ προσῆλθον οἱ ἄρχοντες φυλῆς υἱῶν Γαλαὰδ υἱοῦ Μαχὶρ υἱοῦ Μανασσῆ ἐκ τῆς φυλῆς υἱῶν Ἰωσήφ, καὶ ἐλάλησαν ἔναντι Μωϋσῆ, καὶ ἔναντι Ἐλεάζαρ τοῦ ἱερέως, καὶ ἔναντι τῶν ἀρχόντων οἴκων πατριῶν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ,

2. καὶ εἶπαν· Τῷ κυρίῳ ἡμῶν ἐνετείλατο Κύριος ἀποδοῦναι τὴν γῆν τῆς κληρονομίας ἐν κλήρῳ τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ· καὶ τῷ κυρίῳ συνέταξε Κύριος δοῦναι τὴν κληρονομίαν Σαλπαὰδ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν ταῖς θυγατράσιν αὐτοῦ.

3. Καὶ ἔσονται ἑνὶ τῶν φυλῶν υἱῶν Ἰσραὴλ γυναῖκες· καὶ ἀφαιρεθήσεται ὁ κλῆρος αὐτῶν ἐκ τῆς κατασχέσεως τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ προστεθήσεται εἰς κληρονομίαν τῆς φυλῆς, οἷς ἂν γένωνται γυναῖκες, καὶ ἐκ τοῦ κλήρου τῆς κληρονομίας ἡμῶν ἀφαιρεθήσεται.

4. Ἐὰν δὲ γένηται ἡ ἄφεσις τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ προστεθήσεται ἡ κληρονομία αὐτῶν ἐπὶ τὴν κληρονομίαν τῆς φυλῆς, οἷς ἂν γένωνται γυναῖκες, καὶ ἀπὸ τῆς κληρονομίας φυλῆς πατριᾶς ἡμῶν ἀφαιρεθήσεται ἡ κληρονομία αὐτῶν.

5. Καὶ ἐνετείλατο Μωϋσῆς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ διὰ προστάγματος Κυρίου, λέγων· Οὕτως φυλὴ υἱῶν Ἰωσὴφ λέγουσι·

6. Τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ συνέταξε Κύριος ταῖς θυγατράσι Σαλπαάδ, λέγων· Οὗ ἀρέσκῃ ἐναντίον αὐτῶν, ἔστωσαν γυναῖκες, πλὴν ἐκ τοῦ δήμου τοῦ πατρὸς αὐτῶν ἔστωσαν γυναῖκες.

nem, et restituent eum synagoga in civitatem refugii ejus, quo confugit, et habitabit ibi quoadusque mortuus fuerit sacerdos magnus, quem unxerunt eum oleo sancto.

26. Si autem exitu exeat homicida fines civitatis in quam confugit illuc,

27. et invenerit eum is qui vindicat sanguinem extra fines civitatis refugii ejus, et vindicans sanguinem occiderit homicidam, non erit reus :

28. nam in civitate refugii habitet quoadusque mortuus fuerit sacerdos magnus, et postquam mortuus fuerit sacerdos magnus, revertetur homicida in terram possessionis suæ.

29. Et erunt hæc vobis in justificationem judicii in progenies vestras in omnibus habitationibus vestris.

30. Omnis qui percusserit animam, per testes occides homicidam, et testis unus non testabitur in animam ut moriatur.

31. Et non accipietis redemptiones pro anima ab homicida qui reus est moriendi, morte enim morietur.

32. Non accipietis redemptiones ad fugiendum in civitatem refugiorum, ut rursus inhabitet in terra, quoadusque mortuus fuerit sacerdos magnus,

33. et non contaminetis terram in qua vos habitatis : sanguis enim hic contaminat terram, et non expiabitur terra a sanguine effuso super eam, sed per ejus sanguinem qui alterius sanguinem effudit :

34. et non polluetis terram super quam habitatis super eam, super quam ego commoror in vobis : ego enim sum Dominus commorans in medio filiorum Israel.

CAPUT XXXVI.

1. Et accesserunt principes tribus filiorum Galaad filii Machir filii Manasse de tribu filiorum Joseph, et locuti sunt coram Moyse, et coram Eleazaro sacerdote, et coram principibus domorum familiarum filiorum Israel,

2. et dixerunt : Domino nostro mandavit Dominus assignare terram hæreditatis in sorte filiis Israel, et domino præcepit Dominus dare hæreditatem Salpaad fratris nostri filiabus ejus.

3. Et erunt uni tribuum filiorum Israel uxores : et aufertur sors earum de possessione patrum nostrorum, et addetur ad hæreditatem tribus, quibus factæ fuerint uxores, et de sorte hæreditatis nostræ auferetur.

4. Si autem fuerit remissio filiorum Israel, et addetur hæreditas earum super hæreditatem tribus, quibus factæ fuerint uxores, et ab hæreditate tribus familiæ nostræ auferetur hæreditas earum.

5. Et mandavit Moyses filiis Israel per præceptum Domini, dicens : Sic tribus filiorum Joseph dicunt :

6. Hoc est verbum quod constituit Dominus filiabus Salpaad, dicens : Cujus placuerit coram eis, sint uxores, tantummodo e populo patris sui sint uxores.

7. Καὶ οὐχὶ περιστραφήσεται κληρονομία τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἀπὸ φυλῆς ἐπὶ φυλὴν, ὅτι ἕκαστος ἐν τῇ κληρονομίᾳ τῆς φυλῆς τῆς πατριᾶς αὐτοῦ προςκολληθήσονται οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ.

8. Καὶ πᾶσα θυγάτηρ ἀγχιστεύουσα κληρονομίαν ἐκ τῶν φυλῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἑνὶ τῶν ἐκ τοῦ δήμου τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἔσονται γυναῖκες, ἵνα ἀγχιστεύσωσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἕκαστος τὴν κληρονομίαν τὴν πατρικὴν αὐτοῦ.

9. Καὶ οὐ περιστραφήσεται ὁ κλῆρος ἐκ φυλῆς ἐπὶ φυλὴν ἑτέραν, ἀλλ' ἕκαστος ἐν τῇ κληρονομίᾳ αὐτοῦ προςκολληθήσονται οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ.

10. Ὃν τρόπον συνέταξε Κύριος Μωϋσῇ, οὕτως ἐποίησαν θυγατράσι Σαλπαάδ.

11. Καὶ ἐγένοντο Θερσὰ καὶ Ἐγλὰ καὶ Μελχὰ καὶ Νοὺα καὶ Μαλαὰ θυγατέρες Σαλπαὰδ, τοῖς ἀνεψιοῖς αὐτῶν,

12. ἐκ τοῦ δήμου τοῦ Μανασσῆ υἱῶν Ἰωσὴφ ἐγενήθησαν γυναῖκες· καὶ ἐγενήθη ἡ κληρονομία αὐτῶν ἐπὶ τὴν φυλὴν δήμου τοῦ πατρὸς αὐτῶν.

13. Αὗται αἱ ἐντολαὶ καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα ἃ ἐνετείλατο Κύριος ἐν χειρὶ Μωϋσῆ ἐπὶ δυσμῶν Μωὰβ ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου κατὰ Ἱεριχώ.

7. Et non circumvertetur hæreditas filiis Israel a tribu in tribum, quoniam unusquisque in hæreditate tribus familiæ suæ conjungentur filii Israel.

8. Et omnis filia vindicans hæreditatem ex tribubus filiorum Israel, uni eorum qui de populo patris sui erunt uxores, ut vindicent filii Israel unusquisque hæreditatem paternam suam.

9. Et non circumvertetur sors a tribu in tribum aliam, sed unusquisque in hæreditate sua conjungentur filii Israel.

10. Quemadmodum præcepit Dominus Moysi, sic fecerunt filiabus Salpaad.

11. Et fuerunt Thersa et Egla et Melcha et Nua et Malaa filiæ Salpaad, consobrinis suis,

12. de populo Manasse filiorum Joseph factæ fuerunt uxores: et facta est hæreditas earum ad tribum populi patris earum.

13. Hæc sunt mandata et justificationes et judicia quæ mandavit Dominus in manu Moysi super occasum Moab super Jordanem contra Jericho.

ΔΕΥΤΕΡΟΝΟΜΙΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Οὗτοι οἱ λόγοι οὓς ἐλάλησε Μωϋσῆς παντὶ Ἰσραὴλ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἐν τῇ ἐρήμῳ πρὸς δυσμαῖς πλησίον τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης, ἀναμέσον Φαρὰν Τοφὸλ, καὶ Λοβὸν, καὶ Αὐλὼν, καὶ Καταχρύσεα.

2. Ἕνδεκα ἡμερῶν ἐκ Χωρὴβ ὁδὸς ἐπ' ὄρος Σηεὶρ ἕως Κάδης Βαρνή.

3. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ ἔτει ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ μηνὶ μιᾷ τοῦ μηνὸς, ἐλάλησε Μωϋσῆς πρὸς πάντας υἱοὺς Ἰσραὴλ, κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο Κύριος αὐτῷ πρὸς αὐτοὺς,

4. μετὰ τὸ πατάξαι Σηὼν βασιλέα Ἀμοῤῥαίων τὸν κατοικήσαντα ἐν Ἐσεβὼν, καὶ τὸν Ὢγ βασιλέα τῆς Βασὰν τὸν κατοικήσαντα ἐν Ἀσταρὼθ καὶ ἐν Ἐδραῒν,

5. ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἐν γῇ Μωὰβ, ἤρξατο Μωϋσῆς διασαφῆσαι τὸν νόμον τοῦτον, λέγων·

6. Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν Χωρὴβ, λέγων· Ἱκανούσθω ὑμῖν κατοικεῖν ἐν τῷ ὄρει τούτῳ.

7. Ἐπιστράφητε καὶ ἀπάρατε ὑμεῖς καὶ εἰςπορεύεσθε εἰς ὄρος Ἀμοῤῥαίων, καὶ πρὸς πάντας τοὺς περιοίκους Ἄραβα, εἰς ὄρος καὶ πεδίον, καὶ πρὸς λίβα, καὶ παραλίαν γῆν Χαναναίων, καὶ Ἀντιλίβανον ἕως τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου ποταμοῦ Εὐφράτου.

8. Ἴδετε, παραδέδωκεν ἐνώπιον ὑμῶν τὴν γῆν, εἰςπορευθέντες κληρονομήσατε τὴν γῆν ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν ὑμῶν τῷ Ἀβραὰμ, καὶ Ἰσαὰκ, καὶ Ἰακὼβ δοῦναι αὐτοῖς καὶ τῷ σπέρματι αὐτῶν μετ' αὐτούς.

DEUTERONOMIUM.

CAPUT I.

1. Hæc sunt verba quæ locutus est Moyses omni Israel trans Jordanem in deserto ad occidentem prope rubrum mare, inter Pharan Tophol, et Lobon, et Aulon, et Aurifodinas.

2. Undecim dierum ex Choreb via super montem Seir usque Cades Barne.

3. Et factum est in quadragesimo anno in undecimo mense una mensis, locutus est Moyses ad omnes filios Israel juxta omnia quæcumque mandavit Dominus ei ad eos,

4. postquam percussit Seon regem Amorrhæorum habitantem in Esebon, et Og regem Basan habitantem in Astaroth et in Edraim,

5. trans Jordanem in terra Moab, cœpit Moyses declarare legem hanc, dicens:

6. Dominus Deus noster locutus est nobis e Choreb, dicens: Sufficiat vobis habitare in monte hoc.

7. Revertimini et promovete vos et ingredimini in montem Amorrhæorum, et ad omnes accolas Araba, in monte et campo, et ad africum, et maritimam terram Chananæorum, et Antilibanum usque ad flumen magnum flumen Euphratem.

8. Videte, tradidit in conspectu vestro terram, ingressi hæreditate terram quam juravi patribus vestris Abraham, Isaac, et Jacob dare eis et semini eorum post eos.

9. Καὶ εἶπα πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγων· Οὐ δυνήσομαι μόνος φέρειν ὑμᾶς.

10. Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν ἐπλήθυνεν ὑμᾶς, καὶ ἰδοὺ ἐστὲ σήμερον ὡςεὶ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει.

11. Κύριος ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν προςθείη ὑμῖν ὡς ἐστὲ χιλιοπλασίως, καὶ εὐλογήσαι ὑμᾶς καθότι ἐλάλησεν ὑμῖν.

12. Πῶς δυνήσομαι μόνος φέρειν τὸν κόπον ὑμῶν καὶ τὴν ὑπόστασιν ὑμῶν καὶ τὰς ἀντιλογίας ὑμῶν;

13. Δότε ἑαυτοῖς ἄνδρας σοφοὺς καὶ ἐπιστήμονας καὶ συνετοὺς εἰς τὰς φυλὰς ὑμῶν, καὶ καταστήσω ἐφ' ὑμῶν ἡγουμένους ὑμῶν.

14. Καὶ ἀπεκρίθητέ μοι, καὶ εἴπατε· Καλὸν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησας ποιῆσαι.

15. Καὶ ἔλαβον ἐξ ὑμῶν ἄνδρας σοφοὺς καὶ ἐπιστήμονας καὶ συνετοὺς, καὶ κατέστασα αὐτοὺς ἡγεῖσθαι ἐφ' ὑμῶν χιλιάρχους, καὶ πεντηκοντάρχους, καὶ δεκάρχους, καὶ γραμματοεισαγωγεῖς τοῖς κριταῖς ὑμῶν.

16. Καὶ ἐνετειλάμην τοῖς κριταῖς ὑμῶν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγων· Διακούετε ἀναμέσον τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν, καὶ κρίνατε δικαίως ἀναμέσον ἀνδρὸς καὶ ἀναμέσον ἀδελφοῦ, καὶ ἀναμέσον προςηλύτου αὐτοῦ.

17. Οὐκ ἐπιγνώσῃ πρόςωπον ἐν κρίσει, κατὰ τὸν μικρὸν καὶ κατὰ τὸν μέγαν κρινεῖς, οὐ μὴ ὑποστείλῃ πρόςωπον ἀνθρώπου, ὅτι ἡ κρίσις τοῦ Θεοῦ ἐστι· καὶ τὸ ῥῆμα ὃ ἐὰν σκληρὸν ᾖ ἀφ' ὑμῶν, ἀνοίσετε αὐτὸ ἐπ' ἐμὲ, καὶ ἀκούσομαι αὐτό.

18. Καὶ ἐνετειλάμην ὑμῖν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ πάντας τοὺς λόγους οὓς ποιήσετε.

19. Καὶ ἀπάραντες ἐκ Χωρὴβ ἐπορεύθημεν πᾶσαν τὴν ἔρημον τὴν μεγάλην καὶ τὴν φοβερὰν ἐκείνην, ἣν εἴδετε ὁδὸν, ὄρους τοῦ Ἀμοῤῥαίου, καθότι ἐνετείλατο Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ἡμῖν, καὶ ἤλθομεν ἕως Κάδης Βαρνή.

20. Καὶ εἶπα πρὸς ὑμᾶς· Ἤλθατε ἕως τοῦ ὄρους τοῦ Ἀμοῤῥαίου, ὃ Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν δίδωσιν ὑμῖν.

21. Ἴδετε, παραδέδωκε ἡμῖν Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν πρὸ προςώπου ὑμῶν τὴν γῆν, ἀναβάντες κληρονομήσατε, ὃν τρόπον εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν ὑμῖν· μὴ φοβεῖσθε, μηδὲ δειλιάσητε.

22. Καὶ προςήλθατέ μοι πάντες, καὶ εἴπατε· Ἀποστείλωμεν ἄνδρας προτέρους ἡμῶν, καὶ ἐφοδευσάτωσαν ἡμῖν τὴν γῆν, καὶ ἀναγγειλάτωσαν ἡμῖν ἀπόκρισιν, τὴν ὁδὸν δι' ἧς ἀναβησόμεθα ἐν αὐτῇ, καὶ τὰς πόλεις εἰς ἃς εἰςπορευσόμεθα εἰς αὐτάς.

23. Καὶ ἤρεσεν ἐναντίον μου τὸ ῥῆμα, καὶ ἔλαβον ἐξ ὑμῶν δώδεκα ἄνδρας, ἄνδρα ἕνα κατὰ φυλήν.

24. Καὶ ἐπιστραφέντες ἀνέβησαν εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἤλθοσαν ἕως φάραγγος βότρυος, καὶ κατεσκόπευσαν αὐτήν.

25. Καὶ ἐλάβοσαν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν ἀπὸ τοῦ καρποῦ τῆς γῆς, καὶ κατήνεγκαν πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἔλεγον· Ἀγαθὴ ἡ γῆ ἣν Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν δίδωσιν ἡμῖν.

26. Καὶ οὐκ ἠθελήσατε ἀναβῆναι, ἀλλ' ἠπειθήσατε τῷ ῥήματι Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

27. Καὶ διεγογγύζετε ἐν ταῖς σκηναῖς ὑμῶν, καὶ εἴπατε· Διὰ τὸ μισεῖν Κύριον ἡμᾶς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, παραδοῦναι ἡμᾶς εἰς χεῖρας Ἀμοῤῥαίων, ἐξολοθρεῦσαι ἡμᾶς.

28. Ποῦ ἡμεῖς ἀναβαίνομεν; Οἱ δὲ ἀδελφοὶ ὑμῶν

9. Et dixi ad vos in tempore illo, dicens : Non potero solus portare vos.

10. Dominus Deus vester multiplicavit vos, et ecce estis hodie velut sidera cœli multitudine.

11. Dominus Deus patrum vestrorum adjiciat vobis sicut estis millies, et benedicat vos sicut locutus est vobis.

12. Quomodo potero solus portare molestiam vestram et pondus vestrum et contradictiones vestras?

13. Date vobisipsis viros sapientes et scientes et intelligentes in tribubus vestris, et constituam super vos duces vestros.

14. Et respondistis mihi, et dixistis : Bonum est verbum quod locutus es facere.

15. Et assumpsi ex vobis viros sapientes et scientes et intelligentes, et constitui eos præesse super vos chiliarchos, et centuriones, et quinquagenarios, et decanos, et magistros judicibus vestris.

16. Et mandavi judicibus vestris in tempore illo, dicens : Audite inter fratres vestros, et judicate juste inter virum et inter fratrem, et inter proselytum ejus.

17. Non agnosces faciem in judicio, juxta eum qui parvus et juxta eum qui magnus judicabis, non vereberis faciem hominis, quoniam judicium Dei est : et verbum quod durum fuerit a vobis, afferetis illud ad me, et audiam illud.

18. Et mandavi vobis in tempore illo omnia verba quæ facietis.

19. Et promoventes e Choreb ivimus omne illud desertum magnum et terribile, quod vidistis, viam montis Amorrhæi, sicut mandavit Dominus Deus noster nobis, et venimus usque Cades Barne.

20. Et dixi ad vos : Venistis usque ad montem Amorrhæi, quem Dominus Deus noster dat vobis.

21. Videte, tradidit nobis Dominus Deus vester ante faciem vestram terram, ascendentes hæreditate, quemadmodum dixit Dominus Deus patrum vestrorum vobis : nolite terreri, neque consternari.

22. Et accessistis ad me omnes, et dixistis : Mittamus viros priores nobis, et explorent nobis terram, et renuntient nobis responsionem, viam per quam ascendemus in ea, et civitates in quas ingrediemur in eas.

23. Et placuit coram me verbum, et sumpsi ex vobis duodecim viros, virum unum per tribum.

24. Et conversi ascenderunt in montem, et venerunt in vallem botri, et speculati sunt eam.

25. Et sumpserunt in manibus suis de fructu terræ, et attulerunt ad vos, et dicebant : Bona est terra quam Dominus Deus noster dat nobis.

26. Et noluistis ascendere, sed increduli fuistis verbo Domini Dei nostri.

27. Et obmurmurastis in tabernaculis vestris, et dixistis : Eo quod Dominus odit nos, eduxit nos de terra Ægypti, ad tradendum nos in manus Amorrhæorum, ad exterminandos nos.

28. Quo nos ascendimus? Fratres autem vestri averterunt

ἀπέστησαν τὴν καρδίαν ὑμῶν, λέγοντες· Ἔθνος μέγα καὶ πολὺ καὶ δυνατώτερον ἡμῶν, καὶ πόλεις μεγάλαι καὶ τετειχισμέναι ἕως τοῦ οὐρανοῦ, ἀλλὰ καὶ υἱοὺς γιγάντων ἑωράκαμεν ἐκεῖ.

29. Καὶ εἶπα πρὸς ὑμᾶς· Μὴ πτήξητε, μηδὲ φοβηθῆτε ἀπ' αὐτῶν.

30. Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν ὁ προπορευόμενος πρὸ προσώπου ὑμῶν, αὐτὸς συνεκπολεμήσει αὐτοὺς μεθ' ὑμῶν, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν ὑμῖν ἐν γῇ Αἰγύπτῳ,

31. καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ ἣν εἴδετε, ὁδὸν ὄρους τοῦ Ἀμοῤῥαίου· ὡς τροφοφορήσει σε Κύριος ὁ Θεός σου, ὡς εἴτις τροφοφορήσαι ἄνθρωπος τὸν υἱὸν αὐτοῦ, κατὰ πᾶσαν τὴν ὁδὸν εἰς ἣν ἐπορεύθητε ἕως ἤλθετε εἰς τὸν τόπον τοῦτον.

32. Καὶ ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ οὐκ ἐνεπιστεύσατε Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν,

33. ὃς προπορεύεται πρότερος ὑμῶν ἐν τῇ ὁδῷ ἐκλέγεσθαι ὑμῖν τόπον, ὁδηγῶν ὑμᾶς ἐν πυρὶ νυκτὸς, δεικνύων ὑμῖν τὴν ὁδὸν καθ' ἣν πορεύεσθε ἐπ' αὐτῆς, καὶ ἐν νεφέλῃ ἡμέρας.

34. Καὶ ἤκουσε Κύριος τὴν φωνὴν τῶν λόγων ὑμῶν, καὶ παροξυνθεὶς ὤμοσε, λέγων·

35. Εἰ ὄψεταί τις τῶν ἀνδρῶν τούτων τὴν γῆν ἀγαθὴν ταύτην, ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν,

36. πλὴν Χάλεβ υἱὸς Ἰεφοννή· οὗτος ὄψεται αὐτὴν, καὶ τούτῳ δώσω τὴν γῆν ἐφ' ἣν ἐπέβη, καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, διὰ τὸ προσκεῖσθαι αὐτὸν τὰ πρὸς Κύριον.

37. Καὶ ἐμοὶ ἐθυμώθη Κύριος δι' ὑμᾶς, λέγων· Οὐδὲ σὺ οὐ μὴ εἰσέλθῃς ἐκεῖ.

38. Ἰησοῦς υἱὸς Ναυὴ ὁ παρεστηκώς σοι, οὗτος εἰσελεύσεται ἐκεῖ· αὐτὸν κατίσχυσον, ὅτι αὐτὸς κατακληρονομήσει αὐτὴν τῷ Ἰσραήλ.

39. Καὶ πᾶν παιδίον νέον ὅστις οὐκ οἶδε σήμερον ἀγαθὸν ἢ κακὸν, οὗτοι εἰσελεύσονται ἐκεῖ, καὶ τούτοις δώσω αὐτὴν, καὶ αὐτοὶ κληρονομήσουσιν αὐτήν.

40. Καὶ ὑμεῖς ἐπιστραφέντες ἐστρατοπεδεύσατε εἰς τὴν ἔρημον, ὁδὸν τὴν ἐπὶ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης.

41. Καὶ ἀπεκρίθητε, καὶ εἴπατε· Ἡμάρτομεν ἔναντι Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν· ἡμεῖς ἀναβάντες πολεμήσομεν κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ἡμῖν. Καὶ ἀναλαβόντες ἕκαστος τὰ σκεύη τὰ πολεμικὰ αὐτοῦ, καὶ συναθροισθέντες ἀνεβαίνετε εἰς τὸ ὄρος.

42. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μέ· Εἶπον αὐτοῖς· Οὐκ ἀναβήσεσθε, οὐδὲ μὴ πολεμήσετε, οὐ γάρ εἰμι μεθ' ὑμῶν, καὶ οὐ μὴ συντριβῆτε ἐνώπιον τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν.

43. Καὶ ἐλάλησα ὑμῖν, καὶ οὐκ εἰσηκούσατέ μου, καὶ παρέβητε τὸ ῥῆμα Κυρίου· καὶ παραβιασάμενοι ἀνέβητε εἰς τὸ ὄρος.

44. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Ἀμοῤῥαῖος ὁ κατοικῶν ἐν τῷ ὄρει ἐκείνῳ εἰς συνάντησιν ὑμῖν, καὶ κατεδίωξεν ὑμᾶς ὡσεὶ ποιήσαισαν αἱ μέλισσαι, καὶ ἐτίτρωσκον ὑμᾶς ἀπὸ Σηεὶρ ἕως Ἑρμᾶ.

45. Καὶ καθίσαντες, ἐκλαίετε ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ οὐκ εἰσήκουσε Κύριος τῆς φωνῆς ὑμῶν, οὐδὲ προσέσχεν ὑμῖν.

46. Καὶ ἐνεκάθησθε ἐν Κάδης ἡμέρας πολλὰς, ὅσας ποτὲ ἡμέρας ἐνεκάθησθε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Καὶ ἐπιστραφέντες ἀπήραμεν εἰς τὴν ἔρημον, ὁδὸν

cor vestrum, dicentes : Gens magna et multa et potentior nobis, et civitates magnæ et muratæ usque ad cœlum, sed et filios gigantum illic vidimus.

29. Et dixi ad vos : Ne paveatis, neque timeatis ab eis.

30. Dominus Deus vester qui præcedit ante faciem vestram, ipse simul debellabit eos vobiscum, secundum omnia quæcumque fecit vobis in terra Ægypto,

31. et in deserto hoc quod vidistis, viam montis Amorrhæi : quoniam gestabit te Dominus Deus tuus, sicuti si quis homo gestet filium suum, per omnem viam in qua ivistis donec venistis ad locum hunc.

32. Et in verbo hoc non credidistis Domino Deo nostro,

33. qui procedit prior vobis in via ad eligendum vobis locum, deducens vos in igni nocte, ostendens vobis viam per quam ambulatis super eam, et in nube die.

34. Et audivit Dominus vocem sermonum vestrorum, et exacerbatus juravit, dicens :

35. Si videbit aliquis virorum istorum terram bonam hanc, quam juravi patribus eorum,

36. præter Chaleb filius Iephonne : hic videbit eam, et huic dabo terram in quam ascendit, et filiis ejus, quoniam ipse adhæsit iis quæ ad Dominum.

37. Et mihi iratus est Dominus propter vos, dicens : Neque tu introibis illuc.

38. Jesus filius Nave, qui assistit tibi, hic introibit illuc : ipsum conforta, quoniam ipse in hæreditatem sortietur eam ipsi Israel.

39. Et omnis parvulus junior, quicumque non novit hodie bonum vel malum, hi introibunt illuc, et his dabo eam, et ipsi hæreditabunt eam.

40. Et vos conversi castra movistis in desertum, viam quæ super rubrum mare.

41. Et respondistis, et dixistis : Peccavimus ante Dominum Deum nostrum : nos ascendentes bellabimus juxta omnia quæcumque mandavit Dominus Deus noster nobis. Et sumentes unusquisque vasa sua bellica, et congregati ascendistis in montem.

42. Et dixit Dominus ad me : Dic eis : Non ascendetis, neque bellabitis, non enim sum vobiscum, et non conteramini in conspectu inimicorum vestrorum.

43. Et locutus sum vobis, et non exaudistis me, et transgressi estis verbum Domini : et vim facientes ascendistis in montem.

44. Et exiit Amorrhæus habitans in monte illo in occursum vobis, et persecutus est vos sicut facerent apes, et vulnerabant vos a Seir usque Herma.

45. Et sedentes, flebatis ante Dominum Deum nostrum, et non exaudivit Dominus vocem vestram, neque attendit vobis.

46. Et sedistis in Cades diebus multis, quot utique diebus sedistis.

CAPUT II.

1. Et conversi promovimus in desertum, viam mare

θάλασσαν ἐρυθρὰν, ὃν τρόπον ἐλάλησε Κύριος πρὸς μὲ, καὶ ἐκυκλώσαμεν τὸ ὄρος τὸ Σηεὶρ ἡμέρας πολλάς.

2. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μέ·

3. Ἱκανούσθω ὑμῖν κυκλοῦν τὸ ὄρος τοῦτο· ἐπιστράφητε οὖν ἐπὶ βοῤῥᾶν.

4. Καὶ τῷ λαῷ ἔντειλαι, λέγων· Ὑμεῖς παραπορεύεσθε διὰ τῶν ὁρίων τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν υἱῶν Ἡσαῦ οἳ κατοικοῦσιν ἐν Σηεὶρ, καὶ φοβηθήσονται ὑμᾶς, καὶ εὐλαβηθήσονται ὑμᾶς σφόδρα.

5. Μὴ συνάψητε πρὸς αὐτοὺς πόλεμον, οὐ γὰρ δῶ ὑμῖν ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν οὐδὲ βῆμα ποδὸς, ὅτι ἐν κλήρῳ δέδωκα τοῖς υἱοῖς Ἡσαῦ τὸ ὄρος τὸ Σηείρ.

6. Ἀργυρίου βρώματα ἀγοράσατε παρ' αὐτῶν καὶ φάγεσθε, καὶ ὕδωρ μέτρῳ λήψεσθε παρ' αὐτῶν ἀργυρίου καὶ πίεσθε·

7. ὁ γὰρ Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν εὐλόγησέ σε ἐν παντὶ ἔργῳ τῶν χειρῶν σου. Διάγνωθι πῶς διῆλθες τὴν ἔρημον τὴν μεγάλην καὶ τὴν φοβερὰν ἐκείνην. Ἰδοὺ τεσσαράκοντα ἔτη Κύριος ὁ Θεός σου μετὰ σοῦ· οὐκ ἐπεδεήθης ῥήματος.

8. Καὶ παρήλθομεν τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν υἱοὺς Ἡσαῦ, τοὺς κατοικοῦντας ἐν Σηεὶρ παρὰ τὴν ὁδὸν τὴν Ἄραβα ἀπὸ Αἰλὼν καὶ ἀπὸ Γεσιὼν Γάβερ· καὶ ἐπιστρέψαντες παρήλθομεν ὁδὸν ἔρημον Μωάβ.

9. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μέ· Μὴ ἐχθραίνετε τοῖς Μωαβίταις, καὶ μὴ συνάψητε πρὸς αὐτοὺς πόλεμον, οὐ γὰρ μὴ δῶ ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν ὑμῖν ἐν κλήρῳ, τοῖς γὰρ υἱοῖς Λὼτ δέδωκα τὴν Ἀροὴρ κληρονομεῖν.

10. Οἱ Ὀμμὶν πρότεροι ἐνεκάθηντο ἐπ' αὐτῆς, ἔθνος μέγα καὶ πολὺ καὶ ἰσχύοντες, ὥσπερ οἱ Ἐνακίμ.

11. Ῥαφαῒν λογισθήσονται καὶ οὗτοι ὥσπερ καὶ οἱ Ἐνακίμ· καὶ οἱ Μωαβῖται ἐπονομάζουσιν αὐτοὺς Ὀμμίν.

12. Καὶ ἐν Σηεὶρ ἐνεκάθητο ὁ Χοῤῥαῖος τὸ πρότερον, καὶ υἱοὶ Ἡσαῦ ἀπώλεσαν αὐτοὺς, καὶ ἐξέτριψαν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν· καὶ κατῳκίσθησαν ἀντ' αὐτῶν, ὃν τρόπον ἐποίησεν Ἰσραὴλ τὴν γῆν τῆς κληρονομίας αὐτοῦ, ἣν δέδωκε Κύριος αὐτοῖς.

13. Νῦν οὖν ἀνάστητε, καὶ ἀπάρατε ὑμεῖς, καὶ παραπορεύεσθε τὴν φάραγγα Ζαρέτ.

14. Καὶ αἱ ἡμέραι ἃς παρεπορεύθημεν ἀπὸ Κάδης Βαρνὴ ἕως οὗ παρήλθομεν τὴν φάραγγα Ζαρὲτ, τριάκοντα καὶ ὀκτὼ ἔτη, ἕως οὗ διέπεσε πᾶσα γενεὰ ἀνδρῶν πολεμιστῶν ἀποθνήσκοντες ἐκ τῆς παρεμβολῆς, καθότι ὤμοσε Κύριος ὁ Θεὸς αὐτοῖς.

15. Καὶ ἡ χεὶρ τοῦ Θεοῦ ἦν ἐπ' αὐτοῖς ἐξαναλῶσαι αὐτοὺς ἐκ μέσου τῆς παρεμβολῆς, ἕως οὗ διέπεσαν.

16. Καὶ ἐγενήθη, ἐπειδὰν ἔπεσαν πάντες οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ ἀποθνήσκοντες ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ,

17. καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς μὲ, λέγων·

18. Σὺ παραπορεύσῃ σήμερον τὰ ὅρια Μωὰβ τὴν Ἀροὴρ,

19. καὶ προσάξετε ἐγγὺς υἱῶν Ἀμμάν· μὴ ἐχθραίνετε αὐτοῖς, μηδὲ συνάψητε αὐτοῖς εἰς πόλεμον, οὐ γὰρ μὴ δῶ ἀπὸ τῆς γῆς υἱῶν Ἀμμάν σοι ἐν κλήρῳ, ὅτι τοῖς υἱοῖς Λὼτ δέδωκα αὐτὴν ἐν κλήρῳ.

20. Γῆ Ῥαφαῒν λογισθήσεται, καὶ γὰρ ἐπ' αὐτῆς κατῴκουν οἱ Ῥαφαῒν τὸ πρότερον, καὶ οἱ Ἀμμανῖται ἐπονομάζουσιν αὐτοὺς Ζοχομμίν.

21. Ἔθνος μέγα καὶ πολὺ καὶ δυνατώτερον ὑμῶν,

rubrum, quemadmodum locutus est Dominus ad me, et circuivimus montem Seir diebus multis.

2. Et dixit Dominus ad me :

3. Sufficiat vobis circuire montem hunc : convertimini igitur ad aquilonem.

4. Et populo præcipe, dicens : Vos transitis per fines fratrum vestrorum filiorum Esau habitantium in Seir, et timebunt vos, et verebuntur vos valde.

5. Ne conseratis cum eis prælium, non enim dabo vobis de terra eorum neque vestigium pedis, quoniam in sorte dedi filiis Esau montem Seir.

6. Argento escas emite ab eis et comedetis, et aquam mensura accipietis ab eis et bibetis :

7. Dominus enim Deus noster benedixit te in omni opere manuum tuarum. Agnosce quomodo transisti desertum illud magnum et terribile. Ecce quadraginta annos Dominus Deus tuus tecum : non indiguisti verbo.

8. Et præterivimus fratres nostros filios Esau, habitantes in Seir apud viam quæ Araba ab Ælon et a Gesion Gaber : et conversi pertransivimus viam desertum Moab.

9. Et dixit Dominus ad me : Non oppugnetis Moabitas, et non conseratis cum eis prælium, non enim dabo de terra eorum vobis in sorte, filiis enim Lot dedi Aroer ad hæreditandum.

10. Ommin priores insederunt super eam, gens magna et multa et fortes, sicut Enacim.

11. Raphaim reputabuntur et hi sicut et Enacim : et Moabitæ cognominant eos Ommin.

12. Et in Seir insidebat Chorræus antea, et filii Esau perdiderunt eos, et attriverunt eos a facie sua : et inhabitarunt pro eis, quemadmodum fecit Israel terram hæreditatis suæ, quam dedit Dominus eis.

13. Nunc igitur exsurgite, et promovete vos, et transite vallem Zaret.

14. Et dies quibus pertransivimus a Cades Barne usque quo transivimus vallem Zaret, triginta et octo anni, quoadusque decidit omnis progenies virorum bellatorum morientes e castris, sicut juravit Dominus Deus eis.

15. Et manus Domini fuit super eos ad consumendos eos de medio castrorum, quoadusque deciderunt.

16. Et factum est, postquam deciderunt omnes viri bellatores morientes de medio populi,

17. et locutus est Dominus ad me, dicens :

18. Tu transibis hodie fines Moab ipsam Aroer,

19. et accedetis prope filios Amman : nolite oppugnare eos, neque congrediamini cum eis in bellum, non enim dabo tibi de terra filiorum Amman in sorte, quoniam filiis Lot dedi eam in sorte.

20. Terra Raphain reputabitur, nam et super eam habitabant Raphain antea, et Ammanitæ cognominant eos Zochommin.

21. Gens magna et multa et potentior vobis, sicut et Ena-

ὥςπερ καὶ οἱ Ἐνακίμ. Καὶ ἀπώλεσεν αὐτοὺς Κύριος πρὸ προςώπου αὐτῶν, καὶ κατεκληρονόμησαν, καὶ κατῳκίσθησαν ἀντ' αὐτῶν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

22. Ὥςπερ ἐποίησαν τοῖς υἱοῖς Ἡσαῦ τοῖς κατοικοῦσιν ἐν Σηεὶρ, ὃν τρόπον ἐξέτριψαν τὸν Χοῤῥαῖον ἀπὸ προςώπου αὐτῶν, καὶ κατεκληρονόμησαν αὐτοὺς, καὶ κατῳκίσθησαν ἀντ' αὐτῶν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

23. Καὶ οἱ Εὐαῖοι οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἀσηδὼθ ἕως Γάζης, καὶ οἱ Καππάδοκες οἱ ἐξελθόντες ἐκ Καππαδοκίας, ἐξέτριψαν αὐτοὺς, καὶ κατῳκίσθησαν ἀντ' αὐτῶν.

24. Νῦν οὖν ἀνάστητε καὶ ἀπάρατε, καὶ παρέλθετε ὑμεῖς τὴν φάραγγα Ἀρνῶν· ἰδοὺ παραδέδωκα εἰς τὰς χεῖράς σου τὸν Σηὼν βασιλέα Ἐσεβὼν τὸν Ἀμοῤῥαῖον, καὶ τὴν γῆν αὐτοῦ· ἐνάρχου κληρονομεῖν, σύναπτε πρὸς αὐτὸν πόλεμον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ.

25. Ἐνάρχου δοῦναι τὸν τρόμον σου καὶ τὸν φόβον σου ἐπὶ προςώπου πάντων τῶν ἐθνῶν τῶν ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ, οἵτινες ἀκούσαντες τὸ ὄνομά σου ταραχθήσονται, καὶ ὠδῖνας ἕξουσιν ἀπὸ προςώπου σου.

26. Καὶ ἀπέστειλα πρέσβεις ἐκ τῆς ἐρήμου Κεδαμὼθ πρὸς Σηὼν βασιλέα Ἐσεβὼν, λόγοις εἰρηνικοῖς, λέγων·

27. Παρελεύσομαι διὰ τῆς γῆς σου· ἐν τῇ ὁδῷ πορεύσομαι, οὐκ ἐκκλινῶ δεξιὰ οὐδ' ἀριστερά.

28. Βρώματα ἀργυρίου ἀποδώσῃ μοι, καὶ φάγομαι, καὶ ὕδωρ ἀργυρίου ἀποδώσῃ μοι, καὶ πίομαι· πλὴν ὅτι παρελεύσομαι τοῖς ποσὶ,

29. καθὼς ἐποίησάν μοι οἱ υἱοὶ Ἡσαῦ οἱ κατοικοῦντες ἐν Σηεὶρ, καὶ οἱ Μωαβῖται οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἀροὴρ, ἕως ἂν παρέλθω τὸν Ἰορδάνην εἰς τὴν γῆν ἣν Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν δίδωσιν ἡμῖν.

30. Καὶ οὐκ ἠθέλησε Σηὼν βασιλεὺς Ἐσεβὼν παρελθεῖν ἡμᾶς δι' αὐτοῦ, ὅτι ἐσκλήρυνε Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, καὶ κατίσχυσε τὴν καρδίαν αὐτοῦ, ἵνα παραδοθῇ εἰς τὰς χεῖράς σου ὡς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ.

31. Καὶ εἶπε Κύριος πρός με· Ἰδοὺ ἦργμαι παραδοῦναι πρὸ προςώπου σου τὸν Σηὼν βασιλέα Ἐσεβὼν τὸν Ἀμοῤῥαῖον, καὶ τὴν γῆν αὐτοῦ, καὶ ἔναρξαι κληρονομῆσαι τὴν γῆν αὐτοῦ.

32. Καὶ ἐξῆλθε Σηὼν βασιλεὺς Ἐσεβὼν εἰς συνάντησιν ἡμῖν, αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ, εἰς πόλεμον εἰς Ἰασσά.

33. Καὶ παρέδωκεν αὐτὸν Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν πρὸ προςώπου ἡμῶν, καὶ ἐπατάξαμεν αὐτὸν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ.

34. Καὶ ἐκρατήσαμεν πασῶν τῶν πόλεων αὐτοῦ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ ἐξωλοθρεύσαμεν πᾶσαν πόλιν, ἑξῆς καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν· οὐ κατελίπομεν ζωγρίαν.

35. Πλὴν τὰ κτήνη ἐπρονομεύσαμεν, καὶ τὰ σκῦλα τῶν πόλεων ἐλάβομεν

36. ἐξ Ἀροὴρ, ἥ ἐστι παρὰ τὸ χεῖλος χειμάῤῥου Ἀρνῶν, καὶ τὴν πόλιν τὴν οὖσαν ἐν τῇ φάραγγι, καὶ ἕως ὄρους τοῦ Γαλαάδ· οὐκ ἐγενήθη πόλις ἥτις διέφυγεν ἡμᾶς· τὰς πάσας παρέδωκε Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν.

37. Πλὴν ἐγγὺς υἱῶν Ἀμμὰν οὐ προςήλθομεν, πάντα τὰ συγχυροῦντα χειμάῤῥου Ἰαβὸκ καὶ τὰς πόλεις τὰς ἐν τῇ ὀρεινῇ, καθότι ἐνετείλατο Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ἡμῖν.

cim. Et perdidit eos Dominus ante faciem eorum, et hæreditarunt, et habitarunt pro eis usque in diem hanc.

22. Sicut fecerunt filiis Esau habitantibus in Seir, quemadmodum attriverunt Chorrhæum a facie sua, et hæreditarunt eos, et habitarunt pro eis usque in diem hanc.

23. Et Evæi qui habitabant in Asedoth usque Gazam, et Cappadoces qui exierunt e Cappadocia, attriverunt eos, et habitarunt pro eis.

24. Nunc ergo surgite et promovete, et transite vos vallem Arnon : ecce tradidi in manus tuas Seon regem Esebon Amorrhæum, et terram ejus : incipe hæreditare, consere cum eo prælium in die hac.

25. Incipe dare tremorem tuum et timorem tuum super faciem omnium gentium quæ sub cœlo, qui audientes nomen tuum turbabuntur, et dolores habebunt a facie tua.

26. Et misi legatos e deserto Cedamoth ad Seon regem Esebon, verbis pacificis, dicens :

27. Transibo per terram tuam : in via ibo, non declinabo in dextram neque in sinistram.

28. Escas argento tribues mihi, et comedam, et aquam argento tribues mihi, et bibam : tantum transibo pedibus,

29. sicut fecerunt mihi filii Esau habitantes in Seir, et Moabitæ habitantes in Aroer, quoadusque transiero Jordanem in terram quam Dominus Deus noster dat nobis.

30. Et noluit Seon rex Esebon transire nos per ipsum, quoniam induraverat Dominus Deus noster spiritum ejus, et confortavit cor ejus, ut traderetur in manus tuas sicut in die hac.

31. Et dixit Dominus ad me : Ecce cœpi tradere ante faciem tuam Seon regem Esebon Amorrhæum, et terram ejus, et incipe hæreditare terram ejus.

32. Et exiit Seon rex Esebon in occursum nobis, ipse et omnis populus ejus, in prælium in Jassa.

33. Et tradidit eum Dominus Deus noster ante faciem nostram, et percussimus eum et filios ejus et omnem populum ejus.

34. Et obtinuimus omnes civitates ejus in tempore illo, et disperdidimus omnem civitatem, deinde et uxores eorum et filios eorum : non reliquimus vivum.

35. Tantum pecora prædati sumus, et spolia civitatum cepimus

36. ab Aroer, quæ est apud labium torrentis Arnon, et civitatem quæ erat in valle, et usque ad montem Galaad : non fuit civitas quæ effugeret nos : omnes tradidit Dominus Deus noster in manus nostras.

37. Tantum prope filios Amman non accessimus, omnia pertinentia ad torrentem Jaboc et civitates quæ in montana, sicut mandavit Dominus Deus noster nobis.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Καὶ ἐπιστραφέντες ἀνέβημεν ὁδὸν τὴν εἰς Βασάν· καὶ ἐξῆλθεν Ὢγ βασιλεὺς τῆς Βασὰν εἰς συνάντησιν ἡμῖν, αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ, εἰς πόλεμον εἰς Ἐδραΐμ.

2. Καὶ εἶπε Κύριος πρός με· Μὴ φοβηθῇς αὐτὸν, ὅτι εἰς τὰς χεῖράς σου παραδέδωκα αὐτὸν, καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν αὐτοῦ· καὶ ποιήσεις αὐτῷ ὥςπερ ἐποίησας Σηὼν βασιλεῖ τῶν Ἀμοῤῥαίων, ὃς κατῴκει ἐν Ἐσεβών.

3. Καὶ παρέδωκεν αὐτὸν Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν, καὶ τὸν Ὢγ βασιλέα τῆς Βασὰν, καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ· καὶ ἐπατάξαμεν αὐτὸν, ἕως τοῦ μὴ καταλιπεῖν αὐτοῦ σπέρμα.

4. Καὶ ἐκρατήσαμεν πασῶν τῶν πόλεων αὐτοῦ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ· οὐκ ἦν πόλις ἣν οὐκ ἐλάβομεν παρ' αὐτῶν· ἑξήκοντα πόλεις, πάντα τὰ περίχωρα Ἀργὸβ βασιλέως Ὢγ ἐν Βασάν.

5. Πᾶσαι πόλεις ὀχυραὶ, τείχη ὑψηλὰ, πύλαι καὶ μοχλοί· πλὴν τῶν πόλεων τῶν Φερεζαίων τῶν πολλῶν σφόδρα·

6. ἐξωλοθρεύσαμεν, ὥςπερ ἐποιήσαμεν τὸν Σηὼν βασιλέα Ἐσεβὼν, καὶ ἐξωλοθρεύσαμεν πᾶσαν πόλιν, ἑξῆς καὶ τὰς γυναῖκας, καὶ τὰ παιδία,

7. καὶ πάντα τὰ κτήνη· καὶ τὰ σκῦλα τῶν πόλεων ἐπρονομεύσαμεν ἑαυτοῖς.

8. Καὶ ἐλάβομεν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ τὴν γῆν ἐκ χειρῶν δύο βασιλέων τῶν Ἀμοῤῥαίων, οἳ ἦσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἀπὸ τοῦ χειμάῤῥου Ἀρνῶν καὶ ἕως Ἀερμών.

9. Οἱ Φοίνικες ἐπονομάζουσι τὸ Ἀερμὼν Σανιὼρ, καὶ ὁ Ἀμοῤῥαῖος ἐπωνόμασεν αὐτὸ Σανίρ.

10. Πᾶσαι πόλεις Μισὼρ, καὶ πᾶσα Γαλαὰδ, καὶ πᾶσα Βασὰν ἕως Ἐλχὰ καὶ Ἐδραῒμ, πόλεις βασιλείας τοῦ Ὢγ ἐν τῇ Βασάν.

11. Ὅτι πλὴν Ὢγ βασιλεὺς Βασὰν κατελείφθη ἀπὸ τῶν Ῥαφαΐν. Ἰδοὺ ἡ κλίνη αὐτοῦ κλίνη σιδηρᾶ, ἰδοὺ αὕτη ἐν τῇ ἄκρᾳ τῶν υἱῶν Ἀμμάν· ἐννέα πήχεων τὸ μῆκος αὐτῆς, καὶ τεσσάρων πήχεων τὸ εὖρος αὐτῆς ἐν πήχει ἀνδρός.

12. Καὶ τὴν γῆν ἐκείνην ἐκληρονομήσαμεν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀπὸ Ἀροὴρ, ἥ ἐστι παρὰ τὸ χεῖλος χειμάῤῥου Ἀρνῶν, καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ ὄρους Γαλαὰδ, καὶ τὰς πόλεις αὐτοῦ ἔδωκα τῷ Ῥουβὴν καὶ τῷ Γάδ.

13. Καὶ τὸ κατάλοιπον τοῦ Γαλαὰδ, καὶ πᾶσαν τὴν Βασὰν βασιλείαν Ὢγ ἔδωκα τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ, καὶ πᾶσαν περίχωρον Ἀργὸβ, πᾶσαν Βασὰν ἐκείνην, γῆ Ῥαφαῒν λογισθήσεται.

14. Καὶ Ἰαῒρ υἱὸς Μανασσῆ ἔλαβε πᾶσαν τὴν περίχωρον Ἀργὸβ ἕως τῶν ὁρίων Γαργασὶ καὶ Μαχαθί· ἐπωνόμασεν αὐτὰς ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, τὴν Βασὰν, Θαυὼθ Ἰαῒρ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

15. Καὶ τῷ Μαχὶρ ἔδωκα τὴν Γαλαάδ.

16. Καὶ τῷ Ῥουβὴν καὶ τῷ Γὰδ δέδωκα, ὑπὸ τῆς Γαλαὰδ ἕως χειμάῤῥου Ἀρνῶν, μέσον τοῦ χειμάῤῥου ὅριον καὶ ἕως τοῦ Ἰαβόκ· ὁ χειμάῤῥους ὅριον τοῖς υἱοῖς Ἀμμάν.

17. Καὶ ἡ Ἄραβα καὶ ὁ Ἰορδάνης ὅριον Μαχαναρὲθ, καὶ ἕως θαλάσσης Ἄραβα, θαλάσσης ἁλυκῆς ὑπὸ Ἀσηδὼθ τὴν Φασγὰ ἀνατολῶν.

18. Καὶ ἐνετειλάμην ὑμῖν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέ-

CAPUT III.

1. Et conversi ascendimus viam quæ in Basan : et exiit Og rex Basan in occursum nobis, ipse et omnis populus ejus, in prælium in Edraim.

2. Et ait Dominus ad me : Ne timeas eum, quoniam in manus tuas tradidi eum, et omnem populum ejus, et omnem terram ejus : et facies ei sicut fecisti Seon regi Amorrhæorum, qui habitabat in Esebon.

3. Et tradidit eum Dominus Deus noster in manus nostras, et Og regem Basan, et omnem populum ejus : et percussimus eum, eo usque ut non relinqueretur ipsius semen.

4. Et obtinuimus omnes civitates ejus in tempore illo : non fuit civitas quam non ceperimus ab eis : sexaginta civitates, omnia adjacentia Argob regis Og de Basan.

5. Omnes civitates munitæ, mœnia excelsa, portæ et vectes : præter civitates Pherezæas multas valde :

6. exterminavimus, sicut feceramus Seon regem Esebon, et exterminavimus omnem civitatem, deinde et uxores, et parvulos,

7. et omnia pecora : et spolia civitatum prædati sumus nobis ipsis.

8. Et cepimus in tempore illo terram de manibus duorum regum Amorrhæorum, qui erant trans Jordanem a torrente Arnon et usque Ærmon.

9. Phœnices cognominant ipsum Ærmon Sanior, et Amorrhæus cognominavit illud Sanir.

10. Omnes civitates Misor, et omnis Galaad, et omnis Basan usque Elcha et Edraim, civitates regni Og in Basan.

11. Quia tantum Og rex Basan reliquus factus est a Raphain. Ecce lectus ejus lectus ferreus, ecce hic est in arce filiorum Amman : novem cubitorum longitudo ejus, et quatuor cubitorum latitudo ejus in cubito viri.

12. Et terram illam hæreditavimus in tempore illo ab Aroer, quæ est juxta labium torrentis Arnon, et dimidium montis Galaad, et civitates ejus dedi Ruben et Gad.

13. Et reliquum Galaad, et omnem Basan regnum Og dedi dimidiæ tribui Manasse, et omnem regionem Argob, omnem Basan illam, terra Raphain reputabitur.

14. Et Jair filius Manasse cepit omnem regionem Argob usque ad fines Gargasi et Machathi : cognominavit eas in nomine suo, ipsam Basan, Thacuoth Jair usque in diem hanc.

15. Et Machir dedi Galaad.

16. Et Ruben et Gad dedi, sub Galaad usque ad torrentem Arnon, medium torrentis terminum et usque Jaboo : et torrens terminus filiis Amman.

17. Et Araba et Jordanis terminus Machanareth, et usque ad mare Araba, mare salsum sub Asedoth Phasga orientis.

18. Et mandavi vobis in tempore illo, dicens : Dominus

γων· Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν ἔδωκεν ὑμῖν τὴν γῆν ταύτην ἐν κλήρῳ· ἐνοπλισάμενοι προπορεύεσθε πρὸ προςώπου τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν υἱῶν Ἰσραὴλ πᾶς δυνατός.

19. Πλὴν αἱ γυναῖκες ὑμῶν καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν καὶ τὰ κτήνη ὑμῶν, οἶδα ὅτι πολλὰ κτήνη ὑμῖν, κατοικείτωσαν ἐν ταῖς πόλεσιν ὑμῶν, αἷς ἔδωκα ὑμῖν,

20. ἕως ἂν καταπαύσῃ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν ὥςπερ καὶ ὑμᾶς, καὶ κατακληρονομήσωσι καὶ οὗτοι τὴν γῆν ἣν Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν δίδωσιν αὐτοῖς ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἐπαναστραφήσεσθε ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ, ἣν ἔδωκα ὑμῖν.

21. Καὶ τῷ Ἰησοῖ ἐνετειλάμην ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγων· Οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ἑωράκασι πάντα ὅσα ἐποίησε Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν τοῖς δυσὶ βασιλεῦσι τούτοις· οὕτως ποιήσει Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν πάσας τὰς βασιλείας ἐφ' ἃς σὺ διαβαίνεις ἐκεῖ.

22. Οὐ φοβηθήσεσθε ἀπ' αὐτῶν, ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν αὐτὸς πολεμήσει περὶ ὑμῶν.

23. Καὶ ἐδεήθην Κυρίου ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγων·

24. Κύριε Θεὲ, σὺ ἤρξω δεῖξαι τῷ σῷ θεράποντι τὴν ἰσχύν σου καὶ τὴν δύναμίν σου, καὶ τὴν χεῖρα τὴν κραταιὰν, καὶ τὸν βραχίονα τὸν ὑψηλόν· τίς γάρ ἐστι θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ ἢ ἐπὶ τῆς γῆς, ὅςτις ποιήσει καθὰ ἐποίησας σὺ καὶ κατὰ τὴν ἰσχύν σου;

25. Διαβὰς οὖν ὄψομαι τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν ταύτην τὴν οὖσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου, τὸ ὄρος τοῦτο τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸν Ἀντιλίβανον.

26. Καὶ ὑπερεῖδε Κύριος ἐμὲ ἕνεκεν ὑμῶν, καὶ οὐχ εἰςήκουσέ μου· καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μέ· Ἱκανούσθω σοι, μὴ προςθῇς ἔτι λαλῆσαι τὸν λόγον τοῦτον.

27. Ἀνάβηθι ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ λελαξευμένου, καὶ ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς σου κατὰ θάλασσαν καὶ βοῤῥᾶν καὶ λίβα καὶ ἀνατολὰς, καὶ ἴδε τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, ὅτι οὐ διαβήσῃ τὸν Ἰορδάνην τοῦτον.

28. Καὶ ἔντειλαι Ἰησοῖ καὶ κατίσχυσον αὐτὸν καὶ παρακάλεσον αὐτὸν, ὅτι οὗτος διαβήσεται πρὸ προςώπου τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ οὗτος κατακληρονομήσει αὐτοῖς πᾶσαν τὴν γῆν ἣν ἑώρακας.

29. Καὶ ἐνεκαθήμεθα ἐν νάπῃ σύνεγγυς οἴκου Φογώρ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Καὶ νῦν, Ἰσραὴλ, ἄκουε τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν κριμάτων, ὅσα ἐγὼ διδάσκω ὑμᾶς σήμερον ποιεῖν, ἵνα ζῆτε, καὶ πολυπλασιασθῆτε, καὶ εἰςελθόντες κληρονομήσητε τὴν γῆν ἣν Κύριος ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν.

2. Οὐ προςθήσετε πρὸς τὸ ῥῆμα ὃ ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν, καὶ οὐκ ἀφελεῖτε ἀπ' αὐτοῦ. Φυλάσσεσθε τὰς ἐντολὰς Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον.

3. Οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ἑωράκασι πάντα ὅσα ἐποίησε Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν τῷ Βεελφεγὼρ, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ὅςτις ἐπορεύθη ὀπίσω Βεελφεγὼρ, ἐξέτριψεν αὐτὸν Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν ἐξ ὑμῶν.

4. Ὑμεῖς δὲ οἱ προςκείμενοι Κυρίῳ τῷ Θεῷ ὑμῶν, ζῆτε πάντες ἐν τῇ σήμερον.

5. Ἴδετε, δέδειχα ὑμῖν δικαιώματα καὶ κρίσεις καθὰ ἐνετείλατό μοι Κύριος, ποιῆσαι οὕτως ἐν τῇ γῇ εἰς ἣν ὑμεῖς εἰςπορεύεσθε ἐκεῖ κληρονομεῖν αὐτήν.

Deus vester dedit vobis terram hanc in sorte : armati præcedite ante faciem fratrum vestrorum filiorum Israel omnis potens.

19. Tantum uxores vestræ et filii vestri et pecora vestra, novi quia multa pecora vobis, habitent in civitatibus vestris, quas dedi vobis,

20. quoadusque quiescere faciat Dominus Deus vester fratres vestros sicut et vos, et hæreditaverint et hi terram quam Dominus Deus noster dat eis in ulteriore Jordanis, et revertimini unusquisque in hæreditatem suam, quam dedi vobis.

21. Et Jesu mandavi in tempore illo, dicens : Oculi vestri viderunt omnia quæcumque fecit Dominus Deus noster duobus regibus istis : sic faciet Dominus Deus noster omnia regna in quæ tu transis illuc.

22. Ne timueritis ab eis, quoniam Dominus Deus noster ipse pugnabit pro vobis.

23. Et oravi Dominum in tempore illo, dicens :

24. Domine Deus, tu cœpisti ostendere servo tuo fortitudinem tuam et virtutem tuam, et manum validam, et brachium excelsum : quis enim est deus in cœlo vel super terram, qui faciet secundum quæ fecisti tu et secundum fortitudinem tuam?

25. Transiens igitur videbo terram bonam hanc quæ est trans Jordanem, montem istum bonum et Antilibanum.

26. Et despexit Dominus me propter vos, et non exaudivit me : et dixit Dominus ad me : Sufficiat tibi, non adjicias ultra loqui sermonem istum.

27. Ascende in cacumen excisi, et respiciens oculis tuis ad mare et aquilonem et africum et orientem, et vide oculis tuis, quoniam non transibis Jordanem hunc.

28. Et præcipe Jesu et conforta eum et cohortare eum, quoniam hic transibit ante faciem populi hujus, et hic in hæreditatem sortietur eis omnem terram quam vidisti.

29. Et sedimus in valle prope domum Phogor.

CAPUT IV.

1. Et nunc, Israel, audi justificationes et judicia, quæcumque ego doceo vos hodie facere, ut vivatis, et multiplicemini, et ingressi hæreditetis terram quam Dominus Deus patrum vestrorum dat vobis.

2. Non adjicietis ad verbum quod ego mando vobis, et non auferetis ab eo. Custodite mandata Domini Dei nostri, quæcumque ego mando vobis hodie.

3. Oculi vestri viderunt omnia quæcumque fecit Dominus Deus noster ipsi Beelphegor, quoniam omnis homo quicumque ivit post Beelphegor, extrivit eum Dominus Deus vester ex vobis.

4. Vos autem qui appositi estis Domino Deo vestro, vivitis omnes in die hodierna.

5. Videte, ecce ostendi vobis justificationes et judicia sicut mandavit mihi Dominus, ad faciendum sic in terra in quam vos ingredimini illuc hæreditare eam.

6. Καὶ φυλάξεσθε καὶ ποιήσετε· ὅτι αὕτη ἡ σοφία ὑμῶν καὶ ἡ σύνεσις ἐναντίον πάντων τῶν ἐθνῶν, ὅσοι ἂν ἀκούσωσι πάντα τὰ δικαιώματα ταῦτα, καὶ ἐροῦσιν· Ἰδοὺ λαὸς σοφὸς καὶ ἐπιστήμων τὸ ἔθνος τὸ μέγα τοῦτο.

7. Ὅτι ποῖον ἔθνος μέγα ᾧ ἐστιν αὐτῷ Θεὸς ἐγγίζων αὐτοῖς, ὡς Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐν πᾶσιν οἷς ἐὰν αὐτὸν ἐπικαλεσώμεθα;

8. Καὶ ποῖον ἔθνος μέγα ᾧ ἐστιν αὐτῷ δικαιώματα καὶ κρίματα δίκαια κατὰ πάντα τὸν νόμον τοῦτον, ὃν ἐγὼ δίδωμι ἐνώπιον ὑμῶν σήμερον;

9. Πρόσεχε σεαυτῷ, καὶ φύλαξον τὴν ψυχήν σου σφόδρα· μὴ ἐπιλάθῃ πάντας τοὺς λόγους οὓς ἑωράκασιν οἱ ὀφθαλμοί σου, καὶ μὴ ἀποστήτωσαν ἀπὸ τῆς καρδίας σου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου· καὶ συμβιβάσεις τοὺς υἱούς σου καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν υἱῶν σου,

10. ἡμέραν ἣν ἔστητε ἐνώπιον Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐν Χωρὴβ, τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐκκλησίας· ὅτι εἶπε Κύριος πρός με· Ἐκκλησίασον πρός με τὸν λαὸν, καὶ ἀκουσάτωσαν τὰ ῥήματά μου, ὅπως μάθωσι φοβεῖσθαί με πάσας τὰς ἡμέρας ἃς αὐτοὶ ζῶσιν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν διδάξουσι.

11. Καὶ προςήλθετε καὶ ἔστητε ὑπὸ τὸ ὄρος· καὶ τὸ ὄρος ἐκαίετο πυρὶ ἕως τοῦ οὐρανοῦ· σκότος, γνόφος, θύελλα.

12. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐκ μέσου τοῦ πυρὸς φωνὴν ῥημάτων, ἣν ὑμεῖς ἠκούσατε· καὶ ὁμοίωμα οὐκ εἴδετε, ἀλλ' ἢ φωνήν.

13. Καὶ ἀνήγγειλεν ὑμῖν τὴν διαθήκην αὐτοῦ ἣν ἐνετείλατο ὑμῖν ποιεῖν τὰ δέκα ῥήματα, καὶ ἔγραψεν αὐτὰ ἐπὶ δύο πλάκας λιθίνας.

14. Καὶ ἐμοὶ ἐνετείλατο Κύριος ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, διδάξαι ὑμᾶς δικαιώματα καὶ κρίσεις, ποιεῖν ὑμᾶς αὐτὰ ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑμεῖς εἰςπορεύεσθε ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν.

15. Καὶ φυλάξεσθε σφόδρα τὰς ψυχὰς ὑμῶν, ὅτι οὐκ εἴδετε ὁμοίωμα ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἐλάλησε Κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐν Χωρὴβ, ἐν τῷ ὄρει ἐκ μέσου τοῦ πυρός·

16. μὴ ἀνομήσητε καὶ ποιήσητε ὑμῖν ἑαυτοῖς γλυπτὸν ὁμοίωμα, πᾶσαν εἰκόνα ὁμοίωμα ἀρσενικοῦ ἢ θηλυκοῦ,

17. ὁμοίωμα παντὸς κτήνους τῶν ὄντων ἐπὶ τῆς γῆς, ὁμοίωμα παντὸς ὀρνέου πτερωτοῦ, ὃ πέταται ὑπὸ τὸν οὐρανὸν,

18. ὁμοίωμα παντὸς ἑρπετοῦ, ὃ ἕρπει ἐπὶ τῆς γῆς, ὁμοίωμα παντὸς ἰχθύος, ὅσα ἐστὶν ἐν τοῖς ὕδασιν ὑποκάτω τῆς γῆς·

19. καὶ μὴ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἰδὼν τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην καὶ τοὺς ἀστέρας, καὶ πάντα τὸν κόσμον τοῦ οὐρανοῦ, πλανηθεὶς προςκυνήσῃς αὐτοῖς, καὶ λατρεύσῃς αὐτοῖς, ἃ ἀπένειμε Κύριος ὁ Θεός σου αὐτὰ πᾶσι τοῖς ἔθνεσι τοῖς ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ.

20. Ὑμᾶς δὲ ἔλαβεν ὁ Θεὸς, καὶ ἐξήγαγεν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐκ τῆς καμίνου τῆς σιδηρᾶς ἐξ Αἰγύπτου, εἶναι αὐτῷ λαὸν ἔγκληρον, ὡς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ.

21. Καὶ Κύριος ὁ Θεὸς ἐθυμώθη μοι περὶ τῶν λεγομένων ὑφ' ὑμῶν, καὶ ὤμοσεν ἵνα μὴ διαβῶ τὸν Ἰορδάνην τοῦτον, καὶ ἵνα μὴ εἰςέλθω εἰς τὴν γῆν ἣν Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι ἐν κλήρῳ.

22. Ἐγὼ γὰρ ἀποθνήσκω ἐν τῇ γῇ ταύτῃ, καὶ οὐ διαβαίνω τὸν Ἰορδάνην τοῦτον· ὑμεῖς δὲ διαβαίνετε, καὶ κληρονομήσετε τὴν γῆν ἀγαθὴν ταύτην.

23. Προςέχετε ὑμῖν, μὴ ἐπιλάθησθε τὴν διαθήκην

6. Et custodietis et facietis : quoniam hæc est sapientia vestra et intellectus coram omnibus gentibus, quicumque audient omnes justificationes istas, et dicent : Ecce populus sapiens et sciens gens magna hæc.

7. Quoniam quæ est gens magna cui est ei Deus appropians illis, sicut Dominus Deus noster in omnibus quibuscumque eum invocaverimus?

8. Et quæ est gens magna cui sunt ei justificationes et judicia justa secundum omnem legem hanc, quam ego do coram vobis hodie?

9. Attende tibi ipsi, et custodi animam tuam valde : ne obliviscaris omnium verborum quæ viderunt oculi tui, et non recedant a corde tuo omnibus diebus vitæ tuæ : et condocebis filios tuos et filios filiorum tuorum,

10. diem qua stetistis coram Domino Deo nostro in Choreb, die ecclesiæ : quia dixit Dominus ad me : Convoca ad me populum, et audiant verba mea, ut discant timere me omnibus diebus quibus ipsi vivunt super terram, et filios suos docebunt.

11. Et accessistis et stetistis sub monte : et mons flagrabat igni usque ad cœlum : tenebræ, caligo, procella.

12. Et locutus est Dominus ad vos de medio ignis vocem verborum, quam vos audistis : et similitudinem non vidistis, sed vocem.

13. Et annuntiavit vobis testamentum suum quod mandavit vobis facere decem verba, et scripsit illa super duas tabulas petrinas.

14. Et mihi mandavit Dominus in tempore illo docere vos justificationes et judicia, ad faciendum vos ea super terram in quam vos ingredimini illuc hæreditare eam.

15. Et custodietis valde animas vestras, quoniam non vidistis similitudinem in die qua locutus est Dominus ad vos in Choreb, in monte de medio ignis :

16. ne feceritis iniquitatem et non faciatis vobis ipsis sculptilem similitudinem, omnem imaginem similitudinem masculini vel feminini,

17. similitudinem omnis pecoris eorum quæ sunt super terram, similitudinem omnis avis alatæ, quæ volat sub cœlo,

18. similitudinem omnis reptilis, quod repit super terram, similitudinem omnis piscis, quæcumque sunt in aquis sub terra :

19. et ne suspiciens in cœlum, et videns solem et lunam et stellas, et omnem ornatum cœli, errans adores ea, et servias illis, quæ distribuit Dominus Deus tuus ea omnibus gentibus quæ sunt sub cœlo.

20. Vos autem assumpsit Deus, et eduxit vos de terra Ægypti, de fornace ferrea ex Ægypto, ut sitis ei populus hæreditarius, sicut in die hac.

21. Et Dominus Deus indignatus est mihi pro iis quæ dicebantur a vobis, et juravit quod non transeam Jordanem hunc, et quod non ingrediar in terram quam Dominus Deus tuus dat tibi in sorte.

22. Ego enim morior in terra hac, et non transeo Jordanem hunc : vos autem transitis, et hæreditabitis terram bonam istam.

23. Attendite vobis, ne obliviscamini testamentum Do-

Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ἣν διέθετο πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἀνομήσητε, καὶ ποιήσητε ὑμῖν ἑαυτοῖς γλυπτὸν ὁμοίωμα πάντων ὧν συνέταξέ σοι Κύριος ὁ Θεός σου.

24. Ὅτι Κύριος ὁ Θεός σου πῦρ καταναλίσκον ἐστὶ, Θεὸς ζηλωτής.

25. Ἐὰν δὲ γεννήσῃς υἱοὺς καὶ υἱοὺς τῶν υἱῶν σου, καὶ χρονίσητε ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἀνομήσητε καὶ ποιήσητε γλυπτὸν ὁμοίωμα παντὸς, καὶ ποιήσητε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν παροργίσαι αὐτὸν,

26. διαμαρτύρομαι ὑμῖν σήμερον τόν τε οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, ὅτι ἀπωλείᾳ ἀπολεῖσθε ἀπὸ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν Ἰορδάνην ἐκεῖ κληρονομῆσαι· οὐχὶ πολυχρονιεῖτε ἡμέρας ἐπ' αὐτῆς, ἀλλ' ἢ ἐκτριβῇ ἐκτριβήσεσθε.

27. Καὶ διασπερεῖ Κύριος ὑμᾶς ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι, καὶ καταλειφθήσεσθε ὀλίγοι ἀριθμῷ ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν εἰς οὓς εἰςάξει Κύριος ὑμᾶς ἐκεῖ.

28. Καὶ λατρεύσετε ἐκεῖ θεοῖς ἑτέροις, ἔργοις χειρῶν ἀνθρώπων, ξύλοις καὶ λίθοις, οἳ οὐχ ὄψονται, οὔτε μὴ ἀκούσωσιν, οὔτε μὴ φάγωσιν, οὔτε μὴ ὀσφρανθῶσι.

29. Καὶ ζητήσετε ἐκεῖ Κύριον τὸν Θεὸν ὑμῶν, καὶ εὑρήσετε αὐτὸν, ὅταν ἐκζητήσητε αὐτὸν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου ἐν τῇ θλίψει σου.

30. Καὶ εὑρήσουσί σε πάντες οἱ λόγοι οὗτοι ἐπ' ἐσχάτῳ τῶν ἡμερῶν, καὶ ἐπιστραφήσῃ πρὸς Κύριον τὸν Θεόν σου, καὶ εἰςακούσῃ τῆς φωνῆς αὐτοῦ.

31. Ὅτι Θεὸς οἰκτίρμων Κύριος ὁ Θεός σου· οὐκ ἐγκαταλείψει σε, οὐδὲ μὴ ἐκτρίψει σε· οὐκ ἐπιλήσεται τὴν διαθήκην τῶν πατέρων σου, ἣν ὤμοσεν αὐτοῖς Κύριος.

32. Ἐπερωτήσατε ἡμέρας προτέρας τὰς γενομένας προτέρας σου, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἔκτισεν ὁ Θεὸς ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ οὐρανοῦ ἕως τοῦ ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ, εἰ γέγονε κατὰ τὸ ῥῆμα τὸ μέγα τοῦτο, εἰ ἤκουσται τοιοῦτο.

33. Εἰ ἀκήκοεν ἔθνος φωνὴν Θεοῦ ζῶντος λαλοῦντος ἐκ μέσου τοῦ πυρὸς, ὃν τρόπον ἀκήκοας σὺ καὶ ἔζησας.

34. Εἰ ἐπείρασεν ὁ Θεὸς εἰςελθὼν λαβεῖν ἑαυτῷ ἔθνος ἐκ μέσου ἔθνους ἐν πειρασμῷ, καὶ ἐν σημείοις, καὶ ἐν τέρασι, καὶ ἐν πολέμῳ, καὶ ἐν χειρὶ κραταιᾷ, καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ, καὶ ἐν ὁράμασι μεγάλοις, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησε Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐν Αἰγύπτῳ ἐνώπιόν σου βλέποντος.

35. Ὥστε εἰδῆσαί σε ὅτι Κύριος ὁ Θεός σου οὗτος Θεός ἐστι, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι πλὴν αὐτοῦ.

36. Ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀκουστὴ ἐγένετο ἡ φωνὴ αὐτοῦ παιδεῦσαί σε, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ἔδειξέ σοι τὸ πῦρ αὐτοῦ τὸ μέγα, καὶ τὰ ῥήματα αὐτοῦ ἤκουσας ἐκ μέσου τοῦ πυρός.

37. Διὰ τὸ ἀγαπῆσαι αὐτὸν τοὺς πατέρας σου, καὶ ἐξελέξατο τὸ σπέρμα αὐτῶν μετ' αὐτοὺς ὑμᾶς, καὶ ἐξήγαγέ σε αὐτὸς ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ τῇ μεγάλῃ ἐξ Αἰγύπτου,

38. ἐξολοθρεῦσαι ἔθνη μεγάλα καὶ ἰσχυρότερά σου πρὸ προσώπου σου, εἰςαγαγεῖν σε, δοῦναί σοι τὴν γῆν αὐτῶν κληρονομεῖν, καθὼς ἔχεις σήμερον.

39. Καὶ γνώσῃ σήμερον καὶ ἐπιστραφήσῃ τῇ διανοίᾳ, ὅτι Κύριος ὁ Θεός σου οὗτος Θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ ἐπὶ τῆς γῆς κάτω, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι πλὴν αὐτοῦ.

40. Καὶ φυλάξασθε τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ τοῖς υἱοῖς σου μετὰ σὲ, ὅπως μακροήμεροι γένησθε ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι πάσας τὰς ἡμέρας.

mini Dei nostri, quod disposuit ad vos, et faciatis iniquitatem, et faciatis vobismetipsis sculptilem similitudinem omnium quæ præcepit tibi Dominus Deus tuus.

24. Quoniam Dominus Deus tuus ignis consumens est, Deus zelotes.

25. Si autem genueris filios et filios filiorum tuorum, et moram feceritis super terram, et iniquitatem feceritis et feceritis sculptilem similitudinem cujuslibet, et feceritis malignum coram Domino Deo vestro ad exacerbandum eum,

26. contestor vobis hodie cœlum et terram, quia perditione perdemini de terra in quam vos transitis Jordanem illuc ad hæreditandum : non multos dies morabimini super eam, sed attritione atteremini.

27. Et disperget Dominus vos in omnibus gentibus, et relinquemini pauci numero in omnibus gentibus ad quos introducet Dominus vos illuc.

28. Et servietis ibi diis aliis, operibus manuum hominum, lignis et lapidibus, qui non videbunt, neque audient, neque comedent, neque olfacient.

29. Et quæretis ibi Dominum Deum vestrum, et invenietis eum, quando exquiretis eum ex toto corde tuo, et ex tota anima tua in tribulatione tua.

30. Et invenient te omnes sermones hi in extremo dierum, et converteris ad Dominum Deum tuum, et exaudies vocem ejus.

31. Quoniam Deus misericors Dominus Deus tuus : non derelinquet te, neque exteret te : non obliviscetur testamentum patrum tuorum, quod juravit eis Dominus.

32. Interrogate dies priores qui fuerunt priores te, ex die qua creavit Dominus hominem super terram, et ad summum cœli usque ad summum cœli, si factum est secundum verbum magnum hoc, si auditum est tale quid.

33. Si audivit gens vocem Domini Dei viventis loquentis e medio ignis, quemadmodum audisti tu et vixisti.

34. Si tentavit Deus ingressus accipere sibi gentem de media gente in tentatione, et in signis, et in prodigiis, et in bello, et in manu valida, et in brachio excelso, et in visionibus magnis, secundum omnia quæcumque fecit Dominus Deus noster in Ægypto coram te vidente.

35. Ut scires tu quia Dominus Deus tuus hic Deus est, et non est amplius præter eum.

36. De cœlo audita facta est vox ejus ad erudiendum te, et super terram ostendit tibi ignem suum magnum, et verba ejus audisti de medio ignis.

37. Eo quod ipse dilexit patres tuos, et elegit semen eorum post eos vos, et eduxit te ipse in fortitudine sua magna ex Ægypto,

38. exterminare gentes magnas et fortiores te ante faciem tuam, introducere te, dare tibi terram eorum ad hæreditandum, sicut habes hodie.

39. Et cognosces hodie et converteris mente, quia Dominus Deus tuus hic Deus in cœlo supra et super terram deorsum, et non est amplius præter eum.

40. Et custodite mandata ejus, et justificationes ejus, quascumque ego mando vobis hodie, ut bene tibi sit et filiis tuis post te, ut longævi sitis super terram, quam Dominus Deus tuus dat tibi omnibus diebus.

41. Τότε ἀφώρισε Μωϋσῆς πόλεις τρεῖς πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου,

42. φυγεῖν ἐκεῖ τὸν φονευτὴν, ὃς ἂν φονεύσῃ τὸν πλησίον οὐκ εἰδὼς, καὶ οὗτος οὐ μισῶν αὐτὸν πρὸ τῆς χθὲς καὶ τῆς τρίτης, καὶ καταφεύξεται εἰς μίαν τῶν πόλεων τούτων, καὶ ζήσεται.

43. Τὴν Βοσὸρ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῇ γῇ τῇ πεδινῇ τῷ Ῥουβὴν, καὶ τὴν Ῥαμὼθ ἐν Γαλαὰθ τῷ Γαδδὶ, καὶ τὴν Γαυλὼν ἐν Βασὰν τῷ Μανασσῇ.

44. Οὗτος ὁ νόμος ὃν παρέθετο Μωϋσῆς ἐνώπιον υἱῶν Ἰσραήλ.

45. Ταῦτα τὰ μαρτύρια, καὶ τὰ δικαιώματα, καὶ τὰ κρίματα ὅσα ἐλάλησε Μωϋσῆς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου,

46. ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ἐν φάραγγι, ἐγγὺς οἴκου Φογὼρ, ἐν γῇ Σηὼν βασιλέως τῶν Ἀμοῤῥαίων, ὃς κατῴκει ἐν Ἐσεβὼν, ὃν ἐπάταξε Μωϋσῆς καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

47. Καὶ ἐκληρονόμησαν τὴν γῆν αὐτοῦ, καὶ τὴν γῆν Ὢγ βασιλέως τῆς Βασὰν, δύο βασιλέων τῶν Ἀμοῤῥαίων, οἳ ἦσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου κατὰ ἀνατολὰς ἡλίου,

48. ἀπὸ Ἀροὴρ, ἥ ἐστιν ἐπὶ τοῦ χείλους χειμάῤῥου Ἀρνῶν, καὶ ἐπὶ τοῦ ὄρους τοῦ Σηὼν, ὅ ἐστιν Ἀερμών·

49. Πᾶσαν τὴν Ἄραβα πέραν τοῦ Ἰορδάνου κατὰ ἀνατολὰς ἡλίου ὑπὸ Ἀσηδὼθ τὴν λαξευτήν.

41. Tunc separavit Moyses tres civitates trans Jordanem ab ortu solis,

42. ad fugiendum illuc homicidam, quicumque interfecerit proximum non sciens, et hic non odio habens eum ante hesternam et nudiustertianam, et confugiet in unam civitatum harum, et vivet.

43. Bosor in deserto in terra campestri Ruben, et Ramoth in Galaath Gaddi, et Gaulon in Basan Manasse.

44. Hæc est lex quam proposuit Moyses coram filiis Israel.

45. Hæc sunt testimonia, et justificationes, et judicia quæcumque locutus est Moyses filiis Israel, egressis ipsis de terra Ægypti,

46. trans Jordanem, in valle, prope domum Phogor, in terra Seon regis Amorrhæorum, qui habitabat in Esebon, quem percussit Moyses et filii Israel, egressis ipsis de terra Ægypti.

47. Et hæreditaverunt terram ejus, et terram Og regis Basan, duorum regum Amorrhæorum, qui erant trans Jordanem ad ortum solis,

48. ab Aroer, quæ est super labium torrentis Arnon, et super montem ipsius Seon, qui est Ærmon.

49. Omnem Araba trans Jordanem ad ortum solis sub Asedoth excisam.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Καὶ ἐκάλεσε Μωϋσῆς πάντα Ἰσραὴλ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἄκουε, Ἰσραὴλ, τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα, ὅσα ἐγὼ λαλῶ ἐν τοῖς ὠσὶν ὑμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, καὶ μαθήσεσθε αὐτὰ καὶ φυλάξεσθε ποιεῖν αὐτά.

2. Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν διέθετο πρὸς ὑμᾶς διαθήκην ἐν Χωρήβ.

3. Οὐχὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν διέθετο Κύριος τὴν διαθήκην ταύτην, ἀλλ' ἢ πρὸς ὑμᾶς· ὑμεῖς ὧδε πάντες ζῶντες σήμερον.

4. Πρόσωπον κατὰ πρόσωπον ἐλάλησε Κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ὄρει ἐκ μέσου τοῦ πυρός.

5. Κἀγὼ εἱστήκειν ἀναμέσον Κυρίου καὶ ὑμῶν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν τὰ ῥήματα Κυρίου, ὅτι ἐφοβήθητε ἀπὸ προσώπου τοῦ πυρὸς, καὶ οὐκ ἀνέβητε εἰς τὸ ὄρος, λέγων·

6. Ἐγώ εἰμι Κύριος ὁ Θεός σου, ὁ ἐξαγαγών σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας.

7. Οὐκ ἔσονταί σοι θεοὶ ἕτεροι πρὸ προσώπου μου.

8. Οὐ ποιήσεις σεαυτῷ εἴδωλον, οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα, ὅσα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ ὅσα ἐν τῇ γῇ κάτω, καὶ ὅσα ἐν τοῖς ὕδασιν ὑποκάτω τῆς γῆς.

9. Οὐ προςκυνήσεις αὐτοῖς, οὐδὲ μὴ λατρεύσῃς αὐτοῖς, ὅτι ἐγώ εἰμι Κύριος ὁ Θεός σου, Θεὸς ζηλωτὴς, ἀποδιδοὺς ἁμαρτίας πατέρων ἐπὶ τέκνα ἐπὶ τρίτην καὶ τετάρτην γενεὰν τοῖς μισοῦσί με,

10. καὶ ποιῶν ἔλεος εἰς χιλιάδας τοῖς ἀγαπῶσί με, καὶ τοῖς φυλάσσουσι τὰ προστάγματά μου.

11. Οὐ λήψῃ τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ἐπὶ ματαίῳ· οὐ γὰρ μὴ καθαρίσῃ Κύριος ὁ Θεός σου τὸν λαμβάνοντα τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ ματαίῳ.

CAPUT V.

1. Et vocavit Moyses omnem Israel, et dixit ad eos : Audi, Israel, justificationes et judicia, quæcumque ego loquor in auribus vestris in die hac, et discetis ea et custodietis facere ea.

2. Dominus Deus vester disposuit ad vos testamentum in Choreb.

3. Non patribus vestris disposuit Dominus testamentum hoc, sed ad vos : vos hic omnes viventes hodie.

4. Facie ad faciem locutus est Dominus ad vos in monte de medio ignis.

5. Et ego stabam inter Dominum et vos in tempore illo annuntiare vobis verba Domini, quoniam timuistis a facie ignis, et non ascendistis in montem, dicens :

6. Ego sum Dominus Deus tuus, qui eduxi te de terra Ægypti, e domo servitutis.

7. Non erunt tibi dii alii ante faciem meam.

8. Non facies tibi idolum, neque cujusquam similitudinem, quæcumque in cœlo sursum, et quæcumque in terra deorsum, et quæcumque in aquis subtus terram.

9. Non adorabis ea, neque servies eis, quia ego sum Dominus Deus tuus, Deus zelotes, reddens peccata patrum in filios in tertiam et quartam progeniem iis qui oderunt me,

10. et faciens misericordiam in millia iis qui diligunt me, et custodiunt præcepta mea.

11. Non assumes nomen Domini Dei tui in vano : non enim mundabit Dominus Deus tuus assumentem nomen ejus in vano.

12. Φύλαξαι τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων ἁγιάζειν αὐτὴν, ὃν τρόπον ἐνετείλατό σοι Κύριος ὁ Θεός σου.

13. Ἓξ ἡμέρας ἐργᾷ καὶ ποιήσεις πάντα τὰ ἔργα σου,

14. τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ σάββατα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου· οὐ ποιήσεις ἐν αὐτῇ πᾶν ἔργον σὺ καὶ ὁ υἱός σου καὶ ἡ θυγάτηρ σου, ὁ παῖς σου καὶ ἡ παιδίσκη σου, ὁ βοῦς σου καὶ τὸ ὑποζύγιόν σου, καὶ πᾶν κτῆνός σου, καὶ προσήλυτος ὁ παροικῶν ἐν σοὶ, ἵνα ἀναπαύσηται ὁ παῖς σου, καὶ ἡ παιδίσκη σου, καὶ τὸ ὑποζύγιόν σου, ὥσπερ καὶ σύ.

15. Καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης ἦσθα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ ἐξήγαγέ σε Κύριος ὁ Θεός σου ἐκεῖθεν ἐν χειρὶ κραταιᾷ, καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ· διὰ τοῦτο συνέταξέ σοι Κύριος ὁ Θεός σου, ὥστε φυλάσσεσθαι τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων καὶ ἁγιάζειν αὐτήν.

16. Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου, ὃν τρόπον ἐνετείλατό σοι Κύριος ὁ Θεός σου, ἵνα εὖ σοι γένηται, καὶ ἵνα μακροχρόνιος γένῃ ἐπὶ τῆς γῆς ἧς Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι.

17. Οὐ φονεύσεις.

18. Οὐ μοιχεύσεις.

19. Οὐ κλέψεις.

20. Οὐ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ τοῦ πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδῆ.

21. Οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σου· οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν οἰκίαν τοῦ πλησίον σου, οὔτε τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ, οὔτε τὸν παῖδα αὐτοῦ, οὔτε τὴν παιδίσκην αὐτοῦ, οὔτε τοῦ βοὸς αὐτοῦ, οὔτε τοῦ ὑποζυγίου αὐτοῦ, οὔτε παντὸς κτήνους αὐτοῦ, οὔτε πάντα ὅσα τῷ πλησίον σου ἐστί.

22. Ταῦτα τὰ ῥήματα ἐλάλησε Κύριος πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν ὑμῶν ἐν τῷ ὄρει ἐκ μέσου τοῦ πυρός· σκότος, γνόφος, θύελλα, φωνὴ μεγάλη, καὶ οὐ προσέθηκε, καὶ ἔγραψεν αὐτὰ ἐπὶ δύο πλάκας λιθίνας, καὶ ἔδωκέ μοι.

23. Καὶ ἐγένετο ὡς ἠκούσατε τὴν φωνὴν ἐκ μέσου τοῦ πυρὸς, καὶ τὸ ὄρος ἐκαίετο πυρὶ, καὶ προσήλθετε πρὸς μὲ πάντες οἱ ἡγούμενοι τῶν φυλῶν ὑμῶν, καὶ ἡ γερουσία ὑμῶν,

24. καὶ ἐλέγετε· Ἰδοὺ ἔδειξεν ἡμῖν Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἠκούσαμεν ἐκ μέσου τοῦ πυρός· ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ εἴδομεν ὅτι λαλήσει ὁ Θεὸς πρὸς ἄνθρωπον, καὶ ζήσεται.

25. Καὶ νῦν μὴ ἀποθάνωμεν, ὅτι ἐξαναλώσει ἡμᾶς τὸ πῦρ τὸ μέγα τοῦτο, ἐὰν προσθώμεθα ἡμεῖς ἀκοῦσαι τὴν φωνὴν Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἔτι, καὶ ἀποθανούμεθα.

26. Τίς γὰρ σὰρξ ἥτις ἤκουσε φωνὴν Θεοῦ ζῶντος, λαλοῦντος ἐκ μέσου τοῦ πυρὸς, ὡς ἡμεῖς, καὶ ζήσεται;

27. Πρόσελθε σὺ καὶ ἄκουσον πάντα ὅσα ἂν εἴπῃ Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σὺ λαλήσεις πρὸς ἡμᾶς πάντα ὅσα ἂν λαλήσει Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν πρὸς σὲ, καὶ ἀκουσόμεθα καὶ ποιήσομεν.

28. Καὶ ἤκουσε Κύριος τὴν φωνὴν τῶν λόγων ὑμῶν λαλούντων πρὸς μὲ, καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μέ· Ἤκουσα τὴν φωνὴν τῶν λόγων τοῦ λαοῦ τούτου, ὅσα ἐλάλησαν πρὸς σέ· ὀρθῶς πάντα ὅσα ἐλάλησαν.

29. Τίς δώσει εἶναι οὕτω τὴν καρδίαν αὐτῶν ἐν αὐτοῖς, ὥστε φοβεῖσθαί με καὶ φυλάσσεσθαι τὰς ἐντολάς μου πάσας τὰς ἡμέρας, ἵνα εὖ ᾖ αὐτοῖς, καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν δι' αἰῶνος;

12. Custodi diem sabbatorum sanctificare eam, quemadmodum mandavit tibi Dominus Deus tuus.

13. Sex diebus operaberis et facies omnia opera tua,

14. die autem septima sabbata Domino Deo tuo : non facies in ea omne opus tu et filius tuus et filia tua, puer tuus et ancilla tua, bos tuus et subjugale tuum, et omne pecus tuum, et advena qui incolit in te, ut requiescat puer tuus, et ancilla tua, et subjugale tuum, quemadmodum et tu.

15. Et memento quia famulus fuisti in terra Ægypto, et eduxit te Dominus Deus tuus inde in manu valida, et in brachio excelso : propter hoc constituit tibi Dominus Deus tuus, ut observes diem sabbatorum et sanctifices eam.

16. Honora patrem tuum et matrem tuam, quemadmodum mandavit tibi Dominus Deus tuus, ut bene tibi sit, et ut longævus sis super terram quam Dominus Deus tuus dat tibi.

17. Non occides.

18. Non mœchaberis.

19. Non furaberis.

20. Non falso testaberis contra proximum tuum testimonium falsum.

21. Non concupisces uxorem proximi tui : non concupisces domum proximi tui, neque agrum ejus, neque puerum ejus, neque ancillam ejus, neque bovem ejus, neque subjugale ejus, neque omne pecus ejus, neque omnia quæcumque proximo tuo sunt.

22. Hæc verba locutus est Dominus ad omnem synagogam vestram in monte de medio ignis : tenebræ, caligo, procella, vox magna, et non adjecit, et scripsit ea super duas tabulas lapideas, et dedit mihi.

23. Et factum est ut audistis vocem e medio ignis, et mons ardebat igni, et accessistis ad me omnes duces tribuum vestrarum, et seniores vestri,

24. et dixistis : Ecce ostendit nobis Dominus Deus noster gloriam suam, et vocem ejus audivimus e medio ignis : in die hac cognovimus quia loquetur Deus ad hominem, et vivet.

25. Et nunc ne moriamur, nam consumet nos ignis hic magnus, si adjecerimus nos audire vocem Domini Dei nostri adhuc, et moriemur.

26. Quæ enim caro quæ audierit vocem Dei viventis, loquentis e medio ignis, sicut nos, et vivet?

27. Accede tu et audi omnia quæcumque dixerit Dominus Deus noster, et tu loqueris ad nos omnia quæcumque loquetur Dominus Deus noster ad te, et audiemus et faciemus.

28. Et audivit Dominus vocem sermonum vestrorum quos loquebamini ad me, et ait Dominus ad me : Audivi vocem sermonum populi hujus, quæcumque locuti sunt ad te : recte omnia quæcumque locuti sunt.

29. Quis dabit esse sic cor eorum in eis, ut timeant me et custodiant mandata mea omnibus diebus, ut bene sit eis, et filiis eorum per sæculum?

30. Βάδισον, εἶπον αὐτοῖς· Ἀποστράφητε ὑμεῖς εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν·

31. σὺ δὲ αὐτοῦ στῆθι μετ' ἐμοῦ, καὶ λαλήσω πρὸς σὲ τὰς ἐντολὰς καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα ὅσα διδάξεις αὐτούς, καὶ ποιείτωσαν οὕτως ἐν τῇ γῇ ἣν ἐγὼ δίδωμι αὐτοῖς ἐν κλήρῳ.

32. Καὶ φυλάξεσθε ποιεῖν ὃν τρόπον ἐνετείλατό σοι Κύριος ὁ Θεός σου. Οὐκ ἐκκλινεῖτε εἰς δεξιὰ οὐδὲ εἰς ἀριστερὰ,

33. κατὰ πᾶσαν τὴν ὁδὸν ἣν ἐνετείλατό σοι Κύριος ὁ Θεός σου πορεύεσθαι ἐν αὐτῇ, ὅπως καταπαύσῃ σε, καὶ εὖ σοι ᾖ· καὶ μακροημερεύσητε ἐπὶ τῆς γῆς ἣν κληρονομήσετε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ϛ'.

1. Καὶ αὗται αἱ ἐντολαὶ καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα ὅσα ἐνετείλατο Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν διδάξαι ὑμᾶς ποιεῖν οὕτως ἐν τῇ γῇ εἰς ἣν ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν·

2. ἵνα φοβῆσθε Κύριον τὸν Θεὸν ὑμῶν· φυλάσσεσθε πάντα τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ἃς ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, σὺ καὶ οἱ υἱοί σου, καὶ οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν σου, πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου, ἵνα μακροημερεύσητε.

3. Καὶ ἄκουσον, Ἰσραὴλ, καὶ φύλαξον ποιεῖν, ὅπως εὖ σοι ᾖ, καὶ ἵνα πληθυνθῆτε σφόδρα, καθάπερ ἐλάλησε Κύριος ὁ Θεὸς τῶν πατέρων σου δοῦναί σοι γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι. Καὶ ταῦτα τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα, ὅσα ἐνετείλατο Κύριος τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

4. Ἄκουε, Ἰσραὴλ, Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, Κύριος εἷς ἐστι.

5. Καὶ ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς δυνάμεώς σου.

6. Καὶ ἔσται τὰ ῥήματα ταῦτα, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ἐν τῇ καρδίᾳ σου, καὶ ἐν τῇ ψυχῇ σου.

7. Καὶ προβιβάσεις αὐτὰ τοὺς υἱούς σου, καὶ λαλήσεις ἐν αὐτοῖς καθήμενος ἐν οἴκῳ, καὶ πορευόμενος ἐν ὁδῷ, καὶ κοιταζόμενος, καὶ διανιστάμενος.

8. Καὶ ἀφάψεις αὐτὰ εἰς σημεῖον ἐπὶ τῆς χειρός σου, καὶ ἔσται ἀσάλευτον πρὸ ὀφθαλμῶν σου.

9. Καὶ γράψετε αὐτὰ ἐπὶ τὰς φλιὰς τῶν οἰκιῶν ὑμῶν, καὶ τῶν πυλῶν ὑμῶν.

10. Καὶ ἔσται, ὅταν εἰσαγάγῃ σε Κύριος ὁ Θεός σου εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσε τοῖς πατράσι σου τῷ Ἀβραὰμ, καὶ τῷ Ἰσαὰκ, καὶ τὸ Ἰακὼβ, δοῦναί σοι πόλεις μεγάλας καὶ καλὰς ἃς οὐκ ᾠκοδόμησας,

11. οἰκίας πλήρεις πάντων ἀγαθῶν ἃς οὐκ ἐνέπλησας, λάκκους λελατομημένους οὓς οὐκ ἐξελατόμησας, ἀμπελῶνας καὶ ἐλαιῶνας οὓς οὐ κατεφύτευσας, καὶ φαγὼν καὶ ἐμπλησθεὶς,

12. πρόσεχε σεαυτῷ μὴ ἐπιλάθῃ Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου τοῦ ἐξαγαγόντος σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας.

13. Κύριον τὸν Θεόν σου φοβηθήσῃ, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις, καὶ πρὸς αὐτὸν κολληθήσῃ, καὶ ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ὀμῇ.

14. Οὐ πορεύεσθε ὀπίσω θεῶν ἑτέρων ἀπὸ τῶν θεῶν τῶν ἐθνῶν τῶν περικύκλῳ ὑμῶν,

30. Vade, dic eis : Revertimini vos in domos vestras :

31. tu autem hic sta mecum, et loquar ad te mandata et justificationes et judicia quæ docebis eos, et faciant sic in terra quam ego do eis in sorte.

32. Et custodietis facere quemadmodum mandavit tibi Dominus Deus tuus. Non declinabitis in dextram neque in sinistram,

33. secundum omnem viam quam mandavit tibi Dominus Deus tuus ambulare in ea, ut requiescere faciat te, et bene tibi sit : et longævi sitis super terram quam hæreditabitis.

CAPUT VI.

1. Et hæc sunt mandata et justificationes et judicia quæcumque mandavit Dominus Deus noster docere vos facere sic in terra in quam vos ingredimini illuc hæreditare eam :

2. ut timeatis Dominum Deum vestrum : custodietis omnes justificationes ejus, et mandata ejus, quæ ego mando tibi hodie, tu et filii tui, et filii filiorum tuorum, omnibus diebus vitæ tuæ, ut longævi sitis.

3. Et audi, Israel, et observa facere, ut bene tibi sit, et ut multiplicemini valde, sicut locutus est Dominus Deus patrum tuorum dare tibi terram fluentem lac et mel. Et hæ sunt justificationes et judicia, quæcumque mandavit Dominus filiis Israel in deserto, egressis ipsis de terra Ægypti.

4. Audi, Israel, Dominus Deus noster, Dominus unus est.

5. Et diliges Dominum Deum tuum ex tota mente tua, et ex tota anima tua, et ex tota virtute tua.

6. Et erunt verba hæc, quæcumque mando tibi hodie, in corde tuo, et in anima tua.

7. Et præscribes ea filiis tuis, et loqueris in eis sedens in domo, et ambulans in via, et dormiens, et exsurgens.

8. Et alligabis ea in signum super manum tuam, et erit immobile ante oculos tuos.

9. Et scribetis ea super limina domorum vestrarum, et portarum vestrarum.

10. Et erit, cum induxerit te Dominus Deus tuus in terram quam juravit patribus tuis Abraham, et Isaac, et Jacob, dare tibi civitates magnas et bonas quas non ædificasti,

11. domos plenas omnium bonorum quas non implevisti, cisternas effossas quas non effodisti, vineta et oliveta quæ non plantasti, et cum manducaveris et saturatus fueris,

12. attende tibi ne obliviscaris Domini Dei tui qui eduxit te de terra Ægypto, e domo servitutis.

13. Dominum Deum tuum timebis, et ei soli servies, et ad illum adhærebis, et in nomine ejus jurabis.

14. Non ambulate post deos alios ex diis gentium quæ circa vos,

15. ὅτι ὁ Θεὸς ζηλωτὴς Κύριος ὁ Θεός σου ἐν σοί· μὴ ὀργισθεὶς θυμῷ Κύριος ὁ Θεός σου σοὶ ἐξολοθρεύσῃ σε ἀπὸ προςώπου τῆς γῆς.

16. Οὐκ ἐκπειράσεις Κύριον τὸν Θεόν σου, ὃν τρόπον ἐξεπειράσατε ἐν τῷ πειρασμῷ.

17. Φυλάσσων φυλάξῃ τὰς ἐντολὰς Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, τὰ μαρτύρια καὶ τὰ δικαιώματα ὅσα ἐνετείλατό σοι.

18. Καὶ ποιήσεις τὸ ἀρεστὸν καὶ τὸ καλὸν ἔναντι Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, ἵνα εὖ σοι γένηται, καὶ εἰςέλθῃς καὶ κληρονομήσῃς τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν ἣν ὤμοσε Κύριος τοῖς πατράσιν ὑμῶν,

19. ἐκδιῶξαι πάντας τοὺς ἐχθρούς σου πρὸ προςώπου σου, καθὰ ἐλάλησε Κύριος.

20. Καὶ ἔσται, ὅταν ἐρωτήσῃ σε ὁ υἱός σου αὔριον, λέγων· Τί ἐστι τὰ μαρτύρια καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα ὅσα ἐνετείλατο Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ἡμῖν;

21. καὶ ἐρεῖς τῷ υἱῷ σου· Οἰκέται ἦμεν τῷ Φαραὼ ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ ἐξήγαγεν ἡμᾶς Κύριος ἐκεῖθεν ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ.

22. Καὶ ἔδωκε Κύριος σημεῖα καὶ τέρατα μεγάλα καὶ πονηρὰ ἐν Αἰγύπτῳ ἐν Φαραὼ καὶ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἐνώπιον ἡμῶν,

23. καὶ ἡμᾶς ἐξήγαγεν ἐκεῖθεν, δοῦναι ἡμῖν τὴν γῆν ταύτην ἣν ὤμοσε δοῦναι τοῖς πατράσιν ἡμῶν.

24. Καὶ ἐνετείλατο ἡμῖν Κύριος ποιεῖν πάντα τὰ δικαιώματα ταῦτα· φοβεῖσθαι Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν, ἵνα εὖ ᾖ ἡμῖν πάσας τὰς ἡμέρας, ἵνα ζῶμεν ὥςπερ καὶ σήμερον.

25. Καὶ ἐλεημοσύνη ἔσται ἡμῖν ἐὰν φυλασσώμεθα ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολὰς ταύτας ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καθὰ ἐνετείλατο ἡμῖν.

15. quoniam Deus zelotes Dominus Deus tuus in te : ne iratus furore Dominus Deus tuus tibi exterminet te a facie terræ.

16. Non tentabis Dominum Deum tuum, quemadmodum tentavistis in tentatione.

17. Custodiens custodies mandata Domini Dei tui, testimonia et justificationes quascumque mandavit tibi.

18. Et facies quod acceptum et bonum est ante Dominum Deum tuum, ut bene tibi sit, et intres et hæredites terram istam bonam quam juravit Dominus patribus vestris,

19. expellere omnes inimicos tuos a facie tua, sicut locutus est Dominus.

20. Et erit, cum interrogabit te filius tuus cras, dicens : Quid sunt testimonia et justificationes et judicia quæcumque mandavit Dominus Deus noster nobis?

21. et dices filio tuo : Famuli eramus Pharaoni in terra Ægypto, et eduxit nos Dominus inde in manu valida et brachio excelso.

22. Et dedit Dominus signa et prodigia magna et mala in Ægypto in Pharaone et in domo ejus coram nobis,

23. et nos eduxit inde, ut daret nobis terram hanc quam juravit dare patribus nostris.

24. Et mandavit nobis Dominus facere omnes justificationes has : timere Dominum Deum nostrum, ut bene nobis sit omnibus diebus, ut vivamus sicut et hodie.

25. Et misericordia erit nobis si observaverimus facere omnia mandata hæc ante Dominum Deum nostrum, sicut mandavit nobis.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Ἐὰν δὲ εἰςάγῃ σε Κύριος ὁ Θεός σου εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν εἰςπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτὴν, καὶ ἐξάρῃ ἔθνη μεγάλα ἀπὸ προσώπου σου, τὸν Χετταῖον καὶ Γεργεσαῖον καὶ Ἀμοῤῥαῖον καὶ Χαναναῖον καὶ Φερεζαῖον καὶ Εὐαῖον καὶ Ἰεβουσαῖον, ἑπτὰ ἔθνη πολλὰ καὶ ἰσχυρότερα ὑμῶν·

2. καὶ παραδώσει αὐτοὺς Κύριος ὁ Θεός σου εἰς τὰς χεῖράς σου, καὶ πατάξεις αὐτούς· ἀφανισμῷ ἀφανιεῖς αὐτούς. Οὐ διαθήσῃ πρὸς αὐτοὺς διαθήκην, οὐδὲ μὴ ἐλεήσητε αὐτοὺς,

3. οὐδὲ μὴ γαμβρεύσητε πρὸς αὐτούς· τὴν θυγατέρα σου οὐ δώσεις τῷ υἱῷ αὐτοῦ, καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ οὐ λήψῃ τῷ υἱῷ σου·

4. ἀποστήσει γὰρ τὸν υἱόν σου ἀπ' ἐμοῦ, καὶ λατρεύσει θεοῖς ἑτέροις· καὶ ὀργισθήσεται θυμῷ Κύριος εἰς ὑμᾶς, καὶ ἐξολοθρεύσει σε τοτάχος.

5. Ἀλλ' οὕτω ποιήσετε αὐτοῖς· τοὺς βωμοὺς αὐτῶν καθελεῖτε, καὶ τὰς στήλας αὐτῶν συντρίψετε, καὶ τὰ ἄλση αὐτῶν ἐκκόψετε, καὶ τὰ γλυπτὰ τῶν θεῶν αὐτῶν κατακαύσετε πυρί·

6. ὅτι λαὸς ἅγιος εἶ Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου, καὶ σὲ προείλετο Κύριος ὁ Θεός σου εἶναι αὐτῷ λαὸν περιούσιον παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, ὅσα ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς.

7. Οὐχ ὅτι πολυπληθεῖτε παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, προείλετο Κύριος ὑμᾶς, καὶ ἐξελέξατο Κύριος ὑμᾶς, ὑμεῖς γάρ ἐστε ὀλιγοστοὶ παρὰ πάντα τὰ ἔθνη·

8. ἀλλὰ παρὰ τὸ ἀγαπᾷν Κύριον ὑμᾶς, καὶ δια-

CAPUT VII.

1. Si autem induxerit te Dominus Deus tuus in terram in quam ingrederis illuc hæreditare eam, et sustulerit gentes magnas a facie tua, Chettæum et Gergesæum et Amorrhæum et Chananæum et Pherezæum et Evæum et Jebusæum, septem gentes multas et fortiores vobis :

2. et tradet eos Dominus Deus tuus in manus tuas, et percuties eos : deletione delebis eos. Non dispones ad eos testamentum, neque miserebimini eorum,

3. neque contrahetis affinitatem cum eis : filiam tuam non dabis filio ejus, et filiam ejus non sumes filio tuo :

4. recedere enim faciet filium tuum a me, et serviet diis aliis : et irascetur furore Dominus in vos, et exterminabit te cito.

5. Sed sic facietis eis : aras eorum destruetis, et statuas eorum conteretis, et lucos eorum excidetis, et sculptilia deorum eorum comburetis igni :

6. quoniam populus sanctus es Domino Deo tuo, et te præelegit Dominus Deus tuus esse sibi populum peculiarem præter omnes gentes, quæcumque super faciem terræ.

7. Non quia multi estis præ omnibus gentibus, præsumpsit Dominus vos, et elegit Dominus vos, vos enim estis paucissimi præ omnibus gentibus :

8. sed propterea quod diligit vos Deus, et servans jura-

τηρῶν τὸν ὅρκον ὃν ὤμοσε τοῖς πατράσιν ὑμῶν, ἐξήγαγεν ὑμᾶς Κύριος ἐν χειρὶ κραταιᾷ, καὶ ἐλυτρώσατό σε Κύριος ἐξ οἴκου δουλείας, ἐκ χειρὸς Φαραὼ βασιλέως Αἰγύπτου.

9. Καὶ γνώσῃ ὅτι Κύριος ὁ Θεός σου, οὗτος Θεός· Θεὸς πιστὸς, ὁ φυλάσσων διαθήκην καὶ ἔλεος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν, καὶ τοῖς φυλάσσουσι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, εἰς χιλίας γενεὰς,

10. καὶ ἀποδιδοὺς τοῖς μισοῦσιν κατὰ πρόσωπον ἐξολοθρεῦσαι αὐτούς· καὶ οὐχὶ βραδυνεῖ τοῖς μισοῦσι, κατὰ πρόσωπον ἀποδώσει αὐτοῖς.

11. Καὶ φυλάξῃ τὰς ἐντολὰς καὶ τὰ δικαιώματα, καὶ τὰ κρίματα ταῦτα, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον ποιεῖν.

12. Καὶ ἔσται ἡνίκα ἂν ἀκούσητε τὰ δικαιώματα ταῦτα, καὶ φυλάξητε καὶ ποιήσητε αὐτὰ, καὶ διαφυλάξει Κύριος ὁ Θεός σου σοὶ τὴν διαθήκην καὶ τὸ ἔλεος, ὃ ὤμοσε τοῖς πατράσιν ὑμῶν.

13. Καὶ ἀγαπήσει σε, καὶ εὐλογήσει σε, καὶ πληθυνεῖ σε, καὶ εὐλογήσει τὰ ἔγγονα τῆς κοιλίας σου, καὶ τὸν καρπὸν τῆς γῆς σου, τὸν σῖτόν σου, καὶ τὸν οἶνόν σου, καὶ τὸ ἔλαιόν σου, τὰ βουκόλια τῶν βοῶν σου καὶ τὰ ποίμνια τῶν προβάτων σου ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ὤμοσε Κύριος τοῖς πατράσι σου δοῦναί σοι.

14. Εὐλογητὸς ἔσῃ παρὰ πάντα τὰ ἔθνη. Οὐκ ἔσται ἐν ὑμῖν ἄγονος οὐδὲ στεῖρα καὶ ἐν τοῖς κτήνεσί σου.

15. Καὶ περιελεῖ Κύριος ὁ Θεός σου ἀπὸ σοῦ πᾶσαν μαλακίαν, καὶ πάσας νόσους Αἰγύπτου τὰς πονηρὰς, ἃς ἑώρακας, καὶ ὅσα ἔγνως, οὐκ ἐπιθήσει ἐπὶ σὲ, καὶ ἐπιθήσει αὐτὰ ἐπὶ πάντας τοὺς μισοῦντάς σε.

16. Καὶ φαγῇ πάντα τὰ σκῦλα τῶν ἐθνῶν ἃ Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι· οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός σου ἐπ' αὐτοῖς, καὶ οὐ μὴ λατρεύσῃς τοῖς θεοῖς αὐτῶν· ὅτι σκῶλον τοῦτό ἐστι σοι.

17. Ἐὰν δὲ λέγῃς ἐν τῇ διανοίᾳ σου, ὅτι πολὺ τὸ ἔθνος τοῦτο ἢ ἐγὼ, πῶς δυνήσομαι ἐξολοθρεῦσαι αὐτούς;

18. οὐ φοβηθήσῃ αὐτούς. Μνείᾳ μνησθήσῃ ὅσα ἐποίησε Κύριος ὁ Θεός σου τῷ Φαραὼ καὶ πᾶσι τοῖς Αἰγυπτίοις,

19. τοὺς πειρασμοὺς τοὺς μεγάλους οὓς ἴδοσαν οἱ ὀφθαλμοί σου, τὰ σημεῖα καὶ τὰ τέρατα τὰ μεγάλα ἐκεῖνα, τὴν χεῖρα τὴν κραταιὰν, καὶ τὸν βραχίονα τὸν ὑψηλόν· ὡς ἐξήγαγέ σε Κύριος ὁ Θεός σου, οὕτω ποιήσει Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν, οὓς σὺ φοβῇ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν.

20. Καὶ τὰς σφηκίας ἀποστελεῖ Κύριος ὁ Θεός σου εἰς αὐτοὺς, ἕως ἂν ἐκτριβῶσιν οἱ καταλελειμμένοι καὶ οἱ κεκρυμμένοι ἀπὸ σοῦ.

21. Οὐ τρωθήσῃ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, ὅτι Κύριος ὁ Θεός σου ἐν σοὶ, Θεὸς μέγας καὶ κραταιός.

22. Καὶ καταναλώσει Κύριος ὁ Θεός σου τὰ ἔθνη ταῦτα ἀπὸ προσώπου σου κατὰ μικρὸν μικρόν· οὐ δυνήσῃ ἐξαναλῶσαι αὐτοὺς τοτάχος, ἵνα μὴ γένηται ἡ γῆ ἔρημος, καὶ πληθυνθῇ ἐπὶ σὲ τὰ θηρία τὰ ἄγρια.

23. Καὶ παραδώσει αὐτοὺς Κύριος ὁ Θεός σου εἰς τὰς χεῖράς σου, καὶ ἀπολεῖς αὐτοὺς ἀπωλείᾳ μεγάλῃ, ἕως ἂν ἐξολοθρεύσητε αὐτούς.

24. Καὶ παραδώσει τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν, καὶ ἀπολεῖτε τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐκ τοῦ τόπου ἐκείνου· οὐκ ἀντιστήσεται οὐδεὶς κατὰ πρόσωπόν σου, ἕως ἂν ἐξολοθρεύσῃς αὐτούς.

mentum quod juravit patribus vestris, eduxit vos Dominus in manu potenti, et redemit te Dominus e domo servitutis, de manu Pharaonis regis Ægypti.

9. Et noveris quia Dominus Deus tuus, hic Deus: Deus fidelis, servans testamentum et misericordiam iis qui diligunt eum, et iis qui custodiunt mandata ejus, in mille progenies,

10. et reddens iis qui oderunt ad faciem ad exterminandum eos: et non tardabit iis qui odio habent, ad faciem reddet eis.

11. Et custodies mandata et justificationes, et judicia hæc, quæcumque mando hodie tibi facere.

12. Et erit cum audieritis justificationes has, et custodieritis et feceritis ea, et conservabit Dominus Deus tibi testamentum et misericordiam, quam juravit patribus vestris.

13. Et diliget te, et benedicet te, et multiplicabit te, et benedicet fœtus ventris tui, et fructum terræ tuæ, frumentum tuum, et vinum tuum, et oleum tuum, armenta boum tuorum et greges ovium tuarum super terram quam juravit Dominus patribus tuis dare tibi.

14. Benedictus eris præ omnibus gentibus. Non erit in vobis infecundus neque infecunda et in pecoribus tuis.

15. Et circumauferet Dominus Deus tuus a te omnem languorem, et omnes morbos Ægypti malignos, quos vidisti, et quæcumque nosti, non imponet super te, et imponet ea super omnes odio habentes te.

16. Et comedes omnia spolia gentium quas Dominus Deus tuus dat tibi: non parcet oculus tuus in eis, et non servies diis eorum: quoniam offendiculum hoc est tibi.

17. Si autem dicas in mente tua, quia multa gens hæc quam ego, quomodo potero exterminare eos?

18. ne timueris eos. Recordatione recordare quæcumque fecit Dominus tuus Pharaoni et omnibus Ægyptiis,

19. tentationes magnas quas viderunt oculi tui, signa et prodigia magna illa, manum validam, et brachium excelsum: ut eduxit te Dominus Deus tuus, sic faciet Dominus Deus vester omnibus gentibus, quos tu timueris a facie eorum.

20. Et crabrones mittet Dominus Deus tuus in eos, quoadusque deleantur residui et qui se absconderunt a te.

21. Non vulneraberis a facie eorum, quoniam Dominus Deus tuus in te, Deus magnus et potens.

22. Et consumet Dominus Deus tuus gentes has a facie tua paulatim paulatim: non poteris consumere eos cito, ut non fiat terra deserta, et multiplicentur super te bestiæ agrestes.

23. Et tradet eos Dominus Deus tuus in manus tuas, et perdes eos perditione magna, quoadusque exterminaveritis eos.

24. Et tradet reges eorum in manus vestras, et disperdetis nomen eorum de loco illo: non resistet ullus ad faciem tuam, quoadusque exterminaveris eos.

25. Τὰ γλυπτὰ τῶν θεῶν αὐτῶν καύσετε πυρί· οὐκ ἐπιθυμήσεις ἀργύριον οὐδὲ χρυσίον ἀπ' αὐτῶν οὐ λήψῃ σεαυτῷ, μὴ πταίσῃς δι' αὐτό, ὅτι βδέλυγμα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου ἐστί.

26. Καὶ οὐκ εἰςοίσεις βδέλυγμα εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ ἀνάθεμα ἔσῃ ὥςπερ τοῦτο· προςοχθίσματι προςοχθιεῖς, καὶ βδελύγματι βδελύξῃ, ὅτι ἀνάθεμά ἐστι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Πάσας τὰς ἐντολὰς ἃς ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον φυλάξεσθε ποιεῖν, ἵνα ζῆτε καὶ πολυπλασιασθῆτε, καὶ εἰςέλθητε καὶ κληρονομήσητε τὴν γῆν ἣν ὤμοσε Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν τοῖς πατράσιν ὑμῶν.

2. Καὶ μνησθήσῃ πᾶσαν τὴν ὁδὸν ἣν ἤγαγέ σε Κύριος ὁ Θεός σου ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅπως ἂν κακώσῃ σε, καὶ πειράσῃ σε, καὶ διαγνωσθῇ τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ σου, εἰ φυλάξῃ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ἢ οὔ.

3. Καὶ ἐκάκωσέ σε, καὶ ἐλιμαγχόνησέ σε, καὶ ἐψώμισέ σε τὸ μάννα, ὃ οὐκ ᾔδεισαν οἱ πατέρες σου· ἵνα ἀναγγείλῃ σοι, ὅτι οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι τῷ ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος Θεοῦ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος.

4. Τὰ ἱμάτιά σου οὐκ ἐπαλαιώθη ἀπὸ σοῦ, τὰ ὑποδήματά σου οὐ κατετρίβη ἀπὸ σοῦ, οἱ πόδες σου οὐκ ἐτυλώθησαν· ἰδοὺ τεσσαράκοντα ἔτη.

5. Καὶ γνώσῃ τῇ καρδίᾳ σου ὅτι, ὡς εἴ τις ἄνθρωπος παιδεύσῃ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, οὕτω Κύριος ὁ Θεός σου παιδεύσει σε.

6. Καὶ φυλάξῃ τὰς ἐντολὰς Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, πορεύεσθαι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ καὶ φοβεῖσθαι αὐτόν.

7. Ὁ γὰρ Κύριος ὁ Θεός σου εἰςάξει σε εἰς γῆν ἀγαθὴν καὶ πολλήν, οὗ χείμαρροι ὑδάτων, καὶ πηγαὶ ἀβύσσων ἐκπορευόμεναι διὰ τῶν πεδίων καὶ διὰ τῶν ὀρέων·

8. γῆ πυροῦ καὶ κριθῆς, ἄμπελοι, συκαῖ, ῥοαί, γῆ ἐλαίας ἐλαίου καὶ μέλιτος·

9. γῆ ἐφ' ἧς οὐ μετὰ πτωχείας φαγῇ τὸν ἄρτον σου, καὶ οὐκ ἐνδεηθήσῃ ἐπ' αὐτῆς οὐδέν· γῆ ἧς οἱ λίθοι σίδηρος, καὶ ἐκ τῶν ὀρέων αὐτῆς μεταλλεύσεις χαλκόν.

10. Καὶ φαγῇ καὶ ἐμπλησθήσῃ, καὶ εὐλογήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐπὶ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς ἧς δέδωκέ σοι.

11. Πρόςεχε σεαυτῷ μὴ ἐπιλάθῃ Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, τοῦ μὴ φυλάξαι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ τὰ κρίματα καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον.

12. Μή, φαγὼν καὶ ἐμπλησθεὶς καὶ οἰκίας καλὰς οἰκοδομήσας καὶ κατοικήσας ἐν αὐταῖς,

13. καὶ τῶν βοῶν σου καὶ τῶν προβάτων σου πληθυνθέντων σοι, ἀργυρίου καὶ χρυσίου πληθυνθέντος σοι, καὶ πάντων ὅσων σοι ἔσται πληθυνθέντων σοι,

14. ὑψωθῇς τῇ καρδίᾳ, καὶ ἐπιλάθῃ Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, τοῦ ἐξαγαγόντος σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας·

15. τοῦ ἀγαγόντος σε διὰ τῆς ἐρήμου τῆς μεγάλης καὶ τῆς φοβερᾶς ἐκείνης, οὗ ὄφις δάκνων, καὶ σκορπίος, καὶ δίψα, οὗ οὐκ ἦν ὕδωρ· τοῦ ἐξαγαγόντος σοι ἐκ πέτρας ἀκροτόμου πηγὴν ὕδατος·

16. τοῦ ψωμίσαντός σε τὸ μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὃ οὐκ ᾔδεις σύ, καὶ οὐκ ᾔδεισαν οἱ πατέρες σου, ἵνα κακώσῃ σε, καὶ ἐκπειράσῃ σε, καὶ εὖ σε ποιήσῃ ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν σου.

25. Sculptilia deorum eorum comburetis igni : non concupisces argentum neque aurum ab eis sumes tibi, ne cadas propter illud, quoniam abominatio est Domino Deo tuo.

26. Et non inferes abominationem in domum tuam, et eris anathema sicut istud : detestatione detestaberis, et abominatione abominaberis, quoniam anathema est.

CAPUT VIII.

1. Omnia mandata quæ ego mando vobis hodie custodietis facere, ut vivatis et multiplicemini, et intretis et hæreditetis terram quam juravit Dominus Deus vester patribus vestris.

2. Et recordaberis omnem viam qua duxit te Dominus Deus tuus in deserto, ut affligeret te, et tentaret te, et cognita fierent quæ in corde tuo sunt, si observabis mandata ejus, an non.

3. Et afflixit te, et esurire te fecit, et cibavit te manna, quod non noverant patres tui : ut indicaret tibi, quia non in pane solo vivit homo, sed de omni verbo quod procedit per os Dei vivet homo.

4. Vestes tuæ non inveteraverunt a te, soleæ tuæ non sunt extritæ a te, pedes tui non occalluerunt : ecce quadraginta annis.

5. Et cognosces corde tuo quia, sicut si quis homo erudiat filium suum, ita Dominus Deus tuus erudiet te.

6. Et custodies mandata Domini Dei tui, ambulare in viis ejus et timere eum.

7. Dominus enim Deus tuus inducet te in terram bonam et multam, ubi torrentes aquarum, et fontes abyssorum procedentes per campos et per montes:

8. terra tritici et hordei, vites, ficus, mala punica, terra olivæ olei et mellis :

9. terra super quam non cum inopia comedes panem tuum, et non egebis super eam quoquam : terra cujus lapides ferrum, et de montibus ejus effodies æs.

10. Et comedes et saturaberis, et benedices Dominum Deum tuum super terram bonam quam dedit tibi.

11. Attende tibi ne obliviscaris Domini Dei tui, ad non custodiendum mandata ejus, et judicia et justificationes ejus, quascumque ego præcipio tibi hodie.

12. Ne, cum comederis et saturatus fueris et domos bonas ædificaveris et habitaveris in eis,

13. et bobus tuis et ovibus tuis multiplicatis tibi, argento et auro multiplicato tibi, et omnibus quæcumque sunt tibi multiplicatis tibi,

14. exalteris corde, et obliviscaris Domini Dei tui, qui eduxit te de terra Ægypti, e domo servitutis :

15. qui duxit te per desertum illud magnum et horribile, ubi serpens mordens, et scorpio, et dipsas, ubi non erat aqua : qui eduxit tibi de petra durissima fontem aquæ :

16. qui cibavit te in deserto manna, quod non noveras, neque noverant patres tui, ut affligeret te, et tentaret te, et bene tibi faceret in novissimis diebus tuis.

17. Μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου· Ἡ ἰσχύς μου, καὶ τὸ κράτος τῆς χειρός μου ἐποίησέ μοι τὴν δύναμιν τὴν μεγάλην ταύτην.

18. Καὶ μνησθήσῃ Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, ὅτι αὐτός σοι δίδωσιν ἰσχὺν τοῦ ποιῆσαι δύναμιν, καὶ ἵνα στήσῃ τὴν διαθήκην αὐτοῦ, ἣν ὤμοσε Κύριος τοῖς πατράσι σου ὡς σήμερον.

19. Καὶ ἔσται, ἐὰν λήθῃ ἐπιλάθῃ Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, καὶ πορευθῇς ὀπίσω θεῶν ἑτέρων, καὶ λατρεύσῃς αὐτοῖς, καὶ προςκυνήσῃς αὐτοῖς, διαμαρτύρομαι ὑμῖν σήμερον τόν τε οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, ὅτι ἀπωλείᾳ ἀπολεῖσθε,

20. καθὰ καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη, ὅσα Κύριος ὁ Θεὸς ἀπολλύει πρὸ προςώπου ὑμῶν, οὕτως ἀπολεῖσθε, ἀνθ' ὧν οὐκ ἠκούσατε τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν.

17. Ne dixeris in corde tuo : Fortitudo mea, et robur manus meæ fecit mihi virtutem magnam hanc.

18. Et recordaberis Domini Dei tui, quia ipse tibi dat fortitudinem ad faciendam virtutem, et ut firmet testamentum suum, quod juravit Dominus patribus tuis usque hodie.

19. Et erit, si oblivione oblitus fueris Domini Dei tui, et ambulaveris post deos alios, et servieris eis, et adoraveris eos, testor vobis hodie cœlum et terram, quia perditione perdemini,

20. sicut et reliquæ gentes, quascumque Dominus Deus perdit ante faciem vestram, sic perdemini, pro eo quod non audistis vocem Domini Dei vestri.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Ἄκουε, Ἰσραήλ· σὺ διαβαίνεις σήμερον τὸν Ἰορδάνην εἰςελθεῖν κληρονομῆσαι ἔθνη μεγάλα καὶ ἰσχυρότερα μᾶλλον ἢ ὑμεῖς, πόλεις μεγάλας καὶ τειχήρεις ἕως τοῦ οὐρανοῦ,

2. λαὸν μέγαν καὶ πολὺν καὶ εὐμήκη, υἱοὺς Ἐνὰκ, οὓς σὺ οἶσθα, καὶ σὺ ἀκήκοας· Τίς ἀντιστήσεται κατὰ πρόσωπον υἱῶν Ἐνάκ;

3. Καὶ γνώσῃ σήμερον ὅτι Κύριος ὁ Θεός σου οὗτος προπορεύσεται πρὸ προςώπου σου· πῦρ καταναλίσκον ἐστίν. Οὗτος ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς, καὶ οὗτος ἀποστρέψει αὐτοὺς ἀπὸ προςώπου σου, καὶ ἀπολεῖ αὐτοὺς ἐν τάχει, καθάπερ εἶπέ σοι Κύριος.

4. Μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου, ἐν τῷ ἐξαναλῶσαι Κύριον τὸν Θεόν σου τὰ ἔθνη ταῦτα πρὸ προςώπου σου, λέγων· Διὰ τὴν δικαιοσύνην μου εἰςήγαγέ με Κύριος κληρονομῆσαι τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν ταύτην.

5. Οὐχὶ διὰ τὴν δικαιοσύνην σου, οὐδὲ διὰ τὴν ὁσιότητα τῆς καρδίας σου σὺ εἰςπορεύσῃ κληρονομῆσαι τὴν γῆν αὐτῶν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀσέβειαν τῶν ἐθνῶν τούτων Κύριος ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς ἀπὸ προςώπου σου, καὶ ἵνα στήσῃ τὴν διαθήκην ἣν ὤμοσε Κύριος τοῖς πατράσιν ἡμῶν τῷ Ἀβραὰμ καὶ τῷ Ἰσαὰκ καὶ τῷ Ἰακώβ.

6. Καὶ γνώσῃ σήμερον ὅτι οὐχὶ διὰ τὰς δικαιοσύνας σου Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν ταύτην κληρονομῆσαι, ὅτι λαὸς σκληροτράχηλος εἶ.

7. Μνήσθητι μὴ ἐπιλάθῃ ὅσα παρώξυνας Κύριον τὸν Θεόν σου ἐν τῇ ἐρήμῳ· ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐξήλθετε ἐξ Αἰγύπτου καὶ ἤλθετε εἰς τὸν τόπον τοῦτον, ἀπειθοῦντες διετελεῖτε τὰ πρὸς Κύριον.

8. Καὶ ἐν Χωρὴβ παρωξύνατε Κύριον, καὶ ἐθυμώθη Κύριος ἐφ' ὑμῖν, ἐξολοθρεῦσαι ὑμᾶς,

9. ἀναβαίνοντός μου εἰς τὸ ὄρος λαβεῖν τὰς πλάκας τὰς λιθίνας, πλάκας διαθήκης, ἃς διέθετο Κύριος πρὸς ὑμᾶς, καὶ κατεγενόμην ἐν τῷ ὄρει τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας, ἄρτον οὐκ ἔφαγον καὶ ὕδωρ οὐκ ἔπιον.

10. Καὶ ἔδωκέ μοι Κύριος τὰς δύο πλάκας τὰς λιθίνας γεγραμμένας ἐν τῷ δακτύλῳ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπ' αὐταῖς ἐγέγραπτο πάντες οἱ λόγοι οὓς ἐλάλησε Κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ὄρει, ἡμέρᾳ ἐκκλησίας.

11. Καὶ ἐγένετο διὰ τεσσαράκοντα ἡμερῶν καὶ διὰ

CAPUT IX.

1. Audi, Israel : tu transis hodie Jordanem ut intres ad hæreditandum gentes magnas et fortiores magis quam vos, civitates magnas et muratas usque in cœlum,

2. populum magnum et multum et procerum, filios Enac, quos tu nosti, et tu audisti : Quis resistet contra faciem filiorum Enac?

3. Et cognosces hodie quia Dominus Deus tuus hic præcedet ante faciem tuam : ignis consumens est. Hic exterminabit eos, et hic avertet eos a facie tua, et perdet eos velociter, sicut dixit tibi Dominus.

4. Ne dicas in corde tuo, cum consumpserit Dominus Deus tuus gentes istas ante faciem tuam, dicens : Propter justitiam meam induxit me Dominus hæreditare terram bonam istam.

5. Non propter justitiam tuam, neque propter sanctitatem cordis tui tu intrabis hæreditare terram eorum; sed propter impietatem gentium istarum Dominus exterminabit eos a facie tua, et ut firmet testamentum quod juravit Dominus patribus nostris Abraham et Isaac et Jacob.

6. Et scies hodie quia non propter justitias tuas Dominus Deus tuus dat tibi terram bonam istam hæreditare, quoniam populus dura cervice es.

7. Memor esto ne obliviscaris quanta exacerbasti Dominum Deum tuum in deserto : ex qua die existis de Ægypto et venistis in locum hunc, increduli perseverastis quæ ad Dominum.

8. Et in Choreb exacerbastis Dominum, et indignatus est Dominus in vos, ad exterminandum vos,

9. ascendente me in montem accipere tabulas lapideas, tabulas testamenti, quas disposuit Dominus ad vos, et perstiti in monte quadraginta diebus et quadraginta noctibus, panem non manducavi et aquam non bibi.

10. Et dedit mihi Dominus duas tabulas lapideas scriptas in digito Dei, et in eis scripta erant omnia verba quæ locutus est Dominus ad vos in monte, die ecclesiæ.

11. Et factum est per quadraginta dies et quadraginta

τεσσαράκοντα νυκτῶν ἔδωκε Κύριος ἐμοὶ τὰς δύο πλάκας τὰς λιθίνας, πλάκας διαθήκης,

12. καὶ εἶπε Κύριος πρός μέ· Ἀνάστηθι, κατάβηθι τοτάχος ἐντεῦθεν, ὅτι ἠνόμησεν ὁ λαός σου, οὓς ἐξήγαγες ἐκ γῆς Αἰγύπτου· παρέβησαν ταχὺ ἐκ τῆς ὁδοῦ ἧς ἐνετείλω αὐτοῖς, καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς χώνευμα.

13. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μὲ, λέγων· Λελάληκα πρὸς σὲ ἅπαξ καὶ δὶς, λέγων· Ἑώρακα τὸν λαὸν τοῦτον, καὶ ἰδοὺ λαὸς σκληροτράχηλός ἐστιν·

14. καὶ νῦν ἔασόν με ἐξολοθρεῦσαι αὐτοὺς, καὶ ἐξαλείψω τὸ ὄνομα αὐτῶν ὑποκάτωθεν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ποιήσω σε εἰς ἔθνος μέγα καὶ ἰσχυρὸν, καὶ πολὺ μᾶλλον ἢ τοῦτο.

15. Καὶ ἐπιστρέψας κατέβην ἐκ τοῦ ὄρους· καὶ τὸ ὄρος ἐκαίετο πυρὶ ἕως τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ αἱ δύο πλάκες τῶν μαρτυρίων ἐπὶ ταῖς δυσὶ χερσί μου.

16. Καὶ ἰδὼν ὅτι ἡμάρτετε ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν, καὶ ἐποιήσατε ὑμῖν αὐτοῖς χωνευτὸν, καὶ παρέβητε ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ἧς ἐνετείλατο Κύριος ὑμῖν ποιεῖν,

17. καὶ ἐπιλαβόμενος τῶν δύο πλακῶν ἔρριψα αὐτὰς ἀπὸ τῶν δύο χειρῶν μου, καὶ συνέτριψα ἐναντίον ὑμῶν.

18. Καὶ ἐδεήθην ἐναντίον Κυρίου δεύτερον καθάπερ καὶ τὸ πρότερον τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας, ἄρτον οὐκ ἔφαγον καὶ ὕδωρ οὐκ ἔπιον, περὶ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν ὑμῶν, ὧν ἡμάρτετε ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ παροξῦναι αὐτόν.

19. Καὶ ἔκφοβός εἰμι διὰ τὸν θυμὸν καὶ τὴν ὀργὴν, ὅτι παρωξύνθη Κύριος ἐφ' ὑμῖν τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ὑμᾶς· καὶ εἰσήκουσε Κύριος ἐμοῦ καὶ ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ.

20. Καὶ ἐπὶ Ἀαρὼν ἐθυμώθη ἐξολοθρεῦσαι αὐτὸν, καὶ ηὐξάμην καὶ περὶ Ἀαρὼν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ.

21. Καὶ τὴν ἁμαρτίαν ὑμῶν ἣν ἐποιήσατε τὸν μόσχον ἔλαβον αὐτὸν, καὶ κατέκαυσα αὐτὸν ἐν πυρὶ, καὶ συνέκοψα αὐτὸν καταλέσας σφόδρα ἕως ἐγένετο λεπτὸν, καὶ ἐγένετο ὡσεὶ κονιορτὸς, καὶ ἔρριψα τὸν κονιορτὸν εἰς τὸν χειμάῤῥουν τὸν καταβαίνοντα ἐκ τοῦ ὄρους.

22. Καὶ ἐν τῷ Ἐμπυρισμῷ, καὶ ἐν τῷ Πειρασμῷ, καὶ ἐν τοῖς Μνήμασι τῆς ἐπιθυμίας παροξύναντες ἦτε Κύριον.

23. Καὶ ὅτε ἐξαπέστειλεν ὑμᾶς Κύριος ἐκ Κάδης Βαρνὴ, λέγων· Ἀνάβητε καὶ κληρονομήσατε τὴν γῆν ἣν δίδωμι ὑμῖν, καὶ ἠπειθήσατε τῷ ῥήματι Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν, καὶ οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ, καὶ οὐκ εἰσηκούσατε τῆς φωνῆς αὐτοῦ.

24. Ἀπειθοῦντες ἦτε τὰ πρὸς Κύριον ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἐγνώσθη ὑμῖν.

25. Καὶ ἐδεήθην ἔναντι Κυρίου τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας, ὅσας ἐδεήθην· εἶπε γὰρ Κύριος ἐξολοθρεῦσαι ὑμᾶς.

26. Καὶ ηὐξάμην πρὸς τὸν Θεὸν, καὶ εἶπα· Κύριε βασιλεῦ τῶν θεῶν, μὴ ἐξολοθρεύσῃς τὸν λαόν σου καὶ τὴν μερίδα σου, ἣν ἐλυτρώσω, οὓς ἐξήγαγες ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν τῇ ἰσχύι σου τῇ μεγάλῃ, καὶ ἐν τῇ χειρί σου τῇ κραταιᾷ, καὶ ἐν τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ.

27. Μνήσθητι Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ τῶν θεραπόντων σου, οἷς ὤμοσας κατὰ σεαυτοῦ· μὴ ἐπιβλέψῃς ἐπὶ τὴν σκληρότητα τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τὰ ἀσεβήματα, καὶ ἐπὶ τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν.

noctes dedit Dominus mihi duas tabulas lapideas, tabulas testamenti,

12. et dixit Dominus ad me : Surge, descende velociter hinc, quia iniquitatem fecit populus tuus, quos eduxisti de terra Ægypti : transgressi sunt cito de via quam mandasti eis, et fecerunt sibi fusile.

13. Et ait Dominus ad me, dicens : Locutus sum ad te semel et bis, dicens : Vidi populum hunc, et ecce populus dura cervice est :

14. et nunc dimitte me exterminare eos, et delebo nomen eorum de sub cœlo, et faciam te in gentem magnam et fortem, et multam magis quam hanc.

15. Et revertens descendi de monte : et mons ardebat igni usque ad cœlum. Et duæ tabulæ testimoniorum in ambabus manibus meis.

16. Et videns quia peccaveratis ante Dominum Deum vestrum, et feceratis vobis ipsis fusile, et transgressi eratis de via quam mandaverat Dominus vobis facere,

17. et sumens ambas tabulas projeci eas ex ambabus manibus meis, et contrivi coram vobis.

18. Et oravi ante Dominum secundo sicut et antea quadraginta diebus et quadraginta noctibus, panem non manducavi et aquam non bibi, pro omnibus peccatis vestris, quæ peccastis faciendo malum ante Dominum Deum ad exacerbandum eum.

19. Et timidus sum propter furorem et iram, quia exacerbatus erat Dominus in vos ad exterminandos vos : et exaudivit Dominus me etiam in tempore isto.

20. Et super Aaron indignatus est ad exterminandum eum, et oravi et pro Aaron in tempore illo.

21. Et peccatum vestrum quod feceratis vitulum cepi eum, et combussi eum in igni, et confregi eum molens valde donec factum est minutum, et fuit sicut pulvis, et projeci pulverem in torrentem descendentem de monte.

22. Et in Incendio, et in Tentatione, et in Monumentis concupiscentiæ exacerbantes fuistis Dominum.

23. Et quando emisit vos Dominus de Cades Barne, dicens : Surgite et hæreditate terram quam do vobis, et increduli fuistis verbo Domini Dei vestri, et non credidistis ei, et non exaudistis vocem ejus.

24. Increduli fuistis quæ ad Dominum ex ea die qua cognitus est vobis.

25. Et oravi ante Dominum quadraginta diebus et quadraginta noctibus, quibus oravi : dixit enim Dominus exterminare vos.

26. Et oravi ad Deum, et dixi : Domine rex deorum, ne extermines populum tuum et partem tuam, quam redemisti, quos eduxisti de terra Ægypti in fortitudine tua magna, et in manu tua valida, et in brachio tuo excelso.

27. Recordare Abraham et Isaac et Jacob servorum tuorum, quibus jurasti per te ipsum : ne respicias super duritiem populi hujus, et impietates, et super peccata eorum.

28. Μὴ εἴπωσιν οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ὅθεν ἐξήγαγες ἡμᾶς ἐκεῖθεν, λέγοντες· Παρὰ τὸ μὴ δύνασθαι Κύριον εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν εἶπεν αὐτοῖς, καὶ παρὰ τὸ μισῆσαι αὐτοὺς, ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ ἀποκτεῖναι αὐτούς.

29. Καὶ οὗτοι λαός σου καὶ κλῆρός σου, οὓς ἐξήγαγες ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν τῇ ἰσχύϊ σου τῇ μεγάλῃ, καὶ ἐν τῇ χειρί σου τῇ κραταιᾷ, καὶ ἐν τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι΄.

1. Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ εἶπε Κύριος πρὸς μέ· Λάξευσον σεαυτῷ δύο πλάκας λιθίνας ὥςπερ τὰς πρώτας, καὶ ἀνάβηθι πρὸς μὲ εἰς τὸ ὄρος, καὶ ποιήσεις σεαυτῷ κιβωτὸν ξυλίνην.

2. Καὶ γράψεις ἐπὶ τὰς πλάκας τὰ ῥήματα ἃ ἦν ἐν ταῖς πλαξὶ ταῖς πρώταις ἃς συνέτριψας, καὶ ἐμβαλεῖς αὐτὰς εἰς τὴν κιβωτόν.

3. Καὶ ἐποίησα κιβωτὸν ἐκ ξύλων ἀσήπτων, καὶ ἐλάξευσα τὰς πλάκας λιθίνας ὡς αἱ πρῶται, καὶ ἀνέβην εἰς τὸ ὄρος, καὶ αἱ δύο πλάκες ἐπὶ ταῖς χερσί μου.

4. Καὶ ἔγραψεν ἐπὶ τὰς πλάκας κατὰ τὴν γραφὴν τὴν πρώτην τοὺς δέκα λόγους οὓς ἐλάλησε Κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ὄρει ἐκ μέσου τοῦ πυρὸς, καὶ ἔδωκεν αὐτὰς Κύριος ἐμοί.

5. Καὶ ἐπιστρέψας κατέβην ἐκ τοῦ ὄρους, καὶ ἐνέβαλον τὰς πλάκας εἰς τὴν κιβωτὸν ἣν ἐποίησα, καὶ ἦσαν ἐκεῖ, καθὰ ἐνετείλατό μοι Κύριος.

6. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπῆραν ἐκ Βηρὼθ υἱῶν Ἰακὶμ Μισαδαΐ· ἐκεῖ ἀπέθανεν Ἀαρὼν, καὶ ἐτάφη ἐκεῖ, καὶ ἱεράτευσεν Ἐλεάζαρ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

7. Ἐκεῖθεν ἀπῆραν εἰς Γαδγὰδ, καὶ ἀπὸ Γαδγὰδ εἰς Ἐτεβάθα, γῆ χείμαῤῥοι ὑδάτων.

8. Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ διέστειλε Κύριος τὴν φυλὴν τὴν Λευὶ, αἴρειν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου, παρεστάναι ἔναντι Κυρίου, λειτουργεῖν καὶ ἐπεύχεσθαι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

9. Διὰ τοῦτο οὐκ ἔστι τοῖς Λευΐταις μερὶς καὶ κλῆρος ἐν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν, Κύριος αὐτὸς κλῆρος αὐτοῦ, καθότι εἶπεν αὐτῷ.

10. Κἀγὼ εἱστήκειν ἐν τῷ ὄρει τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας, καὶ εἰςήκουσε Κύριος ἐμοῦ καὶ ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, καὶ οὐκ ἠθέλησε Κύριος ἐξολοθρεῦσαι ὑμᾶς.

11. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μέ· Βάδιζε, ἄπαρον ἐναντίον τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ εἰςπορευέσθωσαν καὶ κληρονομείτωσαν τὴν γῆν ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν δοῦναι αὐτοῖς.

12. Καὶ νῦν, Ἰσραὴλ, τί Κύριος ὁ Θεός σου αἰτεῖται παρὰ σοῦ, ἀλλ' ἢ φοβεῖσθαι Κύριον τὸν Θεόν σου, καὶ πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ ἀγαπᾷν αὐτὸν, καὶ λατρεύειν Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου,

13. φυλάσσεσθαι τὰς ἐντολὰς Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ἵνα εὖ σοι ᾖ;

14. Ἰδοὺ Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ὁ οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ, ἡ γῆ καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ.

15. Πλὴν τοὺς πατέρας ὑμῶν προείλετο Κύριος ἀγα-

28. Ne dicant inhabitantes terram unde eduxisti nos inde, dicentes : Eo quod non potuerit Dominus inducere eos in terram quam dixit eis, et quod odio haberet eos, eduxit eos in deserto interficere eos.

29. Et hi populus tuus et sors tua, quos eduxisti de terra Ægypti in fortitudine tua magna, et in manu tua valida, et in brachio tuo excelso.

CAPUT X.

1. In illo tempore dixit Dominus ad me : Excide tibi duas tabulas lapideas quemadmodum priores, et ascende ad me in montem, et facies tibi arcam ligneam.

2. Et scribes in tabulis verba quæ erant in tabulis prioribus quas contrivisti, et immittes eas in arcam.

3. Et feci arcam ex lignis imputribilibus, et excidi tabulas lapideas sicut priores, et ascendi in montem, et duæ tabulæ in manibus meis.

4. Et scripsit in tabulis secundum scripturam priorem decem verba quæ locutus est Dominus ad vos in monte e medio ignis, et dedit eas Dominus mihi.

5. Et revertens descendi de monte, et misi tabulas in arcam quam feci, et fuerunt ibi, sicut mandavit mihi Dominus.

6. Et filii Israel promoverunt e Beroth filiorum Iacim in Misadai : ibi mortuus est Aaron, et sepultus est ibi, et sacerdotio functus est Eleazar filius ejus pro eo.

7. Inde promoverunt in Gadgad, et de Gadgad in Etebata, terra torrentes aquarum.

8. In illo tempore distinxit Dominus tribum Levi, portare arcam testamenti Domini, assistere coram Domino, ministrare et orare in nomine ejus usque in hanc diem.

9. Propter hoc non est Levitis pars et sors in fratribus suis, Dominus ipse pars ejus est, sicut dixit ei.

10. Et ego steti in monte quadraginta dies et quadraginta noctes, et exaudivit Dominus me etiam in tempore isto, et noluit Dominus exterminare vos.

11. Et dixit Dominus ad me : Vade, promove ante populum, et ingrediantur et hæreditent terram quam juravi patribus eorum dare eis.

12. Et nunc, Israel, quid Dominus Deus petit a te, nisi timere Dominum Deum tuum, et ambulare in omnibus viis ejus, et diligere eum, et servire Domino Deo tuo ex toto corde tuo, et ex tota anima tua,

13. custodire mandata Domini Dei tui, et justificationes ejus, quascumque ego præcipio tibi hodie, ut bene tibi sit?

14. Ecce Domini Dei tui cœlum et cœlum cœli, et terra et omnia quæcumque sunt in ea.

15. Tantummodo patres vestros præelegit ad diligendum

πὰν αὐτοὺς, καὶ ἐξελέξατο τὸ σπέρμα αὐτῶν μετ' αὐτοὺς, ὑμᾶς παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην.

16. Καὶ περιτεμεῖσθε τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν, καὶ τὸν τράχηλον ὑμῶν οὐ σκληρυνεῖτε·

17. ὁ γὰρ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν, οὗτος Θεὸς τῶν θεῶν, καὶ Κύριος τῶν κυρίων, ὁ Θεὸς ὁ μέγας, καὶ ἰσχυρὸς, καὶ φοβερὸς, ὅστις οὐ θαυμάζει πρόσωπον, οὐδὲ οὐ μὴ λάβῃ δῶρον.

18. Ποιῶν κρίσιν προσηλύτῳ καὶ ὀρφανῷ καὶ χήρᾳ, καὶ ἀγαπᾷ τὸν προσήλυτον δοῦναι αὐτῷ ἄρτον καὶ ἱμάτιον.

19. Καὶ ἀγαπήσετε τὸν προσήλυτον, προσήλυτοι γὰρ ἦτε ἐν γῇ Αἰγύπτῳ.

20. Κύριον τὸν Θεόν σου φοβηθήσῃ, καὶ αὐτῷ λατρεύσεις, καὶ πρὸς αὐτὸν κολληθήσῃ, καὶ ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ὀμῇ.

21. Οὗτος καύχημά σου, καὶ οὗτος Θεός σου, ὅστις ἐποίησε ἐν σοὶ τὰ μεγάλα καὶ τὰ ἔνδοξα ταῦτα, ἃ ἴδοσαν οἱ ὀφθαλμοί σου.

22. Ἐν ἑβδομήκοντα ψυχαῖς κατέβησαν οἱ πατέρες σου εἰς Αἴγυπτον, νυνὶ δὲ ἐποίησέ σε Κύριος ὁ Θεός σου ὡςεὶ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Καὶ ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου, καὶ φυλάξῃ τὰ φυλάγματα αὐτοῦ, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας.

2. Καὶ γνώσεσθε σήμερον ὅτι οὐχὶ τὰ παιδία ὑμῶν, ὅσοι οὐκ οἴδασιν οὐδὲ ἴδοσαν τὴν παιδείαν Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, καὶ τὰ μεγαλεῖα αὐτοῦ, καὶ τὴν χεῖρα τὴν κραταιὰν, καὶ τὸν βραχίονα τὸν ὑψηλὸν,

3. καὶ τὰ σημεῖα αὐτοῦ, καὶ τὰ τέρατα αὐτοῦ, ὅσα ἐποίησεν ἐν μέσῳ Αἰγύπτου Φαραὼ βασιλεῖ Αἰγύπτου, καὶ πάσῃ τῇ γῇ αὐτοῦ,

4. καὶ ὅσα ἐποίησε τὴν δύναμιν τῶν Αἰγυπτίων, καὶ τὰ ἅρματα αὐτῶν, καὶ τὴν ἵππον αὐτῶν, καὶ τὴν δύναμιν αὐτῶν, ὡς ἐπέκλυσε τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης τῆς ἐρυθρᾶς ἐπὶ προσώπου αὐτῶν, καταδιωκόντων αὐτῶν ἐκ τῶν ὀπίσω ὑμῶν, καὶ ἀπώλεσεν αὐτοὺς Κύριος ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας,

5. καὶ ὅσα ἐποίησεν ὑμῖν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἕως ἤλθετε εἰς τὸν τόπον τοῦτον,

6. καὶ ὅσα ἐποίησε τῷ Δαθὰν καὶ Ἀβειρὼν υἱοῖς Ἐλιὰβ υἱοῦ Ῥουβὴν, οὓς ἀνοίξασα ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς κατέπιεν αὐτοὺς, καὶ τοὺς οἴκους αὐτῶν, καὶ τὰς σκηνὰς αὐτῶν, καὶ πᾶσαν αὐτῶν τὴν ὑπόστασιν τὴν μετ' αὐτῶν ἐν μέσῳ παντὸς Ἰσραήλ.

7. Ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ἑώρακαν πάντα τὰ ἔργα Κυρίου τὰ μεγάλα, ὅσα ἐποίησεν ἐν ὑμῖν σήμερον.

8. Καὶ φυλάξεσθε πάσας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ἵνα ζῆτε, καὶ πολυπλασιασθῆτε, καὶ εἰςελθόντες κληρονομήσητε τὴν γῆν εἰς ἣν ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν Ἰορδάνην ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν.

9. Ἵνα μακροημερεύσητε ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ὤμοσε Κύριος τοῖς πατράσιν ὑμῶν δοῦναι αὐτοῖς, καὶ τῷ σπέρματι αὐτῶν μετ' αὐτοὺς, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι.

eos, et elegit semen eorum post eos, vos præ omnibus gentibus, secundum diem hanc.

16. Et circumcidemini duritiem cordis vestri, et cervicem vestram non indurabitis:

17. Dominus enim Deus vester, hic Deus deorum, et Dominus dominorum, Deus magnus, et fortis, et terribilis, qui non admiratur personam, neque accipiet munus,

18. Faciens judicium proselyto et pupillo et viduæ, et diligit proselytum dando ei panem et vestimentum.

19. Et diligetis proselytum, proselyti enim fuistis in terra Ægypto.

20. Dominum Deum tuum timebis, et ei servies, et ad eum adhærebis, et in nomine ejus jurabis.

21. Hic gloriatio tua, et hic Deus tuus, qui fecit in te magna et gloriosa ista, quæ viderunt oculi tui.

22. In septuaginta animabus descenderunt patres tui in Ægyptum, nunc autem fecit te Dominus Deus tuus sicut astra cœli multitudine.

CAPUT XI.

1. Et diliges Dominum Deum tuum, et custodies custodias ejus, et justificationes ejus, et mandata ejus, et judicia ejus omnibus diebus.

2. Et cognoscetis hodie quia non filii vestri, qui non noverunt neque viderunt disciplinam Domini Dei tui, et magnalia ejus, et manum potentem, et brachium excelsum,

3. et signa ejus, et prodigia ejus, quæcumque fecit in medio Ægypti Pharaoni regi Ægypti, et omni terræ ejus,

4. et quæcumque fecit virtutem Ægyptiorum, et currus eorum, et equitatum eorum, et virtutem eorum, quomodo inundavit aqua maris rubri super faciem eorum, persequentibus ipsis a tergo vos, et perdidit eos Dominus usque in hodiernum diem,

5. et quæcumque fecit vobis in deserto, donec venistis in locum hunc,

6. et quæcumque fecit Dathan et Abiron filiis Eliab filii Ruben, quos aperiens terra os suum deglutivit eos, et domos eorum, et tabernacula eorum, et omnem eorum substantiam quæ cum eis in medio totius Israel.

7. Quia oculi vestri viderunt omnia opera Domini magna, quæcumque fecit in vobis hodie.

8. Et custodietis omnia mandata ejus, quæcumque ego præcipio tibi hodie, ut vivatis, et multiplicemini, et ingressi hæreditetis terram in quam vos transitis Jordanem illuc hæreditare eam.

9. Ut longævi sitis super terram quam Dominus juravit patribus vestris dare eis, et semini eorum post eos, terram fluentem lac et mel.

10. Ἔστι γὰρ ἡ γῆ εἰς ἣν εἰσπορεύῃ ὑμεῖς ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτὴν, οὐχ ὥσπερ γῆ Αἰγύπτου ἐστὶν, ὅθεν ἐκπεπόρευσθε ἐκεῖθεν, ὅταν σπείρωσι τὸν σπόρον, καὶ ποτίζωσι τοῖς ποσὶν αὐτῶν, ὡσεὶ κῆπον λαχανείας·

11. ἡ δὲ γῆ εἰς ἣν εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτὴν, γῆ ὀρεινὴ καὶ πεδεινὴ, ἐκ τοῦ ὑετοῦ τοῦ οὐρανοῦ πίεται ὕδωρ.

12. Γῆ ἣν Κύριος ὁ Θεός σου ἐπισκοπεῖται αὐτὴν διαπαντὸς, οἱ ὀφθαλμοὶ Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ἐπ' αὐτῆς ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ἐνιαυτοῦ καὶ ἕως συντελείας τοῦ ἐνιαυτοῦ.

13. Ἐὰν δὲ ἀκοῇ ἀκούσητε πάσας τὰς ἐντολὰς ἃς ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ἀγαπᾷν Κύριον τὸν Θεόν σου, καὶ λατρεύειν αὐτῷ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου,

14. καὶ δώσει τὸν ὑετὸν τῇ γῇ σου καθ' ὥραν πρώϊμον καὶ ὄψιμον, καὶ εἰσοίσεις τὸν σῖτόν σου, καὶ τὸν οἶνόν σου, καὶ τὸ ἔλαιόν σου.

15. Καὶ δώσει χορτάσματα ἐν τοῖς ἀγροῖς σου τοῖς κτήνεσί σου. Καὶ φαγὼν καὶ ἐμπλησθεὶς,

16. πρόσεχε σεαυτῷ μὴ πλατυνθῇ ἡ καρδία σου, καὶ παραβῆτε, καὶ λατρεύσητε θεοῖς ἑτέροις, καὶ προσκυνήσητε αὐτοῖς·

17. καὶ θυμωθεὶς ὀργῇ Κύριος ἐφ' ὑμῖν, καὶ συσχῇ τὸν οὐρανὸν, καὶ οὐκ ἔσται ὑετὸς, καὶ ἡ γῆ οὐ δώσει τὸν καρπὸν αὐτῆς, καὶ ἀπολεῖσθε ἐν τάχει ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς ἧς Κύριος ἔδωκεν ὑμῖν.

18. Καὶ ἐμβαλεῖτε τὰ ῥήματα ταῦτα εἰς τὴν καρδίαν ὑμῶν καὶ εἰς τὴν ψυχὴν ὑμῶν, καὶ ἀφάψετε αὐτὰ εἰς σημεῖον ἐπὶ τῆς χειρὸς ὑμῶν, καὶ ἔσται ἀσάλευτον πρὸ ὀφθαλμῶν ὑμῶν.

19. Καὶ διδάξετε αὐτὰ τὰ τέκνα ὑμῶν λαλεῖν ἐν αὐτοῖς, καθημένου σου ἐν οἴκῳ, καὶ πορευομένου σου ἐν ὁδῷ, καὶ καθεύδοντός σου καὶ διανισταμένου σου.

20. Καὶ γράψετε αὐτὰ ἐπὶ τὰς φλιὰς τῶν οἰκιῶν ὑμῶν καὶ τῶν πυλῶν ὑμῶν,

21. Ἵνα μακροημερεύσητε, καὶ αἱ ἡμέραι τῶν υἱῶν ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ὤμοσε Κύριος τοῖς πατράσιν ὑμῶν δοῦναι αὐτοῖς, καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τῆς γῆς.

22. Καὶ ἔσται, ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσητε πάσας τὰς ἐντολὰς ταύτας ἃς ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον ποιεῖν, ἀγαπᾷν Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ προσκολλᾶσθαι αὐτῷ,

23. καὶ ἐκβαλεῖ Κύριος πάντα τὰ ἔθνη ταῦτα ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, καὶ κληρονομήσετε ἔθνη μεγάλα καὶ ἰσχυρὰ μᾶλλον ἢ ὑμεῖς.

24. Πάντα τὸν τόπον οὗ ἐὰν πατήσῃ τὸ ἴχνος τοῦ ποδὸς ὑμῶν, ὑμῖν ἔσται· ἀπὸ τῆς ἐρήμου καὶ Ἀντιλιβάνου, καὶ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου ποταμοῦ Εὐφράτου, καὶ ἕως τῆς θαλάσσης τῆς ἐπὶ δυσμῶν, ἔσται τὰ ὅριά σου.

25. Οὐκ ἀντιστήσεται οὐδεὶς κατὰ πρόσωπον ὑμῶν· καὶ τὸν φόβον ὑμῶν καὶ τὸν τρόμον ὑμῶν ἐπιθήσει Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς ἐφ' ἧς ἂν ἐπιβῆτε ἐπ' αὐτῆς, ὃν τρόπον ἐλάλησε πρὸς ὑμᾶς.

26. Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι ἐνώπιον ὑμῶν σήμερον τὴν εὐλογίαν καὶ τὴν κατάραν·

27. τὴν εὐλογίαν, ἐὰν ἀκούσητε τὰς ἐντολὰς Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν, ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον·

10. Est enim terra in quam ingredimini vos illuc hæreditare eam, non sicut terra Ægypti est, unde egredimini inde, quando seminabunt semen, et irrigabunt pedibus suis, tamquam hortum olerum :

11. terra autem in quam ingrederis illuc hæreditare eam, terra montana et campestris, ex pluvia cœli bibit aquam.

12. Terra quam Dominus Deus tuus visitat eam semper, oculi Domini Dei tui super eam a principio anni et usque ad consummationem anni.

13. Si autem auditu audieritis omnia mandata quæ ego mando tibi hodie, diligere Dominum Deum tuum, et servire ei ex toto corde tuo, et ex tota anima tua,

14. et dabit pluviam terræ tuæ tempore suo matutinam et serotinam, et inferes frumentum tuum, et vinum tuum, et oleum tuum.

15. Et dabit pabula in agris tuis pecoribus tuis. Et cum comederis et satiatus fueris,

16. attende tibi ipsi ne dilatetur cor tuum, et prævaricemini, et serviatis diis aliis, et adoretis eos :

17. et animatus ira Dominus in vos, et claudat cœlum, et non erit pluvia, et terra non dabit fructum suum, et peribitis velociter de terra bona quam Dominus dedit vobis.

18. Et mittetis verba hæc in cor vestrum et in animam vestram, et alligabitis ea in signum super manum vestram, et erit immobile ante oculos vestros.

19. Et docebitis ea filios vestros loqui in eis, sedente te in domo, et eunte te in via, et dormiente et exsurgente te.

20. Et scribetis ea super limina domorum vestrarum et portarum vestrarum,

21. ut longævi sitis, et dies filiorum vestrorum super terram quam juravit Dominus patribus vestris dare eis, sicut dies cœli super terram.

22. Et erit, si auditu audieritis omnia mandata hæc quæ ego mando tibi hodie facere, diligere Dominum Deum nostrum, et ambulare in omnibus viis ejus, et adhærere ei,

23. et ejiciet Dominus omnes gentes has a facie vestra, et hæreditabitis gentes magnas et fortes magis quam vos.

24. Omnem locum quemcumque calcaverit vestigium pedum vestrorum, vobis erit : a deserto et Antilibano, et a flumine magno flumine Euphrate, et usque ad mare quod ad occidentem, erunt fines vestri.

25. Non resistet ullus ad faciem vestram : et timorem vestrum et tremorem vestrum imponet Dominus Deus vester super faciem universæ terræ super quam ascendetis super eam, quemadmodum locutus est ad vos.

26. Ecce ego do coram vobis hodie benedictionem et maledictionem :

27. benedictionem, si audieritis mandata Domini Dei vestri, quæcumque ego mando vobis hodie :

28. καὶ τὴν κατάραν, ἐὰν μὴ ἀκούσητε τὰς ἐντολὰς Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον, καὶ πλανηθῆτε ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ἧς ἐνετειλάμην ὑμῖν, πορευθέντες λατρεύειν θεοῖς ἑτέροις, οὓς οὐκ οἴδατε.

29. Καὶ ἔσται, ὅταν εἰςαγάγῃ σε Κύριος ὁ Θεός σου εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν διαβαίνεις ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν, καὶ δώσεις εὐλογίαν ἐπ' ὄρος Γαριζὶν, καὶ τὴν κατάραν ἐπ' ὄρος Γαιβάλ.

30. Οὐχ ἰδοὺ ταῦτα πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὀπίσω ὁδὸν δυσμῶν ἡλίου ἐν γῇ Χαναὰν, τὸ κατοικοῦν ἐπὶ δυσμῶν ἐχόμενον τοῦ Γολγὸλ πλησίον τῆς δρυὸς τῆς ὑψηλῆς;

31. Ὑμεῖς γὰρ διαβαίνετε τὸν Ἰορδάνην, εἰςελθόντες κληρονομῆσαι τὴν γῆν ἣν Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν δίδωσιν ὑμῖν ἐν κλήρῳ πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ κατοικήσετε ἐν αὐτῇ.

32. Καὶ φυλάξεσθε τοῦ ποιεῖν πάντα τὰ προστάγματα αὐτοῦ, καὶ τὰς κρίσεις ταύτας ὅσας ἐγὼ δίδωμι ἐνώπιον ὑμῶν σήμερον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

1. Καὶ ταῦτα τὰ προστάγματα καὶ αἱ κρίσεις ἃς φυλάξετε τοῦ ποιεῖν ἐν τῇ γῇ ἣν Κύριος ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν ἐν κλήρῳ πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ὑμεῖς ζῆτε ἐπὶ τῆς γῆς.

2. Ἀπωλείᾳ ἀπολεῖτε πάντας τοὺς τόπους ἐν οἷς ἐλάτρευσαν ἐκεῖ τοῖς θεοῖς αὐτῶν, οὓς ὑμεῖς κληρονομεῖτε αὐτοὺς, ἐπὶ τῶν ὀρέων τῶν ὑψηλῶν, καὶ ἐπὶ τῶν θινῶν, καὶ ὑποκάτω δένδρου δασέως.

3. Καὶ κατασκάψετε τοὺς βωμοὺς αὐτῶν, καὶ συντρίψετε τὰς στήλας αὐτῶν, καὶ τὰ ἄλση αὐτῶν ἐκκόψετε, καὶ τὰ γλυπτὰ τῶν θεῶν αὐτῶν κατακαύσετε πυρὶ, καὶ ἀπολεῖται τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐκ τοῦ τόπου ἐκείνου.

4. Οὐ ποιήσετε οὕτω Κυρίῳ τῷ Θεῷ ὑμῶν,

5. ἀλλ' ἢ εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν ἐκλέξηται Κύριος ὁ Θεός σου ἐν μιᾷ τῶν πόλεων ὑμῶν, ἐπονομάσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ καὶ ἐπικληθῆναι, καὶ ἐκζητήσετε καὶ ἐλεύσεσθε ἐκεῖ.

6. Καὶ οἴσετε ἐκεῖ τὰ ὁλοκαυτώματα ὑμῶν, καὶ τὰ θυσιάσματα ὑμῶν, καὶ τὰς ἀπαρχὰς ὑμῶν, καὶ τὰς εὐχὰς ὑμῶν, καὶ τὰ ἑκούσια ὑμῶν, καὶ τὰς ὁμολογίας ὑμῶν, τὰ πρωτότοκα τῶν βοῶν ὑμῶν καὶ τῶν προβάτων ὑμῶν.

7. Καὶ φάγεσθε ἐκεῖ ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν, καὶ εὐφρανθήσεσθε ἐπὶ πᾶσιν οὗ ἐὰν ἐπιβάλητε τὴν χεῖρα, ὑμεῖς καὶ οἱ οἶκοι ὑμῶν, καθότι εὐλόγησέ σε Κύριος ὁ Θεός σου.

8. Οὐ ποιήσετε πάντα ὅσα ἡμεῖς ποιοῦμεν ὧδε σήμερον, ἕκαστος τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιον αὐτοῦ·

9. οὐ γὰρ ἥκατε ἕως τοῦ νῦν εἰς τὴν κατάπαυσιν, καὶ εἰς τὴν κληρονομίαν ἣν Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν δίδωσιν ὑμῖν.

10. Καὶ διαβήσεσθε τὸν Ἰορδάνην, καὶ κατοικήσετε ἐπὶ τῆς γῆς ἧς Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν κατακληρονομεῖ ὑμῖν, καὶ καταπαύσει ὑμᾶς ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν τῶν κύκλῳ, καὶ κατοικήσετε μετὰ ἀσφαλείας.

11. Καὶ ἔσται ὁ τόπος ὃν ἂν ἐκλέξηται Κύριος ὁ Θεός σου, ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ, ἐκεῖ οἴσετε πάντα ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον· τὰ ὁλοκαυ-

28. et maledictionem, si non audieritis mandata Domini Dei nostri, quæcumque ego mando vobis hodie, et erraveritis a via quam mandavi vobis, euntes servire diis aliis, quos non novistis.

29. Et erit, cum induxerit te Dominus Deus tuus in terram in quam transis illuc hæreditare eam, et dabis benedictionem super montem Garizin, et maledictionem super montem Gæbal.

30. Nonne ecce hi trans Jordanem, post viam occasus solis in terra Chanaan, qui habitat super occasum juxta Golgol prope quercum excelsam?

31. Vos enim transitis Jordanem, intrantes hæreditare terram quam Dominus Deus noster dat vobis in sorte omnibus diebus, et habitabitis in ea.

32. Et observabitis facere omnia præcepta ejus, et judicia hæc quæcumque ego do coram vobis hodie.

CAPUT XII.

1. Et hæc sunt præcepta et judicia quæ observabitis facere in terra quam Dominus Deus patrum vestrorum dat vobis in sorte omnibus diebus quibus vos vivetis super terram.

2. Perditione perdetis omnia loca in quibus servierunt illic diis suis, quæ vos hæreditabitis ea, super montes excelsos, et super colles, et sub arbore frondosa.

3. Et destruetis aras eorum, et conteretis statuas eorum, et lucos eorum excidetis, et sculptilia deorum eorum comburetis igni, et disperdetis nomen eorum de loco illo.

4. Non facietis sic Domino Deo vestro,

5. sed in locum quemcumque elegerit Dominus Deus tuus in una civitatum vestrarum, ut annominetur nomen ejus ibi et invocetur, et exquiretis et venietis illuc.

6. Et feretis illuc holocaustomata vestra, et sacrificia vestra, et primitias vestras, et vota vestra, et spontanea vestra, et confessiones vestras, primogenita boum vestrorum et ovium vestrarum.

7. Et comedetis ibi ante Dominum Deum vestrum, et lætabimini in omnibus quocumque miseritis manum, vos et domus vestræ, sicut benedixit te Dominus Deus tuus.

8. Non facietis omnia quæ nos facimus hic hodie, unusquisque quod placitum est in conspectu suo :

9. non enim venistis hucusque in requiem, et in hæreditatem quam Dominus Deus noster dat vobis.

10. Et transibitis Jordanem, et habitabitis super terram quam Dominus Deus noster distribuet vobis in hæreditatem, et quiescere vos faciet ab omnibus inimicis vestris in circuitu, et habitabitis cum securitate.

11. Et erit locus quemcumque elegerit Dominus Deus tuus, ut invocetur nomen ejus ibi, illuc feretis omnia quæcumque ego mando vobis hodie : holocaustomata vestra, et

τώματα ὑμῶν, καὶ τὰ θυσιάσματα ὑμῶν, καὶ τὰ ἐπιδέκατα ὑμῶν, καὶ τὰς ἀπαρχὰς τῶν χειρῶν ὑμῶν, καὶ πᾶν ἐκλεκτὸν τῶν δώρων ὑμῶν, ὅσα ἂν εὔξησθε Κυρίῳ τῷ Θεῷ ὑμῶν.

12. Καὶ εὐφρανθήσεσθε ἐναντίον τοῦ Κυρίου ὑμῶν, ὑμεῖς καὶ οἱ υἱοὶ ὑμῶν, καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν, καὶ οἱ παῖδες ὑμῶν, καὶ αἱ παιδίσκαι ὑμῶν, καὶ ὁ Λευίτης ὁ ἐπὶ τῶν πυλῶν ὑμῶν, ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ μερὶς οὐδὲ κλῆρος μεθ' ὑμῶν.

13. Πρόςεχε σεαυτῷ, μὴ ἀνενέγκῃς τὰ ὁλοκαυτώματά σου ἐν παντὶ τόπῳ οὗ ἐὰν ἴδῃς,

14. ἀλλ' ἢ εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν ἐκλέξηται Κύριος ὁ Θεός σου αὐτὸν, ἐν μιᾷ τῶν φυλῶν σου, ἐκεῖ ἀνοίσετε τὰ ὁλοκαυτώματα ὑμῶν, καὶ ἐκεῖ ποιήσεις πάντα ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον.

15. Ἀλλ' ἢ ἐν πάσῃ ἐπιθυμίᾳ σου θύσεις, καὶ φαγῇ κρέα κατὰ τὴν εὐλογίαν Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, ἣν ἔδωκέ σοι ἐν πάσῃ πόλει. Ὁ ἀκάθαρτος ἐν σοὶ καὶ ὁ καθαρὸς ἐπὶ τὸ αὐτὸ φάγεται αὐτὸ, ὡς δορκάδα ἢ ἔλαφον.

16. Πλὴν τὸ αἷμα οὐ φάγεσθε, ἐπὶ τὴν γῆν ἐκχεεῖτε αὐτὸ, ὡς ὕδωρ.

17. Οὐ δυνήσῃ φαγεῖν ἐν ταῖς πόλεσί σου τὸ ἐπιδέκατον τοῦ σίτου σου, καὶ τοῦ οἴνου σου, καὶ τοῦ ἐλαίου σου, τὰ πρωτότοκα τῶν βοῶν σου καὶ τῶν προβάτων σου, καὶ πάσας τὰς εὐχὰς ὅσας ἂν εὔξησθε, καὶ τὰς ὁμολογίας ὑμῶν, καὶ τὰς ἀπαρχὰς τῶν χειρῶν σου·

18. ἀλλ' ἢ ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου φαγῇ αὐτὸ ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἂν ἐκλέξηται Κύριος ὁ Θεός σου αὐτῷ, σὺ καὶ ὁ υἱός σου, καὶ ἡ θυγάτηρ σου, ὁ παῖς σου καὶ ἡ παιδίσκη σου, καὶ ὁ προςήλυτος ὁ ἐν ταῖς πόλεσιν ὑμῶν· καὶ εὐφρανθήσῃ ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ἐπὶ πάντα οὗ ἐὰν ἐπιβάλῃς τὴν χεῖρά σου.

19. Πρόςεχε σεαυτῷ μὴ ἐγκαταλίπῃς τὸν Λευίτην πάντα τὸν χρόνον ὅσον ἂν ζῇς ἐπὶ τῆς γῆς.

20. Ἐὰν δὲ ἐμπλατύνῃ Κύριος ὁ Θεός σου τὰ ὅριά σου, καθάπερ ἐλάλησέ σοι, καὶ ἐρεῖς· Φάγομαι κρέα, ἐὰν ἐπιθυμήσῃ ἡ ψυχή σου ὥστε φαγεῖν κρέα, ἐν πάσῃ ἐπιθυμίᾳ τῆς ψυχῆς σου φαγῇ κρέα.

21. Ἐὰν δὲ μακρὰν ἀπέχῃ σου ὁ τόπος ὃν ἂν ἐκλέξηται Κύριος ὁ Θεός σου, ἐκεῖ ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ, καὶ θύσεις ἀπὸ τῶν βοῶν σου καὶ ἀπὸ τῶν προβάτων σου, ὧν ἂν δῷ ὁ Θεός σοι, ὃν τρόπον ἐνετειλάμην σοι, καὶ φαγῇ ἐν ταῖς πόλεσί σου κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ψυχῆς σου.

22. Ὡς ἔσθεται ἡ δορκὰς καὶ ἡ ἔλαφος, οὕτω φαγῇ αὐτό· ὁ ἀκάθαρτος ἐν σοὶ καὶ ὁ καθαρὸς ὡςαύτως ἔδεται.

23. Πρόςεχε ἰσχυρῶς τοῦ μὴ φαγεῖν αἷμα, ὅτι αἷμα αὐτοῦ ψυχή· οὐ βρωθήσεται ψυχὴ μετὰ τῶν κρεῶν.

24. Οὐ φάγεσθε, ἐπὶ τὴν γῆν ἐκχεεῖτε αὐτὸ ὡς ὕδωρ.

25. Οὐ φαγῇ αὐτὸ, ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ τοῖς υἱοῖς σου μετὰ σὲ, ἐὰν ποιήσῃς τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀρεστὸν ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου.

26. Πλὴν τὰ ἅγιά σου, ἐὰν γένηταί σοι, καὶ τὰς εὐχάς σου λαβὼν ἥξεις εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν ἐκλέξηται Κύριος ὁ Θεός σου, ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ.

27. Καὶ ποιήσεις τὰ ὁλοκαυτώματά σου, τὰ κρέα ἀνοίσεις ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, τὸ δὲ αἷμα τῶν θυσιῶν σου προςχεεῖς πρὸς τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, τὰ δὲ κρέα φαγῇ.

28. Φυλάσσου καὶ ἄκουε, καὶ ποιήσεις πάντας τοὺς

sacrificia vestra, et decimas vestras, et primitias manuum vestrarum, et omne electum munerum vestrorum, quæcumque voveritis Domino Deo vestro.

12. Et lætabimini ante Dominum Deum vestrum, vos et filii vestri, et filiæ vestræ, et pueri vestri et ancillæ vestræ, et Levita qui est super portas vestras, quoniam non est ei pars neque sors vobiscum.

13. Attende tibi ipsi, ne offeras holocaustomata tua in omni loco quocumque aspexeris,

14. sed ad locum quemcumque elegerit Dominus Deus tuus, in una tribuum tuarum, illuc offeretis holocaustomata vestra, et ibi facies omnia quæcumque ego mando tibi hodie.

15. Sed in omni cupiditate tua mactabis, et comedes carnes secundum benedictionem Domini Dei tui, quam dedit tibi in omni civitate. Immundus in te et mundus pariter comedet illud, sicut capream aut cervum.

16. Tantummodo sanguinem non comedetis, in terram effundetis illum, sicut aquam.

17. Non poteris manducare in civitatibus tuis decimationem frumenti tui, et vini tui, et olei tui, primogenita boum tuorum et ovium tuarum, et omnia vota quæcumque voveritis, et confessiones vestras, et primitias manuum tuarum:

18. sed ante Dominum Deum tuum comedes illud in loco quemcunque elegerit Dominus Deus tuus illum, tu et filius tuus, et filia tua, puer tuus et ancilla tua, et proselytus qui in civitatibus vestris: et lætaberis ante Dominum Deum tuum in omnibus quocumque miseris manum tuam.

19. Attende tibi ipsi ne derelinquas Levitam omni tempore quocumque vixeris super terram.

20. Si autem dilataverit Dominus Deus tuus fines tuos, sicut locutus est tibi, et dices: Manducabo carnes, si concupierit anima tua ad manducandum carnes, in omni cupiditate animæ tuæ manducabis carnes.

21. Si autem longe a te abfuerit locus quemcumque elegerit Dominus Deus tuus, ut ibi invocetur nomen ejus ibi, et mactabis de bobus tuis et de ovibus tuis, quæcumque dederit Deus tibi, quemadmodum mandavi tibi, et manducabis in civitatibus tuis secundum cupiditatem animæ tuæ.

22. Sicut comeditur caprea et cervus, sic comedes illud: immundus in te et mundus pariter comedet.

23. Attende valde ne comedas sanguinem, quia sanguis ejus anima: non manducabitur anima cum carnibus.

24. Non comedetis, in terram effundetis illum sicut aquam.

25. Non comedes illum, ut bene tibi sit et filiis tuis post te, si feceris quod bonum et acceptum ante Dominum Deum tuum.

26. Tantummodo sancta tua, si fuerint tibi, et vota tua sumens venies in locum quemcumque elegerit Dominus Deus tuus, ut invocetur nomen suum ibi.

27. Et facies holocaustomata tua, carnes offeres super altare Domini Dei tui, sanguinem autem sacrificiorum tuorum effundes ad basim altaris Domini Dei tui, carnes autem comedes.

28. Observa et audi, et facies omnia verba quæ ego mando

λόγους οὓς ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι, ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ τοῖς υἱοῖς σου δι' αἰῶνος, ἐὰν ποιήσῃς τὸ ἀρεστὸν καὶ τὸ καλὸν ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου.

29. Ἐὰν δὲ ἐξολοθρεύσῃ Κύριος ὁ Θεός σου τὰ ἔθνη, εἰς οὓς εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι τὴν γῆν αὐτῶν, ἀπὸ προσώπου σου, καὶ κατακληρονομήσῃς αὐτὴν, καὶ κατοικήσῃς ἐν τῇ γῇ αὐτῶν,

30. πρόσεχε σεαυτῷ μὴ ἐκζητήσῃς ἐπακολουθῆσαι αὐτοῖς, μετὰ τὸ ἐξολοθρευθῆναι αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου σου, λέγων· Πῶς ποιοῦσι τὰ ἔθνη ταῦτα τοῖς θεοῖς αὐτῶν, ποιήσω κἀγώ.

31. Οὐ ποιήσεις οὕτω τῷ Θεῷ σου· τὰ γὰρ βδελύγματα Κυρίου, ἃ ἐμίσησεν, ἐποίησαν ἐν τοῖς θεοῖς αὐτῶν, ὅτι τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν κατακαίουσιν ἐν πυρὶ τοῖς θεοῖς αὐτῶν.

32. Πᾶν ῥῆμα ὃ ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον, τοῦτο φυλάξῃ ποιεῖν· οὐ προσθήσεις ἐπ' αὐτὸ, οὐδὲ ἀφελεῖς ἀπ' αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

1. Ἐὰν δὲ ἀναστῇ ἐν σοὶ προφήτης ἢ ἐνυπνιαζόμενος τὸ ἐνύπνιον, καὶ δῷ σοι σημεῖον ἢ τέρας,

2. καὶ ἔλθῃ τὸ σημεῖον ἢ τὸ τέρας ὃ ἐλάλησε πρὸς σὲ, λέγων· Πορευθῶμεν καὶ λατρεύσωμεν θεοῖς ἑτέροις, οὓς οὐκ οἴδατε,

3. οὐκ ἀκούσεσθε τῶν λόγων τοῦ προφήτου ἐκείνου ἢ τοῦ ἐνυπνιαζομένου τὸ ἐνύπνιον ἐκεῖνο, ὅτι πειράζει Κύριος ὁ Θεός σου ὑμᾶς, εἰδέναι εἰ ἀγαπᾶτε τὸν Θεὸν ὑμῶν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ὑμῶν καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς ὑμῶν.

4. Ὀπίσω Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν πορεύεσθε, καὶ τοῦτον φοβηθήσεσθε, καὶ τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσεσθε, καὶ αὐτῷ προστεθήσεσθε.

5. Καὶ ὁ προφήτης ἐκεῖνος ἢ ὁ τὸ ἐνύπνιον ἐνυπνιαζόμενος ἐκεῖνος ἀποθανεῖται· ἐλάλησε γὰρ πλανῆσαί σε ἀπὸ Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου τοῦ ἐξαγαγόντος σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, τοῦ λυτρωσαμένου σε ἐκ τῆς δουλείας, ἐξῶσαί σε ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ἧς ἐνετείλατό σοι Κύριος ὁ Θεός σου πορεύεσθαι ἐν αὐτῇ, καὶ ἀφανεῖς τὸ πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

6. Ἐὰν δὲ παρακαλέσῃ σε ὁ ἀδελφός σου ἐκ πατρός σου ἢ ἐκ μητρός σου, ἢ ὁ υἱός σου ἢ ἡ θυγάτηρ, ἢ ἡ γυνή σου ἡ ἐν κόλπῳ σου, ἢ φίλος ἴσος τῇ ψυχῇ σου, λάθρα λέγων· Βαδίσωμεν καὶ λατρεύσωμεν θεοῖς ἑτέροις, οὓς οὐκ ᾔδεις σὺ καὶ οἱ πατέρες σου,

7. ἀπὸ τῶν θεῶν τῶν ἐθνῶν τῶν περὶ κύκλῳ ὑμῶν, τῶν ἐγγιζόντων σοι ἢ τῶν μακρὰν ἀπὸ σοῦ, ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς ἕως ἄκρου τῆς γῆς,

8. οὐ συνθελήσεις αὐτῷ καὶ οὐκ εἰσακούσῃ αὐτοῦ, καὶ οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός σου ἐπ' αὐτῷ, οὐκ ἐπιποθήσεις ἐπ' αὐτῷ οὐδ' οὐ μὴ σκεπάσῃς αὐτόν.

9. Ἀναγγέλλων ἀναγγελεῖς περὶ αὐτοῦ, καὶ αἱ χεῖρές σου ἔσονται ἐπ' αὐτὸν ἐν πρώτοις ἀποκτεῖναι αὐτὸν, καὶ αἱ χεῖρες παντὸς τοῦ λαοῦ ἐπ' ἐσχάτῳ.

10. Καὶ λιθοβολήσουσιν αὐτὸν ἐν λίθοις, καὶ ἀποθανεῖται, ὅτι ἐζήτησεν ἀποστῆσαί σε ἀπὸ Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου τοῦ ἐξαγαγόντος σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας.

11. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἀκούσας φοβηθήσεται, καὶ οὐ προσθήσει ποιῆσαι ἔτι κατὰ τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο ἐν ὑμῖν.

tibi, ut bene tibi sit et filiis tuis per sæculum, si feceris quod placitum et bonum ante Dominum Deum tuum.

29. Si autem exterminaverit Dominus Deus tuus gentes, ad quos ingrederis illuc ad hæreditandum terram eorum, a facie tua, et hæreditaveris eam, et habitaveris in terra eorum,

30. attende tibi ipsi ne exquiras sequi eos, postquam ipsi exterminati fuerint a facie tua, dicens : Quomodo faciunt gentes hæ diis suis, faciam et ego.

31. Non facies ita Deo tuo : abominationes enim Domini, quas odio habuit, fecerunt in diis suis, quoniam filios suos et filias suas comburunt in igni diis suis.

32. Omne verbum quod ego mando vobis hodie, hoc observabis facere : non adjicies ad illud, neque auferes ab eo.

CAPUT XIII.

1. Si autem surrexerit in te propheta seu somnians somnium, et dederit tibi signum vel prodigium,

2. et venerit signum sive prodigium quod locutus est ad te, dicens : Eamus et serviamus diis aliis, quos nescistis,

3. non audietis verba prophetæ illius vel somniantis somnium illud, quoniam tentat Dominus tuus vos, scire an diligatis Deum vestrum ex toto corde vestro et ex tota anima vestra.

4. Post Dominum Deum vestrum ambulabitis, et hunc timebitis, et vocem ejus audietis, et ei apponemini.

5. Et propheta ille vel somnium somnians ille moriatur : locutus est enim ut faceret te errare a Domino Deo tuo qui eduxit te de terra Ægypti, qui redemit te de domo servitutis, ut expelleret te de via quam mandavit tibi Dominus Deus tuus ambulare in ea, et delebis malum ex vobis ipsis.

6. Si autem hortatus te fuerit frater tuus ex patre tuo vel ex matre tua, vel filius tuus vel filia, vel uxor tua quæ in sinu tuo, vel amicus æqualis animæ tuæ, clanculum dicens : Eamus et serviamus diis aliis, quos non nosti tu et patres tui,

7. ex diis gentium quæ in circuitu vestro, quæ propinquæ sunt tibi vel quæ procul absunt a te, ab extremo terræ usque ad extremum terræ,

8. non consenties ei neque exaudies eum, neque parcet oculus tuus super eum, non desiderabis super eum neque teges eum.

9. Annuntians annuntiabis de eo, et manus tuæ erunt super eum in primis ad occidendum illum, et manus populi totius in postremo.

10. Et lapidabunt eum in lapidibus, et morietur, quoniam quæsivit avertere te a Domino Deo tuo qui eduxit te de terra Ægypti, de domo servitutis.

11. Et omnis Israel audiens timebit, et non adjiciet facere ultra juxta verbum malum istud in vobis.

12. Ἐὰν δὲ ἀκούσῃς ἐν μιᾷ τῶν πόλεών σου, ὧν Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι κατοικεῖν σε ἐκεῖ, λεγόντων·

13. Ἐξῆλθοσαν ἄνδρες παράνομοι ἐξ ὑμῶν, καὶ ἀπέστησαν πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν αὐτῶν, λέγοντες· Πορευθῶμεν καὶ λατρεύσωμεν θεοῖς ἑτέροις, οὓς οὐκ ᾔδειτε,

14. καὶ ἐτάσεις καὶ ἐρωτήσεις, καὶ ἐρευνήσεις σφόδρα, καὶ ἰδοὺ ἀληθὴς σαφῶς ὁ λόγος, γεγένηται τὸ βδέλυγμα τοῦτο ἐν ὑμῖν·

15. ἀναιρῶν ἀνελεῖς πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ γῇ ἐκείνῃ ἐν φόνῳ μαχαίρας, ἀναθέματι ἀναθεματιεῖτε αὐτὴν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ.

16. Καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐτῆς συνάξεις εἰς τὰς διόδους αὐτῆς, καὶ ἐμπρήσεις τὴν πόλιν ἐν πυρὶ, καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐτῆς πανδημεὶ ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου· καὶ ἔσται ἀοίκητος εἰς τὸν αἰῶνα, οὐκ ἀνοικοδομηθήσεται ἔτι.

17. Καὶ οὐ προσκολληθήσεται οὐδὲν ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος ἐν τῇ χειρί σου, ἵνα ἀποστραφῇ Κύριος ἀπὸ θυμοῦ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ, καὶ δώσῃ σοι ἔλεος, καὶ ἐλεήσῃ σε, καὶ πληθύνῃ σε, ὃν τρόπον ὤμοσε τοῖς πατράσι σου·

18. ἐὰν ἀκούσῃς τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, φυλάσσειν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ποιεῖν τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀρεστὸν ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

1. Υἱοί ἐστε Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν, οὐκ ἐπιθήσετε φαλάκρωμα ἀναμέσον τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν ἐπὶ νεκρῷ·

2. ὅτι λαὸς ἅγιος εἶ Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου, καί σε ἐξελέξατο Κύριος ὁ Θεός σου, γενέσθαι σε λαὸν αὐτῷ περιούσιον ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν τῶν ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς.

3. Οὐ φάγεσθε πᾶν βδέλυγμα.

4. Ταῦτα κτήνη ἃ φάγεσθε· μόσχον ἐκ βοῶν, καὶ ἀμνὸν ἐκ προβάτων, καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν.

5. Ἔλαφον, καὶ δορκάδα, καὶ πύγαργον, ὄρυγα, καὶ καμηλοπάρδαλιν.

6. Πᾶν κτῆνος διχηλοῦν ὁπλὴν, καὶ ὀνυχιστῆρας ὀνυχίζον δύο χηλῶν, καὶ ἀνάγον μηρυκισμὸν ἐν τοῖς κτήνεσι, ταῦτα φάγεσθε.

7. Καὶ ταῦτα οὐ φάγεσθε ἀπὸ τῶν ἀναγόντων μηρυκισμὸν, καὶ ἀπὸ τῶν διχηλούντων τὰς ὁπλὰς, καὶ ὀνυχιζόντων ὀνυχιστῆρας· τὸν κάμηλον, καὶ δασύποδα, καὶ χοιρογρύλλιον, ὅτι ἀνάγουσι μηρυκισμὸν, καὶ ὁπλὴν οὐ διχηλοῦσιν, ἀκάθαρτα ταῦτα ὑμῖν ἐστι.

8. Καὶ τὸν ὗν, ὅτι διχηλεῖ ὁπλὴν τοῦτο, καὶ ὀνυχίζει ὀνυχιστῆρας ὁπλῆς, καὶ τοῦτο μηρυκισμὸν οὐ μηρυκᾶται, ἀκάθαρτον τοῦτο ὑμῖν· ἀπὸ τῶν κρεῶν αὐτῶν οὐ φάγεσθε, τῶν θνησιμαίων αὐτῶν οὐχ ἅψεσθε.

9. Καὶ ταῦτα φάγεσθε ἀπὸ πάντων τῶν ἐν τῷ ὕδατι, πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτοῖς πτερύγια καὶ λεπίδες, φάγεσθε.

10. Καὶ πάντα ὅσα οὐκ ἔστιν αὐτοῖς πτερύγια καὶ λεπίδες, οὐ φάγεσθε· ἀκάθαρτα ὑμῖν ἐστιν.

11. Πᾶν ὄρνεον καθαρὸν φάγεσθε.

12. Καὶ ταῦτα οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτῶν· τὸν ἀετὸν, καὶ τὸν γρύπα, καὶ τὸν ἁλιαίετον,

12. Si autem audieris in una civitatum tuarum, quas Dominus Deus tuus dat tibi habitare te illic, dicentes :

13. Exierunt viri iniqui ex vobis, et averterunt omnes habitantes terram eorum, dicentes : Eamus et serviamus diis aliis, quos non nostis,

14. et examinabis et interrogabis, et investigabis valde, et ecce verus manifesto sermo, facta est abominatio hæc in vobis :

15. interficiens interficies omnes habitantes in terra illa in cæde gladii, anathemate anathemabitis eam, et omnia quæ in ea.

16. Et omnia spolia ejus congregabis in plateas ejus, et incendes civitatem in igni, et omnia spolia ejus penitus ante Dominum Deum tuum : et erit inhabitabilis in sæculum, non reædificabitur ultra.

17. Et non adhærebit quicquam de anathemate in manu tua, ut avertatur Dominus a furore iræ suæ, et det tibi misericordiam, et misereatur tui, et multiplicet te quemadmodum juravit patribus tuis :

18. si audieris vocem Domini Dei tui, custodiendo mandata ejus quæcumque ego mando tibi hodie, faciendo quod bonum et placitum ante Dominum Deum tuum.

CAPUT XIV.

1. Filii estote Domini Dei vestri, non imponetis calvitium inter medium oculorum vestrorum super mortuum :

2. quoniam populus sanctus es Domino Deo tuo, et te elegit Dominus Deus tuus, ut sis populus ei peculiaris ex omnibus gentibus quæ super faciem terræ.

3. Non comedetis omnem abominationem.

4. Hæc sunt pecora quæ comedetis : vitulum ex bobus, et agnum ex ovibus, et hædum ex capris.

5. Cervum, et capream, et pygargum, orygem, et camelopardum.

6. Omne pecus diffissam habens ungulam, et findens fissuram duarum ungularum, et reducens ruminationem in pecoribus, hæc comedetis.

7. Et hæc non comedetis ex reducentibus ruminationem, et ex diffindentibus ungulam, et dividentibus ungues : camelum, et leporem, et chærogryllum, quia reducunt ruminationem, et ungulam non diffindunt, immunda hæc vobis sunt.

8. Et suem, quoniam diffindit ungulam hoc, et dividit ungues ungulæ, et ruminationem hoc non ruminat, immundum hoc vobis : de carnibus eorum non comedetis, morticina eorum non tangetis.

9. Et hæc edetis de omnibus quæ in aqua, omnia quibus sunt in eis pennulæ et squamæ, comedetis.

10. Et omnia quibus non sunt eis pennulæ et squamæ, non comedetis : immunda vobis sunt.

11. Omnem avem mundam comedetis.

12. Et hæc non edetis ex eis : aquilam, et gryphem, et haliæetum,

13. καὶ τὸν γύπα, καὶ τὸν ἴκτινον, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ.
(*) 15. καὶ στρουθὸν, καὶ γλαῦκα, καὶ λᾶρον,
16. καὶ ἐρωδιὸν, καὶ κύκνον, καὶ ἶβιν,
17. καὶ καταράκτην, καὶ ἱέρακα, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ, καὶ ἔποπα, καὶ νυκτικόρακα,
18. καὶ πελεκᾶνα, καὶ χαραδριὸν, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ, καὶ πορφυρίωνα, καὶ νυκτερίδα.
19. Πάντα τὰ ἑρπετὰ τῶν πετεινῶν ἀκάθαρτά ἐστιν ὑμῖν· οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτῶν.
20. Πᾶν πετεινὸν καθαρὸν φάγεσθε.
21. Πᾶν θνησιμαῖον οὐ φάγεσθε· τῷ παροίκῳ τῷ ἐν ταῖς πόλεσί σου δοθήσεται καὶ φάγεται, ἢ ἀποδώσῃ τῷ ἀλλοτρίῳ, ὅτι λαὸς ἅγιος εἶ Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου. Οὐχ ἑψήσεις ἄρνα ἐν γάλακτι μητρὸς αὐτοῦ.
22. Δεκάτην ἀποδεκατώσεις παντὸς γεννήματος τοῦ σπέρματός σου, τὸ γέννημα τοῦ ἀγροῦ σου ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτόν.
23. Καὶ φαγῇ αὐτὸ ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἐὰν ἐκλέξηται Κύριος ὁ Θεός σου, ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ. Οἴσετε τὰ ἐπιδέκατα τοῦ σίτου σου, καὶ τοῦ οἴνου σου, καὶ τοῦ ἐλαίου σου, τὰ πρωτότοκα τῶν βοῶν σου καὶ τῶν προβάτων σου, ἵνα μάθῃς φοβεῖσθαι Κύριον τὸν Θεόν σου πάσας τὰς ἡμέρας.
24. Ἐὰν δὲ μακρὰν γένηται ἡ ὁδὸς ἀπὸ σοῦ, καὶ μὴ δύνῃ ἀναφέρειν αὐτὰ, ὅτι μακρὰν ἀπὸ σοῦ ὁ τόπος ὃν ἂν ἐκλέξηται Κύριος ὁ Θεός σου, ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ, ὅτι εὐλογήσει σε Κύριος ὁ Θεός σου,
25. καὶ ἀποδώσῃ αὐτὰ ἀργυρίου, καὶ λήψῃ τὸ ἀργύριον ἐν ταῖς χερσί σου, καὶ πορεύσῃ εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν ἐκλέξηται Κύριος ὁ Θεός σου αὐτόν.
26. Καὶ δώσεις ἀργύριον ἐπὶ παντὸς οὗ ἂν ἐπιθυμῇ ἡ ψυχή σου, ἐπὶ βουσὶν ἢ ἐπὶ προβάτοις, ἢ ἐπ' οἴνῳ ἢ ἐπὶ σίκερα, ἢ ἐπὶ παντὸς οὗ ἂν ἐπιθυμῇ ἡ ψυχή σου, καὶ φαγῇ ἐκεῖ ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, καὶ εὐφρανθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου,
27. καὶ ὁ Λευίτης ὁ ἐν ταῖς πόλεσί σου, ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ μερὶς οὐδὲ κλῆρος μετὰ σοῦ.
28. Μετὰ τρία ἔτη ἐξοίσεις πᾶν τὸ ἐπιδέκατον τῶν γεννημάτων σου, ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ θήσεις αὐτὸ ἐν ταῖς πόλεσί σου,
29. καὶ ἐλεύσεται ὁ Λευίτης, ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ μερὶς οὐδὲ κλῆρος μετὰ σοῦ, καὶ ὁ προσήλυτος καὶ ὁ ὀρφανὸς καὶ ἡ χήρα ἡ ἐν ταῖς πόλεσί σου, καὶ φάγονται καὶ ἐμπλησθήσονται, ἵνα εὐλογήσῃ σε Κύριος ὁ Θεός σου ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις οἷς ἐὰν ποιῇς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

1. Δι' ἑπτὰ ἐτῶν ποιήσεις ἄφεσιν,
2. καὶ οὕτω τὸ πρόσταγμα τῆς ἀφέσεως· Ἀφήσεις πᾶν χρέος ἴδιον, ὃ ὀφείλει σοι ὁ πλησίον, καὶ τὸν ἀδελφόν σου οὐκ ἀπαιτήσεις· ἐπικέκληται γὰρ ἄφεσις Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου.
3. Τὸν ἀλλότριον ἀπαιτήσεις ὅσα ἐὰν ᾖ σοι παρ' αὐτῷ, τῷ δὲ ἀδελφῷ σου ἄφεσιν ποιήσεις τοῦ χρέους σου·
4. ὅτι οὐκ ἔσται ἐν σοὶ ἐνδεὴς, ὅτι εὐλογῶν εὐλογήσει σε Κύριος ὁ Θεός σου ἐν τῇ γῇ ᾗ Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι ἐν κλήρῳ κατακληρονομεῖν σε αὐτήν.

(*) 14. Καὶ πάντα κόρακα, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ. (*Alex.*)

13. et vulturem, et milvium, et similia ei,
15. et struthion, et noctuam, et larum,
16. et herodium, et cycnum, et ibin,
17. et mergulum, et accipitrem, et similia ei, et upupam, et nycticoracem,
18. et pelecanem, et charandrium, et similia ei, et porphyrionem, et noctuam.
19. Omnia reptilia volatilium immunda sunt vobis: non comedetis de eis.
20. Omne volatile mundum comedetis.
21. Omne morticinum non comedetis: incolæ qui in civitatibus tuis dabitur et comedet, aut vendes alieno, quoniam populus sanctus es Domino Deo tuo. Non coques agnum in lacte matris ejus.
22. Decimam decimabis omnis geniminis seminis tui, genimen agri tui annum per annum.
23. Et comedes illud in loco quemcumque elegerit Dominus Deus tuus, ut invocetur nomen ejus ibi. Feretis decimationes frumenti tui, et vini tui, et olei tui, primogenita boum tuorum et ovium tuarum, ut discas timere Dominum Deum tuum omnibus diebus.
24. Si autem longe fuerit via a te, et non potueris offerre ea, quia longe a te locus quemcumque elegerit Dominus Deus tuus, ut invocetur nomen ejus ibi, quia benedicet te Dominus Deus tuus,
25. et vendes ea argento, et sumes argentum in manibus tuis, et ibis ad locum quemcumque elegerit Dominus Deus tuus illum:
26. Et dabis argentum in omni quodcumque concupierit anima tua, in bobus aut in ovibus, aut in vino aut in sicera, aut in omni quodcumque concupierit anima tua, et comedes ibi ante Dominum Deum tuum, et lætaberis tu et domus tua,
27. et Levita qui est in civitatibus tuis, quia non est ei pars neque sors tecum.
28. Post tres annos produces omnem decimam fructuum tuorum, in anno illo pones illud in civitatibus tuis,
29. et veniet Levita, quia non est ei pars nec sors tecum, et advena et pupillus et vidua quæ in civitatibus tuis, et manducabunt et saturabuntur, ut benedicat te Dominus Deus tuus in omnibus operibus quæcumque feceris.

CAPUT XV.

1. Per septem annos facies remissionem,
2. et sic constitutio remissionis: Remittes omne debitum proprium, quod debet tibi proximus, et a fratre tuo non repetes: invocata enim est remissio Domino Deo tuo.
3. Ab alieno repetes quæcumque fuerint tibi ab eo, fratri autem tuo remissionem facies debiti tui:
4. quia non erit in te egenus, quia benedicens benedicet te Dominus Deus tuus in terra quam Dominus Deus tuus dat tibi in sorte ut hæredites eam.

14. Et omnem corvum, et similia ei.

5. Ἐὰν δὲ ἀκοῇ εἰςακούσητε τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν, φυλάσσειν καὶ ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολὰς ταύτας ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ὅτι Κύριος ὁ Θεός σου εὐλόγησέ σε ὃν τρόπον ἐλάλησέ σοι,

6. καὶ δανιεῖς ἔθνεσι πολλοῖς, σὺ δὲ οὐ δανειῇ, καὶ ἄρξεις ἐθνῶν πολλῶν, σοῦ δὲ οὐχ ἄρξουσιν.

7. Ἐὰν δὲ γένηται ἐν σοὶ ἐνδεὴς ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου ἐν μιᾷ τῶν πόλεων σου ἐν τῇ γῇ ᾗ Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι, οὐχ ἀποστέρξεις τὴν καρδίαν σου, οὐδ' οὐ μὴ συσφίγξεις τὴν χεῖρά σου ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ σου τοῦ ἐπιδεομένου.

8. Ἀνοίγων ἀνοίξεις τὰς χεῖράς σου αὐτῷ, καὶ δάνειον δανειεῖς αὐτῷ ὅσον ἐπιδέεται, καθότι ἐνδεεῖται.

9. Πρόςεχε σεαυτῷ μὴ γένηται ῥῆμα κρυπτὸν ἐν τῇ καρδίᾳ σου ἀνόμημα, λέγων· Ἐγγίζει τὸ ἔτος τὸ ἕβδομον, ἔτος τῆς ἀφέσεως, καὶ πονηρεύσεται ὁ ὀφθαλμός σου τῷ ἀδελφῷ σου τῷ ἐπιδεομένῳ, καὶ οὐ δώσεις αὐτῷ, καὶ καταβοήσεται κατὰ σοῦ πρὸς Κύριον, καὶ ἔσται ἐν σοὶ ἁμαρτία μεγάλη.

10. Διδοὺς δώσεις αὐτῷ, καὶ δάνειον δανειεῖς αὐτῷ ὅσον ἐπιδέεται, καθότι ἐνδεεῖται· καὶ οὐ λυπηθήσῃ τῇ καρδίᾳ σου, διδόντος σου αὐτῷ, ὅτι διὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο εὐλογήσει σε Κύριος ὁ Θεός σου ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις, καὶ ἐν πᾶσιν οὗ ἂν ἐπιβάλῃς τὴν χεῖρά σου.

11. Οὐ γὰρ μὴ ἐκλίπῃ ἐνδεὴς ἀπὸ τῆς γῆς σου· διὰ τοῦτο ἐγώ σοι ἐντέλλομαι ποιεῖν τὸ ῥῆμα τοῦτο, λέγων· Ἀνοίγων ἀνοίξεις τὰς χεῖράς σου τῷ ἀδελφῷ σου τῷ πένητι καὶ τῷ ἐπιδεομένῳ τῷ ἐπὶ τῆς γῆς σου.

12. Ἐὰν δὲ πραθῇ σοι ὁ ἀδελφός σου ὁ Ἑβραῖος, ἢ Ἑβραία, δουλεύσει σοι ἓξ ἔτη, καὶ τῷ ἑβδόμῳ ἐξαποστελεῖς αὐτὸν ἐλεύθερον ἀπὸ σοῦ.

13. Ὅταν δὲ ἐξαποστέλλῃς αὐτὸν ἐλεύθερον ἀπὸ σοῦ, οὐκ ἐξαποστελεῖς αὐτὸν κενόν·

14. ἐφόδιον ἐφοδιάσεις αὐτὸν ἀπὸ τῶν προβάτων σου, καὶ ἀπὸ τοῦ σίτου σου, καὶ ἀπὸ τοῦ οἴνου σου· καθὰ εὐλόγησέ σε Κύριος ὁ Θεός σου, δώσεις αὐτῷ.

15. Καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης ἦσθα ἐν γῇ Αἰγύπτου, καὶ ἐλυτρώσατό σε Κύριος ὁ Θεός σου ἐκεῖθεν· διὰ τοῦτο ἐγώ σοι ἐντέλλομαι ποιεῖν τὸ ῥῆμα τοῦτο.

16. Ἐὰν δὲ λέγῃ πρὸς σέ· Οὐκ ἐξελεύσομαι ἀπὸ σοῦ, ὅτι ἠγάπηκέ σε καὶ τὴν οἰκίαν σου, ὅτι εὖ ἐστιν αὐτῷ παρὰ σοί·

17. καὶ λήψῃ τὸ ὀπήτιον, καὶ τρυπήσεις τὸ ὠτίον αὐτοῦ πρὸς τὴν θύραν, καὶ ἔσται σοι οἰκέτης εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ τὴν παιδίσκην σου ὡσαύτως ποιήσεις.

18. Οὐ σκληρὸν ἔσται ἐναντίον σου ἐξαποστελλομένων αὐτῶν ἐλευθέρων ἀπὸ σοῦ, ὅτι ἐπέτειον μισθὸν τοῦ μισθωτοῦ ἐδούλευσέ σοι ἓξ ἔτη, καὶ εὐλογήσει σε Κύριος ὁ Θεός σου ἐν πᾶσιν οἷς ἐὰν ποιῇς.

19. Πᾶν πρωτότοκον ὃ ἐὰν τεχθῇ ἐν ταῖς βουσί σου καὶ ἐν τοῖς προβάτοις σου, τὰ ἀρσενικὰ ἁγιάσεις Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου. Οὐκ ἐργᾷ ἐν τῷ πρωτοτόκῳ μόσχῳ σου, καὶ οὐ μὴ κείρῃς τὰ πρωτότοκα τῶν προβάτων σου.

20. Ἔναντι Κυρίου φαγῇ αὐτὸ ἐνιαυτὸν ἐξ ἐνιαυτοῦ ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἐὰν ἐκλέξηται Κύριος ὁ Θεός σου, σὺ καὶ ὁ οἶκός σου.

21. Ἐὰν δὲ ᾖ ἐν αὐτῷ μῶμος, χωλὸν ἢ τυφλὸν, μῶμον πονηρὸν, οὐ θύσεις αὐτὸ Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου.

22. Ἐν ταῖς πόλεσί σου φαγῇ αὐτὸ, ὁ ἀκάθαρτος ἐν σοὶ καὶ ὁ καθαρὸς, ὡσαύτως ἔδεται ὡς δορκάδα ἢ ἔλαφον.

5. Si autem auditu exaudieritis vocem Domini Dei vestri, custodiendo et faciendo omnia mandata hæc quæcumque ego mando tibi hodie, quoniam Dominus Deus tuus benedixit te quemadmodum locutus est tibi,

6. et fœnerabis gentibus multis, tu autem mutuum non accipies, et principaberis gentium multarum, tui autem non principabuntur.

7. Si autem fuerit in te egenus ex fratribus tuis in una civitatum tuarum in terra quam Dominus Deus tuus dat tibi, non indurabis cor tuum, neque constringes manum tuam a fratre tuo egente.

8. Aperiens aperies manus tuas ei, et fœnus fœnerabis ei quantum poscit, secundum quod egebit.

9. Attende tibi ipsi ne fiat verbum occultum in corde tuo iniquitas, dicens : Appropiat annus septimus, annus remissionis, et malignetur oculus tuus in fratrem tuum egenum, et non dabis ei, et exclamabit adversus te ad Dominum, et erit in te peccatum magnum.

10. Dans dabis ei, et fœnus fœnerabis ei quantum postulat, secundum quod egebit : et non contristaberis corde tuo, dante te ei, quoniam propter verbum hoc benedicet te Dominus Deus tuus in omnibus operibus, et in omnibus quocumque miseris manum tuam.

11. Non enim deerit egenus a terra tua : propter hoc ego tibi mando facere verbum hoc, dicens : Aperiens aperies manus tuas fratri tuo pauperi et postulanti qui super terram tuam.

12. Si autem venumdatus fuerit tibi frater tuus Hebræus, aut Hebræa, serviet tibi sex annis, et septimo dimittes eum liberum a te.

13. Quando autem dimittis eum liberum a te, non dimittes eum vacuum :

14. viaticum suppeditabis ei ex ovibus tuis, et ex frumento tuo, et ex vino tuo : prout benedixit te Dominus Deus tuus, dabis ei.

15. Et recordaberis quia famulus fuisti in terra Ægypti, et redemit te Dominus Deus tuus inde : propter hoc ego tibi mando facere verbum hoc.

16. Si autem dicat ad te : Non exibo a te, quoniam dilexit te et domum tuam, quoniam bene est ei apud te :

17. et accipies subulam, et perforabis auriculam ejus ad januam, et erit tibi famulus in sæculum, et ancillam tuam similiter facies.

18. Non erit durum coram te cum ipsi dimittuntur liberi a te, quoniam annuam mercedem mercenarii servivit tibi sex annos, et benedicet te Dominus Deus tuus in omnibus quæcumque feceris.

19. Omne primogenitum quod natum fuerit in bobus tuis et ovibus tuis, masculina sanctificabis Domino Deo tuo. Non operaberis in primogenito vitulo tuo, neque tondebis primogenita ovium tuarum.

20. Ante Dominum comedes illud annum ex anno in loco quemcumque elegerit Dominus Deus tuus, tu et domus tua.

21. Si autem fuerit in eo vitium, claudum aut cæcum, vitium malum, non sacrificabis illud Domino Deo tuo.

22. In civitatibus tuis comedes illud, qui immundus in te et mundus, similiter comedet ut capream vel cervum.

23. Πλὴν αἷμα οὐ φάγεσθε, ἐπὶ τὴν γῆν ἐκχεεῖς αὐτὸ ὡς ὕδωρ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ις′.

1. Φύλαξαι τὸν μῆνα τῶν νέων, καὶ ποιήσεις τὸ πάσχα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου, ὅτι ἐν τῷ μηνὶ τῶν νέων ἐξῆλθες ἐξ Αἰγύπτου νυκτός.

2. Καὶ θύσεις τὸ πάσχα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου πρόβατα καὶ βόας ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἐὰν ἐκλέξηται Κύριος ὁ Θεός σου αὐτὸν, ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ.

3. Οὐ φαγῇ ἐπ' αὐτοῦ ζύμην. Ἑπτὰ ἡμέρας φαγῇ ἐπ' αὐτοῦ ἄζυμα, ἄρτον κακώσεως, ὅτι ἐν σπουδῇ ἐξήλθετε ἐξ Αἰγύπτου, ἵνα μνησθῆτε τὴν ἡμέραν τῆς ἐξοδίας ὑμῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ὑμῶν.

4. Οὐκ ὀφθήσεταί σοι ζύμη ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις σου ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ οὐ κοιμηθήσεται ἀπὸ τῶν κρεῶν ὧν ἐὰν θύσῃς τὸ ἑσπέρας τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ εἰς τοπρωΐ.

5. Οὐ δυνήσῃ θῦσαι τὸ πάσχα ἐν οὐδεμιᾷ τῶν πόλεών σου ὧν Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι,

6. ἀλλ' ἢ εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν ἐκλέξηται Κύριος ὁ Θεός σου, ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ, θύσεις τὸ πάσχα ἑσπέρας πρὸς δυσμὰς ἡλίου, ἐν τῷ καιρῷ ᾧ ἐξῆλθες ἐξ Αἰγύπτου.

7. Καὶ ἑψήσεις καὶ ὀπτήσεις καὶ φαγῇ ἐν τῷ τόπῳ οὗ ἐὰν ἐκλέξηται Κύριος ὁ Θεός σου αὐτόν· καὶ ἀποστραφήσῃ τοπρωΐ, καὶ ἐλεύσῃ εἰς τοὺς οἴκους σου.

8. Ἓξ ἡμέρας φαγῇ ἄζυμα, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἐξόδιον ἑορτὴ Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου· οὐ ποιήσεις ἐν αὐτῇ πᾶν ἔργον, πλὴν ὅσα ποιηθήσεται ψυχῇ.

9. Ἑπτὰ ἑβδομάδας ἐξαριθμήσεις σεαυτῷ, ἀρξαμένου σου δρέπανον ἐπ' ἀμητὸν ἄρξῃ ἐξαριθμῆσαι ἑπτὰ ἑβδομάδας.

10. Καὶ ποιήσεις ἑορτὴν ἑβδομάδων Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου, καθὼς ἡ χείρ σου ἰσχύει, ὅσα ἂν δῷ Κύριος ὁ Θεός σου.

11. Καὶ εὐφρανθήσῃ ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου σὺ καὶ ὁ υἱός σου, καὶ ἡ θυγάτηρ σου, ὁ παῖς σου καὶ ἡ παιδίσκη σου, καὶ ὁ Λευΐτης, καὶ ὁ προσήλυτος, καὶ ὁ ὀρφανὸς, καὶ ἡ χήρα ἡ οὖσα ἐν ὑμῖν, ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἐὰν ἐκλέξηται Κύριος ὁ Θεός σου αὐτὸν, ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ.

12. Καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης ἐγένου ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ φυλάξῃ καὶ ποιήσεις τὰς ἐντολὰς ταύτας.

13. Ἑορτὴν σκηνῶν ποιήσεις σεαυτῷ ἑπτὰ ἡμέρας ἐν τῷ συναγαγεῖν σε ἐκ τῆς ἅλωνός σου καὶ ἀπὸ τῆς ληνοῦ σου.

14. Καὶ εὐφρανθήσῃ ἐν τῇ ἑορτῇ σου σὺ καὶ ὁ υἱός σου, καὶ ἡ θυγάτηρ σου, ὁ παῖς σου καὶ ἡ παιδίσκη σου, καὶ ὁ Λευΐτης, καὶ ὁ προσήλυτος, καὶ ὁ ὀρφανὸς, καὶ ἡ χήρα ἡ οὖσα ἐν ταῖς πόλεσί σου.

15. Ἑπτὰ ἡμέρας ἑορτάσεις Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἂν ἐκλέξηται Κύριος ὁ Θεός σου αὐτῷ· ἐὰν δὲ εὐλογήσῃ σε Κύριος ὁ Θεός σου ἐν πᾶσι γεννήμασί σου, καὶ ἐν παντὶ ἔργῳ τῶν χειρῶν σου, καὶ ἔσῃ εὐφραινόμενος.

16. Τρεῖς καιροὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ὀφθήσεται πᾶν ἀρσενικόν σͻυ ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ἐν τῷ τόπῳ

23. Tantummodo sanguinem non comedetis, in terram effundes eum sicut aquam.

CAPUT XVI.

1. Observa mensem novorum, et facies pascha Domino Deo tuo, quoniam in mense novorum existi de Ægypto nocte.

2. Et immolabis pascha Domino Deo tuo oves et boves in loco quem elegerit Dominus Deus tuus, ut invocetur nomen ejus ibi.

3. Non comedes fermentum super illud. Septem diebus comedes super illud azyma, panem afflictionis, quoniam in festinatione existis de Ægypto, ut recordemini diem exitus vestri de terra Ægypti omnibus diebus vitæ vestræ.

4. Non apparebit tibi fermentum in omnibus finibus tuis septem dies, et non dormiet de carnibus de quibus immolaveris vesperi die primo usque in mane.

5. Non poteris immolare pascha in ulla civitatum tuarum quas Dominus Deus tuus dat tibi,

6. sed in loco quem elegerit Dominus Deus tuus, ut invocetur nomen ejus ibi, immolabis pascha vesperi ad occasum solis, in tempore quo existi de Ægypto.

7. Et coques et assabis et comedes in loco quem elegerit Dominus tuus eum : et convertes te mane, et venies ad domos tuas.

8. Sex diebus comedes azyma, et die septima exodium solemnitas Domino Deo tuo : non facies in ea omne opus, præter ea quæ fient animæ.

9. Septem septimanas dinumerabis tibi ipsi, inchoante te falcem in messem incipies numerare septem septimanas.

10. Et facies diem festum septimanarum Domino Deo tuo, prout valet manus tua, quæcumque dederit Dominus Deuś tuus.

11. Et epulaberis ante Dominum Deum tuum tu et filius tuus, et filia tua, puer tuus et ancilla, et Levita, et proselytus, et pupillus, et vidua quæ est in vobis, in loco quem elegerit Dominus tuus eum, ut invocetur nomen ipsius ibi.

12. Et recordaberis quia famulus fuisti in terra Ægypto, et custodies et facies mandata hæc.

13. Solemnitatem tabernaculorum facies tibi septem diebus cum tu collegeris ex area tua et ex torculari tuo.

14. Et lætaberis in solemnitate tua tu et filius tuus, et filia tua, puer tuus et ancilla tua, et Levita, et proselytus, et pupillus, et vidua quæ est in civitatibus tuis.

15. Septem diebus festivitatem celebrabis Domino Deo tuo in loco quem elegerit Dominus Deus tuus sibi : si autem benedixerit te Dominus Deus tuus in omnibus fructibus tuis, et in omni opere manuum tuarum, et eris lætans.

16. Tribus temporibus anni apparebit omne masculinum tuum ante Dominum Deum tuum in loco quem elegerit eum

ᾧ ἐὰν ἐκλέξηται αὐτὸν Κύριος, ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν ἀζύμων, καὶ ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν ἑβδομάδων, καὶ ἐν τῇ ἑορτῇ τῆς σκηνοπηγίας· οὐκ ὀφθήσῃ ἐνώπιον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου κενός·

17. ἕκαστος κατὰ δύναμιν τῶν χειρῶν ὑμῶν, κατὰ τὴν εὐλογίαν Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ἣν ἔδωκέ σοι.

18. Κριτὰς καὶ γραμματοεισαγωγεῖς ποιήσεις σεαυτῷ ἐν ταῖς πόλεσί σου, αἷς Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι κατὰ φυλὰς, καὶ κρινοῦσι τὸν λαὸν κρίσιν δικαίαν.

19. Οὐκ ἐκκλινοῦσι κρίσιν, οὐδὲ ἐπιγνώσονται πρόσωπον, οὐδὲ λήψονται δῶρον· τὰ γὰρ δῶρα ἀποτυφλοῖ ὀφθαλμοὺς σοφῶν, καὶ ἐξαίρει λόγους δικαίων.

20. Δικαίως τὸ δίκαιον διώξῃ, ἵνα ζῆτε, καὶ εἰσελθόντες κληρονομήσητε τὴν γῆν ἣν Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι.

21. Οὐ φυτεύσεις σεαυτῷ ἄλσος· πᾶν ξύλον παρὰ τὸ θυσιαστήριον τοῦ Θεοῦ σου οὐ ποιήσεις σεαυτῷ.

22. Οὐ στήσεις σεαυτῷ στήλην, ἃ ἐμίσησε Κύριος ὁ Θεός σου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

1. Οὐ θύσεις Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου μόσχον ἢ πρόβατον ἐν ᾧ ἐστιν ἐν αὐτῷ μῶμος, πᾶν ῥῆμα πονηρὸν, ὅτι βδέλυγμα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου ἐστίν.

2. Ἐὰν δὲ εὑρεθῇ ἐν μιᾷ τῶν πόλεών σου, ὧν Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι, ἀνὴρ ἢ γυνὴ ὅς ποιήσει τὸ πονηρὸν ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, παρελθεῖν τὴν διαθήκην αὐτοῦ,

3. καὶ ἐλθόντες λατρεύσωσι θεοῖς ἑτέροις, καὶ προσκυνήσωσιν αὐτοῖς, τῷ ἡλίῳ ἢ τῇ σελήνῃ, ἢ παντὶ τῶν ἐκ τοῦ κόσμου τοῦ οὐρανοῦ, ἃ οὐ προσέταξέ σοι,

4. καὶ ἀναγγελῇ σοι καὶ ἐκζητήσῃς σφόδρα, καὶ ἰδοὺ ἀληθῶς γέγονε τὸ ῥῆμα, γεγένηται τὸ βδέλυγμα τοῦτο ἐν Ἰσραὴλ,

5. καὶ ἐξάξεις τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, ἢ τὴν γυναῖκα ἐκείνην, καὶ λιθοβολήσετε αὐτοὺς ἐν λίθοις, καὶ τελευτήσουσιν.

6. Ἐπὶ δυσὶ μάρτυσιν ἢ ἐπὶ τρισὶ μάρτυσιν ἀποθανεῖται· ὁ ἀποθνήσκων οὐκ ἀποθανεῖται ἐφ' ἑνὶ μάρτυρι.

7. Καὶ ἡ χεὶρ τῶν μαρτύρων ἔσται ἐπ' αὐτῷ ἐν πρώτοις θανατῶσαι αὐτὸν, καὶ ἡ χεὶρ τοῦ λαοῦ ἐπ' ἐσχάτων· καὶ ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

8. Ἐὰν δὲ ἀδυνατήσῃ ἀπὸ σοῦ ῥῆμα ἐν κρίσει ἀναμέσον αἷμα αἵματος, καὶ ἀναμέσον κρίσις κρίσεως, καὶ ἀναμέσον ἁφὴ ἁφῆς, καὶ ἀναμέσον ἀντιλογία ἀντιλογίας, ῥήματα κρίσεως ἐν ταῖς πόλεσιν ὑμῶν, καὶ ἀναστὰς ἀναβήσῃ εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν ἐκλέξηται Κύριος ὁ Θεός σου ἐκεῖ,

9. καὶ ἐλεύσῃ πρὸς τοὺς ἱερεῖς τοὺς Λευίτας καὶ πρὸς τὸν κριτὴν ὃς ἂν γένηται ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ ἐκζητήσαντες ἀναγγελοῦσί σοι τὴν κρίσιν,

10. καὶ ποιήσεις κατὰ τὸ πρᾶγμα ὃ ἂν ἀναγγείλωσί σοι ἐκ τοῦ τόπου οὗ ἐὰν ἐκλέξηται Κύριος ὁ Θεός σου, καὶ φυλάξῃ ποιῆσαι πάντα ὅσα ἂν νομοθετηθῇ σοι.

11. Κατὰ τὸν νόμον καὶ κατὰ τὴν κρίσιν ἣν ἂν εἴπωσί σοι, ποιήσεις· οὐκ ἐκκλινεῖς ἀπὸ τοῦ ῥήματος οὗ ἐὰν ἀναγγείλωσί σοι δεξιὰ οὐδὲ ἀριστερά.

12. Καὶ ὁ ἄνθρωπος ὃς ἐὰν ποιήσῃ ἐν ὑπερηφανίᾳ, ὥστε μὴ ὑπακοῦσαι τοῦ ἱερέως τοῦ παρεστηκότος λει-

Dominus, in solemnitate azymorum, et in solemnitate septimanarum, et in solemnitate scenopegiæ: non apparebis coram Domino Deo tuo vacuus:

17. unusquisque secundum facultatem manuum vestrarum, secundum benedictionem Domini Dei tui quam dedit tibi.

18. Judices et magistros facies tibi in civitatibus tuis, quas Dominus Deus tuus dat tibi secundum tribus, et judicabunt populum judicium justum.

19. Non declinabunt judicium, neque agnoscent personam, neque accipient donum: dona enim excæcant oculos sapientum, et auferunt verba justorum.

20. Juste quod justum est persequeris, ut vivatis, et ingressi hæreditetis terram quam Dominus Deus tuus dat tibi.

21. Non plantabis tibi ipsi lucum: omne lignum apud altare Domini Dei tui non facies tibi.

22. Non statues tibi statuam, quæ odit Dominus Deus tuus.

CAPUT XVII.

1. Non immolabis Domino Deo tuo vitulum vel ovem in quo est in ipso vitium, omne verbum malum, quoniam abominatio Domino Deo tuo est.

2. Si autem inventus fuerit in una civitatum tuarum, quas Dominus Deus tuus dat tibi, vir aut mulier qui faciet malum ante Dominum Deum tuum, transgrediendo testamentum ejus,

3. et euntes servierint diis aliis, et adoraverint eos, solem vel lunam, vel quodcumque eorum quæ sunt ex ornatu cœli, quæ non præcepit tibi,

4. et annuntiatum fuerit tibi et exquisieris valde, et ecce vere factum est verbum, facta est abominatio hæc in Israel,

5. et educes hominem illum, aut mulierem illam, et lapidabitis eos in lapidibus, et morientur.

6. In duobus testibus vel in tribus testibus morientur: qui moritur non morietur in uno teste.

7. Et manus testium erit super eum in primis ad interficiendum eum, et manus populi in novissimis: et auferes malum ex vobis ipsis.

8. Si autem impossibile fuerit a te verbum in judicio inter sanguinem a sanguine, et inter judicium a judicio, et inter tactum a tactu, et inter controversiam a controversia, verba judicii in civitatibus vestris, et surgens ascendes ad locum quem elegerit Dominus Deus tuus illuc,

9. et venies ad sacerdotes Levitas et ad judicem qui fuerit in diebus illis, et exquirentes annuntiabunt tibi judicium,

10. et facies secundum rem quamcumque annuntiaverint tibi de loco quem elegerit Dominus Deus tuus, et observabis facere omnia quæcumque sancita fuerint tibi.

11. Secundum legem et secundum judicium quodcumque dixerint tibi, facies: non declinabis a verbo quod annuntiaverint tibi ad dextram neque ad sinistram.

12. Et homo quicumque fecerit in superbia, ut non obediat sacerdoti assistenti ministrare in nomine Domini Dei

τουργεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, ἢ τοῦ κριτοῦ ὃς ἂν ᾖ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ ἀποθανεῖται ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, καὶ ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ Ἰσραήλ.

13. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀκούσας φοβηθήσεται, καὶ οὐκ ἀσεβήσει ἔτι.

14. Ἐὰν δὲ εἰςέλθῃς εἰς τὴν γῆν ἣν Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι, καὶ κληρονομήσῃς αὐτὴν, καὶ κατοικήσῃς ἐπ' αὐτὴν, καὶ εἴπῃς· Καταστήσω ἐπ' ἐμαυτὸν ἄρχοντα, καθὰ καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ μου,

15. καθιστῶν καταστήσεις ἐπὶ σεαυτὸν ἄρχοντα, ὃν ἂν ἐκλέξηται Κύριος ὁ Θεὸς αὐτόν· ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου καταστήσεις ἐπὶ σεαυτὸν ἄρχοντα· οὐ δυνήσῃ καταστῆσαι ἐπὶ σεαυτὸν ἄνθρωπον ἀλλότριον, ὅτι οὐκ ἀδελφός σου ἐστί.

16. Διότι οὐ πληθυνεῖ ἑαυτῷ ἵππον, οὐδὲ μὴ ἀποστρέψῃ τὸν λαὸν εἰς Αἴγυπτον, ὅπως μὴ πληθύνῃ αὐτῷ ἵππον· ὁ δὲ Κύριος εἶπεν· Οὐ προςθήσεσθε ἀποστρέψαι τῇ ὁδῷ ταύτῃ ἔτι.

17. Καὶ οὐ πληθυνεῖ ἑαυτῷ γυναῖκας, ἵνα μὴ μεταστῇ αὐτοῦ ἡ καρδία· καὶ ἀργύριον καὶ χρυσίον οὐ πληθυνεῖ ἑαυτῷ σφόδρα.

18. Καὶ ὅταν καθίσῃ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, καὶ γράψει αὐτῷ τὸ Δευτερονόμιον τοῦτο εἰς βιβλίον παρὰ τῶν ἱερέων τῶν Λευιτῶν,

19. καὶ ἔσται μετ' αὐτοῦ, καὶ ἀναγνώσεται ἐν αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ἵνα μάθῃ φοβεῖσθαι Κύριον τὸν Θεόν σου, καὶ φυλάσσεσθαι πάσας τὰς ἐντολὰς ταύτας, καὶ τὰ δικαιώματα ταῦτα ποιεῖν.

20. Ἵνα μὴ ὑψωθῇ ἡ καρδία αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, ἵνα μὴ παραβῇ ἀπὸ τῶν ἐντολῶν δεξιὰ ἢ ἀριστερὰ, ὅπως ἂν μακροχρονίσῃ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

1. Οὐκ ἔσται τοῖς ἱερεῦσι τοῖς Λευίταις ὅλῃ φυλῇ Λευὶ μερὶς οὐδὲ κλῆρος μετὰ Ἰσραήλ· καρπώματα Κυρίου ὁ κλῆρος αὐτῶν, φάγονται αὐτά.

2. Κλῆρος δὲ οὐκ ἔσται αὐτοῖς ἐν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν· Κύριος αὐτὸς κλῆρος αὐτοῦ, καθότι εἶπεν αὐτῷ.

3. Καὶ αὕτη ἡ κρίσις τῶν ἱερέων τὰ παρὰ τοῦ λαοῦ παρὰ τῶν θυόντων τὰ θύματα, ἐάν τε μόσχον, ἐάν τε πρόβατον· καὶ δώσεις τὸν βραχίονα τῷ ἱερεῖ καὶ τὰ σιαγόνια καὶ τὸ ἔνυστρον,

4. καὶ τὰς ἀπαρχὰς τοῦ σίτου σου, καὶ τοῦ οἴνου σου, καὶ τοῦ ἐλαίου σου, καὶ τὴν ἀπαρχὴν τῶν κουρῶν τῶν προβάτων σου δώσεις αὐτῷ.

5. Ὅτι αὐτὸν ἐξελέξατο Κύριος ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν σου, παρεστάναι ἔναντι Κυρίου τοῦ Θεοῦ, λειτουργεῖν καὶ εὐλογεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ.

6. Ἐὰν δὲ παραγένηται ὁ Λευίτης ἐκ μιᾶς τῶν πόλεων ἐκ πάντων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, οὗ αὐτὸς παροικεῖ, καθ' ὅτι ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν ἐκλέξηται,

7. λειτουργήσει τῷ ὀνόματι Κυρίου τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ, ὥςπερ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ Λευῖται οἱ παρεστηκότες ἐκεῖ ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου.

8. Μερίδα μεμερισμένην φάγεται, πλὴν τῆς πράσεως τῆς κατὰ πατριάν.

tui, vel judici quicumque fuerit in diebus illis, et morietur homo ille, et auferes malum ex Israel.

13. Et omnis populus audiens timebit, et impie non aget ultra.

14. Si autem intraveris in terram quam Dominus Deus tuus dat tibi, et hæreditaveris eam, et habitaveris in ea, et dixeris : Constituam super me principem, sicut et cæteræ gentes quæ circa me sunt,

15. constituendo constitues super te principem, quem elegerit Dominus Deus tuus ipsum : ex fratribus tuis constitues super te principem : non poteris constituere super te hominem alienum, quia non est frater tuus.

16. Quare non multiplicabit sibi equum, neque reducet populum in Ægyptum, ut non multiplicet sibi equum : Dominus autem dixit : Non adjicietis reverti via hac ultra.

17. Et non multiplicabit sibi uxores, ut non discedat cor ejus : et argentum et aurum non multiplicabit sibi valde.

18. Et cum sederit super principatum suum, et scribet sibi Deuteronomion hoc in libro a sacerdotibus Levitis,

19. et erit secum, et leget in eo omnibus diebus vitæ suæ, ut discat timere Dominum Deum suum, et custodire omnia mandata hæc, et justificationes has facere.

20. Ut non exaltetur cor ejus a fratribus suis, ut non transgrediatur a mandatis in dextram aut ad sinistram, ut longævus sit super principatum suum ipse et filii ejus in filiis Israel.

CAPUT XVIII.

1. Non erit sacerdotibus Levitis toti tribui Levi pars neque sors cum Israel : oblationes Domini sors eorum, comedent eas.

2. Sors autem non erit eis in fratribus ipsorum : Dominus ipse pars ejus, sicut dixit ei.

3. Et hoc est judicium sacerdotum quæ a populo ab immolantibus immolationes, sive vitulum, sive ovem : et dabis brachium sacerdoti et maxillas et ventriculum,

4. et primitias frumenti tui, et vini tui, et olei tui, et primitiam lanarum ovium tuarum dabis ei.

5. Quoniam ipsum elegit Dominus ex omnibus tribubus tuis, assistere ante Dominum Deum tuum, ministrare et benedicere in nomine ejus, ipse et filii ejus in filiis Israel.

6. Si autem supervenerit Levita ex una civitatum ex omnibus filiis Israel, ubi ipse incolit, secundum quod cupit anima ejus, ad locum quem elegerit,

7. ministrabit nomini Domini Dei sui, sicut omnes fratres ejus Levitæ qui adstant ibi coram Domino.

8. Partem partitam edet, præter venditionem quæ est secundum familiam.

9. Ἐὰν δὲ εἰςέλθῃς εἰς τὴν γῆν ἣν Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι, οὐ μαθήσῃ ποιεῖν κατὰ τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνῶν ἐκείνων.

10. Οὐχ εὑρεθήσεται ἐν σοὶ περικαθαίρων τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ ἐν πυρὶ, μαντευόμενος μαντείαν, κληδονιζόμενος, καὶ οἰωνιζόμενος,

11. φαρμακὸς ἐπαείδων ἐπαοιδὴν, ἐγγαστρίμυθος, καὶ τερατοσκόπος, ἐπερωτῶν τοὺς νεκρούς·

12. ἔστι γὰρ βδέλυγμα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου πᾶς ποιῶν ταῦτα. Ἕνεκεν γὰρ τῶν βδελυγμάτων τούτων Κύριος ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς ἀπὸ προςώπου σου.

13. Τέλειος ἔσῃ ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου·

14. τὰ γὰρ ἔθνη ταῦτα, οὓς σὺ κατακληρονομεῖς αὐτοὺς, οὗτοι κληδόνων καὶ μαντειῶν ἀκούσονται· καί σοι οὐχ οὕτως ἔδωκε Κύριος ὁ Θεός σου.

15. ΠΡΟΦΗΤΗΝ ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου, ὡς ἐμὲ, ἀναστήσει σοι Κύριος ὁ Θεός σου· αὐτοῦ ἀκούσεσθε.

16. Κατὰ πάντα ὅσα ᾐτήσω παρὰ Κυρίου τοῦ Θεοῦ σοῦ ἐν Χωρὴβ τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐκκλησίας, λέγοντες· Οὐ προςθήσομεν ἀκοῦσαι τὴν φωνὴν Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, καὶ τὸ πῦρ τοῦτο τὸ μέγα οὐκ ὀψόμεθα ἔτι, οὐδὲ μὴ ἀποθάνωμεν.

17. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μέ· Ὀρθῶς πάντα ὅσα ἐλάλησαν πρὸς σέ.

18. Προφήτην ἀναστήσω αὐτοῖς ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν, ὥςπερ σὲ, καὶ δώσω τὰ ῥήματα ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, καὶ λαλήσει αὐτοῖς καθ' ὅ τι ἂν ἐντείλωμαι αὐτῷ.

19. Καὶ ὁ ἄνθρωπος ὃς ἐὰν μὴ ἀκούσῃ ὅσα ἂν λαλήσῃ ὁ προφήτης ἐκεῖνος ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐγὼ ἐκδικήσω ἐξ αὐτοῦ.

20. Πλὴν ὁ προφήτης ὃς ἂν ἀσεβήσῃ, λαλῆσαι ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ῥῆμα ὃ οὐ προςέταξα λαλῆσαι, καὶ ὃς ἂν λαλήσῃ ἐν ὀνόματι θεῶν ἑτέρων, ἀποθανεῖται ὁ προφήτης ἐκεῖνος.

21. Ἐὰν δὲ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου· Πῶς γνωσόμεθα τὸ ῥῆμα ὃ οὐκ ἐλάλησε Κύριος;

22. ὅσα ἐὰν λαλήσῃ ὁ προφήτης ἐκεῖνος τῷ ὀνόματι Κυρίου, καὶ μὴ γένηται, καὶ μὴ συμβῇ, τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ οὐκ ἐλάλησε Κύριος· ἐν ἀσεβείᾳ ἐλάλησεν ὁ προφήτης ἐκεῖνος, οὐκ ἀφέξεσθε αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

1. Ἐὰν δὲ ἀφανίσῃ Κύριος ὁ Θεός σου τὰ ἔθνη ἃ ὁ Θεὸς δίδωσί σοι τὴν γῆν, καὶ κατακληρονομήσητε αὐτοὺς, καὶ κατοικήσητε ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς οἴκοις αὐτῶν,

2. τρεῖς πόλεις διαστελεῖς σεαυτῷ ἐν μέσῳ τῆς γῆς σου ἧς Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι.

3. Στόχασαί σοι τὴν ὁδὸν, καὶ τριμεριεῖς τὰ ὅρια τῆς γῆς σου, ἣν καταμερίζει σοι Κύριος ὁ Θεός σου, καὶ ἔσται ἐκεῖ καταφυγὴ παντὶ φονευτῇ.

4. Τοῦτο δὲ ἔσται τὸ πρόσταγμα τοῦ φονευτοῦ ὃς ἂν φυγῇ ἐκεῖ, καὶ ζήσεται· ὃς ἂν πατάξῃ τὸν πλησίον αὐτοῦ οὐκ εἰδὼς, καὶ οὗτος οὐ μισῶν αὐτὸν πρὸ τῆς χθὲς καὶ τρίτης.

5. Καὶ ὃς ἐὰν εἰςέλθῃ μετὰ τοῦ πλησίον εἰς τὸν δρυμὸν συναγαγεῖν ξύλα, καὶ ἐκκρουσθῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ τῇ ἀξίνῃ κόπτοντος τὸ ξύλον, καὶ ἐκπεσὸν τὸ σιδήριον

9. Si autem intraveris in terram quam Dominus Deus tuus dat tibi, non disces facere secundum abominationes gentium illarum.

10. Non invenietur in te qui lustret filium suum vel filiam suam in igni, vaticinans vaticinium, vel divinationes observans, et augurans,

11. veneficus incantans incantationem, ventriloquus, et portentorum inspector, interrogans mortuos :

12. est enim abominatio Domino Deo tuo omnis qui facit hæc. Nam propter abominationes has Dominus exterminabit eos a facie tua.

13. Perfectus eris coram Domino Deo tuo :

14. gentes enim hæ, quos tu hæreditas eos, hi divinationes et vaticinia audient : et tibi non sic dedit Dominus Deus tuus.

15. PROPHETAM ex fratribus tuis, sicut me, suscitabit tibi Dominus Deus tuus : ipsum audietis.

16. Secundum omnia quæ petiisti a Domino Deo tuo in Choreb in die convocationis, dicentes : Non adjiciemus audire vocem Domini Dei tui, et ignem hunc magnum non aspiciemus ultra, neque moriamur.

17. Et ait Dominus ad me : Recte omnia quæ locuti sunt ad te.

18. Prophetam suscitabo eis ex fratribus eorum, sicut te, et dabo verba in ore ejus, et loquetur eis secundum quod mandabo ei.

19. Et homo qui non audierit quæcumque locutus fuerit propheta ille in nomine meo, ego vindictam sumam de eo.

20. Verumtamen propheta qui impie egerit, loquendo in nomine meo verbum quod non præcepi loqui, et qui locutus fuerit in nomine deorum aliorum, morietur propheta ille.

21. Si autem dixeris in corde tuo : Quomodo cognoscemus verbum quod non est locutus Dominus ?

22. quæcumque locutus fuerit propheta ille nomine Domini, et factum non fuerit, et non evenerit, hoc est verbum quod locutus non est Dominus : in impietate locutus est propheta ille, non timebitis ab eo.

CAPUT XIX.

1. Si autem deleverit Dominus Deus tuus gentes quarum Deus dat tibi terram, et possederitis eos, et habitaveritis in civitatibus eorum, et in domibus eorum,

2. tres civitates secernes tibi in medio terræ tuæ quam Dominus Deus tuus dat tibi.

3. Conjecta tibi viam, et trifariam partieris fines terræ tuæ, quam distribuit tibi Dominus Deus tuus, et erit ibi refugium omni homicidæ.

4. Hæc autem erit constitutio homicidæ qui fugerit illuc, et vivet : quicumque percusserit proximum suum non sciens, et hic non odio habens eum ante hesternam et nudiustertianam.

5. Et quicumque intraverit cum proximo in sylvam ad colligenda ligna, et impulerit manus ejus securim cædentis lignum, et elapsum ferrum de ligno incurrerit in proxi-

ἀπὸ τοῦ ξύλου τύχῃ τοῦ πλησίον, καὶ ἀποθάνῃ, οὗτος καταφεύξεται εἰς μίαν τῶν πόλεων τούτων, καὶ ζήσεται.

6. Ἵνα μὴ διώξας ὁ ἀγχιστεύων τοῦ αἵματος ὀπίσω τοῦ φονεύσαντος, ὅτι παρατεθέρμανται τῇ καρδίᾳ, καὶ καταλάβῃ αὐτὸν, ἐὰν μακροτέρα ᾖ ἡ ὁδὸς, καὶ πατάξῃ αὐτοῦ ψυχήν· καὶ τούτῳ οὐκ ἔστι κρίσις θανάτου, ὅτι οὐ μισῶν ἦν αὐτὸν πρὸ τῆς χθὲς οὐδὲ πρὸ τῆς τρίτης.

7. Διὰ τοῦτο ἐγώ σοι ἐντέλλομαι τὸ ῥῆμα τοῦτο, λέγων· Τρεῖς πόλεις διαστελεῖς σεαυτῷ.

8. Ἐὰν δὲ ἐμπλατύνῃ Κύριος ὁ Θεός σου τὰ ὅριά σου, ὃν τρόπον ὤμοσε τοῖς πατράσι σου, καὶ δῷ σοι Κύριος πᾶσαν τὴν γῆν ἣν εἶπε δοῦναι τοῖς πατράσι σου,

9. ἐὰν ἀκούσῃς ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολὰς ταύτας ἃς ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ἀγαπᾷν Κύριον τὸν Θεόν σου, πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας, προςθήσεις σεαυτῷ ἔτι τρεῖς πόλεις πρὸς τὰς τρεῖς ταύτας.

10. Καὶ οὐκ ἐκχυθήσεται αἷμα ἀναίτιον ἐν τῇ γῇ ᾗ Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι ἐν κλήρῳ, καὶ οὐκ ἔσται ἐν σοὶ αἵματι ἔνοχος.

11. Ἐὰν δὲ γένηται ἐν σοὶ ἄνθρωπος μισῶν τὸν πλησίον, καὶ ἐνεδρεύσῃ αὐτὸν, καὶ ἐπαναστῇ ἐπ' αὐτὸν, καὶ πατάξῃ αὐτοῦ ψυχὴν, καὶ ἀποθάνῃ, καὶ φύγῃ εἰς μίαν τῶν πόλεων τούτων,

12. καὶ ἀποστελοῦσιν ἡ γερουσία τῆς πόλεως αὐτοῦ, καὶ λήψονται αὐτὸν ἐκεῖθεν, καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν εἰς χεῖρας τῶν ἀγχιστευόντων τοῦ αἵματος, καὶ ἀποθανεῖται.

13. Οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός σου ἐπ' αὐτῷ, καὶ καθαριεῖς τὸ αἷμα τὸ ἀναίτιον ἐξ Ἰσραὴλ, καὶ εὖ σοι ἔσται.

14. Οὐ μετακινήσεις ὅρια τοῦ πλησίον ἃ ἔστησαν οἱ πατέρες σου ἐν τῇ κληρονομίᾳ ᾗ κατεκληρονομήθης ἐν τῇ γῇ ἣν Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι ἐν κλήρῳ.

15. Οὐκ ἐμμενεῖ μάρτυς εἷς μαρτυρῆσαι κατὰ ἀνθρώπου κατὰ πᾶσαν ἀδικίαν, καὶ κατὰ πᾶν ἁμάρτημα, καὶ κατὰ πᾶσαν ἁμαρτίαν ἣν ἐὰν ἁμάρτῃ· ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων, καὶ ἐπὶ στόματος τριῶν μαρτύρων, στήσεται πᾶν ῥῆμα.

16. Ἐὰν δὲ καταστῇ μάρτυς ἄδικος κατὰ ἀνθρώπου, καταλέγων αὐτοῦ ἀσέβειαν,

17. καὶ στήσονται οἱ δύο ἄνθρωποι οἷς ἐστιν αὐτοῖς ἡ ἀντιλογία ἔναντι Κυρίου, καὶ ἔναντι τῶν ἱερέων, καὶ ἔναντι τῶν κριτῶν οἳ ἂν ὦσιν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις,

18. καὶ ἐξετάσωσιν οἱ κριταὶ ἀκριβῶς, καὶ ἰδοὺ μάρτυς ἄδικος ἐμαρτύρησεν ἄδικα, ἀντέστη κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ,

19. καὶ ποιήσετε αὐτῷ ὃν τρόπον ἐπονηρεύσατο ποιῆσαι κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

20. Καὶ οἱ ἐπίλοιποι ἀκούσαντες φοβηθήσονται, καὶ οὐ προςθήσουσιν ἔτι ποιῆσαι κατὰ τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο ἐν ὑμῖν.

21. Οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός σου ἐπ' αὐτῷ· ψυχὴν ἀντὶ ψυχῆς, ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος, χεῖρα ἀντὶ χειρὸς, πόδα ἀντὶ ποδός.

mum, et mortuus fuerit, hic confugiet in unam civitatum harum, et vivet.

6. Ne persequens redemptor sanguinis post homicidam, quoniam incaluit corde, et assequatur eum, si longior sit via, et percutiat ejus animam : et huic non est judicium mortis, quoniam non habebat eum odio ante hesternam neque ante nudiustertianam.

7. Propter hoc ego tibi mando verbum hoc, dicens : Tres civitates secernes tibi.

8. Si autem dilataverit Dominus Deus tuus fines tuos, quemadmodum juravit patribus tuis, et dederit tibi Dominus omnem terram quam dixit dare patribus tuis,

9. si audieris facere omnia mandata hæc quæ ego mando tibi hodie, diligere Dominum Deum tuum, ambulare in omnibus viis ejus omnes dies, adjicies tibi adhuc tres civitates ad tres has.

10. Et non effundetur sanguis innoxius in terrra quam Dominus Deus dat tibi in sorte, et non erit in te sanguinis reus.

11. Si autem fuerit in te homo odio habens proximum, et insidiatus fuerit ei, et insurrexerit in eum, et percusserit ejus animam, et mortuus fuerit, et fugerit in unam civitatum harum,

12. et mittent seniores civitatis ejus, et tollent eum inde, et tradent eum in manus vindicantium sanguinem, et morietur.

13. Non parcet oculus tuus super eum, et purgabis sanguinem innoxium ex Israel, et bene tibi erit.

14. Non dimovebis fines proximi quos statuerunt patres tui in hæreditate quam hæreditaveris in terra quam Dominus Deus tuus dat tibi in sorte.

15. Non stabit testis unus ad testificandum contra hominem secundum omnem injustitiam, et secundum omne delictum, et secundum omne peccatum quod peccaverit. Super os duorum testium, et super os trium testium, stabit omne verbum.

16. Si autem insteterit testis injustus contra hominem, accusans ejus impietatem,

17. et stabunt ambo homines quibus est eis controversia ante Dominum, et ante sacerdotes, et ante judices quicumque fuerint in diebus illis,

18. et judices exquirant diligenter, et ecce testis injustus testatus est injusta, institit contra fratrem suum,

19. et facietis ei quemadmodum malignatus est facere contra fratrem suum, et auferes malignum ex vobis ipsis.

20. Et reliqui audientes timebunt, et non adjicient ultra facere juxta verbum hoc malignum in vobis.

21. Non parcet oculus tuus super eum : animam pro anima, oculum pro oculo, dentem pro dente, manum pro manu, pedem pro pede.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

1. Ἐὰν δὲ ἐξέλθῃς εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς σου, καὶ ἴδῃς ἵππον καὶ ἀναβάτην καὶ λαὸν πλείονά σου, οὐ φοβηθήσῃ ἀπ' αὐτῶν, ὅτι Κύριος ὁ Θεός σου μετὰ σοῦ, ὁ ἀναβιβάσας σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

2. Καὶ ἔσται, ὅταν ἐγγίσῃς τῷ πολέμῳ, καὶ προςεγγίσας ὁ ἱερεὺς λαλήσει τῷ λαῷ, καὶ ἐρεῖ πρὸς αὐτούς·

3. Ἄκουε, Ἰσραήλ· ὑμεῖς πορεύεσθε σήμερον εἰς τὸν πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, μὴ ἐκλυέσθω ἡ καρδία ὑμῶν, μὴ φοβεῖσθε μηδὲ θραύεσθε μηδὲ ἐκκλίνετε ἀπὸ προςώπου αὐτῶν·

4. ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν ὁ προπορευόμενος μεθ' ὑμῶν, συνεκπολεμῆσαι ὑμῖν τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, διασῶσαι ὑμᾶς.

5. Καὶ λαλήσουσιν οἱ γραμματεῖς πρὸς τὸν λαὸν, λέγοντες· Τίς ὁ ἄνθρωπος ὁ οἰκοδομήσας οἰκίαν καινὴν, καὶ οὐκ ἐνεκαίνισεν αὐτήν; πορευέσθω καὶ ἀποστραφήτω εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, μὴ ἀποθάνῃ ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ ἄνθρωπος ἕτερος ἐγκαινιεῖ αὐτήν.

6. Καὶ τίς ὁ ἄνθρωπος ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ οὐκ εὐφράνθη ἐξ αὐτοῦ; πορευέσθω καὶ ἀποστραφήτω εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, μὴ ἀποθάνῃ ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ ἄνθρωπος ἕτερος εὐφρανθήσεται ἐξ αὐτοῦ.

7. Καὶ τίς ὁ ἄνθρωπος ὅστις μεμνήστευται γυναῖκα, καὶ οὐκ ἔλαβεν αὐτήν; πορευέσθω καὶ ἀποστραφήτω εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, μὴ ἀποθάνῃ ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ ἄνθρωπος ἕτερος λήψεται αὐτήν.

8. Καὶ προςθήσουσιν οἱ γραμματεῖς λαλῆσαι πρὸς τὸν λαὸν, καὶ ἐροῦσι· Τίς ὁ ἄνθρωπος ὁ φοβούμενος καὶ δειλὸς τῇ καρδίᾳ; πορευέσθω καὶ ἀποστραφήτω εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, ἵνα μὴ δειλιάνῃ τὴν καρδίαν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ὥςπερ ἡ αὐτοῦ.

9. Καὶ ἔσται, ὅταν παύσωνται οἱ γραμματεῖς λαλοῦντες πρὸς τὸν λαὸν, καὶ καταστήσουσιν ἄρχοντας τῆς στρατιᾶς προηγουμένους τοῦ λαοῦ.

10. Ἐὰν δὲ προςέλθῃς πρὸς πόλιν ἐκπολεμῆσαι αὐτοὺς, καὶ ἐκκαλέσαι αὐτοὺς μετ' εἰρήνης·

11. Ἐὰν μὲν εἰρηνικὰ ἀποκριθῶσί σοι, καὶ ἀνοίξωσί σοι, ἔσται πᾶς ὁ λαὸς οἱ εὑρεθέντες ἐν αὐτῇ ἔσονταί σοι φορολόγητοι καὶ ὑπήκοοί σου·

12. ἐὰν δὲ μὴ ὑπακούσωσί σοι, καὶ ποιῶσι πρὸς σὲ πόλεμον, περικαθιεῖς αὐτὴν,

13. ἕως ἂν παραδῷ σοι αὐτὴν Κύριος ὁ Θεός σου εἰς τὰς χεῖράς σου, καὶ πατάξεις πᾶν ἀρσενικὸν αὐτῆς ἐν φόνῳ μαχαίρας,

14. πλὴν τῶν γυναικῶν καὶ τῆς ἀποσκευῆς· καὶ πάντα τὰ κτήνη, καὶ πάντα ὅσα ἂν ὑπάρχῃ ἐν τῇ πόλει, καὶ πᾶσαν τὴν ἀπαρτίαν προνομεύσεις σεαυτῷ, καὶ φαγῇ πᾶσαν τὴν προνομὴν τῶν ἐχθρῶν σου, ὧν Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι.

15. Οὕτω ποιήσεις πάσας τὰς πόλεις τὰς μακρὰν οὔσας σου σφόδρα, οὐχὶ ἐκ τῶν πόλεων τῶν ἐθνῶν τούτων ὧν Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι κληρονομεῖν τὴν γῆν αὐτῶν.

16. Οὐ ζωγρήσετε πᾶν ἐμπνέον,

17. ἀλλ' ἢ ἀναθέματι ἀναθεματιεῖτε αὐτοὺς, τὸν Χετταῖον, καὶ Ἀμοῤῥαῖον, καὶ Χαναναῖον, καὶ Φερεζαῖον, καὶ Εὐαῖον, καὶ Ἰεβουσαῖον, καὶ Γεργεσαῖον, ὃν τρόπον ἐνετείλατό σοι Κύριος ὁ Θεός σου,

CAPUT XX.

1. Si autem exieris in bellum super hostes tuos, et videris equum et ascensorem et populum majorem te, ne timueris ab eis, quoniam Dominus Deus tuus tecum, qui ascendere te fecit de terra Ægypti.

2. Et erit, quando appropinquabis prœlio, et accedens sacerdos loquetur populo, et dicet ad eos :

3. Audi, Israel : vos itis hodie in prœlium contra inimicos vestros, non dissolvatur cor vestrum, neque timeatis neque frangamini neque declinetis a facie eorum :

4. quoniam Dominus Deus vester qui procedit vobiscum, ad simul debellandos vobiscum inimicos vestros, ad salvandos vos.

5. Et loquentur scribæ ad populum, dicentes : Quis est homo qui ædificavit domum novam, et non dedicavit eam? vadat et revertatur in domum suam, ne moriatur in bello, et homo alius dedicabit eam.

6. Et quis est homo qui plantavit vineam, et non est epulatus ex ea? vadat et revertatur in domum suam, ne moriatur in bello, et homo alius epulabitur ex ea.

7. Et quis est homo qui sponsavit uxorem, et non accepit eam? vadat et revertatur in domum suam, ne moriatur in bello, et homo alius accipiet eam.

8. Et adjicient scribæ loqui ad populum, et dicent : Quis est homo timens et meticulosus corde? vadat et revertatur in domum suam, ne pavere faciat cor fratris sui, sicut suum.

9. Et erit, cum cessaverint scribæ loquentes ad populum, et constituent principes exercitus duces populi.

10. Si autem accesseris ad civitatem ad debellandum illos, et evocabis eos cum pace :

11. si quidem pacifica responderint tibi, et aperuerint tibi, erit omnis populus qui inventi fuerint in ea erunt tibi tributarii et obedientes tibi.

12. Si autem non obedierint tibi, et fecerint adversus te bellum, obsidebis eam,

13. donec tradiderit tibi eam Dominus Deus tuus in manus tuas, et percuties omne masculinum ejus in cæde gladii,

14. absque mulieribus et apparatu : et omnia pecora, et omnia quæcumque fuerint in civitate, et omnia impedimenta prædaberis tibi ipsi, et comedes omnem prædam inimicorum tuorum, quos Dominus Deus tuus dat tibi.

15. Sic facies omnes civitates quæ longe absunt a te valde, non de civitatibus gentium harum quas Dominus Deus tuus dat tibi hæreditare terram eorum.

16. Non vivificabitis omne spirans,

17. sed anathemate anathemabitis eos, Chettæum, et Amorrhæum, et Chananæum, et Pherezæum, et Evæum, et Jebusæum, et Gergesæum, quemadmodum mandavit tibi Dominus Deus tuus,

18. ἵνα μὴ διδάξωσι ποιεῖν ὑμᾶς πάντα τὰ βδελύγματα αὐτῶν, ὅσα ἐποίησαν τοῖς θεοῖς αὐτῶν, καὶ ἁμαρτήσεσθε ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν.

19. Ἐὰν δὲ περικαθίσῃς περὶ πόλιν μίαν ἡμέρας πλείους ἐκπολεμῆσαι αὐτὴν εἰς κατάληψιν αὐτῆς, οὐχ ἐξολοθρεύσεις τὰ δένδρα αὐτῆς, ἐπιβαλεῖν ἐπ' αὐτὰ σίδηρον, ἀλλ' ἢ ἀπ' αὐτοῦ φαγῇ, αὐτὸ δὲ οὐκ ἐκκόψεις· μὴ ἄνθρωπος τὸ ξύλον τὸ ἐν τῷ ἀγρῷ, εἰςελθεῖν ἀπὸ προςώπου σου εἰς τὸν χάρακα;

20. Ἀλλὰ ξύλον ὃ ἐπίστασαι ὅτι οὐ καρπόβρωτόν ἐστι, τοῦτο ὀλοθρεύσεις καὶ ἐκκόψεις καὶ οἰκοδομήσεις χαράκωσιν ἐπὶ τὴν πόλιν ἥτις ποιεῖ πρὸς σὲ τὸν πόλεμον, ἕως ἂν παραδοθῇ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

1. Ἐὰν δὲ εὑρεθῇ τραυματίας ἐν τῇ γῇ ᾗ Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι κληρονομῆσαι, πεπτωκὼς ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ οὐκ οἴδασι τὸν πατάξαντα,

2. ἐξελεύσεται ἡ γερουσία σου καὶ οἱ κριταί σου, καὶ ἐκμετρήσουσιν ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς κύκλῳ τοῦ τραυματίου,

3. καὶ ἔσται ἡ πόλις ἡ ἐγγίζουσα τῷ τραυματίᾳ, καὶ λήψεται ἡ γερουσία τῆς πόλεως ἐκείνης δάμαλιν ἐκ βοῶν, ἥτις οὐκ εἴργασται, καὶ ἥτις οὐχ εἵλκυσε ζυγὸν,

4. καὶ καταβιβάσουσιν ἡ γερουσία τῆς πόλεως ἐκείνης δάμαλιν εἰς φάραγγα τραχεῖαν, ἥτις οὐκ εἴργασται οὐδὲ σπείρεται, καὶ νευροκοπήσουσι τὴν δάμαλιν ἐν τῇ φάραγγι.

5. Καὶ προςελεύσονται οἱ ἱερεῖς οἱ Λευῖται, ὅτι αὐτοὺς ἐπέλεξεν Κύριος ὁ Θεὸς παρεστηκέναι αὐτῷ, καὶ εὐλογεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ· καὶ ἐπὶ τῷ στόματι αὐτῶν ἔσται πᾶσα ἀντιλογία καὶ πᾶσα ἁφή.

6. Καὶ πᾶσα ἡ γερουσία τῆς πόλεως ἐκείνης οἱ ἐγγίζοντες τῷ τραυματίᾳ νίψονται τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τῆς δαμάλεως τῆς νενευροκοπημένης ἐν τῇ φάραγγι.

7. καὶ ἀποκριθέντες ἐροῦσιν· Αἱ χεῖρες ἡμῶν οὐκ ἐξέχεαν τὸ αἷμα τοῦτο, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν οὐχ ἑωράκασιν.

8. Ἵλεως γενοῦ τῷ λαῷ σου Ἰσραὴλ, οὓς ἐλυτρώσω, Κύριε, ἵνα μὴ γένηται αἷμα ἀναίτιον ἐν τῷ λαῷ σου Ἰσραήλ. Καὶ ἐξιλασθήσεται αὐτοῖς τὸ αἷμα.

9. Σὺ δὲ ἐξαρεῖς τὸ αἷμα τὸ ἀναίτιον ἐξ ὑμῶν αὐτῶν, ἐὰν ποιήσῃς τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀρεστὸν ἔναντι Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου.

10. Ἐὰν δὲ ἐξελθὼν εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου, καὶ παραδῷ σοι Κύριος ὁ Θεός σου εἰς τὰς χεῖράς σου, καὶ προνομεύσῃς τὴν προνομὴν αὐτῶν,

11. καὶ ἴδῃς ἐν τῇ προνομῇ γυναῖκα καλὴν τῷ εἴδει, καὶ ἐνθυμηθῇς αὐτῆς, καὶ λάβῃς αὐτὴν σεαυτῷ γυναῖκα,

12. καὶ εἰςάξῃς αὐτὴν ἔνδον εἰς τὴν οἰκίαν σου, καὶ ξυρήσεις τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, καὶ περιονυχεῖς αὐτὴν,

13. καὶ περιελεῖς τὰ ἱμάτια τῆς αἰχμαλωσίας ἀπ' αὐτῆς, καὶ καθιεῖται ἐν τῇ οἰκίᾳ σου, καὶ κλαύσεται τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα μηνὸς ἡμέρας, καὶ μετὰ ταῦτα εἰςελεύσῃ πρὸς αὐτὴν, καὶ συνοικισθήσῃ αὐτῇ, καὶ ἔσται σου γυνή.

14. Καὶ ἔσται, ἐὰν μὴ θέλῃς αὐτὴν, ἐξαποστελεῖς

18. ut non doceant vos facere omnes abominationes suas, quascumque fecerunt diis suis, et peccabitis ante Dominum Deum vestrum.

19. Si autem obsederis circa civitatem unam diebus pluribus oppugnando eam ad capiendam eam, non exterminabis arbores ejus, mittendo in eas ferrum, sed de ea comedes, ipsam autem non excides: numquid lignum quod in agro homo est, ut ingrediatur a facie tua in vallum?

20. Sed lignum quod nosti, quia non fert fructum esui aptum, hoc disperdes et excides et ædificabis vallum super civitatem quæ faciet adversus te bellum, quoadusque tradita fuerit.

CAPUT XXI.

1. Si autem inventus fuerit occisus in terra quam Dominus Deus tuus dat tibi ad hæreditandum, jacens in campo, et non noverunt percussorem,

2. exibunt seniores tui et judices tui, et dimetientur ad civitates quæ in circuitu occisi,

3. et erit civitas propinqua occiso, et sument seniores civitatis illius vitulam ex bobus, quæ operata non est, et quæ non traxit jugum,

4. et descendere facient seniores civitatis illius vitulam in vallem asperam, quæ non est culta neque seminatur, et cædent cervicem vitulæ in valle.

5. Et accedent sacerdotes Levitæ, quoniam eos elegit Dominus Deus adstare ei, et benedicere in nomine ipsius: et super os eorum erit omnis controversia et omnis tactus.

6 Et omnes seniores civitatis illius qui proximi sunt occiso lavabunt manus super caput vitulæ excervicatæ in valle:

7. et respondentes dicent: Manus nostræ non effuderunt sanguinem hunc, et oculi nostri non viderunt.

8. Propitius sis populo tuo Israel, quos redemisti, Domine, ut non sit sanguis innocens in populo tuo Israel. Et expiabitur eis sanguis.

9. Tu autem auferes sanguinem innocentem ex vobis ipsis, si feceris quod bonum et placitum coram Domino Deo tuo.

10. Si autem exieris in prœlium contra inimicos tuos, et tradiderit tibi Dominus Deus tuus in manus tuas, et prædatus fueris prædam eorum,

11. et videris in præda mulierem pulchram specie, et concupiveris eam, et acceperis eam tibi uxorem,

12. et induxeris eam intus in domum tuam, et rades caput ejus, et circumcides ungues ejus,

13. et circumauferes vestimenta captivitatis ab ea, et sedebit in domo tua, et lugebit patrem et matrem mense diei, et post hæc ingredieris ad eam, et cohabitabis ei, et erit uxor tua.

14. Et erit, si nolueris eam, dimittes eam liberam, et

αὐτὴν ἐλευθέραν, καὶ πράσει οὐ πραθήσεται ἀργυρίου· οὐκ ἀθετήσεις αὐτὴν, διότι ἐταπείνωσας αὐτήν.

15. Ἐὰν δὲ γένωνται ἀνθρώπῳ δύο γυναῖκες, μία αὐτῶν ἠγαπημένη, καὶ μία αὐτῶν μισουμένη, καὶ τέκωσιν αὐτῷ ἡ ἠγαπημένη καὶ ἡ μισουμένη, καὶ γένηται υἱὸς πρωτότοκος τῆς μισουμένης,

16. καὶ ἔσται ᾗ ἂν ἡμέρᾳ κατακληρονομῇ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, οὐ δυνήσεται πρωτοτοκεῦσαι τῷ υἱῷ τῆς ἠγαπημένης, ὑπεριδὼν τὸν υἱὸν τῆς μισουμένης τὸν πρωτότοκον,

17. ἀλλὰ τὸν πρωτότοκον υἱὸν τῆς μισουμένης ἐπιγνώσεται, δοῦναι αὐτῷ διπλᾶ ἀπὸ πάντων ὧν ἂν εὑρεθῇ αὐτῷ, ὅτι οὗτός ἐστιν ἀρχὴ τέκνων αὐτοῦ, καὶ τούτῳ καθήκει τὰ πρωτοτοκεῖα.

18. Ἐὰν δέ τινι ᾖ υἱὸς ἀπειθὴς καὶ ἐρεθιστὴς, οὐχ ὑπακούων φωνὴν πατρὸς καὶ φωνὴν μητρὸς, καὶ παιδεύωσιν αὐτὸν καὶ μὴ εἰσακούῃ αὐτῶν,

19. καὶ συλλαβόντες αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἐξάξουσιν αὐτὸν ἐπὶ τὴν γερουσίαν τῆς πόλεως αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τὴν πύλην τοῦ τόπου·

20. καὶ ἐροῦσι τοῖς ἀνδράσι τῆς πόλεως αὐτῶν· Ὁ υἱὸς ἡμῶν οὗτος ἀπειθεῖ καὶ ἐρεθίζει, οὐχ ὑπακούει τῆς φωνῆς ἡμῶν, συμβολοκοπῶν οἰνοφλυγεῖ.

21. Καὶ λιθοβολήσουσιν αὐτὸν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως αὐτοῦ ἐν λίθοις, καὶ ἀποθανεῖται· καὶ ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν, καὶ οἱ ἐπίλοιποι ἀκούσαντες φοβηθήσονται.

22. Ἐὰν δὲ γένηται ἔν τινι ἁμαρτία κρίμα θανάτου, καὶ ἀποθάνῃ, καὶ κρεμάσητε αὐτὸν ἐπὶ ξύλου,

23. οὐ κοιμηθήσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ξύλου, ἀλλὰ ταφῇ θάψετε αὐτὸ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι κεκατηραμένος ὑπὸ Θεοῦ πᾶς κρεμάμενος ἐπὶ ξύλου· καὶ οὐ μὴ μιανεῖτε τὴν γῆν ἣν Κύριος Θεός σου δίδωσί σοι ἐν κλήρῳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

1. Μὴ ἰδὼν τὸν μόσχον τοῦ ἀδελφοῦ σου ἢ τὸ πρόβατον αὐτοῦ, πλανώμενα ἐν τῇ ὁδῷ, ὑπερίδῃς αὐτά· ἀποστροφῇ ἀποστρέψεις αὐτὰ τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ ἀποδώσεις αὐτῷ.

2. Ἐὰν δὲ μὴ ἐγγίζῃ ὁ ἀδελφός σου πρὸς σὲ, μὴ δὲ ἐπίστῃ αὐτὸν, συνάξεις αὐτὸν ἔνδον εἰς τὴν οἰκίαν σου, καὶ ἔσται μετὰ σοῦ ἕως ἂν ζητήσῃ αὐτὰ ὁ ἀδελφός σου, καὶ ἀποδώσεις αὐτῷ.

3. Οὕτω ποιήσεις τὸν ὄνον αὐτοῦ, καὶ οὕτω ποιήσεις τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, καὶ οὕτω ποιήσεις κατὰ πᾶσαν ἀπώλειαν τοῦ ἀδελφοῦ σου· ὅσα ἐὰν ἀπόληται παρ' αὐτοῦ καὶ εὕρῃς, οὐ δυνήσῃ ὑπεριδεῖν.

4. Οὐκ ὄψῃ τὸν ὄνον τοῦ ἀδελφοῦ σου ἢ τὸν μόσχον αὐτοῦ πεπτωκότας ἐν τῇ ὁδῷ, μὴ ὑπερίδῃς αὐτοὺς, ἀνιστῶν ἀναστήσεις μετ' αὐτοῦ.

5. Οὐκ ἔσται σκεύη ἀνδρὸς ἐπὶ γυναικὶ, οὐδὲ μὴ ἐνδύσηται ἀνὴρ στολὴν γυναικείαν, ὅτι βδέλυγμα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου ἐστὶ πᾶς ποιῶν ταῦτα.

6. Ἐὰν δὲ συναντήσῃς νοσσιᾷ ὀρνέων πρὸ προσώπου σου ἐν τῇ ὁδῷ ἢ ἐπὶ παντὶ δένδρῳ, ἢ ἐπὶ τῆς γῆς, νοσσοῖς ἢ ᾠοῖς, καὶ ἡ μήτηρ θάλπῃ ἐπὶ τῶν νοσσῶν ἢ ἐπὶ τῶν ᾠῶν, οὐ λήψῃ τὴν μητέρα μετὰ τῶν τέκνων.

7. Ἀποστολῇ ἀποστελεῖς τὴν μητέρα, τὰ δὲ παιδία λήψῃ σεαυτῷ, ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ πολυήμερος γένῃ.

venditione non vendetur argento: non contemnes eam, propterea quod humiliasti eam.

15. Si autem fuerint homini duæ uxores, una earum dilecta, et una earum odiosa, et pepererint ei dilecta et odiosa, et fuerit filius primogenitus ipsius odiosæ,

16. et erit quacumque die distribuat filiis suis substantiam suam, non poterit primatum dare filio dilectæ, despiciens filium odiosæ primogenitum,

17. sed primogenitum ipsum filium odiosæ agnoscet, dando ei dupla de omnibus quæcumque inventa fuerint ei, quoniam hic est initium filiorum ejus, et huic conveniunt jura primogenituræ.

18. Si cui autem fuerit filius incredulus et protervus, non obediens voci patris et voci matris, et corripiant eum et non exaudiat eos,

19. et assumentes illum simul pater ejus et mater ejus et educent ad seniores civitatis suæ, et ad portam loci:

20. et dicent viris civitatis suæ: Filius noster hic contumaciter se gerit et protervit, non obedit voci nostræ, comessationibus vacans vino inebriatur.

21. Et lapidabunt eum viri civitatis ejus in lapidibus, et morietur: et auferes malum ex vobis ipsis, et reliqui audientes timebunt.

22. Si autem fuerit in aliquo peccatum judicium mortis, et mortuus fuerit, et suspenderitis eum super lignum,

23. non dormiet corpus ejus super lignum, sed sepultura sepelietis illud in die illa, quoniam maledictus a Deo omnis qui pendet in ligno: et non inquinabitis terram quam Dominus Deus tuus dat tibi in sortem.

CAPUT XXII.

1. Ne videns vitulum fratris tui vel ovem ejus, errantia in via, despicias ea: reductione reduces ea fratri tuo, et reddes ei.

2. Si autem non appropinquat frater tuus ad te, neque cognoscis eum, conduces ipsum intus in domum tuam, et erit tecum quoadusque quæsierit ea frater tuus, et reddes ei.

3. Sic facies asinum ejus, et sic facies vestimentum ejus, et sic facies per omnem perditionem fratris tui: quæcumque amissa fuerint ab eo et inveneris; non poteris despicere.

4. Non videbis asinum fratris tui vel vitulum ejus jacentes in via, ne despexeris eos, sublevans sublevabis cum eo.

5. Non erunt vasa viri super mulierem, neque induetur vir stolam muliebrem, quoniam abominatio Domino Deo tuo est omnis faciens hæc.

6. Si autem occurreris nido avium ante faciem tuam in via vel in omni arbore, vel super terram, pullis aut ovis, et mater incubet super pullos vel super ova, non capies matrem cum filiis.

7. Dimittendo dimittes matrem, filios autem tolles tibi, ut bene tibi sit et longævus sis.

8. Ἐὰν οἰκοδομήσῃς οἰκίαν καινὴν, καὶ ποιήσεις στεφάνην τῷ δώματί σου, καὶ οὐ ποιήσεις φόνον ἐν τῇ οἰκίᾳ σου, ἐὰν πέσῃ ὁ πεσὼν ἀπ' αὐτοῦ.

9. Οὐ κατασπερεῖς τὸν ἀμπελῶνά σου διάφορον, ἵνα μὴ ἁγιασθῇ τὸ γέννημα καὶ τὸ σπέρμα ὃ ἐὰν σπείρῃς μετὰ τοῦ γεννήματος τοῦ ἀμπελῶνός σου.

10. Οὐκ ἀροτριάσεις ἐν μόσχῳ καὶ ὄνῳ ἐπὶ τὸ αὐτό.

11. Οὐκ ἐνδύσῃ κίβδηλον, ἔρια καὶ λίνον ἐν τῷ αὐτῷ.

12. Στρεπτὰ ποιήσεις σεαυτῷ ἐπὶ τῶν τεσσάρων κρασπέδων τῶν περιβολαίων σου, ἃ ἐὰν περιβάλῃ ἐν αὐτοῖς.

13. Ἐὰν δέ τις λάβῃ γυναῖκα καὶ συνοικήσῃ αὐτῇ, καὶ μισήσῃ αὐτὴν,

14. καὶ ἐπιθῇ αὐτῇ προφασιστικοὺς λόγους, καὶ κατενέγκῃ αὐτῆς ὄνομα πονηρὸν καὶ λέγῃ· Τὴν γυναῖκα ταύτην εἴληφα, καὶ προσελθὼν αὐτῇ οὐχ εὕρηκα αὐτῆς τὰ παρθένια·

15. καὶ λαβὼν ὁ πατὴρ τῆς παιδὸς καὶ ἡ μήτηρ ἐξοίσουσι τὰ παρθένια τῆς παιδὸς πρὸς τὴν γερουσίαν ἐπὶ τὴν πύλην,

16. καὶ ἐρεῖ ὁ πατὴρ τῆς παιδὸς τῇ γερουσίᾳ· Τὴν θυγατέρα μου ταύτην δέδωκα τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ γυναῖκα, καὶ μισήσας αὐτὴν

17. νῦν οὗτος ἐπιτίθησιν αὐτῇ προφασιστικοὺς λόγους, λέγων· Οὐχ εὕρηκα τῇ θυγατρί σου παρθένια· καὶ ταῦτα τὰ παρθένια τῆς θυγατρός μου. Καὶ ἀναπτύξουσι τὸ ἱμάτιον ἐναντίον τῆς γερουσίας τῆς πόλεως.

18. Καὶ λήψεται ἡ γερουσία τῆς πόλεως ἐκείνης τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, καὶ παιδεύσουσιν αὐτὸν,

19. καὶ ζημιώσουσιν αὐτὸν ἑκατὸν σίκλους, καὶ δώσουσι τῷ πατρὶ τῆς νεάνιδος, ὅτι ἐξήνεγκεν ὄνομα πονηρὸν ἐπὶ παρθένον Ἰσραηλῖτιν, καὶ αὐτοῦ ἔσται γυνή· οὐ δυνήσεται ἐξαποστεῖλαι αὐτὴν τὸν ἅπαντα χρόνον.

20. Ἐὰν δὲ ἐπ' ἀληθείας γένηται ὁ λόγος οὗτος, καὶ μὴ εὑρεθῇ παρθένια τῇ νεάνιδι,

21. καὶ ἐξάξουσι τὴν νεᾶνιν ἐπὶ τὰς θύρας τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς αὐτῆς, καὶ λιθοβολήσουσιν αὐτὴν ἐν λίθοις, καὶ ἀποθανεῖται, ὅτι ἐποίησεν ἀφροσύνην ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ, ἐκπορνεῦσαι τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτῆς· καὶ ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

22. Ἐὰν δὲ εὑρεθῇ ἄνθρωπος κοιμώμενος μετὰ γυναικὸς συνῳκισμένης ἀνδρὶ, ἀποκτενεῖτε ἀμφοτέρους, τὸν ἄνδρα τὸν κοιμώμενον μετὰ τῆς γυναικὸς, καὶ τὴν γυναῖκα· καὶ ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ Ἰσραήλ.

23. Ἐὰν δὲ γένηται παῖς παρθένος μεμνηστευμένη ἀνδρὶ, καὶ εὑρὼν αὐτὴν ἄνθρωπος ἐν πόλει κοιμηθῇ μετ' αὐτῆς,

24. ἐξάξετε ἀμφοτέρους ἐπὶ τὴν πύλην τῆς πόλεως αὐτῶν, καὶ λιθοβοληθήσονται ἐν λίθοις, καὶ ἀποθανοῦνται· τὴν νεᾶνιν, ὅτι οὐκ ἐβόησεν ἐν τῇ πόλει· καὶ τὸν ἄνθρωπον, ὅτι ἐταπείνωσε τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον· καὶ ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

25. Ἐὰν δὲ ἐν πεδίῳ εὕρῃ ἄνθρωπος τὴν παῖδα τὴν μεμνηστευμένην, καὶ βιασάμενος κοιμηθῇ μετ' αὐτῆς, ἀποκτενεῖτε τὸν κοιμώμενον μετ' αὐτῆς μόνον.

26. Καὶ τῇ νεάνιδι οὐκ ἔστιν ἁμάρτημα θανάτου. Ὡς, εἴ τις ἐπαναστῇ ἄνθρωπος ἐπὶ τὸν πλησίον, καὶ φονεύσῃ αὐτοῦ ψυχὴν, οὕτω τὸ πρᾶγμα τοῦτο,

27. ὅτι ἐν τῷ ἀγρῷ εὗρεν αὐτήν· ἐβόησεν ἡ νεᾶνις ἡ μεμνηστευμένη, καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθήσων αὐτῇ.

8. Si ædificaveris domum novam, et facies coronam solario tuo, et non facies homicidium in domo tua, si cadat qui cecidit ab eo.

9. Non seminabis vineam tuam variam, ut non sanctificetur genimen et semen quodcumque seminaveris cum genimine vineæ tuæ.

10. Non arabis in vitulo et asino in idipsum.

11. Non indueris adulteratum, lanas et linum in eodem.

12. Funiculos facies tibi super quatuor angulos indumentorum tuorum, quæcumque indutus fueris in eis.

13. Si quis autem acceperit uxorem, et habitaverit cum ea, et oderit eam,

14. et imponat ei occasionis verba, et detulerit ei nomen malignum, et dixerit : Mulierem hanc accepi, et accedens ad eam non inveni ejus virginalia :

15. et accipiens pater puellæ et mater producent virginalia puellæ ad seniores ad portam,

16. et dicet pater puellæ senioribus : Filiam meam hanc dedi homini huic uxorem, et odio habens eam

17. nunc ipse imponit ei occasionis verba, dicens : Non inveni filiæ tuæ virginalia : et ecce virginalia filiæ meæ. Et replicabunt pallium coram senioribus civitatis.

18. Et accipient senes civitatis illius hominem illum, et castigabunt eum,

19. et damnificabunt eum centum siclis, et dabunt patri adolescentulæ, quia protulit nomen malum super virginem Israelitem, et ipsius erit uxor : non poterit dimittere eam omni tempore.

20. Si autem in veritate factum sit verbum hoc, et non inveniantur virginalia puellæ,

21. et producent adolescentulam ad januam domus patris sui, et lapidabunt eam in lapidibus, et morietur, quoniam fecit impudentiam in filiis Israel, prostituere domum patris sui : et auferes malignum ex vobis ipsis.

22. Si autem inventus fuerit homo dormiens cum muliere habitante cum viro, occidetis utrosque, virum dormientem cum muliere, et mulierem : et auferes malum ex Israel.

23. Si autem fuerit puella virgo sponsata viro, et inveniens eam homo in civitate dormierit cum ea,

24. educetis utrosque ad portam civitatis eorum, et lapidabuntur in lapidibus, et morientur : adolescentulam, quia non clamavit in civitate : et hominem, quia humiliavit uxorem proximi : et auferes malignum ex vobis ipsis.

25. Si autem in campo invenerit homo puellam sponsatam, et vim faciens dormierit cum ea, occidetis dormientem cum ea solum.

26. Et adolescentulæ non est peccatum mortis. Sicut, si quis insurrexerit homo in proximum, et occiderit ejus animam, sic res hæc,

27. quoniam in campo invenit eam : clamavit adolescentula sponsata, et non fuit qui auxiliaretur ei.

28. Ἐὰν δέ τις εὕρῃ τὴν παῖδα τὴν παρθένον, ἥτις οὐ μεμνήστευται, καὶ βιασάμενος κοιμηθῇ μετ' αὐτῆς, καὶ εὑρεθῇ,

29. δώσει ὁ ἄνθρωπος ὁ κοιμηθεὶς μετ' αὐτῆς τῷ πατρὶ τῆς νεάνιδος πεντήκοντα δίδραχμα ἀργυρίου, καὶ αὐτοῦ ἔσται γυνή, ἀνθ' ὧν ἐταπείνωσεν αὐτήν· οὐ δυνήσεται ἐξαποστεῖλαι αὐτὴν τὸν ἅπαντα χρόνον.

30. Οὐ λήψεται ἄνθρωπος τὴν γυναῖκα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἀποκαλύψει συγκάλυμμα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'.

1. Οὐκ εἰςελεύσεται θλαδίας, οὐδὲ ἀποκεκομμένος, ἐκκλησίαν Κυρίου.

2. Οὐκ εἰςελεύσεται ἐκ πόρνης εἰς ἐκκλησίαν Κυρίου.

3. Οὐκ εἰςελεύσεται Ἀμμανίτης καὶ Μωαβίτης εἰς ἐκκλησίαν Κυρίου, καὶ ἕως δεκάτης γενεᾶς οὐκ εἰςελεύσεται εἰς ἐκκλησίαν Κυρίου, καὶ ἕως εἰς τὸν αἰῶνα,

4. παρὰ τὸ μὴ συναντῆσαι αὐτοὺς ὑμῖν μετὰ ἄρτων καὶ ὕδατος ἐν τῇ ὁδῷ, ἐκπορευομένων ὑμῶν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ὅτι ἐμισθώσαντο ἐπὶ σὲ τὸν Βαλαὰμ υἱὸν Βεὼρ ἐκ τῆς Μεσοποταμίας, καταρᾶσθαί σε.

5. Καὶ οὐκ ἠθέλησε Κύριος ὁ Θεός σου εἰςακοῦσαι τοῦ Βαλαάμ, καὶ μετέστρεψε Κύριος ὁ Θεός σου τὰς κατάρας εἰς εὐλογίαν, ὅτι ἠγάπησέ σε Κύριος ὁ Θεός σου.

6. Οὐ προςαγορεύσεις εἰρηνικὰ αὐτοῖς καὶ συμφέροντα αὐτοῖς πάσας τὰς ἡμέρας σου εἰς τὸν αἰῶνα.

7. Οὐ βδελύξῃ Ἰδουμαῖον, ὅτι ἀδελφός σου ἐστίν· οὐ βδελύξῃ Αἰγύπτιον, ὅτι πάροικος ἐγένου ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ.

8. Υἱοὶ ἐὰν γεννηθῶσιν αὐτοῖς, γενεᾷ τρίτῃ εἰςελεύσονται εἰς ἐκκλησίαν Κυρίου.

9. Ἐὰν δὲ ἐξέλθῃς παρεμβαλεῖν ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου, καὶ φυλάξῃ ἀπὸ παντὸς ῥήματος πονηροῦ.

10. Ἐὰν ᾖ ἐν σοὶ ἄνθρωπος ὃς οὐκ ἔσται καθαρὸς ἐκ ῥύσεως αὐτοῦ νυκτός, καὶ ἐξελεύσεται ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ οὐκ εἰςελεύσεται εἰς τὴν παρεμβολήν.

11. Καὶ ἔσται, τὸ πρὸς ἑσπέραν λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι, καὶ δεδυκότος ἡλίου εἰςελεύσεται εἰς τὴν παρεμβολήν.

12. Καὶ τόπος ἔσται σοι ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἐξελεύσῃ ἐκεῖ ἔξω.

13. Καὶ πάσσαλος ἔσται σοι ἐπὶ τῆς ζώνης σου· καὶ ἔσται, ὅταν διακαθιζάνῃς ἔξω, καὶ ὀρύξεις ἐν αὐτῷ, καὶ ἐπαγαγὼν καλύψεις τὴν ἀσχημοσύνην σου·

14. ὅτι Κύριος ὁ Θεός σου ἐμπεριπατεῖ ἐν τῇ παρεμβολῇ σου, ἐξελέσθαι σε καὶ παραδοῦναι τὸν ἐχθρόν σου πρὸ προσώπου σου· καὶ ἔσται ἡ παρεμβολή σου ἁγία, καὶ οὐκ ὀφθήσεται ἐν σοὶ ἀσχημοσύνη πράγματος, καὶ ἀποστρέψει ἀπὸ σοῦ.

15. Οὐ παραδώσεις παῖδα τῷ κυρίῳ αὐτοῦ, ὃς προςτέθειταί σοι παρὰ τοῦ κυρίου αὐτοῦ.

16. Μετὰ σοῦ κατοικήσει, ἐν ὑμῖν κατοικήσει οὗ ἂν ἀρέσῃ αὐτῷ, οὐ θλίψεις αὐτόν.

17. Οὐκ ἔσται πόρνη ἀπὸ θυγατέρων Ἰσραήλ, καὶ οὐκ ἔσται πορνεύων ἀπὸ υἱῶν Ἰσραήλ.

18. Οὐκ ἔσται τελεσφόρος ἀπὸ θυγατέρων Ἰσραήλ, καὶ οὐκ ἔσται τελισκόμενος ἀπὸ υἱῶν Ἰσραήλ. Οὐ προς-

28. Si autem invenerit aliquis puellam virginem, quæ sponsata non est, et vim faciens dormierit cum ea, et inventus fuerit,

29. dabit homo qui dormivit cum ea patri puellæ quinquaginta didrachmata argenti, et ipsius erit uxor, quia humiliavit eam : non poterit dimittere eam per omne tempus.

30. Non accipiet homo uxorem patris sui, et non revelabit operimentum patris sui.

CAPUT XXIII.

1. Non ingredietur attritus, neque abscisus, in ecclesiam Domini.

2. Non ingredietur de scorto in ecclesiam Domini.

3. Non intrabit Ammanites et Moabites in ecclesiam Domini, et usque ad decimam generationem non intrabit in ecclesiam Domini, et usque in æternum,

4. eo quod non occurrerint vobis cum panibus et aqua in via, cum exiretis de Ægypto, et quia conduxerunt adversum te Balaam filium Beor de Mesopotamia, ut malediceret te.

5. Et non voluit Dominus Deus exaudire Balaam, et transtulit Dominus Deus tuus maledictiones in benedictionem, quoniam dilexit te Dominus Deus tuus.

6. Non alloqueris pacifica eis et utilia eis omnes dies tuos in sæculum.

7. Non abominaberis Idumæum, quoniam frater tuus est : non abominaberis Ægyptium, quoniam incola fuisti in terra illius.

8. Filii si fuerint eis, progenie tertia intrabunt in ecclesiam Domini.

9. Si autem exieris castrametari adversus inimicos tuos, et cavebis ab omni verbo malo.

10. Si fuerit in te homo qui non erit mundus a fluore suo nocte, et exibit extra castra, et non intrabit in castra.

11. Et erit, ad vesperam lavabit corpus suum aqua, et cum occiderit sol intrabit in castra.

12. Et locus erit tibi extra castra, et egredieris illuc foras.

13. Et paxillus erit tibi super zonam tuam : et erit, quando sedebis foras, et fodies in eo, et obducens operies turpitudinem tuam :

14. quoniam Dominus Deus tuus inambulat in castris tuis, ut eruat te et tradat inimicum tuum ante faciem tuam : et erunt castra tua sancta, et non apparebit in te turpitudo rei, et recedet a te.

15. Non trades puerum domino suo, qui appositus est tibi a domino suo.

16. Tecum habitabit, in vobis habitabit ubicumque placuerit ei, non tribulabis eum.

17. Non erit meretrix a filiabus Israel, et non erit fornicans in filiis Israel.

18. Non erit ferens teletas de filiabus Israel, et non erit initiatus de filiis Israel. Non offeres mercedem meretricis, ne-

οίσεις μίσθωμα πόρνης, οὐδὲ ἄλλαγμα κυνὸς εἰς τὸν οἶκον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου πρὸς πᾶσαν εὐχὴν, ὅτι βδέλυγμα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου ἐστὶ καὶ ἀμφότερα.

19. Οὐκ ἐκτοκιεῖς τῷ ἀδελφῷ σου τόκον ἀργυρίου, καὶ τόκον βρωμάτων, καὶ τόκον παντὸς πράγματος οὗ ἐὰν ἐκδανείσῃς.

20. Τῷ ἀλλοτρίῳ ἐκτοκιεῖς, τῷ δὲ ἀδελφῷ σου οὐκ ἐκτοκιεῖς, ἵνα εὐλογήσῃ σε Κύριος ὁ Θεός σου ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἣν εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν.

21. Ἐὰν δὲ εὔξῃ εὐχὴν Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου, οὐ χρονιεῖς ἀποδοῦναι αὐτὴν, ὅτι ἐκζητῶν ἐκζητήσει Κύριος ὁ Θεός σου παρὰ σοῦ, καὶ ἔσται ἐν σοὶ ἁμαρτία.

22. Ἐὰν δὲ μὴ θέλῃς εὔξασθαι, οὐκ ἔστι ἐν σοὶ ἁμαρτία.

23. Τὰ ἐκπορευόμενα διὰ τῶν χειλέων σου φυλάξῃ, καὶ ποιήσεις ὃν τρόπον ηὔξω Κυρίῳ τῷ Θεῷ δόμα ὃ ἐλάλησας τῷ στόματί σου. (a)

25. Ἐὰν δὲ εἰσέλθῃς εἰς ἀμητὸν τοῦ πλησίον σου, καὶ συλλέξῃς ἐν ταῖς χερσί σου στάχυς, καὶ δρέπανον οὐ μὴ ἐπιβάλῃς ἐπ' ἀμητὸν τοῦ πλησίον σου.

(a) 24. Ἐὰν δὲ εἰσέλθῃς εἰς τὸν ἀμπελῶνα τοῦ πλησίον σου, φαγῇ σταφυλὴν, ὅσον ψυχήν σου ἐμπλησθῆναι, εἰς δὲ ἄγγος οὐκ ἐμβάλῃς.

que communicationem canis in domum Domini Dei tui ad omne votum, quoniam abominatio Domino Deo tuo est et utrumque.

19. Non fœnerabis fratri tuo usuram argenti, et usuram ciborum, et usuram cujuslibet rei quamcumque dederis mutuam.

20. Alieno fœnerabis, fratri autem tuo non fœnerabis, ut benedicat te Dominus Deus tuus in omnibus operibus tuis super terram in quam ingrederis illuc hæreditare eam.

21. Si autem voveris votum Domino Deo tuo, non tardabis reddere illud, quoniam inquirens inquiret Dominus Deus tuus a te, et erit in te peccatum.

22. Si autem nolueris vovere, non est in te peccatum.

23. Quæ egrediuntur per labia tua observabis, et facies quemadmodum vovisti Domino Deo donum quod locutus es ore tuo.

25. Si autem intraveris in segetem proximi tui, et colliges in manibus tuis spicas, et falcem non immittes in segetem proximi tui.

24. Si autem intraveris in vineam proximi tui, comedes uvam, quantum anima tua saturetur, in vas autem non injicies.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ'.

1. Ἐὰν δέ τις λάβῃ γυναῖκα, καὶ συνοικήσῃ αὐτῇ, καὶ ἔσται ἐὰν μὴ εὕρῃ χάριν ἐναντίον αὐτοῦ, ὅτι εὗρεν ἐν αὐτῇ ἄσχημον πρᾶγμα, καὶ γράψει αὐτῇ βιβλίον ἀποστασίου, καὶ δώσει εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆς, καὶ ἐξαποστελεῖ αὐτὴν ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ,

2. καὶ ἀπελθοῦσα γένηται ἀνδρὶ ἑτέρῳ,

3. καὶ μισήσῃ αὐτὴν ὁ ἀνὴρ ὁ ἔσχατος, καὶ γράψῃ αὐτῇ βιβλίον ἀποστασίου, καὶ δώσει εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆς, καὶ ἐξαποστελεῖ αὐτὴν ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, καὶ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ ὁ ἔσχατος ὃς ἔλαβεν αὐτὴν ἑαυτῷ γυναῖκα,

4. οὐ δυνήσεται ὁ ἀνὴρ ὁ πρότερος ὁ ἐξαποστείλας αὐτὴν ἐπαναστρέψας λαβεῖν αὐτὴν ἑαυτῷ γυναῖκα, μετὰ τὸ μιανθῆναι αὐτὴν, ὅτι βδέλυγμά ἐστιν ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, καὶ οὐ μιανεῖτε τὴν γῆν ἣν Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι ἐν κλήρῳ.

5. Ἐὰν δέ τις λάβῃ γυναῖκα προσφάτως, οὐκ ἐξελεύσεται εἰς πόλεμον, καὶ οὐκ ἐπιβληθήσεται αὐτῷ οὐδὲν πρᾶγμα· ἀθῷος ἔσται ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, ἐνιαυτὸν ἕνα εὐφρανεῖ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἣν ἔλαβεν.

6. Οὐκ ἐνεχυράσεις μύλον, οὐδὲ ἐπιμύλιον, ὅτι ψυχὴν οὗτος ἐνεχυράζει.

7. Ἐὰν δὲ ἁλῷ ἄνθρωπος κλέπτων ψυχὴν ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ καταδυναστεύσας αὐτὸν ἀποδῶται, ἀποθανεῖται ὁ κλέπτης ἐκεῖνος· καὶ ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

8. Πρόσεχε σεαυτῷ ἐν τῇ ἁφῇ τῆς λέπρας· φυλάξῃ σφόδρα ποιεῖν κατὰ πάντα τὸν νόμον ὃν ἂν ἀναγγείλωσιν ὑμῖν οἱ ἱερεῖς οἱ Λευῖται· ὃν τρόπον ἐνετειλάμην ὑμῖν, φυλάξασθε ποιεῖν.

9. Μνήσθητι ὅσα ἐποίησε Κύριος ὁ Θεός σου τῇ Μαριὰμ, ἐν τῇ ὁδῷ, ἐκπορευομένων ὑμῶν ἐξ Αἰγύπτου.

CAPUT XXIV.

1. Si quis autem acceperit uxorem, et habitaverit cum ea, et erit si non invenerit gratiam coram eo, quia invenit in ea rem turpem, et scribet ei libellum repudii, et dabit in manus ejus, et demittet eam e domo sua,

2. et abiens fuerit viro alteri,

3. et oderit eam vir novissimus, et scripserit ei libellum repudii, et dabit in manus ejus, et dimittet eam e domo sua, et mortuus fuerit vir novissimus qui accepit eam sibi uxorem,

4. non poterit vir prior qui dimisit eam reversus accipere eam sibi uxorem, postquam illa contaminata est, quoniam abominatio est ante Dominum Deum tuum, et non inquinabitis terram quam Dominus Deus tuus dat tibi in sorte.

5. Si quis autem acceperit uxorem nuper, non exibit ad bellum, neque injungetur ei res ulla : immunis erit in domo sua, annum unum lætificabit uxorem suam quam accepit.

6. Non pignorabis molam, neque superiorem lapidem molæ, quia animam iste pignorat.

7. Si autem deprehendatur homo furans animam ex fratribus suis filiis Israel, et opprimens eum vendiderit, morietur fur ille : et auferes malignum ex vobis ipsis.

8. Attende tibi in tactu lepræ : observa valde facere secundum omnem legem quam annuntiaverint vobis sacerdotes Levitæ : quemadmodum mandavi vobis, observate facere.

9. Memento quæcumque fecit Dominus Deus tuus Mariæ in via, egredientibus vobis ex Ægypto.

10. Ἐὰν ὀφείλημα ᾖ ἐν τῷ πλησίον σου, ὀφείλημα ὁτιοῦν, οὐκ εἰσελεύσῃ εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐνεχυράσαι τὸ ἐνέχυρον αὐτοῦ.

11. Ἔξω στήσῃ, καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗ τὸ δάνειόν σου ἐστὶν ἐν αὐτῷ, ἐξοίσει σοι τὸ ἐνέχυρον ἔξω.

12. Ἐὰν δὲ ὁ ἄνθρωπος πένηται, οὐ κοιμηθήσῃ ἐν τῷ ἐνεχύρῳ αὐτοῦ.

13. Ἀποδόσει ἀποδώσεις τὸ ἐνέχυρον αὐτοῦ πρὸς δυσμὰς ἡλίου, καὶ κοιμηθήσεται ἐν τῷ ἱματίῳ αὐτοῦ, καὶ εὐλογήσει σε, καὶ ἔσται σοι ἐλεημοσύνη ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου.

14. Οὐκ ἀπαδικήσεις μισθὸν πένητος καὶ ἐνδεοῦς ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου, ἢ ἐκ τῶν προσηλύτων τῶν ἐν ταῖς πύλεσί σου.

15. Αὐθημερὸν ἀποδώσεις τὸν μισθὸν αὐτοῦ, οὐκ ἐπιδύσεται ὁ ἥλιος ἐπ' αὐτῷ, ὅτι πένης ἐστὶ, καὶ ἐν αὐτῷ ἔχει τὴν ἐλπίδα, καὶ καταβοήσεται κατὰ σοῦ πρὸς Κύριον, καὶ ἔσται ἐν σοὶ ἁμαρτία.

16. Οὐκ ἀποθανοῦνται πατέρες ὑπὲρ τέκνων, καὶ οἱ υἱοὶ οὐκ ἀποθανοῦνται ὑπὲρ πατέρων· ἕκαστος ἐν τῇ ἑαυτοῦ ἁμαρτίᾳ ἀποθανεῖται.

17. Οὐκ ἐκκλινεῖς κρίσιν προσηλύτου καὶ ὀρφανοῦ καὶ χήρας· οὐκ ἐνεχυράσεις ἱμάτιον χήρας.

18. Καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης ἦσθα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ ἐλυτρώσατό σε Κύριος ὁ Θεός σου ἐκεῖθεν· διὰ τοῦτο ἐγώ σοι ἐντέλλομαι ποιεῖν τὸ ῥῆμα τοῦτο.

19. Ἐὰν δὲ ἀμήσῃς ἀμητὸν ἐν τῷ ἀγρῷ σου, καὶ ἐπιλάθῃ δράγμα ἐν τῷ ἀγρῷ σου, οὐκ ἀναστραφήσῃ λαβεῖν αὐτό· τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ ὀρφανῷ καὶ τῇ χήρᾳ ἔσται, ἵνα εὐλογήσῃ σε Κύριος ὁ Θεός σου ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν σου.

20. Ἐὰν δὲ ἐλαιολογῇς, οὐκ ἐπαναστρέψεις καλαμήσασθαι τὰ ὀπίσω σου· τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ ὀρφανῷ καὶ τῇ χήρᾳ ἔσται, καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης ἦσθα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ· διὰ τοῦτο ἐγώ σοι ἐντέλλομαι ποιεῖν τὸ ῥῆμα τοῦτο.

21. Ἐὰν δὲ τρυγήσῃς τὸν ἀμπελῶνά σου, οὐκ ἐπανατρυγήσῃς αὐτὸν τὰ ὀπίσω σου· τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ ὀρφανῷ καὶ τῇ χήρᾳ ἔσται,

22. καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης ἦσθα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ· διὰ τοῦτο ἐγώ σοι ἐντέλλομαι ποιεῖν τὸ ῥῆμα τοῦτο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ'.

1. Ἐὰν δὲ γένηται ἀντιλογία ἀναμέσον ἀνθρώπων, καὶ προσέλθωσιν εἰς κρίσιν, καὶ κρίνωσι, καὶ δικαιώσωσι τὸν δίκαιον, καὶ καταγνῶσι τοῦ ἀσεβοῦς·

2. Καὶ ἔσται, ἐὰν ἄξιος ᾖ πληγῶν ὁ ἀσεβῶν, καθιεῖς αὐτὸν ἔναντι τῶν κριτῶν, καὶ μαστιγώσουσιν αὐτὸν ἐναντίον αὐτῶν κατὰ τὴν ἀσέβειαν αὐτοῦ,

3. Καὶ ἀριθμῷ τεσσαράκοντα μαστιγώσουσιν αὐτόν· οὐ προσθήσουσιν. Ἐὰν δὲ προσθῇς μαστιγῶσαι ὑπὲρ ταύτας τὰς πληγὰς πλείους, ἀσχημονήσει ὁ ἀδελφός σου ἐναντίον σου.

4. Οὐ φιμώσεις βοῦν ἀλοῶντα.

5. Ἐὰν δὲ κατοικῶσιν ἀδελφοὶ ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ ἀποθάνῃ εἷς ἐξ αὐτῶν, σπέρμα δὲ μὴ ᾖ αὐτῷ, οὐκ ἔσται ἡ γυνὴ τοῦ τεθνηκότος ἔξω ἀνδρὶ μὴ ἐγγίζοντι· ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς εἰσελεύσεται πρὸς αὐτὴν, καὶ λήψεται αὐτὴν ἑαυτῷ γυναῖκα, καὶ συνοικήσει αὐτῇ.

10. Si debitum fuerit in proximo tuo, debitum quodcumque, non intrabis in domum ejus pignorare pignus ejus.

11. Foris stabis, et homo apud quem debitum tuum est in eo, proferet tibi pignus foras.

12. Si autem homo eget, non dormies in pignore ejus.

13. Redditione reddes ei pignus suum ad occasum solis, et dormiet in vestimento suo, et benedicet te, et tibi erit misericordia coram Domino Deo tuo.

14. Non fraudabis mercedem pauperis et egeni ex fratribus tuis, vel ex advenis qui sunt in civitatibus tuis.

15. Eadem die reddes mercedem ejus, non occidet sol super eam, quia pauper est, et in ea habet spem, et clamabit contra te ante Dominum, et erit in te peccatum.

16. Non morientur patres pro filiis, et filii non morientur pro patribus : unusquisque in peccato suo morietur.

17. Non declinabis judicium advenæ et orphani et viduæ : non pignorabis vestem viduæ.

18. Et memento quia famulus fuisti in terra Ægypto, et redemit te Dominus Deus tuus inde : propterea ego tibi mando facere verbum hoc.

19. Si autem messueris messem in agro tuo, et oblitus fuerit manipulus in agro tuo, non redibis accipere illum : advenæ et pupillo et viduæ erit, ut benedicat te Dominus Deus tuus in omnibus operibus manuum tuarum.

20. Si autem olivas colligas, non redibis repetere quæ post te : advenæ et pupillo et viduæ erunt, et memento quia famulus fuisti in terra Ægypto : propterea ego mando tibi facere verbum hoc.

21. Si autem vindemies vineam tuam, non revindemiabis eam ab iis quæ post te : advenæ et pupillo et viduæ erunt,

22. et memento quia famulus fuisti in terra Ægypto : propter hoc ego tibi mando facere verbum hoc.

CAPUT XXV.

1. Si autem fuerit altercatio inter homines, et accesserint ad judicium, et judicaverint, et justificaverint justum, et reprehenderint impium,

2. et erit, si dignus fuerit plagis qui impie agit, constitues eum in conspectu judicum, et flagellabunt eum ante se secundum impietatem ejus,

3. et numero quadraginta flagellabunt eum : non apponent. Si autem apposueris flagellare super has plagas plures, deturpabitur frater tuus coram te.

4. Non obturabis bovem triturantem.

5. Si autem habitaverint fratres in unum, et mortuus fuerit unus ex eis, semen autem non fuerit ei, non erit uxor defuncti foras viro non appropianti : frater viri ejus intrabit ad eam, et accipiet eam sibi uxorem, et cohabitabit ei.

6. Καὶ ἔσται τὸ παιδίον ὃ ἐὰν τέκῃ, κατασταθήσεται ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ τετελευτηκότος, καὶ οὐκ ἐξαλειφθήσεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐξ Ἰσραήλ.

7. Ἐὰν δὲ μὴ βούληται ὁ ἄνθρωπος λαβεῖν τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ ἀναβήσεται ἡ γυνὴ ἐπὶ τὴν πύλην ἐπὶ τὴν γερουσίαν, καὶ ἐρεῖ· Οὐ θέλει ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἀνδρός μου ἀναστῆσαι τὸ ὄνομα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἐν Ἰσραὴλ, οὐκ ἠθέλησεν ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἀνδρός μου.

8. Καὶ καλέσουσιν αὐτὸν ἡ γερουσία τῆς πόλεως αὐτοῦ, καὶ ἐροῦσιν αὐτῷ, καὶ στὰς εἴπῃ· Οὐ βούλομαι λαβεῖν αὐτήν·

9. καὶ προσελθοῦσα ἡ γυνὴ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἔναντι τῆς γερουσίας, καὶ ὑπολύσει τὸ ὑπόδημα αὐτοῦ τὸ ἓν ἀπὸ τοῦ ποδὸς αὐτοῦ, καὶ ἐμπτύσεται κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἀποκριθεῖσα ἐρεῖ· Οὕτω ποιήσουσι τῷ ἀνθρώπῳ ὃς οὐκ οἰκοδομήσει τὸν οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἐν Ἰσραὴλ,

10. καὶ κληθήσεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν Ἰσραὴλ, οἶκος τοῦ ὑπολυθέντος τὸ ὑπόδημα.

11. Ἐὰν δὲ μάχωνται ἄνθρωποι ἐπὶ τὸ αὐτὸ, ἄνθρωπος μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ προσέλθῃ ἡ γυνὴ ἑνὸς αὐτῶν ἐξελέσθαι τὸν ἄνδρα αὐτῆς ἐκ χειρὸς τοῦ τύπτοντος αὐτὸν, καὶ ἐκτείνασα τὴν χεῖρα ἐπιλάβηται τῶν διδύμων αὐτοῦ,

12. ἀποκόψεις τὴν χεῖρα· οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός σου ἐπ' αὐτῇ.

13. Οὐκ ἔσται ἐν τῷ μαρσίππῳ σου στάθμιον καὶ στάθμιον, μέγα ἢ μικρόν.

14. Οὐκ ἔσται ἐν τῇ οἰκίᾳ σου μέτρον καὶ μέτρον, μέγα ἢ μικρόν·

15. στάθμιον ἀληθινὸν καὶ δίκαιον ἔσται σοι, καὶ μέτρον ἀληθινὸν καὶ δίκαιον ἔσται σοι, ἵνα πολυήμερος γένῃ ἐπὶ τῆς γῆς ἧς Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι ἐν κλήρῳ·

16. ὅτι βδέλυγμα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου πᾶς ποιῶν ταῦτα, πᾶς ποιῶν ἄδικον.

17. Μνήσθητι ὅσα ἐποίησέ σοι Ἀμαλὴκ ἐν τῇ ὁδῷ, ἐκπορευομένου σου ἐκ γῆς Αἰγύπτου,

18. πῶς ἀντέστη σοι ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ἔκοψέ σου τὴν οὐραγίαν τοὺς κοπιῶντας ὀπίσω σου, σὺ δὲ ἐπείνας καὶ ἐκοπίας, καὶ οὐκ ἐφοβήθη τὸν Θεόν.

19. Καὶ ἔσται, ἡνίκα ἐὰν καταπαύσῃ σε Κύριος ὁ Θεός σου ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν σου τῶν κύκλῳ σου ἐν τῇ γῇ ᾗ Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι κληρονομῆσαι, ἐξαλείψεις τὸ ὄνομα Ἀμαλὴκ ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανὸν, καὶ οὐ μὴ ἐπιλάθῃ.

6. Et erit infans quicumque natus fuerit, constituetur ex defuncti nomine, et non delebitur nomen ejus ex Israel.

7. Si autem noluerit homo accipere uxorem fratris sui, et ascendet mulier in porta ad senatum, et dicet : Non vult frater viri mei suscitare nomen fratris sui in Israel, noluit frater viri mei.

8. Et vocabunt eum seniores civitatis ejus, et dicent ei, et stans dixerit : Nolo accipere eam :

9. et accedens uxor fratris ejus ante seniores, et solvet calceamentum ejus unum de pede ejus, et spuet in faciem ejus, et respondens dicet : Sic facient homini qui non ædificabit domum fratris sui in Israel,

10. et vocabitur nomen ejus in Israel, domus discalceati calceamentum.

11. Si autem rixati fuerint homines pariter, homo cum fratre suo, et accesserit uxor unius eorum ad eruendum virum suum de manu verberantis eum, et extendens manum apprehenderit testes ejus,

12. abscindes manum : non parcet oculus tuus super eam.

13. Non erit in marsupio tuo pondus et pondus, magnum aut parvum.

14 Non erit in domo tua mensura et mensura, magna vel parva.

15. Pondus verax et justum erit tibi, et mensura verax et justa erit tibi, ut longævus sis super terram quam Dominus Deus tuus dat tibi in sorte :

16. quoniam abominatio Domino Deo tuo omnis faciens hæc, omnis faciens injustum.

17. Recordare quæcumque fecit tibi Amalec in via, exeunte te de terra Ægypti,

18. quomodo restitit tibi in via, et percussit caudam agminis tui, defessos post te, tu autem esuriebas et laborabas, et non timuit Deum.

19. Et erit, postquam quiescere fecerit te Dominus Deus tuus ab omnibus inimicis tuis qui in circuitu tuo in terra quam Dominus Deus tuus dat tibi hæreditare, delebis nomen Amalec de sub cœlo, et non obliviscaris.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κϛ'.

1. Καὶ ἔσται, ἐὰν εἰσέλθῃς εἰς τὴν γῆν ἣν Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι κληρονομῆσαι, καὶ κατακληρονομήσῃς αὐτὴν, καὶ κατοικήσῃς ἐπ' αὐτὴν,

2. καὶ λήψῃ ἀπὸ τῆς ἀπαρχῆς τῶν καρπῶν τῆς γῆς σου ἧς Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι, καὶ ἐμβαλεῖς εἰς κάρταλλον, καὶ πορεύσῃ εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν ἐκλέξηται Κύριος ὁ Θεός σου ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ.

3. Καὶ ἐλεύσῃ πρὸς τὸν ἱερέα ὃς ἔσται ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν· Ἀναγγέλλω σήμερον Κυρίῳ τῷ Θεῷ μου, ὅτι εἰσελήλυθα εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσε Κύριος τοῖς πατράσιν ἡμῶν δοῦναι ἡμῖν.

CAPUT XXVI.

1. Et erit, si intraveris in terram quam Dominus tuus dat tibi hæreditare, et hæreditaveris eam, et habitaveris in ea,

2. et sumes de primitia fructuum terræ tuæ quam Dominus Deus tuus dat tibi, et mittes in cartallum, et ibis in locum quem elegerit Dominus Deus tuus ut invocetur nomen suum ibi.

3. Et venies ad sacerdotem qui erit in diebus illis, et dices ad eum : Annuntio hodie Domino Deo meo, quia intravi in terram quam juravit Dominus patribus nostris dare nobis.

4. Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς τὸν κάρταλλον ἐκ τῶν χειρῶν σου, καὶ θήσει αὐτὸν ἀπέναντι τοῦ θυσιαστηρίου Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου.

5. Καὶ ἀποκριθεὶς ἐρεῖ ἔναντι Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου· Συρίαν ἀπέβαλεν ὁ πατήρ μου, καὶ κατέβη εἰς Αἴγυπτον, καὶ παρῴκησεν ἐκεῖ ἐν ἀριθμῷ βραχεῖ, καὶ ἐγένετο ἐκεῖ εἰς ἔθνος μέγα καὶ πλῆθος πολύ.

6. Καὶ ἐκάκωσαν ἡμᾶς οἱ Αἰγύπτιοι, καὶ ἐταπείνωσαν ἡμᾶς, καὶ ἐπέθηκαν ἡμῖν ἔργα σκληρά.

7. Καὶ ἀνεβοήσαμεν πρὸς Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ εἰσήκουσε Κύριος τῆς φωνῆς ἡμῶν, καὶ εἶδε τὴν ταπείνωσιν ἡμῶν, καὶ τὸν μόχθον ἡμῶν, καὶ τὸν θλιμμὸν ἡμῶν.

8. Καὶ ἐξήγαγεν ἡμᾶς Κύριος ἐξ Αἰγύπτου αὐτὸς ἐν ἰσχύϊ αὐτοῦ τῇ μεγάλῃ, καὶ ἐν χειρὶ κραταιᾷ, καὶ βραχίονι ὑψηλῷ, καὶ ἐν ὁράμασι μεγάλοις, καὶ ἐν σημείοις καὶ ἐν τέρασι.

9. Καὶ εἰσήγαγεν ἡμᾶς εἰς τὸν τόπον τοῦτον, καὶ ἔδωκεν ἡμῖν τὴν γῆν ταύτην, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι.

10. Καὶ νῦν ἰδοὺ ἐνήνοχα τὴν ἀπαρχὴν τῶν γεννημάτων τῆς γῆς ἧς ἔδωκάς μοι, Κύριε, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι. Καὶ ἀφήσεις αὐτὸ ἀπέναντι Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, καὶ προςκυνήσεις ἔναντι Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου,

11. καὶ εὐφρανθήσῃ ἐν πᾶσι τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἔδωκέ σοι Κύριος ὁ Θεός σου, καὶ ἡ οἰκία σου, καὶ ὁ Λευίτης, καὶ ὁ προςήλυτος ὁ ἐν σοί.

12. Ἐὰν δὲ συντελέσῃς ἀποδεκατῶσαι πᾶν τὸ ἐπιδέκατον τῶν γεννημάτων σου ἐν τῷ ἔτει τῷ τρίτῳ, τὸ δεύτερον ἐπιδέκατον δώσεις τῷ Λευίτῃ καὶ τῷ προςηλύτῳ καὶ τῷ ὀρφανῷ καὶ τῇ χήρᾳ, καὶ φάγονται ἐν ταῖς πόλεσί σου, καὶ εὐφρανθήσονται.

13. Καὶ ἐρεῖς ἔναντι Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου· Ἐξεκάθαρα τὰ ἅγια ἐκ τῆς οἰκίας μου, καὶ ἔδωκα αὐτὰ τῷ Λευίτῃ καὶ τῷ προςηλύτῳ καὶ τῷ ὀρφανῷ καὶ τῇ χήρᾳ, κατὰ πάσας τὰς ἐντολὰς ἃς ἐνετείλω μοι· οὐ παρῆλθον τὴν ἐντολήν σου, καὶ οὐκ ἐπελαθόμην.

14. Καὶ οὐκ ἔφαγον ἐν ὀδύνῃ μου ἀπ' αὐτῶν, οὐκ ἐκάρπωσα ἀπ' αὐτῶν εἰς ἀκάθαρτον, οὐκ ἔδωκα ἀπ' αὐτῶν τῷ τεθνηκότι, ὑπήκουσα τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ἐποίησα καθὰ ἐνετείλω μοι.

15. Κάτιδε ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἁγίου σου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ εὐλόγησον τὸν λαόν σου τὸν Ἰσραὴλ, καὶ τὴν γῆν ἣν ἔδωκας αὐτοῖς, καθὰ ὤμοσας τοῖς πατράσιν ἡμῶν, δοῦναι ἡμῖν γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι.

16. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ Κύριος ὁ Θεός σου ἐνετείλατό σοι ποιῆσαι πάντα τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα· καὶ φυλάξεσθε καὶ ποιήσετε αὐτὰ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ὑμῶν καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς ὑμῶν.

17. Τὸν Θεὸν εἵλου σήμερον εἶναί σου Θεὸν, καὶ πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ φυλάσσεσθαι τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα, καὶ ὑπακούειν τῆς φωνῆς αὐτοῦ.

18. Καὶ Κύριος εἵλατό σε σήμερον γενέσθαι σε αὐτῷ λαὸν περιούσιον, καθάπερ εἶπε, φυλάττειν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ,

19. καὶ εἶναί σε ὑπεράνω πάντων τῶν ἐθνῶν, ὡς ἐποίησέ σε ὀνομαστὸν καὶ καύχημα καὶ δοξαστὸν, εἶναί σε λαὸν ἅγιον Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου, καθὼς ἐλάλησε.

4. Et sumet sacerdos cartallum de manibus tuis, et ponet illum ante altare Domini Dei tui.

5. Et respondens dicet ante Dominum Deum tuum : Syriam rejecit pater meus, et descendit in Ægyptum, et incoluit ibi in numero brevi, et factus est ibi in gentem magnam et multitudinem copiosam.

6. Et afflixerunt nos Ægyptii, et humiliaverunt nos, et imposuerunt nobis opera dura.

7. Et exclamavimus ad Dominum Deum nostrum, et exaudivit Dominus vocem nostram, et vidit humiliationem nostram, et laborem nostrum, et tribulationem nostram.

8. Et eduxit nos Dominus de Ægypto ipse in fortitudine sua magna, et in manu valida, et in brachio excelso, et in visionibus magnis, et in signis et in prodigiis.

9. Et induxit nos in locum hunc, et dedit nobis terram hanc, terram fluentem lac et mel.

10. Et nunc ecce attuli primitiam genimінum terræ quam dedisti mihi, Domine, terram fluentem lac et mel. Et dimittes illud ante Dominum Deum tuum, et adorabis ante Dominum Deum tuum,

11. et lætaberis in omnibus bonis quæ dedit tibi Dominus Deus tuus, et domus tua, et Levita, et advena qui est in te.

12. Si autem consummaveris decimare decimam geniminum tuorum in anno tertio, secundam decimam dabis Levitæ et advenæ et pupillo et viduæ, et comedent in civitatibus tuis, et lætabuntur.

13. Et dices ante Dominum Deum tuum : Abstuli sancta e domo mea, et dedi ea Levitæ et advenæ et pupillo et viduæ, secundum omnia mandata quæ mandasti mihi : non sum transgressus mandatum tuum, neque oblitus sum.

14. Et non comedi in luctu meo de eis, non obtuli de eis in immundum, non dedi ex eis mortuo, obedivi voci Domini Dei nostri, feci sicut mandasti mihi.

15. Respice de domo sancta tua de cœlo, et benedic populum tuum Israel, et terram quam dedisti eis, sicut juraveras patribus nostris dare nobis terram fluentem lac et mel.

16. In die hac Dominus Deus tuus mandavit tibi facere omnes justificationes et judicia : et observabitis et facietis omnia ex toto corde vestro et ex tota anima vestra.

17. Deum elegisti hodie esse Deum tuum, et ambulare in omnibus viis ejus, et observare justificationes et judicia, et obedire voci ejus.

18. Et Dominus elegit te hodie esse te sibi populum peculiarem, sicut dixit, ut custodias mandata ejus.

19. et sis tu super omnes gentes, sicut fecit te nominatum et gloriationem et celebrem, ut sis tu populus sanctus Domino Deo tuo, sicut locutus est.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ'.

1. Καὶ προςέταξε Μωϋσῆς καὶ ἡ γερουσία Ἰσραὴλ, λέγων· Φυλάσσεσθε πάσας τὰς ἐντολὰς ταύτας, ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον.

2. Καὶ ἔσται ᾗ ἂν ἡμέρᾳ διαβῆτε τὸν Ἰορδάνην εἰς τὴν γῆν ἣν Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι, καὶ στήσεις σεαυτῷ λίθους μεγάλους, καὶ κονιάσεις αὐτοὺς κονίᾳ,

3. καὶ γράψεις ἐπὶ τῶν λίθων τούτων πάντας τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου, ὡς ἂν διαβῆτε τὸν Ἰορδάνην, ἡνίκα ἂν εἰςέλθητε εἰς τὴν γῆν ἣν Κύριος ὁ Θεὸς τῶν πατέρων σου δίδωσί σοι, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, ὃν τρόπον εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς τῶν πατέρων σου σοί.

4. Καὶ ἔσται ὡς ἂν διαβῆτε τὸν Ἰορδάνην, στήσετε τοὺς λίθους τούτους οὓς ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ἐν ὄρει Γαιβὰλ, καὶ κονιάσεις αὐτοὺς κονίᾳ.

5. Καὶ οἰκοδομήσεις ἐκεῖ θυσιαστήριον Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου, θυσιαστήριον ἐκ λίθων· οὐκ ἐπιβαλεῖς ἐπ' αὐτὸ σίδηρον.

6. Λίθους ὁλοκλήρους οἰκοδομήσεις θυσιαστήριον Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου, καὶ ἀνοίσεις ἐπ' αὐτὸ ὁλοκαυτώματα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου.

7. Καὶ θύσεις ἐκεῖ θυσίαν σωτηρίου· καὶ φαγῇ, καὶ ἐμπλησθήσῃ, καὶ εὐφρανθήσῃ ἔναντι Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου.

8. Καὶ γράψεις ἐπὶ τῶν λίθων πάντα τὸν νόμον τοῦτον σαφῶς σφόδρα.

9. Καὶ ἐλάλησε Μωϋσῆς καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ Λευῖται παντὶ Ἰσραὴλ, λέγοντες· Σιώπα καὶ ἄκουε, Ἰσραήλ· ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ γέγονας εἰς λαὸν Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου,

10. καὶ εἰςακούσῃ τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, καὶ ποιήσεις πάσας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον.

11. Καὶ ἐνετείλατο Μωϋσῆς τῷ λαῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγων·

12. Οὗτοι στήσονται εὐλογεῖν τὸν λαὸν ἐν ὄρει Γαριζὶν, διαβάντες τὸν Ἰορδάνην· Συμεὼν, Λευὶ, Ἰούδας, Ἰσσάχαρ, Ἰωσὴφ καὶ Βενιαμίν.

13. Καὶ οὗτοι στήσονται ἐπὶ τῆς κατάρας ἐν ὄρει Γαιβάλ· Ῥουβὴν, Γὰδ καὶ Ἀσὴρ, Ζαβουλὼν, Δὰν καὶ Νεφθαλί.

14. Καὶ ἀποκριθέντες ἐροῦσιν οἱ Λευῖται παντὶ Ἰσραὴλ φωνῇ μεγάλῃ·

15. Ἐπικατάρατος ἄνθρωπος ὅστις ποιήσει γλυπτὸν καὶ χωνευτὸν, βδέλυγμα Κυρίῳ, ἔργον χειρῶν τεχνιτῶν, καὶ θήσει αὐτὸ ἐν ἀποκρύφῳ· καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς ἐροῦσι· Γένοιτο.

16. Ἐπικατάρατος ὁ ἀτιμάζων πατέρα αὐτοῦ ἢ μητέρα αὐτοῦ· καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός· Γένοιτο.

17. Ἐπικατάρατος ὁ μετατιθεὶς ὅρια τοῦ πλησίον· καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός· Γένοιτο.

18. Ἐπικατάρατος ὁ πλανῶν τυφλὸν ἐν ὁδῷ· καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός· Γένοιτο.

19. Ἐπικατάρατος ὃς ἂν ἐκκλίνῃ κρίσιν προςηλύτου καὶ ὀρφανοῦ καὶ χήρας· καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός· Γένοιτο.

20. Ἐπικατάρατος ὁ κοιμώμενος μετὰ γυναικὸς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὅτι ἀπεκάλυψε συγκάλυμμα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός· Γένοιτο.

21. Ἐπικατάρατος ὁ κοιμώμενος μετὰ παντὸς κτήνους· καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός· Γένοιτο.

CAPUT XXVII.

1. Et præcepit Moyses et seniores Israel, dicens : Custodite omnia mandata hæc, quæcumque ego mando vobis hodie.

2. Et erit quacumque die transieritis Jordanem in terram quam Dominus Deus tuus dat tibi, et statues tibi lapides magnos, et levigabis eos calce,

3. et scribes super lapides hos omnia verba legis hujus, postquam transieritis Jordanem, cum intraveritis in terram quam Dominus Deus patrum tuorum dat tibi, terram fluentem lac et mel, quemadmodum dixit Dominus Deus patrum tuorum tibi.

4. Et erit postquam transieritis Jordanem, statuetis lapides hos quos ego mando tibi hodie, in monte Gæbal, et levigabis eos calce.

5. Et ædificabis ibi altare Domino Deo tuo, altare ex lapidibus : non immittes ferrum in illud.

6. Lapides integros ædificabis altare Domino Deo tuo, et offeres super illud holocaustomata Domino Deo tuo.

7. Et sacrificabis ibi sacrificium salutaris : et comedes, et saturaberis, et lætaberis ante Dominum Deum tuum.

8. Et scribes super lapides omnem legem hanc manifeste valde.

9. Et locutus est Moyses et sacerdotes Levitæ omni Israel, dicentes : Tace et audi, Israel : in die hac factus es in populum Domino Deo tuo,

10. et exaudies vocem Domini Dei tui, et facies omnia mandata ejus et justificationes ejus, quascumque ego mando tibi hodie.

11. Et mandavit Moyses populo in die illa, dicens :

12. Hi stabunt benedicere populum in monte Garizin, transgressi Jordanem : Symeon, Levi, Judas, Issachar, Joseph et Beniamin.

13. Et hi stabunt super maledictionem in monte Gæbal : Ruben, Gad et Aser, Zabulon, Dan et Nephthali.

14. Et respondentes dicent Levitæ universo Israel voce magna :

15. Maledictus homo quisquis faciet sculptile et fusile, abominationem Domino, opus manuum artificum, et ponet illud in abscondito : et respondens omnis populus dicent : Fiat.

16. Maledictus qui spernit patrem suum vel matrem suam : et dicent omnis populus : Fiat :

17. Maledictus qui transfert terminos proximi : et dicent omnis populus : Fiat.

18. Maledictus qui errare faciet cæcum in via : et dicent omnis populus : Fiat.

19. Maledictus quicumque perverterit judicium advenæ et pupilli et viduæ : et dicent omnis populus : Fiat.

20. Maledictus qui dormit cum uxore patris sui, quoniam revelavit cooperimentum patris sui : et dicent omnis populus : Fiat.

21. Maledictus qui dormit cum omni pecore : et dicent omnis populus : Fiat.

22. Ἐπικατάρατος ὁ κοιμώμενος μετὰ ἀδελφῆς ἐκ πατρὸς ἢ μητρὸς αὐτοῦ· καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός· Γένοιτο.

23. Ἐπικατάρατος ὁ κοιμώμενος μετὰ νύμφης αὐτοῦ· καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός· Γένοιτο. Ἐπικατάρατος ὁ κοιμώμενος μετὰ τῆς ἀδελφῆς τῆς γυναικὸς αὐτοῦ· καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός· Γένοιτο.

24. Ἐπικατάρατος ὁ τύπτων τὸν πλησίον δόλῳ· καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός· Γένοιτο.

25. Ἐπικατάρατος ὃς ἂν λάβῃ δῶρα πατάξαι ψυχὴν αἵματος ἀθώου· καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός· Γένοιτο.

26. Ἐπικατάρατος πᾶς ἄνθρωπος ὃς οὐκ ἐμμένει ἐν πᾶσι τοῖς λόγοις τοῦ νόμου τούτου ποιῆσαι αὐτούς· καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός· Γένοιτο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ'.

1. Καὶ ἔσται, ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσῃς τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, φυλάσσειν καὶ ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολὰς ταύτας ἃς ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, καὶ δώσει σε Κύριος ὁ Θεός σου ὑπεράνω ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς,

2. καὶ ἥξουσιν ἐπὶ σὲ πᾶσαι αἱ εὐλογίαι αὗται, καὶ εὑρήσουσί σε. Ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσῃς τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου,

3. εὐλογημένος σὺ ἐν πόλει, καὶ εὐλογημένος σὺ ἐν ἀγρῷ.

4. Εὐλογημένα τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου, καὶ τὰ γεννήματα τῆς γῆς σου, καὶ τὰ βουκόλια τῶν βοῶν σου, καὶ τὰ ποίμνια τῶν προβάτων σου.

5. Εὐλογημέναι αἱ ἀποθῆκαί σου, καὶ τὰ ἐγκαταλείμματά σου.

6. Εὐλογημένος σὺ ἐν τῷ εἰςπορεύεσθαί σε, καὶ εὐλογημένος σὺ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαί σε.

7. Παραδῷ Κύριος ὁ Θεός σου τοὺς ἐχθρούς σου τοὺς ἀνθεστηκότας σοι συντετριμμένους πρὸ προσώπου σου· ὁδῷ μιᾷ ἐξελεύσονται πρὸς σέ, καὶ ἐν ἑπτὰ ὁδοῖς φεύξονται ἀπὸ προσώπου σου.

8. Ἀποστείλαι Κύριος ἐπὶ σὲ τὴν εὐλογίαν ἐν τοῖς ταμείοις σου, καὶ ἐπὶ πάντα οὗ ἂν ἐπιβάλῃς τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τῆς γῆς ἧς Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι.

9. Ἀναστῆσαί σε Κύριος ἑαυτῷ λαὸν ἅγιον, ὃν τρόπον ὤμοσε τοῖς πατράσι σου. Ἐὰν ἀκούσῃς τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, καὶ πορευθῇς ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ,

10. καὶ ὄψονταί σε πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς ὅτι τὸ ὄνομα Κυρίου ἐπικέκληταί σοι, καὶ φοβηθήσονταί σε.

11. Καὶ πληθυνεῖ σε Κύριος ὁ Θεός σου εἰς ἀγαθὰ ἐν τοῖς ἐκγόνοις τῆς κοιλίας σου, καὶ ἐπὶ τοῖς ἐκγόνοις τῶν κτηνῶν σου, καὶ ἐπὶ τοῖς γεννήμασι τῆς γῆς σου, ἐπὶ τῆς γῆς σου ἧς ὤμοσε Κύριος τοῖς πατράσι σου δοῦναί σοι.

12. Ἀνοίξαι σοι Κύριος τὸν θησαυρὸν αὐτοῦ τὸν ἀγαθὸν, τὸν οὐρανὸν, δοῦναι τὸν ὑετὸν τῇ γῇ σου ἐπὶ καιροῦ. Εὐλογῆσαι πάντα τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου. Καὶ δανειεῖς ἔθνεσι πολλοῖς, σὺ δὲ οὐ δανειῇ, καὶ ἄρξεις σὺ ἐθνῶν πολλῶν, σοῦ δὲ οὐκ ἄρξουσι.

13. Καταστήσει σε Κύριος ὁ Θεός σου εἰς κεφαλὴν, καὶ μὴ εἰς οὐρὰν, καὶ ἔσῃ τότε ἐπάνω καὶ οὐκ ἔσῃ ὑποκάτω. Ἐὰν ἀκούσῃς τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον φυλάσσειν,

22. Maledictus qui dormit cum sorore ex patre aut matre sua : et dicent omnis populus : Fiat.

23. Maledictus qui dormit cum nuru sua : et dicent omnis populus : Fiat. Maledictus qui dormit cum sorore uxoris suæ : et dicent omnis populus : Fiat.

24. Maledictus qui percutit proximum dolo : et dicent omnis populus : Fiat.

25. Maledictus quicumque acceperit munera ad percutiendam animam sanguinis innocentis : et dicent omnis populus : Fiat.

26. Maledictus homo qui non permanet in omnibus verbis legis hujus ad faciendum ea : et dicent omnis populus : Fiat.

CAPUT XXVIII.

1. Et erit, si auditione audieris vocem Domini Dei tui ad custodiendum et faciendum omnia mandata hæc quæ ego mando tibi hodie, et dabit te Dominus Deus tuus supra omnes gentes terræ,

2. et venient ad te omnes benedictiones istæ, et invenient te. Si auditione audieris vocem Domini Dei tui,

3. benedictus tu in civitate, et benedictus tu in agro.

4. Benedicti fœtus ventris tui, et genimina terræ tuæ, et armenta boum tuorum, et greges ovium tuarum.

5. Benedictæ apothecæ tuæ, et reliquiæ tuæ.

6. Benedictus tu cum ingrederis, et benedictus tu cum egrederis.

7. Tradat Dominus Deus tuus inimicos tuos qui stant contra te contritos ante faciem tuam : via una exibunt ad te, et in septem viis fugient a facie tua.

8. Mittat Dominus super te benedictionem in cellariis tuis, et ad omnia quocumque miseris manum tuam super terram quam Dominus Deus tuus dat tibi.

9. Suscitet te Dominus sibi populum sanctum, quemadmodum juravit patribus tuis. Si audieris vocem Domini Dei tui, et ambulaveris in omnibus viis ejus ,

10. et videbunt te omnes gentes terræ quia nomen Domini invocatum est tibi, et timebunt te.

11. Et multiplicabit te Dominus Deus tuus ad bona in fœtibus ventris tui , et in fœtibus pecorum tuorum, et in fructibus terræ tuæ, super terram tuam quam juravit Dominus patribus tuis dare tibi.

12. Aperiat tibi Dominus thesaurum suum bonum, cœlum, ad dandam pluviam terræ tuæ in tempore. Benedicat omnia opera manuum tuarum. Et fœnerabis gentibus multis, tu autem mutuum non accipies, et principaberis tu gentium multarum, tui autem non principabuntur.

13. Constituet te Dominus Deus tuus in caput, et non in caudam, et eris tunc supra et non eris subter. Si audieris vocem Domini Dei tui, quæcumque ego mando tibi hodie custodire,

14. οὐ παραβήσῃ ἀπὸ πασῶν τῶν ἐντολῶν ὧν ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον δεξιὰ οὐδὲ ἀριστερὰ, πορεύεσθαι ὀπίσω θεῶν ἑτέρων λατρεύειν αὐτοῖς.

15. Καὶ ἔσται, ἐὰν μὴ εἰςακούσῃς τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, φυλάσσεσθαι πάσας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, καὶ ἐλεύσονται ἐπὶ σὲ πᾶσαι αἱ κατάραι αὗται, καὶ καταλήψονταί σε.

16. Ἐπικατάρατος σὺ ἐν πόλει, καὶ ἐπικατάρατος σὺ ἐν ἀγρῷ.

17. Ἐπικατάρατοι αἱ ἀποθῆκαί σου, καὶ τὰ ἐγκαταλείμματά σου.

18. Ἐπικατάρατα τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου, καὶ τὰ γεννήματα τῆς γῆς σου, τὰ βουκόλια τῶν βοῶν σου, καὶ τὰ ποίμνια τῶν προβάτων σου.

19. Ἐπικατάρατος σὺ ἐν τῷ εἰςπορεύεσθαί σε, καὶ ἐπικατάρατος σὺ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαί σε.

20. Ἀποστείλαι Κύριος ἐπὶ σὲ τὴν ἔνδειαν καὶ τὴν ἐκλιμίαν καὶ τὴν ἀνάλωσιν ἐπὶ πάντα οὗ ἐὰν ἐπιβάλῃς τὴν χεῖρά σου, ἕως ἂν ἐξολοθρεύσῃ σε, καὶ ἕως ἂν ἀπολέσῃ σε ἐν τάχει διὰ τὰ πονηρὰ ἐπιτηδεύματά σου, διότι ἐγκατέλιπές με.

21. Προςκολλήσαι Κύριος εἰς σὲ τὸν θάνατον, ἕως ἂν ἐξαναλώσῃ σε ἀπὸ τῆς γῆς εἰς ἣν εἰςπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν.

22. Πατάξαι σε Κύριος ἐν ἀπορίᾳ, καὶ πυρετῷ, καὶ ῥίγει, καὶ ἐρεθισμῷ, καὶ ἀνεμοφθορίᾳ, καὶ τῇ ὤχρᾳ, καὶ καταδιώξονταί σε ἕως ἂν ἀπολέσωσί σε.

23. Καὶ ἔσται σοι ὁ οὐρανὸς ὁ ὑπὲρ κεφαλῆς σου χαλκοῦς, καὶ ἡ γῆ ἡ ὑποκάτω σου σιδηρᾶ.

24. Δώῃ Κύριος ὁ Θεός σου τὸν ὑετὸν τῆς γῆς σου κονιορτὸν, καὶ χοῦς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβήσεται, ἕως ἂν ἐκτρίψῃ σε, καὶ ἕως ἂν ἀπολέσῃ σε ἐν τάχει.

25. Δώῃ σε Κύριος ἐπὶ κοπὴν ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν· ἐν ὁδῷ μιᾷ ἐξελεύσῃ πρὸς αὐτοὺς, καὶ ἐν ἑπτὰ ὁδοῖς φεύξῃ ἀπὸ προςώπου αὐτῶν· καὶ ἔσῃ διασπορὰ ἐν πάσαις βασιλείαις τῆς γῆς.

26. Καὶ ἔσονται οἱ νεκροὶ ὑμῶν κατάβρωμα τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐκφοβῶν.

27. Πατάξαι σε Κύριος ἕλκει Αἰγυπτίῳ εἰς τὴν ἕδραν, καὶ ψώρᾳ ἀγρίᾳ, καὶ κνήφῃ, ὥςτε μὴ δύνασθαί σε ἰαθῆναι.

28. Πατάξαι σε Κύριος παραπληξίᾳ, καὶ ἀορασίᾳ, καὶ ἐκστάσει διανοίας.

29. Καὶ ἔσῃ ψηλαφῶν μεσημβρίας, ὡςεί τις ψηλαφήσαι τυφλὸς ἐν τῷ σκότει, καὶ οὐκ εὐοδώσει τὰς ὁδούς σου· καὶ ἔσῃ τότε ἀδικούμενος καὶ διαρπαζόμενος πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ οὐκ ἔσται ὁ βοηθῶν.

30. Γυναῖκα λήψῃ, καὶ ἀνὴρ ἕτερος ἕξει αὐτήν· οἰκίαν οἰκοδομήσεις, καὶ οὐκ οἰκήσεις ἐν αὐτῇ· ἀμπελῶνα φυτεύσεις, καὶ οὐ μὴ τρυγήσεις αὐτόν.

31. Ὁ μόσχος σου ἐσφαγμένος ἐναντίον σου, καὶ οὐ φάγῃ ἐξ αὐτοῦ· ὁ ὄνος σου ἡρπασμένος ἀπὸ σοῦ, καὶ οὐκ ἀποδοθήσεταί σοι· τὰ πρόβατά σου δεδομένα τοῖς ἐχθροῖς σου, καὶ οὐκ ἔσται σοι ὁ βοηθῶν.

32. Οἱ υἱοί σου καὶ αἱ θυγατέρες σου δεδομέναι ἔθνει ἑτέρῳ, καὶ οἱ ὀφθαλμοί σου βλέψονται σφακελίζοντες εἰς αὐτὰ, οὐκ ἰσχύσει ἡ χείρ σου.

33. Τὰ ἐκφόρια τῆς γῆς σου, καὶ πάντας τοὺς πόνους σου φάγεται ἔθνος ὃ οὐκ ἐπίστασαι, καὶ ἔσῃ ἀδικούμενος καὶ τεθραυσμένος πάσας τὰς ἡμέρας.

14. non præteribis ab omnibus mandatis quæ ego mando tibi hodie dextra aut sinistra, ire post deos alienos servire illis.

15. Et erit, si non exaudieris vocem Domini Dei tui, custodiendo omnia mandata ejus quæcumque ego mando tibi hodie, et venient in te omnes maledictiones istæ, et apprehendent te.

16. Maledictus tu in civitate, et maledictus tu in agro.

17. Maledictæ apothecæ tuæ, et reliquiæ tuæ.

18. Maledicti fœtus ventris tui, et genimina terræ tuæ, armenta boum tuorum, et greges ovium tuarum.

19. Maledictus tu cum ingrederis, et maledictus tu cum egrederis.

20. Mittat Dominus in te egestatem et famem et consumptionem super omnia quocumque miseris manum tuam, quoadusque exterminaverit te, et quoadusque disperdiderit te velociter propter malignas adinventiones tuas, eo quod dereliquisti me.

21. Adjungat Dominus in te mortem, donec absumpserit te de terra in quam ingrederis illuc hæreditare eam.

22. Percutiat te Dominus in penuria, et febri, et rigore, et rosione, et aeris corruptione, et rubigine, et persequentur te donec disperdiderint te.

23. Et erit tibi cœlum quod super caput tuum, æneum, et terra quæ sub te ferrea.

24. Det Dominus Deus tuus pluviam terræ tuæ pulverem, et cinis de cœlo descendet, quoadusque attriverit te, et quoadusque disperdiderit te velociter.

25. Det te Dominus in occisionem coram inimicis : in via una exibis ad eos, et in septem viis fugies a facie eorum : et eris dispersio in omnibus regnis terræ.

26. Et erunt mortui vestri esca volatilibus cœli et bestiis terræ, et non erit qui exterreat.

27. Percutiat te Dominus ulcere Ægyptio in sede, et scabie agresti, et prurigine, ita ut non possis tu curari.

28. Percutiat te Dominus amentia, et cæcitate, et excessu mentis.

29. Et eris palpans meridie, veluti si palparet cæcus in tenebris, et non prosperabit vias tuas : et eris tunc injuriis affectus et direptus omnibus diebus, et non erit qui auxilium ferat.

30. Uxorem accipies, et vir alius habebit eam : domum ædificabis, et non habitabis in ea : vineam plantabis, et non vindemiabis eam.

31. Vitulus tuus jugulatus ante te, et non comedes ex eo : asinus tuus ereptus a te, et non reddetur tibi : oves tuæ datæ inimicis tuis, et non erit tibi qui auxilietur.

32. Filii tui et filiæ tuæ datæ genti alteri, et oculi tui aspicient tabescentes ad ea, non valebit manus tua.

33. Proventus terræ tuæ, et omnes labores tuos comedet gens quam non nosti, et eris injuriis affectus et quassatus omnibus diebus.

34. Καὶ ἔσῃ παράπληκτος διὰ τὰ ὁράματα τῶν ὀφθαλμῶν σου ἃ βλέψῃ.

35. Πατάξαι σε Κύριος ἐν ἕλκει πονηρῷ ἐπὶ τὰ γόνατα καὶ ἐπὶ τὰς κνήμας, ὥςτε μὴ δύνασθαι ἰαθῆναί σε ἀπὸ ἴχνους τῶν ποδῶν σου ἕως τῆς κορυφῆς σου.

36. Ἀπαγάγοι Κύριός σε καὶ τοὺς ἄρχοντάς σου οὓς ἂν καταστήσῃς ἐπὶ σεαυτὸν ἐπ' ἔθνος ὃ οὐκ ἐπίστασαι σὺ καὶ οἱ πατέρες σου, καὶ λατρεύσεις ἐκεῖ θεοῖς ἑτέροις, ξύλοις καὶ λίθοις.

37. Καὶ ἔσῃ ἐκεῖ ἐν αἰνίγματι καὶ παραβολῇ καὶ διηγήματι ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν εἰς οὓς ἂν ἀπαγάγῃ σε Κύριος ἐκεῖ.

38. Σπέρμα πολὺ ἐξοίσεις εἰς τὸ πεδίον, καὶ ὀλίγα εἰςοίσεις, ὅτι κατέδεται αὐτὰ ἡ ἀκρίς.

39. Ἀμπελῶνα φυτεύσεις καὶ κατεργᾷ, καὶ οἶνον οὐ πίεσαι, οὐδὲ εὐφρανθήσῃ ἐξ αὐτοῦ, ὅτι καταφάγεται αὐτὰ ὁ σκώληξ.

40. Ἐλαῖαι ἔσονταί σοι ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις σου, καὶ ἔλαιον οὐ χρίσῃ, ὅτι ἐκρυήσεται ἡ ἐλαία σου.

41. Υἱοὺς καὶ θυγατέρας γεννήσεις καὶ οὐκ ἔσονται, ἀπελεύσονται γὰρ ἐν αἰχμαλωσίᾳ.

42. Πάντα τὰ ξύλινά σου, καὶ τὰ γεννήματα τῆς γῆς σου ἐξαναλώσει ἡ ἐρισύβη.

43. Ὁ προςήλυτος ὅς ἐστιν ἐν σοὶ ἀναβήσεται ἄνω ἄνω, σὺ δὲ καταβήσῃ κάτω κάτω.

44. Οὗτος δανειεῖ σοι, σὺ δὲ τούτῳ οὐ δανειεῖς· οὗτος ἔσται κεφαλή, σὺ δὲ ἔσῃ οὐρά.

45. Καὶ ἐλεύσονται ἐπὶ σὲ πᾶσαι αἱ κατάραι αὗται, καὶ καταδιώξονταί σε, καὶ καταλήψονταί σε, ἕως ἂν ἐξολοθρεύσῃ σε καὶ ἕως ἂν ἀπολέσῃ σε· ὅτι οὐκ εἰςήκουσας τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, φυλάξαι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ τὰ δικαιώματα ὅσα ἐνετείλατό σοι.

46. Καὶ ἔσται ἐν σοὶ σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τῷ σπέρματί σου ἕως τοῦ αἰῶνος,

47. ἀνθ' ὧν οὐκ ἐλάτρευσας Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἀγαθῇ διανοίᾳ διὰ τὸ πλῆθος πάντων.

48. Καὶ λατρεύσεις τοῖς ἐχθροῖς σου, οὓς ἐπαποστελεῖ Κύριος ἐπὶ σέ, ἐν λιμῷ, καὶ ἐν δίψει, καὶ ἐν γυμνότητι, καὶ ἐν ἐκλείψει πάντων· καὶ ἐπιθήσῃ κλοιὸν σιδηροῦν ἐπὶ τὸν τράχηλόν σου, ἕως ἂν ἐξολοθρεύσῃ σε.

49. Ἐπάξει ἐπὶ σὲ Κύριος ἔθνος μακρόθεν ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς, ὡςεὶ ὅρμημα ἀετοῦ, ἔθνος ὃ οὐκ ἀκούσῃ τῆς φωνῆς αὐτοῦ,

50. ἔθνος ἀναιδὲς προςώπῳ, ὅςτις οὐ θαυμάσει πρόσωπον πρεσβύτου, καὶ νέον οὐκ ἐλεήσει.

51. Καὶ κατέδεται τὰ ἔκγονα τῶν κτηνῶν σου, καὶ τὰ γεννήματα τῆς γῆς σου, ὥστε μὴ καταλιπεῖν σοι σῖτον, οἶνον, ἔλαιον, τὰ βουκόλια τῶν βοῶν σου, καὶ τὰ ποίμνια τῶν προβάτων σου, ἕως ἂν ἀπολέσῃ σε,

52. καὶ ἐκτρίψῃ σε ἐν ταῖς πόλεσί σου· ἕως ἂν καθαιρεθῶσι τὰ τείχη τὰ ὑψηλὰ καὶ τὰ ὀχυρὰ ἐφ' οἷς σὺ πέποιθας ἐπ' αὐτοῖς, ἐν πάσῃ τῇ γῇ σου. Καὶ θλίψει σε ἐν ταῖς πόλεσί σου αἷς ἔδωκέ σοι.

53. Καὶ φαγῇ τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου, κρέα υἱῶν σου καὶ θυγατέρων σου, ὅσα ἔδωκέ σοι, ἐν τῇ στενοχωρίᾳ σου καὶ ἐν τῇ θλίψει σου, ᾗ θλίψει σε ὁ ἐχθρός σου.

54. Ὁ ἁπαλὸς ὁ ἐν σοὶ καὶ ὁ τρυφερὸς σφόδρα βασκανεῖ τῷ ὀφθαλμῷ αὐτοῦ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ τὴν γυναῖκα τὴν ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ, καὶ τὰ καταλελειμμένα τέκνα, ἃ ἂν καταλειφθῇ αὐτῷ·

34. Et eris stupidus propter visiones oculorum tuorum quas cernes.

35. Percutiat te Dominus in ulcere maligno super genua et super suras, ut non possis tu curari a vestigio pedum tuorum usque ad verticem tuum.

36. Abducat Dominus te et principes tuos quos constitues super te ad gentem quam non nosti tu et patres tui, et servies ibi diis aliis, lignis et lapidibus.

37. Et eris ibi in ænigma et parabolam et fabulam in omnibus gentibus ad quas abduxerit te Deus illuc.

38. Semen multum proferes in campum, et pauca inferes, quoniam locusta comedet ea.

39. Vineam plantabis et operaberis, et vinum non bibes, neque lætaberis ex eo, quoniam comedet ea vermis.

40. Olivæ tibi erunt in omnibus finibus tuis, et oleo non ungeris, quoniam defluet oliva tua.

41. Filios et filias generabis et non erunt, abibunt enim in captivitatem.

42. Omnia lignea tua, et genimina terræ tuæ absumet rubigo.

43. Advena qui est in te ascendet sursum sursum, tu autem descendes deorsum deorsum.

44. Hic fœnerabit tibi, tu autem huic non fœnerabis: hic erit caput, tu autem eris cauda.

45. Et venient super te omnes maledictiones hæ, et persequentur te, et apprehendent te, quoadusque exterminaverint te et quoadusque disperdiderint te : quoniam non exaudisti vocem Domini Dei tui, ad custodiendum mandata ejus, et justificationes quascumque mandavit tibi.

46. Et erunt in te signa et prodigia in semine tuo usque in sæculum,

47. pro eo quod non servisti Domino Deo tuo in lætitia et bona mente propter multitudinem omnium.

48. Et servies inimicis tuis, quos immittet Dominus super te, in fame, et in siti, et in nuditate, et in omnium inopia : et imponet jugum ferreum super cervicem tuam, quoadusque exterminaverit te.

49. Inducet super te Dominus gentem de longe ab extremo terræ, tamquam impetum aquilæ, gentem cujus non audies vocem ejus,

50. gentem impudentem facie, qui non mirabitur faciem senis, et juvenis non miserebitur.

51. Et comedet fœtus pecorum tuorum, et genimina terræ tuæ, ita ut non relinquat tibi frumentum, vinum, oleum, armenta boum tuorum, et greges ovium tuarum, quoadusque perdiderit te,

52. et attriverit te in civitatibus tuis : quoadusque destructa fuerint mœnia excelsa et munita in quibus tu confidisti in eis, in omni terra tua. Et tribulabit te in civitatibus tuis quas dedit tibi.

53. Et comedes fœtus ventris tui, carnes filiorum tuorum et filiarum tuarum, quas dedit tibi, in angustia tua et in tribulatione tua, qua tribulabit te inimicus tuus.

54. Mollis qui in te et tener valde fascinabit oculo suo fratrem suum, et uxorem quæ est in sinu suo, et filios qui reliqui sunt, quicumque relicti fuerint illi :

55. ὥςτε δοῦναι ἑνὶ αὐτῶν ἀπὸ τῶν σαρκῶν τῶν τέκνων αὐτοῦ, ὧν ἂν κατέσθη διὰ τὸ μὴ καταλειφθῆναι αὐτῷ οὐδὲν ἐν τῇ στενοχωρίᾳ σου, καὶ ἐν τῇ θλίψει σου, ᾗ ἂν θλίψωσί σε οἱ ἐχθροί σου ἐν πάσαις ταῖς πόλεσί σου.

56. Καὶ ἡ ἁπαλὴ ἐν ὑμῖν καὶ ἡ τρυφερὰ, ἧς οὐχὶ πεῖραν ἔλαβεν ὁ ποῦς αὐτῆς βαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τὴν τρυφερότητα καὶ διὰ τὴν ἁπαλότητα, βασκανεῖ τῷ ὀφθαλμῷ αὐτῆς τὸν ἄνδρα αὐτῆς τὸν ἐν κόλπῳ αὐτῆς, καὶ τὸν υἱὸν καὶ τὴν θυγατέρα αὐτῆς,

57. καὶ τὸ χόριον αὐτῆς τὸ ἐξελθὸν διὰ τῶν μηρῶν αὐτῆς, καὶ τὸ τέκνον αὐτῆς ὃ ἐὰν τέκῃ· καταφάγεται γὰρ αὐτὰ διὰ τὴν ἔνδειαν πάντων κρυφῇ ἐν τῇ στενοχωρίᾳ σου, καὶ ἐν τῇ θλίψει σου, ᾗ θλίψει σε ὁ ἐχθρός σου ἐν ταῖς πόλεσί σου,

58. ἐὰν μὴ εἰςακούσῃς ποιεῖν πάντα τὰ ῥήματα τοῦ νόμου τούτου, τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ, φοβεῖσθαι τὸ ὄνομα τὸ ἔντιμον, τὸ θαυμαστὸν τοῦτο, ΚΥΡΙΟΝ τὸν ΘΕΟΝ σου.

59. Καὶ παραδοξάσει Κύριος τὰς πληγάς σου, καὶ τὰς πληγὰς τοῦ σπέρματός σου, πληγὰς μεγάλας καὶ θαυμαστὰς, καὶ νόσους πονηρὰς καὶ πιστάς.

60. Καὶ ἐπιστρέψει πᾶσαν τὴν ὀδύνην Αἰγύπτου τὴν πονηρὰν, ἣν διευλαβοῦ ἀπὸ προςώπου αὐτῶν, καὶ κολληθήσονται ἐν σοί.

61. Καὶ πᾶσαν μαλακίαν, καὶ πᾶσαν πληγὴν τὴν μὴ γεγραμμένην, καὶ πᾶσαν τὴν γεγραμμένην ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τούτου, ἐπάξει Κύριος ἐπὶ σὲ, ἕως ἂν ἐξολοθρεύσῃ σε.

62. Καὶ καταλειφθήσεσθε ἐν ἀριθμῷ βραχεῖ, ἀνθ' ὧν ὅτι ἦτε ὡςεὶ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει, ὅτι οὐκ εἰςήκουσας τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου.

63. Καὶ ἔσται, ὃν τρόπον εὐφράνθη Κύριος ἐφ' ὑμῖν εὖ ποιῆσαι ὑμᾶς καὶ πληθῦναι ὑμᾶς, οὕτως εὐφρανθήσεται Κύριος ἐφ' ὑμῖν ἐξολοθρεῦσαι ὑμᾶς· καὶ ἐξαρθήσεσθε ἐν τάχει ἀπὸ τῆς γῆς εἰς ἣν εἰςπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν.

64. Καὶ διασπερεῖ σε Κύριος ὁ Θεός σου εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς ἕως ἄκρου τῆς γῆς, καὶ δουλεύσεις ἐκεῖ θεοῖς ἑτέροις, ξύλοις καὶ λίθοις, οὓς οὐκ ἠπίστω σὺ καὶ οἱ πατέρες σου.

65. Ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐκείνοις οὐκ ἀναπαύσει σε, οὐδ' οὐ μὴ γένηται στάσις τῷ ἴχνει τοῦ ποδός σου· καὶ δώσει σοι Κύριος ἐκεῖ καρδίαν ἑτέραν ἀπειθοῦσαν, καὶ ἐκλείποντας ὀφθαλμοὺς, καὶ τηκομένην ψυχήν.

66. Καὶ ἔσται ἡ ζωή σου κρεμαμένη ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου, καὶ φοβηθήσῃ ἡμέρας καὶ νυκτὸς, καὶ οὐ πιστεύσεις τῇ ζωῇ σου.

67. Τοπρωῒ ἐρεῖς· Πῶς ἂν γένοιτο ἑσπέρα; καὶ τὸ ἑσπέρας ἐρεῖς· Πῶς ἂν γένοιτο πρωΐ; ἀπὸ τοῦ φόβου τῆς καρδίας σου ὃν φοβηθήσῃ, καὶ ἀπὸ τῶν ὁραμάτων τῶν ὀφθαλμῶν σου ὧν ὄψῃ.

68. Καὶ ἀποστρέψει σε Κύριος εἰς Αἴγυπτον ἐν πλοίοις ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ εἶπα· Οὐ προςθήσῃ ἔτι ἰδεῖν αὐτὴν, καὶ πραθήσεσθε ἐκεῖ τοῖς ἐχθροῖς ὑμῶν εἰς παῖδας καὶ παιδίσκας, καὶ οὐκ ἔσται ὁ κτώμενος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΘ'.

1. Οὗτοι οἱ λόγοι τῆς διαθήκης, οὓς ἐνετείλατο Κύ-

55. ut det uni eorum de carnibus filiorum suorum, de quibuscumque edet eo quod non derelictum sit ei quicquam in angustia tua, et in tribulatione tua, qua tribulabunt te inimici tui in omnibus civitatibus tuis.

56. Et mollis in vobis et deliciosa, cujus non cepit experientiam pes ejus ingredi super terram propter teneritudinem et propter mollitiem, fasciuabit oculo suo virum suum qui in sinu suo, et filium et filiam suam,

57. et corium suum quod exiit per fœmora sua, et filium suum quem pepererit : comedet enim ea propter egestatem omnium clam in angustia tua, et in tribulatione tua qua tribulabit te inimicus tuus in civitatibus tuis,

58. si non exaudieris facere omnia verba legis hujus, quæ scripta sunt in libro hoc, timere nomen honoratum, admirabile hoc, DOMINUM DEUM tuum.

59. Et incredibiles faciet Dominus plagas tuas, et plagas seminis tui, plagas magnas et admirabiles, et morbos malignos et stabiles.

60. Et redire faciet omnem dolorem Ægypti malignum, quem timuisti a facie eorum, et adhærebunt in te.

61. Et omnem languorem, et omnem plagam quæ non scripta, et omnem quæ scripta est in libro legis hujus, inducet Dominus super te, quoadusque exterminaverit te.

62. Et derelinquemini in numero brevi, pro eo quod fuistis sicut astra cœli multitudine, quoniam non exaudisti vocem Domini Dei tui.

63. Et erit, sicut lætatus est Dominus in vobis bene facere vobis et multiplicare vos, sic lætabitur Dominus in vobis exterminare vos : et auferemini velociter de terra in quam ingrederis illuc hæreditare eam.

64. Et disseminabit te Dominus Deus tuus in omnes gentes, ab extremo terræ usque ad extremum terræ, et servies ibi diis aliis, lignis et lapidibus, quos non noveras tu et patres tui.

65. Sed et in gentibus illis non dabit tibi quietem, neque erit requies vestigio pedis tui : et dabit tibi Dominus ibi cor aliud incredulum, et deficientes oculos, et tabescentem animam.

66. Et erit vita tua pendens ante oculos tuos, et timebis die ac nocte, et non credes vitæ tuæ.

67. Mane dices : Quomodo fiat vespera? et vesperi dices : Quomodo fiat mane? præ timore cordis tui quem timebis, et præ visionibus oculorum tuorum quas videbis.

68. Et redire te faciet Dominus in Ægyptum in navigiis in via qua dixi : Non adjicies ultra videre eam, et vendemini illic inimicis vestris in pueros et ancillas, et non erit qui emat.

CAPUT XXIX.

1. Hæc verba testamenti, quæ mandavit Dominus Moysi

ριος Μωϋσῇ στῆναι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἐν γῇ Μωὰβ, πλὴν τῆς διαθήκης ἧς διέθετο αὐτοῖς ἐν Χωρήβ.

2. Καὶ ἐκάλεσε Μωϋσῆς πάντας τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ὑμεῖς ἑωράκατε πάντα ὅσα ἐποίησε Κύριος ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ἐνώπιον ὑμῶν Φαραὼ καὶ τοῖς θεράπουσιν αὐτοῦ, καὶ πάσῃ τῇ γῇ αὐτοῦ,

3. Τοὺς πειρασμοὺς τοὺς μεγάλους οὓς ἑωράκασιν οἱ ὀφθαλμοί σου, τὰ σημεῖα καὶ τὰ τέρατα τὰ μεγάλα ἐκεῖνα.

4. Καὶ οὐκ ἔδωκε Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῖν καρδίαν εἰδέναι, καὶ ὀφθαλμοὺς βλέπειν, καὶ ὦτα ἀκούειν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

5. Καὶ ἤγαγεν ὑμᾶς τεσσαράκοντα ἔτη ἐν τῇ ἐρήμῳ· οὐκ ἐπαλαιώθη τὰ ἱμάτια ὑμῶν, καὶ τὰ ὑποδήματα ὑμῶν οὐ κατετρίβη ἀπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν.

6. Ἄρτον οὐκ ἐφάγετε, οἶνον καὶ σίκερα οὐκ ἐπίετε, ἵνα γνῶτε ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν ἐγώ.

7. Καὶ ἤλθετε ἕως τοῦ τόπου τούτου· καὶ ἐξῆλθε Σηὼν βασιλεὺς Ἐσεβὼν, καὶ Ὢγ βασιλεὺς Βασὰν, εἰς συνάντησιν ἡμῖν ἐν πολέμῳ· καὶ ἐπατάξαμεν αὐτοὺς,

8. καὶ ἐλάβομεν τὴν γῆν αὐτῶν, καὶ ἔδωκα αὐτὴν ἐν κλήρῳ τῷ Ῥουβὴν, καὶ τῷ Γαδδὶ, καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ.

9. Καὶ φυλάξεσθε ποιεῖν πάντας τοὺς λόγους τῆς διαθήκης ταύτης, ἵνα συνῆτε πάντα ὅσα ποιήσετε.

10. Ὑμεῖς ἑστήκατε πάντες σήμερον ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν, οἱ ἀρχίφυλοι ὑμῶν καὶ ἡ γερουσία ὑμῶν, καὶ οἱ κριταὶ ὑμῶν, καὶ οἱ γραμματοεισαγωγεῖς ὑμῶν, πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ,

11. αἱ γυναῖκες ὑμῶν, καὶ τὰ ἔκγονα ὑμῶν, καὶ ὁ προσήλυτος ὁ ἐν μέσῳ τῆς παρεμβολῆς ὑμῶν, ἀπὸ ξυλοκόπου ὑμῶν καὶ ἕως ὑδροφόρου ὑμῶν,

12. παρελθεῖν ἐν τῇ διαθήκῃ Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν, καὶ ἐν ταῖς ἀραῖς αὐτοῦ, ὅσα Κύριος ὁ Θεός σου διατίθεται πρὸς σὲ σήμερον·

13. ἵνα στήσῃ σε αὐτῷ εἰς λαὸν, καὶ αὐτὸς ἔσται σου Θεὸς, ὃν τρόπον εἶπέ σοι, καὶ ὃν τρόπον ὤμοσε τοῖς πατράσι σου Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ.

14. Καὶ οὐχ ὑμῖν μόνοις ἐγὼ διατίθεμαι τὴν διαθήκην ταύτην καὶ τὴν ἀρὰν ταύτην,

15. ἀλλὰ καὶ τοῖς ὧδε οὖσι μεθ' ὑμῶν σήμερον ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν, καὶ τοῖς μὴ οὖσι μεθ' ὑμῶν ὧδε σήμερον.

16. Ὅτι ὑμεῖς οἴδατε πῶς κατῳκήσαμεν ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ὡς παρήλθομεν ἐν μέσῳ τῶν ἐθνῶν οὓς παρήλθετε.

17. Καὶ ἴδετε τὰ βδελύγματα αὐτῶν, καὶ τὰ εἴδωλα αὐτῶν, ξύλον καὶ λίθον, ἀργύριον καὶ χρυσίον, ἅ ἐστι παρ' αὐτοῖς.

18. Μή τις ἐστὶν ἐν ὑμῖν ἀνὴρ ἢ γυνὴ ἢ πατριὰ ἢ φυλὴ, τινὸς ἡ διάνοια ἐξέκλινεν ἀπὸ Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν, πορευθέντες λατρεύειν τοῖς θεοῖς τῶν ἐθνῶν ἐκείνων· μήτις ἐστὶν ἐν ὑμῖν ῥίζα ἄνω φύουσα ἐν χολῇ καὶ πικρίᾳ·

19. καὶ ἔσται ἐὰν ἀκούσῃ τὰ ῥήματα τῆς ἀρᾶς ταύτης, καὶ ἐπιφημίσηται ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, λέγων· Ὁσιά μοι γένοιτο, ὅτι ἐν τῇ ἀποπλανήσει τῆς καρδίας μου πορεύσομαι, ἵνα μὴ συναπολέσῃ ὁ ἁμαρτωλὸς τὸν ἀναμάρτητον·

20. οὐ μὴ θελήσει ὁ Θεὸς εὐϊλατεῦσαι αὐτῷ, ἀλλ' ἢ τότε ἐκκαυθήσεται ὀργὴ Κυρίου καὶ ὁ ζῆλος αὐτοῦ ἐν

statuere filiis Israel in terra Moab, præter testamentum quod testatus est eis in Choreb.

2. Et vocavit Moyses omnes filios Israel, et dixit ad eos: Vos vidistis omnia quæcumque fecit Dominus in terra Ægypto coram vobis Pharaoni et servis ejus, et omni terræ illius,

3. tentationes magnas quas viderunt oculi tui, signa et prodigia illa magna.

4. Et non dedit Dominus Deus vobis cor scire, et oculos videre, et aures audire usque in diem istam.

5. Et adduxit vos quadraginta annis in deserto : non inveteraverunt vestimenta vestra, et calceamenta vestra non sunt attrita a pedibus vestris.

6. Panem non manducastis, vinum et siceram non bibistis, ut sciretis quia Dominus Deus vester ego.

7. Et venistis usque ad locum hunc : et exiit Seon rex Esebon, et Og rex Basan, in occursum nobis in bellum : et percussimus eos.

8. Et cepimus terram eorum, et dedi eam in sorte Ruben, et Gaddi, et dimidiæ tribui Manasse.

9. Et custodietis facere omnia verba testamenti hujus, ut intelligatis omnia quæcumque facietis.

10. Vos stetistis omnes hodie ante Dominum Deum vestrum, principes tribuum vestri et seniores vestri, et judices vestri, et magistri vestri, omnis vir Israel,

11. uxores vestræ, et fœtus vestri, et advena qui in medio castrorum vestrorum, a cæsore lignorum vestrorum et usque ad portatorem aquæ vestrum,

12. ad transeundum in testamentum Domini Dei vestri, et in imprecationes ejus, quascumque Dominus Deus tuus disposuit erga te hodie :

13. ut statuat te sibi in populum, et ipse erit Deus tuus, quemadmodum dixit tibi, et quemadmodum juravit patribus tuis Abraham et Isaac et Jacob.

14. Et non vobis solis ego testatus sum testamentum hoc et imprecationem hanc,

15. sed et iis qui hic sunt vobiscum hodie ante Dominum Deum vestrum, et iis qui non sunt vobiscum hic hodie.

16. Quoniam vos novistis quomodo habitavimus in terra Ægypto, quomodo transivimus in medio gentium quos transivistis.

17. Et vidistis abominationes earum, et idola earum, lignum et lapidem, argentum et aurum, quæ sunt apud eas.

18. Numquid est aliquis inter vos vir aut mulier vel familia vel tribus, cujus mens declinavit a Domino Deo vestro, profecti servire diis gentium illarum : num quis est in vobis radix sursum germinans in felle et amaritudine :

19. Et erit cum audierit verba maledictionis hujus, et benedixerit in corde suo, dicens : Sancta mihi fiant, quoniam in errore cordis mei incedam, ut non simul perdat peccator eum qui sine peccato est:

20. nolet Deus propitiari ei, sed tunc incendetur ira Domini et zelus ejus in homine illo : et adhærebunt in eo

τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ· καὶ κολληθήσονται ἐν αὐτῷ πᾶσαι αἱ ἀραὶ τῆς διαθήκης ταύτης, αἱ γεγραμμέναι ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ· καὶ ἐξαλείψει Κύριος τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανόν.

21. Καὶ διαστελεῖ αὐτὸν Κύριος εἰς κακὰ ἐκ πάντων υἱῶν Ἰσραὴλ, κατὰ πάσας τὰς ἀρὰς τῆς διαθήκης τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τούτου.

22. Καὶ ἐροῦσιν ἡ γενεὰ ἡ ἑτέρα οἱ υἱοὶ ὑμῶν, οἳ ἀναστήσονται μεθ' ὑμᾶς, καὶ ὁ ἀλλότριος ὃς ἂν ἔλθῃ ἐκ γῆς μακρόθεν, καὶ ὄψονται τὰς πληγὰς τῆς γῆς ἐκείνης, καὶ τὰς νόσους αὐτῆς ἃς ἀπέστειλε Κύριος ἐπ' αὐτὴν,

23. θεῖον καὶ ἅλα κατακεκαυμένον· πᾶσα ἡ γῆ αὐτῆς οὐ σπαρήσεται, οὐδὲ ἀνατελεῖ, οὐδὲ μὴ ἀναβῇ ἐπ' αὐτὴν πᾶν χλωρόν· ὥςπερ κατεστράφη Σόδομα καὶ Γόμοῤῥα, Ἀδαμὰ καὶ Σεβωΐμ, ἃς κατέστρεψε Κύριος ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ·

24. καὶ ἐροῦσι πάντα τὰ ἔθνη· Διατί ἐποίησε Κύριος οὕτω τῇ γῇ ταύτῃ; τίς ὁ θυμὸς τῆς ὀργῆς ὁ μέγας οὗτος;

25. Καὶ ἐροῦσιν· Ὅτι κατέλιπον τὴν διαθήκην Κυρίου τοῦ Θεοῦ τῶν πατέρων αὐτῶν, ἃ διέθετο τοῖς πατράσιν αὐτῶν, ὅτε ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

26. Καὶ πορευθέντες ἐλάτρευσαν θεοῖς ἑτέροις οὓς οὐκ ἠπίσταντο, οὐδὲ διένειμεν αὐτοῖς·

27. καὶ ὠργίσθη θυμῷ Κύριος ἐπὶ τὴν γῆν ἐκείνην ἐπαγαγεῖν ἐπ' αὐτὴν κατὰ πάσας τὰς κατάρας τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τούτου.

28. Καὶ ἐξῆρεν αὐτοὺς Κύριος ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ καὶ παροξυσμῷ μεγάλῳ σφόδρα, καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς εἰς γῆν ἑτέραν ὡςεὶ νῦν.

29. Τὰ κρυπτὰ Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν, τὰ δὲ φανερὰ ἡμῖν καὶ τοῖς τέκνοις ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα, ποιεῖν πάντα τὰ ῥήματα τοῦ νόμου τούτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Λ'.

1. Καὶ ἔσται, ὡς ἂν ἔλθωσιν ἐπὶ σὲ πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα, ἡ εὐλογία καὶ ἡ κατάρα, ἣν ἔδωκα πρὸ προςώπου σου, καὶ δέξῃ εἰς τὴν καρδίαν σου, ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν οὗ ἐὰν διασκορπίσῃ σε Κύριος ἐκεῖ,

2. καὶ ἐπιστραφήσῃ ἐπὶ Κύριον τὸν Θεόν σου, καὶ εἰςακούσῃ τῆς φωνῆς αὐτοῦ κατὰ πάντα ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου,

3. καὶ ἰάσεται Κύριος τὰς ἁμαρτίας σου, καὶ ἐλεήσει σε, καὶ πάλιν συνάξει σε ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν εἰς οὓς διεσκόρπισέ σε Κύριος ἐκεῖ.

4. Ἐὰν ᾖ ἡ διασπορά σου ἀπ' ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ ἕως ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ, ἐκεῖθεν συνάξει σε Κύριος ὁ Θεός σου, καὶ ἐκεῖθεν λήψεταί σε Κύριος ὁ Θεός σου.

5. Καὶ εἰςάξει σε ὁ Θεός σου ἐκεῖθεν εἰς τὴν γῆν ἣν ἐκληρονόμησαν οἱ πατέρες σου· καὶ κληρονομήσεις αὐτὴν, καὶ εὖ σε ποιήσει, καὶ πλεοναστόν σε ποιήσει ὑπὲρ τοὺς πατέρας σου.

6. Καὶ περικαθαριεῖ Κύριος τὴν καρδίαν σου, καὶ τὴν καρδίαν τοῦ σπέρματός σου, ἀγαπᾶν Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, ἵνα ζῇς σύ.

7. Καὶ δώσει Κύριος ὁ Θεός σου τὰς ἀρὰς ταύτας ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου, καὶ ἐπὶ τοὺς μισοῦντάς σε, οἳ ἐδίωξάν σε.

omnia maledicta testamenti hujus, quæ scripta sunt in libro hoc : et delebit Dominus nomen ejus de sub cœlo.

21. Et dividet eum Dominus in mala ab omnibus filiis Israel, secundum omnia maledicta testamenti scripta in libro legis hujus.

22. Et dicent progenies altera filii vestri, qui exsurgent post vos, et alienus quicumque venerit de terra longinqua, et videbunt plagas terræ illius, et morbos ejus quos immisit Dominus super eam,

23. sulphur et sal ardens : omnis terra ejus non seminabitur, neque germinabit, neque ascendet super eam omne viride : sicut eversa est Sodoma et Gomorrha, Adama et Seboim, quas evertit Dominus in furore et ira :

24. et dicent omnes gentes : Propter quid fecit Dominus sic terræ huic? quis furor iræ magnus hic?

25. Et dicent : Quoniam dereliquerunt testamentum Domini Dei patrum suorum, quæ testatus est patribus eorum, quando eduxit eos de terra Ægypti.

26. Et euntes servierunt diis aliis quos non noverunt, neque distribuit eis :

27. et iratus est furore Dominus in terram illam ad inducendum in eam secundum omnia maledicta scripta in libro legis hujus.

28. Et abstulit eos Dominus de terra eorum in furore et ira et exacerbatione magna valde, et ejecit eos in terram alienam sicut nunc.

29. Occulta Domino Deo nostro, manifesta autem nobis et filiis nostris in sæculum, ad faciendum omnia verba legis hujus.

CAPUT XXX.

1. Et erit, postquam venerint super te omnia verba hæc, benedictio et maledictio, quam dedi ante faciem tuam, et admiseris in cor tuum, in omnibus gentibus quocumque disperserit te Dominus illuc,

2. et conversus fueris ad Dominum Deum tuum, et exaudieris vocem ejus secundum omnia quæcumque ego mando tibi hodie, ex toto corde tuo et ex tota anima tua,

3. et sanabit Dominus peccata tua, et miserebitur tui, et rursus congregabit te ex omnibus gentibus in quos dispersit te Dominus illuc.

4. Si fuerit dispersio tua a summo cœli usque ad summum cœli, inde congregabit te Dominus Deus tuus, et inde assumet te Dominus Deus tuus.

5. Et inducet te Deus tuus inde in terram quam hæreditaverant patres tui : et hæreditabis eam, et bene tibi faciet, et abundantem te faciet super patres tuos.

6. Et circumpurgabit Dominus cor tuum, et cor seminis tui, diligere Dominum Deum tuum ex toto corde tuo et ex tota anima tua, ut vivas tu.

7. Et dabit Dominus Deus tuus maledictiones has super inimicos tuos, et super eos qui oderunt te, qui persecuti sunt te.

8. Καὶ σὺ ἐπιστραφήσῃ καὶ εἰςακούσῃ τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, καὶ ποιήσεις τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον.

9. Καὶ εὐλογήσει σε Κύριος ὁ Θεός σου ἐν παντὶ ἔργῳ τῶν χειρῶν σου, ἐν τοῖς ἐκγόνοις τῆς κοιλίας σου, καὶ ἐν τοῖς ἐκγόνοις τῶν κτηνῶν σου, καὶ ἐν τοῖς γεννήμασι τῆς γῆς σου, ὅτι ἐπιστρέψει Κύριος ὁ Θεός σου εὐφρανθῆναι ἐπὶ σοὶ εἰς ἀγαθὰ, καθότι εὐφράνθη ἐπὶ τοῖς πατράσι σου.

10. Ἐὰν εἰςακούσῃς τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, φυλάσσεσθαι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τούτου, ἐὰν ἐπιστραφῇς ἐπὶ Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου.

11. Ὅτι ἡ ἐντολὴ αὕτη, ἣν ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, οὐχ ὑπέρογκός ἐστιν, οὐδὲ μακρὰν ἀπὸ σοῦ ἐστιν.

12. Οὐκ ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω ἐστὶ, λέγων· Τίς ἀναβήσεται ἡμῖν εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ λήψεται ἡμῖν αὐτὴν, καὶ ἀκούσαντες αὐτὴν ποιήσομεν;

13. Οὐδὲ πέραν τῆς θαλάσσης ἐστὶ, λέγων· Τίς διαπεράσει ἡμῖν εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης, καὶ λάβῃ ἡμῖν αὐτὴν, καὶ ἀκουστὴν ἡμῖν ποιήσῃ αὐτὴν, καὶ ποιήσομεν;

14. Ἐγγύς σου ἐστὶ τὸ ῥῆμα σφόδρα, ἐν τῷ στόματί σου, καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου, καὶ ἐν ταῖς χερσί σου ποιεῖν αὐτό.

15. Ἰδοὺ δέδωκα πρὸ προςώπου σου σήμερον τὴν ζωὴν καὶ τὸν θάνατον, τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν.

16. Ἐὰν εἰςακούσῃς τὰς ἐντολὰς Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, ἃς ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ἀγαπᾷν Κύριον τὸν Θεόν σου, πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ φυλάσσεσθαι τὰ δικαιώματα αὐτοῦ καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ, καὶ ζήσεσθε, καὶ πολλοὶ ἔσεσθε, καὶ εὐλογήσει σε Κύριος ὁ Θεός σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ εἰς ἣν εἰςπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν.

17. Καὶ ἐὰν μεταστῇ ἡ καρδία σου, καὶ μὴ εἰςακούσῃς, καὶ πλανηθεὶς προςκυνήσῃς θεοῖς ἑτέροις καὶ λατρεύσῃς αὐτοῖς,

18. ἀναγγέλλω σοι σήμερον ὅτι ἀπωλείᾳ ἀπολεῖσθε, καὶ οὐ μὴ πολυήμεροι γένησθε ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν Ἰορδάνην ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν.

19. Διαμαρτύρομαι ὑμῖν σήμερον τόν τε οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, τὴν ζωὴν καὶ τὸν θάνατον δέδωκα πρὸ προςώπου ὑμῶν, τὴν εὐλογίαν καὶ τὴν κατάραν· ἔκλεξαι τὴν ζωὴν σὺ, ἵνα ζήσῃς σὺ καὶ τὸ σπέρμα σου,

20. ἀγαπᾷν Κύριον τὸν Θεόν σου, εἰςακούειν τῆς φωνῆς αὐτοῦ, καὶ ἔχεσθαι αὐτοῦ, ὅτι τοῦτο ἡ ζωή σου καὶ ἡ μακρότης τῶν ἡμερῶν σου, τὸ κατοικεῖν ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ὤμοσε Κύριος τοῖς πατράσι σου Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ δοῦναι αὐτοῖς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΑ'.

1. Καὶ συνετέλεσε Μωϋσῆς λαλῶν πάντας τοὺς λόγους τούτους πρὸς πάντας υἱοὺς Ἰσραὴλ,

2. καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἑκατὸν καὶ εἴκοσι ἐτῶν ἐγώ εἰμι σήμερον· οὐ δυνήσομαι ἔτι εἰςπορεύεσθαι καὶ ἐκπορεύεσθαι· Κύριος δὲ εἶπε πρός μέ· Οὐ διαβήσῃ τὸν Ἰορδάνην τοῦτον.

3. Κύριος ὁ Θεός σου ὁ προπορευόμενος πρὸ προςώπου

8. Et tu converteris et exaudies vocem Domini Dei tui, et facies mandata ejus, quæcumque ego mando tibi hodie.

9. Et benedicet te Dominus Deus tuus in omni opere manuum tuarum, in fœtibus ventris tui, et in fœtibus pecorum tuorum, et in fructibus terræ tuæ, quoniam revertetur Dominus Deus tuus lætari super te in bonis, sicut lætatus est super patres tuos.

10. Si exaudieris vocem Domini Dei tui, custodiendo mandata ejus et justificationes ejus, et judicia ejus scripta in libro legis hujus, si conversus fueris ad Dominum Deum tuum ex toto corde tuo et ex tota anima tua.

11. Quoniam mandatum hoc, quod ego mando tibi hodie, non est supra modum, neque longe abs te est.

12. Non in cœlo sursum est, dicens : Quis ascendet nobis in cœlum, et accipiet nobis illud, et audientes illud faciemus?

13. Neque trans mare est, dicens : Quis transfretabit nobis trans mare, et accipiet nobis illud, et auditum nobis faciet illud, et faciemus?

14. Prope te est verbum valde, in ore tuo, et in corde tuo, et in manibus tuis facere illud.

15. Ecce dedi ante faciem tuam hodie vitam et mortem, bonum et malum.

16. Si exaudieris mandata Domini Dei tui, quæ ego mando tibi hodie, diligere Dominum Deum tuum, ambulare in omnibus viis ejus, et observare justificationes ejus et judicia ejus, et vivetis, et multi eritis, et benedicet te Dominus Deus tuus in omni terra in quam ingrederis illuc hæreditare eam.

17. Et si translatum fuerit cor tuum, et non exaudieris, et errans adoraveris deos alios et servieris eis,

18. annuntio tibi hodie quia perditione perdemini, et non eritis longævi super terram in quam vos transitis Jordanem illuc hæreditare eam.

19. Contestor vobis hodie cœlum et terram, vitam et mortem dedi ante faciem vestram, benedictionem et maledictionem : elige vitam tu, ut vivas tu et semen tuum,

20. diligere Dominum Deum tuum, exaudire vocem ejus, et adhærere ei, quoniam hoc vita tua et longitudo dierum tuorum, ad habitandum super terram quam juravit Dominus patribus tuis Abraham et Isaac et Jacob dare eis.

CAPUT XXXI.

1. Et consummavit Moyses loquens omnia verba hæc ad omnes filios Israel,

2. et dixit ad eos : Centum et viginti annorum ego sum hodie : non potero ultra ingredi et egredi : Dominus autem dixit ad me : Non transibis Jordanem hunc.

3. Dominus Deus tuus qui præcedit ante faciem tuam,

σου, οὗτος ἐξολοθρεύσει τὰ ἔθνη ταῦτα ἀπὸ προσώπου σου, καὶ κατακληρονομήσεις αὐτούς, καὶ Ἰησοῦς ὁ προπορευόμενος πρὸ προσώπου σου, καθὰ ἐλάλησε Κύριος.

4. Καὶ ποιήσει Κύριος ὁ Θεός σου αὐτοῖς καθὼς ἐποίησε Σηὼν καὶ Ὢγ δυσὶ βασιλεῦσι τῶν Ἀμοῤῥαίων, οἳ ἦσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ τῇ γῇ αὐτῶν, καθότι ἐξωλόθρευσεν αὐτούς,

5. καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς Κύριος ὑμῖν· καὶ ποιήσετε αὐτοῖς καθότι ἐνετειλάμην ὑμῖν.

6. Ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε, μὴ φοβοῦ, μηδὲ δειλιάσῃς, μηδὲ πτοηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν· ὅτι Κύριος ὁ Θεός σου ὁ προπορευόμενος μεθ' ὑμῶν ἐν ὑμῖν, οὔτε μή σε ἀνῇ, οὔτε μή σε ἐγκαταλίπῃ.

7. Καὶ ἐκάλεσε Μωϋσῆς Ἰησοῦν, καὶ εἶπεν αὐτῷ ἔναντι παντὸς Ἰσραήλ· Ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε, σὺ γὰρ εἰςελεύσῃ πρὸ προσώπου τοῦ λαοῦ τούτου εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσε Κύριος τοῖς πατράσιν ὑμῶν δοῦναι αὐτοῖς, καὶ σὺ κατακληρονομήσεις αὐτοῖς.

8. Καὶ Κύριος ὁ συμπορευόμενος μετὰ σοῦ οὐκ ἀνήσει σε, οὐδὲ μή σε ἐγκαταλίπῃ· μὴ φοβοῦ, μηδὲ δειλία.

9. Καὶ ἔγραψε Μωϋσῆς τὰ ῥήματα τοῦ νόμου τούτου εἰς βιβλίον, καὶ ἔδωκε τοῖς ἱερεῦσι τοῖς υἱοῖς Λευὶ τοῖς αἴρουσι τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου, καὶ τοῖς πρεσβυτέροις τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

10. Καὶ ἐνετείλατο Μωϋσῆς αὐτοῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγων· Μετὰ ἑπτὰ ἔτη ἐν καιρῷ ἐνιαυτοῦ ἀφέσεως ἐν ἑορτῇ σκηνοπηγίας,

11. ἐν τῷ συμπορεύεσθαι πάντα Ἰσραὴλ ὀφθῆναι ἐνώπιον Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν, ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἂν ἐκλέξηται Κύριος, ἀναγνώσεσθε τὸν νόμον τοῦτον ἐναντίον παντὸς Ἰσραὴλ εἰς τὰ ὦτα αὐτῶν,

12. ἐκκλησιάσας τὸν λαὸν, τοὺς ἄνδρας καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ ἔκγονα, καὶ τὸν προσήλυτον τὸν ἐν ταῖς πόλεσιν ὑμῶν, ἵν' ἀκούσωσι, καὶ ἵνα μάθωσι φοβεῖσθαι Κύριον τὸν Θεὸν ὑμῶν. Καὶ ἀκούσονται ποιεῖν πάντας τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου.

13. Καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν, οἳ οὐκ οἴδασιν, ἀκούσονται, καὶ μαθήσονται φοβεῖσθαι Κύριον τὸν Θεόν σου πάσας τὰς ἡμέρας ὅσας αὐτοὶ ζῶσιν ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν Ἰορδάνην ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν.

14. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἰδοὺ ἐγγίκασιν αἱ ἡμέραι τοῦ θανάτου σου· κάλεσον Ἰησοῦν, καὶ στῆτε παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐντελοῦμαι αὐτῷ. Καὶ ἐπορεύθη Μωϋσῆς καὶ Ἰησοῦς εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἔστησαν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

15. Καὶ κατέβη Κύριος ἐν νεφέλῃ, καὶ ἔστη παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· καὶ ἔστη ὁ στῦλος τῆς νεφέλης παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

16. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἰδοὺ σὺ κοιμᾷ μετὰ τῶν πατέρων σου, καὶ ἀναστὰς οὗτος ὁ λαὸς ἐκπορνεύσει ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων τῆς γῆς εἰς ἣν οὗτος εἰςπορεύεται, καὶ καταλείψουσί με, καὶ διασκεδάσουσι τὴν διαθήκην μου ἣν διεθέμην αὐτοῖς.

17. Καὶ ὀργισθήσομαι θυμῷ εἰς αὐτοὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ καταλείψω αὐτοὺς, καὶ ἀποστρέψω τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἔσται κατάβρωμα· καὶ εὑρήσουσιν αὐτὸν κακὰ πολλὰ καὶ θλίψεις. Καὶ ἐρεῖ ἐν

hic exterminabit gentes has a facie tua, et possidebis eos, et Jesus qui præcedit ante faciem tuam, sicut locutus est Dominus.

4. Et faciet Dominus Deus tuus eis sicut fecit Seon et Og duobus regibus Amorrhæorum, qui erant trans Jordanem, et terræ eorum, secundum quod exterminavit eos,

5. et tradidit eos Dominus vobis : et facietis eis sicut mandavi vobis.

6. Viriliter age et confortare, ne timeas, neque paveas, neque stupeas a facie eorum : quoniam Dominus Deus tuus qui præcedit vobiscum in vobis, non te dimittet, neque te derelinquet.

7. Et vocavit Moyses Jesum, et dixit ei coram omni Israel : Viriliter age et confortare, tu enim ingredieris ante faciem populi hujus in terram quam juravit Dominus patribus vestris dare eis, et tu in hæreditatem distribues eis.

8. Et Dominus qui simul procedit tecum non dimittet te, neque te derelinquet : ne timeas, neque paveas.

9. Et scripsit Moyses verba legis hujus in libro, et dedit sacerdotibus filiis Levi qui levant arcam testamenti Domini, et senioribus filiorum Israel.

10. Et mandavit Moyses eis in die illa, dicens : Post septem annos in tempore anni remissionis in solemnitate scenopegiæ,

11. cum simul procedit omnis Israel ad apparendum in conspectu Domini Dei vestri, in loco quem elegerit Dominus, legetis legem hanc coram omni Israel in aures eorum,

12. convocans populum, viros et mulieres et fœtus, et advenam qui in civitatibus vestris, ut audiant, atque ut discant timere Dominum Deum vestrum. Et audient facere omnia verba legis hujus.

13. Et filii eorum, qui non noverunt, audient, et discent timere Dominum Deum tuum omnibus diebus quibus ipsi vixerint super terram in quam vos transitis Jordanem illuc hæreditare eam.

14. Et dixit Dominus ad Moysen : Ecce appropinquarunt dies mortis tuæ : voca Jesum, et state ad januas tabernaculi testimonii, et mandabo ei. Et ivit Moyses et Jesus ad tabernaculum testimonii, et steterunt apud januas tabernaculi testimonii.

15. Et descendit Dominus in nube, et stetit apud januas tabernaculi testimonii : et stetit columna nubis apud januas tabernaculi testimonii.

16. Et dixit Dominus ad Moysen : Ecce tu dormies cum patribus tuis, et exsurgens hic populus exfornicabitur post deos alienos terræ in quam hic ingreditur, et derelinquent me, et dissipabunt testamentum meum quod testatus sum eis.

17. Et irascar furore in eos in die illa, et derelinquam eos, et avertam faciem meam ab eis, et erit esca : et invenient eum mala multa et tribulationes. Et dicet in die illa :

τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· Διότι οὐκ ἔστι Κύριος ὁ Θεός μου ἐν ἐμοὶ, εὕροσάν με τὰ κακὰ ταῦτα.

18. Ἐγὼ δὲ ἀποστροφῇ ἀποστρέψω τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ διὰ πάσας τὰς κακίας ἃς ἐποίησαν, ὅτι ἀπέστρεψαν ἐπὶ θεοὺς ἀλλοτρίους.

19. Καὶ νῦν γράψατε τὰ ῥήματα τῆς ᾠδῆς ταύτης, καὶ διδάξατε αὐτὴν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ ἐμβαλεῖτε αὐτὴν εἰς τὸ στόμα αὐτῶν, ἵνα γένηταί μοι ἡ ᾠδὴ αὕτη κατὰ πρόσωπον μαρτυροῦσα ἐν υἱοῖς Ἰσραήλ.

20. Εἰςάξω γὰρ αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν δοῦναι αὐτοῖς, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι· καὶ φάγονται, καὶ ἐμπλησθέντες κορήσουσι, καὶ ἐπιστραφήσονται ἐπὶ θεοὺς ἀλλοτρίους, καὶ λατρεύσουσιν αὐτοῖς, καὶ παροξυνοῦσί με, καὶ διασκεδάσουσι τὴν διαθήκην μου.

21. Καὶ ἀντικαταστήσεται ἡ ᾠδὴ αὕτη κατὰ πρόσωπον μαρτυροῦσα· οὐ γὰρ μὴ ἐπιλησθῇ ἀπὸ στόματος αὐτῶν, καὶ ἀπὸ στόματος τοῦ σπέρματος αὐτῶν· ἐγὼ γὰρ οἶδα τὴν πονηρίαν αὐτῶν, ὅσα ποιοῦσιν ὧδε σήμερον, πρὸ τοῦ εἰςαγαγεῖν με αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν.

22. Καὶ ἔγραψε Μωϋσῆς τὴν ᾠδὴν ταύτην ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, καὶ ἐδίδαξεν αὐτὴν τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ.

23. Καὶ ἐνετείλατο Ἰησοῖ, καὶ εἶπεν· Ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε, σὺ γὰρ εἰςάξεις τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσεν αὐτοῖς Κύριος, καὶ αὐτὸς ἔσται μετὰ σοῦ.

24. Ἡνίκα δὲ συνετέλεσε Μωϋσῆς γράφων πάντας τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου εἰς βιβλίον ἕως εἰς τέλος,

25. καὶ ἐνετείλατο τοῖς Λευίταις τοῖς αἴρουσι τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου, λέγων·

26. Λαβόντες τὸ βιβλίον τοῦ νόμου τούτου, θήσετε αὐτὸ ἐκ πλαγίων τῆς κιβωτοῦ τῆς διαθήκης Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν, καὶ ἔσται ἐκεῖ ἐν σοὶ εἰς μαρτύριον,

27. ὅτι ἐγὼ ἐπίσταμαι τὸν ἐρεθισμόν σου καὶ τὸν τράχηλόν σου τὸν σκληρόν· ἔτι γὰρ ἐμοῦ ζῶντος μεθ' ὑμῶν σήμερον, παραπικραίνοντες ἦτε τὰ πρὸς τὸν Θεόν· πῶς οὐχὶ καὶ ἔσχατον τοῦ θανάτου μου;

28. Ἐκκλησιάσατε πρός με τοὺς φυλάρχους ὑμῶν, καὶ τοὺς πρεσβυτέρους ὑμῶν, καὶ τοὺς κριτὰς ὑμῶν, καὶ τοὺς γραμματοειςαγωγεῖς ὑμῶν, ἵνα λαλήσω εἰς τὰ ὦτα αὐτῶν πάντας τοὺς λόγους τούτους, καὶ διαμαρτύρομαι αὐτοῖς τόν τε οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

29. Οἶδα γὰρ ὅτι ἔσχατον τῆς τελευτῆς μου ἀνομίᾳ ἀνομήσετε, καὶ ἐκκλινεῖτε ἐκ τῆς ὁδοῦ ἧς ἐνετειλάμην ὑμῖν, καὶ συναντήσεται ὑμῖν τὰ κακὰ ἔσχατον τῶν ἡμερῶν, ὅτι ποιήσετε τὰ πονηρὰ ἐναντίον Κυρίου, παροργίσαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ὑμῶν.

30. Καὶ ἐλάλησε Μωϋσῆς εἰς τὰ ὦτα πάσης ἐκκλησίας τὰ ῥήματα τῆς ᾠδῆς ταύτης ἕως εἰς τέλος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΒ'.

1. Πρόσεχε, οὐρανὲ, καὶ λαλήσω, καὶ ἀκουέτω ἡ γῆ ῥήματα ἐκ στόματός μου.

2. Προςδοκάσθω ὡς ὑετὸς τὸ ἀπόφθεγμά μου, καὶ καταβήτω ὡς δρόσος τὰ ῥήματά μου, ὡςεὶ ὄμβρος ἐπ' ἄγρωστιν, καὶ ὡςεὶ νιφετὸς ἐπὶ χόρτον.

3. Ὅτι τὸ ὄνομα Κυρίου ἐκάλεσα· δότε μεγαλωσύνην τῷ Θεῷ ἡμῶν.

Quoniam non est Dominus Deus meus in me, invenerunt me mala hæc

18. Ego autem avertendo avertam faciem meam ab eis in die illa propter omnia mala quæ fecerunt, quoniam abierunt ad deos alienos.

19. Et nunc scribite verba cantici hujus, et docete illud filios Israel, et immittetis illud in os eorum, ut fiat mihi canticum hoc contra faciem testificans in filios Israel.

20. Inducam enim eos in terram bonam quam juravi patribus eorum dare eis, terram fluentem lac et mel : et comedent, et saturati fastidient, et convertentur ad deos alienos, et servient eis, et exacerbabunt me, et dissipabunt testamentum meum.

21. Et respondebit canticum hoc in faciem testificans : non enim tradetur oblivioni ab ore eorum, et ab ore seminis eorum : ego enim novi malignitatem eorum, quæ faciunt hic hodie, antequam inducam eos in terram istam bonam quam juravi patribus eorum.

22. Et scripsit Moyses canticum hoc in illa die, et docuit illud filios Israel.

23. Et mandavit Jesu, et dixit : Viriliter age et confortare, tu enim induces filios Israel in terram quam juravit eis Dominus, et ipse erit tecum.

24. Postquam autem consummavit Moyses scribens omnia verba legis hujus in libro usque in finem,

25. et mandavit Levitis portantibus arcam testamenti Domini, dicens :

26. Sumentes librum legis hujus, ponite illum e latere arcæ testamenti Domini Dei vestri, et erit ibi in te in testimonium,

27. quia ego novi contentionem tuam et cervicem tuam duram : adhuc enim vivente me vobiscum hodie, amaricantes eratis quæ ad Deum : quomodo non etiam post mortem meam?

28. Convocate ad me vestros principes tribuum, et seniores vestros, et judices vestros, et magistros vestros, ut loquar in aures eorum omnia verba hæc, et contestor eis cœlum et terram.

29. Scio enim quia post obitum meum iniquitate iniquitatem facietis, et declinabitis de via quam mandavi vobis, et occurrent vobis mala novissimum dierum, quoniam facietis mala ante Dominum, exacerbando eum in operibus manuum vestrarum.

30. Et locutus est Moyses in aures universæ ecclesiæ verba cantici hujus usque in finem.

CAPUT XXXII.

1. Attende, cœlum, et loquar, et audiat terra verba ex ore meo.

2. Exspectetur ut pluvia eloquium meum, et descendant sicut ros verba mea, tamquam imber super herbam, et tamquam stilla super gramen.

3. Quoniam nomen Domini vocavi : date magnificentiam Deo nostro.

4. Θεὸς, ἀληθινὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ κρίσεις. Θεὸς πιστὸς, καὶ οὐκ ἔστιν ἀδικία· δίκαιος καὶ ὅσιος Κύριος.

5. Ἡμάρτοσαν οὐκ αὐτῷ τέκνα μωμητά· γενεὰ σκολιὰ καὶ διεστραμμένη,

6. ταῦτα Κυρίῳ ἀνταποδίδοτε; οὕτω λαὸς μωρὸς καὶ οὐχὶ σοφός; Οὐκ αὐτὸς οὗτός σου πατὴρ ἐκτήσατό σε καὶ ἐποίησέ σε καὶ ἔπλασέ σε;

7. Μνήσθητε ἡμέρας αἰῶνος, σύνετε ἔτη γενεῶν γενεαῖς· ἐπερώτησον τὸν πατέρα σου καὶ ἀναγγελεῖ σοι, τοὺς πρεσβυτέρους σου, καὶ ἐροῦσί σοι.

8. Ὅτε διεμέριζεν ὁ Ὕψιστος ἔθνη, ὡς διέσπειρεν υἱοὺς Ἀδὰμ, ἔστησεν ὅρια ἐθνῶν κατὰ ἀριθμὸν ἀγγέλων Θεοῦ.

9. Καὶ ἐγενήθη μερὶς Κυρίου λαὸς αὐτοῦ Ἰακὼβ, σχοίνισμα κληρονομίας αὐτοῦ Ἰσραήλ.

10. Αὐτάρκησεν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐν δίψει καύματος ἐν γῇ ἀνύδρῳ· ἐκύκλωσεν αὐτὸν καὶ ἐπαίδευσεν αὐτὸν, καὶ διεφύλαξεν αὐτὸν ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ.

11. Ὡς ἀετὸς σκεπάσαι νοσσιὰν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοῖς νοσσοῖς αὐτοῦ ἐπεπόθησε· διεὶς τὰς πτέρυγας αὐτοῦ ἐδέξατο αὐτοὺς, καὶ ἀνέλαβεν αὐτοὺς ἐπὶ τῶν μεταφρένων αὐτοῦ.

12. Κύριος μόνος ἦγεν αὐτοὺς, οὐκ ἦν μετ' αὐτῶν θεὸς ἀλλότριος.

13. Ἀνεβίβασεν αὐτοὺς ἐπὶ τὴν ἰσχὺν τῆς γῆς, ἐψώμισεν αὐτοὺς γεννήματα ἀγρῶν· ἐθήλασαν μέλι ἐκ πέτρας, καὶ ἔλαιον ἐκ στερεᾶς πέτρας.

14. Βούτυρον βοῶν καὶ γάλα προβάτων, μετὰ στέατος ἀρνῶν καὶ κριῶν, υἱῶν ταύρων καὶ τράγων, μετὰ στέατος νεφρῶν πυροῦ, καὶ αἷμα σταφυλῆς ἔπιεν οἶνον.

15. Καὶ ἔφαγεν Ἰακὼβ καὶ ἐνεπλήσθη, καὶ ἀπελάκτισεν ὁ ἠγαπημένος, ἐλιπάνθη, ἐπαχύνθη, ἐπλατύνθη, καὶ ἐγκατέλιπε τὸν Θεὸν τὸν ποιήσαντα αὐτὸν, καὶ ἀπέστη ἀπὸ Θεοῦ σωτῆρος αὐτοῦ.

16. Παρώξυνάν με ἐπ' ἀλλοτρίοις· ἐν βδελύγμασιν αὐτῶν παρεπίκρανάν με.

17. Ἔθυσαν δαιμονίοις, καὶ οὐ Θεῷ· θεοῖς οἷς οὐκ ᾔδεισαν. Καινοὶ καὶ πρόσφατοι ἥκασιν, οὓς οὐκ ᾔδεισαν οἱ πατέρες αὐτῶν.

18. Θεὸν τὸν γεννήσαντά σε ἐγκατέλιπες, καὶ ἐπελάθου Θεοῦ τοῦ τρέφοντός σε.

19. Καὶ εἶδε Κύριος, καὶ ἐζήλωσε, καὶ παρωξύνθη δι' ὀργὴν υἱῶν αὐτοῦ καὶ θυγατέρων,

20. καὶ εἶπεν· Ἀποστρέψω τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν, καὶ δείξω τί ἔσται αὐτοῖς ἐπ' ἐσχάτων ἡμερῶν, ὅτι γενεὰ ἐξεστραμμένη ἐστὶν, υἱοὶ οἷς οὐκ ἔστι πίστις ἐν αὐτοῖς.

21. Αὐτοὶ παρεζήλωσάν με ἐπ' οὐ Θεῷ, παρώξυνάν με ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν· κἀγὼ παραζηλώσω αὐτοὺς ἐπ' οὐκ ἔθνει· ἐπὶ ἔθνει ἀσυνέτῳ παροργιῶ αὐτούς.

22. ὅτι πῦρ ἐκκέκαυται ἐκ τοῦ θυμοῦ μου, καυθήσεται ἕως ᾅδου κάτω· καταφάγεται γῆν καὶ τὰ γεννήματα αὐτῆς, φλέξει θεμέλια ὀρέων.

23. Συνάξω εἰς αὐτοὺς κακὰ, καὶ τὰ βέλη μου συμπολεμήσω εἰς αὐτούς.

24. Τηκόμενοι λιμῷ καὶ βρώσει ὀρνέων, καὶ ὀπισθότονος ἀνίατος· ὀδόντας θηρίων ἐπαποστελῶ εἰς αὐτοὺς, μετὰ θυμοῦ συρόντων ἐπὶ γῆν.

25. Ἔξωθεν ἀτεκνώσει αὐτοὺς μάχαιρα, καὶ ἐκ τῶν

4. Deus, veracia opera ejus, et omnes viæ ejus judicia. Deus fidelis, et non est injustitia : justus et sanctus Dominus.

5. Peccaverunt non ei filii vituperabiles : generatio prava et perversa,

6. hæc Domino redditis? sic populus stultus et non sapiens? Nonne hic ipse pater tuus possedit te et fecit te et creavit te?

7. Mementote dierum sæculi, intelligite annos generationum generationibus : interroga patrem tuum, et annuntiabit tibi, seniores tuos, et dicent tibi.

8. Quando dividebat Altissimus gentes, quando disseminavit filios Adam, constituit terminos gentium secundum numerum angelorum Dei.

9. Et factus est pars Domini populus ejus Jacob, funiculus hæreditatis ejus Israel.

10. Necessaria tribuit ei in deserto, in siti æstus in terra inaquosa : circumduxit eum et erudivit eum, et custodivit eum sicut pupillam oculi.

11. Sicut aquila tegat nidum suum, et super pullos suos desideravit : expandens alas suas suscepit eos, et assumpsit eos super scapulas suas.

12. Dominus solus duxit eos, non erat cum eis deus alienus.

13. Ascendere fecit eos super fortitudinem terræ, cibavit eos fructibus agrorum : suxerunt mel de petra, et oleum ex dura petra.

14. Butyrum boum et lac ovium, cum adipe agnorum et arietum, filiorum taurorum et hircorum, cum adipe renum tritici, et sanguinem uvæ bibit vinum.

15. Et comedit Jacob et saturatus est, et recalcitravit dilectus, impinguatus est, incrassatus est, dilatatus est, et dereliquit Deum qui fecit eum, et recessit a Deo salvatore suo.

16. Irritaverunt me in alienis : in abominationibus eorum exacerbaverunt me.

17. Sacrificaverunt dæmoniis, et non Deo : diis quos non noverant. Novi et recentes venerunt, quos non noverunt patres eorum.

18. Deum qui te genuit dereliquisti, et oblitus es Dei nutrientis te.

19. Et vidit Deus, et zelavit, et exacerbatus est propter iram filiorum suorum et filiarum,

20. et dixit : Avertam faciem meam ab eis, et ostendam quid erit eis in novissimis diebus, quoniam generatio perversa est, filii quibus non est fides in eis.

21. Ipsi ad zelum provocaverunt me in non Deo, exacerbaverunt me in idolis suis : et ego provocabo eos ad zelum in non gente : in gente stulta irritabo illos.

22. Quoniam ignis accensus est ex furore meo, ardebit usque ad infernum deorsum : devorabit terram et genimina ejus, comburet fundamenta montium.

23. Congregabo in eos mala, et sagittas meas compugnabo in eos.

24. Liquescentes fame et comestione avium, et opisthotonus insanabilis : dentes bestiarum immittam in eos, cum furore trahentium super terram.

25. De foris sine liberis faciet eos gladius, et ex penetra-

ταμιείων φόβος· νεανίσκος σὺν παρθένῳ, θηλάζων μετὰ καθεστηκότος πρεσβύτου.

26. Εἶπα· Διασπερῶ αὐτοὺς, παύσω δὲ ἐξ ἀνθρώπων τὸ μνημόσυνον αὐτῶν.

27. Εἰ μὴ δι' ὀργὴν ἐχθρῶν, ἵνα μὴ μακροχρονίσωσι, ἵνα μὴ συνεπιθῶνται οἱ ὑπεναντίοι· μὴ εἴπωσιν· Ἡ χεὶρ ἡμῶν ἡ ὑψηλὴ, καὶ οὐχὶ Κύριος ἐποίησε ταῦτα πάντα.

28. Ἔθνος ἀπολωλεκὸς βουλήν ἐστι, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς ἐπιστήμη.

(*) 29. Οὐκ ἐφρόνησαν συνιέναι· ταῦτα καταδεξάσθωσαν εἰς τὸν ἐπιόντα χρόνον.

30. Πῶς διώξεται εἷς χιλίους, καὶ δύο μετακινήσουσι μυριάδας, εἰ μὴ ὁ Θεὸς ἀπέδοτο αὐτοὺς, καὶ Κύριος παρέδωκεν αὐτούς;

31. Ὅτι οὐκ εἰσὶν ὡς ὁ Θεὸς ἡμῶν οἱ θεοὶ αὐτῶν· οἱ δὲ ἐχθροὶ ἡμῶν ἀνόητοι.

32. Ἐκ γὰρ ἀμπέλου Σοδόμων ἡ ἄμπελος αὐτῶν, καὶ ἡ κληματὶς αὐτῶν ἐκ Γομόῤῥας· σταφυλὴ αὐτῶν σταφυλὴ χολῆς, βότρυς πικρίας αὐτοῖς.

33. Θυμὸς δρακόντων ὁ οἶνος αὐτῶν, καὶ θυμὸς ἀσπίδων ἀνίατος.

34. Οὐκ ἰδοὺ ταῦτα συνῆκται παρ' ἐμοὶ, καὶ ἐσφράγισται ἐν τοῖς θησαυροῖς μου;

35. Ἐν ἡμέρᾳ ἐκδικήσεως ἀνταποδώσω, ὅταν σφαλῇ ὁ ποὺς αὐτῶν, ὅτι ἐγγὺς ἡμέρα ἀπωλείας αὐτοῖς, καὶ πάρεστιν ἕτοιμα ὑμῖν.

36. Ὅτι κρινεῖ Κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοῖς δούλοις αὐτοῦ παρακληθήσεται· εἶδε γὰρ παραλελυμένους αὐτοὺς καὶ ἐκλελοιπότας ἐν ἐπαγωγῇ καὶ παρειμένους.

37. Καὶ εἶπε Κύριος· Ποῦ εἰσιν οἱ θεοὶ αὐτῶν, ἐφ' οἷς ἐπεποίθεισαν ἐπ' αὐτοῖς,

38. ὧν τὸ στέαρ τῶν θυσιῶν αὐτῶν ἠσθίετε, καὶ ἐπίνετε τὸν οἶνον τῶν σπονδῶν αὐτῶν; Ἀναστήτωσαν καὶ βοηθησάτωσαν ὑμῖν, καὶ γενηθήτωσαν ὑμῖν σκεπασταί.

39. Ἴδετε, ἴδετε ὅτι ἐγώ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστι Θεὸς πλὴν ἐμοῦ· ἐγὼ ἀποκτείνω, καὶ ζῆν ποιήσω· πατάξω, κἀγὼ ἰάσομαι· καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἐξελεῖται ἐκ τῶν χειρῶν μου.

40. Ὅτι ἀρῶ εἰς τὸν οὐρανὸν τὴν χεῖρά μου, καὶ ὀμοῦμαι τὴν δεξιάν μου, καὶ ἐρῶ· Ζῶ ἐγὼ εἰς τὸν αἰῶνα.

41. Ὅτι παροξυνῶ ὡς ἀστραπὴν τὴν μάχαιράν μου, καὶ ἀνθέξεται κρίματος ἡ χείρ μου, καὶ ἀποδώσω δίκην τοῖς ἐχθροῖς, καὶ τοῖς μισοῦσί με ἀνταποδώσω.

42. Μεθύσω τὰ βέλη μου ἀφ' αἵματος, καὶ ἡ μάχαιρά μου φάγεται κρέα ἀφ' αἵματος τραυματιῶν καὶ αἰχμαλωσίας, ἀπὸ κεφαλῆς ἀρχόντων ἐχθρῶν.

43. Εὐφράνθητε, οὐρανοὶ, ἅμα αὐτῷ, καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι Θεοῦ. Εὐφράνθητε, ἔθνη, μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐνισχυσάτωσαν αὐτῷ πάντες υἱοὶ Θεοῦ, ὅτι τὸ αἷμα τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐκδικᾶται· καὶ ἐκδικήσει καὶ ἀνταποδώσει δίκην τοῖς ἐχθροῖς, καὶ τοῖς μισοῦσιν ἀνταποδώσει· καὶ ἐκκαθαριεῖ Κύριος τὴν γῆν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.

libus pavor: adolescens cum virgine, lactens cum sene constante.

26. Dixi: Disperdam eos, et cessare faciam ex hominibus memoriale eorum.

27. Nisi propter iram inimicorum, ut non permaneant, ut non simul insurgant adversarii: ne dicant: Manus nostra excelsa, et non Dominus fecit hæc omnia.

28. Gens perdita consilium est, et non est in eis scientia.

29. Non sapuerunt intelligere: hæc suscipiant in sequens tempus.

30. Quomodo persequetur unus mille, et duo fugabunt decem millia, nisi quod Deus vendidit eos, et Dominus tradidit eos?

31. Quoniam non sunt sicut Deus noster dii eorum: inimici autem nostri amentes.

32. Etenim ex vite Sodomorum vitis eorum, et palmes eorum ex Gomorrha: uva eorum, uva fellis, botrus amaritudinis eis.

33. Furor draconum vinum eorum, et furor aspidum insanabilis.

34. Nonne ecce hæc condita sunt apud me, et signata sunt in thesauris meis?

35. In die ultionis retribuam cum labetur pes eorum, quoniam prope est dies perditionis eis, et adsunt parata vobis.

36. Quoniam judicabit Dominus populum suum, et in servis suis consolabitur: vidit enim dissolutos eos et deficientes in obductione et remissos.

37. Et dixit Dominus: Ubi sunt dii eorum, in quibus fidebant in eis,

38. quorum adipem sacrificiorum eorum comedebatis, et bibebatis vinum libaminum eorum? Exsurgant et auxilientur vobis, et fiant vobis protectores.

39. Videte, videte quia ego sum, et non est Deus præter me: ego occido, et vivere faciam: percutiam, et ego sanabo: et non est qui eruat de manibus meis.

40. Quoniam levabo in cœlum manum meam, et jurabo dexteram meam, et dicam: Vivo ego in sæculum.

41. Quia exacuam ut fulgur gladium meum, et arripiet judicium manus mea, et reddam vindictam inimicis, et iis qui oderunt me retribuam.

42. Inebriabo sagittas meas a sanguine, et gladius meus comedet carnes de sanguine occisorum et captivitate, a capite principum inimicorum.

43. Lætamini, cœli, simul cum eo et adorent eum omnes angeli Dei. Lætamini, gentes, cum populo ejus, et confortentur in eo omnes filii Dei, quoniam sanguinem filiorum suorum vindicat: et ulciscetur et retribuet ultionem inimicis, et iis qui oderunt retribuet: et expurgabit Dominus terram populi sui.

(*) 29. Ὄφελον ἐσοφίσθησαν ἐπίστασθαι αὐτήν, συνετίσθησαν εἰς ἐσχάτην αὐτῶν. (*Aquil.*)

29. Utinam meditarentur scire eam, intelligerent in novissimo suo, *id est* in novissimis diebus suis.

44 Καὶ ἔγραψε Μωϋσῆς τὴν ᾠδὴν ταύτην ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἐδίδαξεν αὐτὴν τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. Καὶ εἰσῆλθε Μωϋσῆς, καὶ ἐλάλησε πάντας τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ, αὐτὸς καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ.

45. Καὶ ἐξετέλεσε Μωϋσῆς λαλῶν παντὶ Ἰσραὴλ,

46. καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Προσέχετε τῇ καρδίᾳ ἐπὶ πάντας τοὺς λόγους τούτους οὓς ἐγὼ διαμαρτύρομαι ὑμῖν σήμερον· ἃ ἐντελεῖσθε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν, φυλάσσειν καὶ ποιεῖν πάντας τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου.

47. Ὅτι οὐχὶ λόγος κενὸς οὗτος ὑμῖν· ὅτι αὕτη ἡ ζωὴ ὑμῶν, καὶ ἕνεκεν τοῦ λόγου τούτου μακροημερεύσετε ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν Ἰορδάνην ἐκεῖ κληρονομῆσαι.

48. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, λέγων·

49. Ἀνάβηθι εἰς τὸ ὄρος τὸ Ἀβαρὶμ, τοῦτο ὄρος Ναβαῦ ὅ ἐστιν ἐν γῇ Μωὰβ κατὰ πρόσωπον Ἱεριχὼ, καὶ ἴδε τὴν γῆν Χαναὰν, ἣν ἐγὼ δίδωμι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ,

50. καὶ τελεύτα ἐν τῷ ὄρει εἰς ὃ ἀναβαίνεις ἐκεῖ, καὶ προστέθητι πρὸς τὸν λαόν σου, ὃν τρόπον ἀπέθανεν Ἀαρὼν ὁ ἀδελφός σου ἐν Ὢρ τῷ ὄρει, καὶ προσετέθη πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ·

51. ὅτι ἠπειθήσατε τῷ ῥήματί μου ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ ὕδατος ἀντιλογίας Κάδης ἐν τῇ ἐρήμῳ Σὶν, διότι οὐχ ἡγιάσατέ με ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ.

52. Ἀπέναντι ὄψει τὴν γῆν, καὶ ἐκεῖ οὐκ εἰσελεύσῃ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΓ'.

1. Καὶ αὕτη ἡ εὐλογία ἣν ηὐλόγησε Μωϋσῆς ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ πρὸ τῆς τελευτῆς αὐτοῦ.

2. Καὶ εἶπε· Κύριος ἐκ Σινὰ ἥκει, καὶ ἐπέφανεν ἐκ Σηεὶρ ἡμῖν, καὶ κατέσπευσεν ἐξ ὄρους Φαρὰν, σὺν μυριάσι Κάδης, ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ.

3. Καὶ ἐφείσατο τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἡγιασμένοι ὑπὸ τὰς χεῖράς σου· καὶ οὗτοι ὑπὸ σέ εἰσί. Καὶ ἐδέξατο ἀπὸ τῶν λόγων αὐτοῦ

4. νόμον, ὃν ἐνετείλατο ἡμῖν Μωϋσῆς, κληρονομίαν συναγωγαῖς Ἰακώβ.

5. Καὶ ἔσται ἐν τῷ ἠγαπημένῳ ἄρχων, συναχθέντων ἀρχόντων λαῶν ἅμα φυλαῖς Ἰσραήλ.

6. Ζήτω Ῥουβὴν, καὶ μὴ ἀποθανέτω, καὶ ἔστω πολὺς ἐν ἀριθμῷ.

7. Καὶ αὕτη Ἰούδα· Εἰσάκουσον, Κύριε, φωνῆς Ἰούδα, καὶ εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ ἔλθοις ἄν· αἱ χεῖρες αὐτοῦ διακρινοῦσιν αὐτῷ, καὶ βοηθὸς ἐκ τῶν ἐχθρῶν ἔσῃ.

8. Καὶ τῷ Λευὶ εἶπε· Δότε Λευὶ δήλους αὐτοῦ, καὶ ἀλήθειαν αὐτοῦ τῷ ἀνδρὶ τῷ ὁσίῳ ὃν ἐπείρασαν αὐτὸν ἐν πείρᾳ· ἐλοιδόρησαν αὐτὸν ἐφ' ὕδατος ἀντιλογίας·

9. ὁ λέγων τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρί· Οὐχ ἑώρακά σε, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ οὐκ ἐπέγνω, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἀπέγνω. Ἐφύλαξε τὰ λόγιά σου, καὶ τὴν διαθήκην σου διετήρησε.

10. Δηλώσουσι τὰ δικαιώματά σου τῷ Ἰακὼβ, καὶ τὸν νόμον σου τῷ Ἰσραήλ· ἐπιθήσουσι θυμίαμα ἐν ὀργῇ σου διαπαντὸς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν σου.

44. Et scripsit Moyses canticum hoc in die illa, et docuit illud filios Israel. Et ingressus est Moyses, et locutus est omnia verba legis hujus in aures populi, ipse et Jesus filius Nave.

45. Et finem fecit Moyses loquens omni Israel,

46. et dixit ad eos: Attendite corde ad omnia verba hæc quæ ego testificor vobis hodie: quæ mandabitis filiis vestris, custodire et facere omnia verba legis hujus.

47 Quoniam non verbum vanum hoc vobis: quoniam hæc vita vestra, et propter verbum hoc longævi eritis super terram in quam vos transitis Jordanem illuc ad hæreditandum.

48. Et locutus est Dominus ad Moysen in die ista, dicens:

49 Ascende in montem Abarim, montem istum Nabay qui est in terra Moab contra faciem Jericho, et vide terram Chanaan, quam ego do filiis Israel,

50. et morere in monte in quem ascendis illuc, et appone ad populum tuum, quemadmodum mortuus est Aaron frater tuus in Or monte, et appositus est ad populum suum:

51. quoniam increduli fuistis verbo meo in filiis Israel super aquam contradictionis Cades in deserto Sin, eo quod non sanctificastis me in filiis Israel.

52. E regione videbis terram, et illuc non ingredieris.

CAPUT XXXIII.

1. Et hæc benedictio qua benedixit Moyses homo Dei filios Israel priusquam defungeretur.

2. Et dixit: Dominus ex Sina venit, et alluxit ex Seir nobis, et festinavit ex monte Pharan, cum decem millibus Cades, a dextris ejus angeli cum eo.

3. Et pepercit populo suo, et omnes sanctificati sub manus tuas: et hi sub te sunt. Et accepit de verbis ipsius

4. legem, quam mandavit nobis Moyses, hæreditatem congregationibus Jacob.

5. Et erit in dilecto princeps, congregatis principibus populorum simul cum tribubus Israel.

6. Vivat Ruben, et non moriatur, et sit multus in numero.

7. Et hæc ipsi Juda: Exaudi, Domine, vocem Juda, et ad populum ejus venias utique: manus ipsius dijudicabunt ei, et auxiliator ex inimicis eris.

8. Et ipsi Levi dixit: Date Levi manifestationes ejus, et veritatem ejus viro sancto quem tentaverunt eum in tentatione: jurgati sunt in eum super aquam contradictionis:

9. qui dicit patri et matri: Non vidi te, et fratres suos non agnovit, et filios suos reprobavit. Custodivit eloquia tua, et testamentum tuum conservavit.

10. Manifestabunt justificationes tuas ipsi Jacob, et legem tuam Israel: imponent incensum in ira tua semper super altare tuum.

11. Εὐλόγησον, Κύριε, τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ, καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ δέξαι. Πάταξον ὀσφὺν ἐχθρῶν ἐπανεστηκότων αὐτῷ, καὶ οἱ μισοῦντες αὐτὸν μὴ ἀναστήτωσαν.

12. Καὶ τῷ Βενιαμὶν εἶπεν· Ἠγαπημένος ὑπὸ Κυρίου κατασκηνώσει πεποιθὼς, καὶ ὁ Θεὸς σκιάζει ἐπ' αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ ἀναμέσον τῶν ὤμων αὐτοῦ κατέπαυσε.

13. Καὶ τῷ Ἰωσὴφ εἶπεν· Ἀπ' εὐλογίας Κυρίου ἡ γῆ αὐτοῦ, ἀπὸ ὡρῶν οὐρανοῦ καὶ δρόσου, καὶ ἀπὸ ἀβύσσων πηγῶν κάτωθεν.

14. Καὶ καθ' ὥραν γεννημάτων ἡλίου τροπῶν, καὶ ἀπὸ συνόδων μηνῶν,

15. ἀπὸ κορυφῆς ὀρέων ἀρχῆς, καὶ ἀπὸ κορυφῆς βουνῶν ἀενάων.

16. Καὶ καθ' ὥραν γῆς πληρώσεως· καὶ τὰ δεκτὰ τῷ ὀφθέντι ἐν τῇ βάτῳ ἔλθοισαν ἐπὶ κεφαλὴν Ἰωσὴφ, καὶ ἐπὶ κορυφῆς δοξασθεὶς ἐπ' ἀδελφοῖς.

17. Πρωτότοκος ταύρου τὸ κάλλος αὐτοῦ· κέρατα μονοκέρωτος τὰ κέρατα αὐτοῦ· ἐν αὐτοῖς ἔθνη κερατιεῖ ἅμα ἕως ἀπ' ἄκρου γῆς. Αὗται μυριάδες Ἐφραὶμ, καὶ αὗται χιλιάδες Μανασσῆ.

18. Καὶ τῷ Ζαβουλὼν εἶπεν· Εὐφράνθητι, Ζαβουλὼν, ἐν ἐξοδίᾳ σου, καὶ Ἰσσάχαρ ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτοῦ.

19. Ἔθνη ἐξολοθρεύσουσι, καὶ ἐπικαλέσεσθε ἐκεῖ, καὶ θύσετε ἐκεῖ θυσίαν δικαιοσύνης, ὅτι πλοῦτος θαλάσσης θηλάσει σε, καὶ ἐμπόρια παράλιον κατοικούντων.

20. Καὶ τῷ Γὰδ εἶπεν· Εὐλογημένος ἐμπλατύνων Γάδ· ὡς λέων ἀνεπαύσατο, συντρίψας βραχίονα καὶ ἄρχοντα.

21. Καὶ εἶδεν ἀπαρχὴν αὐτοῦ, ὅτι ἐκεῖ ἐμερίσθη γῆ ἀρχόντων συνηγμένων ἅμα ἀρχηγοῖς λαῶν. Δικαιοσύνην Κύριος ἐποίησε, καὶ κρίσιν αὐτοῦ μετὰ Ἰσραήλ.

22. Καὶ τῷ Δὰν εἶπεν· Δὰν σκύμνος λέοντος, καὶ ἐκπηδήσεται ἐκ τοῦ Βασάν.

23. Καὶ τῷ Νεφθαλὶ εἶπε· Νεφθαλὶ πλησμονὴ δεκτῶν· καὶ ἐμπλησθήτω εὐλογίας παρὰ Κυρίου· θάλασσαν καὶ λίβα κληρονομήσει.

24. Καὶ τῷ Ἀσὴρ εἶπεν· Εὐλογημένος ἀπὸ τέκνων Ἀσήρ· καὶ ἔσται δεκτὸς τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ· βάψει ἐν ἐλαίῳ τὸν πόδα αὐτοῦ.

25. Σίδηρος καὶ χαλκὸς τὸ ὑπόδημα αὐτοῦ ἔσται· ὡς αἱ ἡμέραι σου ἡ ἰσχύς σου.

26. Οὐκ ἔστιν ὥσπερ ὁ Θεὸς τοῦ ἠγαπημένου, ὁ ἐπιβαίνων ἐπὶ τὸν οὐρανὸν βοηθός σου, καὶ ὁ μεγαλοπρεπὴς τοῦ στερεώματος.

27. Καὶ σκεπάσει σε Θεοῦ ἀρχὴ, καὶ ὑπὸ ἰσχὺν βραχιόνων ἀενάων. Καὶ ἐκβαλεῖ ἀπὸ προσώπου σου ἐχθρὸν, λέγων· Ἀπόλοιο.

28. Καὶ κατασκηνώσει Ἰσραὴλ πεποιθὼς μόνος ἐπὶ γῆς Ἰακὼβ, ἐπὶ σίτῳ καὶ οἴνῳ· καὶ ὁ οὐρανός σοι συννεφὴς δρόσῳ.

29. Μακάριος σὺ, Ἰσραήλ· τίς ὅμοιός σοι λαὸς, σωζόμενος ὑπὸ Κυρίου; Ὑπερασπιεῖ ὁ βοηθός σου, καὶ ἡ μάχαιρα καύχημά σου. Καὶ ψεύσονταί σε οἱ ἐχθροί σου, καὶ σὺ ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτῶν ἐπιβήσῃ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΔʹ.

1. Καὶ ἀνέβη Μωϋσῆς ἀπὸ Ἀραβὼθ Μωὰβ ἐπὶ τὸ

11. Benedic, Domine, fortitudinem ejus, et opera manuum ejus suscipe. Frange lumbos inimicorum insurgentium in eum, et qui oderunt eum non resurgant.

12. Et ad Benjamin dixit : Dilectus a Domino habitabit fidens, et Deus obumbrat super eum omnibus diebus, et inter humeros ejus requievit.

13. Et ad Joseph dixit : A benedictione Domini terra ejus, a fructibus cœli et rore, et ab abyssis fontium deorsum.

14. Et a fructibus secundum horam solis conversionum, et a convenientibus mensibus,

15. a vertice montium principii, et a vertice collium æternorum.

16. Et ad horam terræ plenitudinis : et accepta ei qui visus est in rubo veniant super caput Joseph, et super verticem glorificatus in fratribus.

17. Primogenitus tauri pulchritudo ejus : cornua unicornis cornua ejus : in ipsis gentes ventilabit simul usque ad extremum terræ. Hæ myriades Ephraim, et hæ chiliades Manasse.

18. Et ad Zabulon dixit : Lætare, Zabulon, in egressu tuo, et Issachar in tabernaculis suis,

19. Gentes exterminabunt, et invocabitis illic, et sacrificabitis ibi sacrificium justitiæ, quoniam divitiæ maris lactabunt te, et emporia maritimam habitantium.

20. Et ad Gad dixit : Benedictus dilatans Gad : sicut leo requievit, confringens brachium et principem.

21. Et vidit primitiam suam, quia ibi divisa est terra principum collectorum simul cum ducibus populorum. Justitiam Dominus fecit, et judicium suum cum Israel.

22. Et ad Dan dixit : Dan catulus leonis, et prosiliet e Basan.

23. Et ad Nephthali dixit : Nephthali satietas acceptabilium : et saturetur benedictione a Domino : mare et africum hæreditabit.

24. Et ad Aser dixit : Benedictus a filiis Aser : et erit acceptus fratribus suis : intinget in oleo pedem suum.

25. Ferrum et æs calceamentum ejus erit : sicut dies tui fortitudo tua.

26. Non est sicut Deus dilecti, qui ascendit super cœlum adjutor tuus, et magnificus firmamenti.

27. Et teget te Dei principatus, et sub fortitudine brachiorum æternorum. Et ejiciet a facie tua inimicum, dicens : Pereas.

28. Et habitabit Israel fidens solus super terram Jacob, in frumento et vino : et cœlum tibi caligans rore.

29. Beatus tu, Israel : quis similis tibi populus, qui salvaris a Domino? Scuto proteget adjutor tuus, et gladius gloriatio tua. Et mentientur tibi inimici tui, et tu super cervicem eorum conscendes.

CAPUT XXXIV.

1. Et ascendit Moyses ab Araboth Moab super montem

ὄρος Ναβαῦ, ἐπὶ κορυφὴν Φασγὰ ἥ ἐστι ἐπὶ προςώπου Ἱεριχώ· καὶ ἔδειξεν αὐτῷ Κύριος πᾶσαν τὴν γῆν Γαλαὰδ ἕως Δὰν,

2. καὶ πᾶσαν τὴν γῆν Νεφθαλὶ, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν Ἐφραὶμ, καὶ Μανασσῆ, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν Ἰούδα ἕως τῆς θαλάσσης τῆς ἐσχάτης,

3. καὶ τὴν ἔρημον, καὶ τὰ περίχωρα Ἱεριχὼ, πόλιν φοινίκων ἕως Σηγώρ.

4. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Αὕτη ἡ γῆ ἣν ὤμοσα τῷ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ, λέγων· Τῷ σπέρματι ὑμῶν δώσω αὐτήν. Καὶ ἔδειξα τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ἐκεῖ οὐκ εἰςελεύσῃ.

5. Καὶ ἐτελεύτησε Μωϋσῆς ὁ οἰκέτης Κυρίου ἐν γῇ Μωὰβ διὰ ῥήματος Κυρίου.

6. Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν Γαῖ ἐγγὺς οἴκου Φογώρ· καὶ οὐκ εἶδεν οὐδεὶς τὴν ταφὴν αὐτοῦ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

7. Μωϋσῆς δὲ ἦν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι ἐτῶν ἐν τῷ τελευτᾷν αὐτόν· οὐκ ἠμαυρώθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ, οὐδὲ ἐφθάρησαν τὰ χελώνια αὐτοῦ.

8. Καὶ ἔκλαυσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ Μωϋσῆν ἐν Ἀραβὼθ Μωὰβ ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου κατὰ Ἱεριχὼ τριάκοντα ἡμέρας· καὶ συνετελέσθησαν αἱ ἡμέραι πένθους κλαυθμοῦ Μωϋσῆ,

9. καὶ Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ ἐνεπλήσθη πνεύματος συνέσεως, ἐπέθηκε γὰρ Μωϋσῆς τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν· καὶ εἰςήκουσαν αὐτοῦ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐποίησαν καθότι ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

10. Καὶ οὐκ ἀνέστη ἔτι προφήτης ἐν Ἰσραὴλ ὡς Μωϋσῆς· ὃν ἔγνω Κύριος αὐτὸν πρόσωπον κατὰ πρόσωπον,

11. ἐν πᾶσι τοῖς σημείοις καὶ τέρασιν, ὃν ἀπέστειλεν αὐτὸν Κύριος ποιῆσαι αὐτὰ ἐν γῇ Αἰγύπτῳ Φαραὼ, καὶ τοῖς θεράπουσιν αὐτοῦ, καὶ πάσῃ τῇ γῇ αὐτοῦ,

12. τὰ θαυμάσια τὰ μεγάλα, καὶ τὴν χεῖρα τὴν κραταιὰν, ἃ ἐποίησε Μωϋσῆς ἔναντι παντὸς Ἰσραήλ.

Nabay, in verticem Phasga qui est super faciem Jericho : et ostendit ei Dominus omnem terram Galaad usque Dan,

2. et omnem terram Nephthali, et omnem terram Ephraim, et Manasse, et omnem terram Juda usque ad mare ultimum,

3. et desertum, et adjacentia Jericho, civitatem palmarum usque Segor.

4. Et dixit Dominus ad Moysen : Hæc est terra quam juravi ipsi Abraham et Isaac et Jacob, dicens : Semini vestro dabo eam. Et ostendi oculis tuis, et illuc non ingredieris.

5. Et defunctus est Moyses famulus Domini in terra Moab per verbum Domini.

6. Et sepelierunt eum in Gai prope domum Phogor : et non novit quisquam sepulchrum ejus usque in diem hanc.

7. Moyses autem erat centum et viginti annorum cum defunctus est : non caligaverunt oculi ejus, neque corrupta sunt labia ejus.

8. Et fleverunt filii Israel Moysen in Araboth Moab super Jordanem contra Jericho triginta diebus : et consummati sunt dies luctus fletus Moysi,

9. et Jesus filius Nave impletus est spiritu intellectus, imposuit enim Moyses manus suas super eum : et exaudierunt eum filii Israel, et fecerunt sicut mandaverat Dominus Moysi.

10. Et non surrexit ultra propheta in Israel sicut Moyses : quem novit Dominus eum faciem ad faciem,

11. in omnibus signis et prodigiis, quem misit eum Dominus facere ea in terra Ægypto Pharaoni, et servis ejus, et universæ terræ ejus,

12. mirabilia magna, et manum validam, quæ fecit Moyses coram omni Israel.

ΙΗΣΟΥΣ ΝΑΥΗ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν τελευτὴν Μωϋσῆ, εἶπε Κύριος τῷ Ἰησοῖ υἱῷ Ναυῆ, τῷ ὑπουργῷ Μωϋσῆ, λέγων·

2. Μωϋσῆς ὁ θεράπων μου τετελεύτηκε· νῦν οὖν ἀναστὰς διάβηθι τὸν Ἰορδάνην σὺ καὶ πᾶς ὁ λαὸς οὗτος εἰς τὴν γῆν ἣν ἐγὼ δίδωμι αὐτοῖς.

3. Πᾶς ὁ τόπος ἐφ' ὃν ἂν ἐπιβῆτε τῷ ἴχνει τῶν ποδῶν ὑμῶν, ὑμῖν δώσω αὐτὸν, ὃν τρόπον εἴρηκα τῷ Μωϋσῇ·

4. τὴν ἔρημον καὶ τὸν Ἀντιλίβανον ἕως τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου, ποταμοῦ Εὐφράτου, καὶ ἕως τῆς θαλάσσης τῆς ἐσχάτης· ἀφ' ἡλίου δυσμῶν ἔσται τὰ ὅρια ὑμῶν.

5. Οὐκ ἀντιστήσεται ἄνθρωπος κατενώπιον ὑμῶν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου, καὶ ὥςπερ ἤμην μετὰ Μωϋσῆ, οὕτως ἔσομαι καὶ μετὰ σοῦ, καὶ οὐκ ἐγκαταλείψω σε, οὐδ' ὑπερόψομαί σε.

JESUS NAVE.

CAPUT I.

1. Et factum est post mortem Moysi, dixit Dominus Jesu filio Nave, ministro Moysis, dicens :

2. Moyses servus meus mortuus est : nunc igitur exsurgens transi Jordanem tu et omnis populus iste in terram quam ego do eis.

3. Omnis locus super quem ascenderitis vestigio pedum vestrorum, vobis dabo eum, quemadmodum dixi Moysi :

4. desertum et Antilibanum usque ad flumen magnum, flumen Euphratem, et usque ad mare ultimum : ab occasu solis erunt fines vestri.

5. Non resistet homo ante faciem vestram omnibus diebus vitæ tuæ, et sicut eram cum Moyse, ita ero et tecum, et non derelinquam te, neque despiciam te.

6. Ἴσχυε καὶ ἀνδρίζου, σὺ γὰρ ἀποδιελεῖς τῷ λαῷ τούτῳ τὴν γῆν ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν ὑμῶν δοῦναι αὐτοῖς.

7. Ἴσχυε οὖν καὶ ἀνδρίζου, φυλάσσεσθαι καὶ ποιεῖν καθότι ἐνετείλατό σοι Μωϋσῆς ὁ παῖς μου· καὶ οὐκ ἐκκλινεῖς ἀπ' αὐτῶν εἰς δεξιὰ οὐδὲ εἰς ἀριστερὰ, ἵνα συνῇς ἐν πᾶσιν οἷς ἐὰν πράσσῃς.

8. Καὶ οὐκ ἀποστήσεται ἡ βίβλος τοῦ νόμου τούτου ἐκ τοῦ στόματός σου, καὶ μελετήσεις ἐν αὐτῇ ἡμέρας καὶ νυκτὸς, ἵνα εἰδῇς ποιεῖν πάντα τὰ γεγραμμένα. Τότε εὐοδωθήσῃ, καὶ εὐοδώσεις τὰς ὁδούς σου, καὶ τότε συνήσεις.

9. Ἰδοὺ ἐντέταλμαί σοι· ἴσχυε καὶ ἀνδρίζου, μὴ δειλιάσῃς, μηδὲ φοβηθῇς, ὅτι μετὰ σοῦ Κύριος ὁ Θεός σου εἰς πάντα οὗ ἐὰν πορεύῃ.

10. Καὶ ἐνετείλατο Ἰησοῦς τοῖς γραμματεῦσι τοῦ λαοῦ, λέγων· Εἰςέλθατε κατὰ μέσον τῆς παρεμβολῆς τοῦ λαοῦ, καὶ ἐντείλασθε τῷ λαῷ, λέγοντες·

11. Ἑτοιμάζεσθε ἐπισιτισμὸν, ὅτι ἔτι τρεῖς ἡμέραι καὶ ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν Ἰορδάνην τοῦτον, εἰςελθόντες κατασχεῖν τὴν γῆν ἣν Κύριος ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν.

12. Καὶ τῷ Ῥουβὴν, καὶ τῷ Γὰδ, καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ εἶπεν Ἰησοῦς·

13. Μνήσθητε τὸ ῥῆμα ὃ ἐνετείλατο ὑμῖν Μωϋσῆς ὁ παῖς Κυρίου, λέγων· Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν κατέπαυσεν ὑμᾶς, καὶ ἔδωκεν ὑμῖν τὴν γῆν ταύτην.

14. Αἱ γυναῖκες ὑμῶν καὶ τὰ παιδία ὑμῶν καὶ τὰ κτήνη ὑμῶν κατοικείτωσαν ἐν τῇ γῇ ᾗ ἔδωκεν ὑμῖν· ὑμεῖς δὲ διαβήσεσθε εὔζωνοι, πρότεροι τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν πᾶς ὁ ἰσχύων· καὶ συμμαχήσετε αὐτοῖς,

15. ἕως ἂν καταπαύσῃ Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν ὥςπερ καὶ ὑμᾶς, καὶ κληρονομήσωσι καὶ οὗτοι τὴν γῆν ἣν Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν δίδωσιν αὐτοῖς· καὶ ἀπελεύσεσθε ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ, ἣν ἔδωκεν ὑμῖν Μωϋσῆς εἰς τὸ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἐπ' ἀνατολῶν ἡλίου.

16. Καὶ ἀποκριθέντες τῷ Ἰησοῦ εἶπαν· Πάντα ὅσα ἐὰν ἐντείλῃ ἡμῖν ποιήσομεν, καὶ εἰς πάντα τόπον οὗ ἐὰν ἀποστείλῃς ἡμᾶς πορευσόμεθα.

17. Κατὰ πάντα ὅσα ἠκούσαμεν Μωϋσῆ, ἀκουσόμεθά σου· πλὴν ἔστω Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν μετὰ σοῦ, ὃν τρόπον ἦν μετὰ Μωϋσῆ.

18. Ὁ δὲ ἄνθρωπος ὃς ἂν ἀπειθήσῃ σοι, καὶ ὅστις μὴ ἀκούσῃ τῶν ῥημάτων σου, καθότι ἐὰν ἐντείλῃ αὐτῷ, ἀποθανέτω· ἀλλὰ ἴσχυε καὶ ἀνδρίζου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ ἐκ Σαττὶν δύο νεανίσκους κατασκοπεῦσαι, λέγων· Ἀνάβητε καὶ ἴδετε τὴν γῆν καὶ τὴν Ἱεριχώ. Καὶ πορευθέντες οἱ δύο νεανίσκοι εἰςήλθοσαν εἰς Ἱεριχὼ, καὶ εἰςήλθοσαν εἰς οἰκίαν γυναικὸς πόρνης, ᾗ ὄνομα Ῥαὰβ, καὶ κατέλυσαν ἐκεῖ.

2. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ βασιλεῖ Ἱεριχὼ, λέγοντες· Εἰςπεπόρευνται ὧδε ἄνδρες τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ κατασκοπεῦσαι τὴν γῆν.

3. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ἱεριχὼ, καὶ εἶπε πρὸς Ῥαὰβ, λέγων· Ἐξάγαγε τοὺς ἄνδρας τοὺς εἰςπεπορευμένους εἰς τὴν οἰκίαν σου τὴν νύκτα, κατασκοπεῦσαι γὰρ τὴν γῆν ἥκασι.

6. Confortare et viriliter age, tu enim distribues populo huic terram quam juravi patribus vestris dare eis.

7. Confortare igitur et viriliter age, ad custodiendum et faciendum sicut mandavit tibi Moyses puer meus : et non declinabis ab eis in dextram neque in sinistram, ut intelligas in omnibus quæcumque feceris.

8. Et non recedet liber legis hujus ex ore tuo, et meditaberis in eo die ac nocte, ut scias facere omnia quæ scripta sunt. Tunc prosperaberis, et prosperabis vias tuas, et tunc intelliges.

9. Ecce mandavi tibi : confortare et viriliter age, ne paveas, neque timeas, quoniam tecum Dominus Deus tuus ad omnia quocumque iveris.

10. Et mandavit Jesus scribis populi, dicens : Introite per medium castrorum populi, et mandate populo, dicentes :

11. Præparate cibaria, quoniam adhuc tres dies et vos transitis Jordanem hunc, intrantes possidere terram quam Dominus Deus patrum vestrorum dat vobis.

12. Et ad Ruben, et Gad, et dimidium tribus Manasse dixit Jesus :

13. Mementote verbi quod mandavit vobis Moyses puer Domini, dicens : Dominus Deus vester quiescere vos fecit, et dedit vobis terram hanc.

14. Uxores vestræ et parvuli vestri et pecora vestra habitent in terra quam dedit vobis : vos autem transibitis bene accincti, priores fratribus vestris omnis fortis : et commilitabitis eis,

15. quoadusque quiescere faciat Deus noster fratres vestros sicut et vos, et hæreditent etiam hi terram quam Dominus Deus noster dat eis : et abibitis unusquisque in hæreditatem suam, quam dedit vobis Moyses trans Jordanem ad ortum solis.

16. Et respondentes Jesu dixerunt : Omnia quæcumque mandaveris nobis faciemus, et in omnem locum quocumque miseris nos ibimus.

17. Juxta omnia in quibus audivimus Moysen, audiemus te : tantummodo sit Dominus Deus noster tecum, quemadmodum fuit cum Moyse.

18. Homo autem quicumque incredulus fuerit tibi, et quicumque non audierit verba tua, secundum quod mandaveris ei, moriatur : sed confortare et viriliter age.

CAPUT II.

1. Et misit Jesus filius Nave de Sattin duos juvenes ad explorandum, dicens : Ascendite et videte terram et Jericho. Et profecti duo juvenes intraverunt in Jericho, et intrarunt in domum mulieris meretricis, cui nomen Raab, et quieverunt ibi.

2. Et annuntiatum est regi Jericho, dicentes : Ingressi sunt huc viri de filiis Israel ad explorandam terram.

3. Et misit rex Jericho, et dixit ad Raab, dicens : Educ viros qui ingressi sunt in domum tuam nocte, nam ad explorandam terram venerunt.

4. Καὶ λαβοῦσα ἡ γυνὴ τοὺς δύο ἄνδρας ἔκρυψεν αὐτούς. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, λέγουσα· Εἰςεληλύθασι πρός με οἱ ἄνδρες (*),
5. ὡς δὲ ἡ πύλη ἐκλείετο ἐν τῷ σκότει, καὶ οἱ ἄνδρες ἐξῆλθον, οὐκ ἐπίσταμαι ποῦ πεπόρευνται· καταδιώξατε ὀπίσω αὐτῶν, εἰ καταλήψεσθε αὐτούς.
6. Αὐτὴ δὲ ἀνεβίβασεν αὐτοὺς ἐπὶ τὸ δῶμα, καὶ ἔκρυψεν αὐτοὺς ἐν τῇ λινοκαλάμῃ τῇ ἐστοιβασμένῃ αὐτῇ ἐπὶ τοῦ δώματος.
7. Καὶ οἱ ἄνδρες κατεδίωξαν ὀπίσω αὐτῶν ὁδὸν τὴν ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου ἐπὶ τὰς διαβάσεις, καὶ ἡ πύλη ἐκλείσθη.
8. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἐξήλθοσαν οἱ διώκοντες ὀπίσω αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ δὲ πρὶν ἢ κοιμηθῆναι αὐτούς, αὕτη δὲ ἀνέβη πρὸς αὐτοὺς ἐπὶ τὸ δῶμα,
9. καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἐπίσταμαι ὅτι ἔδωκε ὑμῖν Κύριος τὴν γῆν, ἐπιπέπτωκε γὰρ ὁ φόβος ὑμῶν ἐφ' ἡμᾶς (**).
10. Ἀκηκόαμεν γὰρ ὅτι κατεξήρανε Κύριος ὁ Θεὸς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν ἀπὸ προςώπου ὑμῶν, ὅτε ἐξεπορεύεσθε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ὅσα ἐποίησε τοῖς δυσὶ βασιλεῦσι τῶν Ἀμοῤῥαίων, οἳ ἦσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου, τῷ Σηὼν καὶ Ὢγ, οὓς ἐξωλοθρεύσατε αὐτούς·
11. καὶ ἀκούσαντες ἡμεῖς ἐξέστημεν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν, καὶ οὐκ ἔστη ἔτι πνεῦμα ἐν οὐδενὶ ἡμῶν ἀπὸ προςώπου ὑμῶν· ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν, Θεὸς ἐν οὐρανῷ ἄνω καὶ ἐπὶ τῆς γῆς κάτω.
12. Καὶ νῦν ὀμόσατέ μοι Κύριον τὸν Θεόν, ὅτι ποιῶ ὑμῖν ἔλεος, καὶ ποιήσατε καὶ ὑμεῖς ἔλεος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός μου,
13. καὶ ζωγρήσατε τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου, τὴν μητέρα μου καὶ τοὺς ἀδελφούς μου, καὶ πάντα τὸν οἶκόν μου, καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς, καὶ ἐξελεῖσθε τὴν ψυχήν μου ἐκ θανάτου.
14. Καὶ εἶπαν αὐτῇ οἱ ἄνδρες· Ἡ ψυχὴ ἡμῶν ἀνθ' ὑμῶν εἰς θάνατον. Καὶ αὐτὴ εἶπεν· Ὡς ἂν παραδῷ Κύριος ὑμῖν τὴν πόλιν, ποιήσετε εἰς ἐμὲ ἔλεος καὶ ἀλήθειαν.
15. Καὶ κατεχάλασεν αὐτοὺς διὰ τῆς θυρίδος (***),
16. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Εἰς τὴν ὀρεινὴν ἀπέλθετε, μὴ συναντήσωσιν ὑμῖν οἱ καταδιώκοντες, καὶ κρυβήσεσθε ἐκεῖ τρεῖς ἡμέρας, ἕως ἂν ἀποστρέψωσιν οἱ καταδιώκοντες ὀπίσω ὑμῶν, καὶ μετὰ ταῦτα ἀπελεύσεσθε εἰς τὴν ὁδὸν ὑμῶν.
17. Καὶ εἶπαν πρὸς αὐτὴν οἱ ἄνδρες· Ἀθῷοι ἐσμὲν τῷ ὅρκῳ σου τούτῳ.
18. Ἰδοὺ ἡμεῖς εἰςπορευόμεθα εἰς μέρος τῆς πόλεως, καὶ θήσεις τὸ σημεῖον, τὸ σπαρτίον τὸ κόκκινον τοῦτο ἐκδήσεις εἰς τὴν θυρίδα δι' ἧς κατεβίβασας ἡμᾶς δι' αὐτῆς· τὸν δὲ πατέρα σου, καὶ τὴν μητέρα σου, καὶ τοὺς ἀδελφούς σου, καὶ πάντα τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου συνάξεις πρὸς σεαυτὴν εἰς τὴν οἰκίαν σου.
19. Καὶ ἔσται, πᾶς ὃς ἂν ἐξέλθῃ τὴν θύραν τῆς οἰ-

4. Et sumens mulier ambos viros occultavit eos. Et dixit illis, dicens : Ingressi sunt ad me viri,
5. sed cum porta clauderetur in tenebris, et viri egressi sunt, nescio quo iverint : persequimini post eos, si comprehendetis eos.
6. Ipsa autem ascendere fecit eos in solarium, et occultavit eos in lini stipula constipata sibi super solarium.
7. Et viri persecuti sunt post eos viam quæ super Jordanem ad transitus, et porta clausa est.
8. Et factum est, postquam exierunt persequentes post eos, et ipsi vero priusquam ipsi dormirent, et ipsa vero ascendit ad eos in solarium,
9. et dixit ad eos : Scio quia dedit vobis Dominus terram, incidit enim timor vestri super nos.
10. Audivimus enim quia exsiccavit Dominus Deus rubrum mare a facie vestra, quando egrediebamini de terra Ægypti, et quæcumque fecit duobus regibus Amorrhæorum, qui erant trans Jordanem, Seon et Og, quos exterminastis eos :
11. et audientes nos obstupuimus corde nostro, et non stetit ultra spiritus in ullo nostrum a facie vestra : quoniam Dominus Deus vester, Deus in cœlo sursum et super terram deorsum.
12. Et nunc jurate mihi Dominum Deum, quoniam facio vobis misericordiam, et facite etiam vos misericordiam in domo patris mei,
13. et vivificate domum patris mei, matrem meam et fratres meos, et universam domum meam, et omnia quæcumque sunt eis, et eximetis animam meam de morte.
14. Et dixerunt ei viri : Anima nostra pro vobis in mortem. Et ipsa dixit : Postquam tradiderit Dominus vobis civitatem, facietis in me misericordiam et veritatem.
15. Et demisit eos per fenestram,
16. et dixit eis : In montanam abite, ne occurrant vobis persequentes, et latitabitis ibi tres dies, quoadusque reverterint qui persequuntur post vos, et postea abibitis in viam vestram.
17. Et dixerunt ad eam viri : Innoxii sumus a juramento tuo hoc.
18. Ecce nos intramus in partem civitatis, et pones signum, funiculum coccineum hunc ligabis ad fenestram per quam demisisti nos per eam : patrem vero tuum, et matrem tuam, et fratres tuos, et omnem domum patris tui congregabis ad teipsam in domum tuam.
19. Et erit, omnis quicumque exierit portam domus tuæ

(*) 4. καὶ οὐκ οἶδα πόθεν ἦσαν. (*Compl.*)
(**) 9. καὶ κατέπτησσον πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ἀφ' ὑμῶν. (*Compl.*)
(***) 15. ἐν σχοινίῳ, ὅτι ὁ οἶκος αὐτῇ ἦν ἐν τῷ τείχει. (*Ox.*)

4. et nesciebam unde essent.
9. et elanguerunt omnes inhabitantes terram a vobis.
15. fune, quoniam domus ei erat in muro.

κίας σου ἔξω, ἔνοχος ἑαυτῷ ἔσται, ἡμεῖς δὲ ἀθῷοι τῷ ὅρκῳ σου τούτῳ· καὶ ὅσοι ἐὰν γένωνται μετὰ σοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ σου, ἡμεῖς ἔνοχοι ἐσόμεθα.

20. Ἐὰν δέ τις ἡμᾶς ἀδικήσῃ, ἢ καὶ ἀποκαλύψῃ τοὺς λόγους ἡμῶν τούτους, ἐσόμεθα ἀθῷοι τῷ ὅρκῳ σου τούτῳ.

21. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Κατὰ τὸ ῥῆμα ὑμῶν ἔστω. Καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτούς, καὶ ἐπορεύθησαν (*).

22. Καὶ ἦλθοσαν εἰς τὴν ὀρεινήν, καὶ κατέμειναν ἐκεῖ τρεῖς ἡμέρας. Καὶ ἐξεζήτησαν οἱ καταδιώκοντες, πάσας τὰς ὁδούς, καὶ οὐχ εὕροσαν.

23. Καὶ ὑπέστρεψαν οἱ δύο νεανίσκοι, καὶ κατέβησαν ἐκ τοῦ ὄρους, καὶ διέβησαν πρὸς Ἰησοῦν υἱὸν Ναυή, καὶ διηγήσαντο αὐτῷ πάντα τὰ συμβεβηκότα αὐτοῖς.

24. Καὶ εἶπαν πρὸς Ἰησοῦν, ὅτι παραδέδωκε Κύριος πᾶσαν τὴν γῆν ἐν χειρὶ ἡμῶν, καὶ κατέπτηχε πᾶς ὁ κατοικῶν τὴν γῆν ἐκείνην ἀφ' ἡμῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Καὶ ὤρθρισεν Ἰησοῦς τοπρωΐ, καὶ ἀπῆρεν ἐκ Σαττὶν, καὶ ἦλθοσαν ἕως τοῦ Ἰορδάνου, καὶ κατέλυσαν ἐκεῖ πρὸ τοῦ διαβῆναι.

2. Καὶ ἐγένετο, μετὰ τρεῖς ἡμέρας διῆλθον οἱ γραμματεῖς διὰ τῆς παρεμβολῆς,

3. καὶ ἐνετείλαντο τῷ λαῷ, λέγοντες· Ὅταν ἴδητε τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ τοὺς ἱερεῖς ἡμῶν καὶ τοὺς Λευΐτας αἴροντας αὐτὴν, ἀπαρεῖτε ἀπὸ τῶν τόπων ὑμῶν, καὶ πορεύσεσθε ὀπίσω αὐτῆς·

4. ἀλλὰ μακρὰν ἔστω ἀναμέσον ὑμῶν καὶ ἐκείνης, ὅσον δισχιλίους πήχεις στήσεσθε· μὴ προσεγγίσητε αὐτῇ, ἵνα ἐπίστησθε τὴν ὁδὸν ἣν πορεύσεσθε αὐτήν· οὐ γὰρ πεπόρευσθε τὴν ὁδὸν ἀπ' ἐχθὲς καὶ τρίτης ἡμέρας.

5. Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς τῷ λαῷ· Ἁγνίσασθε εἰς αὔριον, ὅτι αὔριον ποιήσει Κύριος ἐν ὑμῖν θαυμαστά.

6. Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς τοῖς ἱερεῦσιν· Ἄρατε τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου, καὶ προπορεύεσθε τοῦ λαοῦ. Καὶ ἦραν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου, καὶ ἐπορεύοντο ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ.

7. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Ἰησοῦν· Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἄρχομαι ὑψῶσαί σε κατενώπιον πάντων υἱῶν Ἰσραὴλ, ἵνα γνῶσιν ὅτι, καθότι ἤμην μετὰ Μωϋσῆ, οὕτως ἔσομαι καὶ μετὰ σοῦ.

8. Καὶ νῦν ἔντειλαι τοῖς ἱερεῦσι τοῖς αἴρουσι τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης, λέγων· Ὡς ἂν εἰσέλθητε ἐπὶ μέρους τοῦ ὕδατος τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ στήσεσθε.

9. Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ· Προσαγάγετε ὧδε, καὶ ἀκούσατε τὸ ῥῆμα Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

10. Ἐν τούτῳ γνώσεσθε ὅτι Θεὸς ζῶν ἐν ὑμῖν, καὶ ὀλοθρεύων ὀλοθρεύσει ἀπὸ προσώπου ἡμῶν τὸν Χαναναῖον, καὶ τὸν Χετταῖον, καὶ τὸν Φερεζαῖον, καὶ τὸν Εὐαῖον, καὶ τὸν Ἀμοῤῥαῖον, καὶ τὸν Γεργεσαῖον, καὶ τὸν Ἰεβουσαῖον.

11. Ἰδοὺ ἡ κιβωτὸς διαθήκης Κυρίου πάσης τῆς γῆς διαβαίνει τὸν Ἰορδάνην.

(*) 21. καὶ ἔδησε τὸ σημεῖον τὸ κόκκινον ἐν τῇ θυρίδι, καὶ ἐπορεύθησαν, καὶ ἦλθοσαν. (*Ald.*)

foras, reus sibi ipsi erit, nos autem innoxii a juramento tuo hoc : et quicumque fuerint tecum in domo tua, nos rei erimus.

20. Si quis autem nobis nocuerit, vel etiam revelaverit verba nostra hæc, erimus innoxii a juramento tuo hoc.

21. Et dixit eis : Juxta vestrum verbum sit. Et emisit eos, et iverunt.

22. Et venerunt in montanam, et permanserunt ibi tres dies. Et exquisierunt ii qui persequebantur, omnes vias, et non invenerunt.

23. Et reverterunt ambo juvenes, et descenderunt de monte, et transierunt ad Jesum filium Nave, et narraverunt ei omnia quæ sibi acciderant.

24. Et dixerunt ad Jesum, quia tradidit Dominus omnem terram in manu nostra, et consternatus est omnis habitans terram illam a nobis.

CAPUT III.

1. Et diluculo surrexit Jesus mane, et promovit de Sattin, et venerunt usque ad Jordanem, et diverterunt ibi priusquam transirent.

2. Et factum est, post tres dies transierunt scribæ per castra,

3. et mandaverunt populo, dicentes : Cum videritis arcam testamenti Domini Dei nostri et sacerdotes nostros et Levitas tollentes eam, proficiscemini de locis vestris, et ibitis post eam :

4. sed longum intervallum sit inter vos et illam, quantum duo millia cubitorum stabitis : ne propinquetis ei, ut sciatis viam quam ibitis eam : non enim ivistis viam ab hesterna et nudiustertiana die.

5. Et dixit Jesus populo : Purificamini in crastinum, quoniam cras faciet Dominus in vobis mirabilia.

6. Et dixit Jesus sacerdotibus : Tollite arcam testamenti Domini, et præcedite populum. Et levaverunt sacerdotes arcam testamenti Domini, et ibant ante populum.

7. Et dixit Dominus ad Jesum : In die hac incipio exaltare te in conspectu omnium filiorum Israel, ut cognoscant quia, sicut eram cum Moyse, ita ero et tecum.

8. Et nunc manda sacerdotibus qui levant arcam testamenti, dicens : Cum intraveritis super partem aquæ Jordanis, et in Jordane stabitis.

9. Et dixit Jesus filiis Israel : Accedite huc, et audite verbum Domini Dei nostri.

10. In hoc cognoscetis quia Deus vivens in vobis, et exterminans exterminabit a facie nostra Chananæum, et Chettæum, et Pherezæum, et Evæum, et Amorrhæum, et Gergesæum, et Jebusæum.

11. Ecce arca testamenti Domini universæ terræ transit Jordanem.

21. et ligavit signum coccineum in fenestra, et profecti sunt et venerunt.

12. Προχειρίσασθε ὑμῖν δώδεκα ἄνδρας ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἕνα ἀφ' ἑκάστης φυλῆς.

13. Καὶ ἔσται, ὡς ἂν καταπαύσωσιν οἱ πόδες τῶν ἱερέων τῶν αἰρόντων τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου πάσης τῆς γῆς, ἐν τῷ ὕδατι τοῦ Ἰορδάνου, τὸ ὕδωρ τοῦ Ἰορδάνου ἐκλείψει, τὸ δὲ ὕδωρ τὸ καταβαῖνον στήσεται.

14. Καὶ ἀπῆρεν ὁ λαὸς ἐκ τῶν σκηνωμάτων αὐτῶν διαβῆναι τὸν Ἰορδάνην, οἱ δὲ ἱερεῖς ἦρσαν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου πρότεροι τοῦ λαοῦ.

15. Ὡς δὲ εἰςεπορεύοντο οἱ ἱερεῖς οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην, καὶ οἱ πόδες τῶν ἱερέων τῶν αἰρόντων τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου ἐβάφησαν εἰς μέρος τοῦ ὕδατος τοῦ Ἰορδάνου, ὁ δὲ Ἰορδάνης ἐπληροῦτο καθ' ὅλην τὴν κρηπῖδα αὐτοῦ ὡςεὶ ἡμέραι θερισμοῦ πυρῶν·

16. καὶ ἔστη τὰ ὕδατα τὰ καταβαίνοντα ἄνωθεν, ἔστη πῆγμα ἐν ἀφεστηκὸς μακρὰν σφόδρα σφοδρῶς ἕως μέρους Καριαθιαρίμ· τὸ δὲ καταβαῖνον κατέβη εἰς τὴν θάλασσαν Ἀραβὰ, θάλασσαν ἁλὸς, ἕως εἰς τὸ τέλος ἐξέλιπε.

17. Καὶ ὁ λαὸς εἱστήκει ἀπέναντι Ἱεριχώ· καὶ ἔστησαν οἱ ἱερεῖς οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου ἐπὶ ξηρᾶς ἐν μέσῳ τοῦ Ἰορδάνου· καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ διέβαινον διὰ ξηρᾶς, ἕως συνετέλεσε πᾶς ὁ λαὸς διαβαίνων τὸν Ἰορδάνην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Καὶ ἐπεὶ συνετέλεσε πᾶς ὁ λαὸς διαβαίνων τὸν Ἰορδάνην, καὶ εἶπε Κύριος τῷ Ἰησοῖ, λέγων·

2. Παραλαβὼν ἄνδρας ἀπὸ τοῦ λαοῦ, ἕνα ἀφ' ἑκάστης φυλῆς,

3. σύνταξον αὐτοῖς· Καὶ ἀνέλεσθε ἐκ μέσου τοῦ Ἰορδάνου ἑτοίμους δώδεκα λίθους, καὶ τούτους διακομίσαντες ἅμα ὑμῖν αὐτοῖς, θέτε αὐτοὺς ἐν τῇ στρατοπεδείᾳ ὑμῶν, οὗ ἐὰν παρεμβάλητε ἐκεῖ τὴν νύκτα.

4. Καὶ ἀνακαλεσάμενος Ἰησοῦς δώδεκα ἄνδρας τῶν ἐνδόξων ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἕνα ἀφ' ἑκάστης φυλῆς,

5. εἶπεν αὐτοῖς· Προςαγάγετε ἔμπροσθέν μου πρὸ προςώπου Κυρίου εἰς μέσον τοῦ Ἰορδάνου· καὶ ἀνελόμενος ἐκεῖθεν ἕκαστος λίθον, ἀράτω ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτοῦ κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν δώδεκα φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ,

6. ἵνα ὑπάρχωσιν ὑμῖν οὗτοι εἰς σημεῖον κείμενον διαπαντός· ἵνα ὅταν ἐρωτᾷ σε ὁ υἱός σου αὔριον, λέγων· Τί εἰσιν οἱ λίθοι οὗτοι ἡμῖν;

7. καὶ σὺ δηλώσεις τῷ υἱῷ σου, λέγων, ὅτι ἐξέλιπεν ὁ Ἰορδάνης ποταμὸς ἀπὸ προσώπου κιβωτοῦ διαθήκης Κυρίου πάσης τῆς γῆς, ὡς διέβαινεν αὐτόν. Καὶ ἔσονται οἱ λίθοι οὗτοι ὑμῖν μνημόσυνον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἕως τοῦ αἰῶνος.

8. Καὶ ἐποίησαν οὕτως οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καθότι ἐνετείλατο Κύριος τῷ Ἰησοῖ· καὶ ἀναλαβόντες δώδεκα λίθους ἐκ μέσου τοῦ Ἰορδάνου, καθάπερ συνέταξε Κύριος τῷ Ἰησοῖ ἐν τῇ συντελείᾳ τῆς διαβάσεως τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ διεκόμισαν ἅμα ἑαυτοῖς εἰς τὴν παρεμβολὴν, καὶ ἀπέθηκαν ἐκεῖ.

9. Ἔστησε δὲ Ἰησοῦς καὶ ἄλλους δώδεκα λίθους ἐν αὐτῷ τῷ Ἰορδάνῃ ἐν τῷ γενομένῳ τόπῳ ὑπὸ τοὺς πόδας τῶν ἱερέων τῶν αἰρόντων τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου, καὶ εἰσὶν ἐκεῖ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.

10. Εἱστήκεισαν δὲ οἱ ἱερεῖς οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν

12. Assumite vobis duodecim viros ex filiis Israel, unum ex unaquaque tribu.

13. Et erit, cum quieverint pedes sacerdotum levantium arcam testamenti Domini universæ terræ, in aqua Jordanis, aqua Jordanis deficiet, aqua autem descendens stabit.

14. Et promovit populus e tabernaculis suis ad transeundum Jordanem, sacerdotes autem levaverunt arcam testamenti Domini priores populo.

15. Dum autem ingrediebantur sacerdotes levantes arcam testamenti in Jordanem, et pedes sacerdotum levantium arcam testamenti Domini tincti sunt in parte aquæ Jordanis, Jordanes autem plenus erat per totam crepidinem suam sicut dies messis tritici :

16. et steterunt aquæ descendentes desuper, stetit concretio una recedens longe valde vehementer usque ad partem Cariathiarim : quæ autem descendebat descendit in mare Araba, mare salis, donec in finem defecit.

17. Et populus stetit contra Jericho : et steterunt sacerdotes levantes arcam testamenti Domini super aridam in medio Jordanis et omnes filii Israel transibant per aridam, donec consummavit omnis populus transiens Jordanem.

CAPUT IV.

1. Et postquam consummavit omnis populus transiens Jordanem, et dixit Dominus Jesu, dicens :

2. Assumens viros de populo, unum ex unaquaque tribu,

3. præcipe eis : Et tollite de medio Jordanis paratos duodecim lapides, et hos transferentes simul vobiscum ipsis, ponite eos in castris vestris, ubicumque castrametati fueritis ibi nocte.

4. Et revocans Jesu duodecim viros de honoratis ex filiis Israel, unum ex unaquaque tribu,

5. dixit eis : Accedite coram me ante faciem Domini in medium Jordanis : et auferens inde unusquisque lapidem, tollat super humeros suos secundum numerum duodecim tribuum Israel,

6. ut sint vobis hi in signum positum semper : ut quando interrogaverit te filius tuus cras, dicens : Quid sunt lapides hi nobis ?

7. et tu manifestabis filio tuo, dicens, quoniam defecit Jordanis fluvius a facie arcæ testamenti Domini universæ terræ, dum transibat eum. Et erunt vobis lapides isti memoriale filiis Israel usque in æternum.

8. Et fecerunt filii Israel secundum quod mandavit Dominus Jesu : et assumentes duodecim lapides de medio Jordanis, sicut præcepit Dominus Jesu in consummatione transitus filiorum Israel, et portaverunt una secum in castra, et deposuerunt ibi.

9. Statuit autem Jesus et alios duodecim lapides in ipso Jordane in loco qui fuit sub pedibus sacerdotum levantium arcam testamenti Domini, et sunt ibi usque in hodiernam diem.

10. Steterunt autem sacerdotes qui levabant arcam testa-

τῆς διαθήκης ἐν τῷ Ἰορδάνῃ, ἕως οὗ συνετέλεσεν Ἰησοῦς πάντα ἃ ἐνετείλατο Κύριος ἀναγγεῖλαι τῷ λαῷ· καὶ ἔσπευσεν ὁ λαὸς, καὶ διέβησαν.

11. Καὶ ἐγένετο, ὡς συνετέλεσε πᾶς ὁ λαὸς διαβῆναι, καὶ διέβη ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης Κυρίου, καὶ οἱ λίθοι ἔμπροσθεν αὐτῶν.

12. Καὶ διέβησαν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν, καὶ οἱ υἱοὶ Γὰδ, καὶ οἱ ἡμίσεις φυλῆς Μανασσῆ διεσκευασμένοι ἔμπροσθεν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καθάπερ ἐνετείλατο αὐτοῖς Μωϋσῆς.

13. Τετρακισμύριοι εὔζωνοι εἰς μάχην διέβησαν ἐναντίον Κυρίου εἰς πόλεμον πρὸς τὴν Ἱεριχὼ πόλιν.

14. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ηὔξησε Κύριος τὸν Ἰησοῦν ἐναντίον τοῦ παντὸς γένους Ἰσραὴλ, καὶ ἐφοβοῦντο αὐτὸν ὥσπερ Μωϋσῆν, ὅσον χρόνον ἔζη.

15. Καὶ εἶπε Κύριος τῷ Ἰησοῖ, λέγων·

16. Ἔντειλαι τοῖς ἱερεῦσι τοῖς αἴρουσι τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης τοῦ μαρτυρίου Κυρίου, ἐκβῆναι ἐκ τοῦ Ἰορδάνου.

17. Καὶ ἐνετείλατο Ἰησοῦς τοῖς ἱερεῦσι, λέγων· Ἔκβητε ἐκ τοῦ Ἰορδάνου.

18. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἐξέβησαν οἱ ἱερεῖς οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου ἐκ τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἔθηκαν τοὺς πόδας ἐπὶ τῆς γῆς, ὥρμησε τὸ ὕδωρ τοῦ Ἰορδάνου κατὰ χώραν, καὶ ἐπορεύετο καθὰ χθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν δι' ὅλης τῆς κρηπῖδος.

19. Καὶ ὁ λαὸς ἀνέβη ἐκ τοῦ Ἰορδάνου δεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου· καὶ κατεστρατοπέδευσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν Γαλγάλοις κατὰ μέρος τὸ πρὸς ἡλίου ἀνατολὰς ἀπὸ τῆς Ἱεριχώ.

20. Καὶ τοὺς δώδεκα λίθους τούτους οὓς ἔλαβεν ἐκ τοῦ Ἰορδάνου ἔστησεν Ἰησοῦς ἐν Γαλγάλοις,

21. λέγων· Ὅταν ἐρωτῶσιν ὑμᾶς οἱ υἱοὶ ὑμῶν, λέγοντες· Τί εἰσιν οἱ λίθοι οὗτοι;

22. ἀναγγείλατε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν, ὅτι ἐπὶ ξηρᾶς διέβη Ἰσραὴλ τὸν Ἰορδάνην τοῦτον,

23. ἀποξηράναντος Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν τὸ ὕδωρ τοῦ Ἰορδάνου ἐκ τῶν ἔμπροσθεν αὐτῶν, μέχρις οὗ διέβησαν·

24. καθάπερ ἐποίησε Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν, ἣν ἀπεξήρανε Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ἔμπροσθεν ἡμῶν, ἕως παρήλθομεν.

25. Ὅπως γνῶσι πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς ὅτι ἡ δύναμις τοῦ Κυρίου ἰσχυρά ἐστι, καὶ ἵνα ὑμεῖς σέβησθε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν ἐν παντὶ ἔργῳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκουσαν οἱ βασιλεῖς τῶν Ἀμοῤῥαίων οἳ ἦσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς Φοινίκης οἱ παρὰ τὴν θάλασσαν, ὅτι ἀπεξήρανε Κύριος ὁ Θεὸς τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν ἐκ τῶν ἔμπροσθεν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐν τῷ διαβαίνειν αὐτοὺς, καὶ ἐτάκησαν αὐτῶν αἱ διάνοιαι καὶ κατεπλάγησαν, καὶ οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς φρόνησις οὐδεμία ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

2. Ὑπὸ δὲ τοῦτον τὸν καιρὸν εἶπε Κύριος τῷ Ἰησοῖ· Ποίησον σεαυτῷ μαχαίρας πετρίνας ἐκ πέτρας ἀκροτόμου, καὶ καθίσας περίτεμε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ δευτέρου.

3. Καὶ ἐποίησεν Ἰησοῦς μαχαίρας πετρίνας ἀκροτόμους, καὶ περιέτεμε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ καλουμένου τόπου, Βουνὸς τῶν ἀκροβυστιῶν.

menti in Jordane, quoadusque consummavit Jesus omnia quæ mandavit Dominus annuntiare populo : et festinavit populus, et transierunt.

11. Et factum est, postquam consummavit omnis populus transire, et transivit arca testamenti Domini, et lapides ante eos.

12. Et transierunt filii Ruben, et filii Gad, et dimidii de tribu Manasse parati ante filios Israel, sicut mandaverat eis Moyses.

13. Quadraginta mille bene accincti in pugnam transierunt coram Domino in bellum ad Jericho civitatem.

14. In illa die auxit Dominus Jesum coram universo genere Israel, et timebant eum sicut Moysen, quanto tempore vixit.

15. Et dixit Dominus ad Jesum, dicens :

16. Manda sacerdotibus portantibus arcam testamenti testimonii Domini, ascendere e Jordane.

17. Et mandavit Jesus sacerdotibus, dicens : Ascendite e Jordane.

18. Et factum est, posteaquam ascenderunt sacerdotes levantes arcam testamenti Domini e Jordane, et posuerunt pedes super terram, fluxit aqua Jordanis ad regionem, et ibat sicut heri et nudiustertius per totam crepidinem.

19. Et populus ascendit e Jordane decima mensis primi : et castrametati sunt filii Israel in Galgalis ad partem quæ est ad ortum solis a Jericho.

20. Et duodecim lapides istos quos sumpsit ex Jordane statuit Jesus in Galgalis,

21. dicens : Quando interrogant vos filii vestri, dicentes : Quid sunt lapides hi ?

22. annuntiate filiis vestris, quia super aridam transiit Israel Jordanem hunc,

23. Exsiccante Domino Deo nostro aquam Jordanis ante eos, quoadusque transierunt.

24. Sicut fecit Dominus Deus noster rubrum mare, quod exsiccavit Dominus Deus noster ante nos, quoadusque præterivimus.

25. Ut cognoscant omnes gentes terræ quia virtus Domini fortis est, et ut vos revereamini Dominum Deum nostrum in omni opere.

CAPUT V.

1. Et factum est, ut audierunt reges Amorrhæorum qui erant trans Jordanem, et reges Phœniciæ qui juxta mare, quia exsiccavit Dominus Deus Jordanem fluvium ante filios Israel dum ipsi transirent, et liquefactæ sunt eorum mentes et consternati sunt, et non erat in eis prudentia ulla a facie filiorum Israel.

2. Sub hoc autem tempus dixit Dominus Jesu : Fac tibi ipsi cultros petrinos de petra acuta, et sedens circumcide filios Israel secundo.

3. Et fecit Jesus cultros petrinos acutos, et circumcidit filios Israel in loco qui vocatur, Collis præputiorum.

(*) 4. Ὃν δὲ τρόπον περιεκάθαρεν Ἰησοῦς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, ὅσοι ποτὲ ἐγένοντο ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὅσοι ποτὲ ἀπερίτμητοι ἦσαν τῶν ἐξεληλυθότων ἐξ Αἰγύπτου,

5. πάντας τούτους περιέτεμεν Ἰησοῦς· τεσσαράκοντα γὰρ καὶ δύο ἔτη ἀνέστραπται Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ Μαδδαρίτιδι.

6. Διὸ ἀπερίτμητοι ἦσαν οἱ πλεῖστοι αὐτῶν τῶν μαχίμων τῶν ἐξεληλυθότων ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οἱ ἀπειθήσαντες τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, οἷς καὶ διώρισε μὴ ἰδεῖν αὐτοὺς τὴν γῆν ἣν ὤμοσε Κύριος τοῖς πατράσιν αὐτῶν δοῦναι, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι.

7. Ἀντὶ δὲ τούτων ἀντικατέστησε τοὺς υἱοὺς αὐτῶν, οὓς Ἰησοῦς περιέτεμεν, διὰ τὸ αὐτοὺς γεγενῆσθαι κατὰ τὴν ὁδὸν ἀπεριτμήτους.

8. Περιτμηθέντες δὲ ἡσυχίαν εἶχον αὐτόθι καθήμενοι ἐν τῇ παρεμβολῇ ἕως ὑγιάσθησαν.

9. Καὶ εἶπε Κύριος τῷ Ἰησοῖ υἱῷ Ναυῆ· Ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ ἀφεῖλον τὸν ὀνειδισμὸν Αἰγύπτου ἀφ' ὑμῶν· καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Γάλγαλα.

10. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ πάσχα τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς ἀφ' ἑσπέρας ἐπὶ δυσμῶν Ἱεριχὼ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἐν τῷ πεδίῳ.

11. Καὶ ἐφάγοσαν ἀπὸ τοῦ σίτου τῆς γῆς ἄζυμα καὶ νέα.

12. Ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐξέλιπε τὸ μάννα μετὰ τὸ βεβρωκέναι αὐτοὺς ἐκ τοῦ σίτου τῆς γῆς, καὶ οὐκέτι ὑπῆρχε τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ μάννα· ἐκαρπίσαντο δὲ τὴν χώραν τῶν Φοινίκων ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ.

13. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἦν Ἰησοῦς ἐν Ἱεριχὼ, καὶ ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδεν ἄνθρωπον ἑστηκότα ἐναντίον αὐτοῦ, καὶ ἡ ῥομφαία ἐσπασμένη ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ· καὶ προσελθὼν Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Ἡμέτερος εἶ, ἢ τῶν ὑπεναντίων;

14. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ἐγὼ ἀρχιστράτηγος δυνάμεως Κυρίου, νυνὶ παραγέγονα·

15. Καὶ Ἰησοῦς ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Δέσποτα, τί προστάσσεις τῷ σῷ οἰκέτῃ;

16. Καὶ λέγει ὁ ἀρχιστράτηγος Κυρίου πρὸς Ἰησοῦν· Λῦσαι τὸ ὑπόδημα ἐκ τῶν ποδῶν σου, ὁ γὰρ τόπος ἐφ' ᾧ νῦν ἕστηκας ἐπ' αὐτοῦ, ἅγιός ἐστι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ϛ'.

1. Καὶ Ἱεριχὼ συγκεκλεισμένη καὶ ὠχυρωμένη, καὶ οὐδεὶς ἐξεπορεύετο ἐξ αὐτῆς, οὐδὲ εἰσεπορεύετο.

2. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Ἰησοῦν· Ἰδοὺ ἐγὼ παραδίδωμι ὑποχείριόν σοι τὴν Ἱεριχὼ, καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς τὸν ἐν αὐτῇ, δυνατοὺς ὄντας ἐν ἰσχύϊ.

(**) 3. Σὺ δὲ περίστησον αὐτῇ τοὺς μαχίμους κύκλῳ.

4. Hoc autem modo circumpurgavit Jesus filios Israel, quicumque aliquando nati fuerant in via, et quicumque aliquando incircumcisi erant eorum qui exierant ex Ægypto,

5. omnes istos circumcidit Jesus : quadraginta enim et duobus annis conversatus est Israel in deserto Mabdaritide.

6. Ideo incircumcisi erant illorum plurimi pugnatorum qui exierunt de terra Ægypti, qui inobedientes fuerant mandatis Dei, quibus et definierat ne viderent illi terram quam juraverat Dominus patribus eorum dare, terram fluentem lac et mel.

7. Pro his autem substituit filios eorum, quos circumcidit Jesus, eo quod nati fuissent in itinere incircumcisi.

8. Circumcisi autem quietem habuerunt illic sedentes in castris donec sanati sunt.

9. Et dixit Dominus ad Jesum filium Nave : In hodierna die abstuli opprobrium Ægypti a vobis : et vocavit nomen loci illius, Galgala.

10. Et fecerunt filii Israel pascha quarta decima die mensis a vespera super occasum Jericho trans Jordanem in campo.

11. Et comederunt de frumento terræ azyma et nova.

12. In hac die defecit manna postquam ipsi manducaverunt de frumento terræ, et non ultra affuit filiis Israel manna : et comederunt de fructu regionis Phœnicum in anno illo.

13. Et factum est, cum esset Jesus in Jericho, et respiciens oculis vidit hominem stantem contra se, et gladius evaginatus in manu ejus : et accedens Jesus dixit ei : Noster es, an adversariorum?

14. At ille dixit ei : Ego sum princeps militiæ virtutis Domini, nunc adveni.

15. Et Jesus cecidit in faciem super terram, et dixit ei : Domine, quid præcipis tuo famulo?

16. Et ait princeps militiæ Domini ad Jesum : Solve calceamentum de pedibus tuis, locus enim in quo nunc stas super eum, sanctus est.

CAPUT VI.

1. Et Jericho clausa ac munita, et nemo prodibat ex illo, neque introibat.

2. Et dixit Dominus ad Jesum : Ecce ego trado tibi subjugatam Jericho, et regem ejus qui est in ea, potentes qui sunt in fortitudine.

3. Tu autem admove ei bellatores in circuitu.

(*) 4. Καὶ οὗτος ὁ λόγος ὃν περιέτεμεν Ἰησοῦς· πᾶς ὁ λαὸς, οἱ ἐκπορευόμενοι ἐξ Αἰγύπτου, τὸ ἀρσενικὸν πάντες ἄνδρες πολέμου, οἱ ἀπέθανον ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῇ ὁδῷ, ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὅτι περιτετμημένοι ἦσαν πᾶς ὁ λαὸς ὁ ἐξελθών· καὶ πᾶς ὁ λαὸς οἱ γεννηθέντες ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῇ ὁδῷ, ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οὐ περιετμήθησαν. (*Compl.*)

(**) 3. Καὶ κυκλώσατε τὴν πόλιν πάντες ἄνδρες πολέμου κύκλῳ τῆς πόλεως ἅπαξ· οὕτω ποιήσετε ἐξ ἡμέρας.

4. Et hæc est causa propter quam circumcidit Jesus : omnis populus, hi qui egressi fuerant ex Ægypto, masculini generis omnes viri belli qui mortui sunt in deserto in via, egressis e terra Ægypti, quia circumcisi erant omnis populus egressus : et omnis populus, hi qui nati fuerant in deserto in via, egressis ipsis e terra Ægypti, non erant circumcisi.

3. Et circuite urbem cuncti viri belli in circuitu civitatis semel : sic facietis sex diebus.

τῆς διαθήκης ἐν τῷ Ἰορδάνῃ, ἕως οὗ συνετέλεσεν Ἰησοῦς πάντα ἃ ἐνετείλατο Κύριος ἀναγγεῖλαι τῷ λαῷ· καὶ ἔσπευσεν ὁ λαὸς, καὶ διέβησαν.

11. Καὶ ἐγένετο, ὡς συνετέλεσε πᾶς ὁ λαὸς διαβῆναι, καὶ διέβη ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης Κυρίου, καὶ οἱ λίθοι ἔμπροσθεν αὐτῶν.

12. Καὶ διέβησαν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν, καὶ οἱ υἱοὶ Γὰδ, καὶ οἱ ἡμίσεις φυλῆς Μανασσῆ διεσκευασμένοι ἔμπροσθεν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καθάπερ ἐνετείλατο αὐτοῖς Μωϋσῆς.

13. Τετρακισμύριοι εὔζωνοι εἰς μάχην διέβησαν ἐναντίον Κυρίου εἰς πόλεμον πρὸς τὴν Ἱεριχὼ πόλιν.

14. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ηὔξησε Κύριος τὸν Ἰησοῦν ἐναντίον τοῦ παντὸς γένους Ἰσραὴλ, καὶ ἐφοβοῦντο αὐτὸν ὥσπερ Μωϋσῆν, ὅσον χρόνον ἔζη.

15. Καὶ εἶπε Κύριος τῷ Ἰησοῖ, λέγων·

16. Ἔντειλαι τοῖς ἱερεῦσι τοῖς αἴρουσι τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης τοῦ μαρτυρίου Κυρίου, ἐκβῆναι ἐκ τοῦ Ἰορδάνου.

17. Καὶ ἐνετείλατο Ἰησοῦς τοῖς ἱερεῦσι, λέγων· Ἐκβῆτε ἐκ τοῦ Ἰορδάνου.

18. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἐξέβησαν οἱ ἱερεῖς οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου ἐκ τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἔθηκαν τοὺς πόδας ἐπὶ τῆς γῆς, ὥρμησε τὸ ὕδωρ τοῦ Ἰορδάνου κατὰ χώραν, καὶ ἐπορεύετο καθὰ χθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν δι' ὅλης τῆς κρηπῖδος.

19. Καὶ ὁ λαὸς ἀνέβη ἐκ τοῦ Ἰορδάνου δεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου· καὶ κατεστρατοπέδευσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν Γαλγάλοις κατὰ μέρος τὸ πρὸς ἡλίου ἀνατολὰς ἀπὸ τῆς Ἱεριχώ.

20. Καὶ τοὺς δώδεκα λίθους τούτους οὓς ἔλαβεν ἐκ τοῦ Ἰορδάνου ἔστησεν Ἰησοῦς ἐν Γαλγάλοις,

21. λέγων· Ὅταν ἐρωτῶσιν ὑμᾶς οἱ υἱοὶ ὑμῶν, λέγοντες· Τί εἰσιν οἱ λίθοι οὗτοι;

22. ἀναγγείλατε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν, ὅτι ἐπὶ ξηρᾶς διέβη Ἰσραὴλ τὸν Ἰορδάνην τοῦτον,

23. ἀποξηράναντος Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν τὸ ὕδωρ τοῦ Ἰορδάνου ἐκ τῶν ἔμπροσθεν αὐτῶν, μέχρις οὗ διέβησαν·

24. καθάπερ ἐποίησε Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν, ἣν ἀπεξήρανε Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ἔμπροσθεν ἡμῶν, ἕως παρήλθομεν.

25. Ὅπως γνῶσι πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς ὅτι ἡ δύναμις τοῦ Κυρίου ἰσχυρά ἐστι, καὶ ἵνα ὑμεῖς σέβησθε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν ἐν παντὶ ἔργῳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκουσαν οἱ βασιλεῖς τῶν Ἀμοῤῥαίων οἳ ἦσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς Φοινίκης οἱ παρὰ τὴν θάλασσαν, ὅτι ἀπεξήρανε Κύριος ὁ Θεὸς τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν ἐκ τῶν ἔμπροσθεν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐν τῷ διαβαίνειν αὐτοὺς, καὶ ἐτάκησαν αὐτῶν αἱ διάνοιαι καὶ κατεπλάγησαν, καὶ οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς φρόνησις οὐδεμία ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

2. Ὑπὸ δὲ τοῦτον τὸν καιρὸν εἶπε Κύριος τῷ Ἰησοῖ· Ποίησον σεαυτῷ μαχαίρας πετρίνας ἐκ πέτρας ἀκροτόμου, καὶ καθίσας περίτεμε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ δευτέρου.

3. Καὶ ἐποίησεν Ἰησοῦς μαχαίρας πετρίνας ἀκροτόμους, καὶ περιέτεμε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ καλουμένου τόπου, Βουνὸς τῶν ἀκροβυστιῶν.

menti in Jordane, quoadusque consummavit Jesus omnia quæ mandavit Dominus annuntiare populo : et festinavit populus, et transierunt.

11. Et factum est, postquam consummavit omnis populus transire, et transivit arca testamenti Domini, et lapides ante eos.

12. Et transierunt filii Ruben, et filii Gad, et dimidii de tribu Manasse parati ante filios Israel, sicut mandaverat eis Moyses.

13. Quadraginta mille bene accincti in pugnam transierunt coram Domino in bellum ad Jericho civitatem.

14. In illa die auxit Dominus Jesum coram universo genere Israel, et timebant eum sicut Moysen, quanto tempore vixit.

15. Et dixit Dominus ad Jesum, dicens :

16. Manda sacerdotibus portantibus arcam testamenti testimonii Domini, ascendere e Jordane.

17. Et mandavit Jesus sacerdotibus, dicens : Ascendite e Jordane.

18. Et factum est, posteaquam ascenderunt sacerdotes levantes arcam testamenti Domini e Jordane, et posuerunt pedes super terram, fluxit aqua Jordanis ad regionem, et ibat sicut heri et nudiustertius per totam crepidinem.

19. Et populus ascendit e Jordane decima mensis primi : et castrametati sunt filii Israel in Galgalis ad partem quæ est ad ortum solis a Jericho.

20. Et duodecim lapides istos quos sumpsit ex Jordane statuit Jesus in Galgalis,

21. dicens : Quando interrogant vos filii vestri, dicentes : Quid sunt lapides hi ?

22. annuntiate filiis vestris, quia super aridam transiit Israel Jordanem hunc,

23. Exsiccante Domino Deo nostro aquam Jordanis ante eos, quoadusque transierunt.

24. Sicut fecit Dominus Deus noster rubrum mare, quod exsiccavit Dominus Deus noster ante nos, quoadusque præterivimus.

25. Ut cognoscant omnes gentes terræ quia virtus Domini fortis est, et ut vos revereamini Dominum Deum nostrum in omni opere.

CAPUT V.

1. Et factum est, ut audierunt reges Amorrhæorum qui erant trans Jordanem, et reges Phœniciæ qui juxta mare, quia exsiccavit Dominus Deus Jordanem fluvium ante filios Israel dum ipsi transirent, et liquefactæ sunt eorum mentes et consternati sunt, et non erat in eis prudentia ulla a facie filiorum Israel.

2. Sub hoc autem tempus dixit Dominus Jesu : Fac tibi ipsi cultros petrinos de petra acuta, et sedens circumcide filios Israel secundo.

3. Et fecit Jesus cultros petrinos acutos, et circumcidit filios Israel in loco qui vocatur, Collis præputiorum.

(*) 4. Ὃν δὲ τρόπον περιεκάθαρεν Ἰησοῦς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, ὅσοι ποτὲ ἐγένοντο ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὅσοι ποτὲ ἀπερίτμητοι ἦσαν τῶν ἐξεληλυθότων ἐξ Αἰγύπτου,

5. πάντας τούτους περιέτεμεν Ἰησοῦς· τεσσαράκοντα γὰρ καὶ δύο ἔτη ἀνέστραπται Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ Μαδδαρίτιδι.

6. Διὸ ἀπερίτμητοι ἦσαν οἱ πλεῖστοι αὐτῶν τῶν μαχίμων τῶν ἐξεληλυθότων ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οἱ ἀπειθήσαντες τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, οἷς καὶ διώρισε μὴ ἰδεῖν αὐτοὺς τὴν γῆν ἣν ὤμοσε Κύριος τοῖς πατράσιν αὐτῶν δοῦναι, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι.

7. Ἀντὶ δὲ τούτων ἀντικατέστησε τοὺς υἱοὺς αὐτῶν, οὓς Ἰησοῦς περιέτεμεν, διὰ τὸ αὐτοὺς γεγενῆσθαι κατὰ τὴν ὁδὸν ἀπεριτμήτους.

8. Περιτμηθέντες δὲ ἡσυχίαν εἶχον αὐτόθι καθήμενοι ἐν τῇ παρεμβολῇ ἕως ὑγιάσθησαν.

9. Καὶ εἶπε Κύριος τῷ Ἰησοῖ υἱῷ Ναυῆ· Ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ ἀφεῖλον τὸν ὀνειδισμὸν Αἰγύπτου ἀφ' ὑμῶν· καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Γάλγαλα.

10. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ πάσχα τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς ἀφ' ἑσπέρας ἐπὶ δυσμῶν Ἱεριχὼ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἐν τῷ πεδίῳ.

11. Καὶ ἐφάγοσαν ἀπὸ τοῦ σίτου τῆς γῆς ἄζυμα καὶ νέα.

12. Ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐξέλιπε τὸ μάννα μετὰ τὸ βεβρωκέναι αὐτοὺς ἐκ τοῦ σίτου τῆς γῆς, καὶ οὐκέτι ὑπῆρχε τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ μάννα· ἐκαρπίσαντο δὲ τὴν χώραν τῶν Φοινίκων ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ.

13. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἦν Ἰησοῦς ἐν Ἱεριχῷ, καὶ ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδεν ἄνθρωπον ἑστηκότα ἐναντίον αὐτοῦ, καὶ ἡ ῥομφαία ἐσπασμένη ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ· καὶ προσελθὼν Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Ἡμέτερος εἶ, ἢ τῶν ὑπεναντίων;

14. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ἐγὼ ἀρχιστράτηγος δυνάμεως Κυρίου, νυνὶ παραγέγονα·

15. Καὶ Ἰησοῦς ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Δέσποτα, τί προστάσσεις τῷ σῷ οἰκέτῃ;

16. Καὶ λέγει ὁ ἀρχιστράτηγος Κυρίου πρὸς Ἰησοῦν· Λῦσαι τὸ ὑπόδημα ἐκ τῶν ποδῶν σου, ὁ γὰρ τόπος ἐφ' ᾧ νῦν ἕστηκας ἐπ' αὐτοῦ, ἅγιός ἐστι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ς'.

1. Καὶ Ἱεριχὼ συγκεκλεισμένη καὶ ὠχυρωμένη, καὶ οὐδεὶς ἐξεπορεύετο ἐξ αὐτῆς, οὐδὲ εἰσεπορεύετο.

2. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Ἰησοῦν· Ἰδοὺ ἐγὼ παραδίδωμι ὑποχείριόν σοι τὴν Ἱεριχὼ, καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς τὸν ἐν αὐτῇ, δυνατοὺς ὄντας ἐν ἰσχύϊ.

(**) 3. Σὺ δὲ περίστησον αὐτῇ τοὺς μαχίμους κύκλῳ.

4. Hoc autem modo circumpurgavit Jesus filios Israel, quicumque aliquando nati fuerant in via, et quicumque aliquando incircumcisi erant eorum qui exierant ex Ægypto,

5. omnes istos circumcidit Jesus : quadraginta enim et duobus annis conversatus est Israel in deserto Mabdaritide.

6. Ideo incircumcisi erant illorum plurimi pugnatorum qui exierunt de terra Ægypti, qui inobedientes fuerant mandatis Dei, quibus et definierat ne viderent illi terram quam juraverat Dominus patribus eorum dare, terram fluentem lac et mel.

7. Pro his autem substituit filios eorum, quos circumcidit Jesus, eo quod nati fuissent in itinere incircumcisi.

8. Circumcisi autem quietem habuerunt illic sedentes in castris donec sanati sunt.

9. Et dixit Dominus ad Jesum filium Nave : In hodierna die abstuli opprobrium Ægypti a vobis : et vocavit nomen loci illius, Galgala.

10. Et fecerunt filii Israel pascha quarta decima die mensis a vespera super occasum Jericho trans Jordanem in campo.

11. Et comederunt de frumento terræ azyma et nova.

12. In hac die defecit manna postquam ipsi manducaverunt de frumento terræ, et non ultra affuit filiis Israel manna : et comederunt de fructu regionis Phœnicum in anno illo.

13. Et factum est, cum esset Jesus in Jericho, et respiciens oculis vidit hominem stantem contra se, et gladius evaginatus in manu ejus : et accedens Jesus dixit ei : Noster es, an adversariorum?

14. At ille dixit ei : Ego sum princeps militiæ virtutis Domini, nunc adveni.

15. Et Jesus cecidit in faciem super terram, et dixit ei : Domine, quid præcipis tuo famulo?

16. Et ait princeps militiæ Domini ad Jesum : Solve calceamentum de pedibus tuis, locus enim in quo nunc stas super eum, sanctus est.

CAPUT VI.

1. Et Jericho clausa ac munita, et nemo prodibat ex illa, neque introibat.

2. Et dixit Dominus ad Jesum : Ecce ego trado tibi subjugatam Jericho, et regem ejus qui est in ea, potentes qui sunt in fortitudine.

3. Tu autem admove ei bellatores in circuitu.

(*) 4. Καὶ οὗτος ὁ λόγος ὃν περιέτεμεν Ἰησοῦς· πᾶς ὁ λαὸς, οἱ ἐκπορευόμενοι ἐξ Αἰγύπτου, τὸ ἀρσενικὸν πάντες ἄνδρες πολέμου, οἱ ἀπέθανον ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῇ ὁδῷ, ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὅτι περιτετμημένοι ἦσαν πᾶς ὁ λαὸς ὁ ἐξελθών· καὶ πᾶς ὁ λαὸς οἱ γεννηθέντες ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῇ ὁδῷ, ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οὐ περιετμήθησαν. (*Compl.*)

(**) 3. Καὶ κυκλώσατε τὴν πόλιν πάντες ἄνδρες πολέμου κύκλῳ τῆς πόλεως ἅπαξ· οὕτω ποιήσετε ἓξ ἡμέρας.

4. Et hæc est causa propter quam circumcidit Jesus : omnis populus, hi qui egressi fuerant ex Ægypto, masculini generis omnes viri belli qui mortui sunt in deserto in via, egressis e terra Ægypti, quia circumcisi erant omnis populus egressus : et omnis populus, hi qui nati fuerant in deserto in via, egressis ipsis e terra Ægypti, non erant circumcisi.

3. Et circuite urbem cuncti viri belli in circuitu civitatis semel : sic facietis sex diebus.

5. Καὶ ἔσται, ὡς ἂν σαλπίσητε τῇ σάλπιγγι, ἀνακραγέτω πᾶς ὁ λαὸς ἅμα, καὶ ἀνακραγόντων αὐτῶν πεσεῖται αὐτόματα τὰ τείχη τῆς πόλεως, καὶ εἰςελεύσεται πᾶς ὁ λαὸς ὁρμήσας ἕκαστος κατὰ πρόςωπον εἰς τὴν πόλιν.

7. Καὶ εἰςῆλθεν Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ πρὸς τοὺς ἱερεῖς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, λέγων· Παραγγείλατε τῷ λαῷ περιελθεῖν, καὶ κυκλῶσαι τὴν πόλιν· καὶ οἱ μάχιμοι παραπορευέσθωσαν ἐνωπλισμένοι ἐναντίον Κυρίου.

8. Καὶ ἑπτὰ ἱερεῖς ἔχοντες ἑπτὰ σάλπιγγας ἱερὰς παρελθέτωσαν ὡςαύτως ἐναντίον τοῦ Κυρίου, καὶ σημαινέτωσαν εὐτόνως· καὶ ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης Κυρίου ἐπακολουθείτω.

9. Οἱ δὲ μάχιμοι παραπορευέσθωσαν ἔμπροσθεν, καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ οὐραγοῦντες ὀπίσω τῆς κιβωτοῦ τῆς διαθήκης Κυρίου σαλπίζοντες.

10. Τῷ δὲ λαῷ ἐνετείλατο Ἰησοῦς, λέγων· Μὴ βοᾶτε, μηδὲ ἀκουσάτω μηδεὶς τὴν φωνὴν ὑμῶν, ἕως ἂν ἡμέραν διαγγείλῃ αὐτὸς ἀναβοῆσαι, καὶ τότε ἀναβοήσετε.

11. Καὶ περιελθοῦσα ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης τοῦ Θεοῦ εὐθέως ἀπῆλθεν εἰς τὴν παρεμβολὴν, καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ.

12. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ ἀνέστη Ἰησοῦς τοπρωῒ, καὶ ἦραν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου.

13. Καὶ οἱ ἑπτὰ ἱερεῖς οἱ φέροντες τὰς σάλπιγγας τὰς ἑπτὰ προεπορεύοντο ἐναντίον Κυρίου· καὶ μετὰ ταῦτα εἰςεπορεύοντο οἱ μάχιμοι, καὶ ὁ λοιπὸς ὄχλος ὄπισθεν τῆς κιβωτοῦ τῆς διαθήκης Κυρίου· καὶ οἱ ἱερεῖς ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξι,

14. καὶ ὁ λοιπὸς ὄχλος ἅπας περιεκύκλωσε τὴν πόλιν ἑξάκις ἐγγύθεν, καὶ ἀπῆλθεν πάλιν εἰς τὴν παρεμβολήν· οὕτως ἐποίει ἐπὶ ἓξ ἡμέρας.

15. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἀνέστησαν ὄρθρου, καὶ περιήλθοσαν τὴν πόλιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἑπτάκις.

16. Καὶ ἐγένετο, τῇ περιόδῳ τῇ ἑβδόμῃ ἐσάλπισαν οἱ ἱερεῖς, καὶ εἶπεν Ἰησοῦς τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ· Κεκράξατε, παρέδωκε γὰρ Κύριος ὑμῖν τὴν πόλιν.

17. Καὶ ἔσται ἡ πόλις ἀνάθεμα, αὐτὴ καὶ πάντα

5. Et erit, postquam cecineritis tuba, conclamet omnis populus simul, et conclamantibus eis cadent sponte mœnia civitatis, et introibit omnis populus impetum faciens unusquisque secundum faciem in civitatem.

7. Et intravit Jesus filius Nave ad sacerdotes, et dixit illis, dicens : Annuntiate populo circumire, et circumdare civitatem : et bellatores prætergrediantur armati ante Dominum.

8. Et septem sacerdotes habentes septem tubas sacras prætergrediantur similiter ante Dominum, et significent consonanter : et arca testamenti Domini insequatur.

9. Bellatores autem prætergrediantur in anteriori parte, et sacerdotes claudentes agmen post arcam testamenti Domini clangentes.

10. Populo autem mandavit Jesus, dicens : Ne clametis, neque audiat ullus vocem vestram, quoadusque diem annuntiet ipse acclamandi, et tunc acclamabitis.

11. Et circumiens arca testamenti Dei statim abiit in castra, et dormivit ibi.

12. Et die secunda surrexit Jesus mane, et levaverunt sacerdotes arcam testamenti Domini.

13. Et septem sacerdotes portantes septem tubas præcedebant ante Dominum : et post hæc ingrediebantur bellatores, et reliqua turba post arcam testamenti Domini : et sacerdotes clanxerunt tubis,

14. et reliqua turba omnis circuivit civitatem sexies de propinquo, et abiit rursus in castra : sic faciebat per sex dies.

15. Et die septima surrexerunt diluculo, et circumierunt civitatem in die illa septies.

16. Et factum est, circuitu septimo clanxerunt sacerdotes, et dixit Jesus filiis Israel : Vociferamini, tradidit enim vobis Dominus civitatem.

17. Et erit civitas anathema, ipsa et omnia quæcumque

---

4. Καὶ ἑπτὰ ἱερεῖς λήψονται ἑπτὰ κερατίνας τοῦ ἰωβὴλ ἐνώπιον τῆς κιβωτοῦ· καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ κυκλώσατε τὴν πόλιν ἑπτάκις, καὶ οἱ ἱερεῖς σαλπιοῦσι ταῖς κερατίναις.

5. Καὶ ἔσται ὡς ἂν σαλπίσητε τῇ σάλπιγγι τοῦ ἰωβὴλ, ἐν τῷ ἀκοῦσαι ὑμᾶς τὴν φωνὴν τῆς κερατίνης ἀνακραγέτωσαν πᾶς ὁ λαὸς, καὶ ἀνακραγέντων αὐτῶν πεσεῖται αὐτόματα τὰ τείχη τῆς πόλεως· καὶ εἰςελεύσεται πᾶς ὁ λαὸς ὁρμήσας ἕκαστος κατὰ πρόςωπον εἰς τὴν πόλιν.

Καὶ εἰςῆλθεν Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ πρὸς τοὺς ἱερεῖς, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· Λάβετε τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης· καὶ ἑπτὰ ἱερεῖς λήψονται ἑπτὰ κερατίνας τοῦ ἰωβὴλ κατὰ πρόςωπον τῆς κιβωτοῦ Κυρίου.

7. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, λέγων· Παραγγείλατε τῷ λαῷ περιελθεῖν καὶ κυκλῶσαι τὴν πόλιν, καὶ οἱ μάχιμοι παραπορευέσθωσαν ἐνωπλισμένοι ἔναντι Κυρίου.

8. Καὶ ἐγένετο ὡς εἶπεν Ἰησοῦς πρὸς τὸν λαόν· καὶ ἑπτὰ ἱερεῖς ἔχοντες ἑπτὰ σάλπιγγας ἱερὰς παρελθέτωσαν ὡσαύτως ἐναντίον τοῦ Κυρίου, παραπορευέσθωσαν, καὶ σημαινέτωσαν εὐτόνως, καὶ ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης Κυρίου ἐπακολουθείτω. (*Ald. ed. et Francof.*)

4. Et septem sacerdotes tollent septem buccinas jubilæi ante arcam et septimo die circuite urbem septies et sacerdotes clangent buccinis.

5. Et erit cum clamaveritis buccinis Jubilæi, in audiendo vos vocem buccinæ conclamabit omnis populus vociferatione magna, et conclamantibus eis corruent sponte muri civitatis : et ingredietur omnis populus prorumpens unusquisque secundum faciem in civitatem.

6. Et ivit Jesus Nave ad sacerdotes et dixit ad eos : Sumite arcam testamenti : et septem sacerdotes tollent septem buccinas jubilæi secundum faciem arcæ Domini.

7. Et locutus est eis dicens : Anuntiate populo circumire et circumdare urbem, et bellatores prætergrediantur armati ante Dominum.

8. Et factum est sicut dixit Jesus ad populum : et septem sacerdotes habentes septem buccinas sacras prætergrediantur similiter ante Dominum, incedant et significent consonanter, et arca testamenti Domini insequatur.

ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ, Κυρίῳ Σαβαώθ· πλὴν Ῥαὰβ τὴν πόρνην περιποιήσασθε αὐτὴν, καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῆς.

18. Ἀλλὰ ὑμεῖς φυλάξεσθε σφόδρα ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος, μήποτε ἐνθυμηθέντες ὑμεῖς αὐτοὶ λάβητε ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος, καὶ ποιήσητε τὴν παρεμβολὴν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἀνάθεμα, καὶ ἐκτρίψητε ἡμᾶς.

19. Καὶ πᾶν ἀργύριον ἢ χρυσίον, ἢ χαλκὸς ἢ σίδηρος, ἅγιον ἔσται τῷ Κυρίῳ· εἰς θησαυρὸν Κυρίου εἰσενεχθήσεται.

20. Καὶ ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξιν οἱ ἱερεῖς· ὡς δὲ ἤκουσεν ὁ λαὸς τῶν σαλπίγγων, ἠλάλαξε πᾶς ὁ λαὸς ἅμα ἀλαλαγμῷ μεγάλῳ καὶ ἰσχυρῷ, καὶ ἔπεσεν ἅπαν τὸ τεῖχος κύκλῳ, καὶ ἀνέβη πᾶς ὁ λαὸς εἰς τὴν πόλιν.

21. Καὶ ἀνεθεμάτισεν αὐτὴν Ἰησοῦς, καὶ ὅσα ἦν ἐν τῇ πόλει ἀπὸ ἀνδρὸς καὶ ἕως γυναικὸς, ἀπὸ νεανίσκου καὶ ἕως πρεσβύτου, καὶ ἕως μόσχου καὶ ὑποζυγίου ἐν στόματι ῥομφαίας.

22. Καὶ τοῖς δυσὶ νεανίσκοις τοῖς κατασκοπεύσασιν εἶπεν Ἰησοῦς· Εἰσέλθατε εἰς τὴν οἰκίαν τῆς γυναικὸς, καὶ ἐξαγάγετε αὐτὴν ἐκεῖθεν, καὶ ὅσα ἐστὶν αὐτῇ.

23. Καὶ εἰσῆλθον οἱ δύο νεανίσκοι οἱ κατασκοπεύσαντες τὴν πόλιν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς γυναικὸς, καὶ ἐξηγάγοσαν Ῥαὰβ τὴν πόρνην, καὶ τὸν πατέρα αὐτῆς, καὶ τὴν μητέρα αὐτῆς, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῆς, καὶ τὴν συγγένειαν αὐτῆς, καὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτῇ· καὶ κατέστησαν αὐτὴν ἔξω τῆς παρεμβολῆς Ἰσραήλ.

24. Καὶ ἡ πόλις ἐνεπρήσθη ἐν πυρισμῷ σὺν πᾶσι τοῖς ἐν αὐτῇ· πλὴν ἀργυρίου καὶ χρυσίου καὶ χαλκοῦ καὶ σιδήρου ἔδωκαν εἰς θησαυρὸν Κυρίου εἰσενεχθῆναι.

25. Καὶ Ῥαὰβ τὴν πόρνην, καὶ πάντα τὸν οἶκον αὐτῆς τὸν πατρικὸν ἐζώγρησεν Ἰησοῦς, καὶ κατῴκισεν ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας, διότι ἔκρυψε τοὺς κατασκοπεύσαντας οὓς ἀπέστειλεν Ἰησοῦς κατασκοπεῦσαι τὴν Ἱεριχώ.

26. Καὶ ὥρκισεν Ἰησοῦς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐναντίον Κυρίου, λέγων· Ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος ὃς οἰκοδομήσει τὴν πόλιν ἐκείνην· ἐν τῷ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ θεμελιώσει αὐτὴν, καὶ ἐν τῷ ἐλαχίστῳ αὐτοῦ ἐπιστήσει τὰς πύλας αὐτῆς. « Καὶ οὕτως ἐποίησεν Ὀζὰν « ὁ ἐκ Βαιθήλ· ἐν τῷ Ἀβιρὼν τῷ πρωτοτόκῳ ἐθεμελίω« σεν αὐτὴν, καὶ ἐν τῷ ἐλαχίστῳ διασωθέντι ἐπέστησε « τὰς πύλας αὐτῆς. »

27. Καὶ ἦν Κύριος μετὰ Ἰησοῦ, καὶ ἦν τὸ ὄνομα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Καὶ ἐπλημμέλησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πλημμέλειαν μεγάλην, καὶ ἐνοσφίσαντο ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος· καὶ ἔλαβεν Ἄχαρ υἱὸς Χαρμὶ υἱοῦ Ζαμβρὶ υἱοῦ Ζαρὰ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος· καὶ ἐθυμώθη Κύριος ὀργῇ τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ.

2. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰησοῦς ἄνδρας εἰς Γαὶ ἥ ἐστι κατὰ Βαιθὴλ, λέγων· Κατασκέψασθε τὴν Γαί. Καὶ ἀνέβησαν οἱ ἄνδρες καὶ κατεσκέψαντο τὴν Γαὶ,

3. καὶ ἀνέστρεψαν πρὸς Ἰησοῦν, καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν· Μὴ ἀναβήτω πᾶς ὁ λαὸς, ἀλλ' ὡσεὶ δισχίλιοι ἢ τρισχίλιοι ἄνδρες ἀναβήτωσαν, καὶ ἐκπολιορκησάτωσαν τὴν πόλιν· μὴ ἀναγάγῃς ἐκεῖ τὸν λαὸν ἅπαντα, ὀλίγοι γάρ εἰσι.

sunt in ea, Domino Sabaoth, tantum Raab meretricem incolumem servate eam, et omnia quæcumque sunt in domo ejus.

18. Sed vos observabitis valde ab anathemate, ne forte in animum inducentes vos ipsi sumatis de anathemate, et faciatis castra filiorum Israel anathema, et exteratis nos.

19. Et omne argentum vel aurum, vel æs vel ferrum, sanctum erit Domino : in thesaurum Domini inferetur.

20. Et clanxerunt tubis sacerdotes : ut vero audivit populus tubas, jubilavit universus populus simul jubilatione magna et forti, et cecidit universus murus in circuitu, et ascendit universus populus in civitatem.

21. Et anathemavit eam Jesus, et quæcumque erant in civitate ab homine et usque ad mulierem, a juvene et usque ad senem, et usque ad vitulum et subjugale in ore gladii.

22. Et ambobus juvenibus qui exploraverant dixit Jesus : Introite in domum mulieris, et educite eam inde, et quæcumque sunt ei.

23. Et intraverunt ambo juvenes qui exploraverant civitatem in domum mulieris, et eduxerunt Raab meretricem, et patrem ejus, et matrem ejus, et fratres ejus, et cognationem ejus, et omnia quæcumque erant ei : et collocarunt eam extra castra Israel.

24. Et civitas incensa est in incendio cum omnibus quæ in ea : tantummodo argentum et aurum et æs et ferrum dederunt in thesaurum Domini inferri.

25. Et Raab meretricem, et universam domum ejus paternam vivificavit Jesus, et habitavit in Israel usque in hodiernam diem, eo quod occultavit exploratores quos miserat Jesus ad explorandam Jericho.

26. Et juravit Jesus in die illa ante Dominum, dicens : Maledictus homo qui ædificabit civitatem hanc : in primogenito suo fundabit eam, et in minimo suo collocabit portas ejus. « Et ita fecit Hozan qui ex Bæthel : in Abiron pri« mogenito fundavit eam, et in salvato novissimo imposuit « portas ejus. »

28. Et fuit Dominus cum Jesu, et fuit nomen ejus per omnem terram.

CAPUT VII.

1. Et deliquerunt filii Israel delictum magnum, et usurpaverunt de anathemate : et sumpsit Achar filius Charmi filii Zambri filii Zara ex tribu Juda de anathemate : et indignatus est Dominus ira filiis Israel.

2. Et misit Jesus viros in Gai quæ est contra Bæthel, dicens : Explorate Gai. Et ascenderunt viri et exploraverunt Gai,

3. et reverterunt ad Jesum, et dixerunt ad eum : Non ascendat omnis populus, sed quasi bis mille aut ter mille viri ascendant, et expugnent civitatem : ne adduxeris illuc populum universum, pauci enim sunt.

4. Καὶ ἀνέβησαν ὡςεὶ τριςχίλιοι ἄνδρες, καὶ ἔφυγον ἀπὸ προςώπου ἀνδρῶν Γαί.

5. Καὶ ἀπέκτειναν ἀπ' αὐτῶν ἄνδρες Γαὶ, εἰς τριακονταὲξ ἄνδρας, καὶ κατεδίωξαν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πύλης, καὶ συνέτριψαν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ καταφεροῦς· καὶ ἐπτοήθη ἡ καρδία τοῦ λαοῦ, καὶ ἐγένετο ὥςπερ ὕδωρ.

6. Καὶ διέῤῥηξεν Ἰησοῦς τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἔπεσεν Ἰησοῦς ἐπὶ τὴν γῆν ἐπὶ πρόςωπον ἐναντίον Κυρίου ἕως ἑσπέρας, αὐτὸς καὶ οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραήλ. Καὶ ἐπεβάλοντο χοῦν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν.

7. Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς· Δέομαι, Κύριε· ἱνατί διεβίβασεν ὁ παῖς σου τὸν λαὸν τοῦτον τὸν Ἰορδάνην παραδοῦναι αὐτὸν τῷ Ἀμοῤῥαίῳ, ἀπολέσαι ἡμᾶς; Καὶ εἰ κατεμείναμεν καὶ κατῳκίσθημεν παρὰ τὸν Ἰορδάνην.

8. Καὶ τί ἐρῶ, ἐπεὶ μετέβαλεν Ἰσραὴλ αὐχένα ἀπέναντι τοῦ ἐχθροῦ αὐτοῦ;

9. Καὶ ἀκούσας ὁ Χαναναῖος καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν περικυκλώσουσιν ἡμᾶς, καὶ ἐκτρίψουσιν ἡμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς. Καὶ τί ποιήσεις τὸ ὄνομά σου τὸ μέγα;

10. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Ἰησοῦν· Ἀνάστηθι; ἱνατί τοῦτο σὺ πέπτωκας ἐπὶ πρόςωπόν σου;

11. Ἡμάρτηκεν ὁ λαὸς καὶ παρέβη τὴν διαθήκην ἣν διεθέμην πρὸς αὐτοὺς, κλέψαντες ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος ἐνέβαλον εἰς τὰ σκεύη αὐτῶν,

12. καὶ οὐ μὴ δύνωνται οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ὑποστῆναι κατὰ πρόςωπον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν· αὐχένα ὑποστρέψουσιν ἔναντι τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, ὅτι ἐγενήθησαν ἀνάθεμα. Οὐ προςθήσω ἔτι εἶναι μεθ' ὑμῶν, ἐὰν μὴ ἐξάρητε τὸ ἀνάθεμα ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

13. Ἀναστὰς ἁγίασον τὸν λαὸν, καὶ εἶπον ἁγιασθῆναι εἰς αὔριον. Τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραήλ· Τὸ ἀνάθεμά ἐστιν ἐν ὑμῖν· οὐ δυνήσεσθε ἀντιστῆναι ἀπέναντι τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν, ἕως ἂν ἐξάρητε τὸ ἀνάθεμα ἐξ ὑμῶν.

14. Καὶ συναχθήσεσθε πάντες τοπρωῒ κατὰ φυλὰς, καὶ ἔσται ἡ φυλὴ ἣν ἂν δείξῃ Κύριος, προςάξετε κατὰ δήμους· καὶ τὸν δῆμον ὃν ἂν δείξῃ Κύριος, προςάξετε κατ' οἶκον· καὶ τὸν οἶκον ὃν ἂν δείξῃ Κύριος, προςάξετε κατ' ἄνδρα.

15. Καὶ ὃς ἂν ἐνδειχθῇ, κατακαυθήσεται ἐν πυρὶ, καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτῷ· ὅτι παρέβη τὴν διαθήκην Κυρίου, καὶ ἐποίησεν ἀνόμημα ἐν Ἰσραήλ.

16. Καὶ ὤρθρισεν Ἰησοῦς, καὶ προςήγαγε τὸν λαὸν κατὰ φυλάς· καὶ ἐνεδείχθη ἡ φυλὴ Ἰούδα.

17. Καὶ προςήχθη κατὰ δήμους, καὶ ἐνεδείχθη δῆμος Ζαραΐ.

18. Καὶ προςήχθη κατ' ἄνδρα, καὶ ἐνεδείχθη Ἄχαρ υἱὸς Ζαμβρὶ υἱοῦ Ζαρά.

19. Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς τῷ Ἄχαρ· Δὸς δόξαν σήμερον τῷ Κυρίῳ Θεῷ Ἰσραὴλ, καὶ δὸς τὴν ἐξομολόγησιν, καὶ ἀνάγγειλόν μοι τί ἐποίησας, καὶ μὴ κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ.

20. Καὶ ἀπεκρίθη Ἄχαρ τῷ Ἰησοῖ, καὶ εἶπεν· Ἀληθῶς ἥμαρτον ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ Ἰσραήλ· οὕτως καὶ οὕτως ἐποίησα.

21. Εἶδον ἐν τῇ προνομῇ ψιλὴν ποικίλην, καὶ διακόσια δίδραχμα ἀργυρίου, καὶ γλῶσσαν μίαν χρυσῆν πεντήκοντα διδράχμων, καὶ ἐνθυμηθεὶς αὐτῶν ἔλαβον· καὶ ἰδοὺ αὐτὰ ἐγκέκρυπται ἐν τῇ σκηνῇ μου, καὶ τὸ ἀργύριον κέκρυπται ὑποκάτω αὐτῶν.

22. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰησοῦς ἀγγέλους, καὶ ἔδραμον

4. Et ascenderunt circiter ter mille viri, et fugerunt a facie virorum Gai.

5. Et interfecerunt de eis viri Gai ad triginta sex viros, et persecuti sunt eos a porta, et contriverunt eos a declivi: et expavit cor populi, et factum est ut aqua.

6. Et discidit Jesus vestimenta sua, et cecidit Jesus super terram in faciem ante Dominum usque ad vesperam, ipse et seniores Israel. Et injecerunt pulverem super capita sua.

7. Et ait Jesus : Precor, Domine : ut quid transierit puer tuus populum hunc Jordanem ad tradendum eum Amorrhæo, ad perdendum nos? Et utinam mansissemus atque habitassemus apud Jordanem!

8. Et quid dicam, quia vertit Israel cervicem coram inimico suo?

9. Et audiens Chananæus et omnes inhabitantes terram undique circumdabunt nos, et exterent nos de terra. Et quid facies nomen tuum magnum?

10. Et dixit Dominus ad Jesum : Surge, ut quid hoc tu cecidisti in faciem tuam?

11. Peccavit populus et transgressus est testamentum quod disposui ad eos, furati de anathemate injecerunt in vasa sua,

12. et non poterunt filii Israel subsistere ad faciem inimicorum suorum : cervicem vertent coram inimicis suis, quia facti sunt anathema. Non adjiciam ultra esse vobiscum, nisi abstuleritis anathema ex vobis ipsis.

13. Surgens sanctifica populum, et dic ut sanctificentur in crastinum. Hæc dicit Dominus Deus Israel : Anathema est in vobis : non poteritis resistere coram inimicis vestris, quoadusque abstuleritis anathema ex vobis.

14. Et congregabimini omnes mane per tribus, et erit tribus quam ostenderit Dominus, applicabitis per populos: et populum quem ostenderit Dominus, applicabitis per domum : et domum quam ostenderit Dominus, applicabitis per virum.

15. Et quicumque deprehensus fuerit, comburetur in igni, et omnia quæcumque sunt ei : quoniam transgressus est testamentum Domini, et fecit iniquitatem in Israel.

16. Et diluculo surrexit Jesus, et applicuit populum per tribus : et deprehensa est tribus Juda.

17. Et applicata est per populos, et deprehensus est populus Zarai.

18. Et applicatus est per virum, et deprehensus est Achar filius Zambri filii Zara.

19. Et dixit Jesus ad Achar : Da gloriam hodie Domino Deo Israel, et da confessionem, et annuntia mihi quid fecisti, et ne abscondas a me.

20. Et respondit Achar Jesu, et dixit : Vere peccavi coram Domino Deo Israel : sic et sic feci.

21. Vidi in præda vestem variam, et ducentas didrachmas argenti, et linguam unam auream quinquaginta didrachmarum, et animo commotus illa cepi : et ecce ipsa abscondita sunt in tabernaculo meo, et argentum occultatum est sub eis.

22. Et misit Jesus nuntios, et cucurrerunt ad taberna-

εἰς τὴν σκηνὴν εἰς τὴν παρεμβολήν· καὶ ταῦτα ἦν κεκρυμμένα εἰς τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, καὶ τὸ ἀργύριον ὑποκάτω αὐτῶν.

23. Καὶ ἐξήνεγκαν αὐτὰ ἐκ τῆς σκηνῆς, καὶ ἤνεγκαν πρὸς Ἰησοῦν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους Ἰσραὴλ, καὶ ἔθηκαν αὐτὰ ἔναντι Κυρίου.

24. Καὶ ἔλαβεν Ἰησοῦς τὸν Ἄχαρ υἱὸν Ζαρὰ, καὶ ἀνήγαγεν αὐτὸν εἰς φάραγγα Ἀχὼρ, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ, καὶ τοὺς μόσχους αὐτοῦ καὶ τὰ ὑποζύγια αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ πρόβατα αὐτοῦ, καὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, καὶ πᾶς ὁ λαὸς μετ' αὐτοῦ· καὶ ἀνήγαγεν αὐτοὺς εἰς Ἐμεκαχώρ.

25. Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς τῷ Ἄχαρ· Τί ὠλόθρευσας ἡμᾶς; Ἐξολοθρεύσαι σε Κύριος, καθὰ καὶ σήμερον. Καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν λίθοις πᾶς Ἰσραὴλ,

26. Καὶ ἐπέστησαν αὐτῷ σωρὸν λίθων μέγαν. Καὶ ἐπαύσατο Κύριος τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς· διὰ τοῦτο ἐπωνόμασεν αὐτὸ Ἐμεκαχὼρ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Ἰησοῦν· Μὴ φοβηθῇς, μηδὲ δειλιάσῃς· λάβε μετὰ σοῦ πάντας τοὺς ἄνδρας τοὺς πολεμιστὰς, καὶ ἀναστὰς ἀνάβηθι εἰς Γαί· ἰδοὺ δέδωκα εἰς τὰς χεῖράς σου τὸν βασιλέα Γαὶ καὶ τὴν γῆν αὐτοῦ.

2. Καὶ ποιήσεις τὴν Γαὶ ὃν τρόπον ἐποίησας τὴν Ἱεριχὼ καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς· καὶ τὴν προνομὴν τῶν κτηνῶν προνομεύσεις σεαυτῷ. Κατάστησον δὲ σεαυτῷ ἔνεδρα τῇ πόλει εἰς τὰ ὀπίσω.

3. Καὶ ἀνέστη Ἰησοῦς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστὴς ὥστε ἀναβῆναι εἰς Γαί· ἐπέλεξεν δὲ Ἰησοῦς τριάκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν δυνατοὺς ἐν ἰσχύι, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς νυκτός.

4. Καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς, λέγων· Ὑμεῖς ἐνεδρεύσατε ὀπίσω τῆς πόλεως· μὴ μακρὰν γίνεσθε ἀπὸ τῆς πόλεως, καὶ ἔσεσθε πάντες ἕτοιμοι.

5. Καὶ ἐγὼ καὶ πάντες οἱ μετ' ἐμοῦ προσάξομεν πρὸς τὴν πόλιν. Καὶ ἔσται, ὡς ἂν ἐξέλθωσιν οἱ κατοικοῦντες Γαὶ εἰς συνάντησιν ἡμῖν καθάπερ καὶ πρώην, καὶ φευξόμεθα ἀπὸ προσώπου αὐτῶν·

6. καὶ ὡς ἂν ἐξέλθωσιν ὀπίσω ἡμῶν, ἀποσπάσομεν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πόλεως. Καὶ ἐροῦσι· Φεύγουσιν οὗτοι ἀπὸ προσώπου ἡμῶν ὃν τρόπον καὶ ἔμπροσθεν.

7. Ὑμεῖς δὲ ἐξαναστήσεσθε ἐκ τῆς ἐνέδρας, καὶ πορεύσεσθε εἰς τὴν πόλιν.

8. Κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο ποιήσετε, ἰδοὺ ἐντέταλμαι ὑμῖν.

9. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς Ἰησοῦς, καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν ἐνέδραν· καὶ ἐνεκάθισαν ἀναμέσον Βαιθὴλ καὶ ἀναμέσον Γαὶ, ἀπὸ θαλάσσης τῆς Γαί.

10. Καὶ ὀρθρίσας Ἰησοῦς τοπρωῒ, ἐπεσκέψατο τὸν λαόν· καὶ ἀνέβησαν αὐτὸς καὶ οἱ πρεσβύτεροι κατὰ πρόσωπον τοῦ λαοῦ ἐπὶ Γαί.

11. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστὴς μετ' αὐτοῦ ἀνέβησαν· καὶ πορευόμενοι ἦλθον ἐξεναντίας τῆς πόλεως ἀπὸ ἀνατολῶν,

(*) 12. καὶ τὰ ἔνεδρα τῆς πόλεως ἀπὸ θαλάσσης.

culum in castra : et hæc erant abscondita in tabernaculo ejus, et argentum sub eis.

23. Et exportaverunt ea de tabernaculo, et attulerunt ad Jesum et seniores Israel, et posuerunt ea ante Dominum.

24. Et cepit Jesus Achar filium Zara, et duxit eum in vallem Achor, et filios ejus et filias ejus, et vitulos ejus et subjugalia ejus et omnes oves ejus, et tabernacula ejus, et omnia quæ erant ejus, et omnis populus cum eo : et adduxit eos in Emecachor.

25. Et ait Jesus ad Achar : Quid turbasti nos? Exturbet te Deus, secundum quæ et hodie. Et lapidaverunt eum lapidibus omnis Israel,

26. et superposuerunt ei acervum lapidum magnum. Et cessavit Dominus ab indignatione iræ : propter hoc cognominavit illud Emecachor usque in diem hanc.

CAPUT VIII.

1. Et dixit Dominus ad Jesum : Ne timeas, neque formides : sume tecum omnes viros bellatores, et surgens ascende in Gai : ecce dedi in manus tuas regem Gai et terram ejus.

2. Et facies Gai quemadmodum fecisti Jericho et regem ejus : et prædam pecorum prædaberis tibi. Colloca autem tibi insidias civitati retrorsum.

3. Et surrexit Jesus et omnis populus bellator ad ascendendum in Gai : elegit autem Jesus triginta millia virorum potentes in fortitudine, et misit eos nocte.

4. Et mandavit eis, dicens : Vos insidiabimini post civitatem : non longe eritis a civitate, et eritis omnes parati.

5. Et ego et omnes qui mecum accedemus ad civitatem. Et erit, cum exierint qui commorantur in Gai in obviam nobis sicut et antea, et fugiemus a facie eorum :

6. et cum exierint post nos, abducemus illos a civitate. Et dicent : Fugiunt hi a facie nostra sicut et antea.

7. Vos autem exsurgetis de insidiis, et ibitis in civitatem.

8. Secundum verbum istud facietis, ecce præcepi vobis.

9. Et misit eos Jesus, et iverunt ad insidias : et insederunt inter Bæthel et Gai, a mari ipsius Gai.

10. Et surgens Jesus mane recognovit populum : et ascenderunt ipse et seniores ad faciem populi super Gai.

11. Et omnis populus bellator cum eo ascenderunt : et pergentes venerunt ex adverso civitatis ab oriente,

12. et insidiæ civitatis a mari.

(*) 12. Καὶ ἔλαβεν ὡς πέντε χιλιάδας ἀνδρῶν, καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἔνεδρον ἀναμέσον τῆς Βηθαῦ καὶ τῆς Γαὶ, θάλασσαν τῆς Γαί.

12. Et sumpsit circa quinque millia virorum et posuit eos in insidiis inter Bethau et Gai, *versus* mare Gai.

14. Καὶ ἐγένετο, ὡς εἶδεν βασιλεὺς Γαὶ, ἔσπευσε καὶ ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν αὐτοῖς ἐπ' εὐθείας εἰς τὸν πόλεμον, αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ· καὶ αὐτὸς οὐκ ᾔδει ὅτι ἔνεδρα αὐτῷ ἐστιν ὀπίσω τῆς πόλεως.

15. Καὶ εἶδε, καὶ ἀνεχώρησεν Ἰησοῦς καὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν.

16. Καὶ κατεδίωξαν ὀπίσω τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· καὶ αὐτοὶ ἀπέστησαν ἀπὸ τῆς πόλεως.

17. Οὐ κατελείφθη οὐδεὶς ἐν τῇ Γαὶ ὃς οὐ κατεδίωξεν ὀπίσω Ἰσραήλ· καὶ κατέλιπον τὴν πόλιν ἠνεῳγμένην, καὶ κατεδίωξαν ὀπίσω Ἰσραήλ.

18. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Ἰησοῦν· Ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου ἐν τῷ γαισῷ τῷ ἐν τῇ χειρί σου ἐπὶ τὴν πόλιν, εἰς γὰρ τὰς χεῖράς σου παραδέδωκα αὐτήν· καὶ τὰ ἔνεδρα ἐξαναστήσονται ἐν τάχει ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν.

19. Καὶ ἐξέτεινεν Ἰησοῦς τὴν χεῖρα αὐτοῦ τὸν γαισὸν ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ τὰ ἔνεδρα ἐξανέστησαν ἐν τάχει ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν, καὶ ἐξήλθοσαν ὅτε ἐξέτεινε τὴν χεῖρα, καὶ εἰσήλθοσαν ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ κατελάβοντο αὐτήν· καὶ σπεύσαντες ἐνέπρησαν τὴν πόλιν ἐν πυρί.

20. Καὶ περιβλέψαντες οἱ κάτοικοι Γαὶ εἰς τὰ ὀπίσω αὐτῶν, καὶ ἐθεώρουν καπνὸν ἀναβαίνοντα ἐκ τῆς πόλεως εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ οὐκ ἔτι εἶχον ποῦ φύγωσιν ὧδε ἢ ὧδε.

21. Καὶ Ἰησοῦς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ εἶδον ὅτι ἔλαβον τὰ ἔνεδρα τὴν πόλιν, καὶ ὅτι ἀνέβη ὁ καπνὸς τῆς πόλεως εἰς τὸν οὐρανόν· καὶ μεταβαλλόμενοι ἐπάταξαν τοὺς ἄνδρας τῆς Γαί.

22. Καὶ οὗτοι ἐξήλθοσαν ἐκ τῆς πόλεως εἰς συνάντησιν, καὶ ἐγενήθησαν ἀναμέσον τῆς παρεμβολῆς, οὗτοι ἐντεῦθεν καὶ οὗτοι ἐντεῦθεν· καὶ ἐπάταξαν αὐτοὺς ἕως τοῦ μὴ καταλειφθῆναι αὐτῶν σεσωσμένον καὶ διαπεφευγότα.

23. Καὶ τὸν βασιλέα τῆς Γαὶ συνέλαβον ζῶντα, καὶ προσήγαγον αὐτὸν πρὸς Ἰησοῦν.

24. Καὶ ὡς ἐπαύσαντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀποκτείνοντες πάντας τοὺς ἐν τῇ Γαὶ, καὶ τοὺς ἐν τοῖς πεδίοις, καὶ ἐν τῷ ὄρει ἐπὶ τῆς καταβάσεως, οὗ κατεδίωξαν αὐτοὺς ἀπ' αὐτῆς εἰς τέλος, καὶ ἐπέστρεψεν Ἰησοῦς εἰς Γαὶ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν ἐν στόματι ῥομφαίας.

25. Καὶ ἐγενήθησαν οἱ πεσόντες ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀπὸ ἀνδρὸς καὶ ἕως γυναικὸς, δώδεκα χιλιάδες, πάντας τοὺς κατοικοῦντας Γαί·

(*) 27. πλὴν τῶν σκύλων τῶν ἐν τῇ πόλει πάντα, ἃ ἐπρονόμευσαν ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ κατὰ πρόσταγμα Κυρίου, ὃν τρόπον συνέταξε Κύριος τῷ Ἰησοῖ.

28. Καὶ ἐνεπύρισεν Ἰησοῦς τὴν πόλιν ἐν πυρί· χῶμα ἀοίκητον εἰς τὸν αἰῶνα ἔθηκεν αὐτὴν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

29. Καὶ τὸν βασιλέα τῆς Γαὶ ἐκρέμασεν ἐπὶ ξύλου διδύμου, καὶ ἦν ἐπὶ τοῦ ξύλου ἕως ἑσπέρας· καὶ ἐπι-

14. Et factum est, ut vidit rex Gai, festinavit et exiit in occursum eis recta in prælium, ipse et omnis populus qui cum eo : et ipse non sciebat quia insidiæ sibi sunt post civitatem.

15. Et vidit, et recessit Jesus et Israel a facie eorum.

16. Et persecuti sunt post filios Israel : et ipsi abcesserunt a civitate.

17. Non remansit quisquam in Gai qui non persequeretur post Israel : et reliquerunt civitatem apertam, et persecuti sunt post Israel.

18. Et dixit Dominus ad Jesum : Extende manum tuam in gæso quod in manu tua contra civitatem, in manus enim tuas tradidi eam : et insidiæ exsurgent velociter de loco suo.

19. Et extendit Jesus manum suam gæsum in civitatem, et insidiæ surrexerunt velociter de loco suo, et exierunt quando extendit manum, et intraverunt in civitatem, et ceperunt eam : et festinantes incenderunt civitatem in igni.

20. Et circumspicientes habitatores Gai in posteriora sua, et spectabant fumum ascendentem de civitate in cœlum, et non ultra habebant quo fugerent huc vel huc.

21. Et Jesus et omnis Israel viderunt quia ceperant insidiæ civitatem, et quia ascenderat fumus civitatis in cœlum : et conversi percusserunt viros Gai.

22. Et hi exierunt de civitate in occursum, et facti sunt inter medium castrorum, hi hinc et hi hinc : et percusserunt eos quoadusque nemo remansit salvus et qui evaserit.

23. Et regem Gai ceperunt vivum, et adduxerunt eum ad Jesum.

24. Et postquam cessaverunt filii Israel interficientes omnes qui in Gai, et qui in campis, et in monte super descensum, quo persecuti sunt eos ab ea in finem, et revertit Jesus in Gai, et percussit eam in ore gladii.

25. Et fuerunt qui ceciderunt in die illa a viro et usque ad mulierem, duodecim millia, omnes inhabitantes Gai :

27. præter spolia quæ in civitate omnia, quæ prædati sunt sibi filii Israel juxta præceptum Domini, quemadmodum constituit Dominus Jesu.

28. Et incendit Jesus civitatem in igni : tumulum inhabitabilem in sæculum posuit eam usque in diem hanc.

29. Et regem Gai suspendit super lignum geminum, et fuit super lignum usque ad vesperam : et occidente sole præ-

---

13. Καὶ ἔταξεν ὁ λαὸς πᾶσαν τὴν παρεμβολὴν ἢ ἦν ἀπὸ βορρᾶ τῇ πόλει, καὶ τὰ ἔσχατα αὐτοῦ θάλασσαν τῆς πόλεως· καὶ ἐπορεύθη Ἰησοῦς τὴν νύκτα ἐκείνην ἐν μέσῳ τῆς κοιλάδος. (*Ox. Ald. ed. et Francof.*)

(*) 26. Καὶ οὐκ ἐπέστρεψε χεῖρα αὐτοῦ Ἰησοῦς ἐν τῷ Γαισῷ, ἕως ἀνεθεμάτισε πάντας τοὺς κατοικοῦντας Γαί. (*Ox.*)

13. Et dirigebat populus omnem aciem quæ erat ab aquilone civitati, et novissima illius *contra* mare urbis : et incedebat Jesus nocte illa in medio vallis.

26. Et Jesus non contraxit manum in Gæso, donec anathemisaret omnes habitatores Gai.

δύνοντος τοῦ ἡλίου συνέταξεν Ἰησοῦς, καὶ καθείλοσαν τὸ σῶμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ξύλου, καὶ ἔῤῥιψαν αὐτὸ εἰς τὸν βόθρον· καὶ ἐπέστησαν αὐτῷ σωρὸν λίθων ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. (a)

cepit Jesus, et deposuerunt corpus illius de ligno, et projecerunt illud in foveam : et superposuerunt ei acervum lapidum usque in diem hanc.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Ὡς δὲ ἤκουσαν οἱ βασιλεῖς τῶν Ἀμοῤῥαίων οἱ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, οἱ ἐν τῇ ὀρεινῇ, καὶ οἱ ἐν τῇ πεδινῇ, καὶ οἱ ἐν πάσῃ τῇ παραλίᾳ τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης, καὶ οἱ πρὸς τῷ Ἀντιλιβάνῳ, καὶ οἱ Χετταῖοι, καὶ οἱ Χαναναῖοι, καὶ οἱ Φερεζαῖοι, καὶ οἱ Εὐαῖοι, καὶ οἱ Ἀμοῤῥαῖοι, καὶ οἱ Γεργεσαῖοι, καὶ οἱ Ἰεβουσαῖοι,

2. συνῆλθοσαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐκπολεμῆσαι Ἰησοῦν καὶ Ἰσραὴλ ἅμα πάντες. (b)

(a) (*Vulg.* VIII, 30.) Τότε ᾠκοδόμησεν Ἰησοῦς θυσιαστήριον Κυρίῳ τῷ Θεῷ Ἰσραὴλ ἐν ὄρει Γαιβάλ·

31. καθότι ἐνετείλατο Μωϋσῆς ὁ θεράπων Κυρίου τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καθὰ γέγραπται ἐν τῷ νόμῳ Μωϋσῆ, θυσιαστήριον λίθων ὁλοκλήρων, ἐφ' οὓς οὐκ ἐπεβλήθη σίδηρος· καὶ ἀνεβίβασεν ἐκεῖ ὁλοκαυτώματα Κυρίῳ, καὶ θυσίαν σωτηρίου.

32. Καὶ ἔγραψεν Ἰησοῦς ἐπὶ τῶν λίθων τὸ Δευτερονόμιον, νόμον Μωϋσῆ, ἐνώπιον τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

33. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ, καὶ οἱ πρεσβύτεροι αὐτῶν, καὶ οἱ δικασταὶ, καὶ οἱ γραμματεῖς αὐτῶν παρεπορεύοντο ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῆς κιβωτοῦ ἀπέναντι· καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται ἦραν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου· καὶ ὁ προσήλυτος καὶ ὁ αὐτόχθων, οἳ ἦσαν ἥμισυ πλησίον ὄρους Γαριζὶν, καὶ οἳ ἦσαν ἥμισυ πλησίον ὄρους Γαιβὰλ, καθότι ἐνετείλατο Μωϋσῆς ὁ θεράπων Κυρίου εὐλογῆσαι τὸν λαὸν ἐν πρώτοις.

34. Καὶ μετὰ ταῦτα οὕτως ἀνέγνω Ἰησοῦς πάντα τὰ ῥήματα τοῦ νόμου τούτου, τὰς εὐλογίας καὶ τὰς κατάρας, κατὰ πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ Μωϋσῆ.

35. Οὐκ ἦν ῥῆμα ἀπὸ πάντων ὧν ἐνετείλατο Μωϋσῆς τῷ Ἰησοῖ, ὃ οὐκ ἀνέγνω Ἰησοῦς εἰς τὰ ὦτα πάσης ἐκκλησίας υἱῶν Ἰσραὴλ, τοῖς ἀνδράσι καὶ ταῖς γυναιξὶ καὶ τοῖς παιδίοις καὶ τοῖς προσηλύτοις τοῖς προσπορευομένοις τῷ Ἰσραήλ.

(b) 3. Καὶ οἱ κατοικοῦντες Γαβαὼν ἤκουσαν πάντα ὅσα ἐποίησε Κύριος τῇ Ἱεριχὼ καὶ τῇ Γαί·

4. Καὶ ἐποίησαν καί γε αὐτοὶ μετὰ πανουργίας. Καὶ ἐλθόντες ἐπεσιτίσαντο καὶ ἡτοιμάσαντο· καὶ λαβόντες σάκκους παλαιοὺς ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτῶν, καὶ ἀσκοὺς οἴνου παλαιοὺς καὶ κατεῤῥωγότας, ἀποδεδεμένους,

5. καὶ τὰ κοῖλα τῶν ὑποδημάτων αὐτῶν, καὶ τὰ σανδάλια αὐτῶν παλαιὰ καὶ καταπεπελματωμένα ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῶν, καὶ τὰ ἱμάτια αὐτῶν πεπαλαιωμένα ἐπάνω αὐτῶν· καὶ ὁ ἄρτος αὐτῶν τοῦ ἐπισιτισμοῦ ξηρὸς καὶ εὐρωτιῶν καὶ βεβρωμένος.

6. Καὶ ἦλθοσαν πρὸς Ἰησοῦν εἰς τὴν παρεμβολὴν Ἰσραὴλ εἰς Γάλγαλα, καὶ εἶπαν πρὸς Ἰησοῦν καὶ Ἰσραήλ· Ἐκ γῆς μακρόθεν ἥκαμεν· καὶ νῦν διάθεσθε ἡμῖν διαθήκην.

7. Καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς τὸν Χοῤῥαῖον· Ὅρα μὴ ἐν ἐμοὶ κατοικεῖς· καὶ πῶς σοι διαθῶμαι διαθήκην;

8. Καὶ εἶπαν πρὸς Ἰησοῦν· Οἰκέται σου ἐσμέν. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ἰησοῦς· Πόθεν ἐστὲ, καὶ πόθεν παραγεγόνατε;

CAPUT IX.

1. Postquam autem audierunt reges Amorrhæorum qui trans Jordanem, qui in montana, et qui in campestri, et qui in universa maritima maris magni, et qui ad Antilibanum, et Chettæi, et Chananæi, et Pherezæi, et Evæi, et Amorrhæi, et Gergesæi, et Jebusæi,

2. convenerunt in idipsum ad expugnandum Jesum et Israel simul omnes.

(*Vulg.* VIII, 30.) Tunc ædificavit Jesus altare Domino Deo Israel in monte Gæbal :

31. secundum quod mandavit Moyses servus Domini filiis Israel, secundum quæ scriptum est in lege Moysi, altare lapidum integrorum, super quos non est missum ferrum : et ascendere illuc fecit holocaustomata Domino, et sacrificium salutaris.

32. Et scripsit Jesus super lapides Deuteronomium, legem Moysi, coram filiis Israel.

33. Et omnis Israel, et seniores eorum, et judices, et scribæ eorum juxta ibant hinc et hinc arcæ in conspectu : et sacerdotes et Levitæ tulerunt arcam testamenti Domini : et advena et indigena, qui erant dimidium juxta montem Garizin, et qui erant dimidium juxta montem Gæbal, sicut mandavit Moyses servus Domini ad benedicendum populum in primis.

34. Et post hæc sic recitavit Jesus omnia verba legis hujus, benedictiones et maledictiones, secundum omnia quæ scripta sunt in lege Moysi.

35. Non fuit verbum ex omnibus quæ mandavit Moyses Jesu, quod non legerit Jesus in aures universæ ecclesiæ filiorum Israel, viris et mulieribus et parvulis et proselytis qui accedebant ad Israel.

3. Et qui inhabitabant Gabaon audierunt omnia quæcumque fecit Dominus Jericho et Gai :

4. et fecerunt etiam ipsi cum astutia. Et euntes paraverunt cibaria et appararunt se : et sumentes saccos veteres super humeros suos, et utres vini veteres et disruptos, alligatos,

5. et cava calceamentorum suorum, et sandalia sua vetera et pittaciis consuta in pedibus suis, et vestimenta sua inveterata super se : et panis eorum viatici aridus et cariem passus et corrosus.

6. Et venerunt ad Jesum in castra Israel in Galgala, et dixerunt ad Jesum et Israel : De terra longinqua venimus : et nunc disponite nobis testamentum.

7. Et dixerunt filii Israel ad Chorræum : Vide ne in me habites : et quomodo disponam tibi testamentum?

8. Et dixerunt ad Jesum : Famuli tui sumus. Et dixit ad eos Jesus : Unde estis, et unde advenistis?

9. Καὶ εἶπαν· Ἐκ γῆς μακρόθεν σφόδρα ἥκασιν οἱ παῖδές σου ἐν ὀνόματι Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου· ἀκηκόαμεν γὰρ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ὅσα ἐποίησεν ἐν Αἰγύπτῳ,

10. καὶ ὅσα ἐποίησε τοῖς βασιλεῦσι τῶν Ἀμοῤῥαίων, οἳ ἦσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου· τῷ Σηὼν βασιλεῖ τῶν Ἀμοῤῥαίων, καὶ τῷ Ὢγ βασιλεῖ τῆς Βασὰν, ὃς κατῴκει ἐν Ἀσταρὼθ καὶ ἐν Ἐδραΐν.

11. Καὶ ἀκούσαντες εἶπαν πρὸς ἡμᾶς οἱ πρεσβύτεροι ἡμῶν καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ἡμῶν, λέγοντες· Λάβετε ἑαυτοῖς ἐπισιτισμὸν εἰς τὴν ὁδὸν, καὶ πορεύθητε εἰς συνάντησιν αὐτῶν, καὶ ἐρεῖτε πρὸς αὐτούς· Οἰκέται σου ἐσμὲν, καὶ νῦν διάθεσθε ἡμῖν τὴν διαθήκην.

12. Οὗτοι οἱ ἄρτοι, θερμοὺς ἐφωδιάσθημεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἐξήλθομεν παραγενέσθαι πρὸς ὑμᾶς· νῦν δὲ ἐξηράνθησαν, καὶ γεγόνασι βεβρωμένοι.

13. Καὶ οὗτοι οἱ ἀσκοὶ τοῦ οἴνου οὓς ἐπλήσαμεν καινοὺς, καὶ οὗτοι ἐῤῥώγασι. Καὶ τὰ ἱμάτια ἡμῶν, καὶ τὰ ὑποδήματα ἡμῶν πεπαλαίωται ἀπὸ τῆς πολλῆς ὁδοῦ σφόδρα.

14. Καὶ ἔλαβον οἱ ἄρχοντες τοῦ ἐπισιτισμοῦ αὐτῶν, καὶ Κύριον οὐκ ἐπηρώτησαν.

15. Καὶ ἐποίησεν Ἰησοῦς πρὸς αὐτοὺς εἰρήνην, καὶ διέθεντο πρὸς αὐτοὺς διαθήκην τοῦ διασῶσαι αὐτοὺς, καὶ ὤμοσαν αὐτοῖς οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς.

16. Καὶ ἐγένετο μετὰ τρεῖς ἡμέρας, μετὰ τὸ διαθέσθαι πρὸς αὐτοὺς διαθήκην, ἤκουσαν ὅτι ἐγγύθεν αὐτῶν εἰσι, καὶ ὅτι ἐν αὐτοῖς κατοικοῦσι·

17. καὶ ἀπῆραν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἦλθον εἰς τὰς πόλεις αὐτῶν· αἱ δὲ πόλεις αὐτῶν Γαβαὼν καὶ Κεφιρὰ καὶ Βηρὼτ, καὶ πόλεις Ἰαρίν.

18. Καὶ οὐκ ἐμαχέσαντο αὐτοῖς οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, ὅτι ὤμοσαν αὐτοῖς πάντες οἱ ἄρχοντες Κύριον τὸν Θεὸν Ἰσραήλ· καὶ διεγόγγυσαν πᾶσα ἡ συναγωγὴ ἐπὶ τοῖς ἄρχουσι.

19. Καὶ εἶπαν οἱ ἄρχοντες πάσῃ τῇ συναγωγῇ· Ἡμεῖς ὠμόσαμεν αὐτοῖς Κύριον τὸν Θεὸν Ἰσραὴλ, καὶ νῦν οὐ δυνησόμεθα ἅψασθαι αὐτῶν.

20. Τοῦτο ποιήσομεν, ζωγρῆσαι αὐτοὺς, καὶ περιποιησόμεθα αὐτούς· καὶ οὐκ ἔσται καθ' ἡμῶν ὀργὴ διὰ τὸν ὅρκον ὃν ὠμόσαμεν αὐτοῖς.

21. Ζήσονται, καὶ ἔσονται ξυλοκόποι καὶ ὑδροφόροι πάσῃ τῇ συναγωγῇ, καθάπερ εἶπαν αὐτοῖς οἱ ἄρχοντες.

22. Καὶ συνεκάλεσεν αὐτοὺς Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Διατί παρελογίσασθέ με, λέγοντες· Μακρὰν ἀπὸ σοῦ ἐσμεν σφόδρα, ὑμεῖς δὲ ἐγχώριοί ἐστε τῶν κατοικούντων ἐν ἡμῖν;

23. Καὶ νῦν ἐπικατάρατοί ἐστε, οὐ μὴ ἐκλείπῃ ἐξ ὑμῶν δοῦλος οὐδὲ ξυλοκόπος οὐδὲ ὑδροφόρος ἐμοὶ καὶ τῷ Θεῷ μου.

24. Καὶ ἀπεκρίθησαν τῷ Ἰησοῖ, λέγοντες· Ἀνηγγέλη ἡμῖν ὅσα συνέταξε Κύριος ὁ Θεός σου Μωϋσῇ τῷ παιδὶ αὐτοῦ, δοῦναι ὑμῖν τὴν γῆν ταύτην, καὶ ἐξολοθρεῦσαι ἡμᾶς καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐπ' αὐτῆς ἀπὸ προσώπου ὑμῶν· καὶ ἐφοβήθημεν σφόδρα περὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, καὶ ἐποιήσαμεν τὸ πρᾶγμα τοῦτο.

25. Καὶ νῦν ἰδοὺ ἡμεῖς ὑποχείριοι ὑμῖν· ὡς ἀρέσκει ὑμῖν καὶ ὡς δοκεῖ ὑμῖν, ποιήσατε ἡμῖν.

26. Καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς οὕτως· καὶ ἐξείλατο αὐτοὺς Ἰησοῦς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ χειρῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἀνεῖλον αὐτούς.

9. Et dixerunt : De terra longinqua valde venerunt pueri tui in nomine Domini Dei tui : audivimus enim nomen ejus, et quæcumque fecit in Ægypto,

10. et quæcumque fecit regibus Amorrhæorum, qui erant trans Jordanem : Seon regi Amorrhæorum, et Og regi Basan, qui habitabat in Astaroth et in Edrain.

11. Et audientes dixerunt ad nos seniores nostri et omnes inhabitantes terram nostram, dicentes : Sumite vobis ipsis cibaria in viam, et ite in occursum eorum, et dicetis ad eos : Famuli tui sumus, et nunc disponite nobis testamentum.

12. Hi sunt panes, calidos in viaticum accepimus eos in die qua exivimus advenire ad vos : nunc autem exaruerunt, et facti sunt corrosi.

13. Et hi utres vini quos implevimus novos, et hi rupti sunt. Et vestimenta nostra, et calceamenta nostra inveteraverunt ex multa via valde.

14. Et sumpserunt principes de cibariis eorum, et Dominum non interrogaverunt.

15. Et fecit Jesus erga eos pacem, et disposuerunt ad eos testamentum salvandi eos, et juraverunt eis principes synagogæ.

16. Et factum est post tres dies, postquam disposuerant ad eos testamentum, audierunt quia prope se sunt, et quia inter se habitant :

17. et promoverunt filii Israel, et venerunt ad civitates eorum : civitates autem eorum Gabaon et Cephira et Berot, et civitates Iarim.

18. Et non pugnaverunt cum eis filii Israel, quoniam juraverant eis omnes principes Dominum Deum Israel : et murmuraverunt omnis synagoga super principes.

19. Et dixerunt principes omni synagogæ : Nos juravimus eis Dominum Deum Israel, et nunc non poterimus tangere eos.

20. Hoc faciemus, vivificando eos, et reservabimus eos : et non erit contra nos ira propter juramentum quod juravimus eis.

21. Vivent, et erunt cædentes ligna et portantes aquam omni synagogæ, sicut dixerunt eis principes.

22. Et convocavit eos Jesus, et dixit eis : Cur decepistis me, dicentes : Procul a te sumus valde, vos autem de regione estis habitantium in nobis?

23. Et nunc maledicti estis, non deficiet ex vobis servus neque cædens ligna neque aquam portans mihi et Deo meo.

24. Et responderunt Jesu, dicentes : Annuntiata sunt nobis quæcumque præcepit Dominus tuus Moysi puero suo, ad dandum vobis terram hanc, et exterminandum nos et omnes inhabitantes super eam a facie vestra : et timuimus valde de animabus nostris a facie vestra, et fecimus rem hanc.

25. Et nunc ecce nos subjugati vobis : prout placet vobis et prout videtur vobis, facite nobis.

26. Et fecerunt eis ita : et eripuit eos Jesus in die illa de manibus filiorum Israel, et non occiderunt eos.

27. Καὶ κατέστησεν αὐτοὺς Ἰησοῦς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ξυλοκόπους καὶ ὑδροφόρους πάσῃ τῇ συναγωγῇ καὶ τῷ θυσιαστηρίῳ τοῦ Θεοῦ. Διὰ τοῦτο ἐγένοντο οἱ κατοικοῦντες Γαβὼν ξυλοκόποι καὶ ὑδροφόροι τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ Θεοῦ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας, καὶ εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν ἐκλέξηται Κύριος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι΄.

1. Ὡς δὲ ἤκουσεν Ἀδωνιβεζὲκ βασιλεὺς Ἱερουσαλὴμ ὅτι ἔλαβεν Ἰησοῦς τὴν Γαὶ, καὶ ἐξωλόθρευσεν αὐτὴν ὃν τρόπον ἐποίησαν τὴν Ἱεριχὼ καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς, οὕτως ἐποίησαν καὶ τὴν Γαὶ καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς, καὶ ὅτι ηὐτομόλησαν οἱ κατοικοῦντες Γαβαὼν πρὸς Ἰησοῦν καὶ πρὸς Ἰσραὴλ,

2. καὶ ἐφοβήθησαν ἀπ' αὐτῶν σφόδρα· ᾔδει γὰρ ὅτι πόλις μεγάλη Γαβαὼν, ὡσεὶ μία τῶν μητροπόλεων, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες αὐτῆς ἰσχυροί·

3. καὶ ἀπέστειλεν Ἀδωνιβεζὲκ βασιλεὺς Ἱερουσαλὴμ πρὸς Ἐλὰμ βασιλέα Χεβρὼν, καὶ πρὸς Φιδὼν βασιλέα Ἱεριμοὺθ, καὶ πρὸς Ἰεφθὰ βασιλέα Λαχὶς, καὶ πρὸς Δαβὶν βασιλέα Ὀδολλὰμ, λέγων·

4. Δεῦτε, ἀνάβητε πρός με καὶ βοηθήσατέ μοι, καὶ ἐκπολεμήσωμεν Γαβαών· ηὐτομόλησαν γὰρ πρὸς Ἰησοῦν καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ.

5. Καὶ ἀνέβησαν οἱ πέντε βασιλεῖς τῶν Ἰεβουσαίων, βασιλεὺς Ἱερουσαλὴμ, καὶ βασιλεὺς Χεβρὼν, καὶ βασιλεὺς Ἰεριμοὺθ, καὶ βασιλεὺς Λαχὶς, καὶ βασιλεὺς Ὀδολλὰμ, αὐτοὶ καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτῶν, καὶ περιεκάθισαν τὴν Γαβαὼν, καὶ ἐξεπολιόρκουν αὐτήν.

6. Καὶ ἀπέστειλαν οἱ κατοικοῦντες Γαβαὼν πρὸς Ἰησοῦν εἰς τὴν παρεμβολὴν Ἰσραὴλ εἰς Γάλγαλα, λέγοντες· Μὴ ἐκλύσῃς τὰς χεῖράς σου ἀπὸ τῶν παίδων σου· ἀνάβηθι πρὸς ἡμᾶς τοτάχος, καὶ βοήθησον ἡμῖν καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς· ὅτι συνηγμένοι εἰσὶν ἐφ' ἡμᾶς πάντες οἱ βασιλεῖς τῶν Ἀμοῤῥαίων, οἱ κατοικοῦντες τὴν ὀρεινήν.

7. Καὶ ἀνέβη Ἰησοῦς ἐκ Γαλγάλων, αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστὴς μετ' αὐτοῦ, πᾶς δυνατὸς ἐν ἰσχύι.

8. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Ἰησοῦν· Μὴ φοβηθῇς αὐτοὺς, εἰς γὰρ τὰς χεῖράς σου παραδέδωκα αὐτούς· οὐχ ὑπολειφθήσεται ἐξ αὐτῶν οὐδεὶς ἐνώπιον ὑμῶν.

9. Καὶ ἐπεὶ παρεγένετο Ἰησοῦς ἐπ' αὐτοὺς ἄφνω, ὅλην τὴν νύκτα εἰςεπορεύθη ἐκ Γαλγάλων.

10. Καὶ ἐξέστησεν αὐτοὺς Κύριος ἀπὸ προςώπου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ συνέτριψεν αὐτοὺς Κύριος συντρίψει μεγάλῃ ἐν Γαβαών· καὶ κατεδίωξαν αὐτοὺς ὁδὸν ἀναβάσεως Ὡρωνὶν, καὶ κατέκοπτον αὐτοὺς ἕως Ἀζηκὰ καὶ ἕως Μακηδά.

11. Ἐν δὲ τῷ φεύγειν αὐτοὺς ἀπὸ προςώπου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπὶ τῆς καταβάσεως Ὡρωνὶν, καὶ Κύριος ἐπέῤῥιψεν αὐτοῖς λίθους χαλάζης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἕως Ἀζηκά· καὶ ἐγένοντο πλείους οἱ ἀποθανόντες διὰ τοὺς λίθους τῆς χαλάζης ἢ οὓς ἀπέκτειναν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ μαχαίρᾳ ἐν τῷ πολέμῳ.

12. Τότε ἐλάλησεν Ἰησοῦς πρὸς Κύριον, ᾗ ἡμέρᾳ παρέδωκεν ὁ Θεὸς τὸν Ἀμοῤῥαῖον ὑποχείριον Ἰσραὴλ, ἡνίκα συνέτριψεν αὐτοὺς ἐν Γαβαὼν, καὶ συνετρίβησαν ἀπὸ προςώπου υἱῶν Ἰσραήλ. Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς· Στήτω ὁ ἥλιος κατὰ Γαβαὼν, καὶ ἡ σελήνη κατὰ φάραγγα Αἰλών.

27. Et constituit eos Jesus in die illa cæsores lignorum et portatores aquæ omni sygnagogæ et altari Dei. Propter hoc facti sunt habitatores Gabaon cæsores lignorum et portatores aquæ altaris Dei usque in hodiernam diem, et ad locum quem elegerit Dominus.

CAPUT X.

1. Postquam autem audivit Adonibezec rex Jerusalem quia cepit Jesus Gai, et exterminavit eam quemadmodum fecerat Jericho et regem eius, sic fecerunt et Gai et regem ejus, et quia transfugerunt habitatores Gabaon ad Jesum et ad Israel,

2. et timuerunt ab eis valde : sciebat enim quia civitas magna Gabaon, quasi una ex iis quæ sunt metropoles, et omnes viri ejus fortes :

3. et misit Adonibezec rex Jerusalem ad Elam regem Chebron, et ad Phidon regem Jerimuth, et ad Jephtha regem Lachis, et ad Dabin regem Odollam, dicens :

4. Venite, ascendite ad me et auxiliamini mihi, et expugnabimus Gabaon : transfugerunt enim ad Jesum et ad filios Israel.

5. Et ascenderunt quinque reges Jebusæorum, rex Jerusalem, et rex Chebron, et rex Jerimuth, et rex Lachis, et rex Odollam, ipsi et omnis populus eorum, et obsederunt Gabaon et oppugnabant eam.

6. Et miserunt habitatores Gabaon ad Jesum in castra Israel in Galgala, dicentes : Ne relaxes manus tuas a pueris tuis : ascende ad nos velociter, et auxiliare nobis et eripe nos : quoniam congregati sunt super nos omnes reges Amorrhæorum, qui habitant montanam.

7. Et ascendit Jesus de Galgalis, ipse et omnis populus bellator cum eo, omnis potens in fortitudine.

8. Et dixit Dominus ad Jesum : Ne timeas illos, in manus enim tuas tradidi eos : non remanebit ex illis quisquam coram vobis.

9. Et quoniam adveniebat Jesus super eos repente, totam noctem perrexit de Galgalis.

10. Et exturbavit eos Dominus a facie filiorum Israel, et contrivit eos Dominus contritione magna in Gabaon : et persecuti sunt eos viam ascensionis Oronim, et conciderunt eos usque Azeca et usque Maceda.

11. Dum autem illi fugerent a facie filiorum Israel super descensum Oronim, et Dominus projecit in eos lapides grandinis de cœlo usque Azeca : et fuerunt plures qui mortui sunt propter lapides grandinis quam quos occiderunt filii Israel gladio in prælio.

12. Tunc locutus est Jesus ad Dominum, qua die tradidit Deus Amorrhæum subjugatum Israel, quando contrivit eos in Gabaon, et contriti sunt a facie filiorum Israel. Et dixit Jesus : Stet sol super Gabaon, et luna super vallem Ælom.

13. Καὶ ἔστη ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἐν στάσει, ἕως ἠμύνατο ὁ Θεὸς τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν. Καὶ ἔστη ὁ ἥλιος κατὰ μέσον τοῦ οὐρανοῦ· οὐ προεπορεύετο εἰς δυσμὰς εἰς τέλος ἡμέρας μιᾶς·

14. καὶ οὐκ ἐγένετο ἡμέρα τοιαύτη οὐδὲ τὸ πρότερον οὐδὲ τὸ ἔσχατον, ὥστε ἐπακοῦσαι Θεὸν ἀνθρώπου, ὅτι Κύριος συνεξεπολέμησε τῷ Ἰσραήλ.

(*) 16. Καὶ ἔφυγον οἱ πέντε βασιλεῖς οὗτοι, καὶ κατεκρύβησαν εἰς τὸ σπήλαιον τὸ ἐν Μακηδά.

17. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Ἰησοῦ, λέγοντες· Εὕρηνται οἱ πέντε βασιλεῖς κεκρυμμένοι ἐν τῷ σπηλαίῳ τῷ ἐν Μακηδά.

18. Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς· Κυλίσατε λίθους ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ σπηλαίου, καὶ καταστήσατε ἄνδρας φυλάσσειν ἐπ' αὐτούς.

19. Ὑμεῖς δὲ μὴ ἑστήκατε καταδιώκοντες ὀπίσω τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν, καὶ καταλάβετε τὴν οὐραγίαν αὐτῶν, καὶ μὴ ἀφῆτε εἰσελθεῖν εἰς τὰς πόλεις αὐτῶν· παρέδωκε γὰρ αὐτοὺς Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν.

20. Καὶ ἐγένετο, ὡς κατέπαυσεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς υἱὸς Ἰσραὴλ κόπτοντες αὐτοὺς κοπὴν μεγάλην σφόδρα ἕως εἰς τέλος, καὶ οἱ διασωζόμενοι διεσώθησαν εἰς τὰς πόλεις τὰς ὀχυράς.

21. Καὶ ἀπεστράφη πᾶς ὁ λαὸς πρὸς Ἰησοῦν εἰς Μακηδὰ ὑγιεῖς, καὶ οὐκ ἔγρυξεν οὐδεὶς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ.

22. Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς· Ἀνοίξατε τὸ σπήλαιον, καὶ ἐξαγάγετε τοὺς πέντε βασιλεῖς τούτους ἐκ τοῦ σπηλαίου.

23. Καὶ ἐξηγάγοσαν τοὺς πέντε βασιλεῖς ἐκ τοῦ σπηλαίου, τὸν βασιλέα Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὸν βασιλέα Χεβρὼν, καὶ τὸν βασιλέα Ἱεριμοὺθ, καὶ τὸν βασιλέα Λαχὶς, καὶ τὸν βασιλέα Ὀδολλάμ.

24. Καὶ ἐπεὶ ἐξήγαγον αὐτοὺς πρὸς Ἰησοῦν, καὶ συνεκάλεσεν Ἰησοῦς πάντα Ἰσραὴλ, καὶ τοὺς ἐναρχομένους τοῦ πολέμου τοὺς συμπορευομένους αὐτῷ, λέγων αὐτοῖς· Προπορεύεσθε καὶ ἐπίθετε τοὺς πόδας ὑμῶν ἐπὶ τοὺς τραχήλους αὐτῶν. Καὶ προσελθόντες ἐπέθηκαν τοὺς πόδας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς τραχήλους αὐτῶν.

25. Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς πρὸς αὐτούς· Μὴ φοβηθῆτε αὐτοὺς, μηδὲ δειλιάσητε· ἀνδρίζεσθε καὶ ἰσχύετε, ὅτι οὕτω ποιήσει Κύριος πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς ὑμῶν, οὓς ὑμεῖς καταπολεμεῖτε αὐτούς.

26. Καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς Ἰησοῦς, καὶ ἐκρέμασεν αὐτοὺς ἐπὶ πέντε ξύλων· καὶ ἦσαν κρεμάμενοι ἐπὶ τῶν ξύλων ἕως ἑσπέρας.

27. Καὶ ἐγενήθη πρὸς ἡλίου δυσμὰς, ἐνετείλατο Ἰησοῦς, καὶ καθεῖλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ξύλων, καὶ ἔρριψαν αὐτοὺς εἰς τὸ σπήλαιον εἰς ὃ κατεφύγοσαν ἐκεῖ, καὶ ἐπεκύλισαν λίθους ἐπὶ τὸ σπήλαιον ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.

28. Καὶ τὴν Μακηδὰ ἐλάβοσαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἐφόνευσαν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους, καὶ ἐξωλόθρευσαν πᾶν ἐμπνέον ὃ ἦν ἐν αὐτῇ· καὶ οὐ κατελείφθη οὐδεὶς ἐν αὐτῇ διασεσωσμένος καὶ διαπεφευγώς. Καὶ ἐποίησαν τῷ βασιλεῖ Μακηδὰ ὃν τρόπον ἐποίησαν τῷ βασιλεῖ Ἱεριχώ.

(*) 15. Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰησοῦς, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν παρεμβολὴν εἰς Γάλγαλα. (*Ox. Ald. Compl.*)

13. Et stetit sol et luna in statione, donec ultus est Dominus inimicos eorum. Et stetit sol ad medium cœli : non procedebat ad occasum in finem diei unius :

14. et non fuit dies talis neque antea neque postrema, ut obediret Deus homini, quoniam Dominus simul expugnabat cum Israel.

16. Et fugerunt quinque reges hi, et absconderunt se in speluncam quæ in Maceda.

17. Et nuntiatum est Jesu, dicentes : Inventi sunt quinque reges absconditi in spelunca quæ in Maceda.

18. Et dixit Jesus : Volvite lapides ad os speluncæ, et constituite viros ad custodiendum super eos.

19. Vos autem ne stetis persequentes post inimicos vestros, et apprehendite caudam eorum, et ne sinatis ingredi in civitates suas : tradidit enim eos Dominus Deus noster in manus nostras.

20. Et factum est, postquam cessavit Jesus et omnis filius Israel cædentes eos cæde magna valde usque in finem, et superstites evaserunt in civitates munitas.

21. Et reversus est omnis populus ad Jesum in Maceda sani, et non mutivit quisquam de filiis Israel lingua sua.

22. Et dixit Jesus : Aperite speluncam, et educite quinque istos reges e spelunca.

23. Et eduxerunt quinque reges e spelunca, regem Jerusalem, et regem Chebron, et regem Jerimuth, et regem Lachis, et regem Odollam.

24. Et postquam eduxerunt eos ad Jesum, et convocavit Jesus omnem Israel et principes prœlii qui simul processerant cum ipso, dicens eis : Procedite et imponite pedes vestros super cervices eorum. Et accedentes imposuerunt pedes suos super cervices eorum.

25. Et dixit Jesus ad eos : Ne timeatis eos, neque formidetis : viriliter agite et confortamini, quia sic faciet Dominus omnibus inimicis vestris, quos vos debellabitis eos.

26. Et occidit eos Jesus, et suspendit eos super quinque ligna : et fuerunt pendentes super ligna usque ad vesperam.

27. Et factum est circiter solis occasum, mandavit Jesus, et deposuerunt eos de lignis, et projecerunt eos in speluncam in quam confugerant illuc, et advolverunt lapides ad speluncam usque in hodiernam diem.

28. Et ipsam Maceda ceperunt in die illa, et occiderunt eam in ore gladii, et exterminaverunt omne spirans quod erat in ea : et non remansit ullus in ea superstes et qui evaserit. Et fecerunt regi Maceda quemadmodum fecerant regi Jericho.

---

15. Et reversus est Jesus et omnis Israel cum eo in castra in Galgala.

29. Καὶ ἀπῆλθεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ ἐκ Μακηδὰ εἰς Λεβνὰ, καὶ ἐπολιόρκει Λεβνά.

30. Καὶ παρέδωκε αὐτὴν Κύριος εἰς χεῖρας Ἰσραὴλ, καὶ ἔλαβον αὐτὴν, καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς, καὶ ἐφόνευσαν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους, καὶ πᾶν ἐμπνέον ἐν αὐτῇ· καὶ οὐ κατελείφθη ἐν αὐτῇ διασεσωσμένος καὶ διαπεφευγώς. Καὶ ἐποίησαν τῷ βασιλεῖ αὐτῆς ὃν τρόπον ἐποίησαν τῷ βασιλεῖ Ἰεριχώ.

31. Καὶ ἀπῆλθεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ ἐκ Λεβνὰ εἰς Λαχίς· καὶ περιεκάθισεν αὐτὴν, καὶ ἐπολιόρκει αὐτήν.

32. Καὶ παρέδωκε Κύριος τὴν Λαχὶς εἰς τὰς χεῖρας Ἰσραὴλ, καὶ ἔλαβεν αὐτὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ, καὶ ἐφόνευσαν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους, καὶ ἐξωλόθρευσαν αὐτὴν ὃν τρόπον ἐποίησαν τὴν Λεβνά.

33. Τότε ἀνέβη Ἐλὰμ βασιλεὺς Γαζὲρ βοηθήσων τῇ Λαχίς· καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν Ἰησοῦς ἐν στόματι ξίφους, καὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, ἕως τοῦ μὴ καταλειφθῆναι αὐτῶν σεσωσμένον καὶ διαπεφευγότα.

34. Καὶ ἀπῆλθεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ ἐκ Λαχὶς εἰς Ὀδολλὰμ, καὶ περιεκάθισεν αὐτὴν, καὶ ἐξεπολιόρκησεν αὐτήν.

35. Καὶ παρέδωκεν αὐτὴν Κύριος ἐν χειρὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἔλαβεν αὐτὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἐφόνευσεν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους, καὶ πᾶν ἐμπνέον ἐν αὐτῇ ἐφόνευσαν, ὃν τρόπον ἐποίησαν τῇ Λαχίς.

36. Καὶ ἀπῆλθεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ εἰς Χεβρὼν, καὶ περιεκάθισεν αὐτὴν,

37. καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους, καὶ πᾶν τὸ ἐμπνέον ὅσα ἦν ἐν αὐτῇ· οὐκ ἦν διασεσωσμένος· ὃν τρόπον ἐποίησαν τὴν Ὀδολλὰμ, ἐξωλόθρευσαν αὐτὴν καὶ ὅσα ἦν ἐν αὐτῇ.

38. Καὶ ἀπέστρεψεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ εἰς Δαβὶρ, καὶ περικαθίσαντες αὐτὴν,

39. ἔλαβον αὐτὴν, καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς καὶ τὰς κώμας αὐτῆς· καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους, καὶ ἐξωλόθρευσαν αὐτὴν καὶ πᾶν ἐμπνέον ἐν αὐτῇ· καὶ οὐ κατέλιπον αὐτῇ οὐδένα διασεσωσμένον· ὃν τρόπον ἐποίησαν τῇ Χεβρὼν καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς, οὕτως ἐποίησαν τῇ Δαβὶρ καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς.

40. Καὶ ἐπάταξεν Ἰησοῦς πᾶσαν τὴν γῆν τῆς ὀρεινῆς καὶ τὴν Ναγὲβ, καὶ τὴν πεδινὴν, καὶ τὴν Ἀσηδὼθ, καὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῆς· οὐ κατέλιπον αὐτῶν σεσωσμένον· καὶ πᾶν ἐμπνέον ζωῆς ἐξωλόθρευσεν, ὃν τρόπον ἐνετείλατο Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ,

41. ἀπὸ Κάδης Βαρνῆ ἕως Γάζης, πᾶσαν τὴν Γοσὸμ ἕως τῆς Γαβαών.

42. Καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν, καὶ τὴν γῆν αὐτῶν ἐπάταξεν Ἰησοῦς εἰσάπαξ· ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ συνεπολέμει τῷ Ἰσραήλ (*).

29. Et abiit Jesus et omnis Israel cum eo de Maceda in Lebna, et oppugnabat Lebna.

30. Et tradidit eam Dominus in manus Israel, et ceperunt eam, et regem ejus, et occiderunt eam in ore gladii, et omne spirans in ea : et non remansit in ea superstes et qui evaserit. Et fecerunt regi ejus quemadmodum fecerant regi Jericho.

31. Et abiit Jesus et omnis Israel cum eo de Lebna in Lachis : et obsedit eam, et oppugnabat eam.

32. Et tradidit Dominus ipsam Lachis in manum Israel, et cepit eam in die secunda, et occiderunt eam in ore gladii, et exterminaverunt eam quemadmodum fecerant Lebna.

33. Tunc ascendit Elam rex Gazer auxilium laturus ipsi Lachis : et percussit eum Jesus in ore gladii, quoadusque non remansit de eis superstes et qui evaserit.

34. Et abiit Jesus et omnis Israel cum eo de Lachis in Odollam, et obsedit eam, et oppugnavit eam.

35. Et tradidit eam Dominus in manu Israel, et cepit eam in die illa, et occidit eam in ore gladii, et omne spirans in ea occiderunt, quemadmodum fecerant Lachis.

36. Et abiit Jesus et omnis Israel cum eo in Chebron, et obsedit eam,

37. et percussit eam in ore gladii, et omne spirans quæcumque erant in ea : non fuit superstes : quemadmodum fecerant Odollam, exterminarunt eam et quæcumque erant in ea.

38. Et revertit Jesus et omnis Israel in Dabir, et obsidentes eam,

39. ceperunt eam, et regem ejus et oppida ejus : et percussit eam in ore gladii, et exterminaverunt eam et omne spirans in ea : et non reliquerunt ei quemquam superstitem : quemadmodum fecerant Chebron et regi ejus, sic fecerunt Dabir et regi ejus.

40. Et percussit Jesus omnem terram montanæ et ipsam Nageb, et campestrem, et Asedoth, et reges ejus : non reliquerunt ex eis superstitem : et omne spirans vitæ exterminavit, quemadmodum mandavit Dominus Deus Israel,

41. a Cades Barne usque Gazam, omnem Gosom usque Gabaon.

42. Et omnes reges eorum, et terram eorum percussit Jesus uno tempore : quoniam Dominus Deus Israel simul pugnabat cum Israel.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Ὡς δὲ ἤκουσεν Ἰαβὶς βασιλεὺς Ἀσὼρ, ἀπέστειλε πρὸς Ἰωβὰβ βασιλέα Μαρὼν, καὶ πρὸς βασιλέα Συμοὼν, καὶ πρὸς βασιλέα Ἀζίφ,

CAPUT XI.

1. Ut autem audivit Jabin rex Asor, misit ad Jobab regem Maron, et ad regem Symoon, et ad regem Aziph,

(*) 43. Καὶ ἀνέστρεψεν Ἰησοῦς εἰς Γάλγαλα. (*Compl. et Francof.*)

43. Et reversus est Jesus in Galgala.

2. καὶ πρὸς βασιλεῖς τοὺς κατὰ Σιδῶνα τὴν μεγάλην, εἰς τὴν ὀρεινὴν καὶ εἰς Ἄραβα ἀπέναντι Κενερὼθ, καὶ εἰς τὸ πεδίον καὶ εἰς Φενεδδὼρ,

3. καὶ εἰς τοὺς παραλίους Χαναναίους ἀπὸ ἀνατολῶν, καὶ εἰς τοὺς παραλίους Ἀμοῤῥαίους, καὶ τοὺς Χετταίους, καὶ Φερεζαίους, καὶ Ἰεβουσαίους τοὺς ἐν τῷ ὄρει, καὶ τοὺς Εὐαίους, καὶ τοὺς ὑπὸ τὴν Ἀερμὼν εἰς γῆν Μασσύμα.

4. Καὶ ἐξῆλθον αὐτοὶ καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν μετ' αὐτῶν, ὥςπερ ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης τῷ πλήθει, καὶ ἵπποι καὶ ἅρματα πολλὰ σφόδρα.

5. Καὶ συνῆλθον πάντες οἱ βασιλεῖς αὐτοὶ καὶ παρεγένοντο ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ τοῦ ὕδατος Μαρὼν πολεμῆσαι τὸν Ἰσραήλ.

6. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Ἰησοῦν· Μὴ φοβηθῇς ἀπὸ προςώπου αὐτῶν, ὅτι αὔριον ταύτην τὴν ὥραν ἐγὼ παραδίδωμι τετροπωμένους αὐτοὺς ἐναντίον τοῦ Ἰσραήλ· τοὺς ἵππους αὐτῶν νευροκοπήσεις, καὶ τὰ ἅρματα αὐτῶν κατακαύσεις ἐν πυρί.

7. Καὶ ἦλθεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστὴς ἐπ' αὐτοὺς ἐπὶ τὸ ὕδωρ Μαρὼν ἐξάπινα· καὶ ἐπέπεσαν ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ὀρεινῇ.

8. Καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς Κύριος ὑποχειρίους Ἰσραήλ· καὶ κόπτοντες αὐτοὺς κατεδίωκον ἕως Σιδῶνος τῆς μεγάλης, καὶ ἕως Μασερὼν, καὶ ἕως τῶν πεδίων Μασσὼχ κατ' ἀνατολάς. Καὶ κατέκοψαν αὐτοὺς ἕως τοῦ μὴ καταλειφθῆναι αὐτῶν διασεσωσμένον.

9. Καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς Ἰησοῦς ὃν τρόπον ἐνετείλατο αὐτῷ Κύριος· τοὺς ἵππους αὐτῶν ἐνευροκόπησεν, καὶ τὰ ἅρματα αὐτῶν ἐνέπρησε πυρί.

10. Καὶ ἐπεστράφη Ἰησοῦς ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ κατελάβετο Ἀσὼρ καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς· ἦν δὲ Ἀσὼρ τοπρότερον ἄρχουσα πασῶν τῶν βασιλειῶν τούτων.

11. Καὶ ἀπέκτειναν πᾶν ἐμπνέον ἐν αὐτῇ ἐν ξίφει, καὶ ἐξωλόθρευσαν πάντας, καὶ οὐ κατελείφθη ἐν αὐτῇ ἐμπνέον· καὶ τὴν Ἀσὼρ ἐνέπρησαν ἐν πυρί.

12. Καὶ πάσας τὰς πόλεις τῶν βασιλειῶν, καὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν ἔλαβεν Ἰησοῦς, καὶ ἀνεῖλεν αὐτοὺς ἐν στόματι ξίφους· καὶ ἐξωλόθρευσαν αὐτοὺς ὃν τρόπον συνέταξε Μωϋσῆς ὁ παῖς Κυρίου.

13. Ἀλλὰ πάσας τὰς πόλεις τὰς κεχωματισμένας οὐκ ἐνέπρησεν Ἰσραὴλ· πλὴν Ἀσὼρ μόνην ἐνέπρησεν Ἰσραὴλ,

14. καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐτῆς ἐπρονόμευσαν ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ· αὐτοὺς δὲ πάντας ἐξωλόθρευσαν ἐν στόματι ξίφους, ἕως ἀπώλεσεν αὐτοὺς, οὐ κατέλιπον ἐξ αὐτῶν οὐδὲν ἐμπνέον.

15. Ὃν τρόπον συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ τῷ παιδὶ αὐτοῦ, καὶ Μωϋσῆς ὡςαύτως ἐνετείλατο τῷ Ἰησοῖ· καὶ οὕτως ἐποίησεν Ἰησοῦς, οὐ παρέβη οὐδὲν ἀπὸ πάντων ὧν συνέταξε αὐτῷ Μωϋσῆς.

16. Καὶ ἔλαβεν Ἰησοῦς πᾶσαν τὴν γῆν τὴν ὀρεινὴν, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν Ναγὲβ, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν Γοσὸμ, καὶ τὴν πεδινὴν, καὶ τὴν πρὸς δυσμαῖς, καὶ τὸ ὄρος Ἰσραὴλ, καὶ τὰ ταπεινὰ τὰ πρὸς τῷ ὄρει

17. ἀπὸ ὄρους Χελκὰ, καὶ ὃ προςαναβαίνει εἰς Σηεὶρ, καὶ ἕως Βαλαγὰδ, καὶ τὰ πεδία τοῦ Λιβάνου ὑπὸ τὸ ὄρος τὸ Ἀερμών· καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν ἔλαβε, καὶ ἀνεῖλεν καὶ ἀπέκτεινε.

18. Καὶ ἡμέρας πλείους ἐποίησεν Ἰησοῦς πρὸς τοὺς βασιλεῖς τούτους τὸν πόλεμον.

2. et ad reges qui ad Sidonem magnam, in montana et in Araba e regione Ceneroth, et in campum et in Phenaeddor,

3. et ad maritimos Chananæos ab oriente, et ad maritimos Amorrhæos, et Chettæos, et Pherezæos, et Jebusæos qui in monte, et Evæos, et qui sub Aermon in terra Massyma.

4. Et exierunt ipsi et reges eorum cum ipsis, sicut arena maris multitudine, et equi et currus multi valde.

5. Et convenerunt omnes reges ipsi et coiverunt in idipsum, et castrametati sunt super aquam Maron ad debellandum Israel.

6. Et dixit Dominus ad Jesum : Ne timeas a facie eorum, quia cras hac ipsa hora ego trado fugatos eos ante Israel : equos eorum subnervabis, et currus eorum combures in igni.

7. Et venit Jesus et omnis populus bellator super eos ad aquam Maron repente : et irruerunt super eos in montana.

8. Et tradidit eos Dominus subjugatos Israel : et cædentes eos persecuti sunt usque Sidonem magnam, et usque Maseron, et usque ad campos Massoch ad orientem. Et trucidaverunt eos donec non remansit ex eis superstes.

9. Et fecit eis Jesus quemadmodum mandavit ei Dominus : equos eorum subnervavit, et currus eorum incendit igni.

10. Et reversus est Jesus in tempore illo, et cepit Asor et regem ejus : erat autem Asor antea princeps omnium regnorum horum.

11. Et occiderunt omne spirans in ea in gladio, et exterminarunt omnes, et non remansit in ea spirans : et ipsam Asor incenderunt in igni.

12. Et omnes civitates regnorum, et reges eorum cepit Jesus, et interfecit eos in ore gladii : et exterminarunt eos quemadmodum præceperat Moyses puer Domini.

13. Sed omnes civitates exaggeratas non incendit Israel : tantum Asor solam incendit Israel,

14. et omnia spolia ejus prædati sunt sibi filii Israel : ipsos autem omnes exterminarunt in ore gladii, quoadusque disperdidit eos, non reliquerunt ex eis quicquam spirans.

15. Quemadmodum præcepit Dominus Moysi puero suo, et Moyses similiter mandavit Jesu : et sic fecit Jesus, non est transgressus quicquam ab omnibus quæ præcepit ei Moyses.

16. Et cepit Jesus omnem terram montanam, et omnem terram Nageb, et omnem terram Gosom, et campestrem, et eam quæ versus occasum, et montem Israel, et humilia quæ ad montem

17. a monte Chelcha, et qui ascendit in Seir, et usque Balagad, et campos Libani sub monte Aermon : et omnes reges eorum cepit, et sustulit et occidit.

18. Et dies plures fecit Jesus adversus reges istos bellum.

19. Καὶ οὐκ ἦν πόλις ἣν οὐκ ἔλαβεν Ἰσραήλ· πάντα ἐλάβοσαν ἐν πολέμῳ.
20. Ὅτι διὰ Κυρίου ἐγένετο κατισχύσαι αὐτῶν τὴν καρδίαν συναντᾷν εἰς πόλεμον πρὸς Ἰσραήλ, ἵνα ἐξολοθρευθῶσιν, ὅπως μὴ δοθῇ αὐτοῖς ἔλεος, ἀλλ' ἵνα ἐξολοθρευθῶσιν ὃν τρόπον εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν.
21. Καὶ ἦλθεν Ἰησοῦς ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ ἐξωλόθρευσε τοὺς Ἐνακὶμ ἐκ τῆς ὀρεινῆς, ἐκ Χεβρὼν, καὶ ἐκ Δαβὶρ, καὶ ἐξ Ἀναβὼθ, καὶ ἐκ παντὸς γένους Ἰσραὴλ, καὶ ἐκ παντὸς ὄρους Ἰούδα σὺν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν, καὶ ἐξωλόθρευσεν αὐτοὺς Ἰησοῦς.
22. Οὐ κατελείφθη τῶν Ἐνακὶμ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἀλλὰ πλὴν ἐν Γάζῃ καὶ ἐν Γὲθ, καὶ ἐν Ἀσελδὼ κατελείφθη.
23. Καὶ ἔλαβεν Ἰησοῦς πᾶσαν τὴν γῆν, καθότι ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μωϋσῇ, καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς Ἰησοῦς ἐν κληρονομίᾳ Ἰσραὴλ ἐν μερισμῷ κατὰ φυλὰς αὐτῶν. Καὶ ἡ γῆ κατέπαυσε πολεμουμένη.

19. Et non fuit civitas quam non ceperit Israel : omnia ceperunt in bello.
20. Quia per Dominum factum est confortari cor eorum ut obviam irent ad bellum ad Israel, ut exterminarentur, ita ut non daretur eis misericordia, sed ut exterminarentur quemadmodum dixit Dominus ad Moysen.
21. Et venit Jesus in tempore illo, et exterminavit ipsos Enacim de montana, de Chebron, et de Dabir, et de Anaboth, et de omni genere Israel, et de omni monte Juda cum civitatibus eorum, et exterminavit eos Jesus.
22. Non remansit de ipsis Enacim a filiis Israel, sed tantum in Gaza et in Geth, et in Aseldo remansit.
23. Et cepit Jesus omnem terram, secundum quod mandavit Dominus Moysi, et dedit eos Jesus in hæreditatem Israel in partitione secundum tribus eorum. Et terra quievit a prœliis.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

1. Καὶ οὗτοι οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς οὓς ἀνεῖλον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ κατεκληρονόμησαν τὴν γῆν αὐτῶν πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν ἀπὸ φάραγγος Ἀρνῶν ἕως τοῦ ὄρους Ἀερμὼν, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν Ἄραβα ἀπ' ἀνατολῶν·
2. Σηὼν τὸν βασιλέα τῶν Ἀμοῤῥαίων, ὃς κατῴκει ἐν Ἐσεβὼν, κυριεύων ἀπὸ Ἀρνῶν, ἥ ἐστιν ἐν τῇ φάραγγι κατὰ μέρος τῆς φάραγγος, καὶ τὸ ἥμισυ τῆς Γαλαὰδ ἕως Ἰαβὸκ, ὅρια υἱῶν Ἀμμών.
3. Καὶ Ἄραβα ἕως τῆς θαλάσσης Χενερὲθ κατ' ἀνατολὰς, καὶ ἕως τῆς θαλάσσης Ἄραβα, θάλασσαν τῶν ἁλῶν ἀπὸ ἀνατολῶν ὁδὸν τὴν κατὰ Ἀσειμὼθ, ἀπὸ Θαιμὰν τὴν ὑπὸ Ἀσηδὼθ Φασγά.
4. Καὶ Ὢγ βασιλεὺς Βασὰν ὑπελείφθη ἐκ τῶν γιγάντων, ὁ κατοικῶν ἐν Ἀσταρὼθ καὶ ἐν Ἐδραῒν,
5. ἄρχων ἀπὸ ὄρους Ἀερμὼν καὶ ἀπὸ Σεχχαΐ· καὶ πᾶσαν τὴν γῆν Βασὰν ἕως ὁρίων Γεργεσὶ, καὶ τὴν Μαχὶ, καὶ τὸ ἥμισυ Γαλαὰδ ὁρίων Σηὼν βασιλέως Ἐσεβών.
6. Μωϋσῆς ὁ παῖς Κυρίου καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπάταξαν αὐτούς. Καὶ ἔδωκεν αὐτὴν Μωϋσῆς ἐν κληρονομίᾳ Ῥουβὴν καὶ Γὰδ, καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ.
7. Καὶ οὗτοι οἱ βασιλεῖς τῶν Ἀμοῤῥαίων οὓς ἀνεῖλεν Ἰησοῦς καὶ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου παρὰ θάλασσαν Βαλάγαδ ἐν τῷ πεδίῳ τοῦ Λιβάνου καὶ ἕως ὄρους τοῦ Χελχὰ ἀναβαινόντων εἰς Σηείρ· καὶ ἔδωκεν αὐτὴν Ἰησοῦς ταῖς φυλαῖς Ἰσραὴλ κληρονομεῖν κατὰ κλῆρον αὐτῶν
8. ἐν τῷ ὄρει, καὶ ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ ἐν Ἄραβα, καὶ ἐν Ἀσηδὼθ, καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ Ναγὲβ, τὸν Χετταῖον, καὶ τὸν Ἀμοῤῥαῖον, καὶ τὸν Χαναναῖον, καὶ τὸν Φερεζαῖον, καὶ τὸν Εὐαῖον, καὶ τὸν Ἰεβουσαῖον.
9. Τὸν βασιλέα Ἱεριχὼ καὶ τὸν βασιλέα τῆς Γαὶ, ἥ ἐστι πλησίον Βαιθὴλ,
10. βασιλέα Ἱερουσαλὴμ, βασιλέα Χεβρὼν,
11. βασιλέα Ἱεριμοὺθ, βασιλέα Λαχὶς,
12. βασιλέα Αἰλὰμ, βασιλέα Γαζὲρ,
13. βασιλέα Δαβὶρ, βασιλέα Γαδὲρ,
14. βασιλέα Ἑρμὰθ, βασιλέα Ἀδὲρ,

CAPUT XII.

1. Et hi reges terræ quos sustulerunt filii Israel, et possederunt terram eorum trans Jordanem ab ortu solis a valle Arnon usque ad montem Aermon, et omnem terram Araba ab oriente :
2. Seon regem Amorrhæorum, qui habitabat in Esebon, dominans ab Arnon, quæ est in valle ad partem vallis, et dimidium Galaad usque Jaboc, fines filiorum Ammon.
3. Et Araba usque ad mare Chenereth ad orientem, et usque ad mare Araba, mare salis ab oriente per viam quæ ad Asimoth, a Thæman quæ sub Asedoth Phasga.
4. Et Og rex Basan remansit ex gigantibus, qui habitabat in Astaroth et in Edrain,
5. princeps a monte Aermon et a Secchæ : et omnem terram Basan usque ad fines Gergesi, et ipsam Machi, et dimidium Galaad de finibus Seon regis Esebon.
6. Moyses puer Domini et filii Israel percusserunt eos. Et dedit eam Moyses in hæreditatem Ruben et Gad, et dimidiæ tribui Manasse.
7. Et hi reges Amorrhæorum quos sustulit Jesus et filii Israel trans Jordanem juxta mare Balagad in campo Libani, et usque ad montem Chelcha ascendentibus in Seir : et dedit eam Jesus tribubus Israel hæreditare secundum sortem eorum
8. in monte, et in campo, et in Araba, et in Asedoth, et in deserto, et Nageb, Chettæum, et Amorrhæum, et Chananæum, et Pherezæum, et Evæum, et Jebusæum.
9. Regem Jericho et regem Gai, quæ est prope Bæthel :
10. regem Jerusalem, regem Chebron,
11. regem Jerimuth, regem Lachis,
12. regem Ælam, regem Gazer,
13. regem Dabir, regem Gader,
14. regem Hermath, regem Ader,

15. βασιλέα Λεβνὰ, βασιλέα Ὀδολλὰμ, βασιλέα Ἠλὰθ, βασιλέα Ταφοὺτ, βασιλέα Ὀφὲρ, βασιλέα Ὀφὲκ τῆς Ἀρὼχ, βασιλέα Ἀσὼμ, βασιλέα Συμόων, βασιλέα Μαμβρὼθ, βασιλέα Ἀζὶφ, βασιλέα Κάδης, βασιλέα Ζαχὰχ, βασιλέα Μαρεδὼθ, βασιλέα Ἰεχὸμ τοῦ Χερμὲλ,

23. βασιλέα Ὀδολλὰμ τοῦ Φεννεαλδὼρ, βασιλέα Γεὶ τῆς Γαλιλαίας,

24. βασιλέα Θερσά· πάντες οὗτοι βασιλεῖς εἰκοσιεννέα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

1. Καὶ Ἰησοῦς πρεσβύτερος προβεβηκὼς τῶν ἡμερῶν· καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Ἰησοῦν· Σὺ προβέβηκας τῶν ἡμερῶν, καὶ ἡ γῆ ὑπολέλειπται πολλὴ εἰς κληρονομίαν.

2. Καὶ αὕτη ἡ γῆ καταλελειμμένη· Ὅρια Φυλιστιεὶμ, ὁ Γεσιρὶ, καὶ ὁ Χαναναῖος,

3. ἀπὸ τῆς ἀοικήτου τῆς κατὰ πρόσωπον Αἰγύπτου ἕως τῶν ὁρίων Ἀκκαρὼν ἐξ εὐωνύμων τῶν Χαναναίων προςλογίζεται ταῖς πέντε σατραπείαις τῶν Φυλιστιεὶμ, τῷ Γαζαίῳ, καὶ τῷ Ἀζωτίῳ, καὶ τῷ Ἀσκαλωνίτῃ, καὶ τῷ Γετθαίῳ, καὶ τῷ Ἀκκαρωνίτῃ, καὶ τῷ Εὐαίῳ,

4. ἐκ Θαιμὰν καὶ πάσῃ γῇ Χαναὰν ἐναντίον Γάζης, καὶ οἱ Σιδώνιοι ἕως Ἀφὲκ ἕως τῶν ὁρίων τῶν Ἀμοῤῥαίων,

5. καὶ πᾶσαν τὴν γῆν Γαλιὰθ Φυλιστιεὶμ, καὶ πάντα τὸν Λίβανον ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου ἀπὸ Γαλγὰλ ὑπὸ τὸ ὄρος τὸ Ἀερμὼν ἕως τῆς εἰςόδου Ἐμὰθ,

6. πᾶς ὁ κατοικῶν τὴν ὀρεινὴν ἀπὸ τοῦ Λιβάνου ἕως τῆς Μασερὲθ Μεμφωμαὶμ, πάντας τοὺς Σιδωνίους, ἐγὼ αὐτοὺς ἐξολοθρεύσω ἀπὸ προςώπου Ἰσραήλ· ἀλλὰ διάδος αὐτὴν ἐν κλήρῳ τῷ Ἰσραὴλ, ὃν τρόπον σοὶ ἐνετειλάμην.

7. Καὶ νῦν μέρισον τὴν γῆν ταύτην ἐν κληρονομίᾳ ταῖς ἐννέα φυλαῖς, καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ. Ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου ἕως τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης κατὰ δυσμὰς ἡλίου δώσεις αὐτήν· ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη ὁριεῖ.

8. Ταῖς δυσὶ φυλαῖς, καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ, τῷ Ῥουβὴν, καὶ τῷ Γὰδ ἔδωκεν Μωϋσῆς ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου· κατ' ἀνατολὰς ἡλίου δέδωκεν αὐτῷ Μωϋσῆς ὁ παῖς Κυρίου,

9. ἀπὸ Ἀροὴρ ἥ ἐστιν ἐπὶ τοῦ χείλους χειμάῤῥου Ἀρνῶν· καὶ τὴν πόλιν τὴν ἐν μέσῳ τῆς φάραγγος, καὶ πᾶσαν τὴν Μισὼρ ἀπὸ Μαιδαβάν·

15. regem Lebna, regem Odollam, regem Elath, regem Taphut, regem Opher, regem Ophec ipsius Aroc, regem Asom, regem Symoon, regem Mambroth, regem Aziph, regem Cades, regem Zachac, regem Maredoth, regem Jecom ipsius Chermel,

23. regem Odollam ipsius Phennealdor, regem Gei Galilææ,

24. regem Thersa: omnes hi reges viginti novem.

CAPUT XIII.

1. Et Jesus erat senior provectus dierum: et dixit Dominus ad Jesum: Tu provectus es in diebus, et terra relicta est multa in hæreditatem.

2. Et hæc est terra quæ remansit: Fines Phylistiim, ipse Gesiri, et ipse Chananæus,

3. ab inhabitata quæ ad faciem Ægypti usque ad fines Accaron a sinistris Chananæorum computatur quinque satrapiis Phylistiim, Gazæo, et Azotio, et Ascalonitæ, et Getthæo, et ipse Accaronitæ, et Evæo,

4. de Theman et omni terra Chanaan contra Gazam, et Sidonii usque Aphec usque ad fines Amorrhæorum,

5. et omnem terram Galiath Phylistiim, et omnem Libanum ab ortu solis a Galgal sub monte Aermon usque in ingressum Emath,

6. omnis habitans montanam a Libano usque Masereth Memphomaim, omnes Sidonios, ego eos exterminabo a facie Israel: sed distribue illam in sortem ipsi Israel, quemadmodum tibi mandavi.

7. Et nunc divide terram hanc in hæreditatem novem tribubus, et dimidiæ tribui Manasse. A Jordane usque ad mare magnum ad occasum solis dabis eam: mare magnum terminabit.

8. Duabus tribubus, et dimidiæ tribui Manasse, ipsi Ruben, et ipsi Gad dedit Moyses trans Jordanem: ad ortum solis dedit ei Moyses puer Domini,

9. ab Aroer quæ est super labium torrentis Arnon: et civitatem quæ in medio vallis, et universam Misor a Madaban:

---

15. βασιλέα Λέβνα, βασιλέα Ὀδολλάμ·
16. βασιλέα Μακηδὰ, βασιλέα Βαιθήλ·
17. βασιλέα Ἀπφοῦ (C. Ταπφοῦ), βασιλέα Ὀφὲρ (C. Ἐφέρ)·
18. βασιλέα Ἀφὲκ, βασιλέα Χεσαρὼμ (C. Λεσαρών)·
19. βασιλέα Σαμβρὼν (C. Μαδὼν), βασιλέα Φοῦα (C. Ἀσσώρ)·
20. βασιλέα Μαῤῥὼν (C. Ἀμαρὼν), βασιλέα Ἀχσάφ·
21. βασιλέα Θανὰχ, βασιλέα Μαγεδδὼ (C. Μαγεδδών)·
22. βασιλέα Κεδὲς, βασιλέα Ἰεκονὰμ τοῦ Γερμὲλ (C. Χερμέλ)·
23. βασιλέα Ἀδὼρ τοῦ Ναφεδδὼρ, βασιλέα Γωεὶμ τῆς Γαλγέλ. (*Ald. Franc. et Compl.*)

15. Regem Lebna, regem Odollam:
16. regem Maceda, regem Bæthel:
17. regem Apphu (*C.* Tapphu) regem Opher (*C.* Epher):
18. regem Aphec, regem Chesarom: (*C.* Lesaron):
19. regem Sambron (*C.* Madon), regem Phua (*C.* Assor):
20. regem Marrhon (*C.* Amaron), regem (Achsaph:
21. regem Thanac, regem Mageddo (*C.* Mageddon):
22. regem Cedes, regem Jekonam Germeli (*C.* Chermeli):
23. regem Ador Napheddoris, regem Goim Galgeli:

σας τὰς πόλεις Σηὼν βασιλέως Ἀμοῤῥαίων,
ευσεν ἐν Ἐσεβὼν ἕως τῶν ὁρίων υἱῶν Ἀμ-

τὴν Γαλααδῖτιδα, καὶ τὰ ὅρια Γεσιρὶ, καὶ
ατὶ, πᾶν ὄρος Ἀερμὼν, καὶ πᾶσαν τὴν Βα-
ς Ἀχά·
σαν τὴν βασιλείαν Ὢγ ἐν τῇ Βασανίτιδι, ὃς
εν ἐν Ἀσταρὼθ καὶ ἐν Ἑδραΐν· οὗτος κατε-
ὸ τῶν γιγάντων, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν Μωϋ-
ξωλόθρευσε.
ὶ οὐκ ἐξωλόθρευσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸν Γε-
τὸν Μαχατὶ, καὶ τὸν Χαναναῖον· καὶ κατῴ-
ὺς Γεσιρὶ καὶ ὁ Μαχατὶ ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ
ήμερον ἡμέρας.
ὴν τῆς φυλῆς Λευὶ οὐκ ἐδόθη κληρονομία·
Θεὸς Ἰσραὴλ, οὗτος κληρονομία αὐτῶν, καθὰ
οῖς Κύριος. Καὶ οὗτος ὁ καταμερισμὸς ὃν
ε Μωϋσῆς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἐν Ἀραβὼθ
τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου κατὰ Ἱεριχώ.
ὶ ἔδωκε Μωϋσῆς τῇ φυλῇ Ῥουβὴν κατὰ δή-
ν·
ἐγενήθη αὐτῶν τὰ ὅρια ἀπὸ Ἀροὴρ, ἥ ἐστι
ωπον φάραγγος Ἀρνῶν, καὶ ἡ πόλις ἡ ἐν
ι Ἀρνῶν, καὶ πᾶσαν τὴν Μισὼρ
; Ἐσεβῶν, καὶ πάσας τὰς πόλεις τὰς οὔσας
ὼρ, καὶ Δαιβὼν, καὶ Βαιμὼν Βαὰλ, καὶ
λβὼθ,
Βασὰν, καὶ Βακεδμὼθ, καὶ Μαιφαὰδ,
Καριαθαὶμ, καὶ Σεβαμὰ, καὶ Σεραδὰ, καὶ
ῷ ὄρει Ἐνὰβ,
Βαιθφογὼρ, καὶ Ἀσηδὼθ Φασγὰ, καὶ Βαιτ-

πάσας τὰς πόλεις τοῦ Μισὼρ, καὶ πᾶσαν
ιείαν τοῦ Σηὼν βασιλέως τῶν Ἀμοῤῥαίων,
ε Μωϋσῆς αὐτὸν καὶ τοὺς ἡγουμένους Μα-
τὸν Εὐὶ, καὶ τὸν Ῥοβὸκ, καὶ τὸν Σοὺρ, καὶ
καὶ τὸν Ῥοβὲ ἄρχοντα, ἔναρα Σιὼν καὶ
κοῦντας Σιών.
ὶ τὸν Βαλαὰμ τὸν τοῦ Βαιὼρ τὸν μάντιν
ν ἐν τῇ ῥοπῇ.
γένετο δὲ τὰ ὅρια Ῥουβὴν, Ἰορδάνης ὅριον·
ληρονομία υἱῶν Ῥουβὴν κατὰ δήμους αὐτῶν,
αὐτῶν καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν.
δωκε δὲ Μωϋσῆς τοῖς υἱοῖς Γὰδ κατὰ δήμους

ὶ ἐγένετο τὰ ὅρια αὐτῶν Ἰαζήρ· πᾶσαι πό-
ὰδ καὶ τὸ ἥμισυ γῆς υἱῶν Ἀμμὼν ἕως Ἄραβα,
τὰ πρόσωπον Ἀράδ·
ἀπὸ Ἐσεβὼν ἕως Ἀραβὼθ κατὰ τὴν Μασ-
ὶ Βοτανὶμ, καὶ Μαὰν ἕως τῶν ὁρίων Δαιβὼν,
Ἐναδὼμ καὶ Ὀθαργαὶ καὶ Βαινθαναβρὰ
ωθὰ καὶ Σαφὰν, καὶ τὴν λοιπὴν βασιλείαν
σιλέως Ἐσεβών· καὶ ὁ Ἰορδάνης ὁριεῖ ἕως
ς θαλάσσης Χενερὲθ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἀπ'

τη ἡ κληρονομία υἱῶν Γὰδ κατὰ δήμους
ὶ κατὰ πόλεις αὐτῶν· κατὰ δήμους αὐτῶν
ιστρέψουσιν ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, ὅτι
κατὰ δήμους αὐτῶν αἱ πόλεις αὐτῶν καὶ αἱ
αὐτῶν.

10. omnes civitates Seon regis Amorrhæorum, qui regnavit in Esebon usque ad fines filiorum Ammon :

11. et Galaaditidem, et fines Gesiri, et ipsos Machati, universum montem Aermon, et universam Basanitidem usque Acha :

12. omne regnum Og in Basanitide, qui regnavit in Astaroth et in Hedrain : hic remanserat ex gigantibus, et percussit eum Moyses, et exterminavit.

13. Et non exterminarunt filii Israel ipsum Gesiri, et ipsum Machati, et ipsum Chananæum : et habitabat rex Gesiri et Machati in filiis Israel usque in hodiernum diem.

14. Tantum tribui Levi non est data hæreditas : Dominus Deus Israel, hic hæreditas eorum, secundum quæ dixit eis Dominus. Et hæc est divisio quam divisit Moyses filiis Israel in Araboth Moab trans Jordanem contra Jericho.

15. Et dedit Moyses tribui Ruben secundum populos eorum :

16. et fuerunt eorum fines ab Aroer, quæ est ad faciem vallis Arnon, et civitas quæ in valle Arnon, et universam Misor

17. usque Esebon, et omnes civitates quæ erant in Misor, et Dæbon, et Bæmon Baal, et domus Meelboth,

18. et Basan, et Bacedmoth, et Mæphaad,

19. et Cariathæm, et Sebama, et Serada, et Sion in monte Enab,

20. et Bæthphogor, et Asedoth Phasga, et Bætthasinoth,

21. et omnes civitates ipsius Misor, et omne regnum Seon regis Amorrhæorum, quem percussit Moyses eum et duces Madiam, et ipsum Evi, et ipsum Roboc, et ipsum Sur, et ipsum Ur, et ipsum Robe principem, spolia Sion et habitantes Sion.

22. Et Balaam filium Beor ariolum occiderunt in impetu.

23. Fuerunt autem fines Ruben, Jordanes terminus : hæc hæreditas filiorum Ruben secundum populos eorum, civitates eorum et pagi eorum.

24. Dedit autem Moyses filiis Gad secundum populos eorum.

25. Et fuerunt fines eorum Jazer; omnes civitates Galaad et dimidium terræ filiorum Ammon usque ad Araba, quæ est ad faciem Arad :

26. et ab Esebon usque Araboth ad Massepha, et Botanim, et Maam usque ad fines Debon,

27. et Enadon et Othargai, et Bænthanabra et Socchotha et Sapham, et reliquum regnum Seon regis Esebon : et Jordanis terminabit usque ad partem maris Chenereth trans Jordanem ab oriente.

28. Hæc est hæreditas filiorum Gad secundum populos eorum et secundum civitates eorum : secundum populos suos cervicem vertent coram inimicis suis, quoniam fuerunt secundum populos eorum civitates eorum et pagi eorum.

29. Καὶ ἔδωκε Μωϋσῆς τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ κατὰ δήμους αὐτῶν.

30. Καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια αὐτῶν ἀπὸ Μαὰν, καὶ πᾶσα βασιλεία Βασὰν, καὶ πᾶσα βασιλεία Ὢγ βασιλέως τῆς Βασὰν, καὶ πάσας τὰς κώμας Ἰαῒρ, αἵ εἰσιν ἐν τῇ Βασανίτιδι, ἑξήκοντα πόλεις.

31. Καὶ τὸ ἥμισυ τῆς Γαλαάδ· καὶ ἐν Ἀσταρὼθ, καὶ ἐν Ἑδραῒν πόλεις βασιλείας Ὢγ ἐν τῇ Βασανίτιδι, τοῖς υἱοῖς Μαχὶρ υἱοῖς Μανασσῆ, καὶ τοῖς ἡμίσεσιν υἱοῖς Μαχὶρ υἱοῖς Μανασσῆ κατὰ δήμους αὐτῶν.

32. Οὗτοι οὓς κατεκληρονόμησε Μωϋσῆς πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἐν Ἀραβὼθ Μωὰβ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου τοῦ κατὰ Ἱεριχὼ ἀπ' ἀνατολῶν (*).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

1. Καὶ οὗτοι οἱ κατακληρονομήσαντες υἱῶν Ἰσραὴλ ἐν τῇ γῇ Χαναὰν, οἷς κατεκληρονόμησαν αὐτοῖς Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ, καὶ οἱ ἄρχοντες πατριῶν φυλῶν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

2. Κατὰ κλήρους ἐκληρονόμησαν, ὃν τρόπον ἐνετείλατο Κύριος ἐν χειρὶ Ἰησοῦ ταῖς ἐννέα φυλαῖς, καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς, ἀπὸ τοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

3. Καὶ τοῖς Λευίταις οὐκ ἔδωκε κλῆρον ἐν αὐτοῖς,

4. ὅτι ἦσαν οἱ υἱοὶ Ἰωσὴφ δύο φυλαὶ, Μανασσῆ καὶ Ἐφραίμ· καὶ οὐκ ἐδόθη μερὶς ἐν τῇ γῇ τοῖς Λευίταις, ἀλλ' ἢ πόλεις κατοικεῖν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῶν τοῖς κτήνεσιν καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν.

5. Ὃν τρόπον ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μωϋσῇ, οὕτως ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐμέρισαν τὴν γῆν.

6. Καὶ προσήλθοσαν οἱ υἱοὶ Ἰούδα πρὸς Ἰησοῦν ἐν Γαλγὰλ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Χάλεβ ὁ τοῦ Ἰεφονὴ ὁ Κενεζαῖος· Σὺ ἐπίστῃ τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ, περὶ ἐμοῦ καὶ σοῦ, ἐν Κάδης Βαρνῆ.

7. Τεσσαράκοντα γὰρ ἐτῶν ἤμην ὅτε ἀπέστειλέ με Μωϋσῆς ὁ παῖς τοῦ Θεοῦ ἐκ Κάδης Βαρνῆ κατασκοπεῦσαι τὴν γῆν· καὶ ἀπεκρίθην αὐτῷ λόγον κατὰ τὸν νοῦν αὐτοῦ.

8. Οἱ ἀδελφοί μου οἱ ἀναβάντες μετ' ἐμοῦ μετέστησαν τὴν καρδίαν τοῦ λαοῦ, ἐγὼ δὲ προσετέθην ἐπακολουθῆσαι Κυρίῳ τῷ Θεῷ μου·

9. καὶ ὤμοσε Μωϋσῆς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγων· Ἡ γῆ, ἐφ' ἣν ἐπέβης, σοὶ ἔσται ἐν κλήρῳ καὶ τοῖς τέκνοις σου εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι προσετέθης ἐπακολουθῆσαι ὀπίσω Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

10. Καὶ νῦν διέθρεψέ με Κύριος ὃν τρόπον εἶπε· τοῦτο τεσσαρακοστὸν καὶ πέμπτον ἔτος ἀφ' οὗ ἐλάλησε Κύριος τὸ ῥῆμα τοῦτο πρὸς Μωυσῆν· καὶ ἐπορεύθη Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ σήμερον ὀγδοήκοντα καὶ πέντε ἐτῶν.

11. Ἔτι εἰμὶ σήμερον ἰσχύων ὡςεὶ ὅτε ἀπέστειλέ με Μωϋσῆς, ὡςαύτως ἰσχύω νῦν ἐξελθεῖν καὶ εἰςελθεῖν εἰς τὸν πόλεμον.

12. Καὶ νῦν αἰτοῦμαί σε τὸ ὄρος τοῦτο καθὰ εἶπε Κύριος τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι σὺ ἀκήκοας τὸ ῥῆμα τοῦτο

(*) 33. Καὶ τῇ φυλῇ Λευὶ οὐκ ἔδωκεν Μωϋσῆς κληρονομίαν· Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, αὐτὸς κληρονομία αὐτῶν, ὃν τρόπον ἐλάλησεν αὐτοῖς. (*Ox. Compl. et Francof.*)

29. Et dedit Moyses dimidiæ tribui Manasse secundum populos eorum.

30. Et fuerunt fines eorum a Maan, et omne regnum Basan, et omne regnum Og regis Basan, et omnes pagos Jair, qui sunt in Basanitide, sexaginta civitates.

31. Et dimidium Galaad : et in Astaroth, et in Hedrain civitates regni Og in Basanatide, filiis Machir filiis Manasse, et dimidiis filiorum Machir filiis Manasse secundum populos eorum.

32. Hi sunt quibus possessionem dedit Moyses trans Jordanem in Araboth Moab trans Jordanem contra Jericho ab oriente.

CAPUT XIV.

1. Et hi sunt qui possederunt de filiis Israel in terra Chanaan, quibus distribuerunt hæreditatem eis Eleazar sacerdos et Jesus filius Nave, et principes familiarum tribuum filiorum Israel.

2. Secundum sortes hæreditarunt, quemadmodum mandavit Dominus in manu Jesu novem tribubus, et dimidiæ tribui, ex eo quod trans Jordanem.

3. Et Levitis non dedit sortem in eis,

4. quoniam fuerunt filii Joseph duæ tribus, Manasse et Ephraim : et non fuit data portio in terra Levitis, sed civitates ad habitandum, et segregata earum pecoribus et pecora eorum.

5. Quemadmodum mandaverat Dominus Moysi, sic fecerunt filii Israel, et partiti sunt terram.

6. Et accesserunt filii Juda ad Jesum in Galgal, et dixit ad eum Chaleb filius Jephone Cenezæus : Tu nosti verbum quod locutus est Dominus ad Moysen hominem Dei, de me et te, in Cades Barne.

7. Quadraginta enim annorum eram quando misit me Moyses puer Dei de Cades Barne explorare terram : et respondi ei verbum secundum mentem ejus.

8. Fratres mei qui ascenderant mecum transtulerunt cor populi, ego autem appositus fui obsequi Domino Deo meo :

9. et juravit Moyses in illa die, dicens : Terra, super quam ascendisti, tibi erit in sorte et filiis tuis in sæculum, quoniam apposuisti obsequi post Dominum Deum nostrum.

10. Et nunc enutrivit me Dominus quemadmodum dixit : hic est quadragesimus et quintus annus ex quo locutus est Dominus verbum hoc ad Moysen : et ivit Israel in deserto, et nunc ecce ego hodie octoginta et quinque annorum.

11. Adhuc sum hodie valens sicut quando misit me Moyses, similiter valeo nunc egredi et ingredi in prœlium.

12. Et nunc peto a te montem hunc, secundum quæ dixit Dominus die illa, quoniam tu audisti verbum hoc in die

33. Et tribui Levi non dedit Moyses hæreditatem : Dominus Deus Israel, ipse hæreditas eorum, quemadmodum locutus erat eis.

ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Νῦν δὲ οἱ Ἐνακὶμ ἐκεῖ εἰσι· πόλεις ὀχυραὶ καὶ μεγάλαι· ἐὰν οὖν Κύριος μετ' ἐμοῦ ᾖ, ἐξολοθρεύσω αὐτοὺς ὃν τρόπον εἶπέ μοι Κύριος.

13. Καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν Ἰησοῦς, καὶ ἔδωκε Χεβρὼν τῷ Χάλεβ υἱῷ Ἰεφονῆ υἱῷ Κενὲζ ἐν κλήρῳ.

14. Διὰ τοῦτο ἐγενήθη ἡ Χεβρὼν τῷ Χάλεβ τῷ τοῦ Ἰεφονῆ τοῦ Κενεζαίου ἐν κλήρῳ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, διὰ τὸ αὐτὸν ἐπακολουθῆσαι τῷ προστάγματι Κυρίου Θεοῦ Ἰσραήλ.

15. Τὸ δὲ ὄνομα τῆς Χεβρὼν ἦν τὸ πρότερον πόλις Ἀργόβ· μητρόπολις τῶν Ἐνακὶμ αὕτη· καὶ ἡ γῆ ἐκόπασε τοῦ πολέμου.

illa. Nunc autem ipsi Enacim ibi sunt civitates munitæ et magnæ : si igitur Dominus mecum fuerit, exterminabo eos quemadmodum dixit mihi Dominus.

13. Et benedixit eum Jesus, et dedit Chebron ipsi Chaleb filio Jephone filio Cenez in sortem.

14. Propter hoc fuit Chebron ipsi Caleb filio Jephone Cenezæi in sortem usque in diem hanc, eo quod ipse obsecutus fuit præcepto Domini Dei Israel.

15. Nomen autem ipsius Chebron erat antea civitas Argob : metropolis ipsorum Enacim hæc : et terra quievit a bello.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

1. Καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια φυλῆς Ἰούδα κατὰ δήμους αὐτῶν ἀπὸ τῶν ὁρίων τῆς Ἰδουμαίας ἀπὸ τῆς ἐρήμου Σὶν ἕως Κάδης πρὸς λίβα.

2. Καὶ ἐγενήθη αὐτῶν τὰ ὅρια ἀπὸ λιβὸς ἕως μέρους θαλάσσης τῆς ἁλυκῆς ἀπὸ τῆς λοφιᾶς τῆς φερούσης ἐπὶ λίβα.

3. Καὶ διαπορεύεται ἀπέναντι τῆς προσαναβάσεως Ἀκραβίν· καὶ ἐκπεριπορεύεται Σενά, καὶ ἀναβαίνει ἀπὸ λιβὸς ἐπὶ Κάδης Βαρνῆ· καὶ ἐκπορεύεται Ἀσωρὼν, καὶ προσαναβαίνει εἰς Σάραδα· καὶ ἐκπορεύεται τὴν κατὰ δυσμὰς Κάδης,

4. καὶ ἐκπορεύεται ἐπὶ Σελμωνὰν, καὶ διεκβάλλει ἕως φάραγγος Αἰγύπτου· καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ διέξοδος τῶν ὁρίων ἐπὶ τὴν θάλασσαν· τοῦτό ἐστιν αὐτῶν ὅρια ἀπὸ λιβός.

5. Καὶ τὰ ὅρια ἀπὸ ἀνατολῶν πᾶσα ἡ θάλασσα ἡ ἁλυκὴ ἕως τοῦ Ἰορδάνου· καὶ τὰ ὅρια αὐτῶν ἀπὸ βοῤῥᾶ, καὶ ἀπὸ τῆς λοφιᾶς τῆς θαλάσσης καὶ ἀπὸ τοῦ μέρους τοῦ Ἰορδάνου

6. ἐπιβαίνει τὰ ὅρια ἐπὶ Βαιθαγλαάμ· καὶ παραπορεύεται ἀπὸ βοῤῥᾶ ἐπὶ Βαιθάραβα, καὶ προσαναβαίνει τὰ ὅρια ἐπὶ λίθον Βαιὼν υἱοῦ Ῥουβήν.

7. Καὶ προσαναβαίνει τὰ ὅρια ἐπὶ τὸ τέταρτον τῆς φάραγγος Ἀχώρ, καὶ καταβαίνει ἐπὶ Γαλγὰλ, ἥ ἐστιν ἀπέναντι τῆς προσβάσεως Ἀδαμμὶν, ἥ ἐστι κατὰ λίβα τῇ φάραγγι, καὶ διεκβάλλει ἐπὶ τὸ ὕδωρ τῆς πηγῆς τοῦ ἡλίου· καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ διέξοδος πηγὴ Ῥωγήλ.

8. Καὶ ἀναβαίνει τὰ ὅρια εἰς φάραγγα Ἐννὸμ ἐπὶ νώτου τοῦ Ἰεβοῦς ἀπὸ λιβός· αὕτη ἐστὶν Ἰερουσαλήμ· καὶ διεκβάλλει τὰ ὅρια ἐπὶ κορυφὴν ὄρους ἥ ἐστι κατὰ πρόσωπον φάραγγος Ἐννὸμ πρὸς θαλάσσης, ἥ ἐστιν ἐκ μέρους γῆς Ῥαφαὶν ἐπὶ βοῤῥᾶ.

9. Καὶ διεκβάλλει τὸ ὅριον ἀπὸ κορυφῆς τοῦ ὄρους ἐπὶ πηγὴν ὕδατος Ναφθὼ, καὶ διεκβάλλει εἰς τὸ ὄρος Ἐφρών· καὶ ἄξει τὸ ὅριον εἰς Βαάλ· αὕτη ἐστὶ πόλις Ἰαρίμ.

10. Καὶ περιελεύσεται ὅριον ἀπὸ Βαὰλ ἐπὶ θάλασσαν, καὶ παρελεύσεται εἰς ὄρος Ἀσσὰρ ἐπὶ νώτου πόλιν Ἰαρὶν ἀπὸ βοῤῥᾶ· αὕτη ἐστὶ Χασλών· καὶ καταβήσεται ἐπὶ πόλιν ἡλίου, καὶ παρελεύσεται ἐπὶ λίβα.

11. Καὶ διεκβάλλει τὸ ὅριον κατὰ νώτου Ἀκκαρὼν ἐπὶ βοῤῥᾶν, καὶ διεκβαλεῖ τὰ ὅρια εἰς Σοχώθ, καὶ παρελεύσεται ὅρια ἐπὶ λίβα, καὶ διεκβαλεῖ ἐπὶ Λεβνὰ, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος τῶν ὁρίων ἐπὶ θάλασσαν, καὶ τὰ ὅρια αὐτῶν ἀπὸ θαλάσσης, ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη ὁριεῖ.

CAPUT XV.

1. Et facti sunt fines tribus Juda secundum populos eorum a finibus Idumææ a deserto Sin usque Cades ad africum.

2. Et fuerunt fines eorum ab africo usque ad partem maris salsi a summitate quæ fert ad africum.

3. Et egrediuntur contra ascensum Acrabin : et pertranseunt Sena, et ascendunt ab africo in Cades Barne : et egrediuntur Asoron, et ascendunt in Sarada : et obeunt eam quæ ad occidentem Cades,

4. et egrediuntur in Selmonan, et transeunt usque ad vallem Ægypti : et erit ejus finium exitus ad mare : hic est eorum terminus ab africo.

5. Et fines ab oriente universum mare salsum usque ad Jordanem : et fines eorum ab aquilone, et a summitate maris et a parte Jordanis

6. ascendunt fines ad Bæthaglaam : et transeunt ab aquilone in Bætharaba, et ascendunt fines ad lapidem Bæon filii Ruben.

7. Et ascendunt fines ad quartam vallis Achor, et descendunt ad Galgal, quæ est e regione ascensionis Adammim, quæ est ad africum ipsi valli, et pertranseunt ad aquam fontis solis : et erit ejus exitus fons Rogel.

8. Et ascendunt fines ad vallem Ennom super dorsum Jebus ab africo : hæc est Jerusalem : et trajiciunt fines ad cacumen montis quod est ad faciem vallis Ennom ad mare, quod est a parte terræ Raphaim ad aquilonem.

9. Et pertransit terminus a cacumine montis ad fontem aquæ Naphtho, et transit ad montem Ephron : et ducet terminum ad Baal : hæc est civitas Jarim.

10. Et circuibit terminus a Baal ad mare, et præteribit ad montem Assar super dorsum civitatem Jarim ab aquilone : hæc est Chaslon : et descendet ad civitatem solis, et præteribit ad africum.

11. Et transit terminus contra dorsum Accaron ad aquilonem, et pervenient termini ad Socchoth, et præteribunt fines ad africum, et pervenient ad Lebna, et erit exitus finium ad mare, et fines eorum a mari, mare magnum terminabit.

12. Ταῦτα τὰ ὅρια υἱῶν Ἰούδα κύκλῳ κατὰ δήμους αὐτῶν.
13. Καὶ τῷ Χάλεβ υἱῷ Ἰεφονῆ ἔδωκε μερίδα ἐν μέσῳ υἱῶν Ἰούδα διὰ προστάγματος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Ἰησοῦς τὴν πόλιν Ἀρβὸκ μητρόπολιν Ἐνάκ· αὕτη ἐστὶ Χεβρών.
14. Καὶ ἐξωλόθρευσεν ἐκεῖθεν Χάλεβ υἱὸς Ἰεφονὴ τοὺς τρεῖς υἱοὺς Ἐνὰκ τὸν Σουσὶ καὶ Θολαμὶ καὶ τὸν Ἀχιμᾶ.
15. Καὶ ἀνέβη ἐκεῖθεν Χάλεβ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Δαβίρ· τὸ δὲ ὄνομα Δαβὶρ ἦν τὸ πρότερον πόλις Γραμμάτων.
16. Καὶ εἶπε Χάλεβ· Ὃς ἂν λάβῃ καὶ ἐκκόψῃ τὴν πόλιν τῶν Γραμμάτων καὶ κυριεύσῃ αὐτῆς, δώσω αὐτῷ τὴν Ἀσχὰν θυγατέρα μου εἰς γυναῖκα.
17. Καὶ ἔλαβεν αὐτὴν Γοθονιὴλ υἱὸς Κενὲζ ἀδελφοῦ Χάλεβ· καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν Ἀσχὰν θυγατέρα αὐτοῦ γυναῖκα.
18. Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι αὐτὴν, καὶ συνεβουλεύσατο αὐτῷ, λέγουσα· Αἰτήσομαι τὸν πατέρα μου ἀγρόν. Καὶ ἐβόησεν ἐκ τοῦ ὄνου. Καὶ εἶπεν αὐτῇ Χάλεβ· Τί ἐστί σοι;
19. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Δός μοι εὐλογίαν, ὅτι εἰς γῆν Ναγὲβ δέδωκάς με· δός μοι τὴν Βοτθανίς. Καὶ ἔδωκεν αὐτῇ τὴν Γοναιθλὰν τὴν ἄνω καὶ τὴν Γοναιθλὰν τὴν κάτω.
20. Αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν Ἰούδα.
21. Ἐγενήθησαν δὲ πόλεις αὐτῶν, πόλεις πρὸς τῇ φυλῇ υἱῶν Ἰούδα ἐφ' ὁρίων Ἐδὼμ ἐπὶ τῆς ἐρήμου, καὶ Βαισελεὴλ, καὶ Ἀρὰ, καὶ Ἀσὼρ,
22. Καὶ Ἰκὰμ, καὶ Ῥεγμὰ, καὶ Ἀρουὴλ,
23. καὶ Κάδης, καὶ Ἀσοριωναὶν, καὶ Μαινὰμ,
24. καὶ Βαλμαινὰν, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν,
25. καὶ αἱ πόλεις Ἀσερὼν, αὕτη Ἀσὼρ,
26. καὶ Σὴν, καὶ Σαλμαὰ, καὶ Μωλαδᾶ,
27. καὶ Σερὶ, καὶ Βαιφαλὰθ,
28. καὶ Χολασεωλὰ, καὶ Βηρσαβεὲ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν, καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν.
29. Βαλὰ, καὶ Βακὼκ, καὶ Ἀσὸμ,
30. καὶ Ἐλβωϋδὰδ, καὶ Βαιθὴλ, καὶ Ἑρμὰ,
31. καὶ Σεκελὰκ, καὶ Μαχαρὶμ, καὶ Σεθεννὰκ,
32. καὶ Λαβὼς, καὶ Σαλὴ, καὶ Ἐρωμὼθ, πόλεις εἰκοσιεννέα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν,
33. ἐν τῇ πεδινῇ Ἀσταὼλ, καὶ Ῥάα, καὶ Ἄσσα,
34. καὶ Ῥάμεν, καὶ Τανὼ, καὶ Ἰλουθὼθ, καὶ Μαιανὶ,
35. καὶ Ἰερμοὺθ, καὶ Ὀδολλὰμ, καὶ Μεμβρὰ, καὶ Σαωχὼ, καὶ Ἰαζηκὰ,
36. καὶ Σακαρὶμ, καὶ Γάδηρα, καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῆς, πόλεις δεκατέσσαρες, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν,
37. Σεννὰ, καὶ Ἀδασὰν, καὶ Μαγαδαλγὰδ,
38. καὶ Δαλὰδ, καὶ Μασφὰ, καὶ Ἰαχαρεὴλ,
39. καὶ Βασηδὼθ, καὶ Ἰδεαδαλέα,
40. καὶ Χαβρὰ, καὶ Μαχὲς, καὶ Μααχὼς,
41. καὶ Γεδδὼρ, καὶ Βαγαδιὴλ, καὶ Νωμὰν, καὶ Μαχηδάν· πόλεις ἑξκαίδεκα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν,
42. Λεβνὰ, καὶ Ἰθὰκ, καὶ Ἀνὼχ,
43. καὶ Ἰανὰ, καὶ Νασὶβ,
44. καὶ Κεϊλὰμ, καὶ Ἀκιεζὶ, καὶ Κεζὶβ, καὶ Βαθησὰρ, καὶ Αἰλὼμ, πόλεις δέκα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.

12. Hi sunt fines filiorum Juda in circuitu secundu pulos eorum.
13. Et Chaleb filio Jephone dedit partem in med orum Juda per præceptum Dei, et dedit ei Jesus ci Arboc metropolim Enac : hæc est Chebron.
14. Et exterminavit inde Chaleb filius Jephone t sos filios Enac Susi et Tholami et Achima.
15. Et ascendit inde Chaleb super habitantes Dal men autem Dabir erat antea civitas Litterarum.
16. Et dixit Chaleb : Qui ceperit et exciderit ci Litterarum et dominatus fuerit ejus, dabo ei Ascha meam in uxorem.
17. Et cepit eam Gothoniel filius Cenez fratris C et dedit ei Aschan filiam suam uxorem.
18. Et factum est, dum ea egrederetur, et habui lium cum eo dicens : Petam patrem meum agrum clamavit de asino. Et dixit ei Chaleb : Quid est tibi
19. Et dixit ei : Da mihi benedictionem, quonian ram Nageb dedisti me : da mihi ipsam Botthanis. Et Gonæthlan superiorem et Gonæthlan inferiorem.
20. Hæc est hæreditas tribus filiorum Juda.
21. Fuerunt autem civitates eorum, civitates ad filiorum Juda super fines Edom super desertum, et leel, et Ara, et Asor,
22. et Icam et Regma, et Aruel,
23. et Cades, et Asorionain, et Mænam,
24. et Balmænan, et oppida earum,
25. et civitates Aseron, hæc est Asor,
26. et Sen, et Salmaa, et Molada,
27. et Seri, et Bæphalath,
28. et Cholaseola, et Bersabee, et oppida earum, earum.
29. Bala, et Bacoc, et Asom,
30. et Elboydad, et Bæthel, et Herma,
31. et Secelac, et Macharim, et Sethennac,
32. et Labos, et Sale, et Eromoth, civitates vigi vem, et oppida earum,
33. in campestri Astaol, et Raa, et Assa,
34. et Rhamen, et Tano, et Iluthoth, et Mæani,
35. et Jermuth, et Odollam, et Membra, et S et Iazeca,
36. et Sacarim, et Gadera, et villæ ejus, civitate tuordecim, et oppida earum.
37. Senna, et Adasam, et Magada gad,
38. et Dalad, et Maspha, et Jachareel,
39. et Basedoth, et Ideadalea,
40. et Chabra, et Maches, et Maachos,
41. et Geddor, et Bagadiel, et Noman, et Mach civitates sexdecim, et oppida earum,
42. Lebna, et Ithac, et Anoch,
43. et Iana, et Nasib,
44. et Ceilam, et Aciezi, et Cezib, et Bathesar, lom, civitates decem, et oppida earum.

45. Ἀκκάρων, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν.

46. Ἀπὸ Ἀκκάρων Γεμνὰ, καὶ πᾶσαι ὅσαι εἰσὶ πλησίον Ἀσηδὼθ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.

47. Ἀσιεδὼθ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῆς, Γάζα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, καὶ ἐπαύλεις αὐτῆς ἕως τοῦ χειμάῤῥου Αἰγύπτου, καὶ ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη διορίζει.

48. Καὶ ἐν τῇ ὀρεινῇ Σαμὶρ καὶ Ἰεθὲρ καὶ Σωχὰ,

49. καὶ Ῥεννὰ, καὶ πόλις Γραμμάτων· αὕτη Δαβὶρ,

50. καὶ Ἀνὼν, καὶ Ἒς, καὶ Μὰν, καὶ Αἰσὰμ,

51. καὶ Γοσὸμ, καὶ Χαλοὺ, καὶ Χαννὰ, καὶ Γηλὼμ, πόλεις ἕνδεκα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.

52. Αἰρὲμ, καὶ Ῥεμνὰ, καὶ Σομὰ,

53. καὶ Ἰεμαὶν, καὶ Βαιθαχοὺ, καὶ Φακουὰ,

54. καὶ Εὐμὰ, καὶ πόλις Ἀρβόκ· αὕτη ἐστὶ Χεβρὼν, καὶ Σωραὶθ, πόλεις ἐννέα, καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν,

55. Μαὼρ, καὶ Χερμὲλ, καὶ Ὀζὶβ, καὶ Ἰτὰν,

56. καὶ Ἰαριὴλ, καὶ Ἀρικὰμ, καὶ Ζακαναὶμ,

57. καὶ Γαβαὰ, καὶ Θαμναθὰ, πόλεις ἐννέα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.

58. Αἰλουὰ, καὶ Βηθσοὺρ, καὶ Γεδδὼν,

59. καὶ Μαγαρὼθ, καὶ Βαιθανὰμ, καὶ Θεκοὺμ, πόλεις ἕξ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν,

60. Θεκὼ, καὶ Ἐφραθά· αὕτη ἐστὶ Βαιθλεὲμ, καὶ Φαγὼρ, καὶ Αἰτὰν, καὶ Κουλὸν, καὶ Τατὰμ, καὶ Θωβὴς, καὶ Καρὲμ, καὶ Γαλὲμ, καὶ Θεθὴρ, καὶ Μανοχὼ, πόλεις ἕνδεκα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν, Καριαθβαάλ· αὕτη ἡ πόλις Ἰαρὶμ, καὶ Σωθηβᾶ, πόλεις δύο, καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν,

61. καὶ Βαδδαργεὶς, καὶ Θαραβαὰμ, καὶ Αἰνὼν,

62. καὶ Αἰοχιοζὰ, καὶ Ναφλαζὼν, καὶ αἱ πόλεις Σαδὼν καὶ Ἀγκάδης, πόλεις ἑπτὰ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.

63. Καὶ ὁ Ἰεβουσαῖος κατῴκει ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ οὐκ ἠδυνάσθησαν οἱ υἱοὶ Ἰούδα ἀπολέσαι αὐτούς· καὶ κατῴκησαν οἱ Ἰεβουσαῖοι ἐν Ἱερουσαλὴμ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ιϛʹ.

1. Καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια υἱῶν Ἰωσὴφ ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου τοῦ κατὰ Ἱεριχὼ ἀπὸ ἀνατολῶν. Καὶ ἀναβήσεται ἀπὸ Ἱεριχὼ εἰς τὴν ὀρεινὴν, τὴν ἔρημον, εἰς Βαιθὴλ Λουζά.

2. Καὶ ἐξελεύσεται εἰς Βαιθὴλ, καὶ παρελεύσεται ἐπὶ τὰ ὅρια τοῦ Ἀχαταρωθί.

3. Καὶ διελεύσεται ἐπὶ τὴν θάλασσαν ἐπὶ τὰ ὅρια Ἀπταλὶμ ἕως τῶν ὁρίων Βαιθωρὼν τὴν κάτω, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτῶν ἐπὶ τὴν θάλασσαν.

4. Καὶ ἐκληρονόμησαν οἱ υἱοὶ Ἰωσὴφ Ἐφραὶμ καὶ Μανασσῆ.

5. Καὶ ἐγενήθη ὅρια υἱῶν Ἐφραὶμ κατὰ δήμους αὐτῶν· καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια τῆς κληρονομίας αὐτῶν ἀπ' ἀνατολῶν Ἀταρὼθ, καὶ Ἐρὼκ ἕως Βαιθωρὼν τὴν ἄνω, καὶ Γαζαρά.

6. Καὶ ἐλεύσεται τὰ ὅρια ἐπὶ τὴν θάλασσαν εἰς Ἰκασμὼν ἀπὸ βοῤῥᾶ Θερμᾶ· περιελεύσεται ἐπ' ἀνατολὰς εἰς Θηνασὰ, καὶ Σέλλης, καὶ παρελεύσεται ἀπ' ἀνατολῶν εἰς Ἰανωκὰ,

7. καὶ εἰς Μαχὼ, καὶ Ἀταρὼθ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Καὶ ἐλεύσεται ἐπὶ Ἱεριχὼ, καὶ διεκβαλεῖ ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην.

45. Accaron, et oppida ejus, et villæ eorum.

46. Ab Accaron Gemna, et omnes quæcumque sunt prope Asedoth, et oppida earum.

47. Asiedoth, et oppida ejus et villæ ejus, Gaza, et oppida ejus, et villæ ejus usque ad torrentem Ægypti, et mare magnum disterminat.

48. Et in montana Samir et Iether et Socha,

49. et Renna, et civitas Litterarum : hæc est Dabir,

50. et Anon, et Es, et Man, et Æsam,

51. et Gosom, et Calu, et Channa, et Gelom, civitates undecim, et oppida earum :

52. Ærem, et Remna, et Soma,

53. et Jemain, et Bæthacui, et Phacua,

54. et Euma, et civitas Arboc : hæc est Chebron, et Soræth, civitates novem, et villæ earum,

55. Maor, et Chermel, et Ozib, et Itan,

56. et Jariel, et Aricam, et Zacanain,

57. et Gabaa, et Thamnatha, civitates novem, et oppida earum,

58. Ælua, et Bethsur, et Geddon,

59. et Magaroth, et Bæthanam, et Thecum, civitates sex, et oppida earum,

60. Theco, et Ephrata : hæc est Bæthleem, et Phagor, et Ætan, et Culon, et Tatam, et Thobes, et Carem, et Galem, et Thether, et Manocho, civitates undecim, et oppida earum, Cariathbaal : hæc est civitas Jarim, et Sotheba, civitates duæ, et villæ earum,

61. et Baddargis, et Tharabaam, et Ænon,

62. et Æochioza, et Naphlazon, et civitates Sadon et Ancades, civitates septem, et oppida earum.

63. Et Jebusæus habitabat in Jerusalem, et non potuerunt filii Juda disperdere eos : et habitarunt Jebusæi in Jerusalem usque in diem hanc.

CAPUT XVI.

1. Et facti sunt fines filiorum Joseph a Jordane qui contra Jericho ab oriente. Et ascendent a Jericho in montanam, desertum, in Bæthel Luza.

2. Et egredientur in Bæthel, et præteribunt ad fines Achatarothi.

3. Et transibunt ad mare super fines Aptalim usque ad fines Bæthoron quæ infra, et erit exitus eorum ad mare.

4. Et hæreditaverunt filii Joseph Ephraim et Manasse.

5. Et fuerunt fines filiorum Ephraim secundum populos eorum : et fuerunt fines hæreditatis eorum ab oriente Ataroth, et Eroc usque ad Bæthoron superiorem, et Gazara.

6. Et venient fines ad mare in Icasmon ab aquilone Therma : circuibunt ad orientem in Thenasa, et Selles, et præteribunt ab oriente in Janoca,

7. et in Macho, et Ataroth, et pagi earum. Et venient ad Jericho, et transibunt ad Jordanem.

8. Καὶ ἀπὸ Τάφου πορεύσεται τὰ ὅρια τὰ ἐπὶ θάλασσαν ἐπὶ Χελκανά· καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτῶν ἐπὶ θάλασσαν· αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς Ἐφραὶμ κατὰ δήμους αὐτῶν.

9. Καὶ αἱ πόλεις αἱ ἀφορισθεῖσαι τοῖς υἱοῖς Ἐφραὶμ ἀναμέσον τῆς κληρονομίας υἱῶν Μανασσῆ, πᾶσαι αἱ πόλεις καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.

10. Καὶ οὐκ ἀπώλεσεν Ἐφραὶμ τὸν Χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν Γαζέρ· καὶ κατῴκει ὁ Χαναναῖος ἐν τῷ Ἐφραὶμ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, « ἕως ἀνέβη Φαραὼ « βασιλεὺς Αἰγύπτου, καὶ ἔλαβεν αὐτὴν, καὶ ἐνέπρησεν « αὐτὴν ἐν πυρί· καὶ τοὺς Χαναναίους καὶ τοὺς Φερε-« ζαίους, καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν Γαζὲρ ἐξεκέντησαν, « καὶ ἔδωκεν αὐτὴν Φαραὼ ἐν φερνῇ τῇ θυγατρὶ αὐ-« τοῦ. »

8. Et a Taphu ibunt fines ad mare in Chalcana : et erit exitus eorum ad mare : hæc est hæreditas tribus Ephraim secundum populos eorum.

9. Et civitates segregatæ filiis Ephraim inter medium hæreditatis filiorum Manasse, omnes civitates et pagi earum.

10. Et non disperdidit Ephraim Chananæum habitantem in Gazer : et habitabat Chananæus in Ephraim usque in diem istum, « donec ascendit Pharao rex Ægypti, et cepit « eam, et incendit eam in igni : et Chananæos et Pherezæos, et habitantes in Gazer transpunxerunt, et dedit eam « Pharao in dotem filiæ suæ. »

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

1. Καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια φυλῆς υἱῶν Μανασσῆ, ὅτι οὗτος πρωτότοκος τῷ Ἰωσήφ, τῷ Μαχὶρ πρωτοτόκῳ Μανασσῆ, πατρὶ Γαλαὰδ, ἀνὴρ γὰρ πολεμιστὴς ἦν, ἐν τῇ Γαλααδίτιδι καὶ ἐν τῇ Βασανίτιδι.

2. Καὶ ἐγενήθη τοῖς υἱοῖς Μανασσῆ τοῖς λοιποῖς κατὰ δήμους αὐτῶν· τοῖς υἱοῖς Ἰεζὶ, καὶ τοῖς υἱοῖς Κελὲζ, καὶ τοῖς υἱοῖς Ἰεζιὴλ, καὶ τοῖς υἱοῖς Συχὲμ, καὶ τοῖς υἱοῖς Συμαρὶμ, καὶ τοῖς υἱοῖς Ὀφέρ· οὗτοι ἄρσενες κατὰ δήμους αὐτῶν.

3. Καὶ τῷ Σαλπαὰδ υἱῷ Ὀφὲρ οὐκ ἦσαν αὐτῷ υἱοὶ, ἀλλ' ἢ θυγατέρες· καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν θυγατέρων Σαλπαάδ· Μααλὰ, καὶ Νουὰ, καὶ Ἐγλὰ, καὶ Μελχὰ, καὶ Θερσά.

4. Καὶ ἔστησαν ἐναντίον Ἐλεάζαρ τοῦ ἱερέως, καὶ ἐναντίον Ἰησοῦ καὶ ἐναντίον τῶν ἀρχόντων, λέγουσαι· Ὁ Θεὸς ἐνετείλατο διὰ χειρὸς Μωϋσῆ δοῦναι ἡμῖν κληρονομίαν ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν· καὶ ἐδόθη αὐταῖς διὰ προστάγματος Κυρίου κλῆρος ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τοῦ πατρὸς αὐτῶν.

5. Καὶ ἔπεσεν ὁ σχοινισμὸς αὐτῶν ἀπὸ Ἀνάσσα καὶ πεδίον Λαβὲκ ἐκ τῆς γῆς Γαλαὰδ, ἥ ἐστι πέραν τοῦ Ἰορδάνου·

6. ὅτι θυγατέρες υἱῶν Μανασσῆ ἐκληρονόμησαν κλῆρον ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν· ἡ δὲ γῆ Γαλαὰδ ἐγενήθη τοῖς υἱοῖς Μανασσῆ τοῖς καταλελειμμένοις.

7. Καὶ ἐγενήθη ὅρια υἱῶν Μανασσῆ Δηλανὰθ, ἥ ἐστι κατὰ πρόσωπον υἱῶν Ἀνὰθ, καὶ πορεύεται ἐπὶ τὰ ὅρια ἐπὶ Ἰαμὶν καὶ Ἰασσιὲβ ἐπὶ πηγὴν Θαφθώθ.

8. Τῷ Μανασσῆ ἔσται· καὶ Θαφὲθ ἐπὶ τῶν ὁρίων Μανασσῆ, τοῖς υἱοῖς Ἐφραίμ.

9. Καὶ καταβήσεται τὰ ὅρια ἐπὶ φάραγγα Καρανὰ ἐπὶ λίβα κατὰ φάραγγα Ἰαριὴλ τερέμινθος τῷ Ἐφραὶμ ἀναμέσον πόλεως Μανασσῆ. Καὶ ὅρια Μανασσῆ ἐπὶ τὸν βοῤῥᾶν εἰς τὸν χειμάῤῥουν. Καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ διέξοδος θάλασσα

10. ἀπὸ λιβὸς τῷ Ἐφραὶμ, καὶ ἐπὶ βοῤῥᾶν Μανασσῆ· καὶ ἔσται ἡ θάλασσα ὅρια αὐτοῖς· καὶ ἐπὶ Ἀσὴβ συνάψουσιν ἐπὶ βοῤῥᾶν, καὶ τῷ Ἰσσάχαρ ἀπὸ ἀνατολῶν.

11. Καὶ ἔσται Μανασσῆ ἐν Ἰσσάχαρ καὶ ἐν Ἀσὴρ Βαιθσὰν καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν, καὶ τοὺς κατοικοῦντας Δῶρ, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ τοὺς κατοικοῦντας Μαγεδδὼ, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ τὸ τρίτον τῆς Μαφετὰ, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς.

CAPUT XVII.

1. Et facti sunt fines tribus filiorum Manasse, quoniam hic primogenitus Joseph, ipsi Machir primogenito Manasse, patri Galaad, vir enim bellator erat, in Galaaditide et Basanitide.

2. Et facti sunt filiis Manasse reliquis secundum populos eorum filiis Jezi, et filiis Celez, et filiis Jeziel, et filiis Sychem, et filiis Symarim, et filiis Opher : hi masculi secundum populos eorum.

3. Et Salpaad filio Opher non fuerant ei filii, sed filiæ : et hæc sunt nomina filiarum Salpaad : Maala, et Noa, et Egla, et Melcha, et Thersa.

4. Et steterunt coram Eleazaro sacerdote, et coram Jesu et coram principibus, dicentes : Deus mandavit per manum Moysi dari nobis hæreditatem in medio fratrum nostrorum : et data est eis per præceptum Domini sors in fratribus patris earum.

5. Et cecidit funiculus earum ab Anassa et campus Labec de terra Galaad, quæ est trans Jordanem :

6. quoniam filiæ filiorum Manasse hæreditarunt sortem in medio fratrum suorum : terra autem Galaad fuit filiis Manasse reliquis.

7. Et facti sunt fines filiorum Manasse Delanath, quæ est ad faciem filiorum Anath, et vadunt ad fines in Iamin et Iassib ad fontem Thaphthoth.

8. Ipsi Manasse erit : et Thaphet super fines Manasse, filiis Ephraim.

9. Et descendent fines ad vallem Carana ad africum secundum vallem Iariel terebinthus ipsi Ephraim inter medium civitatis Manasse. Et fines Manasse ad aquilonem in torrentem. Et erit ejus exitus mare

10. ab africo ipsi Ephraim, et ad aquilonem Manasse : et erit mare terminus eis : et in Aseb contigui erunt ad aquilonem, et ipsi Issachar ab oriente.

11. Et erit Manasse in Issachar et in Aser Bæthsan et pagi earum, et habitantes Dor, et pagos ejus, et habitantes Mageddo, et pagos ejus, et tertiam partem ipsius Maphcta, et pagos ejus.

12. Καὶ οὐκ ἠδυνάσθησαν οἱ υἱοὶ Μανασσῆ ἐξολοθρεῦσαι τὰς πόλεις ταύτας· καὶ ἤρχετο ὁ Χαναναῖος κατοικεῖν ἐν τῇ γῇ ταύτῃ.

13. Καὶ ἐγενήθη, καὶ ἐπεὶ κατίσχυσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐποίησαν τοὺς Χαναναίους ὑπηκόους, ἐξολοθρεῦσαι δὲ αὐτοὺς οὐκ ἐξωλόθρευσαν.

14. Ἀντεῖπαν δὲ οἱ υἱοὶ Ἰωσὴφ τῷ Ἰησοῖ, λέγοντες· Διατί ἐκληρονόμησας ἡμᾶς κλῆρον ἕνα καὶ σχοίνισμα ἕν; Ἐγὼ δὲ λαὸς πολύς εἰμι, καὶ ὁ Θεὸς εὐλόγησέ με.

15. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἰησοῦς· Εἰ λαὸς πολὺς εἶ, ἀνάβηθι εἰς τὸν δρυμὸν, καὶ ἐκκάθαρον σεαυτῷ, εἰ στενοχωρεῖ σε τὸ ὄρος τὸ Ἐφραίμ.

16. Καὶ εἶπαν· Οὐκ ἀρέσκει (ἀρκέσει) ἡμῖν τὸ ὄρος τὸ Ἐφραίμ· καὶ ἵππος ἐπίλεκτος, καὶ σίδηρος τῷ Χαναναίῳ τῷ κατοικοῦντι ἐν αὐτῷ ἐν Βαιθσὰν, καὶ ἐν ταῖς κώμαις αὐτῆς, ἐν τῇ κοιλάδι Ἰεζραέλ.

17. Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς τοῖς υἱοῖς Ἰωσήφ· Εἰ λαὸς πολὺς εἶ, καὶ ἰσχὺν μεγάλην ἔχεις, οὐκ ἔσται σοι κλῆρος εἷς.

18. Ὁ γὰρ δρυμὸς ἔσται σοι, ὅτι δρυμός ἐστι, καὶ ἐκκαθαριεῖς αὐτὸν, καὶ ἔσται σοι. Καὶ ὅταν ἐξολοθρεύσῃς τὸν Χαναναῖον, ὅτι ἵππος ἐπίλεκτος αὐτῷ ἐστι· σὺ γὰρ ὑπερισχύσεις αὐτοῦ.

12. Et non potuerunt filii Manasse exterminare civitates has : et cœpit Chananæus habitare in terra hac.

13. Et factum est, et postquam invaluerunt filii Israel, et fecerunt Chananæos subjectos, exterminando autem non eos exterminarunt.

14. Contradixerunt autem filii Joseph Jesu, dicentes : Cur hæreditare fecisti nos sortem unam et funiculum unum? Ego autem populus multus sum, et Deus benedixit me.

15. Et dixit eis Jesus : Si populus multus es, ascende in sylvam, et succide tibi ipsi, si coarctat te mons Ephraim.

16. Et dixerunt : Non satisfacit (sufficiet) nobis mons Ephraim : et equus electus, et ferrum Chananæo habitanti in eo in Bæthsan, et in pagis ejus, in convalle Iezrael.

17. Et dixit Jesus filiis Joseph : Si populus multus es, et fortitudinem magnam habes, non erit tibi sors una.

18. Sylva enim erit tibi, quoniam sylva est, et emundabis eam, et erit tibi. Et quando exterminaveris Chananæum, quoniam equus electus ei est : tu enim prævalebis ei.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

1. Καὶ ἐξεκκλησιάσθη πᾶσα συναγωγὴ υἱῶν Ἰσραὴλ εἰς Σηλὼ, καὶ ἔπηξαν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἡ γῆ ἐκρατήθη ὑπ' αὐτῶν.

2. Καὶ κατελείφθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, οἳ οὐκ ἐκληρονόμησαν, ἑπτὰ φυλαί.

3. Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ· Ἕως τίνος ἐκλυθήσεσθε κληρονομῆσαι τὴν γῆν ἣν ἔδωκε Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν;

4. Δότε ἐξ ὑμῶν ἄνδρας τρεῖς ἐκ φυλῆς, καὶ ἀναστάντες διελθέτωσαν τὴν γῆν, καὶ διαγραψάτωσαν αὐτὴν ἐναντίον μου, καθὰ δεήσει διελεῖν αὐτήν.

5. Καὶ διῆλθοσαν πρὸς αὐτὸν, καὶ διεῖλεν αὐτοῖς ἑπτὰ μερίδας. Ἰούδας στήσεται αὐτοῖς ὅριον ἀπὸ λιβὸς, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰωσὴφ στήσονται αὐτοῖς ἀπὸ βοῤῥᾶ.

6. Ὑμεῖς δὲ μερίσατε τὴν γῆν ἑπτὰ μερίδας, καὶ ἐνέγκατε ὧδε πρὸς μὲ, καὶ ἐξοίσω ὑμῖν κλῆρον ἔναντι Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν·

7. οὐ γάρ ἐστι μερὶς τοῖς υἱοῖς Λευὶ ἐν ὑμῖν· ἱερατεία γὰρ Κυρίου μερὶς αὐτοῦ. Καὶ Γὰδ καὶ Ῥουβὴν καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ ἐλάβοσαν τὴν κληρονομίαν αὐτῶν πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἐπ' ἀνατολῆς, ἣν ἔδωκεν αὐτοῖς Μωϋσῆς ὁ παῖς Κυρίου.

8. Καὶ ἀναστάντες οἱ ἄνδρες ἐπορεύθησαν· καὶ ἐνετείλατο Ἰησοῦς τοῖς ἀνδράσι τοῖς πορευομένοις χωροβατῆσαι τὴν γῆν, λέγων· Πορεύεσθε καὶ χωροβατήσατε τὴν γῆν, καὶ παραγενήθητε πρὸς μὲ, καὶ ὧδε ἐξοίσω ὑμῖν κλῆρον ἔναντι Κυρίου ἐν Σηλώ.

9. Καὶ ἐπορεύθησαν, καὶ ἐχωροβάτησαν τὴν γῆν· καὶ εἴδοσαν αὐτὴν, καὶ ἔγραψαν αὐτὴν κατὰ πόλεις ἑπτὰ μερίδας εἰς βιβλίον, καὶ ἤνεγκαν πρὸς Ἰησοῦν.

10. Καὶ ἐνέβαλεν αὐτοῖς Ἰησοῦς κλῆρον ἐν Σηλὼ ἔναντι Κυρίου.

11. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος φυλῆς Βενιαμὶν πρῶτος κατὰ δήμους αὐτῶν· καὶ ἐξῆλθεν ὅρια τοῦ κλήρου αὐτῶν ἀναμέσον υἱῶν Ἰούδα καὶ ἀναμέσον τῶν υἱῶν Ἰωσήφ.

CAPUT XVIII.

1. Et convocata est omnis synagoga filiorum Israel in Selo, et fixerunt ibi tabernaculum testimonii, et terra subacta est ab eis.

2. Et remanserant filii Israel, qui non hæreditaverant, septem tribus.

3. Et dixit Jesus filiis Israel : Quoadusque remissi eritis hæreditare terram quam dedit Dominus Deus noster?

4. Date ex vobis viros tres de tribu, et surgentes peragrent terram, et describant eam coram me, sicut oportebit dividere eam.

5. Et pervenerunt ad eum, et divisit eis septem partes. Judas statuet sibi terminum ab africo, et filii Joseph statuent sibi ab aquilone.

6. Vos autem dividite terram septem partes, et afferte huc ad me, et educam vobis sortem ante Dominum Deum nostrum :

7. non est enim pars filiis Levi in vobis : sacerdotium enim Domini pars ejus. Et Gad et Ruben et dimidium tribus Manasse acceperunt hæreditatem suam trans Jordanem ad orientem, quam dedit eis Moyses puer Domini.

8. Et surgentes viri iverunt : et mandavit Jesus viris euntibus describere terram, dicens : Ite et describite terram, et advenite ad me, et hic educam vobis sortem coram Domino in Selo.

9. Et iverunt, et descripserunt terram : et viderunt eam, et scripserunt eam secundum civitates septem partes in libro, et attulerunt ad Jesum.

10. Et misit eis Jesus sortem in Selo ante Dominum.

11. Et exiit sors tribus Benjamin prima secundum populos eorum : et exierunt fines sortis eorum inter medium filiorum Juda et filiorum Joseph.

12. Καὶ ἐγενήθη αὐτῶν τὰ ὅρια ἀπὸ βοῤῥᾶ, ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου προςαναβήσεται τὰ ὅρια κατὰ νώτου Ἱεριχὼ ἀπὸ βοῤῥᾶ, καὶ ἀναβήσεται ἐπὶ τὸ ὄρος ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ διέξοδος ἡ Μαβδαρῖτις Βαιθών.

13. Καὶ διελεύσεται ἐκεῖθεν τὰ ὅρια Λουζὰ ἐπὶ νώτου Λουζὰ ἀπὸ λιβὸς αὐτῆς· αὕτη ἐστὶ Βαιθήλ· καὶ καταβήσεται τὰ ὅρια Μααταρὼθ Ὀρὲχ ἐπὶ τὴν ὀρεινὴν, ἥ ἐστι πρὸς λίβα Βαιθωρὼν ἡ κάτω.

14. Καὶ διελεύσεται τὰ ὅρια καὶ παρελεύσεται ἐπὶ τὸ μέρος τὸ βλέπον παρὰ θάλασσαν ἀπὸ λιβὸς ἀπὸ τοῦ ὄρους ἐπὶ πρόσωπον Βαιθωρὼν λίβα· καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ διέξοδος εἰς Καριὰθ Βαάλ· αὕτη ἐστὶ Καριαθιαρὶν, πόλις υἱῶν Ἰούδα· τοῦτό ἐστι τὸ μέρος τὸ πρὸς θάλασσαν.

15. Καὶ μέρος τὸ πρὸς λίβα ἀπὸ μέρους Καριὰθ Βαάλ· καὶ διελεύσεται ὅρια εἰς Γασὶν, ἐπὶ πηγὴν ὕδατος Ναφθώ.

16. Καὶ καταβήσεται τὰ ὅρια ἐπὶ μέρους, τοῦτό ἐστι κατὰ πρόσωπον νάπης Σοννὰμ, ὅ ἐστιν ἐκ μέρους Ἐμὲκ Ῥαφαῒν ἀπὸ βοῤῥᾶ, καὶ καταβήσεται Γαίεννα ἐπὶ νῶτον Ἰεβουσαὶ ἀπὸ λιβός· καταβήσεται ἐπὶ πηγὴν Ῥωγήλ.

17. Καὶ διελεύσεται ἐπὶ πηγὴν Βαιθσαμὺς,

18. καὶ παρελεύσεται ἐπὶ Γαλιλὼθ, ἥ ἐστιν ἀπέναντι πρὸς ἀνάβασιν Αἰθαμίν· καὶ καταβήσεται ἐπὶ λίθον Βαιὼν υἱῶν Ῥουβὴν, καὶ διελεύσεται κατὰ νώτου Βαιθάραβα ἀπὸ βοῤῥᾶ, καὶ καταβήσεται ἐπὶ τὰ ὅρια ἐπὶ νῶτον θάλασσαν ἀπὸ βοῤῥᾶ.

19. Καὶ ἔσται ἡ διέξοδος τῶν ὁρίων ἐπὶ λοφιὰν τῆς θαλάσσης τῶν ἁλῶν ἐπὶ βοῤῥᾶν εἰς μέρος τοῦ Ἰορδάνου ἀπὸ λιβός· ταῦτα τὰ ὅριά ἐστιν ἀπὸ λιβός.

20. Καὶ ὁ Ἰορδάνης ὁριεῖ ἀπὸ μέρους ἀνατολῶν· αὕτη ἡ κληρονομία υἱῶν Βενιαμὶν, τὰ ὅρια αὐτῆς κύκλῳ κατὰ δήμους.

21. Καὶ ἐγενήθησαν αἱ πόλεις τῶν υἱῶν Βενιαμὶν κατὰ δήμους αὐτῶν, Ἱεριχὼ, καὶ Βεθεγαιὼ, καὶ Ἀμεκασὶς,

22. καὶ Βαιθαβαρὰ, καὶ Σαρὰ, καὶ Βησανὰ,

23. καὶ Αἱεὶν, καὶ Φαρὰ, καὶ Ἐφραθὰ,

24. καὶ Καραφὰ, καὶ Κεφιρὰ, καὶ Μονὶ, καὶ Γαβαά· πόλεις δώδεκα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν,

25. Γαβαὼν, καὶ Ῥαμὰ, καὶ Βεηρωθὰ,

26. καὶ Μασσημὰ, καὶ Μιρὼν, καὶ Ἀμωκὴ,

27. καὶ Φιρὰ, καὶ Καφὰν, καὶ Νακὰν, καὶ Σεληκὰν, καὶ Θαρεηλὰ,

28. καὶ Ἰηβοῦς· αὕτη ἐστὶν Ἱερουσαλὴμ, καὶ Γαβαὼθ, Ἰαρίμ· πόλεις δεκατρεῖς, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Αὕτη ἡ κληρονομία υἱῶν Βενιαμὶν κατὰ δήμους αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

1. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ δεύτερος κλῆρος τῶν υἱῶν Συμεὼν, καὶ ἐγενήθη ἡ κληρονομία αὐτῶν ἀναμέσον κλήρων υἱῶν Ἰούδα.

2. Καὶ ἐγενήθη ὁ κλῆρος αὐτῶν Βηρσαβεὲ, καὶ Σαμαὰ, καὶ Καλαδὰμ,

3. καὶ Ἀρσωλὰ, καὶ Βωλὰ, καὶ Ἰασὸν,

4. καὶ Ἐρθουλὰ, καὶ Βουλὰ, καὶ Ἑρμὰ,

5. καὶ Σικελὰκ, καὶ Βαιθμαχερὲβ, καὶ Σαρσουσὶν,

12. Et facti sunt eorum fines ab aquilone, a Jordane ascendent fines per dorsum Jericho ab aquilone, et ascendent super montem ad mare, et erit ejus exitus Mabdaritis Bæthon.

13. Et transibunt inde fines Luza super dorsum Luza ab africo ejus : hæc est Bæthel : et descendent fines Maataroth Orech ad montanam, quæ est ad africum Bæthoron quæ infra.

14. Et transibunt fines et præteribunt ad partem quæ spectat ad mare ab africo a monte ad faciem Bæthoron africum : et erit ejus exitus ad Cariath Baal : hæc est Cariathiarim, civitas filiorum Juda : hæc est pars quæ ad mare.

15. Et pars quæ ad africum a parte Cariath Baal : et transibunt fines in Gasin, ad fontem aquæ Naphtho.

16. Et descendent fines in parte, hæc est secundum faciem nemoris Sonnam, qui est a parte Emech Raphaim ab aquilone, et descendent Gæenna super dorsum Jebusæ ab africo : descendent ad fontem Rogel.

17. Et transibunt ad fontem Bæthsamys,

18. et præteribunt in Galiloth, quæ est e regione ad ascensum Æthamim : et descendent ad lapidem Bæon filiorum Ruben, et transibunt super dorsum Bætharabat ab aquilone, et descendent ad fines ad dorsum mare ab aquilone.

19. Et erit exitus finium ad extremitatem maris salis ad aquilonem in partem Jordanis ab africo : hi fines sunt ab africo.

20. Et Jordanis terminabit a parte orientis : hæc est hæreditas filiorum Benjamin, fines ejus in circuitu secundum populos.

21. Et factæ sunt civitates filiorum Benjamin secundum populos eorum, Jericho, et Bethegæo, et Amecasis,

22. et Bæthabara, et Sara, et Besana,

23. et Æin, et Phara, et Ephrata,

24. et Carapha, et Cephira, et Moni, et Gabaa : civitates duodecim, et pagi earum,

25. Gabaon, et Rama, et Beerotha,

26. et Massema, et Miron, et Amoce,

27. et Phira, et Caphan, et Nacan, et Selecan, et Thareela,

28. et Jebus : hæc est Jerusalem, et Gabaoth, Jarim : civitates tredecim, et pagi earum. Hæc est hæreditas filiorum Benjamin secundum populos eorum.

CAPUT XIX.

1. Et exiit secunda sors filiorum Symeon, et facta est hæreditas eorum inter sortes filiorum Juda.

2. Et facta est sors eorum Bersabee, et Samaa, et Caladam,

3. et Arsola, et Bola, et Jason,

4. et Erthula, et Bula, et Herma,

5. et Sicelac, et Bæthmachereb, et Sarsusin,

6. καὶ Βαθαρὼθ, καὶ οἱ ἀγροὶ αὐτῶν· πόλεις δεκατρεῖς, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.

7. Ἐρεμμὼν, καὶ Θαλχὰ, καὶ Ἰεθὲρ, καὶ Ἀσάν· πόλεις τέσσαρες, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν

8. κύκλῳ τῶν πόλεων αὐτῶν ἕως Βαλὲκ πορευομένων Βαμὲθ κατὰ λίβα. Αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν Συμεὼν κατὰ δήμους αὐτῶν.

9. Ἀπὸ τοῦ κλήρου τοῦ Ἰούδα ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν Συμεὼν, ὅτι ἐγενήθη ἡ μερὶς υἱῶν Ἰούδα μείζων τῆς αὐτῶν, καὶ ἐκληρονόμησαν οἱ υἱοὶ Συμεὼν ἐν μέσῳ τοῦ κλήρου αὐτῶν.

10. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ τρίτος τῷ Ζαβουλὼν κατὰ δήμους αὐτῶν· ἔσται τὰ ὅρια τῆς κληρονομίας αὐτῶν, Ἐσεδεκγωλὰ ὅρια αὐτῶν,

11. ἡ θάλασσα καὶ Μαγελδὰ, καὶ συνάψει ἐπὶ Βαιθάραβα εἰς τὴν φάραγγα ἥ ἐστι κατὰ πρόσωπον Ἰεκμάν.

12. Καὶ ἀνέστρεψεν ἀπὸ Σεδδοὺκ ἐξ ἐναντίας ἀπὸ ἀνατολῶν Βαιθσαμὺς ἐπὶ τὰ ὅρια Χασελωθαιὸ, καὶ διελεύσεται ἐπὶ Δαβιρὼθ, καὶ προσαναβήσεται ἐπὶ Φαγγαί.

13. Καὶ ἐκεῖθεν περιελεύσεται ἐξ ἐναντίας ἐπὶ ἀνατολὰς ἐπὶ Γεβερὲ ἐπὶ πόλιν Κατασὲμ, καὶ διελεύσεται ἐπὶ Ῥεμμωναὰ Μαθαραοζά.

14. Καὶ περιελεύσεται ὅρια ἐπὶ βοῤῥᾶν ἐπὶ Ἀμὼθ, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτῶν ἐπὶ Γαιφαὴλ,

15. καὶ Κατανὰθ, καὶ Ναβαὰλ, καὶ Συμοὼν, καὶ Ἱεριχὼ, καὶ Βαιθμάν.

16. Αὕτη ἡ κληρονομία τῆς φυλῆς υἱῶν Ζαβουλὼν κατὰ δήμους αὐτῶν, πόλεις καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.

17. Καὶ τῷ Ἰσσάχαρ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ τέταρτος,

18. καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια αὐτῶν Ἰαζὴλ, καὶ Χασαλὼθ, καὶ Σουνὰμ,

19. καὶ Ἀγὶν, καὶ Σιωνὰ, καὶ Ῥεηρὼθ,

20. καὶ Ἀναχερὲθ, καὶ Δαβιρὼν, καὶ Κισὼν, καὶ Ῥεβὲς,

21. καὶ Ῥεμμὰς, καὶ Ἰεὼν, καὶ Τομμὰν, καὶ Αἱμαρὲκ, καὶ Βηρσαφής.

22. Καὶ συνάψει τὰ ὅρια ἐπὶ Γαιθβὼρ, καὶ ἐπὶ Σαλὶμ κατὰ θάλασσαν καὶ Βαιθσαμύς· καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ διέξοδος τῶν ὁρίων ὁ Ἰορδάνης.

23. Αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν Ἰσσάχαρ κατὰ δήμους αὐτῶν, αἱ πόλεις καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.

24. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ πέμπτος Ἀσὴρ κατὰ δήμους αὐτῶν,

25. καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια αὐτῶν Ἐξελεκὲθ, καὶ Ἀλὲφ, καὶ Βαιθὸκ, καὶ Κεὰφ,

26. καὶ Ἐλιμελὲχ, καὶ Ἀμιὴλ, καὶ Μαασά· καὶ συνάψει τῷ Καρμήλῳ κατὰ θάλασσαν, καὶ τῷ Σιὼν, καὶ Λαβανάθ.

27. Καὶ ἐπιστρέψει ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου καὶ Βαιθεγενὲθ, καὶ συνάψει τῷ Ζαβουλὼν καὶ Ἐχγαῖ, καὶ Φθαιὴλ κατὰ βοῤῥᾶν, καὶ εἰσελεύσεται ὅρια Σαφθαιβαιθμὲ, καὶ Ἰναὴλ, καὶ διελεύσεται εἰς Χωβαμασομὲλ,

28. καὶ Ἐλβὼν, καὶ Ῥαὰβ, καὶ Ἐμεμαὼν, καὶ Κανθὰν ἕως Σιδῶνος τῆς μεγάλης.

29. Καὶ ἀναστρέψει τὰ ὅρια εἰς Ῥαμὰ καὶ ἕως πηγῆς Μασφασσὰτ καὶ τῶν Τυρίων, καὶ ἀναστρέψει τὰ ὅρια ἐπὶ Ἰασὶφ, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτοῦ ἡ θάλασσα, καὶ Ἀπολὲβ, καὶ Ἐχοζὸβ,

30. καὶ Ἀρχὸβ, καὶ Ἀφὲκ, καὶ Ῥααῦ.

6. et Batharoth, et agri earum : civitates tredecim, et pagi earum.

7. Eremmon, et Thalcha, et Jether, et Asan : civitates quatuor, et pagi earum

8. in circuitu civitatum earum usque Balec euntibus Bameth ad africum. Hæc est hæreditas tribus filiorum Symeon secundum populos eorum.

9. De sorte Juda hæreditas tribus filiorum Symeon, quoniam fuit pars filiorum Juda major ea quæ ipsorum, et hæreditaverunt filii Symeon in medio sortis eorum.

10. Et exiit sors tertia ipsi Zabulon secundum populos eorum : erunt fines sortis eorum, Esedecgola fines eorum,

11. mare et Magelda, et contingent ad Bætharaba in valle quæ est ad faciem Jeman.

12. Et reverterunt a Sedduc ex adverso ab oriente Bæthsamys ad fines Chaselothæth, et transibunt in Dabiroth, et ascendent in Phangæ.

13. Et inde circuibunt ex adverso ad orientem in Gebere ad civitatem Catasem, et pertransibunt in Bemmonaa Matharaoza.

14. Et circuibunt fines ad aquilonem ad Amoth, et erit exitus eorum ad Gæphael,

15. et Catanath, et Nabaal, et Symoon, et Jericho, et Bæthman.

16. Hæc est hæreditas tribus filiorum Zabulon secundum populos eorum, civitates et pagi earum.

17. Et ipsi Issachar exiit sors quarta,

18. et facti sunt fines eorum Jazel, et Chasaloth, et Sunam,

19. et Agim, et Siona, et Reeroth,

20. et Anachereth, et Dabiron, et Cison, et Rebes,

21. et Remmas, et Jeon, et Tomman, et Æmarec, et Bersaphes.

22. Et contingent fines ad Gæthbor, et ad Salim ad mare et Bæthsamys : et erit ejus exitus finium Jordanis.

23. Hæc est hæreditas tribus filiorum Issachar secundum populos eorum, civitates et pagi earum.

24. Et exiit sors quinta Aser secundum populos eorum,

25. Et facti sunt fines eorum Exceleceth, et Aleph, et Bæthoc, et Ceaph,

26. et Elimelech, et Amiel, et Maasa : et contingent Carmelum ad mare, et Sion, et Labanath.

27. Et revertent ab ortu solis et Bæthegeneth, et contingent Zabulon et Ecgai, et Phthæel ad aquilonem, et ingredientur fines Saphthæbæthme, et Inael, et transibunt in Chobamasomel,

28. et Elbon, et Raab, et Ememaon, et Canthan usque Sidonem magnam.

29. Et revertent fines in Rama et usque ad fontem Masphasat et Tyrios, et revertent fines ad Jasiph, et erit exitus ejus mare, et Apoleb, et Echozob,

30. et Archob, et Aphec, et Raay.

31. Αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν Ἀσὴρ κατὰ δήμους αὐτῶν, πόλεις καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.
32. Καὶ τῷ Νεφθαλὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ ἕκτος,
33. καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια αὐτῶν Μοολὰμ, καὶ Μωλὰ, καὶ Βεσεμιὶν, καὶ Ἀρμὲ, καὶ Ναβὸκ, καὶ Ἰεφθαμαὶ ἕως Δωδάμ· καὶ ἐγενήθησαν αἱ διέξοδοι αὐτοῦ Ἰορδάνης.
34. Καὶ ἐπιστρέψει τὰ ὅρια ἐπὶ θάλασσαν ἐν Ἀθθαβὼρ, καὶ διελεύσεται ἐκεῖθεν Ἰκανὰ, καὶ συνάψει τῷ Ζαβουλὼν ἀπὸ νώτου, καὶ Ἀσὴρ συνάψει κατὰ θάλασσαν, καὶ ὁ Ἰορδάνης ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου.
35. Καὶ αἱ πόλεις τειχήρεις τῶν Τυρίων· Τύρος, καὶ Ὠμαθαδακὲθ, καὶ Κενερὲθ,
36. καὶ Ἀρμαὶθ, καὶ Ἀραὴλ, καὶ Ἀσὼρ,
37. καὶ Κάδες, καὶ Ἀσσαρὶ, καὶ πηγὴ Ἀσὸρ,
38. καὶ Κερωὲ, καὶ Μεγαλααρὶμ, καὶ Βαιθθαμὲ, καὶ Θεσσαμύς.
39. Αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν Νεφθαλί.
40. Καὶ τῷ Δὰν ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ ἕβδομος,
41. καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια αὐτῶν Σαρὰθ, καὶ Ἀσὰ, καὶ πόλεις Σαμμαύς,
42. καὶ Σαλαμὶν, καὶ Ἀμμὼν, καὶ Σιλαθὰ,
43. καὶ Ἐλὼν, καὶ Θαμναθὰ, καὶ Ἀκκαρὼν,
44. καὶ Ἀλκαθὰ, καὶ Βεγεθὼν, καὶ Γεβεελὰν,
45. καὶ Ἀζὼρ, καὶ Βαναιβακὰτ, καὶ Γεθρεμμὼν,
46. καὶ ἀπὸ θαλάσσης Ἱεράκων ὅριον πλησίον Ἰόππης. (a)
(*) 48. Αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν Δὰν κατὰ δήμους αὐτῶν, αἱ πόλεις αὐτῶν καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Καὶ οὐκ ἐξέθλιψαν οἱ υἱοὶ Δὰν τὸν Ἀμοῤῥαῖον τὸν θλίβοντα αὐτοὺς ἐν τῷ ὄρει, καὶ οὐκ εἴων αὐτοὺς οἱ Ἀμοῤῥαῖοι καταβῆναι εἰς τὴν κοιλάδα, καὶ ἔθλιψαν ἀπ' αὐτῶν τὸ ὅριον τῆς μερίδος αὐτῶν.
(a) 47. Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ Δὰν, καὶ ἐπολέμησαν τὴν Λαχὶς, καὶ κατελάβοντο αὐτὴν, καὶ ἐπάταξαν αὐτὴν ἐν στόματι μαχαίρας, καὶ κατῴκησαν αὐτὴν, καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα αὐτῆς Λασενδάν. Καὶ ὁ Ἀμοῤῥαῖος ὑπέμεινε τοῦ κατοικεῖν ἐν Ἐλὼμ καὶ ἐν Σαλαμίν· καὶ ἐβαρύνθη ἡ χεὶρ τοῦ Ἐφραὶμ ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐγένοντο αὐτοῖς εἰς φόρον.
49. Καὶ ἐπορεύθησαν ἐμβατεῦσαι τὴν γῆν κατὰ τὸ ὅριον αὐτῶν· καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ κλῆρον τῷ Ἰησοῖ τῷ υἱῷ Ναυῆ ἐν αὐτοῖς
50. διὰ προστάγματος τοῦ Θεοῦ· καὶ ἔδωκαν αὐτῷ τὴν πόλιν ἣν ᾐτήσατο, Θαμνασαρὰχ, ἥ ἐστιν ἐν τῷ ὄρει Ἐφραίμ. Καὶ ᾠκοδόμησε τὴν πόλιν, καὶ κατῴκει ἐν αὐτῇ.
51. Αὗται αἱ διαιρέσεις ἃς κατεκληρονόμησεν Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς, καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ, καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν ἐν ταῖς φυλαῖς Ἰσραὴλ, κατὰ κλήρους ἐν Σηλὼ, ἔναντι Κυρίου παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. Καὶ ἐπορεύθησαν ἐμβατεῦσαι τὴν γῆν.

31. Hæc est hæreditas tribus filiorum Aser secundum populos eorum, civitates et pagi earum.
32. Et Nephthali exiit sors sexta,
33. et facti sunt fines eorum Moolam et Mola, et Besemiin, et Arme, et Naboc, et Jephthame usque Dodam: et facti sunt exitus ejus Jordanes.
34. Et revertent fines ad mare in Atthabor, et transibunt inde Jacana, et contingent Zabulon ab austro, et Aser contingent ad mare, et Jordanes ab ortu solis.
35. Et civitates muratæ Tyriorum: Tyrus, et Omathadaceth, et Cenereth,
36. et Armæth et Arael, et Asor,
37. et Cades, et Assari, et fons Asor,
38. et Ceroe, et Megalaarim, et Betthamæ, et Thessamys.
39. Hæc est hæreditas tribus filiorum Nephthali.
40. Et Dan exiit sors septima,
41. et facti sunt fines eorum Sarath, et Asa, et civitates Sammays,
42. et Salamin, et Ammon, et Silatha,
43. et Elon, et Thamnatha, et Accaron,
44. et Alcatha, et Begethon, et Gebeelan,
45. et Azor, et Banæbacat, et Gethremmon,
46. et a mari Hieracon terminus prope Joppen.
48. Hæc hæreditas tribus filiorum Dan secundum populos eorum, civitates eorum et pagi earum. Et non extriverunt filii Dan Amorrhæum vexantem eos in monte, et non sinebant eos Amorrhæi descendere in convallem, et vexaverunt a se terminum portionis eorum.
47. Et iverunt filii Dan, et oppugnaverunt Lachis, et ceperunt eam, et percusserunt eam in ore gladii, et habitaverunt eam, et vocaverunt nomen ejus Lasendan. Et Amorrhæus permansit habitare in Elom et in Salamin: et gravata est manus Ephraim super eos, et facti sunt illis tributarii.
49. Et iverunt adire terram secundum terminum ipsorum: et dederunt filii Israel sortem Jesu filio Nave inter ipsos
50. per præceptum Dei: et dederunt ei civitatem quam petiit, Thamnasarach, quæ est in monte Ephraim. Et ædificavit civitatem, et habitabat in ea.
51. Hæ sunt divisiones quas in hæreditatem dedit Eleazar sacerdos, et Jesus Nave, et principes familiarum in tribubus Israel, secundum sortes in Selo, ante Dominum apud januas tabernaculi testimonii. Et iverunt adire terram.

(*) 47. Καὶ ἐξῆλθεν τὸ ὅριον υἱῶν Δὰν, καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ Δὰν, καὶ ἐπολέμησαν τὴν Λεσὲν, καὶ κατελάβοντο αὐτὴν, καὶ ἐπάταξαν αὐτὴν ἐν στόματι μαχαίρας, καὶ κατεκληρονόμησαν αὐτὴν, καὶ κατῴκησαν αὐτὴν, καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα τῇ Λεσὲν Δὰν, κατὰ τὸ ὄνομα Δὰν τοῦ πατρὸς αὐτῶν. (*Compl. et Francof.*)

47. Et egressus est terminus filiorum Dan, et profecti sunt filii Dan, et pugnaverunt contra Lesen, ceperuntque eam, et percusserunt eam in ore gladii, et possederunt eam, et habitaverunt in ea, et vocaverunt nomen ejus Lesen Dan, secundum nomen Dan patris eorum.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος τῷ Ἰησοῖ, λέγων·
2. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγων· Δότε τὰς πόλεις τῶν φυγαδευτηρίων, ἃς εἶπα πρὸς ὑμᾶς διὰ Μωϋσῆ·
3. φυγαδευτήριον τῷ φονευτῇ τῷ πατάξαντι ψυχὴν ἀκουσίως. Καὶ ἔσονται ὑμῖν αἱ πόλεις φυγαδευτήριον, καὶ οὐκ ἀποθανεῖται ὁ φονευτὴς ὑπὸ τοῦ ἀγχιστεύοντος τὸ αἷμα, ἕως ἂν καταστῇ ἐναντίον τῆς συναγωγῆς εἰς κρίσιν.
(*) 7. Καὶ διέστειλεν τὴν Κάδης ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ ἐν τῷ ὄρει τῷ Νεφθαλὶ, καὶ Συχὲμ ἐν τῷ ὄρει τῷ Ἐφραὶμ, καὶ τὴν πόλιν Ἀρβὸκ, αὕτη ἐστὶ Χεβρὼν, ἐν τῷ ὄρει τῷ Ἰούδα.
8. Καὶ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἔδωκε Βοσὸρ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῷ πεδίῳ ἀπὸ τῆς φυλῆς Ῥουβὴν, καὶ Ἀρημὼθ ἐν τῇ Γαλαὰδ ἐκ τῆς φυλῆς Γὰδ, καὶ τὴν Γαυλὼν ἐν τῇ Βασανίτιδι ἐκ τῆς φυλῆς Μανασσῆ.
9. Αὗται αἱ πόλεις αἱ ἐπίκλητοι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ τῷ προσηλύτῳ τῷ προσκειμένῳ ἐν αὐτοῖς, καταφυγεῖν ἐκεῖ παντὶ παίοντι ψυχὴν ἀκουσίως, ἵνα μὴ ἀποθάνῃ ἐν χειρὶ τοῦ ἀγχιστεύοντος τὸ αἷμα, ἕως ἂν καταστῇ ἔναντι τῆς συναγωγῆς εἰς κρίσιν.

CAPUT XX.

1. Et locutus est Dominus Jesu, dicens :
2. Loquere filiis Israel, dicens : Date civitates refugiorum, quas dixi ad vos per Moysen :
3. refugium homicidæ qui percussit animam non sponte. Et erunt vobis civitates refugium, et non morietur homicida a persequente sanguinem, quoadusque constiterit coram synagoga in judicium.
7. Et distinxit Cades in Galilæa in monte ipsi Nephthali, et Sychem in monte ipsi Ephraim, et civitatem Arboc, hæc est Chebron, in monte ipsi Juda.
8. Et trans Jordanem dedit Bosor in deserto in campo de tribu Ruben, et Aremoth in Galaad de tribu Gad, et Gaylon in Basanitide de tribu Manasse.
9. Hæ sunt civitates celebres filiis Israel, et proselyto apposito in eis, ad confugiendum illuc omni percutienti animam non sponte, ut non moriatur in manu persequentis sanguinem, donec constiterit coram synagoga in judicium.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

1. Καὶ προσῆλθοσαν οἱ ἀρχιπατριῶται τῶν υἱῶν Λευὶ πρὸς Ἐλεάζαρ τὸν ἱερέα, καὶ Ἰησοῦν τὸν τοῦ Ναυῆ, καὶ πρὸς τοὺς ἀρχιφύλους πατριῶν ἐκ τῶν φυλῶν Ἰσραὴλ,
2. καὶ εἶπον πρὸς αὐτοὺς ἐν Σηλὼ ἐν γῇ Χαναὰν, λέγοντες· Ἐνετείλατο Κύριος ἐν χειρὶ Μωϋσῆ δοῦναι ἡμῖν πόλεις κατοικεῖν, καὶ τὰ περισπόρια τοῖς κτήνεσιν ἡμῶν.
3. Καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τοῖς Λευίταις ἐν τῷ κατακληρονομεῖν διὰ προστάγματος Κυρίου τὰς πόλεις καὶ τὰ περισπόρια αὐτῶν.
4. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος τῷ δήμῳ Καὰθ, καὶ ἐγένετο τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν τοῖς ἱερεῦσι τοῖς Λευίταις ἀπὸ φυλῆς Ἰούδα καὶ ἀπὸ φυλῆς Συμεὼν καὶ ἀπὸ φυλῆς Βενιαμὶν, κληρωτὶ πόλεις δεκατρεῖς.
5. Καὶ τοῖς υἱοῖς Καὰθ τοῖς καταλελειμμένοις ἐκ τῆς φυλῆς Ἐφραὶμ καὶ ἐκ τῆς φυλῆς Δὰν καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ, κληρωτὶ πόλεις δέκα.

CAPUT XXI.

1. Et accesserunt principes familiarum filiorum Levi ad Eleazarum sacerdotem, et ad Jesum filium Nave, et ad principes tribuum familiarum ex tribubus Israel,
2. et dixerunt ad eos in Selo in terra Chanaan, dicentes : Mandavit Dominus in manu Moysi dare nobis civitates ad habitandum, et suburbana pecoribus nostris.
3. Et dederunt filii Israel Levitis in adeunda hæreditate per præceptum Domini civitates et suburbana earum.
4. Et exiit sors populo Caath, et factæ sunt filiis Aaron sacerdotibus Levitis de tribu Juda et de tribu Symeon et de tribu Benjamin, per sortem civitates tredecim.
5. Et filiis Caath reliquis de tribu Ephraim et de tribu Dan et de dimidio tribus Manasse, per sortem civitates decem.

(*) 4. Καὶ φεύξεται εἰς μίαν τῶν πόλεων τούτων, καὶ στήσεται ἐπὶ τὴν θύραν τῆς πόλεως, καὶ λαλήσει ἐν τοῖς ὠσὶν τῶν πρεσβυτέρων τῆς πόλεως ἐκείνης τοὺς λόγους τούτους, καὶ ἐπιστρέψουσιν αὐτὸν ἡ συναγωγὴ πρὸς αὐτοὺς, καὶ δώσωσιν (*leg.* δώσουσιν) αὐτῷ τόπον, καὶ κατοικήσει μετ' αὐτῶν.
5. Καὶ ὅτι διώξεται ὁ ἀγχιστεύων τὸ αἷμα ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ οὐ συνκλίσουσιν (*leg.* συγκλείσουσιν) τὸν φονεύσαντα ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, ὅτι οὐκ εἰδὼς ἐπάταξεν τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ οὐ μισῶν αὐτὸς αὐτὸν ἀπ' ἐχθὲς καὶ τρίτης.
6. Καὶ κατοικήσει ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ, ἕως (*Ox.* ἂν καταστῇ) κατὰ πρόσωπον τῆς συναγωγῆς εἰς κρίσιν, ἕως ἀποθάνῃ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας ὃς ἔσται ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις· τότε ἐπιστρέψει ὁ φονεύσας, καὶ ἐλεύσεται εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ, καὶ πρὸς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ πρὸς πόλιν ὅθεν ἔφυγεν ἐκεῖθεν. (*Alex.*)

4. Et fugiet in unam civitatum harum, et stabit ad portam civitatis, et loquetur in auribus seniorum istius civitatis hos sermones, et adducent eum synagoga ad eos, et dabunt illi locum, et habitabit cum eis.
5. Cumque persequetur propinquus sanguinem post ipsum, et non concludent homicidam in manu ejus, quia nesciens percussit proximum suum, et non odio habens ipse eum ab hesterna et nudiustertiana.
6. Et habitabit in civitate illa, donec steterit ante faciem synagogæ in judicium, donec moriatur sacerdos magnus qui erit in illis diebus : tunc revertetur homicida, et ingredietur in civitatem suam, et ad domum suam, et ad urbem de qua fugerat inde.

6. Καὶ τοῖς υἱοῖς Γεδσὼν ἀπὸ τῆς φυλῆς Ἰσσάχαρ καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς Ἀσὴρ καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς Νεφθαλὶ καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ ἐν τῇ Βασὰν, πόλεις δεκατρεῖς.

7. Καὶ τοῖς υἱοῖς Μεραρὶ κατὰ δήμους αὐτῶν ἀπὸ φυλῆς Ῥουβὴν καὶ ἀπὸ φυλῆς Γὰδ καὶ ἀπὸ φυλῆς Ζαβουλὼν, κληρωτὶ πόλεις δώδεκα.

8. Καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τοῖς Λευίταις τὰς πόλεις καὶ τὰ περισπόρια αὐτῶν, ὃν τρόπον ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μωϋσῇ, κληρωτί.

9. Καὶ ἔδωκεν ἡ φυλὴ υἱῶν Ἰούδα καὶ ἡ φυλὴ υἱῶν Συμεὼν καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς υἱῶν Βενιαμὶν τὰς πόλεις ταύτας· καὶ ἐπεκλήθησαν

10. τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν ἀπὸ τοῦ δήμου τοῦ Καὰθ τῶν υἱῶν Λευὶ, ὅτι τούτοις ἐγενήθη ὁ κλῆρος.

11. Καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς τὴν Καριαθαρβὸκ μητρόπολιν τῶν Ἐνάκ· αὕτη ἐστὶ Χεβρὼν ἐν τῷ ὄρει Ἰούδα· τὰ δὲ περισπόρια κύκλῳ αὐτῆς,

12. καὶ τοὺς ἀγροὺς τῆς πόλεως καὶ τὰς κώμας αὐτῆς ἔδωκεν Ἰησοῦς τοῖς υἱοῖς Χάλεβ υἱοῦ Ἰεφονῆ ἐν κατασχέσει.

13. Καὶ τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν ἔδωκε τὴν πόλιν φυγαδευτήριον τῷ φονεύσαντι, τὴν Χεβρὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ σὺν αὐτῇ· καὶ τὴν Λεμνὰ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ·

14. καὶ τὴν Αἰλὼμ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· καὶ τὴν Τεμὰ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ·

15. καὶ τὴν Γελλὰ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· καὶ τὴν Δαβὶρ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ·

16. καὶ Ἀσὰ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· καὶ Τανὺ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· καὶ Βαιθσαμὺς, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· πόλεις ἐννέα παρὰ τῶν δύο φυλῶν τούτων.

17. Καὶ παρὰ τῆς φυλῆς Βενιαμὶν τὴν Γαβαὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· καὶ Γαθὲθ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ·

18. καὶ Ἀναθὼθ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· καὶ Γάμαλα, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· πόλεις τέσσαρες.

19. Πᾶσαι αἱ πόλεις υἱῶν Ἀαρὼν τῶν ἱερέων, δεκατρεῖς.

20. Καὶ τοῖς δήμοις υἱοῖς Καὰθ τοῖς Λευίταις τοῖς καταλελειμμένοις ἀπὸ τῶν υἱῶν Καὰθ, καὶ ἐγενήθη ἡ πόλις τῶν ἱερέων αὐτῶν

21. ἀπὸ φυλῆς Ἐφραίμ. Καὶ ἔδωκαν αὐτοῖς τὴν πόλιν τοῦ φυγαδευτηρίου τὴν τοῦ φονεύσαντος, τὴν Συχὲμ καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· καὶ Γάζαρα καὶ τὰ πρὸς αὐτὴν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ·

22. καὶ Βαιθωρὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· πόλεις τέσσαρες.

23. Καὶ ἐκ τῆς φυλῆς Δὰν, τὴν Ἑλκωθαὶμ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· καὶ τὴν Γεθεδὰν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ·

24. καὶ Αἰλὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· καὶ τὴν Γεθερεμμὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· πόλεις τέσσαρες.

25. Καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ, τὴν Ταναχ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· καὶ τὴν Ἰεβαθὰ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· πόλεις δύο.

26. Πᾶσαι πόλεις δέκα, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ τὰ πρὸς αὐταῖς τοῖς δήμοις υἱῶν Καὰθ τοῖς ὑπολελειμμένοις.

6. Et filiis Gedson de tribu Issachar et de tribu Aser et de tribu Nephthali et de dimidio tribus Manasse in Basan, civitates tredecim.

7. Et filiis Merari secundum populos eorum de tribu Ruben et de tribu Gad et de tribu Zabulon, per sortem civitates duodecim.

8. Et dederunt filii Israel Levitis civitates et suburbana earum, quemadmodum mandaverat Dominus Moysi, per sortem.

9. Et dedit tribus filiorum Juda et tribus filiorum Symeon et de tribu filiorum Benjamin civitates has : et vocatæ sunt

10. filiis Aaron de populo Caath filiorum Levi, quoniam his fuit sors.

11. Et dedit eis Cariatharboc metropolim Enac : hæc est Chebron in monte Juda : suburbana autem in circuitu,

12. et agros civitatis et pagos ejus dedit Jesus filiis Chaleb filii Jephone in possessionem.

13. Et filiis Aaron dedit civitatem refugium homicidæ, ipsam Chebron, et segregata quæ cum ea : et Lemna, et segregata quæ ad eam :

14. et Ælom, et segregata ei : et Tema, et segregata ei :

15. et Gella, et segregata ei : et Dabir, et segregata ei :

16. et Asa, et segregata ei : et Tany, et segregata ei : et Bæthsamys, et segregata ei : civitates novem a duabus tribubus his.

17. Et a tribu Benjamin Gabaon, et segregata ei : et Gatheth, et segregata ei :

18. et Anathoth, et segregata ei : et Gamala, et segregata ei : civitates quatuor.

19. Omnes civitates filiorum Aaron sacerdotum, tredecim.

20. Et populis filiis Caath Levitis reliquis de filiis Caath, et facta est civitas sacerdotum eorum

21. de tribu Ephraim. Et dederunt eis civitatem refugii homicidæ, Sychem et segregata ei : et Gazara et quæ ad eam, et segregata ei :

22. et Bæthoron, et segregata ei : civitates quatuor.

23. Et de tribu Dan, Helcothæm, et segregata ei : et Gethedan, et segregata ei :

24. et Ælon, et segregata ei : et Getheremmon, et segregata ei : civitates quatuor.

25. Et de dimidio tribus Manasse, Tanach, et segregata ei : et Jebatha, et segregata ei : civitates duas.

26. Omnes civitates decem, et segregata ipsi quæ ad eas populis filiorum Caath reliquis.

27. Καὶ τοῖς υἱοῖς Γεδσὼν τοῖς Λευίταις ἐκ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ τὰς πόλεις τὰς ἀφωρισμένας τοῖς φονεύσασι, τὴν Γαυλὼν ἐν τῇ Βασανίτιδι, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· καὶ τὴν Βοσορὰν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· πόλεις δύο.
28. Καὶ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰσσάχαρ, τὴν Κισὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· καὶ τὴν Δεββὰ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ·
29. καὶ τὴν Ῥεμμὰθ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· καὶ Πηγὴν γραμμάτων, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· πόλεις τέσσαρες.
30. Καὶ ἐκ τῆς φυλῆς Ἀσὴρ, τὴν Βασελλὰν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· καὶ τὴν Δαββὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ·
31. καὶ Χελκὰτ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· καὶ τὴν Ῥαὰβ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· πόλεις τέσσαρες.
32. Καὶ ἐκ τῆς φυλῆς Νεφθαλὶ, τὴν πόλιν τὴν ἀφωρισμένην τῷ φονεύσαντι, τὴν Κάδης ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· καὶ τὴν Νεμμὰθ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· καὶ Θεμμὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· πόλεις τρεῖς.
33. Πᾶσαι αἱ πόλεις τοῦ Γεδσὼν κατὰ δήμους αὐτῶν, πόλεις δεκατρεῖς.
34. Καὶ τῷ δήμῳ υἱῶν Μεραρὶ τοῖς Λευίταις τοῖς λοιποῖς ἐκ τῆς φυλῆς Ζαβουλὼν, τὴν Μαὰν, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· καὶ τὴν Κάδης, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς·
35. καὶ Σελλὰ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· πόλεις τρεῖς.
36. Καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου τοῦ κατὰ Ἱεριχὼ, ἐκ τῆς φυλῆς Ῥουβὴν, τὴν πόλιν τὸ φυγαδευτήριον τοῦ φονεύσαντος, τὴν Βοσὸρ ἐν τῇ ἐρήμῳ· τὴν Μισὼ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· καὶ τὴν Ἰαζὴρ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· καὶ τὴν Δεχμὼν, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· καὶ τὴν Μαφὰ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· πόλεις τέσσαρες.
37. Καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς Γὰδ, τὴν πόλιν τὸ φυγαδευτήριον τοῦ φονεύσαντος, καὶ τὴν Ῥαμὼθ ἐν τῇ Γαλαὰδ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· τὴν Καμὶν, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· καὶ τὴν Ἐσβὼν, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· καὶ τὴν Ἰαζὴρ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· πᾶσαι αἱ πόλεις τέσσαρες.
38. Πᾶσαι αἱ πόλεις τοῖς υἱοῖς Μεραρὶ κατὰ δήμους αὐτῶν τῶν καταλελειμμένων ἀπὸ τῆς φυλῆς τῆς Λευί. Καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια αἱ πόλεις δεκαδύο.
39. Πᾶσαι πόλεις τῶν Λευιτῶν ἐν μέσῳ κατασχέσεως υἱῶν Ἰσραὴλ, τεσσαρακονταοκτὼ πόλεις,
40. καὶ τὰ περισπόρια αὐτῶν κύκλῳ τῶν πόλεων τούτων, πόλις καὶ τὰ περισπόρια κύκλῳ τῆς πόλεως πάσαις ταῖς πόλεσι ταύταις. « Καὶ συνετέλεσεν Ἰησοῦς « διαμερίσας τὴν γῆν ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτῶν· καὶ ἔδωκαν « οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ μερίδα τῷ Ἰησοῖ διὰ πρόσταγμα Κυ« ρίου· ἔδωκαν αὐτῷ τὴν πόλιν ἣν ᾐτήσατο, τὴν Θα« μνασαχὰρ ἔδωκαν αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει Ἐφραίμ. Καὶ ᾠκο« δόμησεν Ἰησοῦς τὴν πόλιν, καὶ ᾤκησεν ἐν αὐτῇ· καὶ « ἔλαβεν Ἰησοῦς τὰς μαχαίρας τὰς πετρίνας, ἐν αἷς πε« ριέτεμε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ τοὺς γενομένους ἐν τῇ ὁδῷ « ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἔθηκεν αὐτὰς ἐν Θαμνασαχάρ. »
41. Καὶ ἔδωκε Κύριος τῷ Ἰσραὴλ πᾶσαν τὴν γῆν ἣν ὤμοσε δοῦναι τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ κατεκληρονόμησαν αὐτὴν, καὶ κατῴκησαν ἐν αὐτῇ.

27. Et filiis Gedson Levitis de dimidio tribus Manasse civitates segregatas homicidis, Gaulon in Basanitide, et segregata ei : et Bosoram, et segregata ei : civitates duas.
28. Et de tribu Issachar, Cison, et segregata ei : et Debba, et segregata ei :
29. et Rhemmath, et segregata ei : et Fontem litterarum, et segregata ei : civitates quatuor.
30. Et de tribu Aser, Basellam, et segregata ei : et Dabbon, et segregata ei :
31. et Chelcat, et segregata ei : et Raab, et segregata ei : civitates quatuor.
32. Et de tribu Nephthali, civitatem segregatam homicidæ, Cades in Galilæa, et segregata ei : et Nemmath, et segregata ei : et Themon, et segregata ei : civitates tres.
33. Omnes civitates ipsius Gedson secundum populos eorum, civitates tredecim.
34. Et populo filiorum Merari Levitis reliquis de tribu Zabulon, Maan, et suburbana ejus : et Cades, et suburbana ejus :
35. et Sella, et suburbana ejus : civitates tres.
36. Et trans Jordanem qua contra Jericho, de tribu Ruben, civitatem refugium homicidæ, Bosor in deserto : Miso, et suburbana ejus : et Jazer, et suburbana ejus : et Beemon, et suburbana ejus : et Mapha, et suburbana ejus : civitates quatuor.
37. Et de tribu Gad, civitatem refugium homicidæ, et Rhamoth in Galaad, et suburbana ejus : Camin, et suburbana ejus et : Esbon, et suburbana ejus : et Jazer, et suburbana ejus : omnes civitates quatuor.
38. Omnes civitates filiis Merari secundum populos eorum residuorum de tribu Levi. Et factæ sunt fines civitates duodecim.
39. Omnes civitates Levitarum in medio possessionis filiorum Israel, quadraginta octo civitates,
40. et suburbana earum in circuitu civitatum istarum, civitas et suburbana in circuitu civitatis omnibus civitatibus istis. « Et consummavit Jesus dividens terram in finibus « eorum : et dederunt filii Israel portionem Jesu per con« stitutionem Domini : dederunt ei civitatem quam petiit, « Thamnasachar dederunt ei in monte Ephraim. Et ædifi« cavit Jesus civitatem, et habitavit in ea : et accepit Jesus « cultros petrinos, in quibus circumciderat filios Israel « qui nati fuerant in via in deserto, et posuit eos in Thamnasachar. »
41. Et dedit Dominus ipsi Israel omnem terram quam juraverat dare patribus eorum, et hæreditaverunt eam, et habitaverunt in ea.

42. Καὶ κατέπαυσεν αὐτοὺς Κύριος κυκλόθεν, καθότι ὤμοσε τοῖς πατράσιν αὐτῶν· οὐκ ἀντέστη οὐθεὶς κατενώπιον αὐτῶν ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν· πάντας τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν παρέδωκεν Κύριος εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν.

43. Οὐ διέπεσεν ἀπὸ πάντων τῶν ῥημάτων τῶν καλῶν ὧν ἐλάλησε Κύριος τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, πάντα παρεγένετο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

1. Τότε συνεκάλεσεν Ἰησοῦς τοὺς υἱοὺς Ῥουβὴν, καὶ τοὺς υἱοὺς Γὰδ, καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ,

2. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὑμεῖς ἀκηκόατε πάντα ὅσα ἐνετείλατο ὑμῖν Μωϋσῆς ὁ παῖς Κυρίου, καὶ ὑπηκούσατε τῆς φωνῆς μου κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο ὑμῖν.

3. Οὐκ ἐγκαταλελοίπατε τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν ταύτας τὰς ἡμέρας πλείους· ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας ἐφυλάξατε τὴν ἐντολὴν Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν.

4. Νῦν δὲ κατέπαυσε Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν, ὃν τρόπον εἶπεν αὐτοῖς· νῦν οὖν ἀποστραφέντες ἀπέλθατε εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν, καὶ εἰς τὴν γῆν τῆς κατασχέσεως ὑμῶν ἣν ἔδωκεν ὑμῖν Μωϋσῆς ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

5. Ἀλλὰ φυλάξασθε σφόδρα ποιεῖν τὰς ἐντολὰς καὶ τὸν νόμον ὃν ἐνετείλατο ἡμῖν ποιεῖν Μωϋσῆς ὁ παῖς Κυρίου, ἀγαπᾷν Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν, πορεύεσθαι πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, φυλάξασθαι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ προςκεῖσθαι αὐτῷ, καὶ λατρεύειν αὐτῷ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας ὑμῶν καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς ὑμῶν.

6. Καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς Ἰησοῦς, καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτούς. Καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν.

7. Καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ ἔδωκε Μωϋσῆς ἐν τῇ Βασανίτιδι, καὶ τῷ ἡμίσει ἔδωκεν Ἰησοῦς μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου παρὰ θάλασσαν. Καὶ ἡνίκα ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς Ἰησοῦς εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν, καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς,

8. καὶ ἐν χρήμασι πολλοῖς ἀπῆλθοσαν εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν· καὶ κτήνη πολλὰ σφόδρα, καὶ ἀργύριον, καὶ χρυσίον, καὶ σίδηρον, καὶ ἱματισμὸν πολὺν διείλαντο τὴν προνομὴν τῶν ἐχθρῶν μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν.

9. Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν, καὶ οἱ υἱοὶ Γὰδ, καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ, ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐν Σηλὼ ἐν γῇ Χαναὰν ἀπελθεῖν εἰς τὴν Γαλαὰδ, εἰς γῆν κατασχέσεως αὐτῶν, ἣν ἐκληρονόμησαν αὐτὴν διὰ προστάγματος Κυρίου ἐν χειρὶ Μωϋσῆ.

10. Καὶ ἦλθον εἰς Γαλαὰδ τοῦ Ἰορδάνου, ἥ ἐστιν ἐν γῇ Χαναὰν, καὶ ᾠκοδόμησαν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν καὶ οἱ υἱοὶ Γὰδ καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ ἐκεῖ βωμὸν ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου, βωμὸν μέγαν τοῦ ἰδεῖν.

11. Καὶ ἤκουσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ λεγόντων· Ἰδοὺ ᾠκοδομήκασιν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν καὶ οἱ υἱοὶ Γὰδ καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ βωμὸν ἐφ' ὁρίων γῆς Χαναὰν ἐπὶ τοῦ Γαλαὰδ τοῦ Ἰορδάνου ἐν τῷ πέραν υἱῶν Ἰσραήλ.

12. Καὶ συνηθροίσθησαν πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς Σηλὼ, ὥστε ἀναβάντες ἐκπολεμῆσαι αὐτούς.

13. Καὶ ἀπέστειλαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς τοὺς υἱοὺς Ῥουβὴν καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς Γὰδ καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ εἰς γῆν Γαλαὰδ τόν τε Φινεὲς υἱὸν Ἐλεάζαρ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἀρχιερέως,

42. Et requiem dedit illis Dominus in circuitu, si verat patribus eorum : non restitit quisquam ante eorum ab omnibus inimicis eorum : omnes inimic tradidit Dominus in manus eorum.

43. Non decidit ex omnibus verbis bonis quæ lo Dominus filiis Israel, omnia advenerunt.

CAPUT XXII.

1. Tunc convocavit Jesus filios Ruben, et filios dimidium tribus Manasse,

2. et dixit eis : Vos audistis omnia quæcumque vobis Moyses puer Domini, et obedistis voci meæ omnia quæcumque mandavit vobis.

3. Non dereliquistis fratres vestros his diebus usque ad hodiernam diem servastis mandatum D vestri.

4. Nunc autem requiem dedit Dominus Deus tribus nostris, quemadmodum dixerat eis : nunc vertentes redite ad domos vestras, et ad terram nis vestræ quam dedit vobis Moyses trans Jordan

5. Sed custodite valde facere mandata et leg mandavit nobis facere Moyses puer Domini, dilig num Deum nostrum, ambulare omnibus viis eju mandata ejus, et adhærere ei, et servire ei ex t vestra et ex tota anima vestra.

6. Et benedixit eos Jesus, et dimisit eos. Et i domos suas.

7. Et dimidiæ tribui Manasse dedit Moyses in B et dimidiæ dedit Jesus cum fratribus ejus trans juxta mare. Et ubi dimisit eos Jesus in domos sua dixit eis,

8. et in divitiis multis abierunt in domos suas multa valde, et argentum, et aurum, et ferrum, multam diviserunt prædam inimicorum cum fratr

9. Et iverunt filii Ruben, et filii Gad, et dimidi Manasse, a filiis Israel in Selo in terra Chanaan ad in terram Galaad, in terram possessionis eoru hæreditaverunt eam per constitutionem Domini Moysi.

10. Et venerunt in Galaad Jordanis, qui est in naan, et ædificaverunt filii Ruben et filii Gad e tribus Manasse illic aram super Jordanem, aram videre.

11. Et audierunt filii Israel dicentium : Ecce runt filii Ruben et filii Gad et dimidia tribus Man super fines terræ Chanaan super Galaad Jordanis i filiorum Israel.

12. Et congregati sunt omnes filii Israel in Selo, dentes debellarent eos.

13. Et miserunt filii Israel ad filios Ruben et ad et ad filios dimidiæ tribus Manasse in terram Galaa filium Eleazari filii Aaron principis sacerdotum,

14. καὶ δέκα τῶν ἀρχόντων μετ' αὐτοῦ· ἄρχων εἷς ἀπὸ οἴκου πατριᾶς ἀπὸ πασῶν φυλῶν Ἰσραήλ· ἄρχοντες οἴκων πατριῶν εἰσιν χιλίαρχοι Ἰσραήλ.

15. Καὶ παρεγένοντο πρὸς τοὺς υἱοὺς Ῥουβὴν καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς Γὰδ καὶ πρὸς τοὺς ἡμίσεις φυλῆς Μανασσῆ εἰς γῆν Γαλαὰδ, καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτοὺς, λέγοντες·

16. Τάδε λέγει πᾶσα ἡ συναγωγὴ Κυρίου· Τίς ἡ πλημμέλεια αὕτη ἣν ἐπλημμελήσατε ἐναντίον τοῦ Θεοῦ Ἰσραὴλ, ἀποστραφῆναι σήμερον ἀπὸ Κυρίου, οἰκοδομήσαντες ὑμῖν ἑαυτοῖς βωμὸν, ἀποστάτας ὑμᾶς γενέσθαι ἀπὸ τοῦ Κυρίου;

17. Μὴ μικρὸν ὑμῖν τὸ ἁμάρτημα Φογὼρ, ὅτι οὐκ ἐκαθαρίσθημεν ἀπ' αὐτοῦ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ ἐγενήθη πληγὴ ἐν τῇ συναγωγῇ Κυρίου;

18. Καὶ ὑμεῖς ἀπεστράφητε σήμερον ἀπὸ Κυρίου· καὶ ἔσται, ἐὰν ἀποστῆτε σήμερον ἀπὸ Κυρίου καὶ αὔριον, ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ ἔσται ἡ ὀργή.

19. Καὶ νῦν εἰ μικρὰ ἡ γῆ ὑμῶν τῆς κατασχέσεως ὑμῶν, διάβητε εἰς τὴν γῆν τῆς Κυρίου κατασχέσεως, οὗ κατασκηνοῖ ἐκεῖ ἡ σκηνὴ Κυρίου, καὶ κατακληρονομήσετε ἐν ἡμῖν, καὶ μὴ ἀπὸ Θεοῦ ἀποστάται γενήθητε καὶ ὑμεῖς, μηδ' ἀπόστητε ἀπὸ Κυρίου, διὰ τὸ οἰκοδομῆσαι ὑμᾶς βωμὸν ἔξω τοῦ θυσιαστηρίου Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

20. Οὐκ ἰδοὺ Ἄχαρ ὁ τοῦ Ζαρᾶ πλημμελείᾳ ἐπλημμέλησεν ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος, καὶ ἐπὶ πᾶσαν συναγωγὴν Ἰσραὴλ ἐγενήθη ὀργή; καὶ οὗτος εἷς αὐτὸς ἀπέθανεν τῇ ἑαυτοῦ ἁμαρτίᾳ;

21. Καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν, καὶ οἱ υἱοὶ Γὰδ, καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ, καὶ ἐλάλησαν τοῖς χιλιάρχοις Ἰσραὴλ, λέγοντες·

22. Ὁ Θεὸς Θεὸς Κύριός ἐστι, καὶ ὁ Θεὸς Θεὸς αὐτὸς οἶδε, καὶ Ἰσραὴλ αὐτὸς γνώσεται· εἰ ἐν ἀποστασίᾳ ἐπλημμελήσαμεν ἔναντι τοῦ Κυρίου, μὴ ῥύσαιτο ἡμᾶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ.

23. Καὶ εἰ ᾠκοδομήσαμεν ἑαυτοῖς βωμὸν ὥστε ἀποστῆναι ἀπὸ Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ὥστε ἀναβιβάσαι ἐπ' αὐτὸν θυσίαν ὁλοκαυτωμάτων, ὥστε ποιῆσαι ἐπ' αὐτοῦ θυσίαν σωτηρίου, Κύριος ἐκζητήσει.

24. Ἀλλ' ἕνεκεν εὐλαβείας ῥήματος ποιήσαμεν τοῦτο, λέγοντες, ἵνα μὴ εἴπωσι αὔριον τὰ τέκνα ὑμῶν τοῖς τέκνοις ἡμῶν· Τί ὑμῖν καὶ Κυρίῳ τῷ Θεῷ Ἰσραήλ;

25. Καὶ ὅρια ἔθηκε Κύριος ἀναμέσον ἡμῶν καὶ ὑμῶν τὸν Ἰορδάνην, καὶ οὐκ ἔστιν ὑμῖν μερὶς Κυρίου, καὶ ἀπαλλοτριώσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν τοὺς υἱοὺς ἡμῶν, ἵνα μὴ σέβωνται Κύριον.

26. Καὶ εἴπαμεν ποιῆσαι οὕτω, τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν βωμὸν τοῦτον, οὐχ ἕνεκεν καρπωμάτων οὐδὲ ἕνεκεν θυσιῶν,

27. ἀλλ' ἵνα ᾖ τοῦτο μαρτύριον ἀναμέσον ἡμῶν καὶ ὑμῶν, καὶ ἀναμέσον τῶν γενεῶν ἡμῶν μεθ' ἡμᾶς, τοῦ λατρεύειν λατρείαν Κυρίου ἐναντίον αὐτοῦ, ἐν τοῖς καρπώμασιν ἡμῶν καὶ ἐν ταῖς θυσίαις ἡμῶν καὶ ἐν ταῖς θυσίαις τῶν σωτηρίων ἡμῶν· καὶ οὐκ ἐροῦσι τὰ τέκνα ὑμῶν τοῖς τέκνοις ἡμῶν αὔριον· Οὐκ ἔστιν ὑμῖν μερὶς Κυρίου.

28. Καὶ εἴπαμεν· Ἐὰν γένηταί ποτε καὶ λαλήσωσι πρὸς ἡμᾶς, ἢ ταῖς γενεαῖς ἡμῶν αὔριον, καὶ ἐροῦσιν· Ἴδετε ὁμοίωμα τοῦ θυσιαστηρίου Κυρίου, ὃ ἐποίησαν

14. et decem ex principibus cum eo : princeps unus de domo familiæ ex omnibus tribubus Israel : principes domorum familiarum sunt chiliarchi Israel.

15. Et advenerunt ad filios Ruben et ad filios Gad et ad dimidios tribus Manasse in terram Galaad, et locuti sunt ad eos, dicentes :

16. Hæc dicit universa synagoga Domini : Quod est delictum hoc quod deliquistis ante Deum Israel, averti hodie a Domino, ædificantes vobis ipsis aram, apostatas vos fieri a Domino?

17. Numquid parvum vobis peccatum Phogor, quod non sumus mundati ab eo usque in diem hanc, et facta est plaga in synagoga Domini?

18. Et vos aversi estis hodie a Domino : et erit, si recesseritis hodie a Domino et cras, super omnem Israel erit ira.

19. Et nunc si parva terra vestra possessionis vestræ, transite ad terram possessionis Domini, ubi habitat illuc tabernaculum Domini, et possidebitis in nobis, et nolite a Deo fieri apostatæ et vos, et nolite recedere a Domino, eo quod ædificetis vos aram extra altare Domini Dei nostri.

20. Nonne ecce Achar filius Zara delicto deliquit ab anathemate, et super universam synagogam Israel facta est ira? et unus hic ipse mortuus est in suo ipsius peccato?

21. Et responderunt filii Ruben, et filii Gad, et dimidium tribus Manasse, et locuti sunt chiliarchis Israel, dicentes :

22. Deus Deus Dominus est, et Deus Deus ipse novit, et Israel ipse cognoscet : si in apostasia deliquimus ante Dominum, non eximat nos in die hac.

23. Et si ædificavimus nobis ipsis aram ut recedamus a Domino Deo nostro, ut ascendere faciamus super eam sacrificium holocaustomatum, ut faciamus super eam sacrificium salutaris, Dominus exquiret.

24. Sed propter cautelam verbi fecimus hoc, dicentes, ut non dicant cras filii vestri filiis nostris : Quid vobis et Domino Deo Israel?

25. Et fines posuit Dominus inter nos et vos Jordanem, et non est vobis pars Domini, et abalienabunt filii vestri filios nostros, ut non venerentur Dominum.

26. Et diximus facere sic, ædificare aram hanc, non propter oblationes neque propter sacrificia,

27. sed ut sit hoc testimonium inter nos et vos, et inter progenies nostras post nos, servire servitutem Domini coram eo, in oblationibus nostris et in sacrificiis nostris et in sacrificiis salutarium nostrorum : et non dicent filii vestri filiis nostris cras : Non est vobis pars Domini.

28. Et diximus : Si quando factum fuerit et locuti fuerint ad nos, vel generationibus nostris cras, et dicent : Videte simulachrum altaris Domini quod fecerunt patres

οἱ πατέρες ἡμῶν, οὐχ ἕνεκεν καρπωμάτων οὐδὲ ἕνεκεν θυσιῶν, ἀλλὰ μαρτύριόν ἐστιν ἀναμέσον ὑμῶν καὶ ἀναμέσον ἡμῶν, καὶ ἀναμέσον τῶν υἱῶν ἡμῶν.

29. Μὴ γένοιτο οὖν ἡμᾶς ἀποστραφῆναι ἀπὸ Κυρίου ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ, ἀποστῆναι ἀπὸ Κυρίου, ὥςτε οἰκοδομῆσαι ἡμᾶς θυσιαστήριον τοῖς καρπώμασι καὶ ταῖς θυσίαις Σαλαμὶν καὶ τῇ θυσίᾳ τοῦ σωτηρίου, πλὴν τοῦ θυσιαστηρίου Κυρίου ὅ ἐστιν ἐναντίον τῆς σκηνῆς αὐτοῦ.

30. Καὶ ἀκούσας Φινεὲς ὁ ἱερεὺς καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς Ἰσραὴλ οἳ ἦσαν μετ' αὐτοῦ τοὺς λόγους οὓς ἐλάλησαν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν καὶ οἱ υἱοὶ Γὰδ καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ, καὶ ἤρεσεν αὐτοῖς.

21. Καὶ εἶπε Φινεὲς ὁ ἱερεὺς τοῖς υἱοῖς Ῥουβὴν καὶ τοῖς υἱοῖς Γὰδ καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ· Σήμερον ἐγνώκαμεν ὅτι μεθ' ἡμῶν Κύριος, διότι οὐκ ἐπλημμελήσατε ἐναντίον Κυρίου πλημμέλειαν, καὶ ὅτι ἐῤῥύσασθε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς Κυρίου.

32. Καὶ ἀπέστρεψε Φινεὲς ὁ ἱερεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες ἀπὸ τῶν υἱῶν Ῥουβὴν καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Γὰδ καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ ἐκ τῆς Γαλαὰδ εἰς γῆν Χαναὰν πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς τοὺς λόγους·

33. καὶ ἤρεσε τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. Καὶ ἐλάλησαν πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ εὐλόγησαν τὸν Θεὸν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ εἶπαν μηκέτι ἀναβῆναι πρὸς αὐτοὺς εἰς πόλεμον ἐξολοθρεῦσαι τὴν γῆν τῶν υἱῶν Ῥουβὴν καὶ τῶν υἱῶν Γὰδ καὶ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ, καὶ κατῴκησαν ἐπ' αὐτῆς.

34. Καὶ ἐπωνόμασεν Ἰησοῦς τὸν βωμὸν τῶν Ῥουβὴν καὶ τῶν Γὰδ καὶ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ, καὶ εἶπεν, ὅτι μαρτύριόν ἐστιν ἀναμέσον αὐτῶν, ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς αὐτῶν ἐστι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ.

1. Καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας πλείους, μετὰ τὸ καταπαῦσαι Κύριον τὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ κυκλόθεν, καὶ Ἰησοῦς πρεσβύτερος προβεβηκὼς ταῖς ἡμέραις·

2. καὶ συνεκάλεσεν Ἰησοῦς πάντας τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ τὴν γερουσίαν αὐτῶν, καὶ τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν, καὶ τοὺς δικαστὰς αὐτῶν, καὶ τοὺς γραμματεῖς αὐτῶν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἐγὼ γεγήρακα καὶ προβέβηκα ταῖς ἡμέραις·

3. ὑμεῖς δὲ ἑωράκατε ὅσα ἐποίησε Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι τούτοις ἀπὸ προσώπου ἡμῶν, ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν ὁ ἐκπολεμήσας ὑμῖν.

4. Ἴδετε ὅτι ἐπέῤῥιψα ὑμῖν τὰ ἔθνη τὰ καταλελειμμένα ὑμῖν ταῦτα ἐν τοῖς κλήροις εἰς τὰς φυλὰς ὑμῶν, ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἐξωλόθρευσα, καὶ ἀπὸ τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης ὁριεῖ ἐπὶ δυσμὰς ἡλίου.

5. Κύριος δὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν οὗτος ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου ἡμῶν, ἕως ἂν ἀπόλωνται· καὶ ἀποστελεῖ αὐτοῖς τὰ θηρία τὰ ἄγρια ἕως ἂν ἐξολοθρεύσῃ αὐτοὺς καὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, καὶ κατακληρονομήσετε τὴν γῆν αὐτῶν, καθὰ ἐλάλησε Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ὑμῖν.

nostri, non propter oblationes neque propter sac sed testimonium est inter vos et inter nos, et int nostros.

29. Absit igitur nos averti a Domino in hodierna cedere a Domino, ædificando nos altare oblationibu crificiis Salamin et sacrificio salutaris, præter altare quod est ante tabernaculum ejus.

30. Et audiens Phinees sacerdos et omnes princi gogæ Israel qui erant cum eo verba quæ locuti Ruben et filii Gad et dimidium tribus Manasse, e eis.

31. Et dixit Phinees sacerdos filiis Ruben et fili dimidiæ tribui Manasse: Hodie cognovimus quia Dominus, eo quod non deliquistis ante Dominum et quia eruistis filios Israel de manu Domini.

32. Et revertit Phinees sacerdos et principes a fi et a filiis Gad et a dimidia tribu Manasse de Galaad Chanaan ad filios Israel, et responderunt eis verba

33. et placuit filiis Israel. Et locuti sunt ad filios benedixerunt Deum filiorum Israel, et dixerunt ascendere ad eos in bellum ad exterminandam ter rum Ruben et filiorum Gad et dimidiæ tribus Ma habitaverunt super eam.

34. Et cognominavit Jesus aram ipsorum Rube rum Gad et dimidiæ tribus Manasse, et dixit, quo timonium est inter eos, quia Dominus Deus eorum

CAPUT XXIII.

1. Et factum est post dies plures, postquam quiescere fecit Israel ab omnibus inimicis ejus in et Jesus senior provectus diebus:

2. et convocavit Jesus omnes filios Israel, et eorum, et principes eorum, et judices eorum, e eorum, et dixit ad eos: Ego senui et provectus sum

3. vos autem vidistis quæcumque fecit Domi noster omnibus gentibus his a facie nostra, quo minus Deus vester qui debellavit *pro* vobis.

4. Videtis quia feci cadere vobis gentes resid has in sortibus in tribus vestras, a Jordane omne et exterminavi, et a mari magno terminabit ad occas

5. Dominus autem Deus noster hic extermina facie nostra, donec pereant: et mittet eis bestias quoadusque exterminaverit eos et reges eorum a stra, et hæreditabitis terram eorum, sicut locutus minus Deus noster vobis.

ιτισχύσατε οὖν σφόδρα φυλάσσειν καὶ ποιεῖν
ι γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου Μωϋσῆ,
κκλίνητε εἰς δεξιὰ ἢ εὐώνυμα,
ως μὴ εἰςέλθητε εἰς τὰ ἔθνη τὰ καταλελειμ-
ῖτα· καὶ τὰ ὀνόματα τῶν θεῶν αὐτῶν οὐκ ὀνο-
ται ἐν ὑμῖν, οὐδὲ μὴ λατρεύσητε, οὐδὲ μὴ
ἰσητε αὐτοῖς,
λὰ Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν προςκολληθήσεσθε,
ἐποιήσατε ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.
:ὶ ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς Κύριος ἀπὸ προςώπου
τη μεγάλα καὶ ἰσχυρά· καὶ οὐδεὶς ἀντέστη κα-
ἡμῶν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.
ἷς ὑμῶν ἐδίωξε χιλίους, ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς
ῶς ἐξεπολέμει ὑμῖν, καθάπερ εἶπεν ἡμῖν.
αὶ φυλάξασθε σφόδρα τοῦ ἀγαπᾷν Κύριον τὸν
ῶν.
:ὰν γὰρ ἀποστραφῆτε καὶ προςθῆσθε τοῖς ὑπο-
ν ἔθνεσι τούτοις τοῖς μεθ' ὑμῶν, καὶ ἐπιγα-
ήσητε πρὸς αὐτοὺς, καὶ συγκαταμιγῆτε αὐτοῖς
ὶ ὑμῖν,
νώσκετε ὅτι οὐ μὴ προςθῇ Κύριος τοῦ ἐξολο-
τὰ ἔθνη ταῦτα ἀπὸ προςώπου ὑμῶν· καὶ ἔσον-
εἰς παγίδας καὶ εἰς σκάνδαλα καὶ εἰς ἥλους ἐν
ρναις ὑμῶν, καὶ εἰς βολίδας ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς
ς ἂν ἀπόλησθε ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς ταύ-
δωκεν ὑμῖν Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.
:γὼ δὲ ἀποτρέχω τὴν ὁδὸν, καθὰ καὶ πάντες
ἰς γῆς· καὶ γνώσεσθε τῇ καρδίᾳ ὑμῶν καὶ τῇ
ῶν, διότι οὐκ ἔπεσεν εἷς λόγος ἀπὸ πάντων
ν ὧν εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν πρὸς πάντα
ντα ἡμῖν, οὐ διεφώνησεν ἐξ αὐτῶν.
αὶ ἔσται ὃν τρόπον ἥκει πρὸς ἡμᾶς πάντα τὰ
τὰ καλὰ ἃ ἐλάλησε Κύριος ἐφ' ὑμᾶς, οὕτως
ύριος ὁ Θεὸς ἐφ' ὑμᾶς πάντα τὰ ῥήματα τὰ
ως ἂν ἐξολοθρεύσῃ ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἀγα-
ης ἧς ἔδωκε Κύριος ὑμῖν,
τῷ παραβῆναι ὑμᾶς τὴν διαθήκην Κυρίου τοῦ
ῶν ἣν ἐνετείλατο ἡμῖν, καὶ πορευθέντες λα-
θεοῖς ἑτέροις καὶ προςκυνήσητε αὐτοῖς (*).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ'.

ὶ συνήγαγεν Ἰησοῦς πάσας φυλὰς Ἰσραὴλ εἰς
αὶ συνεκάλεσε τοὺς πρεσβυτέρους αὐτῶν καὶ
ιματεῖς αὐτῶν καὶ τοὺς δικαστὰς αὐτῶν, καὶ
ὐτοὺς ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ,
εἶπεν Ἰησοῦς πρὸς πάντα τὸν λαόν· Τάδε
ριος ὁ Θεὸς Ἰσραήλ· Πέραν τοῦ ποταμοῦ πα-
οἱ πατέρες ὑμῶν τὸ ἀπαρχῆς, Θάρα ὁ πατὴρ
, καὶ ὁ πατὴρ Ναχώρ, καὶ ἐλάτρευσαν θεοῖς

ὶ ἔλαβον τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν Ἀβραὰμ ἐκ
ν τοῦ ποταμοῦ, καὶ ὡδήγησα αὐτὸν ἐν πάσῃ
ιὶ ἐπλήθυνα αὐτοῦ σπέρμα,
ἔδωκα αὐτῷ τὸν Ἰσαὰκ, καὶ τῷ Ἰσαὰκ τὸν

6. Confortamini igitur valde ad custodiendum et faciendum omnia quæ scripta sunt in libro legis Moysi, ut non declinetis in dextra vel sinistra,

7. ut non intretis in gentes residuas istas : et nomina deorum eorum non nominabuntur in vobis, neque servietis, neque adorabitis eos,

8. sed Domino Deo nostro adhærebitis, sicut fecistis usque in diem hanc.

9. Et exterminabit eos Dominus a facie vestra gentes magnas et fortes : et nemo restitit coram nobis usque in diem hanc.

10. Unus e vobis persecutus est mille, quoniam Dominus Deus noster hic debellabat *pro* vobis, sicut dixit nobis.

11. Et observate valde diligere Dominum Deum nostrum.

12. Si enim aversi fueritis et appositi fueritis residuis gentibus istis quæ vobiscum, et connubia feceritis ad eos, et commisti fueritis eis et ipsi vobis,

13. noscite quia non adjiciet Dominus exterminare gentes istas a facie vestra : et erunt vobis in laqueos et in scandala et in clavos in calcaneis vestris, et in jacula in oculis vestris, donec disperdamini de terra bona hac quam dedit vobis Dominus Deus vester.

14. Ego autem recurro viam, sicut et omnes qui sunt super terram : et cognoscetis corde vestro et anima vestra, quoniam non cecidit unum verbum de omnibus verbis quæ dixit Dominus Deus noster ad omnia pertinentia nobis, non dissonuit ex eis.

15. Et erit quemadmodum veniunt ad nos omnia verba bona quæ locutus est Dominus super vos, ita inducet Dominus Deus super vos omnia verba mala quoadusque exterminaverit vos de terra bona hac quam dedit Dominus vobis,

16. in transgrediendo vos testamentum Domini Dei nostri quod mandavit nobis, et ambulantes servieritis diis aliis et adoraveritis eos.

CAPUT XXIV.

1. Et congregavit Jesus omnes tribus Israel in Selo, et convocavit seniores eorum et scribas eorum et judices eorum, et statuit eos ante Deum,

2. et dixit Jesus ad omnem populum : Hæc dicit Dominus Deus Israel : Trans flumen inhabitarunt patres vestri ab initio, Thara pater Abraham, et pater Nachor, et servierunt diis alienis.

3. Et assumpsi patrem vestrum Abraham de trans flumine, et deduxi eum in omnem terram : et multiplicavi ejus semen,

4. et dedi ei Isaac, et ipsi Isaac Jacob et Esau. Et dedi

.... Καὶ ὀργισθήσεται θυμῷ Κύριος ἐν ὑμῖν, καὶ ἀπο-
τὸ τάχος ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς, ἧς ἔδωκε Κύριος
.)

16 .... Et irascetur furore Dominus in vos, et expellet te cito de terra ista bona quam dedit Dominus vobis.

Ἰακὼβ καὶ τὸν Ἡσαῦ. Καὶ ἔδωκα τῷ Ἡσαῦ τὸ ὄρος τὸ Σηεὶρ κληρονομῆσαι αὐτῷ, καὶ Ἰακὼβ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ κατέβησαν εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐγένοντο ἐκεῖ εἰς ἔθνος μέγα καὶ πολὺ καὶ κραταιόν. Καὶ ἐκάκωσαν αὐτοὺς οἱ Αἰγύπτιοι.

(*) 5. Καὶ ἐπάταξα τὴν Αἴγυπτον ἐν σημείοις οἷς ἐποίησα ἐν αὐτοῖς,

6. καὶ μετὰ ταῦτα ἐξήγαγε τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ εἰσήλθατε εἰς τὴν θάλασσαν τὴν ἐρυθράν, καὶ κατεδίωξαν οἱ Αἰγύπτιοι ὀπίσω τῶν πατέρων ἡμῶν ἐν ἅρμασι καὶ ἐν ἵπποις εἰς τὴν θάλασσαν τὴν ἐρυθράν·

7. καὶ ἀνεβοήσαμεν πρὸς Κύριον, καὶ ἔδωκε νεφέλην καὶ γνόφον ἀναμέσον ἡμῶν καὶ ἀναμέσον τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς τὴν θάλασσαν καὶ ἐκάλυψεν αὐτούς. Καὶ εἴδοσαν οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ὅσα ἐποίησε Κύριος ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ ἦτε ἐν τῇ ἐρήμῳ ἡμέρας πλείους.

8. Καὶ ἤγαγεν ἡμᾶς εἰς γῆν Ἀμοῤῥαίων τῶν κατοικούντων πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς Κύριος εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν· καὶ κατεκληρονομήσατε τὴν γῆν αὐτῶν, καὶ ἐξωλοθρεύσατε αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου ὑμῶν.

9. Καὶ ἀνέστη Βαλὰκ ὁ τοῦ Σεπφὼρ βασιλεὺς Μωὰβ, καὶ παρετάξατο τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἀποστείλας ἐκάλεσε τὸν Βαλαὰμ ἀράσασθαι ἡμῖν.

10. Καὶ οὐκ ἠθέλησε Κύριος ὁ Θεός σου ἀπολέσαι σε· καὶ εὐλογίαις εὐλόγησεν ἡμᾶς, καὶ ἐξείλατο ἡμᾶς ἐκ χειρῶν αὐτῶν, καὶ παρέδωκεν αὐτούς.

11. Καὶ διέβητε τὸν Ἰορδάνην, καὶ παρεγενήθητε εἰς Ἱεριχώ· καὶ ἐπολέμησαν πρὸς ἡμᾶς οἱ κατοικοῦντες Ἱεριχὼ, ὁ Ἀμοῤῥαῖος, καὶ ὁ Χαναναῖος, καὶ ὁ Φερεζαῖος, καὶ ὁ Εὐαῖος, καὶ ὁ Ἰεβουσαῖος, καὶ ὁ Χετταῖος, καὶ ὁ Γεργεσαῖος· καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς Κύριος εἰς τὰς χεῖράς ἡμῶν.

12. Καὶ ἐξαπέστειλε προτέραν ὑμῶν τὴν σφηκίαν, καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου ἡμῶν δώδεκα βασιλεῖς τῶν Ἀμοῤῥαίων, οὐκ ἐν τῇ ῥομφαίᾳ σου οὐδὲ ἐν τῷ τόξῳ σου.

13. Καὶ ἔδωκεν ὑμῖν γῆν ἐφ' ἣν οὐκ ἐκοπιάσατε ἐπ' αὐτῆς, καὶ πόλεις ἃς οὐκ ᾠκοδομήκατε, καὶ κατῳκίσθητε ἐν αὐταῖς· καὶ ἀμπελῶνας καὶ ἐλαιῶνας οὓς οὐκ ἐφυτεύσατε ὑμεῖς, ἔδεσθε.

14. Καὶ νῦν φοβήθητε Κύριον, καὶ λατρεύσατε αὐτῷ ἐν εὐθύτητι καὶ ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ περιέλεσθε τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους, οἷς ἐλάτρευσαν οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ καὶ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ λατρεύσατε Κυρίῳ.

15. Εἰ δὲ μὴ ἀρέσκει ὑμῖν λατρεύειν Κυρίῳ, ἐκλέξασθε ὑμῖν αὐτοῖς σήμερον τίνι λατρεύσητε, εἴτε τοῖς θεοῖς τῶν πατέρων ὑμῶν, τοῖς ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ, εἴτε τοῖς θεοῖς τῶν Ἀμοῤῥαίων ἐν οἷς ὑμεῖς κατοικεῖτε ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν· ἐγὼ δὲ καὶ ἡ οἰκία μου λατρεύσομεν Κυρίῳ, ὅτι ἅγιός ἐστι.

---

5. Καὶ ἀπέστειλα Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, καὶ ἐπάταξεν τὴν Αἴγυπτον, ἐν οἷς ἐποίησεν ἐν αὐτοῖς.

6. Καὶ μετὰ ταῦτα ἐξήγαγεν ὑμᾶς, καὶ ἐξήγαγεν τοὺς πατέρας ὑμῶν ἐξ Αἰγύπτου.... (*Compl.*)

Esau montem Seir ad hæreditandum ei, et Jacob et filii ejus descenderunt in Ægyptum, et facti sunt ibi in gentem magnam et multam et validam. Et afflixerunt eos Ægyptii.

5. Et percussi Ægyptum in signis quæ feci in eis.

6. Et post hæc eduxit patres nostros de Ægypto, et intrastis in mare rubrum, et persecuti sunt Ægyptii post patres nostros in curribus et in equis in mare rubrum :

7. et exclamavimus ad Dominum, et dedit nubem et caliginem inter nos et inter Ægyptios, et induxit super eos mare, et operuit illos. Et viderunt oculi vestri quæcumque fecit Dominus in terra Ægypto, et fuistis in deserto dies plures.

8. Et duxit nos in terram Amorrhæorum habitantium trans Jordanem, et tradidit eos Dominus in manus nostras : et hæreditastis terram eorum, et exterminastis eos a facie vestra.

9. Et surrexit Balac filius Sephor rex Moab, et instruxit exercitum contra Israel, et mittens vocavit Balaam ad maledicendum nos.

10. Et noluit Dominus Deus tuus perdere te : et benedictionibus benedixit nos, et eripuit nos de manibus eorum, et tradidit eos.

11. Et transistis Jordanem, et advenistis in Jericho : et bellaverunt adversus nos qui habitabant Jericho, Amorrhæus, et Chananæus, et Pherezæus, et Evæus, et Jebusæus, et Chettæus, et Gergesæus : et tradidit eos Dominus in manus nostras.

12. Et misit ante vos vespas, et emisit eos a facie nostra duodecim reges Amorrhæorum, non in gladio tuo neque in arcu tuo.

13. Et dedit vobis terram super quam non laborastis super eam, et civitates quas non ædificastis, et habitastis in eis : et vineas et oliveta quæ non plantastis vos, comeditis.

14. Et nunc timete Dominum, et servite ei in rectitudine et in justitia, et circumauferte deos alienos, quibus servierunt patres nostri trans flumen et in Ægypto, et servite Domino.

15. Si autem non placet vobis servire Domino, eligite vobis ipsis hodie cui serviatis, sive diis patrum vestrorum, iis qui in transfluviali, sive diis Amorrhæorum in quibus vos habitabitis super terram eorum : ego autem et domus mea serviemus Domino, quia santus est.

---

5. Misique Moysen et Aaron, et percussit Ægyptum, in iis quæ fecit in eis.

6. Et post hæc eduxit vos, et eduxit patres vestros de Ægypto....

Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ λαὸς εἶπε· Μὴ γένοιτο ἡμῖν
πεῖν Κύριον, ὥςτε λατρεύειν θεοῖς ἑτέροις.
Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, αὐτὸς Θεός ἐστιν· αὐτὸς
'εν ἡμᾶς καὶ τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐξ Αἰγύπτου,
φύλαξεν ἡμᾶς ἐν πάσῃ τῇ ὁδῷ ᾗ ἐπορεύθημεν ἐν
αὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν οὓς παρήλθομεν δι' αὐτῶν.
Καὶ ἐξέβαλε Κύριος τὸν Ἀμοῤῥαῖον καὶ πάντα
η τὰ κατοικοῦντα τὴν γῆν ἀπὸ προςώπου ἡμῶν·
αὶ ἡμεῖς λατρεύσομεν Κυρίῳ, οὗτος γάρ Θεὸς
ἐστι.
Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς πρὸς τὸν λαόν· Οὐ μὴ δύ-
λατρεύειν Κυρίῳ, ὅτι ὁ Θεὸς ἅγιός ἐστι· καὶ ζη-
οὗτος οὐκ ἀνήσει τὰ ἁμαρτήματα ὑμῶν καὶ τὰ
ατα ὑμῶν,
ἡνίκα ἂν ἐγκαταλίπητε Κύριον καὶ λατρεύσητε
τέροις· καὶ ἐπελθὼν κακώσει ὑμᾶς, καὶ ἐξαναλώ-
ἐς ἀνθ' ὧν εὖ ἐποίησεν ὑμᾶς.
Καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Ἰησοῦν· Οὐχὶ, ἀλλὰ
λατρεύσομεν.
Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς πρὸς τὸν λαόν· Μάρτυρες
καθ' ὑμῶν, ὅτι ὑμεῖς ἐξελέξασθε Κυρίῳ λατρεύ-
ῶ.
Καὶ νῦν περιέλεσθε τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους
ν ὑμῖν, καὶ εὐθύνατε τὴν καρδίαν ὑμῶν πρὸς
Θεὸν Ἰσραήλ.
Καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Ἰησοῦν· Κυρίῳ λατρεύσο-
ἐ τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκουσόμεθα.
Καὶ διέθετο Ἰησοῦς διαθήκην πρὸς τὸν λαὸν ἐν
ρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ νόμον καὶ κρίσιν ἐν
ἐνώπιον τῆς σκηνῆς τοῦ Θεοῦ Ἰσραήλ.
Καὶ ἔγραψε τὰ ῥήματα ταῦτα εἰς βιβλίον νό-
οῦ Θεοῦ. Καὶ ἔλαβε λίθον μέγαν, καὶ ἔστησεν
Ἰησοῦς ὑπὸ τὴν τέρμινθον ἀπέναντι Κυρίου.
Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς πρὸς τὸν λαόν· Ἰδοὺ ὁ λίθος
ἔσται ἐν ὑμῖν εἰς μαρτύριον, ὅτι αὐτὸς ἀκήκοε
τὰ λεχθέντα αὐτῷ ὑπὸ Κυρίου, ὅ τι ἐλάλησε
μᾶς σήμερον, καὶ οὗτος ἔσται ἐν ὑμῖν εἰς μαρ-
ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν, ἡνίκα ἂν ψεύσησθε
τῷ Θεῷ μου.
Καὶ ἀπέστειλεν Ἰησοῦς τὸν λαὸν, καὶ ἐπορεύ-
ἕκαστος εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. (a)
31. Καὶ ἐλάτρευσεν Ἰσραὴλ τῷ Κυρίῳ πάσας τὰς
ς Ἰησοῦ, καὶ πάσας τὰς ἡμέρας τῶν πρεσβυ-
ὅσοι ἐφείλκυσαν τὸν χρόνον μετὰ Ἰησοῦ, καὶ ὅσοι
ν πάντα τὰ ἔργα Κυρίου ὅσα ἐποίησε τῷ Ἰσραήλ.
29. Καὶ ἐγένετο μετ' ἐκεῖνα, καὶ ἀπέθανεν Ἰη-
ὸς Ναυῆ, δοῦλος Κυρίου, ἑκατὸν δέκα ἐτῶν.
Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν πρὸς τοῖς ὁρίοις τοῦ κλήρου
ἐν Θαμνασαρὰχ ἐν τῷ ὄρει τῷ Ἐφραὶμ ἀπὸ
τοῦ ὄρους τοῦ Γαλαάδ· « ἐκεῖ ἔθηκαν μετ' αὐ-
ἐς τὸ μνῆμα εἰς ὃ ἔθαψαν αὐτὸν ἐκεῖ τὰς μαχαί-
τὰς πετρίνας ἐν αἷς περιέτεμε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ
Γαλγάλοις, ὅτε ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐξ Αἰγύπτου,
συνέταξεν αὐτοῖς Κύριος· καὶ ἐκεῖ εἰσιν ἕως τῆς
ρον ἡμέρας. »
32. Καὶ τὰ ὀστᾶ Ἰωσὴφ ἀνήγαγον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ
ύπτου, καὶ κατώρυξαν ἐν Σικίμοις ἐν τῇ μερίδι
ροῦ οὗ ἐκτήσατο Ἰακὼβ παρὰ τῶν Ἀμοῤῥαίων
ατοικούντων ἐν Σικίμοις ἀμνάδων ἑκατὸν, καὶ
αὐτὴν Ἰωσὴφ ἐν μερίδι.

16. Et respondens populus dixit : Absit a nobis derelinquere Dominum, ut serviamus diis aliis.

17. Dominus Deus noster, ipse Deus est : ipse eduxit nos et patres nostros de Ægypto, et custodivit nos in omni via qua ivimus in ea, et in omnibus gentibus quas transivimus per eas.

18. Et ejecit Dominus Amorrhæum et omnes gentes inhabitantes terram a facie nostra : sed et nos serviemus Domino, hic enim Deus noster est.

19. Et dixit Jesus ad populum : Non poteritis servire Domino, quoniam Deus sanctus est : et zelans ipse non dimittet peccata vestra et iniquitates vestras,

20. quandocumque dereliqueritis Dominum et servieritis diis aliis : et invadens affliget vos, et delebit vos pro iis quæ benefecit vobis.

21. Et dixit populus ad Jesum : Nequaquam, sed Domino serviemus.

22. Et dixit Jesus ad populum : Testes vos contra vos, quia vos elegistis Domino servire ei.

23. Et nunc circumauferte deos alienos qui in vobis, et dirigite cor vestrum ad Dominum Deum Israel.

24. Et dixit populus ad Jesum : Domino serviemus, et vocem ejus audiemus.

25. Et disposuit Jesus testamentum ad populum in illa die, et dedit illi legem et judicium in Selo coram tabernaculo Dei Israel.

26. Et scripsit verba hæc in libro legum Dei. Et accepit lapidem magnum, et statuit illum Jesus sub terebintho ante Dominum.

27. Et dixit Jesus ad populum : Ecce lapis iste erit in vobis in testimonium, quia hic audivit omnia quæ dicta sunt ei a Domino, quicquid locutus est ad vos hodie, et hic erit in vobis in testimonium in novissimis diebus, cum mentiti fueritis Domino Deo meo.

28. Et misit Jesus populum, et iverunt unusquisque ad locum suum.

31. Et servivit Israel Domino omnes dies Jesu, et omnes dies seniorum quicumque traduxerant tempus cum Jesu, et quicumque viderant omnia opera Domini quæ fecerat ipsi Israel.

29. Et factum est post illa, et mortuus est Jesus filius Nave, servus Domini, centum decem annorum.

30. Et sepelierunt eum ad fines sortis ejus in Thamnasachar in monte qui Ephraim ab aquilone montis qui Galaad : « ibi posuerunt cum eo in monumento in quo sepelierunt « eum ibi cultros petrinos in quibus circumcidit filios Israel « in Galgalis, cum eduxit eos de Ægypto, sicut constituit « eis Dominus : et ibi sunt usque in hodiernam diem. »

32. Et ossa Joseph extulerunt filii Israel de Ægypto, et defoderunt in Sicimis in parte agri quem acquisivit Jacob ab Amorrhæis habitantibus in Sicimis agnabus centum, et dedit eam Joseph in parte.

33. Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ Ἐλεάζαρ υἱὸς Ἀαρὼν ὁ ἀρχιερεὺς ἐτελεύτησε, καὶ ἐτάφη ἐν Γαβαὰρ Φινεὲς τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ἣν ἔδωκεν αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει τῷ Ἐφραίμ. « Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ λαβόντες οἱ υἱοὶ « Ἰσραὴλ τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ περιεφέροσαν ἐν ἑαυ- « τοῖς· καὶ Φινεὲς ἱεράτευσεν ἀντὶ Ἐλεάζαρ τοῦ πα- « τρὸς αὐτοῦ ἕως ἀπέθανε, καὶ κατωρύγη ἐν Γαβαὰρ « τῇ ἑαυτοῦ. Οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπῆλθοσαν ἕκαστος εἰς « τὸν τόπον αὐτῶν καὶ εἰς τὴν ἑαυτῶν πόλιν· καὶ ἐσέ- « βοντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὴν Ἀστάρτην, καὶ Ἀσταρὼθ, « καὶ τοὺς θεοὺς τῶν ἐθνῶν τῶν κύκλῳ αὐτῶν· καὶ πα- « ρέδωκεν αὐτοὺς Κύριος εἰς χεῖρας Ἐγλὼμ τῷ βασι- « λεῖ Μωὰβ, καὶ ἐκυρίευσεν αὐτῶν ἔτη δεκαοκτώ. »

33. Et factum est post hæc, et Eleazar filius Aaron princeps sacerdotum defunctus est, et sepultus est in Gabaar Phinees filii sui, quam dedit ei in monte qui Ephraim. « In « illa die sumentes filii Israel arcam Dei circumtulerunt in « seipsis : et Phinees functus est sacerdotio pro Eleazaro « patre suo quoadusque mortuus est, et defossus est in « Gabaar quæ ipsius. Filii autem Israel abierunt unus- « quisque ad locum suum et ad suam civitatem : et coluerunt « filii Israel Astarten, et Astaroth, et deos gentium quæ in « circuitu ipsorum : et tradidit eos Dominus in manus « Eglom regi Moab, et dominatus est eorum annos decem « octo. »

ΚΡΙΤΑΙ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α.

1. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν τελευτὴν Ἰησοῦ, καὶ ἐπηρώτων οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ διὰ τοῦ Κυρίου, λέγοντες· Τίς ἀναβήσεται ἡμῖν πρὸς τοὺς Χαναναίους ἀφηγούμενος τοῦ πολεμῆσαι πρὸς αὐτούς;

2. Καὶ εἶπε Κύριος· Ἰούδας ἀναβήσεται, ἰδοὺ δέδωκα τὴν γῆν ἐν χειρὶ αὐτοῦ.

3. Καὶ εἶπεν Ἰούδας τῷ Συμεὼν ἀδελφῷ αὐτοῦ· Ἀνάβηθι μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ κλήρῳ μου, καὶ παραταξώμεθα πρὸς τοὺς Χαναναίους, καὶ πορεύσομαι κἀγὼ μετὰ σοῦ ἐν τῷ κλήρῳ σου· καὶ ἐπορεύθη μετ' αὐτοῦ Συμεών.

4. Καὶ ἀνέβη Ἰούδας, καὶ παρέδωκε Κύριος τὸν Χαναναῖον καὶ τὸν Φερεζαῖον εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν· καὶ ἔκοψαν αὐτοὺς ἐν Βεζὲκ εἰς δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν.

5. Καὶ κατέλαβον τὸν Ἀδωνιβεζὲκ ἐν τῇ Βεζὲκ, καὶ παρετάξαντο πρὸς αὐτόν· καὶ ἔκοψαν τὸν Χαναναῖον καὶ Φερεζαῖον.

6. Καὶ ἔφυγεν Ἀδωνιβεζὲκ, καὶ κατέδραμον ὀπίσω αὐτοῦ καὶ ἐλάβοσαν αὐτὸν, καὶ ἀπέκοψαν τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν αὐτοῦ καὶ τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν αὐτοῦ.

7. Καὶ εἶπεν Ἀδωνιβεζέκ· Ἑβδομήκοντα βασιλεῖς τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν αὐτῶν ἀποκεκομμένοι, ἦσαν συλλέγοντες τὰ ὑποκάτω τῆς τραπέζης μου· καθὼς οὖν ἐποίησα, οὕτως ἀνταπέδωκέ μοι ὁ Θεός. Καὶ ἄγουσιν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ.

8. Καὶ ἐπολέμουν υἱοὶ Ἰούδα τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ κατελάβοντο αὐτὴν, καὶ ἐπάταξαν αὐτὴν ἐν στόματι ῥομφαίας, καὶ τὴν πόλιν ἐνέπρησαν ἐν πυρί.

9. Καὶ μετὰ ταῦτα κατέβησαν οἱ υἱοὶ Ἰούδα πολεμῆσαι πρὸς τὸν Χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα τὴν ὀρεινὴν καὶ τὸν νότον καὶ τὴν πεδινήν.

10. Καὶ ἐπορεύθη Ἰούδας πρὸς τὸν Χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν Χεβρών· καὶ ἐξῆλθε Χεβρὼν ἐξ ἐναντίας· καὶ τὸ ὄνομα ἦν Χεβρὼν τὸ πρότερον Καριαθαρβοκσεφὲρ, καὶ ἐπάταξαν τὸν Σεσσὶ καὶ Ἀχιμὰν καὶ Θολμὶ, γεννήματα τοῦ Ἐνάκ.

JUDICES.

CAPUT I.

1. Et factum est postquam defunctus est Jesus, et interrogabant filii Israel per Dominum, dicentes : Quis ascendet nobis ad Chananæos dux ad bellandum adversus eos?

2. Et dixit Dominus : Judas ascendet, ecce dedi terram in manu ejus.

3. Et dixit Judas ad Symeon fratrem suum : Ascende mecum in sortem meam, et instruamus exercitum adversus Chananæos, et ibo etiam ego tecum in sortem tuam : et ivit cum eo Symeon.

4. Et ascendit Judas et tradidit Dominus Chananæum et Pherezæum in manus eorum : et conciderunt eos in Bezec ad decem millia virorum.

5. Et assecuti sunt Adonibezec in Bezec, et struxerunt aciem adversus eum : et conciderunt Chananæum et Pherezæum.

6. Et fugit Adonibezec, et cucurrerunt post eum et ceperunt eum, et præciderunt summitates manuum ejus et summitates pedum ejus.

7. Et dixit Adonibezec : Septuaginta reges summitates manuum suarum et summitates pedum suorum abscisi, erant colligentes quæ sub mensa mea : sicut igitur feci, sic retribuit mihi Deus. Et ducunt eum in Jerusalem, et mortuus est ibi.

8. Et oppugnabant filii Juda Jerusalem, et ceperunt eam, et percusserunt eam in ore gladii, et civitatem incenderunt in igni.

9. Et post hæc descenderunt filii Juda bellare in Chananæum inhabitantem montanam et austrum et campestrem.

10. Et ivit Judas ad Chananæum habitantem in Chebron : et exiit Chebron ex adverso : et nomen erat Chebron antea Cariatharbocsepher, et percusserunt Sessi et Achiman et Tholmi, genimina ipsius Enac.

11 Καὶ ἀνέβησαν ἐκεῖθεν πρὸς τοὺς κατοικοῦντας Δαβίρ· τὸ δὲ ὄνομα τῆς Δαβὶρ ἦν ἔμπροσθεν Καριαθσεφὲρ, πόλις Γραμμάτων.

12. Καὶ εἶπε Χάλεβ· Ὃς ἂν πατάξῃ τὴν πόλιν τῶν Γραμμάτων καὶ προκαταλάβηται αὐτὴν, δώσω αὐτῷ τὴν Ἀσχὰ θυγατέρα μου εἰς γυναῖκα.

13. Καὶ προκατελάβετο αὐτὴν Γοθονιὴλ υἱὸς Κενὲζ ἀδελφοῦ Χάλεβ, ὁ νεώτερος· καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Χάλεβ τὴν Ἀσχὰ θυγατέρα αὐτοῦ εἰς γυναῖκα.

14. Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ εἰσόδῳ αὐτῆς, καὶ ἐπέσεισεν αὐτὴν Γοθονιὴλ τοῦ αἰτῆσαι παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἀγρόν. Καὶ ἐγόγγυζεν καὶ ἔκραζεν ἀπὸ τοῦ ὑποζυγίου· Εἰς γῆν νότου ἐκδέδοσαί με. Καὶ εἶπεν αὐτῇ Χάλεβ· Τί ἐστι σοι;

15. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἀσχά· Δὸς δή μοι εὐλογίαν, ὅτι εἰς γῆν νότου ἐκδέδοσαί με, καὶ δώσεις μοι λύτρωσιν ὕδατος. Καὶ ἔδωκεν αὐτῇ Χάλεβ κατὰ τὴν καρδίαν αὐτῆς λύτρωσιν μετεώρων καὶ λύτρωσιν ταπεινῶν.

16. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰοθὸρ τοῦ Κιναίου τοῦ γαμβροῦ Μωϋσῆ ἀνέβησαν ἐκ πόλεως τῶν Φοινίκων μετὰ τῶν υἱῶν Ἰούδα εἰς τὴν ἔρημον τὴν οὖσαν ἐν τῷ νότῳ Ἰούδα, ἥ ἐστιν ἐπὶ καταβάσεως Ἀράδ, καὶ κατῴκησαν μετὰ τοῦ λαοῦ.

17. Καὶ ἐπορεύθη Ἰούδας μετὰ Συμεὼν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ ἔκοψε τὸν Χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα Σεφὲθ, καὶ ἐξωλόθρευσαν αὐτούς. Καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τῆς πόλεως, Ἀνάθεμα.

18. Καὶ οὐκ ἐκληρονόμησεν Ἰούδας τὴν Γάζαν οὐδὲ τὰ ὅρια αὐτῆς, οὐδὲ τὴν Ἀσκάλωνα οὐδὲ τὰ ὅρια αὐτῆς, καὶ τὴν Ἀκκαρὼν οὐδὲ τὰ ὅρια αὐτῆς, τὴν Ἄζωτον οὐδὲ τὰ περισπόρια αὐτῆς.

19. Καὶ ἦν Κύριος μετὰ Ἰούδα· καὶ ἐκληρονόμησε τὸ ὄρος, ὅτι οὐκ ἠδυνάσθησαν ἐξολοθρεῦσαι τοὺς κατοικοῦντας τὴν κοιλάδα, ὅτι Ῥηχὰβ διεστείλατο αὐτοῖς.

20. Καὶ ἔδωκαν τῷ Χάλεβ τὴν Χεβρὼν, καθὼς ἐλάλησε Μωϋσῆς· καὶ ἐκληρονόμησεν ἐκεῖθεν τὰς τρεῖς πόλεις τῶν υἱῶν Ἐνάκ.

21. Καὶ τὸν Ἰεβουσαῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν Ἱερουσαλὴμ οὐκ ἐκληρονόμησαν οἱ υἱοὶ Βενιαμίν· καὶ κατῴκησεν ὁ Ἰεβουσαῖος μετὰ τῶν υἱῶν Βενιαμὶν ἐν Ἱερουσαλὴμ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

22. Καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ἰωσὴφ, καί γε αὐτοὶ εἰς Βαιθὴλ, καὶ Κύριος ἦν μετ' αὐτῶν.

23. Καὶ παρενέβαλον, καὶ κατεσκέψαντο Βαιθήλ· τὸ δὲ ὄνομα τῆς πόλεως ἦν ἔμπροσθεν Λουζά.

24. Καὶ εἶδον οἱ φυλάσσοντες, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἐξεπορεύετο ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἔλαβον αὐτὸν, καὶ εἶπον αὐτῷ· Δεῖξον ἡμῖν τῆς πόλεως τὴν εἴσοδον, καὶ ποιήσοσεν μετὰ σοῦ ἔλεος.

25. Καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς τὴν εἴσοδον τῆς πόλεως· καὶ ἐπάταξαν τὴν πόλιν ἐν στόματι ῥομφαίας· τὸν δὲ ἄνδρα καὶ τὴν συγγένειαν αὐτοῦ ἐξαπέστειλαν.

26. Καὶ ἐπορεύθη ὁ ἀνὴρ εἰς γῆν Χεττὶν, καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ πόλιν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτῆς Λουζά· τοῦτο ὄνομα αὐτῆς ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

27. Καὶ οὐκ ἐξῆρε Μανασσῆ τὴν Βαιθσὰν ἥ ἐστι Σκυθῶν πόλις, οὐδὲ τὰς θυγατέρας αὐτῆς οὐδὲ τὰ περίοικα αὐτῆς, οὐδὲ τὴν Θανὰκ οὐδὲ τὰς θυγατέρας αὐτῆς, οὐδὲ τοὺς κατοικοῦντας Δὼρ οὐδὲ τὰς θυγατέρας αὐτῆς, οὐδὲ τὸν κατοικοῦντα Βαλὰκ οὐδὲ τὰ πε-

11. Et ascenderunt inde ad habitantes Dabir : nomen autem Dabir erat antea Cariathsepher, civitas Litterarum.

12. Et dixit Chaleb : Quicumque percusserit civitatem Litterarum et præoccupaverit eam, dabo ei Ascha filiam meam in uxorem.

13. Et præoccupavit eam Gothoniel filius Cenez fratris Chaleb, qui junior : et dedit ei Chaleb Ascha filiam suam in uxorem.

14. Et factum est in ingressu ejus, et incitavit eam Gothoniel ad petendum a patre suo agrum. Et murmuravit et clamavit de subjugali : In terram austri tradidisti me. Et dixit ei Chaleb : Quid est tibi?

15. Et dixit ei Ascha : Da nunc mihi benedictionem, quoniam in terram austri tradidisti me, et dabis mihi redemptionem aquæ. Et dedit ei Chaleb secundum cor ejus redemptionem excelsorum et redemptionem humilium.

16. Et filii Jothor Cinæi affinis Moysi ascenderunt de civitate Palmarum cum filiis Juda in desertum quod est in austro Juda, quod est super descensum Arad, et habitaverunt cum populo.

17. Et ivit Judas cum Symeon fratre suo, et concidit Chananæum habitantem Sephet, et exterminaverunt eos. Et vocavit nomen civitatis, Anathema.

18. Et non hæreditavit Judas Gazam neque fines ejus, neque Ascalonem neque fines ejus, et Accaron neque fines ejus, Azotum neque adjacentia ejus.

19. Et erat Dominus cum Juda : et hæreditavit montem, quoniam non potuerunt exterminare inhabitantes in valle, quoniam Rechab obstitit eis.

20. Et dederunt ipsi Chaleb Chebron, sicut locutus est Moyses : et hæreditavit inde tres civitates filiorum Enac.

21. Et Jebusæum habitantem in Jerusalem non hæreditaverunt filii Benjamin : et habitavit Jebusæus cum filiis Benjamin in Jerusalem usque in diem hanc.

22. Et ascenderunt filii Joseph, et utique ipsi in Bæthel, et Dominus fuit cum eis.

23. Et castrametati sunt, et exploraverunt Bæthel : nomen autem civitatis erat antea Luza.

24. Et viderunt qui observabant, et ecce vir egrediebatur e civitate, et ceperunt eum, et dixerunt ei : Ostende nobis civitatis ingressum, et faciemus tecum misericordiam.

25. Et ostendit eis ingressum civitatis : et percusserunt civitatem in ore gladii : virum autem et cognationem ejus dimiserunt.

26. Et ivit vir in terram Chettin, et ædificavit ibi civitatem, et vocavit nomen ejus Luza : hoc est nomen ejus usque in diem hanc.

27. Et non abstulit Manasses Bæthsan quæ est Scytharum civitas, neque filias ejus neque adjacentia ejus, neque Thanac neque filias ejus, neque habitantes Dor neque filias ejus, neque habitantem Balac neque adjacentia ejus neque filias ejus, neque habitantes Magedo neque adjacentia ejus

ρίοικα αὐτῆς οὐδὲ τὰς θυγατέρας αὐτῆς, οὐδὲ τοὺς κατοικοῦντας Μαγεδὼ οὐδὲ τὰ περίοικα αὐτῆς καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς, οὐδὲ τοὺς κατοικοῦντας Ἰεβλαὰμ οὐδὲ τὰ περίοικα αὐτῆς οὐδὲ τὰς θυγατέρας αὐτῆς· καὶ ἤρξατο ὁ Χαναναῖος κατοικεῖν ἐν τῇ γῇ ταύτῃ.

28. Καὶ ἐγένετο, ὅτε ἐνίσχυσεν Ἰσραὴλ, καὶ ἐποίησε τὸν Χαναναῖον εἰς φόρον, καὶ ἐξαίρων οὐκ ἐξῆρεν αὐτόν.

29. Καὶ Ἐφραὶμ οὐκ ἐξῆρε τὸν Χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν Γαζέρ· καὶ κατῴκησεν ὁ Χαναναῖος ἐν μέσῳ αὐτοῦ ἐν Γαζὲρ, καὶ ἐγένετο εἰς φόρον.

30. Καὶ Ζαβουλὼν οὐκ ἐξῆρε τοὺς κατοικοῦντας Κέδρων, οὐδὲ τοὺς κατοικοῦντας Δωμανά· καὶ κατῴκησεν ὁ Χαναναῖος ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ ἐγένετο αὐτῷ εἰς φόρον.

31. Καὶ Ἀσὴρ οὐκ ἐξῆρε τοὺς κατοικοῦντας Ἀκχὼ, καὶ ἐγένετο αὐτῷ εἰς φόρον, καὶ τοὺς κατοικοῦντας Δὼρ, καὶ τοὺς κατοικοῦντας Σιδῶνα, καὶ τοὺς κατοικοῦντας Δαλὰφ, τὸν Ἀσχαζὶ, καὶ τὸν Χεβδὰ, καὶ τὸν Ναὶ, καὶ τὸν Ἐρεώ.

32. Καὶ κατῴκησεν ὁ Ἀσὴρ ἐν μέσῳ τοῦ Χαναναίου τοῦ κατοικοῦντος τὴν γῆν, ὅτι οὐκ ἠδυνήθη ἐξᾶραι αὐτόν.

33. Καὶ Νεφθαλὶ οὐκ ἐξῆρε τοὺς κατοικοῦντας Βαιθσαμὺς καὶ τοὺς κατοικοῦντας Βαιθανάχ· καὶ κατῴκησε Νεφθαλὶ ἐν μέσῳ τοῦ Χαναναίου τοῦ κατοικοῦντος τὴν γῆν· οἱ δὲ κατοικοῦντες Βαιθσαμὺς καὶ τὴν Βαιθενὲθ ἐγένοντο αὐτοῖς εἰς φόρον.

34. Καὶ ἐξέθλιψεν ὁ Ἀμοῤῥαῖος τοὺς υἱοὺς Δὰν εἰς τὸ ὄρος, ὅτι οὐκ ἀφῆκαν αὐτὸν καταβῆναι εἰς τὴν κοιλάδα.

35. Καὶ ἤρξατο ὁ Ἀμοῤῥαῖος κατοικεῖν ἐν τῷ ὄρει τῷ ὀστρακώδει ἐν ᾧ αἱ ἄρκτοι καὶ ἐν ᾧ αἱ ἀλώπεκες, ἐν τῷ Μυρσινῶνι, καὶ ἐν Θαλαβίν. Καὶ ἐβαρύνθη ἡ χεὶρ οἴκου Ἰωσὴφ ἐπὶ τὸν Ἀμοῤῥαῖον, καὶ ἐγενήθη αὐτοῖς εἰς φόρον.

36. Καὶ τὸ ὅριον τοῦ Ἀμοῤῥαίου ἀπὸ τῆς ἀναβάσεως Ἀκραβὶν ἀπὸ τῆς πέτρας καὶ ἐπάνω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Καὶ ἀνέβη ἄγγελος Κυρίου ἀπὸ Γαλγὰλ ἐπὶ τὸν Κλαυθμῶνα καὶ ἐπὶ Βαιθὴλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσραὴλ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Τάδε λέγει Κύριος· Ἀνεβίβασα ὑμᾶς ἐξ Αἰγύπτου, καὶ εἰσήγαγον ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν ὑμῶν· καὶ εἶπα· Οὐ διασκεδάσω τὴν διαθήκην μου τὴν μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα.

2. Καὶ ὑμεῖς οὐ διαθήσεσθε διαθήκην τοῖς ἐγκαθημένοις εἰς τὴν γῆν ταύτην, οὐδὲ τοῖς θεοῖς αὐτῶν προσκυνήσετε, ἀλλὰ τὰ γλυπτὰ αὐτῶν συντρίψετε, τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν καθελεῖτε· καὶ οὐκ εἰσηκούσατε τῆς φωνῆς μου, ὅτι ταῦτα ἐποιήσατε.

3. Κἀγὼ εἶπον· Οὐ μὴ ἐξάρω αὐτοὺς ἐκ προσώπου ὑμῶν, καὶ ἔσονται ὑμῖν εἰς συνοχὰς, καὶ οἱ θεοὶ αὐτῶν ἔσονται ὑμῖν εἰς σκάνδαλον.

4. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἐλάλησεν ὁ ἄγγελος Κυρίου τοὺς λόγους τούτους πρὸς πάντας υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ ἐπῆραν ὁ λαὸς τὴν φωνὴν αὐτῶν καὶ ἔκλαυσαν.

5. Καὶ ἐπωνόμασαν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Κλαυθμῶνες· καὶ ἐθυσίασαν ἐκεῖ τῷ Κυρίῳ.

et filias ejus, neque habitantes Jeblaam neque adjacentia ejus neque filias ejus : et cœpit Chananæus habitare in terra hac.

28. Et factum est, quando prævaluit Israel, et fecit Chananæum in tributum, et auferens non abstulit eum.

29. Et Ephraim non abstulit Chananæum habitantem in Gazer : et habitavit Chananæus in medio ejus in Gazer, et factus est in tributum.

30. Et Zabulon non abstulit habitantes Cedron, neque habitantes Domana : et habitavit Chananæus in medio eorum, et factus est ei in tributum.

31. Et Aser non abstulit habitantes Accho, et factus est ei in tributum, et habitantes Dor, et habitantes Sidon, et habitantes Dalaph, et Aschazi, Chebda, et Nai, et Erea.

32. Et habitavit Aser in medio Chananæi habitantis terram, quoniam non potuit auferre eum.

33. Et Nephthali non abstulit habitantes Bæthsamys et habitantes Bæthanac : et habitavit Nephthali in medio Chananæi habitantis terram : habitantes autem Bæthsamys et Bætheneth facti sunt eis in tributum.

34. Et contribulavit Amorrhæus filios Dan in monte, quoniam non permiserunt eum descendere in vallem.

35. Et cœpit Amorrhæus habitare in monte testaceo in quo ursi et in quo vulpes, in Myrsinoni, et in Thalabin. Et gravata est manus domus Joseph super Amorrhæum, et factus est eis in tributum.

36. Et terminus Amorrhæi ab ascensu Acrabin a petra et supra.

CAPUT II.

1. Et ascendit Angelus Domini de Galgal super Clauthmona et super Bæthel et super domum Israel, et dixit ad eos : Hæc dicit Dominus : Ascendere vos feci de Ægypto, et induxi vos in terram quam juravi patribus vestris : et dixi : Non dissipabo testamentum meum quod vobiscum in sæculum.

2. Et vos non disponetis testamentum iis qui insident in terra hac, neque deos eorum adorabitis, sed sculptilia eorum conteretis, altaria eorum destruetis : et non exaudistis vocem meam, quoniam hæc fecistis :

3. Et ego dixi : Non auferam eos a facie vestra, et erunt vobis in angustias, et dii eorum erunt vobis in scandalum.

4. Et factum est, postquam locutus est angelus Domini verba hæc ad omnes filios Israel, et elevaverunt populus vocem suam et ploraverunt.

5. Et cognominaverunt nomen loci illius, Clauthmones, id est, plorationes : et sacrificaverunt ibi Domino.

6. Καὶ ἐξαπέστειλεν Ἰησοῦς τὸν λαὸν, καὶ ἦλθεν ἀνὴρ εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ κατακληρονομῆσαι τὴν γῆν.

7. Καὶ ἐδούλευσεν ὁ λαὸς τῷ Κυρίῳ πάσας τὰς ἡμέρας Ἰησοῦ καὶ πάσας τὰς ἡμέρας τῶν πρεσβυτέρων, ὅσοι ἐμακροημέρευσαν μετὰ Ἰησοῦ, ὅσοι ἔγνωσαν πᾶν τὸ ἔργον Κυρίου τὸ μέγα, ὅσα ἐποίησε ἐν τῷ Ἰσραήλ.

8. Καὶ ἐτελεύτησεν Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ, δοῦλος Κυρίου, υἱὸς ἑκατὸν δέκα ἐτῶν.

9. Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν ὁρίῳ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ ἐν Θαμναθαρὲς, ἐν ὄρει Ἐφραὶμ ἀπὸ βοῤῥᾶ τοῦ ὄρους Γαάς.

10. Καὶ πᾶσα ἡ γενεὰ ἐκείνη προσετέθησαν πρὸς τοὺς πατέρας αὐτῶν· καὶ ἀνέστη γενεὰ ἑτέρα μετ' αὐτοὺς, οἳ οὐκ ἔγνωσαν τὸν Κύριον, καί γε τὸ ἔργον ὃ ἐποίησε ἐν τῷ Ἰσραήλ.

11. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ἐλάτρευσαν τοῖς Βααλίμ.

12. Καὶ ἐγκατέλιπον τὸν Κύριον τὸν Θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν, τὸν ἐξαγαγόντα αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω θεῶν ἑτέρων ἀπὸ τῶν θεῶν τῶν ἐθνῶν τῶν περικύκλῳ αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς· καὶ παρώργισαν τὸν Κύριον,

13. καὶ ἐγκατέλιπον αὐτὸν, καὶ ἐλάτρευσαν τῷ Βάαλ καὶ ταῖς Ἀστάρταις.

14. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ Κύριος ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας προνομευόντων, καὶ κατεπρονόμευσαν αὐτούς· καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς ἐν χερσὶ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν κυκλόθεν, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν ἔτι ἀντιστῆναι κατὰ πρόσωπον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν

15. ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύοντο. Καὶ χεὶρ Κυρίου ἦν ἐπ' αὐτοὺς εἰς κακὰ, καθὼς ἐλάλησε Κύριος, καὶ καθὼς ὤμοσε Κύριος αὐτοῖς, καὶ ἐξέθλιψεν αὐτοὺς σφόδρα.

16. Καὶ ἤγειρε Κύριος κριτὰς, καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς Κύριος ἐκ χειρὸς τῶν προνομευόντων αὐτούς. Καί γε τῶν κριτῶν οὐχ ὑπήκουσαν,

17. ὅτι ἐξεπόρνευσαν ὀπίσω θεῶν ἑτέρων, καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς· καὶ ἐξέκλιναν ταχὺ ἐκ τῆς ὁδοῦ ἧς ἐπορεύθησαν οἱ πατέρες αὐτῶν τοῦ εἰσακούειν τῶν λόγων Κυρίου· οὐκ ἐποίησαν οὕτω.

18. Καὶ ὅτι ἤγειρε Κύριος αὐτοῖς κριτὰς, καὶ ἦν Κύριος μετὰ τοῦ κριτοῦ, καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν αὐτῶν πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ κριτοῦ, ὅτι παρεκλήθη Κύριος ἀπὸ τοῦ στεναγμοῦ αὐτῶν ἀπὸ προσώπου τῶν πολιορκούντων αὐτοὺς καὶ ἐκθλιβόντων αὐτούς.

19. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἀπέθνησκεν ὁ κριτὴς, καὶ ἀπέστρεψαν καὶ πάλιν διέφθειραν ὑπὲρ τοὺς πατέρας αὐτῶν, πορεύεσθαι ὀπίσω θεῶν ἑτέρων, λατρεύειν αὐτοῖς καὶ προσκυνεῖν αὐτοῖς. Οὐκ ἀπέῤῥιψαν τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν, καὶ τὰς ὁδοὺς αὐτῶν τὰς σκληράς.

20. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ Κύριος ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ εἶπεν· Ἀνθ' ὧν ὅσα ἐγκατέλιπον τὸ ἔθνος τοῦτο τὴν διαθήκην μου ἣν ἐνετειλάμην τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ οὐκ εἰσήκουσαν τῆς φωνῆς μου,

21. καὶ ἐγὼ οὐ προσθήσω τοῦ ἐξᾶραι ἄνδρα ἐκ προσώπου αὐτῶν ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ὧν κατέλιπεν Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ ἐν τῇ γῇ· καὶ ἀφῆκε

6. Et dimisit Jesus populum, et venit vir ad hæreditatem suam hæreditare terram.

7. Et servivit populus Domino omnes dies Jesu et omnes dies seniorum, qui prolongaverunt dies cum Jesu, quicumque cognoverunt omne opus Domini magnum, quæcumque fecit in Israel.

8. Et mortuus est Jesus filius Nave, servus Domini, filius centum decem annorum.

9. Et sepelierunt eum in termino hæreditatis ejus in Thamnathares, in monte Ephraim ab aquilone montis Gaas.

10. Et omnis generatio illa appositi sunt ad patres suos : et surrexit generatio altera post eos, qui non scierunt Dominum, et opus quod fecerat in Israel.

11. Et fecerunt filii Israel malignum coram Domino, et servierunt Baalim.

12. Et dereliquerunt Dominum Deum patrum suorum, qui eduxit eos de terra Ægypti, et ambulaverunt post deos alios de diis gentium quæ in circuitu eorum, et adoraverunt eos : et exacerbarunt Dominum,

13. et dereliquerunt eum, et servierunt Baal et Astartibus.

14. Et iratus est furore Dominus in Israel, et tradidit eos in manus prædantium, et deprædati sunt eos : et vendidit eos in manibus inimicorum suorum in circuitu, et non potuerunt ultra resistere ad faciem inimicorum suorum

15. in omnibus in quibus ibant. Et manus Domini erat super eos in mala, sicut locutus est Dominus, et sicut juravit Dominus eis, et contribulavit eos valde.

16. Et suscitavit Dominus judices, et salvavit eos Dominus de manu deprædantium eos. Ac ne judicibus quidem obedierunt,

17. quoniam exfornicati sunt post deos alios, et adoraverunt eos : et declinaverunt cito de via qua ambulaverunt patres eorum ad exaudiendum verba Domini : non fecerunt ita.

18. Et quia suscitabat Dominus eis judices, et fuit Dominus cum judice, et salvavit eos de manu inimicorum eorum omnes dies judicis, quoniam flectebatur Dominus a gemitu eorum a facie obsidentium eos et contribulantium eos.

19. Et factum est, postquam mortuus est judex, et reverterunt et iterum corruperunt super patres suos, eundo post deos alios, ad serviendum illis et adorandum illos. Non abjecerunt studia sua et vias suas duras.

20. Et iratus est furore Dominus in Israel, et dixit : Pro iis quanta dereliquerunt gens hæc testamentum meum quod mandavi patribus eorum, et non obedierunt voci meæ,

21. et ego non apponam auferre virum a facie ipsorum de gentibus quos reliquit Jesus filius Nave in terra : et dimisit

22. τοῦ πειράσαι ἐν αὐτοῖς τὸν Ἰσραὴλ, εἰ φυλάσσονται τὴν ὁδὸν Κυρίου πορεύεσθαι ἐν αὐτῇ ὃν τρόπον ἐφύλαξαν οἱ πατέρες αὐτῶν, ἢ οὔ.

23. Καὶ ἀφήσει Κύριος τὰ ἔθνη ταῦτα τοῦ μὴ ἐξᾶραι αὐτὰ τὸ τάχος, καὶ οὐ παρέδωκεν αὐτὰ ἐν χειρὶ Ἰησοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Καὶ ταῦτα τὰ ἔθνη ἃ ἀφῆκε Κύριος αὐτὰ ὥςτε πειρᾶσαι ἐν αὐτοῖς τὸν Ἰσραὴλ, πάντας τοὺς μὴ ἐγνωκότας τοὺς πολέμους Χαναάν.

2. Πλὴν διὰ τὰς γενεὰς υἱῶν Ἰσραὴλ τοῦ διδάξαι αὐτοὺς πόλεμον, πλὴν οἱ ἔμπροσθεν αὐτῶν οὐκ ἔγνωσαν αὐτά.

3. Τὰς πέντε σατραπείας τῶν ἀλλοφύλων, καὶ πάντα τὸν Χαναναῖον, καὶ τὸν Σιδώνιον, καὶ τὸν Εὐαῖον τὸν κατοικοῦντα τὸν Λίβανον ἀπὸ τοῦ ὄρους τοῦ Ἀερμὼν ἕως Λαβωεμάθ.

4. Καὶ ἐγένετο ὥςτε πειρᾶσαι ἐν αὐτοῖς τὸν Ἰσραὴλ, γνῶναι εἰ ἀκούσονται τὰς ἐντολὰς Κυρίου, ἃς ἐνετείλατο τοῖς πατράσιν αὐτῶν ἐν χειρὶ Μωϋσῆ.

5. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ κατῴκησαν ἐν μέσῳ τοῦ Χαναναίου, καὶ τοῦ Χετταίου, καὶ τοῦ Ἀμοῤῥαίου, καὶ τοῦ Φερεζαίου, καὶ τοῦ Εὐαίου, καὶ τοῦ Ἰεβουσαίου.

6. Καὶ ἔλαβον τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἑαυτοῖς εἰς γυναῖκας, καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἔδωκαν τοῖς υἱοῖς αὐτῶν, καὶ ἐλάτρευσαν τοῖς θεοῖς αὐτῶν.

7. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ πονηρὸν ἐναντίον Κυρίου, καὶ ἐπελάθοντο Κυρίου τοῦ Θεοῦ αὐτῶν, καὶ ἐλάτρευσαν τοῖς Βααλὶμ καὶ τοῖς ἄλσεσι.

8. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ Κύριος ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς ἐν χειρὶ Χουσαρσαθαὶμ βασιλέως Συρίας ποταμῶν· καὶ ἐδούλευσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τῷ Χουσαρσαθαὶμ ἔτη ὀκτώ.

9. Καὶ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς Κύριον, καὶ ἤγειρε Κύριος σωτῆρα τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς, τὸν Γοθονιὴλ υἱὸν Κενὲζ ἀδελφοῦ Χάλεβ τὸν νεώτερον ὑπὲρ αὐτόν.

10. Καὶ ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα Κυρίου, καὶ ἔκρινε τὸν Ἰσραήλ· καὶ ἐξῆλθεν εἰς πόλεμον πρὸς Χουσαρσαθαὶμ, καὶ παρέδωκε Κύριος ἐν χειρὶ αὐτοῦ τὸν Χουσαρσαθαὶμ, βασιλέα Συρίας ποταμῶν· καὶ ἐκραταιώθη χεὶρ αὐτοῦ ἐπὶ τὸν Χουσαρσαθαὶμ,

11. καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ ἔτη τεσσαράκοντα, καὶ ἀπέθανε Γοθονιὴλ υἱὸς Κενέζ.

12. Καὶ προσέθεντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου· καὶ ἐνίσχυσε Κύριος τὸν Ἐγλὼμ βασιλέα Μωὰβ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ, διὰ τὸ πεποιηκέναι αὐτοὺς τὸ πονηρὸν ἔναντι Κυρίου.

13. Καὶ συνήγαγε πρὸς ἑαυτὸν πάντας τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν καὶ Ἀμαλὴκ, καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐπάταξε τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐκληρονόμησε τὴν πόλιν τῶν Φοινίκων.

14. Καὶ ἐδούλευσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τῷ Ἐγλὼμ βασιλεῖ Μωὰβ ἔτη δεκαοκτώ.

15. Καὶ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς Κύριον· καὶ ἤγειρεν αὐτοῖς σωτῆρα τὸν Ἀὼδ υἱὸν Γηρὰ υἱὸν τοῦ Ἰεμενὶ ἄνδρα ἀμφοτεροδέξιον· καὶ ἐξαπέστειλαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ δῶρα ἐν χειρὶ αὐτοῦ τῷ Ἐγλὼμ βασιλεῖ Μωάβ.

22. ad tentandum in eis Israel, si observarent viam Domini ire in ea quemadmodum custodierunt patres eorum, an non.

23. Et dimittet Dominus gentes has ut non auferat illas celeriter, et non tradidit eas in manu Jesu.

CAPUT III.

1. Et hæ gentes quas reliquit Dominus eas ut tentaret in eis Israel, omnes qui nescierunt bella Chanaan.

2. Tantum propter generationes filiorum Israel ut doceret illos bellum, verum qui ante illos nescierunt illas.

3. Quinque satrapias alienigenarum, et omnem Chananæum, et Sidonium, et Evæum inhabitantem Libanum a monte Aermon usque Laboemath.

4. Et factum est ut tentaret in ipsis Israel, ad sciendum si audient mandata Domini, quæ mandavit patribus eorum in manu Moysi.

5. Et filii Israel habitaverunt in medio Chananæi, et Chettæi, et Amorrhæi, et Pherezæi, et Evæi, et Jebusæi.

6. Et acceperunt filias eorum sibi ipsis in uxores, et filias suas dederunt filiis eorum, et servierunt diis eorum.

7. Et fecerunt filii Israel malum ante Dominum, et obliti sunt Domini Dei sui, et servierunt Baalim et lucis.

8. Et iratus est furore Dominus in Israel, et vendidit eos in manu Chusarsathæm regis Syriæ fluminum : et servierunt filii Israel Chusarsathæm annos octo.

9. Et clamaverunt filii Israel ad Dominum, et excitavit Dominus salvatorem Israel, et salvavit eos, Gothoniel filium Cenez fratris Chaleb minorem super ipsum.

10. Et factus est super eum spiritus Domini, et judicavit Israel : et exiit ad bellum adversus Chusarsathæm, et tradidit Dominus in manu ejus Chusarsathæm, regem Syriæ fluminum : et prævaluit manus ejus super Chusarsathæm,

11. et quievit terra annos quadraginta, et mortuus est Gothoniel filius Cenez.

12. Et adjecerunt filii Israel, facere malum in conspectu Domini : et confortavit Dominus Eglom regem Moab super Israel, eo quod ipsi fecerant malum ante Dominum.

13. Et congregavit ad se omnes filios Ammon et Amalec, et ivit et percussit Israel, et hæreditavit civitatem Palmarum.

14. Et servierunt filii Israel Eglom regi Moab annos decem octo.

15. Et clamaverunt filii Israel ad Dominum : et suscitavit eis salvatorem Aod filium Gera filium Jemeni virum ambidexterum : et miserunt filii Israel munera in manu ejus Eglom regi Moab.

16. Καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ Ἀὼδ μάχαιραν δίστομον, σπιθαμῆς τὸ μῆκος αὐτῆς, καὶ περιεζώσατο αὐτὴν ὑπὸ τὸν μανδύαν ἐπὶ τὸν μηρὸν αὐτοῦ τὸν δεξιόν.

17. Καὶ ἐπορεύθη καὶ προςήνεγκε τὰ δῶρα τῷ Ἐγλὼμ βασιλεῖ Μωάβ· καὶ Ἐγλὼμ ἀνὴρ ἀστεῖος σφόδρα.

18. Καὶ ἐγένετο, ἡνίκα συνετέλεσεν Ἀὼδ προςφέρων τὰ δῶρα, καὶ ἐξαπέστειλε τοὺς φέροντας τὰ δῶρα,

19. καὶ αὐτὸς ὑπέστρεψεν ἀπὸ τῶν γλυπτῶν τῶν μετὰ τῆς Γαλγὰλ, καὶ εἶπεν Ἀώδ· Λόγος μοι κρύφιος πρὸς σὲ, βασιλεῦ. Καὶ εἶπεν Ἐγλὼμ πρὸς αὐτόν· Σιώπα. Καὶ ἐξαπέστειλεν ἀφ' ἑαυτοῦ πάντας τοὺς ἐφεστῶτας ἐπ' αὐτόν.

20. Καὶ Ἀὼδ εἰςῆλθε πρὸς αὐτὸν, καὶ αὐτὸς ἐκάθητο ἐν τῷ ὑπερῴω τῷ θερινῷ τῷ ἑαυτοῦ μονώτατος. Καὶ εἶπεν Ἀώδ· Λόγος Θεοῦ μοι πρὸς σὲ, βασιλεῦ. Καὶ ἐξανέστη ἀπὸ τοῦ θρόνου Ἐγλὼμ ἐγγὺς αὐτοῦ.

21. Καὶ ἐγένετο ἅμα τῷ ἀναστῆναι αὐτὸν, καὶ ἐξέτεινεν Ἀὼδ τὴν χεῖρα τὴν ἀριστερὰν αὐτοῦ, καὶ ἔλαβε τὴν μάχαιραν ἐπάνωθεν τοῦ μηροῦ αὐτοῦ τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἐνέπηξεν αὐτὴν ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτοῦ,

22. καὶ ἐπειςήνεγκε καί γε τὴν λαβὴν ὀπίσω τῆς φλογὸς, καὶ ἀπέκλεισε τὸ στέαρ κατὰ τῆς φλογὸς, ὅτι οὐκ ἐξέσπασε τὴν μάχαιραν ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ.

23. Καὶ ἐξῆλθεν Ἀὼδ τὴν προστάδα· καὶ ἐξῆλθε τοὺς διατεταγμένους, καὶ ἀπέκλεισε τὰς θύρας τοῦ ὑπερῴου κατ' αὐτοῦ, καὶ ἐσφήνωσε.

24. Καὶ αὐτὸς ἐξῆλθε, καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐπῆλθον καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ αἱ θύραι τοῦ ὑπερῴου ἐσφηνωμέναι· καὶ εἶπαν· Μή ποτε ἀποκενοῖ τοὺς πόδας αὐτοῦ ἐν τῷ ταμείῳ τῷ θερινῷ;

25. Καὶ ὑπέμειναν ἕως ᾐσχύνοντο· καὶ ἰδοὺ οὐκ ἔστιν ὁ ἀνοίγων τὰς θύρας τοῦ ὑπερῴου· καὶ ἔλαβον τὴν κλεῖδα, καὶ ἤνοιξαν· καὶ ἰδοὺ ὁ κύριος αὐτῶν πεπτωκὼς ἐπὶ τὴν γῆν τεθνηκώς.

26. Καὶ Ἀὼδ διεσώθη ἕως ἐθορυβοῦντο, καὶ οὐκ ἦν ὁ προςνοῶν· καὶ αὐτὸς παρῆλθε τὰ γλυπτὰ, καὶ διεσώθη εἰς Σετειρωθά.

27. Καὶ ἐγένετο, ἡνίκα ἦλθεν Ἀὼδ εἰς γῆν Ἰσραὴλ καὶ ἐσάλπισεν ἐν κερατίνῃ ἐν τῷ ὄρει Ἐφραίμ, καὶ κατέβησαν σὺν αὐτῷ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ τοῦ ὄρους, καὶ αὐτὸς ἔμπροσθεν αὐτῶν.

28. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Κατάβητε ὀπίσω μου, ὅτι παρέδωκε Κύριος ὁ Θεὸς τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν τὴν Μωὰβ ἐν χειρὶ ἡμῶν. Καὶ κατέβησαν ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ προκατελάβοντο τὰς διαβάσεις τοῦ Ἰορδάνου τῆς Μωὰβ, καὶ οὐκ ἀφῆκεν ἄνδρα διαβῆναι.

29. Καὶ ἐπάταξαν τὴν Μωὰβ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὡςεὶ δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν, πᾶν λιπαρὸν, καὶ πάντα ἄνδρα δυνάμεως, καὶ οὐ διεσώθη ὁ ἀνήρ.

30. Καὶ ἐνετράπη Μωὰβ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὑπὸ χεῖρα Ἰσραὴλ, καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ ὀγδοήκοντα ἔτη. Καὶ ἔκρινεν αὐτοὺς Ἀὼδ ἕως οὗ ἀπέθανε.

31. Καὶ μετ' αὐτὸν ἀνέστη Σαμεγὰρ υἱὸς Δινὰχ, καὶ ἐπάταξε τοὺς ἀλλοφύλους εἰς ἑξακοσίους ἄνδρας ἐν τῷ ἀροτρόποδι τῶν βοῶν, καὶ ἔσωσε καί γε αὐτὸς τὸν Ἰσραήλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Καὶ προςέθεντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, καὶ Ἀὼδ ἀπέθανε.

16. Et fecit sibi Aod gladium habentem duo ora, palmi longitudo ejus, et accinctus est eo sub sago super femur suum dextrum.

17. Et ivit et attulit munera Eglom regi Moab : et Eglom vir urbanus valde.

18. Et factum est, postquam consummavit Aod offerens munera, et dimisit ferentes munera,

19. et ipse reversus est a sculptilibus quæ cum Galgal, et dixit Aod : Verbum occultum mihi est ad te, rex. Et dixit Eglom ad eum : Tace. Et dimisit a se omnes qui adstabant super eum.

20. Et Aod intravit ad eum, et ipse sedebat in cœnaculo æstivo suo prorsus solus. Et dixit Aod : Verbum Dei mihi ad te, rex. Et exsurrexit Eglom de throno prope eum.

21. Et factum est simul dum ille surgeret, et extendit Aod manum sinistram suam, et sumpsit gladium desuper femore suo dextro, et infixit illum in ventre ejus,

22. et superimmisit etiam capulum post flammam, et conclusit adeps super flammam, quoniam non extraxit gladium e ventre ejus.

23. Et exiit Aod vestibulum : et transiit observantes, et clausit januas cœnaculi super se, et coarctavit.

24. Et ipse exiit, et pueri ejus supervenerunt et viderunt, et ecce januæ cœnaculi coarctatæ : et dixerunt : Numquid forte evacuat pedes suos in conclavi æstivo?

25. Et sustinuerunt quoadusque erubuerunt : et ecce non est qui aperiat januas cœnaculi : et sumpserunt clavim, et aperuerunt : et ecce dominus eorum prolapsus in terram mortuus.

26. Et Aod salvus evasit dum turbabantur, et non erat qui attenderet ei : et ipse transiit sculptilia, et evasit salvus in Setirotha.

27. Et factum est, postquam venit Aod in terram Israel et cecinit in cornea in monte Ephraim; et descenderunt cum eo filii Israel de monte, et ipse ante eos.

28. Et dixit ad eos : descendite post me, quia tradidit Dominus Deus inimicos nostros ipsam Moab in manu nostra. Et descenderunt post eum, et præoccuparunt transitus Jordanis ipsius Moab, et non permisit virum transire.

29. Et percusserunt ipsam Moab die illa, circiter decem millia virorum, omnem pinguem, et omnem virum virtutis, et non evasit salvus vir.

30. Et confusa est Moab in die illa sub manu Israel, et quievit terra octoginta annos. Et iudicavit eos Aod quoadusque mortuus est.

31. Et post eum surrexit Samegar filius Dinach, et percussit alienigenas in sexcentos viros in vomere boum, et salvavit et ipse Israel.

CAPUT IV.

1. Et adjecerunt filii Israel facere malum in conspectu Domini, et Aod mortuus est.

2. Καὶ ἀπέδοτο τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ Κύριος ἐν χειρὶ Ἰαβὶν βασιλέως Χαναὰν, ὃς ἐβασίλευσεν ἐν Ἀσώρ· καὶ ὁ ἄρχων τῆς δυνάμεως αὐτοῦ Σισάρα, καὶ αὐτὸς κατῴκει ἐν Ἀρισὼθ τῶν ἐθνῶν.

3. Καὶ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς Κύριον, ὅτι ἐνναχόσια ἅρματα σιδηρᾶ ἦν αὐτῷ· καὶ αὐτὸς ἔθλιψε τὸν Ἰσραὴλ καταχράτος εἴκοσιν ἔτη.

4. Καὶ Δεββῶρα γυνὴ προφῆτις γυνὴ Λαφιδὼθ, αὕτη ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ.

5. Καὶ αὐτὴ ἐκάθητο ὑπὸ φοίνικα Δεββῶρα ἀναμέσον τῆς Ῥαμὰ καὶ ἀναμέσον τῆς Βαιθὴλ ἐν τῷ ὄρει Ἐφραὶμ, καὶ ἀνέβαινον πρὸς αὐτὴν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς κρίσιν.

6. Καὶ ἀπέστειλε Δεββῶρα καὶ ἐκάλεσε τὸν Βαρὰκ υἱὸν Ἀβινεὲμ ἐκ Κάδης Νεφθαλὶ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Οὐχὶ ἐνετείλατο Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ σοι, καὶ ἀπελεύσῃ εἰς ὄρος Θαβὼρ, καὶ λήψῃ μετὰ σεαυτοῦ δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν ἐκ τῶν υἱῶν Νεφθαλὶ καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ζαβουλὼν,

7. καὶ ἐπάξω πρὸς σὲ εἰς τὸν χειμάῤῥουν Κισῶν (ἐπὶ) τὸν Σισάρα ἄρχοντα τῆς δυνάμεως Ἰαβὶν, καὶ τὰ ἅρματα αὐτοῦ καὶ τὸ πλῆθος αὐτοῦ, καὶ παραδώσω αὐτὸν εἰς χεῖράς σου;

8. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν Βαράκ· Ἐὰν πορευθῇς μετ' ἐμοῦ πορεύσομαι, καὶ ἐὰν μὴ πορευθῇς οὐ πορεύσομαι, ὅτι οὐκ οἶδα τὴν ἡμέραν ἐν ᾗ εὐοδοῖ Κύριος τὸν ἄγγελον μετ' ἐμοῦ.

9. Καὶ εἶπε· Πορευομένη πορεύσομαι μετὰ σοῦ· πλὴν γίνωσκε ὅτι οὐκ ἔσται τὸ προτέρημά σου ἐπὶ τὴν ὁδὸν ἣν σὺ πορεύῃ, ὅτι ἐν χειρὶ γυναικὸς ἀποδώσεται Κύριος τὸν Σισάρα. Καὶ ἀνέστη Δεββῶρα, καὶ ἐπορεύθη μετὰ τοῦ Βαρὰκ ἐκ Κάδης.

10. Καὶ ἐβόησε Βαρὰκ τὸν Ζαβουλὼν καὶ τὸν Νεφθαλὶ ἐκ Κάδης, καὶ ἀνέβησαν κατὰ πόδας αὐτοῦ δέκα χιλιάδες ἀνδρῶν, καὶ ἀνέβη Δεββῶρα μετ' αὐτοῦ.

11. Καὶ Χαβὲρ ὁ Κιναῖος ἐχωρίσθη ἀπὸ Καινᾶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰωβὰβ γαμβροῦ Μωϋσῆ· καὶ ἔπηξε τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ἕως δρυὸς πλεονεκτούντων, ἥ ἐστιν ἐχόμενα Κεδές.

12. Καὶ ἀνηγγέλη τῷ Σισάρᾳ ὅτι ἀνέβη Βαρὰκ υἱὸς Ἀβινεὲμ εἰς ὄρος Θαβώρ.

13. Καὶ ἐκάλεσε Σισάρα πάντα τὰ ἅρματα αὐτοῦ, ἐνναχόσια ἅρματα σιδηρᾶ, καὶ πάντα τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ ἀπὸ Ἀρισὼθ τῶν ἐθνῶν εἰς τὸν χειμάῤῥουν Κισῶν.

14. Καὶ εἶπε Δεββῶρα πρὸς Βαράκ· Ἀνάστηθι, ὅτι αὕτη ἡ ἡμέρα ἐν ᾗ παρέδωκε Κύριος τὸν Σισάρα ἐν τῇ χειρί σου, ὅτι Κύριος ἐξελεύσεται ἔμπροσθέν σου. Καὶ κατέβη Βαρὰκ κατὰ τοῦ ὄρους Θαβὼρ, καὶ δέκα χιλιάδες ἀνδρῶν ὀπίσω αὐτοῦ.

15. Καὶ ἐξέστησε Κύριος τὸν Σισάρα καὶ πάντα τὰ ἅρματα αὐτοῦ, καὶ πᾶσαν τὴν παρεμβολὴν αὐτοῦ ἐν στόματι ῥομφαίας ἐνώπιον Βαράκ· καὶ κατέβη Σισάρα ἐπάνωθεν τοῦ ἅρματος αὐτοῦ, καὶ ἔφυγε τοῖς ποσὶν αὐτοῦ.

16. Καὶ Βαρὰκ διώκων ὀπίσω τῶν ἁρμάτων καὶ ὀπίσω τῆς παρεμβολῆς ἕως Ἀρισὼθ τῶν ἐθνῶν· καὶ ἔπεσε πᾶσα παρεμβολὴ Σισάρα ἐν στόματι ῥομφαίας· οὐ κατελείφθη ἕως ἑνός.

17. Καὶ Σισάρα ἔφυγε τοῖς ποσὶν αὐτοῦ εἰς σκηνὴν

2. Et vendidit filios Israel Dominus in manu Jabin regis Chanaan, qui regnavit in Asor : et princeps virtutis ejus Sisara, et ipse habitabat in Arisoth gentium.

3. Et clamaverunt filii Israel ad Dominum, quoniam nongenti currus ferrei erant ei : et ipse vexavit Israel imperiose viginti annos.

4. Et Debbora mulier prophetissa uxor Laphidoth, ipsa judicabat Israel in tempore illo.

5. Et ipsa sedebat sub palma Debbora inter Rhama et inter Bæthel in monte Ephraim, et ascendebant ad eam filii Israel ad judicium.

6. Et misit Debbora et vocavit Barac filium Abineem e Cades Nepthali, et dixit ad eum : Nonne præcepit Dominus Deus Israel tibi, et perges ad montem Thabor, et accipies tecum decem millia virorum ex filiis Nephthali et ex filiis Zabulon,

7. et inducam ad te ad torrentem Cison *super* Sisaram principem virtutis Jabin, et currus ejus et multitudinem ejus, et tradam eum in manus tuas?

8. Et dixit ad eam Barac : Si iveris mecum ibo, et si non iveris non ibo, quoniam nescio diem in qua prosperat Dominus angelum mecum.

9. Et dixit : Pergens pergam tecum : verum cognosce quia non erit primatus tuus super viam quam tu ambulas, quoniam in manu mulieris vendet Dominus Sisaram. Et surrexit Debbora, et ivit cum Barac e Cades.

10. Et Barac conclamavit Zabulon et Nephthali e Cades, et ascenderunt juxta pedes ejus decem millia virorum. Et ascendit Debbora cum eo.

11. Et Chaber Cinæus secesserat a Caina de filiis Jobab affinis Moysi : et fixerat tabernaculum suum usque ad quercum rapacium, quæ est juxta Cedes.

12. Et nuntiatum est Sisaræ quia ascendit Barac filius Abineem in montem Thabor.

13. Et vocavit Sisara omnes currus suos, nongentos currus ferreos, et omnem populum qui secum ab Arisoth gentium ad torrentem Cison.

14. Et dixit Debbora ad Barac : Surge, quoniam hæc est dies in qua tradidit Dominus Sisaram in manu tua, quoniam Dominus egredietur ante te. Et descendit Barac de monte Thabor, et decem millia virorum post eum.

15. Et pavefecit Dominus Sisaram et omnes currus ejus, et omnia castra ejus in ore gladii in conspectu Barac : et descendit Sisara desuper curru suo, et fugit pedibus suis.

16. Et Barac persequens post currus et post castra usque Arisoth gentium : et ceciderunt omnia castra Sisaræ in ore gladii : non remansit usque ad unum.

17. Et Sisara fugit pedibus suis ad tabernaculum Jael

Ἰαὴλ γυναικὸς Χαβὲρ ἑταίρου τοῦ Κιναίου, ὅτι εἰρήνη ἦν ἀναμέσον Ἰαβὶν βασιλέως Ἀσὼρ καὶ ἀναμέσον τοῦ οἴκου Χαβὲρ τοῦ Κιναίου.

uxoris Chaber sodalis Cinæi, quoniam pax erat inter Jabin regem Asor et inter domum Chaber Cinæi.

18. Καὶ ἐξῆλθεν Ἰαὴλ εἰς συνάντησιν Σισάρα, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἔκκλινον, κύριέ μου, ἔκκλινον πρός με, μὴ φοβοῦ. Καὶ ἐξέκλινε πρὸς αὐτὴν εἰς τὴν σκηνὴν, καὶ περιέβαλεν αὐτὸν ἐπιβολαίῳ.

18. Et exiit Jael in occursum Sisaræ, et dixit ei : Declina, domine mi, declina ad me, ne timeas. Et declinavit ad eam in tabernaculum, et circumvolvit eum indumento.

19. Καὶ εἶπε Σισάρα πρὸς αὐτήν· Πότισόν με δὴ μικρὸν ὕδωρ, ὅτι ἐδίψησα. Καὶ ἤνοιξε τὸν ἀσκὸν τοῦ γάλακτος, καὶ ἐπότισεν αὐτὸν, καὶ περιέβαλεν αὐτόν.

19. Et dixit Sisara ad eam : Pota me nunc pusilla aqua, quoniam sitivi. Et aperuit utrem lactis, et potavit eum, et operuit eum.

20. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν Σισάρα· Στῆθι δὴ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς, καὶ ἔσται, ἐὰν ἀνὴρ ἔλθη πρὸς σὲ, καὶ ἐρωτήσῃ σε, καὶ εἴπῃ εἰ ἔστιν ὧδε ἀνὴρ, καὶ ἐρεῖς· Οὐκ ἔστι.

20. Et dixit ad eam Sisara : Sta nunc ad portam tabernaculi, et erit, si vir venerit ad te, et interrogaverit te, et dixerit si est hic vir, et dices : Non est.

21. Καὶ ἔλαβεν Ἰαὴλ γυνὴ Χαβὲρ τὸν πάσσαλον τῆς σκηνῆς καὶ ἔθηκε τὴν σφύραν ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς, καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὸν ἐν κρυφῇ, καὶ ἔπηξε τὸν πάσσαλον ἐν τῷ κροτάφῳ αὐτοῦ, καὶ διεξῆλθεν ἐν τῇ γῇ· καὶ αὐτὸς ἐξεστὼς ἐσκοτώθη, καὶ ἀπέθανε.

21. Et sumpsit Jael uxor Chaber paxillum tabernaculi et posuit malleum in manu sua, et intravit ad eum in occulto, et fixit paxillum in tempore ejus, et transivit in terram : et ipse soporatus obtenebratus est, et periit.

22. Καὶ ἰδοὺ Βαρὰκ διώκων τὸν Σισάρα, καὶ ἐξῆλθεν Ἰαὴλ εἰς συνάντησιν αὐτῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Δεῦρο καὶ δείξω σοι τὸν ἄνδρα ὃν σὺ ζητεῖς· καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτήν· καὶ ἰδοὺ Σισάρα ἐῤῥιμμένος νεκρὸς, καὶ ὁ πάσσαλος ἐν τῷ κροτάφῳ αὐτοῦ.

22. Et ecce Barac persequens Sisaram, et exiit Jael in occursum ei, et dixit ei : Veni et ostendam tibi virum quem tu quæris : et intravit ad eam : et ecce Sisara projectus mortuus, et paxillus in tempore ejus.

23. Καὶ ἐτρόπωσεν ὁ Θεὸς τὸν Ἰαβὶν βασιλέα Χαναὰν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔμπροσθεν υἱῶν Ἰσραήλ.

23. Et fugavit Deus Jabin regem Chanaan in die illa ante filios Israel.

24. Καὶ ἐπορεύετο χεὶρ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ πορευομένη καὶ σκληρυνομένη ἐπὶ Ἰαβὶν βασιλέα Χαναὰν, ἕως οὗ ἐξωλόθρευσαν τὸν Ἰαβὶν βασιλέα Χαναάν.

24. Et pergebat manus filiorum Israel pergens et indurata super Jabin regem Chanaan, quoadusque exterminaverunt Jabin regem Chanaan.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

CAPUT V.

1. Καὶ ᾖσαν Δεββῶρα καὶ Βαρὰκ υἱὸς Ἀβινεὲμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγοντες·

1. Et cecinerunt Debbora et Barac filius Abineem in die illa, dicentes :

2. Ἀπεκαλύφθη ἀποκάλυμμα ἐν Ἰσραὴλ ἐν τῷ ἑκουσιασθῆναι λαὸν, εὐλογεῖτε Κύριον.

2. Revelata est revelatio in Israel dum sponte se offerret populus, benedicite Dominum.

3. Ἀκούσατε, βασιλεῖς, καὶ ἐνωτίσασθε, σατράπαι· ᾄσομαι ἐγώ εἰμι τῷ Κυρίῳ, ἐγώ εἰμι ψαλῶ τῷ Κυρίῳ τῷ Θεῷ Ἰσραήλ.

3. Audite, reges, et auribus percipite, satrapæ : canam ego quidem Domino, ego quidem psallam Domino Deo Israel.

4. Κύριε, ἐν τῇ ἐξόδῳ σου ἐν Σηεὶρ, ἐν τῷ ἀπαίρειν σε ἐξ ἀγροῦ Ἐδὼμ, γῆ ἐσείσθη, καὶ ὁ οὐρανὸς ἔσταξε δρόσους, καὶ αἱ νεφέλαι ἔσταξαν ὕδωρ.

4. Domine, in exitu tuo in Seir, dum promoveres tu ex agro Edom, terra commota est, et cœlum stillavit rores, et nubes stillarunt aquam.

5. Ὄρη ἐσαλεύθησαν ἀπὸ προσώπου Κυρίου Ἐλωΐ, τοῦτο Σινὰ, ἀπὸ προσώπου Κυρίου Θεοῦ Ἰσραήλ.

5. Montes commoti sunt a facie Domini Heloi, iste Sina, a facie Domini Dei Israel.

6. Ἐν ἡμέραις Σαμεγὰρ υἱοῦ Ἀνὰθ, ἐν ἡμέραις Ἰαὴλ, ἐξέλιπον ὁδοὺς, καὶ ἐπορεύθησαν ἀτραποὺς, ἐπορεύθησαν ὁδοὺς διεστραμμένας.

6. In diebus Samegar filii Anath, in diebus Jael, reliquerunt vias, et ambulaverunt diverticula, ambulaverunt vias distortas.

7. Ἐξέλιπον δυνατοὶ ἐν Ἰσραὴλ, ἐξέλιπον ἕως οὗ ἀνέστη Δεββῶρα, ἕως οὗ ἀνέστη μήτηρ ἐν Ἰσραήλ.

7. Defecerunt potentes in Israel, defecerunt quoadusque surrexit Debbora, quoadusque surrexit mater in Israel.

8. Ἐξελέξαντο θεοὺς καινοὺς, τότε ἐπολέμησαν πόλεις ἀρχόντων. Θυρεὸς ἐὰν ὀφθῇ καὶ λόγχη ἐν τεσσαράκοντα χιλιάσιν ἐν Ἰσραὴλ,

8. Elegerunt deos novos, tunc expugnaverunt civitates principum. Clypeus si apparuerit et lancea in quadraginta millibus in Israel,

9. ἡ καρδία μου εἰς τὰ διατεταγμένα τῷ Ἰσραὴλ, οἱ ἑκουσιαζόμενοι ἐν λαῷ, εὐλογεῖτε Κύριον.

9. cor meum ad ea quæ disposita sunt huic Israel, qui sponte agitis in populo, benedicite Dominum.

10. Ἐπιβεβηκότες ἐπὶ ὄνου θηλείας μεσημβρίας, καθήμενοι ἐπὶ κριτηρίου καὶ πορευόμενοι ἐπὶ ὁδοὺς συνέδρων ἐφ' ὁδῷ, διηγεῖσθε

10. Qui ascendistis super asinam fœmellam meridie, sedentes super tribunal et ambulantes super vias consessorum super viam, narrate

11. ἀπὸ φωνῆς ἀνακρουομένων ἀναμέσον ὑδρευομένων· ἐκεῖ δώσουσι δικαιοσύνας. Κύριε, δικαιοσύνας αὔξησον ἐν Ἰσραήλ. Τότε κατέβη εἰς τὰς πόλεις λαὸς Κυρίου.

11. a voce agitantium in medio haurientium aquam : ibi dabunt justitias. Domine, justitias auge in Israel. Tunc descendit ad civitates populus Domini.

12. Ἐξεγείρου, ἐξεγείρου, Δεββῶρα· ἐξεγείρου, ἐξεγείρου, λάλησον ᾠδήν· ἀνάστα, Βαρὰκ, καὶ αἰχμαλώτισον αἰχμαλωσίαν σου, υἱὸς Ἀβινεέμ.

13. Τότε κατέβη κατάλειμμα τοῖς ἰσχυροῖς· λαὸς Κυρίου κατέβη αὐτῷ ἐν τοῖς κραταιοῖς ἐξ ἐμοῦ.

14. Ἐφραὶμ ἐξεῤῥίζωσεν αὐτοὺς ἐν τῷ Ἀμαλὴκ, ὀπίσω σου, Βενιαμὶν, ἐν τοῖς λαοῖς σου. Ἐν ἐμοὶ Μαχὶρ κατέβησαν ἐξερευνῶντες, καὶ ἀπὸ Ζαβουλὼν ἕλκοντες ἐν ῥάβδῳ διηγήσεως γραμματέως.

15. Καὶ ἀρχηγοὶ ἐν Ἰσσάχαρ μετὰ Δεββώρας καὶ Βαράκ· οὕτω Βαρὰκ ἐν κοιλάσιν ἀπέστειλεν ἐν ποσὶν αὐτοῦ, εἰς τὰς μερίδας Ῥουβὴν, μεγάλοι ἐξικνούμενοι καρδίαν.

16. Εἰς τί ἐκάθισαν ἀναμέσον τῆς διγομίας, τοῦ ἀκοῦσαι συρισμοῦ ἀγελῶν εἰς διαιρέσεις Ῥουβήν; μεγάλοι ἐξετασμοὶ καρδίας.

17. Γαλαὰδ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου οὗ ἐσκήνωσε· καὶ Δὰν εἰς τί παροικεῖ πλοίοις; Ἀσὴρ ἐκάθισε παραλίαν θαλασσῶν, καὶ ἐπὶ διεξόδοις αὐτοῦ σκηνώσει.

18. Ζαβουλὼν λαὸς ὠνείδισε ψυχὴν αὐτοῦ εἰς θάνατον, καὶ Νεφθαλὶ ἐπὶ ὕψη ἀγροῦ ἦλθον αὐτῶν.

19. Βασιλεῖς παρετάξαντο, τότε ἐπολέμησαν βασιλεῖς Χαναὰν ἐν Θανααχ ἐπὶ ὕδατι Μαγεδδὼ, δῶρον ἀργυρίου οὐκ ἔλαβον.

20. Ἐξ οὐρανοῦ παρετάξαντο οἱ ἀστέρες, ἐκ τρίβων αὐτῶν παρετάξαντο μετὰ Σισάρα.

21. Χειμάῤῥους Κισῶν ἐξέσυρεν αὐτοὺς, χειμάῤῥους ἀρχαίων, χειμάῤῥους Κισῶν· καταπατήσει αὐτὸν ψυχή μου δυνατή.

22. Ὅτε ἐνεποδίσθησαν πτέρναι ἵππου, σπουδῇ ἔσπευσαν ἰσχυροὶ αὐτοῦ.

23. Καταρᾶσθαι Μηρὼζ, εἶπεν ἄγγελος Κυρίου, καταρᾶσθε· ἐπικατάρατος πᾶς ὁ κατοικῶν αὐτὴν, ὅτι οὐκ ἤλθοσαν εἰς βοήθειαν Κυρίου, εἰς βοήθειαν ἐν δυνατοῖς.

24. Εὐλογηθείη ἐν γυναιξὶν Ἰαὴλ γυνὴ Χαβὲρ τοῦ Κιναίου, ἀπὸ γυναικῶν ἐν σκηναῖς εὐλογηθείη.

25. Ὕδωρ ᾔτησε, γάλα ἔδωκεν ἐν λεκάνῃ· ὑπερεχόντων προςήνεγκε βούτυρον.

26. Χεῖρα αὐτῆς ἀριστερὰν εἰς πάσσαλον ἐξέτεινε, καὶ δεξιὰν αὐτῆς εἰς σφύραν κοπιώντων, καὶ ἐσφυροκόπησεν Σισάρα, διήλωσε κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἐπάταξε, διήλωσε κρόταφον αὐτοῦ,

27. ἀναμέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς κατεκυλίσθη· ἔπεσεν καὶ ἐκοιμήθη ἀναμέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς, κατακλιθεὶς ἔπεσεν, καθὼς κατεκλίθη ἐκεῖ ἔπεσεν ἐξοδευθείς.

28. Διὰ τῆς θυρίδος παρέκυψε μήτηρ Σισάρα ἐκτὸς τοῦ τοξικοῦ· Διότι ᾐσχύνθη ἅρμα αὐτοῦ; διότι ἐχρόνισαν πόδες ἁρμάτων αὐτοῦ;

29. Αἱ σοφαὶ ἄρχουσαι αὐτῆς ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτὴν, καὶ αὐτὴ ἀπέστρεψεν λόγους αὐτῆς ἑαυτῇ.

30. Οὐχ εὑρήσουσιν αὐτὸν διαμερίζοντα σκῦλα; Οἰκτίρμων οἰκτειρήσει εἰς κεφαλὴν ἀνδρός· σκῦλα βαμμάτων τῷ Σισάρα, σκῦλα βαμμάτων ποικιλίας, βάμματα ποικιλτῶν αὐτὰ τῷ τραχήλῳ αὐτοῦ σκῦλα.

31. Οὕτως ἀπόλοιντο πάντες οἱ ἐχθροί σου, Κύριε· καὶ οἱ ἀγαπῶντες αὐτὸν, ὡς ἔξοδος ἡλίου ἐν δυνάμει αὐτοῦ. Καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ τεσσαράκοντα ἔτη.

12. Expergiscere, expergiscere, Debbora : expergiscere, expergiscere, loquere canticum : exsurge, Barac, et captiva captivitatem tuam, filius Abineem.

13. Tunc descendit residuum fortibus : populus Domini descendit ei in potentibus ex me.

14. Ephraim eradicavit eos in Amalec, post te Benjamin, in populis tuis. In me Machir descenderunt perscrutantes, et de Zabulon trahentes in virga narrationis scribæ.

15. Et principes in Issachar cum Debbora et Barac : sic Barac in vallibus misit in pedibus suis, in portionibus Ruben, magni penetrantes corde.

16. Ad quid sederunt inter medium digomiæ, ad audiendum sibilum gregum in divisionibus Ruben? magnæ perscrutationes cordis.

17. Galaad trans Jordanem ubi habitavit : et Dan ad quid incolit navibus? Aser sedit ad littus marium, et super exitus ejus habitabit.

18. Zabulon populus improperavit animam suam in mortem, et Nephthali venerunt ad altitudines agri sui.

19. Reges pugnaverunt, tunc pugnaverunt reges Chanaan in Thanac super aquam Mageddo, munus argenti non acceperunt.

20. De cœlo pugnaverunt stellæ, e semitis suis pugnaverunt cum Sisara.

21. Torrens Cison devolvit eos, torrens antiquitatum, torrens Cison : conculcabit eum anima mea potens.

22. Quando impediti sunt calcanei equi, festinatione festinaverunt fortes ejus.

23. Maledicite Meroz, dixit angelus Domini, maledicite : maledictus omnis inhabitans eam, quoniam non venerunt in auxilium Domini, in auxilium in potentibus.

24. Benedicatur in mulieribus Jael uxor Chaber Cinæi, a mulieribus in tabernaculis benedicatur.

25. Aquam petiit, lac dedit in phiala : præstantium attulit butyrum.

26. Manum suam sinistram ad paxillum extendit, et dextram suam in malleum laborantium, et malleo terebravit Sisaram, perforavit caput ejus et percussit, perforavit tempus ejus,

27. inter pedes ipsius devolutus est : cecidit et dormivit inter pedes ejus, procumbens cecidit, sicut procubuit ibi cecidit exspirans.

28. Per fenestram respexit mater Sisaræ extra fenestellam : Cur erubuit currus ejus? cur tardaverunt pedes curruum ejus?

29. Sapientes principes ejus responderunt ad eam, et ipsa convertit sermones suos sibi.

30. Nonne invenient eum dividentem spolia? Misericors miserebitur in caput viri : spolia tincturarum ipsi Sisaræ, spolia tincturarum varietatis, spolia variatorum ipsa capiti ejus spolia.

30. Sic pereant omnes inimici tui, Domine : et qui diligunt eum, sicut exitus solis in virtute sua. Et quievit terra quadraginta annis

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ς'.

ι ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ πονηρὸν ἐνώ-
ιίου, καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς Κύριος ἐν χειρὶ Μα-
ὰ ἔτη.
ὶ ἴσχυσε χεὶρ Μαδιὰμ ἐπὶ Ἰσραήλ. Καὶ
ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ προσώπου Μα-
; τρυμαλιὰς τὰς ἐν τοῖς ὄρεσι, καὶ τὰ σπή-
ὶ τὰ κρεμαστά.
ὶ ἐγένετο, ἐὰν ἔσπειραν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ
ν Μαδιὰμ καὶ Ἀμαλὴκ, καὶ οἱ υἱοὶ ἀνατολῶν
:ινον αὐτοῖς, καὶ παρενέβαλον εἰς αὐτοὺς,
διέφθειρον τοὺς καρποὺς αὐτῶν ἕως ἐλθεῖν
ν· καὶ οὐ κατελείποντο ὑπόστασιν ζωῆς ἐν τῇ
ὴλ, οὐδὲ ἐν τοῖς ποιμνίοις ταῦρον καὶ ὄνον.
τι αὐτοὶ καὶ αἱ κτήσεις αὐτῶν ἀνέβαινον, καὶ
ὶ αὐτῶν παρεγίνοντο, καθὼς ἀκρὶς εἰς πλῆθος,
ἰς καὶ ταῖς καμήλοις αὐτῶν οὐκ ἦν ἀριθμός.
οντο εἰς τὴν γῆν Ἰσραὴλ, καὶ διέφθειρον αὐτήν.
ὶ ἐπτώχευσεν Ἰσραὴλ σφόδρα ἀπὸ προσώπου

ὶ ἐβόησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς Κύριον ἀπὸ
υ Μαδιάμ.
ὶ ἐξαπέστειλε Κύριος ἄνδρα προφήτην πρὸς
ς Ἰσραὴλ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τάδε λέγει Κύ-
εὸς Ἰσραήλ· Ἐγώ εἰμι ὃς ἀνήγαγον ὑμᾶς ἐκ
ύπτου, καὶ ἐξήγαγον ὑμᾶς ἐξ οἴκου δουλείας

ὶ ἐῤῥυσάμην ὑμᾶς ἐκ χειρὸς Αἰγύπτου καὶ ἐκ
όντων τῶν θλιβόντων ὑμᾶς, καὶ ἐξέβαλον αὐ-
ροσώπου ὑμῶν, καὶ ἔδωκα ὑμῖν τὴν γῆν αὐτῶν.
αὶ εἶπα ὑμῖν· Ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν· οὐ
ισθε τοὺς θεοὺς τοῦ Ἀμοῤῥαίου, ἐν οἷς ὑμεῖς
ἐν τῇ γῇ αὐτῶν, καὶ οὐκ εἰσηκούσατε τῆς φω-

αὶ ἦλθεν ἄγγελος Κυρίου, καὶ ἐκάθισεν ὑπὸ
ινθον τὴν ἐν Ἐφραθὰ ἐν γῇ Ἰωὰς πατρὸς τοῦ
αὶ Γεδεὼν ὁ υἱὸς αὐτοῦ ῥαβδίζων σῖτον ἐν ληνῷ
εῖν ἀπὸ προσώπου τοῦ Μαδιάμ.
αὶ ὤφθη αὐτῷ ὁ ἄγγελος Κυρίου, καὶ εἶπε
όν· Κύριος μετὰ σοῦ, ἰσχυρὸς τῶν δυνάμεων.
αὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Γεδεών· Ἐν ἐμοὶ, Κύριέ
εἰ ἔστι Κύριος μεθ' ἡμῶν, εἰς τί εὗρεν ἡμᾶς
ταῦτα; καὶ ποῦ ἐστι πάντα τὰ θαυμάσια αὐ-
γήσαντο ἡμῖν οἱ πατέρες ἡμῶν, λέγοντες· Μὴ
Αἰγύπτου ἀνήγαγεν ἡμᾶς Κύριος; Καὶ νῦν
ἡμᾶς καὶ ἔδωκεν ἡμᾶς ἐν χειρὶ Μαδιάμ.
αὶ ἐπέστρεψε πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος Κυρίου,
Πορεύου ἐν τῇ ἰσχύϊ σου ταύτῃ, καὶ σώσεις
ὴλ ἐκ χειρὸς Μαδιάμ· ἰδοὺ ἐξαπέστειλά σε.
αὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Γεδεών· Ἐν ἐμοὶ, Κύριέ
ίνι σώσω τὸν Ἰσραήλ; Ἰδοὺ ἡ χιλιάς μου ἠσθέ-
Μανασσῇ, καὶ ἐγώ εἰμι μικρότερος ἐν οἴκῳ τοῦ
ου.
αὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος Κυρίου· Κύριος
τὰ σοῦ, καὶ πατάξεις τὴν Μαδιὰμ ὡσεὶ ἄνδρα

αὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Γεδεών· Εἰ δὴ εὗρον ἔλεος
μοῖς σου, καὶ ποιήσεις μοι σήμερον πᾶν ὅτι
; μετ' ἐμοῦ,

CAPUT VI.

1. Et fecerunt filii Israel malum in conspectu Domini, et tradidit eos Dominus in manu Madiam septem annos.

2. Et invaluit manus Madiam super Israel. Et fecerunt sibi filii Israel a facie Madiam antra quæ in montibus, et speluncas, et pensilia.

3. Et factum est, si seminaverunt filii Israel, et ascendebant Madiam et Amalec, et filii orientis simul ascendebant cum eis, et castrametabantur adversus eos,

4. et corrumpebant fructus eorum donec venias in Gaza: et non relinquebant substantiam vitæ in terra Israel, neque in gregibus taurum et asinum.

5. Quoniam ipsi et possessiones eorum ascendebant, et tabernacula eorum adveniebant, tamquam locusta in multitudine, et eis et camelis eorum non erat numerus. Et veniebant in terram Israel, et corrumpebant eam.

6. Et mendicavit Israel valde a facie Madiam.

7. Et clamaverunt filii Israel ad Dominum a facie Madiam.

8. Et misit Dominus virum prophetam ad filios Israel, et dixit eis: Hæc dicit Dominus Deus Israel: Ego sum qui eduxi vos de terra Ægypti, et eduxi vos de domo servitutis vestræ.

9. Et liberavi vos de manu Ægypti et de manu omnium tribulantium vos, et ejeci eos a facie vestra, et dedi vobis terram eorum.

10. Et dixi vobis: Ego Dominus Deus vester: non timebitis deos Amorrhæi, in quibus sedetis in terra eorum, et non exaudistis vocem meam.

11. Et venit angelus Domini, et sedit sub terebintho quæ in Ephrata in terra Joas patris Esdri: et Gedeon filius ejus excutiens frumentum in torculari ad effugiendum a facie ipsius Madiam.

12. Et apparuit ei angelus Domini, et dixit ad eum: Dominus tecum, fortis virtutum.

13. Et dixit ad eum Gedeon: In me, Domine mi: et si est Dominus nobiscum, ad quid invenerunt nos mala hæc? et ubi sunt omnia mirabilia ejus quæ narraverunt nobis patres nostri, dicentes: Nonne ex Ægypto eduxit nos Dominus? Et nunc projecit nos et dedit nos in manu Madiam.

14. Et respexit ad eum angelus Domini, et dixit: Vade in fortitudine tua hac, et salvabis Israel de manu Madiam: ecce misi te.

15. Et dixit ad eum Gedeon: In me, Domine mi, in quo salvabo Israel? Ecce chilias mea infirmata est in Manasse, et ego sum minor in domo patris mei.

16. Et dixit ad eum angelus Domini: Dominus erit tecum, et percuties ipsam Madiam tamquam virum unum.

17. Et dixit ad eum Gedeon: Si nunc inveni misericordiam in oculis tuis, et facies mihi hodie omne quicquid locutus es mecum,

12. Ἐξεγείρου, ἐξεγείρου, Δεββῶρα· ἐξεγείρου, ἐξεγείρου, λάλησον ᾠδήν· ἀνάστα, Βαρὰκ, καὶ αἰχμαλώτισον αἰχμαλωσίαν σου, υἱὸς Ἀβινεέμ.

13. Τότε κατέβη κατάλειμμα τοῖς ἰσχυροῖς· λαὸς Κυρίου κατέβη αὐτῷ ἐν τοῖς κραταιοῖς ἐξ ἐμοῦ.

14. Ἐφραὶμ ἐξεῤῥίζωσεν αὐτοὺς ἐν τῷ Ἀμαλὴκ, ὀπίσω σου, Βενιαμὶν, ἐν τοῖς λαοῖς σου. Ἐν ἐμοὶ Μαχὶρ κατέβησαν ἐξερευνῶντες, καὶ ἀπὸ Ζαβουλὼν ἕλκοντες ἐν ῥάβδῳ διηγήσεως γραμματέως.

15. Καὶ ἀρχηγοὶ ἐν Ἰσσάχαρ μετὰ Δεββώρας καὶ Βαράκ· οὕτω Βαρὰκ ἐν κοιλάσιν ἀπέστειλεν ἐν ποσὶν αὐτοῦ, εἰς τὰς μερίδας Ῥουβὴν, μεγάλοι ἐξιχνούμενοι καρδίαν.

16. Εἰς τί ἐκάθισαν ἀναμέσον τῆς διγομίας, τοῦ ἀκοῦσαι συρισμοῦ ἀγελῶν εἰς διαιρέσεις Ῥουβήν; μεγάλοι ἐξετασμοὶ καρδίας.

17. Γαλαὰδ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου οὗ ἐσκήνωσε· καὶ Δὰν εἰς τί παροικεῖ πλοίοις; Ἀσὴρ ἐκάθισε παραλίαν θαλασσῶν, καὶ ἐπὶ διεξόδοις αὐτοῦ σκηνώσει.

18. Ζαβουλὼν λαὸς ὠνείδισε ψυχὴν αὐτοῦ εἰς θάνατον, καὶ Νεφθαλὶ ἐπὶ ὕψη ἀγροῦ ἦλθον αὐτῶν.

19. Βασιλεῖς παρετάξαντο, τότε ἐπολέμησαν βασιλεῖς Χαναὰν ἐν Θαναὰχ ἐπὶ ὕδατι Μαγεδδὼ, δῶρον ἀργυρίου οὐκ ἔλαβον.

20. Ἐξ οὐρανοῦ παρετάξαντο οἱ ἀστέρες, ἐκ τρίβων αὐτῶν παρετάξαντο μετὰ Σισάρα.

21. Χειμάῤῥους Κισῶν ἐξέσυρεν αὐτοὺς, χειμάῤῥους ἀρχαίων, χειμάῤῥους Κισῶν· καταπατήσει αὐτὸν ψυχή μου δυνατή.

22. Ὅτε ἐνεποδίσθησαν πτέρναι ἵππου, σπουδῇ ἔσπευσαν ἰσχυροὶ αὐτοῦ.

23. Καταρᾶσθαι Μηρὼζ, εἶπεν ἄγγελος Κυρίου, καταρᾶσθε· ἐπικατάρατος πᾶς ὁ κατοικῶν αὐτὴν, ὅτι οὐκ ἤλθοσαν εἰς βοήθειαν Κυρίου, εἰς βοήθειαν ἐν δυνατοῖς.

24. Εὐλογηθείη ἐν γυναιξὶν Ἰαὴλ γυνὴ Χαβὲρ τοῦ Κιναίου, ἀπὸ γυναικῶν ἐν σκηναῖς εὐλογηθείη.

25. Ὕδωρ ᾔτησε, γάλα ἔδωκεν ἐν λεκάνῃ· ὑπερεχόντων προςήνεγκε βούτυρον.

26. Χεῖρα αὐτῆς ἀριστερὰν εἰς πάσσαλον ἐξέτεινε, καὶ δεξιὰν αὐτῆς εἰς σφύραν κοπιώντων, καὶ ἐσφυροκόπησεν Σισάρα, διήλωσε κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἐπάταξε, διήλωσε κρόταφον αὐτοῦ,

27. ἀναμέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς κατεκυλίσθη· ἔπεσεν καὶ ἐκοιμήθη ἀναμέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς, κατακλιθεὶς ἔπεσεν, καθὼς κατεκλίθη ἐκεῖ ἔπεσεν ἐξοδευθείς.

28. Διὰ τῆς θυρίδος παρέκυψε μήτηρ Σισάρα ἐκτὸς τοῦ τοξικοῦ· Διότι ᾐσχύνθη ἅρμα αὐτοῦ; διότι ἐχρόνισαν πόδες ἁρμάτων αὐτοῦ;

29. Αἱ σοφαὶ ἄρχουσαι αὐτῆς ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτὴν, καὶ αὐτὴ ἀπέστρεψεν λόγους αὐτῆς ἑαυτῇ.

30. Οὐχ εὑρήσουσιν αὐτὸν διαμερίζοντα σκῦλα; Οἰκτίρμων οἰκτειρήσει εἰς κεφαλὴν ἀνδρός· σκῦλα βαμμάτων τῷ Σισάρα, σκῦλα βαμμάτων ποικιλίας, βάμματα ποικιλτῶν αὐτὰ τῷ τραχήλῳ αὐτοῦ σκῦλα.

31. Οὕτως ἀπόλοιντο πάντες οἱ ἐχθροί σου, Κύριε· καὶ οἱ ἀγαπῶντες αὐτὸν, ὡς ἔξοδος ἡλίου ἐν δυνάμει αὐτοῦ. Καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ τεσσαράκοντα ἔτη.

12. Expergiscere, expergiscere, **Debbora** : expergiscere, expergiscere, loquere **canticum** : **exsurge, Barac**, et captiva captivitatem tuam, filius Abineem.

13. Tunc descendit residuum **fortibus** : **populus Domini** descendit ei in potentibus ex me.

14. Ephraim eradicavit eos in **Amalec, post te Benjamin**, in populis tuis. In me Machir **descenderunt perscrutantes**, et de Zabulon trahentes in virga **narrationis scribæ**.

15. Et principes in Issachar cum **Debbora et Barac** : sic Barac in vallibus misit in pedibus suis, **in portionibus Ruben**, magni penetrantes corde.

16. Ad quid sederunt **inter medium digomiæ, ad audiendum** sibilum gregum in divisionibus **Ruben? magnæ perscrutationes** cordis.

17. Galaad **trans Jordanem ubi habitavit : et Dan ad** quid incolit navibus? **Aser sedit ad littus marium, et super** exitus ejus habitabit.

18. Zabulon populus improperavit **animam suam in mortem**, et Nephthali venerunt ad altitudines **agri sui**.

19. Reges pugnaverunt, tunc pugnaverunt **reges Chanaan** in Thanac super aquam Mageddo, munus **argenti non acceperunt**.

20. De cœlo **pugnaverunt stellæ, e semitis suis pugnaverunt** cum Sisara.

21. Torrens **Cison devolvit eos, torrens antiquitatum**, torrens Cison : **conculcabit eum anima mea potens**.

22. Quando impediti sunt calcanei equi, **festinatione festinaverunt** fortes ejus.

23. Maledicite Meroz, dixit angelus Domini, **maledicite** : maledictus omnis inhabitans eam, quoniam **non venerunt in** auxilium Domini, in auxilium in potentibus.

24. Benedicatur in mulieribus Jael uxor **Chaber Cinæi**, a mulieribus in **tabernaculis benedicatur**.

25. Aquam petiit, lac dedit in phiala : **præstantium attulit** butyrum.

26. Manum suam **sinistram ad paxillum extendit, et** dextram suam in **malleum laborantium, et malleo terebravit** Sisaram, perforavit caput ejus et **percussit, perforavit** tempus ejus,

27. inter pedes ipsius devolutus est : **cecidit et dormivit** inter pedes ejus, procumbens cecidit, sicut **procubuit ibi** cecidit exspirans.

28. Per fenestram respexit mater **Sisaræ extra fenestellam** : Cur erubuit currus ejus? cur **tardaverunt pedes curruum** ejus?

29. Sapientes principes ejus **responderunt ad eam, et ipsa** convertit sermones suos sibi.

30. Nonne invenient eum dividentem spolia? **Misericors** miserebitur in caput viri : spolia tincturarum ipsi Sisaræ, spolia tincturarum varietatis, spolia variatorum **ipsa capiti** ejus spolia.

30. Sic pereant omnes inimici tui, Domine : et qui diligunt eum, sicut exitus solis in virtute sua. Et quievit **terra** quadraginta annis

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ϛ'.

αὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ πονηρὸν ἐνώ-
ιρίου, καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς Κύριος ἐν χειρὶ Μα-
τὰ ἔτη.
αὶ ἴσχυσε χεὶρ Μαδιὰμ ἐπὶ Ἰσραήλ. Καὶ
ν ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ προσώπου Μα-
ις τρυμαλιὰς τὰς ἐν τοῖς ὄρεσι, καὶ τὰ σπή-
ιὶ τὰ κρεμαστά.
αὶ ἐγένετο, ἐὰν ἔσπειραν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ, καὶ
ον Μαδιὰμ καὶ Ἀμαλὴκ, καὶ οἱ υἱοὶ ἀνατολῶν
αινον αὐτοῖς, καὶ παρενέβαλον εἰς αὐτοὺς,
ιὶ διέφθειρον τοὺς καρποὺς αὐτῶν ἕως ἐλθεῖν
ζν· καὶ οὐ κατελείποντο ὑπόστασιν ζωῆς ἐν τῇ
ήλ, οὐδὲ ἐν τοῖς ποιμνίοις ταῦρον καὶ ὄνον.
)τι αὐτοὶ καὶ αἱ κτήσεις αὐτῶν ἀνέβαινον, καὶ
αὶ αὐτῶν παρεγίνοντο, καθὼς ἀκρὶς εἰς πλῆθος,
οῖς καὶ ταῖς καμήλοις αὐτῶν οὐκ ἦν ἀριθμός.
(οντο εἰς τὴν γῆν Ἰσραὴλ, καὶ διέφθειρον αὐτήν.
αὶ ἐπτώχευσεν Ἰσραὴλ σφόδρα ἀπὸ προσώπου

αὶ ἐβόησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς Κύριον ἀπὸ
ου Μαδιάμ.
αὶ ἐξαπέστειλε Κύριος ἄνδρα προφήτην πρὸς
ὺς Ἰσραήλ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τάδε λέγει Κύ-
θεὸς Ἰσραήλ· Ἐγώ εἰμι ὃς ἀνήγαγον ὑμᾶς ἐκ
ύπτου, καὶ ἐξήγαγον ὑμᾶς ἐξ οἴκου δουλείας

ιὶ ἐῤῥυσάμην ὑμᾶς ἐκ χειρὸς Αἰγύπτου καὶ ἐκ
πάντων τῶν θλιβόντων ὑμᾶς, καὶ ἐξέβαλον αὐ-
προσώπου ὑμῶν, καὶ ἔδωκα ὑμῖν τὴν γῆν αὐτῶν.
Καὶ εἶπα ὑμῖν· Ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν· οὐ
ιεσθε τοὺς θεοὺς τοῦ Ἀμοῤῥαίου, ἐν οἷς ὑμεῖς
ἐν τῇ γῇ αὐτῶν, καὶ οὐκ εἰσηκούσατε τῆς φω-

Καὶ ἦλθεν ἄγγελος Κυρίου, καὶ ἐκάθισεν ὑπὸ
ἑμινθον τὴν ἐν Ἐφραθὰ ἐν γῇ Ἰωὰς πατρὸς τοῦ
καὶ Γεδεὼν ὁ υἱὸς αὐτοῦ ῥαβδίζων σῖτον ἐν ληνῷ
γεῖν ἀπὸ προσώπου τοῦ Μαδιάμ.
Καὶ ὤφθη αὐτῷ ὁ ἄγγελος Κυρίου, καὶ εἶπε
τόν· Κύριος μετὰ σοῦ, ἰσχυρὸς τῶν δυνάμεων.
Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Γεδεών· Ἐν ἐμοὶ, Κύριέ
ὶ εἰ ἔστι Κύριος μεθ' ἡμῶν, εἰς τί εὗρεν ἡμᾶς
ι ταῦτα; καὶ ποῦ ἐστι πάντα τὰ θαυμάσια αὐ-
ιηγήσαντο ἡμῖν οἱ πατέρες ἡμῶν, λέγοντες· Μὴ
Αἰγύπτου ἀνήγαγεν ἡμᾶς Κύριος; Καὶ νῦν
ν ἡμᾶς καὶ ἔδωκεν ἡμᾶς ἐν χειρὶ Μαδιάμ.
Καὶ ἐπέστρεψε πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος Κυρίου,
ε· Πορεύου ἐν τῇ ἰσχύϊ σου ταύτῃ, καὶ σώσεις
αήλ ἐκ χειρὸς Μαδιάμ· ἰδοὺ ἐξαπέστειλά σε.
Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Γεδεών· Ἐν ἐμοὶ, Κύριέ
τίνι σώσω τὸν Ἰσραήλ; Ἰδοὺ ἡ χιλιάς μου ἠσθέ-
Μανασσῇ, καὶ ἐγώ εἰμι μικρότερος ἐν οἴκῳ τοῦ
μου.
Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος Κυρίου· Κύριος
ετὰ σοῦ, καὶ πατάξεις τὴν Μαδιὰμ ὡσεὶ ἄνδρα

Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Γεδεών· Εἰ δὴ εὗρον ἔλεος
λμοῖς σου, καὶ ποιήσεις μοι σήμερον πᾶν ὅτι
ις μετ' ἐμοῦ,

CAPUT VI.

1. Et fecerunt filii Israel malum in conspectu Domini, et tradidit eos Dominus in manu Madiam septem annos.

2. Et invaluit manus Madiam super Israel. Et fecerunt sibi filii Israel a facie Madiam antra quæ in montibus, et speluncas, et pensilia.

3. Et factum est, si seminaverunt filii Israel, et ascendebant Madiam et Amalec, et filii orientis simul ascendebant cum eis, et castrametabantur adversus eos,

4. et corrumpebant fructus eorum donec venias in Gaza: et non relinquebant substantiam vitæ in terra Israel, neque in gregibus taurum et asinum.

5. Quoniam ipsi et possessiones eorum ascendebant, et tabernacula eorum adveniebant, tamquam locusta in multitudine, et eis et camelis eorum non erat numerus. Et veniebant in terram Israel, et corrumpebant eam.

6. Et mendicavit Israel valde a facie Madiam.

7. Et clamaverunt filii Israel ad Dominum a facie Madiam.

8. Et misit Dominus virum prophetam ad filios Israel, et dixit eis: Hæc dicit Dominus Deus Israel: Ego sum qui eduxi vos de terra Ægypti, et eduxi vos de domo servitutis vestræ.

9. Et liberavi vos de manu Ægypti et de manu omnium tribulantium vos, et ejeci eos a facie vestra, et dedi vobis terram eorum.

10. Et dixi vobis: Ego Dominus Deus vester: non timebitis deos Amorrhæi, in quibus sedetis in terra eorum, et non exaudistis vocem meam.

11. Et venit angelus Domini, et sedit sub terebintho quæ in Ephrata in terra Joas patris Esdri: et Gedeon filius ejus excutiens frumentum in torculari ad effugiendum a facie ipsius Madiam.

12. Et apparuit ei angelus Domini, et dixit ad eum: Dominus tecum, fortis virtutum.

13. Et dixit ad eum Gedeon: In me, Domine mi: et si est Dominus nobiscum, ad quid invenerunt nos mala hæc? et ubi sunt omnia mirabilia ejus quæ narraverunt nobis patres nostri, dicentes: Nonne ex Ægypto eduxit nos Dominus? Et nunc projecit nos et dedit nos in manu Madiam.

14. Et respexit ad eum angelus Domini, et dixit: Vade in fortitudine tua hac, et salvabis Israel de manu Madiam: ecce misi te.

15. Et dixit ad eum Gedeon: In me, Domine mi, in quo salvabo Israel? Ecce chilias mea infirmata est in Manasse, et ego sum minor in domo patris mei.

16. Et dixit ad eum angelus Domini: Dominus erit tecum, et percuties ipsam Madiam tamquam virum unum.

17. Et dixit ad eum Gedeon: Si nunc inveni misericordiam in oculis tuis, et facies mihi hodie omne quicquid locutus es mecum,

18. μὴ χωρισθῇς ἐντεῦθεν ἕως τοῦ ἐλθεῖν με πρὸς σὲ, καὶ ἐξοίσω τὴν θυσίαν καὶ θύσω ἐνώπιόν σου. Καὶ εἶπεν· Ἐγώ εἰμι καθίσομαι ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι σε.

19. Καὶ Γεδεὼν εἰσῆλθε, καὶ ἐποίησεν ἔριφον αἰγῶν καὶ οἰφὶ ἀλεύρου ἄζυμα, καὶ τὰ κρέα ἔθηκεν ἐν τῷ κοφίνῳ, καὶ τὸν ζωμὸν ἔβαλεν ἐν τῇ χύτρᾳ, καὶ ἐξήνεγκεν αὐτὰ πρὸς αὐτὸν ὑπὸ τὴν τερέμινθον καὶ προσήγγισεν.

20. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ· Λάβε τὰ κρέα καὶ τὰ ἄζυμα, καὶ θὲς πρὸς τὴν πέτραν ἐκείνην, καὶ τὸν ζωμὸν ἐχόμενα ἔκχεε· καὶ ἐποίησεν οὕτως.

21. Καὶ ἐξέτεινεν ὁ ἄγγελος Κυρίου τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου τῆς ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἥψατο τῶν κρεῶν καὶ τῶν ἀζύμων· καὶ ἀνέβη πῦρ ἐκ τῆς πέτρας, καὶ κατέφαγε τὰ κρέα καὶ τοὺς ἀζύμους. Καὶ ὁ ἄγγελος Κυρίου ἐπορεύθη ἀπ' ὀφθαλμῶν αὐτοῦ.

22. Καὶ εἶδε Γεδεὼν ὅτι ἄγγελος Κυρίου οὗτός ἐστι, καὶ εἶπε Γεδεών· Ἆ ἆ, Κύριέ μου Κύριε, ὅτι εἶδον τὸν ἄγγελον Κυρίου πρόσωπον πρὸς πρόσωπον.

23. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Κύριος· Εἰρήνη σοι, μὴ φοβοῦ, οὐ μὴ ἀποθάνῃς.

24. Καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ Γεδεὼν θυσιαστήριον τῷ Κυρίῳ, καὶ ἐπεκάλεσεν αὐτῷ, Εἰρήνη Κυρίου, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, ἔτι αὐτοῦ ὄντος ἐν Ἐφραθᾶ πατρὸς τοῦ Ἐσδρί.

25. Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ, καὶ εἶπεν αὐτῷ Κύριος· Λάβε τὸν μόσχον, τὸν ταῦρον ὅς ἐστι τῷ πατρί σου, καὶ μόσχον δεύτερον ἑπταετῆ, καὶ καθελεῖς τὸ θυσιαστήριον τοῦ Βάαλ ὅ ἐστι τῷ πατρί σου, καὶ τὸ ἄλσος τὸ ἐπ' αὐτὸ ὀλοθρεύσεις.

26. Καὶ οἰκοδομήσεις θυσιαστήριον τῷ Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου ἐπὶ κορυφὴν Μαωζὶ τούτου ἐν τῇ παρατάξει, καὶ λήψῃ τὸν μόσχον τὸν δεύτερον, καὶ ἀνοίσεις ὁλοκαυτώματα ἐν τοῖς ξύλοις τοῦ ἄλσους οὗ ἐξολοθρεύσεις.

27. Καὶ ἔλαβε Γεδεὼν δέκα ἄνδρας ἀπὸ τῶν δούλων ἑαυτοῦ, καὶ ἐποίησε ὃν τρόπον ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν Κύριος· καὶ ἐγενήθη, ὡς ἐφοβήθη τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ τοὺς ἄνδρας τῆς πόλεως τοῦ ποιῆσαι ἡμέρας, καὶ ἐποίησε νυκτός.

28. Καὶ ὤρθρισαν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως τοπρωῒ, καὶ ἰδοὺ καθῄρητο τὸ θυσιαστήριον τοῦ Βάαλ, καὶ τὸ ἄλσος τὸ ἐπ' αὐτῷ ὠλόθρευτο. Καὶ εἶδον τὸν μόσχον τὸν δεύτερον ὃν ἀνήνεγκεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ ᾠκοδομημένον.

29. Καὶ εἶπεν ἀνὴρ πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ· Τίς ἐποίησε τὸ ῥῆμα τοῦτο; Καὶ ἐπεζήτησαν καὶ ἠρεύνησαν καὶ ἔγνωσαν ὅτι Γεδεὼν υἱὸς Ἰωὰς ἐποίησε τὸ ῥῆμα τοῦτο.

30. Καὶ εἶπαν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως πρὸς Ἰωάς· Ἐξένεγκε τὸν υἱόν σου, καὶ ἀποθανέτω, ὅτι καθεῖλε τὸ θυσιαστήριον τοῦ Βάαλ, καὶ ὅτι ὠλόθρευσε τὸ ἄλσος τὸ ἐπ' αὐτῷ.

31. Καὶ εἶπε Γεδεὼν υἱὸς Ἰωὰς τοῖς ἀνδράσι πᾶσιν οἳ ἐπανέστησαν αὐτῷ· Μὴ ὑμεῖς νῦν δικάζεσθε ὑπὲρ τοῦ Βάαλ, ἢ ὑμεῖς σώσετε αὐτόν; Ὃς ἐὰν δικάσηται αὐτῷ, θανατωθήτω ἕως πρωΐ. Εἰ θεός ἐστι, δικαζέσθω αὐτῷ, ὅτι καθεῖλε τὸ θυσιαστήριον αὐτοῦ.

32. Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ Ἱεροβάαλ, λέγων· Δικαζέσθω ἐν αὐτῷ ὁ Βάαλ, ὅτι καθῃρέθη τὸ θυσιαστήριον αὐτοῦ.

18. ne secedas hinc quoadusque ego veniam ad te, et proferam sacrificium et sacrificabo coram te. Et dixit : Ego quidem sedebo donec tu reverteris.

19. Et Gedeon intravit, et fecit hœdum caprarum et ephi farinæ azima, et carnes imposuit in cophino, et jus injecit in ollam, et protulit ea ad eum sub terebintho et appropinquavit.

20. Et dixit ad eum angelus Dei : Accipe carnes et azyma, et pone ad petram illam, et jus juxta effunde : et fecit sic.

21. Et extendit angelus Domini summum virgæ quæ in manu sua, et tetigit carnes et azymos : et ascendit ignis de petra, et comedit carnes et azymos. Et angelus Domini ivit ab oculis ejus.

22. Et vidit Gedeon quoniam angelus Domini hic est, et dixit Gedeon : Ah! ah! Domine mi Domine, quia vidi angelum Domini faciem ad faciem.

23. Et dixit ei Dominus : Pax tibi, ne timeas, non morieris.

24. Et ædificavit ibi Gedeon altare Domino, et vocavit ei, Pax Domini, usque in diem hanc, adhuc illo exsistente in Ephrata patris Esdri.

25. Et factum est in nocte illa, et dixit ei Dominus : Accipe vitulum, taurum qui est patri tuo, et vitulum secundum septem annorum, et destrues altare ipsius Baal quod est patri tuo, et lucum qui est super illud exterminabis.

26. Et ædificabis altare Domino Deo tuo super cacumen Maozi hujus in ordine, et sumes vitulum secundum, et offeres holocaustomata in lignis lucus quem exterminabis.

27. Et sumpsit Gedeon decem viros ex servis suis, et fecit quemadmodum locutus est ad eum Dominus : et factum est, sicut timuit domum patris sui et viros civitatis faciendo in die, et fecit nocte.

28. Et diluculo surrexerunt viri civitatis mane, et ecce destructum erat altare ipsius Baal, et lucus qui super illud, erat exterminatus. Et viderunt vitulum secundum quem obtulerat super altare ædificatum.

29. Et dixit vir ad proximum suum : Quis fecit verbum hoc? Et inquisierunt et investigarunt et cognoverunt quia Gedeon filius Joas fecit verbum hoc.

30. Et dixerunt viri civitatis ad Joas : Profer filium tuum, et moriatur, quoniam destruxit altare Baal, et quoniam exterminavit lucum qui super illud.

31. Et dixit Gedeon filius Joas viris omnibus qui insurrexerant ei : Numquid vos nunc judicium facitis pro Baal, aut vos salvatis eum? Quicumque judicium fecerit ei, morti detur usque mane. Si deus est, judicium faciat sibi, quoniam destruxit altare ejus.

32. Et vocavit eum in die illa Jerobaal, dicens : Judicet in cum Baal, quia dirnit altare ejus.

33. Καὶ πᾶσα Μαδιὰμ, καὶ Ἀμαλὴκ, καὶ υἱοὶ ἀνατολῶν συνήχθησαν ἐπὶ τοαυτὸ, καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ κοιλάδι Ἰεζραέλ.

34. Καὶ πνεῦμα Κυρίου ἐνέδυσε τὸν Γεδεὼν, καὶ ἐσάλπισεν ἐν κερατίνῃ, καὶ ἐβόησεν Ἀβιέζερ ὀπίσω αὐτοῦ.

35. Καὶ ἀγγέλους ἐξαπέστειλεν εἰς πάντα Μανασσῆ, καὶ ἐν Ἀσὴρ, καὶ ἐν Ζαβουλὼν, καὶ ἐν Νεφθαλί· καὶ ἀνέβη εἰς συνάντησιν αὐτῶν.

36. Καὶ εἶπε Γεδεὼν πρὸς τὸν Θεόν· Εἰ σὺ σώζεις ἐν χειρί μου τὸν Ἰσραὴλ καθὼς ἐλάλησας,

37. Ἰδοὺ ἐγὼ τίθημι τὸν πόκον τοῦ ἐρίου ἐν τῇ ἅλωνι· ἐὰν δρόσος γένηται ἐπὶ τὸν πόκον μόνον, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ξηρασία, γνώσομαι ὅτι σώσεις ἐν χειρί μου τὸν Ἰσραὴλ, καθὼς ἐλάλησας.

38. Καὶ ἐγένετο οὕτως· καὶ ὤρθρισε τῇ ἐπαύριον, καὶ ἐξεπίασε τὸν πόκον, καὶ ἔσταξε δρόσος ἀπὸ τοῦ πόκου, πλήρης λεκάνη ὕδατος.

39. Καὶ εἶπε Γεδεὼν πρὸς τὸν Θεόν· Μὴ δὴ ὀργισθήτω ὁ θυμός σου ἐν ἐμοὶ, καὶ λαλήσω ἔτι ἅπαξ, πειράσω δὴ καί γε ἔτι ἅπαξ ἐν τῷ πόκῳ, καὶ γενέσθω ἡ ξηρασία ἐπὶ τὸν πόκον μόνον, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν γενηθήτω δρόσος.

40. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς οὕτως ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ· καὶ ἐγένετο ξηρασία ἐπὶ τὸν πόκον μόνον, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἐγενήθη δρόσος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Καὶ ὤρθρισεν Ἱεροβάαλ, αὐτός ἐστι Γεδεὼν, καὶ πᾶς ὁ λαὸς μετ' αὐτοῦ, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ πηγὴν Ἀράδ· καὶ παρεμβολὴ Μαδιὰμ ἦν αὐτῷ ἀπὸ βοῤῥᾶ ἀπὸ Γαβααθαμωραὶ ἐν κοιλάδι.

2. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Γεδεών· Πολὺς ὁ λαὸς ὁ μετὰ σοῦ, ὥστε μὴ παραδοῦναί με τὴν Μαδιὰμ ἐν χειρὶ αὐτῶν, μή ποτε καυχήσηται Ἰσραὴλ ἐπ' ἐμὲ, λέγων· Ἡ χείρ μου ἔσωσέ με.

3. Καὶ νῦν λάλησον δὴ ἐν ὠσὶ τοῦ λαοῦ, λέγων· Τίς ὁ φοβούμενος καὶ δειλός; ἐπιστραφέτω καὶ ἐκχωρείτω ἀπὸ ὄρους Γαλαάδ. Καὶ ἐπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ λαοῦ εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδες, καὶ δέκα χιλιάδες ὑπελείφθησαν.

4. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Γεδεών· Ἔτι ὁ λαὸς πολύς ἐστι· κατένεγκον αὐτοὺς πρὸς τὸ ὕδωρ, καὶ ἐκκαθαρῶ σοι αὐτὸν ἐκεῖ. Καὶ ἔσται ὃν ἐὰν εἴπω πρὸς σὲ, οὗτος πορεύσεται σὺν σοὶ, αὐτὸς πορεύσεται σὺν σοί· καὶ πᾶς ὃν ἂν εἴπω πρὸς σὲ, οὗτος οὐ πορεύσεται μετὰ σοῦ, αὐτὸς οὐ πορεύσεται μετὰ σοῦ.

5. Καὶ κατήνεγκε τὸν λαὸν πρὸς τὸ ὕδωρ, καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Γεδεών· Πᾶς ὃς ἂν λάψῃ τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ὕδατος ὡς ἐὰν λάψῃ ὁ κύων, στήσεις αὐτὸν κατὰ μόνας, καὶ πᾶς ὃς ἐὰν κλίνῃ ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ πιεῖν.

6. Καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς τῶν λαψάντων ἐν χειρὶ αὐτῶν πρὸς τὸ στόμα αὐτῶν, τριακόσιοι ἄνδρες· καὶ πᾶν τὸ κατάλοιπον τοῦ λαοῦ ἔκλιναν ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτῶν πιεῖν ὕδωρ.

7. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Γεδεών· Ἐν τοῖς τριακοσίοις ἀνδράσι τοῖς λάψασι σώσω ὑμᾶς, καὶ δώσω τὴν Μαδιὰμ ἐν χειρί σου, καὶ πᾶς ὁ λαὸς πορεύσονται ἀνὴρ εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

33. Et universa Madiam, et Amalec, et filii orientis congregati sunt in idipsum, et castrametati sunt in valle Jezrael.

34. Et spiritus Domini induit Gedeon, et cecinit in cornea, et clamavit Abiezer post se.

35. Et nuntios misit in omnem Manasse, et in Aser, et in Zabulon, et in Nephthali: et ascendit in occursum eorum.

36. Et dixit Gedeon ad Deum: Si tu salvas in manu mea Israel sicut locutus es,

37. ecce ego pono vellus lanæ in area: si ros factus fuerit super vellus solum, et super universam terram siccitas, cognoscam quia salvabis in manu mea Israel, sicut locutus es.

38. Et factum est sic: et surrexit diluculo die crastina, et expressit vellus, et stillavit ros de vellere, plena lagena aquæ.

39. Et dixit Gedeon ad Deum: Ne irascatur nunc furor tuus in me, et loquar adhuc semel, tentabo nunc et quidem adhuc semel in vellere, et fiat siccitas super vellus solum, et super universam terram fiat ros.

40. Et fecit Deus sic in nocte illa: et facta est siccitas super vellus solum, et super universam terram factus est ros.

CAPUT VII.

1. Et diluculo surrexit Jerobaal, ipse est Gedeon, et omnis populus cum eo, et castrametati sunt super fontem Arad: et castra Madiam erant ei ab aquilone a Gabaathmoræ in convalle.

2. Et dixit Dominus ad Gedeon: Multus est populus qui tecum, ita ut non ego traditurus sim Madiam in manu eorum, ne quando glorietur Israel super me, dicens: Manus mea salvavit me.

3. Et nunc loquere utique in auribus populi, dicens: Quis est timens et formidolosus? revertatur et recedat a monte Galaad. Et reverterunt de populo viginti et duo millia, et remanserunt decem millia.

4. Et dixit Dominus ad Gedeon: Adhuc populus multus est: fac eos descendere ad aquam, et emundabo tibi eum illic. Et erit quemcumque dixero ad te, hic ibit tecum, ipse ibit tecum: et omnis quemcumque dixero ad te, hic non ibit tecum, ipse non ibit tecum.

5. Et descendere fecit populum ad aquam, et dixit Dominus ad Gedeon: Omnis quicumque lambuerit lingua sua de aqua tamquam si lamberet canis, statues eum seorsum, et omnis quicumque inclinaverit super genua sua ad bibendum.

6. Et factus est numerus eorum qui lambuerunt in manu sua ad os suum, trecenti viri: et omne residuum populi procubuerunt super genua sua ad bibendam aquam.

7. Et dixit Dominus ad Gedeon: In trecentis viris lambentibus salvabo vos, et dabo Madiam in manu tua, et omnis populus ibunt vir ad locum suum.

8. Καὶ ἔλαβον τὸν ἐπισιτισμὸν τοῦ λαοῦ ἐν χειρὶ αὐτῶν, καὶ τὰς κερατίνας αὐτῶν, καὶ τὸν πάντα ἄνδρα Ἰσραὴλ ἐξαπέστειλεν, ἄνδρα εἰς σκηνὴν αὐτοῦ· καὶ τοὺς τριακοσίους ἄνδρας κατίσχυσεν. Καὶ ἡ παρεμβολὴ Μαδιὰμ ἦσαν αὐτοῦ ὑποκάτω ἐν τῇ κοιλάδι.

9. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Κύριος· Ἀνάστα, κατάβηθι ἐν τῇ παρεμβολῇ, ὅτι παρέδωκα αὐτὴν ἐν τῇ χειρί σου.

10. Καὶ εἰ φοβῇ σὺ καταβῆναι, κατάβηθι σὺ καὶ Φαρὰ τὸ παιδάριόν σου εἰς τὴν παρεμβολὴν,

11. καὶ ἀκούσῃ τί λαλήσουσι, καὶ μετὰ τοῦτο ἰσχύσουσιν αἱ χεῖρές σου καὶ καταβήσῃ ἐν τῇ παρεμβολῇ. Καὶ κατέβη αὐτὸς καὶ Φαρὰ τὸ παιδάριον αὐτοῦ πρὸς ἀρχὴν τῶν πεντήκοντα οἳ ἦσαν ἐν τῇ παρεμβολῇ.

12. Καὶ Μαδιὰμ καὶ Ἀμαλὴκ καὶ πάντες οἱ υἱοὶ ἀνατολῶν βεβλημένοι ἐν τῇ κοιλάδι ὡς ἀκρὶς εἰς πλῆθος, καὶ ταῖς καμήλοις αὐτῶν οὐκ ἦν ἀριθμὸς, ἀλλ' ἦσαν ὡς ἡ ἄμμος ἡ ἐπὶ χεῖλους τῆς θαλάσσης εἰς πλῆθος.

13. Καὶ ἦλθε Γεδεὼν, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἐξηγούμενος τῷ πλησίον αὐτοῦ ἐνύπνιον, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ ἐνυπνιασάμην ἐνύπνιον, καὶ ἰδοὺ μαγὶς ἄρτου κριθίνου στρεφομένη ἐν τῇ παρεμβολῇ Μαδιὰμ, καὶ ἦλθεν ἕως τῆς σκηνῆς, καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν, καὶ ἔπεσεν, καὶ ἀνέστρεψεν αὐτὴν ἄνω, καὶ ἔπεσεν ἡ σκηνή.

14. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ πλησίον αὐτοῦ καὶ εἶπεν· Οὐκ ἔστιν αὕτη εἰ μὴ ῥομφαία Γεδεὼν υἱοῦ Ἰωὰς ἀνδρὸς Ἰσραήλ· παρέδωκεν ὁ Θεὸς ἐν χειρὶ αὐτοῦ τὴν Μαδιὰμ καὶ πᾶσαν τὴν παρεμβολήν.

15. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκουσε Γεδεὼν τὴν ἐξήγησιν τοῦ ἐνυπνίου καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ, καὶ προσεκύνησε Κυρίῳ, καὶ ὑπέστρεψεν εἰς τὴν παρεμβολὴν Ἰσραὴλ, καὶ εἶπεν· Ἀνάστητε, ὅτι παρέδωκε Κύριος ἐν χειρὶ ἡμῶν τὴν παρεμβολὴν Μαδιάμ.

16. Καὶ διεῖλε τοὺς τριακοσίους ἄνδρας εἰς τρεῖς ἀρχὰς, καὶ ἔδωκε κερατίνας ἐν χειρὶ πάντων καὶ ὑδρίας κενὰς καὶ λαμπάδας ἐν ταῖς ὑδρίαις,

17. καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἀπ' ἐμοῦ ὄψεσθε, καὶ οὕτω ποιήσετε. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ εἰςπορεύομαι ἐν ἀρχῇ τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἔσται καθὼς ἂν ποιήσω, οὕτω ποιήσετε.

18. Καὶ σαλπιῶ ἐν τῇ κερατίνῃ ἐγὼ, καὶ πάντες μετ' ἐμοῦ σαλπιεῖτε ἐν ταῖς κερατίναις κύκλῳ ὅλης τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἐρεῖτε· Τῷ Κυρίῳ καὶ τῷ Γεδεών.

19. Καὶ εἰςῆλθε Γεδεὼν καὶ οἱ ἑκατὸν ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ ἐν ἀρχῇ τῆς παρεμβολῆς ἐν ἀρχῇ τῆς φυλακῆς μέσης· καὶ ἐγείροντες ἤγειραν τοὺς φυλάσσοντας, καὶ ἐσάλπισαν ἐν ταῖς κερατίναις, καὶ ἐξετίναξαν τὰς ὑδρίας τὰς ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν.

20. Καὶ ἐσάλπισαν αἱ τρεῖς ἀρχαὶ ἐν ταῖς κερατίναις, καὶ συνέτριψαν τὰς ὑδρίας, καὶ ἐκράτησαν ἐν χερσὶν ἀριστεραῖς αὐτῶν τὰς λαμπάδας, καὶ ἐν χερσὶ δεξιαῖς αὐτῶν τὰς κερατίνας τοῦ σαλπίζειν· καὶ ἀνέκραξαν· Ῥομφαία τῷ Κυρίῳ καὶ τῷ Γεδεών.

21. Καὶ ἔστησεν ἀνὴρ ἐφ' ἑαυτῷ κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἔδραμε πᾶσα ἡ παρεμβολὴ, καὶ ἐσήμαναν καὶ ἔφυγον.

22. Καὶ ἐσάλπισαν ἐν ταῖς τριακοσίαις κερατίναις· καὶ ἔθηκε Κύριος τὴν ῥομφαίαν ἀνδρὸς ἐν τῷ πλησίον αὐτοῦ ἐν πάσῃ τῇ παρεμβολῇ.

23. Καὶ ἔφυγεν ἡ παρεμβολὴ ἕως Βηθσεὲδ Ταγα-

8. Et sumpserunt cibaria populi in manu sua, et corneas suas, et omnem virum Israel dimisit, virum in tabernaculum ejus : et trecentos viros confortavit. Et castra Madiam erant de subter ejus in convalle.

9. Et factum est in nocte illa, et dixit ad eum Dominus : Exsurge, descende in castra, quoniam tradidi ea in manu tua.

10. Et si times tu descendere, descende tu et Phara puer tuus in castra,

11. et audies quid loquentur, et post hoc invalescent manus tuæ et descendes in castra. Et descendit ipse et Phara puer ejus ad principium ipsorum quinquaginta qui erant in castris.

12. Et Madiam et Amalec et omnes filii orientis jacentes in valle sicut locusta in multitudine, et camelis eorum non erat numerus, sed erant velut arena quæ est ad labium maris in multitudine.

13. Et venit Gedeon, et ecce vir narrans proximo suo somnium, et dixit : Ecce somniavi somnium, et ecce mensa (*vel maza*) panis hordeacei volvens se in castra Madiam, et venit usque ad tabernaculum, et percussit illud, et cecidit, et subvertit illud desuper, et cecidit tabernaculum.

14. Et respondit proximus ejus et dixit : Non est hæc nisi gladius Gedeon filii Joas viri Israel : tradidit Deus in manu ejus Madiam et universa castra.

15. Et factum est, postquam audivit Gedeon narrationem somnii et interpretationem ejus, et adoravit Dominum, et revertit in castra Israel, et dixit : Surgite, quoniam tradidit Dominus in manu nostra castra Madiam.

16. Et divisit trecentos viros in tria principia, et dedit corneas in manu omnium et hydrias vacuas et lampadas in hydriis,

17. et dixit ad eos : Ex me videbitis, et sic facietis. Et ecce ego ingredior in principium castrorum, et erit sicut utique fecero, sic facietis.

18. Et canam in cornea ego, et omnes mecum canetis in corneis in circuitu omnium castrorum, et dicetis : Domino et ipsi Gedeon!

19. Et intravit Gedeon et centum viri qui cum eo in principium castrorum in principio custodiæ mediæ : et excitantes excitarunt custodes, et cecinerunt in corneis, et excusserunt hydrias quæ in manibus eorum.

20. Et cecinerunt tria principia in corneis, et contriverunt hydrias, et tenuerunt in manibus sinistris suis lampadas, et in manibus dextris suis corneas ad clangendum : et exclamaverunt : Gladius Domino et ipsi Gedeon!

21. Et stetit vir super se in circuitu castrorum, et cucurrerunt universa castra, et significaverunt et fugerunt.

22. Et cecinerunt in trecentis corneis : et posuit Dominus gladium viri in proximum ejus in universis castris.

23. Et fugerunt castra usque Bethseed Tagaragatha

ραγαθὰ Ἀβελμεουλὰ ἐπὶ Ταβάθ. Καὶ ἐβόησαν ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἀπὸ Νεφθαλὶ, καὶ ἀπὸ Ἀσὴρ, καὶ ἀπὸ παντὸς Μανασσῆ, καὶ ἐδίωξαν ὀπίσω Μαδιάμ.

24. Καὶ ἀγγέλους ἀπέστειλε Γεδεὼν ἐν παντὶ ὄρει Ἐφραὶμ, λέγων· Κατάβητε εἰς συνάντησιν Μαδιὰμ, καὶ καταλάβετε ἑαυτοῖς τὸ ὕδωρ ἕως Βαιθηρὰ καὶ τὸν Ἰορδάνην. Καὶ ἐβόησε πᾶς ἀνὴρ Ἐφραὶμ, καὶ προκατελάβοντο τὸ ὕδωρ ἕως Βαιθηρὰ καὶ τὸν Ἰορδάνην.

25. Καὶ συνελάβοντο τοὺς ἄρχοντας Μαδιὰμ καὶ τὸν Ὠρὴβ καὶ τὸν Ζὴβ, καὶ ἀπέκτειναν τὸν Ὠρὴβ ἐν Σοὺρ Ὠρὴβ, καὶ τὸν Ζὴβ ἀπέκτειναν ἐν Ἰαχεφζήφ. Καὶ κατεδίωξαν τὴν Μαδιὰμ, καὶ τὴν κεφαλὴν Ὠρὴβ καὶ Ζὴβ ἤνεγκαν πρὸς Γεδεὼν ἀπὸ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Καὶ εἶπαν πρὸς Γεδεὼν ἀνὴρ Ἐφραίμ· Τί τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν τοῦ μὴ καλέσαι ἡμᾶς ὅτε ἐπορεύθης παρατάξασθαι ἐν Μαδιάμ; καὶ διελέξαντο πρὸς αὐτὸν ἰσχυρῶς.

2. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Τί ἐποίησα νῦν καθὼς ὑμεῖς; ἢ οὐχὶ κρείττων ἐπιφυλλὶς Ἐφραὶμ ἢ τρυγητὸς Ἀβιέζερ;

3. Ἐν χειρὶ ὑμῶν παρέδωκε Κύριος τοὺς ἄρχοντας Μαδιὰμ, τὸν Ὠρὴβ καὶ τὸν Ζήβ· καὶ τί ἠδυνήθην ποιῆσαι ὡς ὑμεῖς; Τότε ἀνέβη τὸ πνεῦμα αὐτῶν ἀπ' αὐτοῦ ἐν τῷ λαλῆσαι αὐτὸν τὸν λόγον τοῦτον.

4. Καὶ ἦλθε Γεδεὼν ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην, καὶ διέβη αὐτὸς καὶ οἱ τριακόσιοι ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ, πεινῶντες καὶ διώκοντες.

5. Καὶ εἶπε τοῖς ἀνδράσι Σοχχώθ· Δότε δὴ ἄρτους εἰς τροφὴν τῷ λαῷ τῷ ἐν ποσίν μου ὅτι ἐκλείπουσιν, καὶ ἰδοὺ ἐγώ εἰμι διώκων ὀπίσω τοῦ Ζεβεὲ καὶ Σαλμανὰ βασιλέων Μαδιάμ.

6. Καὶ εἶπον οἱ ἄρχοντες Σοχχώθ· Μὴ χεὶρ Ζεβεὲ καὶ Σαλμανὰ νῦν ἐν χειρί σου, ὅτι δώσομεν τῇ δυνάμει σου ἄρτους;

7. Καὶ εἶπε Γεδεών· Διὰ τοῦτο ἐν τῷ δοῦναι Κύριον τὸν Ζεβεὲ καὶ τὸν Σαλμανὰ ἐν χειρί μου, καὶ ἐγὼ ἀλοήσω τὰς σάρκας ὑμῶν ἐν ταῖς ἀκάνθαις τῆς ἐρήμου, καὶ ἐν ταῖς Βαρκηνίμ.

8. Καὶ ἀνέβη ἐκεῖθεν εἰς Φανουὴλ, καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς ὡςαύτως· καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ ἄνδρες Φανουὴλ ὃν τρόπον ἀπεκρίθησαν ἄνδρες Σοχχώθ.

9. Καὶ εἶπε Γεδεὼν πρὸς ἄνδρας Φανουήλ· Ἐν ἐπιστροφῇ μου μετ' εἰρήνης κατασκάψω τὸν πύργον τοῦτον.

10. Καὶ Ζεβεὲ καὶ Σαλμανὰ ἐν Καρκὰρ, καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτῶν μετ' αὐτῶν ὡςεὶ δεκαπέντε χιλιάδες· πάντες οἱ καταλελειμμένοι ἀπὸ πάσης παρεμβολῆς ἀλλοφύλων, καὶ οἱ πεπτωκότες, ἑκατὸν εἴκοσι χιλιάδες ἀνδρῶν σπωμένων ῥομφαίαν.

11. Καὶ ἀνέβη Γεδεὼν ὁδὸν τῶν σκηνούντων ἐν σκηναῖς ἀπὸ ἀνατολῶν τῆς Ναβαὶ καὶ Ἰεγεβὰλ, καὶ ἐπάταξε τὴν παρεμβολὴν, καὶ ἡ παρεμβολὴ ἦν πεποιθυῖα,

12. καὶ ἔφυγον Ζεβεὲ καὶ Σαλμανά· καὶ ἐδίωξεν ὀπίσω αὐτῶν, καὶ ἐκράτησε τοὺς δύο βασιλεῖς Μαδιὰμ τὸν Ζεβεὲ καὶ τὸν Σαλμανὰ, καὶ πᾶσαν τὴν παρεμβολὴν ἐξέστησε.

13. Καὶ ἐπέστρεψε Γεδεὼν υἱὸς Ἰωὰς ἀπὸ τῆς παρατάξεως ἀπὸ ἐπάνωθεν τῆς παρατάξεως Ἀρές,

Abelmeula super Thabath. Et clamaverunt vir Israel ex Nephthali, et ex Aser, et ex omni Manasse, et persecuti sunt post Madiam.

24. Et nuntios misit Gedeon in omnem montem Ephraim, dicens : Descendite in occursum Madiam, et occupate eis aquam usque Bæthæra et Jordanem. Et clamavit omnis vir Ephraim, et præoccuparunt aquam usque Bæthæra et Jordanem.

25. Et comprehenderunt principes Madiam et Oreb et Zeb, et interfecerunt Oreb in Sur Oreb, et Zeb interfecerunt in Hiacephzeph. Et persecuti sunt Madiam, et caput Oreb et Zeb attulerunt ad Gedeon de trans Jordanem.

CAPUT VIII.

1. Et dixerunt ad Gedeon vir Ephraim : Quid verbum hoc fecisti nobis ut non vocares nos quando ivisti pugnare in Madiam? et jurgabant adversus eum fortiter.

2. Et dixit ad eos : Quid feci nunc sicut vos? nonne melior racemus Ephraim quam vindemia Abiezer?

3. In manu vestra tradidit Dominus principes Madiam, Oreb et Zeb : et quid potui facere sicut vos? Tunc remisit se spiritus eorum ab eo dum ille loqueretur sermonem hunc.

4. Et venit Gedeon ad Jordanem, et transiit ipse et trecenti viri qui cum eo, esurientes et persequentes.

5. Et dixit viris Soccoth : Date nunc panes in alimentum populo huic qui in pedibus meis quoniam deficiunt, et ecce ego sum persequens post Zebee et Salmana reges Madiam.

6. Et dixerunt principes Soccoth : Numquid manus Zebee et Salmana nunc in manu tua, quia dabimus virtuti tuæ panes?

7. Et dixit Gedeon : Propter hoc in dando Dominus Zebee et Salmana in manu mea, et ego triturabo carnes vestras in spinis deserti, et in Barcenim.

8. Et ascendit inde in Phanuel, et locutus est ad eos similiter : et responderunt ei viri Phanuel quemadmodum responderant viri Soccoth.

9. Et dixit Gedeon ad viros Phanuel : In reditu meo cum pace demoliar turrim hanc.

10. Et Zebee et Salmana in Carcar, et castra eorum cum eis circiter quindecim millia : omnes qui residui fuerant de universis castris alienigenarum, et qui ceciderant, centum viginti millia virorum educentium gladium.

11. Et ascendit Gedeon viam habitantium in tabernaculis ab oriente ipsius Nabæ et Jegebal, et percussit castra, et castra erant confidentia,

12. et fugerunt Zebee et Salmana : et persecutus est post eos, et tenuit ambos reges Madiam Zebee et Salmana, et universa castra pavefecit.

13. Et revertit Gedeon filius Joas a prælio desuper acie Ares,

14. καὶ συνέλαβε παιδάριον ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν Σοχχὼθ, καὶ ἐπηρώτησεν αὐτόν· καὶ ἔγραψε πρὸς αὐτὸν ὀνόματα τῶν ἀρχόντων Σοχχὼθ καὶ τῶν πρεσβυτέρων αὐτῶν, ἑβδομήκοντα καὶ ἑπτὰ ἄνδρας.

15. Καὶ παρεγένετο Γεδεὼν πρὸς τοὺς ἄρχοντας Σοχχὼθ, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ Ζεβεὲ καὶ Σαλμανὰ ἐν οἷς ὠνειδίσατέ με, λέγοντες· Μὴ χεὶρ Ζεβεὲ καὶ Σαλμανὰ νῦν ἐν χειρί σου, ὅτι δώσομεν τοῖς ἀνδράσι σου τοῖς ἐκλείπουσιν ἄρτους;

16. Καὶ ἔλαβε τοὺς πρεσβυτέρους τῆς πόλεως ἐν ταῖς ἀκάνθαις τῆς ἐρήμου καὶ ταῖς Βαρκηνὶμ, καὶ ἠλόησεν ἐν αὐτοῖς τοὺς ἄνδρας τῆς πόλεως.

17. Καὶ τὸν πύργον Φανουὴλ κατέστρεψε, καὶ ἀπέκτεινε τοὺς ἄνδρας τῆς πόλεως.

18. Καὶ εἶπε πρὸς Ζεβεὲ καὶ Σαλμανά· Ποῦ οἱ ἄνδρες οὓς ἀπεκτείνατε ἐν Θαβώρ; Καὶ εἶπαν· Ὡς σὺ, ὡς αὐτοὶ, εἰς ὁμοίωμα υἱοῦ βασιλέως,

19. Καὶ εἶπε Γεδεών· Ἀδελφοί μου καὶ υἱοὶ τῆς μητρός μου ἦσαν, ζῇ Κύριος, εἰ ἐζωογονήκειτε αὐτοὺς, οὐκ ἂν ἀπέκτεινα ὑμᾶς.

20. Καὶ εἶπεν Ἰεθὲρ τῷ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ· Ἀναστὰς ἀπόκτεινον αὐτούς· καὶ οὐκ ἔσπασε τὸ παιδάριον τὴν ῥομφαῖαν αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβήθη, ὅτι ἔτι νεώτερος ἦν.

21. Καὶ εἶπε Ζεβεὲ καὶ Σαλμανά· Ἀνάστα σὺ καὶ συνάντησον ἡμῖν, ὅτι ὡς ἀνδρὸς ἡ δύναμίς σου. Καὶ ἀνέστη Γεδεὼν, καὶ ἀπέκτεινε τὸν Ζεβεὲ καὶ τὸν Σαλμανά. Καὶ ἔλαβε τοὺς μηνίσκους τοὺς ἐν τοῖς τραχήλοις τῶν καμήλων αὐτῶν.

22. Καὶ εἶπον ἀνὴρ Ἰσραὴλ πρὸς Γεδεών· Κύριε, ἄρξον ἡμῶν καὶ σὺ καὶ ὁ υἱός σου, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ υἱοῦ σου, ὅτι σὺ ἔσωσας ἡμᾶς ἐκ χειρὸς Μαδιάμ.

23. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Γεδεών· Οὐκ ἄρξω ἐγὼ, καὶ οὐκ ἄρξει ὁ υἱός μου ἐν ὑμῖν· Κύριος ἄρξει ὑμῶν.

24. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Γεδεών· Αἰτήσομαι παρ' ὑμῶν αἴτημα, καὶ δότε μοι ἀνὴρ ἐνώτιον ἐκ σκύλων αὐτοῦ, ὅτι ἐνώτια χρυσᾶ αὐτοῖς, ὅτι ἦσαν Ἰσμαηλῖται.

25. Καὶ εἶπαν· Διδόντες δώσομεν· καὶ ἀνέπτυξε τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, καὶ ἔβαλεν ἐκεῖ ἀνὴρ ἐνώτιον σκύλων αὐτοῦ.

26. Καὶ ἐγένετο ὁ σταθμὸς τῶν ἐνωτίων τῶν χρυσῶν ὧν ᾔτησε, χίλιοι καὶ ἑπτακόσιοι χρυσοῖ, παρὲξ τῶν μηνίσκων καὶ τῶν στραγγαλίδων καὶ τῶν ἱματίων καὶ πορφυρίδων τῶν ἐπὶ βασιλεῦσι Μαδιὰμ, καὶ ἐκτὸς τῶν περιθεμάτων ἃ ἦν ἐν τοῖς τραχήλοις τῶν καμήλων αὐτῶν.

27. Καὶ ἐποίησεν αὐτὸ Γεδεὼν εἰς Ἐφὼδ, καὶ ἔστησεν αὐτὸ ἐν πόλει αὐτοῦ ἐν Ἐφραθά· καὶ ἐξεπόρνευσε πᾶς Ἰσραὴλ ὀπίσω αὐτοῦ ἐκεῖ, καὶ ἐγένετο τῷ Γεδεὼν καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ εἰς σκῶλον.

28. Καὶ συνεστάλη Μαδιὰμ ἐνώπιον υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ οὐ προσέθηκαν ἆραι κεφαλὴν αὐτῶν· καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ τεσσαράκοντα ἔτη ἐν ἡμέραις Γεδεών.

29. Καὶ ἐπορεύθη Ἱεροβάαλ υἱὸς Ἰωὰς, καὶ ἐκάθισεν ἐν οἴκῳ αὐτοῦ.

30. Καὶ τῷ Γεδεὼν ἦσαν υἱοὶ ἑβδομήκοντα ἐκπορευόμενοι ἐκ μηρῶν αὐτοῦ, ὅτι γυναῖκες πολλαὶ ἦσαν αὐτῷ.

31. Καὶ παλλακὴ αὐτοῦ ἦν ἐν Συχὲμ, καὶ ἔτεκεν αὐτῷ καί γε αὐτὴ υἱὸν, καὶ ἔθηκε τὸ ὄνομα, Ἀβιμέλεχ·

14. et cepit puerum de viris Socchoth, et interrogavit eum : et scripsit apud se nomina principum Socchoth et seniorum eorum, septuaginta et septem viros.

15. Et advenit Gedeon ad principes Socchoth, et dixit : Ecce Zebee et Salmana in quibus exprobrastis me, dicentes : Numquid manus Zebee et Salmana nunc in manu tua, quia dabimus viris tuis deficientibus panes?

16. Et apprehendit seniores civitatis in spinis deserti et Barcenim, et trituravit in eis viros civitatis.

17. Et turrim Phanuel evertit, et interfecit viros civitatis.

18. Et dixit ad Zebee et Salmana : Ubi viri quos interfecistis in Thabor? Et dixerunt : Sicut tu, sicut ipsi, in simulacrum filii regis.

19. Et dixit Gedeon : Fratres mei et filii matris meæ erant, vivit Dominus, si vivificassetis eos, non interfecissem vos.

20. Et dixit ad Jether primogenitum suum : Interfice eos : et non eduxit puer gladium suum, quia timuit, quoniam adhuc junior erat.

21. Et dixit Zebee et Salmana : Surge tu et occurre nobis, quoniam tamquam viri est virtus tua. Et surrexit Gedeon, et interfecit Zebee et Salmana. Et sumpsit lunulas quæ in cervicibus camelorum eorum.

22. Et dixerunt vir Israel ad Gedeon : Domine, principare nostri et tu et filius tuus, et filius filii tui, quoniam tu salvasti nos de manu Madiam.

23. Et dixit ad eos Gedeon : Non principabor ego, et non principabitur filius meus in vobis : Dominus principabitur vestri.

24. Et dixit ad eos Gedeon : Petam a vobis petitionem, et date mihi vir inaurem de spoliis suis, quoniam inaures aureæ illis, quia erant Ismaelitæ.

25. Et dixerunt : Dantes dabimus : et expandit vestimentum suum, et misit eo vir inaurem spoliorum suorum.

26. Et factum est pondus inaurium aurearum quas petiit, mille et septinginti aurei, præter lunulas et monilia et vestimenta et purpurea quæ super reges Madiam, et præter torques quæ erant in cervicibus camelorum ipsorum.

27. Et fecit illud Gedeon in Ephod, et statuit illud in civitate sua in Ephratha : et fornicatus est omnis Israel post illud illic, et factum est Gedeon et domui ejus in scandalum.

28. Et compressus est Madiam coram filiis Israel, et non adjecerunt levare caput suum : et quievit terra quadraginta annos in diebus Gedeon.

29. Et ivit Jerobaal filius Joas, et sedit in domo sua.

30. Et ipsi Gedeon fuerunt filii septuaginta exeuntes e femoribus ejus, quoniam uxores multæ fuerunt ei.

31. Et concubina ipsius fuit in Sychem, et peperit ei etiam ipsa filium, et posuit nomen, Abimelech.

32. Καὶ ἀπέθανε Γεδεὼν υἱὸς Ἰωὰς ἐν πόλει αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν τῷ τάφῳ Ἰωὰς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν Ἐφραθὰ Ἀβὶ Ἐσδρί.

33. Καὶ ἐγενήθη ὡς ἀπέθανε Γεδεὼν, καὶ ἐπέστρεψαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐξεπόρνευσαν ὀπίσω τῶν Βααλὶμ, καὶ ἔθηκαν ἑαυτοῖς τῷ Βάαλ διαθήκην, τοῦ εἶναι αὐτοῖς αὐτὸν εἰς θεόν.

34. Καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ Κυρίου τοῦ Θεοῦ τοῦ ῥυσαμένου αὐτοὺς ἐκ χειρὸς πάντων τῶν θλιβόντων αὐτοὺς κυκλόθεν.

35. Καὶ οὐκ ἐποίησαν ἔλεος μετὰ τοῦ οἴκου Ἱεροβάαλ, αὐτός ἐστι Γεδεὼν, κατὰ πάντα τὰ ἀγαθὰ ἃ ἐποίησε μετὰ Ἰσραήλ.

32. Et mortuus est Gedeon filius Joas in civitate sua, et sepultus est in sepulchro Joas patris sui in Ephratha Abi Esdri.

33. Et factum est postquam mortuus est Gedeon, et reverterunt filii Israel, et fornicati sunt post Baalim, et posuerunt sibi ipsi Baal testamentum, ut esset eis ipse in deum.

34. Et non sunt recordati filii Israel Domini Dei qui eruerat eos de manu omnium tribulantium eos in circuitu.

35. Et non fecerunt misericordiam cum domo Jerobaal, ipse est Gedeon, secundum omnia bona quæ fecerat cum Israel.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Καὶ ἐπορεύθη Ἀβιμέλεχ υἱὸς Ἱεροβάαλ εἰς Συχὲμ πρὸς ἀδελφοὺς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς καὶ πρὸς πᾶσαν συγγένειαν οἴκου πατρὸς μητρὸς αὐτοῦ, λέγων·

2. Λαλήσατε δὴ ἐν τοῖς ὠσὶ πάντων τῶν ἀνδρῶν Συχέμ· Τί τὸ ἀγαθὸν ὑμῖν κυριεῦσαι ὑμῶν ἑβδομήκοντα ἄνδρας πάντας υἱοὺς Ἱεροβάαλ, ἢ κυριεύειν ὑμῶν ἄνδρα ἕνα; Καὶ μνήσθητε ὅτι ὀστοῦν ὑμῶν καὶ σὰρξ ὑμῶν εἰμι.

3. Καὶ ἐλάλησαν περὶ αὐτοῦ οἱ ἀδελφοὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ ἐν τοῖς ὠσὶ πάντων τῶν ἀνδρῶν Συχὲμ πάντας τοὺς λόγους τούτους, καὶ ἔκλινεν ἡ καρδία αὐτῶν ὀπίσω Ἀβιμέλεχ, ὅτι εἶπαν· Ἀδελφὸς ἡμῶν ἐστι.

4. Καὶ ἔδωκαν αὐτῷ ἑβδομήκοντα ἀργυρίου ἐξ οἴκου Βααλβερὶθ, καὶ ἐμισθώσατο ἑαυτῷ Ἀβιμέλεχ ἄνδρας κενοὺς καὶ δειλοὺς, καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω αὐτοῦ.

5. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ εἰς Ἐφραθὰ, καὶ ἀπέκτεινε τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ υἱοὺς Ἱεροβάαλ ἑβδομήκοντα ἄνδρας ἐπὶ λίθον ἕνα· καὶ κατελείφθη Ἰωάθαμ υἱὸς Ἱεροβάαλ ὁ νεώτερος, ὅτι ἐκρύβη.

6. Καὶ συνήχθησαν πάντες ἄνδρες Σικίμων, καὶ πᾶς οἶκος Βηθμααλὼ, καὶ ἐπορεύθησαν, καὶ ἐβασίλευσαν τὸν Ἀβιμέλεχ πρὸς τῇ βαλάνῳ τῇ εὑρετῇ τῆς στάσεως τῆς ἐν Σικίμοις.

7. Καὶ ἀνηγγέλη τῷ Ἰωάθαμ, καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἔστη ἐπὶ κορυφὴν ὄρους Γαριζὶν, καὶ ἐπῆρε τὴν φωνὴν αὐτοῦ, καὶ ἔκλαυσε, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἀκούσατέ μου, ἄνδρες Σικίμων, καὶ ἀκούσεται ὑμῶν ὁ Θεός.

8. Πορευόμενα ἐπορεύθη τὰ ξύλα τοῦ χρίσαι ἐφ' ἑαυτὰ βασιλέα, καὶ εἶπον τῇ ἐλαίᾳ· Βασίλευσον ἐφ' ἡμῶν.

9. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ ἐλαία· Μὴ ἀπολείψασα τὴν πιότητά μου, ἐν ᾗ δοξάσουσι τὸν Θεὸν ἄνδρες, πορεύσομαι κινεῖσθαι ἐπὶ τῶν ξύλων;

10. Καὶ εἶπον τὰ ξύλα τῇ συκῇ· Δεῦρο, βασίλευσον ἐφ' ἡμῶν.

11. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ συκῆ· Μὴ ἀπολείψασα ἐγὼ τὴν γλυκύτητά μου καὶ τὰ γεννήματά μου τὰ ἀγαθὰ, πορεύσομαι κινεῖσθαι ἐπὶ τῶν ξύλων;

12. Καὶ εἶπαν τὰ ξύλα πρὸς τὴν ἄμπελον· Δεῦρο, βασίλευσον ἐφ' ἡμῶν.

13. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ ἄμπελος· Μὴ ἀπολείψασα τὸν οἶνόν μου τὸν εὐφραίνοντα Θεὸν καὶ ἀνθρώπους, πορεύσομαι κινεῖσθαι ἐπὶ τῶν ξύλων;

CAPUT IX.

1. Et ivit Abimelech filius Jerobaal in Sychem ad fratres matris suæ, et locutus est ad eos et ad universam cognationem domus patris matris suæ, dicens :

2. Loquimini nunc in auribus omnium virorum Sychem : Quid bonum vobis dominari vobis septuaginta viros omnes filios Jerobaal, an dominari vobis virum unum? Et recordamini quia os vestrum et caro vestra sum.

3. Et locuti sunt de eo fratres matris ejus in auribus omnium virorum Sychem omnia verba hæc, et inclinavit cor eorum post Abimelech, quia dixerunt : Frater noster est.

4. Et dederunt ei septuaginta argenti de domo Baalberith, et conduxit sibi Abimelech viros inanes et miseros, et iverunt post eum.

5. Et intravit in domum patris sui in Ephratha, et interfecit fratres suos filios Jerobaal septuaginta viros super lapidem unum : et remansit Joatham filius Jerobaal junior, quoniam abscondit se.

6. Et congregati sunt omnes viri Sicimorum, et universa domus Bethmaalo, et iverunt, et fecerunt regem Abimelech juxta quercum inventam stationis quæ in Sicimis.

7. Et nuntiatum est ipsi Joatham, et ivit, et stetit super cacumen montis Garizin, et elevavit vocem suam, et ploravit, et dixit eis : Audite me, viri Sicimorum, et audiet vos Deus.

8. Euntia iverunt ligna ad ungendum super se regem, et dixerunt ipsi olivæ : Regna super nos.

9. Et dixit eis oliva : Numquid derelinquens pinguedinem meam, in qua glorificabunt Deum viri, ibo ut promovear super ligna?

10. Et dixerunt ligna ficui : Veni, regna super nos.

11. Et dixit eis ficus : Numquid derelinquens ego dulcedinem meam et genimina mea bona, ibo ut promovear super ligna?

12. Et dixerunt ligna ad vitem : Veni, regna super nos.

13. Et dixit eis vitis : Numquid derelinquens vinum meum quod lætificat Deum et homines, ibo promoveri super ligna?

14. καὶ συνέλαβε παιδάριον ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν Σοχχὼθ, καὶ ἐπηρώτησεν αὐτόν· καὶ ἔγραψε πρὸς αὐτὸν ὀνόματα τῶν ἀρχόντων Σοχχὼθ καὶ τῶν πρεσβυτέρων αὐτῶν, ἑβδομήκοντα καὶ ἑπτὰ ἄνδρας.

15. Καὶ παρεγένετο Γεδεὼν πρὸς τοὺς ἄρχοντας Σοχχὼθ, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ Ζεβεὲ καὶ Σαλμανὰ ἐν οἷς ὠνειδίσατέ με, λέγοντες· Μὴ χεὶρ Ζεβεὲ καὶ Σαλμανὰ νῦν ἐν χειρί σου, ὅτι δώσομεν τοῖς ἀνδράσι σου τοῖς ἐκλείπουσιν ἄρτους;

16. Καὶ ἔλαβε τοὺς πρεσβυτέρους τῆς πόλεως ἐν ταῖς ἀκάνθαις τῆς ἐρήμου καὶ ταῖς Βαρκηνὶμ, καὶ ἠλόησεν ἐν αὐτοῖς τοὺς ἄνδρας τῆς πόλεως.

17. Καὶ τὸν πύργον Φανουὴλ κατέστρεψε, καὶ ἀπέκτεινε τοὺς ἄνδρας τῆς πόλεως.

18. Καὶ εἶπε πρὸς Ζεβεὲ καὶ Σαλμανά· Ποῦ οἱ ἄνδρες οὓς ἀπεκτείνατε ἐν Θαβώρ; Καὶ εἶπαν· Ὡς σὺ, ὡς αὐτοὶ, εἰς ὁμοίωμα υἱοῦ βασιλέως,

19. Καὶ εἶπε Γεδεών· Ἀδελφοί μου καὶ υἱοὶ τῆς μητρός μου ἦσαν, ζῇ Κύριος, εἰ ἐζωογονήκειτε αὐτοὺς, οὐκ ἂν ἀπέκτεινα ὑμᾶς.

20. Καὶ εἶπεν Ἰεθὲρ τῷ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ· Ἀναστὰς ἀπόκτεινον αὐτούς· καὶ οὐκ ἔσπασε τὸ παιδάριον τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβήθη, ὅτι ἔτι νεώτερος ἦν.

21. Καὶ εἶπε Ζεβεὲ καὶ Σαλμανά· Ἀνάστα σὺ καὶ συνάντησον ἡμῖν, ὅτι ὡς ἀνδρὸς ἡ δύναμίς σου. Καὶ ἀνέστη Γεδεὼν, καὶ ἀπέκτεινε τὸν Ζεβεὲ καὶ τὸν Σαλμανά. Καὶ ἔλαβε τοὺς μηνίσκους τοὺς ἐν τοῖς τραχήλοις τῶν καμήλων αὐτῶν.

22. Καὶ εἶπον ἀνὴρ Ἰσραὴλ πρὸς Γεδεών· Κύριε, ἄρξον ἡμῶν καὶ σὺ καὶ ὁ υἱός σου, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ υἱοῦ σου, ὅτι σὺ ἔσωσας ἡμᾶς ἐκ χειρὸς Μαδιάμ.

23. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Γεδεών· Οὐκ ἄρξω ἐγὼ, καὶ οὐκ ἄρξει ὁ υἱός μου ἐν ὑμῖν· Κύριος ἄρξει ὑμῶν.

24. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Γεδεών· Αἰτήσομαι παρ' ὑμῶν αἴτημα, καὶ δότε μοι ἀνὴρ ἐνώτιον ἐκ σκύλων αὐτοῦ, ὅτι ἐνώτια χρυσᾶ αὐτοῖς, ὅτι ἦσαν Ἰσμαηλῖται.

25. Καὶ εἶπαν· Διδόντες δώσομεν· καὶ ἀνέπτυξε τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, καὶ ἔβαλεν ἐκεῖ ἀνὴρ ἐνώτιον σκύλων αὐτοῦ.

26. Καὶ ἐγένετο ὁ σταθμὸς τῶν ἐνωτίων τῶν χρυσῶν ὧν ᾔτησε, χίλιοι καὶ ἑπτακόσιοι χρυσοί, παρὲξ τῶν μηνίσκων καὶ τῶν στραγγαλίδων καὶ τῶν ἱματίων καὶ πορφυρίδων τῶν ἐπὶ βασιλεῦσι Μαδιὰμ, καὶ ἐκτὸς τῶν περιθεμάτων ἃ ἦν ἐν τοῖς τραχήλοις τῶν καμήλων αὐτῶν.

27. Καὶ ἐποίησεν αὐτὸ Γεδεὼν εἰς Ἐφὼδ, καὶ ἔστησεν αὐτὸ ἐν πόλει αὐτοῦ ἐν Ἐφραθά· καὶ ἐξεπόρνευσε πᾶς Ἰσραὴλ ὀπίσω αὐτοῦ ἐκεῖ, καὶ ἐγένετο τῷ Γεδεὼν καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ εἰς σκῶλον.

28. Καὶ συνεστάλη Μαδιὰμ ἐνώπιον υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ οὐ προσέθηκαν ἆραι κεφαλὴν αὐτῶν· καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ τεσσαράκοντα ἔτη ἐν ἡμέραις Γεδεών.

29. Καὶ ἐπορεύθη Ἱεροβάαλ υἱὸς Ἰωὰς, καὶ ἐκάθισεν ἐν οἴκῳ αὐτοῦ.

30. Καὶ τῷ Γεδεὼν ἦσαν υἱοὶ ἑβδομήκοντα ἐκπορευόμενοι ἐκ μηρῶν αὐτοῦ, ὅτι γυναῖκες πολλαὶ ἦσαν αὐτῷ.

31. Καὶ παλλακὴ αὐτοῦ ἦν ἐν Συχὲμ, καὶ ἔτεκεν αὐτῷ καί γε αὐτὴ υἱὸν, καὶ ἔθηκε τὸ ὄνομα, Ἀβιμέλεχ·

14. et cepit puerum de viris Soccboth, et interrogavit eum : et scripsit apud se nomina principum Soccboth et seniorum eorum, septuaginta et septem viros.

15. Et advenit Gedeon ad principes Soccboth, et dixit : Ecce Zebee et Salmana in quibus exprobrastis me, dicentes : Numquid manus Zebee et Salmana nunc in manu tua, quia dabimus viris tuis deficientibus panes?

16. Et apprehendit seniores civitatis in spinis deserti et Barcenim, et trituravit in eis viros civitatis.

17. Et turrim Phanuel evertit, et interfecit viros civitatis.

18. Et dixit ad Zebee et Salmana : Ubi viri quos interfecistis in Thabor? Et dixerunt : Sicut tu, sicut ipsi, in simulacrum filii regis.

19. Et dixit Gedeon : Fratres mei et filii matris meæ erant, vivit Dominus, si vivificassetis eos, non interfecissem vos.

20. Et dixit ad Jether primogenitum suum : Interfice eos : et non eduxit puer gladium suum, quia timuit, quoniam adhuc junior erat.

21. Et dixit Zebee et Salmana : Surge tu et occurre nobis, quoniam tamquam viri est virtus tua. Et surrexit Gedeon, et interfecit Zebee et Salmana. Et sumpsit lunulas quæ in cervicibus camelorum eorum.

22. Et dixerunt vir Israel ad Gedeon : Domine, principare nostri et tu et filius tuus, et filius filii tui, quoniam tu salvasti nos de manu Madiam.

23. Et dixit ad eos Gedeon : Non principabor ego, et non principabitur filius meus in vobis : Dominus principabitur vestri.

24. Et dixit ad eos Gedeon : Petam a vobis petitionem, et date mihi vir inaurem de spoliis suis, quoniam inaures aureæ illis, quia erant Ismaelitæ.

25. Et dixerunt : Dantes dabimus : et expandit vestimentum suum, et misit eo vir inaurem spoliorum suorum.

26. Et factum est pondus inaurium aurearum quas petiit, mille et septinginti aurei, præter lunulas et monilia et vestimenta et purpurea quæ super reges Madiam, et præter torques quæ erant in cervicibus camelorum ipsorum.

27. Et fecit illud Gedeon in Ephod, et statuit illud in civitate sua in Ephratha : et fornicatus est omnis Israel post illud illic, et factum est Gedeon et domui ejus in scandalum.

28. Et compressus est Madiam coram filiis Israel, et non adjecerunt levare caput suum : et quievit terra quadraginta annos in diebus Gedeon.

29. Et ivit Jerobaal filius Joas, et sedit in domo sua.

30. Et ipsi Gedeon fuerunt filii septuaginta exeuntes e femoribus ejus, quoniam uxores multæ fuerunt ei.

31. Et concubina ipsius fuit in Sychem, et peperit ei etiam ipsa filium, et posuit nomen, Abimelech.

32. Καὶ ἀπέθανε Γεδεὼν υἱὸς Ἰωὰς ἐν πόλει αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν τῷ τάφῳ Ἰωὰς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν Ἐφραθὰ Ἀβὶ Ἐσδρί.

33. Καὶ ἐγενήθη ὡς ἀπέθανε Γεδεὼν, καὶ ἐπέστρεψαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐξεπόρνευσαν ὀπίσω τῶν Βααλὶμ, καὶ ἔθηκαν ἑαυτοῖς τῷ Βάαλ διαθήκην, τοῦ εἶναι αὐτοῖς αὐτὸν εἰς θεόν.

34. Καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ Κυρίου τοῦ Θεοῦ τοῦ ῥυσαμένου αὐτοὺς ἐκ χειρὸς πάντων τῶν θλιβόντων αὐτοὺς κυκλόθεν.

35. Καὶ οὐκ ἐποίησαν ἔλεος μετὰ τοῦ οἴκου Ἱεροβάαλ, αὐτός ἐστι Γεδεὼν, κατὰ πάντα τὰ ἀγαθὰ ἃ ἐποίησε μετὰ Ἰσραήλ.

32. Et mortuus est Gedeon filius Joas in civitate sua, et sepultus est in sepulchro Joas patris sui in Ephratha Abi Esdri.

33. Et factum est postquam mortuus est Gedeon, et reverterunt filii Israel, et fornicati sunt post Baalim, et posuerunt sibi ipsi Baal testamentum, ut esset eis ipse in deum.

34. Et non sunt recordati filii Israel Domini Dei qui eruerat eos de manu omnium tribulantium eos in circuitu.

35. Et non fecerunt misericordiam cum domo Jerobaal, ipse est Gedeon, secundum omnia bona quæ fecerat cum Israel.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θʹ.

1. Καὶ ἐπορεύθη Ἀβιμέλεχ υἱὸς Ἱεροβάαλ εἰς Συχὲμ πρὸς ἀδελφοὺς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς καὶ πρὸς πᾶσαν συγγένειαν οἴκου πατρὸς μητρὸς αὐτοῦ, λέγων·

2. Λαλήσατε δὴ ἐν τοῖς ὠσὶ πάντων τῶν ἀνδρῶν Συχέμ· Τί τὸ ἀγαθὸν ὑμῖν κυριεῦσαι ὑμῶν ἑβδομήκοντα ἄνδρας πάντας υἱοὺς Ἱεροβάαλ, ἢ κυριεύειν ὑμῶν ἄνδρα ἕνα; Καὶ μνήσθητε ὅτι ὀστοῦν ὑμῶν καὶ σὰρξ ὑμῶν εἰμι.

3. Καὶ ἐλάλησαν περὶ αὐτοῦ οἱ ἀδελφοὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ ἐν τοῖς ὠσὶ πάντων τῶν ἀνδρῶν Συχὲμ πάντας τοὺς λόγους τούτους, καὶ ἔκλινεν ἡ καρδία αὐτῶν ὀπίσω Ἀβιμέλεχ, ὅτι εἶπαν· Ἀδελφὸς ἡμῶν ἐστι.

4. Καὶ ἔδωκαν αὐτῷ ἑβδομήκοντα ἀργυρίου ἐξ οἴκου Βααλβερὶθ, καὶ ἐμισθώσατο ἑαυτῷ Ἀβιμέλεχ ἄνδρας κενοὺς καὶ δειλοὺς, καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω αὐτοῦ.

5. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ εἰς Ἐφραθὰ, καὶ ἀπέκτεινε τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ υἱοὺς Ἱεροβάαλ ἑβδομήκοντα ἄνδρας ἐπὶ λίθον ἕνα· καὶ κατελείφθη Ἰωάθαμ υἱὸς Ἱεροβάαλ ὁ νεώτερος, ὅτι ἐκρύβη.

6. Καὶ συνήχθησαν πάντες ἄνδρες Σικίμων, καὶ πᾶς οἶκος Βηθμααλὼ, καὶ ἐπορεύθησαν, καὶ ἐβασίλευσαν τὸν Ἀβιμέλεχ πρὸς τῇ βαλάνῳ τῇ εὑρετῇ τῆς στάσεως τῆς ἐν Σικίμοις.

7. Καὶ ἀνηγγέλη τῷ Ἰωάθαμ, καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἔστη ἐπὶ κορυφὴν ὄρους Γαριζὶν, καὶ ἐπῆρε τὴν φωνὴν αὐτοῦ, καὶ ἔκλαυσε, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἀκούσατέ μου, ἄνδρες Σικίμων, καὶ ἀκούσεται ὑμῶν ὁ Θεός.

8. Πορευόμενα ἐπορεύθη τὰ ξύλα τοῦ χρίσαι ἐφ' ἑαυτὰ βασιλέα, καὶ εἶπον τῇ ἐλαίᾳ· Βασίλευσον ἐφ' ἡμῶν.

9. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ ἐλαία· Μὴ ἀπολείψασα τὴν πιότητά μου, ἐν ᾗ δοξάσουσι τὸν Θεὸν ἄνδρες, πορεύσομαι κινεῖσθαι ἐπὶ τῶν ξύλων;

10. Καὶ εἶπον τὰ ξύλα τῇ συκῇ· Δεῦρο, βασίλευσον ἐφ' ἡμῶν.

11. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ συκῆ· Μὴ ἀπολείψασα ἐγὼ τὴν γλυκύτητά μου καὶ τὰ γεννήματά μου τὰ ἀγαθὰ, πορεύσομαι κινεῖσθαι ἐπὶ τῶν ξύλων;

12. Καὶ εἶπαν τὰ ξύλα πρὸς τὴν ἄμπελον· Δεῦρο, βασίλευσον ἐφ' ἡμῶν.

13. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ ἄμπελος· Μὴ ἀπολείψασα τὸν οἶνόν μου τὸν εὐφραίνοντα Θεὸν καὶ ἀνθρώπους, πορεύσομαι κινεῖσθαι ἐπὶ τῶν ξύλων;

CAPUT IX.

1. Et ivit Abimelech filius Jerobaal in Sychem ad fratres matris suæ, et locutus est ad eos et ad universam cognationem domus patris matris suæ, dicens :

2. Loquimini nunc in auribus omnium virorum Sychem : Quid bonum vobis dominari vobis septuaginta viros omnes filios Jerobaal, an dominari vobis virum unum? Et recordamini quia os vestrum et caro vestra sum.

3. Et locuti sunt de eo fratres matris ejus in auribus omnium virorum Sychem omnia verba hæc, et inclinavit cor eorum post Abimelech, quia dixerunt : Frater noster est.

4. Et dederunt ei septuaginta argenti de domo Baalberith, et conduxit sibi Abimelech viros inanes et miseros, et iverunt post eum.

5. Et intravit in domum patris sui in Ephratha, et interfecit fratres suos filios Jerobaal septuaginta viros super lapidem unum : et remansit Joatham filius Jerobaal junior, quoniam abscondit se.

6. Et congregati sunt omnes viri Sicimorum, et universa domus Bethmaalo, et iverunt, et fecerunt regem Abimelech juxta quercum inventam stationis quæ in Sicimis.

7. Et nuntiatum est ipsi Joatham, et ivit, et stetit super cacumen montis Garizin, et elevavit vocem suam, et ploravit, et dixit eis : Audite me, viri Sicimorum, et audiet vos Deus.

8. Euntia iverunt ligna ad ungendum super se regem, et dixerunt ipsi olivæ : Regna super nos.

9. Et dixit eis oliva : Numquid derelinquens pinguedinem meam, in qua glorificabunt Deum viri, ibo ut promovear super ligna?

10. Et dixerunt ligna ficui : Veni, regna super nos.

11. Et dixit eis ficus : Numquid derelinquens ego dulcedinem meam et genimina mea bona, ibo ut promovear super ligna?

12. Et dixerunt ligna ad vitem : Veni, regna super nos.

13. Et dixit eis vitis : Numquid derelinquens vinum meum quod lætificat Deum et homines, ibo promoveri super ligna?

14. Καὶ εἶπαν πάντα τὰ ξύλα τῇ ῥάμνῳ· Δεῦρο σὺ, βασίλευσον ἐφ' ἡμῶν.

15. Καὶ εἶπεν ἡ ῥάμνος πρὸς τὰ ξύλα· Εἰ ἐν ἀληθείᾳ χρίετέ με ὑμεῖς τοῦ βασιλεύειν ἐφ' ὑμᾶς, δεῦτε, ὑπόστητε ἐν τῇ σκιᾷ μου· καὶ εἰ μὴ, ἐξέλθοι πῦρ ἀπ' ἐμοῦ καὶ καταφάγοι τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου.

16. Καὶ νῦν εἰ ἐν ἀληθείᾳ καὶ τελειότητι ἐποιήσατε, καὶ ἐβασιλεύσατε τὸν Ἀβιμέλεχ, καὶ εἰ ἀγαθωσύνην ἐποιήσατε μετὰ Ἱεροβάαλ, καὶ μετὰ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ εἰ, ὡς ἀνταπόδοσις χειρὸς αὐτοῦ, ἐποιήσατε αὐτῷ,

17. ὡς παρετάξατο ὁ πατήρ μου ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ ἐξέῤῥιψε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐξεναντίας, καὶ ἐῤῥύσατο ὑμᾶς ἐκ χειρὸς Μαδιάμ·

18. καὶ ὑμεῖς ἐπανέστητε ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου σήμερον, καὶ ἀπεκτείνατε τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἑβδομήκοντα ἄνδρας ἐπὶ λίθον ἕνα, καὶ ἐβασιλεύσατε τὸν Ἀβιμέλεχ υἱὸν παιδίσκης αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ἄνδρας Σικίμων, ὅτι ἀδελφὸς ὑμῶν ἐστι.

19. Καὶ εἰ ἐν ἀληθείᾳ καὶ τελειότητι ἐποιήσατε μετὰ Ἱεροβάαλ, καὶ μετὰ τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, εὐφρανθείητε ἐν Ἀβιμέλεχ, καὶ εὐφρανθείη καί γε αὐτὸς ἐφ' ὑμῖν.

20. Εἰ δὲ οὐ, ἐξέλθοι πῦρ ἀπὸ Ἀβιμέλεχ, καὶ καταφάγοι τοὺς ἄνδρας Σικίμων καὶ τὸν οἶκον Βηθμααλὼ, καὶ ἐξέλθοι πῦρ ἀπὸ ἀνδρῶν Σικίμων, καὶ ἐκ τοῦ οἴκου Βηθμααλὼ, καὶ καταφάγοι τὸν Ἀβιμέλεχ.

21. Καὶ ἔφυγεν Ἰωάθαμ καὶ ἀπέδρα καὶ ἐπορεύθη ἕως Βαιὴρ, καὶ ᾤκησεν ἐκεῖ ἀπὸ προσώπου Ἀβιμέλεχ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

22. Καὶ ἦρξεν Ἀβιμέλεχ ἐπὶ Ἰσραὴλ τρία ἔτη.

23. Καὶ ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς πνεῦμα πονηρὸν ἀναμέσον Ἀβιμέλεχ καὶ ἀναμέσον τῶν ἀνδρῶν Σικίμων, καὶ ἠθέτησαν ἄνδρες Σικίμων ἐν τῷ οἴκῳ Ἀβιμέλεχ,

24. τοῦ ἐπαγαγεῖν τὴν ἀδικίαν τῶν ἑβδομήκοντα υἱῶν Ἱεροβάαλ, καὶ τὰ αἵματα αὐτῶν τοῦ θεῖναι ἐπὶ Ἀβιμέλεχ τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν ὃς ἀπέκτεινεν αὐτοὺς, καὶ ἐπὶ ἄνδρας Σικίμων, ὅτι ἐνίσχυσαν τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἀποκτεῖναι τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ.

25. Καὶ ἔθηκαν αὐτῷ οἱ ἄνδρες Σικίμων ἐνεδρεύοντας ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν ὀρέων, καὶ διήρπαζον πάντα ὃς παρεπορεύετο ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ὁδῷ. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ βασιλεῖ Ἀβιμέλεχ.

26. Καὶ ἦλθε Γαὰλ υἱὸς Ἰωβὴλ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ παρῆλθον ἐν Σικίμοις, καὶ ἤλπισαν ἐν αὐτῷ οἱ ἄνδρες Σικίμων.

27. Καὶ ἐξῆλθον εἰς ἀγρὸν, καὶ ἐτρύγησαν τοὺς ἀμπελῶνας αὐτῶν, καὶ ἐπάτησαν, καὶ ἐποίησαν Ἐλλουλίμ· καὶ εἰσήνεγκαν εἰς οἶκον Θεοῦ αὐτῶν, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον, καὶ κατηράσαντο τὸν Ἀβιμέλεχ.

28. Καὶ εἶπε Γαὰλ υἱὸς Ἰωβήλ· Τίς ἐστιν Ἀβιμέλεχ, καὶ τίς ἐστιν υἱὸς Συχὲμ, ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ; Οὐχ υἱὸς Ἱεροβάαλ, καὶ Ζεβοὺλ ἐπίσκοπος αὐτοῦ, δοῦλος αὐτοῦ σὺν τοῖς ἀνδράσιν Ἐμμὼρ πατρὸς Συχέμ; Καὶ τί ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ ἡμεῖς;

29. Καὶ τίς δῴη τὸν λαὸν τοῦτον ἐν χειρί μου; καὶ μεταστήσω τὸν Ἀβιμέλεχ, καὶ ἐρῶ πρὸς αὐτόν· Πλήθυνον τὴν δύναμίν σου καὶ ἔξελθε.

30. Καὶ ἤκουσε Ζεβοὺλ ἄρχων τῆς πόλεως τοὺς λόγους Γαὰλ υἱοῦ Ἰωβὴλ, καὶ ὠργίσθη θυμῷ αὐτός.

31. Καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς Ἀβιμέλεχ ἐν

14. Et dixerunt omnia ligna rhamno : Veni tu, regna super nos.

15. Et dixit rhamnus ad ligna : Si in veritate ungitis me vos regnare super vos, venite, subsistite in umbra mea : et si non, exeat ignis a me et comedat cedros Libani.

16. Et nunc si in veritate et perfectione fecistis, et regem constituistis Abimelech, et si bonitatem fecistis cum Jerobaal, et cum domo ejus, et si, prout retributio manus ejus, fecistis ei,

17. sicut præliatus est pater meus pro vobis, et projecit animam suam ex adverso, et eruit vos de manu Madiam :

18. et vos insurrexistis super domum patris mei hodie, et interfecistis filios ejus septuaginta viros super lapidem unum, et fecistis regem Abimelech filium ancillæ ejus super viros Sicimorum, quoniam frater vester est.

19. Et si in veritate et perfectione fecistis cum Jerobaal, et cum domo ejus in die hac, lætamini in Abimelech, et lætetur etiam ipse in vobis.

20. Si autem non, exeat ignis ab Abimelech, et comedat viros Sicimorum et domum Bethmaalo, et exeat ignis a viris Sicimorum, et de domo Bethmaalo, et comedat ipsum Abimelech.

21. Et fugit Joatham et secessit et ivit usque Baer, et habitavit ibi a facie Abimelech fratris sui.

22. Et dominatus est Abimelech super Israel tres annos.

23. Et emisit Deus spiritum malignum inter Abimelech et inter viros Sicimorum, et spreverunt viri Sicimorum in domo Abimelech,

24. ad inducendam injustitiam septuaginta filiorum Jerobaal, et sanguines eorum ad ponendum super Abimelech fratrem eorum qui interfecit eos, et super viros Sicimorum, quoniam confortaverunt manus ejus ad interficiendos fratres suos.

25. Et posuerunt ei viri Sicimorum insidiantes super capita montium, et diripiebant omnem qui præteribat super eos in via. Et nuntiatum est regi Abimelech.

26. Et venit Gaal filius Jobel, et fratres ejus, et transierunt in Sicima, et speraverunt in eo viri Sicimorum.

27. Et egressi sunt in agrum, et vindemiaverunt vineas suas, et calcaverunt, et fecerunt Ellulim : et intulerunt in domum Dei sui, et comederunt et biberunt, et maledixerunt Abimelech.

28. Et dixit Gaal filius Jobel : Quis est Abimelech, et quis est filius Sychem, quia serviemus ei ? Nonne filius Jerobaal, et Zebul visitator ejus, servus ejus cum viris Emmor patris Sychem ? Et quid quod serviemus ei nos ?

29. Et quis det populum hunc in manu mea ? et amovebo Abimelech, et dicam ad eum* : Multiplica virtutem tuam et egredere.

30. Et audivit Zebul princeps civitatis verba Gaal filii Jobel, et iratus est furore ipse.

31. Et misit nuntios ad Abimelech clam, dicens : Ecce

κρυφῇ, λέγων· Ἰδοὺ Γαὰλ υἱὸς Ἰωβὴλ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἔρχονται εἰς Συχὲμ, καὶ ἰδοὺ αὐτοὶ περικάθηνται τὴν πόλιν ἐπὶ σέ.

32. Καὶ νῦν ἀνάστηθι νυκτὸς, καὶ ὁ λαὸς ὁ μετὰ σοῦ, καὶ ἐνέδρευσον ἐν τῷ ἀγρῷ,

33. καὶ ἔσται τοπρωὶ, ἅμα τῷ ἀνατεῖλαι τὸν ἥλιον, ὀρθριεῖς καὶ ἐκτενεῖς ἐπὶ τὴν πόλιν· καὶ ἰδοὺ αὐτὸς καὶ ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ ἐκπορεύονται πρὸς σὲ, καὶ ποιήσεις αὐτῷ ὅσα ἂν εὕρῃ ἡ χείρ σου.

34. Καὶ ἀνέστη Ἀβιμέλεχ καὶ πᾶς ὁ λαὸς μετ' αὐτοῦ νυκτὸς, καὶ ἐνήδρευσαν ἐπὶ Συχὲμ τέτρασιν ἀρχαῖς.

35. Καὶ ἐξῆλθε Γαὰλ υἱὸς Ἰωβὴλ, καὶ ἔστη πρὸς τῇ θύρᾳ τῆς πύλης τῆς πόλεως, καὶ ἀνέστη Ἀβιμέλεχ καὶ ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἐνέδρου.

36. Καὶ εἶδε Γαὰλ υἱὸς Ἰωβὴλ τὸν λαὸν, καὶ εἶπε πρὸς Ζεβούλ· Ἰδοὺ λαὸς καταβαίνει ἀπὸ τῶν κεφαλῶν τῶν ὀρέων. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ζεβούλ· Τὴν σκιὰν τῶν ὀρέων σὺ βλέπεις ὡς ἄνδρας.

37. Καὶ προςέθετο ἔτι Γαὰλ τοῦ λαλῆσαι, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ λαὸς καταβαίνων κατὰ θάλασσαν ἀπὸ τοῦ ἐχόμενα ὀμφαλοῦ τῆς γῆς, καὶ ἀρχὴ ἑτέρα ἔρχεται δι' ὁδοῦ Ἠλὼν Μαωνενίμ.

38. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ζεβούλ· Καὶ ποῦ ἐστι τὸ στόμα σου ὡς ἐλάλησας· Τίς ἐστιν Ἀβιμέλεχ, ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ; μὴ οὐχὶ οὗτος ὁ λαὸς ὃν ἐξουδένωσας; Ἔξελθε δὴ νῦν καὶ παράταξαι αὐτῷ.

39. Καὶ ἐξῆλθε Γαὰλ ἐνώπιον ἀνδρῶν Συχὲμ, καὶ παρετάξατο πρὸς Ἀβιμέλεχ.

40. Καὶ ἐδίωξεν αὐτὸν Ἀβιμέλεχ, καὶ ἔφυγεν ἀπὸ προςώπου αὐτοῦ, καὶ ἔπεσον τραυματίαι πολλοὶ ἕως τῆς θύρας τῆς πύλης.

41. Καὶ εἰςῆλθεν Ἀβιμέλεχ ἐν Ἀρημὰ, καὶ ἐξέβαλε Ζεβοὺλ τὸν Γαὰλ καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, μὴ οἰκεῖν ἐν Συχέμ.

42. Καὶ ἐγένετο τῇ ἐπαύριον καὶ ἐξῆλθεν ὁ λαὸς εἰς τὸν ἀγρὸν, καὶ ἀνήγγειλε τῷ Ἀβιμέλεχ.

43. Καὶ ἔλαβε τὸν λαὸν, καὶ διεῖλεν αὐτοὺς εἰς τρεῖς ἀρχὰς, καὶ ἐνήδρευσεν ἐν ἀγρῷ· καὶ εἶδε, καὶ ἰδοὺ λαὸς ἐξῆλθεν ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἀνέστη ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἐπάταξεν αὐτούς.

44. Καὶ Ἀβιμέλεχ καὶ οἱ ἀρχηγοὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἐξέτειναν, καὶ ἔστησαν παρὰ τὴν θύραν τῆς πύλης τῆς πόλεως. Καὶ αἱ δύο ἀρχαὶ ἐξέτειναν ἐπὶ πάντας τοὺς ἐν τῷ ἀγρῷ καὶ ἐπάταξαν αὐτούς.

45. Καὶ Ἀβιμέλεχ παρετάσσετο ἐν τῇ πόλει ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καὶ κατελάβετο τὴν πόλιν, καὶ τὸν λαὸν τὸν ἐν αὐτῇ ἀπέκτεινεν, καὶ τὴν πόλιν καθεῖλε καὶ ἔσπειρεν αὐτὴν ἅλας.

46. Καὶ ἤκουσαν πάντες οἱ ἄνδρες πύργου Συχὲμ, καὶ ἦλθον εἰς συνέλευσιν Βαιθηλβερίθ.

47. Καὶ ἀνηγγέλη τῷ Ἀβιμέλεχ ὅτι συνήχθησαν πάντες οἱ ἄνδρες πύργου Συχέμ·

48. καὶ ἀνέβη Ἀβιμέλεχ εἰς ὄρος Σελμὼν, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἔλαβεν Ἀβιμέλεχ τὰς ἀξίνας ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἔκοψε κλάδον ξύλου, καὶ ἦρεν, καὶ ἔθηκεν ἐπὶ ὤμων αὐτοῦ, καὶ εἶπε τῷ λαῷ τῷ μετ' αὐτοῦ· Ὃ εἴδετέ με ποιοῦντα, ταχέως ποιήσατε ὡς ἐγώ.

49. Καὶ ἔκοψαν καί γε ἀνὴρ κλάδον πᾶς ἀνὴρ, καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω Ἀβιμέλεχ, καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὴν

Gaal filius Jobel et fratres ejus adveniunt in Sychem, et ecce ipsi obsident civitatem super te.

32. Et nunc surge nocte, et populus qui tecum, et insidiare in agro,

33. et erit mane, simul ut oritur sol, surges diluculo et extendes super civitatem : et ecce ipse et populus qui cum eo egrediuntur ad te, et facies ei quæcumque invenerit manus tua.

34. Et surrexit Abimelech et omnis populus cum eo nocte, et insidiati sunt super Sychem quatuor principiis.

35. Et egressus est Gaal filius Jobel, et stetit ad ostium portæ civitatis, et surrexit Abimelech et populus qui cum eo ex insidiis.

36. Et vidit Gaal filius Jobel populum, et dixit ad Zebul : Ecce populus descendit de capitibus montium. Et dixit ad eum Zebul : Umbram montium tu vides tamquam viros.

37. Et adjecit adhuc Gaal loqui, et dixit : Ecce populus descendens juxta mare de contiguo umbilico terræ, et principium aliud venit per viam Helon Maonenim.

38. Et dixit ad eum Zebul : Et ubi est os tuum sicut locutus es : Quis est Abimelech, quia serviemus ei? nonne hic est populus quem sprevisti? Exi utique nunc et congredere cum eo.

39. Et exivit Gaal in conspectu virorum Sychem, et congressus est cum Abimelech.

40. Et persecutus est eum Abimelech, et fugit a facie ejus, et ceciderunt cæsi multi usque ad ostium portæ.

41. Et intravit Abimelech in Arema, et Zebul ejecit Gaal et fratres ejus, ut non habitarent in Sychem.

42. Et factum est in crastina et exiit populus in agrum, et annuntiavit ipsi Abimelech.

43. Et accepit populum, et divisit eos in tria principia, et insidiatus est in agro : et vidit, et ecce populus exivit e civitate, et surrexit super eos et percussit eos.

44. Et Abimelech et principes qui cum eo extenderunt, et steterunt apud ostium portæ civitatis. Et duo principia tetenderunt super omnes qui in agro et percusserunt eos.

45. Et Abimelech pugnavit in urbem tota die illa, et cepit civitatem, et populum qui in ea interfecit, et civitatem destruxit et seminavit eam sale.

46. Et audierunt omnes viri turris Sychem, et venerunt in conventum Bæthelberith.

47. Et nuntiatum est Abimelech quia congregati sunt omnes viri turris Sychem :

48. et ascendit Abimelech in montem Selmon, et omnis populus qui cum eo, et sumpsit Abimelech secures in manu sua, et succidit ramum ligni, et tulit, et posuit super humeros suos, et dixit populo qui secum : Quod vidistis me facientem, cito facite sicut ego.

49. Et succiderunt etiam vir ramum omnis vir, et iverunt post Abimelech, et imposuerunt super conventum, et in-

14. Καὶ εἶπαν πάντα τὰ ξύλα τῇ ῥάμνῳ· Δεῦρο σὺ, βασίλευσον ἐφ' ἡμῶν.

15. Καὶ εἶπεν ἡ ῥάμνος πρὸς τὰ ξύλα· Εἰ ἐν ἀληθείᾳ χρίετέ με ὑμεῖς τοῦ βασιλεύειν ἐφ' ὑμᾶς, δεῦτε, ὑπόστητε ἐν τῇ σκιᾷ μου· καὶ εἰ μὴ, ἐξέλθοι πῦρ ἀπ' ἐμοῦ καὶ καταφάγοι τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου.

16. Καὶ νῦν εἰ ἐν ἀληθείᾳ καὶ τελειότητι ἐποιήσατε, καὶ ἐβασιλεύσατε τὸν Ἀβιμέλεχ, καὶ εἰ ἀγαθωσύνην ἐποιήσατε μετὰ Ἱεροβάαλ, καὶ μετὰ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ εἰ, ὡς ἀνταπόδοσις χειρὸς αὐτοῦ, ἐποιήσατε αὐτῷ,

17. ὡς παρετάξατο ὁ πατήρ μου ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ ἐξέῤῥιψε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐξεναντίας, καὶ ἐῤῥύσατο ὑμᾶς ἐκ χειρὸς Μαδιάμ·

18. καὶ ὑμεῖς ἐπανέστητε ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου σήμερον, καὶ ἀπεκτείνατε τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἑβδομήκοντα ἄνδρας ἐπὶ λίθον ἕνα, καὶ ἐβασιλεύσατε τὸν Ἀβιμέλεχ υἱὸν παιδίσκης αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ἄνδρας Σικίμων, ὅτι ἀδελφὸς ὑμῶν ἐστι.

19. Καὶ εἰ ἐν ἀληθείᾳ καὶ τελειότητι ἐποιήσατε μετὰ Ἱεροβάαλ, καὶ μετὰ τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, εὐφρανθείητε ἐν Ἀβιμέλεχ, καὶ εὐφρανθείη καί γε αὐτὸς ἐφ' ὑμῖν.

20. Εἰ δὲ οὔ, ἐξέλθοι πῦρ ἀπὸ Ἀβιμέλεχ, καὶ καταφάγοι τοὺς ἄνδρας Σικίμων καὶ τὸν οἶκον Βηθμααλὼ, καὶ ἐξέλθοι πῦρ ἀπὸ ἀνδρῶν Σικίμων, καὶ ἐκ τοῦ οἴκου Βηθμααλὼ, καὶ καταφάγοι τὸν Ἀβιμέλεχ.

21. Καὶ ἔφυγεν Ἰωάθαμ καὶ ἀπέδρα καὶ ἐπορεύθη ἕως Βαιὴρ, καὶ ᾤκησεν ἐκεῖ ἀπὸ προσώπου Ἀβιμέλεχ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

22. Καὶ ἦρξεν Ἀβιμέλεχ ἐπὶ Ἰσραὴλ τρία ἔτη.

23. Καὶ ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς πνεῦμα πονηρὸν ἀναμέσον Ἀβιμέλεχ καὶ ἀναμέσον τῶν ἀνδρῶν Σικίμων, καὶ ἠθέτησαν ἄνδρες Σικίμων ἐν τῷ οἴκῳ Ἀβιμέλεχ,

24. τοῦ ἐπαγαγεῖν τὴν ἀδικίαν τῶν ἑβδομήκοντα υἱῶν Ἱεροβάαλ, καὶ τὰ αἵματα αὐτῶν τοῦ θεῖναι ἐπὶ Ἀβιμέλεχ τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν ὃς ἀπέκτεινεν αὐτοὺς, καὶ ἐπὶ ἄνδρας Σικίμων, ὅτι ἐνίσχυσαν τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἀποκτεῖναι τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ.

25. Καὶ ἔθηκαν αὐτῷ οἱ ἄνδρες Σικίμων ἐνεδρεύοντας ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν ὀρέων, καὶ διήρπαζον πάντα ὃς παρεπορεύετο ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ὁδῷ. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ βασιλεῖ Ἀβιμέλεχ.

26. Καὶ ἦλθε Γαὰλ υἱὸς Ἰωβὴλ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ παρῆλθον ἐν Σικίμοις, καὶ ἤλπισαν ἐν αὐτῷ οἱ ἄνδρες Σικίμων.

27. Καὶ ἐξῆλθον εἰς ἀγρὸν, καὶ ἐτρύγησαν τοὺς ἀμπελῶνας αὐτῶν, καὶ ἐπάτησαν, καὶ ἐποίησαν Ἐλλουλίμ· καὶ εἰσήνεγκαν εἰς οἶκον Θεοῦ αὐτῶν, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον, καὶ κατηράσαντο τὸν Ἀβιμέλεχ.

28. Καὶ εἶπε Γαὰλ υἱὸς Ἰωβήλ· Τίς ἐστιν Ἀβιμέλεχ, καὶ τίς ἐστιν υἱὸς Συχὲμ, ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ; Οὐχ υἱὸς Ἱεροβάαλ, καὶ Ζεβοὺλ ἐπίσκοπος αὐτοῦ, δοῦλος αὐτοῦ σὺν τοῖς ἀνδράσιν Ἐμμὼρ πατρὸς Συχέμ; Καὶ τί ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ ἡμεῖς;

29. Καὶ τίς δῴη τὸν λαὸν τοῦτον ἐν χειρί μου; καὶ μεταστήσω τὸν Ἀβιμέλεχ, καὶ ἐρῶ πρὸς αὐτόν· Πλήθυνον τὴν δύναμίν σου καὶ ἔξελθε.

30. Καὶ ἤκουσε Ζεβοὺλ ἄρχων τῆς πόλεως τοὺς λόγους Γαὰλ υἱοῦ Ἰωβὴλ, καὶ ὠργίσθη θυμῷ αὐτός.

31. Καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς Ἀβιμέλεχ ἐν

14. Et dixerunt omnia ligna rhamno : Veni tu, regna super nos.

15. Et dixit rhamnus ad ligna : Si in veritate ungitis me vos regnare super vos, venite, subsistite in umbra mea : et si non, exeat ignis a me et comedat cedros Libani.

16. Et nunc si in veritate et perfectione fecistis, et regem constituistis Abimelech, et si bonitatem fecistis cum Jerobaal, et cum domo ejus, et si, prout retributio manus ejus, fecistis ei,

17. sicut præliatus est pater meus pro vobis, et projecit animam suam ex adverso, et eruit vos de manu Madian :

18. et vos insurrexistis super domum patris mei hodie, et interfecistis filios ejus septuaginta viros super lapidem unum, et fecistis regem Abimelech filium ancillæ ejus super viros Sicimorum, quoniam frater vester est.

19. Et si in veritate et perfectione fecistis cum Jerobaal, et cum domo ejus in die hac, lætamini in Abimelech, et lætetur etiam ipse in vobis.

20. Si autem non, exeat ignis ab Abimelech, et comedat viros Sicimorum et domum Bethmaalo, et exeat ignis a viris Sicimorum, et de domo Bethmaalo, et comedat ipsum Abimelech.

21. Et fugit Joatham et secessit et ivit usque Bæer, et habitavit ibi a facie Abimelech fratris sui.

22. Et dominatus est Abimelech super Israel tres annos.

23. Et emisit Deus spiritum malignum inter Abimelech et inter viros Sicimorum, et spreverunt viri Sicimorum in domo Abimelech,

24. ad inducendam injustitiam septuaginta filiorum Jerobaal, et sanguines eorum ad ponendum super Abimelech fratrem eorum qui interfecit eos, et super viros Sicimorum, quoniam confortaverunt manus ejus ad interficiendos fratres suos.

25. Et posuerunt ei viri Sicimorum insidiantes super capita montium, et diripiebant omnem qui præteribat super eos in via. Et nuntiatum est regi Abimelech.

26. Et venit Gaal filius Jobel, et fratres ejus, et transierunt in Sicima, et speraverunt in eo viri Sicimorum.

27. Et egressi sunt in agrum, et vindemiaverunt vineas suas, et calcaverunt, et fecerunt Ellulim : et intulerunt in domum Dei sui, et comederunt et biberunt, et maledixerunt Abimelech.

28. Et dixit Gaal filius Jobel : Quis est Abimelech, et quis est filius Sychem, quia serviemus ei ? Nonne filius Jerobaal, et Zebul visitator ejus, servus ejus cum viris Emmor patris Sychem ? Et quid quod serviemus ei nos ?

29. Et quis det populum hunc in manu mea ? et amovebo Abimelech, et dicam ad eum : Multiplica virtutem tuam et egredere.

30. Et audivit Zebul princeps civitatis verba Gaal filii Jobel, et iratus est furore ipse.

31. Et misit nuntios ad Abimelech clam, dicens : Ecce

κρυφῇ, λέγων· Ἰδοὺ Γαὰλ υἱὸς Ἰωβὴλ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἔρχονται εἰς Συχὲμ, καὶ ἰδοὺ αὐτοὶ περικάθηνται τὴν πόλιν ἐπὶ σέ.

32. Καὶ νῦν ἀνάστηθι νυκτὸς, καὶ ὁ λαὸς ὁ μετὰ σοῦ, καὶ ἐνέδρευσον ἐν τῷ ἀγρῷ,

33. καὶ ἔσται τοπρωῒ, ἅμα τῷ ἀνατεῖλαι τὸν ἥλιον, ὀρθριεῖς καὶ ἐκτενεῖς ἐπὶ τὴν πόλιν· καὶ ἰδοὺ αὐτὸς καὶ ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ ἐκπορεύονται πρὸς σὲ, καὶ ποιήσεις αὐτῷ ὅσα ἂν εὕρῃ ἡ χείρ σου.

34. Καὶ ἀνέστη Ἀβιμέλεχ καὶ πᾶς ὁ λαὸς μετ' αὐτοῦ νυκτὸς, καὶ ἐνήδρευσαν ἐπὶ Συχὲμ τέτρασιν ἀρχαῖς.

35. Καὶ ἐξῆλθε Γαὰλ υἱὸς Ἰωβὴλ, καὶ ἔστη πρὸς τῇ θύρᾳ τῆς πύλης τῆς πόλεως, καὶ ἀνέστη Ἀβιμέλεχ καὶ ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἐνέδρου.

36. Καὶ εἶδε Γαὰλ υἱὸς Ἰωβὴλ τὸν λαὸν, καὶ εἶπε πρὸς Ζεβούλ· Ἰδοὺ λαὸς καταβαίνει ἀπὸ τῶν κεφαλῶν τῶν ὀρέων. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ζεβούλ· Τὴν σκιὰν τῶν ὀρέων σὺ βλέπεις ὡς ἄνδρας.

37. Καὶ προςέθετο ἔτι Γαὰλ τοῦ λαλῆσαι, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ λαὸς καταβαίνων κατὰ θάλασσαν ἀπὸ τοῦ ἐχόμενα ὀμφαλοῦ τῆς γῆς, καὶ ἀρχὴ ἑτέρα ἔρχεται δι' ὁδοῦ Ἠλὼν Μαωνενίμ.

38. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ζεβούλ· Καὶ ποῦ ἐστι τὸ στόμα σου ὡς ἐλάλησας· Τίς ἐστιν Ἀβιμέλεχ, ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ; μὴ οὐχὶ οὗτος ὁ λαὸς ὃν ἐξουδένωσας; Ἔξελθε δὴ νῦν καὶ παράταξαι αὐτῷ.

39. Καὶ ἐξῆλθε Γαὰλ ἐνώπιον ἀνδρῶν Συχὲμ, καὶ παρετάξατο πρὸς Ἀβιμέλεχ.

40. Καὶ ἐδίωξεν αὐτὸν Ἀβιμέλεχ, καὶ ἔφυγεν ἀπὸ προςώπου αὐτοῦ, καὶ ἔπεσον τραυματίαι πολλοὶ ἕως τῆς θύρας τῆς πύλης.

41. Καὶ εἰςῆλθεν Ἀβιμέλεχ ἐν Ἀρημὰ, καὶ ἐξέβαλε Ζεβοὺλ τὸν Γαὰλ καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, μὴ οἰκεῖν ἐν Συχέμ.

42. Καὶ ἐγένετο τῇ ἐπαύριον καὶ ἐξῆλθεν ὁ λαὸς εἰς τὸν ἀγρὸν, καὶ ἀνήγγειλε τῷ Ἀβιμέλεχ.

43. Καὶ ἔλαβε τὸν λαὸν, καὶ διεῖλεν αὐτοὺς εἰς τρεῖς ἀρχὰς, καὶ ἐνήδρευσεν ἐν ἀγρῷ· καὶ εἶδε, καὶ ἰδοὺ λαὸς ἐξῆλθεν ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἀνέστη ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἐπάταξεν αὐτούς.

44. Καὶ Ἀβιμέλεχ καὶ οἱ ἀρχηγοὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἐξέτειναν, καὶ ἔστησαν παρὰ τὴν θύραν τῆς πύλης τῆς πόλεως. Καὶ αἱ δύο ἀρχαὶ ἐξέτειναν ἐπὶ πάντας τοὺς ἐν τῷ ἀγρῷ καὶ ἐπάταξαν αὐτούς.

45. Καὶ Ἀβιμέλεχ παρετάσσετο ἐν τῇ πόλει ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καὶ κατελάβετο τὴν πόλιν, καὶ τὸν λαὸν τὸν ἐν αὐτῇ ἀπέκτεινεν, καὶ τὴν πόλιν καθεῖλε καὶ ἔσπειρεν αὐτὴν ἅλας.

46. Καὶ ἤκουσαν πάντες οἱ ἄνδρες πύργου Συχὲμ, καὶ ἦλθον εἰς συνέλευσιν Βαιθηλβερίθ.

47. Καὶ ἀνηγγέλη τῷ Ἀβιμέλεχ ὅτι συνήχθησαν πάντες οἱ ἄνδρες πύργου Συχέμ·

48. καὶ ἀνέβη Ἀβιμέλεχ εἰς ὄρος Σελμὼν, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἔλαβεν Ἀβιμέλεχ τὰς ἀξίνας ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἔκοψε κλάδον ξύλου, καὶ ἦρεν, καὶ ἔθηκεν ἐπὶ ὤμων αὐτοῦ, καὶ εἶπε τῷ λαῷ τῷ μετ' αὐτοῦ· Ὃ εἴδετέ με ποιοῦντα, ταχέως ποιήσατε ὡς ἐγώ.

49. Καὶ ἔκοψαν καί γε ἀνὴρ κλάδον πᾶς ἀνὴρ, καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω Ἀβιμέλεχ, καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὴν

Gaal filius Jobel et fratres ejus adveniunt in Sychem, et ecce ipsi obsident civitatem super te.

32. Et nunc surge nocte, et populus qui tecum, et insidiare in agro,

33. et erit mane, simul ut oritur sol, surges diluculo et extendes super civitatem : et ecce ipse et populus qui cum eo egrediuntur ad te, et facies ei quæcumque invenerit manus tua.

34. Et surrexit Abimelech et omnis populus cum eo nocte, et insidiati sunt super Sychem quatuor principiis.

35. Et egressus est Gaal filius Jobel, et stetit ad ostium portæ civitatis, et surrexit Abimelech et populus qui cum eo ex insidiis.

36. Et vidit Gaal filius Jobel populum, et dixit ad Zebul : Ecce populus descendit de capitibus montium. Et dixit ad eum Zebul : Umbram montium tu vides tamquam viros.

37. Et adjecit adhuc Gaal loqui, et dixit : Ecce populus descendens juxta mare de contiguo umbilico terræ, et principium aliud venit per viam Helon Maonenim.

38. Et dixit ad eum Zebul : Et ubi est os tuum sicut locutus es : Quis est Abimelech, quia serviemus ei? nonne hic est populus quem sprevisti? Exi utique nunc et congredere cum eo.

39. Et exivit Gaal in conspectu virorum Sychem, et congressus est cum Abimelech.

40. Et persecutus est eum Abimelech, et fugit a facie ejus, et ceciderunt cæsi multi usque ad ostium portæ.

41. Et intravit Abimelech in Arema, et Zebul ejecit Gaal et fratres ejus, ut non habitarent in Sychem.

42. Et factum est in crastina et exiit populus in agrum, et annuntiavit ipsi Abimelech.

43. Et accepit populum, et divisit eos in tria principia, et insidiatus est in agro : et vidit, et ecce populus exivit e civitate, et surrexit super eos et percussit eos.

44. Et Abimelech et principes qui cum eo extenderunt, et steterunt apud ostium portæ civitatis. Et duo principia tetenderunt super omnes qui in agro et percusserunt eos.

45. Et Abimelech pugnavit in urbem tota die illa, et cepit civitatem, et populum qui in ea interfecit, et civitatem destruxit et seminavit eam sale.

46. Et audierunt omnes viri turris Sychem, et venerunt in conventum Bæthelberith.

47. Et nuntiatum est Abimelech quia congregati sunt omnes viri turris Sychem :

48. et ascendit Abimelech in montem Selmon, et omnis populus qui cum eo, et sumpsit Abimelech secures in manu sua, et succidit ramum ligni, et tulit, et posuit super humeros suos, et dixit populo qui secum : Quod vidistis me facientem, cito facite sicut ego.

49. Et succiderunt etiam vir ramum omnis vir, et iverunt post Abimelech, et imposuerunt super conventum, et in-

συνέλευσιν, καὶ ἐνεπύρισαν ἐπ᾽ αὐτοὺς τὴν συνέλευσιν ἐν πυρί· καὶ ἀπέθανον καί γε πάντες οἱ ἄνδρες πύργου Σικίμων, ὡςεὶ χίλιοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες.

50. Καὶ ἐπορεύθη Ἀβιμέλεχ ἐκ Βαιθηλβερὶθ, καὶ παρενέβαλεν ἐν Θήβης, καὶ κατέλαβεν αὐτήν.

51. Καὶ πύργος ἰσχυρὸς ἦν ἐν μέσῳ τῆς πόλεως, καὶ ἔφυγον ἐκεῖ πάντες οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες τῆς πόλεως, καὶ ἔκλεισαν ἔξωθεν αὐτῶν, καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ τὸ δῶμα τοῦ πύργου.

52. Καὶ ἦλθεν Ἀβιμέλεχ ἕως τοῦ πύργου, καὶ παρετάξαντο αὐτῷ· καὶ ἤγγισεν Ἀβιμέλεχ ἕως τῆς θύρας τοῦ πύργου τοῦ ἐμπρῆσαι αὐτὸν ἐν πυρί.

53. Καὶ ἔρριψε γυνὴ μία κλάσμα ἐπιμύλιον ἐπὶ κεφαλὴν Ἀβιμέλεχ, καὶ ἔκλασε τὸ κρανίον αὐτοῦ.

54. Καὶ ἐβόησε ταχὺ πρὸς τὸ παιδάριον τὸ αἶρον τὰ σκεύη αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Σπᾶσον τὴν ῥομφαίαν μου καὶ θανάτωσόν με, μή ποτε εἴπωσιν· Γυνὴ ἀπέκτεινεν αὐτόν· Καὶ ἐξεκέντησεν αὐτὸν τὸ παιδάριον αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανε.

55. Καὶ εἶδεν ἀνὴρ Ἰσραὴλ ὅτι ἀπέθανεν Ἀβιμέλεχ, καὶ ἐπορεύθησαν ἀνὴρ εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

56. Καὶ ἐπέστρεψεν ὁ Θεὸς τὴν πονηρίαν Ἀβιμέλεχ ἣν ἐποίησε τῷ πατρὶ αὐτοῦ, ἀποκτεῖναι τοὺς ἑβδομήκοντα ἀδελφοὺς αὐτοῦ·

57. καὶ τὴν πᾶσαν πονηρίαν ἀνδρῶν Συχὲμ ἐπέστρεψεν ὁ Θεὸς εἰς κεφαλὴν αὐτῶν, καὶ ἐπῆλθεν ἐπ᾽ αὐτοὺς ἡ κατάρα Ἰωάθαμ υἱοῦ Ἱεροβάαλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι′.

1. Καὶ ἀνέστη μετὰ Ἀβιμέλεχ, τοῦ σῶσαι τὸν Ἰσραὴλ, Θωλὰ υἱὸς Φουὰ, υἱὸς πατραδέλφου αὐτοῦ, ἀνὴρ Ἰσσάχαρ· καὶ αὐτὸς ᾤκει ἐν Σαμὶρ ἐν ὄρει Ἐφραίμ.

2. Καὶ ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ εἴκοσι τρία ἔτη, καὶ ἀπέθανε, καὶ ἐτάφη ἐν Σαμίρ.

3. Καὶ ἀνέστη μετ᾽ αὐτὸν Ἰαῒρ ὁ Γαλαὰδ, καὶ ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ εἴκοσι δύο ἔτη.

4. Καὶ ἦσαν αὐτῷ τριάκοντα καὶ δύο υἱοὶ ἐπιβαίνοντες ἐπὶ τριάκοντα δύο πώλους, καὶ τριάκοντα δύο πόλεις αὐτοῖς· καὶ ἐκάλουν αὐτὰς ἐπαύλεις Ἰαῒρ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης ἐν γῇ Γαλαάδ.

5. Καὶ ἀπέθανεν Ἰαῒρ, καὶ ἐτάφη ἐν Ῥαμνών.

6. Καὶ προςέθεντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ἐδούλευσαν τοῖς Βααλὶμ, καὶ ταῖς Ἀσταρὼθ, καὶ τοῖς θεοῖς Ἀρὰμ, καὶ τοῖς θεοῖς Σιδῶνος, καὶ τοῖς θεοῖς Μωὰβ, καὶ τοῖς θεοῖς υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ τοῖς θεοῖς Φυλιστιὶμ, καὶ ἐγκατέλιπον τὸν Κύριον, καὶ οὐκ ἐδούλευσαν αὐτῷ.

7. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ Κύριος ἐν Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς ἐν χειρὶ Φυλιστιὶμ, καὶ ἐν χειρὶ υἱῶν Ἀμμών.

8. Καὶ ἔθλιψαν καὶ ἔθλασαν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ὀκτωκαίδεκα ἔτη, τοὺς πάντας υἱοὺς Ἰσραὴλ τοὺς ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἐν γῇ τοῦ Ἀμοῤῥὶ τοῦ ἐν Γαλαάδ.

9. Καὶ διέβησαν οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν τὸν Ἰορδάνην παρατάξασθαι πρὸς Ἰούδαν, καὶ Βενιαμὶν, καὶ πρὸς Ἐφραίμ· καὶ ἐθλίβησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ σφόδρα.

10. Καὶ ἐβόησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς Κύριον, λέ-

cenderunt super eos conventum in igni : et mortui sunt etiam omnes viri turris Sicimorum, circiter mille viri et mulieres.

50. Et ivit Abimelech de Bætelberith, et castrametatus est in Thebes, et cepit eam..

51. Et turris fortis erat in medio civitatis, et fugerunt illuc omnes viri et mulieres civitatis, et clauserunt deforis se, et ascenderunt super tectum turris.

52. Et venit Abimelech usque ad turrim, et pugnaverunt cum eo : et appropinquavit Abimelech usque ad ostium turris ad incendendam eam in igni.

53. Et projecit mulier una fragmentum supermolare super caput Abimelech, et fregit cranium ejus.

54. Et clamavit cito ad puerum qui ferebat vasa ejus, et dixit ei : Educ gladium meum et interfice me, ne quando dicant : Mulier occidit eum. Et transfodit eum puer ejus, et mortuus est.

55. Et vidit vir Israel quia mortuus est Abimelech, et iverunt vir ad locum suum.

56. Et retulit Deus malignitatem Abimelech quam fecerat patri suo, interficiendo septuaginta fratres suos :

57. et omnem malignitatem virorum Sychem retulit Deus in caput eorum, et supervenit super eos maledictio Joatham filii Jerobaal.

CAPUT X.

1. Et surrexit post Abimelech, qui salvum faceret Israel, Thola filius Phua, filius patrui ejus, vir de Issachar : et ipse habitabat in Samir in monte Eubraim.

2. Et judicavit Israel viginti tres annos, et mortuus est, et sepultus est in Samir.

3. Et surrexit post eum Jair qui de Galaad, et judicavit Israel viginti duos annos.

4. Et erant ei triginta et duo filii inscendentes super triginta duos pullos, et triginta duæ civitates eis : et vocabant eas oppida Jair usque in diem hanc in terra Galaad.

5. Et mortuus est Jair, et sepultus est in Rhamnon.

6. Et addiderunt filii Israel facere malum in conspectu Domini, et servierunt ipsis Baalim, et Astaroth, et diis Aram, et diis Sidonis, et diis Moab, et diis filiorum Ammon, et diis Phylistiim, et dereliquerunt Dominum, et non servierunt ei.

7. Et iratus est furore Dominus in Israel, et vendidit eos in manu Phylistiim, et in manu filiorum Ammon.

8. Et tribulaverunt et fregerunt filios Israel in tempore illo octo et decem annis, omnes filios Israel qui trans Jordanem in terra ipsius Amorrhi qui in Galaad.

9. Et transierunt filii Ammon Jordanem ad pugnandum adversus Judam, et Benjamin, et adversus Ephraim : et vexati sunt filii Israel valde.

10. Et clamaverunt filii Israel ad Dominum, dicentes :

γοντες· Ἡμάρτομέν σοι, ὅτι ἐγκατελίπομεν τὸν Θεὸν, καὶ ἐδουλεύσαμεν τῷ Βααλίμ.

11. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ· Μὴ οὐχὶ ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἀπὸ τοῦ Ἀμοῤῥαίου, καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ ἀπὸ Φυλιστιίμ,

12. καὶ Σιδωνίων, καὶ Ἀμαλὴκ, καὶ Μαδιὰμ, οἳ ἔθλιψαν ὑμᾶς; καὶ ἐβοήσατε πρὸς μὲ, καὶ ἔσωσα ὑμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτῶν;

13. Καὶ ὑμεῖς ἐγκατελίπετέ με, καὶ ἐδουλεύσατε θεοῖς ἑτέροις; διὰ τοῦτο οὐ προςθήσω τοῦ σῶσαι ὑμᾶς.

14. Πορεύεσθε καὶ βοήσατε πρὸς τοὺς θεοὺς οὓς ἐξελέξασθε ἑαυτοῖς, καὶ αὐτοὶ σωσάτωσαν ὑμᾶς ἐν καιρῷ θλίψεως ὑμῶν.

15. Καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς Κύριον· Ἡμάρτομεν, ποίησον σὺ ἡμῖν κατὰ πᾶν τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, πλὴν ἐξελοῦ ἡμᾶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ.

16. Καὶ ἐξέκλιναν τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους ἐκ μέσου αὐτῶν, καὶ ἐδούλευσαν τῷ Κυρίῳ μόνῳ, καὶ ὠλιγώθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν κόπῳ Ἰσραήλ.

17. Καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν, καὶ παρενέβαλον ἐν Γαλαάδ· καὶ συνήχθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ σκοπιᾷ.

18. Καὶ εἶπον ὁ λαὸς οἱ ἄρχοντες Γαλαὰδ, ἀνὴρ πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ· Τίς ὁ ἀνὴρ ὅςτις ἂν ἄρξεται παρατάξασθαι πρὸς υἱοὺς Ἀμμὼν, καὶ ἔσται εἰς ἄρχοντα πᾶσι τοῖς κατοικοῦσι Γαλαάδ;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Καὶ Ἰεφθάε ὁ Γαλααδίτης ἐπηρμένος δυνάμει, καὶ αὐτὸς υἱὸς γυναικὸς πόρνης, ἣ ἐγέννησε τῷ Γαλαὰδ τὸν Ἰεφθάε.

2. Καὶ ἔτεκεν ἡ γυνὴ Γαλαὰδ αὐτῷ υἱοὺς, καὶ ἡδρύνθησαν οἱ υἱοὶ τῆς γυναικὸς, καὶ ἐξέβαλον τὸν Ἰεφθάε, καὶ εἶπαν αὐτῷ· Οὐ κληρονομήσεις ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς ἡμῶν, ὅτι υἱὸς γυναικὸς ἑταίρας σύ.

3. Καὶ ἔφυγεν Ἰεφθάε ἀπὸ προσώπου τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ ᾤκησεν ἐν γῇ Τώβ· καὶ συνεστράφησαν πρὸς Ἰεφθάε ἄνδρες κενοὶ, καὶ ἐξῆλθον μετ' αὐτοῦ.

4. Καὶ ἐγένετο, ἡνίκα παρετάξαντο οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν μετὰ Ἰσραὴλ,

5. καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πρεσβύτεροι Γαλαὰδ λαβεῖν τὸν Ἰεφθάε ἀπὸ τῆς γῆς Τὼβ,

6. καὶ εἶπαν τῷ Ἰεφθάε· Δεῦρο, καὶ ἔσῃ ἡμῖν εἰς ἀρχηγὸν, καὶ παραταξόμεθα πρὸς υἱοὺς Ἀμμών.

7. Καὶ εἶπεν Ἰεφθάε τοῖς πρεσβυτέροις Γαλαάδ· Οὐχὶ ὑμεῖς ἐμισήσατέ με, καὶ ἐξεβάλετέ με ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου, καὶ ἐξαπεστείλατέ με ἀφ' ὑμῶν; Καὶ διατί ἤλθατε πρὸς μὲ νῦν ἡνίκα χρήζετε;

8. Καὶ εἶπαν οἱ πρεσβύτεροι Γαλαὰδ πρὸς Ἰεφθάε· Διὰ τοῦτο νῦν ἐπεστρέψαμεν πρὸς σὲ, καὶ πορεύσῃ μεθ' ἡμῶν, καὶ παρατάξῃ πρὸς υἱοὺς Ἀμμὼν, καὶ ἔσῃ ἡμῖν εἰς ἄρχοντα πᾶσι τοῖς κατοικοῦσι Γαλαάδ.

9. Καὶ εἶπεν Ἰεφθάε πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους Γαλαάδ· Εἰ ἐπιστρέφετέ με ὑμεῖς παρατάξασθαι ἐν υἱοῖς Ἀμμὼν, καὶ παραδῷ αὐτοὺς Κύριος ἐνώπιον ἐμοῦ, καὶ ἐγὼ ὑμῖν ἔσομαι εἰς ἄρχοντα.

10. Καὶ εἶπαν οἱ πρεσβύτεροι Γαλαὰδ πρὸς Ἰεφθάε· Κύριος ἔστω ἀκούων ἀναμέσον ἡμῶν, εἰ μὴ κατὰ τὸ ῥῆμά σου οὕτω ποιήσομεν.

Peccavimus tibi, quia dereliquimus Deum, et servivimus ipsi Baalim.

11. Et dixit Dominus ad filios Israel : Nonne ab Ægypto, et ab Amorrhæo, et a filiis Ammon, et a Phylistiim,

12. et Sidoniis, et Amalec, et Madiam, ii qui tribulaverunt vos? et clamastis ad me, et salvavi vos de manu eorum?

13. Et vos dereliquistis me, et servivistis diis aliis? propter hoc non apponam salvare vos.

14. Ite et clamate ad deos quos elegistis vobis ipsis, et ipsi salvent vos in tempore tribulationis vestræ.

15. Et dixerunt filii Israel ad Dominum : Peccavimus, fac tu nobis juxta omne quod bonum in oculis tuis, verumtamen erue nos in die hac.

16. Et removerunt deos alienos de medio sui, et servierunt Domino soli, et diminuta est anima ejus in labore Israel.

17. Et ascenderunt filii Ammon, et castrametati sunt in Galaad : et congregati sunt filii Israel, et castrametati sunt in specula.

18. Et dixerunt populus ipsi principes Galaad, vir ad proximum suum · Quis est vir qui incipiet pugnare adversus filios Ammon, et erit in principem omnibus inhabitantibus Galaad?

CAPUT XI.

1. Et Jephthe Galaadites elevatus virtute, et ipse filius mulieris meretricis, quæ genuit ipsi Galaad ipsum Jephthe.

2. Et peperit uxor Galaad ei filios, et creverunt filii uxoris, et ejecerunt Jephte, et dixerunt ei : Non hæreditabis in domo patris nostri, quoniam filius mulieris fornicariæ es.

3. Et fugit Jephthe a facie fratrum suorum, et habitavit in terra Tob : et conglobati sunt ad Jephthe viri inanes, et egressi sunt cum eo.

4. Et factum est, quando pugnarunt filii Ammon cum Israel,

5. et iverunt seniores Galaad assumere Jephthe de terra Tob,

6. et dixerunt Jephthe : Veni, et eris nobis in principem, et pugnabimus adversus filios Ammon.

7. Et dixit Jephthe senioribus Galaad : Nonne vos odio habuistis me, et ejecistis me de domo patris mei, et emisistis me a vobis? Et propter quid venistis ad me nunc quando egetis?

8. Et dixerunt seniores Galaad ad Jephthe : Propter hoc nunc revertimus ad te, et ibis nobiscum, et pugnabis adversus filios Ammon, et eris nobis in principem omnibus inhabitantibus Galaad.

9. Et dixit Jephthe ad seniores Galaad : Si reducitis me vos ad pugnandum in filios Ammon, et tradiderit eos Dominus coram me, et ego vobis ero in principem.

10. Et dixerunt seniores Galaad ad Jephthe : Dominus sit audiens inter nos, si non juxta verbum tuum sic faciemus.

11. Καὶ ἐπορεύθη Ἰεφθάε μετὰ τῶν πρεσβυτέρων Γαλαὰδ, καὶ ἔθηκαν αὐτὸν ὁ λαὸς ἐπ' αὐτοὺς εἰς κεφαλὴν καὶ εἰς ἀρχηγόν· καὶ ἐλάλησεν Ἰεφθάε πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ ἐνώπιον Κυρίου ἐν Μασσηφά.

12. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰεφθάε ἀγγέλους πρὸς βασιλέα υἱῶν Ἀμμὼν, λέγων· Τί ἐμοὶ καὶ σοὶ, ὅτι ἦλθες πρὸς μὲ τοῦ παρατάξασθαι ἐν τῇ γῇ μου;

13. Καὶ εἶπε βασιλεὺς υἱῶν Ἀμμὼν πρὸς τοὺς ἀγγέλους Ἰεφθάε· Ὅτι ἔλαβεν Ἰσραὴλ τὴν γῆν μου ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτὸν ἐξ Αἰγύπτου ἀπὸ Ἀρνὼν ἕως Ἰαβὸκ καὶ ἕως τοῦ Ἰορδάνου, καὶ νῦν ἐπίστρεψον αὐτὰς ἐν εἰρήνῃ καὶ πορεύσομαι.

14. Καὶ προσέθηκε ἔτι Ἰεφθάε, καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς βασιλέα υἱῶν Ἀμμὼν,

15. καὶ εἶπεν αὐτῷ· Οὕτω λέγει Ἰεφθάε· Οὐκ ἔλαβεν Ἰσραὴλ τὴν γῆν Μωὰβ καὶ τὴν γῆν υἱῶν Ἀμμὼν,

16. ὅτι ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτοὺς ἐξ Αἰγύπτου ἐπορεύθη Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἕως θαλάσσης Σὶφ, καὶ ἦλθεν εἰς Κάδης.

17. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰσραὴλ ἀγγέλους πρὸς βασιλέα Ἐδὼμ, λέγων· Παρελεύσομαι δὴ ἐν τῇ γῇ σου· καὶ οὐκ ἤκουσε βασιλεὺς Ἐδώμ. Καί γε πρὸς βασιλέα Μωὰβ ἀπέστειλε, καὶ οὐκ εὐδόκησεν. Καὶ ἐκάθισεν Ἰσραὴλ ἐν Κάδης,

18. καὶ ἐπορεύθη ἐν τῇ ἐρήμῳ· καὶ ἐκύκλωσε τὴν γῆν Ἐδὼμ καὶ τὴν γῆν Μωὰβ, καὶ ἦλθεν ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου τῇ γῇ Μωὰβ, καὶ παρενέβαλεν ἐν πέραν Ἀρνὼν, καὶ οὐκ εἰσῆλθεν ἐν ὁρίοις Μωὰβ, ὅτι Ἀρνὼν ὅριον Μωάβ.

19. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰσραὴλ ἀγγέλους πρὸς Σηὼν βασιλέα τοῦ Ἀμοῤῥαίου βασιλέα Ἐσεβὼν, καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰσραήλ· Παρέλθωμεν δὴ ἐν τῇ γῇ σου ἕως τοῦ τόπου ἡμῶν.

20. Καὶ οὐκ ἐνεπίστευσε Σηὼν τῷ Ἰσραὴλ παρελθεῖν ἐν τῷ ὁρίῳ αὐτοῦ· καὶ συνῆξε Σηὼν πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ παρενέβαλον εἰς Ἰασὰ, καὶ παρετάξατο πρὸς Ἰσραήλ.

21. Καὶ ἔδωκε Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ τὸν Σηὼν καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν χειρὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐπάταξεν αὐτόν· καὶ ἐκληρονόμησεν Ἰσραὴλ πᾶσαν τὴν γῆν τοῦ Ἀμοῤῥαίου τοῦ κατοικοῦντος τὴν γῆν ἐκείνην

22. ἀπὸ Ἀρνὼν καὶ ἕως τοῦ Ἰαβὸκ, καὶ ἀπὸ τοῦ ἐρήμου ἕως τοῦ Ἰορδάνου.

23. Καὶ νῦν Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ ἐξῆρε τὸν Ἀμοῤῥαῖον ἀπὸ προσώπου λαοῦ αὐτοῦ Ἰσραὴλ, καὶ σὺ κληρονομήσεις αὐτόν;

24. Οὐχὶ ἃ ἐὰν κληρονομήσει σε Χαμὼς ὁ θεός σου, αὐτὰ κληρονομήσεις, καὶ τοὺς πάντας οὓς ἐξῆρε Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, αὐτοὺς κληρονομήσομεν;

25. Καὶ νῦν μὴ ἐν ἀγαθῷ ἀγαθώτερος σὺ ὑπὲρ Βαλὰκ υἱὸν Σεπφὼρ βασιλέως Μωάβ; Μὴ μαχόμενος ἐμαχέσατο μετὰ Ἰσραὴλ, ἢ πολεμῶν ἐπολέμησεν αὐτὸν,

26. ἐν τῷ οἰκῆσαι ἐν Ἐσεβὼν καὶ ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτῆς, καὶ ἐν γῇ Ἀροὴρ καὶ ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτῆς, καὶ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι ταῖς παρὰ τὸν Ἰορδάνην, τριακόσια ἔτη; Καὶ διατί οὐκ ἐῤῥύσω αὐτοὺς ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ;

27. Καὶ νῦν ἐγώ εἰμι οὐχ ἥμαρτόν σοι, καὶ σὺ ποιεῖς μετ' ἐμοῦ πονηρίαν τοῦ παρατάξασθαι ἐν ἐμοί· κρίναι Κύριος ὁ κρίνων σήμερον ἀναμέσον υἱῶν Ἰσραὴλ καὶ ἀναμέσον υἱῶν Ἀμμών.

11. Et ivit Jephthe cum senioribus Galaad, et posuerunt eum populus super se in caput et in principem : et locutus est Jephthe omnia verba sua coram Domino in Massepha.

12. Et misit Jephthe nuntios ad regem filiorum Ammon, dicens : Quid mihi et tibi, quia venisti ad me ad pugnandum in terra mea?

13. Et dixit rex filiorum Ammon ad nuntios Jephthe : Quoniam cepit Israel terram meam dum ipse ascenderet ex Ægypto ab Arnon usque Jaboc et usque ad Jordanem, et nunc restitue eas in pace et ibo.

14. Et apposuit adhuc Jephthe, et misit nuntios ad regem filiorum Ammon,

15. et dixit ei : Sic dicit Jephthe : Non cepit Israel terram Moab et terram filiorum Ammon,

16. quoniam cum ascenderent ipsi ex Ægypto ivit Israel in deserto usque ad mare Siph, et venit in Cades.

17. Et misit Israel nuntios ad regem Edom, dicens : Præteribo scilicet in terra tua : et non audivit rex Edom. Atque etiam ad regem Moab misit, et non bene sensit. Et sedit Israel in Cades,

18. et ivit in deserto : et circuivit terram Edom et terram Moab, et venit ab ortu solis terræ Moab, et castrametatus est trans Arnon, et non intravit in fines Moab, quoniam Arnon est terminus Moab.

19. Et misit Israel nuntios ad Seon regem ipsius Amorrhæi regem Esebon, et dixit ei Israel : Prætereamus nunc in terra tua usque ad locum nostrum.

20. Et Seon non credidit Israeli transire in termino suo : et congregavit Seon omnem populum suum, et castrametati sunt in Jasa, et pugnavit adversus Israel.

21. Et tradidit Dominus Deus Israel Seon et universum populum ejus in manu Israel, et percussit eum : et hæreditavit Israel omnem terram Amorrhæi inhabitantis terram illam

22. ab Arnon et usque Jaboc, et a deserto usque ad Jordanem.

23. Et nunc Dominus Deus Israel abstulit Amorrhæum a facie populi sui Israel, et tu hæreditabis eum?

24. Nonne quæcumque hæreditabit te Chamos deus tuus, hæc hæreditabis, et omnes quos abstulit Dominus Deus noster a facie vestra, eos hæreditabimus?

25. Et nunc numquid in bono melior tu super Balac filium Sephor regis Moab? Numquid pugnans pugnavit cum Israel, aut bellans bello aggressus est eum,

26. cum habitaret in Esebon et in finibus ejus, et in terra Aroer et in finibus ejus, et in omnibus civitatibus quæ apud Jordanem, trecentos annos? Et cur non eruisti eos in tempore illo?

27. Et nunc ego quidem non peccavi tibi, et tu facis mecum malignitatem pugnando in me : judicet Dominus qui judicat hodie inter filios Israel et inter filios Ammon.

28. Καὶ οὐκ ἤκουσε βασιλεὺς υἱῶν Ἀμμὼν τῶν λόγων Ἰεφθάε ὧν ἀπέστειλε πρὸς αὐτόν.

29. Καὶ ἐγένετο ἐπὶ Ἰεφθάε πνεῦμα Κυρίου, καὶ παρῆλθε τὸν Γαλαὰδ καὶ τὸν Μανασσῆ, καὶ παρῆλθε τὴν σκοπιὰν Γαλαὰδ εἰς τὸ πέραν υἱῶν Ἀμμών.

30. Καὶ ηὔξατο Ἰεφθάε εὐχὴν τῷ Κυρίῳ, καὶ εἶπε· Ἐὰν διδοὺς δῷς μοι τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν ἐν τῇ χειρί μου,

31. καὶ ἔσται, ὁ ἐκπορευόμενος ὃς ἂν ἐξέλθῃ ἀπὸ τῆς θύρας τοῦ οἴκου μου εἰς συνάντησίν μου, ἐν τῷ ἐπιστρέφειν με ἐν εἰρήνῃ ἀπὸ υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ ἔσται τῷ Κυρίῳ· ἀνοίσω αὐτὸν ὁλοκαύτωμα.

32. Καὶ παρῆλθεν Ἰεφθάε πρὸς υἱοὺς Ἀμμὼν παρατάξασθαι πρὸς αὐτοὺς, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς Κύριος ἐν χειρὶ αὐτοῦ.

33. Καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἀπὸ Ἀροὴρ ἕως ἐλθεῖν ἄχρις Ἀρνὼν, ἐν ἀριθμῷ εἴκοσι πόλεις, καὶ ἕως Ἐβελχαρμὶμ, πληγὴν μεγάλην σφόδρα· καὶ συνεστάλησαν οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ἰσραήλ.

34. Καὶ ἦλθεν Ἰεφθάε εἰς Μασσηφὰ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ· καὶ ἰδοὺ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ ἐξεπορεύετο εἰς ὑπάντησιν ἐν τυμπάνοις καὶ χοροῖς· καὶ αὕτη ἦν μονογενὴς αὐτῷ, οὐκ ἦν αὐτῷ ἕτερος υἱὸς ἢ θυγάτηρ.

35. Καὶ ἐγένετο, ὡς εἶδεν αὐτὴν αὐτὸς, διέῤῥηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ εἶπεν· Ἃ ἅ, θυγάτηρ μου, ταραχῇ ἐτάραξάς με, καὶ σὺ ἦς ἐν τῷ ταράχῳ μου, καὶ ἐγώ εἰμι ἤνοιξα κατὰ σοῦ τὸ στόμα μου πρὸς Κύριον, καὶ οὐ δυνήσομαι ἀποστρέψαι.

36. Ἡ δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· Πάτερ, ἤνοιξας τὸ στόμα σου πρὸς Κύριον; ποίησόν μοι ὃν τρόπον ἐξῆλθεν ἐκ στόματός σου ἐν τῷ ποιῆσαί σοι Κύριον ἐκδίκησιν τῶν ἐχθρῶν σου ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἀμμών.

37. Καὶ ἥδε εἶπε πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς· Ποιησάτω δὴ ὁ πατήρ μου τὸν λόγον τοῦτον· ἔασόν με δύο μῆνας, καὶ πορεύσομαι καὶ καταβήσομαι ἐπὶ τὰ ὄρη, καὶ κλαύσομαι ἐπὶ τὰ παρθένιά μου, ἐγώ εἰμι καὶ αἱ συνεταιρίδες μου.

38. Καὶ εἶπε· Πορεύου· καὶ ἀπέστειλεν αὐτὴν δύο μῆνας, καὶ ἐπορεύθη αὐτὴ καὶ αἱ συνεταιρίδες αὐτῆς, καὶ ἔκλαυσεν ἐπὶ τὰ παρθένια αὐτῆς ἐπὶ τὰ ὄρη.

39. Καὶ ἐγένετο ἐν τέλει τῶν δύο μηνῶν, καὶ ἐπέστρεψε πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς, καὶ ἐποίησεν ἐν αὐτῇ τὴν εὐχὴν αὐτοῦ ἣν ηὔξατο· καὶ αὕτη οὐκ ἔγνω ἄνδρα, καὶ ἐγένετο εἰς πρόσταγμα ἐν Ἰσραήλ·

40. ἀπὸ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας ἐπορεύοντο θυγατέρες Ἰσραὴλ θρηνεῖν τὴν θυγατέρα Ἰεφθάε τοῦ Γαλααδίτου ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας ἐν τῷ ἐνιαυτῷ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ΄.

1. Καὶ ἐβόησεν ἀνὴρ Ἐφραὶμ, καὶ παρῆλθον εἰς βοῤῥᾶν, καὶ εἶπαν πρὸς Ἰεφθάε· Διατί παρῆλθες παρατάξασθαι ἐν υἱοῖς Ἀμμὼν, καὶ ἡμᾶς οὐ κέκληκας πορευθῆναι μετὰ σοῦ; Τὸν οἶκόν σοῦ ἐμπρήσομεν ἐπὶ σὲ ἐν πυρί.

2. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ἰεφθάε· Ἀνὴρ μαχητὴς ἤμην ἐγὼ καὶ ὁ λαός μου, καὶ οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν σφόδρα· καὶ ἐβόησα ὑμᾶς, καὶ οὐκ ἐσώσατέ με ἐκ χειρὸς αὐτῶν.

3. Καὶ εἶδον ὅτι οὐκ εἶ σωτὴρ, καὶ ἔθηκα τὴν ψυχήν

28. Et non audivit rex filiorum Ammon verba Jephthe quæ misit ad eum.

29. Et factus est super Jephthe spiritus Domini, et præteriit Galaad et Manasse, et præteriit speculam Galaad trans filios Ammon.

30. Et vovit Jephthe votum Domino, et dixit : Si dans dederis mihi filios Ammon in manu mea,

31. et erit, exiens quicumque exierit de janua domus meæ in obviam mihi, in revertendo me in pace a filiis Ammon, et erit Domino : offeram eum holocaustoma.

32 Et transiit Jephthe ad filios Ammon pugnare adversus eos, et tradidit eos Dominus in manu ejus.

33. Et percussit eos ab Aroer donec venias usque Arnon, in numero viginti civitates, et usque Ebelcharmin, plagam magnam valde : et humiliati sunt filii Ammon a facie filiorum Israel.

34. Et venit Jephthe in Massepha in domum suam : et ecce filia ejus egrediebatur in occursum in tympanis et choris; et hæc erat unigenita ei, non erat ei alius filius vel filia.

35. Et factum est, ut vidit eam ipse, discidit vestimenta sua, et dixit : Ah! ah! filia mea, perturbatione perturbasti me, et tu fuisti in turbamentum meum, et ego ipse aperui contra te os meum ad Dominum, et non potero revocare.

36. Illa vero dixit ad eum : Pater, aperuisti os tuum ad Dominum? fac mihi quemadmodum exiit ex ore tuo dum faceret tibi Dominus vindictam inimicorum tuorum de filiis Ammon.

37. Atque ipsa dixit ad patrem suum : Faciat nunc pater meus verbum hoc : permitte me duos menses, et ibo et descendam super montes, et plorabo super virginalibus meis, ego ipsa et sodales meæ.

38. Et dixit: Vade : et dimisit eam duos menses, et ivit ipsa et sodales ejus, et ploravit super virginalibus suis super montes.

39. Et factum est in fine duorum mensium, et revertit ad patrem suum, et fecit in ea votum suum quod voverat : et ipsa non cognoverat virum, et factum est in præceptum in Israel :

40. ex diebus in dies ibant filiæ Israel lamentari filiam Jephthe Galaaditis ad quatuor dies in anno.

CAPUT XII.

1. Et clamavit vir Ephraim, et transierunt ad aquilonem, et dixerunt ad Jephthe : Propter quid transisti pugnare in filios Ammon, et nos non vocasti ire tecum? Domum tuam incendemus super te in igni.

2. Et dixit ad eos Jephthe : Vir pugnator eram ego et populus meus, et filii Ammon valde : et clamavi vos, et non salvastis me de manu eorum.

3. Et vidi quia non es salvator, et posui animam meam

μου ἐν χειρί μου, καὶ παρῆλθον πρὸς υἱοὺς Ἀμμὼν, καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς Κύριος ἐν χειρί μου. Καὶ εἰς τί ἀνέϐητε ἐπ' ἐμὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, παρατάξασθαι ἐν ἐμοί;

4. Καὶ συνέστρεψεν Ἰεφθάε πάντας τοὺς ἄνδρας Γαλαὰδ, καὶ παρετάξατο τῷ Ἐφραίμ· καὶ ἐπάταξαν ἄνδρες Γαλαὰδ τὸν Ἐφραὶμ, ὅτι εἶπαν οἱ διασωζόμενοι τοῦ Ἐφραίμ· Ὑμεῖς Γαλαὰδ ἐν μέσῳ τοῦ Ἐφραὶμ καὶ ἐν μέσῳ τοῦ Μανασσῆ.

5. Καὶ προκατελάϐετο Γαλαὰδ τὰς διαϐάσεις τοῦ Ἰορδάνου τοῦ Ἐφραίμ· καὶ εἶπαν αὐτοῖς οἱ διασωζόμενοι Ἐφραίμ· Διαϐῶμεν. Καὶ εἶπαν αὐτοῖς οἱ ἄνδρες Γαλαάδ· Μὴ Ἐφραθίτης εἶ; Καὶ εἶπεν· Οὔ.

6. Καὶ εἶπαν αὐτῷ· Εἶπον δὴ στάχυς· καὶ οὐ κατεύθυνεν τοῦ λαλῆσαι οὕτως· καὶ ἐπελάϐοντο αὐτοῦ, καὶ ἔθυσαν αὐτὸν πρὸς τὰς διαϐάσεις τοῦ Ἰορδάνου. Καὶ ἔπεσαν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀπὸ Ἐφραὶμ δύο καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες.

7. Καὶ ἔκρινεν Ἰεφθάε τὸν Ἰσραὴλ ἓξ ἔτη, καὶ ἀπέθανεν Ἰεφθάε ὁ Γαλααδίτης, καὶ ἐτάφη ἐν πόλει αὐτοῦ Γαλαάδ.

8. Καὶ ἔκρινε μετ' αὐτὸν τὸν Ἰσραὴλ Ἀϐαισσὰν ἀπὸ Βηθλεέμ.

9. Καὶ ἦσαν αὐτῷ τριάκοντα υἱοὶ, καὶ τριάκοντα θυγατέρες, ἃς ἐξαπέστειλεν ἔξω, καὶ τριάκοντα θυγατέρας εἰςήνεγκεν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἔξωθεν. Καὶ ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ ἑπτὰ ἔτη.

10. Καὶ ἀπέθανεν Ἀϐαισσὰν, καὶ ἐτάφη ἐν Βηθλεέμ.

11. Καὶ ἔκρινε μετ' αὐτὸν τὸν Ἰσραὴλ Αἰλὼν ὁ Ζαϐουλωνίτης δέκα ἔτη.

12. Καὶ ἀπέθανεν Αἰλὼν ὁ Ζαϐουλωνίτης, καὶ ἐτάφη ἐν Αἰλὼμ ἐν γῇ Ζαϐουλών.

13. Καὶ ἔκρινε μετ' αὐτὸν τὸν Ἰσραὴλ Ἀϐδὼν υἱὸς Ἑλλὴλ ὁ Φαραθωνίτης.

14. Καὶ ἦσαν αὐτῷ τεσσαράκοντα υἱοὶ, καὶ τριάκοντα υἱῶν υἱοὶ ἐπιϐαίνοντες ἐπὶ ἑϐδομήκοντα πώλους. Καὶ ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ ὀκτὼ ἔτη.

15. Καὶ ἀπέθανεν Ἀϐδὼν υἱὸς Ἑλλὴλ ὁ Φαραθωνίτης, καὶ ἐτάφη ἐν Φαραθὼν ἐν γῇ Ἐφραὶμ ἐν ὄρει τοῦ Ἀμαλήκ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

1. Καὶ προςέθηκαν ἔτι οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς Κύριος ἐν χειρὶ Φυλιστιὶμ τεσσαράκοντα ἔτη.

2. Καὶ ἦν ἀνὴρ εἷς ἀπὸ Σαραὰ, ἀπὸ δήμου συγγενείας τοῦ Δανὶ, καὶ ὄνομα αὐτῷ Μανωὲ, καὶ γυνὴ αὐτοῦ στεῖρα καὶ οὐκ ἔτεκε.

3. Καὶ ὤφθη ἄγγελος Κυρίου πρὸς τὴν γυναῖκα, καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν· Ἰδοὺ σὺ στεῖρα καὶ οὐ τέτοκας, καὶ συλλήψῃ υἱόν.

4. Καὶ νῦν φύλαξαι δὴ καὶ μὴ πίῃς οἶνον καὶ μέθυσμα, καὶ μὴ φάγῃς πᾶν ἀκάθαρτον,

5. ὅτι ἰδοὺ σὺ ἐν γαστρὶ ἔχεις καὶ τέξῃ υἱόν· καὶ σίδηρος ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ οὐκ ἀναϐήσεται, ὅτι Ναζὶρ Θεοῦ ἔσται τὸ παιδάριον ἀπὸ τῆς κοιλίας, καὶ αὐτὸς ἄρξεται σῶσαι τὸν Ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς Φυλιστιίμ.

6. Καὶ εἰςῆλθεν ἡ γυνὴ, καὶ εἶπε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, λέγουσα· Ἄνθρωπος Θεοῦ ἦλθε πρὸς μὲ καὶ εἶδος αὐ-

in manu mea, et transii ad filios Ammon, et dedit eos Dominus in manu mea. Et ad quid ascendistis super me in die hac, ad pugnandum in me?

4. Et conglobavit Jephthe omnes viros Galaad, et conflixit cum Ephraim : et percusserunt viri Galaad ipsum Ephraim, quia dixerunt evasores ipsius Ephraim : Vos Galaad in medio ipsius Ephraim et in medio ipsius Manasse.

5. Et præoccupavit Galaad transitus Jordanis ipsius Ephraim : et dicebant eis ii qui evaserant de Ephraim : Transeamus. Et dixerunt eis viri Galaad : Numquid Ephratites es? Et dixit : Non.

6. Et dixerunt ei : Dic igitur spica : et non dirigebat loqui sic : et apprehendebant eum, et immolabant eum ad transitus Jordanis. Et ceciderunt in tempore illo de Ephraim duo et quadraginta millia.

7. Et judicavit Jephthe Israel sex annis, et mortuus est Jephthe Galaadites, et sepultus est in civitate sua Galaad.

8. Et post eum judicavit Israel Abæssan de Bethleem.

9. Et erant ei triginta filii, et triginta filiæ, quas emisit foras, et triginta filias introduxit filiis suis deforis. Et judicavit Israel septem annis.

10. Et mortuus est Abæssan, et sepultus est in Bethleem.

11. Et judicavit post eum Israel Ælon Zabulonites decem annis.

12. Et mortuus est Ælon Zabulonites, et sepultus est in Ælom in terra Zabulon.

13. Et judicavit post eum Israel Abdon filius Ellel Pharathonites.

14. Et erant ei quadraginta filii, et triginta filiorum filii inscendentes super septuaginta pullos. Et judicavit Israel octo annis.

15. Et mortuus est Abdon filius Ellel Pharathonites, et sepultus est in Pharathon in terra Ephraim in monte ipsius Amalec.

CAPUT XIII.

1. Et addiderunt adhuc filii Israel facere malum in conspectu Domini, et tradidit eos Dominus in manu Phylistiim quadraginta annos.

2. Et erat vir unus de Saraa, de populo cognationis Dani, et nomen ei Manoe, et uxor ejus sterilis et non pariebat.

3. Et apparuit angelus Domini ad uxorem, et dixit ad eam : Ecce tu sterilis et non peperisti, et concipies filium.

4. Et nunc observa vero et non bibas vinum et inebriamentum, et non manduces omne immundum,

5. quoniam ecce tu in utero habes et paries filium : et ferrum super caput ejus non ascendet, quoniam Nazir Dei erit puerulus a ventre, et ipse incipiet salvare Israel de manu Phylistiim.

6. Et intravit mulier, et dixit viro suo, dicens : Homo Dei venit ad me, et species ejus sicut species angeli Dei,

τοῦ ὡς εἶδος ἀγγέλου Θεοῦ, φοβερὸν σφόδρα, καὶ οὐκ ἠρώτησα αὐτὸν πόθεν ἐστὶ, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ οὐκ ἀπήγγειλέ μοι.

7. Καὶ εἶπέ μοι· Ἰδοὺ σὺ ἐν γαστρὶ ἔχεις καὶ τέξῃ υἱόν. Καὶ νῦν μὴ πίῃς οἶνον καὶ μέθυσμα, καὶ μὴ φάγῃς πᾶν ἀκάθαρτον, ὅτι Θεοῦ ἅγιον ἔσται τὸ παιδάριον ἀπὸ γαστρὸς ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτοῦ.

8. Καὶ προσηύξατο Μανωὲ πρὸς Κύριον, καὶ εἶπεν· Ἐν ἐμοὶ, Κύριε Ἀδωναιὲ, τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ ὃν ἀπέστειλας, ἐλθέτω δὴ ἔτι πρὸς ἡμᾶς, καὶ συμβιβασάτω ἡμᾶς τί ποιήσωμεν τῷ παιδίῳ τῷ τικτομένῳ.

9. Καὶ εἰσήκουσεν ὁ Θεὸς τῆς φωνῆς Μανωὲ, καὶ ἦλθεν ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ ἔτι πρὸς τὴν γυναῖκα· καὶ αὕτη ἐκάθητο ἐν ἀγρῷ, καὶ Μανωὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς οὐκ ἦν μετ' αὐτῆς.

10. Καὶ ἐτάχυνεν ἡ γυνὴ καὶ ἔδραμε καὶ ἀνήγγειλε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἰδοὺ ὦπται πρὸς μὲ ὁ ἀνὴρ ὃς ἦλθεν ἐν ἡμέρᾳ πρὸς μέ.

11. Καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη Μανωὲ ὀπίσω τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ ἦλθε πρὸς τὸν ἄνδρα, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Εἰ σὺ εἶ ὁ ἀνὴρ ὁ λαλήσας πρὸς τὴν γυναῖκα; Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος· Ἐγώ.

12. Καὶ εἶπε Μανωέ· Νῦν ἐλεύσεται ὁ λόγος· τίς ἔσται κρίσις τοῦ παιδίου καὶ τὰ ποιήματα αὐτοῦ;

13. Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος Κυρίου πρὸς Μανωέ· Ἀπὸ πάντων ὧν εἴρηκα πρὸς τὴν γυναῖκα φυλάξεται,

14. ἀπὸ παντὸς ὃ ἐκπορεύεται ἐξ ἀμπέλου τοῦ οἴνου, οὐ φάγεται, καὶ οἶνον καὶ μέθυσμα μὴ πιέτω, καὶ πᾶν ἀκάθαρτον μὴ φαγέτω, πάντα ὅσα ἐνετειλάμην αὐτῇ, φυλάξεται.

15. Καὶ εἶπε Μανωὲ πρὸς τὸν ἄγγελον Κυρίου· Κατάσχωμεν ὧδέ σε, καὶ ποιήσωμεν ἐνώπιόν σου ἔριφον αἰγῶν.

16. Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος Κυρίου πρὸς Μανωέ· Ἐὰν κατάσχῃς, οὐ φάγομαι ἀπὸ τῶν ἄρτων σου· καὶ ἐὰν ποιήσῃς ὁλοκαύτωμα, τῷ Κυρίῳ ἀνοίσεις αὐτό· ὅτι οὐκ ἔγνω Μανωὲ ὅτι ἄγγελος Κυρίου αὐτός.

17. Καὶ εἶπε Μανωὲ πρὸς τὸν ἄγγελον Κυρίου· Τί τὸ ὄνομά σοι, ὅτι ἔλθοι τὸ ῥῆμά σου, καὶ δοξάσομέν σε;

18. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος Κυρίου· Εἰς τί τοῦτο ἐρωτᾷς τὸ ὄνομά μου; καὶ αὐτό ἐστι θαυμαστόν.

19. Καὶ ἔλαβε Μανωὲ τὸν ἔριφον τῶν αἰγῶν καὶ τὴν θυσίαν, καὶ ἀνήνεγκεν ἐπὶ τὴν πέτραν τῷ Κυρίῳ, καὶ διεχώρισε ποιῆσαι, καὶ Μανωὲ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ βλέποντες.

20. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀναβῆναι τὴν φλόγα ἐπάνω τοῦ θυσιαστηρίου ἕως τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἀνέβη ὁ ἄγγελος Κυρίου ἐν τῇ φλογί· καὶ Μανωὲ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ βλέποντες, καὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν ἐπὶ τὴν γῆν.

21. Καὶ οὐ προσέθηκεν ἔτι ὁ ἄγγελος Κυρίου ὀφθῆναι πρὸς Μανωὲ καὶ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. Τότε ἔγνω Μανωὲ ὅτι ἄγγελος Κυρίου οὗτος,

22. καὶ εἶπε Μανωὲ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· Θανάτῳ ἀποθανούμεθα, ὅτι Θεὸν εἴδομεν.

23. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ἡ γυνὴ αὐτοῦ· Εἰ ἤθελεν ὁ Κύριος θανατῶσαι ἡμᾶς, οὐκ ἂν ἔλαβεν ἐκ χειρὸς ἡμῶν ὁλοκαύτωμα καὶ θυσίαν, καὶ οὐκ ἂν ἔδειξεν ἡμῖν ταῦτα πάντα, καὶ καθὼς καιρὸς οὐκ ἂν ἠκούσισεν ἡμᾶς ταῦτα.

terribilis valde, et non interrogavi eum unde est, et nomen suum non annuntiavit mihi.

7. Et dixit mihi : Ecce tu in utero habes et paries filium. Et nunc ne bibas vinum et inebriamentum, et non manduces omne immundum, quoniam Dei sanctus erit puer a ventre usque ad diem mortis suæ.

8. Et deprecatus est Manoe ad Dominum, et dixit : In me, Domine Adonaie, hominem Dei quem misisti, veniat nunc adhuc ad nos, et instruat nos quid factuii sumus puero nascenti.

9. Et exaudivit Deus vocem Manoe, et venit angelus Dei adhuc ad mulierem : et ipsa sedebat in agro, et Manoe vir ejus non erat cum ea.

10. Et festinavit mulier et cucurrit et annuntiavit viro suo, et dixit ad eum : Ecce apparuit ad me vir qui venit in die ad me.

11. Et surrexit et ivit Manoe post uxorem suam, et venit ad virum, et dixit ei : Si tu es vir qui locutus es ad mulierem? Et dixit angelus : Ego.

12. Et ait Manoe : Nunc veniet verbum : quod erit judicium pueri et opera ejus?

13. Et dixit angelus Domini ad Manoe : Ab omnibus quæ dixi ad mulierem custodietur,

14. ab omni quod egreditur de vite vini, non comedet, et vinum et inebriamentum non bibat, et omne immundum non manducet, omnia quæcumque mandavi ei, observabit.

15. Et dixit Manoe ad angelum Domini : Retineamus nunc te, et faciemus in conspectu tuo hœdum caprarum.

16. Et dixit angelus Domini ad Manoe : Si retinueris, non manducabo de panibus tuis : et si feceris holocaustum, Domino offeres illud : quoniam ignoravit Manoe quia angelus Dei ipse.

17. Et dixit Manoe ad angelum Domini : Quod nomen tibi, quoniam veniat verbum tuum, et glorificabimus te?

18. Et dixit ei angelus Domini : Ad quid hoc interrogas nomen meum? et ipsum est admirabile.

19. Et sumpsit Manoe hœdum caprarum et sacrificium, et obtulit super petram Domino, et discessit ad faciendum, et Manoe et uxor ejus aspicientes.

20. Et factum est dum ascenderet flamma de super altari usque ad cœlum, et ascendit angelus Domini in flamma : et Manoe et uxor ejus aspicientes, et ceciderunt super faciem suam super terram.

21. Et non apposuit ultra angelus Domini apparere ad Manoe et ad uxorem ejus. Tunc cognovit Manoe quoniam angelus Domini hic,

22. et dixit Manoe ad uxorem suam : Morte moriemur, quoniam Deum vidimus.

23. Et dixit ei uxor ejus : Si vellet Dominus mortificare nos, non accepisset de manu nostra holocaustoma et sacrificium, et non ostendisset nobis hæc omnia, et sicut tempus non audire fecisset nos hæc.

24. Καὶ ἔτεκεν ἡ γυνὴ υἱὸν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Σαμψών· καὶ ἡδρύνθη τὸ παιδάριον, καὶ εὐλόγησεν αὐτὸ Κύριος.

25. Καὶ ἤρξατο πνεῦμα Κυρίου συνεκπορεύεσθαι αὐτῷ ἐν παρεμβολῇ Δὰν καὶ ἀναμέσον Σαραὰ καὶ ἀναμέσον Ἐσθαόλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

1. Καὶ κατέβη Σαμψὼν εἰς Θαμναθὰ, καὶ εἶδε γυναῖκα ἐν Θαμναθὰ ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν ἀλλοφύλων.

2. Καὶ ἀνέβη καὶ ἀπήγγειλε τῷ πατρὶ αὐτοῦ καὶ τῇ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπε· Γυναῖκα ἑώρακα ἐν Θαμναθὰ ἀπὸ τῶν θυγατέρων Φυλιστιὶμ, καὶ νῦν λάβετε αὐτήν μοι εἰς γυναῖκα.

3. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ· Μὴ οὐκ εἰσὶ θυγατέρες τῶν ἀδελφῶν σου, καὶ ἐκ παντὸς τοῦ λαοῦ μου γυνὴ, ὅτι σὺ πορεύῃ λαβεῖν γυναῖκα ἀπὸ τῶν ἀλλοφύλων τῶν ἀπεριτμήτων; Καὶ εἶπε Σαμψὼν πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ· Ταύτην λάβε μοι, ὅτι αὕτη εὐθεῖα ἐν ὀφθαλμοῖς μου.

4. Καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ οὐκ ἔγνωσαν ὅτι παρὰ Κυρίου ἐστὶν ὅτι ἐκδίκησιν αὐτὸς ζητεῖ ἐκ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ οἱ ἀλλόφυλοι κυριεύοντες ἐν Ἰσραήλ.

5. Καὶ κατέβη Σαμψὼν καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἰς Θαμναθὰ, καὶ ἦλθεν ἕως τοῦ ἀμπελῶνος Θαμναθὰ, καὶ ἰδοὺ σκύμνος λέοντος ὠρυόμενος εἰς συνάντησιν αὐτοῦ.

6. Καὶ ἥλατο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα Κυρίου, καὶ συνέτριψεν αὐτὸν ὡσεὶ συντρίψει ἔριφον αἰγῶν, καὶ οὐδὲν ἦν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἀπήγγειλε τῷ πατρὶ αὐτοῦ καὶ τῇ μητρὶ αὐτοῦ ὃ ἐποίησε.

7. Καὶ κατέβησαν καὶ ἐλάλησαν τῇ γυναικὶ, καὶ ηὐθύνθη ἐν ὀφθαλμοῖς Σαμψών.

8. Καὶ ὑπέστρεψε μεθ' ἡμέρας λαβεῖν αὐτὴν, καὶ ἐξέκλινεν ἰδεῖν τὸ πτῶμα τοῦ λέοντος, καὶ ἰδοὺ συναγωγὴ μελισσῶν ἐν τῷ στόματι τοῦ λέοντος καὶ μέλι·

9. καὶ ἐξεῖλεν αὐτὸ εἰς χεῖρας αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύετο πορευόμενος καὶ ἐσθίων. Καὶ ἐπορεύθη πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς καὶ ἔφαγον, καὶ οὐκ ἀνήγγειλεν αὐτοῖς ὅτι ἀπὸ στόματος τοῦ λέοντος ἐξεῖλε τὸ μέλι.

10. Καὶ κατέβη ὁ πατὴρ αὐτοῦ πρὸς τὴν γυναῖκα, καὶ ἐποίησεν ἐκεῖ Σαμψὼν πότον ἡμέρας ἑπτὰ, ὅτι οὕτω ποιοῦσιν οἱ νεανίσκοι.

11. Καὶ ἐγένετο ὅτε εἶδον αὐτὸν, καὶ ἔλαβον τριάκοντα κλητοὺς, καὶ ἦσαν μετ' αὐτοῦ.

12. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαμψών· Πρόβλημα ὑμῖν προβάλλομαι, ἐὰν ἀπαγγέλλοντες ἀπαγγείλητε αὐτὸ ἐν ταῖς ἑπτὰ ἡμέραις τοῦ πότου καὶ εὕρητε, δώσω ὑμῖν τριάκοντα σινδόνας καὶ τριάκοντα στολὰς ἱματίων.

13. Καὶ ἐὰν μὴ δύνησθε ἀπαγγεῖλαί μοι, δώσετε ὑμεῖς ἐμοὶ τριάκοντα ὀθόνια καὶ τριάκοντα ἀλλασσομένας στολὰς ἱματίων. Καὶ εἶπαν αὐτῷ· Προβάλου τὸ πρόβλημά σου, καὶ ἀκουσόμεθα αὐτό.

14. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τί βρωτὸν ἐξῆλθεν ἐκ βιβρώσκοντος, καὶ ἀπὸ ἰσχυροῦ γλυκύ. Καὶ οὐκ ἠδύναντο ἀπαγγεῖλαι τὸ πρόβλημα ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας.

24. Et peperit mulier filium, et vocavit nomen ejus Sampson : et crevit puer, et benedixit eum Dominus.

25. Et cœpit spiritus Domini simul egredi cum eo in castra Dan et inter Saraa et inter Esthaol.

CAPUT XIV.

1. Et descendit Sampson in Thamnatha, et vidit mulierem in Thamnatha de filiabus alienigenarum.

2. Et ascendit et nuntiavit patri suo et matri suæ, et dixit : Mulierem vidi in Thamnatha de filiabus Phylistiim, et nunc accipite eam mihi in uxorem.

3. Et dixit ei pater ejus et mater ejus : Nonne sunt filiæ fratrum tuorum, et de omni populo meo mulier, quia tu vadis accipere uxorem de alienigenis incircumcisis? Et dixit Sampson ad patrem suum : Hanc accipe mihi, quoniam hæc recta in oculis meis.

4. Et pater ejus et mater ejus ignorabant quia a Domino est quoniam vindictam ipse quærit de alienigenis, et in tempore illo alienigenæ dominantes in Israel.

5. Et descendit Sampson et pater ejus et mater ejus in Thamnatha, et venit usque ad vineam Thamnatha, et ecce catulus leonis rugiens in occursum ejus.

6. Et insiliit in eum spiritus Domini, et contrivit eum sicut conteret hœdum caprarum, et nihil erat in manibus ejus, et non annuntiavit patri suo et matri suæ quod fecerat.

7. Et descenderunt et locuti sunt mulieri, et recta visa est in oculis Sampson.

8. Et revertit post dies accipere eam, et declinavit ad videndum cadaver leonis, et ecce congregatio apum in ore leonis et mel :

9. et abstulit illud in manus suas, et perrexit pergens et comedens. Et ivit ad patrem suum et ad matrem suam, et dedit eis et comederunt, et non annuntiavit eis quia de ore leonis abstulit mel :

10. Et descendit pater ejus ad mulierem, et fecit ibi Sampson convivium dies septem, quia sic faciunt juvenes.

11. Et factum est quando viderunt eum, et acceperunt triginta vocatos, et fuerunt cum eo.

12. Et dixit eis Sampson : Problema vobis propono, si indicantes indicaveritis mihi illud in septem his diebus convivii et inveneritis, dabo vobis triginta sindones et triginta stolas vestimentorum.

13. Et si non potueritis indicare mihi, dabitis vos mihi triginta lintea et triginta mutatorias stolas vestimentorum. Et dixerunt ei : Propone problema tuum, et audiemus illud.

14. Et dixit eis : Manducabile quid exiit de manducante et de forti dulce. Et non potuerunt indicare problema per tres dies.

15. Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ, καὶ εἶπαν τῇ γυναικὶ Σαμψών· Ἀπάτησον δὴ τὸν ἄνδρα σου καὶ ἀπαγγειλάτω σοι τὸ πρόβλημα, μή ποτε κατακαύσωμέν σε καὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου ἐν πυρί. Ἢ ἐκβιάσαι ἡμᾶς κεκλήκατε;

16. Καὶ ἔκλαυσεν ἡ γυνὴ Σαμψὼν πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπε· Πλὴν μεμίσηκάς με καὶ οὐκ ἠγάπησάς με, ὅτι τὸ πρόβλημα ὃ προεβάλου τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ μου, οὐκ ἀπήγγειλάς μοι αὐτό. Καὶ εἶπεν αὐτῇ Σαμψών· Εἰ τῷ πατρί μου καὶ τῇ μητρί μου οὐκ ἀπήγγελκα, σοὶ ἀπαγγελῶ;

17. Καὶ ἔκλαυσε πρὸς αὐτὸν ἐπὶ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας, ἃς ἦν αὐτοῖς ὁ πότος, καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῇ, ὅτι παρηνόχλησεν αὐτῷ· καὶ αὐτὴ ἀπήγγειλε τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ αὐτῆς,

18. καὶ εἶπαν αὐτῷ οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ πρὸ τοῦ ἀνατεῖλαι τὸν ἥλιον· Τί γλυκύτερον μέλιτος, καὶ τί ἰσχυρότερον λέοντος; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαμψών· Εἰ μὴ ἠροτριάσατε ἐν τῇ δαμάλει μου, οὐκ ἂν ἔγνωτε τὸ πρόβλημά μου.

19. Καὶ ἥλατο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα Κυρίου, καὶ κατέβη εἰς Ἀσκάλωνα, καὶ ἐπάταξεν ἐξ αὐτῶν τριάκοντα ἄνδρας, καὶ ἔλαβε τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἔδωκε τὰς στολὰς τοῖς ἀπαγγείλασι τὸ πρόβλημα. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ Σαμψὼν, καὶ ἀνέβη εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

20. Καὶ ἐγένετο ἡ γυνὴ Σαμψὼν ἑνὶ τῶν φίλων αὐτοῦ, ὧν ἐφιλίασεν.

15. Et factum est in die quarta, et dixerunt uxori Sampson : Decipe nunc virum tuum et annuntiet tibi problema, ne forte incendamus te et domum patris tui in igni. Numquid ad extorquendum nos vocastis?

16. Et ploravit uxor Sampson ad eum, et dixit : Verumtamen odio habuisti me et non dilexisti me, quoniam problema quod proposuisti filiis populi mei, non indicasti mihi illud. Et dixit ei Sampson : Si patri meo et matri meæ non indicavi, tibi indicabo?

17. Et ploravit ad eum per septem dies, quos fuit eis convivium, et factum est in die septima et indicavit ei, quoniam perturbaverat eum : et ipsa indicavit filiis populi sui,

18. et dixerunt ei viri civitatis in die septima antequam oriretur sol : Quid dulcius melle, et quid fortius leone? Et dixit eis Sampson : Si non arassetis in vitula mea, non intellexissetis problema meum.

19. Et insiliit in eum spiritus Domini, et descendit in Ascalonem, et percussit ex eis triginta viros, et cepit vestimenta eorum, et dedit stolas iis qui indicaverant problema. Et iratus est indignatione Sampson, et ascendit in domum patris sui.

20. Et facta est uxor Sampson uni amicorum ejus, quos dilexit.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

1. Καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας ἐν ἡμέραις θερισμοῦ πυρῶν, καὶ ἐπεσκέψατο Σαμψὼν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἐν ἐρίφῳ αἰγῶν, καὶ εἶπεν· Εἰσελεύσομαι πρὸς τὴν γυναῖκά μου καὶ εἰς τὸ ταμεῖον. Καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτῆς εἰσελθεῖν.

2. Καὶ εἶπεν ὁ πατὴρ αὐτῆς, λέγων· Εἶπα ὅτι μισῶν ἐμίσησας αὐτὴν, καὶ ἔδωκα αὐτὴν ἑνὶ τῶν ἐκ τῶν φίλων σου. Μὴ οὐχὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς ἡ νεωτέρα ἀγαθωτέρα ὑπὲρ αὐτήν; ἔστω δὴ σοι ἀντὶ αὐτῆς.

3. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαμψών· Ἠθῴωμαι καὶ τὸ ἅπαξ ἀπὸ ἀλλοφύλων, ὅτι ποιῶ ἐγὼ μετ' αὐτῶν πονηρίαν.

4. Καὶ ἐπορεύθη Σαμψὼν, καὶ συνέλαβε τριακοσίας ἀλώπεκας, καὶ ἔλαβε λαμπάδας, καὶ ἐπέστρεψε κέρκον πρὸς κέρκον, καὶ ἔθηκε λαμπάδα μίαν ἀναμέσον τῶν δύο κέρκων καὶ ἔδησε,

5. καὶ ἐξέκαυσε πῦρ ἐν ταῖς λαμπάσι, καὶ ἐξαπέστειλεν ἐν τοῖς στάχυσι τῶν ἀλλοφύλων· καὶ ἐκάησαν ἀπὸ ἅλωνος καὶ ἕως σταχύων ὀρθῶν, καὶ ἕως ἀμπελῶνος καὶ ἐλαίας.

6. Καὶ εἶπαν οἱ ἀλλόφυλοι· Τίς ἐποίησε ταῦτα; Καὶ εἶπαν· Σαμψὼν ὁ νυμφίος τοῦ Θαμνὶ, ὅτι ἔλαβε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ ἐκ τῶν φίλων αὐτοῦ. Καὶ ἀνέβησαν οἱ ἀλλόφυλοι, καὶ ἐνέπρησαν αὐτὴν, καὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἐν πυρί.

7. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαμψών· Ἐὰν ποιήσητε οὕτως ταύτην, ὅτι ἦ μὴν ἐκδικήσω ἐν ὑμῖν, καὶ ἔσχατον κοπάσω.

8. Καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς κνήμην ἐπὶ μηρὸν πληγὴν μεγάλην. Καὶ κατέβη καὶ ἐκάθισεν ἐν τρυμαλιᾷ τῆς πέτρας Ἠτάμ.

CAPUT XV.

1. Et factum est post dies in diebus messis tritici, et visitavit Sampson uxorem suam in hœdo caprarum, et dixit : Intrabo ad uxorem meam et in cubiculum. Et non dedit eum pater ejus intrare.

2. Et dixit pater ejus, dicens : Dixi quia odio habens odisti eam, et dedi eam uni ex amicis tuis. Nonne soror ejus junior melior super eam? sit nunc tibi pro ea.

3. Et dixit eis Sampson : Innocens factus sum etiam semel ab alienigenis, quia facio ego cum eis malum.

4. Et ivit Sampson, et comprehendit trecentas vulpes, et cepit lampadas, et convertit caudam ad caudam, et posuit lampadem unam inter duas caudas et ligavit,

5. et accendit ignem in lampadibus, et emisit in spicas alienigenarum : et arserunt ab area et usque ad spicas rectas, et usque ad vineam et olivetum.

6. Et dixerunt alienigenæ : Quis fecit hæc? Et dixerunt : Sampson gener ipsius Thamni, quoniam tulit uxorem ejus, et dedit eam uni ex amicis ejus. Et ascenderunt alienigenæ, et combusserunt eam, et domum patris ejus in igni.

7. Et dixit eis Sampson : Si feceritis sic hanc, quinimo ulciscar in vobis, et tandem quiescam.

8. Et percussit eos tibiam super femur plagam magnam. Et descendit et sedit in spelunca petræ Etam.

9. Καὶ ἀνέβησαν οἱ ἀλλόφυλοι, καὶ παρενέβαλον ἐν Ἰούδα, καὶ ἐξεῤῥίφησαν ἐν Λεχί.

10. Καὶ εἶπαν ἀνὴρ Ἰούδα· Εἰς τί ἀνέβητε ἐφ' ἡμᾶς; Καὶ εἶπον οἱ ἀλλόφυλοι· Δῆσαι τὸν Σαμψὼν ἀνέβημεν, καὶ ποιῆσαι αὐτῷ ὃν τρόπον ἐποίησεν ἡμῖν.

11. Καὶ κατέβησαν τρισχίλιοι ἀπὸ Ἰούδα ἄνδρες εἰς τρυμαλιὰν πέτρας Ἠτὰμ, καὶ εἶπαν πρὸς Σαμψών· Οὐκ οἶδας ὅτι κυριεύουσιν οἱ ἀλλόφυλοι ἡμῶν, καὶ τί τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαμψών· Ὃν τρόπον ἐποίησάν μοι, οὕτως ἐποίησα αὐτοῖς.

12. Καὶ εἶπαν αὐτῷ· Δῆσαί σε κατέβημεν τοῦ δοῦναί σε ἐν χειρὶ ἀλλοφύλων. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαμψών· Ὀμόσατέ μοι μή ποτε συναντήσητε ἐν ἐμοὶ ὑμεῖς.

13. Καὶ εἶπον αὐτῷ, λέγοντες· Οὐχὶ, ὅτι ἀλλ' ἢ δεσμῷ δήσομέν σε, καὶ παραδώσομέν σε ἐν χειρὶ αὐτῶν, καὶ θανάτῳ οὐ θανατώσομέν σε. Καὶ ἔδησαν αὐτὸν ἐν δυσὶ καλωδίοις καινοῖς, καὶ ἀνήνεγκαν αὐτὸν ἀπὸ τῆς πέτρας ἐκείνης,

14. καὶ ἦλθον ἕως Σιαγόνος· καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἠλάλαξαν, καὶ ἔδραμον εἰς συνάντησιν αὐτοῦ. Καὶ ἥλατο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα Κυρίου, καὶ ἐγενήθη τὰ καλώδια τὰ ἐπὶ βραχίοσιν αὐτοῦ ὡσεὶ στυππίον ὃ ἐξεκαύθη ἐν πυρὶ, καὶ ἐτάκησαν δεσμοὶ αὐτοῦ ἀπὸ χειρῶν αὐτοῦ.

15. Καὶ εὗρε σιαγόνα ὄνου ἐξεῤῥιμμένην, καὶ ἐξέτεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ἔλαβεν αὐτὴν, καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτῇ χιλίους ἄνδρας.

16. Καὶ εἶπε Σαμψών· Ἐν σιαγόνι ὄνου ἐξαλείφων ἐξήλειψα αὐτοὺς, ὅτι ἐν τῇ σιαγόνι τοῦ ὄνου ἐπάταξα χιλίους ἄνδρας.

17. Καὶ ἐγένετο ὡς ἐπαύσατο λαλῶν, καὶ ἔῤῥιψε τὴν σιαγόνα ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐκάλεσε τὸν τόπον ἐκεῖνον, Ἀναίρεσις σιαγόνος.

18. Καὶ ἐδίψησε σφόδρα, καὶ ἔκλαυσε πρὸς Κύριον, καὶ εἶπε· Σὺ εὐδόκησας ἐν χειρὶ δούλου σου τὴν σωτηρίαν τὴν μεγάλην ταύτην, καὶ νῦν ἀποθανοῦμαι τῷ δίψει, καὶ ἐμπεσοῦμαι ἐν χειρὶ τῶν ἀπεριτμήτων;

19. Καὶ ἔῤῥηξεν ὁ Θεὸς τὸν λάκκον τὸν ἐν τῇ σιαγόνι, καὶ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ ὕδωρ, καὶ ἔπιε· καὶ ἐπέστρεψε τὸ πνεῦμα αὐτοῦ καὶ ἔζησεν· διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτῆς, Πηγὴ τοῦ ἐπικαλουμένου, ἥ ἐστιν ἐν σιαγόνι, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

20. Καὶ ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ ἐν ἡμέραις ἀλλοφύλων εἴκοσιν ἔτη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ις'.

1. Καὶ ἐπορεύθη Σαμψὼν εἰς Γάζαν, καὶ εἶδεν ἐκεῖ γυναῖκα πόρνην, καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτήν.

2. Καὶ ἀνηγγέλη τοῖς Γαζαίοις, λέγοντες· Ἥκει Σαμψὼν ὧδε. Καὶ ἐκύκλωσαν, καὶ ἐνήδρευσαν ἐπ' αὐτὸν ὅλην τὴν νύκτα ἐν τῇ πύλῃ τῆς πόλεως· καὶ ἐκώφευσαν ὅλην τὴν νύκτα, λέγοντες· Ἕως διαφαύσῃ ὁ ὄρθρος, καὶ φονεύσομεν αὐτόν.

3. Καὶ ἐκοιμήθη Σαμψὼν ἕως μεσονυκτίου, καὶ ἀνέστη ἐν ἡμίσει τῆς νυκτὸς, καὶ ἐπελάβετο τῶν θυρῶν τῆς πύλης τῆς πόλεως σὺν τοῖς δυσὶ σταθμοῖς, καὶ ἀνεβάσταζεν αὐτὰς σὺν τῷ μοχλῷ, καὶ ἔθηκεν ἐπὶ ὤμων αὐτοῦ. Καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους τοῦ ἐπὶ προσώπου τοῦ Χεβρὼν, καὶ ἔθηκεν αὐτὰ ἐκεῖ.

4. Καὶ ἐγένετο μετὰ τοῦτο, καὶ ἠγάπησε γυναῖκα ἐν Ἀλσωρὴχ, καὶ ὄνομα αὐτῇ Δαλιδά.

9. Et ascenderunt alienigenæ, et castrametati sunt in Juda, et dispersi sunt in Lechi.

10. Et dixerunt vir Juda : Ad quid ascendistis super nos? Et dixerunt alienigenæ : Ligare Sampson ascendimus, et facere ei quemadmodum fecit nobis.

11. Et descenderunt ter mille viri de Juda in speluncam petræ Etam, et dixerunt ad Sampson : Nonne nosti quia alienigenæ dominantur nostri, et quid hoc fecisti nobis? Et dixit eis Sampson : Quemadmodum fecerunt mihi, sic feci eis.

12. Et dixerunt ei : Ligare te descendimus ut demus te in manu alienigenarum. Et dixit eis Sampson : Jurate mihi ne forte occurratis in me vos.

13. Et dixerunt ei, dicentes : Non, quia tantum vinculo vinciemus te, et trademus te in manu eorum, et morte non mortificabimus te. Et ligaverunt eum in duobus funibus novis, et eduxerunt eum de petra illa,

14. et venerunt usque ad Maxillam : et alienigenæ vociferati sunt, et cucurrerunt in occursum ejus. Et insiliit in eum spiritus Domini, et facti sunt funes qui super brachiis ejus tamquam stuppa quæ succensa est in igni, et resoluta sunt vincula ejus de manibus ejus.

15. Et invenit maxillam asini projectam, et extendit manum suam et accepit eam, et percussit in ea mille viros.

16. Et dixit Sampson : In maxilla asini delens delevi eos, quia in maxilla asini percussi mille viros.

17. Et factum est ut cessavit loquens, et projecit maxillam de manu sua, et vocavit locum illum, Elevatio maxillæ.

18. Et sitivit valde, et ploravit ad Dominum, et dixit : Tu benedixisti in manu servi tui salutem magnam hanc, et nunc moriar siti, et incidam in manum incircumcisorum?

19. Et rupit Deus lacum qui in maxilla, et exiit ex eo aqua, et bibit : et revertit spiritus ejus et vixit : propter hoc vocatum est nomen ejus, Fons invocantis, qui est in maxilla, usque in diem hanc.

20. Et judicavit Israel in diebus alienigenarum viginti annos.

CAPUT XVI.

1. Et ivit Sampson in Gazam, et vidit ibi mulierem meretricem, et intravit ad eam.

2. Et nuntiatum est Gazæis, dicentes : Venit Sampson huc. Et circumdederunt, et insidiati sunt in eum tota nocte in porta civitatis : et mutiverunt tota nocte, dicentes : Donec illuxerit mane, et interficiamus eum.

3. Et dormivit Sampson usque ad mediam noctem, et surrexit in dimidio noctis, et apprehendit januas portæ civitatis cum ambabus postibus, et sustulit eas cum vecte, et posuit super humeros suos. Et ascendit in cacumen montis qui est super faciem Chebron, et posuit ea ibi.

4. Et factum est post hoc, et amavit mulierem in Alsorech, et nomen ei Dalida.

5. Καὶ ἀνέβησαν πρὸς αὐτὴν οἱ ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων, καὶ εἶπαν αὐτῇ· Ἀπάτησον αὐτὸν, καὶ ἴδε ἐν τίνι ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ ἡ μεγάλη, καὶ ἐν τίνι δυνησόμεθα αὐτῷ, καὶ δήσομεν αὐτὸν τοῦ ταπεινῶσαι αὐτόν. Καὶ ἡμεῖς δώσομέν σοι ἀνὴρ χιλίους καὶ ἑκατὸν ἀργυρίου.

6. Καὶ εἶπε Δαλιδὰ πρὸς Σαμψών· Ἀπάγγειλον δή μοι ἐν τίνι ἡ ἰσχύς σου μεγάλη, καὶ ἐν τίνι δεθήσῃ τοῦ ταπεινωθῆναί σε.

7. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν Σαμψών· Ἐὰν δήσωσί με ἐν ἑπτὰ νευραῖς ὑγραῖς μὴ διεφθαρμέναις, καὶ ἀσθενήσω καὶ ἔσομαι ὡς εἷς τῶν ἀνθρώπων.

8. Καὶ ἀνήνεγκαν αὐτῇ οἱ ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων ἑπτὰ νευρὰς ὑγρὰς μὴ διεφθαρμένας, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν αὐταῖς.

9. Καὶ τὸ ἔνεδρον αὐτῇ ἐκάθητο ἐν τῷ ταμείῳ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀλλόφυλοι ἐπὶ σὲ, Σαμψών. Καὶ διέσπασεν τὰς νευρὰς ὡς εἴ τις ἀποσπάσοι στρέμμα στυππίου ἐν τῷ ὀσφρανθῆναι αὐτὸ πυρὸς, καὶ οὐκ ἐγνώσθη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ.

10. Καὶ εἶπε Δαλιδὰ πρὸς Σαμψών· Ἰδοὺ ἐπλάνησάς με, καὶ ἐλάλησας πρὸς μὲ ψευδῆ· νῦν οὖν ἀνάγγειλόν μοι ἐν τίνι δεθήσῃ.

11. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν· Ἐὰν δεσμεύοντες δήσωσί με ἐν καλωδίοις καινοῖς οἷς οὐκ ἐγένετο ἐν αὐτοῖς ἔργον, καὶ ἀσθενήσω καὶ ἔσομαι ὡς εἷς τῶν ἀνθρώπων.

12. Καὶ ἔλαβε Δαλιδὰ καλώδια καινὰ, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν αὐτοῖς, καὶ τὰ ἔνεδρα ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ταμείου, καὶ εἶπεν· Ἀλλόφυλοι ἐπὶ σὲ, Σαμψών. Καὶ διέσπασεν αὐτὰ ἀπὸ βραχιόνων αὐτοῦ ὡσεὶ σπαρτίον.

13. Καὶ εἶπε Δαλιδὰ πρὸς Σαμψών· Ἰδοὺ ἐπλάνησάς με, καὶ ἐλάλησας πρὸς μὲ ψευδῆ· ἀνάγγειλον δή μοι ἐν τίνι δεθήσῃ. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν· Ἐὰν ὑφάνῃς τὰς ἑπτὰ σειρὰς τῆς κεφαλῆς μου σὺν τῷ διάσματι, καὶ ἐγκρούσῃς τῷ πασσάλῳ εἰς τὸν τοῖχον, καὶ ἔσομαι ὡς εἷς τῶν ἀνθρώπων ἀσθενής.

14. Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ κοιμᾶσθαι αὐτὸν, καὶ ἔλαβε Δαλιδὰ τὰς ἑπτὰ σειρὰς τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ὕφανεν ἐν τῷ διάσματι, καὶ ἔπηξεν τῷ πασσάλῳ εἰς τὸν τοῖχον, καὶ εἶπεν· Ἀλλόφυλοι ἐπὶ σὲ, Σαμψών. Καὶ ἐξυπνίσθη ἀπὸ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ, καὶ ἐξῆρε τὸν πάσσαλον τοῦ ὑφάσματος ἐκ τοῦ τοίχου.

15. Καὶ εἶπε πρὸς Σαμψὼν Δαλιδά· Πῶς λέγεις, ἠγάπηκά σε, καὶ ἡ καρδία σου οὐκ ἔστι μετ' ἐμοῦ; Τοῦτο τρίτον ἐπλάνησάς με, καὶ οὐκ ἀπήγγειλάς μοι ἐν τίνι ἡ ἰσχύς σου ἡ μεγάλη.

16. Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐξέθλιψεν αὐτὸν ἐν λόγοις αὐτῆς πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ ἐστενοχώρησεν αὐτὸν, καὶ ὠλιγοψύχησεν ἕως τοῦ ἀποθανεῖν,

17. καὶ ἀνήγγειλεν αὐτῇ πᾶσαν τὴν καρδίαν αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῇ· Σίδηρος οὐκ ἀνέβη ἐπὶ τὴν κεφαλήν μου, ὅτι ἅγιος Θεοῦ ἐγώ εἰμι ἀπὸ κοιλίας μητρός μου· ἐὰν οὖν ξυρήσωμαι, ἀποστήσεται ἀπ' ἐμοῦ ἡ ἰσχύς μου, καὶ ἀσθενήσω, καὶ ἔσομαι ὡς πάντες οἱ ἄνθρωποι.

18. Καὶ εἶδε Δαλιδὰ ὅτι ἀπήγγειλεν αὐτῇ πᾶσαν τὴν καρδίαν αὐτοῦ· καὶ ἀπέστειλε καὶ ἐκάλεσε τοὺς ἄρχοντας τῶν ἀλλοφύλων, λέγουσα· Ἀνάβητε ἔτι τὸ ἅπαξ τοῦτο, ὅτι ἀπήγγειλέ μοι πᾶσαν τὴν καρδίαν αὐτοῦ. Καὶ ἀνέβησαν πρὸς αὐτὴν οἱ ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἀνήνεγκαν τὸ ἀργύριον ἐν χερσὶν αὐτῶν.

5. Et ascenderunt ad eam principes alienigenarum, et dixerunt ei : Decipe eum, et vide in quo fortitudo ejus magna, et in quo prævalebimus ei, et ligabimus eum ad humiliandum eum. Et nos dabimus tibi vir mille et centum argenti.

6. Et ait Dalida ad Sampson : Annuntia nunc mihi in quo fortitudo tua magna, et in quo ligaberis ad humiliandum te :

7. Et dixit ad eam Sampson : Si ligaverint me in septem nervis humidis nondum siccatis, et infirmabor et ero sicut unus hominum.

8. Et attulerunt ad eam principes alienigenarum septem nervos humidos nondum siccatos, et ligavit eum in illis.

9. Et insidiæ ei sedebant in cubiculo. Et dixit ad eum : Alienigenæ super te, Sampson. Et disrupit nervos ac siquis rumperet globum stuppæ dum ea olfecerit ignem, et non est cognita fortitudo ejus.

10. Et dixit Dalida ad Sampson : Ecce decepisti me, et locutus es ad me falsa : nunc igitur annuntia mihi in quo ligaberis.

11. Et dixit ad eam : Si ligantes ligaverint me in funiculis novis quibus non est factum in eis opus, et infirmabor et ero sicut unus hominum.

12. Et sumpsit Dalida funiculos novos, et ligavit eum in illis, et insidiæ exierunt de cubiculo, et dixit : Alienigenæ super te, Sampson. Et disrupit eas a brachiis suis tamquam filum.

13. Et dixit Dalida ad Sampson : Ecce decepisti me, et locutus es ad me falsa : annuntia nunc mihi in quo ligaberis. Et dixit ad eam : Si intexueris septem cincinnos capitis mei cum licio, et infixeris paxillo in parietem, et ero tamquam unus hominum infirmus.

14. Et factum est, cum ille dormiret, et sumpsit Dalida septem cincinnos capitis ejus, et intexuit in licio, et infixit paxillo in parietem, et dixit : Alienigenæ super te, Sampson. Et expergefactus est e somno suo, et abstulit paxillum texturæ de pariete.

15. Et dixit ad eum Dalida : Quomodo dicis, amavi te, et cor tuum non est mecum? Hoc tertium fefellisti me, et non annuntiasti mihi in quo fortitudo tua magna.

16. Et factum est quando vexavit eum in verbis suis omnes dies, et angustiavit eum, et defecit animo usque ad moriendum,

17. et annuntiavit ei omne cor suum, et dixit ad eam : Ferrum non ascendit super caput meum, quoniam sanctus Dei ego sum a ventre matris meæ : si igitur rasus fuero, discedet a me fortitudo mea, et infirmabor, et ero sicut omnes homines.

18. Et intellexit Dalida quia annuntiaverat ei omne cor suum : et misit et vocavit principes alienigenarum, dicens : Ascendite adhuc vice hac, quoniam annuntiavit mihi omne cor suum. Et ascenderunt ad eam principes alienigenarum, et attulerunt argentum in manibus suis.

19. Καὶ ἐκοίμισε Δαλιδὰ τὸν Σαμψὼν ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτῆς, καὶ ἐκάλεσεν ἄνδρα, καὶ ἐξύρησε τὰς ἑπτὰ σειρὰς τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ἤρξατο ταπεινῶσαι αὐτὸν, καὶ ἀπέστη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ.

20. Καὶ εἶπε Δαλιδά· Ἀλλόφυλοι ἐπὶ σὲ, Σαμψών. Καὶ ἐξυπνίσθη ἐκ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ, καὶ εἶπεν· Ἐξελεύσομαι ὡς ἅπαξ καὶ ἅπαξ, καὶ ἐκτιναχθήσομαι· καὶ αὐτὸς οὐκ ἔγνω ὅτι ὁ Κύριος ἀπέστη ἐπάνωθεν αὐτοῦ.

21. Καὶ ἐκράτησαν αὐτὸν οἱ ἀλλόφυλοι, καὶ ἐξέκοψαν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ κατήνεγκαν αὐτὸν εἰς Γάζαν, καὶ ἐπέδησαν αὐτὸν ἐν πέδαις χαλκείαις· καὶ ἦν ἀλήθων ἐν οἴκῳ τοῦ δεσμωτηρίου.

22. Καὶ ἤρξατο θρὶξ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ βλαστάνειν καθὼς ἐξυρήσατο.

23. Καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων συνήχθησαν θυσιάσαι θυσίασμα μέγα τῷ Δαγὼν θεῷ αὐτῶν, καὶ εὐφρανθῆναι, καὶ εἶπαν· Ἔδωκεν ὁ Θεὸς ἐν χειρὶ ἡμῶν τὸν Σαμψὼν τὸν ἐχθρὸν ἡμῶν.

24. Καὶ εἶδον αὐτὸν ὁ λαὸς, καὶ ὕμνησαν τὸν θεὸν αὐτῶν, ὅτι παρέδωκεν ὁ θεὸς ἡμῶν τὸν ἐχθρὸν ἡμῶν ἐν χειρὶ ἡμῶν, τὸν ἐρημοῦντα τὴν γῆν ἡμῶν, καὶ ὃς ἐπλήθυνε τοὺς τραυματίας ἡμῶν.

25. Καὶ ὅτε ἠγαθύνθη ἡ καρδία αὐτῶν, καὶ εἶπαν· Καλέσατε τὸν Σαμψὼν ἐξ οἴκου φυλακῆς, καὶ παιξάτω ἐνώπιον ἡμῶν. Καὶ ἐκάλεσαν τὸν Σαμψὼν ἐξ οἴκου δεσμωτηρίου, καὶ ἔπαιζεν ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ ἐῤῥάπιζον αὐτὸν, καὶ ἔστησαν αὐτὸν ἀναμέσον τῶν κιόνων.

26. Καὶ εἶπε Σαμψὼν πρὸς τὸν νεανίαν τὸν κρατοῦντα τὴν χεῖρα αὐτοῦ· Ἄφες με, καὶ ψηλαφήσω τοὺς κίονας ἐφ' οἷς ὁ οἶκος ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐπιστηριχθήσομαι ἐπ' αὐτούς.

27. Καὶ ὁ οἶκος πλήρης τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν, καὶ ἐκεῖ πάντες οἱ ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐπὶ τὸ δῶμα ὡσεὶ τρισχίλιοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες οἱ θεωροῦντες ἐν παιγνίαις Σαμψών.

28. Καὶ ἔκλαυσεν Σαμψὼν πρὸς Κύριον, καὶ εἶπε· Ἀδωναῒε Κύριε, μνήσθητι δή μου, καὶ ἐνίσχυσόν με ἔτι τὸ ἅπαξ τοῦτο, Θεὲ, καὶ ἀνταποδώσω ἀνταπόδοσιν μίαν περὶ τῶν δύο ὀφθαλμῶν μου τοῖς ἀλλοφύλοις.

29. Καὶ περιέλαβε Σαμψὼν τοὺς δύο κίονας τοῦ οἴκου ἐφ' οὓς ὁ οἶκος εἱστήκει, καὶ ἐπεστηρίχθη ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐκράτησεν ἕνα τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ καὶ ἕνα τῇ ἀριστερᾷ αὐτοῦ.

30. Καὶ εἶπε Σαμψών· Ἀποθανέτω ψυχή μου μετὰ τῶν ἀλλοφύλων. Καὶ ἐβάσταξεν ἐν ἰσχύϊ, καὶ ἔπεσεν ὁ οἶκος ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ ἐπὶ πάντα τὸν λαὸν τὸν ἐν αὐτῷ· καὶ ἦσαν οἱ τεθνηκότες οὓς ἐθανάτωσε Σαμψὼν ἐν τῷ θανάτῳ αὐτοῦ, πλείους ἢ οὓς ἐθανάτωσεν ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ.

31. Καὶ κατέβησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἔλαβον αὐτόν· καὶ ἀνέβησαν καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἀναμέσον Σαραὰ καὶ ἀναμέσον Ἐσθαὸλ, ἐν τῷ τάφῳ Μανωὲ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Καὶ αὐτὸς ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ εἴκοσιν ἔτη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

1. Καὶ ἐγένετο ἀνὴρ ἀπὸ ὄρους Ἐφραὶμ, καὶ ὄνομα αὐτῷ Μιχαίας.

2. Καὶ εἶπε τῇ μητρὶ αὐτοῦ· Οἱ χίλιοι καὶ ἑκατὸν

19. Et dormire fecit Dalida Sampson super genua sua, et vocavit virum, et rasit septem cincinnos capitis ejus, et cœpit humiliare eum, et discessit fortitudo ejus ab eo.

20. Et dixit Dalida : Alienigenæ super te, Sampson. Et expergefactus est e somno suo, et dixit : Exibo ut semel et semel, et excutiam me : et ipse non intellexerat quia Dominus recesserat desuper eo.

21. Et tenuerunt eum alienigenæ, et exciderunt oculos ejus, et deposuerunt eum in Gazam, et ligaverunt eum in compedibus æneis : et erat molens in domo carceris.

22. Et cœpit capillus capitis ejus germinare sicut rasus fuerat.

23. Et principes alienigenarum congregati sunt ad sacrificandum sacrificium magnum Dagon deo suo, et ad lætandum, et dixerunt : Dedit Deus in manu nostra Sampson inimicum nostrum.

24. Et viderunt eum populus, et hymnis celebrarunt deum suum, quia tradidit deus noster inimicum nostrum in manu nostra, qui vastabat terram nostram, et qui multiplicabat cæsos nostros.

25. Et quando bonum fuit cor eorum, et dixerunt : Vocate Sampson e domo custodiæ, et ludat coram nobis. Et vocaverunt Sampson e domo carceris, et ludebat coram eis, et alapis percutiebant eum, et statuerunt eum inter columnas.

26. Et dixit Sampson ad puerum qui tenebat manum ejus : Dimitte me, et palpabo columnas super quas domus super eas, et innitar super eas.

27. Et domus plena virorum et mulierum, et ibi omnes principes alienigenarum, et in solario circiter ter mille viri et mulieres spectantes ad ludos Sampson.

28. Et ploravit Sampson ad Dominum, et dixit : Adonaie Domine, memento nunc mei, et conforta me adhuc vice hac, Dee, et retribuam retributionem unam alienigenis pro duobus oculis meis.

29. Et apprehendit Sampson ambas columnas domus super quas domus stabat, et innixus est super illas, et tenuit unam dextra sua et unam sinistra sua.

30. Et dixit Sampson : Moriatur anima mea cum alienigenis. Et sustulit in fortitudine, et cecidit domus super principes et super omnem populum qui in ea : et fuerunt mortui quos mortificavit Sampson in morte sua, plures quam quos mortificavit in vita sua.

31. Et descenderunt fratres ejus, et domus patris ejus, et tulerunt eum : et ascenderunt et sepelierunt eum inter Saraa et inter Esthaol, in sepulchro Manoe patris ejus. Et ipse judicavit Israel viginti annis.

CAPUT XVII.

1. Et fuit vir de monte Ephraim, et nomen ei Michæas.

2. Et dixit matri suæ : Mille et centum quos accepisti

οὓς ἔλαβες ἀργυρίου σεαυτῇ, καί με ἠράσω, καὶ προσεῖπας ἐν ὠσί μου, Ἰδοὺ τὸ ἀργύριον παρ' ἐμοί, ἐγὼ ἔλαβον αὐτό. Καὶ εἶπεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ· Εὐλογητὸς ὁ υἱός μου τῷ Κυρίῳ.

3. Καὶ ἀπέδωκε τοὺς χιλίους καὶ ἑκατὸν τοῦ ἀργυρίου τῇ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ· Ἁγιάζουσα ἡγίασα τὸ ἀργύριον τῷ Κυρίῳ ἐκ τῆς χειρός μου τῷ υἱῷ μου τοῦ ποιῆσαι γλυπτὸν καὶ χωνευτόν, καὶ νῦν ἀποδώσω αὐτό σοι.

4. Καὶ ἀπέδωκε τὸ ἀργύριον τῇ μητρὶ αὐτοῦ· καὶ ἔλαβεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ διακοσίους ἀργυρίου, καὶ ἔδωκεν αὐτὸ ἀργυροκόπῳ, καὶ ἐποίησεν αὐτὸ γλυπτὸν καὶ χωνευτόν, καὶ ἐγενήθη ἐν οἴκῳ Μιχαία.

5. Καὶ ὁ οἶκος Μιχαία, αὐτῷ οἶκος Θεοῦ· καὶ ἐποίησεν Ἐφὼδ καὶ Θεραφὶν, καὶ ἐπλήρωσε τὴν χεῖρα ἀπὸ ἑνὸς υἱῶν αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο αὐτῷ εἰς ἱερέα.

6. Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἦν βασιλεὺς ἐν Ἰσραήλ· ἀνὴρ τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἐποίει.

7. Καὶ ἐγενήθη νεανίας ἐκ Βηθλεὲμ δήμου Ἰούδα, καὶ αὐτὸς Λευίτης, καὶ οὗτος παρῴκει ἐκεῖ.

8. Καὶ ἐπορεύθη ὁ ἀνὴρ ἀπὸ Βηθλεὲμ τῆς πόλεως Ἰούδα παροικῆσαι ἐν ᾧ ἐὰν εὕρῃ τόπῳ· καὶ ἦλθεν ἕως ὄρους Ἐφραίμ, καὶ ἕως οἴκου Μιχαία τοῦ ποιῆσαι ὁδὸν αὐτοῦ.

9. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Μιχαίας· Πόθεν ἔρχῃ; Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Λευίτης εἰμὶ ἐκ Βηθλεὲμ Ἰούδα, καὶ ἐγὼ πορεύομαι παροικῆσαι ἐν ᾧ ἐὰν εὕρω τόπῳ.

10. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Μιχαίας· Κάθου μετ' ἐμοῦ, καὶ γίνου μοι εἰς πατέρα καὶ εἰς ἱερέα, καὶ ἐγὼ δώσω σοι δέκα ἀργυρίου εἰς ἡμέραν, καὶ στολὴν ἱματίων, καὶ τὰ πρὸς ζωήν σου.

11. Καὶ ἐπορεύθη ὁ Λευίτης, καὶ ἤρξατο παροικεῖν παρὰ τῷ ἀνδρί· καὶ ἐγενήθη ὁ νεανίας αὐτῷ ὡς εἷς ἀπὸ υἱῶν αὐτοῦ.

12. Καὶ ἐπλήρωσε Μιχαίας τὴν χεῖρα τοῦ Λευίτου, καὶ ἐγένετο αὐτῷ εἰς ἱερέα, καὶ ἐγένετο ἐν τῷ οἴκῳ Μιχαία.

13. Καὶ εἶπε Μιχαίας· Νῦν ἔγνων ὅτι ἀγαθυνεῖ μοι Κύριος, ὅτι ἐγένετό μοι ὁ Λευίτης εἰς ἱερέα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

1. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἦν βασιλεὺς ἐν Ἰσραὴλ, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἡ φυλὴ Δὰν ἐζήτει ἑαυτῇ κληρονομίαν κατοικῆσαι, ὅτι οὐκ ἐνέπεσεν αὐτῇ ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐν μέσῳ φυλῶν υἱῶν Ἰσραὴλ κληρονομία.

2. Καὶ ἀπέστειλαν οἱ υἱοὶ Δὰν ἀπὸ δήμων αὐτῶν πέντε ἄνδρας υἱοὺς δυνάμεως ἀπὸ Σαραὰ καὶ ἀπὸ Ἐσθαὸλ τοῦ κατασκέψασθαι τὴν γῆν καὶ ἐξιχνιάσαι αὐτήν· καὶ εἶπαν πρὸς αὐτούς· Πορεύεσθε καὶ ἐξιχνιάσατε τὴν γῆν. Καὶ ἦλθον ἕως ὄρους Ἐφραίμ, ἕως οἴκου Μιχαία. Καὶ ηὐλίσθησαν αὐτοὶ ἐκεῖ

3. ἐν οἴκῳ Μιχαία, καὶ αὐτοὶ ἐπέγνωσαν τὴν φωνὴν τοῦ νεανίσκου τοῦ Λευίτου, καὶ ἐξέκλιναν ἐκεῖ, καὶ εἶπαν αὐτῷ· Τίς ἤνεγκέν σε ὧδε; καὶ σὺ τί ποιεῖς ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ; καὶ τί σοι ὧδε;

4. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Οὕτω καὶ οὕτως ἐποίησέ μοι Μιχαίας, καὶ ἐμισθώσατό με, καὶ ἐγενόμην αὐτῷ εἰς ἱερέα.

argenti tibi ipsi, et me maledictis adjurasti, et etiam dixisti in auribus meis; Ecce argentum apud me, ego accepi illud. Et dixit mater ejus : Benedictus filius meus Domino.

3. Et reddidit mille et centum argenti matri suæ, et dixit mater ejus : Sanctificans sanctificavi argentum Domino de manu mea filio meo ad faciendum sculptile et fusile, et nunc reddam illud tibi.

4. Et reddidit argentum matri suæ : et sumpsit mater ejus ducentos argenti, et dedit illud argentario, et fecit ipsum sculptile et fusile, et fuit in domo Michææ.

5. Et domus Michææ, ipsi domus Dei : et fecit Ephod et Theraphim, et implevit manum unius de filiis suis, et factus est ei in sacerdotem.

6. In diebus autem illis non erat rex in Israel : vir quod rectum in oculis suis faciebat.

7. Et fuit adolescens de Bethleem de populo Juda, et ipse Levita, et hic incolebat ibi.

8. Et ivit vir de Bethleem civitate Juda ad incolendum in quocumque invenisset loco : et venit usque ad montem Ephraim, et usque ad domum Michææ ad faciendum iter suum.

9. Et dixit ei Michæas : Unde venis? Et dixit ad eum : Levita sum de Bethleem Juda, et ego vado ad incolendum in quocumque loco invenero.

10. Et dixit ei Michæas : Sede mecum, et sis mecum in patrem et in sacerdotem, et ego dabo tibi decem argenti in diem, et stolam vestimentorum, et ea quæ ad vitam tuam.

11. Et ivit Levita, et cœpit incolere apud virum : et factus est adolescens ei sicut unus de filiis ejus.

12. Et implevit Michæas manum Levitæ, et factus est ei in sacerdotem, et fuit in domo Michææ.

13. Et dixit Michæas : Nunc cognovi quia benefaciet mihi Dominus, quoniam factus est mihi Levita in sacerdotem.

CAPUT XVIII.

1. In diebus illis non erat rex in Israel, et in diebus illis tribus Dan quærebat sibi hæreditatem ad habitandum, quia non ceciderat ei usque in diem illam in medio tribuum filiorum Israel hæreditas.

2. Et miserunt filii Dan de populis suis quinque viros filios virtutis de Saraa et de Esthaol ad considerandam terram et investigandam eam : et dixerunt ad eos : Ite et investigate terram. Et venerunt usque ad montem Ephraim, usque ad domum Michææ. Et manserunt ipsi illic

3. in domo Michææ, et ipsi agnoverunt vocem adolescentis Levitæ, et declinaverunt illuc, et dixerunt ei : Quis attulit te huc? et tu quid facis in loco hoc? et quid tibi hic?

4. Et dixit ad eos : Sic et sic fecit mihi Michæas, et mercede conduxit me, et factus sum ei in sacerdotem

5. Καὶ εἶπαν αὐτῷ· Ἐπερώτησον δὴ ἐν τῷ Θεῷ, καὶ γνωσόμεθα εἰ εὐοδωθήσεται ἡ ὁδὸς ἡμῶν ἐν ᾗ ἡμεῖς πορευόμεθα ἐν αὐτῇ.

6. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἱερεύς· Πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ· ἐνώπιον Κυρίου ἡ ὁδὸς ὑμῶν ἐν ᾗ πορεύεσθε ἐν αὐτῇ.

7. Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πέντε ἄνδρες, καὶ ἦλθον εἰς Λαισά· καὶ εἶδον τὸν λαὸν τὸν ἐν μέσῳ αὐτῆς καθήμενον ἐπ' ἐλπίδι, ὡς κρίσις Σιδωνίων ἡσυχάζουσα, καὶ οὐκ ἔστι διατρέπων ἢ καταισχύνων λόγον ἐν τῇ γῇ, κληρονόμος ἐκπιέζων θησαυρούς, καὶ μακράν εἰσι Σιδωνίων, καὶ λόγον οὐκ ἔχουσι πρὸς ἄνθρωπον.

8. Καὶ ἦλθον οἱ πέντε ἄνδρες πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν εἰς Σαραὰ καὶ Ἐσθαόλ, καὶ εἶπον τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν· Τί ὑμεῖς κάθησθε;

9. Καὶ εἶπαν· Ἀνάστητε, καὶ ἀναβῶμεν ἐπ' αὐτούς, ὅτι εἴδομεν τὴν γῆν, καὶ ἰδοὺ ἀγαθὴ σφόδρα, καὶ ὑμεῖς ἡσυχάζετε· μὴ ὀκνήσητε τοῦ πορευθῆναι, καὶ εἰσελθεῖν τοῦ κληρονομῆσαι τὴν γῆν.

10. Καὶ ἡνίκα ἐὰν ἔλθητε, εἰσελεύσεσθε πρὸς λαὸν ἐπ' ἐλπίδι, καὶ ἡ γῆ πλατεῖα, ὅτι ἔδωκεν αὐτὴν ὁ Θεὸς ἐν χειρὶ ὑμῶν· τόπος ὅπου οὐκ ἔστιν ἐκεῖ ὑστέρημα παντὸς ῥήματος τῶν ἐν τῇ γῇ.

11. Καὶ ἀπῆραν ἐκεῖθεν ἀπὸ δήμων τοῦ Δὰν ἀπὸ Σαραὰ καὶ ἀπὸ Ἐσθαὸλ ἑξακόσιοι ἄνδρες ἐζωσμένοι σκεύη παρατάξεως.

12. Καὶ ἀνέβησαν καὶ παρενέβαλον ἐν Καριαθιαρὶμ ἐν Ἰούδα· διὰ τοῦτο ἐκλήθη ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ, Παρεμβολὴ Δάν, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης· ἰδοὺ ὀπίσω Καριαθιαρίμ.

13. Καὶ παρῆλθον ἐκεῖθεν ὄρος Ἐφραίμ, καὶ ἦλθον ἕως οἴκου Μιχαία.

14. Καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ πέντε ἄνδρες οἱ πορευόμενοι κατασκέψασθαι τὴν γῆν Λαϊσά, καὶ εἶπαν πρὸς τοὺς ἀδελφούς· Ἔγνωτε ὅτι ἐστὶν ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ Ἐφὼδ καὶ Θεραφὶν καὶ γλυπτὸν καὶ χωνευτόν· καὶ νῦν γνῶτε ὅ τι ποιήσετε.

15. Καὶ ἐξέκλιναν ἐκεῖ καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίσκου τοῦ Λευίτου εἰς τὸν οἶκον Μιχαία, καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν εἰς εἰρήνην.

16. Καὶ οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες οἱ ἀνεζωσμένοι τὰ σκεύη τῆς παρατάξεως αὐτῶν, ἑστῶτες παρὰ θύρας τῆς πύλης οἱ ἐκ τῶν υἱῶν Δάν.

17. Καὶ ἀνέβησαν οἱ πέντε ἄνδρες οἱ πορευθέντες κατασκέψασθαι τὴν γῆν, καὶ εἰσῆλθον ἐκεῖ εἰς οἶκον Μιχαία, καὶ ὁ ἱερεὺς ἑστώς.

18. Καὶ ἔλαβον τὸ γλυπτὸν καὶ τὸ Ἐφὼδ καὶ τὸ Θεραφὶν καὶ τὸ χωνευτόν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ ἱερεύς· Τί ὑμεῖς ποιεῖτε;

19. Καὶ εἶπαν αὐτῷ· Κώφευσον· ἐπίθες τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὸ στόμα σου, καὶ δεῦρο μεθ' ἡμῶν, καὶ γένου ἡμῖν εἰς πατέρα καὶ εἰς ἱερέα. Μὴ ἀγαθὸν εἶναί σε ἱερέα οἴκου ἀνδρὸς ἑνός, ἢ γενέσθαι σε ἱερέα φυλῆς καὶ οἴκου εἰς δῆμον Ἰσραήλ;

20. Καὶ ἠγαθύνθη ἡ καρδία τοῦ ἱερέως, καὶ ἔλαβε τὸ Ἐφὼδ καὶ τὸ Θεραφὶν καὶ τὸ γλυπτὸν καὶ τὸ χωνευτόν, καὶ ἦλθεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ.

21. Καὶ ἐπέστρεψαν καὶ ἀπῆλθον, καὶ ἔθηκαν τὰ τέκνα καὶ τὴν κτῆσιν καὶ τὸ βάρος ἔμπροσθεν αὐτῶν.

22. Αὐτοὶ ἐμάκρυναν ἀπὸ οἴκου Μιχαία, καὶ ἰδοὺ

5. Et dixerunt ei : Interroga nunc in Deo, et cognoscemus si prosperabitur via nostra in qua nos imus in ea.

6. Et dixit eis sacerdos : Ite in pace : coram Domino via vestra in qua pergitis in ea.

7. Et perrexerunt quinque viri, et venerunt in Laisa : et viderunt populum qui in medio ejus sedentem in spe, sicut est judicium Sidoniorum quiescens, et non est deterrens vel confundens verbum in terra, possessor exprimens thesauros, et procul sunt a Sidoniis, et non habent verbum ad hominem.

8. Et venerunt quinque viri ad suos in Saraa et Esthaol, et dixerunt fratribus suis : Quid vos sedetis ?

9. Et dixerunt : Surgite, et ascendamus super eos, quoniam vidimus terram, et ecce bona valde, et vos quiescitis : ne torpeatis ire, et intrare ad hæreditandam terram.

10. Et quandocumque venietis, intrabitis ad populum in spe, et terra lata, quoniam dedit eam Deus in manu vestra : locus ubi non est ibi inopia omnis verbi eorum quæ in terra.

11. Et promoverunt inde de populis Dan a Saraa et ab Esthaol sexcenti viri accincti vasis belli.

12. Et ascenderunt et castrametati sunt in Cariathiarim in Juda : propter hoc vocatum est in loco illo, Castra Dan, usque in diem hanc : ecce post Cariathiarim.

13. Et præterierunt inde montem Ephraim, et venerunt usque ad domum Michææ.

14. Et responderunt quinque viri euntes considerare terram Laisa, et dixerunt ad fratres : Nostis quia est in domo hac Ephod et Theraphim et sculptile et fusile : et nunc intelligite quid facietis.

15. Et declinaverunt inde et intraverunt in domum adolescentis Levitæ in domum Michææ, et interrogaverunt eum in pace.

16. Et sexcenti viri qui erant accincti vasis belli suis, stantes apud januas portæ qui erant de filiis Dan.

17. Et ascenderunt quinque viri qui iverant considerare terram, et intraverunt illuc in domum Michææ, et sacerdos stans.

18. Et sumpserunt sculptile et Ephod et Theraphim et fusile, et dixit ad eos sacerdos : Quid vos facitis ?

19. Et dixerunt ei : Tace : impone manum tuam super os tuum, et veni nobiscum, et esto nobis in patrem et in sacerdotem. Numquid est bonum esse te sacerdotem domus viri unius, an fieri te sacerdotem tribus et domus in populo Israel ?

20. Et factum est bonum cor sacerdotis, et sumpsit Ephod et Theraphim et sculptile et fusile, et venit in medio populi.

21. Et reverterunt et abierunt, et posuerunt filios et possessionem et quod pretiosum ante se.

22. Ipsi elongaverant a domo Michææ, et ecce Michæas

Μιχαίας καὶ οἱ ἄνδρες οἱ ἐν ταῖς οἰκίαις ταῖς μετὰ οἴκου Μιχαία, ἐβόησαν καὶ κατελάβοντο τοὺς υἱοὺς Δάν.

23. Καὶ ἐπέστρεψαν οἱ υἱοὶ Δὰν τὸ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ εἶπαν τῷ Μιχαίᾳ· Τί ἐστι σοι, ὅτι ἐβόησας;

24. Καὶ εἶπε Μιχαίας· Ὅτι τὸ γλυπτόν μου ὃ ἐποίησα ἐλάβετε καὶ τὸν ἱερέα, καὶ ἐπορεύθητε. Καὶ τί μοι ἔτι; καὶ τί τοῦτο λέγετε πρὸς μέ· Τί κράζεις;

25. Καὶ εἶπαν πρὸς αὐτὸν οἱ υἱοὶ Δάν· Μὴ ἀκουσθήτω δὴ φωνή σου μεθ' ἡμῶν, μή ποτε συναντήσωσιν ὑμῖν ἄνδρες πικροὶ ψυχῇ, καὶ προςθήσουσι ψυχήν σου, καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ οἴκου σου.

26. Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ Δὰν εἰς ὁδὸν αὐτῶν· καὶ εἶδε Μιχαίας ὅτι δυνατώτεροί εἰσιν ὑπὲρ αὐτὸν, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

27. Καὶ οἱ υἱοὶ Δὰν ἔλαβον ὃ ἐποίησε Μιχαίας, καὶ τὸν ἱερέα ὃς ἦν αὐτῷ, καὶ ἦλθον ἐπὶ Λαϊσὰ ἐπὶ λαὸν ἡσυχάζοντα καὶ πεποιθότα ἐπ' ἐλπίδι. Καὶ ἐπάταξαν αὐτοὺς ἐν στόματι ῥομφαίας, καὶ τὴν πόλιν ἐνέπρησαν ἐν πυρὶ,

28. καὶ οὐκ ἦν ὁ ῥυόμενος, ὅτι μακράν ἐστιν ἀπὸ Σιδωνίων, καὶ λόγος οὐκ ἔστιν αὐτοῖς μετὰ ἀνθρώπου, καὶ αὐτὴ ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ οἴκου Ῥαάβ. Καὶ ᾠκοδόμησαν τὴν πόλιν, καὶ κατεσκήνωσαν ἐν αὐτῇ,

29. καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα τῆς πόλεως Δὰν, ἐν ὀνόματι Δὰν πατρὸς αὐτῶν, ὃς ἐτέχθη τῷ Ἰσραήλ· καὶ ἦν Οὐλαμαΐς ὄνομα τῆς πόλεως τοπρότερον.

30. Καὶ ἔστησαν ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ Δὰν τὸ γλυπτόν. Καὶ Ἰωνάθαν υἱὸς Γηρσὼν υἱὸς Μανασσῆ, αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἦσαν ἱερεῖς τῇ φυλῇ Δὰν ἕως ἡμέρας τῆς ἀποικίας τῆς γῆς.

31. Καὶ ἔθηκαν ἑαυτοῖς τὸ γλυπτὸν ὃ ἐποίησε Μιχαίας πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ἦν ὁ οἶκος τοῦ Θεοῦ ἐν Σηλώμ. Καὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἦν βασιλεὺς ἐν Ἰσραήλ.

et viri qui in domibus quæ cum domo Michææ, clamaverunt et assecuti sunt filios Dan.

23. Et converterunt filii Dan faciem suam, et dixerunt Michææ : Quid est tibi, quia clamasti?

24. Et dixit Michæas : Quoniam sculptile meum quod feci tulistis et sacerdotem, et ivistis. Et quid mihi ultra? et quid hoc dicitis ad me : Quid clamas?

25. Et dixerunt ad eum filii Dan : Non audiatur nunc vox tua nobiscum, ne forte occurrant vobis viri amari animo, et apponent animam tuam, et animam domus tuæ.

26. Et iverunt filii Dan in viam suam : et vidit Michæas quia potentiores sunt super ipsum, et revertit in domum suam.

27. Et filii Dan tulerunt quod fecerat Michæas, et sacerdotem qui erat ei, et venerunt super Laisa super populum quiescentem et confidentem in spe. Et percusserunt eos in ore gladii, et civitatem incenderunt in igni,

28. et non fuit qui erueret, quoniam longe est a Sidoniis, et verbum non est eis cum homine, et ipsa in valle domus Rhaab. Et ædificaverunt civitatem, et habitarunt in ea,

29. et vocaverunt nomen civitatis Dan, in nomine Dan patris eorum, qui natus est ipsi Israel : et erat Ulamais nomen civitatis antea.

30. Et statuerunt sibi filii Dan sculptile. Et Jonathan filius Gerson filius Manasse, ipse et filii ejus erant sacerdotes tribui Dan usque in diem transmigrationis terræ.

31. Et posuerunt sibi sculptile quod fecerat Michæas omnibus diebus quibus fuit domus Dei in Selom. Et factum est in diebus illis non erat rex in Israel.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

1. Καὶ ἐγένετο ἀνὴρ Λευΐτης παροικῶν ἐν μηροῖς ὄρους Ἐφραὶμ, καὶ ἔλαβεν αὐτῷ γυναῖκα παλλακὴν ἀπὸ Βηθλεὲμ Ἰούδα.

2. Καὶ ἐπορεύθη ἀπ' αὐτοῦ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ, καὶ ἀπῆλθε παρ' αὐτοῦ εἰς οἶκον πατρὸς αὐτῆς εἰς Βηθλεὲμ Ἰούδα, καὶ ἦν ἐκεῖ ἡμέρας μηνῶν τεσσάρων.

3. Καὶ ἀνέστη ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω αὐτῆς τοῦ λαλῆσαι ἐπὶ καρδίαν αὐτῆς, τοῦ ἐπιστρέψαι αὐτὴν αὐτῷ· καὶ νεανίας αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ ζεῦγος ὄνων· ἡ δὲ εἰςήνεγκεν αὐτὸν εἰς οἶκον πατρὸς αὐτῆς· καὶ εἶδεν αὐτὸν ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος, καὶ ηὐφράνθη εἰς συνάντησιν αὐτοῦ.

4. Καὶ κατέσχεν αὐτὸν ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος, καὶ ἐκάθισε μετ' αὐτοῦ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον καὶ ηὐλίσθησαν ἐκεῖ.

5. Καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ, καὶ ὤρθρισαν τοπρωῒ καὶ ἀνέστη τοῦ πορευθῆναι, καὶ εἶπεν ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος πρὸς τὸν νυμφίον αὐτοῦ· Στήρισον τὴν καρδίαν σου ψωμῷ ἄρτου, καὶ μετὰ τοῦτο πορεύσεσθε.

6. Καὶ ἐκάθισαν καὶ ἔφαγον οἱ δύο ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ ἔπιον. Καὶ εἶπεν ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος πρὸς τὸν ἄνδρα· Ἄγε δὴ, αὐλίσθητι, καὶ ἀγαθυνθήσεται ἡ καρδία σου.

CAPUT XIX.

1. Et fuit vir Levita incolens in femoribus montis Ephraim, et accepit sibi uxorem concubinam de Bethleem Juda.

2. Et ivit ab eo concubina ejus, et abiit ab eo in domum patris sui in Bethleem Juda, et fuit ibi diebus mensium quatuor.

3. Et surrexit vir ejus, et ivit post eam ad loquendum ad cor ejus, ad revocandam eam sibi : et puer ejus cum eo, et par asinorum : illa vero introduxit eum in domum patris sui : et vidit eum pater adolescentulæ, et lætatus est in occursum ejus.

4. Et retinuit eum socer ejus pater adolescentulæ, et sedit cum eo ad tres dies, et comederunt et biberunt et manserunt ibi.

5. Et factum est die quarta, et surrexerunt mane et surrexit ad eundum, et dixit pater adolescentulæ ad generum suum : Firma cor tuum buccella panis, et post hoc ibitis.

6. Et sederunt et comederunt ambo in idipsum et biberunt. Et dixit pater adolescentulæ ad virum : Age nunc, maneas, et bonum fiet cor tuum.

7. Καὶ ἀνέστη ὁ ἀνὴρ τοῦ πορεύεσθαι αὐτός· καὶ ἐβιάσατο αὐτὸν ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐκάθισε καὶ ηὐλίσθη ἐκεῖ.

8. Καὶ ὤρθρισε τοπρωῒ τῇ ἡμέρᾳ τῇ πέμπτῃ τοῦ πορευθῆναι, καὶ εἶπεν ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος· Στήρισον δὴ τὴν καρδίαν σου, καὶ στράτευσον ἕως τοῦ κλῖναι τὴν ἡμέραν, καὶ ἔφαγον οἱ δύο.

9. Καὶ ἀνέστη ὁ ἀνὴρ τοῦ πορευθῆναι αὐτὸς, καὶ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ, καὶ ὁ νεανίας αὐτοῦ· καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος· Ἰδοὺ δὴ ἠσθένησεν ἡμέρα εἰς τὴν ἑσπέραν· αὐλίσθητι ὧδε καὶ ἀγαθυνθήσεται ἡ καρδία σου, καὶ ὀρθριεῖτε αὔριον εἰς ὁδὸν ὑμῶν, καὶ πορεύσῃ εἰς τὸ σκήνωμά σου.

10. Καὶ οὐκ εὐδόκησεν ὁ ἀνὴρ αὐλισθῆναι, καὶ ἀνέστη καὶ ἀπῆλθε καὶ ἦλθεν ἕως ἀπέναντι Ἰεβοὺς, αὕτη ἐστὶν Ἱερουσαλὴμ, καὶ μετ' αὐτοῦ ζεῦγος ὄνων ἐπισεσαγμένων, καὶ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ,

11. καὶ ἦλθοσαν ἕως Ἰεβούς. Καὶ ἡ ἡμέρα προβεβήκει σφόδρα, καὶ εἶπεν ὁ νεανίας πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ· Δεῦρο δὴ, καὶ ἐκκλίνωμεν εἰς πόλιν τοῦ Ἰεβουσὶ ταύτην, καὶ αὐλισθῶμεν ἐν αὐτῇ.

12. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ· Οὐκ ἐκκλινοῦμεν εἰς πόλιν ἀλλοτρίαν ἐν ᾗ οὐκ ἔστιν ἀπὸ υἱῶν Ἰσραὴλ ὧδε, καὶ παρελευσόμεθα ἕως Γαβαά.

13. Καὶ εἶπε τῷ νεανίᾳ αὐτοῦ· Δεῦρο καὶ ἐγγίσωμεν ἑνὶ τῶν τόπων, καὶ αὐλισθησόμεθα ἐν Γαβαᾷ ἢ ἐν Ῥαμᾷ.

14. Καὶ παρῆλθον καὶ ἐπορεύθησαν, καὶ ἔδυ αὐτοῖς ὁ ἥλιος ἐχόμενα τῆς Γαβαὰ, ἥ ἐστι ἐν τῷ Βενιαμίν.

15. Καὶ ἐξέκλιναν ἐκεῖ τοῦ εἰςελθεῖν αὐλισθῆναι ἐν Γαβαᾷ· καὶ εἰςῆλθον καὶ ἐκάθισαν ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς πόλεως, καὶ οὐκ ἦν ἀνὴρ συνάγων αὐτοὺς εἰς οἰκίαν αὐλισθῆναι.

16. Καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ πρεσβύτης ἤρχετο ἐξ ἔργων αὐτοῦ ἐξ ἀγροῦ ἐν ἑσπέρᾳ, καὶ ὁ ἀνὴρ ἦν ἐξ ὄρους Ἐφραὶμ, καὶ αὐτὸς παρῴκει ἐν Γαβαᾷ, καὶ οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου υἱοὶ Βενιαμίν.

17. Καὶ ἦρε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ εἶδε τὸν ὁδοιπόρον ἄνδρα ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς πόλεως, καὶ εἶπεν ὁ ἀνὴρ ὁ πρεσβύτης· Ποῦ πορεύῃ, καὶ πόθεν ἔρχῃ;

18. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Παραπορευόμεθα ἡμεῖς ἀπὸ Βηθλεὲμ Ἰούδα ἕως μηρῶν ὄρους Ἐφραίμ· ἐκεῖθεν ἐγώ εἰμι, καὶ ἐπορεύθην ἕως Βηθλεὲμ Ἰούδα, καὶ εἰς τὸν οἶκόν μου ἐγὼ πορεύομαι, καὶ οὐκ ἔστιν ἀνὴρ συνάγων με εἰς τὴν οἰκίαν.

19. Καί γε ἄχυρα καὶ χορτάσματά ἐστι τοῖς ὄνοις ἡμῶν, καὶ ἄρτος καὶ οἶνός ἐστιν ἐμοὶ καὶ τῇ παιδίσκῃ καὶ τῷ νεανίσκῳ, μετὰ τῶν παίδων σου οὐκ ἔστιν ὑστέρημα παντὸς πράγματος.

20. Καὶ εἶπεν ὁ ἀνὴρ πρεσβύτης· Εἰρήνη σοι· πλὴν πᾶν τὸ ὑστέρημά σου ἐπ' ἐμὲ, πλὴν ἐν τῇ πλατείᾳ οὐ μὴ αὐλισθήσῃ.

21. Καὶ εἰςήνεγκεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ τόπον ἐποίησε τοῖς ὄνοις, καὶ αὐτοὶ ἐνίψαντο τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον.

22. Αὐτοὶ δὲ ἀγαθύνοντες καρδίαν αὐτῶν, καὶ ἰδοὺ ἄνδρες τῆς πόλεως υἱοὶ παρανόμων ἐκύκλωσαν τὴν οἰκίαν, κρούοντες ἐπὶ τὴν θύραν, καὶ εἶπον πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν κύριον τοῦ οἴκου τὸν πρεσβύτην, λέγοντες· Ἐξένεγκε τὸν ἄνδρα ὃς εἰςῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν σου, ἵνα γνῶμεν αὐτόν.

7. Et surrexit vir ad eundum ipse : et coegit eum socer ejus, et sedit et mansit ibi.

8. Et surrexit mane die quinta ad eundum, et dixit pater adolescentulæ : Firma nunc cor tuum, et instrue donec inclinet dies, et comederunt ambo.

9. Et surrexit vir ad eundum ipse, et concubina ejus, et puer ejus : et dixit ei socer ejus pater adolescentulæ : Ecce jam infirmata est dies in vesperam : maneto hic et bonum fiet cor tuum, et diluculo surgetis cras ad viam vestram, et ibis ad tabernaculum tuum.

10. Et non probavit vir manere, et surrexit et abiit et venit usque contra Jebus, hæc est Jerusalem, et cum eo par asinorum superstratorum, et concubina ejus cum eo,

11. et venerunt usque Jebus. Et dies processerat valde, et dixit puer ad dominum suum : Veni nunc, et declinemus ad civitatem Jebusi hanc, et maneamus in ea.

12. Et dixit ad eum dominus ejus : Non declinabimus ad civitatem alienam in qua non est de filiis Israel istic, et transibimus usque Gabaa.

13. Et dixit puero suo : Veni et appropinquemus uni locorum, et manebimus in Gabaa vel in Rhama.

14. Et præterierunt et iverunt, et occidit eis sol juxta Gabaa, quæ est in Benjamin.

15. Et declinarunt illuc ut intrarent ad manendum in Gabaa : et intrarunt et sederunt in platea civitatis, et non erat vir conducens eos in domum ad manendum.

16. Et ecce vir senex veniebat ab operibus suis ex agro ad vesperam, et vir erat de monte Ephraim, et ipse incolebat in Gabaa, et viri loci filii Benjamin.

17. Et levavit oculos suos, et vidit virum iter facientem in platea civitatis, et dixit vir senex : Quo vadis, et unde venis?

18. Et dixit ad eum : Transimus nos a Bethleem Juda usque ad femora montis Ephraim : inde ego sum, et ivi usque Bethleem Juda, et ad domum meam ego vado, et non est vir conducens me in domum,

19. et quidem paleæ et pabula sunt asinis nostris, et panis et vinum est mihi et ancillæ et adolescenti, cum pueris tuis non est defectus ullius rei.

20. Et dixit vir senex : Pax tibi : tantum omnis defectus tuus super me, tantum in platea non manebis.

21. Et introduxit eum in domum suam, et locum fecit asinis, et ipsi laverunt pedes suos et comederunt et biberunt.

22. Ipsi autem bonum reddentes cor suum, et ecce viri civitatis filii iniquorum circuierunt domum, pulsantes ad ostium, et dixerunt ad virum dominum domus senem, dicentes : Produc virum qui intravit in domum tuam, ut cognoscamus eum.

23. Καὶ ἐξῆλθε πρὸς αὐτοὺς ὁ ἀνὴρ ὁ κύριος τοῦ οἴκου, καὶ εἶπε· Μὴ, ἀδελφοὶ, μὴ κακοποιήσητε δὴ μετὰ τὸ εἰςελθεῖν τὸν ἄνδρα τοῦτον εἰς τὴν οἰκίαν μου, μὴ ποιήσητε τὴν ἀφροσύνην ταύτην.

24. Ἴδε ἡ θυγάτηρ μου ἡ παρθένος, καὶ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ· ἐξάξω αὐτὰς, καὶ ταπεινώσατε αὐτὰς, καὶ ποιήσατε αὐταῖς τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν, καὶ τῷ ἀνδρὶ τούτῳ μὴ ποιήσητε τὸ ῥῆμα τῆς ἀφροσύνης ταύτης.

25. Καὶ οὐκ εὐδόκησαν οἱ ἄνδρες τοῦ εἰςακοῦσαι αὐτοῦ. Καὶ ἐπελάβετο ὁ ἀνὴρ τῆς παλλακῆς αὐτοῦ, καὶ ἐξήγαγεν αὐτὴν πρὸς αὐτοὺς ἔξω· καὶ ἔγνωσαν αὐτὴν, καὶ ἐνέπαιζον ἐν αὐτῇ ὅλην τὴν νύκτα ἕως τοπρωΐ, καὶ ἐξαπέστειλαν αὐτὴν ὡς ἀνέβη τοπρωΐ.

26. Καὶ ἦλθεν ἡ γυνὴ πρὸς τὸν ὄρθρον, καὶ ἔπεσε παρὰ τὴν θύραν τοῦ οἴκου οὗ ἦν αὐτῆς ἐκεῖ ὁ ἀνὴρ, ἕως οὗ διέφαυσεν.

27. Καὶ ἀνέστη ὁ ἀνὴρ αὐτῆς τοπρωΐ, καὶ ἤνοιξε τὰς θύρας τοῦ οἴκου, καὶ ἐξῆλθε τοῦ πορευθῆναι τὴν ὁδὸν αὐτοῦ· καὶ ἰδοὺ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἡ παλλακὴ πεπτωκυῖα παρὰ τὰς θύρας τοῦ οἴκου, καὶ αἱ χεῖρες αὐτῆς ἐπὶ τὸ πρόθυρον.

28. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν· Ἀνάστα καὶ ἀπέλθωμεν. Καὶ οὐκ ἀπεκρίθη, ὅτι ἦν νεκρά· καὶ ἔλαβεν αὐτὴν ἐπὶ τὸν ὄνον, καὶ ἐπορεύθη εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

29. Καὶ ἔλαβε τὴν ῥομφαίαν, καὶ ἐκράτησε τὴν παλλακὴν αὐτοῦ, καὶ ἐμέλισεν αὐτὴν εἰς δώδεκα μέλη, καὶ ἀπέστειλεν αὐτὰ ἐν παντὶ ὁρίῳ Ἰσραήλ.

30. Καὶ ἐγένετο πᾶς ὁ βλέπων ἔλεγεν· Οὐκ ἐγένετο καὶ οὐχ ἑώραται ἀπὸ ἡμέρας ἀναβάσεως υἱῶν Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης ὡς αὐτή· θέσθε ὑμῖν αὐτοῖς βουλὴν ἐπ' αὐτὴν καὶ λαλήσατε.

23. Et exiit ad eos vir dominus domus, et dixit : Non, fratres, non malefaciatis nunc postquam intravit hic vir in domum meam, non faciatis imprudentiam hanc.

24. Ecce filia mea virgo, et concubina ejus : educam eas, et humiliate eas, et facite eis quod bonum in oculis vestris, et viro huic ne faciatis verbum imprudentiæ hujus.

25. Et non probaverunt viri audire eum. Et apprehendit vir concubinam ejus, et eduxit eam ad eos foras : et cognoverunt eam, et illuserunt in ea totam noctem usque mane, et dimiserunt eam ut ascendit ipsum mane.

26. Et venit mulier diluculum versus, et cecidit ad ostium domus ubi erat ibi suus vir, quoadusque illuxit.

27. Et surrexit vir ejus mane, et aperuit januas domus, et exiit ad eundum viam suam : et ecce mulier ejus concubina jacens apud januas domus, et manus ejus super limen.

28. Et dixit ad eam : Surge et abeamus. Et non respondit, quoniam erat mortua : et tulit eam super asinum, et ivit ad locum suum.

29. Et sumpsit gladium, et tenuit concubinam suam, et partitus est eam in duodecim membra, et misit ea in omnem terminum Israel.

30. Et factum est omnis aspiciens dicebat : Non fuit neque visa est a die ascensionis filiorum Israel de terra Ægypti usque in diem hanc sicut hæc : ponite vobis ipsis consilium super eam et loquimini.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

1. Καὶ ἐξῆλθον πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐξεκκλησιάσθη ἡ συναγωγὴ ὡς ἀνὴρ εἷς ἀπὸ Δὰν καὶ ἕως Βηρσαβεὲ, καὶ γῆ τοῦ Γαλαὰδ πρὸς Κύριον εἰς Μασσηφά.

2. Καὶ ἐστάθησαν κατὰ πρόσωπον Κυρίου πᾶσαι αἱ φυλαὶ τοῦ Ἰσραὴλ ἐν ἐκκλησίᾳ τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, τετρακόσιαι χιλιάδες ἀνδρῶν πεζῶν ἕλκοντες ῥομφαίαν.

3. Καὶ ἤκουσαν οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν ὅτι ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς Μασσηφά· καὶ ἐλθόντες εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ· Λαλήσατε ποῦ ἐγένετο ἡ πονηρία αὕτη;

4. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἀνὴρ ὁ Λευίτης, ὁ ἀνὴρ τῆς γυναικὸς τῆς φονευθείσης, καὶ εἶπεν· Εἰς Γαβαὰ τῆς Βενιαμὶν ἦλθον ἐγὼ καὶ ἡ παλλακή μου τοῦ αὐλισθῆναι,

5. Καὶ ἀνέστησαν ἐπ' ἐμὲ οἱ ἄνδρες τῆς Γαβαὰ, καὶ ἐκύκλωσαν ἐπ' ἐμὲ ἐπὶ τὴν οἰκίαν νυκτός· ἐμὲ ἠθέλησαν φονεῦσαι, καὶ τὴν παλλακήν μου ἐταπείνωσαν, καὶ ἀπέθανε.

6. Καὶ ἐκράτησα τὴν παλλακήν μου, καὶ ἐμέλισα αὐτὴν, καὶ ἐξαπέστειλα ἐν παντὶ ὁρίῳ κληρονομίας υἱῶν Ἰσραὴλ, ὅτι ἐποίησαν ζέμα καὶ ἀπόπτωμα ἐν Ἰσραήλ.

7. Ἰδοὺ πάντες ὑμεῖς υἱοὶ Ἰσραὴλ, δότε ἑαυτοῖς λόγον καὶ βουλὴν ἐκεῖ.

8. Καὶ ἀνέστη πᾶς ὁ λαὸς ὡς ἀνὴρ εἷς, λέγοντες· Οὐκ ἀπελευσόμεθα ἀνὴρ εἰς σκήνωμα αὐτοῦ, καὶ οὐχ ἐπιστρέψομεν ἀνὴρ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ

CAPUT XX.

1. Et exierunt omnes filii Israel, et evocata est synagoga tamquam vir unus a Dan et usque Bersabee, et terra Galaad ad Dominum in Massepha.

2. Et steterunt ad faciem Domini omnes tribus Israel in ecclesia populi Dei, quadringenta millia virorum peditum trahentium gladium.

3. Et audierunt filii Benjamin quia ascenderant filii Israel in Massepha : et venientes dixerunt filii Israel : Loquimini ubi facta est malignitas hæc ?

4. Et respondit vir Levita, vir mulieris occisæ, et dixit : In Gabaa Benjamin veni ego et concubina mea ad manendum,

5. et surrexerunt super me viri Gabaa, et circumdederunt super me domum nocte : me voluerunt occidere, et concubinam meam humiliaverunt, et mortua est.

6. Et tenui concubinam meam, et divisi eam membratim, et emisi in omnem terminum hæreditatis filiorum Israel, quia fecerunt fervorem et ruinam in Israel.

7. Ecce omnes vos filii Israel, date vobis verbum et consilium illic.

8. Et surrexit omnis populus tamquam vir unus, dicentes : Non abibimus vir ad tabernaculum suum, et non revertemus vir in domum suam.

9. Καὶ νῦν τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ ποιηθήσεται τῇ Γαβαᾷ· ἀναβησόμεθα ἐπ' αὐτὴν ἐν κλήρῳ.

10. Πλὴν ληψόμεθα δέκα ἄνδρας τοῖς ἑκατὸν εἰς πάσας φυλὰς Ἰσραὴλ, καὶ ἑκατὸν τοῖς χιλίοις, καὶ χιλίους τοῖς μυρίοις, λαβεῖν ἐπισιτισμὸν, τοῦ ποιῆσαι ἐλθεῖν αὐτοὺς εἰς Γαβαὰ Βενιαμὶν, ποιῆσαι αὐτῇ κατὰ πᾶν τὸ ἀπόπτωμα ὃ ἐποίησεν ἐν Ἰσραήλ.

11. Καὶ συνήχθη πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ εἰς τὴν πόλιν ὡς ἀνὴρ εἷς.

12. Καὶ ἀπέστειλαν αἱ φυλαὶ Ἰσραὴλ ἄνδρας ἐν πάσῃ φυλῇ Βενιαμὶν, λέγοντες· Τίς ἡ πονηρία αὕτη ἡ γενομένη ἐν ὑμῖν;

13. Καὶ νῦν δότε τοὺς ἄνδρας υἱοὺς παρανόμων τοὺς ἐν Γαβαᾷ, καὶ θανατώσομεν αὐτοὺς, καὶ ἐκκαθαριοῦμεν πονηρίαν ἀπὸ Ἰσραήλ. Καὶ οὐκ εὐδόκησαν οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

14. Καὶ συνήχθησαν οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν ἀπὸ τῶν πόλεων αὐτῶν εἰς Γαβαὰ ἐξελθεῖν εἰς παράταξιν πρὸς υἱοὺς Ἰσραήλ.

15. Καὶ ἐπεσκέπησαν οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀπὸ τῶν πόλεων εἰκοσιτρεῖς χιλιάδες ἀνὴρ ἕλκων ῥομφαίαν, ἐκτὸς τῶν οἰκούντων τὴν Γαβαὰ,

16. οἳ ἐπεσκέπησαν ἑπτακόσιοι ἄνδρες ἐκλεκτοὶ ἐκ παντὸς λαοῦ ἀμφοτεροδέξιοι· πάντες οὗτοι σφενδονῆται ἐν λίθοις πρὸς τρίχα, καὶ οὐκ ἐξαμαρτάνοντες.

17. Καὶ ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐπεσκέπησαν ἐκτὸς τοῦ Βενιαμὶν, τετρακόσιαι χιλιάδες ἀνδρῶν ἑλκόντων ῥομφαίαν· πάντες οὗτοι ἄνδρες παρατάξεως.

18. Καὶ ἀνέστησαν καὶ ἀνέβησαν εἰς Βαιθὴλ, καὶ ἠρώτησαν ἐν τῷ Θεῷ, καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ· Τίς ἀναβήσεται ἡμῖν ἐν ἀρχῇ εἰς παράταξιν πρὸς υἱοὺς Βενιαμίν; Καὶ εἶπε Κύριος· Ἰούδας ἐν ἀρχῇ ἀναβήσεται ἀφηγούμενος.

19. Καὶ ἀνέστησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τοπρωΐ, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ Γαβαά.

20. Καὶ ἐξῆλθον πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ εἰς παράταξιν πρὸς Βενιαμὶν, καὶ συνῆψαν αὐτοῖς ἐπὶ Γαβαά.

21. Καὶ ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν ἀπὸ τῆς Γαβαὰ, καὶ διέφθειραν ἐν Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ δύο καὶ εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν ἐπὶ τὴν γῆν.

22. Καὶ ἐνίσχυσαν ἀνὴρ Ἰσραὴλ, καὶ προσέθηκαν συνάψαι παράταξιν ἐν τῷ τόπῳ ὅπου συνῆψαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ.

23. Καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἔκλαυσαν ἐνώπιον Κυρίου ἕως ἑσπέρας, καὶ ἠρώτησαν ἐν Κυρίῳ, λέγοντες· Εἰ προσθῶμεν ἐγγίσαι εἰς παράταξιν πρὸς υἱοὺς Βενιαμὶν ἀδελφοὺς ἡμῶν; Καὶ εἶπε Κύριος· Ἀνάβητε πρὸς αὐτούς.

24. Καὶ προσῆλθον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς υἱοὺς Βενιαμὶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ.

25. Καὶ ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν εἰς συνάντησιν αὐτοῖς ἀπὸ τῆς Γαβαὰ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ, καὶ διέφθειραν ἀπὸ υἱῶν Ἰσραὴλ ἔτι ὀκτωκαίδεκα χιλιάδας ἀνδρῶν ἐπὶ τὴν γῆν· πάντες οὗτοι ἕλκοντες ῥομφαίαν.

26. Καὶ ἀνέβησαν πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καὶ πᾶς ὁ λαὸς, καὶ ἦλθον εἰς Βαιθήλ· καὶ ἔκλαυσαν, καὶ ἐκάθισαν ἐκεῖ ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ἐνήστευσαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἕως ἑσπέρας, καὶ ἀνήνεγκαν ὁλοκαυτώσεις καὶ τελείας

9. Et nunc hoc est verbum quod fiet ipsi Gabaa : ascendemus super eam in sorte.

10. Tantum sumemus decem viros e centum in omnibus tribubus Israel, et centum e mille, et mille e decem millibus, ad accipienda cibaria, ad faciendum venire eos in Gabaa Benjamin, ad faciendum ei secundum omnem ruinam quam fecit in Israel.

11. Et congregatus est omnis vir Israel in civitatem tanquam vir unus.

12. Et miserunt tribus Israel viros in omnem tribum Benjamin, dicentes : Quæ est malignitas hæc quæ facta est in vobis?

13. Et nunc date viros filios iniquorum qui in Gabaa, et morti trademus eos, et expurgabimus malignitatem ab Israel. Et non probaverunt filii Benjamin audire vocem fratrum suorum filiorum Israel.

14. Et congregati sunt filii Benjamin de civitatibus suis in Gabaa ad exeundum in bellum adversus filios Israel.

15. Et recensiti sunt filii Benjamin in die illa de civitatibus viginti tria millia vir trahens gladium, præter habitantes Gabaa,

16. qui recensiti sunt septingenti viri electi de omni populo ambidexteri : omnes hi funditores in lapidibus ad capillum, et non aberrantes.

17. Et vir Israel recensiti sunt præter Benjamin, quadringenta millia virorum trahentium gladium : omnes hi viri belli.

18. Et surrexerunt et ascenderunt in Bæthel, et interrogaverunt in Deo, et dixerunt filii Israel : Quis ascendet nobis in principio ad bellum adversus filios Benjamin? Et dixit Dominus : Judas in principio ascendet dux.

19. Et surrexerunt filii Israel mane, et castrametati sunt super Gabaa.

20. Et exierunt omnis vir Israel ad bellum adversus Benjamin, et congressi sunt eis super Gabaa.

21. Et exierunt filii Benjamin de Gabaa, et corruperunt in Israel in die illa duo et viginti millia virorum super terram.

22. Et confortaverunt se vir Israel, et adjecerunt conserere prælium in loco ubi conseruerant in die prima.

23. Et ascenderunt filii Israel, et ploraverunt coram Domino usque ad vesperam, et interrogaverunt in Domino, dicentes : Si adjiciamus appropinquare in prælium adversus filios Benjamin fratres nostros? Et dixit Dominus : Ascendite adversus eos.

24. Et accesserunt filii Israel adversus filios Benjamin in die secunda.

25. Et exierunt filii Benjamin in occursum eis de Gabaa in die secunda, et corruperunt de filiis Israel adhuc octo et decem millia virorum super terram : omnes hi trahentes gladium.

26. Et ascenderunt omnes filii Israel et omnis populus, et venerunt in Bæthel : et ploraverunt, et sederunt ibi coram Domino, et jejunarunt in die illa usque ad vesperam, et obtulerunt holocaustoses et consummatas

27. ἐνώπιον Κυρίου, ὅτι ἐκεῖ κιβωτὸς διαθήκης Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις,

28. καὶ Φινεὲς υἱὸς Ἐλεάζαρ υἱοῦ Ἀαρὼν παρεστηκὼς ἐνώπιον αὐτῆς ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις. Καὶ ἐπηρώτησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν Κυρίῳ, λέγοντες· Εἰ προςθῶμεν ἔτι ἐξελθεῖν εἰς παράταξιν πρὸς υἱοὺς Βενιαμὶν ἀδελφοὺς ἡμῶν; Καὶ εἶπε Κύριος· Ἀνάβητε, αὔριον δώσω αὐτοὺς εἰς χεῖρας ὑμῶν.

29. Καὶ ἔθηκαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἔνεδρα τῇ Γαβαᾷ κύκλῳ.

30. Καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς υἱοὺς Βενιαμὶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καὶ συνῆψαν πρὸς τὴν Γαβαὰ ὡς ἅπαξ καὶ ἅπαξ.

31. Καὶ ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν εἰς συνάντησιν τοῦ λαοῦ, καὶ ἐξεκενώθησαν ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἤρξαντο πατάσσειν ἀπὸ τοῦ λαοῦ τραυματίας ὡς ἅπαξ καὶ ἅπαξ ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἥ ἐστι μία ἀναβαίνουσα εἰς Βαιθὴλ, καὶ μία εἰς Γαβαὰ ἐν ἀγρῷ, ὡς τριάκοντα ἄνδρας ἐν Ἰσραήλ.

32. Καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Βενιαμίν· Πίπτουσιν ἐνώπιον ἡμῶν ὡς τὸ πρῶτον. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἶπαν· Φύγωμεν καὶ ἐκκενώσωμεν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πόλεως εἰς τὰς ὁδούς· Καὶ ἐποίησαν οὕτω.

33. Καὶ πᾶς ἀνὴρ ἀνέστη ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν, καὶ συνῆψαν ἐν Βαὰλ Θαμάρ. Καὶ τὸ ἔνεδρον Ἰσραὴλ ἐπήρχετο ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ ἀπὸ Μαρααγαβέ.

34. Καὶ ἦλθον ἐξεναντίας Γαβαὰ δέκα χιλιάδες ἀνδρῶν ἐκλεκτῶν ἐκ παντὸς Ἰσραὴλ, καὶ παράταξις βαρεῖα· καὶ αὐτοὶ οὐκ ἔγνωσαν ὅτι φθάνει ἐπ' αὐτοὺς ἡ κακία.

35. Καὶ ἐπάταξε Κύριος τὸν Βενιαμὶν ἐνώπιον υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ διέφθειραν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐκ τοῦ Βενιαμὶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδας καὶ ἑκατὸν ἄνδρας· πάντες οὗτοι εἷλκον ῥομφαίαν.

36. Καὶ εἶδον οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν ὅτι ἐπλήγησαν, καὶ ἔδωκεν ἀνὴρ Ἰσραὴλ τῷ Βενιαμὶν τόπον, ὅτι ἤλπισαν πρὸς τὸ ἔνεδρον ὃ ἔθηκαν ἐπὶ τῇ Γαβαᾷ.

37. Καὶ ἐν τῷ αὐτοὺς ὑποχωρῆσαι, καὶ τὸ ἔνεδρον ἐκινήθη· καὶ ἐξέτειναν ἐπὶ τὴν Γαβαὰ, καὶ ἐξεχύθη τὸ ἔνεδρον, καὶ ἐπάταξαν τὴν πόλιν ἐν στόματι ῥομφαίας.

38. Καὶ σημεῖον ἦν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ μετὰ τοῦ ἐνέδρου τῆς μάχης, ἀνενέγκαι αὐτοὺς σύσσημον καπνοῦ ἀπὸ τῆς πόλεως.

39. Καὶ εἶδον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ὅτι προκατελάβετο τὸ ἔνεδρον τὴν Γαβαὰ, καὶ ἔστησαν ἐν τῇ παρατάξει, καὶ Βενιαμὶν ἤρξατο πατάσσειν τραυματίας ἐν ἀνδράσιν Ἰσραὴλ ὡς τριάκοντα ἄνδρας, ὅτι εἶπαν· Πάλιν πτώσει πίπτουσιν ἐνώπιον ἡμῶν ὡς ἡ παράταξις ἡ πρώτη.

40. Καὶ τὸ σύσσημον ἀνέβη ἐπὶ πλεῖον ἐπὶ τῆς πόλεως ὡς στύλος καπνοῦ· καὶ ἐπέβλεψε Βενιαμὶν ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἀνέβη συντέλεια τῆς πόλεως ἕως οὐρανοῦ.

41. Καὶ ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐπέστρεψε, καὶ ἔσπευσαν ἄνδρες Βενιαμὶν, ὅτι εἶδον ὅτι συνήντησεν ἐπ' αὐτοὺς ἡ πονηρία.

42. Καὶ ἐπέβλεψαν ἐνώπιον υἱῶν Ἰσραὴλ εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἐρήμου, καὶ ἔφυγον· καὶ ἡ παράταξις ἔφθασεν ἐπ' αὐτοὺς, καὶ οἱ ἀπὸ τῶν πόλεων διέφθειρον αὐτοὺς ἐν μέσῳ αὐτῶν.

27. in conspectu Domini, quoniam illic arca testamenti Domini Dei in diebus illis,

28. et Phinees filius Eleazari filii Aaron assistens coram ea in diebus illis. Et interrogaverunt filii Israel in Domino, dicentes : Si adjiciamus ultra exire in prælium adversus filios Benjamin fratres nostros? Et dixit Dominus : Ascendite, cras dabo eos in manus vestras.

29. Et posuerunt filii Israel insidias Gabaa in circuitu.

30. Et ascenderunt filii Israel ad filios Benjamin in die tertia, et congressi sunt ad Gabaa sicut semel et semel.

31. Et exierunt filii Benjamin in occursum populi, et evacuati sunt de civitate, et cœperunt percutere de populo cæsos sicut semel et semel in viis, quæ est una ascendens in Bæthel, et una in Gabaa in agro, circiter triginta viros in Israel.

32. Et dixerunt filii Benjamin : Cadunt coram nobis ut antea. Et filii Israel dixerunt : Fugiamus et evacuemus eos de civitate in vias. Et fecerunt sic.

33. Et omnis vir surrexit de loco suo, et congressi sunt in Baal Thamar. Et insidiæ Israel adveniebant de loco suo a Maraagabe.

34. Et venerunt ex adverso Gabaa decem millia virorum electorum ex omni Israel, et prælium erat grave : et ipsi non noverant quia advenit super ipsos malum.

35. Et percussit Dominus Benjamin coram filiis Israel, et corruperunt filii Israel de Benjamin in die illa viginti et quinque millia et centum viros : omnes hi trahebant gladium.

36. Et viderunt filii Benjamin quia percussi sunt, et dedit vir Israel ipsi Benjamin locum, quoniam speraverunt ad insidias quas posuerant super Gabaa.

37. Et dum ipsi secederent, et insidiæ moverunt se : et extenderunt super Gabaa, et effuderunt se insidiæ, et percusserunt civitatem in ore gladii.

38. Et signum erat filiis Israel cum insidiis pugnæ, ut extollerent significationem fumi a civitate.

39. Et viderunt filii Israel quia præoccupaverant insidiæ Gabaa, et steterunt in prælio, et Benjamin cœpit percutere vulneratos in viris Israel circiter triginta viros, quoniam dixerunt : Rursus casu cadunt coram nobis sicut prælium primum.

40. Et significatio ascendit in plus super civitatem tamquam columna fumi : et respexit Benjamin post se, et ecce ascendit consummatio civitatis usque ad cœlum.

41. Et vir Israel revertit, et festinaverunt viri Benjamin, quoniam viderunt quia occurrit super eos malum.

42. Et respexerunt coram filiis Israel ad viam deserti, et fugerunt : et acies advenit super eos, et de civitatibus corruperunt eos in medio sui.

43. Καὶ κατέκοπτον τὸν Βενιαμὶν, καὶ ἐδίωξαν αὐτὸν ἀπὸ Νουὰ κατὰ πόδα αὐτοῦ ἕως ἀπέναντι Γαβαὰ πρὸς ἀνατολὰς ἡλίου.

44. Καὶ ἔπεσον ἀπὸ Βενιαμὶν ὀκτωκαίδεκα χιλιάδες ἀνδρῶν, οἱ πάντες οὗτοι ἄνδρες δυνάμεως.

45. Καὶ ἐπέβλεψαν οἱ λοιποὶ, καὶ ἔφευγον εἰς τὴν ἔρημον πρὸς τὴν πέτραν τοῦ Ῥεμμών. Καὶ ἐκαλαμήσαντο ἐξ αὐτῶν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πεντακισχιλίους ἄνδρας. Καὶ κατέβησαν ὀπίσω αὐτῶν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἕως Γεδᾶν, καὶ ἐπάταξαν ἐξ αὐτῶν δισχιλίους ἄνδρας.

46. Καὶ ἐγένοντο πάντες οἱ πεπτωκότες ἀπὸ Βενιαμὶν, εἰκοσιπέντε χιλιάδες ἀνδρῶν ἑλκόντων ῥομφαίαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, οἱ πάντες οὗτοι ἄνδρες δυνάμεως.

47. Καὶ ἐπέβλεψαν οἱ λοιποὶ, καὶ ἔφυγον εἰς τὴν ἔρημον πρὸς τὴν πέτραν τοῦ Ῥεμμὼν ἑξακόσιοι ἄνδρες, καὶ ἐκάθισαν ἐν πέτρᾳ Ῥεμμὼν τέσσαρας μῆνας.

48. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπέστρεψαν πρὸς υἱοὺς Βενιαμὶν, καὶ ἐπάταξαν αὐτοὺς ἐν στόματι ῥομφαίας ἀπὸ πόλεως Μεθλὰ καὶ ἕως κτήνους, καὶ ἕως παντὸς τοῦ εὑρισκομένου εἰς πάσας τὰς πόλεις· καὶ τὰς πόλεις τὰς εὑρεθείσας ἐνέπρησαν ἐν πυρί.

43. Et conciderunt Benjamin, et persecuti sunt eum a Nua juxta pedem ejus usque contra Gabaa ad ortum solis.

44. Et ceciderunt e Benjamin octo et decem millia virorum, omnes isti viri virtutis.

45. Et respexerunt reliqui, et fugerunt in desertum ad petram ipsius Rhemmon. Et racemarunt ex eis filii Israel quinquies mille viros. Et descenderunt post eos filii Israel usque Gedan, et percusserunt ex eis bis mille viros.

46. Et fuerunt omnes qui ceciderunt de Benjamin, viginti quinque millia virorum trahentium gladium in die illa, omnes hi viri virtutis.

47. Et respexerunt reliqui, et fugerunt in desertum ad petram Rhemmon sexcenti viri, et sederunt in petra Rhemmon quatuor menses.

48. Et filii Israel reverterunt ad filios Benjamin, et percusserunt eos in ore gladii a civitate Methla et usque ad pecus, et usque ad omne inventum in omnibus civitatibus: et civitates inventas incenderunt in igni.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

1. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ὤμοσαν ἐν Μασσηφὰθ, λέγοντες· Ἀνὴρ ἐξ ἡμῶν οὐ δώσει θυγατέρα αὐτοῦ τῷ Βενιαμὶν εἰς γυναῖκα.

2. Καὶ ἦλθεν ὁ λαὸς εἰς Βαιθὴλ, καὶ ἐκάθισαν ἐκεῖ ἕως ἑσπέρας ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ· καὶ ἦραν φωνὴν αὐτῶν, καὶ ἔκλαυσαν κλαυθμὸν μέγαν,

3. καὶ εἶπαν· Εἰς τί, Κύριε Θεὲ Ἰσραὴλ, ἐγενήθη αὕτη, τοῦ ἐπισκεπῆναι σήμερον ἀπὸ Ἰσραὴλ φυλὴν μίαν;

4. Καὶ ἐγένετο τῇ ἐπαύριον, καὶ ὤρθρισεν ὁ λαὸς, καὶ ᾠκοδόμησαν ἐκεῖ θυσιαστήριον, καὶ ἀνήνεγκαν ὁλοκαυτώσεις καὶ τελείας.

5. Καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ· Τίς οὐκ ἀνέβη ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀπὸ πασῶν φυλῶν Ἰσραὴλ πρὸς Κύριον; Ὅτι ὁ ὅρκος μέγας ἦν τοῖς οὐκ ἀναβεβηκόσι πρὸς Κύριον εἰς Μασσηφὰθ, λέγοντες· Θανάτῳ θανατωθήσεται.

6. Καὶ παρεκλήθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς Βενιαμὶν ἀδελφὸν αὐτῶν, καὶ εἶπαν· Ἐξεκόπη σήμερον φυλὴ μία ἀπὸ Ἰσραήλ·

7. τί ποιήσωμεν αὐτοῖς τοῖς περισσοῖς τοῖς ὑπολειφθεῖσιν εἰς γυναῖκας; Καὶ ἡμεῖς ὠμόσαμεν ἐν Κυρίῳ τοῦ μὴ δοῦναι αὐτοῖς ἀπὸ τῶν θυγατέρων ἡμῶν εἰς γυναῖκας.

8. Καὶ εἶπαν· Τίς εἷς ἀπὸ φυλῶν Ἰσραὴλ ὃς οὐκ ἀνέβη πρὸς Κύριον εἰς Μασσηφάθ; Καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦλθεν ἀνὴρ εἰς τὴν παρεμβολὴν ἀπὸ Ἰαβεὶς Γαλαὰδ εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

9. Καὶ ἐπεσκέπη ὁ λαὸς, καὶ οὐκ ἦν ἐκεῖ ἀνὴρ ἀπὸ οἰκούντων Ἰαβὶς Γαλαάδ.

10. Καὶ ἀπέστειλεν ἐκεῖ ἡ συναγωγὴ δώδεκα χιλιάδας ἀνδρῶν ἀπὸ υἱῶν τῆς δυνάμεως, καὶ ἐνετείλαντο αὐτοῖς, λέγοντες· Πορεύεσθε καὶ πατάξατε τοὺς οἰκοῦντας Ἰαβεὶς Γαλαὰδ ἐν στόματι ῥομφαίας,

11. καὶ τοῦτο ποιήσετε· Πᾶν ἄρσεν καὶ πᾶσαν γυναῖκα εἰδυῖαν κοίτην ἄρσενος, ἀναθεματιεῖτε· τὰς δὲ παρθένους περιποιήσεσθε. Καὶ ἐποίησαν οὕτως·

CAPUT XXI

1. Et filii Israel juraverunt in Massepha, dicentes: Vir e nobis non dabit filiam suam ipsi Benjamin in uxorem.

2. Et venit populus in Bæthel, et sederunt ibi usque ad vesperam coram Deo, et elevaverunt vocem suam, et ploraverunt plorationem magnam,

3. et dixerunt: Ad quid, Domine Dee Israel, facta est hæc, ut requireretur hodie de Israel tribus una?

4. Et factum est crastina, et diluculo surrexit populus, et ædificaverunt ibi altare, et obtulerunt holocaustoses et consummatas.

5. Et dixerunt filii Israel: Quis non ascendit in ecclesiam de omnibus tribubus Israel ad Dominum? Quoniam juramentum magnum erat iis qui non ascendissent ad Dominum in Massepha, dicentes: Morte mortificetur.

6. Et pœnituit filios Israel erga Benjamin fratrem suum, et dixerunt: Excisa est hodie tribus una de Israel:

7. quid faciemus superstitibus iis qui residui sunt ad uxores? Et nos juravimus in Domino non dare eis de filiabus nostris in uxores.

8. Et dixerunt: Quis unus de tribubus Israel qui non ascendit ad Dominum in Massepha? Et ecce non venerat vir in castra de Jabis Galaad ad ecclesiam.

9. Et recognitus est populus, et non fuit ibi vir de habitantibus Jabis Galaad.

10. Et misit illuc synagoga duodecim millia virorum de filiis virtutis, et mandaverunt eis, dicentes: Ite et percutite habitantes Jabis Galaad in ore gladii,

11. et hoc facietis: Omne masculinum et omnem mulierem quæ novit cubile masculi, anathemabitis: virgines autem conservabitis. Et fecerunt sic:

12. καὶ εὗρον ἀπὸ οἰκούντων Ἰαβεὶς Γαλαὰδ τετρακοσίας νεάνιδας παρθένους αἵ τινες οὐκ ἔγνωσαν ἄνδρα εἰς κοίτην ἄρσενος, καὶ ἤνεγκαν αὐτὰς εἰς τὴν παρεμβολὴν εἰς Σηλὼμ τὴν ἐν γῇ Χαναάν.

13. Καὶ ἀπέστειλαν πᾶσα ἡ συναγωγὴ, καὶ ἐλάλησαν πρὸς τοὺς υἱοὺς Βενιαμὶν ἐν τῇ πέτρᾳ Ῥεμμὼν, καὶ ἐκάλεσαν αὐτοὺς εἰς εἰρήνην·

14. καὶ ἐπέστρεψε Βενιαμὶν πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ ἔδωκαν αὐτοῖς οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὰς γυναῖκας ἃς ἐζωοποίησαν ἀπὸ τῶν θυγατέρων Ἰαβὶς Γαλαάδ· καὶ ἤρεσεν αὐτοῖς οὕτω.

15. Καὶ ὁ λαὸς παρεκλήθη ἐπὶ τῷ Βενιαμὶν, ὅτι ἐποίησε Κύριος διακοπὴν ἐν ταῖς φυλαῖς Ἰσραήλ.

16. Καὶ εἶπον οἱ πρεσβύτεροι τῆς συναγωγῆς· Τί ποιήσωμεν τοῖς περισσοῖς εἰς γυναῖκας; ὅτι ἠφανίσθη ἀπὸ Βενιαμὶν γυνή.

17. Καὶ εἶπαν· Κληρονομία διασωζομένων τῶν Βενιαμὶν, καὶ οὐκ ἐξαλειφθήσεται φυλὴ ἀπὸ Ἰσραὴλ,

18. ὅτι ἡμεῖς οὐ δυνησόμεθα δοῦναι αὐτοῖς γυναῖκας ἀπὸ τῶν θυγατέρων ἡμῶν, ὅτι ὠμόσαμεν ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγοντες· Ἐπικατάρατος ὁ διδοὺς γυναῖκα τῷ Βενιαμίν.

19. Καὶ εἶπαν· Ἰδοὺ δὴ ἑορτὴ Κυρίου ἐν Σηλὼμ ἀφ' ἡμερῶν εἰς ἡμέρας, ἥ ἐστιν ἀπὸ βοῤῥᾶ τῆς Βαιθὴλ κατ' ἀνατολὰς ἡλίου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀναβαινούσης ἀπὸ Βαιθὴλ εἰς Συχὲμ, καὶ ἀπὸ νότου τῆς Λεβωνᾶ.

20. Καὶ ἐνετείλαντο τοῖς υἱοῖς Βενιαμὶν, λέγοντες· Πορεύεσθε, καὶ ἐνεδρεύσατε ἐν τοῖς ἀμπελῶσι,

21. καὶ ὄψεσθε, καὶ ἰδοὺ, ἐὰν ἐξέλθωσιν αἱ θυγατέρες τῶν οἰκούντων Σηλὼ χορεύειν ἐν τοῖς χοροῖς, καὶ ἐξελεύσεσθε ἐκ τῶν ἀμπελώνων, καὶ ἁρπάσατε αὑτοῖς ἀνὴρ γυναῖκα ἀπὸ τῶν θυγατέρων Σηλὼμ, καὶ πορεύεσθε εἰς γῆν Βενιαμίν.

22. Καὶ ἔσται, ὅταν ἔλθωσιν οἱ πατέρες αὐτῶν ἢ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν κρίνεσθαι πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἐροῦμεν αὐτοῖς· Ἔλεος ποιήσατε ἡμῖν αὐτὰς, ὅτι οὐκ ἐλάβομεν ἀνὴρ γυναῖκα αὐτοῦ ἐν τῇ παρατάξει, ὅτι οὐχ ὑμεῖς ἐδώκατε αὐτοῖς, ὡς κλῆρος πλημμελήσατε.

23. Καὶ ἐποίησαν οὕτως οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν, καὶ ἔλαβον γυναῖκας εἰς ἀριθμὸν αὐτῶν ἀπὸ τῶν χορευουσῶν ὧν ἥρπασαν· καὶ ἐπορεύθησαν, καὶ ὑπέστρεψαν εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτῶν· καὶ ᾠκοδόμησαν τὰς πόλεις, καὶ ἐκάθισαν ἐν αὐταῖς.

24. Καὶ περιεπάτησαν ἐκεῖθεν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνὴρ εἰς φυλὴν αὐτοῦ καὶ εἰς συγγένειαν αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθον ἐκεῖθεν ἀνὴρ εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ.

25. Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἦν βασιλεὺς ἐν Ἰσραήλ· ἀνὴρ τὸ εὐθὲς ἐνώπιον αὐτοῦ ἐποίει.

12. et invenerunt de habitantibus Jabis Galaad quadringentas adolescentulas virgines quæ non noverant virum in cubili masculi, et attulerunt eas in castra in Sylo quæ in terra Chanaan.

13. Et misit universa synagoga, et locuti sunt ad filios Benjamin in petra Rhemmon, et vocaverunt eos in pace :

14. et revertit Benjamin ad filios Israel in tempore illo, et dederunt eis filii Israel mulieres quas vivificaverant de filiabus Jabis Galaad : et placuit eis sic.

15. Et pœnituit populum super Benjamin, quoniam fecerat Dominus scissuram in tribubus Israel.

16. Et dixerunt seniores synagogæ : Quid faciemus residuis in uxoribus? quoniam deleta est de Benjamin mulier.

17. Et dixerunt : Hæreditas superstitum de Benjamin, et non delebitur tribus de Israel,

18. quoniam nos non poterimus dare eis uxores de filiabus nostris, quoniam juravimus in filiis Israel, dicentes : Maledictus qui dederit uxorem ipsi Benjamin.

19. Et dixerunt : Ecce nunc solemnitas Domini in Selo ex diebus in dies, quæ est ab aquilone ipsius Bæthel ab ortu solis super viam ascendentem a Bæthel in Sychem, et ab austro ipsius Lebona.

20. Et mandaverunt filiis Benjamin, dicentes : Ite, et insidiamini in vineis,

21. et aspicietis, et ecce, si exierint filiæ habitantium Selo ducere choræas in choris, et exitote e vineis, et rapite vobis ipsis vir mulierem de filiabus Selo, et ite in terram Benjamin.

22. Et erit, quando venerint patres earum vel fratres earum contendere in judicio ad nos, et dicemus eis : Misericordiam facite nobis eas, quoniam non cepimus vir uxorem suam in bello, quia non vos dedistis eis, sicut sors deliquistis.

23. Et fecerunt sic filii Benjamin, et ceperunt mulieres ad numerum suum de choræas agentibus quas rapuerunt : et iverunt, et reverterunt ad hæreditatem suam : et ædificaverunt civitates, et sederunt in eis.

24. Et obambulaverunt inde filii Israel in tempore illo vir ad tribum suam et ad cognationem suam, et exierunt inde vir ad hæreditatem suam.

25. In diebus autem illis non erat rex in Israel : vir quod rectum coram se faciebat.

ΡΟΥΘ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κρίνειν τοὺς κριτὰς, καὶ ἐγένετο λιμὸς ἐν τῇ γῇ· καὶ ἐπορεύθη ἀνὴρ ἀπὸ Βηθλεὲμ Ἰούδα τοῦ παροικῆσαι ἐν ἀγρῷ Μωὰβ, αὐτὸς καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ οἱ δύο υἱοὶ αὐτοῦ.

2. Καὶ ὄνομα τῷ ἀνδρὶ Ἐλιμέλεχ, καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Νωεμὶν, καὶ ὄνομα τοῖς δυσὶν υἱοῖς αὐτοῦ Μααλὼν καὶ Χελαιὼν, Ἐφραθαῖοι ἐκ Βηθλεὲμ τῆς Ἰούδα. Καὶ ἤλθοσαν εἰς ἀγρὸν Μωὰβ, καὶ ἦσαν ἐκεῖ.

3. Καὶ ἀπέθανεν Ἐλιμέλεχ ὁ ἀνὴρ τῆς Νωεμὶν, καὶ κατελείφθη αὕτη καὶ οἱ δύο υἱοὶ αὐτῆς.

4. Καὶ ἐλάβοσαν ἑαυτοῖς γυναῖκας Μωαβίτιδας· ὄνομα τῇ μιᾷ, Ὀρφὰ, καὶ ὄνομα τῇ δευτέρᾳ, Ῥούθ. Καὶ κατῴκησαν ἐκεῖ ὡς δέκα ἔτη.

5. Καὶ ἀπέθανον καί γε ἀμφότεροι Μααλὼν καὶ Χελαιὼν, καὶ κατελείφθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς καὶ ἀπὸ τῶν δύο υἱῶν αὐτῆς.

6. Καὶ ἀνέστη αὕτη καὶ αἱ δύο νύμφαι αὐτῆς, καὶ ἀπέστρεψαν ἐξ ἀγροῦ Μωὰβ, ὅτι ἤκουσεν ἐν ἀγρῷ Μωὰβ ὅτι ἐπέσκεπται Κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ, δοῦναι αὐτοῖς ἄρτους.

7. Καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ τόπου οὗ ἦν ἐκεῖ, καὶ αἱ δύο νύμφαι αὐτῆς μετ' αὐτῆς· καὶ ἐπορεύοντο ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἐπιστρέψαι εἰς τὴν γῆν Ἰούδα.

8. Καὶ εἶπε Νωεμὶν ταῖς δυσὶ νύμφαις αὐτῆς· Πορεύεσθε δὴ, ἀποστράφητε ἑκάστη εἰς οἶκον μητρὸς αὐτῆς· ποιήσαι Κύριος μεθ' ὑμῶν ἔλεος, καθὼς ἐποιήσατε μετὰ τῶν τεθνηκότων καὶ μετ' ἐμοῦ.

9. Δῴη Κύριος ὑμῖν καὶ εὕρητε ἀνάπαυσιν ἑκάστη ἐν οἴκῳ ἀνδρὸς αὐτῆς. Καὶ κατεφίλησεν αὐτάς· καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν, καὶ ἔκλαυσαν,

10. καὶ εἶπαν αὐτῇ· Μετὰ σοῦ ἐπιστρέφομεν εἰς τὸν λαόν σου.

11. Καὶ εἶπε Νωεμίν· Ἐπιστράφητε δὴ, θυγατέρες μου. Καὶ ἱνατί πορεύεσθε μετ' ἐμοῦ; μὴ ἔτι μοι υἱοὶ ἐν τῇ κοιλίᾳ μου, καὶ ἔσονται ὑμῖν εἰς ἄνδρας;

12. Ἐπιστράφητε δὴ, θυγατέρες μου, διότι γεγήρακα τοῦ μὴ εἶναι ἀνδρί. Ὅτι εἶπα, ὅτι ἔστι μοι ὑπόστασις τοῦ γενηθῆναί με ἀνδρὶ, καὶ τέξομαι υἱούς·

13. μὴ αὐτοὺς προσδέξεσθε ἕως οὗ ἁδρυνθῶσιν; ἢ αὐτοῖς κατασχεθήσεσθε, τοῦ μὴ γενέσθαι ἀνδρί; Μὴ δὴ, θυγατέρες μου, ὅτι ἐπικράνθη μοι ὑπὲρ ὑμᾶς, ὅτι ἐξῆλθεν ἐν ἐμοὶ χεὶρ Κυρίου.

14. Καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν, καὶ ἔκλαυσαν ἔτι· καὶ κατεφίλησεν Ὀρφὰ τὴν πενθερὰν αὐτῆς, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν λαὸν αὐτῆς, Ῥοὺθ δὲ ἠκολούθησεν αὐτῇ.

15. Καὶ εἶπε Νωεμὶν πρὸς Ῥούθ· Ἰδοὺ ἀνέστρεψε σύννυμφός σου πρὸς λαὸν αὐτῆς καὶ πρὸς τοὺς θεοὺς αὐτῆς, ἐπιστράφηθι δὴ καὶ σὺ ὀπίσω τῆς συννύμφου σου.

16. Εἶπε δὲ Ῥούθ· Μὴ ἀπάντησαί μοι τοῦ καταλιπεῖν σε, ἢ ἀποστρέψαι ὄπισθέν σου, ὅτι σὺ ὅπου ἐὰν πορευθῇς, πορεύσομαι, καὶ οὗ ἐὰν αὐλισθῇς, αὐλισθήσομαι. Ὁ λαός σου, λαός μου, καὶ ὁ Θεός σου, Θεός μου.

RUTH.

CAPUT I.

1. Et factum est cum judices judicarent, et facta est fames in terra : et ivit vir de Bethleem Juda ad incolendum in agro Moab, ipse et uxor ejus, et duo filii ejus.

2. Et nomen viro Elimelech, et nomen uxori ejus Noemin, et nomen duobus filiis ejus Maalon et Chelæon, Ephrathæi de Bethleem Juda. Et venerunt in agrum Moab, et fuerunt ibi.

3. Et mortuus est Elimelech vir ipsius Noemin, et remansit ipsa et duo filii ejus.

4. Et sumpserunt sibi uxores Moabitidas : nomen uni, Orpha, et nomen secundæ, Ruth. Et habitaverunt ibi circiter decem annos.

5. Et mortui quidem sunt utrique Maalon et Chelæon, et relicta est mulier a viro suo et a duobus filiis suis.

6. Et surrexit ipsa et duæ nurus ejus, et reverterunt ex agro Moab, quoniam audivit in agro Moab quia visitavit Dominus populum suum, dando eis panes.

7. Et exiit e loco ubi fuerat ibi, et duæ nurus ejus cum ea : et ibant in via ad revertendum in terram Juda.

8. Et dixit Noemin duabus nuribus suis : Ite nunc, revertimini unaquæque in domum matris suæ : faciat Dominus vobiscum misericordiam, sicut fecistis cum mortuis et mecum.

9. Det Dominus vobis et inveniatis requiem unaquæque in domo viri sui. Et osculata est eas : et elevaverunt vocem suam, et ploraverunt,

10. et dixerunt ei : Tecum revertimur ad populum tuum.

11. Et dixit Noemin : Revertimini nunc, filiæ meæ. Et ut quid itis mecum? numquid ultra mihi filii in utero meo, et erunt vobis in viros?

12. Revertimini nunc, filiæ meæ, quoniam senui ut non sim viro. Quia dixi, quia est mihi substantia ut ego fiam viro, et pariam liberos :

13. numquid ipsos exspectabitis donec adoleverint? aut ipsis detinebimini, ut non sitis viro? Nequaquam nunc, filiæ meæ, nam amaritudo est mihi super vos, quoniam exiit in me manus Domini.

14. Et elevaverunt vocem suam, et ploraverunt adhuc : et osculata est Orpha socrum suam, et revertit ad populum suum, Ruth autem secuta est eam.

15. Et dixit Noemin ad Ruth : Ecce rediit cognata tua ad populum suum et ad deos suos, revertere nunc et tu post cognatam tuam.

16. Dixit autem Ruth : Ne occurrat mihi ut derelinquam te, aut avertar a post te, quoniam quocumque tu iveris, ibo, et ubicumque manseris, manebo. Populus tuus, populus meus, et Deus tuus, Deus meus.

17. Καὶ οὗ ἐὰν ἀποθάνῃς, ἀποθανοῦμαι, κἀκεῖ ταφήσομαι. Τάδε ποιήσαι μοι Κύριος, καὶ τάδε προςθείη, ὅτι θάνατος διαστελεῖ ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ.

18. Ἰδοῦσα δὲ Νωεμὶν ὅτι κραταιοῦται αὐτὴ τοῦ πορεύεσθαι μετ' αὐτῆς, ἐκόπασε τοῦ λαλῆσαι πρὸς αὐτὴν ἔτι.

19. Ἐπορεύθησαν δὲ ἀμφότεραι, ἕως τοῦ παραγενέσθαι αὐτὰς εἰς Βηθλεέμ· καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὰς εἰς Βηθλεέμ, καὶ ἤχησε πᾶσα ἡ πόλις ἐπ' αὐταῖς, καὶ εἶπον· Εἰ αὕτη ἐστὶ Νωεμίν;

20. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτάς· Μὴ δὴ καλεῖτέ με Νωεμίν· καλέσατέ με πικράν, ὅτι ἐπικράνθη ἐν ἐμοὶ ὁ Ἱκανὸς σφόδρα.

21. Ἐγὼ πλήρης ἐπορεύθην, καὶ κενὴν ἀπέστρεψέ με ὁ Κύριος· καὶ ἱνατί καλεῖτέ με Νωεμίν, καὶ Κύριος ἐταπείνωσέ με, καὶ ὁ Ἱκανὸς ἐκάκωσέ με;

22. Καὶ ἐπέστρεψε Νωεμὶν καὶ Ῥοὺθ ἡ Μωαβῖτις ἡ νύμφη αὐτῆς ἐπιστρέφουσαι ἐξ ἀγροῦ Μωάβ· αὗται δὲ παρεγενήθησαν εἰς Βηθλεὲμ ἐν ἀρχῇ θερισμοῦ κριθῶν.

17. Et ubicumque morieris, moriar, et ibi sepeliar. Hæc vero faciat mihi Dominus, et hæc adjiciat, quia mors dividet inter me et te.

18. Videns autem Noemin quia illa perdurat ad eundum secum, cessavit loqui ad eam ultra.

19. Iverunt autem ambæ, quoadusque ipsæ advenirent in Bethleem : et factum est dum ipsæ venirent in Bethleem, et sonuit universa civitas super eas, et dixerunt : Si hæc est Noemin?

20. Et dixit ad eas : Nequaquam nunc vocate me Noemin : vocate me amaram : quoniam inamaruit in me Omnipotens valde.

21. Ego plena ivi, et inanem reduxit me Dominus : et ut quid vocatis me Noemin, et Dominus humiliavit me, et Omnipotens afflixit me?

22. Et rediit Noemin et Ruth Moabites nurus ejus redeuntes ex agro Moab : hæ vero advenerunt in Bethleem in principio messis hordeorum.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Καὶ τῇ Νωεμὶν ἀνὴρ γνώριμος τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, ὁ δὲ ἀνὴρ δυνατὸς ἰσχύϊ ἐκ τῆς συγγενείας Ἐλιμέλεχ, καὶ ὄνομα αὐτῷ Βοόζ.

2. Καὶ εἶπε Ῥοὺθ ἡ Μωαβῖτις πρὸς Νωεμίν· Πορευθῶ δὴ εἰς ἀγρόν, καὶ συνάξω ἐν τοῖς στάχυσι κατόπισθεν οὗ ἐὰν εὕρω χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. Εἶπε δὲ αὐτῇ· Πορεύου, θύγατερ.

3. Καὶ ἐπορεύθη· καὶ ἐλθοῦσα συνέλεξεν ἐν τῷ ἀγρῷ κατόπισθε τῶν θεριζόντων· καὶ περιέπεσε περιπτώματι τῇ μερίδι τοῦ ἀγροῦ Βοὸζ τοῦ ἐκ τῆς συγγενείας Ἐλιμέλεχ.

4. Καὶ ἰδοὺ Βοὸζ ἦλθεν ἐκ Βηθλεέμ, καὶ εἶπε τοῖς θερίζουσι· Κύριος μεθ' ὑμῶν. Καὶ εἶπον αὐτῷ· Εὐλογήσαι σε Κύριος.

5. Καὶ εἶπε Βοὸζ τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ τῷ ἐφεστῶτι ἐπὶ τοὺς θερίζοντας· Τίνος ἡ νεᾶνις αὕτη;

6. Καὶ ἀπεκρίθη τὸ παιδάριον τὸ ἐφεστὸς ἐπὶ τοὺς θερίζοντας, καὶ εἶπεν· Ἡ παῖς ἡ Μωαβῖτις ἐστὶν ἡ ἀποστραφεῖσα μετὰ Νωεμὶν ἐξ ἀγροῦ Μωάβ,

7. καὶ εἶπε· Συλλέξω δὴ καὶ συνάξω ἐν τοῖς δράγμασιν ὄπισθεν τῶν θεριζόντων· καὶ ἦλθε καὶ ἔστη ἀπὸ πρωΐθεν καὶ ἕως ἑσπέρας, οὐ κατέπαυσεν ἐν τῷ ἀγρῷ μικρόν.

8. Καὶ εἶπε Βοὸζ πρὸς Ῥούθ· Οὐκ ἤκουσας, θύγατερ; Μὴ πορευθῇς ἐν ἀγρῷ συλλέξαι ἑτέρῳ, καὶ σὺ οὐ πορεύσῃ ἐντεῦθεν· ὧδε κολλήθητι μετὰ τῶν κορασίων μου.

9. Οἱ ὀφθαλμοί σου εἰς τὸν ἀγρὸν οὗ ἐὰν θερίζωσι, καὶ πορεύσῃ κατόπισθεν αὐτῶν· ἰδοὺ ἐνετειλάμην τοῖς παιδαρίοις τοῦ μὴ ἅψασθαί σου. Καὶ ὅτε διψήσεις, καὶ πορευθήσῃ εἰς τὰ σκεύη, καὶ πίεσαι ὅθεν ἐὰν ὑδρεύωνται τὰ παιδάρια.

10. Καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόςωπον αὐτῆς, καὶ προςεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Τί ὅτι εὗρον χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου τοῦ ἐπιγνῶναί με, καὶ ἐγώ εἰμι ξένη;

11. Καὶ ἀπεκρίθη Βοόζ, καὶ εἶπεν αὐτῇ· Ἀπαγγελίᾳ ἀπηγγέλη μοι ὅσα πεποίηκας μετὰ τῆς πενθερᾶς σου

CAPUT II.

1. Et ipsi Noemin erat vir notus viro ejus, vir autem potens fortitudine ex cognatione Elimelech, et nomen ei Booz.

2. Et dixit Ruth Moabites ad Noemin : Vadam nunc in agrum, et colligam in spicis a tergo cujuscumque invenero gratiam in oculis ejus. Dixit autem ei : Vade, filia.

3. Et ivit : et veniens collegit in agro a tergo metentium : et evenit eventu ad partem agri Booz qui ex cognatione Elimelech.

4. Et ecce Booz venit de Bethleem, et dixit messoribus : Dominus vobiscum. Et dixerunt ei : Benedicat te Dominus.

5. Et dixit Booz puero suo qui assistebat super messores : Cujus est adolescentula hæc?

6. Et respondit puer assistens super messores, et dixit : Puella Moabites est quæ revertit cum Noemin ex agro Moab,

7. et dixit : Colligam nunc et congregabo in manipulis post messores : et venit et stetit a mane et usque ad vesperam, non cessavit in agro pusillum.

8. Et dixit Booz ad Ruth : Nonne audisti, filia? Ne iveris colligere in agro altero, et tu ne eas hinc : hic adhære cum puellis meis.

9. Oculi tui ad agrum quemcumque messuerint, et ibis post eas : ecce mandavi pueris ne tangant te. Et quando sities, et ibis ad vasa, et bibes undecumque hauserint pueri.

10. Et cecidit super faciem suam, et adoravit super terram, et dixit ad eum : Quid quod inveni gratiam in oculis tuis ut agnosceres me, et ego sum peregrina?

11. Et respondit Booz, et dixit ei : Renuntiatione renuntiata sunt mihi quæcumque fecisti cum socru tua postquam

μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν ἄνδρα σου, καὶ πῶς κατέλιπες τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου καὶ τὴν γῆν γενέσεώς σου, καὶ ἐπορεύθης πρὸς λαὸν ὃν οὐκ ᾔδεις ἐχθὲς καὶ τρίτης.

12. Ἀποτίσαι Κύριος τὴν ἐργασίαν σου· γένοιτο ὁ μισθός σου πλήρης παρὰ Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ, πρὸς ὃν ἦλθες πεποιθέναι ὑπὸ τὰς πτέρυγας αὐτοῦ.

13. Ἡ δὲ εἶπεν· Εὕροιμι χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, κύριε, ὅτι παρεκάλεσάς με, καὶ ὅτι ἐλάλησας ἐπὶ καρδίαν τῆς δούλης σου, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἔσομαι ὡς μία τῶν παιδισκῶν σου.

14. Καὶ εἶπεν αὐτῇ Βοόζ· Ἤδη ὥρα τοῦ φαγεῖν, πρόσελθε ὧδε καὶ φάγεσαι τῶν ἄρτων, καὶ βάψεις τὸν ψωμόν σου ἐν τῷ ὄξει. Καὶ ἐκάθισε Ῥοὺθ ἐκ πλαγίων τῶν θεριζόντων, καὶ ἐβούνισεν αὐτῇ Βοὸζ ἄλφιτον, καὶ ἔφαγε καὶ ἐνεπλήσθη καὶ κατέλιπε,

15. καὶ ἀνέστη τοῦ συλλέγειν. Καὶ ἐνετείλατο Βοὸζ τοῖς παιδαρίοις αὐτοῦ, λέγων· Καί γε ἀναμέσον τῶν δραγμάτων συλλεγέτω, καὶ μὴ καταισχύνητε αὐτήν.

16. Καὶ βαστάζοντες βαστάσατε αὐτῇ, καί γε παραβάλλοντες παραβαλεῖτε αὐτῇ ἐκ τῶν βεβουνισμένων, καὶ φάγεται καὶ συλλέξει, καὶ οὐκ ἐπιτιμήσετε αὐτῇ.

17. Καὶ συνέλεξεν ἐν τῷ ἀγρῷ ἕως ἑσπέρας, καὶ ἐῤῥάβδισεν ἃ συνέλεξε, καὶ ἐγενήθη ὡς οἰφὶ κριθῶν.

18. Καὶ ἦρε καὶ εἰςῆλθεν εἰς τὴν πόλιν· καὶ εἶδεν ἡ πενθερὰ αὐτῆς ἃ συνέλεξε, καὶ ἐξενέγκασα Ῥοὺθ ἔδωκεν αὐτῇ ἃ κατέλιπεν ἐξ ὧν ἐνεπλήσθη.

19. Καὶ εἶπεν αὐτῇ ἡ πενθερὰ αὐτῆς· Ποῦ συνέλεξας σήμερον καὶ ποῦ ἐποίησας; Εἴη ὁ ἐπιγνούς σε εὐλογημένος. Καὶ ἀνήγγειλε Ῥοὺθ τῇ πενθερᾷ αὐτῆς ποῦ ἐποίησε, καὶ εἶπε· Τὸ ὄνομα τοῦ ἀνδρὸς μεθ' οὗ ἐποίησα σήμερον, Βοόζ.

20. Εἶπε δὲ Νωεμὶν τῇ νύμφῃ αὐτῆς· Εὐλογητός ἐστι τῷ Κυρίῳ, ὅτι οὐκ ἐγκατέλιπε τὸ ἔλεος αὐτοῦ μετὰ τῶν ζώντων καὶ μετὰ τῶν τεθνηκότων. Καὶ εἶπεν αὐτῇ Νωεμίν· Ἐγγίζει ἡμῖν ὁ ἀνὴρ, ἐκ τῶν ἀγχιστευόντων ἡμῖν ἐστι.

21. Καὶ εἶπε Ῥοὺθ πρὸς τὴν πενθερὰν αὐτῆς· Καί γε ὅτι εἶπε πρός με· Μετὰ τῶν κορασίων τῶν ἐμῶν προςκολλήθητι, ἕως ἂν τελέσωσιν ὅλον τὸν ἀμητὸν ὃς ὑπάρχει μοι.

22. Καὶ εἶπε Νωεμὶν πρὸς Ῥοὺθ τὴν νύμφην αὐτῆς· Ἀγαθὸν, θύγατερ, ὅτι ἐξῆλθες μετὰ τῶν κορασίων αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἀπαντήσονταί σοι ἐν ἀγρῷ ἑτέρῳ.

23. Καὶ προςεκολλήθη Ῥοὺθ τοῖς κορασίοις τοῦ Βοὸζ τοῦ συλλέγειν, ἕως τοῦ συντελέσαι τὸν θερισμὸν τῶν κριθῶν καὶ τῶν πυρῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Καὶ ἐκάθισε μετὰ τῆς πενθερᾶς αὐτῆς· εἶπε δὲ αὐτῇ Νωεμὶν ἡ πενθερὰ αὐτῆς· Θύγατερ, οὐ μὴ ζητήσω σοι ἀνάπαυσιν ἵνα εὖ γένηταί σοι;

2. Καὶ νῦν οὐχὶ Βοὸζ γνώριμος ἡμῶν οὗ ἦς μετὰ τῶν κορασίων αὐτοῦ; Ἰδοὺ αὐτὸς λικμᾷ τὸν ἅλωνα τῶν κριθῶν ταύτῃ τῇ νυκτί.

3. Σὺ δὲ λούσῃ καὶ ἀλείψῃ, καὶ περιθήσεις τὸν ἱματισμόν σου ἐπὶ σὲ, καὶ ἀναβήσῃ ἐπὶ τὴν ἅλω. Μὴ γνωρισθῇς τῷ ἀνδρὶ ἕως τοῦ συντελέσαι αὐτὸν τοῦ φαγεῖν καὶ πιεῖν.

mortuus est vir tuus, et quomodo reliquisti patrem tuum et matrem tuam et terram generationis tuæ, et ivisti ad populum quem non noveras heri et nudiustertius.

12. Rependat Dominus operationem tuam : fiat merces tua plena a Domino Deo Israel, ad quem venisti ad confidendum sub alis ejus.

13. Illa vero dixit : Inveniam gratiam in oculis tuis, domine, quia consolatus es me, et quia locutus es ad cor servæ tuæ, et ecce ego ero tamquam una ancillarum tuarum.

14. Et dixit ei Booz : Jam hora comedendi, accede huc et comedes panes, et tinges buccellam tuam in aceto. Et sedit Ruth a latere messorum, et porrexit ei Booz polentam, et comedit et saturata est et reliquit,

15. et surrexit ad colligendum. Et mandavit Booz pueris suis, dicens : Et quidem inter manipulos colligat, et ne confundatis eam.

16. Et portantes portate ei, et quidem projicientes projicite ei ex congestis, et comedet et colliget, et non increpabitis eam.

17. Et collegit in agro usque ad vesperam, et virga excussit quæ collegerat, et fuit circiter œphi hordeorum.

18. Et tulit et intravit in civitatem : et vidit socrus ejus quæ collegerat, et proferens Ruth dedit ei quæ reliquerat ex iis quibus saturata fuerat.

19. Et dixit ei socrus ejus : Ubi collegisti hodie et ubi fecisti? Sit qui agnovit te benedictus. Et nuntiavit Ruth socrui suæ ubi fecisset, et dixit : Nomen viri cum quo feci hodie, Booz.

20. Dixit autem Noemin nurui suæ : Benedictus est Domino, quoniam non dereliquit misericordiam suam cum viventibus et cum mortuis. Et dixit ei Noemin : Propinquus est nobis vir, de redemptoribus est nobis.

21. Et dixit Ruth ad socrum suam : Et quidem quia dixit ad me : Cum puellis meis adhære, quoadusque consummaverint totam messem quæ est mihi.

22. Et dixit Noemin ad Ruth nurum suam : Bonum, filia, quia existi cum puellis ejus, et non occurrent tibi in agro alio.

23. Et adhæsit Ruth puellis Booz colligendo, quoadusque consummaretur messis hordeorum et triticorum.

CAPUT III.

1. Et sedit cum socru sua : dixit autem ei Noemin socrus ejus : Filia, nonne quæram tibi requiem ut bene sit tibi?

2. Et nunc nonne Booz notus noster cujus fuisti cum puellis ejus? Ecce ipse ventilat aream hordeorum hac nocte.

3. Tu autem lavaberis et ungeris, et circumpones vestimentum tuum super te, et ascendes ad aream. Ne innotescas viro quoadusque ipse consummaverit edere et bibere.

4. Καὶ ἔσται ἐν τῷ κοιμηθῆναι αὐτὸν, καὶ γνώσῃ τὸν τόπον ὅπου κοιμᾶται ἐκεῖ, καὶ ἐλεύσῃ καὶ ἀποκαλύψεις τὰ πρὸς ποδῶν αὐτοῦ, καὶ κοιμηθήσῃ, καὶ αὐτὸς ἀπαγγελεῖ σοι ἃ ποιήσεις.

5. Εἶπε δὲ Ῥοὺθ πρὸς αὐτήν· Πάντα ὅσα ἂν εἴπῃς ποιήσω.

6. Καὶ κατέβη εἰς τὴν ἅλω, καὶ ἐποίησε κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο αὐτῇ ἡ πενθερὰ αὐτῆς.

7. Καὶ ἔφαγε Βοὸζ καὶ ἔπιε, καὶ ἠγαθύνθη ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ ἦλθε κοιμηθῆναι ἐν μερίδι τῆς στοιβῆς· ἡ δὲ ἦλθεν ἐν κρυφῇ, καὶ ἀπεκάλυψε τὰ πρὸς ποδῶν αὐτοῦ.

8. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ μεσονυκτίῳ, καὶ ἐξέστη ὁ ἀνὴρ, καὶ ἐταράχθη, καὶ ἰδοὺ γυνὴ κοιμᾶται πρὸς ποδῶν αὐτοῦ.

9. Εἶπε δέ· Τίς εἶ σύ; Ἡ δὲ εἶπεν· Ἐγώ εἰμι Ῥοὺθ ἡ δούλη σου, καὶ περιβαλεῖς τὸ πτερύγιόν σου ἐπὶ τὴν δούλην σου, ὅτι ἀγχιστεὺς εἶ σύ.

10. Καὶ εἶπε Βοόζ· Εὐλογημένη σὺ τῷ Κυρίῳ Θεῷ, θύγατερ, ὅτι ἠγάθυνας τὸ ἔλεός σου τὸ ἔσχατον ὑπὲρ τὸ πρῶτον, μὴ πορευθῆναί σε ὀπίσω νεανιῶν, εἴτοι πτωχὸς εἴτοι πλούσιος.

11. Καὶ νῦν, θύγατερ, μὴ φοβοῦ, πάντα ὅσα ἐὰν εἴπῃς ποιήσω σοι· οἶδε γὰρ πᾶσα φυλὴ λαοῦ μου ὅτι γυνὴ δυνάμεως εἶ σύ.

12. Καὶ νῦν ὁ ἀληθῶς ἀγχιστεὺς ἐγώ εἰμι· καί γε ἔστιν ἀγχιστεὺς ἐγγίων ὑπὲρ ἐμέ.

13. Αὐλίσθητι τὴν νύκτα, καὶ ἔσται τοπρωῒ ἐὰν ἀγχιστεύσῃ σε, ἀγαθὸν, ἀγχιστευέτω· ἐὰν δὲ μὴ βούληται ἀγχιστεῦσαί σε, ἀγχιστεύσω σε ἐγὼ, ζῇ Κύριος. Κοιμήθητι ἕως τοπρωΐ.

14. Καὶ ἐκοιμήθη πρὸς ποδῶν αὐτοῦ ἕως πρωΐ· ἡ δὲ ἀνέστη πρὸ τοῦ ἐπιγνῶναι ἄνδρα τὸν πλησίον αὐτοῦ. Καὶ εἶπε Βοόζ· Μὴ γνωσθήτω ὅτι ἦλθε γυνὴ εἰς τὴν ἅλω.

15. Καὶ εἶπεν αὐτῇ· Φέρε τὸ περίζωμα τὸ ἐπάνω σου. Καὶ ἐκράτησεν αὐτὸ, καὶ ἐμέτρησεν ἓξ κριθῶν, καὶ ἐπέθηκεν ἐπ' αὐτὴν, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν.

16. Καὶ Ῥοὺθ εἰσῆλθε πρὸς τὴν πενθερὰν αὐτῆς· ἡ δὲ εἶπεν αὐτῇ· Θύγατερ. Καὶ εἶπεν αὐτῇ πάντα ὅσα ἐποίησεν αὐτῇ ὁ ἀνήρ.

17. Καὶ εἶπεν αὐτῇ· Τὰ ἓξ τῶν κριθῶν ταῦτα ἔδωκέ μοι, ὅτι εἶπε πρὸς μέ· Μὴ εἰσέλθῃς κενὴ πρὸς τὴν πενθεράν σου.

18. Ἡ δὲ εἶπε· Κάθου, θύγατερ, ἕως τοῦ ἐπιγνῶναί σε πῶς οὐ πεσεῖται ῥῆμα· οὐ γὰρ μὴ ἡσυχάσῃ ὁ ἀνὴρ ἕως ἂν τελεσθῇ τὸ ῥῆμα σήμερον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Καὶ Βοὸζ ἀνέβη ἐπὶ τὴν πύλην, καὶ ἐκάθισεν ἐκεῖ, καὶ ἰδοὺ ὁ ἀγχιστεὺς παρεπορεύετο ὃν ἐλάλησε Βοόζ· καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Βοόζ· Ἐκκλίνας καθίσον ὧδε κρύφιε. Καὶ ἐξέκλινε καὶ ἐκάθισε.

2. Καὶ ἔλαβε Βοὸζ δέκα ἄνδρας ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τῆς πόλεως, καὶ εἶπε· Καθίσατε ὧδε. Καὶ ἐκάθισαν.

3. Καὶ εἶπε Βοὸζ τῷ ἀγχιστεῖ· Τὴν μερίδα τοῦ ἀγροῦ ἥ ἐστι τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν τοῦ Ἐλιμέλεχ ἡ δέδοται Νωεμὶν τῇ ἐπιστρεφούσῃ ἐξ ἀγροῦ Μωὰβ,

4. Et erit cum ipse dormierit, et nosces locum ubi dormit illic, et venies et discooperies quæ ad pedes ejus, et dormies, et ipse indicabit tibi quæ facies.

5. Dixit autem Ruth ad eam : Omnia quæcumque dixeris faciam.

6. Et descendit ad aream, et fecit juxta omnia quæcumque mandavit ei socrus ejus.

7. Et comedit Booz et bibit, et bonum factum est cor ejus, et venit ad dormiendum in parte acervi : illa autem venit in occulto, et discooperuit quæ ad pedes ejus.

8. Factum est autem in media nocte, et expavit vir, et turbatus est, et ecce mulier dormit ad pedes ejus.

9. Dixit autem : Quis es tu? At illa dixit : Ego sum Ruth serva tua, et circumpones alas tuas super servam tuam, quoniam redemptor es tu.

10. Et dixit Booz : Benedicta tu Domino Deo, filia, quoniam bonam fecisti misericordiam tuam postremam super primam, non eundo post juvenes, sive inops sive dives.

11. Et nunc, filia, ne timeas, omnia quæcumque dixeris faciam tibi : novit enim universa tribus populi mei quia mulier virtutis tu es.

12. Et nunc vere redemptor ego sum : et quidem est redemptor propinquus super me.

13. Maneto nocte, et erit mane si redemerit te, bonum, redimat : si autem noluerit redimere te, redimam te ego, vivit Dominus! Dormi usque mane.

14. Et dormivit ad pedes ejus usque mane : illa vero surrexit antequam agnosceret vir proximum suum. Et dixit Booz : Ne innotescat quia venit mulier ad aream.

15. Et dixit ei : Da pallium quod super te. Et tenuit illud, et mensus est sex hordeorum, et imposuit super eam, et intravit in civitatem.

16. Et Ruth intravit ad socrum suam : at illa dixit ei : Filia. Et dixit ei omnia quæcumque fecerat ei vir.

17. Et dixit ei : Sex hordeorum hæc dedit mihi, quoniam dixit ad me : Ne intres vacua ad socrum tuam.

18. At illa dixit : Sede, filia, quoadusque tu cognoscas quomodo non cadet verbum : non enim quiescet vir quoadusque consummaverit verbum hodie.

CAPUT IV.

1. Et Booz ascendit ad portam, et sedit ibi, et ecce redemptor prætergrediebatur quem locutus est Booz : et dixit ad eum Booz : Declinans sede hic abscondite. Et declinavit et sedit.

2. Et sumpsit Booz decem viros de senioribus civitatis, et dixit : Sedete hic. Et sederunt.

3. Et dixit Booz redemptori : Partem agri quæ est fratris nostri Elimelech quæ data est ipsi Noemin reversæ ex agro Moab,

4. κἀγὼ εἶπα· Ἀποκαλύψω τὸ οὖς σου, λέγων· Κτῆσαι ἐναντίον τῶν καθημένων καὶ ἐναντίον τῶν πρεσϐυτέρων τοῦ λαοῦ μου. Εἰ ἀγχιστεύεις, ἀγχίστευε· εἰ δὲ μὴ ἀγχιστεύεις, ἀνάγγειλόν μοι καὶ γνώσομαι ὅτι οὐκ ἔστι πάρεξ σοῦ τοῦ ἀγχιστεῦσαι, κἀγώ εἰμι μετὰ σέ. Ὁ δὲ εἶπεν· Ἐγώ εἰμι, ἀγχιστεύσω.

5. Καὶ εἶπε Βοόζ· Ἐν ἡμέρᾳ τοῦ κτήσασθαί σε τὸν ἀγρὸν ἐκ χειρὸς Νωεμὶν καὶ παρὰ Ῥοὺθ τῆς Μωαϐίτιδος γυναικὸς τοῦ τεθνηκότος, καὶ αὐτὴν κτήσασθαί σε δεῖ, ὥςτε ἀναστῆσαι τὸ ὄνομα τοῦ τεθνηκότος ἐπὶ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ.

6. Καὶ εἶπεν ὁ ἀγχιστεύς· Οὐ δυνήσομαι ἀγχιστεῦσαι ἐμαυτῷ, μή ποτε διαφθείρω τὴν κληρονομίαν μου· ἀγχίστευσον σεαυτῷ τὴν ἀγχιστείαν μου, ὅτι οὐ δυνήσομαι ἀγχιστεῦσαι.

7. Καὶ τοῦτο τὸ δικαίωμα ἔμπροσθεν ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἐπὶ τὴν ἀγχιστείαν καὶ ἐπὶ τὸ ἀντάλλαγμα, τοῦ στῆσαι πάντα λόγον, καὶ ὑπελύετο ἀνὴρ τὸ ὑπόδημα αὐτοῦ, καὶ ἐδίδου τῷ πλησίον αὐτοῦ τῷ ἀγχιστεύοντι τὴν ἀγχιστείαν αὐτοῦ· καὶ τοῦτο ἦν μαρτύριον ἐν Ἰσραήλ.

8. Καὶ εἶπεν ὁ ἀγχιστεὺς τῷ Βοόζ· Κτῆσαι σεαυτῷ τὴν ἀγχιστείαν μου, καὶ ὑπελύσατο τὸ ὑπόδημα αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ.

9. Καὶ εἶπε Βοὸζ τοῖς πρεσϐυτέροις καὶ παντὶ τῷ λαῷ· Μάρτυρες ὑμεῖς σήμερον ὅτι κέκτημαι πάντα τὰ τοῦ Ἐλιμέλεχ, καὶ πάντα ὅσα ὑπάρχει τῷ Χελαιὼν καὶ τῷ Μααλὼν ἐκ χειρὸς Νωεμίν.

10. Καί γε Ῥοὺθ τὴν Μωαϐῖτιν τὴν γυναῖκα Μααλὼν κέκτημαι ἐμαυτῷ εἰς γυναῖκα, τοῦ ἀναστῆσαι τὸ ὄνομα τοῦ τεθνηκότος ἐπὶ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐξολοθρευθήσεται τὸ ὄνομα τοῦ τεθνηκότος ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῆς φυλῆς λαοῦ αὐτοῦ. Μάρτυρες ὑμεῖς σήμερον.

11. Καὶ εἴποσαν πᾶς ὁ λαὸς οἱ ἐν τῇ πύλῃ· Μάρτυρες. Καὶ οἱ πρεσϐύτεροι εἴποσαν· Δῴη Κύριος τὴν γυναῖκά σου τὴν εἰςπορευομένην εἰς τὸν οἶκόν σου, ὡς Ῥαχὴλ καὶ ὡς Λίαν, αἳ ᾠκοδόμησαν ἀμφότεραι τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ἐποίησαν δύναμιν ἐν Ἐφραθᾷ, καὶ ἔσται ὄνομα ἐν Βηθλεέμ.

12. Καὶ γένοιτο οἶκός σου ὡς οἶκος Φαρὲς ὃν ἔτεκε Θάμαρ τῷ Ἰούδᾳ, ἐκ τοῦ σπέρματος οὗ δώσει Κύριός σοι ἐκ τῆς παιδίσκης ταύτης.

13. Καὶ ἔλαϐε Βοὸζ τὴν Ῥοὺθ, καὶ ἐγενήθη αὐτῷ εἰς γυναῖκα, καὶ εἰςῆλθε πρὸς αὐτήν· καὶ ἔδωκεν αὐτῇ Κύριος κύησιν, καὶ ἔτεκεν υἱόν.

14. Καὶ εἶπαν αἱ γυναῖκες πρὸς Νωεμίν· Εὐλογητὸς Κύριος ὃς οὐ κατέλυσέ σοι σήμερον τὸν ἀγχιστέα, καὶ καλέσαι τὸ ὄνομά σου ἐν Ἰσραήλ.

15. Καὶ ἔσται σοι εἰς ἐπιστρέφοντα ψυχὴν, καὶ τοῦ διαθρέψαι τὴν πολιάν σου, ὅτι ἡ νύμφη ἡ ἀγαπήσασά σε, ἔτεκεν αὐτὸν, ἥ ἐστιν ἀγαθή σοι ὑπὲρ ἑπτὰ υἱούς.

16. Καὶ ἔλαϐε Νωεμὶν τὸ παιδίον, καὶ ἔθηκεν εἰς τὸν κόλπον αὐτῆς, καὶ ἐγενήθη αὐτῷ εἰς τιθηνόν.

17. Καὶ ἐκάλεσαν αὐτοῦ αἱ γείτονες ὄνομα, λέγουσαι· Ἐτέχθη υἱὸς τῇ Νωεμὶν, καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ὠϐήδ. Οὗτος πατὴρ Ἰεσσαὶ πατρὸς Δαυίδ.

18. Καὶ αὗται αἱ γενέσεις Φαρές· Φαρὲς ἐγέννησε τὸν Ἐσρώμ·

4. et ego dixi : Discooperiam aurem tuam, dicens : Acquire coram sedentibus et coram senioribus populi mei. Si redimis, redime : si autem non redimis, annuntia mihi et cognoscam quia non est præter te ad redimendum, et ego sum post te. At ille dixit : Ego sum, redimam.

5. Et dixit Booz : In die acquirendi te agrum de manu Noemin et a Ruth Moabitide uxore defuncti, et ipsam te acquirere oportet, ut suscites nomen mortui super hæreditatem ejus.

6. Et dixit redemptor : Non potero redimere mihi, ne forte corrumpam hæreditatem meam : redime tibi redemptionem meam, quoniam non potero redimere.

7. Et hæc justificatio erat antea in Israel super redemptione et super permutatione, ad firmandum omne verbum, et solvebat vir calceamentum suum, et dabat proximo suo redimenti redemptionem suam. Et hoc erat testimonium in Israel.

8. Et dixit redemptor ad Booz : Acquire tibi redemptionem meam, et solvit calceamentum suum, et dedit ei.

9. Et dixit Booz senioribus et universo populo : Testes vos hodie quia acquisivi omnia quae ipsius Elimelech, et omnia quæcumque sunt ipsi Chelæon et ipsi Maalon de manu Noemin.

10. Et etiam Ruth Moabitidem uxorem Maalon acquisivi mihi in uxorem, ad suscitandum nomen mortui super hæreditatem ejus, et non exterminabitur nomen mortui de fratribus suis, et de tribu populi sui. Testes vos hodie.

11. Et dixerunt universus populus qui in porta : Testes. Et seniores dixerunt : Det Dominus uxorem tuam intrantem in domum tuam, sicut Rachel et sicut Liam, quæ ædificaverunt utræque domum Israel, et fecerunt virtutem in Ephrata, et erit nomen in Bethleem.

12. Et fiat domus tua sicut domus Phares quem peperit Thamar ipsi Juda, ex semine quod dabit Dominus tibi ex ancilla hac.

13. Et accepit Booz Ruth, et facta est ei in uxorem, et intravit ad eam : et dedit ei Dominus conceptionem, et peperit filium.

14. Et dixerunt mulieres ad Noemin : Benedictus Dominus qui non fecit deesse tibi hodie redemptorem, et vocet nomen tuum in Israel.

15. Et erit tibi in revocantem animam, et ad nutriendum canitiem tuam, quoniam nurus quæ dilexit te, peperit eum, quæ est bona tibi super septem filias.

16. Et sumpsit Noemin puerum, et posuit in sinu suo, et facta est ei in nutricem.

17. Et vocaverunt ejus vicinæ nomen, dicentes : Natus est filius ipsi Noemin, et vocaverunt nomen ejus Obed. Hic pater Jesse patris David.

18. Et hæ generationes Phares : Phares genuit Esrom :

Ἐσρὼμ ἐγέννησε τὸν Ἀράμ· καὶ Ἀρὰμ ἐγέννησε
μιναδάβ·
καὶ Ἀμιναδὰβ ἐγέννησε τὸν Ναασσών· καὶ
σὼν ἐγέννησε τὸν Σαλμών·
καὶ Σαλμὼν ἐγέννησε τὸν Βοόζ· καὶ Βοὸζ ἐγέν-
ὸν Ὠβήδ·
καὶ Ὠβὴδ ἐγέννησε τὸν Ἰεσσαί· καὶ Ἰεσσαὶ
σε τὸν Δαυίδ.

19. Esrom genuit Aram : et Aram genuit Aminadab :
20. et Aminadab genuit Naasson : et Naasson genuit Salmon :
21. et Salmon genuit Booz : et Booz genuit Obed :
22. et Obed genuit Jesse : et Jesse genuit David.

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ
ΠΡΩΤΗ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Ἄνθρωπος ἦν ἐξ Ἀρμαθαὶμ Σιφὰ, ἐξ ὄρους
μ, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἐλκανὰ υἱὸς Ἱερεμεὴλ
λιοὺ υἱοῦ Θοχὲ ἐν Νασὶβ Ἐφραίμ.
Καὶ τούτῳ δύο γυναῖκες· ὄνομα τῇ μιᾷ, Ἄννα,
ομα τῇ δευτέρᾳ, Φεννάνα. Καὶ ἦν τῇ Φεν-
παιδία, καὶ τῇ Ἄννᾳ οὐκ ἦν παιδίον.
Καὶ ἀνέβαινεν ὁ ἄνθρωπος ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας
εως αὐτοῦ ἐξ Ἀρμαθαὶμ προςκυνεῖν καὶ θύειν
τῷ Θεῷ Σαβαὼθ εἰς Σηλώμ· καὶ ἐκεῖ Ἠλὶ καὶ
ιοὶ αὐτοῦ Ὀφνὶ καὶ Φινεὲς, ἱερεῖς τοῦ Κυρίου.
Καὶ ἐγενήθη ἡμέρα, καὶ ἔθυσεν Ἐλκανὰ, καὶ
τῇ Φεννάνᾳ γυναικὶ αὐτοῦ καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῆς
;,
καὶ τῇ Ἄννᾳ ἔδωκε μερίδα μίαν, ὅτι οὐκ ἦν
παιδίον· πλὴν ὅτι τὴν Ἄνναν ἠγάπα Ἐλκανὰ
αὐτήν. Καὶ Κύριος ἀπέκλεισε τὰ περὶ τὴν μή-
τῆς,
6. ὅτι οὐκ ἔδωκεν αὐτῇ Κύριος παιδίον κατὰ τὴν
αὐτῆς, καὶ κατὰ τὴν ἀθυμίαν τῆς θλίψεως αὐ-
καὶ ἠθύμει διὰ τοῦτο, ὅτι συνέκλεισε Κύριος τὰ
ν μήτραν αὐτῆς, τοῦ μὴ δοῦναι αὐτῇ παιδίον.
Οὕτως ἐποίει ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτὸν ἐν τῷ ἀνα-
αὐτὴν εἰς οἶκον Κυρίου· καὶ ἠθύμει, καὶ ἔκλαιε,
ἤσθιε.
Καὶ εἶπεν αὐτῇ Ἐλκανὰ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς· Ἄννα.
πεν αὐτῷ· Ἰδοὺ ἐγὼ, κύριε. Καὶ εἶπεν αὐτῇ·
ί σοι ὅτι κλαίεις; καὶ ἱνατί οὐκ ἐσθίεις; καὶ
ύπτει σε ἡ καρδία σου; Οὐκ ἀγαθὸς ἐγώ σοι
έκα τέκνα;
Καὶ ἀνέστη Ἄννα μετὰ τὸ φαγεῖν αὐτοὺς ἐν
., καὶ κατέστη ἐνώπιον Κυρίου. Καὶ Ἠλὶ ὁ
ἐπὶ τοῦ δίφρου ἐπὶ τῶν φλιῶν ναοῦ Κυρίου.
Καὶ αὐτὴ κατώδυνος ψυχῇ, καὶ προςηύξατο πρὸς
, καὶ κλαίουσα ἔκλαυσε,
καὶ ηὔξατο εὐχὴν Κυρίῳ, λέγουσα· Ἀδωναΐ
Ἐλωὰ Σαβαὼθ, ἐὰν ἐπιβλέπων ἐπιβλέψῃς ἐπὶ
πείνωσιν τῆς δούλης σου, καὶ μνησθῇς μου, καὶ

. Καὶ παρώργισεν αὐτὴν ἡ ἀντίζηλος αὐτῆς, καί γε
σμῷ διὰ τὸ ἐξουθενεῖν αὐτὴν, ὅτι (*Compl.*)

REGNORUM
LIBER PRIMUS.

CAPUT I.

1. Homo fuit de Armathæm Sipha, de monte Ephraim, et nomen ei Elcana filius Jeremeel filii Eliu filii Thoce in Nasib Ephraim.

2. Et huic duæ uxores : nomen uni, Anna, et nomen secundæ, Phennana. Et erant Phennanæ filii, et Annæ non erat filius.

3. Et ascendebat homo ex diebus in dies de civitate sua de Armathæm adorare et sacrificare Domino Deo Sabaoth in Selom : et ibi Heli et duo filii ejus Ophni et Phinees, sacerdotes Domini.

4. Et facta est dies, et sacrificavit Elcana, et dedit Phennanæ uxori suæ et filiis ejus partes,

5. et Annæ dedit partem unam, quia non erat ei filius : verumtamen Annam diligebat Elcana super hanc. Et Dominus concluserat quæ circa vulvam ejus,

6. quia non dederat ei Dominus filium secundum tribulationem ejus, et secundum tristitiam tribulationis ejus. Et tristabatur propter hoc, quoniam concluserat Dominus quæ circa vulvam ejus, non dando ei filium.

7. Sic faciebat annum per annum in ascendendo ipsam in domum Domini : et tristabatur, et plorabat, et non comedebat.

8. Et dixit ei Elcana vir ejus : Anna. Et dixit ei : Ecce ego, domine. Et dixit ad eam : Quid est tibi quia ploras? et ut quid non comedis? et ut quid verberat te cor tuum? Nonne bonus ego tibi super decem filios?

9. Et surrexit Anna postquam ipsi comederant in Selom, et stetit coram Domino. Et Heli sacerdos super sellam super limina templi Domini.

10. Et ipsa mœsta animo, et oravit ad Dominum, et plorans ploravit,

11. et vovit votum Domino, dicens : Adonai Domine Eloo Sabaoth, si respiciens respexeris super humiliationem servæ tuæ, et recordatus fueris mei, et dederis servæ tuæ semen

6. Et irritabat eam æmula ejus etiam irratione, eo quod sperneret eam, quia

δῷς τῇ δούλῃ σου σπέρμα ἀνδρῶν, καὶ δώσω αὐτὸν ἐνώπιόν σου δοτὸν ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτοῦ, καὶ οἶνον καὶ μέθυσμα οὐ πίεται, καὶ σίδηρος οὐκ ἀναβήσεται ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.

12. Καὶ ἐγενήθη, ὅτε ἐπλήθυνε προσευχομένη ἐνώπιον Κυρίου, καὶ Ἡλὶ ὁ ἱερεὺς ἐφύλαξε τὸ στόμα αὐτῆς.

13. Καὶ αὕτη ἐλάλει ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς, καὶ τὰ χείλη αὐτῆς ἐκινεῖτο, καὶ φωνὴ αὐτῆς οὐκ ἠκούετο· καὶ ἐλογίσατο αὐτὴν Ἡλὶ εἰς μεθύουσαν.

14. Καὶ εἶπεν αὐτῇ τὸ παιδάριον Ἡλί· Ἕως πότε μεθυσθήσῃ; Περιελοῦ τὸν οἶνόν σου, καὶ πορεύου ἐκ προσώπου Κυρίου.

15. Καὶ ἀπεκρίθη Ἄννα, καὶ εἶπεν· Οὐχί, κύριε· γυνὴ ἡ σκληρὰ ἡμέρα ἐγώ εἰμι, καὶ οἶνον καὶ μέθυσμα οὐ πέπωκα, καὶ ἐκχέω τὴν ψυχήν μου ἐνώπιον Κυρίου.

16. Μὴ δῷς τὴν δούλην σου εἰς θυγατέρα λοιμήν, ὅτι ἐκ πλήθους ἀδολεσχίας μου ἐκτέτακα ἕως νῦν.

17. Καὶ ἀπεκρίθη Ἡλί, καὶ εἶπεν αὐτῇ· Πορεύου εἰς εἰρήνην, ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ δῴη σοι πᾶν αἴτημά σου ὃ ἠτήσω παρ' αὐτοῦ.

18. Καὶ εἶπεν· Εὗρεν ἡ δούλη σου χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου. Καὶ ἐπορεύθη ἡ γυνὴ εἰς τὴν ὁδὸν αὐτῆς· καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ κατάλυμα αὐτῆς, καὶ ἔφαγε μετὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς καὶ ἔπιε, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῆς οὐ συνέπεσεν ἔτι.

19. Καὶ ὀρθρίζουσι τοπρωῒ καὶ προσκυνοῦσι τῷ Κυρίῳ, καὶ πορεύονται τὴν ὁδὸν αὐτῶν. Καὶ εἰσῆλθεν Ἐλκανὰ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ Ἀρμαθαίμ, καὶ ἔγνω τὴν Ἄνναν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἐμνήσθη αὐτῆς Κύριος, καὶ συνέλαβε.

20. Καὶ ἐγενήθη τῷ καιρῷ τῶν ἡμερῶν, καὶ ἔτεκεν υἱόν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Σαμουήλ, καὶ εἶπεν· Ὅτι παρὰ Κυρίου Θεοῦ Σαβαὼθ ᾐτησάμην αὐτόν.

21. Καὶ ἀνέβη ὁ ἄνθρωπος Ἐλκανὰ καὶ πᾶς ὁ οἶκος αὐτοῦ θῦσαι ἐν Σηλὼμ τὴν θυσίαν τῶν ἡμερῶν, καὶ τὰς εὐχὰς αὐτοῦ, καὶ πάσας τὰς δεκάτας τῆς γῆς αὐτοῦ.

22. Καὶ Ἄννα οὐκ ἀνέβη μετ' αὐτοῦ, ὅτι εἶπε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς· Ἕως τοῦ ἀναβῆναι τὸ παιδάριον, ἐὰν ἀπογαλακτίσω αὐτό, καὶ ὀφθήσεται τῷ προσώπῳ Κυρίου, καὶ καθήσεται ἕως αἰῶνος ἐκεῖ.

23. Καὶ εἶπεν αὐτῇ Ἐλκανὰ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς· Ποίει τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, κάθου ἕως ἂν ἀπογαλακτίσῃς αὐτό, ἀλλὰ στήσαι Κύριος τὸ ἐξελθὸν ἐκ τοῦ στόματός σου. Καὶ ἐκάθισεν ἡ γυνὴ καὶ ἐθήλασε τὸν υἱὸν αὐτῆς, ἕως ἂν ἀπογαλακτίσῃ αὐτόν.

24. Καὶ ἀνέβη μετ' αὐτοῦ εἰς Σηλὼμ ἐν μόσχῳ τριετίζοντι, καὶ ἄρτοις, καὶ οἰφὶ σεμιδάλεως, καὶ νέβελ οἴνου· καὶ εἰσῆλθεν εἰς οἶκον Κυρίου ἐν Σηλώμ, καὶ τὸ παιδάριον μετ' αὐτῶν.

25. Καὶ προσήγαγον ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ἔσφαξεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ τὴν θυσίαν ἣν ἐποίει ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας τῷ Κυρίῳ· καὶ προσήγαγε τὸ παιδάριον, καὶ ἔσφαξε τὸν μόσχον. Καὶ προσήγαγεν Ἄννα ἡ μήτηρ τοῦ παιδαρίου πρὸς Ἡλί,

26. καὶ εἶπεν· Ἐν ἐμοί, κύριε, ζῇ ἡ ψυχή σου· ἐγὼ ἡ γυνὴ ἡ καταστᾶσα ἐνώπιόν σου μετὰ σοῦ ἐν τῷ προσεύξασθαι πρὸς Κύριον,

27. ὑπὲρ τοῦ παιδαρίου τούτου προσηυξάμην, καὶ ἔδωκέ μοι Κύριος τὸ αἴτημά μου ὃ ᾐτησάμην παρ' αὐτοῦ.

virorum, et dabo eum coram te datum usque ad diem mortis ejus, et vinum et inebriamentum non bibet, et ferrum non ascendet super caput ejus.

12. Et factum est, quando multiplicabat orans coram Domino, et Heli sacerdos observabat os ejus.

13. Et ipsa loquebatur in corde suo, et labia ejus movebantur, et vox ejus non audiebatur : et reputavit eam Heli in ebriam.

14. Et dixit ei puer Heli : Quousque eris ebria. Aufer vinum tuum, et vade a facie Domini.

15. Et respondit Anna, et dixit : Nequaquam, domine : mulier dura dies ego sum, et vinum et inebriamentum non bibi, et effundo animam meam coram Domino.

16. Ne dederis servam tuam in filiam pestilentem, quoniam ex multitudine meditationis meæ extendi usque nunc.

17. Et respondit Heli, et dixit ei : Vade in pace, Deus Israel det tibi omnem petitionem tuam quam petiisti ab eo.

18. Et dixit : Invenit serva tua gratiam in oculis tuis. Et ivit mulier in viam suam : et intravit in diversorium suum, et comedit cum viro suo et bibit, et facies ejus non concidit ultra.

19. Et surgunt mane et adorant Dominum, et vadunt viam suam. Et intravit Elcana in domum suam Armathaim, et cognovit Annam uxorem suam, et recordatus est ejus Dominus, et concepit.

20. Et factum est tempore dierum, et peperit filium, et vocavit nomen ejus Samuel, et dixit : Quoniam a Domino Deo Sabaoth petii eum.

21. Et ascendit homo Elcana et universa domus ejus sacrificare in Selom sacrificium dierum, et vota sua, et omnes decimas terræ suæ.

22. Et Anna non ascendit cum eo, quoniam dixit viro suo : Donec ascendat puer, si ablactavero eum, et apparebit faciei Domini, et sedebit usque in sæculum ibi.

23. Et dixit ei Elcana vir ejus : Fac quod bonum in oculis tuis, sede quoadusque ablactaveris eum, sed firmet Dominus quod exiit ex ore tuo. Et sedit mulier et lactavit filium suum, donec ablactasset eum.

24. Et ascendit cum eo in Selom in vitulo trienni, et panibus, et œphi similaginis, et nebel vini : et intravit in domum Domini in Selom, et puer cum eis.

25. Et adduxerunt coram Domino, et mactavit pater ejus sacrificium quod faciebat a diebus in dies Domino : et adduxit puerum, et sacrificavit vitulum. Et adduxit Anna mater pueri ad Heli,

26. et dixit : In me, domine, vivit anima tua : ego illa mulier quæ steti coram te tecum cum orarem ad Dominum,

27. pro puero hoc oravi, et dedit mihi Dominus petitionem meam quam petii ab eo.

28. Κἀγὼ κιχρῶ αὐτὸν τῷ Κυρίῳ πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ζῇ αὐτὸς, χρῆσιν τῷ Κυρίῳ, καὶ εἶπεν·

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ. Β'.

1. Ἐστερεώθη ἡ καρδία μου ἐν Κυρίῳ, ὑψώθη κέρας μου ἐν Θεῷ μου, ἐπλατύνθη ἐπ' ἐχθροὺς μου τὸ στόμα μου, εὐφράνθην ἐν σωτηρίᾳ σου.

2. Ὅτι οὐκ ἔστιν ἅγιος ὡς Κύριος, καὶ οὐκ ἔστι δίκαιος ὡς ὁ Θεὸς ἡμῶν, οὐκ ἔστιν ἅγιος πλήν σου.

3. Μὴ καυχᾶσθε, καὶ μὴ λαλεῖτε ὑψηλά· μὴ ἐξελθέτω μεγαλοῤῥημοσύνη ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν, ὅτι Θεὸς γνώσεων Κύριος, καὶ Θεὸς ἑτοιμάζων ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ.

4. Τόξον δυνατῶν ἠσθένησε, καὶ ἀσθενοῦντες περιεζώσαντο δύναμιν.

5. Πλήρεις ἄρτων ἠλαττώθησαν, καὶ οἱ πεινῶντες παρῆκαν γῆν· ὅτι στεῖρα ἔτεκεν ἑπτὰ, καὶ ἡ πολλὴ ἐν τέκνοις ἠσθένησε.

6. Κύριος θανατοῖ καὶ ζωογονεῖ, κατάγει εἰς ᾅδου καὶ ἀνάγει.

7. Κύριος πτωχίζει καὶ πλουτίζει, ταπεινοῖ καὶ ἀνυψοῖ.

8. Ἀνιστᾷ ἀπὸ γῆς πένητα, καὶ ἀπὸ κοπρίας ἐγείρει πτωχὸν, καθίσαι μετὰ δυναστῶν λαοῦ, καὶ θρόνον δόξης κατακληρονομῶν αὐτοῖς·

9. διδοὺς εὐχὴν τῷ εὐχομένῳ καὶ εὐλόγησεν ἔτη δικαίου, ὅτι οὐκ ἐν ἰσχύϊ δυνατὸς ἀνήρ.

10. Κύριος ἀσθενῆ ποιήσει ἀντίδικον αὐτοῦ, Κύριος ἅγιος· « μὴ καυχάσθω ὁ φρόνιμος ἐν τῇ φρονήσει αὐτοῦ, « καὶ μὴ καυχάσθω ὁ δυνατὸς ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ, καὶ « μὴ καυχάσθω ὁ πλούσιος ἐν τῷ πλούτῳ αὐτοῦ· ἀλλ' « ἐντούτῳ καυχάσθω ὁ καυχώμενος, συνιεῖν καὶ γινώ« σκειν τὸν Κύριον, καὶ ποιεῖν κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐν « μέσῳ τῆς γῆς. » Κύριος ἀνέβη εἰς οὐρανοὺς, καὶ ἐβρόντησεν· αὐτὸς κρινεῖ ἄκρα γῆς. Καὶ δίδωσιν ἰσχὺν τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν, καὶ ὑψώσει κέρας Χριστοῦ αὐτοῦ. Καὶ κατέλιπεν αὐτὸν ἐκεῖ ἐνώπιον Κυρίου,

11. καὶ ἀπῆλθεν εἰς Ἀρμαθαίμ. Καὶ τὸ παιδάριον ἦν λειτουργῶν τῷ προσώπῳ Κυρίου ἐνώπιον Ἡλὶ τοῦ ἱερέως.

12. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἡλὶ τοῦ ἱερέως υἱοὶ λοιμοὶ, οὐκ εἰδότες τὸν Κύριον.

13. Καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ ἱερέως παρὰ τοῦ λαοῦ παντὸς τοῦ θύοντος. Καὶ ἤρχετο τὸ παιδάριον τοῦ ἱερέως ὡς ἂν ἡψήθη τὸ κρέας, καὶ κρεάγρα τριόδους ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ,

14. καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν εἰς τὸν λέβητα τὸν μέγαν ἢ εἰς τὸ χαλκεῖον ἢ εἰς τὴν χύτραν, καὶ πᾶν ὃ ἐὰν ἀνέβη ἐν τῇ κρεάγρᾳ, ἐλάμβανεν ἑαυτῷ ὁ ἱερεύς. Κατὰ τάδε ἐποίουν παντὶ Ἰσραὴλ, τοῖς ἐρχομένοις θῦσαι Κυρίῳ ἐν Σηλώμ.

15. Καὶ πρὶν θυμιαθῆναι τὸ στέαρ, ἤρχετο τὸ παιδάριον τοῦ ἱερέως, καὶ ἔλεγε τῷ ἀνδρὶ τῷ θύοντι· Δὸς κρέας ὀπτῆσαι τῷ ἱερεῖ, καὶ οὐ μὴ λάβω παρὰ σοῦ κρέας ἑφθὸν ἐκ τοῦ λέβητος.

16. Καὶ ἔλεγεν ὁ ἀνὴρ ὁ θύων· Θυμιαθήτω πρῶτον ὡς καθήκει τὸ στέαρ, καὶ λάβε σεαυτῷ ἐκ πάντων ὧν ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχή σου. Καὶ εἶπεν· Οὐχὶ, ὅτι νῦν δώσεις· καὶ ἐὰν μὴ, λήψομαι κραταιῶς.

28. Et ego commodo eum Domino omnes dies quos ipse vivit, commodationem Domino, et dixit :

CAPUT II.

1. Confirmatum est cor meum in Domino, exaltatum est cornu meum in Deo meo, dilatatum est super inimicos meos os meum, lætata sum in salute tua.

2. Quoniam non est sanctus sicut Dominus, et non est justus sicut Deus noster, non est sanctus præter te.

3. Nolite gloriari, et nolite loqui excelsa : non procedat magniloquentia de ore vestro, quoniam Deus scientiarum Dominus, et Deus præparans adinventiones suas.

4. Arcus potentium infirmatus est, et infirmi accincti sunt virtute.

5. Pleni panibus minorati sunt, et esurientes transierunt terram : quoniam sterilis peperit septem, et multa in filiis infirmata est.

6. Dominus mortificat et vivificat, deducit ad inferos et reducit.

7. Dominus pauperem facit et ditat, humiliat et exaltat.

8. Suscitat a terra pauperem, et de stercore erigit inopem, ut sedere faciat cum potentibus populi, et sedem gloriæ hæreditatem dans eis:

9. dans votum voventi et benedixit annos justi, quoniam non in virtute potens est vir.

10. Dominus infirmum faciet adversarium suum, Dominus sanctus « non glorietur prudens in prudentia sua, et « non glorietur potens in potentia sua, et non glorietur di« ves in divitiis suis : sed in hoc glorietur qui gloriatur, « intelligere et scire Dominum, et facere judicium et justitiam « in medio terræ. » Dominus ascendit in cœlos, et tonuit : ipse judicabit extrema terræ. Et dat virtutem regibus nostris, et exaltabit cornu Christi sui. Et reliquit eum ibi ante Dominum,

11. et abiit in Armathæm. Et puer erat ministrans faciei Domini coram Heli sacerdote.

12. Et filii Heli sacerdotis filii pestilentes, non scientes Dominum.

13. Et justificatio sacerdotis ab universo populo sacrificante. Et veniebat puer sacerdotis dum coqueretur caro, et fuscinula tridens in manu ejus,

14. et percutiebat eam in lebetem magnum vel in caldariam vel in ollam, et omne quodcumque ascenderat in fuscinula, sumebat sibi sacerdos. Juxta hæc faciebant universo Israel, venientibus sacrificare Domino in Selom.

15. Et antequam adoleretur adeps, veniebat puer sacerdotis, et dicebat viro sacrificanti : Da carnem ad assandum sacerdoti, et non accipiam a te carnem coctam de lebete.

16. Et dicebat vir sacrificans : Adoleatur primum sicut decet adeps, et sume tibi de omnibus quæ concupiscit anima tua. Et dicebat : Nequaquam, quia nunc dabis : et si non, sumam violentè.

17. Καὶ ἦν ἡ ἁμαρτία ἐνώπιον Κυρίου τῶν παιδαρίων μεγάλη σφόδρα, ὅτι ἠθέτουν τὴν θυσίαν Κυρίου.

18. Καὶ Σαμουὴλ ἦν λειτουργῶν ἐνώπιον Κυρίου, παιδάριον περιεζωσμένον Ἐφοὺδ Βάδ.

19. Καὶ διπλοΐδα μικρὰν ἐποίησεν αὐτῷ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ ἀνέφερεν αὐτῷ ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας, ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτὴν μετὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς θῦσαι τὴν θυσίαν τῶν ἡμερῶν.

20. Καὶ εὐλόγησεν Ἡλὶ τὸν Ἐλκανὰ καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, λέγων. Ἀποτίσαι σοι Κύριος σπέρμα ἐκ τῆς γυναικὸς ταύτης, ἀντὶ τοῦ χρέους οὗ ἔχρησας τῷ Κυρίῳ. Καὶ ἀπῆλθεν ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

21. Καὶ ἐπεσκέψατο Κύριος τὴν Ἄνναν, καὶ ἔτεκεν ἔτι τρεῖς υἱοὺς καὶ δύο θυγατέρας. Καὶ ἐμεγαλύνθη τὸ παιδάριον Σαμουὴλ ἐνώπιον Κυρίου.

22. Καὶ Ἡλὶ πρεσβύτης σφόδρα· καὶ ἤκουσεν ἃ ἐποίουν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ,

23. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἱνατί ποιεῖτε κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο ὃ ἐγὼ ἀκούω ἐκ στόματος παντὸς τοῦ λαοῦ Κυρίου;

24. Μὴ, τέκνα, ὅτι οὐκ ἀγαθὴ ἡ ἀκοὴ ἣν ἐγὼ ἀκούω· μὴ ποιεῖτε οὕτως, ὅτι οὐκ ἀγαθαὶ αἱ ἀκοαὶ ἃς ἐγὼ ἀκούω, τοῦ μὴ δουλεύειν λαὸν Θεῷ.

25. Ἐὰν ἁμαρτάνων ἁμάρτῃ ἀνὴρ εἰς ἄνδρα, καὶ προσεύξονται ὑπὲρ αὐτοῦ πρὸς Κύριον· καὶ ἐὰν τῷ Κυρίῳ ἁμάρτῃ, τίς προσεύξεται ὑπὲρ αὐτοῦ; Καὶ οὐκ ἤκουον τῆς φωνῆς τοῦ πατρὸς αὐτῶν, ὅτι βουλόμενος ἐβούλετο Κύριος διαφθεῖραι αὐτούς.

26. Καὶ τὸ παιδάριον Σαμουὴλ ἐπορεύετο, καὶ ἦν ἀγαθὸν μετὰ Κυρίου καὶ μετὰ ἀνθρώπων.

27. Καὶ ἦλθεν ὁ ἄνθρωπος Θεοῦ πρὸς Ἡλὶ, καὶ εἶπε· Τάδε λέγει Κύριος· Ἀποκαλυφθεὶς ἀπεκαλύφθην πρὸς οἶκον τοῦ πατρός σου, ὄντων αὐτῶν ἐν γῇ Αἰγύπτῳ δούλων τῷ οἴκῳ Φαραὼ,

28. καὶ ἐξελεξάμην τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου ἐκ πάντων τῶν σκήπτρων Ἰσραὴλ, ἐμοὶ ἱερατεύειν, τοῦ ἀναβαίνειν ἐπὶ θυσιαστήριόν μου, καὶ θυμιᾷν θυμίαμα, καὶ αἴρειν Ἐφούδ· καὶ ἔδωκα τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός σου τὰ πάντα τοῦ πυρὸς υἱῶν Ἰσραὴλ εἰς βρῶσιν.

29. Καὶ ἱνατί ἐπέβλεψας ἐπὶ τὸ θυμίαμά μου καὶ εἰς τὴν θυσίαν μου ἀναιδεῖ ὀφθαλμῷ; καὶ ἐδόξασας τοὺς υἱούς σου ὑπὲρ ἐμὲ, ἐνευλογεῖσθαι ἀπαρχῆς πάσης θυσίας τοῦ Ἰσραὴλ ἔμπροσθέν μου;

30. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραήλ· Εἶπα, ὁ οἶκός σου καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός σου διελεύσεται ἐνώπιόν μου ἕως αἰῶνος. Καὶ νῦν φησι Κύριος· Μηδαμῶς ἐμοὶ, ὅτι ἀλλ' ἢ τοὺς δοξάζοντάς με δοξάσω, καὶ ὁ ἐξουθενῶν με ἀτιμωθήσεται.

31. Ἰδοὺ ἔρχονται ἡμέραι, καὶ ἐξολοθρεύσω τὸ σπέρμα σου καὶ τὸ σπέρμα οἴκου πατρός σου·

(*) 32. καὶ οὐκ ἔσται σοι πρεσβύτης ἐν οἴκῳ μου πάσας τὰς ἡμέρας.

33. Καὶ ἄνδρα οὐκ ἐξολοθρεύσω σοι ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου μου, ἐκλείπειν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ καταῤῥεῖν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ πᾶς περισσεύων οἴκου σου πεσοῦνται ἐν ῥομφαίᾳ ἀνδρῶν.

(*) 32. Καὶ ἐπιβλέψῃ κραταίωμά μου ὧν ἐν πᾶσιν οἷς ἀγαθύνει τὸν Ἰσραήλ· καὶ οὐκ ἔσται πρεσβύτης ἐν τῷ οἴκῳ σου πάσας τὰς ἡμέρας. (*Alex.*)

17. Et erat peccatum coram Domino puerorum magnum valde, quoniam contemnebant sacrificium Domini.

18. Et Samuel erat ministrans coram Domino, puer accinctus Ephod Bad.

19. Et diploidem parvam fecit ei mater ejus, et afferebat ei ex diebus in dies, in ascendendo ipsam cum viro suo ad sacrificandum sacrificium dierum.

20. Et benedixit Heli Elcana et uxorem ejus, dicens : Retribuat tibi Dominus semen ex muliere hac, pro commodato quod commodasti Domino. Et abiit homo ad locum suum.

21. Et visitavit Dominus Annam, et peperit adhuc tres filios et duas filias. Et magnificatus est puer Samuel coram Domino.

22. Et Heli senex valde : et audivit quæ faciebant filii sui filiis Israel,

23. et dixit eis : Ut quid facitis juxta verbum hoc quod ego audio ex ore universi populi Domini ?

24. Non, filii, quoniam non bona auditio quam ego audio : nolite facere ita, quoniam non bonæ auditiones quas ego audio, ut faciatis non servire populum Deo.

25. Si peccans peccaverit vir in virum, et orabunt pro eo ad Dominum : et si Domino peccaverit, quis orabit pro eo? Et non audiebant vocem patris sui, quoniam volens volebat Dominus disperdere illos.

26. Et puer Samuel ibat, et erat bonus cum Domino et cum hominibus.

27. Et venit homo Dei ad Heli, et dixit : Hæc dicit Dominus : Revelans revelatus sum ad domum patris tui, cum essent in terra Ægypto servi in domo Pharaonis,

28. et elegi domum patris tui ex omnibus sceptris Israel, mihi sacerdotio fungi, ut ascenderent ad altare meum, et incenderent incensum, et portarent Ephod : et dedi domui patris tui omnia quæ sunt ignis filiorum Israel in escam.

29. Et ut quid respexisti in incensum meum et in sacrificium meum impudenti oculo? et glorificasti filios tuos super me, benedicere de primordio omnis sacrificii Israel in conspectu meo?

30. Propter hoc hæc dicit Dominus Deus Israel : Dixi, domus tua et domus patris tui transibunt coram me usque in æternum : Et nunc dicit Dominus : Nequaquam mihi, quoniam tantum glorificantes me glorificabo, et qui spernit me honore privabitur.

31. Ecce dies veniunt, et exterminabo semen tuum et semen domus patris tui :

32. et non erit tibi senex in domo mea omnibus diebus.

33. Et virum non exterminabo tibi ab altari meo, ut deficiant oculi ejus, et defluat anima ejus, et omnis qui supererit domus tuæ decident in gladio virorum.

---

32. Et aspicies firmamentum meum ὧν (*hebr. tabernaculi*) in omnibus quibus benefaciet Israel, et non erit senex in domo tua omnibus diebus.

34. Καὶ τοῦτό σοι τὸ σημεῖον ὃ ἥξει ἐπὶ τοὺς δύο υἱούς σου, Ὀφνὶ καὶ Φινεὲς, ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἀποθανοῦνται ἀμφότεροι.

35. Καὶ ἀναστήσω ἐμαυτῷ ἱερέα πιστὸν, ὃς πάντα τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ μου καὶ τὰ ἐν τῇ ψυχῇ μου ποιήσει. Καὶ οἰκοδομήσω αὐτῷ οἶκον πιστὸν, καὶ διελεύσεται ἐνώπιον Χριστοῦ μου πάσας τὰς ἡμέρας.

36. Καὶ ἔσται ὁ περισσεύων ἐν οἴκῳ σου ἥξει προσκυνεῖν αὐτῷ ὀβολοῦ ἀργυρίου, λέγων· Παράῤῥιψόν με ἐπὶ μίαν τῶν ἱερατειῶν σου, φαγεῖν ἄρτον.

34. Et hoc tibi signum quod veniet super duos filios tuos, Ophni et Phinees, una die morientur ambo.

35. Et suscitabo mihi sacerdotem fidelem, qui omnia quæ in corde meo et quæ in anima mea faciet. Et ædificabo ei domum fidelem, et transibit coram Christo meo omnibus diebus.

36. Et erit qui supererit in domo tua veniet adorare eum obolo argenti, dicens : Jacta me ad unam sacerdotiorum tuorum, manducare panem.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Καὶ τὸ παιδάριον Σαμουὴλ ἦν λειτουργῶν τῷ Κυρίῳ ἐνώπιον Ἡλὶ τοῦ ἱερέως· καὶ ῥῆμα Κυρίου ἦν τίμιον ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, οὐκ ἦν ὅρασις διαστέλλουσα.

2. Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ Ἡλὶ ἐκάθευδεν ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἤρξαντο βαρύνεσθαι, καὶ οὐκ ἠδύναντο βλέπειν.

3. Καὶ ὁ λύχνος τοῦ Θεοῦ πρὶν ἐπισκευασθῆναι, καὶ Σαμουὴλ ἐκάθευδεν ἐν τῷ ναῷ οὗ ἡ κιβωτὸς τοῦ Θεοῦ.

4. Καὶ ἐκάλεσε Κύριος· Σαμουὴλ, Σαμουήλ. Καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ ἐγώ.

5. Καὶ ἔδραμε πρὸς Ἡλὶ, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ ἐγὼ, ὅτι κέκληκάς με. Καὶ εἶπεν· Οὐ κέκληκά σε· ἀνάστρεφε, κάθευδε, καὶ ἀνέστρεψε καὶ ἐκάθευδε.

6. Καὶ προσέθετο Κύριος, καὶ ἐκάλεσε· Σαμουὴλ, Σαμουήλ. Καὶ ἐπορεύθη πρὸς Ἡλὶ τὸ δεύτερον, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ ἐγὼ, ὅτι κέκληκάς με. Καὶ εἶπεν· Οὐ κέκληκά σε, ἀνάστρεφε, κάθευδε.

7. Καὶ Σαμουὴλ πρὶν γνῶναι Θεὸν, καὶ ἀποκαλυφθῆναι αὐτῷ ῥῆμα Κυρίου.

8. Καὶ προσέθετο Κύριος καλέσαι Σαμουὴλ ἐν τρίτῳ, καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη πρὸς Ἡλὶ, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ ἐγὼ, ὅτι κέκληκάς με. Καὶ ἐσοφίσατο Ἡλὶ ὅτι Κύριος κέκληκε τὸ παιδάριον,

9. καὶ εἶπεν· Ἀνάστρεφε, κάθευδε, τέκνον· καὶ ἔσται ἐὰν καλέσῃ σε, καὶ ἐρεῖς· Λάλει, ὅτι ἀκούει ὁ δοῦλός σου. Καὶ ἐπορεύθη Σαμουὴλ, καὶ ἐκοιμήθη ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ.

10. Καὶ ἦλθε Κύριος καὶ κατέστη, καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν ὡς ἅπαξ καὶ ἅπαξ, καὶ εἶπε Σαμουήλ· Λάλει, ὅτι ἀκούει ὁ δοῦλός σου.

11. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Σαμουήλ· Ἰδοὺ ἐγὼ ποιῶ τὰ ῥήματά μου ἐν Ἰσραήλ· παντὸς ἀκούοντος αὐτὰ ἠχήσει ἀμφότερα τὰ ὦτα αὐτοῦ.

12. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπεγερῶ ἐπὶ Ἡλὶ πάντα ὅσα ἐλάλησα εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ἄρξομαι καὶ ἐπιτελέσω.

13. Καὶ ἀνήγγελκα αὐτῷ ὅτι ἐκδικῶ ἐγὼ τὸν οἶκον αὐτοῦ ἕως αἰῶνος ἐν ἀδικίαις υἱῶν αὐτοῦ, ὅτι κακολογοῦντες Θεὸν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐνουθέτει αὐτούς.

14. Καὶ οὐδ' οὕτως. Ὤμοσα τῷ οἴκῳ Ἡλὶ, εἰ ἐξιλασθήσεται ἀδικία οἴκου Ἡλὶ ἐν θυμιάματι καὶ ἐν θυσίαις ἕως αἰῶνος.

15. Καὶ κοιμᾶται Σαμουὴλ ἕως πρωῒ, καὶ ὤρθρισε τοπρωῒ καὶ ἤνοιξε τὰς θύρας οἴκου Κυρίου. Καὶ Σαμουὴλ ἐφοβήθη ἀπαγγεῖλαι τὴν ὅρασιν,

16. Καὶ εἶπεν Ἡλὶ πρὸς Σαμουήλ· Σαμουὴλ τέκνον. Καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ ἐγώ.

CAPUT III.

1. Et puer Samuel erat ministrans Domino coram Heli sacerdote : et verbum Domini erat pretiosum in diebus illis, non erat visio distinguens.

2. Et factum est in die illa, et Heli dormiebat in loco suo, et oculi ejus cœperant gravari, et non poterant videre.

3. Et lucerna Dei antequam esset instructa, et Samuel dormiebat in templo ubi arca Dei.

4. Et vocavit Dominus : Samuel, Samuel. Et dixit : Ecce ego.

5. Et cucurrit ad Heli, et dixit : Ecce ego, quoniam vocasti me. Et dixit : Non vocavi te : reverte, dormi, et revertit et dormivit.

6. Et adjecit Dominus, et vocavit : Samuel, Samuel. Et ivit ad Heli secundo, et dixit : Ecce ego, quoniam vocasti me. Et dixit : Non vocavi te, reverte, dormi.

7. Et Samuel antequam cognosceret Deum, et revelaretur ei verbum Domini.

8. Et adjecit Dominus vocare Samuel in tertio, et surrexit et ivit ad Heli, et dixit : Ecce ego, quoniam vocasti me. Et intellexit Heli quia Dominus vocavit puerum,

9. et dixit : Reverte, dormi, fili : et erit si vocaverit te, et dices : Loquere, quoniam audit servus tuus. Et ivit Samuel, et dormivit in loco suo.

10. Et venit Dominus et stetit, et vocavit eum, sicut semel et semel, et dixit Samuel : Loquere, quoniam audit servus tuus.

11. Et dixit Dominus ad Samuel : Ecce ego facio verba mea in Israel : omnis audientis ea tinnient ambæ aures ejus.

12. In die illa suscitabo super Heli omnia quæcumque locutus sum in domum ejus, incipiam et consummabo.

13. Et annuntiavi ei quia ulciscar ego domum ejus usque in æternum in injustitiis filiorum ejus, quoniam maledicentes Deum filii ejus, et non monebat eos.

14. Et neque sic. Juravi domui Heli, si propitiabitur injustitia domus Heli in incenso et in sacrificiis usque in æternum.

15. Et dormit Samuel usque mane, et surrexit mane et aperuit januas domus Domini. Et Samuel timebat annuntiare visionem,

16. et dixit Heli ad Samuel : Samuel fili. Et dixit : Ecce ego.

17. Καὶ εἶπε· Τί τὸ ῥῆμα τὸ λαληθὲν πρός σέ; μὴ δὴ κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ. Τάδε ποιήσαι σοι ὁ Θεὸς καὶ τάδε προςθείη, ἐὰν κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ ῥῆμα ἐκ πάντων τῶν λόγων τῶν λαληθέντων σοι ἐν τοῖς ὠσί σου.

18. Καὶ ἀπήγγειλε Σαμουὴλ πάντας τοὺς λόγους, καὶ οὐκ ἔκρυψεν ἀπ' αὐτοῦ· καὶ εἶπεν Ἡλί· Κύριος αὐτὸς τὸ ἀγαθὸν ἐνώπιον αὐτοῦ ποιήσει.

19. Καὶ ἐμεγαλύνθη Σαμουήλ, καὶ ἦν Κύριος μετ' αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔπεσεν ἀπὸ πάντων τῶν λόγων αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν.

20. Καὶ ἔγνωσαν πᾶς Ἰσραὴλ ἀπὸ Δὰν καὶ ἕως Βηρσαβεὲ, ὅτι πιστὸς Σαμουὴλ εἰς προφήτην τῷ Κυρίῳ.

21. Καὶ προςέθετο Κύριος δηλωθῆναι ἐν Σηλὼμ, ὅτι ἀπεκαλύφθη Κύριος πρὸς Σαμουήλ. Καὶ ἐπιστεύθη Σαμουὴλ τοῦ προφήτης γενέσθαι τῷ Κυρίῳ εἰς πάντα Ἰσραὴλ ἀπ' ἄκρων τῆς γῆς καὶ ἕως ἄκρων. Καὶ Ἡλὶ πρεσβύτης σφόδρα, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πορευόμενοι ἐπορεύοντο, καὶ πονηρὰ ἡ ὁδὸς αὐτῶν ἐνώπιον Κυρίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Καὶ ἐγενήθη ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ συναθροίζονται ἀλλόφυλοι ἐπὶ Ἰσραὴλ εἰς πόλεμον· καὶ ἐξῆλθεν Ἰσραὴλ εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς εἰς πόλεμον. Καὶ παρεμβάλλουσιν ἐπὶ Ἀβενέζερ, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι παρεμβάλλουσιν ἐν Ἀφέκ.

2. Καὶ παρατάσσονται ἀλλόφυλοι εἰς πόλεμον ἐπὶ Ἰσραήλ. Καὶ ἔκλινεν ὁ πόλεμος, καὶ ἔπταισεν ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐνώπιον ἀλλοφύλων, καὶ ἐπλήγησαν ἐν τῇ παρατάξει ἐν ἀγρῷ τέσσαρες χιλιάδες ἀνδρῶν.

3. Καὶ ἦλθεν ὁ λαὸς εἰς τὴν παρεμβολὴν, καὶ εἶπαν οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραήλ· Κατὰ τί ἔπταισεν ἡμᾶς Κύριος σήμερον ἐνώπιον ἀλλοφύλων; Λάβωμεν τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐκ Σηλὼμ, καὶ ἐξελθέτω ἐκ μέσου ἡμῶν, καὶ σώσει ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ἡμῶν.

4. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ λαὸς εἰς Σηλὼμ, καὶ αἴρουσιν ἐκεῖθεν τὴν κιβωτὸν Κυρίου καθημένου Χερουβίμ· καὶ ἀμφότεροι οἱ υἱοὶ Ἡλὶ μετὰ τῆς κιβωτοῦ, Ὀφνὶ καὶ Φινεές.

5. Καὶ ἐγενήθη ὡς ἦλθεν ἡ κιβωτὸς Κυρίου εἰς τὴν παρεμβολὴν, καὶ ἀνέκραξε πᾶς Ἰσραὴλ φωνῇ μεγάλῃ, καὶ ἤχησεν ἡ γῆ.

6. Καὶ ἤκουσαν οἱ ἀλλόφυλοι τῆς κραυγῆς, καὶ εἶπον οἱ ἀλλόφυλοι· Τίς ἡ κραυγὴ ἡ μεγάλη αὕτη ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν Ἑβραίων; Καὶ ἔγνωσαν ὅτι κιβωτὸς Κυρίου ἥκει εἰς τὴν παρεμβολήν.

7. Καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ἀλλόφυλοι, καὶ εἶπον· Οὗτοι οἱ θεοὶ ἥκασι πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν παρεμβολήν. Οὐαὶ ἡμῖν· ἐξελοῦ ἡμᾶς, Κύριε, σήμερον, ὅτι οὐ γέγονε τοιαύτη ἐχθὲς καὶ τρίτην.

8. Οὐαὶ ἡμῖν· τίς ἐξελεῖται ἡμᾶς ἐκ χειρὸς τῶν θεῶν τῶν στερεῶν τούτων; Οὗτοι οἱ θεοὶ οἱ πατάξαντες τὴν Αἴγυπτον ἐν πάσῃ πληγῇ καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ.

9. Κραταιοῦσθε καὶ γίνεσθε εἰς ἄνδρας, ἀλλόφυλοι, ὅπως μὴ δουλεύσητε τοῖς Ἑβραίοις, καθὼς ἐδούλευσαν ἡμῖν, καὶ ἔσεσθε εἰς ἄνδρας καὶ πολεμήσατε αὐτούς.

10. Καὶ ἐπολέμησαν αὐτοὺς, καὶ πταίει ἀνὴρ Ἰσραὴλ, καὶ ἔφυγεν ἕκαστος εἰς σκήνωμα αὐτοῦ· καὶ ἐγένετο πληγὴ μεγάλη σφόδρα, καὶ ἔπεσον ἐξ Ἰσραὴλ τριάκοντα χιλιάδες ταγμάτων.

17. Et dixit : Quod es verbum quod dictum est ad te? noli nunc occultare a me. Hæc faciat tibi Deus et hæc adjiciat, si occultaveris a me verbum ex omnibus sermonibus qui dicti sunt tibi in auribus tuis.

18. Et annuntiavit Samuel omnia verba, et non occultavit ab eo : et dixit Heli : Dominus ipse quod bonum in conspectu suo faciet.

19. Et magnificatus est Samuel, et erat Dominus cum eo, et non cecidit de omnibus verbis ejus super terram.

20. Et cognoverunt omnis Israel a Dan et usque Bersabee, quia fidelis Samuel in prophetam Domino.

21. Et adjecit Dominus manifestari in Selom, quoniam revelatus est Dominus ad Samuel. Et creditus est Samuel propheta esse Domino in omnem Israel ab extremis terræ et usque ad extrema. Et Heli senex valde, et filii ejus euntes ibant, et maligna via eorum in conspectu Domini.

CAPUT IV.

1. Et factum est in diebus illis, et congregantur alienigenæ adversus Israel ad bellum : et exiit Israel in occursum eis in bellum. Et castrametantur super Abenezer, et alienigenæ castrametantur in Aphec.

2. Et aciem instruunt alienigenæ in prælium super Israel. Et inclinavit prælium, et cecidit vir Israel coram alienigenis, et percussi sunt in acie in agro quatuor millia virorum.

3. Et venit populus in castra, et dixerunt seniores Israel: Ad quid deficere nos fecit Dominus hodie coram alienigenis? Sumamus arcam Dei nostri de Selom, et egrediatur e medio nostri, et salvabit nos de manu inimicorum nostrorum.

4. Et misit populus in Selom, et tollunt inde arcam Domini insidentis Cherubim : et ambo filii Heli cum arca, Ophni et Phinees.

5. Et factum est ut venit arca Domini in castra, et exclamavit universus Israel voce magna, et sonuit terra.

6. Et audiverunt alienigenæ clamorem, et dixerunt alienigenæ : Quis clamor magnus hic in castris Hebræorum? Et cognoverunt quia arca Domini venit in castra.

7. Et timuerunt alienigenæ, et dixerunt : Hi dii venerunt ad eos in castra. Væ nobis ! erue nos, domine, hodie : quoniam non est facta talis heri et nudiustertius.

8. Væ nobis ! quis eruet nos de manu deorum firmorum horum? Hi sunt dii qui percusserunt Ægyptum in omni plaga et in deserto.

9. Invalescite et estote in viros, alienigenæ, ut non serviatis Hebræis, sicut servierunt nobis, et estote in viros et impugnate eos.

10. Et impugnarunt eos, et cadit vir Israel, et fugit unusquisque ad tabernaculum suum : et facta est plaga magna valde, et ceciderunt de Israel triginta millia ordinum.

11. Καὶ κιβωτὸς τοῦ Θεοῦ ἐλήφθη, καὶ ἀμφότεροι οἱ υἱοὶ Ἡλὶ ἀπέθανον, Ὀφνὶ καὶ Φινεές.

12. Καὶ ἔδραμεν ἀνὴρ Ἰεμιναῖος ἐκ τῆς παρατάξεως, καὶ ἦλθεν εἰς Σηλὼμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ διεῤῥωγότα, καὶ γῆ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ.

13. Καὶ ἦλθε, καὶ ἰδοὺ Ἡλὶ ἐπὶ τοῦ δίφρου παρὰ τὴν πύλην σκοπεύων τὴν ὁδὸν, ὅτι ἦν καρδία αὐτοῦ ἐξεστηκυῖα περὶ τῆς κιβωτοῦ τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὁ ἄνθρωπος εἰςῆλθεν εἰς τὴν πόλιν ἀπαγγεῖλαι, καὶ ἀνεβόησεν ἡ πόλις.

14. Καὶ ἤκουσεν Ἡλὶ τὴν φωνὴν τῆς βοῆς, καὶ εἶπε· Τίς ἡ φωνὴ τῆς βοῆς ταύτης; Καὶ ὁ ἄνθρωπος σπεύσας εἰςῆλθε, καὶ ἀπήγγειλε τῷ Ἡλί.

15. Καὶ Ἡλὶ υἱὸς ἐνενήκοντα ἐτῶν, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐπανέστησαν καὶ οὐκ ἐπέβλεπε.

16. Καὶ εἶπεν Ἡλὶ τοῖς ἀνδράσι τοῖς περιεστηκόσιν αὐτῷ· Τίς ἡ φωνὴ τοῦ ἤχου τούτου; Καὶ ὁ ἀνὴρ σπεύσας προςῆλθε πρὸς Ἡλὶ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἐγώ εἰμι ὁ ἥκων ἐκ τῆς παρεμβολῆς, κἀγὼ πέφευγα ἐκ τῆς παρατάξεως σήμερον. Καὶ εἶπεν Ἡλί· Τί τὸ γεγονὸς ῥῆμα, τέκνον;

17. Καὶ ἀπεκρίθη τὸ παιδάριον, καὶ εἶπε· Πέφευγεν ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐκ προςώπου ἀλλοφύλων, καὶ ἐγένετο πληγὴ μεγάλη ἐν τῷ λαῷ, καὶ ἀμφότεροι οἱ υἱοί σου τεθνήκασι, καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ Θεοῦ ἐλήφθη.

18. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἐμνήσθη τῆς κιβωτοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ δίφρου ὀπισθίως ἐχόμενος τῆς πύλης, καὶ συνετρίβη ὁ νῶτος αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανεν, ὅτι πρεσβύτης ὁ ἄνθρωπος καὶ βαρύς· καὶ αὐτὸς ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ εἴκοσιν ἔτη.

19. Καὶ νύμφη αὐτοῦ γυνὴ Φινεὲς συνειληφυῖα τοῦ τεκεῖν, καὶ ἤκουσε τὴν ἀγγελίαν ὅτι ἐλήφθη ἡ κιβωτὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ ὅτι τέθνηκεν ὁ πενθερὸς αὐτῆς καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ ἔκλαυσε καὶ ἔτεκεν, ὅτι ἐπεστράφησαν ἐπ' αὐτὴν ὠδῖνες αὐτῆς,

20. καὶ ἐν τῷ καιρῷ αὐτῆς ἀποθνήσκει. Καὶ εἶπον αὐτῇ αἱ γυναῖκες αἱ παρεστηκυῖαι αὐτῇ· Μὴ φοβοῦ, ὅτι υἱὸν τέτοκας. Καὶ οὐκ ἀπεκρίθη, καὶ οὐκ ἐνόησεν ἡ καρδία αὐτῆς:

21. Καὶ ἐκάλεσε τὸ παιδάριον, Οὐαιβαρχαβὼθ, ὑπὲρ τῆς κιβωτοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ ὑπὲρ τοῦ πενθεροῦ αὐτῆς, καὶ ὑπὲρ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς.

22. Καὶ εἶπαν· Ἀπῴκισται δόξα Ἰσραὴλ ἐν τῷ ληφθῆναι τὴν κιβωτὸν Κυρίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Καὶ ἀλλόφυλοι ἔλαβον τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ εἰςήνεγκαν αὐτὴν ἐξ Ἀβενεζὲρ εἰς Ἄζωτον.

2. Καὶ ἔλαβον ἀλλόφυλοι τὴν κιβωτὸν Κυρίου, καὶ εἰςήνεγκαν αὐτὴν εἰς οἶκον Δαγὼν, καὶ παρέστησαν αὐτὴν παρὰ Δαγών.

3. Καὶ ὤρθρισαν οἱ Ἀζώτιοι, καὶ εἰςῆλθον εἰς οἶκον Δαγών· καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ Δαγὼν πεπτωκὼς ἐπὶ πρόςωπον αὐτοῦ ἐνώπιον κιβωτοῦ τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἤγειραν τὸν Δαγὼν, καὶ κατέστησαν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. « Καὶ « ἐβαρύνθη χεὶρ Κυρίου ἐπὶ τοὺς Ἀζωτίους, καὶ ἐβα- « σάνισεν αὐτοὺς, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς εἰς τὰς ἕδρας « αὐτῶν, τὴν Ἄζωτον καὶ τὰ ὅρια αὐτῆς. »

11. Et arca Dei capta est, et utrique filii Heli mortui sunt, Ophni et Phinees.

12. Et cucurrit vir Jeminæus e prælio, et venit in Selom in die illa, et vestimenta ipsius discissa, et terra super caput ejus.

13. Et venit, et ecce Heli super sellam apud ostium speculans viam, quoniam erat cor ejus pavens pro arca Dei. Et homo intravit in civitatem ad annuntiandum, et exclamavit civitas.

14. Et audivit Heli vocem clamoris, et dixit : Quæ vox clamoris hujus? Et homo festinans intravit, et annuntiavit Heli.

15. Et Heli erat filius nonaginta annorum, et oculi ejus steterant et non perspiciebat.

16. Et dixit Heli viris assistentibus sibi : Quæ vox soni hujus? Et vir festinans accessit ad Heli, et dixit ei · Ego sum qui veni e castris, et ego fugi e prælio hodie. Et dixit Heli : Quodnam verbum quod factum est, fili?

17. Et respondit puer, et dixit : Fugit vir Israel a facie alienigenarum, et facta est plaga magna in populo, et ambo filii tui mortui sunt, et arca Dei capta est.

18. Et factum est, ut meminit arcæ Dei, et cecidit de sella retrorsum juxta portam, et contribulatum est dorsum ejus, et mortuus est, quoniam senex erat homo et gravis : et ipse judicabat Israel viginti annos.

19. Et nurus ejus uxor Phinees cum concepisset ad pariendum, et audivit nuntium quia capta est arca Dei, et quia mortuus est socer suus et vir suus, et ploravit et peperit, quoniam irruerant in eam dolores sui.

20. Et in tempore suo moritur. Et dicebant ei mulieres assistentes ei : Ne timeas, quoniam filium peperisti. Et non respondit, et non cogitavit cor ejus.

21. Et vocavit puerum, Væbarchaboth, pro arca Dei, et pro socero suo, et pro viro suo.

22. Et dixerunt : Transmigravit gloria Israel in eo quod capta est arca Domini.

CAPUT V.

1. Et alienigenæ ceperunt arcam Dei, et intulerunt illam ex Abenezer in Azotum.

2. Et ceperunt alienigenæ arcam Domini, et intulerunt eam in domum Dagon, et collocaverunt illam juxta Dagon.

3. Et mane vigilaverunt Azotii, et intraverunt in domum Dagon, et viderunt, et ecce Dagon cecidit in faciem suam ante arcam Dei. Et erexerunt Dagon, et statuerunt in locum suum. « Et gravata est manus Domini super Azotios, et cruciavit « illos, et percussit illos in sedibus eorum, Azotum et regio- « nes ejus. »

4. Καὶ ἐγένετο, ὅτε ὤρθρισαν τοπρωὶ, καὶ ἰδοὺ Δαγὼν πεπτωκὼς ἐπὶ πρόςωπον αὐτοῦ ἐνώπιον κιβωτοῦ διαθήκης Κυρίου, καὶ κεφαλὴ Δαγὼν καὶ ἀμφότερα τὰ ἴχνη χειρῶν αὐτοῦ ἀφῃρημένα ἐπὶ τὰ ἐμπρόσθια Ἀμαφὲθ ἕκαστοι, καὶ ἀμφότεροι οἱ καρποὶ τῶν χειρῶν αὐτοῦ πεπτωκότες ἐπὶ τὸ πρόθυρον·

5. πλὴν ἡ ῥάχις Δαγὼν ὑπελείφθη. Διὰ τοῦτο οὐκ ἐπιβαίνουσιν οἱ ἱερεῖς Δαγὼν, καὶ πᾶς ὁ εἰςπορευόμενος εἰς οἶκον Δαγὼν ἐπὶ βαθμὸν οἴκου Δαγὼν ἐν Ἀζώτῳ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, ὅτι ὑπερβαίνοντες ὑπερβαίνουσι.

6. Καὶ ἐβαρύνθη ἡ χεὶρ Κυρίου ἐπὶ Ἄζωτον, καὶ ἐπήγαγεν αὐτοῖς, καὶ ἐξέζεσεν αὐτοῖς εἰς τὰς ναῦς, καὶ μέσον τῆς χώρας αὐτῆς ἀνεφύησαν μύες· καὶ ἐγένετο σύγχυσις θανάτου μεγάλη ἐν τῇ πόλει.

7. Καὶ εἶδον οἱ ἄνδρες Ἀζώτου ὅτι οὕτως, καὶ λέγουσιν· Ὅτι οὐ καθήσεται κιβωτὸς τοῦ Θεοῦ Ἰσραὴλ μεθ' ἡμῶν, ὅτι σκληρὰ χεὶρ αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ Δαγὼν θεὸν ἡμῶν.

8. Καὶ ἀποστέλλουσι καὶ συνάγουσι τοὺς σατράπας τῶν ἀλλοφύλων πρὸς αὐτοὺς, καὶ λέγουσι· Τί ποιήσωμεν τῇ κιβωτῷ Θεοῦ Ἰσραήλ; Καὶ λέγουσιν οἱ Γεθαῖοι· Μετελθέτω κιβωτὸς τοῦ Θεοῦ πρὸς ἡμᾶς. Καὶ μετῆλθεν κιβωτὸς τοῦ Θεοῦ Ἰσραὴλ εἰς Γέθ.

9. Καὶ ἐγενήθη μετὰ τὸ μετελθεῖν αὐτὴν, καὶ γίνεται χεὶρ Κυρίου τῇ πόλει, τάραχος μέγας σφόδρα· καὶ ἐπάταξε τοὺς ἄνδρας τῆς πόλεως ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς εἰς τὰς ἕδρας αὐτῶν· καὶ ἐποίησαν οἱ Γεθαῖοι ἑαυτοῖς ἕδρας,

10. καὶ ἐξαποστέλλουσι τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ εἰς Ἀσκάλωνα· καὶ ἐγενήθη, ὡς εἰςῆλθε κιβωτὸς Θεοῦ εἰς Ἀσκάλωνα, καὶ ἐβόησαν οἱ Ἀσκαλωνῖται, λέγοντες· Τί ἀπεστρέψατε τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ Ἰσραὴλ πρὸς ἡμᾶς, θανατῶσαι ἡμᾶς καὶ τὸν λαὸν ἡμῶν;

11. Καὶ ἐξαποστέλλουσι καὶ συνάγουσι τοὺς σατράπας τῶν ἀλλοφύλων, καὶ εἶπον· Ἐξαποστείλατε τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ Ἰσραὴλ, καὶ καθισάτω εἰς τὸν τόπον αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ θανατώσῃ ἡμᾶς καὶ τὸν λαὸν ἡμῶν·

12. ὅτι ἐγενήθη σύγχυσις ἐν ὅλῃ τῇ πόλει βαρεῖα σφόδρα, ὡς εἰςῆλθεν κιβωτὸς Θεοῦ Ἰσραὴλ ἐκεῖ. Καὶ οἱ ζῶντες καὶ οὐκ ἀποθανόντες ἐπλήγησαν εἰς τὰς ἕδρας· καὶ ἀνέβη ἡ κραυγὴ τῆς πόλεως εἰς τὸν οὐρανόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ς'.

1. Καὶ ἦν ἡ κιβωτὸς ἐν ἀγρῷ τῶν ἀλλοφύλων ἑπτὰ μῆνας, καὶ ἐξέζεσεν ἡ γῆ αὐτῶν μύας.

2. Καὶ καλοῦσιν ἀλλόφυλοι τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς μάντεις καὶ τοὺς ἐπαοιδοὺς αὐτῶν, λέγοντες· Τί ποιήσωμεν τῇ κιβωτῷ Κυρίου; Γνωρίσατε ἡμῖν ἐν τίνι ἀποστελοῦμεν αὐτὴν εἰς τὸν τόπον αὐτῆς.

3. Καὶ εἶπαν· Εἰ ἐξαποστέλλετε ὑμεῖς τὴν κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ, μὴ δὴ ἐξαποστείλητε αὐτὴν κενὴν, ἀλλὰ ἀποδιδόντες ἀπόδοτε αὐτῇ τῆς βασάνου, καὶ τότε ἰαθήσεσθε, καὶ ἐξιλασθήσεται ὑμῖν. Μὴ οὐκ ἀποστῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἀφ' ὑμῶν;

4. Καὶ λέγουσι· Τί τὸ τῆς βασάνου ἀποδώσομεν αὐτῇ; Καὶ εἶπαν·

5. Κατὰ ἀριθμὸν τῶν σατραπῶν τῶν ἀλλοφύλων πέντε ἕδρας χρυσᾶς, ὅτι πταῖσμα ἐν ὑμῖν καὶ τοῖς ἄρ-

4. Et factum est, cum mane vigilassent, et ecce Dagon ceciderat in faciem suam ante arcam testamenti Domini, et caput Dagon et ambo vestigia manuum ejus super anteriora Amapheth singuli, et ambo articuli manuum ejus ceciderant in limen :

5. tantummodo truncus Dagon remanserat. Propter hoc non incedunt sacerdotes Dagon, et omnis intrans in domum Dagon super limen domus Dagon in Azoto usque in diem hanc, quoniam transcendentes transcendunt.

6. Et gravata est manus Domini super Azotum, et induxit eis, et efferbuit eis in navibus, et medium regionis ejus expullularunt mures : et facta est confusio mortis magna in civitate.

7. Et viderunt viri Azotii quoniam sic, et dicunt : Quoniam non sedebit arca Dei Israel nobiscum, quoniam dura est manus illius super nos et super Dagon deum nostrum.

8. Et mittunt et congregant satrapas alienigenarum ad se, et dicunt : Quid faciemus arcæ Dei Israel? Et dicunt Gethæi : Transeat arca Dei ad nos. Et transiit arca Dei Israel in Geth.

9. Et factum est postquam ipsa transiit, et fit manus Domini civitati, turbatio magna valde : et percussit viros civitatis a parvo usque ad magnum, et percussit eos in sedibus eorum : et fecerunt sibi Gethæi sedes,

10. et emittunt arcam Dei in Ascalonem : et factum est, ut intravit arca Dei in Ascalonem, et clamaverunt Ascalonitæ, dicentes : Quid convertistis arcam Dei Israel ad nos, ad mortificandum nos et populum nostrum?

11. Et mittunt et congregant satrapas alienigenarum, et dixerunt : Emittite arcam Dei Israel, et resideat in loco suo, et non morti dabit nos et populum nostrum :

12. quia facta est confusio in civitate tota gravis valde, ut intravit arca Dei Israel illuc. Et qui vivebant et non mortui percussi sunt in sedibus : et ascendit clamor civitatis ad cœlum.

CAPUT VI.

1. Et fuit arca in agro alienigenarum septem menses, et efferbuit terra eorum mures.

2. Et alienigenæ vocant sacerdotes et vates et incantatores suos, dicentes : Quid faciemus arcæ Domini? Notum facite nobis in quo mittemus eam ad locum suum.

3. Et dixerunt : Si dimittitis vos arcam testamenti Domini Dei Israel, ne dimittatis eam inanem, sed reddentes reddite ei pro cruciatu, et tunc curabimini, et depropitiabitur vobis. Numquid non recedet manus ejus a vobis?

4. Et dicunt : Quid est quod pro cruciatu reddemus ei? Et dixerunt :

5. Juxta numerum satraparum alienigenarum quinque sedes aureas, quoniam delictum in vobis et principibus ve-

χωσιν ὑμῶν καὶ τῷ λαῷ, καὶ μῦς χρυσοῦς ὁμοίωμα
τῶν μυῶν ὑμῶν τῶν διαφθειρόντων τὴν γῆν. Καὶ δώσετε
τῷ Κυρίῳ δόξαν ὅπως κουφίσῃ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἀφ'
ὑμῶν, καὶ ἀπὸ τῶν θεῶν ὑμῶν, καὶ ἀπὸ τῆς γῆς ὑμῶν.
6. Καὶ ἱνατί βαρύνετε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐβάρυ-
νεν Αἴγυπτος καὶ Φαραὼ τὴν καρδίαν αὐτῶν; Οὐχὶ ὅτε
ἐνέπαιξεν αὐτοῖς, ἐξαπέστειλαν αὐτοὺς καὶ ἀπῆλθον;
7. Καὶ νῦν λάβετε καὶ ποιήσατε ἅμαξαν καινὴν,
καὶ δύο βόας πρωτοτοκούσας ἄνευ τῶν τέκνων, καὶ
ζεύξατε τὰς βόας ἐν τῇ ἁμάξῃ, καὶ ἀπαγάγετε τὰ τέκνα
ἀπὸ ὄπισθεν αὐτῶν εἰς οἶκον.
8. Καὶ λήψεσθε τὴν κιβωτὸν, καὶ θήσετε αὐτὴν ἐπὶ
τὴν ἅμαξαν, καὶ τὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ ἀποδώσετε αὐτῇ
τῆς βασάνου, καὶ θήσετε ἐν θέματι Βερσεχθὰν ἐκ μέ-
ρους αὐτῆς, καὶ ἐξαποστελεῖτε αὐτὴν, καὶ ἀπελάσετε
αὐτὴν, καὶ ἀπελεύσεσθε,
9. καὶ ὄψεσθε· εἰ ὁδὸν ὁρίων αὐτῆς πορεύσεται μετὰ
Βεθσαμὺς, αὐτὸς πεποίηκεν ἡμῖν τὴν κακίαν τὴν με-
γάλην ταύτην· καὶ ἐὰν μὴ, καὶ γνωσόμεθα ὅτι οὐ χεὶρ
αὐτοῦ ἧπται ἡμῶν, ἀλλὰ σύμπτωμα τοῦτο γέγονεν ἡμῖν.
10. Καὶ ἐποίησαν οἱ ἀλλόφυλοι οὕτω· καὶ ἔλαβον
δύο βόας πρωτοτοκούσας, καὶ ἔζευξαν αὐτὰς ἐν τῇ
ἁμάξῃ, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ἀπεκώλυσαν εἰς οἶκον.
11. Καὶ ἔθεντο τὴν κιβωτὸν Κυρίου ἐπὶ τὴν ἅμαξαν,
καὶ τὸ θέμα Ἐργὰβ καὶ τοὺς μῦς τοὺς χρυσοῦς.
12. Καὶ κατεύθυναν αἱ βόες ἐν τῇ ὁδῷ εἰς ὁδὸν Βαιθ-
σαμὺς, ἐν τρίβῳ ἑνὶ ἐπορεύοντο καὶ ἐκοπίων, καὶ οὐ
μεθίσταντο δεξιὰ οὐδὲ ἀριστερά· καὶ οἱ σατράπαι τῶν
ἀλλοφύλων ἐπορεύοντο ὀπίσω αὐτῆς ἕως ὁρίων Βαιθ-
σαμύς.
13. Καὶ οἱ ἐν Βεθσαμὺς ἐθέριζον θερισμὸν πυρῶν ἐν
κοιλάδι· καὶ ἦραν ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ εἶδον κιβωτὸν
Κυρίου, καὶ ηὐφράνθησαν εἰς ἀπάντησιν αὐτῆς.
14. Καὶ ἡ ἅμαξα εἰσῆλθεν εἰς ἀγρὸν Ὡσηὲ τὸν ἐν
Βαιθσαμὺς, καὶ ἔστησαν ἐκεῖ παρ' αὐτῇ λίθον μέγαν.
Καὶ σχίζουσι τὰ ξύλα τῆς ἁμάξης, καὶ τὰς βόας ἀνή-
νεγκαν εἰς ὁλοκαύτωσιν τῷ Κυρίῳ.
15. Καὶ οἱ Λευῖται ἀνήνεγκαν τὴν κιβωτὸν τοῦ Κυ-
ρίου, καὶ τὸ θέμα Ἐργὰβ μετ' αὐτῆς καὶ τὰ ἐπ' αὐτῆς
σκεύη τὰ χρυσᾶ, καὶ ἔθεντο ἐπὶ τοῦ λίθου τοῦ μεγάλου.
Καὶ οἱ ἄνδρες Βαιθσαμὺς ἀνήνεγκαν ὁλοκαυτώσεις καὶ
θυσίας ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῷ Κυρίῳ.
16. Καὶ οἱ πέντε σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων ἑώρων,
καὶ ἀνέστρεψαν εἰς Ἀσκάλωνα τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.
17. Καὶ αὗται αἱ ἕδραι αἱ χρυσαῖ, ἃς ἀπέδωκαν οἱ
ἀλλόφυλοι τῆς βασάνου τῷ Κυρίῳ· τῆς Ἀζώτου μίαν,
τῆς Γάζης μίαν, τῆς Ἀσκάλωνος μίαν, τῆς Γὲθ μίαν,
τῆς Ἀκκαρὼν μίαν.
18. Καὶ μῦς οἱ χρυσοῖ κατ' ἀριθμὸν πασῶν πόλεων
τῶν ἀλλοφύλων τῶν πέντε σατραπῶν ἐκ πόλεως ἐστε-
ρεωμένης καὶ ἕως κώμης τοῦ Φερεζαίου, καὶ ἕως λί-
θου τοῦ μεγάλου, οὗ ἐπέθηκαν ἐπ' αὐτοῦ τὴν κιβωτὸν
διαθήκης Κυρίου, τοῦ ἐν ἀγρῷ Ὡσηὲ τοῦ Βαιθσαμυ-
σίτου.
19. Καὶ οὐκ ἠσμένισαν οἱ υἱοὶ Ἰεχονίου ἐν τοῖς ἀν-
δράσι Βαιθσαμὺς, ὅτι εἶδαν κιβωτὸν Κυρίου. Καὶ ἐπά-
ταξεν ἐν αὐτοῖς ἑβδομήκοντα ἄνδρας καὶ πεντήκοντα
χιλιάδας ἀνδρῶν· καὶ ἐπένθησεν ὁ λαὸς, ὅτι ἐπάταξε
Κύριος ἐν τῷ λαῷ πληγὴν μεγάλην σφόδρα.
20. Καὶ εἶπαν οἱ ἄνδρες οἱ ἐκ Βαιθσαμύς· Τίς δυνή-

stris et populo, et mures aureos similitudinem murium ve-
strorum corrumpentium terram. Et dabitis Domino gloriam
ut allevet manum suam a vobis, et a diis vestris, et a terra
vestra.
6. Et utquid aggravatis corda vestra, sicut aggravavit
Ægyptus et Pharao cor suum? Nonne quando illusit eis, di-
miserunt eos et abierunt?
7. Et nunc sumite et facite plaustrum novum, et duas
vaccas primo enixas sine filiis, et jungite vaccas in plau-
stro, et abducite filios a post eas in domum.
8. Et sumetis arcam, et ponetis eam super plaustrum,
et vasa aurea reddetis ei pro cruciatu, et ponetis in capsula
Bersechthan a parte ejus, et dimittetis eam, et expelletis eam,
et abibitis,
9. et videbitis : si viam finium suorum ibit post Bethsamys,
ipse fecit nobis malum magnum hoc : et si non, et cogno-
scemus quia non manus ejus tetigit nos, sed accidens hoc
evenit nobis.
10. Et fecerunt alienigenæ sic : et sumpserunt duas vac-
cas primo enixas, et junxerunt eas in plaustro, et filios
earum abstraxerunt in domum.
11. Et posuerunt arcam Domini super plaustrum, et cap-
sulam Ergab et mures aureos.
12. Et direxerunt vaccæ in via ad viam Bethsamys, in se-
mita una ibant et laborabant, et non declinaverunt a dextra
neque a sinistra : et satrapæ alienigenarum ibant post eam
usque ad fines Bethsamys.
13. Et qui in Bethsamys metebant messem frumentorum,
in valle : et elevaverunt oculos suos, et viderunt arcam Do-
mini, et læti sunt in occursum ejus.
14. Et plaustrum intravit in agrum Osee qui in Beth-
samys, et statuerunt ibi apud eam lapidem magnum. Et
scindunt ligna plaustri, et vaccas attulerunt in holocausto-
sim Domino.
15. Et Levitæ attulerunt arcam Domini, et capsulam
Ergab cum ea et quæ super eam vasa aurea, et posuerunt
super lapidem magnum. Et viri Bethsamys attulerunt holo-
caustoses et sacrificia in die illa Domino.
16. Et quinque satrapæ alienigenarum videbant, et
reverterunt in Ascalonem die illa.
17. Et hæ sunt sedes aureæ, quas reddiderunt alieni-
genæ pro cruciatu Domino : Azoti unam, Gazæ unam,
Ascalonis unam, Geth unam, Accaron unam.
18. Et mures aurei juxta numerum omnium civitatum
alienigenarum quinque satraparum a civitate confirmata
et usque ad pagum Pherezæi, et usque ad lapidem magnum,
in quo imposuerunt super eum arcam testamenti Domini,
quæ erat in agro Osee Bethsamytæ.
19. Et non sunt delectati filii Jechoniæ in viris Beth-
samys, quia viderant arcam Domini. Et percussit in eis
septuaginta viros et quinquaginta millia virorum : et luxit
populus, quia percusserat Dominus in populo plagam
magnam valde.
20. Et dixerunt viri qui de Bethsamys : Quis poterit

σεται διελθεῖν ἐνώπιον Κυρίου τοῦ Θεοῦ τοῦ ἁγίου τούτου; καὶ πρὸς τίνα ἀναβήσεται κιβωτὸς Κυρίου ἀφ' ἡμῶν;

21. Καὶ ἀποστέλλουσιν ἀγγέλους πρὸς τοὺς κατοικοῦντας Καριαθιαρὶμ, λέγοντες· Ἀπεστρόφασιν ἀλλόφυλοι τὴν κιβωτὸν Κυρίου, κατάβητε καὶ ἀναγάγετε αὐτὴν πρὸς ἑαυτούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Καὶ ἔρχονται οἱ ἄνδρες Καριαθιαρὶμ, καὶ ἀνάγουσιν τὴν κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου, καὶ εἰσάγουσιν αὐτὴν εἰς οἶκον Ἀμιναδὰβ τὸν ἐν τῷ βουνῷ· καὶ τὸν Ἐλεάζαρ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἡγίασαν φυλάσσειν τὴν κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου.

2. Καὶ ἐγενήθη ἀφ' ἧς ἡμέρας ἦν ἡ κιβωτὸς ἐν Καριαθιαρὶμ, ἐπλήθυναν αἱ ἡμέραι· καὶ ἐγένετο εἴκοσιν ἔτη, καὶ ἐπέβλεψεν πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ ὀπίσω Κυρίου.

3. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς πάντα οἶκον Ἰσραὴλ, λέγων· Εἰ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν ὑμεῖς ἐπιστρέφετε πρὸς Κύριον, περιέλετε θεοὺς ἀλλοτρίους ἐκ μέσου ὑμῶν καὶ τὰ ἄλση, καὶ ἑτοιμάσατε τὰς καρδίας ὑμῶν πρὸς Κύριον καὶ δουλεύσατε αὐτῷ μόνῳ, καὶ ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων.

4. Καὶ περιεῖλον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὰς Βααλὶμ καὶ τὰ ἄλση Ἀσταρὼθ, καὶ ἐδούλευσαν Κυρίῳ μόνῳ.

5. Καὶ εἶπε Σαμουήλ· Ἀθροίσατε πάντα Ἰσραὴλ εἰς Μασσηφὰθ, καὶ προσεύξομαι περὶ ὑμῶν πρὸς Κύριον.

6. Καὶ συνήχθησαν εἰς Μασσηφὰθ, καὶ ὑδρεύονται ὕδωρ, καὶ ἐξέχεαν ἐνώπιον Κυρίου ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ ἐνήστευσαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ εἶπαν· Ἡμαρτήκαμεν ἐνώπιον Κυρίου. Καὶ ἐδίκαζε Σαμουὴλ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς Μασσηφάθ.

7. Καὶ ἤκουσαν οἱ ἀλλόφυλοι ὅτι συνηθροίσθησαν πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς Μασσηφὰθ, καὶ ἀνέβησαν σατράπαι ἀλλοφύλων ἐπὶ Ἰσραήλ· καὶ ἀκούουσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐφοβήθησαν ἀπὸ προσώπου ἀλλοφύλων.

8. Καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς Σαμουήλ· Μὴ παρασιωπήσῃς ἀφ' ἡμῶν, τοῦ μὴ βοᾶν πρὸς Κύριον Θεόν σου, καὶ σώσει ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων.

9. Καὶ ἔλαβε Σαμουὴλ ἄρνα γαλαθηνὸν ἕνα, καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸν ὁλοκαύτωσιν σὺν παντὶ τῷ λαῷ τῷ Κυρίῳ· καὶ ἐβόησε Σαμουὴλ πρὸς Κύριον περὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ Κύριος.

10. Καὶ ἦν Σαμουὴλ ἀναφέρων τὴν ὁλοκαύτωσιν, καὶ ἀλλόφυλοι προσῆγον εἰς πόλεμον ἐπὶ Ἰσραήλ· καὶ ἐβρόντησε Κύριος ἐν φωνῇ μεγάλῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ συνεχύθησαν καὶ ἔπταισαν ἐνώπιον Ἰσραήλ.

11. Καὶ ἐξῆλθον ἄνδρες Ἰσραὴλ ἐκ Μασσηφὰθ, καὶ κατεδίωξαν τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ ἐπάταξαν αὐτοὺς ἕως ὑποκάτω τοῦ Βαιθχόρ.

12. Καὶ ἔλαβε Σαμουὴλ λίθον ἕνα, καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἀναμέσον Μασσηφὰθ καὶ ἀναμέσον τῆς παλαιᾶς· καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἀβενέζερ, λίθος τοῦ βοηθοῦ· καὶ εἶπεν· Ἕως ἐνταῦθα ἐβοήθησεν ἡμῖν Κύριος.

13. Καὶ ἐταπείνωσε Κύριος τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ οὐ προσέθεντο ἔτι προσελθεῖν εἰς ὅριον Ἰσραήλ· καὶ ἐγενήθη χεὶρ Κυρίου ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ Σαμουήλ.

transire coram Domino Deo sancto isto? et ad quem ascendet arca Domini a nobis?

21. Et mittunt nuntios ad inhabitantes Cariathiarim, dicentes : Redire fecerunt alienigenæ arcam Domini, descendite et adducite eam ad vos ipsos.

CAPUT VII.

1. Et veniunt viri Cariathiarim, et reducunt arcam testamenti Domini, et introducunt eam in domum Amiuadab quæ in colle : et Eleazarum filium ejus sanctificaverunt ad custodiendam arcam testamenti Domini.

2. Et factum est ex qua die fuit arca in Cariathiarim, multiplicati sunt dies : et fuerunt viginti anni, et respexit omnis domus Israel post Dominum.

3. Et dixit Samuel ad universam domum Israel, dicens : Si in toto corde vestro vos revertitis ad Dominum, circumauferte deos alienos de medio vestri et lucos, et præparate corda vestra erga Dominum et servite illi soli, et eruet vos de manu alienigenarum.

4. Et circumabstulerunt filii Israel Baalim et lucos Astaroth, et servierunt Domino soli.

5. Et dixit Samuel : Congregate universum Israel in Massephath, et orabo pro vobis ad Dominum.

6. Et convenerunt in Massephath, et hauriunt aquam, et effundebant coram Domino super terram : et jejunarunt in die illa, et dixerunt : Peccavimus coram Domino. Et judicabat Samuel universum Israel in Massephath.

7. Et audierunt alienigenæ quia congregati sunt omnes filii Israel in Massephath, et ascenderunt satrapæ alienigenarum super Israel : et audiunt filii Israel, et timuerunt a facie alienigenarum.

8. Et dixerunt filii Israel ad Samuel : Ne taceas a nobis, ut non clames ad Dominum Deum tuum, et salvabit nos de manu alienigenarum.

9. Et sumpsit Samuel agnum lactentem unum, et attulit eum holocaustosim cum universo populo Domino : et clamavit Samuel ad Dominum pro Israel, et exaudivit eum Dominus.

10. Et erat Samuel offerens holocaustosim, et alienigenæ accesserunt in prælium super Israel : et tonuit Dominus in voce magna in die illa super alienigenas, et confusi sunt et ceciderunt coram Israel.

11. Et exierunt viri Israel e Massephath, et persecuti sunt alienigenas, et percusserunt eos usque sub Bethchor.

12. Et sumpsit Samuel lapidem unum, et statuit illum inter Massephath et inter veterem : et vocavit nomen ejus Abenezer, lapis adjutoris : et dixit : Usque huc adjuvit nos Dominus.

13. Et humiliavit Dominus alienigenas, et non adjecerunt ultra accedere ad terminum Israel : et facta est manus Domini super alienigenas omnibus diebus Samuel.

14. Καὶ ἀπεδόθησαν αἱ πόλεις ἃς ἔλαβον οἱ ἀλλόφυλοι παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέδωκαν αὐτὰς τῷ Ἰσραὴλ ἀπὸ Ἀσκάλωνος ἕως Ἀζώβ. Καὶ τὸ ὅριον Ἰσραὴλ ἀφείλοντο ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων. Καὶ ἦν εἰρήνη ἀναμέσον Ἰσραὴλ καὶ ἀναμέσον τοῦ Ἀμοῤῥαίου.

15. Καὶ ἐδίκαζε Σαμουὴλ τὸν Ἰσραὴλ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ.

16. Καὶ ἐπορεύετο κατ' ἐνιαυτὸν ἐνιαυτὸν, καὶ ἐκύκλου Βαιθὴλ καὶ τὴν Γαλγαλὰ καὶ τὴν Μασσηφάθ· καὶ ἐδίκαζε τὸν Ἰσραὴλ ἐν πᾶσι τοῖς ἡγιασμένοις τούτοις.

17. Ἡ δὲ ἀποστροφὴ αὐτοῦ εἰς Ἀμαθαὶμ, ὅτι ἐκεῖ ἦν ὁ οἶκος αὐτοῦ, καὶ ἐδίκαζεν ἐκεῖ τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ Κυρίῳ.

14. Et redditæ sunt civitates quas ceperant alienigenæ de filiis Israel, et reddiderunt se ipsi Israel ab Ascalone usque Azob. Et terminum Israel abstulerunt de manu alienigenarum. Et fuit pax inter Israel et inter Amorrhæum.

15. Et judicabat Samuel Israel omnibus diebus vitæ suæ.

16. Et ibat per annum annum, et circuibat Bæthel et Galgala et Massephath : et judicabat Israel in omnibus sanctificatis his.

17. Reversio autem ejus erat in Armathæm, quoniam ibi erat domus ejus, et judicabat ibi Israel, et ædificavit ibi altare Domino.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Καὶ ἐγένετο ὡς ἐγήρασε Σαμουὴλ, καὶ κατέστησε τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ δικαστὰς τῷ Ἰσραήλ.

2. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν αὐτοῦ· πρωτότοκος Ἰωὴλ, καὶ ὄνομα τοῦ δευτέρου Ἀβιὰ, δικασταὶ ἐν Βηρσαβέε.

3. Καὶ οὐκ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐν ὁδῷ αὐτοῦ, καὶ ἐξέκλιναν ὀπίσω τῆς συντελείας, καὶ ἐλάμβανον δῶρα, καὶ ἐξέκλινον δικαιώματα.

4. Καὶ συναθροίζονται ἄνδρες Ἰσραὴλ, καὶ παραγίνονται εἰς Ἀρμαθαὶμ πρὸς Σαμουὴλ,

5. καὶ εἶπαν αὐτῷ· Ἰδοὺ σὺ γεγήρακας, καὶ οἱ υἱοί σου οὐ πορεύονται ἐν τῇ ὁδῷ σου· καὶ νῦν κατάστησον ἐφ' ἡμᾶς βασιλέα, δικάζειν ἡμᾶς καθὰ καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη.

6. Καὶ πονηρὸν τὸ ῥῆμα ἐν ὀφθαλμοῖς Σαμουὴλ, ὡς εἶπαν· Δὸς ἡμῖν βασιλέα δικάζειν ἡμᾶς. Καὶ προσηύξατο Σαμουὴλ πρὸς Κύριον.

7. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Σαμουήλ· Ἄκουε τῆς φωνῆς τοῦ λαοῦ, καθὰ ἂν λαλῶσί σοι, ὅτι οὐ σὲ ἐξουθενήκασιν, ἀλλ' ἢ ἐμὲ ἐξουθενώκασι, τοῦ μὴ βασιλεύειν ἐπ' αὐτῶν.

8. Κατὰ πάντα τὰ ποιήματα ἃ ἐποίησάν μοι, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀνήγαγον αὐτοὺς ἐξ Αἰγύπτου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ ἐγκατέλιπόν με, καὶ ἐδούλευον θεοῖς ἑτέροις, οὕτως αὐτοὶ ποιοῦσι καὶ σοί.

9. Καὶ νῦν ἄκουε τῆς φωνῆς αὐτῶν, πλὴν ὅτι διαμαρτυρόμενος διαμαρτύρῃ αὐτοῖς, καὶ ἀπαγγελεῖς αὐτοῖς τὸ δικαίωμα τοῦ βασιλέως ὃς βασιλεύσει ἐπ' αὐτούς.

10. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πᾶν τὸ ῥῆμα τοῦ Κυρίου πρὸς τὸν λαὸν τοὺς αἰτοῦντας παρ' αὐτοῦ βασιλέα,

11. καὶ εἶπε· Τοῦτο ἔσται τὸ δικαίωμα τοῦ βασιλέως ὃς βασιλεύσει ἐφ' ὑμᾶς. Τοὺς υἱοὺς ὑμῶν λήψεται, καὶ θήσεται αὐτοὺς ἐν ἅρμασιν αὐτοῦ, καὶ ἐν ἱππεῦσιν αὐτοῦ, καὶ προτρέχοντας τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ,

12. καὶ θέσθαι αὐτοὺς ἑαυτῷ ἑκατοντάρχους καὶ χιλιάρχους, καὶ θερίζειν θερισμὸν αὐτοῦ, καὶ τρυγᾷν τρυγητὸν αὐτοῦ, καὶ ποιεῖν σκεύη πολεμικὰ αὐτοῦ, καὶ σκεύη ἁρμάτων αὐτοῦ.

13. Καὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν λήψεται εἰς μυρεψοὺς, καὶ εἰς μαγειρίσσας, καὶ εἰς πεσσούσας.

14. Καὶ τοὺς ἀγροὺς ὑμῶν καὶ τοὺς ἀμπελῶνας ὑμῶν καὶ τοὺς ἐλαιῶνας ὑμῶν τοὺς ἀγαθοὺς λήψεται, καὶ δώσει τοῖς δούλοις ἑαυτοῦ.

CAPUT VIII.

1. Et factum est ut senuit Samuel, et constituit filios suos judices ipsi Israel.

2. Et hæc nomina filiorum ejus : primogenitus Joel, et nomen secundi Abia, judices in Bersabee.

3. Et non ambulaverunt filii ejus in via ejus, et declinaverunt post consummationem, et accipiebant dona, et pervertebant justificationes.

4. Et congregantur viri Israel, et veniunt in Armathæm ad Samuel,

5. et dixerunt ei : Ecce tu senuisti, et filii tui non ambulant in via tua : et nunc constitue super nos regem ad judicandum nos sicut et cæteræ gentes.

6. Et malum fuit verbum in oculis Samuel, quia dixerunt : Da nobis regem ad judicandum nos. Et oravit Samuel ad Dominum.

7. Et dixit Dominus ad Samuel : Audi vocem populi, juxta quæcumque loquantur tibi, quoniam non te spreverunt, sed me spreverunt, ut non regnem super eos.

8. Secundum omnia facta quæ fecerunt mihi, ex qua die eduxi eos ex Ægypto usque in diem hanc, et dereliquerunt me, et serviebant diis aliis, sic ipsi faciunt et tibi.

9. Et nunc audi vocem eorum, tantummodo contestans contestaberis eis, et annuntiabis eis justificationem regis qui regnabit super eos.

10. Et dixit Samuel omne verbum Domini ad populum petentes ab eo regem,

11. et dixit : Hæc erit justificatio regis qui regnabit super vos. Filios vestros capiet, et ponet eos in curribus suis, et in equitibus suis, et præcursores curruum suorum,

12. et ad ponendum eos sibi centuriones et chiliarchos, et ad metendum messem ipsius, et vindemiandam vindemiam ipsius, et ad faciendum vasa bellica ipsius, et vasa curruum suorum.

13. Et filias vestras capiet in unguentarias, et in coquinarias, et in panificas.

14. Et agros vestros et vineas vestras et oliveta vestra bona capiet, et dabit servis suis.

15. Καὶ τὰ σπέρματα ὑμῶν καὶ τοὺς ἀμπελῶνας ὑμῶν ἀποδεκατώσει, καὶ δώσει τοῖς εὐνούχοις αὐτοῦ καὶ τοῖς δούλοις αὐτοῦ.

16. Καὶ τοὺς δούλους ὑμῶν καὶ τὰς δούλας ὑμῶν, καὶ τὰ βουκόλια ὑμῶν τὰ ἀγαθὰ καὶ τοὺς ὄνους ὑμῶν λήψεται, καὶ ἀποδεκατώσει εἰς τὰ ἔργα αὐτοῦ.

17. Καὶ τὰ ποίμνια ὑμῶν ἀποδεκατώσει, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθε αὐτῷ δοῦλοι.

18. Καὶ βοήσεσθε ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ προσώπου βασιλέως ὑμῶν οὗ ἐξελέξασθε ἑαυτοῖς, καὶ οὐκ ἐπακούσεται Κύριος ὑμῶν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ὅτι ὑμεῖς ἐξελέξασθε ἑαυτοῖς βασιλέα.

19. Καὶ οὐκ ἐβούλετο ὁ λαὸς ἀκοῦσαι τοῦ Σαμουὴλ, καὶ εἶπαν αὐτῷ· Οὐχὶ, ἀλλ' ἢ βασιλεὺς ἔσται ἐφ' ἡμᾶς,

20. καὶ ἐσόμεθα καὶ ἡμεῖς καθὰ πάντα τὰ ἔθνη. Καὶ δικάσει ἡμᾶς βασιλεὺς ἡμῶν, καὶ ἐξελεύσεται ἔμπροσθεν ἡμῶν, καὶ πολεμήσει τὸν πόλεμον ἡμῶν.

21. Καὶ ἤκουσε Σαμουὴλ πάντας τοὺς λόγους τοῦ λαοῦ, καὶ ἐλάλησεν αὐτοὺς εἰς τὰ ὦτα Κυρίου.

22. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Σαμουήλ· Ἄκουε τῆς φωνῆς αὐτῶν, καὶ βασίλευσον αὐτοῖς βασιλέα. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς ἄνδρας Ἰσραήλ· Ἀποτρεχέτω ἕκαστος εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ.

15. Et semina vestra et vineas vestras decimabit, et dabit eunuchis suis et servis suis.

16. Et servos vestros et servas vestras, et armenta boum vestra bona et asinos vestros capiet, et decimabit ad opera sua.

17. Et greges vestros decimabit, et vos eritis ei servi.

18. Et clamabitis in die illa a facie regis vestri quem elegeritis vobis, et non exaudiet Dominus vos in diebus illis, quoniam vos elegistis vobis ipsis regem.

19. Et noluit populus audire Samuel, et dixerunt ei : Nequaquam, sed rex erit super nos,

20. et erimus etiam nos sicut omnes gentes. Et judicabit nos rex noster, et egredietur ante nos, et bellabit bellum nostrum.

21. Et audivit Samuel omnia verba populi, et locutus est ea in aures Domini.

22. Et dixit Dominus ad Samuel : Audi vocem eorum, et regnare fac eis regem. Et dixit Samuel ad viros Israel : Recurrat unusquisque ad civitatem suam.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Καὶ ἀνὴρ ἐξ υἱῶν Βενιαμὶν, καὶ ὄνομα αὐτῷ Κὶς, υἱὸς Ἀβιὴλ, υἱοῦ Ἰαρὲδ, υἱοῦ Βαχὶρ, υἱοῦ Ἀφὲκ, υἱοῦ ἀνδρὸς Ἰεμιναίου, ἀνὴρ δυνατός.

2. Καὶ τούτῳ υἱὸς, καὶ ὄνομα αὐτῷ Σαοὺλ, εὐμεγέθης, ἀνὴρ ἀγαθὸς, καὶ οὐκ ἦν ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ ἀγαθὸς ὑπὲρ αὐτόν· ὑπερωμίαν καὶ ἐπάνω ὑψηλὸς ὑπὲρ πᾶσαν τὴν γῆν.

3. Καὶ ἀπώλοντο αἱ ὄνοι Κὶς πατρὸς Σαοὺλ, καὶ εἶπε Κὶς πρὸς Σαοὺλ τὸν υἱὸν αὐτοῦ· Λάβε μετὰ σεαυτοῦ ἓν τῶν παιδαρίων, καὶ ἀνάστητε καὶ πορεύθητε καὶ ζητήσατε τὰς ὄνους.

4. Καὶ διῆλθον δι' ὄρους Ἐφραὶμ, καὶ διῆλθον διὰ τῆς γῆς Σελχὰ, καὶ οὐχ εὗρον· καὶ διῆλθον διὰ τῆς γῆς Σεγαλὶμ, καὶ οὐκ ἦν· καὶ διῆλθον διὰ τῆς γῆς Ἰαμὶν, καὶ οὐχ εὗρον.

5. Αὐτῶν δὲ ἐλθόντων εἰς τὴν Σὶφ, καὶ Σαοὺλ εἶπε τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ τῷ μετ' αὐτοῦ· Δεῦρο, καὶ ἀποστρέψωμεν, μὴ ἀνεὶς ὁ πατήρ μου τὰς ὄνους φροντίζῃ τὰ περὶ ἡμῶν.

6. Καὶ εἶπεν αὐτῷ τὸ παιδάριον· Ἰδοὺ δὴ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, καὶ ὁ ἄνθρωπος ἔνδοξος· πᾶν ὃ ἐὰν λαλήσῃ παραγινόμενον παρέσται. Καὶ νῦν πορευθῶμεν, ὅπως ἀπαγγείλῃ ἡμῖν τὴν ὁδὸν ἡμῶν ἐφ' ἣν ἐπορεύθημεν ἐπ' αὐτήν.

7. Καὶ εἶπε Σαοὺλ τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ τῷ μετ' αὐτοῦ· Καὶ ἰδοὺ πορευσόμεθα· καὶ τί οἴσομεν τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ Θεοῦ, ὅτι οἱ ἄρτοι ἐκλελοίπασιν ἐκ τῶν ἀγγείων ἡμῶν, καὶ πλεῖον οὐκ ἔστι μεθ' ἡμῶν εἰσενεγκεῖν τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ Θεοῦ τὸ ὑπάρχον ἡμῖν;

8. Καὶ προσέθετο τὸ παιδάριον ἀποκριθῆναι τῷ Σαοὺλ, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ εὕρηται ἐν τῇ χειρί μου τέταρτον σίκλου ἀργυρίου, καὶ δώσεις τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀπαγγελεῖ ἡμῖν τὴν ὁδὸν ἡμῶν.

CAPUT IX.

1. Et vir de filiis Benjamin, et nomen ei Cis, filius Abiel, filii Jared, filii Bachir, filii Aphec, filii viri Jemini, vir potens.

2. Et huic filius, et nomen ei Saul, procerus, vir bonus, et non erat in filiis Israel bonus super eum : ab humero et supra excelsus super omnem terram.

3. Et perierunt asinæ Cis patris Saul, et dixit Cis ad Saul filium suum : Sume tecum unum puerorum, et surgite et ite et quærite asinas.

4. Et transierunt per montem Ephraim, et transierunt per terram Selcha, et non invenerunt : et transierunt per terram Segalim, et non erant : et transierunt per terram Jamin, et non invenerunt.

5. Ipsis autem venientibus in Siph, et Saul dixit puero suo qui secum : Veni, et revertamus, ne omittens pater meus asinas sollicitus sit quæ de nobis.

6. Et dixit ei puer : Ecce nunc homo Dei in civitate hac, et homo honoratus omne quodcumque locutus fuerit eveniens aderit. Et nunc eamus, ut annuntiet nobis viam nostram super quam ibimus super eam.

7. Et dixit Saul puero suo qui secum : Et ecce ibimus : et quid feremus homini Dei, quoniam panes defecerunt de vasis nostris, et plus non est nobiscum ad afferendum homini Dei quod est nobis?

8. Et adjecit puer respondere Sauli, et dixit : Ecce inventa est in manu mea quarta pars sicli argenti, et dabis homini Dei, et annuntiabit nobis viam nostram.

9. Καὶ ἔμπροσθεν ἐν Ἰσραὴλ τάδε ἔλεγεν ἕκαστος ἐν τῷ πορεύεσθαι ἐπερωτᾷν τὸν Θεόν· Δεῦρο καὶ πορευθῶμεν πρὸς τὸν Βλέποντα· ὅτι τὸν προφήτην ἐκάλει ὁ λαὸς ἔμπροσθεν, ὁ Βλέπων.

10. Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς τὸ παιδάριον αὐτοῦ· Ἀγαθὸν τὸ ῥῆμα, δεῦρο καὶ πορευθῶμεν· καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν πόλιν οὗ ἦν ἐκεῖ ὁ ἄνθρωπος ὁ τοῦ Θεοῦ.

11. Αὐτῶν ἀναβαινόντων τὴν ἀνάβασιν τῆς πόλεως, καὶ αὐτοὶ εὑρίσκουσι τὰ κοράσια ἐξεληλυθότα ὑδρεύεσθαι ὕδωρ, καὶ λέγουσιν αὐταῖς· Εἰ ἔστιν ἐνταῦθα ὁ Βλέπων;

12. Καὶ ἀπεκρίθη τὰ κοράσια αὐτοῖς, καὶ λέγουσιν αὐτοῖς· Ἔστιν, ἰδοὺ κατὰ πρόσωπον ὑμῶν· νῦν διὰ τὴν ἡμέραν ἥκει εἰς τὴν πόλιν, ὅτι θυσία σήμερον τῷ λαῷ ἐν Βαμᾷ.

13. Ὡς ἂν εἰσέλθητε εἰς τὴν πόλιν, οὕτως εὑρήσετε αὐτὸν ἐν τῇ πόλει, πρὶν ἀναβῆναι αὐτὸν εἰς Βαμᾶ τοῦ φαγεῖν· ὅτι οὐ μὴ φάγῃ ὁ λαὸς ἕως τοῦ εἰσελθεῖν αὐτόν, ὅτι οὗτος εὐλογεῖ τὴν θυσίαν, καὶ μετὰ ταῦτα ἐσθίουσιν οἱ ξένοι. Καὶ νῦν ἀνάβητε, ὅτι διὰ τὴν ἡμέραν εὑρήσετε αὐτόν.

14. Καὶ ἀναβαίνουσιν τὴν πόλιν· αὐτῶν εἰσπορευομένων εἰς μέσον τῆς πόλεως, καὶ ἰδοὺ Σαμουὴλ ἐξῆλθεν εἰς τὴν ἀπάντησιν αὐτῶν τοῦ ἀναβῆναι εἰς Βαμᾶ.

15. Καὶ Κύριος ἀπεκάλυψε τὸ ὠτίον Σαμουὴλ ἡμέρᾳ μιᾷ, ἔμπροσθεν τοῦ ἐλθεῖν πρὸς αὐτὸν Σαοὺλ, λέγων·

16. Ὡς ὁ καιρὸς, αὔριον ἀποστελῶ πρὸς σὲ ἄνδρα ἐκ γῆς Βενιαμὶν, καὶ χρίσεις αὐτὸν εἰς ἄρχοντα ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ, καὶ σώσει τὸν λαόν μου ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων, ὅτι ἐπέβλεψα ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τοῦ λαοῦ μου, ὅτι ἦλθε βοὴ αὐτῶν πρὸς μέ.

17. Καὶ Σαμουὴλ εἶδε τὸν Σαοὺλ, καὶ Κύριος ἀπεκρίθη αὐτῷ· Ἰδοὺ ὁ ἄνθρωπος ὃν εἶπά σοι· οὗτος ἄρξει ἐν τῷ λαῷ μου.

18. Καὶ προσήγαγε Σαοὺλ πρὸς Σαμουὴλ εἰς μέσον τῆς πόλεως, καὶ εἶπεν· Ἀπάγγειλον δὴ ποῖος ὁ οἶκος τοῦ Βλέποντος.

19. Καὶ ἀπεκρίθη Σαμουὴλ τῷ Σαοὺλ, καὶ εἶπεν· Ἐγώ εἰμι αὐτός· ἀνάβηθι ἔμπροσθέν μου εἰς Βαμᾶ, καὶ φάγε μετ' ἐμοῦ σήμερον, καὶ ἐξαποστελῶ σε πρωῒ, καὶ πάντα τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ σου ἀπαγγελῶ σοι.

20. Καὶ περὶ τῶν ὄνων σου τῶν ἀπολωλυιῶν σήμερον τριταίων, μὴ θῇς τὴν καρδίαν σου αὐταῖς, ὅτι εὕρηνται. Καὶ τίνι τὰ ὡραῖα τοῦ Ἰσραήλ; οὐ σοὶ, καὶ τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός σου;

21. Καὶ ἀπεκρίθη Σαοὺλ, καὶ εἶπεν· Οὐχὶ ἀνδρὸς υἱὸς Ἰεμιναίου ἐγώ εἰμι τοῦ μικροῦ σκήπτρου φυλῆς Ἰσραὴλ, καὶ τῆς φυλῆς τῆς ἐλαχίστης ἐξ ὅλου σκήπτρου Βενιαμίν; Καὶ ἱνατί ἐλάλησας πρὸς ἐμὲ κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο;

22. Καὶ ἔλαβε Σαμουὴλ τὸν Σαοὺλ καὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ, καὶ εἰσήγαγεν αὐτοὺς εἰς τὸ κατάλυμα, καὶ ἔθετο αὐτοῖς ἐκεῖ τόπον ἐν πρώτοις τῶν κεκλημένων ὡσεὶ ἑβδομήκοντα ἀνδρῶν.

23. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ τῷ μαγείρῳ· Δός μοι τὴν μερίδα ἣν ἔδωκά σοι, ἣν εἶπά σοι θεῖναι αὐτὴν παρὰ σοί.

24. Καὶ ἥψησεν ὁ μάγειρος τὴν κωλέαν, καὶ παρέθηκεν αὐτὴν ἐνώπιον Σαοὺλ, καὶ εἶπε Σαμουὴλ τῷ Σαούλ· Ἰδοὺ ὑπόλειμμα, παράθες αὐτὸ ἐνώπιόν σου

9. Et antea in Israel hæc dicebat unusquisque in eundo ad interrogandum Deum : Veni et eamus ad Videntem : quoniam prophetam vocabat populus antea, Videns.

10. Et dixit Saul ad puerum suum : Bonum est verbum, veni et eamus : et iverunt in civitatem ubi erat ibi homo Dei.

11. Ipsis ascendentibus ascensionem civitatis, et ipsi inveniunt puellas exeuntes ad hauriendam aquam, et dicunt eis : Si est hic Videns?

12. Et responderunt puellæ eis, et dicunt eis : Est, ecce ad faciem vestram : nunc per diem venit in civitatem, quoniam sacrificium hodie populo in Bama.

13. Cum ingressi fueritis in civitatem, sic invenietis eum in civitate, priusquam ipse ascendat in Bama ad manducandum : quoniam non manducabit populus quoadusque ipse ingrediatur, quoniam hic benedicit sacrificium, et post hæc comedunt hospites. Et nunc ascendite, quia per diem invenietis eum.

14. Et ascendunt civitatem : ipsis ingredientibus in medium civitatis, et ecce Samuel exiit in occursum eorum ad ascendendum in Bama.

15. Et Dominus revelaverat aurem Samuel die una, antequam veniret ad eum Saul, dicens :

16. Sicut tempus, cras mittam ad te virum de terra Benjamin, et unges eum in principem super populum meum Israel, et salvabit populum meum de manu alienigenarum, quoniam respexi super humiliationem populi mei, quia venit clamor eorum ad me.

17. Et Samuel vidit Saul, et Dominus respondit ei : Ecce homo quem dixi tibi : hic principabitur in populo meo.

18. Et accessit Saul ad Samuel in medium civitatis, et dixit : Annuntia nunc qualis est domus Videntis.

19. Et respondit Samuel Sauli, et dixit : Ego sum ipse : ascende ante me in Bama, et manduca mecum hodie, et dimittam te mane, et omnia quæ in corde tuo annuntiabo tibi.

20. Et de asinabus tuis quæ perierunt hodie tres dies, ne ponas cor tuum eis, quoniam inventæ sunt. Et cui speciosa Israel? nonne tibi, et domui patris tui?

21. Et respondit Saul, et dixit : Nonne viri filius Jeminæi ego sum pusilli sceptri tribus Israel, et tribus minimæ ex toto sceptro Benjamin? Et ut quid locutus es ad me juxta verbum hoc?

22. Et sumpsit Samuel Saulem et puerum ejus, et introduxit eos in diversorium, et posuit eis ibi locum in primis vocatorum circiter septuaginta virorum.

23. Et dixit Samuel coquo : Da mihi partem quam dedi tibi, quam dixi tibi ut poneres eam apud te.

24. Et coxerat coquus armum, et apposuit illud coram Saul, et dixit Samuel Sauli : Ecce quod remansit, appone illud coram te et manduca, quoniam in testimonium est

καὶ φάγε, ὅτι εἰς μαρτύριον τέθειταί σοι παρὰ τοὺς ἄλλους, ἀπόκνιζε. Καὶ ἔφαγε Σαοὺλ μετὰ Σαμουὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

25. Καὶ κατέβη ἐκ τῆς Βαμᾶ εἰς τὴν πόλιν· καὶ διέστρωσαν τῷ Σαοὺλ ἐπὶ τῷ δώματι, καὶ ἐκοιμήθη.

26. Καὶ ἐγένετο ὡς ἀνέβαινεν ὁ ὄρθρος, καὶ ἐκάλεσε Σαμουὴλ τὸν Σαοὺλ ἐπὶ τῷ δώματι, λέγων· Ἀνάστα, καὶ ἐξαποστελῶ σε. Καὶ ἀνέστη Σαοὺλ, καὶ ἐξῆλθεν αὐτὸς καὶ Σαμουὴλ ἕως ἔξω.

27. Αὐτῶν καταβαινόντων εἰς μέρος τῆς πόλεως, καὶ Σαμουὴλ εἶπε τῷ Σαούλ· Εἶπον τῷ νεανίσκῳ, καὶ διελθέτω ἔμπροσθεν ἡμῶν· καὶ σὺ στῆθι ὡς σήμερον, καὶ ἄκουσον ῥῆμα Θεοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

1. Καὶ ἔλαβε Σαμουὴλ τὸν φακὸν τοῦ ἐλαίου, καὶ ἐπέχεεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐφίλησεν αὐτὸν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Οὐχὶ κέχρικέ σε Κύριος εἰς ἄρχοντα ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, ἐπὶ Ἰσραήλ; καὶ σὺ ἄρξεις ἐν λαῷ Κυρίου, καὶ σὺ σώσεις αὐτὸν ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν αὐτοῦ; Καὶ τοῦτό σοι τὸ σημεῖον, ὅτι ἔχρισέ σε Κύριος ἐπὶ κληρονομίαν αὐτοῦ εἰς ἄρχοντα.

2. Ὡς ἂν ἀπέλθῃς σήμερον ἀπ' ἐμοῦ, καὶ εὑρήσεις δύο ἄνδρας πρὸς τοῖς τάφοις Ῥαχὴλ ἐν τῷ ὄρει Βενιαμὶν, ἁλλομένους μεγάλα, καὶ ἐροῦσί σοι· Εὕρηνται αἱ ὄνοι ἃς ἐπορεύθητε ζητεῖν· καὶ ἰδοὺ ὁ πατήρ σου ἀποτετίνακται τὸ ῥῆμα τῶν ὄνων, καὶ ἐδαψιλεύσατο δι' ὑμᾶς, λέγων· Τί ποιήσω ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ μου;

3. Καὶ ἀπελεύσῃ ἐκεῖθεν, καὶ ἐπέκεινα ἥξεις ἕως τῆς δρυὸς Θαβὼρ, καὶ εὑρήσεις ἐκεῖ τρεῖς ἄνδρας ἀναβαίνοντας πρὸς τὸν Θεὸν εἰς Βαιθὴλ, ἕνα αἴροντα τρία αἰγίδια, καὶ ἕνα αἴροντα τρία ἀγγεῖα ἄρτων, καὶ ἕνα αἴροντα ἀσκὸν οἴνου.

4. Καὶ ἐρωτήσουσί σε τὰ εἰς εἰρήνην, καὶ δώσουσί σοι δύο ἀπαρχὰς ἄρτων, καὶ λήψῃ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν.

5. Καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσῃ εἰς τὸν βουνὸν τοῦ Θεοῦ, οὗ ἐστιν ἐκεῖ τὸ ἀνάστημα τῶν ἀλλοφύλων· ἐκεῖ Νασὶβ ὁ ἀλλόφυλος. Καὶ ἔσται, ὡς ἂν εἰσέλθητε ἐκεῖ εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀπαντήσεις χορῷ προφητῶν καταβαινόντων ἐκ τῆς Βαμᾶ, καὶ ἔμπροσθεν αὐτῶν νάβλα, καὶ τύμπανον, καὶ αὐλὸς, καὶ κινύρα, καὶ αὐτοὶ προφητεύοντες.

6. Καὶ ἐφαλεῖται ἐπὶ σὲ πνεῦμα Κυρίου, καὶ προφητεύσεις μετ' αὐτῶν, καὶ στραφήσῃ εἰς ἄνδρα ἄλλον.

7. Καὶ ἔσται, ὅταν ἥξει τὰ σημεῖα ταῦτα ἐπὶ σὲ, ποίει πάντα ὅσα ἐὰν εὕρῃ ἡ χείρ σου, ὅτι Θεὸς μετὰ σοῦ.

8. Καὶ καταβήσῃ ἔμπροσθεν τῆς Γαλγὰλ, καὶ ἰδοὺ καταβαίνω πρὸς σὲ ἀνενεγκεῖν ὁλοκαύτωσιν καὶ θυσίας εἰρηνικάς. Ἑπτὰ ἡμέρας διαλείψεις ἕως τοῦ ἐλθεῖν με πρὸς σὲ, καὶ γνωρίσω σοι ἃ ποιήσεις.

9. Καὶ ἐγενήθη, ὥστε ἐπιστραφῆναι τῷ ὤμῳ αὐτοῦ ἀπελθεῖν ἀπὸ Σαμουὴλ, μετέστρεψεν αὐτῷ ὁ Θεὸς καρδίαν ἄλλην, καὶ ἦλθε πάντα τὰ σημεῖα ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

10. Καὶ ἔρχεται ἐκεῖθεν εἰς τὸν βουνὸν, καὶ ἰδοὺ χορὸς προφητῶν ἐξεναντίας αὐτοῦ· καὶ ἥλατο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα Θεοῦ, καὶ προεφήτευσεν ἐν μέσῳ αὐτῶν.

11. Καὶ ἐγενήθησαν πάντες οἱ εἰδότες αὐτὸν ἐχθὲς

positum tibi præter alios, carpe. Et comedit Saul cum Samuel in die illa.

25. Et descendit de Bama in civitatem : et straverunt Sauli super solarium, et dormivit.

26. Et factum est ut ascendit diluculum, et vocavit Samuel Saulem in solario, dicens : Surge, et dimittam te. Et surrexit Saul, et exiit ipse et Samuel usque foras.

27. Ipsis descendentibus ad partem civitatis, et Samuel dixit Sauli : Dic puero, et transeat ante nos : et tu sta ut hodie, et audi verbum Dei.

CAPUT X.

1. Et sumpsit Samuel lenticulam olei, et infudit super caput ejus, et osculatus est eum, et dixit ei : Nonne unxit te Dominus in principem super populum suum, super Israel? et tu principaberis in populo Domini, et tu salvabis eum de manu inimicorum ejus? Et hoc tibi signum, quia unxit te Dominus super hæreditatem suam in principem.

2. Postquam abieris hodie a me, et invenies duos viros ad sepulchra Rachel in monte Benjamin, salientes granditer, et dicent tibi : Inventæ sunt asinæ quas ibatis quærere : et ecce pater tuus dimisit verbum asinarum, et profundebat propter vos, dicens : Quid faciam pro filio meo ?

3. Et abibis inde, et ulterius venies usque ad quercum Thabor, et invenies ibi tres viros ascendentes ad Deum in Bæthel, unum portantem tres hœdos, et unum portantem tria vasa panum, et unum portantem utrem vini.

4. Et interrogabunt te quæ ad pacem, et dabunt tibi duas primitias panum, et sumes de manu eorum.

5. Et post hæc ingredieris in collem Dei, ubi est ibi statio alienigenarum : ibi Nasib alienigena. Et erit, postquam intraveritis illuc in civitatem, et occurres choro prophetarum descendentium de Bama, et ante eos nabla, et tympanum, et tibia, et cithara, et ipsi prophetantes.

6. Et insiliet super te spiritus Domini, et prophetabis cum eis, et verteris in virum alium.

7. Et erit, quando venient signa hæc super te, fac omnia quæcumque invenerit manus tua, quoniam Deus tecum.

8. Et descendes ante Galgal, et ecce descendo ad te ad offerendum holocaustum et sacrificia pacifica. Septem diebus differes donec ego veniam ad te, et ostendam tibi quæ facies.

9. Et factum est, ut convertit se humero suo ad abeundum a Samuel, mutavit ei Deus cor aliud, et venerunt omnia signa in die illa.

10. Et pergit inde in collem, et ecce chorus prophetarum ex adverso ipsius : et insiliit in eum spiritus Dei, et prophetavit in medio eorum.

11. Et fuerunt omnes qui noverunt eum heri et nudius-

καὶ τρίτης καὶ εἶδον· καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἐν μέσῳ τῶν προφητῶν. Καὶ εἶπεν ὁ λαὸς ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ· Τί τοῦτο τὸ γεγονὸς τῷ υἱῷ Κίς; ἢ καὶ Σαοὺλ ἐν προφήταις;

12. Καὶ ἀπεκρίθη τις αὐτῶν, καὶ εἶπε· Καὶ τίς πατὴρ αὐτοῦ; Καὶ διὰ τοῦτο ἐγενήθη εἰς παραβολὴν, ἢ καὶ Σαοὺλ ἐν προφήταις;

13. Καὶ συνετέλεσε προφητεύων, καὶ ἔρχεται εἰς τὸν βουνόν.

14. Καὶ εἶπεν ὁ οἰκεῖος αὐτοῦ πρὸς αὐτὸν καὶ πρὸς τὸ παιδάριον αὐτοῦ· Ποῦ ἐπορεύθητε; Καὶ εἶπαν· Ζητεῖν τὰς ὄνους, καὶ εἴδαμεν ὅτι οὐκ εἰσὶ, καὶ εἰςήλθομεν πρὸς Σαμουήλ.

15. Καὶ εἶπεν ὁ οἰκεῖος πρὸς Σαούλ· Ἀπάγγειλον δή μοι τί εἶπέ σοι Σαμουήλ;

16. Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς τὸν οἰκεῖον αὐτοῦ· Ἀπήγγειλεν ἀπαγγέλλων μοι ὅτι εὕρηνται αἱ ὄνοι· τὸ δὲ ῥῆμα τῆς βασιλείας οὐκ ἀπήγγειλεν αὐτῷ.

17. Καὶ παρήγγειλε Σαμουὴλ παντὶ τῷ λαῷ πρὸς Κύριον εἰς Μασσηφάθ,

18. καὶ εἶπε πρὸς υἱοὺς Ἰσραήλ· Τάδε εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, λέγων· Ἐγὼ ἀνήγαγον τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἐξειλάμην ὑμᾶς ἐκ χειρὸς Φαραὼ βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ ἐκ πασῶν τῶν βασιλειῶν τῶν θλιβουσῶν ὑμᾶς.

19. Καὶ ὑμεῖς σήμερον ἐξουδενήκατε τὸν Θεὸν, ὃς αὐτός ἐστιν ὑμῶν σωτὴρ ἐκ πάντων τῶν κακῶν ὑμῶν καὶ θλίψεων ὑμῶν, καὶ εἴπατε· Οὐχὶ, ἀλλ' ἢ ὅτι βασιλέα καταστήσεις ἐφ' ἡμῶν. Καὶ νῦν κατάστητε ἐνώπιον Κυρίου κατὰ τὰ σκῆπτρα ὑμῶν καὶ κατὰ τὰς φυλὰς ὑμῶν.

20. Καὶ προςήγαγε Σαμουὴλ πάντα τὰ σκῆπτρα Ἰσραὴλ, καὶ κατακληροῦται σκῆπτρον Βενιαμίν·

21. καὶ προςάγει σκῆπτρον Βενιαμὶν εἰς φυλὰς, καὶ κατακληροῦται φυλὴ Ματταρί· καὶ προςάγουσι τὴν φυλὴν Ματταρὶ εἰς ἄνδρας, καὶ κατακληροῦται Σαοὺλ υἱὸς Κίς. Καὶ ἐζήτει αὐτὸν, καὶ οὐχ' εὑρίσκετο.

22. Καὶ ἐπηρώτησε Σαμουὴλ ἔτι ἐν Κυρίῳ, εἰ ἔρχεται ὁ ἀνὴρ ἐνταῦθα; Καὶ εἶπε Κύριος· Ἰδοὺ αὐτὸς κέκρυπται ἐν τοῖς σκεύεσι.

23. Καὶ ἔδραμε καὶ λαμβάνει αὐτὸν ἐκεῖθεν, καὶ κατέστησεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ, καὶ ὑψώθη ὑπὲρ πάντα τὸν λαὸν ὑπερωμίαν καὶ ἐπάνω.

24. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς πάντα τὸν λαόν· Εἰ ἑωράκατε ὃν ἐκλέλεκται ἑαυτῷ Κύριος, ὅτι οὐκ ἔστιν ὅμοιος αὐτῷ ἐν πᾶσιν ὑμῖν; Καὶ ἔγνωσαν πᾶς ὁ λαὸς, καὶ εἶπαν· Ζήτω ὁ βασιλεύς.

25. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς τὸν λαὸν τὸ δικαίωμα τοῦ βασιλέως, καὶ ἔγραψεν ἐν βιβλίῳ, καὶ ἔθηκεν ἐνώπιον Κυρίου. Καὶ ἐξαπέστειλε Σαμουὴλ πάντα τὸν λαὸν, καὶ ἀπῆλθεν ἕκαστος εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

26. Καὶ Σαοὺλ ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς Γαβαά· καὶ ἐπορεύθησαν υἱοὶ δυνάμεων, ὧν ἥψατο Κύριος καρδίας αὐτῶν, μετὰ Σαούλ.

27. Καὶ υἱοὶ λοιμοὶ εἶπαν· Τίς σώσει ἡμᾶς οὗτος; Καὶ ἠτίμασαν αὐτὸν, καὶ οὐκ ἤνεγκαν αὐτῷ δῶρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Καὶ ἐγενήθη ὡς μετὰ μῆνα, καὶ ἀνέβη Νάας ὁ

tertius et viderunt : et ecce ipse in medio prophetarum. Et dixit populus unusquisque ad proximum suum : Quid est hoc quod evenit filio Cis? numquid et Saul in prophetis?

12. Et respondit quispiam eorum, et dixit : Et quis pater ejus? Et propter hoc factum est in parabolam, numquid et Saul in prophetis?

13. Et consummavit prophetans, et venit in collem.

14. Et dixit propinquus ejus ad eum et ad puerum ejus : Quo ivistis? Et dixerunt : Ad quærendas asinas, et vidimus quia non sunt, et intravimus ad Samuel.

15. Et dixit propinquus ad Saul : Annuntia nunc mihi quid dixit tibi Samuel?

16. Et dixit Saul ad propinquum suum : Annuntians annuntiavit mihi quia inventæ sunt asinæ : verbum autem regni non annuntiavit ei.

17. Et condixit Samuel universo populo ad Dominum in Massephath,

18. et dixit ad filios Israel : Hæc dixit Dominus Deus Israël, dicens : Ego eduxi filios Israel ex Ægypto, et erui vos de manu Pharaonis regis Ægypti, et ex omnibus regnis tribulantibus vos.

19. Et vos hodie sprevistis Deum, qui ipse est salvator vester ex omnibus malis vestris et tribulationibus vestris, et dixistis : Nequaquam, sed quia regem constitues super nos. Et nunc state coram Domino secundum sceptra vestra et secundum tribus vestras.

20. Et applicuit Samuel omnia sceptra Israel, et sorte capitur sceptrum Benjamin :

21. et applicat sceptrum Benjamin in tribus, et sorte capitur tribus Mattari : et applicant tribum Mattari in viros, et sorte capitur Saul filius Cis. Et quærebat eum, et non inveniebatur.

22. Et interrogavit Samuel adhuc in Domino, si venit vir huc? Et dixit Dominus : Ecce ipse absconditus est in vasis.

23. Et cucurrit et sumit eum inde, et constituit in medio populi, et exaltatus est super omnem populum ab humero et supra.

24. Et dixit Samuel ad universum populum : Si vidistis quem elegit sibi Dominus, quia non est similis ei in omnibus vobis? Et cognoverunt universus populus, et dixerunt : Vivat rex!

25. Et dixit Samuel ad populum justificationem regis, et scripsit in libro, et posuit coram Domino. Et dimisit Samuel universum populum, et abiit unusquisque ad locum suum.

26. Et Saul abiit in domum suam in Gabaa : et iverunt filii virtutum, quorum tetigit Dominus corda eorum, cum Saul.

27. Et filii pestilentes dixerunt : Quis salvabit nos iste? Et contempserunt eum, et non attulerunt ei munera.

CAPUT XI.

1. Et factum est quasi post mensem, et ascendit Naas

Ἀμμανίτης, καὶ παρεμβάλλει ἐπὶ Ἰαβὶς Γαλαάδ. Καὶ εἶπαν πάντες οἱ ἄνδρες Ἰαβὶς πρὸς Νάας τὸν Ἀμμανίτην· Διάθου ἡμῖν διαθήκην, καὶ δουλεύσομέν σοι.

2. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Νάας ὁ Ἀμμανίτης· Ἐν ταύτῃ διαθήσομαι διαθήκην ὑμῖν, ἐν τῷ ἐξορύξαι ὑμῶν πάντα ὀφθαλμὸν δεξιὸν, καὶ θήσομαι ὄνειδος ἐπὶ Ἰσραήλ.

3. Καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ ἄνδρες Ἰαβίς· Ἄνες ἡμῖν ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ ἀποστελοῦμεν ἀγγέλους εἰς πᾶν ὅριον Ἰσραήλ· ἐὰν μὴ ᾖ ὁ σώζων ἡμᾶς, ἐξελευσόμεθα πρὸς ὑμᾶς.

4. Καὶ ἔρχονται οἱ ἄγγελοι εἰς Γαβαὰ πρὸς Σαοὺλ, καὶ λαλοῦσι τοὺς λόγους εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ· καὶ ἦραν πᾶς ὁ λαὸς τὴν φωνὴν αὐτῶν, καὶ ἔκλαυσαν.

5. Καὶ ἰδοὺ Σαοὺλ ἤρχετο μετὰ τοπρωῒ ἐξ ἀγροῦ, καὶ εἶπε Σαούλ· Τί ὅτι κλαίει ὁ λαός; Καὶ διηγοῦνται αὐτῷ τὰ ῥήματα τῶν ἀνδρῶν Ἰαβίς.

6. Καὶ ἐφήλατο πνεῦμα Κυρίου ἐπὶ Σαοὺλ ὡς ἤκουσε τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἐθυμώθη ἐπ' αὐτοὺς ὀργῇ αὐτοῦ σφόδρα.

7. Καὶ ἔλαβε δύο βόας, καὶ ἐμέλισεν αὐτὰς, καὶ ἀπέστειλεν εἰς πᾶν ὅριον Ἰσραὴλ ἐν χειρὶ ἀγγέλων, λέγων· Ὃς οὐκ ἔστιν ἐκπορευόμενος ὀπίσω Σαοὺλ καὶ ὀπίσω Σαμουὴλ, κατὰ τάδε ποιήσουσι τοῖς βουσὶν αὐτοῦ. Καὶ ἐπῆλθεν ἔκστασις Κυρίου ἐπὶ τὸν λαὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐβόησαν ὡς ἀνὴρ εἷς.

8. Καὶ ἐπισκέπτεται αὐτοὺς ἐν Βεζὲκ ἐν Βαμᾷ, πάντα ἄνδρα Ἰσραὴλ ἑξακοσίας χιλιάδας, καὶ ἄνδρας Ἰούδα ἑβδομήκοντα χιλιάδας,

9. καὶ εἶπε τοῖς ἀγγέλοις τοῖς ἐρχομένοις· Τάδε ἐρεῖτε τοῖς ἀνδράσιν Ἰαβίς· Αὔριον ὑμῖν ἡ σωτηρία διαθερμάναντος τοῦ ἡλίου. Καὶ ἦλθον οἱ ἄγγελοι εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀπαγγέλλουσι τοῖς ἀνδράσιν Ἰαβὶς, καὶ εὐφράνθησαν.

10. Καὶ εἶπον οἱ ἄνδρες Ἰαβὶς πρὸς Νάας τὸν Ἀμμανίτην· Αὔριον ἐξελευσόμεθα πρὸς ὑμᾶς, καὶ ποιήσετε ἡμῖν τὸ ἀγαθὸν ἐνώπιον ὑμῶν.

11. Καὶ ἐγενήθη μετὰ τὴν αὔριον, καὶ ἔθετο Σαοὺλ τὸν λαὸν εἰς τρεῖς ἀρχὰς, καὶ εἰσπορεύονται μέσον τῆς παρεμβολῆς ἐν φυλακῇ τῇ ἑωθινῇ, καὶ ἔτυπτον τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν ἕως διεθερμάνθη ἡ ἡμέρα. Καὶ ἐγενήθη καὶ ὑπολελειμμένοι διεσπάρησαν, καὶ οὐχ ὑπελείφθησαν ἐν αὐτοῖς δύο κατὰ τὸ αὐτό.

12. Καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Σαμουήλ· Τίς ὁ εἴπας ὅτι Σαοὺλ οὐ βασιλεύσει ἡμῶν; Παράδος τοὺς ἄνδρας, καὶ θανατώσομεν αὐτούς.

13. Καὶ εἶπε Σαούλ· Οὐκ ἀποθανεῖται οὐδεὶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, ὅτι σήμερον ἐποίησε Κύριος σωτηρίαν ἐν Ἰσραήλ.

14. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς τὸν λαὸν, λέγων· Πορευθῶμεν εἰς Γάλγαλα, καὶ ἐγκαινίσωμεν ἐκεῖ τὴν βασιλείαν.

15. Καὶ ἐπορεύθη πᾶς ὁ λαὸς εἰς Γάλγαλα, καὶ ἔχρισε Σαμουὴλ ἐκεῖ τὸν Σαοὺλ εἰς βασιλέα ἐνώπιον Κυρίου ἐν Γαλγάλοις. Καὶ ἔθυσεν ἐκεῖ θυσίας καὶ εἰρηνικὰς ἐνώπιον Κυρίου. Καὶ εὐφράνθη Σαμουὴλ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ὥστε λίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

1. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς πάντα Ἰσραήλ· Ἰδοὺ

Ammanites, et castrametatur super Jabis Galaad. Et dixerunt omnes viri Jabis ad Naas Ammanitem : Dispone nobis testamentum, et serviemus tibi.

2. Et dixit ad eos Naas Ammanites : In hac disponam testamentum vobis, in effodiendo vobis omnem oculum dextrum, et ponam opprobrium super Israel.

3. Et dicunt ei viri Jabis : Permitte nobis septem dies, et mittemus nuntios in omnem terminum Israel : si non fuerit qui salvet nos, exibimus ad vos.

4. Et veniunt nuntii in Gabaa ad Saul, et loquuntur verba in aures populi : et elevaverunt universus populus vocem suam, et ploraverunt.

5. Et ecce Saul veniebat post mane ex agro, et dixit Saul : Quid est quia plorat populus? Et narrant ei verba virorum Jabis.

6. Et insiliit spiritus Domini super Saul ut audivit verba hæc, et indignatus est super eos ira sua valde.

7. Et sumpsit duas vaccas, et membratim divisit eas, et misit in omnem terminum Israel in manu nuntiorum, dicens : Qui non est egrediens post Saul et post Samuel, secundum hæc facient bobus ejus. Et supervenit ecstasis Domini super populum Israel, et clamaverunt tamquam vir unus.

8. Et recenset eos in Bezec in Bama, omnem virum Israel sexcenta millia, et viros Juda septuaginta millia,

9. et dixit nuntiis qui venerant : Hæc dicetis viris Jabis : Cras vobis salus cum incaluerit sol. Et venerunt nuntii in civitatem, et nuntiant viris Jabis, et lætati sunt.

10. Et dixerunt viri Jabis ad Naas Ammanitem : Cras egrediemur ad vos, et facietis nobis quod bonum in conspectu vestro.

11. Et factum est post cras, et posuit Saul populum in tria principia, et ingrediuntur medium castrorum in custodia matutina, et percutiebant filios Ammon quousque incaluit dies. Et factum est et residui dispersi sunt, et non remanserunt in eis duo secundum idipsum.

12. Et dixit populus ad Samuel : Quis est qui dixit quia Saul non regnabit super nos? Trade viros, et mortificabimus eos.

13. Et dixit Saul : Non morietur ullus in die hac, quoniam hodie fecit Dominus salutem in Israel.

14. Et dixit Samuel ad populum, dicens : Eamus in Galgala, et innovemus ibi regnum.

15. Et ivit omnis populus in Galgala, et unxit Samuel ibi Saul in regem coram Domino in Galgalis. Et sacrificavit ibi sacrificia et pacificas coram Domino. Et lætatus est Samuel et universus Israel quamplurimum.

CAPUT XII.

1. Et dixit Samuel ad universum Israel : Ecce audivi

φωνῆς ὑμῶν εἰς πάντα ὅσα εἴπατέ μοι, καὶ
ισα ἐφ' ὑμᾶς βασιλέα,
ιὶ νῦν ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς διαπορεύεται ἐνώπιον
ἐγὼ γεγήρακα καὶ καθήσομαι, καὶ οἱ υἱοί μου
ὑμῖν. Κἀγὼ ἰδοὺ διελήλυθα ἐνώπιον ὑμῶν ἐκ
; καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.
ἰοὺ ἐγὼ, ἀποκρίθητε κατ' ἐμοῦ ἐνώπιον Κυρίου
πιον Χριστοῦ αὐτοῦ· μόσχον τίνος εἴληφα ἢ ὄνον
ιηφα ἢ τίνα κατεδυνάστευσα ὑμῶν, ἢ τίνα ἐξε-
ἐκ χειρὸς τίνος εἴληφα ἐξίλασμα καὶ ὑπόδημα;
θητε κατ' ἐμοῦ, καὶ ἀποδώσω ὑμῖν.
αὶ εἶπαν πρὸς Σαμουήλ· Οὐκ ἠδίκησας ἡμᾶς,
κατεδυνάστευσας ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἔθλασας ἡμᾶς,
εἴληφας ἐκ χειρὸς οὐδενὸς οὐδέν.
αὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς τὸν λαόν· Μάρτυς Κύ-
ὑμῖν, καὶ μάρτυς Χριστὸς αὐτοῦ σήμερον ἐν
ῇ ἡμέρᾳ, ὅτι οὐχ εὑρήκατε ἐν χειρί μου οὐδέν.
αν· Μάρτυς.
αὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς τὸν λαὸν, λέγων· Μάρ-
νιος ὁ ποιήσας τὸν Μωϋσῆν καὶ τὸν Ἀαρὼν, ὁ
ὼν τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐξ Αἰγύπτου.
Καὶ νῦν κατάστητε καὶ δικάσω ὑμᾶς ἐνώπιον
καὶ ἀπαγγελῶ ὑμῖν τὴν πᾶσαν δικαιοσύνην
ἃ ἐποίησεν ἐν ὑμῖν καὶ ἐν τοῖς πατράσιν

; εἰσῆλθεν Ἰακὼβ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰς Αἴγυ-
ιὶ ἐταπείνωσεν αὐτοὺς Αἴγυπτος· καὶ ἐβόησαν
ρες ἡμῶν πρὸς Κύριον, καὶ ἀπέστειλε Κύριος
σῆν καὶ τὸν Ἀαρὼν, καὶ ἐξήγαγον τοὺς πατέ-
ὃν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ κατῴκισεν αὐτοὺς ἐν τῷ
ύτῳ.
αὶ ἐπελάθοντο Κυρίου τοῦ Θεοῦ αὐτῶν, καὶ
αὐτοὺς εἰς χεῖρας Σισάρα ἀρχιστρατήγου Ἰα-
λέως Ἀσὼρ, καὶ εἰς χεῖρας ἀλλοφύλων, καὶ εἰς
ιασιλέως Μωὰβ, καὶ ἐπολέμησεν ἐν αὐτοῖς.
ιαὶ ἐβόησαν πρὸς Κύριον, καὶ ἔλεγον· Ἡμάρ-
τι ἐγκατελίπομεν τὸν Κύριον, καὶ ἐδουλεύσα-
Βααλὶμ καὶ τοῖς ἄλσεσιν· καὶ νῦν ἐξελοῦ ἡμᾶς
ς ἐχθρῶν ἡμῶν, καὶ δουλεύσομέν σοι.
αὶ ἀπέστειλε τὸν Ἱεροβάαλ, καὶ τὸν Βαρὰκ,
Ἰεφθάε, καὶ τὸν Σαμουὴλ, καὶ ἐξείλατο ἡμᾶς
ς ἐχθρῶν ἡμῶν τῶν κυκλόθεν, καὶ κατῳκεῖτε
τες.
ιαὶ ἴδετε ὅτι Νάας βασιλεὺς υἱῶν Ἀμμὼν ἦλ-
ὑμᾶς, καὶ εἴπατε· Οὐχὶ, ἀλλ' ἢ ὅτι βασιλεὺς
σει ἐφ' ἡμῶν. Καὶ Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν βα-
μῶν.
ιαὶ νῦν ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς ὃν ἐξελέξασθε, καὶ ἰδοὺ
Κύριος ἐφ' ὑμᾶς βασιλέα.
Ἐὰν φοβηθῆτε τὸν Κύριον, καὶ δουλεύσητε αὐ-
ἀκούσητε τῆς φωνῆς αὐτοῦ, καὶ μὴ ἐρίσητε
ατι Κυρίου, καὶ ἦτε καὶ ὑμεῖς καὶ ὁ βασιλεὺς
ύων ἐφ' ὑμῶν ὀπίσω Κυρίου πορευόμενοι.
Ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσητε τῆς φωνῆς Κυρίου, καὶ
τῷ στόματι Κυρίου, καὶ ἔσται χεὶρ Κυρίου ἐφ'
ιὶ ἐπὶ τὸν βασιλέα ὑμῶν.

vocem vestram in omnibus quæcumque dixistis mihi, et feci regnare super vos regem,

2. et nunc ecce rex graditur ante vos : et ego senui et sedebo, et filii mei ecce in vobis. Et ego ecce ambulavi coram vobis a juventute et usque ad diem hanc.

3. Ecce ego, respondete contra me coram Domino et coram Christo ejus : bovem cujus cepi aut asinum cujus cepi aut quem oppressi vestrum, aut quem expressi, aut de manu cujus cepi propitiationem et calceamentum ? Respondete contra me, et reddam vobis.

4. Et dixerunt ad Samuel : Non fecisti injuriam nobis, neque oppressisti nos, neque contrivisti nos, et non cepisti de manu cujusquam quicquam.

5. Et dixit Samuel ad populum : Testis Dominus in vobis et testis Christus ejus hodie in hac die, quia non invenistis in manu mea quicquam. Et dixerunt : Testis.

6. Et dixit Samuel ad populum, dicens : Testis Dominus qui fecit Moysem et Aaron, qui eduxit patres nostros ex Ægypto.

7. Et nunc state et judicabo vos coram Domino, et annuntiabo vobis omnem justitiam Domini, quæ fecit in vobis et in patribus vestris :

8. postquam intravit Jacob et filii ejus in Ægyptum, et humiliavit eos Ægyptus : et clamaverunt patres nostri ad Dominum, et misit Dominus Moysen et Aaron, et eduxerunt patres vestros ex Ægypto, et habitare fecit eos in loco hoc.

9. Et obliti sunt Domini Dei sui, et vendidit eos in manus Sisaræ magistri militiæ Jabis regis Asor, et in manus alienigenarum, et in manus regis Moab, et pugnavit in eos.

10. Et clamaverunt ad Dominum, et dicebant : Peccavimus, quoniam dereliquimus Dominum, et servivimus Baalim et lucis : et nunc erue nos de manu inimicorum nostrorum, et serviemus tibi.

11. Et misit Jerobaal, et Barac, et Jephthe, et Samuel, et eripuit nos de manu inimicorum nostrorum qui in circuitu, et habitastis confidentes.

12. Et vidistis quia Naas rex filiorum Ammon venit super vos, et dixistis : Nequaquam, sed quia rex regnabit super nos. Et Dominus Deus noster rex noster.

13. Et nunc ecce rex quem elegistis, et ecce dedit Dominus super vos regem.

14. Si timueritis Dominum, et servieritis ei, et audieritis vocem ejus, et non repugnaveritis ori Domini, et eritis et vos et rex regnans super vos post Dominum ambulantes.

15. Si autem non audieritis vocem Domini, et repugnaveritis ori Domini, et erit manus Domini super vos et super regem vestrum.

Καὶ νῦν παράστητε, ἵνα διακριθῶ πρὸς ὑμᾶς ἔμπροσθεν Κυρίου περὶ πασῶν ἐλεημοσυνῶν Κυρίου, ὧν ἐποίησε.

7. Nunc ergo state, ut judicio contendam adversum vos coram Domino de omnibus misericordiis Domini, quas fecit.

16. Καὶ νῦν κατάστητε, καὶ ἴδετε τὸ ῥῆμα τὸ μέγα τοῦτο, ὃ ὁ Κύριος ποιήσει ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν.

17. Οὐχὶ θερισμὸς πυρῶν σήμερον; Ἐπικαλέσομαι Κύριον, καὶ δώσει φωνὰς καὶ ὑετὸν, καὶ γνῶτε καὶ ἴδετε ὅτι ἡ κακία ὑμῶν μεγάλη ἣν ἐποιήσατε ἐνώπιον Κυρίου, αἰτήσαντες ἑαυτοῖς βασιλέα.

18. Καὶ ἐπεκαλέσατο Σαμουὴλ τὸν Κύριον, καὶ ἔδωκε Κύριος φωνὰς καὶ ὑετὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· καὶ ἐφοβήθησαν πᾶς ὁ λαὸς τὸν Κύριον σφόδρα καὶ τὸν Σαμουήλ.

19. Καὶ εἶπαν πᾶς ὁ λαὸς πρὸς Σαμουήλ· Πρόσευξαι ὑπὲρ τῶν δούλων σου πρὸς Κύριον Θεόν σου, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνωμεν, ὅτι προστεθείκαμεν πρὸς πάσας τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν κακίαν, αἰτήσαντες ἑαυτοῖς βασιλέα.

20. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς τὸν λαόν· Μὴ φοβεῖσθε, ὑμεῖς πεποιήκατε τὴν πᾶσαν κακίαν ταύτην, πλὴν μὴ ἐκκλίνητε ἀπὸ ὄπισθεν Κυρίου, καὶ δουλεύσατε τῷ Κυρίῳ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν.

21. Καὶ μὴ παραβῆτε ὀπίσω τῶν μηθὲν ὄντων, οἳ οὐ περανοῦσιν οὐθὲν, καὶ οἳ οὐκ ἐξελοῦνται, ὅτι οὐθέν εἰσιν.

22. Ὅτι οὐκ ἀπώσεται Κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ τὸ μέγα, ὅτι ἐπιεικῶς Κύριος προσελάβετο ὑμᾶς ἑαυτῷ εἰς λαόν.

23. Καὶ ἐμοὶ μηδαμῶς τοῦ ἁμαρτεῖν τῷ Κυρίῳ, ἀνιέναι τοῦ προσεύχεσθαι περὶ ὑμῶν· καὶ δουλεύσω τῷ Κυρίῳ, καὶ δείξω ὑμῖν τὴν ὁδὸν τὴν ἀγαθὴν καὶ τὴν εὐθεῖαν.

24. Πλὴν φοβεῖσθε τὸν Κύριον, καὶ δουλεύσατε αὐτῷ ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν, ὅτι ἴδετε ἃ ἐμεγάλυνε μεθ' ὑμῶν.

25. Καὶ ἐὰν κακίᾳ κακοποιήσητε, καὶ ὑμεῖς καὶ ὁ βασιλεὺς ὑμῶν προστεθήσεσθε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓʹ.

2. Καὶ ἐκλέγεται ἑαυτῷ Σαοὺλ τρεῖς χιλιάδας ἀνδρῶν ἐκ τῶν ἀνδρῶν Ἰσραήλ· καὶ ἦσαν μετὰ Σαοὺλ δισχίλιοι οἱ ἐν Μαχμὰς, καὶ ἐν τῷ ὄρει Βαιθὴλ, καὶ χίλιοι ἦσαν μετὰ Ἰωνάθαν ἐν Γαβαὰ τοῦ Βενιαμίν· καὶ τὸ κατάλοιπον τοῦ λαοῦ ἐξαπέστειλεν ἕκαστον εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ.

3. Καὶ ἐπάταξεν Ἰωνάθαν τὸν Νασὶβ τὸν ἀλλόφυλον τὸν ἐν τῷ βουνῷ· καὶ ἀκούουσιν οἱ ἀλλόφυλοι, καὶ Σαοὺλ σάλπιγγι σαλπίζει εἰς πᾶσαν τὴν γῆν, λέγων· Ἠθετήκασιν οἱ δοῦλοι.

4. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἤκουσε λεγόντων· Πέπαικε Σαοὺλ τὸν Νασὶβ τὸν ἀλλόφυλον, καὶ ᾐσχύνθησαν Ἰσραὴλ ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις. Καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ὀπίσω Σαοὺλ ἐν Γαλγάλοις.

5. Καὶ οἱ ἀλλόφυλοι συνάγονται εἰς πόλεμον ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἀναβαίνουσιν ἐπὶ Ἰσραὴλ τριάκοντα χιλιάδες ἁρμάτων, καὶ ἓξ χιλιάδες ἱππέων, καὶ λαὸς ὡς ἡ ἄμμος ἡ παρὰ τὴν θάλασσαν τῷ πλήθει· καὶ ἀναβαίνουσι καὶ παρεμβάλλουσιν ἐν Μαχμὰς ἐξ ἐναντίας Βαιθωρὼν κατὰ νότου.

6. Καὶ ἀνὴρ Ἰσραὴλ εἶδεν ὅτι στενῶς αὐτῷ μὴ

(*) 1. Υἱὸς ἐνιαυτοῦ (*Al.* τριάκοντα ἐτῶν) Σαοὺλ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραήλ. (*Compl.*)

16. Et nunc state, et videte verbum magnum hoc, quod Dominus faciet in oculis vestris.

17. Nonne messis frumentorum hodie? Invocabo Dominum, et dabit voces et pluviam, et cognoscite et videte quia maleficium vestrum est magnum quod fecistis in conspectu Domini, petentes vobis ipsis regem.

18. Et invocavit Samuel Dominum, et dedit Dominus voces et pluviam in die illa : et timuerunt omnis populus Dominum valde et Samuel.

19. Et dixerunt omnis populus ad Samuel : Ora pro servis tuis ad Dominum Deum tuum, et non moriamur, quoniam addidimus ad omnia peccata nostra maleficium, petentes nobis ipsis regem.

20. Et dixit Samuel ad populum : Ne timeatis, vos fecistis omne maleficium hoc, verumtamen ne declinetis a post Dominum, et servite Domino in toto corde vestro.

21. Et non transgrediamini post eos qui nihil sunt, qui non perficient quicquam, et qui non eruent, quia nihil sunt.

22. Quoniam non abjiciet Dominus populum suum propter nomen suum magnum, quoniam admodum Dominus suscepit vos sibi in populum.

23. Et mihi nequaquam ut peccem Domino, omittendo orare pro vobis : et serviam Domino, et ostendam vobis viam bonam et rectam.

24. Tantummodo timete Dominum, et servite ei in veritate et in toto corde vestro, quoniam videtis quæ magnificavit vobiscum.

25. Et si maleficio malefeceritis, et vos et rex vester apponemini.

CAPUT XIII.

2. Et eligit sibi Saul tria millia virorum ex viris Israel : et fuerant cum Saul bis mille qui in Machmas, et in monte Bæthel, et mille fuerunt cum Jonathan in Gabaa Benjamin : et residuum populi dimisit unumquemque in tabernaculum suum.

3. Et percussit Jonathan Nasib alienigenam qui in colle : et audiunt alienigenæ, et Saul tuba clangit in omnem terram, dicens : Spreverunt servi.

4. Et omnis Israel audivit dicentes : Percussit Saul Nasib alienigenam, et puduit Israel in alienigenas. Et ascenderunt filii Israel post Saul in Galgala.

5. Et alienigenæ congregantur in prælium super Israel, et ascendunt super Israel triginta millia curruum, et sex millia equitum, et populus tamquam arena quæ juxta mare multitudine : et ascendunt et castrametantur in Machmas ex adverso Bæthoron contra austrum.

6. Et vir Israel vidit quia anguste sibi ne ipse accedat,

1. Filius unius anni (*Al.* triginta annorum) *erat* Saul, cum regnaret, et duobus annis regnavit in Israel.

προσάγειν αὐτὸν, καὶ ἐκρύβη ὁ λαὸς ἐν τοῖς σπηλαίοις, καὶ ἐν ταῖς μάνδραις, καὶ ἐν ταῖς πέτραις, καὶ ἐν τοῖς βόθροις, καὶ ἐν τοῖς λάκκοις.

7. Καὶ οἱ διαβαίνοντες διέβησαν τὸν Ἰορδάνην εἰς γῆν Γὰδ καὶ Γαλαάδ. Καὶ Σαοὺλ ἔτι ἦν ἐν Γαλγάλοις, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐξέστη ὀπίσω αὐτοῦ.

8. Καὶ διέλιπεν ἑπτὰ ἡμέρας τῷ μαρτυρίῳ ὡς εἶπε Σαμουὴλ, καὶ οὐ παρεγένετο Σαμουὴλ εἰς Γάλγαλα, καὶ διεσπάρη ὁ λαὸς αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ.

9. Καὶ εἶπε Σαούλ· Προσαγάγετε ὅπως ποιήσω ὁλοκαύτωσιν καὶ εἰρηνικάς· καὶ ἀνήνεγκε τὴν ὁλοκαύτωσιν.

10. Καὶ ἐγένετο, ὡς συνετέλεσεν ἀναφέρων τὴν ὁλοκαύτωσιν, καὶ Σαμουὴλ παραγίνεται. Καὶ ἐξῆλθε Σαοὺλ εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ εὐλογῆσαι αὐτόν.

11. Καὶ εἶπε Σαμουήλ· Τί πεποίηκας; Καὶ εἶπε Σαούλ· Ὅτι εἶδον ὡς διεσπάρη ὁ λαὸς ἀπ' ἐμοῦ, καὶ σὺ οὐ παρεγένου ὡς διετάξω ἐν τῷ μαρτυρίῳ τῶν ἡμερῶν, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι συνήχθησαν εἰς Μαχμάς,

12. καὶ εἶπα· Νῦν καταβήσονται οἱ ἀλλόφυλοι πρός με εἰς Γάλγαλα, καὶ τοῦ προσώπου τοῦ Κυρίου οὐκ ἐδεήθην, καὶ ἐνεκρατευσάμην καὶ ἀνήνεγκα τὴν ὁλοκαύτωσιν.

13. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς Σαούλ· Μεματαίωταί σοι, ὅτι οὐκ ἐφύλαξας τὴν ἐντολήν μου ἣν ἐνετείλατό σοι Κύριος, ὡς νῦν ἡτοίμασε Κύριος τὴν βασιλείαν σου ἐπὶ Ἰσραὴλ ἕως αἰῶνος.

14. Καὶ νῦν ἡ βασιλεία σου οὐ στήσεταί σοι, καὶ ζητήσει Κύριος ἑαυτῷ ἄνθρωπον κατὰ τὴν καρδίαν αὐτοῦ· καὶ ἐντελεῖται Κύριος αὐτῷ εἰς ἄρχοντα ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἐφύλαξας ὅσα ἐνετείλατό σοι Κύριος.

15. Καὶ ἀνέστη Σαμουὴλ, καὶ ἀπῆλθεν ἐκ Γαλγάλων· καὶ τὸ κατάλειμμα τοῦ λαοῦ ἀνέβη ὀπίσω Σαοὺλ εἰς ἀπάντησιν ὀπίσω τοῦ λαοῦ τοῦ πολεμιστοῦ. Αὐτῶν παραγενομένων ἐκ Γαλγάλων εἰς Γαβαὰ Βενιαμὶν, καὶ ἐπεσκέψατο Σαοὺλ τὸν λαὸν τὸν εὑρεθέντα μετ' αὐτοῦ ὡς ἑξακοσίους ἄνδρας.

16. Καὶ Σαοὺλ καὶ Ἰωνάθαν υἱὸς αὐτοῦ καὶ ὁ λαὸς οἱ εὑρεθέντες μετ' αὐτῶν ἐκάθισαν ἐν Γαβαὰ Βενιαμὶν καὶ ἔκλαιον, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι παρεμβεβλήκεισαν ἐν Μαχμάς.

17. Καὶ ἐξῆλθε διαφθείρων ἐξ ἀγροῦ ἀλλοφύλων τρισὶν ἀρχαῖς· ἡ ἀρχὴ ἡ μία ἐπιβλέπουσα ὁδὸν Γοφερὰ ἐπὶ γῆν Σωγὰλ,

18. καὶ ἡ ἀρχὴ ἡ μία ἐπιβλέπουσα ὁδὸν Βαιθωρὼν, καὶ ἡ ἀρχὴ ἡ μία ἐπιβλέπουσα ὁδὸν Γαβαὲ τὴν εἰσκύπτουσαν ἐπὶ Γαὶ τὴν Σαβίμ.

19. Καὶ τέκτων σιδήρου οὐχ εὑρίσκετο ἐν πάσῃ γῇ Ἰσραὴλ, ὅτι εἶπον οἱ ἀλλόφυλοι, μὴ ποιήσωσιν οἱ Ἑβραῖοι ῥομφαίαν καὶ δόρυ.

20. Καὶ κατέβαινον πᾶς Ἰσραὴλ εἰς γῆν ἀλλοφύλων, χαλκεύειν ἕκαστος τὸ θέριστρον αὐτοῦ καὶ τὸ σκεῦος αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὴν ἀξίνην αὐτοῦ καὶ τὸ δρέπανον αὐτοῦ.

21. Καὶ ἦν ὁ τρυγητὸς ἕτοιμος τοῦ θερίζειν· τὰ δὲ σκεύη ἦν τρεῖς σίκλοι εἰς τὸν ὀδόντα, καὶ τῇ ἀξίνῃ καὶ τῷ δρεπάνῳ ὑπόστασις ἦν ἡ αὐτή.

22. Καὶ ἐγενήθη ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ πολέμου Μαχμὰς, καὶ οὐχ' εὑρέθη ῥομφαία καὶ δόρυ ἐν χειρὶ παν-

et occultavit se populus in speluncis, et in abditis, et in petris, et in foveis, et in cisternis.

7. Et transitores transierunt Jordanem in terram Gad et Galaad. Et Saul adhuc erat in Galgalis, et universus populus expavit post eum.

8. Et distulit septem dies testimonio, sicut dixerat Samuel, et non adveniebat Samuel in Galgala, et dispersus est populus ejus ab eo.

9. Et dixit Saul : Adducite ut faciam holocaustosim et pacificas : et obtulit holocaustosim.

10. Et factum est, ut consummavit offerens holocaustosim, et Samuel advenit. Et exiit Saul in occursum ei ad benedicendum eum.

11. Et dixit Samuel : Quid fecisti ? Et dixit Saul : Quoniam vidi quia dispersus erat populus a me, et tu non adveniebas sicut constitueras in testimonio dierum, et alienigenæ congregati erant in Machmas,

12. et dixi : Nunc descendent alienigenæ ad me in Galgala, et faciem Domini non sum deprecatus, et vim feci et obtuli holocaustosim.

13. Et dixit Samuel ad Saul : Stulte actum est tibi, quoniam non custodisti mandatum meum quod mandavit tibi Dominus, quia nunc præparaverat Dominus regnum tuum super Israel usque in sæculum.

14. Et nunc regnum tuum non stabit tibi, et quæret sibi Dominus hominem secundum cor suum : et mandabit Dominus sibi in principem super populum suum, quoniam non custodisti quæcumque mandavit tibi Dominus.

15. Et surrexit Samuel, et abiit de Galgalis : et residuum populi ascendit post Saul in occursum post populum bellatorem. Ipsis advenientibus e Galgalis in Gabaa Benjamin, et recensuit Saul populum qui inventus erat cum eo circiter sexcentos viros.

16. Et Saul et Jonathan filius ejus et populus qui inventi sunt cum eis sederunt in Gabaa Benjamin et plorabant, et alienigenæ castrametati erant in Machmas.

17. Et egressus est vastator ex agro alienigenarum tribus principiis : principium unum spectans viam Gophera ad terram Sogal,

18. et principium unum spectans viam Bethoron, et principium unum spectans viam Gabae vergentem ad Gæ Sabim.

19. Et faber ferri non inveniebatur in universa terra Israel, quoniam dixerunt alienigenæ, ne faciant Hebræi gladium et lanceam.

20. Et descendebant universus Israel ad terram alienigenarum, fabricari unusquisque messorium suum et vas suum, et unusquisque securim suam et falcem suam.

21. Et erat vindemia parata ad metendum : vasa autem erant tres sicli in dentem, et securi et falci substantia erat eadem.

22. Et factum est in diebus prælii Machmas, et non est inventus gladius et lancea in manu universi populi qui cum

τὸς τοῦ λαοῦ τοῦ μετὰ Σαοὺλ καὶ μετὰ Ἰωνάθαν. Καὶ εὑρέθη τῷ Σαοὺλ καὶ τῷ Ἰωνάθαν υἱῷ αὐτοῦ.

23. Καὶ ἐξῆλθεν ἐξ ὑποστάσεως τῶν ἀλλοφύλων τὴν ἐν τῷ πέραν Μαχμάς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

1. Καὶ γίνεται ἡ ἡμέρα, καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν υἱὸς Σαοὺλ τῷ παιδαρίῳ τῷ αἴροντι τὰ σκεύη αὐτοῦ· Δεῦρο, καὶ διαβῶμεν εἰς Μεσσὰβ τῶν ἀλλοφύλων τὴν ἐν τῷ πέραν ἐκείνῳ. Καὶ τῷ πατρὶ αὐτοῦ οὐκ ἀπήγγειλε.

2. Καὶ Σαοὺλ ἐκάθητο ἐπ' ἄκρου τοῦ βουνοῦ, ὑπὸ τὴν ῥοὰν τὴν ἐν Μαγδὼν, καὶ ἦσαν μετ' αὐτοῦ ὡς ἑξακόσιοι ἄνδρες.

3. Καὶ Ἀχιὰ υἱὸς Ἀχιτὼβ ἀδελφοῦ Ἰωχαβὴδ υἱοῦ Φινεὲς υἱοῦ Ἡλὶ ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ ἐν Σηλὼμ αἴρων Ἐφούδ. Καὶ ὁ λαὸς οὐκ ᾔδει ὅτι πεπόρευται Ἰωνάθαν.

4. Καὶ ἀναμέσον τῆς διαβάσεως οὗ ἐζήτει Ἰωνάθαν διαβῆναι εἰς τὴν ὑπόστασιν τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ὀδοὺς πέτρας ἐκ τούτου, καὶ ὀδοὺς πέτρας ἐκ τούτου· ὄνομα τῷ ἑνὶ Βασὲς, καὶ ὄνομα τῷ ἄλλῳ Σεννά.

5. Ἡ ὁδὸς ἡ μία ἀπὸ βοῤῥᾶ ἐρχομένῳ Μαχμὰς, καὶ ἡ ὁδὸς ἡ ἄλλη ἀπὸ νότου ἐρχομένῳ Γαβαέ.

6. Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν πρὸς τὸ παιδάριον τὸ αἶρον τὰ σκεύη αὐτοῦ· Δεῦρο, διαβῶμεν εἰς Μεσσὰβ τῶν ἀπεριτμήτων τούτων, εἴτι ποιήσαι Κύριος ἡμῖν, ὅτι οὐκ ἔστι τῷ Κυρίῳ συνεχόμενον σώζειν ἐν πολλοῖς ἢ ἐν ὀλίγοις.

7. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ· Ποίει πᾶν ὃ ἐὰν ἡ καρδία σου ἐκκλίνῃ, ἰδοὺ ἐγὼ μετὰ σοῦ, ὡς ἡ καρδία σου καρδία μου.

8. Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν· Ἰδοὺ ἡμεῖς διαβαίνομεν πρὸς τοὺς ἄνδρας, καὶ κατακυλισθησόμεθα πρὸς αὐτούς.

9. Ἐὰν τάδε εἴπωσι πρὸς ἡμᾶς· Ἀπόστητε ἐκεῖ ἕως ἂν ἀπαγγείλωμεν ὑμῖν, καὶ στησόμεθα ἐφ' ἑαυτοῖς καὶ οὐ μὴ ἀναβῶμεν ἐπ' αὐτούς.

10. Ἐὰν τάδε εἴπωσι πρὸς ἡμᾶς· Ἀνάβητε πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἀναβησόμεθα, ὅτι παραδέδωκεν αὐτοὺς Κύριος εἰς χεῖρας ἡμῶν. Τοῦτο ἡμῖν τὸ σημεῖον.

11. Καὶ εἰσῆλθον ἀμφότεροι εἰς Μεσσὰβ τῶν ἀλλοφύλων· καὶ λέγουσιν οἱ ἀλλόφυλοι· Ἰδοὺ Ἑβραῖοι ἐκπορεύονται ἐκ τῶν τρωγλῶν αὐτῶν, οὗ ἐκρύβησαν ἐκεῖ.

12. Καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ ἄνδρες Μεσσὰβ πρὸς Ἰωνάθαν καὶ πρὸς τὸν αἴροντα τὰ σκεύη αὐτοῦ, καὶ λέγουσιν· Ἀνάβητε πρὸς ἡμᾶς, καὶ γνωριοῦμεν ὑμῖν ῥῆμα. Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν πρὸς τὸν αἴροντα τὰ σκεύη αὐτοῦ· Ἀνάβηθι ὀπίσω μου, ὅτι παρέδωκεν αὐτοὺς Κύριος εἰς χεῖρας Ἰσραήλ.

13. Καὶ ἀνέβη Ἰωνάθαν ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ· καὶ ἐπέβλεψαν κατὰ πρόσωπον Ἰωνάθαν, καὶ ἐπάταξεν αὐτούς. Καὶ ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐπεδίδου ὀπίσω αὐτοῦ.

14. Καὶ ἐγενήθη ἡ πληγὴ ἡ πρώτη ἣν ἐπάταξεν Ἰωνάθαν καὶ ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ, ὡς εἴκοσιν ἄνδρες ἐν βολίσι καὶ ἐν πετροβόλοις καὶ ἐν κόχλαξι τοῦ πεδίου.

15. Καὶ ἐγενήθη ἔκστασις ἐν τῇ παρεμβολῇ καὶ ἐν ἀγρῷ· καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ ἐν Μεσσὰβ, καὶ οἱ διαφθείρον-

Saul et cum Jonathan. Et inventus est Sauli et Jonathan filio ejus.

23. Et exiit de statione alienigenarum trans Machmas.

CAPUT XIV.

1. Et fit dies, et dixit Jonathan filius Saul puero portanti vasa ipsius : Veni, et transeamus ad Messab alienigenarum quæ trans locum illum. Et patri suo non annuntiavit.

2. Et Saul sedebat super summitatem collis, sub malo granato quod in Magdon, et erant cum eo quasi sexcenti viri.

3. Et Achia filius Achitob fratris Jochabed filii Phinees filii Heli sacerdos Dei in Selom portans Ephud. Et populus non sciebat quia ivit Jonathan.

4. Et inter transitum ubi quærebat Jonathan transire ad stationem alienigenarum, et dens petræ hinc, et dens petræ hinc : nomen uni Bases, et nomen alteri Senna.

5. Via una ab aquilone venienti Machmas, et via altera ab austro venienti Gabae.

6. Et dixit Jonathan ad puerum portantem vasa ipsius : Veni, transeamus ad Messab incircumcisorum horum, si quid faciat Dominus nobis, quoniam non est Domino restrictum salvare in multis vel in paucis.

7. Et dixit ei ille qui portabat vasa ejus : Fac omne quodcumque cor tuum inclinaverit, ecce ego tecum, sicut cor tuum cor meum.

8. Et dixit Jonathan : Ecce nos transimus ad viros, et devolvemur ad eos.

9. Si hæc dixerint ad nos : Recedite illuc donec annunciemus vobis, et stabimus super nos ipsos et non ascendemus ad eos.

10. Si autem dixerint ad nos : Ascendite ad nos, et ascendemus, quoniam tradidit eos Dominus in manus nostras. Hoc nobis signum.

11. Et intrarunt utrique in Messab alienigenarum : et dicunt alienigenæ : Ecce Hebræi egrediuntur e cavernis suis, ubi absconditi erant illic.

12. Et responderunt viri Messab ad Jonathan et ad eum qui portabat vasa ejus, et dicunt : Ascendite ad nos, et notum faciemus vobis verbum. Et dixit Jonathan ad portantem vasa ipsius : Ascende post me, quoniam tradidit eos Dominus in manus Israel.

13. Et ascendit Jonathan super manus suas et super pedes suos, et portans vasa ejus cum eo : et inspexerunt ad faciem Jonathan, et percussit eos. Et portans vasa ejus procedebat post eum.

14. Et fuit plaga prima quam percussit Jonathan et portans vasa ejus, circiter viginti viri in jaculis et lapidum jactu et silicibus campi.

15. Et factus est pavor in castris et in agro : et universus populus qui in Messab, et qui vastabant obstupuerunt,

τες ἐξέστησαν, καὶ αὐτοὶ οὐκ ἤθελον ποιεῖν. Καὶ ἐθάμβησεν ἡ γῆ, καὶ ἐγενήθη ἔκστασις παρὰ Κυρίου.

16. Καὶ εἶδον οἱ σκοποὶ τοῦ Σαοὺλ ἐν Γαβαὰ Βενιαμὶν, καὶ ἰδοὺ ἡ παρεμβολὴ τεταραγμένη ἔνθεν καὶ ἔνθεν.

17. Καὶ εἶπε Σαοὺλ τῷ λαῷ τῷ μετ' αὐτοῦ· Ἐπισκέψασθε δὴ, καὶ ἴδετε τίς πεπόρευται ἐξ ὑμῶν. Καὶ ἐπεσκέψαντο, καὶ ἰδοὺ οὐχ' εὑρίσκετο Ἰωνάθαν καὶ ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ.

18. Καὶ εἶπε Σαοὺλ τῷ Ἀχιᾷ· Προσάγαγε τὸ Ἐφοὺδ, ὅτι αὐτὸς ἦρε τὸ Ἐφοὺδ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐνώπιον Ἰσραήλ.

19. Καὶ ἐγενήθη, ὡς λαλεῖ Σαοὺλ πρὸς τὸν ἱερέα, καὶ ὁ ἦχος ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν ἀλλοφύλων ἐπορεύετο πορευόμενος καὶ ἐπλήθυνε. Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς τὸν ἱερέα· Συνάγαγε τὰς χεῖράς σου.

20. Καὶ ἀνέβη Σαοὺλ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἔρχονται ἕως τοῦ πολέμου· καὶ ἰδοὺ ἐγένετο ῥομφαία ἀνδρὸς ἐπὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ, σύγχυσις μεγάλη σφόδρα.

21. Καὶ οἱ δοῦλοι οἱ ὄντες ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν μετὰ τῶν ἀλλοφύλων, οἱ ἀναβάντες εἰς τὴν παρεμβολὴν, ἐπεστράφησαν καὶ αὐτοὶ εἶναι μετὰ Ἰσραὴλ τῶν μετὰ Σαοὺλ καὶ Ἰωνάθαν.

22. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ οἱ κρυπτόμενοι ἐν τῷ ὄρει Ἐφραὶμ, καὶ ἤκουσαν ὅτι πεφεύγασιν οἱ ἀλλόφυλοι· καὶ συνάπτουσι καὶ αὐτοὶ ὀπίσω αὐτῶν εἰς πόλεμον. Καὶ ἔσωσε Κύριος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τὸν Ἰσραήλ· καὶ ὁ πόλεμος διῆλθε τὴν Βαμώθ· καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἦν μετὰ Σαοὺλ, ὡς δέκα χιλιάδες ἀνδρῶν.

23. Καὶ ἦν ὁ πόλεμος διεσπαρμένος εἰς ὅλην πόλιν ἐν τῷ ὄρει Ἐφραίμ.

24. Καὶ Σαοὺλ ἠγνόησεν ἄγνοιαν μεγάλην ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἀρᾶται τῷ λαῷ, λέγων· Ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος ὃς φάγεται ἄρτον ἕως ἑσπέρας, καὶ ἐκδικήσω τὸν ἐχθρόν μου. Καὶ οὐκ ἐγεύσατο πᾶς ὁ λαὸς ἄρτου· καὶ πᾶσα ἡ γῆ ἠρίστα.

25. Καὶ Ἰάαλ δρυμὸς ἦν μελισσῶνος κατὰ πρόσωπον τοῦ ἀγροῦ.

26. Καὶ εἰςῆλθεν ὁ λαὸς εἰς τὸν μελισσῶνα, καὶ ἰδοὺ ἐπορεύετο λαλῶν, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν ἐπιστρέφων τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβήθη ὁ λαὸς τὸν ὅρκον Κυρίου.

27. Καὶ Ἰωνάθαν οὐκ ἀκηκόει ἐν τῷ ὁρκίζειν τὸν πατέρα αὐτοῦ τὸν λαόν· καὶ ἐξέτεινε τὸ ἄκρον τοῦ σκήπτρου αὐτοῦ τοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἔβαψεν αὐτὸ εἰς τὸ κηρίον τοῦ μέλιτος, καὶ ἐπέστρεψε τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ ἀνέβλεψαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ.

28. Καὶ ἀπεκρίθη εἷς ἐκ τοῦ λαοῦ, καὶ εἶπεν· Ὁρκίσας ὥρκισε τὸν λαὸν ὁ πατήρ σου, λέγων· Ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος ὃς φάγεται ἄρτον σήμερον. Καὶ ἐξελύθη ὁ λαός.

29. Καὶ ἔγνω Ἰωνάθαν, καὶ εἶπεν· Ἀπήλλαχεν ὁ πατήρ μου τὴν γῆν. Ἴδε, διότι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου ὅτι ἐγευσάμην βραχύ τι τοῦ μέλιτος τούτου,

30. ἀλλ' ὅτι ἔφαγεν ἔσθων σήμερον ὁ λαὸς τῶν σκύλων τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν ὧν εὗρεν, ὅτι νῦν ἂν μείζων ἦν ἡ πληγὴ ἡ ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις.

31. Καὶ ἐπάταξεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ τῶν ἀλλοφύλων ἐν Μαχμάς· καὶ ἐκοπίασεν ὁ λαὸς σφόδρα.

et ipsi nolebant facere. Et obstupuit terra, et factus est pavor a Domino.

16. Et viderunt speculatores Saulis in Gabaa Benjamin, et ecce castra perturbata hinc et hinc.

17. Et dixit Saul populo qui cum ipso : Recognoscite nunc, et videte quis ivit ex vobis. Et recognoverunt, et ecce non inveniebatur Jonathan et portans vasa ejus.

18. Et dixit Saul ad Achia : Applica Ephud, quoniam ipse tulit Ephud in die illa coram Israel.

19. Et factum est, ut loquitur Saul ad sacerdotem, et sonus in castris alienigenarum pergebat pergens et multiplicabatur. Et dixit Saul ad sacerdotem : Collige manus tuas.

20. Et ascendit Saul et omnis populus qui cum eo, et veniunt usque in prælium : et ecce factus est gladius viri super proximum suum, confusio magna valde.

21. Et servi qui erant heri et nudiustertius cum alienigenis, qui ascenderant in castra, reverterunt et ipsi esse cum Israel iis qui cum Saul et Jonathan.

22. Et omnis Israel qui se absconderant in monte Ephraim, et audierunt quia fugerunt alienigenæ : et adhærent etiam ipsi post eos in prælium. Et salvavit Dominus in die illa Israel : et prælium transiit ipsam Bamoth : et omnis populus erat cum Saul, circiter decem millia virorum.

23. Et erat prælium dispersum in totam civitatem in monte Ephraim.

24. Et Saul ignoravit ignorantiam magnam in die illa, et maledicto obstringit populum, dicens : Maledictus homo qui comedet panem usque ad vesperam, et ulciscar inimicum meum. Et non gustavit omnis populus panem : et universa terra prandedat.

25. Et Jaal sylva erat apiarii ad faciem agri.

26. Et intravit populus in apiarium, et ecce ibat dicens, et ecce non fuit convertens manum suam ad os suum, quoniam timuit populus juramentum Domini.

27. Et Jonathan non audierat cum adjuraret pater ejus populum : et extendit summitatem sceptri sui quod in manu sua, et tinxit illam in favo mellis, et convertit manum suam ad os suum, et suspexerunt oculi ejus.

28. Et respondit unus de populo, et dixit : Adjurans adjuravit populum pater tuus, dicens : Maledictus homo qui comedet panem hodie. Et defecit populus.

29. Et cognovit Jonathan, et dixit : Perturbavit pater meus terram. Vide, quia viderunt oculi mei quoniam gustavi breve quid de melle hoc,

30. utinam comedisset comedens hodie populus de spoliis inimicorum suorum quæ invenit, quoniam nunc major fuisset plaga in alienigenis.

31. Et percussit in die illa de alienigenis in Machmas : et laboravit populus valde.

32. Καὶ ἐκλίθη ὁ λαὸς εἰς τὰ σκῦλα, καὶ ἔλαβεν ὁ λαὸς ποίμνια, καὶ βουκόλια, καὶ τέκνα βοῶν, καὶ ἔσφαξεν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἤσθιεν ὁ λαὸς σὺν τῷ αἵματι.

33. Καὶ ἀπηγγέλη Σαοὺλ, λέγοντες· Ἡμάρτηκεν ὁ λαὸς τῷ Κυρίῳ, φαγὼν σὺν τῷ αἵματι. Καὶ εἶπε Σαοὺλ· Ἐκ Γεθθαὶμ κυλίσατέ μοι λίθον ἐνταῦθα μέγαν.

34. Καὶ εἶπε Σαοὺλ· Διασπάρητε ἐν τῷ λαῷ, καὶ εἴπατε αὐτοῖς προςαγαγεῖν ἐνταῦθα ἕκαστος τὸν μόσχον αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὸ πρόβατον αὐτοῦ· καὶ σφαζέτω ἐπὶ τούτου, καὶ οὐ μὴ ἁμάρτητε τῷ Κυρίῳ τοῦ ἐσθίειν σὺν τῷ αἵματι. Καὶ προςῆγεν ὁ λαὸς ἕκαστος τὸ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἔσφαζον ἐκεῖ.

35. Καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ Σαοὺλ θυσιαστήριον τῷ Κυρίῳ· τοῦτο ἤρξατο Σαοὺλ οἰκοδομῆσαι θυσιαστήριον τῷ Κυρίῳ.

36. Καὶ εἶπε Σαοὺλ· Καταβῶμεν ὀπίσω τῶν ἀλλοφύλων τὴν νύκτα, καὶ διαρπάσωμεν ἐν αὐτοῖς ἕως διαφαύσῃ ἡμέρα, καὶ μὴ ὑπολείπωμεν ἐν αὐτοῖς ἄνδρα. Καὶ εἶπαν· Πᾶν τὸ ἀγαθὸν ἐνώπιόν σου ποίει. Καὶ εἶπεν ὁ ἱερεύς· Προςέλθωμεν ἐνταῦθα πρὸς τὸν Θεόν.

37. Καὶ ἐπηρώτησε Σαοὺλ τὸν Θεὸν, εἰ καταβῶ ὀπίσω τῶν ἀλλοφύλων, εἰ παραδώσεις αὐτοὺς εἰς χεῖρας Ἰσραήλ; Καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

38. Καὶ εἶπε Σαοὺλ· Προςαγάγετε ἐνταῦθα πάσας τὰς γωνίας τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ γνῶτε καὶ ἴδετε ἐν τίνι γέγονεν ἡ ἁμαρτία αὕτη σήμερον.

39. Ὅτι, ζῇ Κύριος ὁ σώσας τὸν Ἰσραὴλ, ὅτι ἐὰν ἀποκριθῇ κατὰ Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ μου, θανάτῳ ἀποθανεῖται. Καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀποκρινόμενος ἐκ παντὸς τοῦ λαοῦ.

40. Καὶ εἶπε παντὶ ἀνδρὶ Ἰσραήλ· Ὑμεῖς ἔσεσθε εἰς δουλείαν, καὶ ἐγὼ καὶ Ἰωνάθαν ὁ υἱός μου ἐσόμεθα εἰς δουλείαν. Καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Σαούλ· Τὸ ἀγαθὸν ἐνώπιόν σου ποίει.

41. Καὶ εἶπε Σαούλ· Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, τί ὅτι οὐκ ἀπεκρίθης τῷ δούλῳ σου σήμερον; Εἰ ἐν ἐμοὶ ἢ ἐν Ἰωνάθαν τῷ υἱῷ μου ἡ ἀδικία; Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, δὸς δήλους. Καὶ ἐὰν τάδε εἴπῃ, δὸς δὴ τῷ λαῷ σου Ἰσραὴλ, δὸς δὴ ὁσιότητα. Καὶ κληροῦται Ἰωνάθαν καὶ Σαοὺλ, καὶ ὁ λαὸς ἐξῆλθε.

42. Καὶ εἶπε Σαούλ· Βάλλετε ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ ἀναμέσον Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ μου· ὃν ἂν κατακληρώσηται Κύριος, ἀποθανέτω. Καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Σαούλ· Οὐκ ἔστι τὸ ῥῆμα τοῦτο· καὶ κατεκράτησε Σαοὺλ τοῦ λαοῦ, καὶ βάλλουσιν ἀναμέσον αὐτοῦ καὶ ἀναμέσον Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ κατακληροῦται Ἰωνάθαν.

43. Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς Ἰωνάθαν· Ἀπάγγειλόν μοι τί πεποίηκας. Καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ Ἰωνάθαν, καὶ εἶπε· Γευόμενος ἐγευσάμην ἐν ἄκρῳ τῷ σκήπτρῳ τῷ ἐν τῇ χειρί μου βραχὺ μέλι, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποθνήσκω.

44. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Σαούλ· Τάδε ποιήσαι μοι ὁ Θεὸς καὶ τάδε προσθείη, ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ σήμερον.

45. Καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Σαούλ· Εἰ σήμερον θανατωθήσεται ὁ ποιήσας τὴν σωτηρίαν τὴν μεγάλην ταύτην ἐν Ἰσραήλ; Ζῇ Κύριος, εἰ πεσεῖται θρὶξ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, ὅτι ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ ἐποίησεν τὴν ἡμέραν ταύτην. Καὶ προςηύξατο ὁ λαὸς περὶ Ἰωνάθαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἀπέθανε.

46. Καὶ ἀνέβη Σαοὺλ ἀπὸ ὄπισθε τῶν ἀλλοφύλων, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἀπῆλθον εἰς τὸν τόπον αὐτῶν.

32. Et divertit populus ad spolia, et cepit populus greges, et armenta boum, et filios boum, et jugulavit super terram, et comedit populus cum sanguine.

33. Et annuntiatum est Sauli, dicentes : Peccavit populus Domino, comedens cum sanguine. Et dixit Saul : De Getthæm volvite mihi lapidem huc magnum.

34. Et dixit Saul : Despergimini in populum, et dicite eis ut adducat huc unusquisque vitulum suum, et unusquisque ovem suam; et jugulet super hunc, et non peccetis Domino comedendo cum sanguine. Et adduxit populus unusquisque quod in manu sua, et jugularunt ibi.

35. Et ædificavit ibi Saul altare Domino : istud cœpit Saul ædificare altare Domino.

36. Et dixit Saul : Descendamus post alienigenas nocte, et deprædemur in eis donec illucescat dies, et non relinquamus in eis virum. Et dixerunt : Omne quod bonum coram te fac. Et dixit sacerdos : Accedamus huc ad Deum.

37. Et interrogavit Saul Deum, si descendero post alienigenas, si trades eos in manus Israel? Et non respondit ei in die illa.

38. Et dixit Saul : Adducite huc omnes angulos Israel, et cognoscite et videte in quo factum est peccatum hoc hodie.

39. Quoniam, vivit Dominus qui salvavit Israel, quia si responderit contra Jonathan filium meum, morte morietur. Et non erat respondens de omni populo.

40. Et dixit omni viro Israel : Vos eritis in servitutem, et ego et Jonathan filius meus erimus in servitutem. Et dixit populus ad Saul : Quod bonum coram te fac.

41. Et dixit Saul : Domine Deus Israel, quid quod non respondisti servo tuo hodie? Si in me vel in Jonathan filio meo injustitia? Domine Deus Israel, da manifestationes. Et si hæc dixerit, da nunc populo tuo Israel, da nunc sanctitatem. Et sorte capitur Jonathan et Saul, et populus egressus est.

42. Et dixit Saul : Jacite inter me et inter Jonathan filium meum : quemcumque sorte ceperit Dominus, moriatur. Et dixit populus ad Saul : Non est verbum hoc : et prævaluit Saul populo, et jaciunt inter eum et inter Jonathan filium ejus, et sorte capitur Jonathan.

43. Et dixit Saul ad Jonathan : Annuntia mihi quid fecisti. Et annuntiavit ei Jonathan, et dixit : Gustans gustavi in summo sceptro quod in manu mea breve mel, et ecce ego morior.

44. Et dixit ei Saul : Hæc faciat mihi Deus et hæc adjiciat, quia morte morietur hodie.

45. Et dixit populus ad Saul : Si hodie morti tradetur, qui fecit salutem magnam hanc in Israel? Vivit Dominus, si cadet capillus de capite ejus super terram, quoniam populus Dei fecit diem hanc. Et oravit populus pro Jonathan in die illa, et non est mortuus.

46. Et ascendit Saul a post alienigenas, et alienigenæ abierunt ad locum suum.

47. Καὶ Σαοὺλ ἔλαχε τοῦ βασιλεύειν, κατακληροῦται ἔργον ἐπὶ Ἰσραήλ· καὶ ἐπολέμει κύκλῳ πάντας τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ εἰς τὸν Μωὰβ, καὶ εἰς τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν, καὶ εἰς τοὺς υἱοὺς Ἐδὼμ, καὶ εἰς τὸν Βαιθαιὼρ, καὶ εἰς βασιλέα Σουβὰ, καὶ εἰς τοὺς ἀλλοφύλους· οὗ ἂν ἐστράφη, ἐσώζετο.

48. Καὶ ἐποίησε δύναμιν, καὶ ἐπάταξε τὸν Ἀμαλὴκ· καὶ ἐξείλετο τὸν Ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς τῶν καταπατούντων αὐτόν.

49. Καὶ ἦσαν οἱ υἱοὶ Σαοὺλ Ἰωνάθαν καὶ Ἰεσσιοὺ καὶ Μελχισὰ, καὶ ὀνόματα τῶν δύο θυγατέρων αὐτοῦ· ὄνομα τῇ πρωτοκόκῳ Μερὸβ, καὶ ὄνομα τῇ δευτέρᾳ Μελχόλ.

50. Καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Ἀχινοὸμ, θυγάτηρ Ἀχιμάας· καὶ ὄνομα τῷ ἀρχιστρατήγῳ αὐτοῦ Ἀβεννὴρ, υἱὸς Νὴρ, υἱοῦ οἰκείου Σαούλ.

51. Καὶ Κὶς πατὴρ Σαοὺλ, καὶ Νὴρ πατὴρ Ἀβεννὴρ υἱὸς Ἰαμὶν, υἱοῦ Ἀβιήλ.

52. Καὶ ἦν ὁ πόλεμος κραταιὸς ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους πάσας τὰς ἡμέρας Σαούλ· καὶ ἰδὼν Σαοὺλ πάντα ἄνδρα δυνατὸν, καὶ πάντα ἄνδρα υἱὸν δυνάμεως, καὶ συνήγαγεν αὐτοὺς πρὸς αὐτόν.

47. Et Saul sorte cœpit regnare, sorte capit opus super Israel : et oppugnabat in circuitu omnes inimicos suos in Moab, et in filios Ammon, et in filios Edom, et in Betheor, et in regem Suba, et in alienigenas : quocumque se vertebat, salvabatur.

48. Et fecit virtutem, et percussit Amalec : et eruit Israel de manu conculcantium eum.

49. Et fuerunt filii Saulis Jonathan et Jessiu et Melchisa, et nomina duarum filiarum ejus : nomen primogenitæ Merob, et nomen secundæ Melchol.

50. Et nomen uxori ejus Achinoom, filia Achimaas : et nomen principi militiæ ejus Abenner, filius Ner, filii propinqui Saul.

51. Et Cis pater Saul, et Ner pater Abenner filius Jamin, filii Abiel.

52. Et fuit bellum validum super alienigenas omnibus diebus Saul : et videns Saul omnem virum potentem, et omnem virum filium virtutis, et colligebat eos ad se.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

1. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς Σαούλ· Ἐμὲ ἀπέστειλε Κύριος χρῖσαί σε εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραήλ· καὶ νῦν ἄκουε τῆς φωνῆς Κυρίου.

2. Τάδε εἶπε Κύριος Σαβαώθ· Νῦν ἐκδικήσω ἃ ἐποίησεν Ἀμαλὴκ τῷ Ἰσραὴλ, ὡς ἀπήντησεν αὐτῷ ἐν τῇ ὁδῷ ἀναβαίνοντος αὐτοῦ ἐξ Αἰγύπτου.

3. Καὶ νῦν πορεύου, καὶ πατάξεις τὸν Ἀμαλὴκ καὶ Ἱερὶμ, καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ, καὶ οὐ περιποιήσῃ ἐξ αὐτοῦ, καὶ ἐξολοθρεύσεις αὐτόν· καὶ ἀναθεματιεῖς αὐτὸν καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ, καὶ οὐ φείσῃ ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ ἀποκτενεῖς ἀπὸ ἀνδρὸς καὶ ἕως γυναικὸς, καὶ ἀπὸ νηπίου ἕως θηλάζοντος, καὶ ἀπὸ μόσχου ἕως προβάτου, καὶ ἀπὸ καμήλου ἕως ὄνου.

4. Καὶ παρήγγειλε Σαοὺλ τῷ λαῷ, καὶ ἐπισκέπτεται αὐτοὺς ἐν Γαλγάλοις τετρακοσίας χιλιάδας ταγμάτων, καὶ τὸν Ἰούδαν τριάκοντα χιλιάδας ταγμάτων.

5. Καὶ ἦλθε Σαοὺλ ἕως τῶν πόλεων Ἀμαλὴκ, καὶ ἐνήδρευσεν ἐν τῷ χειμάῤῥῳ.

6. Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς τὸν Κιναῖον· Ἄπελθε καὶ ἔκκλινον ἐκ μέσου τοῦ Ἀμαληκίτου, μὴ προςθῶ σε μετ' αὐτοῦ, καὶ σὺ ἐποίησας ἔλεος μετὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτοὺς ἐξ Αἰγύπτου. Καὶ ἐξέκλινεν ὁ Κιναῖος ἐκ μέσου Ἀμαλήκ.

7. Καὶ ἐπάταξε Σαοὺλ τὸν Ἀμαλὴκ ἀπὸ Εὐιλὰτ ἕως Σοὺρ ἐπὶ προςώπου Αἰγύπτου.

8. Καὶ συνέλαβε τὸν Ἀγὰγ βασιλέα Ἀμαλὴκ ζῶντα, καὶ πάντα τὸν λαὸν καὶ Ἱερὶμ ἀπέκτεινεν ἐν στόματι ῥομφαίας.

9. Καὶ περιεποιήσατο Σαοὺλ καὶ πᾶς ὁ λαὸς τὸν Ἀγὰγ ζῶντα, καὶ τὰ ἀγαθὰ τῶν ποιμνίων, καὶ τῶν βουκολίων, καὶ τῶν ἐδεσμάτων, καὶ τῶν ἀμπελώνων, καὶ πάντων τῶν ἀγαθῶν, καὶ οὐκ ἐβούλοντο ἐξολοθρεῦσαι αὐτά· καὶ πᾶν ἔργον ἠτιμωμένον καὶ ἐξουδενωμένον ἐξωλόθρευσαν.

10. Καὶ ἐγενήθη ῥῆμα Κυρίου πρὸς Σαμουὴλ, λέγων·

CAPUT XV.

1. Et dixit Samuel ad Saul : Me misit Dominus ungere te in regem super Israel : et nunc audi vocem Domini.

2. Hæc dixit Dominus Sabaoth : Nunc ulciscar quæ fecit Amalec Israeli, ut occurrit ei in via ascendente eo ex Ægypto.

3. Et nunc vade, et percuties Amalec et Hierim, et omnia quæ ejus, et non reservabis ex eo, et exterminabis eum. Et anathemabis eum et omnia quæ ejus, et non parces ab eo : et interficies a viro et usque ad mulierem, et ab infante usque ad lactentem, et a vitulo usque ad ovem, et a camelo usque ad asinum.

4. Et condixit Saul populo, et recenset eos in Galgalis quadringenta millia ordinum, et Judam triginta millia ordinum.

5. Et venit Saul usque ad civitates Amalec, et tetendit insidias in torrente.

6. Et dixit Saul ad Cinæum : Abi et declina de medio Amalecitæ, ne addam te cum eo, et tu fecisti misericordiam cum filiis Israel in ascendendo ipsos ex Ægypto. Et declinavit Cinæus de medio Amalec.

7. Et percussit Saul Amalec ab Evilat usque Sur super faciem Ægypti.

8. Et cepit Agag regem Amalec vivum, et omnem populum et Hierim interfecit in ore gladii.

9. Et reservavit Saul et omnis populus ipsum Agag vivum, et optima gregum, et armentorum, et ferculorum, et vinearum, et omnium bonorum, et noluerunt exterminare ea : et omne opus vile et contemptum exterminarunt.

10. Et factum est verbum Domini ad Samuel, dicens :

11. Παρακέκλημαι ὅτι ἐβασίλευσα τὸν Σαοὺλ εἰς βασιλέα, ὅτι ἀπέστρεψεν ἀπὸ ὄπισθέν μου, καὶ τοὺς λόγους μου οὐκ ἐτήρησε. Καὶ ἠθύμησε Σαμουὴλ, καὶ ἐβόησε πρὸς Κύριον ὅλην τὴν νύκτα.

12. Καὶ ὤρθρισε Σαμουὴλ, καὶ ἐπορεύθη εἰς ἀπάντησιν Ἰσραὴλ τοπρωΐ. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαοὺλ, λέγοντες· Ἥκει Σαμουὴλ εἰς Κάρμηλον, καὶ ἀνέσταχεν αὐτῷ χεῖρα. Καὶ ἐπέστρεψε τὸ ἅρμα, καὶ κατέβη εἰς Γάλγαλα πρὸς Σαοὺλ, καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἀνέφερεν ὁλοκαύτωσιν τῷ Κυρίῳ, τὰ πρῶτα τῶν σκύλων ὧν ἤνεγκεν ἐξ Ἀμαλήκ.

13. Καὶ παρεγένετο Σαμουὴλ πρὸς Σαοὺλ, καὶ εἶπεν αὐτῷ Σαούλ· Εὐλογητὸς σὺ τῷ Κυρίῳ· ἔστησα πάντα ὅσα ἐλάλησε Κύριος.

14. Καὶ εἶπε Σαμουήλ· Καὶ τίς ἡ φωνὴ τοῦ ποιμνίου τούτου ἐν τοῖς ὠσί μου, καὶ φωνὴ τῶν βοῶν ἣν ἐγὼ ἀκούω;

15. Καὶ εἶπε Σαούλ· Ἐξ Ἀμαλὴκ ἤνεγκα αὐτὰ ἃ περιεποιήσατο ὁ λαὸς τὰ κράτιστα τοῦ ποιμνίου καὶ τῶν βοῶν, ὅπως τυθῇ Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου, καὶ τὰ λοιπὰ ἐξωλόθρευσα.

16. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς Σαούλ· Ἄνες, καὶ ἀπαγγελῶ σοι ἃ ἐλάλησε Κύριος πρὸς μὲ τὴν νύκτα. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Λάλησον.

17. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς Σαούλ· Οὐχὶ μικρὸς εἶ σὺ ἐνώπιον αὐτοῦ ἡγούμενος σκήπτρου φυλῆς Ἰσραήλ; Καὶ ἔχρισέ σε Κύριος εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραήλ.

18. Καὶ ἀπέστειλέ σε Κύριος ἐν ὁδῷ, καὶ εἶπέ σοι· Πορεύθητι, καὶ ἐξολόθρευσον. Ἀνελεῖς τοὺς ἁμαρτάνοντας εἰς ἐμὲ, τὸν Ἀμαλὴκ, καὶ πολεμήσεις αὐτοὺς ἕως συντελέσῃς αὐτούς.

19. Καὶ ἱνατί οὐκ ἤκουσας φωνῆς Κυρίου, ἀλλ' ὥρμησας τοῦ θέσθαι ἐπὶ τὰ σκῦλα, καὶ ἐποίησας τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου;

20. Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς Σαμουήλ· Διὰ τὸ ἀκοῦσαί με τῆς φωνῆς τοῦ λαοῦ, καὶ ἐπορεύθην τῇ ὁδῷ ᾗ ἀπέστειλέ με Κύριος, καὶ ἤγαγον τὸν Ἀγὰγ βασιλέα Ἀμαλὴκ, καὶ τὸν Ἀμαλὴκ ἐξωλόθρευσα.

21. Καὶ ἔλαβεν ὁ λαὸς τῶν σκύλων ποίμνια καὶ βουκόλια τὰ πρῶτα τοῦ ἐξολοθρεύματος, θῦσαι ἐνώπιον Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν ἐν Γαλγάλοις.

22. Καὶ εἶπε Σαμουήλ· Εἰ θελητὸν τῷ Κυρίῳ ὁλοκαυτώματα καὶ θυσίας ὡς τὸ ἀκοῦσαι φωνῆς Κυρίου; Ἰδοὺ ἀκοὴ ὑπὲρ θυσίαν ἀγαθὴν, καὶ ἡ ἐπακρόασις ὑπὲρ στέαρ κριῶν.

(*) 23. Ὅτι ἁμαρτία οἰώνισμά ἐστιν, ὀδύνην καὶ πόνους Θεραφὶν ἐπάγουσιν. Ὅτι ἐξουδένωσας τὸ ῥῆμα Κυρίου, καὶ ἐξουδενώσει σε Κύριος μὴ εἶναι βασιλέα ἐπὶ Ἰσραήλ.

24. Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς Σαμουήλ· Ἡμάρτηκα, ὅτι παρέβην τὸν λόγον Κυρίου καὶ τὸ ῥῆμά σου, ὅτι ἐφοβήθην τὸν λαὸν, καὶ ἤκουσα τῆς φωνῆς αὐτῶν.

25. Καὶ νῦν ἆρον δὴ τὸ ἁμάρτημά μου, καὶ ἀνάστρεψον μετ' ἐμοῦ, καὶ προσκυνήσω Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου.

26. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς Σαούλ· Οὐκ ἀναστρέφω

11. Revocavi me quia regnare feci Saul in regem, quoniam avertit se a post me, et verba mea non servavit. Et tristatus est Samuel, et clamavit ad Dominum totam noctem.

12. Et diluculo surrexit Samuel, et ivit in occursum Israel mane. Et annuntiatum est ipsi Saul, dicentes : Venit Samuel in Carmelum, et constituit sibi manum. Et convertit currum, et descendit in Galgala ad Saul, et ecce ipse offerebat holocaustosim Domino, prima spoliorum quæ tulit ex Amalec.

13. Et advenit Samuel ad Saul, et dixit ei Saul : Benedictus tu Domino : firmavi omnia quæcumque locutus est Dominus.

14. Et dixit Samuel : Et quæ est vox gregis hujus in auribus meis, et vox boum quam ego audio?

15. Et dixit Saul : Ex Amalec tuli ea quæ reservavit populus optima gregis et boum, ut sacrificentur Domino Deo tuo, et reliqua exterminavi.

16. Et dixit Samuel ad Saul : Permitte, et annuntiabo tibi quæ locutus est Dominus ad me nocte. Et dixit ei : Loquere.

17. Et dixit Samuel ad Saul : Nonne parvus es tu coram te ipso dux sceptri tribus Israel? Et unxit te Dominus in regem super Israel.

18. Et misit te Dominus in viam, et dixit tibi : Vade, et extermina. Destrues peccantes in me, ipsum Amalec, et oppugnabis eos donec consummaveris eos.

19. Et ut quid non audisti vocem Domini, sed irruisti ad ponendum super spolia, et fecisti malum coram Domino?

20. Et dixit Saul ad Samuel : Propterea quod ego audivi vocem populi, et ivi via qua misit me Dominus, et adduxi Agag regem Amalec, et ipsum Amalec exterminavi.

21. Et sumpsit populus de spoliis greges et armenta prima exterminationis, ad sacrificandum coram Domino Deo nostro in Galgalis.

22. Et dixit Samuel : Si volitum Domino holocaustomata et sacrificia sicut audire vocem Domini? Ecce auditio super sacrificium bonum, et obedientia super adipem arietum.

23. Quoniam peccatum augurium est, dolorem et labores Theraphin inducunt. Quia sprevisti verbum Domini, et spernet te Dominus ne sis rex super Israel.

24. Et dixit Saul ad Samuel : Peccavi, quoniam transgressus sum verbum Domini et verbum tuum, quoniam timui populum, et audivi vocem eorum.

25. Et nunc tolle, quæso, peccatum meum, et reverte mecum, et adorabo Dominum Deum tuum.

26. Et dixit Samuel ad Saul : Non revertor tecum, quia

(*) 23. Ὅτι ἁμαρτία τῆς μαντείας τὸ προσερίζειν, ἡ δὲ ἀνομία τῶν εἰδώλων τὸ ἀπειθεῖν. Ὅτι. (*Sym.*)

23. Quoniam peccatum divinationis *est* repugnare, iniquitas vero idolorum non parere. Quia.

μετὰ σοῦ, ὅτι ἐξουδένωσας τὸ ῥῆμα Κυρίου, καὶ ἐξουδενώσει σε Κύριος τοῦ μὴ εἶναι βασιλέα ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ.

27. Καὶ ἐπέστρεψε Σαμουὴλ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ τοῦ ἀπελθεῖν, καὶ ἐκράτησε Σαοὺλ τοῦ πτερυγίου τῆς διπλοΐδος αὐτοῦ, καὶ διέῤῥηξεν αὐτό.

28. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Σαμουήλ· Διέῤῥηξε Κύριος τὴν βασιλείαν σου ἀπὸ Ἰσραὴλ ἐκ χειρός σου σήμερον, καὶ δώσει αὐτὴν τῷ πλησίον σου τῷ ἀγαθῷ ὑπὲρ σέ.

29. Καὶ διαιρεθήσεται Ἰσραὴλ εἰς δύο, καὶ οὐκ ἀποστρέψει οὐδὲ μετανοήσει, ὅτι οὐχ ὡς ἄνθρωπός ἐστι τοῦ μετανοῆσαι αὐτός.

30. Καὶ εἶπε Σαούλ· Ἡμάρτηκα, ἀλλὰ δόξασόν με δὴ ἐνώπιον πρεσβυτέρων Ἰσραὴλ καὶ ἐνώπιον λαοῦ μου, καὶ ἀνάστρεψον μετ' ἐμοῦ, καὶ προσκυνήσω Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου.

31. Καὶ ἀνέστρεψε Σαμουὴλ ὀπίσω Σαοὺλ, καὶ προσεκύνησε τῷ Κυρίῳ.

32. Καὶ εἶπε Σαμουήλ· Προσαγάγετέ μοι τὸν Ἀγὰγ βασιλέα Ἀμαλήκ. Καὶ προσῆλθε πρὸς αὐτὸν Ἀγὰγ τρέμων. Καὶ εἶπεν Ἀγάγ· Εἰ οὕτω πικρὸς ὁ θάνατος;

33. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς Ἀγάγ· Καθότι ἠτέκνωσε γυναῖκας ἡ ῥομφαία σου, οὕτως ἀτεκνωθήσεται ἐκ γυναικῶν ἡ μήτηρ σου. Καὶ ἔσφαξε Σαμουὴλ τὸν Ἀγὰγ ἐνώπιον Κυρίου ἐν Γαλγάλ.

34. Καὶ ἀπῆλθεν Σαμουὴλ εἰς Ἀρμαθαίμ· καὶ Σαοὺλ ἀνέβη εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς Γαβαά.

35. Καὶ οὐ προσέθετο ἔτι Σαμουὴλ ἰδεῖν τὸν Σαοὺλ ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτοῦ, ὅτι ἐπένθει Σαμουὴλ ἐπὶ Σαοὺλ, καὶ Κύριος μετεμελήθη ὅτι ἐβασίλευσε τὸν Σαοὺλ ἐπὶ Ἰσραήλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ιϛ'.

1. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Σαμουήλ· Ἕως πότε σὺ πενθεῖς ἐπὶ Σαοὺλ, κἀγὼ ἐξουδένωκα αὐτὸν, μὴ βασιλεύειν ἐπὶ Ἰσραήλ; Πλῆσον τὸ κέρας σου ἐλαίου, καὶ δεῦρο, ἀποστείλω σε πρὸς Ἰεσσαὶ ἕως Βηθλεὲμ, ὅτι ἑώρακα ἐν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἐμοὶ βασιλέα.

2. Καὶ εἶπε Σαμουήλ· Πῶς πορευθῶ; καὶ ἀκούσεται Σαοὺλ, καὶ ἀποκτενεῖ με. Καὶ εἶπε Κύριος· Δάμαλιν βοῶν λάβε ἐν τῇ χειρί σου, καὶ ἐρεῖς· Θῦσαι τῷ Κυρίῳ ἥκω.

3. Καὶ καλέσεις τὸν Ἰεσσαὶ εἰς τὴν θυσίαν, καὶ γνωριῶ σοι ἃ ποιήσεις· καὶ χρίσεις ὃν ἂν εἴπω πρὸς σέ.

4. Καὶ ἐποίησε Σαμουὴλ πάντα ἃ ἐλάλησεν αὐτῷ Κύριος, καὶ ἦλθεν εἰς Βηθλεὲμ, καὶ ἐξέστησαν οἱ πρεσβύτεροι τῆς πόλεως τῇ ἀπαντήσει αὐτοῦ, καὶ εἶπαν· Ἡ εἰρήνη ἡ εἴσοδός σου, ὁ Βλέπων;

5. Καὶ εἶπεν· Εἰρήνη· θῦσαι τῷ Κυρίῳ ἥκω, ἁγιάσθητε καὶ εὐφράνθητε μετ' ἐμοῦ σήμερον. Καὶ ἡγίασε τὸν Ἰεσσαὶ καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ ἐκάλεσεν αὐτοὺς εἰς τὴν θυσίαν.

6. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ εἰσιέναι αὐτοὺς, καὶ εἶδε τὸν Ἐλιὰβ, καὶ εἶπεν· Ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον Κυρίου Χριστὸς αὐτοῦ;

7. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Σαμουήλ· Μὴ ἐπιβλέψῃς ἐπὶ τὴν ὄψιν αὐτοῦ, μηδὲ εἰς τὴν ἕξιν μεγέθους αὐτοῦ, ὅτι ἐξουδένωκα αὐτόν· ὅτι οὐχ ὡς ἐμβλέψεται ἄνθρω-

sprevisti verbum Domini, et spernet te Dominus ne sis rex super Israel.

27. Et convertit Samuel faciem suam ut abiret, et tenuit Saul pinnulam diploidis ejus, et dirupit eam.

28. Et dixit ad eum Samuel: Dirupit Dominus regnum tuum ab Israel de manu tua hodie, et dabit illud proximo tuo bono super te.

29. Et dividetur Israel in duo, et non avertet neque pœnitebit eum, quoniam non est sicut homo ut pœniteat eum.

30. Et dixit Saul: Peccavi, sed glorifica me nunc coram senioribus Israel et coram populo meo, et reverte mecum, et adorabo Dominum Deum tuum.

31. Et revertit Samuel post Saul, et adoravit Dominum.

32. Et dixit Samuel: Adducite mihi Agag regem Amalec. Et advenit ad eum Agag tremens. Et dixit Agag: Si sic amara mors?

33. Et dixit Samuel ad Agag: Sicut liberis orbavit mulieres gladius tuus, sic filiis orbabitur ex mulieribus mater tua. Et jugulavit Samuel Agag coram Domino in Galgal.

34. Et abiit Samuel in Armathæm: et Saul ascendit in domum suam in Gabaa.

35. Et non adjecit ultra Samuel videre Saul usque ad diem mortis ejus, quoniam lugebat Samuel super Saul, et Dominum pœnituerat quia fecerat regem Saul super Israel.

CAPUT XVI.

1. Et dixit Dominus ad Samuel: Usquequo tu luges super Saul, et ego sprevi eum, ne regnet super Israel? Imple cornu tuum oleo, et veni, mittam te ad Jessæ usque Bethleem, quia vidi in filiis ejus mihi regem.

2. Et dixit Samuel: Quomodo ibo? et audiet Saul, et interficiet me. Et dixit Dominus: Vitulam boum cape in manu tua, et dices: Ad sacrificandum Domino venio.

3. Et vocabis Jessæ ad sacrificium, et nota faciam tibi quæ facies: et unges quemcumque dixero ad te.

4. Et fecit Samuel omnia quæ locutus est Dominus ei, et venit in Bethleem, et expaverunt seniores civitatis occursu ejus, et dixerunt: Si pax introitus tuus, o Videns?

5. Et dixit: Pax: ad sacrificandum Domino venio, sanctificamini et lætamini mecum hodie. Et sanctificavit ipsum Jessæ et filios ejus, et vocavit eos ad sacrificium:

6. Et factum est cum illi ingrederentur, et vidit Heliab, et dixit: At enim coram Domino Christus ejus?

7. Et dixit Dominus ad Samuel: Ne respexeris in aspectum ejus, neque in habitum magnitudinis ejus, quoniam sprevi eum: quoniam non sicut inspiciet homo, aspiciet

πος, ὄψεται ὁ Θεός. Ὅτι ἄνθρωπος ὄψεται εἰς πρόσωπον, ὁ δὲ Θεὸς ὄψεται εἰς καρδίαν.

8. Καὶ ἐκάλεσεν Ἰεσσαὶ τὸν Ἀμιναδὰβ, καὶ παρῆλθε κατὰ πρόσωπον Σαμουὴλ, καὶ εἶπεν· Οὐδὲ τοῦτον ἐξελέξατο ὁ Θεός.

9. Καὶ παρήγαγεν Ἰεσσαὶ τὸν Σαμὰ, καὶ εἶπε· Καὶ ἐν τούτῳ οὐκ ἐξελέξατο Κύριος.

10. Καὶ παρήγαγεν Ἰεσσαὶ τοὺς ἑπτὰ υἱοὺς αὐτοῦ ἐνώπιον Σαμουὴλ, καὶ εἶπε Σαμουὴλ· Οὐκ ἐξελέξατο Κύριος ἐν τούτοις.

11. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς Ἰεσσαί· Ἐκλελοίπασι τὰ παιδάρια; Καὶ εἶπεν· Ἔτι ὁ μικρὸς ἰδοὺ ποιμαίνει ἐν τῷ ποιμνίῳ. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς Ἰεσσαί· Ἀπόστειλον καὶ λάβε αὐτὸν, ὅτι οὐ μὴ κατακλιθῶμεν ἕως τοῦ ἐλθεῖν αὐτόν.

12. Καὶ ἀπέστειλε καὶ εἰςήγαγεν αὐτόν· καὶ αὐτὸς πυῤῥάκης μετὰ κάλλους ὀφθαλμῶν, καὶ ἀγαθὸς ὁράσει Κυρίῳ. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Σαμουήλ· Ἀνάστα, καὶ χρίσον τὸν Δαυὶδ, ὅτι οὗτός ἐστιν ἀγαθός.

13. Καὶ ἔλαβε Σαμουὴλ τὸ κέρας τοῦ ἐλαίου, καὶ ἔχρισεν αὐτὸν ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ· καὶ ἐφήλατο πνεῦμα Κυρίου ἐπὶ Δαυὶδ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, καὶ ἐπάνω. Καὶ ἀνέστη Σαμουὴλ, καὶ ἀπῆλθεν εἰς Ἀρμαθαίμ.

14. Καὶ πνεῦμα Κυρίου ἀπέστη ἀπὸ Σαοὺλ, καὶ ἔπνιγεν αὐτὸν πνεῦμα πονηρὸν παρὰ Κυρίου.

15. Καὶ εἶπαν οἱ παῖδες Σαοὺλ πρὸς αὐτόν· Ἰδοὺ δὴ πνεῦμα Κυρίου πονηρὸν πνίγει σε.

16. Εἰπάτωσαν δὴ οἱ δοῦλοί σου ἐνώπιόν σου, καὶ ζητησάτωσαν τῷ κυρίῳ ἡμῶν ἄνδρα εἰδότα ψάλλειν ἐν κινύρᾳ. Καὶ ἔσται ἐν τῷ εἶναι πνεῦμα πονηρὸν ἐπὶ σοὶ, καὶ ψαλῇ ἐν τῇ κινύρᾳ αὐτοῦ, καὶ ἀγαθόν σοι ἔσται καὶ ἀναπαύσει σε.

17. Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ· Ἴδετε δή μοι ἄνδρα ὀρθῶς ψάλλοντα, καὶ εἰςαγάγετε αὐτὸν πρὸς μέ.

18. Καὶ ἀπεκρίθη εἷς τῶν παιδαρίων αὐτοῦ, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ ἑώρακα υἱὸν τῷ Ἰεσσαὶ Βηθλεεμίτην, καὶ αὐτὸν εἰδότα ψαλμὸν, καὶ ὁ ἀνὴρ συνετὸς, καὶ πολεμιστὴς, καὶ σοφὸς λόγῳ, καὶ ὁ ἀνὴρ ἀγαθὸς τῷ εἴδει, καὶ Κύριος μετ' αὐτοῦ.

19. Καὶ ἀπέστειλε Σαοὺλ ἀγγέλους πρὸς Ἰεσσαὶ, λέγων· Ἀπόστειλον πρὸς μὲ τὸν υἱόν σου Δαυὶδ τὸν ἐν τῷ ποιμνίῳ σου.

20. Καὶ ἔλαβεν Ἰεσσαὶ γόμορ ἄρτων καὶ ἀσκὸν οἴνου, καὶ ἔριφον αἰγῶν ἕνα, καὶ ἐξαπέστειλεν ἐν χειρὶ Δαυὶδ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ πρὸς Σαούλ.

21. Καὶ εἰςῆλθε Δαυὶδ πρὸς Σαοὺλ, καὶ παρειστήκει ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ ἠγάπησεν αὐτὸν σφόδρα· καὶ ἐγενήθη αὐτῷ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ.

22. Καὶ ἀπέστειλε Σαοὺλ πρὸς Ἰεσσαὶ, λέγων· Παριστάσθω δὴ Δαυὶδ ἐνώπιον ἐμοῦ, ὅτι εὗρε χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς μου.

23. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ εἶναι πνεῦμα πονηρὸν ἐπὶ Σαοὺλ, καὶ ἐλάμβανε Δαυὶδ τὴν κινύραν, καὶ ἔψαλλεν ἐν χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἀνέψυχε Σαοὺλ, καὶ ἀγαθὸν αὐτῷ, καὶ ἀφίστατο ἀπ' αὐτοῦ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

1. Καὶ συνάγουσιν ἀλλόφυλοι τὰς παρεμβολὰς αὐ-

Deus. Quoniam homo aspiciet in faciem, Deus autem aspiciet ad cor.

8. Et Jessæ vocavit Aminadab, et transiit ad faciem Samuel, et dixit : Neque hunc elegit Deus.

9. Et Jessæ adduxit Sama, et dixit : Et in hoc non elegit Dominus.

10. Et adduxit Jessæ septem filios suos coram Samuel, et dixit Samuel : Non elegit Dominus in his.

11. Et dixit Samuel ad Jessæ : **Defecerunt filii? Et dixit :** Adhuc parvus ecce pascit in grege. **Et dixit Samuel ad Jessæ:** Mitte et sume eum, quoniam **non discumbemus quousque** ille venerit.

12. Et misit et introduxit eum : et ipse rufus cum pulchritudine oculorum, et bonus aspectu Domino. Et dixit Dominus ad Samuel : Surge, et unge David, quoniam hic est bonus.

13. Et sumpsit Samuel cornu olei, et unxit eum in medio fratrum ejus : et insiliit spiritus Domini super David a die illa, et supra. Et surrexit Samuel, et abiit in Armathæm.

14. Et spiritus Domini discessit a Saul, et suffocabat eum spiritus malignus a Domino.

15. Et dixerunt pueri Saul ad eum : Ecce nunc spiritus Domini malignus suffocat te.

16. Dicant nunc servi tui coram te, et quærant domino nostro virum scientem psallere in cithara. Et erit in existendo spiritum malignum super te, et psallet in cithara sua, et bonum tibi erit et requiescere te faciet.

17. Et dixit Saul ad pueros suos : Videte nunc mihi virum recte psallentem, et introducite eum ad me.

18. Et respondit unus puerorum ejus, et dixit : Ecce vidi filium Jessæ Bethleemitem, et ipsum scientem psalmum, et vir intelligens, et bellator, et sapiens sermone, et vir bonus specie, et Dominus cum eo.

19. Et misit Saul nuntios ad Jessæ, dicens : Mitte ad me filium tuum David qui in grege tuo.

20. Et sumpsit Jessæ gomor panum et utrem vini, et hœdum caprarum unum, et misit in manu David filii sui ad Saul.

21. Et intravit David ad Saul, et assistebat coram eo, et dilexit eum valde : et factus est ei portans vasa ejus.

22. Et misit Saul ad Jessæ, dicens : Assistat nunc David coram me, quoniam invenit gratiam in oculis meis.

23. Et factum est cum esset spiritus malignus super Saul, et sumebat David citharam, et psallebat in manu sua, et refrigerabat Saul, et bonum ei, et discedebat ab eo spiritus malignus.

CAPUT XVII.

1. Et congregant alienigenæ castra sua in bellum, et con-

τῶν εἰς πόλεμον, καὶ συνάγονται εἰς Σοχχὼθ τῆς Ἰουδαίας, καὶ παρεμβάλλουσιν ἀναμέσον Σοχχὼθ καὶ ἀναμέσον Ἀζηκὰ Ἐφερμέν.

gregantur in Socchoth Judææ, et castrametantur inter Socchoth et inter Azeca Ephermen.

2. Καὶ Σαοὺλ καὶ οἱ ἄνδρες Ἰσραὴλ συνάγονται, καὶ παρεμβάλλουσιν ἐν τῇ κοιλάδι αὐτοὶ, καὶ παρατάσσονται εἰς πόλεμον ἐξεναντίας τῶν ἀλλοφύλων.

2. Et Saul et viri Israel congregantur, et castrametantur in valle ipsi, et instruuntur in prælium ex adverso alienigenarum.

3. Καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἵστανται ἐπὶ τοῦ ὄρους ἐνταῦθα, καὶ Ἰσραὴλ ἵσταται ἐπὶ τοῦ ὄρους ἐνταῦθα, καὶ ὁ αὐλὼν ἀναμέσον αὐτῶν.

3. Et alienigenæ stant super montem hinc, et Israel stat super montem hinc, et vallis inter eos.

4. Καὶ ἐξῆλθεν ἀνὴρ δυνατὸς ἐκ τῆς παρατάξεως τῶν ἀλλοφύλων, Γολιὰθ ὄνομα αὐτῷ ἐκ Γὲθ, ὕψος αὐτοῦ τεσσάρων πήχεων καὶ σπιθαμῆς·

4. Et exiit vir potens ex acie alienigenarum, Goliath nomen ei e Geth, altitudo ejus quatuor cubitorum et palmi:

5. καὶ περικεφαλαία ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ θώρακα ἁλυσιδωτὸν αὐτὸς ἐνδεδυκώς· καὶ ὁ σταθμὸς τοῦ θώρακος αὐτοῦ, πέντε χιλιάδες σίκλων χαλκοῦ καὶ σιδήρου.

5. et cassis super caput ejus, et thoracem hamatum ipse indutus: et pondus thoracis ejus, quinque millia siclorum æris et ferri.

6. Καὶ κνημῖδες χαλκαῖ ἐπὶ τῶν σκελῶν αὐτοῦ, καὶ ἀσπὶς χαλκῆ ἀναμέσον τῶν ὤμων αὐτοῦ.

6. Et ocreæ æneæ super crura ejus, et clypeus æneus inter humeros ejus.

7. Καὶ ὁ κοντὸς τοῦ δόρατος αὐτοῦ ὡςεὶ μέσακλον ὑφαινόντων, καὶ ἡ λόγχη αὐτοῦ ἑξακοσίων σίκλων σιδήρου. Καὶ ὁ αἴρων τὰ ὅπλα αὐτοῦ προεπορεύετο αὐτοῦ.

7. Et hastile hastæ ejus sicut liciatorium texentium, et lancea ejus sexcentorum siclorum ferri. Et portans arma ejus antecedebat eum.

8. Καὶ ἔστη καὶ ἀνεβόησε εἰς τὴν παράταξιν Ἰσραὴλ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τί ἐκπορεύεσθε παρατάξασθαι πολέμῳ ἐξεναντίας ἡμῶν; Οὐχ ἐγώ εἰμι ἀλλόφυλος, καὶ ὑμεῖς Ἑβραῖοι τοῦ Σαούλ; Ἐκλέξασθε ἑαυτοῖς ἄνδρα, καὶ καταβήτω πρός με.

8. Et stetit et exclamavit in aciem Israel, et dixit eis: Quid egredimini congredi prælio adversum nos? Nonne ego sum alienigena, et vos Hebræi ipsius Saul? Eligite vobis ipsis virum, et descendat ad me.

9. Καὶ ἐὰν δυνηθῇ πολεμῆσαι πρός με, καὶ ἐὰν πατάξῃ με, καὶ ἐσόμεθα ὑμῖν εἰς δούλους· ἐὰν δὲ ἐγὼ δυνηθῶ καὶ πατάξω αὐτὸν, ἔσεσθε ἡμῖν εἰς δούλους καὶ δουλεύσετε ἡμῖν.

9. Et si potuerit pugnare adversus me, et si percusserit me, et erimus vobis in servos: si autem ego potuero et percussero eum, eritis nobis in servos et servietis nobis.

10. Καὶ εἶπεν ὁ ἀλλόφυλος· Ἰδοὺ ἐγὼ ὠνείδισα τὴν παράταξιν Ἰσραὴλ σήμερον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ· δότε μοι ἄνδρα, καὶ μονομαχήσομεν ἀμφότεροι.

10. Et dixit alienigena: Ecce ego exprobravi aciem Israel hodie in die hac: date mihi virum, et singulariter pugnabimus utrique.

11. Καὶ ἤκουσε Σαοὺλ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ τὰ ῥήματα τοῦ ἀλλοφύλου ταῦτα, καὶ ἐξέστησαν καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα (*).

11. Et audivit Saul et universus Israel verba alienigenæ hæc, et expaverunt et timuerunt valde.

(*) 12. Καὶ εἶπεν (*Ald. Compl.* Καὶ ἦν) Δαυὶδ υἱὸς ἀνθρώπου Ἐφραθαίου· οὗτος ἐκ Βηθλεὲμ Ἰούδα, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἰεσσαὶ, καὶ αὐτῷ ὀκτὼ υἱοί. Καὶ ὁ ἀνὴρ ἐν ταῖς ἡμέραις Σαοὺλ πρεσβύτερος ἐληλυθὼς ἐν ἀνδράσιν.

12. Et dixit (*Ald. Compl.* Et erat) David filius viri Ephratæi: hic ex Bethleem Juda, et nomen ei Jessæ, et ei octo filii. Et vir *erat* in diebus Saul senex profectus in viris.

13. Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ τρεῖς υἱοὶ Ἰεσσαὶ οἱ μείζονες, ἐπορεύθησαν ὀπίσω Σαοὺλ εἰς πόλεμον· καὶ ὄνομα τῶν υἱῶν αὐτοῦ τῶν πορευθέντων εἰς τὸν πόλεμον, Ἐλιὰβ ὁ πρωτότοκος αὐτοῦ, καὶ ὁ δεύτερος αὐτοῦ Ἀμιναδὰβ, καὶ ὁ τρίτος αὐτοῦ Σαμμά.

13. Et abierunt tres filii Jessæ majores, abierunt post Saul in prælium, et nomen filiorum ejus qui porrexerunt ad bellum, Heliab primogenitus ejus, et secundus ejus Aminadab et tertius ejus Samma.

14. Καὶ Δαυὶδ αὐτός ἐστιν ὁ νεώτερος, καὶ οἱ τρεῖς οἱ μίζονες (*leg.* μείζονες) ἐπορεύθησαν ὀπίσω Σαούλ.

14. David autem ipse est junior et tres majores abierunt post Saul.

15. Καὶ Δαυὶδ ἀπῆλθε, καὶ ἀνέστρεψεν ἀπὸ τοῦ Σαοὺλ, ποιμαίνων τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν Βηθλεέμ.

15. Et David abiit, et reversus est a Saul, pascens oves patris sui in Bethleem.

16. Καὶ προῆγεν ὁ ἀλλόφυλος ὀρθρίζων καὶ ὀψίζων, καὶ ἐστηλώθη τεσσεράκοντα ἡμέρας.

16. Et procedebat alienigena surgens mane et vespere, et stetit quadraginta diebus.

17. Καὶ εἶπεν Ἰεσσαὶ πρὸς Δαβίδ· Λάβε δὴ τοῖς ἀδελφοῖς σου Οἰφεὶ τούτου (*Ald. Compl.* Οἰφὶ τοῦ ἀλφίτου), καὶ δέκα ἄρτους τούτους, καὶ διάδραμε εἰς τὴν παρεμβολὴν, καὶ δὸς τοῖς ἀδελφοῖς σου.

17. Et dixit Jessæ ad David: Accipe fratribus tuis OEphi hujus (*Ald. Compl.* OEphi farinæ) et decem panes istos, et percurre in castra et da fratribus tuis.

18. Καὶ τὰς δέκα στρυνφαλίδας (*Ald. Compl.* τρυφαλίδας) τοῦ γάλακτος τούτου εἰσοίσεις τῷ χειλεάρχῳ (*Ald. C.* χιλιάρχῳ), καὶ τοὺς ἀδελφούς σου ἐπισκέψῃ εἰς εἰρήνην, καὶ ὅσα ἂν χρήζωσιν, γνώσῃ.

18. Et decem caseos (*Ald. Compl.* formellas) lactis hujus afferes chiliarcho, et fratres tuos visitabis in pace, et omnia quibuscumque opus habent, cognosces.

19. Καὶ Σαοὺλ αὐτὸς καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐν τῇ κοιλάδι τῆς δρυὸς πολεμοῦντες μετὰ τῶν ἀλλοφύλων.

19. Saul autem ipse et omnis vir Israel *erant* in valle quercûs pugnantes cum alienigenis.

20. Καὶ ὤρθρισε Δαυὶδ τοπρωῒ, καὶ ἀφῆκεν τὰ πρόβατα

20. Et diluculo surrexit David mane, et dimisit oves custodi,

32. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Σαούλ· Μὴ δὴ συμπεσέτω καρδία τοῦ κυρίου μου ἐπ' αὐτόν· ὁ δοῦλός σου πορεύσεται καὶ πολεμήσει μετὰ τοῦ ἀλλοφύλου τούτου.

33. Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς τὸν Δαυίδ· Οὐ μὴ δυνήσῃ πορευθῆναι πρὸς τὸν ἀλλόφυλον τοῦ πολεμεῖν μετ' αὐτοῦ, ὅτι παιδάριον εἶ σὺ, καὶ αὐτὸς ἀνὴρ πολεμιστὴς ἐκ νεότητος αὐτοῦ.

34. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Σαούλ· Ποιμαίνων ἦν ὁ δοῦλός σου τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἐν τῷ ποιμνίῳ· καὶ ὅταν ἤρχετο ὁ λέων, καὶ ἡ ἄρκτος, καὶ ἐλάμβανε πρόβατον ἐκ τῆς ἀγέλης,

35. καὶ ἐξεπορευόμην ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξα αὐτὸν, καὶ ἐξέσπασα ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ· καὶ εἰ ἐπανίστατο ἐπ' ἐμὲ, καὶ ἐκράτησα τοῦ φάρυγγος αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξα, καὶ ἐθανάτωσα αὐτόν.

36. Καὶ τὸν λέοντα καὶ τὴν ἄρκτον ἔτυπτεν ὁ δοῦλός σου, καὶ ἔσται ὁ ἀλλόφυλος ὁ ἀπερίτμητος ὡς ἓν τούτων. Οὐχὶ πορεύσομαι καὶ πατάξω αὐτὸν, καὶ ἀφελῶ σήμερον ὄνειδος ἐξ Ἰσραήλ; Διότι τίς ὁ ἀπερίτμητος οὗτος ὃς ὠνείδισε παράταξιν Θεοῦ ζῶντος;

37. Κύριος, ὃς ἐξείλατό με ἐκ χειρὸς τοῦ λέοντος καὶ

32. Et dixit David ad Saul : Non concidat nunc cor domini mei super eum : servus tuus ibit et pugnabit cum alienigena hoc.

33. Et dixit Saul ad David : Non poteris ire adversus alienigenam ad pugnandum cum eo, quoniam puer es tu, et ipse vir bellator a juventute sua.

34. Et dixit David ad Saul : Pascens erat servus tuus patri suo in grege : et quando veniebat leo, vel ursa, et capiebat ovem de grege,

35. et egrediebar post eum, et percutiebam eum, et extrahebam ex ore ejus : et si insurgebat in me, et tenui guttur ejus, et percussi, et morti tradidi eum.

36. Et leonem et ursam percutiebat servus tuus, et erit alienigena incircumcisus tamquam unum eorum. Nonne ibo et percutiam eum, et auferam hodie opprobrium ex Israel? Quoniam quis incircumcisus iste qui exprobravit aciem Dei viventis?

37. Dominus, qui eruit me de manu leonis et de manu

φύλακει (*Ald. C.* φύλακι), καὶ ἔλαβε, καὶ ἀπῆλθεν καθὰ ἐνετείλατο αὐτῷ Ἰεσσαὶ, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν στρογγύλωσιν καὶ δύναμιν τὴν ἐκπορευομένην εἰς τὴν παράταξιν· καὶ ἠλάλαξαν ἐν τῷ πολέμῳ.

21. Καὶ παρετάξαντο Ἰσραὴλ, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι παράταξιν ἐξεναντίας παρατάξεως.

22. Καὶ ἀφῆκεν Δαυὶδ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἀφ' ἑαυτοῦ ἐπὶ χεῖρα φύλακος, καὶ ἔδραμεν εἰς τὴν παράταξιν, καὶ ἦλθε καὶ ἠρώτησε τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ εἰς εἰρήνην.

23.. Καὶ αὐτοῦ λαλοῦντος μετ' αὐτῶν, ἰδοὺ ὁ ἀνὴρ ὁ Ἀμεσσαῖος ἀνέβενεν, (*Ald. Compl.* ἀνέβαινε) Γολιὰθ ὁ Φιλιστιαῖος ὄνομα αὐτῷ, ἐκ Γὲθ, ἐκ τῶν παρατάξεων τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐλάλησεν κατὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἤκουσεν Δαυίδ.

24. Καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ, ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτοὺς τὸν ἄνδρα, καὶ ἔφυγον ἐκ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα.

25. Καὶ εἶπεν ἀνὴρ Ἰσραήλ· Εἰ ἑωράκατε τὸν ἄνδρα τὸν ἀναβαίνοντα τοῦτον, ὅτι ὠνείδισεν (*Ald. C.* ὀνειδίσαι) τὸν Ἰσραὴλ ἀνέβη; καὶ ἔσται, ἀνὴρ ὃς ἂν πατάξῃ αὐτὸν, πλουτίσει αὐτὸν ὁ βασιλεὺς πλοῦτον μέγαν καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ δώσει αὐτῷ, καὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ποιήσει ἐλεύθερον ἐν τῷ Ἰσραήλ.

26. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τοὺς ἄνδρας τοὺς συνεστηκότας μετ' αὐτοῦ, λέγων· Ἢ (*Ald. Compl.* τί) ποιηθήσεται τῷ ἀνδρὶ ὃς ἂν πατάξει (*Ald. C.* πατάξῃ) τὸν ἀλλόφυλον ἐκεῖνον, καὶ ἀφελεῖ (*Ald. C.* ἀφέλῃ), ὀνειδισμὸν ἀπὸ Ἰσραήλ; ὅτι τίς ἀλλόφυλος ὁ ἀπερίτμητος οὗτος, ὅτι ὠνίδισεν (*Ald. C.* ὠνείδισεν), παράταξιν Θεοῦ ζῶντος;

27. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ λαὸς κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο, λέγων· Οὕτως ποιηθήσεται τῷ ἀνδρὶ ὃς ἂν πατάξει (*leg.* πατάξῃ) αὐτόν.

28. Καὶ ἤκουσεν Ἐλιὰβ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ὁ μίζων (*leg.* μείζων) ἐν τῷ λαλεῖν αὐτὸν πρὸς τοὺς ἄνδρας, καὶ ὠργίσθη θυμῷ Ἐλιὰβ ἐν τῷ Δαυὶδ, καὶ εἶπεν· Ἱνατί τοῦτο κατέβης; καὶ ἐπὶ τίνα ἀφῆκας τὰ μικρὰ πρόβατα ἐκεῖνα ἐν τῇ ἐρήμῳ; Ἐγὼ οἶδα τὴν ὑπερηφανίαν σου, καὶ τὴν κακίαν καρδίας σου, ὅτι ἕνεκεν τοῦ ἰδεῖν τὸν πόλεμον κατέβης.

29. Καὶ εἶπεν Δαυίδ· Τί ἐποίησα νῦν; οὐχὶ ῥῆμά ἐστι;

30. Καὶ ἐπέστρεψεν (*Ald. C.* ἀπέστεψε) παρ' αὐτοῦ εἰς αἰναντίον (*leg.* ἐναντίον) ἑτέρου, καὶ εἶπε κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο· καὶ ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ λαὸς κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦ πρώτου.

31. Καὶ ἠκούσθησαν οἱ λόγοι οὓς ἐλάλησε Δαυὶδ, καὶ ἀνήγγελησαν ὀπίσω (*Ald. Compl.* ἀνηγγέλη ἐνώπιον) Σαούλ· καὶ παρέλαβεν αὐτόν. (*Ald. Compl.* καὶ παρέλαβον αὐτὸν, καὶ εἰσήγαγον αὐτὸν πρὸς Σαούλ). (*Alex.*)

et sumpsit, et abiit sicut præceperat ei Jessæ, et venit ad rotunditatem *valli* et virtutem exeuntem in aciem, et vociferati sunt in prælio.

21. Et instruxerunt Israel, et alienigenæ aciem ex adverso aciei.

22. Et dereliquit David vasa sua a se super manum custodis, et cucurrit ad aciem, et venit et interrogavit fratres suos in pace.

23. Et loquente eo cum eis, ecce vir Amessæus ascendit, Goliath Philistæus nomen ei, de Geth, ex aciebus alienigenarum, et locutus est secundum verba ista et audivit David.

24. Et omnis vir Israel, dum ipsi viderent virum, et fugerunt a facie ejus, et timuerunt valde.

25. Et dixit vir Israel : Si vidistis virum hunc ascendentem; quia exprobravit (*Ald. C.* exprobrandum) Israel ascendit? Et erit, vir quicumque percusserit eum, ditabit eum Rex divitiis magnis et filiam suam dabit ei, et domum patris ejus faciet liberam in Israel.

26. Et ait David ad viros qui stabant simul cum eo, dicens : Quæ (*Ald. Compl.* quid) fiet viro percusserit alienigenam illum et abstulerit opprobrium de Israel? Præterea quis est hic alienigena incircumcisus, quia exprobravit aciem Dei viventis?

27. Et locutus est ad eum populus secundum verbum hoc, dicens : sic fiet viro qui percusserit eum.

28. Et audivit Heliab frater ejus major cum ipse loqueretur ad viros, et iratus est furore Heliab in David et dixit : Quare huc descendisti et super quem dimisisti paucillas oves illas in deserto? Ego novi superbiam tuam, et nequitiam cordis tui, quia ut videres prælium descendisti.

29. Et dixit David : Quid feci nunc? nonne verbum est?

30. Et declinavit ab eo contra alterum et locutus juxta verbum istud : et respondit populus juxta verbum primi.

31. Et audita sunt verba quæ locutus est David, et annuntiata sunt coram Saul : et assumpsit eum (assumpserunt eum, et introduxerunt eum ad Saul.

ἐκ χειρὸς τῆς ἄρκτου, αὐτὸς ἐξελεῖταί με ἐκ χειρὸς τοῦ ἀλλοφύλου τοῦ ἀπεριτμήτου τούτου. Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς Δαυίδ· Πορεύου, καὶ ἔσται Κύριος μετὰ σοῦ.

38. Καὶ ἐνέδυσε Σαοὺλ τὸν Δαυὶδ μανδύαν, καὶ τὴν περικεφαλαίαν χαλκῆν περὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ,

39. καὶ ἔζωσε τὸν Δαυὶδ τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ ἐπάνω τοῦ μανδύου αὐτοῦ· καὶ ἐκοπίασε περιπατήσας ἅπαξ καὶ δίς· καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Σαούλ· Οὐ μὴ δύνωμαι πορευθῆναι ἐν τούτοις, ὅτι οὐ πεπείραμαι. Καὶ ἀφαιροῦσιν αὐτὰ ἀπ' αὐτοῦ.

40. Καὶ ἔλαβε τὴν βακτηρίαν αὐτοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐξελέξατο ἑαυτῷ πέντε λίθους λείους ἐκ τοῦ χειμάῤῥου, καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν τῷ καδίῳ τῷ ποιμενικῷ τῷ ὄντι αὐτῷ εἰς συλλογήν, καὶ σφενδόνη αὐτοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ· καὶ προσῆλθε πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν ἀλλόφυλον (*).

42. Καὶ εἶδε Γολιὰθ τὸν Δαυὶδ, καὶ ἐξητίμασεν αὐτὸν, ὅτι αὐτὸς ἦν παιδάριον καὶ αὐτὸς πυῤῥάκης μετὰ κάλλους ὀφθαλμῶν.

43. Καὶ εἶπεν ὁ ἀλλόφυλος πρὸς Δαυίδ· Ὡςεὶ κύων ἐγώ εἰμι, ὅτι σὺ ἔρχῃ ἐπ' ἐμὲ ἐν ῥάβδῳ καὶ λίθοις; Καὶ εἶπε Δαυίδ· Οὐχὶ, ἀλλ' ἢ χείρων κυνός. Καὶ κατηράσατο ὁ ἀλλόφυλος τὸν Δαυὶδ ἐν τοῖς θεοῖς αὐτοῦ.

44. Καὶ εἶπεν ὁ ἀλλόφυλος πρὸς Δαυίδ· Δεῦρο πρός με, καὶ δώσω τὰς σάρκας σου τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς κτήνεσι τῆς γῆς.

45. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τὸν ἀλλόφυλον· Σὺ ἔρχῃ πρός με ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν δόρατι καὶ ἐν ἀσπίδι, κἀγὼ πορεύομαι πρὸς σὲ ἐν ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ Σαβαὼθ παρατάξεως Ἰσραὴλ, ἣν ὠνείδισας

46. σήμερον, καὶ ἀποκλείσει σε Κύριος σήμερον εἰς τὴν χεῖρά μου, καὶ ἀποκτενῶ σε, καὶ ἀφελῶ τὴν κεφαλήν σου ἀπὸ σοῦ, καὶ δώσω τὰ κῶλά σου καὶ τὰ κῶλα παρεμβολῆς ἀλλοφύλων ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς. Καὶ γνώσεται πᾶσα ἡ γῆ ὅτι ἔστι Θεὸς ἐν Ἰσραὴλ,

47. καὶ γνώσεται πᾶσα ἡ ἐκκλησία αὕτη ὅτι οὐκ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ δόρατι σώζει Κύριος, ὅτι τοῦ Κυρίου ὁ πόλεμος, καὶ παραδώσει Κύριος ὑμᾶς εἰς χεῖρας ἡμῶν.

48. Καὶ ἀνέστη ὁ ἀλλόφυλος καὶ ἐπορεύθη εἰς συνάντησιν Δαυίδ.

49. Καὶ ἐξέτεινε Δαυὶδ τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸ κάδιον, καὶ ἔλαβεν ἐκεῖθεν λίθον ἕνα, καὶ ἐσφενδόνησε καὶ ἐπάταξε τὸν ἀλλόφυλον ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτοῦ, καὶ διέδυ ὁ λίθος διὰ τῆς περικεφαλαίας εἰς τὸ μέτωπον αὐτοῦ, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόςωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν (**).

51. Καὶ ἔδραμε Δαυὶδ, καὶ ἐπέστη ἐπ' αὐτὸν, καὶ ἔλαβε τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν, καὶ ἀφεῖλε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Καὶ εἶδον οἱ ἀλλόφυλοι ὅτι τέθνηκεν ὁ δυνατὸς αὐτῶν, καὶ ἔφυγον.

52. Καὶ ἀνίστανται ἄνδρες Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα, καὶ ἠλάλαξαν, καὶ κατεδίωξαν ὀπίσω αὐτῶν ἕως εἰςόδου

ursæ, ipse eruet me de manu alienigenæ incircumcisi hujus. Et dixit Saul ad David : Vade, et erit Dominus tecum.

38. Et induit Saul David vestimentum, et cassidem æneam circa caput ejus,

39. et cinxit David gladio suo super vestimentum suum : et laboravit cum ambulasset semel et bis : et dixit David ad Saul : Non potero ire in his, quia usum non habeo. Et auferunt ea ab eo.

40. Et sumpsit baculum suum in manu sua, et elegit sibi quinque lapides læves de torrente, et posuit eos in pera pastorali quæ erat sibi ad collectionem, et funda ejus in manu ejus : et accessit ad virum alienigenam.

42. Et vidit Goliath David, et contempsit eum, quoniam ipse erat puer et ipse rufus cum pulchritudine oculorum.

43. Et dixit alienigena ad David : Tamquam canis ego sum, quia tu venis super me in virga et lapidibus? Et dixit David : Nequaquam, sed pejor cane. Et maledixit alienigena David in diis suis.

44. Et dixit alienigena erga David : Veni ad me, et dabo carnes tuas volatilibus cœli et pecoribus terræ.

45. Et dixit David ad alienigenam : Tu venis ad me in gladio et in hasta et in clypeo, et ego venio ad te in nomine Domini Dei Sabaoth aciei Israel, quam exprobrasti

46. hodie, et intercludet te Dominus hodie in manum meam, et interficiam te, et auferam caput tuum a te, et dabo cadavera tua et cadavera castrorum alienigenarum in hac die volatilibus cœli et bestiis terræ. Et cognoscet universa terra quia est Deus in Israel,

47. et cognoscet universa ecclesia hæc quia non in gladio et hasta salvat Dominus, quoniam Domini est bellum, et tradet Dominus vos in manus nostras.

48. Et surrexit alienigena et ivit in occursum David.

49. Et extendit David manum suam in peram, et sumpsit inde lapidem unum, et funda jecit et percussit alienigenam ad frontem ejus, et infixus est lapis per cassidem in frontem ejus, et cecidit in faciem suam super terram.

51. Et cucurrit David, et ascendit super eum, et sumpsit gladium ejus, et morti tradidit eum, et abstulit caput ejus. Et viderunt alienigenæ quia mortuus est potens ipsorum, et fugerunt.

52. Et exsurgunt viri Israel et Juda, et vociferati sunt, et persecuti sunt post eos usque ad introitum Geth et

---

(*) 41. Καὶ ἐπορεύθη ὁ ἀλλόφυλος πορευόμενος καὶ ἐγγίζων πρὸς Δαυὶδ, καὶ ὁ ἀνὴρ ὁ αἴρων τὸν θυρεὸν (*Alex.* θυραιὸν) ἔμπροσθεν αὐτοῦ. (*Alex. Ald. ed. et Compl.*)

(**) 50. Καὶ ἐκραταίωσεν Δαυὶδ ὑπὲρ τὸν ἀλλόφυλον ἐν τῇ σφενδόνῃ καὶ ἐν τῷ λίθῳ, καὶ ἐπάταξεν τὸν ἀλλόφυλον, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν, καὶ ῥομφαία οὐκ ἦν ἐν χειρὶ Δαυίδ. (*Alex.*)

41. Et perrexit alienigena pergens et appropinquans adversus David, et vir portans scutum ante eum.

50. Et invaluit David super alienigenam in funda et in lapide, et percussit alienigenam et interfecit eum, et gladius non erat in manu David.

Γὲθ καὶ ἕως τῆς πύλης Ἀσκάλωνος· καὶ ἔπεσον τραυματίαι τῶν ἀλλοφύλων ἐν τῇ ὁδῷ τῶν πυλῶν καὶ ἕως Γὲθ, καὶ ἕως Ἀκκαρών.

53. Καὶ ἀνέστρεψαν ἄνδρες Ἰσραὴλ ἐκκλίνοντες ὀπίσω τῶν ἀλλοφύλων, καὶ κατεπάτουν τὰς παρεμβολὰς αὐτῶν.

54. Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀλλοφύλου, καὶ ἤνεγκεν αὐτὴν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἔθηκεν ἐν τῷ σκηνώματι αὐτοῦ (*).

usque ad portam Ascalonis: et ceciderunt vulnerati alienigenarum in via portarum et usque Geth, et usque Accaron.

53. Et reverterunt viri Israel declinantes post alienigenas, et conculcarunt castra eorum.

54. Et cepit David caput alienigenæ, et tulit illud in Jerusalem, et vasa ejus posuit in tabernaculo suo.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

(**) 6. Καὶ ἐξῆλθον αἱ χορεύουσαι εἰς συνάντησιν Δαυὶδ ἐκ πασῶν πόλεων Ἰσραὴλ, ἐν τυμπάνοις, καὶ ἐν χαρμοσύνῃ, καὶ ἐν κυμβάλοις.

7. Καὶ ἐξῆρχον αἱ γυναῖκες, καὶ ἔλεγον· Ἐπάταξε Σαοὺλ ἐν χιλιάσιν αὐτοῦ, καὶ Δαυὶδ ἐν μυριάσιν αὐτοῦ.

(***) 8. Καὶ πονηρὸν ἐφάνη τὸ ῥῆμα ἐν ὀφθαλμοῖς Σαοὺλ περὶ τοῦ λόγου τούτου, καὶ εἶπεν· Τῷ Δαυὶδ ἔδωκαν τὰς μυριάδας, καὶ ἐμοὶ ἔδωκαν τὰς χιλιάδας.

CAPUT XVIII.

6. Et egressæ sunt choros ducentes in occursum David ex omnibus civitatibus Israel, in tympanis, et in lætitia, et in cymbalis.

7. Et præcinebant mulieres, et dicebant: Percussit Saul in millibus suis, et David in decem millibus suis.

8. Et malum visum est verbum in oculis Saul de sermone isto, et dixit: Davidi dederunt decem millia, et mihi dederunt millia.

(*) 55. Καὶ ὡς εἶδε Σαοὺλ τὸν Δαυὶδ ἐκπορευόμενον εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἀλλοφύλου, εἶπεν πρὸς Ἀβενὴρ (*Ald. C.* Ἀβεννὴρ) τὸν ἄρχοντα τῆς δυνάμεως· Υἱὸς τίνος ὁ νεανίσκος οὗτος; Καὶ εἶπεν Ἀβεννήρ· Ζῇ ἡ ψυχή σου, βασιλεῦ, εἰ οἶδα.

56. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς· Ἐπερώτησον σὺ, υἱὸς τίνος ὁ νεανίσκος οὗτος.

57. Καὶ ὡς ἐπέστρεψεν Δαυὶδ τοῦ πατάξαι τὸν ἀλλόφυλον, καὶ παρέλαβεν αὐτὸν Ἀβαινὴρ (*leg.* Ἀβεννὴρ), καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν ἐνώπιον Σαούλ· καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ ἀλλοφύλου ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ.

58. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Σαούλ· Υἱὸς τίνος εἶ, παιδάριον; Καὶ εἶπεν Δαυίδ· Υἱὸς δούλου σου Ἰεσσαὶ τοῦ Βηθλεεμείτου. (*Alex.*)

(**) 1. Καὶ ἐγένετο, ὡς συνετέλεσεν λαλῶν πρὸς Σαοὺλ, καὶ ἡ ψυχὴ Ἰωνάθαν συνεδέθη τῇ ψυχῇ Δαυὶδ, καὶ ἠγάπησεν αὐτὸν Ἰωνάθαν κατὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.

2. Καὶ ἔλαβεν αὐτὸν Σαοὺλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτὸν ἐπιστρέψαι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

3. Καὶ διέθετο Ἰωνάθαν καὶ Δαυὶδ, ἐν τῷ ἀγαπᾷν αὐτὸν κατὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.

4. Καὶ ἐξεδύσατο Ἰωνάθαν τὸν ἐπενδύτην τὸν ἐπάνω, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῷ Δαυὶδ, καὶ τὸν μανδύαν αὐτοῦ, καὶ ἕως τῆς ῥομφαίας αὐτοῦ, καὶ ἕως τοῦ τόξου αὐτοῦ, καὶ ἕως τῆς ζώνης αὐτοῦ.

5. Καὶ ἐξεπορεύετο Δαυὶδ ἐν πᾶσιν οἷς ἀπέστειλεν αὐτὸν Σαούλ. Συνῆκεν, καὶ κατέστησεν αὐτὸν Σαοὺλ ἐπὶ τοὺς ἄνδρας τοῦ πολέμου· καὶ ἤρεσεν ἐν ὀφθαλμοῖς παντὸς τοῦ λαοῦ, καί γε ἐν ὀφθαλμοῖς δούλων Σαούλ.

6. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτοὺς ἐν τῷ ἐπιστρέφειν Δαυὶδ ἀπὸ τοῦ πατάξαι τὸν ἀλλόφυλον, καὶ ἐξῆλθον αἱ χορεύουσαι εἰς συνάντησιν Δαυὶδ ἐκ πασῶν τῶν πόλεων Ἰσραὴλ, καὶ χορεύουσαι εἰς ἀπάντησιν Σαοὺλ τοῦ βασιλέως ἐν τυμπάνοις καὶ χαρμοσύνῃ, καὶ ἐν κυμβάλοις. (*Alex.*)

(***) 8. Καὶ ὠργίσθη Σαοὺλ (*Compl.*), καὶ πονηρὸν ἐφάνη τὸ ῥῆμα ἐν ὀφθαλμοῖς Σαοὺλ περὶ τοῦ λόγου, καὶ εἶπεν· Ἔδωκαν τῷ Δαυὶδ τὰς μυριάδας, καὶ ἐμοὶ ἔδωκαν τὰς χιλιάδας· καὶ τί αὐτῷ πλὴν ἡ βασιλεία; (*Alex.*)

9. Καὶ ἦν Σαοὺλ ὑποβλεπόμενος τὸν Δαυὶδ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ἐπέκεινα.

10. Καὶ ἐγενήθη ἀπὸ τῆς ἐπαύριον καὶ ἔπεσε πνεῦμα Θεοῦ πονηρὸν ἐπὶ Σαοὺλ, καὶ προεφήτευσεν ἐν μέσῳ οἴκου αὐτοῦ. Καὶ Δαυὶδ ἔψαλλεν ἐν χειρὶ αὐτοῦ ὡς καθ' ἑκάστην ἡμέραν. Καὶ τὸ δόρυ ἐν τῇ χειρὶ Σαούλ.

55. Et cum vidisset Saul David egredientem in occursum alienigenæ, dixit ad Abenner principem virtutis: Filius cujus *est* adolescens iste? et ait Abenner: Vivit anima tua, rex, si novi.

56. Et ait rex: Interroga tu, filius cujus *est* juvenis iste?

57. Et ut revertit David percutiendo alienigenam, et assumpsit eum Abenner et introduxit eum coram Saul et caput alienigenæ in manu ejus.

58. Et ait ad eum Saul: filius cujus es, puer? Dixitque David: filius servi tui Jessæ Bethleemitæ.

1. Et factum est, ut consummavit loquens ad Saul, et anima Jonathan conglutinata est animæ David, et dilexit eum Jonathan juxta animam suam.

2. Et assumpsit eum Saul in die illa, et non dedit eum reverti in domum patris sui.

3. Et pactum inierunt Jonathan et David, in diligendo eum juxta animam suam.

4. Et exuit Jonathan pallium quod super se, et dedit illud David, et mantellum suum, et usque ad gladium suum, et usque ad arcum suum, et usque ad balteum suum.

5. Et egrediebatur David in omnibus ad quæ mittebat eum Saul. Erat intelligens, et constituit eum Saul super viros belli: et placuit in oculis universi populi, et etiam in oculis servorum Saul.

6. Et factum est in ingrediendo eos in revertendo David a percutiendo alienigenam, et egressæ sunt choros ducentes in occursum David ex omnibus civitatibus Israel, et choros ducentes in occursum Saul regis in tympanis et lætitia, et in cymbalis.

8. Et iratus est Saul, et malum visum est verbum in oculis Saul de sermone, et dixit: Dederunt David decem millia, et mihi dederunt millia: et quid ei nisi regnum?

9. Et erat Saul invidens David ab illa die et deinceps.

10. Et factum est a crastina et cecidit spiritus Dei malus super Saul, et prophetavit in medio domus suæ. Et David psallebat manu sua sicut per unamquamque diem. Et hasta erat in manu Saul.

αὶ ἐφοβήθη Σαοὺλ ἀπὸ προςώπου Δαυὶδ,
ιὶ ἀπέστησεν αὐτὸν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ κατέστησεν
ιυτῷ χιλίαρχον, καὶ ἐξεπορεύετο καὶ εἰςεπο-
ιπροσθεν τοῦ λαοῦ.
αὶ ἦν Δαυὶδ ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ συνιῶν,
ιος ἦν μετ' αὐτοῦ.
αὶ εἶδε Σαοὺλ ὡς αὐτὸς συνιεῖ σφόδρα, καὶ εὐ-
ἀπὸ προςώπου αὐτοῦ.
αὶ πᾶς Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδας ἠγάπα τὸν Δαυὶδ,
ς εἰςεπορεύετο καὶ ἐξεπορεύετο πρὸ προςώπου
ι.
Καὶ ἠγάπησε Μελχὸλ ἡ θυγάτηρ Σαοὺλ τὸν
ιαὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαοὺλ, καὶ ηὐθύνθη ἐν τοῖς
ἰς αὐτοῦ.
αὶ εἶπε Σαούλ· Δώσω αὐτὴν αὐτῷ, καὶ ἔσται
; σκάνδαλον. Καὶ ἦν ἐπὶ Σαοὺλ χεὶρ ἀλλοφύ-

ιαὶ ἐνετείλατο Σαοὺλ τοῖς παισὶν αὐτοῦ, λέγων·
τε ὑμεῖς λάθρα τῷ Δαυὶδ, λέγοντες· Ἰδοὺ θέλει
βασιλεὺς, καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ ἀγαπῶσί
σὺ ἐπιγάμβρευσον τῷ βασιλεῖ.
ιαὶ ἐλάλησαν οἱ παῖδες Σαοὺλ εἰς τὰ ὦτα Δα-
ήματα ταῦτα. Καὶ εἶπε Δαυίδ· Εἰ κοῦφον ἐν
ῖς ὑμῶν ἐπιγαμβρεῦσαι βασιλεῖ; Κἀγὼ ἀνὴρ
;, καὶ οὐχὶ ἔνδοξος.
ιαὶ ἀπήγγειλαν οἱ παῖδες Σαοὺλ αὐτῷ κατὰ τὰ
ταῦτα ἃ ἐλάλησε Δαυίδ.
ιαὶ εἶπε Σαούλ· Τάδε ἐρεῖτε τῷ Δαυίδ· Οὐ
ι ὁ βασιλεὺς ἐν δόματι, ἀλλ' ἢ ἐν ἑκατὸν ἀκρο-
; ἀλλοφύλων, ἐκδικῆσαι ἐχθροὺς τοῦ βασιλέως·
ὺλ ἐλογίσατο ἐμβαλεῖν αὐτὸν εἰς χεῖρας τῶν
ων.
ιαὶ ἀπαγγέλλουσιν οἱ παῖδες Σαοὺλ τῷ Δαυὶδ
ατα ταῦτα, καὶ ηὐθύνθη ὁ λόγος ἐν ὀφθαλμοῖς
πιγαμβρεῦσαι τῷ βασιλεῖ.
ιαὶ ἀνέστη Δαυὶδ, καὶ ἐπορεύθη αὐτὸς καὶ οἱ
ιὐτοῦ, καὶ ἐπάταξεν ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις ἑκατὸν
Καὶ ἀνήνεγκε τὰς ἀκροβυστίας αὐτῶν, καὶ ἐπι-
ίεται τῷ βασιλεῖ, καὶ δίδωσιν αὐτῷ τὴν Μελ-
ατέρα αὐτοῦ αὐτῷ εἰς γυναῖκα.
ιαὶ εἶδε Σαοὺλ ὅτι Κύριος μετὰ Δαυὶδ, καὶ πᾶς
ἠγάπα αὐτόν·
29. καὶ προςέθετο εὐλαβεῖσθαι ἀπὸ Δαυὶδ ἔτι.

αὶ ἦρεν Σαοὺλ τὸ δόρυ καὶ εἶπε· Πατάξω ἐν Δαυὶδ
ι τοίχῳ. Καὶ ἐξέκλινε Δαυὶδ ἀπὸ προςώπου αὐτοῦ δίς.
αὶ ἐφοβήθη Σαοὺλ ἀπὸ προςώπου Δαυὶδ, ὅτι ἦν Κύριος
οῦ, καὶ ἀπὸ Σαοὺλ ἀπέστη. (*Alex.*)
. Καὶ εἶπεν Σαοὺλ πρὸς Δαυίδ· Ἰδοὺ ἡ θυγάτηρ μου ἡ
Μερὼβ, αὐτὴν δώσω σοι εἰς γυναῖκα· καὶ πλὴν γίνου
ιὸν δυνάμεως, καὶ πολέμει τοὺς πολέμους Κυρίου. Καὶ
πεν· Μὴ ἔστω χείρ μου ἐπ' αὐτῷ, καὶ ἔσται ἐπ' αὐτὸν
οφύλων.
αὶ εἶπεν Δαυὶδ πρὸς Σαούλ· Τίς ἐγώ εἰμι, καὶ τίς ἡ
συγγενείας σου (*leg.* τοῦ) πατρός μου ἐν Ἰσραὴλ, ὅτι
αμβρὸς τοῦ βασιλέως;
αὶ ἐγενήθη ἐν τῷ καιρῷ τοῦ δοθῆναι τὴν Μερὼβ θυγα-
ὺλ τῷ Δαυὶδ, καὶ αὐτὴ ἐδόθη τῷ Ἀδριὴλ τῷ Μοθυλα-
γυναῖκα. (*Alex.*)
9. Καὶ προςέθετο εὐλαβεῖσθαι ἀπὸ Δαυὶδ ἔτι· καὶ ἐγέ-
ὺλ ἐχθρεύων τὸν Δαυὶδ πάσας τὰς ἡμέρας.
αὶ ἐξῆλθον οἱ ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐγένετο ἀφ'

12. Et timuit Saul a facie David,
13. et removit eum a se, et constituit eum sibi chiliarchum, et egrediebatur et ingrediebatur ante populum.

14. Et erat David in omnibus viis suis intelligens, et Dominus erat cum eo.
15. Et vidit Saul quia ipse intelligit valde, et cavebat a facie ejus.
16. Et universus Israel et Judas diligebat David, quoniam ipse ingrediebatur et egrediebatur ante faciem populi.

20. Et dilexit Melchol filia Saul David : et annuntiatum est Sauli, et rectum fuit in oculis ejus.

21. Et dixit Saul : dabo eam ei, et erit illi in scandalum. Et fuit super Saul manus alienigenarum.

22. Et mandavit Saul pueris suis, dicens : Loquimini vos clanculum ipsi David, dicentes : Ecce vult in te rex, et omnes pueri ejus diligunt te, et tu esto gener regi.

23. Et locuti sunt pueri Saul in aures David verba ista. Et dixit David : Si leve in oculis vestris fieri generum regi? Et ego vir humilis, et non honoratus.

24. Et annuntiaverunt pueri Saul ei juxta verba ista quæ locutus est David.
25. Et dixit Saul : Hæc dicetis ipsi David : Non vult rex in dono, sed in centum præputiis alienigenarum, ad ulciscendum inimicos regis : et Saul cogitabat injicere eum in manus alienigenarum.

26. Et annuntiant pueri Saul ipsi David verba hæc, et rectum fuit verbum in oculis David generum fieri regi.

27. Et surrexit David, et ivit ipse et viri ejus, et percussit in alienigenis centum viros. Et attulit præputia eorum, et fit gener regi, et dat ei Melchol filiam suam ei in uxorem.

28. Et vidit Saul quia Dominus cum David, et universus Israel diligebat eum :
29. et adjecit cavere a David amplius.

---

11. Et levavit Saul hastam et dixit : Percutiam in David et in parietem. Et declinavit David a facie ejus secundo.
12. Et timuit Saul a facie David, quoniam erat Dominus cum eo, et a Saul discesserat.
17. Dixitque Saul ad David : Ecce filia mea major Merob, eam dabo tibi in uxorem : tantummodo esto mihi in filium virtutis, et præliare bella Domini. Et Saul Dixit : Non sit manus mea super eum, et erit super eum manus alienigenarum.

18. Dixitque David ad Saul : Quis ego sum, et quæ vita cognationis patris mei in Israel, quia ero gener regis?

19. Et factum est in tempore dandi Merob filiam Saul ipsi David, et hæc data est Adriel Mothulathitæ in uxorem.

29. Et adjecit cavere a David amplius : et fuit Saul inimicitias exercens in David cunctis diebus.
30. Et egressi sunt principes alienigenarum, et factum est ab

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Σαοὺλ πρὸς Ἰωνάθαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ πρὸς πάντας τοὺς παῖδας αὐτοῦ, θανατῶσαι τὸν Δαυίδ.

2. Καὶ Ἰωνάθαν ὁ υἱὸς Σαοὺλ ᾑρεῖτο τὸν Δαυὶδ σφόδρα. Καὶ ἀπήγγειλεν Ἰωνάθαν τῷ Δαυὶδ, λέγων· Σαοὺλ ζητεῖ θανατῶσαί σε· φύλαξαι οὖν αὔριον πρωῒ, καὶ κρύβηθι καὶ κάθισον κρυφῇ,

3. καὶ ἐγὼ ἐξελεύσομαι καὶ στήσομαι ἐχόμενος τοῦ πατρός μου ἐν ἀγρῷ οὗ ἐὰν ᾖς ἐκεῖ· καὶ ἐγὼ λαλήσω περὶ σοῦ πρὸς τὸν πατέρα μου, καὶ ὄψομαι ὅ, τι ἐὰν ᾖ, καὶ ἀπαγγελῶ σοι.

4. Καὶ ἐλάλησεν Ἰωνάθαν περὶ Δαυὶδ ἀγαθὰ πρὸς Σαοὺλ τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Μὴ ἁμαρτησάτω ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν δοῦλόν σου Δαυὶδ, ὅτι οὐχ ἡμάρτηκεν εἰς σὲ, καὶ τὰ ποιήματα αὐτοῦ ἀγαθὰ σφόδρα,

5. καὶ ἔθετο τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξε τὸν ἀλλόφυλον, καὶ ἐποίησε Κύριος σωτηρίαν μεγάλην, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ εἶδον καὶ ἐχάρησαν· καὶ ἱνατί ἁμαρτάνεις εἰς αἷμα ἀθῷον, θανατῶσαι τὸν Δαυὶδ δωρεάν;

6. Καὶ ἤκουσε Σαοὺλ τῆς φωνῆς Ἰωνάθαν, καὶ ὤμοσε Σαοὺλ λέγων· Ζῇ Κύριος, εἰ ἀποθανεῖται.

7. Καὶ ἐκάλεσεν Ἰωνάθαν τὸν Δαυὶδ, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ εἰσήγαγεν Ἰωνάθαν τὸν Δαυὶδ πρὸς Σαοὺλ, καὶ ἦν ἐνώπιον αὐτοῦ ὡς ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν.

8. Καὶ προσέθετο ὁ πόλεμος γενέσθαι πρὸς Σαοὺλ, καὶ κατίσχυσε Δαυὶδ, καὶ ἐπολέμησε τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτοῖς πληγὴν μεγάλην σφόδρα, καὶ ἔφυγον ἐκ προσώπου αὐτοῦ.

9. Καὶ ἐγένετο πνεῦμα Θεοῦ πονηρὸν ἐπὶ Σαοὺλ, καὶ αὐτὸς ἐν οἴκῳ καθεύδων, καὶ δόρυ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ Δαυὶδ ἔψαλλεν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ.

10. Καὶ ἐζήτει Σαοὺλ πατάξαι τὸ δόρυ εἰς Δαυίδ· καὶ ἀπέστη Δαυὶδ ἐκ προσώπου Σαοὺλ, καὶ ἐπάταξε τὸ δόρυ εἰς τὸν τοῖχον, καὶ Δαυὶδ ἀνεχώρησε καὶ διεσώθη.

11. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ, καὶ ἀπέστειλε Σαοὺλ ἀγγέλους εἰς οἶκον Δαυὶδ φυλάξαι αὐτὸν τοῦ θανατῶσαι αὐτὸν πρωῒ, καὶ ἀπήγγειλε τῷ Δαυὶδ Μελχὸλ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, λέγουσα· Ἐὰν μὴ σὺ σώσῃς τὴν ψυχὴν σαυτοῦ τὴν νύκτα ταύτην, αὔριον θανατωθήσῃ.

12. Καὶ κατάγει ἡ Μελχὸλ τὸν Δαυὶδ διὰ τῆς θυρίδος, καὶ ἀπῆλθε καὶ ἔφυγε καὶ σώζεται.

13. Καὶ ἔλαβεν ἡ Μελχὸλ τὰ κενοτάφια, καὶ ἔθετο ἐπὶ τὴν κλίνην, καὶ ἧπαρ τῶν αἰγῶν ἔθετο πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ἐκάλυψεν αὐτὰ ἱματίῳ.

14. Καὶ ἀπέστειλε Σαοὺλ ἀγγέλους λαβεῖν τὸν Δαυὶδ, καὶ λέγουσιν ἐνοχλεῖσθαι αὐτόν.

15. Καὶ ἀποστέλλει ἐπὶ τὸν Δαυὶδ, λέγων· Ἀγάγετε αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης πρὸς μὲ τοῦ θανατῶσαι αὐτόν.

16. Καὶ ἔρχονται οἱ ἄγγελοι, καὶ ἰδοὺ τὰ κενοτάφια ἐπὶ τῆς κλίνης, καὶ ἧπαρ τῶν αἰγῶν πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ.

ἱκανοῦ ἐξοδίας αὐτῶν συνῆκεν Δαυὶδ παρὰ πάντας τοὺς δούλους Σαοὺλ, καὶ ἐτιμήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ σφόδρα. (*Alex.*)

CAPUT XIX.

1. Et locutus est Saul ad Jonathan filium suum et ad omnes pueros suos, ad interficiendum David.

2. Et Jonathan filius Saul diligebat David valde. Et annuntiavit Jonathan ipsi David, dicens : Saul quærit morti tradere te : observa igitur cras mane, et abscondere et sede in occulto,

3. et ego egrediar et stabo adhærens patri meo in agro ubi fueris illic : et ego loquar pro te ad patrem meum, et videbo, quicquid fuerit, et annuntiabo tibi.

4. Et locutus est Jonathan de David bona ad Saul patrem suum, et dixit ad eum : Non peccet rex in servum suum David, quoniam non peccavit in te, et opera ejus bona valde,

5. et posuit animam suam in manu sua, et percussit alienigenam, et fecit Dominus salutem magnam, et universus Israel viderunt et gavisi sunt : et ut quid peccas in sanguinem innoxium, interficiendo David gratis?

6. Et audivit Saul vocem Jonathan, et juravit Saul dicens : Vivit Dominus, si morietur.

7. Et vocavit Jonathan David, et annuntiavit ei omnia verba hæc, et introduxit Jonathan David ad Saul, et erat in conspectu ejus sicut heri et nudiustertius.

8. Et processit bellum fieri adversus Saul, et invaluit David, et impugnavit alienigenas, et percussit in eis plagam magnam valde, et fugerunt a facie ejus.

9. Et factus est spiritus Dei malus super Saul, et ipse in domo sedens, et hasta in manu ejus, et David psallebat manibus suis.

10. Et quærebat Saul percutere hastam in David : et recessit David a facie Saul, et percussit hastam in parietem, et David secessit et salvatus est.

11. Et factum est in nocte illa, et misit Saul nuntios in domum David ad custodiendum eum et interficiendum eum mane, et annuntiavit ipsi David Melchol uxor ejus, dicens : Si tu non salvaveris animam tuam nocte hac, cras interficieris.

12. Et descendere facit Melchol David per fenestram, et abiit et fugit et salvatur.

13. Et sumpsit Melchol cenotaphia, et posuit super lectum, et jecur caprarum posuit ad caput ejus, et operuit ea vestimento.

14. Et misit Saul nuntios ad capiendum David, et dicunt ægrotare eum.

15. Et misit super David, dicens : Adducite eum super lectum ad me ad interficiendum eum.

16. Et veniunt nuntii, et ecce cenotaphia super lectum, et jecur caprarum ad caput ejus.

---

opportunitate egressionis eorum intellexit David præter omnes servos Saul, et honoratum fuit nomen ejus valde.

17. Καὶ εἶπε Σαοὺλ τῇ Μελχόλ· Ἱνατί οὕτως παρελογίσω με, καὶ ἐξαπέστειλας τὸν ἐχθρόν μου, καὶ διεσώθη; Καὶ εἶπε Μελχὸλ τῷ Σαούλ· Αὐτὸς εἶπεν· Ἐξαπόστειλόν με, εἰ δὲ μὴ, θανατώσω σε.

18. Καὶ Δαυὶδ ἔφυγε καὶ διεσώθη, καὶ παραγίνεται πρὸς Σαμουὴλ εἰς Ἀρμαθαὶμ, καὶ ἀπαγγέλλει αὐτῷ πάντα ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ Σαούλ. Καὶ ἐπορεύθη Σαμουὴλ καὶ Δαυὶδ, καὶ ἐκάθισαν ἐν Ναυὰθ ἐν Ῥαμᾷ.

19. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαοὺλ, λέγοντες· Ἰδοὺ Δαυὶδ ἐν Ναυὰθ ἐν Ῥαμᾷ.

20. Καὶ ἀπέστειλε Σαοὺλ ἀγγέλους λαβεῖν τὸν Δαυὶδ, καὶ εἶδον τὴν ἐκκλησίαν τῶν προφητῶν, καὶ Σαμουὴλ εἱστήκει καθεστηκὼς ἐπ' αὐτῶν· καὶ ἐγενήθη ἐπὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ Σαοὺλ πνεῦμα Θεοῦ, καὶ προφητεύουσι.

21. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαοὺλ, καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους ἑτέρους, καὶ ἐπροφήτευσαν καὶ αὐτοί. Καὶ προσέθετο Σαοὺλ ἀποστεῖλαι ἀγγέλους τρίτους, καὶ ἐπροφήτευσαν καὶ αὐτοί.

22. Καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ Σαοὺλ, καὶ ἐπορεύθη καὶ αὐτὸς εἰς Ἀρμαθαὶμ, καὶ ἔρχεται ἕως τοῦ φρέατος τῆς ἅλω τῆς ἐν τῷ Σεφὶ, καὶ ἠρώτησε καὶ εἶπε· Ποῦ Σαμουὴλ καὶ Δαυίδ; Καὶ εἶπαν· Ἰδοὺ ἐν Ναυὰθ ἐν Ῥαμᾷ.

23. Καὶ ἐπορεύθη ἐκεῖθεν εἰς Ναυὰθ ἐν Ῥαμᾷ, καὶ ἐγενήθη καὶ ἐπ' αὐτῷ πνεῦμα Θεοῦ, καὶ ἐπορεύετο προφητεύων ἕως τοῦ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς Ναυὰθ ἐν Ῥαμᾷ.

24. Καὶ ἐξεδύσατο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἐπροφήτευσεν ἐνώπιον αὐτῶν. Καὶ ἔπεσε γυμνὸς ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ ὅλην τὴν νύκτα· διὰ τοῦτο ἔλεγον, εἰ καὶ Σαοὺλ ἐν προφήταις;

17. Et dixit Saul ad Melchol : Ut quid sic decepisti me, et emisisti inimicum meum, et salvatus est? Et dixit Melchol ad Saul : Ipse dixit : Emitte me, si autem non, interficiam te.

18. Et David fugit et salvatus est, et advenit ad Samuel in Armathæm, et annuntiat ei omnia quæcumque fecit sibi Saul. Et ivit Samuel et David, et sederunt in Navath in Rhama.

19. Et annuntiatum est Saul, dicentes : Ecce David in Navath in Rhama.

20. Et misit Saul nuntios ad capiendum David, et viderunt ecclesiam prophetarum, et Samuel stabat assistens super eos : et factus est super nuntios Saul spiritus Dei, et prophetant.

21. Et annuntiatum est Saul, et misit nuntios alios, et prophetaverunt etiam ipsi. Et adjecit Saul mittere nuntios tertios, et prophetaverunt etiam ipsi.

22. Et indignatus est ira Saul, et ivit etiam ipse in Armathæm, et venit usque ad puteum areæ quæ in Sephi, et interrogavit et dixit : Ubi Samuel et David? Et dixerunt : Ecce in Navath in Rhama.

23. Et ivit inde in Navath in Rhama, et factus est etiam super eum spiritus Dei, et ibat prophetans quoadusque ipse veniret in Navath in Rhama.

24. Et exuit vestimenta sua, et prophetavit coram eis. Et cecidit nudus totam diem illam et totam noctem : propter hoc dicebant, si et Saul in prophetis?

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

1. Καὶ ἀπέδρα Δαυὶδ ἐκ Ναυὰθ ἐν Ῥαμᾷ, καὶ ἔρχεται ἐνώπιον Ἰωνάθαν, καὶ εἶπε· Τί πεποίηκα, καὶ τί τὸ ἀδίκημά μου, καὶ τί ἡμάρτηκα ἐνώπιον τοῦ πατρός σου, ὅτι ἐπιζητεῖ τὴν ψυχήν μου;

2. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰωνάθαν· Μηδαμῶς σοι, οὐ μὴ ἀποθάνῃς· ἰδοὺ οὐ μὴ ποιήσῃ ὁ πατήρ μου ῥῆμα μέγα ἢ μικρὸν, καὶ οὐκ ἀποκαλύψει τὸ ὠτίον μου. Καὶ τί ὅτι κρύψει ὁ πατήρ μου ἀπ' ἐμοῦ τὸ ῥῆμα τοῦτο; οὐκ ἔστι τοῦτο.

3. Καὶ ἀπεκρίθη Δαυὶδ τῷ Ἰωνάθαν, καὶ εἶπε· Γινώσκων οἶδεν ὁ πατήρ σου ὅτι εὕρηκα χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, καὶ εἶπε· Μὴ γνῶναι τοῦτο Ἰωνάθαν, μὴ οὐ βούληται· ἀλλὰ ζῇ Κύριος καὶ ζῇ ἡ ψυχή σου, ὅτι, καθὼς εἶπον, ἐμπέπλησται ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ τοῦ θανάτου.

4. Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν πρὸς Δαυίδ· Τί ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχή σου, καὶ τί ποιήσω σοι;

5. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἰωνάθαν· Ἰδοὺ δὴ νεομηνία αὔριον, καὶ ἐγὼ καθίσας οὐ καθήσομαι φαγεῖν, καὶ ἐξαποστελεῖς με καὶ κρυβήσομαι ἐν τῷ πεδίῳ ἕως δείλης.

6. Καὶ ἐὰν ἐπισκεπτόμενος ἐπισκέψηταί με ὁ πατήρ σου, καὶ ἐρεῖς· Παραιτούμενος παρῃτήσατο ἀπ' ἐμοῦ Δαυὶδ δραμεῖν ἕως εἰς Βηθλεὲμ τὴν πόλιν αὐτοῦ, ὅτι θυσία τῶν ἡμερῶν ἐκεῖ ὅλῃ τῇ φυλῇ.

7. Ἐὰν τάδε εἴπῃ, ἀγαθῶς, εἰρήνη τῷ δούλῳ σου.

CAPUT XX.

1. Et fugit David de Navath in Rhama, et venit coram Jonathan, et dixit : Quid feci, et quæ injustitia mea, et quid peccavi coram patre tuo, quia inquirit animam meam?

2. Et dixit ei Jonathan : Nequaquam tibi, non morieris : ecce non faciet pater meus verbum magnum aut parvum, et non revelabit auriculam meam. Et quid quia abscondet pater meus a me verbum hoc? non est istud.

3. Et respondit David ipsi Jonathan, et dixit : Cognoscens novit pater tuus quia inveni gratiam in oculis tuis, et dixit : Non cognoscat hoc Jonathan, ne minime velit : sed vivit Dominus et vivit anima tua, quia, sicut dixi, impletum est inter me et mortem.

4. Et dixit Jonathan ad David : Quid concupiscit anima tua, et quid faciam tibi?

5. Et dixit David ad Jonathan : Ecce nunc neomenia cras, et ego sedens non sedebo manducare, et dimittes me et abscondar in campo usque ad vesperam.

6. Et si recensens recensuerit me pater tuus, et dices : Deprecans deprecatus est a me David currere usque in Bethleem civitatem suam, quoniam sacrificium dierum ibi universæ tribui.

7. Si hæc dixerit, bene, pax servo tuo. Et si dure re-

Καὶ ἐὰν σκληρῶς ἀποκριθῇ σοι, γνῶθι ὅτι συντετέλεσται ἡ κακία παρ' αὐτοῦ.

8. Καὶ ποιήσεις ἔλεος μετὰ τοῦ δούλου σου, ὅτι εἰσήγαγες εἰς διαθήκην Κυρίου τὸν δοῦλόν σου μετὰ σεαυτοῦ. Καὶ εἰ ἔστιν ἀδικία ἐν τῷ δούλῳ σου, θανάτωσόν με σὺ, καὶ ἕως τοῦ πατρός σου ἱνατί οὕτως εἰσάγεις με;

9. Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν· Μηδαμῶς σοι, ὅτι ἐὰν γινώσκων γνῶ ὅτι συντετέλεσται ἡ κακία παρὰ τοῦ πατρός μου τοῦ ἐλθεῖν ἐπὶ σὲ, καὶ ἐὰν μὴ ᾖ, εἰς τὰς πόλεις σου ἐγὼ ἀπαγγελῶ σοι.

10. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἰωνάθαν· Τίς ἀπαγγελεῖ μοι ἐὰν ἀποκριθῇ ὁ πατήρ σου σκληρῶς;

11. Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν πρὸς Δαυίδ· Πορεύου, καὶ μένε εἰς ἀγρόν· καὶ ἐκπορεύονται ἀμφότεροι εἰς ἀγρόν.

12. Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν πρὸς Δαυίδ· Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ οἶδεν ὅτι ἀνακρινῶ τὸν πατέρα μου ὡς ἂν ὁ καιρὸς τρισσῶς, καὶ ἰδοὺ ἀγαθὸν ᾖ περὶ Δαυὶδ, καὶ οὐ μὴ ἀποστείλω πρὸς σὲ εἰς ἀγρὸν,

13. τάδε ποιήσαι ὁ Θεὸς τῷ Ἰωνάθαν καὶ τάδε προςθείη, ὅτι ἀνοίσω τὰ κακὰ ἐπὶ σὲ, καὶ ἀποκαλύψω τὸ ὠτίον σου, καὶ ἐξαποστελῶ σε καὶ ἀπελεύσῃ εἰς εἰρήνην, καὶ ἔσται Κύριος μετὰ σοῦ καθὼς ἦν μετὰ τοῦ πατρός μου.

14. Καὶ ἐὰν μὲν ἔτι μου ζῶντος καὶ ποιήσεις ἔλεος μετ' ἐμοῦ· καὶ ἐὰν θανάτῳ ἀποθάνω,

15. οὐκ ἐξαρεῖς ἔλεός σου ἀπὸ τοῦ οἴκου μου ἕως τοῦ αἰῶνος. Καὶ εἰ μὴ, ἐν τῷ ἐξαίρειν Κύριον τοὺς ἐχθροὺς Δαυὶδ ἕκαστον ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς γῆς, εὑρεθῆναι τὸ ὄνομα τοῦ Ἰωνάθαν ἀπὸ τοῦ οἴκου Δαυὶδ, καὶ ἐκζητῆσαι Κύριος ἐχθροὺς τοῦ Δαυίδ (*).

17. Καὶ προςέθετο ἔτι Ἰωνάθαν ὀμόσαι τῷ Δαυὶδ, ὅτι ἠγάπησε ψυχὴν ἀγαπῶντος αὐτόν.

18. Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν· Αὔριον νεομηνία καὶ ἐπισκεπήσῃ, ὅτι ἐπισκεπήσεται καθέδρα σου.

19. Καὶ τρισσεύσεις, καὶ ἐπισκέψῃ, καὶ ἥξεις εἰς τὸν τόπον σου οὗ κρυβῇς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐργασίμῃ, καὶ καθήσῃ παρὰ τὸ Ἐργὰβ ἐκεῖνο.

20. Καὶ ἐγὼ τρισσεύσω ταῖς σχίζαις ἀκοντίζων, ἐκπέμπων εἰς τὴν Ἀματταρί.

21. Καὶ ἰδοὺ ἀποστέλλω τὸ παιδάριον, λέγων· Δεῦρο, εὑρέ μοι τὴν σχίζαν.

22. Ἐὰν εἴπω λέγων τῷ παιδαρίῳ· Ὧδε ἡ σχίζα ἀπὸ σοῦ καὶ ὧδε, λάβε αὐτὴν, παραγίνου, ὅτι εἰρήνη σοι, καὶ οὐκ ἔστι λόγος· ζῇ Κύριος. Ἐὰν τάδε εἴπω τῷ νεανίσκῳ· Ὧδε ἡ σχίζα ἀπὸ σοῦ καὶ ἐπέκεινα· πορεύου, ὅτι ἐξαπέσταλκέ σε Κύριος.

23. Καὶ τὸ ῥῆμα ὃ ἐλαλήσαμεν ἐγὼ καὶ σὺ, ἰδοὺ Κύριος μάρτυς ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ ἕως αἰῶνος.

24. Καὶ κρύπτεται Δαυὶδ ἐν ἀγρῷ, καὶ παραγίνεται ὁ μὴν, καὶ ἔρχεται ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν τράπεζαν τοῦ φαγεῖν.

25. Καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τὴν καθέδραν αὐτοῦ ὡς ἅπαξ καὶ ἅπαξ, ἐπὶ τῆς καθέδρας παρὰ τοῖχον, καὶ προέφθασε τὸν Ἰωνάθαν, καὶ ἐκάθισεν Ἀβεννὴρ ἐκ πλαγίων Σαοὺλ, καὶ ἐπεσκέπη ὁ τόπος Δαυίδ.

(*) 16. Καὶ ἐξαρθήσεται τῷ Ἰωνάθαν ὀμόσαι τῷ Δαυὶδ, καὶ ἐκζητῆσαι Κύριος ἐκ χειρῶν ἐχθρῶν Δαυίδ. (*Polygl. Par.*)

sponderit tibi, scito quia consummata est malitia ab ea.

8. Et facies misericordiam cum servo tuo, quoniam induxisti in testamentum Domini servum tuum cum te ipso. Et si est injustitia in servo tuo, interfice me tu, et usque ad patrem tuum ut quid ita introducis me?

9. Et dixit Jonathan : Nequaquam tibi, quoniam si cognoscens cognovero quia consummata est malitia a patre meo ad veniendum super te, et si non fuerit, in civitatibus tuis ego annuntiabo tibi.

10. Et dixit David ad Jonathan : Quis annuntiabit mihi si responderit pater tuus dure?

11. Et dixit Jonathan ad David : Vade, et mane in campo : et egrediuntur utrique in campum.

12. Et dixit Jonathan ad David : Dominus Deus Israel novit quia interrogavero patrem meum prout tempus ter, et ecce bonum fuerit de David, et non misero ad te in campum,

13. hæc faciat Deus ipsi Jonathan et hæc adjiciat, quoniam deferam mala super te, et revelabo auriculam tuam, et dimittam te et abibis in pace, et erit Dominus tecum sicut fuit cum patre meo.

14. Et si quidem adhuc me vivente et facies misericordiam mecum : et si morte mortuus fuero,

15. non auferes misericordiam tuam a domo mea usque in sæculum. Et si non, in auferendo Dominum inimicos David unumquemque a facie terræ, inveniatur nomen Jonathan a domo David, et requirat Dominus inimicos David.

17. Et adjecit adhuc Jonathan jurare ipsi David, quoniam amavit animam amantis se.

18. Et dixit Jonathan : Cras neomenia et visitaberis, quia visitabitur sedes tua.

19. Et tertiabis, et speculaberis, et venies ad locum tuum ubi abscondes te in die operaria, et sedebis apud Ergab illud.

20. Et ego tertiabo sagittis jaculans, emittens in Amattari.

21. Et ecce mitto puerum, dicens : Veni, reperias mihi sagittam.

22. Si dixero dicens puero : Hic sagitta a te, et hic cape eam, accede, quoniam pax tibi, et non est verbum : vivit Dominus. Si autem hæc dixero adolescenti : Hic sagitta a te et ultra vade, quoniam dimisit te Dominus.

23. Et verbum quod locuti sumus ego et tu, ecce Dominus testis inter me et te usque in sæculum.

24. Et abscondit se David in agro, et advenit mensis, et venit rex ad mensam ad comedendum,

25. et sedit super cathedram suam sicut semel et semel, super cathedram apud parietem, et prævenit ipsum Jonathan, et sedit Abenner a latere Saul, et visitatus est locus David.

16. Et auferetur (misericordia) ipsi Jonathan ut juraret David, et requireret Dominus de manu inimicorum David.

26. Καὶ οὐκ ἐλάλησε Σαοὺλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι εἴρηκε· Σύμπτωμα φαίνεται, μὴ καθαρὸς εἶναι, ὅτι οὐ κεκαθάρισται.

27. Καὶ ἐγενήθη τῇ ἐπαύριον τοῦ μηνὸς τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ, καὶ ἐπεσκέπη ὁ τόπος τοῦ Δαυΐδ. Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς Ἰωνάθαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ· Τί ὅτι οὐ παραγέγονεν ὁ υἱὸς Ἰεσσαὶ καὶ ἐχθὲς καὶ σήμερον ἐπὶ τὴν τράπεζαν;

28. Καὶ ἀπεκρίθη Ἰωνάθαν τῷ Σαοὺλ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Παρῄτηται παρ' ἐμοῦ Δαυὶδ ἕως εἰς Βηθλεὲμ τὴν πόλιν αὐτοῦ πορευθῆναι,

29. καὶ εἶπεν· Ἐξαπόστειλον δή με, ὅτι θυσία τῆς φυλῆς ἡμῖν ἐν τῇ πόλει, καὶ ἐνετείλαντο πρός με οἱ ἀδελφοί μου. Καὶ νῦν εἰ εὕρηκα χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, διαβήσομαι δὴ καὶ ὄψομαι τοὺς ἀδελφούς μου. Διὰ τοῦτο οὐ παραγέγονεν ἐπὶ τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως.

30. Καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ Σαοὺλ ἐπὶ Ἰωνάθαν σφόδρα, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Υἱὲ κορασίων αὐτομολούντων, οὐ γὰρ οἶδα ὅτι μέτοχος εἶ σὺ τῷ υἱῷ Ἰεσσαὶ εἰς αἰσχύνην σου, καὶ εἰς αἰσχύνην ἀποκαλύψεως μητρός σου;

31. Ὅτι πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ὁ υἱὸς Ἰεσσαὶ ζῇ ἐπὶ τῆς γῆς, οὐχ ἑτοιμασθήσεται ἡ βασιλεία σου. Νῦν οὖν ἀποστείλας λάβε τὸν νεανίαν, ὅτι υἱὸς θανάτου οὗτος.

32. Καὶ ἀπεκρίθη Ἰωνάθαν τῷ Σαοὺλ· Ἱνατί ἀποθνήσκει; τί πεποίηκεν;

33. Καὶ ἐπῆρε Σαοὺλ τὸ δόρυ ἐπὶ Ἰωνάθαν τοῦ θανατῶσαι αὐτὸν, καὶ ἔγνω Ἰωνάθαν ὅτι συντετέλεσται ἡ κακία αὕτη παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ θανατῶσαι τὸν Δαυΐδ.

34. Καὶ ἀνεπήδησεν Ἰωνάθαν ἀπὸ τῆς τραπέζης ἐν ὀργῇ θυμοῦ, καὶ οὐκ ἔφαγεν ἐν τῇ δευτέρᾳ τοῦ μηνὸς ἄρτον, ὅτι ἐθραύσθη ἐπὶ τὸν Δαυΐδ, ὅτι συνετέλεσεν ἐπ' αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

35. Καὶ ἐγενήθη πρωῒ καὶ ἐξῆλθεν Ἰωνάθαν εἰς ἀγρὸν, καθὼς ἐτάξατο εἰς τὸ μαρτύριον Δαυΐδ, καὶ παιδάριον μικρὸν μετ' αὐτοῦ,

36. καὶ εἶπε τῷ παιδαρίῳ· Δράμε, εὑρέ μοι τὰς σχίζας ἐν αἷς ἐγὼ ἀκοντίζω. Καὶ τὸ παιδάριον ἔδραμε, καὶ αὐτὸς ἠκόντισε τῇ σχίζῃ, καὶ παρήγαγεν αὐτήν.

37. Καὶ ἦλθε τὸ παιδάριον ἕως τοῦ τόπου τῆς σχίζης οὗ ἠκόντιζεν Ἰωνάθαν.

38. Καὶ ἀνεβόησεν Ἰωνάθαν ὀπίσω τοῦ νεανίου, καὶ εἶπεν· Ἐκεῖ ἡ σχίζα ἀπὸ σοῦ καὶ ἐπέκεινα. Καὶ ἀνεβόησεν Ἰωνάθαν ὀπίσω τοῦ παιδαρίου αὐτοῦ, λέγων· Ταχύνας σπεῦσον, καὶ μὴ στῇς. Καὶ ἀνέλεξε τὸ παιδάριον Ἰωνάθαν τὰς σχίζας, καὶ ἤνεγκε τὰς σχίζας πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ.

39. Καὶ τὸ παιδάριον οὐκ ἔγνω οὐδὲν, παρὲξ Ἰωνάθαν καὶ Δαυΐδ.

40. Καὶ Ἰωνάθαν ἔδωκε τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐπὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ, καὶ εἶπε τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ· Πορεύου, εἴσελθε εἰς τὴν πόλιν.

41. Καὶ ὡς εἰσῆλθε τὸ παιδάριον, καὶ Δαυΐδ ἀνέστη ἀπὸ τοῦ Ἀργὰβ, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ τρὶς, καὶ κατεφίλησεν ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἔκλαυσεν ἕκαστος τῷ πλησίον αὐτοῦ, ἕως συντελείας μεγάλης.

42. Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν τῷ Δαυΐδ· Πορεύου εἰς εἰρήνην, καὶ ὡς ὀμωμόκαμεν ἡμεῖς ἀμφότεροι ἐν ὀνόματι Κυρίου, λέγοντες· Κύριος ἔσται μάρτυς ἀναμέσον ἐμοῦ

26. Et non locutus est Saul in die illa, quoniam dixit : Accidens videtur, ut non sit purus, quoniam mundatus non est.

27. Et factum est crastina mensis die secunda, et visitatus est locus David. Et dixit Saul ad Jonathan filium suum : Quid quod non advenit filius Jessæ et heri et hodie ad mensam?

28. Et respondit Jonathan ad Saul, et dixit ei : Deprecatus est a me David usque in Bethleem civitatem suam ire,

29. et dixit : Dimitte nunc me, quoniam sacrificium ipsius tribus nobis in civitate, et mandaverunt ad me fratres mei. Et nunc si inveni gratiam in oculis tuis, transibo jam et videbo fratres meos. Propter hoc non advenit ad mensam regis.

30. Et indignatus est ira Saul super Jonathan valde, et dixit ei : Fili puellarum ultro venientium, non enim novi quia particeps es tu filio Jessæ in confusionem tuam, et in confusionem revelationis matris tuæ?

31. Quoniam omnibus diebus quibus filius Jessæ vixerit super terram, non parabitur regnum tuum. Nunc igitur mittens cape adolescentem, quia filius mortis iste.

32. Et respondit Jonathan ad Saul : Ut quid moritur? quid fecit?

33. Et elevavit Saul hastam super Jonathan ad interficiendum eum, et cognovit Jonathan quia consummata est malitia hæc a patre suo interficiendi David.

34. Et resiliit Jonathan a mensa in indignatione iræ, et non comedit in secunda mensis panem, quoniam sauciatus est super David, quoniam consummaverat super eum pater suus.

35. Et factum est mane et exiit Jonathan in campum, sicut constituerat in testimonium David, et puer parvulus cum eo,

36. et dixit puero : Curre, invenito mihi sagittas in quibus ego jaculor. Et puer cucurrit, et ipse jaculatus est sagitta, et transire fecit eam.

37. Et venit puer usque ad locum sagittæ quo jaculatus fuerat Jonathan.

38. Et exclamavit Jonathan post puerum, et dixit : Illic sagitta a te et ultra. Et exclamavit Jonathan post puerum suum, dicens : Festinans propera, et non stes. Et collegit puer Jonathan sagittas, et attulit sagittas ad dominum suum.

39. Et puer non cognovit quicquam, tantum Jonathan et David.

40. Et Jonathan dedit vasa sua super puerum suum, et dixit puero suo : Vade, intra in civitatem.

41. Et ut intravit puer, et David surrexit ab Argab, et cecidit super faciem suam, et adoravit eum ter, et deosculatus est unusquisque proximum suum, et ploravit unusquisque proximum suum, usque ad consummationem magnam.

42. Et dixit Jonathan ipsi David : Vade in pace, et sicut juravimus nos utrique in nomine Domini, dicentes : Domi-

καὶ σοῦ, καὶ ἀναμέσον τοῦ σπέρματός μου καὶ ἀναμέσον τοῦ σπέρματός σου ἕως αἰῶνος.

43. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ καὶ ἀπῆλθε, καὶ Ἰωνάθαν εἰςῆλθεν εἰς τὴν πόλιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

1. Καὶ ἔρχεται Δαυὶδ εἰς Νομβᾶ πρὸς Ἀβιμέλεχ τὸν ἱερέα· καὶ ἐξέστη Ἀβιμέλεχ τῇ ἀπαντήσει αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Τί ὅτι σὺ μόνος, καὶ οὐδεὶς μετὰ σοῦ;

2. Καὶ εἶπε Δαυὶδ τῷ ἱερεῖ· Ὁ βασιλεὺς ἐντέταλταί μοι ῥῆμα σήμερον, καὶ εἶπέ μοι· Μηδεὶς γνώτω τὸ ῥῆμα περὶ οὗ ἐγὼ ἀποστέλλω σε καὶ ὑπὲρ οὗ ἐγὼ ἐντέταλμαί σοι· καὶ τοῖς παιδαρίοις διαμεμαρτύρημαι ἐν τῷ τόπῳ τῷ λεγομένῳ, Θεοῦ πίστις, Φελλανὶ Μαεμωνί.

3. Καὶ νῦν εἰ εἰσὶν ὑπὸ τὴν χεῖρά σου πέντε ἄρτοι, δὸς εἰς χεῖρά μου τὸ εὑρεθέν.

4. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἱερεὺς τῷ Δαυὶδ, καὶ εἶπεν· Οὐκ εἰσιν ἄρτοι βέβηλοι ὑπὸ τὴν χεῖρά μου, ὅτι ἀλλ' ἢ ἄρτοι ἅγιοί εἰσιν· εἰ πεφυλαγμένα τὰ παιδάρια ἐστὶ πλὴν ἀπὸ γυναικὸς, καὶ φάγεται.

5. Καὶ ἀπεκρίθη Δαυὶδ τῷ ἱερεῖ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀλλὰ ἀπὸ γυναικὸς ἀπεσχήμεθα ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν· ἐν τῷ ἐξελθεῖν με εἰς ὁδὸν, γέγονε πάντα τὰ παιδία ἡγνισμένα, καὶ αὐτὴ ἡ ὁδὸς βέβηλος, διότι ἁγιασθήσεται σήμερον διὰ τὰ σκεύη μου.

6. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Ἀβιμέλεχ ὁ ἱερεὺς τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως, ὅτι ἐκεῖ οὐκ ἦν ἄρτοι ἀλλ' ἢ ἄρτοι τοῦ προσώπου οἱ ἀφῃρημένοι ἐκ προσώπου Κυρίου, τοῦ παρατεθῆναι ἄρτον θερμὸν ᾗ ἡμέρᾳ ἔλαβεν αὐτούς.

7. Καὶ ἐκεῖ ἦν ἓν τῶν παιδαρίων τοῦ Σαοὺλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ συνεχόμενος Νεεσσαρὰν ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ὄνομα αὐτῷ Δωὴκ ὁ Σύρος νέμων τὰς ἡμιόνους Σαούλ.

8. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀβιμέλεχ· Ἴδε εἰ ἔστιν ἐνταῦθα ὑπὸ τὴν χεῖρά σου δόρυ ἢ ῥομφαία, ὅτι τὴν ῥομφαίαν μου καὶ τὰ σκεύη οὐκ εἴληφα ἐν τῇ χειρί μου, ὅτι ἦν τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως κατὰ σπουδήν.

9. Καὶ εἶπεν ὁ ἱερεύς· Ἰδοὺ ἡ ῥομφαία Γολιὰθ τοῦ ἀλλοφύλου, ὃν ἐπάταξας ἐν τῇ κοιλάδι Ἠλᾶ. Καὶ αὕτη ἐνειλημένη ἦν ἐν ἱματίῳ. Εἰ ταύτην λήψῃ, σεαυτῷ λάβε, ὅτι οὐκ ἔστιν ἑτέρα παρὲξ ταύτης ἐνταῦθα. Καὶ εἶπε Δαυίδ· Ἰδοὺ οὐκ ἔστιν ὥςπερ αὐτή· δός μοι αὐτήν.

10. Καὶ ἔδωκεν αὐτὴν αὐτῷ, καὶ ἀνέστη Δαυὶδ, καὶ ἔφυγεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ προσώπου Σαούλ. Καὶ ἦλθε Δαυὶδ πρὸς Ἀγχοῦς βασιλέα Γὲθ,

11. καὶ εἶπον οἱ παῖδες Ἀγχοῦς πρὸς αὐτόν· Οὐχὶ οὗτος Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς τῆς γῆς; Οὐχὶ τούτῳ ἐξῆρχον αἱ χορεύουσαι, λέγουσαι· Ἐπάταξε Σαοὺλ ἐν χιλιάσιν αὐτοῦ, καὶ Δαυὶδ ἐν μυριάσιν αὐτοῦ;

12. Καὶ ἔθετο Δαυὶδ τὰ ῥήματα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, καὶ ἐφοβήθη σφόδρα ἀπὸ προσώπου Ἀγχοῦς βασιλέως Γὲθ,

13. καὶ ἠλλοίωσε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ προςεποιήσατο ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἐτυμπάνιζεν ἐπὶ ταῖς θύραις τῆς πόλεως, καὶ παρεφέρετο ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, καὶ ἔπιπτεν ἐπὶ τὰς θύρας τῆς πόλεως, καὶ τὰ σίελα αὐτοῦ κατέῤῥει ἐπὶ τὸν πώγωνα αὐτοῦ.

nus erit testis inter me et te, et inter semen meum et inter semen tuum usque in sæculum.

43. Et surrexit David et abiit, et Jonathan ingressus est in civitatem.

CAPUT XXI.

1. Et venit David in Nomba ad Abimelech sacerdotem : et obstupuit Abimelech occursu ejus, et dixit ei : Quid quia tu solus, et nemo tecum?

2. Et dixit David sacerdoti : Rex mandavit mihi verbum hodie, et dixit mihi : Nemo sciat verbum de quo ego mitto te et pro quo ego mandavi tibi : et pueris condixi in loco dicto, Dei fides, Phelani Maemoni.

3. Et nunc si sunt sub manu tua quinque panes, da in manum meam quod inventum fuerit.

4. Et respondit sacerdos ipsi David, et dixit : Non sunt panes profani sub manum meam, quia nisi panes sancti sunt : si custodierunt se pueri tantum a muliere, et comedent.

5. Et respondit David sacerdoti, et dixit ei : Sed a muliere abstinuimus heri et nudiustertius : in exeundo me in viam, omnes pueri fuerunt purificati, et hæc via profana, quoniam sanctificabitur hodie per vasa mea.

6. Et dedit ei Abimelech sacerdos panes propositionis, quoniam ibi non erant panes nisi panes faciei, qui ablati fuerant a facie Domini, ad apponendum panem calidum qua die cepit eos.

7. Et ibi erat unus puerorum Saul in die illa detentus Neessaran coram Domino, et nomen ei Doec Syrus pascens mulas Saul.

8. Et dixit David ad Abimelech : Vide si est hic sub manum tuam hasta vel gladius, quoniam gladium meum et vasa non sumpsi in manu mea, quoniam fuit verbum regis secundum festinationem.

9. Et dixit sacerdos : Ecce gladius Goliath alienigenæ, quem percussisti in valle Ela. Et hic involutus fuit in vestimento. Si hunc sumpseris, tibi sume, quoniam non est alius præter hunc hic. Et dixit David : Ecce non est sicut hic : da mihi illum.

10. Et dedit illum ei, et surrexit David, et fugit in die illa a facie Saul. Et venit David ad Anchus regem Geth,

11. et dixerunt pueri Anchus ad eum : Nonne hic David rex terræ? Nonne huic præcinebant eæ quæ choros ducebant, dicentes : Percussit Saul in millibus suis, et David in decem millibus suis?

12. Et posuit David verba in corde suo, et timuit valde a facie Anchus regis Geth,

13. et mutavit faciem suam coram eo, et affectabat in die illa, et tympanizabat ad ostia civitatis, et collabebatur in manibus suis, et cadebat ad portas civitatis, et salivæ ejus defluebant in barbam ejus.

14. Καὶ εἶπεν Ἀγχοῦς πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ· Ἰδοὺ ἴδετε ἄνδρα ἐπίληπτον, ἱνατί εἰςηγάγετε αὐτὸν πρὸς μέ; 15. Μὴ ἐλαττοῦμαι ἐπιλήπτων ἐγὼ, ὅτι εἰςαγηόχατε αὐτὸν ἐπιληπτεύεσθαι πρὸς μέ; Οὗτος οὐκ εἰςελεύσεται εἰς οἰκίαν.

14. Et dixit Anchus ad pueros suos : Ecce vidistis virum arreptitium correptum, ut quid introduxistis eum ad me? 15. Num indigens furentibus ego, quoniam introduxistis eum furere ad me? Hic non ingredietur in domum.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

1. Καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν Δαυὶδ, καὶ διεσώθη, καὶ ἔρχεται εἰς τὸ σπήλαιον τὸ Ὀδολλὰμ, καὶ ἀκούουσιν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ καταβαίνουσιν πρὸς αὐτὸν ἐκεῖ.

2. Καὶ συνήγοντο πρὸς αὐτὸν πᾶς ἐν ἀνάγκῃ, καὶ πᾶς ὑπόχρεως, καὶ πᾶς κατώδυνος ψυχῇ, καὶ ἦν ἐπ' αὐτῶν ἡγούμενος, καὶ ἦσαν μετ' αὐτοῦ ὡς τετρακόσιοι ἄνδρες.

3. Καὶ ἀπῆλθε Δαυὶδ ἐκεῖθεν εἰς Μασσηφὰθ τῆς Μωάβ, καὶ εἶπε πρὸς βασιλέα Μωάβ· Γινέσθωσαν δὴ ὁ πατήρ μου καὶ ἡ μήτηρ μου παρὰ σοὶ, ἕως ὅτου γνῶ τί ποιήσει μοι ὁ Θεός.

4. Καὶ παρεκάλεσε τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως Μωάβ, καὶ κατῴκουν μετ' αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας, ὄντος τοῦ Δαυὶδ ἐν τῇ περιοχῇ.

5. Καὶ εἶπε Γὰδ ὁ προφήτης πρὸς Δαυίδ· Μὴ κάθου ἐν τῇ περιοχῇ· πορεύου, καὶ ἥξεις εἰς γῆν Ἰούδα. Καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ, καὶ ἦλθε καὶ ἐκάθισεν ἐν πόλει Σαρίκ.

6. Καὶ ἤκουσε Σαοὺλ ὅτι ἔγνωσται Δαυὶδ, καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ. Καὶ Σαοὺλ ἐκάθητο ἐν τῷ βουνῷ ὑπὸ τὴν ἄρουραν τὴν ἐν Ῥαμᾷ, καὶ τὸ δόρυ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ παρειστήκεισαν αὐτῷ.

7. Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ τοὺς παρεστηκότας αὐτῷ· Ἀκούσατε δὴ, υἱοὶ Βενιαμὶν, εἰ ἀληθῶς πᾶσιν ὑμῖν δώσει ὁ υἱὸς Ἰεσσαὶ ἀγροὺς καὶ ἀμπελῶνας, καὶ πάντας ὑμᾶς τάξει ἑκατοντάρχους καὶ χιλιάρχους;

8. Ὅτι σύγκεισθε πάντες ὑμεῖς ἐπ' ἐμὲ, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἀποκαλύπτων τὸ ὠτίον μου, ἐν τῷ διαθέσθαι τὸν υἱόν μου διαθήκην μετὰ τοῦ υἱοῦ Ἰεσσαὶ, καὶ οὐκ ἔστι πονῶν περὶ ἐμοῦ ἐξ ὑμῶν, καὶ ἀποκαλύπτων τὸ ὠτίον μου, ὅτι ἐπήγειρεν ὁ υἱός μου τὸν δοῦλόν μου ἐπ' ἐμὲ εἰς ἐχθρὸν, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη.

9. Καὶ ἀποκρίνεται Δωὴκ ὁ Σύρος ὁ καθεστηκὼς ἐπὶ τὰς ἡμιόνους Σαοὺλ, καὶ εἶπεν· Ἑώρακα τὸν υἱὸν Ἰεσσαὶ παραγινόμενον εἰς Νομβὰ πρὸς Ἀβιμέλεχ υἱὸν Ἀχιτὼβ τὸν ἱερέα.

10. Καὶ ἠρώτα αὐτῷ διὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπισιτισμὸν ἔδωκεν αὐτῷ, καὶ τὴν ῥομφαίαν Γολιὰθ τοῦ ἀλλοφύλου ἔδωκεν αὐτῷ.

11. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς καλέσαι τὸν Ἀβιμέλεχ υἱὸν Ἀχιτὼβ καὶ πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τοὺς ἱερεῖς τοὺς ἐν Νομβᾶ· καὶ παρεγένοντο πάντες πρὸς τὸν βασιλέα.

12. Καὶ εἶπε Σαούλ· Ἄκουε δὴ, υἱὲ Ἀχιτώβ. Καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ ἐγὼ, λάλει, κύριε.

13. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Σαούλ· Ἱνατί συνέθου κατ' ἐμοῦ σὺ καὶ ὁ υἱὸς Ἰεσσαὶ, δοῦναί σε αὐτῷ ἄρτον καὶ ῥομφαίαν, καὶ ἐρωτᾶν αὐτῷ διὰ τοῦ Θεοῦ θέσθαι αὐτὸν ἐπ' ἐμὲ εἰς ἐχθρὸν, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη;

14. Καὶ ἀπεκρίθη τῷ βασιλεῖ, καὶ εἶπε· Καὶ τίς ἐν

CAPUT XXII.

1. Et abiit inde David, et salvatus est, et venit in speluncam Odollam, et audiunt fratres ejus, et domus patris ejus, et descendunt ad eum illuc.

2. Et convenerunt ad eum omnis in necessitate, et omnis debitor, et omnis tristis animo, et fuit super eos dux, et fuerunt cum eo circiter quadringenti viri.

3. Et abiit David inde in Massephat ipsius Moab, et dixit ad regem Moab : Sint nunc pater meus et mater mea apud te, quoadusque cognovero quid faciet mihi Deus.

4. Et deprecatus est faciem regis Moab, et habitaverunt cum eo omnes dies, dum esset David in præsidio.

5. Et dixit Gad propheta ad David : Ne sedeas in præsidio : vade, et venies ad terram Juda. Et ivit David, et venit et sedit in civitate Saric.

6. Et audivit Saul quia cognitus est David, et viri qui cum eo. Et Saul sedebat in colle sub arboreto quod in Rhama, et hasta in manu ejus, et omnes pueri ejus assistebant ei.

7. Et dixit Saul ad pueros suos qui assistebant ei : Audite nunc, filii Benjamin, si vere omnibus vobis dabit filius Jessæ agros et vineas, et omnes vos statuet centuriones et chiliarchos?

8. Quia compositi estis omnes vos super me, et non est qui revelet auriculam meam, cum disposuerit filius meus testamentum cum filio Jessæ, et non est qui laboret pro me ex vobis, et revelans auriculam meam, quoniam suscitavit filius meus servum meum super me in inimicum, sicut dies hæc.

9. Et respondit Doec Syrus qui præsidebat super mulas Saul, et dixit : Vidi filium Jessæ advenientem in Nomba ad Abimelech filium Achitob sacerdotem.

10. Et interrogavit ei per Deum, et cibaria dedit ei, et gladium Goliath alienigenæ dedit ei.

11. Et misit rex vocare Abimelech filium Achitob et omnes filios patris ejus sacerdotes qui in Nomba : et advenerunt omnes ad regem.

12. Et dixit Saul : Audi nunc, fili Achitob. Et dixit : Ecce ego, loquere, domine.

13. Et dixit ei Saul : Ut quid compositus es contra me tu et filius Jessæ, ad dandum te ei panem et gladium, et interrogandum ei per Deum ad ponendum eum super me in inimicum, sicut dies hæc?

14. Et respondit regi, et dixit : Et quis in omnibus ser-

πᾶσι τοῖς δούλοις σου ὡς Δαυὶδ πιστός; Καὶ γαμβρὸς τοῦ βασιλέως, καὶ ἄρχων παντὸς παραγγέλματός σου, καὶ ἔνδοξος ἐν τῷ οἴκῳ σου;

15. Ἢ σήμερον ἤργμαι ἐρωτᾷν αὐτῷ διὰ τοῦ Θεοῦ; Μηδαμῶς, μὴ δότω ὁ βασιλεὺς κατὰ τοῦ δούλου αὐτοῦ λόγον καὶ ἐφ' ὅλον τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου, ὅτι οὐκ ᾔδει ὁ δοῦλός σου ἐν πᾶσι τούτοις ῥῆμα μικρὸν ἢ μέγα.

16. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Σαούλ· Θανάτῳ ἀποθανῇ, Ἀβιμέλεχ, σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκος τοῦ πατρός σου.

17. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς παρατρέχουσι τοῖς ἐφεστηκόσι πρὸς αὐτόν· Προςαγάγετε καὶ θανατοῦτε τοὺς ἱερεῖς τοῦ Κυρίου, ὅτι ἡ χεὶρ αὐτῶν μετὰ Δαυὶδ, καὶ ὅτι ἔγνωσαν ὅτι φεύγει αὐτὸς, καὶ οὐκ ἀπεκάλυψαν τὸ ὠτίον μου. Καὶ οὐκ ἐβουλήθησαν οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως ἐπενεγκεῖν τὰς χεῖρας αὐτῶν ἀπαντῆσαι εἰς τοὺς ἱερεῖς Κυρίου.

18. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δωήκ· Ἐπιστρέφου σὺ, καὶ ἀπάντα εἰς τοὺς ἱερεῖς. Καὶ ἐπεστράφη Δωὴκ ὁ Σύρος, καὶ ἐθανάτωσε τοὺς ἱερεῖς τοῦ Κυρίου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, τριακοσίους καὶ πέντε ἄνδρας, πάντας αἴροντας Ἐφούδ·

19. Καὶ τὴν Νομβᾶ τὴν πόλιν τῶν ἱερέων ἐπάταξεν ἐν στόματι ῥομφαίας, ἀπὸ ἀνδρὸς ἕως γυναικὸς, ἀπὸ νηπίου ἕως θηλάζοντος, καὶ μόσχου καὶ ὄνου καὶ προβάτου.

20. Καὶ διασώζεται υἱὸς εἷς τῷ Ἀβιμέλεχ υἱῷ Ἀχιτὼβ, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἀβιάθαρ, καὶ ἔφυγεν ὀπίσω Δαυίδ.

21. Καὶ ἀπήγγειλεν Ἀβιάθαρ τῷ Δαυὶδ ὅτι ἐθανάτωσε Σαοὺλ πάντας τοὺς ἱερεῖς τοῦ Κυρίου.

22. Καὶ εἶπε Δαυὶδ τῷ Ἀβιάθαρ· ᾜδειν ὅτι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι Δωὴκ ὁ Σύρος ὅτι ἀπαγγέλλων ἀπαγγελεῖ τῷ Σαούλ. Ἐγώ εἰμι αἴτιος τῶν ψυχῶν οἴκου τοῦ πατρός σου.

23. Κάθου μετ' ἐμοῦ· μὴ φοβοῦ, ὅτι οὗ ἐὰν ζητῶ τῇ ψυχῇ μου τόπον, ζητήσω καὶ τῇ ψυχῇ σου, ὅτι πεφύλαξαι σὺ παρ' ἐμοί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'.

1. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Δαυὶδ, λέγοντες· Ἰδοὺ οἱ ἀλλόφυλοι πολεμοῦσιν ἐν τῇ Κεϊλᾷ, καὶ αὐτοὶ διαρπάζουσι, καταπατοῦσι τοὺς ἅλω.

2. Καὶ ἐπηρώτησε Δαυὶδ διὰ τοῦ Κυρίου, λέγων· Εἰ πορευθῶ, καὶ πατάξω τοὺς ἀλλοφύλους τούτους; Καὶ εἶπε Κύριος· Πορεύου, καὶ πατάξεις ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις τούτοις, καὶ σώσεις τὴν Κεϊλά.

3. Καὶ εἶπον οἱ ἄνδρες τοῦ Δαυὶδ πρὸς αὐτόν· Ἰδοὺ ἡμεῖς ἐνταῦθα ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φοβούμεθα, καὶ πῶς ἔσται ἐὰν πορευθῶμεν εἰς Κεϊλὰ, εἰς τὰ σκῦλα τῶν ἀλλοφύλων εἰςπορευσόμεθα;

4. Καὶ προςέθετο Δαυὶδ ἔτι ἐπερωτῆσαι διὰ τοῦ Κυρίου, καὶ ἀπεκρίθη αὐτῷ Κύριος, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀνάστηθι καὶ κατάβηθι εἰς Κεϊλὰ, ὅτι ἐγὼ παραδίδωμι τοὺς ἀλλοφύλους εἰς χεῖράς σου.

5. Καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ εἰς Κεϊλὰ, καὶ ἐπολέμησε τοῖς ἀλλοφύλοις. Καὶ ἔφυγον ἐκ προςώπου αὐτοῦ, καὶ ἀπήγαγε τὰ κτήνη αὐτῶν, καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτοῖς πληγὴν μεγάλην, καὶ ἔσωσε Δαυὶδ τοὺς κατοικοῦντας Κεϊλά.

6. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ φεύγειν Ἀβιάθαρ υἱὸν Ἀχιμέ-

vis tuis sicut David fidelis? Et gener regis, et princeps omnis præcepti tui, et honoratus in domo tua?

15. Numquid hodie cœpi interrogare ei per Deum? Nequaquam, ne det rex contra servum suum verbum et super totam domum patris mei, quoniam ignoravit servus tuus in omnibus his verbum parvum vel magnum.

16. Et dixit rex Saul : Morte morieris, Abimelech, tu et universa domus patris tui.

17. Et dixit rex emissariis qui assistebant apud eum : Adducite et interficite sacerdotes Domini, quoniam manus eorum cum David, et quoniam cognoverunt quia fugit ipse, et non revelaverunt auriculam meam. Et non voluerunt pueri regis inferre manus suas ad occurrendum in sacerdotes Domini.

18. Et dixit rex ipsi Doec : Convertere tu, et occurre in sacerdotes. Et convertit se Doec Syrus, et interfecit sacerdotes Domini in die illa, trecentos et quinque viros, omnes portantes Ephod.

19. Et ipsam Nomba civitatem sacerdotum percussit in ore gladii, a viro usque ad mulierem, ab infante usque ad lactentem, et vitulum et asinum et ovem.

20. Et salvatur filius unus ipsi Abimelech filio Achitob, et nomen ei Abiathar, et fugit post David.

21. Et annuntiavit Abiathar ipsi David quia interfecit Saul omnes sacerdotes Domini.

22. Et dixit David ad Abiathar : Novi quia in die illa, quia Doec Syrus quia annuntians annuntiabit ipsi Saul. Ego fui causa animarum domus patris tui.

23. Sede mecum : ne timeas, quoniam ubicumque quæsiero animæ meæ locum, quæram et animæ tuæ, quoniam custoditus es tu apud me.

CAPUT XXIII.

1. Et nuntiatum est ipsi David, dicentes : Ecce alienigenæ pugnant in Ceila, et ipsi diripiunt, conculcant areas.

2. Et interrogavit David per Dominum, dicens : Si ibo, et percutiam alienigenas hos? Et dixit Dominus : Vade, et percuties in alienigenis his, et salvabis Ceila.

3. Et dixerunt viri David ad eum : Ecce nos hic in Judæa timemus, et quomodo erit si iverimus in Ceila, in spolia alienigenarum ingrediemur?

4. Et adjecit adhuc David interrogare per Dominum, et respondit ei Dominus, et dixit ei : Surge et descende in Ceila, quoniam ego trado alienigenas in manus tuas.

5. Et ivit David et viri qui cum eo in Ceila, et bellum fecit alienigenis. Et fugerunt a facie ejus, et abduxit pecora eorum, et percussit in eis plagam magnam, et salvavit David habitantes Ceila.

6. Et factum est in fugiendo Abiathar filium Achimelech

λεχ πρὸς Δαυὶδ, καὶ αὐτὸς μετὰ Δαυὶδ εἰς Κεϊλὰ κατέβη ἔχων Ἐφοὺδ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ.

7. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαοὺλ ὅτι ἥκει ὁ Δαυὶδ εἰς Κεϊλὰ, καὶ εἶπε Σαούλ· Πέπρακεν αὐτὸν ὁ Θεὸς εἰς τὰς χεῖράς μου, ὅτι ἀποκέκλεισται, εἰςελθὼν εἰς πόλιν θυρῶν καὶ μοχλῶν.

8. Καὶ παρήγγειλε Σαοὺλ παντὶ τῷ λαῷ καταβαίνειν εἰς πόλεμον εἰς Κεϊλὰ, συνέχειν τὸν Δαυὶδ καὶ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ.

9. Καὶ ἔγνω Δαυὶδ ὅτι οὐ παρασιωπᾷ Σαοὺλ περὶ αὐτοῦ τὴν κακίαν· καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀβιάθαρ τὸν ἱερέα· Προςάγαγε τὸ Ἐφοὺδ Κυρίου.

10. Καὶ εἶπε Δαυίδ· Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ἀκούων ἀκήκοεν ὁ δοῦλός σου ὅτι ζητεῖ Σαοὺλ ἐλθεῖν ἐπὶ Κεϊλὰ διαφθεῖραι τὴν πόλιν δι' ἐμέ.

11. Εἰ ἀποκλεισθήσεται; καὶ νῦν εἰ καταβήσεται Σαοὺλ, καθὼς ἤκουσεν ὁ δοῦλός σου; Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ἀπάγγειλον τῷ δούλῳ σου. Καὶ εἶπε Κύριος· Ἀποκλεισθήσεται (*).

13. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ ὡς τετρακόσιοι, καὶ ἐξῆλθον ἐκ Κεϊλὰ, καὶ ἐπορεύοντο οὗ ἐὰν ἐπορεύοντο. Καὶ τῷ Σαοὺλ ἀπηγγέλη ὅτι διασέσωσται Δαυὶδ ἐκ Κεϊλὰ, καὶ ἀνῆκεν τοῦ ἐλθεῖν.

14. Καὶ ἐκάθισεν ἐν Μασερὲμ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τοῖς στενοῖς, καὶ ἐκάθητο ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῷ ὄρει Ζὶφ, ἐν τῇ γῇ τῇ αὐχμώδει. Καὶ ἐζήτει αὐτὸν Σαοὺλ πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ οὐ παρέδωκεν αὐτὸν Κύριος εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ.

15. Καὶ εἶδε Δαυὶδ ὅτι ἐξέρχεται Σαοὺλ τοῦ ζητεῖν τὸν Δαυίδ· καὶ Δαυὶδ ἦν ἐν τῷ ὄρει τῷ αὐχμώδει, ἐν τῇ Καινῇ Ζίφ.

16. Καὶ ἀνέστη Ἰωνάθαν υἱὸς Σαοὺλ καὶ ἐπορεύθη πρὸς Δαυὶδ εἰς Καινὴν, καὶ ἐκραταίωσε τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐν Κυρίῳ,

17. καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Μὴ φοβοῦ, ὅτι οὐ μὴ εὕρῃ σε ἡ χεὶρ Σαοὺλ τοῦ πατρός μου, καὶ σὺ βασιλεύσεις ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐγὼ ἔσομαί σοι εἰς δεύτερον, καὶ Σαοὺλ ὁ πατήρ μου οἶδεν οὕτως.

18. Καὶ διέθεντο ἀμφότεροι διαθήκην ἐνώπιον Κυρίου. Καὶ ἐκάθητο Δαυὶδ ἐν Καινῇ, καὶ Ἰωνάθαν ἀπῆλθεν εἰς οἶκον αὐτοῦ.

19. Καὶ ἀνέβησαν οἱ Ζιφαῖοι ἐκ τῆς αὐχμώδους πρὸς Σαοὺλ ἐπὶ τὸν βουνὸν, λέγοντες· Οὐχ ἰδοὺ Δαυὶδ κέκρυπται παρ' ἡμῖν ἐν Μεσσερὰ ἐν τοῖς στενοῖς ἐν τῇ Καινῇ, ἐν τῷ βουνῷ τοῦ Ἐχελᾶ τοῦ ἐκ δεξιῶν τοῦ Ἰεσσαιμοῦ;

20. Καὶ νῦν πᾶν τὸ πρὸς ψυχὴν τοῦ βασιλέως εἰς κατάβασιν, καταβαινέτω πρὸς ἡμᾶς· κεκλείκασιν αὐτὸν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ βασιλέως.

21. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαούλ· Εὐλογημένοι ὑμεῖς τῷ Κυρίῳ, ὅτι ἐπονέσατε περὶ ἐμοῦ.

22. Πορεύθητε δὴ καὶ ἑτοιμάσατε ἔτι, καὶ γνῶτε τὸν τόπον αὐτοῦ οὗ ἔσται ὁ ποὺς αὐτοῦ ἐν τάχει ἐκεῖ οὗ εἴπατε, μή ποτε πανουργεύσηται.

(**) 23. Καὶ ἴδετε καὶ γνῶτε, καὶ πορεύσομαι μεθ'

(*) 12. Καὶ εἶπεν Δαυίδ· Εἰ παραδώσουσιν παρὰ τῆς Κεειλὰ ἐμὲ καὶ τοὺς ἄνδρας μου εἰς χεῖρας Σαούλ; Καὶ εἶπεν Κύριος· Παραδώσουσιν. (*Alex.*)

(**) 23. Καὶ γνῶτε καὶ εἴδετε ἐκ πάντων τῶν τόπων ὅπου κρύβεται ἐκεῖ, καὶ ἐπιστρέψατε πρὸς μὲ εἰς ἄτομον (*leg.* ἕτοιμον), καὶ πορευσόμεθα μεθ' ὑμῶν· καὶ.... (*Alex.*)

ad David, et ipse cum David in Ceila descendit habens Ephud in manu sua.

7. Et nuntiatum est ipsi Saul quia venit David in Ceila, et dixit Saul: Vendidit eum Deus in manus meas, quoniam conclusus est, ingressus in civitatem portarum et serarum.

8. Et præcepit Saul universo populo descendere in bellum in Ceila, ad comprehendendum David et viros ejus.

9. Et cognovit David quia non tacet Saul de eo malitiam: et dixit David ad Abiathar sacerdotem: Applica Ephud Domini.

10. Et dixit David: Domine Deus Israel, audiens audivit servus tuus quia quærit Saul venire super Ceila ad corrumpendam civitatem propter me.

11. Numquid concludetur? et nunc numquid descendet Saul, sicut audivit servus tuus? Domine Deus Israel, annuntia servo tuo. Et dixit Dominus: Concludetur.

13. Et surrexit David et viri qui cum eo circiter quadringenti, et exierunt e Ceila, et ibant quo ibant. Et annuntiatum est Saul quia evasit David e Ceila, et omisit exire.

14. Et sedit in Maserem in deserto in angustis, et sedit in deserto in monte Ziph, in terra æstuosa. Et quærebat eum Saul omnibus diebus, et non tradidit eum Dominus in manus ejus.

15. Et vidit David quia egreditur Saul ad quærendum David: et David erat in monte æstuoso, in Cæne Ziph.

16. Et surrexit Jonathan filius Saul et ivit ad David in Cæne, et confirmavit manus ejus in Domino,

17. et dixit ad eum: Ne timeas, quoniam non inveniet te manus Saul patris mei, et tu regnabis super Israel, et ego ero tibi in secundum, et Saul pater meus novit ita.

18. Et disposuerunt utrique testamentum coram Domino. Et sedit David in Cæne, et Jonathan abiit in domum suam.

19. Et ascenderunt Ziphæi de æstuosa ad Saul in collem, dicentes: Nonne ecce David absconditus est apud nos in Messera in angustis in Cæne, in colle ipsius Echela qui a dextris Jessæmu?

20. Et nunc omne quod est ad animam regis in descensum, descendat ad nos: concluserunt eum in manus regis.

21. Et dixit eis Saul: Benedicti vos Domino, quia laborastis pro me.

22. Ite nunc et parate adhuc, et noscite locum ejus ubi erit pes ejus cito ibi ubi dixistis, ne forte versute agat.

23. Et videte et noscite, et ibo vobiscum: et erit si est

12. Dixitque David: Si tradent hi qui de Ceeila me et viros meos in manus Saul? Et dixit Dominus: Tradent.

23. Et noscite et videte ex omnibus locis ubi se abscondit illic et revertimini ad me ad paratum, et ibimus vobiscum: et....

ὑμῶν· καὶ ἔσται εἰ ἔστιν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐξερευνήσω αὐτὸν ἐν πάσαις χιλιάσιν Ἰούδα.

24. Καὶ ἀνέστησαν οἱ Ζιφαῖοι, καὶ ἐπορεύθησαν ἔμπροσθεν Σαούλ. Καὶ Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ Μαὼν καθ' ἑσπέραν ἐκ δεξιῶν τοῦ Ἰεσσαιμοῦ.

25. Καὶ ἐπορεύθη Σαοὺλ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ζητεῖν αὐτόν· καὶ ἀπήγγειλαν τῷ Δαυὶδ, καὶ κατέβη εἰς τὴν πέτραν τὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ Μαών. Καὶ ἤκουσε Σαοὺλ, καὶ κατεδίωξεν ὀπίσω Δαυὶδ εἰς τὴν ἔρημον Μαών.

26. Καὶ πορεύονται Σαοὺλ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἐκ μέρους τοῦ ὄρους ἐκ τούτου, καὶ ἦν Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἐκ μέρους τοῦ ὄρους ἐκ τούτου. Καὶ ἦν Δαυὶδ σκεπαζόμενος πορεύεσθαι ἀπὸ προσώπου Σαούλ. Καὶ Σαοὺλ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ παρενέβαλον ἐπὶ Δαυὶδ καὶ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ, συλλαβεῖν αὐτούς.

27. Καὶ πρὸς Σαοὺλ ἦλθεν ἄγγελος, λέγων· Σπεῦδε καὶ δεῦρο, ὅτι ἀλλόφυλοι ἐπέθεντο ἐπὶ τὴν γῆν.

28. Καὶ ἀνέστρεψε Σαοὺλ μὴ καταδιώκειν ὀπίσω Δαυὶδ, καὶ ἐπορεύθη εἰς συνάντησιν τῶν ἀλλοφύλων· διὰ τοῦτο ἐπεκλήθη ὁ τόπος ἐκεῖνος, Πέτρα ἡ μερισθεῖσα.

super terram, et investigabo eum in omnibus millibus Juda.

24. Et surrexerunt Ziphæi, et iverunt ante Saul. Et David et viri ejus in deserto Maon ad occidentem a dextris Jessæmu.

25. Et ivit Saul et viri ejus ad quærendum eum: et annuntiaverunt ipsi David, et descendit ad petram quæ in deserto Maon. Et audivit Saul, et persecutus est post David in desertum Maon.

26. Et eunt Saul et viri ejus a parte montis ab hac, et erat David et viri ejus a parte montis ab hac. Et fuit David tegens se in eundo a facie Saul. Et Saul et viri ejus castrametati sunt super David et viros ejus, ad comprehendendum eos.

27. Et ad Saul venit nuntius, dicens: Festina et veni, quoniam alienigenæ incursionem fecerunt super terram.

28. Et reversus est Saul non persequendo post David, et ivit in occursum alienigenarum: propter hoc cognominatus est locus ille, Petra divisa.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ'.

1. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ ἐκεῖθεν, καὶ ἐκάθισεν ἐν τοῖς στενοῖς Ἐνγαδδί.

2. Καὶ ἐγενήθη, ὡς ἀνέστρεψε Σαοὺλ ἀπὸ ὄπισθεν τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἀπηγγέλη αὐτῷ, λεγόντων· Ὅτι Δαυὶδ ἐν τῇ ἐρήμῳ Ἐνγαδδί.

3. Καὶ ἔλαβε μεθ' ἑαυτοῦ τρεῖς χιλιάδας ἀνδρῶν ἐκλεκτοὺς ἐκ παντὸς Ἰσραὴλ, καὶ ἐπορεύθη ζητεῖν τὸν Δαυὶδ καὶ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ ἐπὶ πρόσωπον Σαδδαιέμ.

4. Καὶ ἦλθεν εἰς τὰς ἀγέλας τῶν ποιμνίων τὰς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, καὶ ἦν ἐκεῖ σπήλαιον. Καὶ Σαοὺλ εἰσῆλθε παρασκευάσασθαι· καὶ Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἐσώτερον τοῦ σπηλαίου ἐκάθηντο.

5. Καὶ εἶπον οἱ ἄνδρες Δαυὶδ πρὸς αὐτόν· Ἰδοὺ ἡ ἡμέρα αὕτη ἣν εἶπε Κύριος πρὸς σὲ, παραδοῦναι τὸν ἐχθρόν σου εἰς τὰς χεῖράς σου, καὶ ποιήσεις αὐτῷ ὡς ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ, καὶ ἀφεῖλε τὸ πτερύγιον τῆς διπλοΐδος τοῦ Σαοὺλ λαθραίως.

6. Καὶ ἐγενήθη μετὰ ταῦτα, καὶ ἐπάταξε καρδία Δαυὶδ αὐτὸν, ὅτι ἀφεῖλε τὸ πτερύγιον τῆς διπλοΐδος αὐτοῦ.

7. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ· Μηδαμῶς μοι παρὰ Κυρίου, εἰ ποιήσω τὸ ῥῆμα τοῦτο τῷ κυρίῳ μου τῷ χριστῷ Κυρίου, ἐπενέγκαι χεῖρά μου ἐπ' αὐτὸν, ὅτι χριστὸς Κυρίου ἐστὶν οὗτος.

8. Καὶ ἔπεισε Δαυὶδ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ ἐν λόγοις, καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτοῖς ἀναστάντας θῦσαι τὸν Σαούλ. Καὶ ἀνέστη Σαοὺλ καὶ κατέβη τὴν ὁδόν.

9. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ ὀπίσω αὐτοῦ ἐκ τοῦ σπηλαίου, καὶ ἐβόησε Δαυὶδ ὀπίσω Σαοὺλ, λέγων· Κύριε βασιλεῦ. Καὶ ἐπέβλεψε Σαοὺλ εἰς τὰ ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ ἔκυψε Δαυὶδ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ.

10. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Σαούλ· Ἱνατί ἀκούεις τῶν λόγων τοῦ λαοῦ, λεγόντων· Ἰδοὺ Δαυὶδ ζητεῖ τὴν ψυχήν σου;

CAPUT XXIV.

1. Et surrexit David inde, et sedit in angustiis Engaddi.

2. Et factum est, ut revertit Saul a post alienigenas, et annuntiatum est ei, dicentibus: Quoniam David in deserto Engaddi.

3. Et sumpsit secum tria millia virorum electorum ex omni Israel, et ivit quærere David et viros ejus super faciem Saddæem.

4. Et venit ad greges pecorum quæ super viam, et erat ibi spelunca. Et Saul intravit ad provocandum: et David et viri ejus in interioribus speluncæ sedebant.

5. Et dixerunt viri David ad eum: Ecce dies hæc quam dixit Dominus ad te, tradere inimicum tuum in manus tuas, et facies ei sicut bonum in oculis tuis. Et exsurrexit David, et dempsit pinnam diploidis Saul occulte.

6. Et factum est post hæc, et percussit cor David eum, quia dempserat pinnam diploidis ejus.

7. Et dixit David ad viros suos: Nequaquam mihi a Domino, si faciam verbum hoc domino meo christo Domini, ut inferam manum meam super eum, quoniam christus Domini est hic.

8. Et suasit David viros suos in verbis, et non dedit eis ut surgentes immolarent Saul. Et surrexit Saul et descendit viam.

9. Et surrexit David post eum de spelunca, et clamavit David post Saul, dicens: Domine rex. Et respexit Saul post se, et inclinavit se David in faciem suam super terram, et adoravit eum.

10. Et dixit David ad Saul: Quare audis verba populi, dicentium: Ecce David quærit animam tuam?

11. Ἰδοὺ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἑωράκασιν οἱ ὀφθαλμοί σου ὡς παρέδωκέ σε Κύριος σήμερον εἰς χεῖράς μου ἐν τῷ σπηλαίῳ, καὶ οὐκ ἠβουλήθην ἀποκτεῖναί σε, καὶ ἐφεισάμην σου, καὶ εἶπα· Οὐκ ἐποίσω χεῖρά μου ἐπὶ κύριόν μου, ὅτι χριστὸς Κυρίου οὗτός ἐστι.

12. Καὶ ἰδοὺ τὸ πτερύγιον τῆς διπλοΐδος σου ἐν τῇ χειρί μου, ἐγὼ ἀφῄρηκα τὸ πτερύγιον, καὶ οὐκ ἀπέκταγκά σε· καὶ γνῶθι καὶ ἴδε σήμερον ὅτι οὐκ ἔστι κακία ἐν τῇ χειρί μου οὐδὲ ἀσέβεια καὶ ἀθέτησις, καὶ οὐχ ἡμάρτηκα εἰς σέ, καὶ σὺ δεσμεύεις τὴν ψυχήν μου λαβεῖν αὐτήν.

13. Δικάσαι Κύριος ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ, καὶ ἐκδικήσαι σοι Κύριος ἐκ σοῦ. Καὶ ἡ χείρ μου οὐκ ἔσται ἐπὶ σὲ,

14. καθὼς λέγεται ἡ παραβολὴ ἡ ἀρχαία· Ἐξ ἀνόμων ἐξελεύσεται πλημμέλεια. Καὶ ἡ χείρ μου οὐκ ἔσται ἐπὶ σέ.

15. Καὶ νῦν ὀπίσω τίνος σὺ ἐκπορεύῃ, βασιλεῦ Ἰσραήλ; ὀπίσω τίνος καταδιώκεις σύ; Ὀπίσω κυνὸς τεθνηκότος, καὶ ὀπίσω ψύλλου ἑνός.

16. Γένοιτο Κύριος εἰς κριτὴν καὶ δικαστὴν ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ ἀναμέσον σου, ἴδοι Κύριος καὶ κρίναι τὴν κρίσιν μου καὶ δικάσαι μοι ἐκ χειρός σου.

17. Καὶ ἐγένετο, ὡς συνετέλεσε Δαυὶδ τὰ ῥήματα ταῦτα λαλῶν πρὸς Σαοὺλ, καὶ εἶπε Σαούλ· Ἡ φωνή σου αὕτη, τέκνον Δαυίδ; Καὶ ἦρε Σαοὺλ τὴν φωνὴν αὐτοῦ, καὶ ἔκλαυσε.

18. Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς Δαυίδ· Δίκαιος σὺ ὑπὲρ ἐμὲ, ὅτι σὺ ἀνταπέδωκάς μοι ἀγαθὰ, ἐγὼ δὲ ἀνταπέδωκά σοι κακά.

19. Καὶ σὺ ἀπήγγειλάς μοι σήμερον ἃ ἐποίησάς μοι ἀγαθὰ, ὡς ἀπέκλεισέ με Κύριος εἰς χεῖράς σου σήμερον, καὶ οὐκ ἀπέκτεινάς με.

20. Καὶ ὅτι εἰ εὕροι τις τὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ ἐν θλίψει, καὶ ἐκπέμψοι αὐτὸν ἐν ὁδῷ ἀγαθῇ, καὶ Κύριος ἀποτίσει αὐτῷ ἀγαθὰ, καθὼς πεποίηκας σήμερον.

21. Καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ γινώσκω ὅτι βασιλεύων βασιλεύσεις, καὶ στήσεται ἐν χειρί σου ἡ βασιλεία Ἰσραήλ.

22. Καὶ νῦν ὄμοσόν μοι ἐν Κυρίῳ ὅτι οὐκ ἐξολοθρεύσεις τὸ σπέρμα μου ὀπίσω μου, οὐκ ἀφανιεῖς τὸ ὄνομά μου ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου.

23. Καὶ ὤμοσε Δαυὶδ τῷ Σαοὺλ, καὶ ἀπῆλθε Σαοὺλ εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ, καὶ Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἀνέβησαν εἰς τὴν Μεσσερὰ στενήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ'.

1. Καὶ ἀπέθανε Σαμουὴλ, καὶ συναθροίζονται πᾶς Ἰσραὴλ, καὶ κόπτονται αὐτὸν, καὶ θάπτουσιν αὐτὸν ἐν οἴκῳ αὐτοῦ ἐν Ἀρμαθαΐμ. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ, καὶ κατέβη εἰς τὴν ἔρημον Μαών.

2. Καὶ ἦν ἄνθρωπος ἐν τῇ Μαὼν, καὶ τὰ ποίμνια αὐτοῦ ἐν τῷ Καρμήλῳ, καὶ ὁ ἄνθρωπος μέγας σφόδρα, καὶ τούτῳ ποίμνια τρισχίλια καὶ αἶγες χίλιαι· καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ κείρειν τὸ ποίμνιον αὐτοῦ ἐν τῷ Καρμήλῳ,

3. καὶ ὄνομα τῷ ἀνθρώπῳ Νάβαλ, καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Ἀβιγαία· καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἀγαθὴ συνέσει καὶ ἀγαθὴ τῷ εἴδει σφόδρα, καὶ ὁ ἄνθρωπος σκληρὸς καὶ πονηρὸς ἐν ἐπιτηδεύμασι, καὶ ὁ ἄνθρωπος κυνικός.

11. Ecce in die hac viderunt oculi tui quia tradidit te Dominus hodie in manus meas in spelunca, et nolui te occidere, et peperci tibi, et dixi : Non injiciam manum meam in dominum meum, quoniam christus Domini hic est.

12. Et ecce pinna diploidis tuæ in manu mea, ego abstuli pinnam, et non occidi te : et cognosce et vide hodie quoniam non est malitia in manu mea neque impietas et contemptus, et non peccavi in te, et tu ligas animam meam ad capiendum eam.

13. Judicet Dominus inter me et te, et vindicet tibi de te. Et manus mea non erit in te,

14. sicut dicitur parabola antiqua : Ex iniquis exibit delictum. Et manus mea non erit in te.

15. Et nunc post quem tu egrederis, rex Israel? post quem persequeris tu? Post canem mortuum, et post pulicem unum.

16. Fiat Dominus in judicem et vindicem inter me et inter te, videat Dominus et judicet judicium meum et vindicet me de manu tua.

17. Et factum est, cum consummasset David verba hæc loquens ad Saul, et dixit Saul : Vox tua hæc, fili David? Et elevavit Saul vocem suam, et ploravit.

18. Et dixit Saul ad David : Justus tu super me, quoniam tu reddidisti mihi bona, ego autem retribui tibi mala.

19. Et tu renuntiasti mihi hodie quæ fecisti mihi bona, sicut conclusit me Dominus in manibus tuis hodie, et non occidisti me.

20. Et sicut si inveniat quis inimicum suum in tribulatione, et emittat eum in viam bonam, et Dominus reddet ei bona, sicut fecisti hodie.

21. Et nunc ecce ego cognosco quoniam regnans regnabis, et constituetur in manu tua regnum Israel.

22. Et nunc jura mihi in Domino quia non exterminabis semen meum post me, non delebis nomen meum de domo patris mei.

23. Et juravit David ipsi Saul, et abiit Saul ad locum suum, et David et viri ejus ascenderunt in Messera angustam.

CAPUT XXV.

1. Et mortuus est Samuel, et congregantur universus Israel, et plangunt eum, et sepeliunt eum in domo sua in Armathæm. Et surrexit David, et descendit in desertum Maon.

2. Et erat homo in Maon, et greges ejus in Carmelo, et homo magnus valde, et huic greges ter mille et capræ mille : et factum est in tondendo gregem suum in Carmelo,

3. et nomen homini Nabal, et nomen uxori ejus Abigæa : et uxor ejus bona intellectu et bona specie valde, et homo durus et malignus in studiis, et homo caninus.

4. Καὶ ἤκουσε Δαυὶδ ἐν τῇ ἐρήμῳ ὅτι κείρει Νάβαλ ὁ Καρμήλιος τὸ ποίμνιον αὐτοῦ.

5. Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ δέκα παιδάρια, καὶ εἶπε τοῖς παιδαρίοις· Ἀνάβητε εἰς Κάρμηλον, καὶ ἀπέλθατε πρὸς Νάβαλ, καὶ ἐρωτήσατε αὐτὸν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου εἰς εἰρήνην,

6. καὶ ἐρεῖτε τάδε· Εἰς ὥρας καὶ σὺ ὑγιαίνων καὶ ὁ οἶκός σου, καὶ πάντα τὰ σὰ ὑγιαίνοντα.

7. Καὶ νῦν ἰδοὺ ἀκήκοα ὅτι κείρουσί σοι νῦν οἱ ποιμένες σου οἳ ἦσαν μεθ' ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ οὐκ ἀπεκωλύσαμεν αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἐνετειλάμεθα αὐτοῖς οὐθὲν πάσας τὰς ἡμέρας ὄντων αὐτῶν ἐν Καρμήλῳ.

8. Ἐρώτησον τὰ παιδάριά σου, καὶ ἀπαγγελοῦσί σοι· καὶ εὑρέτωσαν τὰ παιδάριά σου χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, ὅτι ἐφ' ἡμέραν ἀγαθὴν ἥκομεν· δὸς δὴ ὃ ἐὰν εὕρῃ ἡ χείρ σου τῷ υἱῷ σου τῷ Δαυίδ.

9. Καὶ ἔρχονται τὰ παιδάρια, καὶ λαλοῦσι τοὺς λόγους τούτους πρὸς Νάβαλ κατὰ πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα ἐν τῷ ὀνόματι Δαυίδ. Καὶ ἀνεπήδησε,

10. καὶ ἀπεκρίθη Νάβαλ τοῖς παισὶ Δαυὶδ, καὶ εἶπε· Τίς ὁ Δαυὶδ, καὶ τίς ὁ υἱὸς Ἰεσσαί; Σήμερον πεπληθυμένοι εἰσὶν οἱ δοῦλοι ἀναχωροῦντες ἕκαστος ἐκ προσώπου τοῦ κυρίου αὐτοῦ.

11. Καὶ λήψομαι τοὺς ἄρτους μου καὶ τὸν οἶνόν μου καὶ τὰ θύματά μου ἃ τέθυκα τοῖς κείρουσί μου τὰ πρόβατα, καὶ δώσω αὐτὰ ἀνδράσιν οἷς οὐκ οἶδα πόθεν εἰσί;

12. Καὶ ἀπεστράφησαν τὰ παιδάρια Δαυὶδ εἰς ὁδὸν αὐτῶν, καὶ ἀνέστρεψαν καὶ ἦλθον, καὶ ἀνήγγειλαν τῷ Δαυὶδ κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα.

(*) 13. Καὶ εἶπε Δαυὶδ τοῖς ἀνδράσιν αὐτοῦ· Ζώσασθε ἕκαστος τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ. Καὶ ἀνέβησαν ὀπίσω Δαυὶδ ὡς τετρακόσιοι ἄνδρες· καὶ οἱ διακόσιοι ἐκάθισαν μετὰ τῶν σκευῶν.

14. Καὶ τῇ Ἀβιγαίᾳ γυναικὶ Νάβαλ ἀπήγγειλεν ἓν τῶν παιδαρίων, λέγων· Ἰδοὺ Δαυὶδ ἀπέστειλεν ἀγγέλους ἐκ τῆς ἐρήμου εὐλογῆσαι τὸν κύριον ἡμῶν, καὶ ἐξέκλινεν ἀπ' αὐτῶν.

15. Καὶ οἱ ἄνδρες ἀγαθοὶ ἡμῖν σφόδρα οὐκ ἀπεκώλυσαν ἡμᾶς, οὐδὲ ἐνετείλαντο ἡμῖν οὐδὲν πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ἦμεν παρ' αὐτοῖς.

16. Καὶ ἐν τῷ εἶναι ἡμᾶς ἐν ἀγρῷ, ὡς τεῖχος ἦσαν περὶ ἡμᾶς καὶ τὴν νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ἦμεν παρ' αὐτοῖς ποιμαίνοντες τὸ ποίμνιον.

17. Καὶ νῦν γνῶθι καὶ ἴδε σὺ τί ποιήσεις, ὅτι συντετέλεσται ἡ κακία εἰς τὸν κύριον ἡμῶν καὶ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ οὗτος υἱὸς λοιμὸς, καὶ οὐκ ἔστι λαλῆσαι πρὸς αὐτόν.

18. Καὶ ἔσπευσεν Ἀβιγαία καὶ ἔλαβε διακοσίους ἄρτους καὶ δύο ἀγγεῖα οἴνου, καὶ πέντε πρόβατα πεποιημένα, καὶ πέντε οἰφὶ ἀλφίτου, καὶ γόμορ ἓν σταφίδος, καὶ διακοσίας παλάθας, καὶ ἔθετο ἐπὶ τοὺς ὄνους.

(*) 13. Καὶ περιεζώσαντο ἀνὴρ τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, καὶ περιεζώσατο καὶ Δαυὶδ τὴν μάχαιραν αὐτοῦ· καὶ ἀνέβησαν.... (*Alex.*)

4. Et audivit David in deserto quia tondet Nabal Carmelius gregem suum.

5. Et misit David decem pueros, et dixit pueris : Ascendite in Carmelum, et abite ad Nabal, et interrogate eum in nomine meo in pacem,

6. et dicetis hæc : In horas et tu salvus et domus tua, et omnia tua salva.

7. Et nunc ecce audivi quia tondent tibi nunc pastores tui qui erant nobiscum in deserto, et non prohibuimus eos, et non imperavimus eis quicquam omnibus diebus cum ipsi essent in Carmelo.

8. Interroga pueros tuos, et annuntiabunt tibi : et inveniant pueri tui gratiam in oculis tuis, quoniam super diem bonam venimus : da nunc quodcumque invenerit manus tua filio tuo David.

9. Et veniunt pueri, et loquuntur sermones hos ad Nabal juxta omnia verba hæc in nomine David. Et resiliit,

10. et respondit Nabal pueris David, et dixit : Quis est David, et quis filius Jessæ? Hodie multiplicati sunt servi recedentes unusquisque a facie domini sui.

11. Et capiam panes meos et vinum meum et victimas meas quas immolavi tondentibus pecora mea, et dabo ea viris quos non novi unde sunt?

12. Et reversi sunt pueri David ad viam suam, et reverterunt et venerunt, et annuntiaverunt David secundum verba hæc.

13. Et dixit David viris suis : Cingimini unusquisque gladium suum. Et ascenderunt post David circiter quadringenti viri : et ducenti sederunt cum vasis.

14. Et Abigææ uxori Nabal nuntiavit unus puerorum, dicens : Ecce David misit nuntios e deserto ad benedicendum dominum nostrum, et declinavit ab eis.

15. Et viri boni nobis valde non prohibuerunt nos, neque imperarunt nobis quicquam omnibus diebus quibus fuimus apud eos.

16. Et dum essemus nos in agro, tamquam murus erant circa nos et nocte et die omnibus diebus quibus fuimus apud eos pascentes gregem.

17. Et nunc cognosce et vide tu quid facies, quoniam consummata est malitia in dominum nostrum et in domum ejus, et hic est filius pestilens, et non est loqui ad eum.

18. Et festinavit Abigæa et sumpsit ducentos panes et duo vasa vini, et quinque oves factas, et quinque cephi farinæ, et gomor unum uvæ passæ, et ducentas palathas, et posuit super asinos.

13. Et accincti sunt *unusquisque* vir gladio suo, accinctus est et David gladio suo : et ascenderunt....

19. Καὶ εἶπε τοῖς παιδαρίοις αὐτῆς· Προπορεύεσθε ἔμπροσθέν μου, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ὀπίσω ὑμῶν παραγίνομαι. Καὶ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς οὐκ ἀπήγγειλε.

20. Καὶ ἐγενήθη, αὐτῆς ἐπιβεβηκυίης ἐπὶ τὴν ὄνον καὶ καταβαινούσης ἐν σκέπῃ τοῦ ὄρους, καὶ ἰδοὺ Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ κατέβαινον εἰς συνάντησιν αὐτῆς. Καὶ ἀπήντησεν αὐτοῖς.

21. Καὶ Δαυὶδ εἶπεν· Ἴσως εἰς ἄδικον πεφύλακα πάντα τὰ αὐτοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ οὐκ ἐνετειλάμεθα λαβεῖν ἐκ πάντων τῶν αὐτοῦ οὐθὲν, καὶ ἀνταπέδωκέ μοι πονηρὰ ἀντὶ ἀγαθῶν.

22. Τάδε ποιήσαι ὁ Θεὸς τῷ Δαυὶδ καὶ τάδε προσθείη, εἰ ὑπολείψομαι ἐκ πάντων τῶν τοῦ Νάβαλ ἕως πρωὶ οὐροῦντα πρὸς τοῖχον.

23. Καὶ εἶδεν Ἀβιγαία τὸν Δαυὶδ καὶ ἔσπευσε καὶ κατεπήδησεν ἀπὸ τῆς ὄνου, καὶ ἔπεσεν ἐνώπιον Δαυὶδ ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν

24. ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ εἶπεν· Ἐν ἐμοὶ, κύριέ μου, ἡ ἀδικία μου· λαλησάτω δὴ ἡ δούλη σου εἰς τὰ ὦτά σου, καὶ ἄκουσον λόγων τῆς δούλης σου.

25. Μὴ δὴ θέσθω ὁ κύριός μου καρδίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον τὸν λοιμὸν τοῦτον, ὅτι κατὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ οὗτός ἐστι· Νάβαλ ὄνομα αὐτῷ, καὶ ἀφροσύνη μετ' αὐτοῦ. Καὶ ἐγὼ ἡ δούλη σου οὐκ εἶδον τὰ παιδάρια τοῦ κυρίου μου ἃ ἀπέστειλας.

26. Καὶ νῦν, κύριέ μου, ζῇ Κύριος καὶ ζῇ ἡ ψυχή σου, καθὼς ἐκώλυσέ σε Κύριος τοῦ μὴ ἐλθεῖν εἰς αἷμα ἀθῷον, καὶ σώζειν τὴν χεῖρά σου σοί. Καὶ νῦν γένοιντο ὡς Νάβαλ οἱ ἐχθροί σου καὶ οἱ ζητοῦντες τῷ κυρίῳ μου κακά.

27. Καὶ νῦν λάβε τὴν εὐλογίαν ταύτην, ἣν ἐνήνοχεν ἡ δούλη σου τῷ κυρίῳ μου, καὶ δώσεις τοῖς παιδαρίοις τοῖς παρεστηκόσι τῷ κυρίῳ μου.

28. Ἆρον δὴ τὸ ἀνόμημα τῆς δούλης σου, ὅτι ποιῶν ποιήσει Κύριος τῷ κυρίῳ μου οἶκον πιστὸν, ὅτι πόλεμον κυρίου μου ὁ Κύριος πολεμεῖ, καὶ κακία οὐχ εὑρεθήσεται ἐν σοὶ πώποτε.

29. Καὶ ἀναστήσεται ἄνθρωπος καταδιώκων σε καὶ ζητῶν τὴν ψυχήν σου, καὶ ἔσται ψυχὴ κυρίου μου ἐνδεδεμένη ἐν δεσμῷ τῆς ζωῆς παρὰ Κυρίῳ τῷ Θεῷ, καὶ ψυχὴν ἐχθρῶν σου σφενδονήσεις ἐν μέσῳ τῆς σφενδόνης.

30. Καὶ ἔσται, ὅτε ποιήσῃ Κύριος τῷ κυρίῳ μου πάντα ὅσα ἐλάλησεν ἀγαθὰ ἐπὶ σὲ, καὶ ἐντελεῖταί σοι εἰς ἡγούμενον ἐπὶ Ἰσραήλ.

31. Καὶ οὐκ ἔσται σοι τοῦτο βδελυγμὸς καὶ σκάνδαλον τῷ κυρίῳ μου ἐκχέαι αἷμα ἀθῷον δωρεὰν, καὶ σῶσαι χεῖρα κυρίῳ μου αὐτῷ. Καὶ ἀγαθώσαι Κύριος τῷ κυρίῳ μου, καὶ μνησθήσῃ τῆς δούλης σου ἀγαθῶσαι αὐτῇ.

32. Καὶ εἶπε Δαυὶδ τῇ Ἀβιγαίᾳ· Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ ὃς ἀπέστειλέ σε σήμερον ἐν ταύτῃ εἰς ἀπάντησίν μοι,

33. καὶ εὐλογητὸς ὁ τρόπος σου, καὶ εὐλογημένη σὺ ἡ ἀποκωλύσασά με σήμερον ἐν ταύτῃ μὴ ἐλθεῖν εἰς αἵματα, καὶ σῶσαι χεῖρά μου ἐμοί.

34. Πλὴν ὅτι ζῇ Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ὃς ἀπεκώλυσέ με σήμερον τοῦ κακοποιῆσαί σε, ὅτι εἰ μὴ ἔσπευσας καὶ παρεγένου εἰς ἀπάντησίν μοι, τότε εἶπα· Εἰ ὑπολειφθήσεται τῷ Νάβαλ ἕως φωτὸς τοῦ πρωὶ οὐρῶν πρὸς τοῖχον.

19. Et dixit pueris suis : Præcedite ante me, et ecce ego post vos advenio. Et viro suo non annuntiavit.

20. Et factum est, cum ipsa inscendisset super asinum et descenderet in tegmine montis, et ecce David et viri ejus descendebant in occursum ejus. Et obviam ivit eis.

21. Et David dixit : Utique immerito custodivi omnia ejus in deserto, et non imperavimus capere ex omnibus ejus quicquam, et retribuit mihi mala pro bonis.

22. Hæc faciat Deus ipsi David et hæc adjiciat, si relinquam ex omnibus qui sunt ipsius Nabal usque mane mingentem ad parietem.

23. Et vidit Abigæa David et festinavit et descendit ab asino, et cecidit coram David in faciem suam, et adoravit eum super terram

24. ad pedes ejus, et dixit : In me, domine mi, injustitia mea : loquatur nunc serva tua in aures tuas, et audi sermones servæ tuæ.

25. Ne nunc ponat dominus meus cor suum super hominem pestilentem hunc, quia juxta nomen suum hic est. Nabal nomen ei, et insipientia cum eo. Et ego serva tua non vidi pueros domini mei quos misisti.

26. Et nunc, domine mi, vivit Dominus et vivit anima tua, sicut prohibuit te Dominus ne venires in sanguinem innoxium, et servares manum tuam tibi. Et nunc fiant tamquam Nabal inimici tui et qui quærunt domino meo mala.

27. Et nunc accipe benedictionem hanc, quam attulit serva tua domino meo, et dabis pueris qui assistunt domino meo.

28. Tolle nunc iniquitatem ancillæ tuæ, quia faciens faciet Dominus domino meo domum fidelem, quia prælium domini mei Dominus præliatur, et malitia non invenietur in te unquam.

29. Et surget homo persequens te et quærens animam tuam, et erit anima domini mei illigata in vinculo vitæ apud Dominum Deum, et animam inimicorum tuorum rotabis in medio fundæ.

30. Et erit, cum fecerit Dominus domino meo omnia quæcumque locutus est bona super te, et mandabit tibi in ducem super Israel.

31. Et non erit tibi hoc abominatio et scandalum domino meo effundere sanguinem innoxium gratis, et servare manum domino meo sibi. Et benefaciat Dominus domino meo, et recorderis ancillæ tuæ ad benefaciendum ei.

32. Et dixit David Abigææ : Benedictus Dominus Deus Israel qui misit te hodie in hac in occursum mihi,

33. et benedictus modus tuus, et benedicta tu quæ prohibuisti me hodie in hac ne venirem ad sanguines, et servando manum meam mihi.

34. Verumtamen vivit Dominus Deus Israel, qui prohibuit me hodie malefacere tibi, quia nisi festinabas atque adveniebas in occursum mihi, tunc dixeram : Si remanebit ipsi Nabal usque ad lucem matutinam mingens ad parietem.

35. Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ ἐκ χειρὸς αὐτῆς πάντα ἃ ἔφερεν αὐτῷ, καὶ εἶπεν αὐτῇ· Ἀνάβηθι εἰς εἰρήνην εἰς οἶκόν σου· βλέπε, ἤκουσα τῆς φωνῆς σου, καὶ ᾑρέτισα τὸ πρόσωπόν σου.

36. Καὶ παρεγενήθη Ἀβιγαία πρὸς Νάβαλ· καὶ ἰδοὺ αὐτῷ πότος ἐν οἴκῳ αὐτοῦ ὡς πότος βασιλέως, καὶ ἡ καρδία Νάβαλ ἀγαθὴ ἐπ' αὐτόν· καὶ αὐτὸς μεθύων ἕως σφόδρα. Καὶ οὐκ ἀπήγγειλεν αὐτῷ ῥῆμα μικρὸν ἢ μέγα ἕως φωτὸς τοῦ πρωΐ.

37. Καὶ ἐγένετο πρωΐ, ὡς ἐξένηψεν ἀπὸ τοῦ οἴνου Νάβαλ, ἀπήγγειλεν ἡ γυνὴ αὐτοῦ τὰ ῥήματα ταῦτα· καὶ ἐναπέθανεν ἡ καρδία αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, καὶ αὐτὸς γίνεται ὡς λίθος.

38. Καὶ ἐγένετο ὡσεὶ δέκα ἡμέραι, καὶ ἐπάταξε Κύριος τὸν Νάβαλ, καὶ ἀπέθανε.

39. Καὶ ἤκουσε Δαυὶδ, καὶ εἶπεν· Εὐλογητὸς Κύριος, ὃς ἔκρινε τὴν κρίσιν τοῦ ὀνειδισμοῦ μου ἐκ χειρὸς Νάβαλ, καὶ τὸν δοῦλον αὐτοῦ περιεποιήσατο ἐκ χειρὸς κακῶν, καὶ τὴν κακίαν Νάβαλ ἀπέστρεψε Κύριος εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ. Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ καὶ ἐλάλησε περὶ Ἀβιγαίας, λαβεῖν αὐτὴν ἑαυτῷ εἰς γυναῖκα.

40. Καὶ ἦλθον οἱ παῖδες Δαυὶδ πρὸς Ἀβιγαίαν εἰς Κάρμηλον, καὶ ἐλάλησαν αὐτῇ, λέγοντες· Δαυὶδ ἀπέστειλεν ἡμᾶς πρὸς σὲ λαβεῖν σε αὐτῷ εἰς γυναῖκα.

41. Καὶ ἀνέστη καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν ἐπὶ πρόσωπον, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ ἡ δούλη σου εἰς παιδίσκην νίψαι πόδας τῶν παίδων σου.

42. Καὶ ἀνέστη Ἀβιγαία, καὶ ἐπέβη ἐπὶ τὴν ὄνον, καὶ πέντε κοράσια ἠκολούθουν αὐτῇ, καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω τῶν παίδων Δαυὶδ, καὶ γίνεται αὐτῷ εἰς γυναῖκα.

43. Καὶ τὴν Ἀχινάαμ ἔλαβε Δαυὶδ ἐξ Ἰεζραὲλ, καὶ ἀμφότεραι ἦσαν αὐτῷ γυναῖκες.

44. Καὶ Σαοὺλ ἔδωκε Μελχὸλ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ, τὴν γυναῖκα Δαυὶδ, τῷ Φαλτὶ υἱῷ Ἀμὶς τῷ ἐκ Ῥομμᾶ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κς'.

1. Καὶ ἔρχονται οἱ Ζιφαῖοι ἐκ τῆς αὐχμώδους πρὸς τὸν Σαοὺλ εἰς τὸν βουνὸν, λέγοντες· Ἰδοὺ Δαυὶδ σκεπάζεται μεθ' ἡμῶν ἐν τῷ βουνῷ τῷ Ἐχελὰ, κατὰ πρόσωπον τοῦ Ἰεσσεμοῦ.

2. Καὶ ἀνέστη Σαοὺλ καὶ κατέβη εἰς τὴν ἔρημον Ζὶφ, καὶ μετ' αὐτοῦ τρεῖς χιλιάδες ἀνδρῶν ἐκλεκτοὶ ἐξ Ἰσραὴλ, ζητεῖν τὸν Δαυὶδ ἐν τῇ ἐρήμῳ Ζίφ.

3. Καὶ παρενέβαλε Σαοὺλ ἐν τῷ βουνῷ τῷ Ἐχελὰ τῷ ἐπὶ προσώπου τοῦ Ἰεσσεμοῦ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, καὶ Δαυὶδ ἐκάθισεν ἐν τῇ ἐρήμῳ. Καὶ εἶδε Δαυὶδ ὅτι ἥκει Σαοὺλ ὀπίσω αὐτοῦ εἰς τὴν ἔρημον,

4. καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ κατασκόπους, καὶ ἔγνω ὅτι ἥκει Σαοὺλ ἕτοιμος ἐκ Κεϊλά.

5. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ λάθρα, καὶ εἰςπορεύεται εἰς τὸν τόπον οὗ ἐκάθευδεν ἐκεῖ Σαοὺλ, καὶ ἐκεῖ Ἀβεννὴρ υἱὸς Νὴρ ἀρχιστράτηγος αὐτοῦ. Καὶ Σαοὺλ ἐκάθευδεν ἐν λαμπήνῃ, καὶ ὁ λαὸς παρεμβεβληκὼς κύκλῳ αὐτοῦ.

6. Καὶ ἀπεκρίθη Δαυὶδ, καὶ εἶπε πρὸς Ἀβιμέλεχ τὸν Χετταῖον, καὶ πρὸς Ἀβεσσὰ υἱὸν Σαρουίας, ἀδελφὸν Ἰωὰβ, λέγων· Τίς εἰςελεύσεται μετ' ἐμοῦ πρὸς Σαοὺλ εἰς τὴν παρεμβολήν; Καὶ εἶπεν Ἀβεσσά· Ἐγὼ εἰςελεύσομαι μετὰ σοῦ.

35. Et accepit David de manu ejus omnia quæ ferebat ei, et dixit ad eam : Ascende in pace in domum tuam : vide, audivi vocem tuam, et suscepi faciem tuam.

36. Et advenit Abigæa ad Nabal : et ecce ei convivium in domo sua sicut convivium regis, et cor Nabal bonum in eo : et ipse ebrius usque valde. Et non annuntiavit ei verbum parvum vel magnum usque ad lucem matutinam.

37. Et factum est mane, ut resipuit a vino Nabal, annuntiavit uxor ejus verba hæc : et immortuum est cor ejus in eo, et ipse fit tamquam lapis.

38. Et facti sunt circiter decem dies, et percussit Dominus Nabal, et mortuus est.

39. Et audivit David, et dixit : Benedictus Dominus, qui judicavit judicium opprobrii mei de manu Nabal, et servum suum reservavit de manu malorum, et malitiam Nabal convertit Dominus in caput ejus. Et misit David et locutus est de Abigæa, ad accipiendum eam sibi in uxorem.

40. Et venerunt pueri David ad Abigæam in Carmelum, et locuti sunt ei, dicentes : David misit nos ad te ad accipiendum te sibi in uxorem.

41. Et surrexit et adoravit super terram in faciem, et dixit : Ecce serva tua in ancillam ad lavandum pedes puerorum tuorum.

42. Et surrexit Abigæa, et inscendit super asinum, et quinque puellæ secutæ sunt eam, et ivit post pueros David, et fit ei in uxorem.

43. Et Achinaam sumpsit David de Jezrael, et utræque fuerunt ei uxores.

44. Et Saul dedit Melchol filiam suam, quæ erat uxor David, Phalti filio Amis qui de Rhomma.

CAPUT XXVI.

1. Et veniunt Ziphæi ab æstuosa ad Saul in collem, dicentes : Ecce David tegitur nobiscum in colle Echela, ad faciem Jessemu.

2. Et surrexit Saul et descendit in desertum Ziph, et cum eo tria millia virorum electi ex Israel, ad quærendum David in deserto Ziph.

3. Et castrametatus est Saul in colle Echela qui super faciem Jessemu super viam, et David sedit in deserto. Et vidit David quia venit Saul post se in desertum,

4. et misit David exploratores, et cognovit quia venit Saul paratus de Ceila.

5. Et surrexit David clam, et ingreditur in locum ubi dormiebat illic Saul, et ibi Abenner filius Ner princeps militiæ ejus. Et Saul dormiebat in lampene, et populus castrametatus circa eum.

6. Et respondit David, et dixit ad Abimelech Chettæum, et ad Abessa filium Sarviæ, fratrem Joab, dicens : Quis introibit mecum ad Saul in castra? Et dixit Abessa : Ego introibo tecum.

7. Καὶ εἰςπορεύεται Δαυὶδ καὶ Ἀβεσσὰ εἰς τὸν λαὸν τὴν νύκτα· καὶ ἰδοὺ Σαοὺλ καθεύδων ὕπνῳ ἐν λαμπήνῃ, καὶ τὸ δόρυ αὐτοῦ ἐμπεπηγὸς εἰς τὴν γῆν πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ· καὶ Ἀβεννὴρ καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐκάθευδε κύκλῳ αὐτοῦ.

8. Καὶ εἶπεν Ἀβεσσὰ πρὸς Δαυίδ· Ἀπέκλεισε Κύριος σήμερον τὸν ἐχθρόν σου εἰς χεῖράς σου, καὶ νῦν πατάξω αὐτὸν τῷ δόρατι εἰς τὴν γῆν ἅπαξ καὶ οὐ δευτερώσω αὐτῷ.

9. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀβεσσά· Μὴ ταπεινώσῃς αὐτὸν, ὅτι τίς ἐποίσει χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ χριστὸν Κυρίου καὶ ἀθωωθήσεται;

10. Καὶ εἶπε Δαυίδ· Ζῇ Κύριος, ἐὰν μὴ Κύριος παίσῃ αὐτὸν, ἢ ἡμέρα αὐτοῦ ἔλθῃ καὶ ἀποθάνῃ, ἢ εἰς πόλεμον καταβῇ καὶ προςτεθῇ.

11. Μηδαμῶς μοι παρὰ Κυρίου ἐπενεγκεῖν χεῖρά μου ἐπὶ χριστὸν Κυρίου. Καὶ νῦν λάβε δὴ τὸ δόρυ ἀπὸ προςκεφαλῆς αὐτοῦ καὶ τὸν φακὸν τοῦ ὕδατος, καὶ ἀπέλθωμεν ἡμεῖς καθ' ἑαυτούς.

12. Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ τὸ δόρυ καὶ τὸν φακὸν τοῦ ὕδατος ἀπὸ προςκεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ἀπῆλθον καθ' ἑαυτούς· καὶ οὐκ ἦν ὁ βλέπων, καὶ οὐκ ἦν ὁ γινώσκων, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐξεγειρόμενος· πάντες ὑπνοῦντες, ὅτι θάμβος Κυρίου ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτούς.

13. Καὶ διέβη Δαυὶδ εἰς τὸ πέραν, καὶ ἔστη ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους μακρόθεν, καὶ πολλὴ ἡ ὁδὸς ἀναμέσον αὐτῶν.

14. Καὶ προςεκαλέσατο Δαυὶδ τὸν λαὸν, καὶ τῷ Ἀβεννὴρ ἐλάλησε, λέγων· Οὐκ ἀποκριθήσῃ, Ἀβεννήρ; Καὶ ἀπεκρίθη Ἀβεννὴρ, καὶ εἶπε· Τίς εἶ σὺ ὁ καλῶν;

15. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀβεννήρ· Οὐκ ἀνὴρ σύ; καὶ τίς ὡς σὺ ἐν Ἰσραήλ; Καὶ διατί οὐ φυλάσσεις τὸν κύριόν σου τὸν βασιλέα; ὅτι εἰςῆλθεν εἷς ἐκ τοῦ λαοῦ διαφθεῖραι τὸν κύριόν σου τὸν βασιλέα.

16. Καὶ οὐκ ἀγαθὸν τὸ ῥῆμα τοῦτο ὃ πεποίηκας. Ζῇ Κύριος, ὅτι υἱοὶ θανατώσεως ὑμεῖς, οἱ φυλάσσοντες τὸν βασιλέα τὸν κύριον ὑμῶν τὸν χριστὸν Κυρίου. Καὶ νῦν ἴδε δὴ τὸ δόρυ τοῦ βασιλέως, καὶ ὁ φακὸς τοῦ ὕδατος ποῦ ἐστι, τὰ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ;

17. Καὶ ἐπέγνω Σαοὺλ τὴν φωνὴν Δαυὶδ, καὶ εἶπε· Ἡ φωνή σου αὕτη, τέκνον Δαυίδ; Καὶ εἶπε Δαυίδ· Δοῦλός σου, κύριε βασιλεῦ.

18. Καὶ εἶπε· Ἱνατί τοῦτο καταδιώκει ὁ κύριος ὀπίσω τοῦ δούλου αὐτοῦ; ὅτι τί ἡμάρτηκα; καὶ τί εὑρέθη ἐν ἐμοὶ ἀδίκημα;

19. Καὶ νῦν ἀκουσάτω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τὸ ῥῆμα τοῦ δούλου αὐτοῦ. Εἰ ὁ Θεὸς ἐπισείει σε ἐπ' ἐμὲ, ὀσφρανθείη θυσία σου. Καὶ εἰ υἱοὶ ἀνθρώπων, ἐπικατάρατοι οὗτοι ἐνώπιον Κυρίου, ὅτι ἐξέβαλόν με σήμερον μὴ ἐστηρίχθαι ἐν κληρονομίᾳ Κυρίου, λέγοντες· Πορεύου, δούλευε θεοῖς ἑτέροις.

20. Καὶ νῦν μὴ πέσοι τὸ αἷμά μου ἐπὶ τὴν γῆν ἐξεναντίας προςώπου Κυρίου, ὅτι ἐξελήλυθεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ζητεῖν ψυχήν μου καθὼς καταδιώκει ὁ νυκτικόραξ ἐν τοῖς ὄρεσι.

21. Καὶ εἶπε Σαούλ· Ἡμάρτηκα· ἐπίστρεφε, τέκνον Δαυὶδ, ὅτι οὐ κακοποιήσω σε, ἀνθ' ὧν ἔντιμος ψυχή μου ἐν ὀφθαλμοῖς σου καὶ ἐν τῇ σήμερον. Μεματαίωμαι καὶ ἠγνόηκα πολλὰ σφόδρα.

7. Et intrat David et Abessa ad populum nocte : et ecce Saul dormiens somno in lampene, et lancea ejus fixa in terram ad caput ejus : et Abenner et populus ejus dormiebat circa eum.

8. Et dixit Abessa ad David : Conclusit Dominus hodie inimicum tuum in manus tuas, et nunc percutiam eum lancea in terram semel et non repetam ei.

9. Et dixit David ad Abessa : Ne humilies illum, quoniam quis injiciet manum suam in christum Domini et purus erit?

10. Et dixit David : Vivit Dominus, nisi Dominus percusserit illum, aut hora illius venerit et moriatur, vel in pugnam descenderit et apponatur.

11. Nequaquam mihi a Domino injicere manum meam in christum Domini. Et nunc accipe, quæso, lanceam a cervicali ejus et lentem aquæ, et abeamus nos per nos ipsi.

12. Et accepit David lanceam et lentem aquæ a cervicali ejus, et abierunt per se ipsi : et non erat qui videret, et non erat qui cognosceret, et non erat qui vigilaret : omnes somno sopiti, quoniam stupor Domini irruerat super illos.

13. Et transivit David ultra, et stetit in cacumine montis longe, et multa via inter eos.

14. Et advocavit David populum, et ad Abenner locutus est, dicens : Non respondebis, Abenner? Et respondit Abenner, et dixit : Quis es tu qui vocas?

15. Et dixit David ad Abenner : Nonne vir tu? et quis sicut tu in Israel? Et quare non custodis dominum tuum regem? quoniam intravit unus de populo disperdere dominum tuum regem.

16. Et non est bonum verbum hoc quod fecisti. Vivit Dominus, quoniam filii mortificationis vos, qui custoditis regem dominum vestrum christum Domini. Et nunc vide, quæso, lanceam regis, et lenticula aquæ ubi est, quæ ad caput ejus?

17. Et cognovit Saul vocem David, et dixit : Vox tua hæc, fili David? Et dixit David : Servus tuus, domine rex.

18. Et dixit : Ut quid hoc persequitur dominus post servum suum? quoniam quid peccavi? et quæ inventa est in me injustitia?

19. Et nunc audiat dominus meus rex verbum servi sui. Si Deus incutit te in me, olfiat sacrificium tuum. Quod si filii hominum, maledicti hi in conspectu Domini, quoniam ejecerunt me hodie non confirmatum esse in hæreditate Domini, dicentes : Vade, servi diis alienis.

20. Et nunc non cadat sanguis meus in terram ante conspectum Domini, quoniam exiit rex Israel quærere animam meam sicut persequitur nycticorax in montibus.

21. Et dixit Saul : Peccavi : reverte, fili David, quoniam non malefaciam tibi, ideo quoniam pretiosa anima mea in oculis tuis et in hodierna. Stulte egi et ignoravi multa valde.

22. Καὶ ἀπεκρίθη Δαυὶδ, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ τὸ δόρυ τοῦ βασιλέως, διελθέτω εἷς τῶν παιδαρίων καὶ λαβέτω αὐτό·
23. καὶ Κύριος ἐπιστρέψει ἑκάστῳ κατὰ τὰς δικαιοσύνας αὐτοῦ καὶ τὴν πίστιν αὐτοῦ· ὡς παρέδωκέ σε Κύριος σήμερον εἰς χεῖράς μου, καὶ οὐκ ἠθέλησα ἐπενεγκεῖν χεῖρά μου ἐπὶ χριστὸν Κυρίου.
24. Καὶ ἰδοὺ καθὼς ἐμεγαλύνθη ἡ ψυχή σου σήμερον ἐν ταύτῃ ἐν ὀφθαλμοῖς μου, οὕτως μεγαλυνθείη ἡ ψυχή μου ἐνώπιον Κυρίου, καὶ σκεπάσαι με, καὶ ἐξελεῖταί με ἐκ πάσης θλίψεως.
25. Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς Δαυίδ· Εὐλογημένος σὺ, τέκνον, καὶ ποιῶν ποιήσεις, καὶ δυνάμενος δυνήσῃ. Καὶ ἀπῆλθε Δαυὶδ εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ Σαοὺλ ἀπέστρεψεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ'.

1. Καὶ εἶπε Δαυὶδ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, λέγων· Νῦν προςτεθήσομαι ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ εἰς χεῖρας Σαοὺλ, καὶ οὐκ ἔστι μοι ἀγαθὸν ἐὰν μὴ σωθῶ εἰς γῆν ἀλλοφύλων, καὶ ἀνῇ ἀπ' ἐμοῦ Σαοὺλ τοῦ ζητεῖν με εἰς πᾶν ὅριον Ἰσραὴλ, καὶ σωθήσομαι ἐκ χειρὸς αὐτοῦ.
2. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ καὶ οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθη πρὸς Ἀγχοῦς υἱὸν Ἀμμὰχ, βασιλέα Γέθ.
3. Καὶ ἐκάθισε Δαυὶδ μετὰ Ἀγχοῦς, αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἕκαστος καὶ ὁ οἶκος αὐτοῦ, καὶ Δαυὶδ καὶ ἀμφότεραι αἱ γυναῖκες αὐτοῦ, Ἀχινάαμ Ἰεζραηλῖτις καὶ Ἀβιγαία ἡ γυνὴ Νάβαλ τοῦ Καρμηλίου.
4. Καὶ ἀνηγγέλη τῷ Σαοὺλ ὅτι πέφευγε Δαυὶδ εἰς Γὲθ, καὶ οὐ προςέθετο ἔτι ζητεῖν αὐτόν. •
5. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀγχοῦς· Εἰ δὴ εὕρηκεν ὁ δοῦλός σου χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, δότωσαν δή μοι τόπον ἐν μιᾷ τῶν πόλεων τῶν κατ' ἀγρὸν, καὶ καθήσομαι ἐκεῖ· καὶ ἱνατί κάθηται ὁ δοῦλός σου ἐν πόλει βασιλευομένῃ μετὰ σοῦ;
6. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τὴν Σεκελάχ· διὰ τοῦτο ἐγενήθη Σεκελὰχ τῷ βασιλεῖ τῆς Ἰουδαίας ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.
7. Καὶ ἐγενήθη ὁ ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν ὧν ἐκάθισε Δαυὶδ ἐν ἀγρῷ τῶν ἀλλοφύλων, τέσσαρας μῆνας.
8. Καὶ ἀνέβαινε Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ, καὶ ἐπετίθεντο ἐπὶ πάντα τὸν Γεσιρὶ καὶ ἐπὶ τὸν Ἀμαληκίτην· καὶ ἰδοὺ ἡ γῆ κατῳκεῖτο ἀπὸ ἀνηκόντων ἡ ἀπὸ Γελαμψοὺρ τετειχισμένων καὶ ἕως γῆς Αἰγύπτου.
9. Καὶ ἔτυπτε τὴν γῆν, καὶ οὐκ ἐζωογόνει ἄνδρα ἢ γυναῖκα. Καὶ ἐλάμβανον ποίμνια καὶ βουκόλια καὶ ὄνους καὶ καμήλους καὶ ἱματισμὸν, καὶ ἀνέστρεψαν, καὶ ἤρχοντο πρὸς Ἀγχοῦς.
10. Καὶ εἶπεν Ἀγχοῦς πρὸς Δαυίδ· Ἐπὶ τίνα ἐπέθεσθε σήμερον; Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀγχοῦς· Κατὰ νότον τῆς Ἰουδαίας, καὶ κατὰ νότον Ἰεσμεγὰ, καὶ κατὰ νότον τοῦ Κενεζί,
11. καὶ ἄνδρα καὶ γυναῖκα οὐκ ἐζωογόνησα τοῦ εἰςαγαγεῖν εἰς Γὲθ, λέγων· Μὴ ἀναγγείλωσιν εἰς Γὲθ καθ' ἡμῶν, λέγοντες· Τάδε Δαυὶδ ποιεῖ. Καὶ τόδε τὸ δικαίωμα αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ἐκάθητο Δαυὶδ ἐν ἀγρῷ τῶν ἀλλοφύλων.
12. Καὶ ἐπιστεύθη Δαυὶδ ἐν τῷ Ἀγχοῦς σφόδρα,

22. Et respondit David, et dixit : Ecce lancea regis, transeat unus ex pueris et accipiat eam :
23. et Dominus restituet unicuique secundum justitias ejus et secundum fidem ejus : sicut tradidit te Dominus hodie in manus meas, et nolui injicere manum meam in christum Domini.
24. Et ecce sicut magnificata est anima tua hodie in hac in oculis meis, sic magnificetur anima mea in conspectu Domini, et tegat me, et eruat me ex omni tribulatione.
25. Et dixit Saul ad David : Benedictus tu, fili, et faciens facies, et potens poteris. Et abiit David ad viam suam, et Saul revertit ad locum suum.

CAPUT XXVII.

1. Et dixit David in corde suo, dicens : Nunc apponar
in die una in manus Saul, et non est mihi bonum nisi sal-
vatus fuero in terram alienigenarum, et cesset a me Saul a
quærendo me in omnem terminum Israel, et salvabor de
manu ejus.
2. Et surrexit David et sexcenti viri qui cum eo, et ivit
ad Anchus filium Ammach, regem Geth.
3. Et sedit David cum Anchus, ipse et viri ejus unusquis-
que et domus ejus, et David et ambæ uxores ejus, Achina-
am Jezraelites et Abigæa uxor Nabal Carmelii.
4. Et annuntiatum est ipsi Saul quia fugit David in Geth,
et non adjecit ultra quærere eum.
5. Et dixit David ad Anchus : Si nunc invenit servus
tuus gratiam in oculis tuis, dent nunc mihi locum in una ci-
vitatum quæ per agrum, et sedebo illic : et ut quid sedet
servus tuus in civitate regia tecum ?
6. Et dedit ei in die illa ipsam Secelac : propter hoc
facta est Secelac regi Judææ usque in diem hanc.
7. Et factus est numerus dierum quibus sedit David in
agro alienigenarum, quatuor menses.
8. Et ascendit David et viri ejus, et incursiones faciebant
in omnem Gesiri et in Amalecitem : et ecce terra habitaba-
tur ab advenientibus quæ a Gelampsur murata et usque ad
terram Ægypti.
9. Et percutiebat terram, et non vivificabat virum vel
mulierem. Et capiebant greges et armenta boum et asinos
et camelos et vestem, et revertebant, et veniebant ad An-
chus.
10. Et dixit Anchus ad David : Super quem irruistis ho-
die? Et dixit David ad Anchus : Ad austrum Judææ, et ad
austrum Jesmega, et ad austrum Cenezi,
11. et virum et mulierem non vivificavi ad adducendum
in Geth, dicens : Ne annuntient in Geth contra nos, dicen-
tes : Hæc David facit. Et hæc autem fuit justificatio ejus
omnibus diebus quibus sedit David in agro alienigenarum.
12. Et fidem sibi conciliavit David in Anchus valde,

λέγων· Ἤσχυνται αἰσχυνόμενος ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐν Ἰσραὴλ, καὶ ἔσται μοι δοῦλος εἰς τὸν αἰῶνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ'.

1. Καὶ ἐγενήθη ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ συναθροίζονται ἀλλόφυλοι ἐν ταῖς παρεμβολαῖς αὐτῶν ἐξελθεῖν πολεμεῖν μετὰ Ἰσραήλ. Καὶ εἶπεν Ἀγχοῦς πρὸς Δαυίδ· Γινώσκων γνώσῃ ὅτι μετ' ἐμοῦ ἐξελεύσῃ εἰς πόλεμον σὺ, καὶ οἱ ἄνδρες σου.

2. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀγχοῦς· Οὕτω νῦν γνώσῃ ἃ ποιήσει ὁ δοῦλός σου. Καὶ εἶπεν Ἀγχοῦς πρὸς Δαυίδ· Οὕτως ἀρχισωματοφύλακα θήσομαί σε πάσας τὰς ἡμέρας.

3. Καὶ Σαμουὴλ ἀπέθανε, καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ, καὶ θάπτουσιν αὐτὸν ἐν Ἀρμαθαὶμ ἐν πόλει αὐτοῦ· καὶ Σαοὺλ περιεῖλε τοὺς ἐγγαστριμύθους καὶ τοὺς γνώστας ἀπὸ τῆς γῆς.

4. Καὶ συναθροίζονται οἱ ἀλλόφυλοι, καὶ ἔρχονται καὶ παρεμβάλλουσιν εἰς Σωνάμ· καὶ συναθροίζει Σαοὺλ πάντα ἄνδρα Ἰσραὴλ, καὶ παρεμβάλλουσιν εἰς Γελβουέ.

5. Καὶ εἶδε Σαοὺλ τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐφοβήθη καὶ ἐξέστη ἡ καρδία αὐτοῦ σφόδρα.

6. Καὶ ἐπηρώτησε Σαοὺλ διὰ Κυρίου, καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ Κύριος ἐν τοῖς ἐνυπνίοις καὶ ἐν τοῖς δήλοις καὶ ἐν τοῖς προφήταις.

7. Καὶ εἶπε Σαοὺλ τοῖς παισὶν αὐτοῦ· Ζητήσατέ μοι γυναῖκα ἐγγαστρίμυθον, καὶ πορεύσομαι πρὸς αὐτὴν, καὶ ζητήσω ἐν αὐτῇ. Καὶ εἶπαν οἱ παῖδες αὐτοῦ πρὸς αὐτόν· Ἰδοὺ γυνὴ ἐγγαστρίμυθος ἐν Ἀενδώρ.

8. Καὶ συνεκαλύψατο Σαοὺλ καὶ περιεβάλετο ἱμάτια ἕτερα, καὶ πορεύεται αὐτὸς καὶ δύο ἄνδρες μετ' αὐτοῦ, καὶ ἔρχονται πρὸς τὴν γυναῖκα νυκτὸς, καὶ εἶπεν αὐτῇ· Μάντευσαι δή μοι ἐν τῷ ἐγγαστριμύθῳ, καὶ ἀνάγαγέ μοι ὃν ἐὰν εἴπω σοι.

9. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ἡ γυνή· Ἰδοὺ δὴ σὺ οἶδας ὅσα ἐποίησε Σαοὺλ, ὡς ἐξωλόθρευσε τοὺς ἐγγαστριμύθους καὶ τοὺς γνώστας ἀπὸ τῆς γῆς· καὶ ἱνατί σὺ παγιδεύεις τὴν ψυχήν μου θανατῶσαι αὐτήν;

10. Καὶ ὤμοσεν αὐτῇ Σαοὺλ, λέγων· Ζῇ Κύριος, εἰ ἀπαντήσεταί σοι ἀδικία ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ.

11. Καὶ εἶπεν ἡ γυνή· Τίνα ἀναγάγω σοι; Καὶ εἶπε· Τὸν Σαμουὴλ ἀνάγαγέ μοι.

12. Καὶ εἶδεν ἡ γυνὴ τὸν Σαμουὴλ, καὶ ἀνεβόησε φωνῇ μεγάλῃ, καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς Σαούλ· Ἱνατί παρελογίσω με; καὶ σὺ εἶ Σαούλ.

13. Καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ βασιλεύς· Μὴ φοβοῦ, εἶπον τίνα ἑώρακας. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ἡ γυνή· Θεοὺς ἑώρακα ἀναβαίνοντας ἐκ τῆς γῆς.

14. Καὶ εἶπεν αὐτῇ· Τί ἔγνως; Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἄνδρα ὄρθιον ἀναβαίνοντα ἐκ τῆς γῆς, καὶ οὗτος διπλοΐδα ἀναβεβλημένος. Καὶ ἔγνω Σαοὺλ ὅτι οὗτος Σαμουὴλ, καὶ ἔκυψεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ.

15. Καὶ εἶπε Σαμουήλ· Ἱνατί παρηνώχλησάς μοι ἀναβῆναί με; Καὶ εἶπε Σαούλ· Θλίβομαι σφόδρα, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι πολεμοῦσιν ἐν ἐμοὶ, καὶ ὁ Θεὸς ἀφέστηκεν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ οὐκ ἐπακήκοέ μοι ἔτι καὶ ἐν χειρὶ τῶν προφητῶν καὶ ἐν τοῖς ἐνυπνίοις· καὶ νῦν κέκληκά σε γνωρίσαι μοι τί ποιήσω.

dicens : Abominans abominatus est in populo suo in Israel, et erit mihi servus in sæculum.

CAPUT XXVIII.

1. Et factum est in diebus illis, et congregantur alienigenæ in castris suis ad exeundum pugnare cum Israel. Et dixit Anchus ad David : Cognoscens cognosces quia mecum exibis in bellum tu, et viri tui.

2. Et dixit David ad Anchus : Ita nunc cognosces quæ faciet servus tuus. Et dixit Anchus ad David : Sic principem custodiæ corporis ponam te omnibus diebus.

3. Et Samuel mortuus est, et planxerunt eum universus Israel, et sepeliunt eum in Armathæm in civitate ejus : et Saul circumabstulit ventriloquos et gnostas de terra.

4. Et congregantur alienigenæ, et veniunt et castrametantur in Sonam : et congregat Saul omnem virum Israel, et castrametantur in Gelbue.

5. Et vidit Saul castra alienigenarum, et timuit et expavit cor ejus valde.

6. Et interrogavit Saul per Dominum, et non respondit ei Dominus in somniis et in manifestationibus et in prophetis.

7. Et dixit Saul pueris suis : Quærite mihi mulierem ventriloquam, et ibo ad eam, et quæram in ea. Et dixerunt pueri ejus ad eum : Ecce mulier ventriloqua in Aendor.

8. Et cooperuit se Saul et induit vestimenta alia, et vadit ipse et duo viri cum eo, et veniunt ad mulierem nocte, et dixit ad eam : Vaticinare nunc mihi in ventriloquo, et reduc mihi quemcumque dixero.

9. Et dixit ei mulier : Ecce nunc tu nosti quæcumque fecit Saul, quomodo exterminavit ventriloquos et gnostas a terra : et ut quid tu illaqueas animam meam ad mortificandam eam?

10. Et juravit ei Saul, dicens : Vivit Dominus, si occurret tibi injustitia in verbo hoc.

11. Et dixit mulier : Quem reducam tibi? Et dixit : Ipsum Samuel reduc mihi.

12. Et vidit mulier ipsum Samuel, et exclamavit voce magna, et dixit mulier ad Saul : Ut quid decepisti me? et tu es Saul.

13. Et dixit ei rex : Ne timeas, dicito quem vidisti. Et dixit ei mulier : Deos vidi ascendentes e terra.

14. Et dixit ad eam : Quid cognovisti? Et dixit ei : Virum erectum ascendentem e terra, et hic diploidem indutus. Et novit Saul quia hic Samuel, et procubuit in faciem suam super terram, et adoravit eum.

15. Et dixit Samuel : Ut quid perturbasti me faciendo me ascendere? Et dixit Saul : Tribulor valde, et alienigenæ bellant in me, et Deus discessit a me, et non exaudivit me ultra etiam in manu prophetarum et in somniis : et nunc vocavi te ad notificandum mihi quid faciam.

16. Καὶ εἶπε Σαμουήλ· Ἱνατί ἐπερωτᾷς με, καὶ Κύριος ἀφέστηκεν ἀπὸ σοῦ, καὶ γέγονε μετὰ τοῦ πλησίον σου;

17. Καὶ πεποίηκε Κύριός σοι καθὼς ἐλάλησε Κύριος ἐν χειρί μου, καὶ διαῤῥήξει Κύριος τὴν βασιλείαν σου ἐκ χειρός σου, καὶ δώσει αὐτὴν τῷ πλησίον σου τῷ Δαυίδ,

18. διότι οὐκ ἤκουσας φωνῆς Κυρίου, καὶ οὐκ ἐποίησας θυμὸν ὀργῆς αὐτοῦ ἐν Ἀμαλὴκ, διὰ τοῦτο τὸ ῥῆμα ἐποίησε Κύριός σοι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ.

19. Καὶ παραδώσει Κύριος τὸν Ἰσραὴλ μετὰ σοῦ εἰς χεῖρας ἀλλοφύλων, καὶ αὔριον σὺ καὶ οἱ υἱοί σου μετὰ σοῦ πεσοῦνται, καὶ τὴν παρεμβολὴν Ἰσραὴλ δώσει Κύριος εἰς χεῖρας ἀλλοφύλων.

20. Καὶ ἔσπευσε Σαοὺλ καὶ ἔπεσεν ἑστηκὼς ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐφοβήθη σφόδρα ἀπὸ τῶν λόγων Σαμουήλ, καὶ ἐν αὐτῷ οὐκ ἦν ἰσχὺς ἔτι, οὐ γὰρ ἔφαγεν ἄρτον ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἐκείνην.

21. Καὶ εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ πρὸς Σαοὺλ, καὶ εἶδεν ὅτι ἔσπευσε σφόδρα, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἰδοὺ δὴ ἤκουσεν ἡ δούλη σου τῆς φωνῆς σου, καὶ ἐθέμην τὴν ψυχήν μου ἐν τῇ χειρί μου, καὶ ἤκουσα τοὺς λόγους οὓς ἐλάλησάς μοι.

22. Καὶ νῦν ἄκουσον δὴ φωνῆς τῆς δούλης σου, καὶ παραθήσω ἐνώπιόν σου ψωμὸν ἄρτου, καὶ φάγε, καὶ ἔσται σοὶ ἰσχὺς, ὅτι πορεύῃ ἐν ὁδῷ.

23. Καὶ οὐκ ἐβουλήθη φαγεῖν· καὶ παρεβιάζοντο αὐτὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ καὶ ἡ γυνὴ, καὶ ἤκουσε τῆς φωνῆς αὐτῶν, καὶ ἀνέστη ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τὸν δίφρον.

24. Καὶ τῇ γυναικὶ ἦν δάμαλις νομὰς ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ ἔσπευσε καὶ ἔθυσεν αὐτήν· καὶ ἔλαβεν ἄλευρα καὶ ἐφύρασε, καὶ ἔπεψεν ἄζυμα,

25. καὶ προσήγαγεν ἐνώπιον Σαοὺλ καὶ ἐνώπιον τῶν παίδων αὐτοῦ· καὶ ἔφαγον καὶ ἀνέστησαν καὶ ἀπῆλθον τὴν νύκτα ἐκείνην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΘ'.

1. Καὶ συναθροίζουσιν ἀλλόφυλοι πάσας τὰς παρεμβολὰς αὐτῶν εἰς Ἀφὲκ, καὶ Ἰσραὴλ παρενέβαλεν ἐν Ἀενδὼρ τὴν ἐν Ἰεζραήλ.

2. Καὶ οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων παρεπορεύοντο εἰς ἑκατοντάδας καὶ χιλιάδας, καὶ Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ παρεπορεύοντο ἐπ' ἐσχάτων μετὰ Ἀγχοῦς.

3. Καὶ εἶπον οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων· Τίνες οἱ διαπορευόμενοι οὗτοι; Καὶ εἶπεν Ἀγχοῦς πρὸς τοὺς στρατηγοὺς τῶν ἀλλοφύλων· Οὐχ οὗτος Δαυὶδ ὁ δοῦλος Σαοὺλ βασιλέως Ἰσραήλ; Γέγονε μεθ' ἡμῶν ἡμέρας τοῦτο δεύτερον ἔτος, καὶ οὐχ εὕρηκα ἐν αὐτῷ οὐθὲν ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐνέπεσε πρὸς μὲ καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

4. Καὶ ἐλυπήθησαν ἐπ' αὐτῷ οἱ στρατηγοὶ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ λέγουσιν αὐτῷ· Ἀπόστρεψον τὸν ἄνδρα, καὶ ἀποστραφήτω εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ, οὗ κατέστησας αὐτὸν ἐκεῖ, καὶ μὴ ἐρχέσθω μεθ' ἡμῶν εἰς τὸν πόλεμον, καὶ μὴ γινέσθω ἐπίβουλος τῆς παρεμβολῆς· καὶ ἐν τίνι διαλλαγήσεται οὗτος τῷ κυρίῳ αὐτοῦ; οὐχὶ ἐν ταῖς κεφαλαῖς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων;

5. Οὐχ οὗτος Δαυὶδ, ᾧ ἐξῆρχον ἐν χοροῖς, λέγοντες·

16. Et dixit Samuel : Ut quid interrogas me, et Dominus discessit a te, et factus est cum proximo tuo?

17. Et fecit Dominus tibi sicut locutus est Dominus in manu mea, et abscindet Dominus regnum tuum de manu tua, et dabit illud proximo tuo ipsi David,

18. propterea quod non audisti vocem Domini, et non fecisti indignationem iræ suæ in Amalec, propter hoc verbum fecit Dominus tibi in die hac.

19. Et tradet Dominus ipsum Israel tecum in manus alienigenarum, et cras tu et filii tui tecum cadent, et castra Israel dabit Dominus in manus alienigenarum.

20. Et festinavit Saul et cecidit porrectus super terram, et timuit valde a sermonibus Samuel, et in eo non fuit fortitudo ultra, non enim comederat panem tota die et tota nocte illa.

21. Et intravit mulier ad Saul, et vidit quia festinabat valde, et dixit ad eum : Ecce nunc audivit serva tua vocem tuam, et posui animam meam in manu mea, et audivi verba quæ locutus es mihi.

22. Et nunc audi, quæso, vocem ancillæ tuæ, et apponam coram te buccellam panis, et comede, et erit tibi fortitudo, quoniam vadis in via.

23. Et noluit comedere : et coegerunt eum pueri ejus et mulier, et audivit vocem eorum, et surrexit de terra, et sedit super sellam.

24. Et mulieri erat vitula pascualis in domo, et festinavit et immolavit eam : et sumpsit farinas et conspersit, et coxit azyma,

25. et attulit coram Saul et coram pueris ejus : et comederunt et surrexerunt et abierunt nocte illa.

CAPUT XXIX.

1. Et congregant alienigenæ omnia castra sua in Aphec, et Israel castrametatus est in Aendor quæ in Jezrael.

2. Et satrapæ alienigenarum transibant ad centurias et ad millia, et David et viri ejus transibant in novissimis cum Anchus.

3. Et dixerunt satrapæ alienigenarum : Quinam isti pertranseuntes? Et dixit Anchus ad duces alienigenarum : Nonne hic David servus Saul regis Israel? Fuit nobiscum dies hunc secundum annum, et non inveni in eo quicquam ex qua die incidit ad me et usque in diem hanc.

4. Et contristati sunt super eum duces alienigenarum, et dicunt ei : Fac reverti virum, et revertatur ad locum suum, ubi collocasti eum illic, et non veniat nobiscum ad bellum, et non fiat insidiator castrorum : et in quo conciliabitur hic domino suo? nonne in capitibus virorum istorum?

5. Nonne iste David cui præcinebant in choris, dicentes :

Ἐπάταξε Σαοὺλ ἐν χιλιάσιν αὐτοῦ, καὶ Δαυὶδ ἐν μυριάσιν αὐτοῦ;

6. Καὶ ἐκάλεσεν Ἀγχοῦς τὸν Δαυὶδ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ζῇ Κύριος, ὅτι εὐθὺς σὺ καὶ ἀγαθὸς ἐν ὀφθαλμοῖς μου, καὶ ἡ ἔξοδός σου καὶ ἡ εἴσοδός σου μετ' ἐμοῦ ἐν τῇ παρεμβολῇ, καὶ ὅτι οὐχ εὕρηκα κατὰ σοῦ κακίαν ἀφ' ἧς ἡμέρας ἥκεις πρὸς μὲ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας· καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν σατραπῶν οὐκ ἀγαθὸς σύ.

7. Καὶ νῦν ἀνάστρεφε καὶ πορεύου εἰς εἰρήνην, καὶ οὐ μὴ ποιήσῃς κακίαν ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν σατραπῶν τῶν ἀλλοφύλων.

8. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀγχοῦς· Τί πεποίηκά σοι καὶ τί εὗρες ἐν τῷ δούλῳ σου ἀφ' ἧς ἡμέρας ἤμην ἐνώπιόν σου καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, ὅτι οὐ μὴ ἔλθω πολεμῆσαι τοὺς ἐχθροὺς τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως;

9. Καὶ ἀπεκρίθη Ἀγχοῦς πρὸς Δαυίδ· Οἶδα ὅτι ἀγαθὸς σὺ ἐν ὀφθαλμοῖς μου, ἀλλ' οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων λέγουσιν· Οὐχ ἥξει μεθ' ἡμῶν εἰς πόλεμον.

10. Καὶ νῦν ὄρθρισον τοπρωῒ σὺ καὶ οἱ παῖδες τοῦ κυρίου σου οἱ ἥκοντες μετὰ σοῦ, καὶ πορεύεσθε εἰς τὸν τόπον οὗ κατέστησα ὑμᾶς ἐκεῖ, καὶ λόγον λοιμὸν μὴ θῇς ἐν καρδίᾳ σου, ὅτι ἀγαθὸς σὺ ἐνώπιόν μου. Καὶ ὀρθρίσατε ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ φωτισάτω ὑμῖν καὶ πορεύθητε.

11. Καὶ ὤρθρισε Δαυὶδ αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἀπελθεῖν καὶ φυλάσσειν τὴν γῆν τῶν ἀλλοφύλων, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἀνέβησαν πολεμεῖν ἐπὶ Ἰεζραήλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Λ'.

1. Καὶ ἐγενήθη, εἰςελθόντος Δαυὶδ καὶ τῶν ἀνδρῶν αὐτοῦ τὴν Σεκελὰκ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καὶ Ἀμαλὴκ ἐπέθετο ἐπὶ τὸν νότον καὶ ἐπὶ τὴν Σεκελὰκ, καὶ ἐπάταξε τὴν Σεκελὰκ καὶ ἐνεπύρισαν αὐτὴν ἐν πυρί.

2. Καὶ τὰς γυναῖκας καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου οὐκ ἐθανάτωσαν ἄνδρα καὶ γυναῖκα, ἀλλ' ᾐχμαλώτευσαν, καὶ ἀπῆλθον εἰς τὴν ὁδὸν αὐτῶν.

3. Καὶ ἦλθε Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἰδοὺ ἐμπεπύρισται ἐν πυρὶ, αἱ δὲ γυναῖκες αὐτῶν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν ᾐχμαλωτευμένοι.

4. Καὶ ἦρε Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ τὴν φωνὴν αὐτῶν, καὶ ἔκλαυσαν ἕως ὅτου οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς ἰσχὺς ἔτι τοῦ κλαίειν.

5. Καὶ ἀμφότεραι αἱ γυναῖκες Δαυὶδ ᾐχμαλωτεύθησαν, Ἀχινάαμ ἡ Ἰεζραηλῖτις, καὶ Ἀβιγαία ἡ γυνὴ Νάβαλ τοῦ Καρμηλίου.

6. Καὶ ἐθλίβη Δαυὶδ σφόδρα, ὅτι εἶπεν ὁ λαὸς λιθοβολῆσαι αὐτὸν, ὅτι κατώδυνος ψυχὴ παντὸς τοῦ λαοῦ ἑκάστου ἐπὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ, καὶ ἐκραταιώθη Δαυὶδ ἐν Κυρίῳ Θεῷ αὐτοῦ.

7. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀβιάθαρ τὸν ἱερέα υἱὸν Ἀχιμέλεχ· Προςάγαγε τὸ Ἐφούδ.

8. Καὶ ἐπηρώτησε Δαυὶδ διὰ τοῦ Κυρίου, λέγων· Εἰ καταδιώξω ὀπίσω τοῦ Γεδδοὺρ τούτου, εἰ καταλήψομαι αὐτούς; Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Καταδίωκε, ὅτι καταλαμβάνων καταλήψῃ αὐτοὺς, καὶ ἐξαιρούμενος ἐξελῇ.

9. Καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ αὐτὸς καὶ οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες μετ' αὐτοῦ, καὶ ἔρχονται ἕως τοῦ χειμάῤῥου Βοσὸρ, καὶ οἱ περισσοὶ ἔστησαν,

Percussit Saul in millibus suis, et David in decem millibus suis?

6. Et vocavit Anchus David, et dixit ei : Vivit Dominus, quia rectus tu et bonus in oculis meis, et exitus tuus et introitus tuus mecum in castris, et quia non inveni de te malum ex qua die venis ad me usque in hodiernam diem : et in oculis satraparum non bonus tu.

7. Et nunc reverte et vade in pace, et non facies malum in oculis satraparum alienigenarum.

8. Et dixit David ad Anchus : Quid feci tibi et quid invenisti in servo tuo ex qua die fui coram te et usque ad diem hanc, ut non veniam impugnans inimicos domini mei regis?

9. Et respondit Anchus ad David : Novi quia bonus tu in oculis meis, sed satrapæ alienigenarum dicunt : Non veniet nobiscum ad bellum.

10. Et nunc diluculo surge mane tu et pueri domini tui qui veniunt tecum, et ite ad locum ubi collocavi vos illic, et verbum pestilens ne posueris in corde tuo, quoniam bonus tu coram me. Et diluculo surgite in viam, et illucescat vobis et ite.

11. Et diluculo surrexit David ipse et viri eius ad abeundum et custodiendum terram alienigenarum, et alienigenæ ascenderunt ad bellandum n Jezrael.

CAPUT XXX.

1. Et factum est, intrante David et viris ejus in Secelac die tertia, et Amalec incursionem fecit ad austrum et ad Secelac, et percussit ipsam Secelac et incenderunt eam in igni.

2. Et mulieres et omnia quæ in ea a parvo usque ad magnum non mortificaverunt virum et mulierem, sed captivarunt, et abierunt ad viam suam.

3. Et venit David et viri ejus in civitatem, et ecce incensa est in igni, uxores autem ipsorum et filii ipsorum et filiæ ipsorum captivatæ.

4. Et elevavit David et viri ejus vocem suam, et ploraverunt quoadusque non fuit in eis ultra fortitudo ad plorandum.

5. Et ambæ uxores David captivatæ fuerunt, Achinaam Jezraelites, et Abigæa uxor Nabal Carmelii.

6. Et tribulatus est David valde, quoniam dixit populus lapidare eum, quoniam amara anima universi populi cujusque super filios suos et super filias suas, et confortatus est David in Domino Deo suo.

7. Et dixit David ad Abiathar sacerdotem filium Achimelech : Applica Ephud.

8. Et interrogavit David per Dominum, dicens : Si persequar post Geddur istud, si assequar eos? Et dixit ei : Persequere, quoniam assequens assequeris eos, et eruens erues.

9. Et ivit David ipse et sexcenti viri cum eo, et veniunt usque ad torrentem Bosor, et residui substiterunt,

10. καὶ κατεδίωξεν ἐν τετρακοσίοις ἀνδράσιν· ὑπέστησαν δὲ διακόσιοι ἄνδρες οἵ τινες ἐκάθισαν πέραν τοῦ χειμάῤῥου τοῦ Βοσόρ.

11. Καὶ εὑρίσκουσιν ἄνδρα Αἰγύπτιον ἐν ἀγρῷ, καὶ λαμβάνουσιν αὐτὸν καὶ ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς Δαυίδ· καὶ διδόασιν αὐτῷ ἄρτον καὶ ἔφαγε, καὶ ἐπότισαν αὐτὸν ὕδωρ.

12. Καὶ διδόασιν αὐτῷ κλάσμα παλάθης καὶ ἔφαγε, καὶ κατέστη τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, ὅτι οὐ βεβρώκει ἄρτον καὶ οὐ πεπώκει ὕδωρ τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας.

13. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυίδ· Τίνος σὺ εἶ, καὶ πόθεν εἶ; Καὶ εἶπε τὸ παιδάριον τὸ Αἰγύπτιον· Ἐγώ εἰμι δοῦλος ἀνδρὸς Ἀμαληκίτου, καὶ κατέλιπέ με ὁ κύριός μου, ὅτι ἠνωχλήθην ἐγὼ σήμερον τριταῖος.

14. Καὶ ἡμεῖς ἐπεθέμεθα ἐπὶ τὸν νότον τοῦ Χελεθὶ, καὶ ἐπὶ τὰ τῆς Ἰουδαίας μέρη, καὶ ἐπὶ νότον Χελοὺβ, καὶ τὴν Σεκελὰκ ἐνεπυρίσαμεν ἐν πυρί.

15. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυίδ· Εἰ κατάξεις με ἐπὶ τὸ Γεδδοὺρ τοῦτο; Καὶ εἶπεν· Ὄμοσον δή μοι κατὰ τοῦ Θεοῦ μὴ θανατώσειν με, καὶ μὴ παραδοῦναί με εἰς χεῖρας τοῦ κυρίου μου, καὶ κατάξω σε ἐπὶ τὸ Γεδδοὺρ τοῦτο.

16. Καὶ κατήγαγεν αὐτὸν ἐκεῖ, καὶ ἰδοὺ οὗτοι διακεχυμένοι ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς, ἐσθίοντες καὶ πίνοντες καὶ ἑορτάζοντες ἐν πᾶσι τοῖς σκύλοις τοῖς μεγάλοις οἷς ἔλαβον ἐκ γῆς ἀλλοφύλων καὶ ἐκ γῆς Ἰούδα.

17. Καὶ ἦλθεν ἐπ' αὐτοὺς Δαυὶδ, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἀπὸ ἑωσφόρου ἕως δείλης καὶ τῇ ἐπαύριον, καὶ οὐχ ἐσώθη ἐξ αὐτῶν ἀνὴρ, ὅτι ἀλλ' ἢ τετρακόσια παιδάρια ἃ ἦν ἐπιβεβηκότα ἐπὶ τὰς καμήλους καὶ ἔφυγον.

18. Καὶ ἀφείλατο Δαυὶδ πάντα ἃ ἔλαβον οἱ Ἀμαληκῖται, καὶ ἀμφοτέρας τὰς γυναῖκας αὐτοῦ ἐξείλατο.

19. Καὶ οὐ διεφώνησεν αὐτοῖς ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, καὶ ἀπὸ τῶν σκύλων, καὶ ἕως υἱῶν καὶ θυγατέρων, καὶ ἕως πάντων ὧν ἔλαβον αὐτῶν, καὶ πάντα ἐπέστρεψε Δαυίδ.

20. Καὶ ἔλαβε πάντα τὰ ποίμνια, καὶ τὰ βουκόλια, καὶ ἀπήγαγεν ἔμπροσθεν τῶν σκύλων· καὶ τοῖς σκύλοις ἐκείνοις ἐλέγετο· Ταῦτα τὰ σκῦλα Δαυίδ.

21. Καὶ παραγίνεται Δαυὶδ πρὸς τοὺς διακοσίους ἄνδρας τοὺς ὑπολειφθέντας τοῦ πορεύεσθαι ὀπίσω Δαυὶδ, καὶ ἐκάθισεν αὐτοὺς ἐν τῷ χειμάῤῥῳ τοῦ Βοσὸρ, καὶ ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν Δαυὶδ καὶ εἰς ἀπάντησιν τοῦ λαοῦ τοῦ μετ' αὐτοῦ· καὶ προσήγαγε Δαυὶδ ἕως τοῦ λαοῦ, καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν τὰ εἰς εἰρήνην.

22. Καὶ ἀπεκρίθη πᾶς ἀνὴρ λοιμὸς καὶ πονηρὸς τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν τῶν πορευθέντων μετὰ Δαυὶδ, καὶ εἶπον· Ὅτι οὐ κατεδίωξαν μεθ' ἡμῶν, οὐ δώσομεν αὐτοῖς ἐκ τῶν σκύλων ὧν ἐξειλόμεθα, ὅτι ἀλλ' ἢ ἕκαστος τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ ἀπαγέσθωσαν, καὶ ἀποστρεφέτωσαν.

23. Καὶ εἶπε Δαυίδ· Οὐ ποιήσετε οὕτως, μετὰ τὸ παραδοῦναι τὸν Κύριον ἡμῖν καὶ φυλάξαι ἡμᾶς, καὶ παρέδωκε Κύριος τὸν Γεδδοὺρ τὸν ἐπερχόμενον ἐφ' ἡμᾶς εἰς χεῖρας ἡμῶν.

24. Καὶ τίς ἐπακούσεται ὑμῶν τῶν λόγων τούτων; ὅτι οὐχ ἧττον ἡμῶν εἰσι, διότι κατὰ τὴν μερίδα τοῦ καταβαίνοντος εἰς τὸν πόλεμον, οὕτως ἔσται ἡ μερὶς τοῦ καθημένου ἐπὶ τὰ σκεύη, κατὰ τὸ αὐτὸ μεριοῦνται.

10. et persecutus est in quadringentis viris : substiterant autem ducenti viri qui quidem sederant trans torrentem Bosor.

11. Et inveniunt virum Ægyptium in agro, et capiunt eum et adducunt eum ad David : et dant ei panem et manducavit, et potaverunt eum aqua.

12. Et dant ei fragmentum palathæ et manducavit, et restitutus est spiritus ejus in eo, quoniam non comederat panem et non biberat aquam tribus diebus et tribus noctibus.

13. Et dixit ei David : Cujus tu es, et unde es? Et dixit puer Ægyptius : Ego sum servus viri Amalecitæ, et dereliquit me dominus meus, quia turbatus sum ego hodie tertianus.

14. Et nos incursionem fecimus ad austrum ipsius Chelethi, et super partes Judææ, et ad austrum Chelub, et ipsam Secelac incendimus in igni.

15. Et dixit ei David : Si deduces me ad Geddur istud? Et dixit : Jura nunc mihi per Deum non morti tradere me, neque tradere me in manus domini mei, et deducam te ad Geddur hoc.

16. Et deduxit eum illuc, et ecce isti profusi super faciem universæ terræ, comedentes et bibentes et festum celebrantes in omnibus spoliis illis magnis quæ ceperant de terra alienigenarum et de terra Juda.

17. Et venit super eos David, et percussit eos a lucifero usque ad vesperam et in crastina, et non evasit salvus ex eis vir, quia tantum quadringenti viri qui inscenderant super camelos et fugerunt.

18. Et eripuit David omnia quæ ceperant Amalecitæ, et utrasque uxores suas eripuit.

19. Et non dissonuit eis a parvo usque ad magnum, et de spoliis, et usque ad filios et filias, et usque ad omnia quæ ceperant ipsorum, et omnia redire fecit David.

20. Et cepit omnes greges, et armenta boum, et abduxit ante spolia : et spoliis illis dicebantur : Hæc spolia David.

21. Et advenit David ad ducentos viros qui remanserant ab eundo post David, et residere fecerat eos in torrente ipsius Bosor, et exierunt in occursum David et in occursum populi qui cum eo : et accessit David usque ad populum, et interrogaverunt eum quæ ad pacem.

22. Et respondit omnis vir pestilens et malignus de viris bellatoribus qui iverant cum David, et dixerunt : Quoniam non sunt persecuti nobiscum, non dabimus eis de spoliis quæ eripuimus, quia tantum unusquisque uxorem suam et filios suos abducant, et revertantur.

23. Et dixit David : Non facietis sic, postquam tradidit Dominus nobis et custodivit nos, et tradidit Dominus Geddur qui irruerat super nos in manus nostras.

24. Et quis exaudiet vestros sermones istos? quoniam non minoris nobis sunt, quia secundum portionem descendentis in prælium, sic erit portio sedentis super vasa, juxta idem dividentur.

αὶ ἐγενήθη ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ἐπάνω
.το εἰς πρόσταγμα καὶ εἰς δικαίωμα τῷ Ἰσραὴλ
ήμερον.
ὶ ἦλθε Δαυὶδ εἰς Σεκελὰκ, καὶ ἀπέστειλε
εσβυτέροις τῶν σκύλων Ἰούδα καὶ τοῖς πλησίον
έγων· Ἰδοὺ ἀπὸ τῶν σκύλων τῶν ἐχθρῶν Κυ-

ῖς ἐν Βαιθσοὺρ, καὶ τοῖς ἐν Ῥαμᾶ νότου, καὶ
εθὸρ,
ὶ τοῖς ἐν Ἀροὴρ, καὶ τοῖς ἐν Ἀμμαδὶ, καὶ τοῖς
καὶ τοῖς ἐν Ἐσθιὲ,
ὶ τοῖς ἐν Γὲθ, καὶ τοῖς ἐν Κιμὰθ, καὶ τοῖς ἐν
καὶ τοῖς ἐν Θημὰθ, καὶ τοῖς ἐν Καρμήλῳ, καὶ
ῖς πόλεσι τοῦ Ἱερεμεὴλ, καὶ τοῖς ἐν ταῖς πό-
Κενεζὶ,
ὶ τοῖς ἐν Ἱεριμοὺθ, καὶ τοῖς ἐν Βηρσαβεὲ, καὶ
Ισμβὲ,
ὶ τοῖς ἐν Χεβρὼν, καὶ πάντας τοὺς τόπους οὓς
υὶδ ἐκεῖ αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ.

25. Et factum est a die illa et ultra et factum est in constitutionem et in justificationem ipsi Israel usque in hodiernam.

26. Et venit David in Secelac, et misit senioribus Juda de spoliis et proximis suis, dicens : Ecce de spoliis inimicorum Domini,

27. qui in Bæthsur, et qui in Rhama austri, et qui in Gethor,

28. et qui in Aroer, et qui in Ammadi, et qui in Saphi, et qui in Esthie,

29. et qui in Geth, et qui in Cimath, et qui in Saphec, et qui in Themath, et qui in Carmelo, et qui in civitatibus ipsius Hieremeel, et qui in civitatibus ipsius Cenezi,

30. et qui in Hierimuth, et qui in Bersabee, et qui in Nombe,

31. et qui in Chebron, et omnia loca quo transierat David illuc ipse et viri ejus.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΑ'.

ὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἐπολέμουν ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ
ἄνδρες Ἰσραὴλ ἐκ προσώπου τῶν ἀλλοφύλων,
ουσι τραυματίαι ἐν τῷ ὄρει τῷ Γελβουέ.
ὶ συνάπτουσιν οἱ ἀλλόφυλοι τῷ Σαοὺλ καὶ
αὐτοῦ, καὶ τύπτουσιν ἀλλόφυλοι τὸν Ἰωνάθαν
Ἀμιναδὰβ καὶ τὸν Μελχισᾶ υἱὸν Σαούλ.
ὶ βαρύνεται ὁ πόλεμος ἐπὶ Σαοὺλ, καὶ εὑρί-
ιὐτὸν οἱ ἀκοντισταὶ ἄνδρες τοξόται, καὶ ἐτραυ-
εἰς τὰ ὑποχόνδρια.
ὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς τὸν αἴροντα τὰ σκεύη αὐ-
ὅσαι τὴν ῥομφαίαν σου καὶ ἀποκέντησόν με ἐν
ἐλθωσιν οἱ ἀπερίτμητοι οὗτοι καὶ ἀποκεντή-
καὶ ἐμπαίξωσιν ἐμοί. Καὶ οὐκ ἐβούλετο ὁ
σκεύη αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβήθη σφόδρα· καὶ ἔλαβε
ὴν ῥομφαίαν, καὶ ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτήν.
ὶ εἶδεν ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ ὅτι τέθνηκε
καὶ ἐπέπεσε καὶ αὐτὸς ἐπὶ τὴν ῥομφαίαν αὐ-
ἀπέθανε μετ' αὐτοῦ.
ὶ ἀπέθανε Σαοὺλ καὶ οἱ τρεῖς υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ὁ
σκεύη αὐτοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ κατὰ τὸ αὐτό.
ὶ εἶδον οἱ ἄνδρες Ἰσραὴλ οἱ ἐν τῷ πέραν τῆς
καὶ οἱ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὅτι ἔφυγον
ς Ἰσραὴλ, καὶ ὅτι τέθνηκε Σαοὺλ καὶ οἱ υἱοὶ
καὶ καταλείπουσι τὰς πόλεις αὐτῶν καὶ φεύ-
καὶ ἔρχονται οἱ ἀλλόφυλοι καὶ κατοικοῦσιν ἐν

ὶ ἐγενήθη τῇ ἐπαύριον ἔρχονται οἱ ἀλλόφυλοι
ειν τοὺς νεκροὺς, καὶ εὑρίσκουσι τὸν Σαοὺλ
τρεῖς υἱοὺς αὐτοῦ πεπτωκότας ἐπὶ τὰ ὄρη Γελ-

ὶ ἀποστρέφουσιν αὐτὸν, καὶ ἐξέδυσαν τὰ σκεύη
καὶ ἀποστέλλουσιν αὐτὰ εἰς γῆν ἀλλοφύλων κύ-
γγελίζοντες τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν καὶ τῷ λαῷ.
καὶ ἀνέθηκαν τὰ σκεύη αὐτοῦ εἰς τὸ Ἀσταρ-
αὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ κατέπηξαν ἐν τῷ τείχει
ι.
καὶ ἀκούουσιν οἱ κατοικοῦντες Ἰαβὶς τῆς Γα-
ος ἃ ἐποίησαν οἱ ἀλλόφυλοι τῷ Σαούλ.

CAPUT XXXI.

1. Et alienigenæ pugnabant in Israel, et fugerunt viri Israel a facie alienigenarum, et cadunt vulnerati in monte Gelbue.

2. Et congrediuntur alienigenæ cum Saul et filiis ejus, et percutiunt alienigenæ Jonathan et Aminadab et Melchisa filium Saul.

3. Et aggravatur prælium super Saul, et inveniunt eum jaculatores viri sagittarii, et vulneratus est in hypochondria.

4. Et dixit Saul ad eum qui portabat vasa ipsius : Educ gladium tuum et confige me in eo, ne veniant incircumcisi isti et configant me et illudant mihi. Et noluit qui portabat vasa ejus, quoniam timuit valde : et sumpsit Saul gladium, et incubuit super eum.

5. Et vidit portans vasa ejus quia mortuus est Saul, et incubuit etiam ipse super gladium suum, et mortuus est cum eo.

6. Et mortuus est Saul et tres filii ejus et portans vasa ejus in die illa in idipsum.

7. Et viderunt viri Israel qui trans vallem et qui trans Jordanem, quia fugerunt viri Israel, et quia mortuus est Saul et filii ejus, et derelinquunt civitates suas et fugiunt : et veniunt alienigenæ et habitant in eis.

8. Et factum est crastina veniunt alienigenæ ad spoliandos mortuos, et inveniunt Saul et tres filios ejus jacentes in montibus Gelbue.

9. Et convertunt eum, et spoliaverunt vasa ejus, et mittunt ea ad terram alienigenarum in circuitu evangelizantes idolis suis et populo.

10. Et reposuerunt vasa ejus in Astartio, et corpus ejus defixerunt in muro Bæthsam.

11. Et audiunt inhabitantes Jabis Galaaditidis quæ fecerant alienigenæ ipsi Saul.

12. Καὶ ἀνέστησαν πᾶς ἀνὴρ δυνάμεως, καὶ ἐπορεύθησαν ὅλην τὴν νύκτα, καὶ ἔλαβον τὸ σῶμα Σαοὺλ καὶ τὸ σῶμα Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ τείχους Βαιθσὰμ, καὶ φέρουσιν αὐτοὺς εἰς Ἰαβὶς, καὶ κατακαίουσιν αὐτοὺς ἐκεῖ.

13. Καὶ λαμβάνουσι τὰ ὀστᾶ αὐτῶν καὶ θάπτουσιν ὑπὸ τὴν ἄρουραν τὴν ἐς Ἰαβὶς, καὶ νηστεύουσιν ἑπτὰ ἡμέρας.

12. Et surrexerunt omnis vir virtutis, et iverunt totam noctem, et sumpserunt corpus Saul et corpus Jonathan filii ejus de muro Bæthsam, et ferunt eos in Jabis, et combu-runt eos illic.

13. Et sumunt ossa eorum et sepeliunt sub arboreto quod in Jabis, et jejunant septem dies.

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ

ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Σαοὺλ, καὶ Δαυὶδ ἀνέστρεψε τύπτων τὸν Ἀμαλὴκ, καὶ ἐκάθισε Δαυὶδ ἐν Σεκελὰκ ἡμέρας δύο.

2. Καὶ ἐγενήθη τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἦλθεν ἐκ τῆς παρεμβολῆς ἐκ τοῦ λαοῦ Σαοὺλ, καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ διεῤῥωγότα, καὶ γῆ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ· καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἰςελθεῖν αὐτὸν πρὸς Δαυὶδ, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ προςεκύνησεν αὐτῷ.

3. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυίδ· Πόθεν σὺ παραγίνῃ; Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἐκ τῆς παρεμβολῆς Ἰσραὴλ ἐγὼ διασέσωσμαι.

4. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυίδ· Τίς ὁ λόγος οὗτος; ἀπάγγειλόν μοι. Καὶ εἶπεν, ὅτι ἔφυγεν ὁ λαὸς ἐκ τοῦ πολέμου, καὶ πεπτώκασιν πολλοὶ ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ ἀπέθανον, καὶ Σαοὺλ καὶ Ἰωνάθαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀπέθανε.

5. Καὶ εἶπε Δαυὶδ τῷ παιδαρίῳ τῷ ἀπαγγέλλοντι αὐτῷ· Πῶς οἶδας ὅτι τέθνηκε Σαοὺλ καὶ Ἰωνάθαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ;

6. Καὶ εἶπε τὸ παιδάριον τὸ ἀπαγγέλλον αὐτῷ· Περιπτώματι περιέπεσον ἐν τῷ ὄρει τῷ Γελβουὲ, καὶ ἰδοὺ Σαοὺλ ἐπεστήρικτο ἐπὶ τὸ δόρυ αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ τὰ ἅρματα καὶ οἱ ἱππάρχαι συνῆψαν αὐτῷ.

7. Καὶ ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὰ ὀπίσω αὐτοῦ καὶ εἶδέ με, καὶ ἐκάλεσέ με, καὶ εἶπα· Ἰδοὺ ἐγώ.

8. Καὶ εἶπέ μοι· Τίς εἶ σύ; Καὶ εἶπα· Ἀμαληκίτης ἐγώ εἰμι.

9. Καὶ εἶπε πρός μέ· Στῆθι δὴ ἐπάνω μου καὶ θανάτωσόν με, ὅτι κατέσχε με σκότος δεινὸν, ὅτι πᾶσα ἡ ψυχή μου ἐν ἐμοί.

10. Καὶ ἐπέστην ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐθανάτωσα αὐτὸν, ὅτι ᾔδειν ὅτι οὐ ζήσεται μετὰ τὸ πεσεῖν αὐτόν. Καὶ ἔλαβον τὸ βασίλειον τὸ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ τὸν χλίδωνα τὸν ἐπὶ τοῦ βραχίονος αὐτοῦ, καὶ ἐνήνοχα αὐτὰ τῷ κυρίῳ μου ὧδε.

11. Καὶ ἐκράτησε Δαυὶδ τῶν ἱματίων αὐτοῦ, καὶ διέῤῥηξεν αὐτὰ, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ διέῤῥηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν·

12. καὶ ἐκόψαντο καὶ ἔκλαυσαν καὶ ἐνήστευσαν ἕως δείλης ἐπὶ Σαοὺλ καὶ ἐπὶ Ἰωνάθαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ,

REGNORUM

LIBER SECUNDUS.

CAPUT I.

1. Et factum est postquam mortuus est Saul, et David revertit percutiens Amalec, et sedit David in Siceleg dies duos.

2. Et factum est die tertia et ecce vir venit e castris de populo Saul, et vestes ejus discissæ, et terra super caput ejus : et factum est in intrando ipsum ad David, et cecidit super terram et adoravit eum.

3. Et dixit ei David : Unde tu advenis? Et dixit ad eum: De castris Israel ego salvus evasi.

4. Et dixit ei David : Quod verbum hoc? annuntia mihi. Et dixit, quia fugit populus ex prælio, et ceciderunt multi de populo et mortui sunt, et Saul et Jonathan filius ejus mortuus est.

5. Et dixit David puero qui annuntiabat ei : Quomodo nosti quia mortuus est Saul et Jonathan filius ejus?

6. Et dixit puer qui annuntiabat ei : Eventu adveni in montem Gelbue, et ecce Saul innixus erat super lanceam suam, et ecce currus et præfecti equitum attingebant eum.

7. Et respexit in posteriora sua et vidit me, et vocavit me, et dixi : Ecce ego.

8. Et dixit mihi : Quis es tu? Et dixi : Amalecites ego sum.

9. Et dixit ad me : Sta nunc super me et interfice me, quoniam occupaverunt me tenebræ graves, quia omnis anima mea in me.

10. Et insurrexi super eum et interfeci eum, quia sciebam quod non vivet postquam ipse ceciderat. Et sumpsi regale quod super caput ejus, et armillam quæ super brachium ejus, et attuli ea domino meo huc.

11. Et apprehendit David vestimenta sua, et discidit ea, et omnes viri qui cum eo disciderunt vestimenta sua :

12. et planxerunt et ploraverunt et jejunarunt usque ad vesperam super Saul et super Jonathan filium ejus, et super

καὶ ἐπὶ τὸν λαὸν Ἰούδα καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσραὴλ, ὅτι ἐπλήγησαν ἐν ῥομφαίᾳ.

13. Καὶ εἶπε Δαυὶδ τῷ παιδαρίῳ τῷ ἀπαγγέλλοντι αὐτῷ· Πόθεν εἶ σύ; Καὶ εἶπεν· Υἱὸς ἀνδρὸς παροίκου Ἀμαληκίτου ἐγώ εἰμι.

14. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυίδ· Πῶς οὐκ ἐφοβήθης ἐπενεγκεῖν χεῖρά σου διαφθεῖραι τὸν χριστὸν Κυρίου;

15. Καὶ ἐκάλεσε Δαυὶδ ἓν τῶν παιδαρίων αὐτοῦ, καὶ εἶπε· Προσελθὼν ἀπάντησον αὐτῷ. Καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν καὶ ἀπέθανε.

16. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Δαυίδ· Τὸ αἷμά σου ἐπὶ τὴν κεφαλήν σου, ὅτι τὸ στόμα σου ἀπεκρίθη κατὰ σοῦ, λέγον, ὅτι ἐγὼ ἐθανάτωσα τὸν χριστὸν Κυρίου.

17. Καὶ ἐθρήνησε Δαυὶδ τὸν θρῆνον τοῦτον ἐπὶ Σαοὺλ καὶ ἐπὶ Ἰωνάθαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ,

18. καὶ εἶπε τοῦ διδάξαι τοὺς υἱοὺς Ἰούδα. Ἰδοὺ γέγραπται ἐπὶ βιβλίου τοῦ Εὐθοῦς·

19. Στήλωσον, Ἰσραὴλ, ὑπὲρ τῶν τεθνηκότων ἐπὶ τὰ ὕψη σου τραυματιῶν· πῶς ἔπεσαν δυνατοί;

20. Μὴ ἀναγγείλητε ἐν Γὲθ, καὶ μὴ εὐαγγελίσησθε ἐν ταῖς ἐξόδοις Ἀσκάλωνος, μή ποτε εὐφρανθῶσι θυγατέρες ἀλλοφύλων, μή ποτε ἀγαλλιάσωνται θυγατέρες τῶν ἀπεριτμήτων.

21. Ὄρη τὰ ἐν Γελβουὲ, μὴ καταβάτω δρόσος καὶ μὴ ὑετὸς ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἀγροὶ ἀπαρχῶν, ὅτι ἐκεῖ προσωχθίσθη θυρεὸς δυνατῶν· θυρεὸς Σαοὺλ οὐκ ἐχρίσθη ἐν ἐλαίῳ.

22. Ἀφ' αἵματος τραυματιῶν καὶ ἀπὸ στέατος δυνατῶν, τόξον Ἰωνάθαν οὐκ ἀπεστράφη κενὸν εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ ῥομφαία Σαοὺλ οὐκ ἀνέκαμψε κενή.

23. Σαοὺλ καὶ Ἰωνάθαν οἱ ἠγαπημένοι καὶ ὡραῖοι, οὐ διακεχωρισμένοι, εὐπρεπεῖς ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν, καὶ ἐν τῷ θανάτῳ αὐτῶν οὐ διεχωρίσθησαν· ὑπὲρ ἀετοὺς κοῦφοι, καὶ ὑπὲρ λέοντας ἐκραταιώθησαν.

24. Θυγατέρες Ἰσραὴλ, ἐπὶ Σαοὺλ κλαύσατε, τὸν ἐνδιδύσκοντα ὑμᾶς κόκκινα μετὰ κόσμου ὑμῶν, τὸν ἀναφέροντα κόσμον χρυσοῦν ἐπὶ τὰ ἐνδύματα ὑμῶν.

25. Πῶς ἔπεσαν δυνατοὶ ἐν μέσῳ τοῦ πολέμου, Ἰωνάθαν, ἐπὶ τὰ ὕψη σου τραυματίαι;

26. Ἀλγῶ ἐπὶ σοὶ, ἀδελφέ μου Ἰωνάθαν· ὡραιώθης μοι σφόδρα, ἐθαυμαστώθη ἡ ἀγάπησίς σου ἐμοὶ ὑπὲρ ἀγάπησιν γυναικῶν.

27. Πῶς ἔπεσαν δυνατοὶ, καὶ ἀπώλοντο σκεύη πολεμικά;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἐπηρώτησε Δαυὶδ ἐν Κυρίῳ, λέγων· Εἰ ἀναβῶ εἰς μίαν τῶν πόλεων Ἰούδα; Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς αὐτόν· Ἀνάβηθι. Καὶ εἶπε Δαυίδ· Ποῦ ἀναβῶ; Καὶ εἶπεν· Εἰς Χεβρών.

2. Καὶ ἀνέβη ἐκεῖ Δαυὶδ εἰς Χεβρὼν, καὶ ἀμφότεραι αἱ γυναῖκες αὐτοῦ, Ἀχινάαμ ἡ Ἰεζραηλῖτις, καὶ Ἀβιγαία ἡ γυνὴ Νάβαλ τοῦ Καρμηλίου,

3. καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ ἕκαστος, καὶ ὁ οἶκος αὐτοῦ, καὶ κατῴκουν ἐν ταῖς πόλεσι Χεβρών.

4. Καὶ ἔρχονται ἄνδρες τῆς Ἰουδαίας, καὶ χρίουσι τὸν Δαυὶδ ἐκεῖ τοῦ βασιλεύειν ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰούδα. Καὶ ἀπήγγειλαν τῷ Δαυὶδ, λέγοντες, ὅτι οἱ ἄνδρες Ἰαβὶς τῆς Γαλααδίτιδος ἔθαψαν τὸν Σαούλ.

populum Juda et super domum Israel, quoniam percussi fuerant in gladio.

13. Et dixit David puero qui annuntiarat ei : Unde es tu ? Et dixit : Filius hominis incolæ Amalecitæ ego sum.

14. Et dixit ei David : Quomodo non timuisti injicere manum tuam ad disperdendum christum Domini ?

15. Et vocavit David unum ex pueris suis, et dixit : Accedens occurre ei. Et percussit eum et mortuus est.

16. Et dixit ad eum David : Sanguis tuus super caput tuum, quoniam os tuum respondit contra te, dicens, quia ego interfeci christum Domini.

17. Et lamentatus est David lamentationem hanc super Saul et super Jonathan filium ejus,

18. et dixit ad docendum filios Juda. Ecce scriptum est in libro Recti :

19. Sta, Israel, super mortuos in excelsis tuis vulneratos : quomodo ceciderunt potentes ?

20. Ne annuntietis in Geth, et non evangelizetis in exitibus Ascalonis, ne forte lætentur filiæ alienigenarum, ne quando exultent filiæ incircumcisorum.

21. Montes qui in Gelbue, non descendat ros et non pluvia super vos, et agri primitiarum, quoniam ibi projectus est clypeus potentium : clypeus Saul non est unctus in oleo.

22. A sanguine vulneratorum et ab adipe potentium, arcus Jonathan non est reversus vacuus in posteriora, et gladius Saul non se reflexit vacuus.

23. Saul et Jonathan dilecti et speciosi, non separati, decori in vita sua, et in morte sua non sunt separati : leves super aquila et super leones valuerunt.

24. Filiæ Israel, super Saul plorate, qui induebat vos coccino cum ornatu vestro, qui afferebat ornatum aureum super indumenta vestra.

25. Quomodo ceciderunt potentes in medio belli, Jonathan, in excelsis tuis occisi ?

26. Doleo super te, frater mi Jonathan : speciosus fuisti mihi valde, mirificata est dilectio tua mihi super dilectionem mulierum.

27. Quomodo ceciderunt potentes, et perierunt vasa bellica ?

CAPUT II.

1. Et factum est post hæc et interrogavit David in Domino, dicens : Si ascendam in unam civitatum Juda ? Et dixit Dominus ad eum : Ascende. Et dixit David : Quo ascendam ? Et dixit : In Chebron.

2. Et ascendit illuc David in Chebron, et ambæ uxores ejus, Achinaam Jezraelites, et Abigæa uxor Nabal Carmelii,

3. et viri qui cum eo unusquisque, et domus ejus, et habitabant in civitatibus Chebron.

4. Et veniunt viri Judææ, et ungunt David ibi ad regnandum super domum Juda. Et annuntiaverunt David, dicentes, quia viri Jabis Galaaditidis sepelierunt Saul.

5. Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ ἀγγέλους πρὸς τοὺς ἡγουμένους Ἰαβὶς τῆς Γαλααδίτιδος, καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Δαυίδ· Εὐλογημένοι ὑμεῖς τῷ Κυρίῳ, ὅτι ἐποιήσατε τὸ ἔλεος τοῦτο ἐπὶ τὸν κύριον ὑμῶν, ἐπὶ Σαοὺλ τὸν χριστὸν Κυρίου, καὶ ἐθάψατε αὐτὸν καὶ Ἰωνάθαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ.

6. Καὶ νῦν ποιήσαι Κύριος μεθ' ὑμῶν ἔλεος καὶ ἀλήθειαν, καί γε ἐγὼ ποιήσω μεθ' ὑμῶν τὸ ἀγαθὸν τοῦτο, ὅτι ἐποιήσατε τὸ ῥῆμα τοῦτο.

7. Καὶ νῦν κραταιούσθωσαν αἱ χεῖρες ὑμῶν, καὶ γίνεσθε εἰς υἱοὺς δυνατοὺς, ὅτι τέθνηκεν ὁ κύριος ὑμῶν Σαοὺλ, καί γε ἐμὲ κέχρικεν ὁ οἶκος Ἰούδα ἐφ' ἑαυτὸν εἰς βασιλέα.

8. Καὶ Ἀβεννὴρ υἱὸς Νὴρ ἀρχιστράτηγος τοῦ Σαοὺλ ἔλαβε τὸν Ἰεβοσθὲ υἱὸν Σαοὺλ, καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐκ τῆς παρεμβολῆς εἰς Μαναὲμ,

9. καὶ ἐβασίλευσεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν Γαλααδῖτιν, καὶ ἐπὶ τὸν Θασιρὶ, καὶ ἐπὶ τὸν Ἰεζραὴλ, καὶ ἐπὶ τὸν Ἐφραὶμ, καὶ ἐπὶ τὸν Βενιαμὶν, καὶ ἐπὶ πάντα Ἰσραήλ.

10. Τεσσαράκοντα ἐτῶν Ἰεβοσθὲ υἱὸς Σαοὺλ, ὅτε ἐβασίλευσεν ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ, καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσε, πλὴν τοῦ οἴκου Ἰούδα, οἳ ἦσαν ὀπίσω Δαυίδ.

11. Καὶ ἐγένοντο αἱ ἡμέραι ἃς Δαυὶδ ἐβασίλευσεν ἐν Χεβρὼν ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰούδα, ἑπτὰ ἔτη καὶ μῆνας ἕξ.

12. Καὶ ἐξῆλθεν Ἀβεννὴρ υἱὸς Νὴρ, καὶ οἱ παῖδες Ἰεβοσθὲ υἱοῦ Σαοὺλ ἐκ Μαναὲμ εἰς Γαβαών.

13. Καὶ Ἰωὰβ υἱὸς Σαρουΐα, καὶ οἱ παῖδες Δαυὶδ ἐξῆλθον ἐκ Χεβρὼν, καὶ συναντῶσιν αὐτοῖς ἐπὶ τὴν κρήνην τὴν Γαβαὼν ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ ἐκάθισαν οὗτοι ἐπὶ τὴν κρήνην ἐντεῦθεν, καὶ οὗτοι ἐπὶ τὴν κρήνην ἐντεῦθεν.

14. Καὶ εἶπεν Ἀβεννὴρ πρὸς Ἰωάβ· Ἀναστήτωσαν δὴ τὰ παιδάρια, καὶ παιξάτωσαν ἐνώπιον ἡμῶν. Καὶ εἶπεν Ἰωάβ· Ἀναστήτωσαν.

15. Καὶ ἀνέστησαν καὶ παρῆλθον ἐν ἀριθμῷ τῶν παίδων Βενιαμὶν δώδεκα τῶν Ἰεβοσθὲ υἱοῦ Σαοὺλ, καὶ δώδεκα ἐκ τῶν παίδων Δαυίδ.

16. Καὶ ἐκράτησαν ἕκαστος τῇ χειρὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ πλησίον αὐτοῦ, καὶ μάχαιρα αὐτοῦ εἰς πλευρὰν τοῦ πλησίον αὐτοῦ, καὶ πίπτουσι κατὰ τὸ αὐτό. Καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Μερὶς τῶν ἐπιβούλων ἥ ἐστιν ἐν Γαβαών.

17. Καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος σκληρὸς ὥστε λίαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· καὶ ἔπταισεν Ἀβεννὴρ καὶ ἄνδρες Ἰσραὴλ ἐνώπιον παίδων Δαυίδ.

18. Καὶ ἐγένοντο ἐκεῖ τρεῖς υἱοὶ Σαρουΐα, Ἰωὰβ, καὶ Ἀβεσσὰ, καὶ Ἀσαήλ· καὶ Ἀσαὴλ κοῦφος τοῖς ποσὶν αὐτοῦ, ὡσεὶ μία δορκὰς ἐν ἀγρῷ.

19. Καὶ κατεδίωξεν Ἀσαὴλ ὀπίσω Ἀβεννὴρ, καὶ οὐκ ἐξέκλινε τοῦ πορεύεσθαι εἰς δεξιὰ οὐδὲ εἰς ἀριστερὰ κατόπισθεν Ἀβεννήρ.

20. Καὶ ἐπέβλεψεν Ἀβεννὴρ εἰς τὰ ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ εἶπεν· Εἰ σὺ εἶ αὐτὸς Ἀσαήλ; Καὶ εἶπεν· Ἐγώ εἰμι.

21. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἀβεννήρ· Ἔκκλινον σὺ εἰς τὰ δεξιὰ ἢ εἰς τὰ ἀριστερὰ, καὶ κάτασχε σεαυτῷ ἓν τῶν παιδαρίων, καὶ λάβε σεαυτῷ τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ. Καὶ οὐκ ἠθέλησεν Ἀσαὴλ ἐκκλῖναι ἐκ τῶν ὄπισθεν αὐτοῦ.

5. Et misit David nuntios ad duces Jabis Galaaditidis, et dixit ad eos David : Benedicti vos Domino, quoniam fecistis misericordiam hanc super dominum vestrum, super Saul christum Domini, et sepelistis eum et Jonathan filium ejus.

6. Et nunc faciat Dominus vobiscum misericordiam et veritatem, et quidem ego faciam vobiscum bonum hoc, quoniam fecistis verbum istud.

7. Et nunc confortentur manus vestræ, et estote in filios potentes, quoniam mortuus est dominus vester Saul, et quidem me unxit domus Juda super se in regem.

8. Et Abenner filius Ner princeps militiæ Saul suscepit Jebosthe filium Saul, et ascendere fecit eum e castris in Manaem,

9. et fecit eum regnare in Galaaditide , et in Thasiri, et in Jezrael, et in Ephraim, et in Benjamin, et super omnem Israel.

10. Quadraginta annorum erat Jebosthe filius Saul, quando regnavit super Israel, et duos annos regnavit, præter domum Juda, qui erant post David.

11. Et facti sunt dies quibus David regnavit in Chebron super domum Juda, septem anni et menses sex.

12. Et exivit Abenner filius Ner, et pueri Jebosthe filii Saul de Manaem in Gabaon.

13. Et Joab filius Sarvia, et pueri David exierunt de Chebron, et occurrunt eis super fontem Gabaon in idipsum, et sederunt hi super fontem hinc, et hi super fontem hinc.

14. Et dixit Abenner ad Joab : Surgant nunc pueri, et ludant coram nobis. Et dixit Joab : Surgant.

15. Et surrexerunt et transierunt in numero de pueris Benjamin duodecim ex iis qui erant Jebosthe filii Saul, et duodecim de pueris David.

16. Et apprehenderunt unusquisque manu caput proximi sui, et gladius ejus in costam proximi sui, et cadunt pariter. Et vocatum est nomen loci illius, Portio irruentium quæ est in Gabaon.

17. Et factum est prælium durum ut cum maxime in die illa : et cecidit Abenner et viri Israel coram pueris David.

18. Et fuerunt ibi tres filii Sarvia, Joab, et Abessa, et Asael : et Asael levis pedibus suis, tamquam una caprea in campo.

19. Et persecutus est Asael post Abenner, et non declinavit eundo in dextra neque in sinistra post Abenner.

20. Et inspexit Abenner in posteriora sua, et dixit : Si tu es ipse Asael? Et dixit : Ego sum.

21. Et dixit ei Abenner : Declina tu in dextra aut in sinistra, et apprehende tibi unum puerorum, et sume tibi armaturam ejus. Et noluit Asael declinare a post ipsum.

22. Καὶ προςέθετο ἔτι Ἀβεννὴρ λέγων τῷ Ἀσαήλ· Ἀπόστηθι ἀπ' ἐμοῦ, ἵνα μὴ πατάξω σε εἰς τὴν γῆν· καὶ πῶς ἀρῶ τὸ πρόσωπόν μου πρὸς Ἰωάβ;

23. Καὶ ποῦ ἐστι ταῦτα; Ἐπίστρεφε πρὸς Ἰωὰβ τὸν ἀδελφόν σου. Καὶ οὐκ ἐβούλετο τοῦ ἀποστῆναι. Καὶ τύπτει αὐτὸν Ἀβεννὴρ ἐν τῷ ὀπίσω τοῦ δόρατος ἐπὶ τὴν ψόαν, καὶ διεξῆλθε τὸ δόρυ ἐκ τῶν ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ πίπτει ἐκεῖ καὶ ἀποθνήσκει ὑποκάτω αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο, πᾶς ὁ ἐρχόμενος ἕως τοῦ τόπου οὗ ἔπεσεν ἐκεῖ Ἀσαὴλ καὶ ἀπέθανε, καὶ ὑφίστατο.

24. Καὶ κατεδίωξεν Ἰωὰβ καὶ Ἀβεσσὰ ὀπίσω Ἀβεννήρ, καὶ ὁ ἥλιος ἔδυνε· καὶ αὐτοὶ εἰςῆλθον ἕως τοῦ βουνοῦ Ἀμμὰν, ὅ ἐστιν ἐπὶ προςώπου Γαὶ, ὁδὸν ἔρημον Γαβαών.

25. Καὶ συναθροίζονται οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν οἱ ὀπίσω Ἀβεννὴρ, καὶ ἐγενήθησαν εἰς συνάντησιν μίαν, καὶ ἔστησαν ἐπὶ κεφαλὴν βουνοῦ ἑνός.

26. Καὶ ἐκάλεσεν Ἀβεννὴρ Ἰωὰβ, καὶ εἶπε· Μὴ εἰς νῖκος καταφάγεται ἡ ῥομφαία; Ἢ οὐκ οἶδας ὅτι πικρὰ ἔσται εἰς τὰ ἔσχατα; Καὶ ἕως πότε οὐ μὴ εἴπῃς τῷ λαῷ ἀποστρέφειν ἀπὸ ὄπισθε τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν;

27. Καὶ εἶπεν Ἰωάβ· Ζῇ Κύριος, ὅτι εἰ μὴ ἐλάλησας, διότι τότε ἐκ πρωϊόθεν ἀνέβη ἂν ὁ λαὸς ἕκαστος κατόπισθε τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

28. Καὶ ἐσάλπισεν Ἰωὰβ τῇ σάλπιγγι, καὶ ἀπέστησαν πᾶς ὁ λαὸς καὶ οὐ κατεδίωξαν ὀπίσω τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ οὐ προςέθεντο ἔτι τοῦ πολεμεῖν.

29. Καὶ Ἀβεννὴρ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἀπῆλθον εἰς δυσμὰς ὅλην τὴν νύκτα ἐκείνην, καὶ διέβαινον τὸν Ἰορδάνην, καὶ ἐπορεύθησαν ὅλην τὴν παρατείνουσαν, καὶ ἔρχονται εἰς τὴν παρεμβολήν.

30. Καὶ Ἰωὰβ ἀνέστρεψεν ὄπισθεν ἀπὸ τοῦ Ἀβεννὴρ, καὶ συνήθροισε πάντα τὸν λαὸν, καὶ ἐπεσκέπησαν τῶν παίδων Δαυὶδ ἐννεακαίδεκα ἄνδρες, καὶ Ἀσαήλ.

31. Καὶ οἱ παῖδες Δαυὶδ ἐπάταξαν τῶν υἱῶν Βενιαμὶν τῶν ἀνδρῶν Ἀβεννὴρ τριακοσίους ἑξήκοντα ἄνδρας παρ' αὐτοῦ.

32. Καὶ αἴρουσι τὸν Ἀσαὴλ, καὶ θάπτουσιν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν Βηθλεέμ. Καὶ ἐπορεύθη Ἰωὰβ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ ὅλην τὴν νύκτα, καὶ διέφαυσεν αὐτοῖς ἐν Χεβρών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος ἐπὶ πολὺ ἀναμέσον τοῦ οἴκου Σαοὺλ καὶ ἀναμέσον τοῦ οἴκου Δαυίδ· καὶ ὁ οἶκος Δαυὶδ ἐπορεύετο καὶ ἐκραταιοῦτο, καὶ ὁ οἶκος Σαοὺλ ἐπορεύετο καὶ ἠσθένει.

2. Καὶ ἐτέχθησαν τῷ Δαυὶδ υἱοὶ ἐν Χεβρὼν, καὶ ἦν ὁ πρωτότοκος αὐτοῦ Ἀμνὼν τῆς Ἀχινόαμ τῆς Ἰεζραηλίτιδος,

3. καὶ ὁ δεύτερος αὐτοῦ Δαλουία τῆς Ἀβιγαίας τῆς Καρμηλίας, καὶ ὁ τρίτος Ἀβεσσαλὼμ υἱὸς Μααχὰ θυγατρὸς Θολμὶ βασιλέως Γεσσίρ,

4. καὶ ὁ τέταρτος Ὀρνία υἱὸς Ἀγγὶθ, καὶ ὁ πέμπτος Σαφατία τῆς Ἀβιτάλ,

5. καὶ ὁ ἕκτος Ἰεθερaὰμ τῆς Αἰγὰλ γυναικὸς Δαυίδ. Οὗτοι ἐτέχθησαν τῷ Δαυὶδ ἐν Χεβρών.

6. Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ εἶναι τὸν πόλεμον ἀναμέσον τοῦ οἴκου Σαοὺλ καὶ ἀναμέσον τοῦ οἴκου Δαυὶδ, καὶ Ἀβεννὴρ ἦν κρατῶν τοῦ οἴκου Σαούλ.

22. Et adjecit adhuc Abenner dicens ipsi Asael : Recede a me, ut non percutiam te in terram : et quomodo levabo faciem meam erga Joab?

23. Et ubi sunt hæc? Reverte ad Joab fratrem tuum. Et noluit recedere. Et percutit eum Abenner in posteriore parte lanceæ in inguinem, et transiit lancea ex posterioribus ejus, et cadit ibi et moritur sub se. Factum est, omnis qui veniebat ad locum ubi ceciderat ibi Asael et mortuus erat, et subsistebat.

24. Et persecutus est Joab et Abessa post Abenner, et sol occidebat : et ipsi intraverunt usque ad collem Amman, qui est super faciem Gai, viam desertum Gabaon.

25. Et congregantur filii Benjamin qui post Abenner, et facti sunt in concursum unum, et steterunt super caput collis unius.

26. Et vocavit Abenner Joab, et dixit : Numquid ad victoriam comedet gladius? Nonne scis quia amara erunt in novissimis? Et usquequo non dices populo reverti a post fratres nostros?

27. Et dixit Joab : Vivit Dominus, quia nisi locutus esses, quia tunc a mane ascendisset populus unusquisque post fratrem suum.

28. Et clanxit Joab tuba, et recesserunt omnis populus et non sunt persecuti post Israel, et non adjecerunt ultra pugnare.

29. Et Abenner et viri ejus abierunt in occidentem tota nocte illa, et transierunt Jordanem, et iverunt totam porrectam, et veniunt in castra.

30. Et Joab revertit a sequendo post Abenner, et congregavit universum populum, et visitati sunt de pueris David novem et decem viri, et Asael.

31. Et pueri David percusserunt de filiis Benjamin de viris Abenner trecentos sexaginta viros ab eo.

32. Et tollunt Asael, et sepeliunt eum in sepulchro patris sui in Bethleem. Et ivit Joab et viri qui cum eo totam noctem, et illuxit eis in Chebron.

CAPUT III.

1. Et fuit bellum ad multum inter domum Saul et inter domum David : et domus David ibat et convalescebat, et domus Saul ibat et infirmabatur.

2. Et nati sunt ipsi David filii in Chebron, et fuit primogenitus ejus Ammon ipsius Achinoam Jezraelitidis,

3. et secundus ejus Dalvia ipsius Abigææ Carmeliæ, et tertius Abessalom filius Maacha filiæ Tholmi regis Gessir,

4. et quartus Ornia filius Angith, et quintus Saphatia ipsius Abital,

5. et sextus Jetheraam filius Ægal uxoris David. Hi nati sunt ipsi David in Chebron.

6. Et factum est, dum esset bellum inter domum Saul et inter domum David, et Abenner erat tenens domum Saul.

7. Καὶ τῷ Σαοὺλ παλλακὴ Ῥεσφὰ θυγάτηρ Ἰώλ. Καὶ εἶπεν Ἰεβοσθὲ υἱὸς Σαοὺλ πρὸς Ἀβεννήρ· Τί ὅτι εἰςῆλθες πρὸς τὴν παλλακὴν τοῦ πατρός μου;

8. Καὶ ἐθυμώθη σφόδρα Ἀβεννὴρ περὶ τοῦ λόγου τούτου τῷ Ἰεβοσθὲ, καὶ εἶπεν Ἀβεννὴρ πρὸς αὐτόν· Μὴ κεφαλὴ κυνὸς ἐγώ εἰμι; Ἐποίησα σήμερον ἔλεος μετὰ τοῦ οἴκου Σαοὺλ τοῦ πατρός σου, καὶ περὶ ἀδελφῶν καὶ περὶ γνωρίμων, καὶ οὐχ ηὐτομόλησα εἰς τὸν οἶκον Δαυίδ· καὶ ἐπιζητεῖς ἐπ' ἐμὲ σὺ ὑπὲρ ἀδικίας γυναικὸς σήμερον;

9. Τάδε ποιήσαι ὁ Θεὸς τῷ Ἀβεννὴρ καὶ τάδε προςθείη αὐτῷ, ὅτι καθὼς ὤμοσε Κύριος τῷ Δαυὶδ, ὅτι οὕτω ποιήσω αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ,

10. περιελεῖν τὴν βασιλείαν ἀπὸ τοῦ οἴκου Σαοὺλ, καὶ τοῦ ἀναστῆσαι τὸν θρόνον Δαυὶδ ἐπὶ Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν Ἰούδαν ἀπὸ Δὰν ἕως Βηρσαβεέ.

11. Καὶ οὐκ ἠδυνάσθη ἔτι Ἰεβοσθὲ ἀποκριθῆναι τῷ Ἀβεννὴρ ῥῆμα, ἀπὸ τοῦ φοβεῖσθαι αὐτόν.

12. Καὶ ἀπέστειλεν Ἀβεννὴρ ἀγγέλους πρὸς Δαυὶδ εἰς Θαιλὰμ οὗ ἦν, παραχρῆμα, λέγων· Διάθου διαθήκην σου μετ' ἐμοῦ, καὶ ἰδοὺ ἡ χείρ μου μετὰ σοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς σὲ πάντα τὸν οἶκον Ἰσραήλ.

13. Καὶ εἶπε Δαυίδ· Καλῶς ἐγὼ διαθήσομαι πρὸς σὲ διαθήκην, πλὴν λόγον ἕνα ἐγὼ αἰτοῦμαι παρὰ σοῦ, λέγων· Οὐκ ὄψει τὸ πρόσωπόν μου, ἐὰν μὴ ἀγάγῃς τὴν Μελχὸλ θυγατέρα Σαοὺλ, παραγινομένου σου ἰδεῖν τὸ πρόσωπόν μου.

14. Καὶ ἐξαπέστειλε Δαυὶδ πρὸς Ἰεβοσθὲ υἱὸν Σαοὺλ ἀγγέλους, λέγων· Ἀπόδος μοι τὴν γυναῖκά μου τὴν Μελχὸλ, ἣν ἔλαβον ἐν ἑκατὸν ἀκροβυστίαις ἀλλοφύλων.

15. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰεβοσθὲ, καὶ ἔλαβεν αὐτὴν παρὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, παρὰ Φαλτιὴλ υἱοῦ Σελλῆς.

16. Καὶ ἐπορεύετο ὁ ἀνὴρ αὐτῆς μετ' αὐτῆς κλαίων ὀπίσω αὐτῆς ἕως Βαρακίμ. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ἀβεννήρ· Πορεύου, ἀνάστρεφε. Καὶ ἀνέστρεψε.

17. Καὶ εἶπεν Ἀβεννὴρ πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους Ἰσραὴλ, λέγων· Χθὲς καὶ τρίτην ἐζητεῖτε τὸν Δαυὶδ βασιλεύειν ἐφ' ὑμᾶς·

18. καὶ νῦν ποιήσατε, ὅτι Κύριος ἐλάλησε περὶ Δαυὶδ, λέγων· Ἐν χειρὶ τοῦ δούλου μου Δαυὶδ σώσω τὸν Ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων, καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν.

19. Καὶ ἐλάλησεν Ἀβεννὴρ ἐν τοῖς ὠσὶ Βενιαμὶν, καὶ ἐπορεύθη Ἀβεννὴρ τοῦ λαλῆσαι εἰς τὰ ὦτα τοῦ Δαυὶδ εἰς Χεβρὼν πάντα ὅσα ἤρεσεν ἐν ὀφθαλμοῖς Ἰσραὴλ καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς οἴκου Βενιαμίν.

20. Καὶ ἦλθεν Ἀβεννὴρ πρὸς Δαυὶδ εἰς Χεβρὼν, καὶ μετ' αὐτοῦ εἴκοσι ἄνδρες· καὶ ἐποίησε Δαυὶδ τῷ Ἀβεννὴρ καὶ τοῖς ἀνδράσι τοῖς μετ' αὐτοῦ πότον.

21. Καὶ εἶπεν Ἀβεννὴρ πρὸς Δαυίδ· Ἀναστήσομαι δὴ καὶ πορεύσομαι καὶ συναθροίσω πρὸς κύριόν μου τὸν βασιλέα πάντα Ἰσραὴλ, καὶ διαθήσομαι μετ' αὐτοῦ διαθήκην, καὶ βασιλεύσεις ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχή σου. Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ τὸν Ἀβεννὴρ, καὶ ἐπορεύθη ἐν εἰρήνῃ.

22. Καὶ ἰδοὺ οἱ παῖδες Δαυὶδ καὶ Ἰωὰβ παρεγένοντο ἐκ τῆς ἐξοδίας, καὶ σκῦλα πολλὰ ἔφερον μεθ' ἑαυτῶν. Καὶ Ἀβεννὴρ οὐκ ἦν μετὰ Δαυὶδ εἰς Χεβρὼν, ὅτι ἀπεστάλκει αὐτὸν, καὶ ἀπεληλύθει ἐν εἰρήνῃ.

23. Καὶ Ἰωὰβ καὶ πᾶσα ἡ στρατιὰ αὐτοῦ ἦλθοσαν,

7. Et ipsi Saul fuit concubina Rhespha filia Jol. Et dixit Jebosthe filius Saul ad Abenner : Quid quod intrasti ad concubinam patris mei?

8. Et indignatus est valde Abenner de verbo hoc ipsi Jebosthe, et dixit Abenner ad eum : Numquid caput canis ego sum? Feci hodie misericordiam cum domo Saul patris tui, et pro fratribus et pro notis, et non defeci ad domum David : et inquiris super me tu pro injuria mulieris hodie?

9. Hæc faciat Deus ipsi Abenner et hæc adjiciat ei, quia sicut juravit Dominus ipsi David, quia sic faciam ei in die hac,

10. auferendo regnum a domo Saul, et erigendo thronum David super Israel et super Judam a Dan usque Bersabee.

11. Et non potuit ultra Jebosthe respondere ipsi Abenner verbum, a timendo eum.

12. Et misit Abenner nuntios ad David in Thailam ubi erat, subito, dicens : Dispone testamentum tuum mecum : et ecce manus mea tecum ad convertendum ad te universam domum Israel.

13. Et dixit David : Recte ego disponam erga te testamentum, tantummodo verbum unum ego peto a te, dicens : Non videbis faciem meam, si non adduxeris Melchol filiam Saul, adveniente te videre faciem meam.

14. Et misit David ad Jebosthe filium Saul nuntios, dicens : Redde mihi uxorem meam Melchol, quam accepi in centum præputiis alienigenarum.

15. Et misit Jebosthe, et tulit eam a viro ejus, a Phaltiel filio Selles.

16. Et ibat vir ejus cum ea plorans post eam usque Baracim. Et dixit ad eum Abenner : Vade, reverte. Et revertit.

17. Et dixit Abenner ad seniores Israel, dicens : Heri et nudiustertius quærebatis David regnare super vos :

18. et nunc facite, quoniam Dominus locutus est de David, dicens : In manu servi mei David salvabo Israel de manu alienigenarum, et de manu omnium inimicorum eorum.

19. Et locutus est Abenner in auribus Benjamin, et ivit Abenner ad loquendum in aures David in Chebron omnia quæcumque placebant in oculis Israel et in oculis domus Benjamin.

20. Et venit Abenner ad David in Chebron, et cum eo viginti viri : et fecit David ipsi Abenner et viris qui cum eo convivium.

21. Et dixit Abenner ad David : Surgam nunc et ibo et congregabo ad dominum meum regem universum Israel, et disponam cum eo testamentum, et regnabis in omnibus quæ desiderat anima tua. Et misit David Abenner, et ivit in pace.

22. Et ecce pueri David et Joab adveniebant ab excursione, et spolia multa ferebant secum. Et Abenner non erat cum David in Chebron, quoniam dimiserat eum, et abierat in pace.

23. Et Joab et universus exercitus ejus venerant, et

καὶ ἀπηγγέλη τῷ Ἰωὰβ, λέγοντες· Ἥκει Ἀβεννὴρ υἱὸς Νὴρ πρὸς Δαυὶδ, καὶ ἀπέσταλκεν αὐτὸν καὶ ἀπῆλθεν ἐν εἰρήνη.

24. Καὶ εἰσῆλθεν Ἰωὰβ πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ εἶπε· Τί τοῦτο ἐποίησας; ἰδοὺ ἦλθεν Ἀβεννὴρ πρὸς σὲ, καὶ ἱνατί ἐξαπέσταλκας αὐτὸν καὶ ἀπελήλυθεν ἐν εἰρήνῃ;

25. Ἢ οὐκ οἶδας τὴν κακίαν Ἀβεννὴρ υἱοῦ Νὴρ, ὅτι ἀπατῆσαί σε παρεγένετο, καὶ γνῶναι τὴν ἔξοδόν σου καὶ τὴν εἴσοδόν σου, καὶ γνῶναι ἅπαντα ὅσα σὺ ποιεῖς;

26. Καὶ ἀνέστρεψεν Ἰωὰβ ἀπὸ τοῦ Δαυὶδ, καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς Ἀβεννὴρ ὀπίσω, καὶ ἐπιστρέφουσιν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ φρέατος τοῦ Σεειρὰμ, καὶ Δαυὶδ οὐκ ᾔδει.

27. Καὶ ἐπέστρεψε τὸν Ἀβεννὴρ εἰς Χεβρὼν, καὶ ἐξέκλινεν αὐτὸν Ἰωὰβ ἐκ πλαγίων τῆς πύλης, λαλῆσαι πρὸς αὐτὸν, ἐνεδρεύων. Καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐκεῖ εἰς τὴν ψόαν, καὶ ἀπέθανεν ἐν τῷ αἵματι Ἀσαὴλ τοῦ ἀδελφοῦ Ἰωάβ.

28. Καὶ ἤκουσε Δαυὶδ μετὰ ταῦτα, καὶ εἶπεν· Ἀθῷός εἰμι ἐγὼ καὶ ἡ βασιλεία μου ἀπὸ Κυρίου καὶ ἕως αἰῶνος ἀπὸ τῶν αἱμάτων Ἀβεννὴρ υἱοῦ Νήρ.

29. Καταντησάτωσαν ἐπὶ κεφαλὴν Ἰωὰβ καὶ ἐπὶ πάντα τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ μὴ ἐκλείποι ἐκ τοῦ οἴκου Ἰωὰβ γονοῤῥυὴς καὶ λεπρὸς καὶ κρατῶν σκυτάλης, καὶ πίπτων ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐλασσούμενος ἄρτοις.

30. Ἰωὰβ δὲ καὶ Ἀβεσσὰ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ διαπαρετηροῦντο τὸν Ἀβεννὴρ ἀνθ' ὧν ἐθανάτωσε τὸν Ἀσαὴλ τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν ἐν Γαβαὼν, ἐν τῷ πολέμῳ.

31. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἰωὰβ καὶ πρὸς πάντα τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ· Διαῤῥήξατε τὰ ἱμάτια ὑμῶν, καὶ περιζώσασθε σάκκους, καὶ κόπτεσθε ἐνώπιον Ἀβεννήρ. Καὶ ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἐπορεύετο ὀπίσω τῆς κλίνης.

32. Καὶ θάπτουσι τὸν Ἀβεννὴρ ἐν Χεβρών· καὶ ἦρεν ὁ βασιλεὺς τὴν φωνὴν αὐτοῦ καὶ ἔκλαυσεν ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ, καὶ ἔκλαυσε πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ Ἀβεννήρ.

33. Καὶ ἐθρήνησεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ Ἀβεννὴρ, καὶ εἶπεν· Εἰ κατὰ τὸν θάνατον Νάβαλ ἀποθανεῖται Ἀβεννήρ;

34. Αἱ χεῖρές σου οὐκ ἐδέθησαν, οἱ πόδες σου οὐκ ἐν πέδαις· οὐ προσήγαγεν ὡς Νάβαλ, ἐνώπιον υἱῶν ἀδικίας ἔπεσας. Καὶ συνήχθη πᾶς ὁ λαὸς τοῦ κλαῦσαι αὐτόν.

35. Καὶ ἦλθε πᾶς ὁ λαὸς περιδειπνῆσαι τὸν Δαυὶδ ἄρτοις ἔτι οὔσης ἡμέρας, καὶ ὤμοσε Δαυὶδ, λέγων· Τάδε ποιήσαι μοι ὁ Θεὸς καὶ τάδε προςθείη, ὅτι ἐὰν μὴ δύῃ ὁ ἥλιος οὐ μὴ γεύσομαι ἄρτου ἢ ἀπὸ παντὸς τινός.

36. Καὶ ἔγνω πᾶς ὁ λαὸς, καὶ ἤρεσεν ἐνώπιον αὐτῶν πάντα ὅσα ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς ἐνώπιον τοῦ λαοῦ.

37. Καὶ ἔγνω πᾶς ὁ λαὸς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι οὐκ ἐγένετο παρὰ τοῦ βασιλέως θανατῶσαι τὸν Ἀβεννὴρ υἱὸν Νήρ.

38. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ· Οὐκ οἴδατε ὅτι ἡγούμενος μέγας πέπτωκεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐν τῷ Ἰσραήλ;

39. καὶ ὅτι ἐγώ εἰμι συγγενὴς σήμερον καὶ καθεσταμένος ὑπὸ βασιλέως; Οἱ δὲ ἄνδρες οὗτοι υἱοὶ Σαρουίας σκληρότεροί μου εἰσίν. Ἀποδῷ Κύριος τῷ ποιοῦντι τὰ πονηρὰ κατὰ τὴν κακίαν αὐτοῦ.

nuntiatum est ipsi Joab, dicentes : Venit Abenner filius Ner ad David, et dimisit eum et abiit in pace.

24. Et intravit Joab ad regem, et dixit : Quid hoc fecisti? ecce venit Abenner ad te, et ut quid dimisisti eum et abiit in pace?

25. Nonne nosti malitiam Abenner filii Ner, quia ad decipiendum te advenit, et cognoscendum exitum tuum et introitum tuum, et cognoscendum omnia quæcumque tu facis?

26. Et revertit Joab a David, et misit nuntios ad Abenner retro, et redire faciunt eum a fonte Seeiram, et David nescivit.

27. Et redire fecit ipsum Abenner in Chebron, et divertere eum fecit Joab a latere portæ, ad loquendum cum eo, insidians. Et percussit eum ibi in inguine, et mortuus est in sanguine Asael fratris Joab.

28. Et audivit David post hæc, et dixit : Innocens sum ego et regnum meum a Domino et usque in sæculum a sanguinibus Abenner filii Ner.

29. Incurrant super caput Joab et super universam domum patris ejus, et non deficiat de domo Joab semifluus et leprosus et tenens scytalam, et cadens in gladio et egens panibus.

30. Joab autem et Abessa frater ejus captabant Abenner pro eo quod interfecerat Asael fratrem suum in Gabaon, in prælio.

31. Et dixit David ad Joab et ad universum populum qui secum : Discindite vestimenta vestra, et accingimini saccis, et plangite coram Abenner. Et rex David ibat post lectum.

32. Et sepeliunt Abenner in Chebron : et elevavit rex vocem suam et ploravit super sepulchrum ejus, et ploravit universus populus super Abenner.

33. Et lamentatus est rex super Abenner, et dixit : Si juxta mortem Nabal morietur Abenner?

34. Manus tuæ non erant ligatæ, pedes tui non in compedibus : non accessit ut Nabal, coram filiis injustitiæ cecidisti. Et convenit omnis populus ad plorandum eum.

35. Et venit omnis populus ad cibandum David panibus cum adhuc esset dies, et juravit David, dicens : Hæc faciat mihi Deus et hæc adjiciat, quia nisi occiderit sol non gustabo panem aut de quopiam ullo.

36. Et cognovit omnis populus, et placuerunt coram eis omnia quæcumque fecerat rex in conspectu populi.

37. Et cognovit omnis populus et omnis Israel in die illa, quia non fuit a rege interficere Abenner filium Ner.

38. Et dixit rex ad pueros suos : Non novistis quia dux magnus cecidit in die hac in Israel?

39. et quia ego sum propinquus hodie et constitutus a rege? Viri autem hi filii Sarviæ duriores me sunt. Reddat Dominus facienti mala secundum malitiam ejus.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Καὶ ἤκουσεν Ἰεβοσθὲ υἱὸς Σαοὺλ, ὅτι τέθνηκεν Ἀβεννὴρ υἱὸς Νὴρ ἐν Χεβρὼν, καὶ ἐξελύθησαν αἱ χεῖρες αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες Ἰσραὴλ παρείθησαν.

2. Καὶ δύο ἄνδρες ἡγούμενοι συστρεμμάτων τῷ Ἰεβοσθὲ υἱῷ Σαούλ· ὄνομα τῷ ἑνὶ Βαανὰ, καὶ ὄνομα τῷ δευτέρῳ Ῥηχὰβ, υἱοὶ Ῥεμμὼν τοῦ Βηρωθαίου ἐκ τῶν υἱῶν Βενιαμὶν, ὅτι Βηρὼθ ἐλογίζετο τοῖς υἱοῖς Βενιαμίν.

3. Καὶ ἀπέδρασαν οἱ Βηρωθαῖοι εἰς Γεθαὶμ, καὶ ἦσαν ἐκεῖ παροικοῦντες ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

4. Καὶ τῷ Ἰωνάθαν υἱῷ Σαοὺλ υἱὸς πεπληγὼς τοὺς πόδας, υἱὸς ἐτῶν πέντε, καὶ οὗτος ἐν τῷ ἐλθεῖν τὴν ἀγγελίαν Σαοὺλ καὶ Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἐξ Ἰεζραὴλ, καὶ ἦρεν αὐτὸν ἡ τιθηνὸς αὐτοῦ, καὶ ἔφυγε· καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπεύδειν αὐτὸν καὶ ἀναχωρεῖν, καὶ ἔπεσε καὶ ἐχωλάνθη, καὶ ὄνομα αὐτῷ Μεμφιβοσθέ.

5. Καὶ ἐπορεύθησαν υἱοὶ Ῥεμμὼν τοῦ Βηρωθαίου Ῥηχὰβ καὶ Βαανὰ, καὶ εἰσῆλθον ἐν τῷ καύματι τῆς ἡμέρας εἰς οἶκον Ἰεβοσθὲ, καὶ αὐτὸς ἐκάθευδεν ἐν τῇ κοίτῃ τῆς μεσημβρίας.

6. Καὶ ἰδοὺ ἡ θυρωρὸς τοῦ οἴκου ἐκάθαιρε πυροὺς, καὶ ἐνύσταξε καὶ ἐκάθευδε, καὶ Ῥηχὰβ καὶ Βαανὰ οἱ ἀδελφοὶ διέλαθον,

7. καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκον. Καὶ Ἰεβοσθὲ ἐκάθευδεν ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ ἐν τῷ κοιτῶνι αὐτοῦ, καὶ τύπτουσιν αὐτὸν καὶ θανατοῦσιν αὐτὸν, καὶ ἀφαιροῦσι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἔλαβον τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἀπῆλθον ὁδὸν τὴν κατὰ δυσμὰς ὅλην τὴν νύκτα.

8. Καὶ ἤνεγκαν τὴν κεφαλὴν Ἰεβοσθὲ τῷ Δαυὶδ εἰς Χεβρὼν, καὶ εἶπον πρὸς τὸν βασιλέα· Ἰδοὺ ἡ κεφαλὴ Ἰεβοσθὲ υἱοῦ Σαοὺλ τοῦ ἐχθροῦ σου, ὃς ἐζήτει τὴν ψυχήν σου, καὶ ἔδωκε Κύριος τῷ κυρίῳ βασιλεῖ ἐκδίκησιν τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη ἐκ Σαοὺλ τοῦ ἐχθροῦ σου καὶ ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ.

9. Καὶ ἀπεκρίθη Δαυὶδ τῷ Ῥηχὰβ καὶ τῷ Βαανὰ ἀδελφῷ αὐτοῦ υἱοῖς Ῥεμμὼν τοῦ Βηρωθαίου, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ζῇ Κύριος, ὃς ἐλυτρώσατο τὴν ψυχήν μου ἐκ πάσης θλίψεως,

10. ὅτι ὁ ἀπαγγείλας μοι ὅτι τέθνηκε Σαοὺλ, καὶ αὐτὸς ἦν ὡς εὐαγγελιζόμενος ἐνώπιόν μου, καὶ κατέσχον αὐτὸν καὶ ἀπέκτεινα αὐτὸν ἐν Σεκελὰκ, ᾧ ἔδει με δοῦναι εὐαγγέλια.

11. Καὶ νῦν ἄνδρες πονηροὶ ἀπεκτάγκασιν ἄνδρα δίκαιον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ· καὶ νῦν ἐκζητήσω τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκ χειρὸς ὑμῶν, καὶ ἐξολοθρεύσω ὑμᾶς ἐκ τῆς γῆς.

12. Καὶ ἐνετείλατο Δαυὶδ τοῖς παιδαρίοις αὐτοῦ, καὶ ἀποκτείνουσιν αὐτοὺς, καὶ κολοβοῦσι τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ ἐκρέμασαν αὐτοὺς ἐπὶ τῆς κρήνης ἐν Χεβρὼν, καὶ τὴν κεφαλὴν Ἰεβοσθὲ ἔθαψαν ἐν τῷ τάφῳ Ἀβεννὴρ υἱοῦ Νήρ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Καὶ παραγίνονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ Ἰσραὴλ πρὸς Δαυὶδ εἰς Χεβρὼν, καὶ εἶπαν αὐτῷ· Ἰδοὺ ὀστᾶ σου καὶ σάρκες σου ἡμεῖς·

CAPUT IV.

1. Et audivit Jebosthe filius Saul, quia mortuus est Abenner filius Ner in Chebron, et dissolutæ sunt manus ejus, et omnes viri Israel remiserunt se.

2. Et duo viri duces agminum erant ipsi Jebosthe filio Saul: nomen uni Baana, et nomen secundo Rhechab, filii Rhemmon Berothæi de filiis Benjamin, quoniam Beroth computabatur filiis Benjamin.

3. Et aufugerunt Berothæi in Gethæm, et fuerunt ibi incolentes usque in diem hanc.

4. Et ipsi Jonathan filio Saul erat filius percussus pedes, filius annorum quinque, et hic in veniendo nuntium Saul et Jonathan filii ejus ex Jezrael, et tulit eum nutrix ejus, et fugit; et factum est in festinando ipsum et recedendo, et cecidit et claudus factus est, et nomen huic Memphibosthe.

5. Et iverunt filii Rhemmon Berothæi Rhechab et Baana, et intraverunt in æstu diei in domum Jebosthe, et ipse dormiebat in cubili meridiei.

6. Et ecce ostiaria domus purgabat frumenta, et dormitabat et dormiebat, et Rhechab et Baana fratres delituerunt,

7. et intraverunt in domum. Et Jebosthe dormiebat super lectum suum in cubiculo suo, et percutiunt eum et interficiunt eum, et auferunt caput ejus, et tulerunt caput ejus et abierunt viam quæ ad occidentem tota nocte.

8. Et attulerunt caput Jebosthe ipsi David in Chebron, et dixerunt ad regem: Ecce caput Jebosthe filii Saul inimici tui, qui quærebat animam tuam, et dedit Dominus domino regi vindictam inimicorum ejus sicut dies hæc de Saul inimico tuo et de semine ejus.

9. Et respondit David ipsi Rhechab et ipsi Baana fratri ejus filiis Rhemmon Berothæi, et dixit eis: Vivit Dominus, qui redemit animam meam ex omni tribulatione,

10. quia qui nuntiavit mihi quod mortuus erat Saul, et ipse fuit tamquam evangelizans coram me, et tenui eum et interfeci eum in Secelac, cui oportebat me dare evangelia.

11. Et nunc viri mali interfecerunt hominem justum in domo ejus super cubile ejus: et nunc requiram sanguinem ejus de manu vestra, et exterminabo vos de terra.

12. Et mandavit David pueris suis, et interficiunt eos, et truncant manus eorum et pedes eorum, et suspenderunt eos super fontem in Chebron, et caput Jebosthe sepelierunt in sepulchro Abenner filii Ner.

CAPUT V.

1. Et adveniunt omnes tribus Israel ad David in Chebron, et dixerunt ei: Ecce ossa tua et carnes tuæ nos:

2. καὶ ἐχθὲς καὶ τρίτην, ὄντος Σαοὺλ βασιλέως ἐφ' ἡμῖν, σὺ ἦσθα ὁ ἐξάγων καὶ εἰσάγων τὸν Ἰσραήλ. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς σέ· Σὺ ποιμανεῖς τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραὴλ, καὶ σὺ ἔσῃ εἰς ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραήλ.

3. Καὶ ἔρχονται πάντες οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ πρὸς τὸν βασιλέα εἰς Χεβρὼν, καὶ διέθετο αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ διαθήκην ἐν Χεβρὼν ἐνώπιον Κυρίου, καὶ χρίουσι τὸν Δαυὶδ εἰς βασιλέα ἐπὶ πάντα Ἰσραήλ.

4. Υἱὸς τριάκοντα ἐτῶν Δαυὶδ ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν, καὶ τεσσαράκοντα ἔτη ἐβασίλευσεν.

5. Ἑπτὰ ἔτη καὶ μῆνας ἓξ ἐβασίλευσεν ἐν Χεβρὼν ἐπὶ τὸν Ἰούδαν, καὶ τριάκοντα τρία ἔτη ἐβασίλευσεν ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδαν ἐν Ἱερουσαλήμ.

6. Καὶ ἀπῆλθε Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸς τὸν Ἰεβουσαῖον τὸν κατοικοῦντα τὴν γῆν, καὶ ἐῤῥέθη τῷ Δαυίδ· Οὐκ εἰσελεύσῃ ὧδε, ὅτι ἀντέστησαν οἱ τυφλοὶ καὶ οἱ χωλοὶ, λέγοντες, ὅτι οὐκ εἰσελεύσεται Δαυὶδ ὧδε.

7. Καὶ προκατελάβετο Δαυὶδ τὴν περιοχὴν Σιών· αὕτη ἡ πόλις τοῦ Δαυίδ.

8. Καὶ εἶπε Δαυὶδ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· Πᾶς τύπτων Ἰεβουσαῖον ἁπτέσθω ἐν παραξιφίδι καὶ τοὺς χωλοὺς καὶ τοὺς τυφλοὺς καὶ τοὺς μισοῦντας τὴν ψυχὴν Δαυίδ. Διὰ τοῦτο ἐροῦσι· Τυφλοὶ καὶ χωλοὶ οὐκ εἰσελεύσονται εἰς οἶκον Κυρίου.

9. Καὶ ἐκάθισε Δαυὶδ ἐν τῇ περιοχῇ, καὶ ἐκλήθη αὕτη ἡ πόλις Δαυίδ. Καὶ ᾠκοδόμησεν αὐτὴν πόλιν κύκλῳ ἀπὸ τῆς ἄκρας, καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ.

10. Καὶ διεπορεύετο Δαυὶδ πορευόμενος καὶ μεγαλυνόμενος, καὶ Κύριος παντοκράτωρ μετ' αὐτοῦ.

11. Καὶ ἀπέστειλε Χειρὰμ βασιλεὺς Τύρου ἀγγέλους πρὸς Δαυὶδ καὶ ξύλα κέδρινα, καὶ τέκτονας ξύλων καὶ τέκτονας λίθων, καὶ ᾠκοδόμησαν οἶκον τῷ Δαυίδ.

12. Καὶ ἔγνω Δαυὶδ ὅτι ἡτοίμασεν αὐτὸν Κύριος εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ ὅτι ἐπήρθη ἡ βασιλεία αὐτοῦ διὰ τὸν λαὸν αὐτοῦ Ἰσραήλ.

13. Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ ἔτι γυναῖκας καὶ παλλακὰς ἐξ Ἱερουσαλὴμ μετὰ τὸ ἐλθεῖν αὐτὸν ἐκ Χεβρών· καὶ ἐγένοντο τῷ Δαυὶδ ἔτι υἱοὶ καὶ θυγατέρες.

14. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν γεννηθέντων αὐτῷ ἐν Ἱερουσαλήμ· Σαμμοὺς, καὶ Σωβὰβ, καὶ Νάθαν, καὶ Σαλωμὼν,

15. καὶ Ἐβεὰρ, καὶ Ἐλισουὲ, καὶ Ναφὲκ, καὶ Ἰεφιὲς,

16. καὶ Ἐλισαμὰ, καὶ Ἐλιδαὲ, καὶ Ἐλιφαλὰθ, Σαμαὲ, Ἰεσσιβὰθ, Νάθαν, Γαλαμαὰν, Ἰεβαὰρ, Θεησοῦς, Ἐλιφαλὰτ, Ναγὲδ, Ναφὲκ, Ἰανάθαν, Λεασαμὺς, Βααλιμὰθ, Ἐλιφαάθ.

17. Καὶ ἤκουσαν οἱ ἀλλόφυλοι ὅτι κέχρισται Δαυὶδ βασιλεὺς ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἀνέβησαν πάντες οἱ ἀλλόφυλοι ζητεῖν τὸν Δαυίδ. Καὶ ἤκουσε Δαυὶδ, καὶ κατέβη εἰς τὴν περιοχήν.

18. Καὶ οἱ ἀλλόφυλοι παραγίνονται, καὶ συνέπεσαν εἰς τὴν κοιλάδα τῶν Τιτάνων.

19. Καὶ ἠρώτησε Δαυὶδ διὰ Κυρίου, λέγων· Εἰ ἀναβῶ πρὸς τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ παραδώσεις αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖράς μου; Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Δαυίδ· Ἀνάβαινε, ὅτι παραδιδοὺς παραδώσω τοὺς ἀλλοφύλους εἰς τὰς χεῖράς σου.

2. et heri et nudiustertius, cum esset Saul rex super nos, tu eras educens et introducens Israel. Et dixit Dominus ad te : Tu pasces populum meum Israel, et tu eris in ducem super populum meum Israel.

3. Et veniunt omnes seniores Israel ad regem in Chebron, et disposuit eis rex David testamentum in Chebron coram Domino, et ungunt David in regem super omnem Israel.

4. Filius triginta annorum erat David cum ipse regnavit, et quadraginta annos regnavit.

5. Septem annos et menses sex regnavit in Chebron super Judam, et triginta tres annos regnavit super universum Israel et Judam in Jerusalem.

6. Et abiit David et viri ejus in Jerusalem ad Jebusæum habitantem terram, et dictum est ipsi David : Non ingredieris huc, quia adversati sunt cæci et claudi, dicentes, quia non ingredietur David huc.

7. Et præoccupavit David munitionem Sion : hæc est civitas David.

8. Et dixit David die illa : Omnis percutiens Jebusæum tangat in pugione et claudos et cæcos et odio habentes animam David. Propter hoc dicent : Cæci et claudi non ingredientur in civitatem Domini.

9. Et sedit David in munitione, et vocata est hæc civitas David. Et ædificavit ipsam civitatem in circuitu a summo, et domum suam.

10. Et transibat David vadens et magnificatus, et Dominus omnipotens cum eo.

11. Et misit Chiram rex Tyri nuntios ad David et ligna cedrina, et fabros lignorum et fabros lapidum, et ædificaverunt domum ipsi David.

12. Et cognovit David quia paravit eum Dominus in regem super Israel, et quia exaltatum est regnum suum propter populum ejus Israel.

13. Et accepit David adhuc uxores et concubinas ex Jerusalem postquam ipse venit e Chebron : et facti sunt ipsi David adhuc filii et filiæ.

14. Et hæc nomina eorum qui nati sunt ei in Jerusalem : Sammus, et Sobab, et Nathan, et Salomon,

15. et Ebear, et Elisue, et Naphec, et Jephies,

16. et Elisama, et Elidae, et Eliphalath, Samae, Jessibath, Nathan, Galamaan, Jebaar, Theesus, Eliphalat, Naged, Naphec, Janathan, Leasamys, Baalimath, Eliphaath.

17. Et audierunt alienigenæ quia unctus est David rex super Israel, et ascenderunt omnes alienigenæ ad quærendum David. Et audivit David, et descendit in munitionem.

18. Et alienigenæ adveniunt, et concurrerunt in vallem Titanum.

19. Et interrogavit David per Dominum, dicens : Si descendero ad alienigenas, et trades eos in manus meas? Et dixit Dominus ad David : Ascende, quoniam tradens tradam alienigenas in manus tuas.

20. Καὶ ἦλθε Δαυὶδ ἐκ τῶν ἐπάνω διακοπῶν, καὶ ἔκοψε τοὺς ἀλλοφύλους ἐκεῖ· καὶ εἶπε Δαυίδ· Διέκοψε Κύριος τοὺς ἐχθροὺς ἀλλοφύλους ἐνώπιον ἐμοῦ, ὡς διακόπτεται ὕδατα· διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Ἐπάνω διακοπῶν.

21. Καὶ καταλιμπάνουσιν ἐκεῖ τοὺς θεοὺς αὐτῶν, καὶ ἐλάβοσαν αὐτοὺς Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ.

22. Καὶ προςέθεντο ἔτι ἀλλόφυλοι τοῦ ἀναβῆναι, καὶ συνέπεσαν ἐν τῇ κοιλάδι τῶν Τιτάνων.

23. Καὶ ἐπηρώτησε Δαυὶδ διὰ Κυρίου, καὶ εἶπε Κύριος· Οὐκ ἀναβήσῃ εἰς συνάντησιν αὐτῶν, ἀποστρέφου ἀπ' αὐτῶν, καὶ παρέσῃ αὐτοῖς πλησίον τοῦ Κλαυθμῶνος.

24. Καὶ ἔσται, ἐν τῷ ἀκοῦσαί σε τὴν φωνὴν τοῦ συγκλεισμοῦ ἀπὸ τοῦ ἄλσους τοῦ Κλαυθμῶνος, τότε καταβήσῃ πρὸς αὐτοὺς, ὅτι τότε ἐξελεύσεται Κύριος ἔμπροσθέν σου κόπτειν ἐν τῷ πολέμῳ τῶν ἀλλοφύλων.

25. Καὶ ἐποίησε Δαυὶδ καθὼς ἐνετείλατο αὐτῷ Κύριος, καὶ ἐπάταξε τοὺς ἀλλοφύλους ἀπὸ Γαβαὼν ἕως τῆς γῆς Γαζηρά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ϛ'.

1. Καὶ συνήγαγεν ἔτι Δαυὶδ πάντα νεανίαν ἐξ Ἰσραὴλ, ὡς ἑβδομήκοντα χιλιάδες,

2. καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ καὶ ἀπὸ τῶν ἀρχόντων Ἰούδα ἐν ἀναβάσει τοῦ ἀναγαγεῖν ἐκεῖθεν τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ, ἐφ' ἣν ἐπεκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου τῶν δυνάμεων καθημένου ἐπὶ τῶν Χερουβὶν ἐπ' αὐτῆς.

3. Καὶ ἐπεβίβασαν τὴν κιβωτὸν Κυρίου ἐφ' ἅμαξαν καινὴν, καὶ ἦραν αὐτὴν ἐξ οἴκου Ἀμιναδὰβ τοῦ ἐν τῷ βουνῷ. Καὶ Ὀζὰ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ υἱοὶ Ἀμιναδὰβ ἦγον τὴν ἅμαξαν σὺν τῇ κιβωτῷ,

4. καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπορεύοντο ἔμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ.

5. Καὶ Δαυὶδ καὶ υἱοὶ Ἰσραὴλ παίζοντες ἐνώπιον Κυρίου ἐν ὀργάνοις ἡρμοσμένοις ἐν ἰσχύϊ, καὶ ἐν ᾠδαῖς, καὶ ἐν κινύραις, καὶ ἐν νάβλαις, καὶ ἐν τυμπάνοις, καὶ ἐν κυμβάλοις, καὶ ἐν αὐλοῖς,

6. καὶ παραγίνονται ἕως ἅλω Ναχώρ. Καὶ ἐξέτεινεν Ὀζὰ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ κατασχεῖν αὐτὴν, καὶ ἐκράτησεν αὐτὴν, ὅτι περιέσπασεν αὐτὴν ὁ μόσχος.

7. Καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ Κύριος τῷ Ὀζᾷ, καὶ ἔπαισεν αὐτὸν ἐκεῖ ὁ Θεὸς, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ παρὰ τὴν κιβωτὸν τοῦ Κυρίου ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

8. Καὶ ἠθύμησε Δαυὶδ ὑπὲρ οὗ διέκοψε Κύριος διακοπὴν ἐν τῷ Ὀζᾷ. Καὶ ἐκλήθη ὁ τόπος ἐκεῖνος, Διακοπὴ Ὀζᾶ, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

9. Καὶ ἐφοβήθη Δαυὶδ τὸν Κύριον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγων· Πῶς εἰςελεύσεται πρὸς μὲ ἡ κιβωτὸς Κυρίου;

10. Καὶ οὐκ ἐβούλετο Δαυὶδ τοῦ ἐκκλῖναι πρὸς αὐτὸν τὴν κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου εἰς τὴν πόλιν Δαυίδ· καὶ ἀπέκλινεν αὐτὴν Δαυὶδ εἰς οἶκον Ἀβεδδαρὰ τοῦ Γεθαίου,

11. καὶ ἐκάθισεν ἡ κιβωτὸς τοῦ Κυρίου εἰς οἶκον Ἀβεδδαρὰ τοῦ Γεθαίου μῆνας τρεῖς· καὶ εὐλόγησε Κύριος ὅλον τὸν οἶκον Ἀβεδδαρὰ καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ.

20. Et venit David de superioribus rupturis, et concidit alienigenas ibi: et dixit David: Disrupit Dominus inimicos alienigenas coram me, sicut disrumpuntur aquæ: propter hoc vocatum est nomen loci illius, Desuper rupturis.

21. Et dereliquunt ibi deos suos, et ceperunt eos David et viri qui cum eo.

22. Et adjecerunt adhuc alienigenæ ascendere, et concurrerunt in vallem Titanum.

23. Et interrogavit David per Dominum, et dixit Dominus: Non ascendes in occursum eorum, reverte ab eis, et accedes ad eos prope Plorationem.

24. Et erit, in audiendo te vocem constrictionis a nemore Plorationis, tunc descendes ad eos, quoniam tunc egredietur Dominus ante te ad cædendum in bello alienigenarum.

25. Et fecit David sicut mandavit ei Dominus, et percussit alienigenas a Gabaon usque ad terram Gazera.

CAPUT VI.

1. Et congregavit adhuc David omnem adolescentem ex Israel, circiter septuaginta millia,

2. et surrexit et ivit David et omnis populus qui cum eo et de principibus Juda in ascensione ad reducendum inde arcam Dei, super quam invocatum est nomen Domini virtutum sedentis super Cherubin super eam.

3. Et ascendere fecerunt arcam Domini super plaustrum novum, et tulerunt eam de domo Aminadab quæ in colle. Et Oza et fratres ejus filii Aminadab ducebant plaustrum cum arca,

4. et fratres ejus ibant ante arcam.

5. Et David et filii Israel ludentes coram Domino in organis modulatis in fortitudine, et in canticis, et in citharis, et in nablis, et in tympanis, et in cymbalis, et in tibiis,

6. et adveniunt usque ad aream Nachor. Et extendit Oza manum suam ad arcam Dei ad retinendum eam, et tenuit eam, quoniam circumflectebat eam vitulus.

7. Et indignatus est ira Dominus ipsi Ozæ, et percussit eum ibi Deus, et mortuus est ibi apud arcam Domini coram Deo.

8. Et tristatus est David pro eo quod ruperat Dominus rupturam in Ozam. Et vocatus est locus ille, Ruptura Ozæ, usque in diem hanc.

9. Et timuit David Dominum in die illa, dicens: Quomodo introibit ad me arca Domini?

10. Et noluit David divertere ad se arcam testamenti Domini in civitatem David: et divertere fecit eam David in domum Abeddara Gethæi,

11. et sedit arca Domini in domo Abeddara Gethæi menses tres: et benedixit Dominus universam domum Abeddara et omnia ejus.

12. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ βασιλεῖ Δαυὶδ, λέγοντες· Εὐλόγησε Κύριος τὸν οἶκον Ἀβεδδαρὰ καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ ἕνεκα τῆς κιβωτοῦ τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ, καὶ ἀνήγαγε τὴν κιβωτὸν τοῦ Κυρίου ἐκ τοῦ οἴκου Ἀβεδδαρὰ εἰς τὴν πόλιν Δαυὶδ ἐν εὐφροσύνῃ.

13. Καὶ ἦσαν μετ' αὐτοῦ αἴροντες τὴν κιβωτὸν ἑπτὰ χοροὶ, καὶ θῦμα, μόσχος καὶ ἄρνες.

14.. Καὶ Δαυὶδ ἀνεκρούετο ἐν ὀργάνοις ἡρμοσμένοις ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ὁ Δαυὶδ ἐνδεδυκὼς στολὴν ἔξαλλον.

15. Καὶ Δαυὶδ καὶ πᾶς ὁ οἶκος Ἰσραὴλ ἀνήγαγον τὴν κιβωτὸν Κυρίου μετὰ κραυγῆς καὶ μετὰ φωνῆς σάλπιγγος.

16. Καὶ ἐγένετο, τῆς κιβωτοῦ παραγινομένης ἕως πόλεως Δαυὶδ, καὶ Μελχὸλ ἡ θυγάτηρ Σαοὺλ διέκυπτε διὰ τῆς θυρίδος, καὶ εἶδε τὸν βασιλέα Δαυὶδ ὀρχούμενον, καὶ ἀνακρουόμενον ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ἐξουδένωσεν αὐτὸν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.

17. Καὶ φέρουσι τὴν κιβωτὸν τοῦ Κυρίου, καὶ ἀνέθηκαν αὐτὴν εἰς τὸν τόπον αὐτῆς εἰς μέσον τῆς σκηνῆς ἧς ἔπηξεν αὐτῇ Δαυίδ· καὶ ἀνήνεγκε Δαυὶδ ὁλοκαυτώματα ἐνώπιον Κυρίου, εἰρηνικάς.

18. Καὶ συνετέλεσε Δαυὶδ συναναφέρων τὰς ὁλοκαυτώσεις καὶ τὰς εἰρηνικὰς, καὶ εὐλόγησε τὸν λαὸν ἐν ὀνόματι Κυρίου τῶν δυνάμεων.

19. Καὶ διεμέρισε παντὶ τῷ λαῷ εἰς πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ Ἰσραὴλ ἀπὸ Δὰν ἕως Βηρσαβεὶ, καὶ ἀπὸ ἀνδρὸς ἕως γυναικὸς ἑκάστῳ κολλυρίδα ἄρτου, καὶ ἐσχαρίτην, καὶ λάγανον ἀπὸ τηγάνου· καὶ ἀπῆλθε πᾶς ὁ λαὸς ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

20. Καὶ ἐπέστρεψε Δαυὶδ εὐλογῆσαι τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθε Μελχὸλ ἡ θυγάτηρ Σαοὺλ εἰς ἀπάντησιν Δαυὶδ, καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν, καὶ εἶπε· Τί δεδόξασται σήμερον ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, ὃς ἀπεκαλύφθη σήμερον ἐν ὀφθαλμοῖς παιδισκῶν τῶν δούλων ἑαυτοῦ, καθὼς ἀποκαλύπτεται ἀποκαλυφθεὶς εἷς τῶν ὀρχουμένων.

21. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Μελχόλ· Ἐνώπιον Κυρίου ὀρχήσομαι· εὐλογητὸς Κύριος ὃς ἐξελέξατό με ὑπὲρ τὸν πατέρα σου καὶ ὑπὲρ πάντα τὸν οἶκον αὐτοῦ, τοῦ καταστῆσαί με εἰς ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ,

22. καὶ παίξομαι καὶ ὀρχήσομαι ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ἀποκαλυφθήσομαι ἔτι οὕτως, καὶ ἔσομαι ἀχρεῖος ἐν ὀφθαλμοῖς σου καὶ μετὰ τῶν παιδισκῶν ὧν εἶπάς με μὴ δοξασθῆναι.

23. Καὶ τῇ Μελχὸλ θυγατρὶ Σαοὺλ οὐκ ἐγένετο παιδίον ἕως τῆς ἡμέρας τοῦ ἀποθανεῖν αὐτήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Καὶ ἐγένετο, ὅτε ἐκάθισεν ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ Κύριος κατεκληρονόμησεν αὐτὸν κύκλῳ ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ τῶν κύκλῳ.

2. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Νάθαν τὸν προφήτην· Ἰδοὺ δὴ ἐγὼ κατοικῶ ἐν οἴκῳ κεδρίνῳ, καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ Θεοῦ κάθηται ἐν μέσῳ τῆς σκηνῆς.

3. Καὶ εἶπε Νάθαν πρὸς τὸν βασιλέα· Πάντα ὅσα ἂν ἐν τῇ καρδίᾳ σου, βάδιζε καὶ ποίει, ὅτι Κύριος μετὰ σοῦ.

12. Et annuntiatum est regi David, dicentes : Benedixit Dominus domum Abeddara et omnia ejus propter arcam Dei. Et ivit David, et adduxit arcam Domini de domo Abeddara in civitatem David in lætitia.

13. Et erant cum eo portantes arcam septem chori, et victima, vitulus et agni.

14. Et David pulsabat in organis modulatis coram Domino, et David indutus stolam eximiam.

15. Et David et universa domus Israel adduxerunt arcam Domini cum jubilo et cum voce tubæ.

16. Et factum est, arca adveniente in civitatem David, et Melchol filia Saul prospiciebat per fenestram, et vidit regem David saltantem, et pulsantem coram Domino, et sprevit eum in corde suo.

17. Et ferunt arcam Domini, et reposuerunt eam in locum suum in medium tabernaculi quod fixerat ei David : et obtulit David holocaustomata coram Domino, pacificas.

18. Et consummavit David simul offerens holocaustoses et pacificas, et benedixit populum in nomine Domini virtutum.

19. Et distribuit universo populo in omnem virtutem Israel a Dan usque Bersabee, et a viro usque ad mulierem unicuique collyridam panis, et assaturam unam, et laganum de sartagine : et abiit universus populus unusquisque in domum suam.

20. Et revertit David ad benedicendum domum suam, et exiit Melchol filia Saul in occursum David, et benedixit eum, et dixit : Quam glorificatus est hodie rex Israel, qui discooperuit se hodie in oculis ancillarum servorum suorum, sicut discooperit se discoopertus unus saltantium!

21. Et dixit David ad Melchol : Coram Domino saltabo : benedictus Dominus qui elegit me super patrem tuum et super universam domum ejus, constituendo me in ducem super populum suum super Israel,

22. et ludam et saltabo coram Domino, et discooperiar ultra sic, et ero inutilis in oculis tuis et cum ancillis de quibus dixisti me non esse glorificatum.

23. Et ipsi Melchol filiæ Saul non fuit filius usque ad diem in quo mortua est ipsa.

CAPUT VII.

1. Et factum est, quando sedit rex in domo sua, et Dominus hæreditare fecit eum in circuitu ab omnibus inimicis ejus qui in circuitu.

2. Et dixit rex ad Nathan prophetam : Ecce nunc ego habito in domo cedrina, et arca Dei sedet in medio tabernaculi.

3. Et dixit Nathan ad regem : Omnia quæcumque in corde tuo, vade et fac, quoniam Dominus tecum.

4. Καὶ ἐγένετο τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ, καὶ ἐγένετο ῥῆμα Κυρίου πρὸς Νάθαν, λέγων·

5. Πορεύου, καὶ εἰπὸν πρὸς τὸν δοῦλόν μου Δαυίδ· Τάδε λέγει Κύριος· Οὐ σὺ οἰκοδομήσεις μοι οἶκον τοῦ κατοικῆσαί με.

6. Ὅτι οὐ κατῴκηκα ἐν οἴκῳ ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀνήγαγον τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ ἤμην ἐμπεριπατῶν ἐν καταλύματι καὶ ἐν σκηνῇ,

7. ἐν πᾶσιν οἷς διῆλθον ἐν παντὶ Ἰσραήλ. Εἰ λαλῶν ἐλάλησα πρὸς μίαν φυλὴν τοῦ Ἰσραὴλ, ᾧ ἐνετειλάμην ποιμαίνειν τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ, λέγων· Ἱνατί οὐκ ᾠκοδομήκατέ μοι οἶκον κέδρινον;

8. Καὶ νῦν τάδε ἐρεῖς τῷ δούλῳ μου Δαυίδ· Τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Ἔλαβόν σε ἐκ τῆς μάνδρας τῶν προβάτων τοῦ εἶναί σε εἰς ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ,

9. καὶ ἤμην μετὰ σοῦ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύου, καὶ ἐξωλόθρευσα πάντας τοὺς ἐχθρούς σου ἀπὸ προσώπου σου, καὶ ἐποίησά σε ὀνομαστὸν κατὰ τὸ ὄνομα τῶν μεγάλων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς.

10. Καὶ θήσομαι τόπον τῷ λαῷ μου τῷ Ἰσραὴλ, καὶ καταφυτεύσω αὐτὸν, καὶ κατασκηνώσει καθ' ἑαυτὸν, καὶ οὐ μεριμνήσει οὐκέτι· καὶ οὐ προςθήσει υἱὸς ἀδικίας τοῦ ταπεινῶσαι αὐτὸν, καθὼς ἀπ' ἀρχῆς,

11. ἀπὸ τῶν ἡμερῶν ὧν ἔταξα κριτὰς ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραήλ. Καὶ ἀναπαύσω σε ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν σου, καὶ ἀπαγγελεῖ σοι Κύριος ὅτι οἶκον οἰκοδομήσεις αὐτῷ.

12. Καὶ ἔσται, ἐὰν πληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι σου, καὶ κοιμηθήσῃ μετὰ τῶν πατέρων σου, καὶ ἀναστήσω τὸ σπέρμα σου μετὰ σὲ, ὃς ἔσται ἐκ τῆς κοιλίας σου, καὶ ἑτοιμάσω τὴν βασιλείαν αὐτοῦ·

13. αὐτὸς οἰκοδομήσει μοι οἶκον τῷ ὀνόματί μου, καὶ ἀνορθώσω τὸν θρόνον αὐτοῦ ἕως εἰς τὸν αἰῶνα.

14. Ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα, καὶ αὐτὸς ἔσται μοι εἰς υἱόν· καὶ ἐὰν ἔλθῃ ἡ ἀδικία αὐτοῦ, καὶ ἐλέγξω αὐτὸν ἐν ῥάβδῳ ἀνδρῶν, καὶ ἐν ἁφαῖς υἱῶν ἀνθρώπων·

15. τὸ δὲ ἔλεός μου οὐκ ἀποστήσω ἀπ' αὐτοῦ, καθὼς ἀπέστησα ἀφ' ὧν ἀπέστησα ἐκ προσώπου μου.

16. Καὶ πιστωθήσεται ὁ οἶκος αὐτοῦ, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἕως αἰῶνος ἐνώπιόν μου· καὶ ὁ θρόνος αὐτοῦ ἔσται ἀνωρθωμένος εἰς τὸν αἰῶνα.

17. Κατὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους καὶ κατὰ πᾶσαν τὴν ὅρασιν ταύτην, οὕτως ἐλάλησε Νάθαν πρὸς Δαυίδ.

18. Καὶ εἰςῆλθεν ὁ βασιλεὺς Δαυίδ, καὶ ἐκάθισε ἐνώπιον Κυρίου, καὶ εἶπε· Τίς εἰμι ἐγὼ, Κύριέ μου κύριε, καὶ τίς ὁ οἶκός μου, ὅτι ἠγάπησάς με ἕως τούτων;

19. Καὶ κατεσμικρύνθην μικρὸν ἐνώπιόν σου, Κύριέ μου κύριε, καὶ ἐλάλησας ὑπὲρ τοῦ οἴκου τοῦ δούλου σου εἰς μακράν. Οὗτος δὲ ὁ νόμος τοῦ ἀνθρώπου, Κύριέ μου κύριε.

20. Καὶ τί προςθήσει Δαυὶδ ἔτι τοῦ λαλῆσαι πρὸς σέ; καὶ νῦν σὺ οἶδας τὸν δοῦλόν σου, Κύριέ μου κύριε,

21. καὶ διὰ τὸν δοῦλόν σου πεποίηκας, καὶ κατὰ τὴν καρδίαν σου ἐποίησας πᾶσαν τὴν μεγαλωσύνην ταύτην, γνωρίσαι τῷ δούλῳ σου,

22. ἕνεκεν τοῦ μεγαλῦναι σε, Κύριέ μου· ὅτι οὐκ

4. Et factum est nocte illa, et factum est verbum Domini ad Nathan, dicens :

5. Vade, et dic ad servum meum David : Hæc dicit Dominus : Non tu ædificabis mihi domum ad habitandum me.

6. Quoniam non habitavi in domo ex qua die eduxi filios Israel de Ægypto usque in diem hanc, et fui inambulans in tentorio et in tabernaculo,

7. in omnibus per quæ transii in omni Israel. Numquid loquens locutus sum ad unam tribum Israel, cui mandavi pascere populum meum Israel, dicens : Ut quid non ædificastis mihi domum cedrinam?

8. Et nunc hæc dices servo meo David : Hæc dicit Dominus omnipotens : Assumpsi te ex mandra ovium ut essem tu in ducem super populum meum super Israel,

9. et fui tecum in omnibus in quibus ibas, et exterminavi omnes inimicos tuos a facie tua, et feci te nominatum juxta nomen magnorum qui super terram.

10. Et ponam locum populo meo Israel, et plantabo eum, et habitabit per se, et non erit sollicitus ultra : et non adjiciet filius injustitiæ humiliare eum, sicut a principio,

11. a diebus quibus constitui judices super populum meum Israel. Et requiescere faciam te ab omnibus inimicis tuis, et annuntiabit tibi Dominus quia domum ædificabis ei.

12. Et erit, si impleti fuerint dies tui, et dormieris cum patribus tuis, et suscitabo semen tuum post te, qui erit ex ventre tuo, et parabo regnum ejus :

13. ipse ædificabit mihi domum nomini meo, et erigam thronum ejus usque in sæculum.

14. Ego ero ei in patrem, et ipse erit mihi in filium : et si venerit injustitia ejus, et arguam eum in virga virorum, et in tactibus filiorum hominum :

15. misericordiam autem meam non removebo ab eo, sicut removi ab iis quos removi a facie mea.

16. Et fidelis erit domus ejus, et regnum ejus usque in sæculum coram me : et thronus ejus erit erectus in sæculum.

17. Juxta omnia verba hæc et juxta omnem visionem hanc, sic locutus est Nathan ad David.

18. Et intravit rex David, et sedit coram Domino, et dixit : Quis sum ego, Domine mi domine, et quæ domus mea, quia dilexisti me usque ad hæc?

19. Et factus sum parvus parum coram te, Domine mi domine, et locutus es pro domo servi tui in longinquum. Hæc autem lex hominis, Domine mi domine.

20. Et quid adjiciet ultra David loqui ad te? et nunc nosti servum tuum, Domine mi domine,

21. et propter servum tuum fecisti, et secundum cor tuum fecisti omnem magnificentiam hanc, ad notum faciendum servo tuo,

22. ideo ut magnificares te, Domine mi : quoniam non

ἔστιν ὡς σὺ, καὶ οὐκ ἔστι Θεὸς πλὴν σοῦ ἐν πᾶσιν οἷς ἠκούσαμεν ἐν τοῖς ὠσὶν ἡμῶν.

23. Καὶ τίς ὡς ὁ λαός σου Ἰσραὴλ ἔθνος ἄλλο ἐν τῇ γῇ; Ὡς ὡδήγησεν αὐτὸν ὁ Θεὸς τοῦ λυτρώσασθαι αὐτῷ λαὸν, τοῦ θέσθαι σε ὄνομα, τοῦ ποιῆσαι μεγαλωσύνην καὶ ἐπιφάνειαν, τοῦ ἐκβαλεῖν σε ἐκ προσώπου τοῦ λαοῦ σου, οὓς ἐλυτρώσω σεαυτῷ ἐξ Αἰγύπτου, ἔθνη καὶ σκηνώματα;

24. Καὶ ἡτοίμασας σεαυτῷ τὸν λαόν σου Ἰσραὴλ εἰς λαὸν ἕως αἰῶνος, καὶ σὺ, Κύριε, ἐγένου αὐτοῖς εἰς Θεόν.

25. Καὶ νῦν, Κύριέ μου, ῥῆμα ὃ ἐλάλησας περὶ τοῦ δούλου σου καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ πίστωσον ἕως τοῦ αἰῶνος, Κύριε παντοκράτωρ Θεὲ τοῦ Ἰσραὴλ, Καὶ νῦν, καθὼς ἐλάλησας,

26. μεγαλυνθείη τὸ ὄνομά σου ἕως αἰῶνος.

27. Κύριε παντοκράτωρ, Θεὸς Ἰσραὴλ, ἀπεκάλυψας τὸ ὠτίον τοῦ δούλου σου, λέγων· Οἶκον οἰκοδομήσω σοι. Διὰ τοῦτο εὗρεν ὁ δοῦλός σου τὴν καρδίαν ἑαυτοῦ τοῦ προσεύξασθαι πρὸς σὲ τὴν προσευχὴν ταύτην.

28. Καὶ νῦν, Κύριέ μου κύριε, σὺ εἶ Θεὸς, καὶ οἱ λόγοι σου ἔσονται ἀληθινοὶ, καὶ ἐλάλησας ὑπὲρ τοῦ δούλου σου τὰ ἀγαθὰ ταῦτα.

29. Καὶ νῦν ἄρξαι καὶ εὐλόγησον τὸν οἶκον τοῦ δούλου σου, τοῦ εἶναι εἰς τὸν αἰῶνα ἐνώπιόν σου, ὅτι σὺ, Κύριέ μου κύριε, ἐλάλησας, καὶ ἀπὸ τῆς εὐλογίας σου εὐλογηθήσεται ὁ οἶκος τοῦ δούλου σου τοῦ εἶναι εἰς τὸν αἰῶνα.

est sicut tu, et non est Deus præter te in omnibus quæ audivimus in auribus nostris.

23. Et quis sicut populus tuus Israel gens alia in terra? Quomodo duxit se Deus ad redimendum sibi populum, ad ponendum te nomen, ad faciendum magnificentiam et claritatem, ad ejiciendum te a facie populi tui, quos redemisti tibi ex Ægypto, gentes et tabernacula?

24. Et parasti tibi populum tuum Israel in populum usque in sæculum, et tu, Domine, factus es eis in Deum.

25. Et nunc, Domine mi, verbum quod locutus es de servo tuo et domo ejus fidele fac usque in sæculum, Domine omnipotens Dee Israel. Et nunc, sicut locutus es,

26. magnificetur nomen tuum usque in sæculum.

27. Domine omnipotens, Deus Israel, revelasti auriculam servi tui, dicens : Domum ædificabo tibi. Propter hoc invenit servus tuus cor suum ut oraret ad te orationem hanc.

28. Et nunc, Domine mi domine, tu es Deus, et verba tua erunt veracia, et locutus es de servo tuo bona hæc.

29. Et nunc incipe et benedic domum servi tui, ut sit in sæculum coram te, quoniam tu, Domine mi domine, locutus es, et a benedictione tua benedicetur domus servi tui ut sit in sæculum.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ ἐπάταξε Δαυὶδ τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ ἐτροπώσατο αὐτούς· καὶ ἔλαβε Δαυὶδ τὴν ἀφωρισμένην ἐκ χειρὸς τῶν ἀλλοφύλων.

2. Καὶ ἐπάταξε Δαυὶδ τὴν Μωὰβ, καὶ διεμέτρησεν αὐτοὺς ἐν σχοινίοις, κοιμίσας αὐτοὺς ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ ἐγένετο τὰ δύο σχοινίσματα τοῦ θανατῶσαι, καὶ τὰ δύο σχοινίσματα ἐζώγρησε· καὶ ἐγένετο Μωὰβ τῷ Δαυὶδ εἰς δούλους φέροντας ξένια.

3. Καὶ ἐπάταξε Δαυὶδ τὸν Ἀδρααζὰρ υἱὸν Ῥαὰβ βασιλέα Σουβὰ, πορευομένου αὐτοῦ ἐπιστῆσαι τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ποταμὸν Εὐφράτην.

4. Καὶ προκατελάβετο Δαυὶδ τῶν αὐτοῦ χίλια ἅρματα, καὶ ἑπτὰ χιλιάδας ἱππέων, καὶ εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν πεζῶν· καὶ παρέλυσε Δαυὶδ πάντα τὰ ἅρματα, καὶ ὑπελείπετο ἑαυτῷ ἑκατὸν ἅρματα.

5. Καὶ παραγίνεται Συρία Δαμασκοῦ βοηθῆσαι τῷ Ἀδρααζὰρ βασιλεῖ Σουβὰ, καὶ ἐπάταξε Δαυὶδ ἐν τῷ Σύρῳ εἰκοσιδύο χιλιάδας ἀνδρῶν.

6. Καὶ ἔθετο Δαυὶδ φρουρὰν ἐν Συρίᾳ τῇ κατὰ Δαμασκὸν, καὶ ἐγένετο ὁ Σύρος τῷ Δαυὶδ εἰς δούλους φέροντας ξένια. Καὶ ἔσωσε Κύριος τὸν Δαυὶδ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύετο.

7. Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ τοὺς χλιδῶνας τοὺς χρυσοῦς οἳ ἦσαν ἐπὶ τῶν παίδων τῶν Ἀδρααζὰρ βασιλέως Σουβὰ, καὶ ἤνεγκεν αὐτὰ εἰς Ἱερουσαλήμ· « καὶ ἔλαβεν αὐτὰ « Σουσακὶμ βασιλεὺς Αἰγύπτου, ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν « εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν ἡμέραις Ῥοβοὰμ υἱοῦ Σαλωμῶντος. »

8. Καὶ ἐκ τῆς Μετεβὰκ καὶ ἐκ τῶν ἐκλεκτῶν πόλεων

CAPUT VIII.

1. Et factum est post hæc, et percussit David alienigenas, et fugavit eos : et accepit David segregatam de manu alienigenarum.

2. Et percussit David Moab, et mensus est eos in funibus, sternens eos super terram : et fuerunt duo funiculi ad occidendum, et duos funiculos vivificavit : et fuit Moab ipsi David in servos ferentes xenia.

3. Et percussit David Adraazar filium Raab regem Suba, eunte eo ad imponendam manum suam super flumen Euphratem.

4. Et cepit David de rebus ejus mille currus, et septem millia equitum, et viginti millia virorum peditum : et dissolvit David omnes currus, et reliquit sibi ipsi centum currus.

5. Et advenit Syria Damasci ad auxiliandum Adraazar regi Suba, et percussit David in Syro viginti duo millia virorum.

6. Et posuit David præsidium in Syria quæ ad Damascum, et factus est Syrus ipsi David in servos ferentes xenia. Et salvavit Dominus David in omnibus ad quæ ibat.

7. Et cepit David armillas aureas quæ erant super pueros Adraazar regis Suba, et attulit ea in Jerusalem : « et cepit « ea Susacim rex Ægypti, in ascendendo ipsum in Jerusalem « in diebus Roboam filii Salomonis. »

8. Et de Metebac et de electis civitatibus Adraazar cepit

τοῦ Ἀδρααζὰρ ἔλαβεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ χαλκὸν πολὺν σφόδρα· ἐν αὐτῷ ἐποίησε Σαλωμὼν τὴν θάλασσαν τὴν χαλκῆν, καὶ τοὺς στύλους, καὶ τοὺς λουτῆρας, καὶ πάντα τὰ σκεύη.

9. Καὶ ἤκουσε Θοὺ ὁ βασιλεὺς Ἡμὰθ, ὅτι ἐπάταξε Δαυὶδ πᾶσαν τὴν δύναμιν Ἀδρααζὰρ,

10. καὶ ἀπέστειλε Θοὺ Ἰεδδουρὰμ τὸν υἱὸν αὐτοῦ πρὸς βασιλέα Δαυὶδ, ἐρωτῆσαι αὐτὸν τὰ εἰς εἰρήνην, καὶ εὐλογῆσαι αὐτὸν ὑπὲρ οὗ ἐπολέμησε τὸν Ἀδρααζὰρ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν, ὅτι ἀντικείμενος ἦν τῷ Ἀδρααζὰρ. Καὶ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ ἦσαν σκεύη ἀργυρᾶ, καὶ σκεύη χρυσᾶ, καὶ σκεύη χαλκᾶ.

11. Καὶ ταῦτα ἡγίασεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ τῷ Κυρίῳ μετὰ τοῦ ἀργυρίου καὶ μετὰ τοῦ χρυσίου οὗ ἡγίασεν ἐκ πασῶν τῶν πόλεων ὧν κατεδυνάστευσεν,

12. ἐκ τῆς Ἰδουμαίας, καὶ ἐκ τῆς Μωὰβ, καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ ἐκ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐξ Ἀμαλὴκ, καὶ ἐκ τῶν σκύλων Ἀδρααζὰρ υἱοῦ Ῥαὰβ βασιλέως Σουβά.

13. Καὶ ἐποίησε Δαυὶδ ὄνομα. Καὶ ἐν τῷ ἀνακάμπτειν αὐτὸν ἐπάταξε τὴν Ἰδουμαίαν ἐν Γεβελὲμ εἰς ὀκτωκαίδεκα χιλιάδας.

14. Καὶ ἔθετο ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ φρουρὰν ἐν πάσῃ τῇ Ἰδουμαίᾳ· καὶ ἐγένοντο πάντες οἱ Ἰδουμαῖοι δοῦλοι τῷ βασιλεῖ. Καὶ ἔσωσε Κύριος τὸν Δαυὶδ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύετο.

15. Καὶ ἐβασίλευσε Δαυὶδ ἐπὶ πάντα Ἰσραήλ· καὶ ἦν Δαυὶδ ποιῶν κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐπὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ.

16. Καὶ Ἰωὰβ υἱὸς Σαρουίας ἐπὶ τῆς στρατιᾶς, καὶ Ἰωσαφὰτ υἱὸς Ἀχιλοὺδ ἐπὶ τῶν ὑπομνημάτων.

17. Καὶ Σαδὼκ υἱὸς Ἀχιτὼβ καὶ Ἀχιμέλεχ υἱὸς Ἀβιάθαρ, ἱερεῖς· καὶ Σασὰ ὁ γραμματεύς.

18. Καὶ Βαναίας υἱὸς Ἰωδαὲ, σύμβουλος· καὶ ὁ Χελεθὶ, καὶ ὁ Φελεθὶ, καὶ οἱ υἱοὶ Δαυὶδ αὐλάρχαι ἦσαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Καὶ εἶπε Δαυίδ· Εἰ ἔστιν ἔτι ὑπολελειμμένος ἐν τῷ οἴκῳ Σαοὺλ, καὶ ποιήσω μετ' αὐτοῦ ἔλεος ἕνεκεν Ἰωνάθαν;

2. Καὶ ἐκ τοῦ οἴκου Σαοὺλ ἦν παῖς, καὶ ὄνομα αὐτῷ Σιβά· καὶ καλοῦσιν αὐτὸν πρὸς Δαυὶδ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλεύς· Σὺ εἶ Σιβά; Καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δοῦλος σός.

3. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς· Εἰ ὑπολέλειπται ἐκ τοῦ οἴκου Σαοὺλ ἔτι ἀνὴρ, καὶ ποιήσω μετ' αὐτοῦ ἔλεος Θεοῦ; Καὶ εἶπε Σιβὰ πρὸς τὸν βασιλέα· Ἔτι ἐστὶν υἱὸς τῷ Ἰωνάθαν πεπληγὼς τοὺς πόδας.

4. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς· Ποῦ οὗτος; Καὶ εἶπε Σιβὰ πρὸς τὸν βασιλέα· Ἰδοὺ ἐν οἴκῳ Μαχὶρ υἱοῦ Ἀμιὴλ ἐκ τῆς Λοδάβαρ.

5. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ, καὶ ἔλαβεν αὐτὸν ἐκ τοῦ οἴκου Μαχὶρ υἱοῦ Ἀμιὴλ ἐκ τῆς Λοδάβαρ.

6. Καὶ παραγίνεται Μεμφιβοσθὲ υἱὸς Ἰωνάθαν υἱοῦ Σαοὺλ πρὸς τὸν βασιλέα Δαυὶδ, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ· καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυίδ· Μεμφιβοσθέ; Καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ ὁ δοῦλός σου.

rex David æs multum valde : in eo fecit Salomon mare æneum, et columnas, et labra, et omnia vasa.

9. Et audivit Thou rex Hemath, quia percussit David omnem virtutem Adraazar,

10. et misit Thou Jedduram filium suum ad regem David, interrogare eum quæ ad pacem, et benedicere eum pro eo quod impugnavit Adraazar, et percussit eum, quoniam adversarius erat ipsi Adraazar. Et in manibus ejus erant vasa argentea, et vasa aurea, et vasa ænea.

11. Et hæc sanctificavit rex David Domino cum argento et auro quod sanctificavit de omnibus civitatibus quas subegerat,

12. ex Idumæa, et ex Moab, et ex filiis Ammon, et ex alienigenis, et ex Amalec, et de spoliis Adraazar filii Raab regis Suba.

13. Et fecit David nomen. Et cum ipse reflecteret percussit Idumæam in Gebelem ad octo et decem millia.

14. Et posuit in Idumæa præsidium in omni Idumæa : et facti sunt omnes Idumæi servi regi. Et salvavit Dominus David in omnibus ad quæ ibat.

15. Et regnavit David super omnem Israel : et erat David faciens judicium et justitiam super omnem populum suum.

16. Et Joab filius Sarviæ super exercitum, et Josaphat filius Achilud super commentarios.

17. Et Sadoc filius Achitob et Achimelech filius Abiathar, sacerdotes : et Sasa scriba.

18. Et Banæas filius Jodae, consiliarius : et ipse Chelethi, et ipse Phelethi, et filii David erant principes aulæ.

CAPUT IX.

1. Et dixit David : Si est adhuc superstes in domo Saul, et faciam cum eo misericordiam propter Jonathan?

2. Et de domo Saul erat puer, et nomen ei Siba : et vocant eum ad David, et dixit ad eum rex : Tu es Siba? Et dixit : Ego servus tuus.

3. Et dixit rex : Si residuus est de domo Saul adhuc vir, et faciam cum eo misericordiam Dei? Et dixit Siba ad regem : Adhuc est filius ipsi Jonathan percussus pedes.

4. Et dixit rex : Ubi iste? Et dixit Siba ad regem : Ecce in domo Machir filii Amiel de ipsa Lodabar.

5. Et misit rex David, et sumpsit eum de domo Machir filii Amiel de Lodabar.

6. Et advenit Memphibosthe filius Jonathan filii Saul ad regem David, et cecidit in faciem suam, et adoravit eum : et dixit ei David : Memphibosthe? Et dixit : Ecce servus tuus.

7. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυίδ· Μὴ φοβοῦ, ὅτι ποιῶν ποιήσω μετὰ σοῦ ἔλεος διὰ Ἰωνάθαν τὸν πατέρα σου, καὶ ἀποκαταστήσω σοι πάντα ἀγρὸν Σαοὺλ πατρὸς τοῦ πατρός σου, καὶ σὺ φαγῇ ἄρτον ἐπὶ τῆς τραπέζης μου διαπαντός.

8. Καὶ προςεκύνησε Μεμφιβοσθὲ, καὶ εἶπε· Τίς εἰμι ὁ δοῦλός σου, ὅτι ἐπέβλεψας ἐπὶ τὸν κύνα τὸν τεθνηκότα τὸν ὅμοιον ἐμοί;

9. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς Σιβὰ τὸ παιδάριον Σαοὺλ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Πάντα ὅσα ἐστὶ τῷ Σαοὺλ καὶ ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ δέδωκα τῷ υἱῷ τοῦ κυρίου σου.

10. Καὶ ἐργῇ αὐτῷ τὴν γῆν σὺ καὶ οἱ υἱοί σου, καὶ οἱ δοῦλοί σου, καὶ εἰςοίσεις τῷ υἱῷ τοῦ κυρίου σου ἄρτους, καὶ ἔδεται ἄρτους, καὶ Μεμφιβοσθὲ υἱὸς τοῦ κυρίου σου φάγεται διαπαντὸς ἄρτον ἐπὶ τῆς τραπέζης μου. Καὶ τῷ Σιβᾷ ἦσαν πεντεκαίδεκα υἱοὶ, καὶ εἴκοσι δοῦλοι.

11. Καὶ εἶπε Σιβὰ πρὸς τὸν βασιλέα· Κατὰ πάντα ὅσα ἐντέταλται ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τῷ δούλῳ αὐτοῦ, οὕτως ποιήσει ὁ δοῦλός σου. Καὶ Μεμφιβοσθὲ ἤσθιεν ἐπὶ τῆς τραπέζης Δαυὶδ καθὼς εἷς τῶν υἱῶν αὐτοῦ τοῦ βασιλέως.

12. Καὶ τῷ Μεμφιβοσθὲ υἱὸς μικρὸς ἦν, καὶ ὄνομα αὐτῷ Μιχὰ, καὶ πᾶσα ἡ κατοίκησις τοῦ οἴκου Σιβὰ, δοῦλοι τοῦ Μεμφιβοσθέ.

13. Καὶ Μεμφιβοσθὲ κατῴκει ἐν Ἱερουσαλὴμ, ὅτι ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ βασιλέως αὐτὸς διαπαντὸς ἤσθιε, καὶ αὐτὸς ἦν χωλὸς ἀμφοτέροις τοῖς ποσὶν αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

1. Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἀπέθανε βασιλεὺς υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ ἐβασίλευσεν Ἀννὼν, υἱὸς αὐτοῦ, ἀντ' αὐτοῦ.

2. Καὶ εἶπε Δαυίδ· Ποιήσω ἔλεος μετὰ Ἀννὼν υἱοῦ Ναὰς, ὃν τρόπον ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ μετ' ἐμοῦ ἔλεος, καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ παρακαλέσαι αὐτὸν ἐν χειρὶ τῶν δούλων αὐτοῦ περὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ παρεγένοντο οἱ παῖδες Δαυὶδ εἰς τὴν γῆν υἱῶν Ἀμμών.

3. Καὶ εἶπον οἱ ἄρχοντες υἱῶν Ἀμμὼν πρὸς Ἀννὼν τὸν κύριον αὐτῶν· Μὴ παρὰ τὸ δοξάζειν Δαυὶδ τὸν πατέρα σου ἐνώπιόν σου, ὅτι ἀπέστειλέ σοι παρακαλοῦντας; ἀλλ' ὅπως οὐχὶ ἐρευνήσωσι τὴν πόλιν καὶ κατασκοπήσωσιν αὐτὴν καὶ τοῦ κατασκέψασθαι αὐτὴν ἀπέστειλε Δαυὶδ τοὺς παῖδας αὐτοῦ πρός σέ;

4. Καὶ ἔλαβεν Ἀννὼν τοὺς παῖδας Δαυὶδ, καὶ ἐξύρησε τοὺς πώγωνας αὐτῶν, καὶ ἀπέκοψε τοὺς μανδύας αὐτῶν ἐν τῷ ἡμίσει ἕως τῶν ἰσχίων αὐτῶν, καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτούς.

5. Καὶ ἀπήγγειλαν τῷ Δαυὶδ ὑπὲρ τῶν ἀνδρῶν, καὶ ἀπέστειλεν εἰς ἀπαντὴν αὐτῶν, ὅτι ἦσαν οἱ ἄνδρες ἠτιμασμένοι σφόδρα. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς· Καθίσατε ἐν Ἱεριχὼ ἕως τοῦ ἀνατεῖλαι τοὺς πώγωνας ὑμῶν, καὶ ἐπιστραφήσεσθε.

6. Καὶ εἶδον οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν ὅτι κατῃσχύνθησαν ὁ λαὸς Δαυὶδ, καὶ ἀπέστειλαν οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν καὶ ἐμισθώσαντο τὴν Συρίαν Βαιθραὰμ, καὶ τὴν Συρίαν Σουβὰ, καὶ Ῥοὼβ, εἴκοσι χιλιάδας πεζῶν, καὶ τὸν βασιλέα Ἀμαλὴκ χιλίους ἄνδρας, καὶ Ἰστὼβ δώδεκα χιλιάδας ἀνδρῶν.

7. Et dixit ei David : Ne timeas, quoniam faciens faciam tecum misericordiam propter Jonathan patrem tuum, et restituam tibi omnem agrum Saul patris patris tui, et tu manducabis panem super mensam meam semper.

8. Et Memphibosthe adoravit, et dixit : Quis sum servus tuus, quia respexisti super canem mortuum similem mihi?

9. Et vocavit rex Siba puerum Saul, et dixit ad eum : Omnia quæcumque sunt ipsi Saul et universæ domui ejus dedi filio domini tui.

10. Et operare ei terram tu et filii tui, et servi tui, et introferes filio domini tui panes, et comedet panes, et Memphibosthe filius domini tui manducabit perpetuo panem super mensam meam. Et Siba erant quinque et decem filii, et viginti servi.

11. Et dixit Siba ad regem : Juxta omnia quæcumque mandavit dominus meus rex servo suo, sic faciet servus tuus. Et Memphibosthe comedebat super mensam David sicut unus filiorum ipsius regis.

12. Et ipsi Memphibosthe filius parvus erat, et nomen ei Micha, et omnis habitatio domus Siba, servi Memphibosthe.

13. Et Memphibosthe habitabat in Jerusalem, quoniam super mensam regis ipse semper comedebat, et ipse erat claudus ambobus pedibus suis.

CAPUT X.

1. Et factum est post hæc et mortuus est rex filiorum Ammon, et regnavit Annon filius ejus pro eo.

2. Et dixit David : Faciam misericordiam cum Annon filio Naas, quemadmodum fecit pater ejus mecum misericordiam, et misit David ad consolandum eum in manu servorum suorum de patre ejus, et adveniunt pueri David in terram filiorum Ammon.

3. Et dixerunt principes filiorum Ammon ad Annon dominum suum : Numquid eo quod David glorificet patrem tuum coram te, quia misit tibi consolatores? sed nonne ut scrutentur civitatem et speculentur eam et ad considerandam eam misit David pueros suos ad te?

4. Et cepit Annon pueros David, et rasit barbas eorum, et præcidit mantella eorum in dimidio usque ad nates eorum, et dimisit eos.

5. Et annuntiaverunt David de viris, et misit in obviam eorum, quoniam erant viri inhonorati valde. Et dixit rex : Sedete in Jericho quoadusque pullulent barbæ vestræ, et revertemini.

6. Et viderunt filii Ammon quia ignominia affecti sunt populus David, et miserunt filii Ammon et mercede conduxerunt Syriam Bæthraam, et Syriam Suba, et Rhoob, viginti millia peditum, et regem Amalec mille viros, et Istob duodecim millia virorum.

7. Καὶ ἤκουσε Δαυὶδ, καὶ ἀπέστειλε τὸν Ἰωὰβ καὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν, τοὺς δυνατούς.

8. Καὶ ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν καὶ παρετάξαντο πόλεμον παρὰ τῇ θύρᾳ τῆς πύλης Συρίας Σουβὰ καὶ Ῥοὼβ καὶ Ἰστὼβ καὶ Ἀμαλὴκ μόνοι ἐν ἀγρῷ.

9. Καὶ εἶδεν Ἰωὰβ ὅτι ἐγενήθη πρὸς αὐτὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ πολέμου ἐκ τοῦ κατὰ πρόσωπον, ἐξεναντίας καὶ ἐκ τοῦ ὄπισθεν, καὶ ἐπελέξατο ἐκ πάντων τῶν νεανιῶν Ἰσραὴλ, καὶ παρετάξαντο ἐξ ἐναντίας Συρίας.

10. Καὶ τὸ κατάλοιπον τοῦ λαοῦ ἔδωκεν ἐν χειρὶ Ἀβεσσὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ παρετάξαντο ἐξεναντίας υἱῶν Ἀμμὼν,

11. καὶ εἶπεν· Ἐὰν κραταιωθῇ Συρία ὑπὲρ ἐμὲ, καὶ ἔσεσθέ μοι εἰς σωτηρίαν· καὶ ἐὰν κραταιωθῶσιν υἱοὶ Ἀμμὼν ὑπὲρ σὲ, καὶ ἐσόμεθα τοῦ σῶσαί σε.

12. Ἀνδρίζου καὶ κραταιωθῶμεν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ ἡμῶν καὶ περὶ τῶν πόλεων τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ Κύριος ποιήσει τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ.

13. Καὶ προσῆλθεν Ἰωὰβ καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ εἰς πόλεμον πρὸς Συρίαν, καὶ ἔφυγον ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ.

14. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν εἶδον ὅτι ἔφυγε Συρία, καὶ ἔφυγαν ἀπὸ προσώπου Ἀβεσσὰ, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν. Καὶ ἀνέστρεψεν Ἰωὰβ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ παρεγένετο εἰς Ἱερουσαλήμ.

15. Καὶ εἶδε Συρία ὅτι ἔπταισεν ἔμπροσθεν Ἰσραὴλ, καὶ συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό.

16. Καὶ ἀπέστειλεν Ἀδρααζὰρ, καὶ συνήγαγε τὴν Συρίαν τὴν ἐκ τοῦ πέραν τοῦ ποταμοῦ Χαλαμὰκ, καὶ παρεγένοντο εἰς Αἰλάμ· καὶ Σωβὰκ ἄρχων τῆς δυνάμεως Ἀδρααζὰρ ἔμπροσθεν αὐτῶν.

17. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Δαυὶδ, καὶ συνήγαγε τὸν πάντα Ἰσραὴλ, καὶ διέβη τὸν Ἰορδάνην, καὶ παρεγένετο εἰς Αἰλάμ· καὶ παρετάξατο Συρία ἀπέναντι Δαυὶδ, καὶ ἐπολέμησαν μετ' αὐτοῦ.

18. Καὶ ἔφυγε Συρία ἀπὸ προσώπου Ἰσραὴλ, καὶ ἀνεῖλε Δαυὶδ ἐκ τῆς Συρίας ἑπτακόσια ἅρματα καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδας ἱππέων, καὶ τὸν Σωβὰκ τὸν ἄρχοντα τῆς δυνάμεως αὐτοῦ ἐπάταξε, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ.

19. Καὶ εἶδαν πάντες οἱ βασιλεῖς οἱ δοῦλοι Ἀδρααζὰρ ὅτι ἔπταισαν ἔμπροσθεν Ἰσραὴλ, καὶ ηὐτομόλησαν μετὰ Ἰσραὴλ, καὶ ἐδούλευσαν αὐτοῖς· καὶ ἐφοβήθη Συρία τοῦ σῶσαι ἔτι τοὺς υἱοὺς Ἀμμών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Καὶ ἐγένετο, ἐπιστρέψαντος τοῦ ἐνιαυτοῦ εἰς τὸν καιρὸν τῆς ἐξοδίας τῶν βασιλέων, καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ τὸν Ἰωὰβ, καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ τὸν πάντα Ἰσραὴλ, καὶ διέφθειραν τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν, καὶ διεκάθισαν ἐπὶ Ῥαββάθ· καὶ Δαυὶδ ἐκάθισεν ἐν Ἱερουσαλήμ.

2. Καὶ ἐγένετο πρὸς ἑσπέραν, καὶ ἀνέστη Δαυὶδ ἀπὸ τῆς κοίτης αὐτοῦ, καὶ περιεπάτει ἐπὶ τοῦ δώματος τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ εἶδε γυναῖκα λουομένην ἀπὸ τοῦ δώματος, καὶ ἡ γυνὴ καλὴ τῷ εἴδει σφόδρα.

3. Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ, καὶ ἐζήτησε τὴν γυναῖκα, καὶ εἶπεν· Οὐχὶ αὕτη Βηρσαβεὲ θυγάτηρ Ἐλιὰβ, γυνὴ Οὐρίου τοῦ Χετταίου;

7. Et audivit David, et misit Joab et omnem virtutem, ipsos potentes.

8. Et exierunt filii Ammon et instruxerunt bellum apud ostium portæ Syriæ Suba et Roob et Istob et Amalec soli in agro.

9. Et vidit Joab quia erat ad se contraria facies prælii e loco ad faciem, ex adverso et a tergo, et elegit ex omnibus adolescentibus Israel, et struxerunt aciem ex adverso Syriæ.

10. Et residuum populi dedit in manu Abessa fratris sui, et struxerunt aciem ex adverso filiorum Ammon,

11. et dixit : Si invaluerit Syria super me, et eritis mihi in salutem : et si invaluerint filii Ammon super te, et erimus ad salvandum te.

12. Viriliter age et invalescamus pro populo nostro et pro civitatibus Dei nostri, et Dominus faciet quod bonum in oculis suis.

13. Et advenit Joab et populus ejus cum eo in prælium erga Syriam, et fugerunt a facie ejus.

14. Et filii Ammon viderunt quia fugit Syria, et fugerunt a facie Abessa, et intrarunt in civitatem. Et revertit Joab a filiis Ammon, et advenit in Jerusalem.

15. Et vidit Syria quia cecidit ante Israel, et congregati sunt in idipsum.

16. Et misit Adraazar, et congregavit Syriam quæ de trans flumine Chalamac, et adveniunt in Ælam : et Sobac princeps virtutis Adraazar ante eos.

17. Et nuntiatum est David, et congregavit universum Israel, et transivit Jordanem, et advenit in Ælam : et aciem struxit Syria ex adverso David, et pugnaverunt cum eo.

18. Et fugit Syria a facie Israel, et sustulit David de Syria septingentos currus et quadraginta millia equitum, et Sobac principem virtutis ejus percussit, et mortuus est ibi.

19. Et viderunt omnes reges servi Adraazar quia ceciderunt ante Israel, et confugerunt ad Israel, et servierunt eis: et timuit Syria salvare ultra filios Ammon.

CAPUT XI.

1. Et factum est, revertente anno ad tempus egressionis regum, et misit David Joab, et pueros suos cum eo, et omnem Israel, et disperdiderunt filios Ammon, et obsederunt super Rabbath : et David sedit in Jerusalem.

2. Et factum est ad vesperam, et surrexit David de cubili suo, et ambulabat super solarium domus regis, et vidit mulierem lavantem se de solario, et mulier pulchra specie valde.

3. Et misit David, et quæsivit mulierem, et dixit : Nonne hæc Bersabee filia Eliab, uxor Uriæ Chettæi?

(αὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ ἀγγέλους, καὶ ἔλαβεν αὐ-
ὶ εἰςῆλθε πρὸς αὐτὴν, καὶ ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς·
τη ἁγιαζομένη ἀπὸ ἀκαθαρσίας αὐτῆς, καὶ ἀπέ-
ν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.
(αὶ ἐν γαστρὶ ἔλαβεν ἡ γυνή· καὶ ἀποστείλασα
ιλε τῷ Δαυὶδ, καὶ εἶπεν· Ἐγώ εἰμι ἐν γαστρὶ

(αὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ πρὸς Ἰωὰβ, λέγων· Ἀπό-
ι πρός με τὸν Οὐρίαν τὸν Χετταῖον. Καὶ ἀπέ-
Ἰωὰβ τὸν Οὐρίαν πρὸς Δαυίδ.
(αὶ παραγίνεται Οὐρίας καὶ εἰςῆλθε πρὸς αὐτὸν,
ηρώτησε Δαυὶδ εἰς εἰρήνην Ἰωὰβ, καὶ εἰς εἰρή-
ῦ λαοῦ, καὶ εἰς εἰρήνην τοῦ πολέμου.
(αὶ εἶπε Δαυὶδ τῷ Οὐρίᾳ· Κατάβηθι εἰς τὸν
του, καὶ νίψαι τοὺς πόδας σου. Καὶ ἐξῆλθεν
ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ἐξῆλθεν ὀπίσω αὐτοῦ
οῦ βασιλέως.
(αὶ ἐκοιμήθη Οὐρίας παρὰ τῇ θύρᾳ τοῦ βασι-
ετὰ τῶν δούλων τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ οὐ κατέβη
οἶκον αὐτοῦ.
Καὶ ἀνήγγειλαν τῷ Δαυὶδ, λέγοντες, ὅτι οὐ
Οὐρίας εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. Καὶ εἶπε Δαυὶδ
Ὀὐρίαν· Οὐχὶ ἐξ ὁδοῦ σὺ ἔρχῃ; τί ὅτι οὐ κατέ-
τὸν οἶκόν σου;
Καὶ εἶπεν Οὐρίας πρὸς Δαυίδ· Ἡ κιβωτὸς, καὶ
λ καὶ Ἰούδας κατοικοῦσιν ἐν σκηναῖς, καὶ ὁ
μου Ἰωὰβ, καὶ οἱ δοῦλοι τοῦ κυρίου μου ἐπὶ
τον τοῦ ἀγροῦ παρεμβάλλουσι· καὶ ἐγὼ εἰςελεύ-
εἰς τὸν οἶκόν μου τοῦ φαγεῖν καὶ πιεῖν, καὶ κοι-
ι μετὰ τῆς γυναικός μου; Πῶς; Ζῇ ἡ ψυχή
ποιήσω τὸ ῥῆμα τοῦτο.
Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Οὐρίαν· Κάθισον ἐνταῦθα
σήμερον, καὶ αὔριον ἐξαποστελῶ σε. Καὶ ἐκά-
Οὐρίας ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ
ύριον.
Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν Δαυὶδ καὶ ἔφαγεν ἐνώπιον
καὶ ἔπιε, καὶ ἐμέθυσεν αὐτὸν, καὶ ἐξῆλθεν ἑσπέ-
ῦ κοιμηθῆναι ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ μετὰ τῶν
τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ οὐ
.
Καὶ ἐγένετο πρωῒ, καὶ ἔγραψε Δαυὶδ βιβλίον
ωὰβ, καὶ ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ Οὐρίου.
Καὶ ἔγραψεν ἐν βιβλίῳ, λέγων· Εἰςάγαγε τὸν
ἐξεναντίας τοῦ πολέμου τοῦ κραταιοῦ, καὶ ἀπο-
ήσεσθε ἀπὸ ὄπισθεν αὐτοῦ, καὶ πληγήσεται καὶ
εῖται.
Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ φυλάσσειν Ἰωὰβ ἐπὶ τὴν
καὶ ἔθηκεν τὸν Οὐρίαν εἰς τὸν τόπον οὗ ᾔδει ὅτι
δυνάμεως ἐκεῖ.
Καὶ ἐξῆλθον οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως, καὶ ἐπολέ-
μετὰ Ἰωάβ· καὶ ἔπεσαν ἐκ τοῦ λαοῦ ἐκ τῶν
Δαυὶδ, καὶ ἀπέθανε καί γε Οὐρίας ὁ Χετ-

Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωὰβ, καὶ ἀπήγγειλε τῷ Δαυὶδ
τοὺς λόγους τοῦ πολέμου λαλῆσαι πρὸς τὸν βα-

Καὶ ἐνετείλατο τῷ ἀγγέλῳ, λέγων· Ἐν τῷ συν-
ι πάντας τοὺς λόγους τοῦ πολέμου λαλῆσαι πρὸς
σιλέα,
καὶ ἔσται, ἐὰν ἀναβῇ ὁ θυμὸς τοῦ βασιλέως, καὶ

4. Et misit David nuntios, et sumpsit eam, et intravit ad eam, et dormivit cum ea : et hæc sanctificata ab immunditia sua, et revertit in domum suam.

5. Et in utero cepit mulier : et mittens annuntiavit David, et dixit : Ego quidem in ventre habeo.

6. Et misit David ad Joab, dicens : Mitte ad me Uriam Chettæum. Et misit Joab Uriam ad David.

7. Et advenit Urias et intravit ad eum, et interrogavit David ad pacem Joab, et ad pacem populi, et ad pacem belli.

8. Et dixit David Uriæ : Descende in domum tuam, et lava pedes tuos. Et exivit Urias e domo regis, et exivit post eum demensum regis.

9. Et dormivit Urias apud ostium regis cum servis domini sui, et non descendit in domum suam.

10. Et annuntiaverunt David, dicentes, quia non descendit Urias in domum suam. Et dixit David ad Uriam : Nonne ex itinere tu venis? quid quod non descendisti in domum tuam?

11. Et dixit Urias ad David : Arca, et Israel et Judas habitant in tabernaculis, et dominus meus Joab, et servi domini mei super faciem agri castrametantur : et ego intrabo in domum meam ad manducandum et bibendum, et dormiendum cum uxore mea? Quomodo? Vivit anima tua, si faciam verbum hoc.

12. Et dixit David ad Uriam : Sede hic etiam hodie, et cras dimittam te. Et sedit Urias in Jerusalem in die illa et crastina.

13. Et vocavit eum David et manducavit coram eo, et bibit, et inebriavit eum, et egressus est vespere ad dormiendum super cubile suum cum servis domini sui, et in domum suam non descendit.

14. Et factum est mane, et scripsit David libellum ad Joab, et misit in manu Uriæ.

15. Et scripsit in libello, dicens : Induc Uriam ex adverso prælii validi, et revertemini a tergo ejus, et percutietur et morietur.

16. Et factum est in observando Joab super civitatem, et posuit Uriam in locum ubi sciebat quia viri virtutis illic.

17. Et exierunt viri civitatis, et pugnabant cum Joab : et ceciderunt de populo de servis David, et mortuus est etiam Urias Chettæus.

18. Et misit Joab, et annuntiavit David omnia verba prælii ad loquendum ad regem.

19. Et mandavit nuntio, dicens : In consummando omnia verba prælii loqui ad regem,

20. et erit, si ascenderit furor regis, et dixerit tibi : Quid

εἴπῃ σοι· Τί ὅτι ἠγγίσατε πρὸς τὴν πόλιν πολεμῆσαι; Οὐκ ᾔδειτε ὅτι τοξεύσουσιν ἀπάνωθεν τοῦ τείχους;

21. Τίς ἐπάταξε τὸν Ἀβιμέλεχ υἱὸν Ἱεροβάαλ υἱοῦ Νήρ; Οὐχὶ γυνὴ ἔῤῥιψε κλάσμα μύλου ἐπ' αὐτὸν ἀπὸ ἄνωθεν τοῦ τείχους, καὶ ἀπέθανεν ἐν Θαμασί; Ἱνατί προσηγάγετε πρὸς τὸ τεῖχος; Καὶ ἐρεῖς· Καί γε ὁ δοῦλός σου Οὐρίας ὁ Χετταῖος ἀπέθανε.

22. Καὶ ἐπορεύθη ὁ ἄγγελος Ἰωὰβ πρὸς τὸν βασιλέα εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ παρεγένετο καὶ ἀπήγγειλε τῷ Δαυὶδ πάντα ὅσα ἀπήγγειλεν αὐτῷ Ἰωὰβ, πάντα τὰ ῥήματα τοῦ πολέμου. « Καὶ ἐθυμώθη Δαυὶδ πρὸς Ἰωὰβ, « καὶ εἶπε πρὸς τὸν ἄγγελον· Ἱνατί προσηγάγετε πρὸς « τὴν πόλιν τοῦ πολεμῆσαι; Οὐκ ᾔδειτε ὅτι πληγήσεσθε « ἀπὸ τοῦ τείχους; Τίς ἐπάταξε τὸν Ἀβιμέλεχ υἱὸν Ἱε- « ροβάαλ; Οὐχὶ γυνὴ ἔῤῥιψεν ἐπ' αὐτὸν κλάσμα μύλου « ἀπὸ τοῦ τείχους, καὶ ἀπέθανεν ἐν Θαμασί; Ἱνατί « προσηγάγετε πρὸς τὸ τεῖχος; »

23. Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος πρὸς Δαυίδ· Ὅτι ἐκραταίωσαν ἐφ' ἡμᾶς οἱ ἄνδρες καὶ ἐξῆλθον ἐφ' ἡμᾶς εἰς τὸν ἀγρὸν, καὶ ἐγενήθημεν ἐπ' αὐτοὺς ἕως τῆς θύρας τῆς πύλης.

24. Καὶ ἐτόξευσαν οἱ τοξεύοντες πρὸς τοὺς παῖδάς σου ἀπάνωθεν τοῦ τείχους, καὶ ἀπέθανον τῶν παίδων τοῦ βασιλέως, καί γε ὁ δοῦλός σου Οὐρίας ὁ Χετταῖος ἀπέθανε.

25. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τὸν ἄγγελον· Τάδε ἐρεῖς πρὸς Ἰωάβ· Μὴ πονηρὸν ἔστω ἐν ὀφθαλμοῖς σου τὸ ῥῆμα τοῦτο, ὅτι ποτὲ μὲν οὕτως καὶ ποτὲ οὕτως φάγεται ἡ μάχαιρα· κραταίωσον τὸν πόλεμόν σου εἰς τὴν πόλιν, καὶ κατάσπασον αὐτὴν, καὶ κραταίωσον αὐτήν.

26. Καὶ ἤκουσεν ἡ γυνὴ Οὐρίου ὅτι ἀπέθανεν Οὐρίας ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ ἐκόψατο τὸν ἄνδρα αὐτῆς.

27. Καὶ διῆλθε τὸ πένθος, καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ, καὶ συνήγαγεν αὐτὴν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἐγενήθη αὐτῷ εἰς γυναῖκα, καὶ ἔτεκεν αὐτῷ υἱόν. Καὶ πονηρὸν ἐφάνη τὸ ῥῆμα ὃ ἐποίησε Δαυὶδ ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

1. Καὶ ἀπέστειλε Κύριος τὸν Νάθαν τὸν προφήτην πρὸς Δαυὶδ, καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Δύο ἦσαν ἄνδρες ἐν πόλει μιᾷ, εἷς πλούσιος καὶ εἷς πένης.

2. Καὶ τῷ πλουσίῳ ἦν ποίμνια καὶ βουκόλια πολλὰ σφόδρα.

3. Καὶ τῷ πένητι οὐδὲν ἀλλ' ἢ ἀμνὰς μία μικρὰ, ἣν ἐκτήσατο καὶ περιεποιήσατο καὶ ἐξέθρεψεν αὐτὴν καὶ ἡδρύνθη μετ' αὐτοῦ καὶ μετὰ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ αὐτό· ἐκ τοῦ ἄρτου αὐτοῦ ἤσθιε, καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου αὐτοῦ ἔπινε, καὶ ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ ἐκάθευδε, καὶ ἦν αὐτῷ ὡς θυγάτηρ.

4. Καὶ ἦλθε πάροδος τῷ ἀνδρὶ τῷ πλουσίῳ, καὶ ἐφείσατο λαβεῖν ἐκ τῶν ποιμνίων αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν βουκολίων αὐτοῦ τοῦ ποιῆσαι τῷ ξένῳ ὁδοιπόρῳ τῷ ἐλθόντι πρὸς αὐτὸν, καὶ ἔλαβε τὴν ἀμνάδα τοῦ πένητος, καὶ ἐποίησεν αὐτὴν τῷ ἀνδρὶ τῷ ἐλθόντι πρὸς αὐτόν.

5. Καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ Δαυὶδ σφόδρα τῷ ἀνδρὶ, καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Νάθαν· Ζῇ Κύριος, ὅτι υἱὸς θανάτου ὁ ἀνὴρ ὁ ποιήσας τοῦτο,

6. καὶ τὴν ἀμνάδα ἀποτίσει ἑπταπλασίονα ἀνθ' ὧν ὅτι ἐποίησε τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ περὶ οὗ οὐκ ἐφείσατο.

quod appropinquastis ad civitatem pugnare? Nonne sciebatis quia sagittabunt desuper muro?

21. Quis percussit Abimelech filium Jerobaal filii Ner? Nonne mulier projecit fragmentum molæ super eum desuper muro, et mortuus est in Thamasi? Ut quid accessistis ad murum? Et dices : Etiam servus tuus Urias Chettæus mortuus est.

22. Et ivit nuntius Joab ad regem in Jerusalem, et advenit et annuntiavit David omnia quæcumque annuntiaverat ei Joab, omnia verba prælii. « Et indignatus est David in Joab, « et dixit ad nuntium : Ut quid accessistis ad civitatem præliando? Nonne sciebatis quia percutiemini e muro? Quis « percussit Abimelech filium Jerobaal? Nonne mulier projecit super eum fragmentum molæ e muro, et mortuus est « in Thamasi? Ut quid accessistis ad murum? »

23. Et dixit nuntius ad David : Quia invaluerunt super nos viri et exierunt super nos in agrum, et fuimus super eos usque ad ostium portæ.

24. Et sagittaverunt sagittantes in servos tuos desuper muro, et mortui sunt de pueris regis, et etiam servus tuus Urias Chettæus mortuus est.

25. Et dixit David ad nuntium : Hæc dices ad Joab : Ne malum sit in oculis tuis verbum hoc, quoniam interdum quidem sic et interdum sic comedet gladius : fac invalescere prælium tuum in civitatem, et destrue eam, et confirma eam.

26. Et audivit mulier Uriæ quia mortuus est Urias vir suus, et planxit virum suum.

27. Et transiit luctus, et misit David, et conduxit eam in domum suam, et facta est ei in uxorem, et peperit ei filium. Et malum apparuit verbum quod fecit David in oculis Domini.

CAPUT XII.

1. Et misit Dominus Nathan prophetam ad David, et intravit ad eum, et dixit ei : Duo erant viri in civitate una, unus dives et unus pauper.

2. Et diviti erant greges et armenta boum multa valde.

3. Et pauperi nihil nisi agna una parva, quam acquisierat et reservaverat et educaverat eam et creverat cum eo et cum filiis ejus in idipsum : de pane ejus edebat, et de poculo ejus bibebat, et in sinu ejus dormiebat, et erat ei tamquam filia.

4. Et venit viator viro diviti, et pepercit sumere de gregibus suis et de armentis suis ad faciendum hospiti viatori qui venerat ad ipsum, et cepit agnam pauperis, et fecit eam viro qui venerat ad se.

5. Et indignatus est ira David valde viro, et dixit David ad Nathan : Vivit Dominus, quia filius mortis vir qui fecit hoc,

6. et agnam reddet in septuplum pro eo quod fecit verbum istud, et pro eo quod non pepercit.

7. Καὶ εἶπε Νάθαν πρὸς Δαυίδ· Σὺ εἶ ὁ ἀνὴρ ὁ ποιήσας τοῦτο. Τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραήλ· Ἐγώ εἰμι ὁ χρίσας σε εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραήλ, καὶ ἐγώ εἰμι ἐῤῥυσάμην σε ἐκ χειρὸς Σαοὺλ,

8. καὶ ἔδωκά σοι τὸν οἶκον τοῦ κυρίου σου, καὶ τὰς γυναῖκας τοῦ κυρίου σου ἐν τῷ κόλπῳ σου. Καὶ ἔδωκά σοι τὸν οἶκον Ἰσραὴλ, καὶ Ἰούδα, καὶ εἰ μικρόν ἐστι, προσθήσω σοι κατὰ ταῦτα.

9. Τί ὅτι ἐφαύλισας τὸν λόγον Κυρίου, τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ; Τὸν Οὐρίαν τὸν Χετταῖον ἐπάταξας ἐν ῥομφαίᾳ, καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἔλαβες σεαυτῷ εἰς γυναῖκα, καὶ αὐτὸν ἀπέκτεινας ἐν ῥομφαίᾳ υἱῶν Ἀμμών.

10. Καὶ νῦν οὐκ ἀποστήσεται ῥομφαία ἐκ τοῦ οἴκου σου ἕως αἰῶνος ἀνθ' ὧν ὅτι ἐξουδένωσάς με, καὶ ἔλαβες τὴν γυναῖκα τοῦ Οὐρίου τοῦ Χετταίου τοῦ εἶναί σοι εἰς γυναῖκα.

11. Τάδε λέγει Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω ἐπὶ σὲ κακὰ ἐκ τοῦ οἴκου σου, καὶ λήψομαι τὰς γυναῖκάς σου κατ' ὀφθαλμούς σου, καὶ δώσω τῷ πλησίον σου, καὶ κοιμηθήσεται μετὰ τῶν γυναικῶν σου ἐναντίον τοῦ ἡλίου τούτου.

12. Ὅτι σὺ ἐποίησας κρυβῆ, κἀγὼ ποιήσω τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐναντίον παντὸς Ἰσραὴλ καὶ ἀπέναντι τοῦ ἡλίου τούτου.

13. Καὶ εἶπε Δαυὶδ τῷ Νάθαν· Ἡμάρτηκα τῷ Κυρίῳ. Καὶ εἶπε Νάθαν πρὸς Δαυίδ· Καὶ Κύριος παρεβίβασε τὸ ἁμάρτημά σου, οὐ μὴ ἀποθάνῃς.

14. Πλὴν ὅτι παροργίζων παρώργισας τοὺς ἐχθροὺς Κυρίου ἐν τῷ ῥήματι τούτῳ, καί γε ὁ υἱός σου ὁ τεχθεὶς σοι θανάτῳ ἀποθανεῖται.

15. Καὶ ἀπῆλθε Νάθαν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἔθραυσε Κύριος τὸ παιδίον ὃ ἔτεκεν ἡ γυνὴ Οὐρίου τοῦ Χετταίου τῷ Δαυὶδ, καὶ ἠῤῥώστησε.

16. Καὶ ἐζήτησε Δαυὶδ τὸν Θεὸν περὶ τοῦ παιδαρίου, καὶ ἐνήστευσε Δαυὶδ νηστείαν, καὶ εἰσῆλθε καὶ ηὐλίσθη ἐπὶ τῆς γῆς.

17. Καὶ ἀνέστησαν ἐπ' αὐτὸν οἱ πρεσβύτεροι τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἐγεῖραι αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἠθέλησε, καὶ οὐ συνέφαγεν αὐτοῖς ἄρτον.

18. Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ ἀπέθανε τὸ παιδάριον· καὶ ἐφοβήθησαν οἱ δοῦλοι Δαυὶδ ἀναγγεῖλαι αὐτῷ ὅτι τέθνηκε τὸ παιδάριον, ὅτι εἶπον· Ἰδοὺ ἐν τῷ τὸ παιδάριον ἔτι ζῆν ἐλαλήσαμεν πρὸς αὐτὸν, καὶ οὐκ εἰσήκουσε τῆς φωνῆς ἡμῶν, καὶ πῶς εἴπωμεν πρὸς αὐτὸν ὅτι τέθνηκε τὸ παιδάριον, καὶ ποιήσει κακά;

19. Καὶ συνῆκε Δαυὶδ ὅτι οἱ παῖδες αὐτοῦ ψιθυρίζουσι, καὶ ἐνόησε Δαυὶδ ὅτι τέθνηκε τὸ παιδάριον, καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ· Εἰ τέθνηκε τὸ παιδάριον; Καὶ εἶπαν· Τέθνηκε.

20. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ ἐκ τῆς γῆς, καὶ ἐλούσατο, καὶ ἠλείψατο, καὶ ἤλλαξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ᾔτησεν ἄρτον φαγεῖν, καὶ παρέθηκαν αὐτῷ ἄρτον καὶ ἔφαγε.

21. Καὶ εἶπαν οἱ παῖδες αὐτοῦ πρὸς αὐτόν· Τί τὸ ῥῆμα τοῦτο ὃ ἐποίησας ἕνεκα τοῦ παιδαρίου; Ἔτι

7. Et dixit Nathan ad David : Tu es vir qui fecisti hoc. Hæc dicit Dominus Deus Israel : Ego sum qui unxi te in regem super Israel, et ego quidem erui te de manu Saul,

8. et dedi tibi domum domini tui, et mulieres domini tui in sinu tuo. Et dedi tibi domum Israel, et Juda, et si parum est, adjiciam tibi secundum hæc.

9. Quid quod vilipendisti verbum Domini, faciendo malum in oculis ejus? Uriam Chettæum percussisti in gladio, et uxorem ejus cepisti tibi in uxorem, et ipsum interfecisti in gladio filiorum Ammon.

10. Et nunc non recedet gladius de domo tua usque in sæculum pro eo quod sprevisti me, et sumpsisti uxorem Uriæ Chettæi ut sit tibi in uxorem.

11. Hæc dicit Dominus : Ecce ego suscito super te mala e domo tua, et capiam uxores tuas ante oculos tuos, et dabo proximo tuo, et dormiet cum uxoribus tuis coram sole hoc.

12. Quoniam tu fecisti in occulto, et ego faciam verbum hoc coram universo Israel et coram sole hoc.

13. Et dixit David ad Nathan : Peccavi Domino. Et dixit Nathan ad David : Et Dominus transire fecit peccatum tuum, non morieris.

14. Veruntamen quia provocans provocasti ad iram inimicos Domini in verbo hoc, filius quidem tuus natus tibi morietur.

15. Et abiit Nathan in domum suam, et percussit Dominus parvulum quem pepererat uxor Uriæ Chettæi ipsi David, et ægrotavit.

16. Et quæsivit David Deum pro parvulo, et jejunavit David jejunium, et intravit et mansit super terram.

17. Et surrexerunt super eum seniores domus ejus ad suscitandum eum de terra, et noluit, et non manducavit cum eis panem.

18. Et factum est in die septima, et mortuus est parvulus : et timuerunt servi David annuntiare ei quia mortuus est parvulus, quoniam dixerunt : Ecce dum viveret adhuc parvulus locuti sumus ad eum, et non exaudivit vocem nostram, et quomodo dicemus ad eum quia mortuus est parvulus, et faciet mala?

19. Et intellexit David quia pueri sui mussitant, et cogitavit David quia mortuus est parvulus, et dixit David ad pueros suos : Si mortuus est parvulus? Et dixerunt : Mortuus est.

20. Et surrexit David de terra, et lavit se, et unxit se, et mutavit vestimenta sua, et intravit in domum Dei, et adoravit eum, et intravit in domum suam, et petiit panem ad manducandum, et apposuerunt ei panem et manducavit.

21. Et dixerunt pueri ejus ad eum : Quod est verbum hoc quod fecisti propter parvulum? Cum adhuc viveret

ζῶντος ἐνήστευες καὶ ἔκλαιες καὶ ἠγρύπνεις, καὶ ἡνίκα ἀπέθανε τὸ παιδάριον, ἀνέστης καὶ ἔφαγες ἄρτον καὶ πέπωκας;

22. Καὶ εἶπε Δαυίδ· Ἐν τῷ τὸ παιδάριον ἔτι ζῆν, ἐνήστευσα καὶ ἔκλαυσα, ὅτι εἶπα· Τίς οἶδεν εἰ ἐλεήσει με Κύριος, καὶ ζήσεται τὸ παιδάριον;

23. Καὶ νῦν τέθνηκεν, ἱνατί τοῦτο ἐγὼ νηστεύω; Μὴ δυνήσομαι ἐπιστρέψαι αὐτὸν ἔτι; Ἐγὼ πορεύσομαι πρὸς αὐτὸν, καὶ αὐτὸς οὐκ ἀναστρέψει πρὸς μέ.

24. Καὶ παρεκάλεσε Δαυὶδ Βηρσαβεὲ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὴν, καὶ ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς, καὶ συνέλαβε καὶ ἔτεκεν υἱὸν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Σαλωμὼν, καὶ Κύριος ἠγάπησεν αὐτόν.

25. Καὶ ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ Νάθαν τοῦ προφήτου, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰεδδεδὶ, ἕνεκεν Κυρίου.

26. Καὶ ἐπολέμησεν Ἰωὰβ ἐν Ῥαββὰθ υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ κατέλαβε τὴν πόλιν τῆς βασιλείας.

27. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωὰβ ἀγγέλους πρὸς Δαυὶδ, καὶ εἶπεν· Ἐπολέμησα ἐν Ῥαββὰθ, καὶ κατελαβόμην τὴν πόλιν τῶν ὑδάτων·

28. καὶ νῦν συνάγαγε τὸ κατάλοιπον τοῦ λαοῦ, καὶ παρέμβαλε ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ προκαταλαβοῦ αὐτὴν, ἵνα μὴ προκαταλάβωμαι ἐγὼ τὴν πόλιν, καὶ κληθῇ τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτήν.

29. Καὶ συνήγαγε Δαυὶδ πάντα τὸν λαὸν, καὶ ἐπορεύθη εἰς Ῥαββὰθ, καὶ ἐπολέμησεν ἐν αὐτῇ καὶ κατελάβετο αὐτήν.

30. Καὶ ἔλαβε τὸν στέφανον Μολχὸμ τοῦ βασιλέως αὐτῶν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ὁ σταθμὸς αὐτοῦ τάλαντον χρυσίου, καὶ λίθου τιμίου, καὶ ἦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς Δαυὶδ, καὶ σκῦλα τῆς πόλεως ἐξήνεγκε πολλὰ σφόδρα.

31. Καὶ τὸν λαὸν τὸν ὄντα ἐν αὐτῇ ἐξήγαγε, καὶ ἔθηκεν ἐν τῷ πρίονι καὶ ἐν τοῖς τριβόλοις τοῖς σιδηροῖς, καὶ ὑποτομεῦσι σιδηροῖς, καὶ διήγαγεν αὐτοὺς διὰ τοῦ πλινθίου. Καὶ οὕτως ἐποίησε πάσαις ταῖς πόλεσιν υἱῶν Ἀμμών. Καὶ ἐπέστρεψε Δαυὶδ καὶ πᾶς ὁ λαὸς εἰς Ἱερουσαλήμ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

1. Καὶ ἐγενήθη μετὰ ταῦτα καὶ τῷ Ἀβεσσαλὼμ υἱῷ Δαυὶδ ἀδελφὴ καλὴ τῷ εἴδει σφόδρα, καὶ ὄνομα αὐτῇ Θημὰρ, καὶ ἠγάπησεν αὐτὴν Ἀμνὼν υἱὸς Δαυίδ.

2. Καὶ ἐθλίβετο Ἀμνὼν ὥστε ἀῤῥωστεῖν διὰ Θημὰρ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ, ὅτι παρθένος ἦν αὕτη, καὶ ὑπέρογκον ἐν ὀφθαλμοῖς Ἀμνὼν τοῦ ποιῆσαί τι αὐτῇ.

3. Καὶ ἦν τῷ Ἀμνὼν ἑταῖρος, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἰωναδὰβ, υἱὸς Σαμαὰ τοῦ ἀδελφοῦ Δαυίδ· καὶ Ἰωναδὰβ ἀνὴρ σοφὸς σφόδρα,

4. καὶ εἶπεν αὐτῷ· Τί σοι ὅτι σὺ οὕτως ἀσθενὴς, υἱὲ τοῦ βασιλέως, τοπρωὶ πρωΐ; Οὐκ ἀπαγγέλλεις μοι; Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἀμνών· Θημὰρ τὴν ἀδελφὴν Ἀβεσσαλὼν τοῦ ἀδελφοῦ μου ἐγὼ ἀγαπῶ.

5. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰωναδάβ· Κοιμήθητι ἐπὶ τῆς κοίτης σου καὶ μαλακίσθητι, καὶ εἰσελεύσεται ὁ πατήρ σου τοῦ ἰδεῖν σε, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν· Ἐλθέτω δὴ Θημὰρ ἡ ἀδελφή μου, καὶ ψωμισάτω με, καὶ ποιησάτω κατ' ὀφθαλμούς μου βρῶμα, ὅπως ἴδω καὶ φάγω ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῆς.

jejunabas et plorabas et vigilabas, et quando mortuus est parvulus, surrexisti et manducasti panem et bibisti?

22. Et dixit David : Dum viveret adhuc parvulus, jejunavi et ploravi, quoniam dixi : Quis novit si miserebitur mei Dominus, et vivet parvulus?

23. Et nunc mortuus est, ut quid hoc ego jejuno? Numquid potero facere ipsum reverti ultra? Ego ibo ad eum, et ipse non revertet ad me.

24. Et consolatus est David Bersabee uxorem suam, et intravit ad eam, et dormivit cum ea, et concepit et peperit filium, et vocavit nomen ejus Salomon, et Dominus dilexit eum.

25. Et misit in manu Nathan prophetæ, et vocavit nomen ejus Jeddedi, propter Dominum.

26. Et bellavit Joab in Rabbath filiorum Ammon, et cepit civitatem regni.

27. Et misit Joab nuntios ad David, et dixit : Bellavi in Rabbath, et cepi civitatem aquarum :

28. et nunc congrega residuum populi, et castrametare super civitatem, et cape eam, ut non capiam ego civitatem, et vocetur nomen meum super eam.

29. Et congregavit David universum populum, et iit in Rabbath, et pugnavit in eam et cepit eam.

30. Et cepit coronam Molchom regis eorum de capite ejus, et pondus ejus talentum auri, et lapidis pretiosi, et fuit super caput David, et spolia civitatis exportavit multa valde.

31. Et populum qui erat in ea eduxit, et posuit in serra et in tribolis ferreis, et in securibus ferreis, et transire fecit eos per fornacem. Et sic fecit omnibus civitatibus filiorum Ammon. Et reversus est David et universus populus in Jerusalem.

CAPUT XIII.

1. Et factum est post hæc et ipsi Abessalom filio David soror pulchra specie valde, et nomen ei Themar, et dilexit eam Amnon filius David.

2. Et tribulabatur Amnon ita ut ægrotaret propter Themar sororem suam, quoniam virgo erat hæc, et difficile in oculis Amnon facere quicquam ei.

3. Et erat ipsi Amnon amicus, et nomen ei Jonadab, filius Samaa fratris David : et Jonadab vir sapiens valde,

4. et dixit ei : Quid tibi quia tu sic infirmus, fili regis, mane mane? Nonne annuntias mihi? Et dixit ei Amnon : Themar sororem Abessalom fratris mei amo.

5. Et dixit ei Jonadab : Cuba super cubile tuum et languesce, et ingredietur pater tuus ad videndum te, et dices ad eum : Veniat nunc Themar soror mea, et cibet me, et faciat ante oculos meos cibum, ut videam et comedam de manu ejus.

6. Καὶ ἐκοιμήθη Ἀμνὼν καὶ ἠῤῥώστησε, καὶ εἰςῆλθεν ὁ βασιλεὺς ἰδεῖν αὐτὸν, καὶ εἶπεν Ἀμνὼν πρὸς τὸν βασιλέα· Ἐλθέτω δὴ Θημὰρ ἡ ἀδελφή μου πρός με, καὶ κολλυρισάτω ἐν ὀφθαλμοῖς μου δύο κολλυρίδας, καὶ φάγομαι ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῆς.

7. Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ πρὸς Θημὰρ εἰς τὸν οἶκον, λέγων· Πορεύθητι δὴ εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ σου, καὶ ποίησον αὐτῷ βρῶμα.

8. Καὶ ἐπορεύθη Θημὰρ εἰς τὸν οἶκον Ἀμνὼν ἀδελφοῦ αὐτῆς, καὶ αὐτὸς κοιμώμενος. Καὶ ἔλαβε τὸ σταῖς καὶ ἐφύρασε, καὶ ἐκολλύρισε κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ ἥψησε τὰς κολλυρίδας.

9. Καὶ ἔλαβε τὸ τήγανον καὶ κατεκένωσεν ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠθέλησε φαγεῖν. Καὶ εἶπεν Ἀμνών· Ἐξαγάγετε πάντα ἄνδρα ἀπὸ ἐπάνωθέν μου. Καὶ ἐξήγαγον πάντα ἄνδρα ἐπάνωθεν αὐτοῦ.

10. Καὶ εἶπεν Ἀμνὼν πρὸς Θημάρ· Εἰςένεγκε τὸ βρῶμα εἰς τὸ ταμιεῖον, καὶ φάγομαι ἐκ τῆς χειρός σου. Καὶ ἔλαβε Θημὰρ τὰς κολλυρίδας ἃς ἐποίησε, καὶ εἰςήνεγκε τῷ Ἀμνὼν ἀδελφῷ αὐτῆς εἰς τὸν κοιτῶνα.

11. Καὶ προςήγαγεν αὐτῷ τοῦ φαγεῖν, καὶ ἐπελάβετο αὐτῆς, καὶ εἶπεν αὐτῇ· Δεῦρο, κοιμήθητι μετ' ἐμοῦ, ἀδελφή μου.

12. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Μὴ, ἀδελφέ μου, μὴ ταπεινώσῃς με, διότι οὐ ποιηθήσεται οὕτως ἐν Ἰσραήλ· μὴ ποιήσῃς τὴν ἀφροσύνην ταύτην.

13. Καὶ ἐγὼ ποῦ ἀποίσω τὸ ὄνειδός μου; Καὶ σὺ ἔσῃ ὡς εἷς τῶν ἀφρόνων ἐν Ἰσραήλ. Καὶ νῦν λάλησον δὴ πρὸς τὸν βασιλέα, ὅτι οὐ μὴ κωλύσῃ με ἀπὸ σοῦ.

14. Καὶ οὐκ ἠθέλησεν Ἀμνὼν τοῦ ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς αὐτῆς, καὶ ἐκραταίωσεν ὑπὲρ αὐτὴν, καὶ ἐταπείνωσεν αὐτὴν, καὶ ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς.

15. Καὶ ἐμίσησεν αὐτὴν Ἀμνὼν μῖσος μέγα σφόδρα, ὅτι μέγα τὸ μῖσος ὃ ἐμίσησεν αὐτὴν ὑπὲρ τὴν ἀγάπην ἣν ἠγάπησεν αὐτήν· ὅτι μείζων ἡ κακία ἡ ἐσχάτη ἢ ἡ πρώτη. Καὶ εἶπεν αὐτῇ Ἀμνών· Ἀνάστηθι, καὶ πορεύου.

16. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Θημὰρ περὶ τῆς κακίας τῆς μεγάλης ταύτης ὑπὲρ ἑτέραν ἣν ἐποίησας μετ' ἐμοῦ, τοῦ ἐξαποστεῖλαί με· καὶ οὐκ ἠθέλησεν Ἀμνὼν ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς αὐτῆς,

17. καὶ ἐκάλεσε τὸ παιδάριον αὐτοῦ τὸν προεστηκότα τοῦ οἴκου, καὶ εἶπεν αὐτῷ. Ἐξαποστείλατε δὴ ταύτην ἀπ' ἐμοῦ ἔξω, καὶ ἀπόκλεισον τὴν θύραν ὀπίσω αὐτῆς.

18. Καὶ ἐπ' αὐτῆς ἦν χιτὼν καρπωτὸς, ὅτι οὕτως ἐνεδιδύσκοντο αἱ θυγατέρες τοῦ βασιλέως αἱ παρθένοι τοὺς ἐπενδύτας αὐτῶν· καὶ ἐξήγαγεν αὐτὴν ὁ λειτουργὸς αὐτοῦ ἔξω, καὶ ἀπέκλεισε τὴν θύραν ὀπίσω αὐτῆς.

19. Καὶ ἔλαβε Θημὰρ σποδὸν, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, καὶ τὸν χιτῶνα τὸν καρπωτὸν τὸν ἐπ' αὐτῆς διέῤῥηξε, καὶ ἐπέθηκε τὰς χεῖρας αὐτῆς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, καὶ ἐπορεύθη πορευομένη καὶ κράζουσα.

20. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν Ἀβεσσαλὼμ ὁ ἀδελφὸς αὐτῆς· Μὴ Ἀμνὼν ὁ ἀδελφός σου ἐγένετο μετὰ σοῦ; Καὶ νῦν, ἀδελφή μου, κώφευσον, ὅτι ἀδελφός σου ἐστί. Μὴ θῇς τὴν καρδίαν σου τοῦ λαλῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο. Καὶ ἐκάθισε Θημὰρ χηρεύουσα ἐν τῷ οἴκῳ Ἀβεσσαλὼμ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς.

21. Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ πάντας τοὺς

6. Et cubuit Amnon et ægrotavit, et intravit rex videre eum, et dixit Amnon ad regem : Veniat nunc Themar soror mea ad me, et collyrizet in oculis meis duas collyridas, et comedam de manu ejus.

7. Et misit David ad Themar in domum, dicens : Vade nunc in domum fratris tui, et fac ei cibum.

8. Et ivit Themar in domum Amnon fratris sui, et ipse cubans. Et sumpsit pastam et conspersit, et fecit collyridas ante oculos ejus, et coxit collyridas.

9. Et sumpsit sartaginem et effudit coram eo, et noluit comedere. Et dixit Amnon : Educite omnem virum desuper me. Et eduxerunt omnem virum desuper eo.

10. Et dixit Amnon ad Themar : Infer cibum in cubiculum, et comedam de manu tua. Et sumpsit Themar collyridas quas fecerat, et introtulit ad Amnon fratrem suum in cubiculum.

11. Et obtulit ei ad comedendum, et prehendit eam, et dixit ei : Veni, cuba mecum, soror mea.

12. Et dixit ei : Nequaquam, frater mi, nequaquam humilies me, quoniam non fiet sic in Israel : ne facias stultitiam hanc.

13. Et ego quo auferam opprobrium meum? Et tu eris tamquam unus insipientium in Israel. Et nunc loquere, quæso, ad regem, quoniam non prohibebit me a te.

14. Et noluit Amnon audire vocem ejus, et invaluit super eam, et humiliavit eam, et cubuit cum ea.

15. Et odivit eam Amnon odio magno valde, quoniam magnum fuit odium quo odivit eam super amorem quo amaverat eam : quoniam majus malum ultimum quam primum. Et dixit ei Amnon : Surge, et vade.

16. Et dixit ei Themar pro malo magno hoc super alterum quod fecisti mecum, emittendo me : et noluit Amnon audire vocem ejus,

17. et vocavit puerum suum præfectum domus, et dixit ei : Emittite nunc istam a me foras, et claude ostium post eam.

18. Et super eam erat tunica intexta fructibus, quia sic induebantur filiæ regis virgines super indumenta sua : et eduxit eam minister ejus foras, et clausit ostium post eam.

19. Et sumpsit Themar cinerem, et imposuit super caput suum, et tunicam intextam fructibus quæ super ipsam discidit, et imposuit manus suas super caput suum, et perrexit pergens et clamans.

20. Et dixit ad eam Abessalom frater ejus : Numquid Amnon frater tuus fuit tecum? Et nunc, soror mea, obmutesce, quoniam frater tuus est. Ne posueris cor tuum ad loquendum verbum hoc. Et sedit Themar viduata agens in domo Abessalom fratris sui.

21. Et audivit rex David omnia verba hæc et indignatus

λόγους τούτους καὶ ἐθυμώθη σφόδρα, καὶ οὐκ ἐλύπησε τὸ πνεῦμα Ἀμνὼν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ὅτι ἠγάπα αὐτὸν, ὅτι πρωτότοκος αὐτοῦ ἦν.

22. Καὶ οὐκ ἐλάλησεν Ἀβεσσαλὼμ μετὰ Ἀμνὼν ἀπὸ πονηροῦ ἕως ἀγαθοῦ, ὅτι ἐμίσει Ἀβεσσαλὼμ τὸν Ἀμνὼν ἐπὶ λόγου οὗ ἐταπείνωσε Θημὰρ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ.

23. Καὶ ἐγένετο εἰς διετηρίδα ἡμερῶν, καὶ ἦσαν κείροντες τῷ Ἀβεσσαλὼμ ἐν Βελασὼρ τῇ ἐχόμενα Ἐφραὶμ, καὶ ἐκάλεσεν Ἀβεσσαλὼμ πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως.

24. Καὶ ἦλθεν Ἀβεσσαλὼμ πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ δὴ κείρουσι τῷ δούλῳ σου· πορευθήτω δὴ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ μετὰ τοῦ δούλου σου.

25. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἀβεσσαλώμ· Μὴ δὴ, υἱέ μου, μὴ πορευθῶμεν πάντες ἡμεῖς, καὶ οὐ μὴ καταβαρυνθῶμεν ἐπὶ σέ. Καὶ ἐβιάσατο αὐτὸν, καὶ οὐκ ἠθέλησε τοῦ πορευθῆναι, καὶ εὐλόγησεν αὐτόν.

26. Καὶ εἶπεν Ἀβεσσαλὼμ πρὸς αὐτόν· Καὶ εἰ μὴ, πορευθήτω δὴ μεθ' ἡμῶν Ἀμνὼν ὁ ἀδελφός μου. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς· Ἱνατί πορευθῇ μετὰ σοῦ;

27. Καὶ ἐβιάσατο αὐτὸν Ἀβεσσαλὼμ, καὶ ἀπέστειλε μετ' αὐτοῦ τὸν Ἀμνὼν καὶ πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως. Καὶ ἐποίησεν Ἀβεσσαλὼμ πότον κατὰ τὸν πότον τοῦ βασιλέως.

28. Καὶ ἐνετείλατο Ἀβεσσαλὼμ τοῖς παιδαρίοις αὐτοῦ, λέγων· Ἴδετε, ὡς ἂν ἀγαθυνθῇ ἡ καρδία Ἀμνὼν ἐν τῷ οἴνῳ, καὶ εἴπω πρὸς ὑμᾶς, πατάξατε τὸν Ἀμνὼν καὶ θανατώσατε αὐτὸν, μὴ φοβηθῆτε, ὅτι οὐχὶ ἐγώ εἰμι ὁ ἐντελλόμενος ὑμῖν; Ἀνδρίζεσθε καὶ γίνεσθε εἰς υἱοὺς δυνάμεως.

29. Καὶ ἐποίησαν τὰ παιδάρια Ἀβεσσαλὼμ τῷ Ἀμνὼν καθὰ ἐνετείλατο αὐτοῖς Ἀβεσσαλώμ. Καὶ ἀνέστησαν πάντες οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως, καὶ ἐπεκάθισαν ἀνὴρ ἐπὶ τὴν ἡμίονον αὐτοῦ, καὶ ἔφυγον.

30. Καὶ ἐγένετο, αὐτῶν ὄντων ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ἡ ἀκοὴ ἦλθε πρὸς Δαυὶδ, λέγων· Ἐπάταξεν Ἀβεσσαλὼμ πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως, καὶ οὐ κατελείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς.

31. Καὶ ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ διέῤῥηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ οἱ περιεστῶτες αὐτῷ διέῤῥηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν.

32. Καὶ ἀπεκρίθη Ἰωναδὰβ υἱὸς Σαμαὰ ἀδελφοῦ Δαυὶδ, καὶ εἶπε· Μὴ εἰπάτω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς ὅτι πάντα τὰ παιδάρια τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως ἐθανάτωσεν, ὅτι Ἀμνὼν μονώτατος ἀπέθανεν, ὅτι ἐπὶ στόματος Ἀβεσσαλὼμ ἦν κείμενος ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἐταπείνωσε Θημὰρ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ.

33. Καὶ νῦν μὴ θέσθω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ῥῆμα, λέγων· Πάντες οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως ἀπέθανον, ὅτι ἀλλ' ἢ Ἀμνὼν μονώτατος ἀπέθανε.

34. Καὶ ἀπέδρα Ἀβεσσαλώμ· καὶ ἦρε τὸ παιδάριον ὁ σκοπὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ εἶδε· καὶ ἰδοὺ λαὸς πολὺς πορευόμενος ἐν τῇ ὁδῷ ὄπισθεν αὐτοῦ ἐκ πλευρᾶς τοῦ ὄρους ἐν τῇ καταβάσει· « καὶ παρεγένετο ὁ σκοπὸς, καὶ ἀπήγγειλε τῷ βασιλεῖ, καὶ εἶπεν· « Ἄνδρας ἑώρακα ἐκ τῆς ὁδοῦ τῆς Ὡρωνῆν ἐκ μέρους « τοῦ ὄρους. »

est valde, et non contristavit spiritum Amnon filii sui quoniam diligebat eum, quoniam primogenitus suus erat.

22. Et non est locutus Abessalom cum Amnon a malo usque ad bonum, quoniam odio habebat Abessalom Amnon super verbo quod humiliaverat Themar sororem suam.

23. Et factum est in biennium dierum, et erant tondentes ipsi Abessalom in Belasor contigua Ephraim, et vocavit Abessalom omnes filios regis.

24. Et venit Abessalom ad regem, et dixit : Ecce nunc tondent servo tuo : eat, quæso, rex et pueri ejus cum servo tuo.

25. Et dixit rex ad Abessalom : Nequaquam nunc, fili mi, non eamus omnes nos, et non ingravescamus super te. Et coegit eum, et noluit ire, et benedixit eum.

26. Et dixit Abessalom ad eum : Et si non, eat, quæso, nobiscum Amnon frater meus. Et dixit ei rex : Ut quid eat tecum?

27. Et coegit eum Abessalom, et misit cum eo Amnon et omnes filios regis. Et fecit Abessalom convivium juxta convivium regis.

28. Et mandavit Abessalom pueris suis, dicens : Videte, cum bonum factum fuerit cor Amnon in vino, et dixero ad vos, percutite Amnon et interficite eum, ne timeatis, quoniam nonne ego sum qui mando vobis? Viriliter agite et sitis in filios virtutis.

29. Et fecerunt pueri Abessalom ipsi Amnon sicut mandavit eis Abessalom. Et surrexerunt omnes filii regis, et insederunt vir super mulam suam, et fugerunt.

30. Et factum est, dum ipsi essent in via, et fama venit ad David, dicens : Percussit Abessalom omnes filios regis, et non remansit de eis ullus.

31. Et surrexit rex et discidit vestimenta sua et cubuit super terram, et omnes pueri ejus assistentes ei disciderunt vestimenta sua.

32. Et respondit Jonadab filius Samaa fratris David, et dixit : Non dicat dominus meus rex quia omnes parvulos filios regis interfecerit, quoniam Amnon prorsus solus mortuus est, quoniam super os Abessalom erat positus a die qua humiliavit Themar sororem ejus.

33. Et nunc non ponat dominus meus rex super cor suum verbum, dicens : Omnes filii regis mortui sunt, quoniam tantum Amnon solus mortuus est.

34. Et aufugit Abessalom : et elevavit puer speculator oculos suos, et vidit : et ecce populus multus pergens in via post eum a latere montis in descensu : « et advenit speculator, et annuntiavit regi, et dixit : Viros vidi de via Oronim « e parte montis. »

35. Καὶ εἶπεν Ἰωναδὰβ πρὸς τὸν βασιλέα· Ἰδοὺ οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως πάρεισι, κατὰ τὸν λόγον τοῦ δούλου σου, οὕτως ἐγένετο.

36. Καὶ ἐγένετο, ἡνίκα συνετέλεσε λαλῶν, καὶ ἰδοὺ οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως ἦλθον, καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν καὶ ἔκλαυσαν, καί γε ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ ἔκλαυσαν κλαυθμὸν μέγαν σφόδρα.

37. Καὶ Ἀβεσσαλὼμ ἔφυγε καὶ ἐπορεύθη πρὸς Θολμὶ υἱὸν Ἐμιοὺδ βασιλέα Γεδσοὺρ εἰς γῆν Χαμααχάδ· καὶ ἐπένθησεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἐπὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας.

38. Καὶ Ἀβεσσαλὼμ ἀπέδρα, καὶ ἐπορεύθη εἰς Γεδσοὺρ, καὶ ἦν ἐκεῖ ἔτη τρία.

39. Καὶ ἐκόπασεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ τοῦ ἐξελθεῖν πρὸς Ἀβεσσαλὼμ, ὅτι παρεκλήθη ἐπὶ Ἀμνὼν ὅτι ἀπέθανε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

1. Καὶ ἔγνω Ἰωὰβ υἱὸς Σαρουίας ὅτι ἡ καρδία τοῦ βασιλέως ἐπὶ Ἀβεσσαλώμ.

2. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωὰβ εἰς Θεκωὲ, καὶ ἔλαβεν ἐκεῖθεν γυναῖκα σοφὴν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν· Πένθησον δὴ καὶ ἔνδυσαι ἱμάτια πενθικὰ, καὶ μὴ ἀλείψῃ ἔλαιον, καὶ ἔσῃ ὡς γυνὴ πενθοῦσα ἐπὶ τεθνηκότι τοῦτο ἡμέρας πολλὰς,

3. καὶ ἐλεύσῃ πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτὸν κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο. Καὶ ἔθηκεν Ἰωὰβ τοὺς λόγους ἐν τῷ στόματι αὐτῆς.

4. Καὶ εἰςῆλθεν ἡ γυνὴ ἡ Θεκωῖτις πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόςωπον αὐτῆς εἰς τὴν γῆν, καὶ προςεκύνησεν αὐτῷ, καὶ εἶπε· Σῶσον, βασιλεῦ, σῶσον.

5. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν ὁ βασιλεύς· Τί ἐστι σοι; Ἡ δὲ εἶπε· Καὶ μάλα γυνὴ χήρα ἐγώ εἰμι, καὶ ἀπέθανεν ὁ ἀνήρ μου.

6. Καί γε τῇ δούλῃ σου δύο υἱοὶ, καὶ ἐμαχέσαντο ἀμφότεροι ἐν τῷ ἀγρῷ, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐξαιρούμενος ἀναμέσον αὐτῶν. Καὶ ἔπαισεν ὁ εἷς τὸν ἕνα ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν.

7. Καὶ ἰδοὺ ἐπανέστη ὅλη ἡ πατριὰ πρὸς τὴν δούλην σου, καὶ εἶπαν· Δὸς τὸν παίσαντα τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ θανατώσομεν αὐτὸν ἀντὶ τῆς ψυχῆς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ οὗ ἀπέκτεινε, καὶ ἐξαροῦμεν καί γε τὸν κληρονόμον ὑμῶν. Καὶ σβέσουσι τὸν ἄνθρακά μου τὸν καταλειφθέντα ὥςτε μὴ θέσθαι τῷ ἀνδρί μου κατάλειμμα καὶ ὄνομα ἐπὶ προςώπου τῆς γῆς.

8. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὴν γυναῖκα· Ὑγιαίνουσα βάδιζε εἰς τὸν οἶκόν σου, κἀγὼ ἐντελοῦμαι περὶ σοῦ.

9. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ ἡ Θεκωῖτις πρὸς τὸν βασιλέα· Ἐπ' ἐμὲ, κύριέ μου βασιλεῦ, ἡ ἀνομία καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου, καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ θρόνος αὐτοῦ ἀθῷος.

10. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς· Τίς ὁ λαλῶν πρὸς σὲ, καὶ ἄξεις αὐτὸν πρὸς ἐμὲ, καὶ οὐ προςθήσει ἔτι ἅψασθαι αὐτοῦ.

11. Καὶ εἶπε· Μνημονευσάτω δὴ ὁ βασιλεὺς τὸν Κύριον Θεὸν αὐτοῦ πληθυνθῆναι ἀγχιστέα τοῦ αἵματος τοῦ διαφθεῖραι, καὶ οὐ μὴ ἐξάρωσι τὸν υἱόν μου. Καὶ εἶπε· Ζῇ Κύριος, εἰ πεσεῖται ἀπὸ τῆς τριχὸς τοῦ υἱοῦ σου ἐπὶ τὴν γῆν.

35. Et dixit Jonadab ad regem : Ecce filii regis adsunt, juxta verbum servi tui, sic factum est.

36. Et factum est, postquam consummavit loquens, et ecce filii regis venerunt, et elevaverunt vocem suam et ploraverunt, et etiam rex, et omnes pueri ejus ploraverunt plorationem magnam valde.

37. Et Abessalom fugit et ivit ad Tholmi filium Emiud regem Gedsur in terram Clamaachad : et luxit rex David super filium suum omnibus diebus.

38. Et Abessalom aufugit, et ivit in Gedsur, et fuit ibi annos tres.

39. Et cessavit rex David exire ad Abessalom, quoniam consolatus est se super Amnon quia mortuus erat.

CAPUT XIV.

1. Et intellexit Joab filius Sarviæ quia cor regis super Abessalom.

2. Et misit Joab in Thecoe, et sumpsit inde mulierem sapientem, et dixit ad eam : Luge nunc et indue vestimenta lugubria, et non ungaris oleo, et eris tamquam mulier lugens super mortuum jam diebus multis,

3. et venies ad regem, et loqueris ad eum juxta verbum hoc. Et posuit Joab verba in ore ejus.

4. Et intravit mulier Thecoites ad regem, et cecidit super faciem suam in terram, et adoravit eum, et dixit : Salva, rex, salva.

5. Et dixit ad eam rex : Quid est tibi? At illa dixit : Et valde vidua mulier ego sum, et mortuus est vir meus.

6. Et etiam ancillæ tuæ erant duo filii, et pugnarunt utrique in agro, et non fuit qui eximeret inter eos. Et percussit unus unum fratrem suum, et interfecit eum.

7. Et ecce insurrexit tota cognatio erga ancillam tuam, et dixerunt : Da eum qui percussit fratrem suum, et interficiemus eum pro anima fratris sui quem occidit, et tollemus etiam hæredem vestrum. Et exstinguent prunam meam residuam ita ut non ponatur viro meo residuum et nomen super faciem terræ.

8. Et dixit rex ad mulierem : Vadens vade in domum tuam, et ego mandabo pro te.

9. Et dixit mulier Thecoites ad regem : Super me, domine mi rex, iniquitas et super domum patris mei, et rex et thronus ejus innocens.

10. Et dixit rex : Quisquis est qui loquitur ad te, et duces eum ad me, et non adjiciet ultra tangere eum.

11. Et dixit : Recordetur nunc rex Domini Dei sui multiplicando redemptorem sanguinis ad disperdendum, et non tollant filium meum. Et dixit : Vivit Dominus, si cadet de capillo filii tui super terram.

12. Καὶ εἶπεν ἡ γυνή· Λαλησάτω δὴ ἡ δούλη σου πρὸς τὸν κύριόν μου βασιλέα ῥῆμα. Καὶ εἶπε· Λάλησον.

13. Καὶ εἶπεν ἡ γυνή· Ἱνατί ἐλογίσω τοιοῦτο ἐπὶ λαὸν Θεοῦ; Ἦ ἐκ στόματος τοῦ βασιλέως ὁ λόγος οὗτος, ὡς πλημμέλεια, τοῦ μὴ ἐπιστρέψαι τὸν βασιλέα τὸν ἐξωσμένον αὐτοῦ;

14. Ὅτι θανάτῳ ἀποθανούμεθα, καὶ ὥςπερ τὸ ὕδωρ τὸ καταφερόμενον ἐπὶ τῆς γῆς, ὃ οὐ συναχθήσεται, καὶ λήψεται ὁ Θεὸς ψυχὴν, καὶ λογιζόμενος τοῦ ἐξῶσαι ἀπ' αὐτοῦ ἐξεωσμένον.

15. Καὶ νῦν ὃ ἦλθον λαλῆσαι πρὸς τὸν βασιλέα τὸν κύριόν μου τὸ ῥῆμα τοῦτο, ὅτι ὄψεταί με ὁ λαὸς, καὶ ἐρεῖ ἡ δούλη σου· Λαλησάτω δὴ πρὸς τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα, εἴ πως ποιήσει ὁ βασιλεὺς τὸ ῥῆμα τῆς δούλης αὐτοῦ,

16. ὅτι ἀκούσει ὁ βασιλεύς· ῥυσάσθω τὴν δούλην αὐτοῦ ἐκ χειρὸς τοῦ ἀνδρὸς τοῦ ζητοῦντος ἐξᾶραί με καὶ τὸν υἱόν μου ἀπὸ κληρονομίας Θεοῦ.

17. Καὶ εἶπεν ἡ γυνή· Εἰ ἤδη ὁ λόγος τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως εἰς θυσίας· ὅτι καθὼς ἄγγελος Θεοῦ, οὕτως ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τοῦ ἀκούειν τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ πονηρὸν, καὶ Κύριος ὁ Θεός σου ἔσται μετὰ σοῦ.

18. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς, καὶ εἶπε πρὸς τὴν γυναῖκα· Μὴ δὴ κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ ῥῆμα ὃ ἐγὼ ἐπερωτῶ σε. Καὶ εἶπεν ἡ γυνή· Λαλησάτω δὴ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεύς.

19. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς· Μὴ ἡ χεὶρ Ἰωὰβ ἐν παντὶ τούτῳ μετὰ σοῦ; Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ τῷ βασιλεῖ· Ζῇ ἡ ψυχή σου, κύριέ μου βασιλεῦ, εἰ ἔστιν εἰς τὰ δεξιὰ ἢ εἰς τὰ ἀριστερὰ ἐκ πάντων ὧν ἐλάλησεν ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς, ὅτι ὁ δοῦλός σου Ἰωὰβ αὐτὸς ἐνετείλατό μοι, καὶ αὐτὸς ἔθετο ἐν τῷ στόματι τῆς δούλης σου πάντας τοὺς λόγους τούτους·

20. ἕνεκεν τοῦ περιελθεῖν τὸ πρόςωπον τοῦ ῥήματος τούτου ὃ ἐποίησεν ὁ δοῦλός σου Ἰωὰβ τὸν λόγον τοῦτον. Καὶ ὁ κύριός μου σοφὸς καθὼς σοφία ἀγγέλου τοῦ Θεοῦ τοῦ γνῶναι πάντα τὰ ἐν τῇ γῇ.

21. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἰωάβ· Ἰδοὺ δὴ ἐποίησά σοι κατὰ τὸν λόγον σου τοῦτον· πορεύου, ἐπίστρεψον τὸ παιδάριον τὸν Ἀβεσσαλώμ.

22. Καὶ ἔπεσεν Ἰωὰβ ἐπὶ πρόςωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ προσεκύνησε, καὶ εὐλόγησε τὸν βασιλέα. Καὶ εἶπεν Ἰωάβ· Σήμερον ἔγνω ὁ δοῦλός σου ὅτι εὗρον χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, κύριέ μου βασιλεῦ, ὅτι ἐποίησεν ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τὸν λόγον τοῦ δούλου αὐτοῦ.

23. Καὶ ἀνέστη Ἰωὰβ, καὶ ἐπορεύθη εἰς Γεδσοὺρ, καὶ ἤγαγε τὸν Ἀβεσσαλὼμ εἰς Ἱερουσαλήμ.

24. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς· Ἀποστραφήτω εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ τὸ πρόςωπόν μου μὴ βλεπέτω. Καὶ ἀπέστρεψεν Ἀβεσσαλὼμ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ τὸ πρόςωπον τοῦ βασιλέως οὐκ εἶδε.

25. Καὶ ὡς Ἀβεσσαλὼμ οὐκ ἦν ἀνὴρ ἐν παντὶ Ἰσραὴλ αἰνετὸς σφόδρα, ἀπὸ ἴχνους ποδὸς αὐτοῦ καὶ ἕως κορυφῆς αὐτοῦ οὐκ ἦν ἐν αὐτῷ μῶμος.

26. Καὶ ἐν τῷ κείρεσθαι αὐτὸν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο ἀπ' ἀρχῆς ἡμερῶν εἰς ἡμέρας, ὡς ἂν ἐκεί-

12. Et dixit mulier : Loquatur nunc ancilla tua ad dominum meum regem verbum. Et dixit : Loquere.

13. Et dixit mulier : Ut quid cogitasti tale super populum Dei? Numquid ex ore regis verbum hoc, tamquam delictum, ut non redire faciat rex ejectum suum?

14. Quoniam morte moriemur, et tamquam aqua delabens super terram, quæ non colligetur, et accipiet Deus animam, et cogitans expellere a se expulsum?

15. Et nunc quod veneram loqui ad regem dominum meum verbum hoc, quia aspiciet me populus, et dicet ancilla tua : loquatur nunc ad dominum meum regem, si quo modo faciet rex verbum ancillæ suæ,

16. quoniam audiet rex : eruat ancillam suam de manu viri quærentis tollere me et filium meum ab hæreditate Dei.

17. Et dixit mulier : Si jam sermo domini mei regis in sacrificia : quoniam sicut angelus Dei, sic dominus meus rex ad audiendum bonum et malum, et Dominus Deus tuus erit tecum.

18. Et respondit rex, et dixit ad mulierem : Ne nunc occultaveris a me verbum quod ego interrogo te. Et dixit mulier : Loquatur nunc dominus meus rex.

19. Et dixit rex : Numquid manus Joab in omni hoc tecum? Et dixit mulier regi : Vivit anima tua, domine mi rex, si est in dextra vel in sinistra de omnibus quæ locutus est dominus meus rex, quoniam servus tuus Joab ipse mandavit mihi, et ipse posuit in ore ancillæ tuæ omnia verba hæc :

20. ut verterem faciem verbi hujus quod fecit servus tuus Joab verbum hoc. Et dominus meus sapiens, sicut sapientia angeli Dei ad cognoscendum omnia quæ in terra.

21. Et dixit rex ad Joab : Ecce nunc feci tibi juxta verbum tuum hoc : vade, reduc puerum Abessalom.

22. Et cecidit Joab super faciem suam in terram, et adoravit, et benedixit regem. Et dixit Joab : Hodie cognovit servus tuus quia inveni gratiam in oculis tuis, domine mi rex, quoniam fecit dominus meus rex verbum servi sui.

23. Et surrexit Joab, et ivit in Gedsur, et duxit Abessalom in Jerusalem.

24. Et dixit rex : Revertatur in domum suam, et faciem meam non videat. Et revertit Abessalom in domum suam, et faciem regis non vidit.

25. Et sicut Abessalom non erat vir in omni Israel laudabilis valde, a vestigio pedis ejus et usque ad verticem ejus non erat in eo macula.

26. Et cum tonderetur ipse caput suum, et erat a principio dierum in dies, quando tondebatur, quoniam aggra-

ρετο, ὅτι κατεβαρύνετο ἐπ' αὐτὸν, καὶ κειρόμενος αὐτὴν ἔστησε τὴν τρίχα τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ διακοσίους σίκλους ἐν τῷ σίκλῳ τῷ βασιλικῷ.

27. Καὶ ἐτέχθησαν τῷ Ἀβεσσαλὼμ τρεῖς υἱοὶ καὶ θυγάτηρ μία· καὶ ὄνομα αὐτῇ Θημάρ· αὕτη ἦν γυνὴ καλὴ σφόδρα· καὶ γίνεται γυνὴ Ῥοβοὰμ υἱῷ Σαλωμὼν, καὶ τίκτει αὐτῷ τὸν Ἀβιά.

28. Καὶ ἐκάθισεν Ἀβεσσαλὼμ ἐν Ἱερουσαλὴμ δύο ἔτη ἡμερῶν, καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως οὐκ εἶδε.

29. Καὶ ἀπέστειλεν Ἀβεσσαλὼμ πρὸς Ἰωὰβ ἀποστεῖλαι αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ οὐκ ἠθέλησεν ἐλθεῖν πρὸς αὐτόν. Καὶ ἀπέστειλεν ἐκ δευτέρου πρὸς αὐτὸν, καὶ οὐκ ἠθέλησε παραγενέσθαι.

30. Καὶ εἶπεν Ἀβεσσαλὼμ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ· Ἴδετε· μερὶς ἐν ἀγρῷ τοῦ Ἰωὰβ ἐχόμενά μου, καὶ αὐτῷ ἐκεῖ κριθαί· πορεύεσθε καὶ ἐμπρήσατε αὐτὴν ἐν πυρί. Καὶ ἐνέπρησαν οἱ παῖδες Ἀβεσσαλὼμ τὴν μερίδα. Καὶ παραγίνονται οἱ δοῦλοι Ἰωὰβ πρὸς αὐτὸν διεῤῥηχότες τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ εἶπον· Ἐνεπύρισαν οἱ δοῦλοι Ἀβεσσαλὼμ τὴν μερίδα ἐν πυρί.

31. Καὶ ἀνέστη Ἰωὰβ, καὶ ἦλθε πρὸς Ἀβεσσαλὼμ εἰς τὸν οἶκον, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἱνατί ἐνεπύρισαν οἱ παῖδές σου τὴν μερίδα τὴν ἐμὴν ἐν πυρί;

32. Καὶ εἶπεν Ἀβεσσαλὼμ πρὸς Ἰωάβ· Ἰδοὺ ἀπέστειλα πρὸς σὲ, λέγων· Ἧκω ὧδε, καὶ ἀποστελῶ σε πρὸς τὸν βασιλέα, λέγων· Ἵνα τί ἦλθον ἐκ Γεδσούρ; Ἀγαθόν μοι ἦν εἶναι ἐκεῖ· καὶ νῦν ἰδοὺ τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως οὐκ εἶδον· εἰ δέ ἐστιν ἐν ἐμοὶ ἀδικία, καὶ θανάτωσόν με.

33. Καὶ εἰσῆλθεν Ἰωὰβ πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ. Καὶ ἐκάλεσε τὸν Ἀβεσσαλὼμ, καὶ εἰσῆλθε πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ κατὰ πρόσωπον τοῦ βασιλέως· καὶ κατεφίλησεν ὁ βασιλεὺς τὸν Ἀβεσσαλώμ.

vabatur super eum, et tonsus ponderavit capillum capitis sui ducentos siclos in siclo regio.

27. Et nati sunt ipsi Abessalom tres filii et filia una: et nomen ei Themar: hæc fuit mulier pulchra valde: et fit uxor Roboam filio Salomon, et parit ei Abia.

28. Et sedit Abessalom in Jerusalem duos annos dierum, et faciem regis non vidit.

29. Et misit Abessalom ad Joab ad mittendum eum ad regem, et noluit venire ad eum. Et misit secundo ad eum, et noluit advenire.

30. Et dixit Abessalom ad pueros suos: Videte: portio in agro ipsius Joab est contigua mihi, et ei illic hordea: ite et succendite eam in igni. Et incenderunt pueri Abessalom portionem. Et adveniunt servi Joab ad eum discissi vestimenta sua, et dixerunt: Incenderunt servi Abessalom portionem in igni.

31. Et surrexit Joab, et venit ad Abessalom in domum, et dixit ad eum: Ut quid incenderunt pueri tui portionem meam in igni?

32. Et dixit Abessalom ad Joab: Ecce misi ad te, dicens: Veni huc, et mittam te ad regem, dicens: Ut quid veni de Gedsur? Bonum mihi erat esse ibi: et nunc ecce faciem regis non vidi: si autem est in me injustitia, et interfice me.

33. Et intravit Joab ad regem, et annuntiavit ei. Et vocavit Abessalom, et intravit ad regem, et adoravit eum, et cecidit super faciem suam in terram, et ad faciem regis; et deosculatus est rex ipsum Abessalom.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

1. Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ Ἀβεσσαλὼμ ἅρματα καὶ ἵππους, καὶ πεντήκοντα ἄνδρας παρατρέχειν ἔμπροσθεν αὐτοῦ.

2. Καὶ ὤρθρισεν Ἀβεσσαλὼμ, καὶ ἔστη ἀνὰ χεῖρα τῆς ὁδοῦ τῆς πύλης· καὶ ἐγένετο, πᾶς ἀνὴρ ᾧ ἐγένετο κρίσις, ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα εἰς κρίσιν, καὶ ἐβόησε πρὸς αὐτὸν Ἀβεσσαλὼμ, καὶ ἔλεγεν αὐτῷ· Ἐκ ποίας πόλεως σὺ εἶ; Καὶ εἶπεν· Ἐκ μιᾶς φυλῶν Ἰσραὴλ ὁ δοῦλός σου.

3. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Ἀβεσσαλώμ· Ἰδοὺ οἱ λόγοι σου ἀγαθοὶ καὶ εὔκολοι, καὶ ὁ ἀκούων οὐκ ἔστι σοι παρὰ τοῦ βασιλέως.

4. Καὶ εἶπεν Ἀβεσσαλώμ· Τίς με καταστήσει κριτὴν ἐν τῇ γῇ, καὶ ἐπ' ἐμὲ ἐλεύσεται πᾶς ἀνὴρ ᾧ ἐὰν ᾖ ἀντιλογία καὶ κρίσις, καὶ δικαιώσω αὐτόν;

5. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐγγίζειν ἄνδρα τοῦ προσκυνῆσαι αὐτῷ, καὶ ἐξέτεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἐπελαμβάνετο αὐτοῦ καὶ κατεφίλησεν αὐτόν.

6. Καὶ ἐποίησεν Ἀβεσσαλὼμ κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο παντὶ Ἰσραὴλ τοῖς παραγινομένοις εἰς κρίσιν πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἰδιοποιεῖτο Ἀβεσσαλὼμ τὴν καρδίαν ἀνδρῶν Ἰσραήλ.

CAPUT XV.

1. Et factum est post hæc et fecit sibi Abessalom currus et equos, et quinquaginta viros ad currendum ante se.

2. Et diluculo surgebat Abessalom, et stabat super manum viæ portæ: et factum est, omnis vir cui erat judicium, veniebat ad regem in judicium, et clamabat ad eum Abessalom, et dicebat ei: Ex quali civitate tu es? Et dixit: Ex una tribuum Israel servus tuus.

3. Et dixit ad eum Abessalom: Ecce verba tua bona et facilia, et qui audiat non est tibi a rege.

4. Et dixit Abessalom: Quis me constituat judicem in terra, et super me veniet omnis vir cuicumque fuerit controversia et judicium, et justificabo eum?

5. Et factum est cum appropinquaret vir ad adorandum eum, et extendebat manum suam, et apprehendebat eum et deosculabatur eum.

6. Et fecit Abessalom juxta verbum hoc omni Israel iis qui adveniebant in judicium ad regem, et Abessalom suum faciebat cor virorum Israel.

7. Καὶ ἐγένετο ἀπὸ τέλους τεσσαράκοντα ἐτῶν, καὶ εἶπεν Ἀβεσσαλὼμ πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ· Πορεύσομαι δὴ, καὶ ἀποτίσω τὰς εὐχάς μου ἃς ηὐξάμην τῷ Κυρίῳ ἐν Χεβρών.

8. Ὅτι εὐχὴν ηὔξατο ὁ δοῦλός σου ἐν τῷ οἰκεῖν με ἐν Γεδσοὺρ ἐν Συρίᾳ, λέγων· Ἐὰν ἐπιστρέφων ἐπιστρέψῃ με Κύριος εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ λατρεύσω τῷ Κυρίῳ.

9. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς· Βάδιζε εἰς εἰρήνην. Καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη εἰς Χεβρών.

10. Καὶ ἀπέστειλεν Ἀβεσσαλὼμ κατασκόπους ἐν πάσαις φυλαῖς Ἰσραὴλ, λέγων· Ἐν τῷ ἀκοῦσαι ὑμᾶς τὴν φωνὴν τῆς κερατίνης, καὶ ἐρεῖτε· Βεβασίλευκε βασιλεὺς Ἀβεσσαλὼμ ἐν Χεβρών.

11. Καὶ μετὰ Ἀβεσσαλὼμ ἐπορεύθησαν διακόσιοι ἄνδρες ἐξ Ἱερουσαλὴμ κλητοί· καὶ πορευόμενοι τῇ ἁπλότητι αὐτῶν, καὶ οὐκ ἔγνωσαν πᾶν ῥῆμα.

12. Καὶ ἀπέστειλεν Ἀβεσσαλὼμ τῷ Ἀχιτόφελ τῷ Θεχωνὶ σύμβουλον Δαυὶδ ἐκ τῆς πόλεως αὐτοῦ, ἐκ Γωλὰ, ἐν τῷ θυσιάζειν αὐτόν. Καὶ ἐγένετο σύντριμμα ἰσχυρόν· καὶ ὁ λαὸς ὁ πορευόμενος καὶ πολὺς μετὰ Ἀβεσσαλώμ.

13. Καὶ παρεγένετο ἀπαγγέλλων πρὸς Δαυὶδ, λέγων· Ἐγενήθη ἡ καρδία ἀνδρῶν Ἰσραὴλ ὀπίσω Ἀβεσσαλώμ.

14. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πᾶσι τοῖς παισὶν αὐτοῦ τοῖς μετ' αὐτοῦ τοῖς ἐν Ἱερουσαλήμ· Ἀνάστητε καὶ φύγωμεν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν σωτηρία ἀπὸ προσώπου Ἀβεσσαλώμ. Ταχύνατε τοῦ πορευθῆναι, ἵνα μὴ ταχύνῃ καὶ καταλάβῃ ἡμᾶς, καὶ ἐξώσῃ ἐφ' ἡμᾶς τὴν κακίαν, καὶ πατάξῃ τὴν πόλιν ἐν στόματι μαχαίρας.

15. Καὶ εἶπον οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως πρὸς τὸν βασιλέα· Κατὰ πάντα ὅσα αἱρεῖται ὁ κύριος ἡμῶν ὁ βασιλεὺς, ἰδοὺ οἱ παῖδές σου.

16. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ οἶκος αὐτοῦ τοῖς ποσὶν αὐτῶν· καὶ ἀφῆκεν ὁ βασιλεὺς δέκα γυναῖκας τῶν παλλακῶν αὐτοῦ φυλάσσειν τὸν οἶκον.

17. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ πεζῇ, καὶ ἔστησαν ἐν οἴκῳ τῷ μακράν.

18. Καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ ἀνὰ χεῖρα αὐτοῦ παρῆγον, καὶ πᾶς Χελεθὶ καὶ πᾶς ὁ Φελεθὶ, καὶ ἔστησαν ἐπὶ τῆς ἐλαίας ἐν τῇ ἐρήμῳ. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς παρεπορεύετο ἐχόμενος αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ περὶ αὐτὸν, καὶ πάντες οἱ ἁδροὶ, καὶ πάντες οἱ μαχηταὶ ἑξακόσιοι ἄνδρες. Καὶ παρῆσαν ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ. Καὶ πᾶς ὁ Χελεθὶ, καὶ πᾶς ὁ Φελεθὶ, καὶ πάντες οἱ Γεθαῖοι οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες οἱ ἐλθόντες τοῖς ποσὶν αὐτῶν ἐκ Γὲθ, καὶ πορευόμενοι ἐπὶ πρόσωπον τοῦ βασιλέως.

19. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἐθὶ τὸν Γεθαῖον· Ἱνατί πορεύῃ καὶ σὺ μεθ' ἡμῶν; Ἐπίστρεφε, καὶ οἴκει μετὰ τοῦ βασιλέως, ὅτι ξένος εἶ σὺ καὶ ὅτι μετῴκηκας σὺ ἐκ τοῦ τόπου σου.

20. Εἰ ἐχθὲς παραγέγονας, καὶ σήμερον κινήσω σε μεθ' ἡμῶν; Καί γε μεταναστήσεις τὸν τόπον σου. Χθὲς ἡ ἐξέλευσίς σου, καὶ σήμερον μετακινήσω σε μεθ' ἡμῶν τοῦ πορευθῆναι; Καὶ ἐγὼ πορεύσομαι οὗ ἐὰν ἐγὼ πορευθῶ· ἐπιστρέφου καὶ ἐπίστρεψον τοὺς ἀδελφούς σου μετὰ σοῦ· καὶ Κύριος ποιήσει μετὰ σοῦ ἔλεος καὶ ἀλήθειαν.

21. Καὶ ἀπεκρίθη Ἐθὶ τῷ βασιλεῖ, καὶ εἶπε· Ζῇ ὁ Κύριος καὶ ζῇ κύριός μου ὁ βασιλεὺς, ὅτι εἰς τὸν τό-

7. Et factum est a fine quadraginta annorum, et dixit Abessalom ad patrem suum : Ibo nunc, et reddam vota mea quæ vovi Domino in Chebron.

8. Quoniam votum vovit servus tuus cum ego habitarem in Gedsur in Syria, dicens : Si reducens reduxerit me Dominus in Jerusalem, et serviam Domino.

9. Et dixit ei rex : Vade in pace. Et surgens ivit in Chebron.

10. Et misit Abessalom exploratores in omnes tribus Israel, dicens : In audiendo vos vocem corneæ, et dicetis : Regnavit rex Abessalom in Chebron.

11. Et post Abessalom iverunt ducenti viri ex Jerusalem vocati : et euntes simplicitate sua, et non noverunt omne verbum.

12. Et misit Abessalom ad Achitophel Theconi consiliarium David de civitate ejus, de Gola, dum ille sacrificaret. Et facta est coitio fortis : et populus pergens et multus cum Abessalom.

13. Et advenit annuntians ad David, dicens : Factum est cor virorum Israel post Abessalom.

14. Et dixit David omnibus pueris suis qui secum qui in Jerusalem : Surgite et fugiamus, quoniam non est nobis salus a facie Abessalom. Festinate ad eundum, ut non festinet et apprehendat nos, et projiciat super nos malum, et percutiat civitatem in ore gladii.

15. Et dixerunt pueri regis ad regem : Juxta omnia quæcumque elegit dominus noster rex, ecce pueri tui.

16. Et egressus est rex et universa domus ejus pedibus suis : et dimisit rex decem mulieres de concubinis suis ad custodiendam domum.

17. Et egressus est rex et omnes pueri ejus pedibus, et steterunt in domo quæ longe.

18. Et omnes pueri ejus super manum ejus transibant, et universus Chelethi et universus Phelethi, et steterunt super oleam in deserto. Et omnis populus prætergrediebatur juxta eum, et omnes qui circa eum, et omnes robusti, et omnes bellatores sexcenti viri. Et transierunt super manum ejus. Et universus Chelethi, et universus Phelethi, et omnes Gethæi sexcenti viri qui venerant pedibus suis e Geth, et euntes ad faciem regis.

19. Et dixit rex ad Ethi Gethæum : Ut quid vadis et tu nobiscum? Reverte, et habita cum rege, quoniam peregrinus es tu et quoniam transmigrasti tu de loco tuo.

20. Si heri advenisti, et hodie movebo te nobiscum? Et etiam mutabis rursus locum tuum. Heri exitus tuus, et hodie transmovebo te nobiscum ad eundum? Et ego ibo quocumque ivero : revertere et reduc fratres tuos tecum : et Dominus faciet tecum misericordiam et veritatem.

21. Et Ethi respondit regi, et dixit : Vivit Dominus et vivit dominus meus rex, quod in loco ubicumque fuerit

που οὗ ἐὰν ᾖ ὁ κύριός μου, καὶ ἐὰν εἰς θάνατον καὶ ἐὰν εἰς ζωὴν, ὅτι ἐκεῖ ἔσται ὁ δοῦλός σου.

22. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἐθί· Δεῦρο, καὶ διάβαινε μετ' ἐμοῦ. Καὶ παρῆλθεν Ἐθὶ ὁ Γεθαῖος καὶ ὁ βασιλεὺς, καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ὁ μετ' αὐτοῦ.

23. Καὶ πᾶσα ἡ γῆ ἔκλαιε φωνῇ μεγάλῃ, καὶ πᾶς ὁ λαὸς παρεπορεύοντο ἐν τῷ χειμάῤῥῳ τῶν Κέδρων, καὶ ὁ βασιλεὺς διέβη τὸν χειμάῤῥουν Κέδρων. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς καὶ ὁ βασιλεὺς παρεπορεύοντο ἐπὶ πρόσωπον ὁδοῦ τὴν ἔρημον.

24. Καὶ ἰδοὺ καί γε Σαδὼκ καὶ πάντες οἱ Λευῖται μετ' αὐτοῦ, αἴροντες τὴν κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου ἀπὸ Βαιθὰρ, καὶ ἔστησαν τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ· καὶ ἀνέβη Ἀβιάθαρ ἕως ἐπαύσατο πᾶς ὁ λαὸς παρελθεῖν ἐκ τῆς πόλεως.

25. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν Σαδώκ· Ἀπόστρεψον τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν πόλιν· ἐὰν εὕρω χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου, καὶ ἐπιστρέψει με, καὶ δείξει μοι αὐτὴν καὶ τὴν εὐπρέπειαν αὐτῆς.

26. Καὶ ἐὰν εἴπῃ οὕτως· Οὐκ ἠθέληκα ἐν σοὶ, ἰδοὺ ἐγώ εἰμι, ποιείτω μοι κατὰ τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ.

27. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Σαδὼκ τῷ ἱερεῖ· Ἴδετε, σὺ ἐπιστρέφεις εἰς τὴν πόλιν ἐν εἰρήνῃ, καὶ Ἀχιμάας ὁ υἱός σου, καὶ Ἰωνάθαν ὁ υἱὸς Ἀβιάθαρ οἱ δύο υἱοὶ ὑμῶν μεθ' ὑμῶν.

28. Ἴδετε, ἐγώ εἰμι στρατεύομαι ἐν Ἀραβὼθ τῆς ἐρήμου ἕως τοῦ ἐλθεῖν ῥῆμα παρ' ὑμῶν τοῦ ἀπαγγεῖλαί μοι.

29. Καὶ ἀπέστρεψε Σαδὼκ καὶ Ἀβιάθαρ τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐκάθισεν ἐκεῖ.

30. Καὶ Δαυὶδ ἀνέβαινε ἐν τῇ ἀναβάσει τῶν ἐλαιῶν ἀναβαίνων καὶ κλαίων, καὶ τὴν κεφαλὴν ἐπικεκαλυμμένος, καὶ αὐτὸς ἐπορεύετο ἀνυπόδετος· καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ ἐπεκάλυψεν ἀνὴρ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Καὶ ἀνέβαινον ἀναβαίνοντες καὶ κλαίοντες.

31. Καὶ ἀνηγγέλη Δαυὶδ, λέγοντες· Καὶ Ἀχιτόφελ ἐν τοῖς συστρεφομένοις μετὰ Ἀβεσσαλώμ. Καὶ εἶπε Δαυίδ· Διασκέδασον δὴ τὴν βουλὴν Ἀχιτόφελ, Κύριε ὁ Θεός μου.

32. Καὶ ἦν Δαυὶδ ἐρχόμενος ἕως τοῦ Ῥὼς, οὗ προσεκύνησεν ἐκεῖ τῷ Θεῷ· καὶ ἰδοὺ εἰς ἀπαντὴν αὐτῷ Χουσὶ ὁ ἀρχιεταῖρος Δαυὶδ διεῤῥηχὼς τὸν χιτῶνα αὐτοῦ, καὶ γῆ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ.

33. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυίδ· Ἐὰν μὲν διαβῇς μετ' ἐμοῦ, καὶ ἔσῃ ἐπ' ἐμὲ εἰς βάσταγμα,

34. Καὶ ἐὰν ἐπιστρέψῃς ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ ἐρεῖς τῷ Ἀβεσσαλώμ· Διεληλύθασιν οἱ ἀδελφοί σου, καὶ ὁ βασιλεὺς κατόπισθέ μου διελήλυθεν ὁ πατήρ σου· καὶ νῦν παῖς σου εἰμὶ, βασιλεῦ, ἔασόν με ζῆσαι· παῖς τοῦ πατρός σου ἤμην τότε καὶ ἀρτίως, καὶ νῦν ἐγὼ δοῦλος σός· καὶ διασκεδάσεις μοι τὴν βουλὴν Ἀχιτόφελ.

35. Καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ μετὰ σοῦ Σαδὼκ καὶ Ἀβιάθαρ οἱ ἱερεῖς· καὶ ἔσται πᾶν ῥῆμα ὃ ἐὰν ἀκούσῃς ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπαγγελεῖς τῷ Σαδὼκ καὶ τῷ Ἀβιάθαρ τοῖς ἱερεῦσιν.

36. Ἰδοὺ ἐκεῖ μετ' αὐτῶν δύο υἱοὶ αὐτῶν, Ἀχιμάας υἱὸς τῷ Σαδὼκ, καὶ Ἰωνάθαν υἱὸς τῷ Ἀβιάθαρ· καὶ ἀποστελεῖτε ἐν χειρὶ αὐτῶν πρός με πᾶν ῥῆμα ὃ ἐὰν ἀκούσητε.

dominus meus, et si ad mortem et si ad vitam, quia ibi erit servus tuus.

22. Et dixit rex ad Ethi : Veni, et transcende mecum. Et transivit Ethi Gethæus et rex, et omnes pueri ejus et omnis turba quæ cum eo.

23. Et universa terra plorabat voce magna, et universus populus præteribant in torrente Cedron, et rex transcendit torrentem Cedron. Et universus populus et rex præteribant ad faciem viæ quæ desertum.

24. Et ecce etiam Sadoc et omnes Levitæ cum eo, levantes arcam testamenti Domini de Bæthar, et statuerunt arcam Dei : et ascendit Abiathar quoadusque cessavit universus populus transire de civitate.

25. Et dixit rex ad Sadoc : Reduc arcam Dei in civitatem : si invenero gratiam in oculis Domini, et reducet me, et ostendet mihi eam et decorem ejus.

26. Et si dixerit sic : Non volui in te, ecce ego sum, faciat mihi juxta id quod bonum in oculis suis.

27. Et dixit rex ad Sadoc sacerdotem : Videte, tu revertis in civitatem in pace, et Achimaas filius tuus, et Jonathan filius Abiathar duo filii vestri vobiscum.

28. Videte, ego quidem castra facio in Araboth deserti quoadusque veniat verbum a vobis ad annuntiandum mihi.

29. Et reduxit Sadoc et Abiathar arcam Dei in Jerusalem, et sedit ibi.

30. Et David ascendit in ascensione olivarum ascendens et plorans, et caput adopertus, et ipse ibat discalceatus : et universus populus qui cum eo adoperuit vir caput suum. Et ascenderunt ascendentes et plorantes.

31. Et annuntiatum est David, dicentes : Et Achitophel in iis qui conglobantur cum Abessalom. Et dixit David : Dissipa nunc consilium Achitophel, Domine Deus mi.

32. Et fuit David pergens usque Rhos, ubi adoravit illic Deum : et ecce in obviam ei Chusi princeps amicus David discissus tunicam suam, et terra super caput ejus.

33. Et dixit ei David : Siquidem transcenderis mecum, et eris super me in onus.

34. Et si reverteris in civitatem, et dices ad Abessalom : Transierunt fratres tui, et rex de post me transiit pater tuus : et nunc puer tuus sum, o rex, permitte me vivere : puer patris tui eram tunc et nuper, et nunc ego servus tuus : et dissipabis mihi consilium Achitophel.

35. Et ecce ibi tecum Sadoc et Abiathar sacerdotes : et erit omne verbum quodcumque audieris e domo regis, et annuntiabis Sadoc et Abiathar sacerdotibus.

36. Ecce ibi cum eis duo filii eorum, Achimaas filius Sadoc, et Jonathan filius Abiathar : et mittetis in manu eorum ad me omne verbum quodcumque audieritis.

37. Καὶ εἰςῆλθε Χουσὶ ὁ ἑταῖρος Δαυὶδ εἰς τὴν πόλιν, καὶ Ἀβεσσαλὼμ ἄρτι εἰςεπορεύετο εἰς Ἱερουσαλήμ.

37. Et intravit Chusi amicus David in civitatem, et Abessalom jam ingrediebatur in Jerusalem.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ιϛ'.

CAPUT XVI.

1. Καὶ Δαυὶδ παρῆλθε βραχύ τι ἀπὸ τῆς Ῥὼς, καὶ ἰδοὺ Σιβὰ τὸ παιδάριον Μεμφιβοσθὲ εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ· καὶ ζεῦγος ὄνων ἐπισεσαγμένων, καὶ ἐπ' αὐτοῖς διακόσιοι ἄρτοι, καὶ ἑκατὸν σταφίδες, καὶ ἑκατὸν φοίνικες, καὶ νέβελ οἴνου.

1. Et David transiit breve quid a Rhos, et ecce Siba puer Memphibosthe in occursum ejus : et par asinorum constratorum, et super eos ducenti panes, et centum botri passi, et centum palmæ, et nebel vini.

2. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Σιβά· Τί ταῦτά σοι; Καὶ εἶπε Σιβά· Τὰ ὑποζύγια τῇ οἰκίᾳ τοῦ βασιλέως τοῦ ἐπικαθῆσθαι, καὶ οἱ ἄρτοι καὶ οἱ φοίνικες εἰς βρῶσιν τοῖς παιδαρίοις, καὶ ὁ οἶνος πιεῖν τοῖς ἐκλελυμένοις ἐν τῇ ἐρήμῳ.

2. Et dixit rex ad Siba : Quid hæc tibi? Et dixit Siba : Subjugalia domui regis ad insidendum, et panes et palmæ in escam pueris, et vinum ad bibendum iis qui lassati sunt in deserto.

3. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς· Καὶ ποῦ ὁ υἱὸς τοῦ κυρίου σου; Καὶ εἶπε Σιβὰ πρὸς τὸν βασιλέα· Ἰδοὺ κάθηται ἐν Ἱερουσαλὴμ, ὅτι εἶπε· Σήμερον ἐπιστρέψουσίν μοι οἶκος Ἰσραὴλ τὴν βασιλείαν τοῦ πατρός μου.

3. Et dixit rex : Et ubi filius domini tui? Et dixit Siba ad regem : Ecce sedet in Jerusalem, quoniam dixit : Hodie redire facient ad me domus Israel regnum patris mei.

4. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Σιβᾷ· Ἰδού σοι πάντα ὅσα ἐστὶ Μεμφιβοσθέ. Καὶ εἶπε Σιβὰ προςκυνήσας· Εὕροιμι χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, κύριέ μου βασιλεῦ.

4. Et dixit rex ad Siba : Ecce tibi omnia quæcumque sunt Memphibosthe. Et dixit Siba adorans : Inveniam gratiam in oculis tuis, domine mi rex.

5. Καὶ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἕως Βαουρίμ· καὶ ἰδοὺ ἐκεῖθεν ἀνὴρ ἐξεπορεύετο ἐκ συγγενείας οἴκου Σαοὺλ, καὶ ὄνομα αὐτῷ Σεμεῒ υἱὸς Γηρά. Ἐξῆλθε ἐκπορευόμενος καὶ καταρώμενος,

5. Et venit rex David usque Baurim : et ecce inde vir egrediebatur de cognatione domus Saul, et nomen ei Semei filius Gera. Egrediebatur egrediens et maledicens,

6. καὶ λιθάζων ἐν λίθοις τὸν Δαυὶδ, καὶ πάντας τοὺς παῖδας τοῦ βασιλέως Δαυίδ· καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἦν, καὶ πάντες οἱ δυνατοὶ ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων τοῦ βασιλέως.

6. et lapidans in lapidibus David, et omnes pueros regis David. Et omnis populus erat, et omnes potentes a dextris et sinistris regis.

7. Καὶ οὕτως ἔλεγε Σεμεῒ ἐν τῷ καταρᾶσθαι αὐτόν· Ἔξελθε, ἔξελθε, ἀνὴρ αἱμάτων καὶ ἀνὴρ ὁ παράνομος.

7. Et sic dicebat Semei in maledicendo eum : Egredere, egredere, vir sanguinum et vir qui iniquus.

8. Ἐπέστρεψεν ἐπὶ σὲ Κύριος πάντα τὰ αἵματα τοῦ οἴκου Σαοὺλ, ὅτι ἐβασίλευσας ἀντ' αὐτοῦ· καὶ ἔδωκε Κύριος τὴν βασιλείαν ἐν χειρὶ Ἀβεσσαλὼμ τοῦ υἱοῦ σου· καὶ ἰδοὺ σὺ ἐν τῇ κακίᾳ σου, ὅτι ἀνὴρ αἱμάτων σύ.

8. Redire fecit super te Dominus omnes sanguines domus Saul, quoniam regnasti pro eo : et dedit Dominus regnum in manu Abessalom filii tui : et ecce tu in malo tuo, quoniam vir sanguinum tu.

9. Καὶ εἶπεν Ἀβεσσὰ υἱὸς Σαρουίας πρὸς τὸν βασιλέα· Ἱνατί καταρᾶται ὁ κύων ὁ τεθνηκὼς οὗτος τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα; Διαβήσομαι δὴ καὶ ἀφελῶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.

9. Et dixit Abessa filius Sarviæ ad regem : Ut quid maledicit canis mortuus hic dominum meum regem? Transcendam nunc et auferam caput ejus.

10. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς· Τί ἐμοὶ καὶ ὑμῖν, υἱοὶ Σαρουίας; Καὶ ἄφετε αὐτὸν, καὶ οὕτως καταράσθω, ὅτι Κύριος εἶπεν αὐτῷ καταρᾶσθαι τὸν Δαυίδ. Καὶ τίς ἐρεῖ, ὡς τί ἐποίησας οὕτως;

10. Et dixit rex : Quid mihi et vobis, filii Sarviæ? Et permittite eum, et sic maledicat, quoniam Dominus dixit ei maledicere David. Et quis dicet, ut quid fecisti sic?

11. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀβεσσὰ καὶ πρὸς πάντας τοὺς παῖδας αὐτοῦ· Ἰδοὺ ὁ υἱός μου ὁ ἐξελθὼν ἐκ τῆς κοιλίας μου ζητεῖ τὴν ψυχήν μου, καὶ προςέτι νῦν ὁ υἱὸς τοῦ Ἰεμινί· ἄφετε αὐτὸν καταρᾶσθαι, ὅτι εἶπεν αὐτῷ Κύριος.

11. Et dixit David ad Abessa et ad omnes pueros suos : Ecce filius meus qui egressus est e ventre meo quærit animam meam, et multo magis nunc filius Jemini : permittite eum maledicere, quoniam dixit ei Dominus.

12. Εἴ πως ἴδοι Κύριος ἐν τῇ ταπεινώσει μου, καὶ ἐπιστρέψει μοι ἀγαθὰ ἀντὶ τῆς κατάρας αὐτοῦ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ.

12. Si forte inspiciat Dominus in humiliationem meam, et redire faciet mihi bona pro maledictione illius in die hac.

13. Καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ καὶ πάντες οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ Σεμεῒ ἐπορεύετο ἐκ πλευρᾶς τοῦ ὄρους ἐχόμενα αὐτοῦ πορευόμενος καὶ καταρώμενος καὶ λιθάζων ἐν λίθοις ἐκ πλαγίων αὐτοῦ καὶ τῷ χοϊ πάσσων.

13. Et ivit David et omnes viri ejus in via, et Semei ibat a latere montis juxta eum vadens et maledicens et lapidans in lapidibus ex obliquo ejus et pulvere aspergens.

14. Καὶ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ λαὸς μετ' αὐτοῦ ἐκλελυμένοι, καὶ ἀνέψυξαν ἐκεῖ.

14. Et venit rex et omnis populus cum eo lassati, et respirarunt ibi.

15. Καὶ Ἀβεσσαλὼμ καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ εἰςῆλθον εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ Ἀχιτόφελ μετ' αὐτοῦ.

15. Et Abessalom et omnis vir Israel intrarunt in Jerusalem, et Achitophel cum eo.

ιαὶ ἐγενήθη ἡνίκα ἦλθε Χουσὶ ὁ ἀρχιεταῖρος
ρὸς Ἀβεσσαλὼμ, καὶ εἶπε Χουσὶ πρὸς Ἀβεσσα-
ήτω ὁ βασιλεύς.
ιαὶ εἶπεν Ἀβεσσαλὼμ πρὸς Χουσί· Τοῦτο τὸ
ου μετὰ τοῦ ἑταίρου σου; Ἱνατί οὐκ ἀπῆλθες
ῦ ἑταίρου σου;
ιαὶ εἶπε Χουσὶ πρὸς Ἀβεσσαλώμ· Οὐχὶ, ἀλλὰ
θεν οὗ ἐξελέξατο Κύριος καὶ ὁ λαὸς οὗτος καὶ
ρ Ἰσραὴλ, αὐτῷ ἔσομαι, καὶ μετὰ αὐτοῦ κα-

ιαὶ τὸ δεύτερον τίνι ἐγὼ δουλεύσω, οὐχὶ ἐνώ-
ῦ υἱοῦ αὐτοῦ; Καθάπερ ἐδούλευσα ἐνώπιον τοῦ
σου, οὕτως ἔσομαι ἐνώπιόν σου.
ιαὶ εἶπεν Ἀβεσσαλὼμ πρὸς Ἀχιτόφελ· Φέρετε
βουλὴν τί ποιήσωμεν;
ιαὶ εἶπεν Ἀχιτόφελ πρὸς Ἀβεσσαλώμ· Εἴσελθε
; παλλακὰς τοῦ πατρός σου ἃς κατέλιπε φυλάσ-
οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἀκούσεται πᾶς Ἰσραὴλ ὅτι
ινας τὸν πατέρα σου, καὶ ἐνισχύσουσιν αἱ χεῖ-
των τῶν μετὰ σοῦ.
ιαὶ ἔπηξαν τὴν σκηνὴν τῷ Ἀβεσσαλὼμ ἐπὶ τὸ
ιαὶ εἰσῆλθεν Ἀβεσσαλὼμ πρὸς τὰς παλλακὰς
ρὸς αὐτοῦ κατ' ὀφθαλμοὺς παντὸς Ἰσραήλ.
ιαὶ ἡ βουλὴ Ἀχιτόφελ ἣν ἐβουλεύσατο ἐν ταῖς
ταῖς πρώταις, ὃν τρόπον ἐπερωτήσῃ τις ἐν
ῷ Θεοῦ· οὕτως πᾶσα ἡ βουλὴ τοῦ Ἀχιτόφελ
ῷ Δαυὶδ, καί γε τῷ Ἀβεσσαλώμ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

ιὶ εἶπεν Ἀχιτόφελ πρὸς Ἀβεσσαλώμ· Ἐπιλέξω
τῷ δώδεκα χιλιάδας ἀνδρῶν, καὶ ἀναστήσομαι
ιδιώξω ὀπίσω Δαυὶδ τὴν νύκτα,
ὶ ἐπελεύσομαι ἐπ' αὐτόν· καὶ αὐτὸς κοπιῶν καὶ
ένος χερσὶ, καὶ ἐκστήσω αὐτὸν καὶ φεύξεται
ιὸς ὁ μετ' αὐτοῦ, καὶ πατάξω τὸν βασιλέα μο-

ιὶ ἐπιστρέψω πάντα τὸν λαὸν πρὸς σὲ, ὃν τρόπον
ρει ἡ νύμφη πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς· πλὴν ψυχὴν
νὸς σὺ ζητεῖς, καὶ παντὶ τῷ λαῷ ἔσται εἰρήνη.
αὶ εὐθὺς ὁ λόγος ἐν ὀφθαλμοῖς Ἀβεσσαλὼμ καὶ
ιμοῖς πάντων τῶν πρεσβυτέρων Ἰσραήλ.
αὶ εἶπεν Ἀβεσσαλώμ· Καλέσατε δὴ καί γε τὸν
ὸν Ἀραχὶ, καὶ ἀκούσωμεν τί ἐν τῷ στόματι
αί γε αὐτοῦ.
ιὶ εἰσῆλθε Χουσὶ πρὸς Ἀβεσσαλὼμ, καὶ εἶπεν
λὼμ πρὸς αὐτὸν, λέγων· Κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο
ν Ἀχιτόφελ· ποιήσομεν κατὰ τὸν λόγον αὐτοῦ;
ή, σὺ λάλησον.
αὶ εἶπε Χουσὶ πρὸς Ἀβεσσαλώμ· Οὐκ ἀγαθὴ
βουλὴ ἣν ἐβουλεύσατο Ἀχιτόφελ τὸ ἅπαξ τοῦτο.
αὶ εἶπε Χουσί· Σὺ οἶδας τὸν πατέρα σου καὶ
ρας αὐτοῦ, ὅτι δυνατοί εἰσι σφόδρα καὶ κατά-
ῇ ψυχῇ αὐτῶν· ὡς ἄρκος ἠτεκνωμένη ἐν ἀγρῷ,
ς τραχεῖα ἐν τῷ πεδίῳ. Καὶ ὁ πατήρ σου ἀνὴρ
τής, καὶ οὐ μὴ καταλύσῃ τὸν λαόν.
δοὺ γὰρ αὐτὸς νῦν κέκρυπται ἐν ἑνὶ τῶν βου-
ἐν ἑνὶ τῶν τόπων· καὶ ἔσται ἐν τῷ ἐπιπεσεῖν
ν ἀρχῇ, καὶ ἀκούσῃ ἀκούων καὶ εἴπῃ· Ἐγενήθη
ἐν τῷ λαῷ τῷ ὀπίσω Ἀβεσσαλώμ.

16. Et factum est quando venit Chusi princeps amicus David ad Abessalom, et dixit Chusi ad Abessalom : Vivat rex.

17. Et dixit Abessalom ad Chusi : Hæc est misericordia tua cum amico tuo? Ut quid non abiisti cum amico tuo?

18. Et dixit Chusi ad Abessalom : Nequaquam, sed post eum quem elegit Dominus et populus hic et omnis vir Israel, ei ero, et cum eo sedebo.

19. Et secundo cui ego serviam, nonne coram filio ejus? Sicut servivi coram patre tuo, sic ero coram te.

20. Et dixit Abessalom ad Achitophel : Ferte vobis consilium quid facturi simus.

21. Et dixit Achitophel ad Abessalom : Intra ad concubinas patris tui quas reliquit custodire domum ejus, et audiet omnis Israel quia confudisti patrem tuum, et invalescent manus omnium qui tecum.

22. Et fixerunt tabernaculum ipsi Abessalom super solarium, et intravit Abessalom ad concubinas patris sui ante oculos universi Israel.

23. Et erat consilium Achitophel quod consulendo dabat in diebus primis, quemadmodum interroget quis in verbo Dei : sic omne consilium ipsius Achitophel etiam ipsi David, etiam ipsi Abessalom.

CAPUT XVII.

1. Et dixit Achitophel ad Abessalom : Eligam nunc mihi duodecim millia virorum, et surgam et persequar post David nocte,

2. et superveniam super eum : et ipse laborans et resolutus manibus, et pavefaciam eum et fugiet omnis populus qui cum eo, et percutiam regem prorsus solum.

3. Et reverti faciam omnem populum ad te, quemadmodum redit sponsa ad virum suum : tantummodo animam viri unius tu quæris, et universo populo erit pax.

4. Et rectum fuit verbum in oculis Abessalom et in oculis omnium seniorum Israel.

5. Et dixit Abessalom : Vocate nunc etiam Chusi Arachi, et audiamus quid in ore ejus etiam ipsius.

6. Et intravit Chusi ad Abessalom, et dixit Abessalom ad eum, dicens : Juxta verbum hoc locutus est Achitophel : faciemus juxta verbum ejus? Si autem non, tu loquere.

7. Et dixit Chusi ad Abessalom : Non bonum hoc consilium quod consulendo dedit Achitophel vice hac.

8. Et dixit Chusi : Tu nosti patrem tuum et viros ejus, quia potentes sunt valde et amari animo suo : tamquam ursa orbata filiis in agro, et tamquam sus aspera in campo. Et pater tuus vir bellator, et non dissolvet populum.

9. Ecce enim ipse nunc absconditus est in uno collium vel in uno locorum : et erit in incidendo eis in principio, et audiet audiens et dicet : Facta est percussio in populo qui post Abessalom.

10. Καί γε αὐτὸς υἱὸς δυνάμεως, οὗ ἡ καρδία καθὼς ἡ καρδία τοῦ λέοντος, τηκομένη τακήσεται, ὅτι οἶδεν πᾶς Ἰσραὴλ ὅτι δυνατὸς ὁ πατήρ σου, καὶ υἱοὶ δυνάμεως οἱ μετ' αὐτοῦ.

11. Ὅτι οὕτως συμβουλεύων ἐγὼ συνεβούλευσα, καὶ συναγόμενος συναχθήσεται ἐπὶ σὲ πᾶς Ἰσραὴλ ἀπὸ Δὰν καὶ ἕως Βηρσαβεέ, ὡς ἡ ἄμμος ἡ ἐπὶ τῆς θαλάσσης εἰς πλῆθος· καὶ τὸ πρόσωπόν σου πορευόμενον ἐν μέσῳ αὐτῶν.

12. Καὶ ἥξομεν πρὸς αὐτὸν εἰς ἕνα τῶν τόπων οὗ ἐὰν εὕρωμεν αὐτὸν ἐκεῖ, καὶ παρεμβαλοῦμεν ἐπ' αὐτὸν, ὡς πίπτει δρόσος ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ οὐχ ὑπολειψόμεθα ἐν αὐτῷ καὶ τοῖς ἀνδράσιν αὐτοῦ τοῖς μετ' αὐτοῦ καί γε ἕνα.

13. Καὶ ἐὰν εἰς τὴν πόλιν συναχθῇ, καὶ λήψεται πᾶς Ἰσραὴλ πρὸς τὴν πόλιν ἐκείνην σχοινία, καὶ συροῦμεν αὐτὴν ἕως εἰς τὸν χειμάῤῥουν, ὅπως μὴ καταλειφθῇ ἐκεῖ μηδὲ λίθος.

14. Καὶ εἶπεν Ἀβεσσαλὼμ καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραήλ· Ἀγαθὴ ἡ βουλὴ Χουσὶ τοῦ Ἀραχὶ ὑπὲρ τὴν βουλὴν Ἀχιτόφελ. Καὶ Κύριος ἐνετείλατο διασκεδάσαι τὴν βουλὴν τοῦ Ἀχιτόφελ τὴν ἀγαθὴν, ὅπως ἂν ἐπαγάγῃ Κύριος ἐπὶ Ἀβεσσαλὼμ τὰ κακὰ πάντα.

15. Καὶ εἶπε Χουσὶ ὁ τοῦ Ἀραχὶ πρὸς Σαδὼκ καὶ Ἀβιάθαρ τοὺς ἱερεῖς· Οὕτως καὶ οὕτως συνεβούλευσεν Ἀχιτόφελ τῷ Ἀβεσσαλὼμ καὶ τοῖς πρεσβυτέροις Ἰσραήλ· καὶ οὕτως καὶ οὕτως συνεβούλευσα ἐγώ.

16. Καὶ νῦν ἀποστείλατε ταχὺ καὶ ἀναγγείλατε τῷ Δαυὶδ, λέγοντες· Μὴ αὐλισθῇς τὴν νύκτα ἐν Ἀραβὼθ τῆς ἐρήμου, καί γε διαβαίνων σπεῦσον, μή ποτε καταπείσῃ τὸν βασιλέα καὶ πάντα τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ.

17. Καὶ Ἰωνάθαν καὶ Ἀχιμάας εἱστήκεισαν ἐν τῇ πηγῇ Ῥωγὴλ, καὶ ἐπορεύθη ἡ παιδίσκη, καὶ ἀνήγγειλεν αὐτοῖς· καὶ αὐτοὶ πορεύονται καὶ ἀναγγέλλουσι τῷ βασιλεῖ Δαυὶδ ὅτι οὐκ ἠδύναντο ὀφθῆναι τοῦ εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν.

18. Καὶ εἶδεν αὐτοὺς παιδάριον, καὶ ἀνήγγειλε τῷ Ἀβεσσαλώμ· καὶ ἐπορεύθησαν οἱ δύο ταχέως, καὶ εἰσῆλθαν εἰς οἰκίαν ἀνδρὸς ἐν Βαουρίμ. Καὶ αὐτῷ λάκκος ἐν τῇ αὐλῇ, καὶ κατέβησαν ἐκεῖ.

19. Καὶ ἔλαβεν ἡ γυνὴ, καὶ διεπέτασε τὸ ἐπικάλυμμα ἐπὶ πρόσωπον τοῦ λάκκου καὶ ἔψυξεν ἐπ' αὐτῷ ἀραφὼθ, καὶ οὐκ ἐγνώσθη ῥῆμα.

20. Καὶ ἦλθον οἱ παῖδες Ἀβεσσαλὼμ πρὸς τὴν γυναῖκα εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ εἶπαν· Ποῦ Ἀχιμάας καὶ Ἰωνάθαν; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ γυνή· Παρῆλθαν μικρὸν τοῦ ὕδατος· καὶ ἐζήτησαν, καὶ οὐχ εὗραν, καὶ ἀνέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ.

21. Ἐγένετο δὲ, μετὰ τὸ ἀπελθεῖν αὐτοὺς, καὶ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ λάκκου, καὶ ἐπορεύθησαν· καὶ ἀπήγγειλαν τῷ βασιλεῖ Δαυὶδ, καὶ εἶπαν πρὸς Δαυίδ· Ἀνάστητε καὶ διάβητε ταχέως τὸ ὕδωρ, ὅτι οὕτως ἐβουλεύσατο περὶ ὑμῶν Ἀχιτόφελ.

22. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ, καὶ διέβησαν τὸν Ἰορδάνην ἕως τοῦ φωτὸς τοῦ πρωῒ, ἕως ἑνὸς οὐκ ἔλαθεν ὃς οὐ διῆλθε τὸν Ἰορδάνην.

23. Καὶ Ἀχιτόφελ εἶδεν ὅτι οὐκ ἐγενήθη ἡ βουλὴ αὐτοῦ, καὶ ἐπέσαξε τὴν ὄνον αὐτοῦ καὶ ἀνέστη καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ· καὶ

10. Et etiam ipse filius virtutis, cujus cor sicut cor leonis, liquescens liquescet, quoniam novit omnis Israel quia potens pater tuus, et filii virtutis qui cum eo.

11. Quoniam sic consulens ego consului, et congregatus congregabitur ad te universus Israel a Dan et usque Bersabee, tamquam arena quæ super mare in multitudine : et facies tua pergens in medio eorum.

12. Et veniemus ad eum in unum locorum ubicumque invenerimus eum illic, et castrametabimur super eum, sicut cadit ros super terram, et non relinquemus in eo et viris ejus qui cum eo etiam unum.

13. Et si in civitatem se collegerit, et sumet omnis Israel erga civitatem illam funes, et pertrahemus eam usque in torrentem, ut non relinquatur ibi neque lapis.

14. Et dixit Abessalom et omnis vir Israel : Bonum consilium Chusi Arachi super consilium Achitophel. Et Dominus mandavit dissipare consilium Achitophel bonum, ut induceret Dominus super Abessalom mala omnia.

15. Et dixit Chusi qui Arachi ad Sadoc et Abiathar sacerdotes : Sic et sic consilium dedit Achitophel ipsi Abessalom et senioribus Israel : et sic et sic consilium dedi ego.

16. Et nunc mittite cito et annuntiate David, dicentes : Ne maneas nocte in Araboth deserti, etiam transiens festina, ne forte absorbeat regem et omnem populum qui cum eo.

17. Et Jonathan et Achimaas steterant in fonte Rhogel, et ivit ancilla, et nuntiavit eis : et ipsi vadunt et annuntiant regi David quia non poterant videri ingredi in civitatem.

18. Et vidit eos puer, et annuntiavit Abessalom : et iverunt ambo velociter, et intrarunt in domum viri in Baurim. Et ei cisterna in atrio, et descenderunt illuc.

19. Et sumpsit mulier, et expandit velum super faciem cisternæ et siccavit super illud araphoth, et non est agnitum verbum.

20. Et venerunt pueri Abessalom ad mulierem in domum, et dixerunt : Ubi Achimaas et Jonathan? Et dixit eis mulier : Præterierunt pusillum aquæ : et quæsierunt, et non invenerunt, et reverterunt in Jerusalem.

21. Factum est autem, postquam ipsi abierunt, et ascenderunt e cisterna, et iverunt : et annuntiaverunt regi David, et dixerunt ad David : Surgite et transite velociter aquam, quoniam sic consilium dedit de vobis Achitophel.

22. Et surrexit David et omnis populus qui cum eo, et transierunt Jordanem usque ad lucem matutinam, usque ad unum non latuit qui non transierit Jordanem.

23. Et Achitophel vidit quia non est factum consilium suum, et instravit asinum suum et surrexit et abiit in domum suam in civitatem suam : et mandavit domui suæ, et

ἐνετείλατο τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ ἀπήγξατο καὶ ἀπέθανε, καὶ ἐτάφη ἐν τῷ τάφῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

24. Καὶ Δαυὶδ διῆλθεν εἰς Μαναΐμ, καὶ Ἀβεσσαλὼμ διέβη τὸν Ἰορδάνην αὐτὸς καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ.

25. Καὶ τὸν Ἀμεσσαῒ κατέστησεν Ἀβεσσαλὼμ ἀντὶ Ἰωὰβ ἐπὶ τῆς δυνάμεως. Καὶ Ἀμεσσαῒ υἱὸς ἀνδρὸς, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἰεθὲρ ὁ Ἰεζραηλίτης· οὗτος εἰςῆλθε πρὸς Ἀβιγαίαν θυγατέρα Νάας, ἀδελφὴν Σαρουίας μητρὸς Ἰωάβ.

26. Καὶ παρενέβαλεν πᾶς Ἰσραὴλ καὶ Ἀβεσσαλὼμ εἰς τὴν γῆν Γαλαάδ.

27. Καὶ ἐγένετο, ἡνίκα ἦλθε Δαυὶδ εἰς Μαναΐμ, καὶ Οὐεσβὶ υἱὸς Νάας ἐκ Ῥαββὰθ υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ Μαχὶρ υἱὸς Ἀμιὴλ ἐκ Λωδαβὰρ, καὶ Βερζελλὶ ὁ Γαλααδίτης ἐκ Ῥωγελλὶμ

28. ἤνεγκαν δέκα κοίτας, ἀμφιτάπους, καὶ λέβητας δέκα, καὶ σκεύη κεράμου, καὶ πυροὺς καὶ κριθὰς, καὶ ἄλευρον καὶ ἄλφιτον, καὶ κύαμον, καὶ φακὸν,

29. καὶ μέλι, καὶ βούτυρον, καὶ πρόβατα, καὶ σαφὼθ βοῶν· καὶ προςήνεγκαν τῷ Δαυὶδ καὶ τῷ λαῷ τῷ μετ' αὐτοῦ φαγεῖν· ὅτι εἶπεν· Ὁ λαὸς πεινῶν καὶ ἐκλελυμένος καὶ διψῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ.

suffocavit se et mortuus est, et sepultus est in sepulchro patris sui.

24. Et David transiit in Manaim : et Abessalom transiit Jordanem ipse et omnis vir Israel cum eo.

25. Et ipsum Amessai constituit Abessalom pro Joab super virtutem. Et Amessai filius viri, et nomen ejus Jether Jezraelites : hic intravit ad Abigæam filiam Naas, sororem Sarviæ matris Joab.

26. Et castrametatus est omnis Israel et Abessalom in terra Galaad.

27. Et factum est, quando venit David in Manaim, et Vesbi filius Naas de Rhabbath filiorum Ammon, et Machir filius Amiel de Lodabar, et Berzelli Galaadites de Rhogellim

28. attulerunt decem cubilia, tapetia, et lebetes decem, et vasa figuli, et frumenta et hordea, et farinam et polentam, et fabam, et lentem,

29. et mel, et butyrum, et oves, et saphoth boum : et attulerunt David et populo qui cum eo ad comedendum : quoniam dixit : Populus esuriens et lassatus et sitiens in deserto.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

1. Καὶ ἐπεσκέψατο Δαυὶδ τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ, καὶ κατέστησεν ἐπ' αὐτῶν χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους.

2. Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ τὸν λαὸν τὸ τρίτον ἐν χειρὶ Ἰωὰβ, καὶ τὸ τρίτον ἐν χειρὶ Ἀβεσσὰ υἱοῦ Σαρουίας ἀδελφοῦ Ἰωὰβ, καὶ τὸ τρίτον ἐν χειρὶ Ἐθὶ τοῦ Γεθαίου· καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τὸν λαόν· Ἐξελθὼν ἐξελεύσομαι καί γε ἐγὼ μεθ' ὑμῶν.

3. Καὶ εἶπον· Οὐκ ἐξελεύσῃ, ὅτι ἐὰν φυγῇ φύγωμεν, οὐ θήσουσιν ἐφ' ἡμᾶς καρδίαν· καὶ ἐὰν ἀποθάνωμεν τὸ ἥμισυ ἡμῶν, οὐ θήσουσιν ἐφ' ἡμᾶς καρδίαν, ὅτι σὺ ὡς ἡμεῖς δέκα χιλιάδες. Καὶ νῦν ἀγαθὸν ὅτι ἔσῃ ἡμῖν ἐν τῇ πόλει βοήθεια τοῦ βοηθεῖν.

4. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ βασιλεύς· Ὃ ἐὰν ἀρέσῃ ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν, ποιήσω. Καὶ ἔστη ὁ βασιλεὺς ἀνὰ χεῖρα τῆς πύλης, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐξεπορεύετο εἰς ἑκατοντάδας καὶ εἰς χιλιάδας.

5. Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Ἰωὰβ καὶ τῷ Ἀβεσσὰ καὶ τῷ Ἐθὶ, λέγων· Φείσασθέ μοι τοῦ παιδαρίου τοῦ Ἀβεσσαλώμ. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἤκουσεν ἐντελλομένου τοῦ βασιλέως πᾶσι τοῖς ἄρχουσιν ὑπὲρ Ἀβεσσαλώμ.

6. Καὶ ἐξῆλθε πᾶς ὁ λαὸς εἰς τὸν δρυμὸν ἐξεναντίας Ἰσραὴλ, καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος ἐν τῷ δρυμῷ Ἐφραΐμ.

7. Καὶ ἔπταισεν ἐκεῖ ὁ λαὸς Ἰσραὴλ ἐνώπιον τῶν παίδων Δαυὶδ, καὶ ἐγένετο ἡ θραῦσις μεγάλη ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, εἴκοσι χιλιάδες ἀνδρῶν.

8. Καὶ ἐγένετο ἐκεῖ ὁ πόλεμος διεσπαρμένος ἐπὶ πρόςωπον πάσης τῆς γῆς· καὶ ἐπλεόνασεν ὁ δρυμὸς τοῦ καταφαγεῖν ἐκ τοῦ λαοῦ ὑπὲρ οὓς κατέφαγεν ἐν τῷ λαῷ ἡ μάχαιρα τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

9. Καὶ συνήντησεν Ἀβεσσαλὼμ ἐνώπιον τῶν παίδων Δαυὶδ, καὶ Ἀβεσσαλὼμ ἦν ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ τοῦ

CAPUT XVIII.

1. Et recognovit David populum qui cum eo, et super eos constituit chiliarchos et centuriones.

2. Et misit David populum tertiam partem in manu Joab, et tertiam in manu Abessa filii Sarviæ fratris Joab, et tertiam in manu Ethi Gethæi : et dixit David ad populum : Exiens exibo etiam ego vobiscum.

3. Et dixerunt : Non exibis, quoniam si fuga fugerimus, non ponent super nos cor : et si mortui fuerimus dimidium nostri, non ponent super nos cor, quia tu sicut nos decem millia. Et nunc bonum quod sis nobis in civitate auxilium ad auxiliandum.

4. Et dixit ad eos rex : Quodcumque placuerit in oculis vestris, faciam. Et stetit rex ad manum portæ, et omnis populus egrediebatur in centuriis et in millibus.

5. Et mandavit rex ipsi Joab et Abessa et Ethi, dicens : Parcite mihi puero Abessalom. Et universus populus audivit mandantem regem omnibus principibus pro Abessalom.

6. Et exiit universus populus in sylvam ex adverso Israel, et factum est prælium in sylva Ephraim.

7. Et cecidit ibi populus Israel coram pueris David, et facta est plaga magna in die illa, viginti millia virorum.

8. Et factum est ibi prælium dispersum super faciem universæ terræ : et multiplicavit sylva devorare e populo super eos quos devoraverat in populo gladius die illa.

9. Et occurrit Abessalom coram pueris David, et Abessalom insceenderat super mulam suam, et intravit mula subter

ἡμιόνου αὐτοῦ, καὶ εἰςῆλθεν ὁ ἡμίονος ὑπὸ τὸ δάσος τῆς δρυὸς τῆς μεγάλης, καὶ περιεπλάκη ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐν τῇ δρυΐ, καὶ ἐκρεμάσθη ἀναμέσον τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀναμέσον τῆς γῆς, καὶ ὁ ἡμίονος ὑποκάτω αὐτοῦ παρῆλθε.

10. Καὶ εἶδεν ἀνὴρ εἷς καὶ ἀνήγγειλε τῷ Ἰωὰβ, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ ἑώρακα τὸν Ἀβεσσαλὼμ κρεμάμενον ἐν τῇ δρυΐ.

11. Καὶ εἶπεν Ἰωὰβ τῷ ἀνδρὶ τῷ ἀναγγέλλοντι αὐτῷ· Καὶ ἰδοὺ ἑώρακας, τί ὅτι οὐκ ἐπάταξας αὐτὸν ἐκεῖ εἰς τὴν γῆν; Καὶ ἐγὼ ἂν δεδώκειν σοι δέκα ἀργυρίου καὶ παραζώνην μίαν.

12. Εἶπε δὲ ὁ ἀνὴρ πρὸς Ἰωάβ· Καὶ ἐγώ εἰμι ἵστημι ἐπὶ τὰς χεῖράς μου χιλίους σίκλους ἀργυρίου, οὐ μὴ ἐπιβάλω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως, ὅτι ἐν τοῖς ὠσὶν ἡμῶν ἐνετείλατο ὁ βασιλεύς σοι καὶ τῷ Ἀβεσσὰ καὶ τῷ Ἐθὶ, λέγων· Φυλάξατέ μοι τὸ παιδάριον τὸν Ἀβεσσαλὼμ,

13. μὴ ποιῆσαι ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἄδικον. Καὶ πᾶς ὁ λόγος οὐ λήσεται ἀπὸ τοῦ βασιλέως, καὶ σὺ στήσῃ ἐξεναντίας.

14. Καὶ εἶπεν Ἰωάβ· Τοῦτο ἐγὼ ἄρξομαι, οὐχ οὕτως μενῶ ἐνώπιόν σου. Καὶ ἔλαβεν Ἰωὰβ τρία βέλη ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐνέπηξεν αὐτὰ ἐν τῇ καρδίᾳ Ἀβεσσαλὼμ, ἔτι αὐτοῦ ζῶντος, ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς δρυός.

15. Καὶ ἐκύκλωσαν δέκα παιδάρια αἴροντα τὰ σκεύη Ἰωὰβ, καὶ ἐπάταξαν τὸν Ἀβεσσαλὼμ, καὶ ἐθανάτωσαν αὐτόν.

16. Καὶ ἐσάλπισεν Ἰωὰβ ἐν κερατίνῃ, καὶ ἀπέστρεψεν ὁ λαὸς τοῦ μὴ διώκειν ὀπίσω Ἰσραὴλ, ὅτι ἐφείδετο Ἰωὰβ τοῦ λαοῦ.

17. Καὶ ἔλαβε τὸν Ἀβεσσαλὼμ, καὶ ἔῤῥιψεν αὐτὸν εἰς χάσμα μέγα ἐν τῷ δρυμῷ, εἰς τὸν βόθυνον τὸν μέγαν, καὶ ἐστήλωσεν ἐπ' αὐτὸν σωρὸν λίθων μέγαν σφόδρα. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἔφυγεν ἀνὴρ εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ.

18. Καὶ Ἀβεσσαλὼμ ἔτι ζῶν ἔλαβε καὶ ἔστησεν ἑαυτῷ τὴν στήλην, ἐν ᾗ ἐλήφθη, καὶ ἐστήλωσεν αὐτὴν λαβεῖν τὴν στήλην, τὴν ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ βασιλέως, ὅτι εἶπεν, ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ υἱὸς ἕνεκα τοῦ ἀναμνῆσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Καὶ ἐκάλεσε τὴν στήλην Χεὶρ Ἀβεσσαλὼμ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

19. Καὶ Ἀχιμάας υἱὸς Σαδὼκ εἶπε· Δράμω δὴ καὶ εὐαγγελιῶ τῷ βασιλεῖ ὅτι ἔκρινε Κύριος ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ.

20. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰωάβ· Οὐκ ἀνὴρ εὐαγγελίας σὺ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, καὶ εὐαγγελιῇ ἐν ἡμέρᾳ ἄλλῃ. Ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ οὐκ εὐαγγελιῇ, οὗ εἵνεκεν ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως ἀπέθανε.

21. Καὶ εἶπεν Ἰωὰβ τῷ Χουσί· Βαδίσας ἀνάγγειλον τῷ βασιλεῖ ὅσα εἶδες. Καὶ προςεκύνησε Χουσὶ τῷ Ἰωὰβ, καὶ ἐξῆλθε.

22. Καὶ προςέθετο ἔτι Ἀχιμάας υἱὸς Σαδὼκ, καὶ εἶπε πρὸς Ἰωάβ· Καὶ ἔστω, ὅτι δράμω καί γε ἐγὼ ὀπίσω τοῦ Χουσί. Καὶ εἶπεν Ἰωάβ· Ἱνατί σὺ τοῦτο τρέχεις, υἱέ μου; Δεῦρο, οὐκ ἔστι σοι εὐαγγελία εἰς ὠφέλειαν πορευομένῳ.

23. Καὶ εἶπε· Τί γὰρ ἐὰν δράμω; Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰωάβ· Δράμε. Καὶ ἔδραμεν Ἀχιμάας τὴν ὁδὸν τὴν τοῦ Κεχὰρ, καὶ ὑπερέβη τὸν Χουσί.

densitatem quercus magnæ, et circumplicatum est caput ejus in quercu, et pependit inter cœlum et inter terram, et mula subter eum præteriit.

10. Et vidit vir unus et annuntiavit ipsi Joab, et dixit: Ecce vidi Abessalom pendentem in quercu.

11. Et dixit Joab viro annuntianti sibi: Et ecce vidisti, quid quod non percussisti eum illic in terram? Et ego dedissem tibi decem argenti et balteum unum?

12. Dixit autem vir ad Joab: Et ego quidem appendo in manibus meis mille siclos argenti, non injiciam manum meam super filium regis, quoniam in auribus nostris mandavit rex tibi et Abessa et Ethi, dicens: Custodite mihi puerum Abessalom,

13. non faciendo in animam ejus injuriam. Et omne verbum non latebit a rege, et tu stares ex adverso.

14. Et dixit Joab: Hoc ego aggrediar, non sic manebo coram te. Et sumpsit Joab tria spicula in manu sua, et infixit ea in corde Abessalom, adhuc illo vivente, in corde quercus.

15. Et circumierunt decem pueri portantes vasa Joab, et percusserunt Abessalom, et interfecerunt eum.

16. Et cecinit Joab in cornea, et revertit populus non persequendo post Israel, quoniam pepercit Joab populo.

17. Et sumpsit Abessalom, et projecit eum in hiatum magnum in sylva, in foveam magnam, et statuit super eum acervum lapidum magnum valde. Et omnis Israel fugit vir in tabernaculum suum.

18. Et Abessalom adhuc vivens tulerat et statuerat sibi titulum, in qua assumptus est, et statuerat illum capere titulum, qui in valle regis, quoniam dixit, quia non est ei filius ut memoretur nomen ejus. Et vocavit titulum Manus Abessalom usque in diem hanc.

19. Et Achimaas filius Sadoc dixit: Curram nunc et evangelizabo regi quoniam judicavit Dominus de manu inimicorum ejus.

20. Et dixit ei Joab: Non vir evangelii tu in die hac, et evangelizabis in die alia. In die autem hac non evangelizabis, propterea quod filius regis mortuus est.

21. Et dixit Joab ad Chusi: Ambulans annuntia regi quæcumque vidisti. Et adoravit Chusi Joab, et exiit.

22. Et adjecit adhuc Achimaas filius Sadoc, et dixit ad Joab: Et esto, quia curram etiam ego post Chusi. Et dixit Joab: Ut quid tu hoc curris, fili mi? Veni, non est tibi evangelium ad utilitatem eunti.

23. Et dixit: Quid enim si cucurrero? Et dixit ei Joab: Curre. Et cucurrit Achimaas viam quæ Cechar, et prætergressus est Chusi.

24. Καὶ Δαυὶδ ἐκάθητο ἀναμέσον τῶν δύο πυλῶν· καὶ ἐπορεύθη ὁ σκοπὸς εἰς τὸ δῶμα τῆς πύλης πρὸς τὸ τεῖχος, καὶ ἐπῆρε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ εἶδε, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ τρέχων μόνος ἐνώπιον αὐτοῦ.

25. Καὶ ἀνεβόησεν ὁ σκοπὸς καὶ ἀπήγγειλε τῷ βασιλεῖ, καὶ εἶπε ὁ βασιλεύς· Εἰ μόνος ἐστὶν, εὐαγγέλια ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ. Καὶ ἐπορεύετο πορευόμενος καὶ ἐγγίζων.

26. Καὶ εἶδεν ὁ σκοπὸς ἄνδρα ἕτερον τρέχοντα, καὶ ἐβόησεν ὁ σκοπὸς πρὸς τῇ πύλῃ, καὶ εἶπε· Καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἕτερος τρέχων μόνος. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς· Καί γε οὗτος εὐαγγελιζόμενος.

27. Καὶ εἶπεν ὁ σκοπός· Ἐγὼ ὁρῶ τὸν δρόμον τοῦ πρώτου ὡς δρόμον Ἀχιμάας υἱοῦ Σαδώκ. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς· Ἀνὴρ ἀγαθὸς οὗτος, καί γε εἰς εὐαγγελίαν ἀγαθὴν ἐλεύσεται.

28. Καὶ ἐβόησεν Ἀχιμάας, καὶ εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα· Εἰρήνη. Καὶ προσεκύνησε τῷ βασιλεῖ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ εἶπεν· Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεός σου ὃς ἀπέκλεισε τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐπαραμένους τὴν χεῖρα αὐτῶν ἐν τῷ κυρίῳ μου τῷ βασιλεῖ.

29. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς· Εἰρήνη τῷ παιδαρίῳ τῷ Ἀβεσσαλώμ; Καὶ εἶπεν Ἀχιμάας· Εἶδον τὸ πλῆθος τὸ μέγα τοῦ ἀποστεῖλαι τὸν δοῦλον τοῦ βασιλέως Ἰωὰβ καὶ τὸν δοῦλόν σου, καὶ οὐκ ἔγνων τί ἐκεῖ.

30. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς· Ἐπίστρεψον, στηλώθητι ὧδε. Καὶ ἐπεστράφη, καὶ ἔστη.

31. Καὶ ἰδοὺ ὁ Χουσὶ παρεγένετο, καὶ εἶπε τῷ βασιλεῖ· Εὐαγγελισθήτω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς, ὅτι ἔκρινέ σοι Κύριος σήμερον ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐπεγειρομένων ἐπὶ σέ.

32. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν Χουσί· Εἰ εἰρήνη τῷ παιδαρίῳ τῷ Ἀβεσσαλώμ; Καὶ εἶπεν ὁ Χουσί· Γένοιντο ὡς τὸ παιδάριον οἱ ἐχθροὶ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως, καὶ πάντες ὅσοι ἐπανέστησαν ἐπ' αὐτὸν εἰς κακά.

33. Καὶ ἐταράχθη ὁ βασιλεὺς, καὶ ἀνέβη εἰς τὸ ὑπερῷον τῆς πύλης, καὶ ἔκλαυσε, καὶ οὕτως εἶπεν ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτόν· Υἱέ μου Ἀβεσσαλὼμ, υἱέ μου, υἱέ μου Ἀβεσσαλὼμ, τίς δῴη τὸν θάνατόν μου ἀντὶ σοῦ; Ἐγὼ ἀντὶ σοῦ, Ἀβεσσαλὼμ υἱέ μου, υἱέ μου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

1. Καὶ ἀνηγγέλη τῷ Ἰωὰβ, λέγοντες· Ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς κλαίει καὶ πενθεῖ ἐπὶ Ἀβεσσαλώμ.

2. Καὶ ἐγένετο ἡ σωτηρία ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς πένθος παντὶ τῷ λαῷ, ὅτι ἤκουσεν ὁ λαὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγων, ὅτι λυπεῖται ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῷ υἱῷ αὐτοῦ.

3. Καὶ διεκλέπτετο ὁ λαὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τοῦ εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν, καθὼς διακλέπτεται ὁ λαὸς οἱ αἰσχυνόμενοι ἐν τῷ αὐτοὺς φεύγειν ἐν τῷ πολέμῳ.

4. Καὶ ὁ βασιλεὺς ἔκρυψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἔκραξεν ὁ βασιλεὺς φωνῇ μεγάλῃ, λέγων· Υἱέ μου Ἀβεσσαλὼμ, Ἀβεσσαλὼμ υἱέ μου.

5. Καὶ εἰσῆλθεν Ἰωὰβ πρὸς τὸν βασιλέα εἰς τὸν οἶκον, καὶ εἶπε· Κατῄσχυνας σήμερον τὰ πρόσωπα πάντων τῶν δούλων σου τῶν ἐξαιρουμένων σε σήμερον,

24. Et David sedebat inter duas portas : et ivit speculator in solarium portæ ad murum, et elevavit oculos suos et vidit, et ecce vir currens solus in conspectu ejus.

25. Et exclamavit speculator et annuntiavit regi, et dixit rex : Si solus est, evangelia in ore ejus. Et pergebat pergens et appropinquans.

26. Et vidit speculator virum alium currentem, et exclamavit speculator ad portam, et dixit : Et ecce vir alius currens solus. Et dixit rex : Etiam iste evangelizans.

27. Et dixit speculator : Ego video cursum primi tamquam cursum Achimaas filii Sadoc. Et dixit rex : Vir bonus iste, etiam ad evangelium bonum veniet.

28. Et clamavit Achimaas, et dixit ad regem : Pax. Et adoravit regem super faciem suam in terram, et dixit : Benedictus Dominus Deus tuus qui conclusit viros qui extulerant manum suam in dominum meum regem.

29. Et dixit rex : Pax puero Abessalom? Et dixit Achimaas : Vidi multitudinem magnam in mittendo servum regis Joab et servum tuum, et non novi quid illic.

30. Et dixit rex : Converte te, sta hic. Et convertit se, et stetit.

31. Et ecce Chusi advenit, et dixit regi : Evangelizetur dominus meus rex, quoniam judicavit tibi Dominus hodie de manu omnium insurgentium super te.

32. Et dixit rex ad Chusi : Si pax puero Abessalom? Et dixit Chusi : Fiant sicut puer inimici domini mei regis, et omnes quicumque insurrexerunt super eum in mala.

33. Et turbatus est rex, et ascendit in cœnaculum portæ, et ploravit, et sic dixit dum ipse iret : Fili mi Abessalom! fili mi, fili mi Abessalom! quis dederit mortem meam pro tua? Ego pro te, Abessalom, fili mi, fili mi!

CAPUT XIX.

1. Et annuntiatum est Joab, dicentes : Ecce rex plorat et luget super Abessalom.

2. Et facta est salus in die illa in luctum omni populo, quoniam audivit populus in die illa, dicens, quia tristatur rex super filium suum.

3. Et suffuratus est se populus in die illa ab intrando in civitatem, sicut suffuratur se populus qui confunduntur in fugiendo ipsos in prælio.

4. Et rex abscondit faciem suam, et vociferatus est rex voce magna, dicens : Fili mi Abessalom! Abessalom fili mi!

5. Et intravit Joab ad regem in domum, et dixit : Confudisti hodie facies omnium servorum tuorum qui eripuerunt te hodie, et animam filiorum tuorum et filiarum tua-

καὶ τὴν ψυχὴν τῶν υἱῶν σου καὶ τῶν θυγατέρων σου, καὶ τὴν ψυχὴν τῶν γυναικῶν σου καὶ τῶν παλλακῶν σου,

6. τοῦ ἀγαπᾷν τοὺς μισοῦντάς σε, καὶ μισεῖν τοὺς ἀγαπῶντάς σε. Καὶ ἀνήγγειλας σήμερον ὅτι οὐκ εἰσὶν οἱ ἄρχοντές σου, οὐδὲ παῖδες· ὅτι ἔγνωκα σήμερον, ὅτι εἰ Ἀβεσσαλὼμ ἔζη, πάντες ἡμεῖς σήμερον νεκροὶ, ὅτι τότε τὸ εὐθὲς ἦν ἐν ὀφθαλμοῖς σου.

7. Καὶ νῦν ἀναστὰς ἔξελθε καὶ λάλησον εἰς τὴν καρδίαν τῶν δούλων σου, ὅτι ἐν Κυρίῳ ὤμοσα ὅτι εἰ μὴ ἐκπορεύσῃ σήμερον, εἰ αὐλισθήσεται ἀνὴρ μετὰ σοῦ τὴν νύκτα ταύτην. Καὶ ἐπίγνωθι σεαυτῷ καὶ κακόν σοι τοῦτο ὑπὲρ πᾶν τὸ κακὸν τὸ ἐπελθόν σοι ἐκ νεότητός σου ἕως τοῦ νῦν.

8. Καὶ ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ ἐκάθισεν ἐν τῇ πύλῃ, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀνήγγειλαν, λέγοντες· Ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς κάθηται ἐν τῇ πύλῃ. Καὶ εἰςῆλθε πᾶς ὁ λαὸς κατὰ πρόσωπον τοῦ βασιλέως ἐπὶ τὴν πύλην, καὶ Ἰσραὴλ ἔφυγεν ἀνὴρ εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ.

9. Καὶ ἦν πᾶς ὁ λαὸς κρινόμενος ἐν πάσαις φυλαῖς Ἰσραὴλ, λέγοντες· Ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἐῤῥύσατο ἡμᾶς ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, καὶ αὐτὸς ἐξείλετο ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων· καὶ νῦν πέφευγεν ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἀπὸ τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ Ἀβεσσαλώμ.

10. Καὶ Ἀβεσσαλὼμ, ὃν ἐχρίσαμεν ἐφ' ἡμῶν, ἀπέθανεν ἐν τῷ πολέμῳ· καὶ νῦν ἱνατί ὑμεῖς κωφεύετε τοῦ ἐπιστρέψαι τὸν βασιλέα; Καὶ τὸ ῥῆμα παντὸς Ἰσραὴλ ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα.

11. Καὶ ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἀπέστειλε πρὸς Σαδὼκ καὶ πρὸς Ἀβιάθαρ τοὺς ἱερεῖς, λέγων· Λαλήσατε πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους Ἰούδα, λέγοντες· Ἱνατί γίνεσθε ἔσχατοι τοῦ ἐπιστρέψαι τὸν βασιλέα εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ; Καὶ λόγος παντὸς Ἰσραὴλ ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

12. Ἀδελφοί μου ὑμεῖς, ὀστᾶ μου καὶ σάρκες μου ὑμεῖς, ἱνατί γίνεσθε ἔσχατοι τοῦ ἐπιστρέψαι τὸν βασιλέα εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ;

13. Καὶ τῷ Ἀμεσσαῒ ἐρεῖτε· Οὐχὶ ὀστοῦν μου καὶ σάρξ μου σύ; Καὶ νῦν τάδε ποιήσαι μοι ὁ Θεὸς καὶ τάδε προςθείη, εἰ μὴ ἄρχων δυνάμεως ἔσῃ ἐνώπιον ἐμοῦ πάσας τὰς ἡμέρας ἀντὶ Ἰωάβ.

14. Καὶ ἔκλινε τὴν καρδίαν παντὸς ἀνδρὸς Ἰούδα ὡς ἀνδρὸς ἑνὸς, καὶ ἀπέστειλαν πρὸς τὸν βασιλέα, λέγοντες· Ἐπιστράφηθι σὺ καὶ πάντες οἱ δοῦλοί σου.

15. Καὶ ἐπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἦλθεν ἕως τοῦ Ἰορδάνου· καὶ ἄνδρες Ἰούδα ἦλθαν εἰς Γάλγαλα τοῦ πορεύεσθαι εἰς ἀπαντὴν τοῦ βασιλέως, διαβιβάσαι τὸν βασιλέα τὸν Ἰορδάνην.

16. Καὶ ἐτάχυνε Σεμεῒ υἱὸς Γηρὰ υἱοῦ τοῦ Ἰεμινὶ ἐκ Βαουρὶμ, καὶ κατέβη μετὰ ἀνδρὸς Ἰούδα εἰς ἀπαντὴν τοῦ βασιλέως Δαυὶδ,

17. καὶ χίλιοι ἄνδρες μετ' αὐτοῦ ἐκ τοῦ Βενιαμὶν, καὶ Σιβὰ τὸ παιδάριον τοῦ οἴκου Σαοὺλ, καὶ πεντεκαίδεκα υἱοὶ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ εἴκοσι δοῦλοι αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ· καὶ κατεύθυναν τὸν Ἰορδάνην ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως,

18. καὶ ἐλειτούργησαν τὴν λειτουργίαν τοῦ διαβιβάσαι τὸν βασιλέα· καὶ διέβη ἡ διάβασις τοῦ ἐξεγεῖραι τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, καὶ τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐν

rum, et animam uxorum tuarum et concubinarum tuarum,

6. diligendo eos qui oderunt te, et odiendo eos qui diligunt te. Et annuntiasti hodie quia non sunt principes tui, neque pueri : quoniam novi hodie, quia si Abessalom viveret, omnes nos hodie mortui, quia tunc rectum erat in oculis tuis.

7. Et nunc surgens egredere et loquere ad cor servorum tuorum, quoniam in Domino juravi quia nisi egrediaris hodie, si manebit vir tecum nocte hac. Et scito tibi et malum tibi hoc super omne malum quod supervenit tibi a juventute tua usque nunc.

8. Et surrexit rex et sedit in porta, et universus populus annuntiaverunt, dicentes : Ecce rex sedet in porta. Et intravit universus populus ad faciem regis ad portam, et Israel fugit vir ad tabernacula sua.

9. Et erat omnis populus concertans in omnibus tribubus Israel, dicentes : Rex David eripuit nos ab omnibus inimicis nostris, et ipse eripuit nos de manu alienigenarum : et nunc fugit de terra, et de regno suo, et ab Abessalom.

10. Et Abessalom, quem unxeramus super nos, mortuus est in prælio : et nunc ut quid vos siletis ad revocandum regem? Et verbum universi Israel venit ad regem.

11. Et rex David misit ad Sadoc et ad Abiathar sacerdotes, dicens : Loquimini ad seniores Juda, dicentes : Ut quid estis ultimi ad reducendum regem in domum suam? Et verbum universi Israel venit ad regem in domum ejus.

12. Fratres mei vos, ossa mea et carnes meæ vos, ut quid estis ultimi ad reducendum regem in domum suam?

13. Et ad Amessai dicetis : Nonne os meum et caro mea tu? Et nunc hæc faciat mihi Deus et hæc adjiciat, si non princeps virtutis fueris coram me omnibus diebus pro Joab.

14. Et inclinavit cor omnis viri Juda tamquam viri unius, et miserunt ad regem, dicentes : Revertere tu et omnes servi tui.

15. Et revertit rex, et venit usque ad Jordanem : et viri Juda venerunt in Galgala ad eundum in occursum regis, ad traducendum regem Jordanem.

16. Et festinavit Semei filius Gera filii Jemini de Baurim, et descendit cum viro Juda in occursum regis David,

17. et mille viri cum eo de Benjamin, et Siba puer domus Saul, et quindecim filii ejus cum eo, et viginti servi ejus cum eo : et direxerunt Jordanem ante regem,

18. et ministrarunt ministerium ad traducendum regem : et transiit transitus ad erigendam domum regis, et ad faciendum quod rectum in oculis ejus. Et Semei filius

ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. Καὶ Σεμεὶ υἱὸς Γηρὰ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, διαβαίνοντος αὐτοῦ τὸν Ἰορδάνην,

19. καὶ εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα· Μὴ δὴ λογισάσθω ὁ κύριός μου ἀνομίαν, καὶ μὴ μνησθῇς ὅσα ἠδίκησεν ὁ παῖς σου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ὁ κύριός μου ἐξεπορεύετο ἐξ Ἱερουσαλὴμ, τοῦ θέσθαι τὸν βασιλέα εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ.

20. Ὅτι ἔγνω ὁ δοῦλός σου ὅτι ἐγὼ ἥμαρτον, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἦλθον σήμερον πρότερος παντὸς Ἰσραὴλ καὶ οἴκου Ἰωσὴφ, τοῦ καταβῆναί με εἰς ἀπαντὴν τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως.

21. Καὶ ἀπεκρίθη Ἀβεσσαὲ υἱὸς Σαρουίας, καὶ εἶπε· Μὴ ἀντὶ τούτου οὐ θανατωθήσεται Σεμεὶ, ὅτι κατηράσατο τὸν χριστὸν Κυρίου;

22. Καὶ εἶπε Δαυίδ· Τί ἐμοὶ καὶ ὑμῖν, υἱοὶ Σαρουίας, ὅτι γίνεσθέ μοι σήμερον εἰς ἐπίβουλον; Σήμερον οὐ θανατωθήσεταί τις ἀνὴρ ἐξ Ἰσραὴλ, ὅτι οὐκ οἶδα εἰ σήμερον βασιλεύω ἐγὼ ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ;

23. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Σεμεί· Οὐ μὴ ἀποθάνῃς. Καὶ ὤμοσεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς.

24. Καὶ Μεμφιβοσθὲ υἱὸς υἱοῦ Σαοὺλ κατέβη εἰς ἀπαντὴν τοῦ βασιλέως, καὶ οὐκ ἐθεράπευσε τοὺς πόδας αὐτοῦ, οὐδὲ ὠνυχίσατο, οὐδὲ ἐποίησε τὸν μύσταχα αὐτοῦ, καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ οὐκ ἀπέπλυνεν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἀπῆλθεν ὁ βασιλεὺς ἕως τῆς ἡμέρας ἧς αὐτὸς παρεγένετο ἐν εἰρήνῃ.

25. Καὶ ἐγένετο, ὅτε εἰσῆλθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ εἰς ἀπάντησιν τοῦ βασιλέως, καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς· Τί ὅτι οὐκ ἐπορεύθης μετ' ἐμοῦ, Μεμφιβοσθέ;

26. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Μεμφιβοσθέ· Κύριέ μου βασιλεῦ, ὁ δοῦλός μου παρελογίσατό με, ὅτι εἶπεν ὁ παῖς σου αὐτῷ· Ἐπίσαξόν μοι τὴν ὄνον καὶ ἐπιβῶ ἐπ' αὐτὴν καὶ πορεύσομαι μετὰ τοῦ βασιλέως, ὅτι χωλὸς ὁ δοῦλός σου,

27. καὶ μεθώδευσεν ἐν τῷ δούλῳ σου πρὸς τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα. Καὶ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς ὡς ἄγγελος τοῦ Θεοῦ, καὶ ποίησον τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου.

28. Ὅτι οὐκ ἦν πᾶς ὁ οἶκος τοῦ πατρός μου, ἀλλ' ἢ ὅτι ἄνδρες θανάτου τῷ κυρίῳ μου τῷ βασιλεῖ, καὶ ἔθηκας τὸν δοῦλόν σου ἐν τοῖς ἐσθίουσι τὴν τράπεζάν σου. Καὶ τί ἐστι μοι ἔτι δικαίωμα, καὶ τοῦ κεκραγέναι με ἔτι πρὸς τὸν βασιλέα;

29. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς· Ἱνατί λαλεῖς ἔτι τοὺς λόγους σου; Εἶπον· Σὺ καὶ Σιβὰ, διελεῖσθε τὸν ἀγρόν.

30. Καὶ εἶπε Μεμφιβοσθὲ πρὸς τὸν βασιλέα· Καί γε τὰ πάντα λαβέτω, μετὰ τὸ παραγενέσθαι τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα ἐν εἰρήνῃ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

31. Καὶ Βερζελλὶ ὁ Γαλααδίτης κατέβη ἐκ Ῥωγελλὶμ, καὶ διέβη μετὰ τοῦ βασιλέως τὸν Ἰορδάνην ἐκπέμψαι αὐτὸν τὸν Ἰορδάνην.

32. Καὶ Βερζελλὶ ἀνὴρ πρεσβύτερος σφόδρα, υἱὸς ὀγδοήκοντα ἐτῶν, καὶ αὐτὸς διέθρεψε τὸν βασιλέα ἐν τῷ οἰκεῖν αὐτὸν ἐν Μαναῒμ, ὅτι ἀνὴρ μέγας ἦν σφόδρα.

33. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Βερζελλί· Σὺ διαβήσῃ μετ' ἐμοῦ, καὶ διαθρέψω τὸ γῆράς σου μετ' ἐμοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ.

34. Καὶ εἶπε Βερζελλὶ πρὸς τὸν βασιλέα· Πόσαι ἡμέραι ἐτῶν ζωῆς μου, ὅτι ἀναβήσομαι μετὰ τοῦ βασιλέως εἰς Ἱερουσαλήμ·

Gera cecidit super faciem suam coram rege, transeunte illo Jordanem,

19. et dixit ad regem : Ne nunc imputet dominus meus iniquitatem, et ne recorderis quæcumque injuste fecit puer tuus in die quo dominus meus egrediebatur e Jerusalem, ita ut ponat rex in corde suo.

20. Quoniam cognovit servus tuus quia ego peccavi, et ecce ego veni hodie prior universo Israel et domo Joseph, ut descenderem in occursum domini mei regis.

21. Et respondit Abessae filius Sarviæ, et dixit : Numquid pro hoc non interficietur Semei, quia maledixit christum Domini?

22. Et dixit David : Quid mihi et vobis, filii Sarviæ, quia estis mihi hodie in adversarium? Hodie non tradetur morti ullus vir de Israel, quoniam nonne novi si hodie regno ego super Israel?

23. Et dixit rex ad Semei : Non morieris. Et juravit ei rex.

24. Et Memphibosthe filius filii Saul descendit in occursum regis, et non curaverat pedes suos, neque fecerat ungues, neque fecerat labrum suum, et vestimenta sua non laverat a die qua abiit rex usque ad diem qua ipse advenit in pace.

25. Et factum est, quando intravit in Jerusalem in occursum regis, et dixit ei rex : Quid quod non ivisti mecum, Memphibosthe?

26. Et dixit ad eum Memphibosthe : Domine mi rex, servus meus decepit me, quoniam dixit puer tuus ei : Insterne mihi asinam et ascendam super eam et ibo cum rege, quoniam claudus servus tuus,

27. et fallaciter egit in servo tuo ad dominum meum regem. Et dominus meus rex sicut angelus Dei, et fac quod bonum in oculis tuis.

28. Quoniam non erat universa domus patris mei, nisi viri mortis domino meo regi, et posuisti servum tuum in iis qui comedunt mensam tuam. Et quæ est mihi ultra justificatio, et ut ego vociferer ultra ad regem?

29. Et dixit ei rex : Ut quid loqueris ultra sermones tuos? Dixi : Tu et Siba, dividite agrum.

30. Et dixit Memphibosthe ad regem : Etiam omnia accipiat, postquam advenit dominus meus rex in pace in domum suam.

31. Et Berzelli Galaadites descenderat de Rhogellim, et transierat cum rege Jordanem ad transmittendum eum Jordanem.

32. Et Berzelli vir senior valde, filius octoginta annorum, et ipse aluerat regem cum ille habitaret in Manaim, quoniam vir magnus erat valde.

33. Et dixit rex ad Berzelli : Tu transibis mecum, et nutriam senectutem tuam mecum in Jerusalem.

34. Et dixit Berzelli ad regem : Quot dies annorum vitæ meæ, quia ascendam cum rege in Jerusalem?

35. Υἱὸς ὀγδοήκοντα ἐτῶν ἐγώ εἰμι σήμερον· εἰ μὴν γνώσομαι ἀναμέσον ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ; εἰ γεύσεται ὁ δοῦλός σου ἔτι ὃ φάγομαι ἢ πίομαι, ἢ ἀκούσομαι ἔτι φωνὴν ᾀδόντων καὶ ᾀδουσῶν; Καὶ ἱνατί ἔσται ἔτι ὁ δοῦλός σου εἰς φορτίον ἐπὶ τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα;

36. Ὡς βραχὺ διαβήσεται ὁ δοῦλός σου τὸν Ἰορδάνην μετὰ τοῦ βασιλέως; Καὶ ἱνατί ἀνταποδίδωσί μοι ὁ βασιλεὺς τὴν ἀνταπόδοσιν ταύτην;

37. Καθισάτω δὴ ὁ δοῦλός σου, καὶ ἀποθανοῦμαι ἐν τῇ πόλει μου παρὰ τῷ τάφῳ τοῦ πατρός μου καὶ τῆς μητρός μου. Καὶ ἰδοὺ ὁ δοῦλός σου Χαμαὰμ διαβήσεται μετὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως, καὶ ποίησον αὐτῷ τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου.

38. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς· Μετ' ἐμοῦ διαβήτω Χαμαὰμ, κἀγὼ ποιήσω αὐτῷ τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς μου, καὶ πάντα ὅσα ἂν ἐκλέξῃ ἐπ' ἐμοὶ, ποιήσω σοι.

39. Καὶ διέβη πᾶς ὁ λαὸς τὸν Ἰορδάνην, καὶ ὁ βασιλεὺς διέβη, καὶ κατεφίλησεν ὁ βασιλεὺς τὸν Βερζελλὶ, καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

40. Καὶ διέβη ὁ βασιλεὺς εἰς Γάλγαλα, καὶ Χαμαὰμ διέβη μετ' αὐτοῦ· καὶ πᾶς ὁ λαὸς Ἰούδα διαβαίνοντες μετὰ τοῦ βασιλέως, καί γε τὸ ἥμισυ τοῦ λαοῦ Ἰσραήλ.

41. Καὶ ἰδοὺ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ παρεγένοντο πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα· Τί ὅτι ἔκλεψάν σε οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν ἀνὴρ Ἰούδα, καὶ διεβίβασαν τὸν βασιλέα καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ τὸν Ἰορδάνην, καὶ πάντες ἄνδρες Δαυὶδ μετ' αὐτοῦ;

42. Καὶ ἀπεκρίθη πᾶς ἀνὴρ Ἰούδα πρὸς ἄνδρα Ἰσραὴλ, καὶ εἶπαν· Διότι ἐγγίζει πρός με ὁ βασιλεύς; Καὶ ἱνατί οὕτως ἐθυμώθης περὶ τοῦ λόγου τούτου; Μὴ βρώσει ἐφάγομεν ἐκ τοῦ βασιλέως, ἢ δόμα ἔδωκεν, ἢ ἄρσιν ἦρεν ἡμῖν;

43. Καὶ ἀπεκρίθη ἀνὴρ Ἰσραὴλ τῷ ἀνδρὶ Ἰούδα, καὶ εἶπε· Δέκα χεῖρές μοι ἐν τῷ βασιλεῖ, καὶ πρωτότοκος ἐγὼ ἢ σὺ, καί γε ἐν τῷ Δαυὶδ εἰμι ὑπὲρ σέ. Καὶ ἱνατί τοῦτο ὕβρισάς με, καὶ οὐκ ἐλογίσθη ὁ λόγος μου πρῶτός μοι τοῦ Ἰούδα ἐπιστρέψαι τὸν βασιλέα ἐμοί; Καὶ ἐσκληρύνθη ὁ λόγος ἀνδρὸς Ἰούδα ὑπὲρ τὸν λόγον ἀνδρὸς Ἰσραήλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

1. Καὶ ἐκεῖ ἐπικαλούμενος υἱὸς παράνομος, καὶ ὄνομα αὐτῷ Σαβεὲ, υἱὸς Βοχορὶ, ἀνὴρ ὁ Ἰεμινὶ, καὶ ἐσάλπισε τῇ κερατίνῃ καὶ εἶπεν· Οὐκ ἔστιν ἡμῖν μερὶς ἐν Δαυὶδ, οὐδὲ κληρονομία ἡμῖν ἐν τῷ υἱῷ Ἰεσσαί. Ἀνὴρ εἰς τὰ σκηνώματά σου, Ἰσραήλ.

2. Καὶ ἀνέβη πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἀπὸ ὄπισθεν Δαυὶδ ὀπίσω Σαβεὲ υἱοῦ Βοχορὶ, καὶ ἀνὴρ Ἰούδα ἐκολλήθη τῷ βασιλεῖ αὐτῶν ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου καὶ ἕως Ἱερουσαλήμ.

3. Καὶ εἰσῆλθε Δαυὶδ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔλαβεν ὁ βασιλεὺς τὰς δέκα γυναῖκας τὰς παλλακὰς αὐτοῦ ἃς ἀφῆκε φυλάσσειν τὸν οἶκον, καὶ ἔδωκεν αὐτὰς ἐν οἴκῳ φυλακῆς, καὶ διέθρεψεν αὐτὰς, καὶ πρὸς αὐτὰς οὐκ εἰσῆλθε, καὶ ἦσαν συνεχόμεναι ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτῶν χῆραι ζῶσαι.

35. Filius octoginta annorum ego sum hodie : numquid cognoscam inter bonum et malum ? numquid gustabit servus tuus ultra quid comedam aut bibam, aut audiam ultra vocem cantorum et cantatricum ? Et ut quid erit ultra servus tuus in onus super dominum meum regem ?

36. Perparum transibit servus tuus Jordanem cum rege ? Et ut quid retribuit mihi rex retributionem hanc ?

37. Sedeat nunc servus tuus, et moriar in civitate mea apud sepulcrum patris mei et matris meæ. Et ecce servus tuus Chamaam transibit cum domino meo rege, et fac ei quod bonum in oculis tuis.

38. Et dixit rex : Mecum transeat Chamaam, et ego faciam ei quod bonum in oculis meis, et omnia quæcumque elegerit in me, faciam ei.

39. Et transivit universus populus Jordanem, et rex transivit, et deosculatus est rex ipsum Berzelli, et benedixit eum, et revertit in locum suum.

40. Et transivit rex in Galgala, et Chamaam transivit cum eo : et universus populus Juda transeuntes cum rege, atque etiam dimidium populi Israel.

41. Et ecce omnis vir Israel advenerunt ad regem, et dixit ad regem : Quid quod furati sunt te fratres nostri vir Juda, et transmiserunt regem et domum ejus Jordanem, et omnes viri David cum eo ?

42. Et respondit omnis vir Juda ad virum Israel, et dixerunt : Eo quod appropinquat ad me rex ? Et ut quid ita indignatus es de verbo hoc ? Numquid comestione comedimus ex rege, aut munus dedit, aut tributum sustulit nobis ?

43. Et respondit vir Israel viro Juda, et dixit : Decem manus mihi in rege, et primogenitus ego quam tu, etiam in ipso David sum super te. Et ut quid hoc injuriam intulisti mihi, et non est reputatum verbum meum primum mihi a Juda ad reducendum regem mihi ? Et durum fuit verbum viri Juda super verbum viri Israel.

CAPUT XX.

1. Et ibi advocatus filius iniquus, et nomen ei Sabee, filius Bochori, vir Jemini, et clanxit cornea et dixit : Non est nobis pars in David, neque hæreditas nobis in filio Jessæ. Vir ad tabernacula tua, Israel.

2. Et ascendit omnis vir Israel a post David post Sabee filium Bochori, et vir Juda adhæsit regi suo a Jordane et usque Jerusalem.

3. Et intravit David in domum suam in Jerusalem, et sumpsit rex decem illas mulieres concubinas quas reliquerat custodire domum, et dedit eas in domo custodiæ, et nutrivit eas, et ad eas non intravit, et fuerunt detentæ usque ad diem mortis suæ viduæ viventes.

εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἀμεσσαΐ· Βόησόν μοι
Ἰούδα τρεῖς ἡμέρας, σὺ δὲ αὐτοῦ στῆθι.
ἐπορεύθη Ἀμεσσαΐ τοῦ βοῆσαι τὸν Ἰούδαν,
ισεν ἀπὸ τοῦ καιροῦ οὗ ἐτάξατο αὐτῷ Δαυίδ.
εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀμεσσαΐ· Νῦν κακοποιήσει
εὲ υἱὸς Βοχορὶ ὑπὲρ Ἀβεσσαλώμ· καὶ νῦν σὺ
ἐ σεαυτοῦ τοὺς παῖδας τοῦ κυρίου σου, καὶ
ν ὀπίσω αὐτοῦ, μή ποτε ἑαυτῷ εὕρῃ πόλεις
αὶ σκιάσει τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν.
ἐξῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ Ἀβεσσαΐ καὶ οἱ ἄνδρες
ὁ Χερεθὶ καὶ ὁ Φελεθὶ καὶ πάντες οἱ δυνα-
ξῆλθον ἐξ Ἱερουσαλὴμ διῶξαι ὀπίσω Σαβεὲ
ρί.
αὐτοὶ παρὰ τῷ λίθῳ τῷ μεγάλῳ τῷ ἐν Γα-
Ἀμεσσαΐ εἰςῆλθεν ἔμπροσθεν αὐτῶν· Καὶ
ιεζωσμένος μανδύαν τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ, καὶ
ἐζωσμένος μάχαιραν ἐζευγμένην ἐπὶ τῆς
τοῦ ἐν κολεῷ αὐτῆς· καὶ ἡ μάχαιρα ἐξῆλθε,
ἐξῆλθε καὶ ἔπεσε.
εἶπεν Ἰωὰβ τῷ Ἀμεσσαΐ· Εἰ ὑγιαίνεις σύ,
αὶ ἐκράτησεν ἡ χεὶρ ἡ δεξιὰ Ἰωὰβ τοῦ πώ-
εσσαΐ τοῦ καταφιλῆσαι αὐτόν.
ι Ἀμεσσαΐ οὐκ ἐφυλάξατο τὴν μάχαιραν τὴν
ρὶ Ἰωὰβ, καὶ ἔπαισεν αὐτὸν ἐν αὐτῇ Ἰωὰβ
ὰν, καὶ ἐξεχύθη ἡ κοιλία αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν,
ευτέρωσεν αὐτῷ, καὶ ἀπέθανε. Καὶ Ἰωὰβ καὶ
ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐδίωξεν ὀπίσω Σαβεὲ υἱοῦ

ι ἀνὴρ ἔστη ἐπ' αὐτὸν τῶν παιδαρίων Ἰωὰβ,
Τίς ὁ βουλόμενος Ἰωὰβ, καὶ τίς τοῦ Δαυίδ,
ωάβ;
ι Ἀμεσσαΐ πεφυρμένος ἐν τῷ αἵματι ἐν μέσῳ
υ. Καὶ εἶδεν ἀνὴρ, ὅτι εἱστήκει πᾶς ὁ λαός·
ρεψε τὸν Ἀμεσσαΐ ἐκ τῆς τρίβου εἰς ἀγρὸν,
ιψεν ἐπ' αὐτὸν ἱμάτιον, καθ' ὅ τι εἶδεν πάντα
ενον ἐπ' αὐτὸν ἑστηκότα.
νίκα δὲ ἔφθασεν ἐκ τῆς τρίβου, παρῆλθε πᾶς
αὴλ ὀπίσω Ἰωὰβ τοῦ διῶξαι ὀπίσω Σαβεὲ
ρί.
ι διῆλθεν ἐν πάσαις φυλαῖς Ἰσραὴλ εἰς Ἀβὲλ
θμαχά· καὶ πάντες ἐν Χαῤῥὶ καὶ ἐξεκκλησιά-
αὶ ἦλθον κατόπισθεν αὐτοῦ.
ι παρεγενήθησαν καὶ ἐπολιόρκουν ἐπ' αὐτὸν
καὶ Φερμαχά· καὶ ἐξέχεαν πρόςχωμα πρὸς
ν, καὶ ἔστη ἐν τῷ προτειχίσματι· καὶ πᾶς ὁ
τὰ Ἰωὰβ ἐνοοῦσαν καταβαλεῖν τὸ τεῖχος.
ι ἐβόησε γυνὴ σοφὴ ἐκ τοῦ τείχους, καὶ εἶπεν·
, ἀκούσατε, εἴπατε δὴ πρὸς Ἰωάβ· Ἔγγισον
καὶ λαλήσω πρὸς αὐτόν.
ι προςήγγισε πρὸς αὐτήν· Καὶ εἶπεν ἡ γυνή·
Ἰωάβ; Ὁ δὲ εἶπεν· Ἐγώ. Εἶπε δὲ αὐτῷ·
τοὺς λόγους τῆς δούλης σου. Καὶ εἶπεν Ἰωάβ·
ώ εἰμι.
ι εἶπε λέγουσα· Λόγον ἐλάλησαν ἐν πρώτοις,
Ἠρωτημένος ἠρωτήθη ἐν τῇ Ἀβὲλ καὶ ἐν Δὰν
ν ἃ ἔθεντο οἱ πιστοὶ τοῦ Ἰσραήλ. Ἐρωτῶντες
ουσιν ἐν Ἀβὲλ, καὶ οὕτως εἰ ἐξέλιπον.
γώ εἰμι εἰρηνικὰ τῶν στηριγμάτων Ἰσραὴλ,
ητεῖς θανατῶσαι πόλιν καὶ μητρόπολιν ἐν
ινατί καταποντίζεις κληρονομίαν Κυρίου;

4. Et dixit rex ad Amessai : Clama mihi virum Juda tribus diebus, tu autem hic sta.
5. Et ivit Amessai ad clamandum Judam, et tardavit a tempore quo constituerat ei David.
6. Et dixit David ad Amessai : Nunc malefaciet nobis Sabee filius Bochori super Abessalom : et nunc tu sume tecum pueros domini tui, et persequere post eum, ne forte inveniat sibi civitates munitas, et teget oculos nostros.

7. Et exierunt post eum Abessai et viri Joab, et Cherethi et Phelethi et omnes potentes, et exierunt e Jerusalem ad persequendum post Sabee filium Bochori.

8. Et ipsi apud lapidem magnum qui in Gabaon : et Amessai intravit ante eos. Et Joab indutus mantellum vestimentum suum, et super illud accinctus gladio conjuncto super lumbum suum in vagina ejus : et gladius exivit, et ipse exivit et irruit.

9. Et dixit Joab ad Amessai : Si vales tu, frater? Et tenuit manus dextera Joab barbam Amessai ad osculandum illum.
10. Et Amessai non observarat gladium qui in manu Joab, et percussit illum in ipso Joab in inguinem, et effusus est venter ejus in terram, et non iteravit ei, et mortuus est. Et Joab et Abessai frater ejus persecutus est post Sabee filium Bochori.

11. Et vir stetit super eum de pueris Joab, et dixit : Quis volens Joab, et quis ipsius David, post Joab?

12. Et Amessai conspersus in sanguine in medio semitæ. Et vidit vir, quia subsistebat omnis populus : et transtulit Amessai e semita in agrum, et injecit super eum vestem, secundum quod viderat omnem qui veniebat super eum subsistere.
13. Postquam autem declinavit de via, præteriit omnis vir Israel post Joab ad persequendum post Sabee filium Bochori.
14. Et transiit in omnibus tribubus Israel in Abel et in Bethmaca : et omnes in Charri et congregati sunt, et venerunt post eum.
15. Et advenerunt et obsederunt super eum in Abel et in Phermacha : et effuderunt aggerem erga civitatem, et stetit in antemurali : et omnis populus qui cum Joab cogitaverunt dejicere murum.
16. Et clamavit mulier sapiens de muro, et dixit : Audite, audite, dicite nunc ad Joab : Appropinqua usque huc, et loquar ad eam.
17. Et appropinquavit ad eam. Et dixit mulier : Si tu es Joab? At ille dixit : Ego. Dixit autem ad eum : Audi verba servæ tuæ. Et dixit Joab : Audio equidem.

18. Et dixit dicens : Verbum locuti sunt in primis, dicentes : Interrogando interrogatus est in Abel et in Dan si defecerunt quæ posuerunt fideles Israel. Interrogantes interrogabunt in Abel, et ita si defecerunt.
19. Ego sum pacifica de firmamentis Israel, tu autem quæris mortificare civitatem et metropolim in Israel : ut quid demergis hæreditatem Domini?

20. Καὶ ἀπεκρίθη Ἰωὰβ, καὶ εἶπεν· Ἵλεώς μοι, ἵλεώς μοι, εἰ καταποντιῶ καὶ εἰ φθερῶ.

21. Οὐχ οὕτως ὁ λόγος, ὅτι ἀνὴρ ἐξ ὄρους Ἐφραὶμ, Σαβεὲ υἱὸς Βοχορὶ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἐπῆρε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν βασιλέα Δαυίδ. Δότε αὐτόν μοι μόνον, καὶ ἀπελεύσομαι ἀπάνωθεν τῆς πόλεως. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς Ἰωάβ· Ἰδοὺ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ῥιφήσεται πρὸς σὲ διὰ τοῦ τείχους.

22. Καὶ εἰςῆλθεν ἡ γυνὴ πρὸς πάντα τὸν λαὸν, καὶ ἐλάλησε πρὸς πᾶσαν τὴν πόλιν ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτῆς· καὶ ἀφεῖλε τὴν κεφαλὴν Σαβεὲ υἱοῦ Βοχορὶ, καὶ ἀφεῖλε καὶ ἔβαλε πρὸς Ἰωάβ· καὶ ἐσάλπισεν ἐν κερατίνῃ, καὶ διεσπάρησαν ἀπὸ τῆς πόλεως ἀπ' αὐτοῦ ἀνὴρ εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ. Καὶ Ἰωὰβ ἀπέστρεψεν εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸς τὸν βασιλέα.

23. Καὶ ὁ Ἰωὰβ πρὸς πάσῃ τῇ δυνάμει Ἰσραήλ· καὶ Βαναίας υἱὸς Ἰωδαὲ ἐπὶ τοῦ Χερεθὶ καὶ ἐπὶ τοῦ Φελεθί·

24. Καὶ Ἀδωνιρὰμ ἐπὶ τοῦ φόρου· καὶ Ἰωσαφὰθ υἱὸς Ἀχιλοὺθ ἀναμιμνήσκων·

25. καὶ Σουσὰ γραμματεύς· καὶ Σαδὼκ καὶ Ἀβιάθαρ ἱερεῖς·

26. καί γε Ἰρὰς ὁ Ἰαρὶν ἦν ἱερεὺς τῷ Δαυίδ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

1. Καὶ ἐγένετο λιμὸς ἐν ταῖς ἡμέραις Δαυὶδ τρία ἔτη, ἐνιαυτὸς ὁ ἐχόμενος ἐνιαυτοῦ· καὶ ἐζήτησε Δαυὶδ τὸ πρόσωπον Κυρίου, καὶ εἶπε Κύριος· Ἐπὶ Σαοὺλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ ἀδικία ἐν θανάτῳ αἱμάτων αὐτοῦ, περὶ οὗ ἐθανάτωσε τοὺς Γαβαωνίτας.

2. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ τοὺς Γαβαωνίτας, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· καὶ οἱ Γαβαωνῖται οὐχ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰσιν, ὅτι ἀλλ' ἢ ἐκ τοῦ ἐλλείμματος τοῦ Ἀμοῤῥαίου, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ὤμοσαν αὐτοῖς, καὶ ἐζήτησε Σαοὺλ πατάξαι αὐτοὺς ἐν τῷ ζηλῶσαι αὐτὸν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα.

3. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τοὺς Γαβαωνίτας· Τί ποιήσω ὑμῖν, καὶ ἐν τίνι ἐξιλάσωμαι, καὶ εὐλογήσετε τὴν κληρονομίαν Κυρίου;

4. Καὶ εἶπαν αὐτῷ οἱ Γαβαωνῖται· Οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀργύριον ἢ χρυσίον μετὰ Σαοὺλ καὶ μετὰ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀνὴρ θανατῶσαι ἐν Ἰσραήλ. Καὶ εἶπε· Τί ὑμεῖς λέγετε, καὶ ποιήσω ὑμῖν;

5. Καὶ εἶπαν πρὸς τὸν βασιλέα· Ὁ ἀνὴρ ὃς συνετέλεσεν ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐδίωξεν ἡμᾶς, ὃς παρελογίσατο ἐξολοθρεῦσαι ἡμᾶς, ἀφανίσωμεν αὐτὸν, τοῦ μὴ ἑστάναι αὐτὸν ἐν παντὶ ὁρίῳ Ἰσραήλ.

6. Δότω ἡμῖν ἑπτὰ ἄνδρας ἐκ τῶν υἱῶν αὐτοῦ, καὶ ἐξηλιάσωμεν αὐτοὺς τῷ Κυρίῳ ἐν τῷ Γαβαὼν Σαοὺλ ἐκλεκτοὺς Κυρίου. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς· Ἐγὼ δώσω.

7. Καὶ ἐφείσατο ὁ βασιλεὺς ἐπὶ Μεμφιβοσθὲ υἱὸν Ἰωνάθαν υἱοῦ Σαοὺλ, διὰ τὸν ὅρκον Κυρίου τὸν ἀναμέσον αὐτῶν, καὶ ἀναμέσον Δαυὶδ, καὶ ἀναμέσον Ἰωνάθαν υἱοῦ Σαούλ.

8. Καὶ ἔλαβεν ὁ βασιλεὺς τοὺς δύο υἱοὺς Ῥεσφὰ θυγατρὸς Ἀϊᾶ οὓς ἔτεκε τῷ Σαοὺλ, τὸν Ἑρμωνοὶ καὶ τὸν Μεμφιβοσθὲ, καὶ τοὺς πέντε υἱοὺς τῆς Μιχὸλ θυγατρὸς Σαοὺλ, οὓς ἔτεκε τῷ Ἐσδριὴλ υἱῷ Βερζελλὶ τῷ Μωουλαθί.

20. Et respondit Joab, et dixit : Propitius mihi, propitius mihi, si demergam et si corrumpam.

21. Non sic verbum, quia vir de monte Ephraim, Sabee filius Bochori nomen ejus, et elevavit manum suam super regem David. Date eum mihi solum, et abibo desuper civitate. Et dixit mulier ad Joab : Ecce caput ejus jacietur ad te per murum.

22. Et intravit mulier ad universum populum, et locuta est ad universam civitatem in sapientia sua : et abstulit caput Sabee filii Bochori, et abstulit et jecit ad Joab : et clanxit in cornea, et dispersi sunt a civitate ab eo vir in tabernacula sua. Et Joab revertit in Jerusalem ad regem.

23. Et Joab ad omnem virtutem Israel; et Banæas filius Jodae super Cherethi et super Phelethi;

24. et Adoniram super tributum; et Josaphat filius Achiluth commonefaciens;

25. et Susa scriba; et Sadoc et Abiathar sacerdotes;

26. et etiam Iras qui Jarin erat sacerdos ipsi David.

CAPUT XXI.

1. Et facta est fames in diebus David tres annos, annus contiguus anno : et quæsivit David faciem Domini, et dixit Dominus : Super Saul et super domum ejus injustitia in morte sanguinum ejus, pro eo quod morti tradidit Gabaonitas.

2. Et vocavit rex David Gabaonitas, et dixit ad eos : et Gabaonitæ non filii Israel sunt, quia tantum ex reliquiis Amorrhæi, et filii Israel juraverant eis, et quæsivit Saul percutere eos cum ipse zelaret filios Israel et Juda.

3. Et dixit David ad Gabaonitas : Quid faciam vobis, et in quo depropitiabor, et benedicetis hæreditatem Domini?

4. Et dixerunt ei Gabaonitæ : Non est nobis argentum vel aurum cum Saul et cum domo ejus, et non est nobis vir ad interficiendum in Israel. Et dixit : Quid vos dicitis, et faciam vobis?

5. Et dixerunt ad regem : Vir qui consummavit super nos et persecutus est nos, qui male cogitavit exterminare nos, deleamus eum, ut non stet ipse in omni termino Israel.

6. Det nobis septem viros de filiis ejus, et soli exponamus eos Domino in Gabaon Saul electos Domini. Et dixit rex : Ego dabo.

7. Et pepercit rex super Memphibosthe filium Jonathan filii Saul, propter juramentum Domini quod inter eos, et inter David, et inter Jonathan filium Saul.

8. Et cepit rex duos filios Resphæ filiæ Aja quos peperit ipsi Saul, Hermoni et Memphibosthe, et quinque filios Michol filiæ Saul, quos peperit ipsi Esdriel filio Berzelli Moulatitæ.

9. Καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς ἐν χειρὶ τῶν Γαβαωνιτῶν, καὶ ἐξηλίασαν αὐτοὺς ἐν τῷ ὄρει ἔναντι Κυρίου· καὶ ἔπεσαν οἱ ἑπτὰ αὐτοὶ ἐπὶ τὸ αὐτό. Καὶ αὐτοὶ δὲ ἐθανατώθησαν ἐν ἡμέραις θερισμοῦ, ἐν πρώτοις, ἐν ἀρχῇ θερισμοῦ κριθῶν.

10. Καὶ ἔλαβε Ῥεσφὰ θυγάτηρ Ἀϊᾶ τὸν σάκκον καὶ ἔπηξεν αὐτῇ πρὸς τὴν πέτραν ἐν ἀρχῇ θερισμοῦ κριθῶν, ἕως ἔσταξεν ἐπ' αὐτοὺς ὕδωρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ οὐκ ἔδωκε τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καταπαῦσαι ἐπ' αὐτοὺς ἡμέρας, καὶ τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ νυκτός.

11. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Δαυὶδ ὅσα ἐποίησε Ῥεσφὰ θυγάτηρ Ἀϊᾶ παλλακὴ Σαούλ. Καὶ ἐξελύθησαν, καὶ κατέλαβεν αὐτοὺς Δὰν υἱὸς Ἰωὰ ἐκ τῶν ἀπογόνων τῶν γιγάντων.

12. Καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ καὶ ἔλαβε τὰ ὀστᾶ Σαοὺλ καὶ τὰ ὀστᾶ Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ παρὰ τῶν ἀνδρῶν υἱῶν Ἰαβὶς Γαλαὰδ οἳ ἔκλεψαν αὐτοὺς ἐκ τῆς πλατείας Βαιθσὰν, ὅτι ἔστησαν αὐτοὺς ἐκεῖ οἱ ἀλλόφυλοι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἐπάταξαν οἱ ἀλλόφυλοι τὸν Σαοὺλ ἐν Γελβουέ.

13. Καὶ ἀνήνεγκεν ἐκεῖθεν τὰ ὀστᾶ Σαοὺλ καὶ τὰ ὀστᾶ Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ συνήγαγε τὰ ὀστᾶ τῶν ἐξηλιασμένων.

14. Καὶ ἔθαψαν τὰ ὀστᾶ Σαοὺλ καὶ τὰ ὀστᾶ Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν ἡλιασθέντων ἐν γῇ Βενιαμὶν ἐν τῇ πλευρᾷ, ἐν τῷ τάφῳ Κὶς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Καὶ ἐποίησαν πάντα ὅσα ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐπήκουσεν ὁ Θεὸς τῇ γῇ μετὰ ταῦτα.

15. Καὶ ἐγενήθη ἔτι πόλεμος τοῖς ἀλλοφύλοις μετὰ Ἰσραήλ. Καὶ κατέβη Δαυὶδ καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐπολέμησαν μετὰ τῶν ἀλλοφύλων· καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ

16. καὶ Ἰεσβὶ ὃς ἦν ἐν τοῖς ἐκγόνοις τοῦ Ῥαφὰ, καὶ ὁ σταθμὸς τοῦ δόρατος αὐτοῦ, τριακοσίων σίκλων ὁλκῇ χαλκοῦ· καὶ αὐτὸς περιεζωσμένος κορύνην, καὶ διενοεῖτο τοῦ πατάξαι τὸν Δαυίδ.

17. Καὶ ἐβοήθησεν αὐτῷ Ἀβεσσὰ υἱὸς Σαρουίας, καὶ ἐπάταξε τὸν ἀλλόφυλον καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν. Τότε ὤμοσαν οἱ ἄνδρες Δαυὶδ, λέγοντες· Οὐκ ἐξελεύσῃ ἔτι μεθ' ἡμῶν εἰς πόλεμον, καὶ οὐ μὴ σβέσῃς τὸν λύχνον Ἰσραήλ.

18. Καὶ ἐγενήθη μετὰ ταῦτα ἔτι πόλεμος ἐν Γὲθ μετὰ τῶν ἀλλοφύλων· τότε ἐπάταξε Σεβοχὰ ὁ Ἀσταθωθὶ τὸν Σὲφ ἐν τοῖς ἐγγόνοις τοῦ Ῥαφά.

19. Καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος ἐν Ῥὸμ μετὰ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐπάταξεν Ἐλεανὰν υἱὸς Ἀριωργὶμ ὁ Βαιθλεεμίτης τὸν Γολιὰθ τὸν Γεθαῖον. Καὶ τὸ ξύλον τοῦ δόρατος αὐτοῦ ὡς ἀντίον ὑφαινόντων.

20. Καὶ ἐγένετο ἔτι πόλεμος ἐν Γέθ· καὶ ἦν ἀνὴρ Μαδὼν, καὶ οἱ δάκτυλοι τῶν χειρῶν αὐτοῦ, καὶ οἱ δάκτυλοι τῶν ποδῶν αὐτοῦ ἓξ καὶ ἕξ, εἰκοσιτέσσαρες ἀριθμῷ. Καί γε αὐτὸς ἐτέχθη τῷ Ῥαφᾶ.

21. Καὶ ὠνείδισε τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν Ἰωνάθαν υἱὸς Σεμεῒ ἀδελφοῦ Δαυίδ.

22. Οἱ τέσσαρες οὗτοι ἐτέχθησαν ἀπόγονοι τῶν γιγάντων ἐν Γὲθ τῷ Ῥαφὰ οἶκος, καὶ ἔπεσαν ἐν χειρὶ Δαυὶδ καὶ ἐν χειρὶ τῶν δούλων αὐτοῦ.

9. Et dedit eos in manu Gabaonitarum, et soli exposuerunt eos in monte ante Dominum : et ceciderunt septem isti in idipsum. Et ipsi vero interfecti sunt in diebus messis, in primis, in principio messis hordeorum.

10. Et sumpsit Rhespha filia Aja saccum et defixit sibi ad petram in principio messis hordeorum, quoadusque stillavit super eos aqua de cœlo : et non dedit volatilia cœli requiescere super eos die, et bestias agri nocte.

11. Et nuntiatum est David quæcumque fecit Rhespha filia Aja concubina Saul. Et resoluti sunt, et cepit eos Dan filius Joa ex pronepotibus gigantum.

12. Et ivit David et sumpsit ossa Saul et ossa Jonathan filii ejus a viris filiis Jabis Galaad qui furati erant eos e platea Bæthsan, quia statuerant eos ibi alienigenæ in die qua percusserunt alienigenæ Saul in Gelbue.

13. Et asportavit inde ossa Saul et ossa Jonathan filii ejus, et congregavit ossa expositorum soli.

14. Et sepelierunt ossa Saul et ossa Jonathan filii ejus et ossa soli expositorum in terra Benjamin in latere, in sepulchro Cis patris ejus. Et fecerunt omnia quæcumque mandavit rex, et exaudivit Deus terram post hæc.

15. Et fuit adhuc bellum alienigenis cum Israel. Et descendit David et pueri ejus cum eo, et pugnaverunt cum alienigenis : et ivit David

16. et Jesbi qui erat in nepotibus ipsius Rhapha, et pondus lanceæ ejus, trecentorum siclorum pondere æris : et ipse accinctus clava, et studuit percutere David.

17. Et auxiliatus est ei Abessa filius Sarviæ, et percussit alienigenam et interfecit eum. Tunc jurarunt viri David, dicentes : Non egredieris ultra nobiscum ad bellum, et non exstingues lucernam Israel.

18. Et fuit post hæc adhuc prælium in Geth cum alienigenis : tunc percussit Sebocha Astatothi ipsum Seph in nepotibus Rhapha.

19. Et fuit prælium in Rhom cum alienigenis, et percussit Eleanan filius Ariorgim Bæthleemites ipsum Goliath Gethæum. Et lignum lanceæ ejus tamquam liciatorium texentium.

20. Et factum est adhuc prælium in Geth : et fuit vir Madon, et digiti manuum ejus, et digiti pedum ejus sex et sex, viginti quatuor numero. Etiam ipse natus erat ipsi Rhapha.

21. Et exprobravit Israel, et percussit eum Jonathan filius Semei fratris David.

22. Quatuor hi nati sunt pronepotes gigantum in Geth ipsi Rhapha domus, et ceciderunt in manu David et in manu servorum ejus.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Δαυὶδ τῷ Κυρίῳ τοὺς λόγους τῆς ᾠδῆς ταύτης ἐν ᾗ ἡμέρᾳ ἐξείλετο αὐτὸν Κύριος ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ, καὶ ἐκ χειρὸς Σαοὺλ.

2. Καὶ εἶπεν ᾨΔΗ· Κύριε, πέτρα μου καὶ ὀχύρωμά μου, καὶ ἐξαιρούμενός με ἐμοὶ,

3. ὁ Θεός μου φύλαξ μου ἔσται μοι, πεποιθὼς ἔσομαι ἐπ' αὐτῷ· ὑπερασπιστής μου, καὶ κέρας σωτηρίας μου, ἀντιλήπτωρ μου καὶ καταφυγή μου σωτηρίας μου, ἐξ ἀδίκου σώσεις με.

4. Αἰνετὸν ἐπικαλέσομαι Κύριον, καὶ ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου σωθήσομαι.

5. Ὅτι περιέσχον με συντριμμοὶ θανάτου, χείμαῤῥοι ἀνομίας ἐθάμβησάν με.

6. Ὠδῖνες θανάτου ἐκύκλωσάν με, προέφθασάν με σκληρότητες θανάτου.

7. Ἐν τῷ θλίβεσθαί με ἐπικαλέσομαι τὸν Κύριον, καὶ πρὸς τὸν Θεόν μου βοήσομαι, καὶ ἐπακούσεται ἐκ ναοῦ αὐτοῦ φωνῆς μου, καὶ ἡ κραυγή μου ἐν τοῖς ὠσὶν αὐτοῦ.

8. Καὶ ἐταράχθη καὶ ἐσείσθη ἡ γῆ, καὶ τὰ θεμέλια τοῦ οὐρανοῦ συνεταράχθησαν καὶ ἐσπαράχθησαν, ὅτι ἐθυμώθη Κύριος αὐτοῖς.

9. Ἀνέβη καπνὸς ἐν τῇ ὀργῇ αὐτοῦ, καὶ πῦρ ἐκ στόματος αὐτοῦ κατέδεται· ἄνθρακες ἐξεκαύθησαν ἀπ' αὐτοῦ.

10. Καὶ ἔκλινεν οὐρανοὺς καὶ κατέβη, καὶ γνόφος ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ.

11. Καὶ ἐπεκάθισεν ἐπὶ τῷ Χερουβὶμ καὶ ἐπετάσθη, καὶ ὤφθη ἐπὶ πτερύγων ἀνέμου,

12. καὶ ἔθετο σκότος ἀποκρυφὴν αὐτοῦ. Κύκλῳ αὐτοῦ ἡ σκηνὴ αὐτοῦ, σκότος ὑδάτων, ἐπάχυνεν ἐν νεφέλαις ἀέρος.

13. Ἀπὸ τοῦ φέγγους ἐναντίον αὐτοῦ ἐξεκαύθησαν ἄνθρακες πυρός.

14. Ἐβρόντησεν ἐξ οὐρανοῦ Κύριος, καὶ ὁ Ὕψιστος ἔδωκε φωνὴν αὐτοῦ.

15. Καὶ ἀπέστειλε βέλη, καὶ ἐσκόρπισεν αὐτούς· καὶ ἤστραψεν ἀστραπὴν, καὶ ἐξέστησεν αὐτούς.

16. Καὶ ὤφθησαν ἀφέσεις θαλάσσης, καὶ ἀπεκαλύφθη θεμέλια τῆς οἰκουμένης ἐν τῇ ἐπιτιμήσει Κυρίου ἀπὸ πνοῆς πνεύματος θυμοῦ αὐτοῦ.

17. Ἀπέστειλεν ἐξ ὕψους καὶ ἔλαβέ με, εἵλκυσέ με ἐξ ὑδάτων πολλῶν.

18. Ἐῤῥύσατό με ἐξ ἐχθρῶν μου ἰσχύος, ἐκ τῶν μισούντων με, ὅτι ἐκραταιώθησαν ὑπὲρ ἐμέ.

19. Προέφθασάν με ἡμέραι θλίψεώς μου· καὶ ἐγένετο Κύριος ἐπιστήριγμά μου,

20. καὶ ἐξήγαγέ με εἰς πλατυσμὸν, καὶ ἐξείλετό με, ὅτι ηὐδόκησεν ἐν ἐμοί.

21. Καὶ ἀνταπέδωκέ μοι Κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα τῶν χειρῶν μου ἀνταπέδωκέ μοι.

22. Ὅτι ἐφύλαξα ὁδοὺς Κυρίου, καὶ οὐκ ἠσέβησα ἀπὸ τοῦ Θεοῦ μου.

23. Ὅτι πάντα τὰ κρίματα αὐτοῦ κατεναντίον μου καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, οὐκ ἀπέστην ἀπ' αὐτῶν.

24. Καὶ ἔσομαι ἄμωμος αὐτῷ, καὶ προφυλάξομαι ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου.

CAPUT XXII.

1. Et locutus est David Domino verba cantici hujus in qua die eripuit eum Dominus de manu omnium inimicorum ejus, et de manu Saul.

2. Et dixit CANTICUM : Domine, petra mea et munitio mea, et eruens me mihi,

3. Deus meus custos meus erit mihi, confidens ero in eo : protector meus, et cornu salutis meæ, susceptor meus et refugium meum salutis meæ, de iniquo salvabis me.

4. Laudabilem invocabo Dominum, et de inimicis meis salvabor.

5. Quia circumdederunt me contritiones mortis, torrentes iniquitatis exterruerunt me.

6. Dolores mortis circumdederunt me, prævenerunt me asperitates mortis.

7. Dum ego tribulor invocabo Dominum, et ad Deum meum clamabo, et exaudiet de templo suo vocem meam, et vociferatio mea in auribus ejus.

8. Et turbata est et concussa est terra, et fundamenta cœli conturbata sunt et quassata sunt, quoniam indignatus est Dominus eis.

9. Ascendit fumus in ira ejus, et ignis de ore ejus vorabit : carbones succensi sunt ab eo.

10. Et inclinavit cœlos et descendit, et caligo sub pedibus ejus.

11. Et insedit super Cherubim et volavit, et conspectus est super pennas venti,

12. et posuit tenebras latibulum suum. In circuitu suo tabernaculum suum, tenebras aquarum, condensavit in nubibus aeris.

13. A fulgore in conspectu ejus succensi sunt carbones ignis.

14. Intonuit e cœlo Dominus, et Altissimus dedit vocem suam.

15. Et misit sagittas, et dissipavit eos : et coruscavit coruscationem, et exterruit eos.

16. Et apparuerunt emissiones maris, et revelata sunt fundamenta orbis in increpatione Domini a spiratione spiritus furoris ejus.

17. Misit de excelso et assumpsit me, traxit me de aquis multis.

18. Eripuit me de inimicis meis fortitudinis, de iis qui oderunt me, quoniam confortati fuerant super me.

19. Prævenerunt me dies tribulationis meæ : et factus est Dominus firmamentum meum,

20. et eduxit me in latitudinem, et eripuit me, quoniam bene sensit in me.

21. Et retribuit mihi Dominus secundum justitiam meam, et secundum puritatem manuum mearum retribuit mihi.

22. Quoniam custodivi vias Domini, neque impie egi a Deo meo.

23. Quoniam omnia judicia ejus in conspectu meo et justificationes ejus, non discessi ab eis.

24. Et ero immaculatus ei, et præcavebo ab iniquitate mea.

25. Καὶ ἀποδώσει μοι Κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα τῶν χειρῶν μου ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ.

26. Μετὰ ὁσίου ὁσιωθήσῃ, καὶ μετὰ ἀνδρὸς τελείου τελειωθήσῃ.

27. Καὶ μετὰ ἐκλεκτοῦ ἐκλεκτὸς ἔσῃ, καὶ μετὰ στρεβλοῦ στρεβλωθήσῃ.

28. Καὶ τὸν λαὸν τὸν πτωχὸν σώσεις, καὶ ὀφθαλμοὺς ἐπὶ μετεώρων ταπεινώσεις.

29. Ὅτι σὺ ὁ λύχνος μου, Κύριε, καὶ Κύριος ἐκλάμψει μοι τὸ σκότος μου.

30. Ὅτι ἐν σοὶ δραμοῦμαι μονόζωνος, καὶ ἐν τῷ Θεῷ μου ὑπερβήσομαι τεῖχος.

31. Ὁ Ἰσχυρὸς, ἄμωμος ἡ ὁδὸς αὐτοῦ· τὸ ῥῆμα Κυρίου κραταιὸν, πεπυρωμένον· ὑπερασπιστής ἐστι πᾶσι τοῖς πεποιθόσιν ἐπ' αὐτόν.

32. Τίς ἰσχυρὸς πλὴν Κυρίου; καὶ τίς κτίστης ἔσται πλὴν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν;

33. Ὁ Ἰσχυρὸς, ὁ κραταιῶν με δυνάμει, καὶ ἐξετίναξεν ἄμωμον τὴν ὁδόν μου.

34. Τιθεὶς τοὺς πόδας μου ὡς ἐλάφων, καὶ ἐπὶ τὰ ὕψη ἱστῶν με.

35. Διδάσκων χεῖράς μου εἰς πόλεμον, καὶ κατάξας τόξον χαλκοῦν ἐν βραχίονί μου.

36. Καὶ ἔδωκάς μοι ὑπερασπισμὸν σωτηρίας μου, καὶ ἡ ὑπακοή σου ἐπλήθυνέ με

37. εἰς πλατυσμὸν εἰς τὰ διαβήματά μου ὑποκάτω μου, καὶ οὐκ ἐσαλεύθησαν τὰ σκέλη μου.

38. Διώξω ἐχθρούς μου, καὶ ἀφανιῶ αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἀναστρέψω ἕως ἂν συντελέσω αὐτούς.

39. Καὶ θλάσω αὐτοὺς καὶ οὐκ ἀναστήσονται, καὶ πεσοῦνται ὑπὸ τοὺς πόδας μου.

40. Καὶ ἐνισχύσεις με δυνάμει εἰς πόλεμον, κάμψεις τοὺς ἐπανιστανομένους μοι ὑποκάτω μου.

41. Καὶ τοὺς ἐχθρούς μου ἔδωκάς μοι νῶτον, τοὺς μισοῦντάς με, καὶ ἐθανάτωσας αὐτούς.

42. Βοήσονται, καὶ οὐκ ἔστι βοηθὸς, πρὸς Κύριον, καὶ οὐκ ἐπήκουσεν αὐτῶν.

43. Καὶ ἐλέανα αὐτοὺς ὡς χοῦν γῆς, ὡς πηλὸν ἐξόδων ἐλέπτυνα αὐτούς.

44. Καὶ ῥύσῃ με ἐκ μάχης λαῶν, φυλάξεις με εἰς κεφαλὴν ἐθνῶν. Λαὸς ὃν οὐκ ἔγνων ἐδούλευσάν μοι,

45. υἱοὶ ἀλλότριοι ἐψεύσαντό μοι, εἰς ἀκοὴν ὠτίου ἤκουσάν μου.

46. Υἱοὶ ἀλλότριοι ἀποῤῥιφήσονται, καὶ σφαλοῦσιν ἐκ τῶν συγκλεισμῶν αὐτῶν.

47. Ζῇ Κύριος, καὶ εὐλογητὸς ὁ φύλαξ μου, καὶ ὑψωθήσεται ὁ Θεός μου ὁ φύλαξ τῆς σωτηρίας μου.

48. Ἰσχυρὸς Κύριος ὁ διδοὺς ἐκδικήσεις ἐμοὶ, παιδεύων λαοὺς ὑποκάτω μου,

49. καὶ ἐξάγων με ἐξ ἐχθρῶν μου, καὶ ἐκ τῶν ἐπεγειρομένων μοι ὑψώσεις με, ἐξ ἀνδρὸς ἀδικημάτων ῥύσῃ με.

50. Διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαί σοι, Κύριε, ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ.

51. Μεγαλύνων τὰς σωτηρίας βασιλέως αὐτοῦ, καὶ ποιῶν ἔλεος τῷ χριστῷ αὐτοῦ τῷ Δαυὶδ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἕως αἰῶνος.

25. Et reddet mihi Dominus secundum justitiam meam, et secundum puritatem manuum mearum in conspectu oculorum ejus.

26. Cum sancto sanctificaberis, et cum viro perfecto perfectus eris.

27. Et cum electo electus eris, et cum perverso perverteris.

28. Et populum inopem salvabis, et oculos super excelsos humiliabis.

29. Quoniam tu lucerna mea, Domine, et Dominus illuminabit mihi tenebras meas.

30. Quoniam in te curram accinctus, et in Deo meo transgrediar murum.

31. Fortis, immaculata via ejus: verbum Domini potens, igni examinatum: protector est omnibus confidentibus super eum.

32. Quis fortis præter Dominum? et quis creator erit præter Deum nostrum?

33. Fortis, confortans me virtute, et excussit immaculatam viam meam.

34. Ponens pedes meos tamquam cervorum, et super excelsa statuens me.

35. Docens manus meas ad prælium, et confringens arcum æneum in brachio meo.

36. Et dedisti mihi protectionem salutis meæ, et placabilitas tua multiplicavit me

37. in latitudinem in gressibus meis subtus me, et non vacillarunt crura mea.

38. Persequar inimicos meos, et delebo eos, et non revertam donec consummavero eos.

39. Et confringam eos et non resurgent, et cadent subtus pedes meos.

40. Et confortabis me virtute ad prælium, curvabis eos qui insurgunt mihi subtus me.

41. Et inimicos meos dedisti mihi dorsum, eos qui odio habent me, et morti tradidisti eos.

42. Clamabunt, et non est adjutor, ad Dominum, et non exaudivit eos.

43. Et contrivi eos tamquam pulverem terræ, tamquam lutum viarum comminui eos.

44. Et erues me de pugna populorum, custodies me in caput gentium. Populus quem non novi servierunt mihi,

45. filii alieni mentiti sunt mihi, in auditu auris audierunt me.

46. Filii alieni abjicientur, et contremiscent e clausuris suis.

47. Vivit Dominus, et benedictus custos meus, et exaltabitur Deus meus custos salutis meæ.

48. Fortis Dominus dans vindictas mihi, castigans populos sub me,

49. et educens me ex inimicis meis, et de insurgentibus mihi exaltabis me, de viro iniquitatum eripies me.

50. Propter hoc confitebor tibi, Domine, in gentibus, et in nomine tuo psallam.

51. Magnificans salutes regis sui, et faciens misericordiam christo suo David et semini ejus usque in sæculum.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'.

1. Καὶ οὗτοι οἱ λόγοι Δαυὶδ οἱ ἔσχατοι· Πιστὸς Δαυὶδ υἱὸς Ἰεσσαὶ, καὶ πιστὸς ἀνὴρ ὃν ἀνέστησε Κύριος ἐπὶ χριστὸν Θεοῦ Ἰακὼβ, καὶ εὐπρεπεῖς ψαλμοὶ Ἰσραήλ.

2. Πνεῦμα Κυρίου ἐλάλησεν ἐν ἐμοὶ, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ ἐπὶ γλώσσης μου.

3. Λέγει ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ἐμοὶ ἐλάλησε φύλαξ ἐξ Ἰσραὴλ παραβολὴν, εἶπον ἐν ἀνθρώπῳ· Πῶς κραταιώσητε φόβον Χριστοῦ,

4. καὶ ἐν φωτὶ Θεοῦ πρωΐας; Ἀνατείλαι ἥλιος τοπρωΐ· οὐ Κύριος παρῆλθεν ἐκ φέγγους, καὶ ὡς ἐξ ὑετοῦ χλόης ἀπὸ γῆς.

5. Οὐ γὰρ οὕτως ὁ οἶκός μου μετὰ Ἰσχυροῦ· διαθήκην γὰρ αἰώνιον ἔθετό μοι ἑτοίμην ἐν παντὶ καιρῷ πεφυλαγμένην, ὅτι πᾶσα σωτηρία μου καὶ πᾶν θέλημα, ὅτι οὐ μὴ βλαστήσῃ ὁ παράνομος.

6. Ὥσπερ ἄκανθα ἐξωσμένη πάντες οὗτοι, ὅτι οὐ χειρὶ ληφθήσονται,

7. καὶ ἀνὴρ οὐ κοπιάσει ἐν αὐτοῖς· καὶ πλῆρες σιδήρου, καὶ ξύλον δόρατος, καὶ ἐν πυρὶ καύσει, καὶ καυθήσονται αἰσχύνην αὐτῶν.

8. Ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν δυνατῶν Δαυίδ· Ἰεβοσθὲ ὁ Χαναναῖος, ἄρχων τοῦ τρίτου ἐστίν· Ἀδινὼν ὁ Ἀσωναῖος, οὗτος ἐσπάσατο τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ ἐπὶ ὀκτακοσίους στρατιώτας εἰςάπαξ.

9. Καὶ μετ' αὐτὸν Ἐλεανὰν υἱὸς πατραδέλφου αὐτοῦ, υἱὸς Δουδὶ-τοῦ ἐν τοῖς τρισὶν δυνατοῖς μετὰ Δαυίδ· καὶ ἐν τῷ ὀνειδίσαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις, συνήχθησαν ἐκεῖ εἰς πόλεμον, καὶ ἀνέβησεν ἀνὴρ Ἰσραήλ.

10. Αὐτὸς ἀνέστη καὶ ἐπάταξεν ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις, ἕως οὗ ἐκοπίασεν ἡ χεὶρ αὐτοῦ, καὶ προςεκολλήθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ πρὸς τὴν μάχαιραν. Καὶ ἐποίησε Κύριος σωτηρίαν μεγάλην ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ὁ λαὸς ἐκάθητο ὀπίσω αὐτοῦ πλὴν ἐκδιδύσκειν.

11. Καὶ μετ' αὐτὸν Σαμαΐα υἱὸς Ἄσα ὁ Ἀρουχαῖος. Καὶ συνήχθησαν οἱ ἀλλόφυλοι εἰς Θηρία, καὶ ἦν ἐκεῖ μερὶς τοῦ ἀγροῦ πλήρης φακοῦ· καὶ ὁ λαὸς ἔφυγεν ἐκ προςώπου ἀλλοφύλων,

12. καὶ ἐστηλώθη ἐν μέσῳ τῆς μερίδος, καὶ ἐξείλατο αὐτὴν, καὶ ἐπάταξε τοὺς ἀλλοφύλους. Καὶ ἐποίησε Κύριος σωτηρίαν μεγάλην.

13. Καὶ κατέβησαν τρεῖς ἀπὸ τῶν τριάκοντα καὶ κατέβησαν εἰς Κασὼν πρὸς Δαυὶδ εἰς τὸ σπήλαιον Ὀδολλὰμ, καὶ τάγμα τῶν ἀλλοφύλων, καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ κοιλάδι Ῥαφαΐν.

14. Καὶ Δαυὶδ τότε ἐν τῇ περιοχῇ, καὶ τὸ ὑπόστεμα τῶν ἀλλοφύλων τότε ἐν Βηθλεέμ.

15. Καὶ ἐπεθύμησε Δαυὶδ, καὶ εἶπε· Τίς ποτιεῖ με ὕδωρ ἐκ τοῦ λάκκου τοῦ ἐν Βηθλεὲμ τοῦ ἐν τῇ πύλῃ; Τὸ δὲ σύστεμα τῶν ἀλλοφύλων τότε ἐν Βηθλεέμ.

16. Καὶ διέῤῥηξαν οἱ τρεῖς δυνατοὶ ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ὑδρεύσαντο ὕδωρ ἐκ τοῦ λάκκου τοῦ ἐν Βηθλεὲμ τοῦ ἐν τῇ πύλῃ· καὶ ἔλαβον καὶ παρεγένοντο πρὸς Δαυὶδ, καὶ οὐκ ἠθέλησε πιεῖν αὐτὸ, καὶ ἔσπεισεν αὐτὸ τῷ Κυρίῳ,

17. καὶ εἶπε· Ἵλεώς μοι, Κύριε, τοῦ ποιῆσαι τοῦτο, εἰ αἷμα τῶν ἀνδρῶν τῶν πορευθέντων ἐν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν πίομαι. Καὶ οὐκ ἠθέλησε πιεῖν αὐτό. Ταῦτα ἐποίησαν οἱ τρεῖς δυνατοί.

CAPUT XXIII.

1. Et hæc verba David ultima : Fidelis David filius Jesse, et fidelis vir quem suscitavit Dominus in christum Dei Jacob, et decori psalmi Israel.

2. Spiritus Domini locutus est in me, et verbum ejus super linguam meam.

3. Dicit Deus Israel, mihi locutus est custos ex Israel parabolam, dixi in homine : Quomodo tenebitis timorem Christi,

4. et in luce Dei matutina? Exoriatur sol mane : non Dominus transiit a splendore, et tamquam ex pluvia viroris a terra.

5. Non enim sic domus mea cum Forti : testamentum enim æternum posuit mihi paratum in omni tempore custoditum, quoniam universa salus mea et omnis voluntas, quoniam non germinabit iniquus.

6. Sicut spina ejecta omnes hi, quoniam non manu sumentur,

7. et vir non laborabit in eis : et pleni ferro, et lignum lanceæ, et in igni comburet, et comburentur confusionem eorum.

8. Hæc nomina potentium David : Jebosthe Chananæus, princeps tertii est : Adinon Asonæus, hic eduxit gladium suum super octingentos milites vice una.

9. Et post eum Eleanan filius patrui ejus, filius Dudi qui in tribus potentibus cum David : et cum ipse exprobraret in alienigenas, congregati sunt illic in prælium, et ascendit vir Israel.

10. Ipse surrexit et percussit in alienigenis, quoadusque defatigata est manus ejus, et adhæsit manus ejus ad gladium. Et fecit Dominus salutem magnam in die illa, et populus sedit post eum tantum ad spoliandum.

11. Et post eum Samaia filius Asa Aruchæus. Et congregati sunt alienigenæ in Theria, et erat ibi pars agri plena lentis : et populus fugit a facie alienigenarum,

12. et stetit in medio partis, et eripuit eam, et percussit alienigenas. Et fecit Dominus salutem magnam.

13. Et descenderunt tres e triginta et descenderunt in Cason ad David in speluncam Odollam, et ordo alienigenarum, et castrametati sunt in valle Rhaphaim.

14. Et David tunc in præsidio, et statio alienigenarum tunc in Bethleem.

15. Et concupivit David, et dixit : Quis potabit me aqua de cisterna quæ in Bethleem quæ in porta? Statio autem alienigenarum tunc in Bethleem.

16. Et irruperunt tres illi potentes in castra alienigenarum, et aquati sunt aquam de cisterna quæ in Bethleem quæ in porta : et tulerunt et venerunt ad David, et noluit bibere eam, et libavit eam Domino,

17. et dixit : Propitius mihi, Domine, a faciendo hoc, si sanguinem virorum qui iverunt in animabus suis bibam. Et noluit bibere eam. Hæc fecerunt tres illi potentes.

18. Καὶ Ἀβεσσὰ ὁ ἀδελφὸς Ἰωὰβ υἱὸς Σαρουίας αὐτὸς ἄρχων ἐν τοῖς τρισὶ, καὶ αὐτὸς ἐξήγειρε τὸ δόρυ αὐτοῦ ἐπὶ τριακοσίους τραυματίας, καὶ αὐτῷ ὄνομα ἐν τοῖς τρισὶν,

19. ἐκ τῶν τριῶν ἐκείνων ἔνδοξος, καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς ἄρχοντα, καὶ ἕως τῶν τριῶν οὐχ ἦλθε.

20. Καὶ Βαναίας υἱὸς Ἰωδαὲ, ἀνὴρ αὐτὸς πολλοστὸς ἔργοις, ἀπὸ Καβεσεὴλ, καὶ αὐτὸς ἐπάταξε τοὺς δύο υἱοὺς Ἀριὴλ τοῦ Μωάβ· καὶ αὐτὸς κατέβη καὶ ἐπάταξε τὸν λέοντα ἐν μέσῳ τοῦ λάκκου ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς χιόνος.

21. Αὐτὸς ἐπάταξε τὸν ἄνδρα τὸν Αἰγύπτιον ἄνδρα ὁρατὸν, ἐν δὲ τῇ χειρὶ τοῦ Αἰγυπτίου δόρυ ὡς ξύλον διαβάθρας· καὶ κατέβη πρὸς αὐτὸν ἐν ῥάβδῳ, καὶ ἥρπασε τὸ δόρυ ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Αἰγυπτίου, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν ἐν τῷ δόρατι αὐτοῦ.

22. Ταῦτα ἐποίησε Βαναίας υἱὸς Ἰωδαὲ, καὶ αὐτῷ ὄνομα ἐν τοῖς τρισὶν τοῖς δυνατοῖς,

23. ἐκ τῶν τριῶν ἔνδοξος, καὶ πρὸς τοὺς τρεῖς οὐχ ἦλθε, καὶ ἔταξεν αὐτὸν Δαυὶδ πρὸς τὰς ἀκοὰς αὐτοῦ. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν δυνατῶν Δαυὶδ τοῦ βασιλέως·

24. Ἀσαὴλ ἀδελφὸς Ἰωὰβ, οὗτος ἐν τοῖς τριάκοντα· Ἐλεανὰν υἱὸς Δουδὶ πατραδέλφου αὐτοῦ ἐν Βηθλεέμ·

25. Σαιμὰ ὁ Ῥουδαῖος·

26. Σελλὴς ὁ Κελωθί· Ἴρας υἱὸς Ἴσκα ὁ Θεκωίτης·

27. Ἀβιέζερ ὁ Ἀνωθίτης, ἐκ τῶν υἱῶν τοῦ Ἀνωθίτου·

28. Ἐλλὼν ὁ Ἀωίτης· Νοερὲ ὁ Νετωφατίτης·

29. Ἐσθαὶ υἱὸς Ῥιβὰ ἐκ Γαβαὲθ υἱὸς Βενιαμὶν τοῦ Ἐφραθαίου· Ἀσμὼθ ὁ Βαρδιαμίτης. (a)

32. Ἐμασοὺ ὁ Σαλαβωνίτης· υἱοὶ Ἀσὰν, Ἰωνάθαν·

33. Σαμνὰν ὁ Ἀρωδίτης· Ἀμνὰν υἱὸς Ἀραὶ Σαραουρίτης·

34. Ἀλιφαλὲθ υἱὸς τοῦ Ἀσβίτου, υἱὸς τοῦ Μαχαχαχί· Ἐλιὰβ υἱὸς Ἀχιτόφελ τοῦ Γελωνίτου;

35. Ἀσαραὶ ὁ Καρμήλιος τοῦ Οὐραιοερχί·

36. Γάαλ υἱὸς Ναθανά· Πολυδυνάμευς υἱὸς Γαλααδδί· Ἐλιὲ ὁ Ἀμμανίτης· (b)

(a) 30. Ἁδροὶ ἀπὸ χειμάῤῥων.

31. Γαδαβιὴλ υἱὸς τοῦ Ἀραβωθαίου.

(b) 37. Γελωρὲ ὁ Βηθωραῖος αἴρων τὰ σκεύη· Ἰωὰβ υἱὸς Σαρουίας·

38. Ἴρας ὁ Ἐθιραῖος· Γηρὰβ ὁ Ἐθεναῖος·

39. Οὐρίας ὁ Χετταῖος. Οἱ πάντες τριάκοντα καὶ ἑπτά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔʹ.

1. Καὶ προςέθετο ὀργὴν Κύριος ἐκκαῆναι ἐν Ἰσραὴλ, καὶ ἐπέσεισε τὸν Δαυὶδ ἐν αὐτοῖς, λέγων· Βάδιζε, ἀρίθμησον τὸν Ἰσραὴλ καὶ τὸν Ἰούδαν.

2. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἰωὰβ ἄρχοντα τῆς ἰσχύος τὸν μετ' αὐτοῦ· Δίελθε δὴ πάσας φυλὰς Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα ἀπὸ Δὰν καὶ ἕως Βηρσαβεὲ, καὶ ἐπίσκεψαι τὸν λαὸν, καὶ γνώσομαι τὸν ἀριθμὸν τοῦ λαοῦ.

3. Καὶ εἶπεν Ἰωὰβ πρὸς τὸν βασιλέα· Καὶ προςθείη Κύριος ὁ Θεὸς πρὸς τὸν λαὸν ὥςπερ αὐτοὺς καὶ ὥςπερ αὐτοὺς ἑκατονταπλασίονα, καὶ ὀφθαλμοὶ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως ὁρῶντες. Καὶ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς ἱνατί βούλεται ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ;

18. Et Abessa frater Joab filius Sarviæ ipse princeps in tribus, et ipse suscitavit lanceam suam super trecentos cæsos, et ei nomen in ipsis tribus,

19. ex tribus illis gloriosus, et factus est eis in principem, et usque ad tres non venit.

20. Et Banæas filius Jodae, vir ipse multus operibus, a Cabeseel, et ipse percussit duos filios Ariel ipsius Moab : et ipse descendit et percussit leonem in medio cisternæ in die nivis.

21. Ipse percussit virum Ægyptium virum spectabilem, in manu autem Ægyptii lancea tamquam lignum scalæ nauticæ : et descendit ad eum in virga, et rapuit lanceam de manu Ægyptii, et occidit eum in lancea ejus.

22. Hæc fecit Banæas filius Jodae, et ei nomen in tribus potentibus,

23. ex tribus gloriosus, et ad tres non venit, et constituit eum David ad auditiones suas. Et hæc nomina potentium David regis :

24. Asael frater Joab, hic in triginta : Eleanan filius Dudi patrui ejus in Bethleem.

25. Sæma Rhudæus :

26. Selles Celothi : Iras filius Isca Thecoites :

27. Abiezer Anothites, ex filiis Anothitæ :

28. Ellon Aoites : Noere Netophatites :

29. Esthai filius Rhiba de Gabaeth filius Benjamin Ephrathæi : Asmoth Bardiamites.

32. Emasu Salabonites : filii Asan, Jonathan :

33. Samnan Arodites : Amnan filius Arai Saraurites :

34. Aliphaleth filius Asbitæ, filius Machachachi : Eliab filius Achitophel Gelonitæ :

35. Asarai Carmelius ipsius Uræoerchi :

36. Gaal filius Nathana : Polydynameus filius Galaaddi : Elie Ammanites.

30. Hadri de torrentibus :

31. Gadabiel filius Arabothæi.

37. Gelore Bethoræus portans vasa : Joab filius Sarviæ :

38. Iras Ethiræus : Gerab Ethenæus :

39. Urias Chettæus. Omnes triginta et septem.

CAPUT XXIV.

1. Et addidit iram Dominus accendere in Israel, et commovit ipsum David in eis, dicens : Vade, numera Israel et Judam.

2. Et dixit rex ad Joab principem virtutis qui cum eo : Transi nunc omnes tribus Israel et Juda a Dan et usque Bersabee, et recognosce populum, et sciam numerum populi.

3. Et dixit Joab ad regem : Et adjiciat Dominus Deus ad populum sicut eos et sicut eos centuplum, et oculi domini mei regis videntes. Et dominus meus rex ut quid vult in verbo hoc?

4. Καὶ ὑπερίσχυσεν ὁ λόγος τοῦ βασιλέως πρὸς Ἰωὰβ καὶ εἰς τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως· καὶ ἐξῆλθεν Ἰωὰβ καὶ οἱ ἄρχοντες τῆς ἰσχύος ἐνώπιον τοῦ βασιλέως ἐπισκέψασθαι τὸν λαὸν τὸν Ἰσραήλ.

5. Καὶ διέβησαν τὸν Ἰορδάνην, καὶ παρενέβαλον ἐν Ἀροὴρ ἐκ δεξιῶν τῆς πόλεως τῆς ἐν μέσῳ τῆς φάραγγος Γὰδ καὶ Ἐλιέζερ.

6. Καὶ ἦλθον εἰς Γαλαὰδ καὶ εἰς γῆν Θαβασὼν ἥ ἐστιν Ἀδασαὶ, καὶ παρεγένοντο εἰς Δανιδὰν καὶ Οὐδὰν, καὶ ἐκύκλωσαν Σιδῶνα.

7. Καὶ ἦλθον εἰς Μάψαρ Τύρου καὶ εἰς πάσας τὰς πόλεις τοῦ Εὐαίου καὶ τοῦ Χαναναίου· καὶ ἦλθαν κατὰ νότον Ἰούδα εἰς Βηρσαβεὲ,

8. καὶ περιώδευσαν ἐν πάσῃ τῇ γῇ· καὶ παρεγένοντο ἀπὸ τέλους ἐννέα μηνῶν καὶ εἴκοσι ἡμερῶν εἰς Ἱερουσαλήμ.

9. Καὶ ἔδωκεν Ἰωὰβ τὸν ἀριθμὸν τῆς ἐπισκέψεως τοῦ λαοῦ πρὸς τὸν βασιλέα· καὶ ἐγένετο Ἰσραὴλ, ὀκτακόσιαι χιλιάδες ἀνδρῶν δυνάμεως σπωμένων ῥομφαίαν· καὶ ἀνὴρ Ἰούδα, πεντακόσιαι χιλιάδες ἀνδρῶν μαχητῶν.

10. Καὶ ἐπάταξε καρδία Δαυὶδ αὐτὸν μετὰ τὸ ἀριθμῆσαι τὸν λαὸν, καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Κύριον· Ἥμαρτον σφόδρα ὃ ἐποίησα νῦν, Κύριε· παραβίβασον δὴ τὴν ἀνομίαν τοῦ δούλου σου, ὅτι ἐμωράνθην σφόδρα.

11. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ τοπρωΐ, καὶ λόγος Κυρίου ἐγένετο πρὸς Γὰδ τὸν προφήτην τὸν ὁρῶντα, λέγων·

12. Πορεύθητι καὶ λάλησον πρὸς Δαυὶδ, λέγων· Τάδε λέγει Κύριος· Τρία ἐγώ εἰμι αἴρω ἐπὶ σὲ, καὶ ἔκλεξαι σεαυτῷ ἓν ἐξ αὐτῶν, καὶ ποιήσω σοί.

13. Καὶ εἰσῆλθε Γὰδ πρὸς Δαυὶδ, καὶ ἀνήγγειλε, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἔκλεξαι σεαυτῷ γενέσθαι, εἰ ἔλθῃ σοι τρία ἔτη λιμὸς ἐν τῇ γῇ σου, ἢ τρεῖς μῆνας φεύγειν σε ἔμπροσθεν τῶν ἐχθρῶν σου, καὶ ἔσονται διώκοντές σε, ἢ γενέσθαι τρεῖς ἡμέρας θάνατον ἐν τῇ γῇ σου. Νῦν οὖν γνῶθι καὶ ἴδε τί ἀποκριθῶ τῷ ἀποστείλαντί με ῥῆμα.

14. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Γάδ· Στενά μοι πάντοθεν σφόδρα ἐστί· ἐμπεσοῦμαι δὴ εἰς χεῖρας Κυρίου, ὅτι πολλοὶ οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ σφόδρα, εἰς δὲ χεῖρας ἀνθρώπου οὐ μὴ ἐμπέσω.

15. Καὶ ἐξελέξατο ἑαυτῷ Δαυὶδ τὸν θάνατον. Καὶ ἡμέραι θερισμοῦ πυρῶν, καὶ ἔδωκε Κύριος θάνατον ἐν Ἰσραὴλ ἀπὸ πρωΐθεν ἕως ὥρας ἀρίστου. Καὶ ἤρξατο ἡ θραῦσις ἐν τῷ λαῷ· καὶ ἀπέθανεν ἐκ τοῦ λαοῦ ἀπὸ Δὰν καὶ ἕως Βηρσαβεὲ, ἑβδομήκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν.

16. Καὶ ἐξέτεινεν ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς Ἱερουσαλὴμ τοῦ διαφθεῖραι αὐτὴν, καὶ παρεκλήθη Κύριος ἐπὶ τῇ κακίᾳ, καὶ εἶπε τῷ ἀγγέλῳ τῷ διαφθείροντι ἐν τῷ λαῷ· Πολὺ νῦν, ἄνες τὴν χεῖρά σου. Καὶ ὁ ἄγγελος Κυρίου ἦν παρὰ τῇ ἅλῳ Ὀρνὰ τοῦ Ἰεβουσαίου.

17. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Κύριον, ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτὸν τὸν ἄγγελον τὸν τύπτοντα ἐν τῷ λαῷ, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ ἐγώ εἰμι ἠδίκησα, καὶ οὗτοι τὰ πρόβατα τί ἐποίησαν; Γενέσθω δὴ ἡ χείρ σου ἐν ἐμοὶ καὶ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός μου.

18. Καὶ ἦλθε Γὰδ πρὸς Δαυὶδ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀνάβηθι, καὶ στῆσον τῷ Κυρίῳ θυσιαστήριον ἐν τῷ ἅλωνι Ὀρνὰ τοῦ Ἰεβουσαίου.

4. Et prævaluit verbum regis ad Joab et ad principes virtutis : et egressus est Joab et principes virtutis in conspectu regis ad recognoscendum populum Israel.

5. Et transierunt Jordanem, et castrametati sunt in Aroer a dextris civitatis quæ in medio convallis Gad et Eliezer.

6. Et venerunt in Galaad et in terram Thabason quæ est Adasæ, et advenerunt in Danidan et Udan, et circumierunt Sidona.

7. Et venerunt in Mapsar Tyri et in omnes civitates Evæi et Chananæi : et venerunt ad austrum in Juda in Bersabee,

8. et circumierunt in omni terra : et advenerunt a fine novem mensium et viginti dierum in Jerusalem.

9. Et dedit Joab numerum recognitionis populi ad regem : et fuit Israel, octingenta millia virorum virtutis trahentium gladium : et vir Juda, quingenta millia virorum bellatorum.

10. Et cor David percussit eum postquam numeraverat populum, et dixit David ad Dominum : Peccavi valde quod feci nunc, Domine : transfer nunc iniquitatem servi tui, quoniam desipui valde.

11. Et surrexit David mane, et verbum Domini factum est ad Gad prophetam videntem, dicens :

12. Vade et loquere ad David, dicens : Hæc dicit Dominus : Tria ego porto super te, et elige tibi unum ex eis, et faciam tibi.

13. Et intravit Gad ad David, et annuntiavit, et dixit ei : Elige tibi fieri, si veniat tibi tres annos fames in terra tua, vel tres menses fugere te ante inimicos tuos, et erunt persequentes te, vel fieri tribus diebus mortem in terra tua. Nunc igitur scito et vide quod respondeam ei qui misit me verbum.

14. Et dixit David ad Gad : Angusta mihi undique valde sunt : incidam nunc in manus Domini, quoniam multæ miserationes ejus valde, in manus autem hominis non incidam.

15. Et elegit sibi David mortem. Et erant dies messis frumentorum, et dedit Dominus mortem in Israel a mane usque ad horam prandii. Et cepit quassatio in populo, et perierunt de populo a Dan et usque Bersabee, septuaginta millia virorum.

16. Et extendit angelus Dei manum suam in Jerusalem ad corrumpendam eam, et revocavit se Dominus super malo, et dixit angelo corrumpenti in populo : Multum nunc, remitte manum tuam. Et angelus Domini erat apud aream Orna Jebusæi.

17. Et dixit David ad Dominum, dum ipse videret angelum percutientem in populo, et dixit : Ecce ego ipse injuste egi, et hi oves quid fecerunt? Fiat nunc manus tua in me et in domo patris mei.

18. Et venit Gad ad David in die illa, et dixit ei : Ascende, et statue Domino altare in area Orna Jebusæi.

19. Καὶ ἀνέβη Δαυὶδ κατὰ τὸν λόγον Γὰδ, καθ' ὃν τρόπον ἐνετείλατο αὐτῷ Κύριος.
20. Καὶ διέκυψεν Ὀρνὰ, καὶ εἶδε τὸν βασιλέα καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ παραπορευομένους ἐπάνω αὐτοῦ· καὶ ἐξῆλθεν Ὀρνὰ, καὶ προσεκύνησε τῷ βασιλεῖ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν,
21. καὶ εἶπεν Ὀρνά· Τί ὅτι ἦλθεν ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν δοῦλον αὐτοῦ; Καὶ εἶπε Δαυίδ· Κτήσασθαι παρὰ σοῦ τὸν ἅλωνα τοῦ οἰκοδομῆσαι θυσιαστήριον τῷ Κυρίῳ, καὶ συσχεθῇ ἡ θραῦσις ἐπάνω τοῦ λαοῦ.
22. Καὶ εἶπεν Ὀρνὰ πρὸς Δαυίδ· Λαβέτω καὶ ἀνενεγκάτω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τῷ Κυρίῳ τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ· ἰδοὺ οἱ βόες εἰς ὁλοκαύτωμα, καὶ οἱ τροχοὶ καὶ τὰ σκεύη τῶν βοῶν εἰς ξύλα.
23. Τὰ πάντα ἔδωκεν Ὀρνὰ τῷ βασιλεῖ, καὶ εἶπεν Ὀρνὰ πρὸς τὸν βασιλέα· Κύριος ὁ Θεός σου εὐλογήσαι σε.
24. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ὀρνά· Οὐχὶ, ὅτι ἀλλὰ κτώμενος κτήσομαι παρὰ σοῦ ἐν ἀναλλάγματι, καὶ οὐκ ἀνοίσω τῷ Κυρίῳ μου Θεῷ ὁλοκαύτωμα δωρεάν. Καὶ ἐκτήσατο Δαυὶδ τὸν ἅλωνα καὶ τοὺς βόας ἐν ἀργυρίῳ σίκλων πεντήκοντα.
25. Καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ Δαυὶδ θυσιαστήριον Κυρίῳ, καὶ ἀνήνεγκεν ὁλοκαυτώσεις καὶ εἰρηνικάς. Καὶ προσέθηκε Σαλωμὼν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπ' ἐσχάτῳ, ὅτι μικρὸν ἦν ἐν πρώτοις. Καὶ ἐπήκουσε Κύριος τῇ γῇ, καὶ συνεσχέθη ἡ θραῦσις ἐπάνωθεν Ἰσραήλ.

19. Et ascendit David juxta verbum Gad, quemadmodum mandavit ei Dominus.
20. Et prospexit Orna, et vidit regem et pueros ejus accedentes desuper se : et egressus est Orna, et adoravit regem super faciem suam in terram,
21. et dixit Orna : Quid quod venit dominus meus rex ad servum suum? Et dixit David : Acquirere a te aream, ad ædificandum altare Domino, et cohibebitur quassatio desuper populo.
22. Et dixit Orna ad David : Accipiat et offerat dominus meus rex Domino quod bonum in oculis ipsius : ecce boves in holocaustoma, et rotæ et vasa boum in ligna.
23. Omnia dedit Orna regi, et dixit Orna ad regem : Dominus Deus tuus benedicat te.
24. Et dixit rex ad Orna : Nequaquam, quoniam tantum acquirens acquiram a te in permutatione, et non offeram Domino meo Deo holocaustoma gratis. Et acquisivit David aream et boves in argento siclorum quinquaginta.
25. Et ædificavit ibi David altare Domino, et obtulit holocaustoses et pacificas. Et addidit Salomon ad altare in novissimo, quoniam parvum erat in primis. Et exaudivit Dominus terram, et cohibita est quassatio desuper Israel.

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ

ΤΡΙΤΗ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Καὶ ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ πρεσβύτερος, προβεβηκὼς ἡμέραις· καὶ περιέβαλλον αὐτὸν ἱματίοις, καὶ οὐκ ἐθερμαίνετο.
2. Καὶ εἶπον οἱ παῖδες αὐτοῦ· Ζητησάτωσαν τῷ βασιλεῖ παρθένον νεάνιδα, καὶ παραστήσεται τῷ βασιλεῖ, καὶ ἔσται αὐτὸν θάλπουσα, καὶ κοιμηθήσεται μετ' αὐτοῦ, καὶ θερμανθήσεται ὁ κύριός μου ὁ βασιλεύς.
3. Καὶ ἐζήτησαν νεάνιδα καλὴν ἐκ παντὸς ὁρίου Ἰσραὴλ, καὶ εὗρον τὴν Ἀβισὰγ τὴν Σωμανῖτιν, καὶ ἤνεγκαν αὐτὴν πρὸς τὸν βασιλέα.
4. Καὶ ἡ νεᾶνις καλὴ ἕως σφόδρα· καὶ ἦν θάλπουσα τὸν βασιλέα, καὶ ἐλειτούργει αὐτῷ· καὶ ὁ βασιλεὺς οὐκ ἔγνω αὐτήν.
5. Καὶ Ἀδωνίας υἱὸς Ἀγγὶθ ἐπήρετο, λέγων· Ἐγὼ βασιλεύσω. Καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ ἅρματα καὶ ἱππεῖς, καὶ πεντήκοντα ἄνδρας παρατρέχειν ἔμπροσθεν αὐτοῦ.
6. Καὶ οὐκ ἀπεκώλυσεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ οὐδέποτε, λέγων· Διατί σὺ ἐποίησας; Καί γε αὐτὸς ὡραῖος τῇ ὄψει σφόδρα, καὶ αὐτὸν ἔτεκεν ὀπίσω Ἀβεσσαλώμ.

REGNORUM

LIBER TERTIUS.

CAPUT I.

1. Et rex David erat senior, provectus diebus : et operiebant eum vestibus, et non calefiebat.
2. Et dixerunt pueri ejus : Quærant regi virginem adolescentulam, et assistet regi, et erit eum fovens, et cubabit cum eo, et calefiet dominus meus rex.
3. Et quæsierunt adolescentulam pulchram ex omni termino Israel, et invenerunt Abisag Somanitem, et adduxerunt eam ad regem.
4. Et adolescentula pulchra usque valde : et erat fovens regem, et ministrabat ei : et rex non cognovit eam.
5. Et Adonias filius Aggith elevabatur, dicens : Ego regnabo. Et fecit sibi currus et equites, et quinquaginta viros ad currendum ante se.
6. Et non prohibuit eum pater ejus unquam, dicens : Propter quid tu fecisti? Et etiam ipse speciosus aspectu valde, et eum pepererat post Abessalom.

7. Καὶ ἐγένοντο οἱ λόγοι αὐτοῦ μετὰ Ἰωὰβ τοῦ υἱοῦ Σαρουίας, καὶ μετὰ Ἀβιάθαρ τοῦ ἱερέως, καὶ ἐβοήθουν ὀπίσω Ἀδωνίου.

8. Καὶ Σαδὼκ ὁ ἱερεὺς, καὶ Βαναίας υἱὸς Ἰωδαὲ, καὶ Νάθαν ὁ προφήτης, καὶ Σεμεῒ, καὶ Ῥησὶ, καὶ υἱοὶ δυνατοὶ τοῦ Δαυὶδ οὐκ ἦσαν ὀπίσω Ἀδωνίου.

9. Καὶ ἐθυσίασεν Ἀδωνίας πρόβατα καὶ μόσχους καὶ ἄρνας μετὰ Αἰθῆ τοῦ Ζωελεθὶ, ὃς ἦν ἐχόμενα τῆς Ῥωγήλ· καὶ ἐκάλεσε πάντας τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, καὶ πάντας τοὺς ἁδροὺς Ἰούδα παῖδας τοῦ βασιλέως.

10. Καὶ Νάθαν τὸν προφήτην, καὶ Βαναίαν, καὶ τοὺς δυνατοὺς, καὶ τὸν Σαλωμὼν ἀδελφὸν αὐτοῦ οὐκ ἐκάλεσε.

11. Καὶ εἶπε Νάθαν πρὸς Βηρσαβεὲ μητέρα Σαλωμὼν, λέγων· Οὐκ ἤκουσας ὅτι ἐβασίλευσεν Ἀδωνίας υἱὸς Ἀγγὶθ, καὶ ὁ κύριος ἡμῶν Δαυὶδ οὐκ ἔγνω;

12. Καὶ νῦν δεῦρο, συμβουλεύσω σοι δὴ συμβουλίαν, καὶ ἐξελοῦ τὴν ψυχήν σου, καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ υἱοῦ σου Σαλωμών.

13. Δεῦρο, εἴσελθε πρὸς τὸν βασιλέα Δαυὶδ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτὸν, λέγουσα· Οὐχὶ σὺ, κύριέ μου βασιλεῦ, ὤμοσας τῇ δούλῃ σου, λέγων, ὅτι ὁ υἱός σου Σαλωμὼν βασιλεύσει μετ' ἐμὲ, καὶ αὐτὸς καθιεῖται ἐπὶ τοῦ θρόνου μου; Καὶ τί ὅτι ἐβασίλευσεν Ἀδωνίας;

14. Καὶ ἰδοὺ, ἔτι λαλούσης σου ἐκεῖ μετὰ τοῦ βασιλέως, καὶ ἐγὼ εἰςελεύσομαι ὀπίσω σου, καὶ πληρώσω τοὺς λόγους σου.

15. Καὶ εἰςῆλθε Βηρσαβεὲ πρὸς τὸν βασιλέα εἰς τὸ ταμεῖον· καὶ ὁ βασιλεὺς πρεσβύτης σφόδρα, καὶ Ἀβισὰγ ἡ Σωμανῖτις ἦν λειτουργοῦσα τῷ βασιλεῖ.

16. Καὶ ἔκυψε Βηρσαβεὲ, καὶ προςεκύνησε τῷ βασιλεῖ, καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς· Τί ἐστι σοι;

17. Ἡ δὲ εἶπε· κύριε, σὺ ὤμοσας ἐν Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου τῇ δούλῃ σου, λέγων, ὅτι ὁ υἱός σου Σαλωμὼν βασιλεύσει μετ' ἐμὲ, καὶ καθήσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου μου.

18. Καὶ νῦν ἰδοὺ Ἀδωνίας ἐβασίλευσε, καὶ σὺ, κύριέ μου βασιλεῦ, οὐκ ἔγνως.

19. Καὶ ἐθυσίασε μόσχους καὶ ἄρνας καὶ πρόβατα εἰς πλῆθος, καὶ ἐκάλεσε πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως, καὶ Ἀβιάθαρ τὸν ἱερέα, καὶ Ἰωὰβ τὸν ἄρχοντα τῆς δυνάμεως· καὶ τὸν Σαλωμὼν τὸν δοῦλόν σου οὐκ ἐκάλεσε.

20. Καὶ σὺ, κύριέ μου βασιλεῦ, οἱ ὀφθαλμοὶ παντὸς Ἰσραὴλ πρὸς σέ· ἀπάγγειλαι αὐτοῖς τίς καθήσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως μετ' αὐτόν.

21. Καὶ ἔσται, ὡς ἂν κοιμηθῇ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔσομαι ἐγὼ καὶ Σαλωμὼν ὁ υἱός μου ἁμαρτωλοί.

22. Καὶ ἰδοὺ, ἔτι αὐτῆς λαλούσης μετὰ τοῦ βασιλέως, καὶ Νάθαν ὁ προφήτης ἦλθε·

23. καὶ ἀνηγγέλη τῷ βασιλεῖ· Ἰδοὺ Νάθαν ὁ προφήτης. Καὶ εἰςῆλθε κατὰ πρόςωπον τοῦ βασιλέως, καὶ προςεκύνησε τῷ βασιλεῖ κατὰ πρόςωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν,

24. καὶ εἶπε Νάθαν· κύριέ μου βασιλεῦ, σὺ εἶπας· Ἀδωνίας βασιλεύσει ὀπίσω μου, καὶ αὐτὸς καθήσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου μου;

25. Ὅτι κατέβη σήμερον, καὶ ἐθυσίασε μόσχους καὶ ἄρνας καὶ πρόβατα εἰς πλῆθος, καὶ ἐκάλεσε πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως, καὶ τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως,

7. Et fuerunt verba ejus cum Joab filio Sarviæ, et cum Abiathar sacerdote, et adjuvabant post Adoniam.

8. Et Sadoc sacerdos, et Banæas filius Jodae, et Nathan propheta, et Semei, et Rhesi, et filii potentes David non erant post Adoniam.

9. Et sacrificavit Adonias oves et vitulos et agnos cum Æthe ipsius Zoelethi, qui erat juxta Rhogel : et vocavit omnes fratres suos, et omnes robustos Juda pueros regis.

10. Et Nathan prophetam, et Banæam, et potentes, et Salomon fratrem suum non vocavit.

11. Et dixit Nathan ad Bersabee matrem Salomon, dicens: Nonne audisti quia regnavit Adonias filius Aggith, et dominus noster David non novit?

12. Et nunc veni, consulam tibi, quæso, consilium, et erue animam tuam, et animam filii tui Salomon.

13. Vade, ingredere ad regem David, et dices ad eum, dicens : Nonne tu, domine mi rex, jurasti ancillæ tuæ, dicens, quia filius tuus Salomon regnabit post me, et ipse sedebit super thronum meum? Et quid quod regnavit Adonias?

14. Et ecce, adhuc loquente te illic cum rege, et ego ingrediar post te, et complebo sermones tuos.

15. Et intravit Bersabee ad regem in cubiculum : et rex senex valde, et Abisag Somanites erat ministrans regi.

16. Et inclinavit se Bersabee, et adoravit regem, et dixit rex : Quid est tibi ?

17. At illa dixit : domine, tu jurasti in Domino Deo tuo ancillæ tuæ, dicens, quia filius tuus Salomon regnabit post me, et sedebit super thronum meum.

18. Et nunc ecce Adonias regnavit, et tu, domine mi rex, non nosti.

19. Et sacrificavit vitulos et agnos et oves in multitudine, et vocavit omnes filios regis, et Abiathar sacerdotem, et Joab principem virtutis : et Salomon servum tuum non vocavit.

20. Et tu, domine mi rex, oculi omnis Israel ad te : annuntia eis quis sedebit super thronum domini mei regis post eum.

21. Et erit, postquam dormierit dominus meus rex cum patribus suis, et ero ego et Salomon filius meus peccatores.

22. Et ecce, adhuc ea loquente cum rege, et Nathan propheta venit :

23. et annuntiatum est regi : Ecce Nathan propheta. Et intravit ad faciem regis, et adoravit regem super faciem suam super terram,

24. et dixit Nathan : domine mi rex, tu dixisti : Adonias regnabit post me, et ipse sedebit super thronum meum ?

25. Quoniam descendit hodie, et sacrificavit vitulos et agnos et oves in multitudine, et vocavit omnes filios regis, et principes virtutis, et Abiathar sacerdotem : et ecce sunt

θαρ τὸν ἱερέα· καὶ ἰδού εἰσιν ἐσθίοντες καὶ πί-
ώπιον αὐτοῦ, καὶ εἶπαν· Ζήτω ὁ βασιλεὺς

ιὶ ἐμὲ αὐτὸν τὸν δοῦλόν σου, καὶ Σαδὼκ τὸν
ιὶ Βαναίαν υἱὸν Ἰωδαὲ, καὶ Σαλωμὼν τὸν
υ οὐκ ἐκάλεσεν.
διὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως γέγονε τὸ
το, καὶ οὐκ ἐγνώρισας τῷ δούλῳ σου τίς κα-
πὶ τὸν θρόνον τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως
ν;
ιὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ, καὶ εἶπε· Κα-
οι τὴν Βηρσαβεέ. Καὶ εἰςῆλθεν ἐνώπιον τοῦ
, καὶ ἔστη ἐνώπιον αὐτοῦ.
ιὶ ὤμοσεν ὁ βασιλεὺς, καὶ εἶπε· Ζῇ Κύριος
σατο τὴν ψυχήν μου ἐκ πάσης θλίψεως,
καθὼς ὤμοσά σοι ἐν Κυρίῳ Θεῷ Ἰσραὴλ,
ι Σαλωμὼν ὁ υἱός σου βασιλεύσει μετ' ἐμὲ,
; καθήσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου μου ἀντ' ἐμοῦ,
ποιήσω τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ.
ιὶ ἔκυψε Βηρσαβεὲ ἐπὶ πρόςωπον ἐπὶ τὴν γῆν,
κύνησε τῷ βασιλεῖ, καὶ εἶπε· Ζήτω ὁ κύριός
ιλεὺς Δαυὶδ εἰς τὸν αἰῶνα.
ὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ· Καλέσατέ μοι Σα-
ερέα, καὶ Νάθαν τὸν προφήτην, καὶ Βαναίαν
κέ. Καὶ εἰςῆλθον ἐνώπιον τοῦ βασιλέως,
ὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς αὐτοῖς· Λάβετε τοὺς δού-
κυρίου ὑμῶν μεθ' ὑμῶν, καὶ ἐπιβιβάσατε τὸν
Σαλωμὼν ἐπὶ τὴν ἡμίονον τὴν ἐμὴν, καὶ κα-
αὐτὸν εἰς τὴν Γιών,
ὶ χρισάτω αὐτὸν ἐκεῖ Σαδὼκ ὁ ἱερεὺς καὶ
προφήτης εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ σαλ-
ερατίνῃ, καὶ ἐρεῖτε· Ζήτω ὁ βασιλεὺς Σα-

Καὶ καθήσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου μου, καὶ βα-
ἀντ' ἐμοῦ· καὶ ἐγὼ ἐνετειλάμην τοῦ εἶναι εἰς
ἐπὶ Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδαν.
ιὶ ἀπεκρίθη Βαναίας υἱὸς Ἰωδαὲ τῷ βασιλεῖ,
Γένοιτο· οὕτως πιστώσαι Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ
υ τοῦ βασιλέως.
ιθὼς ἦν Κύριος μετὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασι-
τως εἴη μετὰ Σαλωμὼν, καὶ μεγαλύναι τὸν
τοῦ ὑπὲρ τὸν θρόνον τοῦ κυρίου μου τοῦ βασι-
ἰδ.
ιὶ κατέβη Σαδὼκ ὁ ἱερεὺς, καὶ Νάθαν ὁ προ-
αὶ Βαναίας υἱὸς Ἰωδαὲ, καὶ ὁ Χερεθὶ, καὶ ὁ
αὶ ἐπεκάθισαν τὸν Σαλωμὼν ἐπὶ τὴν ἡμίονον
λέως Δαυὶδ, καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὴν

ιὶ ἔλαβε Σαδὼκ ὁ ἱερεὺς τὸ κέρας τοῦ ἐλαίου
ηνῆς, καὶ ἔχρισε τὸν Σαλωμὼν, καὶ ἐσάλπισε
ίνῃ, καὶ εἶπε πᾶς ὁ λαός· Ζήτω ὁ βασιλεὺς
.
ιὶ ἀνέβη πᾶς ὁ λαὸς ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ ἐχό-
οροῖς, καὶ εὐφραινόμενοι εὐφροσύνην μεγάλην,
η ἡ γῆ ἐν τῇ φωνῇ αὐτῶν.
ιὶ ἤκουσεν Ἀδωνίας καὶ πάντες οἱ κλητοὶ αὐ-

Καὶ ἀναβήσεσθε ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ εἰσελεύσεται,
ται ἐπὶ... (*Alex.*)

comedentes et bibentes coram eo, et dixerunt : Vivat rex Adonias !

26. Et meipsum servum tuum, et Sadoc sacerdotem, et Banæam filium Jodae, et Salomon servum tuum non vocavit.

27. Si per dominum meum regem factum est verbum hoc, et non fecisti notum servo tuo quis sedebit super thronum domini mei regis post eum?

28. Et respondit rex David, et dixit : Vocate mihi Bersabee. Et intravit coram rege, et stetit coram eo.

29. Et juravit rex, et dixit : Vivit Dominus qui redemit animam meam ex omni tribulatione,

30. quia sicut juravi tibi in Domino Deo Israel, dicens, quia Salomon filius tuus regnabit post me, et ipse sedebit super thronum meum pro me, quia sic faciam die hac.

31. Et inclinavit se Bersabee super faciem super terram, et adoravit regem, et dixit : Vivat dominus meus rex David in sæculum !

32. Et dixit rex David : Vocate mihi Sadoc sacerdotem, et Nathan prophetam, et Banæam filium Jodae. Et intrarunt coram rege,

33. et dixit rex eis : Sumite servos domini vestri vobiscum, et facite ascendere filium meum Salomon super mulam meam, et deducite eum in ipsam Gion,

34. et ungat eum ibi Sadoc sacerdos et Nathan propheta in regem super Israel, et clangite cornea, et dicetis : Vivat rex Salomon !

35. Et sedebit super thronum meum, et regnabit pro me : et ego mandavi esse in ducem super Israel et Judam.

36. Et respondit Banæas filius Jodae regi, et dixit : Fiat : sic confirmet Dominus Deus domini mei regis.

37. Sicut fuit Dominus cum domino meo rege, ita sit cum Salomon, et magnificet thronum ejus super thronum domini mei regis David.

38. Et descendit Sadoc sacerdos, et Nathan propheta, et Banæas filius Jodae, et Cherethi, et Phelethi, et insidere fecerunt Salomon super mulam regis David, et adduxerunt eum ad Gion.

39. Et sumpsit Sadoc sacerdos cornu olei de tabernaculo, et unxit Salomon, et clanxit cornea, et dixit omnis populus : Vivat rex Salomon !

40. Et ascendit omnis populus post eum, et choræas ducebant in choris, et lætabantur lætitiam magnam, et scindebatur terra in voce eorum.

41. Et audivit Adonias et omnis invitati ejus, et ipsi con-

(*) 35. Et ascendetis post eum, et veniet, et sedebit super...

τοῦ, καὶ αὐτοὶ συνετέλεσαν φαγεῖν. Καὶ ἤκουσεν Ἰωὰβ τὴν φωνὴν τῆς κερατίνης, καὶ εἶπε· Τίς ἡ φωνὴ τῆς πόλεως ἠχούσης;

42. Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, καὶ ἰδοὺ Ἰωνάθαν υἱὸς Ἀβιάθαρ τοῦ ἱερέως εἰςῆλθε, καὶ εἶπεν Ἀδωνίας· Εἴςελθε, ὅτι ἀνὴρ δυνάμεως εἶ σὺ, καὶ ἀγαθὰ εὐαγγέλισαι.

43. Καὶ ἀπεκρίθη Ἰωνάθαν, καὶ εἶπε· Καὶ μάλα ὁ κύριος ἡμῶν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἐβασίλευσε τὸν Σαλωμὼν,

44. καὶ ἀπέστειλε μετ' αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς τὸν Σαδὼκ τὸν ἱερέα, καὶ Νάθαν τὸν προφήτην, καὶ Βαναίαν τὸν υἱὸν Ἰωδαὲ, καὶ τὸν Χερεθὶ, καὶ τὸν Φελεθὶ, καὶ ἐπεκάθισαν αὐτὸν ἐπὶ τὴν ἡμίονον τοῦ βασιλέως.

45. Καὶ ἔχρισαν αὐτὸν Σαδὼκ ὁ ἱερεὺς καὶ Νάθαν ὁ προφήτης ἐν τῇ Γιὼν, καὶ ἀνέβησαν ἐκεῖθεν εὐφραινόμενοι, καὶ ἤχησεν ἡ πόλις· αὕτη ἡ φωνὴ ἣν ἠκούσατε.

46. Καὶ ἐκάθισε Σαλωμὼν ἐπὶ θρόνον βασιλείας,

47. καὶ εἰςῆλθον οἱ δοῦλοι τοῦ βασιλέως εὐλογῆσαι τὸν κύριον ἡμῶν τὸν βασιλέα Δαυὶδ, λέγοντες· Ἀγαθύναι ὁ Θεὸς τὸ ὄνομα Σαλωμὼν ὑπὲρ τὸ ὄνομά σου, καὶ μεγαλύναι τὸν θρόνον αὐτοῦ ὑπὲρ τὸν θρόνον σου. Καὶ προςεκύνησεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν κοίτην,

48. καί γε οὕτως εἶπεν ὁ βασιλεύς· Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ὃς ἔδωκε σήμερον ἐκ τοῦ σπέρματός μου καθήμενον ἐπὶ τοῦ θρόνου μου, καὶ οἱ ὀφθαλμοί μου βλέπουσι.

49. Καὶ ἐξέστησαν πάντες οἱ κλητοὶ τοῦ Ἀδωνίου, καὶ ἦλθον ἀνὴρ εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ.

50. Καὶ Ἀδωνίας ἐφοβήθη ἀπὸ προςώπου Σαλωμὼν, καὶ ἀνέστη καὶ ἀπῆλθε καὶ ἐπελάβετο τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου.

51. Καὶ ἀνηγγέλη τῷ Σαλωμὼν, λέγοντες· Ἰδοὺ Ἀδωνίας ἐφοβήθη τὸν βασιλέα Σαλωμὼν, καὶ κατέχει τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου, λέγων· Ὀμοσάτω μοι σήμερον Σαλωμὼν, εἰ οὐ θανατώσει τὸν δοῦλον αὐτοῦ ἐν ῥομφαίᾳ.

52. Καὶ εἶπε Σαλωμών· Ἐὰν γένηται εἰς υἱὸν δυνάμεως, εἰ πεσεῖται τῶν τριχῶν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ ἐὰν κακία εὑρεθῇ ἐν αὐτῷ, θανατωθήσεται.

53. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν, καὶ κατήνεγκαν αὐτὸν ἀπάνωθεν τοῦ θυσιαστηρίου· καὶ εἰςῆλθε, καὶ προςεκύνησε τῷ βασιλεῖ Σαλωμὼν, καὶ εἶπεν αὐτῷ Σαλωμών· Δεῦρο εἰς τὸν οἶκόν σου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β.

1. Καὶ ἤγγισαν αἱ ἡμέραι Δαυὶδ ἀποθανεῖν αὐτὸν, καὶ ἀπεκρίνατο Σαλωμὼν υἱῷ αὐτοῦ, λέγων·

2. Ἐγώ εἰμι πορεύομαι ἐν ὁδῷ πάσης τῆς γῆς· καὶ ἰσχύσεις, καὶ ἔσῃ εἰς ἄνδρα,

3. καὶ φυλάξεις φυλακὴν Κυρίου Θεοῦ σου τοῦ πορεύεσθαι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, φυλάσσειν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ Μωϋσέως· ἵνα συνήσῃς ἃ ποιήσεις κατὰ πάντα ὅσα ἂν ἐντείλωμαί σοι.

4. Ἵνα στήσῃ Κύριος τὸν λόγον αὐτοῦ ὃν ἐλάλησε, λέγων· Ἐὰν φυλάξωσιν οἱ υἱοί σου τὴν ὁδὸν αὐτῶν πορεύεσθαι ἐνώπιόν μου ἐν ἀληθείᾳ, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτῶν, λέγων· Οὐκ ἐξολοθρευθήσεταί σοι ἀνὴρ ἐπάνωθεν θρόνου Ἰσραήλ.

summaverant manducare. Et audivit Joab vocem cornu, et dixit : Quænam vox civitatis sonantis?

42. Adhuc eo loquente, et ecce Jonathan filius Abiathar sacerdotis intravit, et dixit Adonias : Ingredere, quia vir virtutis es tu, et bona evangeliza.

43. Et respondit Jonathan, et dixit : Et quidem dominus noster rex David regem fecit Salomon,

44. et misit rex cum eo Sadoc sacerdotem, et Nathan prophetam, et Banæam filium Jodae, et Cherethi, et Phelethi, et sedere eum fecerunt super mulam regis.

45. Et unxerunt eum Sadoc sacerdos et Nathan propheta in ipsa Gion, et ascenderunt inde lætantes, et sonuit civitas : hæc est vox quam audistis.

46. Et sedit Salomon super thronum regni,

47. et intrarunt servi regis ad benedicendum dominum nostrum regem David, dicentes : Bonum faciat Deus nomen Salomon super nomen tuum, et magnificet thronum ejus super thronum tuum. Et adoravit rex super cubile,

48. et etiam sic dixit rex : Benedictus Dominus Deus Israel, qui dedit hodie de semine meo sedentem super thronum meum, et oculi mei aspiciunt.

49. Et exterriti sunt omnes invitati Adoniæ, et iverunt vir in viam suam.

50. Et Adonias timuit a facie Salomon, et surrexit et abiit et apprehendit cornua altaris.

51. Et annuntiatum est Salomon, dicentes : Ecce Adonias timuit regem Salomon, et tenet cornua altaris, dicens : Juret mihi hodie Salomon, si non interficiet servum suum in gladio.

52. Et dixit Salomon : Si fuerit in virum virtutis, si cadet de capillis ejus super terram : et si malum inventum fuerit in eo, interficietur.

53. Et misit rex Salomon, et deduxerunt eum desuper altari : et intravit, et adoravit regem Salomon, et dixit ei Salomon : Vade in domum tuam.

CAPUT II.

1. Et appropinquaverunt dies David ut ipse moreretur, et respondit Salomon filio suo, dicens :

2. Ego quidem vado in via universæ terræ : et confortaberis, et eris in virum,

3. et custodies custodiam Domini Dei tui ad ambulandum in viis ejus, custodiendo mandata ejus, et justificationes et judicia quæ scripta sunt in lege Moysi : ut intelligas quæ facies secundum omnia quæcumque mandavero tibi.

4. Ut stabiliat Dominus verbum suum quod locutus est, dicens : Si custodierint filii tui viam suam ad ambulandum coram me in veritate, in toto corde suo, dicens : Non exterminabitur tibi vir desuper throno Israel.

[κ]αί γε σὺ ἔγνως ὅσα ἐποίησέ μοι Ἰωὰβ υἱὸς
ας, ὅσα ἐποίησε τοῖς δυσὶν ἄρχουσι τῶν δυνά-
σραὴλ, τῷ Ἀβεννὴρ υἱῷ Νὴρ, καὶ τῷ Ἀμεσσαὶ
ἐρ, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς, καὶ ἔταξε τὰ αἵματα
ἐν εἰρήνῃ, καὶ ἔδωκεν αἷμα ἀθῷον ἐν τῇ ζώνῃ
ῇ ἐν τῇ ὀσφύϊ αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ ὑποδήματι αὐ-
ἐν τῷ ποδὶ αὐτοῦ.
αὶ ποιήσεις κατὰ τὴν σοφίαν σου, καὶ οὐ κατά-
πολιὰν αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ εἰς ᾅδου.
αὶ τοῖς υἱοῖς Βερζελλὶ τοῦ Γαλααδίτου ποιήσεις
αὶ ἔσονται ἐν τοῖς ἐσθίουσι τὴν τράπεζάν σου·
ως ἤγγισάν μοι ἐν τῷ με ἀποδιδράσκειν ἀπὸ
ου Ἀβεσσαλὼμ τοῦ ἀδελφοῦ σου.
αὶ ἰδοὺ μετὰ σοῦ Σεμεὶ υἱὸς Γηρὰ υἱὸς τοῦ Ἰε-
Βαουρὶμ, καὶ αὐτὸς κατηράσατό με κατάραν
ν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἐπορευόμην εἰς παρεμβολὰς, καὶ
ατέβη εἰς ἀπαντήν μου εἰς τὸν Ἰορδάνην. Καὶ
αὐτῷ ἐν Κυρίῳ, λέγων· Εἰ θανατώσω σε ἐν
ι.
αὶ οὐ μὴ ἀθωώσῃς αὐτὸν, ὅτι ἀνὴρ σοφὸς εἶ σὺ,
σῃ ἃ ποιήσεις αὐτῷ, καὶ κατάξεις τὴν πολιὰν
ν αἵματι εἰς ᾅδου.
[Κ]αὶ ἐκοιμήθη Δαυὶδ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ,
ρη ἐν πόλει Δαυίδ.
[Κ]αὶ αἱ ἡμέραι ἃς ἐβασίλευσε Δαυὶδ ἐπὶ τὸν
, τεσσαράκοντα ἔτη· ἐν Χεβρὼν ἐβασίλευσεν
η, καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ τριακοντατρία ἔτη.
[Κ]αὶ Σαλωμὼν ἐκάθισεν ἐπὶ θρόνου Δαυὶδ τοῦ
αὐτοῦ, καὶ ἡτοιμάσθη ἡ βασιλεία αὐτοῦ σφό-

[Κ]αὶ εἰςῆλθεν Ἀδωνίας υἱὸς Ἀγγὶθ πρὸς Βηρσα-
έρα Σαλωμὼν, καὶ προςεκύνησεν αὐτῇ· ἡ δὲ
Εἰρήνη ἡ εἴςοδός σου; Καὶ εἶπεν· Εἰρήνη.
λόγος μοι πρὸς σέ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Λάλησον.
αὶ εἶπεν αὐτῇ· Σὺ οἶδας ὅτι ἐμοὶ ἦν βασιλεία,
ἐμὲ ἔθετο πᾶς Ἰσραὴλ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς
, καὶ ἐστράφη ἡ βασιλεία, καὶ ἐγένετο τῷ
μου, ὅτι παρὰ Κυρίου ἐγενήθη αὐτῷ.
[Κ]αὶ νῦν αἴτησιν μίαν ἐγὼ αἰτοῦμαι παρὰ σοῦ,
στρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου. Καὶ εἶπεν αὐτῷ
ιέ· Λάλει.
[Κ]αὶ εἶπεν αὐτῇ· Εἶπον δὴ πρὸς Σαλωμὼν τὸν
, ὅτι οὐκ ἀποστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπὸ
ὶ δώσει μοι τὴν Ἀβισὰγ τὴν Σωμανῖτιν εἰς

[Κ]αὶ εἶπε Βηρσαβεέ· Καλῶς· ἐγὼ λαλήσω περὶ
βασιλεῖ.
αὶ εἰςῆλθε Βηρσαβεὲ πρὸς τὸν βασιλέα Σαλω-
λῆσαι αὐτῷ περὶ Ἀδωνίου. Καὶ ἐξανέστη ὁ βα-
ἀπαντὴν αὐτῇ, καὶ κατεφίλησεν αὐτὴν, καὶ
ἐπὶ τοῦ θρόνου· καὶ ἐτέθη θρόνος τῇ μητρὶ
λέως, καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ.
αὶ εἶπεν αὐτῷ· Αἴτησιν μίαν μικρὰν ἐγὼ αἰ-
παρὰ σοῦ, μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν μου.
εν αὐτῇ ὁ βασιλεύς· Αἴτησαι, μῆτερ ἐμὴ, καὶ
στρέψω σε.
αὶ εἶπε· Δοθήτω δὴ Ἀβισὰγ ἡ Σωμανῖτις τῷ
τῷ ἀδελφῷ σου εἰς γυναῖκα.
[Κ]αὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν, καὶ εἶπε
ὶ αὐτοῦ· Καὶ ἱνατί σὺ ᾔτησαι τὴν Ἀβισὰγ τῷ

5. Et etiam tu nosti quæcumque fecit mihi Joab filius Sarviæ, quæcumque fecit duobus principibus virtutum Israel, Abenner filio Ner, et Amessai filio Jether, et interfecit eos, et posuit sanguines belli in pace, et dedit sanguinem innocentem in zona sua quæ in lumbo suo, et in calceamento suo quod in pede suo.

6. Et facies secundum sapientiam tuam, et non deduces canitiem ejus in pace ad infernum.

7. Et filiis Berzelli Galaaditæ facies misericordiam, et erunt in comedentibus mensam tuam : quoniam sic appropinquarunt mihi in fugiendo me a facie Abessalom fratris tui.

8. Et ecce tecum Semei filius Gera filius Jemeni e Baurim, et ipse maledixit me maledictionem acerbam die qua ibam in castra, et ipse descendit in occursum meum in Jordanem. Et juravi ei in Domino, dicens : Si interficiam te in gladio.

9. Et non justificabis eum, quoniam vir sapiens es tu, et cognosces quæ facies ei, et deduces canitiem ejus in sanguine ad infernum.

10. Et dormivit David cum patribus suis, et sepultus est in civitate David.

11. Et dies quibus regnavit David super Israel, quadraginta anni : in Chebron regnavit septem annos, et in Jerusalem triginta tres annos.

12. Et Salomon sedit super thronum David patris sui, et paratum fuit regnum ejus valde.

13. Et intravit Adonias filius Aggith ad Bersabee matrem Salomon, et adoravit eam : at illa dixit : Pax introitus tuus? Et dixit : Pax.

14. Verbum mihi ad te. Et dixit ei : Loquere.

15. Et dixit ad eam : Tu nosti quia mihi erat regnum, et super me posuerat omnis Israel faciem suam in regem, et versum fuit regnum, et factum est fratri meo, quoniam a Domino factum est ei.

16. Et nunc petitionem unam peto a te, ne avertas faciem tuam. Et dixit ei Bersabee : Loquere.

17. Et dixit ad eam : Dic nunc ad Salomon regem, quia non avertet faciem tuam a te, et dabit mihi Abisag Somanitem in uxorem.

18. Et dixit Bersabee : Recte : ego loquar pro te regi.

19. Et intravit Bersabee ad regem Salomon, ad loquendum ei pro Adonia. Et exsurrexit rex in obviam ei, et osculatus est eam, et sedit super thronum : et positus est thronus matri regis, et sedit a dextris ejus.

20. Et dixit ei : Petitionem unam parvam ego peto a te, ne avertas faciem meam. Et dixit ei rex : Pete, mater mea, et non avertam te.

21. Et dixit : Detur, quæso, Abisag Somanites Adoniæ fratri tuo in uxorem.

22. Et respondit rex Salomon, et dixit matri suæ : Et ut quid tu petiisti Abisag Adoniæ? Et pete ei regnum, quoniam

Ἀδωνίᾳ; Καὶ αἴτησαι αὐτῷ τὴν βασιλείαν, ὅτι οὗτος ἀδελφός μου ὁ μέγας ὑπὲρ ἐμὲ, καὶ αὐτῷ Ἀβιάθαρ ὁ ἱερεὺς, καὶ αὐτῷ Ἰωὰβ υἱὸς Σαρουίας ἀρχιστράτηγος ἑταῖρος.

23. Καὶ ὤμοσεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν κατὰ τοῦ Κυρίου, λέγων· Τάδε ποιήσαι μοι ὁ Θεὸς καὶ τάδε προςθείη, ὅτι κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἐλάλησεν Ἀδωνίας τὸν λόγον τοῦτον.

24. Καὶ νῦν ζῇ Κύριος ὃς ἡτοίμασέ με καὶ ἔθετό με ἐπὶ τὸν θρόνον Δαυὶδ τοῦ πατρός μου, καὶ αὐτὸς ἐποίησέ μοι οἶκον καθὼς ἐλάλησε Κύριος, ὅτι σήμερον θανατωθήσεται Ἀδωνίας.

25. Καὶ ἐξαπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν ἐν χειρὶ Βαναίου υἱοῦ Ἰωδαὲ, καὶ ἀνεῖλεν αὐτὸν, καὶ ἀπέθανεν Ἀδωνίας ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

26. Καὶ τῷ Ἀβιάθαρ τῷ ἱερεῖ εἶπεν ὁ βασιλεύς· Ἀπότρεχε σὺ εἰς Ἀναθὼθ εἰς ἀγρόν σου, ὅτι ἀνὴρ θανάτου εἶ σὺ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, καὶ οὐ θανατώσω σε, ὅτι ἦρας τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου ἐνώπιον τοῦ πατρός μου, καὶ ὅτι ἐκακουχήθης ἐν πᾶσιν οἷς ἐκακουχήθη ὁ πατήρ μου.

27. Καὶ ἐξέβαλε Σαλωμὼν τὸν Ἀβιάθαρ τοῦ μὴ εἶναι ἱερέα τοῦ Κυρίου, πληρωθῆναι τὸ ῥῆμα Κυρίου ὃ ἐλάλησεν ἐπὶ τὸν οἶκον Ἡλὶ ἐν Σηλώμ.

28. Καὶ ἡ ἀκοὴ ἦλθεν ἕως Ἰωὰβ υἱοῦ Σαρουίας, ὅτι Ἰωὰβ ἦν κεκληκὼς ὀπίσω Ἀδωνίου, καὶ ὀπίσω Σαλωμὼν οὐκ ἔκλινε· καὶ ἔφυγεν Ἰωὰβ εἰς τὸ σκήνωμα τοῦ Κυρίου, καὶ κατέσχε τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου.

29. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαλωμὼν, λέγοντες, ὅτι πέφευγεν Ἰωὰβ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Κυρίου, καὶ ἰδοὺ κατέχει τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου. Καὶ ἀπέστειλε Σαλωμὼν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἰωὰβ, λέγων· Τί γέγονέ σοι, ὅτι πέφευγας εἰς τὸ θυσιαστήριον; Καὶ εἶπεν Ἰωάβ· Ὅτι ἐφοβήθην ἀπὸ προςώπου σου, καὶ ἔφυγον πρὸς Κύριον. Καὶ ἀπέστειλε Σαλωμὼν τὸν Βαναίου υἱὸν Ἰωδαὲ, λέγων· Πορεύου, καὶ ἄνελε αὐτὸν, καὶ θάψον αὐτόν.

30. Καὶ ἦλθε Βαναίας υἱὸς Ἰωδαὲ πρὸς Ἰωὰβ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Κυρίου, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Τάδε λέγει ὁ βασιλεύς· Ἔξελθε. Καὶ εἶπεν Ἰωάβ· Οὐκ ἐκπορεύομαι, ὅτι ὧδε ἀποθανοῦμαι. Καὶ ἐπέστρεψε Βαναίας υἱὸς Ἰωδαὲ, καὶ εἶπε τῷ βασιλεῖ, λέγων· Τάδε λελάληκεν Ἰωὰβ, καὶ τάδε ἀποκέκριταί μοι.

31. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς· Πορεύου, καὶ ποίησον αὐτῷ καθὼς εἴρηκε, καὶ ἄνελε αὐτὸν, καὶ θάψεις αὐτὸν, καὶ ἐξαρεῖς σήμερον τὸ αἷμα ὃ δωρεὰν ἐξέχεεν ἀπ' ἐμοῦ καὶ ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου.

32. Καὶ ἐπέστρεψε Κύριος τὸ αἷμα τῆς ἀδικίας αὐτοῦ εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ, ὡς ἀπήντησε τοῖς δυσὶν ἀνθρώποις τοῖς δικαίοις καὶ ἀγαθοῖς ὑπὲρ αὐτὸν, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς ἐν ῥομφαίᾳ, καὶ ὁ πατήρ μου Δαυὶδ οὐκ ἔγνω τὸ αἷμα αὐτῶν, τὸν Ἀβεννὴρ υἱὸν Νὴρ, ἀρχιστράτηγον Ἰσραὴλ, καὶ τὸν Ἀμεσσὰ υἱὸν Ἰεθὲρ, ἀρχιστράτηγον Ἰούδα.

33. Καὶ ἐπεστράφη τὰ αἵματα αὐτῶν εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ εἰς κεφαλὴν τοῦ σπέρματος αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ τῷ Δαυὶδ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ τῷ θρόνῳ αὐτοῦ γένοιτο εἰρήνη ἕως αἰῶνος παρὰ Κυρίου

hic frater meus magnus super me, et ei Abiathar sacerdos, et ei Joab filius Sarviæ princeps militiæ amicus.

23. Et juravit rex Salomon per Dominum, dicens : Hæc vero faciat mihi Deus et hæc adjiciat, quoniam contra animam suam locutus est Adonias verbum hoc.

24. Et nunc vivit Dominus qui paravit me et posuit me super thronum David patris mei, et ipse fecit mihi domum sicut locutus est Dominus, quia hodie occidetur Adonias.

25. Et misit rex Salomon in manu Banææ filii Jodae, et sustulit illum, et mortuus est Adonias in die illa.

26. Et Abiathar sacerdoti dixit rex : Recurre in Anathoth in agrum tuum, quoniam vir mortis es tu in die hac, et non interficiam te, quia portasti arcam testamenti Domini coram patre meo, et quia afflictus fuisti in omnibus in quibus afflictus est pater meus.

27. Et ejecit Salomon Abiathar ne esset sacerdos Domini, ad implendum verbum Domini quod locutus est super domum Heli in Selom.

28. Et rumor venit usque ad Joab filium Sarviæ, quoniam Joab fuerat inclinans post Adoniam, et post Salomon non inclinaverat : et fugit Joab in tabernaculum Domini, et tenuit cornua altaris.

29. Et nuntiatum est Salomon, dicentes, quia fugit Joab in tabernaculum Domini, et ecce tenet cornua altaris. Et misit Salomon rex ad Joab, dicens : Quid factum est tibi, quia fugisti ad altare? Et dixit Joab : Quoniam timui a facie tua, et fugi ad Dominum. Et misit Salomon ipsum Banæa filium Jodae, dicens : Vade, et tolle eum, et sepeli eum.

30. Et venit Banæas filius Jodae ad Joab in tabernaculum testimonii, et dixit ei : Hæc dicit rex : Egredere. Et dixit Joab : Non egrediar, quoniam hic moriar. Et revertit Banæas filius Jodae, et dixit regi, dicens : Hæc locutus est Joab, et hæc respondit mihi.

31. Et dixit ei rex : Vade, et fac ei sicut dixit, et tolle eum, et sepelies eum, et amovebis hodie sanguinem quem gratis effudit a me et a domo patris mei.

32. Et reverti fecit Dominus sanguinem injustitiæ ejus in caput ejus, quia occurrit duobus hominibus justis et bonis super eum, et interfecit eos in gladio, et pater meus David ignoravit sanguinem eorum, Abenner filium Ner, ducem militiæ Israel, et Amessa filium Jether, ducem militiæ Juda.

33. Et reversi sunt sanguines eorum in caput ejus, et in caput seminis ejus in sæculum. Et David et semini ejus et domui ejus et throno ejus fiat pax usque in sæculum a Domino.

ιαὶ ἀνέβη Βαναίας υἱὸς Ἰωδαὲ, καὶ ἀπήντησεν
:αὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν, καὶ ἔθαψεν αὐτὸν ἐν τῷ
τοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ.
ιαὶ ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς τὸν Βαναίου υἱὸν Ἰωδαὲ
:οῦ ἐπὶ τὴν στρατηγίαν. Καὶ ἡ βασιλεία κατωρ-
ν Ἱερουσαλήμ. Καὶ Σαδὼκ τὸν ἱερέα ἔδωκεν
βασιλεὺς εἰς ἱερέα πρῶτον ἀντὶ Ἀβιάθαρ (a).
ι Σαλωμὼν υἱὸς Δαυὶδ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ
ούδα ἐν Ἱερουσαλὴμ· καὶ ἔδωκε Κύριος φρόνη-
ῷ Σαλωμὼν καὶ σοφίαν πολλὴν σφόδρα, καὶ
ς καρδίας, ὡς ἡ ἄμμος ἡ παρὰ τὴν θάλασσαν. »

34. Et ascendit Banæas filius Jodae, et occurrit ei, et interfecit eum, et sepelivit eum in domo ejus in deserto.

35. Et dedit rex ipsum Banæu filium Jodae pro eo super exercitum. Et regnum dirigebatur in Jerusalem. Et Sadoc sacerdotem dedit eum rex in sacerdotem primum pro Abiathar.

« Et Salomon filius David regnavit super Israel et Juda « in Jerusalem : et dedit Dominus prudentiam ipsi Salo-« mon et sapientiam multam valde, et latitudinem cordis, « velut arena quæ juxta mare. »

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Καὶ ἐπληθύνθη ἡ φρόνησις Σαλωμὼν σφόδρα
τὴν φρόνησιν πάντων υἱῶν ἀρχαίων, καὶ ὑπὲρ
ς φρονίμους Αἰγύπτου. » (*) Καὶ ἔλαβε τὴν
α Φαραὼ, καὶ εἰσήγαγεν αὐτὴν εἰς πόλιν Δαυὶδ
ντελέσαι αὐτὸν οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον αὐτοῦ,
οἶκον Κυρίου ἐν πρώτοις, καὶ τὸ τεῖχος Ἱερου-
κυκλόθεν (b).
ν ἑπτὰ ἔτεσιν ἐποίησε καὶ συνετέλεσε. Καὶ
ῷ Σαλωμὼν ἑβδομήκοντα χιλιάδες αἴροντες
, καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδες λατόμων ἐν τῷ ὄρει.
ἐποίησε Σαλωμὼν τὴν θάλασσαν, καὶ τὰ ὑπο-
γματα, καὶ τοὺς λουτῆρας τοὺς μεγάλους, καὶ
στύλους, καὶ τὴν κρήνην τῆς αὐλῆς, καὶ τὴν
σσαν τὴν χαλκῆν. Καὶ ᾠκοδόμησε τὴν ἄκραν
ξιν ἐπ' αὐτῆς, διέκοψε τὴν πόλιν Δαυίδ. Οὕτω
τηρ Φαραὼ ἀνέβαινεν ἐκ τῆς πόλεως Δαυὶδ εἰς
ἶκον αὐτῆς, ὃν ᾠκοδόμησεν αὐτῇ· τότε ᾠκοδό-
τὴν ἄκραν, καὶ Σαλωμὼν ἀνέφερε τρεῖς ἐν τῷ
τῷ ὁλοκαυτώσεις καὶ εἰρηνικὰς ἐπὶ τὸ θυσιαστή-
ὃ ᾠκοδόμησε τῷ Κυρίῳ, καὶ ἐθυμία ἐνώπιον
ου, καὶ συνετέλεσε τὸν οἶκον. Καὶ οὗτοι οἱ ἄρχον-
ἱ καθεσταμένοι ἐπὶ τὰ ἔργα τοῦ Σαλωμὼν, τρεῖς
ιάδες καὶ ἑξακόσιοι ἐπιστάται τοῦ λαοῦ τῶν ποιούν-
τὰ ἔργα. Καὶ ᾠκοδόμησε τὴν Ἀσσοὺρ, καὶ τὴν
δὼ, καὶ τὴν Γαζὲρ, καὶ τὴν Βαιθωρὼν ἐπάνω,
:ὰ Βαλλάθ. Πλὴν μετὰ τὸ οἰκοδομῆσαι αὐτὸν τὸν
τοῦ Κυρίου, καὶ τὸ τεῖχος Ἱερουσαλὴμ κύκλῳ,
: ταῦτα ᾠκοδόμησε τὰς πόλεις ταύτας. Καὶ ἐν
τι Δαυὶδ ζῆν, ἐνετείλατο τῷ Σαλωμὼν, λέγων·
μετὰ σοῦ Σεμεὶ υἱὸς Γηρὰ υἱὸς τοῦ σπέρματος
Ἰεμενὶ ἐκ Χεβρών· οὗτος κατηράσατό με κατά-
ὀδυνηρὰν ἐν ᾗ ἡμέρᾳ ἐπορευόμην εἰς παρεμβο-
καὶ αὐτὸς κατέβαινεν εἰς ἀπαντήν μοι ἐπὶ τὸν
ιάνην, καὶ ὤμοσα αὐτῷ κατὰ τοῦ Κυρίου, λέγων,
ανατωθήσεται ἐν ῥομφαίᾳ. Καὶ νῦν μὴ ἀθωώσῃς
ν, ὅτι ἀνὴρ φρόνιμος σύ· καὶ γνώσῃ ἃ ποιήσεις αὐ-
ιαὶ κατάξεις τὴν πολιὰν αὐτοῦ ἐν αἵματι εἰς ᾅδου. »
36. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς τὸν Σεμεΐ, καὶ εἶπεν
Ὠκοδόμησον σεαυτῷ οἶκον ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ
ἐκεῖ, καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ ἐκεῖθεν οὐδαμοῦ.

CAPUT III.

« 1. Et multiplicata est prudentia Salomon valde super « prudentiam omnium filiorum antiquorum, et super omnes « prudentes Ægypti. » Et accepit filiam Pharaonis, et introduxit eam in civitatem David quoadusque ipse consummasset ædificare domum suam, et domum Domini in primis, et murum Jerusalem in circuitu.

« In septem annis fecit et consummavit. Et fuerunt « Salomon septuaginta mille portantes onus, et octua-« ginta millia lapicidarum in monte. Et fecit Salomon « mare, et sustentacula, et labra magna, et columnas « et fontem atrii, et mare æneum. Et ædificavit arcem « propugnaculum super eam, abscidit civitatem David. « Sic filia Pharao ascendit de civitate David in domum « suam, quam ædificaverat ei : tunc ædificavit arcem, « et Salomon offerebat tres in anno holocaustoses et paci-« ficas super altare quod ædificaverat Domino, et adole-« bat coram Domino, et consummavit domum. Et hi sunt « principes qui erant præpositi super opera ipsius Salo-« mon, ter mille et sexcenti præsides populi facientium « opera. Et ædificavit Assur, et Magdo, et Gazer, et « Bætheron superiorem, et Ballath. Verum, postquam ipse « ædificarat domum Domini, et murum Jerusalem in cir-« cuitu, post hæc ædificavit civitates istas. Et dum ad-« huc David viveret, mandavit Salomoni, dicens : Ecce te-« cum Semei filius Gera filius seminis Jemeni de Chebron : « hic maledixit me maledictionem acerbam in qua die egre-« diebar in castra, et ipse descendit in obviam mihi « super Jordanem, et juravi ei per Dominum, dicens, si « occidetur in gladio. Et nunc non justificabis eum, quo-« niam vir prudens tu : et cognosces quæ facies ei, et « deduces canitiem ejus in sanguine ad infernum. »

36. Et vocavit rex Semei, et dixit ei : Ædifica tibi domum in Jerusalem, et sede ibi, et non egredieris inde usquam.

---

1. Τῆς δὲ βασιλείας ἑδρασθείσης ἐν χειρὶ Σαλωμὼν ἐπι-
ἐποιήσατο Σαλωμὼν πρὸς Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου·
ιβεν τὴν θυγατέρα Φαραὼ, καὶ εἰσήγαγεν αὐτὴν εἰς τὴν
Δαυὶδ, ἕως οὗ συνετέλεσεν οἰκοδομῶν τὸν οἶκον ἑαυτοῦ,
οἶκον Κυρίου, καὶ τὸ τεῖχος Ἱερουσαλὴμ κύκλῳ. (*Alex.*)

1. Cum autem regnum confirmatum esset in manu Salomonis, affinitatem fecit Salomon ad Pharaonem regem Ægypti : et accepit filiam Pharaonis, et introduxit eam in civitatem David, quoadusque consummasset ædificans domum suam, et domum Domini, et murum Jerusalem in circuitu.

37. Καὶ ἔσται, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐξόδου σου καὶ διαβήσῃ τὸν χείμαῤῥον Κέδρων, γινώσκων γνώσῃ ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ· τὸ αἷμά σου ἔσται ἐπὶ τὴν κεφαλήν σου. Καὶ ὥρκισεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

38. Καὶ εἶπε Σεμεὶ πρὸς τὸν βασιλέα· Ἀγαθὸν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησας, κύριέ μου βασιλεῦ· οὕτω ποιήσει ὁ δοῦλός σου. Καὶ ἐκάθισε Σεμεὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ τρία ἔτη.

39. Καὶ ἐγενήθη μετὰ τὰ τρία ἔτη, καὶ ἀπέδρασαν δύο δοῦλοι τοῦ Σεμεὶ πρὸς Ἀγχοὺς υἱὸν Μααχὰ βασιλέα Γέθ· καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σεμεὶ, λέγοντες· Ἰδοὺ οἱ δοῦλοί σου ἐν Γέθ.

40. Καὶ ἀνέστη Σεμεὶ καὶ ἐπέσαξε τὴν ὄνον αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθη εἰς Γὲθ πρὸς Ἀγχοὺς, τοῦ ἐκζητῆσαι τοὺς δούλους αὐτοῦ. Καὶ ἐπορεύθη Σεμεὶ, καὶ ἤγαγε τοὺς δούλους αὐτοῦ ἐκ Γέθ.

41. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαλωμὼν, λέγοντες, ὅτι ἐπορεύθη Σεμεὶ ἐξ Ἱερουσαλὴμ εἰς Γέθ, καὶ ἀνέστρεψε τοὺς δούλους αὐτοῦ.

42. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐκάλεσε τὸν Σεμεὶ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Οὐχὶ ὥρκισά σε κατὰ τοῦ Κυρίου, καὶ ἐπεμαρτυράμην σοι, λέγων· Ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐξέλθῃς ἐξ Ἱερουσαλὴμ, καὶ πορευθῇς εἰς δεξιὰ ἢ εἰς ἀριστερὰ, γινώσκων γνώσῃ ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ (*);

43. Καὶ τί ὅτι οὐκ ἐφύλαξας τὸν ὅρκον Κυρίου, καὶ τὴν ἐντολὴν ἣν ἐνετειλάμην κατὰ σοῦ;

44. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Σεμεΐ· Σὺ οἶδας πᾶσαν τὴν κακίαν σου ἣν οἶδεν ἡ καρδία σου, ἃ ἐποίησας Δαυὶδ τῷ πατρί μου, καὶ ἀνταπέδωκε Κύριος τὴν κακίαν σου εἰς κεφαλήν σου.

45. Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν εὐλογημένος, καὶ ὁ θρόνος Δαυὶδ ἔσται ἕτοιμος ἐνώπιον Κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα.

46. Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν τῷ Βαναίᾳ υἱῷ Ἰωδαὲ, καὶ ἐξῆλθε καὶ ἀνεῖλεν αὐτόν. « Καὶ
« ἦν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν φρόνιμος σφόδρα καὶ σοφός.
« Καὶ Ἰούδα καὶ Ἰσραὴλ πολλοὶ σφόδρα, ὡς ἡ ἄμμος
« ἡ ἐπὶ τῆς θαλάσσης εἰς πλῆθος, ἐσθίοντες καὶ πίνον-
« τες καὶ χαίροντες. Καὶ Σαλωμὼν ἦν ἄρχων ἐν πάσαις
« ταῖς βασιλείαις· καὶ ἦσαν προσφέροντες δῶρα, καὶ
« ἐδούλευον τῷ Σαλωμὼν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς
« αὐτοῦ. Καὶ Σαλωμὼν ἤρξατο ἀνοίγειν τὰ δυναστεύ-
« ματα τοῦ Λιβάνου. Καὶ αὐτὸς ᾠκοδόμησε τὴν Θερ-
« μαὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ. Καὶ τοῦτο τὸ ἄριστον τῷ Σαλω-
« μών· τριάκοντα χόροι σεμιδάλεως, καὶ ἑξήκοντα χόροι
« ἀλεύρου κεκοπανισμένου· δέκα μόσχοι ἐκλεκτοὶ, καὶ
« εἴκοσι βόες νομάδες, καὶ ἑκατὸν πρόβατα, ἐκτὸς ἐλά-
« φων καὶ δορκάδων καὶ ὀρνίθων ἐκλεκτῶν νομάδων·
« ὅτι ἦν ἄρχων ἐν παντὶ πέραν τοῦ ποταμοῦ ἀπὸ Ῥαφὶ
« ἕως Γάζης ἐν πᾶσι τοῖς βασιλεῦσι πέραν τοῦ ποταμοῦ.
« Καὶ ἦν αὐτῷ εἰρήνη ἐκ πάντων τῶν μερῶν αὐτοῦ κυ-
« κλόθεν. Καὶ κατῴκει Ἰούδα καὶ Ἰσραὴλ πεποιθότες,
« ἕκαστος ὑπὸ τὴν ἄμπελον αὐτοῦ καὶ ὑπὸ τὴν συκῆν
« αὐτοῦ, ἐσθίοντες καὶ πίνοντες καὶ ἑορτάζοντες ἀπὸ
« Δὰν καὶ ἕως Βηρσαβεὲ πάσας τὰς ἡμέρας Σαλωμών.
« Καὶ οὗτοι οἱ ἄρχοντες τοῦ Σαλωμών· Ἀζαρίου υἱὸς
« Σαδὼκ τοῦ ἱερέως, καὶ Ὀρνίου υἱὸς Νάθαν ἄρχων
« τῶν ἐφεστηκότων. Καὶ ἔδραμεν ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ
« καὶ Σουβὰ γραμματεὺς, καὶ Βασὰ υἱὸς Ἀχιθαλὰμ

(*) 42... Καὶ εἶπάς μοι· ἀγαθὸν τὸ ῥῆμα ὃ ἤκουσα. (*Alex.*)

37. Et erit, in die exitus tui et transieris torrentem Cedron, cognoscens cognosces quia morte morieris : sanguis tuus erit super caput tuum. Et adjuravit eum rex in die illa.

38. Et dixit Semei ad regem : Bonum est verbum quod locutus es, domine mi rex : sic faciet servus tuus. Et sedit Semei in Jerusalem tres annos.

39. Et factum est post tres annos, et aufugerunt duo servi Semei ad Anchus filium Maacha regem Geth : et annuntiatum est Semei, dicentes : Ecce servi tui in Geth.

40. Et surrexit Semei et instravit asinum suum, et ivit in Geth ad Anchus, ad exquirendum servos suos. Et ivit Semei, et duxit servos suos e Geth.

41. Et nuntiatum est Salomon, dicentes, quia ivit Semei de Jerusalem in Geth, et reduxit servos suos.

42. Et misit rex, et vocavit Semei, et dixit ad eum : Nonne adjuravi te per Dominum, et contestatus sum tibi, dicens : In quacumque die exieris de Jerusalem, et iveris in dextra vel in sinistra, cognoscens cognosces quia morte morieris?

43. Et quid quod non custodisti juramentum Domini, et mandatum quod mandavi contra te?

44. Et dixit rex ad Semei : Tu nosti omne malum tuum quod novit cor tuum, quæ fecisti David patri meo, et retribuit Dominus malum tuum in caput tuum.

45. Et rex Salomon benedictus, et thronus David erit paratus coram Domino in sæculum.

« 46. Et mandavit rex Salomon Banææ filio Jodae, et
« egressus est et sustulit illum. Et fuit rex Salomon prudens
« valde et sapiens. Et Juda et Israel multi valde, tamquam
« arena quæ super mare in multitudine, comedentes et
« bibentes et gaudentes. Et Salomon erat princeps in omni-
« bus regnis : et erant offerentes dona, et serviebant Salo-
« mon omnes dies vitæ ejus. Et Salomon cœpit aperire
« præfecturas Libani. Et ipse ædificavit Thermæ in deserto.
« Et hoc prandium Salomon : triginta cori similæ, et sexa-
« ginta cori farinæ subactæ : decem vituli electi, et viginti
« boves pascuales, et centum oves, præter cervos et ca-
« preas et aves electas pascuales : quoniam erat princeps
« in omni trans flumen a Raphi usque Gazam in omnibus
« regibus trans flumen. Et erat ei pax ex omnibus partibus
« ejus in circuitu. Et habitabat Juda et Israel confidentes,
« unusquisque sub vite sua et sub ficu sua, comedentes et
« bibentes et festivitatem celebrantes a Dan et usque Bersa-
« bee omnibus diebus Salomon. Et hi erant principes Sa-
« lomon : Azariu filius Sadoc sacerdotis, et Orniu filius
« Nathan princeps præfectorum. Et cucurrit ad domum
« suam et Suba scriba, et Basa filius Achithalam commo-

42... Et dixisti mihi : bonum verbum quod audivi.

« ἀναμιμνήσκων, καὶ Ἀβὶ υἱὸς Ἰωὰβ ἀρχιστράτηγος,
« καὶ Ἀχιρὲ υἱὸς Ἐδραὶ ἐπὶ τὰς ἄρσεις, καὶ Βαναίας
« υἱὸς Ἰωδαὲ ἐπὶ τῆς αὐλαρχίας καὶ ἐπὶ τοῦ πλινθίου,
« καὶ Καχοὺρ υἱὸς Νάθαν ὁ σύμβουλος. Καὶ ἦσαν τῷ
« Σαλωμὼν τεσσαράκοντα χιλιάδες τοκάδες ἵπποι εἰς
« ἅρματα, καὶ δώδεκα χιλιάδες ἵππων. Καὶ ἦν ἄρχων
« ἐν πᾶσι τοῖς βασιλεῦσιν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ καὶ ἕως γῆς
« ἀλλοφύλων καὶ ἕως ὁρίων Αἰγύπτου. Καὶ Σαλωμὼν
« υἱὸς Δαυὶδ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα ἐν
« Ἱερουσαλήμ. »

(b) 2. Πλὴν ὁ λαὸς ἦσαν θυμιῶντες ἐπὶ τοῖς ὑψηλοῖς, ὅτι οὐκ ᾠκοδομήθη οἶκος τῷ Κυρίῳ ἕως τοῦ νῦν.

3. Καὶ ἠγάπησε Σαλωμὼν τὸν Κύριον, πορεύεσθαι ἐν τοῖς προστάγμασι Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· πλὴν ἐν τοῖς ὑψηλοῖς ἔθυε καὶ ἐθυμία.

4. Καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη εἰς Γαβαὼν θῦσαι ἐκεῖ, ὅτι αὕτη ὑψηλοτάτη καὶ μεγάλη. Χιλίαν ὁλοκαύτωσιν ἀνήνεγκε Σαλωμὼν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐν Γαβαών.

5. Καὶ ὤφθη Κύριος τῷ Σαλωμὼν ἐν ὕπνῳ τὴν νύκτα, καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Σαλωμών· Αἴτησαί τι αἴτημα σεαυτῷ.

6. Καὶ εἶπε Σαλωμών· Σὺ ἐποίησας μετὰ τοῦ δούλου σου Δαυὶδ τοῦ πατρός μου ἔλεος μέγα, καθὼς διῆλθεν ἐνώπιόν σου ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἐν εὐθύτητι καρδίας μετὰ σοῦ. Καὶ ἐφύλαξας αὐτῷ τὸ ἔλεος τὸ μέγα τοῦτο, δοῦναι τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη.

7. Καὶ νῦν, Κύριε ὁ Θεός μου, σὺ ἔδωκας τὸν δοῦλόν σου ἀντὶ Δαυὶδ τοῦ πατρός μου· καὶ ἐγώ εἰμι παιδάριον μικρὸν, καὶ οὐκ οἶδα τὴν ἔξοδόν μου καὶ τὴν εἴσοδόν μου.

8. Ὁ δὲ δοῦλός σου ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ σου, ὃν ἐξελέξω λαὸν πολὺν, ὃς οὐκ ἀριθμηθήσεται.

9. Καὶ δώσεις τῷ δούλῳ σου καρδίαν ἀκούειν καὶ διακρίνειν τὸν λαόν σου ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ τοῦ συνιεῖν ἀναμέσον ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ· ὅτι τίς δυνηθήσεται κρίνειν τὸν λαόν σου τὸν βαρὺν τοῦτον;

10. Καὶ ἤρεσεν ἐνώπιον Κυρίου, ὅτι ᾐτήσατο Σαλωμὼν τὸ ῥῆμα τοῦτο.

11. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς αὐτόν· Ἀνθ' ὧν ᾐτήσω παρ' ἐμοῦ τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ οὐκ ᾐτήσω σεαυτῷ ἡμέρας πολλὰς, καὶ οὐκ ᾐτήσω πλοῦτον, οὐδὲ ᾐτήσω ψυχὰς ἐχθρῶν σου, ἀλλ' ᾐτήσω σεαυτῷ τοῦ συνιεῖν τοῦ εἰσακούειν κρίμα,

12. ἰδοὺ πεποίηκα κατὰ τὸ ῥῆμά σου· ἰδοὺ δέδωκά σοι καρδίαν φρονίμην καὶ σοφήν· ὡς σὺ οὐ γέγονεν ἔμπροσθέν σου, καὶ μετὰ σὲ οὐκ ἀναστήσεται ὅμοιός σοι.

13. Καὶ ἃ οὐκ ᾐτήσω δέδωκά σοι, καὶ πλοῦτον καὶ δόξαν, ὡς οὐ γέγονεν ἀνὴρ ὅμοιός σοι ἐν βασιλεῦσι.

14. Καὶ ἐὰν πορευθῇς ἐν τῇ ὁδῷ μου, φυλάσσειν τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ προστάγματά μου, ὡς ἐπορεύθη Δαυὶδ ὁ πατήρ σου, καὶ πληθυνῶ τὰς ἡμέρας σου.

15. Καὶ ἐξυπνίσθη Σαλωμὼν, καὶ ἰδοὺ ἐνύπνιον· καὶ ἀνέστη καὶ παραγίνεται εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔστη κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ κατὰ πρόσωπον κιβωτοῦ διαθήκης Κυρίου ἐν Σιὼν, καὶ ἀνήγαγεν ὁλοκαυτώσεις, καὶ ἐποίησεν εἰρηνικὰς, καὶ ἐποίησε πότον μέγαν ἑαυτῷ καὶ πᾶσι τοῖς παισὶν αὐτοῦ.

16. Τότε ὤφθησαν δύο γυναῖκες πόρναι τῷ βασιλεῖ, καὶ ἔστησαν ἐνώπιον αὐτοῦ.

« nefaciens, et Abi filius Joab princeps militiæ, et Achire
« filius Edrai super onera, et Banæas filius Jodae super aulæ
« præfecturam et super plinthium, et Cachur filius Na-
« than consiliarius. Et erant Salomon quadraginta mille
« fœtæ equæ in currus, et duodecim millia equorum. Et
« fuit princeps in omnibus regibus a flumine et usque ad
« terram alienigenarum et usque ad fines Ægypti. Et Salo-
« mon filius David regnavit super Israel et Juda in Jerusa-
« lem. »

2. Verumtamen populus erant adolentes in excelsis, quoniam non erat ædificata domus Domino usque nunc.

3. Et dilexit Salomon Dominum, eundo in præceptis David patris sui : tantummodo in excelsis sacrificabat et adolebat.

4. Et surrexit et ivit in Gabaon ad sacrificandum ibi, quoniam ipsum erat excelsissimum et magnum. Millenariam holocaustosim obtulit Salomon super altare in Gabaon.

5. Et apparuit Dominus ipsi Salomon in somno nocte, et dixit Dominus ad Salomon : Pete aliquam petitionem tibi.

6. Et dixit Salomon : Tu fecisti cum servo tuo David patre meo misericordiam magnam, sicut transivit coram te in veritate et in justitia et in rectitudine cordis tecum. Et custodisti ei misericordiam magnam hanc, dare filium ejus super thronum ejus, sicut dies hæc.

7. Et nunc, Domine Deus meus, tu dedisti servum tuum pro David patre meo : et ego sum puer parvus, et non novi exitum meum et introitum meum.

8. Servus autem tuus in medio populi tui, quem elegisti populum multum, qui non numerabitur.

9. Et dabis servo tuo cor ad audiendum et dijudicandum populum tuum in justitia, et ad intelligendum inter bonum et malum : quoniam quis poterit judicare populum tuum gravem hunc?

10. Et placuit coram Domino, quia petierat Salomon verbum hoc.

11. Et dixit Dominus ad eum : Pro eo quod petiisti a me verbum hoc, et non petiisti tibi dies multos, et non petiisti divitias, neque petiisti animas inimicorum tuorum, sed petiisti tibi intelligere ad exaudiendum judicium,

12. ecce feci juxta verbum tuum : ecce dedi tibi cor prudens et sapiens : sicut tu non fuit ante te, et post te non exsurget similis tibi.

13. Et quæ non petiisti dedi tibi, et divitias et gloriam, ita ut non fuerit vir similis tibi in regibus.

14. Et si ambulaveris in via mea, custodiendo mandata mea et præcepta mea, sicut ambulavit David pater tuus, et multiplicabo dies tuos.

15. Et expergefactus est Salomon, et ecce somnium : et surrexit, et advenit in Jerusalem, et stetit ad faciem altaris quod ad faciem arcæ testamenti Domini in Sion, et obtulit holocaustoses, et fecit pacificas, et fecit convivium magnum sibi et omnibus pueris suis.

16. Tunc apparuerunt duæ mulieres meretrices regi, et steterunt coram eo.

17. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ μία· Ἐν ἐμοὶ, κύριε· ἐγὼ καὶ ἡ γυνὴ αὕτη ᾠκοῦμεν ἐν οἴκῳ ἑνὶ, καὶ ἐτέκομεν ἐν τῷ οἴκῳ.

18. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, τεκούσης μου, ἔτεκε καὶ ἡ γυνὴ αὕτη· καὶ ἡμεῖς κατὰ τὸ αὐτὸ, καὶ οὐκ ἔστιν οὐθεὶς μεθ' ἡμῶν παρὲξ ἀμφοτέρων ἡμῶν ἐν τῷ οἴκῳ.

19. Καὶ ἀπέθανεν ὁ υἱὸς τῆς γυναικὸς ταύτης τὴν νύκτα, ὡς ἐπεκοιμήθη ἐπ' αὐτόν.

20. Καὶ ἀνέστη μέσης τῆς νυκτὸς, καὶ ἔλαβε τὸν υἱόν μου ἐκ τῶν ἀγκαλῶν μου, καὶ ἐκοίμισεν αὐτὸν ἐν τῷ κόλπῳ αὐτῆς, καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν τεθνηκότα ἐκοίμισεν ἐν τῷ κόλπῳ μου.

21. Καὶ ἀνέστην τοπρωὶ θηλάσαι τὸν υἱόν μου, καὶ ἐκεῖνος ἦν τεθνηκώς· καὶ ἰδοὺ κατενόησα αὐτὸν πρωῒ, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν ὁ υἱός μου ὃν ἔτεκον.

(*) 22. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ ἡ ἑτέρα· Οὐχὶ, ἀλλὰ ὁ υἱός μου ὁ ζῶν, ὁ δὲ υἱός σου ὁ τεθνηκώς· καὶ ἐλάλησαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.

23. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς αὐταῖς. Σὺ λέγεις· Οὗτος ὁ υἱός μου ὁ ζῶν, καὶ ὁ υἱὸς ταύτης ὁ τεθνηκώς· καὶ σὺ λέγεις· Οὐχὶ, ἀλλὰ ὁ υἱός μου ὁ ζῶν, καὶ ὁ υἱός σου ὁ τεθνηκώς.

24. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς· Λάβετε μάχαιραν. Καὶ προςήνεγκαν τὴν μάχαιραν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.

25. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς· Διέλετε τὸ παιδίον τὸ ζῶν τὸ θηλάζον εἰς δύο, καὶ δότε τὸ ἥμισυ αὐτοῦ ταύτῃ, καὶ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ ταύτῃ.

26. Καὶ ἀπεκρίθη ἡ γυνὴ ἧς ἦν ὁ υἱὸς ὁ ζῶν, καὶ εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα, ὅτι ἐταράχθη ἡ μήτρα αὐτῆς ἐπὶ τῷ υἱῷ αὐτῆς, καὶ εἶπεν· Ἐν ἐμοὶ, κύριε· δότε αὐτῇ τὸ παιδίον, καὶ θανάτῳ μὴ θανατώσητε αὐτό. Καὶ αὕτη εἶπε· Μήτε ἐμοὶ μήτε αὐτῇ ἔστω, διέλετε.

27. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς, καὶ εἶπε· Δότε τὸ παιδίον τῇ εἰπούσῃ· Δότε αὐτῇ αὐτὸ, καὶ θανάτῳ μὴ θανατώσητε αὐτὸ, αὕτη ἡ μήτηρ αὐτοῦ.

28. Καὶ ἤκουσαν πᾶς Ἰσραὴλ τὸ κρίμα τοῦτο ὃ ἔκρινεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐφοβήθησαν ἀπὸ προςώπου τοῦ βασιλέως, ὅτι εἶδον ὅτι φρόνησις Θεοῦ ἐν αὐτῷ τοῦ ποιεῖν δικαίωμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Καὶ ἦν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν βασιλεύων ἐπὶ Ἰσραήλ.

2. Καὶ οὗτοι ἄρχοντες οἳ ἦσαν αὐτῷ· Ἀζαρίας υἱὸς Σαδὼκ·

3. Ἐλιὰφ καὶ Ἀχιὰ υἱὸς Σηβὰ, γραμματεῖς· καὶ Ἰωσαφὰτ υἱὸς Ἀχιλοὺδ, ἀναμιμνήσκων·

4. καὶ Βαναίας υἱὸς Ἰωδαὲ, ἐπὶ τῆς δυνάμεως· καὶ Σαδὼκ καὶ Ἀβιάθαρ, ἱερεῖς·

5. καὶ Ὀρνία υἱὸς Νάθαν, ἐπὶ τῶν καθεσταμένων· καὶ Ζαβοὺθ υἱὸς Νάθαν, ἑταῖρος τοῦ βασιλέως·

6. καὶ Ἀχισὰρ ἦν οἰκονόμος, καὶ Ἐλιὰκ ὁ οἰκονόμος· καὶ Ἐλιὰβ υἱὸς Σὰφ, ἐπὶ τῆς πατριᾶς· καὶ Ἀδωνιρὰμ υἱὸς Αὐδὼν, ἐπὶ τῶν φόρων.

(*) 22. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ ἡ ἑτέρα· Οὐχὶ, ἀλλ' ἢ ὁ υἱός σου ἐστὶν ὁ νεκρὸς, υἱὸς δὲ ἐμὸς ὁ ζῶν. Ἡ δὲ λαλεῖ, καὶ αὐτῇ ἔλεγεν· Οὐχὶ, αλλ' ὁ υἱός μου ὁ ζῶν, ὁ δὲ υἱός σου ὁ τεθνηκώς· καὶ ἐλάλησαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. (*Alex.*)

17. Et dixit mulier una : In me, domine : ego et mulier hæc habitabamus in domo una, et peperimus in domo.

18. Et factum est in die tertia, cum ego peperissem, peperit et mulier hæc : et nos simul, et non est ullus nobiscum præter ambas nos in domo.

19. Et mortuus est filius mulieris hujus nocte, quia incubuit super eum.

20. Et surrexit media nocte, et sumpsit filium meum ex ulnis meis, et collocavit eum in sinu suo, et filium suum mortuum collocavit in sinu meo.

21. Et surrexi mane ad lactandum filium meum, et ille erat mortuus : et ecce consideravi eum mane, et ecce non erat filius meus quem peperi.

22. Et dixit mulier altera : Nequaquam, sed filius meus est qui vivit, filius autem tuus qui mortuus : et locutæ sunt coram rege.

23. Et dixit rex eis : Tu dicis : Hic filius meus qui vivit, et filius hujus est qui mortuus : et tu dicis : Nequaquam, sed filius meus est qui vivit, et filius tuus qui mortuus.

24. Et dixit rex : Sumite gladium. Et attulerunt gladium coram rege.

25. Et dixit rex : Dividite puerum viventem lactentem in duo, et date dimidium ejus huic, et dimidium ejus huic.

26. Et respondit mulier cujus erat filius vivens, et dixit ad regem, quoniam turbatus est uterus ejus super filio suo, et dixit : In me, domine : date ei puerum, et morte non mortificetis eum. Et hæc dixit : Neque mihi neque ei sit, dividite.

27. Et respondit rex, et dixit : Date puerum ei quæ dixit : Date huic eum, et morte ne mortificetis eum, hæc mater ejus.

28. Et audierunt omnis Israel judicium hoc quod judicaverat rex, et timuerunt a facie regis, quoniam viderunt quia prudentia Dei in eo ad faciendum justificationem.

CAPUT IV.

1. Et erat rex Salomon regnans super Israel.

2. Et hi principes qui erant ei : Azarias filius Sadoc :

3. Eliaph et Achia filius Seba, scribæ : et Josaphat filius Achilud, commonefaciens :

4. et Banæas filius Jodae, super virtutem : et Sadoc et Abiathar, sacerdotes :

5. et Ornia filius Nathan, super assistentes : et Zabeth filius Nathan, amicus regis :

6. et Achisar erat œconomus, et Eliac œconomus : et Eliab filius Saph, super familiam : et Adoniram filius Aydon, super tributa.

---

22. Et dixit mulier altera : Nequaquam, sed filius tuus qui mortuus, filius autem meus est qui vivit. Hæc vero loquitur et illi dixit : Nequaquam, sed filius meus est qui vivit, filius autem tuus qui mortuus : et locutæ sunt coram rege.

7. Καὶ τῷ Σαλωμὼν δώδεκα καθεσταμένοι ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ, χορηγεῖν τῷ βασιλεῖ καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, μῆνα ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐγίνετο ἐπὶ τὸν ἕνα χορηγεῖν.

8. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν· Βεὴν υἱὸς Ὢρ ἐν ὄρει Ἐφραὶμ, εἷς·

9. υἱὸς Δακὰρ ἐν Μακὲς, καὶ ἐν Σαλαβὶν, καὶ Βαιθσαμὺς, καὶ Ἐλὼν ἕως Γηθανὰν, εἷς.

10. Υἱὸς Ἐσδὶ ἐν Ἀραβὼθ, αὐτοῦ Σωχὼ καὶ πᾶσα ἡ γῆ Ὀφέρ.

11. Υἱοῦ Ἀμιναδὰβ πᾶσα Νεφθαδὼρ, Τεφὰθ θυγάτηρ Σαλωμὼν ἦν αὐτῷ εἰς γυναῖκα, εἷς.

12. Βανὰ υἱὸς Ἀχιλοὺθ τὴν Ἰθαανὰχ καὶ Μαγεδδὼ, καὶ πᾶς ὁ οἶκος Σὰν ὁ παρὰ Σεσαθὰν ὑποκάτω τοῦ Ἐσραὲ, καὶ ἐκ Βηθσὰν ἕως Σαβελμαουλᾶ, ἕως Μαεβὲρ Λουκὰμ, εἷς.

13. Υἱὸς Ναβὲρ ἐν Ῥαβὼθ Γαλαὰδ, τούτῳ σχοίνισμα Ἐργὰβ ἐν τῇ Βασὰν, ἑξήκοντα πόλεις μεγάλαι τειχήρεις καὶ μοχλοὶ χαλκοὶ, εἷς.

14. Ἀχιναδὰβ υἱὸς Σαδδὼ Μαανᾶίμ.

15. Ἀχιμαὰς ἐν Νεφθαλὶμ, καὶ οὗτος ἔλαβε τὴν Βασεμμὰθ θυγατέρα Σαλωμὼν εἰς γυναῖκα, εἷς.

16. Βαανᾶ υἱὸς Χουσὶ ἐν Ἀσὴρ καὶ ἐν Βααλὼθ, εἷς. (a)

18. Σεμεῒ υἱὸς Ἠλὰ ἐν τῷ Βενιαμίν. (*)

19. Γαβὲρ υἱὸς Ἀδαῒ ἐν τῇ γῇ Γὰδ Σηὼν βασιλέως τοῦ Ἐσεβὼν καὶ Ὢγ βασιλέως τοῦ Βασὰν καὶ Νασὲφ, εἷς ἐν γῇ Ἰούδα. (*)

(a) 17. Ἰωσαφὰτ υἱὸς Φουασοὺδ ἐν Ἰσσάχαρ.

(b) 27. Καὶ ἐχορήγουν οἱ καθεσταμένοι οὕτω τῷ βασιλεῖ Σαλωμών· καὶ πάντα τὰ διαγγέλματα ἐπὶ τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως, ἕκαστος μῆνα αὐτοῦ, οὐ παραλλάσσουσι λόγον.

28. Καὶ τὰς κριθὰς καὶ τὸ ἄχυρον τοῖς ἵπποις καὶ τοῖς ἅρμασιν ἦρον εἰς τὸν τόπον οὗ ἂν ᾖ ὁ βασιλεὺς, ἕκαστος κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτοῦ.

22. Καὶ ταῦτα τὰ δέοντα τῷ Σαλωμὼν ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ· τριάκοντα κόροι σεμιδάλεως, καὶ ἑξήκοντα κόροι ἀλεύρου κεκοπανισμένου,

23. καὶ δέκα μόσχοι ἐκλεκτοὶ, καὶ εἴκοσι βόες νομάδες, καὶ ἑκατὸν πρόβατα, ἐκτὸς ἐλάφων καὶ δορκάδων ἐκλεκτῶν, σιτευτὰ,

24. ὅτι ἦν ἄρχων πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἦν αὐτῷ εἰρήνη ἐκ πάντων τῶν μερῶν κυκλόθεν. (**)

(b) 29. Καὶ ἔδωκε Κύριος φρόνησιν τῷ Σαλωμὼν καὶ σοφίαν πολλὴν σφόδρα καὶ χύμα καρδίας, ὡς ἡ ἄμμος ἡ παρὰ τὴν θάλασσαν.

7. Et Salomoni duodecim præfecti super omnem Israel, ad præbendum regi et domui ejus, mensem in anno erat super unum præbere.

8. Et hæc nomina eorum : Been filius Or in monte Ephraim, unus :

9. Filius Dacar in Maces, et in Salabin, et Bæthsamys, et Elom usque Bethanam, unus.

10. Filius Esdi in Araboth, ipsius Socho et universa terra Opher.

11. Filii Aminadab universa Nephthador, Tephath filia Salomon erat ei in uxorem, unus.

12. Bana filius Achiluth ipsam Ithanaach et Mageddo, et universa domus San quæ apud Sesathan sub Esrae, et de Bethsan usque Abelmaula, usque Maeber Lucam, unus.

13. Filius Naber in Rhaboth Galaad, huic funiculus Ergab in Basan, sexaginta civitates magnæ muratæ et vectes æneі, unus.

14. Achinadab filius Saddo Maanaim.

15. Achimaas in Nephthalim, et hic accepit Basemmath filiam Salomon in uxorem, unus.

16. Baana filius Chusi in Aser et in Baaloth, unus.

18. Semei filius Ela in Benjamin.

19. Gaber filius Adai in terra Gad Seon regis Esebon et Og regis Basan, et Naseph, unus in terra Juda.

17. Josaphat filius Phuasud in Issachar.

27. Et præbebant præfecti sic regi Salomon : et omnia mandata ad mensam regis, unusquisque mensem suum, non mutant verbum.

28. Et hordea et paleam equis et curribus ferebant ad locum ubicumque esset rex, unusquisque juxta ordinem suum.

22. Et hæc erant necessaria Salomon in die una : triginta cori similæ, et sexaginta cori farinæ subactæ,

23. et decem vituli electi, et viginti boves pascuales, et centum oves, præter cervos et capreas electas, saginata,

24. quoniam erat princeps trans flumen, et erat ei pax ex omnibus partibus in circuitu.

29. Et dedit Dominus prudentiam ipsi Salomon et sapientiam multam valde et latitudinem cordis, velut arena quæ juxta mare.

(*) 20. Ἰούδα καὶ Ἰσραὴλ πολλοὶ ὡς ἡ ἄμμος ἡ ἐπὶ τῆς θαλάσσης εἰς πλῆθος, ἐσθίοντες καὶ πίνοντες καὶ εὐφραινόμενοι.

21. Καὶ Σαλωμὼν ἦν ἐξουσιάζων ἐν πᾶσιν τοῖς βασιλείοις, ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ γῆς ἀλλοφύλων καὶ ἕως ὁρίου Αἰγύπτου· προσεγγίζοντες δῶρα καὶ δουλεύοντες τῷ Σαλωμὼν πάσας ἡμέρας ζωῆς αὐτοῦ. (*Alex.*)

(**) 25. Καὶ κατῴκει Ἰούδας καὶ Ἰσραὴλ πεποιθότες ἕκαστος ὑπὸ τὴν ἄμπελον αὐτοῦ, καὶ ὑπὸ τὴν συκῆν αὐτοῦ, ἐσθίοντες καὶ πίνοντες, ἀπὸ Δὰν καὶ ἕως Βηρσαβεὲ, πάσας τὰς ἡμέρας Σαλωμών.

26. Καὶ ἦν τῷ Σαλωμὼν τεσσαράκοντα χιλιάδες τοκάδες ἵππων εἰς ἅρματα, καὶ δώδεκα χιλιάδες ἱππέων. (*Alex.*)

20. Juda et Israel multi sicut arena quæ est ad mare in multitudine, comedentes et bibentes atque lætantes.

21. Et erat Salomon regnans in omnibus regnis, a flumine terræ alienigenarum et usque ad terminum Ægypti : appropinquantes dona et servientes Salomoni cunctis diebus vitæ ejus.

25. Et habitabat Judas et Israel confidentes unusquisque sub vite sua, et sub ficu sua, comedentes et bibentes, a Dan et usque Bersabee, cunctis diebus Salomonis.

26. Et erant Salomoni quadraginta præsepia equorum currilium, et duodecim millia equestrium.

30. Καὶ ἐπληθύνθη Σαλωμὼν σφόδρα ὑπὲρ τὴν φρόνησιν πάντων ἀρχαίων ἀνθρώπων, καὶ ὑπὲρ πάντας φρονίμους Αἰγύπτου.

31. Καὶ ἐσοφίσατο ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἐσοφίσατο ὑπὲρ Γαιθὰν τὸν Ζαρίτην, καὶ τὸν Αἰνὰν, καὶ τὸν Χαλκὰδ καὶ Δαράλα, υἱοὺς Μάλ. (*)

32. Καὶ ἐλάλησε Σαλωμὼν τρισχιλίας παραβολὰς, καὶ ἦσαν ᾠδαὶ αὐτοῦ πεντακισχίλιαι.

33. Καὶ ἐλάλησεν ὑπὲρ τῶν ξύλων ἀπὸ τῆς κέδρου τῆς εν τῷ Λιβάνῳ, καὶ ἕως τῆς ὑσσώπου τῆς ἐκπορευομένης διὰ τοῦ τοίχου· καὶ ἐλάλησε περὶ τῶν κτηνῶν καὶ περὶ τῶν πετεινῶν, καὶ περὶ τῶν ἑρπετῶν καὶ περὶ τῶν ἰχθύων.

34. Καὶ παρεγίνοντο πάντες οἱ λαοὶ ἀκοῦσαι τῆς σοφίας Σαλωμὼν, καὶ παρὰ πάντων τῶν βασιλέων τῆς γῆς, ὅσοι ἤκουον τῆς σοφίας αὐτοῦ. « Καὶ ἔλαβε Σαλωμὼν τὴν θυγατέρα Φαραὼ αὐτῷ εἰς γυναῖκα, καὶ εἰσήγαγεν αὐτὴν εἰς τὴν πόλιν Δαυὶδ ἕως συντελέσαι αὐτὸν τὸν οἶκον Κυρίου, καὶ τὸν οἶκον ἑαυτοῦ, καὶ τὸ τεῖχος Ἱερουσαλήμ. Τότε ἀνέβη Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου, καὶ προκατελάβετο τὴν Γαζὲρ, καὶ ἐνεπύρισεν αὐτὴν, καὶ τὸν Χανανίτην τὸν κατοικοῦντα ἐν Μεργάβ· καὶ ἔδωκεν αὐτὰς Φαραὼ ἀποστολὰς θυγατρὶ αὐτοῦ γυναικὶ Σαλωμὼν, καὶ Σαλωμὼν ᾠκοδόμησε τὴν Γαζέρ. »

30. Et abundavit Salomon valde super prudentiam omnium antiquorum hominum, et super omnes prudentes Ægypti.

31. Et sapuit super omnes homines, et sapuit super Gæthan Zariten, et Ænan, et Chalcad et Darala, filios Mal.

32. Et locutus est Salomon ter mille parabolas, et fuerunt cantica ejus quinque mille.

33. Et locutus est de lignis a cedro quæ in Libano, et usque ad hyssopum egredientem per parietem : et locutus est de pecoribus et de volatilibus, et de reptilibus et de piscibus.

34. Et adveniebant omnes populi audire sapientiam Salomon, et ab omnibus regibus terræ, quicumque audiebant sapientiam ejus. « Et accepit Salomon filiam Pharao sibi in uxorem, et introduxit eam in civitatem David quoadusque ipse consummasset domum Domini, et domum suam, et murum Jerusalem. Tunc ascendit Pharao rex Ægypti, et cepit Gazer, et incendit eam, et Chananitem habitantem in Mergab : et dedit eas Pharao missiones filiæ suæ uxori Salomon, et Salomon ædificavit Gazer. »

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

(**) 1. Καὶ ἀπέστειλε Χιρὰμ βασιλεὺς Τύρου τοὺς παῖδας αὐτοῦ χρίσαι τὸν Σαλωμὼν ἀντὶ Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὅτι ἀγαπῶν ἦν Χιρὰμ τὸν Δαυὶδ πάσας τὰς ἡμέρας.

2. Καὶ ἀπέστειλε Σαλωμὼν πρὸς Χιρὰμ, λέγων·

3. Σὺ οἶδας τὸν πατέρα μου Δαυὶδ, ὅτι οὐχ ἠδύνατο οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ μου ἀπὸ προσώπου τῶν πολέμων τῶν κυκλωσάντων αὐτὸν, ἕως τοῦ δοῦναι Κύριον αὐτοὺς ὑπὸ τὰ ἴχνη τῶν ποδῶν αὐτοῦ.

4. Καὶ νῦν ἀνέπαυσε Κύριος ὁ Θεός μου ἐμοὶ κυκλόθεν, οὐκ ἔστιν ἐπίβουλος καὶ οὐκ ἔστιν ἁμάρτημα πονηρόν.

5. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ λέγω οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ μου, καθὼς ἐλάλησε Κύριος ὁ Θεὸς πρὸς Δαυὶδ τὸν πατέρα μου, λέγων· Ὁ υἱός σου ὃν δώσω ἀντὶ σοῦ ἐπὶ τὸν θρόνον σου, οὗτος οἰκοδομήσει τὸν οἶκον τῷ ὀνόματί μου.

6. Καὶ νῦν ἔντειλαι, καὶ κοψάτωσάν μοι ξύλα ἐκ τοῦ Λιβάνου· καὶ ἰδοὺ οἱ δοῦλοί μου μετὰ τῶν δούλων σου, καὶ τὸν μισθὸν δουλείας σου δώσω σοι κατὰ πάντα ὅσα ἂν εἴπῃς, ὅτι σὺ οἶδας ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν εἰδὼς ξύλα κόπτειν καθὼς οἱ Σιδώνιοι.

7. Καὶ ἐγενήθη, καθὼς ἤκουσε Χιρὰμ τῶν λόγων

CAPUT V.

1. Et misit Chiram rex Tyri pueros suos ad ungendum Salomon pro David patre ejus, quoniam Chiram fuerat diligens David omnibus diebus.

2. Et misit Salomon ad Chiram, dicens :

3. Tu nosti patrem meum David, quia non poterat ædificare domum Domini Dei mei a facie bellorum quæ circumdederunt eum, quoadusque Dominus daret eos sub vestigiis pedum ejus.

4. Et nunc requiem dedit Dominus Deus meus mihi in circuitu, non est adversarius et non est peccatum malum.

5. Et ecce ego dico ædificare domum nomini Dei mei, sicut locutus est Dominus Deus ad David patrem meum, dicens : Filius tuus quem dabo pro te super thronum tuum, hic ædificabit domum nomini meo.

6. Et nunc manda, et cædant mihi ligna de Libano : et ecce servi mei cum servis tuis, et mercedem servitii tui dabo tibi secundum omnia quæcumque dixeris, quoniam tu nosti quia non est nobis sciens ligna cædere sicut Sidonii.

7. Et factum est, ut audivit Chiram verba Salomon, ga-

(*) 31. .... Καὶ ἦν ὀνομαστὸς ἐν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν κύκλῳ. (*Alex.*)

(**) 1. Καὶ ἀπέστειλεν Χειρὰμ βασιλεὺς Τύρου τοὺς παῖδας αὐτοῦ πρὸς Σαλωμὼν· ἤκουσεν γὰρ ὅτι αὐτὸν ἔχρισαν εἰς βασιλέα ἀντὶ Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὅτι ἀγαπῶν ἦν Χειρὰμ τὸν Δαυὶδ πάσας τὰς ἡμέρας. (*Alex.*)

31. .... Et erat nominatus in universis gentibus per circuitum.

1. Et misit Chiram rex Tyri pueros suos ad Salomon : audivit enim quod ipsum unxissent regem pro David patre ejus, quoniam Chiram fuerat diligens David omnibus diebus.

Σαλωμὼν, ἐχάρη σφόδρα, καὶ εἶπεν· Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς σήμερον, ὃς ἔδωκε τῷ Δαυὶδ υἱὸν φρόνιμον ἐπὶ τὸν λαὸν τὸν πολὺν τοῦτον.

8. Καὶ ἀπέστειλε πρὸς Σαλωμὼν, λέγων· Ἀκήκοα περὶ πάντων ὧν ἀπέσταλκας πρὸς μέ· ἐγὼ ποιήσω πᾶν θέλημά σου. Ξύλα κέδρινα καὶ πεύκινα

9. οἱ δοῦλοί μου κατάξουσιν αὐτὰ ἐκ τοῦ Λιβάνου εἰς τὴν θάλασσαν, ἐγὼ θήσομαι αὐτὰ σχεδίας ἕως τοῦ τόπου οὗ ἐὰν ἀποστείλῃς πρὸς μὲ, καὶ ἐκτινάξω αὐτὰ ἐκεῖ, καὶ σὺ ἀρεῖς· καὶ ποιήσεις τὸ θέλημά μου, τοῦ δοῦναι ἄρτους τῷ οἴκῳ μου.

10. Καὶ ἦν Χιρὰμ διδοὺς τῷ Σαλωμὼν κέδρους καὶ πεύκας καὶ πᾶν θέλημα αὐτοῦ.

11. Καὶ Σαλωμὼν ἔδωκε τῷ Χιρὰμ εἴκοσι χιλίαδας κόρους πυροῦ καὶ μαχεὶρ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ εἴκοσι χιλιάδας βαὶθ ἐλαίου κεκομμένου. Κατὰ τοῦτο ἐδίδου Σαλωμὼν τῷ Χιρὰμ κατ' ἐνιαυτόν.

12. Καὶ Κύριος ἔδωκε σοφίαν τῷ Σαλωμὼν καθὼς ἐλάλησεν αὐτῷ, καὶ ἦν εἰρήνη ἀναμέσον Χιρὰμ καὶ ἀναμέσον Σαλωμὼν, καὶ διέθεντο διαθήκην ἀναμέσον αὐτῶν.

13. Καὶ ἀνήνεγκεν ὁ βασιλεὺς φόρον ἐκ παντὸς Ἰσραὴλ, καὶ ἦν ὁ φόρος τριάκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν.

14. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν Λίβανον, δέκα χιλίαδες ἐν τῷ μηνὶ ἀλλασσόμενοι· μῆνα ἦσαν ἐν τῷ Λιβάνῳ, καὶ δύο μῆνας ἐν οἴκῳ αὐτῶν· καὶ Ἀδωνιρὰμ ἐπὶ τοῦ φόρου.

15. Καὶ ἦν τῷ Σαλωμὼν ἑβδομήκοντα χιλιάδες αἴροντες ἄρσιν, καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδες λατόμων ἐν τῷ ὄρει,

16. χωρὶς τῶν ἀρχόντων τῶν καθεσταμένων ἐπὶ τῶν ἔργων τῷ Σαλωμών· τρεῖς χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι ἐπιστάται οἱ ποιοῦντες τὰ ἔργα. (a)

(b) 18. Καὶ ἡτοίμασαν τοὺς λίθους καὶ τὰ ξύλα τρία ἔτη.

visus est valde, et dixit : Benedictus Deus hodie, qui dedit ipsi David filium prudentem super populum multum istum.

8. Et misit ad Salomon, dicens : Audivi de omnibus de quibus misisti ad me : ego faciam omnem voluntatem tuam. Ligna cedrina et abiegna

9. servi mei deducent ea de Libano ad mare, ego ponam ea rates usque ad locum quocumque miseris ad me, et excutiam ea ibi, et tu tolles : et facies voluntatem meam, dando panes domui meæ.

10. Et fuit Chiram dans Salomon cedros et abietes et omnem voluntatem ejus.

11. Et Salomon dedit Chiram viginti mille coros frumenti et machir domui ejus, et viginti millia bæth olei contusi. Juxta hoc dabat Salomon ipsi Chiram per annum.

12. Et Dominus dedit sapientiam Salomon sicut locutus est ei, et fuit pax inter Chiram et inter Salomon, et disposuerunt testamentum inter se.

13. Et retulit rex tributum ex omni Israel, et fuit tributum triginta millia virorum.

14. Et misit eos in Libanum, decem mille in mense mutantes se : mensem erant in Libano, et duos menses in domo sua : et Adoniram super tributum.

15. Et erant Salomon septuaginta mille portantes onus, et octuaginta millia lapicidarum in monte,

16. absque principibus qui præsidebant super opera Salomon : ter mille et sexcenti præfecti facientes opera.

18. Et paraverunt lapides et ligna tribus annis.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ϛʹ.

1. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ καὶ τετρακοσιοστῷ ἔτει τῆς ἐξόδου υἱῶν Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου, τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ ἐν μηνὶ τῷ δευτέρῳ βασιλεύοντος τοῦ βασιλέως Σαλωμὼν ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ,

(a) 17. καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς ἵνα αἴρωσι λίθους μεγάλους τιμίους εἰς τὸν θεμέλιον τοῦ οἴκου καὶ λίθους ἀπελεκήτους.

(b) 18. Καὶ ἐπελέκησαν οἱ υἱοὶ Σαλωμὼν, καὶ οἱ υἱοὶ Χιρὰμ, καὶ ἔβαλαν αὐτούς.

(c) 37. Ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ ἐθεμελίωσε τὸν οἶκον Κυρίου ἐν μηνὶ Ζιοῦ, καὶ τῷ δευτέρῳ μηνί.

38. Ἐν ἑνδεκάτῳ ἐνιαυτῷ, ἐν μηνὶ Βαὰλ, οὗτος ὁ μὴν ὁ ὄγδοος, συνετελέσθη ὁ οἶκος εἰς πάντα λόγον αὐτοῦ, καὶ εἰς πᾶσαν διάταξιν αὐτοῦ.

2. Καὶ ὁ οἶκος ὃν ᾠκοδόμησεν ὁ βασιλεὺς τῷ Κυρίῳ, τεσσαράκοντα ἐν πήχει μῆκος αὐτοῦ, καὶ εἴκοσιν ἐν πήχει πλάτος αὐτοῦ, καὶ πέντε καὶ εἴκοσιν ἐν πήχει τὸ ὕψος αὐτοῦ.

3. Καὶ τὸ αἰλὰμ κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ, εἴκοσιν ἐν πήχει μῆκος αὐτοῦ, εἰς τὸ πλάτος τοῦ οἴκου κατὰ πρόσωπον τοῦ οἴκου. Καὶ ᾠκοδόμησε τὸν οἶκον, καὶ συνετέλεσεν αὐτόν.

CAPUT VI.

1. Et factum est in quadragesimo et quadringentesimo anno exitus filiorum Israel de Ægypto, anno quarto in mense secundo regnante rege Salomon super Israel,

17. Et mandavit rex ut tollant lapides magnos pretiosos in fundamentum domus et lapides non dolatos.

18. Et dolaverunt filii Salomon, et filii Chiram, et fecerunt eos.

37. In anno quarto fundavit domum Domini in mense Ziu, et secundo mense.

38. In undecimo anno, in mense Baal, hic est mensis octavus, consummata est domus in omni ratione ejus, et in omni constitutione ejus.

2. Et domus quam ædificavit rex Domino, quadraginta in cubito longitudo ejus, et viginti in cubito latitudo ejus, et quinque et viginti in cubito altitudo ejus.

3. Et ipsum ælam secundum faciem templi, viginti in cubito longitudo ejus, in latitudinem domus secundum faciem domus. Et ædificavit domum, et consummavit eam.

4. Καὶ ἐποίησε τῷ οἴκῳ θυρίδας παρακυπτομένας κρυπτάς.

5. Καὶ ἔδωκεν ἐπὶ τὸν τοῖχον τοῦ οἴκου μέλαθρα κυκλόθεν τῷ ναῷ καὶ τῷ δαβίρ.

6. Ἡ πλευρὰ ἡ ὑποκάτω, πέντε πήχεων ἐν πήχει τὸ πλάτος αὐτῆς, καὶ τὸ μέσον ἕξ, καὶ ἡ τρίτη ἑπτὰ ἐν πήχει τὸ πλάτος αὐτῆς· ὅτι διάστημα ἔδωκε τῷ οἴκῳ κυκλόθεν ἔξωθεν τοῦ οἴκου, ὅπως μὴ ἐπιλαμβάνωνται τῶν τοίχων τοῦ οἴκου.

7. Καὶ ὁ οἶκος, ἐν τῷ οἰκοδομεῖσθαι αὐτὸν, λίθοις ἀκροτόμοις ἀργοῖς ᾠκοδομήθη· καὶ σφύρα καὶ πέλεκυς καὶ πᾶν σκεῦος σιδηροῦν οὐκ ἠκούσθη ἐν τῷ οἴκῳ ἐν τῷ οἰκοδομεῖσθαι αὐτόν.

8. Καὶ ὁ πυλὼν τῆς πλευρᾶς τῆς ὑποκάτωθεν, ὑπὸ τὴν ὠμίαν τοῦ οἴκου τὴν δεξιὰν, καὶ ἑλικτὴ ἀνάβασις εἰς τὸ μέσον, καὶ ἐκ τῆς μέσης ἐπὶ τὰ τριόροφα.

9. Καὶ ᾠκοδόμησε τὸν οἶκον καὶ συνετέλεσεν αὐτόν· καὶ ἐκοιλοστάθμησε τὸν οἶκον κέδροις.

10. Καὶ ᾠκοδόμησε τοὺς ἐνδέσμους δι' ὅλου τοῦ οἴκου, πέντε ἐν πήχει τὸ ὕψος αὐτοῦ, καὶ συνέσχε τὸν σύνδεσμον ἐν ξύλοις κεδρίνοις. (*)

15. Καὶ ᾠκοδόμησε τοὺς τοίχους τοῦ οἴκου ἔσωθεν διὰ ξύλων κεδρίνων ἀπὸ τοῦ ἐδάφους τοῦ οἴκου καὶ ἕως τῶν τοίχων καὶ ἕως τῶν δοκῶν· ἐκοιλοστάθμησε συνεχόμενα ξύλοις ἔσωθεν· καὶ περιέσχε τὸ ἔσω τοῦ οἴκου ἐν πλευραῖς πευκίναις.

16. Καὶ ᾠκοδόμησε τοὺς εἴκοσι πήχεις ἀπ' ἄκρου τοῦ τοίχου τὸ πλευρὸν τὸ ἓν ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἕως τῶν δοκῶν· καὶ ἐποίησεν ἐκ τοῦ δαβὶρ εἰς τὸ ἅγιον τῶν ἁγίων.

17. Καὶ τεσσαράκοντα πήχεων ἦν ὁ ναὸς (**)

19. κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβὶρ ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου ἔσωθεν δοῦναι ἐκεῖ τὴν κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου.

20. Εἴκοσι πήχεις μῆκος, καὶ εἴκοσι πήχεις πλάτος, καὶ εἴκοσι πήχεις τὸ ὕψος αὐτοῦ· καὶ περιέσχεν αὐτὸ χρυσίῳ συγκεκλεισμένῳ. Καὶ ἐποίησε θυσιαστήριον κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβὶρ, καὶ περιέσχεν αὐτὸ χρυσίῳ.

21. Καὶ ὅλον τὸν οἶκον περιέσχε χρυσίῳ, ἕως συντελείας παντὸς τοῦ οἴκου. (***)

23. Καὶ ἐποίησεν ἐν τῷ δαβὶρ δύο Χερουβὶμ, δέκα πήχεων μέγεθος ἐσταθμωμένον.

(*) 11. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Σαλωμὼν, λέγων·

12. Ὁ οἶκος οὗτος ὃν σὺ οἰκοδομεῖς, ἐὰν ὁδεύῃς τοῖς προστάγμασί μου, καὶ τὰ κρίματά μου ποιῇς, καὶ φυλάσσῃς πάσας τὰς ἐντολάς μου ἀναστρέφεσθαι ἐν αὐταῖς, στήσω τὸν λόγον μου σὺν σοὶ ὃν ἐλάλησα πρὸς Δαυὶδ τὸν πατέρα σου.

13. Καὶ κατασκηνώσω ἐν μέσῳ υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἐγκαταλείψω τὸν λαόν μου Ἰσραήλ.

14. Καὶ ᾠκοδόμησεν Σαλωμὼν τὸν οἶκον καὶ συνετέλεσεν αὐτόν. (*Alex.*)

(**) 18. Καὶ διὰ κέδρου πρὸς τὸν οἶκον ἔσω πλοκῆς ἐπαναστάσης, καὶ πέταλα καὶ ἀνάγλυφα πάντα κέδρινα· οὐκ ἐφαίνετο λίθος,

19. κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβὶρ, ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου ἔσωθεν ἡτοίμασεν δοῦναι ἐκεῖ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου.

20. Καὶ εἰς πρόσωπον τοῦ δαβὶρ εἴκοσι πήχεις μῆκος, καὶ εἴκοσι πήχεις πλάτος, καὶ εἴκοσι πήχεις τὸ ὕψος αὐτοῦ· καὶ περιέσχεν αὐτὸ χρυσίῳ συγκεκλεισμένῳ. (*Alex. et Ald.*)

(***) 22. Καὶ ὅλον τὸ ἔσω τοῦ δαβεὶρ ἐπετάλωσεν χρυσίῳ. (*Alex.*)

4. Et fecit domui fenestras oblique prospicientes occultas.

5. Et dedit super parietem domus melathra per circuitum templo et ipsi dabir.

6. Latus quod subter, quinque cubitorum in cubito latitudo ejus, et medium sex, et tertium septem in cubito latitudo ejus : quoniam intervallum dedit domui in circuitu ab extra ipsius domus, ut non hærerent muris domus.

7. Et domus, cum ipsa ædificaretur, lapidibus ex rupe excisis illaboratis ædificata est : et malleus et securis et omne vas ferreum non est auditum in domo dum ipsa ædificaretur.

8. Et ostium lateris quod subtus, sub humero domus dextro, et cochlearis ascensus ad medium, et a medio ad tertia conclavia.

9. Et ædificavit domum et consummavit eam : et laquearibus texit eam cedris.

10. Et ædificavit ligamenta per totam domum, quinque cubitorum altitudo ejus, et conclusit colligaturam in lignis cedrinis.

15. Et ædificavit parietes domus ab intus per ligna cedrina a pavimento domus et usque ad parietes et usque ad trabes : laquearibus texit conjuncte lignis ab intus : et circumdedit internum domus in costis abiegnis.

16. Et ædificavit viginti cubitos a summo muri latus unum a pavimento usque ad trabes : et fecit e dabir in sanctum sanctorum.

17. Et quadraginta cubitorum fuit templum

19. ad faciem ipsius dabir in medio domus ad intus ad dandam ibi arcam testamenti Domini.

20. Viginti cubiti longitudo, et viginti cubiti latitudo, et viginti cubiti altitudo ejus : et circumdedit illud auro concluso. Et fecit altare ad faciem dabir, et circumdedit illud auro.

21. Et totam domum operuit auro, usque ad consummationem universæ domus.

23. Et fecit in dabir duo Cherubim, decem cubitorum magnitudo mensurata.

---

11. Et factus est sermo Domini ad Salomon, dicens :

12. Domus hæc quam tu ædificas, si ambulaveris in præceptis meis, et judicia mea feceris, et custodieris omnia mandata mea conversando in eis, firmabo sermonem meum tecum quem locutus sum ad David patrem tuum.

13. Et inhabitabo in medio filiorum Israel, et non derelinquam populum meum Israel.

14. Et ædificavit Salomon domum et consummavit eam.

18. Et per cedrum ad domum intrinsecus textura insurgente, et laminæ et cælaturæ prominentes omnia cedrina : non apparebat lapis,

19. ad faciem ipsius dabir, in medio domus intrinsecus paravit ad dandum ibi arcam testamenti Domini.

20. Et ad faciem dabir viginti cubiti longitudo, et viginti cubiti latitudo, et viginti cubiti altitudo ejus : et circumdedit illud auro concluso.

22. Et totum interius dabir texit lamina aurea.

24. Καὶ πέντε πήχεων πτερύγιον τοῦ Χερουβὶμ τοῦ ἑνὸς, καὶ πέντε πήχεων πτερύγιον αὐτοῦ τὸ δεύτερον, ἐν πήχει δέκα ἀπὸ μέρους πτερυγίου αὐτοῦ εἰς μέρος πτερυγίου αὐτοῦ.

25. Οὕτως τῷ Χερουβὶμ τῷ δευτέρῳ, ἐν μέτρῳ ἑνὶ συντέλεια μία ἀμφοτέροις.

26. Καὶ τὸ ὕψος τοῦ Χερουβὶμ τοῦ ἑνὸς, δέκα ἐν πήχει· καὶ οὕτω τῷ Χερουβὶμ τῷ δευτέρῳ.

27. Καὶ ἀμφότερα Χερουβὶμ ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου τοῦ ἐσωτάτου. Καὶ διεπέτασε τὰς πτέρυγας αὐτῶν, καὶ ἥπτετο πτέρυξ μία τοῦ τοίχου, καὶ πτέρυξ Χερουβὶμ τοῦ δευτέρου ἥπτετο τοῦ τοίχου τοῦ δευτέρου· καὶ αἱ πτέρυγες αὐτῶν ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου ἥπτοντο πτέρυξ πτέρυγος.

28. Καὶ περιέσχε τὰ Χερουβὶμ χρυσίῳ.

29. Πάντας τοὺς τοίχους τοῦ οἴκου κύκλῳ ἐγκολαπτὰ ἔγραψε γραφίδι Χερουβὶμ, καὶ φοίνικας τῷ ἐσωτέρῳ καὶ τῷ ἐξωτέρῳ.

30. Καὶ τὸ ἔδαφος τοῦ οἴκου περιέσχε χρυσίῳ, τοῦ ἐσωτάτου καὶ τοῦ ἐξωτάτου.

31. Καὶ τῷ θυρώματι τοῦ δαβὶρ ἐποίησε θύρας ξύλων ἀρκευθίνων, στοαὶ τετραπλῶς. (*)

34. Ἐν ἀμφοτέραις ταῖς θύραις ξύλα πεύκινα· δύο πτυχαὶ ἡ θύρα ἡ μία καὶ στροφεῖς αὐτῶν, καὶ δύο πτυχαὶ ἡ θύρα ἡ δευτέρα, στρεφόμενα,

35. ἐγκεκολαμμένα Χερουβὶμ καὶ φοίνικες, καὶ διαπεπετασμένα πέταλα, καὶ περιεχόμενα χρυσίῳ καταγομένῳ ἐπὶ τὴν ἐκτύπωσιν.

36. Καὶ ᾠκοδόμησε τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτάτην· τρεῖς στίχους ἀπελεκήτων, καὶ στίχος κατειργασμένης κέδρου κυκλόθεν. Καὶ ᾠκοδόμησε τὸ καταπέτασμα τῆς αὐλῆς τοῦ αἰλὰμ τοῦ οἴκου τοῦ κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ. (c) (**)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

(b) 13. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν, καὶ ἔλαβε τὸν Χιρὰμ ἐκ Τύρου

14. υἱὸν γυναικὸς χήρας, καὶ οὗτος ἀπὸ τῆς φυλῆς τῆς Νεφθαλίμ· καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἀνὴρ Τύριος, τέκτων χαλκοῦ καὶ πεπληρωμένος τῆς τέχνης καὶ συνέσεως καὶ ἐπιγνώσεως τοῦ ποιεῖν πᾶν ἔργον ἐν χαλκῷ. Καὶ εἰσηνέχθη πρὸς τὸν βασιλέα Σαλωμὼν, καὶ ἐποίησε πάντα τὰ ἔργα.

15. Καὶ ἐχώνευσε τοὺς δύο στύλους τῷ αἰλὰμ τοῦ οἴκου· ὀκτωκαίδεκα πήχεις ὕψος τοῦ στύλου· καὶ περίμετρον τεσσαρεσκαίδεκα πήχεις, ἐκύκλου αὐτὸν τὸ πάχος τοῦ στύλου· τεσσάρων δακτύλων τὰ κοιλώματα· καὶ οὕτως ὁ στῦλος ὁ δεύτερος.

24. Et quinque cubitorum ala Cherubim unius, et quinque cubitorum ala ejus secunda, in cubito decem a parte alæ ejus ad partem alæ ejus.

25. Sic Cherubim secundo, in mensura una consummatio una utrisque.

26. Et altitudo Cherubim unius, decem in cubito : et sic Cherubim secundo.

27. Et utraque Cherubim in medio domus intimæ. Et expandit alas eorum, et tangebat ala una parietem, et ala Cherubim secundi tangebat parietem secundum : et alæ eorum in medio domus tangebant ala alam.

28. Et operuit Cherubim auro.

29. Omnes parietes domus in circuitu cælatos scripsit scriptura Cherubim, et palmas interiore et exteriore.

30. Et pavimentum domus operuit auro, intimæ et extimæ.

31. Et ostio ipsius dabir fecit januas ex lignis juniperinis, porticus quadrupliciter.

34. In utrisque januis ligna abiegna : duæ plicæ janua una et cardines earum, et duæ plicæ janua secunda, volubilia,

35. insculpta Cherubim et palmæ, et expansæ laminæ, et operta auro deducto super sculpturam.

36. Et ædificavit atrium intimum : tres ordines non dolatorum, et ordinem fabrefactæ cedri in circuitu. Et ædificavit velamen atrii ipsius ælam domus quæ ad faciem templi:

CAPUT VII.

13. Et misit rex Salomon, et accivit Chiram e Tyro

14. filium mulieris viduæ, et hic de tribu Nephthalim : et pater ejus vir Tyrius, faber æris et plenus arte et intelligentia et scientia faciendi omne opus in ære. Et introductus est ad regem Salomon, et fecit omnia opera.

15. Et fudit duas columnas ipsi ælam domus : octo et decem cubiti altitudo columnæ : et perimetrum quatuordecim cubiti, circumdabant eam crassitiem columnæ : quatuor digitorum cavitates : et sic columna secunda.

(*) 32. Καὶ δύο θύρας ξύλων πευκίνων, καὶ ἐγκολαπτὰ ἐπ' αὐτῶν ἐγκεκολαμμένα Χερουβεὶν, καὶ φοίνικας καὶ πέταλα διαπεπετασμένα, καὶ περιέσχεν χρυσίῳ, καὶ κατέβαινεν ἐπὶ τὰ Χερουβεὶν καὶ ἐπὶ τοὺς φοίνικας τὸ χρυσίον.

33. Καὶ οὕτως ἐποίησε τῷ πυλῶνι τοῦ ναοῦ· φλιαὶ ξύλων ἀρκεύθου, στοαὶ τετραπλῶς. (*Alex.*)

(**) 37. Ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ ἐθεμελίωσεν τὸν οἶκον Κυρίου ἐν μηνὶ Ζειοὺ, καὶ τῷ δευτέρῳ μηνί.

38. Ἐν ἑνδεκάτῳ ἐνιαυτῷ, ἐν μηνὶ Βοὺλ, οὗτος ὁ μὴν ὄγδοος, συνετελέσθη ὁ οἶκος εἰς πάντα λόγον αὐτοῦ, καὶ εἰς πᾶσαν διάταξιν αὐτοῦ· καὶ ᾠκοδόμησεν αὐτὸν ἐν ἑπτὰ ἔτεσιν. (*Alex.*)

32. Et duas portas ex lignis abiegnis, et sculpturas insculptas super eas Cherubin, et palmas et laminas expansas, et circumdedit auro, et descendebat super Cherubin et super palmas aurum.

33. Et sic fecit vestibulo templi : limina de lignis juniperi, porticus quadrupliciter.

37. In anno quarto fundavit domum Domini in mense Zeiou, et in mense secundo.

38. In anno undecimo, in mense Boul, hic est mensis octavus, perfecta est domus in omne verbum ejus, et in omnem ordinationem ejus : et ædificavit eam in septem annis.

16. Καὶ δύο ἐπιθέματα ἐποίησε δοῦναι ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν στύλων χωνευτά· πέντε πήχεις τὸ ὕψος τοῦ ἐπιθέματος τοῦ ἑνὸς, καὶ πέντε πήχεις τὸ ὕψος τοῦ ἐπιθέματος τοῦ δευτέρου.

17. Καὶ ἐποίησε δύο δίκτυα περικαλύψαι τὸ ἐπίθεμα τῶν στύλων· καὶ δίκτυον τῷ ἐπιθέματι τῷ ἑνὶ, καὶ δίκτυον τῷ ἐπιθέματι τῷ δευτέρῳ.

18. Καὶ ἔργον κρεμαστὸν, δύο στίχοι ῥοῶν χαλκῶν, δεδικτυωμένοι, ἔργον κρεμαστὸν, στίχος ἐπὶ στίχον. Καὶ οὕτως ἐποίησε τῷ ἐπιθέματι τῷ δευτέρῳ. (*)

21. Καὶ ἔστησε τοὺς στύλους τοῦ αἰλὰμ τοῦ ναοῦ. Καὶ ἔστησε τὸν στῦλον τὸν ἕνα, καὶ ἐπεκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰαχούμ· καὶ ἔστησε τὸν στῦλον τὸν δεύτερον, καὶ ἐπεκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Βολώζ.

(**) 22. Καὶ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στύλων ἔργον κρίνου κατὰ τὸ αἰλὰμ τεσσάρων πηχῶν· καὶ μέλαθρον ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν στύλων· καὶ ἐπάνωθεν τῶν πλευρῶν ἐπίθεμα τὸ μέλαθρον τῷ πάχει.

23. Καὶ ἐποίησε τὴν θάλασσαν δέκα ἐν πήχει ἀπὸ τοῦ χείλους αὐτῆς ἕως τοῦ χείλους αὐτῆς, στρογγύλον κύκλῳ τὸ αὐτό· πέντε ἐν πήχει τὸ ὕψος αὐτῆς· καὶ συνηγμένη τρεῖς καὶ τριάκοντα ἐν πήχει.

24. Καὶ ὑποστηρίγματα ὑποκάτωθεν τοῦ χείλους αὐτῆς κυκλόθεν ἐκύκλουν αὐτὴν δέκα ἐν πήχει κυκλόθεν· καὶ τὸ χεῖλος αὐτῆς ὡς ἔργον χείλους ποτηρίου, βλαστὸς κρίνου· καὶ τὸ πάχος αὐτοῦ, παλαιστής.

25. Καὶ δώδεκα βόες ὑποκάτω τῆς θαλάσσης, οἱ τρεῖς ἐπιβλέποντες βοῤῥᾶν, καὶ οἱ τρεῖς ἐπιβλέποντες θάλασσαν, καὶ οἱ τρεῖς ἐπιβλέποντες νότον, καὶ οἱ τρεῖς ἐπιβλέποντες ἀνατολήν· καὶ πάντα τὰ ὀπίσθια εἰς τὸν οἶκον καὶ ἡ θάλασσα ἐπ' αὐτῶν ἐπάνωθεν. (***)

27. Καὶ ἐποίησε δέκα μεχωνὼθ χαλκᾶς· πέντε πήχεις μῆκος τῆς μεχωνὼθ τῆς μιᾶς, καὶ τέσσαρες πήχεις τὸ πλάτος αὐτῆς, καὶ ἓξ ἐν πήχει ὕψος αὐτῆς.

28. Καὶ τοῦτο τὸ ἔργον τῶν μεχωνὼθ συγκλειστὸν αὐτοῖς, καὶ συγκλειστὸν ἀναμέσον τῶν ἐξεχομένων.

29. Καὶ ἐπὶ τὰ συγκλείσματα αὐτῶν ἀναμέσον ἐξεχομένων λέοντες καὶ βόες καὶ Χερουβὶμ, καὶ ἐπὶ τῶν ἐξεχομένων οὕτως καὶ ἐπάνωθεν, καὶ ὑποκάτωθεν τῶν λεόντων καὶ τῶν βοῶν χῶραι, ἔργον καταβάσεως.

30. Καὶ τέσσαρες τροχοὶ χαλκοῖ τῇ μεχωνὼθ τῇ μιᾷ, καὶ τὰ προσέχοντα χαλκᾶ, καὶ τέσσαρα μέρη αὐτῶν, ὠμίαι ὑποκάτω τῶν λουτήρων. (****)

(*) 19. Καὶ ἐπιθέματα ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στύλων, ἔργον κρίνου, κατὰ τὸ αἰλὰμ, τεσσάρων πηχῶν.

20. Καὶ μέλαθρον ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν στύλων, καὶ ἐπάνωθεν τῶν πλευρῶν ἐπίθεμα μέλαθρον, καὶ τῶν ῥοῶν πέντε στίχοι κύκλῳ ἐπὶ τῆς κεφαλίδος τῆς δευτέρας. (*Alex.*)

(**) 22. Καὶ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν ἔργον κρίνου, καὶ ἐτελειώθη τὸ ἔργον τῶν στύλων. (*Alex.*)

(***) 26. Καὶ τὸ πάχος αὐτῆς παλαιστῆς· καὶ τὸ χεῖλος αὐτῆς ὡς ἔργον χείλους ποτηρίου, βλαστὸς κρίνου, δισχιλίους χοεῖς χωροῦντας. (*Alex.*)

(****) 31. Καὶ στόμα αὐτοῦ ἔσωθεν τῆς κεφαλίδος ἄνωθεν ἐν πήχει, καὶ στόμα αὐτοῦ στρογγυλοῦν, ποίημα οὕτως πήχεως καὶ ἡμίσους τοῦ πήχεως· καί γε ἐπὶ στόματος αὐτοῦ διατορεύματα, καὶ διάπηγα αὐτῶν τετράγωνα, οὐ στρογγύλα.

32. Καὶ τέσσαρες τροχοὶ εἰς ὑποκάτωθεν τῶν διαπήγων, καὶ χεῖρες ἐν τοῖς τροχοῖς ἐν τῇ μεχωνὼθ, καὶ τὸ ὕψος τοῦ τροχοῦ τοῦ ἑνὸς πήχεως, καὶ ἡμίσους τοῦ πηχέως. (*Alex.*)

16. Et duo additamenta fecit ad dandum super capita columnarum fusilia : quinque cubiti altitudo additamenti unius, et quinque cubiti altitudo additamenti secundi.

17. Et fecit duo retia ad cooperiendum additamenta columnarum : et rete additamento uni, et rete additamento secundo.

18. Et opus pensile, duo ordines malogranatorum æneorum, reticulati, opus pensile, ordo super ordinem. Et sic fecit additamento secundo.

21. Et statuit columnas ipsius ælam templi. Et statuit columnam unam, et vocavit nomen ejus Iachum : et statuit columnam secundam, et vocavit nomen ejus Boloz.

22. Et super capita columnarum opus lilii secundum ælam quatuor cubitorum : et melathrum super utrasque columnas : et desuper latera additamentum melathrum crassitiei.

23. Et fecit mare decem in cubito a labio ejus usque ad labium ejus, rotundum in circuitu ipsum : quinque in cubito altitudo ejus : et resticula tres et triginta in cubito.

24. Et fulcimenta sub labio ejus in circuitu circumdabant illud decem in cubito in circuitu : et labium ejus tamquam opus labii calicis, germen lilii : et crassities ejus, palmus.

25. Et duodecim boves subter mare, tres spectantes aquilonem, et tres spectantes mare, et tres spectantes austrum, et tres spectantes orientem : et omnia posteriora ad domum et mare super eos desuper.

27. Et fecit decem mechonoth æneas : quinque cubiti longitudo mechonoth unius, et quatuor cubiti latitudo ejus, et sex in cubito altitudo ejus.

28. Et hoc opus ipsarum mechonoth conclusum eis, et conclusum inter juncturas.

29. Et super clausuras earum inter juncturas leones et boves et Cherubim, et super juncturas sic et desuper, et subter leones et boves regiones, opus descensionis.

30. Et quatuor rotæ æneæ mechonoth uni, et excedentia ænea, et quatuor partes earum, humeruli subter luteres.

---

19. Et additamenta super capita columnarum, opus lilii, secundum ælam, quatuor cubitorum.

20. Et melathron (epistylion) super utrasque columnas, et desuper latera additamentum melathron, et malogranatorum quinque ordines in circuitu super capitellum secundæ.

22. Et super capita *columnarum* opus lilii, et perfectum est opus columnarum.

26. Et crassitudo ejus palmi : et labium ejus sicut opus labii calicis, germen lilii, duo millia batos capiebat.

31. Et os ejus ab intus capitelli supra in cubito, et os ejus rotundum, factura sic cubiti et dimidii cubiti : et super os ejus tornaturæ, et interrasilia eorum quadrangula, non rotunda.

32. Et quatuor rotæ subter interrasilia, et manus in rotis in ipsa mechonoth, et altitudo rotæ unius cubiti et dimidii cubiti.

32. Καὶ χεῖρες ἐν τοῖς τροχοῖς ἐν τῇ μεχωνώθ· καὶ τὸ ὕψος τοῦ τροχοῦ τοῦ ἑνὸς, πήχεως καὶ ἡμίσους.

33. Καὶ τὸ ἔργον τῶν τροχῶν ἔργον τροχῶν ἅρματος. Αἱ χεῖρες αὐτῶν καὶ οἱ νῶτοι αὐτῶν καὶ ἡ πραγματεία αὐτῶν, πάντα χωνευτά.

34. Αἱ τέσσαρες ὠμίαι ἐπὶ τῶν τεσσάρων γωνιῶν τῆς μεχωνὼθ τῆς μιᾶς, ἐκ τῆς μεχωνὼθ οἱ ὦμοι αὐτῆς.

35. Καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς μεχωνὼθ ἥμισυ τοῦ πήχεως μέγεθος αὐτῆς στρογγύλον κύκλῳ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς μεχωνώθ· καὶ ἀρχὴ χειρῶν αὐτῆς καὶ τὰ συγκλείσματα αὐτῆς· καὶ ἠνοίγετο ἐπὶ τὰς ἀρχὰς τῶν χειρῶν αὐτῆς.

36. Καὶ τὰ συγκλείσματα αὐτῆς Χερουβὶμ καὶ λέοντες καὶ φοίνικες ἑστῶτα, ἐχόμενον ἕκαστον κατὰ πρόσωπον ἔσω καὶ τὰ κυκλόθεν.

37. Κατ' αὐτὴν ἐποίησε πάσας τὰς δέκα μεχωνὼθ, τάξιν μίαν καὶ μέτρον ἐν πάσαις.

38. Καὶ ἐποίησε δέκα χυτροκαύλους χαλκοῦς, τεσσαράκοντα χοεῖς χωροῦντα τὸν ἕνα χυτρόκαυλον μετρήσει τεσσάρων πηχῶν· χυτρόκαυλος ὁ εἷς ἐπὶ τῇ μεχωνὼθ τῇ μιᾷ, ταῖς δέκα μεχωνώθ.

39. Καὶ ἔθετο τὰς πέντε μεχωνὼθ ἀπὸ τῆς ὠμίας τοῦ οἴκου ἐκ δεξιῶν, καὶ πέντε ἀπὸ τῆς ὠμίας τοῦ οἴκου ἐξ ἀριστερῶν· καὶ ἡ θάλασσα ἀπὸ τῆς ὠμίας τοῦ οἴκου ἐκ δεξιῶν κατ' ἀνατολὰς ἀπὸ τοῦ κλίτους τοῦ νότου.

40. Καὶ ἐποίησε Χιρὰμ τοὺς λέβητας καὶ τὰς θερμαστρεῖς καὶ τὰς φιάλας. Καὶ συνετέλεσε Χιρὰμ ποιῶν πάντα τὰ ἔργα ἃ ἐποίησε τῷ βασιλεῖ Σαλωμὼν ἐν οἴκῳ Κυρίου·

41. στύλους δύο, καὶ τὰ στρεπτὰ τῶν στύλων ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στύλων δύο· καὶ τὰ δίκτυα δύο, τοῦ καλύπτειν ἀμφότερα τὰ στρεπτὰ τῶν γλυφῶν τὰ ὄντα ἐπὶ τῶν στύλων·

42. τὰς ῥοὰς τετρακοσίας ἀμφοτέροις τοῖς δικτύοις, δύο στίχοι ῥοῶν τῷ δικτύῳ τῷ ἑνὶ, περικαλύπτειν ἀμφότερα τὰ ὄντα τὰ στρεπτὰ τῆς μεχωνὼθ ἐπ' ἀμφοτέροις τοῖς στύλοις.

43. Καὶ τὰ μεχωνὼθ δέκα, καὶ τοὺς χυτροκαύλους δέκα ἐπὶ τῶν μεχωνώθ.

44. Καὶ τὴν θάλασσαν μίαν, καὶ τοὺς βόας δώδεκα ὑποκάτω τῆς θαλάσσης,

45. καὶ τοὺς λέβητας καὶ τὰς θερμαστρεῖς καὶ τὰς φιάλας, καὶ πάντα τὰ σκεύη ἃ ἐποίησε Χιρὰμ τῷ βασιλεῖ Σαλωμὼν, τῷ οἴκῳ Κυρίου· καὶ οἱ στῦλοι τεσσαράκοντα καὶ ὀκτὼ τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ οἴκου Κυρίου. Πάντα τὰ ἔργα τοῦ βασιλέως ἃ ἐποίησε Χιρὰμ χαλκᾶ ἄρδην. (a)

47. Οὐκ ἦν σταθμὸς τοῦ χαλκοῦ οὗ ἐποίησε πάντα τὰ ἔργα ταῦτα ἐκ πλήθους σφόδρα· οὐκ ἦν τέρμα τῶν σταθμῶν τοῦ χαλκοῦ.

(a) 46. Ἐν τῷ περιοίκῳ τοῦ Ἰορδάνου ἐχώνευσεν αὐτὰ ἐν τῷ πάχει τῆς γῆς ἀναμέσον Σοκχὼθ καὶ ἀναμέσον Σειρά.

48. Καὶ ἔλαβεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν τὰ σκεύη ἃ ἐποίησεν ἐν οἴκῳ Κυρίου, τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν, καὶ τὴν τράπεζαν ἐφ' ἧς οἱ ἄρτοι τῆς προσφορᾶς χρυσῆν,

49. καὶ τὰς λυχνίας πέντε ἐξ ἀριστερῶν, καὶ πέντε ἐκ δεξιῶν κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβὶρ χρυσᾶς συγκλειομένας, καὶ τὰ λαμπάδια, καὶ τοὺς λύχνους, καὶ τὰς ἐπαρύστρεις χρυσᾶς.

32. Et manus in rotis in ipsa mechonoth : et altitudo rotæ unius, cubiti ac dimidii.

33. Et opus rotarum opus rotarum currus. Manus earum et dorsa earum et tractatio earum, omnia fusilia.

34. Quatuor humeruli super quatuor angulos mechonoth unius, ex ipsa mechonoth humeri ejus.

35. Et super caput ipsius mechonoth dimidium cubiti magnitudo ejus rotunda in circuitu super caput ipsius mechonoth : et principium manuum ejus et clausuræ ejus : et aperiebatur super principia manuum suarum.

36. Et clausuræ ejus Cherubim et leones et palmæ stantia, cohærens unumquodque ad faciem intus et quæ in circuitu.

37. Secundum hanc fecit omnes decem mechonoth, ordinem unum et mensuram in omnibus.

38. Et fecit decem chytrocaulos æneos, quadraginta choas capientem unum chytrocaulum mensura quatuor cubitorum : chytrocaulus unus super mechonoth unam, decem ipsis mechonoth.

39. Et posuit quinque mechonoth ab humero domus a dextris, et quinque ab humero domus a sinistris : et mare ab humero domus a dextris ad orientem a latere austri.

40. Et fecit Chiram lebetes et calfactoria et phialas. Et consummavit Chiram faciens omnia opera quæ fecit regi Salomon in domo Domini :

41. columnas duas, et vertibilia columnarum super capita columnarum duo : et retia duo, ad operiendum utraque vertibilia sculpturarum existentia super columnas :

42. malogranata quadringenta utrisque retibus, duo ordines malogranatorum reti uni, ad cooperiendum utraque existentia vertibilia ipsius mechonoth super utrasque columnas.

43. Et mechonoth decem, et chytrocaulos decem super mechonoth.

44. Et mare unum, et boves duodecim subtus mare,

45. et lebetes et calfactoria et phialas, et omnia vasa quæ fecit Chiram regi Salomon, domo Domini : et columnæ quadraginta et octo domus regis et domus Domini. Omnia opera regis quæ fecit Chiram ænea abundanter.

47. Non erat pondus æris quo fecit omnia opera hæc præ multitudine valde : non erat terminus ponderum æris.

46. In vicinia Jordanis fudit ea in crassitie terræ inter Soccboth et inter Sira.

48. Et accepit rex Salomon vasa quæ fecerat in domo Domini, altare aureum, et mensam super quam panes oblationis auream,

49. et candelabra quinque a sinistris, et quinque a dextris secundum faciem dabir aurea conclusa, et lampadas, et lucernas, et eparystres aureas.

50. Καὶ τὰ πρόθυρα, καὶ οἱ ἧλοι, καὶ αἱ φιάλαι, καὶ τὰ τρυβλία, καὶ αἱ θυΐσκαι χρυσαῖ, συγκλειστά· καὶ τὰ θυρώματα τῶν θυρῶν τοῦ οἴκου τοῦ ἐσωτάτου ἁγίου τῶν ἁγίων, καὶ τὰς θύρας τοῦ ναοῦ χρυσᾶς.

51. Καὶ ἀνεπληρώθη τὸ ἔργον ὃ ἐποίησε Σαλωμὼν οἴκου Κυρίου. Καὶ εἰσήνεγκε Σαλωμὼν τὰ ἅγια Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ ἅγια Σαλωμών, τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον καὶ τὰ σκεύη ἔδωκεν εἰς τοὺς θησαυροὺς οἴκου Κυρίου.

(b) 1. Καὶ τὸν οἶκον ἑαυτῷ ᾠκοδόμησε Σαλωμὼν τρισκαίδεκα ἔτεσι.

2. Καὶ ᾠκοδόμησε τὸν οἶκον δρυμῷ τοῦ Λιβάνου· ἑκατὸν πήχεις μῆκος αὐτοῦ, καὶ πεντήκοντα πήχεις πλάτος αὐτοῦ, καὶ τριάκοντα πηχῶν ὕψος αὐτοῦ· καὶ τριῶν στίχων στύλων κεδρίνων, καὶ ὠμίαι κέδριναι τοῖς στύλοις.

3. Καὶ ἐφάτνωσε τὸν οἶκον ἄνωθεν ἐπὶ τῶν πλευρῶν τῶν στύλων· καὶ ἀριθμὸς τῶν στύλων τεσσαράκοντα καὶ πέντε ὁ στίχος,

4. καὶ μέλαθρα τρία, καὶ χώρα ἐπὶ χώραν τρισσῶς.

5. Καὶ πάντα τὰ θυρώματα, καὶ αἱ χῶραι τετράγωνοι μεμελαθρωμέναι· καὶ ἀπὸ τοῦ θυρώματος ἐπὶ θύραν τρισσῶς.

6. Καὶ τὸ αἰλὰμ τῶν στύλων, πεντήκοντα μῆκος, καὶ πεντήκοντα ἐν πλάτει ἐζυγωμένα αἰλὰμ ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν· καὶ στῦλοι καὶ πάχος ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς τοῖς αἰλαμίν.

7. Καὶ τὸ αἰλὰμ τῶν θρόνων οὗ κρινεῖ ἐκεῖ, αἰλὰμ τοῦ κριτηρίου, (*)

8. Καὶ ὁ οἶκος αὐτῶν ἐν ᾧ καθήσεται ἐκεῖ, αὐλὴ μία ἐξελισσομένη τούτοις κατὰ τὸ ἔργον τοῦτο· καὶ οἶκον τῇ θυγατρὶ Φαραὼ ἣν ἔλαβε Σαλωμὼν κατὰ τὸ αἰλὰμ τοῦτο.

9. Πάντα ταῦτα ἐκ λίθων τιμίων κεκολαμμένα ἐκ διαστήματος ἔσωθεν, καὶ ἐκ τοῦ θεμελίου ἕως τῶν γεισῶν· καὶ ἔξωθεν εἰς τὴν αὐλὴν τὴν μεγάλην

10. τὴν τεθεμελιωμένην ἐν τιμίοις λίθοις μεγάλοις, λίθοις δεκαπήχεσι καὶ τοῖς ὀκταπήχεσι·

11. καὶ ἐπάνωθεν τιμίοις κατὰ τὸ μέτρον ἀπελεκήτων, καὶ κέδροις.

12. Τῆς αὐλῆς τῆς μεγάλης κύκλῳ τρεῖς στίχοι ἀπελεκήτων, καὶ στίχος κεκολαμμένης κέδρου. Καὶ συνετέλεσε Σαλωμὼν ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Καὶ ἐγένετο, ὡς συνετέλεσε Σαλωμὼν τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον Κυρίου καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ μετὰ εἴκοσιν ἔτη, τότε ἐξεκκλησίασεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν πάντας τοὺς πρεσβυτέρους Ἰσραὴλ ἐν Σιών, τοῦ ἐνεγκεῖν τὴν κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου ἐκ πόλεως Δαυίδ, αὕτη ἐστὶ Σιών,

(**) 2. ἐν μηνὶ Ἀθανίν.

(*) 7.... ἐποίησεν, καὶ ὠρόφωσεν ἐν κέδρῳ ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἕως τοῦ ἐδάφους. (*Alex.*)

(**) 2. Καὶ ἐξεκκλησιάσθησαν πρὸς τὸν βασιλέα Σαλωμὼν πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐν μηνὶ Ἀθανεὶμ, ἐν τῇ ἑορτῇ· αὐτὸς ὁ μὴν ἑβδομηκοστὸς ἕβδομος.

3. Καὶ ἦλθον πάντες οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ, καὶ ἦραν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτόν. (*Alex.*)

50. Et vestibula, et clavi, et phialæ, et patellæ, et mortariola aurea, conclusa: et cardines ostiorum domus intimæ sancti sanctorum, et ostia templi aurea.

51. Et completum est opus quod fecit Salomon domus Domini. Et intulit Salomon sancta David patris sui, et omnia sancta Salomon, argentum et aurum et vasa dedit in thesauros domus Domini.

1. Et domum ædificavit sibi Salomon tribus et decem annis.

2. Et ædificavit domum sylvæ Libani: centum cubiti longitudo ejus, et quinquaginta cubiti latitudo ejus, et triginta cubitorum altitudo ejus: et trium ordinum columnarum cedrinarum, et humeri cedrini columnis.

3. Et texuit domum desuper super latera columnarum: et numerus columnarum quadraginta et quinque ordo,

4. et melathra tria, et capacitas super capacitatem tripliciter.

5. Et omnia ostia, et capacitates quadrangulæ melathris instructæ: et ab ostio ad ostium tripliciter.

6. Et ælam columnarum, quinquaginta longitudo, et quinquaginta in latitudine juncta ælam super faciem earum: et columnæ et crassities super faciem ejus ipsis ælamin.

7. Et ælam thronorum ubi judicabit ibi, ælam tribunalis.

8. Et domus eorum in qua sedebitur illuc, atrium unum circumvolutum his juxta opus hoc: et domum filiæ Pharaonis quam accepit Salomon juxta hoc ælam.

9. Omnia hæc ex lapidibus pretiosis sculpta ex intervallo ab intus, et ex fundamento usque ad summitates parietum: et ab extra ad atrium magnum

10. fundatum in pretiosis lapidibus magnis, lapidibus decem cubitorum et octo cubitorum:

11. et desuper pretiosis secundum mensuram non dolatorum, et cedris.

12. Atrii magni in circuitu tres ordines non dolatorum, et ordo sculptæ cedri. Et consummavit Salomon totam domum suam.

CAPUT VIII.

1. Et factum est, postquam consummavit Salomon ædificare domum Domini et domum suam post viginti annos, huc convocavit rex Salomon omnes seniores Israel in Sion, ad ferendum arcam testamenti Domini e civitate David, hæc est Sion,

2. in mense Athanin.

7.... fecit et texit in cedro a pavimento usque ad pavimentum.

2. Et congregati sunt ad regem Salomonem omnes viri Israel in mense Athanim, in die festo: hic est mensis septuagesimus septimus.

3. Veneruntque cuncti senes Israel, et tulerunt sacerdotes arcam.

3. Καὶ ἦραν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν
4. καὶ τὸ σκήνωμα τοῦ μαρτυρίου καὶ τὰ σκεύη τὰ ἅγια τὰ ἐν τῷ σκηνώματι τοῦ μαρτυρίου.
(*) 5. Καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἔμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ, θύοντες πρόβατα, βόας, ἀναρίθμητα.
6. Καὶ εἰςφέρουσιν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν εἰς τὸν τόπον αὐτῆς, εἰς τὸ δαβὶρ τοῦ οἴκου, εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων ὑπὸ τὰς πτέρυγας τῶν Χερουβίμ·
7. ὅτι τὰ Χερουβὶμ διαπεπετασμένα ταῖς πτέρυξιν ἐπὶ τὸν τόπον τῆς κιβωτοῦ, καὶ περιεκάλυπτον τὰ Χερουβὶμ ἐπὶ τὴν κιβωτὸν καὶ ἐπὶ τὰ ἅγια αὐτῆς ἐπάνωθεν.
8. Καὶ ὑπερεῖχον τὰ ἡγιασμένα, καὶ ἐνεβλέποντο αἱ κεφαλαὶ τῶν ἡγιασμένων ἐκ τῶν ἁγίων εἰς πρόσωπον τοῦ δαβὶρ, καὶ οὐκ ὠπτάνοντο ἔξω.
9. Οὐκ ἦν ἐν τῇ κιβωτῷ πλὴν δύο πλάκες λίθιναι, πλάκες τῆς διαθήκης, ἃς ἔθηκε Μωϋσῆς ἐν Χωρὴβ, ἃς διέθετο Κύριος μετὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου.
10. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἐξῆλθον οἱ ἱερεῖς ἐκ τοῦ ἁγίου, καὶ ἡ νεφέλη ἔπλησε τὸν οἶκον,
11. καὶ οὐκ ἠδύναντο οἱ ἱερεῖς στήκειν λειτουργεῖν ἀπὸ προσώπου τῆς νεφέλης, ὅτι ἔπλησε δόξα Κυρίου τὸν οἶκον. (**)
14. Καὶ ἀπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ εὐλόγησεν ὁ βασιλεὺς πάντα Ἰσραήλ· καὶ πᾶσα ἐκκλησία Ἰσραὴλ εἱστήκει.
15. Καὶ εἶπεν· Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ σήμερον, ὃς ἐλάλησεν ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ περὶ Δαυὶδ τοῦ πατρός μου καὶ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ ἐπλήρωσε, λέγων·
16. Ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐξήγαγον τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου, οὐκ ἐξελεξάμην ἐν πόλει ἐν ἑνὶ σκήπτρῳ Ἰσραὴλ τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον, τοῦ εἶναι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ. Καὶ ἐξελεξάμην ἐν Ἱερουσαλὴμ εἶναι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ· καὶ ἐξελεξάμην τὸν Δαυὶδ τοῦ εἶναι ἐπὶ τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραήλ.
17. Καὶ ἐγένετο ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ πατρός μου οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ Ἰσραήλ.
18. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Δαυὶδ τὸν πατέρα μου· Ἀνθ' ὧν ἦλθεν ἐπὶ τὴν καρδίαν σου τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματί μου, καλῶς ἐποίησας, ὅτι ἐγενήθη ἐπὶ τὴν καρδίαν σου.
19. Πλὴν σὺ οὐκ οἰκοδομήσεις τὸν οἶκον, ἀλλ' ἢ ὁ υἱός σου ὁ ἐξελθὼν ἐκ τῶν πλευρῶν σου, οὗτος οἰκοδομήσει τὸν οἶκον τῷ ὀνόματί μου.
20. Καὶ ἀνέστησε Κύριος τὸ ῥῆμα αὐτοῦ ὃ ἐλάλησε· καὶ ἀνέστην ἀντὶ Δαυὶδ τοῦ πατρός μου, καὶ ἐκάθισα ἐπὶ τοῦ θρόνου Ἰσραὴλ, καθὼς ἐλάλησε Κύριος, καὶ ᾠκοδόμησα τὸν οἶκον τῷ ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ Ἰσραήλ.
21. Καὶ ἐθέμην ἐκεῖ τόπον τῇ κιβωτῷ ἐν ᾗ ἐστιν

3. Et tulerunt sacerdotes arcam.
4. et tabernaculum testimonii et vasa sancta quæ in tabernaculo testimonii.
5. Et rex et omnis Israel ante arcam, immolantes oves, boves, sine numero.
6. Et inferunt sacerdotes arcam in locum ejus, in dabir domus, in sancta sanctorum sub alas Cherubim :
7. quoniam Cherubim expansa alis super locum arcæ, et cooperiebant Cherubim super arcam et super sancta ejus desuper.
8. Et eminere faciebant sanctificata, et inspiciebantur capita sanctificatorum e sanctis ad faciem dabir, et non videbantur extra.
9. Non erat in arca nisi duæ tabulæ lapideæ, tabulæ testamenti, quas posuit Moyses in Choreb, quas disposuit Dominus cum filiis Israel in egrediendo eos e terra Ægypti.
10. Et factum est, quando exierunt sacerdotes e sancto, et nubes implevit domum,
11. et non potuerunt sacerdotes stare ad ministrandum a facie nubis, quoniam impleverat gloria Domini domum.
14. Et convertit rex faciem suam, et benedixit rex omnem Israel : et omnis ecclesia Israel stabat.
15. Et dixit : Benedictus Dominus Deus Israel hodie, qui locutus est in ore suo de David patre meo et in manibus suis implevit, dicens :
16. Ex qua die eduxi populum meum Israel de Ægypto, non elegi in civitate in uno sceptro Israel ad ædificandam domum, ut esset nomen meum ibi. Et elegi in Jerusalem esse nomen meum ibi : et elegi David ut esset super populum meum Israel.
17. Et fuit super cor patris mei ædificare domum nomini Domini Dei Israel.
18. Et dixit Dominus ad David patrem meum : Pro eo quod venit in cor tuum ædificare domum nomini meo, recte fecisti, quia factum est super cor tuum.
19. Verumtamen tu non ædificabis domum, sed filius tuus egressus e lateribus tuis, hic ædificabit domum nomini meo.
20. Et suscitavit Dominus verbum suum quod locutus est : et surrexi pro David patre meo, et sedi super thronum Israel, sicut locutus est Dominus, et ædificavi domum nomini Domini Dei Israel.
21. Et posui ibi locum arcæ in qua est ibi testamentum

(*) 5. Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν καὶ πᾶσα συναγωγὴ Ἰσραὴλ, οἱ συντεταγμένοι ἐπ' αὐτὸν σὺν αὐτῷ ἔμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ, θύοντες πρόβατα καὶ βόας ἃ οὐ ψηφισθήσεται, ἀναρίθμητα ἀπὸ πλήθους. (*Alex.*)
(**) 12. Τότε εἶπεν Σαλωμών· Κύριος εἶπεν τοῦ σκηνῶσαι ἐν γνόφῳ.
13. Ὠκοδόμησα οἶκον κατοικητηρίου σοι, ἕδρασμα τῆς καθέδρας σου (*Compl.* εἰς τοὺς) αἰῶνας. (*Alex.*)

5. Rex autem Salomon et omnis multitudo Israel, qui ordinati ad ipsum *gradiebatur* cum ipso ante arcam, immolantes oves et boves qui calculis non computabuntur, innumerabiles a multitudine.
12. Tunc ait Salomon : Dominus dixit habitare in caligine.
13. Ædificavi domum habitaculi tibi, firmamentum sedis tuæ in sempiternum.

ἐκεῖ διαθήκη Κυρίου ἣν διέθετο Κύριος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν, ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν αὐτὸν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

22. Καὶ ἀνέστη Σαλωμὼν κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου Κυρίου ἐνώπιον πάσης ἐκκλησίας Ἰσραήλ· καὶ διεπέτασε τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν,

23. καὶ εἶπε· Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, οὐκ ἔστιν ὡς σὺ Θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ ἐπὶ τῆς γῆς κάτω, φυλάσσων διαθήκην καὶ ἔλεος τῷ δούλῳ σου τῷ πορευομένῳ ἐνώπιόν σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ,

24. ἃ ἐφύλαξας τῷ δούλῳ σου Δαυὶδ τῷ πατρί μου· καὶ γὰρ ἐλάλησας ἐν τῷ στόματί σου, καὶ ἐν χερσί σου ἐπλήρωσας, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη.

25. Καὶ νῦν, Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, φύλαξον τῷ δούλῳ σου Δαυὶδ τῷ πατρί μου ἃ ἐλάλησας αὐτῷ, λέγων· Οὐκ ἐξαρθήσεταί σου ἀνὴρ ἐκ προσώπου μου καθήμενος ἐπὶ θρόνου Ἰσραὴλ, πλὴν ἐὰν φυλάξωνται τὰ τέκνα σου τὰς ὁδοὺς αὐτῶν, τοῦ πορεύεσθαι ἐνώπιόν μου καθὼς ἐπορεύθης ἐνώπιον ἐμοῦ.

26. Καὶ νῦν, Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, πιστωθήτω δὴ τὸ ῥῆμά σου τῷ Δαυὶδ τῷ πατρί μου.

27. Ὅτι εἰ ἀληθῶς κατοικήσει ὁ Θεὸς μετὰ ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς; Εἰ ὁ οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ οὐκ ἀρκέσουσί σοι, πλὴν καὶ ὁ οἶκος οὗτος ὃν ᾠκοδόμησα τῷ ὀνόματί σου;

28. Καὶ ἐπιβλέψῃ ἐπὶ τὴν δέησίν μου, Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ἀκούειν τῆς προσευχῆς ἧς ὁ δοῦλός σου προσεύχεται ἐνώπιόν σου πρὸς σὲ σήμερον,

29. τοῦ εἶναι τοὺς ὀφθαλμούς σου ἠνεῳγμένους εἰς τὸν οἶκον τοῦτον ἡμέρας καὶ νυκτὸς, εἰς τὸν τόπον ὃν εἶπας· Ἔσται τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ, τοῦ εἰσακούειν τῆς προσευχῆς ἧς προσεύχεται ὁ δοῦλός σου εἰς τὸν τόπον τοῦτον ἡμέρας καὶ νυκτός.

30. Καὶ εἰσακούσῃ τῆς δεήσεως τοῦ δούλου σου καὶ τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ ἃ ἂν προσεύξωνται εἰς τὸν τόπον τοῦτον· καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐν τῷ τόπῳ τῆς κατοικήσεώς σου ἐν οὐρανῷ· καὶ ποιήσεις καὶ ἵλεως ἔσῃ.

31. Ὅσα ἂν ἁμάρτῃ ἕκαστος τῷ πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἐὰν λάβῃ ἐπ' αὐτὸν ἀρὰν τοῦ ἀράσασθαι αὐτὸν, καὶ ἔλθῃ καὶ ἐξαγορεύσῃ κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου σου ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ,

32. καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ποιήσεις· καὶ κρινεῖς τὸν λαόν σου Ἰσραὴλ, ἀνομηθῆναι ἄνομον, δοῦναι τὴν ὁδὸν αὐτοῦ εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ τοῦ δικαιῶσαι δίκαιον, δοῦναι αὐτῷ κατὰ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ.

33. Ἐν τῷ πταῖσαι τὸν λαόν σου Ἰσραὴλ ἐνώπιον ἐχθρῶν, ὅτι ἁμαρτήσονταί σοι· καὶ ἐπιστρέψουσι καὶ ἐξομολογήσονται τῷ ὀνόματί σου, καὶ προσεύξονται καὶ δεηθήσονται ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ,

34. καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἵλεως ἔσῃ ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ, καὶ ἐπιστρέψεις αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ἔδωκας τοῖς πατράσιν αὐτῶν.

35. Ἐν τῷ συσχεθῆναι τὸν οὐρανὸν καὶ μὴ γενέσθαι ὑετὸν, ὅτι ἁμαρτήσονταί σοι· καὶ προσεύξονται εἰς τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἐξομολογήσονται τῷ ὀνόματί σου, καὶ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν ἀποστρέψουσιν ὅταν ταπεινώσῃς αὐτοὺς,

36. καὶ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἵλεως ἔσῃ

Domini quod disposuit Dominus cum patribus nostris, cum ipse educeret eos de terra Ægypti.

22. Et surrexit Salomon ad faciem altaris Domini coram omni ecclesia Israel : et expandit manus suas ad cœlum,

23. et dixit : Domine Deus Israel, non est sicut tu Deus in cœlo sursum et super terram deorsum, custodiens testamentum et misericordiam servo tuo ambulanti coram te in toto corde suo,

24. quæ custodisti servo tuo David patri meo : etenim locutus es in ore tuo, et in manibus tuis implevisti, sicut dies hæc.

25. Et nunc, Domine Deus Israel, custodi servo tuo David patri meo quæ locutus es ei, dicens : Non auferetur a te vir a facie mea sedens super thronum Israel, dummodo custodiant filii tui vias suas, ambulando coram me sicut ambulasti coram me.

26. Et nunc, Domine Deus Israel, fidele sit, obsecro, verbum tuum David patri meo.

27. Quoniam si vere habitabit Deus cum hominibus super terram? Si cœlum et cœlum cœli non sufficient tibi, tantum etiam domus hæc quam ædificavi nomini tuo?

28. Et respicies super orationem meam, Domine Deus Israel, audiendo deprecationem quam servus tuus deprecatur coram te ad te hodie,

29. ut sint oculi tui aperti in domum hanc die et nocte, ad locum quem dixisti : Erit nomen meum ibi, ut exaudias deprecationem quam deprecatur servus tuus ad locum hunc die et nocte.

30. Et exaudies orationem servi tui et populi tui Israel quæcumque deprecati fuerint in loco hoc. Et tu exaudies in loco habitationis tuæ in cœlo : et facies et propitius eris.

31. Quæcumque peccaverit unusquisque proximo suo, et si acceperit in eum maledictionem ad maledicendum eum, et venerit et confessus fuerit ad faciem altaris tui in domo hac,

32. et tu exaudies de cœlo et facies : et judicabis populum tuum Israel, iniquitatis condemnando iniquum, dando viam ejus in caput ejus, et ad justificandum justum, dando ei secundum justitiam ejus.

33. In cadendo populum tuum Israel coram inimicis, quoniam peccabunt tibi : et revertent et confitebuntur nomini tuo, et deprecabuntur et orabunt in domo hac,

34. et tu exaudies de cœlo, et propitius eris peccatis populi tui Israel, et reduces eos in terram quam dedisti patribus eorum.

35. Cum cohibitum fuerit cœlum et non fuerit facta pluvia, quoniam peccabunt tibi : et deprecabuntur in loco hoc et confitebuntur nomini tuo, et a peccatis suis avertent se cum humiliaveris eos,

36. et exaudies de cœlo et propitius eris peccatis servi

ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ δούλου σου καὶ τοῦ λαοῦ σου Ἰσραήλ· ὅτι δηλώσεις αὐτοῖς τὴν ὁδὸν τὴν ἀγαθὴν πορεύεσθαι ἐν αὐτῇ, καὶ δώσεις ὑετὸν ἐπὶ τὴν γῆν ἣν ἔδωκας τῷ λαῷ σου ἐν κληρονομίᾳ.

37. Λιμὸς ἐὰν γένηται, θάνατος ἐὰν γένηται, ὅτι ἔσται ἐμπυρισμὸς, βροῦχος, ἐρυσίβη ἐὰν γένηται, καὶ ἐὰν θλίψῃ αὐτὸν ὁ ἐχθρὸς αὐτοῦ ἐν μιᾷ τῶν πόλεων αὐτοῦ, πᾶν συνάντημα, πᾶν πόνον,

38. πᾶσαν προςευχὴν, πᾶσαν δέησιν, ἐὰν γένηται παντὶ ἀνθρώπῳ, ὡς ἂν γνῶσιν ἕκαστος ἁφὴν καρδίας αὐτοῦ, καὶ διαπετάσῃ τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οἶκον τοῦτον,

39. καὶ σὺ εἰςακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου σου, καὶ ἵλεως ἔσῃ, καὶ ποιήσεις καὶ δώσεις ἀνδρὶ κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, καθὼς ἂν γνῷς τὴν καρδίαν αὐτοῦ, ὅτι σὺ μονώτατος οἶδας τὴν καρδίαν πάντων υἱῶν ἀνθρώπων,

40. ὅπως φοβῶνταί σε πάσας τὰς ἡμέρας ὅσας αὐτοὶ ζῶσιν ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ἔδωκας τοῖς πατράσιν ἡμῶν.

41. Καὶ τῷ ἀλλοτρίῳ ὃς οὐκ ἔστιν ἀπὸ λαοῦ σου οὗτος,

42. καὶ ἥξουσι καὶ προςεύξονται εἰς τὸν τόπον τοῦτον,

43. καὶ σὺ εἰςακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου σου, καὶ ποιήσεις κατὰ πάντα ὅσα ἂν ἐπικαλέσηταί σε ὁ ἀλλότριος, ὅπως γνῶσι πάντες οἱ λαοὶ τὸ ὄνομά σου, καὶ φοβῶνταί σε, καθὼς ὁ λαός σου Ἰσραὴλ, καὶ γνῶσιν ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπικέκληται ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦτον ὃν ᾠκοδόμησα.

44. Ὅτι ἐξελεύσεται ὁ λαός σου εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ ἐν ὁδῷ ᾗ ἐπιστρέψεις αὐτοὺς, καὶ προςεύξονται ἐν ὀνόματι Κυρίου ὁδὸν τῆς πόλεως ἧς ἐξελέξω ἐν αὐτῇ, καὶ τοῦ οἴκου οὗ ᾠκοδόμησα τῷ ὀνόματί σου,

45. καὶ σὺ εἰςακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τῆς δεήσεως αὐτῶν καὶ τῆς προςευχῆς αὐτῶν, καὶ ποιήσεις τὸ δικαίωμα αὐτοῖς.

46. Ὅτι ἁμαρτήσονταί σοι, ὅτι οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος ὃς οὐχ ἁμαρτήσεται, καὶ ἐπάξεις αὐτοὺς καὶ παραδώσεις αὐτοὺς ἐνώπιον ἐχθρῶν, καὶ αἰχμαλωτιοῦσιν οἱ αἰχμαλωτίζοντες εἰς γῆν μακρὰν ἢ ἐγγὺς,

47. καὶ ἐπιστρέψουσι καρδίας αὐτῶν ἐν τῇ γῇ οὗ μετήχθησαν ἐκεῖ, καὶ ἐπιστρέψωσι ἐν γῇ μετοικίας αὐτῶν, καὶ δεηθῶσί σου, λέγοντες· Ἡμάρτομεν, ἠδικήσαμεν, ἠνομήσαμεν,

48. καὶ ἐπιστρέψωσι πρὸς σὲ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτῶν καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτῶν, ἐν τῇ γῇ ἐχθρῶν αὐτῶν οὗ μετήγαγες αὐτοὺς, καὶ προςεύξονται πρὸς σὲ ὁδὸν γῆς αὐτῶν ἧς ἔδωκας τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ τῆς πόλεως ἧς ἐξελέξω, καὶ τοῦ οἴκου οὗ ᾠκοδόμηκα τῷ ὀνόματί σου,

49. καὶ εἰςακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου σου,

50. καὶ ἵλεως ἔσῃ ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν αἷς ἥμαρτόν σοι, καὶ κατὰ πάντα τὰ ἀθετήματα αὐτῶν ἃ ἠθέτησάν σοι, καὶ δώσεις αὐτοὺς εἰς οἰκτιρμοὺς ἐνώπιον αἰχμαλωτευόντων αὐτοὺς, καὶ οἰκτειρήσουσιν εἰς αὐτοὺς,

51. ὅτι λαός σου καὶ κληρονομία σου, οὓς ἐξήγαγες ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐκ μέσου χωνευτηρίου σιδήρου.

52. Καὶ ἔστωσαν οἱ ὀφθαλμοί σου καὶ τὰ ὦτά σου

tui et populi tui Israel : quoniam manifestabis eis viam bonam ad ambulandum in ea, et dabis pluviam super terram quam dedisti populo tuo in hæreditate.

37. Fames si facta fuerit, mors si facta fuerit, quia erit incendium, bruchus, ærugo si fuerit, et si tribulaverit eum inimicus ejus in una civitatum ejus, omnem occursum, omnem laborem,

38. omnem deprecationem, omnem orationem, si acciderit omni homini, postquam cognoverint unusquisque tactum cordis sui, et expanderit manus suas in loco hoc,

39. et tu exaudies de cœlo, ex parato habitaculo tuo, et propitius eris, et facies et dabis viro juxta vias ejus, sicut cognoveris cor ejus, quoniam tu prorsus solus novisti cor omnium filiorum hominum,

40. ut timeant te omnibus diebus quibus vixerint super terram quam dedisti patribus nostris.

41. Etiam alieno qui non est de populo tuo hic,

42. et venient et deprecabuntur in loco hoc,

43. et tu exaudies de cœlo, de præparato habitaculo tuo, et facies juxta omnia quæcumque invocaverit te alienus, ut cognoscant omnes populi nomen tuum, et timeant te, sicut populus tuus Israel, et cognoscant quia nomen tuum invocatum est super domum hanc quam ædificavi.

44. Quia egredietur populus tuus in bellum super inimicos suos in via qua convertes eos, et deprecabuntur in nomine Domini viam civitatis quam elegisti in ea, et domus quam ædificavi nomini tuo,

45. et tu exaudies de cœlo orationem eorum et deprecationem eorum, et facies justificationem eis.

46. Quia peccabunt tibi quoniam non est homo qui non peccabit, et induces eos et trades eos coram inimicis, et captivantes captivabunt in terram longe vel prope,

47. et convertent corda sua in terra quo translati fuerint illuc, et converterint se in terra transmigrationis suæ, et oraverint te, dicentes : Peccavimus, injuste egimus, iniquitatem fecimus,

48. et reverterint ad te in toto corde suo et in tota anima sua, in terra inimicorum suorum quo transtuleris eos, et deprecabuntur ad te viam terræ suæ quam dedisti patribus eorum, et civitatis quam elegisti, et domus quam ædificavi nomini tuo,

49. et exaudies de cœlo, de præparato habitaculo tuo,

50. et propitius eris injustitiis eorum quibus peccaverint tibi, et juxta omnes prævaricationes eorum quas prævaricati fuerint tibi, et dabis eos in misericordias coram iis qui captivaverunt eos, et miserebuntur in eos,

51. quoniam populus tuus et hæreditas tua, quos eduxisti de terra Ægypti, e medio fornacis ferri.

52. Et stent oculi tui et aures tuæ apertæ ad orationem

ἠνεῳγμένα εἰς τὴν δέησιν τοῦ δούλου σου, καὶ εἰς τὴν δέησιν τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ, εἰςακούειν αὐτῶν ἐν πᾶσιν οἷς ἂν ἐπικαλέσωνταί σε.

53. Ὅτι σὺ διέστειλας αὐτοὺς σεαυτῷ εἰς κληρονομίαν ἐκ πάντων τῶν λαῶν τῆς γῆς, καθὼς ἐλάλησας ἐν χειρὶ δούλου σου Μωϋσῆ, ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν σε τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, Κύριε, Κύριε. « Τότε « ἐλάλησε Σαλωμὼν ὑπὲρ τοῦ οἴκου ὡς συνετέλεσε τοῦ « οἰκοδομῆσαι αὐτόν· Ἥλιον ἐγνώρισεν ἐν οὐρανῷ· Κύ« ριος εἶπε τοῦ κατοικεῖν ἐν γνόφῳ· Οἰκοδόμησον οἶκόν « μου, οἶκον εὐπρεπῆ σεαυτῷ τοῦ κατοικεῖν ἐπὶ καινό« τητος. Οὐχ ἰδοὺ αὕτη γέγραπται ἐν βιβλίῳ τῆς ᾠδῆς; »

54. Καὶ ἐγένετο, ὡς συνετέλεσε Σαλωμὼν προσευχόμενος πρὸς Κύριον ὅλην τὴν προσευχὴν καὶ τὴν δέησιν ταύτην, καὶ ἀνέστη ἀπὸ προσώπου τοῦ θυσιαστηρίου Κυρίου ὀκλακὼς ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ, καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ διαπεπετασμέναι εἰς τὸν οὐρανόν.

55. Καὶ ἔστη, καὶ εὐλόγησε πᾶσαν ἐκκλησίαν Ἰσραὴλ φωνῇ μεγάλῃ, λέγων·

56. Εὐλογητὸς Κύριος σήμερον, ὃς ἔδωκε κατάπαυσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ Ἰσραὴλ, κατὰ πάντα ὅσα ἐλάλησεν· οὐ διεφώνησε λόγος εἷς ἐν πᾶσι τοῖς λόγοις αὐτοῦ τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ Μωϋσῆ.

57. Γένοιτο Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν μεθ' ἡμῶν καθὼς ἦν μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν, μὴ ἐγκαταλίποιτο ἡμᾶς μηδὲ ἀποστρέψοιτο ἡμᾶς,

58. ἐπικλῖναι καρδίας ἡμῶν ἐπ' αὐτὸν, τοῦ πορεύεσθαι ἐν πάσαις ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ φυλάσσειν πάσας ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ τὰ προστάγματα αὐτοῦ, ἃ ἐνετείλατο τοῖς πατράσιν ἡμῶν.

59. Καὶ ἔστωσαν οἱ λόγοι οὗτοι ὡς δεδέημαι ἐνώπιον Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν, ἐγγίζοντες πρὸς Κύριον Θεὸν ἡμῶν ἡμέρας καὶ νυκτὸς, τοῦ ποιεῖν τὸ δικαίωμα τοῦ δούλου σου, καὶ τὸ δικαίωμα λαοῦ Ἰσραὴλ, ῥῆμα ἡμέρας ἐν ἡμέρᾳ ἐνιαυτοῦ·

60. ὅπως γνῶσι πάντες οἱ λαοὶ τῆς γῆς ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς, αὐτὸς Θεὸς, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι.

61. Καὶ ἔστωσαν αἱ καρδίαι ἡμῶν τέλειαι πρὸς Κύριον Θεὸν ἡμῶν, καὶ ὁσίως πορεύεσθαι ἐν τοῖς προστάγμασιν αὐτοῦ, καὶ φυλάσσειν ἐντολὰς αὐτοῦ ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη.

62. Καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἔθυσαν θυσίαν ἐνώπιον Κυρίου.

63. Καὶ ἔθυσεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν τὰς θυσίας τῶν εἰρηνικῶν ἃς ἔθυσε τῷ Κυρίῳ, βοῶν δύο καὶ εἴκοσι χιλιάδας, προβάτων ἑκατὸν καὶ εἴκοσι χιλιάδας. Καὶ ἐνεκαίνισε τὸν οἶκον Κυρίου ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ.

64. Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἡγίασεν ὁ βασιλεὺς τὸ μέσον τῆς αὐλῆς τὸ κατὰ πρόσωπον τοῦ οἴκου Κυρίου· ὅτι ἐποίησεν ἐκεῖ τὴν ὁλοκαύτωσιν καὶ τὰς θυσίας καὶ τὰ στέατα τῶν εἰρηνικῶν, ὅτι τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν τὸ ἐνώπιον Κυρίου μικρὸν, τοῦ μὴ δύνασθαι τὴν ὁλοκαύτωσιν καὶ τὰς θυσίας τῶν εἰρηνικῶν ὑπενεγκεῖν.

65. Καὶ ἐποίησε Σαλωμὼν τὴν ἑορτὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ, ἐκκλησία μεγάλη ἀπὸ τῆς εἰςόδου Ἡμὰθ ἕως ποταμοῦ Αἰγύπτου, ἐνώπιον Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν ἐν τῷ οἴκῳ ᾧ ᾠκοδόμησεν, ἐσθίων καὶ πίνων καὶ εὐφραινόμενος ἐνώπιον Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν ἑπτὰ ἡμέρας.

servi tui, et ad orationem populi tui Israel, ad exaudiendum eos in omnibus quæcumque invocaverint te.

53. Quoniam tu distinxisti eos tibi in hæreditatem ex omnibus populis terræ, sicut locutus es in manu servi tui Moysi, in educendo te patres nostros e terra Ægypti, Domine, Domine. « Tunc locutus est Salomon pro domo post« quam consummavit ædificare eam : Solem fecit notum in « cœlo : Dominus dixit habitare in caligine : Ædifica domum « meam, domum decoram tibi ad inhabitandum super no« vitatem. Nonne ecce hæc scripta est in libro cantici? »

54. Et factum est, postquam consummavit Salomon deprecans ad Dominum totam deprecationem et orationem hanc, et surrexit a facie altaris Domini cum curvasset se super genua sua, et manus ejus expansæ ad cœlum.

55. Et stetit, et benedixit omnem ecclesiam Israel voce magna, dicens :

56. Benedictus Dominus hodie, qui dedit requiem populo suo Israel, juxta omnia quæcumque locutus est : non dissonuit verbum unum in omnibus verbis ejus bonis quæ locutus est in manu servi sui Moysi.

57. Sit Dominus Deus noster nobiscum sicut fuit cum patribus nostris, ne derelinquat nos neque avertat nos,

58. inclinando corda nostra ad ipsum, ut eamus in omnibus viis ejus, et custodiamus omnia mandata ejus, et præcepta ejus, quæ mandavit patribus nostris.

59. Et sint verba hæc sicut oravi coram Domino Deo nostro, appropinquantia ad Dominum Deum nostrum die ac nocte, ad faciendum justificationem servi tui, et justificationem populi Israel, verbum diei in die anni :

60. ut cognoscant omnes populi terræ quia Dominus Deus, ipse est Deus, et non est ultra.

61. Et sint corda nostra perfecta erga Dominum Deum nostrum, et sancte ambulando in præceptis ejus, et custodiendo mandata ejus sicut dies hæc.

62. Et rex et omnes filii Israel sacrificaverunt sacrificium coram Domino.

63. Et sacrificavit rex Salomon sacrificia pacificorum quæ sacrificavit Domino, boum duo et viginti millia, ovium centum et viginti millia. Et dedicavit domum Domini rex et omnes filii Israel.

64. Die illa sanctificavit rex medium atrii quod ad faciem domus Domini : quoniam fecit ibi holocaustosim et sacrificia et adipes pacificorum, quoniam altare æreum quod coram Domino parvum erat, ita ut non posset holocaustosim et sacrificia pacificorum sufferre.

65. Et fecit Salomon festivitatem in die illa, et omnis Israel cum eo, ecclesia magna ab introitu Hemath usque ad flumen Ægypti, coram Domino Deo nostro in domo quam ædificavit, comedens et bibens et lætans coram Domino Deo nostro septem dies.

66. Καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἐξαπέστειλε τὸν λαὸν, καὶ εὐλόγησαν τὸν βασιλέα, καὶ ἀπῆλθεν ἕκαστος εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ χαίροντες· καὶ ἀγαθὴ ἡ καρδία ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἐποίησε Κύριος τῷ Δαυὶδ δούλῳ αὐτοῦ καὶ τῷ Ἰσραὴλ λαῷ αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Καὶ ἐγενήθη, ὡς συνετέλεσε Σαλωμὼν οἰκοδομεῖν τὸν οἶκον Κυρίου καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, καὶ πᾶσαν τὴν πραγματείαν Σαλωμὼν, ὅσα ἠθέλησε ποιῆσαι,

2. καὶ ὤφθη Κύριος τῷ Σαλωμὼν δεύτερον καθὼς ὤφθη ἐν Γαβαὼν,

3. καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Κύριος· Ἤκουσα τῆς φωνῆς τῆς προσευχῆς σου καὶ τῆς δεήσεώς σου ἧς ἐδεήθης ἐνώπιόν μου· πεποίηκά σοι κατὰ πᾶσαν τὴν προσευχήν σου, ἡγίακα τὸν οἶκον τοῦτον ὃν ᾠκοδόμησας τοῦ θέσθαι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ἔσονται οἱ ὀφθαλμοί μου ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία μου πάσας τὰς ἡμέρας.

4. Καὶ σὺ ἐὰν πορευθῇς ἐνώπιον ἐμοῦ, καθὼς ἐπορεύθη Δαυὶδ ὁ πατήρ σου, ἐν ὁσιότητι καρδίας καὶ ἐν εὐθύτητι, καὶ τοῦ ποιεῖν κατὰ πάντα ἃ ἐνετειλάμην αὐτῷ, καὶ τὰ προστάγματά μου καὶ τὰς ἐντολάς μου φυλάξῃς,

5. καὶ ἀναστήσω τὸν θρόνον τῆς βασιλείας σου ἐν Ἰσραὴλ εἰς τὸν αἰῶνα, καθὼς ἐλάλησα Δαυὶδ πατρί σου, λέγων· Οὐκ ἐξαρθήσεταί σοι ἀνὴρ ἡγούμενος ἐν Ἰσραήλ.

6. Ἐὰν δὲ ἀποστραφέντες ἀποστραφῆτε ὑμεῖς καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ μὴ φυλάξητε τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ προστάγματά μου ἃ ἔδωκε Μωϋσῆς ἐνώπιον ὑμῶν, καὶ πορευθῆτε καὶ δουλεύσητε θεοῖς ἑτέροις καὶ προσκυνήσητε αὐτοῖς,

7. καὶ ἐξαρῶ τὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα αὐτοῖς, καὶ τὸν οἶκον τοῦτον, ὃν ἡγίασα τῷ ὀνόματί μου, ἀποῤῥίψω ἐκ προσώπου μου· καὶ ἔσται Ἰσραὴλ εἰς ἀφανισμὸν καὶ εἰς λάλημα εἰς πάντας τοὺς λαούς.

8. Καὶ ὁ οἶκος οὗτος ἔσται ὁ ὑψηλὸς, πᾶς ὁ διαπορευόμενος δι' αὐτοῦ ἐκστήσεται καὶ συριεῖ, καὶ ἐροῦσιν· Ἕνεκεν τίνος ἐποίησε Κύριος οὕτω τῇ γῇ ταύτῃ καὶ τῷ οἴκῳ τούτῳ;

9. Καὶ ἐροῦσιν· Ἀνθ' ὧν ἐγκατέλιπον Κύριον Θεὸν αὐτῶν, ὃς ἐξήγαγε τοὺς πατέρας αὐτῶν ἐξ Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας, καὶ ἀντελάβοντο θεῶν ἀλλοτρίων, καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς καὶ ἐδούλευσαν αὐτοῖς, διὰ τοῦτο ἐπήγαγε Κύριος ἐπ' αὐτοὺς τὴν κακίαν ταύτην. Τότε ἀνήγαγε Σαλωμὼν τὴν θυγατέρα Φαραὼ ἐκ πόλεως Δαυὶδ εἰς οἶκον αὐτοῦ, ὃν ᾠκοδόμησεν ἑαυτῷ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις.

10. Εἴκοσιν ἔτη ἐν οἷς ᾠκοδόμησε Σαλωμὼν τοὺς δύο οἴκους, τὸν οἶκον Κυρίου καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως,

11. Χιρὰμ βασιλεὺς Τύρου ἀντελάβετο τοῦ Σαλωμὼν ἐν ξύλοις κεδρίνοις καὶ ἐν ξύλοις πευκίνοις, καὶ ἐν χρυσίῳ, καὶ ἐν παντὶ θελήματι αὐτοῦ. Τότε ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς τῷ Χιρὰμ εἴκοσι πόλεις ἐν τῇ γῇ τῇ Γαλιλαίᾳ.

12. Καὶ ἐξῆλθε Χιρὰμ ἐκ Τύρου, καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν Γαλιλαίαν τοῦ ἰδεῖν τὰς πόλεις ἃς ἔδωκεν αὐτῷ Σαλωμών· καὶ οὐκ ἤρεσαν αὐτῷ,

66. Et in die octava dimisit populum, et benedixerunt regem, et abiit unusquisque ad tabernacula sua lætantes : et bonum fuit cor super bonis quæ fecerat Dominus David servo suo et Israel populo suo.

CAPUT IX.

1. Et factum est, postquam consummavit Salomon ædificare domum Domini et domum regis, et omne opus Salomon, quæcumque voluit facere,

2. et apparuit Dominus ipsi Salomon secundo sicut apparuerat in Gabaon,

3. et dixit ad eum Dominus : Audivi vocem deprecationis tuæ et orationis tuæ quam orasti coram me : feci tibi secundum omnem deprecationem tuam, sanctificavi domum hanc quam ædificasti ad ponendum nomen meum ibi in sæculum, et erunt oculi mei illuc et cor meum omnibus diebus.

4. Et tu si ambulaveris coram me, sicut ambulavit David pater tuus, in sanctitate cordis et rectitudine, et faciendo juxta omnia quæ mandavi ei, et præcepta mea et mandata mea custodieris,

5. et faciam surgere thronum regni tui in Israel in sæculum, sicut locutus sum David patri tuo, dicens : Non auferetur tibi vir dux in Israel.

6. Si autem aversi avertemini vos et filii vestri a me, et non custodieritis mandata mea et præcepta mea quæ dedit Moyses coram vobis, et iveritis et servieritis diis aliis et adoraveritis eos,

7. et tollam Israel de terra quam dedi eis, et domum hanc, quam sanctificavi nomini meo, abjiciam a facie mea : et erit Israel in perditionem et in sermonem in omnibus populis.

8. Et domus ista erit excelsa, omnis transiens per eam stupebit et sibilabit, et dicent : Propter quid fecit Dominus sic terræ huic et domui huic?

9. Et dicent : Pro eo quod dereliquerunt Dominum Deum suum, qui eduxit patres eorum ex Ægypto, e domo servitutis, et susceperunt deos alienos, et adoraverunt eos et servierunt eis, propter hoc induxit Dominus super eos malum hoc. Tunc adduxit Salomon filiam Pharaonis e civitate David in domum suam, quam ædificaverat sibi in diebus illis.

10. Viginti annis in quibus ædificavit Salomon ambas domos, domum Domini et domum regis,

11. Chiram rex Tyri adjuvit Salomon in lignis cedrinis et in lignis abiegnis, et in auro, et in omni voluntate ejus. Tunc dedit rex ipsi Chiram viginti civitates in terra Galilæa.

12. Et exivit Chiram e Tyro, et ivit in Galilæam ad videndum civitates quas dederat ei Salomon : et non placuerunt ei,

13. καὶ εἶπε· Τί αἱ πόλεις αὗται ἃς ἔδωκάς μοι, ἀδελφέ; Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὰς Ὅριον ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

14. Καὶ ἤνεγκε Χιρὰμ τῷ Σαλωμὼν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι τάλαντα χρυσίου. (*)

26. Καὶ ναῦν ὑπὲρ οὗ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν ἐν Γασίων Γαβὲρ τὴν οὖσαν ἐχομένην Αἰλὰθ, ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς ἐσχάτης θαλάσσης ἐν γῇ Ἐδώμ.

27. Καὶ ἀπέστειλε Χιρὰμ ἐν τῇ νηῒ τῶν παίδων αὐτοῦ ἄνδρας ναυτικοὺς ἐλαύνειν εἰδότας θάλασσαν μετὰ τῶν παίδων Σαλωμών.

28. Καὶ ἦλθον εἰς Σωφιρὰ, καὶ ἔλαβον ἐκεῖθεν χρυσίου ἑκατὸν καὶ εἴκοσι τάλαντα, καὶ ἤνεγκαν τῷ βασιλεῖ Σαλωμών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

1. Καὶ βασίλισσα Σαβὰ ἤκουσε τὸ ὄνομα Σαλωμὼν καὶ τὸ ὄνομα Κυρίου, καὶ ἦλθε πειράσαι αὐτὸν ἐν αἰνίγμασι.

2. Καὶ ἦλθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν δυνάμει βαρείᾳ σφόδρα, καὶ κάμηλοι αἴρουσαι ἡδύσματα καὶ χρυσὸν

13. et dixit : Quid civitates hæ quas dedisti mihi, frater? Et vocavit eas Terminum usque in diem hanc.

14. Et attulit Chiram Salomoni centum et viginti talenta auri.

26. Et navem pro ea re fecit rex Salomon in Gasion Gaber quæ est juxta Ælath, super labium ultimi maris in terra Edom.

27. Et misit Chiram in navi puerorum suorum viros nauticos impellere scientes mare cum pueris Salomon.

28. Et venerunt in Sophira, et sumpserunt inde auri centum et viginti talenta, et attulerunt regi Salomon.

CAPUT X.

1. Et regina Saba audivit nomen Salomon et nomen Domini, et venit tentare eum in ænigmatibus.

2. Et venit in Jerusalem in virtute gravi valde, et cameli portantes suavitates et aurum multum valde et lapides

---

(*) 15. Αὕτη ἡ πραγματία τῆς προνομῆς, ἧς ἀνήνεγκεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον Κυρίου, καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, καὶ σὺν τὴν Μελὼ, καὶ τὴν ἄκραν τοῦ περιφράξαι τὸν φραγμὸν τῆς πόλεως Δαυὶδ, καὶ τὴν Ἀσσοὺρ, καὶ σὺν τὴν Μεδὰν, καὶ τὸ τεῖχος Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὴν Ἐσὲρ, καὶ τὴν Μαγδὼ, καὶ τὴν Γεζέρ.

16. Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἀνέβη, καὶ κατελάβετο τὴν Γεζὲρ, καὶ ἐνέπρησεν αὐτὴν ἐν πυρί· καὶ σὺν τὸν Χαναναῖον τὸν καθήμενον ἐν τῇ πόλει ἀπέκτεινεν· καὶ ἔδωκεν αὐτὴν ἀποστολὰς τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ, γυναικὶ Σαλωμών.

17. Καὶ ᾠκοδόμησεν Σαλωμὼν τὴν Γαζὲρ, καὶ τὴν Βαιθωρὼν τὴν κατωτάτην,

18. καὶ τὴν Βαλὰθ, καὶ τὴν Θερμὰθ ἐν τῇ ἐρήμῳ,

19. καὶ ἐν τῇ γῇ πάσας τὰς πόλεις τῶν σκηνωμάτων, αἳ ἦσαν τῷ Σαλωμὼν, καὶ τὰς πόλεις τῶν ἁρμάτων, καὶ πάσας τὰς πόλεις τῶν ἱππέων, καὶ τὴν πραγματίαν Σαλωμὼν ἣν ἐπραγματεύσατο οἰκοδομῆσαι ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐν τῷ Λιβάνῳ, καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ, τοῦ μὴ κατάρξαι αὐτοῦ.

20. Πάντα τὸν λαὸν τὸν ὑπολελειμμένον ὑπὸ τοῦ Ἀμορραίου, καὶ τοῦ Χετταίου, καὶ τοῦ Φερεζαίου, καὶ τοῦ Χαναναίου, καὶ τοῦ Εὐαίου, καὶ τοῦ Ἰεβουσαίου, καὶ τοῦ Γεργεσαίου τοῦ μὴ ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὄντων,

21. τὰ τέκνα αὐτῶν τὰ ὑπολελειμμένα μετ' αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ, οὓς οὐκ ἐδύναντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐξολεθρεῦσαι αὐτούς· καὶ ἀνήγαγεν αὐτοὺς Σαλωμὼν εἰς φόρον δουλείας ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

22. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ οὐκ ἔδωκεν Σαλωμὼν εἰς πρᾶγμα, ὅτι αὐτοὶ ἦσαν ἄνδρες πολεμισταὶ, καὶ παῖδες αὐτοῦ, καὶ ἄρχοντες αὐτοῦ, καὶ τρισσοὶ αὐτοῦ, καὶ ἄρχοντες αὐτοῦ τῶν ἁρμάτων, καὶ ἱππεῖς αὐτοῦ.

23. Οὗτοι οἱ ἄρχοντες οἱ ἐστηλωμένοι οἱ ἐπὶ τοῦ ἔργου τοῦ Σαλωμὼν, πεντήκοντα καὶ πεντακόσιοι, ἐπικρατοῦντες ἐν τῷ λαῷ, οἱ ποιοῦντες ἐν τῷ ἔργῳ.

24. Πλὴν ἡ θυγάτηρ Φαραὼ ἀνέβη ἐκ πόλεως Δαυὶδ πρὸς οἶκον αὐτῆς, ὃν ᾠκοδόμησεν σὺν τὴν Μελώ.

25. Καὶ ἀνεβίβασεν Σαλωμὼν τρεῖς καθόδους ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ὁλοκαύτωμα, καὶ εἰρηνικὰς ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου ὃ ᾠκοδόμησεν τῷ Κυρίῳ, καὶ ἐθυμία αὐτὸς εἰς πρόσωπον Κυρίου· καὶ ἀπήρτισεν σὺν τὸν οἶκον. (*Alex.*)

15. Hæc fuit summa distributionis, quam obtulit rex Salomon ad ædificandum domum Domini, et domum regis, et item Melo, et arcem ad circumsepiendum sepem civitatis David, et Assur, et Medan, et murum Jerusalem, et Eser, et Magdo, et Gezer.

16. Pharao rex Ægypti ascendit et cepit Gezer, succenditque eam igni : et simul Chananæum sedentem in civitate interfecit : et dedit eam missiones (*in munera*) filiæ suæ, uxori Salomon.

17. Et ædificavit Salomon Gazer, et Bæthoron inferiorem,

18. et Balath, et Thermath in deserto,

19. et in terra omnes civitates tabernaculorum, quæ erant Salomon, et civitates curruum, et omnes civitates equitum, et negotiationem Salomonis quam negotiatus est ædificando in Jerusalem, et in Libano, et in omni terra, ut non opprimeret eum.

20. Universum populum residuum de Amorrhæo, et Chettæo, et Pherezæo, et Chananæo, et Evæo, et Jebusæo, et Gergesæo de iis qui non erant ex filiis Israel,

21. filios eorum residuos post eos in terra, quos non potuerant filii Israel exterminare eos : et adduxit eos Salomon in tributum servitutis usque ad diem hanc.

22. Et de filiis Israel non dedit Salomon in molestiam, quia ipsi erant viri bellatores, et pueri ejus, et principes ejus, et tertiarii ejus, et principes curruum ejus, et equites ejus.

23. Hi principes qui erant præpositi super opus Salomon, quingenti quinquaginta, imperantes in populo, qui faciebant opus.

24. Filia vero Pharaonis ascendit de civitate David ad domum suam, quam tunc ædificavit Melo.

25. Et provexit Salomon tribus vicibus in anno holocaustum et pacificas super altare quod ædificaverat Domino, et adolebat ipse coram Domino : et perfecit eodem tempore templum.

πολὺν σφόδρα καὶ λίθον τίμιον· καὶ εἰσῆλθε πρὸς Σαλωμὼν, καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ πάντα ὅσα ἦν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.

3. Καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῇ Σαλωμὼν πάντας τοὺς λόγους αὐτῆς· οὐκ ἦν λόγος παρεωραμένος παρὰ τοῦ βασιλέως, ὃν οὐκ ἀπήγγειλεν αὐτῇ.

4. Καὶ εἶδε βασίλισσα Σαβὰ πᾶσαν τὴν φρόνησιν Σαλωμὼν, καὶ τὸν οἶκον ὃν ᾠκοδόμησε,

5. καὶ τὰ βρώματα Σαλωμὼν, καὶ τὴν καθέδραν παίδων αὐτοῦ, καὶ τὴν στάσιν λειτουργῶν αὐτοῦ, καὶ τὸν ἱματισμὸν αὐτοῦ, καὶ τοὺς οἰνοχόους αὐτοῦ, καὶ τὴν ὁλοκαύτωσιν αὐτοῦ ἣν ἀνέφερεν ἐν οἴκῳ Κυρίου, καὶ ἐξ ἑαυτῆς ἐγένετο·

6. καὶ εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα Σαλωμών· Ἀληθινὸς ὁ λόγος ὃν ἤκουσα ἐν τῇ γῇ μου

7. περὶ τοῦ λόγου σου καὶ περὶ τῆς φρονήσεώς σου· καὶ οὐκ ἐπίστευσα τοῖς λαλοῦσί μοι, ἕως ὅτου παρεγενόμην καὶ ἑωράκασιν οἱ ὀφθαλμοί μου· καὶ ἰδοὺ οὐκ εἰσὶ τὸ ἥμισυ καθὼς ἀπήγγειλάν μοι· προστέθεικας ἀγαθὰ πρὸς αὐτὰ ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἀκοὴν ἣν ἤκουσα ἐν τῇ γῇ μου.

8. Μακάριαι αἱ γυναῖκές σου, μακάριοι οἱ παῖδές σου οὗτοι οἱ παρεστηκότες ἐνώπιόν σου διόλου, οἱ ἀκούοντες πᾶσαν τὴν φρόνησίν σου.

9. Γένοιτο Κύριος ὁ Θεός σου εὐλογημένος, ὃς ἠθέλησεν ἐν σοὶ, δοῦναί σε ἐπὶ θρόνου Ἰσραὴλ, διὰ τὸ ἀγαπᾷν Κύριον τὸν Ἰσραὴλ, στῆσαι εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ ἔθετό σε βασιλέα ἐπ' αὐτοὺς, τοῦ ποιεῖν κρίμα ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἐν κρίμασιν αὐτῶν.

10. Καὶ ἔδωκε τῷ Σαλωμὼν ἑκατὸν εἴκοσι τάλαντα χρυσίου, καὶ ἡδύσματα πολλὰ σφόδρα, καὶ λίθον τίμιον. Οὐκ ἐληλύθει κατὰ τὰ ἡδύσματα ἐκεῖνα ἔτι εἰς πλῆθος, ἃ ἔδωκε βασίλισσα Σαβὰ τῷ βασιλεῖ Σαλωμών.

11. Καὶ ἡ ναῦς Χιρὰμ ἡ αἴρουσα τὸ χρυσίον ἐκ Σουφὶρ, ἤνεγκε ξύλα πελεκητὰ πολλὰ σφόδρα καὶ λίθον τίμιον.

12. Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς τὰ ξύλα τὰ πελεκητὰ ὑποστηρίγματα τοῦ οἴκου Κυρίου καὶ τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ νάβλας καὶ κινύρας τοῖς ᾠδοῖς. Οὐκ ἐληλύθει τοιαῦτα ξύλα ἀπελέκητα ἐπὶ τῆς γῆς, οὐδὲ ὤφθησάν που ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

13. Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν ἔδωκε τῇ βασιλίσσῃ Σαβὰ πάντα ὅσα ἠθέλησεν, ὅσα ᾐτήσατο, ἐκτὸς πάντων ὧν ἐδεδώκει αὐτῇ διὰ χειρὸς τοῦ βασιλέως Σαλωμών. Καὶ ἀπεστράφη, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτῆς, αὐτὴ καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτῆς.

14. Καὶ ἦν ὁ σταθμὸς τοῦ χρυσίου τοῦ ἐληλυθότος τῷ Σαλωμὼν ἐν ἐνιαυτῷ ἑνὶ, ἑξακόσια καὶ ἑξηκονταὲξ τάλαντα χρυσίου,

15. χωρὶς τῶν φόρων τῶν ὑποτεταγμένων καὶ τῶν ἐμπόρων καὶ πάντων τῶν βασιλέων τοῦ πέραν, καὶ τῶν σατραπῶν τῆς γῆς.

16. Καὶ ἐποίησε Σαλωμὼν τριακόσια δόρατα χρυσᾶ ἐλατά· τριακόσιοι χρυσοῖ ἐπῆσαν ἐπὶ τὸ δόρυ τὸ ἕν,

17. καὶ τριακόσια ὅπλα χρυσᾶ ἐλατά· καὶ τρεῖς μναῖ ἐνῆσαν χρυσοῦ εἰς τὸ ὅπλον τὸ ἕν. Καὶ ἔδωκεν αὐτὰ ὁ βασιλεὺς εἰς οἶκον δρυμοῦ τοῦ Λιβάνου.

18. Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς θρόνον ἐλεφάντινον μέγαν, καὶ περιεχρύσωσεν αὐτὸν χρυσίῳ δοκίμῳ.

pretiosum : et ingressa est ad Salomon, et locuta est ei omnia quæcumque erant in corde suo.

3. Et indicavit ei Salomon omnia verba ejus : non fuit verbum despectum a rege quod non indicavit ei.

4. Et vidit regina Saba omnem prudentiam Salomon, et domum quam ædificaverat,

5. et cibos Salomon, et cathedram puerorum ejus, et stationem ministrorum ejus, et vestem ejus, et pincernas ejus, et holocaustosim ejus quam offerebat in domo Domini, et extra se facta est :

6. et dixit ad regem Salomon : Verus est sermo quem audivi in terra mea de sermone tuo et de prudentia tua.

7. Et non credidi iis qui dicebant mihi, donec veni et viderunt oculi mei : et ecce non sunt dimidium sicut annuntiarant mihi : apposuisti bona ad ea super omnem auditionem quam audivi in terra mea.

8. Beatæ mulieres tuæ, beati pueri tui hi qui assistunt coram te semper, qui audiunt omnem prudentiam tuam.

9. Sit Dominus Deus tuus benedictus, qui voluit in te, ad dandum te super thronum Israel, eo quod Dominus diligat Israel, ad statuendum in sæculum : et posuit te regem super eos, ad faciendum judicium in justitia et in judiciis eorum.

10. Et dedit Salomoni centum viginti talenta auri, et suavitates multas valde, et lapidem pretiosum. Non venit juxta suavitates illas ultra in multitudine, quas dedit regina Saba regi Salomon.

11. Et navis Chiram portans aurum de Suphir, attulit ligna dolata multa valde et lapidem pretiosum.

12. Et fecit rex ligna dolata fulcimenta domus Domini et domus regis, et nablas et citharas cantoribus. Non venerunt hujusmodi ligna non dolata super terram, neque visa sunt usquam usque in diem hanc.

13. Et rex Salomon dedit reginæ Saba omnia quæcumque voluit, quæcumque petiit, præter ea quæ dederat ei per manum regis Salomon. Et revertit, et venit in terram suam, ipsa et omnes pueri ejus.

14. Et erat pondus auri quod veniebat ad Salomon in anno uno, sexcenta et sexaginta sex talenta auri,

15. absque tributis subditorum et mercatorum et omnium regum regionis ulterioris, et satraparum terræ.

16. Et fecit Salomon trecentas lanceas aureas ductiles : trecenti aurei inerant in lancea una,

17. et trecenta scuta aurea ductilia : et tres minæ inerant auri in scuto uno. Et dedit ea rex in domum sylvæ Libani.

18. Et fecit rex thronum elephantinum magnum, et circumauravit illum auro probato.

19. Ἓξ ἀναβαθμοὶ τῷ θρόνῳ, καὶ προτομαὶ μόσχων τῷ θρόνῳ ἐκ τῶν ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ χεῖρες ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐπὶ τοῦ τόπου τῆς καθέδρας, καὶ δύο λέοντες ἑστηκότες παρὰ τὰς χεῖρας,

20. καὶ δώδεκα λέοντες ἑστῶτες ἐκεῖ ἐπὶ τῶν ἓξ ἀναβαθμῶν ἔνθεν καὶ ἔνθεν· οὐ γέγονεν οὕτως πάσῃ βασιλείᾳ.

21. Καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ ὑπὸ τοῦ Σαλωμὼν γεγονότα χρυσᾶ, καὶ λουτῆρες χρυσοῖ, καὶ πάντα τὰ σκεύη οἴκου δρυμοῦ τοῦ Λιβάνου χρυσίῳ συγκεκλεισμένα. Οὐκ ἦν ἀργύριον, ὅτι οὐκ ἦν λογιζόμενον ἐν ταῖς ἡμέραις Σαλωμών·

22. ὅτι ναῦς Θαρσὶς τῷ βασιλεῖ Σαλωμὼν ἐν τῇ θαλάσσῃ μετὰ τῶν νεῶν Χιράμ· μία διὰ τριῶν ἐτῶν ἤρχετο τῷ βασιλεῖ ναῦς ἐκ Θαρσὶς χρυσίου καὶ ἀργυρίου καὶ λίθων τορευτῶν καὶ πελεκητῶν· « αὕτη ἦν ἡ πρα-
« γματεία τῆς προνομῆς ἧς ἀνήνεγκεν ὁ βασιλεὺς Σαλω-
« μὼν οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον Κυρίου, καὶ τὸν οἶκον τοῦ
« βασιλέως, καὶ τὸ τεῖχος Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὴν ἄκραν,
« τοῦ περιφράξαι τὸν φραγμὸν τῆς πόλεως Δαυὶδ, καὶ
« τὴν Ἀσσοὺρ, καὶ τὴν Μαγδὰλ, καὶ τὴν Γαζὲρ, καὶ
« τὴν Βαιθωρὼν τὴν ἀνωτέρω, καὶ τὴν Ἰεθερμὰθ, καὶ
« πάσας τὰς πόλεις τῶν ἁρμάτων, καὶ πάσας τὰς πό-
« λεις τῶν ἱππέων, καὶ τὴν πραγματείαν Σαλωμὼν ἣν
« ἐπραγματεύσατο οἰκοδομῆσαι ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν
« πάσῃ τῇ γῇ, τοῦ μὴ κατάρξαι αὐτοῦ πάντα τὸν λαὸν τὸν
« ὑπολελειμμένον ὑπὸ τοῦ Χετταίου καὶ τοῦ Ἀμοῤῥαίου
« καὶ τοῦ Φερεζαίου καὶ τοῦ Χαναναίου καὶ τοῦ Εὐαίου
« καὶ τοῦ Ἰεβουσαίου καὶ τοῦ Γεργεσαίου τῶν μὴ ἐκ
« τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὄντων, τὰ τέκνα αὐτῶν τὰ ὑπολε-
« λειμμένα μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ, οὓς οὐκ ἐδύναντο οἱ
« υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐξολοθρεῦσαι αὐτοὺς, καὶ ἀνήγαγεν αὐ-
« τοὺς Σαλωμὼν εἰς φόρον ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ
« ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ οὐκ ἔδωκε Σαλωμὼν πρᾶγμα,
« ὅτι αὐτοὶ ἦσαν ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ, καὶ παῖδες αὐ-
« τοῦ καὶ ἄρχοντες καὶ τρισσοὶ αὐτοῦ, καὶ ἄρχοντες τῶν
« ἁρμάτων αὐτοῦ, καὶ ἱππεῖς αὐτοῦ. »

23. Καὶ ἐμεγαλύνθη Σαλωμὼν ὑπὲρ πάντας τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς πλούτῳ καὶ φρονήσει.

24. Καὶ πάντες βασιλεῖς τῆς γῆς ἐζήτουν τὸ πρόσωπον Σαλωμὼν, τοῦ ἀκοῦσαι τῆς φρονήσεως αὐτοῦ ἧς ἔδωκε Κύριος τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.

25. Καὶ αὐτοὶ ἔφερον ἕκαστος τὰ δῶρα, σκεύη χρυσᾶ καὶ ἱματισμὸν, στακτὴν καὶ ἡδύσματα, καὶ ἵππους καὶ ἡμιόνους, τὸ κατ' ἐνιαυτὸν ἐνιαυτῷ.

26. (*) Καὶ ἦσαν τῷ Σαλωμὼν τέσσαρες χιλιάδες θήλειαι ἵπποι εἰς ἅρματα, καὶ δώδεκα χιλιάδες ἱππέων· καὶ ἔθετο αὐτὰς ἐν ταῖς πόλεσι τῶν ἁρμάτων καὶ μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἦν ἡγούμενος πάντων τῶν βασιλέων ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ καὶ ἕως γῆς ἀλλοφύλων καὶ ἕως ὁρίων Αἰγύπτου.

27. Καὶ ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον ἐν Ἱερουσαλὴμ ὡς λίθους, καὶ τὰς κέδρους ἔδωκεν ὡς συκαμίνους τὰς ἐν τῇ πεδινῇ εἰς πλῆθος.

28. Καὶ ἡ ἔξοδος Σαλωμὼν τῶν ἱππέων καὶ ἐξ Αἰγύπτου καὶ ἐκ Θεκουὲ ἔμποροι τοῦ βασιλέως· καὶ ἐλάμβανον ἐκ Θεκουὲ ἐν ἀλλάγματι.

(*) 26. Καὶ συνέλεξεν Σαλωμὼν ἅρματα καὶ ἵππους, καὶ.... (*Alex.*)

19. Sex gradus throno, et prominentiæ vitulorum ipsi throno ex posterioribus ejus, et manus hinc et hinc super locum cathedræ, et duo leones stantes juxta manus,

20. et duodecim leones stantes ibi super sex gradus hinc et hinc : non factum est sic omni regno.

21. Et omnia vasa quæ a Salomon facta aurea, et luteres aurei, et omnia vasa domus sylvæ Libani auro conclusa. Non fuit argentum, quoniam non erat reputatum in diebus Salomon :

22. quia navis Tharsis erat regi Salomon in mari cum navibus Chiram : una per tres annos veniebat regi navis e Tharsis auri et argenti et lapidum tornatorum et dolatorum : « hæc fuit summa distributionis quam obtulit rex Sa-
« lomon ad ædificandam domum Domini, et domum regis,
« et murum Jerusalem, et arcem, ad circumsepiendum se-
« pem civitatis David, et Assur, et Magdal, et Gazer, et
« Bæthoron superiorem, et Jethermath, et omnes civitates
« curruum, et omnes civitates equitum, et negotiationem
« Salomon quam negotiatus est ædificando in Jerusalem
« et in omni terra, ut non opprimeret eum omnem populum
« residuum de Chettæo et Amorrhæo et Pherezæo et Cha-
« nanæo et Evæo et Jebusæo et Gergesæo de iis qui non
« erant ex filiis Israel, filios eorum residuos cum eo in terra,
« quos non potuerant filii Israel exterminare eos, et adduxit
« eos Salomon in tributum usque in diem hanc. Et de filiis
« Israel non dedit Salomon molestiam, quoniam ipsi erant
« viri bellatores, et pueri ejus et principes et tertiarii ejus,
« et principes curruum ejus, et equites ejus. »

23. Et magnificatus est Salomon super omnes reges terræ divitiis et prudentia.

24. Et omnes reges terræ quærebant faciem Salomon, ad audiendam prudentiam ejus quam dederat Dominus cordi ejus.

25. Et ipsi ferebant unusquisque dona, vasa aurea et vestem, stactem et suavitates, et equos et mulos, quod per annum anno.

26. Et fuerunt Salomon quatuor mille feminæ equæ ad currus, et duodecim millia equitum : et posuit ea in civitatibus curruum et cum rege in Jerusalem. Et fuit dux omnium regum a flumine et usque ad terram alienigenarum et usque ad terminos Ægypti.

27. Et dedit rex aurum et argentum in Jerusalem tamquam lapides, et cedros dedit tamquam sycomoros quæ in campestri in multitudine.

28. Et exitus Salomon equitum et ex Ægypto et ex Thecue mercatores regis : et accipiebant e Thecue in permutatione.

(*) 26. Et congregavit Salomon currus et equites, et..

29. Καὶ ἀνέβαινεν ἡ ἔξοδος ἐξ Αἰγύπτου, ἅρμα ἀντὶ ἑκατὸν ἀργυρίου, καὶ ἵππος ἀντὶ πεντήκοντα ἀργυρίου. Καὶ οὕτω πᾶσι τοῖς βασιλεῦσι Χεττιὶν καὶ βασιλεῦσι Συρίας κατὰ θάλασσαν ἐξεπορεύοντο.

29. Et ascendebat exitus ex Ægypto, currus pro centum argenti, et equus pro quinquaginta argenti. Et sic omnibus regibus Chettiin et regibus Syriæ per mare egrediebantur.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

CAPUT XI.

1. Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν ἦν φιλογύνης. (a)
(b) 3. Καὶ ἦσαν αὐτῷ γυναῖκες ἄρχουσαι ἑπτακόσιαι, καὶ παλλακαὶ τριακόσιαι. (c)
(a) 1. Καὶ ἔλαβε γυναῖκας ἀλλοτρίας, καὶ τὴν θυγατέρα Φαραὼ, Μωαβίτιδας, Ἀμμανίτιδας, Σύρας, καὶ Ἰδουμαίας, Χετταίας, καὶ Ἀμοῤῥαίας,
2. ἐκ τῶν ἐθνῶν ὧν ἀπεῖπε Κύριος τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ· Οὐκ εἰςελεύσεσθε εἰς αὐτοὺς, καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰςελεύσονται εἰς ὑμᾶς, μὴ ἐκκλίνωσι τὰς καρδίας ὑμῶν ὀπίσω εἰδώλων αὐτῶν, εἰς αὐτοὺς ἐκολλήθη Σαλωμὼν, τοῦ ἀγαπῆσαι. (b)
4. Καὶ ἐγενήθη ἐν καιρῷ γήρους Σαλωμὼν, καὶ οὐκ ἦν ἡ καρδία αὐτοῦ τελεία μετὰ Κυρίου Θεοῦ αὐτοῦ, καθὼς ἡ καρδία Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. (*) (d)
(c) 3. Καὶ ἐξέκλιναν γυναῖκες αἱ ἀλλότριαι τὴν καρδίαν αὐτοῦ ὀπίσω θεῶν αὐτῶν.
(f) 7. Τότε ᾠκοδόμησε Σαλωμὼν ὑψηλὸν τῷ Χαμὼς εἰδώλῳ Μωὰβ, καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῶν εἰδώλῳ υἱῶν Ἀμμὼν, (g)
(d) 5. καὶ τῇ Ἀστάρτῃ βδελύγματι Σιδωνίων. (e)
(g) 8. Καὶ οὕτως ἐποίησε πάσαις ταῖς γυναιξὶν αὐτοῦ ταῖς ἀλλοτρίαις, αἳ ἐθυμίων καὶ ἔθυον τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν.
(e) 6. Καὶ ἐποίησε Σαλωμὼν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου· οὐκ ἐπορεύθη ὀπίσω Κυρίου ὡς Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. (f)
9. Καὶ ὠργίσθη Κύριος ἐπὶ Σαλωμὼν, ὅτι ἐξέκλινε καρδίαν αὐτοῦ ἀπὸ Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ, τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ δὶς,
10. καὶ ἐντειλαμένου αὐτῷ ὑπὲρ τοῦ λόγου τούτου τὸ παράπαν μὴ πορευθῆναι ὀπίσω θεῶν ἑτέρων, καὶ φυλάξασθαι ποιῆσαι ἃ ἐνετείλατο αὐτῷ Κύριος ὁ Θεός· οὐδ' ἦν ἡ καρδία αὐτοῦ τελεία μετὰ Κυρίου κατὰ τὴν καρδίαν Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.
11. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Σαλωμών· Ἀνθ' ὧν ἐγένετο ταῦτα μετὰ σοῦ, καὶ οὐκ ἐφύλαξας τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ προστάγματά μου ἃ ἐνετειλάμην σοι, διαῤῥήσσων διαῤῥήξω τὴν βασιλείαν σου ἐκ χειρός σου, καὶ δώσω αὐτὴν τῷ δούλῳ σου.
12. Πλὴν ἐν ταῖς ἡμέραις σου οὐ ποιήσω αὐτὰ διὰ Δαυὶδ τὸν πατέρα σου· ἐκ χειρὸς υἱοῦ σου λήψομαι αὐτήν.
13. Πλὴν ὅλην τὴν βασιλείαν οὐ μὴ λάβω· σκῆπ-

Et rex Salomon erat amator mulierum.
3. Et fuerunt ei uxores principes septingentæ, et concubinæ trecentæ.
1. Et accepit uxores alienas, et filiam Pharao, Moabitidas, Ammanitidas, Syras, et Idumæas, Chettæas, et Amorrhæas,
2. ex gentibus quibus interdixit Dominus filiis Israel : Non intrabitis ad eos, et ipsi non intrabunt ad vos, ne inclinent corda vestra post idola sua, ad eos adhæsit Salomon, amando.
4. Et factum est in tempore senectutis Salomon, et non fui' cor ejus perfectum cum Domino Deo suo, sicut cor David patris ejus.
3. Et declinare fecerunt mulieres alienæ cor ejus post deos suos.
7. Tunc ædificavit Salomon excelsum ipsi Chamos idolo Moab, et regi eorum idolo filiorum Ammon,
5. et Astarte abominationi Sidoniorum.
8. Et sic fecit omnibus uxoribus suis alienis, quæ adolebant et sacrificabant idolis suis.
6. Et fecit Salomon malum in conspectu Domini : non ambulavit post Dominum sicut David pater ejus.
9. Et iratus est Dominus in Salomon, quoniam declinare fecit cor suum a Domino Deo Israel, qui apparuerat ei bis,
10. et mandaverat ei super verbo hoc omnino ut non iret post deos alios, et custodiret facere quæ mandaverat ei Dominus Deus : neque erat cor ejus perfectum cum Domino juxta cor David patris ejus.
11. Et dixit Dominus ad Salomon : Pro eo quod facta sunt hæc tecum, et non custodisti mandata mea et præcepta mea quæ mandavi tibi, discindens discindam regnum tuum de manu tua, et dabo illud servo tuo.
12. Verumtamen in diebus tuis non faciam ea propter David patrem tuum : de manu filii tui tollam illud.
13. Verumtamen totum regnum non tollam : sceptrum

(*) 5. Καὶ ἐπορεύθη Σαλωμὼν ὀπίσω τῆς Ἀστάρτης βδελύγματι (*leg.* βδελύγματος) Σιδωνίων, καὶ ὀπίσω τῶν βασιλέων αὐτῶν, εἰδώλου υἱῶν Ἀμμών.
6. Καὶ ἐποίησεν Σαλωμὼν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου· καὶ οὐκ ἐπορεύθη ὀπίσω Κυρίου ὡς Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ.
7. Τότε ᾠκοδόμησεν Σαλωμὼν ὑψηλὸν τῷ Χαμὼς, εἰδώλῳ Μωὰβ, ἐν τῷ ὄρει ὃ ἐπὶ πρόςωπον Ἱερουσαλὴμ, καὶ τῷ Μελχὸ (*leg.* Μελχὸμ) εἰδώλῳ υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ τῇ Ἀστάρτῃ βδελύγματι Σιδωνίων. (*Alex.*)

5 Et ivit Salomon post Astarten abominationem Sidoniorum, et post reges eorum, idolum filiorum Ammon.
6. Fecitque Salomon malum coram Domino : et non ivit post Dominum sicut David pater ejus.
7. Tunc ædificavit Salomon excelsum Chamos, idolo Moab, in monte qui est in conspectu Jerusalem, et Melchom, idolo filiorum Ammon, et Astarte abominationi Sidoniorum.

τρον ἓν δώσω τῷ υἱῷ σου διὰ Δαυὶδ τὸν δοῦλόν μου, καὶ διὰ Ἱερουσαλὴμ τὴν πόλιν ἣν ἐξελεξάμην.

14. Καὶ ἤγειρε Κύριος σατὰν τῷ Σαλωμὼν τὸν Ἄδερ τὸν Ἰδουμαῖον, καὶ τὸν Ἐσρὼμ υἱὸν Ἐλιαδαὲ τὸν ἐν Ῥαεμὰ, Ἀδαδέζερ βασιλέα Σουβὰ κύριον αὐτοῦ. Καὶ συνηθροίσθησαν ἐπ' αὐτὸν ἄνδρες, καὶ ἦν ἄρχων συστρέμματος, καὶ προκατελάβετο τὴν Δαμασέκ· καὶ ἦσαν σατὰν τῷ Ἰσραὴλ πάσας τὰς ἡμέρας Σαλωμὼν, καὶ Ἄδερ ὁ Ἰδουμαῖος ἐκ τοῦ σπέρματος τῆς βασιλείας ἐν Ἰδουμαίᾳ.

15. Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ ἐξολοθρεῦσαι Δαυὶδ τὸν Ἐδὼμ, ἐν τῷ πορευθῆναι Ἰωὰβ ἄρχοντα τῆς στρατιᾶς θάπτειν τοὺς τραυματίας, καὶ ἔκοψαν πᾶν ἀρσενικὸν ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ·

16. ὅτι ἓξ μῆνας ἐνεκάθητο ἐκεῖ Ἰωὰβ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ, ἕως ὅτου ἐξωλόθρευσε πᾶν ἀρσενικὸν ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ.

17. Καὶ ἀπέδρα Ἄδερ αὐτὸς καὶ πάντες ἄνδρες Ἰδουμαῖοι τῶν παίδων τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθον εἰς Αἴγυπτον, καὶ Ἄδερ παιδάριον μικρόν.

18. Καὶ ἀνίστανται ἄνδρες ἐκ τῆς πόλεως Μαδιὰμ, καὶ ἔρχονται εἰς Φαρὰν, καὶ λαμβάνουσιν ἄνδρας μεθ' αὐτῶν, καὶ ἔρχονται πρὸς Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου. Καὶ εἰσῆλθεν Ἄδερ πρὸς Φαραὼ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ οἶκον, καὶ ἄρτους διέταξεν αὐτῷ.

19. Καὶ εὗρεν Ἄδερ χάριν ἐναντίον Φαραὼ σφόδρα, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ γυναῖκα ἀδελφὴν τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, ἀδελφὴν Θεκεμίνας μείζω.

20. Καὶ ἔτεκεν αὐτῷ ἡ ἀδελφὴ Θεκεμίνας τῷ Ἄδερ τὸν Γανηβὰθ υἱὸν αὐτῆς· καὶ ἐξέθρεψεν αὐτὸν Θεκεμίνα ἐν μέσῳ υἱῶν Φαραὼ· καὶ ἦν Γανηβὰθ ἐν μέσῳ υἱῶν Φαραώ.

21. Καὶ Ἄδερ ἤκουσεν ἐν Αἰγύπτῳ ὅτι κεκοίμηται Δαυὶδ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ὅτι τέθνηκεν Ἰωὰβ ὁ ἄρχων τῆς στρατιᾶς, καὶ εἶπεν Ἄδερ πρὸς Φαραώ· Ἐξαπόστειλόν με, καὶ ἀποστρέψω εἰς τὴν γῆν μου.

22. Καὶ εἶπε Φαραὼ τῷ Ἄδερ· Τίνι σὺ ἐλλαττονῇ μετ' ἐμοῦ; Καὶ ἰδοὺ σὺ ζητεῖς ἀπελθεῖν εἰς τὴν γῆν σου; Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἄδερ, ὅτι ἐξαποστέλλων ἐξαποστελεῖς με. Καὶ ἀνέστρεψεν Ἄδερ εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. Αὕτη ἡ κακία ἣν ἐποίησεν Ἄδερ, καὶ ἐβαρυθύμησεν Ἰσραὴλ, καὶ ἐβασίλευσεν ἐν γῇ Ἐδώμ. (*)

26. Καὶ Ἱεροβοὰμ υἱὸς Ναβὰτ ὁ Ἐφραθὶ ἐκ τῆς Σαριρὰ, υἱὸς γυναικὸς χήρας, δοῦλος Σαλωμών. (**)

27. Καὶ τοῦτο τὸ πρᾶγμα ὡς ἐπήρατο χεῖρας ἐπὶ βασιλέα Σαλωμών. Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν ᾠκοδόμησε τὴν ἄκραν, συνέκλεισε τὸν φραγμὸν τῆς πόλεως Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

(*) 23. Καὶ ἤγειρεν Κύριος σατὰν τῷ Σαλωμὼν τὸν Ῥαζὼν υἱὸν Ἐλιαδαὲ τὸν Βαραμεὲθ Ἀδαδέζερ βασιλέα Σουβὰ, κύριον αὐτοῦ.

24. Καὶ συνηθροίσθησαν ἐπ' αὐτὸν ἄνδρες, καὶ ἦν ἄρχων συστρέμματος, ἐν τῷ ἀποκτενίνειν Δαυὶδ αὐτούς· καὶ ἐπορεύθησαν Δαμασκὸν, καὶ ἐκάθισαν ἐν αὐτῇ, καὶ ἐβασίλευσαν ἐν Δαμασκῷ.

25. Καὶ ἐγένετο ἀντικείμενος τῷ Ἰσραὴλ πάσας τὰς ἡμέρας Σαλωμών. Αὕτη ἡ κακία Ἄδερ, καὶ ἐβαρυθύμησεν Ἰσραὴλ, καὶ ἐβασίλευσεν ἐν τῷ Ἐδώμ. (*Alex.*)

(**) 26.... Σαριδὰ (καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Σαρουὰ, γυνὴ χήρα,) δοῦλος Σαλωμὼν, καὶ ὕψωσεν χεῖρα ἐν τῷ βασιλεῖ. (*Alex.*)

unum dabo filio tuo propter David servum meum, et propter Jerusalem civitatem quam elegi.

14. Et suscitavit Dominus satan Salomoni Ader Idumæum, et Esrom filium Eliadae qui in Rhaema, Adadezer regem Suba dominum suum. Et congregati sunt super eum viri, et fuit princeps congregationis, et præoccupavit Damasec : et fuerunt satan Israeli omnibus diebus Salomon, et Ader Idumæus de semine regni in Idumæa.

15. Et factum fuerat, cum exterminaret David Edom, in eundo Joab principem militiæ ad sepeliendum cæsos, et exciderunt omne masculinum in Idumæa :

16. quoniam sex menses obsedit ibi Joab et universus Israel in Idumæa, quoadusque exterminavit omne masculinum in Idumæa.

17. Et aufugit Ader ipse et omnes viri Idumæi de servis patris ejus cum eo, et intrarunt in Ægyptum, et Ader puerulus parvus.

18. Et exsurgunt viri de civitate Madia, et veniunt in Pharan, et assumunt viros secum, et veniunt ad Pharao regem Ægypti. Et intravit Ader ad Pharao, et dedit ei domum, et panes constituit ei.

19. Et invenit Ader gratiam in conspectu Pharaonis valde, et dedit ei uxorem sororem uxoris suæ, sororem Theceminæ majorem.

20. Et peperit ei soror Theceminæ ipsi Ader Ganebath filium suum : et enutrivit eum Thecemina in medio filiorum Pharaonis : et fuit Ganebath in medio filiorum Pharaonis.

21. Et Ader audivit in Ægypto quia dormivit David cum patribus suis, et quia mortuus est Joab princeps militiæ, et dixit Ader ad Pharao : Dimitte me, et revertam in terram meam.

22. Et dixit Pharao ad Ader : Qua re tu eges mecum? Et ecce tu quæris abire in terram tuam? Et dixit ei Ader, quia dimittens dimittes me. Et revertit Ader in terram suam. Hoc est malum quod fecit Ader, et graviter affecit Israel, et regnavit in terra Edom.

26. Et Jeroboam filius Nabath Ephrati e Sarira, filius mulieris viduæ, servus Salomonis.

27. Et hæc res quia elevavit manus super regem Salomon. Et rex Salomon ædificavit arcem, conclusit sepem civitatis David patris sui.

---

23. Et suscitavit Dominus Salomoni satan Rhason filium Eliadae *qui fugerat* Barameeth Adadezer regem Suba, dominum suum.

24. Et congregati sunt super eum viri, et erat (Rhason) dux agminis seditiosorum, cum interficeret David eos; abieruntque Damascum, et sederunt in ea, et regnaverunt in Damasco.

25. Et factus est adversarius Israeli cunctis diebus Salomonis. Hoc est malum Ader, et graviter affecit Israel, et regnavit in Edom.

26.... Sarida (et nomen matris ejus Sarua, mulier vidua,) servus Salomonis, et levavit manum contra regem.

28. Καὶ ὁ ἄνθρωπος Ἱεροβοὰμ ἰσχυρὸς δυνάμει. Καὶ εἶδε Σαλωμὼν τὸ παιδάριον, ὅτι ἀνὴρ ἔργων ἐστὶ, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὰς ἄρσεις οἴκου Ἰωσήφ.

29. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ Ἱεροβοὰμ ἐξῆλθεν ἐξ Ἱερουσαλὴμ, καὶ εὗρεν αὐτὸν Ἀχιὰ ὁ Σηλωνίτης ὁ προφήτης ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ἀπέστησεν αὐτὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ. Καὶ Ἀχιὰ περιβεβλημένος ἱματίῳ καινῷ, καὶ ἀμφότεροι μόνοι ἐν τῷ πεδίῳ.

30. Καὶ ἐπελάβετο Ἀχιὰ τοῦ ἱματίου αὐτοῦ τοῦ καινοῦ τοῦ ἐπὶ αὐτῷ, καὶ διέῤῥηξεν αὐτὸ δώδεκα ῥήγματα,

31. καὶ εἶπε τῷ Ἱεροβοάμ· Λάβε σεαυτῷ δέκα ῥήγματα, ὅτι τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραήλ· Ἰδοὺ ἐγὼ ῥήσσω τὴν βασιλείαν ἐκ χειρὸς Σαλωμὼν, καὶ δώσω σοι δέκα σκῆπτρα.

32. Καὶ δύο σκῆπτρα ἔσονται αὐτῷ, διὰ τὸν δοῦλόν μου Δαυὶδ, καὶ διὰ Ἱερουσαλὴμ τὴν πόλιν ἣν ἐξελεξάμην ἐν αὐτῇ ἐκ πασῶν φυλῶν Ἰσραὴλ,

33. ἀνθ' ὧν ἐγκατέλιπέ με καὶ ἐποίησε τῇ Ἀστάρτῃ βδελύγματι Σιδωνίων, καὶ τῷ Χαμὼς καὶ τοῖς εἰδώλοις Μωὰβ, καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῶν προσοχθίσματι υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ οὐκ ἐπορεύθη ἐν ταῖς ὁδοῖς μου, τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐνώπιον ἐμοῦ, ὡς Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

34. Καὶ οὐ μὴ λάβω τὴν βασιλείαν ὅλην ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, διότι ἀντιτασσόμενος ἀντιτάξομαι αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ, διὰ τὸν Δαυὶδ τὸν δοῦλόν μου ὃν ἐξελεξάμην αὐτόν.

35. Καὶ λήψομαι τὴν βασιλείαν ἐκ χειρὸς τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ δώσω σοι τὰ δέκα σκῆπτρα·

36. τῷ δὲ υἱῷ αὐτοῦ δώσω τὰ δύο σκῆπτρα, ὅπως ᾖ θέσις τῷ δούλῳ μου Δαυὶδ πάσας τὰς ἡμέρας ἐνώπιον ἐμοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, τῇ πόλει ἣν ἐξελεξάμην ἐμαυτῷ τοῦ θέσθαι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ.

37. Καὶ σὲ λήψομαι, καὶ βασιλεύσεις ἐν οἷς ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχή σου, καὶ σὺ ἔσῃ βασιλεὺς ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ.

38. Καὶ ἔσται, ἐὰν φυλάξῃς πάντα ὅσα ἂν ἐντείλωμαί σοι, καὶ πορευθῇς ἐν ταῖς ὁδοῖς μου, καὶ ποιήσῃς τὸ εὐθὲς ἐνώπιον ἐμοῦ, τοῦ φυλάξασθαι τὰ προστάγματά μου καὶ τὰς ἐντολάς μου, καθὼς ἐποίησε Δαυὶδ ὁ δοῦλός μου, καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ καὶ οἰκοδομήσω σοι οἶκον πιστὸν, καθὼς ᾠκοδόμησα τῷ Δαυίδ. (*)

40. Καὶ ἐζήτησε Σαλωμὼν θανατῶσαι τὸν Ἱεροβοάμ· καὶ ἀνέστη καὶ ἀπέδρα εἰς Αἴγυπτον πρὸς Σουσακὶμ βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ ἦν ἐν Αἰγύπτῳ ἕως οὗ ἀπέθανε Σαλωμών.

41. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Σαλωμὼν, καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ πᾶσαν τὴν φρόνησιν αὐτοῦ, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐν βιβλίῳ ῥημάτων Σαλωμών;

42. Καὶ αἱ ἡμέραι ἃς ἐβασίλευε Σαλωμὼν ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ, τεσσαράκοντα ἔτη.

43. Καὶ ἐκοιμήθη Σαλωμὼν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. « Καὶ ἐγενήθη, ὡς ἤκουσεν Ἱεροβοὰμ υἱὸς Ναβὰτ, καὶ αὐτοῦ ἔτι ὄντος ἐν Αἰγύπτῳ, ὡς ἔφυγεν ἐκ « προσώπου Σαλωμὼν καὶ ἐκάθητο ἐν Αἰγύπτῳ, κατευθύνει καὶ ἔρχεται εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν « Σαριρὰ τὴν ἐν ὄρει Ἐφραίμ. »

(*) 39. Καὶ κακουχήσω τὸ σπέρμα Ἰσραὴλ (*C.* Δαυὶδ) διὰ ταύτην (*C.* ταῦτα) πλὴν οὐ πάσας τὰς ἡμέρας. (*Alex.*)

28. Et homo Jeroboam fortis virtute. Et vidit Salomon parvulum, quia vir operum est, et constituit eum super onera domus Joseph.

29. Et factum est in tempore illo, et Jeroboam exivit e Jerusalem, et invenit eum Achia Selonites propheta in via, et removit eum de via. Et Achia indutus vestimento novo, et utrique soli in campo.

30. Et apprehendit Achia vestimentum suum novum quod super se, et discidit illud duodecim scissuras,

31. et dixit ad Jeroboam : Sume tibi decem scissuras, quoniam hæc dicit Dominus Deus Israel : Ecce ego scindo regnum de manu Salomonis, et dabo tibi decem sceptra.

32. Et duo sceptra erunt ei, propter servum meum David, et propter Jerusalem civitatem quam elegi in ea ex omnibus tribubus Israel,

33. pro eo quod dereliquit me et fecit Astarte abominationi Sidoniorum, et Chamos et idolis Moab, et regi eorum offendiculo filiorum Ammon, et non ambulavit in viis meis, ad faciendum rectum coram me, sicut David pater ejus.

34. Et non tollam regnum totum de manu ejus, sed propugnans propugnabo ei omnes dies vitæ ejus, propter David servum meum quem elegi eum.

35. Et tollam regnum de manu filii ejus, et dabo tibi decem sceptra :

36. filio autem ejus dabo duo sceptra, ut sit sedes servo meo David omnibus diebus coram me in Jerusalem, civitate quam elegi mihi ad ponendum nomen meum ibi.

37. Et te assumam, et regnabis in quibus concupiscit anima tua, et tu eris rex super Israel.

38. Et erit, si custodieris omnia quæcumque mandavero tibi, et ambulaveris in viis meis, et feceris rectum coram me, custodiendo præcepta mea et mandata mea, sicut fecit David servus meus, et ero tecum et ædificabo tibi domum fidelem, sicut ædificavi ipsi David.

40. Et quæsivit Salomon interficere Jeroboam : et surrexit et aufugit in Ægyptum ad Susacim regem Ægypti, et fuit in Ægypto quoadusque mortuus est Salomon.

41. Et reliqua verborum Salomon, et omnia quæcumque fecit, et omnem prudentiam ejus, nonne ecce hæc scripta sunt in libro verborum Salomonis?

42. Et dies quibus regnabat Salomon in Jerusalem super omnem Israel, quadraginta anni.

43. Et dormivit Salomon cum patribus suis, et sepelierunt eum in civitate David patris ejus. « Et factum est, « postquam audivit Jeroboam filius Nabat, et cum adhuc « ipse esset in Ægypto, ut fugerat a facie Salomonis et se- « derat in Ægypto, dirigit se et venit in civitatem suam « in terram Sarira quæ in monte Ephraim. »

39 Et affligam semen Israel (*C.* David) propter hanc (*C.* hæc); verumtamen non cunctis diebus.

Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν ἐκοιμήθη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσε Ῥοβοὰμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

Et rex Salomon dormivit cum patribus suis, et regnavit Roboam filius ejus pro eo.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

1. Καὶ πορεύεται βασιλεὺς Ῥοβοὰμ εἰς Σίκιμα, ὅτι εἰς Σίκιμα ἤρχοντο πᾶς Ἰσραὴλ βασιλεῦσαι αὐτόν. (*)

3. Καὶ ἐλάλησεν ὁ λαὸς πρὸς τὸν βασιλέα Ῥοβοὰμ, λέγοντες·

4. Ὁ πατήρ σου ἐβάρυνε τὸν κλοιὸν ἡμῶν, καὶ σὺ νῦν κούφισον ἀπὸ τῆς δουλείας τοῦ πατρός σου τῆς σκληρᾶς, καὶ ἀπὸ τοῦ κλοιοῦ αὐτοῦ τοῦ βαρέως οὗ ἔδωκεν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ δουλεύσομέν σοι.

5. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἀπέλθετε ἕως ἡμερῶν τριῶν, καὶ ἀναστρέψατε πρὸς μέ. Καὶ ἀπῆλθον.

6. Καὶ ἀπήγγειλεν ὁ βασιλεὺς τοῖς πρεσβυτέροις οἳ ἦσαν παρεστῶτες ἐνώπιον Σαλωμὼν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἔτι ζῶντος αὐτοῦ, λέγων· Πῶς ὑμεῖς βουλεύεσθε, καὶ ἀποκριθῶ τῷ λαῷ τούτῳ λόγον;

7. Καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτὸν, λέγοντες· Εἰ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἔσῃ δοῦλος τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ δουλεύσεις αὐτοῖς, καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτοὺς λόγους ἀγαθοὺς, καὶ ἔσονταί σοι δοῦλοι πάσας τὰς ἡμέρας.

8. Καὶ ἐγκατέλιπε τὴν βουλὴν τῶν πρεσβυτέρων, ἃ συνεβουλεύσαντο αὐτῷ, καὶ συνεβουλεύσατο μετὰ τῶν παιδαρίων τῶν ἐκτραφέντων μετ' αὐτοῦ τῶν παρεστηκότων πρὸ προσώπου αὐτοῦ.

9. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τί ὑμεῖς συμβουλεύετε; καὶ τί ἀποκριθῶ τῷ λαῷ τούτῳ, τοῖς λέγουσι πρὸς μὲ, λεγόντων· Κούφισον ἀπὸ τοῦ κλοιοῦ οὗ ἔδωκεν ὁ πατήρ σου ἐφ' ἡμᾶς;

10. Καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτὸν τὰ παιδάρια τὰ ἐκτραφέντα μετ' αὐτοῦ, οἱ παρεστηκότες πρὸ προσώπου αὐτοῦ, λέγοντες· Τάδε λαλήσεις τῷ λαῷ τούτῳ, τοῖς λαλήσασι πρὸς σὲ, λέγοντες· Ὁ πατήρ σου ἐβάρυνε τὸν κλοιὸν ἡμῶν, καὶ σὺ νῦν κούφισον ἀφ' ἡμῶν. Τάδε λαλήσεις πρὸς αὐτούς· Ἡ μικρότης μου παχυτέρα τῆς ὀσφύος τοῦ πατρός μου.

11. Καὶ νῦν ὁ πατήρ μου ἐπεσάσσετο ὑμᾶς κλοιῷ βαρεῖ, κἀγὼ προσθήσω ἐπὶ τὸν κλοιὸν ὑμῶν· ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ἐν μάστιξιν, ἐγὼ δὲ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις.

12. Καὶ παρεγένοντο πᾶς Ἰσραὴλ πρὸς τὸν βασιλέα Ῥοβοὰμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καθότι ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς, λέγων· Ἀναστράφητε πρὸς μὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ.

13. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν λαὸν σκληρά· καὶ ἐγκατέλιπε Ῥοβοὰμ τὴν βουλὴν τῶν πρεσβυτέρων, ἃ συνεβουλεύσαντο αὐτῷ,

14. καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς κατὰ τὴν βουλὴν τῶν παιδαρίων, λέγων· Ὁ πατήρ μου ἐβάρυνε τὸν κλοιὸν ὑμῶν, κἀγὼ προσθήσω ἐπὶ τὸν κλοιὸν ὑμῶν· ὁ πατὴρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ἐν μάστιξι, κἀγὼ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις.

CAPUT XII.

1. Et vadit rex Roboam in Sicima, quoniam in Sicima veniebant omnis Israel ad faciendum regem eum.

3. Et locutus est populus ad regem Roboam, dicentes :

4. Pater tuus aggravavit jugum nostrum, et tu nunc alleva de servitute patris tui dura, et de jugo ejus gravi quod dedit super nos, et serviemus tibi.

5. Et dixit ad eos : Abite usque ad dies tres, et revertite ad me. Et abierunt.

6. Et annuntiavit rex senioribus qui fuerant assistentes coram Salomone patre ejus, adhuc vivente eo, dicens : Quomodo vos consilium datis, et respondebo populo huic verbum?

7. Et locuti sunt ad eum, dicentes : Si in die hac eris servus populo huic, et servies eis, et loqueris ad eos verba bona, et erunt tibi servi omnibus diebus.

8. Et dereliquit consilium seniorum, ea quæ consuluerant ei, et iniit consilium una cum pueris qui enutriti fuerant cum eo, qui assistebant ante faciem ejus.

9. Et dixit eis : Quod vos consilium datis? et quid respondebo populo huic, iis qui dicunt ad me, dicendo : Alleva de jugo quod dedit pater tuus super nos?

10. Et locuti sunt ad eum pueri enutriti cum eo, qui assistebant ante faciem ejus, dicentes : Hæc loqueris populo huic, iis qui locuti sunt ad te, dicentes : Pater tuus aggravavit jugum nostrum, et tu nunc alleva a nobis. Hæc loqueris ad eos : Parvitas mea crassior lumbo patris mei.

11. Et nunc pater meus stravit vos jugo gravi, et ego adjiciam super jugum vestrum : pater meus castigavit vos in flagellis, ego autem castigabo vos in scorpionibus.

12. Et advenerunt omnis Israel ad regem Roboam in die tertia, sicut locutus erat eis rex, dicens : Revertimini ad me die tertia.

13. Et respondit rex ad populum dura. Et dereliquit Roboam consilium seniorum, ea quæ consuluerant ei,

14. et locutus est ad eos juxta consilium puerorum, dicens : Pater meus aggravavit jugum vestrum, et ego addam super jugum vestrum : pater meus castigavit vos in flagellis, et ego castigabo vos in scorpionibus.

(*) 2. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκουσεν Ἱεροβοὰμ υἱὸς Ναβὰτ, καὶ αὐτοῦ ἔτι ὄντος ἐν Αἰγύπτῳ ὡς ἔφυγεν ἐκ προσώπου τοῦ βασιλέως Σαλωμὼν, καὶ ἐπέστρεψεν Ἱεροβοὰμ ἐξ Αἰγύπτου.

3. Καὶ ἀπέστειλαν καὶ ἐκάλεσαν αὐτόν· καὶ ἦλθεν Ἱεροβοὰμ, καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία Ἰσραὴλ, καὶ ἐλάλησεν... (*Alex.*)

2. Et factum est, postquam audivit Jeroboam filius Nabat, cum esset adhuc in Ægypto profugus a facie regis Salomon, et reversus est Jeroboam ab Ægypto.

3. Et miserunt et vocaverunt eum : venitque Jeroboam et omnis multitudo Israel, et locutus est....

15. Καὶ οὐκ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοῦ λαοῦ, ὅτι ἦν μεταστροφὴ παρὰ Κυρίου, ὅπως στήσῃ τὸ ῥῆμα αὐτοῦ ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ Ἀχιὰ τοῦ Σηλωνίτου, περὶ Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβάτ.

16. Καὶ εἶδον πᾶς Ἰσραὴλ ὅτι οὐκ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς αὐτῶν· καὶ ἀπεκρίθη ὁ λαὸς τῷ βασιλεῖ, λέγων· Τίς ἡμῖν μερὶς ἐν Δαυίδ; καὶ οὐκ ἔστιν ἡμῖν κληρονομία ἐν υἱῷ Ἰεσσαί. Ἀπότρεχε, Ἰσραὴλ, εἰς τὰ σκηνώματά σου, νῦν βόσκε τὸν οἶκόν σου, Δαυίδ. Καὶ ἀπῆλθεν Ἰσραὴλ εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ. (*)

18. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς τὸν Ἀδωνιρὰμ τὸν ἐπὶ τοῦ φόρου, καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν ἐν λίθοις, καὶ ἀπέθανε. Καὶ ὁ βασιλεὺς Ῥοβοὰμ ἔφθασεν ἀναβῆναι τοῦ φυγεῖν εἰς Ἱερουσαλήμ.

19. Καὶ ἠθέτησεν Ἰσραὴλ εἰς τὸν οἶκον Δαυὶδ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

20. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκουσε πᾶς Ἰσραὴλ ὅτι ἀνέκαμψεν Ἱεροβοὰμ ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἀπέστειλαν καὶ ἐκάλεσαν αὐτὸν εἰς τὴν συναγωγὴν, καὶ ἐβασίλευσαν αὐτὸν ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἦν ὀπίσω οἴκου Δαυὶδ πάρεξ σκήπτρου Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν μόνοι.

21. Καὶ Ῥοβοὰμ εἰσῆλθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐξεκκλησίασε τὴν συναγωγὴν Ἰούδα καὶ σκῆπτρον Βενιαμὶν, ἑκατὸν καὶ εἴκοσι χιλιάδας νεανιῶν ποιούντων πόλεμον, τοῦ πολεμεῖν πρὸς οἶκον Ἰσραὴλ, ἐπιστρέψαι τὴν βασιλείαν Ῥοβοὰμ υἱῷ Σαλωμών.

22. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Σαμαίαν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ, λέγων·

23. Εἶπον τῷ Ῥοβοὰμ υἱῷ Σαλωμὼν βασιλεῖ Ἰούδα, καὶ πρὸς πάντα οἶκον Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν, καὶ τῷ καταλοίπῳ τοῦ λαοῦ, λέγων·

24. Τάδε λέγει Κύριος· Οὐκ ἀναβήσεσθε οὐδὲ πολεμήσετε μετὰ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν υἱῶν Ἰσραήλ· ἀποστρεφέτω ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον ἑαυτοῦ, ὅτι παρ' ἐμοῦ γέγονε τὸ ῥῆμα τοῦτο. Καὶ ἤκουσαν τοῦ λόγου Κυρίου, καὶ κατέπαυσαν τοῦ πορευθῆναι κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου.

« Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν κοιμᾶται μετὰ τῶν πα-
« τέρων αὐτοῦ, καὶ θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐ-
« τοῦ ἐν πόλει Δαυίδ· καὶ ἐβασίλευσε Ῥοβοὰμ υἱὸς
« αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, υἱὸς ὢν ἑξκαίδεκα
« ἐτῶν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ δώδεκα ἔτη ἐβασί-
« λευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐ-
« τοῦ Ναανὰν, θυγάτηρ Ἄνα υἱοῦ Νaὰς βασιλέως υἱῶν
« Ἀμμών. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου,
« καὶ οὐκ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Καὶ
« ἦν ἄνθρωπος ἐξ ὄρους Ἐφραὶμ δοῦλος τῷ Σαλωμὼν,
« καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἱεροβοὰμ, καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς
« αὐτοῦ Σαριρὰ, γυνὴ πόρνη· καὶ ἔδωκεν αὐτὸν Σα-
« λωμὼν εἰς ἄρχοντα σκυτάλης ἐπὶ ἄρσεις οἴκου Ἰωσήφ.
« Καὶ ᾠκοδόμησε τῷ Σαλωμὼν τὴν Σαριρὰ τὴν ἐν ὄρει
« Ἐφραίμ. Καὶ ἦσαν αὐτῷ τριακόσια ἅρματα ἵππων.
« Οὗτος ᾠκοδόμησε τὴν ἄκραν ἐν ταῖς ἄρσεσιν οἴκου
« Ἐφραίμ, οὗτος συνέκλεισε τὴν πόλιν Δαυίδ, καὶ ἦν
« ἐπαιρόμενος ἐπὶ τὴν βασιλείαν. Καὶ ἐζήτει Σαλωμὼν
« θανατῶσαι αὐτόν. Καὶ ἐφοβήθη, καὶ ἀπέδρα αὐτὸς
« πρὸς Σουσακὶμ βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ ἦν μετ' αὐ-

(*) 17. Καὶ υἱῶν Ἰσραὴλ τῶν καθημένων ἐν πόλεσιν Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσεν ἐπ' αὐτῶν Ῥοβοάμ. (*Alex.*)

15. Et non audivit rex populum, quoniam erat eversio a Domino, ut firmaret verbum suum quod locutus erat in manu Achia Selonitæ, de Jeroboam filio Nabat.

16. Et viderunt omnis Israel quia non audivit rex eos: et respondit populus regi, dicens: Quæ nobis pars in David? et non est nobis hæreditas in filio Jessæ. Recurre, Israel, ad tabernacula tua, nunc pasce domum tuam, David. Et abierunt Israel ad tabernacula sua.

18. Et misit rex Adoniram qui super tributum, et lapidaverunt eum in lapidibus, et mortuus est. Et rex Roboam anticipavit ascendere ad fugiendum in Jerusalem.

19. Et rebellis fuit Israel in domum David usque in diem hanc.

20. Et factum est, postquam audivit omnis Israel quia revertit Jeroboam ex Ægypto, et miserunt et vocaverunt eum in synagogam, et regem fecerunt eum super Israel, et non fuit post domum David nisi de sceptro Juda et Benjamin soli.

21. Et Roboam intravit in Jerusalem, et evocavit synagogam Juda et sceptrum Benjamin, centum et viginti millia adolescentium facientium bellum, ad bellandum adversus domum Israel, ad restituendum regnum Roboam filio Salomon.

22. Et factum est verbum Domini ad Samæam hominem Dei, dicens:

23. Dic Roboam filio Salomon regi Juda, et ad universam domum Juda et Benjamin, et residuo populi, dicens:

24. Hæc dicit Dominus: Non ascendetis neque bellabitis cum fratribus vestris filiis Israel: revertatur unusquisque in domum suam, quoniam a me factum est verbum hoc. Et audierunt verbum Domini, et quieverunt ab eundo juxta verbum Domini.

« Et rex Salomon dormit cum patribus suis: et sepeli-
« tur cum patribus suis in civitate David: et regnavit Ro-
« boam filius ejus pro eo in Jerusalem, cum filius esset sex
« et decem annorum cum regnum ipse adivit, et duodecim
« annos regnavit in Jerusalem. Et nomen matri ejus Naanan,
« filia Ana filii Naas regis filiorum Ammon. Et fecit malum
« in conspectu Domini, et non ivit in via David patris sui.
« Et erat homo ex monte Ephraim servus Salomoni, et no-
« men ei Jeroboam, et nomen matris ejus Sarira, mulier for-
« nicaria: et dedit eum Salomon in principem scytalæ super
« onera domus Joseph. Et ædificavit Salomoni ipsam Sarira
« quæ in monte Ephraim. Et fuerunt ei trecenti currus equo-
« rum. Hic ædificavit arcem in oneribus domus Ephraim, hic
« conclusit civitatem David, et erat elevans se super regnum.
« Et quærebat Salomon interficere eum. Et timuit, et fugit
« ipse ad Susacim regem Ægypti, et fuit cum eo donec

17. Et *super* filios Israel habitantes in civitatibus Juda, et regnavit super eos Roboam.

Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν ἐκοιμήθη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσε Ῥοβοὰμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

1. Καὶ πορεύεται βασιλεὺς Ῥοβοὰμ εἰς Σίκιμα, ὅτι εἰς Σίκιμα ἤρχοντο πᾶς Ἰσραὴλ βασιλεῦσαι αὐτόν. (*)

3. Καὶ ἐλάλησεν ὁ λαὸς πρὸς τὸν βασιλέα Ῥοβοὰμ, λέγοντες·

4. Ὁ πατήρ σου ἐβάρυνε τὸν κλοιὸν ἡμῶν, καὶ σὺ νῦν κούφισον ἀπὸ τῆς δουλείας τοῦ πατρός σου τῆς σκληρᾶς, καὶ ἀπὸ τοῦ κλοιοῦ αὐτοῦ τοῦ βαρέως οὗ ἔδωκεν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ δουλεύσομέν σοι.

5. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἀπέλθετε ἕως ἡμερῶν τριῶν, καὶ ἀναστρέψατε πρός μέ. Καὶ ἀπῆλθον.

6. Καὶ ἀπήγγειλεν ὁ βασιλεὺς τοῖς πρεσβυτέροις οἳ ἦσαν παρεστῶτες ἐνώπιον Σαλωμὼν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἔτι ζῶντος αὐτοῦ, λέγων· Πῶς ὑμεῖς βουλεύεσθε, καὶ ἀποκριθῶ τῷ λαῷ τούτῳ λόγον;

7. Καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτὸν, λέγοντες· Εἰ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἔσῃ δοῦλος τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ δουλεύσεις αὐτοῖς, καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτοὺς λόγους ἀγαθοὺς, καὶ ἔσονταί σοι δοῦλοι πάσας τὰς ἡμέρας.

8. Καὶ ἐγκατέλιπε τὴν βουλὴν τῶν πρεσβυτέρων, ἃ συνεβουλεύσαντο αὐτῷ, καὶ συνεβουλεύσατο μετὰ τῶν παιδαρίων τῶν ἐκτραφέντων μετ' αὐτοῦ τῶν παρεστηκότων πρὸ προσώπου αὐτοῦ.

9. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τί ὑμεῖς συμβουλεύετε; καὶ τί ἀποκριθῶ τῷ λαῷ τούτῳ, τοῖς λέγουσι πρὸς μὲ, λεγόντων· Κούφισον ἀπὸ τοῦ κλοιοῦ οὗ ἔδωκεν ὁ πατήρ σου ἐφ' ἡμᾶς;

10. Καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτὸν τὰ παιδάρια τὰ ἐκτραφέντα μετ' αὐτοῦ, οἱ παρεστηκότες πρὸ προσώπου αὐτοῦ, λέγοντες· Τάδε λαλήσεις τῷ λαῷ τούτῳ, τοῖς λαλήσασι πρὸς σὲ, λέγοντες· Ὁ πατήρ σου ἐβάρυνε τὸν κλοιὸν ἡμῶν, καὶ σὺ νῦν κούφισον ἀφ' ἡμῶν. Τάδε λαλήσεις πρὸς αὐτούς· Ἡ μικρότης μου παχυτέρα τῆς ὀσφύος τοῦ πατρός μου.

11. Καὶ νῦν ὁ πατήρ μου ἐπεσάσσετο ὑμᾶς κλοιῷ βαρεῖ, κἀγὼ προσθήσω ἐπὶ τὸν κλοιὸν ὑμῶν· ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ἐν μάστιξιν, ἐγὼ δὲ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις.

12. Καὶ παρεγένοντο πᾶς Ἰσραὴλ πρὸς τὸν βασιλέα Ῥοβοὰμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καθότι ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς, λέγων· Ἀναστράφητε πρὸς μὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ.

13. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν λαὸν σκληρά· καὶ ἐγκατέλιπε Ῥοβοὰμ τὴν βουλὴν τῶν πρεσβυτέρων, ἃ συνεβουλεύσαντο αὐτῷ,

14. καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς κατὰ τὴν βουλὴν τῶν παιδαρίων, λέγων· Ὁ πατήρ μου ἐβάρυνε τὸν κλοιὸν ὑμῶν, κἀγὼ προσθήσω ἐπὶ τὸν κλοιὸν ὑμῶν· ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ἐν μάστιξι, κἀγὼ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις.

(*) 2. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκουσεν Ἱεροβοὰμ υἱὸς Ναβὰτ, καὶ αὐτοῦ ἔτι ὄντος ἐν Αἰγύπτῳ ὡς ἔφυγεν ἐκ προσώπου τοῦ βασιλέως Σαλωμὼν, καὶ ἐπέστρεψεν Ἱεροβοὰμ ἐξ Αἰγύπτου.

3. Καὶ ἀπέστειλαν καὶ ἐκάλεσαν αὐτόν· καὶ ἦλθεν Ἱεροβοὰμ, καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία Ἰσραὴλ, καὶ ἐλάλησεν... (*Alex.*)

Et rex Salomon dormivit cum patribus suis, et regnavit Roboam filius ejus pro eo.

CAPUT XII.

1. Et vadit rex Roboam in Sicima, quoniam in Sicima veniebant omnis Israel ad faciendum regem eum.

3. Et locutus est populus ad regem Roboam, dicentes :

4. Pater tuus aggravavit jugum nostrum, et tu nunc alleva de servitute patris tui dura, et de jugo ejus gravi quod dedit super nos, et serviemus tibi.

5. Et dixit ad eos : Abite usque ad dies tres, et revertite ad me. Et abierunt.

6. Et annuntiavit rex senioribus qui fuerant assistentes coram Salomone patre ejus, adhuc vivente eo, dicens : Quomodo vos consilium datis, et respondebo populo huic verbum?

7. Et locuti sunt ad eum, dicentes : Si in die hac eris servus populo huic, et servies eis, et loqueris ad eos verba bona, et erunt tibi servi omnibus diebus.

8. Et dereliquit consilium seniorum, ea quæ consuluerant ei, et iniit consilium una cum pueris qui enutriti fuerant cum eo, qui assistebant ante faciem ejus.

9. Et dixit eis : Quod vos consilium datis? et quid respondebo populo huic, iis qui dicunt ad me, dicendo : Alleva de jugo quod dedit pater tuus super nos?

10. Et locuti sunt ad eum pueri enutriti cum eo, qui assistebant ante faciem ejus, dicentes : Hæc loqueris populo huic, iis qui locuti sunt ad te, dicentes : Pater tuus aggravavit jugum nostrum, et tu nunc alleva a nobis. Hæc loqueris ad eos : Parvitas mea crassior lumbo patris mei.

11. Et nunc pater meus stravit vos jugo gravi, et ego adjiciam super jugum vestrum : pater meus castigavit vos in flagellis, ego autem castigabo vos in scorpionibus.

12. Et advenerunt omnis Israel ad regem Roboam in die tertia, sicut locutus erat eis rex, dicens : Revertimini ad me die tertia.

13. Et respondit rex ad populum dura. Et dereliquit Roboam consilium seniorum, ea quæ consuluerant ei,

14. et locutus est ad eos juxta consilium puerorum, dicens : Pater meus aggravavit jugum vestrum, et ego addam super jugum vestrum : pater meus castigavit vos in flagellis, et ego castigabo vos in scorpionibus.

2. Et factum est, postquam audivit Jeroboam filius Nabat, cum esset adhuc in Ægypto profugus a facie regis Salomon, et reversus est Jeroboam ab Ægypto.

3. Et miserunt et vocaverunt eum : venitque Jeroboam et omnis multitudo Israel, et locutus est....

15. Καὶ οὐκ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοῦ λαοῦ, ὅτι ἦν μεταστροφὴ παρὰ Κυρίου, ὅπως στήσῃ τὸ ῥῆμα αὐτοῦ ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ Ἀχιὰ τοῦ Σηλωνίτου, περὶ Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβάτ.

16. Καὶ εἶδον πᾶς Ἰσραὴλ ὅτι οὐκ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς αὐτῶν· καὶ ἀπεκρίθη ὁ λαὸς τῷ βασιλεῖ, λέγων· Τίς ἡμῖν μερὶς ἐν Δαυίδ; καὶ οὐκ ἔστιν ἡμῖν κληρονομία ἐν υἱῷ Ἰεσσαί. Ἀπότρεχε, Ἰσραὴλ, εἰς τὰ σκηνώματά σου, νῦν βόσκε τὸν οἶκόν σου, Δαυίδ. Καὶ ἀπῆλθεν Ἰσραὴλ εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ. (*)

18. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς τὸν Ἀδωνιρὰμ τὸν ἐπὶ τοῦ φόρου, καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν ἐν λίθοις, καὶ ἀπέθανε. Καὶ ὁ βασιλεὺς Ῥοβοὰμ ἔφθασεν ἀναβῆναι τοῦ φυγεῖν εἰς Ἱερουσαλήμ.

19. Καὶ ἠθέτησεν Ἰσραὴλ εἰς τὸν οἶκον Δαυὶδ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

20. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκουσε πᾶς Ἰσραὴλ ὅτι ἀνέκαμψεν Ἱεροβοὰμ ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἀπέστειλαν καὶ ἐκάλεσαν αὐτὸν εἰς τὴν συναγωγὴν, καὶ ἐβασίλευσαν αὐτὸν ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἦν ὀπίσω οἴκου Δαυὶδ πάρεξ σκήπτρου Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν μόνοι.

21. Καὶ Ῥοβοὰμ εἰσῆλθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐξεκκλησίασε τὴν συναγωγὴν Ἰούδα καὶ σκῆπτρον Βενιαμὶν, ἑκατὸν καὶ εἴκοσι χιλιάδας νεανιῶν ποιούντων πόλεμον, τοῦ πολεμεῖν πρὸς οἶκον Ἰσραὴλ, ἐπιστρέψαι τὴν βασιλείαν Ῥοβοὰμ υἱῷ Σαλωμών.

22. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Σαμαίαν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ, λέγων·

23. Εἶπον τῷ Ῥοβοὰμ υἱῷ Σαλωμὼν βασιλεῖ Ἰούδα, καὶ πρὸς πάντα οἶκον Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν, καὶ τῷ καταλοίπῳ τοῦ λαοῦ, λέγων·

24. Τάδε λέγει Κύριος· Οὐκ ἀναβήσεσθε οὐδὲ πολεμήσετε μετὰ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν υἱῶν Ἰσραήλ· ἀποστρεφέτω ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον ἑαυτοῦ, ὅτι παρ' ἐμοῦ γέγονε τὸ ῥῆμα τοῦτο. Καὶ ἤκουσαν τοῦ λόγου Κυρίου, καὶ κατέπαυσαν τοῦ πορευθῆναι κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου.

« Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν κοιμᾶται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ· καὶ ἐβασίλευσε Ῥοβοὰμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, υἱὸς ὢν ἑξκαίδεκα ἐτῶν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ δώδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Νααναν, θυγάτηρ Ἄνα υἱοῦ Ναὰς βασιλέως υἱῶν Ἀμμών. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, καὶ οὐκ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Καὶ ἦν ἄνθρωπος ἐξ ὄρους Ἐφραὶμ δοῦλος τῷ Σαλωμὼν, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἱεροβοὰμ, καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Σαριρὰ, γυνὴ πόρνη· καὶ ἔδωκεν αὐτὸν Σαλωμὼν εἰς ἄρχοντα σκυτάλης ἐπὶ ἄρσεις οἴκου Ἰωσήφ. Καὶ ᾠκοδόμησε τῷ Σαλωμὼν τὴν Σαριρὰ τὴν ἐν ὄρει Ἐφραίμ. Καὶ ἦσαν αὐτῷ τριακόσια ἅρματα ἵππων. Οὗτος ᾠκοδόμησε τὴν ἄκραν ἐν ταῖς ἄρσεσιν οἴκου Ἐφραὶμ, οὗτος συνέκλεισε τὴν πόλιν Δαυὶδ, καὶ ἦν ἐπαιρόμενος ἐπὶ τὴν βασιλείαν. Καὶ ἐζήτει Σαλωμὼν θανατῶσαι αὐτόν. Καὶ ἐφοβήθη, καὶ ἀπέδρα αὐτὸς πρὸς Σουσακὶμ βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ ἦν μετ' αὐ-

(*) 17. Καὶ υἱῶν Ἰσραὴλ τῶν καθημένων ἐν πόλεσιν Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσεν ἐπ' αὐτῶν Ῥοβοάμ. (*Alex.*)

15. Et non audivit rex populum, quoniam erat eversio a Domino, ut firmaret verbum suum quod locutus erat in manu Achia Selonitæ, de Jeroboam filio Nabat.

16. Et viderunt omnis Israel quia non audivit rex eos : et respondit populus regi, dicens : Quæ nobis pars in David ? et non est nobis hæreditas in filio Jessæ. Recurre, Israel, ad tabernacula tua, nunc pasce domum tuam, David. Et abierunt Israel ad tabernacula sua.

18. Et misit rex Adoniram qui super tributum, et lapidaverunt eum in lapidibus, et mortuus est. Et rex Roboam anticipavit ascendere ad fugiendum in Jerusalem.

19. Et rebellis fuit Israel in domum David usque in diem hanc.

20. Et factum est, postquam audivit omnis Israel quia revertit Jeroboam ex Ægypto, et miserunt et vocaverunt eum in synagogam, et regem fecerunt eum super Israel, et non fuit post domum David nisi de sceptro Juda et Benjamin soli.

21. Et Roboam intravit in Jerusalem, et evocavit synagogam Juda et sceptrum Benjamin, centum et viginti millia adolescentium facientium bellum, ad bellandum adversus domum Israel, ad restituendum regnum Roboam filio Salomon.

22. Et factum est verbum Domini ad Samæam hominem Dei, dicens :

23. Dic Roboam filio Salomon regi Juda, et ad universam domum Juda et Benjamin, et residuo populi, dicens :

24. Hæc dicit Dominus : Non ascendetis neque bellabitis cum fratribus vestris filiis Israel : revertatur unusquisque in domum suam, quoniam a me factum est verbum hoc. Et audierunt verbum Domini, et quieverunt ab eundo juxta verbum Domini.

« Et rex Salomon dormit cum patribus suis : et sepelitur cum patribus suis in civitate David : et regnavit Roboam filius ejus pro eo in Jerusalem, cum filius esset sex et decem annorum cum regnum ipse adivit, et duodecim annos regnavit in Jerusalem. Et nomen matri ejus Naanan, filia Ana filii Naas regis filiorum Ammon. Et fecit malum in conspectu Domini, et non ivit in via David patris sui. Et erat homo ex monte Ephraim servus Salomoni, et nomen ei Jeroboam, et nomen matris ejus Sarira, mulier fornicaria : et dedit eum Salomon in principem scytalæ super onera domus Joseph. Et ædificavit Salomoni ipsam Sarira quæ in monte Ephraim. Et fuerunt ei trecenti currus equorum. Hic ædificavit arcem in oneribus domus Ephraim, hic conclusit civitatem David, et erat elevans se super regnum. Et quærebat Salomon interficere eum. Et timuit, et fugit ipse ad Susacim regem Ægypti, et fuit cum eo donec

17. Et *super* filios Israel habitantes in civitatibus Juda, et regnavit super eos Roboam.

« τοῦ ἕως ἀπέθανε Σαλωμών. Καὶ ἤκουσεν Ἱεροβοὰμ
« ἐν Αἰγύπτῳ ὅτι τέθνηκε Σαλωμὼν, καὶ ἐλάλησεν εἰς
« τὰ ὦτα Σουσακὶμ βασιλέως Αἰγύπτου, λέγων· Ἐξα-
« πόστειλόν με, καὶ ἀπελεύσομαι ἐγὼ εἰς τὴν γῆν μου.
« Καὶ εἶπεν αὐτῷ Σουσακίμ· Αἴτησαί τι αἴτημα, καὶ
« δώσω σοι. Καὶ Σουσακὶμ ἔδωκε τῷ Ἱεροβοὰμ τὴν
« Ἀνὼ ἀδελφὴν Θεκεμίνας τὴν πρεσβυτέραν τῆς γυ-
« ναικὸς αὐτοῦ αὐτῷ εἰς γυναῖκα. Αὕτη ἦν μεγάλη ἐν
« μέσῳ τῶν θυγατέρων τοῦ βασιλέως, καὶ ἔτεκε τῷ
« Ἱεροβοὰμ τὸν Ἀβιὰ υἱὸν αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν Ἱεροβοὰμ
« πρὸς Σουσακίμ· Ὄντως ἐξαπόστειλόν με, καὶ ἀπε-
« λεύσομαι. Καὶ ἐξῆλθεν Ἱεροβοὰμ ἐξ Αἰγύπτου, καὶ
« ἦλθεν εἰς γῆν Σαριρὰ τὴν ἐν ὄρει Ἐφραίμ· καὶ συνά-
« γεται ἐκεῖ πᾶν σκῆπτρον Ἐφραίμ. Καὶ ᾠκοδόμησεν
« ἐκεῖ Ἱεροβοὰμ χάρακα. Καὶ ἠῤῥώστησε τὸ παιδάριον
« αὐτοῦ ἀῤῥωστίᾳ κραταιᾷ σφόδρα· καὶ ἐπορεύθη Ἱερο-
« βοὰμ ἐρωτῆσαι περὶ τοῦ παιδαρίου, καὶ εἶπε πρὸς
« Ἀνὼ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· Ἀνάστηθι, πορεύου, ἐπε-
« ρώτησον τὸν Θεὸν περὶ τοῦ παιδαρίου, εἰ ζήσεται ἐκ
« τῆς ἀῤῥωστίας αὐτοῦ. Καὶ ἄνθρωπος ἦν ἐν Σηλὼμ,
« καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἀχιὰ, καὶ οὗτος ἦν υἱὸς ἑξήκοντα
« ἐτῶν, καὶ ῥῆμα Κυρίου μετ' αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν Ἱερο-
« βοὰμ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· Ἀνάστηθι, καὶ λάβε
« εἰς τὴν χεῖρά σου τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ Θεοῦ ἄρτους, καὶ
« κολλύρια τοῖς τέκνοις αὐτοῦ, καὶ σταφυλὴν, καὶ στά-
« μνον μέλιτος. Καὶ ἀνέστη ἡ γυνὴ, καὶ ἔλαβε εἰς τὴν
« χεῖρα αὐτῆς ἄρτους, καὶ δύο κολλύρια, καὶ σταφυλὴν,
« καὶ στάμνον μέλιτος τῷ Ἀχιά. Καὶ ὁ ἄνθρωπος πρε-
« σβύτερος, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἠμβλυώπουν τοῦ ἰδεῖν.
« Καὶ ἀνέστη ἐκ Σαριρὰ καὶ πορεύεται. Καὶ ἐγένετο,
« ἐλθούσης αὐτῆς εἰς τὴν πόλιν πρὸς Ἀχιὰ τὸν Σηλω-
« νίτην, καὶ εἶπεν Ἀχιὰ τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ· Ἔξελθε
« δὴ εἰς ἀπαντὴν Ἀνὼ τῇ γυναικὶ Ἱεροβοὰμ, καὶ ἐρεῖς
« αὐτῇ· Εἴσελθε, καὶ μὴ στῇς, ὅτι τάδε λέγει Κύριος·
« Σκληρὰ ἐγὼ ἐπαποστέλλω ἐπὶ σέ. Καὶ εἰσῆλθεν Ἀνὼ
« πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῇ Ἀχιά·
« Ἱνατί ἐνήνοχάς μοι ἄρτους, καὶ σταφυλὴν, καὶ κολ-
« λύρια, καὶ στάμνον μέλιτος; Τάδε λέγει Κύριος· Ἰδοὺ
« σὺ ἀπελεύσῃ ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἔσται, εἰσελθούσης σου
« τὴν πόλιν εἰς Σαριρὰ, καὶ τὰ κοράσιά σου ἐξελεύ-
« σονταί σοι εἰς συνάντησιν, καὶ ἐροῦσί σοι· Τὸ παιδά-
« ριον τέθνηκεν. Ὅτι τάδε λέγει Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξο-
« λοθρεύσω τοῦ Ἱεροβοὰμ οὐροῦντα πρὸς τοῖχον, καὶ
« ἔσονται οἱ τεθνηκότες τοῦ Ἱεροβοὰμ ἐν τῇ πόλει, κα-
« ταφάγονται οἱ κύνες, καὶ τὸν τεθνηκότα ἐν τῷ ἀγρῷ
« καταφάγεται τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὸ παιδά-
« ριον κόψεται, Οὐαὶ, Κύριε, ὅτι εὑρέθη ἐν αὐτῷ ῥῆ-
« μα καλὸν περὶ τοῦ Κυρίου. Καὶ ἀπῆλθεν ἡ γυνὴ ὡς
« ἤκουσεν· καὶ ἐγένετο, ὡς εἰσῆλθεν εἰς τὴν Σαριρὰ,
« καὶ τὸ παιδάριον ἀπέθανε. Καὶ ἐξῆλθεν ἡ κραυγὴ εἰς
« ἀπαντήν. Καὶ ἐπορεύθη Ἱεροβοὰμ εἰς Σίκιμα τὴν
« ἐν ὄρει Ἐφραὶμ, καὶ συνήθροισεν ἐκεῖ τὰς φυλὰς τοῦ
« Ἰσραὴλ, καὶ ἀνέβη ἐκεῖ Ῥοβοὰμ υἱὸς Σαλωμών.
« Καὶ λόγος Κυρίου ἐγένετο πρὸς Σαμαίαν τὸν Ἐν-
« λαμὶ, λέγων· Λάβε σεαυτῷ ἱμάτιον καινὸν τὸ οὐκ
« εἰσεληλυθὸς εἰς ὕδωρ, καὶ ῥῆξον αὐτὸ δώδεκα ῥήγ-
« ματα, καὶ δώσεις τῷ Ἱεροβοὰμ, καὶ ἐρεῖς αὐτῷ· Τάδε
« λέγει Κύριος· Λάβε σεαυτῷ δέκα ῥήγματα τοῦ πε-
« ριβαλέσθαι σε. Καὶ ἔλαβεν Ἱεροβοὰμ, καὶ εἶπε Σα-
« μαίας· Τάδε λέγει Κύριος ἐπὶ τὰς δέκα φυλὰς τοῦ

« mortuus est Salomon. Et audivit Jeroboam in Ægypto quia
« mortuus est Salomon, et locutus est in aures Susacim regis
« Ægypti, dicens: Dimitte me, et abibo ego in terram meam.
« Et dixit ei Susacim: Pete aliquam petitionem, et dabo tibi.
« Et Susacim dedit ipsi Jeroboam Ano sororem Thecemina
« seniorem uxoris suæ ei in uxorem. Hæc fuit magna in medio
« filiarum regis, et peperit ipsi Jeroboam Abia filium ejus.
« Et dixit Jeroboam ad Susacim : Omnino dimitte me, et
« abibo. Et exiit Jeroboam de Ægypto, et venit in terram
« Sarira quæ in monte Ephraim : et congregatur illuc
« omne sceptrum Ephraim. Et ædificavit ibi Jeroboam
« vallum. Et ægrotavit puer ejus ægrotatione valida valde :
« et ivit Jeroboam interrogare de puero, et dixit ad Ano
« uxorem suam : Surge, vade, interroga Deum de puero,
« si vivet de infirmitate sua. Et homo erat in Selom,
« et nomen ei Achia, et hic erat filius sexaginta annorum,
« et verbum Domini cum eo. Et dixit Jeroboam ad uxo-
« rem suam : Surge, et sume in manum tuam hominis
« Dei panes, et collyridas filiis ejus, et uvam, et vasculum
« mellis. Et surrexit mulier, et sumpsit in manum suam
« panes, et duas collyridas, et uvam, et vasculum mellis
« ipsi Achia. Et homo senior, et oculi ejus obtusi erant
« ad videndum. Et surrexit de Sarira et vadit. Et fa-
« ctum est, veniente ea in civitatem ad Achia Selonitem, et
« dixit Achia ad puerum suum : Exi nunc in occursum Ano
« uxori Jeroboam, et dices ei : Intra, et noli stare, quoniam
« hæc dicit Dominus : Dura ego immitto super te. Et intra-
« vit Ano ad hominem Dei, et dixit ei Achia : Ut quid at-
« tulisti mihi panes, et uvam, et collyridas, et vasculum
« mellis? Hæc dicit Dominus : Ecce tu abibis a me, et erit,
« ingrediente te civitatem in Sarira, et puellæ tuæ egredien-
« tur tibi in occursum, et dicent tibi : Parvulus est mortuus.
« Quoniam hæc dicit Dominus : Ecce ego exterminabo de
« Jeroboam mingentem ad parietem, et erunt mortui Jero-
« boam in civitate, comedent canes, et mortuum in agro
« comedent volatilia cœli, et parvulus plangetur, Væ, Do-
« mine, quia inventum est in eo verbum bonum de Domino.
« Et abiit mulier postquam audivit : et factum est, ut intra-
« vit in Sarira, et parvulus mortuus est. Et exiit vociferatio
« in occursum. Et ivit Jeroboam in Sicima quæ in monte
« Ephraim, et congregavit illuc tribus Israel, et ascendit
« illuc Roboam filius Salomon. Et verbum Domini factum
« est ad Samæam Enlami, dicens : Sume tibi vestimentum
« novum quod non intravit in aquam, et scinde illud duo-
« decim scissuras, et dabis Jeroboam, et dices ei : Hæc di-
« cit Dominus : Sume tibi decem scissuras ad induendum
« te. Et sumpsit Jeroboam, et dixit Samæas : Hæc dixit
« Dominus super decem tribus Israel, et dixit populus ad

« Ἰσραήλ. Καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Ῥοβοὰμ υἱὸν Σαλω-
« μών· Ὁ πατήρ σου ἐβάρυνε τὸν κλοιὸν αὐτοῦ ἐφ'
« ἡμᾶς, καὶ ἐβάρυνε τὰ βρώματα τῆς τραπέζης αὐτοῦ·
« καὶ νῦν κουφιεῖς ἐφ' ἡμᾶς, καὶ δουλεύσομέν σοι. Καὶ
« εἶπε Ῥοβοὰμ πρὸς τὸν λαόν· Ἔτι τριῶν ἡμερῶν,
« καὶ ἀποκριθήσομαι ὑμῖν ῥῆμα. Καὶ εἶπε Ῥοβοάμ·
« Εἰσαγάγετέ μοι τοὺς πρεσβυτέρους, καὶ συμβουλεύ-
« σομαι μετ' αὐτῶν τί ἀποκριθῶ τῷ λαῷ ῥῆμα ἐν τῇ
« ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ. Καὶ ἐλάλησε Ῥοβοὰμ εἰς τὰ ὦτα
« αὐτῶν, καθὼς ἀπέστειλεν ὁ λαὸς πρὸς αὐτόν. Καὶ
« εἶπον οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ· Οὕτως ἐλάλησε πρὸς
« σὲ ὁ λαός. Καὶ διεσκέδασε Ῥοβοὰμ τὴν βουλὴν αὐ-
« τῶν, καὶ οὐκ ἤρεσεν ἐνώπιον αὐτοῦ· καὶ ἀπέστειλε,
« καὶ εἰσήγαγε τοὺς συντρόφους αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησεν αὐ-
« τοῖς· Ταῦτα καὶ ταῦτα ἀπέσταλκεν ὁ λαὸς πρὸς μὲ, λέ-
« γων. Καὶ εἶπαν οἱ σύντροφοι αὐτοῦ· Οὕτω λαλήσεις
« πρὸς τὸν λαὸν, λέγων· Ἡ μικρότης μου παχυτέρα ὑπὲρ
« τὴν ὀσφὺν τοῦ πατρός μου. Ὁ πατήρ μου ἐμαστίγου
« ὑμᾶς μάστιξιν, ἐγὼ δὲ κατάρξω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις.
« Καὶ ἤρεσε τὸ ῥῆμα ἐνώπιον Ῥοβοὰμ, καὶ ἀπεκρίθη
« τῷ λαῷ καθὼς συνεβούλευσαν αὐτῷ οἱ σύντροφοι αὐ-
« τοῦ, τὰ παιδάρια. Καὶ εἶπε πᾶς ὁ λαὸς ὡς ἀνὴρ εἷς,
« ἕκαστος τῷ πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἀνέκραξαν ἅπαντες,
« λέγοντες· Οὐ μερὶς ἡμῖν ἐν Δαυὶδ, οὐδὲ κληρονομία
« ἐν υἱῷ Ἰεσσαί· ἕκαστος εἰς τὰ σκηνώματά σου, Ἰ-
« σραὴλ, ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐκ εἰς ἄρχοντα οὐδὲ
« εἰς ἡγούμενον. Καὶ διεσπάρη πᾶς ὁ λαὸς ἐκ Σικίμων,
« καὶ ἀπῆλθον ἕκαστος εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ. Καὶ κα-
« τεκράτησε Ῥοβοὰμ, καὶ ἀπῆλθε, καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸ
« ἅρμα αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ πο-
« ρεύονται ὀπίσω αὐτοῦ πᾶν σκῆπτρον Ἰούδα, καὶ
« πᾶν σκῆπτρον Βενιαμίν. Καὶ ἐγένετο ἐνισταμένου
« τοῦ ἐνιαυτοῦ, καὶ συνήθροισε Ῥοβοὰμ πάντα ἄνδρα
« Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν, καὶ ἀνέβη τοῦ πολεμεῖν πρὸς
« Ἱεροβοὰμ εἰς Σίκιμα. Καὶ ἐγένετο ῥῆμα Κυρίου πρὸς
« Σαμαίαν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ, λέγων· Εἶπον τῷ Ῥο-
« βοὰμ βασιλεῖ Ἰούδα, καὶ πρὸς πάντα οἶκον Ἰούδα
« καὶ Βενιαμὶν, καὶ πρὸς τὸ κατάλειμμα τοῦ λαοῦ, λέ-
« γων· Τάδε λέγει Κύριος· Οὐκ ἀναβήσεσθε οὐδὲ πο-
« λεμήσετε πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν υἱοὺς Ἰσραήλ·
« ἀναστρέφετε ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ὅτι παρ'
« ἐμοῦ γέγονε τὸ ῥῆμα τοῦτο. Καὶ ἤκουσαν τοῦ λόγου
« Κυρίου, καὶ ἀνέσχον μὴ πορευθῆναι, κατὰ τὸ ῥῆμα
« Κυρίου. »

25. Καὶ ᾠκοδόμησεν Ἱεροβοὰμ τὴν Σίκιμα τὴν ἐν ὄρει Ἐφραὶμ, καὶ κατῴκει ἐν αὐτῇ, καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν, καὶ ᾠκοδόμησε τὴν Φανουήλ.

26. Καὶ εἶπεν Ἱεροβοὰμ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· Ἰδοὺ νῦν ἐπιστρέψει ἡ βασιλεία εἰς οἶκον Δαυὶδ,

27. ἐὰν ἀναβῇ ὁ λαὸς οὗτος ἀναφέρειν θυσίαν ἐν οἴκῳ Κυρίου εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπιστραφήσεται καρδία τοῦ λαοῦ πρὸς Κύριον, καὶ κύριον αὐτῶν πρὸς Ῥοβοὰμ βασιλέα Ἰούδα, καὶ ἀποκτενοῦσί με.

28. Καὶ ἐβουλεύσατο ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἐποίησε δύο δαμάλεις χρυσᾶς, καὶ εἶπε πρὸς τὸν λαόν· Ἱκανούσθω ὑμῖν ἀναβαίνειν εἰς Ἱερουσαλήμ· ἰδοὺ θεοί σου, Ἰσραὴλ, οἱ ἀναγαγόντες σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

29. Καὶ ἔθετο τὴν μίαν ἐν Βαιθὴλ, καὶ τὴν μίαν ἔδωκεν ἐν Δάν.

30. Καὶ ἐγένετο ὁ λόγος οὗτος εἰς ἁμαρτίαν· καὶ

« Roboam filium Salomonis : Pater tuus aggravavit jugum
« suum super nos, et aggravavit escas mensæ suæ : et nunc
« allevabis super nos, et serviemus tibi. Et dixit Roboam ad
« populum : Adhuc tribus diebus, et respondebo vobis ver-
« bum. Et dixit Roboam : Introducite mihi seniores, et con-
« sultabo cum eis quod respondeam populo verbum in die ter-
« tia. Et locutus est Roboam in aures eorum, sicut misit po-
« pulus ad eum. Et dixerunt seniores populi : Sic locutus
« est ad te populus. Et dissipavit Roboam consilium eorum,
« et non placuit coram eo : et misit, et introduxit coalumnos
« suos, et locutus est eis : Hæc et hæc misit populus ad me,
« dicens. Et dixerunt coalumni ejus : Sic loqueris ad populum,
« dicens : Parvitas mea crassior super lumbum patris mei.
« Pater meus castigabat vos flagellis, ego autem opprimam
« vos in scorpionibus. Et placuit verbum coram Roboam, et
« respondit populo sicut consilium dederant ei coalumni
« ejus, ipsi pueri. Et dixit omnis populus tamquam vir unus,
« unusquisque proximo suo, et vociferati sunt omnes, di-
« centes : Non pars nobis in David, neque hæreditas in filio
« Jessæ : unusquisque ad tabernacula sua, Israel, quoniam
« homo hic non in principem neque in ducem. Et dispersus
« est omnis populus e Sicimis, et abierunt unusquisque ad
« tabernaculum suum. Et vim fecit Roboam, et abiit, et as-
« cendit super currum suum, et intravit in Jerusalem. Et
« vadunt post eum omne sceptrum Juda, et omne sceptrum
« Benjamin. Et factum est ineunte anno, et congregavit
« Roboam omnem virum Juda et Benjamin, et ascendit ad
« bellandum adversus Jeroboam in Sicima. Et factum est
« verbum Domini ad Samæam hominem Dei, dicens : Dic
« ad Roboam regem Juda, et ad omnem domum Juda et
« Benjamin, et ad residuum populi, dicens : Hæc dicit Do-
« minus : Non ascendetis, neque bellabitis adversus fratres
« vestros filios Israel : revertite unusquisque in domum
« suam, quoniam a me factum est verbum hoc. Et audie-
« runt verbum Domini, et sustinuerunt non ire, juxta ver-
« bum Domini.

25. Et ædificavit Jeroboam Sicima quæ in monte Ephraim, et habitabat in ea, et egressus est inde, et ædificavit Phanuel.

26. Et dixit Jeroboam in corde suo : Ecce nunc revertetur regnum ad domum David,

27. si ascenderit populus hic sacrificium offerre in domo Domini in Jerusalem, et convertetur cor populi ad Dominum, et dominum suum ad Roboam regem Juda, et occident me.

28. Et consilium cepit rex, et ivit, et fecit duas vitulas aureas, et dixit ad populum : Sufficiat vobis ascendere in Jerusalem : ecce dii tui, Israel, qui reduxerunt te de terra Ægypti.

29. Et posuit unam in Bæthel, et unam dedit in Dan.

30. Et factum est verbum hoc in peccatum : et ibat po-

ἐπορεύετο ὁ λαὸς πρὸ προσώπου τῆς μιᾶς ἕως Δὰν, καὶ εἴασαν τὸν οἶκον Κυρίου.

31. Καὶ ἐποίησεν οἴκους ἐφ' ὑψηλῶν, καὶ ἐποίησεν ἱερεῖς μέρος τι ἐκ τοῦ λαοῦ, οἳ οὐκ ἦσαν ἐκ τῶν υἱῶν Λευί.

32. Καὶ ἐποίησεν Ἱεροβοὰμ ἑορτὴν ἐν τῷ μηνὶ τῷ ὀγδόῳ ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς, κατὰ τὴν ἑορτὴν τὴν ἐν γῇ Ἰούδα, καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὃ ἐποίησεν ἐν Βαιθὴλ, τοῦ θύειν ταῖς δαμάλεσιν αἷς ἐποίησε, καὶ παρέστησεν ἐν Βαιθὴλ τοὺς ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν ὧν ἐποίησε.

33. Καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὃ ἐποίησε τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ ἐν τῷ μηνὶ τῷ ὀγδόῳ ἐν τῇ ἑορτῇ ᾗ ἐπλάσατο ἀπὸ καρδίας αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν ἑορτὴν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ ἐπιθῦσαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

1. Καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ ἐξ Ἰούδα παρεγένετο ἐν λόγῳ Κυρίου εἰς Βαιθὴλ, καὶ Ἱεροβοὰμ εἱστήκει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπιθῦσαι.

2. Καὶ ἐπεκάλεσε πρὸς τὸ θυσιαστήριον ἐν λόγῳ Κυρίου, καὶ εἶπε· Θυσιαστήριον, θυσιαστήριον, τάδε λέγει Κύριος· Ἰδοὺ υἱὸς τίκτεται τῷ οἴκῳ Δαυὶδ, Ἰωσίας ὄνομα αὐτῷ· καὶ θύσει ἐπὶ σὲ τοὺς ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν τῶν ἐπιθυόντων ἐπὶ σὲ, καὶ ὀστᾶ ἀνθρώπων καύσει ἐπὶ σέ.

3. Καὶ δώσει ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τέρας, λέγων· Τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησε Κύριος, λέγων· Ἰδοὺ τὸ θυσιαστήριον ῥήγνυται, καὶ ἐκχυθήσεται ἡ πιότης ἡ ἐπ' αὐτῷ.

4. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἱεροβοὰμ τῶν λόγων τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ τοῦ ἐπικαλεσαμένου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ ἐν Βαιθὴλ, καὶ ἐξέτεινεν ὁ βασιλεὺς τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου, λέγων· Συλλάβετε αὐτὸν, καὶ ἰδοὺ ἐξηράνθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἣν ἐξέτεινεν ἐπ' αὐτὸν, καὶ οὐκ ἐδυνήθη ἐπιστρέψαι αὐτὴν πρὸς αὐτόν.

5. Καὶ τὸ θυσιαστήριον ἐῤῥάγη, καὶ ἐξεχύθη ἡ πιότης ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου, κατὰ τὸ τέρας ὃ ἔδωκεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ ἐν λόγῳ Κυρίου.

6. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἱεροβοὰμ τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ Θεοῦ· Δεήθητι τοῦ προσώπου Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, καὶ ἐπιστρεψάτω ἡ χείρ μου πρὸς ἐμέ. Καὶ ἐδεήθη ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ τοῦ προσώπου Κυρίου, καὶ ἐπέστρεψε τὴν χεῖρα τοῦ βασιλέως πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐγένετο καθὼς τὸ πρότερον.

7. Καὶ ἐλάλησεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ· Εἴσελθε μετ' ἐμοῦ εἰς οἶκον καὶ ἀρίστησον, καὶ δώσω σοι δόμα.

8. Καὶ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν βασιλέα· Ἐὰν δῷς μοι τὸ ἥμισυ τοῦ οἴκου σου, οὐκ εἰσελεύσομαι μετὰ σοῦ, οὐδὲ μὴ φάγω ἄρτον, οὐδὲ μὴ πίω ὕδωρ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ·

9. ὅτι οὕτως ἐνετείλατό μοι Κύριος ἐν λόγῳ, λέγων· Μὴ φάγῃς ἄρτον, καὶ μὴ πίῃς ὕδωρ, καὶ μὴ ἐπιστρέψῃς ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ ἐπορεύθης ἐν αὐτῇ.

10. Καὶ ἀπῆλθεν ἐν ὁδῷ ἄλλῃ, καὶ οὐκ ἀνέστρεψεν ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ ἦλθεν ἐν αὐτῇ εἰς Βαιθήλ.

11. Καὶ προφήτης εἷς πρεσβύτης κατῴκει ἐν Βαιθὴλ, καὶ ἔρχονται οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ διηγήσαντο αὐτῷ

pulus ante faciem unius usque Dan, et dimiserunt domum Domini.

31. Et fecit domos super excelsa, et fecit sacerdotes partem quamdam de populo, qui non erant ex filiis Levi.

32. Et fecit Jeroboam festivitatem in mense octavo in quintadecima die mensis, secundum festivitatem quæ in terra Juda, et ascendit super altare quod fecit in Bæthel, ut sacrificaret vitulabus quas fecit, et constituit in Bæthel sacerdotes excelsorum quæ fecerat.

33. Et ascendit super altare quod fecit quinta et decima die in mense octavo in festivitate quam finxit e corde suo, et fecit festivitatem filiis Israel, et ascendit super altare ad sacrificandum.

CAPUT XIII.

1. Et ecce homo Dei de Juda advenit in verbo Domini in Bæthel, et Jeroboam stabat ad altare ad adolendum.

2. Et invocavit adversus altare in verbo Domini, et dixit : Altare, altare, hæc dicit Dominus : Ecce filius nascitur domui David, Josias nomen ejus : et sacrificabit super te sacerdotes excelsorum adolentium super te, et ossa hominum comburet super te.

3. Et dabit in die illa prodigium, dicens : Hoc verbum quod locutus est Dominus, dicens : Ecce altare rumpitur, et effundetur pinguedo quæ super ipsum.

4. Et factum est, ut audivit rex Jeroboam verba hominis Dei invocantis super altare quod in Bæthel, et extendit rex manum suam ab altari, dicens : Comprehendite eum, et ecce exaruit manus ejus quam extenderat in illum, et non potuit reducere illam ad se.

5. Et altare ruptum est, et effusa est pinguedo de altari, juxta prodigium quod dedit homo Dei in verbo Domini.

6. Et dixit rex Jeroboam homini Dei : Ora faciem Domini Dei tui, et revertatur manus mea ad me. Et oravit homo Dei faciem Domini, et reduxit manum regis ad eum, et facta est sicut antea.

7. Et locutus est rex ad hominem Dei : Intra mecum in domum et prande, et dabo tibi donum.

8. Et dixit homo Dei ad regem : Si dederis mihi dimidium domus tuæ, non intrabo tecum, neque manducabo panem, neque bibam aquam in loco hoc :

9. quoniam sic mandavit mihi Dominus in verbo, dicens : Ne comedas panem, neque bibas aquam, neque reverteris in via qua ivisti in ea.

10. Et abiit in via alia, et non revertit in via qua venerat in ea in Bæthel.

11. Et propheta unus senex habitabat in Bæthel, et veniunt filii ejus et narraverunt ei omnia opera quæ fecerat

πάντα τὰ ἔργα ἃ ἐποίησεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν Βαιθὴλ, καὶ τοὺς λόγους οὓς ἐλάλησε τῷ βασιλεῖ, καὶ ἐπέστρεψαν τὸ πρόςωπον τοῦ πατρὸς αὐτῶν.

12. Καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς ὁ πατὴρ αὐτῶν, λέγων· Ποίᾳ ὁδῷ πεπόρευται; Καὶ δεικνύουσιν αὐτῷ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὴν ὁδὸν ἐν ᾗ ἀνῆλθεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ ὁ ἐλθὼν ἐξ Ἰούδα.

13. Καὶ εἶπε τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ· Ἐπισάξατέ μοι τὸν ὄνον. Καὶ ἐπέσαξαν αὐτῷ τὸν ὄνον, καὶ ἐπέβη ἐπ' αὐτὸν,

14. καὶ ἐπορεύθη κατόπισθεν τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ, καὶ εὗρεν αὐτὸν καθήμενον ὑπὸ δρῦν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Εἰ σὺ εἶ ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ ὁ ἐληλυθὼς ἐξ Ἰούδα; Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἐγώ.

15. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Δεῦρο μετ' ἐμοῦ, καὶ φάγε ἄρτον.

16. Καὶ εἶπεν· Οὐ μὴ δύνωμαι τοῦ ἐπιστρέψαι μετὰ σοῦ, οὐδὲ μὴ φάγομαι ἄρτον, οὐδὲ πίομαι ὕδωρ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ·

17. ὅτι οὕτως ἐντέταλταί μοι ἐν λόγῳ Κύριος, λέγων· Μὴ φάγῃς ἄρτον ἐκεῖ, καὶ μὴ πίῃς ὕδωρ, καὶ μὴ ἐπιστρέψῃς ἐκεῖ ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ ἐπορεύθης ἐν αὐτῇ.

18. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Κἀγὼ προφήτης εἰμὶ καθὼς σὺ, καὶ ἄγγελος λελάληκε πρὸς μὲ ἐν ῥήματι Κυρίου, λέγων· Ἐπίστρεψον αὐτὸν πρὸς σεαυτὸν εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ φαγέτω ἄρτον καὶ πιέτω ὕδωρ, καὶ ἐψεύσατο αὐτῷ.

19. Καὶ ἐπέστρεψεν αὐτὸν, καὶ ἔφαγεν ἄρτον καὶ ἔπιεν ὕδωρ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ.

20. Καὶ ἐγένετο, αὐτῶν καθημένων ἐπὶ τῆς τραπέζης, καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς τὸν προφήτην τὸν ἐπιστρέψαντα αὐτόν·

21. καὶ εἶπε πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ τὸν ἥκοντα ἐξ Ἰούδα, λέγων· Τάδε λέγει Κύριος· Ἀνθ' ὧν παρεπίκρανας τὸ ῥῆμα Κυρίου, καὶ οὐκ ἐφύλαξας τὴν ἐντολὴν ἣν ἐνετείλατό σοι Κύριος ὁ Θεός σου,

22. καὶ ἐπέστρεψας καὶ ἔφαγες ἄρτον καὶ ἔπιες ὕδωρ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ᾧ ἐλάλησε πρὸς σὲ, λέγων· Οὐ μὴ φάγῃς ἄρτον καὶ μὴ πίῃς ὕδωρ, οὐ μὴ εἰςέλθῃ τὸ σῶμά σου εἰς τὸν τάφον τῶν πατέρων σου.

23. Καὶ ἐγένετο, μετὰ τὸ φαγεῖν αὐτὸν ἄρτον καὶ πιεῖν ὕδωρ, καὶ ἐπέσαξεν αὐτῷ τὸν ὄνον, καὶ ἐπέστρεψε, καὶ ἀπῆλθε.

24. Καὶ εὗρεν αὐτὸν λέων ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν· καὶ ἦν τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐῤῥιμμένον ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὁ ὄνος εἱστήκει παρ' αὐτὸ, καὶ ὁ λέων εἱστήκει παρὰ τὸ σῶμα.

25. Καὶ ἰδοὺ ἄνδρες παραπορευόμενοι, καὶ εἶδον τὸ θνησιμαῖον ἐῤῥιμμένον ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὁ λέων εἱστήκει ἐχόμενα τοῦ θνησιμαίου· καὶ εἰςῆλθον, καὶ ἐλάλησαν ἐν τῇ πόλει οὗ ὁ προφήτης ὁ πρεσβύτης κατῴκει ἐν αὐτῇ.

26. Καὶ ἤκουσεν ὁ ἐπιστρέψας αὐτὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ, καὶ εἶπεν· Ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ οὗτός ἐστιν ὃς παρεπίκρανε τὸ ῥῆμα Κυρίου, (*)

(*) 26. .... καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ὁ Κύριος τῷ λέοντι, καὶ συνέτριψεν αὐτὸν, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν, κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου ὃ ἐλάλησεν αὐτῷ.

homo Dei in die illa in Bæthel, et verba quæ locutus fuerat regi, et averterunt faciem patris sui.

12. Et locutus est ad eos pater eorum, dicens: Quali via ivit? Et ostendunt ei filii ejus viam in qua abiit homo Dei qui venerat ex Juda.

13. Et dixit filiis suis: Sternite mihi asinum. Et straverunt ei asinum, et inscendit super eum,

14. et ivit post hominem Dei, et invenit illum sedentem sub quercu, et dixit ei: Si tu es homo Dei qui venisti e Juda? Et dixit ei: Ego.

15. Et dixit ei: Veni mecum, et manduca panem.

16. Et dixit: Non potero reverti tecum, neque manducabo panem, neque bibam aquam in loco hoc:

17. quoniam sic mandavit mihi in verbo Dominus, dicens: Ne manducaveris panem ibi, neque biberis aquam, neque reverteris illic in via qua ivisti in ea.

18. Et dixit ad eum: Et ego propheta sum sicut tu, et angelus locutus est ad me in verbo Domini, dicens: Reduc eum ad te in domum tuam, et manducet panem et bibat aquam, et mentitus est ei.

19. Et reduxit eum, et manducavit panem et bibit aquam in domo ejus.

20. Et factum est, sedentibus illis ad mensam, et factum est verbum Domini ad prophetam qui reduxerat eum:

21. et dixit ad hominem Dei qui venerat ex Juda, dicens: Hæc dicit Dominus: Propterea quod exacerbasti verbum Domini, et non custodisti mandatum quod mandaverat tibi Dominus Deus tuus,

22. et revertisti et manducasti panem et bibisti aquam in loco hoc de quo locutus est ad te, dicens: Non manducabis panem neque bibes aquam, non intrabit corpus tuum in sepulcrum patrum tuorum.

23. Et factum est, postquam manducavit ipse panem et bibit aquam, et stravit ei asinum, et revertit, et abiit.

24. Et invenit eum leo in via, et occidit eum: et erat corpus ejus projectum in via, et asinus stabat apud ipsum, et leo stabat juxta corpus.

25. Et ecce viri prætereuntes, et viderunt morticinum projectum in via, et leo stabat juxta morticinum: et ingressi sunt, et locuti sunt in civitate ubi propheta senex habitabat in ea.

26. Et audivit qui reduxerat eum de via, et dixit: Homo Dei hic est qui exacerbavit verbum Domini,

26.... et tradidit eum Dominus leoni, et confregit eum, et occidit eum, juxta verbum Domini quod locutus est ei.

28. καὶ ἐπορεύθη καὶ εὗρε τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐῤῥιμμένον ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὁ ὄνος καὶ ὁ λέων εἱστήκεισαν παρὰ τὸ σῶμα, καὶ οὐκ ἔφαγεν ὁ λέων τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ, καὶ οὐ συνέτριψε τὸν ὄνον.

29. Καὶ ἦρεν ὁ προφήτης τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπέθηκεν αὐτὸ ἐπὶ τὸν ὄνον, καὶ ἐπέστρεψεν αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν ὁ προφήτης, τοῦ θάψαι αὐτὸν

30. ἐν τῷ τάφῳ ἑαυτοῦ, καὶ ἐκόψαντο αὐτόν· Οὐαὶ, ἀδελφέ.

31. Καὶ ἐγένετο, μετὰ τὸ κόψασθαι αὐτὸν, καὶ εἶπε τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, λέγων· Ἐὰν ἀποθάνω, θάψατέ με ἐν τῷ τάφῳ τούτῳ οὗ ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ τέθαπται ἐν αὐτῷ, παρὰ τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ θέτε με, ἵνα σωθῶσι τὰ ὀστᾶ μου μετὰ τῶν ὀστῶν αὐτοῦ·

32. ὅτι γινόμενον ἔσται τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν ἐν λόγῳ Κυρίου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐν Βαιθὴλ καὶ ἐπὶ τοὺς οἴκους τοὺς ὑψηλοὺς τοὺς ἐν Σαμαρείᾳ.

33. Καὶ μετὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο οὐκ ἐπέστρεψεν Ἱεροβοὰμ ἀπὸ τῆς κακίας αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψεν καὶ ἐποίησεν ἐκ μέρους τοῦ λαοῦ ἱερεῖς ὑψηλῶν· ὁ βουλόμενος ἐπλήρου τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο ἱερεὺς εἰς τὰ ὑψηλά.

34. Καὶ ἐγένετο τὸ ῥῆμα τοῦτο εἰς ἁμαρτίαν τῷ οἴκῳ Ἱεροβοὰμ, καὶ εἰς ὄλεθρον καὶ εἰς ἀφανισμὸν ἀπὸ προςώπου τῆς γῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

(*) 21. Καὶ Ῥοβοὰμ υἱὸς Σαλωμὼν ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰούδαν. Υἱὸς τεσσαράκοντα καὶ ἑνὸς ἐνιαυτῶν Ῥοβοὰμ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν· καὶ ἑπτακαίδεκα ἔτη

---

27. Καὶ ἐλάλησεν πρὸς τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ τῷ λέγειν· Ἐπισάξατέ μοι τὴν ὄνον· καὶ ἐπέσαξαν. (*Alex.*)

(*) 1. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἠῤῥώστησεν Ἀβιὰ υἱὸς Ἱεροβοάμ.

2. Καὶ εἶπεν Ἱεροβοὰμ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· Ἀνάστηθι, καὶ ἀλλοιωθήσῃ, καὶ οὐ γνώσονται ὅτι σὺ γυνὴ Ἱεροβοὰμ, καὶ πορευθήσῃ εἰς Σηλὼ, καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ Ἀχιὰ ὁ προφήτης, αὐτὸς ἐλάλησεν ἐμὲ τοῦ βασιλεῦσαι ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον.

3. Καὶ λάβε εἰς τὴν χεῖρά σου τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ Θεοῦ ἄρτους, καὶ κολλυρίδα (*Ald.* κολλύρια) τοῖς τέκνοις αὐτοῦ, καὶ σταφίδας, καὶ στάμνον μέλιτος, καὶ ἐλεύσῃ πρὸς αὐτόν· αὐτὸς ἀναγγείλῃ (*Ald. C.* ἀναγγελεῖ) σοι τί ἔσται τῷ παιδί.

4. Καὶ ἐποίησεν οὕτως, (*Ald. C.* ἡ) γυνὴ Ἱεροβοὰμ, καὶ ἀνέστη, καὶ ἐπορεύθη εἰς Σηλὼ, καὶ εἰςῆλθεν ἐν οἴκῳ (*Ald. C.* εἰς τὸν οἶκον) Ἀχιά· καὶ ὁ ἄνθρωπος πρεσβύτερος τοῦ ἰδεῖν, καὶ ἠμβλυώπουν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἀπὸ γήρους (*Ald. C.* τοῦ γήρως) αὐτοῦ.

5. Καὶ Κύριος εἶπεν πρὸς Ἀχιά· Ἰδοὺ (*Ald. C.* ἡ) γυνὴ τοῦ Ἱεροβοὰμ εἰςέρχεται τοῦ ἐκζητῆσαι ῥῆμα παρὰ σοῦ (*Ald. C.* ὑπὲρ τοῦ) υἱοῦ αὐτῆς, ὅτι ἄῤῥωστός ἐστιν κατὰ τοῦτο καὶ κατὰ τοῦτο λαλήσεις πρὸς αὐτήν. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἰςέρχεσθαι αὐτὴν, καὶ αὕτη ἀπεξενοῦτο.

6. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκουσεν Ἀχιὰ τὴν φωνὴν ποδῶν αὐτῆς, εἰςερχομένης αὐτῆς ἐν τῷ ἀνοίγματι, καὶ εἶπεν· Εἴςελθε, γυνὴ Ἱεροβοὰμ, ἱνατί σὺ τοῦτο ἀποξενοῦσαι; καὶ ἐγώ εἰμι ἀπόστολος πρὸς σὲ σκληρός.

7. Πορευθεῖσα εἶπον τῷ Ἱεροβοάμ· Τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραήλ· Ἀνθ' οὗ ὅσον ὕψωσά σε ἀπὸ μέσου (*Ald. C.* τοῦ) λαοῦ, καὶ ἔδωκά σε ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ,

28. et ivit et invenit corpus ejus projectum in via, et asinus et leo stabant apud corpus, et non comedit leo corpus hominis Dei, et non contrivit asinum.

29. Et levavit propheta corpus hominis Dei, et imposuit illud super asinum et reduxit eum in civitatem propheta, ad sepeliendum eum

30. in sepulcro suo, et planxerunt eum : Væ, frater.

31. Et factum est, postquam planxerunt eum, et dixit filiis suis, dicens : Si mortuus fuero, sepelite me in sepulcro hoc ubi homo Dei sepultus est in eo, apud ossa ejus ponite me, ut salventur ossa mea cum ossibus ejus :

32. quoniam eventurum erit verbum quod locutus est in sermone Domini super altare in Bæthel et super domos excelsas quæ in Samaria.

33. Et post verbum hoc non revertit Jeroboam a malitia sua, et revertit et fecit de parte populi sacerdotes excelsorum : qui volebat implebat manum suam, et fiebat sacerdos in excelsis.

34. Et factum est verbum hoc in peccatum domui Jeroboam, et in perditionem et in exterminium a facie terræ.

CAPUT XIV.

21. Et Roboam filius Salomonis regnavit super Judam. Filius quadraginta et unius annorum Roboam cum ipse iniit regnum : et septem et decem annos regnavit in Jerusalem

---

27. Et locutus est ad filios suos dicendo : Sternite mihi asinam : et straverunt.

(*) 1. In tempore illo ægrotavit Abia filius Jeroboam.

2. Dixitque Jeroboam ad uxorem suam : Surge, et mutabis vestes, et non cognoscent quia tu uxor Jeroboam, et ibis in Selo, et ecce ibi Aschia propheta, ipse locutus est mihi quod regnaturus essem super populum hunc.

3. Et tolle in manu tua pro homine Dei panes, et collyrium (*Ald. C.* collyria) pro filiis ejus, et uvam passam, et vas mellis, et ibis ad eum : ipse annuntiet (*Ald. C.* annuntiabit) tibi quid erit puero.

4. Et fecit sic uxor Jeroboam, et surrexit, et abiit in Selo, et ingressus est in domum Achiæ : et homo senior ad videndum, et caligabant oculi ejus præ senectute ejus.

5. Et Dominus dixit ad Achiam : Ecce uxor Jeroboam ingreditur ad exquirendum verbum a te super filio suo, quia ægrotat : juxta hoc et juxta hoc loqueris ad eam. Et factum est in ingrediendo eam, et ipsa aliam se faciebat.

6. Et factum est, ut audivit Achia vocem pedum ejus, ingrediente eam in ostium, et ait : Ingredere, uxor Jeroboam, ut quid hoc tu te aliam facis? et ego sum legatus ad te durus.

7. Vadens dicito Jeroboam : Hæc dicit Dominus Deus Israel : Pro quo tantum exaltavi te de medio populi, et dedi te ducem super populum meum Israel,

ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ τῇ πόλει, ἣν ἐξελέξατο Κύριος θέσθαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ ἐκ πασῶν φυλῶν τοῦ Ἰσραήλ· καὶ τὸ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Νααμὰ ἡ Ἀμμωνῖτις.

22. Καὶ ἐποίησε Ῥοβοὰμ τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, καὶ παρεζήλωσεν αὐτὸν ἐν πᾶσιν οἷς ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτῶν ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῶν αἷς ἥμαρτον.

23. Καὶ ᾠκοδόμησαν ἑαυτοῖς ὑψηλὰ καὶ στήλας καὶ ἄλση ἐπὶ πάντα βουνὸν ὑψηλὸν, καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου συσκίου.

24. Καὶ σύνδεσμος ἐγενήθη ἐν τῇ γῇ, καὶ ἐποίησαν ἀπὸ πάντων τῶν βδελυγμάτων τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξῆρε Κύριος ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ἰσραήλ.

25. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ πέμπτῳ βασιλεύοντος Ῥοβοὰμ, ἀνέβη Σουσακὶμ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐπὶ Ἱερουσαλήμ·

26. καὶ ἔλαβε πάντας τοὺς θησαυροὺς οἴκου Κυρίου

civitate, quam elegit Dominus ad ponendum nomen suum ibi ex omnibus tribubus Israel: et nomen matris ejus Naama Ammonites.

22. Et fecit Roboam malum in conspectu Domini, et ad zelum provocavit eum in omnibus quæ fecerant patres sui in peccatis suis quæ peccaverunt.

23. Et ædificarunt sibi excelsa et titulos et lucos super omnem collem excelsum, et subter omnem arborem umbrosam.

24. Et colligatio facta est in terra, et fecerunt de omnibus abominationibus gentium quas abstulit Dominus a facie filiorum Israel.

25. Et factum est in anno quinto regnante Roboam, ascendit Susacim rex Ægypti super Jerusalem:

26. et cepit omnes thesauros domus Domini et thesauros

---

8. καὶ ἔῤῥηξα σὺν τὸ βασίλειον ἀπὸ τοῦ οἴκου Δαυὶδ, καὶ ἔδωκα αὐτὸ σοὶ, καὶ οὐκ ἐγένου ὡς ὁ δοῦλός μου Δαυὶδ, ὃς ἐφύλαξεν τὰς ἐντολάς μου, καὶ ὃς ἐπορεύθη ὀπίσω μου ἐν πάσῃ καρδίᾳ αὐτοῦ, (*Ald. C.* τοῦ) ποιῆσαι ἕκαστος (*leg.* ἕκαστον) τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς μου,

9. καὶ ἐπονηρεύσω τοῦ ποιῆσαι παρὰ παντὸς (*Ald. C.* πάντας) ὅσοι ἐγένοντο εἰς πρόςωπόν σου, καὶ ἐπορεύθης καὶ ἐποίησας σεαυτῷ θεοὺς ἑτέρους χωνευτὰ τοῦ παροργίσαι με, καὶ ἐμὲ ἔῤῥιψας ὀπίσω σώματός σου.

10. Διὰ τοῦτο (*Ald. C.* ἰδοὺ) ἐγὼ ἄγω κακίαν πρὸς σὲ εἰς οἶκον Ἱεροβοὰμ, ἐξολοθρεύσω τοῦ Ἱεροβοὰμ οὐροῦντα πρὸς τοῖχον, ἐχόμενον καὶ ἐγκαταλελειμμένον ἐν Ἰσραὴλ, καὶ ἐπιλέξω (*Ald. C.* ἐπὶ) οἴκου Ἱεροβοὰμ καθὼς ἐπιλέγεται ἡ κόπρος, ὡς (*Ald. C.* ἕως) τελειωθῆναι αὐτόν.

11. Οἱ τεθνηκότες τοῦ Ἱεροβοὰμ ἐν τῇ πόλει, καταφάγονται οἱ κύνες, καὶ τὸν τεθνηκότα ἐν τῷ ἀγρῷ καταφάγονται τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι Κύριος ἐλάλησεν.

12. Καὶ σὺ ἀναστᾶσα πορεύθητι εἰς τὸν οἶκόν σου· ἐν τῷ εἰςέρχεσθαι πόδα σου τὴν πόλιν, ἀποθανεῖται τὸ παιδάριον.

13. Καὶ κόψονται αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ, καὶ θάψουσιν αὐτὸν, ὅτι οὗτος μόνος εἰςελεύσεται τῷ Ἱεροβοὰμ πρὸς τάφον, ὅτι εὑρέθη ἐν αὐτῷ ῥῆμα καλὸν περὶ τοῦ Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ ἐν οἴκῳ Ἱεροβοάμ.

14. Καὶ ἀναστήσει Κύριος ἑαυτῷ βασιλέα ἐπὶ Ἰσραὴλ, ὃς πλήξει τὸν οἶκον Ἱεροβοὰμ ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ, καί τι καὶ νῦν (*Ald. C.* καὶ ἔτι καί γε νῦν).

15. Καὶ Κύριος πλήξει τὸν Ἰσραὴλ καθὰ κινεῖται ὁ ἄνεμος (*Ald. C.* κινεῖται ὁ κάλαμος) ἐν τῷ ὕδατι· καὶ ἐκτιλεῖ τὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ ἄνω τῆς χθονὸς τῆς ἀγαθῆς ταύτης, ἧς ἔδωκε τοῖς πατράσιν αὐτῶν· καὶ λικμήσει αὐτοὺς ἀπὸ πέραν τοῦ ποταμοῦ, ἀνθ' οὗ ὅσον ἐποίησαν τὰ ἄλση αὐτῶν, παροργίζοντες τὸν Κύριον.

16. Καὶ παραδώσει Κύριος τὸν Ἰσραὴλ χάριν ἁμαρτιῶν Ἱεροβοὰμ, ὃς ἥμαρτεν καὶ ὃς ἐξήμαρτεν τὸν Ἰσραήλ.

17. Καὶ ἀνέστη ἡ γυνὴ Ἱεροβοὰμ, καὶ ἐπορεύθη εἰς γῆν Σαριρά. Καὶ ἐγένετο, ὡς εἰςῆλθεν ἐν τῷ προθύρῳ τοῦ οἴκου, καὶ τὸ παιδάριον ἀπέθανεν.

18. Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν (*Ald. C.* αὐτὸ), καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν (*Ald. C.* αὐτὸ) πᾶς Ἰσραὴλ, κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ Ἀχιὰ τοῦ προφήτου.

19. Καὶ περισσὸν ῥημάτων Ἱεροβοὰμ ὅσα ἐπολέμησεν καὶ ὅσα ἐβασίλευσεν, ἰδοὺ αὐτὰ γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου ῥημάτων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραήλ.

20. Καὶ αἱ ἡμέραι ἃς ἐβασίλευσεν Ἱεροβοὰμ, εἴκοσι δύο ἔτη· καὶ ἐκοιμήθη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ. Καὶ ἐβασίλευσεν Ναβὰτ (*Ald. C.* Ἀδὰβ) υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. (*Alex.*)

8. et scidi eodem tempore regnum a domo David, et dedi illud tibi, et non fuisti sicut servus meus David, qui custodivit mandata mea, et qui ambulavit post me in toto corde suo, ut faceret unusquisque quod rectum in oculis meis,

9. et malefecisti faciendo ultra omnes quicumque fuerunt ad faciem tuam, et ivisti et fecisti tibi deos alienos (et fusilia) ad irritandum me, et me projecisti post corpus tuum.

10. Idcirco (ecce) ego adduco mala contra te in domum Jeroboam, exterminabo Jeroboam mingentem ad parietem, clausum et reliquum in Israel, et colligam de domo Jeroboam sicut colligitis (colligitur) fimus, usque dum perficiatur ipse.

11. Qui mortui fuerint Jeroboam in civitate, comedent *eos* canes, et mortuum in agro comedent volatilia cœli, quia Dominus locutus est.

12. Et tu surgens vade in domum tuam: in ingrediendo pedem tuum civitatem, morietur puer.

13. Et plangent eum omnis Israel, et sepelient eum quia hic solus ingredietur *ipsi* Jeroboam in sepulcrum, quia inventus est in eo sermo bonus a Domino Deo Israel in domo Jeroboam.

14. Et suscitabit Dominus sibi regem super Israel, qui percutiet domum Jeroboam hac die, et ultra et etiam nunc.

15. Et Dominus percutiet Israel sicut movetur ventus (*Ald. C.* calamus) in aqua: et evellet Israel desuper terram bonam hanc, quam dedit patribus eorum: et ventilabit eos a transitu fluminis, pro eo quantum fecerunt lucos suos, irritantes Dominum.

16. Et tradet Dominus Israel gratia peccatorum Jeroboam, qui peccavit et qui peccare fecit Israel.

17. Et surrexit uxor Jeroboam, et ivit in terram Sarira. Et factum est, ut intravit in vestibulum domus, et puer mortuus est.

18. Et sepelierunt eum, et planxerunt eum omnis Israel, juxta sermonem Domini quem locutus est in manu servi sui Achiæ prophetæ.

19. Et reliquum verborum Jeroboam quæcumque bellavit et quæcumque regnavit, ecce hæc scripta sunt super librum verborum dierum regum Israel.

20. Dies autem quibus regnavit Jeroboam, viginti duo anni: et dormivit cum patribus suis. Et regnavit Nabat (*Ald. C.* Adab) filius ejus pro eo.

καὶ τοὺς θησαυροὺς οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ τὰ δόρατα τὰ χρυσᾶ ἃ ἔλαβε Δαυὶδ ἐκ χειρὸς τῶν παίδων Ἀδραζαὰρ βασιλέως Σουβὰ, καὶ εἰςήνεγκεν αὐτὰ εἰς Ἱερουσαλὴμ τὰ πάντα ἃ ἔλαβεν· ὅπλα τὰ χρυσᾶ ὅσα ἐποίησε Σαλωμὼν, καὶ ἀπήνεγκεν αὐτὰ εἰς Αἴγυπτον.

27. Καὶ ἐποίησε Ῥοβοὰμ ὁ βασιλεὺς ὅπλα χαλκᾶ ἀντ' αὐτῶν· καὶ ἐπέθεντο ἐπ' αὐτὸν οἱ ἡγούμενοι τῶν παρατρεχόντων, οἱ φυλάσσοντες τὸν πυλῶνα οἴκου βασιλέως.

28. Καὶ ἐγένετο, ὅτε εἰςεπορεύετο ὁ βασιλεὺς εἰς οἶκον Κυρίου, καὶ ἦρον αὐτὰ οἱ παρατρέχοντες καὶ ἀπηρείδοντο αὐτὰ εἰς τὸ Θεὲ τῶν παρατρεχόντων.

29. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ῥοβοὰμ καὶ πάντα ἃ ἐποίησεν, οὐχ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα;

30. Καὶ πόλεμος ἦν ἀναμέσον Ῥοβοὰμ καὶ ἀναμέσον Ἱεροβοὰμ πάσας τὰς ἡμέρας.

31. Καὶ ἐκοιμήθη Ῥοβοὰμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ. Καὶ ἐβασίλευσεν Ἀβιοὺ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

1. Καὶ ἐν τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει βασιλεύοντος Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ, βασιλεύει Ἀβιοὺ υἱὸς Ῥοβοὰμ ἐπὶ Ἰούδαν.

2. Καὶ τρία ἔτη ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἱερουσαλήμ· καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μααχὰ, θυγάτηρ Ἀβεσσαλώμ.

3. Καὶ ἐπορεύθη ἐν ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ πατρὸς αὐτοῦ αἷς ἐποίησεν ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦν ἡ καρδία αὐτοῦ τελεία μετὰ Κυρίου Θεοῦ αὐτοῦ, ὡς ἡ καρδία τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

4. Ὅτι διὰ Δαυὶδ ἔδωκεν αὐτῷ Κύριος κατάλειμμα, ἵνα στήσῃ τὰ τέκνα αὐτοῦ μετ' αὐτὸν, καὶ στήσῃ τὴν Ἱερουσαλὴμ,

5. ὡς ἐποίησε Δαυὶδ τὸ εὐθὲς ἐνώπιον Κυρίου, οὐκ ἐξέκλινεν ἀπὸ πάντων ὧν ἐνετείλατο αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ, (*)

7. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀβιοὺ καὶ πάντα ἃ ἐποίησεν, οὐχ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα; Καὶ πόλεμος ἦν ἀναμέσον Ἀβιοὺ καὶ ἀναμέσον Ἱεροβοάμ.

8. Καὶ ἐκοιμήθη Ἀβιοὺ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν τῷ εἰκοστῷ καὶ τετάρτῳ ἔτει τοῦ Ἱεροβοὰμ, καὶ θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ· καὶ βασιλεύει Ἀσὰ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

9. Ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τετάρτῳ καὶ εἰκοστῷ τοῦ Ἱεροβοὰμ βασιλέως Ἰσραὴλ, βασιλεύει Ἀσὰ ἐπὶ Ἰούδαν·

10. καὶ τεσσαράκοντα καὶ ἓν ἔτος ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἀνὰ, θυγάτηρ Ἀβεσσαλώμ.

11. Καὶ ἐποίησεν Ἀσὰ τὸ εὐθὲς ἐνώπιον Κυρίου ὡς Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

domus regis, et lanceas aureas quas tulerat David de manu puerorum Adrazaar regis Suba, et intulerat ea in Jerusalem omnia quæ tulerat : scuta aurea quæcumque fecerat Salomon, et abstulit ea in Ægyptum.

27. Et fecit Roboam rex scuta ænea pro eis : et præpositi sunt super ea duces præcursorum, qui custodiebant ostium domus regis.

28. Et factum est, quando ingrediebatur rex in domum Domini, et portabant ea præcursores et statuebant ea in Thee præcursorum.

29. Et reliqua verborum Roboam et omnia quæ fecit, nonne hæc scripta sunt in libro verborum dierum regibus Juda?

30. Et bellum fuit inter Roboam et inter Jeroboam omnibus diebus.

31. Et dormivit Roboam cum patribus suis, et sepelitur cum patribus suis in civitate David. Et regnavit Abiu filius ejus pro eo.

CAPUT XV.

1. Et in anno octavo et decimo regnante Jeroboam filio Nabat, regnat Abiu filius Roboam super Judam.

2. Et tribus annis regnavit in Jerusalem : et nomen matris ejus Maacha, filia Abessalom.

3. Et ambulavit in peccatis patris sui quæ fecit in conspectu ejus, et non fuit cor ejus perfectum cum Domino Deo suo, sicut cor *David* patris ejus.

4. Quoniam propter David dedit ei Dominus reliquias, ut statuat filios ejus post eum, et statuat Jerusalem,

5. quia fecit David rectum coram Domino, non declinavit ab omnibus quæ mandavit ei omnibus diebus vitæ suæ.

7. Et reliqua verborum Abiu et omnia quæ fecit, nonne ecce hæc scripta in libro verborum dierum regum Juda? Et bellum fuit inter Abiu et inter Jeroboam.

8. Et dormivit Abiu cum patribus suis in vigesimo et quarto anno Jeroboam, et sepelitur cum patribus suis in civitate David : et regnat Asa filius ejus pro eo.

9. In anno quarto et vigesimo Jeroboam regis Israel, regnat Asa super Judam :

10. et quadraginta et unum annum regnavit in Jerusalem : et nomen matris ejus Ana, filia Abessalom.

11. Et fecit Asa rectum in conspectu Domini sicut David pater ejus.

---

5. .... ἐκτὸς ἐν ῥήματι Οὐρίου τοῦ Χετταίου.

6. Καὶ πόλεμος ἦν μετοξὺ (μεταξὺ) Ῥοβοὰμ καὶ μετοξὺ Ἱεροβοὰμ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῶν. (*Alex.*)

5.... extra in sermone Urii Chettæi.

6. Et bellum erat inter Roboam et Jeroboam omnibus diebus vitæ eorum.

12. Καὶ ἀφεῖλε τὰς τελετὰς ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἐξαπέστειλε πάντα τὰ ἐπιτηδεύματα ἃ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ.

13. Καὶ τὴν Ἀνὰ τὴν μητέρα ἑαυτοῦ μετέστησε τοῦ μὴ εἶναι ἡγουμένην, καθὼς ἐποίησε σύνοδον ἐν τῷ ἄλσει αὐτῆς· καὶ ἐξέκοψεν Ἀσὰ τὰς καταδύσεις αὐτῆς, καὶ ἐνέπρησε πυρὶ ἐν τῷ χειμάῤῥῳ τῶν Κέδρων.

14. Τὰ δὲ ὑψηλὰ οὐκ ἐξῆρε· πλὴν ἡ καρδία Ἀσὰ ἦν τελεία μετὰ Κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας αὐτοῦ.

15. Καὶ εἰσήνεγκε τοὺς κίονας τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ τοὺς κίονας αὐτοῦ εἰσήνεγκεν εἰς τὸν οἶκον Κυρίου, ἀργυροῦς καὶ χρυσοῦς, καὶ σκεύη.

16. Καὶ πόλεμος ἦν ἀναμέσον Ἀσὰ καὶ ἀναμέσον Βαασὰ βασιλέως Ἰσραὴλ πάσας τὰς ἡμέρας αὐτῶν.

17. Καὶ ἀνέβη Βαασὰ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἰούδαν, καὶ ᾠκοδόμησε τὴν Ῥαμὰ, τοῦ μὴ εἶναι ἐκπορευόμενον καὶ εἰσπορευόμενον τῷ Ἀσὰ βασιλεῖ Ἰούδα.

18. Καὶ ἔλαβεν Ἀσὰ σύμπαν τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον τὸ εὑρεθὲν ἐν τοῖς θησαυροῖς οἴκου Κυρίου καὶ ἐν τοῖς θησαυροῖς τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ἔδωκεν αὐτὰ εἰς χεῖρας παίδων αὐτοῦ, καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς Ἀσὰ πρὸς υἱὸν Ἄδερ υἱὸν Ταβερεμὰ υἱοῦ Ἀζὶν βασιλέως Συρίας, τοῦ κατοικοῦντος ἐν Δαμασκῷ, λέγων·

19. Διάθου διαθήκην ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ ἀναμέσον σοῦ, καὶ ἀναμέσον τοῦ πατρός μου καὶ τοῦ πατρός σου· ἰδοὺ ἐξαπέσταλκά σοι δῶρα, ἀργύριον καὶ χρυσίον. Δεῦρο, διασκέδασον τὴν διαθήκην σου τὴν πρὸς Βαασὰ βασιλέα Ἰσραὴλ, καὶ ἀναβήσεται ἀπ' ἐμοῦ.

20. Καὶ ἤκουσεν υἱὸς Ἀδὲρ τοῦ βασιλέως Ἀσὰ, καὶ ἀπέστειλε τοὺς ἄρχοντας τῶν δυνάμεων αὐτοῦ ταῖς πόλεσι τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ἐπάταξαν τὴν Ἀὶν, τὴν Δὰν, καὶ τὴν Ἀβὲλ οἴκου Μααχὰ, καὶ πᾶσαν τὴν Χεννερὲθ, ἕως πάσης τῆς γῆς Νεφθαλί.

21. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκουσε Βαασὰ, καὶ διέλιπε τοῦ οἰκοδομεῖν τὴν Ῥαμὰ, καὶ ἀνέστρεψεν εἰς Θερσά.

22. Καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀσὰ παρήγγειλε παντὶ Ἰούδα εἰς Ἐνακὶμ, καὶ αἴρουσι τοὺς λίθους τῆς Ῥαμὰ, καὶ τὰ ξύλα αὐτῆς ἃ ᾠκοδόμησε Βαασὰ, καὶ ᾠκοδόμησεν ἐν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς Ἀσὰ πᾶν βουνὸν Βενιαμὶν καὶ τὴν σκοπιάν.

23. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀσὰ καὶ πᾶσα ἡ δυναστεία αὐτοῦ ἣν ἐποίησε, καὶ τὰς πόλεις ἃς ᾠκοδόμησεν, οὐχ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐστὶν ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα; πλὴν ἐν τῷ καιρῷ τοῦ γήρως αὐτοῦ ἐπόνεσε τοὺς πόδας αὐτοῦ.

24. Καὶ ἐκοιμήθη Ἀσὰ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυὶδ πατρὸς αὐτοῦ. Καὶ βασιλεύει Ἰωσαφὰτ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

25. Καὶ Ναβὰτ υἱὸς Ἱεροβοὰμ βασιλεύει ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν ἔτει δευτέρῳ τοῦ Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραὴλ ἔτη δύο.

26. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ αἷς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ.

27. Καὶ περιεκάθισεν αὐτὸν Βαασὰ υἱὸς Ἀχιὰ ἐπὶ τὸν οἶκον Βελαὰν υἱοῦ Ἀχιὰ, καὶ ἐχάραξεν αὐτὸν ἐν Γαβαθὼν τῇ τῶν ἀλλοφύλων· καὶ Ναβὰτ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ περιεκάθητο ἐπὶ Γαβαθών.

12. Et abstulit teletas de terra, et dimisit omnes adinventiones quas fecerant patres sui.

13. Et ipsam Ana matrem suam amovit ne esset hera, sicut fecerat conventum in luco suo : et excidit Asa lustra ejus, et combussit igni in torrente Cedron.

14. Excelsa autem non abstulit : verumtamen cor Asa fuit perfectum cum Domino omnibus diebus ejus.

15. Et intulit columnas patris sui, et columnas ejus intulit in domum Domini, argenteas et aureas, et vasa.

16. Et bellum fuit inter Asa et inter Baasa regem Israel omnibus diebus eorum.

17. Et ascendit Baasa rex Israel super Judam, et ædificavit Rama, ut non esset egrediens et ingrediens ipsi Asa regi Juda.

18. Et sumpsit Asa omne argentum et aurum inventum in thesauris domus Domini et in thesauris domus regis, et dedit ea in manus puerorum suorum, et misit eos rex Asa ad filium Ader filium Taberema filii Azin regis Syriæ, habitantis in Damasco, dicens :

19. Dispone testamentum inter me et inter te, et inter patrem meum et patrem tuum : ecce misi tibi dona, argentum et aurum. Vade, dissipa testamentum tuum quod erga Baasa regem Israel, et ascendet a me.

20. Et audivit filius Ader regem Asa, et misit principes virtutum suarum civitatibus Israel, et percusserunt Ain, Dan, et Abel domus Maacha, et omnem Chennereth, usque ad omnem terram Nephthali.

21. Et factum est, ut audivit Baasa, et omisit ædificare Rama, et revertit in Thersa.

22. Et rex Asa condixit omni Juda in Enacim, et tollunt lapides ipsius Rama, et ligna ejus quæ ædificaverat Baasa, et ædificavit in eis rex Asa omnem collem Benjamin et speculam.

23. Et reliqua verborum Asa et omnis potentatus ejus quem fecit, et omnes civitates quas ædificavit, nonne ecce hæc scripta sunt in libro verborum dierum regum Juda? tantum in tempore senectutis suæ laboravit pedibus suis.

24. Et dormivit Asa cum patribus suis, et sepelitur cum patribus suis in civitate David patris sui. Et regnat Josaphat filius ejus pro eo.

25. Et Nabat filius Jeroboam regnat super Israel in anno secundo ipsius Asa regis Juda, et regnavit in Israel annos duos.

26. Et fecit malum in conspectu Domini, et ambulavit in via patris sui, et in peccatis ejus quibus peccare fecit Israel.

27. Et insidiatus est ei Baasa filius Achia super domum Belaan filii Achia, et secavit eum in Gabathon alienigenarum : et Nabat et omnis Israel obsidebat super Gabathon.

28. Καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν Βαασὰ ἐν ἔτει τρίτῳ τοῦ Ἀσὰ υἱοῦ Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ.

29. Καὶ ἐγένετο ὡς ἐβασίλευσε, καὶ ἐπάταξεν ὅλον τὸν οἶκον Ἱεροβοὰμ, καὶ οὐχ ὑπελείπετο πᾶσαν πνοὴν τοῦ Ἱεροβοὰμ, ἕως τοῦ ἐξολοθρεῦσαι αὐτὸν κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ Ἀχιὰ τοῦ Σηλωνίτου·

30. περὶ τῶν ἁμαρτιῶν Ἱεροβοὰμ ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐν τῷ παροργισμῷ αὐτοῦ ᾧ παρώργισε τὸν Κύριον Θεὸν τοῦ Ἰσραήλ.

31. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ναβὰτ καὶ πάντα ἃ ἐποίησεν, οὐχ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐστὶν ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραήλ; (*)

33. Καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ τρίτῳ τοῦ Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα, βασιλεύει Βαασὰ υἱὸς Ἀχιὰ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Θερσᾷ εἴκοσι καὶ τέσσαρα ἔτη.

34. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ, καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ ὡς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ις'.

1. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου ἐν χειρὶ Ἰοῦ υἱοῦ Ἀνανὶ πρὸς Βαασά·

2. Ἀνθ' ὧν ὕψωσά σε ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἔδωκά σε ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ, καὶ ἐπορεύθης ἐν τῇ ὁδῷ Ἱεροβοὰμ, καὶ ἐξήμαρτες τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραὴλ, τοῦ παροργίσαι με ἐν τοῖς ματαίοις αὐτῶν,

3. ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω ὀπίσω Βαασὰ καὶ ὄπισθεν τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ δώσω τὸν οἶκόν σου ὡς τὸν οἶκον Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβάτ.

4. Τὸν τεθνηκότα τοῦ Βαασὰ ἐν τῇ πόλει καταφάγονται αὐτὸν οἱ κύνες, καὶ τὸν τεθνηκότα αὐτοῦ ἐν τῷ πεδίῳ καταφάγονται αὐτὸν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ.

5. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Βαασὰ καὶ πάντα ἃ ἐποίησε, καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ, οὐχ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραήλ;

6. Καὶ ἐκοιμήθη Βαασὰ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ θάπτεται ἐν Θερσᾷ, καὶ βασιλεύει Ἠλὰ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

7. Καὶ ἐν χειρὶ Ἰοῦ υἱοῦ Ἀνανὶ ἐλάλησε Κύριος ἐπὶ Βαασὰ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, πᾶσαν τὴν κακίαν ἣν ἐποίησεν ἐνώπιον Κυρίου, τοῦ παροργίσαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτοῦ, τοῦ εἶναι κατὰ τὸν οἶκον Ἱεροβοὰμ, καὶ ὑπὲρ τοῦ πατάξαι αὐτόν.

8. Καὶ Ἠλὰ υἱὸς Βαασὰ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ δύο ἔτη ἐν Θερσᾷ.

9. Καὶ συνέστρεψεν ἐπ' αὐτὸν Ζαμβρὶ ὁ ἄρχων τῆς ἡμίσους τῆς ἵππου, καὶ αὐτὸς ἦν ἐν Θερσᾷ πίνων, μεθύων ἐν τῷ οἴκῳ Ὠσᾶ τοῦ οἰκονόμου ἐν Θερσᾷ.

10. Καὶ εἰσῆλθε Ζαμβρὶ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν, (**) καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ.

11. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν, ἐν τῷ καθίσαι αὐτὸν ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ,

(*) 32. Καὶ πόλεμος ἦν μεταξὺ Ἀσὰ καὶ μεταξὺ Βαασὰ βασιλέως Ἰσραὴλ πάσας τὰς ἡμέρας αὐτῶν. (*Alex.*)

(**) 10... ἐν ἔτει εἰκοστῷ καὶ ἑβδόμῳ τοῦ Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα, (*Alex.*)

28. Et interfecit eum Baasa in anno tertio ipsius Asa filii Asa regis Juda, et regnavit pro eo.

29. Et factum est ut regnavit, et percussit totam domum Jeroboam, et non reliquit omne spiraculum ipsius Jeroboam, donec exterminaret eum juxta verbum Domini quod locutus est in manu servi sui Achia Selonitæ :

30. de peccatis Jeroboam qui peccare fecit Israel, et in irritatione sua qua irritavit Dominum Deum Israel.

31. Et reliqua verborum Nabat et omnia quæ fecit, nonne ecce hæc scripta sunt in libro verborum dierum regum Israel?

33. Et in anno tertio ipsius Asa regis Juda, regnat Baasa filius Achia super Israel in Thersa viginti et quatuor annis.

34. Et fecit malum in conspectu Domini, et ambulavit in via Jeroboam filii Nabat, et in peccatis ejus quomodo peccare fecit Israel.

CAPUT XVI.

1. Et factum est verbum Domini in manu Ihu filii Anani ad Baasa :

2. Pro eo quod exaltavi te de terra, et dedi te ducem super populum meum Israel, et ambulasti in via Jeroboam, et peccare fecisti populum meum Israel, ad irritandum me in vanitatibus suis,

3. ecce ego suscito post Baasa et post domum ejus, et dabo domum tuam sicut domum Jeroboam filii Nabat.

4. Mortuum ipsius Baasa in civitate comedent eum canes, et mortuum ejus in campo comedent eum volatilia cœli.

5. Et reliqua verborum Baasa et omnia quæ fecit, et potentatus ejus, nonne ecce hæc scripta in libro verborum dierum regum Israel?

6. Et dormivit Baasa cum patribus suis, et sepelitur in Thersa, et regnat Ela filius ejus pro eo.

7. Et in manu Ihu filii Anani locutus est Dominus super Baasa et super domum ejus, omne malum quod fecit in conspectu Domini, ad irritandum eum in operibus manuum suarum, ut esset secundum domum Jeroboam, et propterea quod percussit eum.

8. Et Ela filius Baasa regnavit super Israel duobus annis in Thersa.

9. Et convertit se super eum Zambri princeps dimidii equitatus, et ipse erat in Thersa bibens, temulentus in domo Osa œconomi in Thersa.

10. Et intravit Zambri, et percussit eum et interfecit eum, et regnavit pro eo.

11. Et factum est in regnando ipsum, in sedendo ipsum super thronum ejus,

32. Et bellum erat inter Asa et Baasa regem Israel omnibus diebus eorum.

10... in anno vigesimo septimo Asa regis Juda,

12. καὶ ἐπάταξεν ὅλον τὸν οἶκον Βαασὰ, κατὰ τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησε Κύριος ἐπὶ τὸν οἶκον Βαασὰ, καὶ πρὸς Ἰοὺ τὸν προφήτην,

13. περὶ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν Βαασὰ καὶ Ἠλὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὡς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, τοῦ παροργίσαι Κύριον τὸν Θεὸν Ἰσραὴλ ἐν τοῖς ματαίοις αὐτῶν.

14. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἠλὰ ἃ ἐποίησεν, οὐχ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραήλ;

15. Καὶ Ζαμβρὶ ἐβασίλευσεν ἐν Θερσᾷ ἡμέρας ἑπτά· καὶ ἡ παρεμβολὴ Ἰσραὴλ ἐπὶ Γαβαθὼν τὴν τῶν ἀλλοφύλων.

16. Καὶ ἤκουσεν ὁ λαὸς ἐν τῇ παρεμβολῇ, λεγόντων· Συνεστράφη Ζαμβρὶ, καὶ ἔπαισε τὸν βασιλέα. Καὶ ἐβασίλευσαν ἐν Ἰσραὴλ τὸν Ἀμβρὶ τὸν ἡγούμενον τῆς στρατιᾶς ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν τῇ παρεμβολῇ.

17. Καὶ ἀνέβη Ἀμβρὶ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ ἐκ Γαβαθὼν, καὶ περιεκάθισαν ἐπὶ Θερσᾷ.

18. Καὶ ἐγενήθη, ὡς εἶδε Ζαμβρὶ ὅτι προκατείληπται αὐτοῦ ἡ πόλις, καὶ πορεύεται εἰς ἄντρον τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ἐνεπύρισεν ἐπ' αὐτὸν τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπέθανεν

19. ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ ὧν ἐποίησε, τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, πορευθῆναι ἐν ὁδῷ Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ, καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ ὡς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ.

20. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ζαμβρὶ καὶ τὰς συνάψεις αὐτοῦ ἃς συνῆψεν, οὐχ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραήλ;

21. Τότε μερίζεται ὁ λαὸς Ἰσραήλ· ἥμισυ τοῦ λαοῦ γίνεται ὀπίσω Θαμνὶ υἱοῦ Γωνὰθ τοῦ βασιλεῦσαι αὐτὸν, καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ λαοῦ γίνεται ὀπίσω Ἀμβρί.

22. Ὁ λαὸς ὁ ὢν ὀπίσω Ἀμβρὶ ὑπερεκράτησε τὸν λαὸν ὀπίσω Θαμνὶ υἱοῦ Γωνάθ. Καὶ ἀπέθανε Θαμνὶ καὶ Ἰωρὰμ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἀμβρὶ μετὰ Θαμνί.

23. Ἐν τῷ ἔτει τῷ τριακοστῷ καὶ πρώτῳ τοῦ βασιλέως Ἀσὰ, βασιλεύει Ἀμβρὶ ἐπὶ Ἰσραὴλ δώδεκα ἔτη· ἐν Θερσᾷ βασιλεύει ἓξ ἔτη.

24. Καὶ ἐκτήσατο Ἀμβρὶ τὸ ὄρος τὸ Σεμηρὼν παρὰ Σεμὴρ τοῦ κυρίου τοῦ ὄρους ἐν δύο ταλάντων ἀργυρίου· καὶ ᾠκοδόμησε τὸ ὄρος, καὶ ἐπεκάλεσαν τὸ ὄνομα τοῦ ὄρους οὗ ᾠκοδόμησεν ἐπὶ τῷ ὀνόματι Σεμὴρ τοῦ κυρίου τοῦ ὄρους, Σεμηρών.

25. Καὶ ἐποίησεν Ἀμβρὶ τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ἐπονηρεύσατο ὑπὲρ πάντας τοὺς γενομένους ἔμπροσθεν αὐτοῦ,

26. καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσῃ ὁδῷ Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ, καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ αἷς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, τοῦ παροργίσαι τὸν Κύριον Θεὸν Ἰσραὴλ ἐν τοῖς ματαίοις αὐτῶν.

27. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀμβρὶ καὶ πάντα ἃ ἐποίησε, καὶ πᾶσα ἡ δυναστεία αὐτοῦ, οὐχ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραήλ;

28. Καὶ ἐκοιμήθη Ἀμβρὶ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ θάπτεται ἐν Σαμαρείᾳ, καὶ βασιλεύει Ἀχαὰβ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. « Καὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ ἑνδεκάτῳ « ἔτει τοῦ Ἀμβρὶ, βασιλεύει Ἰωσαφὰτ υἱὸς Ἀσὰ ἐτῶν « τριάκοντα καὶ πέντε ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, καὶ εἰκο-

12. et percussit totam domum Baasa, juxta verbum quod locutus est Dominus super domum Baasa, et ad Ihu prophetam,

13. de omnibus peccatis Baasa et Ela filii ejus, quomodo peccare fecit Israel, irritando Dominum Deum Israel in vanitatibus eorum.

14. Et reliqua verborum Ela quæ fecit, nonne ecce hæc scripta in libro verborum dierum regum Israel?

15. Et Zambri regnavit in Thersa dies septem : et castra Israel erant super Gabathon alienigenarum.

16. Et audivit populus in castris, dicentes : Convertit se Zambri, et percussit regem. Et regem fecerunt in Israel Ambri ducem militiæ super Israel in die illa in castris.

17. Et ascendit Ambri et omnis Israel cum eo de Gabathon, et obsederunt super Thersa.

18. Et factum est, ut vidit Zambri quia capta est ipsius civitas, et vadit in antrum domus regis, et incendit super se domum regis, et mortuus est

19. pro peccatis suis quæ fecit, faciendo malum coram Domino, ambulando in via Jeroboam filii Nabat, et in peccatis ejus quomodo peccare fecit Israel.

20. Et reliqua verborum Zambri et conjurationes ejus quas conjuravit, nonne ecce hæc scripta in libro verborum dierum regum Israel?

21. Tunc dividitur populus Israel : dimidium populi fit post Thamni filium Gonath ad faciendum eum regem, et dimidium populi fit post Ambri.

22. Populus qui erat post Ambri prævaluit populo qui post Thamni filium Gonath. Et mortuus est Thamni et Joram frater ejus in tempore illo, et regnavit Ambri post Thamni.

23. In anno trigesimo et primo regis Asa, regnat Ambri super Israel duodecim annos : in Thersa regnat sex annos.

24. Et acquisivit Ambri montem Semeron a Semer domino montis in duobus talentis argenti : et ædificavit montem, et invocaverunt nomen montis quem ædificavit in nomine Semer domini montis, Semeron.

25. Et fecit Ambri malum in conspectu Domini, et malefecit super omnes qui fuerant ante eum,

26. et ambulavit in omni via Jeroboam filii Nabath, et in peccatis ejus quibus peccare fecit Israel, ad irritandum Dominum Deum Israel in vanitatibus eorum.

27. Et reliqua verborum Ambri et omnia quæ fecit, et omnis potentatus ejus, nonne ecce hæc scripta in libro verborum dierum regum Israel?

28. Et dormivit Ambri cum patribus suis, et sepelitur in Samaria, et regnat Achaab filius ejus pro eo.
« Et in anno undecimo anno Ambri, regnat Josaphat filius
« Asa annorum triginta et quinque in regno suo, et viginti
« quinque annos regnavit in Jerusalem. Et nomen matris

« σιπέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ὄνομα « τῆς μητρὸς αὐτοῦ Γαζουβὰ, θυγάτηρ Σελί. Καὶ ἐπορεύθη ἐν τῇ ὁδῷ Ἀσὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐξέκλινεν ἀπ' αὐτῆς, τοῦ ποιεῖν τὸ εὐθὲς ἐνώπιον Κυρίου. « Πλὴν τῶν ὑψηλῶν οὐκ ἐξῆραν· ἔθυον ἐν τοῖς ὑψηλοῖς « καὶ ἐθυμίων. Καὶ ἃ συνέθετο Ἰωσαφὰτ μετὰ βασιλέως « Ἰσραὴλ, καὶ πᾶσα ἡ δυναστεία ἣν ἐποίησε, καὶ οὓς « ἐπολέμησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ « λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰούδα; Καὶ τὰ « λοιπὰ τῶν συμπλοκῶν ἃς ἐπέθεντο ἐν ταῖς ἡμέραις « Ἀσὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐξῆρεν ἀπὸ τῆς γῆς. Καὶ βασιλεὺς οὐκ ἦν ἐν Συρίᾳ Νασίβ. Καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰωσαφὰτ ἐποίησε ναῦν εἰς Θαρσὶς πορεύεσθαι εἰς Σωφὶρ « ἐπὶ τὸ χρυσίον· καὶ οὐκ ἐπορεύθη, ὅτι συνετρίβη ἡ « ναῦς ἐν Γασιὼν Γαβέρ. Τότε εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ « πρὸς Ἰωσαφάτ· Ἐξαποστελῶ τοὺς παῖδάς σου καὶ τὰ « παιδάριά μου ἐν τῇ νηῒ, καὶ οὐκ ἐβούλετο Ἰωσαφάτ. « Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωσαφὰτ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, « καὶ θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ. Καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωρὰμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. »

« ejus Gazuba, filia Seli. Et ambulavit in via Asa patris sui, « et non declinavit ab ea, faciendo rectum in conspectu « Domini. Tantum excelsa non abstulerunt : sacrificabant « in excelsis et adolebant. Et quæ composuit Josaphat cum « rege Israel, et omnis potentatus quem fecit, et quos impugnavit, nonne ecce hæc scripta in libro verborum dierum regum Juda? Et reliqua complicationum quas imposuerant in diebus Asa patris sui sustulit de terra. Et « rex non erat in Syria Nasib. Et rex Josaphat fecit navem « in Tharsis ad eundum in Sophir ad aurum : et non ivit, « quoniam contrita est navis in Gasion Gaber. Tunc dixit « rex Israel ad Josaphat : Mittam pueros tuos et puerulos « meos in navi, et noluit Josaphat. Et dormivit Josaphat « cum patribus suis, et sepelitur cum patribus suis in civitate David. Et regnavit Joram filius ejus pro eo. »

(*) 29. Ἐν ἔτει δευτέρῳ τοῦ Ἰωσαφὰτ βασιλέως Ἰούδα, Ἀχαὰβ υἱὸς Ἀμβρὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ εἴκοσι καὶ δύο ἔτη.

29. In anno secundo Josaphat regis Juda, Achaab filius Ambri regnavit super Israel in Samaria viginti et duos annos.

30. Καὶ ἐποίησεν Ἀχαὰβ τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ἐπονηρεύσατο ὑπὲρ πάντας τοὺς ἔμπροσθεν αὐτοῦ.

30. Et fecit Achaab malum in conspectu Domini, et malefecit super omnes qui ante eum.

31. Καὶ οὐκ ἦν αὐτῷ ἱκανὸν τοῦ πορεύεσθαι ἐν ταῖς ἁμαρτίαις Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ, καὶ ἔλαβε γυναῖκα τὴν Ἰεζάβελ θυγατέρα Ἰεθεβαὰλ βασιλέως Σιδωνίων· καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐδούλευσε τῷ Βάαλ, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ.

31. Et non fuit ei satis ire in peccatis Jeroboam filii Nabat, et accepit uxorem Jezabel filiam Jethebaal regis Sidoniorum : et ivit et servivit Baal, et adoravit eum.

32. Καὶ ἔστησε θυσιαστήριον τῷ Βάαλ ἐν οἴκῳ τῶν προσοχθισμάτων αὐτοῦ, ὃν ᾠκοδόμησεν ἐν Σαμαρείᾳ.

32. Et statuit altare ipsi Baal in domo offendiculorum ejus, quam ædificavit in Samaria.

33. Καὶ ἐποίησεν Ἀχαὰβ ἄλσος· καὶ προσέθηκεν Ἀχαὰβ τοῦ ποιῆσαι παροργίσματα, τοῦ παροργίσαι τὸν Κύριον Θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τοῦ ἐξολοθρευθῆναι· ἐκακοποίησεν ὑπὲρ πάντας τοὺς βασιλεῖς Ἰσραὴλ τοὺς γενομένους ἔμπροσθεν αὐτοῦ.

33. Et fecit Achaab lucum : et adjecit Achaab facere irritationes, ad irritandum Dominum Deum Israel, et ad perdendum animam suam : malefecit super omnes reges Israel qui fuerant ante eum.

34. Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ᾠκοδόμησεν Ἀχιὴλ ὁ Βαιθηλίτης τὴν Ἱεριχὼ, ἐν τῷ Ἀβιρὼν πρωτοτόκῳ αὐτοῦ ἐθεμελίωσεν αὐτὴν, καὶ τῷ Σεγοὺβ τῷ νεωτέρῳ αὐτοῦ ἐπέστησε θύρας αὐτῆς, κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ Ἰησοῦ υἱοῦ Ναυῆ.

34. Et in diebus ejus ædificavit Achiel Bæthelita ipsam Jericho, in Abiron primogenito suo fundavit eam, et Segub juniori suo imposuit portas ejus, juxta verbum Domini quod locutus est in manu Jesu filii Nave.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

1. Καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ ὁ προφήτης Θεσβίτης ὁ ἐκ Θεσβῶν τῆς Γαλαὰδ πρὸς Ἀχαάβ· Ζῇ Κύριος ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ᾧ παρέστην ἐνώπιον αὐτοῦ, εἰ ἔσται τὰ ἔτη ταῦτα δρόσος καὶ ὑετὸς, ὅτι εἰ μὴ διὰ στόματος λόγου μου.

2. Καὶ ἐγένετο ῥῆμα Κυρίου πρὸς Ἠλιού.

3. Πορεύου ἐντεῦθεν κατὰ ἀνατολὰς, καὶ κρύβηθι ἐν τῷ χειμάῤῥῳ Χοῤῥὰθ τοῦ ἐπὶ προσώπου τοῦ Ἰορδάνου.

4. Καὶ ἔσται, ἐκ τοῦ χειμάῤῥου πίεσαι ὕδωρ, καὶ τοῖς κόραξιν ἐντελοῦμαι διατρέφειν σε ἐκεῖ.

CAPUT XVII.

1. Et dixit Eliu propheta Thesbites qui de Thesbon Galaad ad Achaab : Vivit Dominus Deus virtutum Deus Israel, cui adstiti coram eo, si erit annis his ros et pluvia, nisi per os verbi mei.

2. Et factum est verbum Domini ad Eliu :

3. Vade hinc ad orientem, et abscondere in torrente Chorrath qui super faciem Jordanis.

4. Et erit, de torrente bibes aquam, et corvis mandabo nutrire te illic.

(*) 29. Ὁ δὲ Ἀχαὰβ, υἱὸς Ζαμβρὶ (*leg.* Ἀμβρὶ), ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ ὀγδόῳ τοῦ Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα· βασιλεύσας δὲ Ἀχαὰβ υἱὸς Ζαμβρὶ (*leg.* Ἀμβρὶ) ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ εἴκοσι δύο ἔτη. (*Alex.*)

29. Achaab vero, filius Zambri (*Ambri*), regnavit super Israel in anno trigesimo et octavo Asa regis Juda : postquam vero regnavit Achaab filius Zambri (*Ambri*) super Israel in Samaria viginti duobus annis.

5. Καὶ ἐποίησεν Ἠλιοὺ κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου, καὶ ἐκάθισεν ἐν τῷ χειμάῤῥῳ Χοῤῥὰθ ἐπὶ προσώπου τοῦ Ἰορδάνου·
6. καὶ οἱ κόρακες ἔφερον αὐτῷ ἄρτους τοπρωῒ, καὶ κρέα τοδειλὴς, καὶ ἐκ τοῦ χειμάῤῥου ἔπινεν ὕδωρ.
7. Καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας, καὶ ἐξηράνθη ὁ χειμάῤῥους, ὅτι οὐκ ἐγένετο ὑετὸς ἐπὶ τῆς γῆς.
8. Καὶ ἐγένετο ῥῆμα Κυρίου πρὸς Ἠλιού·
9. Ἀνάστηθι, καὶ πορεύου εἰς Σαρεπτὰ τῆς Σιδωνίας· ἰδοὺ ἐντέταλμαι ἐκεῖ γυναικὶ χήρᾳ τοῦ διατρέφειν σε.
10. Καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη εἰς Σαρεπτὰ, καὶ ἦλθεν εἰς τὸν πυλῶνα τῆς πόλεως· καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ γυνὴ χήρα συνέλεγε ξύλα· καὶ ἐβόησεν ὀπίσω αὐτῆς Ἠλιοὺ, καὶ εἶπεν αὐτῇ· Λάβε δή μοι ὀλίγον ὕδωρ εἰς ἄγγος, καὶ πίομαι.
11. Καὶ ἐπορεύθη λαβεῖν, καὶ ἐβόησεν ὀπίσω αὐτῆς Ἠλιοὺ, καὶ εἶπε· Λήψῃ δή μοι ψωμὸν ἄρτου τοῦ ἐν τῇ χειρί σου.
12. Καὶ εἶπεν ἡ γυνή· Ζῇ Κύριος ὁ Θεός σου εἰ ἔστι μοι ἐγκρυφίας, ἀλλ' ἢ ὅσον δρὰξ ἀλεύρου ἐν τῇ ὑδρίᾳ, καὶ ὀλίγον ἔλαιον ἐν τῷ καψάκῃ· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ συλλέξω δύο ξυλάρια, καὶ εἰσελεύσομαι καὶ ποιήσω αὐτὸ ἐμαυτῇ καὶ τοῖς τέκνοις μου, καὶ φαγόμεθα, καὶ ἀποθανούμεθα.
13. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν Ἠλιού· Θάρσει, εἴσελθε καὶ ποίησον κατὰ τὸ ῥῆμά σου· ἀλλὰ ποίησόν μοι ἐκεῖθεν ἐγκρυφίαν μικρὸν, καὶ ἐξοίσεις μοι ἐν πρώτοις, σαυτῇ δὲ καὶ τοῖς τέκνοις σου ποιήσεις ἐπ' ἐσχάτω.
14. Ὅτι τάδε λέγει Κύριος· Ἡ ὑδρία τοῦ ἀλεύρου οὐκ ἐκλείψει, καὶ ὁ καψάκης τοῦ ἐλαίου οὐκ ἐλαττονήσει, ἕως ἡμέρας τοῦ δοῦναι Κύριον τὸν ὑετὸν ἐπὶ τῆς γῆς.
15. Καὶ ἐπορεύθη ἡ γυνὴ καὶ ἐποίησε, καὶ ἤσθιεν αὐτὴ καὶ αὐτὸς καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς.
16. Καὶ ἡ ὑδρία τοῦ ἀλεύρου οὐκ ἐξέλιπε, καὶ ὁ καψάκης τοῦ ἐλαίου οὐκ ἠλαττονήθη, κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ Ἠλιού.
17. Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ ἠῤῥώστησεν ὁ υἱὸς τῆς γυναικὸς τῆς κυρίας τοῦ οἴκου· καὶ ἦν ἡ ἀῤῥωστία αὐτοῦ κραταιὰ σφόδρα, ἕως οὐχ ὑπελείφθη ἐν αὐτῷ πνεῦμα.
18. Καὶ εἶπε πρὸς Ἠλιού· Τί ἐμοὶ καὶ σοί, ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ; Εἰσῆλθες πρὸς μὲ τοῦ ἀναμνῆσαι ἀδικίας μου, καὶ θανατῶσαι τὸν υἱόν μου;
19. Καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ πρὸς τὴν γυναῖκα· Δός μοι τὸν υἱόν σου. Καὶ ἔλαβεν αὐτὸν ἐκ τοῦ κόλπου αὐτῆς, καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸν εἰς τὸ ὑπερῷον ἐν ᾧ αὐτὸς ἐκάθητο ἐκεῖ, καὶ ἐκοίμισεν αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης.
(*) 20. Καὶ ἀνεβόησεν Ἠλιοὺ, καὶ εἶπεν· Οἴ μοι, Κύριε, ὁ μάρτυς τῆς χήρας μεθ' ἧς ἐγὼ κατοικῶ μετ' αὐτῆς, σὺ κεκάκωκας τοῦ θανατῶσαι τὸν υἱὸν αὐτῆς.
21. Καὶ ἐνεφύσησε τῷ παιδαρίῳ τρὶς, καὶ ἐπεκαλέσατο τὸν Κύριον, καὶ εἶπε· Κύριε ὁ Θεός μου, ἐπιστραφήτω δὴ ἡ ψυχὴ τοῦ παιδαρίου τούτου εἰς αὐτόν.

(*) 20. Καὶ ἀνεβόησεν Ἠλιοὺ, καὶ εἶπεν· Κύριε ὁ Θεός μου, καί γε τὴν χήραν, μεθ' ἧς ἐγὼ οἰκῶ μετ' αὐτῆς, σὺ ἐκάκωσας. (*Compl.*)

5. Et fecit Eliu juxta verbum Domini, et sedit in torrente Chorrath super faciem Jordanis :
6. et corvi ferebant ei panes mane, et carnes vesperi, et de torrente bibebat aquam.
7. Et factum est post dies, et exaruit torrens, quia non fuerat pluvia super terram.
8. Et factum est verbum Domini ad Eliu :
9. Surge, et vade in Sarepta Sidoniæ : ecce mandavi ibi mulieri viduæ de nutriendo te.
10. Et surrexit et ivit in Sarepta, et venit ad ostium civitatis : et ecce ibi mulier vidua colligebat ligna : et clamavit post eam Eliu, et dixit ad eam : Cape nunc mihi pusillam aquam in vase, et bibam.
11. Et ivit capere, et clamavit post eam Eliu, et dixit : Cape nunc mihi buccellam panis qui in manu tua.
12. Et dixit mulier : Vivit Dominus Deus tuus si est mihi subcineritius, nisi quantum pugillum farinæ in hydria, et paucum oleum in lecytho : et ecce ego colligam duo lignicula, et ingrediar et faciam illum mihi et filiis meis, et comedemus, et moriemur.
13. Et dixit ad eam Eliu : Confide, intra et fac juxta verbum tuum : sed fac mihi inde subcineritium parvum, et afferes mihi in primis, tibi autem et filiis tuis facies in ultimo.
14. Quoniam hæc dicit Dominus : Hydria farinæ non deficiet, et lecythus olei non minuetur, usque ad diem quo dabit Dominus pluviam super terram.
15. Et ivit mulier et fecit, et comedit ipsa et ipse et filii ejus.
16. Et hydria farinæ non defecit, et lecythus olei non est imminutus, juxta verbum Domini quod locutus est in manu Eliu.
17. Et factum est post hæc, et ægrotavit filius mulieris dominæ domus : et erat infirmitas ejus valida valde, donec non remansit in eo spiritus.
18. Et dixit ad Eliu : Quid mihi et tibi, homo Dei ? Intrasti ad me ad rememorandum injustitias meas, et interficiendum filium meum ?
19. Et dixit Eliu ad mulierem : Da mihi filium tuum. Et sumpsit illum de sinu ejus, et attulit eum in cœnaculum in quo ipse sedebat ibi, et cubare eum fecit super lectum.
20. Et exclamavit Eliu, et dixit : Hei mihi, Domine, testis viduæ quacum ego habito cum ea, tu afflixisti interficiendo filium ejus ?
21. Et insufflavit puerulo ter, et invocavit Dominum, et dixit : Domine Deus meus, revertatur nunc anima pueruli hujus in ipsum.

20. Et exclamavit Eliu, et dixit : Domine Deus meus, etiam viduam, quacum ego habito cum ea, afflixisti !

(*) 22. Καὶ ἐγένετο οὕτως, καὶ ἀνεβόησε τὸ παιδάριον.
23. Καὶ κατήγαγεν αὐτὸ ἀπὸ τοῦ ὑπερῴου εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἔδωκεν αὐτὸ τῇ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπεν Ἠλιού· Βλέπε, ζῇ ὁ υἱός σου.
24. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς Ἠλιού· Ἰδοὺ ἔγνωκα ὅτι σὺ ἄνθρωπος Θεοῦ, καὶ ῥῆμα Κυρίου ἐν τῷ στόματί σου ἀληθινόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

1. Καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας πολλὰς, καὶ ῥῆμα Κυρίου ἐγένετο πρὸς Ἠλιοὺ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ τρίτῳ, λέγων· Πορεύθητι, καὶ ὄφθητι τῷ Ἀχαὰβ, καὶ δώσω ὑετὸν ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς.
2. Καὶ ἐπορεύθη Ἠλιοὺ τοῦ ὀφθῆναι τῷ Ἀχαὰβ, καὶ ἡ λιμὸς κραταιὰ ἐν Σαμαρείᾳ.
3. Καὶ ἐκάλεσεν Ἀχαὰβ τὸν Ἀβδιοὺ τὸν οἰκονόμον· καὶ Ἀβδιοὺ ἦν φοβούμενος τὸν Κύριον σφόδρα.
4. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τύπτειν τὴν Ἰεζάβελ τοὺς προφήτας Κυρίου, καὶ ἔλαβεν Ἀβδιοὺ ἑκατὸν ἄνδρας προφήτας καὶ κατέκρυψεν αὐτοὺς κατὰ πεντήκοντα ἐν σπηλαίῳ, καὶ διέτρεφεν αὐτοὺς ἐν ἄρτῳ καὶ ὕδατι.
5. Καὶ εἶπεν Ἀχαὰβ πρὸς Ἀβδιού· Δεῦρο, καὶ διέλθωμεν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐπὶ πηγὰς τῶν ὑδάτων καὶ ἐπὶ χειμάῤῥους, ἐάν πως εὕρωμεν βοτάνην, καὶ περιποιησώμεθα ἵππους καὶ ἡμιόνους, καὶ οὐκ ἐξολοθρευθήσονται ἀπὸ τῶν σκηνῶν.
6. Καὶ ἐμέρισαν ἑαυτοῖς τὴν ὁδὸν τοῦ διελθεῖν αὐτήν· Ἀχαὰβ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ μιᾷ, καὶ Ἀβδιοὺ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ ἄλλῃ μόνος.
7. Καὶ ἦν Ἀβδιοὺ ἐν τῇ ὁδῷ μόνος, καὶ ἦλθεν Ἠλιοὺ εἰς συνάντησιν αὐτοῦ μόνος· καὶ Ἀβδιοὺ ἔσπευσε καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ εἶπεν· Εἰ σὺ εἶ αὐτὸς, κύριέ μου Ἠλιού;
8. Καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ αὐτῷ· Ἐγώ. Πορεύου, λέγε τῷ κυρίῳ σου· Ἰδοὺ Ἠλιού.
9. Καὶ εἶπεν Ἀβδιού· Τί ἡμάρτηκα, ὅτι δίδως τὸν δοῦλόν σου εἰς χεῖρα Ἀχαὰβ τοῦ θανατῶσαί με;
10. Ζῇ Κύριος ὁ Θεός σου, εἰ ἔστιν ἔθνος ἢ βασιλεία οὗ οὐκ ἀπέστειλεν ὁ κύριός μου ζητεῖν σε· καὶ εἰ εἶπον· Οὐκ ἔστι· καὶ ἐνέπρησε τὴν βασιλείαν καὶ τὰς χώρας αὐτῆς, ὅτι οὐχ εὕρηκέ σε.
11. Καὶ νῦν σὺ λέγεις· Πορεύου, ἀνάγγελε τῷ κυρίῳ σου· Ἰδοὺ Ἠλιού.
12. Καὶ ἔσται, ἐὰν ἐγὼ ἀπέλθω ἀπὸ σοῦ, καὶ πνεῦμα Κυρίου ἀρεῖ σε εἰς τὴν γῆν ἣν οὐκ οἶδα, καὶ εἰςελεύσομαι ἀπαγγεῖλαι τῷ Ἀχαὰβ, καὶ οὐχ εὑρήσει σε, καὶ ἀποκτενεῖ με· καὶ ὁ δοῦλός σου ἐστὶ φοβούμενος τὸν Κύριον ἐκ νεότητος αὐτοῦ.
13. Ἢ οὐκ ἀπηγγέλη σοι τῷ κυρίῳ μου, οἷα πεποίηκα ἐν τῷ ἀποκτείνειν τὴν Ἰεζάβελ τοὺς προφήτας Κυρίου, καὶ ἔκρυψα ἀπὸ τῶν προφητῶν Κυρίου ἑκατὸν ἄνδρας, ἀνὰ πεντήκοντα ἐν σπηλαίῳ, καὶ ἔθρεψα ἐν ἄρτοις καὶ ὕδατι;

22. Et factum est sic, et exclamavit puerulus.
23. Et deduxit eum de cœnaculo in domum, et dedit eum matri ejus, et dixit Eliu : Aspice, vivit filius tuus.
24. Et dixit mulier ad Eliu : Ecce cognovi quia tu homo Dei, et verbum Domini in ore tuo verum.

CAPUT XVIII.

1. Et factum est post dies multos, et verbum Domini factum est ad Eliu in anno tertio, dicens : Vade, et appare Achaab, et dabo pluviam super faciem terræ.
2. Et ivit Eliu apparere Achaab, et fames valida in Samaria.
3. Et vocavit Achaab Abdiu œconomum : et Abdiu erat timens Dominum valde.
4. Et factum est in percutiendo Jezabel prophetas Domini, et sumpsit Abdiu centum viros prophetas, et occultavit eos ad quinquaginta in spelunca, et enutrivit eos in aqua et pane.
5. Et dixit Achaab ad Abdiu : Heus, et transeamus super terram et ad fontes aquarum et ad torrentes, si quomodo inveniamus herbam et conservemus equos et mulos, et non exterminabuntur de tabernaculis.
6. Et diviserunt sibi viam ad transeundum eam : Achaab ivit in via una, et Abdiu ivit in via alia solus.
7. Et erat Abdiu in via solus, et venit Eliu in occursum ejus solus : et Abdiu festinavit et cecidit super faciem suam, et dixit : Si tu es ipse, domine mi Eliu ?
8. Et dixit Eliu ei : Ego. Vade, dic domino tuo : Ecce Eliu.
9. Et dixit Abdiu : Quid peccavi, quia das servum tuum in manum Achaab ad interficiendum me?
10. Vivit Dominus Deus tuus, si est gens aut regnum quo non misit dominus meus quærere te : et si dixerunt : Non est : et incendit regnum et regiones ejus, quia non invenit te.
11. Et nunc tu dicis : Vade, annuntia domino tuo : Ecce Eliu.
12. Et erit, si ego abiero a te, et spiritus Domini tollet te in terram quam non novi, et ingrediar annuntiare Achaab, et non inveniet te, et occidet me : et servus tuus est timens Dominum a juventute sua.
13. Numquid non annuntiatum est tibi domino meo, qualia feci in occidendo Jezabel prophetas Domini, et occultavi de prophetis Domini centum viros, singulos quinquaginta in spelunca, et nutrivi in panibus et aqua?

(*) 22. Καὶ ἐγένετο οὕτως, καὶ ἀνεβόησεν, καὶ ἤκουσεν Κύριος ἐν φωνῇ Ἠλία· καὶ ἀπεστράφη ἡ ψυχὴ τοῦ παιδαρίου πρὸς ἔγκατον αὐτοῦ, καὶ ἔζησεν.
23. Καὶ ἔλαβεν Ἠλιοὺ τὸ παιδάριον, καὶ κατήγαγεν.... (*Alex.*)

22. Exclamavit, et exaudivit Dominus in voce Eliu : et reversa est anima pueri ad viscera ejus, et revixit.
23. Et tulit Eliu puerum, et deduxit....

14. Καὶ νῦν σὺ λέγεις μοι· Πορεύου, λέγε τῷ κυρίῳ σου· Ἰδοὺ Ἠλιού· καὶ ἀποκτενεῖ με.
15. Καὶ εἶπεν Ἠλιού· Ζῇ Κύριος τῶν δυνάμεων ᾧ παρέστην ἐνώπιον αὐτοῦ, ὅτι σήμερον ὀφθήσομαι αὐτῷ.
16. Καὶ ἐπορεύθη Ἀβδιοὺ εἰς συναντὴν τῷ Ἀχαὰβ, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ· καὶ ἐξέδραμεν Ἀχαὰβ, καὶ ἐπορεύθη εἰς συνάντησιν Ἠλιού.
17. Καὶ ἐγένετο, ὡς εἶδεν Ἀχαὰβ τὸν Ἠλιοὺ, καὶ εἶπεν Ἀχαὰβ πρὸς Ἠλιού· Εἰ σὺ εἶ αὐτὸς ὁ διαστρέφων τὸν Ἰσραήλ;
18. Καὶ εἶπεν Ἠλιού· Οὐ διαστρέφω τὸν Ἰσραὴλ, ὅτι ἀλλ' ἢ σὺ καὶ οἶκος τοῦ πατρός σου, ἐν τῷ καταλιμπάνειν ὑμᾶς τὸν Κύριον Θεὸν ὑμῶν, καὶ ἐπορεύθης ὀπίσω τῶν Βααλίμ.
19. Καὶ νῦν ἀπόστειλον, συνάθροισον πρός μὲ πάντα Ἰσραὴλ εἰς ὄρος τὸ Καρμήλιον, καὶ τοὺς προφήτας τῆς αἰσχύνης τετρακοσίους καὶ πεντήκοντα, καὶ τοὺς προφήτας τῶν ἀλσῶν τετρακοσίους ἐσθίοντας τράπεζαν Ἰεζάβελ.
20. Καὶ ἀπέστειλεν Ἀχαὰβ εἰς πάντα Ἰσραὴλ, καὶ ἐπισυνήγαγε πάντας τοὺς προφήτας εἰς ὄρος τὸ Καρμήλιον.
21. Καὶ προσήγαγεν Ἠλιοὺ πρὸς πάντας, καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἠλιού· Ἕως πότε ὑμεῖς χωλανεῖτε ἐπ' ἀμφοτέραις ταῖς ἰγνύαις; Εἰ ἔστι Κύριος ὁ Θεὸς, πορεύεσθε ὀπίσω αὐτοῦ· εἰ δὲ Βάαλ, πορεύεσθε ὀπίσω αὐτοῦ. Καὶ οὐκ ἀπεκρίθη ὁ λαὸς λόγον.
22. Καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ πρὸς τὸν λαόν· Ἐγὼ ὑπολέλειμμαι προφήτης τοῦ Κυρίου μονώτατος· καὶ οἱ προφῆται τοῦ Βάαλ τετρακόσιοι καὶ πεντήκοντα ἄνδρες, καὶ οἱ προφῆται τοῦ ἄλσους τετρακόσιοι.
23. Δότωσαν ἡμῖν δύο βόας, καὶ ἐκλεξάσθωσαν ἑαυτοῖς τὸν ἕνα, καὶ μελισάτωσαν, καὶ ἐπιθέτωσαν ἐπὶ τῶν ξύλων, καὶ πῦρ μὴ ἐπιθέτωσαν· καὶ ἐγὼ ποιήσω τὸν βοῦν τὸν ἄλλον, καὶ πῦρ οὐ μὴ ἐπιθῶ.
24. Καὶ βοᾶτε ἐν ὀνόματι θεῶν ὑμῶν, καὶ ἐγὼ ἐπικαλέσομαι ἐν τῷ ὀνόματι Κυρίου τοῦ Θεοῦ μου. καὶ ἔσται ὁ Θεὸς, ὃς ἂν ἐπακούσῃ ἐν πυρὶ, οὗτος Θεός. Καὶ ἀπεκρίθησαν πᾶς ὁ λαὸς, καὶ εἶπον· Καλὸν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησας.
25. Καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ τοῖς προφήταις τῆς αἰσχύνης· Ἐκλέξασθε ἑαυτοῖς τὸν μόσχον τὸν ἕνα, καὶ ποιήσατε πρῶτοι, ὅτι πολλοὶ ὑμεῖς· καὶ ἐπικαλέσασθε ἐν ὀνόματι θεοῦ ὑμῶν, καὶ πῦρ μὴ ἐπιθῆτε.
26. Καὶ ἔλαβον τὸν μόσχον καὶ ἐποίησαν, καὶ ἐπεκαλοῦντο ἐν ὀνόματι τοῦ Βάαλ ἐκ πρωΐθεν ἕως μεσημβρίας, καὶ εἶπον· Ἐπάκουσον ἡμῶν, ὁ Βάαλ, ἐπάκουσον ἡμῶν. Καὶ οὐκ ἦν φωνὴ, καὶ οὐκ ἦν ἀκρόασις. Καὶ διέτρεχον ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου οὗ ἐποίησαν.
27. Καὶ ἐγένετο μεσημβρία, καὶ ἐμυκτήρισεν αὐτοὺς Ἠλιοὺ ὁ Θεσβίτης, καὶ εἶπεν· Ἐπικαλεῖσθε ἐν φωνῇ μεγάλῃ, ὅτι Θεός ἐστιν, ὅτι ἀδολεσχία αὐτῷ ἐστιν, καὶ ἅμα μή ποτε χρηματίζει αὐτὸς, ἢ μή ποτε καθεύδει αὐτὸς, καὶ ἐξαναστήσεται.
28. Καὶ ἐπεκαλοῦντο ἐν φωνῇ μεγάλῃ, καὶ κατετέμνοντο κατὰ τὸν ἐθισμὸν αὐτῶν ἐν μαχαίραις καὶ σειρομάσταις ἕως ἐκχύσεως αἵματος ἐπ' αὐτούς,
29. καὶ προεφήτευον ἕως οὗ παρῆλθε τὸ δειλινόν· καὶ ἐγένετο, ὡς ὁ καιρὸς τοῦ ἀναβῆναι τὴν θυσίαν, καὶ ἐλάλησεν Ἠλιοὺ ὁ Θεσβίτης πρὸς τοὺς προφήτας τῶν

14. Et nunc tu dicis mihi : Vade, dic domino tuo : Ecce Eliu : et interficiet me.
15. Et dixit Eliu : Vivit Dominus virtutum cui adstiti in conspectu ejus, quia hodie apparebo ei.
16. Et ivit Abdiu in occursum Achaab, et annuntiavit ei : et cucurrit Achaab, et ivit in occursum Eliu.
17. Et factum est, ut vidit Achaab Eliu, et dixit Achaab ad Eliu : Si tu es ipse qui evertis Israel?
18. Et dixit Eliu : Non everto Israel, sed quinimo tu et domus patris tui, dum relinquitis vos Dominum Deum vestrum, et ivisti post Baalim.
19. Et nunc mitte, congrega ad me omnem Israel in montem Carmeli, et prophetas confusionis quadringentos et quinquaginta, et prophetas lucorum quadringentos manducantes mensam Jezabel.
20. Et misit Achaab in omnem Israel, et collegit omnes prophetas in montem Carmeli.
21. Et accessit Eliu ad omnes, et dixit eis Eliu : Usquequo vos claudicabitis in ambobus poplitibus? Si Deus est Dominus, ite post eum : si autem Baal, ite post eum. Et non respondit populus verbum.
22. Et dixit Eliu ad populum : Ego remansi propheta Domini solus : et prophetæ Baal quadringenti et quinquaginta viri, et prophetæ lucus quadringenti.
23. Dent nobis duos boves, et eligant sibi unum, et demembrent, et imponant super ligna, et ignem non apponant : et ego faciam bovem alterum, et ignem non apponam.
24. Et clamate in nomine deorum vestrorum, et ego invocabo in nomine Domini Dei mei, et erit Deus quicumque exaudierit in igne, hic Deus. Et responderunt omnis populus, et dixerunt : Bonum est verbum quod locutus es.
25. Et dixit Eliu ad prophetas confusionis : Eligite vobis vitulum unum, et facite primi, quoniam multi vos estis : et invocate in nomine dei vestri, et ignem ne apponatis.
26. Et acceperunt vitulum et fecerunt, et invocabant in nomine Baal a mane usque ad meridiem, et dicebant : Exaudi nos, Baal, exaudi nos. Et non fuit vox, et non fuit auditio. Et transiliebant super altare quod fecerant.
27. Et facta est meridies, et sub sannaviteos Eliu Thesbites, et dixit : Invocate in voce magna, quia Deus est, quia fabulatio ei est, et simul ne forte responsa det ipse, vel ne forte dormiat ipse, et suscitabitur.
28. Et invocabant in voce magna, et secabant se secundum consuetudinem suam in gladiis et syromastibus usque ad effusionem sanguinis super se,
29. et prophetabant usque dum transiret vespera : et factum est, quando fuit tempus ut ascenderet sacrificium, et locutus est Eliu Thesbites ad prophetas offendiculorum,

προσοχθισμάτων, λέγων· Μετάστητε ἀπὸ τοῦ νῦν, καὶ ἐγὼ ποιήσω τὸ ὁλοκαύτωμά μου. Καὶ μετέστησαν, καὶ ἀπῆλθον.

30. Καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ πρὸς τὸν λαόν· Προσαγάγετε πρός μέ. Καὶ προσήγαγε πᾶς ὁ λαὸς πρὸς αὐτόν.

31. Καὶ ἔλαβεν Ἠλιοὺ δώδεκα λίθους κατὰ ἀριθμὸν φυλῶν τοῦ Ἰσραήλ, ὡς ἐλάλησε Κύριος πρὸς αὐτὸν, λέγων· Ἰσραὴλ ἔσται τὸ ὄνομά σου.

32. Καὶ ᾠκοδόμησε τοὺς λίθους ἐν ὀνόματι Κυρίου, καὶ ἰάσατο τὸ θυσιαστήριον τὸ κατεσκαμμένον, καὶ ἐποίησε θάλασσαν χωροῦσαν δύο μετρητὰς σπέρματος κυκλόθεν τοῦ θυσιαστηρίου.

33. Καὶ ἐστοίβασε τὰς σχίδακας ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὃ ἐποίησε, καὶ ἐμέλισε τὸ ὁλοκαύτωμα καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὰς σχίδακας, καὶ ἐστοίβασεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον,

34. καὶ εἶπε· Λάβετέ μοι τέσσαρας ὑδρίας ὕδατος, καὶ ἐπιχέετε ἐπὶ τὸ ὁλοκαύτωμα καὶ ἐπὶ τὰς σχίδακας. Καὶ ἐποίησαν οὕτως. Καὶ εἶπε· Δευτερώσατε. Καὶ ἐδευτέρωσαν. Καὶ εἶπε· Τρισσώσατε. Καὶ ἐτρίσσευσαν.

35. Καὶ διεπορεύετο τὸ ὕδωρ κύκλῳ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ τὴν θάλασσαν ἔπλησαν ὕδατος.

36. Καὶ ἀνεβόησεν Ἠλιοὺ εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ εἶπε· Κύριε ὁ Θεὸς Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰσραὴλ, ἐπάκουσόν μου, Κύριε, ἐπάκουσόν μου σήμερον ἐν πυρὶ, καὶ γνώτωσαν πᾶς ὁ λαὸς οὗτος ὅτι σὺ εἶ Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, καὶ ἐγὼ δοῦλός σου, καὶ διὰ σὲ πεποίηκα τὰ ἔργα ταῦτα.

37. Ἐπάκουσόν μου, Κύριε, ἐπάκουσόν μου, καὶ γνώτω ὁ λαὸς οὗτος ὅτι σὺ εἶ Κύριος ὁ Θεὸς, καὶ σὺ ἔστρεψας τὴν καρδίαν τοῦ λαοῦ τούτου ὀπίσω.

38. Καὶ ἔπεσε πῦρ παρὰ Κυρίου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγε τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ τὰς σχίδακας καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ἐν τῇ θαλάσσῃ, καὶ τοὺς λίθους καὶ τὸν χοῦν ἐξέλειξε τὸ πῦρ.

39. Καὶ ἔπεσε πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ εἶπον· Ἀληθῶς Κύριος ὁ Θεὸς αὐτὸς ὁ Θεός.

40. Καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ πρὸς τὸν λαόν· Συλλάβετε τοὺς προφήτας τοῦ Βάαλ, μηδεὶς σωθήτω ἐξ αὐτῶν. Καὶ συνέλαβον αὐτοὺς, καὶ κατάγει αὐτοὺς Ἠλιοὺ εἰς τὸν χειμάῤῥουν Κισσῶν, καὶ ἔσφαξεν αὐτοὺς ἐκεῖ.

41. Καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ τῷ Ἀχαάβ· Ἀνάβηθι, καὶ φάγε καὶ πίε, ὅτι φωνὴ τῶν ποδῶν τοῦ ὑετοῦ.

42. Καὶ ἀνέβη Ἀχαὰβ τοῦ φαγεῖν καὶ πιεῖν, καὶ Ἠλιοὺ ἀνέβη ἐπὶ τὴν Κάρμηλον καὶ ἔκυψεν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἔθηκε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀναμέσον τῶν γονάτων αὐτοῦ,

43. καὶ εἶπε τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ· Ἀνάβηθι, καὶ ἐπίβλεψον ὁδὸν τῆς θαλάσσης. Καὶ ἐπέβλεψε τὸ παιδάριον, καὶ εἶπεν· Οὐκ ἔστιν οὐθέν. Καὶ εἶπεν Ἠλιού· Καὶ σὺ ἐπίστρεψον ἑπτάκις.

44. Καὶ ἐπέστρεψε τὸ παιδάριον ἑπτάκις, καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑβδόμῳ, καὶ ἰδοὺ νεφέλη μικρὰ, ὡς ἴχνος ἀνδρὸς, ἀνάγουσα ὕδωρ. Καὶ εἶπεν· Ἀνάβηθι, καὶ εἰπὸν Ἀχαάβ· Ζεῦξον τὸ ἅρμα σου καὶ κατάβηθι, μὴ καταλάβῃ σε ὁ ὑετός.

45. Καὶ ἐγένετο ἕως ὧδε καὶ ὧδε, καὶ ὁ οὐρανὸς συνεσκότασε νεφέλαις καὶ πνεύματι, καὶ ἐγένετο ὑετὸς μέγας. Καὶ ἔκλαιε καὶ ἐπορεύετο Ἀχαὰβ ἕως Ἰεζράελ.

dicens : Discedite amodo, et ego faciam holocaustoma meum. Et discesserunt, et abierunt.

30. Et dixit Eliu ad populum : Accedite ad me. Et accessit omnis populus ad eum.

31. Et accepit Eliu duodecim lapides secundum numerum tribuum Israel, sicut locutus est Dominus ad eum, dicens : Israel erit nomen tuum.

32. Et ædificavit lapides in nomine Domini, et curavit altare dirutum, et fecit mare quod caperet duas metretas seminis in gyro altaris.

33. Et constipavit schizas super altare quod fecit, et demembravit holocaustoma et imposuit super schizas, et stipavit super altare,

34. et dixit : Accipite mihi quatuor hydrias aquæ, et effundite super holocaustum et super schizas. Et fecerunt sic. Et dixit : Iterate. Et iteraverunt. Et dixit : Repetite tertio. Et tertio repetierunt.

35. Et manabat aqua in circuitu altaris, et mare impleverunt aqua.

36. Et exclamavit Eliu in cœlum, et dixit : Domine Deus Abraam et Isaac et Israel, exaudi me, Domine, exaudi me hodie in igne, et sciant omnis populus hic quoniam tu es Dominus Deus Israel, et ego servus tuus, et per te feci opera hæc.

37. Exaudi me, Domine, exaudi me, et cognoscat populus hic quia tu es Dominus Deus, et tu vertisti cor populi hujus retro.

38. Et cecidit ignis a Domino de cœlo, et comedit holocausta et schizas et aquam quæ in mari, et lapides et terram linxit ignis.

39. Et cecidit omnis populus super faciem suam, et dixerunt : Vere Dominus Deus ipse est Deus.

40. Et dixit Eliu ad populum : Comprehendite prophetas Baal, nemo sit salvus ex illis. Et comprehenderunt illos, et deduxit illos Eliu ad torrentem Cisson, et jugulavit eos ibi.

41. Et dixit Eliu ad Achaab : Ascende, et manduca et bibe, quoniam vox est pedum pluviæ.

42. Et ascendit Achaab ad manducandum et bibendum, et Eliu ascendit in Carmelum et inclinavit se in terram, et posuit faciem suam inter genua sua,

43. et dixit puero suo : Ascende, et prospice viam maris. Et respexit puer, et dixit : Non est quicquam. Et dixit Eliu : Et tu reverte septies.

44. Et revertit puer septies, et factum est in septimo, et ecce nubes pusilla, quasi vestigium hominis, adducens aquam. Et dixit : Ascende, et dic ad Achaab : Junge currum tuum et descende, ne comprehendat te pluvia.

45. Et factum est usque huc et illuc, et cœlum contenebravit nubibus et vento, et facta est pluvia magna. Et plorabat et ibat Achaab usque Jezrael.

46. Καὶ χεὶρ Κυρίου ἐπὶ τὸν Ἠλιοὺ, καὶ συνέσφιγξε τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ, καὶ ἔτρεχεν ἔμπροσθεν Ἀχαὰβ εἰς Ἰεζράελ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

1. Καὶ ἀνήγγειλεν Ἀχαὰβ τῇ Ἰεζάβελ γυναικὶ αὐτοῦ πάντα ἃ ἐποίησεν Ἠλιοὺ, καὶ ὡς ἀπέκτεινε τοὺς προφήτας ἐν ῥομφαίᾳ.

2. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰεζάβελ πρὸς Ἠλιοὺ, καὶ εἶπεν· Εἰ σὺ εἶ Ἠλιοὺ καὶ ἐγὼ Ἰεζάβελ, τάδε ποιήσαι μοι ὁ Θεὸς καὶ τάδε προσθείη, ὅτι ταύτην τὴν ὥραν αὔριον θήσομαι τὴν ψυχήν σου καθὼς ψυχὴν ἑνὸς ἐξ αὐτῶν.

3. Καὶ ἐφοβήθη Ἠλιοὺ, καὶ ἀνέστη καὶ ἀπῆλθε κατὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ ἔρχεται εἰς Βηρσαβεὲ γῆν Ἰούδα, καὶ ἀφῆκε τὸ παιδάριον αὐτοῦ ἐκεῖ.

4. Καὶ αὐτὸς ἐπορεύθη ἐν τῇ ἐρήμῳ ὁδὸν ἡμέρας, καὶ ἦλθε καὶ ἐκάθισεν ὑποκάτω Ῥαθμὲν, καὶ ᾐτήσατο τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀποθανεῖν, καὶ εἶπεν· Ἱκανούσθω νῦν, λάβε δὴ τὴν ψυχήν μου ἀπ' ἐμοῦ, Κύριε, ὅτι οὐ κρείσσων ἐγώ εἰμι ὑπὲρ τοὺς πατέρας μου.

5. Καὶ ἐκοιμήθη καὶ ὕπνωσεν ἐκεῖ ὑπὸ φυτόν· καὶ ἰδού τις ἥψατο αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀνάστηθι καὶ φάγε.

6. Καὶ ἐπέβλεψεν Ἠλιοὺ, καὶ ἰδοὺ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐγκρυφίας ὀλυρίτης καὶ καψάκης ὕδατος· καὶ ἀνέστη καὶ ἔφαγε καὶ ἔπιε, καὶ ἐπιστρέψας ἐκοιμήθη.

7. Καὶ ἐπέστρεψεν ὁ ἄγγελος Κυρίου ἐκ δευτέρου, καὶ ἥψατο αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀνάστα, φάγε, ὅτι πολλὴ ἀπὸ σοῦ ἡ ὁδός.

8. Καὶ ἀνέστη, καὶ ἔφαγε, καὶ ἔπιε· καὶ ἐπορεύθη ἐν ἰσχύϊ τῆς βρώσεως ἐκείνης τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας ἕως ὄρους Χωρήβ.

9. Καὶ εἰσῆλθεν ἐκεῖ εἰς τὸ σπήλαιον, καὶ κατέλυσεν ἐκεῖ καὶ ἰδοὺ ῥῆμα Κυρίου πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπε· Τί σὺ ἐνταῦθα, Ἠλιού;

10. Καὶ εἶπεν Ἠλιού· Ζηλῶν ἐζήλωκα τῷ Κυρίῳ παντοκράτορι, ὅτι ἐγκατέλιπόν σε οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, τὰ θυσιαστήριά σου κατέσκαψαν, καὶ τοὺς προφήτας σου ἀπέκτειναν ἐν ῥομφαίᾳ, καὶ ὑπολέλειμμαι ἐγὼ μονώτατος, καὶ ζητοῦσι τὴν ψυχήν μου λαβεῖν αὐτήν.

11. Καὶ εἶπεν· Ἐξελεύσῃ αὔριον, καὶ στήσῃ ἐνώπιον Κυρίου ἐν τῷ ὄρει. Ἰδοὺ παρελεύσεται Κύριος, καὶ ἰδοὺ πνεῦμα μέγα κραταιὸν διαλύον ὄρη καὶ συντρίβον πέτρας ἐνώπιον Κυρίου, οὐκ ἐν τῷ πνεύματι Κύριος· καὶ μετὰ τὸ πνεῦμα συσσεισμὸς, οὐκ ἐν τῷ συσσεισμῷ Κύριος·

12. καὶ μετὰ τὸν συσσεισμὸν πῦρ, οὐκ ἐν τῷ πυρὶ Κύριος· καὶ μετὰ τὸ πῦρ φωνὴ αὔρας λεπτῆς.

13. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ἠλιοὺ, καὶ ἐπεκάλυψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν τῇ μηλωτῇ αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθε καὶ ἔστη ὑπὸ σπήλαιον· καὶ ἰδοὺ πρὸς αὐτὸν φωνὴ, καὶ εἶπε· Τί σὺ ἐνταῦθα, Ἠλιού;

14. Καὶ εἶπεν Ἠλιού· Ζηλῶν ἐζήλωκα τῷ Κυρίῳ παντοκράτορι, ὅτι ἐγκατέλιπον τὴν διαθήκην σου οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ τὰ θυσιαστήριά σου καθεῖλαν, καὶ τοὺς προφήτας σου ἀπέκτειναν ἐν ῥομφαίᾳ· καὶ ὑπολέλειμμαι ἐγὼ μονώτατος, καὶ ζητοῦσι τὴν ψυχήν μου λαβεῖν αὐτήν.

15. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς αὐτόν· Πορεύου, ἀνά-

46. Et manus Domini super Eliu, et constrinxit lumbum suum, et currebat ante Achaab in Jezrael.

CAPUT XIX.

1. Et annuntiavit Achaab Jezabel uxori suæ omnia quæ fecerat Eliu, et quomodo interfecit prophetas in gladio.

2. Et misit Jezabel ad Eliu, et dixit : Si tu es Eliu et ego Jezabel, hæc mihi faciat Deus et hæc adjiciat, quia hac hora cras ponam animam tuam quemadmodum animam unius ex illis.

3. Et timuit Eliu, et surrexit et abiit secundum animam suam, et venit in Bersabee terram Juda, et dimisit puerum suum ibi.

4. Et ipse ivit in deserto viam diei, et venit et sedit sub Rathmen, et petivit animam suam mori, et dixit : Sufficiat nunc, tolle, quæso, animam meam a me, Domine, quoniam non melior ego sum super patres meos.

5. Et dormivit et soporatus est ibi subtus plantam : et ecce quidam tetigit eum, et dixit ei : Surge et comede.

6. Et Eliu respexit, et ecce ad caput ejus subcineritius siligineus et lecythus aquæ : et surrexit et manducavit et bibit, et revertens dormivit.

7. Et revertit angelus Domini secundo, et tetigit eum, et dixit ei : Surge, comede, quia multa a te via.

8. Et surrexit, et manducavit, et bibit : et ivit in fortitudine cibi illius quadraginta dies et quadraginta noctes usque ad montem Choreb.

9. Et intravit illic in speluncam, et mansit ibi : et ecce verbum Domini ad eum, et dixit : Quid tu hic, Eliu?

10. Et dixit Eliu : Zelans zelavi Domino omnipotenti, quia dereliquerunt te filii Israel, altaria tua diruerunt, et prophetas tuos occiderunt in gladio, et relictus sum ego solus, et quærunt animam meam ad tollendam eam.

11. Et dixit : Egredieris cras, et stabis coram Domino in monte. Ecce transibit Dominus, et ecce spiritus magnus validus dissolvens montes et conterens petras coram Domino, non in spiritu Dominus : et post spiritum concussio, non in concussione Dominus :

12. et post concussionem ignis, non in igne Dominus : et post ignem vox auræ tenuis.

13. Et factum est ut audivit Eliu, et cooperuit faciem suam in melote sua, et exiit et stetit sub spelunca : et ecce ad eum vox, et dixit : Quid tibi hic, Eliu?

14. Et dixit Eliu : Zelans zelavi Domino omnipotenti, quia dereliquerunt testamentum tuum filii Israel, et altaria tua destruxerunt, et prophetas tuos occiderunt in gladio : et relictus sum ego solus, et quærunt animam meam ad tollendam eam.

15. Et dixit ad eum Dominus : Vade, reverte in viam.

στρεφε εἰς τὴν ὁδόν σου, καὶ ἥξεις εἰς τὴν ὁδὸν ἐρήμου Δαμασκοῦ, καὶ ἥξεις καὶ χρίσεις τὸν Ἀζαὴλ εἰς βασιλέα τῆς Συρίας.

16. Καὶ τὸν Ἰοὺ υἱὸν Ναμεσσὶ χρίσεις εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραήλ· καὶ τὸν Ἑλισαιὲ υἱὸν Σαφὰτ χρίσεις εἰς προφήτην ἀντὶ σοῦ.

17. Καὶ ἔσται, τὸν σωζόμενον ἐκ ῥομφαίας Ἀζαὴλ θανατώσει Ἰού, καὶ τὸν σωζόμενον ἐκ ῥομφαίας Ἰοὺ θανατώσει Ἑλισαιέ.

18. Καὶ καταλείψεις ἐν Ἰσραὴλ ἑπτὰ χιλιάδας ἀνδρῶν, πάντα γόνατα ἃ οὐκ ὤκλασαν γόνυ τῷ Βάαλ, καὶ πᾶν στόμα ὃ οὐ προσεκύνησεν αὐτῷ.

19. Καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν, καὶ εὑρίσκει τὸν Ἑλισαιὲ υἱὸν Σαφάτ, καὶ αὐτὸς ἠροτρία ἐν βουσί· δώδεκα ζεύγη ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς δώδεκα. Καὶ ἀπῆλθεν ἐπ' αὐτόν, καὶ ἐπέῤῥιψε τὴν μηλωτὴν αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν.

20. Καὶ κατέλιπεν Ἑλισαιὲ τὰς βόας, καὶ κατέδραμεν ὀπίσω Ἠλιοὺ, καὶ εἶπε· Καταφιλήσω τὸν πατέρα μου, καὶ ἀκολουθήσω ὀπίσω σου. Καὶ εἶπεν Ἠλιού· Ἀνάστρεφε, ὅτι πεποίηκά σοι.

21. Καὶ ἀνέστρεψεν ἐξ ὄπισθεν αὐτοῦ· καὶ ἔλαβε τὰ ζεύγη τῶν βοῶν, καὶ ἔθυσε καὶ ἥψησεν αὐτὰ ἐν τοῖς σκεύεσι τῶν βοῶν, καὶ ἔδωκε τῷ λαῷ καὶ ἔφαγον. Καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω Ἠλιοῦ, καὶ ἐλειτούργει αὐτῷ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'. (*Vulg.* Cap. XXI.)

1. Καὶ ἀμπελὼν εἷς ἦν τῷ Ναβουθαὶ τῷ Ἰεζραηλίτῃ παρὰ τῇ ἅλῳ Ἀχαὰβ βασιλέως Σαμαρείας.

2. Καὶ ἐλάλησεν Ἀχαὰβ πρὸς Ναβουθαί, λέγων· Δός μοι τὸν ἀμπελῶνά σου, καὶ ἔσται μοι εἰς κῆπον λαχάνων, ὅτι ἐγγίζων οὗτος τῷ οἴκῳ μου, καὶ δώσω σοι ἀμπελῶνα ἄλλον ἀγαθὸν ὑπὲρ αὐτόν· εἰ δὲ ἀρέσκει ἐνώπιόν σου, δώσω σοι ἀργύριον ἄλλαγμα ἀμπελῶνός σου τούτου, καὶ ἔσται μοι εἰς κῆπον λαχάνων.

3. Καὶ εἶπε Ναβουθαὶ πρὸς Ἀχαάβ· Μή γένοιτό μοι παρὰ Θεοῦ μου δοῦναι κληρονομίαν πατέρων μου σοί.

4. Καὶ ἐγένετο τὸ πνεῦμα Ἀχαὰβ τεταραγμένον, καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ, καὶ συνεκάλυψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔφαγεν ἄρτον.

5. Καὶ εἰσῆλθεν Ἰεζάβελ ἡ γυνὴ αὐτοῦ πρὸς αὐτόν, καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτόν· Τί τὸ πνεῦμά σου τεταραγμένον, καὶ οὐκ εἶ σὺ ἐσθίων ἄρτον;

6. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν· Ὅτι ἐλάλησα πρὸς Ναβουθαὶ τὸν Ἰεζραηλίτην, λέγων· Δός μοι τὸν ἀμπελῶνά σου ἀργυρίου· εἰ δὲ βούλῃ, δώσω σοι ἀμπελῶνα ἄλλον ἀντ' αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν· Οὐ δώσω σοι κληρονομίαν πατέρων μου.

7. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ἰεζάβελ ἡ γυνὴ αὐτοῦ· Σὺ νῦν οὕτω ποιεῖς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραήλ; Ἀνάστηθι καὶ φάγε ἄρτον, καὶ σαυτοῦ γενοῦ· ἐγὼ δὲ δώσω σοι τὸν ἀμπελῶνα Ναβουθαὶ τοῦ Ἰεζραηλίτου.

8. Καὶ ἔγραψε βιβλίον ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἀχαάβ, καὶ ἐσφραγίσατο τῇ σφραγῖδι αὐτοῦ, καὶ ἀπέστειλε τὸ βιβλίον πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς ἐλευθέρους, τοὺς κατοικοῦντας μετὰ Ναβουθαί.

9. Καὶ ἐγέγραπτο ἐν τοῖς βιβλίοις, λέγων· Νηστεύσατε νηστείαν, καὶ καθίσατε τὸν Ναβουθαὶ ἐν ἀρχῇ τοῦ λαοῦ.

tuam, et venies in viam deserti Damasci, et venies et unges Azael in regem Syriæ.

16. Et Ihu filium Namessi unges in regem super Israel: et Elisæe filium Saphat unges in prophetam pro te.

17. Et erit, evadentem e gladio Azael interficiet Ihu, et evadentem e gladio Ihu interficiet Elisæe.

18. Et relinques in Israel septem millia virorum, omnia genua quæ non flexerunt genu ipsi Baal, et omne os quod non adoravit eum.

19. Et abiit inde, et invenit Elisæe filium Saphat, et ipse arabat in bobus: duodecim juga coram eo, et ipse in his duodecim. Et abiit ad eum, et projecit melotem suam super eum.

20. Et dereliquit Elisæe boves, et cucurrit post Eliu, et dixit: Deosculabòr patrem meum, et sequar post te. Et dixit Eliu: Reverte, quoniam feci tibi.

21. Et revertit a post eum: et cepit juga boum, et immolavit et coxit ea in vasis boum, et dedit populo et comederunt. Et surrexit et ivit post Eliu, et ministrabat ei.

CAPUT XX. (*Vulg.* Cap. XXI.)

1. Et vinea una erat Nabuthæ Jezraelitæ juxta aream Achaab regis Samariæ.

2. Et locutus est Achaab ad Nabuthæ, dicens: Da mihi vineam tuam, et erit mihi in hortum olerum, quoniam propinquat hæc domui meæ, et dabo tibi vineam aliam bonam super eam: si vero placet coram te, dabo tibi argentum permutationem vineæ tuæ istius, et erit mihi in hortum olerum.

3. Et dixit Nabuthæ ad Achaab: Non fiat mihi a Deo meo ut dem hæreditatem patrum meorum tibi.

4. Et turbatus est spiritus Achaab, et dormivit in lecto suo, et velavit faciem suam, et non manducavit panem.

5. Et intravit Jezabel uxor ejus ad eum, et locuta est ad eum: Quid spiritus tuus turbatus, et non es tu manducans panem?

6. Et dixit ad eam: Quia locutus sum ad Nabuthæ Jezraelitam, dicens: Da mihi vineam tuam argento: si autem velis, dabo tibi vineam aliam pro ea. Et dixit: Non dabo tibi hæreditatem patrum meorum.

7. Et dixit ad eum Jezabel uxor ejus: Tu nunc sic facis regem super Israel? Surge et manduca panem, et esto tui ipsius: ego vero dabo tibi vineam Nabuthæ Jezraelitæ.

8. Et scripsit librum in nomine Achaab, et signavit annulo illius, et misit librum ad seniores et liberos, eos qui habitabant cum Nabuthæ.

9. Et erat scriptum in libris, dicens: Jejunate jejunium, et sedere facite Nabuthæ in principio populi.

10. Καὶ ἐγκαθίσατε δύο ἄνδρας υἱοὺς παρανόμων ἐξεναντίας αὐτοῦ, καὶ καταμαρτυρησάτωσαν αὐτοῦ, λέγοντες· Εὐλόγησε Θεὸν καὶ βασιλέα. Καὶ ἐξαγαγέτωσαν αὐτὸν, καὶ λιθοβολησάτωσαν αὐτὸν, καὶ ἀποθανέτω.

11. Καὶ ἐποίησαν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως αὐτοῦ, οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ ἐλεύθεροι οἱ κατοικοῦντες ἐν τῇ πόλει αὐτοῦ, καθὼς ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς Ἰεζάβελ, καὶ καθὰ ἐγέγραπτο ἐν τοῖς βιβλίοις οἷς ἀπέστειλε πρὸς αὐτούς.

12. Καὶ ἐκάλεσαν νηστείαν, καὶ ἐκάθισαν τὸν Ναβουθαὶ ἐν ἀρχῇ τοῦ λαοῦ.

13. Καὶ εἰσῆλθον δύο ἄνδρες υἱοὶ παρανόμων, καὶ ἐκάθισαν ἐξεναντίας αὐτοῦ, καὶ κατεμαρτύρησαν αὐτοῦ, λέγοντες· Εὐλόγηκας Θεὸν καὶ βασιλέα. Καὶ ἐξήγαγον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως, καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν ἐν λίθοις, καὶ ἀπέθανε.

14. Καὶ ἀπέστειλαν πρὸς Ἰεζάβελ, λέγοντες· Λελιθοβόληται Ναβουθαὶ, καὶ τέθνηκε.

15. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκουσεν Ἰεζάβελ, καὶ εἶπε πρὸς Ἀχαάβ· Ἀνάστα, κληρονόμει τὸν ἀμπελῶνα Ναβουθαὶ τοῦ Ἰεζραηλίτου, ὃς οὐκ ἔδωκέ σοι ἀργυρίου, ὅτι οὐκ ἔστι Ναβουθαὶ ζῶν, ὅτι τέθνηκε.

16. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκουσεν Ἀχαὰβ ὅτι τέθνηκε Ναβουθαὶ ὁ Ἰεζραηλίτης, καὶ διέῤῥηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ περιεβάλετο σάκκον· καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ ἀνέστη καὶ κατέβη Ἀχαὰβ εἰς τὸν ἀμπελῶνα Ναβουθαὶ τοῦ Ἰεζραηλίτου κληρονομῆσαι αὐτόν.

17. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Ἠλιοὺ τὸν Θεσβίτην, λέγων·

18. Ἀνάστηθι καὶ κατάβηθι εἰς ἀπαντὴν Ἀχαὰβ βασιλέως Ἰσραὴλ τοῦ ἐν Σαμαρείᾳ, ὅτι οὗτος ἐν ἀμπελῶνι Ναβουθαὶ, ὅτι καταβέβηκεν ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτόν.

19. Καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτὸν, λέγων· Τάδε λέγει Κύριος· Ὡς σὺ ἐφόνευσας καὶ ἐκληρονόμησας, διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος· Ἐν παντὶ τόπῳ ᾧ ἔλειξαν αἱ ὕες καὶ οἱ κύνες τὸ αἷμα Ναβουθαὶ, ἐκεῖ λείξουσιν αἱ κύνες τὸ αἷμά σου, καὶ αἱ πόρναι λούσονται ἐν τῷ αἵματί σου.

20. Καὶ εἶπεν Ἀχαὰβ πρὸς Ἠλιού· Εἰ εὕρηκάς με ὁ ἐχθρός μου; Καὶ εἶπεν· Εὕρηκα, διότι μάτην πέπρασαι, ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, παροργίσαι αὐτόν.

21. Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σὲ κακὰ, καὶ ἐκκαύσω ὀπίσω σου, καὶ ἐξολοθρεύσω τοῦ Ἀχαὰβ οὐροῦντα πρὸς τοῖχον, καὶ συνεχόμενον καὶ ἐγκαταλελειμμένον ἐν Ἰσραήλ.

22. Καὶ δώσω τὸν οἶκόν σου ὡς οἶκον Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ, καὶ ὡς τὸν οἶκον Βαασὰ υἱοῦ Ἀχιὰ, περὶ τῶν παροργισμάτων ὧν παρώργισας καὶ ἐξήμαρτες τὸν Ἰσραήλ.

23. Καὶ τῇ Ἰεζάβελ ἐλάλησε Κύριος, λέγων· Οἱ κύνες καταφάγονται αὐτὴν ἐν τῷ προτειχίσματι τοῦ Ἰεζράελ.

24. Τὸν τεθνηκότα τοῦ Ἀχαὰβ ἐν τῇ πόλει φάγονται οἱ κύνες, καὶ τὸν τεθνηκότα αὐτοῦ ἐν τῷ πεδίῳ φάγονται τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ.

25. Πλὴν ματαίως Ἀχαὰβ ὃς ἐπράθη ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, ὡς μετέθηκεν αὐτὸν Ἰεζάβελ ἡ γυνὴ αὐτοῦ.

10. Et collocate duos viros filios iniquorum ex adverso ejus, et testentur contra eum, dicentes : Benedixit Deum et regem. Et producant eum, et lapident eum, et moriatur.

11. Et fecerunt viri civitatis illius, ipsi seniores et liberi qui habitabant in civitate ejus, sicut misit ad eos Jezabel, et sicut scriptum erat in libris quos miserat ad eos.

12. Et vocaverunt jejunium, et sedere fecerunt Nabuthæ in principio populi.

13. Et intrarunt duo viri filii iniquorum, et sederunt ex adverso ejus, et testati sunt contra eum, dicentes : Benedixisti Deum et regem. Et produxerunt eum extra civitatem, et lapidaverunt eum in lapidibus, et mortuus est.

14. Et miserunt ad Jezabel, dicentes : Lapidatus est Nabuthæ, et mortuus est.

15. Et factum est, ut audivit Jezabel, et dixit ad Achaab : Surge, hæredita vineam Nabuthæ Jezraelitæ, qui non dederat tibi argento, quoniam non est Nabuthæ vivens, quia mortuus est.

16. Et factum est, ut audivit Achaab quia mortuus est Nabuthæ Jezraelita, et conscidit vestimenta sua, et cooperuit se cilicio : et factum est post hæc, et surrexit et descendit Achaab ad vineam Nabuthæ Jezraelitæ possidere eam.

17. Et dixit Dominus ad Eliu Thesbitem, dicens :

18. Surge et descende in obviam Achaab regis Israel qui est in Samaria, quia hic in vinea Nabuthæ, quia descendit illuc possidere eam.

19. Et loqueris ad eum, dicens : Hæc dicit Dominus : Quomodo tu occidisti et possedisti, propter hoc hæc dicit Dominus : In omni loco in quo linxerunt sues et canes sanguinem Nabuthæ, ibi lingent canes sanguinem tuum, et meretrices lavabunt in sanguine tuo.

20. Et dixit Achaab ad Eliu : Si invenisti me inimicus meus? Et dixit : Inveni, quoniam frustra venditus es ad faciendum malum in conspectu Domini, ad exacerbandum eum.

21. Ecce ego induco super te mala, et succendam post te, et disperdam de Achaab mingentem ad parietem, et clausum et derelictum in Israel.

22. Et dabo domum tuam sicut domum Jeroboam filii Nabath, et sicut domum Baasa filii Achia, pro exacerbationibus quibus exacerbasti et peccare fecisti Israel.

23. Et ad Jezabel locutus est Dominus, dicens : Canes manducabunt eam in antemurali Jezrael.

24. Mortuum de Achaab in civitate comedent canes, et mortuum ejus in campo comedent volatilia cœli.

25. Verumtamen frustra Achaab qui venumdatus est facere malum in conspectu Domini, sicut evertit eum Jezabel uxor ejus.

26. Καὶ ἐβδελύχθη σφόδρα, πορεύεσθαι ὀπίσω τῶν βδελυγμάτων κατὰ πάντα ἃ ἐποίησεν ὁ Ἀμοῤῥαῖος, ὃν ἐξωλόθρευσε Κύριος ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ἰσραήλ.

27. Καὶ ὑπὲρ τοῦ λόγου ὡς κατενύγη Ἀχαὰβ ἀπὸ προσώπου τοῦ Κυρίου, καὶ ἐπορεύετο κλαίων, καὶ διέῤῥηξε τὸν χιτῶνα αὐτοῦ, καὶ ἐζώσατο σάκκον ἐπὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ, καὶ ἐνήστευσε· καὶ περιεβάλετο σάκκον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἐπάταξε Ναβουθαὶ τὸν Ἰεζραηλίτην, καὶ ἐπορεύθη·

28. καὶ ἐγένετο ῥῆμα Κυρίου ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ Ἠλιοὺ περὶ Ἀχαὰβ, καὶ εἶπε Κύριος·

29. Ἑώρακας ὡς κατενύγη Ἀχαὰβ ἀπὸ προσώπου μου; Οὐκ ἐπάξω τὴν κακίαν ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ, ἀλλ' ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἐπάξω τὴν κακίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'. (*Vulg.* Cap. XX.)

1. Καὶ συνήθροισεν υἱὸς Ἄδερ πᾶσαν τὴν δύναμιν αὐτοῦ, καὶ ἀνέβη καὶ περιεκάθισεν ἐπὶ Σαμάρειαν, καὶ τριακονταδύο βασιλεῖς μετ' αὐτοῦ, καὶ πᾶς ἵππος καὶ ἅρμα· καὶ ἀνέβησαν καὶ περιεκάθισαν ἐπὶ Σαμάρειαν, καὶ ἐπολέμησαν ἐπ' αὐτήν.

2. Καὶ ἀπέστειλε πρὸς Ἀχαὰβ βασιλέα Ἰσραὴλ εἰς τὴν πόλιν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Τάδε λέγει υἱὸς Ἄδερ·

3. Τὸ ἀργύριόν σου καὶ τὸ χρυσίον σου ἐμόν ἐστι, καὶ αἱ γυναῖκές σου καὶ τὰ τέκνα σου ἐμά ἐστι.

4. Καὶ ἀπεκρίθη βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ εἶπε· Καθὼς ἐλάλησας, κύριέ μου βασιλεῦ, σὸς ἐγώ εἰμι καὶ πάντα τὰ ἐμά.

5. Καὶ ἀνέστρεψαν οἱ ἄγγελοι, καὶ εἶπαν· Τάδε λέγει ὁ υἱὸς Ἄδερ· Ἐγὼ ἀπέστειλα πρὸς σὲ, λέγων· Τὸ ἀργύριόν σου καὶ τὸ χρυσίον σου καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα σου δώσεις ἐμοὶ,

6. ὅτι ταύτην τὴν ὥραν αὔριον ἀποστελῶ τοὺς παῖδάς μου πρὸς σὲ, καὶ ἐρευνήσουσι τὸν οἶκόν σου καὶ τοὺς οἴκους τῶν παίδων σου, καὶ ἔσται, πάντα τὰ ἐπιθυμήματα τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν ἐφ' ἃ ἂν ἐπιβάλωσι τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ λήψονται.

7. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πάντας τοὺς πρεσβυτέρους τῆς γῆς, καὶ εἶπε· Γνῶτε δὴ καὶ ἴδετε ὅτι κακίαν οὗτος ζητεῖ, ὅτι ἀπέσταλκε πρὸς μὲ περὶ τῶν γυναικῶν μου καὶ περὶ τῶν υἱῶν μου καὶ περὶ τῶν θυγατέρων μου. Τὸ ἀργύριόν μου καὶ τὸ χρυσίον μου οὐκ ἀπεκώλυσα ἀπ' αὐτοῦ.

8. Καὶ εἶπαν αὐτῷ οἱ πρεσβύτεροι καὶ πᾶς ὁ λαός· Μὴ ἀκούσῃς, καὶ μὴ θελήσῃς.

9. Καὶ εἶπε τοῖς ἀγγέλοις υἱοῦ Ἄδερ· Λέγετε τῷ κυρίῳ ὑμῶν· Πάντα ὅσα ἀπέσταλκας πρὸς τὸν δοῦλόν σου ἐν πρώτοις ποιήσω, τὸ δὲ ῥῆμα τοῦτο οὐ δυνήσομαι ποιῆσαι. Καὶ ἀπῆραν οἱ ἄνδρες, καὶ ἐπέστρεψαν αὐτῷ λόγον.

10. Καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν υἱὸς Ἄδερ, λέγων· Τάδε ποιήσαι μοι ὁ Θεὸς καὶ τάδε προσθείη, εἰ ἐκποιήσει ὁ χοῦς Σαμαρείας ταῖς ἀλώπεξι παντὶ τῷ λαῷ, τοῖς πεζοῖς μου.

11. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ εἶπεν· Ἱκανούσθω· μὴ καυχάσθω ὁ κυρτὸς ὡς ὁ ὀρθός.

12. Καὶ ἐγένετο, ὅτε ἀπεκρίθη αὐτῷ τὸν λόγον τοῦ-

26. Et factus est abominabilis valde, eundo post abominationes secundum omnia quæ fecerat Amorrhæus, quem exterminavit Dominus a facie filiorum Israel.

27. Et pro verbo quomodo compunctus est Achaab a facie Domini, et ibat plorans, et conscidit tunicam suam, et accinxit saccum super corpus suum, et jejunavit : et indutus est saccum in die qua percussit Nabuthæ Jezraelitem, et ivit :

28. et factum est verbum Domini in manu servi sui Eliu de Achaab, et dixit Dominus :

29. Vidisti quemadmodum compunctus est Achaab a facie mea? Non inducam malum in diebus ejus, sed in diebus filii ejus inducam malum.

CAPUT XXI. (*Vulg.* Cap. XX.)

1. Et congregavit filius Ader omnem virtutem suam, et ascendit et obsedit super Samariam, et triginta duo reges cum eo, et omnis equus et currus : et ascenderunt et obsederunt super Samariam, et pugnaverunt super eam.

2. Et misit ad Achaab regem Israel in civitatem, et dixit ad eum : Hæc dicit filius Ader :

3. Argentum tuum et aurum tuum meum est, et uxores tuæ et filii tui mei sunt.

4. Et respondit rex Israel, et dixit : Sicut locutus es, domine mi rex, tuus ego sum et omnia mea.

5. Et reverterunt nuntii, et dixerunt : Hæc dicit filius Ader : Ego misi ad te, dicens : Argentum tuum et aurum tuum et uxores et filios tuos dabis mihi,

6. quoniam hac hora cras mittam pueros meos ad te, et scrutabuntur domum tuam et domos puerorum tuorum, et erit, omnia desideria oculorum suorum super quæcumque injicient manus suas, et tollent.

7. Et vocavit rex Israel omnes seniores terræ, et dixit : Cognoscite nunc et videte quia malum iste quærit, quoniam misit ad me pro uxoribus meis et pro filiis meis et pro filiabus meis. Argentum meum et aurum meum non prohibui ab eo.

8. Et dixerunt ei seniores et omnis populus : Non audias, et non velis.

9. Et dixit nuntiis filii Ader : Dicite domino vestro : Omnia quæcumque misisti ad servum tuum in primis faciam, verbum autem hoc non potero facere. Et abierunt viri, et retulerunt ei verbum.

10. Et misit ad eum filius Ader, dicens : Hæc faciat mihi Deus et hæc adjiciat, si sufficiet pulvis Samariæ vulpibus omni populo, peditibus meis.

11. Et respondit rex Israel, et dixit : Satis sit : non glorietur gibbosus ut rectus.

12. Et factum est, quando respondit ei verbum hoc, bi-

των, πίνων ἦν αὐτὸς καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς οἱ μετ' αὐτοῦ ἐν σκηναῖς· καὶ εἶπε τοῖς παισὶν αὐτοῦ· Οἰκοδομήσατε χάρακα. Καὶ ἔθεντο χάρακα ἐπὶ τὴν πόλιν.

13. Καὶ ἰδοὺ προφήτης εἷς προσῆλθε τῷ Ἀχαὰβ βασιλεῖ Ἰσραὴλ, καὶ εἶπε· Τάδε λέγει Κύριος· Εἰ ἑώρακας τὸν ὄχλον τὸν μέγαν τοῦτον; Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι αὐτὸν σήμερον εἰς χεῖρας σὰς, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ Κύριος.

14. Καὶ εἶπεν Ἀχαάβ· Ἐν τίνι; Καὶ εἶπε· Τάδε λέγει Κύριος· Ἐν τοῖς παιδαρίοις τῶν ἀρχόντων τῶν χωρῶν. Καὶ εἶπεν Ἀχαάβ· Τίς συνάψει τὸν πόλεμον; Καὶ εἶπε· Σύ.

15. Καὶ ἐπεσκέψατο Ἀχαὰβ τοὺς ἄρχοντας, τὰ παιδάρια τῶν χωρῶν, καὶ ἐγένοντο διακόσια τριάκοντα· καὶ μετὰ ταῦτα ἐπεσκέψατο τὸν λαὸν, πάντα υἱὸν δυνάμεως, ἑπτὰ χιλιάδας.

16. Καὶ ἐξῆλθε μεσημβρίας· καὶ υἱὸς Ἄδερ πίνων, μεθύων ἐν Σοχχὼθ, αὐτὸς καὶ οἱ βασιλεῖς, τριάκοντα καὶ δύο βασιλεῖς συμβοηθοὶ αὐτοῦ.

17. Καὶ ἐξῆλθον ἄρχοντες παιδάρια τῶν χωρῶν ἐν πρώτοις, καὶ ἀποστέλλουσι καὶ ἀπαγγέλλουσι τῷ βασιλεῖ Συρίας, λέγοντες· Ἄνδρες ἐξεληλύθασιν ἐκ Σαμαρείας.

18. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Εἰ εἰς εἰρήνην ἐκπορεύονται, συλλαβεῖν αὐτοὺς ζῶντας, καὶ εἰ εἰς πόλεμον, ζῶντας συλλαβεῖν αὐτούς·

19. καὶ μὴ ἐξελθάτωσαν ἐκ τῆς πόλεως ἄρχοντα τὰ παιδάρια τῶν χωρῶν· καὶ ἡ δύναμις ὀπίσω αὐτῶν

20. ἐπάταξεν ἕκαστος τὸν παρ' αὐτοῦ, καὶ ἐδευτέρωσεν ἕκαστος τὸν παρ' αὐτοῦ. Καὶ ἔφυγε Συρία, καὶ κατεδίωξεν αὐτοὺς Ἰσραήλ· καὶ σώζεται υἱὸς Ἄδερ βασιλεὺς Συρίας ἐφ' ἵππου ἱππέως.

21. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ ἔλαβε πάντας τοὺς ἵππους καὶ τὰ ἅρματα, καὶ ἐπάταξε πληγὴν μεγάλην ἐν Συρίᾳ.

22. Καὶ προσῆλθεν ὁ προφήτης πρὸς βασιλέα Ἰσραὴλ, καὶ εἶπε· Κραταιοῦ, καὶ γνῶθι καὶ ἴδε τί ποιήσεις, ὅτι ἐπιστρέφοντος τοῦ ἐνιαυτοῦ υἱὸς Ἄδερ βασιλεὺς Συρίας ἀναβαίνει ἐπὶ σέ,

23. καὶ οἱ παῖδες βασιλέως Συρίας, καὶ εἶπον· Θεὸς ὀρέων Θεὸς Ἰσραὴλ καὶ οὐ Θεὸς κοιλάδων, διὰ τοῦτο ἐκραταίωσεν ὑπὲρ ἡμᾶς· ἐὰν δὲ πολεμήσωμεν αὐτοὺς κατ' εὐθὺ, εἰ μὴν κραταιώσομεν ὑπὲρ αὐτούς.

24. Καὶ τὸ ῥῆμα τοῦτο ποίησον· ἀπόστησον τοὺς βασιλεῖς ἕκαστον εἰς τὸν τόπον αὐτῶν, καὶ θοῦ ἀντ' αὐτῶν σατράπας,

25. καὶ ἀλλάξομέν σοι δύναμιν κατὰ τὴν δύναμιν τὴν πεσοῦσαν, καὶ ἵππον κατὰ τὴν ἵππον, καὶ ἅρματα κατὰ τὰ ἅρματα, καὶ πολεμήσομεν πρὸς αὐτοὺς κατ' εὐθὺ, καὶ κραταιώσομεν ὑπὲρ αὐτούς. Καὶ ἤκουσε τῆς φωνῆς αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν οὕτως.

26. Καὶ ἐγένετο ἐπιστρέψαντος τοῦ ἐνιαυτοῦ, καὶ ἐπεσκέψατο υἱὸς Ἄδερ τὴν Συρίαν, καὶ ἀνέβη εἰς Ἀφεκὰ εἰς πόλεμον ἐπὶ Ἰσραήλ.

27. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπεσκέπησαν, καὶ παρεγένοντο εἰς ἀπαντὴν αὐτῶν· καὶ παρενέβαλεν Ἰσραὴλ ἐξεναντίας αὐτῶν ὡσεὶ δύο ποίμνια αἰγῶν, καὶ Συρία ἔπλησε τὴν γῆν.

28. Καὶ προσῆλθεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, καὶ εἶπε τῷ βασιλεῖ Ἰσραήλ· Τάδε λέγει Κύριος· Ἀνθ' ὧν εἶπε Συρία· Θεὸς ὀρέων Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ καὶ οὐ Θεὸς

bens erat ipse et omnes reges qui cum eo in tabernaculis : et dixit pueris suis : Ædificate vallum. Et posuerunt vallum super civitatem.

13. Et ecce propheta unus advenit Achaab regi Israel, et dixit : Hæc dicit Dominus : Si vidisti turbam magnam hanc? Ecce ego do eam hodie in manus tuas, et cognosces quia ego Dominus.

14. Et dixit Achaab : In quo? Et dixit : Hæc dicit Dominus : In pueris principum regionum. Et dixit Achaab : Quis committet pugnam? Et dixit : Tu.

15. Et recognovit Achaab principes, pueros regionum, et fuerunt ducenti triginta : et post hæc recognovit populum, omnem filium virtutis, septem millia.

16. Et egressus est meridie : et filius Ader bibens, temulentus in Socchoth, ipse et reges, triginta et duo reges coadjutores ejus.

17. Et egressi sunt principes pueri regionum in primis, et mittunt et annuntiant regi Syriæ, dicentes : Viri exiverunt de Samaria.

18. Et dixit eis : Si ad pacem egrediuntur, comprehendere eos vivos, et si ad bellum, vivos comprehendere eos :

19. et non exeant e civitate principes pueri regionum : et virtus post eos

20. percussit unusquisque eum qui juxta se, et iteravit unusquisque eum qui juxta se. Et fugit Syria, et persecutus est eos Israel : et salvatur filius Ader rex Syriæ super equum equitis.

21. Et egressus est rex Israel, et cepit omnes equos et currus, et percussit plagam magnam in Syria.

22. Et accessit propheta ad regem Israel, et dixit : Confortare, et cognosce et vide quid facies, quoniam revertente anno filius Ader rex Syriæ ascendit super te,

23. et pueri regis Syriæ, et dixerunt : Deus montium Deus Israel et non Deus vallium, propter hoc valuit super nos : si autem impugnemus eos per planum, profecto valebimus super eos.

24. Et verbum hoc fac : amove reges unumquemque in locum suum, et pone pro eis satrapas,

25. et instaurabimus tibi virtutem secundum virtutem quæ cecidit, et equum juxta equum, et currus juxta currus, et pugnabimus adversus eos per planum, et valebimus super eos. Et audivit vocem ejus, et fecit sic.

26. Et factum est revertente anno, et recognovit filius Ader Syriam, et ascendit in Apheca ad bellum super Israel.

27. Et filii Israel recogniti sunt, et advenerunt in occursum eorum : et castrametatus est Israel ex adverso eorum, tamquam duo greges caprarum, et Syria implevit terram.

28. Et accessit homo Dei, et dixit regi Israel : Hæc dicit Dominus : Pro eo quod dixit Syria : Deus montium Dominus Deus Israel et non Deus vallium ipse, et dabo virtutem

κοιλάδων αὐτὸς, καὶ δώσω τὴν δύναμιν τὴν μεγάλην ταύτην εἰς χεῖρα σὴν, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ Κύριος.

29. Καὶ παρεμβάλλουσιν οὗτοι ἀπέναντι τούτων ἑπτὰ ἡμέρας· καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ προςήγαγεν ὁ πόλεμος, καὶ ἐπάταξεν Ἰσραὴλ τὴν Συρίαν ἑκατὸν χιλιάδας πεζῶν μιᾷ ἡμέρᾳ.

30. Καὶ ἔφυγον οἱ κατάλοιποι εἰς Ἀφεκὰ εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἔπεσε τὸ τεῖχος ἐπὶ εἴκοσι καὶ ἑπτὰ χιλιάδας ἀνδρῶν τῶν καταλοίπων. Καὶ υἱὸς Ἄδερ ἔφυγε, καὶ εἰςῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ κοιτῶνος, εἰς τὸ ταμιεῖον.

31. Καὶ εἶπε τοῖς παισὶν αὐτοῦ· Οἶδα ὅτι βασιλεῖς Ἰσραὴλ βασιλεῖς ἐλέους εἰσίν· ἐπιθώμεθα δὴ σάκκους ἐπὶ τὰς ὀσφύας ἡμῶν καὶ σχοινία ἐπὶ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν, καὶ ἐξέλθωμεν πρὸς βασιλέα Ἰσραὴλ, εἴ πως ζωογονήσει τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

32. Καὶ περιεζώσαντο σάκκους ἐπὶ τὰς ὀσφύας αὐτῶν, καὶ ἔθεσαν σχοινία ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ εἶπον τῷ βασιλεῖ Ἰσραήλ· Δοῦλός σου υἱὸς Ἄδερ λέγει· Ζησάτω δὴ ἡ ψυχὴ ἡμῶν. Καὶ εἶπεν· Εἰ ἔτι ζῇ, ἀδελφός μου ἐστί.

33. Καὶ οἱ ἄνδρες οἰωνίσαντο, καὶ ἐσπείσαντο, καὶ ἀνελέξαντο τὸν λόγον ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ εἶπον· Ἀδελφός σου υἱὸς Ἄδερ. Καὶ εἶπεν· Εἰςέλθατε καὶ λάβετε αὐτόν. Καὶ ἐξῆλθε πρὸς αὐτὸν υἱὸς Ἄδερ, καὶ ἀναβιβάζουσιν αὐτὸν πρὸς αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἅρμα.

34. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Τὰς πόλεις ἃς ἔλαβεν ὁ πατήρ μου παρὰ τοῦ πατρός σου ἀποδώσω σοι, καὶ ἐξόδους θήσεις σεαυτῷ ἐν Δαμασκῷ, καθὼς ἔθετο ὁ πατήρ μου ἐν Σαμαρείᾳ, καὶ ἐγὼ ἐν διαθήκῃ ἐξαποστελῶ σε. Καὶ διέθετο αὐτῷ διαθήκην, καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτόν.

35. Καὶ ἄνθρωπος εἷς ἐκ τῶν υἱῶν τῶν προφητῶν εἶπε πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ ἐν λόγῳ Κυρίου· Πάταξον δή με. Καὶ οὐκ ἠθέλησεν ὁ ἄνθρωπος πατάξαι αὐτόν.

36. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἀνθ' ὧν οὐκ ἤκουσας τῆς φωνῆς Κυρίου, καὶ ἰδοὺ σὺ ἀποτρέχεις ἀπ' ἐμοῦ, καὶ πατάξει σε λέων. Καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ εὑρίσκει αὐτὸν λέων, καὶ ἐπάταξεν αὐτόν.

37. Καὶ εὑρίσκει ἄνθρωπον ἄλλον, καὶ εἶπε· Πάταξόν με δή. Καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ὁ ἄνθρωπος πατάξας, καὶ συνέτριψε.

38. Καὶ ἐπορεύθη ὁ προφήτης, καὶ ἔστη τῷ βασιλεῖ Ἰσραὴλ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, καὶ κατεδήσατο ἐν τελαμῶνι τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ.

39. Καὶ ἐγένετο, ὡς παρεπορεύετο ὁ βασιλεὺς, καὶ οὗτος ἐβόα πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ εἶπεν· Ὁ δοῦλός σου ἐξῆλθεν ἐπὶ τὴν στρατιὰν τοῦ πολέμου, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ εἰςήγαγε πρός με ἄνδρα, καὶ εἶπε πρός με· Φύλαξον τοῦτον τὸν ἄνδρα· ἐὰν δὲ ἐκπηδῶν ἐκπηδήσῃ, καὶ ἔσται ἡ ψυχή σου ἀντὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, ἢ τάλαντον ἀργυρίου στήσεις.

40. Καὶ ἐγενήθη, περιεβλέψατο ὁ δοῦλός σου ὧδε καὶ ὧδε, καὶ οὗτος οὐκ ἦν. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς Ἰσραήλ· Ἰδοὺ καὶ τὰ ἔνεδρα παρ' ἐμοί· ἐφόνευσας.

41. Καὶ ἔσπευσε, καὶ ἀφεῖλε τὸν τελαμῶνα ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ· καὶ ἐπέγνω αὐτὸν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, ὅτι ἐκ τῶν προφητῶν οὗτος.

42. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Τάδε λέγει Κύριος· Δι-

magnam hanc in manum tuam, et cognosces quia ego Dominus.

29. Et castrametantur hi e regione horum septem dies: et factum est in die septima, et appropinquavit prælium, et percussit Israel Syriam centum millia peditum una die.

30. Et fugerunt reliqui in Apheca in civitatem et cecidit murus super viginti et septem millia virorum qui remanserant. Et filius Ader fugit, et intravit in domum cubiculi, in thalamum.

31. Et dixit pueris suis : Novi quia reges Israel reges misericordiæ sunt : imponamus nunc saccos super lumbos nostros et funiculos super capita nostra, et exeamus ad regem Israel, si forte vivificabit animas nostras.

32. Et induti sunt saccis super lumbos suos, et posuerunt funiculos super capita sua, et dixerunt regi Israel: Servus tuus filius Ader dicit : Vivat, quæso, anima nostra. Et dixit : Si adhuc vivit, frater meus est.

33. Et viri pro omine acceperunt, et pro fœdere, et rapuerunt verbum de ore ejus, et dixerunt : Frater tuus filius Ader. Et dixit : Ingredimini et assumite eum. Et egressus est ad eum filius Ader, et faciunt ascendere eum ad eum super currum.

34. Et dixit ad eum : Civitates quas cepit pater meus a patre tuo reddam tibi, et exitus pones tibi in Damasco, sicut posuit pater meus in Samaria, et ego in testamento dimittam te. Et disposuit ei testamentum, et dimisit eum.

35. Et homo unus de filiis prophetarum dixit ad proximum suum in verbo Domini : Percute nunc me. Et noluit homo percutere eum.

36. Et dixit ad eum : Pro eo quod non audisti vocem Domini, et ecce tu recedis a me, et percutiet te leo. Et abiit ab eo, et invenit eum leo, et percussit eum.

37. Et invenit hominem alium, et dixit : Percute me nunc. Et percussit eum homo percutiens, et contrivit.

38. Et ivit propheta, et adstitit regi Israel super viam, et obligavit in vitta oculos suos.

39. Et factum est, ut præteribat rex, et hic clamabat ad regem, et dixit : Servus tuus exiit ad militiam belli, et ecce vir introduxit ad me virum, et dixit ad me : Custodi hunc virum : si autem exsiliens exsilierit, et erit anima tua pro anima ejus, vel talentum argenti appendes.

40. Et factum est, circumspexit servus tuus huc et huc, et hic non erat. Et dixit ad eum rex Israel : Ecce et insidiæ apud me : occidisti.

41. Et festinavit, et abstulit vittam ab oculis suis : et agnovit eum rex Israel, quia ex prophetis hic.

42. Et dixit ad eum : Hæc dicit Dominus : Propterea quod

ιχας σὺ ἄνδρα ὀλέθριον ἐκ τῆς χειρός σου, καὶ
ψυχή σου ἀντὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ ὁ λαός
τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.
ὶ ἀπῆλθεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ συγκεχυμένος
υμένος, καὶ ἔρχεται εἰς Σαμάρειαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

ἐκάθισε τὰ τρία ἔτη, καὶ οὐκ ἦν πόλεμος
Συρίας καὶ ἀναμέσον Ἰσραήλ.
ἐγενήθη ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ τρίτῳ, καὶ κα-
αφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα πρὸς βασιλέα Ἰσραὴλ,
εἶπε βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς τοὺς παῖδας αὐ-
ιδατε ὅτι ἡμῖν Ῥεμμὰθ Γαλαὰδ, καὶ ἡμεῖς
λαβεῖν αὐτὴν ἐκ χειρὸς βασιλέως Συρίας;
εἶπε βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφάτ. Ἀνα-
ἡμῶν εἰς Ῥεμμὰθ Γαλαὰδ εἰς πόλεμον;
εἶπεν Ἰωσαφάτ· Καθὼς ἐγὼ, καὶ σὺ οὕτως·
ιαός μου, ὁ λαός σου· καθὼς οἱ ἵπποι μου,
ου. Καὶ εἶπεν Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα πρὸς
Ισραήλ· Ἐπερωτήσατε δὴ σήμερον τὸν Κύριον.
συνήθροισεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πάντας τοὺς
ὡς τετρακοσίους ἄνδρας, καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ
Εἰ πορευθῶ εἰς Ῥεμμὰθ Γαλαὰδ εἰς πόλε-
ισχῶ; Καὶ εἶπον· Ἀνάβαινε, καὶ διδοὺς δώ-
ς εἰς χεῖρας τοῦ βασιλέως.
εἶπεν Ἰωσαφὰτ πρὸς βασιλέα Ἰσραήλ· Οὐκ
προφήτης τοῦ Κυρίου, καὶ ἐπερωτήσομεν
ν δι' αὐτοῦ;
εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφάτ·
ἀνὴρ εἰς τὸ ἐπερωτῆσαι δι' αὐτοῦ τὸν Κύριον,
εμίσηκα αὐτὸν, ὅτι οὐ λαλεῖ περὶ ἐμοῦ καλὰ
κά· Μιχαίας υἱὸς Ἰεμβλαά. Καὶ εἶπεν Ἰω-
σιλεὺς Ἰούδα· Μὴ λεγέτω ὁ βασιλεὺς οὕτως.
ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ εὐνοῦχον ἕνα,
Τοτάχος Μιχαίαν υἱὸν Ἰεμβλαά.
ὶ ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ καὶ Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς
ιάθηντο, ἀνὴρ ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, ἔνοπλοι
ύλαις Σαμαρείας· καὶ πάντες οἱ προφῆται
ον ἐνώπιον αὐτῶν.
ὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ Σεδεκίας υἱὸς Χαναὰν κέ-
ρᾶ, καὶ εἶπε· Τάδε λέγει Κύριος· Ἐν τού-
ιεῖς τὴν Συρίαν ἕως συντελεσθῇ.
ὶ πάντες οἱ προφῆται ἐπροφήτευον οὕτως,
Ἀνάβαινε εἰς Ῥεμμὰθ Γαλαὰδ, καὶ εὐοδώσει
Κύριος εἰς χεῖράς σου καὶ τὸν βασιλέα Συρίας.
ὶ ὁ ἄγγελος ὁ πορευθεὶς καλέσαι τὸν Μιχαίαν
αὐτῷ, λέγων· Ἰδοὺ δὴ λαλοῦσι πάντες οἱ
ἐν στόματι ἑνὶ καλὰ περὶ τοῦ βασιλέως· γί-
ι σὺ εἰς τοὺς λόγους σου κατὰ τοὺς λόγους ἑνὸς
αὶ λάλησον καλά.
ὶ εἶπε Μιχαίας· Ζῇ Κύριος, ὅτι ἃ ἐὰν εἴπῃ
ὸς μὲ, ταῦτα λαλήσω.
ὶ ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ
Μιχαία, εἰ ἀναβῶ εἰς Ῥεμμὰθ Γαλαὰδ εἰς
ἢ ἐπισχῶ; Καὶ εἶπεν· Ἀνάβαινε, καὶ εὐο-
ριος εἰς χεῖρα τοῦ βασιλέως.
ὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς· Ποσάκις ἐγὼ ὁρ-
ὅπως λαλήσῃς πρὸς μὲ ἀλήθειαν ἐν ὀνόματι

emisisiti tu virum perniciosum de manu tua, et erit anima tua pro anima ejus, et populus tuus pro populo ejus.

43. Et abiit rex Israel confusus et tristis, et venit in Samariam.

CAPUT XXII.

1. Et sedit tribus annis, et non fuit bellum inter Syriam et inter Israel.

2. Et factum est in anno tertio, et descendit Josaphat rex Juda ad regem Israel,

3. et dixit rex Israel ad pueros suos : Si nostis quia nobis Rhemmath Galaad, et nos tacemus capere eam de manu regis Syriæ?

4. Et dixit rex Israel ad Josaphat : Ascendes nobiscum in Rhemmath Galaad ad bellum?

5. Et dixit Josaphat : Sicut ego, et tu sic : sicut populus meus, populus tuus : sicut equi mei, equi tui. Et dixit Josaphat rex Juda ad regem Israel : Interrogate, quæso, hodie Dominum.

6. Et congregavit rex Israel omnes prophetas, circiter quadringentos viros, et dixit eis rex : Si vadam in Rhemmath Galaad ad bellum, an cessem? Et dixerunt : Descende, et dans dabit Dominus in manus regis.

7. Et dixit Josaphat ad regem Israel : Non est hic propheta Domini, et interrogabimus Dominum per eum?

8. Et dixit rex Israel ad Josaphat : Unus est vir ad interrogandum Dominum per eum, et ego odi eum, quoniam non loquitur de me bona, sed mala: Michæas filius Jemblaa. Et dixit Josaphat rex Juda : Non dicat rex sic.

9. Et vocavit rex Israel eunuchum unum, et dixit : Cito Michæam filium Jemblaa.

10. Et rex Israel et Josaphat rex Juda sedebant, vir super thronum suum, armati in portis Samariæ : et omnes prophetæ prophetabant coram eis.

11. Et fecit sibi Sedecias filius Chanaan cornua ferrea, et dixit : Hæc dicit Dominus : In his cornupetes Syriam quoadusque consummata fuerit.

12. Et omnes prophetæ prophetabant sic, dicentes : Ascende in Rhemmath Galaad, et prosperabit et dabit Dominus in manus tuas et regem Syriæ.

13. Et nuntius qui iverat ad vocandum Michæam locutus est ei, dicens : Ecce nunc loquuntur omnes prophetæ in ore uno bona de rege: esto, quæso, et tu in verbis tuis juxta verbum unius eorum, et loquere bona.

14. Et dixit Michæas : Vivit Dominus, quia quæcumque dixerit Dominus ad me, hæc loquar.

15. Et venit ad regem, et dixit ei rex : Michæa, si ascendam in Rhemmath Galaad ad bellum, an cessem? Et dixit: Ascende, et prosperabit Dominus in manu regis.

16. Et dixit ei rex : Toties ego adjuro te, ut loquaris ad me veritatem in nomine Domini?

17. Καὶ εἶπεν· Οὐχ οὕτως. Ἑώρακα πάντα τὸν Ἰσραὴλ διεσπαρμένον ἐν τοῖς ὄρεσιν ὡς ποίμνιον ᾧ οὐκ ἔστι ποιμήν· καὶ εἶπε Κύριος· Οὐ Κύριος τούτοις Θεός; Ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ ἀναστρεφέτω.

18. Καὶ εἶπε βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφὰτ βασιλέα Ἰούδα· Οὐκ εἶπα πρὸς σὲ, ὅτι οὐ προφητεύει οὗτός μοι καλὰ, διότι ἀλλ' ἢ κακά;

19. Καὶ εἶπε Μιχαίας· Οὐχ οὕτως, οὐκ ἐγώ· Ἄκουε ῥῆμα Κυρίου· Οὐχ οὕτως. Εἶδον Θεὸν Ἰσραὴλ καθήμενον ἐπὶ θρόνου αὐτοῦ, καὶ πᾶσα ἡ στρατιὰ τοῦ οὐρανοῦ εἱστήκει περὶ αὐτὸν ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ καὶ ἐξ εὐωνύμων αὐτοῦ.

20. Καὶ εἶπε Κύριος· Τίς ἀπατήσει τὸν Ἀχαὰβ βασιλέα Ἰσραὴλ, καὶ ἀναβήσεται, καὶ πεσεῖται ἐν Ῥεμμὰθ Γαλαάδ; Καὶ εἶπεν οὗτος οὕτως, καὶ οὗτος οὕτως.

21. Καὶ ἐξῆλθε πνεῦμα καὶ ἔστη ἐνώπιον Κυρίου, καὶ εἶπεν· Ἐγὼ ἀπατήσω αὐτόν.

22. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Κύριος· Ἐν τίνι; Καὶ εἶπεν· Ἐξελεύσομαι, καὶ ἔσομαι πνεῦμα ψευδὲς εἰς τὸ στόμα πάντων τῶν προφητῶν αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν· Ἀπατήσεις, καί γε δυνήσῃ· ἔξελθε καὶ ποίησον οὕτως.

23. Καὶ νῦν ἰδοὺ ἔδωκε Κύριος πνεῦμα ψευδὲς ἐν στόματι πάντων τῶν προφητῶν σου τούτων, καὶ Κύριος ἐλάλησεν ἐπὶ σὲ κακά.

24. Καὶ προςῆλθε Σεδεκίας υἱὸς Χαναὰν, καὶ ἐπάταξε τὸν Μιχαίαν ἐπὶ τὴν σιαγόνα, καὶ εἶπε· Ποῖον πνεῦμα Κυρίου τὸ λαλῆσαν ἐν σοί;

25. Καὶ εἶπε Μιχαίας· Ἰδοὺ σὺ ὄψῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅταν εἰςέλθῃς ταμεῖον τοῦ ταμείου, τοῦ κρυβῆναι ἐκεῖ.

26. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραήλ· Λάβετε τὸν Μιχαίαν, καὶ ἀποστρέψατε αὐτὸν πρὸς Σεμὴρ τὸν βασιλέα τῆς πόλεως, καὶ τῷ Ἰωὰς υἱῷ τοῦ βασιλέως·

27. εἰπὸν θέσθαι τοῦτον ἐν φυλακῇ, καὶ ἐσθίειν αὐτὸν ἄρτον θλίψεως καὶ ὕδωρ θλίψεως ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι με ἐν εἰρήνῃ.

28. Καὶ εἶπε Μιχαίας· Ἐὰν ἐπιστρέφων ἐπιστρέψῃς ἐν εἰρήνῃ, οὐ λελάληκε Κύριος ἐν ἐμοί.

29. Καὶ ἀνέβη βασιλεὺς Ἰσραὴλ καὶ Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα μετ' αὐτοῦ εἰς Ῥεμμὰθ Γαλαάδ.

30. Καὶ εἶπε βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφὰτ βασιλέα Ἰούδα· Συγκαλύψομαι καὶ εἰςελεύσομαι εἰς τὸν πόλεμον, καὶ σὺ ἔνδυσαι τὸν ἱματισμόν μου. Καὶ συνεκαλύψατο βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ εἰςῆλθεν εἰς τὸν πόλεμον.

31. Καὶ βασιλεὺς Συρίας ἐνετείλατο τοῖς ἄρχουσι τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ τριάκοντα καὶ δυσὶ, λέγων· Μὴ πολεμεῖτε μικρὸν καὶ μέγαν, ἀλλ' ἢ τὸν βασιλέα Ἰσραὴλ μονώτατον.

32. Καὶ ἐγένετο, ὡς εἶδον οἱ ἄρχοντες τῶν ἁρμάτων τὸν Ἰωσαφὰτ βασιλέα Ἰούδα, καὶ αὐτοὶ εἶπαν· Φαίνεται βασιλεὺς Ἰσραὴλ οὗτος, καὶ ἐκύκλωσαν αὐτὸν πολεμῆσαι· καὶ ἀνέκραξεν Ἰωσαφάτ.

33. Καὶ ἐγένετο, ὡς εἶδον οἱ ἄρχοντες τῶν ἁρμάτων ὅτι οὐκ ἔστι βασιλεὺς Ἰσραὴλ οὗτος, καὶ ἀνέστρεψαν ἀπ' αὐτοῦ.

34. Καὶ ἐπέτεινεν εἰς τὸ τόξον εὐστόχως, καὶ ἐπάταξε τὸν βασιλέα Ἰσραὴλ ἀναμέσον τοῦ πνεύμονος καὶ

17. Et dixit : Non sic. Vidi universum Israel dispersum in montibus tamquam gregem cui non est pastor : et dixit Dominus : Non Dominus his Deus? Unusquisque ad domum suam in pace revertatur.

18. Et dixit rex Israel ad Josaphat regem Juda : Nonne dixi ad te quia non prophetat hic mihi bona, quia tantum mala?

19. Et dixit Michæas : Non sic, non ego : audi verbum Domini : Non sic. Vidi Deum Israel sedentem super thronum suum, et omnis militia cœli stabat circa eum a dextris ejus et a sinistris ejus.

20. Et dixit Dominus : Quis decipiet Achaab regem Israel, et ascendet, et cadet in Rhemmath Galaad? Et dixit hic ita, et hic ita.

21. Et egressus est spiritus et stetit coram Domino, et dixit : Ego decipiam eum.

22. Et dixit ad eum Dominus : In quo? Et dixit : Egrediar, et ero spiritus mendax in ore omnium prophetarum ejus. Et dixit : Decipies, et etiam prævalebis : egredere et fac sic.

23. Et nunc ecce dedit Dominus spiritum mendacem in os omnium prophetarum tuorum istorum, et Dominus locutus est super te mala.

24. Et accessit Sedecias filius Chanaan, et percussit Michæam super maxillam, et dixit : Qualis spiritus Domini qui locutus est in te?

25. Et dixit Michæas : Ecce tu videbis die illa, cum intrabis cubiculum cubiculi, ad latendum illic.

26. Et dixit rex Israel : Capite Michæam, et reducite eum ad Semer regem civitatis, et ad Joas filium regis :

27. dicito ut ponat eum in custodia, et ipse comedat panem tribulationis et aquam tribulationis quoadusque revertero ego in pace.

28. Et dixit Michæas : Si revertens reverteris in pace, non est locutus Dominus in me.

29. Et ascendit rex Israel et Josaphat rex Juda cum eo ad Rhemmath Galaad.

30. Et dixit rex Israel ad Josaphat regem Juda : Cooperiar et ingrediar in prælium, et tu induere vestimentum meum. Et cooperuit se rex Israel, et intravit in prælium.

31. Et rex Syriæ mandaverat principibus curruum suorum triginta et duobus, dicens : Non impugnetis parvum et magnum, sed regem Israel solum.

32. Et factum est, ut viderunt principes curruum Josaphat regem Juda, et ipsi dixerunt : Videtur rex Israel hic, et circumdederunt eum ad impugnandum : et exclamavit Josaphat.

33. Et factum est, ut viderunt principes curruum quia non est rex Israel hic, et reverterunt ab eo.

34. Et intendit unus arcum bene collimans, et percussit regem Israel inter pulmonem et inter thoracem. Et

ἀναμέσον τοῦ θώρακος. Καὶ εἶπε τῷ ἡνιόχῳ αὐτοῦ· Ἐπίστρεψον τὰς χεῖράς σου καὶ ἐξάγαγέ με ἐκ τοῦ πολέμου, ὅτι τέτρωμαι.

35. Καὶ ἐτροπώθη ὁ πόλεμος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ὁ βασιλεὺς ἦν ἑστηκὼς ἐπὶ τοῦ ἅρματος ἐξεναντίας Συρίας ἀπὸ πρωῒ ἕως ἑσπέρας, καὶ ἀπέχυνε τὸ αἷμα ἀπὸ τῆς πληγῆς εἰς τὸν κόλπον τοῦ ἅρματος, καὶ ἀπέθανεν ἑσπέρας, καὶ ἐξεπορευέτο τὸ αἷμα τῆς τροπῆς ἕως τοῦ κόλπου τοῦ ἅρματος.

36. Καὶ ἔστη ὁ στρατοκῆρυξ, δύνοντος τοῦ ἡλίου, λέγων· Ἕκαστος εἰς τὴν ἑαυτοῦ πόλιν καὶ εἰς τὴν ἑαυτοῦ γῆν,

37. ὅτι τέθνηκεν ὁ βασιλεύς. Καὶ ἦλθον εἰς Σαμάρειαν, καὶ ἔθαψαν τὸν βασιλέα ἐν Σαμαρείᾳ.

38. Καὶ ἀπένιψαν τὸ αἷμα ἐπὶ τὴν κρήνην Σαμαρείας, καὶ ἐξέλιξαν αἱ ὕες καὶ οἱ κύνες τὸ αἷμα, καὶ αἱ πόρναι ἐλούσαντο ἐν τῷ αἵματι, κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου ὃ ἐλάλησε.

39. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀχαὰβ καὶ πάντα ἃ ἐποίησε, καὶ οἶκον ἐλεφάντινον ὃν ᾠκοδόμησε, καὶ πάσας τὰς πόλεις ἃς ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραήλ;

40. Καὶ ἐκοιμήθη Ἀχαὰβ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσεν Ὀχοζίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

41. Καὶ Ἰωσαφὰτ υἱὸς Ἀσὰ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰούδαν· ἐν ἔτει τετάρτῳ τοῦ Ἀχαὰβ βασιλέως Ἰσραὴλ ἐβασίλευσεν Ἰωσαφάτ,

42. υἱὸς τριάκοντα καὶ πέντε ἐτῶν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν· καὶ εἴκοσι καὶ πέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἀζουβὰ θυγάτηρ Σαλαΐ.

43. Καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσῃ ὁδῷ Ἀσὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, οὐκ ἐξέκλινεν ἀπ' αὐτῆς, τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου.

44. Πλὴν τῶν ὑψηλῶν οὐκ ἐξῆρεν· ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζε καὶ ἐθυμίων ἐν τοῖς ὑψηλοῖς.

45. Καὶ εἰρήνευσεν Ἰωσαφὰτ μετὰ βασιλέως Ἰσραήλ.

46. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωσαφὰτ καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν βασιλέων Ἰούδα; (*)

51. Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωσαφὰτ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη παρὰ τοῖς πατράσιν αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωρὰμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

52. Καὶ Ὀχοζίας υἱὸς Ἀχαὰβ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ· ἐν ἔτει ἑπτακαιδεκάτῳ Ἰωσαφὰτ βασιλέως Ἰούδα, Ὀχοζίας υἱὸς Ἀχαὰβ ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ δύο ἔτη.

53. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐναντίον Κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ Ἀχαὰβ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐν ὁδῷ

(*) 47. Καὶ περισσὸν τοῦ ἐνδιηλλαγμένου οὐχ (*leg.* ὃ) ὑπελείφθη ἐν ἡμέραις Ἀσὰ πατρὸς αὐτοῦ, ἐπέλεξεν ἀπὸ τῆς γῆς.

48. Καὶ βασιλεὺς οὐκ ἦν ἐν Ἐδὼμ ἐστηλωμένος.

49. Καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰωσαφὰτ ἐποίησεν νῆας τοῦ πορευθῆναι Ὀφειρὰ εἰς χρυσίον, καὶ οὐκ ἐπορεύθησαν, ὅτι συνετρίβησαν νῆες ἐν Ἀσιὼν Γαβέρ.

50. Τότε εἶπεν Ὀχοζίας υἱὸς Ἀχαὰβ πρὸς Ἰωσαφάτ· Πορευθήτωσαν δοῦλοί σου μετὰ τῶν δούλων μου καὶ ταῖς ναῦσιν. Καὶ οὐκ ἠθέλησεν Ἰωσαφάτ. (*Alex.*)

dixit aurigæ suo : Converte manus tuas et educ me de prælio, quoniam vulneratus sum.

35. Et profligatum est prælium in die illa, et rex erat stans super currum ex adverso Syriæ a mane usque ad vesperam, et effundebat sanguinem e plaga in sinum currus, et mortuus est vesperi, et egrediebatur sanguis stragis usque ad sinum currus.

36. Et stetit præco exercitus, occidente sole, dicens : Unusquisque ad suam civitatem et ad suam terram,

37. quoniam mortuus est rex. Et venerunt in Samariam, et sepelierunt regem in Samaria.

38. Et abluerunt sanguinem super fontem Samariæ, et linxerunt sues et canes sanguinem, et meretrices laverunt se in sanguine, juxta verbum Domini quod locutus est.

39. Et reliqua verborum Achaab et omnia quæ fecit, et domum eburneam quam ædificavit, et omnes civitates quas fecit, nonne ecce hæc scripta sunt in libro verborum dierum regum Israel?

40. Et dormivit Achaab cum patribus suis, et regnavit Ochozias filius ejus pro eo.

41. Et Josaphat filius Asa regnavit super Judam : in anno quarto Achaab regis Israel regnavit Josaphat,

42. filius triginta et quinque annorum in regnando ipsum : et viginti et quinque annos regnavit in Jerusalem. Et nomen matri ejus Azuba filia Salai.

43. Et ambulavit in omni via Asa patris sui, non declinavit ab ea, faciendo rectum in oculis Domini.

44. Verumtamen excelsa non abstulit : adhuc populus sacrificabat et adolebant in excelsis.

45. Et pacem habuit Josaphat cum rege Israel.

46. Et reliqua verborum Josaphat et potentatus ejus quæcumque fecit, nonne ecce hæc scripta in libro verborum dierum regum Juda?

51. Et dormivit Josaphat cum patribus suis, et sepultus est apud patres suos in civitate David patris sui, et regnavit Joram filius ejus pro eo.

52. Et Ochozias filius Achaab regnavit super Israel in Samaria : in anno septimo et decimo Josaphat regis Juda, Ochozias filius Achaab regnavit in Israel in Samaria duos annos.

53. Et fecit malum ante Dominum, et ambulavit in via Achaab patris sui et in via Jezabel matris suæ, et

---

47. Et reliquum immutati non (quod) remansit in diebus Asa patris ejus, selexit de terra.

48. Et rex non erat in Edom constitutus.

49. Et rex Josaphat fecit naves *in Tharsis* ad eundum in Ophiræ ad aurum, et non iverunt, quoniam contritæ sunt naves in Asion Gaber.

50. Tunc dixit Ochosias filius Achaab ad Josaphat : Vadant servi tui cum servis meis et in navibus. Et noluit Josaphat.

Ἰεζάβελ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις οἴκου Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ.

54. Καὶ ἐδούλευσε τοῖς Βααλὶμ καὶ προσεκύνησεν αὐτοῖς, καὶ παρώργισε τὸν Κύριον Θεὸν Ἰσραὴλ κατὰ πάντα τὰ γενόμενα ἔμπροσθεν αὐτοῦ.

in peccatis domus Jeroboam filii Nabath qui peccare fecit Israel.

54. Et servivit Baalim et adoravit eos, et exacerbavit Dominum Deum Israel secundum omnia quæ facta fuerat ante eum.

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ

ΤΕΤΑΡΤΗ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Καὶ ἠθέτησε Μωὰβ ἐν Ἰσραὴλ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Ἀχαάβ.

2. Καὶ ἔπεσεν Ὀχοζίας διὰ τοῦ δικτυωτοῦ τοῦ ἐν τῷ ὑπερῴῳ αὐτοῦ τῷ ἐν Σαμαρείᾳ, καὶ ἠῤῥώστησε· καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Δεῦτε, καὶ ἐπιζητήσατε ἐν τῷ Βάαλ μυῖαν θεὸν Ἀκκαρὼν, εἰ ζήσομαι ἐκ τῆς ἀῤῥωστίας μου ταύτης. Καὶ ἐπορεύθησαν ἐπερωτῆσαι δι' αὐτοῦ.

3. Καὶ ἄγγελος Κυρίου ἐκάλεσεν Ἠλιοὺ τὸν Θεσβίτην, λέγων· Ἀναστὰς δεῦρο εἰς συνάντησιν τῶν ἀγγέλων Ὀχοζίου βασιλέως Σαμαρείας, καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτούς· Εἰ παρὰ τὸ μὴ εἶναι Θεὸν ἐν Ἰσραὴλ, ὑμεῖς πορεύεσθε ἐπιζητῆσαι ἐν τῷ Βάαλ μυῖαν θεὸν Ἀκκαρών; Καὶ οὐχ οὕτως·

4. ὅτι τάδε λέγει Κύριος· Ἡ κλίνη ἐφ' ἧς ἀνέβης ἐκεῖ οὐ καταβήσῃ ἀπ' αὐτῆς, ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ. Καὶ ἐπορεύθη Ἠλιοὺ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς.

5. Καὶ ἐπεστράφησαν οἱ ἄγγελοι πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Τί ὅτι ἐπεστρέψατε;

6. Καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν· Ἀνὴρ ἀνέβη εἰς συνάντησιν ἡμῶν, καὶ εἶπε πρὸς ἡμᾶς· Δεῦτε, ἐπιστράφητε πρὸς τὸν βασιλέα τὸν ἀποστείλαντα ὑμᾶς, καὶ λαλήσατε πρὸς αὐτόν· Τάδε λέγει Κύριος· Εἰ παρὰ τὸ μὴ εἶναι Θεὸν ἐν Ἰσραὴλ, σὺ πορεύῃ ἐπιζητῆσαι ἐν τῷ Βάαλ μυῖαν θεὸν Ἀκκαρών; Οὐχ οὕτως. Ἡ κλίνη ἐφ' ἧς ἀνέβης ἐκεῖ οὐ καταβήσῃ ἀπ' αὐτῆς, ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ.

7. Καὶ ἐπιστρέψαντες ἀπήγγειλαν τῷ βασιλεῖ καθὰ ἐλάλησεν Ἠλιού. Καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτούς· Τίς ἡ κρίσις τοῦ ἀνδρὸς τοῦ ἀναβάντος εἰς συνάντησιν ὑμῖν καὶ λαλήσαντος πρὸς ὑμᾶς τοὺς λόγους τούτους;

8. Καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· Ἀνὴρ δασὺς, καὶ ζώνην δερματίνην περιεζωσμένος τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν· Ἠλιοὺ ὁ Θεσβίτης οὗτός ἐστι.

9. Καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν πεντηκόνταρχον καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ, καὶ ἀνέβη πρὸς αὐτόν· καὶ ἰδοὺ Ἠλιοὺ ἐκάθητο ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους. Καὶ ἐλάλησεν ὁ πεντηκόνταρχος πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπεν· Ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ, ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσέ σε, κατάβηθι.

10. Καὶ ἀπεκρίθη Ἠλιοὺ, καὶ εἶπε πρὸς τὸν πεντηκόνταρχον· Καὶ εἰ ἄνθρωπος Θεοῦ ἐγὼ, καταβήσεται πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ καταφάγεταί σε καὶ τοὺς πεντήκοντά σου. Καὶ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγεν αὐτὸν καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ.

REGNORUM

LIBER QUARTUS.

CAPUT I.

1. Et prævaricatus est Moab in Israel postquam mortuus est Achaab.

2. Et cecidit Ochozias per cancellum qui in cœnaculo suo in Samaria, et ægrotavit : et misit nuntios, et dixit ad eos: Ite, et inquirite in Baal muscam deum Accaron, si vivam ex infirmitate mea hac. Et iverunt interrogare per eum.

3. Et angelus Domini vocavit Eliu Thesbitem, dicens: Surgens vade in obviam nuntiorum Ochoziæ regis Samariæ, et loqueris ad eos : Si propterea quod non sit Deus in Israel, vos itis inquirere in Baal muscam deum Accaron? Et non ita :

4. quoniam hæc dicit Dominus : Lectus super quem ascendisti illuc non descendes ab eo, quia morte morieris. Et ivit Eliu, et dixit ad eos.

5. Et reversi sunt nuntii ad eum, et dixit ad eos : Quid quod revertistis?

6. Et dixerunt ad eum : Vir ascendit in occursum nostrum, et dixit ad nos : Ite, revertite ad regem qui misit vos, et loquimini ad eum : Hæc dicit Dominus : Si propterea quod non sit Deus in Israel, tu vadis inquirere in Baal muscam deum Accaron? Non ita. Lectus super quem ascendisti illuc non descendes ab eo, quia morte morieris.

7. Et reversi annuntiaverunt regi secundum quæ locutus fuerat Eliu. Et locutus est ad eos : Quodnam judicium viri qui ascendit in obviam vobis et locutus est ad vos verba hæc?

8. Et dixerunt ad eum : Vir pilosus, et zona pellicea accinctus lumbum suum. Et dixit : Eliu Thesbites hic est.

9. Et misit ad eum principem quinquagenarium et ipsos quinquaginta illius, et ascendit ad eum : et ecce Eliu sedebat super cacumen montis. Et locutus est princeps quinquagenarius ad eum, et dixit : Homo Dei, rex vocavit te, descende.

10. Et respondit Eliu, et dixit ad principem quinquagenarium : Et si homo Dei ego, descendet ignis de cœlo, et devorabit te et quinquaginta tuos. Et descendit ignis de cœlo, et devoravit eum et quinquaginta ejus.

11. Καὶ προςέθετο ὁ βασιλεὺς, καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν ἄλλον πεντηκόνταρχον καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ. Καὶ ἐλάλησεν ὁ πεντηκόνταρχος πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπεν· Ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ, τάδε λέγει ὁ βασιλεύς· Ταχέως κατάβηθι.

12. Καὶ ἀπεκρίθη Ἠλιοὺ καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπεν· Εἰ ἄνθρωπος Θεοῦ ἐγὼ, καταβήσεται πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ καταφάγεταί σε καὶ τοὺς πεντήκοντά σου. Καὶ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγεν αὐτὸν καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ.

13. Καὶ προςέθετο ὁ βασιλεὺς ἔτι ἀποστεῖλαι ἡγούμενον καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ· καὶ ἦλθεν ὁ πεντηκόνταρχος ὁ τρίτος, καὶ ἔκαμψεν ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ κατέναντι Ἠλιοὺ, καὶ ἐδεήθη αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπεν· Ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ, ἐντιμωθήτω ἡ ψυχή μου, καὶ ἡ ψυχὴ τῶν δούλων σου τούτων τῶν πεντήκοντα, ἐν ὀφθαλμοῖς σου.

14. Ἰδοὺ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγε τοὺς δύο πεντηκοντάρχους τοὺς πρώτους· καὶ νῦν ἐντιμωθήτω δὴ ἡ ψυχή μου ἐν ὀφθαλμοῖς σου.

15. Καὶ ἐλάλησεν ἄγγελος Κυρίου πρὸς Ἠλιοὺ, καὶ εἶπε· Κατάβηθι μετ' αὐτοῦ, μὴ φοβηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν. Καὶ ἀνέστη Ἠλιοὺ, καὶ κατέβη μετ' αὐτοῦ πρὸς τὸν βασιλέα,

16. καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπεν Ἠλιού· Τάδε λέγει Κύριος· Τί ὅτι ἀπέστειλας ἀγγέλους ἐκζητῆσαι ἐν τῷ Βάαλ μυῖαν θεὸν Ἀκκαρών; Οὐχ οὕτως. Ἡ κλίνη ἐφ' ἧς ἀνέβης ἐκεῖ οὐ καταβήσῃ ἀπ' αὐτῆς, ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ.

17. Καὶ ἀπέθανε κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου ὃ ἐλάλησεν Ἠλιού.

18. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ὀχοζίου ἃ ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραήλ; « Καὶ Ἰωρὰμ υἱὸς Ἀχαὰβ « βασιλεύει ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ ἔτη δεκαδύο, ἐν « ἔτει ὀκτωκαιδεκάτῳ Ἰωσαφὰτ βασιλέως Ἰούδα. Καὶ « ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, πλὴν οὐχ ὡς οἱ « ἀδελφοὶ αὐτοῦ, οὐδὲ ὡς ἡ μήτηρ αὐτοῦ. Καὶ ἀπέστησε « τὰς στήλας τοῦ Βάαλ ἃς ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, « καὶ συνέτριψεν αὐτάς. Πλὴν ἐν ταῖς ἁμαρτίαις οἴκου « Ἱεροβοὰμ, ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, ἐκολλήθη· οὐκ « ἀπέστη ἀπ' αὐτῶν. Καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ Κύριος εἰς τὸν « οἶκον Ἀχαάβ. »

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ ἀνάγειν Κύριον ἐν συσσεισμῷ τὸν Ἠλιοὺ ὡς εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐπορεύθη Ἠλιοὺ καὶ Ἑλισαιὲ ἐκ Γαλγάλων.

2. Καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ πρὸς Ἑλισαιέ· Κάθου δὴ ἐνταῦθα, ὅτι ὁ Θεὸς ἀπέσταλκέ με ἕως Βαιθήλ. Καὶ εἶπεν Ἑλισαιέ· Ζῇ Κύριος καὶ ζῇ ἡ ψυχή σου, εἰ ἐγκαταλείψω σε. Καὶ ἦλθον εἰς Βαιθήλ.

3. Καὶ ἦλθον οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν οἱ ἐν Βαιθὴλ πρὸς Ἑλισαιὲ, καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· Εἰ ἔγνως ὅτι Κύριος σήμερον λαμβάνει τὸν κύριόν σου ἐπάνωθεν τῆς κεφαλῆς σου; Καὶ εἶπε· Κἀγὼ ἔγνωκα, σιωπᾶτε.

4. Καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ πρὸς Ἑλισαιέ· Κάθου δὴ ἐνταῦθα, ὅτι Κύριος ἀπέσταλκέ με εἰς Ἱεριχώ. Καὶ εἶπε· Ζῇ Κύριος καὶ ζῇ ἡ ψυχή σου, εἰ ἐγκαταλείψω σε. Καὶ ἦλθον εἰς Ἱεριχὼ,

11. Et adjecit rex, et misit ad eum alium principem quinquagenarium et ipsos quinquaginta illius. Et locutus est princeps quinquagenarius ad eum, et dixit : Homo Dei, hæc dicit rex : Cito descende.

12. Et respondit Eliu et locutus est ad eum, et dixit : Si homo Dei ego, descendet ignis de cœlo, et devorabit te et quinquaginta tuos. Et descendit ignis de cœlo, et devoravit eum et quinquaginta ejus.

13. Et adjecit adhuc rex mittere ducem et quinquaginta ejus : et venit princeps quinquagenarius tertius, et curvavit se super genua sua ante Eliu, et oravit eum, et locutus est ad eum, et dixit : Homo Dei, pretiosa sit anima mea, et anima servorum tuorum horum quinquaginta, in oculis tuis.

14. Ecce descendit ignis de cœlo, et devoravit duos principes quinquagenarios primos : et nunc pretiosa sit, quæso, anima mea in oculis tuis.

15. Et locutus est angelus Domini ad Eliu, et dixit Descende cum eo, ne timeas a facie eorum. Et surrexit Eliu, et descendit cum eo ad regem,

16. et locutus est ad eum, et dixit Eliu : Hæc dicit Dominus : Quid quod misisti nuntios exquirere in Baal muscam deum Accaron? Non sic. Lectus super quem ascendisti illuc non descendes ab eo, quia morte morieris.

17. Et mortuus est juxta verbum Domini quod locutus est Eliu.

18. Et reliqua verborum Ochoziæ quæ fecit, nonne ecce hæc scripta in libro verborum dierum regibus Israel? « Et « Joram filius Achaab regnat super Israel in Samaria annos « duodecim, in anno octavo et decimo Josaphat regis Juda. « Et fecit malum in conspectu Domini, verumtamen non « sicut fratres ejus, neque sicut mater ejus. Et amovit « titulos Baal quos fecerat pater ejus, et contrivit eos. Ve« rumtamen in peccatis domus Jeroboam, qui peccare fecit « Israel, adhæsit : non recessit ab eis. Et indignatus est « ira Dominus in domum Achaab. »

CAPUT II.

1. Et factum est, cum elevaret Dominus in concussione ipsum Eliu tamquam in cœlum, et ivit Eliu et Elisæe de Galgalis.

2. Et dixit Eliu ad Elisæe : Sede, quæso, hic quia Deus misit me usque Bæthel. Et dixit Elisæe : Vivit Dominus et vivit anima tua, si derelinquam te. Et venerunt in Bæthel.

3. Et venerunt filii prophetarum qui in Bæthel ad Elisæe, et dixerunt ad eum : Si nosti quia Dominus hodie tollit dominum tuum desuper capite tuo? Et dixit : Et ego novi, silete.

4. Et dixit Eliu ad Elisæe : Sede, quæso, hic, quoniam Dominus misit me usque Jericho. Et dixit : Vivit Dominus et vivit anima tua, si derelinquam te. Et venerunt in Jericho,

5. καὶ ἤγγισαν οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν οἱ ἐν Ἱεριχὼ πρὸς Ἑλισαιὲ, καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· Εἰ ἔγνως ὅτι σήμερον λαμβάνει Κύριος τὸν κύριόν σου ἐπάνωθεν τῆς κεφαλῆς σου; Καὶ εἶπε· Καί γε ἐγὼ ἔγνων, σιωπᾶτε.

6. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἠλιού· Κάθου δὴ ὧδε, ὅτι Κύριος ἀπέσταλκέ με ἕως εἰς τὸν Ἰορδάνην. Καὶ εἶπεν Ἑλισαιέ· Ζῇ Κύριος καὶ ζῇ ἡ ψυχή σου, εἰ ἐγκαταλείψω σε. Καὶ ἐπορεύθησαν ἀμφότεροι,

7. καὶ πεντήκοντα ἄνδρες υἱοὶ τῶν προφητῶν, καὶ ἔστησαν ἐξεναντίας μακρόθεν· καὶ ἀμφότεροι ἔστησαν ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου.

8. Καὶ ἔλαβεν Ἠλιοὺ τὴν μηλωτὴν αὐτοῦ καὶ εἴλησε καὶ ἐπάταξε τὸ ὕδωρ, καὶ διῃρέθη τὸ ὕδωρ ἔνθα καὶ ἔνθα· καὶ διέβησαν ἀμφότεροι ἐν ἐρήμῳ.

9. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαβῆναι αὐτοὺς, καὶ Ἠλιοὺ εἶπε πρὸς Ἑλισαιέ· Αἴτησαι τί ποιήσω σοι πρὶν ἢ ἀναληφθῆναί με ἀπὸ σοῦ. Καὶ εἶπεν Ἑλισαιέ· Γενηθήτω δὴ διπλᾶ ἐν πνεύματί σου ἐπ' ἐμέ.

10. Καὶ εἶπεν Ἠλιού· Ἐσκλήρυνας τοῦ αἰτήσασθαι. Ἐὰν ἴδῃς με ἀναλαμβανόμενον ἀπὸ σοῦ, καὶ ἔσται σοι οὕτως· καὶ ἐὰν μὴ, οὐ μὴ γένηται.

11. Καὶ ἐγένετο αὐτῶν πορευομένων, ἐπορεύοντο καὶ ἐλάλουν· καὶ ἰδοὺ ἅρμα πυρὸς καὶ ἵπποι πυρὸς, καὶ διέστειλεν ἀναμέσον ἀμφοτέρων. Καὶ ἀνελήφθη Ἠλιοὺ ἐν συσσεισμῷ ὡς εἰς τὸν οὐρανόν.

12. Καὶ Ἑλισαιὲ ἑώρα, καὶ ἐβόα· Πάτερ, πάτερ, ἅρμα Ἰσραὴλ καὶ ἱππεὺς αὐτοῦ. Καὶ οὐχ εἶδεν αὐτὸν ἔτι· καὶ ἐπελάβετο τῶν ἱματίων αὐτοῦ, καὶ διέῤῥηξεν αὐτὰ εἰς δύο ῥήγματα.

13. Καὶ ὕψωσε τὴν μηλωτὴν Ἠλιοὺ ἣ ἔπεσεν ἐπάνωθεν Ἑλισαιέ. Καὶ ἐπέστρεψεν Ἑλισαιὲ, καὶ ἔστη ἐπὶ τοῦ χείλους τοῦ Ἰορδάνου.

14. Καὶ ἔλαβε τὴν μηλωτὴν Ἠλιοὺ ἣ ἔπεσεν ἐπάνωθεν αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξε τὸ ὕδωρ, καὶ εἶπε· Ποῦ ὁ Θεὸς Ἠλιοὺ Ἀφφώ; Καὶ ἐπάταξε τὰ ὕδατα, καὶ διεῤῥάγησαν ἔνθα καὶ ἔνθα, καὶ διέβη Ἑλισαιέ.

15. Καὶ εἶδον αὐτὸν οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν οἱ ἐν Ἱεριχὼ ἐξεναντίας, καὶ εἶπον· Ἐπαναπέπαυται τὸ πνεῦμα Ἠλιοὺ ἐπὶ Ἑλισαιέ. Καὶ ἦλθον εἰς συναντὴν αὐτοῦ, καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν,

16. καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· Ἰδοὺ δὴ μετὰ τῶν παίδων σου πεντήκοντα ἄνδρες υἱοὶ δυνάμεως· πορευθέντες δὴ ζητησάτωσαν τὸν κύριόν σου, μή ποτε ἦρεν αὐτὸν πνεῦμα Κυρίου, καὶ ἔῤῥιψεν αὐτὸν ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ἢ ἐφ' ἓν τῶν ὀρέων, ἢ ἐφ' ἕνα τῶν βουνῶν. Καὶ εἶπεν Ἑλισαιέ· Οὐχ ἀποστελεῖτε.

17. Καὶ παρεβιάσαντο αὐτὸν, ἕως οὗ ᾐσχύνετο· καὶ εἶπεν· Ἀποστείλατε. Καὶ ἀπέστειλαν πεντήκοντα ἄνδρας, καὶ ἐζήτησαν τρεῖς ἡμέρας, καὶ οὐχ εὗρον αὐτόν.

18. Καὶ ἀνέστρεψαν πρὸς αὐτὸν, καὶ αὐτὸς ἐκάθητο ἐν Ἱεριχὼ, καὶ εἶπεν Ἑλισαιέ· Οὐκ εἶπον πρὸς ὑμᾶς· Μὴ πορευθῆτε;

19. Καὶ εἶπον οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως πρὸς Ἑλισαιέ· Ἰδοὺ ἡ κατοίκησις τῆς πόλεως ἀγαθὴ, καθὼς ὁ Κύριος βλέπει, καὶ τὰ ὕδατα πονηρὰ, καὶ ἡ γῆ ἀτεκνουμένη.

20. Καὶ εἶπεν Ἑλισαιέ· Λάβετέ μοι ὑδρίσκην καινὴν, καὶ θέτε ἐκεῖ ἅλα. Καὶ ἔλαβον, καὶ ἤνεγκαν πρὸς αὐτόν.

21. Καὶ ἐξῆλθεν Ἑλισαιὲ εἰς τὴν διέξοδον τῶν ὑδά-

5. et accesserunt filii prophetarum qui in Jericho ad Elisæe, et dixerunt ad eum : Si nosti quia hodie tollit Dominus dominum tuum desuper caput tuum? Et dixit : Etiam ego novi, silete.

6. Et dixit ei Eliu : Sede, quæso, hic, quoniam Dominus misit me usque ad Jordanem. Et dixit Elisæe : Vivit Dominus et vivit anima tua, si derelinquam te. Et iverunt ambo,

7. et quinquaginta viri filii prophetarum, et steterunt ex adverso longe, et ambo steterunt super Jordanem.

8. Et sumpsit Eliu melotem suam et convolvit et percussit aquam, et divisa est aqua hinc et hinc : et transierunt utrique in deserto.

9. Et factum est in transeundo ipsos, et Eliu dixit ad Elisæe : Pete quid faciam tibi antequam ego assumar a te. Et dixit Elisæe : Fiant, quæso, duplicia in spiritu tuo super me.

10. Et dixit Eliu : Dure egisti petendo. Si videris me dum assumor a te, et erit tibi sic : et si non, non fiet.

11. Et factum est ipsis euntibus, ibant et loquebantur: et ecce currus ignis et equi ignis, et diviserunt inter utrosque. Et assumptus est Eliu in concussione tamquam in cœlum.

12. Et Elisæe videbat, et clamabat : Pater, pater, currus Israel et eques ejus. Et non vidit eum ultra : et apprehendit vestimenta sua, et discidit ea in duas scissuras.

13. Et elevavit melotem Eliu quæ ceciderat desuper Elisæe. Et revertit Elisæe, et stetit super labium Jordanis.

14. Et sumpsit melotem Eliu quæ ceciderat desuper eo, et percussit aquam, et dixit : Ubi Deus Eliu Appho? Et percussit aquas, et discissæ sunt hinc et hinc, et transivit Elisæe.

15. Et viderunt eum filii prophetarum qui in Jericho ex adverso, et dixerunt : Requievit spiritus Eliu super Elisæe. Et venerunt in occursum ejus, et adoraverunt eum in terram,

16. et dixerunt ad eum : Ecce nunc cum pueris tuis quinquaginta viri filii virtutis : euntes nunc quærant dominum tuum, ne forte tulerit eum spiritus Domini, et projecerit eum in Jordanem vel super unum montium, vel super unum collium. Et dixit Elisæe : Non mittetis.

17. Et coegerunt eum, quoadusque erubuit : et dixit : Mittite. Et miserunt quinquaginta viros, et quæsierunt tribus diebus, et non invenerunt eum.

18. Et reversi sunt ad eum, et ipse sedebat in Jericho, et dixit Elisæe : Nonne dixi ad vos : Nolite ire?

19. Et dixerunt viri civitatis ad Elisæe : Ecce habitatio civitatis bona, sicut dominus videt, et aquæ malæ, et terra sterilis.

20. Et dixit Elisæe : Sumite mihi hydriolam novam, et ponite ibi sal. Et sumpserunt, et attulerunt ad eum.

21. Et exivit Elisæe ad transitum aquarum, et projecit il-

των, καὶ ἔῤῥιψεν ἐκεῖ ἅλα, καὶ εἶπε· Τάδε λέγει Κύριος· Ἴαμαι τὰ ὕδατα ταῦτα, οὐκ ἔσται ἔτι ἐκεῖθεν θάνατος καὶ ἀτεκνουμένη·

22. Καὶ ἰάθησαν τὰ ὕδατα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης κατὰ τὸ ῥῆμα Ἐλισαιὲ ὃ ἐλάλησε.

23. Καὶ ἀνέβη ἐκεῖθεν εἰς Βαιθήλ· καὶ ἀναβαίνοντος αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ παιδάρια μικρὰ ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως, καὶ κατέπαιζον αὐτοῦ, καὶ εἶπον αὐτῷ· Ἀνάβαινε, φαλακρὲ, ἀνάβαινε.

24. Καὶ ἐξένευσεν ὀπίσω αὐτῶν, καὶ εἶδεν αὐτὰ, καὶ κατηράσατο αὐτοῖς ἐν ὀνόματι Κυρίου· καὶ ἰδοὺ ἐξῆλθον δύο ἄρκοι ἐκ τοῦ δρυμοῦ, καὶ ἀνέῤῥηξαν ἀπ' αὐτῶν τεσσαράκοντα καὶ δύο παῖδας.

25. Καὶ ἐπορεύθη ἐκεῖθεν εἰς τὸ ὄρος τὸ Καρμήλιον, κἀκεῖθεν ἐπέστρεψεν εἰς Σαμάρειαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Καὶ Ἰωρὰμ υἱὸς Ἀχαὰβ ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραὴλ ἐν ἔτει ὀκτωκαιδεκάτῳ Ἰωσαφὰτ βασιλέως Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσε δώδεκα ἔτη.

2. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου· πλὴν οὐχ ὡς ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ οὐχ ὡς ἡ μήτηρ αὐτοῦ· καὶ μετέστησε τὰς στήλας τοῦ Βάαλ ἃς ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

3. Πλὴν ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ, ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, ἐκολλήθη, οὐκ ἀπέστη ἀπ' αὐτῆς.

4. Καὶ Μωσὰ βασιλεὺς Μωὰβ ἦν Νωκὴδ, καὶ ἐπέστρεφε τῷ βασιλεῖ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐπαναστάσει ἑκατὸν χιλιάδας ἀρνῶν καὶ ἑκατὸν χιλιάδας κριῶν ἐπὶ πόκων.

5. Καὶ ἐγένετο, μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Ἀχαὰβ, καὶ ἠθέτησε βασιλεὺς Μωὰβ ἐν βασιλεῖ Ἰσραήλ.

6. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς Ἰωρὰμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ Σαμαρείας, καὶ ἐπεσκέψατο τὸν Ἰσραήλ.

7. Καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἐξαπέστειλε πρὸς Ἰωσαφὰτ βασιλέα Ἰούδα, λέγων· Βασιλεὺς Μωὰβ ἠθέτησεν ἐν ἐμοί· εἰ πορεύσῃ μετ' ἐμοῦ εἰς Μωὰβ εἰς πόλεμον; Καὶ εἶπεν· Ἀναβήσομαι· ὁμοιός μοι, ὁμοιός σοι· ὡς ὁ λαός μου, ὁ λαός σου· ὡς οἱ ἵπποι μου, οἱ ἵπποι σου.

8. Καὶ εἶπε· Ποίᾳ ὁδῷ ἀναβῶ; Καὶ εἶπεν· Ὁδὸν ἔρημον Ἐδώμ.

9. Καὶ ἐπορεύθη ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰούδα καὶ ὁ βασιλεὺς Ἐδὼμ, καὶ ἐκύκλωσαν ὁδὸν ἑπτὰ ἡμερῶν· καὶ οὐκ ἦν ὕδωρ τῇ παρεμβολῇ καὶ τοῖς κτήνεσι τοῖς ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῶν.

10. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραήλ· Ὦ, ὅτι κέκληκε Κύριος τοὺς τρεῖς βασιλεῖς παρερχομένους δοῦναι αὐτοὺς ἐν χειρὶ Μωάβ.

11. Καὶ εἶπεν Ἰωσαφάτ· Οὐκ ἔστιν ὧδε προφήτης τοῦ Κυρίου, καὶ ἐπιζητήσωμεν τὸν Κύριον παρ' αὐτοῦ; Καὶ ἀπεκρίθη εἷς τῶν παίδων τοῦ βασιλέως Ἰσραὴλ, καὶ εἶπεν· Ὧδε Ἐλισαιὲ υἱὸς Σαφὰτ, ὃς ἐπέχεεν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας Ἠλιού.

12. Καὶ εἶπεν Ἰωσαφάτ· Ἔστιν αὐτῷ ῥῆμα Κυρίου. Καὶ κατέβη πρὸς αὐτὸν βασιλεὺς Ἰσραὴλ καὶ Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα καὶ βασιλεὺς Ἐδώμ.

13. Καὶ εἶπεν Ἐλισαιὲ πρὸς βασιλέα Ἰσραήλ· Τί ἐμοὶ καὶ σοί; Δεῦρο πρὸς τοὺς προφήτας τοῦ πατρός σου

huc sal, et dixit : Hæc dicit Dominus : Sanavi aquas has : non erit ultra inde mors et sterilis.

22. Et sanatæ sunt aquæ usque in diem hanc juxta verbum Elisææ quod locutus est.

23. Et ascendit inde in Bæthel : et ascendente eo in via, et pueruli parvi exierunt de civitate, et illudebant eum, et dixerunt ei : Ascende, calve, ascende.

24. Et respexit post eos, et vidit eos, et maledixit eis in nomine Domini : et ecce exierunt duo ursi de silva, et discerpserunt de eis quadraginta et duos pueros.

25. Et ivit inde ad montem Carmelum, et inde revertit in Samariam.

CAPUT III.

1. Et Joram filius Achaab regnavit in Israel in anno octavo et decimo Josaphat regis Juda, et regnavit duodecim annos.

2. Et fecit malum in oculis Domini : veruntamen non sicut pater ejus, et non sicut mater ejus : et amovit titulos Baal quos fecerat pater ejus.

3. Tantummodo in peccato Jeroboam filii Nabath, qui peccare fecit Israel, adhæsit, non recessit ab eo.

4. Et Mosa rex Moab erat Noced, et reddebat regi Israel in rebellione centum millia agnorum et centum millia arietum in velleribus.

5. Et factum est, postquam mortuus est Achaab, et prævaricatus est rex Moab in regem Israel.

6. Et egressus est rex Joram in die illa e Samaria, et recensuit Israel.

7. Et ivit, et misit ad Josaphat regem Juda, dicens : Rex Moab prævaricatus est in me : si ibis mecum in Moab ad bellum? Et dixit : Ascendam : similis mihi, similis tibi : sicut populus meus, populus tuus : sicut equi mei, equi tui.

8. Et dixit : Quali via ascendam? Et dixit : Viam desertum Edom.

9. Et ivit rex Israel et rex Juda et rex Edom, et circumierunt viam septem dierum : et non erat aqua in castris et pecoribus quæ in pedibus eorum.

10. Et dixit rex Israel : Heu, quia vocavit Dominus tres reges advenientes ad dandum eos in manu Moab.

11. Et dixit Josaphat : Non est hic propheta Domini, et inquiramus Dominum ab eo? Et respondit unus puerorum regis Israel, et dixit : Hic Elisææ filius Saphat, qui effundebat aquam super manus Eliu.

12. Et dixit Josaphat : Est ei verbum Domini. Et descendit ad eum rex Israel et Josaphat rex Juda et rex Edom.

13. Et dixit Elisææ ad regem Israel : Quid mihi et tibi? Vade ad prophetas patris tui et prophetas matris tuæ. Et

καὶ τοὺς προφήτας τῆς μητρός σου. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Ἰσραήλ· Μὴ ὅτι κέκληκε Κύριος τοὺς τρεῖς βασιλεῖς τοῦ παραδοῦναι αὐτοὺς εἰς χεῖρας Μωάβ;
14. Καὶ εἶπεν Ἐλισαιέ· Ζῇ Κύριος τῶν δυνάμεων ᾧ παρέστην ἐνώπιον αὐτοῦ, ὅτι εἰ μὴ πρόσωπον Ἰωσαφὰτ βασιλέως Ἰούδα ἐγὼ λαμβάνω, εἰ ἐπέβλεψα πρὸς σὲ, καὶ εἶδόν σε.
15. Καὶ νῦν λάβε μοι ψάλλοντα. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἔψαλλεν ὁ ψάλλων, καὶ ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν χεὶρ Κυρίου,
16. καὶ εἶπε· Τάδε λέγει Κύριος· Ποιήσατε τὸν χειμάῤῥουν τοῦτον βοθύνους βοθύνους,
17. ὅτι τάδε λέγει Κύριος· Οὐκ ὄψεσθε πνεῦμα, καὶ οὐκ ὄψεσθε ὑετὸν, καὶ ὁ χειμάῤῥους οὗτος πλησθήσεται ὕδατος, καὶ πίεσθε ὑμεῖς καὶ αἱ κτήσεις ὑμῶν καὶ τὰ κτήνη ὑμῶν.
18. Καὶ κούφη αὐτὴ ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου· καὶ παραδώσω τὴν Μωὰβ ἐν χειρὶ ὑμῶν,
19. καὶ πατάξετε πᾶσαν πόλιν ὀχυρὰν, καὶ πᾶν ξύλον ἀγαθὸν καταβαλεῖτε, καὶ πάσας πηγὰς ὕδατος ἐμφράξεσθε, καὶ πᾶσαν μερίδα ἀγαθὴν ἀχρειώσετε ἐν λίθοις.
20. Καὶ ἐγένετο πρωῒ ἀναβαινούσης τῆς θυσίας, καὶ ἰδοὺ ὕδατα ἤρχοντο ἐξ ὁδοῦ Ἐδὼμ, καὶ ἐπλήσθη ἡ γῆ ὕδατος.
21. Καὶ πᾶσα Μωὰβ ἤκουσαν ὅτι ἀνέβησαν οἱ τρεῖς βασιλεῖς πολεμεῖν αὐτούς· καὶ ἀνεβόησαν ἐκ παντὸς περιεζωσμένοι ζώνην, καὶ εἶπον· Ὦ, καὶ ἔστησαν ἐπὶ τοῦ ὁρίου,
22. καὶ ὤρθρισαν τοπρωῒ, καὶ ὁ ἥλιος ἀνέτειλεν ἐπὶ τὰ ὕδατα· καὶ εἶδε Μωὰβ ἐξεναντίας τὰ ὕδατα πυῤῥὰ ὡς αἷμα,
23. καὶ εἶπον· Αἷμα τοῦτο τῆς ῥομφαίας· καὶ ἐμαχέσαντο οἱ βασιλεῖς, καὶ ἐπάταξεν ἀνὴρ τὸν πλησίον αὐτοῦ· καὶ νῦν ἐπὶ τὰ σκῦλα, Μωάβ.
24. Καὶ εἰςῆλθον εἰς τὴν παρεμβολὴν Ἰσραήλ· καὶ Ἰσραὴλ ἀνέστησαν καὶ ἐπάταξαν τὴν Μωάβ· καὶ ἔφυγον ἀπὸ προςώπου αὐτῶν, καὶ εἰςῆλθον εἰςπορευόμενοι καὶ τύπτοντες τὴν Μωάβ,
25. καὶ τὰς πόλεις καθεῖλον· καὶ πᾶσαν μερίδα ἀγαθὴν, ἔῤῥιψαν ἀνὴρ τὸν λίθον, καὶ ἐνέπλησαν αὐτὴν, καὶ πᾶσαν πηγὴν ἐνέφραξαν, καὶ πᾶν ξύλον ἀγαθὸν κατέβαλον ἕως τοῦ καταλιπεῖν τοὺς λίθους τοῦ τοίχου καθῃρημένους. Καὶ ἐκύκλωσαν οἱ σφενδονῆται, καὶ ἐπάταξαν αὐτήν.
26. Καὶ εἶδεν ὁ βασιλεὺς Μωὰβ ὅτι ἐκραταίωσεν ὑπὲρ αὐτὸν ὁ πόλεμος, καὶ ἔλαβε μεθ' ἑαυτοῦ ἑπτακοσίους ἄνδρας ἐσπασμένους ῥομφαίαν διακόψαι πρὸς βασιλέα Ἐδὼμ, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν.
27. Καὶ ἔλαβε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν πρωτότοκον ὃν ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ, καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸν ὁλοκαύτωμα ἐπὶ τοῦ τείχους, καὶ ἐγένετο μετάμελος μέγας ἐπὶ Ἰσραήλ. Καὶ ἀπῆραν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν γῆν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Καὶ γυνὴ μία ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν προφητῶν ἐβόα πρὸς τὸν Ἐλισαιὲ, λέγουσα· Ὁ δοῦλός σου ἀνήρ μου ἀπέθανε, καὶ σὺ ἔγνως ὅτι δοῦλός σου ἦν φοβούμενος τὸν Κύριον· καὶ ὁ δανειστὴς ἦλθε λαβεῖν τοὺς δύο υἱούς μου ἑαυτῷ εἰς δούλους.

dixit ei rex Israel : Numquid vocavit Dominus tres istos reges ad tradendum eos in manus Moab?
14. Et dixit Elisæe : Vivit Dominus virtutum cui adstiti coram eo, quia nisi faciem Josaphat regis Juda ego susciperem, si respexissem ad te et vidissem te.
15. Et nunc accipe mihi psallentem. Et factum est, ut psallebat psallens, et facta est super eum manus Domini,
16. et dixit : Hæc dicit Dominus : Facite torrentem hunc fossas fossas,
17. quoniam hæc dicit Dominus : Non videbitis spiritum, et non videbitis pluviam, et torrens hic implebitur aqua, et bibetis vos et possessiones vestræ et pecora vestra.
18. Et levis hæc in oculis Domini : et tradam Moab in manu vestra,
19. et percutietis omnem civitatem munitam, et omne lignum bonum dejicietis, et omnes fontes aquæ obstruetis, et omnem portionem bonam inutilem reddetis in lapidibus.
20. Et factum est mane ascendente sacrificio, et ecce aquæ veniebant e via Edom, et terra impleta est aqua.
21. Et universa Moab audierunt quia ascenderant tres reges impugnare eos : et exclamaverunt ex omni accincti zona, et dixerunt : Hem, et steterunt super terminum,
22. et diluculo surrexerunt mane, et sol exortus est super aquas : et vidit Moab ex adverso aquas rubras tamquam sanguinem,
23. et dixerunt : Sanguis hic gladii : et pugnaverunt reges, et percussit vir proximum suum : et nunc ad spolia, Moab.
24. Et intraverunt in castra Israel : et Israel surrexerunt et percusserunt ipsam Moab : et fugerunt a facie eorum, et intraverunt ingredientes et percutientes ipsam Moab,
25. et civitates destruxerunt : et omnem portionem bonam, projecerunt vir lapidem, et impleverunt eam, et omnem fontem obstruxerunt, et omne lignum bonum dejecerunt usque ad relinquendum lapides muri destructos. Et circumierunt fundibularii, et percusserunt eam.
26. Et vidit rex Moab quia invaluit super eum pugna, et sumpsit secum septingentos viros educentes gladium ad irrumpendum adversus regem Edom, et non potuerunt.
27. Et sumpsit filium suum primogenitum quem regem fecerat pro se, et obtulit eum holocaustoma super murum, et facta est pœnitentia magna super Israel. Et recesserunt ab eo, et reverterunt in terram.

CAPUT IV.

1. Et mulier una de filiis prophetarum clamabat ad Elisæe, dicens : Servus tuus vir meus mortuus est, et tu nosti quia servus tuus erat timens Dominum : et creditor venit tollere ambos filios meos sibi in servos.

2. Καὶ εἶπεν Ἐλισαιέ· Τί ποιήσω σοι; Ἀνάγγειλόν μοι τί ἐστι σοι ἐν τῷ οἴκῳ; Ἡ δὲ εἶπεν· Οὐκ ἔστι τῇ δούλῃ σου οὐδὲν ἐν τῷ οἴκῳ, ὅτι ἀλλ' ἢ ὃ ἀλείψομαι ἔλαιον.

3. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν· Δεῦρο, αἴτησαι σεαυτῇ σκεύη ἔξωθεν παρὰ πάντων τῶν γειτόνων, σκεύη κενὰ, μὴ ὀλιγώσῃς.

4. Καὶ εἰςελεύσῃ, καὶ ἀποκλείσεις τὴν θύραν κατὰ σοῦ καὶ κατὰ τῶν υἱῶν σου, καὶ ἀποχεεῖς εἰς τὰ σκεύη ταῦτα, καὶ τὸ πληρωθὲν ἀρεῖς.

5. Καὶ ἀπῆλθε παρ' αὐτοῦ· καὶ ἀπέκλεισε τὴν θύραν καθ' ἑαυτῆς καὶ κατὰ τῶν υἱῶν αὐτῆς· αὐτοὶ προςήγγιζον πρὸς αὐτὴν, καὶ αὐτὴ ἐπέχεεν ἕως ἐπλήσθησαν τὰ σκεύη.

6. Καὶ εἶπε πρὸς τοὺς υἱοὺς αὐτῆς· Ἐγγίσατε ἔτι πρὸς μὲ τὸ σκεῦος. Καὶ εἶπον αὐτῇ· Οὐκ ἔστιν ἔτι σκεῦος. Καὶ ἔστη τὸ ἔλαιον.

7. Καὶ ἦλθε, καὶ ἀπήγγειλε τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ Θεοῦ· καὶ εἶπεν Ἐλισαιέ· Δεῦρο καὶ ἀπόδου τὸ ἔλαιον, καὶ ἀποτίσεις τοὺς τόκους σου, καὶ σὺ καὶ οἱ υἱοί σου ζήσεσθε ἐν τῷ ἐπιλοίπῳ ἐλαίῳ.

8. Καὶ ἐγένετο ἡμέρα, καὶ διέβη Ἐλισαιὲ εἰς Σωμὰν, καὶ ἐκεῖ γυνὴ μεγάλη, καὶ ἐκράτησεν αὐτὸν φαγεῖν ἄρτον· καὶ ἐγένετο ἀφ' ἱκανοῦ τοῦ εἰςπορεύεσθαι αὐτὸν ἐξέκλινε τοῦ ἐκεῖ φαγεῖν.

9. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς· Ἰδοὺ δὴ ἔγνων ὅτι ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ ἅγιος οὗτος διαπορεύεται ἐφ' ἡμᾶς διαπαντός.

10. Ποιήσωμεν δὴ αὐτῷ ὑπερῷον, τόπον μικρὸν, καὶ θῶμεν αὐτῷ ἐκεῖ κλίνην, καὶ τράπεζαν, καὶ δίφρον, καὶ λυχνίαν· καὶ ἔσται, ἐν τῷ εἰςπορεύεσθαι πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἐκκλινεῖ ἐκεῖ.

11. Καὶ ἐγένετο ἡμέρα, καὶ εἰςῆλθεν ἐκεῖ, καὶ ἐξέκλινεν εἰς τὸ ὑπερῷον, καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ.

12. Καὶ εἶπε πρὸς Γιεζὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ· Κάλεσόν μοι τὴν Σωμανῖτιν ταύτην. Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὴν, καὶ ἔστη ἐνώπιον αὐτοῦ.

13. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Εἶπον δὴ πρὸς αὐτήν· Ἰδοὺ ἐξέστησας ἡμῖν πᾶσαν τὴν ἔκστασιν ταύτην· τί δεῖ ποιῆσαί σοι; Εἰ ἔστι λόγος σοι πρὸς τὸν βασιλέα ἢ πρὸς τὸν ἄρχοντα τῆς δυνάμεως; Ἡ δὲ εἶπεν· Ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ ἐγώ εἰμι οἰκῶ.

14. Καὶ εἶπε πρὸς Γιεζί· Τί δεῖ ποιῆσαι αὐτῇ; Καὶ εἶπε Γιεζὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ· Καὶ μάλα υἱὸς οὐκ ἔστιν αὐτῇ, καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς πρεσβύτης.

15. Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὴν, καὶ ἔστη παρὰ τὴν θύραν.

16. Καὶ εἶπεν Ἐλισαιὲ πρὸς αὐτήν· Εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον, ὡς ἡ ὥρα, ζῶσα σὺ, περιειληφυῖα υἱόν. Ἡ δὲ εἶπε· Μὴ, κύριε, μὴ διαψεύσῃ τὴν δούλην σου.

17. Καὶ ἐν γαστρὶ ἔλαβεν ἡ γυνὴ, καὶ ἔτεκεν υἱὸν εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον, ὡς ἡ ὥρα, ζῶσα, ὡς ἐλάλησε πρὸς αὐτὴν Ἐλισαιέ.

18. Καὶ ἡδρύνθη τὸ παιδάριον· καὶ ἐγένετο, ἡνίκα ἐξῆλθε πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ πρὸς τοὺς θερίζοντας,

19. καὶ εἶπε πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ· Τὴν κεφαλήν μου, τὴν κεφαλήν μου. Καὶ εἶπε τῷ παιδαρίῳ· Ἆρον αὐτὸν πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ.

20. Καὶ ἦρεν αὐτὸν πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τῶν γονάτων αὐτῆς ἕως μεσημβρίας, καὶ ἀπέθανε.

2. Et dixit Elisæe : Quid faciam tibi? Annuntia mihi quid est tibi in domo. At illa dixit : Non est ancillæ tuæ quicquam in domo, nisi quo ungar oleum.

3. Et dixit ad eam : Vade, pete tibi vasa de foris ab omnibus vicinis, vasa vacua, non parcas.

4. Et intrabis, et claudes ostium super te et super filios tuos, et effundes in vasa ista, et quod impletum fuerit tolles.

5. Et abiit ab eo : et clausit ostium super se et super filios suos : ipsi afferebant ad eam, et ipsa infundebat donec impleta sunt vasa.

6. Et dixit ad filios suos : Afferte adhuc ad me vas. Et dixerunt ei : Non est ultra vas. Et stetit oleum.

7. Et venit, et annuntiavit homini Dei : et dixit Elisæe : Vade et vende oleum, et reddes fœnora tua, et tu et filii tui vivetis in residuo oleo.

8. Et facta est dies, et transivit Elisæe in Soman, et ibi mulier magna, et tenuit eum ad manducandum panem : et factum est ex multo ingressu ejus divertebat ad manducandum illic.

9. Et dixit mulier ad virum suum : Ecce nunc novi quia homo Dei sanctus hic transit per nos frequenter.

10. Faciamus, quæso, ei cœnaculum, locum parvum, et ponamus ei ibi lectum, et mensam, et sellam, et candelabrum : et erit, in ingrediendo ad nos, et divertet illuc.

11. Et facta est dies, et intravit illuc, et divertit in cœnaculum, et dormivit ibi.

12. Et dixit ad Giezi puerum suum : Voca mihi Somanitem hanc. Et vocavit eam, et stetit coram eo.

13. Et dixit ad eum : Dic nunc ad eam : Ecce trepidasti nobis omnem trepidationem hanc : quid oportet facere tibi? Si est verbum tibi ad regem vel ad principem virtutis? At illa dixit : In medio populi ego quidem habito.

14. Et dixit ad Giezi : Quid oportet facere ei? Et dixit Giezi puer ejus : Et profecto filius non est ei, et vir ejus senex.

15. Et vocavit eam, et stetit apud ostium.

16. Et dixit Elisæe ad eam : In tempore hoc, sicut hora, vivens tu, habens in utero filium. At illa dixit : Non, domine, non fallas ancillam tuam.

17. Et in utero concepit mulier, et peperit filium in tempore isto, sicut hora, vivens, quemadmodum locutus erat ad eam Elisæe.

18. Et crevit puer : et factum est, quando egressus est ad patrem suum ad metentes,

19. et dixit ad patrem suum : : Caput meum! caput meum! Et dixit puero : Tolle illum ad matrem suam.

20. Et tulit eum ad matrem ejus, et cubuit super genua ejus usque ad meridiem, et mortuus est.

21. Καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸν, καὶ ἐκοίμισεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν κλίνην τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ· καὶ ἀπέκλεισε κατ' αὐτοῦ καὶ ἐξῆλθε,

22. καὶ ἐκάλεσε τὸν ἄνδρα αὐτῆς, καὶ εἶπεν· Ἀπόστειλον δή μοι ἓν τῶν παιδαρίων καὶ μίαν τῶν ὄνων, καὶ δραμοῦμαι ἕως τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπιστρέψω.

23. Καὶ εἶπε· Τί ὅτι σὺ πορεύῃ πρὸς αὐτὸν σήμερον; οὐ νεομηνία οὐδὲ σάββατον; Ἡ δὲ εἶπεν· Εἰρήνη.

24. Καὶ ἐπέσαξε τὴν ὄνον, καὶ εἶπε πρὸς τὸ παιδάριον αὐτῆς· Ἄγε, πορεύου, μὴ ἐπίσχῃς μοι τοῦ ἐπιβῆναι ὅτι ἐὰν εἴπω σοι. Δεῦρο, καὶ πορεύσῃ καὶ ἐλεύσῃ πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ εἰς ὄρος τὸ Καρμήλιον.

25. Καὶ ἐπορεύθη καὶ ἦλθεν ἕως τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ ὄρος. Καὶ ἐγένετο, ὡς εἶδεν Ἐλισαιὲ ἐρχομένην αὐτὴν, καὶ εἶπε πρὸς Γιεζὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ· Ἰδοὺ δὴ ἡ Σωμανῖτις ἐκείνη.

26. Νῦν δράμε εἰς ἀπαντὴν αὐτῆς, καὶ ἐρεῖς· Ἡ εἰρήνη σοι, ἢ εἰρήνη τῷ ἀνδρί σου, ἢ εἰρήνη τῷ παιδαρίῳ; Ἡ δὲ εἶπεν· Εἰρήνη.

27. Καὶ ἦλθε πρὸς Ἐλισαιὲ εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἐπελάβετο τῶν ποδῶν αὐτοῦ. Καὶ ἤγγισε Γιεζὶ ἀπώσασθαι αὐτὴν, καὶ εἶπεν Ἐλισαιέ· Ἄφες αὐτὴν, ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτῆς κατώδυνος αὐτῇ, καὶ Κύριος ἀπέκρυψεν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ οὐκ ἀνήγγειλέ μοι.

28. Ἡ δὲ εἶπε· Μὴ ᾐτησάμην υἱὸν παρὰ τοῦ κυρίου μου; ὅτι οὐκ εἶπα· Οὐ πλανήσεις μετ' ἐμοῦ;

29. Καὶ εἶπεν Ἐλισαιὲ τῷ Γιεζί· Ζῶσαι τὴν ὀσφύν σου, καὶ λάβε τὴν βακτηρίαν μου ἐν τῇ χειρί σου, καὶ δεῦρο· ὅτι ἐὰν εὕρῃς ἄνδρα, οὐκ εὐλογήσεις αὐτὸν, καὶ ἐὰν εὐλογήσῃ σε ἀνὴρ, οὐκ ἀποκριθήσῃ αὐτῷ. Καὶ ἐπιθήσεις τὴν βακτηρίαν μου ἐπὶ πρόσωπον τοῦ παιδαρίου.

30. Καὶ εἶπεν ἡ μήτηρ τοῦ παιδαρίου· Ζῇ Κύριος καὶ ζῇ ἡ ψυχή σου, εἰ ἐγκαταλείψω σε. Καὶ ἀνέστη Ἐλισαιὲ, καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω αὐτῆς.

31. Καὶ Γιεζὶ διῆλθεν ἔμπροσθεν αὐτῆς, καὶ ἀπέθηκε τὴν βακτηρίαν ἐπὶ πρόσωπον τοῦ παιδαρίου, καὶ οὐκ ἦν φωνὴ καὶ οὐκ ἦν ἀκρόασις· καὶ ἐπέστρεψεν εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ, λέγων· Οὐκ ἠγέρθη τὸ παιδάριον.

32. Καὶ εἰςῆλθεν Ἐλισαιὲ εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἰδοὺ τὸ παιδάριον τεθνηκὸς κεκοιμισμένον ἐπὶ τὴν κλίνην αὐτοῦ.

33. Καὶ εἰςῆλθεν Ἐλισαιὲ εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἀπέκλεισε τὴν θύραν κατὰ τῶν δύο ἑαυτῶν, καὶ προςηύξατο πρὸς Κύριον.

34. Καὶ ἀνέβη καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τὸ παιδάριον, καὶ ἔθηκε τὸ στόμα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ· καὶ διέκαμψεν ἐπ' αὐτὸν, καὶ διεθερμάνθη ἡ σὰρξ τοῦ παιδαρίου.

35. Καὶ ἐπέστρεψε, καὶ ἐπορεύθη ἐν τῇ οἰκίᾳ ἔνθεν καὶ ἔνθεν· καὶ ἀνέβη καὶ συνέκαμψεν ἐπὶ τὸ παιδάριον ἕως ἑπτάκις· καὶ ἤνοιξε τὸ παιδάριον τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ.

36. Καὶ ἐξεβόησεν Ἐλισαιὲ πρὸς Γιεζὶ, καὶ εἶπε· Κάλεσον τὴν Σωμανῖτιν ταύτην. Καὶ ἐκάλεσε, καὶ εἰςῆλθε πρὸς αὐτόν. Καὶ εἶπεν Ἐλισαιέ· Λάβε τὸν υἱόν σου.

21. Et extulit eum, et cubare fecit eum super lectum hominis Dei : et clausit super eum et egressa est,

22. et vocavit virum suum, et dixit : Mitte, quæso, mihi unum puerorum et unam asinarum, et curram usque ad hominem Dei, et revertam.

23. Et dixit : Quid quod tu vadis ad eum hodie? non neomenia neque sabbatum? Ipsa autem dixit : Pax.

24. Et instravit asinam, et dixit ad puerum suum : Age, vade, ne moram facias mihi ad inscendendum quocumque dixero tibi. Vade, et ibis et venies ad hominem Dei in montem Carmelium.

25. Et ivit et venit usque ad hominem Dei in montem. Et factum est, ut vidit Elisææ venientem eam, et dixit ad Giezi puerum suum : Ecce nunc Somanites illa.

26. Nunc curre in occursum ejus, et dices : Pax tibi, vel pax viro tuo, vel pax puerulo? At illa dixit. Pax.

27. Et venit ad Elisææ in montem, et apprehendit pedes ejus. Et accessit Giezi ad removendam eam, et dixit Elisææ : Dimitte eam, quoniam anima ejus tristis amara ei, et Dominus abscondit a me, et non annuntiavit mihi.

28. At illa dixit : Numquid postulavi filium a domino meo? quia nonne dixi : Non decipies mecum?

29. Et dixit Elisææ ad Giezi : Accinge lumbum tuum, et sume baculum meum in manu tua, et vade : quemcumque inveneris virum, non benedices eum, et si benedixerit vir, non respondebis ei. Et impones baculum meum super faciem pueri.

30. Et dixit mater pueri : Vivit Dominus et vivit anima tua, si derelinquam te. Et surrexit Elisææ, et ivit post eam.

31. Et Giezi transivit ante eam, et posuit baculum super faciem pueri, et non fuit vox et non fuit auscultatio : et revertit in occursum ejus, et annuntiavit ei, dicens : Non est expergefactus puer.

32. Et intravit Elisææ in domum, et ecce puer mortuus cubans super lectum ejus.

33. Et intravit Elisææ in domum, et clausit ostium super ambos se, et deprecatus est ad Dominum.

34. Et ascendit et cubuit super puerum, et posuit os suum super os ejus, et oculos suos super oculos ejus, et manus suas super manus ejus : et inflexit se super eum, et calefacta est caro pueri.

35. Et convertit se, et ambulavit in domo hinc et hinc : et ascendit et curvavit se super puerum usque septies : et aperuit puer oculos suos.

36. Et exclamavit Elisææ ad Giezi, et dixit : Voca Somanitem istam. Et vocavit, et intravit ad eum. Et dixit Elisææ : Accipe filium tuum.

37. Καὶ εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ ἔλαβε τὸν υἱὸν αὐτῆς, καὶ ἐξῆλθε.

38. Καὶ Ἑλισαιὲ ἐπέστρεψεν εἰς Γάλγαλα. Καὶ ὁ λιμὸς ἐν τῇ γῇ, καὶ υἱοὶ τῶν προφητῶν ἐκάθηντο ἐνώπιον αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν Ἑλισαιὲ τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ· Ἐπίστησον τὸν λέβητα τὸν μέγαν, καὶ ἕψε ἕψεμα τοῖς υἱοῖς τῶν προφητῶν.

39. Καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὸν ἀγρὸν συλλέξαι Ἀριώθ· καὶ εὗρεν ἄμπελον ἐν τῷ ἀγρῷ, καὶ συνέλεξεν ἀπ' αὐτῆς τολύπην ἀγρίαν, πλῆρες τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, καὶ ἐνέβαλεν εἰς τὸν λέβητα τοῦ ἑψέματος, ὅτι οὐκ ἔγνωσαν.

40. Καὶ ἐνέχει τοῖς ἀνδράσι φαγεῖν· καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐσθίειν αὐτοὺς ἐκ τοῦ ἑψέματος, καὶ ἰδοὺ ἀνεβόησαν καὶ εἶπαν· Θάνατος ἐν τῷ λέβητι, ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ. Καὶ οὐκ ἠδύναντο φαγεῖν.

41. Καὶ εἶπε· Λάβετε ἄλευρον, καὶ ἐμβάλετε εἰς τὸν λέβητα. Καὶ εἶπεν Ἑλισαιὲ πρὸς Γιεζὶ τὸ παιδάριον· Ἔγχει τῷ λαῷ καὶ ἐσθιέτωσαν. Καὶ οὐκ ἐγενήθη ἐκεῖ ἔτι ῥῆμα πονηρὸν ἐν τῷ λέβητι.

42. Καὶ ἀνὴρ διῆλθεν ἐκ Βαιθαρισὰ, καὶ ἤνεγκε πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ πρωτογεννημάτων εἴκοσι ἄρτους κριθίνους καὶ παλάθας, καὶ εἶπε· Δότε τῷ λαῷ, καὶ ἐσθιέτωσαν.

43. Καὶ εἶπεν ὁ λειτουργὸς αὐτοῦ· Τί δῶ τοῦτο ἐνώπιον ἑκατὸν ἀνδρῶν; Καὶ εἶπε· Δὸς τῷ λαῷ καὶ ἐσθιέτωσαν, ὅτι τάδε λέγει Κύριος· Φάγονται καὶ καταλείψουσι.

44. Καὶ ἔφαγον, καὶ κατέλιπον κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Καὶ Ναιμὰν ὁ ἄρχων τῆς δυνάμεως Συρίας ἦν ἀνὴρ μέγας ἐνώπιον τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ τεθαυμασμένος προσώπῳ, ὅτι ἐν αὐτῷ ἔδωκε Κύριος σωτηρίαν Συρίᾳ· καὶ ὁ ἀνὴρ ἦν δυνατὸς ἰσχύϊ, λελεπρωμένος.

2. Καὶ Συρία ἐξῆλθον μονόζωνοι, καὶ ᾐχμαλώτευσαν ἐκ γῆς Ἰσραὴλ νεάνιδα μικρὰν, καὶ ἦν ἐνώπιον τῆς γυναικὸς Ναιμάν.

3. Ἡ δὲ εἶπε τῇ κυρίᾳ αὐτῆς· Ὄφελον ὁ κύριός μου ἐνώπιον τοῦ προφήτου τοῦ Θεοῦ τοῦ ἐν Σαμαρείᾳ, τότε ἀποσυνάξει αὐτὸν ἀπὸ τῆς λέπρας αὐτοῦ.

4. Καὶ εἰσῆλθε καὶ ἀπήγγειλε τῷ κυρίῳ ἑαυτῆς, καὶ εἶπεν· Οὕτως καὶ οὕτως ἐλάλησεν ἡ νεᾶνις ἡ ἐκ γῆς Ἰσραήλ.

5. Καὶ εἶπε βασιλεὺς Συρίας πρὸς Ναιμάν· Δεῦρο, εἴσελθε, καὶ ἐξαποστελῶ βιβλίον πρὸς βασιλέα Ἰσραήλ. Καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἔλαβεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ δέκα τάλαντα ἀργυρίου, καὶ ἑξακισχιλίους χρυσοὺς, καὶ δέκα ἀλλασσομένας στολάς.

6. Καὶ ἤνεγκε τὸ βιβλίον πρὸς τὸν βασιλέα Ἰσραὴλ, λέγων· Καὶ νῦν, ὡς ἂν ἔλθῃ τὸ βιβλίον τοῦτο πρός σὲ, ἰδοὺ ἀπέστειλα πρὸς σὲ Ναιμὰν τὸν δοῦλόν μου, καὶ ἀποσυνάξεις αὐτὸν ἀπὸ τῆς λέπρας αὐτοῦ.

7. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἀνέγνω βασιλεὺς Ἰσραὴλ τὸ βιβλίον, διέῤῥηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ εἶπεν· Ὁ Θεὸς ἐγὼ, τοῦ θανατῶσαι καὶ ζωοποιῆσαι, ὅτι οὗτος ἀποστέλλει πρὸς μὲ ἀποσυνάξαι ἄνδρα ἀπὸ τῆς λέπρας αὐτοῦ; Ὅτι πλὴν γνῶτε δὴ καὶ ἴδετε ὅτι προφασίζεται οὗτός μοι.

37. Et intravit mulier et cecidit super pedes ejus, et adoravit in terram : et sumpsit filium suum, et exiit.

38. Et Elisæe revertit in Galgala. Et fames in terra, et filii prophetarum sedebant coram eo. Et dixit Elisæe puero suo : Appone lebetem magnum, et coque coctionem filiis prophetarum.

39. Et exiit in agrum ad colligendum Arioth : et invenit vitem in agro, et collegit de ea colocyntidam agrestem, plenum vestimentum suum, et injecit in lebetem coctionis, quoniam non noverant.

40. Et effudit viris ad comedendum : et factum est in comedendo eos de coctione, et ecce exclamaverunt et dixerunt : Mors in lebete, homo Dei. Et non poterant comedere.

41. Et dixit : Sumite farinam, et injicite in lebetem. Et dixit Elisæe ad Giezi puerum : Effunde populo et comedant. Et non fuit illic ultra verbum malum in lebete.

42. Et vir transivit de Bœtharisa, et attulit ad hominem Dei de primitiis viginti panes hordeaceos et palathas, et dixit : Date populo, et comedant.

43. Et dixit minister ejus : Quid dem hoc coram centum viris? Et dixit : Da populo, et comedant, quoniam hæc dicit Dominus : Comedent et relinquent.

44. Et comederunt, et reliquerunt juxta verbum Domini.

CAPUT V.

1. Et Næman princeps virtutis Syriæ erat vir magnus in conspectu domini sui, et acceptus facie, quia in eo dederat Dominus salutem Syriæ : et vir erat potens fortitudine, leprosus.

2. Et Syria exiverunt accincti, et captivam duxerunt de terra Israel adolescentulam parvam, et erat in conspectu uxoris Næman.

3. Hæc vero dixit dominæ suæ : Utinam dominus meus in conspectu prophetæ Dei qui in Samaria! tunc curabit eum a lepra ejus.

4. Et intravit et annuntiavit domino suo, et dixit : Sic et sic locuta est adolescentula quæ de terra Israel.

5. Et dixit rex Syriæ ad Næman : Veni, intra, et mittam librum ad regem Israel. Et ivit, et sumpsit in manu sua decem talenta argenti, et sex mille aureos, et decem mutatorias stolas.

6. Et attulit librum ad regem Israel, dicens : Et nunc, cum venerit liber hic ad te, ecce misi ad te Næman servum meum, et curabis eum a lepra ejus.

7. Et factum est, cum legisset rex Israel librum, discidit vestimenta sua, et dixit : Deus ego, ad mortificandum et vivificandum, quoniam hic mittit ad me curare virum a lepra ejus? Verumtamen cognoscite, quæso, et videte quia occasionem quærit iste mihi.

8. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκουσεν Ἑλισαιὲ, ὅτι διέῤῥηξεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀπέστειλε πρὸς τὸν βασιλέα Ἰσραὴλ, λέγων· Ἱνατί διέῤῥηξας τὰ ἱμάτιά σου; Ἐλθέτω δὴ πρὸς μὲ Ναιμὰν, καὶ γνώτω ὅτι ἐστὶ προφήτης ἐν Ἰσραήλ.

9. Καὶ ἦλθε Ναιμὰν ἐν ἵππῳ καὶ ἅρματι, καὶ ἔστη ἐπὶ θύρας οἴκου Ἑλισαιέ.

10. Καὶ ἀπέστειλεν Ἑλισαιὲ ἄγγελον πρὸς αὐτὸν, λέγων· Πορευθεὶς λοῦσαι ἑπτάκις ἐν τῷ Ἰορδάνῃ, καὶ ἐπιστρέψει ἡ σάρξ σου σοὶ καὶ καθαρισθήσῃ.

11. Καὶ ἐθυμώθη Ναιμὰν καὶ ἀπῆλθε, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ εἶπον· Πρὸς μὲ πάντως ἐξελεύσεται καὶ στήσεται, καὶ ἐπικαλέσεται ἐν ὀνόματι Θεοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν τόπον, καὶ ἀποσυνάξει τὸ λεπρόν.

12. Οὐχὶ ἀγαθὸς Ἀβανὰ καὶ Φαρφὰρ ποταμοὶ Δαμασκοῦ ὑπὲρ πάντα τὰ ὕδατα Ἰσραήλ; Οὐχὶ πορευθεὶς λούσομαι ἐν αὐτοῖς, καὶ καθαρισθήσομαι; Καὶ ἐξέκλινε καὶ ἀπῆλθεν ἐν θυμῷ.

13. Καὶ ἤγγισαν οἱ παῖδες αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτόν· Μέγαν λόγον ἐλάλησεν ὁ προφήτης πρὸς σέ· οὐχὶ ποιήσεις; Καὶ ὅτι εἶπε πρὸς σέ· Λοῦσαι καὶ καθαρίσθητι.

14. Καὶ κατέβη Ναιμὰν, καὶ ἐβαπτίσατο ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ἑπτάκις κατὰ τὸ ῥῆμα Ἑλισαιὲ, καὶ ἐπέστρεψεν ἡ σὰρξ αὐτοῦ ὡς σὰρξ παιδαρίου μικροῦ, καὶ ἐκαθαρίσθη.

15. Καὶ ἐπέστρεψε πρὸς Ἑλισαιὲ αὐτὸς καὶ πᾶσα ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ, καὶ ἦλθε καὶ ἔστη ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ ἔγνωκα ὅτι οὐκ ἔστι Θεὸς ἐν πάσῃ τῇ γῇ, ὅτι ἀλλ' ἢ ἐν τῷ Ἰσραήλ· καὶ νῦν λάβε τὴν εὐλογίαν παρὰ τοῦ δούλου σου.

16. Καὶ εἶπεν Ἑλισαιέ· Ζῇ Κύριος ᾧ παρέστην ἐνώπιον αὐτοῦ, εἰ λήψομαι. Καὶ παρεβιάσατο αὐτὸν λαβεῖν, καὶ ἠπείθησε.

17. Καὶ εἶπε Ναιμάν· Καὶ εἰ μὴ, δοθήτω δὴ τῷ δούλῳ σου γόμος, ζεῦγος ἡμιόνων, ὅτι οὐ ποιήσει ἔτι ὁ δοῦλός σου ὁλοκαύτωμα καὶ θυσίασμα θεοῖς ἑτέροις, ἀλλ' ἢ τῷ Κυρίῳ τῷ ῥήματι τούτῳ.

18. Καὶ ἱλάσεται Κύριος τῷ δούλῳ σου ἐν τῷ εἰςπορεύεσθαι τὸν κύριόν μου εἰς οἶκον Ῥεμμὰν προςκυνῆσαι ἐκεῖ, καὶ αὐτὸς ἐπαναπαύσεται ἐπὶ τῆς χειρός μου, καὶ προςκυνήσω ἐν οἴκῳ Ῥεμμὰν ἐν τῷ προςκυνεῖν αὐτὸν ἐν οἴκῳ Ῥεμμὰν, καὶ ἱλάσεται δὴ Κύριος τῷ δούλῳ σου ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ.

19. Καὶ εἶπεν Ἑλισαιὲ πρὸς Ναιμάν· Δεῦρο εἰς εἰρήνην. Καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ εἰς Δεβραθὰ τῆς γῆς.

20. Καὶ εἶπε Γιεζὶ τὸ παιδάριον Ἑλισαιέ· Ἰδοὺ ἐφείσατο ὁ κύριός μου τοῦ Ναιμὰν τοῦ Σύρου τούτου, τοῦ μὴ λαβεῖν ἐκ χειρὸς αὐτοῦ ἃ ἐνήνοχε· ζῇ Κύριος, ὅτι εἰ μὴ δραμοῦμαι ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ λήψομαι ἀπ' αὐτοῦ τι.

21. Καὶ ἐδίωξε Γιεζὶ ὀπίσω τοῦ Ναιμάν· καὶ εἶδεν αὐτὸν Ναιμὰν τρέχοντα ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ ἅρματος εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ,

22. καὶ εἶπεν· Εἰρήνη. Ὁ κύριός μου ἀπέστειλέ με, λέγων· Ἰδοὺ νῦν ἦλθον πρὸς μὲ δύο παιδάρια ἐξ ὄρους Ἐφραὶμ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν προφητῶν· δὸς δὴ αὐτοῖς τάλαντον ἀργυρίου, καὶ δύο ἀλλασσομένας στολάς.

23. Καὶ εἶπε· Λάβε διτάλαντον ἀργυρίου. Καὶ ἔλαβε

8. Et factum est, ut audivit Elisæe, quia discidit rex Israel vestimenta sua, et misit ad regem Israel, dicens : Ut quid discidisti vestimenta tua? Veniat nunc ad me Næman, et cognoscat quia est propheta in Israel.

9. Et venit Næman in equo et curru, et stetit super ostium domus Elisææ.

10. Et misit Elisæe nuntium ad eum, dicens : Vadens lava septies in Jordane, et revertet caro tua tibi et mundaberis.

11. Et indignatus est Næman et abiit, et dixit : Ecce dixi : Ad me omnino egredietur et stabit, et invocabit in nomine Dei sui, et imponet manum suam super locum, et curabit lepram.

12. Nonne bonus Abana et Pharphar fluvii Damasci super omnes aquas Israel? Nonne vadens lavabor in eis, et mundabor? Et declinavit et abiit in furore.

13. Et accesserunt pueri ejus, et locuti sunt ad eum : Magnum verbum locutus est propheta ad te : nonne facies? Etiam quia dixit ad te : Lavare et mundabere?

14. Et descendit Næman, et mersit se in Jordane septies juxta verbum Elisææ, et revertit caro ejus sicut caro pueri parvi, et mundatus est.

15. Et revertit ad Elisæe ipse et universa castra ejus, et venit et stetit coram eo, et dixit : Ecce novi quia non est Deus in omni terra, nisi in Israel : et nunc accipe benedictionem a servo tuo.

16. Et dixit Elisæe : Vivit Dominus cui astiti coram eo, si accipiam. Et urgebat eum accipere, et recusavit.

17. Et dixit Næman : Et si non, detur, quæso, servo tuo onus, par mulorum, quoniam non faciet ultra servus tuus holocaustoma et sacrificium diis aliis, sed Domino verbo hoc.

18. Et propitiabitur Dominus servo tuo in ingrediendo dominum meum in domum Rhemman ad adorandum ibi, et ipse requiescet super manum meam, et adorabo in domo Rhemman dum ipse adorat in domo Rhemman, et propitiabitur nunc Dominus servo tuo in verbo hoc.

19. Et dixit Elisæe ad Næman : Vade in pace. Et abiit ab eo in Debratha terræ.

20. Et dixit Giezi puer Elisææ : Ecce pepercit Dominus meus ipsi Næman Syro huic, non accipiendo de manu ejus quæ attulit : vivit Dominus, nisi curram post eum, et accipiam ab eo aliquid.

21. Et persecutus est Giezi post Næman : et vidit eum Næman currentem post se, et conversus est de curru in occursum ejus,

22. et dixit : Pax. Dominus meus misit me, dicens : Ecce nunc venerunt ad me duo pueri e monte Ephraim de filiis prophetarum : da, quæso, eis talentum argenti, et duas mutatorias stolas.

23. Et dixit : Accipe duplex talentum argenti. Et accepit

δύο τάλαντα ἀργυρίου ἐν δυσὶ θυλάκοις, καὶ δύο ἀλλασσομένας στολὰς, καὶ ἔδωκεν ἐπὶ δύο παιδάρια αὐτοῦ, καὶ ἦραν ἔμπροσθεν αὐτοῦ.

24. Καὶ ἦλθεν εἰς τὸ σκοτεινὸν, καὶ ἔλαβεν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ παρέθετο ἐν οἴκῳ, καὶ ἐξαπέστειλε τοὺς ἄνδρας.

25. Καὶ αὐτὸς εἰςῆλθε, καὶ παρειστήκει πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ἑλισαιέ· Πόθεν, Γιεζί; Καὶ εἶπε Γιεζί· Οὐ πεπόρευται ὁ δοῦλός σου ἔνθα καὶ ἔνθα.

26. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ἑλισαιέ· Οὐχὶ ἡ καρδία μου ἐπορεύθη μετὰ σοῦ ὅτε ἐπέστρεψεν ὁ ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ἅρματος εἰς συναντήν σοι; Καὶ νῦν ἔλαβες τὸ ἀργύριον, καὶ νῦν ἔλαβες τὰ ἱμάτια καὶ ἐλαιῶνας καὶ ἀμπελῶνας καὶ πρόβατα καὶ βόας καὶ παῖδας καὶ παιδίσκας·

27. καὶ ἡ λέπρα Ναιμὰν κολληθήσεται ἐν σοὶ καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ ἐξῆλθεν ἐκ προςώπου αὐτοῦ λελεπρωμένος ὡςεὶ χιών.

duo talenta argenti in duobus marsupiis, et duas mutatorias stolas, et dedit super duos pueros suos, et tulerunt ante eum.

24. Et venit in tenebrosum, et sumpsit de manu eorum et deposuit in domo, et dimisit viros.

25. Et ipse intravit, et adstitit apud dominum suum. Et dixit ad eum Elisæe : Unde, Giezi? Et dixit Giezi : Non ivit servus tuus huc et huc.

26. Et dixit ad eum Elisæe : Nonne cor meum ivit tecum quando conversus est vir de curru in obviam tibi? Et nunc accepisti argentum, et nunc accepisti vestimenta et oliveta et vineta et oves et boves et pueros et ancillas :

27. et lepra Næman adhærebit in te et in semine tuo in sæculum. Et egressus est a facie ejus leprosus tamquam nix.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ϛʹ.

1. Καὶ εἶπον υἱοὶ τῶν προφητῶν πρὸς Ἑλισαιέ· Ἰδοὺ δὴ ὁ τόπος ἐν ᾧ ἡμεῖς οἰκοῦμεν ἐνώπιόν σου στενὸς ἀφ' ἡμῶν·

2. πορευθῶμεν δὴ ἕως τοῦ Ἰορδάνου, καὶ λάβωμεν ἐκεῖθεν ἀνὴρ εἷς δοκὸν μίαν, καὶ ποιήσωμεν ἑαυτοῖς ἐκεῖ τοῦ οἰκεῖν ἐκεῖ. Καὶ εἶπε· Δεῦτε.

3. Καὶ εἶπεν ὁ εἷς ἐπιεικῶς· Δεῦρο μετὰ τῶν δούλων σου. Καὶ εἶπεν· Ἐγὼ πορεύσομαι.

4. Καὶ ἐπορεύθη μετ' αὐτῶν, καὶ ἦλθον εἰς τὸν Ἰορδάνην, καὶ ἔτεμνον τὰ ξύλα.

5. Καὶ ἰδοὺ ὁ εἷς καταβάλλων τὴν δοκὸν, καὶ τὸ σιδήριον ἐξέπεσεν εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ ἐβόησεν· Ὦ κύριε, καὶ αὐτὸ κεχρυμμένον.

6. Καὶ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ· Ποῦ ἔπεσε; Καὶ ἔδειξεν αὐτῷ τὸν τόπον. Καὶ ἀπέκνισε ξύλον καὶ ἔῤῥιψεν ἐκεῖ, καὶ ἐπεπόλασε τὸ σιδήριον.

7. Καὶ εἴρηκεν· Ὕψωσον σεαυτῷ. Καὶ ἐξέτεινε τὴν χεῖρα, καὶ ἔλαβεν αὐτό.

8. Καὶ ὁ βασιλεὺς Συρίας ἦν πολεμῶν ἐν Ἰσραὴλ, καὶ ἐβουλεύσατο πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ, λέγων· Εἰς τὸν τόπον τόνδε τινὰ Ἐλμωνὶ παρεμβαλῶ.

9. Καὶ ἀπέστειλεν Ἑλισαιὲ πρὸς τὸν βασιλέα Ἰσραὴλ, λέγων· Φύλαξαι μὴ παρελθεῖν ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ὅτι ἐκεῖ Συρία κέκρυπται.

10. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸν τόπον ὃν εἶπεν αὐτῷ Ἑλισαιὲ, καὶ ἐφυλάξατο ἐκεῖθεν οὐ μίαν οὐδὲ δύο.

11. Καὶ ἐξεκινήθη ἡ ψυχὴ βασιλέως Συρίας περὶ τοῦ λόγου τούτου· καὶ ἐκάλεσε τοὺς παῖδας αὐτοῦ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Οὐκ ἀναγγελεῖτέ μοι τίς προδίδωσί με βασιλεῖ Ἰσραήλ;

12. Καὶ εἶπεν εἷς τῶν παίδων αὐτοῦ· Οὐχὶ, κύριέ μου βασιλεῦ, ὅτι Ἑλισαιὲ ὁ προφήτης ὁ ἐν Ἰσραὴλ ἀναγγέλλει τῷ βασιλεῖ Ἰσραὴλ πάντας τοὺς λόγους οὓς ἐὰν λαλήσῃς ἐν τῷ ταμείῳ τοῦ κοιτῶνός σου.

13. Καὶ εἶπε· Δεῦτε, ἴδετε ποῦ οὗτος, καὶ ἀποστείλας λήψομαι αὐτόν. Καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ, λέγοντες· Ἰδοὺ ἐν Δωθαΐμ.

CAPUT VI.

1. Et dixerunt filii prophetarum ad Elisæe : Ecce nunc locus in quo nos habitamus coram te angustus a nobis :

2. eamus nunc usque ad Jordanem, et capiamus inde vir unus trabem unam, et faciamus nobis ipsis ibi ad habitandum ibi. Et dixit : Vadite.

3. Et dixit unus leniter : Veni cum servis tuis. Et dixit : Ego ibo.

4. Et ivit cum eis, et venerunt ad Jordanem, et cædebant ligna.

5. Et ecce unus dejiciens trabem, et ferrum cecidit in aquam, et clamavit : Heu domine! et hoc absconditum.

6. Et dixit homo Dei : Ubi cecidit? Et ostendit ei locum. Et amputavit lignum et projecit illuc, et enatavit ferrum.

7. Et dixit : Eleva tibi. Et extendit manum, et cepit illud.

8. Et rex Syriæ erat bellans in Israel, et consultabat apud pueros suos, dicens : In loco isto quodam Elmoni castrametabor.

9. Et misit Elisæe ad regem Israel, dicens : Observa non transire in locum istum, quoniam ibi Syria abscondita est.

10. Et misit rex Israel ad locum quem dixerat ei Elisæe, et observavit se inde non semel neque bis.

11. Et emota est anima regis Syriæ de verbo hoc : et vocavit pueros suos, et dixit ad eos : Non annuntiabitis mihi quis prodit me regi Israel?

12. Et dixit unus puerorum ejus : Nequaquam, domine mi rex, quoniam Elisæe propheta qui in Israel annuntiat regi Israel omnia verba quæcumque locutus fueris in thalamo cubiculi tui.

13. Et dixit : Vadite, videte ubi iste, et mittens capiam eum. Et annuntiaverunt ei, dicentes : Ecce in Dothaim.

14. Καὶ ἀπέστειλεν ἐκεῖ ἵππον καὶ ἅρμα καὶ δύναμιν βαρεῖαν, καὶ ἦλθον νυκτὸς καὶ περιεκύκλωσαν τὴν πόλιν.

15. Καὶ ὤρθρισεν ὁ λειτουργὸς Ἑλισαιὲ ἀναστῆναι, καὶ ἐξῆλθε· καὶ ἰδοὺ δύναμις κυκλοῦσα τὴν πόλιν, καὶ ἵππος καὶ ἅρμα· καὶ εἶπε τὸ παιδάριον πρὸς αὐτόν· Ὦ κύριε, πῶς ποιήσομεν;

16. Καὶ εἶπεν Ἑλισαιέ· Μὴ φοβοῦ, ὅτι πλείους οἱ μεθ' ἡμῶν ὑπὲρ τοὺς μετ' αὐτῶν.

17. Καὶ προσηύξατο Ἑλισαιὲ, καὶ εἶπε· Κύριε, διάνοιξον δὴ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ παιδαρίου, καὶ ἰδέτω. Καὶ διήνοιξε Κύριος τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ εἶδε· καὶ ἰδοὺ τὸ ὄρος πλῆρες ἵππων, καὶ ἅρμα πυρὸς περικύκλῳ Ἑλισαιὲ,

18. καὶ κατέβησαν πρὸς αὐτόν. Καὶ προσηύξατο πρὸς Κύριον, καὶ εἶπε· Πάταξον δὴ τὸ ἔθνος τοῦτο ἀορασίᾳ. Καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἀορασίᾳ κατὰ τὸ ῥῆμα Ἑλισαιέ.

19. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ἑλισαιέ· Οὐχὶ αὕτη ἡ πόλις καὶ αὕτη ἡ ὁδός; Δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ἄξω ὑμᾶς πρὸς τὸν ἄνδρα ὃν ζητεῖτε. Καὶ ἀπήγαγεν αὐτοὺς πρὸς Σαμάρειαν.

20. Καὶ ἐγένετο, ὡς εἰσῆλθον εἰς Σαμάρειαν, καὶ εἶπεν Ἑλισαιέ· Ἄνοιξον δὴ, Κύριε, τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ ἰδέτωσαν. Καὶ διήνοιξε Κύριος τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ εἶδον· καὶ ἰδοὺ ἦσαν ἐν μέσῳ Σαμαρείας.

21. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἑλισαιὲ, ὡς εἶδεν αὐτούς· Εἰ πατάξας πατάξω, πάτερ;

22. Καὶ εἶπεν· Οὐ πατάξεις, εἰ μὴ οὓς ᾐχμαλώτευσας, ἐν ῥομφαίᾳ σου καὶ τόξῳ σου σὺ τύπτεις; Παράθες ἄρτους καὶ ὕδωρ ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ φαγέτωσαν καὶ πιέτωσαν, καὶ ἀπελθέτωσαν πρὸς τὸν κύριον αὐτῶν.

23. Καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς παράθεσιν μεγάλην, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον· καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς, καὶ ἀπῆλθον πρὸς τὸν κύριον αὐτῶν. Καὶ οὐ προσέθεντο ἔτι μονόζωνοι Συρίας τοῦ ἐλθεῖν εἰς γῆν Ἰσραήλ.

24. Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ ἤθροισεν υἱὸς Ἄδερ βασιλεὺς Συρίας πᾶσαν τὴν παρεμβολὴν αὐτοῦ, καὶ ἀνέβη, καὶ περιεκάθισε ἐπὶ Σαμάρειαν.

25. Καὶ ἐγένετο λιμὸς μέγας ἐν Σαμαρείᾳ· καὶ ἰδοὺ περιεκάθηντο ἐπ' αὐτὴν ἕως οὗ ἐγενήθη κεφαλὴ ὄνου πεντήκοντα ἀργυρίου, καὶ τέταρτον τοῦ κάβου κόπρου περιστερῶν πέντε ἀργυρίου.

26. Καὶ ἦν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ διαπορευόμενος ἐπὶ τοῦ τείχους· καὶ γυνὴ ἐβόησε πρὸς αὐτὸν, λέγουσα· Σῶσον, κύριε βασιλεῦ.

27. Καὶ εἶπεν αὐτῇ· Μή σε σώσαι Κύριος· πόθεν σώσω σε, μὴ ἀπὸ ἅλωνος ἢ ἀπὸ ληνοῦ;

28. Καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ βασιλεύς· Τί ἐστί σοι; Καὶ εἶπεν· Ἡ γυνὴ αὕτη εἶπε πρὸς μέ· Δὸς τὸν υἱόν σου καὶ φαγόμεθα αὐτὸν σήμερον, καὶ τὸν υἱόν μου φαγόμεθα αὔριον.

29. Καὶ ἡψήσαμεν τὸν υἱόν μου καὶ ἐφάγομεν αὐτὸν, καὶ εἶπον πρὸς αὐτὴν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ· Δὸς τὸν υἱόν σου, καὶ φάγωμεν αὐτόν. Καὶ ἔκρυψε τὸν υἱὸν αὐτῆς.

30. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ τοὺς λόγους τῆς γυναικὸς, διέῤῥηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς διεπορεύετο ἐπὶ τοῦ τείχους, καὶ εἶδεν ὁ λαὸς τὸν σάκκον ἐπὶ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ ἔσωθεν.

31. Καὶ εἶπε· Τάδε ποιήσαι μοι ὁ Θεὸς καὶ τάδε προσθείη, εἰ στήσεται ἡ κεφαλὴ Ἑλισαιὲ ἐπ' αὐτῷ σήμερον.

14. Et misit illuc equum et currum et virtutem gravem, et venerunt nocte et circumdederunt civitatem.

15. Et evigilavit minister Elisæe ad surgendum, et egressus est : et ecce virtus circumdans civitatem, et equus et currus : et dixit puer ad eum : Heu domine! quomodo faciemus?

16. Et dixit Elisæe : Ne timeas, quoniam plures qui nobiscum super eos qui cum illis.

17. Et deprecatus est Elisæe, et dixit : Domine, aperi, quæso, oculos pueri, et videat. Et aperuit Dominus oculos ejus, et vidit : et ecce mons plenus equorum, et currus ignis circa Elisæe,

18. et descenderunt ad eum. Et deprecatus est ad Dominum, et dixit : Percute nunc gentem hanc cæcitate. Et percussit eos cæcitate juxta verbum Elisæe.

19. Et dixit ad eos Elisæe : Nonne hæc civitas et hæc via? Venite post me, et ducam vos ad virum quem quæritis. Et abduxit eos ad Samariam.

20. Et factum est, ut intrarunt in Samariam, et dixit Elisæe : Aperi, quæso, Domine, oculos eorum, et videant. Et aperuit Dominus oculos eorum, et viderunt : et ecce erant in medio Samariæ.

21. Et dixit rex Israel ad Elisæe, ut vidit eos : Si percutiens percutiam, pater?

22. Et dixit : Non percuties, numquid quos captivasti, in gladio tuo et arcu tuo tu percutis? Appone panes et aquam coram eis, et comedant et bibant, et abeant ad dominum suum.

23. Et apposuit eis appositionem magnam, et comederunt et biberunt : et misit eos, et abierunt ad dominum suum. Et non adjecerunt ultra accincti Syriæ venire in terram Israel.

24. Et factum est post hæc, et congregavit filius Ader rex Syriæ omnia castra sua, et ascendit, et obsedit super Samariam.

25. Et facta est fames magna in Samaria : et ecce obsederunt super eam donec factum est caput asini quinquaginta argenti, et quarta pars cabi stercoris columbarum quinque argenti.

26. Et fuit rex Israel obambulans super murum : et mulier clamavit ad eum, dicens : Salva, domine rex.

27. Et dixit ei : Non te salvet Dominus : unde salvabo te, numquid ab area aut a torculari?

28. Et dixit ei rex : Quid est tibi? Et dixit : Mulier hæc dixit ad me : Da filium tuum et comedemus eum hodie, et filium meum comedemus eum cras.

29. Et coximus filium meum et manducavimus eum, et dixi ad eam die secunda : Da filium tuum, et comedamus eum. Et occultavit filium suum.

30. Et factum est, ut audivit rex Israel verba mulieris, conscidit vestimenta sua, et ipse obambulabat super murum, et vidit populus saccum super carnem ejus ab intus.

31. Et dixit : Hæc faciat mihi Deus et hæc adjiciat, si stabit caput Elisæe super ipsum hodie.

32. Καὶ Ἑλισαιὲ ἐκάθητο ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἐκάθηντο μετ' αὐτοῦ. Καὶ ἀπέστειλεν ἄνδρα πρὸ προςώπου αὐτοῦ, πρὶν ἐλθεῖν τὸν ἄγγελον πρὸς αὐτὸν, καὶ αὐτὸς εἶπε πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους· Εἰ εἴδετε ὅτι ἀπέστειλε ὁ υἱὸς τοῦ φονευτοῦ οὗτος ἀφελεῖν τὴν κεφαλήν μου; Ἴδετε ὡς ἂν ἔλθῃ ὁ ἄγγελος, ἀποκλείσατε τὴν θύραν, καὶ παραθλίψατε αὐτὸν ἐν τῇ θύρᾳ· οὐχὶ φωνὴ τῶν ποδῶν τοῦ κυρίου αὐτοῦ κατόπισθεν αὐτοῦ;

33. Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος μετ' αὐτῶν, καὶ ἰδοὺ ἄγγελος κατέβη πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ αὕτη ἡ κακία παρὰ Κυρίου, τί ὑπομείνω τῷ Κυρίῳ ἔτι;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Καὶ εἶπεν Ἑλισαιέ· Ἄκουσον λόγον Κυρίου, τάδε λέγει Κύριος· Ὡς ἡ ὥρα αὕτη, αὔριον μέτρον σεμιδάλεως σίκλου, καὶ δίμετρον κριθῶν σίκλου ἐν ταῖς πύλαις Σαμαρείας.

2. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ τριστάτης ἐφ' ὃν ὁ βασιλεὺς ἐπανεπαύετο ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ τῷ Ἑλισαιὲ, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ ποιήσει Κύριος καταράκτας ἐν οὐρανῷ, μὴ ἔσται τὸ ῥῆμα τοῦτο; Καὶ Ἑλισαιὲ εἶπεν· Ἰδοὺ σὺ ὄψῃ τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ἐκεῖθεν οὐ φάγῃ.

3. Καὶ τέσσαρες ἄνδρες ἦσαν λεπροὶ παρὰ τὴν θύραν τῆς πόλεως, καὶ εἶπεν ἀνὴρ πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ· Τί ἡμεῖς καθήμεθα ὧδε ἕως ἀποθάνωμεν;

4. Ἐὰν εἴπωμεν· Εἰςέλθωμεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ ὁ λιμὸς ἐν τῇ πόλει καὶ ἀποθανούμεθα ἐκεῖ· καὶ ἐὰν καθίσωμεν ὧδε, καὶ ἀποθανούμεθα. Καὶ νῦν δεῦτε, καὶ ἐμπέσωμεν εἰς τὴν παρεμβολὴν Συρίας· ἐὰν ζωογονήσωσιν ἡμᾶς, καὶ ζησόμεθα· καὶ ἐὰν θανατώσωσιν ἡμᾶς, καὶ ἀποθανούμεθα.

5. Καὶ ἀνέστησαν ἐν τῷ σκότει εἰςελθεῖν εἰς τὴν παρεμβολὴν Συρίας, καὶ ἦλθον εἰς μέρος παρεμβολῆς Συρίας, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἔστιν ἀνὴρ ἐκεῖ.

6. Καὶ Κύριος ἀκουστὴν ἐποίησε παρεμβολὴν τὴν Συρίας φωνὴν ἅρματος καὶ φωνὴν ἵππου, φωνὴν δυνάμεως μεγάλης· καὶ εἶπεν ἀνὴρ πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· Νῦν ἐμισθώσατο ἐφ' ἡμᾶς ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ τοὺς βασιλέας τῶν Χετταίων καὶ τοὺς βασιλέας Αἰγύπτου τοῦ ἐλθεῖν ἐφ' ἡμᾶς.

7. Καὶ ἀνέστησαν καὶ ἀπέδρασαν ἐν τῷ σκότει, καὶ ἐγκατέλιπον τὰς σκηνὰς αὐτῶν, καὶ τοὺς ἵππους αὐτῶν, καὶ τοὺς ὄνους αὐτῶν ἐν τῇ παρεμβολῇ ὡς ἐστὶ, καὶ ἔφυγον πρὸς τὴν ψυχὴν ἑαυτῶν.

8. Καὶ εἰςῆλθον οἱ λεπροὶ οὗτοι ἕως μέρους τῆς παρεμβολῆς, καὶ εἰςῆλθον εἰς σκηνὴν μίαν, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον, καὶ ἦραν ἐκεῖθεν ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ ἱματισμόν· καὶ ἐπορεύθησαν καὶ ἐπέστρεψαν ἐκεῖθεν καὶ εἰςῆλθον εἰς σκηνὴν ἄλλην, καὶ ἔλαβον ἐκεῖθεν, καὶ ἐπορεύθησαν καὶ κατέκρυψαν.

9. Καὶ εἶπεν ἀνὴρ πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ· Οὐχ οὕτως ἡμεῖς ποιοῦμεν; Ἡ ἡμέρα αὕτη, ἡμέρα εὐαγγελίας ἐστὶ, καὶ ἡμεῖς σιωπῶμεν καὶ μένομεν ἕως φωτὸς τοῦ πρωΐ, καὶ εὑρήσομεν ἀνομίαν· καὶ νῦν δεῦρο, καὶ εἰςέλθωμεν καὶ ἀναγγείλωμεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως.

10. Καὶ εἰςῆλθον καὶ ἐβόησαν πρὸς τὴν πύλην τῆς πόλεως, καὶ ἀνήγγειλαν αὐτοῖς, λέγοντες· Εἰςήλθομεν εἰς τὴν παρεμβολὴν Συρίας, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἔστιν ἐκεῖ

32. Et Elisæe sedebat in domo sua, et seniores sedebant cum eo. Et misit virum ante faciem suam, antequam veniret nuntius ad se, et ipse dixit ad seniores : Si vidistis quia misit filius homicidæ hic auferre caput meum? Videte cum venerit nuntius, claudite ostium, et opprimite eum in ostio : nonne vox pedum domini ejus post eum?

33. Adhuc ipso loquente cum eis, et ecce nuntius descendit ad eum, et dixit : Ecce hoc malum a Domino, quid exspectabo Domino ultra?

CAPUT VII.

1. Et dixit Elisæe : Audi verbum Domini, hæc dicit Dominus : Sicut hora hæc, cras mensura similaginis siclo, et duæ mensuræ hordeorum siclo in portis Samariæ.

2. Et respondit tristata super quem rex innitebatur super manum ejus ad Elisæe, et dixit : Ecce faciet Dominus cataractas in cœlo, numquid erit verbum hoc? Et Elisæe dixit : Ecce tu videbis oculis tuis, et inde non comedes.

3. Et quatuor viri erant leprosi apud ostium civitatis, et dixit vir ad proximum suum : Quid nos sedemus hic donec moriamur?

4. Si dixerimus : Ingrediamur in civitate, et fames in civitate et moriemur ibi : et si sederimus hic, et moriemur. Et nunc venite, et incidamus in castra Syriæ : si vivificaverint nos, et vivemus : et si mortificaverint nos, et moriemur.

5. Et surrexerunt in tenebris ad intrandum in castra Syriæ, et venerunt in partem castrorum Syriæ, et ecce non est vir ibi.

6. Et Dominus audientia fecerat castra Syriæ vocem currus et vocem equi, vocem virtutis magnæ : et dixit vir ad fratrem suum : Nunc mercede conduxit super nos rex Israel reges Chettæorum et reges Ægypti ad veniendum super nos.

7. Et surrexerunt et aufugerunt in tenebris, et reliquerunt tabernacula sua, et equos suos, et asinos suos in castris sicut sunt, et fugerunt ad animam suam.

8. Et intraverunt leprosi hi usque ad partem castrorum, et intraverunt in tabernaculum unum, et comederunt et biberunt, et tulerunt inde argentum et aurum et vestem : et iverunt et converterunt se inde et intraverunt in tabernaculum aliud, et sumpserunt inde, et iverunt et absconderunt.

9. Et dixit vir ad proximum suum : Non sic nos facimus? Dies hæc, dies boni nuntii est, et nos tacemus et manemus usque ad lucem matutinam, et inveniemus iniquitatem : et nunc agite, et intremus et annuntiemus in domum regis.

10. Et intrarunt et clamaverunt ad portam civitatis, et annuntiaverunt eis, dicentes : Intravimus in castra Syriæ

ἀνὴρ καὶ φωνὴ ἀνθρώπου, ὅτι εἰ μὴ ἵππος δεδεμένος καὶ ὄνος, καὶ αἱ σκηναὶ αὐτῶν ὡς εἰσί.

11. Καὶ ἐβόησαν οἱ θυρωροὶ, καὶ ἀνήγγειλαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως ἔσω.

12. Καὶ ἀνέστη ὁ βασιλεὺς νυκτὸς, καὶ εἶπε πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ· Ἀναγγελῶ δὴ ὑμῖν ἃ ἐποίησεν ἡμῖν Συρία· ἔγνωσαν ὅτι πεινῶμεν ἡμεῖς, καὶ ἐξῆλθον ἐκ τῆς παρεμβολῆς καὶ ἐκρύβησαν ἐν τῷ ἀγρῷ, λέγοντες· Ὅτι ἐξελεύσονται ἐκ τῆς πόλεως, καὶ συλληψόμεθα αὐτοὺς ζῶντας, καὶ εἰς τὴν πόλιν εἰςελευσόμεθα.

13. Καὶ ἀπεκρίθη εἷς τῶν παίδων αὐτοῦ, καὶ εἶπε· Λαβέτωσαν δὴ πέντε τῶν ἵππων τῶν ὑπολελειμμένων οἳ κατελείφθησαν ὧδε, ἰδού εἰσι πρὸς πᾶν τὸ πλῆθος Ἰσραὴλ τὸ ἐκλεῖπον, καὶ ἀποστελοῦμεν ἐκεῖ καὶ ὀψόμεθα.

14. Καὶ ἔλαβον δύο ἐπιβάτας ἵππων, καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ὀπίσω τοῦ βασιλέως Συρίας, λέγων· Δεῦτε, καὶ ἴδετε.

15. Καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω αὐτῶν ἕως τοῦ Ἰορδάνου· καὶ ἰδοὺ πᾶσα ἡ ὁδὸς πλήρης ἱματίων καὶ σκευῶν ὧν ἔῤῥιψε Συρία ἐν τῷ θαμβεῖσθαι αὐτοὺς, καὶ ἐπέστρεψαν οἱ ἄγγελοι καὶ ἀνήγγειλαν τῷ βασιλεῖ.

16. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ λαὸς, καὶ διήρπασαν τὴν παρεμβολὴν Συρίας· καὶ ἐγένετο μέτρον σεμιδάλεως σίκλου, κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου, καὶ δίμετρον κριθῶν σίκλου.

17. Καὶ ὁ βασιλεὺς κατέστησε τὸν τριστάτην ἐφ' ὃν ὁ βασιλεὺς ἐπανεπαύετο τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς πύλης· καὶ συνεπάτησεν αὐτὸν ὁ λαὸς ἐν τῇ πύλῃ, καὶ ἀπέθανε καθὰ ἐλάλησεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, ὃς ἐλάλησεν ἐν τῷ καταβῆναι τὸν ἄγγελον πρὸς αὐτόν.

18. Καὶ ἐγένετο καθὰ ἐλάλησεν Ἐλισαιὲ πρὸς τὸν βασιλέα, λέγων· Δίμετρον κριθῆς σίκλου καὶ μέτρον σεμιδάλεως σίκλου· καὶ ἔσται ὡς ἡ ὥρα αὔριον ἐν τῇ πύλῃ Σαμαρείας.

19. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ τριστάτης τῷ Ἐλισαιὲ, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ Κύριος ποιεῖ καταράκτας ἐν τῷ οὐρανῷ, μὴ ἔσται τὸ ῥῆμα τοῦτο; Καὶ εἶπεν Ἐλισαιέ· Ἰδοὺ ὄψῃ τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ἐκεῖθεν οὐ μὴ φάγῃ.

20. Καὶ ἐγένετο οὕτως, καὶ συνεπάτησαν αὐτὸν ὁ λαὸς ἐν τῇ πύλῃ, καὶ ἀπέθανε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Καὶ Ἐλισαιὲ ἐλάλησε πρὸς τὴν γυναῖκα ἧς ἐζωπύρησε τὸν υἱὸν, λέγων· Ἀνάστηθι καὶ δεῦρο σὺ καὶ ὁ οἶκός σου, καὶ παροίκει οὗ ἐὰν παροικήσῃς, ὅτι κέκληκε Κύριος λιμὸν ἐπὶ τὴν γῆν, καί γε ἦλθεν ἐπὶ τὴν γῆν ἑπτὰ ἔτη.

2. Καὶ ἀνέστη ἡ γυνὴ καὶ ἐποίησε κατὰ τὸ ῥῆμα Ἐλισαιὲ καὶ αὐτὴ καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, καὶ παρῴκει ἐν γῇ ἀλλοφύλων ἑπτὰ ἔτη.

3. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ τέλος τῶν ἑπτὰ ἐτῶν, καὶ ἐπέστρεψεν ἡ γυνὴ ἐκ γῆς ἀλλοφύλων εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἦλθε βοῆσαι πρὸς τὸν βασιλέα περὶ τοῦ οἴκου ἑαυτῆς καὶ περὶ τῶν ἀγρῶν αὐτῆς.

4. Καὶ ὁ βασιλεὺς ἐλάλει πρὸς Γιεζὶ τὸ παιδάριον Ἐλισαιὲ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ, λέγων· Διήγησαι δὴ ἐμοὶ πάντα τὰ μεγάλα ἃ ἐποίησεν Ἐλισαιέ.

5. Καὶ ἐγένετο, αὐτοῦ ἐξηγουμένου τῷ βασιλεῖ ὡς ἐζωπύρησεν υἱὸν τεθνηκότα, καὶ ἰδοὺ ἡ γυνὴ ἧς ἐζωπύρησε τὸν υἱὸν αὐτῆς Ἐλισαιὲ, βοῶσα πρὸς τὸν βα-

et ecce non est ibi vir et vox hominis, quoniam nisi equus ligatus et asinus, et tabernacula eorum sicut sunt.

11. Et clamaverunt janitores, et annuntiaverunt in domum regis intus.

12. Et surrexit rex nocte, et dixit ad pueros suos : Annuntiabo nunc vobis quæ fecit nobis Syria : noverunt quia esurimus nos, et exierunt de castris et absconderunt se in agro, dicentes : Quoniam egredientur de civitate, et comprehendemus eos viventes, et in civitatem intrabimus.

13. Et respondit unus puerorum ejus, et dixit : Sumant nunc quinque de equis residuis qui remanserunt hic, ecce sunt ad omnem multitudinem Israel quod defecit, et mittemus illuc et videbimus.

14. Et sumpserunt duos ascensores equorum, et misit rex Israel post regem Syriæ, dicens : Ite, et videte.

15. Et iverunt post eos usque ad Jordanem : et ecce omnis via plena vestimentorum et vasorum quæ projecerat Syria dum ipsi paverent, et reverterunt nuntii et annuntiaverunt regi.

16. Et exivit populus, et diripuerunt castra Syriæ : et facta est mensura similaginis siclo, juxta verbum Domini, et duæ mensuræ hordeorum siclo.

17. Et rex statuit tristatam super quem rex innitebatur manu sua super portam : et conculcavit eum populus in porta, et mortuus est sicut locutus est homo Dei, qui locutus est in ascendendo nuntium ad eum.

18. Et factum est sicut locutus est Elisææ ad regem, dicens : Duæ mensuræ hordei siclo et mensura similaginis siclo : et erit sicut hora cras in porta Samariæ.

19. Et respondit tristata ad Elisææ, et dixit : Ecce Dominus facit cataractas in cœlo, numquid erit verbum hoc? Et dixit Elisææ : Ecce videbis oculis tuis, et inde non comedes.

20. Et factum est ita, et conculcaverunt eum populus in porta, et mortuus est.

CAPUT VIII.

1. Et Elisææ locutus est ad mulierem cujus vivificaverat filium, dicens : Surge et vade tu et domus tua, et incole ubicumque incolueris, quoniam vocavit Dominus famem ad terram, et etiam venit ad terram septem annis.

2. Et surrexit mulier et fecit juxta verbum Elisææ et ipsa et domus ejus, et incoluit in terra alienigenarum septem annos.

3. Et factum est post finem septem annorum, et revertit mulier de terra alienigenarum in civitatem, et venit clamare ad regem de domo sua et de agris suis.

4. Et rex loquebatur ad Giezi puerum Elisææ hominis Dei, dicens : Narra nunc mihi omnia magna quæ fecit Elisææ.

5. Et factum est, eo narrante regi quomodo suscitavit filium mortuum, et ecce mulier cujus suscitaverat filium ejus Elisææ, clamans ad regem de domo sua et de agris suis.

σιλέα περὶ τοῦ οἴκου ἑαυτῆς καὶ περὶ τῶν ἀγρῶν ἑαυτῆς. Καὶ εἶπε Γιεζί· Κύριε βασιλεῦ, αὕτη ἡ γυνὴ καὶ οὗτος ὁ υἱὸς αὐτῆς ὃν ἐζωπύρησεν Ἑλισαιέ.

6. Καὶ ἐπηρώτησεν ὁ βασιλεὺς τὴν γυναῖκα, καὶ διηγήσατο αὐτῷ· καὶ ἔδωκεν αὐτῇ ὁ βασιλεὺς εὐνοῦχον ἕνα, λέγων· Ἐπίστρεψον πάντα τὰ αὐτῆς, καὶ πάντα τὰ γεννήματα τοῦ ἀγροῦ, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς κατέλιπε τὴν γῆν ἕως τοῦ νῦν.

7. Καὶ ἦλθεν Ἑλισαιὲ εἰς Δαμασκόν· καὶ υἱὸς Ἄδερ βασιλεὺς Συρίας ἠῤῥώστησε, καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ, λέγοντες· Ἥκει ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ ἕως ὧδε.

8. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἀζαήλ· Λάβε ἐν τῇ χειρί σου μαναὰ, καὶ δεῦρο εἰς ἀπαντὴν τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπιζήτησον τὸν Κύριον παρ' αὐτοῦ, λέγων· Εἰ ζήσομαι ἐκ τῆς ἀῤῥωστίας μου ταύτης;

9. Καὶ ἐπορεύθη Ἀζαὴλ εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ, καὶ ἔλαβε μαναὰ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ ἀγαθὰ Δαμασκοῦ, ἄρσιν τεσσαράκοντα καμήλων, καὶ ἦλθε καὶ ἔστη ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ εἶπε πρὸς Ἑλισαιέ· Υἱός σου υἱὸς Ἄδερ βασιλεὺς Συρίας ἀπέστειλέ με πρὸς σὲ ἐπερωτῆσαι, λέγων, εἰ ζήσομαι ἐκ τῆς ἀῤῥωστίας μου ταύτης;

10. Καὶ εἶπεν Ἑλισαιέ· Δεῦρο, εἰπὸν· Ζωῇ ζήσῃ, καὶ ἔδειξέ μοι Κύριος ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ.

11. Καὶ παρέστη τῷ προσώπῳ αὐτοῦ, καὶ ἔθηκεν ἕως αἰσχύνης· καὶ ἔκλαυσεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ.

12. Καὶ εἶπεν Ἀζαήλ· Τί ὅτι ὁ Κύριός μου κλαίει; Καὶ εἶπεν· Ὅτι οἶδα ὅσα ποιήσεις τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ κακά· τὰ ὀχυρώματα αὐτῶν ἐξαποστελεῖς ἐν πυρὶ, καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ ἀποκτενεῖς, καὶ τὰ νήπια αὐτῶν ἐνσείσεις, καὶ τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας αὐτῶν ἀναῤῥήξεις.

13. Καὶ εἶπεν Ἀζαήλ· Τίς ἐστιν ὁ δοῦλός σου ὁ κύων ὁ τεθνηκὼς, ὅτι ποιήσει τὸ ῥῆμα τοῦτο; Καὶ εἶπεν Ἑλισαιέ· Ἔδειξέ μοι Κύριος σὲ βασιλεύοντα ἐπὶ Συρίαν.

14. Καὶ ἀπῆλθεν ἀπὸ Ἑλισαιὲ, καὶ εἰσῆλθε πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Τί εἶπέ σοι Ἑλισαιέ; Καὶ εἶπεν· Εἶπέ μοι· Ζωῇ ζήσῃ.

15. Καὶ ἐγένετο τῇ ἐπαύριον, καὶ ἔλαβε τὸ μαχβὰρ καὶ ἔβαψεν ἐν τῷ ὕδατι, καὶ περιέβαλεν ἐπὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανε. Καὶ ἐβασίλευσεν Ἀζαὴλ ἀντ' αὐτοῦ.

16. Ἐν ἔτει πέμπτῳ τῷ Ἰωρὰμ υἱῷ Ἀχαὰβ βασιλεῖ Ἰσραὴλ, καὶ Ἰωσαφὰτ βασιλεῖ Ἰούδα, ἐβασίλευσεν Ἰωρὰμ υἱὸς Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα.

17. Υἱὸς τριάκοντα καὶ δύο ἐτῶν ἦν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ ὀκτὼ ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ.

18. Καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ βασιλέων Ἰσραὴλ, καθὼς ἐποίησεν οἶκος Ἀχαὰβ, ὅτι θυγάτηρ Ἀχαὰβ ἦν αὐτῷ εἰς γυναῖκα, καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου.

19. Καὶ οὐκ ἠθέλησε Κύριος διαφθεῖραι τὸν Ἰούδαν διὰ Δαυὶδ τὸν δοῦλον αὐτοῦ, καθὼς εἶπε δοῦναι αὐτῷ λύχνον καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας.

20. Ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἠθέτησεν Ἐδὼμ ὑποκάτωθεν χειρὸς Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσαν ἐφ' ἑαυτὸν βασιλέα.

21. Καὶ ἀνέβη Ἰωρὰμ εἰς Σιὼρ, καὶ πάντα τὰ ἅρματα τὰ μετ' αὐτοῦ· καὶ ἐγένετο, αὐτοῦ ἀναστάντος, καὶ ἐπάταξε τὸν Ἐδὼμ τὸν κυκλώσαντα ἐπ' αὐτὸν,

Et dixit Giezi : Domine rex, hæc est mulier et hic filius ejus quem suscitavit Elisæe.

6. Et interrogavit rex mulierem, et narravit ei : et dedit ei rex eunuchum unum, dicens : Fac redire omnia quæ ipsius, et omnia genimina agri, a die qua reliquit terram usque nunc.

7. Et venit Elisæe in Damascum : et filius Ader rex Syriæ ægrotavit, et annuntiaverunt ei, dicentes : Venit homo Dei usque huc.

8. Et dixit rex ad Azael : Sume in manu tua manaa, et vade in occursum hominis Dei, et inquire Dominum ab eo, dicens : Si vivam ex infirmitate mea hac ?

9. Et ivit Azael in occursum ejus, et sumpsit manaa in manu sua, et omnia bona Damasci, onus quadraginta camelorum, et venit et stetit coram eo, et dixit ad Elisæe : Filius tuus filius Ader rex Syriæ misit me ad te interrogare, dicens, si vivam ex infirmitate mea hac ?

10. Et dixit Elisæe : Vade, dic : Vita vives, et ostendit mihi Dominus quia morte morieris.

11. Et stetit facie sua, et posuit usque ad confusionem : et ploravit homo Dei.

12. Et dixit Azael : Quid quod dominus meus plorat? Et dixit : Quoniam novi quæcumque facies filiis Israel mala : munitiones eorum mittes in ignem, et electos eorum in gladio occides, et infantes eorum concuties, et prægnantes eorum discerpes.

13. Et dixit Azael : Quis est servus tuus canis mortuus, quia faciet verbum hoc? Et dixit Elisæe : Ostendit mihi Dominus te regnantem super Syriam.

14. Et abiit ab Elisæe, et intravit ad dominum suum, et dixit ei : Quid dixit tibi Elisæe? Et dixit : Dixit mihi : Vita vives.

15. Et factum est crastina, et sumpsit machbar et tinxit in aqua, et circumjecit super faciem ejus, et mortuus est. Et regnavit Azael pro eo.

16. In anno quinto Joram filio Achaab regi Israel, et Josaphat regi Juda, regnavit Joram filius Josaphat rex Juda.

17. Filius triginta et duorum annorum erat in regnando ipsum, et octo annos regnavit in Jerusalem.

18. Et ambulavit in via regum Israel, sicut fecerat domus Achaab, quoniam filia Achaab erat ei in uxorem, et fecit malum in conspectu Domini.

19. Et noluit Dominus corrumpere Judam propter David servum suum, sicut dixit dare ei lucernam et filiis ejus omnibus diebus.

20. In diebus ejus rebellavit Edom de sub manu Juda, et regnare fecerunt super se regem.

21. Et ascendit Joram in Sior, et omnes currus qui cum eo. et factum est, cum ipse surrexisset, et percussit Edom

καὶ τοὺς ἄρχοντας τῶν ἁρμάτων, καὶ ἔφυγεν ὁ λαὸς εἰς τὰ σκηνώματα αὐτῶν.

22. Καὶ ἠθέτησεν Ἐδὼμ ὑποκάτω τῆς χειρὸς Ἰούδα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Τότε ἠθέτησεν Λοβνὰ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ.

23. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωρὰμ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα;

24. Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωρὰμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, ἐν πόλει Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσεν Ὀχοζίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

25. Ἐν ἔτει δωδεκάτῳ τῷ Ἰωρὰμ υἱῷ Ἀχαὰβ βασιλεῖ Ἰσραὴλ, ἐβασίλευσεν Ὀχοζίας υἱὸς Ἰωράμ.

26. Υἱὸς εἴκοσι καὶ δύο ἐτῶν Ὀχοζίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ ἐνιαυτὸν ἕνα ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Γοθολία θυγάτηρ Ἀμβρὶ βασιλέως Ἰσραήλ.

27. Καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ οἴκου Ἀχαὰβ, καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου καθὼς ὁ οἶκος Ἀχαάβ. (*)

28. Καὶ ἐπορεύθη μετὰ Ἰωρὰμ υἱοῦ Ἀχαὰβ εἰς πόλεμον μετὰ Ἀζαὴλ βασιλέως ἀλλοφύλων ἐν Ῥεμμὼθ Γαλαὰδ, καὶ ἐπάταξαν οἱ Σύροι τὸν Ἰωράμ.

29. Καὶ ἐπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς Ἰωρὰμ τοῦ ἰατρευθῆναι ἐν Ἰεζράελ ἀπὸ τῶν πληγῶν ὧν ἐπάταξαν αὐτὸν ἐν Ῥεμμὼθ, ἐν τῷ πολεμεῖν αὐτὸν μετὰ Ἀζαὴλ βασιλέως Συρίας, καὶ Ὀχοζίας υἱὸς Ἰωρὰμ κατέβη τοῦ ἰδεῖν τὸν Ἰωρὰμ υἱὸν Ἀχαὰβ ἐν Ἰεζράελ, ὅτι ἠῤῥώστει αὐτός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Καὶ Ἑλισαιὲ ὁ προφήτης ἐκάλεσεν ἕνα τῶν υἱῶν τῶν προφητῶν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ζῶσαι τὴν ὀσφύν σου, καὶ λάβε τὸν φακὸν τοῦ ἐλαίου τούτου ἐν τῇ χειρί σου, καὶ δεῦρο εἰς Ῥεμμὼθ Γαλαάδ.

2. Καὶ εἰςελεύσῃ ἐκεῖ, καὶ ὄψῃ ἐκεῖ Ἰοὺ υἱὸν Ἰωσαφὰτ υἱοῦ Ναμεσσὶ, καὶ εἰςελεύσῃ, καὶ ἀναστήσεις αὐτὸν ἐκ μέσου τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ εἰςάξεις αὐτὸν εἰς τὸ ταμεῖον ἐν ταμείῳ.

3. Καὶ λήψῃ τὸν φακὸν τοῦ ἐλαίου, καὶ ἐπιχεεῖς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ εἶπον· Τάδε λέγει Κύριος· Κέχρικά σε εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραήλ· καὶ ἀνοίξεις τὴν θύραν, καὶ φεύξῃ, καὶ οὐ μενεῖς.

4. Καὶ ἐπορεύθη τὸ παιδάριον ὁ προφήτης εἰς Ῥεμμὼθ Γαλαὰδ,

5. καὶ εἰςῆλθε· καὶ ἰδοὺ οἱ ἄρχοντες τῆς δυνάμεως ἐκάθηντο, καὶ εἶπε· Λόγος μοι πρὸς σὲ, ὁ ἄρχων. Καὶ εἶπεν Ἰού· Πρὸς τίνα ἐκ πάντων ἡμῶν; Καὶ εἶπε· Πρὸς σὲ, ὁ ἄρχων.

6. Καὶ ἀνέστη καὶ εἰςῆλθεν εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἐπέχεεν τὸ ἔλαιον ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραήλ· Κέχρικά σε εἰς βασιλέα ἐπὶ λαὸν Κυρίου, ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ·

7. καὶ ἐξολοθρεύσεις τὸν οἶκον Ἀχαὰβ τοῦ κυρίου σου ἐκ προσώπου μου, καὶ ἐκδικήσεις τὰ αἵματα τῶν δούλων μου τῶν προφητῶν, καὶ τὰ αἵματα πάντων τῶν δούλων Κυρίου ἐκ χειρὸς Ἰεζάβελ,

(*) 27... Γαμβρὸς γὰρ οἴκου Ἀχαάβ ἐστιν.

qui circumierat super eum, et principes curruum, et fugit populus ad tabernacula sua.

22. Et rebellavit Edom sub manu Juda usque in diem hanc. Tunc rebellavit Lobna in tempore illo.

23. Et reliqua verborum Joram et omnia quæcumque fecit, nonne hæc scripta sunt in libro verborum dierum regibus Juda?

24. Et dormivit Joram cum patribus suis, et sepultus est cum patribus suis, in civitate David patris sui, et regnavit Ochozias filius ejus pro eo.

25. In anno duodecimo Joram filio Achaab regi Israel, regnavit Ochozias filius Joram.

26. Filius viginti et duorum annorum Ochozias in regnando ipsum, et annum unum regnavit in Jerusalem, et nomen matris ejus Gotholia filia Ambri regis Israel.

27. Et ambulavit in via domus Achaab, et fecit malum in conspectu Domini sicut domus Achaab.

28. Et ivit cum Joram filio Achaab ad bellum cum Azael rege alienigenarum in Rhemmoth Galaad, et percusserunt Syri ipsum Joram.

29. Et revertit rex Joram ut curaretur in Jezrael a plagis quibus percusserant eum in Rhemmoth, in bellando ipsum cum Azael rege Syriæ, et Ochozias filius Joram descendit ad videndum Joram filium Achaab in Jezrael, quia ægrotabat ille.

CAPUT IX.

1. Et Elisææ propheta vocavit unum ex filiis prophetarum, et dixit ei: Accinge lumbum tuum, et sume lentem olei hujus in manu tua, et vade in Rhemmoth Galaad.

2. Et ingredieris illuc, et videbis ibi Ihu filium Josaphat filii Namessi, et ingredieris, et suscitabis eum de medio fratrum ejus, et introduces eum in cubiculum in cubiculo.

3. Et sumes lentem olei; et effundes super caput ejus, et dic: Hæc dicit Dominus: Unxi te in regem super Israel: et aperies ostium, et fugies, et non manebis.

4. Et ivit puer propheta in Rhemmoth Galaad,

5. et intravit: et ecce principes virtutis sedebant, et dixit: Verbum mihi ad te, o princeps! Et dixit Ihu: Ad quem ex omnibus nobis? Et dixit: Ad te, o princeps!

6. Et surrexit et intravit in domum, et effudit oleum super caput ejus, et dixit ei: Hæc dicit Dominus Deus Israel: Unxi te in regem super populum Domini, super Israel:

7. et exterminabis domum Achaab domini tui a facie mea, et vindicabis sanguines servorum meorum prophetarum, et sanguines omnium servorum Domini de manu Jezabel,

27... Gener enim domus Achaab est.

ι ἐκ χειρὸς ὅλου τοῦ οἴκου Ἀχαὰβ, καὶ ἐξολο-
τῷ οἴκῳ Ἀχαὰβ οὐροῦντα πρὸς τοῖχον, καὶ
:νον καὶ ἐγκαταλελειμμένον ἐν Ἰσραήλ.
ιὶ δώσω τὸν οἶκον Ἀχαὰβ ὡς τὸν οἶκον Ἱερο-
ῦ Ναβὰτ, καὶ ὡς τὸν οἶκον Βαασὰ υἱοῦ Ἀχιά.
αὶ τὴν Ἰεζάβελ καταφάγονται οἱ κύνες ἐν τῇ
εζράελ, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ θάπτων. Καὶ ἤνοιξε
ν καὶ ἔφυγεν.
αὶ Ἰοὺ ἐξῆλθε πρὸς τοὺς παῖδας τοῦ κυρίου
ιαὶ εἶπαν αὐτῷ· Εἰρήνη; Τί ὅτι εἰσῆλθεν ὁ
ς οὗτος πρὸς σέ; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὑμεῖς οἴ-
ἄνδρα καὶ τὴν ἀδολεσχίαν αὐτοῦ.
αὶ εἶπον· Ἄδικον, ἀπάγγειλον δὴ ἡμῖν. Καὶ
ὺ πρὸς αὐτούς· Οὕτω καὶ οὕτω ἐλάλησε πρὸς
ν, καὶ εἶπε· Τάδε λέγει Κύριος· Κέχρικά σε εἰς
ἐπὶ Ἰσραήλ.
αὶ ἀκούσαντες ἔσπευσαν, καὶ ἔλαβεν ἕκαστος
ον αὐτοῦ, καὶ ἔθηκαν ὑποκάτω αὐτοῦ ἐπὶ τὸ
ῶν ἀναβάθμων. Καὶ ἐσάλπισαν ἐν κερατίνῃ,
ν· Ἐβασίλευσεν Ἰού.
αὶ συνεστράφη Ἰοὺ υἱὸς Ἰωσαφὰτ υἱοῦ Να-
σὸς Ἰωράμ· καὶ Ἰωρὰμ αὐτὸς ἐφύλασσεν ἐν
Γαλαὰδ, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἀπὸ προσώπου
ασιλέως Συρίας.
αὶ ἀπέστρεψεν Ἰωρὰμ ὁ βασιλεὺς ἰατρευθῆναι
ελ ἀπὸ τῶν πληγῶν ὧν ἔπαισαν αὐτὸν οἱ Σύροι
λεμεῖν αὐτὸν μετὰ Ἀζαὴλ βασιλέως Συρίας.
ιν Ἰού· Εἰ ἔστι ψυχὴ ὑμῶν μετ' ἐμοῦ, μὴ
ἐκ τῆς πόλεως διαπεφευγὼς τοῦ πορευθῆναι
γγεῖλαι ἐν Ἰεζράελ.
αὶ ἵππευσε καὶ ἐπορεύθη Ἰοὺ, καὶ κατέβη εἰς
, ὅτι Ἰωρὰμ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐθεραπεύετο ἐν
άελ ἀπὸ τῶν τοξευμάτων ὧν κατετόξευσαν
Ἀραμὶν ἐν τῇ Ῥαμμὰθ, ἐν τῷ πολέμῳ μετὰ
ιασιλέως Συρίας, ὅτι αὐτὸς δυνατὸς καὶ ἀνὴρ
ς. Καὶ Ὀχοζίας βασιλεὺς Ἰούδα κατέβη ἰδεῖν
ὰμ.
αὶ ὁ σκοπὸς ἀνέβη ἐπὶ τὸν πύργον Ἰεζράελ,
τὸν κονιορτὸν Ἰοὺ ἐν τῷ παραγίνεσθαι αὐτὸν,
· Κονιορτὸν ἐγὼ βλέπω. Καὶ εἶπεν Ἰωράμ·
ιβάτην, καὶ ἀπόστειλον ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ
Ἡ εἰρήνη;
αὶ ἐπορεύθη ἐπιβάτης ἵππου εἰς ἀπαντὴν αὐ-
εἶπε· Τάδε λέγει ὁ βασιλεύς· Ἡ εἰρήνη; Καὶ
ύ· Τί σοι καὶ εἰρήνῃ; Ἐπίστρεφε εἰς τὰ ὀπίσω
: ἀπήγγειλεν ὁ σκοπὸς, λέγων· Ἦλθεν ὁ ἄγγε-
ὐτῶν, καὶ οὐκ ἀνέστρεψε.
αὶ ἀπέστειλεν ἐπιβάτην ἵππου δεύτερον, καὶ
ς αὐτὸν καὶ εἶπε· Τάδε λέγει ὁ βασιλεύς· Ἡ
Καὶ εἶπεν Ἰού· Τί σοι καὶ εἰρήνῃ; Ἐπιστρέφου
ίσω μου.
αὶ ἀπήγγειλεν ὁ σκοπὸς, λέγων· Ἦλθεν ἕως
ιαὶ οὐκ ἀνέστρεψε, καὶ ὁ ἄγων ἦγε τὸν Ἰοὺ υἱὸν
ι, ὅτι ἐν παραλλαγῇ ἐγένετο.
αὶ εἶπεν Ἰωράμ· Ζεῦξον. Καὶ ἔζευξεν ἅρμα·
λθεν Ἰωρὰμ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ Ὀχοζίας
; Ἰούδα, ἀνὴρ ἐν τῷ ἅρματι αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλ-
παντὴν Ἰοὺ, καὶ εὗρον αὐτὸν ἐν τῇ μερίδι Να-
οῦ Ἰεζραηλίτου.
αὶ ἐγένετο, ὡς εἶδεν Ἰωρὰμ τὸν Ἰοὺ, καὶ εἶπεν·

8. et de manu totius domus Achaab, et exterminabis domui Achaab mingentem ad parietem, et clausum et derelictum in Israel.

9. Et dabo domum Achaab sicut domum Jeroboam filii Nabat, et sicut domum Baasa filii Achia.

10. Et Jezabel comedent canes in portione Jezrael, et non est sepeliens. Et aperuit ostium et fugit.

11. Et Ihu egressus est ad pueros domini sui, et dixerunt ei : Pax? Quid quod intravit arreptitius iste ad te? Et dixit eis : Vos nostis virum et garrulitatem ejus.

12. Et dixerunt : Injustum, annuntia nunc nobis. Et dixit Ihu ad eos : Sic et sic locutus est ad me, dicens, et dixit : Hæc dicit Dominus : Unxi te in regem super Israel.

13. Et audientes festinaverunt, et sumpsit unusquisque vestimentum suum, et posuerunt sub eo super garem graduum. Et clanxerunt in cornea, et dixerunt : Regnavit Ihu.

14. Et convertit se Ihu filius Josaphat filii Namessi ad Joram : et Joram ipse custodiebat in Rhemmoth Galaad, et omnis Israel a facie Azael regis Syriæ.

15. Et reverterat Joram rex ad curandum se in Jezrael a plagis quibus percusserant eum Syri in bellando ipsum cum Azael rege Syriæ. Et dixit Ihu : Si est anima vestra mecum, non exeat de civitate profugus ad eundum et annuntiandum in Jezrael.

16. Et equitavit et ivit Ihu, et descendit in Jezrael, quoniam Joram rex Israel curabatur in Jezrael a vulneribus sagittarum quibus sagittaverunt eum ipsi Aramin in Rhammath, in prælio cum Azael rege Syriæ, quoniam ipse potens et vir virtutis. Et Ochozias rex Juda descenderat videre Joram.

17. Et speculator ascendit super turrim Jezrael, et vidit pulverem Ihu in adveniendo illum, et dixit : Pulverem ego video. Et dixit Joram : Sume ascensorem, et mitte ante eos, et dicat : Si pax?

18. Et ivit ascensor equi in occursum eorum, et dixit Hæc dicit rex : Pax? Et dixit Ihu : Quid tibi et paci? Convertere ad posteriora mea. Et annuntiavit speculator, dicens : Venit nuntius usque ad eos, et non revertit.

19. Et misit ascensorem equi secundum, et venit ad eum et dixit : Hæc dicit rex : Pax? Et dixit Ihu : Quid tibi et paci? Convertere ad posteriora mea.

20. Et annuntiavit speculator, dicens : Venit usque ad eos, et non revertit, et agens agit Ihu filium Namessi, quia in æqualitate factus est.

21. Et dixit Joram : Junge. Et junxit currum : et egressus est Joram rex Israel, et Ochozias rex Juda, vir in curru suo, et exierunt in obviam Ihu, et invenerunt eum in portione Nabuthæ Jezraelitæ.

22. Et factum est, ut vidit Joram Ihu, et dixit : Pax,

Ἡ εἰρήνη, Ἰού; Καὶ εἶπεν Ἰού· Τί εἰρήνη; Ἔτι αἱ πορνεῖαι Ἰεζάβελ τῆς μητρός σου καὶ τὰ φάρμακα αὐτῆς τὰ πολλά.

23. Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωρὰμ τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ ἔφυγε, καὶ εἶπε πρὸς Ὀχοζίαν· Δόλος, Ὀχοζία.

24. Καὶ ἔπλησεν Ἰοὺ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐν τῷ τόξῳ, καὶ ἐπάταξε τὸν Ἰωρὰμ ἀναμέσον τῶν βραχιόνων αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθε τὸ βέλος αὐτοῦ διὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ, καὶ ἔκαμψεν ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ.

25. Καὶ εἶπε πρὸς Βαδεκὰρ τὸν τριστάτην αὐτοῦ· Ῥίψον αὐτὸν ἐν τῇ μερίδι ἀγροῦ Ναβουθαὶ τοῦ Ἰεζραηλίτου, ὅτι μνημονεύω ἐγὼ καὶ σὺ ἐπιβεβηκότες ἐπὶ ζεύγη ὀπίσω Ἀχαὰβ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ Κύριος ἔλαβεν ἐπ' αὐτὸν τὸ λῆμμα τοῦτο·

26. Εἰ μὴ τὰ αἵματα Ναβουθαὶ καὶ τὰ αἵματα τῶν υἱῶν αὐτοῦ εἶδον ἐχθὲς, φησὶ Κύριος, καὶ ἀνταποδώσω αὐτῷ ἐν τῇ μερίδι ταύτῃ, φησὶ Κύριος. Καὶ νῦν ἄρας δὴ ῥίψον αὐτὸν ἐν τῇ μερίδι κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου.

27. Καὶ Ὀχοζίας βασιλεὺς Ἰούδα εἶδε, καὶ ἔφυγεν ὁδὸν Βαιθγάν· καὶ ἐδίωξεν ὀπίσω αὐτοῦ Ἰοὺ, καὶ εἶπε· Καί γε αὐτόν. Καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν πρὸς τῷ ἅρματι ἐν τῷ ἀναβαίνειν Γαὶ, ἥ ἐστιν Ἰεβλαάμ. Καὶ ἔφυγεν εἰς Μαγεδδὼ, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ.

28. Καὶ ἐπεβίβασαν αὐτὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐπὶ το ἅρμα, καὶ ἤγαγον αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ.

29. Καὶ ἐν ἔτει ἑνδεκάτῳ Ἰωρὰμ βασιλέως Ἰσραὴλ, ἐβασίλευσεν Ὀχοζίας ἐπὶ Ἰούδαν.

30. Καὶ ἦλθεν Ἰοὺ ἐπὶ Ἰεζράελ· καὶ Ἰεζάβελ ἤκουσε, καὶ ἐστιμμίσατο τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, καὶ ἠγάθυνε τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, καὶ διέκυψε διὰ τῆς θυρίδος.

31. Καὶ Ἰοὺ εἰσεπορεύετο ἐν τῇ πόλει, καὶ εἶπεν· Ἡ εἰρήνη Ζαμβρὶ, ὁ φονευτὴς τοῦ κυρίου αὐτοῦ;

32. Καὶ ἐπῆρε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὴν θυρίδα, καὶ εἶδεν αὐτὴν, καὶ εἶπε· Τίς εἶ σύ; κατάβηθι μετ' ἐμοῦ. Καὶ κατέκυψαν πρὸς αὐτὸν δύο εὐνοῦχοι.

33. Καὶ εἶπε· Κυλίσατε αὐτὴν, καὶ ἐκύλισαν αὐτὴν, καὶ ἐῤῥαντίσθη τοῦ αἵματος αὐτῆς πρὸς τὸν τοῖχον καὶ πρὸς τοὺς ἵππους, καὶ συνεπάτησαν αὐτήν.

34. Καὶ εἰσῆλθε καὶ ἔφαγε καὶ ἔπιε, καὶ εἶπεν· Ἐπισκέψασθε δὴ τὴν κατηραμένην ταύτην, καὶ θάψατε αὐτὴν, ὅτι θυγάτηρ βασιλέως ἐστί.

35. Καὶ ἐπορεύθησαν θάψαι αὐτὴν, καὶ οὐχ εὗρον ἐν αὐτῇ ἄλλο τι ἢ τὸ κρανίον καὶ οἱ πόδες καὶ τὰ ἴχνη τῶν χειρῶν.

36. Καὶ ἐπέστρεψαν καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ, καὶ εἶπε· Λόγος Κυρίου ὃν ἐλάλησεν ἐν χειρὶ Ἠλιοὺ τοῦ Θεσβίτου λέγων· Ἐν τῇ μερίδι Ἰεζράελ καταφάγονται οἱ κύνες τὰς σάρκας Ἰεζάβελ.

37. Καὶ ἔσται τὸ θνησιμαῖον Ἰεζάβελ ὡς κοπρία ἐπὶ προςώπου τοῦ ἀγροῦ ἐν τῇ μερίδι Ἰεζράελ, ὥστε μὴ εἰπεῖν αὐτοὺς, Ἰεζάβελ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

1. Καὶ τῷ Ἀχαὰβ ἑβδομήκοντα υἱοὶ ἐν Σαμαρείᾳ. Καὶ ἔγραψεν Ἰοὺ βιβλίον, καὶ ἀπέστειλεν ἐν Σαμαρείᾳ πρὸς τοὺς ἄρχοντας Σαμαρείας καὶ πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους, καὶ πρὸς τοὺς τιθηνοὺς Ἀχαὰβ, λέγων·

2. Καὶ νῦν, ὡς ἂν ἔλθῃ τὸ βιβλίον τοῦτο πρὸς ὑμᾶς,

Ihu? Et dixit Ihu : Quid pax, Adhuc fornicationes Jezabel matris tuæ et veneficia ejus multa.

23. Et convertit Joram manus suas et fugit, et dixit ad Ochoziam : Dolus, Ochozia.

24. Et implevit Ihu manum suam in arcu, et percussit Joram inter brachia ejus, et exivit jaculum suum per cor ejus, et procubuit super genua sua.

25. Et dixit ad Badecar tristatam suum : Projice eum in partem agri Nabuthæ Jezraelitæ, quoniam memini ego et tu qui ascenderamus super currus post Achaab patrem ejus, et Dominus assumpsit super eum assumptionem hanc :

26. Si non sanguines Nabuthæ et sanguines filiorum ejus vidi heri, dicit Dominus, et retribuam ei in parte hac, dicit Dominus. Et nunc tollens, quæso, projice eum in portionem juxta verbum Domini.

27. Et Ochozias rex Juda vidit, et fugit viam Bethgan : et persecutus est post eum Ihu, et dixit : Etiam ipsum. Et percussit eum ad currum in ascendendo Gai, quæ est Jeblaam. Et fugit in Mageddo, et mortuus est ibi.

28. Et ascendere fecerunt eum pueri ejus super currum, et adduxerunt eum in Jerusalem, et sepelierunt eum in sepulchro ejus in civitate David.

29. Et in anno undecimo Joram regis Israel, regnavit Ochozias super Judam.

30. Et venit Ihu in Jezrael : et Jezabel audivit, et stibio depinxit oculos suos, et bonum fecit caput suum, et prospexit per fenestram.

31. Et Ihu ingrediebatur in civitatem, et dixit : Pax Zambri, homicida domini sui?

32. Et elevavit faciem suam ad fenestram, et vidit eam, et dixit : Quæ es tu? descende mecum. Et respexerunt ad eum duo eunuchi.

33. Et dixit : Præcipitate eam, et præcipitaverunt eam, et aspersum est de sanguine ejus ad parietem et ad equos, et conculcaverunt eam.

34. Et intravit et comedit et bibit, et dixit : Visitate, quæso, maledictam istam, et sepelite eam : quoniam filia regis est.

35. Et iverunt sepelire eam, et non invenerunt in ea aliud quid quam cranium et pedes et vestigia manuum.

36. Et reverterunt et annuntiaverunt ei, et dixit : Verbum Domini quod locutus est in manu Eliu Thesbitæ, dicens : In parte Jezrael canes comedent carnes Jezabel.

37. Et erit morticinum Jezabel tamquam stercus super faciem agri in parte Jezrael, ut non dicant ipsi, Jezabel.

CAPUT X.

1. Et ipsi Achaab septuaginta filii in Samaria. Et scripsit Ihu librum, et misit in Samariam ad principes Samariæ et ad seniores, et ad nutritios Achaab, dicens :

2. Et nunc, cum venerit liber hic ad vos, et vobiscum

καὶ μεθ' ὑμῶν οἱ υἱοὶ τοῦ κυρίου ὑμῶν, καὶ μεθ' ὑμῶν τὸ ἅρμα καὶ οἱ ἵπποι καὶ πόλεις ὀχυραὶ καὶ τὰ ὅπλα·

3. καὶ ὄψεσθε τὸν ἀγαθὸν καὶ τὸν εὐθῆ ἐν τοῖς υἱοῖς τοῦ κυρίου ὑμῶν, καὶ καταστήσετε αὐτὸν ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ πολεμεῖτε ὑπὲρ τοῦ οἴκου τοῦ κυρίου ὑμῶν.

4. Καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα, καὶ εἶπον· Ἰδοὺ οἱ δύο βασιλεῖς οὐκ ἔστησαν κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ πῶς στησόμεθα ἡμεῖς;

5. Καὶ ἀπέστειλαν οἱ ἐπὶ τοῦ οἴκου καὶ οἱ ἐπὶ τῆς πόλεως καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ τιθηνοὶ πρὸς Ἰοὺ, λέγοντες· Παῖδές σου ἡμεῖς, καὶ ὅσα ἐὰν εἴπῃς πρὸς ἡμᾶς ποιήσομεν, οὐ βασιλεύσομεν ἄνδρα· τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου ποιήσομεν.

6. Καὶ ἔγραψε πρὸς αὐτοὺς Ἰοὺ βιβλίον δεύτερον, λέγων· Εἰ ἐμοὶ ὑμεῖς, καὶ τῆς φωνῆς μου ὑμεῖς εἰσακούετε· λάβετε τὴν κεφαλὴν ἀνδρῶν τῶν υἱῶν τοῦ κυρίου ὑμῶν, καὶ ἐνέγκατε πρὸς μὲ, ὡς ἡ ὥρα αὔριον ἐν Ἰεζράελ. Καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως ἦσαν ἑβδομήκοντα ἄνδρες, οὗτοι ἁδροὶ τῆς πόλεως ἐξέτρεφον αὐτούς.

7. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἦλθε τὸ βιβλίον πρὸς αὐτοὺς, καὶ ἔλαβον τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως, καὶ ἔσφαξαν αὐτοὺς ἑβδομήκοντα ἄνδρας, καὶ ἔθησαν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ἐν καρτάλλοις, καὶ ἀπέστειλαν αὐτὰς πρὸς αὐτὸν εἰς Ἰεζράελ.

8. Καὶ ἦλθεν ὁ ἄγγελος καὶ ἀπήγγειλε, λέγων· Ἤνεγκαν τὰς κεφαλὰς τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως. Καὶ εἶπε· Θέτε αὐτὰς βουνοὺς δύο παρὰ τὴν θύραν τῆς πύλης εἰς πρωΐ.

9. Καὶ ἐγένετο πρωΐ· καὶ ἐξῆλθε καὶ ἔστη, καὶ εἶπε πρὸς πάντα τὸν λαόν· Δίκαιοι ὑμεῖς, ἰδοὺ ἐγώ εἰμι συνεστράφην ἐπὶ τὸν κύριόν μου, καὶ ἀπέκτεινα αὐτόν. Καὶ τίς ἐπάταξε πάντας τούτους;

10. Ἴδετε ἀφφὼ, ὅτι οὐ πεσεῖται ἀπὸ τοῦ ῥήματος Κυρίου εἰς τὴν γῆν οὗ ἐλάλησε Κύριος ἐπὶ τὸν οἶκον Ἀχαάβ. Καὶ Κύριος ἐποίησεν ὅσα ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ Ἠλιού.

11. Καὶ ἐπάταξεν Ἰοὺ πάντας τοὺς καταληφθέντας ἐν τῷ οἴκῳ Ἀχαὰβ ἐν Ἰεζράελ, καὶ πάντας τοὺς ἁδροὺς αὐτοῦ, καὶ τοὺς γνωστοὺς αὐτοῦ, καὶ τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ, ὥστε μὴ καταλιπεῖν αὐτοῦ κατάλειμμα.

12. Καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη εἰς Σαμάρειαν, αὐτὸς ἐν Βαιθακὰθ τῶν ποιμένων ἐν τῇ ὁδῷ.

13. Καὶ Ἰοὺ εὗρε τοὺς ἀδελφοὺς Ὀχοζίου βασιλέως Ἰούδα, καὶ εἶπε· Τίνες ὑμεῖς; Καὶ εἶπον· Ἀδελφοὶ Ὀχοζίου ἡμεῖς, καὶ κατέβημεν εἰς εἰρήνην τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως, καὶ τῶν υἱῶν τῆς δυναστευούσης.

14. Καὶ εἶπε· Συλλάβετε αὐτοὺς ζῶντας. Καὶ ἔσφαξαν αὐτοὺς εἰς Βαιθακὰθ τεσσαράκοντα καὶ δύο ἄνδρας· οὐ κατέλιπεν ἄνδρα ἐξ αὐτῶν.

15. Καὶ ἐπορεύθη ἐκεῖθεν καὶ εὗρε τὸν Ἰωναδὰβ υἱὸν Ῥηχὰβ εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ, καὶ εὐλόγησεν αὐτόν· καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ἰού· Εἰ ἔστι καρδία σου μετὰ καρδίας μου εὐθεῖα, καθὼς ἡ καρδία μου μετὰ τῆς καρδίας σου; Καὶ εἶπεν Ἰωναδάβ· Ἔστιν. Καὶ εἶπεν Ἰού· Καὶ εἰ ἔστι, δὸς τὴν χεῖρά σου. Καὶ ἔδωκε τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὸν πρὸς αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἅρμα,

16. καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Δεῦρο μετ' ἐμοῦ, καὶ ἰδὲ ἐν τῷ ζηλῶσαί με τῷ Κυρίῳ. Καὶ ἐπεκάθισεν αὐτὸν ἐν τῷ ἅρματι αὐτοῦ,

filii domini vestri, et vobiscum currus et equi et civitates munitæ et arma :

3. et videbitis eum qui bonus et rectus in filiis domini vestri, et constituetis eum super thronum patris ejus, et bellabitis pro domo domini vestri.

4. Et timuerunt valde, et dixerunt : Ecce duo reges non steterunt ad faciem ejus, et quomodo stabimus nos ?

5. Et miserunt qui super domum et qui super civitatem et seniores et nutritii ad Ihu, dicentes : Pueri tui nos, et quæcumque dixeris ad nos faciemus, non faciemus regnare virum : quod bonum in oculis tuis faciemus.

6. Et scripsit ad eos Ihu librum secundum, dicens : Si mei vos, et vocem meam vos exauditis : tollite caput virorum filiorum domini vestri, et afferte ad me, sicut hora cras in Jezrael. Et filii regis erant septuaginta viri, hi magnates civitatis enutriebant eos.

7. Et factum est, ut venit liber ad eos, et ceperunt filios regis, et jugulaverunt eos septuaginta viros, et posuerunt capita eorum in cartallis, et miserunt ea ad illum in Jezrael.

8. Et venit nuntius et annuntiavit, dicens : Attulerunt capita filiorum regis. Et dixit : Ponite ea acervos duos apud ostium portæ in mane.

9. Et factum est mane : et egressus est et stetit, et dixit ad omnem populum : Justi vos, ecce ego quidem converti me super dominum meum, et occidi illum. Et quis percussit omnes istos ?

10. Videte appho, quia non cadet de verbo Domini in terram quod locutus est Dominus super domum Achaab. Et Dominus fecit quæcumque locutus est in manu servi sui Eliu.

11. Et percussit Ihu omnes qui remanserant in domo Achaab in Jezrael, et omnes magnates ejus, et notos ejus, et sacerdotes ejus, ita ut non relinqueret de eo reliquias.

12. Et surrexit et ivit in Samariam, ipse in Bæthacath pastorum via.

13. Et Ihu invenit fratres Ochoziæ regis Juda, et dixit : Quinam vos ? Et dixerunt : Fratres Ochoziæ nos, et descendimus ad pacem filiorum regis, et filiorum dominatricis.

14. Et dixit : Comprehendite eos vivos. Et jugulaverunt eos in Bæthacath quadraginta et duos viros : non reliquit virum ex eis.

15. Et ivit inde et invenit Jonadab filium Rhechab in obviam sibi, et benedixit eum : et dixit ad eum Ihu : Si est cor tuum cum corde meo rectum, sicut cor meum cum corde tuo ? Et dixit Jonadab : Est. Et dixit Ihu : Et si est, da manum tuam. Et dedit manum suam, et ascendere fecit eum ad se in currum,

16. et dixit ad eum : Veni mecum, et vide in zelando me Domino. Et sedere fecit eum in curru suo,

17. καὶ εἰςῆλθεν εἰς Σαμάρειαν. Καὶ ἐπάταξε πάντας τοὺς καταλειφθέντας τοῦ Ἀχαὰβ ἐν Σαμαρείᾳ, ἕως τοῦ ἀφανίσαι αὐτὸν κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου ὃ ἐλάλησε πρὸς Ἠλιού.

18. Καὶ συνήθροισεν Ἰοὺ πάντα τὸν λαὸν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἀχαὰβ ἐδούλευσε τῷ Βάαλ ὀλίγα, Ἰοὺ δουλεύσει αὐτῷ πολλά.

19. Καὶ νῦν πάντες οἱ προφῆται τοῦ Βάαλ, πάντας τοὺς δούλους αὐτοῦ καὶ τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ καλέσατε πρὸς μὲ, ἀνὴρ μὴ ἐπισκεπήτω, ὅτι θυσία μεγάλη μοι τῷ Βάαλ· πᾶς ὃς ἐὰν ἐπισκεπῇ, οὐ ζήσεται. Καὶ Ἰοὺ ἐποίησεν ἐν πτερνισμῷ, ἵν' ἀπολέσῃ πάντας τοὺς δούλους τοῦ Βάαλ.

20. Καὶ εἶπεν Ἰού· Ἁγιάσατε ἱερείαν τῷ Βάαλ. Καὶ ἐκήρυξαν.

21. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰοὺ ἐν παντὶ Ἰσραὴλ, λέγων· Καὶ νῦν πάντες οἱ δοῦλοι, καὶ πάντες οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ προφῆται αὐτοῦ, μηδεὶς ἀπολιπέσθω, ὅτι θυσίαν μεγάλην ποιῶ· ὃς ἂν ἀπολειφθῇ, οὐ ζήσεται. Καὶ ἦλθον πάντες οἱ δοῦλοι τοῦ Βάαλ, καὶ πάντες οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ προφῆται αὐτοῦ· οὐ κατελείφθη ἀνὴρ ὃς οὐ παρεγένετο. Καὶ εἰςῆλθον εἰς τὸν οἶκον τοῦ Βάαλ, καὶ ἐπλήσθη ὁ οἶκος τοῦ Βάαλ, στόμα εἰς στόμα.

22. Καὶ εἶπε τῷ ἐπὶ τοῦ οἴκου Μεσθάαλ· Ἐξάγαγε ἔνδυμα πᾶσι τοῖς δούλοις τοῦ Βάαλ. Καὶ ἐξήνεγκεν αὐτοῖς ὁ στολιστής.

23. Καὶ εἰςῆλθεν Ἰοὺ καὶ Ἰωναδὰβ υἱὸς Ῥηχὰβ εἰς οἶκον τοῦ Βάαλ, καὶ εἶπε τοῖς δούλοις τοῦ Βάαλ· Ἐρευνήσατε καὶ ἴδετε εἰ ἔστι μεθ' ὑμῶν τῶν δούλων Κυρίου, ὅτι ἀλλ' ἢ οἱ δοῦλοι τοῦ Βάαλ μονώτατοι.

24. Καὶ εἰςῆλθε τοῦ ποιῆσαι τὰ θύματα καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα. Καὶ Ἰοὺ ἔταξεν ἑαυτῷ ἔξω ὀγδοήκοντα ἄνδρας, καὶ εἶπεν· Ἀνὴρ ὃς ἐὰν διασωθῇ ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν ὧν ἐγὼ ἀνάγω ἐπὶ χεῖρα ὑμῶν, ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἀντὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ.

25. Καὶ ἐγένετο, ὡς συνετέλεσε ποιῶν τὴν ὁλοκαύτωσιν, καὶ εἶπεν Ἰοὺ τοῖς παρατρέχουσι καὶ τοῖς τριστάταις· Εἰςελθόντες πατάξατε αὐτοὺς, μὴ ἐξελθέτω ἐξ αὐτῶν ἀνήρ. Καὶ ἐπάταξαν αὐτοὺς ἐν στόματι ῥομφαίας, καὶ ἔῤῥιψαν οἱ παρατρέχοντες καὶ οἱ τριστάται. Καὶ ἐπορεύθησαν ἕως πόλεως οἴκου τοῦ Βάαλ,

26. Καὶ ἐξήνεγκαν τὴν στήλην τοῦ Βάαλ, καὶ ἐνέπρησαν αὐτήν.

27. Καὶ κατέσπασαν τὰς στήλας τοῦ Βάαλ, καὶ ἔταξαν αὐτὸν εἰς λυτρῶνα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

28. Καὶ ἠφάνισεν Ἰοὺ τὸν Βάαλ ἐξ Ἰσραήλ.

29. Πλὴν ἁμαρτιῶν Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, οὐκ ἀπέστη Ἰοὺ ἀπὸ ὄπισθεν αὐτῶν· αἱ δαμάλεις αἱ χρυσαῖ ἐν Βαιθὴλ καὶ ἐν Δάν.

30. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Ἰού· Ἀνθ' ὧν ὅσα ἠγάθυνας ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς μου, κατὰ πάντα ὅσα ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἐποίησας τῷ οἴκῳ Ἀχαὰβ, υἱοὶ τέταρτοι καθήσονταί σοι ἐπὶ θρόνου Ἰσραήλ.

31. Καὶ Ἰοὺ οὐκ ἐφύλαξε πορεύεσθαι ἐν νόμῳ Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτοῦ· οὐκ ἀπέστη ἀπάνωθεν ἁμαρτιῶν Ἱεροβοὰμ ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ.

32. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἤρξατο Κύριος συγκόπτειν ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς Ἀζαὴλ ἐν παντὶ ὁρίῳ Ἰσραὴλ,

17. et intravit in Samariam. Et percussit omnes residuos ipsius Achaab in Samaria, usque ad delendum eum juxta verbum Domini quod locutus est ad Eliu.

18. Et congregavit Ihu omnem populum, et dixit ad eos: Achaab servivit Baal pauca, Ihu serviet ei multa.

19. Et nunc omnes prophetæ Baal, omnes servos ejus et sacerdotes ejus vocate ad me, vir non visitetur, quoniam sacrificium mihi magnum ipsi Baal : omnis quicumque visitatus fuerit, non vivet. Et Ihu fecit in supplantatione, ut disperderet omnes servos Baal.

20. Et dixit Ihu : Sanctificate solemnitatem ipsi Baal. Et præcones pronuntiaverunt.

21. Et misit Ihu in omnem Israel, dicens : Et nunc omnes servi, et omnes sacerdotes ejus, et omnes prophetæ ejus, nemo relinquatur, quoniam sacrificium magnum facio : quicumque defuerit, non vivet. Et venerunt omnes servi Baal, et omnes sacerdotes ejus, et omnes prophetæ ejus : non remansit vir qui non advenerit. Et intraverunt in domum Baal, et impleta est domus Baal, os ad os.

22. Et dixit ei qui super domum Mesthaal : Profer indumentum omnibus servis Baal. Et protulit eis præpositus stolarum.

23. Et intravit Ihu et Jonadab filius Rhechab in domum Baal, et dixit servis Baal : Scrutamini et videte si est vobiscum de servis Domini, quoniam tantum servi Baal soli.

24. Et intravit ad faciendum sacrificia et holocausta. Et Ihu posuit sibi foris octoginta viros, et dixit : Vir quicumque salvus evaserit de viris quos ego adduco in manum vestram, anima ipsius pro anima ejus.

25. Et factum est, ut consummavit faciens holocaustosim, et dixit Ihu cursoribus et tristatis : Intrantes percutite eos, non exeat ex eis vir. Et percusserunt eos in ore gladii, et projecerunt cursores et tristatæ. Et iverunt usque ad civitatem domus Baal.

26. Et extulerunt statuam Baal, et incenderunt eam.

27. Et diruerunt titulos Baal, et posuerunt eum in latrinam usque in diem hanc.

28. Et delevit Ihu Baal de Israel.

29. Verumtamen de peccatis Jeroboam filii Nabat qui peccare fecit Israel, non recessit Ihu a postea : vitulæ aureæ in Bæthel et in Dan.

30. Et dixit Dominus ad Ihu : Pro iis quæcumque bene fecisti faciendo rectum in oculis meis, juxta omnia quæcumque in corde meo fecisti domui Achaab, filii quarti sedebunt tibi super thronum Israel.

31. Et Ihu non observavit ire in lege Domini Dei Israel in toto corde suo : non recessit desuper peccatis Jeroboam qui peccare fecit Israel.

32. In diebus illis cœpit Dominus excidere in Israel, et percussit eos Azael in omni termino Israel,

33. ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου κατ' ἀνατολὰς ἡλίου πᾶσαν τὴν γῆν Γαλαὰδ τοῦ Γαδδὶ, καὶ τοῦ Ῥουβὴν, καὶ τοῦ Μανασσῆ, ἀπὸ Ἀροὴρ ἥ ἐστιν ἐπὶ τοῦ χείλους χειμάῤῥου Ἀρνὼν, καὶ τὴν Γαλαὰδ καὶ τὴν Βασάν.

34. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰοὺ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ πᾶσα ἡ δυναστεία αὐτοῦ, καὶ τὰς συνάψεις ἃς συνῆψεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραήλ;

35. Καὶ ἐκοιμήθη Ἰοὺ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν Σαμαρείᾳ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωάχαζ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

36. Καὶ αἱ ἡμέραι ἃς ἐβασίλευσεν Ἰοὺ ἐπὶ Ἰσραὴλ, εἰκοσιοκτὼ ἔτη ἐν Σαμαρείᾳ.

33. a Jordane ad ortum solis omnem terram Galaad ipsius Gadde, et Ruben, et Manasse, ab Aroer quæ est super labium torrentis Arnon, et Galaad et Basan.

34. Et reliqua verborum Ihu et omnia quæcumque fecit, et omnis potentatus ejus, et conjurationes ejus quas conjuravit, nonne hæc scripta super libro verborum dierum regibus Israel?

35. Et dormivit Ihu cum patribus suis, et sepelierunt eum in Samaria, et regnavit Joachaz filius ejus pro eo.

36. Et dies quibus regnavit Ihu super Israel, viginti octo anni in Samaria.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Καὶ Γοθολία ἡ μήτηρ Ὀχοζίου εἶδεν ὅτι ἀπέθανεν ὁ υἱὸς αὐτῆς, καὶ ἀπώλεσε πᾶν τὸ σπέρμα τῆς βασιλείας.

2. Καὶ ἔλαβεν Ἰωσαβεὲ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως Ἰωρὰμ, ἀδελφὴ Ὀχοζίου, τὸν Ἰωὰς υἱὸν ἀδελφοῦ αὐτῆς, καὶ ἔκλεψεν αὐτὸν ἐκ μέσου τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως τῶν θανατουμένων, αὐτὸν καὶ τὴν τροφὸν αὐτοῦ ἐν τῷ ταμείῳ τῶν κλινῶν, καὶ ἔκρυψεν αὐτὸν ἀπὸ προςώπου Γοθολίας, καὶ οὐκ ἐθανατώθη.

3. Καὶ ἦν μετ' αὐτῆς κρυβόμενος ἐν οἴκῳ Κυρίου ἓξ ἔτη. Καὶ Γοθολία βασιλεύουσα ἐπὶ τῆς γῆς.

4. Καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ ἀπέστειλεν Ἰωδαὲ, καὶ ἔλαβε τοὺς ἑκατοντάρχους τῶν Χορρὶ καὶ τῶν Ῥασὶμ, καὶ ἀπήγαγεν αὐτοὺς πρὸς αὐτὸν εἰς οἶκον Κυρίου, καὶ διέθετο αὐτοῖς διαθήκην Κυρίου, καὶ ὥρκωσε, καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς Ἰωδαὲ τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως,

5. καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς, λέγων· Οὗτος ὁ λόγος ὃν ποιήσετε·

6. Τὸ τρίτον ἐξ ὑμῶν εἰςελθέτω τὸ σάββατον, καὶ φυλάξατε φυλακὴν οἴκου τοῦ βασιλέως ἐν τῷ πυλῶνι, καὶ τὸ τρίτον ἐν τῇ πύλῃ τῶν ὁδῶν, καὶ τὸ τρίτον τῆς πύλης ὀπίσω τῶν παρατρεχόντων, καὶ φυλάξατε τὴν φυλακὴν τοῦ οἴκου.

7. Καὶ δύο χεῖρες ἐν ὑμῖν· πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος τὸ σάββατον, καὶ φυλάξουσι τὴν φυλακὴν οἴκου Κυρίου πρὸς τὸν βασιλέα.

8. Καὶ κυκλώσατε ἐπὶ τὸν βασιλέα κύκλῳ ἀνὴρ, καὶ τὸ σκεῦος αὐτοῦ ἐν χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ὁ εἰςπορευόμενος εἰς τὰς Σαδηρὼθ ἀποθανεῖται. Καὶ ἔσονται μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι αὐτὸν καὶ ἐν τῷ εἰςπορεύεσθαι αὐτόν.

9. Καὶ ἐποίησαν οἱ ἑκατόνταρχοι πάντα ὅσα ἐνετείλατο Ἰωδαὲ ὁ συνετός· καὶ ἔλαβεν ἀνὴρ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ καὶ τοὺς εἰςπορευομένους τὸ σάββατον, μετὰ τῶν ἐκπορευομένων τὸ σάββατον, καὶ εἰςῆλθον πρὸς Ἰωδαὲ τὸν ἱερέα.

10. Καὶ ἔδωκεν ὁ ἱερεὺς τοῖς ἑκατοντάρχοις τοὺς σειρομάστας καὶ τοὺς τρισσοὺς τοῦ βασιλέως Δαυὶδ τοὺς ἐν οἴκῳ Κυρίου.

11. Καὶ ἔστησαν οἱ παρατρέχοντες ἀνὴρ καὶ τὸ σκεῦος αὐτοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὠμίας τοῦ οἴκου τῆς δεξιᾶς ἕως τῆς ὠμίας τοῦ οἴκου τῆς εὐωνύμου τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ τοῦ οἴκου ἐπὶ τὸν βασιλέα κύκλῳ.

12. Καὶ ἐξαπέστειλε τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως, καὶ ἔδω-

CAPUT XI.

1. Et Gotholia mater Ochoziæ vidit quia mortuus est filius suus, et disperdidit omne semen regni.

2. Et tulit Josabee filia regis Joram, soror Ochoziæ, ipsum Joas filium fratris sui, et furatus est eum de medio filiorum regis qui interficiebantur, ipsum et nutricem ejus in cubiculo lectorum, et abscondit eum a facie Gotholiæ, et non est occisus.

3. Et fuit cum ea absconditus in domo Domini sex annos. Et Gotholia regnans super terram.

4. Et in anno septimo misit Jodae, et sumpsit centuriones ipsorum Chorri et ipsorum Rasim, et adduxit eos ad se in domum Domini, et disposuit eis testamentum Domini, et fecit jurare, et ostendit eis ipsum Jodae filium regis,

5. et mandavit eis, dicens: Hoc est verbum quod facietis:

6. Tertia pars ex vobis introeat sabbato, et custodite custodiam domus regis in porta, et tertia pars in porta viarum, et tertia portæ post cursores, et custodite custodiam domus.

7. Et duæ manus in vobis: omnis egrediens sabbatum, et custodient custodiam domus Domini apud regem.

8. Et circuite super regem in circuitu vir, et vas suum in manu sua, et ingrediens in ipsas Saderoth morietur. Et erunt cum rege in egrediendo eum et in ingrediendo eum.

9. Et fecerunt centuriones omnia quæcumque mandavit Jodae intelligens: et assumpsit vir viros suos et ingredientes sabbato, cum egredientibus sabbato, et intraverunt ad Jodae sacerdotem.

10. Et dedit sacerdos centurionibus syromastas et trissos regis David qui in domo Domini.

11. Et steterunt cursores vir et vas suum in manu sua ab humero domus dextro usque ad humerum domus sinistrum altaris, et domus super regem in circuitu.

12. Et emisit filium regis, et dedit super eum Nezer et

κεν ἐπ' αὐτὸν Νεζὲρ καὶ τὸ μαρτύριον, καὶ ἐβασίλευσεν αὐτὸν καὶ ἔχρισεν αὐτόν. Καὶ ἐκρότησαν τῇ χειρὶ, καὶ εἶπαν· Ζήτω ὁ βασιλεύς.

13. Καὶ ἤκουσε Γοθολία τὴν φωνὴν τῶν τρεχόντων τοῦ λαοῦ, καὶ εἰςῆλθε πρὸς τὸν λαὸν εἰς οἶκον Κυρίου,

14. καὶ εἶδε, καὶ ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς εἱστήκει ἐπὶ τοῦ στύλου κατὰ τὸ κρίμα, καὶ οἱ ᾠδοὶ καὶ αἱ σάλπιγγες πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς χαίρων καὶ σαλπίζων ἐν σάλπιγξι. Καὶ διέῤῥηξε Γοθολία τὰ ἱμάτια ἑαυτῆς, καὶ ἐβόησε· Σύνδεσμος, σύνδεσμος.

15. Καὶ ἐνετείλατο Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς τοῖς ἑκατοντάρχοις τοῖς ἐπισκόποις τῆς δυνάμεως, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἐξαγάγετε αὐτὴν ἔσωθεν τῶν Σαδηρώθ· ὁ εἰςπορευόμενος ὀπίσω αὐτῆς θανάτῳ θανατωθήσεται ἐν ῥομφαίᾳ, ὅτι εἶπεν ὁ ἱερεύς· Καὶ μὴ ἀποθάνῃ ἐν οἴκῳ Κυρίου.

16. Καὶ ἐπέθηκαν αὐτῇ χεῖρας, καὶ εἰςῆλθον ὁδὸν εἰςόδου τῶν ἵππων οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ.

17. Καὶ διέθετο Ἰωδαὲ διαθήκην ἀναμέσον Κυρίου καὶ ἀναμέσον τοῦ βασιλέως καὶ ἀναμέσον τοῦ λαοῦ, τοῦ εἶναι εἰς λαὸν τῷ Κυρίῳ· καὶ ἀναμέσον τοῦ βασιλέως καὶ ἀναμέσον τοῦ λαοῦ.

18. Καὶ εἰςῆλθε πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς εἰς οἶκον τοῦ Βάαλ καὶ κατέσπασαν αὐτὸν, καὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ καὶ τὰς εἰκόνας αὐτοῦ συνέτριψαν ἀγαθῶς· καὶ τὸν Μαθὰν τὸν ἱερέα τοῦ Βάαλ ἀπέκτειναν κατὰ πρόσωπον τῶν θυσιαστηρίων. Καὶ ἔθηκεν ὁ ἱερεὺς ἐπισκόπους εἰς τὸν οἶκον Κυρίου.

19. Καὶ ἔλαβε τοὺς ἑκατοντάρχους, καὶ τὸν Χοῤῥὶ, καὶ τὸν Ῥασὶμ, καὶ πάντα τὸν λαὸν τῆς γῆς, καὶ κατήγαγον τὸν βασιλέα ἐξ οἴκου Κυρίου, καὶ εἰςῆλθον ὁδὸν πύλης τῶν παρατρεχόντων οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ἐκάθισαν αὐτὸν ἐπὶ θρόνου τῶν βασιλέων.

20. Καὶ ἐχάρη πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς, καὶ ἡ πόλις ἡσύχασε. Καὶ τὴν Γοθολίαν ἐθανάτωσαν ἐν ῥομφαίᾳ ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως.

21. Υἱὸς ἑπτὰ ἐτῶν Ἰωὰς ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

1. Ἐν ἔτει ἑβδόμῳ τῷ Ἰοὺ ἐβασίλευσεν Ἰωὰς, καὶ τεσσαράκοντα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Σαβιὰ ἐκ τῆς Βηρσαβεέ.

2. Καὶ ἐποίησεν Ἰωὰς τὸ εὐθὲς ἐνώπιον Κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ἐφώτισεν αὐτὸν Ἰωδαὲ ὁ ἱερεύς.

3. Πλὴν τῶν ὑψηλῶν οὐ μετεστάθησαν, καὶ ἐκεῖ ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζε, καὶ ἐθυμίων ἐν τοῖς ὑψηλοῖς.

4. Καὶ εἶπεν Ἰωὰς πρὸς τοὺς ἱερεῖς· Πᾶν τὸ ἀργύριον τῶν ἁγίων τὸ εἰςοδιαζόμενον ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου ἀργύριον συντιμήσεως, ἀνὴρ ἀργύριον λαβὼν συντιμήσεως, πᾶν ἀργύριον ὃ ἐὰν ἀναβῇ ἐπὶ καρδίαν ἀνδρὸς ἐνεγκεῖν ἐν οἴκῳ Κυρίου,

5. λαβέτωσαν ἑαυτοῖς οἱ ἱερεῖς ἀνὴρ ἀπὸ τῆς πράσεως αὐτοῦ, καὶ αὐτοὶ κρατήσουσι τὸ Βεδὲκ τοῦ οἴκου εἰς πάντα οὗ ἐὰν εὑρεθῇ ἐκεῖ Βεδέκ.

6. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ εἰκοστῷ καὶ τρίτῳ ἔτει τῷ βασιλεῖ Ἰωὰς οὐκ ἐκραταίωσαν οἱ ἱερεῖς τὸ Βεδὲκ τοῦ οἴκου.

7. Καὶ ἐκάλεσεν Ἰωὰς ὁ βασιλεὺς Ἰωδαὲ τὸν ἱερέα

testimonium, et regem fecit eum et unxit eum. Et plauserunt manu, et dixerunt : Vivat rex!

13. Et audivit Gotholia vocem currentium de populo, et intravit ad populum in domum Domini,

14. et vidit, et ecce rex stabat super columnam secundum judicium, et cantores et tubæ apud regem, et omnis populus terræ lætans et clangens in tubis. Et conscidit Gotholia vestimenta sua, et clamavit : Colligatio! colligatio!

15. Et mandavit Jodae sacerdos centurionibus visitatoribus virtutis, et dixit ad eos : Educite eam ab intra Saderoth : omnis ingrediens post eam morte mortificabitur in gladio, quoniam dixit sacerdos : Et non moriatur in domo Domini.

16. Et injecerunt ei manus, et intraverunt viam introitus equorum domus regis, et mortua est ibi.

17. Et disposuit Jodae testamentum inter Dominum et inter regem et inter populum, ut sit in populum Domino : et inter regem et inter populum.

18. Et intravit omnis populus terræ in domum Baal et diruerunt eam, et altaria ejus et imagines ejus contriverunt bene : et Mathan sacerdotem Baal occiderunt ad faciem altarium. Et posuit sacerdos visitatores in domum Domini.

19. Et sumpsit centuriones, et Chorri, et Rhasim, et omnem populum terræ, et deduxerunt regem e domo Domini, et intraverunt viam portæ cursorum domus regis, et sedere fecerunt eum super thronum regum.

20. Et gavisus est omnis populus terræ, et civitas quievit. Et Gotholiam interfecerunt in gladio in domo regis.

21. Filius septem annorum Joas in regnando ipsum.

CAPUT XII.

1. In anno septimo Ihu regnavit Joas, et quadraginta annos regnavit in Jerusalem : et nomen matris ejus Sabia de Bersabee.

2. Et fecit Joas rectum in conspectu Domini omnibus diebus quibus illuminavit eum Jodae sacerdos.

3. Verumtamen ab excelsis non se removerunt, et ibi adhuc populus sacrificabat, et adolebant in excelsis.

4. Et dixit Joas ad sacerdotes : Omne argentum sanctorum quod illatum fuerit in domo Domini argentum æstimationis, vir argentum accipiens æstimationis, omne argentum quodcumque ascenderit in cor viri offerre in domo Domini,

5. accipiant sibi sacerdotes vir a venditione sua, et ipsi stabilient Bedec domus in omnibus ubicumque inventum fuerit ibi Bedec.

6. Et factum est in vigesimo et tertio anno regis Joas non firmaverant sacerdotes Bedec domus.

7. Et vocavit Joas rex Jodae sacerdotem et sacerdotes,

καὶ τοὺς ἱερεῖς, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Τί ὅτι οὐχ ἐκραταιοῦτε τὸ Βεδὲκ τοῦ οἴκου; Καὶ νῦν μὴ λάβητε ἀργύριον ἀπὸ τῶν πράσεων ὑμῶν, ὅτι εἰς τὸ Βεδὲκ τοῦ οἴκου δώσετε αὐτό.

8. Καὶ συνεφώνησαν οἱ ἱερεῖς τοῦ μὴ λαβεῖν ἀργύριον παρὰ τοῦ λαοῦ, καὶ τοῦ μὴ ἐνισχῦσαι τὸ Βεδὲκ τοῦ οἴκου.

9. Καὶ ἔλαβεν Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς κιβωτὸν μίαν, καὶ ἔτρησε τρώγλην ἐπὶ τῆς σανίδος αὐτῆς, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν παρὰ Ἀμμαζειβὶ ἐν τῷ οἴκῳ ἀνδρὸς οἴκου Κυρίου· καὶ ἔδωκαν οἱ ἱερεῖς οἱ φυλάσσοντες τὸν σταθμὸν πᾶν τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν οἴκῳ Κυρίου.

10. Καὶ ἐγένετο, ὡς εἶδαν ὅτι πολὺ τὸ ἀργύριον ἐν τῇ κιβωτῷ, καὶ ἀνέβη ὁ γραμματεὺς τοῦ βασιλέως καὶ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, καὶ ἔσφιγξαν καὶ ἠρίθμησαν τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν οἴκῳ Κυρίου·

11. καὶ ἔδωκαν τὸ ἀργύριον τὸ ἑτοιμασθὲν ἐπὶ χεῖρας ποιούντων τὰ ἔργα τῶν ἐπισκόπων οἴκου Κυρίου· καὶ ἐξέδοσαν τοῖς τέκτοσι τῶν ξύλων, καὶ τοῖς οἰκοδόμοις τοῖς ποιοῦσιν ἐν οἴκῳ Κυρίου,

12. καὶ τοῖς τειχισταῖς καὶ τοῖς λατόμοις τῶν λίθων τοῦ κτήσασθαι ξύλα καὶ λίθους λατομητοὺς, τοῦ κατασχεῖν τὸ Βεδὲκ οἴκου Κυρίου, εἰς πάντα ὅσα ἐξωδιάσθη ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ κραταιῶσαι.

13. Πλὴν οὐ ποιηθήσονται οἴκῳ Κυρίου θύραι ἀργυραῖ, ἧλοι, φιάλαι, καὶ σάλπιγγες, πᾶν σκεῦος χρυσοῦν καὶ σκεῦος ἀργυροῦν ἐκ τοῦ ἀργυρίου τοῦ εἰσενεχθέντος ἐν οἴκῳ Κυρίου,

14. ὅτι τοῖς ποιοῦσι τὰ ἔργα δώσουσιν αὐτό. Καὶ ἐκραταίωσαν ἐν αὐτῷ τὸν οἶκον Κυρίου.

15. Καὶ οὐκ ἐξελογίζοντο τοὺς ἄνδρας οἷς ἐδίδουν τὸ ἀργύριον ἐπὶ χεῖρας αὐτῶν δοῦναι τοῖς ποιοῦσι τὰ ἔργα, ὅτι ἐν πίστει αὐτῶν ποιοῦσιν.

16. Ἀργύριον περὶ ἁμαρτίας καὶ ἀργύριον περὶ πλημμελείας, ὅ,τι εἰσηνέχθη ἐν οἴκῳ Κυρίου, τοῖς ἱερεῦσιν ἐγένετο.

17. Τότε ἀνέβη Ἀζαὴλ βασιλεὺς Συρίας, καὶ ἐπολέμησεν ἐπὶ Γὲθ, καὶ προκατελάβετο αὐτήν. Καὶ ἔταξεν Ἀζαὴλ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀναβῆναι ἐπὶ Ἱερουσαλήμ.

18. Καὶ ἔλαβεν Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰούδα πάντα τὰ ἅγια ὅσα ἡγίασεν Ἰωσαφὰτ καὶ Ἰωρὰμ καὶ Ὀχοζίας οἱ πατέρες αὐτοῦ καὶ βασιλεῖς Ἰούδα, καὶ τὰ ἅγια αὐτοῦ, καὶ πᾶν τὸ χρυσίον τὸ εὑρεθὲν ἐν θησαυροῖς οἴκου Κυρίου καὶ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπέστειλε τῷ Ἀζαὴλ βασιλεῖ Συρίας, καὶ ἀνέβη ἀπὸ Ἱερουσαλήμ.

19. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωὰς καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐχ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα;

20. Καὶ ἀνέστησαν οἱ δοῦλοι αὐτοῦ, καὶ ἔδησαν πάντα σύνδεσμον, καὶ ἐπάταξαν τὸν Ἰωὰς ἐν οἴκῳ Μαλλὼ τῷ ἐν Σελά.

21. Καὶ Ἰεζιρχὰρ υἱὸς Ἰεμουὰθ, καὶ Ἰεζεβοὺθ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Σωμὴρ οἱ δοῦλοι αὐτοῦ ἐπάταξαν αὐτὸν καὶ ἀπέθανε, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ. Καὶ ἐβασίλευσεν Ἀμεσσίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

1. Ἐν ἔτει εἰκοστῷ καὶ τρίτῳ ἔτει τῷ Ἰωὰς υἱῷ

et dixit ad eos : Quid quod non firmastis Bedec domus? Et nunc non accipiatis argentum de venditionibus vestris, quoniam in Bedec domus dabitis illud.

8. Et consenserunt sacerdotes non accipere argentum a populo, et non stabilire Bedec domus.

9. Et sumpsit Jodae sacerdos arcam unam, et perforavit foramen in ostio ejus, et dedit eam apud Ammazibi in domo viri domus Domini : et dederunt sacerdotes custodientes limen omne argentum inventum in domo Domini.

10. Et factum est, ut viderunt quia multum argentum in arca, et ascendit scriba regis et sacerdos magnus, et ligaverunt et numeraverunt argentum inventum in domo Domini :

11. et dederunt argentum paratum in manus facientium opera visitatorum domus Domini : et prompserunt fabris lignorum, et ædificatoribus facientibus in domo Domini,

12. et cæmentariis et cæsoribus lapidum ad emenda ligna et lapides excisos, ad continendum Bedec domus Domini, in omnia quæcumque expendebantur in domum ad fulciendum.

13. Verumtamen non fient domui Domini portæ argenteæ, clavi, phialæ, et tubæ, omne vas aureum et vas argenteum ex argento illato in domum Domini,

14. quoniam facientibus opera dabunt illud. Et fulciverunt in eo domum Domini.

15. Et non exigebant rationem a viris quibus dabant argentum in manus eorum ad dandum facientibus opera, quoniam in fide ipsorum faciunt.

16. Argentum pro peccato et argentum pro delicto, quicquid illatum fuit in domo Domini, sacerdotibus fuit.

17. Tunc ascendit Azael rex Syriæ, et bellavit super Geth, et cepit eam. Et posuit Azael faciem suam ad ascendendum super Jerusalem.

18. Et sumpsit Joas rex Juda omnia sancta quæcumque sanctificaverat Josaphat et Joram et Ochozias patres ejus et reges Juda, et sancta sua, et omne aurum inventum in thesauris domus Domini et domus regis, et misit Azael regi Syriæ, et ascendit de Jerusalem.

19. Et reliqua verborum Joas et omnia quæcumque fecit, nonne hæc scripta in libro verborum dierum regibus Juda?

20. Et surrexerunt servi ejus, et ligaverunt omnem colligationem, et percusserunt Joas in domo Mallo quæ in Sela.

21. Et Jezirchar filius Jemuath, et Jezebuth filius ipsius Somer servi ejus percusserunt eum et mortuus est, et sepelierunt eum cum patribus ejus in civitate David. Et regnavit Amessias filius ejus pro eo.

CAPUT XIII.

1. In anno vigesimo et tertio anno Joas filii Ochoziæ regis

Ὀχοζίου βασιλεῖ Ἰούδα, ἐβασίλευσεν Ἰωάχαζ υἱὸς Ἰοὺ ἐν Σαμαρείᾳ ἑπτακαίδεκα ἔτη.

2. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω ἁμαρτιῶν Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, οὐκ ἀπέστη ἀπ' αὐτῆς.

3. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ Κύριος ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς ἐν χειρὶ Ἀζαὴλ βασιλέως Συρίας, καὶ ἐν χειρὶ υἱοῦ Ἄδερ υἱοῦ Ἀζαὴλ πάσας τὰς ἡμέρας.

4. Καὶ ἐδεήθη Ἰωάχαζ τοῦ προσώπου Κυρίου, καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ Κύριος, ὅτι εἶδε τὴν θλῖψιν Ἰσραὴλ, ὅτι ἔθλιψεν αὐτοὺς βασιλεὺς Συρίας.

5. Καὶ ἔδωκε Κύριος σωτηρίαν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἐξῆλθεν ὑποκάτωθεν χειρὸς Συρίας· καὶ ἐκάθισαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν καθὼς ἐχθὲς καὶ τρίτης.

6. Πλὴν οὐκ ἀπέστησαν ἀπὸ ἁμαρτιῶν οἴκου Ἱεροβοὰμ ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, ἐν αὐτῇ ἐπορεύθη· καί γε τὸ ἄλσος ἐστάθη ἐν Σαμαρείᾳ.

7. Ὅτι οὐχ ὑπελείφθη τῷ Ἰωάχαζ λαὸς ἀλλ' ἢ πεντήκοντα ἱππεῖς καὶ δέκα ἅρματα καὶ δέκα χιλιάδες πεζῶν, ὅτι ἀπώλεσεν αὐτοὺς βασιλεὺς Συρίας, καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ὡς χοῦν εἰς καταπάτησιν.

8. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωάχαζ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραήλ;

9. Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωάχαζ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν Σαμαρείᾳ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωὰς υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

10. Ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ ἑβδόμῳ ἔτει τῷ Ἰωὰς βασιλεῖ Ἰούδα, ἐβασίλευσεν Ἰωὰς υἱὸς Ἰωάχαζ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ ἑκκαίδεκα ἔτη.

11. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου· οὐκ ἀπέστη ἀπὸ πάσης Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ ἁμαρτίας ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, ἐν αὐτῇ ἐπορεύθη.

12. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωὰς καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ ἃς ἐποίησε μετὰ Ἀμεσσίου βασιλέως Ἰούδα, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραήλ;

13. Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωὰς μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ Ἱεροβοὰμ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν Σαμαρείᾳ μετὰ τῶν βασιλέων Ἰσραήλ.

14. Καὶ Ἑλισαιὲ ἠῤῥώστησε τὴν ἀῤῥωστίαν αὐτοῦ δι' ἣν ἀπέθανε· καὶ κατέβη πρὸς αὐτὸν Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ ἔκλαυσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ εἶπε· Πάτερ, πάτερ, ἅρμα Ἰσραὴλ καὶ ἱππεὺς αὐτοῦ.

15. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἑλισαιέ· Λάβε τόξον καὶ βέλη. Καὶ ἔλαβε πρὸς ἑαυτὸν τόξον καὶ βέλη.

16. Καὶ εἶπε τῷ βασιλεῖ· Ἐπιβίβασον τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὸ τόξον. Καὶ ἐπεβίβασεν Ἰωὰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ. Καὶ ἐπέθηκεν Ἑλισαιὲ τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὰς χεῖρας τοῦ βασιλέως,

17. καὶ εἶπεν· Ἄνοιξον τὴν θυρίδα κατ' ἀνατολάς. Καὶ ἤνοιξε. Καὶ εἶπεν Ἑλισαιέ· Τόξευσον. Καὶ ἐτόξευσε. Καὶ εἶπε· Βέλος σωτηρίας τῷ Κυρίῳ, καὶ βέλος σωτηρίας ἐν Συρίᾳ, καὶ πατάξεις τὴν Συρίαν ἐν Ἀφὲκ ἕως συντελείας.

18. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἑλισαιέ· Λάβε τόξα. Καὶ ἔλαβε. Καὶ εἶπε τῷ βασιλεῖ Ἰσραήλ· Πάταξον εἰς τὴν γῆν. Καὶ ἐπάταξεν ὁ βασιλεὺς τρὶς, καὶ ἔστη.

Juda, regnavit Joachaz filius Ihu in Samaria septem et decem annos.

2. Et fecit malum in oculis Domini, et ambulavit post peccata Jeroboam filii Nabath qui peccare fecit Israel, non recessit ab eo.

3. Et iratus est indignatione Dominus in Israel, et dedit eos in manu Azael regis Syriæ, et in manu filii Ader filii Azael omnibus diebus.

4. Et oravit Joachaz faciem Domini, et exaudivit eum Dominus, quoniam vidit tribulationem Israel, quoniam tribulavit eos rex Syriæ.

5. Et dedit Dominus salutem Israel, et exivit de sub manu Syriæ : et sederunt filii Israel in tabernaculis suis sicut heri et nudiustertius.

6. Verumtamen non recesserunt a peccatis domus Jeroboam qui peccare fecit Israel, in ipso ambulavit : etiam lucus stetit in Samaria.

7. Quoniam non remansit ipsi Joachaz populus nisi quinquaginta equites et decem currus et decem millia peditum, quia disperdidit eos rex Syriæ, et posuerunt eos tamquam pulverem in conculcationem.

8. Et reliqua verborum Joachaz et omnia quæcumque fecit, et potentatus ejus, nonne hæc scripta in libro verborum dierum regibus Israel?

9. Et dormivit Joachaz cum patribus suis, et sepelierunt eum in Samaria, et regnavit Joas filius ejus pro eo.

10. In anno trigesimo et septimo anno Joas regis Juda, regnavit Joas filius Joachaz super Israel in Samaria sex et decem annos.

11. Et fecit malum in oculis Domini : non recessit ab omni peccato Jeroboam filii Nabat qui peccare fecit Israel, in eo ambulavit.

12. Et reliqua verborum Joas et omnia quæcumque fecit, et potentatus ejus quos fecit cum Amessia rege Juda, nonne hæc scripta in libro verborum dierum regibus Israel?

13. Et dormivit Joas cum patribus suis, et Jeroboam sedit super thronum ejus, et sepultus est in Samaria cum regibus Israel.

14. Et Elisæe infirmatus est infirmitatem suam per quam mortuus est : et descendit ad eum Joas rex Israel, et ploravit super faciem ejus, et dixit : Pater, pater, currus Israel et eques ejus.

15. Et dixit ei Elisæe : Cape arcum et sagittas. Et cepit ad se arcum et sagittas.

16. Et dixit regi : Impone manum tuam super arcum. Et imposuit Joas manum suam. Et imposuit Elisæe manus suas super manus regis,

17. et dixit : Aperi fenestram ad orientem. Et aperuit. Et dixit Elisæe : Jaculare. Et jaculatus est. Et dixit : Sagitta salutis Domino, et sagitta salutis in Syria, et percuties Syriam in Aphec usque ad consummationem.

18. Et dixit ei Elisæe : Cape sagittas. Et cepit. Et dixit regi Israel : Percute in terram. Et percussit rex ter, et stetit.

19. Καὶ ἐλυπήθη ἐπ' αὐτῷ ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, καὶ εἶπεν· Εἰ ἐπάταξας πεντάκις ἢ ἑξάκις, τότε ἂν ἐπάταξας τὴν Συρίαν ἕως συντελείας· καὶ νῦν τρὶς πατάξεις τὴν Συρίαν.

20. Καὶ ἀπέθανεν Ἑλισαιὲ, καὶ ἔθαψαν αὐτόν. Καὶ μονόζωνοι Μωὰβ ἦλθον ἐν τῇ γῇ, ἐλθόντος τοῦ ἐνιαυτοῦ.

21. Καὶ ἐγένετο, αὐτῶν θαπτόντων τὸν ἄνδρα, καὶ ἰδοὺ εἶδον τὸν μονόζωνον, καὶ ἔῤῥιψαν τὸν ἄνδρα ἐν τῷ τάφῳ Ἑλισαιέ· καὶ ἐπορεύθη καὶ ἥψατο τῶν ὀστέων Ἑλισαιὲ, καὶ ἔζησε καὶ ἀνέστη ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ.

22. Καὶ Ἀζαὴλ ἐξέθλιψε τὸν Ἰσραὴλ πάσας τὰς ἡμέρας Ἰωάχαζ.

23. Καὶ ἠλέησε Κύριος αὐτοὺς καὶ ᾠκτείρησεν αὐτοὺς, καὶ ἐπέβλεψεν ἐπ' αὐτοὺς διὰ τὴν διαθήκην αὐτοῦ τὴν μετὰ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ, καὶ οὐκ ἠθέλησε Κύριος διαφθεῖραι αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἀπέῤῥιψεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ προσώπου αὐτοῦ.

24. Καὶ ἀπέθανεν Ἀζαὴλ βασιλεὺς Συρίας, καὶ ἐβασίλευσεν υἱὸς Ἄδερ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

25. Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωὰς υἱὸς Ἰωάχαζ, καὶ ἔλαβε τὰς πόλεις ἐκ χειρὸς υἱοῦ Ἄδερ υἱοῦ Ἀζαὴλ, ἃς ἔλαβεν ἐκ χειρὸς Ἰωάχαζ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν τῷ πολέμῳ. Τρὶς ἐπάταξεν αὐτὸν Ἰωὰς, καὶ ἐπέστρεψε τὰς πόλεις Ἰσραήλ.

19. Et contristatus est super eo homo Dei, et dixit : Si percussisses quinquies vel sexies, tunc percussisses Syriam usque ad consummationem : et nunc ter percuties Syriam.

20. Et mortuus est Elisæe, et sepelierunt eum. Et accincti Moab venerunt in terram, veniente anno.

21. Et factum est, ipsis sepelientibus virum, et ecce viderunt accinctum, et projecerunt virum in sepulcrum Elisæe : et ivit et tetigit ossa Elisææ, et vixit et surrexit super pedes suos.

22. Et Azael afflixit Israel omnibus diebus Joachaz.

23. Et misertus est Dominus eorum et miseratus est eos, et respexit super eos propter testamentum suum quod cum Abraam et Isaac et Jacob, et noluit Dominus corrumpere eos, et non ejecit eos a facie sua.

24. Et mortuus est Azael rex Syriæ, et regnavit filius Ader filius ejus pro eo.

25. Et revertit Joas filius Joachaz, et cepit civitates de manu filii Ader filii Azael, quas ceperat de manu Joachaz patris ejus in bello. Ter percussit eum Joas, et reddidit civitates Israel.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

1. Ἐν ἔτει δευτέρῳ τῷ Ἰωὰς υἱῷ Ἰωάχαζ βασιλεῖ Ἰσραὴλ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἀμεσσίας υἱὸς Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰούδα.

2. Υἱὸς εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ἦν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ εἴκοσι καὶ ἐννέα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἰωαδὶμ ἐξ Ἱερουσαλήμ.

3. Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου, πλὴν οὐχ ὡς Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ· κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησε Ἰωὰς ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐποίησεν.

4. Πλὴν τὰ ὑψηλὰ οὐκ ἐξῆρεν· ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζε, καὶ ἐθυμίων ἐν τοῖς ὑψηλοῖς.

5. Καὶ ἐγένετο, ὅτε κατίσχυσεν ἡ βασιλεία ἐν χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξε τοὺς δούλους αὐτοῦ τοὺς πατάξαντας τὸν πατέρα αὐτοῦ·

6. καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν παταξάντων οὐκ ἐθανάτωσε, καθὼς γέγραπται ἐν βιβλίῳ νόμων Μωϋσῆ, ὡς ἐνετείλατο Κύριος, λέγων· Οὐκ ἀποθανοῦνται πατέρες ὑπὲρ υἱῶν, καὶ υἱοὶ οὐκ ἀποθανοῦνται ὑπὲρ πατέρων· ὅτι ἀλλ' ἢ ἕκαστος ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ ἀποθανεῖται.

7. Αὐτὸς ἐπάταξε τὴν Ἐδὼμ ἐν Γεμελὲδ δέκα χιλιάδας, καὶ συνέλαβε τὴν πέτραν ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἰεθοὴλ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

8. Τότε ἀπέστειλεν Ἀμεσσίας ἀγγέλους πρὸς Ἰωὰς υἱὸν Ἰωάχαζ υἱοῦ Ἰοὺ βασιλέως Ἰσραὴλ, λέγων· Δεῦρο, ὀφθῶμεν προσώποις.

9. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἀμεσσίαν βασιλέα Ἰούδα, λέγων· Ὁ ἄκαν ὁ ἐν τῷ Λιβάνῳ ἀπέστειλε πρὸς τὴν κέδρον τὴν ἐν τῷ Λιβάνῳ, λέγων· Δὸς τὴν θυγατέρα σου τῷ υἱῷ μου εἰς γυναῖκα. Καὶ διῆλθον τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ τὰ ἐν τῷ Λιβάνῳ, καὶ συνεπάτησαν τὴν ἄκανα.

CAPUT XIV.

1. In anno secundo Joaz filii Joachaz regis Israel, et regnavit Amessias filius Joas rex Juda.

2. Filius viginti et quinque annorum erat in regnando ipsum, et viginti et novem annos regnavit in Jerusalem : et nomen matris ejus Joadim de Jerusalem.

3. Et fecit rectum in oculis Domini, verumtamen non sicut David pater ejus : juxta omnia quæcumque fecerat Joas pater ejus fecit.

4. Verumtamen excelsa non sustulit : adhuc populus sacrificabat et adolebant in excelsis.

5. Et factum est, quando confortatum fuit regnum in manu ipsius, et percussit servos suos qui percusserant patrem ipsius :

6. et filios eorum qui percusserant non interfecit, sicut scriptum est in libro legum Moysi, quomodo mandavit Dominus, dicens : Non morientur patres pro filiis, et filii non morientur pro patribus : quia tantum unusquisque in peccatis suis morietur.

7. Ipse percussit Edom in Gemeled decem millia, et cepit petram in bello, et vocavit nomen ejus Jethoel usque in diem hanc.

8. Tunc misit Amessias nuntios ad Joas filium Joachaz filii Ihu regis Israel, dicens : Veni, conspiciamus nos faciebus.

9. Et misit Joas rex Israel ad Amessiam regem Juda, dicens : Carduus qui in Libano misit ad cedrum quæ in Libano, dicens : Da filiam tuam filio meo in uxorem. Et transierunt bestiæ agri quæ in Libano, et conculcaverunt carduum.

10. Τύπτων ἐπάταξας τὴν Ἰδουμαίαν, καὶ ἐπῆρέ σε καρδία σου. Ἐνδοξάσθητι καθήμενος ἐν τῷ οἴκῳ σου· καὶ ἱνατί ἐρίζεις ἐν κακίᾳ σου; Καὶ πεσῇ σὺ καὶ Ἰούδας μετὰ σοῦ.

11. Καὶ οὐκ ἤκουσεν Ἀμεσσίας. Καὶ ἀνέβη Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ ὤφθησαν προςώποις, αὐτὸς καὶ Ἀμεσσίας βασιλεὺς Ἰούδα ἐν Βαιθσαμὺς τῇ τοῦ Ἰούδα.

12. Καὶ ἔπταισεν Ἰούδας ἀπὸ προςώπου Ἰσραὴλ, καὶ ἔφυγεν ἀνὴρ εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ.

13. Καὶ τὸν Ἀμεσσίαν υἱὸν Ἰωὰς υἱοῦ Ὀχοζίου συνέλαβεν Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐν Βαιθσαμὺς, καὶ ἦλθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ καθεῖλεν ἐν τῷ τείχει Ἱερουσαλὴμ ἐν τῇ πύλῃ Ἐφραὶμ ἕως πύλης τῆς γωνίας τετρακοσίους πήχεις.

14. Καὶ ἔλαβε τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον, καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ εὑρεθέντα ἐν οἴκῳ Κυρίου, καὶ ἐν θησαυροῖς οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν συμμίξεων, καὶ ἀπέστρεψεν εἰς Σαμάρειαν.

15. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωὰς ὅσα ἐποίησεν ἐν δυναστείᾳ αὐτοῦ, ἃ ἐπολέμησε μετὰ Ἀμεσσίου βασιλέως Ἰούδα, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραήλ;

16. Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωὰς μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν Σαμαρείᾳ μετὰ τῶν βασιλέων Ἰσραὴλ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἱεροβοὰμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

17. Καὶ ἔζησεν Ἀμεσσίας υἱὸς Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰούδα, μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Ἰωὰς υἱὸν Ἰωάχαζ βασιλέα Ἰσραὴλ, πεντεκαίδεκα ἔτη.

18. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀμεσσίου καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα;

19. Καὶ συνεστράφησαν ἐπ' αὐτὸν σύστρεμμα ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔφυγεν εἰς Λαχὶς, καὶ ἀπέστειλαν ὀπίσω αὐτοῦ εἰς Λαχὶς, καὶ ἐθανάτωσαν αὐτὸν ἐκεῖ.

20. Καὶ ἦραν αὐτὸν ἐφ' ἵππων, καὶ ἐτάφη ἐν Ἱερουσαλὴμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ.

21. Καὶ ἔλαβε πᾶς ὁ λαὸς Ἰούδα τὸν Ἀζαρίαν, καὶ αὐτὸς υἱὸς ἑκκαίδεκα ἐτῶν, καὶ ἐβασίλευσαν αὐτὸν ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἀμεσσίου.

22. Αὐτὸς ᾠκοδόμησε τὴν Αἰλὼθ, καὶ ἐπέστρεψεν αὐτὴν τῷ Ἰούδα μετὰ τὸ κοιμηθῆναι τὸν βασιλέα μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ.

23. Ἐν ἔτει πεντεκαιδεκάτῳ τοῦ Ἀμεσσίου υἱῷ Ἰωὰς βασιλεῖ Ἰούδα, ἐβασίλευσεν Ἱεροβοὰμ υἱὸς Ἰωὰς ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ τεσσαράκοντα καὶ ἓν ἔτος.

24. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου· οὐκ ἀπέστη ἀπὸ πασῶν ἁμαρτιῶν Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ.

25. Αὐτὸς ἀπέστησε τὸ ὅριον Ἰσραὴλ ἀπὸ εἰςόδου Αἰμὰθ ἕως τῆς θαλάσσης τῆς Ἄραβα, κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ Ἰωνὰ υἱοῦ Ἀμαθὶ τοῦ προφήτου τοῦ ἐκ Γεθχοφέρ.

26. Ὅτι εἶδε Κύριος τὴν ταπείνωσιν Ἰσραὴλ πικρὰν σφόδρα, καὶ ὀλιγοστοὺς, συνεχομένους, καὶ ἐσπανισμένους, καὶ ἐγκαταλελειμμένους, καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν τῷ Ἰσραήλ.

27. Καὶ οὐκ ἐλάλησε Κύριος ἐξαλεῖψαι τὸ σπέρμα Ἰσραὴλ ὑποκάτωθεν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς διὰ χειρὸς Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ἰωάς.

10. Percutiens percussisti Idumæam, et elevavit te cor tuum. Gloriare sedens in domo tua : et ut quid contendis in malum tuum? Et cades tu et Judas tecum.

11. Et non audivit Amessias. Et ascendit Joas rex Israel, et conspexerunt se faciebus, ipse et Amessias rex Juda in Bæthsamys quæ ipsius Juda.

12. Et cecidit Judas a facie Israel, et fugit vir in tabernaculum suum.

13. Et Amessiam filium Joas filii Ochoziæ cepit Joas rex Israel in Bæthsamys, et venit in Jerusalem, et diruit in muro Jerusalem in porta Ephraim usque ad portam anguli quadringentos cubitos.

14. Et cepit aurum et argentum, et omnia vasa inventa in domo Domini et in thesauris domus regis, et filios commistionum, et revertit in Samariam.

15. Et reliqua verborum Joas quæcumque fecit in potentatu suo, quæ bellavit cum Amessia rege Juda, nonne hæc scripta in libro verborum dierum regibus Israel?

16. Et dormivit Joas cum patribus suis, et sepultus est in Samaria cum regibus Israel, et regnavit Jeroboam filius ejus pro eo.

17. Et vixit Amessias filius Joas rex Juda, postquam mortuus est Joas filius Joachaz rex Israel, quinque et decem annos.

18. Et reliqua verborum Amessiæ et omnia quæcumque fecit, nonne hæc scripta in libro verborum dierum regibus Juda?

19. Et conjuraverunt super eum conjurationem in Jerusalem, et fugit in Lachis, et miserunt post eum in Lachis, et occiderunt eum ibi.

20. Et tulerunt eum super equos, et sepultus est in Jerusalem cum patribus suis in civitate David.

21. Et assumpsit omnis populus Juda Azariam, et ipse filius sex et decem annorum, et regnare fecerunt eum pro patre ejus Amessia.

22. Hic ædificavit Æloth, et restituit eam ipsi Juda postquam dormivit rex cum patribus suis.

23. In anno quinto et decimo Amessiæ filii Joas regis Juda, regnavit Jeroboam filius Joas super Israel in Samaria quadraginta et unum annos.

24. Et fecit malum in conspectu Domini : non recessit ab omnibus peccatis Jeroboam filii Nabath qui peccare fecit Israel.

25. Ipse amovit terminum Israel ab introitu Æmath usque ad mare ipsius Araba, juxta verbum Domini Dei Israel quod locutus est in manu servi sui Jonæ filii Amathi prophetæ qui de Gethchopher.

26. Quoniam vidit Dominus humiliationem Israel amaram valde, et paucos, clausos, et rarefactos, et derelictos, et non erat qui auxiliaretur Israel.

27. Et non locutus est Dominus delere semen Israel de sub cœlo, et salvavit eos per manum Jeroboam filii Joas.

28. Καὶ τα λοιπὰ τῶν λόγων Ἱεροδοὰμ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ, ὅσα ἐπολέμησε καὶ ὅσα ἐπέστρεψε τὴν Δαμασκὸν καὶ τὴν Αἱμὰθ τῷ Ἰούδα ἐν Ἰσραὴλ, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραήλ;

29. Καὶ ἐκοιμήθη Ἱεροβοὰμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ μετὰ βασιλέων Ἰσραὴλ, καὶ ἐβασίλευσε Ζαχαρίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

1. Ἐν ἔτει εἰκοστῷ καὶ ἑβδόμῳ τῷ Ἱεροβοὰμ βασιλεῖ Ἰσραὴλ, ἐβασίλευσεν Ἀζαρίας υἱὸς Ἀμεσσίου βασιλέως Ἰούδα.

2. Υἱὸς ἑκκαίδεκα ἐτῶν ἦν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ πεντηκονταδύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἱεχελία ἐξ Ἱερουσαλήμ.

3. Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν Ἀμεσσίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

4. Πλὴν τῶν ὑψηλῶν οὐκ ἐξῆρεν· ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζε, καὶ ἐθυμίων ἐν τοῖς ὑψηλοῖς.

5. Καὶ ἥψατο Κύριος τὸν βασιλέα, καὶ ἦν λελεπρωμένος ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσεν ἐν οἴκῳ Ἀφφουσώθ. Καὶ Ἰωαθὰμ υἱὸς τοῦ βασιλέως ἐπὶ τῷ οἴκῳ κρίνων τὸν λαὸν τῆς γῆς.

6. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀζαρίου καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα;

7 Καὶ ἐκοιμήθη Ἀζαρίας μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυὶδ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωάθαμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

8. Ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ ὀγδόῳ τῷ Ἀζαρίᾳ βασιλεῖ Ἰούδα, ἐβασίλευσε Ζαχαρίας υἱὸς Ἱεροβοὰμ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ ἑξάμηνον.

9. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου καθὰ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ· οὐκ ἀπέστη ἀπὸ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ' ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ.

10. Καὶ συνεστράφησαν ἐπ' αὐτὸν Σελλοὺμ υἱὸς Ἰαβίς· καὶ ἐπάταξαν αὐτὸν Κεβλαὰμ, καὶ ἐθανάτωσαν αὐτὸν, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ.

11. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ζαχαρίου, ἰδού εἰσι γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραήλ.

12. Ὁ λόγος Κυρίου ὃν ἐλάλησε πρὸς Ἰοὺ, λέγων· Υἱοὶ τέταρτοι καθήσονταί σοι ἐπὶ θρόνου Ἰσραήλ· καὶ ἐγένετο οὕτως.

13. Καὶ Σελλοὺμ υἱὸς Ἰαβὶς ἐβασίλευσε. Καὶ ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ ἐννάτῳ Ἀζαρίᾳ βασιλεῖ Ἰούδα, ἐβασίλευσε Σελλοὺμ μῆνα ἡμερῶν ἐν Σαμαρείᾳ.

14. Καὶ ἀνέβη Μαναὴμ υἱὸς Γαδδὶ ἐκ Θαρσιλὰ, καὶ ἦλθεν εἰς Σαμάρειαν, καὶ ἐπάταξε τὸν Σελλοὺμ υἱὸν Ἰαβὶς ἐν Σαμαρείᾳ, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν.

15. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Σελλοὺμ καὶ ἡ συστροφὴ αὐτοῦ ἣ συνεστράφη, ἰδού εἰσι γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραήλ.

16. Τότε ἐπάταξε Μαναὴμ καὶ τὴν Θερσὰ καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ τὰ ὅρια αὐτῆς ἀπὸ Θερσὰ, ὅτι οὐκ ἤνοιξαν αὐτῷ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν, καὶ τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας ἀνέῤῥηξε.

28. Et reliqua verborum Jeroboam et omnia quæcumque fecit, et potentatus ejus, quæcumque bellavit et quæcumque restituit Damascum et Æmath ipsi Juda in Israel, nonne hæc scripta in libro verborum dierum regibus Israel?

29. Et dormivit Jeroboam cum patribus suis cum regibus Israel, et regnavit Zacharias filius ejus pro eo.

CAPUT XV.

1. In anno vigesimo et septimo Jeroboam regis Israel, regnavit Azarias filius Amessiæ regis Juda.

2. Filius sex et decem annorum erat in regnando ipsum, et quinquaginta duos annos regnavit in Jerusalem : et nomen matri ejus Hiechelia de Jerusalem.

3. Et fecit rectum in oculis Domini juxta omnia quæ fecerat Amessias pater ejus.

4. Verumtamen excelsa non sustulit : adhuc populus sacrificabat, et adolebant in excelsis.

5. Et tetigit Dominus regem, et fuit leprosus usque ad diem mortis suæ, et regnavit in domo Apphusoth. Et Joatham filius regis super domum judicans populum terræ.

6. Et reliqua verborum Azariæ et omnia quæcumque fecit, nonne hæc scripta in libro verborum dierum regibus Juda?

7. Et dormivit Azaria cum patribus suis, et sepelierunt eum cum patribus ejus in civitate David, et regnavit Joatham filius ejus pro eo.

8. In anno trigesimo et octavo Azariæ regis Juda, regnavit Zacharias filius Jeroboam super Israel in Samaria sex menses.

9. Et fecit malum in oculis Domini sicut fecerant patres ejus : non recessit ab omnibus peccatis Jeroboam filii Nabat qui peccare fecit Israel.

10. Et conjuraverunt super eum Sellum filius Jabis : et percusserunt eum Ceblaam, et occiderunt eum, et regnavit pro eo.

11. Et reliqua verborum Zachariæ, ecce sunt scripta in libro verborum dierum regibus Israel.

12. Verbum Domini quod locutus est ad Ihu, dicens : Filii quarti sedebunt tibi super thronum Israel : et factum est sic.

13. Et Sellum filius Jabis regnavit. Et in anno trigesimo et nono Azariæ regis Juda, regnavit Sellum mensem dierum in Samaria.

14. Et ascendit Manaem filius Gaddi de Tharsila, et venit in Samariam, et percussit Sellum filium Jabis in Samaria, et occidit eum.

15. Et reliqua verborum Sellum et conjuratio ejus quam conjuravit, ecce sunt scripta in libro verborum dierum regibus Israel.

16. Tunc percussit Manaem et ipsam Thersa et omnia quæ in ea, et terminos ejus de Thersa, quoniam non aperuerant ei, et percussit eam, et prægnantes discidit.

17. Ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ ἐννάτῳ τῷ Ἀζαρίᾳ βασιλεῖ Ἰούδα, ἐβασίλευσε Μαναὴμ υἱὸς Γαδδὶ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ δέκα ἔτη.

18. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου, οὐκ ἀπέστη ἀπὸ πασῶν ἁμαρτιῶν Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ.

19. Ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἀνέβη Φουὰ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ Μαναὴμ ἔδωκε τῷ Φουὰ χίλια τάλαντα ἀργυρίου εἶναι τὴν χεῖρα αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ.

20. Καὶ ἐξήνεγκε Μαναὴμ τὸ ἀργύριον ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ, ἐπὶ πᾶν δυνατὸν ἰσχύϊ, δοῦναι τῷ βασιλεῖ τῶν Ἀσσυρίων, πεντήκοντα σίκλους τῷ ἀνδρὶ τῷ ἑνί. Καὶ ἀπέστρεψε βασιλεὺς Ἀσσυρίων, καὶ οὐκ ἔστη ἐκεῖ ἐν τῇ γῇ.

21. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Μαναὴμ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραήλ;

22. Καὶ ἐκοιμήθη Μαναὴμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσε Φακεσίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

23. Ἐν ἔτει πεντηκοστῷ τοῦ Ἀζαρίου βασιλέως Ἰούδα, ἐβασίλευσε Φακεσίας υἱὸς Μαναὴμ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ δύο ἔτη.

24. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου· οὐκ ἀπέστη ἀπὸ ἁμαρτιῶν Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ.

25. Καὶ συνεστράφη ἐπ' αὐτὸν Φακεὲ υἱὸς Ῥομελίου ὁ τριστάτης αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν Σαμαρείᾳ ἐναντίον οἴκου τοῦ βασιλέως μετὰ τοῦ Ἀργὸβ καὶ μετὰ τοῦ Ἀρία, καὶ μετ' αὐτοῦ πεντήκοντα ἄνδρες ἀπὸ τῶν τετρακοσίων, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ.

26. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Φακεσίου καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, ἰδού εἰσι γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραήλ.

27. Ἐν ἔτει πεντηκοστῷ καὶ δευτέρῳ τοῦ Ἀζαρίου βασιλέως Ἰούδα, ἐβασίλευσε Φακεὲ υἱὸς Ῥομελίου ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ εἴκοσιν ἔτη.

28. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου· οὐκ ἀπέστη ἀπὸ πασῶν ἁμαρτιῶν Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ.

29. Ἐν ταῖς ἡμέραις Φακεὲ βασιλέως Ἰσραὴλ, ἦλθε Θαλγαθφελλασὰρ βασιλεὺς Ἀσσυρίων, καὶ ἔλαβε τὴν Αἰν καὶ τὴν Ἀβὲλ καὶ τὴν Θαμααχὰ καὶ τὴν Ἀνιὼχ καὶ τὴν Κενὲζ καὶ τὴν Ἀσὼρ καὶ τὴν Γαλαὰν καὶ τὴν Γαλιλαίαν, πᾶσαν γῆν Νεφθαλὶ, καὶ ἀπῴκισεν αὐτοὺς εἰς Ἀσσυρίους.

30. Καὶ συνέστρεψε σύστρεμμα Ὡσηὲ υἱὸς Ἠλὰ ἐπὶ Φακεὲ υἱὸν Ῥομελίου, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν, καὶ ἐθανάτωσεν, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ ἐν ἔτει εἰκοστῷ Ἰωάθαμ υἱοῦ Ἀζαρίου.

31. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Φακεὲ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραήλ.

32. Ἐν ἔτει δευτέρῳ Φακεὲ υἱοῦ Ῥομελίου βασιλέως Ἰσραὴλ, ἐβασίλευσεν Ἰωάθαμ υἱὸς Ἀζαρίου βασιλέως Ἰούδα.

33. Υἱὸς εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ἦν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ ἑκκαίδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἱερουσὰ θυγάτηρ Σαδώκ.

17. In anno trigesimo et nono Azariæ regis Juda, regnavit Manaem filius Gaddi super Israel in Samaria decem annos.

18. Et fecit malum in oculis Domini, non recessit ab omnibus peccatis Jeroboam filii Nabat qui peccare fecit Israel.

19. In diebus ejus ascendit Phua rex Assyriorum super terram, et Manaem dedit ipsi Phua mille talenta argenti ut esset manus ejus secum.

20. Et extraxit Manaem argentum super Israel, super omnem potentem facultate, ad dandum regi Assyriorum, quinquaginta siclos viro uni. Et revertit rex Assyriorum, et non stetit ibi in terra.

21. Et reliqua verborum Manaem et omnia quæcumque fecit, nonne ecce hæc scripta in libro verborum dierum regibus Israel?

22. Et dormivit Manaem cum patribus suis, et regnavit Phacesias filius ejus pro eo.

23. In anno quinquagesimo Azariæ regis Juda, regnavit Phacesias filius Manaem super Israel in Samaria duos annos.

24. Et fecit malum in oculis Domini: non recessit a peccatis Jeroboam filii Nabat qui peccare fecit Israel.

25. Et conjuravit super eum Phacee filius Rhomeliæ tristata ejus, et percussit eum in Samaria ante domum regis cum Argob et cum Aria, et secum quinquaginta viri de quadringentis, et interfecit eum, et regnavit pro eo.

26. Et reliqua verborum Phacesiæ et omnia quæcumque fecit, ecce sunt scripta in libro verborum dierum regibus Israel.

27. In anno quinquagesimo et secundo Azariæ regis Juda, regnavit Phacee filius Rhomeliæ super Israel in Samaria viginti annos.

28. Et fecit malum in oculis Domini: non recessit ab omnibus peccatis Jeroboam filii Nabat qui peccare fecit Israel.

29. In diebus Phacee regis Israel, venit Thalgathphellasar rex Assyriorum, et cepit Ain et Abel et Thamaacha et Anioch et Cenez et Asor et Galaam et Galilæam, omnem terram Nephthali, et emigravit eos in Assyrios.

30. Et conjuravit conjurationem Osee filius Ela super Phacee filium Rhomeliæ, et percussit eum, et interfecit, et regnavit pro eo in anno vigesimo Joatham filii Azariæ.

31. Et reliqua verborum Phacee et omnia quæcumque fecit, ecce hæc scripta in libro verborum dierum regibus Israel.

32. In anno secundo Phacee filii Rhomeliæ regis Israel, regnavit Joatham filius Azariæ regis Juda.

33. Filius viginti et quinque annorum erat in regnando ipsum, et sex et decem annos regnavit in Jerusalem: et nomen matris ejus Jerusa filia Sadoc.

34. Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν Ἀζαρίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

35. Πλὴν τὰ ὑψηλὰ οὐκ ἐξῆρεν· ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζε καὶ ἐθυμία ἐν τοῖς ὑψηλοῖς. Αὐτὸς ᾠκοδόμησε τὴν πύλην οἴκου Κυρίου τὴν ἐπάνω.

36. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωάθαμ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα;

37. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἤρξατο Κύριος ἐξαποστέλλειν ἐν Ἰούδᾳ τὸν Ῥαασσὼν βασιλέα Συρίας, καὶ τὸν Φακεὲ υἱὸν Ῥομελίου.

38. Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωάθαμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἄχαζ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

34. Et fecit rectum in oculis Domini, secundum omnia quæcumque fecerat Azarias pater ejus.

35. Verumtamen excelsa non abstulit : adhuc populus sacrificabat et adolebat in excelsis. Hic ædificavit portam domus Domini quæ supra.

36. Et reliqua verborum Joatham et omnia quæcumque fecit, nonne hæc scripta in libro verborum dierum regibus Juda?

37. In diebus illis cœpit Dominus emittere in Judam Raasson regem Syriæ, et Phacee filium Rhomeliæ.

38. Et dormivit Joatham cum patribus suis, et sepultus est cum patribus suis in civitate David patris sui, et regnavit Achaz filius ejus pro eo.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙϚʹ.

1. Ἐν ἔτει ἑπτακαιδεκάτῳ Φακεὲ υἱοῦ Ῥομελίου, ἐβασίλευσεν Ἄχαζ υἱὸς Ἰωάθαμ βασιλέως Ἰούδα.

2. Υἱὸς εἴκοσι ἐτῶν ἦν Ἄχαζ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ ἑκκαίδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ οὐκ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου Θεοῦ αὐτοῦ πιστῶς, ὡς Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

3. Καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ βασιλέων Ἰσραὴλ, καί γε τὸν υἱὸν αὐτοῦ διῆγεν ἐν πυρὶ κατὰ τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξῆρε Κύριος ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

4. Καὶ ἐθυσίαζε καὶ ἐθυμία ἐν τοῖς ὑψηλοῖς, καὶ ἐπὶ τῶν βουνῶν, καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλσώδους.

5. Τότε ἀνέβη Ῥαασσὼν βασιλεὺς Συρίας καὶ Φακεὲ υἱὸς Ῥομελίου βασιλεὺς Ἰσραὴλ εἰς Ἱερουσαλὴμ εἰς πόλεμον, καὶ ἐπολιόρκουν ἐπὶ Ἄχαζ, καὶ οὐκ ἠδύναντο πολεμεῖν.

6. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐπέστρεψε Ῥαασσὼν βασιλεὺς Συρίας τὴν Αἰλὰθ τῇ Συρίᾳ, καὶ ἐξέβαλε τοὺς Ἰουδαίους ἐξ Αἰλὰθ, καὶ Ἰδουμαῖοι ἦλθον εἰς Αἰλὰθ, καὶ κατῴκησαν ἐκεῖ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

7. Καὶ ἀπέστειλεν Ἄχαζ ἀγγέλους πρὸς Θαλγαθφελλασὰρ βασιλέα Ἀσσυρίων, λέγων· Δοῦλός σου καὶ υἱός σου ἐγώ· ἀνάβηθι, σῶσόν με ἐκ χειρὸς βασιλέως Συρίας καὶ ἐκ χειρὸς βασιλέως Ἰσραὴλ τῶν ἐπανισταμένων ἐπ' ἐμέ.

8. Καὶ ἔλαβεν Ἄχαζ ἀργύριον καὶ χρυσίον τὸ εὑρεθὲν ἐν θησαυροῖς οἴκου Κυρίου καὶ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπέστειλε τῷ βασιλεῖ δῶρα.

9. Καὶ ἤκουσεν αὐτοῦ βασιλεὺς Ἀσσυρίων, καὶ ἀνέβη βασιλεὺς Ἀσσυρίων εἰς Δαμασκὸν, καὶ συνέλαβεν αὐτὴν, καὶ ἀπῴκισεν αὐτὴν, καὶ τὸν Ῥαασσὼν βασιλέα ἐθανάτωσε.

10. Καὶ ἐπορεύθη βασιλεὺς Ἄχαζ εἰς Δαμασκὸν εἰς ἀπαντὴν Θαλγαθφελλασὰρ βασιλεῖ Ἀσσυρίων εἰς Δαμασκόν. Καὶ εἶδε τὸ θυσιαστήριον ἐν Δαμασκῷ, καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ἄχαζ πρὸς Οὐρίαν τὸν ἱερέα τὸ ὁμοίωμα τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ τὸν ῥυθμὸν αὐτοῦ καὶ πᾶσαν ποίησιν αὐτοῦ.

11. Καὶ ᾠκοδόμησεν Οὐρίας ὁ ἱερεὺς τὸ θυσιαστήριον κατὰ πάντα ὅσα ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ἄχαζ ἐκ Δαμασκοῦ.

12. Καὶ εἶδεν ὁ βασιλεὺς τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἀνέβη ἐπ' αὐτὸ,

CAPUT XVI.

1. In anno septimo et decimo Phacee filii Rhomeliæ, regnavit Achaz filius Joatham regis Juda.

2. Filius viginti annorum erat Achaz in regnando ipsum, et sex et decem annos regnavit in Jerusalem : et non fecit rectum in oculis Domini Dei sui fideliter, sicut David pater ejus.

3. Et ambulavit in via regum Israel, etiam filium suum traduxit in igne secundum abominationem gentium quas sustulerat Dominus a facie filiorum Israel.

4. Et sacrificabat et adolebat in excelsis, et super colles, et sub omni ligno frondoso.

5. Tunc ascendit Rhaasson rex Syriæ et Phacee filius Rhomeliæ rex Israel in Jerusalem ad bellum, et obsidebant super Achaz, et non potuerunt expugnare.

6. In tempore illo restituit Rhaasson rex Syriæ ipsam Ælath ipsi Syriæ, et ejecit Judæos de Ælath, et Idumæi venerunt in Ælath, et habitaverunt ibi usque in diem hanc.

7. Et misit Achaz nuntios ad Thalgathphellasar regem Assyriorum, dicens : Servus tuus et filius tuus ego : ascende, salva me de manu regis Syriæ et de manu regis Israel insurgentium super me.

8. Et sumpsit Achaz argentum et aurum inventum in thesauris domus Domini et domus regis, et misit regi dona.

9. Et audivit eum rex Assyriorum, et ascendit rex Assyriorum in Damascum, et cepit eam, et transtulit eam, et Rhaasson regem interfecit.

10. Et ivit rex Achaz in Damascum in obviam Talgathphellasar regi Assyriorum in Damascum. Et vidit altare in Damasco, et misit rex Achaz ad Uriam sacerdotem similitudinem altaris, et rythmum ejus et omnem facturam ejus.

11. Et ædificavit Urias sacerdos altare juxta omnia quæcumque miserat rex Achaz e Damasco.

12. Et vidit rex altare, et ascendit super illud,

13. καὶ ἐθυμίασε τὴν ὁλοκαύτωσιν αὐτοῦ, καὶ τὴν θυσίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ, καὶ προςέχεε τὸ αἷμα τῶν εἰρηνικῶν τῶν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον

14. τὸ χαλκοῦν τὸ ἀπέναντι Κυρίου. Καὶ προςήγαγε τὸ πρόςωπον τοῦ οἴκου Κυρίου ἀπὸ τοῦ ἀναμέσον τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἀπὸ τοῦ ἀναμέσον τοῦ οἴκου Κυρίου· καὶ ἔδειξεν αὐτὸ ἐπὶ μηρὸν τοῦ θυσιαστηρίου κατὰ βοῤῥᾶν.

15. Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς Ἄχαζ τῷ Οὐρίᾳ τῷ ἱερεῖ, λέγων· Ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ μέγα πρόςφερε τὴν ὁλοκαύτωσιν τὴν πρωϊνὴν καὶ τὴν θυσίαν τὴν ἑσπερινὴν, καὶ τὴν ὁλοκαύτωσιν τοῦ βασιλέως καὶ τὴν θυσίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν ὁλοκαύτωσιν παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ τὴν θυσίαν αὐτῶν καὶ τὴν σπονδὴν αὐτῶν, καὶ πᾶν αἷμα ὁλοκαυτώσεως, καὶ πᾶν αἷμα θυσίας ἐπ' αὐτῷ ἐκχεεῖς· καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν ἔσται μοι εἰς τοπρωΐ.

16. Καὶ ἐποίησεν Οὐρίας ὁ ἱερεὺς κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Ἄχαζ.

17. Καὶ συνέκοψεν ὁ βασιλεὺς Ἄχαζ τὰ συγκλείσματα τῶν μεχωνὼθ, καὶ μετῆρεν ἀπ' αὐτῶν τὸν λουτῆρα, καὶ τὴν θάλασσαν καθεῖλεν ἀπὸ τῶν βοῶν τῶν χαλκῶν τῶν ὑποκάτω αὐτῆς, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν ἐπὶ βάσιν λιθίνην.

18. Καὶ τὸν θεμέλιον τῆς καθέδρας ᾠκοδόμησεν ἐν οἴκῳ Κυρίου, καὶ τὴν εἴςοδον τοῦ βασιλέως τὴν ἔξω ἐπέστρεψεν ἐν οἴκῳ Κυρίου ἀπὸ προςώπου βασιλέως Ἀσσυρίων.

19. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἄχαζ ὅσα ἐποίησεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα;

20. Καὶ ἐκοιμήθη Ἄχαζ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν πόλει Δαυὶδ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἐζεκίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

1. Ἐν ἔτει δωδεκάτῳ τοῦ Ἄχαζ βασιλέως Ἰούδα, ἐβασίλευσεν Ὡσηὲ υἱὸς Ἠλὰ ἐν Σαμαρείᾳ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐννέα ἔτη.

2. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου, πλὴν οὐχ ὡς οἱ βασιλεῖς Ἰσραὴλ οἳ ἦσαν ἔμπροσθεν αὐτοῦ.

3. Ἐπ' αὐτὸν ἀνέβη Σαλαμανασσὰρ βασιλεὺς Ἀσσυρίων· καὶ ἐγενήθη αὐτῷ Ὡσηὲ δοῦλος, καὶ ἐπέστρεψεν αὐτῷ μαναά.

4. Καὶ εὗρε βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐν τῷ Ὡσηὲ ἀδικίαν, ὅτι ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς Σηγὼρ βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ οὐκ ἤνεγκεν μαναὰ τῷ βασιλεῖ Ἀσσυρίων ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ. Καὶ ἐπολιόρκησεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν οἴκῳ φυλακῆς.

5. Καὶ ἀνέβη ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐν πάσῃ τῇ γῇ, καὶ ἀνέβη εἰς Σαμάρειαν, καὶ ἐπολιόρκησεν ἐπ' αὐτὴν τρία ἔτη.

6. Ἐν ἔτει ἐννάτῳ Ὡσηὲ συνέβαλε Ἀσσυρίων βασιλεὺς τὴν Σαμάρειαν, καὶ ἀπῴκισεν Ἰσραὴλ εἰς Ἀσσυρίους, καὶ κατῴκισεν αὐτοὺς ἐν Ἀλαὲ καὶ ἐν Ἀβὼρ ποταμοῖς Γωζὰν, καὶ ὄρη Μήδων.

7. Καὶ ἐγένετο, ὅτι ἥμαρτον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τῷ

13. et adolevit holocaustosim suam, et sacrificium suum, et libationem suam, et effudit sanguinem pacificorum suorum super altare

14. æneum quod ante Dominum. Et adduxit faciem domus Domini ab eo quod inter altare et ab eo quod inter domum Domini: et ostendit illud super femur altaris ad aquilonem.

15. Et mandavit rex Achaz Uriæ sacerdoti, dicens: Super altare magnum offer holocaustosim matutinam et sacrificium vespertinum, et holocaustosim regis et sacrificium ejus, et holocaustosim universi populi, et sacrificium eorum et libationem eorum, et omnem sanguinem holocausti, et omnem sanguinem sacrificii super illud effundes: et altare æneum erit mihi in mane.

16. Et fecit Urias sacerdos juxta omnia quæcumque mandavit ei rex Achaz.

17. Et concidit rex Achaz clausuras ipsarum mechonoth, et transtulit ab eis luterem, et mare dejecit a bobus æneis qui sub eo, et dedit illud super basim lapideam.

18. Et fundamentum cathedræ ædificavit in domo Domini, et introitum regis exteriorem convertit in domum Domini a facie regis Assyriorum.

19. Et reliqua verborum Achaz quæcumque fecit, nonne hæc scripta in libro verborum dierum regibus Juda?

20. Et dormivit Achaz cum patribus suis, et sepultus est in civitate David, et regnavit Ezecias filius ejus pro eo.

CAPUT XVII.

1. In anno duodecimo Achaz regis Juda, regnavit Osee filius Ela in Samaria super Israel novem annos.

2. Et fecit malum in oculis Domini, verumtamen non sicut reges Israel qui fuerant ante eum.

3. Super ipsum ascendit Salamanassar rex Assyriorum: et factus est ei Osee servus, et reddidit ei manaa.

4. Et invenit rex Assyriorum in Osee injustitiam, quoniam miserat nuntios ad Segor regem Ægypti, et non attulerat manaa regi Assyriorum in anno illo. Et oppugnavit eum rex Assyriorum, et ligavit eum in domo custodiæ.

5. Et ascendit rex Assyriorum in omnem terram, et ascendit in Samariam, et oppugnavit super eam tribus annis.

6. In anno nono Osee cepit rex Assyriorum Samariam, et transtulit Israel in Assyrios, et collocavit eos in Alae et in Abor fluviis Gozan, et ore Medorum.

7. Et factum est quia peccaverunt filii Israel Domino Deo

Κυρίῳ Θεῷ αὐτῶν τῷ ἀναγαγόντι αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὑποκάτωθεν χειρὸς Φαραὼ βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ ἐφοβήθησαν θεοὺς ἑτέρους,

8. καὶ ἐπορεύθησαν τοῖς δικαιώμασι τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξῆρε Κύριος ἐκ προσώπου υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ οἱ βασιλεῖς Ἰσραὴλ ὅσοι ἐποίησαν,

9. καὶ ὅσοι ἠμφιέσαντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ λόγους, οὐχ οὕτως κατὰ Κυρίου Θεοῦ αὐτῶν· καὶ ᾠκοδόμησαν ἑαυτοῖς ὑψηλὰ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν αὐτῶν ἀπὸ πύργου φυλασσόντων ἕως πόλεως ὀχυρᾶς.

10. Καὶ ἐστήλωσαν ἑαυτοῖς στήλας καὶ ἄλση ἐπὶ παντὶ βουνῷ ὑψηλῷ καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλσώδους.

11. Καὶ ἐθυμίασαν ἐκεῖ ἐν πᾶσιν ὑψηλοῖς καθὼς τὰ ἔθνη ἃ ἀπῴκισε Κύριος ἐκ προσώπου αὐτῶν, καὶ ἐποίησαν κοινωνοὺς, καὶ ἐχάραξαν τοῦ παροργίσαι τὸν Κύριον.

12. Καὶ ἐλάτρευσαν τοῖς εἰδώλοις οἷς εἶπε Κύριος αὐτοῖς· Οὐ ποιήσετε τὸ ῥῆμα τοῦτο τῷ Κυρίῳ.

13. Καὶ διεμαρτύρατο Κύριος ἐν τῷ Ἰσραὴλ καὶ ἐν τῷ Ἰούδα, καὶ ἐν χειρὶ πάντων τῶν προφητῶν αὐτοῦ, παντὸς ὁρῶντος, λέγων· Ἀποστράφητε ἀπὸ τῶν ὁδῶν ὑμῶν τῶν πονηρῶν, καὶ φυλάξατε τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ δικαιώματά μου, καὶ πάντα τὸν νόμον ὃν ἐνετειλάμην τοῖς πατράσιν ὑμῶν, ὅσα ἀπέστειλα αὐτοῖς ἐν χειρὶ τῶν δούλων μου τῶν προφητῶν.

14. Καὶ οὐκ ἤκουσαν, καὶ ἐσκλήρυναν τὸν νῶτον αὐτῶν ὑπὲρ τὸν νῶτον τῶν πατέρων αὐτῶν.

15. Καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ ὅσα διεμαρτύρατο αὐτοῖς οὐκ ἐφύλαξαν, καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω τῶν ματαίων, καὶ ἐματαιώθησαν, καὶ ὀπίσω τῶν ἐθνῶν τῶν περικύκλῳ αὐτῶν, ὧν ἐνετείλατο Κύριος αὐτοῖς μὴ ποιῆσαι κατὰ ταῦτα.

16. Ἐγκατέλιπον τὰς ἐντολὰς Κυρίου Θεοῦ αὐτῶν, καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς χώνευμα δύο δαμάλεις, καὶ ἐποίησαν ἄλση, καὶ προσεκύνησαν πάσῃ τῇ δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐλάτρευσαν τῷ Βάαλ.

17. Καὶ διῆγον τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἐν πυρὶ, καὶ ἐμαντεύοντο μαντείας, καὶ οἰωνίζοντο· καὶ ἐπράθησαν τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου παροργίσαι αὐτόν.

18. Καὶ ἐθυμώθη Κύριος σφόδρα ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέστησεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ προσώπου αὐτοῦ, καὶ οὐχ ὑπελείφθη πλὴν φυλὴ Ἰούδα μονωτάτη.

19. Καί γε Ἰούδας οὐκ ἐφύλαξε τὰς ἐντολὰς Κυρίου τοῦ Θεοῦ αὐτῶν, καὶ ἐπορεύθησαν ἐν τοῖς δικαιώμασιν Ἰσραὴλ οἷς ἐποίησαν, καὶ ἀπεώσαντο τὸν Κύριον.

20. Καὶ ἐθυμώθη Κύριος παντὶ σπέρματι Ἰσραὴλ, καὶ ἐσάλευσεν αὐτοὺς, καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς ἐν χειρὶ διαρπαζόντων αὐτοὺς, ἕως οὗ ἀπέῤῥιψεν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ.

21. Ὅτι πλὴν Ἰσραὴλ ἐπάνωθεν οἴκου Δαυὶδ, καὶ ἐβασίλευσαν τὸν Ἱεροβοὰμ υἱὸν Ναβὰτ, καὶ ἐξέωσεν Ἱεροβοὰμ τὸν Ἰσραὴλ ἐξόπισθε Κυρίου, καὶ ἐξήμαρτεν αὐτοὺς ἁμαρτίαν μεγάλην.

22. Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν πάσῃ ἁμαρτίᾳ Ἱεροβοὰμ ἧς ἐποίησεν· οὐκ ἀπέστησαν ἀπ' αὐτῆς,

23. ἕως οὗ μετέστησε Κύριος τὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καθὼς ἐλάλησε Κύριος ἐν χειρὶ πάντων τῶν

suo qui eduxerat eos de terrâ Ægypti, de sub manu Pharaonis regis Ægypti, et timuerunt deos alios,

8. et ambulaverunt justificationibus gentium quas sustulerat Dominus a facie filiorum Israel, et reges Israel quicumque fecerunt,

9. et quicumque induti sunt filii Israel verba, non sic contra Dominum Deum suum : et ædificaverunt sibi excelsa in omnibus civitatibus suis a turre custodum usque ad civitatem munitam.

10. Et statuerunt sibi titulos et lucos in omni colle excelso et sub omni ligno frondoso.

11. Et adolebant ibi in omnibus excelsis sicut gentes quas transtulit Dominus a facie eorum, et fecerunt participes, et sculpserunt ad irritandum Dominum.

12. Et servierunt idolis de quibus dixit Dominus eis : Non facietis verbum hoc Domino.

13. Et testificatus est Dominus in Israel et in Juda, et in manu omnium prophetarum suorum, omnis videntis, dicens : Revertimini a viis vestris malis, et custodite mandata mea et justificationes meas, et omnem legem quam mandavi patribus vestris, quæcumque misi eis in manu servorum meorum prophetarum.

14. Et non audierunt, et induraverunt dorsum suum super dorsum patrum suorum.

15. Et testimonia ejus quæcumque contestatus est eis non custodierunt, et ambulaverunt post vana, et evanuerunt, et post gentes quæ in circuitu ipsorum, de quibus mandaverat Dominus eis non facere secundum istas.

16. Dereliquerunt mandata Domini Dei sui, et fecerunt sibi fusile duas vitulas, et fecerunt lucos, et adoraverunt omnem virtutem cœli, et servierunt Baal.

17 Et traduxerunt filios suos et filias suas in igne, et vaticinati sunt vaticinia, et augurati sunt : et venditi sunt ad faciendum malum in oculis Domini ad irritandum eum.

18. Et indignatus est Dominus valde in Israel, et amovit eos a facie sua, et non remansit nisi tribus Juda solitaria.

19. Etiam Judas non custodivit mandata Domini Dei sui, et ambulaverunt in justificationibus Israel quas fecerant, et abjecerunt Dominum.

20. Et indignatus est Dominus omni semini Israel, et commovit eos, et dedit eos in manu diripientium eos, quoadusque ejecit eos a facie sua.

21. Quia maxime Israel desuper domo David, et regem fecerunt Jeroboam filium Nabat, et expulit Jeroboam ipsum Israel a post Dominum, et peccare fecit eos peccatum magnum.

22. Et ambulaverunt filii Israel in omni peccato Jeroboam quod fecit : non recesserunt ab eo,

23. donec removit Dominus ipsum Israel a facie sua, sicut locutus est Dominus in manu omnium servorum suo-

δούλων αὐτοῦ τῶν προφητῶν. Καὶ ἀπῳκίσθη Ἰσραὴλ ἐπάνωθεν τῆς γῆς αὐτοῦ εἰς Ἀσσυρίους ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

24. Καὶ ἤγαγε βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐκ Βαβυλῶνος τὸν ἐκ Χουθὰ ἀπὸ Ἀϊὰ, καὶ ἀπὸ Αἰμὰθ, καὶ Σεπφαρουαΐμ, καὶ κατῳκίσθησαν ἐν πόλεσιν Σαμαρείας ἀντὶ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἐκληρονόμησαν τὴν Σαμάρειαν, καὶ κατῳκίσθησαν ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῆς.

25. Καὶ ἐγένετο ἐν ἀρχῇ τῆς καθέδρας αὐτῶν, οὐκ ἐφοβήθησαν τὸν Κύριον, καὶ ἀπέστειλε Κύριος ἐν αὐτοῖς τοὺς λέοντας, καὶ ἦσαν ἀποκτείνοντες ἐν αὐτοῖς.

26. Καὶ εἶπαν τῷ βασιλεῖ Ἀσσυρίων, λέγοντες· Τὰ ἔθνη ἃ ἀπῴκισας καὶ ἀντεκάθισας ἐν πόλεσι Σαμαρείας, οὐκ ἔγνωσαν τὸ κρίμα τοῦ Θεοῦ τῆς γῆς, καὶ ἀπέστειλεν εἰς αὐτοὺς τοὺς λέοντας, καὶ ἰδού εἰσι θανατοῦντες αὐτοὺς, καθότι οὐκ οἴδασι τὸ κρίμα τοῦ Θεοῦ τῆς γῆς.

27. Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων, λέγων· Ἀπαγάγετε ἐκεῖθεν, καὶ πορευέσθωσαν, καὶ κατοικήτωσαν ἐκεῖ, καὶ φωτιοῦσιν αὐτοὺς τὸ κρίμα τοῦ Θεοῦ τῆς γῆς.

28. Καὶ ἤγαγον ἕνα τῶν ἱερέων ὧν ἀπῴκισαν ἀπὸ Σαμαρείας, καὶ ἐκάθισεν ἐν Βαιθὴλ, καὶ ἦν φωτίζων αὐτοὺς πῶς φοβηθῶσι τὸν Κύριον.

29. Καὶ ἦσαν ποιοῦντες ἔθνη ἔθνη θεοὺς αὐτῶν· καὶ ἔθηκαν ἐν οἴκῳ τῶν ὑψηλῶν ὧν ἐποίησαν οἱ Σαμαρεῖται, ἔθνη ἔθνη ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν ἐν αἷς κατῴκουν.

30. Καὶ οἱ ἄνδρες Βαβυλῶνος ἐποίησαν τὴν Σωχχὼθ Βενὶθ, καὶ οἱ ἄνδρες Χοὺθ ἐποίησαν τὴν Ἐργὲλ, καὶ οἱ ἄνδρες Αἰμὰθ ἐποίησαν τὴν Ἀσιμὰθ,

31. καὶ οἱ Εὐαῖοι ἐποίησαν τὴν Ἐβλαζὲρ καὶ τὴν Θαρθὰκ, καὶ ὁ Σεπφαουραῒμ ἡνίκα κατέκαιον τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐν πυρὶ τῷ Ἀδραμέλεχ καὶ Ἀνημελὲχ θεοῖς Σεπφαουραΐμ.

32. Καὶ ἦσαν φοβούμενοι τὸν Κύριον· καὶ κατῴκισαν τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἐν τοῖς οἴκοις τῶν ὑψηλῶν ἃ ἐποίησαν ἐν Σαμαρείᾳ, ἔθνος ἔθνος ἐν πόλει, ἐν ᾗ κατῴκουν ἐν αὐτῇ. Καὶ ἦσαν φοβούμενοι τὸν Κύριον· καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν, καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς ἐν οἴκῳ τῶν ὑψηλῶν.

33. Καὶ τὸν Κύριον ἐφοβοῦντο, καὶ τοῖς θεοῖς αὐτῶν ἐλάτρευον κατὰ τὸ κρίμα τῶν ἐθνῶν, ὅθεν ἀπῴκισαν αὐτοὺς ἐκεῖθεν.

34. Ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης αὐτοὶ ἐποίουν κατὰ τὸ κρίμα αὐτῶν. Αὐτοὶ φοβοῦνται, καὶ αὐτοὶ ποιοῦσι κατὰ τὰ δικαιώματα αὐτῶν, καὶ κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῶν, καὶ κατὰ τὸν νόμον καὶ κατὰ τὴν ἐντολὴν ἣν ἐνετείλατο Κύριος τοῖς υἱοῖς Ἰακὼβ, οὗ ἔθηκε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰσραὴλ.

35. Καὶ διέθετο Κύριος μετ' αὐτῶν διαθήκην, καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς, λέγων· Οὐ φοβηθήσεσθε θεοὺς ἑτέρους, καὶ οὐ προσκυνήσετε αὐτοῖς, καὶ οὐ λατρεύσετε αὐτοῖς, καὶ οὐ θυσιάσετε αὐτοῖς·

36. ὅτι ἀλλ' ἢ τῷ Κυρίῳ ὃς ἀνήγαγεν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν ἰσχύϊ μεγάλῃ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ, αὐτὸν φοβηθήσεσθε, καὶ αὐτῷ προσκυνήσετε, αὐτῷ θύσετε.

37. Τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα καὶ τὸν νόμον καὶ τὰς ἐντολὰς ἃς ἔγραψεν ὑμῖν ποιεῖν, φυλάσσεσθε πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ οὐ φοβηθήσεσθε θεοὺς ἑτέρους.

rum prophetarum. Et translatus est Israel desuper terra sua in Assyrios usque in diem hanc.

24. Et adduxit rex Assyriorum e Babylone qui de Chutha ab Aja, et ab Æmath, et Sepphavaim, et habitaverunt in civitatibus Samariæ pro filiis Israel, et hæreditarunt Samariam, et habitaverunt in civitatibus ejus.

25. Et factum est in principio sessionis eorum, non timuerunt Dominum, et misit Dominus in eis leones, et erant interficientes in eis.

29. Et dixerunt regi Assyriorum, dicentes : Gentes quas transtulisti et pro aliis sedere fecisti in civitatibus Samariæ, non cognoverunt judicium Dei terræ, et misit in eos leones, et ecce sunt occidentes eos, sicut non noverunt judicium Dei terræ.

27. Et mandavit rex Assyriorum, dicens : Abducite hinc, et eant, et habitent ibi, et illuminabunt eos judicium Dei terræ.

28. Et adduxerunt unum sacerdotum quos transtulerant de Samaria, et sedit in Bæthel, et fuit illuminans eos quomodo timeant Dominum.

29. Et fuerunt facientes gentes gentes deos suos : et posuerunt in domo excelsorum quæ fecerant Samaritæ, gentes gentes in civitatibus suis in quibus habitabant.

30. Et viri Babylonis fecerunt ipsam Soccboth Benith, et viri Chuth fecerunt Ergel, et viri Æmath fecerunt Asimath,

31. et Evæi fecerunt Eblazer et Tharthac, et Sepphavraim tunc comburebant filios suos in igne ipsi Adramelech et Anemelech diis Sepphauraim.

32. Et erant timentes Dominum : et collocarunt abominationes suas in domibus excelsorum quæ fecerant in Samaria, gens gens in civitate, in qua habitabant in ea. Et erant timentes Dominum : et fecerunt sibi sacerdotes excelsorum, et fecerunt sibimetipsis in domo excelsorum.

32. Et Dominum timebant, et diis suis serviebant juxta judicium gentium, unde transtulerant eos inde.

34. Usque in diem hanc ipsi faciebant juxta judicium earum. Ipsi timent, et ipsi faciunt secundum justificationes earum, et secundum judicium earum, et secundum legem et secundum mandatum quod mandavit Dominus filiis Jacob, cujus posuit nomen ejus Israel.

35. Et disposuit Dominus cum eis testamentum, et mandavit eis, dicens : Non timebitis deos alios, et non adorabitis eos, et non servietis eis, et non sacrificabitis eis :

36. quia tantum Domino qui eduxit vos de terra Ægypti in fortitudine magna et in brachio excelso, ipsum timebitis, et ipsum adorabitis, ei sacrificabitis.

37. Justificationes et judicia et legem et mandata quæ scripsit vobis facere, servabitis omnibus diebus, et non timebitis deos alios.

38. Καὶ τὴν διαθήκην ἣν διέθετο μεθ' ὑμῶν οὐκ ἐπιλήσεσθε· καὶ οὐ φοβηθήσεσθε θεοὺς ἑτέρους,

39. ἀλλ' ἢ τὸν Κύριον Θεὸν ὑμῶν φοβηθήσεσθε, καὶ αὐτὸς ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ πάντων τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν.

40. Καὶ οὐκ ἀκούσεσθε ἐπὶ τῷ κρίματι αὐτῶν, ὃ αὐτοὶ ποιοῦσι.

41. Καὶ ἦσαν τὰ ἔθνη ταῦτα φοβούμενοι τὸν Κύριον, καὶ τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν ἦσαν δουλεύοντες· καί γε οἱ υἱοὶ καὶ υἱοὶ τῶν υἱῶν αὐτῶν, καθὰ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτῶν, ποιοῦσιν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

1. Καὶ ἐγένετο ἐν ἔτει τρίτῳ τῷ Ὡσηὲ υἱῷ Ἠλὰ βασιλεῖ Ἰσραὴλ, ἐβασίλευσεν Ἐζεκίας υἱὸς Ἄχαζ βασιλέως Ἰούδα.

2. Υἱὸς εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ εἴκοσι καὶ ἐννέα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἄβου θυγάτηρ Ζαχαρίου.

3. Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησε Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

4. Αὐτὸς ἐξῆρε τὰ ὑψηλὰ, καὶ συνέτριψε τὰς στήλας, καὶ ἐξωλόθρευσε τὰ ἄλση, καὶ τὸν ὄφιν τὸν χαλκοῦν ὃν ἐποίησε Μωϋσῆς, ὅτι ἕως τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ἦσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ θυμιῶντες αὐτῷ· καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν Νεεσθάν.

5. Ἐν Κυρίῳ Θεῷ Ἰσραὴλ ἤλπισε, καὶ μετ' αὐτὸν οὐκ ἐγενήθη ὅμοιος αὐτῷ ἐν βασιλεῦσιν Ἰούδα καὶ ἐν τοῖς γενομένοις ἔμπροσθεν αὐτοῦ,

6. καὶ ἐκολλήθη τῷ Κυρίῳ· οὐκ ἀπέστη ὄπισθεν αὐτοῦ, καὶ ἐφύλαξε τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ὅσας ἐνετείλατο Μωϋσῇ.

7. Καὶ ἦν Κύριος μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐν πᾶσιν οἷς ἐποίει συνῆκε. Καὶ ἠθέτησεν ἐν τῷ βασιλεῖ Ἀσσυρίων, καὶ οὐκ ἐδούλευσεν αὐτῷ.

8. Αὐτὸς ἐπάταξε τοὺς ἀλλοφύλους ἕως Γάζης καὶ ἕως ὁρίου αὐτῆς, ἀπὸ πύργου φυλασσόντων καὶ ἕως πόλεως ὀχυρᾶς.

9. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ βασιλεῖ Ἐζεκίᾳ, αὐτὸς ἐνιαυτὸς ὁ ἕβδομος τῷ Ὡσηὲ υἱῷ Ἠλὰ βασιλεῖ Ἰσραὴλ, ἀνέβη Σαλαμανασσὰρ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ Σαμάρειαν, καὶ ἐπολιόρκει ἐπ' αὐτὴν,

10. καὶ κατελάβετο αὐτὴν ἀπὸ τέλους τριῶν ἐτῶν ἐν ἔτει ἕκτῳ τῷ Ἐζεκίᾳ, αὐτὸς ἐνιαυτὸς ἔννατος τῷ Ὡσηὲ βασιλεῖ Ἰσραὴλ, καὶ συνελήφθη Σαμάρεια.

11. Καὶ ἀπῴκισε βασιλεὺς Ἀσσυρίων τὴν Σαμάρειαν εἰς Ἀσσυρίους, καὶ ἔθηκεν αὐτοὺς ἐν Ἀλαὲ καὶ ἐν Ἀβὼρ ποταμῷ Γωζὰν καὶ Ὄρη Μήδων,

12. ἀνθ' ὧν ὅτι οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς Κυρίου Θεοῦ αὐτῶν, καὶ παρέβησαν τὴν διαθήκην αὐτοῦ, πάντα ὅσα ἐνετείλατο Μωϋσῆς ὁ δοῦλος Κυρίου, καὶ οὐκ ἤκουσαν καὶ οὐκ ἐποίησαν.

13. Καὶ τῷ τεσσαρεσκαιδεκάτῳ ἔτει τοῦ βασιλέως Ἐζεκίου, ἀνέβη Σενναχηρὶμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ τὰς πόλεις Ἰούδα τὰς ὀχυρὰς, καὶ συνέλαβεν αὐτάς.

14. Καὶ ἀπέστειλε Ἐζεκίας βασιλεὺς Ἰούδα ἀγγέλους πρὸς βασιλέα Ἀσσυρίων εἰς Λαχὶς, λέγων· Ἡμάρτηκα, ἀποστράφηθι ἀπ' ἐμοῦ· ὃ ἐὰν ἐπιθῇς ἐπ' ἐμὲ, βαστάσω. Καὶ ἐπέθηκεν ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ Ἐζεκίαν βασιλέα Ἰούδα τριακόσια τάλαντα ἀργυρίου, καὶ τριάκοντα τάλαντα χρυσίου.

38. Et testamenti quod disposuit vobiscum non obliviscemini, et non timebitis deos alios,

39. sed Dominum Deum vestrum timebitis, et ipse eruet vos de omnibus inimicis vestris.

40. Et non audietis in judicio eorum, quod ipsi faciunt.

41. Et fuerunt gentes hæ timentes Dominum, et sculptilibus suis erant servientes : etiam filii et filii filiorum eorum, sicut fecerant patres eorum, faciunt usque in diem hanc.

CAPUT XVIII.

1. Et factum est in anno tertio Oseæ filii Ela regis Israel, regnavit Ezecias filius Achaz regis Juda.

2. Filius viginti et quinque annorum in regnando ipsum, et viginti et novem annos regnavit in Jerusalem : et nomen matri ejus Abu filia Zachariæ.

3. Et fecit rectum in oculis Domini secundum omnia quæcumque fecerat David pater ejus.

4. Ipse sustulit excelsa, et contrivit statuas, et exterminavit lucos, et serpentem æneum quem fecerat Moyses, quoniam usque ad dies illos erant filii Israel adolentes ei : et vocabat eum Neesthan.

5. In Domino Deo Israel speravit, et post eum non fuit similis ei in regibus Juda et in iis qui fuerunt ante eum,

6. et adhæsit Domino : non recessit a post eum, et custodivit mandata ejus quæcumque mandavit Moysi.

7. Et fuit Dominus cum eo, et in omnibus quæ faciebat intellexit. Et rebellavit in rege Assyriorum, et non servivit ei.

8. Ipse percussit alienigenas usque Gazam et usque ad terminum ejus, a turre custodum et usque ad civitatem munitam.

9. Et factum est in anno quarto regis Ezeciæ, ipse annus septimus Oseæ filio Ela regi Israel, ascendit Salamanassar rex Assyriorum super Samariam, et obsidebat super eam,

10. et cepit eam a fine trium annorum in anno sexto Ezeciæ, ipse annus nonus Oseæ regi Israel, et capta est Samaria.

11. Et transtulit rex Assyriorum Samariam in Assyrios, et posuit eos in Alae et in Abor fluvio Gozan et Ore Medorum,

12. pro eo quod non audierunt vocem Domini Dei sui, et transgressi sunt testamentum ejus, omnia quæcumque mandavit Moyses servus Domini, et non audierunt et non fecerunt.

13. Et quarto et decimo anno regis Ezeciæ, ascendit Sennacherim rex Assyriorum super civitates Juda munitas, et cepit eas.

14. Et misit Ezecias rex Juda nuntios ad regem Assyriorum in Lachis, dicens : Peccavi, recede a me : quodcumque imposueris super me, portabo. Et imposuit rex Assyriorum super Ezeciam regem Juda trecenta talenta argenti, et triginta talenta auri.

15. Καὶ ἔδωκεν Ἐζεκίας πᾶν τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν οἴκῳ Κυρίου καὶ ἐν θησαυροῖς οἴκου τοῦ βασιλέως.

16. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ συνέκοψεν Ἐζεκίας τὰς θύρας ναοῦ, καὶ τὰ ἐστηριγμένα ἃ ἐχρύσωσεν Ἐζεκίας ὁ βασιλεὺς Ἰούδα, καὶ ἔδωκεν αὐτὰ βασιλεῖ Ἀσσυρίων.

17. Καὶ ἀπέστειλε βασιλεὺς Ἀσσυρίων τὸν Θαρθὰν καὶ τὸν Ῥαφὶς καὶ τὸν Ῥαψάκην ἐκ Λαχὶς πρὸς τὸν βασιλέα Ἐζεκίαν ἐν δυνάμει βαρείᾳ ἐπὶ Ἱερουσαλήμ· καὶ ἀνέβησαν καὶ ἦλθον εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔστησαν ἐν τῷ ὑδραγωγῷ τῆς κολυμβήθρας τῆς ἄνω, ἥ ἐστιν ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἀγροῦ τοῦ γναφέως.

18. Καὶ ἐβόησαν πρὸς Ἐζεκίαν, καὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν Ἐλιακὶμ υἱὸς Χελκίου ὁ οἰκονόμος, καὶ Σωμνᾶς ὁ γραμματεὺς, καὶ Ἰωὰς ὁ υἱὸς Σαφὰτ ὁ ἀναμιμνήσκων.

19. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ῥαψάκης· εἴπατε δὴ πρὸς Ἐζεκίαν· Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς ὁ μέγας, βασιλεὺς Ἀσσυρίων· Τί ἡ πεποίθησις αὕτη ἣν πέποιθας;

20. Εἶπας, πλὴν λόγοι χειλέων, βουλὴ καὶ δύναμις εἰς πόλεμον· νῦν οὖν τίνι πεποιθὼς ἠθέτησας ἐν ἐμοί;

21. Νῦν ἰδοὺ πέποιθας σαυτῷ ἐπὶ τὴν ῥάβδον τὴν καλαμίνην τὴν τεθλασμένην ταύτην, ἐπ' Αἴγυπτον; Ὃς ἂν στηριχθῇ ἀνὴρ ἐπ' αὐτὴν, καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ τρήσει αὐτήν. Οὕτω Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου πᾶσι τοῖς πεποιθόσιν ἐπ' αὐτόν.

22. Καὶ ὅτι εἶπας πρός μέ· Ἐπὶ Κύριον Θεὸν πεποίθαμεν· οὐχὶ αὐτὸς οὗτος ἀπέστησαν Ἐζεκίας τὰ ὑψηλὰ αὐτοῦ καὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ, καὶ εἶπε τῷ Ἰούδᾳ καὶ τῇ Ἱερουσαλήμ· Ἐνώπιον τοῦ θυσιαστηρίου τούτου προσκυνήσετε ἐν Ἱερουσαλήμ;

23. Καὶ νῦν μίχθητε δὴ τῷ κυρίῳ μου βασιλεῖ Ἀσσυρίων, καὶ δώσω σοι δισχιλίους ἵππους, εἰ δυνήσῃ δοῦναι σεαυτῷ ἐπιβάτας ἐπ' αὐτούς.

24. Καὶ πῶς ἀποστρέψεις τὸ πρόσωπον τοπάρχου ἑνὸς τῶν δούλων τοῦ κυρίου μου τῶν ἐλαχίστων; Καὶ ἤλπισας σαυτῷ ἐπ' Αἴγυπτον εἰς ἅρματα καὶ ἱππεῖς.

25. Καὶ νῦν μὴ ἄνευ Κυρίου ἀνέβημεν ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον τοῦ διαφθεῖραι αὐτόν; Κύριος εἶπε πρός μέ· Ἀνάβηθι ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην καὶ διάφθειρον αὐτήν.

26. Καὶ εἶπεν Ἐλιακὶμ υἱὸς Χελκίου καὶ Σωμνᾶς καὶ Ἰωὰς πρὸς Ῥαψάκην· Λάλησον δὴ πρὸς τοὺς παῖδάς σου συριστὶ, ὅτι ἀκούομεν ἡμεῖς, καὶ οὐ λαλήσεις μεθ' ἡμῶν ἰουδαϊστί· καὶ ἱνατί λαλεῖς ἐν τοῖς ὠσὶ τοῦ λαοῦ τοῦ ἐπὶ τοῦ τείχους;

27. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ῥαψάκης· Μὴ ἐπὶ τὸν κύριόν σου καὶ πρὸς σὲ ἀπέστειλέ με ὁ κύριός μου λαλῆσαι τοὺς λόγους τούτους; Οὐχὶ ἐπὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς καθημένους ἐπὶ τοῦ τείχους, τοῦ φαγεῖν τὴν κόπρον αὐτῶν, καὶ πιεῖν τὸ οὖρον αὐτῶν μεθ' ὑμῶν ἅμα;

28. Καὶ ἔστη Ῥαψάκης καὶ ἐβόησε φωνῇ μεγάλῃ ἰουδαϊστὶ, καὶ ἐλάλησε καὶ εἶπεν· Ἀκούσατε τοὺς λόγους τοῦ μεγάλου βασιλέως Ἀσσυρίων.

29. Τάδε λέγει ὁ βασιλεύς· Μὴ ἐπαιρέτω ὑμᾶς Ἐζεκίας λόγοις, ὅτι οὐ μὴ δύνηται ὑμᾶς ἐξελέσθαι ἐκ χειρὸς αὐτοῦ.

30. Καὶ μὴ ἐπελπιζέτω ὑμᾶς Ἐζεκίας πρὸς Κύριον, λέγων· Ἐξαιρούμενος ἐξελεῖται Κύριος, οὐ μὴ παραδοθῇ ἡ πόλις αὕτη ἐν χειρὶ βασιλέως Ἀσσυρίων.

15. Et dedit Ezecias omne argentum inventum in domo Domini et in thesauris domus regis.

16. In tempore illo concidit Ezecias januas templi, et firmata quæ deauraverat Ezecias rex Juda, et dedit ea regi Assyriorum.

17. Et misit rex Assyriorum ipsum Tharthan et Raphis et Rhapsacem e Lachis ad regem Ezeciam in virtute gravi super Jerusalem : et ascenderunt et venerunt in Jerusalem, et steterunt in aquæductu piscinæ superioris, quæ est in via agri fullonis.

18. Et clamaverunt ad Ezeciam, et venerunt ad eum Eliacim filius Chelciæ œconomus, et Somnas scriba, et Joas filius Sophath commonefaciens.

19. Et dixit ad eos Rhapsaces : Dicite nunc ad Ezeciam : Hæc dicit rex magnus, rex Assyriorum : Quid fiducia hæc qua fidisti?

20. Dixisti, tantum verba labiorum, consilium et virtus ad prælium : nunc igitur quo fretus rebellasti in me?

21. Nunc igitur fidisti tibi super virgam arundineam fractam istam, super Ægyptum? Quicumque innixus fuerit vir super eam, et intrabit in manum ejus, et perforabit eam. Sic Pharao rex Ægypti omnibus confidentibus super eum.

22. Et quoniam dixisti ad me : Super Dominum Deum confidimus : nonne hic ipse amovit Ezecias excelsa ejus et altaria ejus, et dixit ad Judam et Jerusalem : Coram altare hoc adorabitis in Jerusalem?

23. Et nunc miscete vos, quæso, domino meo regi Assyriorum, et dabo tibi bis mille equos, si poteris dare tibi ascensores super eos.

24. Et quomodo avertes faciem toparchæ unius e servis domini mei minimis? Et sperasti tibi super Ægyptum in curribus et equitibus.

25. Et nunc numquid sine Domino ascendimus super locum hunc ad corrumpendum eum? Dominus dixit ad me : Ascende super terram istam et corrumpe eam.

26. Et dixit Eliacim filius Chelciæ et Somnas et Joas ad Rhapsacem : Loquere, quæso, ad servos tuos syriace, quoniam audimus nos, et non loqueris nobiscum judaice : et ut quid loqueris in auribus populi qui super murum?

27. Et dixit ad eos Rhapsaces : Numquid ad dominum tuum et ad te misit me dominus meus loqui verba hæc? Nonne ad viros sedentes super murum, ad comedendum stercus suum, et bibendum urinam suam vobiscum simul?

28. Et stetit Rhapsaces et clamavit voce magna judaice, et locutus est et dixit : Audite verba magni regis Assyriorum.

29. Hæc dicit rex : Ne elevet vos Ezecias verbis, quoniam non poterit vos eruere de manu ejus.

30. Et non faciat vos sperare Ezecias in Dominum, dicens : Eruens eruet Dominus, non tradetur civitas hæc in manu regis Assyriorum.

31. Μὴ ἀκούετε Ἐζεκίου, ὅτι τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς
Ἀσσυρίων· Ποιήσατε μετ' ἐμοῦ εὐλογίαν, καὶ ἐξέλ-
θατε πρός μὲ, καὶ πίεται ἀνὴρ τὴν ἄμπελον αὐτοῦ,
καὶ ἀνὴρ τὴν συκῆν αὐτοῦ φάγεται, καὶ πίεται ὕδωρ
τοῦ λάκκου αὐτοῦ,
32. ἕως ἔλθω καὶ λάβω ὑμᾶς εἰς γῆν ὡς γῆ ὑμῶν,
γῆ σίτου καὶ οἴνου καὶ ἄρτου καὶ ἀμπελώνων, γῆ ἐλαίας
ἐλαίου καὶ μέλιτος, καὶ ζήσετε καὶ οὐ μὴ ἀποθάνητε.
Καὶ μὴ ἀκούετε Ἐζεκίου, ὅτι ἀπατᾷ ὑμᾶς, λέγων·
Κύριος ῥύσεται ὑμᾶς.
33. Μὴ ῥυόμενοι ἐῤῥύσαντο οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν ἕκα-
στος τὴν ἑαυτοῦ χώραν ἐκ χειρὸς βασιλέως Ἀσσυρίων;
34. Ποῦ ἐστιν ὁ θεὸς Αἰμὰθ, καὶ Ἀρφάδ; ποῦ ἐστιν
ὁ θεὸς Σεπφαουραῒμ Ἀνὰ καὶ Ἀβὰ, ὅτι ἐξείλαντο
Σαμάρειαν ἐκ χειρός μου;
35. Τίς ἐν πᾶσι τοῖς θεοῖς τῶν γαιῶν οἳ ἐξείλαντο
τὰς γᾶς αὐτῶν ἐκ χειρός μου, ὅτι ἐξελεῖται Κύριος τὴν
Ἱερουσαλὴμ ἐκ χειρός μου;
36. Καὶ ἐκώφευσαν καὶ οὐκ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ λό-
γον, ὅτι ἐντολὴ τοῦ βασιλέως, λέγων· Οὐκ ἀποκριθή-
σεσθε αὐτῷ.
37. Καὶ εἰςῆλθεν Ἑλιακὶμ υἱὸς Χελκίου ὁ οἰκονόμος,
καὶ Σωμνὰς ὁ γραμματεὺς, καὶ Ἰωὰς υἱὸς Σαφὰτ ὁ
ἀναμιμνήσκων, πρὸς Ἐζεκίαν, διεῤῥηχότες τὰ ἱμάτια,
καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ τοὺς λόγους Ῥαψάκου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

1. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἐζεκίας,
καὶ διέῤῥηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ περιεβάλετο σάκ-
κον, καὶ εἰςῆλθεν εἰς οἶκον Κυρίου.
2. Καὶ ἀπέστειλεν Ἑλιακὶμ τὸν οἰκονόμον, καὶ
Σωμνὰν τὸν γραμματέα, καὶ τοὺς πρεσβυτέρους τῶν
ἱερέων περιβεβλημένους σάκκους, πρὸς Ἡσαΐαν τὸν
προφήτην υἱὸν Ἀμώς.
3. Καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· Τάδε λέγει Ἐζεκίας·
Ἡμέρα θλίψεως καὶ ἐλεγμοῦ καὶ παροργισμοῦ ἡ ἡμέρα
αὕτη· ὅτι ἦλθον υἱοὶ ἕως ὠδίνων, καὶ ἰσχὺς οὐκ ἔστι
τῇ τικτούσῃ.
4. Εἴ πως εἰςακούσεται Κύριος ὁ Θεός σου πάντας
τοὺς λόγους Ῥαψάκου ὃν ἀπέστειλεν αὐτὸν βασιλεὺς
Ἀσσυρίων ὁ κύριος αὐτοῦ ὀνειδίζειν Θεὸν ζῶντα, καὶ
βλασφημεῖν ἐν λόγοις οἷς ἤκουσε Κύριος ὁ Θεός σου,
καὶ λήψῃ προςευχὴν περὶ τοῦ λείμματος τοῦ εὑρισκο-
μένου.
5. Καὶ ἦλθον οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως Ἐζεκίου πρὸς
Ἡσαΐαν,
6. καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἡσαΐας· Τάδε ἐρεῖτε πρὸς τὸν
κύριον ὑμῶν· Τάδε λέγει Κύριος· Μὴ φοβηθῇς ἀπὸ
τῶν λόγων ὧν ἤκουσας, ὧν ἐβλασφήμησαν τὰ παιδά-
ρια βασιλέως Ἀσσυρίων.
7. Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι ἐν αὐτῷ πνεῦμα, καὶ ἀκούσε-
ται ἀγγελίαν καὶ ἀποστραφήσεται εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ·
καὶ καταβαλῶ αὐτὸν ἐν ῥομφαίᾳ ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ.
8. Καὶ ἐπέστρεψε Ῥαψάκης, καὶ εὗρε τὸν βασιλέα
Ἀσσυρίων πολεμοῦντα ἐπὶ Λοβνὰ, ὅτι ἤκουσεν ὅτι
ἀπῆρεν ἐκ Λαχίς.
9. Καὶ ἤκουσε περὶ Θαρακὰ βασιλέως Αἰθιόπων,
λέγων· Ἰδοὺ ἐξῆλθε πολεμεῖν μετὰ σοῦ· καὶ ἐπέστρεψε
καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς Ἐζεκίαν, λέγων·
10. Μὴ ἐπαιρέτω σε ὁ Θεός σου ἐφ' ᾧ σὺ πέποιθας

31. Nolite audire Ezeciam, quoniam hæc dicit rex As-
syriorum : Facite mecum benedictionem, et exite ad me, et
bibet vir vitem suam, et vir ficum suam comedet, et bibet
aquam cisternæ suæ,
32. quoadusque veniam et accipiam vos in terram sicut
terra vestra, terra frumenti et vini et panis et vinearum,
terra olivæ olei et mellis, et vivetis et non moriemini. Et
nolite audire Ezeciam, quoniam decipit vos, dicens : Do-
minus eruet nos.
33. Numquid eruentes eruerunt dii gentium unusquisque
suam regionem de manu regis Assyriorum?
34. Ubi est deus Æmath, et Arphad? Ubi est deus Sep-
phauraim Ana et Aba, quia eruerunt Samariam de manu
mea?
35. Quis in omnibus diis terrarum qui eruerint terras
suas de manu mea, quoniam eruet Dominus Jerusalem de
manu mea?
36. Et mutiverunt et non responderunt ei verbum,
quoniam mandatum erat regis, dicens : Non respondebitis
ei.
37. Et intravit Eliacim filius Chelciæ œconomus, et
Somnas scriba, et Joas filius Saphat commonefaciens, ad
Ezeciam, discissi vestimenta, et annuntiaverunt ei verba
Rhapsacis.

CAPUT XIX.

1. Et factum est, ut audivit rex Ezecias, et discidit ve-
stimenta sua, et indutus est saccum, et intravit in domum
Domini.
2. Et misit Eliacim œconomum, et Somnam scribam, et
seniores sacerdotum indutos saccis, ad Esaiam prophetam,
filium Amos.
3. Et dixerunt ad eum : Hæc dicit Ezecias : Dies tribu-
lationis et argutionis et irritationis dies hæc : quoniam ve-
nerunt filii usque ad dolores partus, et fortitudo non est
parienti.
4. Si quo modo exaudiet Dominus Deus tuus omnia
verba Rhapsacis quem misit eum rex Assyriorum dominus
ejus ad exprobrandum Deum vivum, et blasphemandum
in verbis quæ audivit Dominus Deus tuus, et assumes de-
precationem pro residuo quod invenitur.
5. Et venerunt pueri regis Ezeciæ ad Esaiam,
6. et dixit eis Esaias : Hæc dicetis ad dominum vestrum :
Hæc dicit Dominus : Ne timeas a verbis quæ audisti, quæ
blasphemaverunt pueri regis Assyriorum.
7. Ecce ego do in eo spiritum, et audiet nuntium et re-
vertetur in terram suam : et prosternam eum in gladio in
terra ejus.
8. Et revertit Rhapsaces, et invenit regem Assyriorum
bellantem super Lobna, quoniam audivit quia promoverat
e Lachis.
9. Et audivit de Tharaca rege Æthiopum, dicens : Ecce
exivit bellare tecum : et revertit et misit nuntios ad Eze-
ciam, dicens :
10. Ne extollat te Deus tuus in quo tu confidisti in eo,

ἐν αὐτῷ, λέγων· Οὐ μὴ παραδοθῇ Ἱερουσαλὴμ εἰς χεῖρας βασιλέως Ἀσσυρίων.

11. Ἰδοὺ σὺ ἤκουσας πάντα ὅσα ἐποίησαν βασιλεῖς Ἀσσυρίων πάσαις ταῖς γαίαις τοῦ ἀναθεματίσαι αὐτὰς, καὶ σὺ ῥυσθήσῃ;

12. Μὴ ἐξαιρούμενοι ἐξείλαντο αὐτοὺς οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν, οὓς διέφθειραν οἱ πατέρες μου, τήν τε Γωζὰν, καὶ τὴν Χαῤῥὰν, καὶ τὴν Ῥαφὶς, καὶ υἱοὺς Ἐδὲμ τοὺς ἐν Θαεσθέν;

13. Ποῦ ἐστιν ὁ βασιλεὺς Αἰμὰθ, καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀρφάδ; Καὶ ποῦ ἐστιν ὁ βασιλεὺς τῆς πόλεως Σεπφαρουαὶν Ἀνὰ καὶ Ἀβά;

14. Καὶ ἔλαβεν Ἐζεκίας τὰ βιβλία ἐκ χειρὸς τῶν ἀγγέλων καὶ ἀνέγνω αὐτὰ, καὶ ἀνέβη εἰς οἶκον Κυρίου, καὶ ἀνέπτυξεν αὐτὰ Ἐζεκίας ἐναντίον Κυρίου,

15. καὶ εἶπε· Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν Χερουβὶμ, σὺ εἶ ὁ Θεὸς μόνος ἐν πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς, σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

16. Κλῖνον, Κύριε, τὸ οὖς σου καὶ ἄκουσον· ἄνοιξον, Κύριε, τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἴδε, καὶ ἄκουσον τοὺς λόγους Σενναχηρὶμ οὓς ἀπέστειλεν ὀνειδίζειν Θεὸν ζῶντα.

17. Ὅτι ἀληθείᾳ, Κύριε, ἠρήμωσαν βασιλεῖς Ἀσσυρίων τὰ ἔθνη,

18. καὶ ἔδωκαν τοὺς θεοὺς αὐτῶν εἰς τὸ πῦρ, ὅτι οὐ θεοί εἰσιν, ἀλλ' ἢ ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων, ξύλα καὶ λίθος, καὶ ἀπώλεσαν αὐτούς.

19. Καὶ νῦν, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σῶσον ἡμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, καὶ γνώσονται πᾶσαι αἱ βασιλεῖαι τῆς γῆς ὅτι σὺ Κύριος ὁ Θεὸς μόνος.

20. Καὶ ἀπέστειλεν Ἡσαΐας υἱὸς Ἀμὼς πρὸς Ἐζεκίαν, λέγων· Τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, Θεὸς Ἰσραήλ· Ἃ προσηύξω πρὸς μὲ περὶ Σενναχηρὶμ βασιλέως Ἀσσυρίων, ἤκουσα·

21. Οὗτος ὁ λόγος ὃν ἐλάλησε Κύριος ἐπ' αὐτόν· Ἐξουδένωσέ σε καὶ ἐμυκτήρισέ σε παρθένος θυγάτηρ Σιών· ἐπὶ σοὶ κεφαλὴν αὐτῆς ἐκίνησε θυγάτηρ Ἱερουσαλήμ.

22. Τίνα ὠνείδισας καὶ τίνα ἐβλασφήμησας; καὶ ἐπὶ τίνα ὕψωσας φωνὴν, καὶ ἦρας εἰς ὕψος τοὺς ὀφθαλμούς σου; Εἰς τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραήλ.

23. Ἐν χειρὶ ἀγγέλων σου ὠνείδισας Κύριον, καὶ εἶπας· Ἐν τῷ πλήθει τῶν ἁρμάτων μου ἐγὼ ἀναβήσομαι εἰς ὕψος ὀρέων, μηροὺς τοῦ Λιβάνου, καὶ ἔκοψα τὸ μέγεθος τῆς κέδρου αὐτοῦ, τὰ ἐκλεκτὰ κυπαρίσσων αὐτοῦ, καὶ ἦλθον εἰς μέσον δρυμοῦ καὶ Καρμήλου.

24. Ἐγὼ ἔψυξα καὶ ἔπιον ὕδατα ἀλλότρια, καὶ ἐξερήμωσα τῷ ἴχνει τοῦ ποδός μου πάντας ποταμοὺς περιοχῆς.

(*) 25. Ἔπλασα αὐτὴν, συνήγαγον αὐτήν· καὶ ἐγενήθη εἰς ἐπάρσεις ἀποικεσιῶν μαχίμων πόλεις ὀχυράς.

26. Καὶ οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐταῖς ἠσθένησαν τῇ χειρὶ, ἔπτηξαν καὶ κατῃσχύνθησαν. Ἐγένοντο χόρτος ἀγροῦ, ἢ χλωρὰ βοτάνη, χλόη δωμάτων, καὶ πάτημα ἀπέναντι ἑστηκότος.

(*) 25. Μὴ οὐκ ἤκουσας; ἀπὸ μακρόθεν αὐτὴν ἐποίησα, εἰς ἀπὸ ἡμερῶν ἀρχῆθεν ἔπλασα αὐτήν, καὶ ἤγαγον αὐτήν· καὶ ἐγενήθη εἰς ἐπάρσεις ἀποικεσιῶν μαχίμων πόλεις ὀχυράς. (*Alex.*)

dicens : Non tradetur Jerusalem in manus regis Assyriorum.

11. Ecce tu audisti omnia quæcumque fecerunt reges Assyriorum omnibus terris anathemando eas, et tu eripieris?

12. Numquid eruentes eruerunt eos dii gentium, quas corruperunt patres mei, Gozam, et Charram, et Raphis, et filios Edom qui Thaesthen?

13. Ubi est rex Æmath, et rex Arphad? Et ubi est rex civitatis Sephharvaim Ana et Aba?

14. Et sumpsit Ezecias libros de manu nuntiorum et legit eos, et ascendit in domum Domini, et expandit eos Ezecias ante Dominum,

15. et dixit : Domine Deus Israel qui sedes super Cherubim, tu es Deus solus in omnibus regnis terræ, tu fecisti cœlum et terram.

16. Inclina, Domine, aurem tuam et audi : aperi, Domine, oculos tuos et vide, et audi verba Sennacherim quæ misit ad exprobrandum Deum vivum.

17. Quoniam veritate, Domine, desolaverunt reges Assyriorum gentes,

18. et dederunt deos earum in ignem, quoniam non dii sunt, sed opera manuum hominum, ligna et lapis, et disperdiderunt eos.

19. Et nunc, Domine Deus noster, salva nos de manu ejus, et cognoscent omnia regna terræ quia tu Dominus Deus solus.

20. Et misit Esaias filius Amos ad Ezeciam, dicens : Hæc dicit Dominus Deus virtutum, Deus Israel : Quæ deprecatus es ad me de Sennacherim rege Assyriorum, audivi :

21. hoc est verbum quod locutus est Dominus super eum : Sprevit te et subsannavit te virgo filia Sion : super te caput suum movit filia Jerusalem.

22. Quem exprobrasti et quem blasphemasti? et super quem exaltasti vocem, et elevasti in sublime oculos tuos? In sanctum Israel.

23. In manu nuntiorum tuorum exprobrasti Dominum, et dixisti : In multitudine curruum meorum ego ascendam in altitudinem montium, femora Libani, et concidi magnitudinem cedri ejus, electa cupressorum ejus, et veni in medium sylvæ et Carmeli.

24. Ego siccavi et bibi aquas alienas, et desolavi vestigio pedis mei omnes fluvios clausuræ.

25. Finxi eam, duxi, collegi eam : et fuit in tumulos demigrationum oppugnantium civitates munitas.

26. Et inhabitantes in eis infirmati sunt manu, contremuerunt et confusi sunt. Fuerunt fœnum agri, vel virens herba, herba tectorum, et conculcatio coram stante.

---

25. Numquid non audisti? a longe illud feci, a diebus antiquitus finxi illud et adduxi illud : et fuit in tumulos demigrationum oppugnantium civitates munitas.

27. Καὶ τὴν καθέδραν σου καὶ τὴν ἔξοδόν σου ἔγνων, καὶ τὸν θυμόν σου ἐπ' ἐμὲ,

28. διὰ τὸ ὀργισθῆναί σε ἐπ' ἐμὲ, καὶ τὸ στρῆνός σου ἀνέβη ἐν τοῖς ὠσί μου· καὶ θήσω τὰ ἄγκιστρά μου ἐν τοῖς μυκτῆρσί σου, καὶ χαλινὸν ἐν τοῖς χείλεσί σου, καὶ ἀποστρέψω σε ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ ἦλθες ἐν αὐτῇ.

29. Καὶ τοῦτό σοι τὸ σημεῖον· Φάγε τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν αὐτόματα, καὶ τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ τὰ ἀνατέλλοντα, καὶ ἔτει τρίτῳ σπορὰ καὶ ἀμητὸς καὶ φυτεία ἀμπελώνων, καὶ φάγεσθε τὸν καρπὸν αὐτῶν.

30. Καὶ προσθήσει τὸν διασεσωσμένον οἴκου Ἰούδα, τὸ ὑπολειφθὲν, ῥίζαν κάτω, καὶ ποιήσει καρπὸν ἄνω.

31. Ὅτι ἐξ Ἱερουσαλὴμ ἐξελεύσεται κατάλειμμα, καὶ ἀνασωζόμενος ἐξ ὄρους Σιών. Ὁ ζῆλος Κυρίου τῶν δυνάμεων ποιήσει τοῦτο.

32. Οὐχ οὕτως; Τάδε λέγει Κύριος πρὸς βασιλέα Ἀσσυρίων· Οὐκ εἰσελεύσεται εἰς τὴν πόλιν ταύτην, καὶ οὐ τοξεύσει ἐκεῖ βέλος, καὶ οὐ προφθάσει ἐπ' αὐτὴν θυρεὸς, καὶ οὐ μὴ ἐκχέῃ πρὸς αὐτὴν πρόσχωμα.

33. Τῇ ὁδῷ ᾗ ἦλθεν, ἐν αὐτῇ ἀποστραφήσεται, καὶ εἰς τὴν πόλιν ταύτην οὐκ εἰσελεύσεται, λέγει Κύριος.

34. Καὶ ὑπερασπιῶ ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης δι' ἐμὲ καὶ διὰ Δαυὶδ τὸν δοῦλόν μου.

35. Καὶ ἐγένετο νυκτὸς, καὶ ἐξῆλθεν ἄγγελος Κυρίου καὶ ἐπάταξεν ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν Ἀσσυρίων ἑκατὸν ὀγδοηκονταπέντε χιλιάδας· καὶ ὤρθρισαν τοπρωὶ, καὶ ἰδοὺ πάντες σώματα νεκρά.

36. Καὶ ἀπῆρε καὶ ἐπορεύθη καὶ ἀπέστρεψε Σενναχηρὶμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων, καὶ ᾤκησεν ἐν Νινευῇ.

37. Καὶ ἐγένετο, αὐτοῦ προσκυνοῦντος ἐν οἴκῳ Μεσερὰχ τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, καὶ Ἀδραμέλεχ καὶ Σαρασὰρ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐπάταξαν αὐτὸν ἐν μαχαίρᾳ· καὶ αὐτοὶ ἐσώθησαν εἰς γῆν Ἀραράθ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἀσορδὰν ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

1. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἠῤῥώστησεν Ἐζεκίας εἰς θάνατον, καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὸν Ἡσαΐας υἱὸς Ἀμὼς ὁ προφήτης, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Τάδε λέγει Κύριος· Ἔντειλαι τῷ οἴκῳ σου, ἀποθνήσκεις σὺ καὶ οὐ ζήσῃ.

2. Καὶ ἀπέστρεψεν Ἐζεκίας πρὸς τὸν τοῖχον, καὶ ηὔξατο πρὸς Κύριον, λέγων·

3. Κύριε, μνήσθητι δὴ ὅσα περιεπάτησα ἐνώπιόν σου ἐν ἀληθείᾳ καὶ καρδίᾳ πλήρει, καὶ τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου ἐποίησα. Καὶ ἔκλαυσεν Ἐζεκίας κλαυθμῷ μεγάλῳ.

4. Καὶ ἦν Ἡσαΐας ἐν τῇ αὐλῇ τῇ μέσῃ, καὶ ῥῆμα Κυρίου ἐγένετο πρὸς αὐτὸν, λέγων·

5. Ἐπίστρεψον, καὶ ἐρεῖς πρὸς Ἐζεκίαν τὸν ἡγούμενον τοῦ λαοῦ μου· Τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Δαυὶδ τοῦ πατρός σου· Ἤκουσα τῆς προσευχῆς σου, εἶδον τὰ δάκρυά σου· ἰδοὺ ἐγὼ ἰάσομαί σε, τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἀναβήσῃ εἰς οἶκον Κυρίου.

6. Καὶ προσθήσω ἐπὶ τὰς ἡμέρας σου πεντεκαίδεκα ἔτη, καὶ ἐκ χειρὸς βασιλέως Ἀσσυρίων σώσω σε καὶ τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ὑπερασπιῶ ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης δι' ἐμὲ καὶ διὰ Δαυὶδ τὸν δοῦλόν μου.

7. Καὶ εἶπε· Λαβέτωσαν παλάθην σύκων, καὶ ἐπιθέτωσαν ἐπὶ τὸ ἕλκος, καὶ ὑγιάσει.

27. Et sessionem tuam et exitum tuum novi, et furorem tuum super me,

28. eo quod iratus sis super me, et strepitus tuus ascendit in aures meas : et ponam hamos meos in naribus tuis, et frenum in labiis tuis, et redire faciam te via qua venisti in ea.

29. Et hoc tibi signum : Comede hoc anno sponte nata, et anno secundo germinantia, et anno tertio satio et messis et plantatio vinearum, et comedetis fructum earum.

30. Et adjiciet quod salvatum est de domo Juda ipsum residuum radicem deorsum, et faciet fructum sursum.

31. Quoniam de Jerusalem egredietur residuum, et is qui salvus evadit de monte Sion. Zelus Domini virtutum faciet hoc.

32. Nonne sic? Hæc dicit Dominus ad regem Assyriorum : Non ingredietur in civitatem hanc, et non jaculabitur illuc jaculum, et non præveniet super eam clypeus, et non effundet ad eam aggerem.

33. Via qua venit, in ea revertetur, et in civitatem hanc non ingredietur, dicit Dominus.

34. Et protegam super civitatem hanc propter me et propter David servum meum.

35. Et factum est nocte, et exivit angelus Domini et percussit in castris Assyriorum centum octuaginta quinque millia : et surrexerunt mane, et ecce omnes corpora mortua.

36. Et promovit et ivit et revertit Sennacherim rex Assyriorum, et habitavit in Nineve.

37. Et factum est, ipso adorante in domo Meserach dei sui, et Adramelec et Sarasar filii ejus percusserunt eum in gladio : et ipsi evaserunt in terram Ararath, et regnavit Asordan filius ejus pro eo.

CAPUT XX.

1. In diebus illis ægrotavit Ezecias ad mortem, et intravit ad eum Esaias filius Amos propheta, et dixit ad eum : Hæc dicit Dominus : Præcipe domui tuæ, moreris tu et non vives.

2. Et convertit Ezecias ad murum, et precatus est ad Dominum, dicens :

3. Domine, memento nunc quæcumque ambulavi coram te in veritate et corde pleno, et bonum in oculis tuis feci. Et ploravit Ezecias ploratu magno.

4. Et erat Esaias in atrio medio, et verbum Domini factum est ad eum, dicens :

5. Revertere, et dices ad Ezeciam ducem populi mei : Hæc dicit Dominus Deus David patris tui : Audivi deprecationem tuam, vidi lacrymas tuas : ecce ego sanabo te, die tertia ascendes in domum Domini.

6. Et adjiciam ad dies tuos quinque et decem annos, et de manu regis Assyriorum salvabo te et civitatem hanc, et protegam super civitatem hanc propter me et propter David servum meum.

7. Et dixit : Capiant palatham ficorum, et ponant super ulcus, et sanabitur.

8. Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας πρὸς Ἡσαΐαν· Τί τὸ σημεῖον ὅτι ἰάσεταί με Κύριος, καὶ ἀναβήσομαι εἰς οἶκον Κυρίου τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ;

9. Καὶ εἶπεν Ἡσαΐας· Τοῦτο τὸ σημεῖον παρὰ Κυρίου ὅτι ποιήσει Κύριος τὸν λόγον ὃν ἐλάλησε· πορεύσεται ἡ σκιὰ δέκα βαθμοὺς, ἐὰν ἐπιστρέψῃ δέκα βαθμούς;

10. Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας· Κοῦφον τὴν σκιὰν κλῖναι δέκα βαθμούς· οὐχὶ, ἀλλ' ἐπιστραφήτω ἡ σκιὰ ἐν τοῖς ἀναβαθμοῖς δέκα βαθμοὺς εἰς τὰ ὀπίσω.

11. Καὶ ἐβόησεν Ἡσαΐας ὁ προφήτης πρὸς Κύριον, καὶ ἐπέστρεψεν ἡ σκιὰ ἐν τοῖς ἀναβαθμοῖς εἰς τὰ ὀπίσω δέκα βαθμούς.

12. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀπέστειλε Μαρωδὰχ Βαλαδὰν υἱὸς Βαλαδὰν, βασιλεὺς Βαβυλῶνος, βιβλία καὶ μαναὰ πρὸς Ἐζεκίαν, ὅτι ἤκουσεν ὅτι ἠῤῥώστησεν Ἐζεκίας.

13. Καὶ ἐχάρη ἐπ' αὐτοῖς Ἐζεκίας, καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς ὅλον τὸν οἶκον τοῦ νεχωθὰ, τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον, τὰ ἀρώματα καὶ τὸ ἔλαιον τὸ ἀγαθὸν, καὶ τὸν οἶκον τῶν σκευῶν, καὶ ὅσα ηὑρέθη ἐν τοῖς θησαυροῖς αὐτοῦ· οὐκ ἦν λόγος ὃν οὐκ ἔδειξεν αὐτοῖς Ἐζεκίας ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ ἐν πάσῃ τῇ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ.

14. Καὶ εἰσῆλθεν Ἡσαΐας ὁ προφήτης πρὸς τὸν βασιλέα Ἐζεκίαν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Τί ἐλάλησαν οἱ ἄνδρες οὗτοι, καὶ πόθεν ἥκασι πρὸς σέ; Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας· Ἐκ γῆς πόῤῥωθεν ἥκασι πρὸς μὲ, ἐκ Βαβυλῶνος.

15. Καὶ εἶπε· Τί εἶδον ἐν τῷ οἴκῳ σου; Καὶ εἶπε· Πάντα ὅσα ἐν τῷ οἴκῳ μου εἶδον, οὐκ ἦν ἐν τῷ οἴκῳ μου ὃ οὐκ ἔδειξα αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν τοῖς θησαυροῖς μου.

16. Καὶ εἶπεν Ἡσαΐας πρὸς Ἐζεκίαν· Ἄκουσον λόγον Κυρίου.

17. Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, καὶ ληφθήσεται πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ σου, καὶ ὅσα ἐθησαύρισαν οἱ πατέρες σου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, εἰς Βαβυλῶνα· καὶ οὐχ ὑπολειφθήσεται ῥῆμα ὃ εἶπε Κύριος.

18. Καὶ οἱ υἱοί σου, οἳ ἐξελεύσονται ἐκ σοῦ, οὓς γεννήσεις, λήψεται, καὶ ἔσονται εὐνοῦχοι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως Βαβυλῶνος.

19. Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας πρὸς Ἡσαΐαν· Ἀγαθὸς ὁ λόγος Κυρίου ὃν ἐλάλησεν, ἔστω εἰρήνη ἐν ταῖς ἡμέραις μου.

20. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἐζεκίου καὶ πᾶσα ἡ δυναστεία αὐτοῦ, καὶ ὅσα ἐποίησε, τὴν κρήνην καὶ τὸν ὑδραγωγὸν, καὶ εἰσήγαγε τὸ ὕδωρ εἰς τὴν πόλιν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα;

21. Καὶ ἐκοιμήθη Ἐζεκίας μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσε Μανασσῆς υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

1. Υἱὸς δώδεκα ἐτῶν Μανασσῆς ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ πεντήκοντα καὶ πέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ· καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἀψιβά.

2. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου, κατὰ τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξῆρε Κύριος ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

3. Καὶ ἐπέστρεψε καὶ ᾠκοδόμησε τὰ ὑψηλὰ ἃ κατέσπασεν Ἐζεκίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ ἀνέστησε θυ-

8. Et dixit Ezecias ad Esaiam : Quodnam signum quia sanabit me Dominus, et ascendam in domum Domini die tertia?

9. Et dixit Esaias : Hoc signum a Domino quia faciet Dominus verbum quod locutus est : ibit umbra decem gradus, si revertet decem gradus?

10. Et dixit Ezecias : Leve umbram declinare decem gradus : nequaquam, sed revertatur umbra in ascensionibus decem gradus retrorsum.

11. Et clamavit Esaias propheta ad Dominum, et revertit umbra in ascensionibus in posteriora decem gradus.

12. In tempore illo misit Merodach Baladan filius Baladan, rex Babylonis, libros et manaa ad Ezeciam, quoniam audiverat quia ægrotavit Ezecias.

13. Et gavisus est super iis Ezecias, et ostendit eis totam domum ipsius nechotha, argentum et aurum, aromata et oleum bonum, et domum vasorum, et quæcumque inventa sunt in thesauris suis : non fuit verbum quod non ostenderit eis Ezecias in domo sua et in omni potestate sua.

14. Et intravit Esaias propheta ad regem Ezeciam, et dixit ad eum : Quid locuti sunt viri isti, et unde venerunt ad te? Et dixit Ezecias : De terra longinqua venerunt ad me, de Babylone.

15. Et dixit : Quid viderunt in domo tua? Et dixit : Omnia quæcumque in domo mea viderunt, non fuit in domo mea quod non ostenderim eis, sed et quæ in thesauris meis.

16. Et dixit Esaias ad Ezeciam : Audi verbum Domini :

17. Ecce dies veniunt, et tollentur omnia quæ in domo tua, et quæcumque thesaurizaverunt patres tui usque in diem hanc, in Babylonem : et non remanebit verbum quod dixit Dominus.

18. Et filii tui, qui egredientur ex te, quos generabis, capientur, et erunt eunuchi in domo regis Babylonis.

19. Et dixit Ezecias ad Esaiam : Bonum est verbum Domini quod locutus est, sit pax in diebus meis.

20. Et reliqua verborum Ezeciæ et omnis potentatus ejus, et quæcumque fecit, fontem et aquæductum, et introduxit aquam in civitatem, nonne hæc scripta in libro verborum dierum regibus Juda?

21. Et dormivit Ezecias cum patribus suis, et regnavit Manasses filius ejus pro eo.

CAPUT XXI.

1. Filius duodecim annorum erat Manasses in regnando ipsum, et quinquaginta et quinque annos regnavit in Jerusalem : et nomen matri ejus Apsiba.

2. Et fecit malum in oculis Domini, juxta abominationes gentium quas sustulit Dominus a facie filiorum Israel.

3. Et revertit et ædificavit excelsa quæ diruerat Ezecias pater ejus, et erexit altare Baal, et fecit lucos sicut fecerat

σιαστήριον τῇ Βάαλ, καὶ ἐποίησε τὰ ἄλση καθὼς ἐποίησεν Ἀχαὰϐ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ προςεκύνησε πάσῃ τῇ δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐδούλευσεν αὐτοῖς.

4. Καὶ ᾠκοδόμησε θυσιαστήριον ἐν οἴκῳ Κυρίου, ὡς εἶπεν· Ἐν Ἱερουσαλὴμ θήσω τὸ ὄνομά μου.

5. Καὶ ᾠκοδόμησε θυσιαστήριον πάσῃ τῇ δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ ἐν ταῖς δυσὶν αὐλαῖς οἴκου Κυρίου.

6. Καὶ διῆγε τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἐν πυρὶ, καὶ ἐκληδονίζετο καὶ οἰωνίζετο, καὶ ἐποίησε τεμένη, καὶ γνώστας ἐπλήθυνε τοῦ ποιεῖν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου, παροργίσαι αὐτόν.

7. Καὶ ἔθηκε τὸ γλυπτὸν τοῦ ἄλσους ἐν τῷ οἴκῳ ᾧ εἶπε Κύριος πρὸς Δαυὶδ καὶ πρὸς Σαλωμὼν τὸν υἱὸν αὐτοῦ· Ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ ᾗ ἐξελεξάμην ἐκ πασῶν φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ θήσω τὸ ὄνομά μου εἰς τὸν αἰῶνα,

8. καὶ οὐ προςθήσω τοῦ σαλεῦσαι τὸν πόδα Ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα τοῖς πατράσιν αὐτῶν, οἵ τινες φυλάξουσι πάντα ὅσα ἐνετειλάμην κατὰ πᾶσαν τὴν ἐντολὴν ἣν ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ δοῦλός μου Μωϋσῆς.

9. Καὶ οὐκ ἤκουσαν, καὶ ἐπλάνησεν αὐτοὺς Μανασσῆς τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου ὑπὲρ τὰ ἔθνη, ἃ ἠφάνισε Κύριος ἐκ προσώπου υἱῶν Ἰσραήλ.

10. Καὶ ἐλάλησε Κύριος ἐν χειρὶ δούλων αὐτοῦ τῶν προφητῶν, λέγων·

11. Ἀνθ' ὧν ὅσα ἐποίησε Μανασσῆς ὁ βασιλεὺς Ἰούδα, τὰ βδελύγματα ταῦτα τὰ πονηρὰ ἀπὸ πάντων ὧν ἐποίησεν ὁ Ἀμοῤῥαῖος ὁ ἔμπροσθεν, καὶ ἐξήμαρτε καί γε τὸν Ἰούδαν ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν,

12. οὐχ οὕτως· τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραήλ· Ἰδοὺ ἐγὼ φέρω κακὰ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ Ἰούδαν, ὥςτε παντὸς ἀκούοντος ἠχήσει ἀμφότερα τὰ ὦτα αὐτοῦ.

13. Καὶ ἐκτενῶ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ τὸ μέτρον Σαμαρείας καὶ τὸ στάθμιον οἴκου Ἀχαάϐ· καὶ ἀπαλείψω τὴν Ἱερουσαλὴμ καθὼς ἀπαλείφεται ὁ ἀλάβαστρος ἀπαλειφόμενος καὶ καταστρέφεται ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ.

14. Καὶ ἀπεώσομαι τὸ ὑπόλειμμα τῆς κληρονομίας μου, καὶ παραδώσω αὐτοὺς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ ἔσονται εἰς διαρπαγὴν καὶ εἰς προνομὴν πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν,

15. ἀνθ' ὧν ὅσα ἐποίησαν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς μου, καὶ ἦσαν παροργίζοντές με ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἐξήγαγον τοὺς πατέρας αὐτῶν ἐξ Αἰγύπτου καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

16. Καί γε αἷμα ἀθῷον ἐξέχεε Μανασσῆς πολὺ σφόδρα, ἕως οὗ ἔπλησε τὴν Ἱερουσαλὴμ στόμα εἰς στόμα, πλὴν ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ ὧν ἐξήμαρτε τὸν Ἰούδαν τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου.

17. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Μανασσῆ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ ἡ ἁμαρτία αὐτοῦ ἣν ἥμαρτεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιϐλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα;

18. Καὶ ἐκοιμήθη Μανασσῆς μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν τῷ κήπῳ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, ἐν κήπῳ Ὀζά. Καὶ ἐβασίλευσεν Ἀμὼς υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

19. Υἱὸς εἴκοσι καὶ δύο ἐτῶν Ἀμὼς ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Μεσολλὰμ, θυγάτηρ Ἀροῦς ἐξ Ἰετέϐα.

Achaab rex Israel, et adoravit omnem virtutem cœli, et servivit eis.

4. Et ædificavit altare in domo Domini, quomodo dixit: In Jerusalem ponam nomen meum.

5. Et ædificavit altare omni virtuti cœli in duobus atriis domus Domini.

6. Et traduxit filios suos in igni, et ariolabatur et augurabatur, et fecit delubra, et gnostas multiplicavit faciendo malum in oculis Domini, ad irritandum eum.

7. Et posuit sculptile luci in domo qua dixit Dominus ad David et ad Salomon filium ejus: In domo hac et in Jerusalem quam elegi de omnibus tribubus Israel, et ponam nomen meum in sæculum,

8. et non adjiciam commovere pedem Israel de terra quam dedi patribus eorum, qui modo custodient omnia quæcumque mandavi juxta omne mandatum quod mandavit eis servus meus Moyses.

9. Et non audierunt, et decepit eos Manasses ad faciendum malum in oculis Domini super gentes, quas deleverat Dominus a facie filiorum Israel.

10. Et locutus est Dominus in manu servorum suorum prophetarum, dicens:

11. Pro iis quæ fecit Manasses rex Juda, abominationes istas malas ex omnibus quæ fecerat Amorrhæus qui ante, et peccare fecit etiam Judam in idolis suis,

12. non sic: hæc dicit Dominus Deus Israel: Ecce ego porto mala super Jerusalem et Judam, ita ut omnis audientis personaturæ sint ambæ aures ejus.

13. Et extendam super Jerusalem mensuram Samariæ et pondus domus Achaab: et extergam Jerusalem sicut extergitur alabastrum quod abstergitur et convertitur super faciem suam.

14. Et expellam residuum hæreditatis meæ, et tradam eos in manus inimicorum suorum, et erunt in direptionem et in prædam omnibus inimicis suis,

15. pro eo quod fecerunt malum in oculis meis, et fuerunt irritantes me a die qua eduxi patres eorum ex Ægypto et usque in diem hanc.

16. Etiam sanguinem innocentem effudit Manasses multum valde, quoadusque implevit Jerusalem os ad os, præter peccata sua quibus peccare fecit Judam ad faciendum malum in oculis Domini.

17. Et reliqua verborum Manasse et omnia quæcumque fecit, et peccatum ejus quod peccavit, nonne hæc scripta in libro verborum dierum regibus Juda?

18. Et dormivit Manasses cum patribus suis, et sepultus est in horto domus suæ, in horto Oza. Et regnavit Amos filius ejus pro eo.

19. Filius viginti et duorum annorum Amos in regnando ipsum, et duos annos regnavit in Jerusalem: et nomen matri ejus Messollam, filia Arus de Jeteba.

20. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου, καθὼς ἐποίησε Μανασσῆς ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

21. Καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσῃ ὁδῷ ᾗ ἐπορεύθη ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ ἐλάτρευσε τοῖς εἰδώλοις οἷς ἐλάτρευσεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ προσεκύνησεν αὐτοῖς.

22. Καὶ ἐγκατέλιπε τὸν Κύριον Θεὸν τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ Κυρίου.

23. Καὶ συνεστράφησαν οἱ παῖδες Ἀμὼς πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐθανάτωσαν τὸν βασιλέα ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ.

24. Καὶ ἐπάταξεν ὁ λαὸς τῆς γῆς πάντας τοὺς συστραφέντας ἐπὶ τὸν βασιλέα Ἀμὼς, καὶ ἐβασίλευσεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν Ἰωσίαν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

25. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀμὼς ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα;

26. Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ αὐτοῦ ἐν τῷ κήπῳ Ὀζᾶ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωσίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

1. Υἱὸς ὀκτὼ ἐτῶν Ἰωσίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ τριάκοντα καὶ ἓν ἔτος ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἰεδία, θυγάτηρ Ἐδεϊὰ ἐκ Βασουρώθ.

2. Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσῃ ὁδῷ Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· οὐκ ἀπέστη δεξιὰ καὶ ἀριστερά.

3. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τῷ βασιλεῖ Ἰωσίᾳ ἐν τῷ μηνὶ τῷ ὀγδόῳ, ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς τὸν Σαπφὰν υἱὸν Ἐζελίου υἱοῦ Μεσολλὰμ, τὸν γραμματέα οἴκου Κυρίου, λέγων·

4. Ἀνάβηθι πρὸς Χελκίαν τὸν ἱερέα τὸν μέγαν, καὶ σφράγισον τὸ ἀργύριον τὸ εἰσενεχθὲν ἐν οἴκῳ Κυρίου, ὃ συνήγαγον οἱ φυλάσσοντες τὸν σταθμὸν παρὰ τοῦ λαοῦ,

5. καὶ δότωσαν αὐτὸ ἐπὶ χεῖρα ποιούντων τὰ ἔργα τῶν καθεσταμένων ἐν οἴκῳ Κυρίου. Καὶ ἔδωκεν αὐτὸ τοῖς ποιοῦσι τὰ ἔργα τοῖς ἐν οἴκῳ Κυρίου, τοῦ κατισχῦσαι τὸ βεδὲκ τοῦ οἴκου,

6. τοῖς τέκτοσι καὶ τοῖς οἰκοδόμοις καὶ τοῖς τειχισταῖς, καὶ τοῦ κτήσασθαι ξύλα καὶ λίθους λατομητοὺς, τοῦ κραταιῶσαι τὸ βεδὲκ τοῦ οἴκου.

7. Πλὴν οὐκ ἐξελογίζοντο αὐτοὺς τὸ ἀργύριον τὸ διδόμενον αὐτοῖς, ὅτι ἐν πίστει αὐτοὶ ποιοῦσι.

8. Καὶ εἶπε Χελκίας ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας πρὸς Σαπφὰν τὸν γραμματέα· Βιβλίον τοῦ νόμου εὗρον ἐν οἴκῳ Κυρίου. Καὶ ἔδωκε Χελκίας τὸ βιβλίον πρὸς Σαπφὰν, καὶ ἀνέγνω αὐτό.

9. Καὶ εἰσῆλθεν ἐν οἴκῳ Κυρίου πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἐπέστρεψε τῷ βασιλεῖ ῥῆμα, καὶ εἶπεν· Ἐχώνευσαν οἱ δοῦλοί σου τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν οἴκῳ Κυρίου, καὶ ἔδωκαν αὐτὸ ἐπὶ χεῖρα ποιούντων τὰ ἔργα καθεσταμένων ἐν οἴκῳ Κυρίου.

10. Καὶ εἶπε Σαπφὰν ὁ γραμματεὺς πρὸς τὸν βασιλέα, λέγων· Βιβλίον ἔδωκέ μοι Χελκίας ὁ ἱερεύς. Καὶ ἀνέγνω αὐτὸ Σαπφὰν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.

11. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους βιβλίου τοῦ νόμου, καὶ διέῤῥηξε τὰ ἱμάτια ἑαυτοῦ.

12. Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Χελκίᾳ τῷ ἱερεῖ, καὶ τῷ Ἀχικὰμ υἱῷ Σαπφὰν, καὶ τῷ Ἀχοβὼρ υἱῷ Μιχαίου, καὶ τῷ Σαπφὰν τῷ γραμματεῖ, καὶ τῷ Ἀσαΐᾳ δούλῳ τοῦ βασιλέως, λέγων·

20. Et fecit malum in oculis Domini, sicut fecerat Manasses pater ejus.

21. Et ambulavit in omni via qua ambulaverat pater ejus, et servivit idolis quibus servierat pater ejus, et adoravit ea.

22. Et dereliquit Dominum Deum patrum suorum, et non ambulavit in via Domini.

23. Et conjurarunt pueri Amos adversus eum, et interfecerunt regem in domo ejus.

24. Et percussit populus terræ omnes qui conjuraverant super regem Amos, et regem fecit populus terræ Josiam filium ejus pro eo.

25. Et reliqua verborum Amos quæcumque fecit, nonne ecce hæc scripta in libro verborum dierum regibus Juda?

26. Et sepelierunt eum in sepulcro ejus in horto Oza, et regnavit Josias filius ejus pro eo.

CAPUT XXII.

1. Filius octo annorum Josias in regnando ipsum, et triginta et unum annum regnavit in Jerusalem: et nomen matri ejus Jedia, filia Edeia de Basuroth.

2. Et fecit rectum in oculis Domini, et ambulavit in omni via patris David sui: non recessit ad dexteram et sinistram.

3. Et factum est in octavo et decimo anno regis Josiæ in mense octavo, misit rex Sapphan filium Ezeliæ filii Messolam, scribam domus Domini, dicens:

4. Ascende ad Chelciam sacerdotem magnum, et signa argentum illatum in domo Domini, quod collegerunt custodes liminis a populo,

5. et dent illud super manum facientium opera qui præpositi sunt in domo Domini. Et dedit illud facientibus opera qui in domo Domini, ad fulciendum bedec domus,

6. fabris et ædificatoribus et cæmentariis, et ad emendum ligna et lapides excisos, ad confirmandum bedec domus.

7. Verumtamen non supputabant eis argentum quod dabatur eis, quoniam in fide ipsi faciunt.

8. Et dixit Chelcias sacerdos magnus ad Sapphan scribam: Librum legis inveni in domo Domini. Et dedit Chelcias librum ad Sapphan, et legit illum.

9. Et intravit in domo Domini ad regem, et retulit regi verbum, et dixit: Conflaverunt servi tui argentum inventum in domo Domini, et dederunt illud ad manum facientium opera præfectorum in domo Domini.

10. Et dixit Sapphan scriba ad regem, dicens: Librum dedit mihi Chelcias sacerdos. Et legit illum Sapphan coram rege.

11. Et factum est, ut audivit rex verba libri legis, et discidit vestimenta sua.

12. Et mandavit rex Chelciæ sacerdoti, et Achicam filio Sapphan, et Achobor filio Michææ, et Sapphan scribæ, et Asaiæ servo regis, dicens:

13. Δεῦτε, ἐκζητήσατε τὸν Κύριον περὶ ἐμοῦ καὶ περὶ παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ περὶ παντὸς τοῦ Ἰούδα, καὶ περὶ τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τοῦ εὑρεθέντος τούτου, ὅτι μεγάλη ἡ ὀργὴ Κυρίου ἐκκεκαυμένη ἐν ἡμῖν, ὑπὲρ οὗ οὐκ ἤκουσαν οἱ πατέρες ἡμῶν τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τούτου, τοῦ ποιεῖν κατὰ πάντα τὰ γεγραμμένα καθ' ἡμῶν.

14. Καὶ ἐπορεύθη Χελκίας ὁ ἱερεὺς, καὶ Ἀχικὰμ, καὶ Ἀχοβὼρ, καὶ Σαπφὰν, καὶ Ἀσαίας πρὸς Ὄλδαν τὴν προφῆτιν, μητέρα Σελλὴμ υἱοῦ Θεκουὰν υἱοῦ Ἀρὰς τοῦ ἱματιοφύλακος. Καὶ αὕτη κατῴκει ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐν τῇ Μασενᾶ. Καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτὴν,

15. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραήλ· Εἴπατε τῷ ἀνδρὶ τῷ ἀποστείλαντι ὑμᾶς πρὸς μέ·

16. Τάδε λέγει Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω κακὰ ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον, καὶ ἐπὶ τοὺς ἐνοικοῦντας αὐτὸν, πάντας τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου οὓς ἀνέγνω βασιλεὺς Ἰούδα,

17. ἀνθ' ὧν ἐγκατέλιπόν με καὶ ἐθυμίων θεοῖς ἑτέροις, ὅπως παροργίσωσί με ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ ἐκκαυθήσεται θυμός μου ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ οὐ σβεσθήσεται.

18. Καὶ πρὸς βασιλέα Ἰούδα τὸν ἀποστείλαντα ὑμᾶς ἐπιζητῆσαι τὸν Κύριον, τάδε ἐρεῖτε πρὸς αὐτόν· Τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραήλ· Οἱ λόγοι οὓς ἤκουσας,

19. ἀνθ' ὧν ὅτι ἡπαλύνθη ἡ καρδία σου καὶ ἐνετράπης ἀπὸ προσώπου ὡς ἤκουσας ὅσα ἐλάλησα ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἐπὶ τοὺς ἐνοικοῦντας αὐτὸν, τοῦ εἶναι εἰς ἀφανισμὸν καὶ εἰς κατάραν, καὶ διέῤῥηξας τὰ ἱμάτιά σου καὶ ἔκλαυσας ἐνώπιόν μου, καί γε ἐγὼ ἤκουσα, λέγει Κύριος.

20. Οὐχ οὕτως· ἰδοὺ προστίθημί σε πρὸς τοὺς πατέρας σου, καὶ συναχθήσῃ εἰς τὸν τάφον σου ἐν εἰρήνῃ, καὶ οὐκ ὀφθήσεται ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου ἐν πᾶσι τοῖς κακοῖς οἷς ἐγώ εἰμι ἐπάγω ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'.

1. Καὶ ἐπέστρεψαν τῷ βασιλεῖ τὸ ῥῆμα, καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς, καὶ συνήγαγε πρὸς ἑαυτὸν πάντας τοὺς πρεσβυτέρους Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλήμ.

2. Καὶ ἀνέβη ὁ βασιλεὺς εἰς οἶκον Κυρίου, καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰούδα καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ μετ' αὐτοῦ, καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ προφῆται, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀπὸ μικροῦ καὶ ἕως μεγάλου, καὶ ἀνέγνω ἐν ὠσὶν αὐτῶν πάντας τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τῆς διαθήκης τοῦ εὑρεθέντος ἐν οἴκῳ Κυρίου.

3. Καὶ ἔστη ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν στῦλον, καὶ διέθετο διαθήκην ἐνώπιον Κυρίου, τοῦ πορεύεσθαι ὀπίσω Κυρίου, τοῦ φυλάσσειν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ ἐν πάσῃ καρδίᾳ καὶ ἐν πάσῃ ψυχῇ, τοῦ ἀναστῆσαι τοὺς λόγους τῆς διαθήκης ταύτης, τὰ γεγραμμένα ἐπὶ τὸ βιβλίον τοῦτο. Καὶ ἔστη πᾶς ὁ λαὸς ἐν τῇ διαθήκῃ.

4. Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Χελκίᾳ τῷ ἱερεῖ τῷ μεγάλῳ καὶ τοῖς ἱερεῦσι τῆς δευτερώσεως καὶ τοῖς φυλάσσουσι τὸν σταθμὸν, τοῦ ἐξαγαγεῖν ἐκ τοῦ ναοῦ Κυρίου πάντα τὰ σκεύη τὰ πεποιημένα τῷ Βάαλ καὶ

13. Ite, exquirite Dominum pro me et pro omni populo et pro universo Juda, et de verbis libri inventi hujus, quoniam magna est ira Domini accensa in nobis, pro eo quod non audiverunt patres nostri verba libri hujus, ad faciendum juxta omnia quæ scripta sunt super nos.

14. Et ivit Chelcias sacerdos, et Achicam, et Achobor, et Sapphan, et Asaias ad Oldam prophetissam, matrem Sellem filii Thecuan filii Aras custodis vestium. Et ipsa habitabat in Jerusalem in Masena. Et locuti sunt ad eam,

15. et dixit eis : Hæc dicit Dominus Deus Israel : Dicite viro qui misit vos ad me :

16. Hæc dicit Dominus : Ecce ego adduco mala super locum hunc, et super inhabitantes eum, omnia verba libri quæ legit rex Juda,

17. pro eo quod dereliquerunt me et adolebant diis aliis, ut irritarent me in operibus manuum suarum, et succendetur indignatio mea in loco isto et non exstinguetur.

18. et ad regem Juda qui misit vos inquirere Dominum, hæc dicetis ad eum : Hæc dicit Dominus Deus Israel : Verba quæ audisti,

19. propterea quod perterritum est cor tuum et confusus es a facie ut audisti quæcumque locutus sum super locum istum et super inhabitantes eum, ut sint in perditionem et in maledictionem, et discidisti vestimenta tua et plorasti coram me, etiam ego audivi, dicit Dominus.

20. Non sic : ecce ego adjicio te ad patres tuos, et colligeris in sepulcrum tuum in pace, et non aspicietur in oculis tuis in omnibus malis quæ ego ipse adduco super locum hunc.

CAPUT XXIII.

1. Et retulerunt regi verbum, et misit rex, et congregavit ad se omnes seniores Juda et Jerusalem.

2. Et ascendit rex in domum Domini, et omnis vir Juda et omnes habitantes in Jerusalem cum eo, et sacerdotes et prophetæ, et omnis populus a parvo et usque ad magnum, et legit in auribus eorum omnia verba libri testamenti inventi in domo Domini.

3. Et stetit rex ad columnam, et disposuit testamentum coram Domino, eundi post Dominum, custodiendi mandata ejus et testimonia ejus et justificationes ejus in omni corde et in omni anima, erigendi verba testamenti hujus, scripta super librum hunc. Et stetit omnis populus in testamento.

4. Et mandavit rex Chelciæ sacerdoti magno et sacerdotibus secundi ordinis et custodibus liminis, educere e templo Domini omnia vasa facta Baal et lucui et omni

τῷ ἄλσει καὶ πάσῃ τῇ δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ· καὶ κατέκαυσεν αὐτὰ ἔξω Ἱερουσαλὴμ ἐν σαδημὼθ Κέδρων, καὶ ἔβαλε τὸν χοῦν αὐτῶν εἰς Βαιθήλ.

5. Καὶ κατέκαυσε τοὺς Χωμαρὶμ οὓς ἔδωκαν βασιλεῖς Ἰούδα, καὶ ἐθυμίων ἐν τοῖς ὑψηλοῖς καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα καὶ τοῖς περικύκλῳ Ἱερουσαλὴμ, καὶ τοὺς θυμιῶντας τῷ Βάαλ, καὶ τῷ ἡλίῳ, καὶ τῇ σελήνῃ, καὶ τοῖς Μαζουρὼθ, καὶ πάσῃ τῇ δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ.

6. Καὶ ἐξήνεγκε τὸ ἄλσος ἐξ οἴκου Κυρίου ἔξωθεν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὸν χειμάῤῥουν Κέδρων, καὶ κατέκαυσεν αὐτὸν ἐν τῷ χειμάῤῥῳ Κέδρων, καὶ ἐλέπτυνεν εἰς χοῦν· καὶ ἔῤῥιψε τὸν χοῦν αὐτοῦ εἰς τὸν τάφον τῶν υἱῶν τοῦ λαοῦ.

7. Καὶ καθεῖλε τὸν οἶκον τῶν Καδησὶμ τῶν ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου, οὗ αἱ γυναῖκες ὕφαινον ἐκεῖ Χεττιὶμ τῷ ἄλσει.

8. Καὶ ἀνήγαγε πάντας τοὺς ἱερεῖς ἐκ πόλεων Ἰούδα, καὶ ἐμίανε τὰ ὑψηλὰ οὗ ἐθυμίασαν ἐκεῖ οἱ ἱερεῖς ἀπὸ Γαιβὰλ καὶ ἕως Βηρσαβεέ· καὶ καθεῖλε τὸν οἶκον τῶν πυλῶν τὸν παρὰ τὴν θύραν τῆς πύλης Ἰησοῦ ἄρχοντος τῆς πόλεως, τῶν ἐξ ἀριστερῶν ἀνδρὸς ἐν τῇ πύλῃ τῆς πόλεως.

9. Πλὴν οὐκ ἀνέβησαν οἱ ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν πρὸς τὸ θυσιαστήριον Κυρίου ἐν Ἱερουσαλὴμ, ὅτι εἰ μὴ ἔφαγον ἄζυμα ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν.

10. Καὶ ἐμίανε τὸν Ταφὲθ τὸν ἐν φάραγγι υἱοῦ Ἐννὸμ, τοῦ διαγαγεῖν ἄνδρα τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ ἄνδρα τὴν θυγατέρα αὐτοῦ τῷ Μολὸχ ἐν πυρί.

11. Καὶ κατέκαυσε τοὺς ἵππους οὓς ἔδωκαν βασιλεῖς Ἰούδα τῷ ἡλίῳ, ἐν τῇ εἰσόδῳ οἴκου Κυρίου εἰς τὸ γαζοφυλάκιον Νάθαν βασιλέως τοῦ εὐνούχου ἐν Φαρουρίμ. Καὶ τὸ ἅρμα τοῦ ἡλίου κατέκαυσε πυρὶ,

12. καὶ τὰ θυσιαστήρια τὰ ἐπὶ τοῦ δώματος τοῦ ὑπερῴου Ἄχαζ, ἃ ἐποίησαν βασιλεῖς Ἰούδα. Καὶ τὰ θυσιαστήρια ἃ ἐποίησε Μανασσῆς ἐν ταῖς δυσὶν αὐλαῖς οἴκου Κυρίου καθεῖλεν ὁ βασιλεὺς καὶ κατέσπασεν ἐκεῖθεν, καὶ ἔῤῥιψε τὸν χοῦν αὐτῶν εἰς τὸν χειμάῤῥουν Κέδρων.

13. Καὶ τὸν οἶκον τὸν ἐπὶ πρόςωπον Ἱερουσαλὴμ τὸν ἐκ δεξιῶν τοῦ ὄρους τοῦ Μοσθὰθ, ὃν ᾠκοδόμησε Σαλωμὼν βασιλεὺς Ἰσραὴλ τῇ Ἀστάρτῃ προςοχθίσματι Σιδωνίων, καὶ τῷ Χαμὼς προςοχθίσματι Μωὰβ, καὶ τῷ Μολὸχ βδελύγματι υἱῶν Ἀμμὼν, ἐμίανεν ὁ βασιλεύς.

14. Καὶ συνέτριψε τὰς στήλας, καὶ ἐξωλόθρευσε τὰ ἄλση, καὶ ἔπλησε τοὺς τόπους αὐτῶν ὀστέων ἀνθρώπων.

15. Καί γε τὸ θυσιαστήριον τὸ ἐν Βαιθὴλ τὸ ὑψηλὸν, ὃ ἐποίησεν Ἱεροβοὰμ υἱὸς Ναβὰτ ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, καί γε τὸ θυσιαστήριον ἐκεῖνο τὸ ὑψηλὸν κατέσπασε, καὶ συνέτριψε τοὺς λίθους αὐτοῦ, καὶ ἐλέπτυνεν εἰς χοῦν, καὶ κατέκαυσε τὸ ἄλσος.

16. Καὶ ἐξένευσε Ἰωσίας καὶ εἶδε τοὺς τάφους τοὺς ἐκεῖ ἐν τῇ πόλει, καὶ ἀπέστειλε, καὶ ἔλαβε τὰ ὀστᾶ ἐκ τῶν τάφων, καὶ κατέκαυσεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐμίανεν αὐτὸ κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου ὃ ἐλάλησεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ ἑστάναι Ἱεροβοὰμ ἐν τῇ ἑορτῇ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. Καὶ ἐπιστρέψας ἦρε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τὸν τάφον τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ τοῦ λαλήσαντος τοὺς λόγους τούτους,

virtuti cœli : et combussit ea extra Jerusalem in sademoth Cedron, et ejecit pulverem eorum in Bæthel.

5. Et combussit Chomarim quos dederant reges Juda, et adolebant in excelsis et in civitatibus Juda et quæ circa Jerusalem, et eos qui adolebant Baal, et soli, et lunæ, et ipsis Mazuroth, et universæ virtuti cœli.

6. Et extraxit lucum e domo Domini extra Jerusalem in torrentem Cedron, et combussit eum in torrente Cedron, et comminuit in pulverem : et projecit pulverem ejus in sepulcrum filiorum populi.

7. Et diruit domum ipsorum Cadesim qui in domo Domini, ubi mulieres texebant illic Chettiim lucui.

8. Et eduxit omnes sacerdotes e civitatibus Juda, et contaminavit excelsa ubi adolebant ibi sacerdotes a Gebal et usque Bersabee : et diruit domum portarum quæ juxta ostium portæ Jesu principis civitatis, ex iis quæ a sinistris viri in porta civitatis.

9. Verumtamen non ascendebant sacerdotes excelsorum ad altare Domini in Jerusalem, quoniam tantum comedebant azyma in medio fratrum suorum.

10. Et contaminavit ipsum Taphet qui in valle filii Ennom, ad traducendum virum filium suum et virum filiam suam ipsi Moloch in igni.

11. Et combussit equos quos dederant reges Juda soli, in introitu domus Domini in gazophylacium Nathan regis eunuchi in Pharurim. Et currum solis combussit igni,

12. et altaria quæ super solarium cœnaculi Achaz, quæ fecerant reges Juda. Et altaria quæ fecerat Manasses in duobus atriis domus Domini diruit rex et demolitus est inde, et projecit pulverem eorum in torrentem Cedron.

13. Et domum quæ ad faciem Jerusalem quæ a dextris montis Mostath, quam ædificaverat Salomon rex Israel Astartæ offendiculo Sidoniorum, et Chamos offendiculo Moab, et Moloch abominationi filiorum Ammon, contaminavit rex.

14. Et contrivit statuas, et exterminavit lucos, et implevit loca eorum ossibus hominum.

15. Etiam altare quod in Bæthel excelsum, quod fecerat Jeroboam filius Nabat qui peccare fecit Israel, etiam altare illud excelsum demolitus est, et contrivit lapides ejus, et comminuit in pulverem, et combussit lucum.

16. Et vertit se Josias et vidit sepulcra quæ ibi in civitate, et misit, et tulit ossa e sepulcris, et combussit super altare, et contaminavit illud juxta verbum Domini quod locutus est homo Dei in stando Jeroboam in festivitate ad altare. Et conversus levavit oculos suos ad sepulcrum hominis Dei qui locutus fuerat verba hæc,

17. καὶ εἶπε· Τί τὸ σκόπελον ἐκεῖνο ὃ ἐγὼ ὁρῶ; Καὶ εἶπον αὐτῷ οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως· Ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ ὁ ἐξεληλυθὼς ἐξ Ἰούδα, καὶ ἐπικαλεσάμενος τοὺς λόγους τούτους οὓς ἐπεκαλέσατο ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον Βαιθήλ.

18. Καὶ εἶπεν· Ἄφετε αὐτὸν, ἀνὴρ μὴ κινησάτωσαν τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ. Καὶ ἐρύσθησαν τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ μετὰ τῶν ὀστῶν τοῦ προφήτου τοῦ ἥκοντος ἐκ Σαμαρείας.

19. Καί γε πάντας τοὺς οἴκους τῶν ὑψηλῶν τοὺς ἐν ταῖς πόλεσι Σαμαρείας, οὓς ἐποίησαν βασιλεῖς Ἰσραὴλ παροργίζειν Κύριον, ἀπέστησεν Ἰωσίας, καὶ ἐποίησεν ἐν αὐτοῖς πάντα τὰ ἔργα ἃ ἐποίησεν ἐν Βαιθήλ.

20. Καὶ ἐθυσίασε πάντας τοὺς ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν τοὺς ὄντας ἐκεῖ ἐπὶ τῶν θυσιαστηρίων, καὶ κατέκαυσε τὰ ὀστᾶ τῶν ἀνθρώπων ἐπ' αὐτὰ, καὶ ἐπεστράφη εἰς Ἱερουσαλήμ.

21. Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς παντὶ τῷ λαῷ, λέγων· Ποιήσατε πάσχα τῷ Κυρίῳ Θεῷ ἡμῶν, καθὼς γέγραπται ἐπὶ βιβλίου τῆς διαθήκης ταύτης.

22. Ὅτι οὐκ ἐγενήθη τὸ πάσχα τοῦτο ἀφ' ἡμερῶν τῶν κριτῶν οἳ ἔκρινον τὸν Ἰσραὴλ, καὶ πάσας τὰς ἡμέρας βασιλέων Ἰσραὴλ καὶ βασιλέων Ἰούδα.

23. Ὅτι ἀλλ' ἢ τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τοῦ βασιλέως Ἰωσίου ἐγενήθη τὸ πάσχα τῷ Κυρίῳ ἐν Ἱερουσαλήμ.

24. Καί γε τοὺς θελητὰς, καὶ τοὺς γνωριστὰς, καὶ τὰ Θεραφὶν, καὶ τὰ εἴδωλα, καὶ πάντα τὰ προσοχθίσματα τὰ γεγονότα ἐν τῇ γῇ Ἰούδα καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἐξῆρεν Ἰωσίας, ἵνα στήσῃ τοὺς λόγους τοῦ νόμου τοὺς γεγραμμένους ἐπὶ τοῦ βιβλίου οὗ εὗρε Χελκίας ὁ ἱερεὺς ἐν οἴκῳ Κυρίου.

25. Ὅμοιος αὐτῷ οὐκ ἐγενήθη ἔμπροσθεν αὐτοῦ βασιλεὺς, ὃς ἐπέστρεψε πρὸς Κύριον ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτοῦ, καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτοῦ, καὶ ἐν ὅλῃ ἰσχύϊ αὐτοῦ κατὰ πάντα τὸν νόμον Μωϋσῆ, καὶ μετ' αὐτὸν οὐκ ἀνέστη ὅμοιος αὐτῷ.

26. Πλὴν οὐκ ἀπεστράφη Κύριος ἀπὸ θυμοῦ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ τῆς μεγάλης οὗ ἐθυμώθη ὀργῇ αὐτοῦ ἐν τῷ Ἰούδα ἐπὶ τοὺς παροργισμοὺς οὓς παρώργισεν αὐτὸν Μανασσῆς.

27. Καὶ εἶπε Κύριος· Καί γε τὸν Ἰούδα ἀποστήσω ἀπὸ τοῦ προσώπου μου, καθὼς ἀπέστησα τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἀπεώσομαι τὴν πόλιν ταύτην ἣν ἐξελεξάμην, τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὸν οἶκον οὗ εἶπον· Ἔσται τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ.

28. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωσίου καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα;

29. Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἀνέβη Φαραὼ Νεχαὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐπὶ βασιλέα Ἀσσυρίων ἐπὶ ποταμὸν Εὐφράτην, καὶ ἐπορεύθη Ἰωσίας εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν Νεχαὼ ἐν Μαγεδδὼ ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτόν.

30. Καὶ ἐπεβίβασαν αὐτὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ νεκρὸν ἐκ Μαγεδδὼ, καὶ ἤγαγον αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ αὐτοῦ· καὶ ἔλαβεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν Ἰωάχαζ υἱὸν Ἰωσίου, καὶ ἔχρισαν αὐτὸν, καὶ ἐβασίλευσαν αὐτὸν ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

31. Υἱὸς εἴκοσι καὶ τριῶν ἐτῶν ἦν Ἰωάχαζ ἐν τῷ

17. et dixit : Quid scopulus ille quem ego video? Et dixerunt ei viri civitatis : Homo Dei qui venit e Juda, et invocavit verba hæc quæ invocavit super altare Bæthel.

18. Et dixit : Sinite eum, vir non moveant ossa ejus. Et salvata sunt ossa ejus cum ossibus prophetæ qui venerat e Samaria.

19. Etiam omnes domos excelsorum quæ in civitatibus Samariæ, quas fecerant reges Israel ad irritandum Dominum, amovit Josias, et fecit in eis omnia opera quæ fecerat in Bæthel.

20. Et immolavit omnes sacerdotes excelsorum qui erant ibi super altaria, et combussit ossa hominum super ea, et reversus est in Jerusalem.

21. Et mandavit rex omni populo, dicens : Facite pascha Domino Deo nostro, sicut scriptum est super librum testamenti hujus.

22. Quoniam non fuit factum pascha hoc a diebus judicum qui judicabant Israel, et omnibus diebus regum Israel et regum Juda.

23. Sed tantum octavo et decimo anno regis Josiæ factum est pascha Domino in Jerusalem.

24. Etiam theletas, et cognitores, et Theraphin, et idola, et omnia offendicula quæ fuerunt in terra Juda et in Jerusalem, sustulit Josias, ut firmaret verba legis scripta super librum quem invenit Chelcias sacerdos in domo Domini.

25. Similis ei non fuit ante eum rex, qui revertit ad Dominum in toto corde suo, et in tota anima sua, et in tota fortitudine sua secundum omnem legem Moysi, et post eum non surrexit similis ei.

26. Verumtamen non est aversus Dominus a furore iræ suæ magnæ quo indignatus est ira sua in Juda super irritationes quibus irritavit eum Manasses.

27. Et dixit Dominus : Etiam Judam removebo a facie mea, sicut removi Israel, et abjiciam civitatem hanc quam elegeram, ipsam Jerusalem, et domum qua dixi : Erit nomen meum ibi.

28. Et reliqua verborum Josiæ et omnia quæ fecit, nonne hæc scripta in libro verborum dierum regibus Juda?

29. In diebus autem ejus ascendit Pharao Nechao rex Ægypti super regem Assyriorum super flumen Euphratem, et ivit Josias in occursum ejus, et interfecit eum Nechao in Mageddo in videndo eum.

30. Et reportarunt eum pueri ejus mortuum e Mageddo, et adduxerunt eum in Jerusalem, et sepelierunt eum in sepulcro ejus : et sumpsit populus terræ Joachaz filium Josiæ, et unxerunt eum, et regem fecerunt eum pro patre ejus.

31. Filius viginti et trium annorum erat Joachaz in re-

βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ τρίμηνον ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἀμιτὰλ, θυγάτηρ Ἱερεμίου ἐκ Λοβνά.

32. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ.

33. Καὶ μετέστησεν αὐτὸν Φαραὼ Νεχαὼ ἐν Ῥαβλαὰμ ἐν γῇ Ἐμὰθ, τοῦ μὴ βασιλεύειν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔδωκε ζημίαν ἐπὶ τὴν γῆν ἑκατὸν τάλαντα ἀργυρίου καὶ ἑκατὸν τάλαντα χρυσίου,

34. καὶ ἐβασίλευσε Φαραὼ Νεχαὼ ἐπ' αὐτοὺς τὸν Ἐλιακὶμ υἱὸν Ἰωσίου βασιλέως Ἰούδα, ἀντὶ Ἰωσίου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· καὶ ἐπέστρεψε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωακίμ. Καὶ τὸν Ἰωάχαζ ἔλαβε καὶ εἰςήνεγκεν εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ.

35. Καὶ τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον ἔδωκεν Ἰωακὶμ τῷ Φαραὼ, πλὴν ἐτιμογράφησε τὴν γῆν τοῦ δοῦναι τὸ ἀργύριον ἐπὶ στόματος Φαραώ· ἀνὴρ κατὰ τὴν συντίμησιν αὐτοῦ ἔδωκαν τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον μετὰ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς, τοῦ δοῦναι τῷ Φαραὼ Νεχαώ.

36. Υἱὸς εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν Ἰωακὶμ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ ἕνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἰελδὰφ, θυγάτηρ Φαδαὶλ ἐκ Ῥουμά.

37. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ'.

1. Ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἀνέβη Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, καὶ ἐγενήθη αὐτῷ Ἰωακὶμ δοῦλος τρία ἔτη, καὶ ἐπέστρεψε καὶ ἠθέτησεν ἐν αὐτῷ.

2. Καὶ ἀπέστειλε Κύριος αὐτῷ τοὺς μονοζώνους τῶν Χαλδαίων, καὶ τοὺς μονοζώνους Συρίας, καὶ τοὺς μονοζώνους Μωὰβ, καὶ τοὺς μονοζώνους υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ Ἰούδα, τοῦ κατισχῦσαι κατὰ τὸν λόγον Κυρίου ὃν ἐλάλησεν ἐν χειρὶ τῶν δούλων αὐτοῦ, τῶν προφητῶν.

3. Πλὴν ἐπὶ τὸν θυμὸν Κυρίου ἦν ἐν τῷ Ἰούδα ἀποστῆσαι αὐτὸν ἀπὸ τοῦ προςώπου αὐτοῦ ἐν ἁμαρτίαις Μανασσῆ, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησε.

4. Καί γε τὸ αἷμα ἀθῷον ἐξέχεε, καὶ ἔπλησε τὴν Ἱερουσαλὴμ αἵματος ἀθῴου, καὶ οὐκ ἠθέλησε Κύριος ἱλασθῆναι.

5. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωακὶμ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐχ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα;

6. Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωακὶμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωαχὶμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

7. Καὶ οὐ προςέθετο ἔτι βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐξελθεῖν ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ, ὅτι ἔλαβε βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἀπὸ τοῦ χειμάῤῥου Αἰγύπτου ἕως τοῦ ποταμοῦ Εὐφράτου πάντα ὅσα ἦν τοῦ βασιλέως Αἰγύπτου.

8. Υἱὸς ὀκτωκαίδεκα ἐτῶν Ἰωαχὶμ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ τρίμηνον ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Νέσθα, θυγάτηρ Ἐλλανασθὰμ ἐξ Ἱερουσαλήμ.

9. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

10. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνέβη Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἦλθεν ἡ πόλις ἐν περιοχῇ.

gnando ipsum, et tres menses regnavit in Jerusalem : et nomen matri ejus Amital, filia Jeremiæ de Lobna.

32. Et fecit malum in oculis Domini, secundum omnia quæcumque fecerant patres ejus.

33. Et transtulit eum Pharao Nechao in Rablaam in terra Æmath, ut non regnaret in Jerusalem, et dedit mulctam super terram centum talenta argenti et centum talenta auri,

34. et regem fecit Pharao Nechao super eos Eliacim filium Josiæ regis Juda, pro Josia patre ejus : et convertit nomen ejus Joacim. Et ipsum Joachaz cepit et abduxit in Ægyptum, et mortuus est ibi.

35. Et argentum et aurum dedit Joacim Pharaoni, verumtamen æstimari fecit terram ad dandum argentum super os Pharaonis : vir secundum æstimationem suam dabat argentum et aurum cum populo terræ, ad dandum Pharaoni Nechao.

36. Filius viginti et quinque annorum Joacim in regnando ipsum, et undecim annos regnavit in Jerusalem : et nomen matri ejus Jeldaph, filia Phadail de Rhuma.

37. Et fecit malum in oculis Domini, juxta omnia quæcumque fecerant patres ejus.

CAPUT XXIV.

1. In diebus ejus ascendit Nabuchodonosor rex Babylonis, et factus est ei Joacim servus tribus annis, et revertit et rebellavit in eo.

2. Et misit Dominus ei accinctos Chaldæorum, et accinctos Syriæ, et accinctos Moab, et accinctos filiorum Ammon, et emisit eos in terram Juda, ad prævalendum juxta verbum Domini quod locutus est in manu servorum suorum, prophetarum.

3. Verum super indignationem Domini fuit in Juda ad removendum eum a facie sua in peccatis Manasse, juxta omnia quæcumque fecerat.

4. Etiam sanguinem innocentem effuderat, et impleverat Jerusalem sanguine innoxio, et noluit Dominus propitiari.

5. Et reliqua verborum Joacim et omnia quæcumque fecit, nonne ecce hæc scripta in libro verborum dierum regibus Juda?

6. Et dormivit Joacim cum patribus suis, et regnavit Joachim filius ejus pro eo.

7. Et non adjecit ultra rex Ægypti exire de terra sua, quoniam cepit rex Babylonis a torrente Ægypti usque ad flumen Euphratem omnia quæcumque erant regis Ægypti.

8. Filius octo et decem annorum Joachim in regnando ipsum, et tres menses regnavit in Jerusalem : et nomen matri ejus Nestha, filia Ellanastham de Jerusalem.

9. Et fecit malum in oculis Domini, juxta omnia quæcumque fecerat pater ejus.

10. In tempore illo ascendit Nabuchodonosor rex Babylonis in Jerusalem, et venit civitas in clausuram.

εἰςῆλθε Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυ-
πόλιν, καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐπολιόρκουν ἐπ'

ι ἐξῆλθεν Ἰωαχὶμ βασιλεὺς Ἰούδα ἐπὶ βασι-
λῶνος, αὐτὸς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ, καὶ ἡ
τοῦ, καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ, καὶ οἱ εὐνοῦχοι
ὶ ἔλαβεν αὐτὸν βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν τῷ
. τῆς βασιλείας αὐτοῦ.
ι ἐξήνεγκεν ἐκεῖθεν πάντας τοὺς θησαυροὺς
ίου καὶ τοὺς θησαυροὺς οἴκου τοῦ βασιλέως,
οψε πάντα τὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ ἃ ἐποίησε
ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐν τῷ ναῷ Κυρίου κατὰ
Κυρίου.
ὶ ἀπῴκισε τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ πάντας τοὺς
καὶ τοὺς δυνατοὺς ἰσχύϊ, αἰχμαλωσίας δέκα
ιχμαλωτίσας, καὶ πάντα τέκτονα καὶ τὸν συγ-
καὶ οὐχ ὑπελείφθη πλὴν οἱ πτωχοὶ τῆς γῆς.
ὶ ἀπῴκισε τὸν Ἰωαχὶμ εἰς Βαβυλῶνα καὶ τὴν
οῦ βασιλέως, καὶ τὰς γυναῖκας τοῦ βασιλέως
εὐνούχους αὐτοῦ· καὶ τοὺς ἰσχυροὺς τῆς γῆς
εἰς ἀποικεσίαν ἐξ Ἱερουσαλὴμ εἰς Βαβυλῶνα.
ὶ πάντας τοὺς ἄνδρας τῆς δυνάμεως ἑπτακις-
καὶ τὸν τέκτονα καὶ τὸν συγκλείοντα χιλίους·
νατοὶ ποιοῦντες πόλεμον. Καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς
Βαβυλῶνος μετοικεσίαν εἰς Βαβυλῶνα.
ὶ ἐβασίλευσε βασιλεὺς Βαβυλῶνος τὸν Βατ-
ὸν αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ, καὶ ἐπέθηκε τὸ ὄνομα
εδεκία.
ὸς εἴκοσι καὶ ἑνὸς ἐνιαυτῶν Σεδεκίας ἐν τῷ
ιν αὐτὸν, καὶ ἕνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱε-
ι· καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἀμιτὰλ, θυγά-
μίου.
ὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, κατὰ
α ἐποίησεν Ἰωακίμ.
τι ἐπὶ τὸν θυμὸν Κυρίου ἦν ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ
ὁ Ἰούδα, ἕως ἀπέῤῥιψεν αὐτοὺς ἀπὸ προςώπου
καὶ ἠθέτησε Σεδεκίας ἐν τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶ-

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ'.

ὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ἔτει τῷ ἐννάτῳ τῆς βασιλείας
ν τῷ μηνὶ τῷ δεκάτῳ, ἦλθε Ναβουχοδονόσορ
ὺς Βαβυλῶνος καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐπὶ
λήμ· καὶ παρενέβαλεν ἐπ' αὐτὴν, καὶ ᾠκοδό-
τ' αὐτὴν περίτειχος κύκλῳ.
ὶ ἦλθεν ἡ πόλις ἐν περιοχῇ ἕως τοῦ ἑνδεκά-
; τοῦ βασιλέως Σεδεκίου, ἐννάτῃ τοῦ μηνός.
ὶ ἐνίσχυσεν ὁ λιμὸς ἐν τῇ πόλει, καὶ οὐκ ἦσαν
ὁ λαῷ τῆς γῆς.
ὶ ἐῤῥάγη ἡ πόλις, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες τοῦ
ἐξῆλθον νυκτὸς ὁδὸν πύλης τῆς ἀναμέσον τῶν
αὕτη ἐστὶ τοῦ κήπου τοῦ βασιλέως, καὶ οἱ
ι ἐπὶ τὴν πόλιν κύκλῳ. Καὶ ἐπορεύθη ὁδὸν
ιβα·
ὶ ἐδίωξεν ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων ὀπίσω τοῦ
ς, καὶ κατέλαβον αὐτὸν ἐν Ἀραβὼθ Ἱεριχῶ,
α ἡ δύναμις αὐτοῦ διεσπάρη ἐπάνωθεν αὐτοῦ.
αὶ συνέλαβον τὸν βασιλέα, καὶ ἤγαγον αὐτὸν
ισιλέα Βαβυλῶνος εἰς Ῥεβλαθά· καὶ ἐλάλησε
τοῦ κρίσιν.

11. Et intravit Nabuchodonosor rex Babylonis ad civitatem, et pueri ejus obsidebant super eam.

12. Et egressus est Joachim rex Juda super regem Babylonis, ipse et pueri ejus, et mater ejus, et principes ejus, et eunuchi ejus, et cepit eum rex Babylonis in octavo anno regni sui.

13. Et exportavit inde omnes thesauros domus Domini et thesauros domus regis, et concidit omnia vasa aurea quæ fecerat Salomon rex Israel in templo Domini juxta verbum Domini.

14. Et transtulit ipsam Jerusalem et omnes principes et potentes fortitudine, captivitatis decem millia captivans, et omnem fabrum et inclusorem, et non remansit nisi mendici terræ.

15. Et transtulit ipsum Joachim in Babylonem et matrem regis, et uxores regis et eunuchos ejus : et fortes terræ abduxit in demigrationem e Jerusalem in Babylonem.

16. Et omnes viros virtutis septem mille, et fabrum et inclusorem mille : omnes potentes facientes bellum. Et duxit eos rex Babylonis transmigrationem in Babylonem.

17. Et regem fecit rex Babylonis ipsum Batthaniam filium ejus pro eo, et imposuit nomen ejus, Sedecia.

18. Filius viginti et unius annorum Sedecias in regnando ipsum, et undecim annos regnavit in Jerusalem : et nomen matri ejus Amital, filia Jeremiæ.

19. Et fecit malum in conspectu Domini, juxta omnia quæ fecerat Joacim.

20. Quoniam super indignationem Domini erat in Jerusalem et in Juda, quoadusque abjecit eos a facie sua. Et rebellavit Sedecias in rege Babylonis.

CAPUT XXV.

1. Et factum est in anno nono regni ejus, in mense decimo, venit Nabuchodonosor rex Babylonis et omnis virtus ejus super Jerusalem : et castrametatus est super eam, et ædificavit super eam circummurale in circuitu.

2. Et venit civitas in clausuram usque ad undecimum annum regis Sedeciæ, nona mensis.

3. Et invaluit fames in civitate, et non erant panes populo terræ.

4. Et scissa est civitas, et omnes viri belli exierunt nocte viam portæ quæ inter muros, hæc est horti regis, et Chaldæi super civitatem in circuitu. Et ivit viam Araba :

5. et persecuta est virtus Chaldæorum post regem, et cepit eum in Araboth Jericho, et omnis virtus ejus dispersa est desuper eo.

6. Et ceperunt regem, et duxerunt eum ad regem Babylonis in Rheblatha : et locutus est cum eo judicium.

7. Καὶ τοὺς υἱοὺς Σεδεκίου ἔσφαξε κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς Σεδεκίου ἐξετύφλωσε, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν πέδαις, καὶ ἤγαγεν εἰς Βαβυλῶνα.

8. Καὶ ἐν τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ, ἑβδόμῃ τοῦ μηνὸς, αὐτὸς ἐνιαυτὸς ἐννεακαιδέκατος τῷ Ναβουχοδονόσορ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, ἦλθε Ναβουζαρδὰν ὁ ἀρχιμάγειρος, ἑστὼς ἐνώπιον βασιλέως Βαβυλῶνος, εἰς Ἱερουσαλὴμ,

9. καὶ ἐνέπρησε τὸν οἶκον Κυρίου καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, καὶ πάντας τοὺς οἴκους Ἱερουσαλὴμ, καὶ πάντα οἶκον ἐνέπρησεν ὁ ἀρχιμάγειρος.

10. Καὶ τὸ τεῖχος Ἱερουσαλὴμ κυκλόθεν κατέσπασεν ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων.

11. Καὶ τὸ περισσὸν τοῦ λαοῦ τὸ καταλειφθὲν ἐν τῇ πόλει, καὶ τοὺς ἐμπεπτωκότας οἳ ἐνέπεσον πρὸς τὸν βασιλέα Βαβυλῶνος, καὶ τὸ λοιπὸν τοῦ στηρίγματος μετῆρε Ναβουζαρδὰν ὁ ἀρχιμάγειρος.

12. Καὶ ἀπὸ τῶν πτωχῶν τῆς γῆς ὑπέλιπεν ὁ ἀρχιμάγειρος εἰς ἀμπελουργοὺς καὶ εἰς γαβίν.

13. Καὶ τοὺς στύλους τοὺς χαλκοῦς τοὺς ἐν οἴκῳ Κυρίου, καὶ τὰς μεχωνὼθ, καὶ τὴν θάλασσαν τὴν χαλκῆν τὴν ἐν οἴκῳ Κυρίου, συνέτριψαν οἱ Χαλδαῖοι, καὶ ἦραν τὸν χαλκὸν αὐτῶν εἰς Βαβυλῶνα.

14. Καὶ τοὺς λέβητας, καὶ τὰ ἰαμὶν, καὶ τὰς φιάλας, καὶ τὰς θυΐσκας, καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ χαλκᾶ ἐν οἷς λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς, ἔλαβε.

15. Καὶ τὰ πυρεῖα, καὶ τὰς φιάλας τὰς χρυσᾶς καὶ τὰς ἀργυρᾶς ἔλαβεν ὁ ἀρχιμάγειρος,

16. στύλους δύο, καὶ τὴν θάλασσαν μίαν, καὶ τὰς μεχωνὼθ ἃς ἐποίησε Σαλωμὼν τῷ οἴκῳ Κυρίου· οὐκ ἦν σταθμὸς τοῦ χαλκοῦ πάντων τῶν σκευῶν.

17. Ὀκτωκαίδεκα πήχεων ὕψος τοῦ στύλου τοῦ ἑνὸς, καὶ τὸ χωθὰρ ἐπ' αὐτοῦ τὸ χαλκοῦν· καὶ τὸ ὕψος τοῦ χωθὰρ τριῶν πήχεων σαβαχὰ, καὶ ῥοαὶ ἐπὶ τῷ χωθὰρ κύκλῳ, τὰ πάντα χαλκᾶ, καὶ κατὰ ταῦτα τῷ στύλῳ τῷ δευτέρῳ ἐπὶ τῷ σαβαχά.

18. Καὶ ἔλαβεν ὁ ἀρχιμάγειρος τὸν Σαραίαν ἱερέα τὸν πρῶτον, καὶ τὸν Σοφονίαν υἱὸν τῆς δευτερώσεως, καὶ τοὺς τρεῖς τοὺς φυλάσσοντας τὸν σταθμόν.

19. Καὶ ἐκ τῆς πόλεως ἔλαβον εὐνοῦχον ἕνα, ὃς ἦν ἐπιστάτης τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν, καὶ πέντε ἄνδρας τῶν ὁρώντων τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως, τοὺς εὑρεθέντας ἐν τῇ πόλει, καὶ τὸν γραμματέα τοῦ ἄρχοντος τῆς δυνάμεως τὸν ἐκτάσσοντα τὸν λαὸν τῆς γῆς, καὶ ἑξήκοντα ἄνδρας τοῦ λαοῦ τῆς γῆς, τοὺς εὑρεθέντας ἐν τῇ πόλει.

20. Καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς Ναβουζαρδὰν ὁ ἀρχιμάγειρος, καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς πρὸς τὸν βασιλέα Βαβυλῶνος εἰς Ῥεβλαθά.

21. Καὶ ἔπαισεν αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτοὺς εἰς Ῥεβλαθὰ ἐν γῇ Αἰμὰθ, καὶ ἀπῳκίσθη Ἰούδας ἐπάνωθεν τῆς γῆς αὐτοῦ.

22. Καὶ ὁ λαὸς ὁ καταλειφθεὶς ἐν τῇ γῇ Ἰούδα, οὓς κατέλιπε Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, καὶ κατέστησεν ἐπ' αὐτῶν τὸν Γοδολίαν υἱὸν Ἀχικὰμ υἱὸν Σαφάν.

23. Καὶ ἤκουσαν πάντες οἱ ἄρχοντες τῆς δυνάμεως, αὐτοὶ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν, ὅτι κατέστησε βασιλεὺς Βαβυλῶνος τὸν Γοδολίαν, καὶ ἦλθον πρὸς Γοδολίαν εἰς

7. Et filios Sedeciæ jugulavit ante oculos ejus, et oculos Sedeciæ excæcavit, et ligavit eum in compedibus, et duxit in Babylonem.

8. Et in mense quinto, septima mensis, ipse annus nonus et decimus Nabuchodonosor regi Babylonis, venit Nabuzardam princeps coquorum, stans coram rege Babylonis, in Jerusalem,

9. et incendit domum Domini et domum regis, et omnes domos Jerusalem, et omnem domum incendit princeps coquorum.

10. Et murum Jerusalem in circuitu diruit virtus Chaldæorum.

11. Et residuum populi quod remanserat in civitate, et eos qui procubuerant qui delapsi erant ad regem Babylonis, et reliquum firmamenti transtulit Nabuzardam princeps coquorum.

12. Et de mendicis terræ reliquit princeps coquorum in vinitores et in gabin.

13. Et columnas æneas quæ in domo Domini, et ipsas mechonoth, et mare æneum quod in domo Domini, contriverunt Chaldæi, et tulerunt æs eorum in Babylonem.

14. Et lebetes, et jamin, et phialas, et mortariola, et omnia vasa ænea in quibus ministrant in eis, cepit.

15. Et thuribula, et phialas aureas et argenteas cepit princeps coquorum,

16. columnas duas, et mare unum, et mechonoth quas fecerat Salomon domui Domini : non erat pondus æris omnium vasorum.

17. Octo et decem cubitorum altitudo columnæ unius, et chothar super eam æneum : et altitudo ipsius chothar trium cubitorum sabacha, et mala punica super chothar in circuitu, omnia ænea, et juxta hæc columnæ secundæ super sabacha.

18. Et tulit princeps coquorum Saræam sacerdotem primum, et Sophoniam filium secundi ordinis, et tres qui custodiebant limen.

19. Et de civitate tulerunt eunuchum unum, qui erat præfectus virorum bellatorum, et quinque viros ex iis qui videbant faciem regis, inventos in civitate, et scribam principis virtutis qui ordinabat populum terræ, et sexaginta viros de populo terræ, inventos in civitate.

20. Et cepit eos Nabuzardam princeps coquorum, et duxit eos ad regem Babylonis in Rheblatha.

21. Et percussit eos rex Babylonis, et interfecit eos in Rheblatha in terra Æmath, et translatus est Judas desuper terra sua.

22. Et populus relictus in terra Juda, quos reliquit Nabuchodonosor rex Babylonis, et constituit super eos Godoliam filium Achicam filium Saphan.

23. Et audierunt omnes principes virtutis, ipsi et viri eorum, quia constituit rex Babylonis Godoliam, et venerunt ad Godoliam in Massephat, et Ismael filius Nathaniæ, et

Μασσηφὰθ, καὶ Ἰσμαὴλ υἱὸς Ναθανίου, καὶ Ἰωνὰ υἱὸς Καρὴθ, καὶ Σαραίας υἱὸς Θαναμὰθ ὁ Νετωφαθίτης, καὶ Ἰεζονίας υἱὸς τοῦ Μαχαθὶ, αὐτοὶ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν.

24. Καὶ ὤμοσε Γοδολίας αὐτοῖς καὶ τοῖς ἀνδράσιν αὐτῶν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Μὴ φοβεῖσθε πάροδον τῶν Χαλδαίων, καθίσατε ἐν τῇ γῇ, καὶ δουλεύσατε τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, καὶ καλῶς ἔσται ὑμῖν.

25. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ἑβδόμῳ μηνὶ, ἦλθεν Ἰσμαὴλ υἱὸς Ναθανίου υἱοῦ Ἐλισαμὰ ἐκ τοῦ σπέρματος τῶν βασιλέων, καὶ δέκα ἄνδρες μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξε τὸν Γοδολίαν καὶ ἀπέθανε, καὶ τοὺς Ἰουδαίους καὶ τοὺς Χαλδαίους οἳ ἦσαν μετ' αὐτοῦ ἐν Μασσηφά.

26. Καὶ ἀνέστη πᾶς ὁ λαὸς ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν δυνάμεων, καὶ εἰσῆλθον εἰς Αἴγυπτον, ὅτι ἐφοβήθησαν ἀπὸ προσώπου τῶν Χαλδαίων.

27. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ τριακοστῷ καὶ ἑβδόμῳ ἔτει τῆς ἀποικίας τοῦ Ἰωαχὶμ βασιλέως Ἰούδα, ἐν τῷ δωδεκάτῳ μηνὶ, ἑβδόμῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς, ὕψωσεν Εὐιαλμαρωδὲκ βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῆς βασιλείας αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν Ἰωαχὶμ τοῦ βασιλέως Ἰούδα, καὶ ἐξήγαγεν αὐτὸν ἐξ οἴκου φυλακῆς αὐτοῦ.

28. Καὶ ἐλάλησε μετ' αὐτοῦ ἀγαθὰ, καὶ ἔδωκε τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπάνωθεν τῶν θρόνων τῶν βασιλέων τῶν μετ' αὐτοῦ ἐν Βαβυλῶνι.

29. Καὶ ἠλλοίωσε τὰ ἱμάτια τῆς φυλακῆς αὐτοῦ, καὶ ἤσθιεν ἄρτον διαπαντὸς ἐνώπιον αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ.

30. Καὶ ἡ ἑστιατορία αὐτοῦ ἑστιατορία διαπαντὸς ἐδόθη αὐτῷ ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως, λόγον ἡμέρας ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ, πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ.

Jona filius Careth, et Saraeas filius Thanamath Netophathites, et Jezonias filius Machuthi, ipsi et viri eorum.

24. Et juravit Godolias eis et viris eorum, et dixit eis : Ne timeatis transitum Chaldæorum, sedete in terra, et servite regi Babylonis, et bene erit vobis.

25. Et factum est in septimo mense, venit Ismael filius Nathaniæ filii Elisama de semine regum, et decem viri cum eo, et percussit Godoliam et mortuus est, et Judæos et Chaldæos qui erant cum eo in Massepha.

26. Et surrexit omnis populus a parvo usque ad magnum, et principes virtutum, et intrarunt in Ægyptum, quoniam timuerunt a facie Chaldæorum.

27. Et factum est in trigesimo et septimo anno transmigrationis Joachim regis Juda, in duodecimo mense, septima et vigesima mensis, exaltavit Evialmarodec rex Babylonis in anno regni sui caput Joachim regis Juda, et eduxit eum e domo custodiæ ejus.

28. Et locutus est cum eo bona, et dedit thronum ejus super thronos regum qui cum ipso in Babylone.

29. Et mutavit vestimenta custodiæ ejus, et comedebat panem semper in conspectu ejus omnibus diebus vitæ suæ.

30. Et demensum ejus demensum perpetuo dabatur ei e domo regis, verbum diei in die suo, omnibus diebus vitæ ejus.

ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕΝΩΝ ΠΡΩΤΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Ἀδὰμ, Σὴθ, Ἐνὼς,
2. καὶ Καϊνὰν, Μαλελεὴλ, Ἰάρεδ,
3. Ἐνὼχ, Μαθουσάλα, Λάμεχ, Νῶε.
4. Υἱοὶ Νῶε· Σὴμ, Χὰμ, Ἰάφεθ.
5. Υἱοὶ Ἰάφεθ· Γαμὲρ, Μαγὼγ, Μαδαὶμ, Ἰωϋὰν, Ἐλισὰ, Θοβὲλ, Μοσὸχ, καὶ Θίρας.
6. Καὶ οἱ υἱοὶ Γαμέρ· Ἀσχανὰζ, καὶ Ῥιφὰθ, καὶ Θοργαμά.
7. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰωϋάν· Ἐλισὰ, καὶ Θαρσὶς, Κίτιοι, καὶ Ῥόδιοι.
8. Καὶ υἱοὶ Χάμ· Χοὺς, καὶ Μεσραὶμ, Φοὺδ, καὶ Χαναάν.
9. Καὶ υἱοὶ Χούς· Σαβὰ, καὶ Εὐιλὰ, καὶ Σαβαθὰ, καὶ Ῥεγμὰ, καὶ Σεβεθαχά. Καὶ υἱοὶ Ῥεγμά· Σαβὰ, καὶ Δαδάν.
10. Καὶ Χοὺς ἐγέννησε τὸν Νεβρώδ· οὗτος ἤρξατο εἶναι γίγας κυνηγὸς ἐπὶ τῆς γῆς.

PARALIPOMENON LIBER PRIMUS.

CAPUT I.

1. Adam, Seth, Enos,
2. et Cainan, Maleleel, Jared,
3. Enoch, Mathusala, Lamech, Noe.
4. Filii Noe : Sem, Cham, Japheth.
5. Filii Japheth : Gamer, Magog, Madaim, Joyan, Elisa, Thobel, Mosoc, et Thiras.
6. Et filii Gamer : Aschanaz, et Riphath, et Thorgama.
7. Et filii Joyan : Elisa, et Tharsis, Citii, et Rhodii.
8. Et filii Cham : Chus, et Mesraim, Phud, et Chanaan.
9. Et filii Chus : Saba, et Evila, et Sabatha, et Regma, et Sebethacha. Et filii Regma : Saba, et Dadan.
10. Et Chus genuit Nebrod : hic cœpit esse gigas venator super terram.

(*) 17. Υἱοὶ Σήμ· Αἰλάμ, καὶ Ἀσσοὺρ,
24. καὶ Ἀρφαξὰδ, Σάλα,
25. Ἔβερ, Φαλὲγ, Ῥαγὰν,
26. Σεροὺχ, Ναχὼρ, Θάῤῥα,
27. Ἀβραάμ.
28. Υἱοὶ δὲ Ἀβραάμ· Ἰσαὰκ, καὶ Ἰσμαήλ.
29. Αὗται δὲ αἱ γενέσεις αὐτῶν· Πρωτότοκος Ἰσμαὴλ, Ναβαιὼθ, καὶ Κηδὰρ, Ναβδεὴλ, Μασσάμ,
30. Μασμὰ, Ἰδουμὰ, Μασσὴ, Χονδὰν, Θαιμὰν,
31. Ἰεττοὺρ, Ναφὲς, Κεδμά· οὗτοι υἱοὶ Ἰσμαήλ.
32. Καὶ υἱοὶ Χεττούρας παλλακῆς Ἀβραὰμ, καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Ζεμβρὰμ, Ἰεξὰν, Μαδιὰμ, Μαδὰμ, Σοβὰκ, Σωέ. Καὶ υἱοὶ Ἰεξάν· Δαιδὰν, καὶ Σαβαΐ.
33. Καὶ υἱοὶ Μαδιάμ· Γεφὰρ, καὶ Ὀφὲρ, καὶ Ἐνὼχ, καὶ Ἀβιδὰ, καὶ Ἐλδαδά· πάντες οὗτοι υἱοὶ Χεττούρας.
34. Καὶ ἐγέννησεν Ἀβραὰμ τὸν Ἰσαάκ. Καὶ υἱοὶ Ἰσαάκ· Ἰακὼβ, καὶ Ἡσαῦ.
35. Υἱοὶ Ἡσαῦ· Ἐλιφὰζ, καὶ Ῥαγουὴλ, καὶ Ἰεοὺλ, καὶ Ἰεγλὸμ, καὶ Κορέ.
36. Υἱοὶ Ἐλιφάζ· Θαιμὰν, καὶ Ὠμὰρ, Σωφὰρ, καὶ Γοωθὰμ, καὶ Κενὲζ, καὶ Θαμνὰ, καὶ Ἀμαλήκ.
37. Καὶ υἱοὶ Ῥαγουήλ· Ναχὲς, Ζαρὲ, Σομὲ, καὶ Μοζέ.
38. Υἱοὶ Σηείρ· Λωτὰν, Σωβὰλ, Σεβεγὼν, Ἀνὰ, Δησὼν, Ὠσὰρ, καὶ Δισάν.
39. Καὶ υἱοὶ Λωτάν· Χοῤῥὶ, καὶ Αἰμάν· ἀδελφὴ δὲ Λωτὰν Θαμνά.
40. Υἱοὶ Σωβάλ· Ἀλὼν, Μαχανὰθ, Ταιβὴλ, Σωφὶ, καὶ Ὠνάν. Υἱοὶ δὲ Σεβεγών· Ἀῒθ, καὶ Σωνάν.
41. Υἱοὶ Σωνάν· Δαισών. Υἱοὶ δὲ Δαισών· Ἐμερὼν, καὶ Ἀσεβὼν, καὶ Ἰεθρὰμ, καὶ Χαῤῥάν.
42. Καὶ υἱοὶ Ὠσάρ· Βαλαὰμ, καὶ Ζουκὰμ, καὶ Ἀκάν. Υἱοὶ Δισάν· Ὢς, καὶ Ἀράν.
43. Καὶ οὗτοι οἱ βασιλεῖς αὐτῶν· Βαλὰκ υἱὸς Βεὼρ, καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ, Δενναβά.
44. Καὶ ἀπέθανε Βαλὰκ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Ἰωβὰβ υἱὸς Ζαρὰ ἐκ Βοσόῤῥας.

(*) 11. Καὶ Μεσραΐμ ἐγέννησεν τοὺς Λωδιεὶμ, καὶ τοὺς Ἀναμιεὶμ, καὶ τοὺς Λαβεὶν, καὶ τοὺς Νεφθαλὶμ (*Ald. C.* Νεφθωσεεὶμ),
12. καὶ τοὺς Πατροσωνιεὶμ, καὶ τοὺς Χασλωνιείμ· ὅθεν ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν Φυλιστιεὶμ, καὶ τοὺς Καφοριείμ.
13. Καὶ Χαναὰν ἐγέννησεν τὸν Σιδῶνα πρωτότοκον, καὶ τὸν Χετταῖον,
14. καὶ τὸν Ἰεβουσαῖον καὶ τὸν Ἀμοῤῥαῖον, καὶ τὸν Γεργεσαῖον,
15. καὶ τὸν Εὐαῖον, καὶ τὸν Ἀρουκαῖον, καὶ τὸν Ἀσενναῖον,
16. καὶ τὸν Ἀράδιον καὶ τὸν Σαμαραῖον καὶ τὸν Ἀμαθί.
17. Υἱοὶ Σήμ· Αἰλὰμ, καὶ Ἀσσοὺρ καὶ Ἀρφαξὰδ, καὶ Λοὺδ, καὶ Ἀράμ· καὶ υἱοὶ Ἀράμ· Ὢς, καὶ Οὒλ, καὶ Γαδὲρ καὶ Μοσόχ.
18. Καὶ Ἀρφαξὰδ ἐγέννησεν τὸν Καϊνὰν, καὶ Καϊνὰν ἐγέννησε τὸν Σαλὰ, καὶ Σαλὰ ἐγέννησεν τὸν Ἔβερ.
19. Καὶ τῷ Ἔβερ ἐγεννήθησαν δύο υἱοί· ὄνομα τῷ ἑνὶ Φαλὲκ, ὅτι ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ διεμερίσθη ἡ γῆ, καὶ ὄνομα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Ἰεκτάν.
20. Καὶ Ἰεκτὰν ἐγέννησεν τὸν Ἐλμωδὰδ, καὶ τὸν Σαλὲφ, καὶ τὸν Ἀραμὼθ,
21. καὶ τὸν Κεδουρὰν καὶ τὸν Αἰζὴν καὶ τὸν Δεκλὰμ,
22. καὶ τὸν Γεμιὰν καὶ τὸν Ἀβιμεὴλ καὶ τὸν Σαβὰν,
23. καὶ τὸν Οὐφεὶρ, καὶ τὸν Εὐὶ, καὶ τὸν Ὠράμ· πάντες οὗτοι υἱοὶ Ἰεκτάν. (*Alex.*)

17. Filii Sem : Ælam, et Assur,
24. et Arphaxad, Sala,
25. Eber, Phaleg, Ragan,
26. Seruch, Nachor, Tharra,
27. Abraham.
28. Filii autem Abraham : Isaac, et Ismael.
29. Hæ autem generationes eorum : Primogenitus Is Nabæoth, et Cedar, Nabdeel, Massam,
30. Masma, Iduma, Masse, Chondan, Thæman,
31. Jettur, Naphes, Cedma : hi filii Ismael.
32. Et filii Chetturæ concubinæ Abraham, et ge Zembram, Jexan, Madiam, Madam, Sobac, Soe. I Jexan : Dædan, et Sabai.
33. Et filii Madiam : Gephar, et Opher, et Eno Abida, et Eldada : omnes hi filii Chetturæ.
34. Et genuit Abraham Isaac. Et filii Isaac : Ja Esau.
35. Filii Esau : Eliphaz, et Raguel, et Jeul, et J et Core.
36. Filii Eliphaz : Thæman, et Omar, Sophar, tham, et Cenez, et Thamna, et Amalec.
37. Et filii Raguel : Naches, Zare, Some, et Mo
38. Filii Seir : Lotan, Sobal, Sebegon, Ana, Osar, et Disan.
39. Et filii Lotan : Chorri, et Æman : soror aut tan Thamna.
40. Filii Sobal : Alon, Machanath, Tæbel, So Onan. Filii autem Sebegon : Æth, et Sonan.
41. Filii Sonan : Dæson. Filii autem Dæson : Em Asebon, et Jethram, et Charran.
42. Et filii Osar : Balaam, et Zucam, et Acan. san : Os, et Aran.
43. Et hi reges eorum : Balac filius Beor, et nom tati ejus, Dennaba.
44. Et mortuus est Balac, et regnavit pro eo Job Zara de Bosorra.

---

11. Et Mesraim genuit Lodim, et Anamim, et L Nephtalim (*Ald. C.* Nephthosim),
12. et Patrosonim, et Chaslonim : de quibus egr Philisthim, et Chaphorim.
13. Et Canaan genuit Sidonem primogenitum, et Ch
14. et Jebusæum et Amorrhæum, et Gergesæum,
15. et Evæum, et Arucæum, et Asennæum,
16. Aradium quoque et Samaræum et Amathi.
17. Filii Sem, Ælam, et Assur et Arphaxad, et Lud : et filii Aram : Os, et Oul, et Gader et Mosoch.
18. Arphaxad autem genuit Cainan, et Cainan gen et Sala genuit Eber.
19. Et ipsi Eber nati sunt duo filii : nomen uni Pha in diebus ejus divisa est terra, et nomen fratri ejus
20. Jectan autem genuit Elmodad, et Saleph et A
21. et Ceduran et Æzen et Declam,
22. et Gemian et Abimeel et Saban,
23. et Uphir, et Evi, et Oram : omnes hi filii Jecta

45. Καὶ ἀπέθανεν Ἰωβὰβ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Ἀσὸμ ἐκ γῆς Θαιμανών.
46. Καὶ ἀπέθανεν Ἀσὸμ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Ἀδὰδ υἱὸς Βαρὰδ, ὁ πατάξας Μαδιὰμ ἐν τῷ πεδίῳ Μωὰβ, καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ Γεθαίμ.
47. Καὶ ἀπέθανεν Ἀδὰδ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Σεβλὰ ἐκ Μασεκκάς.
48. Καὶ ἀπέθανε Σεβλὰ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Σαοὺλ ἐκ Ῥωβὼθ τῆς παρὰ ποταμόν.
49. Καὶ ἀπέθανε Σαοὺλ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Βαλαεννὼρ υἱὸς Ἀχωβώρ.
50. Καὶ ἀπέθανε Βαλαεννὼρ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Ἀδὰδ υἱὸς Βαρὰδ, καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ Φογώρ.
51. Ἡγεμόνες Ἐδώμ· ἡγεμὼν Θαμνὰ, ἡγεμὼν Γωλαδὰ, ἡγεμὼν Ἰεθὲρ,
52. ἡγεμὼν Ἐλιβαμὰς, ἡγεμὼν Ἠλὰς, ἡγεμὼν Φινὼν,
53. ἡγεμὼν Κενὲζ, ἡγεμὼν Θαιμὰν, ἡγεμὼν Βαβσὰρ,
54. ἡγεμὼν Μαγεδιὴλ, ἡγεμὼν Ζαφωίν· οὗτοι ἡγεμόνες Ἐδώμ.

45. Et mortuus est Jobab, et regnavit pro eo Asom de terra Thæmanon.
46. Et mortuus est Asom, et regnavit pro eo Adad filius Barad, qui percussit Madiam in campo Moab, et nomen civitati ejus Gethæm.
47. Et mortuus est Adad, et regnavit pro eo Sebla e Masecca.
48. Et mortuus est Sebla, et regnavit pro eo Saul de Roboth qui trans flumen.
49. Et mortuus est Saul, et regnavit pro eo Balaennor filius Achobor.
50. Et mortuus est Balaennor, et regnavit pro eo Adad filius Barad, et nomen civitati ejus Phogor.
51. Duces Edom : dux Thamna, dux Golada, dux Jether,
52. dux Elibamas, dux Elas, dux Phinon,
53. dux Cenez, dux Thæman, dux Babsar,
54. dux Magediel, dux Zaphoin : hi duces Edom.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· Ῥουβὴν, Συμεὼν, Λευὶ, Ἰούδα, Ἰσσάχαρ, Ζαβουλὼν,
2. Δὰν, Ἰωσὴφ, Βενιαμὶν, Νεφθαλὶ, Γὰδ, Ἀσήρ.
3. Υἱοὶ Ἰούδα· Ἤρ, Αὐνὰν, Σηλώμ· τρεῖς ἐγεννήθησαν αὐτῷ ἐκ τῆς θυγατρὸς Σαύας τῆς Χαναανίτιδος· Καὶ ἦν Ἤρ, ὁ πρωτότοκος Ἰούδα, πονηρὸς ἐναντίον Κυρίου, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν.
4. Καὶ Θαμὰρ ἡ νύμφη αὐτοῦ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Φαρὲς, καὶ Ζαρά. Πάντες υἱοὶ Ἰούδα πέντε.
5. Υἱοὶ Φαρές· Ἐσρὼμ, καὶ Ἰεμουήλ.
6. Καὶ υἱοὶ Ζαρά· Ζαμβρὶ, καὶ Αἰθὰμ, καὶ Αἱμουὰν, καὶ Καλχὰλ, καὶ Δαρὰδ, πάντες πέντε.
7. Καὶ υἱοὶ Χαρμί· Ἀχὰρ ὁ ἐμποδοστάτης Ἰσραὴλ, ὃς ἠθέτησεν εἰς τὸ ἀνάθεμα.
8. Καὶ υἱοὶ Αἰθάμ· Ἀζαρίας.
9. Καὶ υἱοὶ Ἐσρὼμ οἳ ἐτέχθησαν αὐτῷ· ὁ Ἰεραμαὴλ, καὶ ὁ Ἀρὰμ, καὶ ὁ Χαλέβ.
10. Καὶ Ἀρὰμ ἐγέννησε τὸν Ἀμιναδὰβ, καὶ Ἀμιναδὰβ ἐγέννησε τὸν Ναασσὼν, ἄρχοντα οἴκου Ἰούδα.
11. Καὶ Ναασσὼν ἐγέννησε τὸν Σαλμὼν, καὶ Σαλμὼν ἐγέννησε τὸν Βοὸζ,
12. καὶ Βοὸζ ἐγέννησε τὸν Ὠβὴδ, καὶ Ὠβὴδ ἐγέννησε τὸν Ἰεσσαὶ,
13. καὶ Ἰεσσαὶ ἐγέννησε τὸν πρωτότοκον αὐτοῦ τὸν Ἐλιάβ. Ἀμιναδὰβ ὁ δεύτερος, Σαμαὰ ὁ τρίτος,
14. Ναθαναὴλ ὁ τέταρτος, Ζαβδαὶ ὁ πέμπτος,
15. Ἀσὰμ ὁ ἕκτος, Δαυὶδ ὁ ἕβδομος,
16. καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτῶν Σαρουία, καὶ Ἀβιγαία. Καὶ υἱοὶ Σαρουία· Ἀβισὰ, καὶ Ἰωὰβ, καὶ Ἀσαὴλ, τρεῖς.
17. Καὶ Ἀβιγαία ἐγέννησε τὸν Ἀμεσσάβ· καὶ πατὴρ Ἀμεσσὰβ Ἰοθὸρ ὁ Ἰσμαηλίτης.
18. Καὶ Χαλὲβ υἱὸς Ἐσρὼμ ἔλαβε τὴν Γαζουβὰ γυναῖκα, καὶ τὴν Ἰεριώθ· καὶ οὗτοι υἱοὶ αὐτῆς· Ἰασὰρ, καὶ Σουβὰβ, καὶ Ἀρδών.

CAPUT II.

1. Hæc nomina filiorum Israel : Ruben, Symeon, Levi, Juda, Issachar, Zabulon,
2. Dan, Joseph, Benjamin, Nephthali, Gad, Aser.
3. Filii Juda : Er, Aynan, Selom : tres nati sunt ei ex filia Savæ Chananitide. Et fuit Er, primogenitus Juda, malus ante Dominum, et occidit eum.
4. Et Thamar nurus ejus peperit ei Phares, et Zara. Omnes filii Juda quinque.
5. Filii Phares : Esrom, et Jemuel.
6. Et filii Zara : Zambri, et Æthan, et Æmuan, et Calchal, et Darad, omnes quinque.
7. Et filii Charmi : Achar impeditor Israel, qui prævaricatus est in anathema.
8. Et filii Æthan : Azarias.
9. Et filii Esrom qui nati sunt ei : Jeramael, et Aram, et Chaleb.
10. Et Aram genuit Aminadab, et Aminadab genuit Naasson, principem domus Juda.
11. Et Naasson genuit Salmon, et Salmon genuit Booz,
12. et Booz genuit Obed, et Obed genuit Jessæ,
13. et Jessæ genuit primogenitum suum Eliab. Aminadab secundus, Samaa tertius,
14. Nathanael quartus, Zabdai quintus,
15. Asam sextus, David septimus,
16. et soror eorum Sarvia, et Abigæa. Et filii Sarviæ : Abisa, et Joab, et Asael, tres.
17. Et Abigæa genuit Amessalo : et pater Amessalo Jothor Ismaelita.
18. Et Chaleb filius Esron accepit Gazuba uxorem, et Jerioth : et hi filii ejus : Jasar, et Subab, et Ardon.

19. Καὶ ἀπέθανε Γαζουβὰ, καὶ ἔλαβεν ἑαυτῷ Χαλὲβ τὴν Ἐφρὰθ, καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Ὤρ.

20. Καὶ Ὢρ ἐγέννησε τὸν Οὐρὶ, καὶ Οὐρὶ ἐγέννησε τὸν Βεσελεήλ.

21. Καὶ μετὰ ταῦτα εἰσῆλθεν Ἐσρὼν πρὸς τὴν θυγατέρα Μαχὶρ πατρὸς Γαλαὰδ, καὶ αὐτὸς ἔλαβεν αὐτὴν, καὶ αὐτὸς ἑξηκονταπέντε ἐτῶν ἦν· καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Σεροὺχ.

22. Καὶ Σεροὺχ ἐγέννησε τὸν Ἰαΐρ· καὶ ἦσαν αὐτῷ εἴκοσι καὶ τρεῖς πόλεις ἐν τῇ Γαλαάδ.

23. Καὶ ἔλαβε Γεδσοὺρ καὶ Ἀρὰμ τὰς κώμας Ἰαῒρ ἐξ αὐτῶν, τὴν Κανὰθ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, ἑξήκοντα πόλεις· πᾶσαι αὗται υἱῶν Μαχὶρ πατρὸς Γαλαάδ.

24. Καὶ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Ἐσρὼν, ἦλθε Χαλὲβ εἰς Ἐφραθά· καὶ ἡ γυνὴ Ἐσρὼν Ἀβιὰ, καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Ἀσχὼ πατέρα Θεκωέ.

25. Καὶ ἦσαν οἱ υἱοὶ Ἱεραμεὴλ πρωτοτόκου Ἐσρών· ὁ πρωτότοκος Ῥὰμ, καὶ Βαναὰ, καὶ Ἀρὰμ, καὶ Ἀσὰν ἀδελφὸς αὐτοῦ.

26. Καὶ ἦν γυνὴ ἑτέρα τῷ Ἱεραμεὴλ, καὶ ὄνομα αὐτῇ Ἀτάρα· αὕτη ἐστὶ μήτηρ Ὀζόμ.

27. Καὶ ἦσαν υἱοὶ Ῥὰμ πρωτοτόκου Ἱεραμεήλ· Μαὰς, καὶ Ἰαμὶν, καὶ Ἀκόρ.

28. Καὶ ἦσαν υἱοὶ Ὀζόμ· Σαμαῒ, καὶ Ἰαδαέ. Καὶ υἱοὶ Σαμαῒ, Ναδὰβ, καὶ Ἀβισούρ.

29. Καὶ ὄνομα τῆς γυναικὸς Ἀβισοὺρ, Ἀβιχαία, καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Ἀχαβὰρ, καὶ τὸν Μωήλ.

30. Καὶ υἱοὶ Ναδάβ· Σαλὰδ, καὶ Ἀπφαΐν. Καὶ ἀπέθανε Σαλὰδ οὐκ ἔχων τέκνα.

31. Καὶ υἱοὶ Ἀπφαΐν· Ἰσεμιὴλ, καὶ υἱοὶ Ἰσεμιήλ. Σωσὰν, καὶ υἱοὶ Σωσάν· Δαδαΐ.

32. Καὶ υἱοὶ Δαδαΐ· Ἀχισαμὰς, Ἰεθὲρ, Ἰωνάθαν. Καὶ ἀπέθανεν Ἰεθὲρ οὐκ ἔχων τέκνα.

33. Καὶ υἱοὶ Ἰωνάθαν· Φαλὲθ, καὶ Ὀζάμ· οὗτοι ἦσαν υἱοὶ Ἱεραμεήλ.

34. Καὶ οὐκ ἦσαν τῷ Σωσὰν υἱοὶ, ἀλλ' ἢ θυγατέρες. Καὶ τῷ Σωσὰν παῖς Αἰγύπτιος, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἰωχήλ.

35. Καὶ ἔδωκε Σωσὰν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ τῷ Ἰωχὴλ παιδὶ αὐτοῦ εἰς γυναῖκα, καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Ἐθί.

36. Καὶ Ἐθὶ ἐγέννησε τὸν Ναθὰν, καὶ Ναθὰν ἐγέννησε τὸν Ζαβέδ,

37. καὶ Ζαβὲδ ἐγέννησε τὸν Ἀφαμὴλ, καὶ Ἀφαμὴλ ἐγέννησε τὸν Ὠβὴδ,

38. καὶ Ὠβὴδ ἐγέννησε τὸν Ἰηοὺ, καὶ Ἰηοὺ ἐγέννησε τὸν Ἀζαρίαν,

39. καὶ Ἀζαρίας ἐγέννησε τὸν Χελλὴς, καὶ Χελλὴς ἐγέννησε τὸν Ἐλεασὰ,

40. καὶ Ἐλεασὰ ἐγέννησε τὸν Σοσομαῒ, καὶ Σοσομαῒ ἐγέννησε τὸν Σαλοὺμ,

41. καὶ Σαλοὺμ ἐγέννησε τὸν Ἰεχεμίαν, καὶ Ἰεχεμίας ἐγέννησε τὸν Ἐλισαμὰ, καὶ Ἐλισαμὰ ἐγέννησε τὸν Ἰσμαήλ.

42. Καὶ υἱοὶ Χαλὲβ ἀδελφοῦ Ἱεραμεήλ· Μαρισὰ ὁ πρωτότοκος αὐτοῦ. Οὗτος πατὴρ Ζίφ. Καὶ υἱοὶ Μαρισὰ πατρὸς Χεβρών.

43. Καὶ υἱοὶ Χεβρών· Κορὲ, καὶ Θαπφοὺς, καὶ Ῥεκὸμ, καὶ Σαμαά.

44. Καὶ Σαμαὰ ἐγέννησε τὸν Ῥαὲμ πατέρα Ἰεκλὰν, καὶ Ἰεκλὰν ἐγέννησε τὸν Σαμαί.

19. Et mortua est Gazuba, et accepit sibi Chaleb ipsam Ephrath, et peperit ei Or.

20. Et Or genuit Uri, et Uri genuit Beseleel.

21. Et post hæc intravit Esrom ad filiam Machir patris Galaad, et ipse accepit eam, et ipse sexaginta quinque annorum erat : et peperit ei Seruch.

22. Et Seruch genuit Jair : et fuerunt ei viginti et tres civitates in Galaad.

23. Et accepit Gedsur et Aram pagos Jair ab eis, ipsam Chanath et pagos ejus, sexaginta civitates : omnes hæ filiorum Machir patris Galaad.

24. Et postquam mortuus est Esrom, venit Chaleb in Ephratha : et uxor Esrom Abia, et peperit ei Ascho patrem Thecoe.

25. Et fuerunt filii Jerameel primogeniti Esrom : primogenitus Rham, et Banaa, et Aram, et Asan frater ejus.

26. Et fuit uxor alia ipsi Jerameel, et nomen ei Atara : hæc est mater Ozom.

27. Et fuerunt filii Rham primogeniti Jerameel : Maas, et Jamin, et Achor.

28. Et fuerunt filii Ozom Samai, et Jadae. Et filii Samai, Nadab, et Abisur.

29. Et nomen uxoris Abisur, Abichæa, et peperit ei Achabar, et Moel.

30. Et filii Nadab : Salad, et Apphain. Et mortuus est Salad non habens filios.

31. Et filii Apphain : Isemiel, et filii Isemiel : Sosan, et filii Sosan : Dadæ.

32. Et filii Dadæ : Achisamas, Jether, Jonathan. Et mortuus est Jether non habens filios.

33. Et filii Jonathan : Phaleth, et Ozam : hi fuerunt filii Jerameel.

34. Et non fuerunt Sosan filii, sed filiæ. Et ipsi Sosan erat puer Ægyptius, et nomen ei Jochel.

35. Et Sosan dedit filiam suam Jochel puero suo in uxorem, et peperit ei Ethi.

36. Et Ethi genuit Nathan, et Nathan genuit Zabed,

37. et Zabed genuit Aphamel, et Aphamel genuit Obed,

38. et Obed genuit Jeu, et Jeu genuit Azariam,

39. et Azarias genuit Chelles, et Chelles genuit Eleasa,

40. et Eleasa genuit Sosomai, et Sosomai genuit Salum,

41. et Salum genuit Jechemiam, et Jechemias genuit Elisama, et Elisama genuit Ismael.

42. Et filii Chaleb fratris Jerameel : Merisa primogenitus ejus, Hic pater Ziph. Et filii Merisa patris Chebron.

43. Et filii Chebron : Core, et Tapphus, et Recom, et Samaa.

44. Et Samaa genuit Raem patrem Jeclan, et Jeclan genuit Samai.

45. Καὶ υἱὸς αὐτοῦ Μαών· καὶ Μαὼν πατὴρ Βαιθσούρ.
46. Καὶ Γαιφὰ ἡ παλλακὴ Χαλὲϐ ἐγέννησε τὸν Ἀρὰμ, καὶ τὸν Μοσὰ, καὶ τὸν Γεζουέ.
47. Καὶ υἱοὶ Ἀδδαΐ· Ῥαγὴμ, καὶ Ἰωάθαμ, καὶ Σαγὰρ, καὶ Φαλὲκ, καὶ Γαιφὰ, καὶ Σαγαέ.
48. Καὶ ἡ παλλακὴ Χαλὲϐ Μωχὰ ἐγέννησε τὸν Σαϐὲρ, καὶ τὸν Θαράμ.
49. Καὶ ἐγέννησε Σαγαὲ πατέρα Μαδμηνὰ, καὶ τὸν Σαοὺ πατέρα Μαχαϐηνὰ καὶ πατέρα Γαιϐάλ. Καὶ θυγάτηρ Χαλὲϐ, Ἀσχά.
50. Οὗτοι ἦσαν υἱοὶ Χαλέϐ. Υἱοὶ Ὢρ πρωτοτόκου Ἐφραθά· Σωϐὰλ πατὴρ Καριαθιαρὶμ,
51. Σαλωμὼν πατὴρ Βαιθὰ, Λαμμὼμ πατὴρ Βαιθαλαὲμ, καὶ Ἀρὶμ πατὴρ Βεθγεδώρ.
52. Καὶ ἦσαν υἱοὶ τῷ Σωϐὰλ πατρὶ Καριαθιαρίμ· Ἀραὰ, καὶ Αἰσὶ, καὶ Ἀμμανὶθ,
53. καὶ Οὐμασφαὲ, πόλεις Ἰαΐρ, Αἰταλὶμ, καὶ Μεφιθὶμ, καὶ Ἡσαμαθὶμ, καὶ Ἡμασαραΐμ· ἐκ τούτων ἐξήλθοσαν Σαραθαῖοι, καὶ υἱοὶ Ἐσθαάμ.
54. Υἱοὶ Σαλωμών· Βαιθαλαὲμ ὁ Νετωφατί· Ἀταρὼθ οἴκου Ἰωὰϐ, καὶ ἥμισυ τῆς Μαλαθὶ, Ἡσαρὶ,
55. πατριαὶ γραμματέων κατοικοῦντες ἐν Ἰάϐις Θαργαθιὶμ, καὶ Σαμαθιὶμ, καὶ Σωχαθίμ· οὗτοι οἱ Κιναῖοι οἱ ἐλθόντες ἐξ Αἱμὰθ πατρὸς οἴκου Ῥηχάϐ.

45. Et filius ejus Maon : et Maon pater Bæthsur.
46. Et Gæpha concubina Chaleb genuit Aram, et Mosa, et Gezue.
47. Et filii Addai : Rhagem, et Joatham et Sagar, et Phalech, et Gæpha, et Sagae.
48. Et concubina Chaleb Mocha genuit Saber, et Tharam.
49. Et genuit Sagae patrem Madmena, et Sau patrem Machabena et patrem Gæbal. Et filia Chaleb, Ascha.
50. Hi fuerunt filii Chaleb. Filii Or primogeniti Ephrata : Sobal pater Chariathiarim,
51. Salomon pater Bætha, Lammon pater Bæthalaem, et Arim pater Bethgedor.
52. Et fuerunt filii Sobal patri Cariathiarim : Araa, et Æsi, et Ammanith,
53. et Umasphae, civitates Jair, Æthalim, et Mephithim, et Esamathim, et Emasaraim : ex his exierunt Sarathæi, et filii Esthaam.
54. Filii Salomon : Bæthalaem Netophathi, Ataroth domus Joab, et dimidium Malathi, Esari,
55. cognationes scribarum habitantes in Jabis, Thargathiim, et Samathiim, et Sochatim : hi sunt Cinæi qui venerunt ex Hæmath patre domus Rhechab.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

1. Καὶ οὗτοι ἦσαν υἱοὶ Δαυὶδ οἱ τεχθέντες αὐτῷ ἐν Χεϐρών· ὁ πρωτότοκος Ἀμνὼν τῇ Ἀχιναὰμ τῇ Ἰεζραηλίτιδι· ὁ δεύτερος Δαμνιὴλ τῇ Ἀϐιγαίᾳ τῇ Καρμηλίᾳ·
2. ὁ τρίτος Ἀϐεσσαλὼμ, υἱὸς Μωχὰ θυγατρὸς Θολμαῒ βασιλέως Γεδσούρ· ὁ τέταρτος Ἀδωνία υἱὸς Ἀγγίθ·
3. ὁ πέμπτος Σαφατία τῆς Ἀϐιτάλ· ὁ ἕκτος Ἰεθραὰμ τῇ Ἀγλᾷ γυναικὶ αὐτοῦ.
4. Ἓξ ἐγεννήθησαν αὐτῷ ἐν Χεϐρών· καὶ ἐϐασίλευσεν ἐκεῖ ἑπτὰ ἔτη καὶ ἑξάμηνον· καὶ τριάκοντα καὶ τρία ἔτη ἐϐασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ.
5. Καὶ οὗτοι ἐτέχθησαν αὐτῷ ἐν Ἱερουσαλήμ· Σαμαὰ, Σωϐὰϐ, Νάθαν, καὶ Σαλωμών· τέσσαρες τῇ Βηρσαϐεὲ θυγατρὶ Ἀμιήλ.
6. Καὶ Ἐϐαὰρ, καὶ Ἐλισὰ, καὶ Ἐλιφαλὴθ,
7. καὶ Ναγαὶ, καὶ Ναφὲκ, καὶ Ἰαφιὲ,
8. καὶ Ἐλισαμὰ, καὶ Ἐλιαδὰ, καὶ Ἐλιφαλὰ, ἐννέα.
9. Πάντες υἱοὶ Δαυὶδ, πλὴν τῶν υἱῶν τῶν παλλακῶν, καὶ Θήμαρ ἀδελφὴ αὐτῶν.
10. Υἱοὶ Σαλωμών· Ῥοϐοὰμ, Ἀϐιὰ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀσὰ υἱὸς αὐτοῦ, Ἰωσαφὰτ υἱὸς αὐτοῦ,
11. Ἰωρὰμ υἱὸς αὐτοῦ, Ὀχοζίας υἱὸς αὐτοῦ, Ἰωὰς υἱὸς αὐτοῦ,
12. Ἀμασίας υἱὸς αὐτοῦ, Ἀζαρίας υἱὸς αὐτοῦ, Ἰωάθαν υἱὸς αὐτοῦ,
13. Ἄχαζ υἱὸς αὐτοῦ, Ἐζεκίας υἱὸς αὐτοῦ, Μανασσῆς υἱὸς αὐτοῦ,
14. Ἀμὼν υἱὸς αὐτοῦ, Ἰωσία υἱὸς αὐτοῦ.
15. Καὶ υἱοὶ Ἰωσία· πρωτότοκος Ἰωανὰν, ὁ δεύτερος Ἰωακὶμ, ὁ τρίτος Σεδεκίας, ὁ τέταρτος Σαλούμ.

CAPUT III.

1. Et hi fuerunt filii David qui nati sunt ei in Chebron : primogenitus Amnon Achinaam Jezraelitidi : secundus Damniel Abigææ Carmeliæ :
2. tertius Abessalom, filius Mocha filiæ Tholmai regis Gedsur : quartus Adonia filius Angith :
3. quintus Saphatia ipsius Abital : sextus Jethraam ex Agla uxore ejus.
4. Sex nati sunt ei in Chebron : et regnavit ibi septem annos et sex menses : et triginta et tres annos regnavit in Jerusalem.
5. Et hi nati sunt ei in Jerusalem : Samaa, Sobab, Nathan, et Salomon : quatuor ipsi Bersabee filiæ Amiel.
6. Et Ebaar, et Elisa, et Eliphaleth,
7. et Nagai, et Naphec, et Japhie,
8. et Elisama, et Eliada, et Eliphala, novem.
9. Omnes filii David, præter filios concubinarum, et Themar soror eorum.
10. Filii Salomon : Roboam, Abia filius ejus, Asa filius ejus, Josaphat filius ejus,
11. Joram filius ejus, Ochozias filius ejus, Joas filius ejus,
12. Amasias filius ejus, Azarias filius ejus, Joathan filius ejus,
13. Achaz filius ejus, Ezecias filius ejus, Manasses filius ejus,
14. Amon filius ejus, Josia filius ejus.
15. Et filii Josia : primogenitus Joanan, secundus Joacim, tertius Sedecias, quartus Salum.

16. Καὶ υἱοὶ Ἰωακίμ· Ἰεχονίας υἱὸς αὐτοῦ, Σεδεκίας υἱὸς αὐτοῦ.
17. Καὶ υἱοὶ Ἰεχονία· Ἀσὶρ, Σαλαθιὴλ υἱὸς αὐτοῦ,
18. Μελχιρὰμ, καὶ Φαδαΐας, καὶ Σανεσὰρ, καὶ Ἰεκεμία, καὶ Ὡσαμὰθ, καὶ Ναβαδίας.
19. Καὶ υἱοὶ Φαδαΐας· Ζοροβάβελ, καὶ Σεμεΐ. Καὶ υἱοὶ Ζοροβάβελ· Μοσολλὰμ, καὶ Ἀνανία, καὶ Σαλωμεθὶ ἀδελφὴ αὐτῶν,
20. καὶ Ἀσουβὲ, καὶ Ὀὸλ, καὶ Βαραχία, καὶ Ἀσαδία, καὶ Ἀσοβὲδ, πέντε.
21. Καὶ υἱοὶ Ἀνανία· Φαλεττία, καὶ Ἰεσίας υἱὸς αὐτοῦ, Ῥαφὰλ υἱὸς αὐτοῦ, Ὀρνὰ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀβδία υἱὸς αὐτοῦ, Σεχενίας υἱὸς αὐτοῦ.
22. Καὶ υἱὸς Σεχενία· Σαμαΐα. Καὶ υἱοὶ Σαμαΐα· Χαττοὺς, καὶ Ἰωὴλ, καὶ Βεῤῥὶ, καὶ Νωαδία, καὶ Σαφὰθ,
23. Καὶ υἱοὶ Νωαδία· Ἐλιθενὰν, καὶ Ἐζεκία, καὶ Ἐζρικὰμ, τρεῖς.
24. Καὶ υἱοὶ Ἐλιθενάν· Ὀδολία, καὶ Ἑλιασεβὼν, καὶ Φαδαΐα, καὶ Ἀκοὺβ, καὶ Ἰωανὰν, καὶ Δαλααΐα, καὶ Ἀνὰν, ἑπτά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Καὶ υἱοὶ Ἰούδα· Φαρὲς, Ἐσρὼμ, καὶ Χαρμὶ, καὶ Ὢρ, Σουβὰλ,
2. καὶ Ῥάδα υἱὸς αὐτοῦ. Καὶ Σουβὰλ ἐγέννησε τὸν Ἰέθ· καὶ Ἰὲθ ἐγέννησε τὸν Ἀχιμαΐ, καὶ τὸν Λαάδ. Αὗται αἱ γενέσεις τοῦ Ἀραθί.
3. Καὶ οὗτοι υἱοὶ Αἰτάμ· Ἰεζραὴλ, καὶ Ἰεσμὰν, καὶ Ἰεβδάς· καὶ ὄνομα ἀδελφῆς αὐτῶν Ἐσηλεββών.
4. Καὶ Φανουὴλ πατὴρ Γεδὼρ, καὶ Ἰαζὴρ πατὴρ Ὡσάν· οὗτοι υἱοὶ Ὢρ τοῦ πρωτοτόκου Ἐφραθὰ πατρὸς Βαιθαλαέν.
5. Καὶ τῷ Ἀσοὺρ πατρὶ Θεκωὲ ἦσαν δύο γυναῖκες, Ἀωδὰ καὶ Θοαδά.
6. Καὶ ἔτεκεν αὐτῷ Ἀωδὰ τὸν Ὠχαία, καὶ τὸν Ἡφὰλ, καὶ τὸν Θαιμὰν, καὶ τὸν Ἀασθήρ· πάντες οὗτοι υἱοὶ Ἀωδᾶς.
7. Καὶ υἱοὶ Θοαδᾶς· Σερὲθ, καὶ Σαὰρ, καὶ Ἐσθανάμ.
8. Καὶ Κωὲ ἐγέννησε τὸν Ἐνὼβ καὶ τὸν Σαβαθά· καὶ γεννήσεις ἀδελφοῦ Ῥηχὰβ, υἱοῦ Ἰαρίν.
9. Καὶ ἦν Ἰγαβὴς ἔνδοξος ὑπὲρ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ· καὶ ἡ μήτηρ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰγαβὴς, λέγουσα· Ἔτεκον ὡς γαβής.
10. Καὶ ἐπεκαλέσατο Ἰγαβὴς τὸν Θεὸν Ἰσραὴλ, λέγων· Ἐὰν εὐλογῶν εὐλογήσῃς με, καὶ πληθύνῃς τὰ ὅριά μου, καὶ ᾖ ἡ χείρ σου μετ' ἐμοῦ, καὶ ποιήσῃς γνῶσιν τοῦ μὴ ταπεινῶσαί με. Καὶ ἐπήγαγεν ὁ Θεὸς πάντα ὅσα ᾐτήσατο.
11. Καὶ Χαλὲβ πατὴρ Ἀσχὰ ἐγέννησε τὸν Μαχίρ· οὗτος πατὴρ Ἀσσαθών·
12. ἐγέννησε τὸν Βαθραίαν, καὶ τὸν Βεσσηὲ, καὶ τὸν Θαιμὰν πατέρα πόλεως Ναᾶς ἀδελφοῦ Ἐσελὼμ τοῦ Κενεζί· οὗτοι ἄνδρες Ῥηχάβ.
13. Καὶ υἱοὶ Κενέζ· Γοθονιὴλ, καὶ Σαραΐα. Καὶ υἱοὶ Γοθονιὴλ, Ἀθάθ.
14. Καὶ Μαναθὶ ἐγέννησε τὸν Γοφερά· καὶ Σαραΐα ἐγέννησε τὸν Ἰωβὰβ, πατέρα Ἀγεαδδαὶρ, ὅτι τέκτονες ἦσαν.

16. Et filii Joacim : Jechonias filius ejus, Sedecias filius ejus.
17. Et filii Jechoniæ : Asir, Salathiel filius ejus,
18. Melchiram, et Phadaias, et Sanesar, et Jecemia, et Osamath, et Nabadias.
19. Et filii Phadaias : Zorobabel, et Semei. Et filii Zorobabel : Mosollam, et Anania, et Salomethi soror eorum,
20. et Asube, et Ool, et Barachia, et Asadia, et Asobed, quinque.
21. Et filii Anania : Phalettia, et Jesias filius ejus, Raphal filius ejus, Orna filius ejus, Abdia filius ejus, Sechenias filius ejus.
22. Et filius Sechenia : Samaia. Et filii Samaia : Chattus, et Joel, et Berri, et Noadia, et Saphath, sex.
23. Et filii Noadia : Elithenan, et Ezecia, et Ezricam, tres.
24. Et filii Elithenan : Odolia, et Eliasebon, et Phadaia, et Acub, et Joanan, et Dalaaia, et Anan, septem.

CAPUT IV.

1. Et filii Juda ; Phares, Esrom, et Charmi, et Or, Sobal,
2. et Rada filius ejus. Et Subal genuit Jeth : et Jeth genuit Achimai, et Laad. Hæ sunt generationes ipsius Arathi.
3. Et hi filii Ætham : Jezrael, et Jesmam, et Jebdas : et nomen sororis eorum Eselebbon.
4. Et Phanuel pater Gedor, et Jaser pater Osan : hi filii Or primogeniti Ephratha patris Bæthalaen.
5. Et ipsi Assur patri Thecoe fuerunt duæ uxores, Aoda et Thoada.
6. Et Aoda peperit ei Ochæa, et Ephal, et Thæman, et Aasther : omnes hi filii Aodæ.
7. Et filii Thoadæ : Sereth, et Saar, et Esthanam.
8. Et Coe genuit Enob et Sabatha : et generationes fratris Rechab, filii Jarin.
9. Et fuit Igabes gloriosus super fratres suos : et mater vocabat nomen ejus Igabes, dicens : Peperi sicut gabes.
10. Et invocavit Igabes Deum Israel, dicens : Si benedicens benedixeris me, et multiplicaveris fines meos, et fuerit manus tua mecum, et feceris cognitionem ad non humiliandum me. Et adduxit Deus omnia quæcumque petiit.
11. Et Chaleb pater Ascha genuit Machir : hic pater Assathon :
12. genuit Bathræam, et Bessee, et Thæmam patrem civitatis Naas fratris Eselom Cenezi : hi viri Rhechab.
13. Et filii Cenez : Gothoniel, et Saraia. Et filii Gothoniel, Athath.
14. Et Manathi genuit Gophera : et Saraia genuit Jobab, patrem Ageaddair, quoniam fabri erant.

15. Καὶ υἱοὶ Χαλὲβ υἱοῦ Ἰεφοννή· Ἤρ, Ἀδὰ, καὶ Νοόμ. Καὶ υἱοὶ Ἀδά· Κενέζ.

16. Καὶ υἱοὶ Ἀλεήλ· Ζὶβ, καὶ Ζεφὰ, καὶ Θιριὰ, καὶ Ἐσερήλ.

17. Καὶ υἱοὶ Ἐσρί· Ἰεθὲρ, Μωρὰδ, καὶ Ἄφερ, καὶ Ἰαμών. Καὶ ἐγέννησεν Ἰεθὲρ τὸν Μαρὼν, καὶ τὸν Σεμεῒ, καὶ τὸν Ἰεσβὰ πατέρα Ἐσθαιμών.

18. Καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ αὕτη Ἀδία ἔτεκε τὸν Ἰάρεδ πατέρα Γεδὼρ, καὶ τὸν Ἀβὲρ πατέρα Σωχὼν, καὶ τὸν Χετιὴλ πατέρα Ζαμών. Καὶ οὗτοι υἱοὶ Βεθθία θυγατρὸς Φαραὼ, ἣν ἔλαβε Μωρήδ.

19. Καὶ υἱοὶ γυναικὸς τῆς Ἰδουίας ἀδελφῆς Ναχαὶμ πατρὸς Κεϊλά· Γαρμὶ, καὶ Ἐσθαιμὼν Νωχαθί.

20. Καὶ υἱοὶ Σεμών· Ἀμνὼν, καὶ Ἀνὰ υἱὸς Φανὰ, καὶ Ἰνών. Καὶ υἱοὶ Σεΐ· Ζωὰν, καὶ υἱοὶ Ζωὰβ,

21. υἱοὶ Σηλὼμ υἱοῦ Ἰούδα, Ἤρ πατὴρ Ληχὰβ, καὶ Λααδὰ πατὴρ Μαρισά. Καὶ γενέσεις οἰκείων Ἐφραθαβὰχ τῷ οἴκῳ Ἐσοβὰ,

22. καὶ Ἰωακὶμ, καὶ ἄνδρες Χωζηβὰ, καὶ Ἰωὰς, καὶ Σαρὰφ, οἳ κατῴκησαν ἐν Μωάβ· καὶ ἀπέστρεψεν αὐτοὺς ἀβεδηρὶν, ἀθουκιίμ.

23. Οὗτοι κεραμεῖς οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἀταῒμ καὶ Γαδιρὰ μετὰ τοῦ βασιλέως· ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ ἐνίσχυσαν, καὶ κατῴκησαν ἐκεῖ.

24. Υἱοὶ Συμεών· Ναμουὴλ, καὶ Ἰαμὶν, Ἰαρὶβ, Ζαρὲς, Σαοὺλ,

25. Σαλὲμ υἱὸς αὐτοῦ, Μαβασὰμ υἱὸς αὐτοῦ, Μασμὰ υἱὸς αὐτοῦ,

26. Ἀμουὴλ υἱὸς αὐτοῦ, Σαβοὺδ υἱὸς αὐτοῦ, Ζακχοὺρ υἱὸς αὐτοῦ, Σεμεῒ υἱὸς αὐτοῦ.

27. Τῷ Σεμεῒ υἱοὶ ἑκκαίδεκα, καὶ θυγατέρες ἕξ. Καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν οὐκ ἦσαν υἱοὶ πολλοί. Καὶ πᾶσαι αἱ πατριαὶ αὐτῶν οὐκ ἐπλεόνασαν ὡς υἱοὶ Ἰούδα.

28. Καὶ κατῴκησαν ἐν Βηρσαβεὲ, καὶ Μωλαδὰ, καὶ ἐν Ἐσερσουὰλ,

29. καὶ ἐν Βαλαὰ, καὶ ἐν Αἰσὲμ, καὶ ἐν Θωλὰδ,

30. καὶ ἐν Βαθουὴλ, καὶ ἐν Ἑρμὰ, καὶ ἐν Σικελὰγ,

31. καὶ ἐν Βαιθμαριμὼθ, καὶ Ἡμισουσεωσὶν, καὶ οἴκου Βαρουσεωρίμ. Αὗται αἱ πόλεις αὐτῶν ἕως βασιλέως Δαυίδ.

32. Καὶ ἐπαύλεις αὐτῶν, Αἰτὰν, καὶ Ἥν, Ῥεμνὼν, καὶ Θοκκὰ, καὶ Αἰσὰρ, πόλεις πέντε.

33. Καὶ πᾶσαι ἐπαύλεις αὐτῶν κύκλῳ τῶν πόλεων τούτων ἕως Βάαλ· αὕτη κατάσχεσις αὐτῶν, καὶ ὁ καταλοχισμὸς αὐτῶν.

34. Καὶ Μοσωβὰβ, καὶ Ἰεμολὸχ, καὶ Ἰωσία υἱὸς Ἀμασία,

35. καὶ Ἰωὴλ, καὶ Ἰηοὺ υἱὸς Ἀσαβία, υἱὸς Σαραῦ, υἱὸς Ἀσιὴλ,

36. καὶ Ἐλιωναῒ, καὶ Ἰωκαβὰ, καὶ Ἰασουΐα, καὶ Ἀσαΐα, καὶ Ἰεδιὴλ, καὶ Ἰσμαὴλ, καὶ Βαναίας,

37. καὶ Ζουζὰ υἱὸς Σαφαῒ, υἱοῦ Ἀλὼν, υἱοῦ Ἰεδιὰ, υἱοῦ Σεμρὶ, υἱοῦ Σαμαίου.

38. Οὗτοι οἱ διελθόντες ἐν ὀνόμασιν ἀρχόντων ἐν ταῖς γενέσεσιν αὐτῶν, καὶ ἐν οἴκοις πατριῶν αὐτῶν ἐπληθύνθησαν εἰς πλῆθος,

39. καὶ ἐπορεύθησαν ἕως τοῦ ἐλθεῖν Γέραρα ἕως τῶν ἀνατολῶν τῆς Γαὶ, τοῦ ζητῆσαι νομὰς τοῖς κτήνεσιν αὐτῶν.

40. Καὶ εὗρον νομὰς πλείονας καὶ ἀγαθὰς, καὶ ἡ γῆ

15. Et filii Chaleb filii Jephonne : Er, Ada, et Noom. Et filii Ada : Cenez.

16. Et filii Aleel : Zib, et Zepha, et Thiria, et Eserel.

17. Et filii Esri : Jether, Morad, et Apher, et Jamon. Et Jether genuit Maron, et Semei, et Jesba patrem Esthæmon.

18. Et uxor ejus hæc Adia peperit Jared patrem Gedor, et Aber patrem Sochon, et Chetiel patrem Zamon. Et hi filii Belthia filiæ Pharao, quam accepit Mored.

19. Et filii uxoris Iduiæ sororis Nachaim patris Ceila : Garmi, et Esthæmon Nochathi.

20. Et filii Senon : Amnon, et Ana filius Phana, et Inon. Et filii Sei : Zoan, et filii Zoab,

21. filii Selom filii Juda, Er pater Lechab, et Laada pater Merisa. Et generationes domesticorum Ephrathabac domui Esoba,

22. et Joacim, et viri Chozeba, et Joas, et Saraph, qui habitabant in Moab : et reduxit eos abederim, athuciim.

23. Hi figuli habitantes in Ataim et Gadira cum rege : in regno ejus invaluerunt, et habitarunt ibi.

24. Filii Symeon : Namuel, et Jamin, Jarib, Zares, Saul,

25. Salem filius ejus, Mabasam filius ejus, Masma filius ejus,

26. Amuel filius ejus, Sabud filius ejus, Zacchur filius ejus, Semei filius ejus.

27. Ipsi Semei filii sex et decem, et filiæ sex. Et fratribus earum non fuerunt filii multi. Et omnes patriæ eorum non abundarunt ut filii Juda.

28. Et habitaverunt in Bersabee, et Molada, et in Esersual,

29. et in Balaa, et in Æsem, et in Tholad,

30. et in Bathuel, et in Herma, et in Sicelag,

31. et in Bæthmarimoth, et Hemisuseosim, et domus Baruseorim. Hæ civitates eorum usque ad regem David.

32. Et villæ eorum, Ætan, et En, Remmon, et Thocca, et Æsar, civitates quinque.

33. Et omnes villæ earum in circuitu civitatum harum usque Baal : hæc possessio eorum, et distributio eorum.

34. Et Mosobab, et Jemoloch, et Josia filius Amasia,

35. et Joel, et Jeu filius Asabia, filius Saray, filius Asiel,

36. et Elionai, et Jocaba, et Jasuia, et Asaia, et Jediel, et Ismael, et Banæas,

37. et Zuza filius Saphai, filii Alom, filii Jedia, filii Semri, filii Samææ.

38. Hi sunt qui transierunt in nominibus principum in generationibus suis, et in domibus patriarum suarum multiplicati sunt in multitudine,

39. et iverunt usque ad veniendum Gerara usque ad orientem Gai, ad quærendum pascua pecoribus suis.

40. Et invenerunt pascua plura et bona, et terra lata co-

πλατεῖα ἐναντίον αὐτῶν, καὶ εἰρήνη καὶ ἡσυχία, ὅτι ἐκ τῶν υἱῶν Χὰμ τῶν κατοικούντων ἐκεῖ ἔμπροσθεν.

41. Καὶ ἦλθοσαν οὗτοι οἱ γεγραμμένοι ἐπ' ὀνόματος ἐν ἡμέραις Ἐζεκίου βασιλέως Ἰούδα, καὶ ἐπάταξαν τοὺς οἴκους αὐτῶν καὶ τοὺς Μιναίους οὓς εὕροσαν ἐκεῖ, καὶ ἀνεθεμάτισαν αὐτοὺς ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης· καὶ ᾤκησαν ἀντ' αὐτῶν, ὅτι νομαὶ τοῖς κτήνεσιν αὐτῶν ἐκεῖ.

42. Καὶ ἐξ αὐτῶν ἀπὸ τῶν υἱῶν Συμεὼν ἐπορεύθησαν εἰς ὄρος Σηὶρ ἄνδρες πεντακόσιοι, καὶ Φαλαεττία, καὶ Νωαδία, καὶ Ῥαφαία, καὶ Ὀζιὴλ υἱοὶ Ἰεσὶ, ἄρχοντες αὐτῶν.

43. Καὶ ἐπάταξαν τοὺς καταλοίπους τοὺς καταλειφθέντας τοῦ Ἀμαλὴκ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Καὶ υἱοὶ Ῥουβὴν πρωτοτόκου Ἰσραήλ· ὅτι οὗτος ὁ πρωτότοκος, καὶ ἐν τῷ ἀναβῆναι ἐπὶ τὴν κοίτην τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἔδωκε τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ τῷ υἱῷ αὐτοῦ Ἰωσὴφ υἱῷ Ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἐγενεαλογήθη εἰς πρωτοτόκια,

2. ὅτι Ἰούδας δυνατὸς ἰσχύϊ καὶ ἐν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ εἰς ἡγούμενον ἐξ αὐτοῦ, καὶ ἡ εὐλογία τοῦ Ἰωσήφ.

3. Υἱοὶ Ῥουβὴν πρωτοτόκου Ἰσραήλ· Ἐνὼχ, καὶ Φαλλοὺς, Ἀσρὼμ, καὶ Χαρμί.

4. Υἱοὶ Ἰωήλ· Σεμεῒ, καὶ Βαναία υἱὸς αὐτοῦ. Καὶ υἱοὶ Γοὺγ υἱοῦ Σεμεῒ,

5. υἱὸς αὐτοῦ Μιχὰ, υἱὸς αὐτοῦ Ῥηχὰ, υἱὸς αὐτοῦ Ἰωὴλ,

6. υἱὸς αὐτοῦ Βεὴλ, ὃν μετῴκισε Θαγλαφαλλασὰρ βασιλεὺς Ἀσσούρ. Οὗτος ἄρχων τῶν Ῥουβήν.

7. Καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ τῇ πατρίδι αὐτοῦ ἐν τοῖς καταλοχισμοῖς αὐτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν, ὁ ἄρχων Ἰωὴλ, καὶ Ζαχαρία,

8. καὶ Βαλὲκ υἱὸς Ἀζοὺζ, υἱὸς Σαμὰ, υἱὸς Ἰωήλ. Οὗτος κατῴκησεν ἐν Ἀροὴρ, καὶ ἐπὶ Ναβαῦ, καὶ Βεελμασσών.

9. Καὶ πρὸς ἀνατολὰς κατῴκησεν ἕως ἐρχομένων τῆς ἐρήμου, ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Εὐφράτου, ὅτι κτήνη αὐτῶν πολλὰ ἐν γῇ Γαλαάδ.

10. Καὶ ἐν ἡμέραις Σαοὺλ ἐποίησαν πόλεμον πρὸς τοὺς παροίκους, καὶ ἔπεσον ἐν χερσὶν αὐτῶν κατοικοῦντες ἐν σκηναῖς αὐτῶν, πάντες κατ' ἀνατολὰς τῆς Γαλαάδ.

11. Υἱοὶ Γὰδ κατέναντι αὐτῶν κατῴκησαν ἐν γῇ Βασὰν ἕως Σελά.

12. Ἰωὴλ πρωτότοκος, καὶ Σαφὰμ ὁ δεύτερος, καὶ Ἰανὶν ὁ γραμματεὺς ἐν Βασάν.

13. Καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν· Μιχαὴλ, Μοσολλὰμ, καὶ Σεβεὲ, καὶ Ἰωρεὲ, καὶ Ἰωαχὰν, καὶ Ζουὲ, καὶ Ὠβὴδ, ἑπτά.

14. Οὗτοι υἱοὶ Ἀβιχαία υἱοῦ Οὐρὶ, υἱοῦ Ἰδαῒ, υἱοῦ Γαλαὰδ, υἱοῦ Μιχαὴλ, υἱοῦ Ἰεσαῒ, υἱοῦ Ἰεδδαῒ, υἱοῦ Βοὺζ

15. ἀδελφοῦ υἱοῦ Ἀβδιὴλ, υἱοῦ Γουνὶ, ἄρχων οἴκου πατριῶν.

16. Κατῴκουν ἐν Γαλαὰδ, ἐν Βασὰν, καὶ ἐν ταῖς κώμαις αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ περίχωρα Σαρὼν ἕως ἐξόδου.

ram eis, et pax et quies, quoniam ex filiis Cham habitantium ibi antea.

41. Et venerunt hi scripti super nomen in diebus Ezeciæ regis Juda, et percusserunt domos eorum et Minæos quos invenerunt ibi, et anathemarunt eos usque in diem hanc : et habitaverunt pro eis, quoniam pascua pecoribus suis ibi.

42. Et ex eis de filiis Symeon iverunt in montem Seir viri quingenti, et Phalaettia, et Noadia, et Rhaphaia, et Oziel filii Jesi, principes eorum.

43. Et percusserunt residuos qui remanserant de Amalec usque in diem hanc.

CAPUT V.

1. Et filii Ruben primogeniti Israel : quoniam hic primogenitus, et in ascendendo super cubile patris sui, dedit benedictionem ejus filio suo Joseph filio Israel, et non est in genealogia computatus in primogenituram,

2. quoniam Judas potens fortitudine et in fratribus suis, et in ducem ex ipso, et benedictio ipsius Joseph.

3. Filii Ruben primogeniti Israel : Enoch, et Phallus, Asrom, et Charmi.

4. Filii Joel : Semei, et Banæa filius ejus. Et filii Gug filii Semei,

5. filius ejus Micha, filius ejus Recha, filius ejus Joel,

6. filius ejus Beel, quem transtulit Thaglaphallasar rex Assur. Hic princeps eorum qui ipsius Ruben.

7. Et fratres ejus patria sua in genealogiis suis secundum generationes suas, princeps Joel, et Zacharia,

8. et Balec filius Azuz, filius Sama, filius Joel. Hic habitavit in Aroer, et super Nabay, et Beelmasson.

9. Et ad orientem habitavit usque ad contigua deserti, a flumine Euphrate, quoniam pecora eorum multa in terra Galaad.

10. Et in diebus Saul fecerunt bellum adversus incolas, et ceciderunt in manus eorum ii qui habitabant in tabernaculis suis, omnes ad orientem ipsius Galaad.

11. Filii Gad e regione eorum habitarunt in terra Basan usque Sela.

12. Joel primogenitus, et Saphan secundus, et Janin scriba in Basan.

13. Et fratres eorum secundum domos patriarum suarum : Michael, Mosollam, et Sebee, et Jorei, et Joachan, et Zue, et Obed, septem.

14. Hi filii Abichæa filii Uri, filii Idai, filii Galaad, filii Michael, filii Jesai, filii Jeddai, filii Buz

15. fratris filii Abdiel, filii Guni, princeps domus patriarum.

16. Habitabant in Galaad, in Basan, et in pagis earum, et omnia adjacentia Saron usque ad exitum.

17. Πάντων ὁ καταλοχισμὸς ἐν ἡμέραις Ἰωάθαμ βασιλέως Ἰούδα, καὶ ἐν ἡμέραις Ἱεροβοὰμ βασιλέως Ἰσραήλ.

18. Υἱοὶ Ῥουβὴν, καὶ Γὰδ, καὶ ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ ἐξ υἱῶν δυνάμεως, ἄνδρες αἴροντες ἀσπίδας καὶ μάχαιραν, καὶ τείνοντες τόξον, καὶ δεδιδαγμένοι πόλεμον, τεσσαράκοντα καὶ τέσσαρες χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι καὶ ἑξήκοντα ἐκπορευόμενοι εἰς παράταξιν.

19. Καὶ ἐποίουν πόλεμον μετὰ τῶν Ἀγαρηνῶν, καὶ Ἰτουραίων, καὶ Ναφισαίων, καὶ Ναδαβαίων,

20. καὶ κατίσχυσαν ἐπ' αὐτῶν. Καὶ ἐδόθησαν εἰς χεῖρας αὐτῶν Ἀγαραῖοι, καὶ πάντα τὰ σκηνώματα αὐτῶν, ὅτι πρὸς τὸν Θεὸν ἐβόησαν ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῖς, ὅτι ἤλπισαν ἐπ' αὐτόν.

21. Καὶ ᾐχμαλώτευσαν τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν, καμήλους πεντακισχιλίας, καὶ προβάτων διακοσίας πεντήκοντα χιλιάδας, ὄνους δισχιλίους, καὶ ψυχὰς ἀνδρῶν ἑκατὸν χιλιάδας.

22. Ὅτι τραυματίαι πολλοὶ ἔπεσον, ὅτι παρὰ τοῦ Θεοῦ ὁ πόλεμος. Καὶ κατῴκησαν ἀντ' αὐτῶν ἕως μετοικεσίας.

23. Καὶ οἱ ἡμίσεις φυλῆς Μανασσῆ κατῴκησαν ἀπὸ Βασὰν ἕως Βαὰλ, Ἑρμὼν, καὶ Σανὶρ, καὶ ὄρος Ἀερμών· καὶ ἐν τῷ Λιβάνῳ αὐτοὶ ἐπλεονάσθησαν.

24. Καὶ οὗτοι ἀρχηγοὶ οἴκου πατριῶν αὐτῶν, Ὀφὲρ, καὶ Σεῒ, καὶ Ἐλιὴλ, καὶ Ἱερεμία, καὶ Ὠδουΐα, καὶ Ἰεδιήλ· ἄνδρες ἰσχυροὶ δυνάμει, ἄνδρες ὀνομαστοὶ, ἄρχοντες τῶν οἴκων πατριῶν αὐτῶν.

25. Καὶ ἠθέτησαν ἐν Θεῷ πατέρων αὐτῶν, καὶ ἐπόρνευσαν ὀπίσω θεῶν τῶν λαῶν τῆς γῆς οὓς ἐξῆρεν ὁ Θεὸς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν.

26. Καὶ ἐπήγειρεν ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ τὸ πνεῦμα Φαλὼχ βασιλέως Ἀσσοὺρ, καὶ τὸ πνεῦμα Θαγλαφαλλασὰρ βασιλέως Ἀσσοὺρ, καὶ μετῴκισε τὸν Ῥουβὴν, καὶ τὸν Γαδδὶ, καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ, καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς εἰς Χαλὰχ, καὶ Χαβὼρ, καὶ ἐπὶ ποταμὸν Γωζὰν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ϛ'.

1. Υἱοὶ Λευί· Γεδσὼν, Καὰθ, καὶ Μεραρί.

2. Καὶ υἱοὶ Καάθ· Ἄμβραμ, καὶ Ἰσσαὰρ, Χεβρὼν, καὶ Ὀζιήλ.

3. Καὶ υἱοὶ Ἄμβραμ· Ἀαρὼν, καὶ Μωϋσῆς, καὶ Μαριάμ. Καὶ υἱοὶ Ἀαρών· Ναδὰβ, καὶ Ἀβιοὺδ, Ἐλεάζαρ, καὶ Ἰθάμαρ.

4. Ἐλεάζαρ ἐγέννησε τὸν Φινεὲς, Φινεὲς ἐγέννησε τὸν Ἀβισοὺ,

5. Ἀβισοὺ ἐγέννησε τὸν Βοκκὶ, καὶ Βοκκὶ ἐγέννησε τὸν Ὀζί.

6. Ὀζὶ ἐγέννησε τὸν Ζαραΐα, Ζαραΐα ἐγέννησε τὸν Μαριὴλ,

7. καὶ Μαριὴλ ἐγέννησε τὸν Ἀμαρία, καὶ Ἀμαρία ἐγέννησε τὸν Ἀχιτὼβ,

8. καὶ Ἀχιτὼβ ἐγέννησε τὸν Σαδὼκ, καὶ Σαδὼκ ἐγέννησε τὸν Ἀχιμάας,

9. καὶ Ἀχιμάας ἐγέννησε τὸν Ἀζαρίαν, καὶ Ἀζαρίας ἐγέννησε τὸν Ἰωανὰν,

10. καὶ Ἰωανὰν ἐγέννησε τὸν Ἀζαρίαν· οὗτος ἱεράτευσεν ἐν τῷ οἴκῳ ᾧ ᾠκοδόμησε Σαλωμὼν ἐν Ἱερουσαλήμ.

17. Omnium computatio in diebus Joatham regis Juda, et in diebus Jeroboam regis Israel.

18. Filii Ruben, et Gad, et dimidium tribus Manasse ex filiis virtutis, viri levantes clypeos et gladium, et tendentes arcum, et docti bellum, quadraginta et quatuor mille et septingenti et sexaginta egredientes in aciem.

19. Et faciebant bellum cum Agarenis, et Ithuræis, et Naphisæis, et Nadabæis,

20. et invaluerunt super eos. Et dati sunt in manus eorum Agaræi, et omnia tabernacula eorum, quoniam ad Deum clamaverunt in prælio, et exaudivit eos, quoniam speraverunt in eum.

21. Et captivarunt apparatum eorum, camelos quinquies mille, et ovium ducenta quinquaginta millia, asinos bis mille, et animas virorum centum millia.

22. Quoniam cæsi multi ceciderunt, quia a Deo bellum. Et habitarunt pro eis usque ad transmigrationem.

23. Et dimidii tribus Manasse habitarunt a Basan usque Baal, Ermon, et Sanir, et montem Aermon : et in Libano ipsi abundarunt.

24. Et hi principes domus patriarum eorum, Opher, et Sei, et Eliel, et Jeremia, et Oduia, et Jediel : viri fortes virtute, viri nominati, principes domorum patriarum suarum.

25. Et prævaricati sunt in Deum patrum suorum, et fornicati sunt post deos populorum terræ quos sustulerat Deus a facie eorum.

26. Et suscitavit Deus Israel spiritum Phaloch regis Assur, et spiritum Thaglaphallasar regis Assur, et transtulit Ruben, et Gaddi, et dimidium tribus Manasse, et duxit eos in Chaach, et Chabor, et super flumen Gozan usque in diem hanc.

CAPUT VI.

1. Filii Levi : Gedson, Caath, et Merari.

2. Et filii Caath : Ambram, et Issaar, Chebron, et Oziel.

3. Et filii Ambram : Aaron, et Moyses, et Maria. Et filii Aaron : Nadab, et Abiud, Eleazar, et Ithamar.

4. Eleazar genuit Phinees, Phinees genuit Abisu,

5. Abisu genuit Bocci, et Bocci genuit Ozi,

6. Ozi genuit Zaræa, Zaræa genuit Mariel,

7. et Mariel genuit Amaria, et Amaria genuit Achitob,

8. et Achitob genuit Sadoc, et Sadoc genuit Achimaas,

9. et Achimaas genuit Azariam, et Azarias genuit Joanan,

10. et Joanan genuit Azariam : hic sacerdotio functus est in domo quam ædificavit Salomon in Jerusalem.

11. Καὶ ἐγέννησεν Ἀζαρίας τὸν Ἀμαρία, καὶ Ἀμαρία ἐγέννησε τὸν Ἀχιτὼβ,

12. καὶ Ἀχιτὼβ ἐγέννησε τὸν Σαδὼκ, καὶ Σαδὼκ ἐγέννησε τὸν Σαλὼμ,

13. καὶ Σαλὼμ ἐγέννησε τὸν Χελκίαν, καὶ Χελκίας ἐγέννησε τὸν Ἀζαρίαν,

14. καὶ Ἀζαρίας ἐγέννησε τὸν Σαραίαν, καὶ Σαραίας ἐγέννησε τὸν Ἰωσαδάκ.

15. Καὶ Ἰωσαδὰκ ἐπορεύθη ἐν τῇ μετοικίᾳ μετὰ Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλὴμ ἐν χειρὶ Ναβουχοδονόσορ.

16. Υἱοὶ Λευί· Γεδσὼν, Καὰθ, καὶ Μεραρί.

17. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Γεδσών· Λοβενὶ, καὶ Σεμεΐ.

18. Υἱοὶ Καάθ· Ἄμβραμ, καὶ Ἰσσαὰρ, Χεβρὼν, καὶ Ὀζιήλ.

19. Υἱοὶ Μεραρί· Μοολὶ, καὶ ὁ Μουσί. Καὶ αὗται αἱ πατριαὶ τοῦ Λευὶ κατὰ πατριὰς αὐτῶν.

20. Τῷ Γεδσὼν, τῷ Λοβενὶ υἱῷ αὐτοῦ, Ἰὲθ υἱὸς αὐτοῦ, Ζαμμὰθ υἱὸς αὐτοῦ,

21. Ἰωὰβ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀδδὶ υἱὸς αὐτοῦ, Ζαρὰ υἱὸς αὐτοῦ, Ἰεθρὶ υἱὸς αὐτοῦ.

22. Υἱοὶ Καάθ· Ἀμιναδὰβ υἱὸς αὐτοῦ, Κορὲ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀσὴρ υἱὸς αὐτοῦ,

23. Ἑλκανὰ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀβισὰφ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀσὴρ υἱὸς αὐτοῦ,

24. Θαὰθ υἱὸς αὐτοῦ, Οὐριὴλ υἱὸς αὐτοῦ, Ὀζία υἱὸς αὐτοῦ, Σαοὺλ υἱὸς αὐτοῦ.

25. Καὶ υἱοὶ Ἑλκανά· Ἀμεσσὶ, καὶ Ἀχιμὼθ,

26. Ἑλκανὰ υἱὸς αὐτοῦ, Σουφὶ υἱὸς αὐτοῦ, Καιναὰθ υἱὸς αὐτοῦ,

27. Ἐλιὰβ υἱὸς αὐτοῦ, Ἱεροβοὰμ υἱὸς αὐτοῦ, Ἑλκανὰ υἱὸς αὐτοῦ.

28. Υἱοὶ Σαμουήλ· ὁ πρωτότοκος Σανὶ, καὶ Ἀβιά.

29. Υἱοὶ Μεραρί· Μοολὶ, Λοβενὶ υἱὸς αὐτοῦ, Σεμεΐ υἱὸς αὐτοῦ, Ὀζὰ υἱὸς αὐτοῦ,

30. Σαμαὰ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀγγία υἱὸς αὐτοῦ, Ἀσαΐας υἱὸς αὐτοῦ.

31. Καὶ οὗτοι οὓς κατέστησε Δαυὶδ ἐπὶ χεῖρας ᾀδόντων ἐν οἴκῳ Κυρίου ἐν τῇ καταπαύσει τῆς κιβωτοῦ.

32. Καὶ ἦσαν λειτουργοῦντες ἐναντίον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐν ὀργάνοις ἕως οὗ ᾠκοδόμησε Σαλωμὼν τὸν οἶκον Κυρίου ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἔστησαν κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῶν ἐπὶ τὰς λειτουργίας αὐτῶν.

33. Καὶ οὗτοι οἱ ἑστηκότες, καὶ υἱοὶ αὐτῶν ἐκ τῶν υἱῶν τοῦ Καὰθ, Αἰμὰν ὁ ψαλτῳδὸς, υἱὸς Ἰωὴλ, υἱοῦ Σαμουήλ,

34. υἱοῦ Ἑλκανὰ, υἱοῦ Ἱεροβοὰμ, υἱοῦ Ἐλιὴλ, υἱοῦ Θοοὺ,

35. υἱοῦ Σοὺφ, υἱοῦ Ἑλκανὰ, υἱοῦ Μαὰθ, υἱοῦ Ἀμαθὶ,

36. υἱοῦ Ἑλκανὰ, υἱοῦ Ἰωὴλ, υἱοῦ Ἀζαρία, υἱοῦ Σαφανία,

37. υἱοῦ Θαὰθ, υἱοῦ Ἀσὴρ, υἱοῦ Ἀβιασὰφ, υἱοῦ Κορὲ,

38. υἱοῦ Ἰσαὰρ, υἱοῦ Καὰθ, υἱοῦ Λευὶ, υἱοῦ Ἰσραήλ.

39. Καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀσὰφ ὁ ἑστηκὼς ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ· Ἀσὰφ υἱὸς Βαραχία, υἱοῦ Σαμαὰ,

40. υἱοῦ Μιχαὴλ, υἱοῦ Βαασία, υἱοῦ Μελχία,

41. υἱοῦ Ἀθανὶ, υἱοῦ Ζααραὶ, υἱοῦ Ἀδαὶ,

11. Et Azarias genuit Amaria, et Amaria genuit Achitob,

12. et Achitob genuit Sadoc, et Sadoc genuit Salom,

13. et Salom genuit Chelciam, et Chelcias genuit Azariam,

14. et Azarias genuit Saræa, et Saræas genuit Josadac.

15. Et Josadac ivit in transmigratione cum Juda et Jerusalem in manum Nabuchodonosor.

16, Filii Levi : Gedson, Caath, et Merari.

17. Et hæc nomina filiorum Gedson : Lobeni, et Semei.

18. Filii Caath : Ambram, et Issaar, Chebron, et Oziel.

19. Filii Merari : Mooli, et Musi. Et hæ patriæ Levi secundum patrias eorum.

20. Ipsi Gedson, ipsi Lobeni filio ejus, Jeth filius ejus, Zammath filius ejus,

21. Joab filius ejus, Addi filius ejus, Zara filius ejus, Jethri filius ejus,

22. Filii Caath : Aminadab filius ejus, Core filius ejus, Aser filius ejus,

23. Elcana filius ejus, Abisaph filius ejus, Aser filius ejus,

24. Thaath filius ejus, Uriel filius ejus, Ozia filius ejus, Saul filius ejus.

25. Et filii Elcana : Amessi, et Achimoth,

26. Helcana filius ejus, Suphi filius ejus, Cænaath filius ejus,

27. Eliab filius ejus, Jeroboam filius ejus, Elcana filius ejus.

28. Filii Samuel : primogenitus Sani, et Abia.

29. Filii Merari : Mooli, Lobeni filius ejus, Semei filius ejus, Oza filius ejus,

30. Samaa filius ejus, Angia filius ejus, Asaias filius ejus.

31. Et isti quos constituit David super manus canentium in domo Domini in requietione arcæ.

32. Et fuerunt ministrantes coram tabernaculo testimonii in organis quoadusque ædificavit Salomon domum Domini in Jerusalem. Et steterunt juxta judicium suum super ministeria sua.

33. Et hi assistentes, et filii eorum de filiis Caath, Æman cantor psalmorum, filius Joel, filii Samuel,

34. filii Elcana, filii Jeroboam, filii Eliel, filii Thou,

35. filii Suph, filii Elcana, filii Maath, filii Amathi,

36. filii Elcana, filii Joel, filii Azaria, filii Saphania,

37. filii Thaath, filii Aser, filii Abiasaph, filii Core,

38. filii Isaar, filii Levi, filii Israel.

39. Et frater ejus Asaph stans in dextera ejus : Asaph filius Barachia, filii Samaa,

40. filii Michael, filii Baasia, filii Melchia,

41. filii Athani, filii Zaarai, filii Adai,

42. υἱοῦ Αἰθὰμ, υἱοῦ Ζαμμὰμ, υἱοῦ Σεμεΐ,

43. υἱοῦ Ἰεὲθ, υἱοῦ Γεδσὼν, υἱοῦ Λευί.

44. Καὶ υἱοὶ Μεραρὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἐξ ἀριστερῶν· Αἰθὰμ υἱὸς Κισὰ, υἱοῦ Ἀβαῒ, υἱοῦ Μαλὼχ,

45. υἱοῦ Ἀσεβὶ,

46. υἱοῦ Ἀμεσσία, υἱοῦ Βανὶ, υἱοῦ Σεμὴρ,

47. υἱοῦ Μοολὶ, υἱοῦ Μουσὶ, υἱοῦ Μεραρὶ, υἱοῦ Λευί.

48. Καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, οἱ Λευῖται οἱ δεδομένοι εἰς πᾶσαν ἐργασίαν λειτουργίας σκηνῆς οἴκου τοῦ Θεοῦ.

49. Καὶ Ἀαρὼν, καὶ υἱοὶ αὐτοῦ θυμιῶντες ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν ὁλοκαυτωμάτων, καὶ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν θυμιαμάτων εἰς πᾶσαν ἐργασίαν, ἅγια τῶν ἁγίων, καὶ ἐξιλάσκεσθαι περὶ Ἰσραὴλ κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο Μωϋσῆς παῖς τοῦ Θεοῦ.

50. Καὶ οὗτοι υἱοὶ Ἀαρών· Ἐλεάζαρ υἱὸς αὐτοῦ, Φινεὲς υἱὸς αὐτοῦ, Ἀβισοὺ υἱὸς αὐτοῦ,

51. Βοκκὶ υἱὸς αὐτοῦ, Ὀζὶ υἱὸς αὐτοῦ, Σαραΐα υἱὸς αὐτοῦ,

52. Μαριὴλ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀμαρία υἱὸς αὐτοῦ, Ἀχιτὼβ υἱὸς αὐτοῦ,

53. Σαδὼκ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀχιμάας υἱὸς αὐτοῦ.

54. Καὶ αὗται αἱ κατοικίαι αὐτῶν ἐν ταῖς κώμαις αὐτῶν, ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτῶν, τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν, τῇ πατριᾷ αὐτῶν, τοῖς Κααθὶ, ὅτι αὐτοῖς ἐγένετο ὁ κλῆρος.

55. Καὶ ἔδωκαν αὐτοῖς τὴν Χεβρὼν ἐν γῇ Ἰούδα, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς κύκλῳ αὐτῆς.

56. Καὶ τὰ πεδία τῆς πόλεως, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς ἔδωκαν τῷ Χαλὲβ υἱῷ Ἰεφοννή.

57. Καὶ τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν ἔδωκαν τὰς πόλεις τῶν φυγαδευτηρίων, τὴν Χεβρὼν, καὶ τὴν Λοβνὰ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Σελνὰ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Ἐσθαμὼ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς,

58. καὶ τὴν Ἰεθὰρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Δαβὶρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς,

59. καὶ τὴν Ἀσὰν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Βαιθσαμὺς καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς·

60. καὶ ἐκ φυλῆς Βενιαμὶν τὴν Γαβαῒ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Γαλεμὰθ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Ἀναθὼθ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς. Πᾶσαι αἱ πόλεις αὐτῶν τρισκαίδεκα πόλεις κατὰ πατριὰς αὐτῶν.

61. Καὶ τοῖς υἱοῖς Καὰθ τοῖς καταλοίποις ἐκ τῶν πατριῶν ἐκ τῆς φυλῆς ἐκ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ, κλήρῳ πόλεις δέκα.

62. Καὶ τοῖς υἱοῖς Γεδσὼν κατὰ πατριὰς αὐτῶν ἐκ φυλῆς Ἰσσάχαρ, ἐκ φυλῆς Ἀσὴρ, ἀπὸ φυλῆς Νεφθαλὶ, ἐκ φυλῆς Μανασσῆ ἐν τῇ Βασὰν, πόλεις τρισκαίδεκα.

63. Καὶ τοῖς υἱοῖς Μεραρὶ κατὰ πατριὰς αὐτῶν ἐκ φυλῆς Ῥουβὴν, ἐκ φυλῆς Γὰδ, ἐκ φυλῆς Ζαβουλὼν, κλήρῳ πόλεις δεκαδύο.

64. Καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τοῖς Λευίταις τὰς πόλεις καὶ τὰ περισπόρια αὐτῶν.

65. Καὶ ἔδωκαν ἐν κλήρῳ ἐκ φυλῆς υἱῶν Ἰούδα, καὶ ἐκ φυλῆς υἱῶν Συμεὼν, καὶ ἐκ φυλῆς υἱῶν Βενιαμὶν τὰς πόλεις ταύτας ἃς ἐκάλεσαν αὐτὰς ἐπ' ὀνόματος,

66. καὶ ἀπὸ τῶν πατριῶν υἱῶν Καάθ· καὶ ἐγένοντο πόλεις τῶν ὁρίων αὐτῶν ἐκ φυλῆς Ἐφραίμ.

67. Καὶ ἔδωκαν αὐτοῖς τὰς πόλεις τῶν φυγαδευτη-

42. filii Æthan, filii Zammam, filii Semei,

43. filii Jeeth, filii Gedson, filii Levi.

44. Et filii Merari fratres eorum a sinistris : Æthan filius Cisa, filii Abai, filii Maloch,

45. filii Asebi,

46. filii Amessia, filii Bani, filii Semer,

47. filii Mooli, filii Musi, filii Merari, filii Levi.

48. Et fratres eorum secundum domos patriarum suarum, Levitæ dati in omnem operationem ministerii tabernaculi domus Domini.

49. Et Aaron, et filii ejus adolentes super altare holocaustomatum, et super altare thymiamatum in omnem operationem, sancta sanctorum, et ad propitiandum pro Israel juxta omnia quæcumque mandavit Moyses puer Dei.

50. Et hi filii Aaron : Eleazar filius ejus, Phinees filius ejus, Abisu filius ejus,

51. Bocci filius ejus, Ozi filius ejus, Saraia filius ejus,

52. Mariel filius ejus, Amaria filius ejus, Achitob filius ejus,

53. Sadoc filius ejus, Achimaas filius ejus.

54. Et hæ habitationes eorum in pagis eorum, in terminis eorum, filiis Aaron, patriæ eorum, ipsis Caathi, quoniam ipsis facta est sors.

55. Et dederunt eis Chebron in terra Juda, et abjacentia ejus in circuitu ejus.

56. Et campos civitatis, et pagos ejus dederunt Chaleb filio Jephonne.

57. Et filiis Aaron dederunt civitates refugiorum, Chebron, et Lobna et adjacentia ejus, et Selna et adjacentia ejus, et Esthamo et adjacentia ejus,

58. et Jethar et adjacentia ejus, et Dabir et adjacentia ejus,

59. et Asan et adjacentia ejus, et Bæthsamys et adjacentia ejus :

60. et de tribu Benjamin Gabai et adjacentia ejus, et Galemath et adjacentia ejus, et Anathoth et adjacentia ejus. Omnes civitates eorum tres et decem civitates secundum patrias eorum.

61. Et filiis Caath reliquis ex patriis ex tribu ex dimidio tribus Manasse, sorte civitates decem.

62. Et filiis Gedson secundum patrias eorum de tribu Issachar, de tribu Aser, de tribu Nephthali, de tribu Manasse in Basan, civitates tres et decem.

63. Et filiis Merari secundum patrias eorum de tribu Ruben, de tribu Gad, de tribu Zabulon, sorte civitates duodecim.

64. Et dederunt filii Israel Levitis civitates et adjacentia earum.

65. Et dederunt in sorte de tribu filiorum Juda, et de tribu filiorum Symeon, et de tribu filiorum Benjamin civitates has quas vocaverunt eas in nomine,

66. et de familiis filiorum Caath : et fuerunt civitates finium eorum de tribu Ephraim.

67. Et dederunt eis civitates refugiorum, Sychem et ad-

ρίων, τὴν Συχὲμ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς ἐν ὄρει Ἐφραὶμ, καὶ τὴν Γαζὲρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς,

68. καὶ τὴν Ἰεκμαὰν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Βαιθωρὼν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς,

69. καὶ τὴν Αἰλὼν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Γεθρεμμὼν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς.

70. Καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ τὴν Ἀνὰρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Ἰεμβλάαν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, κατὰ πατριὰν τοῖς υἱοῖς Καὰθ τοῖς καταλοίποις.

71. Τοῖς υἱοῖς Γεδσὼν ἀπὸ πατριῶν ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ τὴν Γωλὰν ἐκ τῆς Βασὰν καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς, καὶ τὴν Ἀσηρὼθ καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς.

72. Καὶ ἐκ φυλῆς Ἰσσάχαρ τὴν Κέδες καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Δεβερὶ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Δαβὼρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς,

73. καὶ τὴν Ῥαμὼθ, καὶ τὴν Αἰνὰν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς.

74. Καὶ ἐκ φυλῆς Ἀσὴρ τὴν Μαασὰλ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Ἀβδὼν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς,

75. καὶ τὴν Ἀκὰκ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Ῥοὼβ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς.

76. Καὶ ἀπὸ φυλῆς Νεφθαλὶ τὴν Κέδες ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Χαμὼθ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Καριαθαὶμ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς.

77. Τοῖς υἱοῖς Μεραρὶ τοῖς καταλοίποις ἐκ φυλῆς Ζαβουλὼν, τὴν Ῥεμμὼν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Θαβὼρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς,

78. ἐκ τοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου τὴν Ἱεριχὼ κατὰ δυσμὰς τοῦ Ἰορδάνου· ἐκ φυλῆς Ῥουβὴν τὴν Βοσὸρ ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Ἰασὰ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς,

79. καὶ τὴν Καδμὼθ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Μαεφλὰ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς.

80. Ἐκ φυλῆς Γὰδ τὴν Ῥαμμὼθ Γαλαὰδ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Μααναῒμ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς,

81. καὶ τὴν Ἐσεβὼν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Ἰαζὴρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς.

jacentia ejus in monte Ephraim, et Gazer et adjacentia ejus,

68. et Jecmaan et adjacentia ejus, et Bethoron et adjacentia ejus,

69. et Ælon et adjacentia ejus, et Gethremmon et adjacentia ejus.

70. Et de dimidio tribus Manasse Anar et adjacentia ejus, et Jemblaan et adjacentia ejus, secundum patriam filiis Caath reliquis.

71. Filiis Gedson de familiis dimidiæ tribus Manasse Golan e Basan et suburbana ejus, et Aseroth et suburbana ejus.

72. Et de tribu Issachar Cedes et adjacentia ejus, et Deberi et adjacentia ejus, et Dabor et adjacentia ejus,

73. et Ramoth, et Ænan et adjacentia ejus.

74. Et de tribu Aser Maasal et adjacentia ejus, et Abdon et adjacentia ejus,

75. et Acac et adjacentia ejus, et Roob et adjacentia ejus.

76. Et de tribu Nephthali Cedes in Galilæa et adjacentia ejus, et Chamoth et adjacentia ejus, et Cariathiarim et adjacentia ejus.

77. Filiis Merari reliquis de tribu Zabulon, Remmon et adjacentia ejus, et Thabor et adjacentia ejus,

78. de trans Jordanem Jericho ad occidentem Jordanis: de tribu Ruben Bosor in deserto et adjacentia ejus, et Jasa et adjacentia ejus,

79. et Cadmoth et adjacentia ejus, et Maephla et adjacentia ejus.

80. De tribu Gad Rhammoth Galaad et adjacentia ejus, et Maanaim et adjacentia ejus,

81. et Esebon et adjacentia ejus, et Jazer et adjacentia ejus.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Καὶ τοῖς υἱοῖς Ἰσσάχαρ, Θωλὰ, καὶ Φουὰ, καὶ Ἰασοὺβ, καὶ Σεμερὼν, τέσσαρες.

2. Καὶ υἱοὶ Θωλά· Ὀζὶ, Ῥαφαΐα, καὶ Ἰεριὴλ, καὶ Ἰαμαὶ, καὶ Ἰεμασὰν, καὶ Σαμουὴλ, ἄρχοντες οἴκων πατριῶν αὐτῶν τῷ Θωλὰ, ἰσχυροὶ δυνάμει κατὰ γενέσεις αὐτῶν· ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἐν ἡμέραις Δαυὶδ, εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι.

3. Καὶ υἱοὶ Ὀζί· Ἰεζραΐα. Καὶ υἱοὶ Ἰεζραΐα· Μιχαὴλ, Ἀβδιοὺ, καὶ Ἰωὴλ, καὶ Ἰεσία, πέντε ἄρχοντες πάντες.

4. Καὶ ἐπ' αὐτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, ἰσχυροὶ παρατάξασθαι εἰς πόλεμον, τριάκοντα καὶ ἓξ χιλιάδες, ὅτι ἐπλήθυναν γυναῖκας καὶ υἱούς.

5. Καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν εἰς πάσας πατριὰς Ἰσσάχαρ,

CAPUT VII.

1. Et filiis Issachar, Thola, et Phua, et Jasub, et Semeron, quatuor.

2. Et hi filii Thola : Ozi, Raphaia, et Jeriel, et Jamai, et Jemasan, et Samuel, principes domorum patriarum suarum ipsi Thola, fortes virtute secundum generationes suas : numerus eorum in diebus David, viginti et duo millia et sexcenti.

3. Et filii Ozi : Jezraia. Et filii Jezraia : Michael, Abdiu, et Joel, et Jesia, quinque principes omnes.

4. Et super eos secundum generationes suas, secundum domos patriarum suarum, fortes ad pugnandum in prælio, triginta et sex millia, quoniam multiplicaverunt uxores et filios.

5. Et fratres eorum in omnes patrias Issachar, et for-

καὶ ἰσχυροὶ δυνάμει, ὀγδοήκοντα καὶ ἑπτὰ χιλιάδες, ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν τῶν πάντων.

6. Υἱοὶ Βενιαμίν· καὶ Βαλὲ, καὶ Βαχὶρ, καὶ Ἰεδιὴλ, τρεῖς.

7. Καὶ υἱοὶ Βαλέ· Ἐσεβὼν, καὶ Ὀζὶ, καὶ Ὀζιὴλ, καὶ Ἰεριμοὺθ, καὶ Οὐρὶ, πέντε· ἄρχοντες οἴκων πατριῶν ἰσχυροὶ δυνάμει, καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν, εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδες καὶ τριακοντατέσσαρες.

8. Καὶ υἱοὶ Βαχίρ· Ζεμιρὰ, καὶ Ἰωὰς, καὶ Ἐλιέζερ, καὶ Ἐλιθενὰν, καὶ Ἀμαρία, καὶ Ἱεριμοὺθ, καὶ Ἀβιοὺδ, καὶ Ἀναθὼθ, καὶ Ἐλημὲθ, πάντες οὗτοι υἱοὶ Βαχίρ.

9. Καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν, ἄρχοντες οἴκων πατριῶν αὐτῶν ἰσχυροὶ δυνάμει, εἴκοσι χιλιάδες καὶ διακόσιοι.

10. Καὶ υἱοὶ Ἰεδιήλ· Βαλαάν. Καὶ υἱοὶ Βαλαάν· Ἰαοὺς, καὶ Βενιαμὶν, καὶ Ἀὼθ, καὶ Χανανὰ, καὶ Ζαιθὰν, καὶ Θαρσὶ, καὶ Ἀχισαὰρ,

11. πάντες οὗτοι υἱοὶ Ἰεδιὴλ, ἄρχοντες τῶν πατριῶν ἰσχυροὶ δυνάμει, ἑπτακαίδεκα χιλιάδες καὶ διακόσιοι, ἐκπορευόμενοι δύναμει πολεμεῖν.

12. Καὶ Σαπφὶν, καὶ Ἀπφὶν, καὶ υἱοὶ Ὢρ, Ἀσὼμ, υἱὸς αὐτοῦ Ἀόρ.

13. Υἱοὶ Νεφθαλί· Ἰασιὴλ, Γωνὶ, καὶ Ἀσὴρ, καὶ Σελλοὺμ, υἱοὶ αὐτοῦ, Βαλὰμ υἱὸς αὐτοῦ.

14. Υἱοὶ Μανασσῆ· Ἐσριὴλ, ὃν ἔτεκεν ἡ παλλακὴ αὐτοῦ ἡ Σύρα, ἔτεκε δὲ αὐτῷ καὶ Μαχὶρ πατέρα Γαλαάδ.

15. Καὶ Μαχὶρ ἔλαβε γυναῖκα τῷ Ἀπφὶν καὶ Σαπφίν· καὶ ὄνομα ἀδελφῆς αὐτοῦ Μοωχὰ, καὶ ὄνομα τῷ δευτέρῳ Σαπφαάδ. Ἐγεννήθησαν δὲ τῷ Σαπφαὰδ θυγατέρες.

16. Καὶ ἔτεκε Μοωχὰ γυνὴ Μαχὶρ υἱὸν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Φαρές· καὶ ὄνομα ἀδελφοῦ αὐτοῦ Σοῦρος. Υἱοὶ αὐτοῦ Οὐλὰμ καὶ Ῥοκόμ.

17. Καὶ υἱοὶ Οὐλάμ· Βαδάμ. Οὗτοι υἱοὶ Γαλαὰδ, υἱοῦ Μαχὶρ, υἱοῦ Μανασσῆ.

18. Καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ ἡ Μαλεχὲθ ἔτεκε τὸν Ἰσοὺδ, καὶ τὸν Ἀβιέζερ, καὶ τὸν Μαελά.

19. Καὶ ἦσαν υἱοὶ Σεμιρά· Ἀΐμ, καὶ Συχὲμ, καὶ Λακὶμ, καὶ Ἀνιάν.

20. Καὶ υἱοὶ Ἐφραίμ· Σωθαλὰθ, καὶ Βαρὰδ υἱὸς αὐτοῦ, καὶ Θαὰθ υἱὸς αὐτοῦ, Ἐλαδὰ υἱὸς αὐτοῦ, Σαὰθ υἱὸς αὐτοῦ,

21. καὶ Ζαβὰδ υἱὸς αὐτοῦ, Σωθελὲ υἱὸς αὐτοῦ, καὶ Ἀζὲρ, καὶ Ἐλεάδ. Καὶ ἀπέκτειναν αὐτοὺς οἱ ἄνδρες Γὲθ, οἱ τεχθέντες ἐν τῇ γῇ, ὅτι κατέβησαν τοῦ λαβεῖν τὰ κτήνη αὐτῶν,

22. καὶ ἐπένθησεν Ἐφραὶμ ὁ πατὴρ αὐτῶν ἡμέρας πολλάς· καὶ ἦλθον ἀδελφοὶ αὐτοῦ τοῦ παρακαλέσαι αὐτόν.

23. Καὶ εἰσῆλθε πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔλαβεν ἐν γαστρὶ, καὶ ἔτεκεν υἱόν· καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Βεριὰ, ὅτι ἐν κακοῖς ἐγένετο ἐν οἴκῳ μου.

24. Καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ Σαραά· καὶ ἐν ἐκείνοις τοῖς καταλοίποις. Καὶ ᾠκοδόμησε τὴν Βαιθωρὼν τὴν κάτω καὶ τὴν ἄνω. Καὶ υἱοὶ Ὀζάν· Σεηρὰ,

25. καὶ Ῥαφὴ υἱὸς αὐτοῦ, Σαρὰφ καὶ Θαλεὲς υἱοὶ αὐτοῦ, Θαὲν υἱὸς αὐτοῦ.

26. Τῷ Λααδὰν υἱῷ αὐτοῦ υἱὸς Ἀμιοὺδ, υἱὸς Ἐλισαμαῒ,

tes virtute, octuaginta et septem millia, numerus eorum omnium.

6. Filii Benjamin : et Bale, et Bachir, et Jediel, tres.

7. Et filii Bale : Esebon, et Ozi, et Oziel, et Jerimuth, et Uri, quinque : principes domorum patriarum fortes virtute, et numerus eorum, viginti et duo millia et triginta quatuor.

8. Et filii Bachir : Zemira, et Joas, et Eliezer, et Elithenam, et Amaria, et Jerimuth, et Abiud, et Anathoth, et Eleemeth, omnes hi filii Bachir.

9. Et numerus eorum secundum generationes eorum, principes domorum patriarum eorum fortes virtute, viginti millia et ducenti.

10. Et filii Jediel : Balaan. Et filii Balaan : Jaus, et Benjamin, et Aoth, et Chanana, et Zæthan, et Tharsi, et Achisaar,

11. omnes hi filii Jediel, principes patriarum fortes virtute, septem et decem millia et ducenti, egredientes virtute ad bellandum.

12. Et Sapphin, et Apphin, et filii Or, Asom, filius ipsius Aor.

13. Filii Nephthali : Jasiel, Goni, et Aser, et Sellum, filii ejus, Balaam filius ejus.

14. Filii Manasse : Esriel, quem peperit concubina ejus Syra, peperit autem ei et Machir patrem Galaad.

15. Et Machir accepit uxorem ipsi Apphin et Sapphin : et nomen sororis ejus Moocha, et nomen secundo Sapphaad. Natæ autem sunt ipsi Saphaad filiæ.

16. Et peperit Moocha uxor Machir filium, et vocavit nomen ejus Phares : et nomen fratris ejus Suros. Filii ejus Ulam et Rocom.

17. Et filii Ulam : Badam. Hi filii Galaad, filii Machir, filii Manasse.

18. Et soror ejus Malechet peperit Isud, et Abiezer, et Maela.

19. Et fuerunt filii Semira : Aim, et Sychem, et Lacim, et Anian.

20. Et filii Ephraim : Sothalath, et Barad filius ejus, et Thaath filius ejus, Elada filius ejus, Saath filius ejus,

21. et Zabad filius ejus, Sotheli filius ejus, et Azer, et Elead. Et occiderunt eos viri Geth, qui nati erant in terra, quoniam descenderant ad capiendum pecora eorum.

22. et luxit Ephraim pater eorum dies multos : et venerunt fratres ejus ad consolandum eum,

23. Et intravit ad uxorem suam, et concepit in utero, et peperit filium : et vocavit nomen ejus Beria, quoniam in malis factus est in domo mea.

24. Et filia ejus Saraa : et in illis residuis. Et ædificavit Bæthoron inferiorem et superiorem. Et filii Ozan : Seera,

25. et Raphe filius ejus, Saraph et Thalees filii ejus, Thaen filius ejus.

26. Ipsi Laadan filio ejus filius Amiud, filius Elisamai,

27. υἱὸς Νοὺν, υἱὸς Ἰησουὲ, υἱοὶ αὐτοῦ.

28. Καὶ κατάσχεσις αὐτῶν καὶ κατοικία αὐτῶν Βαιθὴλ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς κατ' ἀνατολὰς Νοαρὰν πρὸς δυσμαῖς Γάζερ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς. Καὶ Συχὲμ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς ἕως Γάζης, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς,

29. καὶ ἕως ὁρίων υἱῶν Μανασσῆ, Βαιθσαὰν καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, Θανὰχ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, Μαγεδδὼ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, Δὼρ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς. Ἐν ταύτῃ κατῴκησαν υἱοὶ Ἰωσὴφ υἱοῦ Ἰσραήλ.

30. Υἱοὶ Ἀσήρ· Ἰεμνὰ, καὶ Σουία, καὶ Ἰσουὶ, καὶ Βεριὰ, καὶ Σορὲ ἀδελφὴ αὐτῶν.

31. Καὶ υἱοὶ Βεριά· Χάβερ, καὶ Μελχιήλ· οὗτος πατὴρ Βερθαΐθ.

32. Καὶ Χάβερ ἐγέννησε τὸν Ἰαφλὴτ, καὶ τὸν Σαμὴρ, καὶ τὸν Χωθὰν, καὶ τὴν Σωλὰ ἀδελφὴν αὐτῶν.

33. Καὶ υἱοὶ Ἰαφλήτ· Φασὲκ, καὶ Βαμαὴλ, καὶ Ἀσίθ· οὗτοι υἱοὶ Ἰαφλήτ.

34. Καὶ υἱοὶ Σεμμήρ· Ἀχὶ, καὶ Ῥοογὰ, καὶ Ἰαβὰ, καὶ Ἀρὰμ,

35. καὶ Βανηελὰμ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, Σωφὰ, καὶ Ἰμανὰ, καὶ Σελλὴς, καὶ Ἀμάλ.

36. υἱοὶ Σωφάς· Σουὲ, καὶ Ἀρναφὰρ, καὶ Σουδὰ, καὶ Βαρὶν, καὶ Ἰμρὰν,

37. Καὶ Βασὰν, καὶ Ὠὰ, καὶ Σαμὰ, καὶ Σαλισὰ, καὶ Ἰεθρὰ, καὶ Βεηρά.

38. Καὶ υἱοὶ Ἰεθήρ· Ἰεφινὰ, καὶ Φασφὰ, καὶ Ἀρά.

39. Καὶ υἱοὶ Ὀλά· Ὀρὲχ, Ἀνιὴλ, καὶ Ῥασιά.

40. Πάντες οὗτοι υἱοὶ Ἀσὴρ, πάντες ἄρχοντες πατριῶν, ἐκλεκτοὶ ἰσχυροὶ δυνάμει, ἄρχοντες ἡγούμενοι. Ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν εἰς παράταξιν τοῦ πολεμεῖν, ἀριθμὸς αὐτῶν ἄνδρες εἰκοσιὲξ χιλιάδες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Καὶ Βενιαμὶν ἐγέννησε Βαλὲ πρωτότοκον αὐτοῦ, καὶ Ἀσβὴλ τὸν δεύτερον, Ἀαρὰ τὸν τρίτον,

2. Νωὰ τὸν τέταρτον, καὶ Ῥαφὰ τὸν πέμπτον.

3. Καὶ ἦσαν υἱοὶ τῷ Βαλέ· Ἀδὶρ, καὶ Γηρὰ, καὶ Ἀβιοὺδ,

4. καὶ Ἀβεσσουὲ, καὶ Νοαμὰ, καὶ Ἀχιὰ,

5. καὶ Γερὰ, καὶ Σεφουφὰμ, καὶ Οὐράμ.

6. Οὗτοι υἱοὶ Ἀὼδ, οὗτοί εἰσιν ἄρχοντες πατριῶν τοῖς κατοικοῦσι Γαβεέ· καὶ μετῴκισαν αὐτοὺς εἰς Μαχαναθὶ,

7. καὶ Νοομὰ, καὶ Ἀχιὰ, καὶ Γηρά· οὗτος Ἰεγλαὰμ, καὶ ἐγέννησε τὸν Ἀζὰ, καὶ τὸν Ἰαχιχώ.

8. Καὶ Σααρὶν ἐγέννησεν ἐν τῷ πεδίῳ Μωὰβ μετὰ τὸ ἀποστεῖλαι αὐτὸν Ὠσὶν καὶ τὴν Βααδὰ γυναῖκα αὐτοῦ.

9. Καὶ ἐγέννησεν ἐκ τῆς Ἀδὰ γυναικὸς αὐτοῦ τὸν Ἰωλὰβ, καὶ τὸν Σεβιὰ, καὶ τὸν Μισὰ, καὶ τὸν Μελχὰς,

10. καὶ τὸν Ἰεβοὺς, καὶ τὸν Ζαβιὰ, καὶ τὸν Μαρμά· οὗτοι ἄρχοντες πατριῶν.

11. Καὶ ἐκ τῆς Ὠσὶν ἐγέννησε τὸν Ἀβιτὼλ, καὶ τὸν Ἀλφαάλ.

12. Καὶ υἱοὶ Ἀλφαάλ· Ὠβὴδ, Μισαὰλ, Σεμμήρ· οὗτος ᾠκοδόμησε τὴν Ὠνὰν, καὶ τὴν Λὼδ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς·

27. filius Noun, filius Jesue, filii ejus.

28. Et possessio eorum et habitatio eorum Bæthel, et pagi ejus ad orientem Noaran ad occidentem Gazer et pagi ejus. Et Sychem et pagi ejus usque Gazan, et pagi ejus,

29. et usque ad fines filiorum Manasse, Bæthsaan et pagi ejus, Thanach et pagi ejus, Mageddo et pagi ejus, Dor et pagi ejus. In hac habitarunt filii Joseph filii Israel.

30. Filii Aser: Jemma, et Suia, et Isui, et Beria, et Sore soror eorum.

31. Et filii Beria: Chaber, et Melchiel: hic pater Berthaith.

32. Et Chaber genuit Japhlet, et Samer, et Chothan, et Sola sororem eorum.

33. Et filii Japhlet: Phasec, et Bamael, et Asith: hi filii Japhlet.

34. Et filii Semmer: Achi, et Rooga, et Jaba, et Aram,

35. et Baneelam fratris ejus, Sopha, et Imana, et Selles, et Amal.

36. Filii Sophas: Sue, et Arnaphar, et Suda, et Barin, et Imran,

37. et Basan, et Oa, et Sama, et Salisa, et Jethra, et Beera.

38. Et filii Jether: Jephina, et Phaspha, et Ara.

39. Et filii Ola: Orech, Aniel, et Rasia.

40. Omnes hi filii Aser, omnes principes patriarum, electi fortes virtute, principes duces. Numerus eorum in aciem ad pugnandum, numerus eorum viri viginti sex millia.

CAPUT VIII.

1. Et Benjamin genuit Bale primogenitum suum, et Asbel secundum, Aara tertium,

2. Noa quartum, et Rapha quintum.

3. Et fuerunt filii Bale: Adir, et Gera, et Abiud,

4. et Abessue, et Noama, et Achia,

5. et Gera, et Sephuphan, et Uram.

6. Hi filii Aod, hi sunt principes patriarum habitantibus Gabee: et transtulerunt eos in Machanathi,

7. et Nooma, et Achia, et Gera: hic Jeglaam, et genuit Aza, et Jachicho.

8. Et Saarin genuit in campo Moab postquam ipse dimisit Osin et Baada uxorem suam.

9. Et genuit ex Ada uxore sua Jolab, et Sebia, et Misa, et Melchas,

10. et Jebus, et Zabia, et Marma: hi principes patriarum.

11. Et de Osin genuit Abitol, et Alphaal.

12. Et filii Alphaal: Obed, Misaal, Semmer: hic ædificavit Onan, et Lod et pagos ejus:

13. καὶ Βεριὰ, καὶ Σαμά· οὗτοι ἄρχοντες τῶν πατριῶν τοῖς κατοικοῦσιν Αἰλὰμ, καὶ οὗτοι ἐξεδίωξαν τοὺς κατοικοῦντας Γέθ.

14. Καὶ ἀδελφὸς αὐτοῦ Σωσὴκ, καὶ Ἀριμὼθ,

15. καὶ Ζαβαδία, καὶ Ὠρὴδ, καὶ Ἔδερ,

16. καὶ Μιχαὴλ, καὶ Ἰεσφὰ καὶ Ἰωδὰ, υἱοὶ Βεριὰ,

17. καὶ Ζαβαδία, καὶ Μοσολλὰμ, καὶ Ἀζακὶ, καὶ Ἀβὰρ,

18. καὶ Ἰσαμαρὶ, καὶ Ἰεξλίας, καὶ Ἰωβὰβ, υἱοὶ Ἐλφαάλ.

19. Καὶ Ἰακὶμ, καὶ Ζαχρὶ, καὶ Ζαβδὶ,

20. καὶ Ἐλιωναὶ, καὶ Σαλαθὶ, καὶ Ἐλιηλὶ,

21. καὶ Ἀδαία, καὶ Βαραία, καὶ Σαμαρὰθ, υἱοὶ Σαμαΐθ.

22. Καὶ Ἰεσφὰν, καὶ Ὠβὴδ, καὶ Ἐλεὴλ,

23. καὶ Ἀβδὼν, καὶ Ζεχρὶ, καὶ Ἀνὰν,

24. καὶ Ἀνανία, καὶ Ἀμβρὶ, καὶ Αἰλὰμ, καὶ Ἀναθὼθ,

25. καὶ Ἰαθὶν, καὶ Ἰεφαδίας, καὶ Φανουὴλ, υἱοὶ Σωσὴκ,

26. καὶ Σαμσαρὶ, καὶ Σααρίας, καὶ Γοθολία,

27. καὶ Ἰαρασία, καὶ Ἐριὰ, καὶ Ζεχρὶ υἱὸς Ἰροάμ.

28. Οὗτοι ἄρχοντες πατριῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν ἄρχοντες· οὗτοι κατῴκησαν ἐν Ἱερουσαλήμ.

29. Καὶ ἐν Γαβαὼν κατῴκησε πατὴρ Γαβαών· καὶ ὄνομα γυναικὶ αὐτοῦ Μοαχὰ,

30. καὶ ὁ υἱὸς αὐτῆς ὁ πρωτότοκος Ἀβδὼν, καὶ Σοὺρ, καὶ Κὶς, καὶ Βαὰλ, καὶ Ναδὰβ, καὶ Νὴρ,

31. καὶ Γεδοὺρ καὶ ἀδελφὸς αὐτοῦ, καὶ Ζαχχοὺρ, καὶ Μακελώθ.

32. Καὶ Μακελὼθ ἐγέννησε τὸν Σαμαά· καὶ γὰρ οὗτοι κατέναντι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν κατῴκησαν ἐν Ἱερουσαλὴμ μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν.

33. Καὶ Νὴρ ἐγέννησε τὸν Κὶς, καὶ Κὶς ἐγέννησε τὸν Σαοὺλ, καὶ Σαοὺλ ἐγέννησε τὸν Ἰωνάθαν, καὶ τὸν Μελχισουὲ, καὶ τὸν Ἀμιναδὰβ, καὶ τὸν Ἀσαβάλ.

34. Καὶ υἱὸς Ἰωνάθαν Μεριβαάλ. Καὶ Μεριβαὰλ ἐγέννησε τὸν Μιχά.

35. Καὶ υἱοὶ Μιχά· Φιθὼν, καὶ Μελὰχ, καὶ Θαρὰχ, καὶ Ἀχάζ.

36. Καὶ Ἀχὰζ ἐγέννησε τὸν Ἰαδὰ, καὶ Ἰαδὰ ἐγέννησε τὸν Σαλαιμὰθ, καὶ τὸν Ἀσμὼθ, καὶ τὸν Ζαμβρί· καὶ Ζαμβρὶ ἐγέννησε τὸν Μαισὰ,

37. καὶ Μαισὰ ἐγέννησε τὸν Βαανά. Ῥαφαία υἱὸς αὐτοῦ, Ἐλασὰ υἱὸς αὐτοῦ, Ἐσὴλ υἱὸς αὐτοῦ.

38. Καὶ τῷ Ἐσὴλ ἓξ υἱοὶ, καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν· Ἐζρικὰμ πρωτότοκος αὐτοῦ, καὶ Ἰσμαὴλ, καὶ Σαραία, καὶ Ἀβδία, καὶ Ἀνὰν, καὶ Ἀσά· πάντες οὗτοι υἱοὶ Ἐσήλ.

39. Καὶ υἱοὶ Ἀσὴλ ἀδελφοῦ αὐτοῦ· Αἰλὰμ πρωτότοκος αὐτοῦ, καὶ Ἰὰς ὁ δεύτερος, καὶ Ἐλιφαλὲτ ὁ τρίτος.

40. Καὶ ἦσαν υἱοὶ Αἰλὰμ ἰσχυροὶ ἄνδρες δυνάμει, τείνοντες τόξον, καὶ πληθύνοντες υἱοὺς καὶ υἱοὺς τῶν υἱῶν, ἑκατὸν πεντήκοντα. Πάντες οὗτοι ἐξ υἱῶν Βενιαμίν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ὁ συλλοχισμὸς αὐτῶν· καὶ οὗτοι καταγεγραμμένοι ἐν βιβλίῳ τῶν βασιλέων Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα μετὰ τῶν ἀποικισθέντων εἰς Βαβυλῶνα ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν,

13. et Beria, et Sama : hi principes patriarum habitantibus Ælam, et hi persecuti sunt eos qui habitabant Geth.

14. Et frater ejus Sosec, et Arimoth,

15. et Zabadia, et Ored, et Eder,

16. et Michael, et Jespha et Joda, filii Beria,

17. Et Zabadia, et Mosollam, et Azaci, et Abar,

18. et Isamari, et Jexlias, et Jobab, filii Elphaal.

19. Et Jacim, et Zachri, et Zabdi,

20. et Elionai, et Salathi, et Elieli,

21. et Adaia, et Baraia, et Samarath, filii Samaith.

22. Et Jesphan, et Obed, et Eleel,

23. et Abdon, et Zechri, et Anan,

24. et Anania, et Ambri, et Ælam, et Anatboth,

25. et Jathin, et Jephadias, et Phanuel, filii Sosec,

26. et Samsari, et Saarias, et Gotholia,

27. et Jarasia, et Eria, et Zechri filius Iroam.

28. Hi principes patriarum secundum generationes suas principes : hi habitarunt in Jerusalem.

29. Et in Gabaon habitavit pater Gabaon : et nomen uxori ejus Moacha,

30. et filius ejus primogenitus Abdon, et Sur, et Cis, et Baal, et Nadab, et Ner,

31. et Gedur, et frater ejus, et Zacchur, et Maceloth.

32. Et Maceloth genuit Samaa : et quidem hi e regione fratrum suorum habitarunt in Jerusalem cum fratribus suis.

33. Et Ner genuit Cis, et Cis genuit Saul, et Saul genuit Jonathan, et Melchisue, et Aminadab, et Asabal.

34. Et filius Jonathan Meribaal. Et Meribaal genuit Micha.

35. Et filii Micha : Phithon, et Melach, et Tharach, et Achaz.

36. Et Achaz genuit Jada, et Jada genuit Salaimath, et Asmoth, et Zambri : et Zambri genuit Mæsa,

37. et Mæsa genuit Baana. Raphæa filius ejus, Elasa filius ejus, Esel filius ejus.

38. Et Esel sex filii, et hæc nomina eorum : Ezricam primogenitus ejus, et Ismael, et Saraia, et Abdia, et Anan, et Asa : omnes hi filii Esel.

39. Et filii Asel fratris ejus : Ælam primogenitus ejus, et Jas secundus, et Eliphalet tertius.

40. Et fuerunt filii Ælam viri fortes potentia, tendentes arcum, et multiplicantes filios et filios filiorum, centum quinquaginta. Omnes hi e filiis Benjamin.

CAPUT IX.

1. Et omnis Israel computatio eorum : et hi descripti in libro regum Israel et Juda cum iis qui translati sunt in Babylonem in suis iniquitatibus,

2. καὶ οἱ κατοικοῦντες πρότερον ἐν ταῖς κατασχέσεσιν αὐτῶν ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰσραὴλ, οἱ ἱερεῖς, οἱ Λευῖται, καὶ οἱ δεδομένοι.

3. Καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ κατῴκησαν ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰούδα, καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Βενιαμὶν, καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἐφραὶμ, καὶ Μανασσῆ.

4. Καὶ Γνωθὶ, καὶ υἱὸς Σαμιοὺδ υἱοῦ Ἀμρὶ, υἱοῦ Ἀμβραὶμ, υἱοῦ Βουνὶ, υἱοῦ υἱῶν Φαρὲς, υἱοῦ Ἰούδα.

5. Καὶ ἐκ τῶν Σηλωνὶ, Ἀσαΐα πρωτότοκος αὐτοῦ, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ

6. ἐκ τῶν υἱῶν Ζαρὰ, Ἰεὴλ, καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἑξακόσιοι καὶ ἐννενήκοντα.

7. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Βενιαμὶν Σαλὼμ υἱὸς Μοσολλὰμ υἱοῦ Ὠδουΐα, υἱοῦ Ἀσινοῦ.

8. Καὶ Ἰεμναὰ υἱὸς Ἱεροβοὰμ, καὶ Ἠλώ· οὗτοι υἱοὶ Ὀζὶ υἱοῦ Μαχίρ· καὶ Μοσολλὰμ υἱὸς Σαφατία, υἱοῦ Ῥαγουὴλ, υἱοῦ Ἰεμναΐ.

9. Καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν ἐννακόσιοι πεντηκονταὲξ, πάντες οἱ ἄνδρες ἄρχοντες πατριῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν.

10. Καὶ ἀπὸ τῶν ἱερέων Ἰωδαὲ, καὶ Ἰωαρὶμ, καὶ Ἰαχὶν,

11. Καὶ Ἀζαρία υἱὸς Χελκία υἱοῦ Μοσσολὰμ, υἱοῦ Σαδὼκ, υἱοῦ Μαραϊὼθ, υἱοῦ Ἀχιτὼβ ἡγουμένου οἴκου τοῦ Θεοῦ.

12. καὶ Ἀδαΐα υἱὸς Ἰραὰμ υἱοῦ Φασχὼρ, υἱοῦ Μελχία, καὶ Μαασαία υἱὸς Ἀδιὴλ, υἱοῦ Ἐζιρὰ, υἱοῦ Μοσολλὰμ, υἱοῦ Μασελμὼθ, υἱοῦ Ἐμμὴρ,

13. καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἄρχοντες οἴκων πατριῶν αὐτῶν, χίλιοι καὶ ἑπτακόσιοι καὶ ἑξήκοντα, ἰσχυροὶ δυνάμει εἰς ἐργασίαν λειτουργίας οἴκου τοῦ Θεοῦ.

14. Καὶ ἐκ τῶν Λευιτῶν Σαμαΐα υἱὸς Ἀσὼβ, υἱοῦ Ἐζρικὰμ, υἱοῦ Ἀσαβία ἐκ τῶν υἱῶν Μεραρί.

15. Καὶ Βακβακὰρ, καὶ Ἀρὴς, καὶ Γαλαὰλ, καὶ Ματθανίας υἱὸς Μιχὰ, υἱοῦ Ζεχρὶ, υἱοῦ Ἀσάφ.

16. Καὶ Ἀβδία υἱὸς Σαμία, υἱοῦ Γαλαὰλ, υἱοῦ Ἰδιθοὺν, καὶ Βαραχία υἱὸς Ὀσσὰ υἱοῦ Ἑλκανὰ, ὁ κατοικῶν ἐν ταῖς κώμαις Νωτεφατί.

17. Οἱ πυλωροί· Σαλὼμ, Ἀκοὺμ, Τελμὼν, καὶ Διμὰν, καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν· Σαλὼμ ὁ ἄρχων,

18. καὶ ἕως ταύτης ἐν τῇ πύλῃ τοῦ βασιλέως κατ' ἀνατολάς· αὗται αἱ πύλαι τῶν παρεμβολῶν υἱῶν Λευί.

19. Καὶ Σελλοὺμ υἱὸς Κορὲ υἱοῦ Ἀβιασὰφ, υἱοῦ Κορέ· καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἰς οἶκον πατρὸς αὐτοῦ, οἱ Κορῖται ἐπὶ τῶν ἔργων τῆς λειτουργίας φυλάσσοντες τὰς φυλακὰς τῆς σκηνῆς· καὶ πατέρες αὐτῶν ἐπὶ τῆς παρεμβολῆς Κυρίου φυλάσσοντες τὴν εἴσοδον.

20. Καὶ Φινεὲς υἱὸς Ἐλεάζαρ ἡγούμενος ἦν ἐπ' αὐτῶν ἔμπροσθεν Κυρίου, καὶ οὗτοι μετ' αὐτοῦ.

21. Ζαχαρίας υἱὸς Μοσολλαμὶ πυλωρὸς τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

22. Πάντες οἱ ἐκλεκτοὶ ἐπὶ τῆς πύλης ἐν ταῖς πύλαις, διακόσιοι καὶ δεκαδύο· οὗτοι ἐν ταῖς αὐλαῖς αὐτῶν, ὁ καταλοχισμὸς αὐτῶν. Τούτους ἔστησε Δαυὶδ καὶ Σαμουὴλ ὁ βλέπων τῇ πίστει αὐτῶν.

23. Καὶ οὗτοι καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἐπὶ τῶν πυλῶν ἐν οἴκῳ Κυρίου, καὶ ἐν οἴκῳ τῆς σκηνῆς τοῦ φυλάσσειν.

24. Κατὰ τοὺς τέσσαρας ἀνέμους ἦσαν αἱ πύλαι, κατὰ ἀνατολὰς, θάλασσαν, βορρᾶν, νότον.

2. et qui habitabant antea in possessionibus eorum in civitatibus Israel, sacerdotes, Levitæ, et dediti.

3. Et in Jerusalem habitaverunt de filiis Juda, et de filiis Benjamin, et de filiis Ephraim, et Manasse.

4. Et Gnothi, et filius Samiud filii Amri, filii Ambraim, filii Buni, filii filiorum Phares, filii Juda.

5. Et de iis qui Seloni, Asaia primogenitus ejus, et filii ejus

6. de filiis Zara, Jeel, et fratres eorum sexcenti et nonaginta.

7. Et de filiis Benjamin Salom filius Mosollam filii Oduia, filii Asinu.

8. Et Jemnaa filius Jeroboam, et Elo : hi filii Ozi filii Machir : et Mosollam filius Saphatia, filii Raguel, filii Jemnai.

9. Et fratres eorum secundum generationes suas nongenti quinquaginta sex, omnes viri principes patriarum secundum domos patriarum suarum.

10. Et de sacerdotibus Jodae, et Joarim, et Jachin,

11. et Azaria filius Chelciæ filii Mosollam, filii Sadoc, filii Marajoth, filii Achitob ducis domus Dei.

12. Et Adaia filius Iraam filii Phaschor, filii Melchiæ, et Maasæa filius Adiel, filii Ezira, filii Mosollam, filii Maselmoth, filii Emmer,

13. et fratres eorum principes domorum patriarum suarum, mille et septingenti et sexaginta, fortes virtute ad operationem ministerii domus Dei.

14. Et de Levitis Samæa filius Asob, filii Ezricam, filii Asabia de filiis Merari.

15. Et Bacbacar, et Ares, et Galaal, et Matthanias filius Micha, filii Zechri, filii Asaph.

16. Et Abdia filius Samia, filii Galaal, filii Idithun, et Barachia filius Ossa filii Elcana, habitans in pagis Notephati.

17. Janitores : Salom, Acum, Telmon, et Diman, et fratres eorum : Salom princeps,

18. et usque huc in porta regis ad orientem : hæ portæ castrorum filiorum Levi.

19. Et Sellum filius Core filii Abiasaph, filii Core : et fratres ejus ad domum patris ejus, Coritæ super opera ministerii custodientes custodias tabernaculi : et patres eorum super castra Domini custodientes introitum.

20. Et Phinees filius Eleazari dux fuit super eos ante Dominum, et hi cum eo.

21. Zacharias filius Mosollami janitor portæ tabernaculi testimonii.

22. Omnes electi super portam in portis, ducenti et duodecim : hi in villis suis, computatio eorum. Hos statuit David et Samuel videns fide ipsorum.

23. Et hi et filii eorum super portas in domo Domini, et in domo tabernaculi ad custodiendum.

24. Ad quatuor ventos erant portæ, ad orientem, mare, aquilonem, austrum.

25. Καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἐν ταῖς αὐλαῖς αὐτῶν τοῦ εἰσπορεύεσθαι κατὰ ἑπτὰ ἡμέρας ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μετὰ τούτων·

25. Et fratres eorum in villis suis ad ingrediendum secundum septem dies a tempore in tempus cum his:

26. ὅτι ἐν πίστει εἰσὶ τέσσαρες δυνατοὶ τῶν πυλῶν. Καὶ οἱ Λευῖται ἦσαν ἐπὶ τῶν παστοφορίων, καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν οἴκου τοῦ Θεοῦ παρεμβάλλουσιν,

26. quoniam in fide sunt quatuor potentes portarum. Et Levitæ erant super pastophoria, et super thesauros domus Dei castrametantur,

27. ὅτι ἐπ' αὐτοὺς ἡ φυλακή· καὶ οὗτοι ἐπὶ τῶν κλειδῶν τοπρωῒ πρωῒ ἀνοίγειν τὰς θύρας τοῦ ἱεροῦ,

27. quoniam super eos custodia: et hi super claves mane mane ad aperiendum portas templi,

28. καὶ ἐξ αὐτῶν ἐπὶ τὰ σκεύη τῆς λειτουργίας, ὅτι ἐν ἀριθμῷ εἰςοίσουσι, καὶ ἐν ἀριθμῷ ἐξοίσουσι.

28. et ex eis super vasa ministerii, quoniam in numero inferent, et in numero efferent.

29. Καὶ ἐξ αὐτῶν καθεσταμένοι ἐπὶ τὰ σκεύη, καὶ ἐπὶ πάντα σκεύη τὰ ἅγια, καὶ ἐπὶ τῆς σεμιδάλεως, τοῦ οἴνου, τοῦ ἐλαίου, τοῦ λιβανωτοῦ, καὶ τῶν ἀρωμάτων.

29. Et ex eis præfecti super vasa, et super omnia vasa sancta, et super similam, vinum, oleum, thus, et aromata.

30. Καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἱερέων ἦσαν μυρεψοὶ τοῦ μύρου, καὶ εἰς τὰ ἀρώματα.

30. Et de filiis sacerdotum erant unguentarii unguenti, et in aromata.

31. Καὶ Ματθαθίας ἐκ τῶν Λευιτῶν, οὗτος ὁ πρωτότοκος τῷ Σαλὼμ τῷ Κορίτῃ, ἐν τῇ πίστει ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς θυσίας τοῦ τηγάνου τοῦ μεγάλου ἱερέως.

31. Et Matthathias ex Levitis, hic primogenitus Salom Coritæ, in fide super opera sacrificii sartaginis magni sacerdotis.

32. Καὶ Βαναίας ὁ Κααθίτης ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἄρτων τῆς προθέσεως, τοῦ ἑτοιμάσαι σάββατον κατὰ σάββατον.

32. Et Banaias Caathita ex fratribus eorum super panes propositionis, ad præparandum sabbatum per sabbatum.

33. Καὶ οὗτοι ψαλτῳδοὶ ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῶν Λευιτῶν διατεταγμέναι ἐφημερίαι, ὅτι ἡμέρα καὶ νὺξ ἐπ' αὐτοῖς ἐν τοῖς ἔργοις.

33. Et hi cantores principes patriarum Levitarum ordinatæ vices, quoniam dies ac nox super eos in operibus.

34. Οὗτοι ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῶν Λευιτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν, ἄρχοντες οὗτοι κατῴκησαν ἐν Ἱερουσαλήμ.

34. Hi principes patriarum Levitarum secundum generationes suas, principes hi habitarunt in Jerusalem.

35. Καὶ ἐν Γαβαὼν κατῴκησε πατὴρ Γαβαὼν Ἰεήλ· καὶ ὄνομα γυναικὸς αὐτοῦ Μοωχά.

35. Et in Gabaon habitavit pater Gabaon Jeel: et nomen uxoris ejus Moocha.

36. Καὶ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρωτότοκος Ἀβδὼν, καὶ Σοὺρ, καὶ Κὶς, καὶ Βαὰλ, καὶ Νὴρ, καὶ Ναδάβ,

36. Et filius ejus primogenitus Abdon, et Sur, et Cis, et Baal, et Ner, et Nadab,

37. καὶ Γεδοὺρ, καὶ ἀδελφὸς, καὶ Ζαχχοὺρ, καὶ Μακελώθ.

37. et Gedur, et frater, et Zacchur, et Maceloth.

38. Καὶ Μακελὼθ ἐγέννησε τὸν Σαμαά. Καὶ οὗτοι ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν κατῴκησαν ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν.

38. Et Maceloth genuit Samaa. Et hi in medio fratrum suorum habitarunt in Jerusalem in medio fratrum suorum.

39. Καὶ Νὴρ ἐγέννησε τὸν Κὶς, καὶ Κὶς ἐγέννησε τὸν Σαοὺλ, καὶ Σαοὺλ ἐγέννησε τὸν Ἰωνάθαν, καὶ τὸν Μελχισουὲ, καὶ τὸν Ἀμιναδὰβ, καὶ τὸν Ἀσαβάλ.

39. Et Ner genuit Cis, et Cis genuit Saul, et Saul genuit Jonathan, et Melchisue, et Aminadab, et Asabal.

40. Καὶ υἱὸς Ἰωνάθαν Μεριβαάλ· καὶ Μεριβαὰλ ἐγέννησε τὸν Μιχά.

40. Et filius Jonathan Meribaal: et Meribaal genuit Micha.

41. Καὶ υἱοὶ Μιχά· Φιθὼν, καὶ Μαλὰχ, καὶ Θαράχ.

41. Et filii Micha: Phithon, et Malach, et Tharach.

42. Καὶ Ἀχὰζ ἐγέννησε τὸν Ἰαδὰ, καὶ Ἰαδὰ ἐγέννησε τὸν Γαλεμὲθ, καὶ τὸν Γαζμὼθ, καὶ τὸν Ζαμβρί· καὶ Ζαμβρὶ ἐγέννησε τὸν Μασσά,

42. Et Achaz genuit Jada, et Jada genuit Galemeth, et Gazmoth, et Zambri: et Zambri genuit Massa,

43. καὶ Μασσὰ ἐγέννησε τὸν Βαανὰ, καὶ Ῥαφαΐα υἱὸς αὐτοῦ, Ἐλασὰ υἱὸς αὐτοῦ, Ἐσὴλ υἱὸς αὐτοῦ.

43. et Massa genuit Baana, et Raphæa filius ejus, Elasa filius ejus, Esel filius ejus.

44. Καὶ τῷ Ἐσὴλ ἓξ υἱοὶ, καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν· Ἐζρικὰμ πρωτότοκος αὐτοῦ, καὶ Ἰσμαὴλ, καὶ Σαραΐα, καὶ Ἀβδία, καὶ Ἀνὰν, καὶ Ἀσά· οὗτοι υἱοὶ Ἐσήλ.

44. Et Esel sex filii, et hæc nomina eorum: Ezricam primogenitus ejus, et Ismael, et Saraia, et Abdias, et Anan, et Asa: hi filii Esel.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

CAPUT X.

1. Καὶ ἀλλόφυλοι ἐπολέμησαν πρὸς τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἔφυγον ἀπὸ προςώπου ἀλλοφύλων, καὶ ἔπεσον τραυματίαι ἐν ὄρει Γελβουέ.

1. Et alienigenæ pugnaverunt adversus Israel, et fugerunt a facie alienigenarum, et ceciderunt vulnerati in monte Gelbue.

2. Καὶ κατεδίωξαν οἱ ἀλλόφυλοι ὀπίσω Σαοὺλ καὶ ὀπίσω τῶν υἱῶν αὐτοῦ· καὶ ἐπάταξαν ἀλλόφυλοι τὸν Ἰωνάθαν καὶ τὸν Ἀμιναδὰβ καὶ τὸν Μελχισουὲ, υἱοὺς Σαούλ.

2. Et persecuti sunt alienigenæ post Saul et post filios ejus: et percusserunt alienigenæ Jonathan et Aminadab et Melchisue, filios Saul.

3. Καὶ ἐβαρύνθη ὁ πόλεμος ἐπὶ Σαοὺλ, καὶ εὗρον αὐτὸν οἱ τοξόται ἐν τόξοις καὶ πόνοις, καὶ ἐπόνεσαν ἀπὸ τῶν τόξων.

4. Καὶ εἶπε Σαοὺλ τῷ αἴροντι τὰ σκεύη αὐτοῦ· Σπάσαι τὴν ῥομφαίαν σου, καὶ ἐκκέντησόν με ἐν αὐτῇ, μὴ ἔλθωσιν οἱ ἀπερίτμητοι οὗτοι καὶ ἐμπαίξωσί μοι. Καὶ οὐκ ἐβούλετο ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβεῖτο σφόδρα. Καὶ ἔλαβε Σαοὺλ τὴν ῥομφαίαν, καὶ ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτήν.

5. Καὶ εἶδεν ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ ὅτι ἀπέθανε Σαοὺλ, καὶ ἔπεσε καὶ αὐτὸς ἐπὶ τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ.

6. Καὶ ἀπέθανε Σαοὺλ, καὶ τρεῖς υἱοὶ αὐτοῦ, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· καὶ πᾶς ὁ οἶκος αὐτοῦ ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀπέθανε.

7. Καὶ εἶδε πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ ὁ ἐν τῷ αὐλῶνι ὅτι ἔφυγεν Ἰσραὴλ, καὶ ὅτι ἀπέθανε Σαοὺλ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ κατέλιπον τὰς πόλεις αὐτῶν καὶ ἔφυγον. Καὶ ἦλθον οἱ ἀλλόφυλοι, καὶ κατῴκησαν ἐν αὐταῖς.

8. Καὶ ἐγένετο τῇ ἐχομένῃ, καὶ ἦλθον ἀλλόφυλοι τοῦ σκυλεύειν τοὺς τραυματίας, καὶ εὗρον τὸν Σαοὺλ καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ πεπτωκότας ἐν τῷ ὄρει Γελβουέ.

9. Καὶ ἐξέδυσαν αὐτὸν, καὶ ἔλαβον τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ, καὶ ἀπέστειλαν εἰς γῆν ἀλλοφύλων κύκλῳ τοῦ εὐαγγελίσασθαι τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν, καὶ τῷ λαῷ.

10. Καὶ ἔθηκαν τὰ σκεύη αὐτῶν ἐν οἴκῳ θεοῦ αὐτῶν, καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἔθηκαν ἐν οἴκῳ Δαγών.

11. Καὶ ἤκουσαν πάντες οἱ κατοικοῦντες Γαλαὰδ ἅπαντα ἃ ἐποίησαν οἱ ἀλλόφυλοι τῷ Σαοὺλ καὶ τῷ Ἰσραήλ·

12. καὶ ἠγέρθησαν ἐν Γαλαὰδ πᾶς ἀνὴρ δυνατὸς, καὶ ἔλαβον τὸ σῶμα Σαοὺλ καὶ τὸ σῶμα τῶν υἱῶν αὐτοῦ, καὶ ἤνεγκαν αὐτὰ εἰς Ἰαβὶς, καὶ ἔθαψαν τὰ ὀστᾶ αὐτῶν ὑπὸ τὴν δρῦν ἐν Ἰαβὶς, καὶ ἐνήστευσαν ἑπτὰ ἡμέρας.

13. Καὶ ἀπέθανε Σαοὺλ ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτοῦ, αἷς ἠνόμησε τῷ Θεῷ κατὰ τὸν λόγον Κυρίου· διότι οὐκ ἐφύλαξεν, ὅτι ἐπηρώτησε Σαοὺλ ἐν τῷ ἐγγαστριμύθῳ τοῦ ζητῆσαι, καὶ ἀπεκρίνατο αὐτῷ Σαμουὴλ ὁ προφήτης,

14. καὶ οὐκ ἐζήτησε Κύριον· καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν, καὶ ἐπέστρεψε τὴν βασιλείαν τῷ Δαυὶδ υἱῷ Ἰεσσαί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Καὶ ἦλθε πᾶς Ἰσραὴλ πρὸς Δαυὶδ ἐν Χεβρὼν, λέγοντες· Ἰδοὺ ὀστᾶ σου καὶ σάρκες σου ἡμεῖς,

2. καὶ ἐχθὲς καὶ τρίτην ὄντος Σαοὺλ βασιλέως, σὺ ἦσθα ὁ ἐξάγων καὶ εἰσάγων τὸν Ἰσραήλ. Καὶ εἶπεν Ἰσραὴλ Κύριός σοι· Σὺ ποιμανεῖς τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραὴλ, καὶ σὺ ἔσῃ εἰς ἡγούμενον ἐπὶ Ἰσραήλ.

3. Καὶ ἦλθον πάντες πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ πρὸς τὸν βασιλέα εἰς Χεβρὼν, καὶ διέθετο αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ διαθήκην ἐν Χεβρὼν ἔναντι Κυρίου, καὶ ἔχρισαν τὸν Δαυὶδ εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραὴλ κατὰ τὸν λόγον Κυρίου διὰ χειρὸς Σαμουήλ.

4. Καὶ ἐπορεύθη ὁ βασιλεὺς καὶ ἄνδρες αὐτοῦ εἰς Ἱερουσαλὴμ, αὕτη Ἰεβοὺς, καὶ ἐκεῖ οἱ Ἰεβουσαῖοι κατοικοῦντες τὴν γῆν

3. Et ingravatum est prælium super Saul, et invenerunt eum sagittarii in arcubus et laboribus, et laboraverunt ab arcubus.

4. Et dixit Saul ei qui portabat vasa ejus : Educ gladium tuum, et interfice me in eo, ne veniant incircumcisi isti et illudant mihi. Et non voluit portans vasa ejus, quoniam timebat valde. Et cepit Saul gladium, et incubuit super eum.

5. Et vidit portans vasa ejus quia mortuus est Saul, et cecidit etiam ipse super gladium suum.

6. Et mortuus est Saul, et tres filii ejus, in die illa : et universa domus ejus in idipsum mortua est.

7. Et vidit omnis vir Israel qui in valle quia fugit Israel, et quia mortuus est Saul et filii ejus, et dereliquerunt civitates suas et fugerunt. Et venerunt alienigenæ, et habitaverunt in eis.

8. Et factum est sequenti die, et venerunt alienigenæ ad spoliandum cæsos, et invenerunt Saul et filios ejus jacentes in monte Gelbue.

9. Et exuerunt eum, et tulerunt caput ejus et vasa ejus, et miserunt in terram alienigenarum in circuitu ad evangelizandum idolis suis, et populo.

10. Et posuerunt vasa eorum in domo dei sui, et caput ejus posuerunt in domo Dagon.

11. Et audierunt omnes habitantes Galaad omnia quæ fecerant alienigenæ ipsi Saul et Israel :

12. et suscitati sunt in Galaad omnis vir potens, et tulerunt corpus Saul et corpus filiorum ejus, et attulerunt ea in Jabis, et sepelierunt ossa eorum sub quercu in Jabis, et jejunarunt septem dies.

13. Et mortuus est Saul in suis iniquitatibus, quibus inique egit Deo super verbum Domini : quoniam non observavit, quia interrogavit Saul in ventriloquo ad quærendum, et respondit ei Samuel propheta,

14. et non quæsivit Dominum : et interfecit eum, et convertit regnum ad David filium Jessæ.

CAPUT XI.

1. Et venit omnis Israel ad David in Chebron, dicentes : Ecce ossa tua et carnes tuæ nos,

2. et heri et nudiustertius cum esset Saul rex, tu fuisti educens et introducens Israel. Et dixit Israel Dominus tibi : Tu pasces populum meum Israel, et tu eris in ducem super Israel.

3. Et venerunt omnes seniores Israel ad regem in Chebron, et disposuit eis rex David testamentum in Chebron ante Dominum, et unxerunt David in regem super Israel juxta verbum Domini per manum Samuel.

4. Et ivit rex et viri ejus in Jerusalem, hæc Jebus, et ibi Jebusæi habitantes terram

5. εἶπον τῷ Δαυίδ· Οὐκ εἰςελεύσῃ ὧδε. Καὶ προκατελάβετο τὴν περιοχὴν Σιών· αὕτη ἡ πόλις Δαυίδ.

6. Καὶ εἶπε Δαυίδ· Πᾶς τύπτων Ἰεβουσαῖον ἐν πρώτοις, καὶ ἔσται εἰς ἄρχοντα καὶ εἰς στρατηγόν. Καὶ ἀνέβη ἐπ' αὐτὴν ἐν πρώτοις Ἰωὰβ υἱὸς Σαρουία, καὶ ἐγένετο εἰς ἄρχοντα.

7. Καὶ ἐκάθισε Δαυὶδ ἐν τῇ περιοχῇ· διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν αὐτὴν, πόλιν Δαυίδ.

8. Καὶ ᾠκοδόμησε τὴν πόλιν κύκλῳ.

9. Καὶ ἐπορεύετο Δαυὶδ πορευόμενος καὶ μεγαλυνόμενος, καὶ Κύριος παντοκράτωρ μετ' αὐτοῦ.

10. Καὶ οὗτοι οἱ ἄρχοντες τῶν δυνατῶν οἳ ἦσαν τῷ Δαυὶδ, οἱ κατισχύοντες μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ μετὰ παντὸς Ἰσραὴλ, τοῦ βασιλεῦσαι αὐτὸν κατὰ τὸν λόγον Κυρίου ἐπὶ Ἰσραήλ.

11. Καὶ οὗτος ὁ ἀριθμὸς τῶν δυνατῶν τοῦ Δαυίδ· Ἰεσεβαδὰ υἱὸς Ἀχαμὰν πρῶτος τῶν τριάκοντα· οὗτος ἐσπάσατο τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ ἅπαξ ἐπὶ τριακοσίους τραυματίας ἐν καιρῷ ἑνί.

12. Καὶ μετ' αὐτὸν Ἐλεάζαρ υἱὸς Δωδαὶ ὁ Ἀχωχί· οὗτος ἦν ἐν τοῖς τρισὶ δυνατοῖς.

13. Οὗτος ἦν μετὰ Δαυὶδ ἐν Φασοδαμὶν, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι συνήχθησαν ἐκεῖ εἰς πόλεμον, καὶ ἦν μερὶς τοῦ ἀγροῦ πλήρης κριθῶν, καὶ ὁ λαὸς ἔφυγεν ἀπὸ προςώπου ἀλλοφύλων,

14. καὶ ἔστη ἐν μέσῳ τῆς μερίδος, καὶ ἔσωσεν αὐτὴν, καὶ ἐπάταξε τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ ἐποίησε Κύριος σωτηρίαν μεγάλην.

15. Καὶ κατέβησαν τρεῖς ἐκ τῶν τριάκοντα ἀρχόντων εἰς τὴν πέτραν πρὸς Δαυὶδ εἰς τὸ σπήλαιον Ὀδολλὰμ, καὶ παρεμβολὴ τῶν ἀλλοφύλων ἐν τῇ κοιλάδι τῶν γιγάντων.

16. Καὶ Δαυὶδ τότε ἐν τῇ περιοχῇ, καὶ τὸ σύστημα τῶν ἀλλοφύλων τότε ἐν Βηθλεέμ.

17. Καὶ ἐπεθύμησε Δαυὶδ, καὶ εἶπε· Τίς ποτιεῖ με ὕδωρ ἐκ τοῦ λάκκου Βηθλεὲμ τοῦ ἐν τῇ πύλῃ;

18. Καὶ διέῤῥηξαν οἱ τρεῖς τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ὑδρεύσαντο ὕδωρ ἐκ τοῦ λάκκου τοῦ ἐν Βηθλεὲμ, ὃς ἦν ἐν τῇ πύλῃ, καὶ ἔλαβον καὶ ἦλθον πρὸς Δαυίδ· καὶ οὐκ ἠθέλησε Δαυὶδ τοῦ πιεῖν αὐτὸ, καὶ ἔσπεισεν αὐτὸ τῷ Κυρίῳ,

19. καὶ εἶπεν· Ἵλεώς μοι ὁ Θεὸς τοῦ ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο, εἰ αἷμα ἀνδρῶν τούτων πίομαι ἐν ψυχαῖς αὐτῶν, ὅτι ἐν ψυχαῖς αὐτῶν ἤνεγκαν. Καὶ οὐκ ἐβούλετο πιεῖν αὐτό. Ταῦτα ἐποίησαν οἱ τρεῖς δυνατοί.

20. Καὶ Ἀβισὰ ἀδελφὸς Ἰωὰβ, οὗτος ἦν ἄρχων τῶν τριῶν, οὗτος ἐσπάσατο τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ ἐπὶ τριακοσίους τραυματίας ἐν καιρῷ ἑνὶ, καὶ οὗτος ἦν ὀνομαστὸς ἐν τοῖς τρισίν.

21. Ἀπὸ τῶν τριῶν ὑπὲρ τοὺς δύο ἔνδοξος, καὶ ἦν αὐτοῖς εἰς ἄρχοντα, καὶ ἕως τῶν τριῶν οὐχ ἤρχετο.

22. Καὶ Βαναία υἱὸς Ἰωδαὲ υἱὸς ἀνδρὸς δυνατοῦ, πολλὰ ἔργα αὐτοῦ ὑπὲρ Καβασαήλ· οὗτος ἐπάταξε τοὺς δύο ἀριὴλ Μωὰβ, καὶ οὗτος κατέβη καὶ ἐπάταξε τὸν λέοντα ἐν τῷ λάκκῳ ἐν ἡμέρᾳ χιόνος,

23. καὶ οὗτος ἐπάταξε τὸν ἄνδρα τὸν Αἰγύπτιον, ἄνδρα ὁρατὸν πεντάπηχυν, καὶ ἐν χειρὶ τοῦ Αἰγυπτίου δόρυ ὡς ἀντίον ὑφαινόντων, καὶ κατέβη ἐπ' αὐτὸν Βαναία ἐν ῥάβδῳ, καὶ ἀφείλατο ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Αἰγυπτίου τὸ δόρυ, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν ἐν τῷ δόρατι αὐτοῦ.

5. dixerunt David : Non ingredieris huc. Et cepit arcem Sion : hæc est civitas David.

6. Et dixit David : Omnis percutiens Jebusæum in primis, et erit in principem et in ducem. Et ascendit super eam in primis Joab filius Sarviæ, et factus est in principem.

7. Et sedit David in arce : propter hoc vocavit eam, civitatem David.

8. Et ædificavit civitatem in circuitu.

9. Et procedebat David procedens et crescens, et Dominus omnipotens cum eo.

10. Et hi principes potentium qui fuerunt ipsi David, qui invalescebant cum eo in regno ejus cum omni Israel, ad faciendum regnare eum juxta verbum Domini super Israel.

11. Et hic numerus potentium David : Jesebada filius Achaman primus ipsorum triginta : hic eduxit gladium suum semel super trecentos vulneratos in tempore uno.

12. Et post eum Eleazar filius Dodai Achochi : hic fuit in tribus potentibus.

13. Hic fuit cum David in Phasodamin, et alienigenæ congregati sunt ibi ad prælium, et erat pars agri plena hordeorum, et populus fugit a facie alienigenarum,

14. et stetit in medio partis, et salvavit eam, et percussit alienigenas, et fecit Dominus salutem magnam.

15. Et descenderunt tres de triginta principibus in petram ad David in speluncam Odollam, et castra alienigenarum in valle gigantum.

16. Et David tunc in munitione, et statio alienigenarum tunc in Bethleem.

17. Et concupivit David, et dixit : Quis potabit me aqua de cisterna Bethleem quæ in porta?

18. Et perruperunt illi tres castra alienigenarum, et aquati sunt aquam de cisterna quæ in Bethleem, quæ erat in porta, et tulerunt et venerunt ad David : et noluit David bibere illam, et libavit illam Domino,

19. et dixit : Propitius mihi Deus a faciendo verbum hoc, si sanguinem virorum horum bibam in animabus eorum, quoniam in animabus suis attulerunt. Et noluit bibere illam. Hæc fecerunt tres potentes.

20. Et Abisa frater Joab, hic fuit princeps trium, hic eduxit gladium suum super trecentos vulneratos in tempore uno, et hic fuit nominatus in tribus.

21. De tribus super duos gloriosus, et fuit eis in principem, et usque ad tres non pervenit.

22. Et Banæa filius Jodae filius viri potentis, multa opera ejus de Cabasael : hic percussit duos ariel Moab, et hic descendit et percussit leonem in cisterna in die nivis,

23. et hic percussit virum Ægyptium, hominem conspicuum quinque cubitorum, et in manu Ægyptii lancea tamquam liciatorium texentium, et descendit super eum Banæa in virga, et abstulit de manu Ægyptii lanceam, et interfecit eum in lancea ejus.

24. Ταῦτα ἐποίησε Βαναία υἱὸς Ἰωδαὲ, καὶ τούτῳ ὄνομα ἐν τοῖς τρισὶ τοῖς δυνατοῖς.

25. Ὑπὲρ τοὺς τριάκοντα ἦν ἔνδοξος οὗτος, καὶ πρὸς τοὺς τρεῖς οὐκ ἤρχετο, καὶ κατέστησεν αὐτὸν Δαυὶδ ἐπὶ τὴν πατριὰν αὐτοῦ.

26. Καὶ δυνατοὶ τῶν δυνάμεων· Ἀσαὴλ ἀδελφὸς Ἰωὰβ, Ἐλεανὰν υἱὸς Δωδωὲ ἐκ Βηθλεὲμ,

27. Σαμαὼθ ὁ Ἀρωρὶ, Χελλὴς ὁ Φελωνὶ,

28. Ὠρὰ υἱὸς Ἐκκὶς ὁ Θεκωὶ, Ἀβιέζερ ὁ Ἀναθωθὶ,

29. Σοβοχαὶ ὁ Οὐσαθὶ, Ἠλὶ ὁ Ἀχωνὶ,

30. Μαραὶ ὁ Νετωφαθὶ, Χθαὸδ υἱὸς Νοοζὰ ὁ Νετωφαθὶ,

31. Αἰρὶ υἱὸς Ῥεβιὲ ἐκ βουνοῦ Βενιαμὶν, Βαναίας ὁ Φαραθωνὶ,

32. Οὐρὶ ἐκ Ναχαλὶ Γάας, Ἀβιὴλ ὁ Γαραβαιθὶ,

33. Ἀζβὼν ὁ Βαρωμὶ, Ἐλιαβὰ ὁ Σαλαβωνὶ,

34. υἱὸς Ἀσὰμ τοῦ Γιζωνίτου, Ἰωνάθαν υἱὸς Σωλὰ ὁ Ἀραρὶ,

35. Ἀχὶμ υἱὸς Ἀχὰρ ὁ Ἀραρὶ, Ἐλφὰτ υἱὸς Θυροφὰρ

36. ὁ Μεχωραθρὶ, Ἀχία ὁ Φελλωνὶ,

37. Ἡσερὲ ὁ Χαρμαδαΐ, Νααραὶ υἱὸς Ἀζοβαὶ,

38. Ἰωὴλ υἱὸς Νάθαν, Μεβαὰλ υἱὸς Ἀγαρὶ,

39. Σελὴ ὁ Ἀμμωνὶ, Ναχὼρ ὁ Βηρωθὶ, αἴρων σκεύη υἱῷ Σαρουία,

40. Ἰρὰ ὁ Ἰεθρὶ, Γαρὴβ ὁ Ἰεθρὶ,

41. Οὐρία ὁ Χεττὶ, Ζαβὲτ υἱὸς Ἀχαιὰ,

42. Ἀδινὰ υἱὸς Σαιζὰ τοῦ Ῥουβὴν ἄρχων, καὶ ἐπ' αὐτῷ τριάκοντα,

43. Ἀνὰν υἱὸς Μωοχὰ, καὶ Ἰωσαφὰτ ὁ Ματθανὶ,

44. Ὀζία ὁ Ἀσταρωθὶ, Σαμαθὰ καὶ Ἰειὴλ υἱοὶ Χωθὰμ τοῦ Ἀραρὶ,

45. Ἰεδιὴλ υἱὸς Σαμερὶ, καὶ Ἰωζαὲ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ὁ Θωσαΐ,

46. Ἐλιὴλ ὁ Μαωὶ, καὶ Ἰαριβὶ, καὶ Ἰωσία υἱὸς αὐτοῦ, Ἐλλαὰμ καὶ Ἰεθαμὰ ὁ Μωαβίτης, Δαλιὴλ, καὶ Ὠβὴθ, καὶ Ἰεσσιὴλ ὁ Μεσωβία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

1. Καὶ οὗτοι οἱ ἐλθόντες πρὸς Δαυὶδ εἰς Σικελὰγ, ἔτι συνεχομένου ἀπὸ προσώπου Σαοὺλ υἱοῦ Κίς· καὶ οὗτοι ἐν τοῖς δυνατοῖς βοηθοῦντες ἐν πολέμῳ

2. καὶ τόξῳ ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ ἀριστερῶν, καὶ σφενδονῆται ἐν λίθοις καὶ τόξοις. Ἐκ τῶν ἀδελφῶν Σαοὺλ ἐκ Βενιαμὶν

3. ὁ ἄρχων Ἀχιέζερ, καὶ Ἰωὰς υἱὸς Ἀσμὰ τοῦ Γαβαθίτου, καὶ Ἰωὴλ, καὶ Ἰωφαλὴτ υἱοὶ Ἀσμὼθ, καὶ Βερχία, καὶ Ἰηοὺλ ὁ Ἀναθωθὶ,

4. καὶ Σαμαίας ὁ Γαβαωνίτης δυνατὸς ἐν τοῖς τριάκοντα, καὶ ἐπὶ τῶν τριάκοντα Ἱερεμία, καὶ Ἰεζιὴλ, καὶ Ἰωανὰν, καὶ Ἰωαζαβὰθ ὁ Γαδαραθιὶμ,

5. Ἀζαΐ, καὶ Ἀριμοὺθ, καὶ Βααλιὰ, καὶ Σαμαραία, καὶ Σαφατίας ὁ Χαραιφιὴλ,

6. Ἐλκανὰ, καὶ Ἰησουνὶ, καὶ Ὀζριὴλ, καὶ Ἰωζαρὰ, καὶ Σοβοκὰμ, καὶ οἱ Κορῖται,

7. Καὶ Ἰελία, καὶ Ζαβαδία υἱοὶ Ἰροὰμ, καὶ οἱ τοῦ Γεδώρ.

8. Καὶ ἀπὸ τοῦ Γαδδὶ ἐχωρίσθησαν πρὸς Δαυὶδ ἀπὸ τῆς ἐρήμου ἰσχυροὶ, δυνατοὶ, ἄνδρες παρατάξεως πολέ-

24. Hæc fecit Banæa filius Jodae, et huic nomen in tribus potentibus.

25. Super triginta fuit honoratus hic, et ad tres non pervenit, et constituit eum David super patriam suam.

26. Et potentes virtutum : Asael frater Joab, Elenan filius Dodoe de Bethleem,

27. Samaoth Arori, Chelles Pheloni,

28. Ora filius Eccis Thecoi, Abiezer Anathothi,

29. Sobochæ Usathi, Eli Achoni,

30. Marai Netophati, Chthaod filius Nooza Netophathi,

31. Æri filius Rebee de colle Benjamin, Banæas Pharathoni,

32. Uri de Nachali Gaas, Abiel Garabethi,

33. Azbon Baromi, Eliaba Salaboni,

34. filius Asam Gizonitæ, Jonathan filius Sola Arari,

35. Achim filius Achar Arari, Elphath filius Tyrophar

36. Mechorathri, Achia Phelloni,

37. Esere Charmadai, Naaræ filius Azobæ,

38. Joel filius Nathan, Mebaal filius Agari,

39. Selle Ammoni, Nachor Berothi, portans vasa filio Sarviæ,

40. Ira Jethri, Gareb Jethre,

41. Uria Chetti, Zabet filius Achaia,

42. Adina filius Sæza ipsius Ruben princeps, et super eum triginta,

43. Anan filius Moocha, et Josaphat Matthani,

44. Ozia Astarothi, Samatha et Jeiel filii Chotham Arari,

45. Jediel filius Sameri, et Josae frater ejus Thosai,

46. Eliel Maoi, et Jaribi, et Josia filius ejus, Ellaam et Jethama Moabites, Daliel, et Obeth, et Jessiel Mesobia.

CAPUT XII.

1. Et hi qui venerunt ad David in Sicelag, cum adhuc comprimeretur a facie Saul filii Cis : et hi in potentibus adjuvantes in bello

2. et arcu a dextris et a sinistris, et funditores in lapidibus et arcubus. De fratribus Saul de Benjamin

3. princeps Achiezer, et Joas filius Asma Gabathitæ, et Joel, et Jophalet filii Asmoth, et Berechia, et Jeul Anathothi,

4. et Samaias Gabaonites potens in triginta, et super triginta Jeremia, et Jeziel, et Joanan, et Joazabath Gadarathiim,

5. Azai, et Arimuth, et Baalia, et Samaraia, et Saphatias Charephiel,

6. Elcana, et Jesuni, et Ozriel, et Joazara, et Sobocam, et Coritæ,

7. et Jelia, et Zabadia filii Iroam, et qui ipsius Gedor.

8. Et de Gaddi discesserunt ad David a deserto fortes, potentes, viri aciei belli, levantes clypeos et lanceas, et

μου, αἴροντες θυρεοὺς καὶ δόρατα, καὶ πρόσωπον λέοντος τὰ πρόσωπα αὐτῶν, καὶ κοῦφοι ὡς δορκάδες ἐπὶ τῶν ὀρέων τῷ τάχει·

9. Ἀζὰ ὁ ἄρχων, Ἀβδία ὁ δεύτερος, Ἐλιὰβ ὁ τρίτος,

10. Μασμανὰ ὁ τέταρτος, Ἱερεμίας ὁ πέμπτος,

11. Ἰεθὶ ὁ ἕκτος, Ἐλιὰβ ὁ ἕβδομος,

12. Ἰωανὰν ὁ ὄγδοος, Ἐλιαζὲρ ὁ ἔννατος,

13. Ἱερεμία ὁ δέκατος, Μελχαβαναὶ ὁ ἑνδέκατος.

14. Οὗτοι ἐκ τῶν υἱῶν Γὰδ ἄρχοντες τῆς στρατιᾶς, εἷς τοῖς ἑκατὸν μικρὸς, καὶ μέγας τοῖς χιλίοις.

15. Οὗτοι οἱ διαβάντες τὸν Ἰορδάνην ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ· καὶ οὗτος πεπληρωκὼς ἐπὶ πᾶσαν κρηπῖδα αὐτοῦ· καὶ ἐξεδίωξαν πάντας τοὺς κατοικοῦντας αὐλῶνας ἀπὸ ἀνατολῶν ἕως δυσμῶν.

16. Καὶ ἦλθον ἀπὸ τῶν υἱῶν Βενιαμὶν καὶ Ἰούδα εἰς βοήθειαν τοῦ Δαυίδ.

17. Καὶ Δαυὶδ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Εἰ εἰς εἰρήνην ἥκατε πρὸς μὲ, εἴη μοι καρδία καθ' ἑαυτὴν ἐφ' ὑμᾶς· καὶ εἰ τοῦ παραδοῦναί με τοῖς ἐχθροῖς μου, οὐκ ἐν ἀληθείᾳ χειρὸς, ἴδοι ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν καὶ ἐλέγξαιτο.

18. Καὶ πνεῦμα ἐνέδυσε τὸν Ἀμασαὶ ἄρχοντα τῶν τριάκοντα, καὶ εἶπε· Πορεύου καὶ ὁ λαός σου Δαυὶδ υἱὸς Ἰεσσαὶ, εἰρήνη, εἰρήνη σοι, καὶ εἰρήνη τοῖς βοηθοῖς σου, ὅτι ἐβοήθησέ σοι ὁ Θεός σου. Καὶ προσεδέξατο αὐτοὺς Δαυὶδ, καὶ κατέστησεν αὐτοὺς ἄρχοντας τῶν δυνάμεων.

19. Καὶ ἀπὸ Μανασσῆ προσεχώρησαν πρὸς Δαυὶδ ἐν τῷ ἐλθεῖν τοὺς ἀλλοφύλους ἐπὶ Σαοὺλ εἰς πόλεμον. Καὶ οὐκ ἐβοήθησεν αὐτοῖς, ὅτι ἐν βουλῇ ἐγένετο παρὰ τῶν στρατηγῶν τῶν ἀλλοφύλων λεγόντων· Ἐν ταῖς κεφαλαῖς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων ἐπιστρέψει πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ Σαούλ.

20. Ἐν τῷ πορευθῆναι τὸν Δαυὶδ εἰς Σικελὰγ, προσεχώρησαν αὐτῷ ἀπὸ Μανασσῆ Ἐδνὰ, καὶ Ἰωζαβὰθ, καὶ Ῥωδιὴλ, καὶ Μιχαὴλ, καὶ Ἰωσαβαὶθ, καὶ Ἐλιμοὺθ, καὶ Σεμαθί· ἀρχηγοὶ χιλιάδων εἰσὶ τοῦ Μανασσῆ.

21. Καὶ αὐτοὶ συνεμάχησαν τῷ Δαυὶδ ἐπὶ τὸν Γεδδοὺρ, ὅτι δυνατοὶ ἰσχύος πάντες· καὶ ἦσαν ἡγούμενοι ἐν τῇ στρατιᾷ ἐν τῇ δυνάμει,

22. ὅτι ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ἤρχοντο πρὸς Δαυὶδ εἰς δύναμιν μεγάλην ὡς δύναμις τοῦ Θεοῦ.

23. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀρχόντων τῆς στρατιᾶς οἱ ἐλθόντες πρὸς Δαυὶδ εἰς Χεβρὼν, τοῦ ἀποστρέψαι τὴν βασιλείαν Σαοὺλ πρὸς αὐτὸν κατὰ τὸν λόγον Κυρίου.

24. Υἱοὶ Ἰούδα θυρεοφόροι καὶ δορατοφόροι, ἓξ χιλιάδες καὶ ὀκτακόσιοι δυνατοὶ παρατάξεως.

25. Τῶν υἱῶν Συμεὼν, δυνατοὶ ἰσχύος εἰς παράταξιν, ἑπτὰ χιλιάδες καὶ ἑκατόν.

26. Τῶν υἱῶν Λευὶ, τετρακισχίλιοι καὶ ἑξακόσιοι.

27. Καὶ Ἰωαδὰς ὁ ἡγούμενος τῷ Ἀαρὼν, καὶ μετ' αὐτοῦ τρεῖς χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι.

28. Καὶ Σαδὼκ νέος δυνατὸς ἰσχύϊ, καὶ τῆς πατρικῆς οἰκίας αὐτοῦ ἄρχοντες εἰκοσιδύο.

29. Καὶ τῶν υἱῶν Βενιαμὶν τῶν ἀδελφῶν Σαοὺλ, τρεῖς χιλιάδες· καὶ ἔτι τὸ πλεῖστον αὐτῶν ἀπεσκόπει τὴν φυλακὴν οἴκου Σαούλ.

facies leonis facies eorum, et leves sicut capreæ super montes velocitate :

9. Aza princeps, Abdia secundus, Eliab tertius,

10. Masmana quartus, Jeremias quintus,

11. Jethi sextus, Eliab septimus,

12. Joanan octavus, Eliazer nonus,

13. Jeremia decimus, Melchabanai undecimus.

14. Hi ex filiis Gad principes militiæ, unus ipsis centum parvus, et magnus ipsis mille.

15. Hi qui transierunt Jordanem in mense primo : et hic repletus super omnem crepidinem suam : et persecuti sunt omnes habitantes vallium ab oriente usque ad occidentem.

16. Et venerunt de filiis Benjamin et Juda in auxilium David.

17. Et David exivit in obviam eorum, et dixit eis : Si ad pacem venistis ad me, sit mihi cor per se super vos : et si ad tradendum me inimicis meis, non in veritate manus, videat Deus patrum vestrorum et arguat.

18. Et spiritus induit ipsum Amasæ principem triginta, et dixit : Vade et populus tuus David filius Jessæ, pax, pax, tibi et pax auxiliatoribus tuis, quoniam auxiliatus est tibi Deus tuus. Et suscepit eos David, et constituit eos principes virtutum.

19. Et de Manasse accesserunt ad David in veniendo alienigenas super Saul ad bellum. Et non adjuvit eos, quoniam in consilio factum est a ducibus alienigenarum dicentium : In capitibus virorum istorum revertet ad dominum suum Saul.

20. In eundo David in Sicelag, accesserunt ei de Manasse Edna, et Jozabath, et Rodiel, et Michael, et Josabæth, et Elimuth, et Semathi : principes millium sunt ipsius Manasse.

21. Et ipsi pugnarunt una cum David super Geddur, quoniam potentes fortitudinis omnes : et fuerunt duces in exercitu in virtute,

22. quoniam diem ex die veniebant ad David ad virtutem magnam sicut virtus Dei.

23. Et hæc nomina principum militiæ qui venerunt ad David in Chebron, ad convertendum regnum Saul ad eum juxta verbum Domini.

24. Filii Juda scutiferi et hastiferi, sex mille et octingenti potentes aciei.

25. De filiis Symeon, potentes fortitudinis in aciem, septem millia et centum.

26. De filiis Levi, quatuor mille et sexcenti.

27. Et Joadas dux ipsi Aaron, et cum eo tria millia et septingenti.

28. Et Sadoc juvenis potens fortitudine, et de paterna domo ejus principes viginti duo.

29. Et de filiis Benjamin fratribus Saul, tria millia : et adhuc plurima pars eorum intendebat in custodiam domus Saul.

30. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἐφραὶμ, εἴκοσι χιλιάδες καὶ ὀκτακόσιοι, δυνατοὶ ἰσχύϊ, ἄνδρες ὀνομαστοὶ κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν.

31. Καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ, δεκαοκτὼ χιλιάδες, καὶ οἳ ὠνομάσθησαν ἐν ὀνόματι τοῦ βασιλεῦσαι τὸν Δαυίδ.

32. Καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσσάχαρ γινώσκοντες σύνεσιν εἰς τοὺς καιροὺς, γινώσκοντες τί ποιῆσαι Ἰσραὴλ, διακόσιοι, καὶ πάντες ἀδελφοὶ αὐτῶν μετ' αὐτῶν.

33. Καὶ ἀπὸ Ζαβουλὼν ἐκπορευόμενοι εἰς παράταξιν πολέμου ἐν πᾶσι σκεύεσι πολεμικοῖς, πεντήκοντα χιλιάδες βοηθῆσαι τῷ Δαυὶδ οὐ χεροκένως.

34. Καὶ ἀπὸ Νεφθαλὶ ἄρχοντες χίλιοι, καὶ μετ' αὐτῶν ἐν θυρεοῖς καὶ δόρασι τριακονταεπτὰ χιλιάδες.

35. Καὶ ἀπὸ τῶν Δανιτῶν παρατασσόμενοι εἰς πόλεμον, εἰκοσιοκτὼ χιλιάδες καὶ ὀκτακόσιοι.

36. Καὶ ἀπὸ τοῦ Ἀσὴρ ἐκπορευόμενοι βοηθῆσαι εἰς πόλεμον, τεσσαράκοντα χιλιάδες.

37. Καὶ ἐκ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἀπὸ Ῥουβὴν, καὶ Γαδδὶ, καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ ἐν πᾶσι σκεύεσι πολεμικοῖς, ἑκατὸν εἴκοσι χιλιάδες.

38. Πάντες οὗτοι ἄνδρες πολεμισταὶ παρατασσόμενοι παράταξιν ἐν ψυχῇ εἰρηνικῇ. Καὶ ἦλθον εἰς Χεβρὼν τοῦ βασιλεῦσαι τὸν Δαυὶδ ἐπὶ πάντα Ἰσραήλ· καὶ ὁ κατάλοιπος Ἰσραὴλ ψυχὴ μία τοῦ βασιλεῦσαι τὸν Δαυίδ.

39. Καὶ ἦσαν ἐκεῖ ἡμέρας τρεῖς ἐσθίοντες καὶ πίνοντες, ὅτι ἡτοίμασαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν.

40. Καὶ οἱ ὁμοροῦντες αὐτοῖς ἕως Ἰσσάχαρ καὶ Ζαβουλὼν καὶ Νεφθαλὶ, ἔφερον αὐτοῖς ἐπὶ τῶν καμήλων καὶ τῶν ὄνων καὶ τῶν ἡμιόνων καὶ ἐπὶ τῶν μόσχων βρώματα, ἄλευρα, παλάθας, σταφίδας, οἶνον, καὶ ἔλαιον, μόσχους καὶ πρόβατα εἰς πλῆθος, ὅτι εὐφροσύνη ἐν Ἰσραήλ.

30. Et de filiis Ephraim, viginti millia et octingenti, potentes fortitudine, viri nominati per domos patriarum suarum.

31. Et de dimidio tribus Manasse, decem octo millia, et qui nominati fuerunt in nomine ad faciendum regnare ipsum David.

32. Et de filiis Issachar cognoscentes intelligentiam in tempora, cognoscentes quid faciat Israel, ducenti, et omnes fratres eorum cum eis.

33. Et de Zabulon procedentes in aciem belli in omnibus vasis bellicis, quinquaginta millia ad auxiliandum David non manibus vacuis.

34. Et de Nephthali principes mille, et cum eis in scutis et lanceis triginta septem millia.

35. Et de Danitis instructi ad bellum, viginti octo millia et octingenti.

36. Et de Aser ingredientes auxiliari in bello, quadraginta millia.

37. Et de trans Jordanem de Ruben, et Gaddi, et de dimidio tribus Manasse in omnibus vasis bellicis, centum viginti millia.

38. Omnes hi viri bellatores instruentes aciem in animo pacifico. Et venerunt in Chebron ad faciendum regnare David super omnem Israel : et residuus Israel anima una ad faciendum regnare David.

39. Et fuerunt ibi diebus tribus comedentes et bibentes, quoniam præpararant fratres eorum.

40. Et confines eis usque ad Issachar et Zabulon et Nephthali, afferebant eis super camelos et asinos et mulos et super vitulos cibaria, farinas, palathas, uvas passas, vinum, et oleum, vitulos et oves in multitudine, quoniam lætitia in Israel.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

1. Καὶ ἐβουλεύσατο Δαυὶδ μετὰ τῶν χιλιάρχων καὶ τῶν ἑκατοντάρχων, παντὶ ἡγουμένῳ,

2. καὶ εἶπε Δαυὶδ πάσῃ ἐκκλησίᾳ Ἰσραήλ· Εἰ ἐφ' ὑμῖν ἀγαθὸν καὶ παρὰ Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν εὐοδωθῇ, ἀποστείλωμεν πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν τοὺς ὑπολελειμμένους ἐν πάσῃ γῇ Ἰσραὴλ, καὶ μετ' αὐτῶν οἱ ἱερεῖς οἱ Λευῖται ἐν πόλεσι κατασχέσεως αὐτῶν, καὶ συναχθήσονται πρὸς ἡμᾶς,

3. καὶ μετενέγκωμεν τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν πρὸς ἡμᾶς, ὅτι οὐκ ἐζήτησαν αὐτὴν ἀφ' ἡμερῶν Σαούλ.

4. Καὶ εἶπε πᾶσα ἡ ἐκκλησία τοῦ ποιῆσαι οὕτως, ὅτι εὐθὺς ὁ λόγος ἐν ὀφθαλμοῖς παντὸς τοῦ λαοῦ.

5. Καὶ ἐξεκκλησίασε Δαυὶδ τὸν πάντα Ἰσραὴλ ἀπὸ ὁρίων Αἰγύπτου καὶ ἕως εἰσόδου Ἡμὰθ, τοῦ εἰσενέγκαι τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ ἐκ πόλεως Ἰαρίμ.

6. Καὶ ἀνήγαγεν αὐτὴν Δαυὶδ, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἀνέβη εἰς πόλιν Δαυὶδ, ἣ τοῦ Ἰούδα, τοῦ ἀναγαγεῖν ἐκεῖθεν τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ Κυρίου καθημένου ἐπὶ Χερουβὶμ, οὗ ἐπεκλήθη ὄνομα αὐτοῦ.

7. Καὶ ἐπέθηκαν τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ ἐφ' ἅμαξαν καινὴν ἐξ οἴκου Ἀμιναδάβ· καὶ Ὀζὰ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἦγον τὴν ἅμαξαν.

8. Καὶ Δαυὶδ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ παίζοντες ἐναντίον

CAPUT XIII.

1. Et consultavit David cum chiliarchis et centurionibus, omni duce,

2. et dixit David universæ ecclesiæ Israel : Si super vos bonum et a Domino Deo nostro prosperabitur, mittamus ad fratres nostros reliquos in omni terra Israel, et cum eis sacerdotes Levitæ in civitatibus possessionis suæ, et congregabuntur ad nos,

3. et transferamus arcam Dei nostri ad nos, quoniam non quæsierunt eam a diebus Saul.

4. Et dixit universa ecclesia facere sic, quoniam rectum fuit verbum in oculis universi populi.

5. Et convocavit David omnem Israel a finibus Ægypti et usque ad introitum Hemath, ad inferendum arcam Dei e civitate Jarin.

6. Et abduxit eam David, et omnis Israel ascendit in civitatem David, quæ erat ipsius Juda, ad educendum inde arcam Dei Domini sedentis super Cherubim, ubi invocatum est nomen ejus.

7. Et imposuerunt arcam Dei super plaustrum novum e domo Aminadab : et Oza et fratres ejus ducebant plaustrum.

8. Et David et omnis Israel ludentes ante Deum, in omni

τοῦ Θεοῦ, ἐν πάσῃ δυνάμει, καὶ ἐν ψαλτῳδοῖς, καὶ ἐν κινύραις, καὶ ἐν νάβλαις, ἐν τυμπάνοις, καὶ ἐν κυμβάλοις, καὶ ἐν σάλπιγξι.

9. Καὶ ἦλθοσαν ἕως τῆς ἅλωνος· καὶ ἐξέτεινεν Ὀζὰ τὴν χεῖρα αὐτοῦ τοῦ κατασχεῖν τὴν κιβωτὸν, ὅτι ἐξέκλινεν αὐτὴν ὁ μόσχος.

10. Καὶ ἐθυμώθη Κύριος ὀργῇ ἐπὶ Ὀζὰ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐκεῖ διὰ τὸ ἐκτεῖναι τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κιβωτὸν, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ.

11. Καὶ ἠθύμησε Δαυὶδ, ὅτι διέκοψε Κύριος διακοπὴν ἐν Ὀζὰ, καὶ ἐκάλεσε τὸν τόπον ἐκεῖνον Διακοπὴ Ὀζὰ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

12. Καὶ ἐφοβήθη Δαυὶδ τὸν Θεὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγων· Πῶς εἰσοίσω τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ πρὸς ἐμαυτόν;

13. Καὶ οὐκ ἀπέστρεψε Δαυὶδ τὴν κιβωτὸν πρὸς ἑαυτὸν εἰς πόλιν Δαυὶδ, καὶ ἐξέκλινεν αὐτὴν εἰς οἶκον Ἀβεδδαρὰ τοῦ Γεθαίου.

14. Καὶ ἐκάθισεν ἡ κιβωτὸς τοῦ Θεοῦ ἐν οἴκῳ Ἀβεδδαρὰ τρεῖς μῆνας· καὶ εὐλόγησεν ὁ Θεὸς Ἀβεδδαρὰ καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

1. Καὶ ἀπέστειλε Χειρὰμ βασιλεὺς Τύρου ἀγγέλους πρὸς Δαυὶδ, καὶ ξύλα κέδρινα καὶ οἰκοδόμους, καὶ τέκτονας ξύλων, τοῦ οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον.

2. Καὶ ἔγνω Δαυὶδ ὅτι ἡτοίμασεν αὐτὸν Κύριος εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραὴλ, ὅτι ηὐξήθη εἰς ὕψος ἡ βασιλεία αὐτοῦ διὰ τὸν λαὸν αὐτοῦ Ἰσραήλ.

3. Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ ἔτι γυναῖκας ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐτέχθησαν Δαυὶδ ἔτι υἱοὶ καὶ θυγατέρες.

4. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν τῶν τεχθέντων οἳ ἦσαν αὐτῷ ἐν Ἱερουσαλήμ· Σαμαὰ, Σωβὰβ, Νάθαν, καὶ Σαλωμὼν,

5. καὶ Βαὰρ, καὶ Ἐλισὰ, καὶ Ἐλιφαλὴθ,

6. καὶ Ναγὲθ, καὶ Ναφὰθ, καὶ Ἰαφιὲ,

7. καὶ Ἐλισαμαὲ, καὶ Ἐλιαδὲ, καὶ Ἐλιφαλά.

8. Καὶ ἤκουσαν ἀλλόφυλοι ὅτι ἐχρίσθη Δαυὶδ βασιλεὺς ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ, καὶ ἀνέβησαν πάντες οἱ ἀλλόφυλοι ζητῆσαι τὸν Δαυίδ· καὶ ἤκουσε Δαυὶδ, καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς.

9. Καὶ ἀλλόφυλοι ἦλθον, καὶ συνέπεσον ἐν τῇ κοιλάδι τῶν γιγάντων.

10. Καὶ ἐπηρώτησε Δαυὶδ διὰ τοῦ Θεοῦ, λέγων· Εἰ ἀναβῶ ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ δώσεις αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖράς μου; Καὶ εἶπεν αὐτῷ Κύριος· Ἀνάβηθι, καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖράς σου.

11. Καὶ ἀνέβη εἰς Βαὰλ Φαρασὶν, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἐκεῖ Δαυίδ. Καὶ εἶπε Δαυίδ· Διέκοψεν ὁ Θεὸς τοὺς ἐχθρούς μου ἐν χειρί μου, ὡς διακοπὴν ὕδατος. Διὰ τοῦτο ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Διακοπὴ Φαρασίν.

12. Καὶ ἐγκατέλιπον ἐκεῖ τοὺς θεοὺς αὐτῶν οἱ ἀλλόφυλοι, καὶ εἶπε Δαυὶδ κατακαῦσαι ἐν πυρί.

13. Καὶ προσέθεντο ἔτι ἀλλόφυλοι, καὶ συνέπεσαν ἔτι ἐν τῇ κοιλάδι τῶν γιγάντων.

14. Καὶ ἠρώτησε Δαυὶδ ἔτι ἐν Θεῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Θεός· Οὐ πορεύσῃ ὀπίσω αὐτῶν, ἀποστρέφου ἀπ' αὐτῶν· καὶ παρέσῃ αὐτοῖς πλησίον τῶν ἀπίων.

virtute, et in cantoribus, et in citharis, et in nablis, in tympanis, et in cymbalis, et in tubis.

9. Et venerunt usque ad aream : et extendit Oza manum suam ad sustentandam arcam, quoniam inclinaverat eam vitulus.

10. Et indignatus est Dominus ira super Oza, et percussit eum ibi propterea quod extendisset manum suam super arcam, et mortuus est ibi ante Deum.

11. Et tristatus est David, quia discidit Dominus scissuram in Oza, et vocavit locum illum Scissura Oza usque in diem hanc.

12. Et timuit David Deum in die illa, dicens : Quomodo introducam arcam Dei ad me?

13. Et non fecit divertere David arcam ad se in civitatem David, et fecit eam declinare in domum Abeddara Gethæi.

14. Et sedit arca Dei in domo Abeddara tres menses : et benedixit Deus Abeddara et omnia ejus.

CAPUT XIV.

1. Et misit Chiram rex Tyri nuntios ad David, et ligna cedrina et ædificatores, et fabros lignorum, ad ædificandam ei domum.

2. Et novit David quia paravit eum Dominus in regem super Israel, quoniam auctum est in altitudinem regnum suum propter populum ejus Israel.

3. Et accepit David adhuc uxores in Jerusalem, et nati sunt David adhuc filii et filiæ.

4. Et hæc nomina eorum qui nati sunt qui fuerunt ei in Jerusalem : Samaa, Sobab, Nathan, et Salomon,

5. et Baar, et Elisa, et Eliphaleth,

6. et Nageth, et Naphath, et Japhie,

7. et Elisamae, et Eliade, et Eliphala.

8. Et audierunt alienigenæ quia unctus est David rex super omnem Israel, et ascenderunt omnes alienigenæ ad quærendum David : et audivit David, et egressus est in occursum eis.

9. Et alienigenæ venerunt, et consederunt in valle gigantum.

10. Et interrogavit David per Deum, dicens : Si ascendero super alienigenas, et dabis eos in manus meas? Et dixit ei Dominus : Ascende, et dabo eos in manus tuas.

11. Et ascendit in Baal Pharasin, et percussit eos ibi David. Et dixit David : Conscidit Deus inimicos meos in manu mea, tamquam scissuram aquæ. Propterea vocavit nomen loci illius, Scissura Pharasin.

12. Et dereliquerunt ibi deos suos alienigenæ, et dixit David comburere in igne.

13. Et adjecerunt adhuc alienigenæ, et consederunt adhuc in valle gigantum.

14. Et interrogavit David adhuc in Deo, et dixit ei Deus : Non ibis post eos, avertere ab eis : et aderis eis prope pyros.

15. Καὶ ἔσται ἐν τῷ ἀκοῦσαί σε τὴν φωνὴν τοῦ συσσεισμοῦ αὐτῶν ἄκρων τῶν ἀπίων, τότε εἰςελεύσῃ εἰς τὸν πόλεμον, ὅτι ἐξῆλθεν ὁ Θεὸς ἔμπροσθέν σου τοῦ πατάξαι τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων.

16. Καὶ ἐποίησε καθὼς ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ Θεὸς, καὶ ἐπάταξε τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων ἀπὸ Γαβαὼν ἕως Γαζηρά.

17. Καὶ ἐγένετο ὄνομα Δαυὶδ ἐν πάσῃ τῇ γῇ, καὶ Κύριος ἔδωκε τὸν φόβον αὐτοῦ ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

1. Καὶ ἐποίησεν αὐτῷ οἰκίας ἐν πόλει Δαυὶδ, καὶ ἡτοίμασε τὸν τόπον τῇ κιβωτῷ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐποίησεν αὐτῇ σκηνήν.

2. Τότε εἶπε Δαυίδ· Οὐκ ἔστιν ἆραι τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ἢ τοὺς Λευίτας, ὅτι αὐτοὺς ἐξελέξατο Κύριος αἴρειν τὴν κιβωτὸν Κυρίου, καὶ λειτουργεῖν αὐτῷ ἕως αἰῶνος.

3. Καὶ ἐξεκκλησίασε Δαυὶδ τὸν πάντα Ἰσραὴλ ἐν Ἱερουσαλὴμ, τοῦ ἀνενέγκαι τὴν κιβωτὸν Κυρίου εἰς τὸν τόπον ὃν ἡτοίμασεν αὐτῇ.

4. Καὶ συνήγαγε Δαυὶδ τοὺς υἱοὺς Ἀαρὼν τοὺς Λευίτας.

5. Τῶν υἱῶν Καὰθ, Οὐριὴλ ὁ ἄρχων καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ἑκατὸν εἴκοσι.

6. Τῶν υἱῶν Μεραρὶ, Ἀσαία ὁ ἄρχων καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, διακόσιοι εἴκοσι.

7. Τῶν υἱῶν Γεδσὼν, Ἰωὴλ ὁ ἄρχων καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ἑκατὸν τριάκοντα.

8. Τῶν υἱῶν Ἐλισαφὰτ, Σεμεῒ ὁ ἄρχων καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, διακόσιοι.

9. Τῶν υἱῶν Χεβρὼμ, Ἐλιὴλ ὁ ἄρχων καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ὀγδοήκοντα.

10. Τῶν υἱῶν Ὀζιὴλ, Ἀμιναδὰβ ὁ ἄρχων καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ἑκατὸν δεκαδύο.

11. Καὶ ἐκάλεσε Δαυὶδ τὸν Σαδὼκ καὶ Ἀβιάθαρ τοὺς ἱερεῖς, καὶ τοὺς Λευίτας, τὸν Οὐριὴλ, Ἀσαίαν, καὶ Ἰωὴλ, καὶ Σεμαίαν, καὶ Ἐλιὴλ, καὶ Ἀμιναδὰβ,

12. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὑμεῖς ἄρχοντες πατριῶν τῶν Λευιτῶν, ἁγνίσθητε ὑμεῖς καὶ οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν, καὶ ἀνοίσετε τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ Ἰσραὴλ οὗ ἡτοίμασα αὐτῇ·

13. ὅτι οὐκ ἐν τῷ πρότερον ὑμᾶς εἶναι, διέκοψεν ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐν ἡμῖν, ὅτι οὐκ ἐξεζητήσαμεν ἐν κρίματι.

14. Καὶ ἡγνίσθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται τοῦ ἀνενέγκαι τὴν κιβωτὸν Θεοῦ Ἰσραὴλ,

15. καὶ ἔλαβον οἱ υἱοὶ τῶν Λευιτῶν τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ, ὡς ἐνετείλατο Μωϋσῆς ἐν λόγῳ Θεοῦ κατὰ τὴν γραφὴν, ἐν ἀναφορεῦσιν ἐπ' αὐτούς.

16. Καὶ εἶπε Δαυὶδ τοῖς ἄρχουσι τῶν Λευιτῶν· Στήσατε τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν τοὺς ψαλτῳδοὺς ἐν ὀργάνοις, νάβλαις, κινύραις καὶ κυμβάλοις, τοῦ φωνῆσαι εἰς ὕψος ἐν φωνῇ εὐφροσύνης.

17. Καὶ ἔστησαν οἱ Λευῖται τὸν Αἱμὰν υἱὸν Ἰωήλ· ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ Ἀσὰφ υἱὸς Βαραχία· καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Μεραρὶ ἀδελφῶν αὐτοῦ Αἰθὰν υἱὸς Κισαίου,

18. καὶ μετ' αὐτῶν οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ δεύτεροι, Ζαχαρίας, καὶ Ὀζιὴλ, καὶ Σεμιραμὼθ, καὶ Ἰεϊὴλ,

15. Et erit in audiendo te vocem concussionis ipsarum summitatum pyrorum, tunc ingredieris in prælium, quoniam egressus est Deus ante te ad percutiendum castra alienigenarum.

16. Et fecit sicut mandavit ei Deus, et percussit castra alienigenarum a Gabaon usque Gazera.

17. Et factum est nomen David in universa terra, et Dominus dedit timorem ejus super omnes gentes.

CAPUT XV.

1. Et fecit sibi domos in civitate David, et paravit locum arcæ Dei, et fecit ei tabernaculum.

2. Tunc dixit David : Non est tollere arcam Dei, nisi Levitas, quoniam eos elegit Dominus tollere arcam Domini, et ministrare sibi usque in sæculum.

3. Et convocavit David omnem Israel in Jerusalem, ad adducendum arcam Domini in locum quem paraverat ei.

4. Et congregavit David filios Aaron Levitas.

5. De filiis Caath, Uriel princeps et fratres ejus, centum viginti.

6. De filiis Merari, Asaia princeps et fratres ejus, ducenti viginti.

7. De filiis Gedson, Joel princeps et fratres ejus, centum viginti.

8. De filiis Elisaphath, Semei princeps et fratres ejus, ducenti.

9. De filiis Chebron, Eliel princeps et fratres ejus, octoginta.

10. De filiis Oziel, Aminadab princeps et fratres ejus, centum duodecim.

11. Et vocavit David Sadoc et Abiathar sacerdotes, et Levitas, Uriel, Asaiam, et Joel, et Semæam, et Eliel, et Aminadab,

12. et dixit eis : Vos principes patriarum Levitarum, purificamini vos et fratres vestri, et efferetis arcam Dei Israel ubi paravi ei :

13. quoniam eo quod antea vos non fuistis, diścidit Deus noster in nobis, quoniam non exquisivimus in judicio.

14. Et purificati sunt sacerdotes et Levitæ ad efferendam arcam Dei Israel,

15. et tulerunt filii Levitarum arcam Dei, sicut mandaverat Moyses in verbo Dei secundum scripturam, in supportatoriis super se.

16. Et dixit David principibus Levitarum : Constituite fratres vestros cantores in organis, nablis, citharis et cymbalis, ad resonandum in sublime in voce lætitiæ.

17. Et constituerunt Levitæ Æman filium Joel : de fratribus ejus Asaph filius Barachia : et de filiis Merari fratribus ejus Æthan filius Cisæi,

18. et cum eis fratres eorum secundi, Zacharias, et Oziel, et Semiramoth, et Jeiel, et Elioel, et Eliab, et Banæa, et

καὶ Ἐλιωὴλ, καὶ Ἐλιὰβ, καὶ Βαναία, καὶ Μαασαία, καὶ Ματθαθία, καὶ Ἐλιφενὰ, καὶ Μακελλία, καὶ Ἀβδεδὸμ, καὶ Ἰεϊὴλ, καὶ Ὀζίας, οἱ πυλωροί.

Maasia, et Matthathia, et Eliphena, et Macellia, et Abdedom, et Jeiel, et Ozias, janitores.

19. Καὶ οἱ ψαλτῳδοὶ, Αἱμὰν, Ἀσὰφ, καὶ Αἰθὰν ἐν κυμβάλοις χαλκοῖς, τοῦ ἀκουσθῆναι ποιῆσαι.

19. Et psalmorum cantores, Æman, Asaph, et Æthan in cymbalis æneis, ad faciendum audiri.

20. Ζαχαρίας, καὶ Ὀζιὴλ, Σεμιραμὼθ, Ἰεϊὴλ, Ὠνὶ, Ἐλιὰβ, Μαασαίας, Βαναίας ἐν νάβλαις ἐπὶ ἀλαιμώθ.

20. Zacharias, et Oziel, Semiramoth, Jeiel, Oni, Eliab, Maasæas, Banæas in nablis super alæmoth.

21. Καὶ Ματταθίας, καὶ Ἐλιφαλοῦ, καὶ Μακενία, καὶ Ἀβδεδὸμ, καὶ Ἰεϊὴλ, καὶ Ὀζίας ἐν κινύραις ἀμασενὶθ τοῦ ἐνισχῦσαι.

21. Et Mattathias, et Eliphalu, et Macenia, et Abdedom, et Jeiel, et Ozias in citharis amasenith ad vincendum.

22. Καὶ Χωνενία ἄρχων τῶν Λευιτῶν ἄρχων τῶν ᾠδῶν, ὅτι συνετὸς ἦν.

22. Et Chonenia princeps Levitarum princeps cantorum, quoniam intelligens erat.

23. Καὶ Βαραχία καὶ Ἐλκανὰ πυλωροὶ τῆς κιβωτοῦ.

23. Et Barachia et Elcana janitores arcæ.

24. Καὶ Σομνία, καὶ Ἰωσαφὰτ, καὶ Ναθαναὴλ, καὶ Ἀμασαΐ, καὶ Ζαχαρία, καὶ Βαναία, καὶ Ἐλιέζερ οἱ ἱερεῖς σαλπίζοντες ταῖς σάλπιγξιν ἔμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ τοῦ Θεοῦ. Καὶ Ἀβδεδὸμ, καὶ Ἰεία πυλωροὶ τῆς κιβωτοῦ τοῦ Θεοῦ.

24. Et Somnia, et Josaphat, et Nathanael, et Amasai, et Zacharia, et Banaia, et Eliezer sacerdotes clangentes tubis ante arcem Dei. Et Abdedom, et Ihia janitores arcæ Dei.

25. Καὶ ἦν Δαυὶδ καὶ οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ καὶ οἱ χιλίαρχοι οἱ πορευόμενοι, τοῦ ἀναγαγεῖν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης ἐξ οἴκου Ἀβδεδὸμ ἐν εὐφροσύνῃ.

25. Et erat David et seniores Israel et chiliarchi procedentes, ad educendam arcam testamenti e domo Abdedom in lætitia.

26. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατισχῦσαι τὸν Θεὸν τοὺς Λευίτας αἴροντας τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου, καὶ ἔθυσαν ἀν' ἑπτὰ μόσχους, καὶ ἀν' ἑπτὰ κριούς.

26. Et factum est in confortando Deum Levitas levantes arcam testamenti Domini, et immolaverunt septem vitulos, et septem arietes.

27. Καὶ Δαυὶδ περιεζωσμένος ἐν στολῇ βυσσίνῃ, καὶ πάντες οἱ Λευῖται αἴροντες τὴν κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου, καὶ οἱ ψαλτῳδοὶ, καὶ Χωνενίας ὁ ἄρχων τῶν ᾠδῶν τῶν ᾀδόντων· καὶ ἐπὶ Δαυὶδ στολὴ βυσσίνη.

27. Et David indutus in stola byssina, et omnes Levitæ levantes arcam testamenti Domini, et psalmorum cantores, et Chonenias princeps cantorum canentium: et super David stola byssina.

28. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἀνάγοντες τὴν κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου ἐν σημασίᾳ, καὶ ἐν φωνῇ σωφὲρ, καὶ ἐν σάλπιγξι, καὶ ἐν κυμβάλοις, ἀναφωνοῦντες ἐν νάβλαις καὶ ἐν κινύραις.

28. Et omnis Israel educentes arcam testamenti Domini in significatione, et in voce sopher, et in tubis, et in cymbalis, resonantes in nablis et in citharis.

29. Καὶ ἐγένετο, ἡ κιβωτὸς διαθήκης Κυρίου καὶ ἦλθεν ἕως πόλεως Δαυίδ. Καὶ Μελχὸλ ἡ θυγάτηρ Σαοὺλ παρέκυψε διὰ τῆς θυρίδος, καὶ εἶδε τὸν βασιλέα Δαυὶδ ὀρχούμενον καὶ παίζοντα, καὶ ἐξουδένωσεν αὐτὸν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῆς.

29. Et factum est, arca testamenti Domini et venit usque ad civitatem David. Et Melchol filia Saul prospexit per fenestram, et vidit regem David saltantem et ludentem, et sprevit eum in anima sua.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙϚʹ.

CAPUT XVI.

1. Καὶ εἰσήνεγκαν τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀπηρείσαντο αὐτὴν ἐν μέσῳ τῆς σκηνῆς ἧς ἔπηξεν αὐτῇ Δαυὶδ, καὶ προσήνεγκαν ὁλοκαυτώματα καὶ σωτηρίου ἐναντίον τοῦ Θεοῦ.

1. Et attulerunt arcam Dei, et constituerunt eam in medio tabernaculi quod fixerat ei David, et obtulerunt holocaustomata et salutaris ante Deum.

2. Καὶ συνετέλεσε Δαυὶδ ἀναφέρων ὁλοκαυτώματα καὶ σωτηρίου, καὶ εὐλόγησε τὸν λαὸν ἐν ὀνόματι Κυρίου.

2. Et consummavit David offerens holocaustomata et salutaris, et benedixit populum in nomine Domini.

3. Καὶ διεμέρισε παντὶ ἀνδρὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ ἀνδρὸς καὶ ἕως γυναικὸς, τῷ ἀνδρὶ ἄρτον ἕνα ἀρτοκοπικὸν καὶ ἀμορίτην.

3. Et distribuit omni viro Israel a viro et usque ad mulierem, viro panem unum pistum et amoritem.

4. Καὶ ἔταξε κατὰ πρόσωπον τῆς κιβωτοῦ διαθήκης Κυρίου ἐκ τῶν Λευιτῶν, λειτουργοῦντας, ἀναφωνοῦντας, καὶ ἐξομολογεῖσθαι καὶ αἰνεῖν Κύριον τὸν Θεὸν Ἰσραήλ.

4. Et constituit ad faciem arcæ testamenti Domini de Levitis, ministrantes, resonantes, et ad confitendum et laudandum Dominum Deum Israel.

5. Ἀσὰφ ὁ ἡγούμενος, καὶ δευτερεύων αὐτῷ Ζαχαρίας, Ἰεϊὴλ, Σεμιραμὼθ, καὶ Ἰεϊὴλ, Ματταθίας, Ἐλιὰβ, καὶ Βαναίας, καὶ Ἀβδεδὸμ· καὶ Ἰεϊὴλ ἐν ὀργάνοις, νάβλαις, κινύραις, καὶ Ἀσὰφ ἐν κυμβάλοις ἀναφωνῶν.

5. Asaph dux, et secundus ei Zacharias, Jeiel, Semiramoth, et Jeiel, Mattathias, Eliab, et Banæas, et Abdedom; et Jeiel in organis, nablis citharis, et Asaph in cymbalis resonans.

6. Καὶ Βαναίας, καὶ Ὀζιὴλ οἱ ἱερεῖς ἐν ταῖς σάλπιγξι διαπαντὸς ἐναντίον τῆς κιβωτοῦ τῆς διαθήκης τοῦ Θεοῦ.

7. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, τότε ἔταξε Δαυὶδ ἐν ἀρχῇ τοῦ αἰνεῖν τὸν Κύριον ἐν χειρὶ Ἀσὰφ καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ.

8. ᾨΔΗ'. Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ, ἐπικαλεῖσθε αὐτὸν ἐν ὀνόματι αὐτοῦ· γνωρίσατε ἐν λαοῖς τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ.

9. Ἄσατε αὐτῷ καὶ ὑμνήσατε αὐτῷ· διηγήσασθε πᾶσι τὰ θαυμάσια αὐτοῦ ἃ ἐποίησε Κύριος.

10. Αἰνεῖτε ἐν ὀνόματι ἁγίῳ αὐτοῦ· εὐφρανθήσεται καρδία ζητοῦσα τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ.

11. Ζητήσατε τὸν Κύριον καὶ ἰσχύσατε· ζητήσατε τὸ πρόςωπον αὐτοῦ διαπαντός.

12. Μνημονεύετε τὰ θαυμάσια αὐτοῦ ἃ ἐποίησε, τέρατα καὶ κρίματα τοῦ στόματος αὐτοῦ.

13. Σπέρμα Ἰσραὴλ παῖδες αὐτοῦ· υἱοὶ Ἰακὼβ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ.

14. Αὐτὸς Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν· ἐν πάσῃ τῇ γῇ τὰ κρίματα αὐτοῦ.

15. Μνημονεύωμεν εἰς αἰῶνα διαθήκης αὐτοῦ· λόγον αὐτοῦ ὃν ἐνετείλατο εἰς χιλίας γενεάς,

16. ὃν διέθετο τῷ Ἀβραάμ, καὶ τὸν ὅρκον αὐτοῦ τῷ Ἰσαάκ.

17. Ἔστησεν αὐτὸν τῷ Ἰακὼβ εἰς πρόςταγμα· τῷ Ἰσραὴλ διαθήκην αἰώνιον,

18. λέγων· Σοὶ δώσω τὴν γῆν Χαναάν, σχοίνισμα κληρονομίας ὑμῶν.

19. Ἐν τῷ γενέσθαι αὐτοὺς ὀλιγοστοὺς ἀριθμῷ, ὡς ἐσμικρύνθησαν, καὶ παρῴκησαν ἐν αὐτῇ,

20. καὶ ἐπορεύθησαν ἀπὸ ἔθνους εἰς ἔθνος, καὶ ἀπὸ βασιλείας εἰς λαὸν ἕτερον,

21. οὐκ ἀφῆκεν ἄνδρα τοῦ δυναστεῦσαι αὐτούς, καὶ ἤλεγξε περὶ αὐτῶν βασιλεῖς·

22. μὴ ἅψησθε τῶν χριστῶν μου, καὶ ἐν τοῖς προφήταις μου μὴ πονηρεύεσθε.

23. Ἄσατε τῷ Κυρίῳ, πᾶσα ἡ γῆ· ἀναγγείλατε ἐξ ἡμέρας εἰς ἡμέραν σωτηρίαν αὐτοῦ.

24. Ἐξηγεῖσθε ἐν τοῖς ἔθνεσι τὴν δόξαν αὐτοῦ· ἐν πᾶσι τοῖς λαοῖς τὰ θαυμάσια αὐτοῦ.

25. Ὅτι μέγας Κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα· φοβερός ἐστιν ἐπὶ πάντας τοὺς θεούς.

26. Ὅτι πάντες οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν εἴδωλα· καὶ ὁ Θεὸς ἡμῶν οὐρανοὺς ἐποίησε.

27. Δόξα καὶ ἔπαινος κατὰ πρόςωπον αὐτοῦ· ἰσχὺς καὶ καύχημα ἐν τόπῳ αὐτοῦ.

28. Δότε τῷ Κυρίῳ, αἱ πατριαὶ τῶν ἐθνῶν, δότε τῷ Κυρίῳ δόξαν καὶ ἰσχύν.

29. Δότε τῷ Κυρίῳ δόξαν ὀνόματι αὐτοῦ· λάβετε δῶρα καὶ ἐνέγκατε κατὰ πρόςωπον αὐτοῦ, καὶ προςκυνήσατε Κυρίῳ ἐν αὐλαῖς ἁγίαις αὐτοῦ.

30. Φοβηθήτω ἀπὸ προςώπου αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ· κατορθωθήτω ἡ γῆ, καὶ μὴ σαλευθήτω.

31. Εὐφρανθήτω ὁ οὐρανὸς καὶ ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ· καὶ εἰπάτωσαν ἐν τοῖς ἔθνεσι· Κύριος βασιλεύων.

32. Βομβήσει ἡ θάλασσα σὺν τῷ πληρώματι, καὶ ξύλον ἀγροῦ καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ.

33. Τότε εὐφρανθήσεται τὰ ξύλα τοῦ δρυμοῦ ἀπὸ προςώπου Κυρίου, ὅτι ἦλθε κρῖναι τὴν γῆν.

6. Et Banæas, et Oziel sacerdotes in tubis perpetuo ante arcam testamenti Dei.

7. In die illa, tunc constituit David in principio ad laudandum Dominum in manu Asaph et fratrum ejus.

8. CANTICUM. Confitemini Domino, invocate eum in nomine ejus: notas facite in populis adinventiones ejus.

9. Cantate ei et hymnum dicite ei: narrate omnibus mirabilia ejus quæ fecit Dominus.

10. Laudate in nomine sancto ejus: lætabitur cor quærens beneplacitum ejus.

11. Quærite Dominum et confortamini: quærite faciem ejus semper.

12. Mementote mirabilium ejus quae fecit, prodigiorum et judiciorum oris ejus.

13. Semen Israel pueri ejus: filii Jacob electi ejus.

14. Ipse Dominus Deus noster: in universa terra judicia ejus.

15. Memores simus in sæculum testamenti ejus: verbi ejus quod mandavit in mille generationes,

16. quod disposuit ad Abraham, et juramentum suum Isaac.

17. Statuit illud Jacob in præceptum: Israel testamentum æternum,

18. dicens: Tibi dabo terram Chanaan, funiculum hereditatis vestræ.

19. Cum essent ipsi pauci numero, quasi parvi facti sunt, et incoluerunt in ea,

20. et iverunt de gente in gentem, et de regno ad populum alterum,

21. non permisit virum opprimere eos, et corripuit pro eis reges:

22. nolite tangere christos meos, et in prophetis meis nolite malignari.

23. Cantate Domino, omnis terra: annuntiate de die in diem salutem ejus.

24. Narrate in gentibus gloriam ejus: in omnibus populis mirabilia ejus.

25. Quoniam magnus Dominus et laudabilis valde: terribilis est super omnes deos.

26. Quoniam omnes dii gentium idola: et Deus noster cœlos fecit.

27. Gloria et laus ad faciem ejus: fortitudo et gloriatio in loco ejus.

28. Date Domino, patriæ gentium, date Domino gloriam et fortitudinem.

29. Date Domino gloriam nomini ejus: sumite dona et afferte ad faciem ejus, et adorate Dominum in atriis sanctis ejus.

30. Timeat a facie ejus omnis terra: dirigatur terra, et non commoveatur.

31. Lætetur cœlum et exultet terra: et dicant in gentibus: Dominus regnans.

32. Sonabit mare cum plenitudine, et lignum agri et omnia quæ in eo.

33. Tunc lætabuntur ligna sylvæ a facie Domini, quoniam venit judicare terram.

34. Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ ὅτι ἀγαθὸν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

35. Καὶ εἴπατε· Σῶσον ἡμᾶς, ὁ Θεὸς τῆς σωτηρίας ἡμῶν, καὶ ἄθροισον ἡμᾶς, καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς ἐκ τῶν ἐθνῶν, τοῦ αἰνεῖν τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν σου, καὶ καυχᾶσθαι ἐν ταῖς αἰνέσεσί σου.

36. Εὐλογημένος Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος, καὶ ἐρεῖ πᾶς ὁ λαός· Ἀμήν. Καὶ ᾔνεσαν τῷ Κυρίῳ.

37. Καὶ κατέλιπον ἐκεῖ ἔναντι τῆς κιβωτοῦ διαθήκης Κυρίου τὸν Ἀσὰφ καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, τοῦ λειτουργεῖν ἐναντίον τῆς κιβωτοῦ διαπαντὸς τὸ τῆς ἡμέρας εἰς ἡμέραν.

38. Καὶ Ἀβδεδὸμ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ἑξήκοντα καὶ ὀκτώ· καὶ Ἀβδεδὸμ υἱὸς Ἰδιθοὺν, καὶ Ὀσὰ, εἰς τοὺς πυλωρούς.

39. Καὶ τὸν Σαδὼκ τὸν ἱερέα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοὺς ἱερεῖς, ἐναντίον τῆς σκηνῆς Κυρίου ἐν Βαμὰ τῇ ἐν Γαβαὼν,

40. τοῦ ἀναφέρειν ὁλοκαυτώματα τῷ Κυρίῳ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου τῶν ὁλοκαυτωμάτων διαπαντὸς τοπρωῒ καὶ τοεσπέρας, καὶ κατὰ πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν νόμῳ Κυρίου ὅσα ἐνετείλατο ἐφ' υἱοῖς Ἰσραὴλ ἐν χειρὶ Μωϋσῆ τοῦ θεράποντος τοῦ Θεοῦ.

41. Καὶ μετ' αὐτοῦ Αἱμὰν καὶ Ἰδιθοὺν, καὶ οἱ λοιποὶ ἐκλεγέντες ἐπ' ὀνόματος τοῦ αἰνεῖν τὸν Κύριον, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

42. Καὶ μετ' αὐτῶν σάλπιγγες καὶ κύμβαλα τοῦ ἀναφωνεῖν, καὶ ὄργανα τῶν ᾠδῶν τοῦ Θεοῦ· οἱ δὲ υἱοὶ Ἰδιθοὺν εἰς τὴν πύλην.

43. Καὶ ἐπορεύθη πᾶς ὁ λαὸς ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψε Δαυὶδ τοῦ εὐλογῆσαι τὸν οἶκον αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

1. Καὶ ἐγένετο, ὡς κατῴκησε Δαυὶδ ἐν οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Νάθαν τὸν προφήτην· Ἰδοὺ ἐγὼ κατοικῶ ἐν οἴκῳ κεδρίνῳ, καὶ ἡ κιβωτὸς διαθήκης Κυρίου ὑποκάτω δέῤῥεων.

2. Καὶ εἶπε Νάθαν πρὸς Δαυίδ· Πᾶν τὸ ἐν τῇ ψυχῇ σου ποίει, ὅτι Θεὸς μετὰ σοῦ.

3. Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ, καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Νάθαν·

4. Πορεύου καὶ εἶπον πρὸς Δαυὶδ τὸν δοῦλόν μου· Οὕτως εἶπε Κύριος· Οὐ σὺ οἰκοδομήσεις μοι οἶκον τοῦ κατοικῆσαί με ἐν αὐτῷ.

5. Ὅτι οὐ κατῴκησα ἐν οἴκῳ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἀνήγαγον τὸν Ἰσραὴλ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ ἤμην ἐν σκηνῇ καὶ ἐν καλύμματι

6. ἐν πᾶσιν οἷς διῆλθον ἐν παντὶ Ἰσραὴλ, εἰ λαλῶν ἐλάλησα πρὸς μίαν φυλὴν τοῦ Ἰσραὴλ, οἷς ἐνετειλάμην τοῦ ποιμαίνειν τὸν λαόν μου, λέγων, ὅτι οὐκ ᾠκοδομήσατέ μοι οἶκον κέδρινον;

7. Καὶ νῦν οὕτως ἐρεῖς τῷ δούλῳ μου Δαυίδ· Τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Ἐγὼ ἔλαβόν σε ἐκ τῆς μάνδρας ἐξόπισθεν τῶν ποιμνίων, τοῦ εἶναι εἰς ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραήλ·

8. καὶ ἤμην μετὰ σοῦ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύθης, καὶ

34. Confitemini Domino quoniam bonum, quoniam in sæculum misericordia ejus.

35. Et dicite : Salva nos Deus salutis nostræ, et collige nos, et erue nos de gentibus, ad laudandum nomen sanctum tuum, et gloriandum in laudationibus tuis.

36. Benedictus Dominus Deus Israel a sæculo et usque in sæculum, et dicet omnis populus : Amen. Et laudem dederunt Domino.

37. Et reliquerunt ibi ante arcam testamenti Domini Asaph et fratres ejus, ad ministrandum ante arcam semper quod diei in diem.

38. Et Abdedom et fratres ejus, sexaginta et octo : et Abdedom filius Idithun, et Osa, in janitores.

39. Et Sadoc sacerdotem et fratres ejus sacerdotes, ante tabernaculum Domini in Bama quæ in Gabaon,

40. ad offerendum holocaustomata Domino super altare holocaustomatum semper mane et vesperi, et secundum omnia scripta in lege Domini quæcumque mandavit super filios Israel in manu Moysi servi Dei.

41. Et cum eo Æman et Idithun, et reliqui electi in nomine ad laudandum Dominum; quoniam in sæculum misericordia ejus.

42. Et cum eis tubæ et cymbala ad resonandum, et organa cantorum Dei : filii autem Idithun ad portam.

43. Et ivit omnis populus unusquisque ad domum suam, et revertit David ad benedicendum domum suam.

CAPUT XVII.

1. Et factum est, ut habitavit David in domo sua, et dixit David ad Nathan prophetam : Ecce ego habito in domo cedrina, et arca testamenti Domini sub pellibus.

2. Et dixit Nathan ad David : Omne quod in anima tua fac, quoniam Deus tecum.

3. Et factum est in nocte illa, et factum est verbum Domini ad Nathan :

4. Vade et dic ad David servum meum : Sic dixit Dominus : Non tu ædificabis mihi domum ad habitandum me in ea.

5. Quoniam non habitavi in domo a die qua eduxi Israel usque in diem hanc, et fui in tabernaculo et in tegmine

6. in omnibus quæ transivi in omni Israel, si loquens locutus sum ad unam tribum Israel, quibus mandaveram pascere populum meum, dicens, quia non ædificastis mihi domum cedrinam?

7. Et nunc ita dices servo meo David : Hæc dicit Dominus omnipotens : Ego assumpsi te de mandra de post greges, ut esses in ducem super populum meum Israel :

8. et fui tecum in omnibus quibus ivisti, et extermi-

ἐξωλόθρευσα πάντας τοὺς ἐχθρούς σου ἀπὸ προσώπου σου, καὶ ἐποίησά σοι ὄνομα κατὰ τὸ ὄνομα τῶν μεγάλων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς.

9. Καὶ θήσομαι τόπον τῷ λαῷ μου Ἰσραὴλ, καὶ καταφυτεύσω αὐτὸν, καὶ κατασκηνώσει καθ' ἑαυτὸν, καὶ οὐ μεριμνήσει ἔτι, καὶ οὐ προςθήσει υἱὸς ἀδικίας τοῦ ταπεινῶσαι αὐτὸν καθὼς ἀρχῆς,

10. καὶ ἀφ' ἡμερῶν ὧν ἔταξα κριτὰς ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ, καὶ ἐταπείνωσα πάντας τοὺς ἐχθρούς σου, καὶ αὐξήσω σε, καὶ οἶκον οἰκοδομήσει σοι Κύριος.

11. Καὶ ἔσται, ὅταν πληρωθῶσιν ἡμέραι σου καὶ κοιμηθήσῃ μετὰ τῶν πατέρων σου, καὶ ἀναστήσω τὸ σπέρμα σου μετὰ σὲ, ὃς ἔσται ἐκ τῆς κοιλίας σου, καὶ ἑτοιμάσω τὴν βασιλείαν αὐτοῦ.

12. Αὐτὸς οἰκοδομήσει μοι οἶκον, καὶ ἀνορθώσω τὸν θρόνον αὐτοῦ ἕως αἰῶνος.

13. Ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα, καὶ αὐτὸς ἔσται μοι εἰς υἱόν· καὶ τὸ ἔλεός μου οὐκ ἀποστήσω ἀπ' αὐτοῦ, ὡς ἀπέστησα ἀπὸ τῶν ὄντων ἔμπροσθέν σου.

14. Καὶ πιστώσω αὐτὸν ἐν οἴκῳ μου καὶ ἐν βασιλείᾳ αὐτοῦ ἕως αἰῶνος, καὶ ὁ θρόνος αὐτοῦ ἔσται ἀνωρθωμένος ἕως αἰῶνος.

15. Κατὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους, καὶ κατὰ πᾶσαν τὴν ὅρασιν ταύτην, οὕτως ἐλάλησε Νάθαν πρὸς Δαυίδ.

16. Καὶ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ καὶ ἐκάθισεν ἀπέναντι Κυρίου, καὶ εἶπε· Τίς εἰμι ἐγὼ, Κύριε ὁ Θεὸς, καὶ τίς ὁ οἶκός μου, ὅτι ἠγάπησάς με ἕως αἰῶνος;

17. Καὶ ἐσμικρύνθη ταῦτα ἐνώπιόν σου, ὁ Θεὸς, καὶ ἐλάλησας ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ παιδός σου ἐκ μακρῶν, καὶ ἐπεῖδές με, ὡς ὅρασις ἀνθρώπου, καὶ ὕψωσάς με, Κύριε ὁ Θεός.

18. Τί προςθήσει ἔτι Δαυὶδ πρὸς σὲ τοῦ δοξάσαι; Καὶ σὺ τὸν δοῦλόν σου οἶδας,

19. καὶ κατὰ τὴν καρδίαν σου ἐποίησας τὴν πᾶσαν μεγαλωσύνην.

20. Κύριε, οὐκ ἔστιν ὅμοιός σοι, καὶ οὐκ ἔστι Θεὸς πλὴν σοῦ, κατὰ πάντα ὅσα ἠκούσαμεν ἐν ὠσὶν ἡμῶν.

21. Καὶ οὐκ ἔστιν ὡς ὁ λαός σου Ἰσραὴλ ἔθνος ἔτι ἐπὶ τῆς γῆς, ὡς ὡδήγησεν αὐτὸν ὁ Θεὸς τοῦ λυτρώσασθαι λαὸν ἑαυτῷ, τοῦ θέσθαι ἑαυτῷ ὄνομα μέγα καὶ ἐπιφανὲς, τοῦ ἐκβαλεῖν ἀπὸ προσώπου λαοῦ σου οὓς ἐλυτρώσω ἐξ Αἰγύπτου ἔθνη.

22. Καὶ ἔδωκας τὸν λαόν σου Ἰσραὴλ σεαυτῷ λαὸν ἕως αἰῶνος, καὶ σὺ Κύριος ἐγενήθης αὐτοῖς εἰς Θεόν.

23. Καὶ νῦν, Κύριε, ὁ λόγος σου ὃν ἐλάλησας πρὸς τὸν παῖδά σου, καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, πιστωθήτω ἕως αἰῶνος. Καὶ ποίησον καθὼς ἐλάλησας,

24. Καὶ πιστωθήτω καὶ μεγαλυνθήτω τὸ ὄνομά σου ἕως αἰῶνος, λεγόντων· Κύριε, Κύριε παντοκράτωρ, Θεὸς Ἰσραὴλ, καὶ ὁ οἶκος Δαυὶδ παιδός σου ἀνωρθωμένος ἐναντίον σου.

25. Ὅτι σὺ Κύριος ὁ Θεός μου ἤνοιξας τὸ οὖς τοῦ παιδός σου τοῦ οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον· διὰ τοῦτο εὗρεν ὁ παῖς σου τοῦ προσεύξασθαι κατὰ πρόσωπόν σου.

26. Καὶ νῦν, Κύριε, σὺ εἶ αὐτὸς Θεὸς, καὶ ἐλάλησας ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου τὰ ἀγαθὰ ταῦτα.

27. Καὶ νῦν ἤρξαι τοῦ εὐλογῆσαι τὸν οἶκον τοῦ παιδός σου, τοῦ εἶναι εἰς τὸν αἰῶνα ἐναντίον σου· ὅτι σὺ, Κύριε, εὐλόγησας, καὶ εὐλόγησον εἰς τὸν αἰῶνα.

navi omnes inimicos tuos a facie tua, et feci tibi nomen juxta nomen magnorum qui super terram.

9. Et ponam locum populo meo Israel, et plantabo eum, et habitabit apud se, et non sollicitabitur ultra, et non adjiciet filius iniquitatis humiliare eum sicut principio,

10. et a diebus quibus constitui judices super populum meum Israel, et humiliavi omnes inimicos tuos, et augebo te, et domum ædificabit tibi Dominus.

11. Et erit, quando impleti fuerint dies tui et dormieris cum patribus tuis, et suscitabo semen tuum post te, qui erit de ventre tuo, et parabo regnum ejus.

12. Ipse ædificabit mihi domum, et erigam thronum ejus usque in sæculum.

13. Ego ero ei in patrem, et ipse erit mihi in filium: et misericordiam meam non removebo ab eo, sicut removi ab iis qui erant ante te.

14. Et fideliter statuam eum in domo mea et in regno suo usque in sæculum, et thronus ejus erit erectus usque in sæculum.

15. Secundum omnia verba hæc, et secundum omnem visionem hanc, sic locutus est Nathan ad David.

16. Et venit rex David et sedit e regione Domini, et dixit: Quis sum ego, Domine Deus, et quæ domus mea, quia dilexisti me usque in sæculum?

17. Et facta sunt parva hæc coram te, Deus, et locutus es super domum pueri tui a longinquis, et inspexisti me, tamquam visio hominis, et exaltasti me, Domine Deus.

18. Quid adjiciet ultra David ad te ad glorificandum? Et tu servum tuum nosti,

19. et juxta cor tuum fecisti omnem magnificentiam.

20. Domine, non est similis tibi, et non est Deus præter te, juxta omnia quæcumque audivimus in auribus nostris.

21. Et non est sicut populus tuus Israel gens ultra super terram, quomodo deduxit se Deus ad redimendum populum sibi, ad ponendum sibi nomen magnum et illustre, ad ejiciendum a facie populi tui quos redemisti ex Ægypto gentes.

22. Et dedisti populum tuum Israel tibi ipsi populum usque in sæculum, et tu Dominus factus es eis in Deum.

23. Et nunc, Domine, verbum tuum quod locutus es ad puerum tuum, et super domum ejus, fidele sit usque in sæculum. Et fac sicut locutus es,

24. et fidele sit et magnificetur nomen tuum usque in sæculum, dicentibus: Domine, Domine omnipotens, Deus Israel, et domus David pueri tui erecta coram te.

25. Quoniam tu Dominus Deus meus aperuisti aurem pueri tui ad ædificandum ei domum: propter hoc invenit puer tuus deprecari ad faciem tuam.

26. Et nunc, Domine, tu es ipse Deus, et locutus es super servum tuum bona hæc.

27. Et nunc incipe benedicere domum pueri tui, ut sit in sæculum coram te: quoniam tu, Domine, benedixisti, et benedic in sæculum.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

1. Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ ἐπάταξε Δαυὶδ τοὺς ἀλλοφύλους καὶ ἐτροπώσατο αὐτοὺς, καὶ ἔλαβε τὴν Γὲθ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων.

2. Καὶ ἐπάταξε τὴν Μωὰβ, καὶ ἦσαν Μωὰβ παῖδες τῷ Δαυὶδ φέροντες δῶρα.

3. Καὶ ἐπάταξε Δαυὶδ τὸν Ἀδρααζὰρ βασιλέα Σουβὰ Ἡμὰθ, πορευομένου αὐτοῦ ἐπιστῆσαι χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ ποταμὸν Εὐφράτην.

4. Καὶ προκατελάβετο Δαυὶδ αὐτῶν χίλια ἅρματα καὶ ἑπτὰ χιλιάδας ἵππων καὶ εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν πεζῶν· καὶ παρέλυσε Δαυὶδ πάντα τὰ ἅρματα, καὶ ὑπελείπετο ἐξ αὐτῶν ἑκατὸν ἅρματα.

5. Καὶ ἦλθε Σύρος ἐκ Δαμασκοῦ βοηθῆσαι Ἀδρααζὰρ βασιλεῖ Σουβὰ, καὶ ἐπάταξε Δαυὶδ ἐν τῷ Σύρῳ εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδας ἀνδρῶν.

6. Καὶ ἔθετο Δαυὶδ φρουρὰν ἐν Συρίᾳ τῇ κατὰ Δαμασκὸν, καὶ ἦσαν τῷ Δαυὶδ εἰς παῖδας φέροντας δῶρα. Καὶ ἔσωσε Κύριος Δαυὶδ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύετο.

7. Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ τοὺς κλοιοὺς τοὺς χρυσοῦς οἳ ἦσαν ἐπὶ τοὺς παῖδας Ἀδρααζὰρ, καὶ ἤνεγκεν αὐτοὺς εἰς Ἱερουσαλήμ.

8. Καὶ ἐκ τῆς Μαθαβὲθ καὶ ἐκ τῶν ἐκλεκτῶν πόλεων τῶν Ἀδρααζὰρ, ἔλαβε Δαυὶδ χαλκὸν πολὺν σφόδρα· ἐξ αὐτοῦ ἐποίησε Σαλωμὼν τὴν θάλασσαν τὴν χαλκῆν, καὶ τοὺς στύλους καὶ τὰ σκεύη τὰ χαλκᾶ.

9. Καὶ ἤκουσε Θωὰ βασιλεὺς Ἡμὰθ ὅτι ἐπάταξε Δαυὶδ τὴν πᾶσαν δύναμιν Ἀδρααζὰρ βασιλέως Σουβὰ,

10. καὶ ἀπέστειλε τὸν Ἀδουρὰμ υἱὸν αὐτοῦ πρὸς τὸν βασιλέα Δαυὶδ τοῦ ἐρωτῆσαι αὐτὸν τὰ εἰς εἰρήνην, καὶ τοῦ εὐλογῆσαι αὐτὸν ὑπὲρ οὗ ἐπολέμησε τὸν Ἀδρααζὰρ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν, ὅτι ἀνὴρ πολέμιος Θωὰ ἦν τῷ Ἀδρααζάρ.

11. Καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ, καὶ τὰ ἀργυρᾶ, καὶ τὰ χαλκᾶ, καὶ ταῦτα ἡγίασεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ τῷ Κυρίῳ, μετὰ τοῦ ἀργυρίου καὶ τοῦ χρυσίου οὗ ἔλαβεν ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν, ἐξ Ἰδουμαίας, καὶ Μωὰβ, καὶ ἐξ υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ ἐκ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐξ Ἀμαλήκ.

12. Καὶ Ἀβεσὰ υἱὸς Σαρουίας ἐπάταξε τὴν Ἰδουμαίαν ἐν κοιλάδι τῶν Ἁλῶν, ὀκτωκαίδεκα χιλιάδας.

13. Καὶ ἔθετο ἐν τῇ κοιλάδι φρουρὰς, καὶ ἦσαν πάντες οἱ Ἰδουμαῖοι παῖδες Δαυίδ. Καὶ ἔσωζε Κύριος τὸν Δαυὶδ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύετο.

14. Καὶ ἐβασίλευσε Δαυὶδ ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ, καὶ ἦν ποιῶν κρίμα καὶ δικαιοσύνην τῷ παντὶ λαῷ αὐτοῦ.

15. Καὶ Ἰωὰβ υἱὸς Σαρουίας ἐπὶ τῆς στρατιᾶς, καὶ Ἰωσαφὰτ υἱὸς Ἀχιλοὺδ ὁ ὑπομνηματογράφος,

16. καὶ Σαδὼκ υἱὸς Ἀχιτὼβ καὶ Ἀχιμέλεχ υἱὸς Ἀβιάθαρ, οἱ ἱερεῖς, καὶ Σουσὰ γραμματεὺς,

17. καὶ Βαναίας υἱὸς Ἰωδαὲ ἐπὶ τοῦ Χερεθὶ καὶ ἐπὶ τοῦ Φελεθί· καὶ υἱοὶ Δαυὶδ οἱ πρῶτοι διάδοχοι τοῦ βασιλέως.

CAPUT XVIII.

1. Et factum est post hæc, et percussit David alienigenas et fugavit eos, et cepit Geth et pagos ejus de manu alienigenarum.

2. Et percussit Moab, et fuerunt Moab pueri David ferentes munera.

3. Et percussit David Adraazar regem Suba Emath, eunte illo statuere manum suam super flumen Euphratem.

4. Et cepit David de eis mille currus et septem millia equorum et viginti millia virorum peditum : et dissolvit David omnes currus, et reliquit ex eis centum currus.

5. Et venit Syrus e Damasco ad auxiliandum Adraazar regi Suba, et percussit David in Syro viginti et duo millia virorum.

6. Et posuit David præsidium in Syria quæ ad Damascum, et fuerunt David in pueros ferentes munera. Et salvavit Dominus David in omnibus ad quæ ivit.

7. Et cepit David torques aureos qui fuerant super pueros Adraazar, et attulit eos in Jerusalem.

8. Et de Mathabeth et de electis civitatibus quæ Adraazar, cepit David æs multum valde : ex eo fecit Salomon mare æneum, et columnas et vasa ænea.

9. Et audivit Thoa rex Emath quia percussit David omnem virtutem Adraazar regis Suba,

10. et misit Adduram filium suum ad regem David ad interrogandum eum quæ ad pacem, et ad benedicendum eum pro eo quod impugnavit Adraazar, et percussit eum, quoniam vir hostilis Thoa erat ipsi Adraazar.

11. Et omnia vasa aurea, et argentea, et ænea, et hæc sanctificavit rex David Domino, cum argento et auro quod ceperat ex omnibus gentibus, ex Idumæa, et Moab, et ex filiis Ammon, et ex alienigenis, et ex Amalec.

12. Et Abesa filius Sarviæ percussit Idumæam in valle Salinarum, octo et decem millia.

13. Et posuit in valle præsidia, et fuerunt omnes Idumæi pueri David. Et salvavit Dominus David in omnibus ad quæ ibat.

14. Et regnavit David super omnem Israel, et erat faciens judicium et justitiam omni populo suo.

15. Et Joab filius Sarviæ super militiam, et Josaphat filius Achilud a commentariis,

16. et Sadoc filius Achitob et Achimelech filius Abiathar, sacerdotes, et Susa scriba,

17. et Banæas filius Jodae super Cherethi et super Phelethi : et filii David primi vicarii regis.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

1. Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα ἀπέθανε Ναὰς βασιλεὺς υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ ἐβασίλευσεν Ἀνὰν υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

CAPUT XIX.

1. Et factum est post hæc mortuus est Naas rex filiorum Ammon, et regnavit Anan filius ejus pro eo.

2. Καὶ εἶπε Δαυίδ· Ποιήσω ἔλεος μετὰ Ἀνὰν υἱοῦ Ναὰς, ὡς ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ μετ' ἐμοῦ ἔλεος. Καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους Δαυὶδ τοῦ παρακαλέσαι αὐτὸν περὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· καὶ ἦλθον παῖδες Δαυὶδ εἰς γῆν υἱῶν Ἀμμὼν πρὸς Ἀνὰν, τοῦ παρακαλέσαι αὐτόν.

3. Καὶ εἶπον ἄρχοντες υἱῶν Ἀμμὼν πρὸς Ἀνάν· Μὴ δοξάζων Δαυὶδ τὸν πατέρα σου ἐναντίον σου, ἀπέστειλέ σοι παρακαλοῦντας; Οὐχὶ ὅπως ἐξερευνήσωσι τὴν πόλιν καὶ τοῦ κατασκοπῆσαι τὴν γῆν ἦλθον παῖδες αὐτοῦ πρὸς σέ;

4. Καὶ ἔλαβεν Ἀνὰν τοὺς παῖδας Δαυὶδ, καὶ ἐξύρησεν αὐτοὺς, καὶ ἀφεῖλε τῶν μανδυῶν αὐτῶν τὸ ἥμισυ ἕως τῆς ἀναβολῆς, καὶ ἀπέστειλεν αὐτούς.

5. Καὶ ἦλθον ἀπαγγεῖλαι τῷ Δαυὶδ περὶ τῶν ἀνδρῶν, καὶ ἀπέστειλεν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς, ὅτι ἦσαν ἠτιμωμένοι σφόδρα. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς· Καθίσατε ἐν Ἱεριχῷ ἕως τοῦ ἀνατεῖλαι τοὺς πώγωνας ὑμῶν, καὶ ἀνακάμψατε.

6. Καὶ εἶδον οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν ὅτι ᾐσχύνθη λαὸς Δαυὶδ, καὶ ἀπέστειλεν Ἀνὰν καὶ οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν χίλια τάλαντα ἀργυρίου τοῦ μισθώσασθαι ἑαυτοῖς ἐκ Συρίας Μεσοποταμίας καὶ ἐκ Συρίας Μααχὰ καὶ παρὰ Σωβὰλ ἅρματα καὶ ἱππεῖς.

7. Καὶ ἐμισθώσαντο ἑαυτοῖς δύο καὶ τριάκοντα χιλιάδας ἁρμάτων, καὶ τὸν βασιλέα Μααχὰ καὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ· καὶ ἦλθον καὶ παρενέβαλον κατέναντι Μηδαβά. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν συνήχθησαν ἐκ τῶν πόλεων αὐτῶν, καὶ ἦλθον εἰς τὸ πολεμῆσαι.

8. Καὶ ἤκουσε Δαυὶδ, καὶ ἀπέστειλε τὸν Ἰωὰβ καὶ πᾶσαν τὴν στρατιὰν τῶν δυνατῶν.

9. Καὶ ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν, καὶ παρατάσσονται εἰς πόλεμον παρὰ τὸν πυλῶνα τῆς πόλεως· καὶ οἱ βασιλεῖς οἱ ἐλθόντες παρενέβαλον καθ' ἑαυτοὺς ἐν τῷ πεδίῳ.

10. Καὶ εἶδεν Ἰωὰβ ὅτι γεγόνασιν ἀντιπρόσωποι τοῦ πολεμεῖν πρὸς αὐτὸν κατὰ πρόσωπον καὶ ἐξόπισθε, καὶ ἐξελέξατο ἐκ παντὸς νεανίου ἐξ Ἰσραὴλ, καὶ παρετάξαντο ἐναντίον τοῦ Σύρου.

11. Καὶ τὸ κατάλοιπον τοῦ λαοῦ ἔδωκεν ἐν χειρὶ Ἀβεσαὶ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ παρετάξαντο ἐξεναντίας υἱῶν Ἀμμὼν,

12. καὶ εἶπεν· Ἐὰν κρατήσῃ ὑπὲρ ἐμὲ ὁ Σύρος, καὶ ἔσῃ μοι εἰς σωτηρίαν· καὶ ἐὰν οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν κρατήσωσιν ὑπὲρ σὲ, καὶ σώσω σε.

13. Ἀνδρίζου, καὶ ἐνισχύσωμεν περὶ τοῦ λαοῦ ἡμῶν καὶ περὶ τῶν πόλεων τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ Κύριος τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ποιήσει.

14. Καὶ παρετάξατο Ἰωὰβ καὶ ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ κατέναντι Σύρων εἰς πόλεμον, καὶ ἔφυγον ἀπ' αὐτῶν.

15. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν εἶδον ὅτι ἔφυγον οἱ Σύροι, καὶ ἔφυγον καὶ αὐτοὶ ἀπὸ προσώπου Ἀβεσαὶ, καὶ ἀπὸ προσώπου Ἰωὰβ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ ἦλθον εἰς τὴν πόλιν· καὶ ἦλθεν Ἰωὰβ εἰς Ἱερουσαλήμ.

16. Καὶ εἶδεν ὁ Σύρος ὅτι ἐτροπώσατο αὐτὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους· καὶ ἐξήγαγον τὸν Σύρον ἐκ τοῦ πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ Σωφὰθ ἀρχιστράτηγος δυνάμεως Ἀδρααζὰρ ἔμπροσθεν αὐτῶν.

17. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Δαυὶδ, καὶ συνήγαγε τὸν πάντα Ἰσραὴλ, καὶ διέβη τὸν Ἰορδάνην, καὶ ἦλθεν ἐπ' αὐ-

2. Et dixit David : Faciam misericordiam cum Anan filio Naas, sicut fecit pater ejus mecum misericordiam. Et misit nuntios David ad consolandum eum de patre ejus : et venerunt pueri David in terram filiorum Ammon ad Anan, ad consolandum eum.

3. Et dixerunt principes filiorum Ammon ad Anan : Numquid glorificans David patrem tuum, misit tibi qui consolentur? Nonne ut explorent civitatem et ad speculandam terram venerunt pueri ejus ad te?

4. Et cepit Anan pueros David, et rasit eos, et abstulit de mantellis eorum dimidium usque ad tunicam, et dimisit eos.

5. Et venerunt annuntiare David de viris, et misit in obviam eis, quia erant inhonorati valde. Et dixit rex : Sedete in Jericho donec exoriantur barbæ vestræ, et revertite.

6. Et viderunt filii Ammon quia confusus est populus David, et misit Anan et filii Ammon mille talenta argenti ad conducendum mercede sibi e Syria Mesopotamiæ et e Syria Maacha et a Sobal currus et equites.

7. Et mercede conduxerunt sibi duo et triginta millia curruum, et regem Maacha et populum ejus : et venerunt et castrametati sunt e regione Medaba. Et filii Ammon congregati sunt ex civitatibus suis, et venerunt ad bellandum.

8. Et audivit David, et misit Joab et omnem militiam potentium.

9. Et exierunt filii Ammon, et aciem instruunt in prælium apud portam civitatis : et reges qui venerant castrametati sunt per se in campo.

10. Et vidit Joab quia facti sunt adversis faciebus ad præliandum adversus se ad faciem et a tergo, et elegit ex omni juvene Israel, et aciem struxerunt adversus Syrum.

11. Et residuum populi dedit in manu Abesai fratris sui, et struxerunt aciem ex adverso filiorum Ammon,

12. et dixit : Si invaluerit super me Syrus, et eris mihi in salutem : et si filii Ammon invaluerint super te, et salvabo te.

13. Viriliter age, et confortemur pro populo nostro et pro civitatibus Dei nostri, et Dominus quod bonum in oculis suis faciet.

14. Et aciem struxit Joab et populus qui cum eo contra Syros in prælium, et fugerunt ab eis.

15. Et filii Ammon viderunt quia fugerunt Syri, et fugerunt etiam ipsi a facie Abesai, et a facie Joab fratris ejus, et venerunt in civitatem : et venit Joab in Jerusalem.

16. Et vidit Syrus quia fugavit eum Israel, et misit nuntios : et eduxerunt Syrum de trans flumine, et Sophath princeps militiæ virtutis Adraazar ante eos.

17. Et annuntiatum est David, et congregavit omnem Israel, et transivit Jordanem, et venit super eos, et instruxit

τοὺς, καὶ παρετάξατο ἐπ' αὐτούς. Καὶ παρατάσσεται Δαυὶδ ἐξεναντίας τοῦ Σύρου εἰς πόλεμον, καὶ ἐπολέμησαν αὐτόν.

18. Καὶ ἔφυγε Σύρος ἀπὸ προσώπου Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέκτεινε Δαυὶδ ἀπὸ τοῦ Σύρου ἑπτὰ χιλιάδας ἁρμάτων, καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδας πεζῶν, καὶ τὸν Σωφὰθ ἀρχιστράτηγον δυνάμεως ἀπέκτεινε.

19. Καὶ εἶδον παῖδες Ἀδρααζὰρ ὅτι ἐπταίκασιν ἀπὸ προσώπου Ἰσραὴλ, καὶ διέθεντο μετὰ Δαυὶδ, καὶ ἐδούλευσαν αὐτῷ· καὶ οὐκ ἠθέλησε Σύρος τοῦ βοηθῆσαι τοῖς υἱοῖς Ἀμμὼν ἔτι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

1. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐπιόντι ἔτει ἐν τῇ ἐξόδῳ τῶν βασιλέων, καὶ ἤγαγεν Ἰωὰβ πᾶσαν τὴν δύναμιν τῆς στρατιᾶς, καὶ ἔφθειραν τὴν χώραν υἱῶν Ἀμμών. Καὶ ἦλθε καὶ περιεκάθισε τὴν Ῥαββὰ, καὶ Δαυὶδ ἐκάθισεν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ἐπάταξεν Ἰωὰβ τὴν Ῥαββὰ, καὶ κατέσκαψεν αὐτήν.

2. Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ τὸν στέφανον Μολχὸμ τοῦ βασιλέως αὐτῶν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ εὑρέθη ὁ σταθμὸς αὐτοῦ τάλαντον χρυσίου, καὶ ἐν αὐτῷ λίθος τίμιος, καὶ ἦν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Δαυίδ. Καὶ σκῦλα τῆς πόλεως ἐξήνεγκε πολλὰ σφόδρα,

3. καὶ τὸν λαὸν τὸν ἐν αὐτῇ ἐξήγαγε, καὶ διέπρισε πρίοσι, καὶ ἐν σκεπάρνοις σιδηροῖς, καὶ ἐν διασχίζουσι· καὶ οὕτως ἐποίησε Δαυὶδ τοῖς πᾶσιν υἱοῖς Ἀμμών. Καὶ ἀνέστρεψε Δαυὶδ καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ.

4. Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ ἐγένετο ἔτι πόλεμος ἐν Γαζὲρ μετὰ τῶν ἀλλοφύλων· τότε ἐπάταξε Σοβοχαὶ Σωσαθὶ τὸν Σαφοὺτ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν γιγάντων, καὶ ἐταπείνωσεν αὐτόν.

5. Καὶ ἐγένετο ἔτι πόλεμος μετὰ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐπάταξεν Ἐλεανὰν υἱὸς Ἰαῒρ τὸν Λαχμὶ ἀδελφὸν Γολιὰθ τοῦ Γετθαίου, καὶ ξύλον δόρατος αὐτοῦ ὡς ἀντίον ὑφαινόντων.

6. Καὶ ἐγένετο ἔτι πόλεμος ἐν Γὲθ, καὶ ἦν ἀνὴρ ὑπερμεγέθης, καὶ δάκτυλοι αὐτοῦ ἓξ καὶ ἕξ, εἰκοσιτέσσαρες, καὶ οὗτος ἦν ἀπόγονος γιγάντων.

7. Καὶ ὠνείδισε τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν Ἰωνάθαν υἱὸς Σαμαὰ ἀδελφοῦ Δαυίδ. Οὗτοι ἐγένοντο τῷ Ῥαφὰ ἐν Γὲθ, πάντες ἦσαν τέσσαρες γίγαντες, καὶ ἔπεσον ἐν χειρὶ Δαυὶδ καὶ ἐν χειρὶ παίδων αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

1. Καὶ ἔστη διάβολος ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἐπέσεισε τὸν Δαυὶδ τοῦ ἀριθμῆσαι τὸν Ἰσραήλ.

2. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ πρὸς Ἰωὰβ καὶ πρὸς τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως· Πορεύθητε, ἀριθμήσατε τὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ Βηρσαβεὲ καὶ ἕως Δὰν, καὶ ἐνέγκατε πρός με, καὶ γνώσομαι τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν.

3. Καὶ εἶπεν Ἰωάβ· Προσθείη Κύριος ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ ὡς αὐτοὶ ἑκατονταπλασίως, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως βλέποντες, πάντες τῷ κυρίῳ μου παῖδες. Ἱνατί ζητεῖ κύριός μου τοῦτο; ἵνα μὴ γένηται εἰς ἁμαρτίαν τῷ Ἰσραήλ;

4. Τὸ δὲ ῥῆμα τοῦ βασιλέως ἴσχυσεν ἐπὶ Ἰωὰβ, καὶ ἐξῆλθεν Ἰωὰβ, καὶ διῆλθεν ἐν παντὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἦλθεν εἰς Ἱερουσαλήμ.

aciem super eos. Et struit aciem David ex adverso Syri in prælium, et impugnaverunt eum.

18. Et fugit Syrus a facie Israel, et occidit David de Syro septem millia curruum, et quadraginta millia peditum, et Sophath principem militiæ virtutis interfecit.

19. Et viderunt pueri Adraazar quia ceciderunt a facie Israel, et disposuerunt cum David, et servierunt ei : et noluit Syrus auxiliari filiis Ammon ultra.

CAPUT XX.

1. Et factum est insequenti anno in exitu regum, et duxit Joab omnem virtutem militiæ, et corruperunt regionem filiorum Ammon. Et venit et obsedit Rabba, et David sedit in Jerusalem : et percussit Joab Rabba, et diruit eam.

2. Et cepit David coronam Molchom regis eorum de capite ejus, et inventum est pondus ejus talentum auri, et in ea lapis pretiosus, et fuit super caput David. Et spolia civitatis extulit multa valde,

3. et populum qui in ea eduxit, et dissecuit serris, et in asciis ferreis, et in tribulis : et sic fecit David omnibus filiis Ammon. Et revertit David et omnis populus ejus in Jerusalem.

4. Et factum est post hæc, et factum est adhuc bellum in Gazer cum alienigenis : tunc percussit Sobochai Sosathi ipsum Saphut de filiis gigantium, et humiliavit eum.

5. Et factum est adhuc prælium cum alienigenis, et percussit Eleanan filius Jair ipsum Lachmi fratrem Goliath Getthæi, et lignum lanceæ ejus tamquam liciatorium texentium.

6. Et factum est adhuc prælium in Geth, et fuit vir supra modum magnus, et digiti ejus sex et sex, viginti quatuor, et hic erat prognatus ex gigantibus.

7. Et exprobravit Israel, et percussit eum Jonathan filius Samaa fratris David. Hi fuerunt ipsi Rapha in Geth, omnes erant quatuor gigantes, et ceciderunt in manu David et in manu puerorum ejus.

CAPUT XXI.

1. Et stetit diabolus in Israel, et incitavit David ad numerandum Israel.

2. Et dixit rex David ad Joab et ad principes virtutis : Ite, numerate Israel a Bersabee et usque Dan, et afferte ad me, et cognoscam numerum eorum.

3. Et dixit Joab : Adjiciat Dominus ad populum suum sicut ipsi centupliciter, et oculi domini mei regis videntes, omnes domino meo pueri. Ut quid quærit dominus meus hoc : ut non fiat in peccatum ipsi Israel?

4. Verbum autem regis valuit super Joab, et exivit Joab, et transiit in omni Israel et venit in Jerusalem.

5. Καί ἔδωκεν Ἰωὰβ τὸν ἀριθμὸν τῆς ἐπισκέψεως τοῦ λαοῦ τῷ Δαυίδ. Καὶ ἦν πᾶς Ἰσραὴλ χίλιαι χιλιάδες καὶ ἑκατὸν χιλιάδες ἀνδρῶν ἐσπασμένων μάχαιραν· καὶ υἱοὶ Ἰούδα τετρακόσιαι καὶ ἑβδομήκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν ἐσπασμένων μάχαιραν.

6. Καὶ τὸν Λευὶ καὶ τὸν Βενιαμὶν οὐκ ἠρίθμησεν ἐν μέσῳ αὐτῶν, ὅτι κατίσχυσε λόγος τοῦ βασιλέως τὸν Ἰωάβ.

7. Καὶ πονηρὸν ἐναντίον τοῦ Θεοῦ περὶ τοῦ πράγματος τούτου, καὶ ἐπάταξε τὸν Ἰσραήλ.

8. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τὸν Θεόν· Ἡμάρτηκα σφόδρα, ὅτι ἐποίησα τὸ πρᾶγμα τοῦτο· καὶ νῦν περίελε δὴ τὴν κακίαν παιδός σου, ὅτι ἐματαιώθην σφόδρα.

9. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Γὰδ τὸν ὁρῶντα, λέγων·

10. Πορεύου καὶ λάλησον πρὸς Δαυὶδ, λέγων· Οὕτω λέγει Κύριος· Τρία αἱρῶ ἐγὼ ἐπὶ σὲ, ἔκλεξαι σεαυτῷ ἓν ἐξ αὐτῶν, καὶ ποιήσω σοι.

11. Καὶ ἦλθε Γὰδ πρὸς Δαυὶδ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Οὕτως λέγει Κύριος· Ἔκλεξαι σεαυτῷ,

12. ἢ τρία ἔτη λιμοῦ, ἢ τρεῖς μῆνας φεύγειν σε ἐκ προσώπου ἐχθρῶν σου, καὶ μάχαιραν ἐχθρῶν σου τοῦ ἐξολοθρεῦσαι, ἢ τρεῖς ἡμέρας ῥομφαίαν Κυρίου καὶ θάνατον ἐν τῇ γῇ, καὶ ἄγγελος Κυρίου ἐξολοθρεύων ἐν πάσῃ κληρονομίᾳ Ἰσραήλ. Καὶ νῦν ἴδε τί ἀποκριθῶ τῷ ἀποστείλαντι λόγον.

13. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Γάδ· Στενά μοι καὶ τὰ τρία σφόδρα. Ἐμπεσοῦμαι δὴ εἰς χεῖρας Κυρίου, ὅτι πολλοὶ οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ σφόδρα, καὶ εἰς χεῖρας ἀνθρώπων οὐ μὴ ἐμπέσω.

14. Καὶ ἔδωκε Κύριος θάνατον ἐν Ἰσραὴλ, καὶ ἔπεσον ἐξ Ἰσραὴλ ἑβδομήκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν.

15. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς ἄγγελον εἰς Ἱερουσαλὴμ τοῦ ἐξολοθρεῦσαι αὐτήν· καὶ ὡς ἐξωλόθρευεν, εἶδε Κύριος, καὶ μετεμελήθη ἐπὶ τῇ κακίᾳ, καὶ εἶπε τῷ ἀγγέλῳ τῷ ἐξολοθρεύοντι· Ἱκανούσθω σοι, ἄνες τὴν χεῖρά σου. Καὶ ὁ ἄγγελος Κυρίου ἑστὼς ἐν τῷ ἅλῳ Ὀρνὰ τοῦ Ἰεβουσαίου,

16. καὶ ἐπῆρε Δαυὶδ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ εἶδε τὸν ἄγγελον Κυρίου ἑστῶτα ἀναμέσον τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἡ ῥομφαία αὐτοῦ ἐσπασμένη ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, ἐκτεταμένη ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔπεσε Δαυὶδ καὶ οἱ πρεσβύτεροι περιβεβλημένοι ἐν σάκκοις ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν.

17. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τὸν Θεόν· Οὐκ ἐγὼ εἶπα τοῦ ἀριθμῆσαι ἐν τῷ λαῷ; Καὶ ἐγώ εἰμι ὁ ἁμαρτὼν, κακοποιῶν ἐκακοποίησα, καὶ ταῦτα τὰ πρόβατα τί ἐποίησαν; Κύριε ὁ Θεὸς, γενηθήτω ἡ χείρ σου ἐν ἐμοὶ, καὶ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός μου, καὶ μὴ ἐν τῷ λαῷ σου εἰς ἀπώλειαν, Κύριε.

18. Καὶ ἄγγελος Κυρίου εἶπε τῷ Γὰδ τοῦ εἰπεῖν πρὸς Δαυὶδ, ἵνα ἀναβῇ τοῦ στῆσαι θυσιαστήριον Κυρίῳ ἐν ἅλῳ Ὀρνὰ τοῦ Ἰεβουσαίου.

19. Καὶ ἀνέβη Δαυὶδ κατὰ τὸν λόγον Γὰδ ὃν ἐλάλησεν ἐν ὀνόματι Κυρίου.

20. Καὶ ἐπέστρεψεν Ὀρνὰ, καὶ εἶδε τὸν βασιλέα, καὶ τέσσαρας υἱοὺς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ μεθ' ἀχαβίν· καὶ Ὀρνὰ ἦν ἀλοῶν πυρούς.

21. Καὶ ἦλθε Δαυὶδ πρὸς Ὀρνὰ, καὶ Ὀρνὰ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς ἅλω καὶ προσεκύνησε τῷ Δαυὶδ τῷ προσώπῳ ἐπὶ τὴν γῆν.

5. Et dedit Joab numerum visitationis populi ipsi David. Et fuit omnis Israel mille millia et centum millia virorum educentium gladium : et filii Juda quadringenta et septuaginta millia virorum educentium gladium.

6. Et ipsum Levi et Benjamin non numeravit in medio eorum, quia oppresserat verbum regis ipsum Joab.

7. Et malum coram Deo de re hac, et percussit Israel.

8. Et dixit David ad Deum : Peccavi valde, quia feci rem hanc : et nunc aufer, quæso, malum pueri tui, quoniam desipui valde.

9. Et locutus est Dominus ad Gad videntem, dicens :

10. Vade et loquere ad David, dicens : Sic dicit Dominus : Tria feram ego super te, elige tibi unum ex eis, et faciam tibi.

11. Et evenit Gad ad David, et dixit ei : Sic dicit Dominus : Elige tibi,

12. vel tres annos famis, vel tres menses fugere te a facie inimicorum tuorum, et gladium inimicorum tuorum ad exterminandum, vel tres dies gladium Domini et mortem in terra, et angelus Domini exterminans in omni hæreditate Israel. Et nunc vide quod respondeam ei qui me misit verbum.

13. Et dixit David ad Gad : Angusta mihi etiam tria ista valde. Incidam nunc in manus Domini, quoniam multæ miserationes ejus valde, et in manus hominum non incidam.

14. Et dedit Dominus mortem in Israel, et ceciderunt ex Israel septuaginta millia virorum.

15. Et misit Deus angelum in Jerusalem ad exterminandam eam : et ut exterminabat, vidit Dominus, et pœnituit super malo, et dixit angelo exterminanti : Sufficiat tibi, remitte manum tuam. Et angelus Domini stans in area Orna Jebusæi,

16. et elevavit David oculos suos, et vidit angelum Domini stantem inter terram et cœlum, et gladius ejus eductus in manu ejus, extentus super Jerusalem, et cecidit David et seniores induti in saccis super faciem suam.

17. Et dixit David ad Deum : Nonne ego dixi ad numerandum in populo? Et ego sum qui peccavi, malefaciens malefeci, et hæ oves quid fecerunt? Domine Deus, fiat manus tua in me, et in domo patris mei, et non in populo tuo ad perditionem, Domine.

18. Et angelus Domini dixit ipsi Gad ut diceret ad David, ut ascenderet ad statuendum altare Domino in area Orna Jebusæi.

19. Et ascendit David juxta verbum Gad quod locutus est in nomine Domini.

20. Et convertit se Orna, et vidit regem, et quatuor filios ejus cum eo cum hachabin : et Orna erat triturans frumenta.

21. Et venit David ad Orna, et Orna exiit ex area et adoravit David facie super terram.

22. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ὀρνά· Δός μοι τὸν τόπον σου τῆς ἅλω, καὶ οἰκοδομήσω ἐπ' αὐτῷ θυσιαστήριον τῷ Κυρίῳ· ἐν ἀργυρίῳ ἀξίῳ δός μοι αὐτὸν, καὶ παύσεται ἡ πληγὴ ἐκ τοῦ λαοῦ.

23. Καὶ εἶπεν Ὀρνὰ πρὸς Δαυίδ· Λάβε σεαυτῷ, καὶ ποιησάτω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τὸ ἀγαθὸν ἐναντίον ἑαυτοῦ. Ἴδε, δέδωκα τοὺς μόσχους εἰς ὁλοκαύτωσιν καὶ τὸ ἄροτρον εἰς ξύλα καὶ τὸν σῖτον εἰς θυσίαν, τὰ πάντα δέδωκα.

24. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ τῷ Ὀρνά· Οὐχὶ, ὅτι ἀγοράζων ἀγοράσω ἐν ἀργυρίῳ ἀξίῳ, ὅτι οὐ μὴ λάβω ἅ ἐστί σοι, Κυρίῳ, τοῦ ἀνενέγκαι ὁλοκαύτωσιν δωρεὰν Κυρίῳ.

25. Καὶ ἔδωκε Δαυὶδ τῷ Ὀρνὰ ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ σίκλους χρυσίου ὁλκῆς ἑξακοσίους.

26. Καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ Δαυὶδ θυσιαστήριον Κυρίῳ, καὶ ἀνήνεγκεν ὁλοκαυτώματα καὶ σωτηρίου. Καὶ ἐβόησε πρὸς Κύριον, καὶ ἐπήκουσεν αὐτῷ ἐν πυρὶ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῆς ὁλοκαυτώσεως, καὶ κατηνάλωσε τὴν ὁλοκαύτωσιν.

27. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς τὸν ἄγγελον· καὶ κατέθηκε τὴν ῥομφαίαν εἰς τὸν κολεὸν αὐτῆς.

28. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐν τῷ ἰδεῖν τὸν Δαυὶδ ὅτι ἐπήκουσεν αὐτῷ Κύριος ἐν ἅλῳ Ὀρνὰ τοῦ Ἰεβουσαίου, καὶ ἐθυσίασεν ἐκεῖ.

29. Καὶ σκηνὴ Κυρίου ἣν ἐποίησε Μωϋσῆς ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ θυσιαστήριον τῶν ὁλοκαυτωμάτων ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐν Βαμὰ ἐν Γαβαών.

30. Καὶ οὐκ ἐδύνατο Δαυὶδ τοῦ πορευθῆναι ἔμπροσθεν αὐτοῦ τοῦ ζητῆσαι τὸν Θεὸν, ὅτι οὐ κατέσπευσεν ἀπὸ προσώπου τῆς ῥομφαίας ἀγγέλου Κυρίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

1. Καὶ εἶπε Δαυίδ· Οὗτός ἐστιν ὁ οἶκος Κυρίου τοῦ Θεοῦ, καὶ τοῦτο τὸ θυσιαστήριον εἰς ὁλοκαύτωσιν τῷ Ἰσραήλ.

2. Καὶ εἶπε Δαυὶδ συναγαγεῖν πάντας τοὺς προσηλύτους τοὺς ἐν γῇ Ἰσραὴλ, καὶ κατέστησε λατόμους λατομῆσαι λίθους ξυστοὺς τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ Θεῷ.

3. Καὶ σίδηρον πολὺν εἰς τοὺς ἥλους τῶν θυρωμάτων καὶ τῶν πυλῶν, καὶ τοὺς στροφεῖς ἡτοίμασε Δαυὶδ καὶ χαλκὸν εἰς πλῆθος, οὐκ ἦν σταθμός·

4. καὶ ξύλα κέδρινα, οὐκ ἦν ἀριθμός· ὅτι ἐφέροσαν οἱ Σιδώνιοι καὶ οἱ Τύριοι ξύλα κέδρινα εἰς πλῆθος τῷ Δαυίδ.

5. Καὶ εἶπε Δαυίδ· Σαλωμὼν ὁ υἱός μου παιδάριον ἁπαλὸν, καὶ ὁ οἶκος τοῦ οἰκοδομῆσαι τῷ Κυρίῳ εἰς μεγαλωσύνην ἄνω, εἰς ὄνομα καὶ εἰς δόξαν εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἑτοιμάσω αὐτῷ. Καὶ ἡτοίμασε Δαυὶδ εἰς πλῆθος ἔμπροσθεν τῆς τελευτῆς αὐτοῦ.

6. Καὶ ἐκάλεσε Σαλωμὼν τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον τῷ Κυρίῳ Θεῷ Ἰσραήλ.

7. Καὶ εἶπε Δαυὶδ Σαλωμών· Τέκνον, ἐμοὶ ἐγένετο ἐπὶ ψυχῇ τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ.

8. Καὶ ἐγένετό μοι λόγος Κυρίου, λέγων· Αἷμα εἰς πλῆθος ἐξέχεας, καὶ πολέμους μεγάλους ἐποίησας· οὐκ

22. Et dixit David ad Orna : Da mihi locum tuum areæ, et ædificabo super illum altare Domino : in argento digno da mihi illum, et cessabit plaga de populo.

23. Et dixit Orna ad David : Accipe tibi, et faciat dominus meus rex quod bonum coram se. Vide, dedi juvencos in holocaustosim et aratrum in ligna et frumentum in sacrificium, omnia dedi.

24. Et dixit rex David ad Orna : Nequaquam, quoniam emens emam in argento digno, quoniam non sumam, quæ sunt tibi, Domino, ad offerendum holocaustosim gratis Domino.

25. Et dedit David Orna in loco ejus siclos auri ponderis sexcentos.

26. Et ædificavit ibi David altare Domino, et obtulit holocaustomata et salutaris. Et clamavit ad Dominum, et exaudivit eum in igne de cœlo super altare holocaustosis, et consumpsit holocaustosim.

27. Et dixit Dominus ad angelum : et deposuit gladium in vaginam ejus.

28. In tempore illo, in videndo David quia exaudivit eum Dominus in area Orna Jebusæi, et immolavit ibi.

29. Et tabernaculum Domini quod fecerat Moyses in deserto, et altare holocaustomatum in tempore illo in Bama in Gabaon.

30. Et non potuit David ire ante illud ad exquirendum Deum, quoniam non festinasset a facie gladii angeli Domini.

CAPUT XXII.

1. Et dixit David : Hæc est domus Domini Dei, et hoc altare in holocaustosim ipsi Israel.

2. Et dixit David congregare omnes proselytos qui in terra Israel, et constituit lapicidas ad cædendum lapides politos ad ædificandam domum Deo.

3. Et ferrum multum ad clavos ostiorum et portarum, et juncturas paravit David et æs in multitudine, non erat pondus :

4. et ligna cedrina, non erat numerus : quoniam afferebant Sidonii et Tyrii ligna cedrina in multitudine ipsi David.

5. Et dixit David : Salomon filius meus puerulus tener est, et domus ædificanda Domino ad magnificentiam sursum, ad nomen et ad gloriam in omnem terram parabo ei. Et paravit David in multitudine ante finem suum.

6. Et vocavit Salomon filium suum, et mandavit ei ædificare domum Domino Deo Israel.

7. Et dixit David ad Salomon : Fili, mihi fuit in animo ædificare domum nomini Domini Dei.

8. Et factum est mihi verbum Domini, dicens : Sanguinem in multitudine effudisti, et bella magna fecisti : non

οἰκοδομήσεις οἶκον τῷ ὀνόματί μου, ὅτι αἵματα πολλὰ ἐξέχεας ἐπὶ τὴν γῆν ἐναντίον ἐμοῦ.

9. Ἰδοὺ υἱὸς τίκτεταί σοι, οὗτος ἔσται ἀνὴρ ἀναπαύσεως, καὶ ἀναπαύσω αὐτὸν ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ κυκλόθεν, ὅτι Σαλωμὼν ὄνομα αὐτῷ, καὶ εἰρήνην καὶ ἡσυχίαν δώσω ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ.

10. Οὗτος οἰκοδομήσει οἶκον τῷ ὀνόματί μου, καὶ οὗτος ἔσται μοι εἰς υἱὸν, κἀγὼ αὐτῷ εἰς πατέρα, καὶ ἀνορθώσω θρόνον βασιλείας αὐτοῦ ἐν Ἰσραὴλ ἕως αἰῶνος.

11. Καὶ νῦν, υἱέ μου, ἔσται μετὰ σοῦ Κύριος, καὶ εὐοδώσει καὶ οἰκοδομήσεις οἶκον τῷ Κυρίῳ Θεῷ σου, ὡς ἐλάλησε περὶ σοῦ.

12. Ἀλλ' ἢ δῴη σοι σοφίαν καὶ σύνεσιν Κύριος, καὶ κατισχύσαι σε ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ τοῦ φυλάσσεσθαι καὶ τοῦ ποιεῖν τὸν νόμον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου.

13. Τότε εὐοδώσει ἐὰν φυλάξῃς τοῦ ποιεῖν τὰ προστάγματα καὶ τὰ κρίματα ἃ ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μωϋσῇ ἐπὶ Ἰσραήλ. Ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε, μὴ φοβοῦ μηδὲ πτοηθῇς.

14. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ κατὰ τὴν πτωχείαν μου ἡτοίμασα εἰς οἶκον Κυρίου χρυσίου ταλάντων ἑκατὸν χιλιάδας, καὶ ἀγυρίου ταλάντων χιλίας χιλιάδας, καὶ χαλκὸν καὶ σίδηρον οὗ οὐκ ἔστι σταθμὸς, ὅτι εἰς πλῆθός ἐστι· καὶ ξύλα καὶ λίθους ἡτοίμασα, καὶ πρὸς ταῦτα πρόσθες.

15. Καὶ μετὰ σοῦ πρόσθες εἰς πλῆθος ποιούντων ἔργα, τεχνῖται καὶ οἰκοδόμοι λίθων, καὶ τέκτονες ξύλων, καὶ πᾶς σοφὸς ἐν παντὶ ἔργῳ,

16. ἐν χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ, χαλκῷ καὶ ἐν σιδήρῳ, οὐκ ἔστιν ἀριθμός. Ἀνάστηθι καὶ ποίει, καὶ Κύριος μετὰ σοῦ.

17. Καὶ ἐνετείλατο Δαυὶδ τοῖς πᾶσιν ἄρχουσιν Ἰσραὴλ ἀντιλαβέσθαι τῷ Σαλωμὼν υἱῷ αὐτοῦ·

18. Οὐχὶ Κύριος μεθ' ὑμῶν; καὶ ἀνέπαυσεν ὑμᾶς κυκλόθεν, ὅτι ἔδωκεν ἐν χερσὶν ὑμῶν τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν, καὶ ὑπετάγη ἡ γῆ ἐναντίον Κυρίου καὶ ἐναντίον λαοῦ αὐτοῦ.

19. Νῦν δότε καρδίας ὑμῶν καὶ ψυχὰς ὑμῶν τοῦ ζητῆσαι τῷ Κυρίῳ Θεῷ ὑμῶν, καὶ ἐγέρθητε καὶ οἰκοδομήσατε ἁγίασμα τῷ Θεῷ ὑμῶν, τοῦ εἰσενέγκαι τὴν κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου, καὶ σκεύη τὰ ἅγια τοῦ Θεοῦ εἰς οἶκον τὸν οἰκοδομούμενον τῷ ὀνόματι Κυρίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'.

1. Καὶ Δαυὶδ πρεσβύτης καὶ πλήρης ἡμερῶν, καὶ ἐβασίλευσε Σαλωμὼν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἀνθ' αὐτοῦ ἐπὶ Ἰσραήλ.

2. Καὶ συνήγαγε τοὺς πάντας ἄρχοντας Ἰσραὴλ καὶ τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς Λευίτας.

3. Καὶ ἠρίθμησαν οἱ Λευῖται ἀπὸ τριακονταετοῦς καὶ ἐπάνω, καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν εἰς ἄνδρας τριάκοντα καὶ ὀκτὼ χιλιάδας.

4. Ἀπὸ τῶν ἐργοδιωκτῶν ἐπὶ τὰ ἔργα οἴκου Κυρίου εἰκοσιτέσσαρες χιλιάδες, καὶ γραμματεῖς καὶ κριταὶ ἑξακισχίλιοι,

5. καὶ τέσσαρες χιλιάδες πυλωροὶ, καὶ τέσσαρες χιλιάδες αἰνοῦντες τῷ Κυρίῳ ἐν ὀργάνοις οἷς ἐποίησεν τοῦ αἰνεῖν τῷ Κυρίῳ

6. Καὶ διεῖλεν αὐτοὺς Δαυὶδ ἐφημερίας τοῖς υἱοῖς Λευὶ, τῷ Γεδσὼν, Καὰθ, καὶ Μεραρί.

ædificabis domum nomini meo, quoniam sanguines multos effudisti super terram coram me.

9. Ecce filius nascitur tibi, hic erit vir quietis, et quiescere eum faciam ab omnibus inimicis suis in circuitu, quoniam Salomon nomen ei, et pacem et quietem dabo super Israel in diebus ejus.

10. Hic ædificabit domum nomini meo, et hic erit mihi in filium, et ego ei in patrem, et erigam thronum regni ejus in Israel usque in sæculum.

11. Et nunc, fili mi, erit tecum Dominus, et prosperabit et ædificabis domum Domino Deo tuo, quomodo locutus est de te.

12. Sed det tibi sapientiam et intellectum Dominus, et confortet te super Israel, et ad custodiendum et faciendum legem Domini Dei tui.

13. Tunc prosperabit si observaveris facere præcepta et judicia quæ mandavit Dominus Moysi super Israel. Viriliter age et confortare, ne timeas neque paveas.

14. Et ecce ego secundum inopiam meam paravi in domum Domini auri talentorum centum millia, et argenti talentorum mille millia, et æs et ferrum cujus non est pondus, quoniam in multitudine est : et ligna et lapides paravi, et ad hæc adde.

15. Et tecum adde in multitudine de facientibus opera, artifices et ædificatores lapidum, et fabri lignorum et omnis sapiens in omni opere,

16. in auro et argento, ære et in ferro, non est numerus. Surge et fac, et Dominus tecum.

17. Et mandavit David omnibus principibus Israel adjuvare Salomon filium suum :

18. Nonne Dominus vobiscum? et requiescere fecit vos in circuitu, quia dedit in manus vestras habitantes terram, et subjecta est terra ante Dominum et ante populum ejus.

19. Nunc date corda vestra et animas vestras ad quærendum Domino Deo vestro, et suscitamini et ædificate sanctificationem Deo vestro, ad inferendam arcam testamenti Domini, et vasa sancta Dei in domum ædificatam nomini Domini.

CAPUT XXIII.

1. Et David senex et plenus dierum, et regnare fecit Salomon filium suum pro se super Israel.

2. Et congregavit omnes principes Israel et sacerdotes et Levitas.

3. Et numeraverunt Levitæ a trigesimo anno et supra, et factus est numerus eorum per caput eorum in viros triginta et octo mille.

4. De iis qui urgerent opera super opera domus Domini viginti quatuor mille, et scribæ et judices sex mille,

5. et quatuor mille janitores, et quatuor mille laudantes Dominum in organis quæ fecerat ad laudem dicendam Domino.

6. Et distribuit eos David diurnas vices filiis Levi, Gedson, Caath, et Merari.

7. Καὶ τῷ Γεδσών· Ἐδὰν καὶ Σεμεΐ.
8. Υἱοὶ τῷ Ἐδάν· ἄρχων Ἰειὴλ, καὶ Ζηθὰν, καὶ Ἰωὴλ, τρεῖς.
9. Υἱοὶ Σεμεΐ· Σαλωμὶθ, Ἰειὴλ, καὶ Δὰν, τρεῖς· οὗτοι ἄρχοντες πατριῶν τῶν Ἐδάν.
10. Καὶ τοῖς υἱοῖς Σεμεΐ· Ἰὲθ, καὶ Ζιζὰ, καὶ Ἰωὰς, καὶ Βεριὰ, οὗτοι υἱοὶ Σεμεΐ τέσσαρες.
11. Καὶ ἦν Ἰὲθ ὁ ἄρχων, καὶ Ζιζὰ ὁ δεύτερος· καὶ Ἰωὰς καὶ Βεριὰ οὐκ ἐπλήθυναν υἱοὺς, καὶ ἐγένοντο εἰς οἶκον πατριᾶς εἰς ἐπίσκεψιν μίαν.
12. Υἱοὶ Καάθ· Ἀμβρὰμ, Ἰσαὰρ, Χεβρὼν, Ὀζιὴλ, τέσσαρες.
13. Υἱοὶ Ἀμβράμ· Ἀαρὼν καὶ Μωϋσῆς· καὶ διεστάλη Ἀαρὼν τοῦ ἁγιασθῆναι ἅγια ἁγίων, αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἕως αἰῶνος, τοῦ θυμιᾷν ἐναντίον τοῦ Κυρίου, λειτουργεῖν καὶ ἐπεύχεσθαι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἕως αἰῶνος.
14. Καὶ Μωϋσῆς ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, υἱοὶ αὐτοῦ ἐκλήθησαν εἰς φυλὴν τοῦ Λευί.
15. Υἱοὶ Μωϋσῆ· Γηρσὰμ, καὶ Ἐλιέζερ.
16. Υἱοὶ Γηρσάμ· Σουβαὴλ ὁ ἄρχων.
17. Καὶ ἦσαν υἱοὶ τῷ Ἐλιέζερ· Ῥαβιὰ ὁ ἄρχων, καὶ οὐκ ἦσαν τῷ Ἐλιέζερ υἱοὶ ἕτεροι. Καὶ υἱοὶ Ῥαβιὰ ηὐξήθησαν εἰς ὕψος.
18. Υἱοὶ Ἰσαάρ· Σαλωμὼθ ὁ ἄρχων.
19. Υἱοὶ Χεβρών· Ἱεριὰ ὁ ἄρχων, Ἀμαριὰ ὁ δεύτερος, Ἰεζιὴλ ὁ τρίτος, Ἰεκεμίας ὁ τέταρτος.
20. Υἱοὶ Ὀζιήλ· Μιχὰ ὁ ἄρχων, καὶ Ἰσιὰ ὁ δεύτερος.
21. Υἱοὶ Μεραρί· Μοολὶ καὶ ὁ Μουσί. Υἱοὶ Μοολί· Ἐλεάζαρ, καὶ Κίς.
22. Καὶ ἀπέθανεν Ἐλεάζαρ, καὶ οὐκ ἦσαν αὐτῷ υἱοὶ, ἀλλ' ἢ θυγατέρες· καὶ ἔλαβον αὐτὰς υἱοὶ Κὶς ἀδελφοὶ αὐτῶν.
23. Υἱοὶ Μουσί· Μοολὶ καὶ Ἐδὲρ, καὶ Ἰαριμὼθ, τρεῖς.
24. Οὗτοι υἱοὶ Λευὶ κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, ἄρχοντες τῶν πατριῶν αὐτῶν κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν αὐτῶν, κατὰ τὸν ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, ποιοῦντες τὰ ἔργα λειτουργίας οἴκου Κυρίου ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω.
25. Ὅτι εἶπε Δαυίδ· Κατέπαυσε Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ τῷ λαῷ αὐτοῦ, καὶ κατεσκήνωσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ ἕως αἰῶνος.
26. Καὶ οἱ Λευῖται οὐκ ἦσαν αἴροντες τὴν σκηνὴν καὶ τὰ πάντα σκεύη αὐτῆς εἰς τὴν λειτουργίαν αὐτῆς·
27. ὅτι ἐν τοῖς λόγοις Δαυὶδ τοῖς ἐσχάτοις ἐστὶν ὁ ἀριθμὸς υἱῶν Λευὶ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω·
28. ὅτι ἔστησεν αὐτοὺς ἐπὶ χειρὶ Ἀαρὼν τοῦ λειτουργεῖν ἐν οἴκῳ Κυρίου ἐπὶ τὰς αὐλὰς καὶ ἐπὶ τὰ παστοφόρια, καὶ ἐπὶ τὸν καθαρισμὸν τῶν πάντων ἁγίων, καὶ ἐπὶ τὰ ἔργα λειτουργίας οἴκου τοῦ Θεοῦ,
29. καὶ εἰς τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως, καὶ εἰς τὴν σεμίδαλιν τῆς θυσίας, καὶ εἰς τὰ λάγανα τὰ ἄζυμα, καὶ εἰς τήγανον, καὶ εἰς τὴν πεφυραμένην, καὶ εἰς πᾶν μέτρον,
30. καὶ τοῦ στῆναι πρωῒ τοῦ αἰνεῖν καὶ ἐξομολογεῖσθαι τῷ Κυρίῳ, καὶ οὕτω τοεσπέρας,
31. καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ἀναφερομένων ὁλοκαυτω-

7. Et ipsi Gedson : Edan et Semei.
8. Filii Edan : princeps Jiel, et Zethan, et Joel, tres.
9. Filii Semei : Salomith, Jiel, et Dan, tres : hi principes patriarum Edan.
10. Et filiis Semei : Jeth, et Ziza, et Joas, et Beria, hi filii Semei quatuor.
11. Et fuit Jeth princeps, et Ziza secundus : et Joas et Beria non multiplicaverunt filios, et facti sunt in domum patriæ in computationem unam.
12. Filii Caath : Ambram, Isaar, Chebron, Oziel, quatuor.
13. Filii Ambram : Aaron et Moyses : et separatus est Aaron ad sanctificandum sancta sanctorum, ipse et filii ejus usque in sæculum, ad adolendum ante Dominum, ministrandum et deprecandum in nomine ejus usque in sæculum.
14. Et Moyses homo Dei, filii ejus vocati sunt in tribum Levi.
15. Filii Moysi : Gersam, et Eliezer.
16. Filii Gersam : Subael princeps.
17. Et fuerunt filii Eliezer : Rabia princeps, et non fuerunt Eliezer filii alii. Et filii Rabia aucti sunt in sublime.
18. Filii Isaar : Salomoth princeps.
19. Filii Chebron : Hieria princeps, Amaria secundus, Jeziel tertius, Jecemias quartus.
20. Filii Oziel : Micha princeps, et Isia secundus.
21. Filii Merari : Mooli et Musi. Filii Mooli : Eleazar, et Cis.
22. Et mortuus est Eleazar, et non fuerunt ei filii, sed filiæ : et acceperunt eas filii Cis fratres earum.
23. Filii Musi : Mooli et Eder, et Jerimoth, tres.
24. Hi filii Levi secundum domos patriarum suarum, principes patriarum suarum secundum recognitionem suam, juxta numerum nominum suorum, juxta caput ipsorum, facientes opera ministerii domus Domini a vigesimo anno et supra.
25. Quoniam dixit David : Requiem dedit Dominus Deus Israel populo suo, et habitavit in Jerusalem usque in sæculum.
26. Et Levitæ non erant levantes tabernaculum et omnia vasa ejus ad ministerium ejus :
27. quoniam in sermonibus David novissimis est numerus filiorum Levi a vigesimo anno et supra :
28. quoniam statuit eos in manu Aaron ad ministrandum in domo Domini in atriis et in pastophoriis, et in purgatione omnium sanctorum, et in operibus ministerii domus Dei,
29. et in panibus propositionis, et in simila sacrificii, et in laganis azymis, et in sartagine; et in conspersa, et in omni mensura,
30. et ad standum mane ad laudandum et confitendum Domino, et sic vesperi,
31. et super omnia quæ offeruntur holocausta Domino in

μάτων τῷ Κυρίῳ ἐν τοῖς σαββάτοις καὶ ἐν ταῖς νεομηνίαις καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς, κατὰ ἀριθμὸν, κατὰ τὴν κρίσιν ἐπ' αὐτοῖς διαπαντὸς τῷ Κυρίῳ.

32. Καὶ φυλάξουσι τὰς φυλακὰς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὴν φυλακὴν τοῦ ἁγίου, καὶ τὰς φυλακὰς υἱῶν Ἀαρὼν ἀδελφῶν αὐτῶν, τοῦ λειτουργεῖν ἐν οἴκῳ Κυρίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ'.

1. Καὶ τοὺς υἱοὺς Ἀαρὼν διαιρέσει, Ναδὰβ καὶ Ἀβιοὺδ, καὶ Ἐλεάζαρ καὶ Ἰθάμαρ.

2. Καὶ ἀπέθανε Ναδὰβ καὶ Ἀβιοὺδ ἐναντίον τοῦ πατρὸς αὐτῶν, καὶ υἱοὶ οὐκ ἦσαν αὐτοῖς· καὶ ἱεράτευσεν Ἐλεάζαρ καὶ Ἰθάμαρ υἱοὶ Ἀαρών.

3. Καὶ διεῖλεν αὐτοὺς Δαυὶδ καὶ Σαδὼκ ἐκ τῶν υἱῶν Ἐλεάζαρ, καὶ Ἀχιμέλεχ ἐκ τῶν υἱῶν Ἰθάμαρ, κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν αὐτῶν, κατὰ τὴν λειτουργίαν αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν.

4. Καὶ εὑρέθησαν οἱ υἱοὶ Ἐλεάζαρ πλείους εἰς ἄρχοντας τῶν δυνατῶν παρὰ τοὺς υἱοὺς Ἰθάμαρ. Καὶ διεῖλεν αὐτοὺς, τοῖς υἱοῖς Ἐλεάζαρ ἄρχοντας εἰς οἴκους πατριῶν ἑκκαίδεκα, τοῖς υἱοῖς Ἰθάμαρ κατ' οἴκους πατριῶν, ὀκτώ.

5. Καὶ διεῖλεν αὐτοὺς κατὰ κλήρους τούτους πρὸς τούτους, ὅτι ἦσαν ἄρχοντες τῶν ἁγίων, καὶ ἄρχοντες Κυρίου ἐν τοῖς υἱοῖς Ἐλεάζαρ καὶ ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰθάμαρ.

6. Καὶ ἔγραψεν αὐτοὺς Σαμαίας υἱὸς Ναθαναὴλ ὁ γραμματεὺς, ἐκ τοῦ Λευὶ, κατέναντι τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων, καὶ Σαδὼκ ὁ ἱερεὺς, καὶ Ἀχιμέλεχ υἱὸς Ἀβιάθαρ, καὶ ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν οἴκου πατριᾶς, εἷς εἷς τῷ Ἐλεάζαρ, καὶ εἷς εἷς τῷ Ἰθάμαρ.

7. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ πρῶτος τῷ Ἰωαρὶμ, τῷ Ἰεδίᾳ ὁ δεύτερος,

8. τῷ Χαρὶβ ὁ τρίτος, τῷ Σεωρὶμ ὁ τέταρτος,

9. τῷ Μελχίᾳ ὁ πέμπτος, τῷ Μεϊαμὶν ὁ ἕκτος,

10. τῷ Κὼς ὁ ἕβδομος, τῷ Ἀβίᾳ ὁ ὄγδοος,

11. τῷ Ἰησοῦ ὁ ἔννατος, τῷ Σεχενίᾳ ὁ δέκατος,

12. τῷ Ἐλιαβὶ ὁ ἑνδέκατος, τῷ Ἰαχὶμ ὁ δωδέκατος,

13. τῷ Ὀπφφᾶ ὁ τριςκαιδέκατος, τῷ Ἰεσβαὰλ ὁ τεσσαρεςκαιδέκατος,

14. τῷ Βελγὰ ὁ πεντεκαιδέκατος, τῷ Ἐμμὴρ ὁ ἑκκαιδέκατος,

15. τῷ Χηζὶν ὁ ἑπτακαιδέκατος, τῷ Ἀφεσὴ ὁ ὀκτωκαιδέκατος,

16. τῷ Φεταίᾳ ὁ ἐννεακαιδέκατος, τῷ Ἐζεκὴλ ὁ εἰκοστὸς,

17. τῷ Ἀχὶμ ὁ εἷς καὶ εἰκοστὸς, τῷ Γαμοὺλ ὁ δεύτερος καὶ εἰκοστὸς,

18. τῷ Ἀδαλλαὶ ὁ τρίτος καὶ εἰκοστὸς, τῷ Μαασαὶ ὁ τέταρτος καὶ εἰκοστός.

19. Αὕτη ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ τὴν λειτουργείαν αὐτῶν τοῦ εἰςπορεύεσθαι εἰς οἶκον Κυρίου κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῶν διὰ χειρὸς Ἀαρὼν πατρὸς αὐτῶν, ὡς ἐνετείλατο Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραήλ.

20. Καὶ τοῖς υἱοῖς Λευὶ τοῖς καταλοίποις, τοῖς υἱοῖς Ἀμβρὰμ, Σωβαήλ· τοῖς υἱοῖς Σωβαὴλ, Ἰεδία,

21. τῷ Ῥααβίᾳ ὁ ἄρχων.

sabbatis et in neomeniis et in festivitatibus, juxta nu rum, juxta judicium super eis semper Domino.

32. Et custodient custodias tabernaculi testimonii, et c stodiam sancti, et custodias filiorum Aaron fratrum suoru ad ministrandum in domo Domini.

CAPUT XXIV.

1. Et filios Aaron distributione, Nadab et Abiud, et Ele et Ithamar.

2. Et mortuus est Nadab et Abiud ante patrem suum filii non fuerunt eis : et sacerdotio functus est Eleaza Ithamar filii Aaron.

3. Et distribuit eos David et Sadoc de filiis Eleazari Achimelech de filiis Ithamar, secundum recognitionem rum, secundum ministerium eorum, secundum domos triarum suarum.

4. Et inventi sunt filii Eleazar plures in principa tentum præ filiis Ithamar. Et distribuit eos, filiis El principes in domibus patriarum sex et decem, filiis Itha secundum domos patriarum, octo.

5. Et distribuit eos per sortes hos ad hos, quoniam runt principes sanctorum, et principes Domini in filiis El et in filiis Ithamar.

6. Et scripsit eos Samaias filius Nathanael scriba, de l coram rege et principibus, et Sadoc sacerdos, et Achi lech filius Abiathar, et principes patriarum sacerdotu Levitarum de domo patriæ, una una Eleazaro, et una Ithamar.

7. Et exiit sors prima Joarim, Jedia secunda,

8. Charib tertia, Seorim quarta,

9. Melchiæ quinta, Meiamin sexta,

10. Cos septima, Abiæ octava,

11. Jesu nona, Secheniæ decima,

12. Eliabi undecima, Jacim duodecima,

13. Oppha tertia decima, Jesbaal quarta decima,

14. Belga quinta decima, Emmer sexta decima,

15. Chezin septima decima, Aphese octava decima

16. Phetææ decima nona, Ezecel vigesima,

17. Achim una et vigesima, Gamul secunda et vi ma,

18. Adallai tertia et vigesima, Maasæ quarta et vi ma.

19. Hæc recognitio eorum juxta ministerium eoru ingrediendum in domum Domini juxta judicium eoru manum Aaron patris eorum, sicut mandavit Dominus Israel.

20. Et filiis Levi residuis, filiis Ambram, Sobael: Sobael, Jedia,

21. ipsi Raabia princeps.

22. Καὶ τῷ Ἰσααρὶ, Σαλωμώθ· τοῖς υἱοῖς Σαλωμώθ, Ἰάθ.
23. Υἱοὶ Ἐχδιοῦ· Ἀμαδία ὁ δεύτερος, Ἰαζιὴλ ὁ τρίτος, Ἰεχμοὰμ ὁ τέταρτος.
24. Τοῖς υἱοῖς Ὀζιὴλ, Μιχά· υἱοὶ Μιχὰ, Σαμήρ.
25. Ἀδελφὸς Μιχὰ Ἰσία· υἱὸς Ἰσία, Ζαχαρία.
26. Υἱοὶ Μεραρὶ, Μοολὶ καὶ ὁ Μουσί· υἱοὶ Ὀζία
27. τοῦ Μεραρὶ τῷ Ὀζίᾳ· υἱοὶ αὐτοῦ Ἰσοὰμ, καὶ Σαχχοὺρ, καὶ Ἀβαί.
28. Τῷ Μοολὶ Ἐλεάζαρ, καὶ Ἰθάμαρ. Καὶ ἀπέθανεν Ἐλεάζαρ καὶ οὐκ ἦσαν αὐτῷ υἱοί.
29. Τῷ Κὶς, υἱοὶ τοῦ Κὶς, Ἱεραμεήλ.
30. Καὶ υἱοὶ τοῦ Μουσὶ, Μοολὶ, καὶ Ἐδὲρ καὶ Ἰεριμώθ· οὗτοι υἱοὶ τῶν Λευιτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν.
31. Καὶ ἔλαβον καὶ αὐτοὶ κλήρους καθὼς οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν υἱοὶ Ἀαρὼν ἐναντίον τοῦ βασιλέως, καὶ Σαδὼκ, καὶ Ἀχιμέλεχ, καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν, πατριάρχαι Ἀραὰβ, καθὼς οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ νεώτεροι.

22. Et ipsi Isaari, Salamoth : filiis Salamoth, Jath.
23. Filii Ecdiu : Amadia secundus, Jaziel tertius, Jecmoam quartus.
24. Filiis Oziel, Micha : filii Micha, Samer.
25. Frater Micha Isia : filius Isia, Zacharia.
26. Filii Merari, Mooli et Musi : filii Ozia
27. ipsius Merari ipsi Ozia : filii ejus Isoam, et Sacchur, et Abai.
28. Ipsi Mooli Eleazar, et Ithamar. Et mortuus est Eleazar et non fuerunt ei filii.
29. Ipsi Cis, filiis Cis, Hierameel.
30. Et filii Musi, et Mooli, et Eder et Jerimoth : hi filii Levitarum secundum domos patriarum suarum.
31. Et acceperunt etiam ipsi sortes sicut fratres eorum filii Aaron coram rege, et Sadoc, et Achimelech, et principes patriarum sacerdotum et Levitarum, patriarchæ Araab, sicut fratres ejus juniores.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ'.

1. Καὶ ἔστησε Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες τῆς δυνάμεως εἰς τὰ ἔργα τοὺς υἱοὺς Ἀσὰφ, καὶ Αἱμὰν, καὶ Ἰδιθοὺν, τοὺς ἀποφθεγγομένους ἐν κινύραις, καὶ ἐν νάβλαις, καὶ ἐν κυμβάλοις· καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν ἐργαζομένων ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῶν.
2. Υἱοὶ Ἀσὰφ, Σαχχοὺρ, Ἰωσὴφ, καὶ Ναθανίας, καὶ Ἐραὴλ· υἱοὶ Ἀσὰφ ἐχόμενοι τοῦ βασιλέως.
3. Τῷ Ἰδιθοὺν, υἱοὶ Ἰδιθοὺν, Γοδολίας, καὶ Σουρὶ, καὶ Ἰσέας, καὶ Ἀσαβίας, καὶ Ματθαθίας, ἓξ μετὰ τὸν πατέρα αὐτῶν Ἰδιθοὺν, ἐν κινύρᾳ ἀνακρουόμενοι ἐξομολόγησιν καὶ αἴνεσιν τῷ Κυρίῳ.
4. Τῷ Αἱμὰν, υἱοὶ Αἱμὰν, Βουχίας, καὶ Ματθανίας, καὶ Ὀζιὴλ, καὶ Σουβαὴλ, καὶ Ἰεριμώθ, καὶ Ἀνανίας, καὶ Ἀνὰν, καὶ Ἑλιαθὰ, καὶ Γοδολλαθὶ, καὶ Ῥωμεττιέζερ, καὶ Ἰεσβασαχὰ, καὶ Μαλλιθὶ, καὶ Ὠθηρὶ, καὶ Μεαζώθ.
5. Πάντες οὗτοι υἱοὶ τῷ Αἱμὰν τῷ ἀνακρουομένῳ τῷ βασιλεῖ ἐν λόγοις Θεοῦ, ὑψῶσαι κέρας. Καὶ ἔδωκεν ὁ Θεὸς τῷ Αἱμὰν υἱοὺς τεσσαρεσκαίδεκα, καὶ θυγατέρας τρεῖς.
6. Πάντες οὗτοι μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῶν ὑμνῳδοῦντες ἐν οἴκῳ Θεοῦ, ἐν κυμβάλοις, καὶ ἐν νάβλαις, καὶ ἐν κινύραις, εἰς τὴν δουλείαν οἴκου τοῦ Θεοῦ, ἐχόμενα τοῦ βασιλέως, καὶ Ἀσὰφ, καὶ Ἰδιθοὺν, καὶ Αἱμάν.
7. Καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν μετὰ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν δεδιδαγμένοι ᾄδειν Κυρίῳ, πᾶς συνιὼν, διακόσιοι ὀγδοήκοντα καὶ ὀκτώ.
8. Καὶ ἔβαλον καὶ αὐτοὶ κλήρους ἐφημεριῶν κατὰ τὸν μικρὸν καὶ κατὰ τὸν μέγαν τελείων καὶ μανθανόντων.
9. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ πρῶτος υἱῶν αὐτοῦ καὶ ἀδελφῶν αὐτοῦ, τῷ Ἀσὰφ τοῦ Ἰωσὴφ, Γοδολίας· ὁ δεύτερος Ἡνεία, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο·
10. ὁ τρίτος Ζαχχοὺρ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο·

CAPUT XXV.

1. Et statuit David rex et principes virtutis ad opera filios Asaph, et Æman, et Idithum, prophetantes in citharis, et in nablis, et in cymbalis : et fuit numerus eorum juxta caput eorum qui operabantur in operibus suis :
2. Filii Asaph, Sacchur, Joseph, et Nathanias, et Erael : filii Asaph adhærentes regi.
3. Ipsi Idithum, filii Idithum, Godolias, et Suri, et Isæas, et Asabias, et Matthathias, sex post patrem suum Idithum, in cithara pulsantes confessionem et laudem Domino.
4. Ipsi Æman, filii Æman, Bucias, et Matthanias, et Oziel, et Subael, et Jerimoth, et Ananias, et Anan, et Heliatha, et Godollathi, et Romettliiezer, et Jesbasaca, et Mallithi, et Otheri, et Meazoth.
5. Omnes hi filii Æman pulsanti ad regem in verbis Dei, ad exaltandum cornu. Et dedit Deus ipsi Æman filios quatuordecim, et filias tres.
6. Omnes hi cum patre suo cantantes hymnos in domo Dei, in cymbalis, et in nablis, et in citharis, ad servitutem domus Dei, juxta regem, et Asaph, et Idithum, et Æman.
7. Et fuit numerus eorum post fratres suos docti cantare Domino, omnis intelligens, ducenti octuaginta et octo.
8. Et jecerunt et ipsi sortes vicium diurnarum juxta parvum et juxta magnum perfectorum et discentium.
9. Et exiit sors prima filiorum ejus, et fratrum ejus ipsi Asaph ipsius Joseph, Godolias : secundus Henia, filii ejus et fratres ejus duodecim :
10. tertius Zacchur, filii ejus et fratres ejus duodecim :

11. ὁ τέταρτος Ἰεσρὶ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο·
12. ὁ πέμπτος Νάθαν, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο·
13. ὁ ἕκτος Βουκίας, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο·
14. ὁ ἕβδομος Ἰσεριὴλ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο·
15. ὁ ὄγδοος Ἰωσία, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο·
16. ὁ ἔννατος Ματθανίας, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο·
17. ὁ δέκατος Σεμεία, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο·
18. ὁ ἑνδέκατος Ἀσριὴλ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο·
19. ὁ δωδέκατος Ἀσαβία, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο·
20. ὁ τρισκαιδέκατος Σουβαὴλ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο·
21. ὁ τεσσαρεσκαιδέκατος Ματθαθίας, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο·
22. ὁ πεντεκαιδέκατος Ἰεριμὼθ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο·
23. ὁ ἑκκαιδέκατος Ἀνανία, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο·
24. ὁ ἑπτακαιδέκατος Ἰεσβασακὰ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο·
25. ὁ ὀκτωκαιδέκατος Ἀνανίας, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο·
26. ὁ ἐννεακαιδέκατος Μαλλιθὶ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο·
27. ὁ εἰκοστὸς Ἐλιαθὰ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο·
28. ὁ εἰκοστὸς πρῶτος Ὠθηρὶ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο·
29. ὁ εἰκοστὸς δεύτερος Γοδολλαθὶ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο·
30. ὁ εἰκοστὸς τρίτος Μεαζὼθ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο·
31. ὁ εἰκοστὸς τέταρτος Ῥωμετθιέζερ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κς'.

1. Καὶ εἰς διαιρέσεις τῶν πυλῶν, υἱοὶ Κορεὶμ Μοσελλεμία ἐκ τῶν υἱῶν Ἀσάφ.
2. Καὶ τῷ Μοσελλαμίᾳ υἱὸς Ζαχαρίας ὁ πρωτότοκος, Ἰαδιὴλ ὁ δεύτερος, Ζαβαδία ὁ τρίτος, Ἰενουὴλ ὁ τέταρτος,
3. Ἰωλὰμ ὁ πέμπτος, Ἰωνάθαν ὁ ἕκτος, Ἐλιωναὶ ὁ ἕβδομος, Ἀβδεδὸμ ὁ ὄγδοος.
4. Καὶ τῷ Ἀβδεδὸμ υἱοὶ, Σαμαίας ὁ πρωτότοκος, Ἰωζαβὰθ ὁ δεύτερος, Ἰωὰθ ὁ τρίτος, Σαχὰρ ὁ τέταρτος, Ναθαναὴλ ὁ πέμπτος,
5. Ἀμιὴλ ὁ ἕκτος, Ἰσσάχαρ ὁ ἕβδομος, Φελαθὶ ὁ ὄγδοος, ὅτι εὐλόγησεν αὐτὸν ὁ Θεός.
6. Καὶ τῷ Σαμαίᾳ υἱῷ αὐτοῦ ἐτέχθησαν υἱοὶ τοῦ πρωτοτόκου Ῥωσαὶ εἰς τὸν οἶκον τὸν πατρικὸν αὐτοῦ, ὅτι δυνατοὶ ἦσαν.

11. quartus Jesri, filii ejus et fratres ejus duodecim:
12. quintus Nathan, filii ejus et fratres ejus duodecim:
13. sextus Bucias, filii ejus et fratres ejus duodecim:
14. septimus Iseriel, filii ejus et fratres ejus duodecim:
15. octavus Josia, filii ejus et fratres ejus duodecim:
16. nonus Matthanias, filii ejus et fratres ejus duodecim:
17. decimus Semeia, filii ejus et fratres ejus duodecim:
18. undecimus Asriel, filii ejus et fratres ejus duodecim:
19. duodecimus Asabia, filii ejus et fratres ejus duodecim:
20. tertius decimus Subael, filii ejus et fratres ejus duodecim:
21. quartus decimus Matthathias, filii ejus et fratres ejus duodecim:
22. quintus decimus Jerimoth, filii ejus et fratres ejus duodecim:
23. decimus sextus Anania, filii ejus et fratres ejus duodecim:
24. decimus septimus Jesbasaca, filii ejus et fratres ejus duodecim:
25. decimus octavus Ananias, filius ejus et fratres ejus duodecim:
26. decimus nonus Mallithi, filii ejus et fratres ejus duodecim:
27. vigesimus Heliatha, filii ejus et fratres ejus duodecim:
28. vigesimus primus Otheri, filii ejus et fratres ejus duodecim:
29. vigesimus secundus Godollathi, filii ejus et fratres ejus duodecim:
30. vigesimus tertius Meazoth, filii ejus et fratres ejus duodecim:
31. vigesimus quartus Romettliezer, filii ejus et fratres ejus duodecim.

CAPUT XXVI.

1. Et ad distributiones portarum, filii Coreim Mosellamia de filiis Asaph.
2. Et Mosellamia filius Zacharias primogenitus, Jadiel secundus, Zabadia tertius, Jenuel quartus,
3. Jolam quintus, Jonathan sextus, Elionai septimus, Abdedom octavus.
4. Et ipsi Abdedom filii, Samæas primogenitus, Jozabath secundus, Joath tertius, Sachar quartus, Nathanael quintus,
5. Amiel sextus, Issachar septimus, Phelathi octavus, quoniam benedixit eum Deus.
6. Et Samææ filio ejus nati sunt filii ipsius primogeniti Rhosæ in domum paternam ejus, quoniam potentes fuerunt.

7. Υἱοὶ Σαμαὶ, Ὀθνὶ καὶ Ῥαφαὴλ, καὶ Ὠβὴδ, καὶ Ἐλζαβὰθ, καὶ Ἀχιοὺδ, υἱοὶ δυνατοὶ Ἐλιοῦ, καὶ Σαβαχία, καὶ Ἰσβακώμ.

8. Πάντες ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἀβδεδὸμ, αὐτοὶ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν ποιοῦντες δυνατῶς ἐν τῇ ἐργασίᾳ, οἱ πάντες ἑξηκονταδύο τῷ Ἀβδεδόμ.

9. Καὶ τῷ Μοσελλεμίᾳ υἱοὶ καὶ ἀδελφοὶ δεκακαιοκτὼ δυνατοί.

10. Καὶ τῷ Ὀσᾷ τῶν υἱῶν Μεραρὶ υἱοὶ φυλάσσοντες τὴν ἀρχὴν, ὅτι οὐκ ἦν πρωτότοκος· καὶ ἐποίησεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἄρχοντα τῆς διαιρέσεως τῆς δευτέρας.

11. Χελκίας ὁ δεύτερος, Ταβλαὶ ὁ τρίτος, Ζαχαρίας ὁ τέταρτος· πάντες οὗτοι υἱοὶ καὶ ἀδελφοὶ τῷ Ὀσᾷ τρισκαίδεκα.

12. Τούτοις αἱ διαιρέσεις τῶν πυλῶν, τοῖς ἄρχουσι τῶν δυνατῶν ἐφημερίαι, καθὼς οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν λειτουργεῖν ἐν οἴκῳ Κυρίου.

13. Καὶ ἔβαλον κλήρους κατὰ τὸν μικρὸν καὶ κατὰ τὸν μέγαν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν εἰς πυλῶνα καὶ πυλῶνα.

14. Καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος τῶν πρὸς ἀνατολὰς τῷ Σελεμίᾳ, καὶ Ζαχαρίᾳ, υἱοὶ Σωὰζ τῷ Μελχίᾳ ἔβαλον κλήρους, καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος βοῤῥᾶ.

15. Τῷ Ἀβδεδὸμ νότον κατέναντι οἴκου Ἐσεφίμ.

16. Εἰς δεύτερον τῷ Ὀσᾷ πρὸς δυσμαῖς μετὰ τὴν πύλην παστοφορίου τῆς ἀναβάσεως· φυλακὴ κατέναντι φυλακῆς.

17. Πρὸς ἀνατολὰς ἓξ τὴν ἡμέραν· βοῤῥᾷ τῆς ἡμέρας τέσσαρες· νότον τῆς ἡμέρας τέσσαρες· καὶ εἰς τὸν Ἐσεφὶμ δύο

18. εἰς διαδεχομένους· καὶ τῷ Ὀσᾷ πρὸς δυσμαῖς μετὰ τὴν πύλην τοῦ παστοφορίου τρεῖς. Φυλακὴ κατέναντι φυλακῆς τῆς ἀναβάσεως πρὸς ἀνατολὰς τῆς ἡμέρας ἕξ, καὶ τῷ βοῤῥᾷ τέσσαρες, καὶ τῷ νότῳ τέσσαρες, καὶ Ἐσεφὶμ δύο εἰς διαδεχομένους, καὶ πρὸς δυσμαῖς τέσσαρες, καὶ εἰς τὸν τρίβον δύο διαδεχομένους.

19. Αὗται αἱ διαιρέσεις τῶν πυλωρῶν τοῖς υἱοῖς τοῦ Κορὲ, καὶ τοῖς υἱοῖς Μεραρί.

20. Καὶ οἱ Λευῖται ἀδελφοὶ αὐτῶν ἐπὶ τῶν θησαυρῶν οἴκου Κυρίου καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν τῶν καθηγιασμένων.

21. Υἱοὶ Λαδὰν οὗτοι, υἱοὶ τῷ Γηρσωνί· τῷ Λαδὰν ἄρχοντες πατριῶν τῷ Λαδὰν, τῷ Γηρσωνὶ Ἰειήλ.

22. Υἱοὶ Ἰειὴλ Ζεθὸμ, καὶ Ἰωὴλ, οἱ ἀδελφοὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν οἴκου Κυρίου.

23. Τῷ Ἀμβρὰμ καὶ Ἰσσαὰρ Χεβρὼν, καὶ Ὀζιήλ.

24. Καὶ Σουβαὴλ ὁ τοῦ Γηρσὰμ τοῦ Μωϋσῆ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν.

25. Καὶ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Ἐλιέζερ Ῥαβίας υἱὸς, καὶ Ἰωσίας, καὶ Ἰωρὰμ, καὶ Ζεχρὶ, καὶ Σαλωμώθ.

26. Αὐτὸς Σαλωμὼθ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπὶ πάντων τῶν θησαυρῶν τῶν ἁγίων, οὓς ἡγίασε Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς, καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν χιλίαρχοι καὶ ἑκατόνταρχοι καὶ ἀρχηγοὶ τῆς δυνάμεως,

27. ἃ ἔλαβεν ἐκ πόλεων καὶ ἐκ τῶν λαφύρων, καὶ ἡγίασεν ἀπ' αὐτῶν τοῦ μὴ καθυστερῆσαι τὴν οἰκοδομὴν τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ,

28. καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ Σαμουὴλ

7. Filii Samai, Othni et Raphael, et Obed, et Elzabath, et Achiud, filii potentes Eliu, et Sabachia, et Isbacom.

8. Omnes de filiis Abdedom, ipsi et filii eorum et fratres eorum facientes potenter in operatione, omnes sexaginta duo ipsi Abdedom.

9. Et Mossellemiæ filii et fratres decem et octo potentes.

10. Et ipsi Osa de filiis Merari filii custodientes principatum, quoniam non fuit primogenitus : et fecit eum pater ejus principem distributionis secundæ.

11. Chelcias secundus, Tablai tertius, Zacharias quartus : omnes hi filii et fratres Osa tredecim.

12. His distributiones portarum, principibus potentum diurnæ vices, sicut fratres eorum ad ministrandum in domo Domini.

13. Et miserunt sortes juxta parvum et juxta magnum, secundum domos patriarum eorum ad portam et portam.

14. Et cecidit sors earum quæ ad orientem Selemiæ, et Zachariæ, filii Soaz ipsi Melchiæ jecerunt sortes, et exiit sors ad aquilonem.

15. Ipsi Abdedom austrum e regione domus Esephim.

16. In secundo ipsi Osa ad occidentem post portam pastophorii ascensionis : custodia e regione custodiæ.

17. Ad orientem sex die : aquiloni die quatuor : austrum die quatuor : et ad Esephim duo

18. in excipientibus : et ipsi Osa ad occidentem post portam pastophorii tres. Custodia e regione custodiæ ascensionis ad orientem die sex, et aquiloni quatuor, et austro quatuor, et Esephim duo in excipientibus, et ad occidentem quatuor, et ad semitam duo excipientes.

19. Hæ distributiones janitorum filiis Core, et filiis Merari.

20. Et Levitæ fratres eorum super thesauros domus Domini et super thesauros sanctificatorum.

21. Filii Ladan hi, filii ipsi Gersoni : ipsi Ladan principes patriarum Ladan, ipsi Gersoni Jiel.

22. Filii Jiel Zethom, et Joel, fratres super thesauros domus Domini.

23. Ipsi Ambram et Isaar Chebron, et Oziel.

24. Et Subael qui Gersam qui Moysi super thesauros.

25. Et fratri ejus Eliezer Rabias filius, et Josias, et Joram, et Zechri, et Salamoth.

26. Ipsi Salomoth et fratres ejus super omnes thesauros sanctorum, quæ sanctificavit David rex, et principes patriarum chiliarchi et centuriones et duces virtutis,

27. quæ cepit ex civitatibus et de spoliis, et sanctificavit de ipsis ut non deficeret ædificatio domus Dei,

28. et super omnia sancta Dei Samuel prophetæ, et Saul

τοῦ προφήτου, καὶ Σαοὺλ τοῦ Κὶς, καὶ Ἀβεννὴρ τοῦ Νὴρ, καὶ Ἰωὰβ τοῦ Σαρουία, πᾶν ὃ ἡγίασαν διὰ χειρὸς Σαλωμὼθ καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ.

29. Τῷ Ἰσσααρὶ Χωνενία, καὶ υἱοὶ τῆς ἐργασίας τῆς ἔξω ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ, τοῦ γραμματεύειν καὶ διακρίνειν.

30. Τῷ Χεβρωνὶ Ἀσαβίας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, υἱοὶ δυνατοὶ, χίλιοι καὶ ἑπτακόσιοι ἐπὶ τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Ἰσραὴλ, πέραν τοῦ Ἰορδάνου πρὸς δυσμαῖς, εἰς πᾶσαν λειτουργίαν Κυρίου καὶ ἐργασίαν τοῦ βασιλέως.

31. Τοῦ Χεβρωνὶ Οὐρίας ὁ ἄρχων τῶν Χεβρωνὶ κατὰ γενέσεις αὐτῶν, κατὰ πατριὰς, ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐπεσκέπησαν, καὶ εὑρέθη ἀνὴρ δυνατὸς ἐν αὐτοῖς ἐν Ἰαζὴρ τῆς Γαλααδίτιδος,

32. καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ υἱοὶ δυνατοὶ δισχίλιοι ἑπτακόσιοι, οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν· καὶ κατέστησεν αὐτοὺς Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τοῦ Ῥουβηνὶ, καὶ Γαδδὶ, καὶ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ, εἰς πᾶν πρόσταγμα Κυρίου καὶ λόγον βασιλέως.

filii Cis, et Abenner filii Ner, et Joab filii Sarviæ, omne quod sanctificaverant per manum Salomoth et fratrum ejus.

29. Ipsi Isaari Chonenia, et filii operationis quæ extra super Israel, ad scribendum et dijudicandum.

30. Ipsi Chebroni Asabias et fratres ejus, filii potentes, mille et septingenti super recognitionem Israel, trans Jordanem ad occidentem, in omne ministerium Domini et operationem regis.

31. Ipsius Chebroni Urias princeps eorum qui Chebroni secundum generationes eorum, secundum patrias, in quadragesimo anno regni ejus recogniti sunt, et inventus est vir potens in eis in Jazer Galaaditidis,

32. et fratres ejus filii potentes bis mille septingenti, principes patriarum : et constituit eos David rex super Rubeni, et Gaddi, et dimidium tribus Manasse, ad omne præceptum Domini et verbum regis.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ΄.

1. Καὶ υἱοὶ Ἰσραὴλ κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν, ἄρχοντες τῶν πατριῶν, χιλίαρχοι καὶ ἑκατόνταρχοι, καὶ γραμματεῖς οἱ λειτουργοῦντες τῷ βασιλεῖ καὶ εἰς πᾶν λόγον τοῦ βασιλέως κατὰ διαιρέσεις, πᾶν λόγον τοῦ εἰσπορευομένου καὶ ἐκπορευομένου μῆνα ἐκ μηνὸς, εἰς πάντας τοὺς μῆνας τοῦ ἐνιαυτοῦ, διαίρεσις μία εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες.

2. Καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου, Ἰσβοὰζ ὁ τοῦ Ζαβδιὴλ, ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες·

3. ἀπὸ τῶν υἱῶν Φαρὲς, ἄρχων πάντων τῶν ἀρχόντων τῆς δυνάμεως τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου.

4. Καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως τοῦ μηνὸς τοῦ δευτέρου Δωδία ὁ ἐκ Χὼχ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ, καὶ Μακελλὼθ ὁ ἡγούμενος, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες ἄρχοντες δυνάμεως.

5. Ὁ τρίτος τὸν μῆνα τὸν τρίτον Βαναίας ὁ τοῦ Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς, ὁ ἄρχων, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες.

6. Αὐτὸς Βαναίας ὁ δυνατώτερος τῶν τριάκοντα καὶ ἐπὶ τῶν τριάκοντα· καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ Ζαβὰδ ὁ υἱὸς αὐτοῦ.

7. Ὁ τέταρτος εἰς τὸν μῆνα τὸν τέταρτον Ἀσαὴλ ὁ ἀδελφὸς Ἰωὰβ, καὶ Ζαβαδίας υἱὸς αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλίαδες.

8. Ὁ πέμπτος τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ ὁ ἡγούμενος Σαμαὼθ ὁ Ἰεσραὲ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες.

9. Ὁ ἕκτος τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ Ὀδουίας ὁ τοῦ Ἐκκῆς ὁ Θεκωίτης, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες.

10. Ὁ ἕβδομος τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ Χελλὴς ὁ ἐκ Φαλλοῦς ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἐφραὶμ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες.

11. Ὁ ὄγδοος τῷ μηνὶ τῷ ὀγδόῳ Σοβοχαὶ ὁ Οὐσαθὶ τῷ Ζαραὶ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες.

CAPUT XXVII.

1. Et filii Israel juxta numerum suum, principes patriarum, chiliarchi et centuriones, et scribæ ministrantes regi et ad omne verbum regis secundum distributiones, omne verbum ingredientis et egredientis mensem ex mense, in omnes menses anni, distributio una viginti et quatuor millia.

2. Et super distributionem primam mensis primi, Isboaz filius Zabdiel, super distributionem ejus viginti et quatuor millia :

3. de filiis Phares, princeps omnium principum virtutis mensis primi.

4. Et super distributionem mensis secundi Dodia qui de Choc, et super distributionem ejus, et Maceloth præfectus, et super distributionem ejus viginti et quatuor millia principes virtutis.

5. Tertius mense tertio Banaias filius Jodae sacerdos, princeps, et super distributionem ejus viginti et quatuor millia.

6. Ipse Banaias potentior triginta et super triginta : et super distributionem ejus Zabad filius ejus.

7. Quartus in mensem quartum Azael frater Joab, et Zabadias filius ejus, et fratres, et super distributionem ejus viginti et quatuor millia.

8. Quintus mensi quinto præfectus Samaoth filius Jesrae, et super distributionem ejus viginti et quatuor millia.

9. Sextus mensi sexto Oduias filius Ecces Thecoita, et super distributionem ejus viginti et quatuor millia.

10. Septimus mensi septimo Chelles qui de Phallus de filiis Ephraim, et super distributionem ejus viginti et quatuor millia.

11. Octavus mensi octavo Sobochai Usathi ipsi Zarai, et super distributionem ejus viginti et quatuor millia.

12. Ὁ ἔννατος τῷ μηνὶ τῷ ἐννάτῳ Ἀβιέζερ ὁ ἐξ Ἀναθὼθ ὁ ἐκ γῆς Βενιαμὶν, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ τέσσαρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες.

13. Ὁ δέκατος τῷ μηνὶ τῷ δεκάτῳ Μεηρὰ ὁ ἐκ Νετωφαθὶ τῷ Ζαραῒ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες.

14. Ὁ ἑνδέκατος τῷ μηνὶ τῷ ἑνδεκάτῳ Βαναίας ὁ ἐκ Φαραθὼν ἐκ τῶν υἱῶν Ἐφραὶμ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες.

15. Ὁ δωδέκατος εἰς τὸν μῆνα τὸν δωδέκατον Χολδία ὁ ἐκ Νετωφαθὶ τῷ Γοθονιὴλ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες.

16. Καὶ ἐπὶ τῶν φυλῶν Ἰσραὴλ, τῷ Ῥουβὴν ἡγούμενος Ἐλιέζερ ὁ τοῦ Ζεχρί· τῷ Συμεὼν, Σαφατίας ὁ τοῦ Μααχά·

17. τῷ Λευὶ, Ἀσαβίας ὁ τοῦ Καμουήλ· τῷ Ἀαρὼν, Σαδώκ·

18. τῷ Ἰούδᾳ, Ἐλιὰβ τῶν ἀδελφῶν Δαυίδ· τῷ Ἰσσάχαρ, Ἀμβρὶ ὁ τοῦ Μιχαήλ·

19. τῷ Ζαβουλὼν, Σαμαίας ὁ τοῦ Ἀβδίου· τῷ Νεφθαλὶ, Ἰεριμὼθ ὁ τοῦ Ὀζιήλ·

20. τῷ Ἐφραὶμ, Ὠσὴ ὁ τοῦ Ὀζίου· τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ, Ἰωὴλ υἱὸς Φαδαία·

21. τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ τῷ ἐν γῇ Γαλαὰδ, Ἰαδαῒ ὁ τοῦ Ζαδαίου· τοῖς υἱοῖς Βενιαμὶν, Ἰασιὴλ ὁ τοῦ Ἀβεννήρ·

22. τῷ Δὰν, Ἀζαριὴλ ὁ τοῦ Ἰρωάβ. Οὗτοι πατριάρχαι τῶν φυλῶν Ἰσραήλ.

23. Καὶ οὐκ ἔλαβε Δαυὶδ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ κάτω, ὅτι εἶπε Κύριος πληθῦναι τὸν Ἰσραὴλ ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ.

24. Καὶ Ἰωὰβ ὁ τοῦ Σαρουία ἤρξατο ἀριθμεῖν ἐν τῷ λαῷ, καὶ οὐ συνετέλεσε· καὶ ἐγένετο ἐν τούτοις ὀργὴ ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ οὐ κατεχωρίσθη ὁ ἀριθμὸς ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῦ βασιλέως Δαυίδ.

25. Καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν τοῦ βασιλέως, Ἀσμὼθ ὁ τοῦ Ὀδιὴλ, καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν τῶν ἐν ἀγρῷ καὶ ἐν ταῖς κώμαις καὶ ἐν τοῖς ἐποικίοις καὶ ἐν τοῖς πύργοις, Ἰωνάθαν ὁ τοῦ Ὀζίου.

26. Καὶ ἐπὶ τῶν γεωργούντων τὴν γῆν τῶν ἐργαζομένων, Ἐσδρὶ ὁ τοῦ Χελούβ.

27. Καὶ ἐπὶ τῶν χωρίων, Σεμεῒ ὁ ἐκ Ῥαὴλ, καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν τῶν ἐν τοῖς χωρίοις τοῦ οἴνου, Ζαβδὶ ὁ τοῦ Σεφνί.

28. Καὶ ἐπὶ τῶν ἐλαιώνων, καὶ ἐπὶ τῶν συκαμίνων τῶν ἐν τῇ πεδινῇ, Βαλλανὰν ὁ Γεδωρίτης· ἐπὶ δὲ τῶν θησαυρῶν τοῦ ἐλαίου, Ἰωάς.

29. Καὶ ἐπὶ τῶν βοῶν τῶν νομάδων τῶν ἐν τῷ Σαρὼν, Σατραῒ ὁ Σαρωνίτης· καὶ ἐπὶ τῶν βοῶν τῶν ἐν τοῖς αὐλῶσι, Σωφὰτ ὁ τοῦ Ἀδλί·

30. ἐπὶ δὲ τῶν καμήλων, Ἀβίας ὁ Ἰσμαηλίτης· ἐπὶ δὲ τῶν ὄνων, Ἰαδίας ὁ ἐκ Μεραθών.

31. Καὶ ἐπὶ τῶν προβάτων, Ἰαζὶζ ὁ Ἀγαρίτης. Πάντες οὗτοι προστάται ὑπαρχόντων Δαυὶδ τοῦ βασιλέως.

32. Καὶ Ἰωνάθαν ὁ πατράδελφος Δαυὶδ σύμβουλος, ἄνθρωπος συνετός· καὶ Ἰεὴλ ὁ τοῦ Ἀχαμὶ μετὰ τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως.

33. Ἀχιτόφελ σύμβουλος τοῦ βασιλέως, καὶ Χουσὶ ὁ πρῶτος φίλος τοῦ βασιλέως·

12. Nonus mensi nono Abiezer qui ex Anathoth qui de terra Benjamin, et super distributionem ejus quatuor et viginti millia.

13. Decimus mensi decimo Meera qui ex Netophati ipsi Zarai, et super distributionem ejus viginti et quatuor millia.

14. Undecimus mensi undecimo Banaias qui ex Pharathon de filiis Ephraim, et super distributionem ejus viginti et quatuor millia.

15. Duodecimus in mensem duodecimum Choldia qui ex Netophathi ipsi Gothoniel, et super distributionem ejus viginti et quatuor millia.

16. Et super tribus Israel, ipsi Ruben præfectus Eliezer qui ipsius Zechri : ipsi Symeon, Saphatias qui ipsius Maacha :

17. ipsi Levi, Asabias qui ipsius Chamuel : ipsi Aaron, Sadoc :

18. ipsi Juda, Eliab de fratribus David : ipsi Issachar, Ambri qui ipsius Michael :

19. ipsi Zabulon, Samaias qui Abdiæ : ipsi Nephthali, Jerimoth qui ipsius Oziel :

20. ipsi Ephraim, Ose qui Oziæ : dimidio tribus Manasse, Joel filius Phadaia :

21. dimidio tribus Manasse quod in terra Galaad, Jadai qui Zadæi : filiis Benjamin, Jasiel qui ipsius Abenner :

22. ipsi Dan, Azariel qui ipsius Iroab. Hi patriarchæ tribuum Israel.

23. Et non cepit David numerum eorum a viginti annis et infra, quoniam dixerat Dominus multiplicare Israel sicut astra cœli.

24. Et Joab Sarviæ cœpit numerare in populo, et non consummavit : et facta est in his ira super Israel, et non est relatus numerus in librum verborum dierum regis David.

25. Et super thesauros regis, Asmoth qui ipsius Odiel, et super thesauros qui in agro et in pagis et in villis et in turribus, Jonathan qui Oziæ.

26. Et super agricolas terram operantes, Esdri qui ipsius Chelub.

27. Et super cellas, Semei qui de Rael, et super thesauros qui in cellis vini, Zabdi qui ipsius Sephni.

28. Et super oliveta, et super sycomoros quæ in campestri, Ballanan Gedorita : super thesauros autem olei, Joas.

29. Et super boves pascuales qui in Saron, Satrai Saronita : et super boves qui in vallibus, Sophat qui ipsius Adli :

30. super camelos autem, Abias Ismaelita : super asinos autem, Jadias qui de Merathon.

31. Et super oves, Jaziz Agarita. Omnes hi præfecti substantiæ David regis.

32. Et Jonathan patruus David consiliarius, homo intelligens : et Jeel qui ipsius Achami cum filiis regis.

33. Achitophel consiliarius regis, et Chusi primus amicus regis :

34. καὶ μετὰ τοῦτον Ἀχιτόφελ ἐχόμενος Ἰωδαὲ ὁ τοῦ Βαναίου, καὶ Ἀβιάθαρ· καὶ Ἰωὰβ ἀρχιστράτηγος τοῦ βασιλέως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ'.

1. Καὶ ἐξεκκλησίασε Δαυὶδ πάντας τοὺς ἄρχοντας Ἰσραὴλ, ἄρχοντας τῶν κριτῶν, καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας τῶν ἐφημεριῶν τῶν περὶ τὸ σῶμα τοῦ βασιλέως, καὶ ἄρχοντας τῶν χιλιάδων καὶ τῶν ἑκατοντάδων, καὶ τοὺς γαζοφύλακας, καὶ τοὺς ἐπὶ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ, καὶ πάσης τῆς κτήσεως τοῦ βασιλέως, καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ σὺν τοῖς εὐνούχοις, καὶ τοὺς δυνάστας, καὶ τοὺς μαχητὰς τῆς στρατιᾶς ἐν Ἱερουσαλήμ.

2. Καὶ ἔστη Δαυὶδ ἐν μέσῳ τῆς ἐκκλησίας, καὶ εἶπεν· Ἀκούσατέ μου, ἀδελφοί μου καὶ λαός μου· ἐμοὶ ἐγένετο ἐπὶ καρδίαν οἰκοδομῆσαι οἶκον ἀναπαύσεως τῆς κιβωτοῦ διαθήκης Κυρίου, καὶ στάσιν ποδῶν Κυρίου ἡμῶν, καὶ ἡτοίμασα τὰ εἰς τὴν κατασκήνωσιν ἐπιτήδεια.

3. Καὶ ὁ Θεὸς εἶπεν· Οὐχ οἰκοδομήσεις ἐμοὶ οἶκον τοῦ ἐπονομάσαι τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῷ, ὅτι ἄνθρωπος πολεμιστὴς εἶ σὺ, καὶ αἷμα ἐξέχεας.

4. Καὶ ἐξελέξατο Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ ἐν ἐμοὶ ἀπὸ παντὸς οἴκου πατρός μου εἶναι βασιλέα ἐπὶ Ἰσραὴλ εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ἐν Ἰούδα ἡρέτικε τὸ βασίλειον, καὶ ἐξ οἴκου Ἰούδα τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου· καὶ ἐν τοῖς υἱοῖς τοῦ πατρός μου, ἐν ἐμοὶ ἠθέλησε τοῦ γενέσθαι με εἰς βασιλέα ἐπὶ παντὶ Ἰσραήλ.

5. Καὶ ἀπὸ πάντων τῶν υἱῶν μου, ὅτι πολλοὺς υἱοὺς ἔδωκέ μοι Κύριος, ἐξελέξατο ἐν Σαλωμὼν τῷ υἱῷ μου καθίσαι αὐτὸν ἐπὶ θρόνου βασιλείας Κυρίου ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ.

6. Καὶ εἶπέ μοι ὁ Θεός· Σαλωμὼν ὁ υἱός σου οἰκοδομήσει τὸν οἶκόν μου καὶ τὴν αὐλήν μου, ὅτι ἡρέτικα ἐν αὐτῷ εἶναί μου υἱὸν, κἀγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα.

7. Καὶ κατορθώσω τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ἕως αἰῶνος, ἐὰν ἰσχύσῃ τοῦ φυλάξασθαι τὰς ἐντολάς μου, καὶ τὰ κρίματά μου, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη.

8. Καὶ νῦν κατὰ πρόσωπον πάσης ἐκκλησίας Κυρίου, καὶ ἐν ὠσὶ Θεοῦ ἡμῶν, φυλάξασθε καὶ ζητήσατε πάσας τὰς ἐντολὰς Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ἵνα κληρονομήσητε τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν, καὶ κατακληρονομήσητε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν μεθ' ὑμᾶς ἕως αἰῶνος.

9. Καὶ νῦν, Σαλωμὼν υἱὲ, γνῶθι τὸν Θεὸν τῶν πατέρων σου, καὶ δούλευε αὐτῷ ἐν καρδίᾳ τελείᾳ καὶ ψυχῇ θελούσῃ, ὅτι πάσας καρδίας ἐτάζει Κύριος, καὶ πᾶν ἐνθύμημα γινώσκει. Ἐὰν ζητήσῃς αὐτὸν, εὑρεθήσεταί σοι· καὶ ἐὰν καταλείψῃς αὐτὸν, καταλείψει σε εἰς τέλος.

10. Ἴδε νῦν ὅτι Κύριος ἡρέτικέ σε οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον εἰς ἁγίασμα, ἴσχυε καὶ ποίει.

11. Καὶ ἔδωκε Δαυὶδ Σαλωμὼν τῷ υἱῷ αὐτοῦ τὸ παράδειγμα τοῦ ναοῦ καὶ τῶν οἴκων αὐτοῦ, καὶ τῶν ζακχῶν αὐτοῦ, καὶ τῶν ὑπερῴων, καὶ τῶν ἀποθηκῶν τῶν ἐσωτέρων, καὶ τοῦ οἴκου τοῦ ἐξιλασμοῦ,

12. καὶ τὸ παράδειγμα ὃ εἶχεν ἐν πνεύματι αὐτοῦ, τῶν αὐλῶν οἴκου Κυρίου καὶ πάντων τῶν παστοφορίων τῶν κύκλῳ τῶν εἰς τὰς ἀποθήκας οἴκου Κυρίου, καὶ τῶν ἀποθηκῶν τῶν ἁγίων, καὶ τῶν καταλυμάτων,

13. καὶ τῶν ἐφημεριῶν τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν

34. et post hunc Achitophel sequens Jodae qui Banææ, et Abiathar: et Joab princeps militiæ regis.

CAPUT XXVIII.

1. Et evocavit David omnes principes Israel, principes judicum, et omnes principes diurnarum vicium quæ circa corpus regis, et principes millium et centuriarum, et custodes thesauri, et eos qui super substantiam ipsius, et omnem possessionem regis, et filiorum ejus cum eunuchis, et potentes, et bellatores militiæ in Jerusalem.

2. Et stetit David in medio ecclesiæ, et dixit: Audite me, fratres mei et populus meus: mihi factum est super cor ædificare domum requietis arcæ testamenti Domini, et stationem pedum Domini nostri, et paravi quæ ad habitationem apta.

3. Et Deus dixit: Non ædificabis mihi domum ad cognominandum nomen meum in ea, quoniam homo bellator es tu, et sanguinem effudisti.

4. Et elegit Dominus Deus Israel in me de omni domo patris mei esse regem super Israel in sæculum, et in Juda elegit regnum, et de domo Juda domum patris mei: et in filiis patris mei, in me voluit ut essem ego in regem super omnem Israel.

5. Et de omnibus filiis meis, quia multos filios dedit mihi Dominus, elegit in Salomon filio meo sedere ipsum super thronum regni Domini super Israel.

6. Et dixit mihi Deus: Salomon filius tuus ædificabit domum meam et atrium meum, quoniam elegi in eo esse meum filium, et ego ero ei in patrem.

7. Et dirigam regnum ejus usque in sæculum, si invaluerit ad custodiendum mandata mea, et judicia mea, sicut dies hæc.

8. Et nunc ad faciem universæ ecclesiæ Domini, et in auribus Dei nostri, observate et quærite omnia mandata Domini Dei nostri, ut hæreditetis terram bonam, et in hæreditatem tradatis filiis vestris post vos usque in sæculum.

9. Et nunc, Salomon fili, nosce Deum patrum tuorum, et servi ei in corde perfecto et anima volente, quoniam omnia corda scrutatur Dominus, et omnem cogitationem cognoscit. Si quæsiveris eum, invenietur tibi: et si dereliqueris eum, derelinquet te in finem.

10. Vide nunc quia Dominus elegit te ædificare sibi domum in sanctificationem, confortare et fac.

11. Et dedit David Salomon filio suo exemplar templi et domorum ejus, et zacchon ejus, et cœnaculorum, et apothecarum interiorum, et domus propitiationis,

12. et exemplar quod habuit in spiritu suo, atriorum domus Domini et omnium pastophoriorum quæ in circuitu quæ ad apothecas domus Domini, et apothecarum sanctorum, et diversoriorum,

13. et vicium sacerdotum et Levitarum ad omnem opera-

εἰς πᾶσαν ἐργασίαν λειτουργίας οἴκου Κυρίου, καὶ τῶν ἀποθηκῶν τῶν λειτουργησίμων σκευῶν, τῆς λατρείας οἴκου Κυρίου.

14. Καὶ τὸν σταθμὸν τῆς ὁλκῆς αὐτῶν τῶν τε χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν,

15. λυχνιῶν τὴν ὁλκὴν ἔδωκεν αὐτῷ καὶ τῶν λύχνων.

16. Ἔδωκεν αὐτῷ ὁμοίως τὸν σταθμὸν τῶν τραπεζῶν τῆς προθέσεως, ἑκάστης τραπέζης χρυσῆς, καὶ ὡσαύτως τῶν ἀργυρῶν,

17. καὶ τῶν κρεαγρῶν καὶ σπονδείων καὶ τῶν φιαλῶν τῶν χρυσῶν· καὶ τὸν σταθμὸν τῶν χρυσῶν καὶ τῶν ἀργυρῶν, καὶ θυίσκων κεφουρὲ, ἑκάστου σταθμοῦ.

18. Καὶ τῶν τοῦ θυσιαστηρίου τῶν θυμιαμάτων ἐκ χρυσίου δοκίμου σταθμὸν ὑπέδειξεν αὐτῷ, καὶ τὸ παράδειγμα τοῦ ἅρματος τῶν Χερουβὶμ τῶν διαπεπετασμένων ταῖς πτέρυξι, καὶ σκιαζόντων ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ διαθήκης Κυρίου.

19. Πάντα ἐν γραφῇ χειρὸς Κυρίου ἔδωκε Δαυὶδ Σαλωμὼν, κατὰ τὴν περιγενηθεῖσαν αὐτῷ σύνεσιν τῆς κατεργασίας τοῦ παραδείγματος.

20. Καὶ εἶπε Δαυὶδ Σαλωμὼν τῷ υἱῷ αὐτοῦ· Ἴσχυε καὶ ἀνδρίζου καὶ ποίει, μὴ φοβοῦ μηδὲ πτοηθῇς, ὅτι Κύριος ὁ Θεός μου μετὰ σοῦ· οὐκ ἀνήσει σε καὶ οὐ μὴ ἐγκαταλίπῃ ἕως τοῦ συντελέσαι σε πᾶσαν ἐργασίαν λειτουργίας οἴκου Κυρίου. Καὶ ἰδοὺ τὸ παράδειγμα τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ ζακχῶ αὐτοῦ, καὶ τὰ ὑπερῷα καὶ τὰς ἀποθήκας τὰς ἐσωτέρας, καὶ τὸν οἶκον τοῦ ἱλασμοῦ, καὶ τὸ παράδειγμα οἴκου Κυρίου.

21. Καὶ ἰδοὺ αἱ ἐφημερίαι τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν εἰς πᾶσαν λειτουργίαν οἴκου Κυρίου, καὶ μετὰ σοῦ ἐν πάσῃ πραγματείᾳ, καὶ πᾶς πρόθυμος ἐν σοφίᾳ κατὰ πᾶσαν τέχνην, καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ πᾶς ὁ λαὸς εἰς πάντας τοὺς λόγους σου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΘ'.

1. Καὶ εἶπε Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς πάσῃ τῇ ἐκκλησίᾳ· Σαλωμὼν ὁ υἱός μου εἰς ὃν ᾑρέτικεν ἐν αὐτῷ Κύριος, νέος καὶ ἁπαλὸς, καὶ τὸ ἔργον μέγα, ὅτι οὐκ ἀνθρώπῳ, ἀλλ' ἢ Κυρίῳ Θεῷ.

2. Κατὰ πᾶσαν τὴν δύναμιν ἡτοίμακα εἰς οἶκον Θεοῦ μου χρυσίον, ἀργύριον, χαλκὸν, σίδηρον, ξύλα, λίθους σοὰμ, καὶ πληρώσεως λίθους πολυτελεῖς καὶ ποικίλους, καὶ πάντα λίθον τίμιον, καὶ πάριον πολύν.

3. Καὶ ἔτι ἐν τῷ εὐδοκῆσαί με ἐν οἴκῳ Θεοῦ μου, ἔστι μοι ὃ περιπεποίημαι χρυσίον καὶ ἀργύριον, καὶ ἰδοὺ δέδωκα εἰς οἶκον Θεοῦ μου εἰς ὕψος, ἐκτὸς ὧν ἡτοίμακα εἰς τὸν οἶκον τῶν ἁγίων,

4. τρισχίλια τάλαντα χρυσίου τοῦ ἐκ Σουφὶρ, καὶ ἑπτακισχίλια τάλαντα ἀργυρίου δοκίμου, ἐξαλειφῆναι ἐν αὐτοῖς τοὺς τοίχους τοῦ ἱεροῦ,

5. εἰς τὸ χρυσίον τῷ χρυσίῳ, καὶ εἰς τὸ ἀργύριον τῷ ἀργυρίῳ, καὶ εἰς πᾶν ἔργον διὰ χειρὸς τῶν τεχνιτῶν. Καὶ τίς ὁ προθυμούμενος πληρῶσαι τὰς χεῖρας αὐτοῦ σήμερον Κυρίῳ,

6. Καὶ προεθυμήθησαν ἄρχοντες πατριῶν, καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ οἱ χιλίαρχοι καὶ οἱ ἑκατόνταρχοι, καὶ οἱ προστάται τῶν ἔργων, καὶ οἱ οἰκόδομοι τοῦ βασιλέως.

tionem ministerii domus Domini, et apothecarum ministerialium, vasorum cultus domus Domini.

14. Et mensuram ponderis eorum et aureorum et argenteorum,

15. candelabrorum pondus dedit ei et lucernarum.

16. Dedit ei similiter pondus mensarum propositionis, cujusque mensæ aureæ, et similiter argentearum,

17. et fuscinularum et libatoriorum et phialarum aurearum : et pondus aureorum et argenteorum, et thuribulorum cephure, cujusque ponderis.

18. Et altaris thymiamatum ex auro probato pondus ostendit ei, et exemplar currus ipsorum Cherubim expansorum alis, et obumbrantium super arcam testamenti Domini.

19. Omnia in scriptura manus Domini dedit David Salomon, secundum assistentem sibi intelligentiam confectionis exemplaris.

20. Et dixit David Salomon filio suo : Confortare et viriliter age et fac, ne timeas neque paveas, quoniam Dominus Deus meus tecum : non dimittet te et non derelinquet quoadusque tu consummes omnem operationem ministerii domus Domini. Et ecce exemplar templi et domus ejus, et zaccho ejus, et cœnacula et apothecas interiores, et domum propitiationis, et exemplar domus Domini.

21. Et ecce vices sacerdotum et Levitarum ad omne ministerium domus Domini, et tecum in omni tractatione, et omnis promptus in sapientia secundum omnem artem, et principes et omnis populus ad omnia verba tua.

CAPUT XXIX.

1. Et dixit David rex omni ecclesiæ : Salomon filius meus in quem elegit in eo Dominus, juvenis et tener, et opus magnum, quoniam non homini, sed Domino Deo.

2. Juxta omnem potentiam paravi in domum Dei mei aurum, argentum, æs, ferrum, ligna, lapides soam, et plenitudinis lapides pretiosos et varios, et omnem lapidem pretiosum, et parium multum.

3. Et ultra in bene sentiendo me in domo Dei mei, est mihi quod reservavi aurum et argentum, et ecce dedi in domum Dei mei in altitudinem, præter ea quæ paravi in domum sanctorum,

4. ter mille talenta auri Suphir, et septem mille talenta argenti probati, ad liniendum in eis parietes templi,

5. in aurum auro, et in argentum argento, et in omne opus per manum artificum. Et quis promptus implere manus suas hodie Domino?

6. Et prompti fuerunt principes patriarum, et principes filiorum Israel, et chiliarchi et centuriones, et præsides operum, et ædificatores regis.

7. Καὶ ἔδωκαν εἰς τὰ ἔργα τοῦ οἴκου Κυρίου χρυσίου τάλαντα πενταχισχίλια, καὶ χρυσοῦς μυρίους, καὶ ἀργυρίου ταλάντων δέκα χιλιάδας, καὶ χαλκοῦ τάλαντα μύρια ὀκτακισχίλια, καὶ σιδήρου ταλάντων χιλιάδας ἑκατόν.

8. Καὶ οἷς εὑρέθη παρ' αὐτοῖς λίθος, ἔδωκαν εἰς τὰς ἀποθήκας οἴκου Κυρίου διὰ χειρὸς Ἰειὴλ τοῦ Γεδσωνί.

9. Καὶ εὐφράνθη ὁ λαὸς ὑπὲρ τοῦ προθυμηθῆναι, ὅτι ἐν καρδίᾳ πλήρει προεθυμήθησαν τῷ Κυρίῳ. Καὶ Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς εὐφράνθη μεγάλως,

10. καὶ εὐλόγησεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ τὸν Κύριον ἐνώπιον τῆς ἐκκλησίας, λέγων· Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ὁ πατὴρ ἡμῶν, ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.

11. Σοὶ, Κύριε, ἡ μεγαλωσύνη, καὶ ἡ δύναμις, καὶ τὸ καύχημα, καὶ ἡ νίκη, καὶ ἡ ἰσχὺς, ὅτι σὺ πάντων τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς δεσπόζεις· ἀπὸ προσώπου σου ταράσσεται πᾶς βασιλεὺς καὶ ἔθνος.

12. Παρὰ σοῦ ὁ πλοῦτος καὶ ἡ δόξα, σὺ πάντων ἄρχεις, Κύριε, ὁ ἄρχων πάσης ἀρχῆς, καὶ ἐν χειρί σου ἰσχὺς καὶ δυναστεία, καὶ ἐν χειρί σου, Παντοκράτωρ, μεγαλῦναι καὶ κατισχῦσαι τὰ πάντα.

13. Καὶ νῦν, Κύριε, ἐξομολογούμεθά σοι, καὶ αἰνοῦμεν τὸ ὄνομα τῆς καυχήσεώς σου.

14. Καὶ τίς εἰμι ἐγὼ, καὶ τίς ὁ λαός μου, ὅτι ἰσχύσαμεν προθυμηθῆναί σοι κατὰ ταῦτα; ὅτι σὰ τὰ πάντα, καὶ ἐκ τῶν σῶν δεδώκαμέν σοι.

15. Ὅτι πάροικοί ἐσμεν ἐναντίον σου, καὶ παροικοῦντες, ὡς πάντες οἱ πατέρες ἡμῶν· Ὡς σκιὰ αἱ ἡμέραι ἡμῶν ἐπὶ γῆς, καὶ οὐκ ἔστιν ὑπομονή.

16. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, πρὸς πᾶν τὸ πλῆθος τοῦτο ὃ ἡτοίμακα οἰκοδομηθῆναι οἶκον τῷ ὀνόματι τῷ ἁγίῳ σου, ἐκ χειρός σου ἐστὶ, καὶ σοὶ τὰ πάντα.

17. Καὶ ἔγνων, Κύριε, ὅτι σὺ εἶ ὁ ἐτάζων καρδίας, καὶ δικαιοσύνην ἀγαπᾷς· ἐν ἁπλότητι καρδίας προεθυμήθην ταῦτα πάντα, καὶ νῦν τὸν λαόν σου τὸν εὑρεθέντα ὧδε εἶδον ἐν εὐφροσύνῃ προθυμηθέντα σοι.

18. Κύριε ὁ Θεὸς Ἀβραὰμ, καὶ Ἰσαὰκ, καὶ Ἰσραὴλ τῶν πατέρων ἡμῶν, φύλαξον ταῦτα ἐν διανοίᾳ καρδίας λαοῦ σου εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ κατεύθυνον τὰς καρδίας αὐτῶν πρὸς σέ.

19. Καὶ Σαλωμὼν τῷ υἱῷ μου δὸς καρδίαν ἀγαθὴν ποιεῖν τὰς ἐντολάς σου, καὶ τὰ μαρτύριά σου, καὶ τὰ προστάγματά σου, καὶ τοῦ ἐπὶ τέλος ἀγαγεῖν τὴν κατασκευὴν τοῦ οἴκου σου.

20. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πάσῃ τῇ ἐκκλησίᾳ· Εὐλογήσατε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν. Καὶ εὐλόγησε πᾶσα ἡ ἐκκλησία Κύριον τὸν Θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν, καὶ κάμψαντες τὰ γόνατα προσεκύνησαν Κυρίῳ καὶ τῷ βασιλεῖ.

21. Καὶ ἔθυσε Δαυὶδ τῷ Κυρίῳ θυσίας, καὶ ἀνήνεγκεν ὁλοκαυτώματα τῷ Θεῷ τῇ ἐπαύριον τῆς πρώτης ἡμέρας, μόσχους χιλίους, κριοὺς χιλίους, ἄρνας χιλίους, καὶ τὰς σπονδὰς αὐτῶν, καὶ θυσίας εἰς πλῆθος παντὶ τῷ Ἰσραήλ.

22. Καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον ἐναντίον τοῦ Κυρίου ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ μετὰ χαρᾶς, καὶ ἐβασίλευσαν ἐκ δευτέρου τὸν Σαλωμὼν υἱὸν Δαυὶδ, καὶ ἔχρισαν αὐτὸν τῷ Κυρίῳ εἰς βασιλέα, καὶ Σαδὼκ εἰς ἱερωσύνην.

23. Καὶ ἐκάθισε Σαλωμὼν ἐπὶ θρόνου Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ εὐδοκήθη, καὶ ὑπήκουσαν αὐτοῦ πᾶς Ἰσραήλ.

7. Et dederunt in opera domus Domini talenta auri quinque mille, et aureos decem mille, et argenti talentorum decem millia, et æris talenta decem et octo mille, et ferri talentorum millia centum.

8. Et quibus inventus est apud eos lapis, dederunt in apothecas domus Domini per manum Jiel Gedsoni.

9. Et lætatus est populus pro promptitudine, quoniam in corde pleno prompti fuerunt Domino. Et David rex lætatus est magnopere,

10. et benedixit rex David Dominum in conspectu ecclesiæ, dicens : Benedictus es, Domine Deus Israel, pater noster, a sæculo et usque in sæculum.

11. Tibi, Domine, magnificentia, et virtus, et gloriatio, et victoria, et fortitudo, quoniam tu omnium quæ in cœlo et quæ super terram dominaris : a facie tua turbatur omnis rex et gens.

12. A te divitiæ et gloria, tu omnium principaris, Domine, princeps omnis principatus, et in manu tua fortitudo et potentatus, et in manu tua, Omnipotens, magnificare et confortare omnia.

13. Et nunc, Domine, confitemur tibi, et laudamus nomen gloriationis tuæ.

14. Et quis sum ego, et quis populus meus, quia valuimus prompti esse tibi juxta hæc? quoniam tua sunt omnia, et de tuis dedimus tibi.

15. Quoniam incolæ sumus ante te, et peregrinantes, sicut omnes patres nostri : tamquam umbra dies nostri super terram, et non est dilatio.

16. Domine Deus noster, ad omnem multitudinem hanc quam paravi ad ædificandum domum nomini sancto tuo, de manu tua est, et tibi omnia.

17. Et novi, Domine, quia tu es scrutans corda, et justitiam diligis : in simplicitate cordis mei prompte obtuli omnia hæc, et nunc populum tuum inventum hic vidi in lætitia prompte offerentem tibi.

18. Domine Deus Abraam, et Isaac, et Israel patrum nostrorum, custodi hæc in cogitatione cordis populi tui in sæculum, et dirige corda eorum ad te.

19. Et Salomon filio meo da cor bonum ad faciendum mandata tua, et testimonia tua, et præcepta tua, et ad perducendum ad finem apparatum domus tuæ.

20. Et dixit David omni ecclesiæ : Benedicite Dominum Deum nostrum. Et benedixit universa ecclesia Dominum Deum patrum suorum, et flectentes genua adoraverunt Dominum et regem.

21. Et sacrificavit David Domino sacrificia, et obtulit holocaustomata Deo crastina primæ diei, vitulos mille, arietes mille, agnos mille, et libamina eorum, et sacrificia in multitudine universo Israel.

22. Et comederunt et biberunt ante Dominum in illa die cum gaudio, et regem fecerunt secundo Salomon filium David, et unxerunt eum Domino in regem, et Sadoc in sacerdotium.

23. Et sedit Salomon super thronum David patris sui, et beneplacuit, et obedierunt ei omnis Israel.

24. Οἱ ἄρχοντες, καὶ οἱ δυνάσται, καὶ πάντες υἱοὶ Δαυὶδ τοῦ βασιλέως τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ὑπετάγησαν αὐτῷ.
25. Καὶ ἐμεγάλυνε Κύριος τὸν Σαλωμὼν ἐπάνωθεν παντὸς Ἰσραὴλ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ δόξαν βασιλέως, ὃ οὐκ ἐγένετο ἐπὶ παντὸς βασιλέως ἔμπροσθεν αὐτοῦ.
26. Καὶ Δαυὶδ υἱὸς Ἰεσσαὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ
27. ἔτη τεσσαράκοντα· ἐν Χεβρὼν ἔτη ἑπτὰ, καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἔτη τριακοντατρία.
28. Καὶ ἐτελεύτησεν ἐν γήρᾳ καλῷ, πλήρης ἡμερῶν, πλούτῳ καὶ δόξῃ, καὶ ἐβασίλευσε Σαλωμὼν υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.
29. Οἱ δὲ λοιποὶ λόγοι τοῦ βασιλέως Δαυὶδ οἱ πρότεροι καὶ οἱ ὕστεροι, γεγραμμένοι εἰσὶν ἐν λόγοις Σαμουὴλ τοῦ βλέποντος, καὶ ἐπὶ λόγων Νάθαν τοῦ προφήτου, καὶ ἐπὶ λόγων Γὰδ τοῦ βλέποντος,
30. περὶ πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ τῆς δυναστείας αὐτοῦ, καὶ οἱ καιροὶ οἳ ἐγένοντο ἐπ' αὐτῷ, καὶ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐπὶ πάσας βασιλείας τῆς γῆς.

24. Principes, et potentes, et omnes filii David regis patris sui subjecti fuerunt ei.
25. Et magnificavit Dominus Salomon desuper omni Israel, et dedit ei gloriam regis, quod non fuit super omnem regem ante eum.
26. Et David filius Jessæ regnavit super Israel
27. annos quadraginta: in Chebron annos septem, et in Jerusalem annos triginta tres.
28. Et obiit in senectute bona, plenus diebus, divitiis et gloria, et regnavit Salomon filius ejus pro eo.
29. Reliqua autem verba regis David priora et posteriora, scripta sunt in verbis Samuel videntis, et super verba Nathan prophetæ, et super verba Gad videntis,
30. de omni regno ejus, et potentatu ejus, et tempora quæ fuerunt super eum, et super Israel, et super omnia regna terræ.

ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕΝΩΝ
ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Καὶ ἐνίσχυσε Σαλωμὼν υἱὸς Δαυὶδ ἐπὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, καὶ Κύριος ὁ Θεὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐμεγάλυνεν αὐτὸν εἰς ὕψος.
2. Καὶ εἶπε Σαλωμὼν πρὸς πάντα Ἰσραὴλ, τοῖς χιλιάρχοις καὶ τοῖς ἑκατοντάρχοις, καὶ τοῖς κριταῖς, καὶ πᾶσι τοῖς ἄρχουσιν ἐναντίον Ἰσραὴλ, τοῖς ἄρχουσι τῶν πατριῶν.
3. Καὶ ἐπορεύθη Σαλωμὼν καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία εἰς τὴν ὑψηλὴν τὴν ἐν Γαβαὼν, οὗ ἐκεῖ ἦν ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου τοῦ Θεοῦ, ἣν ἐποίησε Μωϋσῆς παῖς Κυρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ.
4. Ἀλλὰ κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ ἀνήνεγκε Δαυὶδ ἐκ πόλεως Καριαθιαρὶμ, ὅτι ἡτοίμασεν αὐτῇ Δαυὶδ, ὅτι ἔπηξεν αὐτῇ σκηνὴν ἐν Ἱερουσαλήμ.
5. Καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν ὃ ἐποίησε Βεσελεὴλ υἱὸς Οὐρίου, υἱοῦ Ὢρ, ἐκεῖ ἦν ἔναντι τῆς σκηνῆς Κυρίου, καὶ ἐξεζήτησεν αὐτὸ Σαλωμὼν καὶ ἡ ἐκκλησία,
6. καὶ ἤνεγκε Σαλωμὼν ἐκεῖ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν ἐνώπιον Κυρίου τὸ ἐν τῇ σκηνῇ, καὶ ἤνεγκεν ἐπ' αὐτῷ ὁλοκαύτωσιν χιλίαν.
7. Ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ὤφθη Θεὸς τῷ Σαλωμὼν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Αἴτησαι τί σοι δῶ.
8. Καὶ εἶπε Σαλωμὼν πρὸς τὸν Θεόν· Σὺ ἐποίησας μετὰ Δαυὶδ τοῦ πατρός μου ἔλεος μέγα, καὶ ἐβασίλευσάς με ἀντ' αὐτοῦ,
9. καὶ νῦν, Κύριε ὁ Θεὸς, πιστωθήτω δὴ τὸ ὄνομά σου ἐπὶ Δαυὶδ τὸν πατέρα μου, ὅτι σὺ ἐβασίλευσάς με ἐπὶ λαὸν πολὺν ὡς ὁ χοῦς τῆς γῆς.
10. Νῦν σοφίαν καὶ σύνεσιν δός μοι, καὶ ἐξελεύσο-

PARALIPOMENON
LIBER SECUNDUS.

CAPUT I.

1. Et confortatus est Salomon filius David super regnum suum, et Dominus Deus ejus cum eo, et magnificavit eum in altitudinem.
2. Et dixit Salomon ad omnem Israel, chiliarchis et centurionibus, et judicibus, et omnibus principibus coram Israel, principibus patriarum.
3. Et ivit Salomon et universa ecclesia ad excelsam quæ in Gabaon, ubi erat ibi tabernaculum testamenti Dei, quod fecit Moyses puer Domini in deserto.
4. Sed arcam Dei eduxerat David de civitate Cariathiarim, quoniam paravit ei David, quoniam fixit ei tabernaculum in Jerusalem.
5. Et altare æneum quod fecit Beseleel filius Uriæ, filii Or, ibi erat ante tabernaculum Domini, et exquisivit illud Salomon et ecclesia,
6. et obtulit Salomon ibi super altare æneum coram Domino quod in tabernaculo, et obtulit super illud holocaustosim millenariam.
7. In nocte illa apparuit Deus Salomoni, et dixit ei: Postula quid tibi dem.
8. Et dixit Salomon ad Deum: Tu fecisti cum David patre meo misericordiam magnam, et regnare fecisti me pro eo,
9. et nunc, Domine Deus, fidele sit, quæso, nomen tuum super David patre meo, quoniam tu regnare fecisti me super populum multum tamquam pulvis terræ.
10. Nunc sapientiam et intellectum da mihi, et egrediar

μαι ἐνώπιον τοῦ λαοῦ τούτου καὶ εἰςελεύσομαι, ὅτι τίς κρινεῖ τὸν λαόν σου τὸν μέγαν τοῦτον;

11. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς πρὸς Σαλωμών· Ἀνθ' ὧν ἐγένετο τοῦτο ἐν τῇ καρδίᾳ σου, καὶ οὐκ ᾐτήσω πλοῦτον χρημάτων, οὐδὲ δόξαν, οὐδὲ τὴν ψυχὴν τῶν ὑπεναντίων, καὶ ἡμέρας πολλὰς οὐκ ᾐτήσω, καὶ ᾔτησας σεαυτῷ σοφίαν καὶ σύνεσιν, ὅπως κρίνῃς τὸν λαόν μου ἐφ' ὃν ἐβασίλευσά σε ἐπ' αὐτόν·

12. τὴν σοφίαν καὶ τὴν σύνεσιν δίδωμί σοι, καὶ πλοῦτον καὶ χρήματα, καὶ δόξαν δώσω σοι, ὡς οὐκ ἐγενήθη ὅμοιός σοι ἐν τοῖς βασιλεῦσι τοῖς ἔμπροσθέν σου, καὶ μετὰ σὲ οὐκ ἔσται οὕτως.

13. Καὶ ἦλθε Σαλωμὼν ἐκ Βαμὰ τῆς ἐν Γαβαὼν εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸ προςώπου τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραήλ.

14. Καὶ συνήγαγε Σαλωμὼν ἅρματα καὶ ἱππεῖς, καὶ ἐγένοντο αὐτῷ χίλια καὶ τετρακόσια ἅρματα, καὶ δώδεκα χιλιάδες ἱππέων· καὶ κατέλιπεν αὐτὰ ἐν πόλεσι τῶν ἁρμάτων, καὶ ὁ λαὸς μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν Ἱερουσαλήμ.

15. Καὶ ἔθηκεν ὁ βασιλεὺς τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον ἐν Ἱερουσαλὴμ ὡς λίθους, καὶ τὰς κέδρους ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ὡς συκαμίνους τὰς ἐν τῇ πεδινῇ εἰς πλῆθος.

16. Καὶ ἡ ἔξοδος τῶν ἵππων Σαλωμὼν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἡ τιμὴ τῶν ἐμπόρων τοῦ βασιλέως πορεύεσθαι, καὶ ἠγόραζον,

17. καὶ ἐνέβαινον καὶ ἐξῆγον ἐξ Αἰγύπτου ἅρμα ἐν ἑξακοσίων ἀργυρίου, καὶ ἵππον πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ἀργυρίου· καὶ οὕτω πᾶσι τοῖς βασιλεῦσι τῶν Χετταίων καὶ τοῖς βασιλεῦσι Συρίας, ἐν χερσὶν αὐτῶν ἔφερον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Καὶ εἶπε Σαλωμὼν τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι Κυρίου, καὶ οἶκον τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.

2. Καὶ συνήγαγε Σαλωμὼν ἑβδομήκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν νωτοφόρων, καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδας λατόμων ἐν τῷ ὄρει, καὶ οἱ ἐπιστάται ἐπ' αὐτῶν τριςχίλιοι ἑξακόσιοι.

3. Καὶ ἀπέστειλε Σαλωμὼν πρὸς Χιρὰμ βασιλέα Τύρου, λέγων· Ὡς ἐποίησας μετὰ Δαυὶδ τοῦ πατρός μου, καὶ ἀπέστειλας αὐτῷ κέδρους τοῦ οἰκοδομῆσαι ἑαυτῷ οἶκον κατοικῆσαι ἐν αὐτῷ,

4. καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ὁ υἱὸς αὐτοῦ οἰκοδομῶ οἶκον τῷ ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ μου, ἁγιάσαι αὐτὸν αὐτῷ, τοῦ θυμιᾷν ἀπέναντι αὐτοῦ θυμίαμα καὶ πρόθεσιν διαπαντὸς, καὶ τοῦ ἀναφέρειν ὁλοκαυτώματα διαπαντὸς, τοπρωῒ καὶ τοδείλης, καὶ ἐν τοῖς σαββάτοις, καὶ ἐν ταῖς νουμηνίαις, καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς τοῦ Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν· εἰς τὸν αἰῶνα τοῦτο ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ.

5. Καὶ ὁ οἶκος ὃν ἐγὼ οἰκοδομῶ μέγας, ὅτι μέγας Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν παρὰ πάντας τοὺς θεούς.

6. Καὶ τίς ἰσχύσει οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον; ὅτι ὁ οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ οὐ φέρουσι τὴν δόξαν αὐτοῦ. Καὶ τίς ἐγὼ οἰκοδομῶν αὐτῷ οἶκον; ὅτι ἀλλ' ἢ τοῦ θυμιᾷν κατέναντι αὐτοῦ.

7. Καὶ νῦν ἀπόστειλόν μοι ἄνδρα σοφὸν καὶ εἰδότα τοῦ ποιῆσαι ἐν τῷ χρυσίῳ, καὶ ἐν τῷ ἀργυρίῳ, καὶ ἐν τῷ χαλκῷ, καὶ ἐν τῷ σιδήρῳ, καὶ ἐν τῇ πορφύρᾳ, καὶ

coram populo hoc et ingrediar, quoniam quis judicabit populum tuum magnum hunc?

11. Et dixit Deus ad Salomon : Pro eo quod factum est hoc in corde tuo, et non postulasti divitias pecuniarum, neque gloriam, neque animam adversariorum, et dies multos non postulasti, et postulasti tibi sapientiam et intellectum, ut judices populum meum super quem regnare feci te super eum :

12. sapientiam et intellectum do tibi, et divitias et pecuniam, et gloriam dabo tibi, quomodo non fuit similis tibi in regibus qui ante te, et post te non erit ita.

13. Et venit Salomon de Bama quæ in Gabaon in Jerusalem ante faciem tabernaculi testimonii, et regnavit super Israel.

14. Et congregavit Salomon currus et equites, et fuerunt ei mille et quadringenti currus, et duodecim millia equitum : et reliquit ea in civitatibus curruum, et populus cum rege in Jerusalem.

15. Et posuit rex argentum et aurum in Jerusalem tamquam lapides, et cedros in Judæa tamquam sycomoros quæ in campestri in multitudine.

16. Et exitus equorum Salomon ex Ægypto, et pretium mercatorum regis ad eundum, et emebant,

17. Et ascendebant et educebant ex Ægypto currum unum sexcentis argenti, et equum quinquaginta et centum argenti : et sic omnibus regibus Chettæorum et regibus Syriæ, in manibus suis afferebant.

CAPUT II.

1. Et dixit Salomon ædificare domum nomini Domini, et domum regno suo.

2. Et congregavit Salomon septuaginta millia virorum portantium humeris, et octuaginta millia lapicidarum in monte, et præsides super eos ter mille sexcenti.

3. Et misit Salomon ad Chiram regem Tyri, dicens : Sicut fecisti cum David patre meo, et misisti ei cedros ad ædificandum sibi domum ad habitandum in ea,

4. et ecce ego filius ejus ædifico domum nomini Domini Dei mei, ad sanctificandum illam ei, ad adolendum coram eo thymiama et propositionem perpetuo, et ad offerendum holocaustomata semper, mane et vesperi, et in sabbatis, et in neomeniis, et in festivitatibus Domini Dei nostri : in sæculum hoc super Israel.

5. Et domus quam ego ædifico magna, quoniam magnus Dominus Deus noster supra omnes deos.

6. Et quis valebit ædificare ei domum? quoniam cœlum et cœlum cœli non ferunt gloriam ejus. Et quis ego ædificans ei domum? sed tantum ad adolendum coram eo.

7. Et nunc mitte mihi virum sapientem et scientem facere in auro, et in argento, et in ære, et in ferro, et in purpura, et in coccino, et in hyacintho, et scientem sculpere

ἐν τῷ κοκκίνῳ, καὶ ἐν τῇ ὑακίνθῳ, καὶ ἐπιστάμενον γλύψαι γλυφὴν μετὰ τῶν σοφῶν τῶν μετ' ἐμοῦ ἐν Ἰούδᾳ καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ, ὧν ἡτοίμασε Δαυὶδ ὁ πατήρ μου.

8. Καὶ ἀπόστειλόν μοι ξύλα κέδρινα καὶ ἀρκεύθινα καὶ πεύκινα ἐκ τοῦ Λιβάνου, ὅτι ἐγὼ οἶδα ὡς οἱ δοῦλοί σου οἴδασι κόπτειν ξύλα ἐκ τοῦ Λιβάνου. Καὶ ἰδοὺ οἱ παῖδές σου μετὰ τῶν παίδων μου

9. πορεύσονται ἑτοιμάσαι μοι ξύλα εἰς πλῆθος, ὅτι ὁ οἶκος ὃν ἐγὼ οἰκοδομῶ, μέγας καὶ ἔνδοξος.

10. Καὶ ἰδοὺ τοῖς ἐργαζομένοις, τοῖς κόπτουσι ξύλα, εἰς βρώματα δέδωκα σῖτον εἰς δόματα τοῖς παισί σου κόρων πυροῦ εἴκοσι χιλιάδας, καὶ κριθῶν κόρων εἴκοσι χιλιάδας, καὶ οἴνου μέτρων εἴκοσι χιλιάδας, καὶ ἐλαίου μέτρων εἴκοσι χιλιάδας.

11. Καὶ εἶπε Χιρὰμ βασιλεὺς Τύρου ἐν γραφῇ, καὶ ἀπέστειλε πρὸς Σαλωμὼν, λέγων· Ἐν τῷ ἀγαπῆσαι Κύριον τὸν λαὸν αὐτοῦ, ἔδωκέ σε ἐπ' αὐτοὺς βασιλέα.

12. Καὶ εἶπε Χιράμ· Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ὃς ἐποίησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, ὃς ἔδωκε τῷ Δαυὶδ τῷ βασιλεῖ υἱὸν σοφὸν, καὶ ἐπιστάμενον ἐπιστήμην καὶ σύνεσιν, ὃς οἰκοδομήσει οἶκον τῷ Κυρίῳ καὶ οἶκον τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.

13. Καὶ νῦν ἀπέστειλά σοι ἄνδρα σοφὸν καὶ εἰδότα σύνεσιν, Χιρὰμ τὸν πατέρα (παῖδα) μου,

14. ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἀπὸ θυγατέρων Δὰν, καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἀνὴρ Τύριος, εἰδότα ποιῆσαι ἐν χρυσίῳ καὶ ἐν ἀργυρίῳ, καὶ ἐν χαλκῷ καὶ ἐν σιδήρῳ, καὶ ἐν λίθοις, καὶ ξύλοις, καὶ ὑφαίνειν ἐν τῇ πορφύρᾳ καὶ ἐν τῇ ὑακίνθῳ, καὶ ἐν τῇ βύσσῳ, καὶ ἐν τῷ κοκκίνῳ, καὶ γλύψαι γλυφὰς, καὶ διανοεῖσθαι πᾶσαν διανόησιν, ὅσα ἂν δῷς αὐτῷ μετὰ τῶν σοφῶν σου, καὶ σοφῶν Δαυὶδ κυρίου μου πατρός σου.

15. Καὶ νῦν τὸν σῖτον καὶ τὴν κριθὴν, καὶ τὸ ἔλαιον, καὶ τὸν οἶνον, ἃ εἶπεν ὁ κύριός μου, ἀποστειλάτω τοῖς παισὶν αὐτοῦ.

16. Καὶ ἡμεῖς κόψομεν ξύλα ἐκ τοῦ Λιβάνου κατὰ πᾶσαν τὴν χρείαν σου, καὶ ἄξομεν αὐτὰ σχεδίαις ἐπὶ θάλασσαν Ἰόππης, καὶ σὺ ἄξεις αὐτὰ εἰς Ἱερουσαλήμ.

17. Καὶ συνήγαγε Σαλωμὼν πάντας τοὺς ἄνδρας τοὺς προσηλύτους τοὺς ἐν γῇ Ἰσραὴλ μετὰ τὸν ἀριθμὸν ὃν ἠρίθμησεν αὐτοὺς Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ εὑρέθησαν ἑκατὸν πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τρισχίλιοι ἑξακόσιοι.

18. Καὶ ἐποίησεν ἐξ αὐτῶν ἑβδομήκοντα χιλιάδας νωτοφόρων, καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδας λατόμων, καὶ τρισχιλίους ἑξακοσίους ἐργοδιώκτας ἐπὶ τὸν λαόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Καὶ ἤρξατο Σαλωμὼν τοῦ οἰκοδομεῖν τὸν οἶκον Κυρίου ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐν ὄρει τοῦ Ἀμωρία, οὗ ὤφθη Κύριος τῷ Δαυὶδ πατρὶ αὐτοῦ, ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἡτοίμασε Δαυὶδ ἐν ἅλῳ Ὀρνᾶ τοῦ Ἰεβουσαίου.

2. Καὶ ἤρξατο οἰκοδομῆσαι ἐν τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ, ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ τῆς βασιλείας αὐτοῦ.

3. Καὶ ταῦτα ἤρξατο Σαλωμὼν τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ· μῆκος πήχεων, ἡ διαμέτρησις ἡ πρώτη πήχεων ἑξήκοντα, καὶ εὖρος πήχεων εἴκοσι.

sculpturam cum sapientibus qui mecum in Juda et in Jerusalem, quos paravit David pater meus.

8. Et mitte mihi ligna cedrina et arceuthina et pinea de Libano, quoniam ego novi quia servi tui norunt cædere ligna de Libano. Et ecce pueri tui cum pueris meis

9. ibunt parare mihi ligna in multitudine, quoniam domus quam ego ædifico, magna et gloriosa.

10. Et ecce operantibus, cædentibus ligna, in cibaria dedi frumentum in data pueris tuis cororum tritici viginti millia, et hordeorum cororum viginti millia, et vini mensurarum viginti millia, et olei mensurarum viginti millia.

11. Et dixit Chiram rex Tyri in scriptura, et misit ad Salomon, dicens : In diligendo Dominum populum suum, dedit te super eos regem.

12. Et dixit Chiram : Benedictus Dominus Deus Israel, qui fecit cœlum et terram, qui dedit David regi filium sapientem, et scientem scientiam et intellectum, qui ædificabit domum Domino et domum regno suo.

13. Et nunc misi tibi virum sapientem et scientem intellectum, Chiram patrem (puerum) meum,

14. mater ejus de filiabus Dan, et pater ejus vir Tyrius, scientem facere in auro et in argento, et in ære et in ferro, et in lapidibus, et lignis, et texere in purpura et in hyacintho, et in bysso, et in coccino, et sculpere sculpturas, et excogitare omnem excogitationem, quæcumque dederis ei cum sapientibus tuis, et sapientibus David domini mei patris tui.

15. Et nunc frumentum et hordeum, et oleum, et vinum, quæ dixit Dominus meus, mittat pueris suis.

16. Et nos cædemus ligna de Libano juxta omnem usum tuum, et adducemus ea ratibus ad mare Joppes, et tu adduces ea in Jerusalem.

17. Et congregavit Salomon omnes viros proselytos qui in terra Israel post numerum quo numeravit eos David pater ejus, et inventi sunt centum quinquaginta millia et ter mille sexcenti.

18. Et fecit ex eis septuaginta millia portantium humeris, et octuaginta millia lapicidarum, et ter mille sexcentos exactores operum super populum.

CAPUT III.

1. Et cœpit Salomon ædificare domum Domini in Jerusalem in monte ipsius Amoria, ubi apparuerat Dominus David patri ejus, in loco quem paravit David in area Orna Jebusæi.

2. Et cœpit ædificare in mense secundo, in anno quarto regni sui.

3. Et hæc incœpit Salomon ad ædificandam domum Dei : longitudo cubitorum, mensura prima cubitorum sexaginta, et latitudo cubitorum viginti.

4. Καὶ αἰλὰμ κατὰ πρόςωπον τοῦ οἴκου, μῆκος ἐπὶ πρόςωπον πλάτους τοῦ οἴκου πήχεων εἴκοσι, καὶ ὕψος πήχεων ἑκατὸν εἴκοσι, καὶ κατεχρύσωσεν αὐτὸν ἔσωθεν χρυσίῳ καθαρῷ.

5. Καὶ τὸν οἶκον τὸν μέγαν ἐξύλωσε ξύλοις κεδρίνοις, καὶ κατεχρύσωσε χρυσίῳ καθαρῷ, καὶ ἔγλυψεν ἐπ' αὐτοῦ φοίνικας καὶ χαλαστά.

6. Καὶ ἐκόσμησε τὸν οἶκον λίθοις τιμίοις εἰς δόξαν, καὶ ἐχρύσωσε χρυσίῳ, χρυσίου τοῦ ἐκ Φαρουίμ.

7. Καὶ ἐχρύσωσε τὸν οἶκον, καὶ τοὺς τοίχους αὐτοῦ, καὶ τοὺς πυλῶνας, καὶ τὰ ὀροφώματα, καὶ τὰ θυρώματα, χρυσίῳ, καὶ ἔγλυψε Χερουβὶμ ἐπὶ τῶν τοίχων.

8. Καὶ ἐποίησε τὸν οἶκον τοῦ ἁγίου τῶν ἁγίων· μῆκος αὐτοῦ ἐπὶ πρόσωπον, πλάτος τοῦ οἴκου πήχεων εἴκοσι, καὶ τὸ μῆκος πήχεων εἴκοσι, καὶ ἐχρύσωσεν αὐτὸν χρυσίῳ καθαρῷ εἰς Χερουβὶμ, εἰς τάλαντα ἑξακόσια.

9. Καὶ ὁλκὴ τῶν ἥλων, ὁλκὴ τοῦ ἑνὸς πεντήκοντα σίκλοι χρυσίου. Καὶ τὸ ὑπερῷον ἐχρύσωσε χρυσίῳ.

10. Καὶ ἐποίησεν ἐν τῷ οἴκῳ τῷ ἁγίῳ τῶν ἁγίων, Χερουβὶμ δύο, ἔργον ἐκ ξύλων· καὶ ἐχρύσωσεν αὐτὰ χρυσίῳ.

11. Καὶ αἱ πτέρυγες τῶν Χερουβὶμ, τὸ μῆκος πήχεων εἴκοσι, καὶ ἡ πτέρυξ ἡ μία πήχεων πέντε, ἁπτομένη τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου, καὶ ἡ πτέρυξ ἡ ἑτέρα πήχεων πέντε, ἁπτομένη τῆς πτέρυγος τοῦ Χερουβὶμ τοῦ ἑτέρου. (*)

13. Καὶ αἱ πτέρυγες τῶν Χερουβὶμ τούτων διαπεπετασμέναι, πήχεων εἴκοσι· καὶ αὐτὰ ἑστηκότα ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν εἰς τὸν οἶκον.

14. Καὶ ἐποίησε τὸ καταπέτασμα ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου, καὶ βύσσου, καὶ ὕφανεν ἐν αὐτῷ Χερουβίμ.

15. Καὶ ἐποίησεν ἔμπροσθεν τοῦ οἴκου στύλους δύο, πήχεων τριακονταπέντε τὸ ὕψος, καὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν πήχεων πέντε.

16. Καὶ ἐποίησε σερσερὼθ ἐν τῷ δαβὶρ, καὶ ἔδωκεν ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στύλων, καὶ ἐποίησε ῥοΐσκους ἑκατὸν, καὶ ἔθηκεν ἐπὶ τῶν χαλαστῶν.

17. Καὶ ἔστησε τοὺς στύλους κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ, ἕνα ἐκ δεξιῶν, καὶ τὸν ἕνα ἐξ εὐωνύμων, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ ἐκ δεξιῶν, Κατόρθωσις, καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἐξ ἀριστερῶν, Ἰσχύς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Καὶ ἐποίησε θυσιαστήριον χαλκοῦν· εἴκοσι πήχεων τὸ μῆκος, καὶ εἴκοσι πήχεων τὸ εὖρος, καὶ δέκα πήχεων τὸ ὕψος.

2. Καὶ ἐποίησε τὴν θάλασσαν χυτήν· δέκα πήχεων τὴν διαμέτρησιν, στρογγύλην κυκλόθεν, καὶ πέντε πήχεων τὸ ὕψος, καὶ τὸ κύκλωμα τριάκοντα πήχεων.

3. Καὶ ὁμοίωμα μόσχων ὑποκάτω αὐτῆς κύκλῳ, κυκλοῦσιν αὐτήν· δέκα πήχεις περιέχουσι τὸν λουτῆρα κυκλόθεν· δύο γένη ἐχώνευσαν τοὺς μόσχους ἐν τῇ χωνεύσει αὐτῶν

4. ᾗ ἐποίησαν αὐτοὺς δώδεκα μόσχους· οἱ τρεῖς βλέποντες βοῤῥᾶν, καὶ οἱ τρεῖς δυσμὰς, καὶ οἱ τρεῖς

(*) 12. Καὶ ἡ πτέρυξ τοῦ Χεροὺβ τοῦ ἑνὸς πήχεων πέντε, ἁπτομένη τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου, καὶ ἡ πτέρυξ ἡ ἑτέρα πήχεων πέντε, ἁπτομένη τῆς πτέρυγος τοῦ Χεροὺβ τοῦ ἑτέρου. (*Alex.*)

4. Et ælam ad faciem domus, longitudo super faciem latitudinis domus cubitorum viginti, et altitudo cubitorum centum viginti, et deauravit eam ab intus auro mundo.

5. Et domum magnam texit lignis cedrinis, et deauravit auro mundo, et sculpsit super eam palmas et catenas dependentes.

6. Et ornavit domum lapidibus pretiosis ad gloriam, et deauravit auro, de auro quod de Pharuim.

7. Et deauravit domum, et parietes ejus, et postes, et tecta, et ostia, auro, et sculpsit Cherubim super parietes.

8. Et fecit domum sancti sanctorum : longitudo ejus ad faciem, latitudinem domus cubitorum viginti, et longitudo cubitorum viginti, et deauravit eam auro mundo in Cherubim, ad talenta sexcenta.

9. Et pondus clavorum, pondus unius quinquaginta sicli auri. Et cænaculum deauravit auro.

10. Et fecit in domo sancto sanctorum, Cherubim duo, opus ex lignis : et deauravit ea auro.

11. Et alæ ipsorum Cherubim, longitudo cubitorum viginti, et ala una cubitorum quinque, tangens parietem domus, et ala altera cubitorum quinque, tangens alam Cherubim alterius.

13. Et alæ Cherubim horum expansæ, cubitorum viginti : et ipsa stantia super pedes suos, et facies eorum ad domum.

14. Et fecit velum de hyacintho, et purpura, et coccino, et bysso, et texuit in eo Cherubim.

15. Et fecit ante domum columnas duas, cubitorum triginta quinque altitudo, et capita earum cubitorum quinque.

16. Et fecit serseroth in dabir, et dedit super capita columnarum, et fecit malogranata centum, et posuit super catenas dependentes.

17. Et statuit columnas ad faciem templi, unam a dextris, et unam a sinistris, et vocavit nomen ejus quæ a dextris, Directio, et nomen ejus quæ a sinistris, Fortitudo.

CAPUT IV.

1. Et fecit altare æneum : viginti cubitorum longitudo, et viginti cubitorum latitudo, et decem cubitorum altitudo.

2. Et fecit mare fusile : decem cubitorum diametrum, rotundum in circuitu, et quinque cubitorum altitudinem, et ambitus triginta cubitorum.

3. Et similitudo vitulorum subter illud, in circuitu circumdant illud : decem cubiti ambiunt luterem in circuitu : duo genera fuderunt vitulos in fusura ipsorum

4. qua fecerunt eos duodecim vitulos : tres spectantes aquilonem, et tres occidentem, et tres austrum, et tres ad

12. Et ala Cherub unius cubitorum quinque, tangens parietem domus, et ala altera cubitorum quinque, tangens alam Cherub alterius.

νότον, καὶ οἱ τρεῖς κατ' ἀνατολὰς, καὶ ἡ θάλασσα ἐπ' αὐτῶν ἄνω, ἦσαν τὰ ὀπίσθια αὐτῶν ἔσω.

5. Καὶ τὸ πάχος αὐτῆς παλαιστῆς, καὶ τὸ χεῖλος αὐτῆς ὡς χεῖλος ποτηρίου, διαγεγλυμμένα βλαστοὺς κρίνου, χωροῦσαν μετρητὰς τρισχιλίους, καὶ ἐξετέλεσε.

6. Καὶ ἐποίησε λουτῆρας δέκα, καὶ ἔθηκε τοὺς πέντε ἐκ δεξιῶν καὶ τοὺς πέντε ἐξ ἀριστερῶν, τοῦ πλύνειν ἐν αὐτοῖς τὰ ἔργα τῶν ὁλοκαυτωμάτων καὶ ἀποκλύζειν ἐν αὐτοῖς, καὶ ἡ θάλασσα εἰς τὸ νίπτεσθαι τοὺς ἱερεῖς ἐν αὐτῇ.

7. Καὶ ἐποίησε τὰς λυχνίας τὰς χρυσᾶς δέκα κατὰ τὸ κρίμα αὐτῶν, καὶ ἔθηκεν ἐν τῷ ναῷ, πέντε ἐκ δεξιῶν καὶ πέντε ἐξ ἀριστερῶν.

8. Καὶ ἐποίησε τραπέζας δέκα, καὶ ἔθηκεν ἐν τῷ ναῷ, πέντε ἐκ δεξιῶν καὶ πέντε ἐξ εὐωνύμων, καὶ ἐποίησε φιάλας χρυσᾶς ἑκατόν.

9. Καὶ ἐποίησε τὴν αὐλὴν τῶν ἱερέων, καὶ τὴν αὐλὴν τὴν μεγάλην, καὶ θύρας τῇ αὐλῇ, καὶ θυρώματα αὐτῶν κατακεχαλκωμένα χαλκῷ.

10. Καὶ τὴν θάλασσαν ἔθηκεν ἀπὸ γωνίας τοῦ οἴκου ἐκ δεξιῶν ὡς πρὸς ἀνατολὰς κατέναντι.

11. Καὶ ἐποίησε Χιρὰμ τὰς κρεάγρας, καὶ τὰ πυρεῖα, καὶ τὴν ἐσχάραν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ. Καὶ συνετέλεσε Χιρὰμ ποιῆσαι πᾶσαν τὴν ἐγρασίαν ἣν ἐποίησε Σαλωμὼν τῷ βασιλεῖ ἐν οἴκῳ τοῦ Θεοῦ,

12. στύλους δύο καὶ ἐπ' αὐτῶν γωλὰθ τῇ χωθαρὲθ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στύλων δύο, καὶ δίκτυα δύο συγκαλύψαι τὰς κεφαλὰς τῶν χωθαρὲθ ἅ ἐστιν ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στύλων,

13. καὶ κώδωνας χρυσοῦς τετρακοσίους εἰς τὰ δύο δίκτυα, καὶ δύο γένη ῥοίσκων ἐν τῷ δικτύῳ τῷ ἑνὶ, τοῦ συγκαλύψαι τὰς δύο γωλὰθ τῶν χωθαρὲθ ἅ ἐστιν ἐπάνω τῶν στύλων·

14. καὶ τοὺς μεχωνὼθ ἐποίησε δέκα, καὶ τοὺς λουτῆρας ἐποίησεν ἐπὶ τοὺς μεχωνὼθ,

15. καὶ τὴν θάλασσαν μίαν, καὶ τοὺς μόσχους τοὺς δώδεκα ὑποκάτω αὐτῆς·

16. καὶ τοὺς ποδιστῆρας, καὶ τοὺς ἀναλημπτῆρας, καὶ τοὺς λέβητας καὶ τὰς κρεάγρας, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῶν ἃ ἐποίησε Χιρὰμ, καὶ ἀνήνεγκε τῷ βασιλεῖ Σαλωμὼν ἐν οἴκῳ Κυρίου χαλκοῦ καθαροῦ.

17. Ἐν τῷ περιχώρῳ τοῦ Ἰορδάνου ἐχώνευσεν αὐτὰ ὁ βασιλεὺς, ἐν τῷ πάχει τῆς γῆς ἐν οἴκῳ Σοχχὼθ καὶ ἀναμέσον Σαρηδαθά.

18. Καὶ ἐποίησε Σαλωμὼν πάντα τὰ σκεύη ταῦτα εἰς πλῆθος σφόδρα, ὅτι οὐκ ἐξέλιπεν ὁλκὴ τοῦ χαλκοῦ.

19. Καὶ ἐποίησε Σαλωμὼν πάντα τὰ σκεύη οἴκου Κυρίου, καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν, καὶ τὰς τραπέζας, καὶ ἐπ' αὐτῶν ἄρτοι προθέσεως,

20. καὶ τὰς λυχνίας, καὶ τοὺς λύχνους τοῦ φωτὸς κατὰ τὸ κρίμα καὶ κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβὶρ, χρυσίου καθαροῦ,

21. καὶ λαβίδες αὐτῶν, καὶ οἱ λύχνοι αὐτῶν, καὶ τὰς φιάλας, καὶ τὰς θυίσκας, καὶ τὰ πυρεῖα χρυσίου καθαροῦ,

22. καὶ ἡ θύρα τοῦ οἴκου ἡ ἐσωτέρα εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, καὶ τὰς θύρας τοῦ οἴκου τοῦ ναοῦ χρυσᾶς. Καὶ συνετελέσθη πᾶσα ἡ ἐργασία ἣν ἐποίησε Σαλωμὼν ἐν οἴκῳ Κυ,ίου.

orientem, et mare super eos sursum, erant posteriora eorum intus.

5. Et crassities ejus palmaris, et labium ejus tamquam labium calicis, sculpta germinibus lilii, capiens metretas ter mille, et consummavit.

6. Et fecit luteres decem, et posuit quinque a dextris et quinque a sinistris, ad lavandum in eis opera holocaustomatum et abstergendum in eis, et mare ad lavandum se sacerdotes in eo.

7. Et fecit candelabra aurea decem juxta judicium suum, et posuit in templo, quinque a dextris et quinque a sinistris.

8. Et fecit mensas decem, et posuit in templo, decem a dextris et decem a sinistris, et fecit phialas aureas centum.

9. Et fecit atrium sacerdotum, et atrium magnum, et portas atrio, et postes earum inæratas ære.

10. Et mare posuit ab angulo domus a dextris tamquam ad orientem e regione.

11. Et fecit Chiram fuscinulas, et thuribula, et focum altaris, et omnia vasa ejus. Et consummavit Chiram facere omne opificium quod fecit Salamoni regi in domo Dei,

12. columnas duas et super eas golath ipsi chothareth super capita columnarum duo, et retiacula duo ad cooperiendum capita ipsarum chothareth quæ sunt super capita columnarum,

13. et tintinnabula aurea quadringenta ad duo retiacula, et duo genera malogranatorum in retiaculo uno, ad cooperiendum ambas golath ipsarum chothareth quæ sunt desuper columnas.

14. Et fecit mechonoth decem, et luteres fecit super mechonoth,

15. et mare unum, et vitulos duodecim subter illud:

16. et podisteras, et analempteras, et lebetes et fuscinulas, et omnia vasa eorum quæ fecit Chiram, et obtulit regi Salomon in domo Domini de ære puro.

17. In adjacente Jordanis fudit ea rex, in crassitie terræ in domo Socchoth et inter Saredatha.

18. Et fecit Salomon omnia vasa hæc in multitudine valde, quoniam non defecit pondus æris.

19. Et fecit Salomon omnia vasa domus Domini, et altare aureum, et mensas, et super eas panes propositionis,

20. et candelabra, et lucernas luminis juxta judicium et ad faciem dabir, de auro mundo,

21. et ansulæ earum, et lucernæ eorum, et phialas, et mortariola, et thuribula de auro mundo,

22. et ostium domus interius in sancta sanctorum, et januas domus templi aureas. Et consummatum est omne opificium quod fecit Salomon in domo Domini.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Καὶ εἰσήνεγκε Σαλωμὼν τὰ ἅγια Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, τὸ ἀργύριον, καὶ τὸ χρυσίον, καὶ τὰ σκεύη, καὶ ἔδωκεν εἰς θησαυρὸν οἴκου Κυρίου.
2. Τότε ἐξεκκλησίασε Σαλωμὼν πάντας τοὺς πρεσβυτέρους Ἰσραὴλ, καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας τῶν φυλῶν τοὺς ἡγουμένους πατριῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, εἰς Ἱερουσαλὴμ, τοῦ ἀνενέγκαι κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου ἐκ πόλεως Δαυὶδ, αὕτη Σιών.
3. Καὶ ἐξεκκλησιάσθησαν πρὸς τὸν βασιλέα πᾶς Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἑορτῇ, οὗτος ὁ μὴν ἕβδομος.
4. Καὶ ἦλθον πάντες οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ, καὶ ἔλαβον πάντες οἱ Λευῖται τὴν κιβωτὸν,
5. καὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ ἅγια τὰ ἐν τῇ σκηνῇ, καὶ ἀνήνεγκαν αὐτὴν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται.
6. Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν, καὶ πᾶσα συναγωγὴ Ἰσραὴλ, καὶ οἱ φοβούμενοι, καὶ οἱ ἐπισυνηγμένοι αὐτῶν ἔμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ θύοντες μόσχους καὶ πρόβατα οἳ οὐκ ἀριθμηθήσονται καὶ οἳ οὐ λογισθήσονται ἀπὸ τοῦ πλήθους.
7. Καὶ εἰσήνεγκαν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου εἰς τὸν τόπον αὐτῆς, εἰς τὸ δαβὶρ τοῦ οἴκου, εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, ὑποκάτω τῶν πτερύγων τῶν Χερουβίμ.
8. Καὶ ἦν τὰ Χερουβὶμ διαπεπετακότα τὰς πτέρυγας αὐτῶν ἐπὶ τὸν τόπον τῆς κιβωτοῦ, καὶ συνεκάλυπτε τὰ Χερουβὶμ ἐπὶ τὴν κιβωτὸν, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς ἐπάνωθεν,
9. καὶ ὑπερεῖχον οἱ ἀναφορεῖς, καὶ ἐβλέποντο αἱ κεφαλαὶ τῶν ἀναφορέων ἐκ τῶν ἁγίων εἰς πρόσωπον τοῦ δαβὶρ, οὐκ ἐβλέποντο ἔξω, καὶ ἦσαν ἐκεῖ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.
10. Οὐκ ἦν ἐν τῇ κιβωτῷ πλὴν δύο πλάκες ἃς ἔθηκε Μωϋσῆς ἐν Χωρὴβ, ἃ διέθετο Κύριος μετὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἐν τῷ ἐξελθεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου.
11. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐξελθεῖν τοὺς ἱερεῖς ἐκ τῶν ἁγίων, ὅτι πάντες οἱ ἱερεῖς οἱ εὑρεθέντες ἡγιάσθησαν, οὐκ ἦσαν διατεταγμένοι κατ' ἐφημερίαν,
12. καὶ οἱ Λευῖται οἱ ψαλτῳδοὶ πάντες τοῖς υἱοῖς Ἀσὰφ τῷ Αἱμὰν τῷ Ἰδιθοὺν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ τῶν ἐνδεδυμένων στολὰς βυσσίνας ἐν κυμβάλοις καὶ ἐν νάβλαις καὶ ἐν κινύραις, ἑστηκότες κατέναντι τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ μετ' αὐτῶν ἱερεῖς ἑκατὸν εἴκοσι σαλπίζοντες ταῖς σάλπιγξι.
13. Καὶ ἐγένετο μία φωνὴ ἐν τῷ σαλπίζειν καὶ ἐν τῷ ψαλτῳδεῖν καὶ ἐν τῷ ἀναφωνεῖν φωνῇ μιᾷ, τοῦ ἐξομολογεῖσθαι καὶ αἰνεῖν τῷ Κυρίῳ. Καὶ ὡς ὕψωσαν φωνὴν ἐν σάλπιγξι, καὶ ἐν κυμβάλοις, καὶ ἐν ὀργάνοις τῶν ᾠδῶν, καὶ ἔλεγον· Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ, ὅτι ἀγαθὸν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ· καὶ ὁ οἶκος ἐνεπλήσθη νεφέλης δόξης Κυρίου.
14. Καὶ οὐκ ἠδύναντο οἱ ἱερεῖς τοῦ στῆναι λειτουργεῖν ἀπὸ προσώπου τῆς νεφέλης, ὅτι ἐνέπλησε δόξα Κυρίου τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ς'.

1. Τότε εἶπε Σαλωμών· Κύριος εἶπε τοῦ κατασκηνῶσαι ἐν γνόφῳ,

CAPUT V.

1. Et intulit Salomon sancta David patris sui, argentum et aurum, et vasa, et dedit in thesaurum domus Domini.

2. Tunc convocavit Salomon omnes seniores Israel, omnes principes tribuum duces patriarum filiorum Israel in Jerusalem, ad educendam arcam testamenti Domini civitate David, hæc est Sion.

3. Et convenerunt ad regem universus Israel in festivitate, hic est mensis septimus.
4. Et venerunt omnes seniores Israel, et tulerunt omnes Levitæ arcam,
5. et tabernaculum testimonii, et omnia vasa sanctuarii in tabernaculo, et eduxerunt eam sacerdotes et Levitæ.

6. Et rex Salomon, et omnis synagoga Israel, et qui timebant, et qui adhæserant eis ante arcam immolantes vitulos et oves qui non numerabuntur et qui non computabuntur præ multitudine.

7. Et introduxerunt sacerdotes arcam testamenti Domini in locum suum, in dabir domus, in sancta sanctorum, subter alas Cherubim.

8. Et erant Cherubim expandentia alas suas super locum arcæ, et cooperiebant Cherubim super arcam, et super gestatoria ejus desuper,

9. et eminebant gestatoria, et aspiciebantur capita gestatoriorum e sanctis in faciem dabir, non aspiciebantur extra, et fuerunt ibi usque in diem hanc.

10. Non erat in arca nisi duæ tabulæ quas posuit Moyses in Choreb, quæ disposuit Dominus cum filiis Israel, exeundo eos de terra Ægypti.
11. Et factum est in exeundo sacerdotes e sanctis, quoniam omnes sacerdotes qui inventi sunt erant sanctificati, non erant dispositi per vicem,
12. et Levitæ psalmorum cantores omnes filiis Asaph, Æman ipsi Idithum et filiis ejus, et fratribus ejus qui induti erant stolas byssinas in cymbalis et in nablis et in citharis, stantes e regione altaris, et cum eis sacerdotes centum viginti clangentes tubis.

13. Et facta est una vox in clangendo et canendo et in sonando voce una, ad confitendum et laudandum Domino. Et dum elevarent vocem in tubis, et cymbalis, et in organis canticorum, et dicebant: Confitemini Domino, quoniam bonum, quoniam in sæculum misericordia ejus: et domus impleta est nube gloriæ Domini.

14. Et non poterant sacerdotes stare ad ministrandum a facie nubis, quoniam impleverat gloria Domini domum D

CAPUT VI.

1. Tunc dixit Salomon: Dominus dixit habitare in caligine,

2. καὶ ἐγὼ ᾠκοδόμηκα οἶκον τῷ ὀνόματί σου ἅγιόν σοι καὶ ἕτοιμον τοῦ κατασκηνῶσαι εἰς τοὺς αἰῶνας.

3. Καὶ ἐπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ εὐλόγησε τὴν πᾶσαν ἐκκλησίαν Ἰσραὴλ, καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία Ἰσραὴλ παρειστήκει,

4. καὶ εἶπεν· Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ὡς ἐλάλησεν ἐν στόματι αὐτοῦ πρὸς Δαυὶδ τὸν πατέρα μου, καὶ ἐν χερσὶν αὐτοῦ ἐπλήρωσε, λέγων·

5. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἀνήγαγον τὸν λαόν μου ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οὐκ ἐξελεξάμην ἐν πόλει ἀπὸ πασῶν φυλῶν Ἰσραὴλ, τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τοῦ εἶναι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ, καὶ οὐκ ἐξελεξάμην ἐν ἀνδρὶ τοῦ εἶναι εἰς ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραήλ·

6. καὶ ἐξελεξάμην τὴν Ἱερουσαλὴμ γενέσθαι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ, καὶ ἐξελεξάμην ἐν Δαυὶδ τοῦ εἶναι ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραήλ.

7. Καὶ ἐγένετο ἐπὶ καρδίαν Δαυὶδ τοῦ πατρός μου, τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ Ἰσραήλ.

8. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Δαυὶδ πατέρα μου· Διότι ἐγένετο ἐπὶ καρδίαν σου τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματί μου, καλῶς ἐποίησας, ὅτι ἐγένετο ἐπὶ τὴν καρδίαν σου·

9. πλὴν σὺ οὐκ οἰκοδομήσεις τὸν οἶκον, ὅτι ὁ υἱός σου ὃς ἐξελεύσεται ἐκ τῆς ὀσφύος σου, οὗτος οἰκοδομήσει τὸν οἶκον τῷ ὀνόματί μου.

10. Καὶ ἀνέστησε Κύριος τὸν λόγον τοῦτον ὃν ἐλάλησε, καὶ ἐγενήθην ἀντὶ Δαυὶδ πατρός μου, καὶ ἐκάθισα ἐπὶ τὸν θρόνον Ἰσραὴλ, καθὼς ἐλάλησε Κύριος· καὶ ᾠκοδόμησα τὸν οἶκον τῷ ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ,

11. καὶ ἔθηκα ἐκεῖ τὴν κιβωτὸν ἐν ᾗ ἐκεῖ διαθήκη Κυρίου, ἣν διέθετο τῷ Ἰσραήλ.

12. Καὶ ἔστη κατέναντι τοῦ θυσιαστηρίου Κυρίου ἔναντι πάσης ἐκκλησίας Ἰσραὴλ, καὶ διεπέτασε τὰς χεῖρας αὐτοῦ,

13. ὅτι ἐποίησε Σαλωμὼν βάσιν χαλκῆν, καὶ ἔθηκεν αὐτὴν ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς τοῦ ἱεροῦ, πέντε πήχεων τὸ μῆκος αὐτῆς, καὶ πέντε πήχεων τὸ εὖρος αὐτῆς, καὶ τριῶν πήχεων τὸ ὕψος αὐτῆς· καὶ ἔστη ἐπ' αὐτῆς, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὰ γόνατα ἔναντι πάσης ἐκκλησίας Ἰσραὴλ, καὶ διεπέτασε τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν,

14. καὶ εἶπε· Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, οὐκ ἔστιν ὅμοιός σοι θεὸς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, φυλάσσων τὴν διαθήκην καὶ τὸ ἔλεος τοῖς παισί σου τοῖς πορευομένοις ἐναντίον σου ἐν ὅλῃ καρδίᾳ,

15. ἃ ἐφύλαξας τῷ παιδί σου Δαυὶδ τῷ πατρί μου, ἃ ἐλάλησας αὐτῷ λέγων, καὶ ἐλάλησας ἐν στόματί σου· καὶ ἐν χερσί σου ἐπλήρωσας ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη.

16. Καὶ νῦν, Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, φύλαξον τῷ παιδί σου τῷ Δαυὶδ τῷ πατρί μου ἃ ἐλάλησας αὐτῷ, λέγων· Οὐκ ἐκλείψει σοι ἀνὴρ ἀπὸ προσώπου μου καθήμενος ἐπὶ θρόνου Ἰσραὴλ, πλὴν ἐὰν φυλάξωσιν οἱ υἱοί σου τὴν ὁδὸν αὐτῶν τοῦ πορεύεσθαι ἐν τῷ νόμῳ μου, ὡς ἐπορεύθης ἐναντίον μου.

17. Καὶ νῦν, Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, πιστωθήτω δὴ τὸ ῥῆμά σου ὃ ἐλάλησας τῷ παιδί σου, τῷ Δαυὶδ,

18. ὅτι εἰ ἀληθῶς κατοικήσει Θεὸς μετὰ ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς; Εἰ ὁ οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ οὐκ ἀρκέσουσί σοι, καὶ τίς ὁ οἶκος οὗτος ὃν ᾠκοδόμησα;

2. et ego ædificavi domum nomini tuo sanctam tibi et paratam ad habitandum in sæcula.

3. Et convertit rex faciem suam, et benedixit omnem ecclesiam Israel, et omnis ecclesia Israel adstabat,

4. et dixit : Benedictus Dominus Deus Israel, quomodo locutus est in ore suo ad David patrem meum, et in manibus suis implevit, dicens :

5. A die qua eduxi populum meum e terra Ægypti, non elegi in civitate de omnibus tribubus Israel, ad ædificandam domum ut esset nomen meum ibi, et non elegi in viro ut esset in ducem super populum meum Israel :

6. et elegi Jerusalem ut fieret nomen meum ibi, et elegi in David ut esset super populum meum Israel.

7. Et factum est super cor David patris mei, ædificare domum nomini Domini Dei Israel.

8. Et dixit Dominus ad David patrem meum : Quoniam factum est super cor tuum ædificare domum nomini meo, recte fecisti, quoniam factum est super cor tuum :

9. verumtamen tu non ædificabis domum, quoniam filius tuus qui egredietur de lumbo tuo, hic ædificabit domum nomini meo.

10. Et suscitavit Dominus verbum hoc quod locutus est, et factus sum pro David patre meo, et sedi super thronum Israel, sicut locutus est Dominus : et ædificavi domum nomini Domini Dei Israel,

11. et posui ibi arcam in qua ibi testamentum Domini, quod disposuit ipsi Israel.

12. Et stetit e regione altaris Domini ante omnem ecclesiam Israel, et expandit manus suas,

13. quoniam fecerat Salomon basim æneam, et posuerat eam in medio atrii ipsius templi, quinque cubitorum longitudo ejus, et quinque cubitorum latitudo ejus, et trium cubitorum altitudo ejus : et stetit super eam, et cecidit super genua coram omni ecclesia Israel, et expandit manus suas ad cœlum,

14. et dixit : Domine Deus Israel, non est similis tibi deus in cœlo et super terram, custodiens testamentum et misericordiam pueris tuis ambulantibus ante te in toto corde,

15. quæ custodisti puero tuo David patri meo, quæ locutus es ei dicens, et locutus es in ore tuo : et in manu tua implevisti sicut dies hæc.

16. Et nunc, Domine Deus Israel, custodi puero tuo David patri meo quæ locutus es ei, dicens : Non deficiet tibi vir a facie mea sedens super thronum Israel, tantum si custodierint filii tui viam suam ambulando in lege mea, sicut ambulasti coram me.

17. Et nunc, Domine Deus Israel, fidele sit, quæso, verbum tuum quod locutus es puero tuo, David,

18. quoniam si vere habitabit Deus cum hominibus super terram ? Si cœlum et cœlum cœli non sufficient tibi, et quæ domus hæc quam ædificavi ?

19. Καὶ ἐπιβλέψῃ ἐπὶ τὴν προσευχὴν παιδός σου καὶ ἐπὶ τὴν δέησίν μου, Κύριε ὁ Θεὸς, τοῦ ἐπακοῦσαι τῆς δεήσεως καὶ τῆς προσευχῆς ἧς ὁ παῖς σου προσεύχεται ἐναντίον σου σήμερον,

20. τοῦ εἶναι ὀφθαλμούς σου ἀνεῳγμένους ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦτον ἡμέρας καὶ νυκτὸς, εἰς τὸν τόπον τοῦτον, ὃν εἶπας ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομά σου ἐκεῖ, τοῦ ἀκοῦσαι τῆς προσευχῆς ἧς προσεύχεται ὁ παῖς σου εἰς τὸν τόπον τοῦτον·

21. καὶ ἀκούσῃ τῆς δεήσεως τοῦ παιδός σου, καὶ λαοῦ σου Ἰσραὴλ, ἃ ἂν προσεύξωνται εἰς τὸν τόπον τοῦτον· καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐν τῷ τόπῳ τῆς κατοικήσεώς σου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἀκούσῃ καὶ ἵλεως ἔσῃ.

22. Ἐὰν ἁμάρτῃ ἀνὴρ τῷ πλησίον αὐτοῦ καὶ λάβῃ ἐπ' αὐτὸν ἀρὰν τοῦ ἀρᾶσθαι αὐτὸν, καὶ ἔλθῃ καὶ ἀράσηται κατέναντι τοῦ θυσιαστηρίου ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ,

23. καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ποιήσεις, καὶ κρινεῖς τοὺς δούλους σου τοῦ ἀποδοῦναι τῷ ἀνόμῳ καὶ ἀποδοῦναι ὁδοὺς αὐτοῦ εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ τοῦ δικαιῶσαι δίκαιον, τοῦ ἀποδοῦναι αὐτῷ κατὰ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ.

24. Καὶ ἐὰν θραυσθῇ ὁ λαός σου Ἰσραὴλ κατέναντι τοῦ ἐχθροῦ, ἐὰν ἁμάρτωσί σοι, καὶ ἐπιστρέψωσι καὶ ἐξομολογήσωνται τῷ ὀνόματί σου, καὶ προσεύξωνται καὶ δεηθῶσιν ἐναντίον σου ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ,

25. καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἵλεως ἔσῃ ταῖς ἁμαρτίαις λαοῦ σου Ἰσραὴλ, καὶ ἀποστρέψεις αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ἔδωκας αὐτοῖς καὶ τοῖς πατράσιν αὐτῶν.

26. Ἐν τῷ συσχεθῆναι τὸν οὐρανὸν καὶ μὴ γενέσθαι ὑετὸν, ὅτι ἁμαρτήσονταί σοι, καὶ προσεύξονται εἰς τὸν τόπον τοῦτον, καὶ αἰνέσουσι τὸ ὄνομά σου, καὶ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν, ὅτι ταπεινώσεις αὐτοὺς,

27. καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἵλεως ἔσῃ ταῖς ἁμαρτίαις τῶν παίδων καὶ τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ, ὅτι δηλώσεις αὐτοῖς τὴν ὁδὸν τὴν ἀγαθὴν ἐν ᾗ πορεύσονται ἐν αὐτῇ, καὶ δώσεις ὑετὸν ἐπὶ τὴν γῆν σου, ἣν ἔδωκας τῷ λαῷ σου εἰς κληρονομίαν.

28. Λιμὸς ἐὰν γένηται ἐπὶ τῆς γῆς, θάνατος ἐὰν γένηται, ἀνεμοφθορία καὶ ἴκτερος, ἀκρὶς καὶ βροῦχος ἐὰν γένηται, καὶ ἐὰν θλίψῃ αὐτὸν ὁ ἐχθρὸς κατέναντι τῶν πόλεων αὐτῶν, κατὰ πᾶσαν πληγὴν καὶ πάντα πόνον,

29. καὶ πᾶσα προσευχὴ καὶ πᾶσα δέησις ἣ ἐὰν γένηται παντὶ ἀνθρώπῳ καὶ παντὶ λαῷ σου Ἰσραὴλ, ἐὰν γνῷ ἄνθρωπος τὴν ἀφὴν αὐτοῦ καὶ τὴν μαλακίαν αὐτοῦ, καὶ διαπετάσῃ τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οἶκον τοῦτον,

30. καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου σου, καὶ ἱλάσῃ, καὶ δώσεις ἀνδρὶ κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, ὡς ἂν γνῷς τὴν καρδίαν αὐτοῦ, ὅτι μόνος γινώσκεις τὴν καρδίαν υἱῶν ἀνθρώπων,

31. ὅπως φοβῶνται πάσας ὁδούς σου πάσας τὰς ἡμέρας ἃς αὐτοὶ ζῶσιν ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς, ἧς ἔδωκας τοῖς πατράσιν ἡμῶν.

32. Καὶ πᾶς ἀλλότριος ὃς οὐκ ἐκ τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ ἐστιν αὐτὸς, καὶ ἔλθῃ ἐκ γῆς μακρόθεν διὰ τὸ ὄνομά σου τὸ μέγα, καὶ τὴν χεῖρά σου τὴν κραταιὰν, καὶ τὸν βραχίονά σου τὸν ὑψηλὸν, καὶ ἔλθωσι καὶ προσεύξωνται εἰς τὸν τόπον τοῦτον,

19. Et inspicies super deprecationem pueri tui et super orationem meam, Domine Deus, ad exaudiendum orationem et deprecationem quam puer tuus deprecatur ante te hodie,

20. ut sint oculi tui aperti super domum hanc die ac nocte, ad locum hunc quem dixisti invocari nomen tuum ibi, ad audiendum deprecationem quam deprecatur puer tuus in loco hoc :

21. et audies orationem pueri tui, et populi tui Israel, quæcumque deprecati fuerint in loco hoc : et tu exaudies in loco habitationis tuæ e cœlo, et audies et propitius eris.

22. Si peccaverit vir proximo suo et sumpserit super eum maledictionem ad maledicendum ei, et venerit et maledixerit coram altari in loco hoc,

23. et tu exaudies de cœlo et facies, et judicabis servos tuos ad retribuendum iniquo et retribuendum vias ejus in caput ejus, et ad justificandum justum, ad retribuendum ei secundum justitiam ejus.

24. Et si percussus fuerit populus tuus Israel coram inimico, si peccaverint tibi, et reverterint et confessi fuerint nomini tuo, et deprecati fuerint et oraverint ante te in domo hac,

25. et tu exaudies de cœlo et propitius eris peccatis populi tui Israel, et reduces eos in terram quam dedisti eis et patribus eorum.

26. Cum cohibitum fuerit cœlum et non fuerit pluvia, quoniam peccabunt tibi, et deprecabuntur in loco hoc, et laudabunt nomen tuum, et a peccatis suis revertent, quoniam humiliabis eos,

27. et tu exaudies de cœlo, et propitius eris peccatis puerorum et populi tui Israel, quia manifestabis eis viam bonam in qua ibunt in ea, et dabis pluviam super terram tuam, quam dedisti populo tuo in hæreditatem.

28. Fames si facta fuerit super terram, mors si facta fuerit, aeris corruptio et icteritia, locusta et bruchus si fuerit, et si tribulaverit eum inimicus coram civitatibus ipsorum, secundum omnem plagam et omnem laborem,

29. et omnis deprecatio et omnis oratio quæcumque facta fuerit omni homini et omni populo tuo Israel, si noverit homo tactum suum et languorem suum, et expanderit manus suas ad domum hanc,

30. et tu exaudies de cœlo, de parato habitaculo tuo, et propitiaberis, et dabis viro juxta vias ejus, sicut cognoveris cor ejus, quoniam solus cognoscis cor filiorum hominum,

31. ut timeant omnes vias tuas omnibus diebus quibus ipsi vixerint super faciem terræ, quam dedisti patribus nostris.

32. Et omnis alienus qui non de populo tuo Israel est ipse, et venerit de terra longe propter nomen tuum magnum, et manum tuam validam, et brachium tuum excelsum, et venerint et deprecati fuerint in loco hoc,

33. καὶ σὺ εἰςακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου σου, καὶ ποιήσεις κατὰ πάντα ὅσα ἂν ἐπικαλέσηταί σε ὁ ἀλλότριος, ὅπως γνῶσι πάντες οἱ λαοὶ τῆς γῆς τὸ ὄνομά σου, καὶ τοῦ φοβεῖσθαί σε, ὡς ὁ λαός σου Ἰσραὴλ, καὶ τοῦ γνῶναι ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπικέκληται ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦτον ὃν ᾠκοδόμησα.

34. Ἐὰν δὲ ἐξέλθῃ ὁ λαός σου εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ ἐν ὁδῷ ᾗ ἀποστελεῖς αὐτοὺς, καὶ προςεύξωνται πρὸς σὲ κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πόλεως ταύτης ἣν ἐξελέξω ἐν αὐτῇ, καὶ οἴκου οὗ ᾠκοδόμηκα τῷ ὀνόματί σου,

35. καὶ ἀκούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τῆς προςευχῆς αὐτῶν καὶ τῆς δεήσεως αὐτῶν, καὶ ποιήσεις τὸ δικαίωμα αὐτῶν.

36. Ὅτι ἁμαρτήσονταί σοι, ὅτι οὐκ ἔσται ἄνθρωπος ὃς οὐχ ἁμαρτήσεται, καὶ πατάξεις αὐτοὺς καὶ παραδώσεις αὐτοὺς κατὰ πρόςωπον ἐχθρῶν, καὶ αἰχμαλωτεύσουσιν αὐτοὺς οἱ αἰχμαλωτεύοντες αὐτοὺς εἰς γῆν ἐχθρῶν, εἰς γῆν μακρὰν ἢ ἐγγὺς,

37. καὶ ἐπιστρέψωσι καρδίαν αὐτῶν ἐν τῇ γῇ αὐτῶν οὗ μετήχθησαν ἐκεῖ, καί γε ἐπιστρέψωσι καὶ δεηθῶσί σου ἐν τῇ αἰχμαλωσίᾳ αὐτῶν, λέγοντες· Ἡμάρτομεν, ἠνομήσαμεν, ἠδικήσαμεν,

38. καὶ ἐπιστρέψωσι πρὸς σὲ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτῶν ἐν γῇ αἰχμαλωτευσάντων αὐτοὺς, ὅπου ᾐχμαλώτευσαν αὐτοὺς, καὶ προςεύξωνται ὁδὸν γῆς αὐτῶν ἧς ἔδωκας τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ τῆς πόλεως ἧς ἐξελέξω, καὶ τοῦ οἴκου οὗ ᾠκοδόμησα τῷ ὀνόματί σου,

39. καὶ ἀκούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου σου, τῆς προςευχῆς αὐτῶν καὶ τῆς δεήσεως αὐτῶν, καὶ ποιήσεις κρίματα, καὶ ἵλεως ἔσῃ τῷ λαῷ τῷ ἁμαρτῶντί σοι.

40. Καὶ νῦν, Κύριε, ἔστωσαν δὴ οἱ ὀφθαλμοί σου ἀνεῳγμένοι, καὶ τὰ ὦτά σου ἐπήκοα εἰς τὴν δέησιν τοῦ τόπου τούτου.

41. Καὶ νῦν ἀνάστηθι, Κύριε ὁ Θεὸς, εἰς τὴν κατάπαυσίν σου, σὺ καὶ ἡ κιβωτὸς τῆς ἰσχύος σου. Ἱερεῖς σου, Κύριε ὁ Θεὸς, ἐνδύσαιντο σωτηρίαν, καὶ οἱ υἱοί σου εὐφρανθήτωσαν ἐν ἀγαθοῖς.

42. Κύριε ὁ Θεὸς, μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόςωπον τοῦ Χριστοῦ σου, μνήσθητι τὰ ἐλέη Δαυὶδ τοῦ δούλου σου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Καὶ ὡς συνετέλεσε Σαλωμὼν προςευχόμενος, καὶ τὸ πῦρ κατέβη ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγε τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ τὰς θυσίας, καὶ δόξα Κυρίου ἔπλησε τὸν οἶκον·

2. καὶ οὐκ ἠδύναντο οἱ ἱερεῖς εἰςελθεῖν εἰς τὸν οἶκον Κυρίου ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὅτι ἔπλησε δόξα Κυρίου τὸν οἶκον.

3. Καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἑώρων καταβαῖνον τὸ πῦρ, καὶ ἡ δόξα Κυρίου ἐπὶ τὸν οἶκον· καὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόςωπον ἐπὶ τὴν γῆν ἐπὶ τὸ λιθόστρωτον, καὶ προςεκύνησαν καὶ ᾔνουν τῷ Κυρίῳ, ὅτι ἀγαθὸν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

4. Καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ λαὸς θύοντες θύματα ἔναντι Κυρίου.

5. Καὶ ἐθυσίασεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν τὴν θυσίαν

33. et tu exaudies de cœlo, de parato habitaculo tuo, et facies juxta omnia quæcumque invocaverit te alienus, ut cognoscant omnes populi terræ nomen tuum, et ad timendum te, sicut populus tuus Israel, et ad cognoscendum quia nomen tuum invocatum est super domum hanc quam ædificavi.

34. Si autem exiverit populus tuus in bellum super inimicos suos in via qua miseris eos, et deprecati fuerint ad te ad viam civitatis hujus quam elegisti in ea, et domus quam ædificavi nomini tuo,

35. et audies de cœlo deprecationem eorum et orationem eorum, et facies justificationem eorum.

36. Quoniam peccabunt ibi, quia non erit homo qui non peccabit, et percuties eos et trades eos ad faciem inimicorum, et captivabunt eos captivos abducentes eos in terram inimicorum, in terra longinquam vel prope,

37. et converterint cor suum in terra eorum quo translati fuerint illuc, et converterint se et oraverint te in captivitate sua, dicentes : Peccavimus, inique egimus, injuste fecimus,

38. et reverterint ad te in toto corde et in tota anima sua in terra captivantium eos, quo captivos abduxerunt eos, et deprecati fuerint viam terræ suæ quam dedisti patribus ipsorum, et civitatis quam elegisti, et domus quam ædificavi nomini tuo,

39. et audies de cœlo, de parato habitaculo tuo, deprecationem eorum et orationem eorum, et facies judicia, et propitius eris populo peccanti tibi.

40. Et nunc, Domine, sint, quæso, oculi tui aperti, et aures tuæ exaudientes ad orationem loci hujus.

41. Et nunc exsurge, Domine Deus, in requiem tuam, tu et arca fortitudinis tuæ. Sacerdotes tui, Domine Deus, induantur salutem, et filii tui lætentur in bonis.

42. Domine Deus, ne avertas faciem Christi tui, recordare misericordias David servi tui.

CAPUT VII.

1. Et ut consummavit Salomon deprecans, et ignis descendit de cœlo, et devoravit holocaustomata et sacrificia, et gloria Domini implevit domum :

2. et non poterant sacerdotes intrare in domum Domini in tempore illo, quoniam impleverat gloria Domini domum.

3. Et omnes filii Israel videbant descendentem ignem, et gloria Domini super domum : et ceciderunt in faciem super terram super pavimentum stratum lapide, et adoraverunt et laudaverunt Dominum, quoniam bonum, quoniam in sæculum misericordia ejus.

4. Et rex et omnis populus immolantes victimas ante Dominum.

5. Et sacrificavit rex Salomon sacrificium vitulorum vi-

μόσχων εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδας, βοσκημάτων ἑκατὸν καὶ εἴκοσι χιλιάδας, καὶ ἐνεκαίνισε τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ λαός.

6. Καὶ οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὰς φυλακὰς αὐτῶν ἑστηκότες, καὶ οἱ Λευῖται ἐν ὀργάνοις ᾠδῶν Κυρίου τοῦ Δαυὶδ τοῦ βασιλέως, τοῦ ἐξομολογεῖσθαι ἔναντι Κυρίου, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ, ἐν ὕμνοις Δαυὶδ διὰ χειρὸς αὐτῶν· καὶ οἱ ἱερεῖς σαλπίζοντες ταῖς σάλπιγξιν ἐναντίον αὐτῶν, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἑστηκώς.

7. Καὶ ἡγίασε Σαλωμὼν τὸ μέσον τῆς αὐλῆς τῆς ἐν οἴκῳ Κυρίου, ὅτι ἐποίησεν ἐκεῖ τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ τὰ στέατα τῶν σωτηρίων, ὅτι τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν ὃ ἐποίησε Σαλωμὼν οὐκ ἐξεποίει δέξασθαι τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ τὰ μαναὰ καὶ τὰ στέατα.

8. Καὶ ἐποίησε Σαλωμὼν τὴν ἑορτὴν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ, ἐκκλησία μεγάλη σφόδρα ἀπὸ εἰσόδου Αἱμὰθ καὶ ἕως χειμάῤῥου Αἰγύπτου.

9. Καὶ ἐποίησε ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἐξόδιον, ὅτι ἐγκαινισμὸν τοῦ θυσιαστηρίου ἐποίησεν ἑπτὰ ἡμέρας ἑορτήν,

10. καὶ ἐν τῇ τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου ἀπέστειλε τὸν λαὸν εἰς τὰ σκηνώματα αὐτῶν εὐφραινομένους καὶ ἀγαθῇ καρδίᾳ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἐποίησε Κύριος τῷ Δαυὶδ, καὶ τῷ Σαλωμῶντι, καὶ τῷ Ἰσραὴλ λαῷ αὐτοῦ.

11. Καὶ συνετέλεσε Σαλωμὼν τὸν οἶκον Κυρίου, καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, καὶ πάντα ὅσα ἠθέλησεν ἐν τῇ ψυχῇ Σαλωμὼν τοῦ ποιῆσαι ἐν οἴκῳ Κυρίου καὶ ἐν οἴκῳ αὐτοῦ, εὐωδώθη.

12. Καὶ ὤφθη Κύριος τῷ Σαλωμὼν τὴν νύκτα, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἤκουσα τῆς προσευχῆς σου, καὶ ἐξελεξάμην ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ἐμαυτῷ εἰς οἶκον θυσίας.

13. Ἐὰν συσχῶ τὸν οὐρανὸν καὶ μὴ γένηται ὑετὸς, καὶ ἐὰν ἐντείλωμαι τῇ ἀκρίδι καταφαγεῖν τὸ ξύλον, καὶ ἐὰν ἀποστείλω θάνατον ἐν τῷ λαῷ μου,

14. καὶ ἐὰν ἐντραπῇ ὁ λαός μου ἐφ' οὓς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτοὺς, καὶ προσεύξωνται καὶ ζητήσωσι τὸ πρόσωπόν μου, καὶ ἀποστρέψωσιν ἀπὸ τῶν ὁδῶν αὐτῶν τῶν πονηρῶν, καὶ ἐγὼ εἰσακούσομαι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἵλεως ἔσομαι ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῶν, καὶ ἰάσομαι τὴν γῆν αὐτῶν.

15. Καὶ νῦν οἱ ὀφθαλμοί μου ἔσονται ἀνεῳγμένοι, καὶ τὰ ὦτά μου ἐπήκοα τῇ προσευχῇ τοῦ τόπου τούτου,

16. καὶ νῦν ἐξελεξάμην καὶ ἡγίακα τὸν οἶκον τοῦτον, τοῦ εἶναι ὄνομά μου ἐκεῖ ἕως αἰῶνος, καὶ ἔσονται οἱ ὀφθαλμοί μου καὶ ἡ καρδία μου ἐκεῖ πάσας τὰς ἡμέρας.

17. Καὶ σὺ ἐὰν πορευθῇς ἐναντίον μου ὡς Δαυὶδ ὁ πατήρ σου, καὶ ποιήσῃς κατὰ πάντα ἃ ἐνετειλάμην σοι, καὶ τὰ προστάγματά μου καὶ τὰ κρίματά μου φυλάξῃς,

18. καὶ ἀναστήσω τὸν θρόνον τῆς βασιλείας σου ὡς διεθέμην Δαυὶδ τῷ πατρί σου, λέγων· Οὐκ ἐξαρθήσεταί σοι ἡγούμενος ἀνὴρ ἐν Ἰσραήλ.

19. Καὶ ἐὰν ἀποστρέψητε ὑμεῖς, καὶ ἐγκαταλείπητε τὰ προστάγματά μου καὶ τὰς ἐντολάς μου ἃς ἔδωκα ἐναντίον ὑμῶν, καὶ πορευθῆτε καὶ λατρεύσητε θεοῖς ἑτέροις καὶ προσκυνήσητε αὐτοῖς,

20. καὶ ἐξαρῶ ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα αὐτοῖς·

ginti et duo millia, pecorum centum et viginti millia, et dedicavit domum Dei rex et omnis populus.

6. Et sacerdotes stantes super custodias suas, et Levitæ in organis canticorum Domini ipsius David regis, ad confitendum ante Dominum, quoniam in sæculum misericordia ejus, in hymnis David per manum ipsorum : et sacerdotes clangentes tubis ante eos, et omnis Israel stans.

7. Et sanctificavit Salomon medium atrii quod in domo Domini, quoniam fecit ibi holocaustomata et adipes salutarium, quoniam altare æneum quod fecerat Salomon non sufficiebat capere holocaustomata et manaa et adipes.

8. Et fecit Salomon festivitatem in tempore illo septem dies, et omnis Israel cum eo, ecclesia magna valde ab introitu Æmath et usque ad torrentem Ægypti.

9. Et fecit in die octava exodion, quoniam dedicationem altaris fecit septem diebus festivitatem,

10. et in tertia et vigesima mensis septimi misit populum ad tabernacula eorum lætantes et bono corde super bonis quæ fecerat Dominus ipsi David, et Salomoni, et Israel populo suo.

11. Et consummavit Salomon domum Domini, et domum regis, et omnia quæcumque voluit in animo Salomon facere in domo Domini et in domo sua, prosperatus est.

12. Et apparuit Dominus ipsi Salomon nocte, et dixit ei : Audivi deprecationem tuam, et elegi in loco hoc mihi in domum sacrificii.

13. Si cohibuero cœlum et non fuerit facta pluvia, et si mandavero locustæ devorare lignum, et si misero mortem in populo meo,

14. et si confusus fuerit populus meus super quos invocatum est nomen meum super eos, et deprecati fuerint et quæsierint faciem meam, et averterint se a viis suis malis, et ego exaudiam de cœlo, et propitius ero peccatis eorum, et sanabo terram eorum.

15. Et nunc oculi mei erunt aperti, et aures meæ exaudientes ad deprecationem loci hujus,

16. et nunc elegi et sanctificavi domum hanc, ut sit ibi nomen meum usque in sæculum, et erunt oculi mei et cor meum ibi omnibus diebus.

17. Et tu si ambulaveris coram me sicut David pater tuus, et feceris secundum omnia quæ mandavi tibi, et præcepta mea et judicia mea custodieris,

18. et suscitabo thronum regni tui sicut disposui David patri tuo, dicens : Non auferetur tibi dux vir in Israel.

19. Et si averteritis vos, et dereliqueritis præcepta mea et mandata mea quæ dedi ante vos, et iveritis et servieritis diis aliis et adoraveritis eos,

20. et auferam vos de terra quam dedi eis : et domum

καὶ τὸν οἶκον τοῦτον ὃν ἡγίασα τῷ ὀνόματί μου ἀποστρέψω ἐκ προςώπου μου, καὶ δώσω αὐτὸν εἰς παραβολὴν καὶ εἰς διήγημα ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι.

21. Καὶ ὁ οἶκος οὗτος ὁ ὑψηλὸς, πᾶς ὁ διαπορευόμενος αὐτὸν ἐκστήσεται καὶ ἐρεῖ· Χάριν τίνος ἐποίησε Κύριος τῇ γῇ ταύτῃ καὶ τῷ οἴκῳ τούτῳ;

22. Καὶ ἐροῦσι· Διότι ἐγκατέλιπον Κύριον τὸν Θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν, τὸν ἐξαγαγόντα αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἀντελάβοντο θεῶν ἑτέρων, καὶ προςεκύνησαν αὐτοῖς, καὶ ἐδούλευσαν αὐτοῖς, καὶ διὰ τοῦτο ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς πᾶσαν τὴν κακίαν ταύτην.

hanc quam sanctificavi nomini meo avertam a facie mea, et dabo eam in parabolam et in narrationem in omnibus gentibus.

21. Et domus hæc excelsa, omnis transiens eam stupebit et dicet : Cujus gratia fecit Dominus terræ huic et domui huic?

22. Et dicent : Quoniam dereliquerunt Dominum Deum patrum suorum, qui eduxit eos e terra Ægypti, et susceperunt deos alios, et adoraverunt eos, et servierunt eis, et propter hoc induxit super eos omne malum hoc.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Καὶ ἐγένετο μετὰ εἴκοσιν ἔτη ἐν οἷς ᾠκοδόμησε Σαλωμὼν τὸν οἶκον Κυρίου καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ,

2. καὶ τὰς πόλεις ἃς ἔδωκεν Χιρὰμ τῷ Σαλωμὼν, ᾠκοδόμησεν αὐτὰς Σαλωμὼν, καὶ κατῴκισεν ἐκεῖ τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ.

3. Καὶ ἦλθε Σαλωμὼν εἰς Βαισωβὰ, καὶ κατίσχυσεν αὐτήν.

4. Καὶ ᾠκοδόμησε τὴν Θοεδμὸρ ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ πάσας τὰς πόλεις τὰς ὀχυρὰς ἃς ᾠκοδόμησεν ἐν Ἡμάθ.

5. Καὶ ᾠκοδόμησε τὴν Βαιθωρὼν τὴν ἄνω καὶ τὴν Βαιθωρὼν τὴν κάτω, πόλεις ὀχυράς· τείχη, πύλαι, καὶ μοχλοί·

6. καὶ τὴν Βαλαὰθ, καὶ πάσας τὰς πόλεις τὰς ὀχυρὰς αἳ ἦσαν τῷ Σαλωμὼν, καὶ πάσας τὰς πόλεις τῶν ἁρμάτων, καὶ τὰς πόλεις τῶν ἱππέων· καὶ ὅσα ἐπεθύμησε Σαλωμὼν κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ οἰκοδομῆσαι ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐν τῷ Λιβάνῳ, καὶ ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.

7. Πᾶς ὁ λαὸς ὁ καταλειφθεὶς ἀπὸ τοῦ Χετταίου, καὶ τοῦ Ἀμοῤῥαίου, καὶ τοῦ Φερεζαίου, καὶ τοῦ Εὐαίου, καὶ τοῦ Ἰεβουσαίου, οἳ οὐκ εἰσὶν ἐκ τοῦ Ἰσραὴλ,

8. ἀλλ' ἦσαν ἐκ τῶν υἱῶν αὐτῶν τῶν καταλειφθέντων μετ' αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ, οὓς οὐκ ἐξωλόθρευσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἀνήγαγεν αὐτοὺς Σαλωμὼν εἰς φόρον ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

9. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ οὐκ ἔδωκε Σαλωμὼν εἰς παῖδας τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, ὅτι ἰδοὺ ἄνδρες πολεμισταὶ καὶ ἄρχοντες, καὶ οἱ δυνατοὶ καὶ ἄρχοντες ἁρμάτων καὶ ἱππέων.

10. Καὶ οὗτοι ἄρχοντες τῶν προστατῶν βασιλέως Σαλωμὼν, πεντήκοντα καὶ διακόσιοι ἐργοδιωκτοῦντες ἐν τῷ λαῷ.

11. Καὶ τὴν θυγατέρα Φαραὼ ἀνήγαγε Σαλωμὼν ἐκ πόλεως Δαυὶδ εἰς τὸν οἶκον ὃν ᾠκοδόμησεν αὐτῇ, ὅτι εἶπεν· Οὐ κατοικήσει ἡ γυνή μου ἐν πόλει Δαυὶδ τοῦ βασιλέως Ἰσραὴλ, ὅτι ἅγιός ἐστιν οὗ εἰςῆλθεν ἐκεῖ κιβωτὸς Κυρίου.

12. Τότε ἀνήνεγκε Σαλωμὼν ὁλοκαυτώματα τῷ Κυρίῳ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὃ ᾠκοδόμησε Κυρίῳ ἀπέναντι τοῦ ναοῦ,

13. κατὰ τὸν λόγον ἡμέρας ἐν ἡμέρᾳ, τοῦ ἀναφέρειν κατὰ τὰς ἐντολὰς Μωϋσῆ ἐν τοῖς σαββάτοις, καὶ ἐν τοῖς μησὶ, καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς, τρεῖς καιροὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν ἀζύμων, καὶ ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν ἑβδομάδων, καὶ ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν σκηνῶν.

14. Καὶ ἔστησε κατὰ τὴν κρίσιν Δαυὶδ τοῦ πατρὸς

CAPUT VIII.

1. Et factum est post viginti annos in quibus ædificavit Salomon domum Domini et domum suam,

2. et civitates quas dedit Chiram Salomoni, ædificavit eas Salomon, et habitare fecit ibi filios Israel.

3. Et venit Salomon in Bæsoba, et obtinuit eam.

4. Et ædificavit Thoedmor in deserto, et omnes civitates munitas quas ædificavit in Hemath.

5. Et ædificavit Bæthoron superiorem et Bæthoron inferiorem, civitates munitas : mœnia, portæ, et vectes :

6. et ipsam Balaath, et omnes civitates munitas quæ erant Salomoni, et omnes civitates curruum, et civitates equitum : et quæcumque concupivit Salomon secundum desiderium ædificare in Jerusalem, et in Libano, et in omni regno suo.

7. Omnis populus residuus de Chettæo, et Amorrhæo, et Pherezæo, et Evæo, et Jebusæo, qui non sunt de Israel,

8. sed erant de filiis eorum qui remanserant post eos in terra, quos non exterminaverant filii Israel, et adduxit eos Salomon in tributum usque in diem hanc.

9. Et de filiis Israel non dedit Salomon in pueros regno suo, quoniam ecce viri bellatores et principes, et potentes et principes curruum et equitum.

10. Et hi principes ex iis qui adstabant regi Salomon, quinquaginta et ducenti exactores operum in populo.

11. Et filiam Pharaonis adduxit Salomon de civitate David in domum quam ædificaverat ei, quoniam dixit : Non habitabit uxor mea in civitate David regis Israel, quoniam sancta est quo intravit illuc arca Domini.

12. Tunc obtulit Salomon holocaustomata Domino super altare quod ædificavit Domino e regione templi,

13. juxta verbum diei in die, ad offerendum juxta mandata Moysi in sabbatis, et in mensibus, et in festivitatibus, tribus temporibus anni, in festivitate azymorum, et in festivitate hebdomadarum, et in festivitate tabernaculorum.

14. Et statuit juxta judicium David patris sui distribu-

αὐτοῦ τὰς διαιρέσεις τῶν ἱερέων, καὶ κατὰ τὰς λειτουργίας αὐτῶν· καὶ οἱ Λευῖται ἐπὶ τὰς φυλακὰς αὐτῶν, τοῦ αἰνεῖν καὶ λειτουργεῖν κατέναντι τῶν ἱερέων κατὰ τὸν λόγον ἡμέρας ἐν τῇ ἡμέρᾳ· καὶ οἱ πυλωροὶ κατὰ τὰς διαιρέσεις αὐτῶν εἰς πύλην καὶ πύλην, ὅτι οὕτως ἐντολαὶ Δαυὶδ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ.

15. Οὐ παρῆλθον τὰς ἐντολὰς τοῦ βασιλέως περὶ τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν εἰς πάντα λόγον, καὶ εἰς τοὺς θησαυρούς.

16. Καὶ ἡτοιμάσθη πᾶσα ἡ ἐργασία ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐθεμελιώθη ἕως οὗ ἐτελείωσε Σαλωμὼν τὸν οἶκον Κυρίου.

17. Τότε ᾤχετο Σαλωμὼν εἰς Γασιὼν Γαβὲρ, καὶ εἰς τὴν Αἰλὰθ τὴν παραθαλασσίαν ἐν γῇ Ἰδουμαίᾳ.

18. Καὶ ἀπέστειλε Χιρὰμ ἐν χειρὶ παίδων αὐτοῦ πλοῖα καὶ παῖδας εἰδότας θάλασσαν, καὶ ᾤχοντο μετὰ τῶν παίδων Σαλωμὼν εἰς Σωφιρὰ, καὶ ἔλαβον ἐκεῖθεν τὰ τετρακόσια καὶ πεντήκοντα τάλαντα χρυσίου, καὶ ἦλθον πρὸς τὸν βασιλέα Σαλωμών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Καὶ βασίλισσα Σαβὰ ἤκουσε τὸ ὄνομα Σαλωμὼν, καὶ ἦλθε τοῦ πειρᾶσαι Σαλωμὼν ἐν αἰνίγμασιν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν δυνάμει βαρείᾳ σφόδρα, καὶ κάμηλοι αἴρουσαι ἀρώματα εἰς πλῆθος, καὶ χρυσίον, καὶ λίθον τίμιον. Καὶ ἦλθε πρὸς Σαλωμὼν, καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν πάντα ὅσα ἦν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῆς.

2. Καὶ ἀνήγγειλεν αὐτῇ Σαλωμὼν πάντας τοὺς λόγους αὐτῆς, καὶ οὐ παρῆλθε λόγος ἀπὸ Σαλωμὼν ὃν οὐκ ἀπήγγειλεν αὐτῇ.

3. Καὶ εἶδε βασίλισσα Σαβὰ τὴν σοφίαν Σαλωμὼν καὶ τὸν οἶκον ὃν ᾠκοδόμησε,

4. καὶ τὰ βρώματα τῶν τραπεζῶν, καὶ καθέδραν παίδων αὐτοῦ, καὶ στάσιν λειτουργῶν αὐτοῦ καὶ ἱματισμὸν αὐτῶν, καὶ οἰνοχόους αὐτοῦ καὶ στολισμὸν αὐτῶν, καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα ἃ ἀνέφερεν ἐν οἴκῳ Κυρίου, καὶ ἐξ ἑαυτῆς ἐγένετο·

5. καὶ εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα· Ἀληθινὸς ὁ λόγος ὃν ἤκουσα ἐν τῇ γῇ μου περὶ τῶν λόγων σου καὶ περὶ τῆς σοφίας σου·

6. καὶ οὐκ ἐπίστευσα τοῖς λόγοις ἕως οὗ ἦλθον καὶ εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἀπηγγέλη μοι ἥμισυ τοῦ πλήθους τῆς σοφίας σου· προσέθηκας ἐπὶ τὴν ἀκοὴν ἣν ἤκουσα.

7. Μακάριοι οἱ ἄνδρες σου, μακάριοι οἱ παῖδες οὗτοι οἱ παρεστηκότες σοι διαπαντὸς καὶ ἀκούοντες τὴν σοφίαν σου.

8. Ἔστω Κύριος ὁ Θεός σου εὐλογημένος, ὃς ἠθέλησεν ἐν σοὶ, τοῦ δοῦναί σε ἐπὶ θρόνον αὐτοῦ εἰς βασιλέα Κυρίῳ Θεῷ σοῦ· ἐν τῷ ἀγαπῆσαι Κύριον τὸν Θεόν σου τὸν Ἰσραὴλ τοῦ στῆσαι αὐτὸν εἰς αἰῶνα, καὶ ἔδωκέ σε ἐπ' αὐτοὺς εἰς βασιλέα, τοῦ ποιῆσαι κρίμα καὶ δικαιοσύνην.

9. Καὶ ἔδωκε τῷ βασιλεῖ ἑκατὸν εἴκοσι τάλαντα χρυσίου, καὶ ἀρώματα εἰς πλῆθος πολὺ, καὶ λίθον τίμιον, καὶ οὐκ ἦν κατὰ τὰ ἀρώματα ἐκεῖνα ἃ ἔδωκε βασίλισσα Σαβὰ τῷ βασιλεῖ Σαλωμών.

10. Καὶ οἱ παῖδες Σαλωμὼν καὶ οἱ παῖδες Χιρὰμ ἔφερον χρυσίον τῷ Σαλωμὼν ἐκ Σουφὶρ, καὶ ξύλα πεύκινα, καὶ λίθον τίμιον.

tiones sacerdotum, et secundum ministeria eorum : et Levitæ super custodias suas, ad laudandum et ministrandum coram sacerdotibus juxta verbum diei in die : et janitores secundum distributionem ad portam et portam, quoniam ita mandata David hominis Dei.

15. Non transgressi sunt mandata regis de sacerdotibus et Levitis in omni verbo, et in thesauris.

16. Et paratum fuerat omne opificium a qua die fundata est quoadusque perfecit Salomon domum Domini.

17. Tunc abiit Salomon in Gasion Gaber, et in Ælath maritimam in terra Idumæa.

18. Et misit Chiram in manu puerorum suorum navigia et pueros scientes mare, et abierunt cum pueris Salomon in Sophira, et tulerunt inde quadringenta et quinquaginta talenta auri, et venerunt ad regem Salomon.

CAPUT IX.

1. Et regina Saba audivit nomen Salomon, et venit ad tentandum Salomon in ænigmatibus in Jerusalem in virtute gravi valde, et cameli portantes aromata in multitudine, et aurum, et lapidem pretiosum. Et venit ad Salomon, et locuta est ad eum omnia quæcumque erant in anima sua.

2. Et annuntiavit ei Salomon omnia verba ejus, et non præteriit verbum a Salomon quod non annuntiarit ei.

3. Et vidit regina Saba sapientiam Salomon et domum quam ædificavit,

4. et cibaria mensarum, et sessionem puerorum ejus, et stationem ministrorum ejus et vestem eorum, et pincernas ejus et ornatum eorum, et holocaustomata quæ offerebat in domo Domini, et extra se facta est :

5. et dixit ad regem : Verus est sermo quem audivi in terra mea de verbis tuis et de sapientia tua :

6. et non credidi sermonibus quoadusque veni et viderunt oculi mei, et ecce non est annuntiatum mihi dimidium multitudinis sapientiæ tuæ : adjecisti super auditionem quam audiveram.

7. Beati viri tui, beati pueri hi qui assistunt tibi semper et audiunt sapientiam tuam.

8. Sit Dominus Deus tuus benedictus, qui voluit in te, ad dandum te super thronum suum in regem Domino Deo tuo : in diligendo Dominum Deum tuum ipsum Israel ad statuendum eum in sæculum, et dedit te super eos in regem, ad faciendum judicium et justitiam.

9. Et dedit regi centum viginti talenta auri, et aromata in multitudine plurima, et lapidem pretiosum, et non fuit juxta aromata illa quæ dedit regina Saba regi Salomon.

10. Et pueri Salomon et pueri Chiram afferebant aurum Salomoni de Suphir, et ligna pinea, et lapidem pretiosum.

11. Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς τὰ ξύλα τὰ πεύκινα ἀναβάσεις τῷ οἴκῳ Κυρίου, καὶ τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως, καὶ κιθάρας καὶ νάβλας τοῖς ᾠδοῖς, καὶ οὐκ ὤφθησαν τοιαῦτα ἔμπροσθεν ἐν γῇ Ἰούδα.

11. Et fecit rex ligna pinea ascensiones domui Domini, et domui regis, et citharas et nablas cantoribus, et non apparuerant talia antea in terra Juda.

12. Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν ἔδωκε τῇ βασιλίσσῃ Σαβὰ πάντα τὰ θελήματα αὐτῆς ἃ ᾔτησεν, ἐκτὸς πάντων ὧν ἤνεγκε τῷ βασιλεῖ Σαλωμὼν, καὶ ἀπέστρεψεν εἰς τὴν γῆν αὐτῆς.

12. Et rex Salomon dedit reginæ Saba omnia desideria ejus quæ postulavit, præter omnia quæ attulerat regi Salomon, et revertit in terram suam.

13. Καὶ ἦν ὁ σταθμὸς τοῦ χρυσίου τοῦ ἐνεχθέντος τῷ Σαλωμὼν ἐν ἐνιαυτῷ ἑνὶ, ἑξακόσια ἑξηκονταὲξ τάλαντα χρυσίου,

13. Et fuit pondus auri allati ad Salomon in anno uno, sexcenta sexaginta talenta auri,

14. πλὴν τῶν ἀνδρῶν τῶν ὑποτεταγμένων καὶ τῶν ἐμπορευομένων ὧν ἔφερον. Καὶ πάντων τῶν βασιλέων τῆς Ἀραβίας καὶ σατραπῶν τῆς γῆς, πάντες ἔφερον χρυσίον καὶ ἀργύριον τῷ βασιλεῖ Σαλωμών.

14. præter ea quæ viri subjecti et mercatores afferebant. Et de omnibus regibus Arabiæ et satraparum terræ, omnes afferebant aurum et argentum regi Salomon.

15. Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν διακοσίους θυρεοὺς χρυσοῦς ἐλατοὺς, ἑξακόσιοι χρυσοῖ καθαροὶ ἐπῆσαν ἐπὶ τὸν ἕνα θυρεόν.

15. Et fecit rex Salomon ducenta scuta aurea ductilia, sexcenti aurei puri inerant in uno scuto.

16. Καὶ τριακοσίας ἀσπίδας ἐλατὰς χρυσᾶς, τριακοσίων χρυσῶν ἀνεφέρετο ἐπὶ τὴν ἀσπίδα ἑκάστην, καὶ ἔδωκεν αὐτὰς ὁ βασιλεὺς ἐν οἴκῳ δρυμοῦ τοῦ Λιβάνου.

16. Et trecentos clypeos ductiles aureos, trecentorum aureorum ascendebat super clypeum unumquemque, et dedit eos rex in domo sylvæ Libani.

17. Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς θρόνον ἐλεφαντίνων ὀδόντων μέγαν, καὶ κατεχρύσωσεν αὐτὸν χρυσίῳ δοκίμῳ.

17. Et fecit rex thronum de elephantinis dentibus magnum, et deauravit eum auro probato.

18. Καὶ ἓξ ἀναβαθμοὶ τῷ θρόνῳ ἐνδεδεμένοι χρυσίῳ, καὶ ἀγκῶνες ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς καθέδρας, καὶ δύο λέοντες ἑστηκότες παρὰ τοὺς ἀγκῶνας,

18. Et sex gradus throno illigati auro, et brachiola hinc et hinc super thronum sessionis, et duo leones stantes apud brachiola,

19. καὶ δώδεκα λέοντες ἑστηκότες ἐκεῖ ἐπὶ τῶν ἓξ ἀναβαθμῶν ἔνθεν καὶ ἔνθεν· οὐκ ἐγενήθη οὕτως ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ.

19. et duodecim leones stantes ibi super sex gradus hinc et hinc : non factum est sic in omni regno.

20. Καὶ πάντα τὰ σκεύη τοῦ βασιλέως Σαλωμὼν χρυσίου, καὶ πάντα τὰ σκεύη οἴκου δρυμοῦ τοῦ Λιβάνου χρυσίῳ κατειλημμένα. Οὐκ ἦν ἀργύριον λογιζόμενον ἐν ἡμέραις Σαλωμὼν εἰς οὐδέν·

20. Et omnia vasa regis Salomon ex auro, et omnia vasa domus sylvæ Libani auro inclusa. Non fuit argentum reputatum in diebus Salomon ad quicquam :

21. ὅτι ναῦς τῷ βασιλεῖ ἐπορεύετο εἰς Θαρσεῖς μετὰ τῶν παίδων Χιρὰμ, ἅπαξ διὰ τριῶν ἐτῶν ἤρχετο πλοῖα ἐκ Θαρσεῖς τῷ βασιλεῖ γέμοντα χρυσίου καὶ ἀργυρίου, καὶ ὀδόντων ἐλεφαντίνων, καὶ πιθήκων.

21. quoniam navis regi ibat in Tharsis cum pueris Chiram, semel per tres annos veniebant navigia e Tharsis regi referta auro et argento, et dentibus elephantinis, et simiis.

22. Καὶ ἐμεγαλύνθη Σαλωμὼν ὑπὲρ πάντας τοὺς βασιλεῖς καὶ πλούτῳ καὶ σοφίᾳ.

22. Et magnificatus est Salomon super omnes reges et divitiis et sapientia.

23. Καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἐζήτουν τὸ πρόσωπον Σαλωμὼν, ἀκοῦσαι τῆς σοφίας αὐτοῦ ἧς ἔδωκεν ὁ Θεὸς ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ.

23. Et omnes reges terræ quærebant faciem Salomon, ad audiendum sapientiam ejus quam dederat Dominus in corde ejus.

24. Καὶ αὐτοὶ ἔφερον ἕκαστος τὰ δῶρα αὐτοῦ, σκεύη ἀργυρᾶ καὶ σκεύη χρυσᾶ, καὶ ἱματισμὸν, στακτὴν καὶ ἡδύσματα, ἵππους καὶ ἡμιόνους, τὸ κατ' ἐνιαυτὸν ἐνιαυτόν.

24. Et ipsi afferebant unusquisque dona sua, vasa argentea et vasa aurea, et vestem, stactem et suavitates, equos et mulos, quod per annum annum.

25. Καὶ ἦσαν τῷ Σαλωμὼν τέσσαρες χιλιάδες θήλειαι ἵπποι εἰς ἅρματα, καὶ δώδεκα χιλιάδες ἱππέων, καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν πόλεσι τῶν ἁρμάτων, καὶ μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν Ἱερουσαλήμ.

25. Et fuerunt Salomoni quatuor mille fœminæ equæ ad currus, et duodecim millia equitum, et posuit eos in civitatibus curruum, et cum rege in Jerusalem.

26. Καὶ ἦν ἡγούμενος πάντων τῶν βασιλέων ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ καὶ ἕως γῆς ἀλλοφύλων, καὶ ἕως ὁρίων Αἰγύπτου.

26. Et fuit dux omnium regum a flumine et usque ad terram alienigenarum, et usque ad fines Ægypti.

27. Καὶ ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον ἐν Ἱερουσαλὴμ ὡς λίθους, καὶ τὰς κέδρους ὡς συκαμίνους τὰς ἐν τῇ πεδινῇ εἰς πλῆθος.

27. Et dedit rex aurum et argentum in Jerusalem tamquam lapides, et cedros tamquam sycomoros quæ in campestri in multitudine.

28. Καὶ ἡ ἔξοδος τῶν ἵππων ἐξ Αἰγύπτου τῷ Σαλωμὼν καὶ ἐκ πάσης τῆς γῆς.

28. Et exitus equorum ex Ægypto ipsi Salomon et ex omni terra.

29. Καὶ οἱ κατάλοιποι λόγοι Σαλωμὼν οἱ πρῶτοι καὶ

29. Et reliqua verba Salomon prima et novissima, ecce

αὐτοῦ τὰς διαιρέσεις τῶν ἱερέων, καὶ κατὰ τὰς λειτουργίας αὐτῶν· καὶ οἱ Λευῖται ἐπὶ τὰς φυλακὰς αὐτῶν, τοῦ αἰνεῖν καὶ λειτουργεῖν κατέναντι τῶν ἱερέων κατὰ τὸν λόγον ἡμέρας ἐν τῇ ἡμέρᾳ· καὶ οἱ πυλωροὶ κατὰ τὰς διαιρέσεις αὐτῶν εἰς πύλην καὶ πύλην, ὅτι οὕτως ἐντολαὶ Δαυὶδ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ.

15. Οὐ παρῆλθον τὰς ἐντολὰς τοῦ βασιλέως περὶ τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν εἰς πάντα λόγον, καὶ εἰς τοὺς θησαυρούς.

16. Καὶ ἡτοιμάσθη πᾶσα ἡ ἐργασία ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐθεμελιώθη ἕως οὗ ἐτελείωσε Σαλωμὼν τὸν οἶκον Κυρίου.

17. Τότε ᾤχετο Σαλωμὼν εἰς Γασιὼν Γαβὲρ, καὶ εἰς τὴν Αἰλὰθ τὴν παραθαλασσίαν ἐν γῇ Ἰδουμαίᾳ.

18. Καὶ ἀπέστειλε Χιρὰμ ἐν χειρὶ παίδων αὐτοῦ πλοῖα καὶ παῖδας εἰδότας θάλασσαν, καὶ ᾤχοντο μετὰ τῶν παίδων Σαλωμὼν εἰς Σωφιρὰ, καὶ ἔλαβον ἐκεῖθεν τὰ τετρακόσια καὶ πεντήκοντα τάλαντα χρυσίου, καὶ ἦλθον πρὸς τὸν βασιλέα Σαλωμών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Καὶ βασίλισσα Σαβὰ ἤκουσε τὸ ὄνομα Σαλωμὼν, καὶ ἦλθε τοῦ πειρᾶσαι Σαλωμὼν ἐν αἰνίγμασιν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν δυνάμει βαρείᾳ σφόδρα, καὶ κάμηλοι αἴρουσαι ἀρώματα εἰς πλῆθος, καὶ χρυσίον, καὶ λίθον τίμιον. Καὶ ἦλθε πρὸς Σαλωμὼν, καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν πάντα ὅσα ἦν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῆς.

2. Καὶ ἀνήγγειλεν αὐτῇ Σαλωμὼν πάντας τοὺς λόγους αὐτῆς, καὶ οὐ παρῆλθε λόγος ἀπὸ Σαλωμὼν ὃν οὐκ ἀπήγγειλεν αὐτῇ.

3. Καὶ εἶδε βασίλισσα Σαβὰ τὴν σοφίαν Σαλωμὼν καὶ τὸν οἶκον ὃν ᾠκοδόμησε,

4. καὶ τὰ βρώματα τῶν τραπεζῶν, καὶ καθέδραν παίδων αὐτοῦ, καὶ στάσιν λειτουργῶν αὐτοῦ καὶ ἱματισμὸν αὐτῶν, καὶ οἰνοχόους αὐτοῦ καὶ στολισμὸν αὐτῶν, καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα ἃ ἀνέφερεν ἐν οἴκῳ Κυρίου, καὶ ἐξ ἑαυτῆς ἐγένετο·

5. καὶ εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα· Ἀληθινὸς ὁ λόγος ὃν ἤκουσα ἐν τῇ γῇ μου περὶ τῶν λόγων σου καὶ περὶ τῆς σοφίας σου·

6. καὶ οὐκ ἐπίστευσα τοῖς λόγοις ἕως οὗ ἦλθον καὶ εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἀπηγγέλη μοι ἥμισυ τοῦ πλήθους τῆς σοφίας σου· προσέθηκας ἐπὶ τὴν ἀκοὴν ἣν ἤκουσα.

7. Μακάριοι οἱ ἄνδρες σου, μακάριοι οἱ παῖδες οὗτοι οἱ παρεστηκότες σοι διαπαντὸς καὶ ἀκούοντες τὴν σοφίαν σου.

8. Ἔστω Κύριος ὁ Θεός σου εὐλογημένος, ὃς ἠθέλησεν ἐν σοὶ, τοῦ δοῦναί σε ἐπὶ θρόνον αὐτοῦ εἰς βασιλέα Κυρίῳ Θεῷ σου· ἐν τῷ ἀγαπῆσαι Κύριον τὸν Θεόν σου τὸν Ἰσραὴλ τοῦ στῆσαι αὐτὸν εἰς αἰῶνα, καὶ ἔδωκέ σε ἐπ' αὐτοὺς εἰς βασιλέα, τοῦ ποιῆσαι κρίμα καὶ δικαιοσύνην.

9. Καὶ ἔδωκε τῷ βασιλεῖ ἑκατὸν εἴκοσι τάλαντα χρυσίου, καὶ ἀρώματα εἰς πλῆθος πολὺ, καὶ λίθον τίμιον, καὶ οὐκ ἦν κατὰ τὰ ἀρώματα ἐκεῖνα ἃ ἔδωκε βασίλισσα Σαβὰ τῷ βασιλεῖ Σαλωμών.

10. Καὶ οἱ παῖδες Σαλωμὼν καὶ οἱ παῖδες Χιρὰμ ἔφερον χρυσίον τῷ Σαλωμὼν ἐκ Σουφὶρ, καὶ ξύλα πεύκινα, καὶ λίθον τίμιον.

tiones sacerdotum, et secundum ministeria eorum : et Levitæ super custodias suas, ad laudandum et ministrandum coram sacerdotibus juxta verbum diei in die : et janitores secundum distributionem ad portam et portam, quoniam ita mandata David hominis Dei.

15. Non transgressi sunt mandata regis de sacerdotibus et Levitis in omni verbo, et in thesauris.

16. Et paratum fuerat omne opificium a qua die fundata est quoadusque perfecit Salomon domum Domini.

17. Tunc abiit Salomon in Gasion Gaber, et in Ælath maritimam in terra Idumæa.

18. Et misit Chiram in manu puerorum suorum navigia et pueros scientes mare, et abierunt cum pueris Salomon in Sophira, et tulerunt inde quadringenta et quinquaginta talenta auri, et venerunt ad regem Salomon.

CAPUT IX.

1. Et regina Saba audivit nomen Salomon, et venit ad tentandum Salomon in ænigmatibus in Jerusalem in virtute gravi valde, et cameli portantes aromata in multitudine, et aurum, et lapidem pretiosum. Et venit ad Salomon, et locuta est ad eum omnia quæcumque erant in anima sua.

2. Et annuntiavit ei Salomon omnia verba ejus, et non præteriit verbum a Salomon quod non annuntiarit ei.

3. Et vidit regina Saba sapientiam Salomon et domum quam ædificavit,

4. et cibaria mensarum, et sessionem puerorum ejus, et stationem ministrorum ejus et vestem eorum, et pincernas ejus et ornatum eorum, et holocaustomata quæ offerebat in domo Domini, et extra se facta est :

5. et dixit ad regem : Verus est sermo quem audivi in terra mea de verbis tuis et de sapientia tua :

6. et non credidi sermonibus quoadusque veni et viderunt oculi mei, et ecce non est annuntiatum mihi dimidium multitudinis sapientiæ tuæ : adjecisti super auditionem quam audiveram.

7. Beati viri tui, beati pueri hi qui assistunt tibi semper et audiunt sapientiam tuam.

8. Sit Dominus Deus tuus benedictus, qui voluit in te, ad dandum te super thronum suum in regem Domino Deo tuo : in diligendo Dominum Deum tuum ipsum Israel ad statuendum eum in sæculum, et dedit te super eos in regem, ad faciendum judicium et justitiam.

9. Et dedit regi centum viginti talenta auri, et aromata in multitudine plurima, et lapidem pretiosum, et non fuit juxta aromata illa quæ dedit regina Saba regi Salomon.

10. Et pueri Salomon et pueri Chiram afferebant aurum Salomoni de Suphir, et ligna pinea, et lapidem pretiosum.

11. Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς τὰ ξύλα τὰ πεύκινα ἀναβάσεις τῷ οἴκῳ Κυρίου, καὶ τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως, καὶ κιθάρας καὶ νάβλας τοῖς ᾠδοῖς, καὶ οὐχ ὤφθησαν τοιαῦτα ἔμπροσθεν ἐν γῇ Ἰούδα.

12. Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν ἔδωκε τῇ βασιλίσσῃ Σαβὰ πάντα τὰ θελήματα αὐτῆς ἃ ᾔτησεν, ἐκτὸς πάντων ὧν ἤνεγκε τῷ βασιλεῖ Σαλωμών, καὶ ἀπέστρεψεν εἰς τὴν γῆν αὐτῆς.

13. Καὶ ἦν ὁ σταθμὸς τοῦ χρυσίου τοῦ ἐνεχθέντος τῷ Σαλωμὼν ἐν ἐνιαυτῷ ἑνὶ, ἑξακόσια ἑξηκονταὲξ τάλαντα χρυσίου,

14. πλὴν τῶν ἀνδρῶν τῶν ὑποτεταγμένων καὶ τῶν ἐμπορευομένων ὧν ἔφερον. Καὶ πάντων τῶν βασιλέων τῆς Ἀραβίας καὶ σατραπῶν τῆς γῆς, πάντες ἔφερον χρυσίον καὶ ἀργύριον τῷ βασιλεῖ Σαλωμών.

15. Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν διακοσίους θυρεοὺς χρυσοῦς ἐλατοὺς, ἑξακόσιοι χρυσοῖ καθαροὶ ἐπῆσαν ἐπὶ τὸν ἕνα θυρεόν.

16. Καὶ τριακοσίας ἀσπίδας ἐλατὰς χρυσᾶς, τριακοσίων χρυσῶν ἀνεφέρετο ἐπὶ τὴν ἀσπίδα ἑκάστην, καὶ ἔδωκεν αὐτὰς ὁ βασιλεὺς ἐν οἴκῳ δρυμοῦ τοῦ Λιβάνου.

17. Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς θρόνον ἐλεφαντίνων ὀδόντων μέγαν, καὶ κατεχρύσωσεν αὐτὸν χρυσίῳ δοκίμῳ.

18. Καὶ ἓξ ἀναβαθμοὶ τῷ θρόνῳ ἐνδεδεμένοι χρυσίῳ, καὶ ἀγκῶνες ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς καθέδρας, καὶ δύο λέοντες ἑστηκότες παρὰ τοὺς ἀγκῶνας,

19. καὶ δώδεκα λέοντες ἑστηκότες ἐκεῖ ἐπὶ τῶν ἓξ ἀναβαθμῶν ἔνθεν καὶ ἔνθεν· οὐκ ἐγενήθη οὕτως ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ.

20. Καὶ πάντα τὰ σκεύη τοῦ βασιλέως Σαλωμὼν χρυσίου, καὶ πάντα τὰ σκεύη οἴκου δρυμοῦ τοῦ Λιβάνου χρυσίῳ κατειλημμένα. Οὐκ ἦν ἀργύριον λογιζόμενον ἐν ἡμέραις Σαλωμὼν εἰς οὐδέν·

21. ὅτι ναῦς τῷ βασιλεῖ ἐπορεύετο εἰς Θαρσεῖς μετὰ τῶν παίδων Χιράμ, ἅπαξ διὰ τριῶν ἐτῶν ἤρχετο πλοῖα ἐκ Θαρσεῖς τῷ βασιλεῖ γέμοντα χρυσίου καὶ ἀργυρίου, καὶ ὀδόντων ἐλεφαντίνων, καὶ πιθήκων.

22. Καὶ ἐμεγαλύνθη Σαλωμὼν ὑπὲρ πάντας τοὺς βασιλεῖς καὶ πλούτῳ καὶ σοφίᾳ.

23. Καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἐζήτουν τὸ πρόσωπον Σαλωμὼν, ἀκοῦσαι τῆς σοφίας αὐτοῦ ἧς ἔδωκεν ὁ Θεὸς ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ.

24. Καὶ αὐτοὶ ἔφερον ἕκαστος τὰ δῶρα αὐτοῦ, σκεύη ἀργυρᾶ καὶ σκεύη χρυσᾶ, καὶ ἱματισμὸν, στακτὴν καὶ ἡδύσματα, ἵππους καὶ ἡμιόνους, τὸ κατ' ἐνιαυτὸν ἐνιαυτόν.

25. Καὶ ἦσαν τῷ Σαλωμὼν τέσσαρες χιλιάδες θήλειαι ἵπποι εἰς ἅρματα, καὶ δώδεκα χιλιάδες ἱππέων, καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν πόλεσι τῶν ἁρμάτων, καὶ μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν Ἱερουσαλήμ.

26. Καὶ ἦν ἡγούμενος πάντων τῶν βασιλέων ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ καὶ ἕως γῆς ἀλλοφύλων, καὶ ἕως ὁρίων Αἰγύπτου.

27. Καὶ ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον ἐν Ἱερουσαλὴμ ὡς λίθους, καὶ τὰς κέδρους ὡς συκαμίνους τὰς ἐν τῇ πεδινῇ εἰς πλῆθος.

28. Καὶ ἡ ἔξοδος τῶν ἵππων ἐξ Αἰγύπτου τῷ Σαλωμὼν καὶ ἐκ πάσης τῆς γῆς.

29. Καὶ οἱ κατάλοιποι λόγοι Σαλωμὼν οἱ πρῶτοι καὶ

11. Et fecit rex ligna pinea ascensiones domui Domini, et domui regis, et citharas et nablas cantoribus, et non apparuerant talia antea in terra Juda.

12. Et rex Salomon dedit reginæ Saba omnia desideria ejus quæ postulavit, præter omnia quæ attulerat regi Salomon, et revertit in terram suam.

13. Et fuit pondus auri allati ad Salomon in anno uno, sexcenta sexaginta talenta auri,

14. præter ea quæ viri subjecti et mercatores afferebant. Et de omnibus regibus Arabiæ et satraparum terræ, omnes afferebant aurum et argentum regi Salomon.

15. Et fecit rex Salomon ducenta scuta aurea ductilia, sexcenti aurei puri inerant in uno scuto.

16. Et trecentos clypeos ductiles aureos, trecentorum aureorum ascendebat super clypeum unumquemque, et dedit eos rex in domo sylvæ Libani.

17. Et fecit rex thronum de elephantinis dentibus magnum, et deauravit eum auro probato.

18. Et sex gradus throno illigati auro, et brachiola hinc et hinc super thronum sessionis, et duo leones stantes apud brachiola,

19. et duodecim leones stantes ibi super sex gradus hinc et hinc : non factum est sic in omni regno.

20. Et omnia vasa regis Salomon ex auro, et omnia vasa domus sylvæ Libani auro inclusa. Non fuit argentum reputatum in diebus Salomon ad quicquam :

21. quoniam navis regi ibat in Tharsis cum pueris Chiram, semel per tres annos veniebant navigia e Tharsis regi referta auro et argento, et dentibus elephantinis, et simiis.

22. Et magnificatus est Salomon super omnes reges et divitiis et sapientia.

23. Et omnes reges terræ quærebant faciem Salomon, ad audiendum sapientiam ejus quam dederat Dominus in corde ejus.

24. Et ipsi afferebant unusquisque dona sua, vasa argentea et vasa aurea, et vestem, stactem et suavitates, equos et mulos, quod per annum annum.

25. Et fuerunt Salomoni quatuor mille fœminæ equæ ad currus, et duodecim millia equitum, et posuit eos in civitatibus curruum, et cum rege in Jerusalem.

26. Et fuit dux omnium regum a flumine et usque ad terram alienigenarum, et usque ad fines Ægypti.

27. Et dedit rex aurum et argentum in Jerusalem tamquam lapides, et cedros tamquam sycomoros quæ in campestri in multitudine.

28. Et exitus equorum ex Ægypto ipsi Salomon et ex omni terra.

29. Et reliqua verba Salomon prima et novissima, ecce

οἱ ἔσχατοι, ἰδοὺ οὗτοι γεγραμμένοι ἐπὶ τῶν λόγων Νάθαν τοῦ προφήτου, καὶ ἐπὶ τῶν λόγων Ἀχία τοῦ Σηλωνίτου, καὶ ἐν ταῖς ὁράσεσιν Ἰωὴλ τοῦ ὁρῶντος περὶ Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβάτ.

30. Καὶ ἐβασίλευσε Σαλωμὼν ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ τεσσαράκοντα ἔτη.

31. Καὶ ἐκοιμήθη Σαλωμὼν, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσε Ῥοβοὰμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

hæc scripta in sermonibus Nathan prophetæ, et in sermonibus Achia Selonitæ, et in visionibus Joel videntis contra Jeroboam filium Nabat.

30. Et regnavit Salomon super omnem Israel quadraginta annos.

31. Et dormivit Salomon, et sepelierunt eum in civitate David patris ejus, et regnavit Roboam filius ejus pro eo.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

1. Καὶ ἦλθε Ῥοβοὰμ εἰς Συχὲμ, ὅτι εἰς Συχὲμ ἤρχετο πᾶς Ἰσραὴλ βασιλεῦσαι αὐτόν.

2. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκουσεν Ἱεροβοὰμ υἱὸς Ναβάτ, καὶ αὐτὸς ἐν Αἰγύπτῳ, ὡς ἔφυγεν ἀπὸ προσώπου Σαλωμὼν τοῦ βασιλέως, καὶ κατῴκησεν Ἱεροβοὰμ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἀπέστρεψεν Ἱεροβοὰμ ἐξ Αἰγύπτου.

3. Καὶ ἀπέστειλαν καὶ ἐκάλεσαν αὐτὸν, καὶ ἦλθεν Ἱεροβοὰμ καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία πρὸς Ῥοβοὰμ, λέγοντες·

4. Ὁ πατήρ σου ἐσκλήρυνε τὸν ζυγὸν ἡμῶν, καὶ νῦν ἄφες ἀπὸ τῆς δουλείας τοῦ πατρός σου τῆς σκληρᾶς, καὶ ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ αὐτοῦ τοῦ βαρέος, οὗ ἔδωκεν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ δουλεύσομέν σοι.

5. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Πορεύεσθε ἕως τριῶν ἡμερῶν, καὶ ἔρχεσθε πρὸς μέ. Καὶ ἀπῆλθεν ὁ λαός.

6. Καὶ συνήγαγεν ὁ βασιλεὺς Ῥοβοὰμ τοὺς πρεσβυτέρους τοὺς ἑστηκότας ἐναντίον τοῦ Σαλωμὼν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν τῷ ζῆν αὐτὸν, λέγων· Πῶς ὑμεῖς βουλεύεσθε τοῦ ἀποκριθῆναι τῷ λαῷ τούτῳ λόγον;

7. Καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ, λέγοντες· Ἐὰν ἐν τῇ σήμερον γένῃ εἰς ἀγαθὸν τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ εὐδοκήσῃς καὶ λαλήσῃς αὐτοῖς λόγους ἀγαθοὺς, καὶ ἔσονταί σοι παῖδες πάσας τὰς ἡμέρας.

8. Καὶ κατέλιπε τὴν βουλὴν τῶν πρεσβυτέρων οἳ συνεβουλεύσαντο αὐτῷ, καὶ συνεβουλεύσατο μετὰ τῶν παιδαρίων τῶν συνεκτραφέντων μετ' αὐτοῦ, τῶν ἑστηκότων ἐναντίον αὐτοῦ.

9. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τί ὑμεῖς βουλεύεσθε καὶ ἀποκριθήσομαι λόγον τῷ λαῷ τούτῳ, οἳ ἐλάλησαν πρὸς μὲ, λέγοντες· Ἄνες ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ οὗ ἔδωκεν ὁ πατήρ σου ἐφ' ἡμᾶς;

10. Καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ τὰ παιδάρια τὰ ἐκτραφέντα μετ' αὐτοῦ, λέγοντες· Οὕτως λαλήσεις τῷ λαῷ τῷ λαλήσαντι πρὸς σὲ, λέγων· Ὁ πατήρ σου ἐβάρυνε τὸν ζυγὸν ἡμῶν, καὶ σὺ ἄφες ἀφ' ἡμῶν· οὕτως ἐρεῖς· Ὁ μικρὸς δάκτυλός μου παχύτερος τῆς ὀσφύος τοῦ πατρός μου.

11. Καὶ νῦν ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ζυγῷ βαρεῖ, κἀγὼ προσθήσω ἐπὶ τὸν ζυγὸν ὑμῶν. Ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ἐν μάστιξι, κἀγὼ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις.

12. Καὶ ἦλθεν Ἱεροβοὰμ καὶ πᾶς ὁ λαὸς πρὸς Ῥοβοὰμ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ὡς ἐλάλησεν ὁ βασιλεὺς, λέγων· Ἐπιστρέψατε πρὸς μὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ.

13. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς σκληρὰ, καὶ ἐγκατέλιπεν ὁ βασιλεὺς Ῥοβοὰμ τὴν βουλὴν τῶν πρεσβυτέρων,

14. καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς κατὰ τὴν βουλὴν τῶν

CAPUT X.

1. Et venit Roboam in Sychem, quoniam in Sychem veniebat universus Israel ad regem faciendum eum.

2. Et factum est, ut audivit Jeroboam, filius Nabat, et ipse in Ægypto, sicut fugerat a facie Salomon regis, et habitaverat Jeroboam in Ægypto, et revertit Jeroboam ex Ægypto.

3. Et miserunt et vocaverunt eum, et venit Jeroboam et omnis ecclesia ad Roboam, dicentes :

4. Pater tuus induravit jugum nostrum, et nunc remitte de servitute patris tui dura, et de jugo ejus gravi, quod dedit super nos, et serviemus tibi.

5. Et dixit eis : Ite usque ad tres dies, et venite ad me. Et abiit populus.

6. Et congregavit rex Roboam seniores qui stabant coram Salomon patre ejus in vivendo eum, dicens : Quomodo vos consulitis respondere populo huic verbum?

7. Et locuti sunt ei, dicentes : Si hodie fueris ad bonum populo huic, et bene placueris et locutus fueris eis verba bona, et erunt tibi pueri omnibus diebus.

8. Et reliquit consilium seniorum qui consuluerant ei, et consuluit cum pueris qui nutriti fuerant cum eo, qui stabant coram eo.

9. Et dixit eis : Quid vos consulitis et respondebo verbum populo huic, qui locuti sunt ad me, dicentes : Remitte de jugo quod dedit pater tuus super nos?

10. Et locuti sunt ei pueri enutriti cum eo, dicentes : Sic loqueris populo qui locutus est ad te, dicens : Pater tuus aggravavit jugum nostrum, et tu remitte a nobis : sic dices : Parvus digitus meus crassior lumbo patris mei.

11. Et nunc pater meus castigavit vos jugo gravi, et ego adjiciam super jugum vestrum. Pater meus castigavit vos flagellis, et ego castigabo vos in scorpionibus.

12. Et venit Jeroboam et omnis populus ad Roboam die tertia sicut locutus fuerat rex, dicens : Revertite ad me in die tertia.

13. Et respondit rex dura, et dereliquit rex Roboam consilium seniorum,

14. et locutus est ad eos juxta consilium juniorum, di-

νεωτέρων, λέγων· Ὁ πατήρ μου ἐβάρυνε τὸν ζυγὸν ὑμῶν, καὶ ἐγὼ προςθήσω ἐπ' αὐτόν. Ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ἐν μάστιξι, καὶ ἐγὼ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις.

15. Καὶ οὐκ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοῦ λαοῦ, ὅτι ἦν μεταστροφὴ παρὰ τοῦ Θεοῦ, λέγων· Ἀνέστησε Κύριος τὸν λόγον αὐτοῦ, ὃν ἐλάλησεν ἐν χειρὶ Ἀχία τοῦ Σηλωνίτου περὶ Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ,

16. καὶ παντὸς Ἰσραὴλ, ὅτι οὐκ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς αὐτῶν. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ λαὸς πρὸς τὸν βασιλέα, λέγων· Τίς ἡμῶν ἡ μερὶς ἐν Δαυὶδ, καὶ κληρονομία ἐν υἱῷ Ἰεσσαί; Εἰς τὰ σκηνώματά σου, Ἰσραὴλ, νῦν βλέπε τὸν οἶκόν σου, Δαυίδ. Καὶ ἐπορεύθη πᾶς Ἰσραὴλ εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ.

17. Καὶ ἄνδρες Ἰσραὴλ καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν πόλεσιν Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσαν ἐπ' αὐτῶν Ῥοβοάμ.

18. Καὶ ἀπέστειλεν ἐπ' αὐτοὺς Ῥοβοὰμ ὁ βασιλεὺς τὸν Ἀδωνιρὰμ τὸν ἐπὶ τοῦ φόρου, καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ λίθοις, καὶ ἀπέθανε. Καὶ ὁ βασιλεὺς Ῥοβοὰμ ἔσπευσε τοῦ ἀναβῆναι εἰς τὸ ἅρμα, τοῦ φυγεῖν εἰς Ἱερουσαλήμ.

19. Καὶ ἠθέτησεν Ἰσραὴλ ἐν τῷ οἴκῳ Δαυὶδ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Καὶ ἦλθε Ῥοβοὰμ εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐξεκκλησίασε τὸν Ἰούδαν καὶ Βενιαμὶν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα χιλιάδας νεανίσκων ποιούντων πόλεμον, καὶ ἐπολέμει πρὸς Ἰσραὴλ τοῦ ἐπιστρέψαι τὴν βασιλείαν τῷ Ῥοβοάμ.

2. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Σαμαίαν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ, λέγων·

3. Εἶπον πρὸς Ῥοβοὰμ τὸν τοῦ Σαλωμῶν καὶ πάντα Ἰούδαν καὶ Βενιαμὶν, λέγων·

4. Τάδε λέγει Κύριος· Οὐκ ἀναβήσεσθε, καὶ οὐ πολεμήσεσθε πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν· ἀποστρέφετε ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ὅτι παρ' ἐμοῦ ἐγένετο τὸ ῥῆμα τοῦτο. Καὶ ἐπήκουσαν τοῦ λόγου Κυρίου, καὶ ἀπεστράφησαν τοῦ μὴ πορευθῆναι ἐπὶ Ἱεροβοάμ.

5. Καὶ κατῴκησε Ῥοβοὰμ εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ᾠκοδόμησε πόλεις τειχήρεις ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ.

6. Καὶ ᾠκοδόμησε τὴν Βηθλεὲμ, καὶ Αἰτὰν, καὶ Θεκωὲ,

7. καὶ Βαιθσουρὰ, καὶ τὴν Σοχὼθ, καὶ τὴν Ὀδολλὰμ,

8. καὶ τὴν Γὲθ, καὶ τὴν Μαρισὰν, καὶ τὴν Ζὶφ,

9. καὶ τὴν Ἀδωραὶ, καὶ Λαχὶς, καὶ τὴν Ἀζηκὰ,

10. καὶ τὴν Σαραὰ, καὶ τὴν Αἰλὼμ, καὶ τὴν Χεβρὼν, ἥ ἐστι τοῦ Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν, πόλεις τειχήρεις.

11. Καὶ ὠχύρωσεν αὐτὰς τειχήρεις, καὶ ἔδωκεν ἐν αὐταῖς ἡγουμένους, καὶ παραθέσεις βρωμάτων, ἔλαιον καὶ οἶνον,

12. κατὰ πόλιν καὶ κατὰ πόλιν θυρεοὺς καὶ δόρατα, καὶ κατίσχυσεν αὐτὰς εἰς πλῆθος σφόδρα, καὶ ἦσαν αὐτῷ Ἰούδα καὶ Βενιαμίν.

13. Καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται οἳ ἦσαν ἐν παντὶ Ἰσραὴλ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ἐκ πάντων τῶν ὁρίων,

14. ὅτι ἐγκατέλιπον οἱ Λευῖται τὰ σκηνώματα τῆς

cens : Pater meus aggravavit jugum vestrum, et ego adjiciam super illud. Pater meus castigavit vos in flagellis, et ego castigabo vos in scorpionibus.

15. Et non audivit rex populum, quoniam erat eversio a Deo, dicens : Suscitavit Dominus verbum suum, quod locutus est in manu Achiæ Selonitæ de Jeroboam filio Nabat,

16. et omni Israel, quoniam non audivit rex eos. Et respondit populus ad regem, dicens : Quæ nostra pars in David, et hæreditas in filio Jessæ? Ad tabernacula tua, Israel, nunc vide domum tuam, David. Et ivit omnis populus ad tabernacula sua.

17. Et viri Israel et habitantes in civitatibus Juda, et regem fecerunt super se Roboam.

18. Et misit super eos Roboam rex Adoniram qui super tributum, et lapidaverunt eum filii Israel lapidibus, et mortuus est. Et rex Roboam festinavit ascendere in currum, ad fugiendum in Jerusalem.

19. Et prævaricatus est Israel in domo David usque in diem hanc.

CAPUT XI.

1. Et venit Roboam in Jerusalem, et convocavit Judam et Benjamin centum octuaginta millia juvenum facientium bellum, et bellabat adversus Israel ad restituendum regnum ipsi Roboam.

2. Et factum est verbum Domini ad Samæam hominem Dei, dicens :

3. Dic ad Roboam filium Salomon et omnem Judam et Benjamin, dicens :

4. Hæc dicit Dominus : Non ascendetis, et non bellabitis adversus fratres vestros : revertite unusquisque in domum suam, quoniam a me factum est verbum hoc. Et obedierunt verbo Domini, et conversi sunt a non eundo super Jeroboam.

5. Et habitavit Roboam in Jerusalem, et ædificavit civitates munitas in Judæa.

6. Et ædificavit Bethleem, et Ætan, et Thecoe,

7. et Bæthsura, et Soccboth, et Odollam,

8. et Geth, et Marisan, et Ziph,

9. et Adoræ, et Lachis, et Azeca,

10. et Saraa, et Ælom, et Chebron, quæ est Juda et Benjamin, civitates muratas.

11. Et munivit ipsas muratas, et dedit in eis duces, et cellaria cibariorum, oleum et vinum,

12. ad civitatem et ad civitatem scuta et lanceas, et confortavit eas in multitudine valde, et fuerunt ei Juda et Benjamin.

13. Et sacerdotes et Levitæ qui erant in omni Israel convenerunt ad eum ex omnibus finibus,

14. Quoniam dereliquerunt Levitæ tabernacula possessio-

κατασχέσεως αὐτῶν, καὶ ἐπορεύθησαν πρὸς Ἰούδαν εἰς Ἱερουσαλὴμ, ὅτι ἐξέβαλεν αὐτοὺς Ἱεροβοὰμ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ μὴ λειτουργεῖν Κυρίῳ,

15. καὶ κατέστησεν ἑαυτῷ ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν καὶ τοῖς εἰδώλοις καὶ τοῖς ματαίοις καὶ τοῖς μόσχοις ἃ ἐποίησεν Ἱεροβοάμ.

16. Καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς ἀπὸ φυλῶν Ἰσραὴλ, οἳ ἔδωκαν καρδίαν αὐτῶν τοῦ ζητῆσαι Κύριον Θεὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἦλθον εἰς Ἱερουσαλὴμ θῦσαι Κυρίῳ Θεῷ τῶν πατέρων αὐτῶν.

17. Καὶ κατίσχυσαν τὴν βασιλείαν Ἰούδα· καὶ κατίσχυσε Ῥοβοὰμ τὸν τοῦ Σαλωμὼν εἰς ἔτη τρία, ὅτι ἐπορεύθη ἐν ταῖς ὁδοῖς Δαυὶδ καὶ Σαλωμὼν ἔτη τρία.

18. Καὶ ἔλαβεν ἑαυτῷ Ῥοβοὰμ γυναῖκα τὴν Μοολὰθ θυγατέρα Ἱεριμοὺθ υἱοῦ Δαυὶδ, καὶ Ἀβιγαίαν θυγατέρα Ἐλιὰβ τοῦ Ἰεσσαί.

19. Καὶ ἔτεκεν αὐτῷ υἱοὺς τὸν Ἰεοὺς, καὶ τὸν Σαμορία, καὶ τὸν Ζαάμ.

20. Καὶ μετὰ ταῦτα ἔλαβεν ἑαυτῷ τὴν Μααχὰ θυγατέρα Ἀβεσσαλὼμ, καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Ἀβιὰ, καὶ τὸν Ἰεθὶ, καὶ τὸν Ζηζὰ, καὶ τὸν Σαλημὼθ.

21. Καὶ ἠγάπησε Ῥοβοὰμ τὴν Μααχὰ θυγατέρα Ἀβεσσαλὼμ ὑπὲρ πάσας τὰς γυναῖκας αὐτοῦ καὶ τὰς παλλακὰς αὐτοῦ, ὅτι γυναῖκας δεκαοκτὼ εἶχε καὶ παλλακὰς ἑξήκοντα. Καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς εἴκοσι καὶ ὀκτὼ, καὶ θυγατέρας ἑξήκοντα.

22. Καὶ κατέστησεν εἰς ἄρχοντα Ἀβιὰ τὸν τῆς Μααχὰ, εἰς ἡγούμενον ἐν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, ὅτι βασιλεῦσαι διενοεῖτο αὐτόν.

23. Καὶ ηὐξήθη παρὰ πάντας τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν, καὶ ἐν ταῖς πόλεσι ταῖς ὀχυραῖς, καὶ ἔδωκεν αὐταῖς τροφὰς πλῆθος πολὺ, καὶ ἠτήσατο πλῆθος γυναικῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

1. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἡτοιμάσθη ἡ βασιλεία Ῥοβοὰμ, καὶ ὡς κατεκρατήθη, ἐγκατέλιπε τὰς ἐντολὰς Κυρίου, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ.

2. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔτει τῷ πέμπτῳ τῆς βασιλείας Ῥοβοὰμ, ἀνέβη Σουσακὶμ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, ὅτι ἥμαρτον ἐναντίον Κυρίου,

3. ἐν χιλίοις καὶ διακοσίοις ἅρμασι καὶ ἑξήκοντα χιλιάσιν ἵππων, καὶ οὐκ ἦν ἀριθμὸς τοῦ πλήθους τοῦ ἐλθόντος μετ' αὐτοῦ ἐξ Αἰγύπτου, Λίβυες, Τρωγλοδύται καὶ Αἰθίοπες.

4. Καὶ κατεκράτησαν τῶν πόλεων τῶν ὀχυρῶν αἳ ἦσαν ἐν Ἰούδα, καὶ ἦλθον εἰς Ἱερουσαλήμ.

5. Καὶ Σαμαίας ὁ προφήτης ἦλθε πρὸς Ῥοβοὰμ καὶ πρὸς τοὺς ἄρχοντας Ἰούδα τοὺς συναχθέντας εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ προσώπου Σουσακὶμ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Οὕτως εἶπε Κύριος· Ὑμεῖς ἐγκατελίπετέ με, καὶ ἐγὼ ἐγκαταλείψω ὑμᾶς ἐν χειρὶ Σουσακίμ.

6. Καὶ ᾐσχύνθησαν οἱ ἄρχοντες Ἰσραὴλ καὶ ὁ βασιλεὺς, καὶ εἶπαν· Δίκαιος ὁ Κύριος.

7. Καὶ ἐν τῷ ἰδεῖν Κύριον ὅτι ἐνετράπησαν, καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Σαμαίαν, λέγων· Ἐνετράπησαν, οὐ καταφθερῶ αὐτοὺς, καὶ δώσω αὐτοὺς ὡς μικρὸν εἰς σωτηρίαν, καὶ οὐ μὴ στάξῃ ὁ θυμός μου ἐν Ἱερουσαλὴμ,

nis suæ, et iverunt ad Juda in Jerusalem, quoniam ejecit eos Jeroboam et filii ejus ad non ministrandum Domino,

15. et constituit sibi sacerdotes excelsorum et idolis et vanis et vitulis quæ fecit Jeroboam.

16. Et ejecit eos de tribubus Israel, qui dederant cor suum ad quærendum Dominum Deum Israel, et venerunt in Jerusalem sacrificare Domino Deo patrum suorum.

17. Et confortaverunt regnum Juda : et confortavit Roboam filium Salomon ad annos tres, quoniam ivit in viis David et Salomon annos tres.

18. Et accepit sibi Roboam uxorem Moolath filiam Jeræmuth filii David, et Abigiam filiam Heliab qui ipsius Jessæ.

19. Et peperit ei filios Jeus, et Samoria, et Zam.

20. Et post hæc accepit sibi Maacha filiam Abessalom, et peperit ei Abia, et Jetthi, et Zeza, et Salemoth.

21. Et dilexit Roboam Maacha filiam Abessalom super omnes uxores suas et concubinas suas, quoniam uxores decem octo habuit et concubinas sexaginta. Et genuit filios viginti et octo, et filias sexaginta.

22. Et constituit in principem Abia filium Maacha, in ducem in fratribus ejus, quoniam regem facere cogitabat eum.

23. Et crevit supra omnes filios ejus in omnibus finibus Juda et Benjamin, et in civitatibis munitis, et dedit eis alimenta multitudinem plurimam, et petivit multitudinem uxorum.

CAPUT XII.

1. Et factum est, ut paratum fuit regnum Roboam, et ut invaluit, dereliquit mandata Domini, et omnis Israel cum eo.

2. Et factum est in anno quinto regni Roboam, ascendit Susacim rex Ægypti super Jerusalem, quoniam peccaverunt coram Domino,

3. in mille et sexcentis curribus et sexaginta millibus equorum, et non erat numerus multitudinis quæ venit cum eo de Ægypto, Libyes, Troglodytæ et Æthiopes.

4. Et obtinuerunt civitates munitas quæ erant in Juda, et venerunt in Jerusalem.

5. Et Samæas propheta venit ad Roboam et ad principes Judâ qui congregati fuerant in Jerusalem a facie Susacim, et dixit eis : Sic dixit Dominus : Vos dereliquistis me, et ego derelinquam vos in manu Susacim.

6. Et confusi sunt principes Israel et rex, et dixerunt : Justus est Dominus.

7. Et cum videret Dominus quia confusi sunt, et factum est verbum Domini ad Samæam, dicens : Confusi sunt, non disperdam eos, et dabo eos quasi paululum ad salutem, et non stillabit furor meus in Jerusalem,

8. ὅτι ἔσονται εἰς παῖδας, καὶ γνώσονται τὴν δουλείαν μου καὶ τὴν δουλείαν τῆς βασιλείας τῆς γῆς.

9. Καὶ ἀνέβη Σουσακὶμ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔλαβε τοὺς θησαυροὺς τοὺς ἐν οἴκῳ Κυρίου, καὶ τοὺς θησαυροὺς τοὺς ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως, τὰ πάντα ἔλαβε· καὶ ἔλαβε τοὺς θυρεοὺς τοὺς χρυσοῦς οὓς ἐποίησε Σαλωμών.

10. Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Ῥοβοὰμ θυρεοὺς χαλκοῦς ἀντ' αὐτῶν· καὶ κατέστησεν ἐπ' αὐτὸν Σουσακὶμ ἄρχοντας παρατρεχόντων, τοὺς φυλάσσοντας τὸν πυλῶνα τοῦ βασιλέως.

11. Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ εἰςελθεῖν τὸν βασιλέα εἰς οἶκον Κυρίου, εἰςεπορεύοντο οἱ φυλάσσοντες, καὶ οἱ παρατρέχοντες, καὶ οἱ ἐπιστρέφοντες εἰς ἀπάντησιν τῶν παρατρεχόντων.

12. Καὶ ἐν τῷ ἐντραπῆναι αὐτὸν, ἀπεστράφη ἀπ' αὐτοῦ ὀργὴ Κυρίου, καὶ οὐκ εἰς καταφθορὰν εἰς τέλος· καὶ γὰρ ἐν Ἰούδᾳ ἦσαν λόγοι ἀγαθοί.

13. Καὶ κατίσχυσεν ὁ βασιλεὺς Ῥοβοὰμ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐβασίλευσε. Καὶ τεσσαράκοντα καὶ ἑνὸς ἐτῶν Ῥοβοὰμ ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν, καὶ ἑπτακαίδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἐν τῇ πόλει ᾗ ἐξελέξατο Κύριος ἐπονομάσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ ἐκ πασῶν φυλῶν υἱῶν Ἰσραήλ· καὶ τὸ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Νοομμὰ ἡ Ἀμμανῖτις.

14. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν, ὅτι οὐ κατεύθυνε τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐκζητῆσαι τὸν Κύριον.

15. Καὶ λόγοι Ῥοβοὰμ οἱ πρῶτοι καὶ ἔσχατοι, οὐκ ἰδοὺ γεγραμμένοι ἐν τοῖς λόγοις Σαμαία τοῦ προφήτου, καὶ Ἀδδὼ τοῦ ὁρῶντος, καὶ πράξεις αὐτοῦ; Καὶ ἐπολέμησε Ῥοβοὰμ τὸν Ἱεροβοὰμ πάσας ἡμέρας.

16. Καὶ ἀπέθανε Ῥοβοὰμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν πόλει Δαυὶδ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἀβιὰ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

8. quoniam erunt in pueros, et cognoscent servitutem meam et servitutem regni terræ.

9. Et ascendit Susacim rex Ægypti super Jerusalem, et cepit thesauros qui in domo Domini, et thesauros qui in domo regis, omnia cepit: et cepit scuta aurea quæ fecerat Salomon.

10. Et fecit rex Roboam scuta ænea pro eis: et constituit super eum Susacim principes cursorum, custodientes portam regis.

11. Et fiebat, in ingrediendo regem in domum Domini, ingrediebantur custodes, et cursores, et qui revertebant in obviam cursorum.

12. Et cum ipse confusus esset, aversus est ab eo furor Domini, et non ad perditionem in finem: nam et in Juda fuerunt verba bona.

13. Et invaluit rex Roboam in Jerusalem, et regnavit. Et quadraginta et unius annorum Roboam cum ipse regnavit, et septem et decem annos regnavit in Jerusalem, in civitate quam elegit Dominus ad cognominandum nomen suum ibi de omnibus tribubus filiorum Israel: et nomen matris ejus Noomma Ammanites.

14. Et fecit malum, quoniam non direxit cor suum ad exquirendum Dominum.

15. Et verba Roboam prima et novissima, nonne ecce scripta in verbis Samææ prophetæ, et Addo videntis, et actiones ejus? Et Roboam impugnavit Jeroboam omnibus diebus.

16. Et mortuus est Roboam cum patribus suis, et sepultus est in civitate David, et regnavit Abia filius ejus pro eo.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

1. Ἐν τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας Ἱεροβοὰμ, ἐβασίλευσεν Ἀβιὰ ἐπὶ Ἰούδαν.

2. Τρία ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Μααχὰ θυγάτηρ Οὐριὴλ ἀπὸ Γαβαών. Καὶ πόλεμος ἦν ἀναμέσον Ἀβιὰ καὶ ἀναμέσον Ἱεροβοάμ.

3. Καὶ παρετάξατο Ἀβιὰ ἐν δυνάμει, πολεμισταῖς δυνάμεως, τετρακοσίαις χιλιάσιν ἀνδρῶν δυνατῶν· καὶ Ἱεροβοὰμ παρετάξατο πρὸς αὐτὸν πόλεμον ἐν ὀκτακοσίαις χιλιάσιν, δυνατοὶ πολεμισταὶ δυνάμεως.

4. Καὶ ἀνέστη Ἀβιὰ ἀπὸ τοῦ ὄρους Σομόρων, ὅ ἐστιν ἐν τῷ ὄρει Ἐφραὶμ, καὶ εἶπεν· Ἀκούσατε, Ἱεροβοὰμ καὶ πᾶς Ἰσραήλ.

5. Οὐχ ὑμῖν γνῶναι ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ ἔδωκε βασιλέα ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ εἰς τὸν αἰῶνα τῷ Δαυὶδ καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, διαθήκη ἁλός;

6. Καὶ ἀνέστη Ἱεροβοὰμ ὁ τοῦ Ναβὰτ, ὁ παῖς Σαλωμὼν τοῦ Δαυὶδ, καὶ ἀπέστη ἀπὸ τοῦ κυρίου αὐτοῦ.

7. Καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ἄνδρες λοιμοὶ, υἱοὶ παράνομοι, καὶ ἀνέστη πρὸς Ῥοβοὰμ τὸν τοῦ Σαλωμὼν, καὶ Ῥοβοὰμ ἦν νεώτερος καὶ δειλὸς τῇ καρδίᾳ, καὶ οὐκ ἀντέστη κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ.

8. Καὶ νῦν ὑμεῖς λέγετε ἀντιστῆναι κατὰ πρόσωπον

CAPUT XIII.

1. In octavo et decimo anno regni Jeroboam, regnavit Abia super Judam.

2. Tres annos regnavit in Jerusalem: et nomen matri ejus Maacha filia Uriel de Gabaon. Et bellum fuit inter Abia et inter Jeroboam.

3. Et instruxit Abia in virtute, bellatoribus virtutis, quadringentis millibus virorum potentium: et Jeroboam instruxit adversus eum prælium in octingentis millibus, potentes bellatores virtutis.

4. Et surrexit Abia a monte Somoron, qui est in monte Ephraim, et dixit: Audite, Jeroboam et omnis Israel.

5. Nonne vobis nosse quia Dominus Deus Israel dedit regem super Israel in sæculum ipsi David et filiis ejus, testamento salis?

6. Et surrexit Jeroboam filius Nabat, puer Salomonis ipsius David, et recessit a domino suo.

7. Et congregati sunt ad eum viri pestilentes, filii iniqui, et surrexit adversus Roboam qui Salomonis, et Roboam erat junior et timidus corde, et non restitit ad faciem ejus.

8. Et nunc vos dicitis resistere ad faciem regni Domini

βασιλείας Κυρίου διὰ χειρὸς υἱῶν Δαυίδ· καὶ ὑμεῖς πλῆθος πολὺ, καὶ μεθ' ὑμῶν μόσχοι χρυσοῖ οὓς ἐποίησεν ὑμῖν Ἱεροβοὰμ εἰς θεούς.

9. Ἢ οὐκ ἐξεβάλετε τοὺς ἱερεῖς Κυρίου τοὺς υἱοὺς Ἀαρὼν καὶ τοὺς Λευίτας, καὶ ἐποιήσατε ἑαυτοῖς ἱερεῖς ἐκ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς πάσης; Ὁ προςπορευόμενος πληρῶσαι τὰς χεῖρας ἐν μόσχῳ ἐκ βοῶν καὶ κριοῖς ἑπτὰ, καὶ ἐγίνετο εἰς ἱερέα τῷ μὴ ὄντι θεῷ.

10. Καὶ ἡμεῖς Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν οὐκ ἐγκατελίπομεν, καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ λειτουργοῦσι τῷ Κυρίῳ, οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν καὶ οἱ Λευῖται, καὶ ἐν ταῖς ἐφημερίαις αὐτῶν

11. θυμιῶσι τῷ Κυρίῳ ὁλοκαύτωμα πρωῒ καὶ δείλης, καὶ θυμίαμα συνθέσεως, καὶ προθέσεις ἄρτων ἐπὶ τῆς τραπέζης τῆς καθαρᾶς, καὶ ἡ λυχνία ἡ χρυσῆ καὶ οἱ λυχνοὶ τῆς καύσεως ἀνάψαι δείλης· ὅτι φυλάσσομεν ἡμεῖς τὰς φυλακὰς Κυρίου τοῦ Θεοῦ τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ ὑμεῖς ἐγκατελίπετε αὐτόν.

12. Καὶ ἰδοὺ μεθ' ἡμῶν ἐν ἀρχῇ Κύριος καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ, καὶ αἱ σάλπιγγες τῆς σημασίας τοῦ σημαίνειν ἐφ' ἡμᾶς. Οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰσραὴλ, μὴ πολεμήσητε πρὸς Κύριον Θεὸν τῶν πατέρων ἡμῶν, ὅτι οὐκ εὐοδωθήσεται ὑμῖν.

13. Καὶ Ἱεροβοὰμ ἀπέστρεψε τὸ ἔνεδρον ἐλθεῖν αὐτῷ ἐκ τῶν ὄπισθε, καὶ ἐγένετο ἔμπροσθεν Ἰούδα, καὶ τὸ ἔνεδρον ἐκ τῶν ὄπισθεν.

14. Καὶ ἀπέστρεψεν Ἰούδας, καὶ ἰδοὺ αὐτοῖς ὁ πόλεμος ἐκ τῶν ἔμπροσθεν καὶ ἐκ τῶν ὄπισθεν, καὶ ἐβόησαν πρὸς Κύριον, καὶ οἱ ἱερεῖς ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξι.

15. Καὶ ἐβόησαν ἄνδρες Ἰούδα, καὶ ἐγένετο ἐν τῷ βοᾷν ἄνδρας Ἰούδα, καὶ Κύριος ἐπάταξε τὸν Ἱεροβοὰμ καὶ τὸν Ἰσραὴλ ἐναντίον Ἀβιὰ καὶ Ἰούδα.

16. Καὶ ἔφυγον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ προσώπου Ἰούδα, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς Κύριος εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν.

17. Καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτοῖς Ἀβιὰ καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ πληγὴν μεγάλην, καὶ ἔπεσον τραυματίαι ἀπὸ Ἰσραὴλ πεντακόσιαι χιλιάδες, ἄνδρες δυνατοί.

18. Καὶ ἐταπεινώθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ κατίσχυσαν οἱ υἱοὶ Ἰούδα, ὅτι ἤλπισαν ἐπὶ Κύριον Θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν.

19. Καὶ κατεδίωξεν Ἀβιὰ ὀπίσω Ἱεροβοὰμ, καὶ προκατελάβετο παρ' αὐτοῦ τὰς πόλεις, τὴν Βαιθὴλ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ τὴν Ἰεσυνὰ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ τὴν Ἐφρὼν καὶ τὰς κώμας αὐτῆς.

20. Καὶ οὐκ ἔσχεν ἰσχὺν Ἱεροβοὰμ ἔτι πάσας τὰς ἡμέρας Ἀβιὰ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν Κύριος, καὶ ἐτελεύτησε.

21. Καὶ κατίσχυσεν Ἀβιὰ, καὶ ἔλαβεν ἑαυτῷ γυναῖκας δεκατέσσαρας, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς εἰκοσιδύο καὶ ἑκκαίδεκα θυγατέρας.

22. Καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι Ἀβιὰ καὶ αἱ πράξεις αὐτοῦ καὶ οἱ λόγοι αὐτοῦ, γεγραμμένοι ἐπὶ βιβλίῳ τοῦ προφήτου Ἀδδώ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

1. Καὶ ἀπέθανεν Ἀβιὰ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει Δαυὶδ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἀσὰ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. Ἐν ταῖς ἡμέραις Ἀσὰ ἡσύχασεν ἡ γῆ Ἰούδα δέκα ἔτη.

per manum filiorum David : et vos multitudo plurima, et vobiscum vituli aurei quos fecit vobis Jeroboam in deos.

9. Annon ejecistis sacerdotes Domini filios Aaron et Levitas, et fecistis vobis sacerdotes de populo terræ universæ? Qui accedit implere manus in vitulo de bobus et arietibus septem, et factus est in sacerdotem ei qui non est deus.

10. Et nos Dominum Deum nostrum non dereliquimus, et sacerdotes ejus ministrant Domino, filii Aaron et Levitæ, et in vicibus suis

11. adolent Domino holocaustoma mane et vesperi, et thymiama compositionis, et propositiones panum super mensam mundam, et candelabrum aureum et lucernæ accensionis ad accendendum vesperi : quoniam custodimus nos custodias Domini Dei patrum nostrorum, et vos dereliquistis eum.

12. Et ecce nobiscum in principio Dominus et sacerdotes ejus, et tubæ significationis ad significandum super nos. Filii Israel, nolite bellare adversus Dominum Deum patrum nostrorum, quia non prospere succedet vobis.

13. Et Jeroboam convertit insidias ad veniendum ei a posterioribus, et factus est ante Juda, et insidiæ a posterioribus.

14. Et convertit se Judas, et ecce eis prælium ab anterioribus et a posterioribus, et clamaverunt ad Dominum, et sacerdotes clanxerunt tubis.

15. Et clamaverunt viri Juda, et factum est in clamando viros Juda, et Dominus percussit Jeroboam et Israel coram Abia et Juda.

16. Et fugerunt filii Israel a facie Juda, et tradidit eos Dominus in manus eorum.

17. Et percussit in eis Abia et populus ejus plagam magnam, et ceciderunt vulnerati de Israel quingenta millia, viri potentes.

18. Et humiliati sunt filii Israel in die illa, et invaluerunt filii Juda, quoniam speraverunt super Dominum Deum patrum suorum.

19. Et persecutus est Abia post Jeroboam, et cepit ab eo civitates, Bæthel et pagos ejus, et Jesyna et pagos ejus, et Ephron et pagos ejus.

20. Et non habuit fortitudinem Jeroboam ultra omnibus diebus Abia, et percussit eum Dominus, et mortuus est.

21. Et invaluit Abia, et accepit sibi uxores quatuordecim, et genuit filios viginti duos et sexdecim filias.

22. Et reliqua verba Abia et actiones ejus et verba ejus, scripta in libro prophetæ Addo.

CAPUT XIV.

1. Et mortuus est Abia cum patribus suis, et sepelierunt eum in civitate David, et regnavit Asa filius ejus pro eo. In diebus Asa quievit terra Juda decem annos

2. Καὶ ἐποίησε τὸ καλὸν καὶ τὸ εὐθὲς ἐνώπιον Κυρίου τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ.

3. Καὶ ἀπέστησε τὰ θυσιαστήρια τῶν ἀλλοτρίων καὶ τὰ ὑψηλὰ, καὶ συνέτριψε τὰς στήλας, καὶ ἐξέκοψε τὰ ἄλση,

4. καὶ εἶπε τῷ Ἰούδα ἐκζητῆσαι τὸν Κύριον Θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν, καὶ ποιῆσαι τὸν νόμον καὶ τὰς ἐντολάς.

5. Καὶ ἀπέστησεν ἀπὸ πασῶν πόλεων Ἰούδα τὰ θυσιαστήρια καὶ τὰ εἴδωλα, καὶ εἰρήνευσεν

6. πόλεις τειχήρεις ἐν γῇ Ἰούδα, ὅτι εἰρήνευσεν ἡ γῆ, καὶ οὐκ ἦν αὐτῷ πόλεμος ἐν τοῖς ἔτεσι τούτοις, ὅτι κατέπαυσε Κύριος αὐτῷ.

7. Καὶ εἶπε τῷ Ἰούδα· Οἰκοδομήσωμεν τὰς πόλεις ταύτας, καὶ ποιήσωμεν τείχη καὶ πύργους καὶ πύλας καὶ μοχλοὺς, ἐνώπιον τῆς γῆς κυριεύσομεν· ὅτι καθὼς ἐξεζητήσαμεν Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν, ἐξεζήτησεν ἡμᾶς, καὶ κατέπαυσεν ἡμᾶς κυκλόθεν, καὶ εὐώδωσεν ἡμῖν.

8. Καὶ ἐγένετο δύναμις τῷ Ἀσὰ ὁπλοφόρων αἰρόντων θυρεοὺς καὶ δόρατα ἐν γῇ Ἰούδα, τριακόσιαι χιλιάδες, καὶ ἐν γῇ Βενιαμὶν πελτασταὶ καὶ τοξόται διακόσιαι καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδες, πάντες οὗτοι πολεμισταὶ δυνάμεως.

9. Καὶ ἐξῆλθεν ἐπ' αὐτοὺς Ζαρὲ ὁ Αἰθίοψ ἐν δυνάμει ἐν χιλίαις χιλιάσι καὶ ἅρμασι τριακοσίοις, καὶ ἦλθεν ἕως Μαρησά.

10. Καὶ ἐξῆλθεν Ἀσὰ εἰς συνάντησιν αὐτῷ, καὶ παρετάξατο πόλεμον ἐν τῇ φάραγγι κατὰ βοῤῥᾶν Μαρησά.

11. Καὶ ἐβόησεν Ἀσὰ πρὸς Κύριον Θεὸν αὐτοῦ, καὶ εἶπε· Κύριε, οὐκ ἀδυνατεῖ παρὰ σοὶ σώζειν ἐν πολλοῖς καὶ ἐν ὀλίγοις· κατίσχυσον ἡμᾶς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὅτι ἐπὶ σοὶ πεποίθαμεν, καὶ ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου ἤλθομεν ἐπὶ τὸ πλῆθος τὸ πολὺ τοῦτο. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, μὴ κατισχυσάτω πρὸς σὲ ἄνθρωπος.

12. Καὶ ἐπάταξε Κύριος τοὺς Αἰθίοπας ἐναντίον Ἰούδα, καὶ ἔφυγον Αἰθίοπες,

13. καὶ κατεδίωξεν αὐτοὺς Ἀσὰ καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ ἕως Γεδώρ. Καὶ ἔπεσον Αἰθίοπες ὥςτε μὴ εἶναι ἐν αὐτοῖς περιποίησιν, ὅτι συνετρίβησαν ἐνώπιον Κυρίου καὶ ἐναντίον τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, καὶ ἐσκύλευσαν σκῦλα πολλά.

14. Καὶ ἐξέκοψαν τὰς κώμας αὐτῶν κύκλῳ Γεδὼρ, ὅτι ἐγενήθη ἔκστασις Κυρίου ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐσκύλευσαν πάσας τὰς πόλεις αὐτῶν, ὅτι πολλὰ σκῦλα ἐγενήθη αὐτοῖς.

15. Καί γε σκηνὰς κτήσεων, καὶ τοὺς Ἀλιμαζονεῖς ἐξέκοψαν, καὶ ἔλαβον πρόβατα πολλὰ καὶ καμήλους, καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

1. Καὶ Ἀζαρίας υἱὸς Ὠδὴδ, ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα Κυρίου,

2. καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν Ἀσὰ καὶ παντὶ Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν, καὶ εἶπεν· Ἀκούσατέ μου, Ἀσὰ, καὶ πᾶς Ἰούδα καὶ Βενιαμίν. Κύριος μεθ' ὑμῶν ἐν τῷ εἶναι ὑμᾶς μετ' αὐτοῦ· καὶ ἐὰν ἐκζητήσητε αὐτὸν, εὑρεθήσεται ὑμῖν· καὶ ἐὰν ἐγκαταλείπητε αὐτὸν, ἐγκαταλείψει ὑμᾶς.

2. Et fecit bonum et rectum coram Domino Deo suo.

3. Et removit altaria alienorum et excelsa, et contrivit statuas, et excidit lucos,

4. et dixit ipsi Juda exquirere Dominum Deum patrum suorum, et facere legem et mandata.

5. Et removit de omnibus civitatibus Juda altaria et idola, et pacem habuit

6. *et ædificavit* civitates munitas in terra Juda, quoniam pacem habuit terra, et non fuit ipsi prælium in annis his, quoniam quietem dedit Dominus ei.

7. Et dixit ad Judam : Ædificemus civitates has, et faciamus mœnia et turres et portas et seras, coram terra dominabimur : quoniam sicut exquisivimus Dominum Deum nostrum, exquisivit nos, et quiescere fecit nos in circuitu, et prospere fecit nobis.

8. Et fuit virtus ipsi Asa armigerorum levantium clypeos et lanceas in terra Juda, trecenta millia, et in terra Benjamin peltati et sagittarii ducenta et octuaginta millia, omnes hi bellatores virtutis.

9. Et egressus est super eos Zare Æthiops in virtute in mille millibus et curribus trecentis, et venit usque Maresa.

10. Et exivit Asa in occursum ei, et instruxit prælium in valle ad aquilonem Maresa.

11. Et clamavit Asa ad Dominum Deum suum, et dixit : Domine, non est impossibile apud te salvare in multis et in paucis : conforta nos, Domine Deus noster, quoniam in te confidimus, et in nomine tuo venimus super multitudinem plurimam hanc. Domine Deus noster, non prævaleat adversus te homo.

12. Et percussit Dominus Æthiopes coram Juda, et fugerunt Æthiopes,

13. et persecutus est eos Asa et populus ejus usque Gedor. Et ceciderunt Æthiopes ita ut non esset in eis residuum, quoniam contriti sunt coram Domino et coram virtute ejus, et deprædati sunt spolia multa.

14. Et exciderunt pagos eorum in circuitu Gedor, quoniam factus est pavor Domini super eos, et deprædati sunt omnes civitates eorum, quoniam multa spolia fuerunt eis.

15. Etiam tabernacula possessionum, et ipsos Alimazones exciderunt, et ceperunt oves multas et camelos, et reverterunt in Jerusalem.

CAPUT XV.

1. Et Azarias filius Oded, factus est super eum spiritus Domini,

2. et egressus est in obviam Asa et omni Juda et Benjamin, et dixit : Audite me, Asa, et omnis Juda et Benjamin. Dominus vobiscum dum vos estis cum eo : et si exquisieritis eum, invenietur vobis : ac si dereliqueritis eum, derelinquet vos.

3. Καὶ ἡμέραι πολλαὶ τῷ Ἰσραὴλ ἐν οὐ Θεῷ ἀληθινῷ καὶ οὐχ ἱερέως ὑποδεικνύντος, καὶ ἐν οὐ νόμῳ.

4. Καὶ ἐπιστρέψει αὐτοὺς ἐπὶ Κύριον Θεὸν Ἰσραὴλ, καὶ εὑρεθήσεται αὐτοῖς.

5. Καὶ ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ οὐκ ἔστιν εἰρήνη τῷ ἐκπορευομένῳ καὶ τῷ εἰςπορευομένῳ, ὅτι ἔκστασις Κυρίου ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὰς χώρας.

6. Καὶ πολεμήσει ἔθνος πρὸς ἔθνος καὶ πόλις πρὸς πόλιν, ὅτι ὁ Θεὸς ἐξέστησεν αὐτοὺς ἐν πάσῃ θλίψει.

7. Καὶ ὑμεῖς ἰσχύσατε, καὶ μὴ ἐκλυέσθωσαν αἱ χεῖρες ὑμῶν, ὅτι ἔστι μισθὸς τῇ ἐργασίᾳ ὑμῶν.

8. Καὶ ἐν τῷ ἀκοῦσαι τοὺς λόγους τούτους καὶ τὴν προφητείαν Ἀδὰδ τοῦ προφήτου, καὶ κατίσχυσε καὶ ἐξέβαλε τὰ βδελύγματα ἀπὸ πάσης τῆς γῆς Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν, καὶ ἀπὸ τῶν πόλεων ὧν κατέσχεν Ἱεροβοὰμ ἐν ὄρει Ἐφραὶμ, καὶ ἐνεκαίνισε τὸ θυσιαστήριον Κυρίου ὃ ἦν ἔμπροσθεν τοῦ ναοῦ Κυρίου.

9. Καὶ ἐξεκκλησίασε τὸν Ἰούδαν καὶ Βενιαμὶν καὶ τοὺς προςηλύτους τοὺς παροικοῦντας μετ' αὐτοῦ ἀπὸ Ἐφραὶμ καὶ ἀπὸ Μανασσῆ καὶ ἀπὸ Συμεὼν, ὅτι προςετέθησαν πρὸς αὐτὸν πολλοὶ τοῦ Ἰσραὴλ ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτοὺς ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ.

10. Καὶ συνήχθησαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν τῷ μηνὶ τῷ τρίτῳ, ἐν τῷ ἔτει τῷ πεντεκαιδεκάτῳ τῆς βασιλείας Ἀσά.

11. Καὶ ἔθυσε τῷ Κυρίῳ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀπὸ τῶν σκύλων ὧν ἤνεγκαν, μόσχους ἑπτακοσίους καὶ πρόβατα ἑπτακιςχίλια.

12. Καὶ διῆλθεν ἐν διαθήκῃ ζητῆσαι Κύριον Θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς αὐτῶν.

13. Καὶ πᾶς ὃς ἐὰν μὴ ἐκζητήσῃ τὸν Κύριον Θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ, ἀποθανεῖται ἀπὸ νεωτέρου ἕως πρεσβυτέρου, ἀπὸ ἀνδρὸς ἕως γυναικός.

14. Καὶ ὤμοσαν ἐν Κυρίῳ ἐν φωνῇ μεγάλῃ, καὶ ἐν σάλπιγξι καὶ ἐν κερατίναις.

15. Καὶ εὐφράνθησαν πᾶς Ἰούδα περὶ τοῦ ὅρκου, ὅτι ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς ὤμοσαν, καὶ ἐν πάσῃ θελήσει ἐζήτησαν αὐτὸν, καὶ εὑρέθη αὐτοῖς, καὶ κατέπαυσε Κύριος αὐτοῖς κυκλόθεν.

16. Καὶ τὴν Μααχὰ τὴν μητέρα αὐτοῦ μετέστησε, τοῦ μὴ εἶναι τῇ Ἀστάρτῃ λειτουργοῦσαν, καὶ κατέκοψε τὸ εἴδωλον, καὶ κατέκαυσεν ἐν χειμάῤῥῳ Κέδρων.

17. Πλὴν τὰ ὑψηλὰ οὐκ ἀπέστησαν, ἔτι ὑπῆρχεν ἐν τῷ Ἰσραήλ· ἀλλ' ἡ καρδία Ἀσὰ ἐγένετο πλήρης πάσας τὰς ἡμέρας αὐτοῦ.

18. Καὶ εἰςήνεγκεν τὰ ἅγια Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ τὰ ἅγια οἴκου τοῦ Θεοῦ, ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ σκεύη.

19. Καὶ πόλεμος οὐκ ἦν μετ' αὐτοῦ ἕως τοῦ πέμπτου καὶ τριακοστοῦ ἔτους τῆς βασιλείας Ἀσά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ιϛ'.

1. Καὶ ἐν τῷ ὀγδόῳ καὶ τριακοστῷ ἔτει τῆς βασιλείας Ἀσὰ, ἀνέβη βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἰούδαν, καὶ ᾠκοδόμησε τὴν Ῥαμὰ τοῦ μὴ δοῦναι ἔξοδον καὶ εἴςοδον τῷ Ἀσὰ βασιλεῖ Ἰούδα.

2. Καὶ ἔλαβεν Ἀσὰ ἀργύριον καὶ χρυσίον ἐκ θη-

3. Et dies multi ipsi Israel in non deo vero et non sacerdote monstrante, et non lege.

4. Et convertet eos ad Dominum Deum Israel, et invenietur eis.

5. Et in illo tempore non est pax egredienti et ingredienti, quoniam pavor Domini super omnes qui habitant regiones.

6. Et bellabit gens adversus gentem et civitas adversus civitatem, quoniam Deus conturbavit eos in omni tribulatione.

7. Et vos confortamini, et non dissolvantur manus vestræ, quoniam est merces operationi vestræ.

8. Et in audiendo verba hæc et prophetiam Adad prophetæ, et confortatus est et ejecit abominationes ab omni terra Juda et Benjamin, et a civitatibus quas tenuerat Jeroboam in monte Ephraim, et dedicavit altare Domini quod erat ante templum Domini.

9. Et convocavit Judam et Benjamin et proselytos habitantes cum eo de Ephraim et de Manasse et de Symeon, quoniam appositi fuerant ad eum multi de Israel in videndo ipsos quia Dominus Deus ejus cum eo.

10. Et congregati sunt in Jerusalem in mense tertio, in anno quinto et decimo regni Asa.

11. Et sacrificavit Domino in die illa de spoliis quæ tulerant, vitulos septingentos et oves septem millia.

12. Et transivit in testamentum quærere Dominum Deum patrum suorum ex toto corde et ex tota anima sua.

13. Et omnis quicumque non exquisierit Dominum Deum Israel, morietur a juniore usque ad seniorem, a viro usque ad mulierem.

14. Et juraverunt in Domino in voce magna, et in tubis et in corneis.

15. Et lætati sunt omnis Juda de juramento, quoniam ex tota anima jurarunt, et in omni voluntate quæsierunt eum, et inventus est eis, et dedit quietem Dominus eis in circuitu.

16. Et Maacha matrem suam removit, ut non esset ministrans ipsi Astartæ, et concidit idolum, et combussit in torrente Cedron.

17. Tantummodo excelsa non removerunt, adhuc subsistebant in Israel: sed cor Asa fuit plenum omnibus diebus ejus.

18. Et intulit sancta David patris sui, et sancta domus Dei, argentum et aurum et vasa.

19. Et bellum non fuit cum eo usque ad quintum et trigesimum annum regni Asa.

CAPUT XVI.

1. Et in octavo et trigesimo anno regni Asa, ascendit rex Israel super Judam, et ædificavit Rhama ad non dandum exitum et introitum Asa regi Juda.

2. Et cepit Asa argentum et aurum de thesauris domus

σαυρῶν οἴκου Κυρίου καὶ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπέστειλε πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ Ἄδερ βασιλέως Συρίας τὸν κατοικοῦντα ἐν Δαμασκῷ, λέγων·

3. Διάθου διαθήκην ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ, καὶ ἀναμέσον τοῦ πατρός μου καὶ ἀναμέσον τοῦ πατρός σου. Ἰδοὺ ἀπέσταλκά σοι χρυσίον καὶ ἀργύριον· δεῦρο καὶ διασκέδασον ἀπ' ἐμοῦ τὸν Βαασὰ βασιλέα Ἰσραὴλ, καὶ ἀπελθέτω ἀπ' ἐμοῦ.

4. Καὶ ἤκουσεν υἱὸς Ἄδερ τοῦ βασιλέως Ἀσὰ, καὶ ἀπέστειλε τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως αὐτοῦ ἐπὶ τὰς πόλεις Ἰσραὴλ, καὶ ἐπάταξε τὴν Ἀϊὼν, καὶ τὴν Δὰν, καὶ τὴν Ἀβελμαῒν καὶ πάσας τὰς περιχώρους Νεφθαλί.

5. Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ ἀκοῦσαι Βαασὰ, ἀπέλιπε τοῦ μηκέτι οἰκοδομεῖν τὴν Ῥαμὰ, καὶ κατέπαυσε τὸ ἔργον αὐτοῦ.

6. Καὶ Ἀσὰ βασιλεὺς ἔλαβε πάντα τὸν Ἰούδαν, καὶ ἔλαβε τοὺς λίθους τῆς Ῥαμὰ καὶ τὰ ξύλα αὐτῆς ἃ ᾠκοδόμησε Βαασὰ, καὶ ᾠκοδόμησεν ἐν αὐτοῖς τὴν Γαβαὰ καὶ τὴν Μασφά.

7. Καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἦλθεν Ἀνανὶ ὁ προφήτης πρὸς Ἀσὰ βασιλέα Ἰούδα, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἐν τῷ πεποιθέναι σε ἐπὶ βασιλέα Συρίας, καὶ μὴ πεποιθέναι σε ἐπὶ Κύριον Θεόν σου, διὰ τοῦτο ἐσώθη ἡ δύναμις Συρίας ἀπὸ τῆς χειρός σου.

8. Οὐχ οἱ Αἰθίοπες καὶ Λίβυες ἦσαν εἰς δύναμιν πολλὴν, εἰς θάρσος, εἰς ἱππεῖς, εἰς πλῆθος σφόδρα; Καὶ ἐν τῷ πεποιθέναι σε ἐπὶ Κύριον παρέδωκεν εἰς τὰς χεῖράς σου;

9. Ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ Κυρίου ἐπιβλέπουσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ κατισχῦσαι ἐν πάσῃ καρδίᾳ πλήρει πρὸς αὐτόν. Ἠγνόηκας ἐπὶ τούτῳ, ἀπὸ τοῦ νῦν ἔσται μετὰ σοῦ πόλεμος.

10. Καὶ ἐθυμώθη Ἀσὰ τῷ προφήτῃ, καὶ παρέθετο αὐτὸν εἰς φυλακὴν, ὅτι ὠργίσθη ἐπὶ τούτῳ. Καὶ ἐλυμήνατο Ἀσὰ ἐν τῷ λαῷ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ.

11. Καὶ ἰδοὺ οἱ λόγοι Ἀσὰ οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι, γεγραμμένοι ἐν βιβλίῳ βασιλέων Ἰούδα καὶ Ἰσραήλ.

12. Καὶ ἐμαλακίσθη Ἀσὰ ἐν τῷ ἔτει τῷ ἐννάτῳ καὶ τριακοστῷ τῆς βασιλείας αὐτοῦ τοὺς πόδας, ἕως σφόδρα ἐμαλακίσθη· καὶ ἐν τῇ μαλακίᾳ αὐτοῦ οὐκ ἐζήτησε τὸν Κύριον, ἀλλὰ τοὺς ἰατρούς.

13. Καὶ ἐκοιμήθη Ἀσὰ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτελεύτησεν ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ.

14. Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ μνήματι ᾧ ὤρυξεν ἑαυτῷ ἐν πόλει Δαυὶδ, καὶ ἐκοίμισαν αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης, καὶ ἔπλησαν ἀρωμάτων καὶ γένη μύρων μυρεψῶν, καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ἐκφορὰν μεγάλην ἕως σφόδρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

1. Καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωσαφὰτ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ, καὶ κατίσχυσεν Ἰωσαφὰτ ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ.

2. Καὶ ἔδωκε δύναμιν ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν Ἰούδα ταῖς ὀχυραῖς, καὶ κατέστησεν ἡγουμένους ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν Ἰούδα καὶ ἐν πόλεσιν Ἐφραὶμ, ἃς προκατελάβετο Ἀσὰ ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

3. Καὶ ἐγένετο Κύριος μετὰ Ἰωσαφὰτ, ὅτι ἐπορεύθη ἐν ὁδοῖς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ταῖς πρώταις, καὶ οὐκ ἐξεζήτησε τὰ εἴδωλα,

Domini et domus regis, et misit ad filium Ader regis Syriæ habitantem in Damasco, dicens :

3. Dispone testamentum inter me et te, et inter patrem meum et inter patrem tuum. Ecce misi tibi aurum et argentum : veni et dissipa Baasa regem Israel, et abeat a me.

4. Et audivit filius Ader regem Asa, et misit principes virtutis suæ super civitates Israel, et percussit Ajon, et Dan, et Abelmain et omnia adjacentia Nephthali.

5. Et factum est, in audiendo Baasa, destitit ab ædificando amplius Rhama, et omisit opus suum.

6. Et Asa rex accepit omnem Judam, et cepit lapides Rhama et ligna ejus quæ ædificarat Baasa, et ædificavit in eis Gabae et Maspha.

7. Et in tempore illo venit Anani propheta ad Asa regem Juda, et dixit ei : In eo quod confidisti tu super regem Syriæ, et non confidisti tu super Dominum Deum tuum, propterea salvata est virtus Syriæ a manu tua.

8. Nonne Æthiopes et Libyes erant in virtute multa, in confidentia, in equitibus, in multitudine plurima? Et in confidendo te super Dominum tradidit eos in manus tuas?

9. Quoniam oculi Domini respiciunt in omnem terram ad confortandum in omni corde pleno erga eum. Ignorasti in hoc, a modo erit tecum bellum.

10. Et Asa indignatus est prophetæ, et deposuit eum in custodiam, quoniam iratus est in hoc. Et vastavit Asa in populo in tempore illo.

11. Et ecce verba Asa prima et novissima, scripta in libro regum Juda et Israel.

12. Et languit Asa in anno nono et trigesimo regni sui pedibus, usque valde languit : et in languore suo non quæsivit Dominum, sed medicos.

13. Et dormivit Asa cum patribus suis, et obiit in quadragesimo anno regni sui.

14. Et sepelierunt eum in monumento quod foderat sibi in civitate David, et accumbere fecerunt eum super lectum, et impleverunt aromatibus et genera unguentorum unguentariorum, et fecerunt ei funus magnum usque valde.

CAPUT XVII.

1. Et regnavit Josaphat filius ejus pro eo, et invaluit Josaphat super Israel.

2. Et dedit virtutem in omnibus civitatibus Juda munitis, et constituit duces in omnibus civitatibus Juda et in civitatibus Ephraim, quas ceperat Asa pater ejus.

3. Et fuit Dominus cum Josaphat, quia ambulavit in viis patris sui primis, et non exquisivit idola,

3. Καὶ ἡμέραι πολλαὶ τῷ Ἰσραὴλ ἐν οὐ θεῷ ἀληθινῷ καὶ οὐχ ἱερέως ὑποδεικνύντος, καὶ ἐν οὐ νόμῳ.

4. Καὶ ἐπιστρέψει αὐτοὺς ἐπὶ Κύριον Θεὸν Ἰσραὴλ, καὶ εὑρεθήσεται αὐτοῖς.

5. Καὶ ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ οὐκ ἔστιν εἰρήνη τῷ ἐκπορευομένῳ καὶ τῷ εἰςπορευομένῳ, ὅτι ἔκστασις Κυρίου ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὰς χώρας.

6. Καὶ πολεμήσει ἔθνος πρὸς ἔθνος καὶ πόλις πρὸς πόλιν, ὅτι ὁ Θεὸς ἐξέστησεν αὐτοὺς ἐν πάσῃ θλίψει.

7. Καὶ ὑμεῖς ἰσχύσατε, καὶ μὴ ἐκλυέσθωσαν αἱ χεῖρες ὑμῶν, ὅτι ἔστι μισθὸς τῇ ἐργασίᾳ ὑμῶν.

8. Καὶ ἐν τῷ ἀκοῦσαι τοὺς λόγους τούτους καὶ τὴν προφητείαν Ἀδὰδ τοῦ προφήτου, καὶ κατίσχυσε καὶ ἐξέβαλε τὰ βδελύγματα ἀπὸ πάσης τῆς γῆς Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν, καὶ ἀπὸ τῶν πόλεων ὧν κατέσχεν Ἱεροβοὰμ ἐν ὄρει Ἐφραὶμ, καὶ ἐνεκαίνισε τὸ θυσιαστήριον Κυρίου ὃ ἦν ἔμπροσθεν τοῦ ναοῦ Κυρίου.

9. Καὶ ἐξεκκλησίασε τὸν Ἰούδαν καὶ Βενιαμὶν καὶ τοὺς προςηλύτους τοὺς παροικοῦντας μετ' αὐτοῦ ἀπὸ Ἐφραὶμ καὶ ἀπὸ Μανασσῆ καὶ ἀπὸ Συμεὼν, ὅτι προςετέθησαν πρὸς αὐτὸν πολλοὶ τοῦ Ἰσραὴλ ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτοὺς ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ.

10. Καὶ συνήχθησαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν τῷ μηνὶ τῷ τρίτῳ, ἐν τῷ ἔτει τῷ πεντεκαιδεκάτῳ τῆς βασιλείας Ἀσά.

11. Καὶ ἔθυσε τῷ Κυρίῳ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀπὸ τῶν σκύλων ὧν ἤνεγκαν, μόσχους ἑπτακοσίους καὶ πρόβατα ἑπτακιςχίλια.

12. Καὶ διῆλθεν ἐν διαθήκῃ ζητῆσαι Κύριον Θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς αὐτῶν.

13. Καὶ πᾶς ὃς ἐὰν μὴ ἐκζητήσῃ τὸν Κύριον Θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ, ἀποθανεῖται ἀπὸ νεωτέρου ἕως πρεσβυτέρου, ἀπὸ ἀνδρὸς ἕως γυναικός.

14. Καὶ ὤμοσαν ἐν Κυρίῳ ἐν φωνῇ μεγάλῃ, καὶ ἐν σάλπιγξι καὶ ἐν κερατίναις.

15. Καὶ εὐφράνθησαν πᾶς Ἰούδα περὶ τοῦ ὅρκου, ὅτι ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς ὤμοσαν, καὶ ἐν πάσῃ θελήσει ἐζήτησαν αὐτὸν, καὶ εὑρέθη αὐτοῖς, καὶ κατέπαυσε Κύριος αὐτοῖς κυκλόθεν.

16. Καὶ τὴν Μααχὰ τὴν μητέρα αὐτοῦ μετέστησε, τοῦ μὴ εἶναι τῇ Ἀστάρτῃ λειτουργοῦσαν, καὶ κατέκοψε τὸ εἴδωλον, καὶ κατέκαυσεν ἐν χειμάῤῥῳ Κέδρων.

17. Πλὴν τὰ ὑψηλὰ οὐκ ἀπέστησαν, ἔτι ὑπῆρχεν ἐν τῷ Ἰσραήλ· ἀλλ' ἡ καρδία Ἀσὰ ἐγένετο πλήρης πάσας τὰς ἡμέρας αὐτοῦ.

18. Καὶ εἰςήνεγκεν τὰ ἅγια Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ τὰ ἅγια οἴκου τοῦ Θεοῦ, ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ σκεύη.

19. Καὶ πόλεμος οὐκ ἦν μετ' αὐτοῦ ἕως τοῦ πέμπτου καὶ τριακοστοῦ ἔτους τῆς βασιλείας Ἀσά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ιϛ'.

1. Καὶ ἐν τῷ ὀγδόῳ καὶ τριακοστῷ ἔτει τῆς βασιλείας Ἀσὰ, ἀνέβη βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἰούδαν, καὶ ᾠκοδόμησε τὴν Ῥαμὰ τοῦ μὴ δοῦναι ἔξοδον καὶ εἴςοδον τῷ Ἀσὰ βασιλεῖ Ἰούδα.

2. Καὶ ἔλαβεν Ἀσὰ ἀργύριον καὶ χρυσίον ἐκ θη-

3. Et dies multi ipsi Israel in non deo vero et non sacerdote monstrante, et non lege.

4. Et convertet eos ad Dominum Deum Israel, et invenietur eis.

5. Et in illo tempore non est pax egredienti et ingredienti, quoniam pavor Domini super omnes qui habitant regiones.

6. Et bellabit gens adversus gentem et civitas adversus civitatem, quoniam Deus conturbavit eos in omni tribulatione.

7. Et vos confortamini, et non dissolvantur manus vestræ, quoniam est merces operationi vestræ.

8. Et in audiendo verba hæc et prophetiam Adad prophetæ, et confortatus est et ejecit abominationes ab omni terra Juda et Benjamin, et a civitatibus quas tenuerat Jeroboam in monte Ephraim, et dedicavit altare Domini quod erat ante templum Domini.

9. Et convocavit Judam et Benjamin et proselytos habitantes cum eo de Ephraim et de Manasse et de Symeon, quoniam appositi fuerant ad eum multi de Israel in videndo ipsos quia Dominus Deus ejus cum eo.

10. Et congregati sunt in Jerusalem in mense tertio, in anno quinto et decimo regni Asa.

11. Et sacrificavit Domino in die illa de spoliis quæ tulerant, vitulos septingentos et oves septem millia.

12. Et transivit in testamentum quærere Dominum Deum patrum suorum ex toto corde et ex tota anima sua.

13. Et omnis quicumque non exquisierit Dominum Deum Israel, morietur a juniore usque ad seniorem, a viro usque ad mulierem.

14. Et juraverunt in Domino in voce magna, et in tubis et in corneis.

15. Et lætati sunt omnis Juda de juramento, quoniam ex tota anima jurarunt, et in omni voluntate quæsierunt eum, et inventus est eis, et dedit quietem Dominus eis in circuitu.

16. Et Maacha matrem suam removit, ut non esset ministrans ipsi Astartæ, et concidit idolum, et combussit in torrente Cedron.

17. Tantummodo excelsa non removerunt, adhuc subsistebant in Israel: sed cor Asa fuit plenum omnibus diebus ejus.

18. Et intulit sancta David patris sui, et sancta domus Dei, argentum et aurum et vasa.

19. Et bellum non fuit cum eo usque ad quintum et trigesimum annum regni Asa.

CAPUT XVI.

1. Et in octavo et trigesimo anno regni Asa, ascendit rex Israel super Judam, et ædificavit Rhama ad non dandum exitum et introitum Asa regi Juda.

2. Et cepit Asa argentum et aurum de thesauris domus

σαυρῶν οἴκου Κυρίου καὶ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπέστειλε πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ Ἄδερ βασιλέως Συρίας τὸν κατοικοῦντα ἐν Δαμασκῷ, λέγων·

3. Διάθου διαθήκην ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ, καὶ ἀναμέσον τοῦ πατρός μου καὶ ἀναμέσον τοῦ πατρός σου. Ἰδοὺ ἀπέσταλκά σοι χρυσίον καὶ ἀργύριον· δεῦρο καὶ διασκέδασον ἀπ' ἐμοῦ τὸν Βαασὰ βασιλέα Ἰσραὴλ, καὶ ἀπελθέτω ἀπ' ἐμοῦ.

4. Καὶ ἤκουσεν υἱὸς Ἄδερ τοῦ βασιλέως Ἀσὰ, καὶ ἀπέστειλε τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως αὐτοῦ ἐπὶ τὰς πόλεις Ἰσραὴλ, καὶ ἐπάταξε τὴν Ἀϊὼν, καὶ τὴν Δὰν, καὶ τὴν Ἀβελμαΐν καὶ πάσας τὰς περιχώρους Νεφθαλί.

5. Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ ἀκοῦσαι Βαασὰ, ἀπέλιπε τοῦ μηκέτι οἰκοδομεῖν τὴν Ῥαμὰ, καὶ κατέπαυσε τὸ ἔργον αὐτοῦ.

6. Καὶ Ἀσὰ βασιλεὺς ἔλαβε πάντα τὸν Ἰούδαν, καὶ ἔλαβε τοὺς λίθους τῆς Ῥαμὰ καὶ τὰ ξύλα αὐτῆς ἃ ᾠκοδόμησε Βαασὰ, καὶ ᾠκοδόμησεν ἐν αὐτοῖς τὴν Γαβαὲ καὶ τὴν Μασφά.

7. Καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἦλθεν Ἀνανὶ ὁ προφήτης πρὸς Ἀσὰ βασιλέα Ἰούδα, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἐν τῷ πεποιθέναι σε ἐπὶ βασιλέα Συρίας, καὶ μὴ πεποιθέναι σε ἐπὶ Κύριον Θεόν σου, διὰ τοῦτο ἐσώθη ἡ δύναμις Συρίας ἀπὸ τῆς χειρός σου.

8. Οὐχ οἱ Αἰθίοπες καὶ Λίβυες ἦσαν εἰς δύναμιν πολλὴν, εἰς θάρσος, εἰς ἱππεῖς, εἰς πλῆθος σφόδρα; Καὶ ἐν τῷ πεποιθέναι σε ἐπὶ Κύριον παρέδωκεν εἰς τὰς χεῖράς σου;

9. Ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ Κυρίου ἐπιβλέπουσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ κατισχῦσαι ἐν πάσῃ καρδίᾳ πλήρει πρὸς αὐτόν. Ἠγνόηκας ἐπὶ τούτῳ, ἀπὸ τοῦ νῦν ἔσται μετὰ σοῦ πόλεμος.

10. Καὶ ἐθυμώθη Ἀσὰ τῷ προφήτῃ, καὶ παρέθετο αὐτὸν εἰς φυλακὴν, ὅτι ὠργίσθη ἐπὶ τούτῳ. Καὶ ἐλυμήνατο Ἀσὰ ἐν τῷ λαῷ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ.

11. Καὶ ἰδοὺ οἱ λόγοι Ἀσὰ οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι, γεγραμμένοι ἐν βιβλίῳ βασιλέων Ἰούδα καὶ Ἰσραήλ.

12. Καὶ ἐμαλακίσθη Ἀσὰ ἐν τῷ ἔτει τῷ ἐννάτῳ καὶ τριακοστῷ τῆς βασιλείας αὐτοῦ τοὺς πόδας, ἕως σφόδρα ἐμαλακίσθη· καὶ ἐν τῇ μαλακίᾳ αὐτοῦ οὐκ ἐζήτησε τὸν Κύριον, ἀλλὰ τοὺς ἰατρούς.

13. Καὶ ἐκοιμήθη Ἀσὰ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτελεύτησεν ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ.

14. Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ μνήματι ᾧ ὤρυξεν ἑαυτῷ ἐν πόλει Δαυὶδ, καὶ ἐκοίμισαν αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης, καὶ ἔπλησαν ἀρωμάτων καὶ γένη μύρων μυρεψῶν, καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ἐκφορὰν μεγάλην ἕως σφόδρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

1. Καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωσαφὰτ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ, καὶ κατίσχυσεν Ἰωσαφὰτ ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ.

2. Καὶ ἔδωκε δύναμιν ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν Ἰούδα ταῖς ὀχυραῖς, καὶ κατέστησεν ἡγουμένους ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν Ἰούδα καὶ ἐν πόλεσιν Ἐφραὶμ, ἃς προκατελάβετο Ἀσὰ ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

3. Καὶ ἐγένετο Κύριος μετὰ Ἰωσαφὰτ, ὅτι ἐπορεύθη ἐν ὁδοῖς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ταῖς πρώταις, καὶ οὐκ ἐξεζήτησε τὰ εἴδωλα,

Domini et domus regis, et misit ad filium Ader regis Syriæ habitantem in Damasco, dicens :

3. Dispone testamentum inter me et te, et inter patrem meum et inter patrem tuum. Ecce misi tibi aurum et argentum : veni et dissipa Baasa regem Israel, et abeat a me.

4. Et audivit filius Ader regem Asa, et misit principes virtutis suæ super civitates Israel, et percussit Ajon, et Dan, et Abelmain et omnia adjacentia Nephthali.

5. Et factum est, in audiendo Baasa, destitit ab ædificando amplius Rhama, et omisit opus suum.

6. Et Asa rex accepit omnem Judam, et cepit lapides Rhama et ligna ejus quæ ædificarat Baasa, et ædificavit in eis Gabae et Maspha.

7. Et in tempore illo venit Anani propheta ad Asa regem Juda, et dixit ei : In eo quod confidisti tu super regem Syriæ, et non confidisti tu super Dominum Deum tuum, propterea salvata est virtus Syriæ a manu tua.

8. Nonne Æthiopes et Libyes erant in virtute multa, in confidentia, in equitibus, in multitudine plurima? Et in confidendo te super Dominum tradidit eos in manus tuas?

9. Quoniam oculi Domini respiciunt in omnem terram ad confortandum in omni corde pleno erga eum. Ignorasti in hoc, a modo erit tecum bellum.

10. Et Asa indignatus est prophetæ, et deposuit eum in custodiam, quoniam iratus est in hoc. Et vastavit Asa in populo in tempore illo.

11. Et ecce verba Asa prima et novissima, scripta in libro regum Juda et Israel.

12. Et languit Asa in anno nono et trigesimo regni sui pedibus, usque valde languit : et in languore suo non quæsivit Dominum, sed medicos.

13. Et dormivit Asa cum patribus suis, et obiit in quadragesimo anno regni sui.

14. Et sepelierunt eum in monumento quod foderat sibi in civitate David, et accumbere fecerunt eum super lectum, et impleverunt aromatibus et genera unguentorum unguentariorum, et fecerunt ei funus magnum usque valde.

CAPUT XVII.

1. Et regnavit Josaphat filius ejus pro eo, et invaluit Josaphat super Israel.

2. Et dedit virtutem in omnibus civitatibus Juda munitis, et constituit duces in omnibus civitatibus Juda et in civitatibus Ephraim, quas ceperat Asa pater ejus.

3. Et fuit Dominus cum Josaphat, quia ambulavit in viis patris sui primis, et non exquisivit idola,

4. ἀλλὰ Κύριον τὸν Θεὸν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐξεζήτησε, καὶ ἐν ταῖς ἐντολαῖς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐπορεύθη, καὶ οὐχ ὡς τὰ ἔργα τοῦ Ἰσραήλ.

5. Καὶ κατεύθυνε Κύριος τὴν βασιλείαν ἐν χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἔδωκε πᾶς Ἰούδα δῶρα τῷ Ἰωσαφὰτ, καὶ ἐγένετο αὐτῷ πλοῦτος καὶ δόξα πολλή.

6. Καὶ ὑψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ ἐν ὁδῷ Κυρίου, καὶ ἐξῆρε τὰ ὑψηλὰ καὶ τὰ ἄλση ἀπὸ τῆς γῆς Ἰούδα.

7. Καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ τρίτῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ἀπέστειλε τοὺς ἡγουμένους αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν δυνατῶν, τὸν Ἀβδίαν, καὶ Ζαχαρίαν, καὶ Ναθαναὴλ, καὶ Μιχαίαν, τοῦ διδάσκειν ἐν πόλεσιν Ἰούδα.

8. Καὶ μετ' αὐτῶν οἱ Λευῖται, Σαμαίας, καὶ Ναθανίας, καὶ Ζαβδίας, καὶ Ἀσιὴλ, καὶ Σεμιραμὼθ, καὶ Ἰωνάθαν, καὶ Ἀδωνίας, καὶ Τωβίας, καὶ Τωβαδωνίας, Λευῖται, καὶ οἱ μετ' αὐτῶν Ἐλισαμὰ, καὶ Ἰωρὰμ, οἱ ἱερεῖς.

9. Καὶ ἐδίδασκον ἐν Ἰούδα, καὶ μετ' αὐτῶν βίβλος νόμου Κυρίου, καὶ διῆλθον ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα, καὶ ἐδίδασκον τὸν λαόν.

10. Καὶ ἐγένετο ἔκστασις Κυρίου ἐπὶ πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς κύκλῳ Ἰούδα, καὶ οὐκ ἐπολέμουν πρὸς Ἰωσαφάτ.

11. Καὶ ἀπὸ τῶν ἀλλοφύλων ἔφερον τῷ Ἰωσαφὰτ δῶρα καὶ ἀργύριον καὶ δόματα· καὶ οἱ Ἄραβες ἔφερον αὐτῷ κριοὺς προβάτων ἑπτακισχιλίους ἑπτακοσίους.

12. Καὶ ἦν Ἰωσαφὰτ πορευόμενος μείζων ἕως εἰς ὕψος, καὶ ᾠκοδόμησεν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ οἰκήσεις καὶ πόλεις ὀχυράς.

13. Καὶ ἔργα πολλὰ ἐγένετο αὐτῷ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. Καὶ ἄνδρες πολεμισταὶ δυνατοὶ ἰσχύοντες ἐν Ἱερουσαλὴμ,

14. καὶ οὗτος ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν. Καὶ τῷ Ἰούδα χιλίαρχοι, Ἔδνας ὁ ἄρχων, καὶ μετ' αὐτοῦ υἱοὶ δυνατοὶ δυνάμεως τριακόσιαι χιλιάδες.

15. Καὶ μετ' αὐτὸν Ἰωανὰν ὁ ἡγούμενος, καὶ μετ' αὐτοῦ διακόσιαι ὀγδοήκοντα χιλιάδες.

16. Καὶ μετ' αὐτὸν Ἀμασίας ὁ τοῦ Ζαρὶ, ὁ προθυμούμενος τῷ Κυρίῳ, καὶ μετ' αὐτοῦ διακόσιαι χιλιάδες δυνατοὶ δυνάμεως.

17. Καὶ ἐκ τοῦ Βενιαμὶν δυνατὸς δυνάμεως καὶ Ἐλιαδὰ, καὶ μετ' αὐτοῦ τοξόται καὶ πελτασταὶ διακόσιαι χιλιάδες.

18. Καὶ μετ' αὐτὸν Ἰωζαβὰδ, καὶ μετ' αὐτοῦ ἑκατὸν ὀγδοήκοντα χιλιάδες δυνατοὶ πολέμου.

19. Οὗτοι οἱ λειτουργοῦντες τῷ βασιλεῖ, ἐκτὸς ὧν ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς ἐν ταῖς πόλεσι ταῖς ὀχυραῖς ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

1. Καὶ ἐγενήθη τῷ Ἰωσαφὰτ ἔτι πλοῦτος καὶ δόξα πολλὴ, καὶ ἐπεγαμβρεύσατο ἐν οἴκῳ Ἀχαάβ.

2. Καὶ κατέβη διὰ τέλους ἐτῶν πρὸς Ἀχαὰβ εἰς Σαμάρειαν, καὶ ἔθυσεν αὐτῷ Ἀχαὰβ πρόβατα καὶ μόσχους πολλοὺς, καὶ τῷ λαῷ τῷ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἠγάπα αὐτὸν τοῦ συναναβῆναι μετ' αὐτοῦ εἰς Ῥαμὼθ τῆς Γαλααδίτιδος.

3. Καὶ εἶπεν Ἀχαὰβ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφὰτ βασιλέα Ἰούδα· Εἰ πορεύσῃ μετ' ἐμοῦ εἰς Ῥαμὼθ

4. sed Dominum Deum patris sui quæsivit, et in mandatis patris sui ambulavit, et non sicut opera Israel.

5. Et direxit Dominus regnum in manu ejus, et dedit omnis Juda munera ipsi Josaphat, et factæ sunt ei divitiæ et gloria multa.

6. Et exaltatum est cor ejus in via Domini, et sustulit excelsa et lucos de terra Juda.

7. Et in anno tertio anno regni sui, misit duces suos et filios potentum, Abdiam, et Zachariam, et Nathanael, et Michæam, ad docendum in civitatibus Juda.

8. Et cum eis Levitæ, Samæas, et Nathanias, et Zabdias, et Asiel, et Semiramoth, et Jonathan, et Adonias, et Tobias, et Tobadonias, Levitæ, et qui cum eis Elisama, et Joram, sacerdotes.

9. Et docuerunt in Juda, et cum eis liber legis Domini, et transierunt in civitates Juda, et docebant populum.

10. Et factus est pavor Domini super omnia regna terræ in circuitu Juda, et non bellabant adversus Josaphat.

11. Et ab alienigenis afferebant ad Josaphat munera et argentum et dona : et Arabes afferebant ei arietes ovium septem millia septingentos.

12. Et fuit Josaphat procedens major usque in sublime, et ædificavit in Judæa habitationes et civitates munitas.

13. Et opera multa facta sunt ei in Judæa. Et viri bellatores potentes fortes in Jerusalem,

14. et hic numerus eorum secundum domos patriarum suarum. Et ipsi Juda chiliarchi, Ednas princeps, et cum eo filii potentes virtutis trecenta millia.

15. Et post eum Joanan dux, et cum eo ducenta octuaginta millia.

16. Et post eum Amasias qui ipsius Zari, prompte se offerens Domino, et cum eo ducenta millia potentes virtutis.

17. Et de Benjamin potens virtutis et Eliada, et cum eo sagittarii et peltati ducenta millia.

18. Et post eum Jozabad, et cum eo centum octuaginta millia potentes belli.

19. Hi ministrantes regi, absque iis quos dedit rex in civitatibus munitis in omni Judæa.

CAPUT XVIII.

1. Et factæ sunt ipsi Josaphat adhuc divitiæ et gloria multa, et contraxit affinitatem in domo Achaab.

2. Et descendit in fine annorum ad Achaab in Samariam, et immolavit ei Achaab oves et vitulos multos, et populo qui cum eo, et diligebat eum ut simul ascenderet secum in Rhamoth Galaaditidis.

3. Et dixit Achaab rex Israel ad Josaphat regem Juda : Si ibis mecum in Rhamoth Galaaditidis? Et dixit ei : Sicut

τῆς Γαλααδίτιδος; Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὡς ἐγώ, οὕτω καὶ σύ· ὡς ὁ λαός σου, καὶ ὁ λαός μου μετὰ σοῦ εἰς πόλεμον.

4. Καὶ εἶπεν Ἰωσαφὰτ πρὸς βασιλέα Ἰσραήλ· Ζήτησον δὴ σήμερον τὸν Κύριον.

5. Καὶ συνήγαγεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ τοὺς προφήτας τετρακοσίους ἄνδρας, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Εἰ πορευθῶ εἰς Ῥαμὼθ Γαλαὰδ εἰς πόλεμον, ἢ ἐπίσχω; Καὶ εἶπαν· Ἀνάβαινε, καὶ δώσει ὁ Θεὸς εἰς τὰς χεῖρας τοῦ βασιλέως.

6. Καὶ εἶπεν Ἰωσαφάτ· Οὐκ ἔστιν ὧδε προφήτης τοῦ Κυρίου ἔτι, καὶ ἐπιζητήσομεν παρ' αὐτοῦ;

7 Καὶ εἶπε βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφάτ· Ἔτι ἀνὴρ εἷς τοῦ ζητῆσαι τὸν Κύριον δι' αὐτοῦ, καὶ ἐγὼ ἐμίσησα αὐτὸν, ὅτι οὐκ ἔστι προφητεύων περὶ ἐμοῦ εἰς ἀγαθὰ, ὅτι πᾶσαι αἱ ἡμέραι αὐτοῦ εἰς κακά· οὗτος Μιχαίας υἱὸς Ἰεμβλά. Καὶ εἶπεν Ἰωσαφάτ· Μὴ λαλήτω ὁ βασιλεὺς οὕτως.

8. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς εὐνοῦχον ἕνα, καὶ εἶπε· Τάχος Μιχαίαν υἱὸν Ἰεμβλά.

9. Καὶ βασιλεὺς Ἰσραὴλ καὶ Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα καθήμενοι ἕκαστος ἐπὶ θρόνου αὐτοῦ, καὶ ἐνδεδυμένοι στολὰς, καθήμενοι ἐν τῷ εὐρυχώρῳ θύρας πύλης Σαμαρείας, καὶ πάντες οἱ προφῆται προεφήτευον ἐναντίον αὐτῶν.

10. Καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ Σεδεκίας υἱὸς Χαναὰν κέρατα σιδηρᾶ, καὶ εἶπε· Τάδε λέγει Κύριος· Ἐν τούτοις κερατιεῖς τὴν Συρίαν ἕως ἂν συντελεσθῇ.

11. Καὶ πάντες οἱ προφῆται προεφήτευον οὕτω, λέγοντες· Ἀνάβαινε εἰς Ῥαμὼθ Γαλαὰδ, καὶ εὐοδωθήσῃ, καὶ δώσει Κύριος εἰς χεῖρας τοῦ βασιλέως.

12. Καὶ ὁ ἄγγελος ὁ πορευθεὶς τοῦ καλέσαι τὸν Μιχαίαν, ἐλάλησεν αὐτῷ, λέγων· Ἰδοὺ ἐλάλησαν οἱ προφῆται ἐν στόματι ἑνὶ ἀγαθὰ περὶ τοῦ βασιλέως, καὶ ἔστωσαν δὴ οἱ λόγοι σου ὡς ἑνὸς αὐτῶν, καὶ λαλήσεις ἀγαθά.

13. Καὶ εἶπε Μιχαίας· Ζῇ Κύριος, ὅτι ὃ ἐὰν εἴπῃ ὁ Θεὸς πρὸς μὲ, αὐτὸ λαλήσω.

14. Καὶ ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς· Μιχαία, εἰ πορευθῶ εἰς Ῥαμὼθ Γαλαὰδ εἰς πόλεμον, ἢ ἐπίσχω; Καὶ εἶπεν· Ἀνάβαινε, καὶ εὐοδώσεις, καὶ δοθήσονται εἰς χεῖρας ὑμῶν.

15. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς· Ποσάκις ὁρκίζω σε ἵνα μὴ λαλήσῃς πρὸς μὲ πλὴν τὴν ἀλήθειαν ἐν ὀνόματι Κυρίου;

16. Καὶ εἶπεν· Εἶδον τὸν Ἰσραὴλ διεσπαρμένους ἐν τοῖς ὄρεσιν ὡς πρόβατα οἷς οὐκ ἔστι ποιμήν. Καὶ εἶπε Κύριος· Οὐκ ἔχουσιν ἡγούμενον οὗτοι, ἀναστρεφέτωσαν ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ.

17. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφάτ· Οὐκ εἶπόν σοι ὅτι οὐ προφητεύει περὶ ἐμοῦ ἀγαθὰ, ἀλλ' ἢ κακά;

18. Καὶ εἶπεν· Οὐχ' οὕτως· ἀκούσατε λόγον Κυρίου. Εἶδον τὸν Κύριον καθήμενον ἐπὶ θρόνου αὐτοῦ, καὶ πᾶσα δύναμις τοῦ οὐρανοῦ παρειστήκει ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ καὶ ἐξ ἀριστερῶν αὐτοῦ.

19. Καὶ εἶπε Κύριος· Τίς ἀπατήσει τὸν Ἀχαὰβ βασιλέα Ἰσραὴλ, καὶ ἀναβήσεται, καὶ πεσεῖται ἐν Ῥαμὼθ Γαλαάδ; Καὶ οὗτος εἶπεν οὕτως, καὶ οὗτος εἶπεν οὕτως.

ego, ita et tu : sicut populus tuus, et populus meus tecum in bellum.

4. Et dixit Josaphat ad regem Israel : Quære nunc hodie Dominum.

5. Et congregavit rex Israel prophetas quadringentos viros, et dixit eis : Si ibo in Rhamoth Galaad ad bellum, an cessabo? Et dixerunt : Ascende, et dabit Deus in manus regis.

6. Et dixit Josaphat : Non est hic propheta Domini adhuc, et inquiremus ab eo?

7. Et dixit rex Israel ad Josaphat : Adhuc vir unus ad quærendum Dominum per eum, et ego odi illum, quoniam non est prophetans de me in bona, quoniam omnes dies ejus in mala : hic Michæas filius Jembla. Et dixit Josaphat : Ne loquatur rex ita.

8. Et vocavit rex eunuchum unum, et dixit : Cito Michæam filium Sembla.

9. Et rex Israel et Josaphat rex Juda sedentes unusquisque super thronum suum, et induti stolas, sedentes in platea ostii portæ Samariæ, et omnes prophetæ prophetabant coram eis.

10. Et fecit sibi Sedecias filius Chanaan cornua ferrea, et dixit : Hæc dicit Dominus : In his cornupetes Syriam quoadusque consummata fuerit.

11. Et omnes prophetæ prophetabant sic, dicentes : Ascende in Rhamoth Galaad, et prosperaberis, et dabit Dominus in manus regis.

12. Et nuntius qui iverat ad vocandum Michæam locutus est ei, dicens : Ecce locuti sunt prophetæ in ore uno bona de rege, et sint nunc verba tua sicut unius eorum, et loqueris bona.

13. Et dixit Michæas : Vivit Dominus, quoniam quicquid dixerit Dominus ad me, id loquar.

14. Et venit ad regem, et dixit ei rex : Michæa, si vadam in Rhamoth Galaad ad bellum, an cessem? Et dixit : Ascende, et prosperabis, et dabuntur in manus vestras.

15. Et dixit ei rex : Quoties adjuro te ut non loquaris ad me nisi veritatem in nomine Domini?

16. Et dixit : Vidi Israel dispersos in montibus tamquam oves quibus non est pastor. Et dixit Dominus : Non habent ducem isti, revertant unusquisque in domum suam in pace.

17. Et dixit rex Israel ad Josaphat : Non dixi tibi quia non prophetat de me bona, sed mala?

18. Et dixit : Non sic : audite verbum Domini. Vidi Dominum sedentem super thronum suum, et omnis virtus cœli assistebat a dextris ejus et a sinistris ejus.

19. Et dixit Dominus : Quis decipiet Achaab regem Israel, et ascendet, et cadet in Rhamoth Galaad? Et hic dixit sic et iste dixit sic.

20. Καὶ ἐξῆλθε τὸ πνεῦμα καὶ ἔστη ἐνώπιον Κυρίου, καὶ εἶπεν· Ἐγὼ ἀπατήσω αὐτόν. Καὶ εἶπε Κύριος· Ἐν τίνι;

21. Καὶ εἶπεν· Ἐξελεύσομαι καὶ ἔσομαι πνεῦμα ψευδὲς ἐν στόματι πάντων τῶν προφητῶν αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν· Ἀπατήσεις καὶ δυνήσῃ, ἔξελθε καὶ ποίησον οὕτω.

22. Καὶ νῦν ἰδοὺ ἔδωκε Κύριος πνεῦμα ψευδὲς ἐν στόματι τῶν προφητῶν σου τούτων, καὶ Κύριος ἐλάλησεν ἐπὶ σὲ κακά.

23. Καὶ ἤγγισε Σεδεκίας υἱὸς Χαναὰν, καὶ ἐπάταξε τὸν Μιχαίαν ἐπὶ τὴν σιαγόνα, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ποίᾳ τῇ ὁδῷ παρῆλθε πνεῦμα Κυρίου παρ' ἐμοῦ τοῦ λαλῆσαι πρὸς σέ;

24. Καὶ εἶπε Μιχαίας· Ἰδοὺ ὄψῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἐν ᾗ εἰςελεύσῃ ταμεῖον ἐκ ταμείου τοῦ καταχρυβῆναι.

25. Καὶ εἶπε βασιλεὺς Ἰσραήλ· Λάβετε τὸν Μιχαίαν καὶ ἀποστρέψατε πρὸς Ἐμὴρ ἄρχοντα τῆς πόλεως, καὶ πρὸς Ἰωὰς ἄρχοντα υἱὸν τοῦ βασιλέως,

26. καὶ ἐρεῖτε· Οὕτως εἶπεν ὁ βασιλεύς· Ἀπόθεσθε τοῦτον εἰς οἶκον φυλακῆς, καὶ ἐσθιέτω ἄρτον θλίψεως καὶ ὕδωρ θλίψεως ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι με ἐν εἰρήνῃ.

27. Καὶ εἶπε Μιχαίας· Ἐὰν ἐπιστρέφων ἐπιστρέψῃς ἐν εἰρήνῃ, οὐκ ἐλάλησε Κύριος ἐν ἐμοί. Καὶ εἶπεν· Ἀκούσατε, λαοὶ πάντες.

28. Καὶ ἀνέβη βασιλεὺς Ἰσραὴλ καὶ Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα εἰς Ῥαμὼθ Γαλαὰδ,

29. καὶ εἶπε βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφάτ· Κατακάλυψόν με, καὶ εἰςελεύσομαι εἰς τὸν πόλεμον, καὶ σὺ ἔνδυσαι τὸν ἱματισμόν μου. Καὶ συνεκαλύψατο βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ εἰςῆλθεν εἰς τὸν πόλεμον.

30. Καὶ βασιλεὺς Συρίας ἐνετείλατο τοῖς ἄρχουσι τῶν ἁρμάτων τοῖς μετ' αὐτοῦ, λέγων· Μὴ πολεμεῖτε τὸν μικρὸν καὶ τὸν μέγαν, ἀλλ' ἢ τὸν βασιλέα Ἰσραὴλ μόνον.

31. Καὶ ἐγένετο, ὡς εἶδον οἱ ἄρχοντες τῶν ἁρμάτων τὸν Ἰωσαφὰτ, καὶ αὐτοὶ εἶπαν· Βασιλεὺς Ἰσραήλ ἐστι, καὶ ἐκύκλωσαν αὐτὸν τοῦ πολεμεῖν. Καὶ ἐβόησεν Ἰωσαφὰτ, καὶ Κύριος ἔσωσεν αὐτὸν, καὶ ἀπέστρεψεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς ἀπ' αὐτοῦ.

32. Καὶ ἐγένετο, ὡς εἶδον οἱ ἄρχοντες τῶν ἁρμάτων ὅτι οὐκ ἦν βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέστρεψαν ἀπ' αὐτοῦ.

33. Καὶ ἀνὴρ ἔτεινε τόξον εὐστόχως, καὶ ἐπάταξε τὸν βασιλέα Ἰσραὴλ ἀναμέσον τοῦ πνεύμονος καὶ ἀναμέσον τοῦ θώρακος. Καὶ εἶπε τῷ ἡνιόχῳ· Ἐπίστρεφε τὴν χεῖρά σου, ἐξάγαγέ με ἐκ τοῦ πολέμου, ὅτι ἐπόνεσα.

34. Καὶ ἐτροπώθη ὁ πόλεμος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἦν ἑστηκὼς ἐπὶ τοῦ ἅρματος ἐξεναντίας Συρίας ἕως ἑσπέρας, καὶ ἀπέθανε δύνοντος τοῦ ἡλίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

1. Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ.

2. Καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ Ἰηοὺ ὁ τοῦ Ἀνανὶ ὁ προφήτης, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Βασιλεὺς Ἰωσαφάτ,

20. Et egressus est spiritus et stetit in conspectu Domini, et dixit : Ego decipiam eum. Et dixit Dominus : In quo?

21. Et dixit : Exibo et ero spiritus mendax in ore omnium prophetarum ejus. Et dixit : Decipies et poteris, egredere et fac ita.

22. Et nunc ecce dedit Dominus spiritum mendacem in ore prophetarum tuorum horum, et Dominus locutus est super te mala.

23. Et appropinquavit Sedecias filius Chanaan, et percussit Michæam super maxillam, et dixit ei : Quali via transivit spiritus Domini a me ad loquendum ad te?

24. Et dixit Michæas : Ecce videbis in die illa, in qua ingredieris cubiculum e cubiculo ad latendum.

25. Et dixit rex Israel : Capite Michæam et reducite ad Emer principem civitatis, et ad Joas principem filium regis,

26. et dicetis : Sic dixit rex : Deponite hunc in domum custodiæ, et comedat panem tribulationis et aquam tribulationis quoadusque revertam ego in pace.

27. Et dixit Michæas : Si revertens reverteris in pace, non est locutus Dominus in me. Et dixit : Audite, populi omnes.

28. Et ascendit rex Israel et Josaphat rex Juda in Ramoth Galaad,

29. et dixit rex Israel ad Josaphat : Cooperi me, et ingrediar in prælium, et tu induere vestimentum meum. Et cooperuit se rex Israel, et intravit in prælium.

30. Et rex Syriæ mandavit principibus curruum qui secum, dicens : Ne impugnetis parvum et magnum, sed regem Israel solum.

31. Et factum est, ut viderunt principes curruum Josaphat, et ipsi dixerunt : Rex Israel est, et circumdederunt eum ad impugnandum. Et clamavit Josaphat, et Dominus salvavit eum, et avertit eos Deus ab eo.

32. Et factum est, ut viderunt principes curruum quia non erat rex Israel, et averterunt se ab eo.

33. Et vir tetendit arcum bene collimans, et percussit regem Israel inter pulmonem et inter thoracem. Et dixit aurigæ : Converte manum tuam, educ me de prælio, quoniam laboravi.

34. Et profligatum est prælium in die illa, et rex Israel erat stans super currum ex adverso Syriæ usque ad vesperam, et mortuus est occidente sole.

CAPUT XIX.

1. Et revertit Josaphat rex Juda ad domum suam in Jerusalem.

2. Et exivit in occursum ejus Jehu qui ipsius Anani propheta, et dixit ei : Rex Josaphat, si peccatori tu auxiliaris,

εἰ ἁμαρτωλῷ σὺ βοηθεῖς, ἢ μισουμένῳ ὑπὸ Κυρίου φιλιάζεις; Διὰ τοῦτο ἐγένετο ἐπὶ σὲ ὀργὴ παρὰ Κυρίου.

3. Ὅτι ἀλλ' ἢ λόγοι ἀγαθοὶ ηὑρέθησαν ἐν σοὶ, ὅτι ἐξῆρας τὰ ἄλση ἀπὸ τῆς γῆς Ἰούδα, καὶ κατηύθυνας τὴν καρδίαν σου ἐκζητῆσαι τὸν Κύριον.

4. Καὶ κατῴκησεν Ἰωσαφὰτ εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ πάλιν ἐξῆλθεν εἰς τὸν λαὸν ἀπὸ Βηρσαβεὲ ἕως ὄρους Ἐφραὶμ, καὶ ἐπέστρεψεν αὐτοὺς ἐπὶ Κύριον Θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν.

5. Καὶ κατέστησε τοὺς κριτὰς ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν Ἰούδα ταῖς ὀχυραῖς, ἐν πόλει καὶ πόλει.

6. Καὶ εἶπε τοῖς κριταῖς· Ἴδετε τί ὑμεῖς ποιεῖτε, ὅτι οὐκ ἀνθρώπῳ ὑμεῖς κρίνετε, ἀλλ' ἢ τῷ Κυρίῳ, καὶ μεθ' ὑμῶν λόγοι τῆς κρίσεως.

7. Καὶ νῦν γενέσθω φόβος Κυρίου ἐφ' ὑμᾶς, καὶ φυλάσσετε καὶ ποιήσατε, ὅτι οὐκ ἔστι μετὰ Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν ἀδικία, οὐδὲ θαυμάσαι πρόσωπον, οὐδὲ λαβεῖν δῶρα.

8. Καί γε ἐν Ἱερουσαλὴμ κατέστησεν Ἰωσαφὰτ τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν καὶ τῶν πατριαρχῶν Ἰσραὴλ εἰς κρίσιν Κυρίου, καὶ κρίνειν τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἱερουσαλήμ.

9. Καὶ ἐνετείλατο πρὸς αὐτοὺς, λέγων· Οὕτω ποιήσετε ἐν φόβῳ Κυρίου, ἐν ἀληθείᾳ, καὶ ἐν πλήρει καρδίᾳ·

10. Πᾶς ἀνὴρ κρίσιν τὴν ἐλθοῦσαν ἐφ' ὑμᾶς τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν τῶν κατοικούντων ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν ἀναμέσον αἷμα αἵματος, καὶ ἀναμέσον τοῦ προστάγματος καὶ ἐντολῆς καὶ δικαιώματα καὶ κρίματα καὶ διαστελεῖσθε αὐτοῖς, καὶ οὐχ ἁμαρτήσονται τῷ Κυρίῳ, καὶ οὐκ ἔσται ὀργὴ ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν· οὕτω ποιήσετε, καὶ οὐχ ἁμαρτήσεσθε.

11. Καὶ ἰδοὺ Ἀμαρίας ὁ ἱερεὺς ἡγούμενος ἐφ' ὑμᾶς εἰς πάντα λόγον Κυρίου, καὶ Ζαβδίας υἱὸς Ἰσμαὴλ ὁ ἡγούμενος εἰς οἶκον Ἰούδα πρὸς πάντα λόγον βασιλέως, καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Λευῖται πρὸ προσώπου ὑμῶν. Ἰσχύσατε καὶ ποιήσατε, καὶ ἔσται Κύριος μετὰ τοῦ ἀγαθοῦ.

vel ei qui odio habetur a Domino amicitiam jungis? Propter hoc facta est super te ira a Domino.

3. Verumtamen verba bona inventa sunt in te, quoniam sustulisti lucos a facie Juda, et direxisti cor tuum ad exquirendum Dominum.

4. Et habitavit Josaphat in Jerusalem, et rursus exiit ad populum a Bersabee usque ad montem Ephraim, et redire fecit eos ad Dominum Deum patrum eorum.

5. Et constituit judices in omnibus civitatibus Juda munitis, in civitate et civitate.

6. Et dixit judicibus : Videte quid vos facitis, quoniam non homini vos judicatis, sed Domino, et vobiscum verba judicii.

7. Et nunc fiat timor Domini super vos, et observate et facite, quia non est cum Domino Deo nostro injustitia, neque admirari personam, neque accipere dona.

8. Et etiam in Jerusalem constituit Josaphat de sacerdotibus et de Levitis et de patriarchis Israel ad judicium Domini, et ad judicandum habitantes in Jerusalem.

9. Et mandavit ad eos, dicens : Sic facietis in timore Domini, in veritate, et in pleno corde :

10. Omnis vir judicium quod venit super vos fratrum vestrorum habitantium in civitatibus suis inter sanguinem sanguinis, et inter præceptum et mandatum et justificationes et judicia et distinguetis eos, et non peccabunt Domino, et non erit ira super vos, et super fratres vestros : sic facietis, et non peccabitis.

11. Et ecce Amarias sacerdos dux super vos in omne verbum Domini, et Zabdias filius Ismael dux in domum Juda ad omne verbum regis, et scribæ et Levitæ ante faciem vestram. Confortamini et facite, et erit Dominus cum bono.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

1. Καὶ μετὰ ταῦτα ἦλθον οἱ υἱοὶ Μωὰβ, καὶ υἱοὶ Ἀμμὼν, καὶ μετ' αὐτῶν ἐκ τῶν Μιναίων, πρὸς Ἰωσαφὰτ εἰς πόλεμον,

2. καὶ ἦλθον καὶ ὑπέδειξαν τῷ Ἰωσαφὰτ, λέγοντες· Ἥκει ἐπὶ σὲ πλῆθος πολὺ ἐκ πέραν τῆς θαλάσσης ἀπὸ Συρίας, καὶ ἰδού εἰσιν ἐν Ἀσασὰν Θαμὰρ, αὕτη ἐστὶν Ἐγγαδί.

3. Καὶ ἐφοβήθη, καὶ ἔδωκε Ἰωσαφὰτ πρόσωπον αὐτοῦ ἐκζητῆσαι τὸν Κύριον, καὶ ἐκήρυξε νηστείαν ἐν παντὶ Ἰούδα.

4. Καὶ συνήχθη Ἰούδα ἐκζητῆσαι τὸν Κύριον, καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων Ἰούδα ἦλθον ζητῆσαι τὸν Κύριον.

5. Καὶ ἀνέστη Ἰωσαφὰτ ἐν ἐκκλησίᾳ Ἰούδα ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐν οἴκῳ Κυρίου κατὰ πρόσωπον τῆς αὐλῆς τῆς καινῆς,

6. καὶ εἶπε· Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων μου, οὐχὶ σὺ εἶ Θεὸς ἐν οὐρανῷ ἄνω, καὶ σὺ κυριεύεις πασῶν τῶν βασιλειῶν τῶν ἐθνῶν; Καὶ ἐν τῇ χειρί σου ἰσχὺς δυναστείας, καὶ οὐκ ἔστι πρὸς σὲ ἀντιστῆναι·

CAPUT XX

1. Et post hæc venerunt filii Moab, et filii Ammon, et cum eis de Minæis, adversus Josaphat ad bellum,

2. et venerunt et indicarunt ipsi Josaphat, dicentes : Venit super te multitudo plurima de trans mare a Syria, et ecce sunt in Asasan Thamar, hæc est Engadi.

3. Et timuit, et dedit Josaphat faciem suam ad exquirendum Dominum, et prædicavit jejunium in omni Juda.

4. Et congregatus est Juda ad exquirendum Dominum, et de omnibus civitatibus Juda venerunt quærere Dominum.

5. Et surrexit Josaphat in ecclesia Juda in Jerusalem in domo Domini ad faciem atrii novi,

6. et dixit : Domine Deus patrum meorum, nonne tu es Deus in cœlo sursum, et tu dominaris omnium regnorum gentium? Et in manu tua fortitudo potentatus, et non est adversus te resistere?

7. Οὐχὶ σὺ ὁ Κύριος ὁ ἐξολοθρεύσας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύτην ἀπὸ προσώπου τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ, καὶ ἔδωκας αὐτὴν σπέρματι Ἀβραὰμ τῷ ἠγαπημένῳ σου εἰς τὸν αἰῶνα;

8. Καὶ κατῴκησαν ἐν αὐτῇ, καὶ ᾠκοδόμησαν ἐν αὐτῇ ἁγίασμα τῷ ὀνόματί σου, λέγοντες·

9. Ἐὰν ἐπέλθῃ ἐφ' ἡμᾶς κακὰ, ῥομφαία, κρίσις, θάνατος, λιμὸς, στησόμεθα ἐναντίον τοῦ οἴκου τούτου καὶ ἐναντίον σου, ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπὶ τῷ οἴκῳ τούτῳ, καὶ βοησόμεθα πρὸς σὲ ἀπὸ τῆς θλίψεως, καὶ ἀκούσῃ καὶ σώσεις.

10. Καὶ νῦν ἰδοὺ οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν, καὶ Μωὰβ, καὶ ὄρος Σηεὶρ εἰς οὓς οὐκ ἔδωκας τῷ Ἰσραὴλ διελθεῖν δι' αὐτῶν, ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὅτι ἐξέκλιναν ἀπ' αὐτῶν,καὶ οὐκ ἐξωλόθρευσαν αὐτούς.

11. Καὶ νῦν ἰδοὺ αὐτοὶ ἐπιχειροῦσιν ἐφ' ἡμᾶς ἐξελθεῖν ἐκβαλεῖν ἡμᾶς ἀπὸ τῆς κληρονομίας ἡμῶν, ἧς ἔδωκας ἡμῖν.

12. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, οὐ κρινεῖς ἐν αὐτοῖς; ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἰσχὺς τοῦ ἀντιστῆναι πρὸς τὸ πλῆθος τὸ πολὺ τοῦτο τὸ ἐλθὸν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ οὐκ οἴδαμεν τί ποιήσωμεν αὐτοῖς, ἀλλ' ἢ ἐπὶ σοὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν.

13. Καὶ πᾶς Ἰούδα ἑστηκὼς ἔναντι Κυρίου, καὶ τὰ παιδία αὐτῶν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν.

14. Καὶ τῷ Ὀζιὴλ τῷ τοῦ Ζαχαρίου τῶν υἱῶν Βαναίου, τῶν υἱῶν Ἐλεϊὴλ τοῦ Ματθανίου τοῦ Λευίτου ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἀσὰφ, ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα Κυρίου ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ,

15. καὶ εἶπεν· Ἀκούσατε, πᾶς Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰωσαφάτ· τάδε λέγει Κύριος ὑμῖν αὐτοῖς· Μὴ φοβεῖσθε, μηδὲ πτοηθῆτε ἀπὸ προσώπου τοῦ ὄχλου τοῦ πολλοῦ τούτου, ὅτι οὐχ ὑμῖν ἐστιν ἡ παράταξις, ἀλλ' ἢ τῷ Θεῷ.

16. Αὔριον κατάβητε ἐπ' αὐτούς· ἰδοὺ ἀναβαίνουσι κατὰ τὴν ἀνάβασιν Ἀσσεῖς, καὶ εὑρήσετε αὐτοὺς ἐπ' ἄκρου ποταμοῦ τῆς ἐρήμου Ἱεριήλ.

17. Οὐχ ὑμῖν ἐστι πολεμῆσαι· ταῦτα σύνετε, καὶ ἴδετε τὴν σωτηρίαν Κυρίου μεθ' ὑμῶν, Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλήμ· μὴ φοβηθῆτε, μηδὲ πτοηθῆτε αὔριον ἐξελθεῖν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς, καὶ Κύριος μεθ' ὑμῶν.

18. Καὶ κύψας Ἰωσαφὰτ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ πᾶς Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ, ἔπεσον ἔναντι Κυρίου προσκυνῆσαι Κυρίῳ.

19. Καὶ ἀνέστησαν οἱ Λευῖται ἀπὸ τῶν υἱῶν Καὰθ, καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Κορὲ, αἰνεῖν Κυρίῳ Θεῷ Ἰσραὴλ ἐν φωνῇ μεγάλῃ εἰς ὕψος.

20. Καὶ ὤρθρισαν πρωῒ, καὶ ἐξῆλθον εἰς τὴν ἔρημον Θεκωέ· καὶ ἐν τῷ ἐξελθεῖν αὐτοὺς, ἔστη Ἰωσαφὰτ καὶ ἐβόησε, καὶ εἶπεν· Ἀκούσατέ μου, Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλήμ· ἐμπιστεύσατε ἐν Κυρίῳ Θεῷ ἡμῶν, καὶ ἐμπιστευθήσεσθε· ἐμπιστεύσατε ἐν προφήτῃ αὐτοῦ, καὶ εὐοδωθήσεσθε.

21. Καὶ ἐβουλεύσατο μετὰ τοῦ λαοῦ, καὶ ἔστησε ψαλτῳδοὺς καὶ αἰνοῦντας, ἐξομολογεῖσθαι καὶ αἰνεῖν τὰ ἅγια ἐν τῷ ἐξελθεῖν ἔμπροσθεν τῆς δυνάμεως, καὶ ἔλεγον· Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

22. Καὶ ἐν τῷ ἄρξασθαι αὐτοὺς τῆς αἰνέσεως καὶ τῆς ἐξομολογήσεως, ἔδωκε Κύριος πολεμεῖν τοὺς υἱοὺς Ἀμ-

7. Nonne tu Dominus qui exterminasti habitantes terram hanc a facie populi tui Israel, et dedisti eam semini Abraham dilecto tuo in sæculum?

8. Et habitarunt in ea, et ædificarunt in ea sanctificium nomini tuo, dicentes :

9. Si supervenerint super nos mala, gladius, judicium, mors, fames, stabimus coram domo hac et coram te, quia nomen tuum in domo hac, et clamabimus ad te de tribulatione, et audies et salvabis.

10. Et nunc ecce filii Ammon, et Moab, et mons Seir in quos non dedisti ipsi Israel transire per eos, exeuntibus ipsis de terra Ægypti, quoniam declinaverunt ab eis, et non exterminaverunt eos.

11. Et nunc ecce ipsi aggrediuntur super nos exire ad ejiciendum nos ab hæreditate nostra, quam dedisti nobis.

12. Domine Deus noster, non judicabis in eis? quoniam non est nobis fortitudo resistendi adversus multitudinem plurimam hanc venientem super nos, et non novimus quid faciamus eis, sed super te oculi nostri.

13. Et omnis Juda stans ante Dominum, et pueri eorum, et uxores eorum.

14. Et ipsi Oziel filio Zachariæ de filiis Banææ, de filiis Eliel Matthaniæ Levitæ de filiis Asaph, factus est super eum spiritus Domini in ecclesia,

15. et dixit : Audite, omnis Juda et habitantes in Jerusalem, et rex Josaphat : hæc dicit Dominus vobis ipsis : Ne timeatis, neque paveatis a facie turbæ multæ hujus, quoniam non vobis est prælium, sed Deo.

16. Cras descendite super eos : ecce ascendunt secundum ascensionem Assis, et invenietis eos super extremum fluvii deserti Jeriel.

17. Non vobis est bellare : hæc intelligite, et videte salutem Domini vobiscum, Juda et Jerusalem : ne timeatis, neque paveatis cras exire in occursum eis, et Dominus vobiscum.

18. Et procumbens Josaphat in faciem suam et omnis Juda et habitantes Jerusalem, ceciderunt ante Dominum adorare Dominum.

19. Et surrexerunt Levitæ de filiis Caath, et de filiis Core, laudem dicere Domino Deo Israel in voce magna in sublime.

20. Et evigilarunt mane, et exierunt in desertum Thecoe : et in exeundo ipsos, stetit Josaphat et clamavit, et dixit : Audite me Juda et habitantes in Jerusalem : confidite in Domino Deo nostro, et fideles eritis : confidite in propheta ejus, et prosperabimini.

21. Et consuluit cum populo, et statuit psalmorum cantores et laudantes, ad confitendum et laudandum sancta in exeundo ante virtutem, et dicebant : Confitemini Domino, quoniam in sæculum misericordia ejus.

22. Et in incipiendo eos laudationem et confessionem, dedit Dominus pugnare filios Ammon super Moab et mon-

μὼν ἐπὶ Μωὰϐ καὶ ὄρος Σηεὶρ τοὺς ἐξελθόντας ἐπὶ Ἰούδαν, καὶ ἐτροπώθησαν.

23. Καὶ ἀνέστησαν οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν καὶ Μωὰϐ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ὄρος Σηεὶρ, ἐξολοθρεῦσαι καὶ ἐκτρίψαι αὐτούς. Καὶ ὡς συνετέλεσαν τοὺς κατοικοῦντας Σηεὶρ, ἀνέστησαν εἰς ἀλλήλους τοῦ ἐξολοθρευθῆναι.

24. Καὶ Ἰούδας ἦλθεν ἐπὶ τὴν σκοπιὰν τῆς ἐρήμου, καὶ ἐπέϐλεψε, καὶ εἶδε τὸ πλῆθος· καὶ ἰδοὺ πάντες νεκροὶ πεπτωκότες ἐπὶ τῆς γῆς, οὐκ ἦν σωζόμενος.

25. Καὶ ἐξῆλθεν Ἰωσαφὰτ καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ σκυλεῦσαι τὰ σκῦλα αὐτῶν, καὶ εὗρον κτήνη πολλὰ, καὶ ἀποσκευὴν, καὶ σκύλα, καὶ σκεύη ἐπιθυμητὰ, καὶ ἐσκύλευσαν ἐν αὐτοῖς· καὶ ἐγένοντο ἡμέραι τρεῖς σκυλευόντων αὐτῶν τὰ σκῦλα, ὅτι πολλὰ ἦν.

26. Καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ, ἐπισυνήχθησαν εἰς τὸν αὐλῶνα τῆς εὐλογίας, ἐκεῖ γὰρ ηὐλόγησαν τὸν Κύριον· διὰ τοῦτο ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Κοιλὰς Εὐλογίας, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

27. Καὶ ἐπέστρεψε πᾶς ἀνὴρ Ἰούδα εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ Ἰωσαφὰτ ἡγούμενος αὐτῶν ἐν εὐφροσύνῃ μεγάλῃ, ὅτι εὔφραινεν αὐτοὺς Κύριος ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν.

28. Καὶ εἰσῆλθον εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν νάϐλαις καὶ κινύραις καὶ ἐν σάλπιγξιν εἰς οἶκον Κυρίου.

29. Καὶ ἐγένετο ἔκστασις Κυρίου ἐπὶ πάσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς ἐν τῷ ἀκοῦσαι αὐτοὺς, ὅτι Κύριος ἐπολέμησε πρὸς τοὺς ὑπεναντίους Ἰσραήλ.

30. Καὶ εἰρήνευσεν ἡ βασιλεία Ἰωσαφὰτ, καὶ κατέπαυσεν αὐτῷ ὁ Θεὸς αὐτοῦ κυκλόθεν.

31. Καὶ ἐϐασίλευσεν Ἰωσαφὰτ ἐπὶ τὸν Ἰούδαν, ὢν ἐτῶν τριακονταπέντε ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν, καὶ εἴκοσι καὶ πέντε ἔτη ἐϐασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἀζουϐὰ, θυγάτηρ Σαλί.

32. Καὶ ἐπορεύθη ἐν ταῖς ὁδοῖς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἀσὰ, καὶ οὐκ ἐξέκλινε τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐνώπιον Κυρίου.

33. Ἀλλὰ καὶ τὰ ὑψηλὰ ἔτι ὑπῆρχε, καὶ ἔτι ὁ λαὸς οὐ κατεύθυνε τὴν καρδίαν αὐτῶν πρὸς Κύριον τὸν Θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν.

34. Καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι Ἰωσαφὰτ οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι, ἰδοὺ γεγραμμένοι ἐν λόγοις Ἰηοὺ τοῦ Ἀνανὶ, ὃς κατέγραψε βιϐλίον βασιλέων Ἰσραήλ.

35. Καὶ μετὰ ταῦτα ἐκοινώνησεν Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα πρὸς Ὀχοζίαν βασιλέα Ἰσραὴλ, καὶ οὗτος ἠνόμησεν,

36. ἐν τῷ ποιῆσαι καὶ πορευθῆναι πρὸς αὐτὸν τοῦ ποιῆσαι πλοῖα τοῦ πορευθῆναι εἰς Θαρσεῖς. Καὶ ἐποίησε πλοῖα ἐν Γασίων Γαϐέρ.

37. Καὶ προεφήτευσεν Ἐλιέζερ ὁ τοῦ Δωδία ἀπὸ Μαρισῆς ἐπὶ Ἰωσαφὰτ, λέγων· Ὡς ἐφιλίασας τῷ Ὀχοζίᾳ, ἔθραυσε Κύριος τὸ ἔργον σου, καὶ συνετρίϐη τὰ πλοῖά σου· καὶ οὐκ ἐδυνάσθη πορευθῆναι εἰς Θαρσεῖς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

1. Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωσαφὰτ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν πόλει Δαυὶδ, καὶ ἐϐασίλευσεν Ἰωρὰν υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

2. Καὶ αὐτῷ ἀδελφοὶ υἱοὶ Ἰωσαφὰτ ἕξ· Ἀζαρίας, καὶ

tem Seir qui egressi fuerant super Judam, et in fugam versi sunt.

23. Et surrexerunt filii Ammon et Moab super habitantes montem Seir, ad exterminandum et atterendum eos. Et ut consummaverunt habitantes Seir, surrexerunt in se mutuo ad exterminandum.

24. Et Judas venit super speculam deserti, et inspexit, et vidit multitudinem : et ecce omnes mortui jacentes super terram, non erat salvus.

25. Et exiit Josaphat et populus ejus prædari spolia eorum, et invenerunt pecora multa, et apparatum, et spolia, et vasa desiderabilia, et prædati sunt in eis : et facti sunt dies tres prædantibus ipsis spolia, quoniam multa fuerunt.

26. Et factum est die quarta, coadunati sunt in vallem benedictionis, ibi enim benedixerunt Dominum : propter hoc vocaverunt nomen loci illius, Vallis Benedictionis, usque in diem hanc.

27. Et revertit omnis vir Juda in Jerusalem, et Josaphat dux eorum in lætitia magna, quoniam lætificavit eos Dominus de inimicis eorum.

28. Et ingressi sunt in Jerusalem in nablis et citharis et in tubis in domum Domini.

29. Et factus est pavor Domini super omnia regna terræ in audiendo eos, quia Dominus pugnavit in adversarios Israel.

30. Et pacem habuit regnum Josaphat, et quietem dedit ei Deus ejus in circuitu.

31. Et regnavit Josaphat super Judam, cum esset annorum triginta quinque in regnando ipsum, et viginti et quinque annos regnavit in Jerusalem : et nomen matri ejus Azuba, filia Sali.

32. Et ambulavit in viis patris sui Asa, et non declinavit a faciendo rectum coram Domino.

33. Sed et excelsa adhuc subsistebant, et adhuc populus non direxit cor suum ad Dominum Deum patrum suorum.

34. Et reliqua verba Josaphat prima et ultima, ecce scripta in sermonibus Jehu filii Anani, qui conscripsit librum regum Israel.

35. Et post hæc communicavit Josaphat rex Juda erga Ochoziam regem Israel, et hic inique fecit,

36. in faciendo et eundo ad eum ad faciendum navigia ad eundum in Tharsis. Et fecit navigia in Gasion Gaber.

37. Et prophetavit Eliezer filius Dodia de Marisa super Josaphat, dicens : Sicut amicitiam junxisti Ochoziæ, quassavit Dominus opus tuum, et contrita sunt navigia tua : et non potuerunt ire in Tharsis.

CAPUT XXI.

1. Et dormivit Josaphat cum patribus suis, et sepultus est in civitate David, et regnavit Joram filius ejus pro eo.

2. Et ei fratres filii Josaphat sex : Azarias, et Jeiel, et

Ἰεϊὴλ, καὶ Ζαχαρίας, καὶ Ἀζαρίας, καὶ Μιχαὴλ, καὶ Ζαφατίας. Πάντες οὗτοι υἱοὶ Ἰωσαφὰτ βασιλέως Ἰούδα.

3. Καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν δόματα πολλὰ, ἀργύριον καὶ χρυσίον, καὶ ὅπλα μετὰ τῶν πόλεων τετειχισμένων ἐν Ἰούδα, καὶ τὴν βασιλείαν ἔδωκε τῷ Ἰωρὰμ, ὅτι οὗτος ὁ πρωτότοκος.

4. Καὶ ἀνέστη Ἰωρὰμ ἐπὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, καὶ ἐκραταιώθη, καὶ ἀπέκτεινε πάντας τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐν ῥομφαίᾳ, καὶ ἀπὸ τῶν ἀρχόντων Ἰσραήλ.

5. Ὄντος αὐτοῦ τριάκοντα καὶ δύο ἐτῶν, κατέστη Ἰωρὰμ ἐπὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, καὶ ὀκτὼ ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ.

6. Καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ βασιλέων Ἰσραὴλ, ὡς ἐποίησεν οἶκος Ἀχαὰβ, ὅτι θυγάτηρ Ἀχαὰβ ἦν αὐτοῦ γυνὴ, καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐναντίον Κυρίου.

7. Καὶ οὐκ ἐβούλετο Κύριος ἐξολοθρεῦσαι τὸν οἶκον Δαυὶδ, διὰ τὴν διαθήκην ἣν διέθετο τῷ Δαυὶδ, καὶ ὡς εἶπεν αὐτῷ, δοῦναι αὐτῷ λύχνον καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας.

8. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀπέστη Ἐδὼμ ἀπὸ τοῦ Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσαν ἐφ' ἑαυτοὺς βασιλέα.

9. Καὶ ᾤχετο Ἰωρὰμ μετὰ τῶν ἀρχόντων, καὶ πᾶσα ἡ ἵππος μετ' αὐτοῦ· καὶ ἐγένετο καὶ ἠγέρθη νυκτὸς, καὶ ἐπάταξεν Ἐδὼμ τὸν κυκλοῦντα αὐτὸν, καὶ τοὺς ἄρχοντας τῶν ἁρμάτων, καὶ ἔφυγεν ὁ λαὸς εἰς τὰ σκηνώματα αὐτῶν.

10. Καὶ ἀπέστη ἀπὸ Ἰούδα Ἐδὼμ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Τότε ἀπέστη Λομνὰ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀπὸ χειρὸς αὐτοῦ, ὅτι ἐγκατέλιπε Κύριον τὸν Θεὸν τῶν πατέρων αὐτοῦ.

11. Καὶ γὰρ αὐτὸς ἐποίησεν ὑψηλὰ ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα, καὶ ἐξεπόρνευσε τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀπεπλάνησε τὸν Ἰούδαν.

12. Καὶ ἦλθεν αὐτῷ ἐν γραφῇ παρὰ Ἠλιοὺ τοῦ προφήτου, λέγων· Τάδε λέγει Κύριος Θεὸς Δαυὶδ τοῦ πατρός σου· Ἀνθ' ὧν οὐκ ἐπορεύθης ἐν ὁδῷ Ἰωσαφὰτ τοῦ πατρός σου, καὶ ἐν ὁδοῖς Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα,

13. καὶ ἐπορεύθης ἐν ὁδοῖς βασιλέων Ἰσραὴλ, καὶ ἐξεπόρνευσας τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἱερουσαλὴμ, ὡς ἐξεπόρνευσεν οἶκος Ἀχαὰβ, καὶ τοὺς ἀδελφούς σου, υἱοὺς τοῦ πατρός σου, τοὺς ἀγαθοὺς ὑπὲρ σὲ ἀπέκτεινας,

14. ἰδοὺ Κύριος πατάξει σε πληγὴν μεγάλην ἐν τῷ λαῷ σου καὶ ἐν τοῖς υἱοῖς σου καὶ ἐν γυναιξί σου καὶ ἐν πάσῃ τῇ ἀποσκευῇ σου.

15. Καὶ σὺ ἐν μαλακίᾳ πονηρᾷ, ἐν νόσῳ κοιλίας, ἕως οὗ ἐξέλθῃ ἡ κοιλία σου μετὰ τῆς μαλακίας ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας.

16. Καὶ ἐπήγειρε Κύριος ἐπὶ Ἰωρὰμ τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ τοὺς Ἄραβας, καὶ τοὺς ὁμόρους τῶν Αἰθιόπων.

17. Καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ Ἰούδαν, καὶ κατεδυνάστευον, καὶ ἀπέστρεψαν πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν ἣν εὗρον ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ, καὶ οὐ κατελείφθη αὐτῷ υἱὸς ἀλλ' ἢ Ὀχοζίας ὁ μικρότατος τῶν υἱῶν αὐτοῦ.

18. Καὶ μετὰ ταῦτα πάντα ἐπάταξεν αὐτὸν Κύριος εἰς τὴν κοιλίαν μαλακίᾳ ᾗ οὐκ ἔστιν ἰατρεία,

19. καὶ ἐγένετο ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας, καὶ ὡς ἦλθε

Zacharias, et Azarias, et Michael, et Zaphatias. Omnes hi filii Josaphat regis Juda.

3. Et dedit eis pater eorum dona multa, argentum et aurum, et arma cum civitatibus muratis in Juda, et regnum dedit ipsi Joram, quoniam hic primogenitus.

4. Et surrexit Joram super regnum suum, et invaluit, et occidit omnes fratres suos in gladio, et de principibus Israel.

5. Cum esset ipse triginta et duorum annorum, constitutus est Joram super regnum suum, et octo annos regnavit in Jerusalem.

6. Et ambulavit in via regum Israel, sicut fecerat domus Achaab, quoniam filia Achaab erat ejus uxor, et fecit malum coram Domino.

7. Et noluit Dominus exterminare domum David, propter testamentum quod disposuerat ipsi David, et sicut dixerat ei, dare ei lucernam et filiis ejus omnes dies.

8. In diebus illis recessit Edom a Juda, et regnare fecerunt super se regem.

9. Et abiit Joram cum principibus, et omnis equitatus cum eo : et factum est et surrexit nocte, et percussit Edom qui circumdederat eum, et principes curruum, et fugit populus ad tabernacula sua.

10. Et recessit a Juda Edom usque in diem hanc. Tunc recessit Lomna in tempore illo de manu ejus, quoniam dereliquit Dominum Deum patrum suorum.

11. Nam et ipse fecit excelsa in civitatibus Juda, et fornicari fecit habitantes in Jerusalem, et errare fecit Judam.

12. Et venit ei in scriptura ab Eliu propheta, dicens : Hæc dicit Dominus Deus David patris tui : Pro eo quod non ambulasti in via Josaphat patris tui, et in viis Asa regis Juda,

13. et ambulasti in viis regum Israel, et fornicari fecisti Judam et habitantes in Jerusalem, sicut exfornicata est domus Achaab, et fratres tuos, filios patris tui, bonos super te occidisti,

14. ecce Dominus percutiet te plaga magna in populo tuo et in filiis tuis et in uxoribus tuis et in omni apparatu tuo.

15. Et tu in languore malo, in morbo ventris, quoadusque egrediatur venter tuus cum languore ex diebus in dies.

16. Et suscitavit Dominus super Joram alienigenas, et Arabas, et confines Æthiopum.

17. Et ascenderunt super Judam, et oppresserunt, et averterunt omnem apparatum quem invenerunt in domo regis, et filios ejus, et filias ejus, et non remansit ei filius nisi Ochozias minimus filiorum ejus.

18. Et post hæc omnia percussit eum Dominus in ventrem languore cui non est curatio,

19. et factum est ex diebus in dies, et quando venit tem-

καιρὸς τῶν ἡμερῶν, ἡμέρας δύο, ἐξῆλθεν ἡ κοιλία αὐτοῦ μετὰ τῆς νόσου, καὶ ἀπέθανεν ἐν μαλακίᾳ πονηρᾷ. Καὶ οὐκ ἐποίησεν ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐκφορὰν καθὼς ἐκφορὰν πατέρων αὐτοῦ.

20. Ἦν τριάκοντα καὶ δύο ἐτῶν ὅτε ἐβασίλευσε, καὶ ὀκτὼ ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ἐπορεύθη οὐκ ἐν ἐπαίνῳ, καὶ ἐτάφη ἐν πόλει Δαυίδ, καὶ οὐκ ἐν τάφοις τῶν βασιλέων.

pus dierum, duos dies, exivit venter ejus cum morbo, et mortuus est in languore malo. Et non fecit populus ejus funus sicut funus patrum ejus.

20. Fuit triginta et duorum annorum quando regnavit, et octo annos regnavit in Jerusalem : et ambulavit non in laude, et sepultus est in civitate David, et non in sepulcris regum.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

1. Καὶ ἐβασίλευσαν οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ τὸν Ὀχοζίαν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μικρὸν ἀντ' αὐτοῦ, ὅτι πάντας τοὺς πρεσβυτέρους ἀπέκτεινε τὸ ἐπελθὸν ἐπ' αὐτοὺς ληστήριον, οἱ Ἄραβες καὶ οἱ Ἀλιμαζονεῖς. Καὶ ἐβασίλευσεν Ὀχοζίας υἱὸς Ἰωρὰμ βασιλέως Ἰούδα.

2. Ὢν ἐτῶν εἴκοσιν Ὀχοζίας ἐβασίλευσε, καὶ ἐνιαυτὸν ἕνα ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Γοθολία θυγάτηρ Ἀμβρί.

3. Καὶ οὗτος ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ οἴκου Ἀχαὰβ, ὅτι μήτηρ αὐτοῦ ἦν σύμβουλος τοῦ ἁμαρτάνειν.

4. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐναντίον Κυρίου ὡς οἶκος Ἀχαὰβ, ὅτι αὐτοὶ ἦσαν αὐτῷ σύμβουλοι, μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ, τοῦ ἐξολοθρεῦσαι αὐτὸν,

5. καὶ ἐν ταῖς βουλαῖς αὐτῶν ἐπορεύθη. Καὶ ἐπορεύθη μετὰ Ἰωρὰμ υἱοῦ Ἀχαὰβ βασιλέως Ἰσραὴλ εἰς πόλεμον ἐπὶ Ἀζαὴλ βασιλέα Συρίας εἰς Ῥαμὼθ Γαλαάδ· καὶ ἐπάταξαν οἱ τοξόται τὸν Ἰωράμ,

6. καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωρὰμ τοῦ ἰατρευθῆναι εἰς Ἰεζράελ ἀπὸ τῶν πληγῶν ὧν ἐπάταξαν αὐτὸν οἱ Σύροι ἐν Ῥαμὼθ, ἐν τῷ πολεμεῖν αὐτὸν πρὸς Ἀζαὴλ βασιλέα Συρίας· καὶ Ὀχοζίας υἱὸς Ἰωρὰμ βασιλεὺς Ἰούδα κατέβη θεάσασθαι τὸν Ἰωρὰμ υἱὸν Ἀχαὰβ εἰς Ἰεζράελ, ὅτι ἠῤῥώστει.

7. Καὶ παρὰ τοῦ Θεοῦ ἐγένετο καταστροφὴ Ὀχοζίᾳ ἐλθεῖν πρὸς Ἰωράμ. Καὶ ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν, ἐξῆλθε μετ' αὐτοῦ Ἰωρὰμ πρὸς Ἰηοὺ υἱὸν Ναμεσσεὶ χριστὸν Κυρίου εἰς τὸν οἶκον Ἀχαάβ.

8. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἐξεδίκησεν Ἰηοὺ τὸν οἶκον Ἀχαὰβ, καὶ εὗρε τοὺς ἄρχοντας Ἰούδα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς Ὀχοζίου λειτουργοῦντας τῷ Ὀχοζίᾳ, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτούς.

9. Καὶ εἶπε τοῦ ζητῆσαι τὸν Ὀχοζίαν, καὶ κατέλαβον αὐτὸν ἰατρευόμενον ἐν Σαμαρείᾳ, καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς Ἰηοὺ, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν, ὅτι εἶπαν· Υἱὸς Ἰωσαφάτ ἐστιν, ὃς ἐζήτησε τὸν Κύριον ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦν ἐν οἴκῳ Ὀχοζίᾳ κατισχῦσαι δύναμιν περὶ τῆς βασιλείας.

10. Καὶ Γοθολία ἡ μήτηρ Ὀχοζίου εἶδεν ὅτι τέθνηκεν ὁ υἱὸς αὐτῆς, καὶ ἠγέρθη καὶ ἀπώλεσε πᾶν τὸ σπέρμα τῆς βασιλείας ἐν οἴκῳ Ἰούδα.

11. Καὶ ἔλαβεν Ἰωσαβεὲθ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τὸν Ἰωὰς υἱὸν Ὀχοζίου, καὶ ἔκλεψεν αὐτὸν ἐκ μέσου υἱῶν τοῦ βασιλέως τῶν θανατουμένων, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν καὶ τὴν τροφὸν αὐτοῦ εἰς ταμεῖον τῶν κλινῶν, καὶ ἔκρυψεν αὐτὸν Ἰωσαβεὲθ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως Ἰωρὰμ ἀδελφὴ Ὀχοζίου γυνὴ Ἰωδαὲ τοῦ ἱερέως, καὶ ἔκρυψεν αὐτὸν ἀπὸ προσώπου τῆς Γοθολίας, καὶ οὐκ ἀπέκτεινεν αὐτόν.

12. Καὶ ἦν μετ' αὐτοῦ ἐν οἴκῳ τοῦ Θεοῦ κατακεκρυμμένος ἓξ ἔτη, καὶ Γοθολία ἐβασίλευσεν ἐπὶ τῆς γῆς.

CAPUT XXII.

1. Et regem fecerunt habitantes in Jerusalem Ochoziam filium ejus parvum pro eo, quoniam omnes seniores occiderat superveniens super eos agmen latronum, Arabes et Alimazones. Et regnavit Ochozias filius Joram regis Juda.

2. Cum esset annorum viginti Ochozias regnavit, et annum unum regnavit in Jerusalem : et nomen matri ejus Gotholia filia Ambri.

3. Et hic ambulavit in via domus Achaab, quoniam mater ejus erat consiliaria peccandi.

4. Et fecit malum coram Domino sicut domus Achaab, quoniam ipsi erant ei consiliarii, postquam pater ejus mortuus fuerat, ad exterminandum eum,

5. et in consiliis eorum ambulavit. Et ivit cum Joram filio Achaab rege Israel ad bellum super Azael regem Syriæ in Rhamoth Galaad : et percusserunt sagittarii Joram,

6. et revertit Joram ut curaretur in Jezrael a plagis quibus percusserunt eum Syri in Rhamoth, in pugnando ipsum adversus Azael regem Syriæ : et Ochozias filius Joram rex Juda descendit ad visendum Joram filium Achaab in Jezrael, quoniam ægrotabat.

7. Et a Deo facta est subversio Ochoziæ ut veniret ad Joram. Et in veniendo ipsum, exiit cum eo Joram ad Jehu filium Namessi unctum Domini in domum Achaab.

8. Et factum est, quando ultus est Jehu domum Achaab, et invenit principes Juda et fratres Ochoziæ ministrantes Ochoziæ, et interfecit eos.

9. Et dixit quærere Ochoziam, et ceperunt eum curantem se in Samaria, et duxerunt eum ad Jehu, et interfecit eum, et sepelierunt eum, quoniam dixerunt : Filius Josaphat est, qui exquisivit Dominum in toto corde suo, et non erat in domo Ochoziæ ad obtinendam virtutem pro regno.

10. Et Gotholia mater Ochoziæ vidit quia mortuus est filius suus, et surrexit et perdidit omne semen regni in domo Juda.

11. Et tulit Josabeeth filia regis ipsum Joas filium Ochoziæ, et furata est eum de medio filiorum regis qui interficiebantur, et dedit eum et nutricem ejus in cubiculum lectorum, et occultavit eum Josabeeth filia regis Joram soror Ochoziæ uxor Jodae sacerdotis, et occultavit eum a facie Gotholiæ, et non interfecit eum.

12. Et fuit cum eo in domo Dei absconditus sex annos, et Gotholia regnavit super terram.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'.

1. Καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ ὀγδόῳ ἐκραταίωσεν Ἰωδαὲ, καὶ ἔλαβε τοὺς ἑκατοντάρχους, τὸν Ἀζαρίαν υἱὸν Ἰωρὰμ, καὶ τὸν Ἰσμαὴλ υἱὸν Ἰωανὰν, καὶ τὸν Ἀζαρίαν υἱὸν Ὠβὴδ, καὶ τὸν Μαασαίαν υἱὸν Ἀδία, καὶ τὸν Ἐλισαφὰν υἱὸν Ζαχαρίου, μεθ' ἑαυτοῦ εἰς οἶκον Κυρίου.

2. Καὶ ἐκύκλωσαν τὸν Ἰούδαν, καὶ συνήγαγον τοὺς Λευίτας ἐκ πασῶν τῶν πόλεων Ἰούδα, καὶ ἄρχοντας πατριῶν τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ἦλθον εἰς Ἱερουσαλήμ.

3. Καὶ διέθεντο πᾶσα ἡ ἐκκλησία Ἰούδα διαθήκην ἐν οἴκῳ τοῦ Θεοῦ μετὰ τοῦ βασιλέως· καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἰδοὺ ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως βασιλευσάτω, καθὼς ἐλάλησε Κύριος ἐπὶ τὸν οἶκον Δαυίδ.

4. Νῦν ὁ λόγος οὗτος ὃν ποιήσετε· Τὸ τρίτον ἐξ ὑμῶν εἰςπορευέσθωσαν τὸ σάββατον τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν καὶ εἰς τὰς πύλας τῶν εἰςόδων,

5. καὶ τὸ τρίτον ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως, καὶ τὸ τρίτον ἐν τῇ πύλῃ τῇ μέσῃ, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐν αὐλαῖς οἴκου Κυρίου.

6. Καὶ μὴ εἰςελθέτω εἰς οἶκον Κυρίου, ἐὰν μὴ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται καὶ οἱ λειτουργοῦντες τῶν Λευιτῶν· αὐτοὶ εἰςελεύσονται ὅτι ἅγιοί εἰσι, καὶ πᾶς ὁ λαὸς φυλασσέτω φυλακὰς Κυρίου.

7. Καὶ κυκλώσουσιν οἱ Λευῖται τὸν βασιλέα κύκλῳ, ἀνδρὸς σκεῦος, σκεῦος ἐν χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ὁ εἰςπορευόμενος εἰς τὸν οἶκον ἀποθανεῖται, καὶ ἔσονται μετὰ τοῦ βασιλέως, ἐκπορευομένου καὶ εἰςπορευομένου αὐτοῦ.

8. Καὶ ἐποίησαν οἱ Λευῖται καὶ πᾶς Ἰούδα κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο αὐτοῖς Ἰωδαὲ ὁ ἱερεύς· καὶ ἔλαβον ἕκαστος τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ, ἀπ' ἀρχῆς τοῦ σαββάτου ἕως ἐξόδου τοῦ σαββάτου, ὅτι οὐ κατέλυσεν Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς τὰς ἐφημερίας.

9. Καὶ ἔδωκεν Ἰωδαὲ τὰς μαχαίρας καὶ τοὺς θυρεοὺς καὶ τὰ ὅπλα ἃ ἦν τοῦ βασιλέως Δαυὶδ ἐν οἴκῳ τοῦ Θεοῦ,

10. καὶ ἔστησε τὸν λαὸν πάντα, ἕκαστον ἐν τοῖς ὅπλοις αὐτοῦ, ἀπὸ τῆς ὠμίας τοῦ οἴκου τῆς δεξιᾶς ἕως τῆς ὠμίας τῆς ἀριστερᾶς τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου, ἐπὶ τὸν βασιλέα κύκλῳ.

11. Καὶ ἐξήγαγε τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως, καὶ ἔδωκεν ἐπ' αὐτὸν τὸ βασίλειον καὶ τὰ μαρτύρια, καὶ ἐβασίλευσαν καὶ ἔχρισαν αὐτὸν Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπαν· Ζήτω ὁ βασιλεύς.

12. Καὶ ἤκουσε Γοθολία τὴν φωνὴν τοῦ λαοῦ τρεχόντων, καὶ ἐξομολογουμένων, καὶ αἰνούντων τὸν βασιλέα· καὶ εἰςῆλθε πρὸς τὸν βασιλέα εἰς οἶκον Κυρίου.

13. Καὶ εἶδε, καὶ ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῆς στάσεως αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τῆς εἰςόδου οἱ ἄρχοντες καὶ αἱ σάλπιγγες· καὶ οἱ ἄρχοντες περὶ τὸν βασιλέα, καὶ πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς ηὐφράνθη, καὶ ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξι, καὶ οἱ ᾄδοντες ἐν τοῖς ὀργάνοις ᾠδοὶ, καὶ ὑμνοῦντες αἶνον· καὶ διέῤῥηξε Γοθολία τὴν στολὴν αὐτῆς, καὶ ἐβόησε· Ἐπιτιθέμενοι ἐπιτίθεσθε.

14. Καὶ ἐξῆλθεν Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς, καὶ ἐνετείλατο Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς τοῖς ἑκατοντάρχοις, καὶ τοῖς ἀρχηγοῖς τῆς δυνάμεως, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἐκβάλετε αὐτὴν

CAPUT XXIII.

1. Et in anno octavo confortatus est Jodae, et assumpsit centuriones, Azariam filium Joram, et Ismael filium Joanan, et Azariam filium Obed, et Maasseam filium Adia, et Elisaphan filium Zachariæ, secum in domum Domini.

2. Et circumierunt Judam, et congregaverunt Levitas de omnibus civitatibus Juda, et principes patriarum Israel, et venerunt in Jerusalem.

3. Et disposuerunt omnis ecclesia Juda testamentum in domo Dei cum rege : et ostendit eis filium regis, et dixit eis : Ecce filius regis regnet, sicut locutus est Dominus super domum David.

4. Nunc verbum hoc est quod facietis : Tertia pars ex vobis ingrediantur sabbatum sacerdotum et Levitarum et ad portas introituum,

5. et tertia pars in domo regis, et tertia in porta media, et omnis populus in atriis domus Domini.

6. Et non ingrediatur in domum Domini, nisi sacerdotes et Levitæ et ministrantes Levitarum : hi ingredientur quoniam sancti sunt, et omnis populus custodiat custodias Domini.

7. Et circumdabunt Levitæ regem, viri vas, vas in manu ejus, et ingrediens in domum morietur, et erunt cum rege, egrediente et ingrediente eo.

8. Et fecerunt Levitæ et omnis Juda juxta omnia quæcumque mandavit eis Jodae sacerdos : et assumpserunt unusquisque viros suos, a principio sabbati usque ad exitum sabbati, quoniam non dimiserat Jodae sacerdos vices.

9. Et dedit Jodae gladios et clypeos et arma quæ erant regis David in domo Domini,

10. et statuit populum omnem, unumquemque in armis suis, ab humero domus dextro usque ad humerum sinistrum altaris et domus, super regem in circuitu.

11. Et eduxit filium regis, et dedit super eum insigne regale et testimonia, et regem fecerunt et unxerunt eum Jodae sacerdos et filii ejus, et dixerunt : Vivat rex !

12. Et audivit Gotholia vocem populi currentium, et confitentium, et laudantium regem : et intravit ad regem in domum Domini.

13. Et vidit, et ecce rex super stationem suam, et super introitum principes et tubæ : et principes circa regem, et omnis populus terræ lætatus est, et clanxerunt tubis, et canentes in organis cantores, et celebrantes laudem : et discidit Gotholia stolam suam, et clamavit : Conjurantes conjuratis.

14. Et exivit Jodae sacerdos, et mandavit Jodae sacerdos centurionibus, et ducibus virtutis, et dixit eis : Ejicite eam extra domum, et intrate post eam, et moriatur

ἐκτὸς τοῦ οἴκου, καὶ εἰςέλθατε ὀπίσω αὐτῆς, καὶ ἀποθανέτω μαχαίρᾳ, ὅτι εἶπεν ὁ ἱερεύς· Μὴ ἀποθανέτω ἐν οἴκῳ Κυρίου.

15. Καὶ ἔδωκαν αὐτῇ ἄνεσιν, καὶ διῆλθε διὰ τῆς πύλης τῶν ἱππέων τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ἐθανάτωσαν αὐτὴν ἐκεῖ.

16. Καὶ διέθετο Ἰωδαὲ διαθήκην ἀναμέσον αὐτοῦ καὶ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ βασιλέως, εἶναι λαὸν τῷ Κυρίῳ.

17. Καὶ εἰςῆλθε πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς εἰς οἶκον Βάαλ, καὶ κατέσπασαν αὐτὸν καὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ, καὶ τὰ εἴδωλα αὐτοῦ ἐλέπτυναν, καὶ τὸν Ματθὰν ἱερέα Βάαλ ἐθανάτωσαν ἐναντίον τῶν θυσιαστηρίων αὐτοῦ.

18. Καὶ ἐνεχείρισεν Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς τὰ ἔργα οἴκου Κυρίου διὰ χειρὸς ἱερέων καὶ Λευιτῶν, καὶ ἀνέστησε τὰς ἐφημερίας τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν, ἃς διέστειλε Δαυὶδ ἐπὶ τὸν οἶκον Κυρίου, καὶ ἀνενέγκαι ὁλοκαυτώματα Κυρίῳ, καθὼς γέγραπται ἐν νόμῳ Μωϋσῆ, ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἐν ᾠδαῖς διὰ χειρὸς Δαυίδ.

19. Καὶ ἔστησαν οἱ πυλωροὶ ἐπὶ τὰς πύλας οἴκου Κυρίου, καὶ οὐκ εἰςελεύσεται ἀκάθαρτος εἰς πᾶν πρᾶγμα.

20. Καὶ ἔλαβε τοὺς πατριάρχας, καὶ τοὺς δυνατοὺς, καὶ τοὺς ἄρχοντας τοῦ λαοῦ, καὶ πάντα τὸν λαὸν τῆς γῆς, καὶ ἐπεβίβασαν τὸν βασιλέα εἰς οἶκον Κυρίου, καὶ εἰςῆλθε διὰ τῆς πύλης τῆς ἐσωτέρας εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, καὶ ἐκάθισαν τὸν βασιλέα ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς βασιλείας.

21. Καὶ ηὐφράνθη πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς, καὶ ἡ πόλις ἡσύχασε, καὶ τὴν Γοθολίαν ἐθανάτωσαν.

gladio, quoniam dixit sacerdos : Non moriatur in domo Domini.

15. Et dederunt ei spatium, et transivit per portam equitum domus regis, et interfecerunt eam ibi.

16. Et disposuit Jodae testamentum inter se et populum et regem, ut sit populus Domino.

17. Et intravit omnis populus terræ in domum Baal, et diruerunt eam et altaria ejus, et idola ejus comminuerunt, et Matthan sacerdotem Baal interfecerunt ante altaria ejus.

18. Et aggressus est Jodae sacerdos opera domus Domini per manum sacerdotum et Levitarum, et suscitavit vices sacerdotum et Levitarum, quas distinxit David super domum Domini, et ad offerendum holocaustomata Domino, sicut scriptum est in lege Moysi, in lætitia et in canticis per manum David.

19. Et steterunt janitores super portas domus Domini, et non ingredietur immundus ad omnem rem.

20. Et assumpsit patriarchas, et potentes, et principes populi, et omnem populum terræ, et ascendere fecerunt regem in domum Domini, et intravit per portam interiorem in domum regis, et sedere fecerunt regem super thronum regni.

21. Et lætatus est omnis populus terræ, et civitas quievit, et Gotholiam interfecerunt.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ'.

1. Ὢν ἐτῶν ἑπτὰ Ἰωὰς ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ τεσσαράκοντα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Σαβιὰ ἐκ Βηρσαβεέ.

2. Καὶ ἐποίησεν Ἰωὰς τὸ εὐθὲς ἐνώπιον Κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας Ἰωδαὲ τοῦ ἱερέως.

3. Καὶ ἔλαβεν Ἰωδαὲ δύο γυναῖκας ἑαυτῷ, καὶ ἐγέννησαν υἱοὺς καὶ θυγατέρας.

4. Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ ἐγένετο ἐπὶ καρδίαν Ἰωὰς ἐπισκευάσαι τὸν οἶκον Κυρίου,

5. καὶ συνήγαγε τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς Λευίτας, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἐξέλθατε εἰς τὰς πόλεις Ἰούδα καὶ συναγάγετε ἀπὸ παντὸς Ἰσραὴλ ἀργύριον κατισχῦσαι τὸν οἶκον Κυρίου ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτὸν, καὶ σπεύσατε λαλῆσαι, καὶ οὐκ ἔσπευσαν οἱ Λευῖται.

6. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς Ἰωὰς τὸν Ἰωδαὲ τὸν ἄρχοντα, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Διατί οὐκ ἐπεσκέψω περὶ τῶν Λευιτῶν τοῦ εἰςενέγκαι ἀπὸ Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλὴμ τὸ κεχριμένον ὑπὸ Μωϋσῆ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἐξεκκλησίασε τὸν Ἰσραὴλ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου;

7. Ὅτι Γοθολία ἦν ἡ ἄνομος, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῆς κατέσπασαν τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, καὶ γὰρ τὰ ἅγια οἴκου Κυρίου ἐποίησαν ταῖς Βααλίμ.

8. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς· Γενηθήτω γλωσσόκομον, καὶ τεθήτω ἐν πύλῃ οἴκου Κυρίου ἔξω·

9. καὶ κηρυξάτωσαν ἐν Ἰούδα καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ εἰςενέγκαι Κυρίῳ, καθὼς εἶπε Μωϋσῆς παῖς τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ.

CAPUT XXIV.

1. Erat septem annorum Joas in regnando ipsum, et quadraginta annos regnavit in Jerusalem : et nomen matri ejus Sabia de Bersabee.

2. Et fecit Joas rectum coram Domino omnibus diebus Jodae sacerdotis.

3. Et accepit Jodae duas uxores sibi, et genuerunt filios et filias.

4. Et factum est post hæc, et factum est super cor Joas instaurare domum Domini,

5. et congregavit sacerdotes et Levitas, et dixit eis : Exite in civitates Juda et congregate ab omni Israel argentum ad confirmandam domum Domini annum per annum, et festinate loqui, et non festinaverunt Levitæ.

6. Et vocavit rex Joas ipsum Jodae principem, et dixit ei : Cur non visitasti de Levitis ad inferendum a Juda et Jerusalem quod decretum fuit a Moyse homine Dei, quia convocavit ipsum Israel in tabernaculum testimonii ?

7. Quoniam Gotholia erat iniqua, et filii ejus diruerant domum Dei, nam et sancta domus Domini fecerunt ipsis Baalim.

8. Et dixit rex : Fiat capsula, et ponatur in porta domus Domini forinsecus :

9. et prædicent in Juda et in Jerusalem inferre Domino, sicut dixit Moyses puer Dei super Israel in deserto.

10. Καὶ ἔδωκαν πάντες ἄρχοντες καὶ πᾶς ὁ λαὸς, καὶ εἰςέφερον καὶ ἐνέβαλον εἰς τὸ γλωσσόκομον ἕως οὗ ἐπληρώθη.

11. Καὶ ἐγένετο, ὡς εἰςέφερον τὸ γλωσσόκομον πρὸς τοὺς προστάτας τοῦ βασιλέως διὰ χειρὸς τῶν Λευιτῶν, καὶ ὡς εἶδον ὅτι ἐπλεόνασε τὸ ἀργύριον, καὶ ἦλθεν ὁ γραμματεὺς τοῦ βασιλέως καὶ ὁ προστάτης τοῦ ἱερέως τοῦ μεγάλου, καὶ ἐξεκένωσαν τὸ γλωσσόκομον, καὶ κατέστησαν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. Οὕτως ἐποίουν ἡμέραν ἐξ ἡμέρας, καὶ συνήγαγον ἀργύριον πολύ.

12. Καὶ ἔδωκεν αὐτὸ ὁ βασιλεὺς καὶ Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς τοῖς ποιοῦσι τὰ ἔργα εἰς ἐργασίαν οἴκου Κυρίου· καὶ ἐμισθοῦντο λατόμους καὶ τέκτονας ἐπισκευάσαι τὸν οἶκον Κυρίου, καὶ χαλκεῖς σιδήρου καὶ χαλκοῦ ἐπισκευάσαι τὸν οἶκον Κυρίου.

13. Καὶ ἐποίουν οἱ ποιοῦντες τὰ ἔργα, καὶ ἀνέβη μῆκος τῶν ἔργων ἐν χερσὶν αὐτῶν, καὶ ἀνέστησαν τὸν οἶκον Κυρίου ἐπὶ τὴν στάσιν αὐτοῦ, καὶ ἐνίσχυσαν.

14. Καὶ ὡς συνετέλεσαν, ἤνεγκαν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ πρὸς Ἰωδαὲ τὸ κατάλοιπον τοῦ ἀργυρίου, καὶ ἐποίησαν σκεύη εἰς οἶκον Κυρίου, σκεύη λειτουργικὰ ὁλοκαυτωμάτων, καὶ θυΐσκας χρυσᾶς καὶ ἀργυρᾶς, καὶ ἀνήνεγκαν ὁλοκαυτώσεις ἐν οἴκῳ Κυρίου διαπαντὸς, πάσας τὰς ἡμέρας Ἰωδαέ.

15. Καὶ ἐγήρασεν Ἰωδαὲ πλήρης ἡμερῶν, καὶ ἐτελεύτησεν ὢν ἑκατὸν καὶ τριάκοντα ἐτῶν ἐν τῷ τελευτᾷν αὐτόν.

16. Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει Δαυὶδ μετὰ τῶν βασιλέων, ὅτι ἐποίησεν ἀγαθωσύνην μετὰ Ἰσραὴλ καὶ μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ.

17. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν τελευτὴν Ἰωδαὲ, εἰςῆλθον οἱ ἄρχοντες Ἰούδα, καὶ προσεκύνησαν τὸν βασιλέα· τότε ἐπήκουσεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς,

18. καὶ ἐγκατέλιπον τὸν οἶκον Κυρίου Θεοῦ τῶν πατέρων αὐτῶν, καὶ ἐδούλευον ταῖς Ἀστάρταις καὶ τοῖς εἰδώλοις, καὶ ἐγένετο ὀργὴ ἐπὶ Ἰούδαν καὶ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ.

19. Καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς προφήτας ἐπιστρέψαι πρὸς Κύριον, καὶ οὐκ ἤκουσαν· καὶ διεμαρτύρατο αὐτοῖς, καὶ οὐχ ὑπήκουσαν.

20. Καὶ πνεῦμα Θεοῦ ἐνέδυσε τὸν Ἀζαρίαν τὸν τοῦ Ἰωδαὲ τὸν ἱερέα, καὶ ἀνέστη ἐπάνω τοῦ λαοῦ, καὶ εἶπεν· Τάδε λέγει Κύριος· Τί παραπορεύεσθε τὰς ἐντολὰς Κυρίου; Καὶ οὐκ εὐοδωθήσεσθε, ὅτι ἐγκατελίπετε τὸν Κύριον, καὶ ἐγκαταλείψει ὑμᾶς.

21. Καὶ ἐπέθεντο αὐτῷ, καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν δι' ἐντολῆς Ἰωὰς τοῦ βασιλέως ἐν αὐλῇ οἴκου Κυρίου.

22. Καὶ οὐκ ἐμνήσθη Ἰωὰς τοῦ ἐλέους οὗ ἐποίησεν Ἰωδαὲ ὁ πατὴρ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐθανάτωσε τὸν υἱὸν αὐτοῦ. Καὶ ὡς ἀπέθνησκεν, εἶπεν· Ἴδοι Κύριος καὶ κρινάτω.

23. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν συντέλειαν τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἀνέβη ἐπ' αὐτὸν δύναμις Συρίας, καὶ ἦλθεν ἐπὶ Ἰούδαν καὶ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ κατέφθειραν πάντας τοὺς ἄρχοντας τοῦ λαοῦ ἐν τῷ λαῷ, καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐτῶν ἀπέστειλαν τῷ βασιλεῖ Δαμασκοῦ,

24. ὅτι ἐν ὀλίγοις ἀνδράσι παρεγένετο δύναμις Συρίας, καὶ ὁ Θεὸς παρέδωκεν εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν δύναμιν πολλὴν σφόδρα, ὅτι ἐγκατέλιπον Κύριον τὸν Θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν· καὶ μετὰ Ἰωὰς ἐποίησε κρίματα.

10. Et dederunt omnes principes et omnis populus, et intulerunt et immiserunt in capsulam quoadusque impleta est.

11. Et factum est, ut inferebant capsulam ad præsides regis per manum Levitarum, et ut viderunt quia abundavit argentum, et venit scriba regis et præses sacerdotis magni, et evacuaverunt capsulam, et restituerunt in loco ejus. Sic faciebant diem ex die, et congregaverunt argentum multum.

12. Et dedit illud rex et Jodae sacerdos facientibus opera ad operationem domus Domini : et mercede conducebant lapicidas et fabros ad instaurandam domum Domini, et fabros ferri et æris ad instaurandam domum Domini.

13. Et faciebant facientes opera, et ascendebat longitudo operum in manibus eorum, et suscitaverunt domum Domini super stationem ejus, et confirmarunt.

14. Et ut consummaverunt, attulerunt ad regem et ad Jodae residuum argenti, et fecerunt vasa ad domum Domini, vasa ministratoria holocaustomatum, et mortariola aurea et argentea, et obtulerunt holocaustoses in domo Domini perpetuo, omnibus diebus Jodae.

15. Et senuit Jodae plenus dierum, et obiit cum esset centum et triginta annorum in obeundo ipsum.

16. Et sepelierunt eum in civitate David cum regibus, quoniam fecerat bonitatem cum Israel et cum Deo et domo ejus.

17. Et factum est post obitum Jodae, intrarunt principes Juda, et adoraverunt regem : tunc exaudivit eos rex,

18. et dereliquerunt domum Domini Dei patrum suorum, et serviebant Astartibus et idolis, et facta est ira super Judam et super Jerusalem in die ista.

19. Et misit ad eos prophetas ad reducendum ad Dominum, et non audierunt : et contestatus est eis, et non obedierunt.

20. Et spiritus Dei induit Azariam filium Jodae sacerdotem, et surrexit supra populum, et dixit : Hæc dicit Dominus : Quid transgredimini mandata Domini? Et non prosperabimini, quoniam dereliquistis Dominum, et derelinquet vos.

21. Et irruerunt in eum, et lapidaverunt eum per mandatum Joas regis in atrio domus Domini.

22. Et Joas non est recordatus misericordiæ quam fecerat Jodae pater ejus secum, et interfecit filium ejus. Et dum moriebatur, dixit : Videat Dominus et judicet.

23. Et factum est post consummationem anni, ascendit super eum virtus Syriæ, et venit super Judam et super Jerusalem, et corruperunt omnes principes populi in populo, et omnia spolia eorum miserunt regi Damasci,

24. quoniam in paucis viris advenit virtus Syriæ, et Deus tradidit in manus eorum virtutem multam valde, quoniam dereliquerunt Dominum Deum patrum suorum : et cum Joas fecit judicia.

25. Καὶ μετὰ τὸ ἀπελθεῖν αὐτοὺς ἀπ' αὐτοῦ, ἐν τῷ ἐγκαταλιπεῖν αὐτὸν ἐν μαλακίαις μεγάλαις, καὶ ἐπέθεντο αὐτῷ οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐν αἵμασιν υἱοῦ Ἰωδαὲ τοῦ ἱερέως, καὶ ἐθανάτωσαν αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανε· καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει Δαυὶδ, καὶ οὐκ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ τῶν βασιλέων.

26. Καὶ οἱ ἐπιθέμενοι ἐπ' αὐτὸν Ζαβὲδ ὁ τοῦ Σαμαὰθ ὁ Ἀμμανίτης, καὶ Ἰωζαβὲδ ὁ τοῦ Σαμαρὴθ ὁ Μωαβίτης.

27. Καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πάντες, καὶ προςῆλθον αὐτῷ οἱ πέντε. Καὶ τὰ λοιπὰ, ἰδοὺ γεγραμμένα ἐπὶ τὴν γραφὴν τῶν βασιλέων· καὶ ἐβασίλευσεν Ἀμασίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ΄.

1. Ὢν εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ἐβασίλευσεν Ἀμασίας, καὶ εἰκοσιεννέα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἰωαδαὲν ἀπὸ Ἱερουσαλήμ.

2. Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐνώπιον Κυρίου, ἀλλ' οὐκ ἐν καρδίᾳ πλήρει.

3. Καὶ ἐγένετο, ὡς κατέστη ἡ βασιλεία ἐν χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐθανάτωσε τοὺς παῖδας αὐτοῦ τοὺς φονεύσαντας τὸν βασιλέα πατέρα αὐτοῦ.

4. Καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν οὐκ ἀπέκτεινε, κατὰ τὴν διαθήκην τοῦ νόμου Κυρίου, καθὼς γέγραπται, ὡς ἐνετείλατο Κύριος, λέγων· Οὐκ ἀποθανοῦνται πατέρες ὑπὲρ τέκνων, καὶ υἱοὶ οὐκ ἀποθανοῦνται ὑπὲρ πατέρων, ἀλλ' ἢ ἕκαστος τῇ ἑαυτοῦ ἁμαρτίᾳ ἀποθανοῦνται.

5. Καὶ συνήγαγεν Ἀμασίας τὸν οἶκον Ἰούδα, καὶ ἀνέστησεν αὐτοὺς κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν εἰς χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους ἐν παντὶ Ἰούδᾳ καὶ Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἠρίθμησεν αὐτοὺς ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, καὶ εὗρεν αὐτοὺς τριακοσίας χιλιάδας, ἐξελθεῖν εἰς πόλεμον δυνατοὺς, κρατοῦντας δόρυ καὶ θυρεόν.

6. Καὶ ἐμισθώσατο ἀπὸ Ἰσραὴλ ἑκατὸν χιλιάδας, δυνατοὺς ἰσχύϊ, ἑκατὸν ταλάντων ἀργυρίου.

7. Καὶ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ ἦλθε πρὸς αὐτὸν, λέγων· Βασιλεῦ, οὐ πορεύσεται μετὰ σοῦ δύναμις Ἰσραὴλ, ὅτι οὐκ ἔστι Κύριος μετὰ Ἰσραὴλ, πάντων τῶν υἱῶν Ἐφραΐμ.

8. Ὅτι ἐὰν ὑπολάβῃς κατισχῦσαι ἐν τούτοις, καὶ τροπώσεταί σε Κύριος ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν, ὅτι ἐστὶ παρὰ Κυρίου καὶ ἰσχῦσαι καὶ τροπώσασθαι.

9. Καὶ εἶπεν Ἀμασίας τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ Θεοῦ· Καὶ τί ποιήσω τὰ ἑκατὸν τάλαντα ἃ ἔδωκα τῇ δυνάμει Ἰσραήλ; Καὶ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ· Ἔστι τῷ Κυρίῳ δοῦναί σοι πλεῖστα τούτων.

10. Καὶ διεχώρισεν Ἀμασίας τῇ δυνάμει τῇ ἐλθούσῃ πρὸς αὐτὸν ἀπὸ Ἐφραΐμ, ἀπελθεῖν εἰς τὸν τόπον αὐτῶν. Καὶ ἐθυμώθησαν σφόδρα ἐπὶ Ἰούδαν, καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὸν τόπον αὐτῶν ἐν ὀργῇ θυμοῦ.

11. Καὶ Ἀμασίας κατίσχυσε καὶ παρέλαβε τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν κοιλάδα τῶν Ἁλῶν, καὶ ἐπάταξεν ἐκεῖ τοὺς υἱοὺς Σηεὶρ, δέκα χιλιάδας.

12. Καὶ δέκα χιλιάδας ἐζώγρησαν οἱ υἱοὶ Ἰούδα, καὶ ἔφερον αὐτοὺς ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ κρημνοῦ, καὶ κατεκρήμνιζον αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ ἄκρου τοῦ κρημνοῦ, καὶ πάντες διεῤῥήγνυντο.

25. Et postquam ipsi abierunt ab eo, in relinquendo eum in languoribus magnis, et conjuraverunt in eum pueri ejus in sanguinibus filii Jodae sacerdotis, et interfecerunt eum super lectum ejus, et mortuus est : et sepelierunt eum in civitate David, et non sepelierunt eum in sepulcro regum.

26. Et conjurantes super eum Zabed ipsius Samaath Ammanites, et Jozabed ipsius Samareth Moabites.

27. Et filii ejus omnes, et accesserunt ei quinque. Et reliqua, ecce scripta super scripturam regum : et regnavit Amasias filius ejus pro eo.

CAPUT XXV.

1. Cum esset viginti et quinque annorum regnavit Amasias, et viginti novem annos regnavit in Jerusalem : et nomen matri ejus Joadaen de Jerusalem.

2. Et fecit rectum in conspectu Domini, sed non in corde pleno.

3. Et factum est, ut constitutum est regnum in manu ipsius, et interfecit pueros suos qui occiderant regem patrem ipsius.

4. Et filios eorum non interfecit, juxta testamentum legis Domini, sicut scriptum est, quomodo mandavit Dominus, dicens : Non morientur patres pro filiis, et filii non morientur pro patribus, sed unusquisque suo ipsius peccato morientur.

5. Et congregavit Amasias domum Juda, et erexit eos secundum domos patriarum eorum in chiliarchos et centuriones in omni Juda et Jerusalem. Et numeravit eos a vigesimo anno et supra, et invenit eos trecenta millia, ad exeundum in prælium potentes, tenentes hastam et clypeum.

6. Et mercede conduxit de Israel centum millia, potentes fortitudine, centum talentis argenti.

7. Et homo Dei venit ad eum, dicens : Rex, non ibit tecum virtus Israel, quoniam non est Dominus cum Israel, omnibus filiis Ephraim.

8. Quoniam si existimaris prævalere in his, et in fugam vertet te Dominus coram inimicis, quoniam est a Domino et prævalere et in fugam verti.

9. Et dixit Amasias homini Dei : Et quid faciam centum talenta quæ dedi virtuti Israel? Et dixit homo Dei : Est Domino dare tibi plura his.

10. Et distinxit Amasias virtuti quæ venerat ad se de Ephraim, abire in locum ipsorum. Et indignati sunt valde super Judam, et reverterunt ad locum suum in ira indignationis.

11. Et Amasias confortatus est et assumpsit populum suum, et ivit in vallem Salinarum, et percussit ibi filios Seir, decem millia.

12. Et decem millia ceperunt vivos filii Juda, et ducebant super summitatem præcipitii, et præcipitabant eos a summitate præcipitii, et omnes disrupti sunt.

13. Καὶ υἱοὶ τῆς δυνάμεως οὓς ἀπέστρεψεν Ἀμασίας τοῦ μὴ πορευθῆναι μετ' αὐτοῦ εἰς πόλεμον, καὶ ἐπέθεντο ἐπὶ τὰς πόλεις Ἰούδα ἀπὸ Σαμαρείας ἕως Βαιθωρών· καὶ ἐπάταξαν ἐν αὐτοῖς τρεῖς χιλιάδας, καὶ ἐσκύλευσαν σκῦλα πολλά.

14. Καὶ ἐγένετο, μετὰ τὸ ἐλθεῖν Ἀμασίαν πατάξαντα τὴν Ἰδουμαίαν, καὶ ἤνεγκε πρὸς αὐτὸν τοὺς θεοὺς υἱῶν Σηεὶρ, καὶ ἔστησεν αὐτοὺς αὐτῷ εἰς θεοὺς, καὶ ἐναντίον αὐτῶν προςεκύνει, καὶ αὐτὸς αὐτοῖς ἔθυε.

15. Καὶ ἐγένετο ὀργὴ Κυρίου ἐπὶ Ἀμασίαν, καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ προφήτην, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Τί ἐζήτησας τοὺς θεοὺς τοῦ λαοῦ, οἳ οὐκ ἐξείλοντο τὸν λαὸν ἑαυτῶν ἐκ χειρός σου;

16. Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ λαλῆσαι αὐτῷ πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Μὴ σύμβουλον τοῦ βασιλέως δέδωκά σε; Πρόςεχε ἵνα μὴ μαστιγωθῇς. Καὶ ἐσιώπησεν ὁ προφήτης, καὶ εἶπεν· Ὅτι γινώσκω ὅτι ἐβούλετο ἐπὶ σοὶ τοῦ καταφθεῖραί σε, ὅτι ἐποίησας τοῦτο, καὶ οὐκ ἐπήκουσας τῆς συμβουλίας μου.

17. Καὶ ἐβουλεύσατο Ἀμασίας ὁ βασιλεὺς Ἰούδα, καὶ ἀπέστειλε πρὸς Ἰωὰς υἱὸν Ἰωάχαζ υἱοῦ Ἰηοῦ βασιλέα Ἰσραὴλ, λέγων· Δεῦρο, καὶ ὀφθῶμεν προςώποις.

18. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἀμασίαν βασιλέα Ἰούδα, λέγων· Ὁ ἀχχοὺχ ὁ ἐν τῷ Λιβάνῳ ἀπέστειλε πρὸς τὴν κέδρον τὴν ἐν τῷ Λιβάνῳ, λέγων· Δὸς τὴν θυγατέρα σου τῷ υἱῷ μου εἰς γυναῖκα, καὶ ἰδοὺ ἐλεύσεται τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ τὰ ἐν τῷ Λιβάνῳ. Καὶ ἦλθον τὰ θηρία, καὶ κατεπάτησαν τὸν ἀχχούχ.

19. Εἶπας· Ἰδοὺ ἐπάταξα τὴν Ἰδουμαίαν, καὶ ἐπαίρει σε ἡ καρδία σου ἡ βαρεῖα· νῦν κάθισον ἐν οἴκῳ σου, καὶ ἱνατὶ συμβάλλεις ἐν κακίᾳ, καὶ πεσῇ σὺ καὶ Ἰούδας μετὰ σοῦ;

20. Καὶ οὐκ ἤκουσεν Ἀμασίας, ὅτι παρὰ Κυρίου ἐγένετο τοῦ παραδοῦναι αὐτὸν εἰς χεῖρας, ὅτι ἐξεζήτησε τοὺς θεοὺς τῶν Ἰδουμαίων.

21. Καὶ ἀνέβη Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ ὤφθησαν ἀλλήλοις, αὐτὸς καὶ Ἀμασίας βασιλεὺς Ἰούδα ἐν Βαιθσαμὺς, ἥ ἐστι τοῦ Ἰούδα.

22. Καὶ ἐτροπώθη Ἰούδας κατὰ πρόσωπον Ἰσραὴλ, καὶ ἔφυγεν ἕκαστος εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ.

23. Καὶ τὸν Ἀμασίαν βασιλέα Ἰούδα τὸν τοῦ Ἰωὰς υἱοῦ Ἰωάχαζ κατέλαβεν Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐν Βαιθσαμὺς, καὶ εἰςήγαγεν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ κατέσπασεν ἀπὸ τοῦ τείχους Ἱερουσαλὴμ, ἀπὸ πύλης Ἐφραὶμ ἕως πύλης γωνίας, τετρακοσίους πήχεις.

24. Καὶ πᾶν τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ εὑρεθέντα ἐν οἴκῳ Κυρίου καὶ παρὰ τῷ Ἀβδεδὸμ, καὶ τοὺς θησαυροὺς οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν συμμίξεων, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Σαμάρειαν.

25. Καὶ ἔζησεν Ἀμασίας ὁ τοῦ Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰούδα, μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Ἰωὰς τὸν τοῦ Ἰωάχαζ βασιλέα Ἰσραὴλ, ἔτη δεκαπέντε.

26. Καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι Ἀμασίου οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι, οὐκ ἰδοὺ γεγραμμένοι ἐπὶ βιβλίου βασιλέων Ἰούδα καὶ Ἰσραήλ;

27. Καὶ ἐν τῷ καιρῷ ᾧ ἀπέστη Ἀμασίας ἀπὸ Κυ-

13. Et filii virtutis quos redire fecit Amasias ne irent secum ad bellum, et impetum fecerunt super civitates Juda a Samaria usque Bæthoron : et percusserunt in eis tria millia, et prædati sunt spolia multa.

14. Et factum est, postquam venit Amasias percussa Idumæa, et attulit ad se deos filiorum Seir, et statuit eos sibi in deos, et coram eis adorabat, et ipse eis adolebat.

15. Et facta est ira Domini super Amasiam, et misit ei prophetam, et dixit ei : Quid quæsivisti deos populi, qui non exemerunt populum suum de manu tua?

16. Et factum est, cum is loqueretur ad ipsum, et dixit ei : Numquid consiliarium regis dedi te? Attende ne flagelleris. Et tacuit propheta, et dixit : Quoniam cognosco quia voluit super te ad disperdendum te, quia fecisti hoc, et non exaudisti consilium meum.

17. Et consultavit Amasias rex Juda, et misit ad Joas filium Joachaz filii Jehu regem Israel, dicens : Veni, et conspiciamur faciebus.

18. Et misit Joas rex Israel ad Amasiam regem Juda, dicens : Anchuch (*carduus*) qui in Libano misit ad cedrum quæ in Libano, dicens : Da filiam tuam filio meo in uxorem, et ecce venient bestiæ agri quæ in Libano. Et venerunt bestiæ, et conculcarunt anchuch.

19. Dixisti : Ecce percussi Idumæam, et extollit te cor tuum grave : nunc sede in domo tua, et ut quid conjicis in malum, et cades tu et Judas tecum?

20. Et non audivit Amasias, quoniam a Domino factum est ad tradendum eum in manus, quoniam exquisivit deos Idumæorum.

21. Et ascendit Joas rex Israel, et conspecti sunt sibi invicem, ipse et Amasias rex Juda in Bæthsamys, quæ est ipsius Juda.

22. Et corruit Judas ad faciem Israel, et fugit unusquisque in tabernaculum suum.

23. Et Amasiam regem Juda filium Joas filii Joachaz cepit Joas rex Israel in Bæthsamys, et induxit eum in Jerusalem, et destruxit de muro Jerusalem, a porta Ephraim usque ad portam anguli, quadringentos cubitos.

24. Et omne aurum et argentum et omnia vasa inventa in domo Domini et apud Abdedom, et thesauros domus regis, et filios commistionum, et revertit in Samariam.

25. Et vixit Amasias filius Joas rex Juda, postquam mortuus est Joas filius Joachaz rex Israel, annos decem et quinque.

26. Et reliqua verba Amasiæ prima et ultima, nonne ecce scripta super librum regum Juda et Israel?

27. Et in tempore quo recessit Amasias a Domino, et con-

ρίου, καὶ ἐπέθεντο αὐτῷ ἐπίθεσιν, καὶ ἔφυγεν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Λαχὶς, καὶ ἀπέστειλαν κατόπισθεν αὐτοῦ εἰς Λαχὶς, καὶ ἐθανάτωσαν αὐτὸν ἐκεῖ.

28. Καὶ ἀνέλαβον αὐτὸν ἐπὶ τῶν ἵππων, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ.

jurarunt super eum conjurationem, et fugit e Jerusalem in Lachis, et miserunt post eum in Lachis, et interfecerunt eum ibi.

28. Et assumpserunt eum super equos, et sepelierunt eum cum patribus ejus in civitate David.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚϚ'.

1. Καὶ ἔλαβε πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν Ὀζίαν, καὶ αὐτὸς υἱὸς ἑκκαίδεκα ἐτῶν, καὶ ἐβασίλευσαν αὐτὸν ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἀμασίου.

2. Αὐτὸς ᾠκοδόμησε τὴν Αἰλὰθ, αὐτὸς ἐπέστρεψεν αὐτὴν τῷ Ἰούδα μετὰ τὸ κοιμηθῆναι τὸν βασιλέα μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ.

3. Υἱὸς ἑκκαίδεκα ἐτῶν ἐβασίλευσεν Ὀζίας, καὶ πεντήκοντα καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἰεχελία ἀπὸ Ἱερουσαλήμ.

4. Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐνώπιον Κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν Ἀμασίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

5. Καὶ ἦν ἐκζητῶν τὸν Κύριον ἐν ταῖς ἡμέραις Ζαχαρίου τοῦ συνιόντος ἐν φόβῳ Κυρίου, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἐζήτησε τὸν Κύριον, καὶ εὐώδωσεν αὐτῷ Κύριος.

6. Καὶ ἐξῆλθε καὶ ἐπολέμησε πρὸς τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ κατέσπασε τὰ τείχη Γὲθ, καὶ τὰ τείχη Ἰαβνὴρ, καὶ τὰ τείχη Ἀζώτου, καὶ ᾠκοδόμησε πόλεις Ἀζώτου, καὶ ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις.

7. Καὶ κατίσχυσεν αὐτὸν Κύριος ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ ἐπὶ τοὺς Ἄραβας τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς πέτρας, καὶ ἐπὶ τοὺς Μιναίους.

8. Καὶ ἔδωκαν οἱ Μιναῖοι δῶρα τῷ Ὀζίᾳ, καὶ ἦν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἕως εἰσόδου Αἰγύπτου, ὅτι κατίσχυσεν ἕως ἄνω.

9. Καὶ ᾠκοδόμησεν Ὀζίας πύργους ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπὶ τὴν πύλην τῆς γωνίας, καὶ ἐπὶ τὴν πύλην τῆς φάραγγος, καὶ ἐπὶ τῶν γωνιῶν, καὶ κατίσχυσε.

10. Καὶ ᾠκοδόμησε πύργους ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἐλατόμησε λάκκους πολλοὺς, ὅτι κτήνη πολλὰ ὑπῆρχεν αὐτῷ ἐν Σεφηλᾷ καὶ ἐν τῇ πεδινῇ, καὶ ἀμπελουργοὶ ἐν τῇ ὀρεινῇ καὶ ἐν τῷ Καρμήλῳ, ὅτι γεωργὸς ἦν.

11. Καὶ ἐγένετο τῷ Ὀζίᾳ δύναμις ποιοῦσα πόλεμον, καὶ ἐκπορευομένη εἰς παράταξιν εἰς πόλεμον καὶ εἰσπορευομένη εἰς παράταξιν εἰς ἀριθμόν· καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν διὰ χειρὸς Ἰειὴλ τοῦ γραμματέως, καὶ Μαασίου τοῦ κριτοῦ, διὰ χειρὸς Ἀνανίου τοῦ διαδόχου τοῦ βασιλέως.

12. Πᾶς ὁ ἀριθμὸς τῶν πατριαρχῶν τῶν δυνατῶν εἰς πόλεμον δισχίλιοι ἑξακόσιοι,

13. καὶ μετ' αὐτῶν δύναμις πολεμικὴ, τριακόσιαι χιλιάδες καὶ ἑπτακισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι· οὗτοι οἱ ποιοῦντες πόλεμον ἐν δυνάμει ἰσχύος βοηθῆσαι τῷ βασιλεῖ ἐπὶ τοὺς ὑπεναντίους.

14. Καὶ ἡτοίμασεν αὐτοῖς Ὀζίας πάσῃ τῇ δυνάμει θυρεοὺς καὶ δόρατα καὶ περικεφαλαίας καὶ θώρακας καὶ τόξα καὶ εἰς λίθους σφενδόνας.

15. Καὶ ἐποίησεν ἐν Ἱερουσαλὴμ μηχανὰς μεμηχανευμένας λογιστοῦ, τοῦ εἶναι ἐπὶ τῶν πύργων καὶ ἐπὶ τῶν γωνιῶν, βάλλειν βέλεσι καὶ λίθοις μεγάλοις. Καὶ ἠκούσθη ἡ κατασκευὴ αὐτῶν ἕως πόρρω· ὅτι ἐθαυμαστώθη τοῦ βοηθῆναι ἕως οὗ κατίσχυσε.

CAPUT XXVI.

1. Et sumpsit omnis populus terræ Oziam, et ipse filius sexdecim annorum, et regnare fecerunt eum pro patre suo Amasia.

2. Ipse ædificavit Ælath, ipse restituit eam Juda postquam dormivit rex cum patribus suis.

3. Filius sexdecim annorum regnavit Ozias, et quinquaginta et duos annos regnavit in Jerusalem: et nomen matri ejus Jechelia de Jerusalem.

4. Et fecit rectum in conspectu Domini juxta omnia quæcumque fecerat Amasias pater ejus.

5. Et fuit exquirens Dominum in diebus Zachariæ intelligentis in timore Domini, et in diebus ejus quæsivit Dominum, et prosperavit eum Dominus.

6. Et exiit et bellavit adversus alienigenas, et demolitus est mœnia Geth, et mœnia Jabner, et mœnia Azoti, et ædificavit civitates Azoti, et in alienigenis.

7. Et confortavit eum Dominus super alienigenas, et super Arabas habitantes super petram, et super Minæos.

8. Et dederunt Minæi dona Oziæ, et fuit nomen ejus usque ad introitum Ægypti, quoniam prævaluit usque sursum.

9. Et ædificavit Ozias turres in Jerusalem, et super portam anguli, et super portam vallis, et super angulos, et confirmavit.

10. Et ædificavit turres in deserto, et effodit cisternas multas, quoniam pecora multa erant ei in Sephela et in campestri, et vinitores in montana et in Carmelo, quoniam agricultor erat.

11. Et fuit Oziæ virtus faciens bellum, et egrediens in aciem ad prælium et ingrediens in aciem ad numerum: et fuit numerus eorum per manum Jiel scribæ, et Maasiæ judicis, per manum Ananiæ vicarii regis.

12. Omnis numerus patriarcharum potentium ad bellum bis mille sexcenti,

13. et cum eis virtus bellatrix, trecenta millia et septem mille et quingenti: hi facientes bellum in virtute fortitudinis ad auxiliandum regi super adversarios.

14. Et paravit eis Ozias omni virtuti clypeos et hastas et galeas et thoraces et arcus et ad lapides fundas.

15. Et fecit in Jerusalem machinas fabrefactas excogitantis, ut essent super turres et super angulos, ad jaciendum jaculis et saxis magnis. Et auditus est apparatus eorum usque longe: quoniam mirificatus est habendo auxilium quoadusque confortatus est.

16. Καὶ ὡς κατίσχυσεν, ὑψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ τοῦ καταφθεῖραι· καὶ ἠδίκησεν ἐν Κυρίῳ Θεῷ αὐτοῦ, καὶ εἰςῆλθεν εἰς τὸν ναὸν Κυρίου θυμιάσαι ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν θυμιαμάτων.

17. Καὶ εἰςῆλθεν ὀπίσω αὐτοῦ Ἀζαρίας ὁ ἱερεὺς, καὶ μετ' αὐτοῦ ἱερεῖς τοῦ Κυρίου ὀγδοήκοντα υἱοὶ δυνατοί.

18. Καὶ ἔστησαν ἐπὶ Ὀζίαν τὸν βασιλέα, καὶ εἶπαν αὐτῷ· Οὐ σοὶ, Ὀζία, θυμιάσαι τῷ Κυρίῳ, ἀλλ' ἢ τοῖς ἱερεῦσιν υἱοῖς Ἀαρὼν τοῖς ἡγιασμένοις θῦσαι. Ἔξελθε ἐκ τοῦ ἁγιάσματος, ὅτι ἀπέστης ἀπὸ Κυρίου· καὶ οὐκ ἔσται σοι τοῦτο εἰς δόξαν παρὰ Κυρίου Θεοῦ.

19. Καὶ ἐθυμώθη Ὀζίας, καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὸ θυμιατήριον τοῦ θυμιάσαι ἐν τῷ ναῷ· καὶ ἐν τῷ θυμωθῆναι αὐτὸν πρὸς τοὺς ἱερεῖς, καὶ ἡ λέπρα ἀνέτειλεν ἐν τῷ μετώπῳ, αὐτοῦ ἐναντίον τῶν ἱερέων ἐν οἴκῳ Κυρίου, ἐπάνω τοῦ θυσιαστηρίου τῶν θυμιαμάτων.

20. Καὶ ἐπέστρεψε πρὸς αὐτὸν Ἀζαρίας ὁ ἱερεὺς ὁ πρῶτος καὶ οἱ ἱερεῖς, καὶ ἰδοὺ αὐτὸς λεπρὸς ἐν τῷ μετώπῳ, καὶ κατέσπευσαν αὐτὸν ἐκεῖθεν, καὶ γὰρ αὐτὸς ἔσπευσεν ἐξελθεῖν, ὅτι ἤλεγξεν αὐτὸν Κύριος.

21. Καὶ Ὀζίας ὁ βασιλεὺς ἦν λεπρὸς ἕως ἡμέρας τῆς τελευτῆς αὐτοῦ, καὶ ἐν οἴκῳ Ἀπφουσὼθ ἐκάθητο λεπρὸς, ὅτι ἀπεσχίσθη ἀπὸ οἴκου Κυρίου. Καὶ Ἰωάθαμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ κρίνων τὸν λαὸν τῆς γῆς.

22. Καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι Ὀζίου οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι, γεγραμμένοι ὑπὸ Ἰεσσίου τοῦ προφήτου.

23. Καὶ ἐκοιμήθη Ὀζίας μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν τῷ πεδίῳ τῆς ταφῆς τῶν βασιλέων, ὅτι εἶπαν ὅτι λεπρός ἐστι. Καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωάθαμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ'.

1. Υἱὸς εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν Ἰωάθαμ ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν, καὶ ἑκκαίδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἱερουσὰ θυγάτηρ Σαδώκ.

2. Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐνώπιον Κυρίου, κατὰ πάντα ἃ ἐποίησεν Ὀζίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἀλλ' οὐκ εἰςῆλθεν εἰς τὸν ναὸν Κυρίου, καὶ ἔτι ὁ λαὸς κατεφθείρετο.

3. Αὐτὸς ᾠκοδόμησε τὴν πύλην οἴκου Κυρίου τὴν ὑψηλὴν, καὶ ἐν τείχει Ὀπὲλ ᾠκοδόμησε πολλὰ,

4. ἐν ὄρει Ἰούδα, καὶ ἐν τοῖς δρυμοῖς, καὶ οἰκήσεις καὶ πύργους.

5. Αὐτὸς ἐμαχέσατο πρὸς βασιλέα υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ κατίσχυσεν ἐπ' αὐτόν. Καὶ ἐδίδουν αὐτῷ οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν καὶ κατ' ἐνιαυτὸν ἑκατὸν τάλαντα ἀργυρίου, καὶ δέκα χιλιάδας κόρων πυροῦ, καὶ κριθῶν δέκα χιλιάδας. Ταῦτα ἔφερεν αὐτῷ βασιλεὺς υἱῶν Ἀμμὼν κατ' ἐνιαυτὸν ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ καὶ τῷ τρίτῳ.

6. Κατίσχυσεν Ἰωάθαμ, ὅτι ἡτοίμασε τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ ἐναντίον Κυρίου Θεοῦ αὐτοῦ.

7. Καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι Ἰωάθαμ καὶ ὁ πόλεμος καὶ αἱ πράξεις αὐτοῦ, ἰδοὺ γεγραμμέναι ἐπὶ βιβλίῳ βασιλέων Ἰούδα καὶ Ἰσραὴλ (*).

9. Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωάθαμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ,

(*) 8. Καὶ εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ἦν βασιλεύσας, καὶ ἓξ καὶ δέκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ. (*Alex.*)

16. Et postquam confortatus est, exaltatum est cor ejus ad corrumpendum : et injuste fecit in Dominum Deum suum, et intravit in templum Domini ad adolendum super altare thymiamatum.

17. Et intravit post eum Azarias sacerdos, et cum eo sacerdotes Domini octuaginta filii potentes.

18. Et steterunt super Oziam regem, et dixerunt ei : Non tibi, Ozia, adolere Domino, sed sacerdotibus filiis Aaron sanctificatis adolere. Egredere e sanctuario, quoniam recessisti a Domino : et non erit tibi hoc ad gloriam a Domino Deo.

19. Et indignatus est Ozias, et in manu ejus thuribulum ad adolendum thymiama in templo : et in irascendo eum adversus sacerdotes, et lepra exorta est in fronte ejus, coram sacerdotibus in domo Domini, super altare thymiamatum.

20. Et convertit se ad eum Azarias sacerdos primus et sacerdotes, et ecce ipse leprosus in fronte, et festinare fecerunt eum inde, nam et ipse festinavit exire, quoniam arguerat eum Dominus.

21. Et Ozias rex fuit leprosus usque ad diem obitus sui, et in domo Apphusoth sedit leprosus, quoniam abscissus fuerat a domo Domini. Et Joatham filius ejus super regnum ejus judicans populum terræ.

22. Et reliqua verba Oziæ prima et novissima, scripta a Jessia propheta.

23. Et dormivit Ozias cum patribus suis, et sepelierunt eum cum patribus ejus in campo sepulturæ regum, quoniam dixerunt quia leprosus est. Et regnavit Joatham filius ejus pro eo.

CAPUT XXVII.

1. Filius viginti et quinque annorum Joatham in regnando ipsum, et sex et decem annos regnavit in Jerusalem : et nomen matris ejus Hierusa filia Sadoc.

2. Et fecit rectum in conspectu Domini, juxta omnia quæ fecerat Ozias pater ejus, sed non intravit in templum Domini, et adhuc populus corrumpebatur.

3. Hic ædificavit portam domus Domini excelsam, et in muro Opel ædificavit multa,

4. in monte Juda, et in saltibus, et habitationes et turres.

5. Hic pugnavit adversus regem filiorum Ammon, et prævaluit super eum. Et dabant ei filii Ammon et per annum centum talenta argenti, et decem millia cororum tritici, et hordeorum decem millia. Hæc afferebat ei rex filiorum Ammon per annum in primo anno et in secundo et tertio.

6. Confortatus est Joatham, quoniam paravit vias suas coram Domino Deo suo.

7. Et reliqua verba Joatham et bellum et actiones ejus, ecce scripta in libro regum Juda et Israel.

9. Et dormivit Joatham cum patribus suis, et sepultus

8. Et viginti quinque annorum erat cum regnaret, et sedecim annos regnavit in Jerusalem.

καὶ ἐτάφη ἐν πόλει Δαυὶδ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἄχαζ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

est in civitate David, et regnavit Achaz filius ejus pro eo.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ'.

1. Υἱὸς εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ἦν Ἄχαζ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ ἑκκαίδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ οὐκ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐνώπιον Κυρίου, ὡς Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

2. Καὶ ἐπορεύθη κατὰ τὰς ὁδοὺς βασιλέων Ἰσραήλ· καὶ γὰρ γλυπτὰ ἐποίησε,

3. καὶ τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν ἐν Γὲ Βενεννόμ· καὶ διῆγε τὰ τέκνα αὐτοῦ διὰ πυρὸς κατὰ τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξωλόθρευσε Κύριος ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ἰσραήλ.

4. Καὶ ἐθυμία ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν, καὶ ἐπὶ τῶν δωμάτων, καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλσώδους.

5. Καὶ παρέδωκεν αὐτὸν Κύριος ὁ Θεὸς αὐτοῦ διὰ χειρὸς βασιλέως Συρίας, καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτῷ καὶ ᾐχμαλώτευσεν ἐξ αὐτῶν αἰχμαλωσίαν πολλὴν, καὶ ἤγαγεν εἰς Δαμασκὸν, καὶ εἰς χεῖρας βασιλέως Ἰσραὴλ παρέδωκεν αὐτὸν, καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτῷ πληγὴν μεγάλην.

6. Καὶ ἀπέκτεινε Φακεὲ ὁ τοῦ Ῥομελία βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐν Ἰούδα ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἑκατὸν εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν δυνατῶν ἰσχύϊ, ἐν τῷ καταλιπεῖν αὐτοὺς Κύριον τὸν Θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν.

7. Καὶ ἀπέκτεινε Ζεχρὶ ὁ δυνατὸς τοῦ Ἐφραὶμ τὸν Μαασίαν τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως, καὶ τὸν Ἐζρικὰν ἡγούμενον τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ τὸν Ἐλκανὰ τὸν διάδοχον τοῦ βασιλέως.

8. Καὶ ᾐχμαλώτισαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν τριακοσίας χιλιάδας, γυναῖκας καὶ υἱοὺς καὶ θυγατέρας· καὶ σκῦλα πολλὰ ἐσκύλευσαν ἐξ αὐτῶν, καὶ ἤνεγκαν τὰ σκῦλα εἰς Σαμάρειαν.

9. Καὶ ἐκεῖ ἦν ὁ προφήτης τοῦ Κυρίου, Ὠδὴδ ὄνομα αὐτῷ· καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν τῆς δυνάμεως τῶν ἐρχομένων εἰς Σαμάρειαν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἰδοὺ ὀργὴ Κυρίου Θεοῦ τῶν πατέρων ὑμῶν ἐπὶ Ἰούδαν, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν, καὶ ἀπεκτείνατε ἐν αὐτοῖς ἐν ὀργῇ, καὶ ἕως τῶν οὐρανῶν ἔφθακε.

10. Καὶ νῦν υἱοὺς Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλὴμ ὑμεῖς λέγετε κατακτήσασθαι εἰς δούλους καὶ δούλας. Οὐχ ἰδού εἰμι μεθ' ὑμῶν μαρτυρῆσαι Κυρίῳ Θεῷ ὑμῶν;

11. Καὶ νῦν ἀκούσατέ μου, καὶ ἀποστρέψατε τὴν αἰχμαλωσίαν ἣν ᾐχμαλωτεύσατε τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν, ὅτι ὀργὴ θυμοῦ Κυρίου ἐφ' ὑμῖν.

12. Καὶ ἀνέστησαν ἄρχοντες ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἐφραὶμ, Οὐδείας ὁ τοῦ Ἰωανοῦ, καὶ Βαραχίας ὁ τοῦ Μοσολαμὼθ, καὶ Ἐζεκίας ὁ τοῦ Σελλὴμ, καὶ Ἀμασίας ὁ τοῦ Ἐλδαῒ ἐπὶ τοὺς ἐρχομένους ἀπὸ τοῦ πολέμου,

13. καὶ εἶπαν αὐτοῖς· Οὐ μὴ εἰςαγάγητε τὴν αἰχμαλωσίαν ὧδε πρὸς ἡμᾶς, ὅτι εἰς τὸ ἁμαρτάνειν τῷ Κυρίῳ ἐφ' ἡμᾶς ὑμεῖς λέγετε προςθεῖναι ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν καὶ ἐπὶ τὴν ἄγνοιαν ἡμῶν, ὅτι πολλὴ ἡ ἁμαρτία ἡμῶν καὶ ὀργὴ θυμοῦ Κυρίου ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ.

14. Καὶ ἀφῆκαν οἱ πολεμισταὶ τὴν αἰχμαλωσίαν καὶ τὰ σκῦλα ἐναντίον τῶν ἀρχόντων καὶ πάσης τῆς ἐκκλησίας.

15. Καὶ ἀνέστησαν ἄνδρες οἳ ἐπεκλήθησαν ἐν ὀνό-

CAPUT XXVIII.

1. Filius viginti et quinque annorum erat Achaz in regnando ipsum, et sexdecim annos regnavit in Jerusalem : et non fecit rectum in conspectu Domini, sicut David pater ejus.

2. Et ambulavit secundum vias regum Israel : etenim sculptilia fecit,

3. et idolis eorum in Ge Benennon : et traduxit filios suos per ignem secundum abominationes gentium quas exterminaverat Dominus a facie filiorum Israel.

4. Et adolebat super excelsa, et super solaria, et sub omni ligno frondoso.

5. Et tradidit eum Dominus Deus ejus per manum regis Syriæ, et percussit in eo et captivavit de eis captivitatem multam, et adduxit in Damascum, et in manus regis Israel tradidit eum, et percussit in eo plagam magnam.

6. Et interfecit Phacee filius Romeliæ rex Israel in Juda in una die centum viginti millia virorum potentium fortitudine, in relinquendo eos Dominum Deum patrum suorum.

7. Et interfecit Zechri potens ex Ephraim Maasiam filium regis, et Ezricam præfectum domus ejus, et Elcana vicarium regis.

8. Et captivaverunt filii Israel de fratribus suis trecenta millia, mulieres et filios et filias : et spolia multa prædati sunt ex eis, et attulerunt spolia in Samariam.

9. Et ibi propheta Domini, Oded nomen ei : et exiit in occursum virtutis venientium in Samariam, et dixit eis : Ecce ira Domini Dei patrum vestrorum super Judam, et tradidit eos in manus vestras, et interfecistis in eis in ira, et usque ad cœlos pervenit.

10. Et nunc filios Juda et Jerusalem vos dicitis possidere in servos et servas. Nonne ecce ego sum vobiscum ad contestandum Domino Deo vestro?

11. Et nunc audite me, et restituite captivitatem quam captivastis de fratribus vestris, quoniam ira furoris Domini super vos.

12. Et surrexerunt principes de filiis Ephraim, Udias filius Joanu, et Barachias filius Mosolamoth, et Ezecias filius Sellem, et Amasias filius Eldai super advenientes e bello,

13. et dixerunt eis : Non introducite captivitatem huc ad nos, quoniam ad peccandum Domino super nos vos dicitis adjicere super peccata nostra et super ignorantiam nostram, quoniam multum est peccatum nostrum et ira furoris Domini super Israel.

14. Et dimiserunt bellatores captivitatem et spolia ante principes et omnem ecclesiam.

15. Et surrexerunt viri invocati in nomine, et suscepe-

ματι, καὶ ἀντελάβοντο τῆς αἰχμαλωσίας, καὶ πάντας τοὺς γυμνοὺς περιέβαλον ἀπὸ τῶν σκύλων, καὶ ἐνέδυσαν αὐτοὺς καὶ ὑπέδησαν αὐτοὺς, καὶ ἔδωκαν φαγεῖν καὶ ἀλείψασθαι, καὶ ἀντελάβοντο καὶ ἐν ὑποζυγίοις παντὸς ἀσθενοῦντος, καὶ κατέστησαν αὐτοὺς εἰς Ἱεριχὼ πόλιν Φοινίκων πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν, καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Σαμάρειαν.

16. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ἄχαζ πρὸς βασιλέα Ἀσσοὺρ βοηθῆσαι αὐτῷ, καὶ ἐν τούτῳ,

17. ὅτι οἱ Ἰδουμαῖοι ἐπέθεντο, καὶ ἐπάταξαν ἐν Ἰούδα, καὶ ᾐχμαλώτισαν αἰχμαλωσίαν.

18. Καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἐπέθεντο ἐπὶ τὰς πόλεις τῆς πεδινῆς, καὶ ἀπὸ λιβὸς τοῦ Ἰούδα, καὶ ἔλαβον τὴν Βαιθσαμὺς, (καὶ τὰ ἐν οἴκῳ Κυρίου, καὶ τὰ ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως, καὶ τῶν ἀρχόντων, καὶ ἔδωκαν τῷ βασιλεῖ), τὴν Ἀϊλὼν, καὶ τὴν Γαληρὼ, καὶ τὴν Σωχὼ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ τὴν Θαμνὰ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ τὴν Γαμζὼ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς· καὶ κατῴκησαν ἐκεῖ,

19. ὅτι ἐταπείνωσε Κύριος τὸν Ἰούδαν διὰ Ἄχαζ βασιλέα Ἰούδα, ὅτι ἀπέστη ἀποστάσει ἀπὸ Κυρίου.

20. Καὶ ἦλθεν ἐπ' αὐτὸν Θαλγαφελλασὰρ βασιλεὺς Ἀσσοὺρ, καὶ ἔθλιψεν αὐτόν.

21. Καὶ ἔλαβεν Ἄχαζ τὰ ἐν οἴκῳ Κυρίου, καὶ τὰ ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων, καὶ ἔδωκε τῷ βασιλεῖ Ἀσσούρ· καὶ οὐκ εἰς βοήθειαν αὐτῷ ἦν,

22. ἀλλ' ἢ τῷ θλιβῆναι αὐτόν. Καὶ προςέθηκε τοῦ ἀποστῆναι ἀπὸ Κυρίου, καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἄχαζ·

23. Ἐκζητήσω τοὺς θεοὺς Δαμασκοῦ τοὺς τύπτοντάς με· καὶ εἶπεν· Ὅτι θεοὶ βασιλέως Συρίας αὐτοὶ κατισχύσουσιν αὐτοὺς, αὐτοῖς τοίνυν θύσω, καὶ ἀντιλήψονταί μου. Καὶ αὐτοὶ ἐγένοντο αὐτῷ εἰς σκῶλον καὶ παντὶ Ἰσραήλ.

24. Καὶ ἀπέστησεν Ἄχαζ τὰ σκεύη οἴκου Κυρίου, καὶ κατέκοψεν αὐτὰ, καὶ ἔκλεισε τὰς θύρας οἴκου Κυρίου, καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ θυσιαστήρια ἐν πάσῃ γωνίᾳ ἐν Ἱερουσαλὴμ,

25. καὶ ἐν πάσῃ πόλει καὶ πόλει ἐν Ἰούδα ἐποίησεν ὑψηλὰ θυμιᾷν θεοῖς ἀλλοτρίοις, καὶ παρώργισαν Κύριον τὸν Θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν.

26. Καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι αὐτοῦ καὶ αἱ πράξεις αὐτοῦ αἱ πρῶται καὶ ἔσχαται, ἰδοὺ γεγραμμέναι ἐπὶ βιβλίῳ βασιλέων Ἰούδα καὶ Ἰσραήλ.

27. Καὶ ἐκοιμήθη Ἄχαζ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν πόλει Δαυὶδ, ὅτι οὐκ εἰςήνεγκαν αὐτὸν εἰς τοὺς τάφους τῶν βασιλέων Ἰσραὴλ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἐζεκίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΘʹ.

1. Καὶ Ἐζεκίας ἐβασίλευσεν ὢν εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν, καὶ εἴκοσι ἐννέα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἀβιὰ θυγάτηρ Ζαχαρίου.

2. Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐνώπιον Κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησε Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

3. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἔστη ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ ἀνέῳξε τὰς θύρας οἴκου Κυρίου καὶ ἐπεσκεύασεν αὐτάς.

runt captivitatem, et omnes nudos vestierunt de spoliis, et induerunt eos et calceaverunt eos, et dederunt comedere et ungi, et susceperunt etiam in subjugalibus omnem infirmum, et collocaverunt eos in Jericho civitate palmarum apud fratres eorum, et reverterunt in Samariam.

16. In tempore illo misit rex Achaz ad regem Assur ad auxiliandum sibi, et in hoc,

17. quoniam Idumæi invaserunt, et percusserunt in Juda, et captivarunt captivitatem.

18. Et alienigenæ invaserunt super civitates campestris, et ab africo Juda, et ceperunt Bæthsamys, (et quæ in domo Domini, et quæ in domo regis, et principum, et dederunt regi), Ailon, et Galero, et Socho et pagos ejus, et Thamna et pagos ejus, et Gamzo et pagos ejus : et habitaverunt illic,

19. quoniam humiliavit Dominus Judam propter Achaz regem Juda, quoniam discessit discessione a Domino.

20. Et venit super eum Thalgaphallasar rex Assur, et tribulavit eum.

21. Et cepit Achaz quæ in domo Domini, et quæ in domo regis et principum, et dedit regi Assur : et non ad auxilium ei fuit,

22. sed ut ipse tribularetur. Et adjecit recedere a Domino, et dixit rex Achaz :

23. Exquiram deos Damasci qui verberant me : et dixit : Quoniam dii regis Syriæ ipsi confortant eos, ipsis igitur sacrificabo, et suscipient me. Et ipsi fuerunt ei in scandalum et omni Israel.

24. Et removit Achaz vasa domus Domini, et concidit ea, et clausit januas domus Domini, et fecit sibi altaria in omni angulo in Jerusalem,

25. et in omni civitate et civitate in Juda fecit excelsa ad adolendum diis alienis, et irritaverunt Dominum Deum patrum suorum.

26. Et reliqua verba ejus et actiones ejus primæ et novissimæ, ecce scripta in libro regum Juda et Israel.

27. Et dormivit Achaz cum patribus suis, et sepultus est in civitate David, quoniam non intulerunt eum in sepulcra regum Israel, et regnavit Ezecias filius ejus pro eo.

CAPUT XXIX.

1. Et Ezecias regnavit cum esset viginti et quinque annorum, et viginti novem annos regnavit in Jerusalem : et nomen matri ejus Abia filia Zachariæ.

5. Et fecit rectum in conspectu Domini secundum omnia quæ fecit David pater ejus.

3. Et factum est, ut stetit super regnum suum, in mense primo aperuit januas domus Domini et instauravit eas.

4. Καὶ εἰσήγαγε τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς Λευίτας, καὶ κατέστησεν αὐτοὺς εἰς τὸ κλίτος τὸ πρὸς ἀνατολάς,

5. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἀκούσατε, οἱ Λευῖται, νῦν ἁγνίσθητε, καὶ ἁγνίσατε τὸν οἶκον Κυρίου Θεοῦ τῶν πατέρων ὑμῶν, καὶ ἐκβάλετε τὴν ἀκαθαρσίαν ἐκ τῶν ἁγίων.

6. Ὅτι ἀπέστησαν οἱ πατέρες ἡμῶν, καὶ ἐποίησαν τὸ πονηρὸν ἐναντίον Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν, καὶ ἐγκατέλιπον αὐτὸν, καὶ ἀπέστρεψαν τὸ πρόσωπον αὐτῶν ἀπὸ τῆς σκηνῆς Κυρίου, καὶ ἔδωκαν αὐχένα.

7. Καὶ ἀπέκλεισαν τὰς θύρας τοῦ ναοῦ, καὶ ἔσβεσαν τοὺς λύχνους, καὶ θυμίαμα οὐκ ἐθυμίασαν, καὶ ὁλοκαυτώματα οὐ προσήνεγκαν ἐν τῷ ἁγίῳ, Θεῷ Ἰσραήλ.

8. Καὶ ὠργίσθη ὀργῇ Κύριος ἐπὶ τὸν Ἰούδαν καὶ τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς εἰς ἔκστασιν καὶ εἰς ἀφανισμὸν καὶ εἰς συρισμὸν, ὡς ὑμεῖς ὁρᾶτε τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν.

9. Καὶ ἰδοὺ πεπλήγασιν οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν μαχαίρᾳ, καὶ οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν καὶ αἱ γυναῖκες ὑμῶν ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἐν γῇ οὐκ αὐτῶν, ὃ καὶ νῦν ἐστιν.

10. Ἐπὶ τούτοις νῦν ἐστιν ἐπὶ καρδίας διαθέσθαι διαθήκην μου, διαθήκην Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ἀποστρέψει τὴν ὀργὴν τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ ἀφ' ἡμῶν.

11. Καὶ νῦν μὴ διαλίπητε, ὅτι ἐν ὑμῖν ᾑρέτικε Κύριος στῆναι ἐναντίον αὐτοῦ λειτουργεῖν, καὶ εἶναι αὐτῷ λειτουργοῦντας καὶ θυμιῶντας.

12. Καὶ ἀνέστησαν οἱ Λευῖται, Μαὰθ ὁ τοῦ Ἀμασὶ, καὶ Ἰωὴλ ὁ τοῦ Ἀζαρίου ἐκ τῶν υἱῶν Καάθ· καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Μεραρὶ, Κὶς ὁ τοῦ Ἀβδὶ, καὶ Ἀζαρίας ὁ τοῦ Ἰλαελήλ· καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Γεδσωνὶ, Ἰωδαὰδ ὁ τοῦ Ζεμμὰθ, καὶ Ἰωαδάμ. Οὗτοι υἱοὶ Ἰωαχά.

13. Καὶ τῶν υἱῶν Ἐλισαφὰν, Ζαμβρὶ, καὶ Ἰειήλ· καὶ τῶν υἱῶν Ἀσὰφ, Ζαχαρίας, καὶ Ματθανίας·

14. καὶ τῶν υἱῶν Αἱμὰν, Ἰειὴλ καὶ Σεμεΐ· καὶ τῶν υἱῶν Ἰδιθοὺν, Σαμαίας, καὶ Ὀζιήλ.

15. Καὶ συνήγαγον τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν, καὶ ἡγνίσθησαν κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ βασιλέως διὰ προστάγματος Κυρίου, καθαρίσαι τὸν οἶκον Κυρίου.

16. Καὶ εἰσῆλθον οἱ ἱερεῖς ἔσω εἰς τὸν οἶκον Κυρίου ἁγνίσαι, καὶ ἐξέβαλον πᾶσαν τὴν ἀκαθαρσίαν τὴν εὑρεθεῖσαν ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου καὶ εἰς τὴν αὐλὴν οἴκου Κυρίου. Καὶ ἐδέξαντο οἱ Λευῖται ἐκβαλεῖν εἰς τὸν χειμάῤῥουν Κέδρων ἔξω.

17. Καὶ ἤρξατο τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ, νουμηνίᾳ τοῦ πρώτου μηνὸς ἁγνίσαι, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ τοῦ μηνὸς εἰσῆλθαν εἰς τὸν ναὸν Κυρίου, καὶ ἥγνισαν τὸν οἶκον Κυρίου ἐν ἡμέραις ὀκτὼ, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρισκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου συνετέλεσαν.

18. Καὶ εἰσῆλθαν ἔσω πρὸς Ἐζεκίαν τὸν βασιλέα, καὶ εἶπαν· Ἡγνίσαμεν πάντα τὰ ἐν οἴκῳ Κυρίου, τὸ θυσιαστήριον τῆς ὁλοκαυτώσεως καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ, καὶ τὴν τράπεζαν τῆς προθέσεως καὶ τὰ σκεύη αὐτῆς,

19. καὶ πάντα τὰ σκεύη ἃ ἐμίανεν ὁ βασιλεὺς Ἄχαζ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ ἐν τῇ ἀποστασίᾳ αὐτοῦ, ἡτοιμάκαμεν καὶ ἡγνίσαμεν· ἰδού ἐστιν ἐναντίον τοῦ θυσιαστηρίου Κυρίου.

20. Καὶ ὤρθρισεν Ἐζεκίας ὁ βασιλεὺς, καὶ συνήγαγε τοὺς ἄρχοντας τῆς πόλεως, καὶ ἀνέβη εἰς οἶκον Κυρίου,

4. Et introduxit sacerdotes et Levitas, et constituit eos in latere quod ad orientem,

5. et dixit eis : Audite, Levitæ, nunc purificamini, et purificate domum Domini Dei patrum vestrorum, et ejicite immunditiam e sanctis.

6. Quoniam rebellarunt patres nostri, et fecerunt malum ante Dominum Deum nostrum, et dereliquerunt eum, et averterunt faciem suam a tabernaculo Domini, et dederunt cervicem.

7. Et clauserunt januas templi, et extinxerunt lucernas, et thymiama non adoluerunt, et holocaustomata non obtulerunt in sancto, Deo Israel.

8. Et iratus est ira Dominus super Judam et Jerusalem, et dedit eos in extasim et in perditionem et in sibilum, sicut vos videtis oculis vestris.

9. Et ecce percussi sunt patres nostri in gladio, et filii vestri et filiæ vestræ et uxores vestræ in captivitate in terra non sua, quod et nunc est.

10. Pro his nunc est super cor disponere testamentum meum, testamentum Domini Dei Israel, et avertet iram furoris sui a nobis.

11. Et nunc non omittatis, quoniam in vobis elegit Dominus ad standum ante se ad ministrandum, et ut sint sibi ministrantes et adolentes.

12. Et surrexerunt Levitæ, Maath filius Amasi, et Joel filius Azariæ de filiis Caath : et de filiis Merari, Cis filius Abdi, et Azarias filius Ilaelel : et de filiis Gedsoni, Jodaad filius Zemmath, et Joadan. Hi filii Joacha.

13. Et de filiis Elisaphan, Zambri, et Jeiel : et de filiis Asaph, Zacharias, et Matthanias :

14. et de filiis Hæman, Jeiel et Semei : et de filiis Idithum, Samæas, et Oziel.

15. Et congregaverunt fratres suos, et purificati sunt juxta mandatum regis per præceptum Domini, ad mundandam domum Domini.

16. Et ingressi sunt sacerdotes intus in domum Domini ad purificandam, et ejecerunt omnem immunditiam inventam in domo Domini et in atrium domus Domini. Et susceperunt Levitæ ejicere in torrentem Cedron foras.

17. Et cœperunt die prima, neomenia primi mensis purificare, et die octava mensis intraverunt in templum Domini, et purificaverunt domum Domini in diebus octo, et die tertiadecima mensis primi consummaverunt.

18. Et ingressi sunt intus ad Ezeciam regem, et dixerunt : Purificavimus omnia quæ in domo Domini, altare holocaustosis et vasa ejus, et mensam propositionis et vasa ejus,

19. et omnia vasa quæ polluerat rex Achaz in regno suo in rebellione sua, paravimus et purificavimus : ecce sunt ante altare Domini.

20. Et surrexit mane Ezecias rex, et congregavit principes civitatis, et ascendit in domum Domini,

21. καὶ ἀνήνεγκε μόσχους ἑπτὰ, κριοὺς ἑπτὰ, ἀμνοὺς ἑπτὰ, χιμάρους αἰγῶν ἑπτὰ περὶ ἁμαρτίας, περὶ τῆς βασιλείας, καὶ περὶ τῶν ἁγίων, καὶ περὶ Ἰσραήλ· καὶ εἶπε τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν τοῖς ἱερεῦσιν ἀναβαίνειν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον Κυρίου.

22. Καὶ ἔθυσαν τοὺς μόσχους, καὶ ἐδέξαντο οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα, καὶ προσέχεαν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· καὶ ἔθυσαν τοὺς κριοὺς, καὶ προσέχεαν τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· καὶ ἔθυσαν τοὺς ἀμνοὺς, καὶ περιέχεον τὸ αἷμα τῷ θυσιαστηρίῳ.

23. Καὶ προσήγαγον τοὺς χιμάρους τοὺς περὶ ἁμαρτίας ἐναντίον τοῦ βασιλέως καὶ τῆς ἐκκλησίας, καὶ ἐπέθηκαν τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπ' αὐτούς.

24. Καὶ ἔθυσαν αὐτοὺς οἱ ἱερεῖς, καὶ ἐξιλάσαντο τὸ αἷμα αὐτῶν πρὸς τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐξιλάσαντο περὶ παντὸς Ἰσραὴλ, ὅτι εἶπεν ὁ βασιλεύς· Περὶ παντὸς Ἰσραὴλ ἡ ὁλοκαύτωσις, καὶ τὰ περὶ ἁμαρτίας.

25. Καὶ ἔστησε τοὺς Λευίτας ἐν οἴκῳ Κυρίου ἐν κυμβάλοις, καὶ ἐν νάβλαις, καὶ ἐν κινύραις, κατὰ τὴν ἐντολὴν Δαυὶδ τοῦ βασιλέως, καὶ Γὰδ τοῦ ὁρῶντος τῷ βασιλεῖ, καὶ Νάθαν τοῦ προφήτου, ὅτι διὰ ἐντολῆς Κυρίου τὸ πρόσταγμα ἐν χειρὶ τῶν προφητῶν.

26. Καὶ ἔστησαν οἱ Λευῖται ἐν ὀργάνοις Δαυὶδ, καὶ οἱ ἱερεῖς ταῖς σάλπιγξι.

27. Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας ἀνενέγκαι τὴν ὁλοκαύτωσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. Καὶ ἐν τῷ ἄρξασθαι ἀναφέρειν τὴν ὁλοκαύτωσιν, ἤρξαντο ᾄδειν Κυρίῳ, καὶ σάλπιγγες πρὸς τὰ ὄργανα Δαυὶδ βασιλέως Ἰσραήλ.

28. Καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία προσεκύνει, καὶ οἱ ψαλτῳδοὶ ᾄδοντες, καὶ σάλπιγγες σαλπίζουσαι ἕως οὗ συνετελέσθη ἡ ὁλοκαύτωσις.

29. Καὶ ὡς συνετέλεσαν ἀναφέροντες, ἔκαμψεν ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ εὑρεθέντες, καὶ προσεκύνησάν.

30. Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες τοῖς Λευίταις, ὑμνεῖν τὸν Κύριον ἐν λόγοις Δαυὶδ καὶ Ἀσὰφ τοῦ προφήτου· καὶ ὕμνουν ἐν εὐφροσύνῃ, καὶ ἔπεσαν καὶ προσεκύνησαν.

31. Καὶ ἀπεκρίθη Ἐζεκίας, καὶ εἶπε· Νῦν ἐπληρώσατε τὰς χεῖρας ὑμῶν Κυρίῳ, προσαγάγετε καὶ φέρετε θυσίας αἰνέσεως εἰς οἶκον Κυρίου. Καὶ ἀνήνεγκεν ἡ ἐκκλησία θυσίας καὶ αἰνέσεις εἰς οἶκον Κυρίου, καὶ πᾶς πρόθυμος τῇ καρδίᾳ ὁλοκαυτώσεις.

32. Καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς τῆς ὁλοκαυτώσεως ἧς ἀνήνεγκεν ἡ ἐκκλησία, μόσχοι ἑβδομήκοντα, κριοὶ ἑκατὸν, ἀμνοὶ διακόσιοι, εἰς ὁλοκαύτωσιν Κυρίῳ πάντα ταῦτα.

33. Καὶ οἱ ἡγιασμένοι μόσχοι ἑξακόσιοι, πρόβατα τρισχίλια.

34. Ἀλλ' ἢ οἱ ἱερεῖς ἦσαν ὀλίγοι, καὶ οὐκ ἠδύναντο ἐκδεῖραι τὴν ὁλοκαύτωσιν, καὶ ἀντελάβοντο αὐτῶν οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ Λευῖται ἕως οὗ συνετελέσθη τὸ ἔργον, καὶ ἕως οὗ ἡγνίσθησαν οἱ ἱερεῖς, ὅτι οἱ Λευῖται προθύμως ἥγνισαν παρὰ τοὺς ἱερεῖς.

35. Καὶ ἡ ὁλοκαύτωσις πολλὴ ἐν τοῖς στέασι τῆς τελειώσεως τοῦ σωτηρίου καὶ τῶν σπονδῶν τῆς ὁλοκαυτώσεως· καὶ κατωρθώθη τὸ ἔργον ἐν οἴκῳ Κυρίου.

36. Καὶ ηὐφράνθη Ἐζεκίας καὶ πᾶς ὁ λαὸς, διὰ τὸ ἡτοιμακέναι τὸν Θεὸν τῷ λαῷ, ὅτι ἐξάπινα ἐγένετο ὁ λόγος.

21. et obtulit vitulos septem, arietes septem, agnos septem, hircos caprarum septem pro peccato, pro regno, et pro sanctis, et pro Israel : et dixit filiis Aaron sacerdotibus ascendere super altare Domini.

22. Et sacrificaverunt vitulos, et susceperunt sacerdotes sanguinem, et effuderunt super altare : et immolaverunt vitulos, et effundebant sanguinem super altare : et immolaverunt agnos, et circumfuderunt sanguinem altari.

23. Et adduxerunt hircos qui pro peccato ante regem et ecclesia, et imposuerunt manus suas super eos.

24. Et sacerdotes immolaverunt eos, et expiaverunt sanguinem eorum ad altare, et expiaverunt pro omni Israel, quoniam dixit rex : Pro omni Israel holocaustosis, et quæ pro peccato.

25. Et statuit Levitas in domo Domini in cymbalis, et in nablis, et in citharis, juxta mandatum David regis, et Gad qui erat videns regi, et Nathan prophetæ, quoniam per mandatum Domini præceptum in manu prophetarum.

26. Et steterunt Levitæ in organis David, et sacerdotes tubis.

27. Et dixit Ezecias offerre holocaustosim super altare. Et in incipiendo offerre holocaustosim, cœperunt cantare Domino, et tubæ ad organa David regis Israel.

28. Et universa ecclesia adorabat, et cantores cantantes, et tubæ clangentes quoadusque consummata est holocaustosis.

29. Et ut consummaverunt offerentes, flexit se rex et omnes inventi, et adoraverunt.

30. Et dixit Ezecias rex et principes Levitis, laudare Dominum in sermonibus David et Asaph prophetæ : et laudabant in lætitia, et procubuerunt et adoraverunt.

31. Et respondit Ezecias, et dixit : Nunc implestis manus vestras Domino, adducite et afferte sacrificia laudationis in domum Domini. Et obtulit ecclesia sacrificia et laudationes in domum Domini, et omnis promptus corde holocaustoses.

32. Et fuit numerus holocaustosis quam obtulit ecclesia, vituli septuaginta, arietes centum, agni ducenti, in holocaustosim Domino omnia hæc.

33. Et sanctificati vituli sexcenti, oves ter mille.

34. Sed sacerdotes fuerunt pauci, et non potuerunt excoriare holocaustosim, et adjuverunt eos fratres eorum Levitæ quoadusque consummatum est opus, et quoadusque purificati sunt sacerdotes, quoniam Levitæ prompte purificabant præ sacerdotibus.

35. Et holocaustosis multa in adipibus consummationis ipsius salutaris et libaminum holocaustosis : et directum est opus in domo Domini.

36. Et lætatus est Ezecias et omnis populus, quia paraverat Deus populo, nam subito factum est verbum.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Λ'.

1. Καὶ ἀπέστειλεν Ἐζεκίας ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα, καὶ ἐπιστολὰς ἔγραψεν ἐπὶ τὸν Ἐφραὶμ καὶ Μανασσῆ, ἐλθεῖν εἰς οἶκον Κυρίου εἰς Ἱερουσαλὴμ, ποιῆσαι τὸ φασὲκ τῷ Κυρίῳ Θεῷ Ἰσραήλ.

2. Καὶ ἐβουλεύσατο ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία ἐν Ἱερουσαλὴμ, ποιῆσαι τὸ φασὲκ τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ.

3. Οὐ γὰρ ἠδυνάσθησαν ποιῆσαι αὐτὸ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὅτι οἱ ἱερεῖς οὐχ ἡγνίσθησαν ἱκανοὶ, καὶ ὁ λαὸς οὐ συνήχθη εἰς Ἱερουσαλήμ.

4. Καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος ἐναντίον τοῦ βασιλέως καὶ ἐναντίον τῆς ἐκκλησίας.

5. Καὶ ἔστησαν λόγον διελθεῖν κήρυγμα ἐν παντὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ Βηρσαβεὲ ἕως Δὰν, ἐλθόντας ποιῆσαι τὸ φασὲκ Κυρίῳ Θεῷ Ἰσραὴλ εἰς Ἱερουσαλὴμ, ὅτι πλῆθος οὐκ ἐποίησε κατὰ τὴν γραφήν.

6. Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ τρέχοντες σὺν ταῖς ἐπιστολαῖς παρὰ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων εἰς πάντα Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδαν, κατὰ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως, λέγοντες· Οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, ἐπιστρέψατε πρὸς Κύριον Θεὸν Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐπιστρέψατε τοὺς ἀνασεσωσμένους, τοὺς καταλειφθέντας ἀπὸ χειρὸς βασιλέως Ἀσσούρ.

7. Καὶ μὴ γίνεσθε καθὼς οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν, οἳ ἀπέστησαν ἀπὸ Κυρίου Θεοῦ πατέρων αὐτῶν, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς ἐρήμωσιν, καθὼς ὑμεῖς ὁρᾶτε.

8. Καὶ νῦν μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς οἱ πατέρες ὑμῶν, δότε δόξαν Κυρίῳ τῷ Θεῷ, καὶ εἰςέλθετε εἰς τὸ ἁγίασμα αὐτοῦ ὃ ἡγίασεν εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ δουλεύσατε τῷ Κυρίῳ Θεῷ ὑμῶν, καὶ ἀποστρέψει ἀφ' ὑμῶν θυμὸν ὀργῆς.

9. Ὅτι ἐν τῷ ἐπιστρέφειν ὑμᾶς πρὸς Κύριον, οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν ἔσονται ἐν οἰκτιρμοῖς ἔναντι πάντων τῶν αἰχμαλωτισάντων αὐτοὺς, καὶ ἀποστρέψει εἰς τὴν γῆν ταύτην, ὅτι ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ οὐκ ἀποστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀφ' ὑμῶν, ἐὰν ἐπιστρέψωμεν πρὸς αὐτόν.

10. Καὶ ἦσαν οἱ τρέχοντες διαπορευόμενοι πόλιν ἐκ πόλεως ἐν τῷ ὄρει Ἐφραὶμ, καὶ Μανασσῆ, καὶ ἕως Ζαβουλών· καὶ ἐγένοντο ὡς καταγελῶντες αὐτῶν καὶ καταμωκώμενοι.

11. Ἀλλὰ ἄνθρωποι Ἀσὴρ καὶ ἀπὸ Μανασσῆ καὶ ἀπὸ Ζαβουλὼν ἐνετράπησαν, καὶ ἦλθον εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ εἰς Ἰούδα.

12. Καὶ ἐγένετο χεὶρ Κυρίου δοῦναι αὐτοῖς καρδίαν μίαν ἐλθεῖν, τοῦ ποιῆσαι κατὰ τὰ προστάγματα τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων ἐν λόγῳ Κυρίου.

13. Καὶ συνήχθησαν εἰς Ἱερουσαλὴμ λαὸς πολὺς τοῦ ποιῆσαι τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἐν τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ, ἐκκλησία πολλὴ σφόδρα.

14. Καὶ ἀνέστησαν, καὶ καθεῖλαν τὰ θυσιαστήρια τὰ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ πάντα ἐν οἷς ἐθυμίων τοῖς ψευδέσι, κατέσπασαν καὶ ἔῤῥιψαν εἰς τὸν χειμάῤῥουν Κέδρων.

15. Καὶ ἔθυσαν τὸ φασὲκ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ δευτέρου. Καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται ἐνετράπησαν καὶ ἥγνισαν, καὶ εἰςήνεγκαν ὁλοκαυτώματα ἐν οἴκῳ Κυρίου.

CAPUT XXX.

1. Et misit Ezecias ad omnem Israel et Juda, et epistolas scripsit ad Ephraim et Manasse, ut venirent in domum Domini in Jesusalem, ad faciendum phasec Domino Deo Israel.

2. Et consilium iniit rex et principes et omnis ecclesia in Jerusalem, facere phasec mense secundo.

3. Non enim potuerant facere illud in tempore illo, quoniam sacerdotes non erant sanctificati sufficientes, et populus non convenerat in Jerusalem.

4. Et placuit verbum coram rege et coram ecclesia.

5. Et statuerunt verbum ad transmittendum præconium in omnem Israel a Bersabee usque Dan, ut venientes facerent phasec Domino Deo Israel in Jerusalem, quoniam multitudo non fecerat secundum scripturam.

6. Et iverunt cursores cum epistolis a rege et principibus in omnem Israel et Judam, juxta præceptum regis, dicentes : Filii Israel, revertite ad Dominum Deum Abraham et Isaac et Israel, et redire facite eos qui evaserunt, qui relicti sunt a manu regis Assur.

7. Et nolite fieri sicut patres vestri et fratres vestri, qui recesserunt a Domino Deo patrum suorum, et tradidit eos in desolationem, sicut vos videtis.

8. Et nunc nolite obdurare corda vestra sicut patres vestri, date gloriam Domino Deo, et introite in sanctuarium ejus quod sanctificavit in sæculum, et servite Domino Deo vestro, et avertet a vobis furorem iræ.

9. Quoniam in revertendo vos ad Dominum, fratres vestri et filii vestri erunt in miserationibus coram omnibus qui captivarunt eos, et redire faciet in terram hanc, quoniam misericors et miserator Dominus Deus noster, et non avertet faciem suam a vobis, si reverterimus ad eum.

10. Et fuerunt cursores transeuntes civitatem e civitate in monte Ephraim, et Manasse, et usque Zabulon : et fuerunt sicut irridentes eos et subsannantes.

11. Sed viri Aser et de Manasse et de Zabulon confusi sunt, et venerunt in Jerusalem et in Juda.

12. Et facta est manus Domini ad dandum eis cor unum veniendi, ad faciendum secundum præcepta regis et principum in verbo Domini.

13. Et congregati sunt in Jerusalem populus multus ad faciendum festivitatem azymorum in mense secundo, ecclesia multa valde.

14. Et surrexerunt, et diruerunt altaria quæ in Jerusalem, et omnia in quibus adolebant falsis, demoliti sunt et projecerunt in torrentem Cedron.

15. Et immolaverunt phasec quartadecima mensis secundi. Et sacerdotes et Levitæ confusi sunt et purificaverunt, et obtulerunt holocaustomata in domo Domini.

16. Καὶ ἔστησαν ἐπὶ τὴν στάσιν αὐτῶν, κατὰ τὸ κρίμα αὐτῶν, κατὰ τὴν ἐντολὴν Μωϋσῆ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ, καὶ οἱ ἱερεῖς ἐδέχοντο τὰ αἵματα ἐκ χειρὸς τῶν Λευιτῶν.

17. Ὅτι πλῆθος τῆς ἐκκλησίας οὐχ ἡγνίσθη, καὶ οἱ Λευῖται ἦσαν τοῦ θύειν τὸ φασὲκ παντὶ τῷ μὴ δυναμένῳ ἁγνισθῆναι τῷ Κυρίῳ.

18. Ὅτι πλεῖστον τοῦ λαοῦ ἀπὸ Ἐφραὶμ, καὶ Μανασσῆ, καὶ Ἰσσάχαρ, καὶ Ζαβουλὼν, οὐχ ἥγνισαν, ἀλλ' ἔφαγον τὸ φασὲκ παρὰ τὴν γραφήν. Τοῦτο καὶ προσηύξατο Ἐζεκίας περὶ αὐτῶν, λέγων· Κύριος ἀγαθὸς ἐξιλάσθω

19. ὑπὲρ πάσης καρδίας κατευθυνούσης ἐκζητῆσαι Κύριον τὸν Θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν, καὶ οὐ κατὰ τὴν ἁγνείαν τῶν ἁγίων.

20. Καὶ ἐπήκουσε Κύριος τῷ Ἐζεκίᾳ, καὶ ἰάσατο τὸν λαόν.

21. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ εὑρεθέντες ἐν Ἱερουσαλὴμ τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἑπτὰ ἡμέρας ἐν εὐφροσύνῃ μεγάλῃ, καὶ καθυμνοῦντες τῷ Κυρίῳ ἡμέραν καθ' ἡμέραν, καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται ἐν ὀργάνοις τῷ Κυρίῳ.

22. Καὶ ἐλάλησεν Ἐζεκίας ἐπὶ πᾶσαν καρδίαν τῶν Λευιτῶν καὶ τῶν συνιόντων σύνεσιν ἀγαθὴν τῷ Κυρίῳ· καὶ συνετέλεσαν τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἑπτὰ ἡμέρας, θύοντες θυσίαν σωτηρίου, καὶ ἐξομολογούμενοι τῷ Κυρίῳ Θεῷ τῶν πατέρων αὐτῶν.

23. Καὶ ἐβουλεύσατο ἡ ἐκκλησία ἅμα ποιῆσαι ἑπτὰ ἡμέρας ἄλλας· καὶ ἐποίησαν ἑπτὰ ἡμέρας ἐν εὐφροσύνῃ·

24. ὅτι Ἐζεκίας ἀπήρξατο τῷ Ἰούδα, τῇ ἐκκλησίᾳ χιλίους μόσχους καὶ ἑπτακισχίλια πρόβατα, καὶ οἱ ἄρχοντες ἀπήρξαντο τῷ λαῷ μόσχους χιλίους καὶ πρόβατα δέκα χιλιάδας, καὶ τὰ ἅγια τῶν ἱερέων εἰς πλῆθος.

25. Καὶ ηὐφράνθη πᾶσα ἡ ἐκκλησία, οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία Ἰούδα, καὶ οἱ εὑρεθέντες ἐξ Ἱερουσαλὴμ, καὶ οἱ προσήλυτοι οἱ ἐλθόντες ἀπὸ γῆς Ἰσραὴλ, καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἰούδα.

26. Καὶ ἐγένετο εὐφροσύνη μεγάλη ἐν Ἱερουσαλὴμ· ἀπὸ ἡμερῶν Σαλωμὼν υἱοῦ Δαυὶδ βασιλέως Ἰσραὴλ οὐκ ἐγένετο τοιαύτη ἑορτὴ ἐν Ἱερουσαλήμ.

27. Καὶ ἀνέστησαν οἱ ἱερεῖς οἱ Λευῖται καὶ εὐλόγησαν τὸν λαὸν, καὶ ἐπηκούσθη ἡ φωνὴ αὐτῶν, καὶ ἦλθεν ἡ προσευχὴ αὐτῶν εἰς τὸ κατοικητήριον τὸ ἅγιον αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΑ'.

1. Καὶ ὡς συνετελέσθη πάντα ταῦτα, ἐξῆλθε πᾶς Ἰσραὴλ οἱ εὑρεθέντες ἐν πόλεσιν Ἰούδα, καὶ συνέτριψαν τὰς στήλας, καὶ ἔκοψαν τὰ ἄλση, καὶ κατέσπασαν τὰ ὑψηλὰ καὶ τοὺς βωμοὺς ἀπὸ πάσης τῆς Ἰουδαίας καὶ Βενιαμὶν, καὶ ἐξ Ἐφραὶμ, καὶ ἀπὸ Μανασσῆ ἕως εἰς τέλος. Καὶ ἐπέστρεψαν πᾶς Ἰσραὴλ ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ, καὶ εἰς τὰς πόλεις αὐτῶν.

2. Καὶ ἔταξεν Ἐζεκίας τὰς ἐφημερίας τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν, καὶ τὰς ἐφημερίας ἑκάστου κατὰ τὴν ἑαυτοῦ λειτουργίαν τοῖς ἱερεῦσι καὶ τοῖς Λευίταις εἰς τὴν ὁλοκαύτωσιν, καὶ εἰς τὴν θυσίαν τοῦ σωτηρίου, καὶ αἰνεῖν, καὶ ἐξομολογεῖσθαι, καὶ λειτουργεῖν ἐν ταῖς πύλαις ἐν ταῖς αὐλαῖς οἴκου Κυρίου.

16. Et steterunt super stationem suam, juxta judicium suum, juxta mandatum Moysi hominis Dei, et sacerdotes accipiebant sanguines de manu Levitarum.

17. Quoniam multitudo ecclesiæ non erat purificata, et Levitæ fuerunt ad immolandum phasec omni qui non poterat purificari Domino.

18. Quoniam plurima pars populi ab Ephraim, et Manasse, et Issachar, et Zabulon, non purificaverunt, sed manducaverunt phasec præter scripturam. Hoc et deprecatus est Ezecias pro eis, dicens : Dominus bonus propitietur

19. pro omni corde dirigente ad exquirendum Dominum Deum patrum suorum, et non secundum purificationem sanctorum.

20. Et exaudivit Dominus Ezeciam, et sanavit populum.

21. Et fecerunt filii Israel qui inventi sunt in Jerusalem festivitatem azymorum septem diebus in lætitia magna, et hymnos dicentes Domino diem per diem, et sacerdotes et Levitæ in organis Domino.

22. Et locutus est Ezecia ad omne cor Levitarum et intelligentium intellectum bonum Domino : et consummaverunt festivitatem azymorum septem diebus, sacrificantes sacrificium salutaris, et confitentes Domino Deo patrum suorum.

23. Et deliberavit ecclesia simul facere septem dies alios : et fecerunt septem dies in lætitia :

24. quoniam Ezecias primitias obtulit ipsi Juda, ipsi ecclesiæ mille vitulos et septem mille oves, et principes obtulerunt primitias populo vitulos mille et oves decem mille, et sancta sacerdotum in multitudine.

25. Et lætata est omnis ecclesia, sacerdotes et Levitæ et omnis ecclesia Juda, et qui inventi sunt de Jerusalem, et proselyti qui venerant de terra Israel, et habitantes Juda.

26. Et facta est lætitia magna in Jerusalem : a diebus Salomon filii David regis Israel non facta est talis festivitas in Jerusalem.

27. Et surrexerunt sacerdotes Levitæ et benedixerunt populum, et exaudita est vox eorum, et venit deprecatio eorum ad habitaculum sanctum ejus in cœlum.

CAPUT XXXI.

1. Et postquam consummata sunt omnia hæc, egressus est omnis Israel qui inventi sunt in civitatibus Juda, et contriverunt statuas, et exciderunt lucos, et diruerunt excelsa et aras de omni Judæa et Benjamin, et de Ephraim, et de Manasse usque in finem. Et reverterunt omnis Israel unusquisque ad hæreditatem suam, et ad civitates suas.

2. Et ordinavit Ezecias vices sacerdotum et Levitarum, et vices cujusque juxta suum ministerium sacerdotibus et Levitis ad holocaustosim, et ad sacrificium salutaris, et ad laudandum, et confitendum, et ministrandum in portis in atriis domus Domini.

3. Καὶ μερὶς τοῦ βασιλέως ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ, εἰς τὰς ὁλοκαυτώσεις τὴν πρωϊνὴν καὶ τὴν δειλινὴν, καὶ ὁλοκαυτώσεις εἰς τὰ σάββατα, καὶ εἰς τὰς νουμηνίας, καὶ εἰς τὰς ἑορτὰς τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ νόμῳ Κυρίου.

4. Καὶ εἶπε τῷ λαῷ τοῖς κατοικοῦσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ, δοῦναι τὴν μερίδα τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν, ὅπως κατισχύσωσιν ἐν τῇ λειτουργίᾳ οἴκου Κυρίου.

5. Καὶ ὡς προσέταξε τὸν λόγον, ἐπλεόνασεν Ἰσραὴλ ἀπαρχὴν σίτου, καὶ οἴνου, καὶ ἐλαίου, καὶ μέλιτος, καὶ πᾶν γέννημα ἀγροῦ, καὶ ἐπιδέκατα πάντα εἰς πλῆθος ἤνεγκαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα.

6. Καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα καὶ αὐτοὶ ἤνεγκαν ἐπιδέκατα μόσχων καὶ προβάτων, καὶ ἐπιδέκατα αἰγῶν, καὶ ἡγίασαν τῷ Κυρίῳ Θεῷ αὐτῶν, καὶ εἰςήνεγκαν καὶ ἔθηκαν σωροὺς σωρούς.

7. Ἐν τῷ μηνὶ τῷ τρίτῳ ἤρξαντο οἱ σωροὶ θεμελιοῦσθαι, καὶ ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ συνετελέσθησαν.

8. Καὶ ἦλθεν Ἐζεκίας καὶ οἱ ἄρχοντες, καὶ εἶδον τοὺς σωροὺς, καὶ ηὐλόγησαν τὸν Κύριον καὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ Ἰσραήλ.

9. Καὶ ἐπυνθάνετο Ἐζεκίας τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν ὑπὲρ τῶν σωρῶν.

10. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ἀζαρίας ὁ ἱερεὺς ὁ ἄρχων εἰς οἶκον Σαδὼκ, καὶ εἶπεν· Ἐξ οὗ ἦρκται ἡ ἀπαρχὴ φέρεσθαι εἰς οἶκον Κυρίου, ἐφάγομεν καὶ ἐπίομεν καὶ κατελίπομεν ἕως εἰς πλῆθος, ὅτι Κύριος ηὐλόγησε τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ κατελίπομεν ἐπὶ τὸ πλῆθος τοῦτο.

11. Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας ἔτι ἑτοιμάσαι παστοφόρια εἰς οἶκον Κυρίου, καὶ ἡτοίμασαν,

12. καὶ ἤνεγκαν ἐκεῖ τὰς ἀπαρχὰς καὶ τὰ ἐπιδέκατα ἐν πίστει· καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐπιστάτης Χωνενίας ὁ Λευίτης, καὶ Σεμεῒ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ διαδεχόμενος,

13. καὶ Ἰειὴλ, καὶ Ὀζίας, καὶ Ναὲθ, καὶ Ἀσαὴλ, καὶ Ἰεριμὼθ, καὶ Ἰωζαβὰδ, καὶ Ἐλιὴλ, καὶ ὁ Σαμαχία, καὶ Μαὰθ, καὶ Βαναίας, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καθεσταμένοι διὰ Χωνενίου καὶ Σεμεῒ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καθὼς προςέταξεν Ἐζεκίας ὁ βασιλεὺς καὶ Ἀζαρίας ὁ ἡγούμενος οἴκου Κυρίου.

14. Καὶ Κορὴ ὁ τοῦ Ἰεμνὰ ὁ Λευίτης, ὁ πυλωρὸς κατὰ ἀνατολὰς ἐπὶ τῶν δομάτων, δοῦναι τὰς ἀπαρχὰς Κυρίου, καὶ τὰ ἅγια τῶν ἁγίων,

15. διὰ χειρὸς Ὀδὸμ, καὶ Βενιαμὶν, καὶ Ἰησοῦς, καὶ Σεμεῒ, καὶ Ἀμαρίας, καὶ Σεχονίας διὰ χειρὸς τῶν ἱερέων ἐν πίστει, δοῦναι τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν κατὰ τὰς ἐφημερίας, κατὰ τὸν μέγαν καὶ τὸν μικρὸν,

16. ἐκτὸς τῆς ἐπιγονῆς τῶν ἀρσενικῶν ἀπὸ τριετοῦς καὶ ἐπάνω, παντὶ τῷ εἰςπορευομένῳ εἰς οἶκον Κυρίου, εἰς λόγον ἡμερῶν εἰς ἡμέραν, εἰς λειτουργείαν ἐφημερίαις διατάξεως αὐτῶν.

17. Οὗτος ὁ καταλοχισμὸς τῶν ἱερέων κατ' οἴκους πατριῶν· καὶ οἱ Λευῖται ἐν ταῖς ἐφημερίαις αὐτῶν, ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, ἐν διατάξει,

18. ἐγκαταλοχίσαι ἐν πάσῃ ἐπιγονῇ υἱῶν αὐτῶν καὶ θυγατέρων αὐτῶν εἰς πᾶν πλῆθος, ὅτι ἐν πίστει ἥγνισαν τὸ ἅγιον.

19. Τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν τοῖς ἱερατεύουσι, καὶ οἱ ἀπὸ τῶν πόλεων αὐτῶν ἐν πάσῃ πόλει καὶ πόλει, ἄνδρες οἳ

3. Et portio regis de substantia ejus, ad holocaustoses matutinam et vespertinam, et holocaustoses in sabbata, et in neomenias, et in festivitates scriptas in lege Domini.

4. Et dixit populo habitantibus in Jerusalem, dare portionem sacerdotum et Levitarum, ut confortentur in ministerio domus Domini.

5. Et postquam constituit verbum, abundanter dedit Israel primitias frumenti, et vini, et olei, et mellis, et omne genimen agri, et decimas omnes in multitudine attulerunt filii Israel et Juda.

6. Et habitantes in civitatibus Juda etiam ipsi attulerunt decimas vitulorum et ovium, et decimas caprarum, et sanctificaverunt Domino Deo suo, et intulerunt et posuerunt acervos acervos.

7. In mense tertio cœperunt acervi fundari, et in mense septimo consummati sunt.

8. Et venit Ezecias et principes, et viderunt acervos, et benedixerunt Dominum et populum ejus Israel.

9. Et percunctatus est Ezecias sacerdotes et Levitas super acervis.

10. Et dixit ad eum Azarias sacerdos princeps in domo Sadoc, et dixit : Ex quo cœperunt primitiæ afferri in domum Domini, manducavimus et bibimus et reliquimus usque ad multitudinem, quoniam Dominus benedixit populum suum, et reliquimus ad multitudinem hanc.

11. Et dixit Ezecias adhuc parare pastophoria in domo Domini, et paraverunt,

12. et attulerunt illuc primitias et decimas in fide : et super eos præses Chonenias Levita, et Semei frater ejus succedens,

13. et Jeiel, et Ozias, et Naeth, et Asael, et Jerimoth, et Jozabad, et Eliel, et Samachia, et Maath, et Banaias, et filii ejus constituti per Choneniam et Semei fratrem ejus, sicut ordinavit Ezecias rex et Azarias dux domus Domini.

14. Et Core filius Jemna Levita, janitor ad orientem super dona, ad dandum primitias Domini, et sancta sanctorum,

15. per manum Odom, et Benjamin, et Jesus, et Semei, et Amarias, et Sechonias per manum sacerdotum in fide, ad dandum fratribus suis secundum vices, juxta magnum et parvum,

16. præter fœturam masculinorum a triennio et supra, omni ingredienti in domum Domini, in verbo dierum in die, ad ministerium vicibus ordinationis suæ.

17. Hæc distributio sacerdotum secundum domos patriarum : et Levitæ et in vicibus suis, a vigesimo anno et supra, in ordinatione,

18. ad distribuendum in omni fœtura filiorum suorum et filiarum suarum in omnem multitudinem, quoniam in fide purificaverant sanctum.

19. Filiis Aaron fungentibus sacerdotio, et qui de civitatibus eorum in omni civitate et civitate, viri qui nominati

ὠνομάσθησαν ἐν ὀνόματι, δοῦναι μερίδα παντὶ ἀρσενικῷ ἐν τοῖς ἱερεῦσι, καὶ παντὶ καταριθμουμένῳ ἐν τοῖς Λευίταις.

20. Καὶ ἐποίησεν οὕτως Ἐζεκίας ἐν παντὶ Ἰούδα, καὶ ἐποίησε τὸ καλὸν καὶ τὸ εὐθὲς ἐναντίον τοῦ Κυρίου Θεοῦ αὐτοῦ.

21. Καὶ ἐν παντὶ ἔργῳ ᾧ ἤρξατο ἐν ἐργασίᾳ ἐν οἴκῳ Κυρίου, καὶ ἐν τῷ νόμῳ καὶ ἐν τοῖς προστάγμασιν ἐξεζήτησε τὸν Θεὸν αὐτοῦ ἐξ ὅλης ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ ἐποίησε καὶ εὐοδώθη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΒ'.

1. Καὶ μετὰ τοὺς λόγους τούτους καὶ τὴν ἀλήθειαν ταύτην, ἦλθε Σενναχηρὶμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων, καὶ ἦλθεν ἐπὶ Ἰούδαν, καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς τειχήρεις, καὶ εἶπε προκαταλαβέσθαι αὐτάς.

2. Καὶ εἶδεν Ἐζεκίας ὅτι ἥκει Σενναχηρὶμ, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ τοῦ πολεμῆσαι ἐπὶ Ἱερουσαλήμ.

3. Καὶ ἐβουλεύσατο μετὰ τῶν πρεσβυτέρων αὐτοῦ καὶ τῶν δυνατῶν, ἐμφράξαι τὰ ὕδατα τῶν πηγῶν ἃ ἦν ἔξω τῆς πόλεως, καὶ συνεπίσχυσαν αὐτῷ.

4. Καὶ συνήγαγε λαὸν πολὺν, καὶ ἐνέφραξε τὰ ὕδατα τῶν πηγῶν, καὶ τὸν ποταμὸν τὸν διορίζοντα διὰ τῆς πόλεως, λέγων· Μὴ ἔλθῃ βασιλεὺς Ἀσσοὺρ, καὶ εὕρῃ ὕδωρ πολὺ, καὶ κατισχύσῃ.

5. Καὶ κατίσχυσεν Ἐζεκίας, καὶ ᾠκοδόμησε πᾶν τὸ τεῖχος τὸ κατεσκαμμένον καὶ πύργους καὶ ἔξω προτείχισμα ἄλλο, καὶ κατίσχυσε τὸ ἀνάλημμα τῆς πόλεως Δαυὶδ, καὶ κατεσκεύασεν ὅπλα πολλά.

6. Καὶ ἔθετο ἄρχοντας τοῦ πολέμου ἐπὶ τὸν λαὸν, καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ἐπὶ τὴν πλατεῖαν τῆς πύλης τῆς φάραγγος, καὶ ἐλάλησεν ἐπὶ καρδίαν αὐτῶν, λέγων·

7. Ἰσχύσατε καὶ ἀνδρίζεσθε, καὶ μὴ φοβηθῆτε, μηδὲ πτοηθῆτε ἀπὸ προσώπου βασιλέως Ἀσσοὺρ, καὶ ἀπὸ προσώπου παντὸς τοῦ ἔθνους τοῦ μετ' αὐτοῦ, ὅτι μεθ' ἡμῶν πλείονες ἢ μετ' αὐτοῦ.

8. Μετὰ αὐτοῦ βραχίονες σάρκινοι, μεθ' ἡμῶν δὲ Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, τοῦ σώζειν καὶ τοῦ πολεμεῖν τὸν πόλεμον ἡμῶν. Καὶ κατεθάρσησεν ὁ λαὸς ἐπὶ τοῖς λόγοις Ἐζεκίου βασιλέως Ἰούδα.

9. Καὶ μετὰ ταῦτα ἀπέστειλε Σενναχηρὶμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων τοὺς παῖδας ἑαυτοῦ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ αὐτὸς ἐπὶ Λαχὶς, καὶ πᾶσα ἡ στρατιὰ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἀπέστειλε πρὸς Ἐζεκίαν βασιλέα Ἰούδα, καὶ πρὸς πάντα Ἰούδα τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ, λέγων·

10. Οὕτως λέγει Σενναχηρὶμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων· Ἐπὶ τί ὑμεῖς πεποίθατε, καὶ καθήσεσθε ἐν τῇ περιοχῇ ἐν Ἱερουσαλήμ;

11. Οὐχὶ Ἐζεκίας ἀπατᾷ ὑμᾶς τοῦ παραδοῦναι ὑμᾶς εἰς θάνατον καὶ εἰς λιμὸν καὶ εἰς δίψαν, λέγων· Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν σώσει ἡμᾶς ἐκ χειρὸς βασιλέως Ἀσσούρ;

12. Οὐχ οὗτός ἐστιν Ἐζεκίας ὃς περιεῖλε τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ, καὶ τὰ ὑψηλὰ αὐτοῦ, καὶ εἶπε τῷ Ἰούδα καὶ τοῖς κατοικοῦσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ, λέγων· Κατέναντι τοῦ θυσιαστηρίου τούτου προσκυνήσετε, καὶ ἐπ' αὐτῷ θυμιάσετε;

13. Οὐ γνώσεσθε ὅ, τι ἐποίησα ἐγὼ καὶ οἱ πατέρες μου πᾶσι τοῖς λαοῖς τῶν χωρῶν; Μὴ δυνάμενοι ἠδύ-

sunt in nomine, ad dandum partem omni masculino in sacerdotibus, et omni annumerato in Levitis.

20. Et fecit sic Ezecias in omni Juda, et fecit bonum et rectum coram Domino Deo suo.

21. Et in omni opere quod cœpit in opificio in domo Domini, et in lege et in præceptis exquisivit Deum suum ex tota anima sua, et fecit et prosperatus est.

CAPUT XXXII.

1. Et post verba hæc et veritatem hanc, venit Sennacherim rex Assyriorum, et venit super Judam, et castrametatus est super civitates muratas, et dixit capi eas.

2. Et vidit Ezecias quia venit Sennacherim, et facies ejus ad bellandum super Jerusalem.

3. Et iniit consilium cum senioribus suis et potentibus, obstruere aquas fontium quæ erant extra civitatem, et simul confortaverunt eum.

4. Et congregavit populum multum, et obstruxit aquas fontium, et fluvium distinguentem per civitatem, dicens: Ne veniat rex Assur, et inveniat aquam multam, et confortetur.

5. Et confortatus est Ezecias, et ædificavit omnem murum dirutum et turres et foris antemurale aliud, et firmavit plenitudinem civitatis David, et apparavit arma multa.

6. Et posuit principes belli super populum, et congregati sunt ad eum super plateam portæ vallis, et locutus est ad cor eorum, dicens:

7. Confortamini et viriliter agite, et ne timeatis, neque paveatis a facie regis Assur, et a facie universæ gentis quæ cum eo, quoniam nobiscum plures quam cum eo.

8. Cum eo brachia carnea, nobiscum autem Dominus Deus noster, ad salvandum et præliandum prælium nostrum. Et fiduciam cepit populus super verba Ezeciæ regis Juda.

9. Et post hæc misit Sennacherim rex Assyriorum pueros suos super Jerusalem, et ipse super Lachis, et omnis exercitus cum eo, et misit ad Ezeciam regem Juda, et ad omnem Juda qui in Jerusalem, dicens:

10. Sic dicit Sennacherim rex Assyriorum: Super quo vos confisi estis, et sedebitis in obsidione in Jerusalem?

11. Nonne Ezecias decipit vos ad tradendum vos in mortem et in famem et in sitim, dicens: Dominus Deus noster salvabit nos de manu regis Assur?

12. Nonne hic est Ezecias qui circumabstulit altaria ejus, et excelsa ejus, et dixit ipsi Juda et habitantibus in Jerusalem dicens: Ante altare hoc adorabitis, et in eo adolebitis?

13. Nonne cognoscetis quicquid feci ego et patres mei omnibus populis regionum? Numquid valentes valuerunt

νανται θεοὶ τῶν ἐθνῶν πάσης τῆς γῆς σῶσαι τὸν λαὸν αὐτῶν ἐκ χειρός μου;

14. Τίς ἐν πᾶσι τοῖς θεοῖς τῶν ἐθνῶν τούτων οὓς ἐξωλόθρευσαν οἱ πατέρες μου; Μὴ ἠδύναντο σῶσαι τὸν λαὸν αὐτῶν ἐκ χειρός μου, ὅτι δυνήσεται ὁ Θεὸς ὑμῶν σῶσαι ὑμᾶς ἐκ χειρός μου;

15. Νῦν οὖν μὴ ἀπατάτω ὑμᾶς Ἐζεκίας, καὶ μὴ πεποιθέναι ὑμᾶς ποιείτω κατὰ ταῦτα, καὶ μὴ πιστεύετε αὐτῷ, ὅτι οὐ μὴ δύνηται ὁ θεὸς παντὸς ἔθνους καὶ βασιλείας τοῦ σῶσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐκ χειρός μου καὶ ἐκ χειρὸς πατέρων μου, ὅτι ὁ Θεὸς ὑμῶν οὐ μὴ σώσει ὑμᾶς ἐκ χειρός μου.

16. Καὶ ἔτι ἐλάλησαν οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐπὶ τὸν Κύριον Θεὸν, καὶ ἐπὶ Ἐζεκίαν παῖδα αὐτοῦ.

17. Καὶ βιβλίον ἔγραψεν ὀνειδίζειν τὸν Κύριον Θεὸν Ἰσραὴλ, καὶ εἶπε περὶ αὐτοῦ, λέγων· Ὡς οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς οὐκ ἐξείλαντο λαοὺς αὐτῶν ἐκ χειρός μου, οὕτως οὐ μὴ ἐξέληται ὁ Θεὸς Ἐζεκίου λαὸν αὐτοῦ ἐκ χειρός μου.

18. Καὶ ἐβόησε φωνῇ μεγάλῃ ἰουδαϊστὶ ἐπὶ τὸν λαὸν Ἱερουσαλὴμ τὸν ἐπὶ τοῦ τείχους τοῦ βοηθῆσαι αὐτοῖς, καὶ κατασπάσαι, ὅπως προκαταλάβωνται τὴν πόλιν.

19. Καὶ ἐλάλησεν ἐπὶ Θεὸν Ἱερουσαλὴμ, ὡς καὶ ἐπὶ θεοὺς λαῶν τῆς γῆς, ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων.

20. Καὶ προσηύξατο Ἐζεκίας ὁ βασιλεὺς, καὶ Ἡσαΐας υἱὸς Ἀμὼς ὁ προφήτης περὶ τούτων, καὶ ἐβόησαν εἰς τὸν οὐρανόν.

21 Καὶ ἀπέστειλε Κύριος ἄγγελον καὶ ἐξέτριψε πάντα δυνατὸν καὶ πολεμιστὴν καὶ ἄρχοντα καὶ στρατηγὸν ἐν τῇ παρεμβολῇ βασιλέως Ἀσσούρ· καὶ ἀπέστρεψε μετὰ αἰσχύνης προσώπου εἰς τὴν γῆν ἑαυτοῦ, καὶ ἦλθεν εἰς οἶκον θεοῦ αὐτοῦ. Καὶ τῶν ἐξελθόντων ἐκ κοιλίας αὐτοῦ, κατέβαλον αὐτὸν ἐν ῥομφαίᾳ.

22. Καὶ ἔσωσε Κύριος τὸν Ἐζεκίαν καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐκ χειρὸς Σενναχηρὶμ βασιλέως Ἀσσοὺρ καὶ ἐκ χειρὸς πάντων, καὶ κατέπαυσεν αὐτοὺς κυκλόθεν.

23. Καὶ πολλοὶ ἔφερον δῶρα τῷ Κυρίῳ εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ δόματα τῷ Ἐζεκίᾳ βασιλεῖ Ἰούδα, καὶ ὑπερήρθη κατ' ὀφθαλμοὺς πάντων τῶν ἐθνῶν μετὰ ταῦτα.

24. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἠῤῥώστησεν Ἐζεκίας ἕως θανάτου, καὶ προσηύξατο πρὸς Κύριον, καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ, καὶ σημεῖον ἔδωκεν αὐτῷ.

25. Καὶ οὐ κατὰ τὸ ἀνταπόδομα ὃ ἔδωκεν αὐτῷ ἀνταπέδωκεν Ἐζεκίας, ἀλλὰ ὑψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν ὀργὴ καὶ ἐπὶ Ἰούδαν καὶ Ἱερουσαλήμ.

26. Καὶ ἐταπεινώθη Ἐζεκίας ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς καρδίας αὐτοῦ, αὐτὸς καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ, καὶ οὐκ ἐπῆλθεν ἐπ' αὐτοὺς ὀργὴ Κυρίου ἐν ταῖς ἡμέραις Ἐζεκίου.

27. Καὶ ἐγένετο τῷ Ἐζεκίᾳ πλοῦτος καὶ δόξα πολλὴ σφόδρα· καὶ θησαυροὺς ἐποίησεν αὐτῷ ἀργυρίου καὶ χρυσίου καὶ τοῦ λίθου τοῦ τιμίου, καὶ εἰς τὰ ἀρώματα, καὶ ὁπλοθήκας, καὶ εἰς σκεύη ἐπιθυμητὰ,

28. καὶ πόλεις εἰς τὰ γεννήματα τοῦ σίτου καὶ οἴνου καὶ ἐλαίου, καὶ κώμας καὶ φάτνας παντὸς κτήνους, καὶ μάνδρας εἰς τὰ ποίμνια,

29. καὶ πόλεις ἃς ᾠκοδόμησεν αὐτῷ, καὶ ἀποσκευὴν

dii gentium omnis terræ salvare populum suum de manu mea?

14. Quis in omnibus diis gentium harum quas exterminarunt patres mei? Numquid potuerunt salvare populum suum de manu mea, quia poterit Deus vester salvare vos de manu mea?

15. Nunc igitur ne decipiat vos Ezecias, et ne confidere vos faciat secundum hæc, et ne credatis ei, quia non poterit deus omnis gentis et regni salvare populum suum de manu mea et de manu patrum meorum, quia Deus vester non salvabit vos de manu mea.

16. Et adhuc locuti sunt pueri ejus super Dominum Deum, et super Ezeciam puerum ejus.

17. Et librum scripsit ad exprobrandum Dominum Deum Israel, et dixit de eo, dicens : Sicut dii gentium terræ non eruerunt populos suos de manu mea, sic non eruet Deus Ezeciæ populum suum de manu mea.

18. Et clamavit voce magna judaice ad populum Jerusalem qui super murum ad auxiliandum ipsis, et dejiciendum, ut capiant civitatem.

19. Et locutus est super Deum Jerusalem, sicut et super deos populorum terræ, opera manuum hominum.

20. Et deprecatus est Ezecias rex, et Esaias filius Amos propheta pro his, et clamaverunt in cœlum.

21. Et misit Dominus angelum et attrivit omnem potentem et bellatorem et principem et ducem in castris regis Assur : et revertit cum confusione faciei in terram suam, et venit in domum dei sui. Et de iis qui exierant de ventre ejus, dejecerunt eum in gladio.

22. Et salvavit Dominus Ezeciam et habitantes in Jerusalem de manu Sennacherim regis Assur et de manu omnium, et requiem dedit eis in circuitu.

23. Et multi afferebant dona Domino in Jerusalem, et munera Ezeciæ regi Juda, et exaltatus est ad oculos omnium gentium post hæc.

24. In diebus illis ægrotavit Ezecias usque ad mortem, et deprecatus est ad Dominum, et exaudivit, et signum dedit ei.

25. Et non secundum retributionem quam dederat ei retribuit Ezecias, sed exaltatum est cor ejus, et facta est super eum ira et super Judam et Jerusalem.

26. Et humiliatus est Ezecias ab altitudine cordis sui, ipse et habitantes Jerusalem, et non supervenit super eos ira Domini in diebus Ezeciæ.

27. Et factæ sunt Ezeciæ divitiæ et gloria multa valde : et thesauros fecit sibi argenti et auri et lapidis pretiosi, et ad aromata, et armamentaria, et ad vasa desiderabilia,

28. et civitates ad genimina frumenti et vini et olei, et pagos et præsepia omnis pecoris, et mandras ad greges,

29. et civitates quas ædificavit sibi et apparatum ovium

προβάτων καὶ βοῶν εἰς πλῆθος, ὅτι ἔδωκεν αὐτῷ Κύριος ἀποσκευὴν πολλὴν σφόδρα.

30. Αὐτὸς Ἐζεκίας ἐνέφραξε τὴν ἔξοδον τοῦ ὕδατος Γειῶν τὸ ἄνω, καὶ κατηύθυνεν αὐτὰ κάτω πρὸς λίβα τῆς πόλεως Δαυίδ. Καὶ εὐοδώθη Ἐζεκίας ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ.

31. Καὶ οὕτω τοῖς πρεσβευταῖς τῶν ἀρχόντων ἀπὸ Βαβυλῶνος τοῖς ἀποσταλεῖσι πρὸς αὐτὸν, πυθέσθαι παρ' αὐτοῦ τὸ τέρας, ὃ ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς, ἐγκατέλιπεν αὐτὸν Κύριος τοῦ πειράσαι αὐτὸν, εἰδέναι τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.

32. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἐζεκίου καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ, ἰδοὺ γέγραπται ἐν τῇ προφητείᾳ Ἡσαΐου υἱοῦ Ἀμὼς τοῦ προφήτου, καὶ ἐπὶ βιβλίου βασιλέων Ἰούδα καὶ Ἰσραήλ.

33. Καὶ ἐκοιμήθη Ἐζεκίας μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν ἀναβάσει τάφων υἱῶν Δαυίδ· καὶ δόξαν καὶ τιμὴν ἔδωκαν αὐτῷ ἐν τῷ θανάτῳ αὐτοῦ πᾶς Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐβασίλευσε Μανασσῆς υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΓ'.

1. Ὢν δεκαδύο ἐτῶν Μανασσῆς ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν, καὶ πεντηκονταπέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ.

2. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐναντίον Κυρίου ἀπὸ πάντων τῶν βδελυγμάτων τῶν ἐθνῶν οὓς ἐξωλόθρευσε Κύριος ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

3. Καὶ ἐπέστρεψε καὶ ᾠκοδόμησε τὰ ὑψηλὰ ἃ κατέσπασεν Ἐζεκίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ ἔστησε στήλας τοῖς Βααλὶμ, καὶ ἐποίησεν ἄλση, καὶ προσεκύνησε πάσῃ τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐδούλευσεν αὐτοῖς.

4. Καὶ ᾠκοδόμησε θυσιαστήρια ἐν οἴκῳ Κυρίου, οὗ εἶπε Κύριος· Ἐν Ἱερουσαλὴμ ἔσται τὸ ὄνομά μου εἰς τὸν αἰῶνα.

5. Καὶ ᾠκοδόμησε θυσιαστήρια πάσῃ τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ ἐν ταῖς δυσὶν αὐλαῖς οἴκου Κυρίου.

6. Καὶ αὐτὸς διήγαγε τὰ τέκνα αὐτοῦ ἐν πυρὶ ἐν Γὲ Βενεννόμ· καὶ ἐκληδονίζετο καὶ οἰωνίζετο καὶ ἐφαρμακεύετο, καὶ ἐποίησεν ἐγγαστριμύθους καὶ ἐπαοιδοὺς, καὶ ἐπλήθυνε τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐναντίον Κυρίου τοῦ παροργίσαι αὐτόν.

7. Καὶ ἔθηκε τὸ γλυπτὸν, τὸ χωνευτὸν, εἰκόνα ἣν ἐποίησεν ἐν οἴκῳ Θεοῦ, οὗ εἶπε Θεὸς πρὸς Δαυὶδ καὶ πρὸς Σαλωμὼν υἱὸν αὐτοῦ· Ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ καὶ Ἱερουσαλὴμ, ἣν ἐξελεξάμην ἐκ πασῶν φυλῶν Ἰσραὴλ, θήσω τὸ ὄνομά μου εἰς τὸν αἰῶνα·

8. καὶ οὐ προσθήσω σαλεῦσαι τὸν πόδα Ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα τοῖς πατράσιν αὐτῶν, πλὴν ἐὰν φυλάσσωνται τοῦ ποιῆσαι πάντα ἃ ἐνετειλάμην αὐτοῖς κατὰ πάντα τὸν νόμον καὶ τὰ προστάγματα καὶ τὰ κρίματα ἐν χειρὶ Μωϋσῆ.

9. Καὶ ἐπλάνησε Μανασσῆς τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἱερουσαλὴμ, τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ὑπὲρ πάντα τὰ ἔθνη ἃ ἐξῆρε Κύριος ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ἰσραήλ.

10. Καὶ ἐλάλησε Κύριος ἐπὶ Μανασσῆ καὶ ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐπήκουσαν.

11. Καὶ ἤγαγε Κύριος ἐπ' αὐτοὺς τοὺς ἄρχοντας τῆς

et boum in multitudine, quoniam dedit ei Dominus apparatum multum valde.

30. Ipse Ezecias obstruxit exitum aquæ Gion supra, et direxit eas deorsum ad africum civitatis David. Et prosperatus est Ezecias in omnibus operibus suis.

31. Et sic legatis principum de Babylone qui missi fuerant ad eum, ad percunctandum ab eo prodigium, quod factum fuerat super terram, dereliquit eum Dominus ad tentandum eum, ad sciendum quæ in corde ejus.

32. Et reliqua verborum Ezeciæ et misericordia ejus, ecce scripta sunt in prophetia Esaiæ filii Amos prophetæ, et in libro regum Juda et Israel.

33. Et dormivit Ezecias cum patribus suis, et sepelierunt eum in ascensione sepulcrorum filiorum David: et gloriam et honorem dederunt ei in morte ejus omnis Juda et habitantes in Jerusalem. Et regnavit Manasses filius ejus pro eo.

CAPUT XXXIII.

1. Erat duodecim annorum Manasses in regnando ipsum, et quinquaginta quinque annos regnavit in Jerusalem.

2. Et fecit malum in conspectu Domini de omnibus abominationibus gentium quos exterminavit Dominus a facie filiorum Israel.

3. Et revertit et ædificavit excelsa quæ diruerat Ezecias pater ejus, et erexit statuas ipsis Baalim, et fecit lucos, et adoravit omnem militiam cœli, et servivit eis.

4. Et ædificavit altaria in domo Domini, ubi dixit Dominus: In Jerusalem erit nomen meum in sæculum.

5. Et ædificavit altaria omni militiæ cœli in ambobus atriis domus Domini.

6. Et ipse traduxit filios suos in igni in Ge Benennom: et observabat vaticinationes et augurabatur et inserviebat veneficiis, et fecit ventriloquos et incantatores, et multiplicavit ad faciendum malum ante Dominum ad irritandum eum.

7. Et posuit sculptile, fusile, imaginem quam fecit in domo Dei, ubi dixit Deus ad David et ad Salomon filium ejus: In domo hac et Jerusalem, quam elegi ex omnibus tribubus Israel, ponam nomen meum in sæculum,

8. et non adjiciam commovere pedem Israel de terra quam dedi patribus eorum, tantummodo si custodierint facere omnia quæ mandavi eis secundum omnem legem et præcepta et judicia in manu Moysi.

9. Et seduxit Manasse Judam et habitantes in Jerusalem, ad faciendum malum super omnes gentes quas abstulit Dominus a facie filiorum Israel.

10. Et locutus est Dominus ad Manasse et ad populum suum, et non exaudierunt.

11. Et adduxit Dominus super eos principes virtutis regis

δυνάμεως τοῦ βασιλέως Ἀσσοὺρ, καὶ κατέλαβον τὸν Μανασσῆ ἐν δεσμοῖς, καὶ ἔδησαν αὐτὸν ἐν πέδαις, καὶ ἤγαγον εἰς Βαβυλῶνα.

12. Καὶ ὡς ἐθλίβη, ἐζήτησε τὸ πρόσωπον Θεοῦ τοῦ Κυρίου αὐτοῦ, καὶ ἐταπεινώθη σφόδρα ἀπὸ προσώπου Θεοῦ πατέρων αὐτοῦ,

13. καὶ προσηύξατο πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ καὶ ἐπήκουσε τῆς βοῆς αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψεν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, καὶ ἔγνω Μανασσῆς ὅτι Κύριος αὐτός ἐστι Θεός.

14. Καὶ μετὰ ταῦτα ᾠκοδόμησε τεῖχος ἔξω τῆς πόλεως Δαυὶδ ἀπὸ λιβὸς κατὰ νότον ἐν τῷ χειμάῤῥῳ, καὶ κατὰ τὴν εἴσοδον τὴν διὰ τῆς πύλης τῆς ἰχθυϊκῆς ἐκπορευομένων τὴν πύλην τὴν κυκλόθεν, καὶ εἰς Ὀπελ, καὶ ὕψωσε σφόδρα, καὶ κατέστησεν ἄρχοντας τῆς δυνάμεως ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι ταῖς τειχήρεσιν ἐν Ἰούδᾳ.

15. Καὶ περιεῖλε τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους καὶ τὸ γλυπτὸν ἐξ οἴκου Κυρίου, καὶ πάντα τὰ θυσιαστήρια ἃ ᾠκοδόμησεν ἐν ὄρει οἴκου Κυρίου καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔξωθεν τῆς πόλεως.

16. Καὶ κατώρθωσε τὸ θυσιαστήριον Κυρίου, καὶ ἐθυσίασεν ἐπ' αὐτὸ θυσίαν σωτηρίου καὶ αἰνέσεως, καὶ εἶπε τῷ Ἰούδᾳ τοῦ δουλεύειν Κυρίῳ Θεῷ Ἰσραήλ.

17. Πλὴν ἔτι ὁ λαὸς ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν ἐθυσίαζε, πλὴν Κυρίῳ Θεῷ αὐτῶν.

18. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Μανασσῆ, καὶ ἡ προσευχὴ αὐτοῦ ἡ πρὸς τὸν Θεὸν, καὶ λόγοι τῶν ὁρώντων τῶν λαλούντων πρὸς αὐτὸν ἐπ' ὀνόματι Θεοῦ Ἰσραὴλ,

19. ἰδοὺ ἐπὶ λόγων προσευχῆς αὐτοῦ, καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ· καὶ πᾶσαι αἱ ἁμαρτίαι αὐτοῦ καὶ ἀποστάσεις αὐτοῦ, καὶ οἱ τόποι ἐφ' οἷς ᾠκοδόμησεν ἐν αὐτοῖς τὰ ὑψηλὰ, καὶ ἔστησεν ἐκεῖ ἄλση καὶ γλυπτὰ, πρὸ τοῦ ἐπιστρέψαι, ἰδοὺ γέγραπται ἐπὶ τῶν λόγων τῶν ὁρώντων.

20. Καὶ ἐκοιμήθη Μανασσῆς μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν παραδείσῳ οἴκου αὐτοῦ· καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Ἀμὼν υἱὸς αὐτοῦ.

21. Ὢν ἐτῶν εἴκοσι καὶ δύο Ἀμὼν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ.

22. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, ὡς ἐποίησε Μανασσῆς ὁ πατὴρ αὐτοῦ· καὶ πᾶσι τοῖς εἰδώλοις οἷς ἐποίησε Μανασσῆς ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἔθυεν Ἀμὼν καὶ ἐδούλευσεν αὐτοῖς.

23. Καὶ οὐκ ἐταπεινώθη ἐναντίον Κυρίου, ὡς ἐταπεινώθη Μανασσῆς ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ὅτι υἱὸς αὐτοῦ Ἀμὼν ἐπλήθυνε πλημμέλειαν.

24. Καὶ ἐπέθεντο αὐτῷ οἱ παῖδες αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξαν αὐτὸν ἐν οἴκῳ αὐτοῦ.

25. Καὶ ἐπάταξεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τοὺς ἐπιθεμένους ἐπὶ τὸν βασιλέα Ἀμὼν, καὶ ἐβασίλευσεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν Ἰωσίαν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΔ'.

1. Ὢν ὀκτὼ ἐτῶν Ἰωσίας ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν, καὶ τριάκοντα καὶ ἓν ἔτος ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ.

2. Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐναντίον Κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδοῖς Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐξέκλινε δεξιὰ καὶ ἀριστερά.

3. Καὶ ἐν τῷ ὀγδόῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ

Assur, et ceperunt Manasse in vinculis, et ligaverunt eum in compedibus, et adduxerunt in Babylonem.

12. Et ut tribulatus est, exquisivit faciem Dei Domini sui, et humiliatus est valde a facie Dei patrum suorum,

13. et deprecatus est ad eum, et exaudivit eum et exaudivit clamorem ejus, et reduxit eum in Jerusalem in regnum ipsius, et cognovit Manasses quia Dominus ipse est Deus.

14. Et post hæc ædificavit murum extra civitatem David ab africo ad austrum in torrente, et ad introitum qui per portam piscium egredientibus portam in circuitu, et in Opel, et exaltavit valde, et constituit principes virtutis in omnibus civitatibus muratis in Juda.

15. Et circumabstulit deos alienos et sculptile e domo Domini, et omnia altaria quæ ædificaverat in monte domus Domini et in Jerusalem, et extra civitatem.

16. Et instauravit altare Domini, et super illud sacrificavit sacrificium salutaris et laudationis, et dixit ad Judam servire Domino Deo Israel.

17. Verumtamen adhuc populus super excelsa sacrificabat, duntaxat Domino Deo suo.

18. Et reliqua verborum Manasse, et deprecatio ejus ad Deum, et verba videntium qui loquebantur ad eum in nomine Dei Israel,

19. ecce super verba deprecationis ejus, et exaudivit eum: et omnia peccata ejus et rebelliones ejus, et loca in quibus ædificavit in eis excelsa, et statuit ibi lucos et sculptilia, antequam reverteret, ecce scripta sunt super sermones videntium.

20. Et dormivit Manasses cum patribus suis, et sepelierunt eum in horto domus ejus : et regnavit pro eo Amon filius ejus.

21. Erat annorum viginti et duorum Amon in regnando ipsum, et duos annos regnavit in Jerusalem.

22. Et fecit malum in conspectu Domini, sicut fecerat Manasses pater ejus : et omnibus idolis quæ fecerat Manasses pater ejus, immolabat Amon et servivit eis.

23. Et non est humiliatus ante Dominum, sicut humiliatus est pater ejus, quoniam filius ejus multiplicavit delictum.

24. Et conjurarunt in eum pueri ejus, et percusserunt eum in domo ejus.

25. Et percussit populus terræ eos qui conjurarant super regem Amon, et regnare fecit populus terræ Josiam filium ejus pro eo.

CAPUT XXXIV.

1. Erat octo annorum Josias in regnando ipsum, et triginta et unum annum regnavit in Jerusalem.

2. Et fecit rectum coram Domino, et ambulavit in viis David patris sui, et non declinavit dextrorsum et sinistrorsum.

3. Et in octavo anno regni sui, et ipse adhuc puerulus,

αὐτὸς ἔτι παιδάριον, ἤρξατο τοῦ ζητῆσαι Κύριον τὸν Θεὸν Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· καὶ ἐν τῷ δωδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἤρξατο τοῦ καθαρίσαι τὸν Ἰούδαν καὶ τὴν Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ τῶν ὑψηλῶν, καὶ τῶν ἄλσεων, καὶ ἀπὸ τῶν περιβωμίων, καὶ ἀπὸ τῶν χωνευτῶν.

4. Καὶ κατέσπασε τὰ κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ θυσιαστήρια τῶν Βααλὶμ καὶ τὰ ὑψηλὰ τὰ ἐπ' αὐτῶν· καὶ ἔκοψε τὰ ἄλση καὶ τὰ γλυπτὰ, καὶ τὰ χωνευτὰ συνέτριψε, καὶ ἐλέπτυνε καὶ ἔῤῥιψεν ἐπὶ πρόσωπον τῶν μνημάτων τῶν θυσιαζόντων αὐτοῖς.

5. Καὶ ὀστᾶ ἱερέων κατέκαυσεν ἐπὶ τὰ θυσιαστήρια, καὶ ἐκαθάρισε τὸν Ἰούδαν καὶ τὴν Ἱερουσαλὴμ,

6. καὶ ἐν πόλεσι Μανασσῆ, καὶ Ἐφραὶμ, καὶ Συμεὼν, καὶ Νεφθαλὶ, καὶ τοῖς τόποις αὐτῶν κύκλῳ.

7. Καὶ κατέσπασε τὰ θυσιαστήρια, καὶ τὰ ἄλση, καὶ εἴδωλα κατέκοψε λεπτὰ, καὶ πάντα τὰ ὑψηλὰ ἔκοψεν ἀπὸ πάσης τῆς γῆς Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέστρεψεν εἰς Ἱερουσαλήμ.

8. Καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ τῆς βασιλείας αὐτοῦ τοῦ καθαρίσαι τὴν γῆν καὶ τὸν οἶκον, ἀπέστειλε τὸν Σαφὰν υἱὸν Ἐσελία, καὶ τὸν Μαασὰ ἄρχοντα τῆς πόλεως, καὶ τὸν Ἰουὰχ υἱὸν Ἰωάχαζ τὸν ὑπομνηματογράφον αὐτοῦ, κραταιῶσαι τὸν οἶκον Κυρίου τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ.

9. Καὶ ἦλθον πρὸς Χελκίαν τὸν ἱερέα τὸν μέγαν, καὶ ἔδωκαν τὸ ἀργύριον τὸ εἰςενεχθὲν εἰς οἶκον Θεοῦ, ὃ συνήγαγον οἱ Λευῖται φυλάσσοντες τὴν πύλην ἐκ χειρὸς Μανασσῆ καὶ Ἐφραὶμ, καὶ τῶν ἀρχόντων, καὶ ἀπὸ παντὸς καταλοίπου ἐν Ἰσραὴλ, καὶ υἱῶν Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν καὶ οἰκούντων ἐν Ἱερουσαλήμ.

10. Καὶ ἔδωκαν αὐτὸ ἐπὶ χεῖρα ποιούντων τὰ ἔργα, οἱ καθεσταμένοι ἐν οἴκῳ Κυρίου, καὶ ἔδωκαν αὐτὸ ποιοῦσι τὰ ἔργα οἳ ἐποίουν ἐν οἴκῳ Κυρίου, ἐπισκευάσαι καὶ κατισχύσαι τὸν οἶκον.

11. Καὶ ἔδωκαν τοῖς τέκτοσι καὶ τοῖς οἰκοδόμοις ἀγοράσαι λίθους τετραπέδους καὶ ξύλα εἰς δοκοὺς στεγάσαι τοὺς οἴκους οὓς ἐξωλόθρευσαν βασιλεῖς Ἰούδα.

12. Καὶ οἱ ἄνδρες ἐν πίστει ἐπὶ τῶν ἔργων, καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐπίσκοποι Ἰὲθ καὶ Ἀβδίας, οἱ Λευῖται ἐξ υἱῶν Μεραρὶ, καὶ Ζαχαρίας καὶ Μοσολλὰμ, ἐκ τῶν υἱῶν Καὰθ, ἐπισκοπεῖν, καὶ πᾶς Λευίτης καὶ πᾶς συνιὼν ἐν ὀργάνοις ᾠδῶν.

13. Καὶ ἐπὶ τῶν νωτοφόρων, καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ποιούντων τὰ ἔργα, ἐργασίᾳ καὶ ἐργασίᾳ· καὶ ἀπὸ τῶν Λευιτῶν γραμματεῖς καὶ κριταὶ καὶ πυλωροί.

14. Καὶ ἐν τῷ ἐκφέρειν αὐτοὺς τὸ ἀργύριον τὸ εἰςοδιασθὲν εἰς οἶκον Κυρίου, εὗρε Χελκίας ὁ ἱερεὺς βιβλίον νόμου Κυρίου διὰ χειρὸς Μωϋσῆ.

15. Καὶ ἀπεκρίθη Χελκίας, καὶ εἶπε πρὸς Σαφὰν τὸν γραμματέα· Βιβλίον νόμου εὗρον ἐν οἴκῳ Κυρίου. Καὶ ἔδωκε Χελκίας τὸ βιβλίον τῷ Σαφάν.

16. Καὶ εἰςήνεγκε Σαφὰν τὸ βιβλίον πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἀπέδωκεν ἔτι τῷ βασιλεῖ λόγον, πᾶν τὸ δοθὲν ἀργύριον ἐν χειρὶ τῶν παίδων σου τῶν ποιούντων.

17. Καὶ ἐχώνευσαν τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν οἴκῳ Κυρίου, καὶ ἔδωκαν ἐπὶ χεῖρα τῶν ἐπισκόπων, καὶ ἐπὶ χεῖρα τῶν ποιούντων τὴν ἐργασίαν.

18. Καὶ ἀπήγγειλε Σαφὰν ὁ γραμματεὺς τῷ βασι-

cœpit exquirere Dominum Deum David patris sui: et in duodecimo anno regni sui cœpit mundare Judam et Jerusalem ab excelsis, et lucis, et ab aris, et a fusilibus.

4. Et diruit quæ ad faciem ejus altaria ipsorum Baalim et excelsa quæ super ea: et excidit lucos et sculptilia, et fusilia contrivit, et comminuit et projecit super faciem monumentorum sacrificantium eis.

5. Et ossa sacerdotum combussit super altaria, et mundavit Judam et Jerusalem,

6. et in civitatibus Manasse, et Ephraim, et Symeon, et Nephthali, et locis eorum in circuitu.

7. Et diruit altaria, et lucos, et idola concidit comminuta, et omnia excelsa excidit ab omni terra Israel, et reversus in Jerusalem.

8. Et in anno decimo octavo regni sui mundando terram et domum, misit Sapham filium Eselia, et Maasa principem civitatis, et Jovach filium Joachaz a commentariis ipsius, ad fulciendam domum Domini Dei sui.

9. Et venerunt ad Chelciam sacerdotem magnum, et dederunt argentum illatum in domum Dei, quod congregarunt Levitæ custodientes portam de manu Manasse et Ephraim, et principum, et de omni residuo in Israel, et de filiis Juda et Benjamin et habitantibus in Jerusalem.

10. Et dederunt illud in manum facientium opera, qui præfecti in domo Domini, et dederunt illud facientibus opera qui faciebant in domo Domini, ad parandam et firmandam domum.

11. Et dederunt fabris et ædificatoribus ad emendum lapides quatuor pedum et ligna in trabes ad tegendum domos quas exterminarant reges Juda.

12. Et viri in fide super opera, et super eos visitatores Jeth et Abdias, Levitæ ex filiis Merari, et Zacharias et Mosollam, ex filiis Caath, ad visitandum, et omnis Levita et omnis intelligens in organis canticorum.

13. Et super bajulos et super omnes facientes opera, opificio et opificio: et ex Levitis scribæ et judices et janitores.

14. Et in efferendo ipsos argentum illatum in domum Domini, invenit Chelcias sacerdos librum legis Domini per manum Moysi.

15. Et respondit Chelcias, et dixit ad Saphan scribam: Librum legis inveni in domo Domini. Et dedit Chelcias librum ipsi Saphan.

16. Et intulit Saphan librum ad regem, et retulit adhuc regi verbum, omne quod datum est argentum in manu puerorum tuorum, qui faciunt.

17. Et fuderunt argentum inventum in domo Domini, et dederunt in manum visitatorum, et in manum facientium opificium.

18. Et annuntiavit Saphan scriba regi, dicens: Librum

λεῖ λόγον, λέγων· Βιβλίον δέδωκέ μοι Χελκίας ὁ ἱερεύς. Καὶ ἀνέγνω αὐτὸ Σαφὰν ἐναντίον τοῦ βασιλέως.

19. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τοῦ νόμου, καὶ διέῤῥηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ.

20. Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Χελκίᾳ καὶ τῷ Ἀχικὰμ υἱῷ Σαφὰν καὶ τῷ Ἀβδὸμ υἱῷ Μιχαία καὶ τῷ Σαφὰν τῷ γραμματεῖ καὶ τῷ Ἀσαίᾳ παιδὶ τοῦ βασιλέως, λέγων·

21. Πορεύθητε, ζητήσατε τὸν Κύριον περὶ ἐμοῦ καὶ περὶ παντὸς τοῦ καταλειφθέντος ἐν Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα, περὶ τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τοῦ εὑρεθέντος, ὅτι μέγας θυμὸς Κυρίου ἐκκέκαυται ἐν ἡμῖν, διότι οὐκ εἰσήκουσαν οἱ πατέρες ἡμῶν τῶν λόγων Κυρίου, τοῦ ποιῆσαι κατὰ πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ.

22. Καὶ ἐπορεύθη Χελκίας, καὶ οἷς εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ὀλδὰν τὴν προφῆτιν γυναῖκα Σελλὴμ υἱοῦ Θεκωὲ υἱοῦ Ἀρὰς, φυλάσσουσαν τὰς ἐντολὰς, καὶ αὕτη κατῴκει ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐν Μασαναὶ, καὶ ἐλάλησαν αὐτῇ κατὰ ταῦτα.

23. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Οὕτως εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραήλ· Εἴπατε τῷ ἀνδρὶ τῷ ἀποστείλαντι ὑμᾶς πρὸς μέ·

24. Οὕτω λέγει Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον κακὰ, τοὺς πάντας λόγους τοὺς γεγραμμένους ἐν τῷ βιβλίῳ τῷ ἀνεγνωσμένῳ ἐναντίον τοῦ βασιλέως Ἰούδα,

25. ἀνθ' ὧν ἐγκατέλιπόν με καὶ ἐθυμίασαν θεοῖς ἀλλοτρίοις, ἵνα παροργίσωσί με ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν. Καὶ ἐξεκαύθη ὁ θυμός μου ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, καὶ οὐ σβεσθήσεται.

26. Καὶ ἐπὶ βασιλέα Ἰούδα τὸν ἀποστείλαντα ὑμᾶς τοῦ ζητῆσαι τὸν Κύριον, οὕτως ἐρεῖτε αὐτῷ· Οὕτω λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραήλ· Τοὺς λόγους οὓς ἤκουσας,

27. καὶ ἐνετράπη ἡ καρδία σου, καὶ ἐταπεινώθης ἀπὸ προσώπου μου ἐν τῷ ἀκοῦσαί σε τοὺς λόγους μου ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτὸν, καὶ ἐταπεινώθης ἐναντίον μου, καὶ διέῤῥηξας τὰ ἱμάτιά σου, καὶ ἔκλαυσας κατεναντίον μου, καὶ ἐγὼ ἤκουσα, φησὶ Κύριος.

28. Ἰδοὺ προστίθημί σε πρὸς τοὺς πατέρας σου, καὶ προστεθήσῃ πρὸς τὰ μνήματά σου ἐν εἰρήνῃ, καὶ οὐκ ὄψονται οἱ ὀφθαλμοί σου ἐν πᾶσι τοῖς κακοῖς οἷς ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτόν. Καὶ ἀπέδωκαν τῷ βασιλεῖ λόγον.

29. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς, καὶ συνήγαγε τοὺς πρεσβυτέρους Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλήμ.

30. Καὶ ἀνέβη ὁ βασιλεὺς εἰς οἶκον Κυρίου, καὶ πᾶς Ἰούδα, καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ, καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, καὶ ἀνέγνω ἐν ὠσὶν αὐτῶν πάντας λόγους βιβλίου τῆς διαθήκης τοὺς εὑρεθέντας ἐν οἴκῳ Κυρίου.

31. Καὶ ἔστη ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὸν στῦλον, καὶ διέθετο διαθήκην ἐναντίον Κυρίου, τοῦ πορευθῆναι ἐνώπιον Κυρίου, τοῦ φυλάσσειν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ μαρτύρια καὶ προστάγματα αὐτοῦ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ, ὥστε ποιεῖν τοὺς λόγους τῆς διαθήκης τοὺς γεγραμμένους ἐπὶ τῷ βιβλίῳ τούτῳ.

32. Καὶ ἔστησε πάντας τοὺς εὑρεθέντας ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ Βενιαμὶν, καὶ ἐποίησαν οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ διαθήκην ἐν οἴκῳ Κυρίου Θεοῦ πατέρων αὐτῶν.

dedit mihi Chelcias sacerdos. Et legit illum Saphan coram rege.

19. Et factum est, ut audivit rex verba legis, et discidit vestimenta sua.

20. Et mandavit rex Chelciæ et Achicam filio Saphan et Abdom filio Michææ et ipsi Saphan scribæ et Asaia puero regis, dicens :

21. Ite, quærite Dominum pro me et pro omni qui remansit in Israel et Juda, de verbis libri inventi, quoniam magnus furor Domini accensus est in nobis, eo quod non exaudierunt patres nostri verba Domini, ad faciendum secundum omnia quæ scripta sunt in libro hoc.

22. Et ivit Chelcias, et quibus dixit rex ad Oldam prophetissam uxorem Sellem filii Thecoe filii Aras, custodientem mandata, et ipsa habitabat in Jerusalem in Masanæ, et locuti sunt ei secundum hæc.

23. Et dixit eis : Sic dixit Dominus Deus Israel : Dicite viro qui misit vos ad me :

24. Sic dicit Dominus : Ecce ego induco super locum hunc mala, omnia verba scripta in libro aperto coram rege Juda,

25. pro eo quod dereliquerunt me et sacrificaverunt diis alienis, ut irritarent me in omnibus operibus manuum suarum. Et accensus est furor meus in locum istum, et non exstinguetur.

26. Et ad regem Juda qui misit vos ad exquirendum Dominum, sic dicetis ei : Sic dicit Dominus Deus Israel : Verba quæ audisti,

27. et confusum est cor tuum, et humiliatus es a facie mea in audiendo te verba mea super locum istum et super habitantes eum, et humiliatus es ante me, et discidisti vestimenta tua, et plorasti coram me, et ego audivi, dicit Dominus.

28. Ecce appono te ad patres tuos, et apponeris ad monumenta tua in pace, et non videbunt oculi tui in omnibus malis quæ ego induco super locum istum et super habitantes eum. Et retulerunt regi sermonem.

29. Et misit rex, et congregavit seniores Juda et Jerusalem.

30. Et ascendit rex in domum Domini, et omnis Juda, et habitantes Jerusalem, et sacerdotes et Levitæ, et omnis populus a parvo usque ad magnum, et legit in auribus eorum omnia verba libri testamenti inventa in domo Domini.

31. Et stetit rex super columnam, et disposuit testamentum coram Domino, ambulandi in conspectu Domini, custodiendi mandata ejus, et testimonia et præcepta ejus in toto corde et in tota anima, ad faciendum verba testamenti scripta in libro isto.

32. Et fecit stare omnes inventos in Jerusalem et Benjamin, et fecerunt inhabitantes Jerusalem testamentum in domo Domini Dei patrum suorum.

33. Καὶ περιεῖλεν Ἰωσίας τὰ πάντα βδελύγματα ἐκ πάσης τῆς γῆς ἣ ἦν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἐποίησε πάντας τοὺς εὑρεθέντας ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν Ἰσραὴλ, τοῦ δουλεύειν Κυρίῳ Θεῷ αὐτῶν πάσας τὰς ἡμέρας αὐτοῦ, οὐκ ἐξέκλινεν ἀπὸ ὄπισθε Κυρίου Θεοῦ πατέρων αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΕ'.

1. Καὶ ἐποίησεν Ἰωσίας τὸ φασὲκ τῷ Κυρίῳ Θεῷ αὐτοῦ, καὶ ἔθυσε τὸ φασὲκ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου.

2. Καὶ ἔστησε τοὺς ἱερεῖς ἐπὶ τὰς φυλακὰς αὐτῶν, καὶ κατίσχυσεν αὐτοὺς εἰς τὰ ἔργα οἴκου Κυρίου.

3. Καὶ εἶπε τοῖς Λευίταις τοῖς δυνατοῖς ἐν παντὶ Ἰσραὴλ, τοῦ ἁγιασθῆναι αὐτοὺς τῷ Κυρίῳ. Καὶ ἔθηκαν τὴν κιβωτὸν τὴν ἁγίαν εἰς τὸν οἶκον ὃν ᾠκοδόμησε Σαλωμὼν υἱὸς Δαυὶδ τοῦ βασιλέως Ἰσραήλ. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς· Οὐκ ἔστιν ὑμῖν ἐπ' ὤμων ἆραι οὐδέν· νῦν οὖν λειτουργήσατε τῷ Κυρίῳ Θεῷ ὑμῶν, καὶ τῷ λαῷ αὐτοῦ Ἰσραήλ.

4. Καὶ ἑτοιμάσθητε κατ' οἴκους πατριῶν ὑμῶν, καὶ κατὰ τὰς ἐφημερίας ὑμῶν, κατὰ τὴν γραφὴν Δαυὶδ βασιλέως Ἰσραὴλ, καὶ διὰ χειρὸς Σαλωμὼν υἱοῦ αὐτοῦ.

5. Καὶ στῆτε ἐν τῷ οἴκῳ κατὰ τὰς διαιρέσεις οἴκων πατριῶν ὑμῶν τοῖς ἀδελφοῖς ὑμῶν υἱοῖς τοῦ λαοῦ, καὶ μερὶς οἴκου πατριᾶς τοῖς Λευίταις.

6. Καὶ θύσατε τὸ φασὲκ, καὶ ἑτοιμάσατε τοῖς ἀδελφοῖς ὑμῶν τοῦ ποιῆσαι κατὰ τὸν λόγον Κυρίου διὰ χειρὸς Μωϋσῆ.

7. Καὶ ἀπήρξατο Ἰωσίας τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ πρόβατα, καὶ ἀμνοὺς, καὶ ἐρίφους ἀπὸ τῶν τέκνων τῶν αἰγῶν, πάντα εἰς τὸ φασὲκ, καὶ πάντας τοὺς εὑρεθέντας εἰς ἀριθμὸν τριάκοντα χιλιάδας, καὶ μόσχων τρεῖς χιλιάδας, ταῦτα ἀπὸ τῆς ὑπάρξεως τοῦ βασιλέως.

8. Καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ ἀπήρξαντο τῷ λαῷ καὶ τοῖς ἱερεῦσι καὶ τοῖς Λευίταις· ἔδωκε δὲ Χελκίας καὶ Ζαχαρίας καὶ Ἰεϊὴλ οἱ ἄρχοντες τοῖς ἱερεῦσιν οἴκου Θεοῦ, καὶ ἔδωκαν εἰς τὸ φασὲκ πρόβατα, καὶ ἀμνοὺς, καὶ ἐρίφους δισχίλια ἑξακόσια, καὶ μόσχους τριακοσίους.

9. Καὶ Χωνενίας, καὶ Βαναίας, καὶ Σαμαίας, καὶ Ναθαναὴλ ἀδελφὸς αὐτοῦ, καὶ Ἀσαβίας, καὶ Ἰεϊὴλ, καὶ Ἰωζαβὰδ ἄρχοντες τῶν Λευιτῶν, ἀπήρξαντο τοῖς Λευίταις εἰς τὸ φασὲκ πρόβατα πεντακισχίλια, καὶ μόσχους πεντακοσίους.

10. Καὶ κατωρθώθη ἡ λειτουργία, καὶ ἔστησαν οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὴν στάσιν αὐτῶν, καὶ οἱ Λευῖται ἐπὶ τὰς διαιρέσεις αὐτῶν κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ βασιλέως.

11. Καὶ ἔθυσαν τὸ φασὲκ, καὶ προσέχεαν οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα ἐκ χειρὸς αὐτῶν, καὶ οἱ Λευῖται ἐξέδειραν.

12. Καὶ ἡτοίμασαν τὴν ὁλοκαύτωσιν παραδοῦναι αὐτοῖς κατὰ τὴν διαίρεσιν κατ' οἴκους πατριῶν τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ, τοῦ προσάγειν τῷ Κυρίῳ, ὡς γέγραπται ἐν βίβλῳ Μωϋσῆ· καὶ οὕτως εἰς τὸ πρωΐ.

13. Καὶ ὤπτησαν τὸ φασὲκ ἐν πυρὶ κατὰ τὴν κρίσιν, καὶ τὰ ἅγια ἥψησαν ἐν τοῖς χαλκείοις καὶ ἐν τοῖς λέβησι, καὶ εὐωδώθη, καὶ ἔδραμον πρὸς πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ λαοῦ.

14. Καὶ μετὰ τὸ ἑτοιμάσαι αὐτοῖς καὶ τοῖς ἱερεῦσιν, ὅτι οἱ ἱερεῖς ἐν τῷ ἀναφέρειν τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ τὰ

33. Et circumabstulit Josias omnes abominationes de omni terra quæ erat filiorum Israel, et fecit omnes inventos in Jerusalem et in Israel, servire Domino Deo ipsorum omnibus diebus ipsius, non declinavit a post Dominum Deum patrum ipsius.

CAPUT XXXV.

1. Et fecit Josias phasec Domino Deo suo, et immolavit phasec quartadecima die mensis primi.

2. Et statuit sacerdotes super custodias ipsorum, et confortavit eos ad opera domus Domini.

3. Et dixit Levitis potentibus in omni Israel, ut ipsi sanctificarentur Domino. Et posuerunt arcam sanctam in domum quam ædificaverat Salomon filius David regis Israel. Et dixit rex : Non est vobis super humeros tollere quicquam : nunc igitur ministrate Domino Deo vestro, et populo ejus Israel.

4. Et paramini secundum domos patriarum vestrarum, et secundum vices vestras, juxta scripturam David regis Israel, et per manum Salomon filii ejus.

5. Et state in domo secundum divisiones domorum patriarum vestrarum fratribus vestris filiis populi, et pars domus patriæ ipsis Levitis.

6. Et immolate phasec, et præparate fratribus vestris ad faciendum juxta verbum Domini per manum Moysi.

7. Et primitias dedit Josias filiis populi oves, et agnos, et hœdos de filiis caprarum, omnia ad phasec, et omnes inventos ad numerum triginta millia, et vitulorum tria millia, hæc de substantia regis.

8. Et principes ejus dederunt primitias populo et sacerdotibus et Levitis : dedit autem Chelcias et Zacharias et Jeiel principes sacerdotibus domus Dei, et dederunt in phasec oves, et agnos, et hœdos duo millia sexcenta, et vitulos trecentos.

9. Et Chonenias, et Banæas, et Samæas, et Nathanael frater ejus, et Asabias, et Jeiel, et Jozabad principes Levitarum, dederunt primitias Levitis in phasec oves quinque millia, et vitulos quingentos.

10. Et directum est ministerium, et steterunt sacerdotes super stationem suam, et Levitæ super divisiones suas juxta mandatum regis.

11. Et immolaverunt phasec, et effundebant sacerdotes sanguinem de manu eorum, et Levitæ excoriabant.

12. Et paraverunt holocaustosim ad tradendum eis secundum divisionem per domos familiarum filiis populi, ad offerendum Domino, sicut scriptum est in libro Moysi : et sic in mane.

13. Et assaverunt phasec in igni juxta judicium, et sancta coxerunt in æneis et in lebetibus, et prosperatum est, et currere fecerunt ad omnes filios populi.

14. Et postquam paraverunt sibi et sacerdotibus, quoniam sacerdotes in offerendo holocaustomata et adipes

στέατα ἕως νυκτὸς, καὶ οἱ Λευῖται ἡτοίμασαν αὐτοῖς καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν υἱοῖς Ἀαρών.

15. Καὶ οἱ ψαλτῳδοὶ υἱοὶ Ἀσὰφ ἐπὶ τῆς στάσεως αὐτῶν κατὰ τὰς ἐντολὰς Δαυὶδ, καὶ Ἀσάφ, καὶ Αἱμὰν, καὶ Ἰδιθὼμ οἱ προφῆται τοῦ βασιλέως· καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ πυλωροὶ πύλης καὶ πύλης, οὐκ ἦν αὐτοῖς κινεῖσθαι ἀπὸ τῆς λειτουργίας τῶν ἁγίων, ὅτι οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ Λευῖται ἡτοίμασαν αὐτοῖς.

16. Καὶ κατωρθώθη καὶ ἡτοιμάσθη πᾶσα ἡ λειτουργία Κυρίου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τοῦ ποιῆσαι τὸ φασὲκ, καὶ ἐνεγκεῖν τὰ ὁλοκαυτώματα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον Κυρίου κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ βασιλέως Ἰωσίου.

17. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ εὑρεθέντες τὸ φασὲκ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἑπτὰ ἡμέρας.

18. Καὶ οὐκ ἐγένετο φασὲκ ὅμοιον αὐτῷ ἐν Ἰσραὴλ, ἀπὸ ἡμερῶν Σαμουὴλ τοῦ προφήτου καὶ παντὸς βασιλέως Ἰσραὴλ, οὐκ ἐποίησαν τὸ φασὲκ ὃ ἐποίησεν Ἰωσίας, καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται καὶ πᾶς Ἰούδα καὶ Ἰσραὴλ ὁ εὑρεθεὶς, καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ, τῷ Κυρίῳ.

19. Τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας Ἰωσίου ἐποιήθη τὸ φασὲκ τοῦτο. « Μετὰ ταῦτα πάντα ἃ ἔδρα-
« σεν Ἰωσίας ἐν τῷ οἴκῳ, καὶ τοὺς ἐγγαστριμύθους καὶ
« τοὺς γνώστας καὶ τὰ θεραφὶν καὶ τὰ εἴδωλα καὶ τὰ
« καρησὶμ ἃ ἦν ἐν γῇ Ἰούδα καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἐνε-
« πύρισεν ὁ βασιλεὺς Ἰωσίας, ἵνα στήσῃ τοὺς λόγους
« τοῦ νόμου τοὺς γεγραμμένους ἐπὶ τοῦ βιβλίου οὗ εὗρε
« Χελκίας ὁ ἱερεὺς ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου. Ὅμοιος αὐτῷ
« οὐκ ἐγενήθη ἔμπροσθεν αὐτοῦ, ὃς ἐπέστρεψε πρὸς
« Κύριον ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτοῦ καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτοῦ
« καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ κατὰ πάντα τὸν νόμον
« Μωϋσῆ, καὶ μετ' αὐτὸν οὐκ ἀνέστη ὅμοιος. Πλὴν οὐκ
« ἀπεστράφη Κύριος ἀπὸ ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ τοῦ με-
« γάλου, οὗ ὠργίσθη θυμῷ Κύριος ἐν τῷ Ἰούδᾳ ἐπὶ
« πάντα τὰ παροργίσματα αὐτοῦ ἃ παρώργισε Μανασ-
« σῆς. Καὶ εἶπε Κύριος· Καί γε τὸν Ἰούδαν ἀποστήσω
« ἀπὸ προσώπου μου, καθὼς ἀπέστησα τὸν Ἰσραὴλ,
« καὶ ἀπωσάμην τὴν πόλιν ἣν ἐξελεξάμην τὴν Ἱερουσα-
« λὴμ, καὶ τὸν οἶκον ὃν εἶπα· Ἔσται τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ. »

20. Καὶ ἀνέβη Φαραὼ Νεχαὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐπὶ τὸν βασιλέα Ἀσσυρίων ἐπὶ τὸν ποταμὸν Εὐφράτην, καὶ ἐπορεύθη βασιλεὺς Ἰωσίας εἰς συνάντησιν αὐτῷ,

21. καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν ἀγγέλους, λέγων· Τί ἐμοὶ καὶ σοὶ, βασιλεῦ Ἰούδα; Οὐκ ἐπὶ σὲ ἥκω σήμερον πόλεμον πολεμῆσαι, καὶ ὁ Θεὸς εἶπε τοῦ κατασπεῦσαί με· πρόσεχε ἀπὸ τοῦ Θεοῦ τοῦ μετ' ἐμοῦ, μὴ καταφθείρῃ σε.

22. Καὶ οὐκ ἀπέστρεψεν Ἰωσίας τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ, ἀλλ' ἢ πολεμεῖν αὐτὸν ἐκραταιώθη, καὶ οὐκ ἤκουσε τῶν λόγων Νεχαὼ διὰ στόματος Θεοῦ, καὶ ἦλθε τοῦ πολεμῆσαι ἐν τῷ πεδίῳ Μαγεδδώ.

23. Καὶ ἐτόξευσαν οἱ τοξόται ἐπὶ βασιλέα Ἰωσίαν, καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς παισὶν αὐτοῦ· Ἐξαγάγετέ με, ὅτι ἐπόνεσα σφόδρα.

24. Καὶ ἐξήγαγον αὐτὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἅρματος, καὶ ἀνεβίβασαν αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἅρμα τὸ δευτερεῦον ὃ ἦν αὐτῷ, καὶ ἤγαγον αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀπέθανε, καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ. Καὶ πᾶς Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλὴμ ἐπένθησαν ἐπὶ Ἰωσίαν.

usque ad noctem, et Levitæ paraverunt eis et fratribus ipsorum filiis Aaron.

15. Et psalmorum cantores filii Asaph super stationem suam secundum mandata David, et Asaph et Æman, et Idithom prophetæ regis : et principes et janitores portæ et portæ, non erat eis moveri a ministerio sanctorum, quoniam fratres eorum Levitæ paraverant eis.

16. Et directum est et paratum est omne ministerium Domini in die illa ad faciendum phasec, et offerendum holocaustomata super altare Domini juxta mandatum regis Josiæ.

17. Et fecerunt filii Israel qui inventi sunt phasec in tempore illo, et festivitatem azymorum septem diebus.

18. Et non est factum phasec simile ei in Israel, a diebus Samuel prophetæ et omnis regis Israel, non fecerunt phasec quod fecit Josias, et sacerdotes et Levitæ et omnis Juda et Israel qui inventus est, et habitantes in Jerusalem, Domino.

19. Decimo octavo anno regni Josiæ factum est phasec hoc. « Post hæc omnia quæ fecit Josias in domo, et ven-
« triloquos et gnostas et theraphim et idola et caresim quæ
« erant in terra Juda et in Jerusalem, combussit rex Josias,
« ut statueret verba legis scripta super librum quem inve-
« nit Chelcias sacerdos in domo Domini. Similis ei non fuit
« ante eum, qui revertit ad Dominum in toto corde suo et
« in tota anima sua et in tota fortitudine sua secundum
« omnem legem Moysi, et post eum non surrexit similis.
« Verumtamen non est aversus Dominus ab ira furoris sui
« magni, quo iratus erat furore Dominus in Juda super
« omnes irritationes ejus quibus irritavit Manasses. Et dixit
« Dominus : Etiam Judam amovebo a facie mea, sicut amovi
« Israel, et repuli civitatem quam elegeram Jerusalem, et
« domum quam dixeram : Erit nomen meum illic. »

20. Et ascendit Pharao Nechao rex Ægypti super regem Assyriorum ad flumen Euphratem, et ivit rex Josias in occursum ei,

21. et misit ad eum nuntios, dicens : Quid mihi et tibi, rex Juda? Non super te venio hodie ad bellandum bellum, et Deus dixit festinare me : attende a Deo qui mecum, ne corrumpat te.

22. Et non avertit Josias faciem suam ab eo, sed ad impugnandum eum confortatus est, et non audivit verba Nechao per os Dei, et venit ad pugnandum in campo Mageddo.

23. Et sagittaverunt sagittarii super regem Josiam, et dixit rex pueris suis : Educite me, quoniam laboravi valde.

24. Et eduxerunt eum pueri ejus de curru, et ascendere fecerunt eum super currum secundum qui erat ei, et adduxerunt eum in Jerusalem, et mortuus est, et sepultus est cum patribus suis. Et omnis Juda et Jerusalem luxerunt super Josiam.

25. Καὶ ἐθρήνησεν Ἱερεμίας ἐπὶ Ἰωσίαν, καὶ εἶπαν πάντες οἱ ἄρχοντες καὶ αἱ ἄρχουσαι θρῆνον ἐπὶ Ἰωσίαν ἕως τῆς σήμερον· καὶ ἔδωκαν αὐτὸν εἰς πρόςταγμα ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἰδοὺ γέγραπται ἐπὶ τῶν θρήνων.

26. Καὶ ἦσαν οἱ λοιποὶ λόγοι Ἰωσίου καὶ ἡ ἐλπὶς αὐτοῦ γεγραμμένα ἐν νόμῳ Κυρίου,

27. καὶ οἱ λόγοι αὐτοῦ οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι, ἰδοὺ γεγραμμένοι ἐπὶ βιβλίῳ βασιλέων Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Λϛʹ.

1. Καὶ ἔλαβεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν Ἰωάχαζ υἱὸν Ἰωσίου, καὶ ἔχρισαν αὐτὸν, καὶ κατέστησαν αὐτὸν ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἱερουσαλήμ.

2. Υἱὸς εἴκοσι καὶ τριῶν ἐτῶν Ἰωάχαζ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ τρίμηνον ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ·
« καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἀμιτὰλ, θυγάτηρ Ἱε-
« ρεμίου ἐκ Λοβνά. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον
« Κυρίου κατὰ πάντα ἃ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ. Καὶ
« ἔδησεν αὐτὸν Φαραὼ Νεχαὼ ἐν Δεβλαθὰ ἐν γῇ Αἰ-
« μὰθ, τοῦ μὴ βασιλεύειν αὐτὸν ἐν Ἱερουσαλήμ. »

3. Καὶ μετήγαγεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐπέβαλε φόρον ἐπὶ τὴν γῆν, ἑκατὸν τάλαντα ἀργυρίου καὶ τάλαντον χρυσίου.

4. Καὶ κατέστησε Φαραὼ Νεχαὼ τὸν Ἐλιακὶμ υἱὸν Ἰωσίου βασιλέα ἐπὶ Ἰούδα ἀντὶ Ἰωσίου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ μετέστρεψε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωακίμ. Καὶ τὸν Ἰωάχαζ ἀδελφὸν αὐτοῦ ἔλαβε Φαραὼ Νεχαὼ, καὶ εἰςήγαγεν αὐτὸν εἰς Αἴγυπτον, « καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ, καὶ
« τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον ἔδωκε τῷ Φαραώ. Τότε ἤρ-
« ξατο ἡ γῆ φορολογεῖσθαι τοῦ δοῦναι τὸ ἀργύριον ἐπὶ
« στόμα Φαραώ. Καὶ ἕκαστος κατὰ δύναμιν ἀπῄτει τὸ
« ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον παρὰ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς, δοῦ-
« ναι Φαραὼ Νεχαώ. »

5. Ὢν εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν Ἰωακὶμ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ ἕνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ· « καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ζεχωρὰ, θυγάτηρ
« Νηρίου ἐκ Ῥαμά. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐναντίον
« Κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ.
« Ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἦλθε Ναβουχοδονόσορ ὁ βα-
« σιλεὺς Βαβυλῶνος εἰς τὴν γῆν, καὶ ἦν αὐτῷ δουλεύων
« τρία ἔτη, καὶ ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ ἀπέστειλε Κύ-
« ριος ἐπ' αὐτοὺς τοὺς Χαλδαίους, καὶ λῃστήρια Σύ-
« ρων, καὶ λῃστήρια Μωαβιτῶν, καὶ υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ
« τῆς Σαμαρείας, καὶ ἀπέστησαν μετὰ τὸν λόγον τοῦ-
« τον κατὰ τὸν λόγον Κυρίου ἐν χειρὶ τῶν παίδων αὐ-
« τοῦ τῶν προφητῶν. Πλὴν θυμὸς Κυρίου ἦν ἐπὶ Ἰού-
« δαν τοῦ ἀποστῆναι αὐτὸν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ διὰ
« τὰς ἁμαρτίας Μανασσῆ ἐν πᾶσιν οἷς ἐποίησε, καὶ ἐν
« αἵματι ἀθῴῳ ᾧ ἐξέχεεν Ἰωακὶμ, καὶ ἔπλησε τὴν Ἱε-
« ρουσαλὴμ αἵματος ἀθῴου, καὶ οὐκ ἠθέλησε Κύριος
« ἐξολοθρεῦσαι αὐτούς. »

6. Καὶ ἀνέβη ἐπ' αὐτὸν Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν χαλκαῖς πέδαις, καὶ ἀπήγαγεν αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα.

7. Καὶ μέρος τῶν σκευῶν οἴκου Κυρίου ἀπήνεγκεν εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἔθηκεν αὐτὰ ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ ἐν Βαβυλῶνι.

8. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωακὶμ καὶ πάντα ἃ

25. Et lamentatus est Jeremias super Josiam, et dixerunt omnes principes et dominatrices lamentationem super Josiam usque hodie : et dederunt eam in præceptum super Israel, et ecce scripta est super lamentationes.

26. Et fuerant reliqua verba Josiæ et spes ejus scripta in lege Domini,

27. et verba ejus prima, et novissima, ecce scripta in libro regum Israel et Juda.

CAPUT XXXVI.

1. Et assumpsit populus terræ Joachaz filium Josiæ, et unxerunt eum, et constituerunt eum pro patre ejus in regem super Jerusalem.

2. Filius viginti et trium annorum Joachaz in regnando ipsum, et tres menses regnavit in Jerusalem : « et nomen
« matris ejus Amital, filia Jeremiæ de Lobna. Et fecit ma-
« lum in conspectu Domini secundum omnia quæ fecerant
« patres ejus. Et ligavit eum Pharao Nechao in Deblatha
« in terra Æmath, ut non ille regnaret in Jerusalem. »

3. Et transtulit eum rex in Ægyptum, et imposuit tributum super terram, centum talenta argenti et talentum auri.

4. Et constituit Pharao Nechao ipsum Eliacim filium Josiæ regem super Juda pro Josia patre ejus, et commutavit nomen ejus Joacim. Et ipsum Joachaz fratrem ejus cepit Pharao Nechao, et introduxit eum in Ægyptum,
« et mortuus est ibi, et argentum et aurum dedit Pha-
« raoni. Tunc cœpit terra exigi tributum ad dandum ar-
« gentum super os Pharaonis. » Et unusquisque secundum
« potestatem requirebat argentum et aurum a populo ter-
« ræ, ad dandum Pharaoni Nechao. »

5. Erat viginti et quinque annorum Joacim in regnando ipsum, et undecim annos regnavit in Jerusalem : et no-
« men matris ejus Zechora, filia Neriæ de Rhama. Et fecit
« malum coram Domino juxta omnia quæcumque fecerant
« patres ejus. In diebus ejus venit Nabuchodonosor rex
« Babylonis in terram, et fuit ei serviens tres annos, et
« rebellavit ab eo. Et misit super eos Dominus Chaldæos,
« et agmina latronum Syrorum, et agmina latronum Moabi-
« tarum, et filiorum Ammon, et Samariæ, et recesserunt
« post verbum hoc juxta verbum Domini in manu puero-
« rum ejus prophetarum. Verumtamen furor Domini erat
« super Judam ad removendum eum a facie sua propter
« peccata Manasse in omnibus quæ fecerat, et in sanguine
« innocente quem effudit Joacim, et implevit Jerusalem
« sanguine innocente, et non voluit Dominus extermi-
« nare eos. »

6. Et ascendit super eum Nabuchodonosor rex Babylonis, et ligavit eum in æreis compedibus, et abduxit eum in Babylonem.

7. Et partem vasorum domus Domini asportavit in Babylonem, et posuit ea in templo suo in Babylone.

8. Et reliqua verborum Joacim et omnia quæ fecit,

ἐποίησεν, οὐχ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα; Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωακὶμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν Γανοζαὴ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰεχονίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

9. Ὀκτὼ ἐτῶν Ἰεχονίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ τρίμηνον καὶ δέκα ἡμέρας ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου.

10. Καὶ ἐπιστρέφοντος τοῦ ἐνιαυτοῦ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ, καὶ εἰσήνεγκεν αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα μετὰ τῶν σκευῶν τῶν ἐπιθυμητῶν οἴκου Κυρίου· καὶ ἐβασίλευσεν Σεδεκίαν ἀδελφὸν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐπὶ Ἰούδαν καὶ Ἱερουσαλήμ.

11. Ἐτῶν εἴκοσιν υἱὸς καὶ ἑνὸς ἔτους Σεδεκίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ ἕνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ.

12. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου Θεοῦ αὐτοῦ, οὐκ ἐνετράπη ἀπὸ προσώπου Ἱερεμίου τοῦ προφήτου καὶ ἐκ στόματος Κυρίου,

13. ἐν τῷ τὰ πρὸς τὸν βασιλέα Ναβουχοδονόσορ ἀθετῆσαι ἃ ὥρκισεν αὐτὸν κατὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐσκλήρυνε τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ κατίσχυσε, τοῦ μὴ ἐπιστρέψαι πρὸς Κύριον Θεὸν Ἰσραήλ.

14. Καὶ πάντες οἱ ἔνδοξοι Ἰούδα καὶ οἱ ἱερεῖς, καὶ ὁ λαὸς τῆς γῆς ἐπλήθυναν τοῦ ἀθετῆσαι ἀθετήματα βδελυγμάτων ἐθνῶν, καὶ ἐμίαναν τὸν οἶκον Κυρίου τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ.

15. Καὶ ἐξαπέστειλε Κύριος ὁ Θεὸς τῶν πατέρων αὐτῶν ἐν χειρὶ τῶν προφητῶν αὐτοῦ, ὀρθρίζων καὶ ἀποστέλλων τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, ὅτι ἦν φειδόμενος τοῦ λαοῦ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἁγιάσματος αὐτοῦ.

16. Καὶ ἦσαν μυκτηρίζοντες τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ καὶ ἐξουθενοῦντες τοὺς λόγους αὐτοῦ, καὶ ἐμπαίζοντες ἐν τοῖς προφήταις αὐτοῦ, ἕως ἀνέβη ὁ θυμὸς Κυρίου ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ, ἕως οὐκ ἦν ἴαμα.

17. Καὶ ἤγαγεν ἐπ' αὐτοὺς βασιλέα Χαλδαίων, καὶ ἀπέκτεινε τοὺς νεανίσκους αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ ἐν οἴκῳ ἁγιάσματος αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐφείσατο τοῦ Σεδεκίου, καὶ τὰς παρθένους αὐτῶν οὐκ ἠλέησε, καὶ τοὺς πρεσβυτέρους αὐτῶν ἀπήγαγον, τὰ πάντα παρέδωκεν ἐν χερσὶν αὐτῶν.

18. Καὶ πάντα τὰ σκεύη οἴκου τοῦ Θεοῦ τὰ μεγάλα καὶ τὰ μικρὰ, καὶ τοὺς θησαυροὺς οἴκου Κυρίου, καὶ πάντας τοὺς θησαυροὺς τοῦ βασιλέως καὶ τῶν μεγιστάνων, πάντα εἰσήνεγκεν εἰς Βαβυλῶνα.

19. Καὶ ἐνέπρησε τὸν οἶκον Κυρίου, καὶ κατέσκαψε τὸ τεῖχος Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὰς βάρεις αὐτῆς ἐνέπρησεν ἐν πυρὶ, καὶ πᾶν σκεῦος ὡραῖον εἰς ἀφανισμόν.

20. Καὶ ἀπῴκισε τοὺς καταλοίπους εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἦσαν αὐτῷ καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ εἰς δούλους ἕως βασιλείας Μήδων,

21. τοῦ πληρωθῆναι λόγον Κυρίου διὰ στόματος Ἱερεμίου, ἕως τοῦ προσδέξασθαι τὴν γῆν τὰ σάββατα αὐτῆς σαββατίσαι, πάσας τὰς ἡμέρας ἐρημώσεως αὐτῆς σαββατίσαι εἰς συμπλήρωσιν ἐτῶν ἑβδομήκοντα.

22. Ἔτους πρώτου Κύρου βασιλέως Περσῶν, μετὰ τὸ πληρωθῆναι ῥῆμα Κυρίου διὰ στόματος Ἱερεμίου, ἐξήγειρε Κύριος τὸ πνεῦμα Κύρου βασιλέως Περσῶν, καὶ παρήγγειλε κηρύξαι ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ ἐν γραπτῷ, λέγων·

nonne ecce hæc scripta in libro verborum dierum regibus Juda? Et dormivit Joacim cum patribus suis, et sepultus est in Ganozae cum patribus suis, et regnavit Jechonias filius ejus pro eo.

9. Octo annorum Jechonias in regnando ipsum, et tres menses et decem dies regnavit in Jerusalem, et fecit malum in conspectu Domini.

10. Et vertente anno misit rex Nabuchodonosor, et intulit eum in Babylonem cum vasis desiderabilibus domus Domini : et regnare fecit Sedeciam fratrem patris ejus super Judam et Jerusalem.

11. Annorum viginti filius et unius anni Sedecias in regnando ipsum, et undecim annos regnavit in Jerusalem.

12. Et fecit malum in conspectu Domini Dei sui, non est confusus a facie Jeremiæ prophetæ et ex ore Domini,

13. in faciendo irrita erga regem Nabuchodonosor ea quæ adjuraverat eum per Deum, et induravit cervicem suam et cor suum confortavit, ad non revertendum ad Dominum Deum Israel.

14. Et omnes gloriosi Juda et sacerdotes, et populus terræ multiplicarunt prævaricare prævaricationes abominationum gentium, et polluerunt domum Domini quæ in Jerusalem.

15. Et misit Dominus Deus patrum eorum in manu prophetarum suorum, surgens diluculo et mittens nuntios suos, quoniam erat parcens populo suo et sanctuario suo.

16. Et erant subsannantes nuntios ejus et spernentes verba ejus, et illudentes in prophetis ejus, donec ascendit furor Domini in populum suum, quoadusque non fuit curatio.

17. Et adduxit super eos regem Chaldæorum, et occidit juvenes eorum in gladio in domo sanctuarii ejus, et non pepercit Sedeciæ, et virginum eorum non est misertus, et seniores eorum abduxit, omnia tradidit in manibus eorum.

18. Et omnia vasa domus Dei magna et parva, et thesauros domus Domini, et omnes thesauros regis et magnatum, omnia intulit in Babylonem.

19. Et incendit domum Domini, et demolitus est murum Jerusalem, et palatia ejus incendit in igni, et omne vas speciosum in perditionem.

20. Et transtulit residuos in Babylonem, et fuerunt ei et filiis ejus in servos usque ad regnum Medorum,

21. ad implendum verbum Domini per os Jeremiæ, donec susciperet terra sabbata sua ad sabbatizandum, omnibus diebus desolationis suæ sabbatizare in completionem annorum septuaginta.

22. Anno primo Cyri regis Persarum, postquam impletum est verbum Domini per os Jeremiæ, suscitavit Dominus spiritum Cyri regis Persarum, et jussit prædicari in omni regno suo in scripto, dicens :

23. Τάδε λέγει Κύρος βασιλεὺς Περσῶν πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς· Ἔδωκέ μοι Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αὐτὸς ἐνετείλατό μοι οἰκοδομῆσαι οἶκον αὐτῷ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. Τίς ἐξ ὑμῶν ἐκ παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ; Ἔσται Θεὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἀναβήτω.

23. Hæc dicit Cyrus rex Persarum omnibus regnis terræ: Dedit mihi Dominus Deus cœli, et ipse mandavit mihi ædificare domum ei in Jerusalem in Judæa. Quis ex vobis ex omni populo ejus? Erit Deus ejus cum eo, et ascendat.

ΕΣΔΡΑΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Καὶ ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει Κύρου τοῦ βασιλέως Περσῶν, τοῦ τελεσθῆναι λόγον Κυρίου ἀπὸ στόματος Ἱερεμίου, ἐξήγειρε Κύριος τὸ πνεῦμα Κύρου βασιλέως Περσῶν, καὶ παρήγγειλε φωνὴν ἐν πάσῃ βασιλείᾳ αὐτοῦ, καί γε ἐν γραπτῷ, λέγων·

2. Οὕτως εἶπε Κύρος βασιλεὺς Περσῶν· Πάσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς ἔδωκέ μοι Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αὐτὸς ἐπεσκέψατο ἐπ' ἐμὲ τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον αὐτῷ ἐν Ἱερουσαλὴμ τῇ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ.

3. Τίς ἐν ὑμῖν ἀπὸ παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ; καὶ ἔσται ὁ Θεὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἀναβήσεται εἰς Ἱερουσαλὴμ τὴν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, καὶ οἰκοδομησάτω τὸν οἶκον Θεοῦ Ἰσραήλ· αὐτὸς ὁ Θεὸς ὁ ἐν Ἱερουσαλήμ.

4. Καὶ πᾶς ὁ καταλιπόμενος ἀπὸ πάντων τῶν τόπων οὗ αὐτὸς παροικεῖ ἐκεῖ, καὶ λήψονται αὐτὸν ἄνδρες τοῦ τόπου αὐτοῦ ἐν ἀργυρίῳ, καὶ χρυσίῳ, καὶ ἀποσκευῇ, καὶ κτήνεσι μετὰ τοῦ ἑκουσίου εἰς οἶκον τοῦ Θεοῦ τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ.

5. Καὶ ἀνέστησαν ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῶν Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν, καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, πάντων ὧν ἐξήγειρεν ὁ Θεὸς τὸ πνεῦμα αὐτῶν τοῦ ἀναβῆναι οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον Κυρίου τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ.

6. Καὶ πάντες οἱ κυκλόθεν ἐνίσχυσαν ἐν χερσὶν αὐτῶν ἐν σκεύεσιν ἀργυρίου, ἐν χρυσῷ, ἐν ἀποσκευῇ, καὶ ἐν κτήνεσι, καὶ ἐν ξενίοις, παρὲξ τῶν ἑκουσίων.

7. Καὶ ὁ βασιλεὺς Κύρος ἐξήνεγκε τὰ σκεύη οἴκου Κυρίου, ἃ ἔλαβε Ναβουχοδονόσορ ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἔδωκεν αὐτὰ ἐν οἴκῳ θεοῦ αὐτοῦ.

8. Καὶ ἐξήνεγκεν αὐτὰ Κύρος ὁ βασιλεὺς Περσῶν ἐπὶ χεῖρα Μιθραδάτου Γασβαρηνοῦ, καὶ ἠρίθμησεν αὐτὰ τῷ Σασαβασὰρ τῷ ἄρχοντι τοῦ Ἰούδα.

9. Καὶ οὗτος ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν· ψυκτῆρες χρυσοῖ τριάκοντα, καὶ ψυκτῆρες ἀργυροῖ χίλιοι, παρηλλαγμένα ἐννέα καὶ εἴκοσι, κεφουρῆς χρυσοῖ τριάκοντα,

10. καὶ ἀργυροῖ διπλοῖ τετρακόσια δέκα, καὶ σκεύη ἕτερα χίλια·

11. πάντα τὰ σκεύη τῷ χρυσῷ καὶ τῷ ἀργύρῳ πεντακισχίλια τετρακόσια, τὰ πάντα ἀναβαίνοντα μετὰ Σασαβασὰρ ἀπὸ τῆς ἀποικίας ἐκ Βαβυλῶνος εἰς Ἱερουσαλήμ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Καὶ οὗτοι οἱ υἱοὶ τῆς χώρας οἱ ἀναβαίνοντες ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς ἀποικίας, ἧς ἀπῴκισε Ναβουχο-

ESDRAS.

CAPUT I.

1. Et in primo anno Cyri regis Persarum, ut compleretur verbum Domini ex ore Jeremiæ, suscitavit Dominus spiritum Cyri regis Persarum, et transmisit vocem in omni regno suo, etiam in scriptura, dicens:

2. Sic dixit Cyrus rex Persarum: Omnia regna terræ dedit mihi Dominus Deus cœli, et ipse requisivit super me ad ædificandum ipsi domum in Jerusalem quæ in Judæa.

3. Quis in vobis de universo populo ejus? et erit Deus illius cum eo, et ascendet in Jerusalem quæ in Judæa, et ædificet domum Dei Israel: ipse est Deus qui in Jerusalem.

4. Et omnis residuus ex omnibus locis ubi ipse habitat ibi, et sument eum viri loci ejus in argento, et auro, et apparatu, et pecoribus una cum voluntario in domum Dei quæ in Jerusalem.

5. Et surrexerunt principes patriarum Juda et Benjamin, et sacerdotes et Levitæ, omnes quorum suscitavit Deus spiritum eorum ascendere ad ædificandam domum Domini quæ in Jerusalem.

6. Et omnes qui in circuitu confortaverunt in manibus eorum in vasis argenti, in auro, in apparatu, et in pecoribus, et in xeniis, præter voluntaria.

7. Et rex Cyrus protulit vasa domus Domini, quæ tulerat Nabuchodonosor de Jerusalem et dederat ea in domo dei sui.

8. Et protulit ea Cyrus rex Persarum super manum Mithridatis Gasbareni, et numeravit ea ipsi Sasabasar principi Juda.

9. Et hic numerus eorum: phialæ aureæ triginta, et phialæ argenteæ mille, mutatoria novem et viginti, cephures aurei triginta,

10. et argentei duplices quadringenta decem, et vasa alia mille:

11. omnia vasa auro et argento quinque millia quadringenta, omnia ascendentia cum Sasabasar a transmigratione e Babylone in Jerusalem.

CAPUT II.

1. Et hi filii provinciæ ascendentes de captivitate transmigrationis, quam transmigrare fecerat Nabuchodonosor

δονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ Ἰούδα ἀνὴρ εἰς πόλιν αὐτοῦ,

2. οἳ ἦλθον μετὰ Ζοροβάβελ, Ἰησοῦς, Νεεμίας, Σαραίας, Ῥεελίας, Μαρδοχαῖος, Βαλασὰν, Μασφὰρ, Βαγουαὶ, Ῥεοὺμ, Βαανά· ἀνδρῶν ἀριθμὸς λαοῦ Ἰσραήλ.

3. Υἱοὶ Φαρὲς, δισχίλιοι ἑκατὸν ἑβδομηκονταδύο.

4. Υἱοὶ Σαφατία, τριακόσιοι ἑβδομηκονταδύο.

5. Υἱοὶ Ἄρες ἑπτακόσιοι ἑβδομηκονταπέντε.

6. Υἱοὶ Φαὰθ Μωὰβ τοῖς υἱοῖς Ἰησουὲ Ἰωὰβ, δισχίλιοι ὀκτακόσιοι δεκαδύο.

7. Υἱοὶ Αἰλὰμ, χίλιοι διακόσιοι πεντηκοντατέσσαρες.

8. Υἱοὶ Ζατθουὰ, ἐνναχόσιοι τεσσαρακονταπέντε.

9. Υἱοὶ Ζαχχοὺ, ἑπτακόσιοι ἑξήκοντα.

10. Υἱοὶ Βανουὶ, ἑξακόσιοι τεσσαρακονταδύο.

11. Υἱοὶ Βαβαὶ, ἑξακόσιοι εἰκοσιτρεῖς.

12. Υἱοὶ Ἀσγὰδ, χίλιοι διακόσιοι εἰκοσιδύο.

13. Υἱοὶ Ἀδωνικὰμ, ἑξακόσιοι ἑξηκονταέξ.

14. Υἱοὶ Βαγουὶ, δισχίλιοι πεντηκονταέξ.

15. Υἱοὶ Ἀδδὶν, τετρακόσιοι πεντηκοντατέσσαρες.

16. Υἱοὶ Ἀτὴρ τῷ Ἐζεκίᾳ, ἐνενηκονταοκτώ.

17. Υἱοὶ Βασσοῦ, τριακόσιοι εἰκοσιτρεῖς.

18. Υἱοὶ Ἰωρὰ, ἑκατὸν δεκαδύο.

19. Υἱοὶ Ἀσοὺμ, διακόσιοι εἰκοσιτρεῖς.

20. Υἱοὶ Γαβὲρ, ἐνενηκονταπέντε.

21. Υἱοὶ Βεθλαὲμ, ἑκατὸν εἰκοσιτρεῖς.

22. Υἱοὶ Νετωφὰ, πεντηκονταέξ.

23. Υἱοὶ Ἀναθὼθ, ἑκατὸν εἰκοσιοκτώ.

24. Υἱοὶ Ἀζμὼθ, τεσσαρακοντατρεῖς.

25. Υἱοὶ Καριαθιαρὶμ, Χαφιρὰ καὶ Βηρὼθ, ἑπτακόσιοι τεσσαρακοντατρεῖς.

26. Υἱοὶ τῆς Ῥαμὰ καὶ Γαβαὰ, ἑξακόσιοι εἰκοσιεῖς.

27. Ἄνδρες Μαχμὰς, ἑκατὸν εἰκοσιδύο.

28. Ἄνδρες Βαιθὴλ καὶ Ἀϊὰ, τετρακόσιοι εἰκοσιτρεῖς.

29. Υἱοὶ Ναβοὺ, πεντηκονταδύο.

30. Υἱοὶ Μαγεβὶς, ἑκατὸν πεντηκονταέξ.

31. Υἱοὶ Ἠλαμὰρ, χίλιοι διακόσιοι πεντηκοντατέσσαρες.

32. Υἱοὶ Ἠλὰμ, τριακόσιοι εἴκοσιν.

33. Υἱοὶ Λοδαδὶ καὶ Ὠνὼ, ἑπτακόσιοι εἰκοσιπέντε.

34. Υἱοὶ Ἱεριχὼ, τριακόσιοι τεσσαρακονταπέντε.

35. Υἱοὶ Σενναὰ, τρισχίλιοι ἑξακόσιοι τριάκοντα.

36. Καὶ οἱ ἱερεῖς υἱοὶ Ἰεδουὰ τῷ οἴκῳ Ἰησοῖ, ἐνναχόσιοι ἑβδομηκοντατρεῖς.

37. Υἱοὶ Ἐμμὴρ, χίλιοι πεντηκονταδύο.

38. Υἱοὶ Φασσοὺρ, χίλιοι διακόσιοι τεσσαρακονταεπτά.

39. Υἱοὶ Ἠρὲμ, χίλιοι ἑπτά.

40. Καὶ οἱ Λευῖται υἱοὶ Ἰησοῦ καὶ Καδμιὴλ τοῖς υἱοῖς Ὠδουΐα, ἑβδομηκοντατέσσαρες.

41. Οἱ ᾄδοντες υἱοὶ Ἀσὰφ, ἑκατὸν εἰκοσιοκτώ.

42. Υἱοὶ τῶν πυλωρῶν, υἱοὶ Σελλοὺμ, υἱοὶ Ἀτὴρ, υἱοὶ Τελμὼν, υἱοὶ Ἀκοὺβ, υἱοὶ Ἀτιτὰ, υἱοὶ Σωβαὶ, οἱ πάντες ἑκατὸν τριακονταεννέα.

43. Οἱ Ναθινὶμ, υἱοὶ Σουθία, υἱοὶ Ἀσουφὰ, υἱοὶ Ταβαὼθ,

rex Babylonis in Babylonem, et reversi sunt in Jerusalem et Juda vir in civitatem suam,

2. qui venerunt cum Zorobabel, Jesus, Neemias, Saraias, Reelias, Mardochæus, Balasan, Masphar, Baguæ, Reum, Baana : virorum numerus populi Israel.

3. Filii Phares, duo millia centum septuaginta duo.

4. Filii Saphatia, trecenti septuaginta duo.

5. Filii Ares, septingenti septuaginta quinque.

6. Filii Phaath Moab de filiis Jesue Joab, duo millia octingenti duodecim.

7. Filii Ailam, mille ducenti quinquaginta quatuor.

8. Filii Zattua, nongenti quadraginta quinque.

9. Filii Zacchu, septingenti sexaginta.

10. Filii Banui, sexcenti quadraginta duo.

11. Filii Babai, sexcenti viginti tres.

12. Filii Asgad, mille ducenti viginti duo.

13. Filii Adonicam, sexcenti sexaginta sex.

14. Filii Bague, duo millia quinquaginta sex.

15. Filii Addin, quadringenti quinquaginta quatuor.

16. Filii Ater ex Ezecia, nonaginta octo.

17. Filii Bassa, trecenti viginti tres.

18. Filii Jora, centum duodecim.

19. Filii Asum, ducenti viginti tres.

20. Filii Gaber, nonaginta quinque.

21. Filii Bethlaem, centum viginti tres.

22. Filii Netopha quinquaginta sex.

23. Filii Anathot, centum viginti octo.

24. Filii Azmoth, quadraginta tres.

25. Filii Cariathiarim, Chaphira et Beroth, septingenti quadraginta tres.

26. Filii Rama et Gabaa, sexcenti viginti unus.

27. Viri Machmas, centum viginti duo.

28. Viri Bæthel et Aia, quadringenti viginti tres.

29. Filii Nabu, quinquaginta duo.

30. Filii Magebis, centum quinquaginta sex.

31. Filii Elamar, mille ducenti quinquaginta quatuor.

32. Filii Elam, trecenti viginti.

33. Filii Lodadi et Ono, septingenti viginti quinque.

34. Filii Jericho, trecenti quadraginta quinque.

35. Filii Senaa, tria millia sexcenti triginta.

36. Et sacerdotes filii Jedua de domo Jesu, nongenti septuaginta tres.

37. Filii Emmer, mille quinquaginta duo.

38. Filii Phassur, mille ducenti quadraginta septem.

39. Filii Erem, mille septem.

40. Et Levitæ filii Jesu et Cadmiel ex filiis Odvia, septuaginta quatuor.

41. Cantores filii Asaph, centum viginti octo.

42. Filii janitorum, filii Sellum, filii Ater, filii Telman, filii Acub, filii Atita, filii Sobai, omnes centum triginta novem.

43. Nathinæi, filii Suthia, filii Asupha, filii Tabaoth,

44. υἱοὶ Κάδης, υἱοὶ Σιαὰ, υἱοὶ Φαδὼν,
45. υἱοὶ Λαβανὼ, υἱοὶ Ἀγαβὰ, υἱοὶ Ἀχοὺβ,
46. υἱοὶ Ἀγὰβ, υἱοὶ Σελαμὶ, υἱοὶ Ἀνὰν,
47. υἱοὶ Γεδδὴλ, υἱοὶ Γαὰρ, υἱοὶ Ῥαϊὰ,
48. υἱοὶ Ῥασὼν, υἱοὶ Νεχωδὰ, υἱοὶ Γαζὲμ,
49. υἱοὶ Ἀζὼ, υἱοὶ Φασὴ, υἱοὶ Βασὶ,
50. υἱοὶ Ἀσενὰ, υἱοὶ Μοουνὶμ, υἱοὶ Νεφουσὶμ,
51. υἱοὶ Βακβοὺκ, υἱοὶ Ἀχουφὰ, υἱοὶ Ἀροὺρ,
52. υἱοὶ Βασαλὼθ, υἱοὶ Μαουδὰ, υἱοὶ Ἀρσὰ,
53. υἱοὶ Βαρκὸς, υἱοὶ Σισάρα, υἱοὶ Θεμὰ,
54. υἱοὶ Νασθιὲ, υἱοὶ Ἀτουφὰ,
55. υἱοὶ δούλων Σαλωμὼν, υἱοὶ Σωταΐ, υἱοὶ Σεφηρὰ, υἱοὶ Φαδουρὰ,
56. υἱοὶ Ἰεηλὰ, υἱοὶ Δαρκὼν, υἱοὶ Γεδὴλ,
57. υἱοὶ Σαφατία, υἱοὶ Ἀτὶλ, υἱοὶ Φαχερὰθ, υἱοὶ Ἀσεβωεὶμ, υἱοὶ Ἡμεΐ,
58. πάντες οἱ Ναθανὶμ, καὶ υἱοὶ Ἀβδησελμὰ, τριακόσιοι ἐννενηκονταδύο.
59. Καὶ οὗτοι οἱ ἀναβάντες ἀπὸ Θελμελὲχ, Θελαρησὰ, Χεροὺβ, Ἡδὰν, Ἐμμὴρ, καὶ οὐκ ἠδυνάσθησαν τοῦ ἀναγγεῖλαι οἶκον πατριᾶς αὐτῶν καὶ σπέρμα αὐτῶν, εἰ ἐξ Ἰσραὴλ εἰσίν.
60. Υἱοὶ Δαλαία, υἱοὶ Βουὰ, υἱοὶ Τωβίου, υἱοὶ Νεκωδὰ, ἑξακόσιοι πεντηκονταδύο.
61. Καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἱερέων υἱοὶ Λαβεία, υἱοὶ Ἀκκοὺς, υἱοὶ Βερζελλαΐ, ὃς ἔλαβεν ἀπὸ τῶν θυγατέρων Βερζελλαῒ τοῦ Γαλααδίτου γυναῖκα, καὶ ἐκλήθη ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτῶν.
62. Οὗτοι ἐζήτησαν γραφὴν αὐτῶν οἱ Μεθωεσὶμ, καὶ οὐχ εὑρέθησαν, καὶ ἠγχιστεύθησαν ἀπὸ τῆς ἱερατείας.
63. Καὶ εἶπεν Ἀθερσασθὰ αὐτοῖς τοῦ μὴ φαγεῖν ἀπὸ τοῦ ἁγίου τῶν ἁγίων, ἕως ἀναστῇ ἱερεὺς τοῖς φωτίζουσιν καὶ τοῖς τελείοις.
64. Πᾶσα δὲ ἡ ἐκκλησία ὁμοῦ ὡςεὶ τέσσαρες μυριάδες δισχίλιοι τριακόσιοι ἑξήκοντα,
65. χωρὶς δούλων αὐτῶν καὶ παιδισκῶν αὐτῶν, οὗτοι ἑπτακισχίλιοι τριακόσιοι τριακονταεπτά· καὶ οὗτοι ᾄδοντες καὶ ᾄδουσαι διακόσιοι.
66. Ἵπποι αὐτῶν, ἑπτακόσιοι τριακονταέξ· ἡμίονοι αὐτῶν, διακόσιοι τεσσαρακονταπέντε.
67. Κάμηλοι αὐτῶν, τετρακόσιοι τριακονταπέντε· ὄνοι αὐτῶν, ἑξακισχίλιοι ἑπτακόσιοι εἴκοσι.
68. Καὶ ἀπὸ ἀρχόντων πατριῶν ἐν τῷ εἰςελθεῖν αὐτοὺς εἰς οἶκον Κυρίου τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἡκουσιάσαντο εἰς οἶκον τοῦ Θεοῦ, τοῦ στῆσαι αὐτὸν ἐπὶ τὴν ἑτοιμασίαν αὐτοῦ,
69. ὡς ἡ δύναμις αὐτῶν, ἔδωκαν εἰς θησαυρὸν τοῦ ἔργου, χρυσίον καθαρὸν μναῖ ἓξ μυριάδες καὶ χίλιαι, καὶ ἀργυρίου μνᾶς πεντακισχιλίας, καὶ χόθωνοι τῶν ἱερέων ἑκατόν.
70. Καὶ ἐκάθισαν οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ Λευῖται, καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ λαοῦ, καὶ οἱ ᾄδοντες, καὶ οἱ πυλωροὶ, καὶ οἱ Ναθινὶμ ἐν πόλεσιν αὐτῶν, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐν πόλεσιν αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Καὶ ἔφθασεν ὁ μὴν ὁ ἕβδομος, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν πόλεσιν αὐτῶν, καὶ συνήχθη ὁ λαὸς ὡς ἀνὴρ εἷς εἰς Ἱερουσαλήμ.

44. filii Cades, filii Siaa, filii Phadon,
45. filii Labano, filii Agaba, filii Acub,
46. filii Agab, filii Selami, filii Anan,
47. filii Geddel, filii Gaar, filii Raia,
48. filii Rason, filii Necoda, filii Gazem,
49. filii Azo, filii Phase, filii Basi,
50. filii Asena, filii Mounim, filii Nephusim,
51. filii Bacbuc, filii Acupha, filii Arur,
52. filii Basaloth, filii Mauda, filii Arsa,
53. filii Barcos, filii Sisara, filii Thema,
54. filii Nasthie, filii Atupha,
55. filii servorum Salomon, filii Sotai, filii Sephera, filii Phadura,
56. filii Jeela, filii Darcon, filii Gedel,
57. filii Saphatia, filii Atil, filii Phacherath, filii Aseboim, filii Hemei,
58. omnes Nathinæi, et filii Abdeselma, trecenti nonaginta duo.
59. Et hi qui ascenderunt de Thelmelech, Thelaresa, Cherub, Hedan, Emmer, et non potuerunt indicare domum patriæ suæ et semen suum, si ex Israel sunt.
60. Filii Dalaia, filii Bua, filii Tobiæ, filii Necoda, sexcenti quinquaginta duo.
61. Et de filiis sacerdotum filii Labia, filii Accus, filii Berzellai, qui accepit de filiabus Berzellai Galaaditæ uxorem, et vocatus est in nomine eorum.
62. Hi quæsierunt scripturam suam Methoesim, et non sunt inventi, et addicati sunt a sacerdotio.
63. Et dixit Athersastha eis ut non comederent de sancto sanctorum, donec surgeret sacerdos illuminantibus et perfectis.
64. Omnis autem ecclesia simul quasi quadraginta duo millia trecenti sexaginta,
65. absque servis eorum et ancillis eorum, hi septem millia trecenti triginta septem : et hi cantores et cantatrices bis centum.
66. Equi eorum, septingenti triginta sex : muli eorum, ducenti quadraginta quinque.
67. Cameli eorum, quadringenti triginta quinque : asini eorum, sex mille septingenti viginti.
68. Et ex principibus patriarum in ingrediendo ipsos in domum Domini quæ in Jerusalem, sponte obtulerunt in domum Dei, ad statuendam eam super stabilitatem suam,
69. sicut potentia eorum, dederunt in thesaurum operis, aurum purum minæ millia sexaginta unum, et argenti minas quinque millia, et cothoni sacerdotum centum.
70. Et sederunt sacerdotes, et Levitæ, et qui de populo, et cantores, et janitores, et Nathinim in civitatibus suis, et omnis Israel in civitatibus suis.

CAPUT III.

1. Et advenit mensis septimus, et filii Israel in civitatibus suis, et congregatus est populus tamquam vir unus in Jerusalem.

2. Καὶ ἀνέστη Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ἰωσεδὲκ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἱερεῖς, καὶ Ζοροβάβελ ὁ τοῦ Σαλαθιὴλ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ ᾠκοδόμησαν τὸ θυσιαστήριον Θεοῦ Ἰσραὴλ, τοῦ ἀνενέγκαι ἐπ' αὐτὸ ὁλοκαυτώσεις, κατὰ τὰ γεγραμμένα ἐν νόμῳ Μωϋσῆ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ.

3. Καὶ ἡτοίμασαν τὸ θυσιαστήριον ἐπὶ τὴν ἑτοιμασίαν αὐτοῦ, ὅτι ἐν καταπλήξει ἐπ' αὐτοὺς ἀπὸ τῶν λαῶν τῶν γαιῶν· καὶ ἀνέβη ἐπ' αὐτὸ ὁλοκαύτωσις τῷ Κυρίῳ τοπρωῒ καὶ εἰς ἑσπέραν.

4. Καὶ ἐποίησαν τὴν ἑορτὴν τῶν σκηνῶν κατὰ τὸ γεγραμμένον, καὶ ὁλοκαυτώσεις ἡμέραν ἐν ἡμέρᾳ ἐν ἀριθμῷ ὡς ἡ κρίσις, λόγον ἡμέρας ἐν ἡμέρᾳ αὐτοῦ·

5. καὶ μετὰ τοῦτο ὁλοκαυτώσεις ἐνδελεχισμοῦ, καὶ εἰς τὰς νουμηνίας καὶ εἰς πάσας ἑορτὰς τῷ Κυρίῳ τὰς ἡγιασμένας, καὶ παντὶ ἑκουσιαζομένῳ ἑκούσιον τῷ Κυρίῳ.

6. Ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου ἤρξαντο ἀναφέρειν ὁλοκαυτώσεις τῷ Κυρίῳ, καὶ ὁ οἶκος τοῦ Κυρίου οὐκ ἐθεμελιώθη.

7. Καὶ ἔδωκαν ἀργύριον τοῖς λατόμοις καὶ τοῖς τέκτοσι, καὶ βρώματα καὶ ποτὰ, καὶ ἔλαιον τοῖς Σιδωνίοις καὶ τοῖς Τυρίοις, ἐνέγκαι ξύλα κέδρινα ἀπὸ τοῦ Λιβάνου πρὸς θάλασσαν Ἰόππης, κατ' ἐπιχώρησιν Κύρου βασιλέως Περσῶν ἐπ' αὐτούς.

8. Καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ τοῦ ἐλθεῖν αὐτοὺς εἰς οἶκον τοῦ Θεοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἐν μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἤρξατο Ζοροβάβελ ὁ τοῦ Σαλαθιὴλ καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ἰωσεδὲκ, καὶ οἱ κατάλοιποι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, καὶ πάντες οἱ ἐρχόμενοι ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔστησαν τοὺς Λευΐτας ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ἐπὶ τοὺς ποιοῦντας τὰ ἔργα ἐν οἴκῳ Κυρίου.

9. Καὶ ἔστη Ἰησοῦς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, Καδμιὴλ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ υἱοὶ Ἰούδα ἐπὶ τοὺς ποιοῦντας τὰ ἔργα ἐν οἴκῳ τοῦ Θεοῦ· υἱοὶ Ἠναδὰδ, υἱοὶ αὐτῶν καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ Λευῖται.

10. Καὶ ἐθεμελίωσαν τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον Κυρίου. Καὶ ἔστησαν οἱ ἱερεῖς ἐστολισμένοι ἐν σάλπιγξι, καὶ οἱ Λευῖται υἱοὶ Ἀσὰφ ἐν κυμβάλοις τοῦ αἰνεῖν τὸν Κύριον ἐπὶ χεῖρας Δαυὶδ βασιλέως Ἰσραήλ.

11. Καὶ ἀπεκρίθησαν ἐν αἴνῳ καὶ ἀνθομολογήσει τῷ Κυρίῳ, ὅτι ἀγαθὸν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐπὶ Ἰσραήλ. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐσήμαινε φωνῇ μεγάλῃ αἰνεῖν τῷ Κυρίῳ ἐπὶ τῇ θεμελιώσει τοῦ οἴκου Κυρίου.

12. Καὶ πολλοὶ ἀπὸ τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν καὶ ἄρχοντες τῶν πατριῶν οἱ πρεσβύτεροι, οἳ εἴδοσαν τὸν οἶκον τὸν πρῶτον ἐν θεμελιώσει αὐτοῦ, καὶ τοῦτον τὸν οἶκον ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν, ἔκλαιον φωνῇ μεγάλῃ· καὶ ὁ ὄχλος ἐν σημασίᾳ μετ' εὐφροσύνης τοῦ ὑψῶσαι ᾠδήν.

13. Καὶ οὐκ ἦν ὁ λαὸς ἐπιγινώσκων φωνὴν σημασίας τῆς εὐφροσύνης ἀπὸ τῆς φωνῆς τοῦ κλαυθμοῦ τοῦ λαοῦ, ὅτι ὁ λαὸς ἐκραύγασε φωνῇ μεγάλῃ, καὶ ἡ φωνὴ ἠκούετο ἕως ἀπὸ μακρόθεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Καὶ ἤκουσαν οἱ θλίβοντες Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν, ὅτι υἱοὶ τῆς ἀποικίας οἰκοδομοῦσιν οἶκον τῷ Κυρίῳ Θεῷ Ἰσραὴλ,

2. Et surrexit Jesus filius Josedec et fratres ejus sacerdotes, et Zorobabel filius Salathiel et fratres ejus, et ædificaverunt altare Dei Israel, ad offerendum super illud holocaustoses, secundum ea quæ scripta sunt in lege Moysi hominis Dei.

3. Et stabilierunt altare super stabilitatem suam, quoniam in terrore super ipsos a populis terrarum : et ascendit super Israel holocaustosis Domino mane et ad vesperam.

4. Et fecerunt solemnitatem tabernaculorum secundum quod scriptum est, et holocaustoses diem in die in numero sicut judicium, verbum diei in die suo :

5. et post hæc holocaustum jugis sacrificii, et ad neomenias et ad omnes festivitates Domino sanctificatas, et omni sponte offerenti spontaneum Domino.

6. In die una mensis septimi cœperunt offerre holocaustoses Domino, et domus Domini fundata non erat.

7. Et dederunt argentum latomis et fabris, et cibos et poculenta, et oleum Sidoniis et Tyriis, ad afferendum ligna cedrina e Libano ad mare Joppes, secundum permissionem Cyri regis Persarum super eos.

8. Et in anno secundo adventus eorum ad domum Dei in Jerusalem, in mense secundo cœpit Zorobabel filius Salathiel et Jesus filius Josedec, et reliqui ex fratribus eorum sacerdotes et Levitæ, et omnes qui veniebant e captivitate in Jerusalem, et statuerunt Levitas a viginti annis et supra super facientes opera in domo Domini.

9. Et stetit Jesus et filii ejus et fratres ejus, Cadmiel et filii ejus filii Juda super facientes opera in domo Dei : filii Enadad, filii eorum et fratres eorum Levitæ.

10. Et fundamenta jecerunt ad ædificandam domum Domini. Et steterunt sacerdotes amicti stolis in tubis, et Levitæ filii Asaph in cymbalis ad laudandum Dominum super manus David regis Israel.

11. Et responderunt in laude et confessione Domino, quoniam bonum, quoniam in sæculum misericordia ejus super Israel. Et omnis populus significabat voce magna laudando Dominum super fundatione domus Domini.

12. Et multi de sacerdotibus et Levitis et principes patriarum seniores, qui viderant domum primam in fundatione ejus, et hanc domum in oculis suis, plorabant voce magna : et turba in significatione cum lætitia ad elevandum canticum.

13. Et non erat populus agnoscens vocem significationis lætitiæ a voce fletus populi, quoniam populus vociferabatur voce magna, et vox audiebatur usque a longe.

CAPUT IV.

1. Et audierunt ii qui tribulabant Juda et Benjamin, quia filii transmigrationis ædificant domum Domino Deo Israel,

2. καὶ ἤγγισαν πρὸς Ζοροβάβελ καὶ πρὸς τοὺς ἄρχοντας τῶν πατριῶν, καὶ εἶπον αὐτοῖς· Οἰκοδομήσομεν μεθ' ὑμῶν, ὅτι ὡς ὑμεῖς ἐκζητοῦμεν τῷ Θεῷ ἡμῶν, καὶ αὐτῷ ἡμεῖς θυσιάζομεν ἀπὸ ἡμερῶν Ἀσαραδὰν βασιλέως Ἀσσοὺρ τοῦ ἐνέγκαντος ἡμᾶς ὧδε.

3. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ζοροβάβελ καὶ Ἰησοῦς καὶ οἱ κατάλοιποι τῶν ἀρχόντων τῶν πατριῶν τοῦ Ἰσραήλ· Οὐχ ἡμῖν καὶ ὑμῖν τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ Θεῷ ἡμῶν, ὅτι ἡμεῖς αὐτοὶ ἐπὶ τοαυτὸ οἰκοδομήσομεν τῷ Κυρίῳ Θεῷ ἡμῶν, ὡς ἐνετείλατο ἡμῖν Κῦρος ὁ βασιλεὺς Περσῶν.

4. Καὶ ἦν ὁ λαὸς τῆς γῆς ἐκλύων τὰς χεῖρας τοῦ λαοῦ Ἰούδα, καὶ ἐνεπόδιζον αὐτοὺς οἰκοδομεῖν,

5. καὶ μισθούμενοι ἐπ' αὐτοὺς, βουλευόμενοι τοῦ διασκεδάσαι βουλὴν αὐτῶν πάσας τὰς ἡμέρας Κύρου βασιλέως Περσῶν, καὶ ἕως βασιλείας Δαρείου βασιλέως Περσῶν.

6. Καὶ ἐν βασιλείᾳ Ἀσσουήρου, καὶ ἐν ἀρχῇ βασιλείας αὐτοῦ ἔγραψαν ἐπιστολὴν ἐπὶ οἰκοῦντας Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλήμ.

7. Καὶ ἐν ἡμέραις Ἀρθασασθὰ ἔγραψεν ἐν εἰρήνῃ Μιθραδάτῃ Ταβεὴλ καὶ τοῖς λοιποῖς συνδούλοις· πρὸς Ἀρθασασθὰ βασιλέα Περσῶν ἔγραψεν ὁ φορολόγος γραφὴν συριστὶ καὶ ἡρμηνευμένην.

8. Ῥεοὺμ Βαλτὰμ καὶ Σαμψὰ ὁ γραμματεὺς ἔγραψαν ἐπιστολὴν μίαν κατὰ Ἱερουσαλὴμ τῷ Ἀρθασασθὰ βασιλεῖ.

9. Τάδε ἔκρινε Ῥεοὺμ Βαλτὰμ καὶ Σαμψὰ ὁ γραμματεὺς καὶ οἱ κατάλοιποι σύνδουλοι ἡμῶν, Δειναῖοι, Ἀφαρσαθαχαῖοι, Ταρφαλαῖοι, Ἀφαρσαῖοι, Ἀρχυαῖοι, Βαβυλώνιοι, Σουσαναχαῖοι, Δαυαῖοι,

10. καὶ οἱ κατάλοιποι ἐθνῶν ὧν ἀπῴκισεν Ἀσσεναφὰρ ὁ μέγας καὶ ὁ τίμιος, καὶ κατῴκισεν αὐτοὺς ἐν πόλεσι τῆς Σομόρων καὶ τὸ κατάλοιπον πέραν τοῦ ποταμοῦ.

11. Αὕτη ἡ διαταγὴ τῆς ἐπιστολῆς ἧς ἀπέστειλαν πρὸς αὐτόν· Πρὸς Ἀρθασασθὰ βασιλέα παῖδές σου ἄνδρες πέραν τοῦ ποταμοῦ.

12. Γνωστὸν ἔστω τῷ βασιλεῖ, ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι οἱ ἀναβάντες ἀπὸ σοῦ πρὸς ἡμᾶς ἦλθοσαν εἰς Ἱερουσαλὴμ τὴν πόλιν τὴν ἀποστάτιν καὶ πονηρὰν, ἣν οἰκοδομοῦσι· καὶ τὰ τείχη αὐτῆς κατηρτισμένα εἰσὶ, καὶ θεμελίους αὐτῆς ἀνύψωσαν.

13. Νῦν οὖν γνωστὸν ἔστω τῷ βασιλεῖ, ὅτι ἐὰν ἡ πόλις ἐκείνη ἀνοικοδομηθῇ, καὶ τὰ τείχη αὐτῆς καταρτισθῶσι, φόροι οὐκ ἔσονταί σοι, οὐδὲ δώσουσι· καὶ τοῦτο βασιλεῖς κακοποιεῖ,

14. καὶ ἀσχημοσύνην βασιλέως οὐκ ἔξεστιν ἡμῖν ἰδεῖν· διὰ τοῦτο ἐπέμψαμεν καὶ ἐγνωρίσαμεν τῷ βασιλεῖ,

15. ἵνα ἐπισκέψηται ἐν βίβλῳ ὑπομνηματισμοῦ τῶν πατέρων σου, καὶ εὑρήσεις, καὶ γνώσῃ, ὅτι ἡ πόλις ἐκείνη πόλις ἀποστάτις, καὶ κακοποιοῦσα βασιλεῖς καὶ χώρας, καὶ φυγαδεῖαι δούλων γίνονται ἐν μέσῳ αὐτῆς ἀπὸ ἡμερῶν αἰῶνος, διὰ ταῦτα ἡ πόλις αὕτη ἠρημώθη.

16. Γνωρίζομεν οὖν ἡμεῖς τῷ βασιλεῖ, ὅτι ἂν ἡ πόλις ἐκείνη οἰκοδομηθῇ, καὶ τὰ τείχη αὐτῆς καταρτισθῇ, οὐκ ἔστι σοι εἰρήνη.

17. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ῥεοὺμ Βαλτὰμ

2. et accesserunt ad Zorobabel et ad principes patriarum, et dixerunt eis : Ædificabimus vobiscum, quoniam sicut vos quærimus Deum nostrum, et ei nos sacrificamus a diebus Asaradan regis Assur qui adduxit nos huc.

3. Et dixit ad eos Zorobabel et Jesus et reliqui principum patriarum Israel : Non nobis et vobis ædificare domum Deo nostro, quoniam nos ipsi in idipsum ædificabimus Domino Deo nostro, sicut mandavit nobis Cyrus rex Persarum.

4. Et erat populus terræ dissolvens manus populi Juda, et impediebant eos ædificare,

5. etiam mercede conducentes super eos, consiliantes ad dissipandum consilium ipsorum omnibus diebus Cyri regis Persarum, et usque ad regnum Darii regis Persarum.

6. Et in regno Assueri, et in principio regni ejus scripserunt epistolam super habitantes Juda et Jerusalem.

7. Et in diebus Arthasastha scripsit in pace Mithridati Tabeel et reliquis conservis : ad Arthasastha regem Persarum scripsit tabellarius scripturam syriace et interpretatam.

8. Rheum Baltham et Sampsa scriba scripserunt epistolam unam contra Jerusalem Arthasastha regi.

9. Hæc judicabat Rheum Baltham et Sampsa scriba et reliqui conservi nostri, Dinæi, Apharsathachæi, Tarphalæi, Apharsæi, Archyæi, Babylonii, Susanachæi, Davæi,

10. et reliqui ex gentibus quas transtulit Assenaphar magnus et gloriosus, et habitare fecit eos in civitatibus ipsius Somoron et reliquum trans flumen.

11. Hæc est dispositio epistolæ quam miserunt ad eum : Ad Arthasastha regem pueri tui viri trans flumen.

12. Notum sit regi, quia Judæi qui ascendunt a te ad nos venerunt in Jerusalem civitatem refugam et malignam, quam ædificant : et mœnia ejus exstructa sunt, et fundamenta ejus exaltaverunt.

13. Nunc igitur notum sit regi, quia si civitas illa reædificata fuerit, et mœnia ejus exstructa, tributa non erunt tibi, neque dabunt : et hoc regibus nocet,

14. et turpitudinem regis non licet nobis videre : propter hoc misimus et notum fecimus regi,

15. ut requirat in libro admonitionis patrum tuorum, et invenies, et cognosces, quia civitas illa civitas refuga, et malefaciens regibus et provinciis, et perfugia servorum fiunt in medio ejus a diebus sæculi, propter hæc civitas ista desolata est.

16. Notum igitur facimus nos regi, quia si civitas illa ædificata fuerit, et mœnia ejus exstructa, non est tibi pax.

17. Et misit rex ad Rheum Baltham et Sampsa scribam et

καὶ Σαμψὰ γραμματέα καὶ τοὺς καταλοίπους συνδούλους αὐτῶν τοὺς οἰκοῦντας ἐν Σαμαρείᾳ καὶ τοὺς καταλοίπους πέραν τοῦ ποταμοῦ, Εἰρήνην· καὶ φησίν·

18. Ὁ φορολόγος ὃν ἀπεστείλατε πρὸς ἡμᾶς ἐκλήθη ἔμπροσθεν ἐμοῦ,

19. καὶ παρ' ἐμοῦ ἐτέθη γνώμη, καὶ ἐπεσκεψάμεθα καὶ εὕραμεν ὅτι ἡ πόλις ἐκείνη ἀφ' ἡμερῶν αἰῶνος ἐπὶ βασιλεῖς ἐπαίρεται, καὶ ἀποστάσεις καὶ φυγαδεῖαι γίνονται ἐν αὐτῇ.

20. Καὶ βασιλεῖς ἰσχυροὶ ἐγένοντο ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπικρατοῦντες ὅλης τῆς πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ φόροι πλήρεις καὶ μέρος δίδονται αὐτοῖς.

21. Καὶ νῦν θέτε γνώμην, καταργῆσαι τοὺς ἄνδρας ἐκείνους, καὶ ἡ πόλις ἐκείνη οὐκ οἰκοδομηθήσεται ἔτι·

22. ὅπως ἀπὸ τῆς γνώμης πεφυλαγμένοι ἦτε ἄνεσιν ποιῆσαι περὶ τούτου, μή ποτε πληθυνθῇ ἀφανισμὸς εἰς κακοποίησιν βασιλεῦσι.

23. Τότε ὁ φορολόγος τοῦ Ἀρθασασθὰ βασιλέως ἀνέγνω ἐνώπιον Ῥεοὺμ Βαλτὰμ καὶ Σαμψὰ γραμματέως καὶ συνδούλων αὐτοῦ· καὶ ἐπορεύθησαν σπουδῇ εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν Ἰούδᾳ, καὶ κατήργησαν αὐτοὺς ἐν ἵπποις καὶ δυνάμει.

24. Τότε ἤργησε τὸ ἔργον οἴκου τοῦ Θεοῦ τὸ ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ἦν ἀργοῦν ἕως δευτέρου ἔτους τῆς βασιλείας Δαρείου βασιλέως Περσῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Καὶ προεφήτευσεν Ἀγγαῖος ὁ προφήτης καὶ Ζαχαρίας ὁ τοῦ Ἀδδὼ προφητείαν ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ἐν Ἰούδᾳ καὶ Ἱερουσαλὴμ ἐν ὀνόματι Θεοῦ Ἰσραὴλ ἐπ' αὐτούς.

2. Τότε ἀνέστησαν Ζοροβάβελ ὁ τοῦ Σαλαθιὴλ καὶ Ἰησοῦς υἱὸς Ἰωσεδὲκ, καὶ ἤρξαντο οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ μετ' αὐτῶν οἱ προφῆται τοῦ Θεοῦ βοηθοῦντες αὐτοῖς.

3. Ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἦλθεν ἐπ' αὐτοὺς Θανθαναὶ ἔπαρχος πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ Σαθαρβουζαναὶ, καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτῶν, καὶ τοιάδε εἶπαν αὐτοῖς· Τίς ἔθηκεν ὑμῖν γνώμην τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον τοῦτον, καὶ τὴν χορηγίαν ταύτην καταρτίσασθαι;

4. Τότε ταῦτα εἴποσαν αὐτοῖς· Τίνα ἐστὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν τῶν οἰκοδομούντων τὴν πόλιν ταύτην;

5. Καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τὴν αἰχμαλωσίαν Ἰούδα, καὶ οὐ κατήργησαν αὐτοὺς ἕως γνώμη τῷ Δαρείῳ ἀπηνέχθη. Καὶ τότε ἀπεστάλη τῷ φορολόγῳ ὑπὲρ τούτου

6. διασάφησις ἐπιστολῆς, ἧς ἀπέστειλε Θανθαναὶ ὁ ἔπαρχος τοῦ πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ Σαθαρβουζαναὶ, καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτῶν Ἀφαρσαχαῖοι οἱ ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ, Δαρείῳ τῷ βασιλεῖ·

7. ῥήμασιν ἀπέστειλαν πρὸς αὐτόν· καὶ τάδε γέγραπται ἐν αὐτῷ· Δαρείῳ τῷ βασιλεῖ εἰρήνη πᾶσα.

8. Γνωστὸν ἔστω τῷ βασιλεῖ ὅτι ἐπορεύθημεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν χώραν εἰς οἶκον τοῦ Θεοῦ τοῦ μεγάλου, καὶ αὐτὸς οἰκοδομεῖται λίθοις ἐκλεκτοῖς, καὶ ξύλα ἐντίθεται ἐν τοῖς τοίχοις, καὶ τὸ ἔργον ἐκεῖνο ἐπιδέξιον γίνεται, καὶ εὐοδοῦται ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν.

9. Τότε ἠρωτήσαμεν τοὺς πρεσβυτέρους ἐκείνους,

reliquos conservos eorum habitantes in Samaria et reliquos trans fluvium, Pacem : et ait :

18. Tabellarius quem misistis ad nos vocatus est coram me,

19. et a me posita est sententia, et requisivimus et invenimus quia civitas illa a diebus sæculi super reges elevatur, et rebelliones et transfugia fiunt in ea.

20. Et reges fortes fuerunt in Jerusalem, et obtinentes totam transfluvialem, et tributa plena et pars dabantur eis.

21. Et nunc ponite edictum, cessare viros illos, et civitas illa non ædificabitur ultra :

22. ut ex edicto cauti sitis remisse agere de hoc, ne forte multiplicetur perditio in nocumentum regibus.

23. Tunc tabellarius Arthasasthа regis legit coram Rheum Baltham et Sampsa scriba et conservis ejus : et iverunt festinanter in Jerusalem et in Juda, et cessare fecerunt eos in equis et virtute.

24. Tunc cessavit opus domus Dei quod in Jerusalem : et fuit cessans usque ad secundum annum regni Darii regis Persarum.

CAPUT V.

1. Et prophetavit Aggæus propheta et Zacharias filius Addo prophetiam super Judæos qui in Juda et Jerusalem in nomine Dei Israel super ipsos.

2. Tunc surrexerunt Zorobabel filius Salathiel et Jesus filius Josedec, et cœperunt ædificare domum Dei quæ in Jerusalem : et cum eis prophetæ Dei adjuvantes eos.

3. In ipso tempore venit super eos Thanthanai subregulus trans flumen, et Satharbuzanai, et conservi eorum, et talia dixerunt eis : Quis posuit vobis decretum ædificare domum hanc, et apparatum hunc perficere?

4. Tunc ista dixerunt eis : Quæ sunt nomina virorum ædificantium civitatem hanc?

5. Et oculi Dei ad captivitatem Juda, et non fecerunt cessare eos donec sententia ad Darium delata fuit. Et tunc data est tabellario super hoc

6. explicatio epistolæ, quam misit Thanthanai subregulus regionis trans flumen, et Satharbuzanai, et conservi eorum Apharsachæi qui in transfluviali, Dario regi :

7. verbis miserunt ad eum : et hæc scripta sunt in eo : Dario regi pax omnis.

8. Notum sit regi quia ivimus in Judæam provinciam ad domum Dei magni, et ipsa ædificatur lapidibus electis, et ligna imponuntur in parietibus, et opus illud valde dexterum fit, et bene procedit in manibus eorum.

9. Tunc interrogavimus seniores illos, et sic diximus eis :

καὶ οὕτως εἴπαμεν αὐτοῖς· Τίς ἔθηκεν ὑμῖν γνώμην τὸν οἶκον τοῦτον οἰκοδομῆσαι, καὶ τὴν χορηγίαν ταύτην καταρτίσασθαι;

10. Καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἠρωτήσαμεν αὐτοὺς γνωρίσαι σοι, ὥςτε γράψαι σοι τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν τῶν ἀρχόντων αὐτῶν.

11. Καὶ τοιοῦτο τὸ ῥῆμα ἀπεκρίθησαν ἡμῖν, λέγοντες· Ἡμεῖς ἐσμὲν δοῦλοι τοῦ Θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, καὶ οἰκοδομοῦμεν τὸν οἶκον ὃς ἦν ᾠκοδομημένος πρὸ τούτου ἔτη πολλὰ, καὶ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ μέγας ᾠκοδόμησεν αὐτὸν, καὶ κατηρτίσατο αὐτὸν αὐτοῖς.

12. Ἀφότε δὲ παρώργισαν οἱ πατέρες ἡμῶν τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ, ἔδωκεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας Ναβουχοδονόσορ βασιλέως Βαβυλῶνος τοῦ Χαλδαίου, καὶ τὸν οἶκον τοῦτον κατέλυσε, καὶ τὸν λαὸν ἀπῴκισεν εἰς Βαβυλῶνα.

13. Ἀλλ' ἐν ἔτει πρώτῳ Κύρου τοῦ βασιλέως Κύρος ὁ βασιλεὺς ἔθετο γνώμην τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ τοῦτον οἰκοδομηθῆναι·

14. καὶ τὰ σκεύη τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ, ἃ Ναβουχοδονόσορ ἐξήνεγκεν ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἀπήνεγκεν αὐτὰ εἰς τὸν ναὸν τοῦ βασιλέως, ἐξήνεγκεν αὐτὰ Κύρος ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τοῦ ναοῦ τοῦ βασιλέως, καὶ ἔδωκε τῷ Σαβανασὰρ τῷ θησαυροφύλακι, τῷ ἐπὶ τοῦ θησαυροῦ,

15. καὶ εἶπεν αὐτῷ· Πάντα τὰ σκεύη λάβε καὶ πορεύου, θὲς αὐτὰ ἐν τῷ οἴκῳ τῷ ἐν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὸν τόπον αὐτῶν.

16. Τότε Σαβανασὰρ ἐκεῖνος ἦλθε καὶ ἔδωκε θεμελίους τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀπὸ τότε ἕως τοῦ νῦν ᾠκοδομήθη, καὶ οὐκ ἐτελέσθη.

17. Καὶ νῦν, εἰ ἐπὶ τὸν βασιλέα ἀγαθὸν, ἐπισκεπήτω ἐν τῷ οἴκῳ τῆς γάζης τοῦ βασιλέως Βαβυλῶνος, ὅπως γνῷς ὅτι ἀπὸ βασιλέως Κύρου ἐτέθη γνώμη οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ ἐκεῖνον τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ γνοὺς ὁ βασιλεὺς περὶ τούτου, πεμψάτω πρὸς ἡμᾶς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ϛʹ.

1. Τότε Δαρεῖος ὁ βασιλεὺς ἔθηκε γνώμην, καὶ ἐπεσκέψατο ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις ὅπου ἡ γάζα κεῖται ἐν Βαβυλῶνι.

2. Καὶ εὑρέθη ἐν πόλει ἐν τῇ βάρει κεφαλὶς μία, καὶ τοῦτο γεγραμμένον ἐν αὐτῇ ὑπόμνημα.

3. Ἐν ἔτει πρώτῳ Κύρου βασιλέως, Κῦρος ὁ βασιλεὺς ἔθηκε γνώμην περὶ οἴκου ἱεροῦ Θεοῦ τοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ· Οἶκος οἰκοδομηθήτω, καὶ τόπος οὗ θυσιάζουσι τὰ θυσιάσματα· καὶ ἔθηκεν ἔπαρμα ὕψος πήχεις ἑξήκοντα, πλάτος αὐτοῦ πήχεων ἑξήκοντα,

4. καὶ δόμοι λίθινοι κραταιοὶ τρεῖς, καὶ δόμος ξύλινος εἷς, καὶ ἡ δαπάνη ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως δοθήσεται.

5. Καὶ τὰ σκεύη οἴκου τοῦ Θεοῦ τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χρυσᾶ, ἃ Ναβουχοδονόσορ ἐξήνεγκεν ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐκόμισεν εἰς Βαβυλῶνα, καὶ δοθήτω καὶ ἀπελθέτω εἰς τὸν ναὸν τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ τόπου οὗ ἐτέθη ἐν οἴκῳ τοῦ Θεοῦ.

6. Νῦν δώσετε, ἔπαρχοι πέραν τοῦ ποταμοῦ Σαθαρβουζαναΐ, καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτῶν Ἀφαρσαχαῖοι οἱ ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ μακρὰν ὄντες ἐκεῖθεν,

Quis posuit vobis decretum domum hanc ædificare, et apparatum hunc perficere?

10. Et nomina eorum interrogavimus eos ad notificandum tibi, ut scriberemus tibi nomina virorum principum eorum.

11. Et hujusmodi verbum responderunt nobis, dicentes: Nos sumus servi Dei cœli et terræ, et ædificamus domum quæ erat ædificata ante hanc annos multos, et rex Israel magnus ædificavit eam, et perfecit eam ipsis.

12. Ex quo autem irritarunt patres nostri Deum cœli, dedit eos in manus Nabuchodonosor regis Babylonis Chaldæi, et domum hanc dissolvit, et populum transtulit in Babylonem.

13. Sed in anno primo Cyri regis Cyrus rex posuit decretum domum Dei hanc ædificari:

14. et vasa domus Dei aurea et argentea, quæ Nabuchodonosor extulerat de domo quæ in Jerusalem et asportaverat ea in templum regis, protulit ea Cyrus rex e templo regis, et dedit Sabanasar custodi thesaurorum, qui super thesaurum,

15. et dixit ei: Omnia vasa sume et vade, pone ea in domo quæ in Jerusalem in locum eorum.

16. Tunc Sabanasar ille venit et dedit fundamenta domus Dei in Jerusalem, et ex tunc usque nunc ædificata est, et non est perfecta.

17. Et nunc, si super regem bonum, requirat in domo gazæ regis Babylonis, ut cognoscas quia a rege Cyro positum est decretum ædificare domum Dei illam quæ in Jerusalem: et cum noverit rex de hoc, mittat ad nos.

CAPUT VI.

1. Tunc Darius rex posuit decretum, et requisivit in bibliothecis ubi gaza posita est in Babylone.

2. Et inventum est in civitate in palatio caput unum, et hic scriptus in eo commentarius.

3. In anno primo Cyri regis, Cyrus rex posuit decretum de domo sacra Dei quæ in Jerusalem: domus ædificetur, et locus ubi sacrificant sacrificia: et posuit elevationem altitudo cubiti sexaginta, latitudo ejus cubitorum sexaginta,

4. et domus lapideæ validæ tres, et domus lignea una, et sumptus de domo regis dabitur.

5. Et vasa domus Dei argentea et aurea, quæ Nabuchodonosor extulit e domo quæ in Jerusalem et portavit in Babylonem, et dentur et remittantur in templum quod in Jerusalem super locum ubi posita fuerant in domo Dei.

6. Nunc dabitis, subreguli trans flumen Satharbuzanai, et conservi ipsorum Apharsachæi qui trans flumen longe existentes illinc.

7. νῦν ἄφετε τὸ ἔργον οἴκου τοῦ Θεοῦ· οἱ ἀφηγούμενοι τῶν Ἰουδαίων καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων οἶκον τοῦ Θεοῦ ἐκεῖνον οἰκοδομείτωσαν ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ.

8. Καὶ ἀπ' ἐμοῦ γνώμη ἐτέθη, μή ποτέ τι ποιήσητε μετὰ τῶν πρεσβυτέρων τῶν Ἰουδαίων τοῦ οἰκοδομηθῆναι οἶκον τοῦ Θεοῦ ἐκεῖνον. Καὶ ἀπὸ ὑπαρχόντων βασιλέως τῶν φόρων πέραν τοῦ ποταμοῦ ἐπιμελῶς δαπάνη ἔστω διδομένη τοῖς ἀνδράσιν ἐκείνοις τὸ μὴ καταργηθῆναι.

9. Καὶ ὃ ἂν ὑστέρημα, καὶ υἱοὺς βοῶν καὶ κριῶν καὶ ἀμνοὺς εἰς ὁλοκαυτώσεις τῷ Θεῷ τοῦ οὐρανοῦ, πυροὺς, ἅλας, οἶνον, ἔλαιον, κατὰ τὸ ῥῆμα ἱερέων τῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἔστω διδόμενον αὐτοῖς, ἡμέραν ἐν ἡμέρᾳ ὃ ἐὰν αἰτήσωσιν,

10. ἵνα ὦσιν εὐωδίας προςφέροντες τῷ Θεῷ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ προςεύχωνται εἰς ζωὴν τοῦ βασιλέως καὶ υἱῶν αὐτοῦ.

11. Καὶ ἀπ' ἐμοῦ ἐτέθη γνώμη, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ὃς ἀλλάξει τὸ ῥῆμα τοῦτο, καθαιρεθήσεται ξύλον ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, καὶ ὠρθωμένος πληγήσεται ἐπ' αὐτοῦ, καὶ ὁ οἶκος αὐτοῦ τὸ κατ' ἐμὲ ποιηθήσεται.

12. Καὶ ὁ Θεὸς οὗ κατασκηνοῖ τὸ ὄνομα ἐκεῖ, καταστρέψαι πάντα βασιλέα καὶ λαὸν ὃς ἐκτενεῖ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἀλλάξαι ἢ ἀφανίσαι τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ. Ἐγὼ Δαρεῖος ἔθηκα γνώμην, ἐπιμελῶς ἔσται.

13. Τότε Θανθαναΐ ὁ ἔπαρχος πέραν τοῦ ποταμοῦ, Σαθαρβουζαναΐ καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ, πρὸς ὃ ἀπέστειλε Δαρεῖος βασιλεὺς, οὕτως ἐποίησαν ἐπιμελῶς.

14. Καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων ᾠκοδόμησαν καὶ οἱ Λευῖται ἐν προφητείᾳ Ἀγγαίου τοῦ προφήτου, καὶ Ζαχαρίου υἱοῦ Ἀδδώ· καὶ ἀνῳκοδόμησαν καὶ κατηρτίσαντο ἀπὸ γνώμης Θεοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ἀπὸ γνώμης Κύρου καὶ Δαρείου καὶ Ἀρθασασθὰ βασιλέων Περσῶν.

15. Καὶ ἐτέλεσαν τὸν οἶκον τοῦτον ἕως ἡμέρας τρίτης μηνὸς Ἀδὰρ, ὅ ἐστιν ἔτος ἕκτον τῆς βασιλείας Δαρείου τοῦ βασιλέως.

16. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, καὶ οἱ κατάλοιποι υἱῶν ἀποικεσίας ἐγκαίνια τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ ἐν εὐφροσύνῃ.

17. Καὶ προςήνεγκαν εἰς τὰ ἐγκαίνια τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ μόσχους ἑκατὸν, κριοὺς διακοσίους, ἀμνοὺς τετρακοσίους, χιμάῤῥους αἰγῶν ὑπὲρ ἁμαρτίας ὑπὲρ παντὸς Ἰσραὴλ δώδεκα εἰς ἀριθμὸν φυλῶν Ἰσραήλ.

18. Καὶ ἔστησαν τοὺς ἱερεῖς ἐν διαιρέσεσιν αὐτῶν, καὶ τοὺς Λευίτας ἐν μερισμοῖς αὐτῶν, ἐπὶ δουλείας Θεοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, κατὰ τὴν γραφὴν βίβλου Μωϋσῆ.

19. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ τῆς ἀποικεσίας τὸ πάσχα τῇ τεσσαρεςκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου.

20. Ὅτι ἐκαθαρίσθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ Λευῖται ἕως εἷς πάντες καθαροί. Καὶ ἔσφαξαν τὸ πάσχα τοῖς πᾶσιν υἱοῖς τῆς ἀποικεσίας καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν τοῖς ἱερεῦσι καὶ ἑαυτοῖς.

21. Καὶ ἔφαγον υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ πάσχα, οἱ ἀπὸ τῆς ἀποικεσίας, καὶ πᾶς ὁ χωριζόμενος τῆς ἀκαθαρσίας ἐθνῶν τῆς γῆς πρὸς αὐτοὺς, τοῦ ἐκζητῆσαι Κύριον Θεὸν Ἰσραήλ.

22. Καὶ ἐποίησαν τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἑπτὰ ἡμέρας ἐν εὐφροσύνῃ, ὅτι εὔφρανεν αὐτοὺς Κύριος, καὶ

7. nunc permittite opus domus Dei : præpositi Judæorum et seniores Judæorum domum Dei illam ædificent super locum ipsius.

8. Et a me decretum positum est, ne quando quid faciatis cum senioribus Judæorum ad ædificandum domum Dei illam. Et de substantiis regis tributis ipsis trans flumen diligenter sumptus sit datus viris illis ut non cessent.

9. Et quodcumque necessarium, et filios boum et arietum et agnos in holocaustoses Deo cœli, frumentum, sal, vinum, oleum, juxta verbum sacerdotum qui in Jerusalem, sit datum eis, diem in die quodcumque petierint,

10. ut benevolentia offerant Deo cœli, et deprecentur ad vitam regis et filiorum ejus.

11. Et a me positum est decretum, quod omnis homo qui mutaverit verbum hoc, tolletur lignum de domo ipsius, et erectus percutietur super illud, et domus ejus fiet id quod ad me.

12. Et Deus cujus inhabitat nomen ibi, evertat omnem regem et populum qui extendet manum suam ad mutandam aut delendam domum Dei quæ in Jerusalem. Ego Darius posui decretum, diligenter erit.

13. Tunc Thanthanai subregulus trans flumen, Satharbuzanai et conservi ejus, secundum quod misit Darius rex, sic fecerunt diligenter.

14. Et seniores Judæorum ædificabant et Levitæ in prophetia Aggæi prophetæ, et Zachariæ filii Addo : et ædificaverunt et perfecerunt ex decreto Dei Israel, et ex decreto Cyri et Darii et Arthasastha regum Persarum.

15. Et perfecerunt domum istam usque ad diem tertiam mensis Adar, qui est annus sextus regni Darii regis.

16. Et fecerunt filii Israel, sacerdotes et Levitæ, et reliqui ex filiis transmigrationis encænia domus Dei in lætitia.

17. Et obtulerunt in encænia domus Dei vitulos centum, arietes ducentos, agnos quadringentos, hircos caprarum pro peccato pro omni Israel duodecim ad numerum tribuum Israel.

18. Et statuerunt sacerdotes in divisionibus ipsorum, et Levitas in partitionibus ipsorum, super servitutem Dei in Jerusalem, secundum scripturam libri Moysi.

19. Et fecerunt filii transmigrationis pascha quartadecima mensis primi.

20. Quoniam mundati fuerant sacerdotes et Levitæ usque ad unum omnes mundi. Et jugularunt pascha omnibus filiis transmigrationis et fratribus suis sacerdotibus et sibi ipsis.

21. Et comederunt filii Israel pascha, qui de transmigratione, et omnis separans se ab immunditia gentium terræ ad eos, ad quærendum Dominum Deum Israel.

22. Et fecerunt festivitatem azymorum septem diebus in lætitia, quoniam lætificabat eos Dominus, et convertit cor

ἐπέστρεψε καρδίαν βασιλέως Ἀσσοὺρ ἐπ' αὐτοὺς κραταιῶσαι τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐν ἔργοις οἴκου τοῦ Θεοῦ Ἰσραήλ.

regis Assur super eos ad confortandas manus eorum in operibus domus Dei Israel.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Καὶ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, ἐν βασιλείᾳ Ἀρθασασθὰ βασιλέως Περσῶν, ἀνέβη Ἔσδρας υἱὸς Σαραίου, υἱοῦ Ἀζαρίου, υἱοῦ Χελκία,
2. υἱοῦ Σελοὺμ, υἱοῦ Σαδδοὺκ, υἱοῦ Ἀχιτὼβ,
3. υἱοῦ Σαμαρεία, υἱοῦ Ἐσριὰ, υἱοῦ Μαρεὼθ,
4. υἱοῦ Ζαραία, υἱοῦ Ὀζίου, υἱοῦ Βοκκὶ,
5. υἱοῦ Ἀβισουὲ, υἱοῦ Φινεὲς, υἱοῦ Ἐλεάζαρ, υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως τοῦ πρώτου·
6. αὐτὸς Ἔσδρας ἀνέβη ἐκ Βαβυλῶνος, καὶ αὐτὸς γραμματεὺς ταχὺς ἐν νόμῳ Μωϋσῆ, ὃν ἔδωκε Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραήλ. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς, ὅτι χεὶρ Κυρίου Θεοῦ αὐτοῦ ἐπ' αὐτὸν ἐν πᾶσιν οἷς ἐζήτει αὐτός.
7. Καὶ ἀνέβησαν ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἀπὸ τῶν ἱερέων, καὶ ἀπὸ τῶν Λευιτῶν, καὶ οἱ ᾄδοντες, καὶ οἱ πυλωροὶ, καὶ οἱ Ναθινὶμ, εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν ἔτει ἑβδόμῳ τῷ Ἀρθασασθὰ τῷ βασιλεῖ.
8. Καὶ ἦλθοσαν εἰς Ἱερουσαλὴμ τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ, τοῦτο τὸ ἔτος ἕβδομον τῷ βασιλεῖ·
9. ὅτι ἐν μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου αὐτὸς ἐθεμελίωσε τὴν ἀνάβασιν τὴν ἀπὸ Βαβυλῶνος· ἐν δὲ τῇ πρώτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πέμπτου ἦλθοσαν εἰς Ἱερουσαλὴμ, ὅτι χεὶρ Θεοῦ αὐτοῦ ἦν ἀγαθὴ ἐπ' αὐτόν·
10. ὅτι Ἔσδρας ἔδωκεν ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ ζητῆσαι τὸν νόμον, καὶ ποιεῖν καὶ διδάσκειν ἐν Ἰσραὴλ προστάγματα καὶ κρίματα.
11. Καὶ αὕτη ἡ διασάφησις τοῦ διατάγματος, οὗ ἔδωκεν Ἀρθασασθὰ τῷ Ἔσδρᾳ τῷ ἱερεῖ τῷ γραμματεῖ βιβλίου λόγων ἐντολῶν Κυρίου καὶ προσταγμάτων αὐτοῦ ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ.
12. Ἀρθασασθὰ βασιλεὺς βασιλέων Ἔσδρᾳ γραμματεῖ νόμου Κυρίου τοῦ Θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ· Τετελέσθω λόγος καὶ ἡ ἀπόκρισις.
13. Ἀπ' ἐμοῦ ἐτέθη γνώμη, ὅτι πᾶς ὁ ἑκουσιαζόμενος ἐν βασιλείᾳ μου ἀπὸ λαοῦ Ἰσραὴλ καὶ ἱερέων καὶ Λευιτῶν πορευθῆναι εἰς Ἱερουσαλὴμ, μετὰ σοῦ πορευθῆναι.
14. Ἀπὸ προσώπου τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἑπτὰ συμβούλων ἀπεστάλη ἐπισκέψασθαι ἐπὶ τὴν Ἰουδαίαν καὶ εἰς Ἱερουσαλὴμ νόμῳ Θεοῦ αὐτῶν τῷ ἐν χειρί σου·
15. καὶ εἰς οἶκον Κυρίου ἀργύριον καὶ χρυσίον, ὃ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ σύμβουλοι ἑκουσιάσθησαν τῷ Θεῷ τοῦ Ἰσραὴλ τῷ ἐν Ἱερουσαλὴμ κατασκηνοῦντι,
16. καὶ πᾶν ἀργύριον καὶ χρυσίον ὅ, τι ἐὰν εὕρῃς ἐν πάσῃ χώρᾳ Βαβυλῶνος μετὰ ἑκουσιασμοῦ τοῦ λαοῦ, καὶ ἱερέων τῶν ἑκουσιαζομένων εἰς οἶκον Θεοῦ τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ.
17. Καὶ πάντα προσπορευόμενον τοῦτον ἑτοίμως ἔνταξον ἐν βιβλίῳ τούτῳ, μόσχους, κριοὺς, ἀμνοὺς, καὶ θυσίας αὐτῶν, καὶ σπονδὰς αὐτῶν· καὶ προσοίσεις αὐτὰ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν τοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ.
18. Καὶ εἴ τι ἐπὶ σὲ καὶ τοὺς ἀδελφούς σου ἀγαθυνθῇ ἐν καταλοίπῳ τοῦ ἀργυρίου καὶ τοῦ χρυσίου ποιῆσαι, ὡς ἀρεστὸν τῷ Θεῷ ὑμῶν ποιήσατε.

CAPUT VII.

1. Et post verba hæc, in regno Arthasastha regis Persarum, ascendit Esdras filius Saraeæ, filii Azariæ, filii Chelcia,
2. filii Selum, filii Sadduc, filii Achitob,
3. filii Samaria, filii Esria, filii Mareoth,
4. filii Zaraia, filii Oziæ, filii Bocci,
5. filii Abisue, filii Phinees, filii Eleazari, filii Aaron sacerdotis primi :
6. ipse Esdras ascendit de Babylone, et ipse scriba velox in lege Moysi, quam dedit Dominus Deus Israel. Et dedit ei rex, quoniam manus Domini Dei ejus super ipsum in omnibus quæ quærebat ipse.
7. Et ascenderunt de filiis Israel, et de sacerdotibus, et de Levitis, et cantores, et ostiarii, et Nathinim, in Jerusalem in anno septimo Arthasastha regi.
8. Et venerunt in Jerusalem mense quinto, hic annus septimus regi :
9. quoniam in una mensis primi ipse fundavit ascensionem quæ e Babylone : in prima autem mensis quinti venerunt in Jerusalem, quoniam manus Dei ejus erat bona super eum :
10. quoniam Esdras dedit in cor suum quærere legem, et facere et docere in Israel præcepta et judicia.
11. Et hæc explicatio constitutionis, quam dedit Arthasastha Esdræ sacerdoti scribæ libri sermonum mandatorum Domini et præceptorum ipsius super Israel.
12. Arthasastha rex regum Esdræ scribæ legis Domini Dei cœli : Perficiatur sermo et responsio.
13. A me positum est decretum, ut omnis sponte volens in regno meo de populo Israel et sacerdotibus et Levitis ire in Jerusalem, tecum eat.
14. A facie regis et septem consiliariorum missum est visitare super Judæam et in Jerusalem lege Dei ipsorum quæ in manu tua :
15. et ad domum Domini argentum et aurum, quod rex et consiliarii sponte dederunt Deo Israel habitanti in Jerusalem,
16. et omne argentum et aurum quodcumque inveneris in omni regione Babylonis cum spontanea datione populi, et sacerdotum sponte dantium in domum Dei quæ in Jerusalem.
17. Et omnem venientem hunc prompte ordina in libro hoc, vitulos, arietes, agnos, et sacrificia eorum, et libamina eorum : et offeres ea super altare domus Dei vestri quæ in Jerusalem.
18. Et si quid super te et fratres tuos bonum fuerit in residuo argenti et auri facere, sicut placitum Deo vestro facite.

19. Καὶ τὰ σκεύη τὰ διδόμενά σοι εἰς λειτουργίαν οἴκου Θεοῦ παράδος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ.

20. Καὶ κατάλοιπον χρείας οἴκου Θεοῦ σου, ὃ ἂν φανῇ σοι δοῦναι, δώσεις ἀπὸ οἴκων γάζης βασιλέως

21. καὶ ἀπ' ἐμοῦ. Ἐγὼ Ἀρθασασθὰ βασιλεὺς ἔθηκα γνώμην πάσαις ταῖς γάζαις ταῖς ἐν πέρᾳ τοῦ ποταμοῦ, ὅτι πᾶν ὃ ἂν αἰτήσῃ ὑμᾶς Ἔσδρας ὁ ἱερεὺς καὶ γραμματεὺς τοῦ Θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ, ἑτοίμως γινέσθω·

22. ἕως ἀργυρίου ταλάντων ἑκατὸν, καὶ ἕως πυροῦ κόρων ἑκατὸν, καὶ ἕως οἴνου βατῶν ἑκατὸν, καὶ ἕως ἐλαίου βατῶν ἑκατὸν, καὶ ἅλας οὗ οὐκ ἔστι γραφή.

23. Πᾶν ὅ ἐστιν ἐν γνώμῃ Θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ, γινέσθω. Προςέχετε μήτις ἐπιχειρήσῃ εἰς τὸν οἶκον Θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ, μή ποτε γένηται ὀργὴ ἐπὶ τὴν βασιλείαν τοῦ βασιλέως καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ.

24. Καὶ ὑμῖν ἐγνώρισται ἐν πᾶσι τοῖς ἱερεῦσι, καὶ τοῖς Λευίταις, ᾄδουσι, πυλωροῖς, Ναθινὶμ, καὶ λειτουργοῖς οἴκου Θεοῦ τοῦτο, φόρος μὴ ἔστω σοι, οὐκ ἐξουσιάσεις καταδουλοῦσθαι αὐτούς.

25. Καὶ σὺ, Ἔσδρα, ὡς ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ ἐν χειρί σου, κατάστησον γραμματεῖς καὶ κριτὰς, ἵνα ὦσι κρίνοντες παντὶ τῷ λαῷ τῷ ἐν πέρᾳ τοῦ ποταμοῦ, πᾶσι τοῖς εἰδόσι νόμον τοῦ Θεοῦ σου, καὶ τῷ μὴ εἰδότι γνωριεῖτε.

26. Καὶ πᾶς ὃς ἂν μὴ ᾖ ποιῶν νόμον τοῦ Θεοῦ καὶ νόμον τοῦ βασιλέως ἑτοίμως, τὸ κρίμα ἔσται γινόμενον ἐξ αὐτοῦ, ἐάν τε εἰς θάνατον, ἐάν τε εἰς παιδείαν, ἐάν τε εἰς ζημίαν τοῦ βίου, ἐάν τε εἰς παράδοσιν.

27. Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ὃς ἔδωκεν ἐν καρδίᾳ τοῦ βασιλέως οὕτως, τοῦ δοξάσαι τὸν οἶκον Κυρίου τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ,

28. καὶ ἐπ' ἐμὲ ἔκλινεν ἔλεος ἐν ὀφθαλμοῖς τοῦ βασιλέως καὶ τῶν συμβούλων αὐτοῦ, καὶ πάντων τῶν ἀρχόντων τοῦ βασιλέως, τῶν ἐπηρμένων. Καὶ ἐγὼ ἐκραταιώθην ὡς χεὶρ Θεοῦ ἡ ἀγαθὴ ἐπ' ἐμὲ, καὶ συνῆξα ἀπὸ Ἰσραὴλ ἄρχοντας ἀναβῆναι μετ' ἐμοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Καὶ οὗτοι οἱ ἄρχοντες πατριῶν αὐτῶν οἱ ὁδηγοὶ ἀναβαίνοντες μετ' ἐμοῦ ἐν βασιλείᾳ Ἀρθασασθὰ τοῦ βασιλέως Βαβυλῶνος.

2. Ἀπὸ υἱῶν Φινεὲς, Γηρσών· ἀπὸ υἱῶν Ἰθάμαρ, Δανιήλ· ἀπὸ υἱῶν Δαυὶδ, Ἀττούς·

3. ἀπὸ υἱῶν Σαχανία, καὶ ἀπὸ υἱῶν Φόρος, Ζαχαρίας, καὶ μετ' αὐτοῦ τὸ σύστρεμμα ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα.

4. Ἀπὸ υἱῶν Φαὰθ Μωὰβ, Ἐλιανὰ υἱὸς Σαραία, καὶ μετ' αὐτοῦ διακόσιοι τὰ ἀρσενικά.

5. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ζαθόης, Σεχενίας υἱὸς Ἀζιὴλ, καὶ μετ' αὐτοῦ τριακόσιοι τὰ ἀρσενικά.

6. Καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἀδὶν, Ὠβὴθ υἱὸς Ἰωνάθαν, καὶ μετ' αὐτοῦ πεντήκοντα τὰ ἀρσενικά.

7. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἠλὰμ, Ἰσαΐας υἱὸς Ἀθελία, καὶ μετ' αὐτοῦ ἑβδομήκοντα τὰ ἀρσενικά.

8. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Σαφατία, Ζαβαδίας υἱὸς Μιχαὴλ, καὶ μετ' αὐτοῦ ὀγδοήκοντα τὰ ἀρσενικά.

9. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἰωὰβ, Ἀβαδία υἱὸς Ἰεϊὴλ, καὶ μετ' αὐτοῦ διακόσιοι δεκαοκτὼ τὰ ἀρσενικά.

19. Et vasa quæ dantur tibi in ministerium domus Dei trade in conspectu Dei in Jerusalem.

20. Et reliquum necessitatis domus Dei tui, quodcumque visum fuerit tibi, dabis ex ædibus gazæ regis

21. et a me. Ego Arthasastha rex posui decretum omnibus gazis quæ ultra flumen, ut omne quodcumque petierit a vobis Esdras sacerdos et scriba Dei cœli, prompte fiat :

22. usque ad argenti talenta centum, et usque ad frumenti coros centum, et usque ad vini batos centum, et usque ad olei batos centum, et sal cujus non est scriptura.

23. Quodcumque est in sententia Dei cœli, fiat. Attendite ne quis manum injiciat in domum Dei cœli, ne forte fiat ira super regnum regis et filiorum ejus.

24. Et vobis notificatum est in omnibus sacerdotibus, et Levitis, cantoribus, janitoribus, Nathinim, et ministris domus Dei hoc, tributum non erit tibi, non habebis potestatem servitute opprimendi eos.

25. Et tu, Esdra, sicut sapientia Dei in manu tua, constitue scribas et judices, ut sint judicantes omni populo qui ultra flumen, omnibus scientibus legem Dei tui, et non scienti notificabitis.

26. Et omnis quicumque non fuerit faciens legem Dei et legem regis prompte, judicium factum erit de eo, sive ad mortem, sive ad castigationem, sive ad damnum vitæ, sive ad traditionem.

27. Benedictus Dominus Deus patrum nostrorum, qui dedit in cor regis ita, ad glorificandam domum Domini quæ in Jerusalem,

28. et super me inclinavit misericordiam in oculis regis et consiliariorum ejus, et omnium principum regis, elevatorum. Et ego confortatus sum sicut manus Dei bona super me, et congregavi de Israel principes ad ascendendum mecum.

CAPUT VIII.

1. Et hi principes familiarum suarum duces ascendentes mecum in regno Arthasastha regis Babylonis.

2. De filiis Phinees, Gerson : de filiis Ithamar, Daniel : de filiis David, Attus :

3. de filiis Sachania, et de filiis Phoros, Zacharias, et cum eo globus centum et quinquaginta.

4. De filiis Phaath Moab, Eliana filius Saraia, et cum eo ducenti masculi.

5. Et de filiis Zathoes, Sechenias filius Aziel, et cum eo trecenti masculi.

6. Et de filiis Adin, Obeth filius Jonathan, et cum eo quinquaginta masculi.

7. Et de filiis Elam, Isaias filius Athelia, et cum eo septuaginta masculi.

8. Et de filiis Saphatia, Zabadias filius Michael, et cum eo octuaginta masculi.

9. Et de filiis Joab, Abadia filius Jeiel, et cum eo ducenti decem octo masculi.

10. Καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Βαανὶ, Σελιμοὺθ υἱὸς Ἰωσεφία, καὶ μετ' αὐτοῦ ἑκατὸν ἑξήκοντα τὰ ἀρσενικά.

11. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Βαβὶ, Ζαχαρίας υἱὸς Βαβὶ, καὶ μετ' αὐτοῦ εἰκοσιοκτὼ τὰ ἀρσενικά.

12. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἀσγὰδ, Ἰωανὰν υἱὸς Ἀκκατὰν, καὶ μετ' αὐτοῦ ἑκατὸν δέκα τὰ ἀρσενικά.

13. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἀδωνικὰμ ἔσχατοι, καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν· Ἐλιφαλὰτ, Ἰεὴλ, καὶ Σαμαία, καὶ μετ' αὐτῶν ἑξήκοντα τὰ ἀρσενικά.

14. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Βαγουαΐ, Οὐθαΐ καὶ Ζαβοὺδ, καὶ μετ' αὐτοῦ ἑβδομήκοντα τὰ ἀρσενικά.

15. Καὶ συνῆξα αὐτοὺς πρὸς τὸν ποταμὸν τὸν ἐρχόμενον πρὸς τὸν Εὐὶ, καὶ παρενεβάλομεν ἐκεῖ ἡμέρας τρεῖς. Καὶ συνῆκα ἐν τῷ λαῷ καὶ ἐν τοῖς ἱερεῦσι, καὶ ἀπὸ υἱῶν Λευὶ οὐχ εὗρον ἐκεῖ.

16. Καὶ ἀπέστειλα τῷ Ἐλεάζαρ, τῷ Ἀριὴλ, τῷ Σεμεΐα, καὶ τῷ Ἀλωνὰμ, καὶ τῷ Ἰαρὶβ, καὶ τῷ Ἐλνάθαμ, καὶ τῷ Νάθαν, καὶ τῷ Ζαχαρίᾳ, καὶ τῷ Μεσολλὰμ, καὶ τῷ Ἰωαρὶμ, καὶ τῷ Ἐλνάθαν, συνιέντας.

17. Καὶ ἐξήνεγκα αὐτοὺς ἐπὶ ἄρχοντας ἐν ἀργυρίῳ τοῦ τόπου, καὶ ἔθηκα ἐν στόματι αὐτῶν λόγους λαλῆσαι πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν τῶν Ἀθινεὶμ ἐν ἀργυρίῳ τοῦ τόπου, τοῦ ἐνέγκαι ἡμῖν ᾄδοντας εἰς οἶκον Θεοῦ ἡμῶν.

18. Καὶ ἤλθοσαν ἡμῖν ὡς χεὶρ Θεοῦ ἡμῶν ἀγαθὴ ἐφ' ἡμᾶς, ἀνὴρ Σαχὼν ἀπὸ υἱῶν Μοολὶ, υἱοῦ Λευὶ, υἱοῦ Ἰσραήλ· καὶ ἀρχὴν ἦλθον οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαοκτὼ,

19. καὶ τὸν Ἀσεβία, καὶ τὸν Ἰσαΐα ἀπὸ τῶν υἱῶν Μεραρὶ, ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ υἱοὶ αὐτοῦ εἴκοσι.

20. Καὶ ἀπὸ τῶν Ναθινὶμ, ὧν ἔδωκε Δαυὶδ καὶ οἱ ἄρχοντες εἰς δουλείαν τῶν Λευιτῶν, Ναθινὶμ διακόσιοι εἴκοσι, πάντες συνήχθησαν ἐν ὀνόμασι.

21. Καὶ ἐκάλεσα ἐκεῖ νηστείαν ἐπὶ τὸν ποταμὸν Ἀουὲ, τοῦ ταπεινωθῆναι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ζητῆσαι παρ' αὐτοῦ ὁδὸν εὐθεῖαν ἡμῖν καὶ τοῖς τέκνοις ἡμῶν καὶ πάσῃ τῇ κτήσει ἡμῶν.

22. Ὅτι ᾐσχύνθην αἰτήσασθαι παρὰ τοῦ βασιλέως δύναμιν καὶ ἱππεῖς σῶσαι ἡμᾶς ἀπὸ ἐχθροῦ ἐν τῇ ὁδῷ, ὅτι εἴπαμεν τῷ βασιλεῖ, λέγοντες· Χεὶρ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ πάντας τοὺς ζητοῦντας αὐτὸν εἰς ἀγαθὸν, καὶ κράτος αὐτοῦ καὶ θυμὸς αὐτοῦ ἐπὶ πάντας τοὺς ἐγκαταλείποντας αὐτόν.

23. Καὶ ἐνηστεύσαμεν καὶ ἐζητήσαμεν παρὰ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν περὶ τούτου, καὶ ἐπήκουσεν ἡμῖν.

24. Καὶ διέστειλα ἀπὸ ἀρχόντων τῶν ἱερέων δώδεκα, τῷ Σαραία, τῷ Ἀσαβία, καὶ μετ' αὐτῶν ἀπὸ ἀδελφῶν αὐτῶν δέκα.

25. Καὶ ἔστησα αὐτοῖς τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον καὶ τὰ σκεύη ἀπαρχῆς οἴκου Θεοῦ ἡμῶν, ἃ ὕψωσεν ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ σύμβουλοι αὐτοῦ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ οἱ εὑρισκόμενοι.

26. Καὶ ἔστησα ἐπὶ χεῖρας αὐτῶν ἀργυρίου τάλαντα ἑξακόσια πεντήκοντα, καὶ σκεύη ἀργυρᾶ ἑκατὸν, καὶ τάλαντα χρυσίου ἑκατόν.

27. Καὶ χαφουρῆ χρυσοῖ εἴκοσι εἰς τὴν ὁδὸν χίλιοι, καὶ σκεύη χαλκοῦ στίλβοντος ἀγαθοῦ διάφορα ἐπιθυμητὰ ἐν χρυσίῳ.

28. Καὶ εἶπα πρὸς αὐτούς· Ὑμεῖς ἅγιοι τῷ Κυρίῳ, καὶ τὰ σκεύη ἅγια, καὶ τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον ἑκούσια τῷ Κυρίῳ Θεῷ πατέρων ἡμῶν.

10. Et de filiis Baani, Selimuth filius Josephia, et cum eo centum sexaginta masculi.

11. Et de filiis Babi, Zacharias filius Babi, et cum eo viginti octo masculi.

12. Et de filiis Asgad, Joanan filius Accatan, et cum eo centum decem masculi.

13. Et de filiis Adonicam novissimi, et hæc nomina eorum: Eliphalat, Jehel, et Samaia, et cum eis sexaginta masculi.

14. Et de filiis Baguæ, Uthai et Zabud, et cum eo septuaginta masculi.

15. Et congregavi eos ad fluvium venientem ad Evi, et castrametati sumus ibi dies tres. Et consideravi in populo et in sacerdotibus, et de filiis Levi non inveni ibi.

16. Et misi ad Eleazar, ad Ariel, ad Semeia, et ad Alnam, et ad Jarib, et ad Elnatham, et ad Nathan, et ad Zachariam, et ad Mesollam, et ad Joarim, et ad Elnatan, intelligentes.

17. Et emisi eos ad principes in argento loci, et posui in ore eorum verba ad loquendum ad fratres suos de Athinim in argento loci, ut adducerent nobis cantores in domum Dei nostri.

18. Et venerunt nobis sicut manus Dei nostri bona super nos, vir Sachon de filiis Mooli, filii Levi, filii Israel: et principio venerunt filii ejus et fratres ejus decem octo,

19. et Asebia, et Isaia de filiis Merari, fratres ejus et filii ejus viginti.

20. Et de Nathinim, quos dedit David et principes in servitute Levitarum, Nathinim ducenti viginti, omnes congregati sunt in nominibus.

21. Et vocavi ibi jejunium super flumen Ahue, ut humiliaremur in conspectu Dei nostri, quærendo ab eo viam rectam nobis et filiis nostris et omni possessioni nostræ.

22. Quoniam erubui petere a rege virtutem et equites ad salvandum nos ab inimico in via, quoniam dixeramus regi, dicentes: Manus Dei nostri super omnes quærentes ipsum in bonum, et fortitudo ejus et furor ejus super omnes derelinquentes ipsum.

23. Et jejunavimus et quæsivimus a Deo nostro de hoc, et exaudivit nos.

24. Et distinxi de principibus sacerdotum duodecim, Saraia, Asabia, et cum eis de fratribus eorum decem.

25. Et appendi eis argentum et aurum et vasa primitiarum domus Dei nostri, quæ exaltavit rex et consiliarii ejus et principes ejus, et omnis Israel qui inveniebantur.

26. Et appendi super manus eorum argenti talenta sexcenta quinquaginta, et vasa argentea centum, et talenta auri centum.

27. Et chaphure aurei viginti ad viam mille, et vasa æris fulgentis boni diversa desiderabilia in auro.

28. Et dixi ad eos: Vos sancti Domino, et vasa sancta, et argentum et aurum spontanea Domino Deo patrum nostrorum.

29. Ἀγρυπνεῖτε καὶ τηρεῖτε ἕως στῆτε ἐνώπιον ἀρχόντων τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν καὶ τῶν ἀρχόντων τῶν πατριῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ, εἰς σκηνὰς οἴκου Κυρίου.

30. Καὶ ἐδέξαντο οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται σταθμὸν τοῦ ἀργυρίου καὶ τοῦ χρυσίου καὶ τῶν σκευῶν, ἐνεγκεῖν εἰς Ἱερουσαλὴμ εἰς οἶκον Θεοῦ ἡμῶν.

31. Καὶ ἐξήραμεν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Ἀουὲ ἐν τῇ δωδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου τοῦ ἐλθεῖν εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ χεὶρ Θεοῦ ἡμῶν ἦν ἐφ' ἡμῖν, καὶ ἐῤῥύσατο ἡμᾶς ἀπὸ χειρὸς ἐχθροῦ καὶ πολεμίου ἐν τῇ ὁδῷ.

32. Καὶ ἤλθομεν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐκαθίσαμεν ἐκεῖ ἡμέρας τρεῖς.

33. Καὶ ἐγενήθη, τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ ἐστήσαμεν τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον καὶ τὰ σκεύη ἐν οἴκῳ Θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ χεῖρα Μεριμὼθ υἱοῦ Οὐρία τοῦ ἱερέως, καὶ μετ' αὐτοῦ Ἐλεάζαρ υἱὸς Φινεὲς, καὶ μετ' αὐτῶν Ἰωζαβὰδ υἱὸς Ἰησοῦ, καὶ Νωαδία υἱὸς Βαναία οἱ Λευῖται.

34. Ἐν ἀριθμῷ καὶ ἐν σταθμῷ τὰ πάντα, καὶ ἐγράφη πᾶς ὁ σταθμός. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ

35. οἱ ἐλθόντες ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας υἱοὶ τῆς παροικίας προσήνεγκαν ὁλοκαυτώσεις τῷ Θεῷ Ἰσραὴλ, μόσχους δώδεκα περὶ παντὸς Ἰσραὴλ, κριοὺς ἐννενηκονταὲξ, ἀμνοὺς ἑβδομηκονταεπτὰ, χιμάρους περὶ ἁμαρτίας δώδεκα, τὰ πάντα ὁλοκαυτώματα τῷ Κυρίῳ.

36. Καὶ ἔδωκαν τὸ νόμισμα τοῦ βασιλέως τοῖς διοικηταῖς τοῦ βασιλέως καὶ ἐπάρχοις πέραν τοῦ ποταμοῦ· καὶ ἐδόξασαν τὸν λαὸν καὶ τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Καὶ ὡς ἐτελέσθη ταῦτα, ἤγγισαν πρὸς μὲ οἱ ἄρχοντες, λέγοντες· Οὐκ ἐχωρίσθη ὁ λαὸς Ἰσραὴλ καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται ἀπὸ λαῶν τῶν γαιῶν ἐν μακρύμμασιν αὐτῶν, τῷ Χανανὶ ὁ Ἐθὶ, ὁ Φερεζὶ, ὁ Ἰεβουσὶ, ὁ Ἀμμωνὶ, ὁ Μωαβὶ, καὶ ὁ Μοσερὶ, καὶ ὁ Ἀμοῤῥὶ,

2. ὅτι ἐλάβοσαν ἀπὸ θυγατέρων αὐτῶν ἑαυτοῖς καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν· καὶ παρήχθη σπέρμα τὸ ἅγιον ἐν λαοῖς τῶν γαιῶν, καὶ χεὶρ τῶν ἀρχόντων ἐν τῇ ἀσυνθεσίᾳ ταύτῃ ἐν ἀρχῇ.

3. Καὶ ὡς ἤκουσα τὸν λόγον τοῦτον, διέῤῥηξα τὰ ἱμάτιά μου, καὶ ἐπαλλόμην, καὶ ἔτιλλον ἀπὸ τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς μου καὶ ἀπὸ τοῦ πώγωνός μου, καὶ ἐκαθήμην ἠρεμάζων.

4. Καὶ συνήχθησαν πρὸς μὲ πᾶς ὁ διώκων λόγον Θεοῦ Ἰσραὴλ ἐπὶ ἀσυνθεσίᾳ τῆς ἀποικίας· κἀγὼ καθήμενος ἠρεμάζων ἕως τῆς θυσίας τῆς ἑσπερινῆς.

5. Καὶ ἐν θυσίᾳ τῇ ἑσπερινῇ ἀνέστην ἀπὸ ταπεινώσεώς μου· καὶ ἐν τῷ διαῤῥῆξαί με τὰ ἱμάτιά μου, καὶ ἐπαλλόμην, καὶ κλίνω ἐπὶ τὰ γόνατά μου, καὶ ἐκπετάζω τὰς χεῖράς μου πρὸς Κύριον τὸν Θεὸν,

6. καὶ εἶπα· Κύριε, ᾐσχύνθην καὶ ἐνετράπην τοῦ ὑψῶσαι, Θεέ μου, τὸ πρόσωπόν μου πρὸς σὲ, ὅτι αἱ ἀνομίαι ἡμῶν ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ κεφαλῆς ἡμῶν, καὶ αἱ πλημμέλειαι ἡμῶν ἐμεγαλύνθησαν ἕως εἰς τὸν οὐρανόν.

7. Ἀπὸ ἡμερῶν πατέρων ἡμῶν ἐσμὲν ἐν πλημμελείᾳ μεγάλῃ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης· καὶ ἐν ταῖς ἀνο-

29. Vigilate et custodite donec appendatis in conspectu principum sacerdotum et Levitarum et principum patriarum in Jerusalem, in tabernaculis domus Domini.

30. Et susceperunt sacerdotes et Levitæ pondus argenti et auri et vasorum, ad afferendum in Jerusalem in domum Dei nostri.

31. Et promovimus a fluvio Ahue in duodecima mensis primi ad veniendum in Jerusalem. Et manus Dei nostri fuit super nos, et eruit nos a manu inimici et hostis in via.

32. Et venimus in Jerusalem, et sedimus ibi dies tres.

33. Et factum est, die quarta appendimus argentum et aurum et vasa in domo Dei nostri super manum Merimoth filii Uria sacerdotis, et cum eo Eleazar filius Phinees, et cum eo Jozaba filius Jesu, et Noadia filius Banaia Levitæ.

34. In numero et in pondere omnia, et scriptum est universum pondus. In tempore illo

35. qui venerant ex captivitate filii transmigrationis obtulerunt holocaustoses Deo Israel, vitulos duodecim pro omni Israel, arietes nonaginta sex, agnos septuaginta septem, hircos pro peccato duodecim, omnia holocaustomata Domino.

36. Et dederunt decretum regis procuratoribus regis et subregulis trans flumen: et exaltaverunt populum et domum Dei.

CAPUT IX.

1. Et postquam completa sunt hæc, accesserunt ad me principes, dicentes: Non est separatus populus Israel et sacerdotes et Levitæ a populis terrarum in elongationibus eorum, de stirpe Chanani Ethi, Pherezi, Jebusi, Ammoni, Moabi, et Moseri, et Amorrhi,

2. quoniam acceperunt de filiabus eorum sibi et filiis suis: et transmissum est semen sanctum in populos terrarum et manus principum in prævaricatione hac in principio.

3. Et ut audivi verbum hoc, conscidi vestimenta mea, et pavebam, et evellebam de capillis capitis mei et de barba mea, et sedebam tacens.

4. Et convenerunt ad me omnis sequens verbum Dei Israel super prævaricatione transmigrationis: et ego sedens tacens usque ad sacrificium vespertinum.

5. Et in sacrificio vespertino surrexi ab humiliatione mea: et cum scindebam vestimenta mea, et pavebam, et inclino super genua mea, et expando manus meas ad Dominum Deum,

6. et dixi: Domine, confusus sum et erubui elevare, Dee mi, faciem meam ad te, quoniam iniquitates nostræ multiplicatæ sunt super caput nostrum, et delicta nostra magnificata sunt usque in cœlum.

7. A diebus patrum nostrorum sumus in delicto magno usque in diem hanc: et in nostris iniquitatibus traditi su-

μίαις ἡμῶν παρεδόθημεν ἡμεῖς καὶ οἱ βασιλεῖς ἡμῶν καὶ οἱ υἱοὶ ἡμῶν ἐν χειρὶ βασιλέων τῶν ἐθνῶν ἐν ῥομφαίᾳ, καὶ ἐν αἰχμαλωσίᾳ, καὶ ἐν διαρπαγῇ καὶ ἐν αἰσχύνῃ προςώπου ἡμῶν, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη.

8. Καὶ νῦν ἐπιεικεύσατο ἡμῖν ὁ Θεὸς ἡμῶν τοῦ καταλιπεῖν ἡμᾶς εἰς σωτηρίαν, καὶ δοῦναι ἡμῖν στήριγμα ἐν τόπῳ ἁγιάσματος αὐτοῦ, τοῦ φωτίσαι ὀφθαλμοὺς ἡμῶν, καὶ δοῦναι ζωοποίησιν μικρὰν ἐν τῇ δουλείᾳ ἡμῶν·

9. ὅτι δοῦλοί ἐσμεν, καὶ ἐν τῇ δουλείᾳ ἡμῶν οὐκ ἐγκατέλιπεν ἡμᾶς Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν· καὶ ἔκλινεν ἐφ' ἡμᾶς ἔλεος ἐνώπιον βασιλέων Περσῶν, δοῦναι ἡμῖν ζωοποίησιν, τοῦ ὑψῶσαι αὐτοὺς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ ἀναστῆσαι τὰ ἔρημα αὐτῆς, καὶ τοῦ δοῦναι ἡμῖν φραγμὸν ἐν Ἰούδᾳ καὶ Ἱερουσαλήμ.

10. Τί εἴπωμεν, ὁ Θεὸς ἡμῶν, μετὰ τοῦτο; Ὅτι ἐγκατελίπομεν ἐντολάς σου,

11. ἃς ἔδωκας ἡμῖν ἐν χειρὶ δούλων σου τῶν προφητῶν, λέγων· Ἡ γῆ εἰς ἣν εἰςπορεύεσθε κληρονομῆσαι αὐτήν, γῆ μετακινουμένη ἐστὶν ἐν μετακινήσει λαῶν τῶν ἐθνῶν ἐν μακρύμμασιν αὐτῶν, ὧν ἔπλησαν αὐτὴν ἀπὸ στόματος ἐπὶ στόμα ἐν ἀκαθαρσίαις αὐτῶν.

12. Καὶ νῦν τὰς θυγατέρας ὑμῶν μὴ δότε τοῖς υἱοῖς αὐτῶν, καὶ ἀπὸ τῶν θυγατέρων αὐτῶν μὴ λάβητε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν, καὶ οὐκ ἐκζητήσετε εἰρήνην αὐτῶν καὶ ἀγαθὸν αὐτῶν ἕως αἰῶνος, ὅπως ἐνισχύσητε καὶ φάγητε τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς, καὶ κληροδοτήσητε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν ἕως αἰῶνος.

13. Καὶ μετὰ πᾶν τὸ ἐρχόμενον ἐφ' ἡμᾶς ἐν ποιήμασιν ἡμῶν τοῖς πονηροῖς καὶ ἐν πλημμελείᾳ ἡμῶν τῇ μεγάλῃ, ὅτι οὐκ ἔστιν ὡς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὅτι ἐκούφισας ἡμῶν τὰς ἀνομίας, καὶ ἔδωκας ἡμῖν σωτηρίαν·

14. ὅτι ἐπεστρέψαμεν διασκεδάσαι ἐντολάς σου, καὶ ἐπιγαμβρεῦσαι τοῖς λαοῖς τῶν γαιῶν· μὴ παροξυνθῇς ἐν ἡμῖν ἕως συντελείας, τοῦ μὴ εἶναι ἐγκατάλειμμα καὶ διασωζόμενον;

15. Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, δίκαιος σὺ, ὅτι κατελείφθημεν διασωζόμενοι, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη· ἰδοὺ ἡμεῖς ἐναντίον σου ἐν πλημμελείαις ἡμῶν, ὅτι οὐκ ἔστι στῆναι ἐνώπιόν σου ἐπὶ τούτῳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

1. Καὶ ὡς προςηύξατο Ἔσδρας, καὶ ὡς ἐξηγόρευσε κλαίων καὶ προςευχόμενος ἐνώπιον οἴκου τοῦ Θεοῦ, συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ἀπὸ Ἰσραὴλ ἐκκλησία πολλὴ σφόδρα, ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ νεανίσκοι, ὅτι ἔκλαυσαν ὁ λαὸς, καὶ ὕψωσε κλαίων.

2. Καὶ ἀπεκρίθη Σεχενίας υἱὸς Ἰεὴλ ἀπὸ υἱῶν Ἠλὰμ, καὶ εἶπε τῷ Ἔσδρᾳ· Ἡμεῖς ἠσυνθετήσαμεν τῷ Θεῷ ἡμῶν, καὶ ἐκαθίσαμεν γυναῖκας ἀλλοτρίας ἀπὸ τῶν λαῶν τῆς γῆς· καὶ νῦν ἐστιν ὑπομονὴ τῷ Ἰσραὴλ ἐπὶ τούτῳ.

3. Καὶ νῦν διαθώμεθα διαθήκην τῷ Θεῷ ἡμῶν, ἐκβαλεῖν πάσας τὰς γυναῖκας, καὶ τὰ γενόμενα ἐξ αὐτῶν, ὡς ἂν βούλῃ. Ἀνάστηθι, καὶ φοβέρισον αὐτοὺς ἐν ἐντολαῖς Θεοῦ ἡμῶν, καὶ ὡς ὁ νόμος, γενηθήτω.

4. Ἀνάστα, ὅτι ἐπὶ σὲ τὸ ῥῆμα, καὶ ἡμεῖς μετὰ σοῦ· κραταιοῦ καὶ ποίησον.

mus nos et reges nostri et filii nostri in manu regum gentium in gladio, et in captivitate et in direptione et in confusione faciei nostræ, sicut dies hæc.

8. Et nunc mansuefactus est nobis Deus noster ad dimittendum nos in salutem, et dandum nobis firmamentum in loco sanctificationis suæ, ad illuminandos oculos nostros, et dandum vivificationem parvam in servitute nostra:

9. quoniam servi sumus, et in servitute nostra non dereliquit nos Dominus Deus noster : et inclinavit super nos misericordiam coram regibus Persarum, ad dandum nobis vivificationem, exaltando eos domum Dei nostri, et suscitando solitudines ejus, et dando nobis sepem in Juda et Jerusalem.

10. Quid dicemus, Deus noster, post hoc? Quoniam dereliquimus mandata tua,

11. quæ dedisti nobis in manu servorum tuorum prophetarum, dicens : Terra in quam introitis ad hæreditandam eam, terra perversa est in perversione populorum gentium in elongationibus eorum, quibus impleverunt eam ab ore ad os in suis immunditiis.

12. Et nunc filias vestras ne dederitis filiis eorum, et de filiabus eorum ne accipiatis filiis vestris, et non quæretis pacem eorum et bonum eorum usque in sæculum, ut invalescatis et comedatis bona terræ, et in hæreditatem distribuatis filiis vestris usque in sæculum.

13. Et post omne quod venit super nos in factis nostris malignis et in delicto nostro magno, quoniam non est sicut Deus noster, quoniam allevasti nostras iniquitates, et dedisti nobis salutem:

14. quoniam revertimus dissipare mandata tua, et contrahere affinitatem cum populis terrarum : numquid irritatus es in nos usque ad consummationem, ut non sit residuum et superstes?

15. Domine Deus Israel, justus tu, quoniam remansimus incolumes, sicut dies hæc : ecce nos coram te in delictis nostris, quoniam non est stare in conspectu tuo super hoc.

CAPUT X.

1. Et ut deprecatus est Esdras, et ut confessus est plorans et orans coram domo Dei, congregati sunt ad eum de Israel ecclesia multa valde, viri et mulieres et juvenes, quoniam ploraverunt populus, et elevavit plorans.

2. Et respondit Sechenias filius Jehel de filiis Elam, et dixit Esdræ : Nos prævaricati sumus Deo nostro, et habitare fecimus uxores alienas de populis terræ : et nunc est exspectatio ipsi Israel super hoc.

3. Et nunc disponamus testamentum Deo nostro, ejiciendi omnes uxores, et genita ex eis, prout volueril. Surge, et fac eos timere in mandatis Dei nostri, et sicut lex, fiat.

4. Surge, quoniam super te verbum, et nos tecum : confortare et fac.

5. Καὶ ἀνέστη Ἔσδρας, καὶ ὥρκισε τοὺς ἄρχοντας, τοὺς ἱερεῖς καὶ Λευίτας καὶ πάντα Ἰσραὴλ, τοῦ ποιῆσαι κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο. Καὶ ὤμοσαν.

6. Καὶ ἀνέστη Ἔσδρας ἀπὸ προσώπου οἴκου τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπορεύθη εἰς γαζοφυλάκιον Ἰωανὰν υἱοῦ Ἐλισοὺδ, καὶ ἐπορεύθη ἐκεῖ· ἄρτον οὐκ ἔφαγεν, καὶ ὕδωρ οὐκ ἔπιεν, ὅτι ἐπένθει ἐπὶ τῇ ἀσυνθεσίᾳ τῆς ἀποικίας.

7. Καὶ παρήνεγκαν φωνὴν ἐν Ἰούδᾳ καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ πᾶσι τοῖς υἱοῖς τῆς ἀποικίας, τοῦ συναθροισθῆναι εἰς Ἱερουσαλήμ.

8. Πᾶς ὃς ἂν μὴ ἔλθῃ εἰς τρεῖς ἡμέρας ὡς ἡ βουλὴ τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, ἀναθεματισθήσεται πᾶσα ἡ ὕπαρξις αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς διασταλήσεται ἀπὸ ἐκκλησίας τῆς ἀποικίας.

9. Καὶ συνήχθησαν πάντες ἄνδρες Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν εἰς Ἱερουσαλὴμ εἰς τὰς τρεῖς ἡμέρας· οὗτος ὁ μὴν ὁ ἔννατος. Ἐν εἰκάδι τοῦ μηνὸς ἐκάθισε πᾶς ὁ λαὸς ἐν πλατείᾳ οἴκου τοῦ Θεοῦ ἀπὸ θορύβου αὐτῶν περὶ τοῦ ῥήματος καὶ ἀπὸ τοῦ χειμῶνος.

10. Καὶ ἀνέστη Ἔσδρας ὁ ἱερεὺς, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ὑμεῖς ἠσυνθετήκατε, καὶ ἐκαθίσατε γυναῖκας ἀλλοτρίας τοῦ προςθεῖναι ἐπὶ πλημμέλειαν Ἰσραήλ.

11. Καὶ νῦν δότε αἴνεσιν Κυρίῳ Θεῷ τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ ποιήσατε τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ διαστάλητε ἀπὸ λαῶν τῆς γῆς καὶ ἀπὸ τῶν γυναικῶν τῶν ἀλλοτρίων.

12. Καὶ ἀπεκρίθησαν πᾶσα ἡ ἐκκλησία, καὶ εἶπαν· Μέγα τοῦτο τὸ ῥῆμά σου ἐφ' ἡμᾶς ποιῆσαι.

13. Ἀλλὰ ὁ λαὸς πολὺς, καὶ ὁ καιρὸς χειμερινὸς, καὶ οὐκ ἔστι δύναμις στῆναι ἔξω. Καὶ τὸ ἔργον οὐκ εἰς ἡμέραν μίαν καὶ οὐκ εἰς δύο, ὅτι ἐπληθύναμεν τοῦ ἀδικῆσαι ἐν τῷ ῥήματι τούτῳ.

14. Στήτωσαν δὴ ἄρχοντες ἡμῶν, καὶ πᾶσι τοῖς ἐν πόλεσιν ἡμῶν ὃς ἐκάθισε γυναῖκας ἀλλοτρίας, ἐλθέτωσαν εἰς καιροὺς ἀπὸ συνταγῶν, καὶ μετ' αὐτῶν πρεσβύτεροι πόλεως καὶ πόλεως, καὶ κριταὶ, τοῦ ἀποστρέψαι ὀργὴν θυμοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐξ ἡμῶν, περὶ τοῦ ῥήματος τούτου.

15. Πλὴν Ἰωνάθαν υἱὸς Ἀσαὴλ, καὶ Ἰαζίας υἱὸς Θεκωὲ μετ' ἐμοῦ περὶ τούτου· καὶ Μεσολλὰμ, καὶ Σαββαθαὶ ὁ Λευίτης βοηθῶν αὐτοῖς.

16. Καὶ ἐποίησαν οὕτως υἱοὶ τῆς ἀποικίας· καὶ διεστάλησαν Ἔσδρας ὁ ἱερεὺς καὶ ἄνδρες ἄρχοντες πατριῶν τῷ οἴκῳ, καὶ πάντες ἐν ὀνόμασιν, ὅτι ἐπέστρεψαν ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ δεκάτου ἐκζητῆσαι τὸ ῥῆμα.

17. Καὶ ἐτέλεσαν ἐν πᾶσιν ἀνδράσιν οἳ ἐκάθισαν γυναῖκας ἀλλοτρίας, ἕως ἡμέρας μιᾶς τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου.

18. Καὶ εὑρέθησαν ἀπὸ υἱῶν τῶν ἱερέων οἳ ἐκάθισαν γυναῖκας ἀλλοτρίας, ἀπὸ υἱῶν Ἰησοῦ υἱοῦ Ἰωσεδὲκ, καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Μαασία, καὶ Ἐλιέζερ, καὶ Ἰαρὶβ, καὶ Γαδαλία·

19. καὶ ἔδωκαν χεῖρα αὐτῶν τοῦ ἐξενέγκαι γυναῖκας ἑαυτῶν, καὶ πλημμελείας κριὸν ἐκ προβάτων περὶ πλημμελήσεως αὐτῶν.

20. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἐμμὴρ, Ἀνανὶ, καὶ Ζαβδία.

21. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἠρὰμ, Μασαὴλ, καὶ Ἐλία, καὶ Σαμαία, καὶ Ἰεὴλ, καὶ Ὀζία.

5. Et surrexit Esdras, et adjuravit principes, sacerdotes et Levitas et omnem Israel, faciendi juxta verbum hoc. Et jurarunt.

6. Et surrexit Esdras a facie domus Dei, et ivit in gazophylacium Joanan filii Elisub, et ivit illuc: panem non manducavit, et aquam non bibit, quoniam lugebat super prævaricatione transmigrationis.

7. Et transmiserunt vocem in Juda et in Jerusalem omnibus filiis transmigrationis, ut congregentur in Jerusalem.

8. Omnis qui non venerit ad tres dies sicut consilium principum et seniorum, anathemabitur omnis substantia ejus, et ipse separabitur ab ecclesia transmigrationis.

9. Et convenerunt omnes viri Juda et Benjamin in Jerusalem ad tres dies: hic est mensis nonus. In vigesima mensis sedit omnis populus in platea domus Dei præ turbatione sua de verbo et ab hieme.

10. Et surrexit Esdras sacerdos, et dixit ad eos: Vos prævaricati estis, et habitare fecistis uxores alienas ad apponendum super delictum Israel.

11. Et nunc date laudem Domino Deo patrum nostrorum, et facite quod placitum in conspectu ejus, et separamini a populis terræ et ab uxoribus alienis.

12. Et responderunt omnis ecclesia, et dixerunt: Magnum hoc verbum tuum super nos ad faciendum.

13. Sed populus multus, et tempus hibernum, et non est facultas standi foris. Et opus non in die uno neque in duobus, quoniam multiplicavimus injuste agere in verbo hoc.

14. Stent nunc principes nostri, et ex omnibus qui in civitatibus nostris qui habitare fecit uxores alienas, veniant ad tempora ex constitutionibus, et cum eis seniores civitatis et civitatis, et judices, ad avertendam iram furoris Dei nostri a nobis, de verbo hoc.

15. Verum Jonathan filius Asael, et Jazias filius Thecoe mecum de hoc: et Mesollam, et Sabbathai Levita adjuvans eos.

16. Et fecerunt sic filii transmigrationis: et secesserunt Esdras sacerdos et viri principes patriarum domui, et omnes in nominibus, quia reverterunt in die una mensis decimi ad exquirendum verbum.

17. Et compleverunt in omnibus viris qui habitare fecerant uxores alienas, usque ad diem unam mensis primi.

18. Et inventi sunt de filiis sacerdotum qui habitare fecerant uxores alienas, de filiis Jesu filii Josedec, et fratres ejus Maasia, et Eliezer, et Jarib, et Gadalia:

19. et dederunt manum suam ad emittendas uxores suas, et delicti arietem ex ovibus pro delicto suo.

20. Et de filiis Emmer, Anani, et Zabdia.

21. Et de filiis Eram, Masael, et Elia, et Samaia, et Jehel, et Ozia.

22. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Φασοὺρ, Ἐλιωναὶ, Μαασία, καὶ Ἰσμαὴλ, καὶ Ναθαναὴλ, καὶ Ἰωζαβὰδ, καὶ Ἠλασά.

23. Καὶ ἀπὸ τῶν Λευιτῶν, Ἰωζαβὰδ, καὶ Σαμοὺ, καὶ Κωλία, αὐτὸς Κωλίτας, καὶ Φεθεία, καὶ Ἰούδας, καὶ Ἐλιέζερ.

24. Καὶ ἀπὸ τῶν ᾀδόντων, Ἐλισάβ· καὶ ἀπὸ τῶν πυλωρῶν, Σολμὴν, καὶ Τελμὴν, καὶ Ὠδούθ.

25. Καὶ ἀπὸ Ἰσραὴλ, ἀπὸ υἱῶν Φόρος, Ῥαμία, καὶ Ἀζία, καὶ Μελχία, καὶ Μεαμὶν, καὶ Ἐλεάζαρ, καὶ Ἀσαβία, καὶ Βαναία.

26. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἡλὰμ, Ματθανία, καὶ Ζαχαρία, καὶ Ἰαϊὴλ, καὶ Ἀβδία, καὶ Ἰαριμὼθ, καὶ Ἠλία.

27. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ζαθούα, Ἐλιωναὶ, Ἐλισοὺβ, Ματθαναὶ, καὶ Ἀρμὼθ, καὶ Ζαβὰδ, καὶ Ὀζιζά.

28. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Βαβεὶ, Ἰωανὰν, Ἀνανία, καὶ Ζαβοὺ, καὶ Θαλί.

29. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Βανουὶ, Μοσολλὰμ, Μαλοὺχ, Ἀδαίας, Ἰασοὺβ, καὶ Σαλουία, καὶ Ῥημώθ.

30. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Φαὰθ Μωὰβ, Ἐδνὲ, καὶ Χαλὴλ, καὶ Βαναία, Μαασία, Ματθανία, Βεσελεὴλ, καὶ Βανουὶ, καὶ Μανασσῆ.

31. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἡρὰμ, Ἐλιέζερ, Ἰεσία, Μελχία, Σαμαίας, Σεμεὼν,

32. Βενιαμὶν, Βαλοὺχ, Σαμαρία.

33. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἀσὴμ, Μετθανία, Ματθαθὰ, Ζαδὰβ, Ἐλιφαλὲτ, Ἱεραμὶ, Μανασσῆ, Σεμεΐ.

34. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Βανὶ, Μοοδία, Ἀμρὰμ, Οὐὴλ,

35. Βαναία, Βαδαία, Χελκία,

36. Οὐουανία, Μαριμὼθ, Ἐλιασὶφ,

37. Ματθανία, Ματθαναί· καὶ ἐποίησαν

38. οἱ υἱοὶ Βανουὶ, καὶ οἱ υἱοὶ Σεμεΐ,

39. καὶ Σελεμία, καὶ Νάθαν, καὶ Ἀδαία,

40. Μαχαδναβοὺ, Σεσεὶ, Σαριοὺ,

41. Ἐζριὴλ, καὶ Σελεμία, καὶ Σαμαρία,

42. καὶ Σελλοὺμ, Ἀμαρεία, Ἰωσήφ.

43. Ἀπὸ υἱῶν Ναβοὺ, Ἰαὴλ, Ματθανίας, Ζαβὰδ, Ζεβεννὰς, Ἰαδαὶ, καὶ Ἰωὴλ, καὶ Βαναία.

44. Πάντες οὗτοι ἐλάβοσαν γυναῖκας ἀλλοτρίας, καὶ ἐγέννησαν ἐξ αὐτῶν υἱούς.

22. Et de filiis Phasur, Elionai, Maasia, et Ismael, et Nathanael, et Jozabad, et Elasa.

23. Et de Levitis, Jozabad, et Samu, et Colia, ipse Colita, et Pheteia, et Judas, et Eliezer.

24. Et de cantoribus, Elisab : et de janitoribus, Solmen, et Telmen, et Oduth.

25. Et de Israel, de filiis Phoros, Ramia, et Azia, et Melchia, et Meamin, et Eleazar, et Asabia, et Banæa.

26. Et de filiis Helam, Matthania, et Zacharia, et Jaiel, et Abdia, et Jarimoth, et Elia.

27. Et de filiis Zathua, Elionai, Elisub, Matthanai, et Armoth, et Zabad, et Oziza.

28. Et de filiis Babei, Joanan, Anania, et Zabu, et Thali.

29. Et de filiis Banui, Mosollam, Maluch, Adaias, Jasub, et Saluia, et Rhemoth.

30. Et de filiis Phaath Moab, Edne, et Chalel, et Banæa, Maasia, Matthania, Beseleel, et Banui, et Manasse.

31. Et de filiis Eram, Eliezer, Jesia, Melchia, Samaias, Semeon,

32. Benjamin, Baluch, Samaria.

33. Et de filiis Asem, Metthania, Matthatha, Zadab, Eliphalet, Jerami, Manasse, Semei.

34. Et de filiis Bani, Moodia, Amram, Uhel,

35. Banæa, Badaia, Chelcia.

36. Uvania, Marimoth, Eliasiph,

37. Matthania, Matthanai : et fecerunt

38. filii Banui, et filii Semei,

39. et Selemia, et Nathan, et Adaia,

40. Machadnabu, Sesei, Sariu,

41. Ezriel, et Selemia, et Samaria,

42. et Sellum, Amaria, Joseph.

43. De filiis Nabu, Jael, Matthanias, Zabad, Zebenias, Jadai, et Joel, et Banæa.

44. Omnes hi acceperant uxores alienas, et genuerant ex eis filios.

ΝΕΕΜΙΑΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Λόγοι Νεεμία υἱοῦ Χελκία. Καὶ ἐγένετο ἐν μηνὶ χασελεῦ ἔτους εἰκοστοῦ, καὶ ἐγὼ ἤμην ἐν Σουσὰν Ἀβιρά.

2. Καὶ ἦλθεν Ἀνανὶ εἷς ἀπὸ ἀδελφῶν μου, αὐτὸς καὶ ἄνδρες Ἰούδα, καὶ ἠρώτησα αὐτοὺς περὶ τῶν σωθέντων, οἳ κατελείφθησαν ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας, καὶ περὶ Ἱερουσαλήμ.

3. Καὶ εἴποσαν πρὸς μέ· Οἱ καταλειπόμενοι οἱ καταλειφθέντες ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας ἐκεῖ ἐν τῇ χώρᾳ, ἐν πονηρίᾳ μεγάλῃ καὶ ἐν ὀνειδισμῷ, καὶ τείχη Ἱερουσαλὴμ καθῃρημένα, καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς ἐνεπρήσθησαν ἐν πυρί.

NEEMIAS.

CAPUT I.

1. Verba Neemia filii Chelcia. Et factum est in mense chaseleu anni vigesimi, et ego eram in Susan Abira.

2. Et venit Anani unus de fratribus meis, ipse et viri Juda, et interrogavi eos de superstitibus, qui remanserant ex captivitate, et de Jerusalem.

3. Et dixerunt ad me : Residui qui remanserunt de captivitate ibi in provincia, in malo magno et in opprobrio, et mœnia Jerusalem dejecta, et portæ ejus incensæ sunt in igne.

4. Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ ἀκοῦσαί με τοὺς λόγους τούτους, ἐκάθισα καὶ ἔκλαυσα καὶ ἐπένθησα ἡμέρας, καὶ ἤμην νηστεύων καὶ προςευχόμενος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ.

5. Καὶ εἶπα· Μὴ δὴ, Κύριε ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ, ὁ ἰσχυρὸς, ὁ μέγας καὶ φοβερὸς, φυλάσσων τὴν διαθήκην καὶ τὸ ἔλεός σου τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν καὶ τοῖς φυλάσσουσι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ·

6. ἔστω δὴ τὸ οὖς σου προςέχον, καὶ οἱ ὀφθαλμοί σου ἀνεῳγμένοι, τοῦ ἀκοῦσαι προςευχὴν τοῦ δούλου σου, ἣν ἐγὼ προςεύχομαι ἐνώπιόν σου σήμερον ἡμέραν καὶ νύκτα περὶ υἱῶν Ἰσραὴλ δούλων σου· καὶ ἐξαγορεύω ἐπὶ ἁμαρτίαις υἱῶν Ἰσραὴλ αἷς ἡμάρτομέν σοι. Καὶ ἐγὼ καὶ ὁ οἶκος πατρός μου ἡμάρτομεν.

7. Διαλύσει διελύσαμεν πρὸς σὲ, καὶ οὐχ ἐφυλάξαμεν τὰς ἐντολὰς καὶ τὰ προστάγματα καὶ τὰ κρίματα ἃ ἐνετείλω τῷ Μωϋσῇ παιδί σου.

8. Μνήσθητι δὴ τὸν λόγον ὃν ἐνετείλω τῷ Μωϋσῇ παιδί σου, λέγων· Ὑμεῖς ἐὰν ἀσυνθετήσητε, ἐγὼ διασκορπιῶ ὑμᾶς ἐν τοῖς λαοῖς.

9. Καὶ ἐὰν ἐπιστρέψητε πρὸς μὲ, καὶ φυλάξητε τὰς ἐντολάς μου, καὶ ποιήσητε αὐτὰς, ἐὰν ᾖ ἡ διασπορὰ ὑμῶν ἀπ' ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ, ἐκεῖθεν συνάξω αὐτοὺς, καὶ εἰςάξω αὐτοὺς εἰς τὸν τόπον ὃν ἐξελεξάμην κατασκηνῶσαι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ.

10. Καὶ αὐτοὶ παῖδές σου καὶ λαός σου, οὓς ἐλυτρώσω ἐν τῇ δυνάμει σου τῇ μεγάλῃ, καὶ ἐν τῇ χειρί σου τῇ κραταιᾷ.

11. Μὴ δὴ, Κύριε· ἀλλὰ ἔστω τὸ οὖς σου προςέχον εἰς τὴν προςευχὴν τοῦ δούλου σου, καὶ εἰς τὴν προςευχὴν παίδων σου τῶν θελόντων φοβεῖσθαι τὸ ὄνομά σου. Καὶ εὐόδωσον δὴ τῷ παιδί σου σήμερον, καὶ δὸς αὐτὸν εἰς οἰκτιρμοὺς ἐνώπιον τοῦ ἀνδρὸς τούτου. Καὶ ἐγὼ ἤμην οἰνοχόος τῷ βασιλεῖ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Καὶ ἐγένετο ἐν μηνὶ νισὰν ἔτους εἰκοστοῦ Ἀρθασασθὰ βασιλεῖ, καὶ ἦν ὁ οἶνος ἐνώπιον ἐμοῦ· καὶ ἔλαβον τὸν οἶνον, καὶ ἔδωκα τῷ βασιλεῖ· καὶ οὐχ ἦν ἕτερος ἐνώπιον αὐτοῦ.

2. Καὶ εἶπέ μοι ὁ βασιλεύς· Διὰ τί τὸ πρόσωπόν σου πονηρὸν, καὶ οὐχ εἶ μετριάζων; Καὶ οὐχ ἔστι τοῦτο εἰ μὴ πονηρία καρδίας. Καὶ ἐφοβήθην πολὺ σφόδρα,

3. καὶ εἶπα τῷ βασιλεῖ· Ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν αἰῶνα ζήτω. Διὰ τί οὐ μὴ γένηται πονηρὸν τὸ πρόσωπόν μου, διότι ἡ πόλις οἶκος μνημείων πατέρων μου ἠρημώθη, καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς κατεβρώθησαν ἐν πυρί;

4. Καὶ εἶπέ μοι ὁ βασιλεύς· Περὶ τίνος τοῦτο σὺ ζητεῖς; Καὶ προςηυξάμην πρὸς τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ,

5. καὶ εἶπα τῷ βασιλεῖ· Εἰ ἐπὶ τὸν βασιλέα ἀγαθὸν, καὶ εἰ ἀγαθυνθήσεται ὁ παῖς σου ἐνώπιόν σου, ὥστε πέμψαι αὐτὸν ἐν Ἰούδᾳ εἰς πόλιν μνημείων πατέρων μου, καὶ ἀνοικοδομήσω αὐτήν.

6. Καὶ εἶπέ μοι ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ παλλακὴ ἡ καθημένη ἐχόμενα αὐτοῦ· Ἕως πότε ἔσται ἡ πορεία σου, καὶ πότε ἐπιστρέψεις; Καὶ ἠγαθύνθη ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπέστειλέ με, καὶ ἔδωκα αὐτῷ ὅρον.

7. Καὶ εἶπα τῷ βασιλεῖ· Εἰ ἐπὶ τὸν βασιλέα ἀγαθὸν, δότω μοι ἐπιστολὰς πρὸς τοὺς ἐπάρχους πέραν τοῦ ποταμοῦ, ὥςτε παραγαγεῖν με ἕως ἔλθω ἐπὶ Ἰούδαν,

4. Et factum est, in audiendo me verba hæc, sedi et ploravi et luxi dies, et fui jejunans et orans in conspectu Dei cœli.

5. Et dixi : Ne, quæso, Domine Deus cœli, fortis, magnus et terribilis, custodiens testamentum et misericordiam tuam diligentibus ipsum et custodientibus mandata ipsius :

6. sit, quæso, auris tua attendens, et oculi tui aperti, ad audiendam deprecationem servi tui, quam ego deprecor in conspectu tuo hodie die ac nocte pro filiis Israel servis tuis : et confiteor super peccatis filiorum Israel quæ peccavimus tibi. Et ego et domus patris mei peccavimus.

7. Dissolutione dissolvimus erga te, et non custodivimus mandata et præcepta et judicia quæ mandasti Moysi puero tuo.

8. Memento nunc verbi quod mandasti Moysi puero tuo, dicens : Vos si prævaricati eritis ego dispergam vos in populis.

9. Et si reverteritis ad me, et servaveritis mandata mea, et feceritis ea, si fuerit dispersio vestra a summo cœli, inde congregabo ipsos, et introducam ipsos in locum quem elegi ad habitandum nomen meum ibi.

10. Et ipsi pueri tui et populus tuus, quos redemisti in virtute tua magna, et in manu tua valida.

11. Ne, quæso, Domine : sed sit auris tua attendens in deprecationem servi tui, et ad deprecationem puerorum tuorum volentium timere nomen tuum. Et prospera, quæso, servum tuum hodie, et da eum in miserationes in conspectu viri hujus. Et ego eram pincerna regi.

CAPUT II.

1. Et factum est in mense nisan anni vigesimi Arthasastha regi, et erat vinum coram me : et levavi vinum, et dedi regi : et non erat alius coram eo.

2. Et dixit mihi rex : Quare facies tua mala, et non es infirmus? Et non est hoc nisi malum cordis. Et timui multum valde,

3. et dixi regi : Rex in æternum vivat. Cur non fiat mala facies mea, quandoquidem civitas domus monumentorum patrum meorum desolata est, et portæ ejus exesæ sunt in igne?

4. Et dixit mihi rex: Pro quo hoc tu quæris? Et deprecatus sum ad Deum cœli,

5. et dixi regi : Si super regem bonum, et si bonus erit puer tuus in conspectu tuo, ut mittat ipsum in Juda in civitatem monumentorum patrum meorum, et reædificabo eam.

6. Et dixit mihi rex et concubina sedens juxta eum: Usque ad quod tempus erit iter tuum, et quando reverteris? Et bonum fuit coram rege, et misit me, et dedi ei terminum.

7. Et dixi regi : Si super regem bonum, det mihi epistolas ad subregulos trans flumen, ut deducant me donec venero in Judam,

8. καὶ ἐπιστολὴν ἐπὶ Ἀσὰφ φύλακα τοῦ παραδείσου ὅς ἐστι τῷ βασιλεῖ, ὥςτε δοῦναι μοι ξύλα στεγάσαι τὰς πύλας, καὶ εἰς τὸ τεῖχος τῆς πόλεως, καὶ εἰς οἶκον ὃν εἰςελεύσομαι εἰς αὐτόν. Καὶ ἔδωκέ μοι ὁ βασιλεὺς, ὡς χεὶρ Θεοῦ ἡ ἀγαθή.

9. Καὶ ἦλθον πρὸς τοὺς ἐπάρχους πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἔδωκα αὐτοῖς τὰς ἐπιστολὰς τοῦ βασιλέως· καὶ ἀπέστειλε μετ' ἐμοῦ ὁ βασιλεὺς ἀρχηγοὺς δυνάμεως καὶ ἱππεῖς.

10. Καὶ ἤκουσε Σαναβαλλὰτ ὁ Ἀρωνὶ, καὶ Τωβία ὁ δοῦλος Ἀμμωνὶ, καὶ πονηρὸν αὐτοῖς ἐγένετο, ὅτι ἥκει ὁ ἄνθρωπος ζητῆσαι ἀγαθὸν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ.

11. Καὶ ἦλθον εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἤμην ἐκεῖ ἡμέρας τρεῖς.

12. Καὶ ἀνέστην νυκτὸς, ἐγὼ καὶ ἄνδρες ὀλίγοι μετ' ἐμοῦ, καὶ οὐκ ἀπήγγειλα ἀνθρώπῳ τί ὁ Θεὸς δίδωσι εἰς καρδίαν μου τοῦ ποιῆσαι μετὰ τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ κτῆνος οὐκ ἔστι μετ' ἐμοῦ, εἰ μὴ τὸ κτῆνος ᾧ ἐγὼ ἐπιβαίνω ἐπ' αὐτῷ.

13. Καὶ ἐξῆλθον ἐν πύλῃ τοῦ Γωληλὰ καὶ πρὸς στόμα πηγῆς τῶν συκῶν, καὶ εἰς πύλην τῆς κοπρίας· καὶ ἤμην συντρίβων ἐν τῷ τείχει Ἱερουσαλὴμ ὃ αὐτοὶ καθαιροῦσι, καὶ πύλαι αὐτῆς κατεβρώθησαν πυρί.

14. Καὶ παρῆλθον ἐπὶ πύλην τοῦ Ἀὶν καὶ εἰς κολυμβήθραν τοῦ βασιλέως, καὶ οὐκ ἦν τόπος τῷ κτήνει παρελθεῖν ὑποκάτω μου.

15. Καὶ ἤμην ἀναβαίνων ἐν τῷ τείχει χειμάῤῥου νυκτὸς, καὶ ἤμην συντρίβων ἐν τῷ τείχει, καὶ ἤμην ἐν πύλῃ τῆς φάραγγος, καὶ ἐπέστρεψα.

16. Καὶ οἱ φυλάσσοντες οὐκ ἔγνωσαν τί ἐπορεύθην, καὶ τί ἐγὼ ποιῶ· καὶ τοῖς Ἰουδαίοις, καὶ τοῖς ἱερεῦσι, καὶ τοῖς ἐντίμοις, καὶ τοῖς στρατηγοῖς καὶ τοῖς καταλοίποις τοῖς ποιοῦσι τὰ ἔργα, ἕως τότε οὐκ ἀπήγγειλα.

17. Καὶ εἶπα πρὸς αὐτούς· Ὑμεῖς βλέπετε τὴν πονηρίαν ταύτην ἐν ᾗ ἐσμὲν ἐν αὐτῇ, πῶς Ἱερουσαλὴμ ἔρημος, καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς ἐδόθησαν πυρί· δεῦτε, καὶ διοικοδομήσωμεν τὸ τεῖχος Ἱερουσαλὴμ, καὶ οὐκ ἐσόμεθα ἔτι ὄνειδος.

18. Καὶ ἀπήγγειλα αὐτοῖς τὴν χεῖρα τοῦ Θεοῦ ἥ ἐστιν ἀγαθὴ ἐπ' ἐμὲ, καὶ πρὸς τοὺς λόγους τοῦ βασιλέως οὓς εἶπέ μοι, καὶ εἶπα· Ἀναστῶμεν, καὶ οἰκοδομήσωμεν. Καὶ ἐκραταιώθησαν αἱ χεῖρες αὐτῶν εἰς τὸ ἀγαθόν.

19. Καὶ ἤκουσε Σαναβαλλὰτ ὁ Ἀρωνὶ, καὶ Τωβία ὁ δοῦλος ὁ Ἀμμωνὶ, καὶ Γησὰμ ὁ Ἀραβὶ, καὶ ἐξεγέλασαν ἡμᾶς, καὶ ἦλθον ἐφ' ἡμᾶς, καὶ εἶπον· Τί τὸ ῥῆμα τοῦτο ὃ ὑμεῖς ποιεῖτε; Ἢ ἐπὶ τὸν βασιλέα ὑμεῖς ἀποστατεῖτε;

20. Καὶ ἐπέστρεψα αὐτοῖς λόγον, καὶ εἶπα αὐτοῖς· Ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ αὐτὸς εὐοδώσει ἡμῖν, καὶ ἡμεῖς δοῦλοι αὐτοῦ καθαροὶ, καὶ οἰκοδομήσομεν. Καὶ ὑμῖν οὐκ ἔστι μερὶς καὶ δικαιοσύνη καὶ μνημόσυνον ἐν Ἱερουσαλήμ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γʹ.

1. Καὶ ἀνέστη Ἐλιασοὺβ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ ἱερεῖς, καὶ ᾠκοδόμησαν τὴν πύλην τὴν προβατικήν· αὐτοὶ ἡγίασαν αὐτὴν, καὶ ἔστησαν θύρας αὐτῆς, καὶ ἕως πύργου τῶν ἑκατὸν ἡγίασαν ἕως πύργου Ἀναμεήλ.

8. et epistolam ad Asaph custodem paradisi qui est regi, ut det mihi ligna ad tegendum portas, et ad murum civitatis, et ad domum quam ingrediar in eam. Et dedit mihi rex, sicut manus Dei bona.

9. Et veni ad subregulos trans flumen, et dedi eis epistolas regis : et miserat mecum rex principes virtutis et equites.

10. Et audivit Sanaballat Aroni, et Tobia servus Ammoni, et malum eis factum est, quia venit homo quærere bonum filiis Israel.

11. Et veni in Jerusalem, et fui ibi dies tres.

12. Et surrexi nocte, ego et viri pauci mecum, et non annuntiavi homini quid Deus dat in cor meum facere cum Israel, et jumentum non est mecum, nisi jumentum, quod ego inscendo super illud.

13. Et egressus sum in porta Golela, et ad os fontis ficuum, et ad portam stercoris : et eram conversans in muro Jerusalem quod ipsi diruunt, et portæ ejus exesæ erant igne.

14. Et transivi ad portam Ain et ad piscinam regis, et non erat locus jumento transire sub me.

15. Et fui ascendens in muro torrentis nocte, et fui conversans in muro, et fui in porta vallis, et reverti.

16. Et custodes non cognoverunt quid ibam, et quid ego facio : et Judæis, et sacerdotibus, et optimatibus, et ducibus et reliquis facientibus opera, usque tunc non indicaveram.

17. Et dixi ad eos : Vos videtis malum hoc in quo sumus in eo, quomodo Jerusalem deserta, et portæ ejus datæ sunt igni : venite, et exædificemus murum Jerusalem, et non erimus ultra opprobrium.

18. Et annuntiavi eis manum Dei quæ est bona super me, et præterea verba regis quæ dixit mihi, et dixi : Surgamus, et ædificemus. Et confortatæ sunt manus eorum in bonum.

19. Et audivit Sanaballat Aroni, et Tobia servus Ammoni, et Gesam Arabi, et subsannaverunt nos, et venerunt super nos, et dixerunt : Quid verbum hoc quod vos facitis? An super regem vos rebellatis?

20. Et retuli eis verbum, et dixi eis : Deus cœli ipse prosperabit nos, et nos servi ejus puri, et ædificabimus. Et vobis non est pars et justitia et memoria in Jerusalem.

CAPUT III.

1. Et surrexit Eliasub sacerdos magnus, et fratres ejus sacerdotes, et ædificaverunt portam gregis : ipsi sanctificarunt eam, et statuerunt valvas ejus, et usque ad turrim centum sanctificaverunt usque ad turrim Anameel.

2. Καὶ ἐπὶ χεῖρας ἀνδρῶν υἱῶν Ἱεριχὼ, καὶ ἐπὶ χεῖρας υἱῶν Ζακχοὺρ, υἱοῦ Ἀμαρί.
3. Καὶ τὴν πύλην τὴν ἰχθυηρὰν ᾠκοδόμησαν υἱοὶ Ἀσανά· αὐτοὶ ἐστέγασαν αὐτὴν, καὶ ἐστέγασαν θύρας αὐτῆς καὶ κλεῖθρα αὐτῆς καὶ μοχλοὺς αὐτῆς.
4. Καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν κατέσχεν ἐπὶ Ῥαμὼθ υἱοῦ Οὐρία, υἱοῦ Ἀκκώς· καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν κατέσχε Μοσολλὰμ υἱὸς Βαραχίου, υἱοῦ Μαζεβήλ. Καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν κατέσχε Σαδὼκ υἱὸς Βαανά.
5. Καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν κατέσχοσαν οἱ Θεκωῒμ, καὶ Ἀδωρὶμ οὐκ εἰσήνεγκαν τράχηλον αὐτῶν εἰς δουλείαν αὐτῶν.
6. Καὶ τὴν πύλην Ἰασαναὶ ἐκράτησαν Ἰωϊδὰ υἱὸς Φασὲκ, καὶ Μεσουλὰμ υἱὸς Βασωδία· αὐτοὶ ἐστέγασαν αὐτὴν, καὶ ἔστησαν θύρας αὐτῆς καὶ κλεῖθρα αὐτῆς καὶ μοχλοὺς αὐτῆς.
7. Καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν ἐκράτησαν Μαλτίας ὁ Γαβαωνίτης, καὶ Εὐάρων ὁ Μηρωνωθίτης, ἄνδρες τῆς Γαβαὼν καὶ τῆς Μασφὰ, ἕως θρόνου τοῦ ἄρχοντος τοῦ πέραν τοῦ ποταμοῦ.
8. Καὶ παρ' αὐτὸν παρησφαλίσατο Ὀζιὴλ υἱὸς Ἀραχίου πυρωτῶν. Καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν ἐκράτησεν Ἀνανίας υἱὸς τοῦ Ῥωκείμ· καὶ κατέλιπον Ἱερουσαλὴμ ἕως τοῦ τείχους τοῦ πλατέος.
9. Καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν ἐκράτησε Ῥαφαία υἱὸς Σοὺρ, ἄρχων ἡμίσους περιχώρου Ἱερουσαλήμ.
10. Καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν ἐκράτησεν Ἰεδαΐα υἱὸς Ἐρωμὰφ, καὶ κατέναντι οἰκίας αὐτοῦ. Καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ ἐκράτησεν Ἀττοὺθ υἱὸς Ἀσαβανία.
11. Καὶ δεύτερος ἐκράτησε Μελχίας υἱὸς Ἡρὰμ, καὶ Ἀσοὺβ υἱὸς Φαὰτ Μωὰβ, καὶ ἕως πύργου τῶν θανουρίμ.
12. Καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ ἐκράτησε Σαλλοὺμ υἱὸς Ἀλλωῆς, ἄρχων ἡμίσους περιχώρου Ἱερουσαλὴμ, αὐτὸς καὶ αἱ θυγατέρες αὐτοῦ.
13. Τὴν πύλην τῆς φάραγγος ἐκράτησαν Ἀνοὺν καὶ οἱ κατοικοῦντες Ζανὼ, αὐτοὶ ᾠκοδόμησαν αὐτὴν, καὶ ἔστησαν θύρας αὐτῆς καὶ κλεῖθρα αὐτῆς καὶ μοχλοὺς αὐτῆς, καὶ χιλίους πήχεις ἐν τῷ τείχει ἕως τῆς πύλης τῆς κοπρίας.
14. Καὶ τὴν πύλην τῆς κοπρίας ἐκράτησε Μελχία υἱὸς Ῥηχὰβ, ἄρχων περιχώρου Βηθαχαρὶμ, αὐτὸς καὶ υἱοὶ αὐτοῦ· καὶ ἐσκέπασαν αὐτὴν, καὶ ἔστησαν θύρας αὐτῆς καὶ κλεῖθρα αὐτῆς καὶ μοχλοὺς αὐτῆς.
15. Τὴν δὲ πύλην τῆς πηγῆς ἠσφαλίσατο Σαλωμὼν υἱὸς Χολεζὲ, ἄρχων μέρους τῆς Μασφά· αὐτὸς ἐξῳκοδόμησεν αὐτὴν καὶ ἐστέγασεν αὐτὴν, καὶ ἔστησε τὰς θύρας αὐτῆς καὶ μοχλοὺς αὐτῆς· καὶ τὸ τεῖχος κολυμβήθρας τῶν κωδίων τῇ κουρᾷ τοῦ βασιλέως, καὶ ἕως τῶν κλιμάκων τῶν καταβαινουσῶν ἀπὸ πόλεως Δαυίδ.
16. Ὀπίσω αὐτοῦ ἐκράτησε Νεεμίας υἱὸς Ἀζαβοὺχ, ἄρχων ἡμίσους περιχώρου Βηθσοὺρ, ἕως κήπου τάφου Δαυὶδ, καὶ ἕως τῆς κολυμβήθρας τῆς γεγονυίας, καὶ ἕως Βηθαγγαρίμ.
17. Ὀπίσω αὐτοῦ ἐκράτησαν οἱ Λευῖται, Ῥαοὺμ υἱὸς Βανί. Ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ ἐκράτησεν Ἀσαβία ἄρχων ἡμίσους περιχώρου Κεϊλὰ τῷ περιχώρῳ αὐτοῦ.
18. Καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησαν ἀδελφοὶ αὐτῶν Βενεὶ υἱὸς Ἠναδὰδ, ἄρχων ἡμίσους περιχώρου Κεϊλά.
19. Καὶ ἐκράτησεν ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ Ἀζοὺρ υἱὸς

2. Et ad manus virorum filiorum Jericho, et super manus filiorum Zacchur, filii Amari.
3. Et portam piscium ædificaverunt filii Asana: ipsi texerunt eam, et texerunt valvas ejus et seras ejus et vectes ejus.
4. Et ad manum eorum tenuit super Ramoth filium Uria, filii Accos: et ad manum eorum tenuit Mosollam filius Barachiæ, filii Mazebel. Et ad manum eorum tenuit Sadoc filius Baana.
5. Et ad manum eorum tenuerunt Thecoim, et Adorim non intulerunt collum suum in servitutem ipsorum.
6. Et portam Jasanai tenuerunt Joida filius Phasec, et Mesulam filius Basodia: ipsi texerunt eam, et statuerunt valvas ejus et seras ejus et vectes ejus.
7. Et ad manum eorum tenuerunt Maltias Gabaonites, et Evaron Meronothites, viri Gabaon et Maspha, usque ad thronum principis qui trans flumen.
8. Et juxta eum munivit Oziel filius Arachiæ ex aurificibus. Et ad manum eorum tenuit Ananias filius Roceim: et reliquerunt Jerusalem usque ad murum latum.
9. Et ad manum eorum tenuit Raphaia filius Sur, princeps dimidiæ regionis Jerusalem.
10. Et ad manum eorum tenuit Jedaia filius Eromaph, et e regione domus suæ. Et ad manum ejus tenuit Attuth filius Asabania.
11. Et secundus tenuit Melchias filius Heram, et Asub filius Phaat Moab, et usque ad turrim thanurim.
12. Et ad manum ejus tenuit Sallum filius Aloes, princeps dimidiæ regionis Jerusalem, ipse et filiæ ejus.
13. Portam vallis tenuerunt Anun et habitantes Zano, ipsi ædificarunt eam, et statuerunt valvas ejus et seras ejus et vectes ejus, et mille cubitos in muro usque ad portam stercoris.
14. Et portam stercoris tenuit Melchia filius Rechab, princeps regionis Bethaccharim, ipse et filii ejus: et texerunt eam, et statuerunt valvas ejus et seras ejus et vectes ejus.
15. Portam autem fontis munivit Salomon filius Choleze, princeps partis Maspha: ipse exædificavit eam et texit eam, et statuit valvas ejus et vectes ejus: et murum piscinæ codiorum cæsariei regis, et usque ad scalas descendentes e civitate David.
16. Post eum tenuit Neemias filius Azabuch, princeps dimidiæ regionis Bethsur, usque ad hortum sepulcri David, et usque ad piscinam factam, et usque Bethangarim.
17. Post eum tenuerunt Levitæ, Raum filius Bani. Ad manum ejus tenuit Asabia princeps dimidiæ regionis Ceila regione sua.
18. Et post eum tenuerunt fratres eorum Benei filius Enadad, princeps dimidiæ regionis Ceila.
19. Et tenuit ad manum ejus Azur filius Jesu, princeps

Ἰησοῦ, ἄρχων τοῦ Μασφαὶ, μέτρον δεύτερον πύργου ἀναβάσεως τῆς συναπτούσης τῆς γωνίας.

20. Μετ' αὐτὸν ἐκράτησε Βαροὺχ υἱὸς Ζαβοῦ, μέτρον δεύτερον ἀπὸ τῆς γωνίας ἕως θύρας Βηθελιασοὺβ τοῦ ἱερέως τοῦ μεγάλου.

21. Μετ' αὐτὸν ἐκράτησε Μεραμὼθ υἱὸς Οὐρία, υἱοῦ Ἀκκὼς, μέτρον δεύτερον ἀπὸ θύρας Βηθελιασοὺβ ἕως ἐκλείψεως Βηθελιασοὺβ.

22. Καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησαν οἱ ἱερεῖς ἄνδρες Ἐχχεχάρ.

23. Καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησε Βενιαμὶν καὶ Ἀσοὺβ, κατέναντι οἴκου αὐτῶν. Καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησεν Ἀζαρίας υἱὸς Μαασίου, υἱοῦ Ἀνανία, ἐχόμενα οἴκου αὐτοῦ.

24. Μετ' αὐτὸν ἐκράτησε Βανὶ υἱὸς Ἀδὰδ, μέτρον δεύτερον ἀπὸ Βηθαζαρία ἕως τῆς γωνίας καὶ ἕως τῆς καμπῆς

25. Φαλὰχ υἱοῦ Εὐζαὶ ἐξεναντίας τῆς γωνίας, καὶ ὁ πύργος ὁ ἐξέχων ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως ὁ ἀνώτερος ὁ τῆς αὐλῆς τῆς φυλακῆς. Καὶ μετ' αὐτὸν Φαδαΐα υἱὸς Φόρος.

26. Καὶ οἱ Ναθινὶμ ἦσαν οἰκοῦντες ἐν τῷ Ὠφὰλ, ἕως κήπου πύλης τοῦ ὕδατος εἰς ἀνατολὰς, καὶ ὁ πύργος ὁ ἐξέχων.

27. Καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησαν οἱ Θεκωΐμ, μέτρον δεύτερον ἐξεναντίας τοῦ πύργου τοῦ μεγάλου τοῦ ἐξέχοντος, καὶ ἕως τοῦ τείχους τοῦ Ὀφλά.

28. Ἀνώτερον πύλης τῶν ἵππων ἐκράτησαν οἱ ἱερεῖς, ἀνὴρ ἐξεναντίας οἴκου ἑαυτοῦ.

29. Καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησε Σαδδοὺκ υἱὸς Ἐμμὴρ ἐξεναντίας οἴκου ἑαυτοῦ. Καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησε Σαμαΐα υἱὸς Σεχενία, φύλαξ τῆς πύλης τῆς ἀνατολῆς.

30. Μετ' αὐτὸν ἐκράτησεν Ἀνανία υἱὸς Σελεμία, καὶ Ἀνὼμ υἱὸς Σελὲφ ὁ ἕκτος, μέτρον δεύτερον. Μετ' αὐτὸν ἐκράτησε Μεσουλὰμ υἱὸς Βαραχία ἐξεναντίας γαζοφυλακίου αὐτοῦ. Μετ' αὐτὸν ἐκράτησε Μελχία υἱὸς τοῦ Σαρεφὶ ἕως Βηθὰν Ναθινὶμ, καὶ οἱ ῥωποπῶλαι ἀπέναντι πύλης τοῦ Μαφεκὰδ καὶ ἕως ἀναβάσεως τῆς καμπῆς.

31. Καὶ ἀναμέσον τῆς πύλης τῆς προβατικῆς ἐκράτησαν οἱ χαλκεῖς καὶ οἱ ῥωποπῶλαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Καὶ ἐγένετο, ἡνίκα ἤκουσε Σαναβαλλὰτ ὅτι ἡμεῖς οἰκοδομοῦμεν τὸ τεῖχος, καὶ πονηρὸν αὐτῷ ἐφάνη, καὶ ὠργίσθη ἐπὶ πολὺ, καὶ ἐξεγέλα ἐπὶ τοῖς Ἰουδαίοις.

2. Καὶ εἶπεν ἐνώπιον τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, αὕτη ἡ δύναμις Σομόρων· Ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι οὗτοι οἰκοδομοῦσι τὴν ἑαυτῶν πόλιν; Ἆρα θυσιάζουσιν; Ἆρα δυνήσονται; Καὶ σήμερον ἰάσονται τοὺς λίθους μετὰ τὸ χῶμα γενέσθαι γῆς καυθέντας;

3. Καὶ Τωβίας ὁ Ἀμμανίτης ἐχόμενα αὐτοῦ ἦλθε, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Μὴ θυσιάζουσιν ἢ φάγονται ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτῶν; Οὐχὶ ἀναβήσεται ἀλώπηξ καὶ καθελεῖ τὸ τεῖχος λίθων αὐτῶν;

4. Ἄκουσον, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὅτι ἐγενήθημεν εἰς μυκτηρισμὸν, καὶ ἐπίστρεψον ὀνειδισμὸν αὐτῶν εἰς κεφαλὴν αὐτῶν, καὶ δὸς αὐτοὺς εἰς μυκτηρισμὸν ἐν γῇ αἰχμαλωσίας,

Maspha, mensuram secundam turris ascensionis contingentis angulum.

20. Post eum tenuit Baruch filius Zabu, mensuram secundam ab angulo usque ad januam Betheliasub sacerdotis magni.

21. Post eum tenuit Meramoth filius Uria, filii Accos, mensuram secundam a janua Betheliasub usque ad finem Betheliasub.

22. Et post eum tenuerunt sacerdotes viri Ecchechar.

23. Et post eum tenuit Benjamin et Asub, e regione domus ipsorum. Et post eum tenuit Azarias filius Maasiæ, filii Anania, juxta domum suam.

24. Post eum tenuit Bani filius Adad, mensuram secundam a Bethazaria usque ad angulum et usque ad flexuram

25. Phalach filii Euzai ex adverso anguli, et turris eminens e domo regis superior quæ atrii custodiæ. Et post eum Phadaia filius Phoros.

26. Et Nathinim erant habitantes in Ophal, usque ad hortum portæ aquæ ad orientem, et turris eminens.

27. Et post eum tenuerunt Thecoim, mensuram secundam ex adverso turris magnæ eminentis, et usque ad murum Ophla.

28. Supra portam equorum tenuerunt sacerdotes, vir e regione domus suæ.

29. Et post eum tenuit Sadduc filius Emmer ex adverso domus suæ. Et post eum tenuit Samaia filius Sechenia, custos portæ orientis.

30. Post eum tenuit Anania filius Selemia, et Anom filius Seleph sextus, mensuram secundam. Post eum tenuit Mesulam filius Barachia ex adverso gazophylacii sui. Post eum tenuit Melchia filius Sarephi usque ad Bæthan Nathinim, et scruta vendentes e regione portæ Maphecad et usque ad ascensionem flexuræ.

31. Et intermedium portæ gregis tenuerunt fabri et scruta vendentes.

CAPUT IV.

1. Et factum est, quando audivit Sanaballat quia nos ædificamus murum, et malum ipsi visum est, et iratus est valde, et subsannabat super Judæos.

2. Et dixit in conspectu fratrum suorum, hæc est virtus Samariæ : Quia Judæi isti ædificant suam civitatem? Numquid sacrificant? Numquid poterunt? Et hodie sanabunt lapides postquam facti sunt tumulus terræ combusti?

3. Et Tobias Ammanites juxta eum venit, et dixit ad eos : Numquid sacrificant aut comedent super locum suum? Nonne ascendet vulpes et diruet murum lapidum eorum?

4. Audi, Deus noster, quia facti sumus in subsannationem, et converte opprobrium eorum in caput eorum, et da eos in subsannationem in terra captivitatis,

5. (*) καὶ μὴ καλύψῃς ἐπὶ ἀνομίαν.

7. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκουσε Σαναβαλλὰτ καὶ Τωβία καὶ οἱ Ἄραβες καὶ οἱ Ἀμμανῖται, ὅτι ἀνέβη ἡ φυὴ τοῖς τείχεσιν Ἱερουσαλὴμ, ὅτι ἤρξαντο αἱ διασφαγαὶ ἀναφράσσεσθαι, καὶ πονηρὸν αὐτοῖς ἐφάνη σφόδρα.

8. Καὶ συνήχθησαν πάντες ἐπιτοαυτὸ, ἐλθεῖν παρατάξασθαι ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ποιῆσαι αὐτὴν ἀφανῆ.

9. Καὶ προσηυξάμεθα πρὸς τὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ ἐστήσαμεν προφύλακας ἐπ' αὐτοὺς ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν.

10. Καὶ εἶπεν Ἰούδας· Συνετρίβη ἡ ἰσχὺς τῶν ἐχθρῶν, καὶ ὁ χοῦς πολὺς, καὶ ἡμεῖς οὐ δυνησόμεθα οἰκοδομεῖν ἐν τῷ τείχει.

11. Καὶ εἶπαν οἱ θλίβοντες ἡμᾶς· Οὐ γνώσονται καὶ οὐκ ὄψονται, ἕως ὅτου ἔλθωμεν εἰς μέσον αὐτῶν καὶ φονεύσωμεν αὐτοὺς καὶ καταπαύσωμεν τὸ ἔργον.

12. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤλθοσαν οἱ Ἰουδαῖοι οἱ οἰκοῦντες ἐχόμενα αὐτῶν, καὶ εἴποσαν ἡμῖν· Ἀναβαίνουσιν ἐκ πάντων τῶν τόπων ἐφ' ἡμᾶς.

13. Καὶ ἔστησα εἰς τὰ κατώτατα τοῦ τόπου κατόπισθεν τοῦ τείχους ἐν τοῖς σκεπεινοῖς, καὶ ἔστησα τὸν λαὸν κατὰ δήμους μετὰ ῥομφαιῶν αὐτῶν, λόγχας αὐτῶν καὶ τόξα αὐτῶν.

14. Καὶ εἶδον καὶ ἀνέστην, καὶ εἶπα πρὸς τοὺς ἐντίμους καὶ πρὸς τοὺς στρατηγοὺς καὶ πρὸς τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ· Μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, μνήσθητε τοῦ Θεοῦ ἡμῶν τοῦ μεγάλου καὶ φοβεροῦ, καὶ παρατάξασθε περὶ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν, υἱῶν ὑμῶν, θυγατέρων ὑμῶν, γυναικῶν ὑμῶν καὶ οἴκων ὑμῶν.

15. Καὶ ἐγένετο, ἡνίκα ἤκουσαν οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν ὅτι ἐγνώσθη ἡμῖν, καὶ διεσκέδασεν ὁ Θεὸς τὴν βουλὴν αὐτῶν· καὶ ἐπεστρέψαμεν πάντες ἡμεῖς εἰς τὸ τεῖχος, ἀνὴρ εἰς τὸ ἔργον αὐτοῦ.

16. Καὶ ἐγένετο ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἥμισυ τῶν ἐκτετιναγμένων ἐποίουν τὸ ἔργον, καὶ ἥμισυ αὐτῶν ἀντείχοντο, καὶ λόγχαι καὶ θυρεοὶ καὶ τόξα καὶ θώρακες, καὶ οἱ ἄρχοντες ὀπίσω παντὸς οἴκου Ἰούδα

17. τῶν οἰκοδομούντων ἐν τῷ τείχει, καὶ οἱ αἴροντες ἐν τοῖς ἀρτῆρσιν ἐν ὅπλοις· ἐν μιᾷ χειρὶ ἐποίει αὐτοῦ τὸ ἔργον, καὶ ἐν μιᾷ ἐκράτει τὴν βολίδα.

18. Καὶ οἱ οἰκοδόμοι ἀνὴρ ῥομφαίαν αὐτοῦ ἐζωσμένος ἐπὶ τὴν ὀσφῦν αὐτοῦ, καὶ ᾠκοδομοῦσαν· καὶ ὁ σαλπίζων ἐν τῇ κερατίνῃ ἐχόμενα αὐτοῦ.

19. Καὶ εἶπα πρὸς τοὺς ἐντίμους καὶ πρὸς τοὺς ἄρχοντας καὶ πρὸς τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ· Τὸ ἔργον πλατὺ καὶ πολὺ, καὶ ἡμεῖς σκορπιζόμεθα ἐπὶ τοῦ τείχους μακρὰν ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

20. Ἐν τόπῳ οὗ ἐὰν ἀκούσητε τὴν φωνὴν τῆς κερατίνης, ἐκεῖ συναχθήσεσθε πρὸς ἡμᾶς, καὶ ὁ Θεὸς ἡμῶν πολεμήσει περὶ ἡμῶν.

21. Καὶ ἡμεῖς ποιοῦντες τὸ ἔργον, καὶ ἥμισυ αὐτῶν κρατοῦντες τὰς λόγχας ἀπὸ ἀναβάσεως τοῦ ὄρθρου ἕως ἐξόδου τῶν ἄστρων.

5. et ne operias super iniquitatem.

7. Et factum est, ut audivit Sanaballat et Tobia et Arabes et Ammanitæ, quia ascendit germen muris Jerusalem, quia cœperunt fracturæ obstrui, et malum eis visum est valde.

8. Et congregati sunt omnes in idipsum, venire ad præliandum in Jerusalem et faciendum eam exterminatam.

9. Et deprecati sumus ad Deum nostrum, et constituimus custodes super eos die ac nocte a facie eorum.

10. Et dixit Judas : Contrita est fortitudo inimicorum, et humus multa, et nos non poterimus ædificare in muro.

11. Et dixerunt ii qui tribulabant nos : Non cognoscent et non videbunt, quoadusque venerimus in medium eorum et occidamus eos et cessare faciamus opus.

12. Et factum est, ut venerunt Judæi habitantes prope eos, et dixerunt nobis : Ascendunt ex omnibus locis super nos.

13. Et statui in infimis loci post murum in absconditis, et statui populum per familias cum gladiis suis, lanceas suas et arcus suos.

14. Et vidi et surrexi, et dixi ad optimates et ad duces et ad reliquos populi : Ne timeatis a facie eorum, mementote Dei nostri magni et terribilis, et præliamini pro fratribus vestris, filiis vestris, filiabus vestris, uxoribus vestris et domibus vestris.

15. Et factum est, quando audierunt inimici nostri quia cognitum est nobis, et dissipavit Deus consilium eorum : et reversi sumus omnes nos ad murum, vir ad opus suum.

16. Et factum est a die illa dimidium excussorum faciebant opus, et dimidium eorum resistebant, et lanceæ et clypei et arcus et thoraces, et principes post omnem domum Juda

17. ædificantes in muro, et tollentes in humeris in armis : in una manu faciebat suum opus, et in una tenebat jaculum.

18. Et ædificatores vir gladio suo accinctus super lumbum suum, et ædificabant : et clangens in cornea juxta eum.

19. Et dixi ad optimates et ad principes et ad reliquos populi : Opus latum et multum, et nos dispergimur super murum longe vir a fratre suo.

20. In loco quocumque audieritis vocem corneæ, illuc congregabimini ad nos, et Deus noster bellabit pro nobis.

21. Et nos facientes opus, et dimidium nostri tenentes lanceas ab ascensu auroræ usque ad exitum siderum.

(*) 5. Καὶ μὴ καλύψῃς ἐπὶ ἀνομίαν αὐτῶν, καὶ ἡ ἁμαρτία αὐτῶν ἐκ προσώπου σου μὴ ἐξαλειφθείη, ὅτι παρώργισαν ἐναντίον τῶν οἰκοδομούντων.

6. Καὶ ᾠκοδομήσαμεν τὸ τεῖχος, καὶ συνήφθη πᾶν τὸ τεῖχος ἕως τοῦ ἡμίσους αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο ἡ καρδία τοῦ λαοῦ ὥστε οἰκοδομῆσαι. (*Compl.*)

5. Et ne operias super iniquitatem eorum, et peccatum eorum coram facie tua non deleatur, quia irritaverunt ædificantes.

6. Itaque ædificavimus murum, et conjunctus est totus murus usque ad partem dimidiam, et factum est cor populi ad ædificandum.

22. Καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ εἶπα τῷ λαῷ· Ἕκαστος μετὰ τοῦ νεανίσκου αὐτοῦ αὐλίσθητε ἐν μέσῳ Ἱερουσαλήμ· καὶ ἔστω ὑμῖν ἡ νὺξ προφυλακὴ, καὶ ἡ ἡμέρα ἔργον.

23. Καὶ ἤμην ἐγὼ καὶ οἱ ἄνδρες τῆς προφυλακῆς ὀπίσω μου, καὶ οὐκ ἦν ἐξ ἡμῶν ἐκδιδυσκόμενος ἀνὴρ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Καὶ ἡ κραυγὴ τοῦ λαοῦ καὶ γυναικῶν αὐτῶν μέγαλη πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν τοὺς Ἰουδαίους.

2. Καὶ ἦσάν τινες λέγοντες· Ἐν υἱοῖς ἡμῶν καὶ ἐν θυγατράσιν ἡμῶν ἡμεῖς πολλοὶ, καὶ ληψόμεθα σῖτον καὶ φαγόμεθα καὶ ζησόμεθα.

3. Καὶ εἰσί τινες λέγοντες· Ἀγροὶ ἡμῶν καὶ ἀμπελῶνες ἡμῶν καὶ οἰκίαι ἡμῶν, ἡμεῖς διεγγυῶμεν καὶ ληψόμεθα σῖτον καὶ φαγόμεθα.

4. Καὶ εἰσί τινες λέγοντες· Ἐδανεισάμεθα ἀργύριον εἰς φόρους τοῦ βασιλέως, ἀγροὶ ἡμῶν καὶ ἀμπελῶνες ἡμῶν καὶ οἰκίαι ἡμῶν.

5. Καὶ νῦν ὡς σὰρξ ἀδελφῶν ἡμῶν, σὰρξ ἡμῶν· ὡς υἱοὶ αὐτῶν, υἱοὶ ἡμῶν· καὶ ἰδοὺ ἡμεῖς καταδυναστεύομεν τοὺς υἱοὺς ἡμῶν καὶ τὰς θυγατέρας ἡμῶν εἰς δούλους, καὶ εἰσὶν ἀπὸ θυγατέρων ἡμῶν καταδυναστευόμεναι, καὶ οὐκ ἔστι δύναμις χειρῶν ἡμῶν, καὶ ἀγροὶ ἡμῶν καὶ ἀμπελῶνες ἡμῶν τοῖς ἐντίμοις.

6. Καὶ ἐλυπήθην σφόδρα καθὼς ἤκουσα τὴν κραυγὴν αὐτῶν καὶ τοὺς λόγους τούτους.

7. Καὶ ἐβουλεύσατο καρδία μου ἐπ' ἐμὲ, καὶ ἐμαχεσάμην πρὸς τοὺς ἐντίμους καὶ τοὺς ἄρχοντας, καὶ εἶπα αὐτοῖς· Ἀπαιτήσει ἀνὴρ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἃ ὑμεῖς ἀπαιτεῖτε; Καὶ ἔδωκα ἐπ' αὐτοὺς ἐκκλησίαν μεγάλην,

8. καὶ εἶπα αὐτοῖς· Ἡμεῖς κεκτήμεθα τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν τοὺς Ἰουδαίους τοὺς πωλουμένους τοῖς ἔθνεσιν ἐν ἑκουσίῳ ἡμῶν· καὶ ὑμεῖς πωλεῖτε τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν, καὶ παραδοθήσονται ἡμῖν; Καὶ ἡσύχασαν, καὶ οὐχ εὕροσαν λόγον.

9. Καὶ εἶπα· Οὐκ ἀγαθὸς ὁ λόγος ὃν ὑμεῖς ποιεῖτε, οὐχ οὕτως ἐν φόβῳ Θεοῦ ἡμῶν ἀπελεύσεσθε ἀπὸ ὀνειδισμοῦ τῶν ἐθνῶν τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν.

10. Καὶ οἱ ἀδελφοί μου καὶ οἱ γνωστοί μου, καὶ ἐγὼ, ἐθήκαμεν ἑαυτοῖς ἀργύριον καὶ σῖτον· ἐγκαταλίπωμεν δὴ τὴν ἀπαίτησιν ταύτην.

11. Ἐπιστρέψατε δὴ αὐτοῖς ὡς σήμερον ἀγροὺς αὐτῶν καὶ ἀμπελῶνας αὐτῶν καὶ ἐλαιῶνας αὐτῶν καὶ οἰκίας αὐτῶν, καὶ ἀπὸ τοῦ ἀργυρίου τὸν σῖτον καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸ ἔλαιον ἐξενέγκατε ἑαυτοῖς.

12. Καὶ εἶπαν· Ἀποδώσομεν, καὶ παρ' αὐτῶν οὐ ζητήσομεν, οὕτως ποιήσομεν καθὼς σὺ λέγεις. Καὶ ἐκάλεσα τοὺς ἱερεῖς καὶ ὥρκισα αὐτοὺς ποιῆσαι ὡς τὸ ῥῆμα τοῦτο.

13. Καὶ τὴν ἀναβολήν μου ἐξετίναξα, καὶ εἶπα· Οὕτως ἐκτινάξαι ὁ Θεὸς πάντα ἄνδρα ὃς οὐ στήσει τὸν λόγον τοῦτον, ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ ἐκ κόπου αὐτοῦ, καὶ ἔσται οὕτως ἐκτετιναγμένος καὶ κενός. Καὶ εἶπε πᾶσα ἡ ἐκκλησία· Ἀμήν. Καὶ ᾔνεσαν τὸν Κύριον, καὶ ἐποίησεν ὁ λαὸς τὸ ῥῆμα τοῦτο.

14. Ἀπὸ ἡμέρας ἧς ἐνετείλατό μοι εἶναι εἰς ἄρχοντα

22. Et in tempore illo dixi populo : Unusquisque cum juvene suo commoramini in medio Jerusalem : et sit vobis nox custodia, et dies opus.

23. Et eram ego et viri custodiæ post me, et non fuit ex nobis exuens vir vestimenta sua.

CAPUT V.

1. Et clamor populi et mulierum eorum magnus ad fratres suos Judæos.

2. Et erant quidam dicentes : In filiis nostris et in filiabus nostris nos multi, et accipiemus frumentum et comedemus et vivemus.

3. Et sunt quidam dicentes : Agri nostri et vineæ nostræ et domus nostræ, nos oppignoramus et accipiemus frumentum et comedemus.

4. Et sunt quidam dicentes : Mutuo sumpsimus argentum in tributa regis, agri nostri et vineæ nostræ et domus nostræ.

5. Et nunc sicut caro fratrum nostrorum, caro nostra : sicut filii eorum, filii nostri : et ecce nos subjugamus filios nostros et filias nostras in servos, et sunt de filiabus nostris subjectæ, et non est potestas manuum nostrarum, et agri nostri et vineæ nostræ optimatibus.

6. Et tristatus sum valde sicut audivi clamorem eorum et sermones hos.

7. Et consultavit cor meum in me, et concertavi adversus optimates et principes, et dixi eis : Exiget vir fratrem suum quem vos exigitis? Et dedi super eos ecclesiam magnam,

8. et dixi eis : Nos acquisivimus fratres nostros Judæos venditos gentibus in spontaneo nostro : et vos vendite fratres vestros, et tradentur nobis? Et siluerunt, et non invenerunt verbum.

9. Et dixi : Non bonum verbum quod vos facitis, non sic in timore Dei nostri abibitis ab opprobrio gentium inimicorum nostrorum.

10. Etiam fratres mei et noti mei, et ego, posuimus eis argentum et frumentum : relinquamus, obsecro, exactionem hanc.

11. Reddite, quæso, eis sicut hodie agros eorum et vineas eorum et oliveta eorum et domos eorum, et de argento frumentum et vinum et oleum promite eis.

12. Et dixerunt : Reddemus, et ab eis non quæremus, sic faciemus sicut tu dicis. Et vocavi sacerdotes et adjuravi eos facere sicut verbum hoc.

13. Et vestimentum meum excussi, et dixi : Sic excutiat Deus omnem virum qui non statuet verbum hoc, e domo ejus et e labore ejus, et erit sic excussus et inanis. Et dixit omnis ecclesia : Amen. Et laudaverunt Dominum, et fecit populus verbum hoc.

14. A die qua mandavit mihi esse in principem eorum

αὐτῶν ἐν γῇ Ἰούδα, ἀπὸ ἔτους εἰκοστοῦ καὶ ἕως ἔτους τριακοστοῦ καὶ δευτέρου τῷ Ἀρθασασθὰ, ἔτη δώδεκα, ἐγὼ καὶ οἱ ἀδελφοί μου βίαν αὐτῶν οὐκ ἔφαγον.

15. Καὶ τὰς βίας τὰς πρώτας ἃς πρὸ ἐμοῦ ἐβάρυναν ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐλάβοσαν παρ' αὐτῶν ἐν ἄρτοις καὶ ἐν οἴνῳ ἔσχατον ἀργύριον, δίδραχμα τεσσαράκοντα· καὶ οἱ ἐκτετιναγμένοι αὐτῶν ἐξουσιάζονται ἐπὶ τὸν λαὸν, κἀγὼ οὐκ ἐποίησα οὕτως ἀπὸ προσώπου φόβου Θεοῦ.

16. Καὶ ἐν ἔργῳ τοῦ τείχους τούτων οὐκ ἐκράτησα, ἀγρὸν οὐκ ἐκτησάμην, καὶ πάντες οἱ συνηγμένοι ἐκεῖ ἐπὶ τὸ ἔργον.

17. Καὶ οἱ Ἰουδαῖοι ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα ἄνδρες, καὶ ἐρχόμενοι πρὸς ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν τῶν κύκλῳ ἡμῶν ἐπὶ τράπεζάν μου.

18. Καὶ ἦν γινόμενον εἰς ἡμέραν μίαν μόσχος εἷς, καὶ πρόβατα ἓξ ἐκλεκτὰ καὶ χίμαρος ἐγίνοντό μοι· καὶ ἀναμέσον δέκα ἡμερῶν ἐν πᾶσιν οἶνος τῷ πλήθει. Καὶ σὺν τούτοις ἄρτους τῆς βίας οὐκ ἐζήτησα, ὅτι βαρεῖα ἡ δουλεία ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον.

19. Μνήσθητί μου, ὁ Θεὸς, εἰς ἀγαθὸν πάντα ὅσα ἐποίησα τῷ λαῷ τούτῳ.

14. in terra Juda, ab anno vigesimo et usque ad annum trigesimum et secundum Arthasastha, annos duodecim, ego et fratres mei extorsionem eorum non comedi.

15. Et etiam extorsiones primas quas ante me aggravaverant super eos, et acceperant ab eis in panibus et in vino ultimum argentum, didrachma quadraginta : et excussi eorum exercebant potestatem super populum, et ego non feci sic a facie timoris Dei.

16. Et in opere muri hæc non tenui, agrum non acquisivi, et omnes congregati ibi ad opus.

17. Et Judæi centum et quinquaginta viri, et venientes ad nos ex gentibus quæ in circuitu nostro ad mensam meam.

18. Et erat factum in diem unum vitulus unus, et oves sex electæ et hircus unus fiebant mihi : et intermedium decem dierum in omnibus vinum multitudine. Et cum his panes extorsionis non quæsivi, quoniam gravis servitus super populum hunc.

19. Memento mei, Deus, in bonum omnia quæcumque feci populo huic.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ς'.

1. Καὶ ἐγένετο, καθὼς ἠκούσθη τῷ Σαναβαλλὰτ, καὶ Τωβίᾳ, καὶ τῷ Γησὰμ τῷ Ἄραβι, καὶ τοῖς καταλοίποις ἐχθρῶν ἡμῶν, ὅτι ᾠκοδόμησα τὸ τεῖχος, καὶ οὐ κατελείφθη ἐν αὐτοῖς πνοή· ἕως τοῦ καιροῦ ἐκείνου θύρας οὐκ ἐπέστησα ἐν ταῖς πύλαις.

2. Καὶ ἀπέστειλε Σαναβαλλὰτ καὶ Γησὰμ πρός με, λέγων· Δεῦρο, καὶ συναχθῶμεν ἐπιτοαυτὸ ἐν ταῖς κώμαις ἐν πεδίῳ Ὠνώ. Καὶ αὐτοὶ λογιζόμενοι ποιῆσαί μοι πονηρίαν.

3. Καὶ ἀπέστειλα ἐπ' αὐτοὺς ἀγγέλους, λέγων· Ἔργον μέγα ἐγὼ ποιῶ, καὶ οὐ δυνήσομαι καταβῆναι, μή ποτε καταπαύσῃ τὸ ἔργον· ὡς ἂν τελειώσω αὐτὸ, καταβήσομαι πρὸς ὑμᾶς.

4. Καὶ ἀπέστειλαν πρός με ὡς τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ ἀπέστειλα αὐτοῖς κατὰ ταῦτα.

5. Καὶ ἀπέστειλε πρός με Σαναβαλλὰτ τὸν παῖδα αὐτοῦ, καὶ ἐπιστολὴν ἀνεῳγμένην ἐν χειρὶ αὐτοῦ.

6. Καὶ ἦν γεγραμμένον ἐν αὐτῇ· Ἐν ἔθνεσιν ἠκούσθη ὅτι σὺ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι λογίζεσθε ἀποστατῆσαι, διὰ τοῦτο σὺ οἰκοδομεῖς τὸ τεῖχος, καὶ σὺ ἔσῃ αὐτοῖς εἰς βασιλέα.

7. Καὶ πρὸς τούτοις προφήτας ἔστησας σεαυτῷ, ἵνα καθίσῃς ἐν Ἱερουσαλὴμ εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰούδᾳ. Καὶ νῦν ἀπαγγελήσονται τῷ βασιλεῖ οἱ λόγοι οὗτοι· καὶ νῦν δεῦρο, βουλευσώμεθα ἐπιτοαυτό.

8. Καὶ ἀπέστειλα πρὸς αὐτὸν, λέγων· Οὐκ ἐγενήθη ὡς οἱ λόγοι οὗτοι ὡς σὺ λέγεις, ὅτι ἀπὸ καρδίας σου σὺ ψεύδῃ αὐτούς.

9. Ὅτι πάντες φοβερίζουσιν ἡμᾶς, λέγοντες· Ἐκλυθήσονται χεῖρες αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ἔργου τούτου, καὶ οὐ ποιηθήσεται· καὶ νῦν ἐκραταίωσα τὰς χεῖράς μου.

10. Κἀγὼ εἰσῆλθον εἰς οἶκον Σεμεῒ υἱοῦ Δαλαΐα, υἱοῦ Μεταβεὴλ, καὶ αὐτὸς συνεχόμενος, καὶ εἶπε· Συναχθῶμεν εἰς οἶκον τοῦ Θεοῦ ἐν μέσῳ αὐτοῦ, καὶ κλείσωμεν τὰς θύρας αὐτοῦ, ὅτι ἔρχονται νυκτὸς φονεῦσαί σε.

CAPUT VI.

1. Et factum est, sicut auditum fuit ipsi Sanaballat, et Tobia, et Gesam Arabi, et reliquis inimicorum nostrorum, quia ædificavi murum, et non remansit in eis spiratio : usque ad tempus illud valvas non posueram in portis.

2. Et misit Sanaballat et Gesam ad me, dicens : Veni, et congregemur in idipsum in pagis in campo Ono. Et ipsi cogitantes facere mihi malum.

3. Et misi ad eos nuntios, dicens : Opus magnum ego facio, et non potero descendere, ne forte cesset opus : cum perfecero illud, descendam ad vos.

4. Et miserunt ad me sicut verbum hoc, et misi eis secundum hæc.

5. Et misit ad me Sanaballat puerum suum, et epistolam apertam in manu ejus.

6. Et erat scriptum in ea : In gentibus auditum est quia tu et Judæi cogitatis rebellare, propter hoc tu ædificas murum, et tu eris eis in regem.

7. Et ad hæc prophetas statuisti tibi, ut sedeas in Jerusalem in regem super Juda. Et nunc annuntiabuntur regi verba hæc : et nunc veni, consultemus in idipsum.

8. Et misi ad eum, dicens : Non fuit sicut sermones hi sicut tu dicis, quoniam de corde tuo fingis eos.

9. Quoniam omnes terrent nos, dicentes : Dissolventur manus eorum ab opere hoc, et non fiet : et nunc confortavi manus meas.

10. Et ego ingressus sum in domum Semei filii Dalaia, filii Metabeel, et ipse clausus, et dixit : Congregemur in domum Dei in medio ejus, et claudamus januas ejus, quoniam veniunt nocte ad occidendum te.

11. Καὶ εἶπα· Τίς ἐστιν ὁ ἀνὴρ (*) ὃς εἰςελεύσεται εἰς τὸν οἶκον, καὶ ζήσεται;

12. Καὶ ἐπέγνων, καὶ ἰδοὺ ὁ Θεὸς οὐκ ἀπέστειλεν αὐτὸν, ὅτι ἡ προφητεία λόγος κατ' ἐμοῦ· καὶ Τωβίας καὶ Σαναβαλλὰτ ἐμισθώσαντο

13. ἐπ' ἐμὲ ὄχλον ὅπως φοβηθῶ, καὶ ποιήσω οὕτως καὶ ἁμάρτω καὶ γένωμαι αὐτοῖς εἰς ὄνομα πονηρὸν, ὅπως ὀνειδίσωσί με.

14. Μνήσθητι, ὁ Θεὸς, Τωβία καὶ Σαναβαλλὰτ, ὡς τὰ ποιήματα αὐτοῦ ταῦτα, καὶ τῷ Νωαδίᾳ τῷ προφήτῃ, καὶ καταλοίποις τῶν προφητῶν, οἳ ἦσαν φοβερίζοντές με.

15. Καὶ ἐτελέσθη τὸ τεῖχος πέμπτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ ἐλοὺλ μηνὸς εἰς πεντήκοντα καὶ δύο ἡμέρας.

16. Καὶ ἐγένετο, ἡνίκα ἤκουσαν πάντες οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν, καὶ ἐφοβήθησαν πάντα τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ ἡμῶν, καὶ ἐπέπεσε φόβος σφόδρα ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν, καὶ ἔγνωσαν ὅτι παρὰ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐγενήθη τελειωθῆναι τὸ ἔργον τοῦτο.

17. Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀπὸ πολλῶν ἐντίμων Ἰούδα ἐπιστολαὶ ἐπορεύοντο πρὸς Τωβίαν, καὶ αἱ Τωβία ἤρχοντο πρὸς αὐτοὺς,

18. ὅτι πολλοὶ ἐν Ἰούδᾳ ἔνορκοι ἦσαν αὐτῷ, ὅτι γαμβρὸς ἦν τοῦ Σεχενία υἱοῦ Ἡραέ· καὶ Ἰωνὰν υἱὸς αὐτοῦ ἔλαβε τὴν θυγατέρα Μεσουλὰμ υἱοῦ Βαραχία εἰς γυναῖκα.

19. Καὶ τοὺς λόγους αὐτοῦ ἦσαν λέγοντες πρὸς μὲ, καὶ λόγους μου ἦσαν ἐκφέροντες αὐτῷ. Καὶ ἐπιστολὰς ἀπέστειλε Τωβίας φοβερίσαι με.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Καὶ ἐγένετο, ἡνίκα ᾠκοδομήθη τὸ τεῖχος, καὶ ἔστησα τὰς θύρας, καὶ ἐπεσκέπησαν οἱ πυλωροὶ, καὶ οἱ ᾄδοντες, καὶ οἱ Λευῖται.

2. Καὶ ἐνετειλάμην τῷ Ἀνανίᾳ ἀδελφῷ μου, καὶ τῷ Ἀνανίᾳ ἄρχοντι τῆς βιρὰ ἐν Ἱερουσαλὴμ, ὅτι αὐτὸς ὡς ἀνὴρ ἀληθὴς καὶ φοβούμενος τὸν Θεὸν παρὰ πολλούς·

3. καὶ εἶπα αὐτοῖς· Οὐκ ἀνοιγήσονται πύλαι Ἱερουσαλὴμ ἕως ἅμα τῷ ἡλίῳ· καὶ ἔτι αὐτῶν γρηγορούντων κλειέσθωσαν αἱ θύραι, καὶ σφηνούσθωσαν· καὶ στῆσον προφύλακας οἰκούντων ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἀνὴρ ἐν προφυλακῇ αὐτοῦ, καὶ ἀνὴρ ἀπέναντι οἰκίας αὐτοῦ.

4. Καὶ ἡ πόλις πλατεῖα καὶ μεγάλη, καὶ ὁ λαὸς ὀλίγος ἐν αὐτῇ, καὶ οὐκ ἦσαν οἰκίαι ᾠκοδομημέναι.

5. Καὶ ἔδωκεν ὁ Θεὸς εἰς τὴν καρδίαν μου, καὶ συνῆξα τοὺς ἐντίμους καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τὸν λαὸν εἰς συνοδίας. Καὶ εὗρον βιβλίον τῆς συνοδίας οἳ ἀνέβησαν ἐν πρώτοις· καὶ εὗρον γεγραμμένον ἐν αὐτῷ·

6. καὶ οὗτοι υἱοὶ τῆς χώρας οἱ ἀναβάντες ἀπὸ αἰχμαλωσίας τῆς ἀποικίας ἧς ἀπῴκισε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ εἰς Ἰούδα ἀνὴρ εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ

7. μετὰ Ζοροβάβελ, καὶ Ἰησοῦ, καὶ Νεεμία, Ἀζαρία, καὶ Ῥεελμὰ, Ναεμανὶ, Μαρδοχαῖος, Βαλσὰν, Μασφαρὰθ, Ἔσδρα, Βογουία, Ἰναοὺμ, Βαανὰ, Μασφὰρ, ἄνδρες λαοῦ Ἰσραήλ.

8. Υἱοὶ Φόρος, δισχίλιοι ἑκατὸν ἑβδομηκονταδύο.

(*) 11. .... οἷος ἐγὼ, φεύξεται; ἢ τίς οἷος ὃς... (*Alex.*)

11. Et dixi : Quis est vir qui ingredietur in domum, et vivet?

12. Et cognovi, et ecce Deus non miserat eum, quoniam prophetia sermo contra me : et Tobias et Sanaballat mercede conduxerunt

13. adversus me turbam ut timeam, et faciam sic et peccem et fiam eis in nomen malum, ut exprobrarent mihi.

14. Memento, Deus, Tobia et Sanaballat, sicut facta ejus hæc, et Noadia prophetæ, et reliquis prophetarum, qui erant terrentes me.

15. Et perfectus est murus quinta et vigesima elul mensis in quinquaginta et duobus diebus.

16. Et factum est, quando audierunt omnes inimici nostri, et timuerunt omnes gentes quæ in circuitu nostro, et incidit timor valde in oculis eorum, et cognoverunt quia a Deo nostro factum est ut perficeretur opus hoc.

17. Et in diebus illis a multis optimatibus Juda epistolæ ibant ad Tobiam, et Tobiæ veniebant ad eos ,

18. quoniam multi in Juda juramento conjuncti erant ei, quoniam gener erat Secheniæ filii Herae : et Jonan filius ejus acceperat filiam Mesulam filii Barachiæ in uxorem.

19. Et sermones ejus erant dicentes ad me, et verba mea erant afferentes eis. Et epistolas misit Tobias ad terrendum me.

CAPUT VII.

1. Et factum est, quando ædificatus est murus, et statui valvas, et recensiti sunt janitores, et cantores, et Levitæ.

2. Et mandavi Anania fratri meo, et Anania principi bira (*palatii*) in Jerusalem, quoniam ipse tamquam vir verax et timens Deum præ multis :

3. et dixi eis : Non aperientur portæ Jerusalem usque ad simul cum sole : et adhuc ipsis vigilantibus claudantur valvæ, et oppilentur : et statue custodes ex habitantibus in Jerusalem, vir in custodia sua, et vir e regione domus suæ.

4. Et civitas lata et magna, et populus paucus in ea, et non erant domus ædificatæ.

5. Et dedit Deus in cor meum, et congregavi optimates et principes et populum ad conventus. Et inveni librum conventus qui ascenderant in primis : et inveni scriptum in eo :

6. et hi filii provinciæ qui ascenderunt de captivitate transmigrationis quam transmigravit Nabuchodonosor rex Babylonis, et revertit in Jerusalem et in Juda vir in civitatem suam

7. cum Zorobabel, et Jesu, et Neemia, Azaria, et Reelma, Naermani, Mardocheus, Balsan, Maspharat, Esdra, Boguia, Inaum, Baana, Masphar, viri populi Israel.

8. Filii Phoros, duo millia centum septuaginta duo.

---

11. .... ut ego, fugit? aut quis est qui...

9. Υἱοὶ Σαφατία, τριακόσιοι ἑβδομηκονταδύο.
10. Υἱοὶ Ἡρὰ, ἑξακόσιοι πεντηκονταδύο.
11. Υἱοὶ Φαὰθ Μωὰβ τοῖς υἱοῖς Ἰησοῦ καὶ Ἰωὰβ, δισχίλιοι ἑξακόσιοι δεκαοκτώ.
12. Υἱοὶ Αἰλὰμ, χίλιοι διακόσιοι πεντηκοντατέσσαρες.
13. Υἱοὶ Ζαθουία, ὀκτακόσιοι τεσσαρακονταπέντε.
14. Υἱοὶ Ζαχχοῦ, ἑπτακόσιοι ἑξήκοντα.
15. Υἱοὶ Βανουῒ, ἑξακόσιοι τεσσαρακονταοκτώ.
16. Υἱοὶ Βηβὶ, ἑξακόσιοι εἰκοσιοκτώ.
17. Υἱοὶ Ἀσγὰδ, δισχίλιοι τριακόσιοι εἰκοσιδύο.
18. Υἱοὶ Ἀδωνικὰμ, ἑξακόσιοι ἑξηκονταεπτά.
19. Υἱοὶ Βαγοῒ, δισχίλιοι ἑξηκονταεπτά.
20. Υἱοὶ Ἡδὶν, ἑξακόσιοι πεντηκονταπέντε.
21. Υἱοὶ Ἀτὴρ τῷ Ἐζεκίᾳ, ἐνενηκονταοκτώ.
22. Υἱοὶ Ἡσὰμ, τριακόσιοι εἰκοσιοκτώ.
23. Υἱοὶ Βεσεῒ, τριακόσιοι εἰκοσιτέσσαρες.
24. Υἱοὶ Ἀρὶφ, ἑκατὸν δώδεκα. Υἱοὶ Ἀσὲν, διακόσιοι εἰκοσιτρεῖς.
25. Υἱοὶ Γαβαὼν, ἐνενηκονταπέντε.
26. Υἱοὶ Βαιθαλὲμ, ἑκατὸν εἰκοσιτρεῖς. Υἱοὶ Ἀτωφὰ, πεντηκονταέξ.
27. Υἱοὶ Ἀναθὼθ, ἑκατὸν εἰκοσιοκτώ.
28. Ἄνδρες Βηθασμὼθ, τεσσαρακονταδύο.
29. Ἄνδρες Καριαθαρὶμ, Καφιρὰ, καὶ Βηρὼθ, ἑπτακόσιοι τεσσαρακοντατρεῖς.
30. Ἄνδρες Ἀραμὰ καὶ Γαβαὰ, ἑξακόσιοι εἴκοσι.
31. Ἄνδρες Μαχεμὰς, ἑκατὸν εἰκοσιδύο.
32. Ἄνδρες Βαιθὴλ καὶ Ἀῒ, ἑκατὸν εἰκοσιτρεῖς.
33. Ἄνδρες Ναβία, ἑκατὸν πεντηκονταδύο.
34. Ἄνδρες Ἠλαμαὰρ, χίλιοι διακόσιοι πεντηκονταδύο.
35. Υἱοὶ Ἠρὰμ, τριακόσιοι εἴκοσι.
36. Υἱοὶ Ἱεριχὼ, τριακόσιοι τεσσαρακονταπέντε.
37. Υἱοὶ Λοδαδὶδ καὶ Ὠνὼ, ἑπτακόσιοι εἰκοσιεῖς.
38. Υἱοὶ Σανανὰ, τρισχίλιοι ἐννακόσιοι τριάκοντα.
39. Οἱ ἱερεῖς υἱοὶ Ἰωδαὲ εἰς οἶκον Ἰησοῦ, ἐννακόσιοι ἑβδομηκοντατρεῖς.
40. Υἱοὶ Ἐμμὴρ, χίλιοι πεντηκονταδύο.
41. Υἱοὶ Φασεοὺρ, χίλιοι διακόσιοι τεσσαρακονταεπτά.
42. Υἱοὶ Ἠρὰμ, χίλιοι δεκαεπτά.
43. Οἱ Λευῖται, υἱοὶ Ἰησοῦ τοῦ Καδμιὴλ τοῖς υἱοῖς τοῦ Οὐδουία, ἑβδομηκοντατέσσαρες.
44. Οἱ ᾄδοντες, υἱοὶ Ἀσὰφ, ἑκατὸν τεσσαρακονταοκτώ.
45. Οἱ πυλωροὶ, υἱοὶ Σαλοὺμ, υἱοὶ Ἀτὴρ, υἱοὶ Τελμὼν, υἱοὶ Ἀκοὺβ, υἱοὶ Ἀτιτὰ, υἱοὶ Σαβὶ, ἑκατὸν τριακονταοκτώ.
46. Οἱ Ναθινὶμ, υἱοὶ Σηὰ, υἱοὶ Ἀσφὰ, υἱοὶ Ταβαὼθ,
47. υἱοὶ Κιρὰς, υἱοὶ Ἀσουία, υἱοὶ Φαδὼν,
48. υἱοὶ Λαβανὰ, υἱοὶ Ἀγαβὰ, υἱοὶ Σελμεῒ,
49. υἱοὶ Ἀνὰν, υἱοὶ Γαδὴλ, υἱοὶ Γαὰρ,
50. υἱοὶ Ῥααία, υἱοὶ Ῥασσὼν, υἱοὶ Νεκωδὰ,
51. υἱοὶ Γηζὰμ, υἱοὶ Ὀζὶ, υἱοὶ Φεσὴ,
52. υἱοὶ Βησὶ, υἱοὶ Μεϊνὼν, υἱοὶ Νεφωσασὶ,
53. υἱοὶ Βακβοὺκ, υἱοὶ Ἀχιφὰ, υἱοὶ Ἀροὺρ,
54. υἱοὶ Βασαλὼθ, υἱοὶ Μιδὰ, υἱοὶ Ἀδασὰν,
55. υἱοὶ Βαρκουὲ, υἱοὶ Σισαρὰθ, υἱοὶ Θημὰ,
56. υἱοὶ Νισιὰ, υἱοὶ Ἀτιφὰ,

9. Fili Saphatia, trecenti septuaginta duo.
10. Filii Era, sexcenti quinquaginta duo.
11. Filii Phaat Moab de filius Jesu et Joab, duo millia sexcenti decem octo.
12. Filii Ælam, mille ducenti quinquaginta quatuor.
13. Filii Zathiva, octingenti quadraginta quinque.
14. Filii Zacchu, septingenti sexaginta.
15. Filii Banui, sexcenti quadraginta octo.
16. Filii Bebi, sexcenti viginti octo.
17. Filii Asgad, duo millia trecenti viginti duo.
18. Filii Adonicam, sexcenti sexaginta septem.
19. Filii Bagoi, duo millia sexaginta septem.
20. Filii Edin, sexcenti quinquaginta quinque.
21. Filii Ater Ezeciæ, nonaginta octo.
22. Filii Esam, trecenti viginti octo.
23. Fili Besei, trecenti viginti quatuor.
24. Filii Ariph, centum duodecim. Filii Asen, ducenti viginti tres.
25. Filii Gabao, nonaginta quinque.
26. Filii Bæthalem, centum viginti tres. Filii Atopha, quinquaginta sex.
27. Filii Anathoth, centum viginti octo.
28. Viri Bethsamoth, quadraginta duo.
29. Viri Cariathiarim, Caphira, et Beroth, septingenti quadraginta tres.
30. Viri Arama et Gabaa, sexcenti viginti.
31. Viri Machemias, centum viginti duo.
32. Viri Bæthel et Ai, centum viginti tres.
33. Viri Nabia, centum quinquaginta duo.
34. Viri Elamaar, mille ducenti quinquaginta duo.
35. Filii Eram, trecenti viginti.
36. Filii Jericho, trecenti quadraginta quinque.
37. Filii Lodadid et Ono, septingenti viginti unus.
38. Filii Sanana, tria millia nongenti triginta.
39. Sacerdotes filii Jodae in domo Jesu, nongenti septuaginta tres.
40. Filii Emmer, mille quinquaginta duo.
41. Filii Phaseur, mille ducenti quadraginta septem.
42. Filii Eram, mille decem septem.
43. Levitæ, filii Jesu ipsius Cadmiel de filiis Uduia, septuaginta quatuor.
44. Cantores, filii Asaph, centum quadraginta octo.
45. Janitores, filii Salum, filii Ater, filii Telmon, filii Acub, filii Atita, filii Sabi, centum triginta octo.
46. Nathinim, filii Sea, filii Aspha, filii Tabaoth,
47. filii Ciras, filii Asuia, filii Phadon,
48. filii Labana, filii Agaba, filii Selmei,
49. filii Anan, filii Gadel, filii Gaar,
50. filii Raaia, filii Rasson, filii Necoda,
51. filii Gezam, filii Ozi, filii Phese,
52. filii Besi, filii Meinon, filii Nephosasi,
53. filii Bacbuc, filii Achipha, filii Arur,
54. filii Basaloth, filii Mida, filii Adasan,
55. filii Barcue, filii Sisarath, filii Thema,
56. filii Nisia, filii Atipha,

57. υἱοὶ δούλων Σαλωμὼν, υἱοὶ Σουτεὶ, υἱοὶ Σαφαρὰτ, υἱοὶ Φεριδὰ,
58. υἱοὶ Ἰελὴλ, υἱοὶ Δορκὼν, υἱοὶ Γαδαὴλ,
59. υἱοὶ Σαφατία, υἱοὶ Ἐττὴλ, υἱοὶ Φακαρὰθ, υἱοὶ Σαβαΐμ, υἱοὶ Ἠμίμ.
60. Πάντες οἱ Ναθινὶμ, καὶ υἱοὶ δούλων Σαλωμὼν, τριακόσιοι ἐνενηκονταδύο.
61. Καὶ οὗτοι ἀνέβησαν ἀπὸ Θελμελὲθ, Θελαρησὰ, Χαροὺβ, Ἠρὼν, Ἰεμὴρ, καὶ οὐκ ἐδυνάσθησαν ἀπαγγεῖλαι οἴκους πατριῶν αὐτῶν καὶ σπέρμα αὐτῶν, εἰ ἀπὸ Ἰσραήλ εἰσιν·
62. υἱοὶ Δαλαΐα, υἱοὶ Τωβία, υἱοὶ Νεκωδὰ, ἑξακόσιοι τεσσαρακονταδύο.
63. Καὶ ἀπὸ τῶν ἱερέων υἱοὶ Ἐβία, υἱοὶ Ἀκὼς, υἱοὶ Βερζελλὶ, ὅτι ἔλαβον ἀπὸ θυγατέρων Βερζελλὶ τοῦ Γαλααδίτου γυναῖκας, καὶ ἐκλήθησαν ἐπ' ὀνόματι αὐτῶν.
64. Οὗτοι ἐζήτησαν γραφὴν αὐτῶν τῆς συνοδίας καὶ οὐχ εὑρέθη, καὶ ἠγχιστεύθησαν ἀπὸ τῆς ἱερατείας.
65. Καὶ εἶπεν Ἀθερσασθὰ, ἵνα μὴ φάγωσιν ἀπὸ τοῦ ἁγίου τῶν ἁγίων, ἕως ἀναστῇ ἱερεὺς φωτίσων.
66. Καὶ ἐγένετο πᾶσα ἡ ἐκκλησία ὡσεὶ τέσσαρες μυριάδες δισχίλιοι τριακόσιοι ἑξήκοντα,
67. παρὲκ δούλων αὐτῶν καὶ παιδισκῶν αὐτῶν· οὗτοι ἑπτακισχίλιοι τριακόσιοι τριακονταεπτά· καὶ ᾄδοντες καὶ ᾄδουσαι, διακόσιοι τεσσαρακονταπέντε.
(*) 69. Ὄνοι δισχίλιοι ἑπτακόσιοι.
70. Καὶ ἀπὸ μέρους ἀρχηγῶν τῶν πατριῶν ἔδωκαν εἰς τὸ ἔργον τῷ Νεεμίᾳ εἰς θησαυρὸν χρυσοῦς χιλίους, φιάλας πεντήκοντα, καὶ χωθωνὼθ τῶν ἱερέων τριάκοντα.
71. Καὶ ἀπὸ ἀρχηγῶν τῶν πατριῶν ἔδωκαν εἰς θησαυροὺς τοῦ ἔργου χρυσοῦ νομίσματος δύο μυριάδας, καὶ ἀργυρίου μνᾶς δισχιλίας τριακοσίας.
72. Καὶ ἔδωκαν οἱ κατάλοιποι τοῦ λαοῦ χρυσίου δύο μυριάδας, καὶ ἀργυρίου μνᾶς δισχιλίας διακοσίας, καὶ χωθωνὼθ τῶν ἱερέων, ἑξηκονταεπτά.
73. Καὶ ἐκάθισαν οἱ ἱερεῖς, καὶ Λευῖται, καὶ οἱ πυλωροὶ, καὶ οἱ ᾄδοντες, καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ λαοῦ, καὶ οἱ Ναθινὶμ, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐν πόλεσιν αὐτῶν.

57. filii servorum Salomon, filii Sutei, filii Spharat, filii Pherida,
58. filii Jelel, filii Dorcon, filii Gadael,
59. filii Saphatia, filii Ettel, filii Phacarath, filii Sabaim, filii Emim.
60. Omnes Nathinim, et filii servorum Salomon, trecenti nonaginta duo.
61. Et hi ascenderunt e Thelmeleth, Thelaresa, Charub, Eron, Jemer, et non potuerunt annuntiare domos patriarum suarum et semen suum, si de Israel sunt:
62. filii Dalaia, filii Tobia, filii Necoda, sexcenti quadraginta duo.
63. Et de sacerdotibus filii Ebia, filii Acos, filii Berzelli, quoniam acceperunt de filiabus Berzelli Galaaditæ uxores, et vocati sunt in nomine earum.
64. Hi quæsierunt scripturam suam conventus et non est inventa, et abdicati sunt a sacerdotio.
65. Et dixit Athersastha, ut non comedant de sancto sanctorum, quoadusque surgat sacerdos illuminans.
66. Et fuit omnis ecclesia quasi quadraginta duo millia trecenti sexaginta,
67. absque servis eorum et ancillis eorum: hi septem millia trecenti triginta septem: et cantores et cantatrices, ducenti quadraginta quinque.
69. Asini duo millia septingenti.
70. Et de parte principum patriarum dederunt ad opus Neemiæ in thesaurum aureos mille, phialas quinquaginta, et chothonoth sacerdotum triginta.
71. Et de principibus patriarum dederunt in thesauros operis auri numismatis viginti millia, et argenti minas bis mille trecentas.
72. Et dederunt reliqui de populo auri viginti millia, et argenti minas bis mille ducentas, et chothonoth sacerdotum, sexaginta septem.
73. Et sederunt sacerdotes, et Levitæ, et janitores, et cantores, et qui de populo, et Nathinim, et omnis Israel in civitatibus suis.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Καὶ ἔφθασεν ὁ μὴν ὁ ἕβδομος, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν πόλεσιν αὐτῶν, καὶ συνήχθησαν πᾶς ὁ λαὸς ὡς ἀνὴρ εἷς εἰς τὸ πλάτος τὸ ἔμπροσθεν πύλης τοῦ ὕδατος· καὶ εἶπαν τῷ Ἔσδρᾳ τῷ γραμματεῖ ἐνέγκαι τὸ βιβλίον νόμου Μωϋσῆ ὃν ἐνετείλατο Κύριος τῷ Ἰσραήλ.
2. Καὶ ἤνεγκεν Ἔσδρας ὁ ἱερεὺς τὸν νόμον ἐνώπιον τῆς ἐκκλησίας ἀπὸ ἀνδρὸς ἕως γυναικὸς, καὶ πᾶς ὁ συνιὼν ἀκούειν ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου.
3. Καὶ ἀνέγνω ἐν αὐτῷ ἀπὸ τῆς ὥρας τοῦ διαφωτίσαι τὸν ἥλιον ἕως ἡμίσους τῆς ἡμέρας, ἀπέναντι τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν, καὶ αὐτοὶ συνιέντες, καὶ ὦτα παντὸς τοῦ λαοῦ εἰς τὸ βιβλίον τοῦ νόμου.

CAPUT VIII.

1. Et advenit mensis septimus, et filii Israel in civitatibus suis, et congregati sunt omnis populus tamquam vir unus in plateam quæ ante portam aquæ: et dixerunt Esdræ scribæ ut afferret librum legis Moysi quam mandavit Dominus Israel.
2. Et attulit Esdras sacerdos legem coram ecclesia a viro usque ad mulierem, et omnis intelligens ad audiendum in die una mensis septimi.
3. Et legit in eo ab hora illuminationis solis usque ad dimidium diei, coram viris et mulieribus, et ipsi intelligentes, et aures omnis populi ad librum legis.

(*) 68. Ἵπποι ἑπτακόσιοι τριακονταέξ, ἡμίονοι διακόσιοι τεσσαρακονταπέντε.
69. Κάμηλοι τετρακόσιοι τριακονταπέντε, ὄνοι ἑξακισχίλιοι ἑπτακόσιοι εἴκοσι. (*Alex.*)

68. Equi septingenti triginta sex, muli ducenti quadraginta quinque.
69. Cameli quadringenti triginta quinque, asini sex mille septingenti viginti.

4. Καὶ ἔστη Ἔσδρας ὁ γραμματεὺς ἐπὶ βήματος ξυλίνου, καὶ ἔστησαν ἐχόμενα αὐτοῦ Ματθαθίας, καὶ Σαμαίας, καὶ Ἀνανίας, καὶ Οὐρίας, καὶ Χελκία, καὶ Μαασία ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, καὶ ἐξ ἀριστερῶν Φαδαίας, καὶ Μισαὴλ, καὶ Μελχίας, καὶ Ἀσὼμ, καὶ Ἀσαβαδμὰ, καὶ Ζαχαρίας, καὶ Μεσολλάμ.

5. Καὶ ἤνοιξεν Ἔσδρας τὸ βιβλίον ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, ὅτι αὐτὸς ἦν ἐπάνω τοῦ λαοῦ· καὶ ἐγένετο, ἡνίκα ἤνοιξεν αὐτὸ, ἔστη πᾶς ὁ λαός.

6. Καὶ ηὐλόγησεν Ἔσδρας Κύριον τὸν Θεὸν τὸν μέγαν· καὶ ἀπεκρίθη πᾶς ὁ λαὸς, καὶ εἶπαν· Ἀμὴν, ἐπάραντες τὰς χεῖρας αὐτῶν· καὶ ἔκυψαν καὶ προσεκύνησαν τῷ Κυρίῳ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν.

7. Καὶ Ἰησοῦς, καὶ Βαναίας, καὶ Σαραβίας ἦσαν συνετίζοντες τὸν λαὸν εἰς τὸν νόμον, καὶ ὁ λαὸς ἐν τῇ στάσει αὐτοῦ.

8. Καὶ ἀνέγνωσαν ἐν βιβλίῳ νόμου τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐδίδασκεν Ἔσδρας, καὶ διέστελλεν ἐν ἐπιστήμῃ Κυρίου, καὶ συνῆκεν ὁ λαὸς ἐν τῇ ἀναγνώσει.

9. Καὶ εἶπε Νεεμίας καὶ Ἔσδρας ὁ ἱερεὺς καὶ γραμματεὺς, καὶ οἱ Λευῖται καὶ οἱ συνετίζοντες τὸν λαὸν, καὶ εἶπαν παντὶ τῷ λαῷ· Ἡμέρα ἁγία ἐστὶ τῷ Κυρίῳ Θεῷ ἡμῶν, μὴ πενθεῖτε μηδὲ κλαίετε· ὅτι ἔκλαιε πᾶς ὁ λαὸς, ὡς ἤκουσαν τοὺς λόγους τοῦ νόμου.

10. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Πορεύεσθε, φάγετε λιπάσματα, καὶ πίετε γλυκάσματα, καὶ ἀποστείλατε μερίδας τοῖς μὴ ἔχουσιν, ὅτι ἁγία ἐστὶν ἡ ἡμέρα τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, καὶ μὴ διαπέσητε, ὅτι ἐστὶ Κύριος ἰσχὺς ἡμῶν.

11. Καὶ οἱ Λευῖται κατεσιώπων πάντα τὸν λαὸν, λέγοντες· Σιωπᾶτε, ὅτι ἡμέρα ἁγία, καὶ μὴ καταπίπτετε.

12. Καὶ ἀπῆλθε πᾶς ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ πιεῖν, καὶ ἀποστέλλειν μερίδας, καὶ ποιῆσαι εὐφροσύνην μεγάλην, ὅτι συνῆκαν ἐν τοῖς λόγοις οἷς ἐγνώρισεν αὐτοῖς.

13. Καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ συνήχθησαν οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν σὺν τῷ παντὶ λαῷ, οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, πρὸς Ἔσδραν τὸν γραμματέα, ἐπιστῆσαι πρὸς πάντας τοὺς λόγους τοῦ νόμου.

14. Καὶ εὕροσαν γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ ᾧ ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μωϋσῇ, ὅπως κατοικήσωσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν σκηναῖς ἐν ἑορτῇ ἐν μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ,

15. καὶ ὅπως σημάνωσι σάλπιγξιν ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν αὐτῶν καὶ ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ εἶπεν Ἔσδρας· Ἐξέλθετε εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἐνέγκατε φύλλα ἐλαίας, καὶ φύλλα ξύλων κυπαρισσίνων, καὶ φύλλα μυρσίνης, καὶ φύλλα φοινίκων, καὶ φύλλα ξύλου δασέος, ποιῆσαι σκηνὰς κατὰ τὸ γεγραμμένον.

16. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ λαὸς, καὶ ἤνεγκαν, καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς σκηνὰς, ἀνὴρ ἐπὶ τοῦ δώματος αὐτοῦ, καὶ ἐν ταῖς αὐλαῖς αὐτῶν, καὶ ἐν ταῖς αὐλαῖς οἴκου τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐν πλατείαις τῆς πόλεως, καὶ ἕως πύλης Ἐφραίμ.

17. Καὶ ἐποίησαν πᾶσα ἡ ἐκκλησία, οἱ ἐπιστρέψαντες ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας, σκηνὰς, καὶ ἐκάθισαν ἐν σκηναῖς, ὅτι οὐκ ἐποίησαν ἀπὸ ἡμερῶν Ἰησοῦ υἱοῦ Ναυῆ οὕτως οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης. Καὶ ἐγένετο εὐφροσύνη μεγάλη.

18. Καὶ ἀνέγνω ἐν βιβλίῳ νόμου τοῦ Θεοῦ ἡμέραν ἐν ἡμέρᾳ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς πρώτης ἕως τῆς ἡμέρας τῆς ἐσχάτης. Καὶ ἐποίησαν ἑορτὴν ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἐξόδιον κατὰ τὸ κρίμα.

4. Et stetit Esdras scriba super gradum ligneum, et steterunt juxta eum Matthathias, et Samaias, et Ananias, et Urias, et Chelcia, et Maasia a dextris ejus, et a sinistris Phadaias, et Misael, et Melchias, et Asom, et Asabadma, et Zacharias, et Mesollam.

5. Et aperuit Esdras librum in conspectu omnis populi, quoniam ipse erat supra populum : et factum est, quando aperuit illum, stetit omnis populus.

6. Et benedixit Esdras Dominum Deum magnum : et respondit omnis populus, et dixerunt : Amen, elevantes manus suas : et inclinarunt et adoraverunt Dominum in faciem super terram.

7. Et Jesus, et Banaias, et Sarabias erant instruentes populum in lege, et populus in statione sua.

8. Et legerunt in libro legis Dei, et docuit Esdras, et distinxit in scientia Domini, et intellexit populus in lectione.

9. Et dixit Neemias et Esdras sacerdos et scriba, et Levitæ et qui instruebant populum, et dixerunt omni populo : Dies sancta est Domino Deo nostro, ne lugeatis neque ploretis : quoniam plorabat omnis populus, ut audierunt verba legis.

10. Et dixit eis : Ite, comedite pinguedines, et bibite dulcedines, et mittite partes non habentibus, quia sancta est dies Domino nostro, et ne concidatis, quoniam est Dominus fortitudo nostra.

11. Et Levitæ silere faciebant omnem populum, dicentes : Silete, quoniam dies sancta, et ne concidatis.

12. Et abiit omnis populus comedere et bibere, et mittere partes, et facere lætitiam magnam, quoniam intellexerant in verbis quæ notificaverat eis.

13. Et in die secunda congregati sunt principes patriarum cum omni populo, sacerdotes et Levitæ, ad Esdram scribam, ad intelligendum ad omnia verba legis.

14. Et invenerunt scriptum in lege quam mandavit Dominus Moysi, ut habitent filii Israel in tabernaculis in festivitate in mense septimo,

15. et ut significent tubis in omnibus civitatibus ipsorum et in Jerusalem. Et dixit Esdras : Exite in montem, et afferte frondes olivæ, et frondes lignorum cupressinorum, et frondes myrti, et frondes palmarum, et frondes ligni densi, ad faciendum tabernacula juxta id quod scriptum est.

16. Et exivit populus, et attulerunt, et fecerunt sibi tabernacula, vir in domate suo, et in atriis suis, et in atriis domus Dei, et in plateis civitatis, et usque ad portam Ephraim.

17. Et fecerunt omnis ecclesia, qui reverterant e captivitate, tabernacula, et sederunt in tabernaculis, quoniam non fecerunt a diebus Jesu filii Nave sic filii Israel usque in diem illam. Et facta est lætitia magna.

18. Et legit in libro legis Dei diem in die a die prima usque ad diem ultimam. Et fecerunt festivitatem septem diebus, et die octava exodium juxta judicium.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Καὶ ἐν ἡμέρᾳ εἰκοστῇ καὶ τετάρτῃ τοῦ μηνὸς τούτου συνήχθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν νηστείᾳ καὶ ἐν σάκκοις καὶ σποδῷ ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν.

2. Καὶ ἐχωρίσθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ παντὸς υἱοῦ ἀλλοτρίου, καὶ ἔστησαν καὶ ἐξηγόρευσαν τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν καὶ τὰς ἀνομίας τῶν πατέρων αὐτῶν.

3. Καὶ ἔστησαν ἐπὶ τῇ στάσει αὐτῶν, καὶ ἀνέγνωσαν ἐν βιβλίῳ νόμου Κυρίου Θεοῦ αὐτῶν· καὶ ἦσαν ἐξαγορεύοντες τῷ Κυρίῳ καὶ προσκυνοῦντες τῷ Κυρίῳ Θεῷ αὐτῶν.

4. Καὶ ἔστη ἐπὶ ἀναβάσει τῶν Λευιτῶν Ἰησοῦς, καὶ οἱ υἱοὶ Καδμιὴλ, Σεχενία υἱὸς Σαραβία, υἱοὶ Χωνενί· καὶ ἐβόησαν φωνῇ μεγάλῃ πρὸς Κύριον τὸν Θεὸν αὐτῶν.

5. Καὶ εἴποσαν οἱ Λευῖται Ἰησοῦς καὶ Καδμιήλ· Ἀνάστητε, εὐλογεῖτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος. Καὶ εὐλογήσουσιν ὄνομα δόξης σου, καὶ ὑψώσουσιν ἐπὶ πάσῃ εὐλογίᾳ καὶ αἰνέσει.

6. Καὶ εἶπεν Ἔσδρας· Σὺ εἶ αὐτὸς Κύριος μόνος, σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ τὸν οὐρανὸν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πᾶσαν τὴν στάσιν αὐτῶν, τὴν γῆν καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ, τὰς θαλάσσας καὶ πάντα τὰ ἐν αὐταῖς· καὶ σὺ ζωοποιεῖς τὰ πάντα, καὶ σοὶ προσκυνοῦσιν αἱ στρατιαὶ τῶν οὐρανῶν.

7. Σὺ εἶ Κύριος ὁ Θεὸς, σὺ ἐξελέξω ἐν Ἄβραμ, καὶ ἐξήγαγες αὐτὸν ἐκ τῆς χώρας τῶν Χαλδαίων, καὶ ἐπέθηκας αὐτῷ ὄνομα Ἀβραάμ·

8. καὶ εὗρες τὴν καρδίαν αὐτοῦ πιστὴν ἐνώπιόν σου, καὶ διέθου πρὸς αὐτὸν διαθήκην δοῦναι αὐτῷ τὴν γῆν τῶν Χαναναίων, καὶ Χετταίων, καὶ Ἀμοῤῥαίων, καὶ Φερεζαίων, καὶ Ἰεβουσαίων, καὶ Γεργεσαίων, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ· καὶ ἔστησας τοὺς λόγους σου, ὅτι δίκαιος σύ.

9. Καὶ εἶδες τὴν ταπείνωσιν τῶν πατέρων ἡμῶν ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ τὴν κραυγὴν αὐτῶν ἤκουσας ἐπὶ θάλασσαν ἐρυθράν.

10. Καὶ ἔδωκας σημεῖα καὶ τέρατα ἐν Αἰγύπτῳ ἐν Φαραὼ, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς παισὶν αὐτοῦ, καὶ ἐν παντὶ τῷ λαῷ τῆς γῆς αὐτοῦ, ὅτι ἔγνως ὅτι ὑπερηφάνησαν ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ὄνομα ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη.

11. Καὶ τὴν θάλασσαν ἔῤῥηξας ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ παρῆλθοσαν ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης ἐν ξηρασίᾳ, καὶ τοὺς καταδιώξοντας αὐτοὺς ἔῤῥιψας εἰς βυθὸν, ὡσεὶ λίθον ἐν ὕδατι σφοδρῷ.

12. Καὶ ἐν στύλῳ νεφέλης ὡδήγησας αὐτοὺς ἡμέρας, καὶ ἐν στύλῳ πυρὸς τὴν νύκτα, τοῦ φωτίσαι αὐτοῖς τὴν ὁδὸν ἐν ᾗ πορεύσονται ἐν αὐτῇ.

13. Καὶ ἐπὶ ὄρος Σινὰ κατέβης, καὶ ἐλάλησας πρὸς αὐτοὺς ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἔδωκας αὐτοῖς κρίματα εὐθέα, καὶ νόμους ἀληθείας, προστάγματα καὶ ἐντολὰς ἀγαθάς.

14. Καὶ τὸ σάββατόν σου τὸ ἅγιον ἐγνώρισας αὐτοῖς, ἐντολὰς καὶ προστάγματα καὶ νόμον ἐνετείλω αὐτοῖς ἐν χειρὶ Μωϋσῆ δούλου σου.

15. Καὶ ἄρτον ἐξ οὐρανοῦ ἔδωκας αὐτοῖς εἰς σιτοδοτίαν αὐτῶν, καὶ ὕδωρ ἐκ πέτρας ἐξήνεγκας αὐτοῖς εἰς

CAPUT IX.

1. Et in die vigesima et quarta mensis hujus congregati sunt filii Israel in jejunio et in saccis et cinere super caput suum.

2. Et separati sunt filii Israel ab omni filio alieno, et steterunt et confessi sunt peccata sua et iniquitates patrum suorum.

3. Et steterunt in statione sua, et legerunt in libro legis Domini Dei sui : et fuerunt confitentes Domino et adorantes Dominum Deum suum.

4. Et stetit super ascensum Levitarum Jesus, et filii Cadmiel, Sechenia filius Sarabia, filii Choneni : et clamaverunt voce magna ad Dominum Deum suum.

5. Et dixerunt Levitæ Jesus et Cadmiel : Surgite, benedicite Dominum Deum nostrum a sæculo et usque in sæculum et benedicent nomen gloriæ tuæ, et exaltabunt in omni benedictione et laude.

6. Et dixit Esdras : Tu es ipse Dominus solus, tu fecisti cœlum et cœlum cœli, et omnem stationem eorum, terram et omnia quæcumque sunt in ea, maria et omnia quæ in eis : et tu vivificas omnia, et te adorant exercitus cœlorum.

7. Tu es Dominus Deus, tu elegisti in Abram, et eduxisti eum de regione Chaldæorum, et imposuisti ei nomen Abraham :

8. et invenisti cor ejus fidele coram te, et disposuisti ad eum testamentum dare ei terram Chananæorum, et Chettæorum, et Amorrhæorum, et Pherezæorum, et Jebusæorum, et Gergesæorum, et semini ejus : et statuisti verba tua, quoniam justus tu.

9. Et vidisti humiliationem patrum nostrorum in Ægypto, et clamorem eorum audisti super mare rubrum.

10. Et dedisti signa et prodigia in Ægypto in Pharaonem, et in omnes pueros ejus, et in omnem populum terræ ejus, quoniam novisti quia superbe egerunt super eos, et fecisti tibi nomen sicut dies hæc.

11. Et mare scidisti coram eis, et transierunt in medio maris in sicco, et persequentes eos projecisti in profundum, tamquam lapidem in aqua valida.

12. Et in columna nubis deduxisti eos die, et in columna ignis nocte, ad illuminandam eis viam in qua ibunt in ea.

13. Et super montem Sina descendisti, et locutus es ad eos de cœlo, et dedisti eis judicia recta, et leges veritatis, præcepta et mandata bona.

14. Et sabbatum tuum sanctum notificasti eis, mandata et præcepta et legem mandasti eis in manu Moysi servi tui.

15. Et panem de cœlo dedisti eis in cibum eorum, et aquam de petra protulisti eis in siti eorum : et dixisti eis

δίψαν αὐτῶν· καὶ εἶπας αὐτοῖς εἰςελθεῖν κληρονομῆσαι τὴν γῆν ἐφ' ἣν ἐξέτεινας τὴν χεῖρά σου, δοῦναι αὐτοῖς.

16. Καὶ αὐτοὶ, καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν ὑπερηφανεύσαντο, καὶ ἐσκλήρυναν τὸν τράχηλον αὐτῶν, καὶ οὐκ ἤκουσαν τῶν ἐντολῶν σου,

17. καὶ ἀνένευσαν τοῦ εἰςακοῦσαι, καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν τῶν θαυμασίων σου ὧν ἐποίησας μετ' αὐτῶν· καὶ ἐσκλήρυναν τὸν τράχηλον αὐτῶν, καὶ ἔδωκαν ἀρχὴν ἐπιστρέψαι εἰς δουλείαν αὐτῶν ἐν Αἰγύπτῳ· καὶ σὺ ὁ Θεὸς ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος, καὶ οὐκ ἐγκατέλιπες αὐτούς.

18. Ἔτι δὲ καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς μόσχον χωνευτὸν, καὶ εἶπαν· Οὗτοι οἱ θεοὶ οἱ ἐξαγαγόντες ἡμᾶς ἐξ Αἰγύπτου. Καὶ ἐποίησαν παροργισμοὺς μεγάλους.

19. Καὶ σὺ ἐν οἰκτιρμοῖς σου τοῖς πολλοῖς οὐκ ἐγκατέλιπες αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ, τὸν στύλον τῆς νεφέλης οὐκ ἐξέκλινας ἀπ' αὐτῶν ἡμέρας, ὁδηγῆσαι αὐτοὺς ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ τὸν στύλον τοῦ πυρὸς τὴν νύκτα, φωτίζειν αὐτοῖς τὴν ὁδὸν ἐν ᾗ πορεύσονται ἐν αὐτῇ.

20. Καὶ τὸ πνεῦμά σου τὸ ἀγαθὸν ἔδωκας συνετίσαι αὐτούς· καὶ τὸ μάννα σου οὐκ ἀφυστέρησας ἀπὸ στόματος αὐτῶν, καὶ ὕδωρ ἔδωκας αὐτοῖς ἐν τῷ δίψει αὐτῶν.

21. Καὶ τεσσαράκοντα ἔτη διέθρεψας αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὐχ ὑστέρησας αὐτοῖς οὐδέν· ἱμάτια αὐτῶν οὐκ ἐπαλαιώθησαν, καὶ πόδες αὐτῶν οὐ διεῤῥάγησαν.

22. Καὶ ἔδωκας αὐτοῖς βασιλείας, καὶ λαοὺς ἐμέρισας αὐτοῖς. Καὶ ἐκληρονόμησαν τὴν γῆν Σηὼν βασιλέως Ἐσεβὼν, καὶ τὴν γῆν Ὢγ βασιλέως τοῦ Βασάν.

23. Καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐπλήθυνας ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ, καὶ εἰςήγαγες αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν εἶπας τοῖς πατράσιν αὐτῶν,

24. καὶ ἐκληρονόμησαν αὐτήν. Καὶ ἐξέτριψας ἐνώπιον αὐτῶν τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν τῶν Χαναναίων, καὶ ἔδωκας αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν καὶ τοὺς λαοὺς τῆς γῆς, ποιῆσαι αὐτοῖς ὡς ἀρεστὸν ἐνώπιον αὐτῶν.

25. Καὶ κατελάβοσαν πόλεις ὑψηλὰς, καὶ ἐκληρονόμησαν οἰκίας πλήρεις πάντων ἀγαθῶν, λάκκους λελατομημένους, ἀμπελῶνας καὶ ἐλαιῶνας, καὶ πᾶν ξύλον βρώσιμον εἰς πλῆθος. Καὶ ἐφάγοσαν καὶ ἐνεπλήσθησαν καὶ ἐλιπάνθησαν, καὶ ἐτρύφησαν ἐν ἀγαθωσύνῃ σου τῇ μεγάλῃ.

26. Καὶ ἤλλαξαν, καὶ ἀπέστησαν ἀπὸ σοῦ, καὶ ἔῤῥιψαν τὸν νόμον σου ὀπίσω σώματος αὐτῶν· καὶ τοὺς προφήτας σου ἀπέκτειναν, οἳ διεμαρτύραντο ἐν αὐτοῖς ἐπιστρέψαι αὐτοὺς πρὸς σέ· καὶ ἐποίησαν παροργισμοὺς μεγάλους.

27. Καὶ ἔδωκας αὐτοὺς ἐν χειρὶ θλιβόντων αὐτοὺς, καὶ ἔθλιψαν αὐτούς. Καὶ ἀνεβόησαν πρὸς σὲ ἐν καιρῷ θλίψεως αὐτῶν, καὶ σὺ ἐξ οὐρανοῦ σου ἤκουσας, καὶ ἐν οἰκτιρμοῖς σου τοῖς μεγάλοις ἔδωκας αὐτοῖς σωτῆρας, καὶ ἔσωσας αὐτοὺς ἐκ χειρὸς θλιβόντων αὐτούς.

28. Καὶ ὡς ἀνεπαύσαντο, ἐπέστρεψαν ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιόν σου· καὶ ἐγκατέλιπες αὐτοὺς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ κατῆρξαν ἐν αὐτοῖς. Καὶ πάλιν ἀνεβόησαν πρὸς σὲ, καὶ σὺ ἐξ οὐρανοῦ εἰςήκουσας, καὶ ἐῤῥύσω αὐτοὺς ἐν οἰκτιρμοῖς σου πολλοῖς,

29. καὶ ἐπεμαρτύρω αὐτοῖς ἐπιστρέψαι αὐτοὺς εἰς τὸν νόμον σου. Καὶ οὐκ ἤκουσαν, ἀλλ' ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου

ingredi ad hæreditandam terram super quam extendisti manum tuam, ad dandam eis.

16. Et ipsi, et patres nostri superbe egerunt, et induraverunt cervicem suam, et non audierunt mandata tua,

17. et abnuerunt exaudire, et non sunt recordati mirabilium tuorum quæ fecisti cum eis : et induraverunt cervicem suam, et dederunt principium revertendi ad servitutem suam in Ægypto : et tu Deus misericors et miserator, longanimis et multum misericors, et non dereliquisti eos.

18. Adhuc autem et fecerunt sibi vitulum fusilem, et dixerunt : Hi sunt dii qui eduxerunt nos de Ægypto. Et fecerunt irritationes magnas.

19. Et tu in miserationibus tuis multis non dereliquisti eos in deserto, columnam nubis non declinasti ab eis die, ad deducendum eos in via, et columnam ignis nocte, ad illuminandam eis viam in qua ibunt in ea.

20. Et spiritum tuum bonum dedisti ad instruendos eos : et manna tuum non prohibuisti ab ore eorum, et aquam dedisti eis in siti eorum.

21. Et quadraginta annis enutrivisti eos in deserto, non fecisti eis deesse quicquam : vestimenta eorum non inveteraverunt, et pedes eorum non sunt disrupti.

22. Et dedisti eis regna, et populos distribuisti eis. Et hæreditaverunt terram Seon regis Esebon, et terram Og regis Basan.

23. Et filios eorum multiplicasti tamquam astra cœli, et introduxisti eos in terram quam dixisti patribus eorum,

24. et hæreditarunt eam. Et extrivisti coram eis habitantes terram Chananæorum, et dedisti illos in manus ipsorum, et reges illorum et populos terræ, ad faciendum eis sicut placitum coram ipsis.

25. Et ceperunt civitates excelsas, et hæreditarunt domos plenas omnium bonorum, cisternas excisas, vineas et oliveta, et omne lignum esui aptum in multitudine. Et comederunt et repleti sunt et impinguati sunt, et deliciati sunt in bonitate tua magna.

26. Et mutaverunt, et recesserunt a te, et projecerunt legem tuam post corpus suum : et prophetas tuos occiderunt, qui contestabantur in eis ut reverterent ipsi ad te : et fecerunt irritationes magnas.

27. Et dedisti eos in manu tribulantium eos, et tribulaverunt eos. Et clamaverunt ad te in tempore tribulationis suæ, et tu de cœlo tuo audisti, et in miserationibus tuis magnis dedisti eis salvatores, et salvasti eos de manu tribulantium eos.

28. Et ut requieverunt, reverterunt facere malum in conspectu tuo : et dereliquisti eos in manus inimicorum eorum, et dominati sunt in eis. Et rursus exclamaverunt ad te, et tu de cœlo exaudisti, et eruisti eos in miserationibus tuis multis,

29. et contestatus es eis ut ipsi reverterentur in legem tuam. Et non audierunt, sed in mandatis tuis et judiciis

καὶ κρίμασί σου ἡμάρτοσαν, ἃ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς· καὶ ἔδωκαν νῶτον ἀπειθοῦντα, καὶ τράχηλον αὐτῶν ἐσκλήρυναν καὶ οὐκ ἤκουσαν.

30. Καὶ εἵλκυσας ἐπ' αὐτοὺς ἔτη πολλὰ, καὶ ἐπεμαρτύρω αὐτοῖς ἐν πνεύματί σου ἐν χειρὶ προφητῶν σου, καὶ οὐκ ἐνωτίσαντο, καὶ ἔδωκας αὐτοὺς ἐν χειρὶ λαῶν τῆς γῆς.

31. Καὶ σὺ ἐν οἰκτιρμοῖς σου τοῖς πολλοῖς οὐκ ἐποίησας αὐτοὺς εἰς συντέλειαν, καὶ οὐκ ἐγκατέλιπες αὐτοὺς, ὅτι ἰσχυρὸς εἶ καὶ ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων.

32. Καὶ νῦν, ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ ἰσχυρὸς, ὁ μέγας, ὁ κραταιὸς καὶ ὁ φοβερὸς, φυλάσσων τὴν διαθήκην σου καὶ τὸ ἔλεός σου, μὴ ὀλιγωθήτω ἐνώπιόν σου πᾶς ὁ μόχθος ὃς εὗρεν ἡμᾶς καὶ τοὺς βασιλεῖς ἡμῶν, καὶ τοὺς ἄρχοντας ἡμῶν, καὶ τοὺς ἱερεῖς ἡμῶν, καὶ τοὺς προφήτας ἡμῶν, καὶ τοὺς πατέρας ἡμῶν, καὶ ἐν παντὶ τῷ λαῷ σου ἀπὸ ἡμερῶν βασιλέων Ἀσσοὺρ καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

33. Καὶ σὺ δίκαιος ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἐρχομένοις ἐφ' ἡμᾶς, ὅτι ἀλήθειαν ἐποίησας, καὶ ἡμεῖς ἐξημάρτομεν,

34. καὶ οἱ βασιλεῖς ἡμῶν, καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν, καὶ οἱ ἱερεῖς ἡμῶν, καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν οὐκ ἐποίησαν τὸν νόμον σου, καὶ οὐ προσέσχον τῶν ἐντολῶν σου, καὶ τὰ μαρτύριά σου ἃ διεμαρτύρω αὐτοῖς.

35. Καὶ αὐτοὶ ἐν βασιλείᾳ σου καὶ ἐν ἀγαθωσύνῃ σου τῇ πολλῇ ᾗ ἔδωκας αὐτοῖς, καὶ ἐν τῇ γῇ τῇ πλατείᾳ καὶ λιπαρᾷ ᾗ ἔδωκας ἐνώπιον αὐτῶν, οὐκ ἐδούλευσάν σοι, καὶ οὐκ ἀπέστρεψαν ἀπὸ ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν τῶν πονηρῶν.

36. Ἰδοὺ σήμερον ἐσμὲν δοῦλοι, καὶ ἡ γῆ ἣν ἔδωκας τοῖς πατράσιν ἡμῶν φαγεῖν τὸν καρπὸν αὐτῆς καὶ τὰ ἀγαθὰ αὐτῆς, ἰδοὺ ἐσμὲν δοῦλοι ἐπ' αὐτῆς,

37. καὶ οἱ καρποὶ αὐτῆς πολλοὶ τοῖς βασιλεῦσιν οἷς ἔδωκας ἐφ' ἡμᾶς ἐν ἁμαρτίαις ἡμῶν, καὶ ἐπὶ τὰ σώματα ἡμῶν ἐξουσιάζουσι, καὶ ἐν κτήνεσιν ἡμῶν, ὡς ἀρεστὸν αὐτοῖς, καὶ ἐν θλίψει μεγάλῃ ἐσμέν.

38. Καὶ ἐν πᾶσι τούτοις ἡμεῖς διατιθέμεθα πίστιν, καὶ γράφομεν, καὶ ἐπισφραγίζουσιν ἄρχοντες ἡμῶν, Λευῖται ἡμῶν, ἱερεῖς ἡμῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

1. Καὶ ἐπὶ τῶν σφραγιζόντων Νεεμίας Ἀρτασασθὰ υἱὸς Ἀχαλία, καὶ Σεδεκίας
2. υἱὸς Ἀραία, καὶ Ἀζαρία, καὶ Ἱερεμία,
3. Φασοὺρ, Ἀμαρία, Μελχία,
4. Ἀττοὺς, Σεβανὶ, Μαλοὺχ,
5. Ἰρὰμ, Μεραμὼθ, Ἀβδία,
6. Δανιὴλ, Γανναθὼν, Βαροὺχ,
7. Μεσουλὰμ, Ἀβία, Μιαμὶν,
8. Μααζία, Βελγαῒ, Σαμαΐα, οὗτοι ἱερεῖς.
9. Καὶ οἱ Λευῖται, Ἰησοὺς υἱὸς Ἀζανία, Βαναίου ἀπὸ υἱῶν Ἠναδὰδ, Καδμιὴλ
10. καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, Σαβανία, Ὠδουΐα, Καλιτὰν, Φελία, Ἀνὰν,
11. Μιχὰ, Ῥοὼβ, Ἀσεβίας,
12. Ζακχὼρ, Σαραβία, Σεβανία,
13. Ὠδοὺμ· υἱοὶ Βανουαῒ
14. ἄρχοντες τοῦ λαοῦ Φόρος, Φαὰθ, Μωὰβ, Ἠλὰμ, Ζαθουΐα· υἱοὶ Βανὶ,

tuis peccaverunt, quæ faciens ea homo vivet in eis : et dederunt dorsum rebelle, et cervicem suam induraverunt et non audierunt.

30. Et protraxisti super eos annos multos, et contestatus es eis in spiritu tuo in manu prophetarum tuorum, et non perceperunt auribus, et dedisti eos in manu populorum terræ.

31. Et tu in miserationibus tuis multis non fecisti eos in consummationem, et non dereliquisti eos, quoniam fortis es et misericors et miserator.

32. Et nunc, Deus noster fortis, magnus, validus et terribilis, custodiens testamentum tuum et misericordiam tuam, ne paucus sit coram te omnis labor qui invenit nos et reges nostros, et principes nostros, et sacerdotes nostros, et prophetas nostros, et patres nostros, et in omni populo tuo a diebus regum Assur et usque ad diem hanc.

33. Et tu justus in omnibus quæ veniunt super nos, quoniam veritatem fecisti, et nos peccavimus,

34. et reges nostri, et principes nostri, et sacerdotes nostri, et patres nostri non fecerunt legem tuam, et non attenderunt mandata tua, et testimonia tua quæ contestatus es eis.

35. Et ipsi in regno tuo et in bonitate tua multa quam dedisti eis, et in terra lata et pingui quam dedisti coram eis, non servierunt tibi, et non averterunt se a studiis suis malis.

36. Ecce hodie sumus servi, et terra quam dedisti patribus nostris ad comedendum fructum ejus et bona ejus, ecce sumus servi super eam,

37. et fructus ejus multi regibus quos dedisti super nos in peccatis nostris, et super corpora nostra potestatem habent, et in pecoribus nostris, sicut placitum eis, et in tribulatione magna sumus.

38. Et in omnibus his nos disponimus fidem, et scribimus, et signant principes nostri, Levitæ nostri, sacerdotes nostri.

CAPUT X.

1. Et super obsignantes Neemias Artasastha filius Achalia, et Sedecias
2. filius Aræa, et Azaria, et Jeremia,
3. Phasur, Amaria, Melchia,
4. Attias, Sebani, Maluch,
5. Iram, Meramoth, Abdia,
6. Daniel, Gannathon, Baruch,
7. Mesulam, Abdia, Miamin,
8. Maazia, Belgai, Samaia, hi sacerdotes.
9. Et Levitæ, Jesus filius Azania, Banæu de filiis Enadad, Cadmiel
10. et fratres ejus, Sabania, Odvia, Calitan, Phelia, Anan,
11. Micha, Roob, Asebias,
12. Zacchor, Sarabia, Sebania,
13. Odum : filii Banue
14. principes populi Phoros, Phaath, Moab, Elam, Zathuia . filii Bani,

15. Ἀσγὰδ, Βηβαὶ,
16. Ἀδανία, Βαγοὶ, Ἡδὶν,
17. Ἀτὴρ, Ἐζεκία, Ἀζοὺρ,
18. Ὠδουία, Ἡσὰμ, Βησὶ,
19. Ἀρὶφ, Ἀναθὼθ, Νωβαὶ,
20. Μεγαφὴς, Μεσουλλὰμ, Ἡζὶρ,
21. Μεσωζεβὴλ, Σαδοὺκ, Ἰεδδούα,
22. Φαλτία, Ἀνὰν, Ἀναΐα,
23. Ὡσηὲ, Ἀνανία, Ἀσοὺβ,
24. Ἀλωὴς, Φαλαὶ, Σωβὴκ,
25. Ῥεοὺμ, Ἐσσαβανὰ, Μαασία,
26. καὶ Ἀΐα, Αἰνὰν, Ἡνὰμ,
27. Μαλοὺχ, Ἡρὰμ, Βαανὰ,
28. καὶ οἱ κατάλοιποι τοῦ λαοῦ, οἱ ἱερεῖς, οἱ Λευῖται, οἱ πυλωροὶ, οἱ ᾄδοντες, οἱ Ναθινὶμ, καὶ πᾶς ὁ προςπορευόμενος ἀπὸ λαῶν τῆς γῆς πρὸς νόμον τοῦ Θεοῦ, γυναῖκες αὐτῶν, υἱοὶ αὐτῶν, θυγατέρες αὐτῶν· πᾶς ὁ εἰδὼς καὶ συνιὼν,
29. ἐνίσχυον ἐπὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν, καὶ κατηράσαντο αὐτοὺς, καὶ εἰςήλθοσαν ἐν ἀρᾷ καὶ ἐν ὅρκῳ τοῦ πορεύεσθαι ἐν νόμῳ τοῦ Θεοῦ ὃς ἐδόθη ἐν χειρὶ Μωϋσῆ δούλου τοῦ Θεοῦ, φυλάσσεσθαι καὶ ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολὰς Κυρίου, καὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ, καὶ τὰ προστάγματα αὐτοῦ·
30. καὶ τοῦ μὴ δοῦναι θυγατέρας ἡμῶν τοῖς λαοῖς τῆς γῆς, καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν οὐ ληψόμεθα τοῖς υἱοῖς ἡμῶν·
31. καὶ λαοὶ τῆς γῆς οἱ φέροντες τοὺς ἀγορασμοὺς καὶ πᾶσαν πρᾶσιν ἐν ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου ἀποδόσθαι, οὐκ ἀγορῶμεν παρ' αὐτῶν ἐν σαββάτῳ καὶ ἐν ἡμέρᾳ ἁγίᾳ· καὶ ἀνήσομεν τὸ ἔτος τὸ ἕβδομον, καὶ ἀπαίτησιν πάσης χειρός·
32. καὶ στήσομεν ἐφ' ἡμᾶς ἐντολὰς δοῦναι ἐφ' ἡμᾶς τρίτον τοῦ διδράχμου κατ' ἐνιαυτὸν εἰς δουλείαν οἴκου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν,
33. εἰς ἄρτους τοῦ προςώπου, καὶ θυσίαν τοῦ ἐνδελεχισμοῦ, καὶ εἰς ὁλοκαύτωμα τοῦ ἐνδελεχισμοῦ τῶν σαββάτων, τῶν νουμηνιῶν, εἰς τὰς ἑορτὰς καὶ εἰς τὰ ἅγια, καὶ τὰ περὶ ἁμαρτίας, ἐξιλάσασθαι περὶ Ἰσραὴλ, καὶ εἰς ἔργα οἴκου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.
34. Καὶ κλήρους ἐβάλομεν περὶ κλήρου ξυλοφορίας, οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται καὶ ὁ λαὸς, ἐνέγκαι εἰς οἶκον Θεοῦ ἡμῶν, εἰς οἶκον πατριῶν ἡμῶν, εἰς καιροὺς ἀπὸ χρόνων, ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτὸν, ἐκκαῦσαι ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν, ὡς γέγραπται ἐν τῷ νόμῳ,
35. καὶ ἐνέγκαι τὰ πρωτογεννήματα τῆς γῆς ἡμῶν, καὶ πρωτογεννήματα καρποῦ παντὸς ξύλου ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτὸν εἰς οἶκον Κυρίου,
36. καὶ τὰ πρωτότοκα υἱῶν ἡμῶν καὶ κτηνῶν ἡμῶν, ὡς γέγραπται ἐν τῷ νόμῳ, καὶ τὰ πρωτότοκα τῶν βοῶν ἡμῶν καὶ ποιμνίων ἡμῶν ἐνέγκαι εἰς οἶκον Θεοῦ ἡμῶν, τοῖς ἱερεῦσι τοῖς λειτουργοῦσιν ἐν οἴκῳ Θεοῦ ἡμῶν.
37. Καὶ τὴν ἀπαρχὴν σίτων ἡμῶν καὶ τὸν καρπὸν παντὸς ξύλου, οἴνου, καὶ ἐλαίου, οἴσομεν τοῖς ἱερεῦσιν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον οἴκου τοῦ Θεοῦ, καὶ δεκάτην γῆς ἡμῶν τοῖς Λευίταις· καὶ αὐτοὶ οἱ Λευῖται δεκατοῦντες ἐν πάσαις πόλεσι δουλείας ἡμῶν.
38. Καὶ ἔσται ὁ ἱερεὺς υἱὸς Ἀαρὼν μετὰ τοῦ Λευί-

15. Asgad, Bebai,
16. Adania, Bagoi, Edin,
17. Ater, Ezecia, Azur,
18. Odvia, Esam, Besi,
19. Ariph, Anathoth, Nobai,
20. Megaphes, Mesullam, Ezir,
21. Mesozebel, Saduc, Jeddua,
22. Phaltia, Anan, Anaia,
23. Osee, Anania, Asub,
24. Aloes, Phalai, Sobec,
25. Reum, Essabana, Maasi
26. et Aia, Ænan, Henam,
27. Maluch, Eram, Baana,
28. et reliqui de populo, sacerdotes, Levitæ, janitores, cantores, Nathinim, et omnis accedens de populis terræ ad legem Dei, uxores eorum, filii eorum, filiæ eorum : omnis sciens et intelligens,
29. invalescebant super fratribus suis, et execratione adstringebant eos, et ingressi sunt in execratione et in juramento ambulandi in lege Dei quæ data est in manu Moysi servi Dei, custodiendi et faciendi omnia mandata Domini, et judicia ejus, et præcepta ejus :
30. et non dandi filias nostras populis terræ, et filias eorum non accipiemus filiis nostris :
31. et populi terræ afferentes venalia et omnem venditionem in die sabbati ad vendendum, non ememus ab eis in sabbato et in die sancta : et dimittemus annum septimum, et exactionem universæ manus :
32. et statuemus super nos mandata ad dandum super nos tertiam partem didrachmatis per annum in servitutem domus Dei nostri,
33. in panes faciei, et sacrificium continuationis, et in holocaustum continuationis sabbatorum, neomeniarum, in festivitates et in sancta, et quæ pro peccato, ad depropitiandum pro Israel, et ad opera domus Dei nostri.
34. Et sortes jecimus de sorte portationis lignorum, sacerdotes et Levitæ et populus, ad afferendum in domum Dei nostri, in domum patriarum nostrarum, in tempora a temporibus, annum per annum, ad accendendum super altare Domini Dei nostri, sicut scriptum est in lege,
35. et ad afferendum primitiva terræ nostræ, et primitiva fructus omnis ligni annum per annum in domum Domini,
36. et primogenita filiorum nostrorum et pecorum nostrorum, sicut scriptum est in lege, et primogenita boum nostrorum et gregum nostrorum ad afferendum in domum Dei nostri, sacerdotibus ministrantibus in domo Dei nostri.
37. Et primitias frumentorum nostrorum et fructum omnis ligni, vini, et olei, afferemus sacerdotibus in gazophylacium domus Dei, et decimam terræ nostræ Levitis : et ipsi Levitæ decimas accipientes in omnibus civitatibus servitutis nostræ.
38. Et erit sacerdos filius Aaron cum Levita in decima

τοῦ ἐν τῇ δεκάτῃ τοῦ Λευίτου, καὶ οἱ Λευῖται ἀνοίσουσι τὴν δεκάτην τῆς δεκάδος εἰς οἶκον Θεοῦ ἡμῶν, εἰς τὰ γαζοφυλάκια εἰς οἶκον τοῦ Θεοῦ.

39. Ὅτι εἰς τοὺς θησαυροὺς εἰςοίσουσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Λευὶ τὰς ἀπαρχὰς τοῦ σίτου, καὶ τοῦ οἴνου, καὶ τοῦ ἐλαίου, καὶ ἐκεῖ σκεύη τὰ ἅγια καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λειτουργοὶ καὶ οἱ πυλωροὶ καὶ οἱ ᾄδοντες, καὶ οὐκ ἐγκαταλείψομεν τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Καὶ ἐκάθισαν οἱ ἄρχοντες τοῦ λαοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ οἱ κατάλοιποι τοῦ λαοῦ ἐβάλοσαν κλήρους ἐνέγκαι ἕνα ἀπὸ τῶν δέκα καθίσαι ἐν Ἱερουσαλὴμ πόλει τῇ ἁγίᾳ, καὶ ἐννέα μέρη ἐν ταῖς πόλεσι.

2. Καὶ εὐλόγησεν ὁ λαὸς τοὺς πάντας ἄνδρας τοὺς ἑκουσιαζομένους καθίσαι ἐν Ἱερουσαλήμ.

3. Καὶ οὗτοι οἱ ἄρχοντες τῆς χώρας οἳ ἐκάθισαν ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν πόλεσιν Ἰούδα· ἐκάθισαν ἀνὴρ ἐν κατασχέσει αὐτοῦ, ἐν πόλεσιν αὐτῶν Ἰσραὴλ, οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, καὶ οἱ Ναθιναῖοι, καὶ οἱ υἱοὶ δούλων Σαλωμών·

4. καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐκάθισαν ἀπὸ υἱῶν Ἰούδα, καὶ ἀπὸ υἱῶν Βενιαμίν· ἀπὸ υἱῶν Ἰούδα, Ἀθαΐα υἱὸς Ἀζία, υἱὸς Ζαχαρία, υἱὸς Σαμαρία, υἱὸς Σαφατία, υἱὸς Μαλελεὴλ· καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Φαρὲς,

5. καὶ Μαασία υἱὸς Βαροὺχ, υἱὸς Χαλαζὰ, υἱὸς Ὀζία, υἱὸς Ἀδαΐα, υἱὸς Ἰωαρὶβ, υἱὸς Ζαχαρίου, υἱὸς τοῦ Σηλωνί·

6. πάντες υἱοὶ Φαρὲς οἱ καθήμενοι ἐν Ἱερουσαλὴμ, τετρακόσιοι ἑξηκονταοκτὼ ἄνδρες δυνάμεως.

7. Καὶ οὗτοι υἱοὶ Βενιαμὶν, Σηλὼ υἱὸς Μεσουλὰμ, υἱὸς Ἰωὰδ, υἱὸς Φαδαΐα, υἱὸς Κωλεΐα, υἱὸς Μαασίου, υἱὸς Ἐθιὴλ, υἱὸς Ἰεσία,

8. καὶ ὀπίσω αὐτοῦ Γηβὲ, Σηλὶ, ἐννακόσιοι εἰκοσιοκτώ.

9. Καὶ Ἰωὴλ υἱὸς Ζεχρὶ ἐπίσκοπος ἐπ' αὐτούς· καὶ Ἰούδα υἱὸς Ἀσανὰ ἀπὸ τῆς πόλεως, δεύτερος

10. ἀπὸ τῶν ἱερέων· καὶ Ἰαδία υἱὸς Ἰωαρὶβ, Ἰαχὶν,

11. Σαραία υἱὸς Ἐλχία, υἱὸς Μεσουλὰμ, υἱὸς Σαδδοὺκ, υἱὸς Μαριὼθ, υἱὸς Αἰτὼθ ἀπέναντι οἴκου τοῦ Θεοῦ.

12. Καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν ποιοῦντες τὸ ἔργον τοῦ οἴκου, ὀκτακόσιοι εἰκοσιδύο. Καὶ Ἀδαΐα υἱὸς Ἱεροὰμ υἱοῦ Φαλαλία, υἱοῦ Ἀμασὶ, υἱὸς Ζαχαρία, υἱὸς Φασσοὺρ, υἱὸς Μελχία,

13. καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἄρχοντες πατριῶν, διακόσιοι τεσσαρακονταδύο. Καὶ Ἀμασία υἱὸς Ἐσδριὴλ, υἱοῦ Μεσαριμὶθ, υἱοῦ Ἐμμὴρ,

14. καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δυνατοὶ παρατάξεως, ἑκατὸν εἰκοσιοκτὼ, καὶ ἐπίσκοπος Βαδιὴλ υἱὸς τῶν μεγάλων.

(*) 15. Καὶ ἀπὸ τῶν Λευιτῶν Σαμαΐα υἱὸς Ἐσρικὰμ,

17. Ματθανίας υἱὸς Μιχὰ, καὶ Ἰωβὴβ υἱὸς Σαμουὶ,

(*) 15. Καὶ ἀπὸ τῶν Λευιτῶν, Σαμαΐα υἱὸς Ἐσρικὰμ, υἱοῦ Ἀσαβία, υἱοῦ Βοννᾶ.

16. Καὶ Σαββαθαῖος καὶ Ἰωσαβὰδ ἐπὶ τὰ ἔργα τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ τοῦ ἐξωτάτου, καὶ ἀπὸ τῶν ἀρχόντων τῶν Λευιτῶν.

Levitæ, et Levitæ offerent decimam decimæ in domum Dei nostri, in gazophylacia in domum Dei.

39. Quoniam in thesauros inferent filii Israel et filii Levi primitias frumenti, et vini, et olei, et ibi vasa sancta et sacerdotes et ministri et janitores et cantores, et non derelinquemus domum Dei nostri.

CAPUT XI.

1. Et sederunt principes populi in Jerusalem : et reliqui de populo miserunt sortes ad adducendum unum e decem ad sedendum in Jerusalem civitate sancta, et novem partes in civitatibus.

2. Et benedixit populus omnes viros sponte se offerentes ad sedendum in Jerusalem.

3. Et hi principes provinciæ qui sederunt in Jerusalem et in civitatibus Juda : sederunt vir in possessione sua, in civitatibus suis Israel, sacerdotes et Levitæ, et Nathinæi, et filii servorum Salomon :

4. et in Jerusalem sederunt de filiis Juda, et de filiis Benjamin : de filiis Juda, Athaia filius Azia, filius Zacharia, filius Samaria, filius Saphatia, filius Maleleel : et de filiis Phares,

5. et Maasia filius Baruch, filius Chalaza, filius Ozia, filius Adaia, filius Joarib, filius Zachariæ, filius Seloni :

6. omnes filii Phares sedentes in Jerusalem, quadringenti sexaginta octo viri virtutis.

7. Et hi filii Benjamin, Selo filius Mesulam, filius Joad, filius Phadaia, filius Coleia, filius Maasiæ, filius Ethiel, filius Jesia,

8. et post eum Gebe, Seli, nongenti viginti octo.

9. Et Joel filius Zechri visitator super eos : et Juda filius Asana de civitate, secundus

10. de sacerdotibus : et Jadia filius Joarib, Jachin,

11. Saræa filius Elchia, filius Mesulam, filius Sadduc, filius Marioth, filius Ætoth ante domum Dei.

12. Et fratres eorum facientes opus domus, octingenti viginti duo. Et Adaia filius Jeroam filii Phalalia, filii Amasi, filius Zacharia, filius Phassur, filius Melchia,

13. et fratres ejus principes patriarum, ducenti quadraginta duo. Et Amasia filius Esdriel, filii Mesarimith, filii Emmer,

14. et fratres ejus potentes aciei, centum viginti octo, et visitator Badiel filius magnorum.

15. Et de Levitis, Samaia filius Esricam,

17. Matthanias filius Micha, et Jobed filius Samui,

15. Et de Levitis, Samaia filius Esricam, filii Asabiæ, filii Bonna.

16. Et Sabbathæus et Josabad super opera in domo Dei forinsecus, et a principibus Levitarum.

18. διακόσιοι ὀγδοηκοντατέσσαρες.
19. Καὶ οἱ πυλωροὶ, Ἀκοὺβ, Τελαμὶν, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν, ἑκατὸν ἑβδομηκονταδύο. (*)
22. Καὶ ἐπίσκοπος Λευιτῶν υἱὸς Βανὶ, υἱὸς Ὀζὶ, υἱὸς Ἀσαβία, υἱὸς Μιχά. Ἀπὸ υἱῶν Ἀσὰφ τῶν ᾀδόντων ἀπέναντι ἔργου οἴκου τοῦ Θεοῦ·
23. ὅτι ἐντολὴ τοῦ βασιλέως εἰς αὐτούς.
24. Καὶ Φαθαΐα υἱὸς Βασηζὰ πρὸς χεῖρα τοῦ βασιλέως εἰς πᾶν χρῆμα τῷ λαῷ,
25. καὶ πρὸς τὰς ἐπαύλεις ἐν ἀγρῷ αὐτῶν, καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἰούδα ἐκάθισαν ἐν Καριαθαρβὸκ,
26. καὶ ἐν Ἰησοῦ,
27. καὶ ἐν Βηρσαβεὲ, καὶ ἐπαύλεις αὐτῶν (**)
30. Λαχὶς καὶ ἀγροὶ αὐτῆς· καὶ παρενεβάλοσαν ἐν Βηρσαβεέ.
31. Καὶ οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν ἀπὸ Γαβαὰ Μαχμάς....
36. Καὶ ἀπὸ τῶν Λευιτῶν μερίδες Ἰούδα τῷ Βενιαμίν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

1. Καὶ οὗτοι οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται οἱ ἀναβάντες μετὰ Ζοροβάβελ υἱοῦ Σαλαθιὴλ καὶ Ἰησοῦ· Σαραΐα, Ἱερεμία, Ἔσδρα,
2. Ἀμαρία, Μαλοὺχ,
(***) 3. Σεχενία.
7. Οὗτοι οἱ ἄρχοντες τῶν ἱερέων, καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἐν ἡμέραις Ἰησοῖ.
8. Καὶ οἱ Λευῖται, Ἰησοῦ, Βανουῒ, Καδμιὴλ, Σαραβία, Ἰωδαὲ, Ματθανία, ἐπὶ τῶν χειρῶν αὐτὸς, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν εἰς τὰς ἐφημερίας. (****)
10. Καὶ Ἰησοῦς ἐγέννησε τὸν Ἰωακὶμ, καὶ Ἰωακὶμ ἐγέννησε τὸν Ἐλιασὶβ, καὶ Ἐλιασὶβ τὸν Ἰωδαὲ,

---

17. Καὶ Ματθανίας υἱὸς Μιχὰ, υἱὸς Ζεχρεὶ υἱοῦ Ἀσὰβ ἄρχων τοῦ αἴνου, καὶ Ἰούδα τῆς προσευχῆς, καὶ Βοχχείας δεύτερος ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ Ἀβδίας υἱὸς Σαμαίου υἱοῦ Γαλὲλ υἱοῦ Ἰδιθοῦν.
18. Πάντες οἱ Λευῖται ἐν τῇ πόλει τῇ ἁγίᾳ διακόσιοι ὀγδοήκοντα τέσσαρες. (*Compl.*)
(*) 20. Τὸ δὲ λοιπὸν τοῦ Ἰσραὴλ καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι τῆς Ἰουδαίας, ἀνὴρ ἐν τῇ κληρονομίᾳ αὐτοῦ.
21. Καὶ οἱ Ναθιναῖοι, οἳ κατῴκησαν ἐν Ὀφλᾷ, καὶ Σιαὰ, καὶ Γεσφὰς ἀπὸ τῶν Ναθιναίων. (*Compl.*)
(**) 28. Καὶ ἐν Σεκελὰγ, καὶ ἐν Μαβνῇ, καὶ ἐν ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς.
29. Καὶ ἐν Ῥεμαῶν, καὶ ἐν Σαρὰ, καὶ ἐν Ἱεριμούθ.
30. Καὶ ἐν Ζαννοὰ καὶ Ὀδολλὰμ, καὶ τοῖς ἐπαύλεσιν αὐτῶν, καὶ ἐν Λαχεὶς καὶ τοῖς ἀγροῖς αὐτῆς, καὶ ἐν Ἀζηκὰ, καὶ ἐν ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς· καὶ παρενέβαλον ἐν Βηρσαβεὲ ἕως φάραγγος Ἐννόμ. (*Compl.*)
31. .... καίγε καὶ Βαιθὴλ καὶ τῶν θυγατέρων αὐτῆς.
32. Καὶ ἐν Ἀναθὼθ, Νὸβ, Ἀνία,
33. Ἀσὼρ, Ῥαμὰ, Γεθθαΐμ,
34. Ἀδὼδ, Σεβωεὶμ, Ναβαλὰτ, Λύδδα
35. καὶ Ὠνωγηαραστίμ. (*Compl.*)

(***) 3. Σεχενίας, Ῥεοὺμ, Μαρειμὼθ,
4. Ἀδαΐας, Γεναθὼν, Ἀβίας,
5. Μιαμεὶν, Μααδίας, Βελγὰς,
6. Σεμεΐας, Ἰωαρεὶβ, Ἰδεΐας, Σαλοὺ, Ἀμοὺκ, Χελκείας, Ὠζουΐας. (*Compl.*)
(****) 9. Καὶ Βακβακίας καὶ Ἀναὶ, οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἀπέναντι αὐτῶν εἰς τὰς ἐφημερίας. (*Compl.*)

18. ducenti octuaginta quatuor.
19. Et janitores, Acub, Telamin, et fratres eorum, centum septuaginta duo.
22. Et visitator Levitarum filius Bani, filius Ozi, filius Asabia, filius Micha. De filiis Asaph cantorum ante opus domus Dei :
23. quoniam mandatum regis ad eos.
24. Et Phathaia filius Baseza ad manum regis ad omnem usum populo,
25. et ad pagos in agro suo, et de filiis Juda sederunt in Cariatharboc,
26. et in Jesu,
27. et in Bersabee, et pagi eorum
30. Lachis et agri ejus : et castrametati sunt in Bersabee.
31. Et filii Benjamin de Gabaa Machmas....
36. Et de Levitis partes Juda Benjamin.

CAPUT XII.

1. Et hi sacerdotes et Levitæ qui ascenderunt cum Zorobabel filio Salathiel et Jesu : Saraia, Jeremia, Esdra,
2. Amaria, Maluch,
3. Sechenia.
7. Isti principes sacerdotum, et fratres eorum in diebus Jesoi.
8. Et Levitæ, Jesu, Banui, Cadmiel, Sarabia, Jodae, Matthania, super manus ipse, et fratres eorum in vices.
10. Et Jesus genuit Joacim, et Joacim genuit Eliasib, et Eliasib Jodae,

---

17. Et Matthanias filius Micha, filius Zechri filii Asab princeps laudationis, et Juda *princeps* orationis, et Bocchias secundus de fratribus ejus, et Abdias filius Samææ filii Galel filii Idithun.
18. Omnes Levitæ in civitate sancta ducenti octoginta quatuor.
20. Reliqui autem ex Israel et sacerdotes et Levitæ in universis civitatibus Juda, vir in hæreditate sua.
21. Et Nathinæi, qui habitabant in Ophla, et Siaa, et Gesphas de Nathinæis.
28. Et in Secelag, et in Mabne, et in filiabus ejus.
29. Et in Remaon, et in Sara, et in Jerimuth.
30. Et in Zannoa et Odollam, et in villis earum, et in Lachis et regionibus ejus, et in Azeca, et in filiabus ejus : et castrametati sunt in Bersabee usque ad vallem Ennom.
31. .... Etiam et Bæthel et filiarum ejus.
32. Et in Anathoth, Nob, Ania,
33. Asor, Rhama, Getthaim,
34. Adod, Seboim, Nabalat, Ludda
35. et Onogearasim.

3. Sechenias, Rheum, Marimoth,
4. Adaias, Genathon, Abias,
5. Miamin, Maadias, Belgas,
6. Semeias, Joiarib, Ideias, Salu, Amuc, Chelceias, Oziuias.
9. Et Bacbacias et Anai, fratres eorum coram eis in vices.

11. καὶ Ἰωδαὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωνάθαν, καὶ Ἰωνάθαν
ἐγέννησε τὸν Ἰαδού.
12. Καὶ ἐν ἡμέραις Ἰωακὶμ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ ἱερεῖς
καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῷ Σαραίᾳ, Ἀμαρία· τῷ
Ἱερεμίᾳ, Ἀνανία·
13. τῷ Ἔσδρᾳ, Μεσουλάμ· τῷ Ἀμαρίᾳ, Ἰωανάν·
14. τῷ Ἀμαλούχ, Ἰωνάθαν· τῷ Σεχενίᾳ, Ἰωσήφ·
15. τῷ Ἀρὲ, Μαννάς· τῷ Μαριὼθ, Ἐλκαΐ·
16. τῷ Ἀδαδαΐ, Ζαχαρία· τῷ Γαναθὼθ, Μεσολάμ·
17. τῷ Ἀβιὰ, Ζεχρί· τῷ Μιαμὶν, Μααδαΐ· τῷ Φε-
λετὶ,
18. τῷ Βαλγὰς, Σαμουέ· τῷ Σεμίᾳ, Ἰωνάθαν·
19. τῷ Ἰωαρὶβ, Ματθαναΐ· τῷ Ἐδίῳ, Ὀζί·
20. τῷ Σαλαΐ, Καλλαΐ· τῷ Ἀμὲκ, Ἀβέδ·
21. τῷ Ἐλκίᾳ, Ἀσαβίας· τῷ Ἰεδεϊού, Ναθαναήλ.
22. Οἱ Λευῖται ἐν ἡμέραις Ἐλιασὶβ, Ἰωαδὰ, καὶ
Ἰωὰ, καὶ Ἰωανὰν, καὶ Ἰδούα, γεγραμμένοι ἄρχοντες
τῶν πατριῶν, καὶ οἱ ἱερεῖς ἐν βασιλείᾳ Δαρείου τοῦ
Πέρσου·
23. υἱοὶ δὲ Λευὶ ἄρχοντες τῶν πατριῶν γεγραμμένοι
ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν, καὶ ἕως ἡμερῶν Ἰωα-
νὰν υἱοῦ Ἐλισούε.
24. Καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν Λευιτῶν Ἀσαβία, καὶ Σα-
ραβία, καὶ Ἰησοῦ· καὶ υἱοὶ Καδμιὴλ καὶ ἀδελφοὶ αὐ-
τῶν κατεναντίον αὐτῶν εἰς ὕμνον αἰνεῖν ἐν ἐντολῇ Δαυὶδ
ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ, ἐφημερίαν πρὸς ἐφημερίαν.
(*) 25. Ἐν τῷ συναγαγεῖν με τοὺς πυλωροὺς
26. ἐν ἡμέραις Ἰωακὶμ υἱοῦ Ἰησοῦ, υἱοῦ Ἰωσεδὲκ,
καὶ ἐν ἡμέραις Νεεμία, καὶ Ἔσδρας ὁ ἱερεὺς καὶ γραμ-
ματεύς.
27. Καὶ ἐν ἐγκαινίοις τείχους Ἱερουσαλὴμ ἐζήτησαν
τοὺς Λευίτας ἐν τοῖς τόποις αὐτῶν τοῦ ἐνέγκαι αὐτοὺς
εἰς Ἱερουσαλὴμ, ποιῆσαι ἐγκαίνια καὶ εὐφροσύνην ἐν
θωδαθά, καὶ ἐν ᾠδαῖς κυμβαλίζοντες, καὶ ψαλτήρια,
καὶ κινύραι.
28. Καὶ συνήχθησαν οἱ υἱοὶ τῶν ᾀδόντων καὶ ἀπὸ
τῆς περιχώρου κυκλόθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀπὸ
ἐπαύλεων,
29. καὶ ἀπὸ ἀγρῶν, ὅτι ἐπαύλεις ᾠκοδόμησαν ἑαυ-
τοῖς οἱ ᾄδοντες ἐν Ἱερουσαλήμ.
30. Καὶ ἐκαθαρίσθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, καὶ
ἐκαθάρισαν τὸν λαὸν καὶ τοὺς πυλωροὺς καὶ τὸ τεῖχος.
31. Καὶ ἀνήνεγκαν τοὺς ἄρχοντας Ἰούδα ἐπάνω τοῦ
τείχους, καὶ ἔστησαν δύο περὶ αἰνέσεως μεγάλους, καὶ
διῆλθον ἐν δεξιῶν ἐπάνω τοῦ τείχους τῆς κοπρίας.
32. Καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω αὐτῶν Ὡσαΐα καὶ ἥμισυ
ἀρχόντων Ἰούδα,
33. καὶ Ἀζαρίας, καὶ Ἔσδρας, καὶ Μεσολλὰμ, καὶ
Ἰούδα, καὶ Βενιαμὶν, καὶ Σαμαΐας, καὶ Ἱερεμία.
34. Καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἱερέων ἐν σάλπιγξι, Ζαχα-
ρίας υἱὸς Ἰωνάθαν, υἱὸς Σαμαΐα, υἱὸς Ματθανία, υἱὸς
Μιχαΐα, υἱὸς Ζακχοὺρ, υἱὸς Ἀσάφ.
35. Καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, Σαμαΐα, καὶ Ὀζιὴλ, Γε-
λωλ, Ἰαμὰ, Ἀΐα, Ναθαναὴλ καὶ Ἰούδα, Ἀνανὶ, τοῦ
αἰνεῖν ἐν ᾠδαῖς Δαυὶδ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ· καὶ Ἔσδρας
ὁ γραμματεὺς ἔμπροσθεν αὐτῶν ἐπὶ πύλης, τοῦ αἰνεῖν
κατέναντι αὐτῶν.

(*) 25. Ματθανίας, καὶ Βακβακίας, Ἀβδείας, Μοσολὰμ, Τελμὼν, Ἀκκοὺβ, φυλάσσοντες πυλωροὶ φυλακῆς. (*Compl.*)

11. et Jodae genuit Jonathan, et Jonathan genuit Jadu.
12. Et in diebus Joacim fratres ejus sacerdotes et prin-
cipes patriarum ipsi Saraia, Amaria : ipsi Jeremia, Anani,
13. ipsi Esdræ, Mesulam : ipsi Amaria, Joanan :
14. ipsi Amaluch, Jonathan : ipsi Sechenia, Joseph :
15. ipsi Are, Mannas : ipsi Marioth, Elcai :
16. ipsi Adadai, Zacharia : ipsi Ganathoth, Mesolam :
17. ipsi Abia, Zechri : ipsi Miamin, Maadai : ipsi Phe-
leti,
18. ipsi Balgas, Samue : ipsi Semia, Jonathan :
19. ipsi Joarib, Matthanai : ipsi Edio, Ozi :
20. ipsi Salai, Callai : ipsi Amec, Abed :
21. ipsi Elcia, Asabias : ipsi Jedeihu, Nathanael.
22. Levitæ in diebus Eliasib, Joada, et Joa, et Joanan,
et Idua, scripti principes patriarum, et sacerdotes in regno
Darii Persæ :
23. Filii autem Levi principes patriarum scripti in libro
verborum dierum, et usque ad dies Joanan filii Elisue.
24. Et principes Levitarum Asabia, et Sarabia, et Jesu :
et filii Cadmiel et fratres eorum ante eos ad hymnum ad
laudandum in mandato David hominis Dei, vicem ad
vicem.
25. In congregando me janitores
26. in diebus Joacim filii Jesu, filii Josedec, et in diebus
Neemia, et Esdras sacerdos et scriba.
27. Et in encæniis muri Jerusalem quæsierunt Levitas
in locis eorum ad adducendum eos in Jerusalem, ad fa-
ciendum encænia et lætitiam in thodatha, et in canticis
pulsantes cymbala, et psalteria, et citharæ.
28. Et congregati sunt filii cantorum et de adjacente
regione in circuitu in Jerusalem, et de villis,
29. et de agris, quoniam villas ædificaverant sibi can-
tores in Jerusalem.
30. Et mundati sunt sacerdotes et Levitæ, et mundave-
runt populum et janitores et murum.
31. Et ascendere fecerunt principes Juda super murum,
et statuerunt duos pro laudatione magnos, et transierunt
a dextris super murum stercoris.
32. Et iverunt post eos Osaia et dimidium principum
Juda,
33. et Azarias, et Esdras, et Mesollam, et Juda, et
Benjamin, et Samarias, et Jeremia.
34. et de filiis sacerdotum in tubis, Zacharias filius Jo-
nathan, filius Samaia, filius Matthania, filius Michæa,
filius Zacchur, filius Asaph.
35. Et fratres ejus, Samaia, et Oziel, Gelol, Jama,
Aia, Nathanael et Juda, Anani, ad laudandum in canticis
David hominis Dei : et Esdras scriba ante eos super portam,
ad laudandum ante eos.

25. Matthanias, et Bacbacias, Abdias, Mosolam, Telmon, Accub, custodientes janitores custodiæ.

36. Καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ κλίμακας πόλεως Δαυὶδ ἐν ἀναβάσει τοῦ τείχους ἐπάνωθεν τοῦ οἴκου Δαυὶδ καὶ ἕως τῆς πύλης τοῦ ὕδατος Ἐφραίμ, καὶ ἐπὶ τὴν πύλην ἰχθυρὰν, καὶ πύργῳ Ἀναμεήλ, καὶ ἕως πύλης τῆς προβατικῆς. Καὶ ἠκούσθησαν οἱ ᾄδοντες, καὶ ἐπεσκέπησαν. (*)

42. Καὶ ἔθυσαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ θυσιάσματα μεγάλα, καὶ ηὐφράνθησαν, ὅτι ὁ Θεὸς ηὔφρανεν αὐτοὺς μεγάλως· καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ηὐφράνθησαν, καὶ ἠκούσθη ἡ εὐφροσύνη ἐν Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ μακρόθεν.

43. Καὶ κατέστησαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἄνδρας ἐπὶ τῶν γαζοφυλακίων, τοῖς θησαυροῖς, ταῖς ἀπαρχαῖς, καὶ ταῖς δεκάταις, καὶ τοῖς συνηγμένοις ἐν αὐτοῖς ἄρχουσι τῶν πόλεων, μερίδας τοῖς ἱερεῦσι καὶ τοῖς Λευίταις, ὅτι εὐφροσύνη ἐν Ἰούδᾳ ἐπὶ τοὺς ἱερεῖς, καὶ ἐπὶ τοὺς Λευίτας τοὺς ἑστῶτας.

44. Καὶ ἐφύλαξαν φυλακὰς Θεοῦ αὐτῶν, καὶ φυλακὰς τοῦ καθαρισμοῦ, καὶ τοὺς ᾄδοντας, καὶ τοὺς πυλωροὺς, ὡς ἐντολαὶ Δαυὶδ καὶ Σαλωμὼν υἱοῦ αὐτοῦ.

45. Ὅτι ἐν ἡμέραις Δαυὶδ Ἀσὰφ ἀπ' ἀρχῆς πρῶτος τῶν ᾀδόντων, καὶ ὕμνον καὶ αἴνεσιν τῷ Θεῷ.

46. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐν ἡμέραις Ζοροβάβελ καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις Νεεμίου, διδόντες μερίδας τῶν ᾀδόντων καὶ τῶν πυλωρῶν, λόγον ἡμέρας ἐν ἡμέρᾳ αὐτοῦ, καὶ ἁγιάζοντες τοῖς Λευίταις, καὶ οἱ Λευῖται ἁγιάζοντες τοῖς υἱοῖς Ἀαρών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

1. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀνεγνώσθη ἐν βιβλίῳ Μωϋσῆ ἐν ὠσὶ τοῦ λαοῦ· καὶ εὑρέθη γεγραμμένον ἐν αὐτῷ, ὅπως μὴ εἰσέλθωσιν Ἀμμανῖται καὶ Μωαβῖται ἐν ἐκκλησίᾳ Θεοῦ ἕως αἰῶνος,

2. ὅτι οὐ συνήντησαν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἐν ἄρτῳ καὶ ὕδατι, καὶ ἐμισθώσαντο ἐπ' αὐτὸν τὸν Βαλαὰμ καταράσασθαι, καὶ ἐπέστρεψεν ὁ Θεὸς ἡμῶν τὴν κατάραν εἰς εὐλογίαν.

3. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκουσαν τὸν νόμον, καὶ ἐχωρίσθησαν πᾶς ἐπίμικτος ἐν Ἰσραήλ.

4. Καὶ πρὸ τούτου Ἐλιασὶβ ὁ ἱερεὺς οἰκῶν ἐν γαζοφυλακίῳ οἴκου Θεοῦ ἡμῶν, ἐγγίων Τωβίᾳ.

5. Καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ γαζοφυλάκιον μέγα· καὶ ἐκεῖ ἦσαν πρότερον διδόντες τὴν μαναὰ καὶ τὸν λίβανον καὶ

(*) 37. Καὶ περὶ αἰνέσεως ἡ δευτέρα ἐξεπορεύετο συναντῶσα αὐτοῖς· καὶ ἐγὼ ὀπίσω αὐτῆς, καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ λαοῦ ἐπάνω τοῦ τείχους, ὑπεράνω τοῦ πύργου τῶν Θανουρὶμ καὶ ἕως τοῦ τείχους τοῦ πλατέως·

38. καὶ ὑπεράνω τῆς πύλης Ἐφραίμ, καὶ ἐπὶ τὴν πύλην Εἰσιανὰ, καὶ ἐπὶ τὴν πύλην τὴν ἰχθυηρὰν, καὶ πύργον Ἀναμεὴλ καὶ ἀπὸ τοῦ πύργου τοῦ Μεὰ, καὶ ἕως τῆς πύλης τῆς προβατικῆς· καὶ ἔστησαν ἐπὶ πύλην τῆς φυλακῆς,

39. καὶ ἔστησαν αἱ δύο τῆς αἰνέσεως ἐν οἴκῳ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐγὼ καὶ τὸ ἥμισυ τῶν στρατηγῶν μετ' ἐμοῦ.

40. Καὶ οἱ ἱερεῖς Ἐλιακὶμ, Μαασίας, Μιαμὶν, Μιχαίας, Ἐλιωνὶ, Ζαχαρίας, Ἀνανίας, ἐν σάλπιγξιν,

41. καὶ Μαασίας, καὶ Σεμείας, Ἐλεάζαρ, Ὀζὶ, Ἰωανὰν, Μελχίας, καὶ Ἐλὰμ, καὶ Ἰεζούρ, καὶ ἠκούσθησαν οἱ ᾄδοντες. (*Ald. et Compl.*)

36. Et ascenderunt super scalas civitatis David in ascensione muri desuper domo David et usque ad portam aquæ Ephraim, et super portam piscium, et turri Anameel, et usque ad portam gregis. Et auditi sunt cantores, et visitati sunt.

42. Et sacrificaverunt in die illa victimas magnas, et lætati sunt, quoniam Deus lætificavit eos magnifice : et uxores eorum et filii eorum lætati sunt, et audita est lætitia in Jerusalem a longe.

43. Et constituerunt in die illa viros super gazophylacia, thesauris, primitiis, et decimis, et congregatis in ipsis principibus civitatum, partes sacerdotibus et Levitis, quoniam lætitia in Juda super sacerdotes, et super Levitas stantes.

44. Et custodierunt custodias Dei sui, et custodias mundationis, et cantores, et janitores, sicut mandata David et Salomon filii ejus.

45. Quoniam in diebus David Asaph ab initio primus cantorum, et hymnum et laudem Deo.

46. Et omnis Israel in diebus Zorobabel et in diebus Neemiæ, dantes partes cantorum et janitorum, verbum diei in die ejus, et sanctificantes Levitis, et Levitæ sanctificantes filiis Aaron.

CAPUT XIII.

1. In illa die lectum est in libro Moysi in auribus populi : et inventum est scriptum in eo, ut non ingrediantur Ammanitæ et Moabitæ in ecclesiam Dei usque in sæculum,

2. quoniam non occurrerunt filiis Israel in pane et aqua, et conduxerunt super eum Balaam ad maledicendum, et convertit Deus noster maledictionem in benedictionem.

3. Et factum est, ut audierunt legem, et separati sunt omnis admistus in Israel.

4. Et super hoc Eliasib sacerdos habitans in gazophylacio domus Dei nostri, propinquus Tobiæ.

5. Et fecit sibi gazophylacium magnum ; et ibi fuerant antea dantes manaa et thus et vasa, et decimam frumenti

---

37. Et pro laudatione chorus secundus procedebat occurrens eis : et ego post illum, et dimidium populi super murum, super turrim furnorum et usque ad murum latum :

38. et super portam Ephraim, et super portam antiquam, et super portam piscium, et turrim Anameel et a turri Mea, et usque ad portam gregis : et steterunt super portam custodiæ,

39. et steterunt duo chori laudationis in domo Dei, et ego et dimidium magistratuum mecum.

40. Et sacerdotes Eliacim, Maasias, Miamin, Michæas, Elioni, Zacharias, Ananias, in tubis,

41. et Maasias, et Semeias, Eleazar, Ozi, Joanan, Melchias, et Elam, et Jezur, et auditi sunt cantores.

τὰ σκεύη, καὶ τὴν δεκάτην τοῦ σίτου καὶ τοῦ οἴνου καὶ τοῦ ἐλαίου, ἐντολὴν τῶν Λευιτῶν καὶ τῶν ᾀδόντων καὶ τῶν πυλωρῶν, καὶ ἀπαρχὰς τῶν ἱερέων.

6. Καὶ ἐν παντὶ τούτῳ οὐκ ἤμην ἐν Ἱερουσαλὴμ, ὅτι ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ δευτέρῳ τοῦ Ἀρθασασθὰ βασιλέως Βαβυλῶνος ἦλθον πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ μετὰ τὸ τέλος τῶν ἡμερῶν ᾐτησάμην παρὰ τοῦ βασιλέως,

7. καὶ ἦλθον εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ συνῆκα ἐν τῇ πονηρίᾳ ᾗ ἐποίησεν Ἐλιασὶβ τῷ Τωβίᾳ, ποιῆσαι αὐτῷ γαζοφυλάκιον ἐν αὐλῇ οἴκου τοῦ Θεοῦ.

8. Καὶ πονηρόν μοι ἐφάνη σφόδρα· καὶ ἔῤῥιψα πάντα τὰ σκεύη οἴκου Τωβία ἔξω ἀπὸ τοῦ γαζοφυλακίου.

9. Καὶ εἶπα, καὶ ἐκαθάρισαν τὰ γαζοφυλάκια· καὶ ἐπέστρεψα ἐκεῖ σκεύη οἴκου τοῦ Θεοῦ, τὴν μαναὰ καὶ τὸν λίβανον.

10. Καὶ ἔγνων ὅτι μερίδες τῶν Λευιτῶν οὐκ ἐδόθησαν· καὶ ἐφύγοσαν ἀνὴρ εἰς ἀγρὸν αὐτοῦ, οἱ Λευῖται καὶ οἱ ᾄδοντες ποιοῦντες τὸ ἔργον.

11. Καὶ ἐμαχεσάμην τοῖς στρατηγοῖς, καὶ εἶπα· Διὰ τί ἐγκατελείφθη ὁ οἶκος τοῦ Θεοῦ; Καὶ συνήγαγον αὐτοὺς, καὶ ἔστησα αὐτοὺς ἐπὶ τῇ στάσει αὐτῶν.

12. Καὶ πᾶς Ἰούδα ἤνεγκαν δεκάτην τοῦ πυροῦ καὶ τοῦ οἴνου καὶ τοῦ ἐλαίου εἰς τοὺς θησαυροὺς

13. ἐπὶ χεῖρα Σελεμία τοῦ ἱερέως, καὶ Σαδὼκ τοῦ γραμματέως, καὶ Φαδαΐα ἀπὸ τῶν Λευιτῶν. Καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν Ἀνὰν υἱὸς Ζακχοὺρ υἱὸς Ματθαναίου, ὅτι πιστοὶ ἐλογίσθησαν ἐπ' αὐτοὺς μερίζειν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν.

14. Μνήσθητί μου, ὁ Θεὸς, ἐν ταύτῃ, καὶ μὴ ἐξαλειφθήτω ἔλεός μου ὃ ἐποίησα ἐν οἴκῳ Κυρίου τοῦ Θεοῦ.

15. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις εἶδον ἐν Ἰούδᾳ πατοῦντας ληνοὺς ἐν τῷ σαββάτῳ, καὶ φέροντας δράγματα καὶ ἐπιγεμίζοντας ἐπὶ τοὺς ὄνους καὶ οἶνον καὶ σταφυλὴν καὶ σῦκα καὶ πᾶν βάσταγμα, καὶ φέροντας εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου· καὶ ἐπεμαρτυράμην ἐν ἡμέρᾳ πράσεως αὐτῶν.

16. Καὶ ἐκάθισαν ἐν αὐτῇ φέροντες ἰχθὺν, καὶ πᾶσαν πρᾶσιν πωλοῦντες τῷ σαββάτῳ τοῖς υἱοῖς Ἰούδα καὶ ἐν Ἱερουσαλήμ.

17. Καὶ ἐμαχεσάμην τοῖς υἱοῖς Ἰούδα τοῖς ἐλευθέροις, καὶ εἶπα αὐτοῖς· Τίς ὁ λόγος οὗτος ὁ πονηρὸς ὃν ὑμεῖς ποιεῖτε; καὶ βεβηλοῦτε τὴν ἡμέραν τοῦ σαββάτου;

18. Οὐχὶ οὕτως ἐποίησαν οἱ πατέρες ὑμῶν, καὶ ἤνεγκεν ἐπ' αὐτοὺς ὁ Θεὸς ἡμῶν καὶ ἐφ' ἡμᾶς πάντα τὰ κακὰ ταῦτα καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην; Καὶ ὑμεῖς προστίθετε ὀργὴν ἐπὶ Ἰσραὴλ βεβηλῶσαι τὸ σάββατον;

19. Καὶ ἐγένετο, ἡνίκα κατέστησαν πύλαι ἐν Ἱερουσαλὴμ πρὸ τοῦ σαββάτου, καὶ εἶπα, καὶ ἔκλεισαν τὰς πύλας· καὶ εἶπα, ὥστε μὴ ἀνοιγῆναι αὐτὰς ἕως ὀπίσω τοῦ σαββάτου. Καὶ ἐκ τῶν παιδαρίων μου ἔστησα ἐπὶ τὰς πύλας, ὥστε μὴ αἴρειν βαστάγματα ἐν ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου.

20. Καὶ ηὐλίσθησαν πάντες, καὶ ἐποίησαν πρᾶσιν ἔξω Ἱερουσαλὴμ ἅπαξ καὶ δίς.

21. Καὶ ἐπεμαρτυράμην ἐν αὐτοῖς, καὶ εἶπα πρὸς αὐτούς· Διὰ τί ὑμεῖς αὐλίζεσθε ἀπέναντι τοῦ τείχους; Ἐὰν δευτερώσητε, ἐκτενῶ χεῖρά μου ἐν ὑμῖν. Ἀπὸ τοῦ καιροῦ ἐκείνου οὐκ ἤλθοσαν ἐν σαββάτῳ.

et vini et olei, mandatum Levitarum et cantorum et janitorum, et primitias sacerdotum.

6. Et in omni hoc non fui in Jerusalem, quoniam in anno trigesimo et secundo Arthasastha regis Babylonis veni ad regem, et post finem dierum petii a rege,

7. et veni in Jerusalem, et intellexi in malo quod fecerat Eliasib Tobiæ, faciendo ei gazophylacium in atrio domus Dei.

8. Et malum mihi visum est valde: et projeci omnia vasa domus Tobiæ foras de gazophylacio.

9. Et dixi, et mundaverunt gazophylacia: et retuli illuc vasa domus Dei, manaa et thus.

10. Et cognovi quia partes Levitarum non fuerant datæ: et fugerant vir in agrum suum, Levitæ et cantores facientes opus.

11. Et concertavi cum magistratibus, et dixi: Cur derelicta est domus Dei? Et congregavi eos, et statui eos in statione ipsorum.

12. Et omnis Juda attulerunt decimam tritici et vini et olei in thesauros

13. super manum Selemia sacerdotis, et Sadoc scribæ, et Phadaia ex Levitis. Et ad manum eorum Anan filius Zacchur filius Matthania, quoniam fideles putati sunt super eos distribuere fratribus suis.

14. Memento mei, Deus, in hac, et non deleatur misericordia mea quam feci in domo Domini Dei.

15. In diebus illis vidi in Juda calcantes torcularia in sabbato, et ferentes manipulos et onerantes super asinos et vinum et uvam et ficus et omne onus, et ferentes in Jerusalem in die sabbati: et contestatus sum in die venditionis eorum.

16. Et sederunt in ea ferentes piscem, et omnem venditionem vendentes sabbato filiis Juda et in Jerusalem.

17. Et concertavi cum filiis Juda ingenuis, et dixi eis: Quod verbum hoc malum quod vos facitis? et polluitis diem sabbati?

18. Nonne sic fecerunt patres vestri, et adduxit super eos Deus noster et super nos omnia mala hæc et super civitatem hanc? Et vos additis iram super Israel polluendo sabbatum?

19. Et factum est, quando constiterunt portæ in Jerusalem ante sabbatum, et dixi, et clauserunt portas: et dixi, ut illæ non apperirentur usque post sabbatum. Et de pueris meis statui super portas, ut non tollerent onera in die sabbati.

20. Et commorati sunt omnes, et fecerunt venditionem extra Jerusalem semel et bis.

21. Et contestatus sum in eis, et dixi ad eos: Cur vos commoramini ante murum? Si iteraveritis, extendam manum meam in vos. A tempore illo non venerunt in sabbato.

22. Καὶ εἶπα τοῖς Λευίταις, οἳ ἦσαν καθαριζόμενοι, καὶ ἐρχόμενοι, φυλάσσοντες τὰς πύλας, ἁγιάζειν τὴν ἡμέραν τοῦ σαββάτου. Πρὸς ταῦτα μνήσθητί μου, ὁ Θεὸς, καὶ φεῖσαί μου κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους σου.

23. Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις εἶδον τοὺς Ἰουδαίους οἳ ἐκάθισαν γυναῖκας Ἀζωτίας, Ἀμμανίτιδας, Μωαβίτιδας,

24. καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἥμισυ λαλοῦντες ἀζωτιστὶ, καὶ οὐκ εἰσὶν ἐπιγινώσκοντες λαλεῖν ἰουδαϊστί.

25. καὶ ἐμαχεσάμην μετ' αὐτῶν, καὶ κατηρασάμην αὐτούς· καὶ ἐπάταξα ἐν αὐτοῖς ἄνδρας, καὶ ἐμαδάρωσα αὐτοὺς, καὶ ὥρκισα αὐτοὺς ἐν τῷ Θεῷ· Ἐὰν δῶτε τὰς θυγατέρας ὑμῶν τοῖς υἱοῖς αὐτῶν, καὶ ἐὰν λάβητε ἀπὸ τῶν θυγατέρων αὐτῶν τοῖς υἱοῖς ὑμῶν.

26. Οὐχ οὕτως ἥμαρτε Σαλωμὼν βασιλεὺς Ἰσραήλ; Καὶ ἐν ἔθνεσι πολλοῖς οὐκ ἦν βασιλεὺς ὅμοιος αὐτῷ, καὶ ἀγαπώμενος τῷ Θεῷ ἦν, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ὁ Θεὸς εἰς βασιλέα ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ, καὶ τοῦτον ἐξέκλιναν αἱ γυναῖκες αἱ ἀλλότριαι.

27. Καὶ ὑμῶν μὴ ἀκουσώμεθα ποιῆσαι πᾶσαν πονηρίαν ταύτην, ἀσυνθετῆσαι ἐν τῷ Θεῷ ἡμῶν, καθίσαι γυναῖκας ἀλλοτρίας.

28. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἰωαδὰ τοῦ Ἐλισοὺβ τοῦ ἱερέως τοῦ μεγάλου, νυμφίου τοῦ Σαναβαλλὰτ τοῦ Οὐρανίτου, καὶ ἐξέβρασα αὐτὸν ἀπ' ἐμοῦ.

29. Μνήσθητι αὐτοῖς, ὁ Θεὸς, ἐπὶ ἀγχιστείᾳ τῆς ἱερατείας, καὶ διαθήκη τῆς ἱερατείας καὶ τοὺς Λευίτας.

30. Καὶ ἐκαθάρισα αὐτοὺς ἀπὸ πάσης ἀλλοτριώσεως, καὶ ἔστησα ἐφημερίας τοῖς ἱερεῦσι καὶ τοῖς Λευίταις, ἀνὴρ ὡς τὸ ἔργον αὐτοῦ.

31. Καὶ τὸ δῶρον τῶν ξυλοφόρων ἐν καιροῖς ἀπὸ χρόνων, καὶ ἐν τοῖς βαχχουρίοις. Μνήσθητί μου, ὁ Θεὸς ἡμῶν, εἰς ἀγαθωσύνην.

22. Et dixi Levitis, qui erant mundati, et venientes, custodientes portas, sanctificare diem sabbati. Ad hæc memento mei, Deus, et parce mihi secundum multitudinem misericordiæ tuæ.

23. Et in diebus illis vidi Judæos qui habitare fecerant uxores Azotias, Ammanitidas, Moabitidas,

24. et filii eorum dimidium loquentes azotice, et non sunt scientes loqui judaice.

25. Et concertavi cum eis, et execratus sum eos: et percussi in eis viros, et decalvavi eos, et adjuravi eos, in Deo: Si dederitis filias vestras filiis eorum, et si acceperitis de filiabus eorum filiis vestris.

26. Nonne sic peccavit Salomon rex Israel? Et in gentibus multis non erat rex similis ei, et dilectus Deo erat, et dederat eum Deus in regem super omnem Israel, et hunc declinare fecerunt mulieres alienæ.

27. Et vos numquid audiemus facere omne malum hoc, prævaricari in Deum nostrum, ducendo uxores alienas?

28. Et de filiis Joada filii Elisub sacerdotis magni, generi Sanaballat Uranitæ, et expuli eum a me.

29. Memor esto eis, Deus, super abdicatione sacerdotii, et testamento sacerdotii et Levitas.

30. Et mundavi eos ab omni alienatione, et statui vices sacerdotibus et Levitis, vir sicut opus ejus.

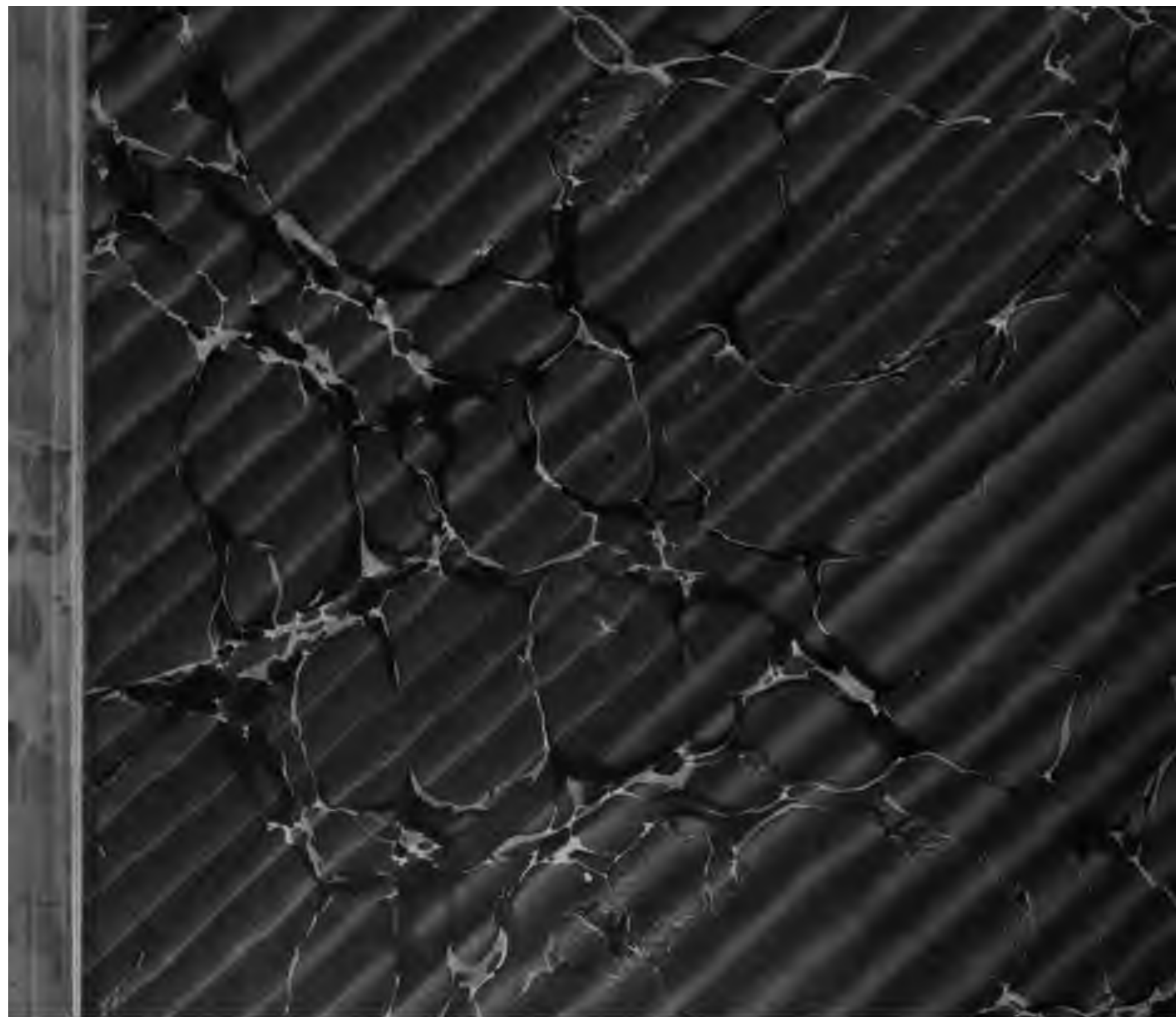
31. Et donum portantium ligna in temporibus a temporibus, et in bacchuriis. Memento mei, Deus noster, in bonitatem.

ORDO LIBRORUM V. T.

IN HAC EDITIONE SIXTINA.

FINIS TABULÆ VOLUMINIS PRIMI.

3 2044 069 569 580